

ספר

לקוֹטִי מָזְהָר"

הנכבד והנורא. מי פֶמַהוּ מוֹתָה. הַיּוֹצָא בְקָרְשָׁה וּבְמַהָרָה. מִפֵי קָדְשָׁ קָדְשִׁים. נְבוֹן לְחַשׁ וּחֲכָם חֲרָשִׁים. הַלֹּא הוּא בָבּוֹד אֲדוֹנוֹנוֹ מַוְרָנוֹ וּרְבָנָנוֹ הַרְבָּה הָאֶמֶת. הַנֹּאוֹן הַקָּדוֹשׁ הָאֶמֶת. נַחַל נָכַע מִקּוֹר חִכָּה. אָוֹר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ. הַמְפָרָסָם בְּכָל קָצָויָה אָרֶץ וִים רְחוֹקִים. שְׁמוֹ קָדְשָׁ. מַוְרָנוֹ וּרְבָנָנוֹ הַרְבָּה רַבִּי נְחָמָן זֶבֶר צְדִיק וּקְדוֹשׁ לְבָרְכָה, מִקְהָלָת בְּרֶסֶלֶב. בְּחַרְבָּה תּוֹתִיק וּחֲסִיד מוֹתָה שְׁמָחָה וְצַ"ל. בָן לְאוֹתוֹ צְדִיק הַרְבָּה הַקָּדוֹשׁ הַמְפָרָסָם מוֹתָה נְחָמָן הָאֲרִידָעָנְקִיר וּצְוּקָל. וּמִצְדָ אַמְוֹ הַצְדָקָתָה הַמְפָרָסָמָת בְּשֵם טֹוב מְרַת פִּגְאָה וְצַ"ל. הַוָּא נִין וּנְגַד לְהַרְבָּה הַקָּדוֹשׁ רַבְןָ שֶׁל כָל יִשְׂרָאֵל. ק"ש מוֹתָה יִשְׂרָאֵל בָּעַל-שְׁמִי טֹוב וּצְוּקָל יִשְׁנָמָה אֲבִיךָ וְאַמְךָ וּתְגַל יוֹלְדָתֶךָ. עַטְרָת וּגְנִים בְּנִירְבִּים. בְּזִכְוָתָם יָאִיר עַלְיוֹן חַסְדֵי הָוִיד הַנְּאָמָנים. וּנְפַתָּח לְחוֹזֶת בְּנֵעֵם ה' פָנִים אֶל פָנִים. חִישׁ קָל מַהָרָה נְשׁוֹב לְצִיּוֹן בְּרַגְנִים. בְּמַהָרָה בִּימֵינוֹ אָמָן:

בְּנִיחָמָן נְחָמָן מַאוֹמָן

הקדמה

הדור אפס ראו דבר ה'. שמעו לא נאמר אלא ראו. ראו כי ה' נתן לכם מطمון, דברים העומדים ברומו של עולם, כאמור רבותינו וכורונם לברכה (פסחים קט): ולמכסה עתיק - זה המכסה בדברים שכפה עתיק יומין. ואיפה דאמרי: זה המגלה בדברים שכפה עתיק יומין. ותרויהו בחרא איתנהו בהאי חפוא קדישא, כי הוא מגלה המכסה, מגלה ומברך בדברים עליונים ונעלמים, חדשים חידושים ותקומות יקרות, נראות ונפלאות, עצות מרחוק אמונה אמן, הנובעים ממקור מים חיים, מקור עליון ונראה מאד. עיר גברים עליה חם וירד עז מבטה, דרך פפה צמצומים והשתלשות מעלה לעיל, משככל עליון לשכל תחתון, עד אשר נתלבשו בלבושין האלו בחליקא הרפנן. בדרך צחות ונאות, ובדרושים ערבים ונפלאים ומתוקים לחם, בדרך חכמה וטעם ופלפול וסבירא ודרך חיים תוכחות מוסר-השפל, הבוער באש עד לב השמים. וכל תורה ותורה שגלה לעם סגלה, כלם מלאים עצות נפלאות ונראות לעובdotו האמיתית יתברך, באשר יראה הרואה בעניין, אם ישם לבו עליהם באמת לאמתו. כי אך לויה היהת בנותו הקדשה, לעוזר ישנים ולהקץ נרדמים, להישיר לבות בני-אדם, אחינו בני-ישראל, אליו יתברך, לאמר לאסורים צאו, לאשר בחשך הגלן, לפקה עינים עורות, ולהוציא אסורים בכושרות, להוציא ממסגר אסיר, מבית-יכלא יושבי חשה, האסורים בתראותיהם, והלכודים בהבליהם, והנרכחים

בעונוניותיהם, להטאות ללבם אלו יתברך להשכם אל ה' באמת
בדרך היישר והנכון לפניהם, בדרך אשר דרכו בו אבותינו מיעולם:
והנה אפי-על-פי שהרבאים גלויים ומובנים קצת על-פי פושטן
של דבריהם, אפי-על-פיין עוד דברים בנו, כי בפלים
להתיישה, כי עדין פגימות הרבירים סתוםים וחתומים מעין כל, כי
הם דברים שבסה עתיק יומין, שארכין לכפוחם ולגלוחם כדי
להכינם בזה העולם. כי המכסה הוא הגלי וכו', וكمבאר מזה
בכתבי האר"ז ויל. ובאשר שמענו מפיו הקדוש ויל, שפעם אחת
אמור, שהחורה שהוא מגלה היא נמוכה אלפים ורבבות מדרגות
מכפי מה שהשנה במקומה העליון. והן הן גבורותיו, הן הן
נוראותיו, אשר השינה יד שכלו הקדוש, הרם ונשא, להליביש
ולחריד דברים גבויים ונוראים כאלה, דברים קדושים ודקים
וירוחניים מאד, להליבישם בלבדים רבים וצמצומים, עד אשר יהיו
דברים השווים לכל נפש להודיע לבני-הארם גבורותיו יתברך,
לגולות עצות ודריכים ונתיבות להגיע לעבדותו יתברך באמת,
למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים, אין עוד:

והנה דבר שפתים אך למחסור, להאריך ולתרחיב הדבור בשבח
הפלגת ארלה מעלה קרשת נוראות הספר הקדוש הוה
הנורא מה, כי מי שירצה להסתכל בו בעין האמת, יראה ויבין
בעצמו עד חיקן הדברים מוגען. מי שלבו חלק, ואיןנו חפץ
בתבונת קרשת הספר הוה, לא יועיל לו דברי אלה. אולם לכל
אחי ורעי ארבבה נא מעט מדרכי הספר הקדוש הוה, יותר מזה

יראו בעצם, יראו עיניהם וישמחו לבם. והוא, כי כל תורה ותורה מדברי הספר הקדוש זהה מרברת מפה וכמה דברים פרטיים: מפה וכמה מדות טובות, מפה וכמה מצוות תורתנו הקדושה, ומרחיקות מדות רעות; וכל תורה ותורה מרברת מדברים מיחדים, מה שלא נזכרו בתורה השניה, וכן כללם. בנוון התורה הפתוחלת: אמר אל הפתנים (בשפטו ב), מרברת מתקלה ושמירת הבירות שתלוים זה בזה, וצעריכין בחינת משפט לידע איך ללחם עם החרב הזה וכו', ובשביל זה צריכין להפריש צדקה קדם התקלה וכו', ומענינו מחשבות רות שבתקלה; ומענינו למוד התורה הקדושה, ומהקמת המשפט וכו' וכו', וצעריכין לקשר התקלה להצדיק שבודור וכו'. וכל אלו הדברים מכארים שם בקשר נפלא ונורא אשר אין גמתו. ותורה שאחריה, בנוון בחוץירות וכו' (בשפטו ח), מרברת מענינים אחרים, הינו מעשיות המצוות בשמה, ומתקלה בלה, ומיarah וכו' וכו'. וכיוצא בזה בשאר התורות, כי כל דברי הספר הקדוש הזה מלא עדות טובות ונוראות, ומרבר מכל המדרות ומכל המצוות הנוהגות, ומרחיקת ושבירת כל התאות: מתאות נאוף ותאות ממון ותאות אכילה, מרחיקת הכאב וכאם וקfidות גידלות (ומעלת האמת ועצם גנות השקר), מרחיקת העצבות והעצמות, מפנס הרבו, מלשון הרע ורכילות וכו', מפנס הראות ומפנס כל החושים, מקרשת העינים וחתם והאנים והפה, שהם שבעת הנרות הפארין אל מול פני המנורה הקדושה; מקרשת שבת יום טוב וראש השנה; משולש רגלים בכלל, ובפרטיות מכל רجل וrangle לפני עצמו: מפשח,

הקדמה

שבועות, מופכות, ומהמצוות הנוהגות בכל רגל ורגל, שהם מצוות אכילת מצה ואסור חמץ ושאור, וקריאת התנ"ר וארבע בוסות בפסח, וכן מצוות ספה וארבעה מינים, והושענא ריבבה ושמיני עצרת ושמחת תורה, ומקבלת התורה בשבועות, מראש השנה ותקיעת שופר ומיום הפסחים, מחנפה ופורים, מציצית ותפלין וקריאת שם ותפלה, מדקה ותלמוד תורה ומפשאותם באמונה, מאמונה ומאמונה חכמים, מעונה, מיראה ואהבה ומעלות הרazon והכופין דקשות, מתקלה כליה ובכוננה, הן משלש תפלוות שבויים, הן מגן עצם מעלה שאר התפלות ותחנות ובקשות, שאריכין להרבות בהם בכל יום ולומר תחנות ובקשות הרבה. ובפרט גדול מעלה ההתבודדות, לפריש שיחתו בלשון אשבענו לפניו יתברך בכל יום בין קונו, שיישפך במים לבו נכח פניו ה, שיוכחו להתקרב לעבדתו יתברך. ומגן על מעלה אמרת תהילים, שמוכה לחשובה, וממעלה הבכיה לפניו השם יתברך, כבון המתחטא לפניו אביו, ממעלה לב נשבר ו מהרחת העצבות. ממעלה השמחה, שאריכין להכricht עצמו בכל בחותיו להיות בשמחה תמיד, ורבה עצות נפלאות לבוא לשמחה. ממעלה קדשת ארץ ישראל, מענן המשן ובית המקדש וירושלים, מגנות המחלקה ומגן על מעלה השלום, מחשובה, מתעניית, מקדשת המחה ו מהרחת מהשבות רוות, וכן מכל הדברים והדריכים הקדושים שבעולם המבריםם לפל, מגן על מעלה התקבות והתקשרות לצדיקום, שבעה תלוי כל קדשת איש

הישראלית, מענין נגען וכלי-זמר ועשרה מיני גינה ומהמחראת כף ורקודין, וכן נינה אנה וקול הברה, דברים שלא שמעתנו אז מעולם, אשר לא נשמע ולא נראה לגולות סודות נוראות הנזכרים להעולם מאד בדברים פאלו, אשר דברי ה' נסתרו בהם מאד. (עין בוחר שלח, בפ' כסלה) מה שEMPLIG מאד בסוד קול הברה. ובפרשת פינחס, בפ' ריח: שEMPLIG מאד בסוד מה שיישראל מנגעין עצמן בשועסקון באיזה דבר שבקרשה. עין עוד במקומות אחרים בוחר ובכתבים בין מחצדי חקלא, שם תראה ותבין מרחוק גדול עצם הפטורות הנסתירות בכל הטענות שבניראדים עישין, ובפרט בשועשין אותו בשוביל דבר שבקרשה, בנין מהיאת פנים בחתלה או בשוביל שמחת מצוה, וכיוצא בה. פה עיניך וראה והבן). ומרפה לדבר על לב האדם לחזקו בעבודתו יתברך, לבל יתיאש עצמו בשום אפן, ולבל יפל משומ דבר שבעוולם, רק יהיה עקשן גROL בעבודתו יתברך, לבלי להניח את מקומו בשום אפן בעולם, כי חסידי ה' לא תמניו ולא כלו רחמיו עולם. וכן מכלליות כל התרץ' גמצות שבתורה ונגפיהם וכל מצות דרבנן, מכלליות תורה שבכתב ותורה שבבעל-פה, מגילה ונסתור, הלכה ו渴לה, ריזון וריזון, כלם בשם יקראי, ומכלם ידבר בפה וכמה פעמים בדברים וקשרים נפלאים וחידושים חרישים, וכלם באחרם הם עצות נפלאות איך להתקerb להשם יתברך, עד אשר אין שם דבר מצוה וקדשה ועזה טוביה, הנזכר לכל אדם שבעוולם בכל דרגא ודרגת, שלא נזכיר בספר הקדוש והנורא הזה, כי מאד עמקו מחשבותיו. כי

הוא מדבר מפלויות הפל בכלל ובפרט, כולל כל העולמות והדרגות שבעולם של כל אדם, רקען פגולי, מן ראשית נקעתה ה剖יאה, שהוא תחילת האצלות, עד תכלית נקעתה ה剖eo של עולם העשיה הוגשמי שהאדם עומר עליון, כל אחד ואחד לפי מקומו ודרגתנו באותו השעה והזמן, מן הנadol שבגוזלים עד הקטן שבקטנים, ואפלו המנחים למיטה למיטה בעשר בתראים דמסאותה, אשר ירדו בעוננותיהם עד השואל תחתיות ומתחתיו - לבלים יעור, יקין ויחיה, לבל יתיאשי, חם ושלום, מן הרחמים. יכול יקומו מלוי, וברבים כורעות יאטץ (וכמברא מזה בהתורה "פי מוחם נהג" בלקייט-תנינא (בסיון ז), עז שם על פסוק: כי כל

בשים וארץ):

ומכל דבר ודבר וכל עניין מעניין שהוא מדבר, על-פירב ידבר ממשו בפה ובמה פעמים, וכל פעם בסגנון אחר, בדרך עצה טוביה אחרת. למשל: בהתורה "בחצירות" (בסיון ח), שם מבאר, שתפלה בכה היא בחינת רעים, ועלידי זה זכין לפשט עקמימות שבלב, ולופות לעשות המצוות בשמחה גדולה מהמצוה עצמה וכו'. בהתורה "על אשר מעלהם" (בסיון מה), מבאר, שעליידי תפלה בכה זכין לבנים, והוא בחינת סכה וארץ ישראלי וכו'. ובמקום אחר (בסיון מד), מבאר, שתפלה בכה מבטל גירות ופניות ומוחשות רוות שบทפלה. בהתורה "תהמתם יקסימו" (בסיון ט), מבאר, שתפלה בכה משם מקבלין עקר החיות, ומכיון כל העולמות: תחתיים, שניים ושלישים, זכין

לנפם ונפלוות, ולאמונה שלמה ולאָרְצִישֶׁרְאַל וכו'. וכן בכל המידות והמצוות והזכרים והתנינות והעצות הקדושות שהוא מדבר מהם, מפלם ידבר פמה וכמה פעמים, וכל פעם בדרך ומשר חדש נפלא ונורא: פעם יחבר ויקשר ייחד שמירת הברית, שעלי-יריה זוכין לאמונה, שהיא בחינת שבת, שעלי-יריה נשלם האזכה והתורה וכו', ואוי זוכין לכופין דקירה להיות בעל-נפש, ואוי כל אכילתו בבחינת לחם הפנים וכו', במלאך בהתורה "אית לו בירא ברברא וכו'" (בසיסו לא). ופעם יחבר שמירת הברית עם בטאל הנדרות, שהוא עבודה ורה. ותקון הל'ט מלאכות, שהם כל העסקים ומושאיםתן שבעולם, ויהודה עלאה ויהודה תאה והלכה וקבלה וכו', ועל-יריה זוכין לדבר המPAIR לתשובה, עד שזוכין לתוכנות התורה לעמקה, במלאך בהתורה "אני ה'" (בסיסו יא). וכיוצא בו בשאר המצוות והמדות. הפליא עצה, הנגיד תושיה, בכמה דרכים שונים חדשים ונפלוות. כי בעצם חילשوتנו, ולגדר התגברות יצרו של אדם, שמתגבר עליו בכל יום במו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוכה נב), על כן אנו צריכין עצות והתחזרות לעבדותו יתברך בכמה דרכים. כי לפעמים האדם נתענור לדרך זה ועבדה זאת על-ידי אור התורה הזאת. ולפעמים אין מתחזר לזה על-ידי תורה זאת, רק על-ידי תורה אחרת. והפל לפי האדם וכי המדרגה שלו וכי הזמן והמקום. טעמו וראו כי טוב ה'. שמעו אמריו כי געמו מאד. לכל אשר חפץ באמת לאמתו ורוצה להסתכל על עצמו ולחום על חייו האמתיים,

ליחס על אחריתו וסופה בהאיך אנפין יעל קדם מלפआ וכיו' וכו',
באשר כל אדם יודע בנפשו ולכובו:

גם תבין ותראה, כי בכל דברי הספר זהה יש בהם עמקות גדוֹל
מַאֲד בְּכָל תורה ותורה. עמקות לבנים מעמקות, בכל
ובפרט ובפרט פרטיות. וכך אשר שמעתי מפיו הקדוש, זכרונו
לברכה, שפעם אחת אמר: בהתורה שליל יש עמקות גדוֹל. כי הלא
כה דברי הספר הקדוש הזה באש ובפתיש יפוץ סלע. כל תורה
ותורה מתחלק לכמה וכמה הקדמות יקרוות חדשות ונפלאות
ולכמה טעמים וענינים היוצאים לרוב מכל תורה ותורה. כי כל
תורה ותורה מדברי התורות הנאמרים בספר הקדוש הזה הוא
בנין גדוֹל, נפלא ונורא וחזק מאד, בניו לתחזיות, תל שהכל פונים
בו, כלול מפה ומפה חדרים, חדר לבנים מחרר וחרר לבנים
מחדר, וחלונות ופתחים פתוחים מזה לזה ומזה לזה. וכל חדר
וחדר וכל טעם וענין והקדמה הנמצאים בפרטות בכל תורה
ותורה, יש בכל אחד ואחד עמקות גדוֹל מאד מאד, וכל מה
שזהולcin ומרתביין הטעמים והענינים, יש בהם עמקות יותר ויותר,
במיטים ליט מקסימים. וערום בין לאשרו, כי בכל פעם שהוא נכנס
ויצא מפלטין לפלטין ומחרר לחדר ומענינו לעניין באותו עניין, צריד
להזר לאחוריו בכל פעם ולhabit מארחיו להבין היפט מתיקות
עמקות הדברים, אחרית דבר מראשתו וראשיתו מאחריתו, בלוי
קשר ומחבר ונעוין סופו בתחילת ותחלתו בסופה, וכן באמצעיתו
ובצדדיו. ישוטט המעיין וירבה הדעת. וביותר בכללות התורה,

שיהיא מחברת ונסגרת ונכללת מפמזה טעםיים וענינים שונים נוראים ונפלאים ועמוקים ורחבים מני ים. וצריך אתה המערין, שתקין ברכיריו, שלפעמים מביא שיתים או שלוש ראות לדבר אחד בדרך עמוקות נפלא ונעים מאד מאד, ומרහיטת הלשון גדרמה באלו היא ראה אחת, כי פה דרך הספר הזה, שפותח על-פירוב במזה פעמים כתבת "בי" וכיוצא על דבר אחד, ומחמת זה גדרמה שהוא טעם וראיה אחת, ובאמת הוא במזה וכיומה טעםיים, וכל אחד קשור בחבריו, על-כן אי אפשר להלךם, כי הם טעםיים וראיות רבות בדרך נפלא מאד, וכל אחד נעים וקשור בחבריו; והנה לפי גודל העמקות של כל דבר ודברו היה מהראי לכתב בכל פעם "ורוק" או "וְהִבָּנוּ" "וְעַזְנֵי הַיּוֹטֵב" וכיוצא באלו הלשונות המורים למעין שישים עין עינו שם להבין היטוב, אך ראה ראייה, כי אם בין יהיה ההכרה לכתב כמעט אצל כל דבר ודברו לשונות באלו, לפי עצם ערבות מתייקת השכל ותעמקות שיש בכל עניין ובמעט בכל דבר, ועל-פירוב יש עמקות גודל מאד ברכיריו אשר לא יספיק שום לשון מלאו הלשונות. על-כן החדרתי את עטי, ומגנחי את עצמי מלכתב שום לשון מלשונות הניל, רק לפעם ולעתים רוחקות נשפט מתחת הקולמוס איזה לשון זה, ומהמעין באמת, מי שיש לו מוח בקרקדו, בין מלאו עמקות הדברים, שהם רחבים ועמוקים מני ים, גבורה ממשיים ועמוק מתחום. מי שרצחה לטעם צוף דבר אמרוنعم האלו, צרך להעמיק בעין האמת בעין גודל הדק היטוב, להבין הדבר על

מהתבנתו עד מקום שיד שכלו מגעת. אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבינה, להבין הימב פשוטיות הדברים האלה, הנאמרין בספר הקדוש הזה. ואפ' על-פייכן הוא מלתא דשוויא לבלחו, כי גם אשר קצירה ידו להבין דברים עמוקים, הוא גם הוא יוכל למצא מרגוע לנفسו בדברי הספר הקדוש הזה, בדברי העצות הקדשות והמוסר הנפלא היוצאים מפל תורה ותורה, כי אשר יאיר ה' עיני שכלו להבין פונה הפשטה שהכנים רבינו, זכרונו לברכה, בתורתו הקדושה, כי באמת כל דברי הספר הנראה הזה הם השגות עליונות גבותות ועמוקות מאד עד אין סוף ואין פרטיה, ונעלם ונסתור ונחלבש בהם דברים גבויים ועלויונים מאד, אשר אינם מזופרים כלל בתוך התורה כי אם בדרך רמו וסוד. וכל בתבי הארץ זיל ומאמרי הזוהר הקדוש ותקוניים וכל דרכי הקבלה הקדושה, כלם באחד כללים בדברי הספר הקדוש הזה, וכל תורה ותורה מרבהת מבונות מיוחדות מאליה מצוה ומשער מיוחד מה"עיזחים" בדרך נפלא ונראה מאד, כאשר עינינו ראו ולא זר, אשר פתח עינינו וחראה לנו לפעמים בטפה מן חיים מעטים בונתו, ובאשר הובא בתוך הספר לפרקיהם איזה רמזים בעלמא, כי כל תורה ותורה כלול מفرد"ס, ובכל אחד ואחד, הן בדרך פשוט, הן בדרך רמו וכו', בכלם יש בהם עמקות גדול, נפלא ונראה מאד, אך עקר כינתו הקדושה הוא פרוש הפשטות שבכל תורה ותורה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, כמו באר בבר בפה בעמים, שבכל עקר בונתו הקדושה בכל תורה ותורה שגלה ובכל

דבור ודברו שיצא מפיו הקדוש הפל היה רק בשביל לזכות את ישראל להכיאם לידי מעשה ישרה, לرمז להם מרוחק ומקרוב, להזרות להם עצות ותחבולות עמוקות ונפלאות להתקבר להשם יתברך מכל מקום שהוא, כאשר יראה הרואה בעיניו, אם ירצה להסתכל בעין האמת לאמתו. כי כל פונתו הקדושה היה רק שנטהטל להבין העובדה והעצות היוצאות מכל תורה ותורה ושבוקש מהשם יתברך ונשתטח לפניו יתברך ונשתדרל לקים מכל הכתוב בהם בפשיות. ובה' בבחנו, שבלי מי שישים עינו וליבו היטב לדברי קדש הנאמרין בספר הקדוש הזה, ותלהב לבו ויפתחו עינו וכיספ וישתוקק מאר לעובדו יתברך, עד אשר ישוב אל ה' באמת בכל לובו ונפשו ומארו, ולב חוק בצויר ייזי ממקומו: אם אכן הוא גמota, אם בריל הוא מתרפץ, כאשר שמענו מפיו הקדוש זיל שאמר, שמי שיטה בכל בספר הזה בעין האמת, בודאי יהיו נפתחין אצל כל גידי קשיות לובו, ויהיה נעשה בעל-תשובה גמורה:

ובאמת היא מן הנמנע ואי אפשר לספר בשבח החבור הקדוש הפרק הנורא הזה, ומכל-שבון וכל-שבון בשבח קדשות המחבר הקדוש בוצינא עלאה רפא ונקיון, אדוןנו מורה ורבינו, זכר צדיק וקדוש לברכה, פי לו דומיה תהלה. ומה גם פי ידענו גם ידענו עצם המחלוקת, ובאים כמו עליו ועלינו חן על לא דבר, ובגלו הדבר הזה הכרחינו לשום לפניו מחסום והחשים מ טוב מלאריך ולספר בשבח קדשו ופרישותו ותמיותו וצדתו

וענויותנו באמת, ובמקום גדרתו וחכמתו הרמה והנשאה, אשר כביר מזאה ידו בכל התורה פלה, בנגלה ובנסתר, פים התלמוד ופוסקים ראשונים ואחרונים ובכל סתרי השגות גבוזות ועצימות כל ר' לא אנים לה וכל סתום לא עממו - שם אנו מוצאים עניותנו. הפשיות הפלן והעלוב ותמים במשיו, עוכר את ה' במיסירות גוף נפלא, יומם וليل לא ישפט, לא ישקט ולא ינוח מעבודתו יתפרק בחכמה והשגה גודלה ונוראה מאד מאד, באשר עיניכם תחוינה מישרים בספר הקודש הזה, כי כל מעין אשר ישים לבו לדברים האלה, ישפט בצדק, שאי אפשר להשיג בדברים כאלו מברים מלאה. וכמה גיעות יגע, וכמה מרחות טרח, וכמה אלפים תעניתים והפסקות, וכמה וכמה הפסכות שלמות משפט לשפט, וכמה מני סגופים סגף, וכמה וכמה שנים התבונד בהתבונדות ופרש עצמו בכל מני פרישות מכל מני תאונות, וקדש עצמו בכל מני קדשות. וביותר על הכל נתulla וגתקדש בקדשה נוראה ועצומה על ידי קדשות ארץישראל, אשר השליך נפשו מנגד ונסע לארץ הקדשה בשעת מלחמה, שהיו תקף מלוחמות קשות וחוקות באוטה המידנות, וכמה וכמה הרפתקאות דערו עליו באוטה הדקה. ה' צדיק יבחן בפשתני הזה וכו'). כי הקיפו עליו או באוטה הימים כמה מני צרות וסכנות תכופות ורצופות: צרת הרבר, רחמנא לצלן, שהיה או באוטה המידנה, ותקף רעש הפלחה, שלא היו בטוחים בחייהם יום אחד, ושאר מני הרפתקאות קשות בוגר ונפש וממון, אשר אי אפשר לברוא בכתב. והשם יתפרק ברוחמי נתן לו מה בROL לSAMPLE כל זה, מה

שאי אפשר לשום אדם לסתל צרות ויפורין כאלה מפל צה, עד אשר זכה לעבר בשלום, ונכנס לאָרְצֵי יִשְׂרָאֵל, ויצא ובשלום בלי פגע, זכה למה שזכה באָתְגָּלְיאָה ובאַתְפָּסִיא. כי מלבד הנסתירות לה' אלקינו, מה שזכה עליידי אָרְצֵי יִשְׂרָאֵל לדברים נעלמים מעין כל חי, גם באָתְגָּלְיאָה ראה ראיינו כי היה ה' עמו, כי התורה שגלה אחר אָרְצֵי יִשְׂרָאֵל, בכמה מעלוות עד אין שער נתעלות ושוגבה מהتورה שגלה מוקדם, אם אמנם גם מוקדם תורהו השגלה האורה פנויقبال נוראות נפלאה, נפלאים דברי תורהו גם מאו ומוקדם, אולי כי גבשו שמים הארץ בין גבשו דרכיו תורהו שגלה לאחר אָרְצֵי יִשְׂרָאֵל מדרבי תורהו שגלה מוקדם, כאשר שמענו מפיו הקדוש בירוחם כמה פעמים. וכל הספר רבו בכלו הוא מהتورה שגלה לאחר שהיה באָרְצֵי יִשְׂרָאֵל, ולא נמצא בו מהتورות של קדם אָרְצֵי יִשְׂרָאֵל ביום מעט מזער, שניהם או שלשה עליין לדגמא (ויהם נמצאים בתוכה הסימנים שנכתבו בלשון החברים, שהם מופיעין עג עד סימן קיד, וגם שם הם רק מעט רם עט):

והנה זה הספר נדפס פעם ראשון באוסטריה בשנת תקס"ח, בחזי רבינו זכרונו לברכה, זה שלש-עשרה שנה, אך המדרשים דשם עתו מאד, כי נדפס שלא בפנינו. ועל-כן רבו גם רבו הטעיות שנפלו שם בשעת הדפוס, ובכמה מקומות נחרשו שיטות שלמות. גם שני הפהר בכמה מקומות, והחליפו כמה עניינים לנMRI, מלבד שאר קלקיים בעניין הפסיקות שבין

הקדמה

תורה לتورה, ושבתוֹךְ כל תורה בעצמה, שארכין לפעים לתן רוח והפסק בין ענין לענין. ובכל אלה עתו מأد. לפעמים הפסיקו הפסק גדול באמצע הענין שלא לצורך, ובמקום שאמרו להפסיק, כללו וצרכו הענין יהה, עד שבכמה מקומות לא נתנו הפסק אפל בהתחלת המאמר. על אלה שמותי לבי ודעתית לתקן הפל על צד הייתר טוב, כי אשר היה ה' עמד, ותקנתי בכל הטעיות והעויות, שנפלו בהדפסה ראשונה:

גם זאת לדעת, שהספר הראשון נדפס פרטם שלא בפני כנ"ל, בעת שהיה רבנו זכרונו לברכה בקהלת למברג, ובכמה מקומות היו צריכין עדין לתקן הלשון במהדורא תניינא, ומחמת נחיצת הדפוס נדפס כי מה שנכתב בראשונה במהדורא קמא. על-בון ראייתו ונתון אל לבי לתקן בהרבה מקומות להרחב ולבראר יותר, כי מה שידעת כי הבני בראתי בראתי בונת המאמר, כי מה ששמעתי מפי הקדוש. וכל התורות שנכתבו בלשונו הקדוש בעצמו, זכרונו לברכה, לא גרעתי והוספתי אפלו אותן אחת, רק במקומות ההכרה מأد לכתב איזה פרוש וכאור הצנתי אותן מסגר בתוכך שני חצאי לבנה למען דעת שאין זה מלשונו זיל בעצמו: גם געתי ומצאתי כל המראה-מקומות מכל פסוקיו תנ"ך ומאמרי רבותינו זכרונם לברכה בש"ס ומדרשים וספריו הוודר הקדוש והקונים וכרכי הארץ זיל, אשר רבו כמו רבו בספר הזה, ובכלם צניתי בעורת השם יתברך המראה-מקומות שליהם היה מקום בבודם:

גם שמעתי סימנים לתורה, שהצגתי אצל כל תורה ותורה ציון
ויסימו על-פי סדר הא"ב, למן יקל על המعنין למצא מבחן,
ונם בוחק כל תורה בעצמה הצגתי אותן לסייע אצל כל ענין
וענין, לנו רוח וסימן להתבונן בין ענין לענין ולהודיע שיבאנו יוצאים
המאמר מענין לענין ללמד ולברר הקדמה וענין אחר, פאשר יבין
הمعنى במקומו:

גם כמה מאמורים הובאו בספר הזה בפולים, פעמי בארכה ופעם
בקצרה. זה - כי כן דרכו בקידש של רבינו זכרונו לברכה,
שההתורות שכתב בעצמו היה על-פיירב שנויים רבים בין האמירה
והפתיחה, כי כתבים לפי רוחית מחו הקדוש, ועל-פני היה גורע
ומוסיף מכפי מה שיצאו מפיו בשעת הדירוש. אבל לא כן א נכי
עמדו, כי אני דקדקתי לכתב לפי מה ששמעתי מפיו הקדוש בלי
גרעון ותוספת. ולאשר נמצאו כמה מאמורים שכחובות בעצמי,
ואחריך באו לידי מفاتיבת ידו הקדושה, ונמצאו שנויים רבים
ביניהם מפעם הניל, על-כן אמרתי, שנייהם באחד טובים. והפלל,
כי כל דבר שנאמר ונשנה לא נשנה אלא בשכיל דבר שנתחדש
בו:

עד פה וברינו אלה המועטים המתויקים הרבה להודיע מעט
מוציאר מרכבי הספר הקדוש הזה. יותר מזה אי אפשר
להאריך ולספר במהות קידשת נפלאות נראות הספר הקדוש
והנורא הזה, כי לא יספיקו המון יריעות לדבר ולספר בשכח
מעלת תורה אחת מהספר הקדוש הזה, ובפרט מהמת עצם

הקדמה

המחלקה שהתגברה עכשו בעונותינו הרכבים, ונתקים בעונותינו הרבים: ותשך אמת ארצה, והאמת גדרת - שנעשה האמת עדורים עדורים, וכל אחד ואחד אומר שאצלו האמת. אבל אף על פירנן האמת הוא אחר, והאמת עד לעצמו, והבוחר יבחר. ועל ה' נשליך יהנו, כי אין לנו על מי להשען, כי אם לאבינו שבשים תליות עינינו. עד הנה רחמי שורנו, גם לנו אל הפשנו ועל פזבונו. שלח אורך ואמתך הפה ינוחנו. יהיו ה' אלקינו עמננו באשר היה עם אבותינו. יהיו נعم ה' אלקינו עליינו, ומעשי ידינו בוננה עליינו. בן דוד יבוא ויגאלנו, ויעלנו בשמחה לארצנו, ויבנה בית קדשו ותפארתו במהרה בימינו אמן, בן יהי רצון:

הלא כה דברי המעתיק והמסדר, יגדיל תורה ויאדרו:

ה' נתן נא"א מוהר"ר נפתלי הירץ יצ'ו מנעםראב רבי, חתן הרוב הנאון החסיד המפורסם מו"ה דוד צבי שהיה אב"ד בק"ק שאירגראד ובק"ק קראטינץ והגליל, ובק"ק מאהלו ביצ'ו:

שיר נעים

מְאֹדוֹנוֹ מָעוֹנוֹ וַרְפֶּנוֹ זָכֶר צִדְקָה לְבָרָכה

ואלה דברי רבינו זכרונו זכר צדיק לברכה
 מעת מהזיק המרבה ידבר נפלאות משבח תורתנו הקדושה ומשבח משה רבינו
 עליו השלום ומיסר נפלא והתעוזות עצום שיעזר כל אחד את נפשו וידבר
 מוגלה הבודה יתפרק ונפלאות ברויתיו ונכח בשירו להכפר נפלאות ערבות
 נעלמת הענגי העולם הבא ושבועתו לכל האוכים אליהם ואוכדים אבנה
 לעתיד, ולהפוך מירית המכואב וכחיו שניהם של הנרכחים מהם ואוכדים אבנה
 שאינה חזורה יעורר ישנים קץ גורדים יחזק עזיפים יודיע להארם מגדל בחז
 אשר בידו ויכחו ליפות לכל אלה בשופר ירים קולו להטאות לבבנו אליו יתפרק
 לעבדו שכם אחר הן אלה קצחות דרכי השיר הנה

ג ימוסי הדחות כלם לא ישוו לדתנו
 ח כמייהם בדו מלפם נמוסים בשכלם האנושי
 משה עליה למורים וענן לבושים
 ג מצא המחבר דבר עמו בכל פעם, ופרש מן האשה:

ג בזים ורוויים וסוחרים אנחנו
 ח כמותו מאין תפמיא, ממנה לך טוב לךנו
 מ לך ביישורון עם רתנו בשני אחיהם לא יתפרקדו
 ג שמותנו ונופו הנה, זו מזו לא נדו:

ג פשותם רבים, בן רבו דעתיהם, וחלוף סברותיהם
 ח דשים מוקrob באו עכודותיהם
 מ חשבותיהם לא מחשבותינו, ולא דרכינו דרכיהם
 ג פשותינו אחת היא, ואינה נטה לרבוי צלמייהם:

ג פשי החזקה והפקחת למה לא חסת עלייך ושבחת אומן המגдал אוthon
 והאכילך ממתקים והלבישך ארבעון ועתה אתה רמוש בין עקיבי צאן ובין
 רגלי ההאות העבים והגשימים ואתה ערם ועריה יון משתק נהפר למשטה
 דמעות.

ח וְקַוְתָּחֹק וְאֶל תִּהְיָה כְּפֵל הַגָּדוֹל וּכְגָמָל אֲפָלוּ בְּשֶׁמֶשֶׁבָּהוּ בְּחִטָּמוֹ

הַעֲכָרִילָא יַבְעַט בּוּ וְכֹל וְהַמְּחַמֶּת שְׁטוֹת שָׁאיָן יוֹדֵעַ מִפְחוֹ אֲבָל נֶפֶשִׁי

הַפְּקָהָת וְחֹקָה

מֵה תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם פְּקָדָה וּמֵה תַּשִּׁיב לְשׁוֹלְחִיךְ דָּבָר אֲלַתְּבָט עַל מִצְחָלוֹת
הַזָּמָן כִּי גַּוְפָּךְ חָלֵשׁ וְלֹלֶת הַזָּמָן הַזָּלֶק וְהַזָּמָה וְהַגּוֹף אָפָּשָׁר עַכְשָׁוּ בָּא יוֹמָנוֹ:

ג קָבַר לְבֵב הַאֲבָן וְהַאֲרָר לִי מִשֵּׁם מַעַט פְּנֵיךְ בְּרָה פְּחָמָה יְפָה בְּלִבְנָה אֲלַתְּחִרְישׁ
וְאֲלַתְּשִׁקְטָת הַרְמָה קַוְלֵד הַעֲרָב בְּשִׁירּוֹת וְהַזָּרָה וְפִתְחָה פִּיךְ וְתוֹצִיאָה דָּבָרִיךְ

הַגּוֹעֲמִים לְפָנֵי הַקְדּוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא דָלֶו עַיִּינָךְ לְמַרְוּם וּכְרָא אַהֲבָתָךְ חִישָׁנָה:

ג הָרוֹת נְחָלִים אֲפִיקְיוֹ מִים רְבִים וּמִים גָּדוֹלִים וּקְטָנִים

ג בְּלָאִים וּמִשְׁנִים בְּצָבְיעִים וּבְטֻמְמִים וּבְטֻבְעִים

ח יְוֹת קְטָנוֹת וְגָדוֹלוֹת בְּכָל אַחֲרֵי אַחֲרֵי אַנְיָנוֹ מִסְפָּר לְמִינִיָּהָם

מִ שְׁבָחִים וּמְהֻלָּלִים בָּלָם לְהַשֵּׁם יְהִפְרַךְ בְּכָל אִיבְרִים

מִ לְזִין גַּיְדָׁן תִּמְיד וְלֹא יְכַחַשׁ מִנְהִגָּיָהָם

נוּ צָצִים אֲבָנִים טוֹבָות וּמְרֻגְלִיות בְּעַמְקִיָּהָם

ג חָבָא בָּהֶם אוֹרוֹת כְּלִילָהָם:

ג שְׁמוֹת הַגּוֹיִם מִתְחַת כְּפָא בְּכָודֵר

ג בְּסֶפֶה תִּמְיד אֶל שְׁرָשָׁה לְהַזָּהָר לְבָודֵר

ח יִם וְחַסְדָּר שְׂוֹאָבָת מַחְסָדָר דָּוֵר

ח ז רֹית מְטָפֵי גָּן עָדָן מִמְּפָנָה לֹא אָבָר

מ וּשְׁבָחוֹת הַחִילּוֹת וְאֶהָלִי הַשְּׁלוֹם לְכָל אַחֲת וְאַחֲת נְסָמָן וְנְתָהָה פִּיו הַזָּ

מ ה פָּעֵל אֶל הַמְּלָאָכִים יְשָׁאָלָה וּוּרְצֹן בְּשִׁלְחוֹתָם בְּכוּכָּבָא דְשִׁבְטִ

מ רַחֲקִים וּמַסְלָקִים מִכֶּל הַתְּעִנְגִּים מִי שְׁאַרְחָותִיו עַבִּיט

ג שְׁאָרִים בְּרָעָב וּבְחַרְפָּה בְּתֹזֵק כְּפֵר הַקְלָע זְבָר:

ג שׁוֹבֵה עַד ה' וְלֹא נְהַיָּה אָבָד:

ג קָבֵל רֵע וּמֹתֵב בְּאֶחָדָה וּגְלַבְיִשׁ לְאָב עַד:

ב רִיאָת הָאֲרָמָה וּכְרוּרִיהָ אֲרָצֹת וּמִקְנּוֹת רְבּוֹת סְכִיבִּיהָ:

ב נִיאָרָם אִישׁ לְלַשׁוֹן וּדְרוֹתָהָיָה:

- ג אָנָים וּפְרָחִים וְאֶבֶה
ג פִּלְתַ הַמְּדִינָה מִרְחֹוֹתָה
ג שְׁאֲרָת עַמְּדָת וְתַגְלִילִים מִקְיָפִים סְכִיבֹתָה:
- ש יִטּוֹת הַשְׁדִים וְתַרְחוֹת בָּאוֹר
ש וּמַעַם גָּוֹתָה הַשֵּם וּשְׁלֹטִים בָּאֶרְבּוּעָה הָאֱבוֹת שְׁהֵם הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמְּבֻעָה
וְהַכְּבָעָר
- מ שְׁתַחְפִים עִם הַמְּלָאכִים וּמִן בְּנֵי אָדָם בְּגַמְול
מ בְּרִית קָרְשׁ בְּזָרְחִים הַגָּאָמָר בָּו הַמְּוֹל יְמוֹל
ח וּבְטִים בְּבָמְקָלֹת בְּצִירּוֹתָם הַמְּשִׁנּוֹת
ח וּבָרִים וּמַכְשִׁיפִים מִכְרֻעִים אַוְתָם בְּהַשְׁבָעָתָם בְּשָׁמוֹת הַמְּכֹונָות:
ה תֹּוֹרָה הַקְדוֹשָה שׁוֹמְרָת אַוְתָנוֹ מִבְּלַטְמָאֹת
ה אַזְרָקה מִצְלָת מִפְתִוחָת מִגְנּוֹת:
- ג בּוֹאָה אֵין לְנוּ:
ח רִיקַת שָׁוֹן הַאֲמֹתָה עַל אַפָּה יְחִידָה, תְּבִוָּה אֵין בְּנוּ
מ רִוְתַת הַצְרוֹת אַזְקָה לְהַשְׁקוֹת הַם דָּנו
ג סְבֵל עַוְלָם עַד יָבוֹא עַנִּי
- ב נ יְחִפֵש בְּנָנָיו אָבִיו
ג זֶר עַמְתָה נַעֲטָר בְּבָנָן חַבִיב
- ש יַר חַרְש אֹז נְשִׁיר
מ לְפָנָיו כָל אַחֲר וְאַחֲר מְרָאָה בְּאַצְבָע בְּשָׂר
ח תָום תֹוֹרָה בְּלָב כָל אַחֲר מִלְהָשְׁבָח
ה מְעוֹת לְנִזְחָה יְבָלָע בְּקָטָרָת רִיחָה:
- ג בֵיא לְכָבֵב חִכְמָה לְהַכִּין תְּכִוָּת גּוֹפָנו וּמְרַחְקֵי פְּרָקִיו וּעֲרִיכָות אִיכְרִיו
ח יַיְבֵבָה הבָנָתוֹ מוֹעֵילָה לִידְיעָה הַבּוֹרָא המְצִיר אֶלְוּ נְחִיצָרוֹת פְּלָמָן:
מ רְפָא כָל חָלֵי וְאִיש מִכְאֹבוֹת עֹור וּפְפַחַד אַרְעוֹן וּנְגַע דּוֹאָג וּכְאֹאָב:
ג אַכְל לְכָרֵד לְקִיּוֹם נְפָשָׁותינו וּלְמַעַט תְּאוֹתָה טְבֻעָנוּ:

**לכו חזו מפעלוֹת ה' התגלוֹת נפְלָא מפּוֹד גִּדְלַת הַתְּנָא
הַאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן ז"ל:**

רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן הבטיח שלא תשתחפה תורה משישראל על ידו פָמּוֹבָא בְּדָבָרִי רְפּוֹתִינוּ, זָכְרוּנָם לְבָרְכָה (שפת קלח): 'בְשָׂגִבָנוּ רְפּוֹתִינוּ לְפֶרַם בְּבִנָה אֲמְרוּ: עֲתֵיה תֹורָה שְׁתַׁשְׁתַׁחַפָה מִשְׁרָאֵל' ואמר רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן שלא תשתחפה (עشا קדר): 'בְּהָאֵי חַבּוֹרָא דָאַיהוּ סְפִיר הַזְהָר יַפְקֹז בָה מִן גַּלְיוֹתָא' ועתה בוא וראיה והבן נפלאות נסתירות של תורתנו הקדושה כי על בן סמך רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן עצמו על זה הפסוק כי לא תשכח מפני זרעו כי באמת בוה הפסוק בעצמו מרפו ונסתיר סוד הזה שעליידי זרעו של יוֹחָנָן שהוא רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן עליידז לא תשתחפה התורה משישראל כי סופי תבות של זה הפסוק כי לא תשכח מפני זרעו הם אותיות יוֹחָנָן וזה שמרפו ומגלה הפסוק כי לא תשכח מפני זרעו, מפני זרעו דיקא הינו מפני זרעו של זה בעצמו שהוא מרפו ונסתיר בוה הפסוק שהוא הטענה יוֹחָנָן כי עליידי זרעו של יוֹחָנָן שמרפו בוה הפסוק בסופי תבות פנ"ל שהוא רַבִּי שְׁמֻעוֹן בֶּן יוֹחָנָן ודע שפוד רַבִּי שְׁמֻעוֹן בעצמו הוא מרפו בפסוק אחר כי דעת כי הטענה הקדוש רַבִּי שְׁמֻעוֹן הוא בוחנית (בישאל ד): עיר וקדиш מין שמייא נ'חית ראשיתבות שְׁמֻעוֹן וכו':

בעורת אל עליון אשר שמים הארץ קנה. ונמן לנו את הורתו מפדר מתחנה. נתחיל לחדפים חדושים נפלאים ונוראים על מאמרי רבה בר בר חנה. בוכות זה נוכה לעלות לציון ברננה. אל קריית מלך דוד חנה:

תמיימי דרכ החולבים בתרותה ה: (תהלים ק"ט)

דע, כי על ידי התורה נתקבלים כל התפלות וכל הבקשות שאנו מבקשים ומתקבלים, והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרום בפני כל מי שאזכיר, הוא ברוחני הוא בגשמי. כי עכשו בעוננותינו הרבים חן וחשיבות האמית של ישראל נפל, כי עכשו עקר החשיבות והחן הוא אצלם, אבל עליידי התורה נתעלה החן והחשיבות של ישראל, כי התורה נקרה (משל ה): "אילת אהבים ויעלה חן"; שמעלה חן על לומדיה (ערובן נ"ד) ועל ידי זה נתקבלים כל התפלות והבקשות:

כי איש היישראלי צריד תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתפרק עליידי אותו הדבר, כי השכל הוא אור גדור ומPAIR לו בכל דרכיו, כמו שכתב (קהלת ח): "חכמת אדם פאר פניו": וזה בוחינת יעקב כי יעקב זכה לבכורה שהוא ראשית, שהוא בוחינת חכמה (תקנים

תקון י"ה, והר מישפטים קב"א): במו שפטות (תחלם ק"א): "ראשית חכמה". זהה בוחינת (בראשית כ"ז): "ויעקبني זה פעים" ותרגום אונקלוס: ויחמני. זהה בוחינת שימוש כי השכל הוא מאייר לו בכל דבריו במו השימוש. זהה בוחינת (משל ד): "וארח צדיקים באור נגה הולך ואור עד נzon היום": זהה בוחינת חית - לשון חיות (עין וזה פנים רמ"ה: ובתיקונים תיקון ס"ה כי החכמה והשכל הוא החיות של כל דבר, במו שפטות (קהלה ז): "החכמה תחיה" וכו'.

אך מלחמת שאור השכל גדול מאד, או אפשר לנצח אלו כי אם עליידי בוחינת נון שהוא בוחינת מלכות, במו שפטות (תחלם ע"ב): "לפני שימוש ינון שמו", ופרש רש"י: 'לשון מלכות'. וזה בוחינת לבנה, כי הלבנה אין לה אור מעצמה כי אם מה שמקבלת מהשימוש (ודר ויזו ר' לר'ח ורמ"ט) והוא בוחינת מלכות, דليلת לה מנדרמה כלום, אלא מה שמקבלת מן החית, שהיא בוחינת חכמה, בוחינת שימוש בג"ל, ונעשה (ישעיהו): "אור הלבנה פאור החכמה":

אבל מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות שיש בכל דבר, זה בוחינת עשו שבואה את הבכורה, במו שפטות (בראשית כ"ה): "ויבנו עשו את הבכורה"; דהיינו השכל בג"ל, בוחינת (משל י"ח): "לא ייחפץ בסיל בתבונה כי אם בהתגלות לפו" וזה בוחינת מלכות הרשעה, בוחינת לבנה רסטרה אחרת שעליה נאמר (ישעיהו כד): "יחפירה הלבנה" וכו'.

וַיְהִי בְּחִנָּת יֶצֶר טוֹב וַיְצֶר הָרָע, כִּי הַיֶּצֶר טוֹב נִקְרָא "מְסִכָּן וְחַכּוּם" (קֹדֶלֶת ר), בְּחִנָּת מַלְכּוֹת, שֶׁהָיָה בְּחִנָּת עֲנֵיהָ וְרַדְתָּה, דְּלִית לָהּ מְגֻרָּמָה בְּלֹום כִּי אִם מִה שְׁפָקֶבֶלֶת מִחְכָּמָה. וַיְצֶר הָרָע נִקְרָא "מֶלֶךְ זָקָן וּכְסִיל'" (שׁ), בְּחִנָּת מַלְכּוֹת דָּسְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁאִינָה חֲפֵץ בְּחִכָּמָה וְשָׁכֵל, בְּחִנָּת "לֹא יִחְפֹּז בְּסִיל בְּתִבְונָה" וּכְיוֹן גַּן". וְצִרְיךָ כָּל אַחֲרָה לְמַתָּן כֵּבֶח בְּחִנָּת מַלְכּוֹת דָּקְרָשָׁה לְהַתְגִּיבָּר עַל מַלְכּוֹת דָּסְטָרָא אַחֲרָא וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (רְבוּתָה ה): 'לְעוֹלָם יָרַגְיוּ אָדָם יֶצֶר טוֹב עַל יֶצֶר הָרָע'. וְעַל יְדֵי מָה נוֹתֵן כֵּבֶח לְמַלְכּוֹת דָּקְרָשָׁה? עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהָוָא עֹסֵק בְּכֵבֶח (כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה, שֶׁ: 'לְעוֹלָם יָרַגְיוּ וְיָמַיְוּ אֵי אַוְלָה' - מִוּטָב, וְאֵם לָאו - יַעֲסֵק בְּתּוֹרָה) וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (קְרִישֵׁין ל): 'אִם פָּגַע בְּךָ מְגַלְּךָ וְהַמְּשִׁבָּחָה לְבֵית-הַמְּדָרָשָׁה', כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה נוֹתֵן כֵּבֶח לְמַלְכּוֹת דָּקְרָשָׁה וְאֵוי מִקְבֶּלֶת הַמַּלְכּוֹת, שֶׁהָיָה בְּחִנָּת ג, חִוּת מִן הַחֲכָמָה, שֶׁהָיָה בְּחִנָּת ח, וְנַתְחַבֵּר וְנַתְקִשֵּר הַחַדְשָׁה וְהַגְּנָה, וְנַעֲשֶׂה אָוֶר הַלְּבָנָה בָּאָוֶר הַחֲמָה: וְכַשְׂזה קָם זֶה נוֹפֵל (רְשִׁי בְּרִאשָׁת כָּה פְּסִיק כ"ג), וְאָוֶן נוֹפֵל וְנַתְבְּטֵל מַלְכּוֹת הַרְשָׁעָה, כְּמוֹ שְׁפָתָוב (הַשְׁעָיְד): "כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי ה", וְצִדְיקִים יַלְכוּ בָם, וְפִשְׁעִים יַכְשִׁלוּ בָם" הַיּוֹן עַל-יְדֵי דָרְכֵי ה, הַיּוֹן הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי יְהִי הַצְדִיקִים שְׁדָבְקִים בְּמַלְכּוֹת דָּקְרָשָׁה, הַם נַתְחַזְקִים וּמַקְבְּלִים כֵּבֶח עַל-יְדֵי יְהִי וְפִשְׁעִים יַכְשִׁלוּ בָם" בְּחִנָּת מַלְכּוֹת הַרְשָׁעָה, בְּחִנָּת הַיֶּצֶר הָרָע, שַׁנוֹפֵל וְנַכְנָע עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, גַּן".

יעל-ידייה נתקבלים כל התפלות והבקשות, כי עקר מה
שאיו נתקבלין הבקשות הוא מלחמת שאין
להדברים חן, ואינו נוכנסין בלב של זה שטבקשין ממנה, אבלו
איו בלבו מקום שיבנסו הדברים בלבו, מלחמת שאין להמבקש
חן שיבנסו הדברים בלבו של זה שטבקשין ממנה אבל עליידי
התורה, שעליידייה נתחרביו ונתקשרין הג והח בן"ל, ונעשה
חן, ועל כן נקראת התורה (פסל ח): "עלת חן", ואוי זכה
שדבריו הם דברי חן, ואוי נתקבלין דבריו ובקשוטיו, כמו מי
שמדרבר דברי חן, שנוכנסין הדברים בלב המתבקש, והינו זה
שטבקשין ממנה. וזה בבחינת ת, הינו עליידי שנותחרבו ונתקשרו
החיית והנו"ז ונעשה בבחינת ח"ג, עליידייה נעשה בבחינת פ"י,
שהוא לשון חקיקה ורישמה, כמו שפטות (יחקאל ט): "ויהתו
פ"י", כי עליידי חן נחקק ונגרשם מקום בלב המתבקש לקובל
הבקשה, כי עליידי חן נתקבלו בדבריו. נמצא, שבחינת ה"חן"
חקק מקום בלב זה שטבקשין ממנה, כדי שיבנסו דבריו בלבו,
ויקובל בքשתו. והحقيقة ורישמה זה בבחינת פ"י. ב"ל וזה
(קהלת ט): "דברי חכמים בנהת נשמעים, בנהת דיקא, הינו בבחינת
חן הנ"ל וחת הנ"ל, עליידייה נעשה אותן בנהת, ואו
נשמעים בדבריו, ונתקובל בקשותו ב"ל:

יעל-בן יעקב שהוא בבחינת השיל ב"ל, על כן זכה לחן, כמו
שפטות (בראשית ל"ג): "בָּנֵי חַנְנִי אֱלֹקִים" וכו'; ועל כן
ברך את השבטים בחן, כמו שפטות (שם): "הָלִידִים אֲשֶׁר חָנָן"

ובכו', ובנימין לא היה אז, ועל-פָן בְּרַכּוֹ יוֹסֵף בְּחִזּוֹן, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שם מ"ג): "אֶלְקִים יְחִנֵּךְ בְּנֵי" (ע"ז ב"ד וישלח פ' ע"ח מקין פ' צ"ב): ודרק א' יוֹסֵף הָיוֹת יִכּוֹל לְבָרַכּוֹ בְּחִזּוֹן, כי יוֹסֵף הָיוֹת בְּלֹל בַּיּוֹתֶר מִבְּחִינָה יַעֲקֹב, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שם ל"ז): "אֱלֹהִים תַּלְדוֹת יַעֲקֹב, יוֹסֵף", כי הוא הָיוֹת עֲקָר תַּולְדוֹתָיו כי יַעֲקֹב וַיּוֹסֵף בְּחִדָּא חַשְׁיבִּי, ע"ז זהר וישלח קע"ז: ושב קפ"ב). ועל פָן נאמר בַּיּוֹסֵף (רכרים ל"ג): "בְּכָר שׂוֹרֵן הַדָּר לֹא" 'בְּכָר' הוּא בְּחִינָה הַשְּׁכָל פָנַ"ל, וזהו 'שׂוֹרֵן' - לשון הסתכלות, כי צָרִיכִין לְהַסְתְּכִיל בַּהַשְּׁכָל שִׁישׁ בְּכָל דָבָר פָנַ"ל. וזהו הַדָּר לו - תרגם אונקלוס: זו ליה - לשון אוור כי השכל מיאיר לו בכל דבר; אפלו במקום שהיה אפל וחשך, מיאיר לו הַשְּׁכָל, בְּשׂוֹצָה לְהַסְתְּכִיל עַל הַשְּׁכָל שִׁישׁ שם בְּכָל דָבָר ומקרוב אותו להשם יתברך:

וזה פרוש מה שאמר ר' בר בר אותו גל שטבייע את חננה: האי גָּלָא דְמַטְבָּע לְסִפְינָתָא מַתְחִיזָא כי צוֹצִיתָא של אש לבנה בראשו, נרמה כניזוין הספינה, והוכנו אותו במקל דנורא חורטא ברישא ומיחינן ליה באלוותא דחקיק עלייה "אהיה אשר שחוקקים עליי" אהיה". (בבא בתרא עג):

רש"ב"ם: צוֹצִיתָא דנורא חורטא אש לבנה ומלאך מזיך הוא. גָּלָא - הוא היוצר הרע: דְמַטְבָּע לְסִפְינָתָא - הוא הchan ובהחבות, לשון ספון וחושוב (מי"ק כ"ה מאן חשיב מאן ספון), כי היוצר הרע רוצה להטבע ולהשפיל, חם ושלום, בוחינת הchan

והחשיבות של ישראל, בוחינת מלכות דקרשתה: ומתחתי כי צויתא דנורא חורתא ברישא, כי מתחילה היצר הארץ מותלבש עצמו במצוות ומטע את האדם כאלו מסיתו לעשות מצווה. וזה בוחינת צויתא דנורא חורתא - אש לבנה, אף על-פיין מלך מושיק הוא. ומהינו ליה באלוותא דחקיק עללה אהיה וכו', הינו שעקר הגנותו של היציר הארץ על ידי התורה, שהיא בלה שמותיו של הקדוש ברוך הוא. וההתורה בוחינת היא יי'ו, (עין זהר פקור וכ'ו:) כי הלוחות, ארבען יי'ו ורchapן יי'ו (בבא בתרא ד) וזה בוחינת אלותא, דהינו מקלות דחקיק עללה אהיה וכו', הינו שמות, בוחינת התורה, שהיא בוחנת יי'ו. והיי'ו הוא צורת מkal, והוא בלה שמותיו של השם יתברך, הינו שההתורה הקדושה היא מבניע את היצר הארץ שרווצה לעשות את האדם משגע ממש חם ושלום, כי בעל-ערבה הוא משגע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ס'טה ג): אין אדם עובר עverbah אלא אם כן נכנס בו רוח שנות. וכןמו שהמשגעים צרים להבזתם ולשות עליהם ישמות, כמו כן ממש התורה שעוסקין הוא בוחינת מקלות ישמות, שבזה מכין ובגינען את היצר הארץ ומגשים מן האדם את השגנון והרוח שנות שניכנס בו, בוחינת ימיחין לה באלוותא, דחקיק עללה שמות וכו', ב'ג'ל:

זהו: "אשרי תמיימי דרך". אשרי - לשון הסתכלות. תמיימי דרך בוחינת (בראשית כ'ה): "יעקב איש חם"; שהוא

בְּחִינַת הַשְׁכֵל כֹּפֶל הַיּוֹן לְכוֹת לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשְׁכֵל שָׁיַשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהָא בְּחִינַת יַעֲקֹב אִישׁ תָּם - זֶה וּזְכֵיּוּן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה: וּזְהָוָה: הַחֹלְכִים בְּתוֹרַת הָה, בַּי עַל-יְדֵי שְׁלוֹמֵיד תּוֹרָה בְּכָתָה, עַל-יְדֵיֶיהָ נוֹתֵן פָּנָה לְמִלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה בְּחִינַת נָוָן, לְקַבֵּל מִן הַשְׁכֵל, שֶׁהָא בְּחִינַת חַיִ"ת, וְאוֹי נְעִשָּׂה חַן וּגְתָקְבָּלִים דְּבָרָיו כֹּנְ"ל, וְאוֹי נְתַעַּלה הַחַן וּהַחַשְׁבּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּפִלּוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת גְּתָקְבָּלִים:

לְשׁוֹן רַבְנוֹ, וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה:

ב

וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, אֶלְמֹר אֶל הַכְהָנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, וְאֶמְרָת אֶל-יְהָמִם לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוֹן: (וַיְקָרָא כ"א):

אִתְּהָא בְּסִפְרָא דְצִנְיֻוֹתָא (וזה תְּרוּמָה קע): 'מְנוּקָבָא דְפִרְדָּשָׁקָא
מְשִׁיךְ רֹוחָא דְחֵי לְמַשִּׁיחָא' (מובא בספרא דצניעותא מנוק החוטם
משיך רוח חיים למשיח).

א בַּי עַקְרָבְלִיזָנוּ שֶׁל מַשִּׁיחָה הָוֹא הַתְּפִלָּה, שֶׁהָא בְּחִינַת חַטָּם,
בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ישעיהו מ"ח): "וַיְתַהַלְתִּי אֶחָטָם לְךָ", וּמִשְׁמָם
עַקְרָחַיּוֹת, וְכָל מְלַחְמָתוֹ שִׁיעָשָׂה וְכָל הַכְבִּישׁוֹת שִׁיכְבָּשׁ - הַפָּל
מִשְׁמָם, כָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שם י"א): "וַיְתַהַרְחֹז בִּירָאת הָה וּכְיוֹ" זֶה בְּחִינַת
חַטָּם, זֶה עַקְרָבְלִיזָנוּ, כָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (בראשית מ"ח): "בְּחַרְבִּי
וּבְקַשְׁתִּי" וּפְרִשְׁׁ רַשְׁׁ"י: 'תְּפִלָּה וּבְקָשָׁה'. וּכָמוֹ שְׁבַתּוֹב (תְּהִלָּם מ"ד):
"בַּי לֹא בְּקַשְׁתִּי אֶבְטָח וּכְיוֹ בְּאֶלְהִים הַלְּלָנוּ" (עין ב"ב קכ"ג), בְּחִינַת
"תַּהַלְתִּי אֶחָטָם לְךָ".

חלק א'

ב' זזה הפלויין צרייך לקביל עליידי בוחינת יוסף, הינו שמיירת הברית, במזו שפטות (תהלים מ"ה): "חנור חרבך על ירכך" (עין זהר וחיה ר"מ). וכך מופיע שפטות (תהלים קל"ב): "מפרי בטנו אשית לכסא לך" - זה בוחנת משית, בוחנת תפלה. "אם ישמרו בניות בריתך", הינו עליידי בוחנת יוסף. וויסוף, ששמר את הברית, נטול

את הבכורה, שהוא בוחנת עבדות התפלה* בוחנות פי שנים, כי התפלה הוא פי שנים. שנים, שיש בהם שכחו של מקום ושאלות צרכי (עין ברכות ל"א) והוא בוחנת (תהלים קמ"ט): "וחרב פיפות בירם" בוחנת שתי פיות, בוחנת פי שנים. ונintel מראובן עליידי שחילץ צוויי אביו (בפ' זה), כי היא תלי בשמירת הברית:

ג' ומי שכבה לחרב זהה, צרייך לידעائد ללחם עם החרב,
שלא יטה אותה לימיין או לשמאלו, ושיהא קובל אל
השערה ולא יחתטא:

זזה אי אפשר אלא עליידי בוחנת משפט, כי משפט הוא עמודא דאמצעיתא (הקרה שנייה לתיקונים דף י"ז), הינו שקוילע עם כליזינו אל המקום הצריך, ואיןו מטה לימיין ולא לשמאלו,

אלא לאַמְצָע. זהה בוחינת (תהלים ק"ב): "וַיַּכְלֵל דָּבְרָיו בִּמְשֻׁפֶּט". ובשביל זה קיבל יוסף את הבכורה דוקא מיעקב, כמו שכתוב בראשית מ"ח): "וְאַנְיָ נָתַתִּי לְךָ וּכְךָ - אָנָּי דִּיקָא, שֶׁהוּא בָּחִינָה מִשֻּׁפֶּט". זהה (תהלים פ"א): "כִּי חָק לִי שָׂרָאֵל הַוָּא", בוחינת ברית, כמו שכתוב: "חָק בְּשָׂאָרוֹ שָׁם". "מִשֻּׁפֶּט לְאָלֹהִי יַעֲקֹב", הינו שאריך יוסף ל千古 זאת החרב מבוחינת משפט, כדי שיכלבל דבריו במשפט. זהה (תהלים ע"ב): "מִשְׁפְּטוּךְ לְמֶלֶךְ תָּן", שימושה יקבל בוחינת משפט.

ד. **על-ידי** מה זוכה בוחינת משפט - על-ידי צדקה, שעל ידי צדקה אוחזין במתת המשפט, כמו שכתוב (דברים ל"ג): "צדקה ה' עשה ומשפטיו", וכן שכתוב (תהלים צ"ט): "משפט וצדקה ביעקב" וכו', כי הצדקה הוא על ידי משפט, כמו שכתוב (שם ע"ה): "אללים שופט, זה ישפיל וזה ירים" - שמורייש ליה ומעשיר ליה, וכשנותן הצדקה הוא בוחינת זה ישפיל, שמחפר ממונו, ובוחינת זה ירים, שמעשיר לעני. נמצא, שאוחזו על ידי זה במתת משפט. ובשביל זה צരיך להפריש הצדקה קדם התפללה (בבא בתרא י. ובשלחו עורך אריה חיים סיקון צ"ב סעיף י), כדי שיוכל לככלל דבריו במשפט, שהוא קולע אל השערה ולא יחתה: וזה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (בבא בתרא קכט): 'למה נחן יעקב את הבכורה ליוסף? בשבי שכלל אותו. משל לפועל הבית שגדל יהום בתוך ביתו' וכו', כמו שכתוב, בראשית מ"ז): "וַיַּכְלֵל יוֹסֵף אֶת אָבָיו וְאֶת אָחִיו לְחַם לְפִי

הטף, כמו (יחקאל כ"א): "הטף אל דרום" (לשון דבר). "לפי הטף", הינו שהו שגורה תפלתו בפי עליידי האזרקה, ועל ידי האזרקה שעשה, נתן לו יעקב, שהוא בוחינת משפט, את הבכורה שהוא בוחינת תפלה, כמו שכתוב: "ואני נתתי לך שכם", אני דיקא, שהוא בוחינת משפט:

ה ועקר של מהשבות זוות הם עלידי קלוקול המשפט, כי משפט הוא בוחינת עין, כמו שכתוב בראשית י"ד: "ויבאו אל עין משפט", זה בוחינת רברים ל"ג: "עין יעקב". ועל-ידי קלוקול משפט בא קלוקול לעין, כמו שכתוב רברים ט"ז: "בי השחר עיר עני חכמים", זה בוחנת מהשבות זוות שบทפה, שהם עניין דמפסין על עין, כמו שכתוב איכה ג: "ספחה בענן לך" וכו' (עין תיקונים תיקון כ"א דה נ). ולעתיד שיתakan בוחנת משפט, כמו שכתוב (ישעיה א): "צין במשפט תפלה", אוית עבר עניין דמפסין על עין, כמו שכתוב שם נ"ב: "בי עין בעין יראו בשוב ה' ציון", ובשביל זה נקרא יוסף (בראשית מ"ט): "בן פרת עלי עין"; ווצריך כל אחד לבזון בתפלתו, שקשר עצמו לצדיקים שבדור, כי כל צדיק שבדור הוא בוחנת משה מושית, כמו שמצינו שהצדיקים קורין זה ליה משה, כמו 'משה שפיר קאמרת' (שנה ק"א). ומשה זה בוחנת משה, כמו שכתוב בראשית מ"ט: "עד כי יבא שללה" - 'דא משה מושית' (וזה בראשית כ"ה: כ"ז). וכל תפלה ותפלה שבכל אחד מתפלל הוא בוחנת אייר

מהשכינה, שהם אבורי המשכן, שאין שם אחד מישראל יוכל לאعلا שיפא בשיפה כל חד לדוכתיה, אלא משה בלבד. בשביל זה צריך להביא ולקשר כל התפלות לצדיק הדור, כמו שבתו (שםות ל"ט): "ויביאו את המשכן אל משה" והוא יודע לאعلا שיפא בשיפה ולעשות אותה קומה שלמה, כמו שבתו

(שם ט): "ויקם משה את המשכן" (עיין וור פקורו לר' ח):

ובכל התורה שאדם לומד לשמר ולעשות, כל האותיות הם ניצויי נשמות, והם *כמזכא ביגנולם, שבןeshmot נתלבשים בתוך התפלה, באים בתוך הפלכות בבחינת ונתחדשים שם בבחינת עבור. *

וזהו (תהלים י"ט): "השימים מספרים בבוד אל", הינו התורה שהוא אש ומים, הינו בבחינת הנשמות, ובאים בתוך התפלה, שהוא בבחינת בבוד אל, כמו שבתו (תהלים ס"ו): "שימו בבוד תרלהתו", בבחינת: "וְתַהֲלֵתִי אֶחָתָם לְךָ". והנשמות עם התפילה נקראות בבוד (נ"א נקרא כבוד - מצאי), על שם שהוא מלכחת (נכתי אותם) אותן, כי רבי יוחנן קרא למאניה מכברותא (שבת ק"ג), ועל יידיהם נקראות בבוד אל, והן מאיין זה לו: הנשמות מאיין להתפלה בבחינת העלאת מין נוקבין, והתפלה מאייה להנשות בבחינת חרושין, שהוא מחדשת אותן בבחינת עבור, והנשות המלכחים בתפלה, המובאות לצדיק שבודор הם בבחינת (תהלים מ"ה): "בחולות אמרה רעותה מובאות לך".

פעם אחת הפלגנו בספינה וראינו דג אחד שנאסף לו חול על גבו ונדרלו עשבים על החול. חשבנוшибשה הוא ועלינו ואפיו ובישלנו על גבו. כאשר התהמסנו נבו התהפה, ואם לא היה הספינה קרויה היינו טובעים.

אמר רבה בר בר חנה: זמְנָא
חֶדֶא הוּא קַאֲלִין
בְּסִפְינַתָּא, וְחוֹנֵן הַהְוָא בְּוֹרָא
דִּירְתָּא לֵיה חַלְתָּא אַגְבִּיתָ,
וְקַדְחָה אַגְמָא עַלְוִיתָ. סְבָרִין
יְבַשְׁתָּא הַוָּא, וְסַלְקִין וְאַפְיִין
וּבְשַׁלִּין אַגְבִּיתָ וּבְרַחַם גַּבִּיתָ
אַתְּחַפֵּה, וְאֵלָא רְחוֹה מְקֻרְבָּא
לְסִפְינַתָּא, הוּה טְבֻעַנְןָ.

(בבא בתרא עג):

רש"ב"ס: דִּירְתָּא חַלְתָּא אַגְבִּיתָ, שהיה חול נקיין על גבו; **וְקַדְחָה,** עשבים על החול;
וְסְבָרִין וְבַשְׁתָּא היא. אוי חיים היא:

זה שאמר רבה בר בר חנה: חַוֵּן לְהַאי בְּוֹרָא וּבָוָי, כי
בְּגַלְוַתָּנוּ, כְּבִיכּוֹל, הַקְדוֹשָׁ-בָרוֹךְ-הָוּא בְּהִסְתָּרָת פְּנִים, בַּמָּוֹ
שְׁבַתּוֹב (תהלים ל): "הִסְתָּרָת פְּנֵיךְ", שהוא בחינות רחמים, ופנעה
ערף שהוא בחינות דין, וכל תפלוותינו ובקשינו על זה שפנעה
ערף אלנו, שיחזור את פניו, במו שְׁבַתּוֹב (שם פ"ו): "פִנָּה אַלְיָ"
ובמו שְׁבַתּוֹב (במ"ב ו): "יאר ה' פְנֵיו". ובשאנו רואים ארך
ה沽ות, ובכל יום אנחנו צועקים אליו ואינם נושעים, ויש מעטנו
בנ"י ישראל, שטוועים הם ושלום בלבם, שבת התפלות הם לרייך.
אבל באמת כל התפלות, האזכרים שבכל דור ודור הם מעלים
אתם ומקרים אתם, במו שְׁבַתּוֹב: "וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁבֵּן".

ומעלין כל שיפא ושיפה לדוכתיה, ובוגין קומתה של השכינה מעט מעט, עד שישתלם שעור קומתה, או יבוא מישית, דא משה, וישלים אותה, ויקום אותה בשלמות.

וזה פרוש: חווינא להאי בורא - הוא בוחנת צדיק הדור, הנקריא דג (ענין מאורי אור ערך דג בוודר ויקרא מ"ב וברף רע"ח), זה בוחנת משה מישית. דיתבא ליה חלה אגביה - הינו התחפלות, שאנו מתרפלים על זה שביבוכו פנה ערף אלינו. יתרבא ליה - הינו: "זיביאו את המשבן אל משה", כי צריך להזכיר ולקשר את התפללה להצדיק שבדור. וכך עלה אנמא - הינו הנשמות הבאים עם התפללה, בוחנת "בתולות אחריה רעותיה וכי", כי הנשמות הן נקראין עשבין, כמו שפתות (יחזקאל ט"ז): "רבבה בצמח הרשרה נתהיך" ובסביבנן יבשתה הוא - הינו שתחפלות אינם עושים פרות, אבל באמת אין פן, אלא סלקין ואפין ובלין - הינו כל התחפלות סלקין וועלין, וכל מה שמרבי נבנה בתפללה, נבנה השכינה ביותר ומכך את עצמה לאוזן. וזה אפין ובלין - כי אפיה ובלול הם הכהנה לאכילה, לבחינת זוג, כמו שפתות (בראשית ל"ט): "כי אם הלחם אשר הוא אוכל". בשישתלים קומה של כל השכינה, הינו עליידי רב התחפלות, יכמרו רחמי, ויתהפק מרות הדין למדת הרחמים.

זה בדר חם - הינו באשר יכמרו רחמי. גביה אתהthead - הינו שיתהפק מרות הדין למדת הרחמים. ואי לא הו מקרבנן לספינטה - הינו: "למעני למעני אעשה זאת" (ישעיה

מ"ח), בדאיתא במדרש (ויקרא כ"ז): "מי הקידמי ואשלם לו", מי עשה לי מזווה קדם שנתתי לו בית וכו'. נמצא, שבל המעשים טובים שלנו וכל התפלות, הפל מאתנו, אין ראוי לחשב לקיבל שבר על שום דבר, אף עליyi שבראה שעליyi תפלהנו ותורתנו יהיה הנאה, אף-על-פי כן צריכין אנחנו לחסدن, שביחסו יגאל אותנו. וזה אי לא מקריבינו לסייעתא - זה בוחינת חסד, כמו שאמרו חכמים זכרונם לברכה (קדושין פ"ב): 'הפסנין רבנן חסדים', אי לא חסדן, טבעין, חם ושלום, בגלוות. וזה פרוש: אמר ר' אל הבהנים - בוחינת תפלה, כמו שבחוב ברביהם כ"ז): "את ה' האמרת היום". בהנים - הם בוחינת תורה, בוחינת נשות בג"ל, כמו שבחוב (מלאכי ב): "כִּי שְׁפָתֵי כָּהן יִשְׂמְרוּ דָעַת וֶתֶרֶת וּכְךָ". אהרן - בוחינת משפט, כמו שבחוב (שםות כ"ח): "ונשא אהרן את משפט בני ישראל", [חסר וצ"ל] כי צריך לה בוחנת משפט בן"ל, ואמרתו אליהם, ואמרה דיקא (מצאי בכת"י המועתק מכת"י רביינו ז"ל) כי צריך להביא כל התפלות לבחינת משה מישית, והוא יקים [אותם כמ"ש ויביאו את המשכן אל משה ויקם משה] את המשכן (מכת"י) והוא יקים את המפשף, וזה פרש רש"י: 'להויר הנזרלים על הקטנים', הינו צדיק הדור, שהוא בוחנת משה מאור הגודול, יזהיר ויאיר את התפלה, שהוא בוחנת מאור הקטן (עין זהר פקורי לר"ח). ולנפש לא יטמא בעמיו - הינו עליyi שמירת הבירות בג"ל. כמו באזהר (עין זהר ויקרא ט"ו): ועין זהר פקורי רס"ג ועין ת"ב פ"ט): '**עֲקָרָא דִּיצָּרָא בִּישָּׁא עַל עֲרֵין**

והיא עקרא דמס' אבותא'. וכשישמר את הברית, זוכה לבחןת הפללה כנ"ל, זוכה לבחןת "תהלך אחטם לך", כי עקר הריהם תלוי בטהרה, כמו שאמרו חכמוני וברונם לברכה (סוטה מה): 'משבטלה הטהרה, בטללה הריהם' בUMBOWAR מעשה בוגרא (שם מט), שאמר: ריחא דחנןיתא אני מרית. אמר ליה: בני, טהריה יש בה:

ג

ראיתי את אותה הצפראע שהותה נדולה בכרכ ששמו "אנרוניא" והברך "אנרוניא" מה גודלו? שישים בתים. בא נחש ובלוע את הצפראע, בא עורב נקבה ובלוע את הנחש ועליה יושב על האילן. בוא וראה כמה גדול כוחו של האילן.

אמר רבנה בר בר חפה: לדידי חוי לי היה אקרוקטא, דתוּ פאקרא דהנרגוניא, ואקרא דהנרגוניא במה הוא שתוין בתי, אתה תנינא בלעה, אתה פושקנץא ובלהע להנינא, וסליק יתיב באילנה. תא חוי במה נפייש חיליה דאלנן:

רש"ב"ס: אקרוקטא. צפראע: באקרא דהנרגוניא. גROL היה באותו ברך: ואקרא דהנרגוניא במה הוא? שתוין בתי. תלמוד קאמר לה: אתה תנינא. רבה קאמר לה: פושקנץא. עורב נקבה:

הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשות, קשה לו לעוברת הבורא, וכששומע ממנגן בשר ודגון, אווי טוב לו, כמו שייתבאר. כי הנה קול הנגינה נמושכת מן הצפרים, פראריתא במרקש (ויקרא

רבה, ט): מפני מה מצרע טהרותו תליה בשתי צפירים חיות טהורות? יבוא קלניה ויכפר על קלניה. כי נלכה מלחמת קולו שדבר לשון הרע. נמצא מי שהוא פשר, נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפירים חיות טהורות. ובכתוב בזוהר (ויקרא טט), שהשתי צפירים הנ"ל יונקים מאתר דגבים יונקים. לך נקרא המגע חוץ, מלשון חזון, הינו לשון נבואה, כי לוקח הנגינה מאתר דגבאים יונקים. וכשהמנגן הוא רשות, או כי הוא לוקח הנגינה שלו מצפירים אחרים שבקלפה. ובכתוב בזוהר: כי הצפירים שבקלפה יונקים מזרדי המלכות, וכך אחות ליליא ברין ברוז בריזו: "מצפירים האחוות בפח, בהם יוקשים בני אדם". (ויהר ויה ר"ז; ועיין בע"ח שעיר הקלפות פ"ב): וחתקון הוא שיזיכל לשמע גינוי מפל אדם, הוא עליידי שלימד בלילה תורה שבבעלפה, הינו גمرا, שהוא בחינת לילה, בראשית במדרש (shore טוב תהלים ט): 'בשיה משה בחר ארבעים יום ואربعים לילה, לא היה יודע מתי יום ומתי לילה, רק עליידייה בשיה לומד תורה שבכתב היה יודע שהוא יום, ובשלמוד תורה שבבעלפה היה בחינת לילה, וכן שאמרו נמצא, שה תורה שבבעלפה היא בחינת לילה, וכן שאמרו רבותינו וברוזם לברכה (סנהדרין כד): "במחשבים הושיבני" - זה תלמוד בבלאי, ובכתוב (בראשית א): "ולחشد קרא לילה". הינו על ידי שלימד ש"מ, יתכן החית עיוקין שבקנה, שהם יוצאים הקול. וזה (איכה ב): "קומי רני בלילה", הינו שתיה תקומה להרנה, הינו עליידי הלילה שהוא גمرا ש"מ. אך בשלמוד

שלא לשמה, הינו בשביל שיטקרא רבי, תלמודו אינו בחשיבות כל כה, וכשלומד בלילה חוט של חסר נ麝ך עליו (חנינה יב) ומינן עליו, שלא זיק לו המחשבה הנ"ל:

ואיתה בכתבי האר"י ז"ל, כי צפירים שבקלפה הם מבחן שבמלכות דקלפה, והשתוי צפירים חיות טהורות, הם בגין המלכות דקנשא. לפיכך נשתבה דוד לפני שאל (شمואל א ט"ז): "זִוְּدָעْ נֶגֶן", כי השגינה היא בגין המלכות, לך ראיו הוא למלכות. וזה שבתוב אצלו (קהלת ע"ח): "מַאֲחָר עֲלוֹת הַבָּיאוֹ", בגין מאחר המיגיות, בגין נצח והור כי הם מיניקין לנכאים, והם בגין המלכות.

זה שאמר רפה בר בר חנה: **לידי חזי לי היה אקרוקטא**, **ופרש רבנו שמואל:** צפרדע, בגין צפר דעתה (עיין תדר"ר פ"ז) ועיין בכוננות האריה"ל על עין רם צפראע. **להו כי אקרא דהגרוניא** - מלשון קרא בגרון (ישעיו נ"ח), בגין שהשגינה נמשכת ממנה. **ואקרא דהגרוניא** במתה עוי שטין בטוי - בגין על ידי מה תפתקן בחינת קרא בגרון? על ידי שטין בטוי, בגין על ידי שטין מסכנות. **ופרש רבנו שמואל:** תלמודא קאמר לה, בגין שילמד תלמוד. **אתא תעניא בלעה** - **ופרש רבנו שמואל:** רפה קאמר לה, בגין על ידי שילמד שלא לשמה,ibalע אותה הנחש. וזה שפרש רבנו שמואל, רפה קאמר לה, בגין על ידי שילמד בשביל שיטקרא רבי. **אתא פושקניא** - **ופרש רבנו שמואל:** עירוב, בגין על ידי שילמד בלילה, מלשון ערבית (עיין רשי"ע ירוכין

כ"ב ד"ה שימושים ומעריב). ובלעה - הינו ומגנו עליו מן הנחש הנופר לעיל. וסליק יתיב באילנא - פרש המהירוש"א, שהוא בוחנת אברהם, שפתחו אצלו (בראשית כ"א): "וַיַּעֲשֵׂה אֶשְׁלָל" שהוא בוחנת חסר. הינו שהחות של חסר שנמשך עליו, מגנו עליו מן הנחש הנ"ל. תא חוי במה נפש חיליה דאלנא - הינו שרבבה מתחמיה את עצמו, שבל בך כבר עלנו חסרו, שאפלו על זה יכול להגן:

ובזה ותישב הסמכות של המשנה (אבות פרק א): 'עשה לך رب, וקינה לך חבר, וחוין לך את כל האדם לכהן וכות' כי עליידי ששומע הנגינה בנו'ל, הוא מתכוון בנין הממלכות שלו. וזה: 'עשה לך رب', הינו שיתתקן בוחנת מלכות, וזה עליידי קינה לך חבר', הינו עליידי קינה, שהקהל יוצא ממנה, שמחבר השני ברובים להיות פנים בפנים "כמער איש וליות" (מלכים א ז), 'בומן שישישראל עוזין רצונו של מקום' (ען הבא בראש צט וברשב"ם שם). ואנו בשיתתקן בוחנת מלכות שלו, יוכל למשל בכל מה שירצה יוכל להחmitt לזה ולהחיזות לזה, ונמצא עולם חרב, לזה אמר: 'זהו לך את כל-האדם לכהן וכות' שאריך לדון את כל אדם לכהן וכות, כי אין הקדוש ברוך הוא חפי בחרכנו העולם, "כי לא לרתו בראה, לשבת יצאה" (ישעה מ"ה):

ובשביל זה מרגלא בפומא דאנשי עכשו לומר, שהחוגנים הם שוטים ואין בני דעתה. כי עכשו מלכות דקדשה בגאות ועל בן הנגינה שהוא נמושכת מאתר הנביים, מבחן

מחין ורעת דמלכות דקרשָׁה, ועכְשׂוּ שַׁהֲמִלְכֹות בְּגָלוֹת, ועַל כֵּן
הנֶּגֶינה נִפְגַּמְתָּ, ועַל כֵּן הַחֲנוּנִים הֵם בְּלָא דָעַת, כִּי אֵין לְהֵם כַּח
עכְשׂוּ לְהַמִּשְׁיךְ הַנֶּגֶינה מִשְׂרָשָׁה שַׁבְּקָרְשָׁה, שַׁהֲוָא בְּחִינַת מַחַיִן
וְדָעַת שֶׁל מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל: אָבֶל לְעַתִּיד, שִׁיתְעַלְהָ מִלְכֹות
דְּקָרְשָׁה, וַיְהִי ה' לְמַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ, אָיוֹת תְּהֻלָּה וְתְּשִׁלָּם
הַנֶּגֶינה בְּבִחַנַּת דָעַת דִמְלֹכוֹת דְּקָרְשָׁה, שִׁמְשָׂם נִמְשְׁכָת הַנֶּגֶינה
בְּגַ"ל. וַיְהִי (תְּהִלָּם מ"ז): "כִּי מַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, זָמְרוּ מִשְׁכְּבֵיל",
כִּי אָיוֹת, בְּשִׁירִיה ה' לְמַלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ וְתְּהֻלָּה מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה,
אָיוֹת: "זָמְרוּ מִשְׁכְּבֵיל", הַנּוּ שְׁחַנּוּנִים הַמוֹמְרִים יְהִי בְּדָעַת וּבְשִׁכְלָה
עַל־יְדֵי שִׁיתְעַלְהָ מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה, וַיִּקְבְּלוּ הַנֶּגֶינה מִשְׂרָשָׁה
שַׁבְּקָרְשָׁה, שַׁהֲוָא בְּחִינַת דָעַת וּמַחַיִן שֶׁל מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל:

שָׁקֵד לְעַילָּה

וַיְהִי (עַיִן פְּסָחוּן: וַיַּעֲשֵׂה וְהָרָיו ר"ט) "כִּי גָדוֹל מִעַל שָׁמִים חֲסִיד"
(תְּהִלָּם ק"ח). "שָׁמִים" הוּא בְּחִינַת קֹול, בָּמוֹ שִׁפְטוּבָה:
"מִשְׁמִים הַשְׁמַעַת קֹולֶךְ", כִּי עַל־יְדֵי הַחֲסָר, הַנּוּ בְּחִינַת חוֹטֶט שֶׁל
חָסָר, הַנִּמְשַׁךְ עַל־יְדֵי שְׁלֹמִיד תּוֹרָה בְּלִילָה, עַל־יְדֵי זֶה נִתְּפָקֵן
הַקּוֹל בְּגַ"ל, וַיְהִי: "כִּי גָדוֹל מִעַל שָׁמִים חֲסִיד" בְּגַ"ל:

הַשְׁתִּי צְפָרִים דְּקָרְשָׁה, שִׁמְשָׂם הַגְּבוֹאָה נִמְשְׁכָת, הֵם בְּנֵין
מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה, וְעַל־כֵן הַעֲמָדָה מַלְךָ הָיָה עַל־פִּי
גְּבוֹאָה, בְּכָל מִלְכֹות בֵּית דָוִד שַׁהֲוָה עַל־פִּי גְּבוֹאָה. וְהַגְּבוֹאָה
נִמְשְׁכָת מִן הַכְּרוּכִים שָׁהֲם בְּחִינַת שְׁתִי צְפָרִים הַגַּל, שָׁהֲם בְּנֵין
מִלְכֹות דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל:

מַאֲחֶר עֲלוֹת הַבִּיאוֹ, הַנּוּ מַאֲחֶר הַמִּינִיקוֹת, כִּי הֵם יָגִין
לְגִבְאיִים וּכְו' כֹּנ"ל. וְזֹהוּ מַאֲחֶר עֲלוֹת, הַנּוּ שְׁדֹוד
הַמֶּלֶךְ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם, הַיְהּ יִכְלֶל לְתַקְעֵן וְלְהַעֲלוֹת גַּם הַגִּנִּינה שָׁאַיָּנוּ
מַאֲדָם בְּשָׁר, לְהַעֲלוֹתָה אֶל הַקְּרֵשָׁה. וְזֹהוּ: "מַאֲחֶר עֲלוֹת
הַבִּיאוֹ", הַנּוּ גַּם הַגִּנִּינה שְׁהִיא מַאֲחָורי הַקְּרֵשָׁה, בְּבִחִנָּת
"מַאֲחֶר עֲלוֹת", מַאֲחֶר הַמִּינִיקוֹת, כִּי הַגִּנִּינה דְקָרֵשָׁה הָא מַאֲחֶר
דְגִבְאיִים יָגִין, וְהַגִּנִּינה שָׁאַיָּנוּ בְקָרֵשָׁה הָא בְּבִחִנָּת מַאֲחֶר עֲלוֹת,
מַאֲחָורי הַקְּרֵשָׁה, וְרוֹד הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם הַיְהּ יִכְלֶל לְתַקְעֵן גִּנִּינה
זֹו גַּם פָּנִים, וְעַלְיִידִי זֹה נְתַעַלָּה מְלָכוֹת דְקָרֵשָׁה כֹּנ"ל. וְזֹהוּ: "מַאֲחֶר
עֲלוֹת הַבִּיאוֹ לְרֻעוֹת בִּיעַקְבּ" וּכְו', כִּי עַלְיִידִי זֹה וּכְהֵם לְמְלָכוֹת
כֹּנ"ל:

לְשׁוֹן רַבְנָנוּ וּכְרֹונָנוּ לְבִרְכָה

ד

**אָנֹכִי ה' אֱלֹהִיךְ אֲשֶׁר הַזִּצְאָתִיךְ מִאָרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים:** (שםות כ')

א' **כַּשְׂאָדָם יוֹדֵעַ,** שֶׁכֶל מִאָרְעֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, וְאֵת הַבִּחִנָּה
הָיָה מְעִין עַולְם הַבָּא, בָּמוֹ שְׁבָתּוּב (תְּהִלָּם נ"ז): "בָּה/
אֲהַלֵּל דָּבָר בְּאֱלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר" (ע"ז נרכות ד"ס ע"ב). וְזֹאת הַבִּחִנָּה
הָיָה מְעִין עַולְם הַבָּא, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרֹונָם לְבִרְכָה (פָּסָחים
נ'): "בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי ה' אֶחָר וּכְו'", וְהַקְשָׁוּ: וּכִי הָאִידָּנָא לְאוֹ הוּא
אֶחָד? וְתַרְצֵו חַכְמֵינוּ וּכְרֹונָם לְבִרְכָה: הָאִידָּנָא מִבְּרָכֵין עַל הַטּוֹבָה

הטוב והמטיב, ועל הרעה - דין אמרת, ולעתיד כלו הטוב והמטיב, שיהיה שם ה' ושם אלקים אחדות אחד: ב' זו זאת הבדיקה اي אפשר להשיג, אלא בשפעלה בבדיקה מלכאות וקדשה מהגלוות מבין העפו"ם. כי עבשו הפלכות והפמשלה להעפו"ם, ובשביל זה נקראים עבדות אלילים שלהם בשם אליהם, כי יונקים מבחן מלכאות הנקרא אליהם, כמו שפטוב (תהלים ע"ד): "אליהם מלפני מקדים". ובשפעlein בධינת מלכאות מבין העפו"ם, אוינו נתקינם (שם מ"ז): "בי מלך כל הארץ אליהם":

ג' ואיך אפשר להסביר המלוכה להקריז'ברוק'הו אלא על ידי ודווי דברים לפני תלמיד חכם, על ידי זה מהתן ומעלה בධינת מלכאות לשראה. וזה פרוש (הישע י"ד): "קחו עטיכם דברים" - זה ודווי דברים, זה בධינת מלכאות, כמו דבר אחד לדזר (סנהדרין ח). דבר - לשון מניג ומושיל. ושובו אל ה' - שיתתקנו ויעלו את הדברים, את בධינת מלכאות, בධינת אליהם, אל ה', הינו כפ"ל, בה אהיל דבר, באלים אהיל דבר, הינו שידע, שביל מאירועיו, כלם לטובתו, וברוך על כל הדברים הטוב והמטיב:

ד' וכשידע כל זאת נקרא ידעה שלמה, כי עקר הדעת הוא אחדות של חסדים וגבורות (כמובא בכתב הארי"ל), זה נקרא דעת, הינו שלא יחלק בין חסר לדין, וברוך על כלם הטוב והמטיב. וזה נקרא: "ה' אחד ושמו אחד" במאמר חכמיינו

וברונים לברכה, שלעתה ייה אחירות גמור, שיזיה פלו הטוב והמטיב. וזה: ה' אחד ושמו - זה בוחינת אלחים מלכות, כמו שבחותם (שמואל ב': "ויעש דוד שם"). אחד - גימטריא אהבה, הינו ה' שהוא רחמים, הן שמו שהוא בוחינת אלחים, בוחינת דין - בולם לטובתך מלחמת אהבה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותה, כמו שבחותם (משל ג': "את אשר יאהב ה' יוכיח"). וכתיב (עמום ג'): "רק אתם ידעתם מכל משפחות האדמה, על פן אפקוד עלייכם עונזתייכם":

ה עוֹנוֹנָתִיו של אדם הם על עצמותיו, כמו שבחות (יחזקאל ל'ב): "וְתַהֲי עֻנוּתָם תְּקִיקָה עַל עַצְמוֹתָם". וכל עברה יש לה צروف אותיות, וכשבוער ايיה עברה, או נחקר צروف רע על עצמותיו ועלידי זה מבנים בוחינת הרبور של הלאו הזה שuber בתוך הטעמאה הינו שטכנים בוחינת מלכות, שהוא בוחינת דבר אחד לדoor, הוא מבנים אותה בתוך העבו"ם, וניתן להם מימוש. למשל, אם עבר על רبور של הלאו לא יהיה לך (שםה כ'), או מחריב הצروف הטוב של הרבור, ובונה צروف רע, ונחקר הצروف הזה על עצמותיו, ונוקם בו, כמו שבחות (רמיהו ה': "עֻנוֹנִתְיכֶם הַטוֹ אֱלֹהָה"), וכתיב (תהלים ל'ד): "תָמֹתָת רְשֵׁע רָעה". ועל ידי זה דברים יוצא מעצמותיו האותיות החקוקים עליהם, ונעשה מהם הרبور של הודה, כי הרبور יוצאה מעצמותיו, כמו שבחות (שם ל'ה): "כָל עַצְמָתִי תאמרנה", ומחריב הבניין והצروف הרע, ובונה מהם מלכות

דָּקְרָשָׁה. וזה שאמרו חכמינו וברונם לברכה (סopicה ז): בשבעה שהלכו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגולין, עד שאמר משה: "שמע ה' קול יהודה" - שבקש משה מהקרוש ברודז'הו, שיזכר ליהודה היהודי שהתרודה, וכן הוא היה ליה. וזה דוקא עצמותיו היו מגולין, על שם ותהי עונותם חקיקה על עצמותם, ועל ידי היהודי נתפקנו ועלוי כל חרד לדוכתיה. וייהודה זה בחינת מלכות; רמו, שבחינת מלכות נתפקן על ידי והוא דברים, וזה נעשה על ידי משה, שזכר משה היהודי, כי כן צריכה, שיהיה היהודי לפני תלמיד חכם וכל תלמיד חכם הוא בחינת משה, כמו שאמרו: 'משה שפיר קאמרת' (שבה ק"א). ובזה שזכר משה היהודי, נעשה באלו התורה עבשו לפני משה, ועל ידי זה נתפקן בחינת מלכות, ונחרב הצעוף הרע שנחקר על עצמותיו: וזה בחינת החירות המלכות לשרש, כי שרש המלכות הוא איש, כמו שאמרו חכמינו וברונם לברכה (סנהדרין קא): 'למה טעה נבט? שראה שיצא אש מאמתו'. והتورה נקרהת איש, שטמש המלכות, כמו שכתוב (וירמיה כ"ג): "הלו א פה דברי באש", וככתוב (משל ח): "בי מלכים ימלך". ועקר התורה הם התלמידי חכמים, כמו שאמרו חכמינו וברונם לברכה (מגפות כב): 'במה טפשי דקימה מקמי ספר תורה, ולא קימה מקמי צורבא מידרבען'. וזהו (במדבר ל"א): "כל דבר אשר יבא באש - תעבירו באש". דבר - זה בחינת מלכות, שנמשך בתוך הטעמה בתוך חמיות היצור, כמו (קדושים פא): 'נורא בי עmers'. תעבירו באש

- תקונו עליידי אש, הינו והיו דברים לפני תלמיד חכם בפ' ל. וזה לשון עברה, שהצروف של עברה עוצר בחוץ עצמותיו מעבר אל עבר. ומצוה - לשון התחרות, בשעוצה חבילות חבילות של מצאות (ויקרא זבבה כא), או נתחבו שברי עצמותיו, כמו שבתוב (תהלים לד): "שומר כל עצמותיו".

ו, זהה פרוש (משל ט): "חמת מלך מלacci מות", כי חמתו של הקדוש ברוך הוא בסביל המלכות שהשפיל עליידי עזונתיו; "איש חכם יכפרנה", הינו בחינת תלמיד חכם, בבחינת משה, הוא יכפר לו, כמו שבתוב (מיה ז): "יעבר על פשע לשארית" - למי שמשם עצמו בשירים (ראש השנה ז). נמצא, בסבאה לפני תלמיד חכם ומוציא כל צורפו לפני התלמיד חכם, והוא תלמיד חכם הוא בבחינת משה, שמשים עצמו בשירים, כמו שבתוב (במדבר יב): "זה איש משה ענו מادر", ועל־יריזה נקרא איש חכם, כמו שבתוב (איוב כח): "זה חכמה פאין תפיצה" (עשותה כא), ובזה יש לכך לתלמיד חכם לכפר, כמו שנאמר: איש חכם יכפרנה.

ובסביל זה בשחתפלו משה על חטא העגל, אמר (שםות ל'ב): "אם תשא חטאיהם, ואם אין מחייב נא"; כי זה מן הנמנע שלא יבוא לאדם איזה גידLOT, בשושם שמספרין שבחו, כל שכן בשמלך גדול משבח ומפאר את האדם, או בודאי מן הנמנע, שלא יבוא לו איזה גידLOT. אבל צרייך לה ביטול כל

הַגְּשׁוֹתִי וְחַמְרִוִּתיוֹ, אָיוֹ יְכֹלֵן הָאָדָם לְשִׁמְעַן שְׁבָחוֹ, וְלֹא יָבוֹא
לְוָשָׂום גְּדוּלֹת, כְּמוֹ מֹשֶׁה רְבָנָנוֹ, שָׁרָאָה בְּתוֹךְ בְּתוֹרָה: "וַיַּדְבֵּר הָ
אֱלֹהִים מֹשֶׁה", "וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים מֹשֶׁה", וַיַּשְׂרַאֲלִיקְרָאוֹן בְּכָל יוֹם
בְּתוֹרָה שְׁבָחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְהָוָא בְּעַצְמָוֹן מְסֻפָּר לְהָם שְׁבָחוֹן; וְלֹא
הָיָה לִמְשָׁה שָׂום הַתְּפָאָרוֹת וְגְדוּלֹת מֹזָה, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב: "וְהַאֲישׁ
מֹשֶׁה עָנוֹן מַאֲדָר", וַיַּכְרֵא עַל־יְדֵי עֲנוּתָנוֹתָו הָיָה כַּח בַּיד מֹשֶׁה
לְכַפֵּר עַוֹּן הָעֲגָל, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב: וְאַיִשׁ חַכְםָן יְכַפֵּר. וְזֹה שְׁטַעַן
מֹשֶׁה: "וְאִם אֵין", הַיָּנוּ אִם לֹא תָשָׁא חַטָּאתֶם, בָּוֹה אַתָּה מִרְאָה,
שְׁאַיִן לִי בְּלִי פְּקָד עֲנוּתָות, שָׁאָכוֹל לְכַפֵּר לְהָם עַוֹּן הָעֲגָל, בְּכָנָן
בְּקַשְׁתֵּי מְחַנֵּי נָא, בְּדִי שְׁלָא אָפְשֵׁל בְּגְדוּלֹת, שְׁאַנְיָה רֹאָה וְשׁׁוֹמֵעַ
בְּכָל עֵת סְפֹור שְׁמֵי וְשְׁבָחוֹ בְּתוֹרָה, בַּיְ מִי יוּכֵל לְעַמְדֵבָה,
שִׁישְׁמַע סְפֹור שְׁבָחוֹ וְלֹא יַחֲנַה, אִם לֹא עָנוֹן גְּדוֹלָה; וְאִם אֵין
עָנוֹן, צְרִיךְ לְזֹה שְׁתָשָׁא חַטָּאתֶם, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב: "וַיַּעֲבֵר עַל פְּשָׁע
לְשָׁאוֹרִית" וּכְוֹ.

וְזֹה (דברים ל"ג): "וַיְהִי בַּיּוֹרָן מֶלֶךְ", הַיָּנוּ שְׁמָלוֹכֹת עַלָּה לְשָׁרֶשֶׁה
בְּמוֹ שְׁבָתוֹב (קהלים ל"ז): "עֲנוּתָם יְרַשׁוּ אָרֶץ", וְאָרֶץ הִיא
דִּינָא דְמִלְכֹתָא, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (איוב ס): "וְאָרֶץ מִתְקֻומָּמָה לוֹ":
ח וְזֹהוּ שְׁאָמְרוּ חַבְמַינוּ זְכַרְנוּם לְבִרְכָה (סוטה כא): מְשֻלָּח
לְאַחֲרָה, שְׁחִיה מְהֻלָּךְ בְּדַךְ בְּאַישָׁוֹן לִילָה וְאַפְלָה,
וּמְתִירָא מִן הַקּוֹצִים וּמִן הַפְּחַתִים וּמִחִיחָה רָעה וּמַלְסָטִים,
וְאִינוֹ יָדַע בָּאִוָּה דָּרָךְ מְהֻלָּךְ וּכְוֹ:

כִּי זֶה יְדֹעַ, שֶׁלְּ הַמְּהוֹת רָעוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן נִמְשְׁכִין מְאֻרְבָּעָה יִסּוּדֹת, מְאֻרְבָּעָ מְרוֹת, כִּמוֹכָא בְּמִשְׁנֶת חֲסִידִים: עֲצֹבוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן נִמְשְׁכִין מְדוּמִים, תְּאֹוֹת רָעוֹת וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן נִמְשְׁכִין מְצֹומָת, דְּבָרִים בְּטָלִים וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן נִמְשְׁכִין מְהִ, גָּאוֹה וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן נִמְשְׁכִין מְפַדֵּבָר. וּמִ שְׂרוֹצָה לִילְךָ בְּדַרְךָ הַקָּדֵשׁ, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּהוֹת רָעוֹת וַיָּסֶף לִפְנֵי הַתָּלִמיד חָכָם, הַיּוֹן וְיוֹן דְּבָרִים, וְהַתָּלִמיד חָכָם יַפְרֵשׁ וַיַּבְרֵר לוֹ דַּרְךָ לְפִי שָׁרֵשׁ נְשָׁמָתָה. וַיְשַׁלֵּשׁ בְּחִינּוֹת בְּהַתְּקָרְבוֹת לְאַדִּיקִים, שְׁעַלְיִידִי שְׁלַשׁ בְּחִינּוֹת אַלְוִי נִתְּחַקֵּן הַפֶּלֶל, וְאַלְוִי הַמְּשֻׁלָּשׁ בְּחִינּוֹת:

הַבְּחִינָה הַרְאָשָׁנָה: בְּשַׁרְוֹאָה אֶת הַצָּדִיק, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ישעיה ל): "וַיְהִי עִינֵּךְ רֹואֹת אֶת מַוְרִיק"; זוֹאת הַבְּחִינָה מִבְּטָלָת הַמְּהוֹת רָעוֹת הַגְּמַשְׁכִין מְשִׁנִּי מַוְרִיק; וְזֹאת הַבְּחִינָה מִבְּטָלָת הַמְּהוֹת רָעוֹת הַגְּמַשְׁכִין מְשִׁנִּי הַיסּוּדֹת: דּוֹמָם צֹמָת, הַיּוֹן עֲצֹבוֹת וְתוֹלְדוֹתָה, וְתְּאֹוֹת רָעוֹת, בַּיְ צָרִיךְ הַדּוֹר נִקְרָא אִם, עַל שֵׁם שַׁהְוָא מִינִיק לִיְשָׁרָאֵל בָּאוֹר תּוֹרָתָנוֹ, וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת חָלֵב, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שיר השירים ד): "דְּבָשׁ וְחָלֵב תַּחַת לְשׁוֹנָךְ". וַיְהִי אָנוּ רֹואִים בְּחוֹשׁ, בְּשַׁהְתִּינָוק הָוָא בְּעֲצֹבוֹת וְעַצְלוֹת, בְּשַׁרְוֹאָה אֶת אַמּוֹ הָוָא נִתְעֹורֵר בְּוּרִיזָות גָּדוֹל לְקִנְיאָת אַמּוֹ, הַיּוֹן לְשִׁרְשֹׁו. גָּמוֹ אָנוּ רֹואִים בְּחוֹשׁ, בְּשַׁהְתִּינָוק עֹסֵק בְּדָבְרִי שְׁטוֹת שְׁלֹו, אַפְ-עַלְ-פִּי שִׁישׁ לוֹ תְּאֹוֹה גָּדוֹלָה לִוֹה, אַפְ-עַלְ-פִּיכְן בְּשַׁרְוֹאָה אֶת אַמּוֹ, הָוָא מִשְׁלִיךְ כָּל תְּאֹוֹתָיו אַחֲרֵ בְּתֵפְיוֹ, וּמוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְאַמּוֹ. נִמְצָא,

שנתקבְּטָלֵין המדרות רעות של שני יסודות: דום צומח, על ידי הנטולות פני הצדיק. וזהו 'ימתירא מן הקוצים' - שהוא בוחנת צומח; 'ופחתים' - שהוא בוחנת דוםם. וכשנודען לו אבוקה של אזה, זה תלמיד חכם, שהוא אביך באור התורה, ועל-ידו נצול ממדות רעות של שני יסודות: דום צומח, ואז

נצול מן הקוצים ומון הפקחים:

הבחןת השניה: האזרקה שנוטן לתלמיד חכם, שעלה-ידייה נצול ממדות רעות של שני יסודות: כי מדבר, שהן בוחנת חייה רעה ולסיטים, שהן דברים בטלים ונאות ותולדותיהם, כי עליידי דברים בטלים ולשון הרע, בא עניות, כמו שכתבו (שםות ר): "כִּי מתו כָּל הָאָנָשִׁים", והוא עניות (נדירים סד). גם בגאותו אמרו (קדושים מט) (ע"ש ועיין סוכה כ"ט: ועיין מגילה י"ג: ברשי"ר ר"ה ואמ' הגיט): 'סימן לנפות הרוח - עניות'. ועל-ידי צדקה נתעשר, כמו שאמרו חכמים זכרונם לברכה (טז ו): 'אם שלמים ובין רבים וכן גנוז ו עבר ועניתך לא אענך' - שוב אין מראין לו סימני עניות. וזהו: ביוון שעליה עמוד השחר נצול מחייה רעה ולסיטים. עמוד השחר - רמז לצדקה, כמו שכתבו (ישעיהו נ"ח): "כִּי תַּרְאָה עָרָם וְכִסְתָּוֹן וְכֵן, אֲוֹ יִבְקֻעַ בְּשָׁחָר אֶזְרָך" נמציא, על-ידי צדקה נצול ממדות רעות של שני יסודות: כי מדבר, שהם בוחנת חייה רעה ולסיטים:

הבחןת השלישות: בשפטותיה ודווי דברים לפני תלמיד חכם מדריך אותו בדרך ישר לפי שרש נשמתו. וזה: הגיע לפרשת דרכיהם, ואמרו חכמיינו זכרונם לברכה (שם סוף): 'זה תלמיד חכם ויום הפיטה', זה בוחנת ודווי דברים לפני תלמיד חכם. יום הפיטה רמו על ודווי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פנ' ה' ר' מג): 'כל המומתין מתודין', וזה נקרא פרשׁת-درבים, כי התלמיד חכם מפריש לו דרך לפי שרש נשמתו. או נצול מבלם, כי קדם שהתויה, אף-על-פי שהיא אצל התלמיד חכם, ונתן לו ממון, עדין אינו יודע באיזה דרך הוא מhalbך, כי יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכיו מות (משל י' ר), אבל בשגשוג לפרשת דרכים - זה תלמיד חכם ויום הפיטה, הינו ודווי דברים לפני תלמיד-חכם, או נצול מבלם:

ט וזה בכל פעם שבא אצל תלמיד חכם ומספר לפני כל לבו, והتلמיד חכם הוא בוחנת משה, שהוא בוחנת און, כמו שכתבו: "והחכמה מאון תפזא"; ועל ידי זה אתה נכלל באין סוף. וזה בוחנת (עי' תיקון כ' א' ותיקון ס' ר): זרקה, דואזריקת לאתר דאתנטילת מטהן, שתחויר את המלכות לאין סוף, שהוא רצון שבסכל הרצונות. כי המלכות, שהוא בוחנת אותיות הרבה, כל אותן ואות מלבש בה רצון השם יתפרק, שרצון השם יתפרק היה, שזו את האות יהי' לה תמיונה כו', ואות אחרת יהי' לה תמיונה אחרת. נמצא, שרצונות, הינו תמיונות אותיות הם

הַתְּגִלּוֹת מֶלֶכְתָּו יַתְּפַרֵּךְ שֶׁמֶוּ, וְכֹל אַלְוֹ הַרְצָנוֹת, הַנְּנוּ הַתְּמִנוֹנוֹת,
נִמְשְׁכִין מֶרֶצֹן אֵין סֻוֹת, שָׁאוּן בּוּ תְּמוֹנוֹת, וְכֹל הַדְּבָרִים וְהַיּוֹת
שְׁבָעוֹלָם הֵם מִהְאֹתִיות, הַנְּנוּ מֶלֶכְתָּו, כִּי יִשּׁוֹת הַוָּא מִחְמָת
הַמֶּלֶכְתָּו, שְׁרֵצָה הַקְּדוּשָׁ-בָּרוּךְ-הָוּא שִׁיתְגַּלֵּה מֶלֶכְתָּו בְּעוֹלָם,
וְעַל יָדֵי זֶה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם מִאֵין לִישׁ, וְכֹל הַרְצָנוֹת, הַנְּנוּ
הַתְּמִנוֹנוֹת וְכֹל הַיּוֹתָה, הַנְּנוּ בְּחִינַת מֶלֶכְתָּו, מַקְבְּלִים חַיִתָם
מֶרֶצֹן אֵין סֻוֹת, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (מגלה לא): 'בְּכָל מֶקְומָ שָׁאַתָּה
מוֹצָא גָּדְלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁ-בָּרוּךְ-הָוּא', הַנְּנוּ מֶלֶכְתָּו, הַנְּנוּ
רְצָנוֹת, 'שֶׁם אַתָּה מוֹצָא עֲנוּתָנוֹת', הַנְּנוּ רְצֹן אֵין סֻוֹת. וְזֶה
בְּחִינַת הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשִׁמְיוֹת כִּי בְּשָׂרוֹצָה לְהַבְּלִיל בְּרְצֹן אֵין סֻוֹת,
צָרִיךְ לְבִטְלֵל אֶת הַיּוֹתָה שֶׁלֽוּ. וְזֶה שְׁבָתוֹב בְּזֶה (חלק ב' פה),
שְׁהַסְּפִילָקָות מִשָּׁה בְּשִׁבְתָּה בְּשֻׁעָתָא דְמִנְחָה, שָׁאוּ הַתְּגִלּוֹת רְעֵוא
דְּרֻעֵוֹן, שָׁהָוָא בְּחִינַת רְצֹן אֵין סֻוֹת, שְׁבָל הַרְצָנוֹת מַקְבְּלִין
חַיִתָם מִפְנֵן. וְזֶה מִחְמָת שְׁבִיטֵל מִשָּׁה בְּלִי יְשָׁוָהוּ, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב
(שמות ט"ז): "וְנַחַנוּ מָה". וְזֶה פָּרוֹשָׁה (דִּבְרִים ל"ד): "וַיַּקְרֵב אֹתוֹ
בְּגִיאָ" - זֶה בְּחִינַת אֵין, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיהו ט): "בְּלִגְיאָ וְגִישָׁא";
"בְּאָרֶץ מוֹאָב" - זֶה בְּחִינַת מֶלֶכְתָּו, שְׁרוֹד בָּא מִמוֹאָב,
שְׁגִיסְתַּלְקֵמִשָּׁה בְּתוֹךְ אֵין סֻוֹת, בְּתוֹךְ רְצֹן שְׁבָרְצָנוֹת, בְּתוֹךְ
רְעֵוא דְּרֻעֵוֹן, שָׁהָוָא בְּחִינַת רְצֹן אֵין סֻוֹת, הַמְלַבְשֵׁ בְּרְצָנוֹת,
בְּתִמְנוֹנוֹת אֹתִיות, בְּבְחִינַת מֶלֶכְתָּו, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ: "בְּכָל מֶקְומָ
שָׁאַתָּה מוֹצָא גָּדְלָתוֹ", הַנְּנוּ מֶלֶכְתָּו, בְּחִינַת רְעֵוא, "שֶׁם אַתָּה
מוֹצָא" רְעֵוא, רְצֹן אֵין סֻוֹת. וְזֶה: "מִול בֵּית פָּעוֹר", כִּי אָמְרוּ

חכמינו זכרונם לברכה (מדרש אמרה; מיבא בתוספות סוטה ד): **למה נקרא שמו פעור - על שם שפעור פיו;** כי בשפוגמיין במלכות, אין יש לו כח לפער פיו בצרופים רעים, אבל משה שתקון מדת המלכות, על ידי זה לא היה יכול ביד פעור לפער פיו. וזה: **"ילא ידע איש",** אבל משה לא ידע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ד), כי נחתטל לנבי אין סוף. וכל זה היה במותו, אבל בודאי גם בחיו היה לו התפשטות הגשמיota, והיה מדבק את עצמו באור אין סוף, אבל התפשטות היה בבחינת חוק אל: **"ויהיות רצוא ושוב";** כי הקדוש ברוך הוא רוצה בעבודתנו, כמו שכתוב: **"וְאַבִּית תְּהֵלָה מִגּוֹשֵׁי עַפְרָן, מִקְרוֹעֵץ חֶמֶר".** ובשביל זה צrisk שלא ישאר בן, אלא עד עת שיבוא הקדוש ברוך הוא בעצמו ויטל נשמהו. וזה שאנו רואים, שלפעמים נתקhab אדם בתוך התפללה ואומר בפה תבות בהתלהבות גROL - זה בחמלת ה' עלי, שנפהח לו אור אין סוף והאור לו, וכשרואה אדם התנותצות זוatta, אף על גב דאייה לא חוי, מיליה חוי (מנחה נ), תקף נתקhab נשמהו לדבקות גROL, לדבק את עצמו באור אין סוף, וכשעוור התגלות אין סוף, לפי מניין התבות שנפהחו והתנותצנו, כל אלו התבות אומר ברכבות גROL ובמסירת נפשו ובבטול בחותיו, ובשעה שנחתטל לנבי אין סוף, אין היא בבחינת: **"ילא ידע איש",** שאבלו הוא בעצמו איינו ידע מעצמו. אבל זאת הבחינה צrisk להיות רצוא ושוב, כדי שיתקיים ישותו. נמצא בשוא בבחינת ושוב, אין צrisk

להראות גם לדעתו, כי מתחלה, בשעת רבקות היה נתפשט הדעת, כמו שכתבו: "ולא ידע איש", וכשהוא בבחינת יושב, ששב (לדעתו) לישותו, או שב לדעתו, וכששב לדעתו, או הוא יודע אחדות אין סוף וטבו, ואנו אין חילוק בין ה' לאלהים, בין מחת תרין למדת הרחמים כי באין סוף אין שקה, חם ושלום, שניי רצון, כי השנויים אינו אלא בשינוי הטענות, אבל עליידי הרבקות של אדם באין סוף, שם אין שניי רצון, כי שם רצון פשוט, ואחר-כך נשאר בו רישומו מAheadות הזאת, ואחר-כך נעשה בבחינת יושב, או הרישומו מראיה לדעת, שידיע שבלו טוב וכלו אחד. וזה שאמר משה לדורו (ברם ה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים", כי משה היה בבחינת אין, ודורו הבקומים אליו ראי להם לדעת, והוא להoir לדעת, בבחינת אין סוף, בבחינת רועה דרעין, בבחינת: ה' הוא האלהים:

זה פרוש: אמר רב בר בר חנן: זימנא תרא תה קאולין בספינטא, וחווין ההוא בירא דיתבא ליה אבל טינה באוסיה, ואידחו מהיא, ושריווה לנודא, וחרוב מיניה שיתין מהוזין, ואבלו מיניה שיתין מגל עינו האחת שלוש מהוזין, ומלווה מיניה שיתין

מְחוֹזֵי, וּמְלָאוֹ מִחְדַּד גָּלְגָּלָא דָעִינָא תְּלִתְמָאָה גְּרָבִי מְשָׁחָה. וּכְיַהֲרֵן לְכַתֵּר תְּרִיסֶר יְרָחִי שְׁתָא, חַוִּינָן דְּהֹהָה קָא מְנַסְּרִי מְגַרְמִיה מְטַלְלָתָא, וַיְהִיבֵּי לְמַבְגַּנְיָהוּ חַנְקָה את אותם כרכבים.

מחוזי: (בגא בתרא ענ':)

רש"ב"ס: בורא. דג: אֲכַלָּא טִינָא. שְׁרֵץ קְפָטוֹן: באופסה. בְּנֵחִירָיו שֶׁל הָג נְבָנִים הַשְׁרֵץ: ואַרְדָּחוּתוֹ מְיאָה. הַדְּיוֹחָתוֹ הַפְּמִים וְהַשְּׁלִיכָתוֹ לִיְבָשָׁה, בְּרוֹךְ יְם שְׁאַנוֹ סּוֹבֵל דָבָר מַתָּה: חַרְבוֹ מִינְיָה שִׁיתְעַן מְחוֹזֵי. שְׁהַשְּׁלִיכָתוֹ הַפְּמִים עַל שְׁשִׁים בְּרָפִים וְשְׁבָרָן בְּלָם, שְׁהָיוּ גָדוֹל בְּלָקָה: וְאַכְלָוּ מִינְיָה שִׁיתְעַן מְחוֹזֵי. בְּעַזְדָּנוּ לְחָ: וּמְלָחוֹ מִינְיָה שִׁיתְעַן מְחוֹזֵי. אַחֲרִים, שְׁהָיוּ רְחֻקוֹן מִשְׁם, מְלָחוֹ מִינְיָה וְגַנְשָׁאָתוֹ לְמַקּוֹםָן: מִחְדַּד גָּלְגָּלָא דָעִינָא. מג'ל'ל עַנוּ לְקַחַו שְׁמָן תְּלִתְמָאָה גְּרָבִי: חֻווּ מְנַסְּרִי. לבנות מעצמות הָג אָוֹתָן מְחוֹזֵי:
שְׁהָפֵיל:

פרוש: סְפִינָה - לְשׂוֹן חַשְׁבּוֹת, בְּחִינָת מְלֻכּוֹת, שְׁרָבָה בְּרָ בְּרָ חָנָא חַקָּר בְּשֶׁבְלוֹ אֲוֹדוֹת הַפְּלִכּוֹת, אַיְדָה בְּנִי יִשְׂרָאֵל מְעַלְיוֹן אַוְתָה. וְחַזְיָנָן הָאֵי בּוֹרָא - יִשְׂרָאֵל מְכַבֵּן בְּשֵׁם דָגִים, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בראשית מה): "יִזְדָּגוּ לְרָב בְּקָרְבֵּן הָאָרֶץ". רַיְתָּבִי לֵיה אֲכַלָּא טִינָא בְּנֵחִירָיו - זה בְּחִינָת תְּפִלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיהו מה): "וְתַהֲלַתִּי אֶחֱתָם לְךָ", שְׁנַת עֲרֵב שְׁרֵץ, הַנְּנוּ טְמָאָה בְּתְפִלָּתוֹ וְעַבְדוֹתָהוּ וּבְלָבָל אָתוֹ, וְלֹא הִיה יִכְלֶל אִיש הַיִּשְׂרָאֵלִי הָזָה לְעַבְדֵר עַבְדוֹתָהוּ פְּמָה. מָה עָשָׂה הָאִיש הָזָה? עָשָׂה שֶׁלַש בְּחִינּוֹת הַגְּלָל, הַנְּנוּ הַתְּקִשּׁוֹת לְהַצְדִּיק וּנְתִינּוֹת הַצְּדָקָה וּוֹדָויִם כְּרָבִים.

וזה פרוש: ומתח ואידחוּהוּ מֵאָוֶן שׂריוּהוּ לְנוֹדָא; והופיר השלש בוחנות מעילא לתפקיד: ומתח - זה בוחנת וDOI דברים, כמו שכתבו: "כל המומתין מתודין"; ואידחוּהוּ מֵאָוֶן זה בוחנת צדקתו, כמו שכתבו (קלהת י"א): "שלח לחם על פניו הימים", ובכתוב (ישעיה ל"ב): "אשריכם זורע על כל מים". ושדיוהו לnodaa - הצדיק נקרא גודא, לשון גדר, שהוא גודר פרצותיהם של ישראל (יחזקאל כ"ב; ישעיה נ"ח) (מנילה י"ג). וזה: ושדיוהו לnodaa, שהזכיר את עצמו לצדק. ועל-ידי שלוש בוחנות אלו: וחרוב מיניה שיתין מהוזא - שעלי-ידי המיתה, הננו והוי דברים, העלה את המלכות מבין הסטרא אחרא, והצדיק הורה לו את הדרך היישר, כמו שכתב בהפטרת בראשית (ישעיה מ"ב): "אתריב הרים וגבאות" - רמו על חרבן ממשלת העפו"ם; ויהולכתי עורים בדרכ לא ידע" - זה בוחנת שהצדיק הורה לו דרך ישך, זה בוחנת פרשת דברים בג"ל, שיתין מהוזא' רמו על עליית המלכות, בכתב בה (שרית-השרים ו): "עשיהם היפה מלכות". ואבלו מיניה שיתין מהוזא - רמו על שני מדות רעות של חי מדבר, שעלי-ידו בא עניות בג"ל, ועל-ידי צדקה מתכו אותם וימשיך שפע. וזה: אבלו מיניה. ושיתין מהוזא - רמו על בוחנת שנים גבורים, שמשם בא פרנסת, כמו שאמרו (ברכות ל): 'గבורות גשים'. ומלהו מיניה שיתין מהוזא - זה רמו על תקון שני מדות רעות, דומים צומת, על-ידי קרבתו להצדיק, כי הצדיק הוא "ברית מלך עולם". גם עזכות

וთאות באים מוקמים עכורים, ועל-ידי מלך פוליט הרים רעים. ושיתין מהזוא', זה רמו על שישים אותיות שכברפת בהנים, שהם ביד הצדק, כמו שפטות (משל י): "ברכות לראש צדיק".

ומלאו מחד גללא העינא תלת מאה גרבוי משחא -

גרבי משחא - זה בחינות הדעת, כי "שמן משחת קרע" (שםות י), זה בחינת שבל. ותלת מאה זה בחינת משה, שהוא בחינת מה שהצדיק מקטין את עצמו, בבחינת מה, בשלוש בחינות צריך להקטין את עצמו, כמו שפטות (ירמיה ט): "אל יתהלל חכם, גבור ועשיר". נמציא שבל בחינה מלאו שלוש בחינות הוא נעשה מה, ועל-ידי זה יש לו הרפשות הנשימות, ומדבק באור אין סוף, שאין שם שם שני רצון, אלא: ה' הוא האלקים, ב"ג"ל, הינו בל' הטוב והמטיב. וזה בחינת חד גללא העינא, במובא באידרא (ויה נ שא קלו): ולזימנא דאתני ישתבח בה עינא חד דרhami - זה בחינת בל' הטוב והמטיב. נמציא בשחצדייך עושה עצמו מה, מדבק את עצמו לעינא חד דרhami, הינו לאין סוף, ואחר כה בשוחר בבחינת רצוא ושוב, או ממשיך מאור אין סוף האחדות הרצון הפשות שם דרך ה"פה" שלו, ונעשה מפה מאה, כמו שאמרו: 'אל תקרי מה אלא מאה' (עיין מנהות מ"ג: ועיין רשי ותוספות), ונעשה תלת מאה מתלת מה, וממשיך אור הזה לדעתו ולשללו, הינו גרבוי דמשחא, שהוא בחינת שבל ב"ג"ל. אתה הראית לדעת, שמשיך אור אין סוף

לדעתו, שידע האחדות, שה' הוא האלקים, ויברך הטוב והמטיב על הכל במו לעתיד לבוא:

כִּי תַּרְדוּ וְאָתָּה לְבַטֵּר תַּרְיסֵר יְרֵחִי שְׁתָא וְקֹתְנֵן דְּחוּי
מְנֻסְרָא מְעַרְמִיהוּ לְבִנְיָנָא הַנֶּקֶד מְחוֹזָא - כִּי מְאַחֲרִי
הַקְּרָשָׁה, שָׁהֵם שְׁנַיִם-עַשֶּׂר שָׁבָטִים, שְׁעַלְיִירְדָּם נִתְּפָכוּן מְלֻכּוֹת
הַגְּלָל (עַזִּין וּזְהָר וּזְהָר וּמָא), וְאַחֲרֵיכֶם הָוּא הַפְּמָמָה, וַיְשׁ בְּנֵי אָדָם
שְׁיוֹצָאִין מִהַּקְרָשָׁה. וַיְהִי שְׁסִפְרָה הַתְּנָא, שְׁהָדֵר וְחָזֵר לְעֵין בָּאַלְוּ
שָׁהֵם בְּתֵר תַּרְיסֵר יְרֵחִי שְׁתָא, שָׁהֵם אַחֲרִי שְׁנַיִם-עַשֶּׂר שָׁבָטִים
דְּקָרָשָׁה, שְׁיוֹצָאִין מְכָלֵל יִשְׂרָאֵל עַל-יְהִי מְעַשֵּׂיכֶם הָרָעִים. וְחוֹנִין
דְּרוֹן מְנֻסְרִי מְעַרְמִיהוּ - הַינְוּ שְׁעַלְיִירְדָּם מְעַשֵּׂיכֶם הָרָעִים הַחֲקוּקִים
עַל עַצְמוֹתֶם, וְהַקְּרִיקָה עֹזֶב מַעֲבָר לְעֹבֶר בְּגַסְרָה מְפַשֵּׁש. אֲבָל
עַל-יְהִי שָׁאֵישׁ הַיִשְׂרָאֵל הַגְּלָל נְהֻזּוֹר בְּתִשׁוּבָה עַל-יְהִי שָׁרֵץ קָטָן
שְׁבָנָה יְהִירָוִו, עַל-יְהִי שְׁהָרְגִישׁ טָמֵא קָטָנָה שְׁמַבְלַבָּלָת אָזָה, עַל-
יְהִי תִּשְׁבַּחַתּוּ גָּוָרִים, שָׁנָם אַלְוּ הַרְשָׁעִים נְעַשְׂוִי כְּפָא לְקָרָשָׁה. וַיְהִי
לְבִנְיָנָא הַנֶּקֶד מְחוֹזָא - שְׁעוֹזָרִים גָּם הֵם לְעַזְבֵּרִי הַשֵּׁם, שְׁבִנְנוּ הַנֶּקֶד
מְחוֹזָא הַגְּלָל:

וַיְהִי פָּרוּשׁ: אָנָּבֵי ה' אֱלֹהִיךְ - פָּרוּשׁ, הֵן ה' הַנְּ אֱלֹהִיךְ תְּבִין,
שְׁפָלָ וְאָתָּה אָנָּבֵי, הַינְוּ שְׁתַּקְכִּים: "בָּה' אֲהַלֵּל דָּבָר, בְּאֱלֹהִים
אֲהַלֵּל דָּבָר", הַינְוּ בָּלוּ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב פָּגָל; אֲשֶׁר הַזָּאתִיךְ
מְאַרְצִיךְ מִצְרִים - רְאִיתָא בְּמֹדְרָשָׁ (בראשית ז' ב' ט'), כִּי בְּלֵ הַגְּלִילִיות
נִקְרָאים עַל שֵׁם גָּלוֹת מִצְרִים, מִפְנֵי שָׁהֵם מִצְרִים לִיְשָׂרָאֵל, הַינְוּ
שְׁעַל יְדֵי הַצְּדִיק נִתְּבְּטֵל מְלֻכּוֹתֶם וּמִמְּשִׁלְתָּהֶם שֶׁל הַעֲפֹוּם, כִּי עַל-

ידי זה עולה מתוכם מלכות דקירה פג"ל. מבית עברים - זה רמו על בוטול המדות רעות של ארבע יסודות, המכנים בשם עברים, כי כל הארבעה יסודות הם מתחת גלגול הירח והירח מכנה בשם עבך, כמו בא בזוהר (וישב כפ"א): "הנה ישכיל עברי" - דא סידרא, פרוש: על ידי הצדק עולה המלכות מן הסטרא אחרת, נתבטלים המדות רעות, ועל ידי זה האדם בא לבחינת עולם הבא, לבחינת: "בה אהיל דבר, באלהם אהיל דבר":

לשון רבינו וברונו לברכה

ה

בחוצרות וקול שופר חרייו לפני ובו (תהלים צ'ח)

א כי צריך כל אדם לומר: כל העולם לא נברא אלא בשביי (סנהדרין לו). נמצא, שהעולם נברא בשביי, צריך אני לראות ולענן בכל עת בחקון העולם ולמלאות חסרון העולם, ולהתפלל בעבורם. ענין התפלה הוא בשני פנים, הינו קדם גור דין מתרפלין בסדר התפלה, ואין צריך להלביש התפלה, אבל לאחר גור דין צריך להלביש התפלה, כדי שלא יבינו המלאכים העומדים לשמא, ולא יקטרנו, כמו שכתוב (תיאל ד): "בגנות עירין פתגמיין", הינו לאחר גור דין, או "במאמר קדישין שאלתין", או הצדיקים מלכישים שאלתם במאמר:

ב אבל איך ידעתן בין קדם גור דין בין לאחר גור דין? על ידי המצוות שאנו עושים, יכולין אנחנו לידי בין קדם גור

דין לאחר גור דין. ורока בטעשין המצוות בשמה גודלה כל בך, עד שאין רוצה בשום שבר עולם הבא, אלא הוא רוצה שיזמין לו הקדוש ברוך הוא מצוה אחרת בשבר מצוה זאת, כאמור חכמוני זכרונם לברכה (אבות ד): 'שבר מצוה - מצוה/' כי הוא נהנה מהמצוה עצמה. וזה החלוקת שבין נבואת משה רבינו לבין נבואת שאר נביאים, כפירוש רש"י: "וזכר משה אל ראשי המתוות וכו' זה הדבר אשר צוה ה'" (במ"ר ל), פריש רש"י: כל הנביאים נתנבאו בכה אמר ה', נספ עליהם משה, שהתנבעו: בזה הדבר. כי בחינת כה הוא אספקלריא שאינה מארה, וזה הדבר הוא בחינת אספקלריא המארה. ואלו השתי בחינות נבואות יש בעבודת הבורא: יש אדם העושה המצוה בשבר עולם הבא, שאינו נהנה מהמצוה עצמה, אלו לא היו נזתניין לו עולם הבא בשכחה, לא היה עושה אותה, וזה בחינת כה, אספקלריא שאינה מארה, במ"ו אדם שרואה איזה דבר מרחוק (עין וחד ורא ק"ד), בן הוא עושה המצוה בשל שכחה הבא לעת רחוק, הינו אחר עולם הזה, ושלום שבר נקרא בשם נביא, כי ראשיתבות של: יבא ברנה נשא אלמוותיו, ושם בפסוק הזה נרמו על שלום שבר: (קהלים קב'): "הלויך לך ובכה נשא משך הורע", שמצוער בעשיתה, "בא יבא ברנה נשא אלמוותיו", שישמה לעתיד, בשיקול שבר למצות. יבא ברנה נשא אלמוותיו, ראשיתבות נביא. אבל נביא שמתנבע בזה הדבר, שאנו רוצה בשבר למצות, אלא רוצה למצוה עצמה,

שַׁהוּא מִשְׁפֵּחַ כֹּל כֵּךְ בְּעִשְׂיָתָה, עַד שֶׁמְמָאָם בְּכָל מַיִן שַׁכְרָר,
נִמְצָא שְׁעוֹלָם הַבָּא שְׁלוֹ בְּהַמְצֹוָה בְּעִצְמָה. וַזה בְּחִנָּתָ נְבִיא, הַיּוֹ
שְׁלָום שַׁכְרָר, בְּבִחִנָּת: וְהַדָּבָר, בְּבִחִנָּת אֲסְפָקְלָרִיא הַמְאִירָה,
כְּמוֹ אָדָם הַרוֹאָה דָבָר מִקְרָז בְּרָאִיה יְפָה וּבָרָה, כְּמוֹ כֵן הוּא
נִמְצָא מִהַמְצֹוָה בְּעִצְמָה, וַשְׁכָרָוּ נִגְדָּעֲנוּוּ. וּמֵשַׁהוּא בְּמִדְרָגָה
הַזֹּאת, שְׁעוֹשָׂה הַמְצֹוָה בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה כֹּל כֵּה, עַד שְׁאַיִן רֹצֶחֶת
בְּשָׁוֹם שַׁכְרָר עַולְם הַבָּא בְּשִׁבְילָה - הוּא יִכְלֶל לִידְעָה בֵין קָדָם גַּוְרָר
דַּיְן לְאַחֲרָ גַּוְרָר דַּיְן, כִּי הַמְצֹוָות הַמִּקְומָה שְׁלִמָה, וְהַמִּתְחִין אֶת
כֶּל הַקּוֹמוֹת, הַן קוֹמָת אָדָם, הַן קוֹמָת עַולְם, הַן קוֹמָת שָׁנָה, כִּי
עַולְם שָׁנָה נִפְשָׁר, הַן מִקְבָּלֵין הַחַיָּת מִהַמְצֹוָות, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב
(תְּהִלִּים ל"ג): "וַיָּכֹל מַעֲשָׂיו בְּאַמּוֹנָה"; וּכְתִיב (שם ק"ט): "כֶּל מִצְׁוֹתִיךְ
אַמּוֹנָה"; וְהַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הָא הוּא עֲדָdot פְּשָׁוט עַם הַמְצֹוָות,
וּכְשִׁפְעִישָׁה הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הָא בְּתַקְוִנָּן וּכְסִדְרָן, אָזִי הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-
הָא מִשְׁפֵּחַ בָּהָם וּמִתְעַנֵּג בָּהָם, כְּמוֹ שְׁבָחוֹב (שם ק"ד): "יִשְׁמָח הָ
בְּמַעְשָׂיו", כְּמוֹ בָּעֵל-מִלְאָכָה, שְׁעוֹשָׂה אֵיזָה בְּלִי, וְהַכְּלִי הוּא יְפָה,
אָזִי הוּא מִתְעַנֵּג בָּה; וְהַשְּׁמָחָה שֶׁל הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הָא הָיָה
מִלְבָשָׁת בְּהַמְצֹוָות, כִּי הַמִּאַחֲרוֹתָו, וּמֵשְׁעוֹשָׂה הַמְצֹוָה בְּשִׁמְחָה
מִהַמְצֹוָה בְּעִצְמָה, נִמְצָא בְּשִׁנְכָנָס בְּהַשְּׁמָחָה שְׁבַמְצֹוָה, הָא נִכְנָס
בְּשִׁמְחָת הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הָא, שְׁמִשְׁנָמָה בְּמַעְשָׂיו, וַזה בְּחִנָּת (שם
קמ"ט): "יִשְׁמָח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו". נִמְצָא בְּשִׁישָׁ אֵיזָה צַעַר וְדַיְן
בְּעַולְם שָׁנָה נִפְשָׁר - אָזִי בָּרוּאִי נִגְרָע מִשְׁמָחָת הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הָא,
כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית ו): "וַיַּתְעִצֵּב אֶל לְבָוֹ"; וּכְמוֹ שְׁבָתוֹב (סְנַתְרָן)

מו) שכינה מה אומרת - קלני מראשי וכו', וזה שנקנים בתוך השמחה יכול בודאי לידע לפי עניין השמחה, אם הוא קדם גור דין, אם הוא לאחר גור דין. גם יכול לידע עלஇו חילק מהקומה גור הדין, כי יודע לפי קומת המצוות: אם אין יכול לעשות בשמחה ראשי המצוות, הינו מצוות הפתולים בראש, ידע שהדין גור על ראשי עולם שנה נפש, וכן בשאר קומת המצוות. וזהו שאמרו רבותינו זכרונים לברכה (מקילתא; עיין ביצה ט): 'בשפט' - זכרו מאחד בשפט, הינו שמחה ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת שפט, ירגיש בששת ימי המשעה, שהן בחינת מעשה המצוות, שבhem גבראו עולם שנה נפש. [זיהו] (דברים כ"ד): "ביוomo תתן שברו" - שהיה שבר מלהמצאות בעצמן, ולא תבוא עליו השם' - שלא יעשה המצוות בשבר עולם הבא, שהיה אחר ביאת שימושו, אחר מותו:

ו עקר השמחה הוא בלב, כמו שבתוב (תהלים ד): "נתהה שמחה בלב". ואי אפשר לב לשמחה, אלא עד שישיר עקומותיו שבלבו, שהיה לו ישרות לב, ואו יפה לשמחה, כמו שבתו (שם צ'ו): "ילישרי לב שמחה". ועקומותיו שבלב מפשיטין עליידי רעים, כמו שאמרו חכמים זכרונים לברכה (ברכות ט): לא גבראו רעים אלא לפשט עקומותיו שבלב. ורעים הוא בחינה قول שאדם מוציא בכח בתפלתו, ומהו נעשה רעים, כי איתא בויהר (פינחס רלה): 'בד כלא נפיק ואערא בעבי מטרא, אשטע כלא לבריתא ורא אינן רעים'.

וועלך הרעמים הם מגבורות, כמו שפטות (איוב כ"ז): "וְרֹעֶם
גִּבְוֹרָתוֹ מַי יִתְבּוֹנֵן"; ובשכיל זה אנו מברכין: שפחו וגבורתו
וכו. והגבורות הם בוחנת פח וגבורה, שאדם מוציא את הקול
בכח גדול, והקול הזה פוגע בעבי מטרא, הינו בוחנת מהין,
שםשם יורדין טפין טפין, כמו שפטות בזוהר (פינחס לרה): "בָּאֵר
מִים חַיִם וְנוֹזְלִים מִן לְבָנָן" - מן לבונא דמחה. וכשהפוגע בעבי
מטרא, או אשתחמע קלא לבריתא, הינו בוחנת רעמים. וזה
(תחלם ע"ז): "קֹול רָעֵמָךְ בְּגַלְגָּלָה", הינו בוגללה דמחה; כד ערא
בוגללה דמחה, נעשה מהקהל רעמים, ונשמע לבריתא. וזה שם
מ"ט): "פִּי דָבֵר חֲכָמוֹת", הינו הדבר היוצא מפי פוגע בחכמה,
הינו בוגללה דמחה, ועל-ידייזה: "וְהַגּוֹת לְבִי" וכו', הינו (ע"ז
שהעוור הרעם נצ"ל) שתחעורר על-ידייזה הרעם, נתעורר הלב, כמו
שאמרו: 'קֹול מַעֲוִיר הַפּוֹנֵה' (עין ברכות כ"ד: ומהרא"ש ובני יונה שם
ובש"ע סי' ק"א [ובס"ס"א סעיף ד']). וזה שאמרו חכמוני זכרום לברכה
(ברכות ו): 'מי שיש בו יראת שמים, דבריו נשמעין', כי מי שיש
בו יראת, קולו נעשה רעמים, כי רעם מטרא דיצחק, כמו
שפחות: "וְרֹעֶם גִּבְוֹרָתוֹ", ועל-ידייזה דבריו נשמעין, הינו
משתחמע קלא לבריתא, כי תפן תלא שמעה (וזה נהם ר"ל), כמו
שנאמר (חבקוק ג): "ה', שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְתִּי יְרָאָתִי". וזה פרוש (תחלם
ק"ב): "גִּבְוֹרִי כְּה עֲוַשֵּׂי דְבָרוֹ לְשֻׁמְעָר בְּקֹל דְבָרוֹ"; אינה בזוהר לך
ז): זכין למשמע קליין מלעילא, הינו על ידי הגבורות נעשה
רעמים, ועל-ידייזה הלב שומע, והינו: "וְהַגּוֹת לְבִי הַבּוֹנָה",

ובמו שפטות (מלכים א: ג): "ונתת לערך לב שומע", וגם דבריו נשמעין לבריתא, וזהו: "לשמע בקול דברו". וזה בוחינת קול השופר, דא שופר של איל - אילו של יצחק (זהר פנחים ר'לה), בוחינת: "וְרֹעֵם גִּבְוֹרֹתָיו". וזהו (תהלים פ"ט): "אשרי העם יודעי תרואה", יודעי דיקא, שיפגע הקול במתה, בוחינות עבי מטרא, ויהיה בבחינת רעים. וכי ששומע תקיעת שופר מאיש ירא וחדר, בוראי לא יdag כל השנה מרעים, במו שפטות: "בקולות וברקים עליהם גלחת, ובקול שופר עליהם הופעת", שבקול השופר הופע עליהם מקולות וברקים:

ר אבל צריך לפנות את המחין מהכחות חיצונית וממחשבות ורות. מחייב, שלא יחייב את חכמתו בחכחות חיצונית ובכתאות, כדי בשוייציא את הקול ויפגע במוחו, יתעד מפני רעם; אבל כשלגלהתא דמחה אטום בטמאה, במו שפטות (ויקרא י"א): "ונטירם בם", אין קולו נשמע. גם ישמר יראהו, שמננו תוצאות הקול, במו שפטות: "וְרֹעֵם גִּבְוֹרֹתָיו"; שלא יהיה לו יראה חיצונית. וזה (אבות פרק ג): אם אין חכמה אין יראה; אם אין יראה אין חכמה. וזה (שפת נו וסנהדרון כא): ירד נבריאל ונען קנה בם. פרוש: מהשתלשות הנכונות, הינו יראה חיצונית, נען קנה בם החכמה. קנה דא בוחינת קול היוצא מהקנה (ברכות ס"א), הינו עליידי השתלשות הנכונות, שהוא בוחינת סופיתא דדהבא - יראה חיצונית, נשאר הקול נזען באטימת השכל, ולא ישתמע לבריתא.

ועקר - לשמר מחו שלא יתחמיין, וזהו (*תהלים ס"ח*): "גער חית קנה", בראיתה בז'ר (פינחס ו'ב): קנה ח'ית תשבר ותעשה ממנה ה"א, ותעשה מאותיות חמץ - מצה, הינו שלא תחמיין חכמתה. וזהו לשון גער - לשון מריבה, כי מצה - לשון מריבה דצידקיא עבדין מצותא בסטרין אחרניין, דלא יתקריבו למשבנא דקדשה, הינו בשותשר את חכמתך שלא יכנס בו חכמוות חיצוניות, שלא תחריר בהרהורים רעים, שהם בוחינת קנה וסתרא אחרא, בוגר: 'קנה חכמה קנה בינה' דקדשה - עליךיה תנצל מבוחינת חמץ, שהא סטרא דמותא, בראיתה מהמצט, פמן סטרא דמותא. ותאמני, כי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים, אין זה אלא כדי שיגרשו סטרין אחרניין. וזה פרוש (משל ט"ז): "און שמעת תוכחה חיים בקרוב חכמים תלין" - לשון תלונה ומריבה (ועין זהר חדש ס' ויזא וילן שם כד"א וילנו העס); בשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים תרע, שזה משמעין אווך תוכחה על שגנמת בטפי מחה, שעל זה נאמר (משל ב): "כל באיה לא ישובון, ולא ישנו ארחות חיים"; שאתה דבוק בסטרא דמותא, בוחינת ירד גבריאל וכו'. ותרע שנען קנה, הינו חכמוות חיצוניות נועזים בים חכמתה, ובודאי אם לא היה נגם מחה, לא היה נשמע לך מריבות שבין הצדיקים, ואין המריבה אלא בשביבה, כדי שתשוב ממות לחיים, מחמץ למצה, מחיית לה"א, ותשוב מיראה רעה, מקיים פנים, מוחכמה פנימה ליראה טובה, לקיים

טוב, לחכמָה טוֹבָה. וכשהתשׁמר את מוחך מבחינת חמץ, שלא יהיה אוטום, או יפגע קולך בגולגולתך, ויתעבר רעם, ויתפש עקמימות שבלבך, ואו תזכה לשמחה, כמו שכתוב: "ולישר לְבָ שְׁמַחָה". וזה פירוש (קהלים פ"א): "ענק בסתר רעם, אבחנך על מי מריבה סלה". מי מריבה זה בוחנת מצה, בוחנת

מחין עליך זיהה נעשה רעמים:

ה ויתדע, שאrik לשיתף הגבורות בחסדים, שמאלא בימינא, כמו שכתוב (קהלים כ): "גבורות ישע ימינו". כי עקר התגלות על ידי החסדים, כמו שכתוב (שם ק"י): "שב לימיינִי". וכן צריך לשיתף אהבה עם היראה כדי שיתעבר רעמים. וזה: מסטריא דימינא, מהא חורא בכספה (תקון ט). וזה "וישב הים" (שמות יד), הינו ים החכמָה, "לפנות בקר" דא בקר דאברהם (עין זהר תרומה ק"ע), בוחנת: "אברהם אוחבי" (ישעיה מ"א); "לאיתנו" דא גבורות, הינו בוחנת: "կoil רעמן בגולגולל". וזה (שירתשרים ח): "מים רבים לא יוכל לכבות את אהבה"; כי עקר הגבורות עליך אהבה כמו שכתוב: שב לימיינִי וכו'. וזה פירוש (קהלים כ"ט): "אל הכרוד". אל דא חסד בבוד דא חכמָה, כמו שכתוב (mishly ג): "בבוד חכמים ינהלו"; הרעים דא בוחנת רעמים, הינו הגבורות בוחנת רעמים צריך לשיתף עליהם אהבה, כדי שיפגעו בבוד, בוחנת חכמָה, שיתעבר מהם רעמים, ותתגבר על אויביך כמו שכתוב: "שב לימיינִי וכו':

פעם אחת הפלגנו בספינה והלכה הספינה בין סנפיר לסנפיר של דג שלושה ימים ושלושה לילות, הוא נגר הרוח ואנחנו עם הרוח, ושם אמר לא שטה הספינה מהר, כשהבא רב דימי אמר כמו הזמן של חימום קומקום מים הילכה הספינה ששים פרסאות, והוא יורה פרש חץ והספינה הייתה משנה אותה. אמר רב אשין: דג צילדנא' של ים היה זה, שיש לו שני סנפירים.

ויה פירוש: אמר רפה בר בר חנא: זימנא תלא הווא אולנן בספינטא, זנסאי ספינטא בין שיツא לשיצא דברא תלטא יומא ותלתא לילטא,இהו בוקיפו זאנן בשפולי. כי תימא, לא מסני ספינטא טובא? כי אתה רב דימי אמר במיחס קמקומא דמייא מסני שתין פרבי, ושדי פרשא גירא וקדמה ליה אייה. ואמר רב אשין הוה צילדנא רימה הוואי, ראיות ליה פרי שיツא. (בבא בתרא עט)

רש"מ: שיツא. סנפירין בגב הרג, אחר לצד הראש ואחד לצד הגב:இהו בוקיפו. שהיה הולך בוגר הרוח: זאנן אולנן בשפולי. במו שהרוח הולך, דמים של ים אינם נובען, אלא עליך רוח הולcin בהן: במיחס קמקומא דמייא. בשיעור שמחמים קמקומא של מים חמין: ושדי פרשא גירא. כשהיה שום אדם יורה בחרץ ובקשת על שפת הים לארא, תוי תזין דקמה לה ספינטאה לחץ:

ספינטא - לשון חשיבות, ראיות גבורה יראה, במו שבותוב (ישעיה ל"ג): "יראת ה' היא אוצרו", שהוא עקר החשובות. **שיツא** - לשון צרה, במו שבותוב (במדבר ט"ז) "ואכלת אתם ברנע", ותרגומו: ואשטי יתהן. תלטא יומא

וְלִילוֹתָא - דא בוחינת מצוות, שיש בהם משכבות ומקבלות וחקות, ובכתוב בהם (יהושע א): "וְהַנִּית בּוּ יּוֹם וְלִילָה". איהו בזקיפו ואנן בשפולי - זה בוחינת: "ישמה ה' במעשהין, ישמה ישראל בעושיו". בימות קמוקמא רמייא - דא מחה, כמו שכתב (שירת השירים ד): "ונזלים מן לבנון". מסנא שתין פרסי - דא בוחינת גבורות, שישים גבורים, ורעם גבורותינו. וכי שדי פרשא גירא - פרשא דא בוחינת חסר, שהוא מוציא לאור תعلומות, וברים המצטמץין הוא מפרש אותה. גירא - דא (תהלים קמ"ד): "שלח חזך ותְּמַמָּם"; דא בוחינת: "שב לימי נכו". קרמלה לייה איתה - דא בוחינת יראה שהיא קדם, שהיראה היא קודמת, כמו שכתב (שם ק"א): "ראשת חכמה וכו". שרבבה בר בר חנא ספר, שהליך כל בך במדת היראה, וראה גודל בבח היראה, עד שיכל להבין על ידה בין קדם גור דין לאחר גור דין, וזהו: בין שיצא וכו, והדר מפרש איך יכול להבין, הינו על ידי המצוות, שהם בוחנת תלתא יומא וכו, יכול להבין. ודוקא בשעוזון אותו בשמה, ועל ידי שמחת המצוות יכול להבין כי הקדוש ברוך הוא משמה במעשהין, והשמחה היא מלבשת במצוות ב"ל, ואנחנו מושמעין למיטה גם בין בהקדוש ברוך הוא, כמו שכתב: "ישמה ישראל בעושיו", אין רצוניו בשום שכר, אבל שכר עולם הבא, ב"ל. וזה: איהו בזקיפו ואנן בשפולי, לפי שמחתו בין שמחתני, ועל ידי זה אנחנו יכולים להבין. והדר מפרש איך להציג בוחינת שמחה, על ידי בוחינת רעם. וזהו: כי

אתא רב דמי אמר: בַמִיחם קְמֻקּוֹמָא דְמֵיא וּכְוֹ, הַיּוֹ בְּחִינָת: קְול רַעֲמָך בְגַלְגָל. שיתין זה בְחִינָת גְבוּרוֹת, הַפּוֹגָעִין בְגַלְגָלְתָא, וְנִעְשָׂה מִמְנוּ רַעֲמִים וְאַשְׁתְּמַעַ קְלָא: זה בְחִינָת הַקְול מַעֲורֵר הַכּוֹנֶה, בְחִינָת: לֹא נִבְרָאו רַעֲמִים וּכְוֹ. וְהַדָּר אָמָר, שַׁעֲקָר הַתְּגִבָּרוֹת הַגְּבוּרוֹת אִינּוֹ אֶלָא עַלְיִידִי חִסְדִים, וְצִרְיךָ לְאַכְלָלָ שַׁמְאָלָא בִימִינָא, כְּנָל, וְאַפְעַלְפִיכְנָן צִרְיךָ לְאַקְדָמָא אֶת הַירָאָה (עִין תְקִנִים בהקדמה), כי בעל אַבְדָה מַחְוִיר על אַבְדָתו. (במו שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתִינָג, וּבְרוֹנָם לְבָרָכה [קדושון ב':] רְבָרָו שֶׁל אִישׁ לְחוֹדֵר אַחֲרָ אַשָּׁה. מִשְׁלָ לְאָדָם, שַׁאַבְדָה לוֹ אַבְדָה וּכְוֹ). פָרֹושׁ: כי אהָבָה הוּא בְחִינָת אִישׁ וְיוֹרָא הִיא בְחִינָת אַשָּׁה, פִידּוּעַ, וּלְפִיכְנָן צִרְיךָ לְהַקְדִים אֶת הַירָאָה, כי אוֹתָא אֶלָו הַאַהֲבָה מִפְלָא, כי הַאַהֲבָה הַזְלָכָת וּמִתְזָרָת אַחֲרָ הַירָאָה פָמִיד, כי בעל אַבְדָה מַחְוִיר אַחֲרָ אַבְדָתו כְּנָל; כְּדַ שְׁמַעְתִי מִפְיוֹ הַקְדוֹש בְפִרְושׁ).

וְזֹהֵ בְחִינָת: וכי שְׁדָא פָרָשָׁא גְרָא וּכְוֹ, וְאָמָר רב אַשְׁי: הא גַלְדָנָא דִימָא וּכְוֹ גַלְדָנָא הוּא בְחִינָת שֵם אַגְלָא, שַׁהָא בְחִינָת גְבוּרוֹת, כי הָא רְאִשְׁיִתְבּוֹת: אַתָּה גַבּוֹר לְעוֹלָם אַדְנִי, פְמוֹבָא (וְח' פָר' תְרוּמָה), כי גַלְדָנָא הוּא אַוְתִיּוֹת אַגְלָל, וְשֵם אַדְנִי בְשִׁלְמוֹת, הַיּוֹ שֵם אַגְלָא כְּנָל.

וְזֹה פָרֹושׁ: בְחִצְצָרוֹת וּקְול שׁוֹפֵר - וּכְוֹ, הַיּוֹ עַלְיִידִי בְחִינָת קְול הַנְּפִיק, כְּנָל, עַלְיִידִיה: יְרֻעָם הַיּוֹ וּכְוֹ, נִعְשָׂה בְחִינָת רַעֲמִים, בְחִינָת: "קְול רַעֲמָך בְגַלְגָל". תְבִל וַיְשִׁיבֵי בָה -

דא בְּחִינַת לְפָא וּעֲרָקוֹן דִּילָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ: לֹא נִבְרָאוּ רַעֲםִים וּכְוֹ, כִּי תַּבֵּל - אֲוֹתִיות תִּיוֹ לְבָ - תִּיו לְשׁוֹן רְשִׁימָה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (חִזְקָאָל ט): "וְהִתְוִית תָּו" - שְׁגָרְשָׁם הַקּוֹל בְּלָבָ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ: לֹא נִבְרָאוּ רַעֲםִים וּכְוֹ. וּלְלִידְרִיזָה נְהֻרוֹת יִמְחָאוּ כִּי - בְּחִינַת שְׁמָחָה, כְּגָל, "וְלִישְׁרִי לְבָ שְׁמָחָה". וּלְלִידִי הַשְׁמָחָה: יְחִיד הַרִּים יִרְגְּנֵנוּ - רְגֵנָה: לְשׁוֹן תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (מְלִיכִים א' ח): "לְשָׁמָעַ אֶל הַרְגָּנָה וּכְוֹ"; הַרִּים בְּחִינַת צְדִיקִים (עַיִן מְרַב בָּא פ' ט"ז), הַיּוֹנוּ עַל יְדֵי שְׁמָחָת הַלְּבָב יִכְזְלִין לְהַטְּפִלָּל וְלְהַלְּבִישׁ אֶת תְּפִלָּתָן בְּמְאֹרָה, בְּשִׁבְבִּינוּ פִּי גִּגְוָר הַדִּין. וּוֹה פָּרוֹשׁ יְחִיד - שְׁמַלְבִּישִׁים תְּפִלָּתָם בְּסִפְוּרִים יְחִיד.

לְשׁוֹן רַבְּנוֹ, וּכְרֹנוֹ לְבָרְכָה:

ו

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, קְרָא אֶת יְהוָשָׁע וּבֹו (דברים ל"א) א כִּי צָרֵיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכֻבּוֹד עָצְמוֹ וְלְהַרְבּוֹת בְּכֻבּוֹד הַמְּקוֹם (עַיִן תְּנָא פ"ג, מ"ר נִבְרָר פ' ד), כִּי מֵשְׁרוֹדִיף אַחֲרֵ הַכֻּבּוֹד, אֵינוֹ זָכָה לְכֻבּוֹד אֱלֹקִים, אֶלָּא לְכֻבּוֹד שֶׁל מֶלֶכִים, שֶׁנִּאָמֵר בּוֹ (מִשְׁלֵי כ"ה): "כִּבְדֵ מֶלֶכִים חַקֵּר דָּבָר"; וְהַפְּלִלְחָמָה אַחֲרֵיו וְשֹׂאָלָים: מַיְהֵא זֶה וְאֵיזֶה, שְׁחוֹלְקִים לוֹ בְּבּוֹד הַזֹּה. וְחוֹלְקִים עַלְיוֹן, שְׁאוֹמְרִים שָׁאַנוּ רְאוֵי לְבּוֹד הַזֹּה. אֶבְלָל מַיְהֵ שְׁבוּרָה מִן הַכֻּבּוֹד, שְׁמַמְעַט בְּכֻבּוֹד עָצְמוֹ וּמִרְפָּה בְּכֻבּוֹד הַמְּקוֹם - אֵי הוּא זָכָה לְכֻבּוֹד אֱלֹהִים, וְאֵוֹ אֵין בְּנֵי אָדָם חֹזְקִים עַל

כבודו אם הוא ראיי אם לאו, ועליו נאמר (שם): "כבר אליהם הסתר דבר", כי אסור לחקור על הபבוד הזה: ב' וְאֵי אָפֶשׁ לִזְכֹּר לַבְּבוֹד הַזֶּה, אֶלְאָ עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה. וְעַקְרָב תְּשׁוּבָה - בְּשִׁישְׁמָעַ בְּיוֹנוֹן, יְדֵם וַיְשַׁתֵּק, כי לִית בָּבּוֹד בְּלֹא בְּפָ"פָ (זהר פנהם ר'ה: ומתקנים), בְּחִינַת אֲהַיָּה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה. כי אֲהַיָּה דָא אָנָא זָמִין לְמַהְיוֹן, הַיְנוּ קָדֵם הַתְּשׁוּבָה, עַדְין אֵין לוֹ הַזֶּה, בְּאֵילוֹ עַדְין לֹא נִתְהַזֵּה בְּעוֹלָם, כי טוֹב לוֹ שְׁלָא גַּבְרָא מְשֻׁנְבָּרָא, וְכַשְּׁבָא לְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ וְלִעְשֹׂת תְּשׁוּבָה, אוֹ הוּא בְּבִחִינַת אֲהַיָּה, הַיְנוּ שִׁיחַה לוֹ הַזֶּה בְּעוֹלָם, הַיְנוּ אָנָא זָמִין לְמַהְיוֹן. וְזה בְּחִינַת כְּתָר, כי בְּפָרָר לְשׁוֹן הַמְתָנָה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכַרְנוּם לְבָרְכָה (יומא לה: לט): 'הַפָּא לְטַהֵר מְסִיעָנוּ לוֹ. מְשֻׁל לְאֶחָר, שַׁבָּא לְקָנוֹת אַפְרִסְמָנוּן אָוּמָרוּם לוֹ: הַמְתָנָן וּכְוֹ'. וְזה בְּבִחִינַת כְּתָר, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (איוב ל"ו): "בְּפָרָר לִי עִיר וְאֶתְנָה"; אֶכְל קָדֵם הַתְּשׁוּבָה אֲיוֹן בְּחִינַת אֲהַיָּה בְּהַסְּתָרָת פְּנִים מִמְּנָה, כי עַדְין לֹא הַכִּין אֶת עַצְמוֹ לְמַהְיוֹן בְּעוֹלָם, וְהַסְּתָרָת פְּנֵי אֲהַיָּה גַּמְטְרִיא דָם*, הַיְנוּ *פריש: כי אחריו שם אֲהַיָּה הוא בְּגַמְטְרִיא דָם, בְּמַמְבָא. הַיְנוּ בְּשִׁפְטוּבֵין הַשָּׁם בְּאַחֲרָם, וְהַיְנוּ א, אַת, אֲהִי, אֲהַת, שְׁחוּרִין בְּכָל פָּעָם לְאַחֲרָה, הוּא בְּגַמְטְרִיא דָם, וְהוּא בְּחִינַת הַחֹרֶת וְהַסְּתָרָת פְּנֵי אֲהַיָּה, שְׁעוֹלָה דָם: בְּתַקְף יְעֵן, וּבְשִׁבְלֵל וְהַבָּאֵן עַלְיוֹן

ביווןות ושביכות דמים, כי זה בוחינת הסתרת והחזרת פנוי אקי"ה, גימטריא - דם.

ותקין זה - שיחפה דם לדם, שיהיה מן השומעים חרפתם ואינם מושבים, ולא ידקק על ביון כבודו. ובשפטים דם לה, או הקדוש ברוך הוא מפל לו חללים, כמו שכתב (קהלים ל"ז): הום לה' והתחולל לו והוא יפל לך חללים (כמו שדרשו רבותינו זל גאון), הינו: "ילבי חלל בקרבי" (קהלים ק"ט), הינו על-ירידיה נתמעט הדם שבחלל השמאלי, וזה בוחינת זביחת היצר הרע, ועל-ירידיה זוכה לכבוד אלקי, כמו שכתב שם נ: "זבח הודה יכבדני", ודרשו חכמיינו וברונם לברכה (פנורין מג) על זביחת היצר הרע:

וצריך לאחן תמיד במתת התשובה, כי מי יאמר: זביחי לפני טהרתי מחתאתני (משלו כ); כי בשעה שאדם אומר: חטאתי, עויתני, פשעתני - אפילו זה אי אפשר לומר כבר לבב בלי פניה. (זהו: מי יאמר: "זביחי לפני, טהרתי מחתאתני"; הינו מי יוכל לומר, שלבו וזה וטהור מפניות, אפילו בשעה שאומר: חטאתי וכו'. וזהו: מי יאמר וכו': טהרתי מחתאתני, הינו שיהיה טהור מן החטאתי, עויתני, פשעתני שאמר, כי גם או איןנו זה וטהור בלי פניות, בפ"ל) נמצא, שאריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה, הינו על חטאתי, עויתני, פשעתני שאמר, כי עליו נאמר (ישעיה כ"ט): "בשפטיו יכבדני"; כי על-ידי תשובה זוכה לכבוד ה'; "ילבו רחך מפשעי". ואפלו אם יודע אדם בעצמו

שׁעַשָּׂה תְּשׁוֹבָה שֶׁלֶמֶת, אֲפִ-עַל-פִּירְכֵּן צָרִיךְ לְעַשׂוֹת תְּשׁוֹבָה עַל תְּשׁוֹבָה הָרָאשׁוֹנָה, כִּי מִתְחָלָה כְּשׁוֹעַשָּׂה תְּשׁוֹבָה עָשָׂה לְפִי הַשְּׁנַתּוֹ, וְאַחֲרִיכֶּד בּוֹרְאֵי כְּשׁוֹעַשָּׂה תְּשׁוֹבָה, בּוֹרְאֵי הוּא מִפְרֵץ וּמִשְׁגֵּן יוֹתֵר אֶת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ. נִמְצָא לְפִי הַשְּׁנַתּוֹ שְׁמַשִּׁיג עַכְשָׁוִן, בּוֹרְאֵי הַשְּׁנַתּוֹ הָרָאשׁוֹנָה הוּא בְּבָחִינָת גַּשְׁמִיוֹת, נִמְצָא שְׁצָרִיךְ לְעַשׂוֹת תְּשׁוֹבָה עַל הַשְּׁנַתּוֹ הָרָאשׁוֹנָה, עַל שְׁהַתְּגִנָּשָׂמָא אֶת רְוֻמָּמוֹת אַלְקּוֹתוֹ. וַיְהִי בְּחִינָת עַולְם הַבָּא, שִׁיחָה בְּלֹא שְׁבָתָה, הַנְּנוּ בְּלֹא תְּשׁוֹבָה, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (רברים ל): "וַיְשַׁבְּתָה עַד ה' אַלְקּוֹד"; כִּי עַקְרָב עַולְם הַבָּא הוּא הַשְּׁנַת אַלְקּוֹתוֹ, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (וַיְמִיחָה ל"א): "וַיַּדְעָו אֹתֵי לִמְקֹטָנָם וּעְד גְּדוֹלָם". נִמְצָא, בְּכָל עַת שִׁישִׁינוּ הַשְּׁנַת יִתְרָה, אֲזִי יִעַשׂ תְּשׁוֹבָה עַל הַהַשְּׁנַת הָרָאשׁוֹנָה.

וַיְהִי שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה: (שם בְּסִנְהָדרִין): בֶּל הַזּוּבָח אֶת יִצְרָאֵר, הַנְּנוּ בְחִינָת תְּשׁוֹבָה, בְחִינָת: "וְלֹכְבִּי חֶלְל בְּקָרְבֵּי", בְחִינָת דָם לְהָ, בְחִינָת אֲקִי"ה, בְחִינָת פְּתָר, בְחִינָת בְּבּוֹד, פְּנַל, וּמְתוּדָה עַלְיוֹן, הַנְּנוּ שְׁמַתוּדָה עַל זְבִיתַת יִצְרָאֵר, הַנְּנוּ שׁוֹעַשָּׂה תְּשׁוֹבָה עַל תְּשׁוֹבָתוֹ וּהַשְּׁנַת הָרָאשׁוֹנָה, בְּאַלו בְּפֶה לְהַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְשַׁנִּי עַולְמוֹת, כִּי תְּשׁוֹבָה הָרָאשׁוֹנָה - בְחִינָת בְּבּוֹד עַולְם הַזָּה, וְאַחֲר הַתְּשׁוֹבָה שָׁזְבָה לַהַשְּׁנַת יִתְרָה וּמִפְרֵץ בַּיּוֹתֵר אֶת רְוֻמָּמוֹת אַלְקּוֹתוֹ, וּעוֹשָׂה תְּשׁוֹבָה עַל תְּשׁוֹבָתוֹ, וְאֶת הַתְּשׁוֹבָה הָיָה בְחִינָת בְּבּוֹד עַולְם הַבָּא. וַיְהִי שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (פסחים ג): "אוֹר יִקְרֹות וּקְפָאֹז" (וּבָרְהָה י"ד) - אוֹר

שזהו יזכיר בעולם הזה, יהיה קפי וקל לעולם הבא. נמצוא בעולם הבא, בשיזקו להשגה יתרה באלקותו, בודאי יתחרטו ויעשו תשובה על השנת עולם הזה, כי השנת עולם הזה בבחינת גשם נגיד השנת עולם הבא, וזה באלו כבדו להקדוש ברוך הוא בשני עולמות, כי זיבחית היצר היא תשובה הראשונה, הוא בבחינת כבוד עולם הזה, והודי על זיבחית היצר, הינו תשובה שנייה, היא בבחינת כבוד עולם הבא, שהכבוד הראשון נעשה קפי וקל נגיד הכבוד השני.

זה שאומר הקדוש ברוך הוא (תהלים ז): "אללה עשית והחרשתי, דמית היה אהיה במוך"; כי האדם על ידי שמחריש, נעשה בבחינת אקי"ה בפ"ל, אבל הקדוש ברוך הוא, מה שמחריש לאדם, אין זה בשליל אקי"ה, חס ושלום, כי זה אין שיק אצל הקדוש ברוך הוא, אין זה אלא כדי שיקבלו עניהם בעולם הבא, שא מסדרין לעיניו עונותיו, ויזכה אותו על פניו, וזה: אוכיתה ואערבה לעיניך:

ר וכשרוצחה אדם לילד ברכyi התשובה, צריך להיות בקי בהלכה, וצריך להיות לו שני בקיאות, הינו בקי ברכזא, בקי בשוב, כמו שכתוב: יפאה מאן דעיל ונטפיק' (והו וקהל רג'ן, האיש רצב): וזה בבחינת (תהלים קל"ט): "אם אפק שםים שם אתה", בבחינת עיל, בבחינת בקי ברכזא. ואציעת שאל הנך", בבחינת נתפיק, בבחינת בקי בשוב. וזה (שירת השרים ו): "אני לדורי

וְדוֹדֵי לֵי". 'אַנְיָן לְדוֹדֵי', זה בְּחִינַת עַיל. 'וְדוֹדֵי לֵי' זה בְּחִינַת גִּנְפִּיק. [זוּה סָוד בְּנוֹת אַלְוִיל], וְזֶה עַקְרָב בְּבוֹדוֹ. וְזֶה (ישעיהו נ"ח): "וְכִבְרָתָו מִعְשׂוֹת דָּרְכֵיךְ". 'דָּרְכֵיךְ' לְשׁוֹן רַבִּים. הַנּוּ עַיל גִּנְפִּיק, וּכְשִׁישׁ לוּ אַלְוִי הַשְׁנִי בְּקִיאוֹת הַגְּלֵל, אֲזִי הוּא הַזָּקֵד בְּדָרְכֵי הַתְּשׁוּבָה וּזְכוֹה לְכֻבּוֹד הַהִיא, בַּמָּוֹ שְׁבָתוֹב: "וְכִבְרָתָו מִעְשׂוֹת דָּרְכֵיךְ", הַנּוּ שְׁזֹוכָה לְפִתְחָה, כִּי לִיתְכֻבּוֹד בְּלֹא קְפָה, וְאַוְיִמְינֵה פְּשׁוֹטָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ, [זוּה סָוד בְּנוֹת אַלְוִיל]:

ה וְעַל־יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה נִעְשָׂה בְּחִינַת חִירֵיק, בְּמוֹבָא בְּתַקְנוּנִים (בְּהַקְמָה זֹ). "וַתַּחַת רֶגֶלְיוֹ בְּמַעַשָּׂה לְבִנְתָּה הַסְּפִיר" (שםות כ"ד) - דָא חִירֵיק, וְזֶה בְּחִינַת (ישעיהו ס"ז): "וְהָאָרֶן הַדָּם רֶגֶלְיוֹ": 'הַדָּם' זה בְּחִינַת דְּמִימָה, וְזֶה בְּחִינַת הַנְּקָדָה הַפְּחַתְוֹנָה שֶׁל תְּמִונַת אָ: וְנִקְדָּה הַעֲלִזָּה שְׁעַל הַאָלֶף זה בְּחִינַת בְּתַרְבָּר, בְּחִינַת (יחזקאל א): "וּמִמְעַל לְקַיִע אָשֶׁר עַל רַאֲשֵׁם אַבְנֵן סְפִיר דְּמוֹת בְּפֵא", 'דְּמַתְכְּסִיא לְעַילָא מַ�א'ו שְׁבָאָל'ת, דְּמַתְכְּרִיא רַקְיָע' (שם בתקונים), וְהַנְּקָדָה הִיא בְּפֵא דְּמַתְכְּסִיא, בַּמָּוֹ שְׁבָתוֹב (תְּמִימָה גֹ): "בְּמַפְלָא מִמְּפָךְ אֶל תְּדִרְשָׁה, וּבְמַכְתָּה מִמְּפָךְ אֶל תְּחִקָּר", וְזֶה בְּחִינַת: "כֻבּוֹד אַלְקִים הַסְּפִיר דָבָר", בְּחִינַת בְּתַרְבָּר: וְהָא'וֹ שְׁבַתְוֹךְ הַאָלֶף, הוּא רַקְיָע, שְׁמִים, אַשׁ וּמִים, בְּחִינַת הַפִּישָׁה, שְׁבַתְוֹךְ הַאָלֶף, הוּא רַקְיָע, שְׁמִים, אַשׁ וּמִים, בְּחִינַת הַפִּישָׁה, שְׁגַשְׁתָּפָה פְנֵיו לְכַמָּה גָנוֹנִין. וְזֶה בְּחִינַת רַקְיָע בְּלִילָות הָגָנוֹנִין, וְנִעְשָׂה עַל־יְדֵי־זֹה אָדָם לְשַׁבַּת עַל הַפֵּא, בַּמָּוֹ שְׁבָתוֹב (שם ביהזקאל): "וְדְמוֹת בְּמַרְאָה אָדָם עַלְיוֹ מַלְמָעָלה", 'בִּי לִית אָדָם בְּלֹא אַלְ"ה' (שם):

וזה אותיות אדם - אל"ף דם. הינו עליידי דם לה, נעשה אל"ף, ונעשה אדם לשבת על הכפה. כי הוא זו שבחתוך האלף הוא רקיע כלויות הנוגן, הינו הבושה, בג"ל. והנΚדה התחזונה היא השתיקה והדמימה, כמו שכתוב: "והארץ הרים רגלי", וזה בוחנת חיריק, בוחנת: "וتحת רגליו"; והנΚדה העליזונה הוא כסא דמתכסיא, בוחנת תשובה, בוחנת: "כבד אלקיים הסטר דבר", בוחנת: "במכסה מפך אל תחקר", בוחנת: "ומפעל לרקיע דמות כסא וכו', ונעשה אדם לשבת על הכפה", בוחנת: "במראה אדם עלייו מלמעלה":

ואנו נעשה יחוּד בין חמה לבנה, שהשמש פאור לבנה, ונעשה יחוּד בין משה ויהושע, כי (בבא בתרא עה) פני משה בפני חמה, ורא נΚדה העליזונה, בוחנת כסא, בוחנת משה, כמו שבחתוכו (טהלים פ"ט): "וכסאו בשמש גדי", בוחנת: "ומפעל לרקיע דמות כסא". והנΚדה התחזונה היא יהושע, בוחנת לבנה, בוחנת: "וتحת רגליו במעשה לבנה", דא לבנה. והוא זו שבחתוכו האלף הוא הרקיע, הוא בוחנת האهل, כמו שכתוב (شمota ל"ג): "ויהושע בן נון לא ימש מתווך האهل". ואהל' הוא רקיע, כמו שבחתוכו (ישעחו ט): "וימתחים כאهل לשבת", וכתיב (טהלים ק"ד): "נוטה שמים בירעה", וזה (شمota כ"ז): "יריעות האهل". וכיסא העליון, הינו נΚדה העליזונה נחלקה לשולש טפיין. כי תשובה צריך להיות בשלשה תנאים, כמו שכתוב (ישעחו ו):

"פָּנִים יְרַאֲה בְּעֵינֵינוּ, וּבְאֹנוֹנוּ יִשְׁמַע, וְלִכְבוֹד יְבִין וּשְׁבָב". ואילו השלש בוחינות הם נקדחת סגו"ל, 'וסגול דא חמה' (תקניים בהקומה):, הינו פניו משה בפני חמה:

ו זזה פרוש: אמר רפה בר בר חנה: זימנא חדא תורה אוילן במדברא, וחזינן חני אווי דשמייטין גדרפייהו משמניהו, וקא נגידי נחלי דמשחא מותתיהו. ואמינא להו: אית לוי מעיבו חוילקא לעלמא דאתה? חדא דלייא לוי אטמא, וחדא דלייא לוי גדרפא. כי אתה ליקפה דרבבי אלעוז, אמר לוי: עתידין ישראל לתן עליהם את חדין; (ב"ב ענ)

רש"ב: דשמייטין גדרפייה. נפל נזחה שליהם מרוב שיטמן: דלייא לוי גדרפא. הגביה לי היבנת, רמי זהו חלקו לעתיד לבוא: לתן עליהם את חדין. שבחחטאיהם מתעכב מישית, ויש להם צער בעליךיהם, לאוון אווי, מלחמת שומנן:

שוהליך לחקור במדהה הטובה של ענוה, שאדם משים עצמו במדבר לדוש, שהכל דשין עליו. וראה חכמים, וזה בוחינת אווי, במו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (ברכות ט): הרואה אוו בחלום יצפה לחכמה: דשמייטין גדרפייה - פרש

ר'שְׁבָ"מ: נזוצות, זה בוחינת מחלוקת ובזונות, כמו שפטות (דברים כ"ה): "כִּי יִגְזֹו אֲנָשִׁים", הינו שאין משגיחין על מחלוקת ובזונות שטבזין אותן, ושומעים חרפתן ואינם משבים. ועל שם השתקה נקראים חכמים, כי (אבות ג): 'סיג לחכמה שתיקה': [כי

*כִּי עַל יָדֵי הַשְׁתִּיקָה וּכְנַי
לְתַשְׁיבָה, שֶׁהָיָה בָּחִינָה בְּפֶרֶט
כְּנָלַי, וְזֶה בָּחִינָה: סיג לחכמה
שתיקה - סיג ריא, זה בוחינת
בְּפֶרֶט, שֶׁהָיָה בָּחִינָה סיג וגדר
סְכִיבָה סְכִיבָה, שָׁמְסָבָב וּמְכָתוֹר
וּמְעֻטָר אֶת הַחֲכָמָה, וְזֶה הַפְּטָר
שֶׁהָיָה בָּחִינָה סיג, נָעֲשָׂה
מִהַשְׁתִּיקָה כְּנָלַי. וְזֶה סיג
לחכמה שתיקה כְּנָלַי:

השתקה היא בוחינת בתר*: וזה
לשון דשפתין, כמו שפטות (דברים ט): "שְׁמוֹת כָּל בָּעֵל מְשָׁה יְדוֹ",
הינו שללא יתבע עלבונז: וזה פרוש
משמניוו מלשון: "שְׁמַנִּת עֲבִית",
(כלומר): מלחמת שאוחזין עצמן
בבוחינת (דברים ל"ב): "שְׁמַנִּת
עֲבִית"), הינו בשビル זה שומעין
חרפטן ואינם משבים, כי זה עושים

בשביל תשובה על עזונותם, כמו שפטות (שם): "וַיִּשְׁמַן יִשְׁרוֹן".
(בוחינת השמן ל' כו, ואוניו כו, פן יראה כו, שהתשובה צריך
להיות בשלשה תנאים אלו). ונגיד נחלי דמשחה מתחותתו -
הינו על ידי השתקה ווכין לכבוד אלקי, שהוא בוחינת שמן, כמו
שפטות (תהלים מ"ה): "אֲהַבְתָּ אֶذְקָה וְתִשְׁנָא רְשָׁעָה, עַל־פָּנֵי מְשָׁחָה",
וזה בוחינת (שם כ"ד): "מֶלֶךְ הַכְּבּוֹד": ואמינה להו: אית לי
מייניבו חולקא לעלמא דאתוי? חדא דלייא לי אטמא - זה
בוחינת: "וְהָאָרֶץ הַדָּם רְגֵלִי", בוחינת נקודה הפתחותה, כפ"ל.
ומחדא דלייא לי בְּנֵפֶת - זה בוחינת כפוא, כמו שפטות (ישעיהו ל):

"וְלֹא יִפְנַף עוֹד מָרֵךְ", זה בוחינת הנקהה העליונה. הינו שהראו לרובה בר בר חנה, שוגם הוא זכה לאלו הבדיקות: 'אמר רבי אלעזר: עתידיין ישראל לסתן עליהם את הדין' כי ישראל נקראיים ארכם, וקוקשא ברודיהו וישראל בלבד חה. וישראל, שהם בוחינת ארם, ישבו על הפסא, כמו שפטות: "על הפסא דמות במראה ארם", וישראל יתנו דין לכל באי עולם, הינו הם ישבטו בעצמן כל הדיןין:

ו' זיה פרוש: (תהלים מ"ז): "ירבר עמים תחתינו ולאומים תחת רגליינו" - זה בוחינת חיריק נקיה תחתוניה של אלף, שהוא בוחינת: "תחת רגליי", בוחינת: "והארץ הרום רגלי". "יבחר לנו את נחלתנו" - זה בוחינת משה, בוחינת נקיה העליונה של האלף, בוחינת: "וממעל לרקיע דמות פסא", וכבסאו בשמש. פניו משה בפניו חמה, כמאמור חכמיינו זכרונם לברכה (בבחים קט): 'ר' שמעון אומר: נחלה זו שלילה, שלילה - רא משה' (וחדר בראשית מה: ובתקון כא). "את גאון יעקב" - זה בוחינת גאון שבתוזך אלף, בוחינת אDEL, בוחינת אוּז, שימושה מאור להחשע, כמו שפטות (בראשית כ"ה): "ויעקב איש הם יושב אDELים":

זה בוחינת (פנורין כ): "שלשה דברים שנצטוו ישראל, שככלו ירעו של מלך", זה בוחינת: "ירבר עמים תחתינו", ילמנות להם מלך, זה בוחינת "גאון יעקב", בוחינת (במדבר כ"ד): "דרך פוכב מיעקב", בוחינת מלך, ילבנות להם בית הבהיר,

זה בבחינת משה, בבחינת דעת, כמו שאמרו חכמים, זכרונם לברכה (פרקות לג): 'מי שיש בו דעת, אבלו נבנה בית המקדש בבימיו, וזה בבחינת: "יבחר לנו את נחלתנו":

(פסוק ד' עד פ' לאן רבענו זכרונו לברכה)

וזה פרוש: ויאמר ה' אל משה: קרא את יהושע - משה הוא נקודה העליונה ויהושע הוא נקודה התחתונה, והתייצבו באهل - זה בבחינת הרקיע, בבחינת הוא ששבתו האלף. ואצנו - כי משה היה צריך או למסר הפל ליהושע, "אין שלטונו ביום המות" (קהלת ח), כי בשעת הסתלקות הצדיק אין לו שליטה וככה להoir ליהושע, על בן דיק: ואצנו - אני בעצמִי, כי חורה הפמשלה להקדוש ברוך הוא:

ובכלל כל העניין כלל בחומונת אלה, שהוא נקודה העליונה, ונקודה התחתונה זו א"ג. ודוק מאד:

והוא ענין שאמרו חכמים זכרונם לברכה: שקדם בכניסת ישראל לארץ הוהרו לקים שלש מצוות: 'להברית ורעו של עמלק' ולבנות להם בית הבחירה 'למונות מלך', 'להברית ורעו של עמלק' היה בבחינת יהושע, נקודה התחתונה. כי עקר מחיה עמלק תלוי ביהושע, כמו ששבותוב (שםות יז): "צא להלחם בעמלק", ובמברא בזוהר הענין (בשלח סה). ולבנות להם בית הבחירה הוא בבחינת משה, נקודה העליונה, כי 'מי שיש בו דעת, אבלו נבנה בית המקדש בבימיו', וממש הוא בבחינת הדעת.

יְלִמּוֹנָת מֶלֶך' הוּא בְּחִינַת רַקְיעַ, הֲוָא"וּ שְׁבָתוֹךְ הַאֵלֶיךְ, בָּמוֹ שְׁפָתָבוֹ: "דָּרְךְ פּוֹכֶב מִיעַקְבָּר", שְׁקָאי עַל שְׁקוּם מֶלֶך' מִיעַקְבָּר, "דָּרְךְ פּוֹכֶב" הוּא בְּחִינַת רַקְיעַ, שִׁישׁ בּוֹ כּוֹכְבִים וּמְזֻלּות. וְהַנִּזְוָן "מִיעַקְבָּר", בַּי "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם יִשְׁבַּתְּלִים", בְּחִינַת רַקְיעַ, בָּמוֹ שְׁפָתָבוֹ: "וַיִּמְתַחֵם בְּאֹהֶל", פָּמְבָאָר בָּזָהָר, שְׁיַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת וְאַו. בַּי שְׁלַשׁ מִזְוֹת אֶלְוָהִים בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, וְהַבָּן.

(מן וְכֹל עַד פָּאוֹ כְּפִיל לְעַיל בְּשָׂנֵן לְשׂוֹן קָצָת)

שִׁיחָה לְעַיל

וְזֹה סָוד פְּנוּנָת אֶלְוָל. שְׁמַעַתִּי קָצָת בְּטַפָּה מִן הַיּוֹם. עַין שֶׁם בְּפְנוּנָת שֶׁל אֶלְוָל, מִבָּאָר שֶׁם, שְׁבָלָל בְּפְנוּנָת אֶלְוָל הוּא, "הַנּוֹתֵן בָּם דָּרְךְ", שְׁאַרְיכֵין לְהָאֵיר בְּחִינַת דָּרְךְ בָּם וּכְוֹ, וְזֹה הַדָּרְךְ הוּא בְּחִינַת שְׁתִי פָּעָמִים הַשֵּׁם יְבָ"ק, בַּי שְׁתִי פָּעָמִים יְבָ"ק עֹזֶלה דָּרְךְ. וְזֹה נִמְשֵׁךְ מִבְּחִינַת שְׁנִי שִׁמּוֹת, שְׁהַם קַסְ"א סְ"ג, בַּי אֶלְוָו שְׁנִי שִׁמּוֹת קַסְ"א סְ"ג, הַם עֹזֶלים בְּגִימְטְּרִיא שְׁתִי פָּעָמִים יְבָ"ק, שְׁהַוָּא בְּגִימְטְּרִיא דָּרְךְ, פְּגָ"ל. וְצָרִיךְ לְכַוּן שֶׁם קַסְ"א בְּסֶגֶל, וְשֶׁם סְ"ג בְּחוּרִיק. וְסֶגֶל דַּקְסְ"א וְחוּרִיק דַּסְ"ג הַם עֹזֶלים תִּי"וּ, בַּי שֶׁם קַסְ"א הוּא שֶׁם אַקְיָ"ק בְּמַלְוָאוֹ בּוֹהָה: אַלְפָ קַי יֹוד קַי, שְׁהַם יֹוד אֹתוֹת, וְכָל אַחַת נְקָדָה בְּסֶגֶל, וְסֶגֶל הוּא שְׁלַשׁ נְקָדוֹת, וְעַל פָּנָיו הוּא עֹזֶלה שְׁלַשִּׁים. וְעַל פָּנָיו יֹוד פָּעָמִים סֶגֶל עֹזֶלה שְׁי"ז. וְסְ"ג הַם יֹוד אֹתוֹת שֶׁל מְלֹאִי הַוְיָה, יֹוד קַי וְאוֹ קַי, וְכָל אַחַת נְקָדָה בְּחוּרִיק, עֹזֶלה קַי, וְשְׁנִיהם חֹרִיק דַּסְ"ג

וּסְגָּלַדְקָס"א עֹלִים יְחִידָה תְּיוֹן, בְּגִימֶטְרִיאָ פְּשׁוֹטָה. וְאוֹעֲלִידִי
כָּל בְּחִינּוֹת הַגְּנָל, הַיְמִינָה פְּשׁוֹטָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה, כִּי יְמִינָה בְּמַלְוָאוֹ
עוֹלָה הַךְ עַם הַשְּׁלֹשׁ אֶותִיות, שֶׁהָוָה שְׁתִי פְּעֻמִים יְבָקָשׁ וּכְוָן,
עַזְןָ שֶׁם. כָּל זֶה מְבָאָר מִתּוֹךְ בְּנוֹת אֶלְול: וְעַתָּה בָּזָא וְרָאָה וְהַבָּן
אִיךְ כָּל הַכְּנוֹנָת הַגְּנָל מְרַמְּיוֹן וּנְעַלְמִים בְּדַרְךְ נַפְלָא וּנוֹרָא מָאָר
בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַגְּנָל, כִּי מְבָאָר שֶׁם, שְׁמֵי שְׁרוֹצָה לְעַשׂוֹת תְּשׁוּבָה,
צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ שְׁנִי בְּקִיאוֹת, הַיְנוּ בְּקִי בְּרַצּוֹא בְּקִי בְּשׁוּבָה, שֶׁהָוָה
בְּחִינּוֹת עַילְן וּנְפִיק, בְּחִינּוֹת: "אִם אַפְקָ שְׁמִים שֶׁם אַתָּה", שֶׁהָוָה
בְּחִינּוֹת בְּקִי בְּרַצּוֹא, "וְאַצְּעָה שְׁאָלָה הַנְּךָ", שֶׁהָוָה בְּחִינּוֹת בְּקִי
בְּשׁוּבָה וּכְוָן, מְבָאָר לְעַילְן, עַזְןָ שֶׁם:

וְהַפְּרוֹשׁ הַפְּשׁוֹט הוּא, שְׁמֵי שְׁרוֹצָה לִילְךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה,
צָרִיךְ לְהַגְּנָר מְתָנִינוּ, שִׁיחָה עַצְמוֹ בְּדַרְכֵי הַתְּמִיד,
בֵּין בְּעַלְיהָ בֵּין בִּרְידָה, שְׁהָם בְּחִינּוֹת: "אִם אַפְקָ שְׁמִים וְאַצְּעָה
שְׁאָלָה" וּכְוָן, הַיְנוּ בֵּין שִׁיאָה לְאַיוֹז עַלְיהָ, לְאַיוֹז מְדֻרְתָּה גְדוֹלָה,
אֲפִיעַלְ-פִּיכָּן אֶל יַעֲמֵד שֶׁם, וְלֹא יַסְתַּפְּקֵעַ עַצְמוֹ בָּוהַ, רַק צָרִיךְ
שִׁיחָה בְּקִי בָּוהַ מָאָר, לִירְעַז וְלְהַאמְנִין שֶׁהָוָה צָרִיךְ לְלַכְתָּה יוֹתֵר
וְיוֹתֵר וּכְוָן, שֶׁזֶּה בְּחִינּוֹת בְּקִי בְּרַצּוֹא, בְּחִינּוֹת עַילְן, שֶׁהָוָה
בְּחִינּוֹת: "אִם אַפְקָ שְׁמִים שֶׁם אַתָּה". וּבָנָן לְהַפְּהָה, שְׁאָפְלוּ אֶם
יַפְלֵל, חַס וְשַׁלּוּם, לְמַקּוֹם שִׁיפְלָא אָפְלוּ בְּשְׁאָלָה תְּחִיתָות, גַּם כִּן
אֶל יְתִיאַש עַצְמוֹ לְעוֹלָם, וְתִמְיד יַחֲפֵשׂ וַיְבַקֵּשׂ אֶת הַשֵּׁם
וַיְתַבְּרַךְ, וַיְחִזֵּק עַצְמוֹ בְּכָל מִקּוֹם שֶׁהָוָה, בְּכָל מִה שִׁוּכָל, כִּי גַּם

בשאול תחתיות נמצאה השם יתברך, וגם שם יכולין לדבק את עצמו אליו יתברך, וזה בוחינת: "ואציעה שאלת הנך". וזה בוחינת בקי בשוב, כי אי אפשר לילך ברכבי התשובה, כי אם בשבקי בשני הבקיאות האלו: ודקיק רבינו, זכרונו לברכה, וקרא ענין זה בלשון בקי, כי היא בקיאות גודלה מאד מאה, שיזכה לידע ליגע עצמו ולטרח בעבורת ה' תפ米尔, ולצפות בכל עת להגעה למידנה גבורה יותר, ואפרעל-פיריכן אל יפל משום דבר, ואפלו אם יהיה איך שיזהה, חם ושלום, אפרעל-פיריכן אל יפל בדעתו כלל, ויקים: "ואציעה שאלת הנך", וכן: על-פי סוד געלם בזה סוד פוניות אלול הנ"ל, כי בקי הוא בוחינת שם יב"ק הנ"ל, שהוא אותיות בקי, וזה שזוכה לשני הבקיאות הנ"ל, שהם שתי פעמים בקי, דהיינו בקי ברצו א בקי בשוב, על-ידי זה זוכה לדרך התשובה, כי שתי פעמים בקי, שהם בוחנת שתי פעמים יב"ק, הנ"ל, עליה בנימטריא דרך הנ"ל, כי על-פי הפוניות נעשה זה הדרך מבחינת סגול רקס"א וחיריק דס"ג, שהם בנימטריא שתי פעמים יב"ק, בנימבר לעיל, וזה בעצמו סוד בוחנת שני הבקיאות הנ"ל, כי בקי ברצו, שהוא בוחנת "אפק שמים", זה בוחנת סגול רקס"א, כי אפק אותיות קס"א. ובקי בשוב, שהוא בוחנת: "ואציעה שאלת הנך", זה בוחנת חיריק דס"ג, מלשון: "אל תפ"ג גבול עולם", שהוא בוחנת שטף גבולו ומחוירו לאחורי, שהוא בוחנת ירידת, שהוא נופל, חם ושלום, ממדרגתו, והוא נסוג אחר,

חם ושלום. אף על פי כן יחזק את עצמו, ועל יתיאש עצמו לעולם, כי גם שם נמצא השם יתברך, בבחינת: "ואצעה שאלת הנך", בג"ל, וזה בבחינת שם ס"ג, בג"ל, כי סגול דא חמה, שהוא נקודה העליונה של האلف, הנקלה לשלש טfine, שהוא בבחינת "אפק שמים", בבחינת סגול רקס"א, שהואאותיות אפק, בג"ל. וחיריך הוא בבחינת נקודה הפתחתונה של האלף, שהוא בבחינת: "ואצעה שאלת הנך", שהוא בבחינת חיריך רס"ג הג"ל, וזה שבtab שם למעלה בהתורה הג"ל: "ובכישל לו אלו השני בקיאות הנ"ל אוו הוא הולך בדרבי התחסיבה", כי משיini פעומים בקי, שהם בבחינת קם"א וס"ג, "אפק שמים ואצעה שאלת" וכו', על ידיה נעשה בבחינת דרך, שהוא בגימטריאשתי פעומים בקי, שהם קם"א וס"ג וכו', בג"ל. כי עקר דרך התחסיבה וזכין על ידי שני הבקיאות הג"ל, ואו ימין ה' פשוטה לקבל תשובה, כי ימין בגימטריא דרך, שהם שתי פעומים בקי, בג"ל. ופשוטה בגימטריא סגול רקס"א וחיריך רס"ג, שהם בעצם בבחינת נקודה העליונה ונקודה הפתחתונה, שהם בבחינת מה שאריכין לבקש השם יתברך תמייה, הן למעלה הן למטה, בבחינת: "אם אפק שמים שם אתה, ואצעה שאלת הנך", שהם בבחינת שני הבקיאות הג"ל. ועל כן כישל לו שני הבקיאות הג"ל, או הוא הולך בדרבי התחסיבה, ואו ימין ה' פשוטה לקבל תשובה. והבן הרברים היטיב, כי הם דבריים עמוקים מאוד: ועל פירצה תפין

לקיים ההלכה היטב, שמה שפתח בסוף מענון נקודה העילוֹנה ונקודה התחתו של האלף, זהו בעצם בוחינת שני הבקיאות הנ"ל, כי זה אינו מבהיר בפרש בהלורה הנ"ל, ורק על פי פגנות הנ"ל מובן זאת מפlia לפרשבי), וזהו בעצם בוחינת תשובה על תשובה שפתח שם, כי בוחנת היוצר הרע, שהוא בוחינת דם לה/, שהוא בוחינת תשובה הראשונה, שהוא בוחינת בבוד עולם הזה, זה בוחינת נקודה התחתו, שנעשה מבחן הדמייה והשתיקה, מבחינת דם לה/. וכל זה הוא בוחנת חיריק דס"ג וכו', שהוא בוחנת בקי בשוב, הנ"ל. ותשובה השניה שעשושה על תשובתו הראשונה, שהוא בוחנת בבוד עולם הבא, בוחנת: "בוד אלקים הסתר דבר", זה בוחנת נקודה העילוֹנה, בוחנת פתר, שהוא בוחנת משה, בוחנת סגול וכו'. והבן הדברים היטב, אך כל הדברים הנאמרים שם בהלורה הנ"ל, נקיים ונכללים אחריך ביחיד בקשר נפלא ונורא, ומשבילים יבינו:
קצת:

עיקר הדבר - שעיל ידי הארץ, כשהיא במדרגה התחתו מאר, ואפ-על-פיין הוא מחזק עצמו ומאמין שם יש לו תקוּה עדין, כי גם שם נמצא השם יתברך, בוחינת: "ואצעה שאול הנ"ל", או ממשיך על עצמו הקדשה משם הקודש היה במלוי ס"ג, שהוא מחייב את כל הנסוגים אחר מקראתו להזיקם לבן יפלו לגמרי, חס ושלום, וזה

בְּחִינַת בָּקָי בְּשׁוֹבֵב, שֶׁזֶה הַבְּקִיאוֹת הוּא בְּחִינַת שֵׁם יְבָקֵחַ הַקְדוֹשׁ, בְּחִינַת שֵׁם סִגְנָן. וְכֵן בְּשָׂאָרָם זָכָה לְבוֹא לְאַיזֶׁזֶ מִדְרָנָה בְּקָרְשָׁה הַעֲלִיוֹנָה, אֲפִלְלָפִיקָן אֵינוֹ עֹמֶד שֵׁם, וְהוּא מַתְחִזֵּק וּמַתְגִּפֵּר לְעַלּוֹת יוֹתֵר וּוֹתֵר, אֲזִי מִמְשִׁיךְ הַקְדוֹשָׁה עַל עַצְמוֹ מִשֶּׁם הַקְדוֹשָׁ אֲקִיָּק בְּמַלְיָי קִסְמָא, שַׁהְוָא בְּחִינַת בָּקָי בְּרַצְוֹא. כִּי הָאָרָם בְּפִי תְּנוּעָתָיו וּכְפִי הַתְּחִזּוּקָתוֹ בְּעֻבּוֹדָתוֹ יִתְפָּרַח, כֵּן גָּרוּם לִיחְיד הַשִּׁמּוֹת לְמַעַלָּה, וּמִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַקְדוֹשָׁה מִשֶּׁם. וְהַבָּן הַיְיטָב: וְהַגָּה מִבָּאָר לְעַילָּ, שְׁעַלְיִידִי הַדְמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה שְׁשׁוֹתָקָנוּ לְחַבְרוֹ בְּשִׁמְבּוֹין אֹתוֹ, עַלְיִידִיזָה זָכָה לְתַשּׁוּבָה, שְׁהָיָה בְּחִינַת בְּחָרָבָן בְּגַנְלָל, עַיִן שֵׁם, כִּי 'סִיגְלָה חִכְמָה שְׁתִּיקָה' בְּגַנְלָל, כִּי אַזְרִיכָן לְזֹהֵר מַאֲדָר לְדוֹן אֶת כָּל אָרָם לְכָפֵר זָכוֹת, וְאַפְלוּ הַחֹזְלִיקִים עַלְיוֹן וּמַבְּיָין אֹתוֹ, אַזְרִיךְ לְדוֹגָם לְכָפֵר זָכוֹת וּלְשַׁתָּקָם, וּעַלְיִידִיזָה נִעֶשֶׁה בְּחִינַת בְּחָרָבָן. פָּמוּבָא בְּמַדְרָשָׁ: 'מַשְׁלָל לְאֶחָד, שְׁמַנְיָא אֶת חַבְרוֹ שַׁהְוָא עֹזֶה בְּפֶתֶר. אָמֵר לוֹ: בְּשִׁבְיל מַי, אָמֵר לוֹ: בְּשִׁבְיל הַמֶּלֶךְ. אָמֵר לוֹ: פִּיוֹן שַׁהְוָא לְצַדְקַת הַמֶּלֶךְ, כָּל אַבְנָן טוֹב שְׁתִּמְצָא, תְּקַבְּעֵנוּ בּוֹ' (וַיְקַרְאַרְבָּה פָּרָשָׁה בָּ), בְּפָקֵד כָּל אֶחָד מִיְשְׁרָאֵל הוּא בְּחִינַת בְּפֶתֶר לְהַשֵּׁם יִתְפָּרַח, וְצַרְיךְ לְהַכְנִים בּוֹ כָּל מִין אֲבָנִים טוֹבָות שֶׁאָפֵּשֶׁר לְמַצָּא, דְּהַנְּיוֹן שְׁצַרְיכָן לְהַשְׁתְּדִיל לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָכֶל צָד זָכוֹת וְרַבָּר טוֹב שֶׁאָפֵּשֶׁר לְמַצָּא בְּיִשְׁרָאֵל, וְלְדוֹן אֶת הַפֶּלֶל לְכָפֵר זָכוֹת, כִּי הֵם בְּחִינַת בְּפֶתֶר לְהַשֵּׁם יִתְפָּרַח בְּגַנְעָר לְעַילָּ. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְכָרְונֵם

לברכה: 'הִי דָן אֶת כָל אָדָם לְכֹפֵר זְכוֹת' נמצא, שעל ידי שׁדנים את הפל לכהן זכות, שעליידיה שותקין לו בשמבהו אותו, כי מוצאיין בו זכות, שאינו חיב כל בך במא שטבהו אותו, כי לפי דעתו וסבירתו נדרמה לו שראי לו לבאות אותו זכו, עלידי זה נעשה בוחינת פתר, הינו פג"ל, שעליידי הרקמימה והשתיקה נעשה בוחינת פתר, פג"ל. וhabn: לשון רבנו, וברונו לברכה:

ו

ויאללה המשפטים אשר תשים לפניהם: (שמות כא) אמרו חכמיינו וברוזם לברכה: השוו אשה לאיש (קוויש לה: בבא קפ"א טו). ואיתא במקילתא: יכול יהו התלמידים לומדין ואינם מבינים תלמוד לומר: "אשר תשים לפניהם" ערבים לפניהם פשלחן עירוק:

א דע, כי עקר הגלות אינו אלא בשבייל חסרון אמונה, במושפטות (שירתחים ר): "תבואי תשורי מרראש אמנה"; ואמונה הוא בוחינת תפלה, במושפטות (שמות יז): "זיהו ידו אמנה", ותרגםו: 'פרישן בצלו'. וזה בוחינת נפשים למעלה מהטבע, כי התפלה למעלה מהטבע, כי הטע מחייב כן, ובוחינת משפה הטע, וזה דבר נס, ולזה צריך אמונה, שיאמין שיש מחדש ובירדו לחידש דבר ברצונו: ועקר אמונה, בוחינת תפלה, בוחינת נפשים, אינו אלא בארץ ישראל, במושפטות

(קהלים ל''): "שְׁכַנֵּן אֶרֶץ וַיַּעֲשֵה אָמُונָה". ושם עקר עליות התפלות, כמו שבחותם (בראשית כ"ח): "וַיֹּהֶה שַׁעַר הַשָּׁמִים". ובשביל זה, בשפנום אברהם "בַּמָּה אִידָּע" (שם ט'ו), ובזה פגס בירושת ארץ, שהיא בוחנת אמונה, בוחנת תפלה, היה גלות מצרים. ודוקא יעקב ובנו ירדו מצרים, כי הם בוחנת שנים-עשר נסחות תפלה, והזריד אותם בגלות. ומצרים הוא הפוך הנפים, כמו שבחותם (שם י"ד): "וּמִצְרָיִם נְסִים לְקַרְאָתוֹ", שאין שם מקום הנפים, ואין שם מקום התפלה, כמו שבחותם (שם ט): "וְהִיא בָּצָאתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַעַש אֶת פְּפִי". וכל הגלויות מכנים בשם מצרים, על שם שלהם מצרים לישראל. ובשפוגמן באמונה, בתפלה, בארץ-ישראל, הוא יורד בגלות:

זה שאמרו חכינו וברוזם לרבה (סנהדרין צ): אין משיח בן דוד בא, אלא עד שתבללה פרוטה מן הבאים; הינו, שיכלו האפיקורים שאין להם אמונה בנופים, ומכוונים כל הנפים בדרך הטבע. כי עקר הנפים בארץ-ישראל, כי (פunning י) 'ארץ-ישראל' שותה תחלה, ושתייה מהתחומות, שהם לשון: "וְתִהְיֶה בְּלָה" (רות א), שעיל דבר נפי תמהין העולם. וזה (קהלים מ"ב): "תִּהְזֶם אֶל תְּהוֹם קֹדְרָא", כי יש לנו עלאין, שהוא בוחנת תהום עלאה; ויש נפום תחתין, שהם בוחנת תהום תחתה. ומלאך שבול מפל הנפים, משמי התחומות, דמייא לעגלא (פunning כה), שהוא בוחנת עגולים, בוחנת אמונה, כמו שבחותם (קהלים פ"ט): "וְאָמַונְתָּךְ סְבִיבּוֹתִיךְ"; ופריטה שפotta, שהוא בוחנת תפלה,

במו שפטות (שם נ"א): "ארני שפט תפתח", והוא בלאות הנשים: וזה פרוש: עד שתכלת פרותה מן הפיס; כי יש בני אדם המכפים בלאות הנשים, הכלולים במלאך דפריטה שפטת, מכפים בדרך הטבע. וכשתכלת זאת ותרבה אמונה בעולם, אז יבוא מישית, כי עקר הגאה תלוי בה, במו שפטות: "תבוין,

תשורי מראש אמנה:

ב אבל אי אפשר לבוא לאמונה אלא על ידי אמת, במובא בזוהר (ביק קכח): "ויהי צדק אוור מתינו ואמונה" וכי' (ישעיה י"א) הינו צדק, הינו אמונה. ואמרו שם: 'אמונה' אתקראת, בר אתחבר בה אמת':

ג ואיד אפשר לבוא לאמת אלא על ידי התקרובות לצדיקים וילך בדרך עצם; ועל ידי שמקבל מהם עצם, נחקק בו אמת; במו שפטות (תהלים י"א): "הן אמת חפצת" - בשאותה חפץ אמת; "בטעות ובסתם חכמה תודיעני": כי העצות שמקבל מהם הוא בחינת נשואין וזווג, ושמקבלין עצות מרושים, הוא בחינת נשואין בקלפה. "הנחש השיאני" (בראשית ג) לשון נשואין, עצות הנחש שקיבלה הוא בחינת נשואין, ועל ידי נשואין הטייל בה ומה. ובמעד הרסני פסקה זהמתן (שפת קמו, עז רשי שם), כי שם קבלו תרין ג עטין דקנשא (זהר יתרו פ"ב), והיותה להם נשואין בקדשה. ולמה נקרא עצה בבחינת נשואין? כי (ברכות סא) 'הכלויות יועצות', וכליות הם כל החולדה, כל הזרע. נמצא, בשמקבלין עצה מארם,

בָּאֵלֹ מִקְבָּלֵין מִמְּנוּ וַעֲן; וְהַכֵּל לְפִי אָדָם, אֶם רְשֻׁעָא אוֹ צְדִיק. וּבְשִׁבְילֵהוּ הַתּוֹרָה מִתְּשִׁישׁ בָּה (פְּנִירָזִין כו') וַנְּקָרָאת 'תוֹשִׁיה', כי הֵם תְּרֵי"ג עֲטַיִן, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (מִשְׁלֵחַ): "לִי עַצָּה וְתוֹשִׁיה". וּעֲצֹות הֵם בַּمְּקוֹם נְשֹׂאָן, בְּחִנָּת וּוֹגֵם הַמִּתְּשִׁישׁ בָּה. וּעֲצַת הַצְּדִיק הִוא בָּלֵי וַעֲדָא אָמָת: וְזֹה פְּרוֹשָׁ (יעמִיה ב): "וְאַנְבֵּי נְטוּתִיךְ שְׁוֹרֵק" בְּחִנָּת הַגָּאָלָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ובירה י): "אַשְׁרָקָה לְהָם וְאַקְבָּצָם", וּעֲלִיְּדִי מָה? עֲלִיְּדִי: "בָּלֵי וַעֲדָא אָמָת" (שֶׁבּוּרְמִיה סִימֵם הַפְּסָוק "וְאַנְבֵּי נְטוּתִיךְ" הַפָּל) עֲלִיְּדִי עֲצַת הַצְּדִיקִים תָּבוֹא לְאָמָת. וּעֲלִיְּדִיָּהוּ נְקָרָאת אָמָנוֹת, בְּרִד אֶתְּחָבֵר בָּה אָמָת, וּעֲלִיְּדִיָּהוּ תָּבוֹא הַגָּאָלָה בְּנֵיל, בַּי הִוא מִקְבָּל טַפִּי הַשְּׁכָל שֶׁל הַצְּדִיק עֲלִיְּדִי עַצָּה שְׁמַקְבָּל מִמְּנוּ. וְזֹה: "הֵן אָמָת חַפְצָת בְּטָחוֹת" בְּבָלּוֹת; "חַכְמָה תֹּרְעֵנִי" שָׁאוֹפָה לְקַבֵּל טַפִּי הַמֶּתֶן, טַפִּי הַשְּׁכָל, עֲלִיְּדִי עַצָּה שְׁאַקְבָּל מִמָּה; וְאַוְאָפָה לְאָמָת, בַּי הַטְּפִי הַשְּׁכָל נִקְרָא "בָּלֵי וַעֲדָא אָמָת":

ר וְדֹעַ, שְׁעַלְיִדִי מִצּוֹת צִיצִית הָאָדָם נִצּוֹל מִעֲצַת הַנְּחַשׁ מִגְּשֹׁוֹאָן שֶׁל רְשֻׁעָא, מִבְּחִנָּת נָאוֹת, בַּי צִיצִית שְׁמִירָה לְנָאוֹת; כְּמוֹבָא בַּתְּקוּנִים (תקו"ח): "וַיַּקְרֵב שֵׁם וַיְפַת אֶת הַשְּׁמַלֵּה וַיִּשְׁמֹעַ עַל שְׁכָם שְׁנֵיהֶם" (בראשית ט) זה בְּחִנָּת צִיצִית. "וּעֲרוֹת אֲבֵיכֶם לֹא רָאוּ" בַּי צִיצִית מִכְפָּה עַל עַרְיוֹן. אֲכַל חַם, דַּהֲוָא יָצַר הַרְעָא, דְּמַחְמָם גּוֹפָה דְּבָרִינְשַׁ בְּעַבְרָה, הוּא אֲרוֹר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שם): "אֲרוֹר בְּנָעַן", כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שם ג): "אֲרוֹר אֲפָה מִפְּלָה הַבְּהָמָה". וְהַשְּׁמַלָּה הִינוּ צִיצִית, הוּא שְׁמִירָה מִעֲצַת הַנְּחַשׁ, מִזְוְחָת הַנְּחַשׁ:

וַיְהִי בְּחִנָּת (שם מ"ט): "בֵּין פָּרָת עַלְיִן" בְּשֶׁבֵיל צִיצִית, לְשׁוֹן (שיריהشيرים ב): "מֵצִיעַן מִן הַחֲרָבִים", עַלְיִדִירִיה זֶכה לְבֵן פָּרָת, שֶׁנִּשְׁמַר מִגְשָׂאַין שֶׁל נְחַשׁ, מִזְוָג שֶׁל הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, זֶכה לְזַוְגָא דְקָרְשָׁה. וַיְהִי: "פָּרָת", לְשׁוֹן זַוְג, לְשׁוֹזָה: "פָּרוֹ וּרְבוֹ": וּעַקְרָב הַאֲוֹפָה תָּלוּי בְּעִינִים, בַּמָּו שָׁאָמָרוּ (סֻתָּה ט): "שְׁמַשּׁוֹן הַלְּךָ אַחֲרָ עַינְיוֹ", וּכְמוֹ שְׁבָתוֹב (בְּמִקְרָב ט): "וְלֹא תַהֲרוּ אַחֲרֵיכֶם לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵיכֶם", וּשְׁמִירַת צִיצִית, שֶׁהָוָה בְּחִנָּת עִינִים, הָוָה שְׁמִירַה מִעֵץ הַנְּחַשׁ, וַיְכֹל לְקַבֵּל עַצּוֹת מִצְדִיק, שֶׁהָוָה בְּלָה רְעֵ אַמְתָה:

ה וַיְהִי פָּרוֹשׁ: אָמַר רְבָה בֶּר בֶּר אָמַר לֵי אָתוֹ סָוחָר חַנְהָה: אָמַר לֵי הַהְוָא יִשְׁמְעָאלָה: בָּוָא וְאָרָה לְךָ טִיעָא, הָא אֲחוֹרִי לְךָ טֹורָא אֶת הַר סִינְיָה. הַלְכָתִי וְרָאִיתִי דְסִינְיָה. אֲזָלִי וְחַזָּאי דְהַדְרָן לְהָה שֶׁהָוָא מַוקְפָּה עֲקָרְבִּים, עֲקָרְבִּי וְקִימַן בֵּי חַמְרִי חַוְרָתָא. וְגַוְבָּהָם כְּחַמְרָהָם לְבָנִים. וּשְׁמַעְתִּי בַּתְ-קָוָל שָׁאוֹמְרָתָה: אֹוי לֵי שְׁנַשְּׁבָעָתִי; וְעַבְשָׁוּ שְׁנַשְּׁבָעָתִי, מַי מְפַר לֵי:

רְשֵׁב"ם: שְׁנַשְּׁבָעָתִי. מִן הַגָּלוֹת, בְּרִכְתִּיב קָרְאִי טּוּבִי בְּנְבִיאִים: הָא וְאֲחוֹרִי לְךָ טֹורָא דְסִינְיָה, שֶׁהָוָה בְּחִנָּת עַצּוֹת, בֵּי שֶׁם קָבְלוּ פְּרִי"ג עַטְיוֹן. חַזָּאי דְהַדְרָן לְהָה עֲקָרְבָּא, הַינְוּ שִׁשְׁ עַצְתָּ נְחַשׁ, עַצְתָּ רְשָׁעִים, שְׁעַלְיִדְתָּם אֵין בְּכוֹלִים לְקַבֵּל עַצְתָּ צְדִיקִים, רְעֵ אַמְתָה: וְקִימַן בֵּי חַמְרִי חַוְרָתָא. וְהָ בְּחִנָּת צִיצִית, שֶׁהָוָה

שִׁמְירָה מֵעַצְתַּת הַנֶּחֶשׁ, מְגֻאֹוף; בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ, וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (מִוחָות מִנּוּ): 'אִזֶּה עָנֵשׂ גָּדוֹל, שֶׁלְכָנּוּ אָוּ שֶׁל תְּכִלָּת?' וְאָמְרוּ: מְשֶׁל לְאֶחָד, שְׁצָוָה לְהַבִּיאַ לוֹ חֹתֶם שֶׁל וּבָב, הַיּוֹתָבָלָת, וְחֹתֶם שֶׁל טִיט, הַיּוֹתָבָן. וְזה: "חַמְרִי" לְשׁוֹן חַמְרָ וּטִיט; "חֹורָא" הַיּוֹתָבָן, כִּי עֲכָשׂוּ וְהִיא עֲקָר הַצִּיצִית: וּשְׁמַעְתִּי בַּתְּקוּל שָׁאוֹמֶרֶת, אוֹי לַיְלָה שְׁגַנְשַׁבָּעָתִי. פְּרָשָׁ רְבָנוֹ שְׁמוֹאֵל: עַל הַגָּלוֹת, הַיּוֹתָבָן, עַל יִצְחָק צִיצִית יָכוֹלֵין לְבוֹא לְעַצְתַּת צְדִיקִים, לְבָחִינָת אָמָתָה; וּעַל יִצְחָק צִיצִית אָמָת בָּאים לְאָמֹנוֹת בְּגַלְלָה; וּעַל יִצְחָק צִיצִית אָמֹנוֹת בָּא הַגָּאֵלה בְּגַלְלָה. וְזה שָׁשַׁמְעַת חַרְטָת הַשֵּׁם יַתְפַּרְקֵד עַל הַגָּלוֹת, כִּי

הַצִּיצִית שָׁהֵם 'חַמְרִי חֹורָא' בָּרָם בְּלִזְה:

וזה פירוש: "זַאֲלָה" - בֶּל מִקּוֹם שָׁנָאָמֵר 'זַאֲלָה' מַוְסִּיף; זה בָּחִינָת יוֹסֵף, בָּחִינָת שְׁמִירָת הַבְּרִית, בָּחִינָת צִיצִית. הַמְשֻׁפְטִים - זה בָּחִינָת 'בְּלוּ וּרְעַ אָמָת', בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים י"ט): "מְשֻׁפְטִי הָ אָמָת", שָׂוֹכָה לְעַצְתַּת צְדִיקִים, לְבָחִינָת אָמָת: אֲשֶׁר תְּשִׁים לְפָנֵיכֶם - זה בָּחִינָת 'פְּרַד אַתְּחִיפֵּר בָּה אָמָת', וְזה בָּחִינָת 'הַשּׁוֹזֵעַ אֲשֶׁה לְאִישׁ', כִּי זה אִישׁ וְאֲשֶׁה הֵם בָּחִינָת הַתְּחִפּוֹת אָמָת וְאָמֹנוֹת, וּבָזוֹה תַּלְיוֹ הַגָּאֵלה בְּגַלְלָה: וְזה: 'יָכוֹל שִׁיְהּוּ אָמָת וְאָמֹנוֹת, וְאָזְנוּ מִבְּנִים תְּלִמוד לְזֹמֵר וּכְוָ', עַרְכָּם הַתְּלִמידִים לְזֹמְרִים וְאַזְנוּ מִבְּנִים תְּלִמוד לְזֹמֵר וּכְוָ', עַרְכָּם לְפָנֵיכֶם בְּשַׁלְחָן עַרְוִיךְ', זה בָּחִינָת הַגָּאֵלה, שְׁלַעַתִּיד יַתְגַּלֵּ בְּל הַחֲכָמוֹת בְּשַׁלְחָן עַרְוִיךְ, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יְשֻׁעָׁה י"א): "וּמְלָאת הָאָרֶץ דָּעָה".

עד פָּאָו לְשׁוֹן רְבָנוֹ, וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה:

(השפטות השיכים להתוֹהָה הַזֹּאת):

התקפה הוא בוחנת אמונה, והוא בוחנת הנפומים, כי גם למעלה מטבחו, ולזה צריך אמונה בג"ל, עין שם. ובשביל זה, התקפה מסగל ליבורן, כי התקפה הוא בוחנת אמונה בג"ל. ושבחה הוא ענין, שהיה לפניו דבר מה ונשכח ו עבר מארנו. (והיא דרך ההנחה על פי מערכת המולות, שמתנהג בסדר יום אחר יום, והוא הפוך האמונה. מה שアイין פן אם מאמין שיש מחדש הפל ברצונו בכל יום תמייד, והוא מתחה ומתקים הפל תמייד, והוא למעלה מהזמן, אין פאן שבחה, ודוק"ק): וימעתה תראה נפלאות בדברי רבותינו זכرونם לברכה (שפת קד): 'מ"ס וספ"ך שבלוחות בנים היו עומדים'; כי מ"ס הוא בוחנת השבחה, ועל זה אמרו רבותינו זכرونם לברכה (חנינה ט): 'איין דומה השונה פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחר'. כי מ"ס בגימטריא מאה, ועוד מאה שולט השיר של שבחה. וזה שהמתיקו ח"ל: מ"ס וספ"ך, הינו מ"ס שהוא בוחנת השבחה, בנים היו עומדים, כי נשים הם בוחנת התקפה, בוחנת אמונה, שהיה הפל השבחה, בג"ל: ודע וכו' כי ציצית שמירה לנאות וכו', על שכם שנייהם זה בוחנת ציצית וכו'. וזה (בראשית ל"ז): "הלא אחיך רעים בשכם", הינו בוחנת ציצית בג"ל, שהיה שמירה לנאות, והוא בוחנת שמירת הארץ, שהיה בוחנת יוסף. על פון אמר יעקב ליוסף: "הלווא אחיך רעים בשכם", שהיה בוחנה שלך; "לבכה ואשלך אליהם":

וַיֹּהּ פָּרוֹשׁ: "וְאֵנִי נְטוּתִיךְ שׂוֹרֵק" וּכְךָ, כי הוא מתקבל טפי השכל של הצדיק על-ידי עצה שמקבל ממנו. וזה שורק הוא בבחינת שורק שהוא תלת טfine, כמו שכחוב בזוהר (ופתקנים, תקון נ"ו), והוא תלת מחין. כי הוא עניין אחר, כי הטעפה באה מלהמלה ומגעה להבליות, שהן כליה ההולדה, שמהשלין הרע. פן השכל נולד גם פן במוח ומגעה עד הבליות הייעצות. ותלת מחין, הוא בבחינת (ישעיה ו): "הַשְׁמֵן לְבָן וְכֵן וְאֹנוֹן וְכֵן וְעַיְנוֹן וְכֵן", פן ראה בעינו ובאוינו ישמע ולכבו יבין ושב וכ"ו", בלו"ר, שאינו רוצה לדבק עצמו לצדיקים פן ראה אבל בשפריבק עצמו לצדיקים ומקבל מהם עצה, או הוא בבחינת בליות ייעצות, שהם כליה ההולדה, שמקבל הטעפה מוח הפתוחה לתקלה טfine, חלק מחין פג"ל; ואו ראה בעינו ובאוינו ישמע ולכבו יבין וכ"ו, שהם בבחינת השלשה מחין ושב ורפה לו. וזהו: "וְאֵנִי נְטוּתִיךְ שׂוֹרֵק בְּלָה רָע אֶתְתָּה", והבן,

וזה פרוש: אמר רפה בר בר חנה וכ"ו, וזה רמו גם פן בפתח הבריו: אמר לי והוא טיעא, ופרש רבינו שמואל: בכל מקום סוחר ישמעאל; כי ישמעאל הוא בבחינת התפללה, כמו שכחוב (בראשית ט"ז): "בַּי שָׁמַע ה' אֶל עֲנֵינוּ", ותרגםו: 'אָרִי קְבִיל ה' יְת צְלֹתִיךְ, והוא בבחינת אמונה פג"ל. וזהו סוחר, מלשון סחור סחר (בחינת מקפים), שהוא בבחינת אמונה פג"ל, "אמונתך סביבותיך" (תהלים פ"ט): וזהו (רות ג): "וּפְרִשְׁתְּ בְּנֶפֶךְ עַל

"אמתך", כי ציית דקירה, שהם בוגרי מצוה, הוא שמירת הברית והוא בוחנת זוג דקירה. וזהו שאל חגי הנביא (ח' ב): "הן ישא איש בשער קדרש בכנף בגדו ונגע בכנפו אל הלחם", כי פנים הברית העדר הלחם, כמו שפטות (مثال ו): "بعد אשא זונה עד כפר לחם", והבן: "ויתשב באיתן קשתו וכו', משם רועה אבן ישראל" (בראשית מ"ט) אבון ובניין, בוחנת התפללה יעקב ובנו:

סגלה להזלה להסתכל על האzieite. והפוד בפסקוק (שם מה): "הנה בנה יוסף בא אליך". כי כל אלו התחבות מרמיין על האzieite, דהיינו מניין החוטין ורחלויות וחקשים, (פמברא ב' פרי עזיזים בשער האzieite, פרק ד, בתק"ה, עז שם). וזהו: "הנה בנה יוסף בא אליך", דהיינו בוחנת ציית בנו, על ידייה "ויתחיק ישראל":

ח

ראיתי והנָה מנורת זהב בלה ונְגַלה על ראהה וכו'
(בקהה ר, והוא הפעלה שבת חנכה):

א' הנָה יקר גנויי ונָה (שקוין קועכץ) מאיש ישראל, כי הוא שלומות החסרון. כי על ידי בוחנת הנשימה, שהוא הרוח חיים, נברא העולם, כמו שפטות (תהלים ל"ג): "וברוח פיו כל צבאים". וחדוש העולם יהיה גם כן בבחינת הרוח, כמו שפטות (שם ק"ד): "תשלח רוחך יבראון ותחרש פנִ ארמה".

והוא גם בן חיַות האָדָם, כי חיַות האָדָם הוּא הנְשִׁימָה, כמו שכתבו (בראשית ב): "וַיַּפְחֹד בְּאָפָיו נְשִׁמָת חַיִים", ובכתוב (שם ז): "כִּי אֲשֶׁר נְשִׁמָת רוח חַיִים בְּאָפָיו". וכן אמרו חכמים: 'אם תִּחְסֹר הנְשִׁימָה תִּחְסֹר הַחַיִים': נמצא, כי עקר חיַות כל הדברים הוּא בבחינת רוח; וכשיש חַפְרוֹן בְּאֵיזָה דָבָר, עקר הַחַפְרוֹן הוּא בבחינת הַחַיִים של אותו דבר, שהוא בבחינת הרוח-חַיִים של אותו דבר, לאֲשֶׁר הרוח הוּא הַמְקִים הדבר. והאנחה הוּא אֲרִיכַת הנְשִׁימָה, והוא בבחינת "אָרְךָ אַפִּים", רְהִינָנוּ מְאַרְיךָ רוחה. ועל כן בשְׁמַתְאָנָה על החַפְרוֹן ומאריך רוחה, הוא ממשיך רוח-ה-חַיִים לְחַפְרוֹן, כי עקר הַחַפְרוֹן הַסְּתָלָקוֹת הרוח-חַיִים פָגַל, ועל כן עליידי האנחה משלים החַפְרוֹן:

בְּאֵיךְ מְאוֹן מְקֻבְּלָיו רוח-חַיִים? דָע, שעקר רוח-חַיִים מְקֻבְּלָיו מִהָצִידִיק וְהַרְבָ שְׁבָדוֹ, כי עקר רוח-ה-חַיִים הוּא בְהַתּוֹרָה כמו שכתבו (שם א): "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפת עַל פְנֵי הַמְּבָאָרָם" הוּא הַתּוֹרָה, והצדיקים דְבָקִים בְהַתּוֹרָה, ועל כן עקר רוח-חַיִים מְהַזְקִיק הַאֲצִידִיק אֲצָלָם. וכשהוא מקשר להצדיק והרבות שְׁבָדוֹ, בשׂהוּא מְהַאֲנָה אֲצָלָם. וממשיך רוח-ה-חַיִים מִהָצִידִיק שְׁבָדוֹ, שהוא דְבָוק בְהַתּוֹרָה אשר שם הרוח. וזהו שזקרא הצדיק (במדרש כ''): "אִישׁ אֲשֶׁר רוח בּוֹ" "שִׁזְׁדַע לְהַלֵּךְ נְגַד רוחו של בֶּל אֶחָד וְאֶחָדר" (כמו שפרש רשי שם). כי הצדיק ממשיך ומשלים רוח-חַיִים של בֶּל אֶחָד וְאֶחָדר כפ"ל: וזה בבחינת (פרקoth ג): 'רוח צפוניות המנשכת בכגבור של הָודָה' כי בגבור של הָודָה של חמיש נימין, נגנד

המשה חמשי תורה; ורוח צפון שהיתה מונשת בו הוא בבחינת "רוח אלקים מרוחפת על פני הרים" הנ"ל, כי רוח צפון הוא בבחינת הרוח הצפון בלבד של אדם, שהוא בבחינת הרוחניים. כי צפון חסר (בבא בתרא כת), והחדרון הוא בלבד, כמו שכתוב (תהלים ל"ז): "ויתן לך משאלת לפך"; "ימלא ה' כל משאלויך" (שם כ). עורך הרוחניים הוא בלבד, וכןמו שכתוב בתקוניזהר (תקון ג): "בילהו שיפנו מותנהין בתר לפא במלפא" כו, כמו דעת אמר (חזקאל א): "אל אשר היה שם הרוח לכלת וכו". כי הרוח הוא בלבד, והחדרון הוא הסתלקות הרוח שמקומו בלבד, ועל פן נרגש החדרון בלבד. ועל פן בשפט מלא החדרון שהוא בבחינת הרוח בפ"ל נאמר: "ויתן לך משאלת לפך, ימלא ה' וכו", הינו בפ"ל. ועל פן ישראלי, שהם מקבלין הרוחניים מהתורה, נקבעים על שם צפון, כמו שכתוב (תהלים פ"ג): "על עמק יערימו סוד ויתיעצו על צפונית":

ג. אך רשיים הדוברים על צדיק עתק בנאה ובוז, מאין מקבלין הם הרוח להשלים החדרון? אך דע שיש רב דקלפה והוא בבחינת אלופי עשות, כמו שכתוב בעשו (בראשית ל"ג): "יש לי רב"; והוא בבחינת אלופי עשות, כמו שתרגם אונקלוס: "רבבי עשו" בבחינת הרב דקלפה. ומהם מקבלין הרשיים הרוח, והוא בבחינת רוח הטמאה, בבחינת רוח סערה, כמו שכתוב (שם כ"ז): "הן עשו אחיו איש שעיר. ועל פן הרוח שלהם גדול ותקייף לפני שעיה כמו רוח סערה שהוא גדול בשערתו. ועל

בן: "כֵל צוֹרְרוּ יִפְחַ בָּהֶם" (תהלים ז) "יִפְחַ" דיקא, שמתגבר עליהם עליידי בחינת רוח פיו, שהוא גדול בשעתו, אך שאין לו קיום כלל ולסתור פלה ונابر, ומסער גופה ונשמה; וכן שבחותם (רבאים ז): "וממשלים לשנאו אל פניו להאבדו"; 'וממשלים' לשון שלמות החפרון שנמשך לו, הדינו בחינת אריבת הרוח. וזהו: 'אל פניו', כי פניו הוא בחינת הרוח, כמו שבחותם (ישעיה ג): "הברת פניהם עונתא בם" זה החטם (במota קכ), שהוא בחינת הרוח, כמו שבחותם: "ויפח באפיו נשמת חיים", "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו". אך הוא להאבדו, כי אף שהוא גדול לפני שעה לסתור נאבד פג"ל: וזה בחינת (ירושלמי תענית פ"ב ה"א): אריך אפים לרשותם. כי הרוח הנשמה הוא בחינת אריך אפים; והינו מאיריך אפה וגבי דילה, כי אם שלפי שעה הרוח גדול ותקוף, בחינת מאיריך אפה, אך לסתור גבי דילה פג"ל. ועל כן נקראים ישראלי (ישעיה נ"ד) "עניה סערה", כי הם עבשו תחת ממשלת עשו איש שער, בחינת רוח-סערת הפל. אך הרוב בצדיקים מקבל הרוח-תמים, שלמות החפרון, מהצדיק ורבים

דקהresha:

ד. ועל כן "יאיש חכם יכפרנה" (משלי טז), כי החפרון הוא מלחמת עונות, כמו שאמרו חכמים, וכرونם לברכה (שפתה נה): 'אין מיתה بلا חטא ואין יסורים بلا עון', כמו שבחותם (תהלים פ"ט): "ופקדרתי בשפט פשעם ובגנעים עונם". ועל בן הצדיק, הפמשיך רוח המתים ומשלים החפרון, מכפר העון.

וְהוּא מַגָּדֶל רִחְמָנוֹת וְחִנּוּנָות מֵהַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שֶׁמוֹ, שֶׁצְמַצֵּם עָצְמוֹ לְהִיוֹת הָרוּחַ-חִיִּים אֲצַל הַצְדִיקִים, דְּהַנּוּ שֶׁהָם יִקְבְּלוּ הָרוּחַ-חִיִּים מִתְהֻתָּרָה, וְהֵם מִמְשִׁיכִין רֹוח הַחִיִּים אֶל הַחִסְרוֹנוֹת וּבָהָם מִכְפְּרִין הַעֲוֹנוֹת: וְזֹה בְּחִינַת שֶׁלְשׁ-עֲשָׂרָה מִדּוֹת (שָׁמוֹת ל"ד): "ה' ה' אֶל רְחוֹם וְחַנּוּן אֶרְךְ אַפִים". אֶרְךְ אַפִים' הָיוּ בְּחִינַת רְחוֹת, שֶׁהָיוּ מַאֲרִיךְ רֹוחָה, בְּחִינַת אַנְחָה עַל הַחִסְרוֹן; וְהַנּוּ "וּרְבָבְ חִסְדָר וְאַמְתָה", בָּמוֹ שָׁאַמְרָנוּ, שָׁמְקַבְּלוּן הָרוּחַ-חִיִּים מִהַצְדִיק רֵב דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיוּ "רֵב חִסְדָר", חִסְדָר עָשָׂו רֵב דְּקָלְפָה, שֶׁהָיוּ אַדְמֹנִי, תְּקַפְתְּ הַדִּין. וְהַנּוּ "וְאַמְתָה", בַּיְ הַצְדִיק מִקְבְּלָל הָרוּחַ-חִיִּים מִתְהֻתָּרָה, שְׁגָּקָרָאת (מְלָאֵי ב): "תוֹתַת אַמְתָה הִיתָה בְּפִיהוּ". וְהַנּוּ "נַצְרָ חִסְדָר לְאַלְפִים"; לְאַלְפִים' זֶה בְּחִינַת אַלְפִי עָשָׂו, רְבָרְבִי עָשָׂו שֶׁהָם רֵב דְּקָלְפָה. וְזֹה: "נַצְרָ חִסְדָר" שְׁחִסְדָר, בְּחִינַת רֵב דְּקָרְשָׁה, נַצְרָ וּמַמְתִיק בְּחִינַת אַלְפִי עָשָׂו, רְבָרְבִי עָשָׂו. וְעַל כֵּן "נִשְׂאָ עָזָן וּפְשָׁעָ", בַּיְ עַלְיָדִי רֹוח הַחִיִּים, שְׁלָמוֹת הַחִסְרוֹן, שְׁמִמְשִׁיכִין מִהַצְדִיק עַלְיָדִי אַנְחָה, עַלְיָדִיָּה נִכְפְּרִין הַעֲוֹנוֹת, שְׁזֹהוּ בְּחִינַת "וְאַיִשׁ חַכְםָ בְּכִפְרָנָה" בְּגַ"ל. וְזֹה: "נִשְׂאָ עָזָן וּפְשָׁעָ", בְּגַ"ל:

ה וְהַגָּה, בְּשִׁמְתָאנָה מִמְשִׁיךְ רֹוח הַחִיִּים אֶל הַחִסְרוֹן, שִׁמְתָאנָה עַלְיוֹ וּמַשְׁלָם אֹתוֹ. אֲךְ לְהַתְגּוֹתָר בְּרָשִׁיעִים אֵי אָפָשָׁר, בַּיְ בְּשִׁמְתָאנָה בְּהַרְשָׁעָ, וְהָוּ מַהֲאָנָה וּמִמְשִׁיךְ הַרְוּם מִהַרְבָבְ שָׁלִי דְּקָלְפָה, וְהָרוּחַ שָׁלִי גָדוֹל בְּשָׁעָה, וְעַל כֵּן "כָּל צְוָרָיו יִפְחַ בָּהֶם", בְּגַ"ל, וַיּוּכְלָ לְהִזְיק לוּ, חַם וּשְׁלוּם. וְעַל כֵּן

לאו כל אדם יכול להתגרות בפרשעים, אם לא מי שהוא צדיק גמור. וצדיק גמור הוא, כשהוא בבחינת (משלי יב): "לא יאנַה לצדיק כל אונַן", דהיינו שבר גרש ובטל כל הרע שלו, עד שבתו שלא יארע לו שום מכשול עבירה:

והענין כי יש ארבעה יסודות: איש, רוח, מים, עפר; ולמעלה בשרם הם ארבע אותיות הוי"ה, ולמטה הם מערכיהם טוב ורע. והצדיק גמור שהבדיל והפריש הרע מן הטוב לנוראי, עד שלא נשאר לו שום רע מאחד מאربعة יסודות הנ"ל, שהם כלל המידות בידוע, וכשהוא בבחינה זו מתר להתגרות בפרשעים: והענין כי כל רשות, הרברח שיזיה לו צנור שיקבל דרך שם הרוח שלו להשלים החסרונו, והאנור הוא דרך המידה רעה מאربעה יסודות שהמשיך והגביר, והוא הדרך והאנור שמקבל דרך שם הרוח-חיתם שלו להשלים חסרונו. וכשהצדיק רוצח להשפיו, הוא מבלה לירד להמידה רעה ההיא שהגביר עליו הרשות, להכניעה ולקלקל האנור ההוא של הרשות, שמקבל שם החיים שלו. ועל פיו מבלה שיזיה זה הצדיק צדיק גמור, שאין בו שום רע, ולמען לא יהיה כח להרוח-סערה, שהוא הרוח-חיתם של הרשות, לשפט ולהזיק, חם ושלום, להצדיק בעית שיורד להמידה רעה של הרשות לקלקלה, כי אין להרע שום תפיסה ואחיה בהצדיק גמור, ואין לו מקום לאחיזה בו. (וגם מהמידה רעה עצמה שיורד להכניעה אין לו שום תפיסה, חם

וישלים, רק מה שיורד לתוכה הוא להכגעה ולהשפילה, בבחינת (בראשית י': "וַיַּעֲלֵ אֶבְרָם מִצְרָיִם") : וזה (תהלים קמ"ז): **מִשְׁפֵּיל רְשָׁעִים עַדְיִ אָרֶץ רָאשִׁירִתּוֹת:** אש, רות, מים, עפר, שהם כל הארץ יסודות, שהם כלל כל המדות שאזוריכין לבירם בברור גמור, עד שלא יהיה בו שום אחיזה משומן רע שבשם מדה מהארבעה יסודות הנ"ל, ואנו הוא צריך גמור בנ"ל. ואנו דיקא, **כִּשְׁמַבְּדֵיל הָרָע מִאָרָבָעָה יִסּוּדוֹת אָשׁ, רֹות, מִים, עָפָר,** אש, רות, מים, עפר, אין הוא מושפיל רשעים עדי ארץ בנ"ל. מה שאין לנו צדיק שאין גמור, אף שאין לו שום עברה, אפיקעל-פיריכן עדין לא הבידיל הרע לנמר והרע עדין בכת, ועל בין אסור לו להתרומות ברשעים, כי יש מקום להרע לאחיזה בו, ויוכל להזיק לו, חם ושלום, הארכותירות של הרשע, שהוא גדול בשעתו בבחינת רוח סערה בנ"ל: וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברוכה י): והפתיב: "אל תתר במרעים"? (תהלים ל"ז) 'מֵי שָׁלְבוֹ נוֹקְפּוּ אָוָמֵר בָּנָו' פירש רש"י: 'הירא מעברות שבדיו' 'שבדיו' דיקא. והוא שאמרנו, כי באמת אין לו שום עברה, רק שהוא ירא עדין מעברות שבדיו וכחו לעשות, כי הרע עדין בכת, כי לא זכה עדין לבחינת לא יאנה לצדיק כל און, ואין בטוח עדין שלא יארע לו מכשול עברה, חם ושלום, ועל לנו אסור לו להתרומות ברשעים בנ"ל: וזהו: "תחריש בבלע רשע צדיק מפנוי" (חבקוק א), ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בבא מציעא ע): 'צדיק מפנוי בולע' 'בולע' דיקא, כי הוא בולע אותו

מִפְשֵׁש בָּאֲרִכַּת הָרוֹחַ שֶׁלֹּו, שַׁהְוָא גָּדוֹל בְּשַׁעַתּוֹ; אֲבָל צַדִּיק גָּמוֹר
אִינוּ בּוֹלָע, כִּי אֵין לְפֹו נֹקֶפֶו מִחְשָׁש מִכְשָׁול עֲבָרָה בְּנֵי לְ, כִּי
בָּכֶר בְּטַל הָרָע לְגַמְּרֵי מִפְּלַת הַמְּדוֹת וַהֲתָאוֹת שֶׁל כָּל הַאֲרֶבֶעָה
יסּוּדוֹת. וְעַל כֵּן זֶה הַצַּדִּיק גָּמוֹר וְכָל הַגְּלִילִים אַלְיוֹ מַתְרִים
לְהַתְּגִּרוֹת בְּרַשְׁעִים, כִּי זֶה הַצַּדִּיק יִכְּלֶל לִירְד לְתוֹךְ כָּל הַצְּנוּרוֹת
שֶׁל כָּל הַמְּדוֹת רְעוֹת שְׁלָהֶם, שַׁהְגִּבְּרוֹו עַל עַצְּמָם וְלַשְׁבָּרָם
וְלַבְּטָלָם, וְעַל-יִדְיָהָה הוּא מִשְׁפֵּיל רְשָׁעִים עַדְיִ אָרֶץ, בְּנֵי לְ:

וְלַבְּזָא לְזָה לְהַפְּרִישׁ וְלַהֲבִידֵל וְלַבְּטַל הָרָע מִתְּטוֹב הָוָא עַל-
יִדְיִ תּוֹרָה וְתִפְלָה, וְלַמְּזֹוד הַתּוֹרָה יִהְיֶה לְלוֹן לְעַמְקָה
שֶׁל הַלְּכָה, דְּהַנְּנוּ לְלִמְדֵד פּוֹסְקִים. כִּי יִש בְּהַתּוֹרָה אֲחִיָּת הַטּוֹב
וְהָרָע, שְׁנָאָחוֹזָן מִבְּחִינָת אָסָר וְחַתָּר, טְמָא וְטָהָר, בְּשֵׂר וּפְסָול,
שְׁיִש בְּהַתּוֹרָה; וְכָל זָמָן שְׁאַינוּ מִבְּרָר הַהֲלָכָה הוּא מַעֲרָב טּוֹב
וּרְעָע; וְעַל כֵּן אִינוּ יִכְּלֶל לְהַפְּרִישׁ וְלַבְּטַל הָרָע מִתְּטוֹב, וְהָוָא
בְּבִחִינָת (מִשְׁלֵי י"א): "וּדְרִשָּׁה רְעָה תְּבוֹאָנוּ"; עַד אֲשֶׁר הָוָא מַעֲנִין
וּמִבְּרָר הַפְּסִיק-הַלְּכָה וּמִבְּרָר הָאָסָר וְהַמְּתָר וּכְיָוָן, דְּהַנְּנוּ עַל-יִדִי
לַמְּזֹוד פּוֹסְקִים, אוֹי מִפְּרִישׁ הַטּוֹב מִהָּרָע. אֲך֒ לִפְנֵות לְזָה הַשְּׁבָל,
שְׁיוֹכֵל לְלוֹן לְעַמְקָה שֶׁל הַלְּכָה, הָוָא עַל-יִדִי תִּפְלָה, כִּי מִשְׁמָם
גָּמְשָׁה הַשְּׁבָל:

וְהַעֲנִין, בָּמוֹ שְׁפָתָוב בְּתַקְוִינִיּוֹר (תקון י"ד, כתוב): 'גַּן דָּא
אוֹרִיתָא', כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת גַּן, וְנִשְׁמָמוֹת יִשְׂרָאֵל
הַמְּעִינִים וּמִבְּינִים בְּהַתּוֹרָה הַם בְּחִינָת עַשְׁבִּין וְדַשְׁאִין דָּא-תְּרִכְבִּיאוֹ
בְּגַן. וְמַאיְן הַם גַּדְלִים? הָוָא מַפְּעַנִין, דָּא חַכְמָה, בָּמוֹ שְׁפָתָוב

(שירת השירים ד): "מעין גנים". ומהikan מקבליין החכמיה והשכל
שזהו בוחינת המעניין? הוא מהתפללה, כמו שפטות (יואל ד):
"ומען מבית ה' יצא" הוא התפללה, כמו שפטות (ישעיה נז): "כִּי
בֵּיתִי בַּיְתָהּ".

והוא בוחינת מביא מפנה אל הפעלה: כי תפללה הוא בוחינת
חו"ש העולם, כי תפללה הוא שמאמין שיש מחדש אשר
בידו לעשותות ברצונו לשנות הטבע, והוא בוחינות בריאה בכתה,
כמו שפטות (קהלים קד): "בְּלֹם בְּחִכָּה עֲשִׂתָּה", שהוא בוחנת
התפללה שמשם יוצא מעין החכמיה בג"ל; והתורה היא בוחנת
בריאה בפועל, כמו שפטות (مثال ח): "וְאַרְחֵה אֶצְלָוּ אָמְנוֹן" אמן,
לשון פועל, כי בתורה נברא העולם. וכשותפה פלל על איזה
דבר, הוא בוחינת החו"ש העולם והוא בוחנת בריאה בכתה, והוא
בוחנת התעו"רות החכמיה שהוא בתפללה, בנופר לעיל: "ומען
מבית ה' יצא", זה התפללה, כי שם נתעורר החכמיה בג"ל,
ומשם נמשך המען הוא החכמיה אל התורה, לשם יוצא אל
הפועל, כמו שפטות (مثال ב): "מִפְיוֹ דָעַת וְתִבְונָה", כי בתורה
הוא התגלות החכמיה, ועל ידיה נעשה מעין גנים, שהמען
משקה הגן, ועל ידיה ארבעיאו עשבין ודרשאין בג"ל: וזה
שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ברכות לכו): 'המען בתפלתו בא
ליידי פאב לב' וכו', שנאמר (مثال יג): "תוחלת ממשכה מחלת
לב". מי תקנחתה? יעסוק בתורה, שנאמר: (שם) "יעז חיים
תאות באה". זה שאמרנו, כי בתפללה עדין הוא בכתה ואיןו

ויצא אל הפעל, עד שבא אל התורה, שהוא בוחנת בריאה בפועל, ואוי נעשה בקשותיו, על-ידי שיז怯א מפה אל הפעל: והינו דכתיב: ונחר יצא מעדו להשכות את הנז, וממשם יفرد והיה לאربעה ראים. עדע הוא בוחנת התפלה, כי עדע "עין לא ראתה", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברוכה לך), שזו בוחנת תפלה שהוא מעלה מן הטבע, כי על-ידי תפלה משנה הטבע בג"ל [שזהו בוחנת עדע "עין לא ראתה", כי מעלה מהטבע אין לנו שום תפיסא]: והינו: ונחר יצא מעדו - הינו מהתפלה, בג"ל: "ומען מבית הר' יצא"; להשכות את הנז - הוא התורה בג"ל, "מען גנים". ובאשר גמיש מען הוכחה מהתפלה אל הנז שהוא התורה, אוי אתרביו עשבין ודרשאין נשות ישראל, כלומר שנדרים בהגנום ובגנים ומשבילים בהתורה, ואוי זכה ללוון בעמeka של הלכה לבירר הדין, האסור והמתור, הטהדור וכו', ובזה מפרש הטוב מהרע בג"ל: וזהו וממשם יفرد - כי על-ידי זה נفرد הרע מהארבעה יסודות ולא נשאר רק הטוב, ואוי: והיה לאربעה ראים הם ארבע אותיות הו"ה, שהם שרש הטוב של הארבעה יסודות בג"ל:

ח וזהו בוחנות ארבע ציונות, כי ארבע ציונות הם בוחנת הרוח-חיהם, כמו שבתווב (יחזקאל ל"ז): "כה אמר ה' מאربע רוחות בא רוח", שעלי-ידי זה מבניין הרוח-סערה, שהוא הרוח של המתנדרים החולקים על הצדיקים אמתאים,

שִׁפְמַשְׁיכִין אֲרִיכָת הָרוּחַ שְׁלָחָם מִהָּרֵב דֶּקְלָפָה, שַׁהוּא בְּחִינָת עַשְׂוֹ אִישׁ שְׁעֹור כְּנָלַי. וּלְלִכְן צִיצִית הַוָּא לְשׁוֹן שְׁעָר, כִּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שם ח): "וַיַּקְחַנֵּי בְּצִיצִית רָאשִׁי". בַּי עַלְיָדָם נְכַנֵּעַ עַשְׂוֹ אִישׁ שְׁעֹור, בְּחִינָת רָוחַסְעָרָה כְּנָלַי: וְזֹה בְּחִינָת טָלִית לְבָנָן שְׁגַתְעַטְף הַקְּדוֹשָׁ בָּרוּךְ-הִיא וִסְדֵּר שְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה מִדּוֹת (כִּמוֹ שָׁאָמָרָו וּבוֹתָיו וּבָרוּזָם לְבָרְכָה, רָאשׁ הַשָּׁנָה י"ז), בַּי הַשְּׁלֹשׁ-עָשָׂרָה מִדּוֹת הַנְּזָהָר בְּחִינָות הָרוּחַ-חַיִים דֶּקְרָשָׁה כְּנָלַי. וְזֹה בְּחִינָת טָלִית, שַׁהוּא אַרְבָּע בְּנֹפּוֹת, בְּחִינָות הָרוּחַ מַאֲרָבָע רָוחַות כְּנָלַי. וְהַיְנוּ טָלִית לְבָנָן הַפְּךָ בְּחִינָות רָוחַ דֶּקְלָפָה, בְּחִינָת עַשְׂוֹ אִישׁוֹ "אַדְמֹנִי בָּלוּ בְּאַחֲרַת שְׁעָר" (בראשית כ"ה), וּפְרָשׁ רְשָׁי: 'בְּטָלִית' בְּטָלִית דִּיקָא, בְּחִינָת טָלִית דֶּקְלָפָה, שַׁהוּא בְּחִינָת טָלִית אַדְוָם, שִׁמְשָׁם נְמַשֵּׁךְ הָרוּחַ שֶׁל הַרְשָׁעִים כְּנָלַי. וּלְלִידֵי טָלִית דֶּקְרָשָׁה, שַׁהוּא בְּחִינָת טָלִית לְבָנָן, מַבְנִיעַנָּו אָתוֹ, בַּי מִשְׁם נְמַשֵּׁךְ הָרוּחַ-חַיִים דֶּקְרָשָׁה, שַׁהוּא בְּחִינָת שְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁל רְחָמִים, בְּטָלִית לְבָנָן דִּיקָא וִסְדֵּר לִפְנֵי מִשְׁהָ שְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁל רְחָמִים, הַיְנוּ כְּנָלַי, בַּי עַלְיָדָם טָלִית דֶּקְרָשָׁה, שַׁהוּא בְּבָחִינָות מַקוּט, שַׁהוּא בְּחִינָת הָרוּחַ-חַיִים, בְּחִינָות (קְהִלָּת א): "סָוִבָּ סָבָב הַוּלָךְ הָרוּחַ", נְכַנֵּעַ טָלִית דֶּקְלָפָה, בְּחִינָת הָרוּחַ דֶּקְלָפָה: וְזֹה (אייב ל"ח): "לְאָחוֹן בְּכָנֹפּוֹת הָאָרֶץ וַיַּנְعַרְוּ רְשָׁעִים מִפְנָה" בַּי עַלְיָדָם הָאַרְבָּע בְּנֹפּוֹת, שָׁהֶם בְּחִינָת הָרוּחַ-חַיִים דֶּקְרָשָׁה, שָׁהֶם בְּחִינָת הָאַרְבָּע רָאשִׁים הַנְּגָלַל, עַלְיָדָם וַיַּנְعַרְוּ רְשָׁעִים, בְּחִינָת מְשֻׁפֵּילָ רְשָׁעִים עַדְיִ אָרֶץ, רָאשִׁירְתּוֹת: אַשׁ, רְזִוח, מַיִם, עַפָּר, כְּנָלַי:

וַיֹּאמֶר לֵי אָתוֹ סֻחָר יִשְׁמְעָאָלְיָה
 בּוֹא וְאָרָא לְךָ אֲתָּה מַתִּי
 הַמְּדִבָּר הַלְכָתִי וְרָאִיתִים,
 וְנִרְאָו כְּמַי שְׁשִׁתְוִי יִיְזָן, וְשִׁכְבָּו
 עַל גְּבִיהָם. וְהִתְהַמֵּרְתָּ בְּרַכְתְּךָ
 שֶׁל אֶחָד מֵהֶם, וְנִכְנֶסֶת סֻחָר
 תְּחַת בְּרַכְתְּךָ כְּשָׂרוֹכֶב עַל גָּמֶל
 וּרְומָחוֹ זָקָוף, וְלֹא נָגַע בָּו.
 חַתְכָתִי כָּנֶף עַם חַכְלָת
 מַטְלִיתָו שֶׁל אֶחָד מֵהֶם וְלֹא
 יִכְלֹתֵי לְהַשִּׁגֵּם. אָמַר לֵי: שָׁמָא
 לְקַחְתָּ מָשָׁהוּ מֵהֶם?, שִׁקְיָלְנוּ
 שְׁמֵי שְׁלוֹקָה מָשָׁהוּ מֵהֶם אַינְנוּ
 יִכְלֹל לְהַשִּׁגֵּן אֶתְתָּו הַלְכָתִי
 וְהַחֲזָרָתִי, וְאוֹיְכָלְתִי לְהַשִּׁגֵּם.

וַיֹּאמֶר רְבָה בְּרַבְרַבְרַת חֲנָא: אָמַר לֵי הַהְוָא
 טִיעָא, תָּא וְאַחֲרֵי לְךָ מַתִּי
 מַדְבָּר. אַזְלִי וְחוּתִינְהָו, וְדָמוּ
 בְּמָאָן דְּמַבְּסָמוֹ. וְגַנוּ אַפְּרִיקִיד,
 וְחַותָּה וְקִיפָּא בְּרַבְתָּה דְּחַד מַנְיָהוּ,
 וְעַילְלָה טִיעָא תּוֹתָה בְּרַבְתָּה, בַּיִ
 רְכִיב גַּמְלָא וְקִיפָּא רַמְחָה וְלֹא
 נָגַע בָּה. פְּסָקִי תְּדָא קְרָנָא
 דְּתִכְלָתָא דְּחַד מַנְיָהוּ וְלֹא הוּא
 מַסְתָּנֵי לֹן. אָמַר לֵי: דְּלָמָא
 שְׁקָלָתִי מִידִי מַנְיָהוּ? דְּנָמִירִי,
 דְּמָאָן דְּשָׁקִיל מִידִי מַנְיָהוּ לֹא
 מַסְתָּנֵי לְהָ. אַזְלִי אַהֲרֹתָה,
 וְתָדָר מַסְתָּנֵי לֹן:

רְשַׁבְ"ס: טִיעָא. סֻחָר יִשְׁמְעָאָלְיָה: אַזְלִי וְחוּתִינְהָו וְדָמוּ בְּמָאָן דְּמַבְּסָמוֹ. שְׁהִיו שָׁוכְבָּן
 בְּבָנִים צָהָבוֹת בְּשַׁתְיוִי יִיְזָן: אַפְּרִיקִיד. פְּנִיהם לְמַעַלָּה: וְעַילְלָה טִיעָא תּוֹתָה בְּרַבְתָּה.
 כְּלֹזָמָר, רָאִיתִי שְׁטִיעָא רְהִי הַוְּלָד תְּחַת בְּרַבְיִ הַמְּתָה, רְכִיב עַל הָגָמָל וְרָמָחוֹ בְּדוֹר, וְלֹא
 נָגַע בָּה בְּבָרְכִים: שְׁקָלָא תְּדָא קְרָנָא. כָּנֶף חַטְלִית לְהַרְאֹתָו לְחַכְמִים, לְלִימֹד מִפְנֵזְדִּין
 צִיצִית, אוֹ בְּבִיתִישָׁמָאִי אוֹ בְּבִיתִיחָלֵל, בְּדָלְקָמָן: וְלֹא הוּא קָא מַסְתָּנֵי לֹן. בְּהַמּוֹת
 שְׁהִינוּ רָוּכְבָּן לֹא הוּא יָכוֹלֵן לְהַלֵּךְ:

תָּא וְאַחֲרֵי לְךָ מַתִּי מַדְבָּר - הַיְנוּ שְׁהָרָאָה לוֹ הַרְשָׁעִים שָׁאַינְם
 בְּבִקִּים בְּצָדִיקִים, וְהֵם נִקְרָאִין מַתִּי מַדְבָּר, בַּי מַדְבָּר לֹא

היתה רוח צפונית מונשת בז' (במזה עב) הינו בבחינת רוח החיים דקירה, שהיא בבחינת רוח צפונית שהיתה מונשת בכנור של דוד בג"ל. והרשעים הלו, שאינם דבקים באידויים, ואין להם הרוח דקירה, והם בבחיהם קראים מותים; והראה לו מהican מגיע ליהם שלמות החפרון: וזהו שהראה לו: דהוו דמו במבוקמי - פרש רבנו שמואל, בשתיי יין, בבחינת עשו ארמוני, שהוא הרבה דקלפה, אשר ממש מתקבליו הרשעים הרוחניים שליהם להשלים החפרון: וזהו וגנו אפרקיד - פרש רבנו שמואל, פניהם למעללה פניהם זה בבחינת הרוח בג"ל: הברת פניהם וכו'; והוא למעלה, כי הרוח שלהם גדוול לפני שעיה עד אשר עולה הצלחתם למעללה בג"ל, בבחינת כל צוריו יפיק בהם בג"ל. וזהו שבה ברפה לדחן מניחו - זה מזוה על גל הצלחה של הרשעים, כי העדר הצלחה נקרא "ברפים כושלות" (ישעיה נה): 'ונבה ברפה' הינו רום הצלחה: ועיל טיעא תורה ברפה - הינו הצדיק שנקרא טיעא, כמו שפרש רבנו שמואל בכל מקומות: 'סוחר ישמעאל', וסוחר הוא בבחינת הרוח, כמו שפטות (קהלת א): "סובב סובב הזlid הרוח", והינו הצדיק שמקבל הרוח מהקירה. וזהו: 'סוחר ישמעאל' על שם בראשית ט"ז): "בי שמע ה' אל עניך", כי הצדיק שומע כל האנחות של החקים בו, כי ממנה תוצאות חיים לכל אחר, כי הוא איש אשר רוח בו בג"ל. כי רכיב גמלא - בבחינת (משל): "גומל נפשו איש חסר" זה בבחינת רב חסר בג"ל: ווקוף

ר' מהא - רומח הוא בוחינת רוח מ"מ, בוחינת "רוח אלקים מרוחפת על-פני הרים", הינו התורה שננתנה לנו יום, ששם הרוחניים פג"ל; בלאו, שהצדיק היה לו בוחינת הרוח שמקבילה מההתורה פג"ל, עם כל זה נחת תחות ברפה, תחת הצלחת הרשע, בוחינת "ככלע רשות צדיק ממנה". וכאן פסקי קרנא דתכלתא דחד מניחו - הינו שפסק ושבר המדה רעה מאחד מאربع יסודות שהגבר והמשיך הרשע על עצמו, שהוא האנור שלו פג"ל. וזהו: **ז'קא פסקי קרנא דתכלתא' וכו'**, הינו שפסק אחת מן הצירות שלהם, שזה בוחינת מה שפסק ושבר המדה רעה שלהם שהוא האנור שלהם, כי כל המדות רעות גמישין מאربעה יסודות, ששרשם ארבע צירות פג"ל: ולא מסתני לנו - בלאו, שאפ-על-פיין לא עלהה לו להשဖיל את הרשע וליצאת מתחת ברפיו, אף-על-פי שפסק ושבר המדה רעה של הרשע שנמשכת מאربעה יסודות ששרשם ארבע צירות פג"ל, שהוא בוחינת **ז'קא פסקי קרנא דתכלתא דחד מניחו** פג"ל, אף-על-פיין לא היה יכול להשפיו וליצאת מתחת ברפיו, בוחינת ולא מסתני לנו, שפירושו שלא הוא יכולן ליצאת ממשם, הינו פג"ל. אמר לי: **דילמא שקלית מידי מניחו?** הינו, שמא יש לך אחד מאربع יסודות שלא תקנת בשלמות להפריד ממנה הרע לנמיין, ועל כן לא מסתני לנו; במבא ר'יעיל, שככל ומון שנשאר בו איזה איזה בעלים מהרע של איזה מדה, אין יכול להכניין את הרשע. וזהו: **דילמא שקלית מידי מניחו** שמא לקחת קצת

מהם, הינו, שמא יש בך עדין איזה אחיה מראה רעה של הרשעים, שלקחת לעצמה איזה מראה ותאהו שלהם, ועל כן לא מסתני לנו' ועל כן אין אנו יכולים לצאת מהם כפ"ל: דגMRI, דמאן דשקל מידי מניהו לא מסתני לה - הינו כנ"ל, שיש לנו קבלה, שבכל מי שלוקח לעצמו איזה דבר תאוה ומראה רעה של הרשעים, הינו שיש בו עדין איזה אחיה מהמדות רעות שלהם, איןנו יכול לצאת מהם ולהכניים כפ"ל. אולי אהדרתת - הינו שהחוורת מה שהיה אצל איזה מעט אחיות הרע מהמדות רעות שלהם, החוורת והפרשתי מפני. ותדר מסתני לנו' - שאנו עלתה בידינו לצאת מתחת ברפיו להכנייהם ולהשபילו; פמבר ליעיל, שצדיק גמור שפפריש מעצמו כל אחיות הרע שלהם לנMRI, הוא יכול לצאת מהם ולהכנייהם ולהשפיכם, בבחינת "משפיל רשיים ערי ארץ" כפ"ל:

זהו: ראייתי והנה מנורת זהב - היא התורה, הנחים מוזhab. ונלה על ראשה - פרש רשי: 'מעין', הוא הופיע היוצא מבית ה', הוא התפללה. ושבעה נרתיה - הם הנשמות דאתרכיו בנו, הנחלקים לשבע כתות. שבעה ושבעה מזקאות - הם מ"ט אורות, שהוא אור הגנו לעתיד (כמו שפרש רשי שם), בבחינת עין לא ראתה, שהוא בבחינת התפלה כפ"ל. ושנים זיתים עליה - פרש רשי: 'שני אילנות', הינו אילנא דחי ואילנא דמותא, הינו טוב ורע כפ"ל. וזהו:

אחד מימין ואחד משנמאלו בפ"ל. "ומשם יفرد", שנפרד הרע מהטוב, זה לيمין וזה לשמאלו: ואמר אל הפליך מה אלה. ויען וכו' לא בחליל ולא בכח כי אם ברוחוי - הינו בבחינת הרוחות חיים הנ"ל, בבחינת "פה אמר ה' מארע רוחות באי הרוח" וכו' בפ"ל; כי עליידי תורה ותפלה, שעליידייה מבוריון הטוב מן הרע בפ"ל, שזה בבחינת כל מראה המנורה בפ"ל, על-ידייה זוכה לרוח החיים ונשלם כל החסרון בפ"ל: (וזהו: "לא בחליל ולא בכח כי אם ברוחוי אמר ה' צבאות". מי אתה הר הגדול לפני ורבכ' למשר וכו' כי ורבכ' היה או האידיק-הדור, ועמדו בונדו בפה רשותם לבטלו מעבודתו, במקאר בפסוקים רבים. ועל זה נאמר שם: "לא בחליל ולא בכח כי אם ברוחוי" וכו', שעליידי בבחינת המשכת הרוחות חיים הנ"ל שפמישך האידיק הגמור וכו' בפ"ל, עליידייה יגיעה ויפיל כל השנאים, בבחינת "מי אתה הר הגדול לפני ורבכ' למשר", שבכל המונעים העומדים לפניו פה, כלם יתבטלו עליידי בבחינת הרוחות חיים הנ"ל, בפ"ל):

ט זהה מבאר למעלה, כי הרוחות חיים הוא בהתורה, בבחינת ירוח אלקים מרחפת על-פני הימים" בפ"ל. ועל כן במצרים, שהיה קדם קבלת התורה, ולא היה להם מהין לקבל הרוחות חיים, נאמר בהם (שמות ז): "מקוצר רוח", כי לא היה להם מאיין לקבל הרוחות חיים שהוא בבחינת ארך أيام, מאיריך רוחה בפ"ל, ועל כן נאמר בהם 'מקוצר רוח', שהוא

הפק ארך אפים, שהוא בוחנת הרוח-חיהים שפנויים עליידי אנחה להשלים החפרון בג"ל, כי הרוח הוא שלמות החפרון בג"ל, בוחנת "ויתן לך מושאלת לפך". וזהו בוחנת: "הרחב פיך ואמליאהו" שנחתמלא החפרון: וזהו בוחנת מלאפים - מלא פום. והענין, כי מלאפים הוא יוד ואו, והוא בוחנת יוד מיini דפיקין, בוגר יוד הדרבות. והרפק הוא עליידי הרוח, בידוע. ועל כן הם עשרה מיini דפיקין, בוגר עשרה הדרבות, כי הרוח שהוא הרפק הוא בהתורה בג"ל, והוא הוא בוחנת המשכתי הרוח. והענין מלאפים מלא פום כי עליידי המשכתי הרוח נשלם החפרון, שהוא בוחנת "הרחב פיך ואמליאהו" שנחתמלא החפרון בג"ל, שהוא בוחנת מלאפים מלא פום בג"ל:

וזהו שדקוק: (תהלים פ"א): "אנבי ה' אלקוד המעלך הארץ מצרים", וקיבלו התורה אשר שם הרוח, ואוי דיקא "הרחב פיך ואמליאהו", בוחנת מלאפים בג"ל, בוחנת שלמות החפרון. כי דיקא אחר יציאת מצרים, בוחנת "המעלך הארץ מצרים", שאו נהפטל בוחנת מקוצר רוח הג"ל, כי קיבלו התורה שם הרוח-חיהים בג"ל, על כן או דיקא: "הרחב פיך ואמליאהו", בוחנת שלמות החפרון, בוחנת מלא פום, בוחנת ימלא ה' כל משאלוthic" בג"ל. ועל כן נופר יציאת מצרים בפרש צדקה, כי צדקה בוחנת הרוח-חיהים, בוחנת מארבע רוחות וכו' בג"ל: גם דבר או מענן שטים-עשרה שעות היום

ושתים-עשרה שעות הלילה, שיש בהם שנים-עשר צורפי הוי"ה, בכל שעה יש צורף אחר, וכל שעה נחלה לתרת"פ חלקים, וכל חלק וחלק מתרת"פ חלקים יש בו גם בין צורף השם, וכל זה הוא בוחינת רוח החיים שבחדפק. ולא כייתי לשמוע באור ענין זה היטב. גם שכחתי קצת מזוה, והמשיכלים יבינו: "רַכְבָּאָלְקִים רַבְתִּים אַלְפֵי שְׁנָאָן" (תהלים ס"ח), 'אלפי' - בוחינת אלופי עשו, ועל-ידי 'רכב אלקים ربטים' בוחינת קבלת התורה, שטחים מקובלין הרוח-ה חיים תרבינם וקרשא על-ידי זהה 'אלפי שנאן', כמו שדרשו חכמינו וברונם לברכה (עבודה וזה נ): אל תקרי שנאן אלא שאין, הינו שעלי-ידי קבלת התורה, שם הרוח דהרוב וקרשא, על-ידי זהה נתבטlionו ונכנען אלופי עשו, רבבי עשו, שם בוחינת הרבה דקלפה, בבחינת 'אלפי שאין', שאלוofi עשו, רבבי עשו, נתבטlionו ואין: "מִבְנֶר הָאָרֶץ וִמְرֹת שְׁמַעַנוּ צְבֵי לְצִדְיק וְאָמֵר רְזִילִי רְזִילִי אוִי לִי, בְגָדִים בְגָדוּ וּבְגָד בְגָדִים בְגָדוֹ" (ישעיה כ"ד). "מִבְנֶר הָאָרֶץ" זה בוחינת בני-המציאות, שם הרוח-ה חיים, שהוא בוחינת בןור של דור שהיה מנגנון על-ידי הרוח אפונית וכו' וכן, כי הנינה והזומות נמשכו מהרוח-ה חיים שביבני ראה בירע. וזהו יאמרת שמענו, בוחינת הנגון של בןור של דור, שהוא בוחינת הרוח-ה חיים, שהוא בוחינת בני-המציאות, בוחינת מבנה הארץ וכן, ועל-ידי זהה מבניין הרשעים, בוחינת "לאחו בכנותות הארץ וינערו רשותים ממנה": וזהו צבוי לאידיק", פרש רשות:

עתיד להיות מצב ותקופה לצדיקים הינו פג"ל, כי עליידי הרוחניים הנ"ל מתרגביין הצדיקים על הרשעים פג"ל:

זהו: "ואמר רזיליה" וכו' או' לי פרש רש"י, "שנלו לי שני רזם: זו פרעונית והוא ישועה, והרי פרחן היישעה עד' וכו' הינו פג"ל, כי הרוח של הרשע גדול בשעתו, בבחינת רוח סערה, שמשם כל הארות וארכית הגלות של ישראל: וזהו: "בוגדים בגדי ובוגר בוגדים בגדו" כי ינחת הבוגדים והרשעים הוא מבחינת פגם הבוגדים, דהינו פגם הצעית, שם בכנפי הבוגר, דהינו מפן הארץ יסודות, שאחיזתן ושרשם העליון הוא בחינת ארבע ציצית פג"ל. אבל סוף כל סוף: "פחד ופחד ופח עלייך יוישב הארץ" וכו' כי כל הרשעים יברעו ויפלו, כי לפסוף כליה ונאבר וכו' פג"ל, כי הצדיקים גמורים מבניין אותם ומשפילים רשיים עד הארץ עליידי הרוחניים שלהם, שהוא בחינת ציצית, בחינת "מבנה הארץ ומרות שמענו" פג"ל: בוגר של חמץ נימין - בחינת התורה; וכן כתוב בזוהר (צ' ל'): "תופשי התורה אלין דתפסין בכנורא": חמץ אני אית לראי (חלין מ"ז) כי רוח החיים הוא בהראה, וממש המשכת הרוח של האננה, בידוע בחוש, ועלין אית לה חמץ אני לראי, בוגר חמץ-חמשיתורה. ה' נימין דכנור דוד, שם הרוחניים בפ"ל: (עין בתקונים, תקון י: בנפי מצוה, אנון ה' קשורי לקלל שמע וכו', דאנון לקלל ה' נימין דכנור דוד וכו', עין שם. גם עין בהשומות הזוהר):

לְשׁוֹן רַבָּנוֹ וּכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה

ט

תְּהִמֶּת יְכֻסֵּמוֹ, יָדָיו בְּמִצּוֹלָת וּבּוֹ: (שםות ט"ו)

א בַּי עֲקֵר הַחַיּוֹת מִקְבֵּלֵין מִתְּחִפָּלה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלָּם מ"ב):
"תְּפָלָה לְאַל חַיִּי". וּבְשִׁבְילׁ זֶה צָרִיךְ לְהַחְפִּילׁ בְּכָל פָּחוֹ,
כִּי בְּשִׁמְתְּחִפָּלה בְּכָל פָּחוֹ וּמִכְנִים כָּזוֹ בְּאוֹתִיות הַתְּחִפָּלה, אָנוֹ
נִתְחִדְשֵׁשׁ כָּזוֹ שֵׁם, בְּבִחִינָת (אֵיכָה ג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים (רֶפֶה אַמְוֹנָת)"
וּכוֹ. כִּי אַמְוֹנָה הִיא תְּפָלָה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (שםות י"ז): "וַיְהִי יָדָיו
אַמְוֹנָה", פְּרִגּוֹמוֹ: 'פְּרִישָׁן בְּצָלוֹ':

ב וְדַע, שִׁישׁ שְׁנִים-עָשָׂר שְׁבָטִים, בְּנֵגֶד שְׁנִים-עָשָׂר מִזְוֹלֹת (תקון
 י"ה, ובתקון נא), וְכָל שִׁבְטָן וְשִׁבְטָת יִשְׁׁלֹׁם לוֹ נְסָחָה מִיחָדָה וַיֵּשׁ
 לוֹ שַׁעַר מִיחָדָה לְכָנָס דָּרָךְ שֵׁם תְּפָלָתוֹ, וְכָל שִׁבְטָן מַעֲזִיר
 בְּתְּחִפָּלהוֹ בְּחֵמֶת מִזְוֹלֹת שְׁבָשְׁנִים-עָשָׂר מִזְוֹלֹת; וְהַמּוֹלֵד מַאֲרֵר לִמְטָה
 וּמְגַדֵּל הַצָּמָח וּשְׁאָר דְּבָרִים אַלְיוֹן:

וְזֹה פְּרוֹשׁ (בְּמַדְבֵּר כ"ד): "דָּרָךְ כּוֹכֶב מִיעָקָב וְקִם שִׁבְטָן מִישָׁרָאֵל".
'וְקִם' זֶה בְּחִוָת עַמִּיךָ, בְּחִינָת תְּפָלָה. בְּשִׁשְׁבָט מִישָׁרָאֵל
 עֹומֵד לְהַחְפִּילׁ, עַל יָדֵיכֶם מַעֲזִיר כּוֹכֶב, וְהַפּוֹכֶב הוּא דָרָךְ
 וּמִכָּה הַדְּבָרִים שְׁגִידָלוּ, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ וּכְרוֹנָם לִבְרָכָה
 (בראשית ז' ב', פָרָשָׁה ז): 'אִין לְךָ עַשֵּׂב מִלְמָתָה שָׁאַיִן לוֹ כּוֹכֶב וּמִלְאָךְ
 מִלְמָעָלה, שְׁמַפְתָּה אָתוֹ וְאֹמֵר לוֹ: גָּדוֹלָה!': וְזֹה שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ
 וּכְרוֹנָם לִבְרָכָה (פסחים ק"ה): 'קְשִׁין מִזְוֹנָתָיו בְּקָרִיעָת יַסְסּוֹף

וְקַשָּׁה זֹוֹגֶנוּ [בְּקָרִיעַת יִם-יְסוֹפֵף] וּכְוֹ' (סֻוֹתָה ב'). בַּי הַיּוֹם-יְסוֹפֵף נִקְרָעַ
לְשִׁנִּים-עֲשָׂר קָרְעִים, בְּנֶגֶד שִׁנִּים-עֲשָׂר שְׁבָטִים (פרקיו דָרְבֵי אַלְיאָשָׁר מִבְּ
עַזְמָן תְּקוּן כ"א ט), וּבְגִינִּישִׁרְאָל בְּתִחְפָּלָתֶם גּוֹרְמִים זֹוֹגֶנוּ דָרְכָשָׁא'
בְּרִיךְדָהוּא וְשְׁכִינְתָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלִּים ס"ח): "סָלוּ לְרִכְבָּב
עֲרָבוֹת" רֹזְכָב, רָא קְדָשָׁא-בְּרִיךְדָהוּא, 'עֲרָבוֹת', רָא שְׁכִינְתָה,
שְׁפָתָעָרֶב בָּה כָּל הַגּוֹנִין; וּלְפִי הַזּוֹגֶן שְׁגָרָם בְּתִחְפָּלָתוֹ, בֶּן זֹכֶה
לְזֹוֹגֶנוּ; וְהַתְּפָלָה הַמ שְׁתִים-עֲשָׂרָה נִסְחָאות, לְפִיכְךָ הַזּוֹגֶן
בְּקָרִיעַת יִם-יְסוֹפֵף שָׁהֵם שִׁנִּים-עֲשָׂר. וְגַם יִשְׂרָאֵל מִפְרָנָסִים
לְאַבְיוֹם שְׁבָשָׂמִים בְּתִחְפָּלָתֶם, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שם ק"ה): "וַיַּעֲמִידָה
לִעְקָבָב לְחַקָּ", וַיַּחַק לְשָׁנָא דְמוֹזֹנָא הָא' (בְּצִיה ט"ז), 'זָאיִן עַמִּידָה
אֶלְאָתָפָלָה' (ברכוות ו). וְזה פִּרְוָשׁ (תְּהִלִּים צ"ט): "שְׁמָרוּ עֲדוֹתֵינוּ וְחַקָּ
נָהָן לִמּוֹ" עֲדוֹתֵינוּ זֶה תְּפָלָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שם קכ"ב): "שְׁבָטֵינוּ יְהָ
עֲדוֹת לְהִזְדֹות לִשְׁם הָ". גַם אָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוּנָם לְבָרְכָה (שְׁבָועָות
לו): 'אֵין עֲדוֹת אֶלְאָ בְּעַמִּידָה'; וְעַמִּידָה זֶה תְּפָלָה, שָׁאָנוּ מְעִידָין
עַל אֲחֻדָותֵנוּ. וּכְפִי שְׁמָפְרָנִים לְאַבְיוֹ שְׁבָשָׂמִים בְּתִחְפָּלָתוֹ, בֶּן נֹתָנִין
לו פְּרָנָסָתוֹ. וְזה: 'קְשִׁין מְזֻונָותֵינוּ בְּקָרִיעַת יִם-יְסוֹפֵף', הַיָּנוּ מְזֻונָות
נִתְחַלֵּק לְשִׁנִּים-עֲשָׂר שְׁבָילִים, לְפִי שְׁתִים-עֲשָׂרָה תְּפָלוֹת שְׁבָטִי
יְהָ: וְצִרְיךָ לְהָ זְכָות גָּדוֹלָ, שִׁזְבָּחָ אָדָם לְהֻלּוֹת תְּפָלָתוֹ דָרְךָ
שְׁעַר הַשִּׁידָךְ לְשְׁבָטוֹ. וְזה שָׁאָמֵר אָבָא בְּנֵימִין (ברכוות ה): 'בֶּל יְמִי
הָיִיתִי מִצְטָעָר עַל שְׁנִי דְבָרִים: עַל תְּפָלָתִי שְׁתִיאָא סָמוֹךְ לְמִתְחָרֵ'י
הַיָּנוּ בְּנֵי לֵל, שִׁיחַפְלֵל דָרְךָ שְׁעַר הַמְּפֹתָה שְׁלֹו, בַּי יְשִׁ שִׁנִּים-עֲשָׂר
מְפֹתָות, וְכֹל אֶחָד יְשִׁ לֹ שְׁעַר מִיחָה, וְהַתְּפָלֵל עַל שְׁלָא תִּתְרַחֵק

הַפְלָתוֹ מִמֶּטֶה שֶׁלֹּוּ. וְזֹה לְשׂוֹן מִטֶּה, כִּי מִטֶּה לְשׂוֹן זָוָג, כְּמֵאָמֵר הַסּוֹדָקָה: עַל מִטֶּה שְׁתָהָא נְתוּנָה וְכֹו, וּמִטֶּה הַוָּא בְּחִינָת זָוָג. גַם מִטֶּה הַיָּא בְּחִינָת פְּרִנְסָה, כְּמוֹ שְׁפְתּוֹב (וַיָּקָרָא כ"ז): "בְּשֶׁבֶרִי לְכֶם מִטֶּה לְחַם", כִּי שְׁנַיִם-עֲשָׂר מִטָּות גּוֹרְמִין זָוָג וּמִפְרִנְסִין בְּנֵי לְבָבֶן: קְשָׁה זָוָג וְקְשָׁין מִזְוְנוֹתָיו וְכֹו. גַם הַחַפְלָל עַל שְׁבָטוֹן, שִׁזְוּפוֹ לְשָׁנִי שְׁלָחָנוֹת. וְזֹה: 'עַל מִטֶּה שְׁתָהָא נְתוּנָה בֵּין צָפֹן לְדוֹרוֹם' וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה (בְּנֵי בְּתָרָא כה): 'הַרְוֹצָח לְהַחְפִים וְכֹו, הַרְוֹצָח לְהַעֲשֵׂר' וְכֹו; וַיַּעֲקֹב, שֶׁהָוָא בְּלֹול בְּלַשְׁנַיִם-עֲשָׂר שְׁבָטִים, וְהָיָה יָדַע בְּלַמִּטֶּה וּמִטֶּה בְּשִׁרְשָׂו בְּשִׁבְיל וְהַתְּבִיב בְּהַ (בְּרָאשָׁת מ"ט): "וַיַּאֱסֵף יַעֲקֹב רְגָלוֹ אֶל הַמִּטֶּה". רְגָלוֹי זה בְּחִינָת הַפְלָלה, כְּמוֹ שְׁפְתּוֹב (תְּהִלִּים פ"ה): "צָדָק לְפָנָיו יְהָלֵךְ", הַינְנוּ, שְׁהָיָה מְאֻפָּה בְּלַת הַחַפְלוֹת, בְּלַ אַחֲת לְשִׁרְשָׂה. גַם הָיָה כֵּה בְּדוֹ לְהַנִּיחַ חָלֵק מְחַלְקוֹן עַוְלָם לְיַוְסֵף, כְּמוֹ שְׁפְתּוֹב (בראשית מ"ח): "וְאַנְּנִי נְתַתִּי לְךָ שֶׁבֶם אֶחָד עַל אֶחָיךְ" וְכֹו, כִּי עַל-יְדֵי הַפְלָתוֹ הָיָה מְשִׁפְיעַ חִיּוֹת לְכָל שֶׁלֶשֶׁה חָלְקוֹן עַוְלָם, שֶׁהָם עַוְלָם הַשְּׁפֵל וּעַוְלָם הַכּוֹכְבִים וּעַוְלָם הַמְּלָאכִים. וְזֹה: שְׁבָט - שְׁפָל, בּוֹכֶב, מְלָאָה, כִּי בְּלַזְהָ זָכָה עַל-יְדֵי הַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁפְתּוֹב (שם): "אָשָׁר לְקַחְתִּי מִיד וְכֹו בְּתַפְלָתוֹ וּבְקַשְׁתִּי":

ג. אָבָל בְּשָׂאָרֶם עוֹמֵד לְהַחַפְלָל, אוֵי בָאים מְחַשְׁבּוֹת וּרוֹת וְקַלְפּוֹת וּמְסִבְבִּין אֹתוֹ, וּנְשָׁאָר בְּחַשְׁךְ וְאֵין יָכֹל לְהַחַפְלָל, כְּמוֹ שְׁפְתּוֹב (איָה כ): "סְפָת בְּעֵנָן לְךָ מַעֲבוֹר תִּפְלָה", וּבְתִיב (תְּהִלִּים י"ב): "סְבִיב רְשָׁעִים יְתַהֲלִכוּן", שְׁהָרְשָׁעִים, הַינְנוּ

הקלפות, משבין אותן. 'ברם זلت' הינו בשעת התפלה, "שהיא עומדת ברומו של עולם" (ברכות ו): ודע, שיש פתחים הרבה בחשך זהה ליצאת מושם, כמו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (ויא לה): 'הבא לטמא, פותחין לו יש לו פתחים הרפה'; נמצא, שיש פתחים הרבה בחשך גם ליצאת מושם. אבל האדם הוא עור ואין יודע למצאה הפתחה: ודע, עלידי אמת זוכה למצאה הפתחה, כי עקר אור המAIR הוא הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (קהלים כ"ז): "ה' אורנו וישעינו"; ועלידי שקר הוא מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (שמות כ): "לא תשא את שם ה' לשוא", כי עלידי שהוא מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, כי "דבר שקרים לא יפוז לנוגע עיניו". אבל עלידי אמת, הקדוש-ברוך-הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (קהלים קמ"ה): "קרוב ה' לכל קוראו בכל" וכו'; וכשהקדוש-ברוך-הוא עמו, הוא מAIR לו איך ליזא מהחשך המונע אותו בתפלותו, כמו שכתוב: "ה' אורינו": וזה פרוש: (בראשית ו) "צחר תעשה לתחנה", פריש ריש': יש אמורים חלון, ויש אמורים אבן טוב; והחלוק שבין החלון לאבן טוב כי החלון אין לו אור בעצמו, אלא דרך שם נכסם האור, אבל בשאיין או, אין מאיר; אבל אבן טוב, אפילו בשאיין אוור מבחוין הוא מאיר בעצמו. בן יש בני-אדם שדבריהם הוא חלון, ואין לכך להAIR להם בעצם; וזה: יש אמורים, ואמורים נעשה חלון; ויש שאמורים נעשה אבן טוב ומAIR: ודע, שהפלל לפני גדל האמת, כי עקר האור הוא הקדוש-ברוך-הוא, והkadush-brrok-

הוא הוא עצם האמת, ועיקר השתוותקנות של השים יתברך אינו אלא אל האמת. וזה: "וְאֵל אֶמֶת תִּכְלֹנָה מַלְמָעָלה", לשון (שמואלב יג): "וַתִּכְלֹנֶשׁ דָּרָד". אֶמֶת הִיא ה' מוצאות, הפלולים מיאש ומים, הינו שתראה שיצאו הדברים מפיך באמת, אז ישתוקק הקדוש ברוך הוא מלמעלה לשכן אצלך; וכשישכן אצלך, הוא יאר לך:

זה: אֶמֶת תִּכְלֹנָה מַלְמָעָלה ראשיתבות אמת, כי עליידי אמת הקדוש ברוך הוא חומר מלמעלה לשכן עם האדם, כמו שבכתוב: "קרוב ה' לכל קוראים" וכו'. ואו: "ופתח התבה בצדה תשים", הינו התבה היוצאה באמת, היא תשים לך פרחה בחשך שאטה נצוד בו. וזה: "בצקה" הינו הקלפה הצד ציד, כמו שבכתוב (בראשית כח): "בי ציד בפיו", כי מתחלה לא היה יכול לדבר מלחמת החשך הפטיב אותו, ועלידי שיוציא מתחך החשך ומתקלל היטיב, עליידי זה הוא מתkon "תורתים שניים ושלשים", הינו עולם השפל ועולם הנגללים ועולם השבל. (אך אי אפשר להתקלל, רק בשלום תורה, כי לא עם הארץ חסיד) (אבות ב); וכתיב (משלי כח): "מסיר אונו משמע תורה גם תפלו תועבה" כתוב יד החברים:

ר וצריך כל אדם לקשר את תפלו לצדיק הדור. והצדיק יודע לבון השערים ולהעלות כל תפלה ותפלה לשער השער. כי כל צדיק הצדיק הוא בוחנת משחה-משיח, כמו שאמרו משה, שפיר קאמרת, וכתיב (בראשית מט): "עד כי יבא

שילָה" ('א מְשֵׁה') (ווער בראשית כה); ומישִׁיחַ הוא בֶּלֶול בְּהַתְּפִלּוֹת, וּבְשִׁבְלֵי זה יְהִי מְשִׁיחַ 'מֹרֶח וּדְאיָן' (כמו שאמרו רפוחינו וכורזם לברכה פנחדוריין צנ); כי הַתְּפִלּוֹת הֵם בְּחִינַת חַטָּם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישעיהו מ"ח): "זֹאת הַלְתִי אֲחַטָּם לְךָ":

זה פרוש: אמר רב בר רב פעם אחת היינו הולכים במדבר, והتلולה אלינו אותו סוחר יְשֻׁמְעָלִי, שהיה מריר עפר ומריח אותה. ואמר: דרך זו מגעה למקום זה והוא דרך זו מגעה למקום זה. אמרנו לו: כמה אנו רוחקים ממים? ואמר לנו: הביאו לי עפר. הבינו לו. אמר לנו: שמונה פרסאות. שבנו והבינו לו. אמר לנו שרוחקים אנחנו שלוש פרסאות. הפתי לו (את העפר) ולא יכולתי לו.

זה פרוש: זמְנָא חֲדָא אַתְּלוֹין בְּהַדּוֹן הַהוּא טִיעָא - סוחר יְשֻׁמְעָל זה בְּחִינַת צַדִּיק הַדוֹּר, שְׁהָוָא בֶּלֶול בְּהַתְּפִלּוֹת בְּמִשְׁיחַ. וְתִפְלּוֹת זה בְּחִינַת סוחר יְשֻׁמְעָל, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ט"ז): "כִּי

רְשֵׁב"ם: טִיעָא. סוחר יְשֻׁמְעָל: והפכוין. האי עַפְרָא בְּהָא עַפְרָא. לנפוץו אם היה בקי בְּלֶקֶת:

זָמְנָא חֲדָא אַתְּלוֹין בְּהַדּוֹן הַהוּא טִיעָא - סוחר יְשֻׁמְעָל זה בְּחִינַת צַדִּיק הַדוֹּר, שְׁהָוָא בֶּלֶול בְּהַתְּפִלּוֹת בְּמִשְׁיחַ. וְתִפְלּוֹת זה בְּחִינַת סוחר יְשֻׁמְעָל, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ט"ז): "כִּי

שָׁמַע ה' אֶל עֲנֵנִי", ותרגומו: 'קְבִיל ה' צָלוֹתִיךְ'. וזה סוחר, כי סכיב תרגומו סוחר. וזה בוחנת אמונה, כמו שפטותם (קהלם פ"ט): "וְאַמּוֹנָתְךָ סְכִיבָּתְךָ": וְאַתְּלִוִין בְּהַדּוֹן הַהוּא טִיעָא - שְׁקַשְׂרֵנו את עַצְמָנו עם צדיק הדור, שהוא בוחנת משיח, כלליות התפלה. ושקיל עפרא ומורה ואמר: הא לדוכתא פָּלָן וְהָא לדוכתא פָּלָן - עפרא זה בוחנת תפלה, כמו שפטותם (ישעיה מ"א): "יִתְּפַרְּפַר חָרְבוֹ", וחרב זה בוחנת תפלה, כמו שפטותם: "בְּחָרְבִי וּבְקָשְׁתִי". מורה כי יש לו מה זהה להרith, על ידי שהוא כלל כל התפלות, וכותב: "וְתַהְלַתִי אַחֲתָם לְךָ": ואמר: הא לדוכתא פָּלָן - שהיה יודע שעורי תפנות, והיה יודע כל תפלה השיך לשפטו. ואמרינו לה: בטה מרתקינו ממייא? ואמר: הבו לי עפרא. ויהבינו לה. אמר לנו: תמניא פרסי. ארכיות פרסי. תניינו ויהבינו לה, אמר לנו: תלתא פרסי. ארכיות ולא יכולת לה - הנה, אמרינו לה: בטה אנחנו מרתקינו ממייא מבוחנות (איכה ב): "שְׁפִיכִי לְבָךְ כְּמִים נְכָח פְּנֵי הָ": אמר לנו, תמניא בוחנות, הנה למוד התורה, שהוא חמישה חמישית תורה, ושלשה תפנות. תניינו ויהבינו לה - תניינו, לשון למוד, ואחר הלמוד, יהבינו לה להרith, בטה מרתקינו מאות הבדיקה של מים. ואמר לנו, תלתא פרסי - הנה שלשה בוחנות תפנות. והראה לנו סימן על זה, שעוזן לא הגענו למדרנה ואת שנטפלל כל כה בכונה עד שנשפך לבנו לפניו כממים. והא ראה: ארכיות - כמו שפטותם (קהלם פ"ט): "אִפְּתַשְׁבֵּב צָור חָרְבוֹ

ולא הַקְמָתוֹ בְּמַלְחָמָה", כי כל התפלות ים בחינת חרב אצל מישית; ואם היו התפלות בבחינה הנ"ל, בודאי לא היה מшиб צור חרבו, וזה סימן שערין לא הגענו למדרגת "שפבי" לפחות בפמים נכח פנוי ה":

ה וְתִפְלָה הַוָּא בְּחִינַת נֶפֶים, שְׁהָוָא אֵין דָרְךָ הַטְבָעָן; כי לְפָעָמִים הַטְבָעָן מַחְיֵב אַיוֹזְדָרְבָּר, וְתִפְלָה מַהֲפַכָּתָה אַתָּה הַטְבָעָן, וְעַקְרָב הַנֶּפֶסִים, הַיָּנוּ עַקְרָב הַתִּפְלָה, אַיְנוּ אֶלְאָבָּאָרְצָה יִשְׂרָאֵל, בָּמוֹ שְׁבָחוֹב (תְּהִלָּם ל"ז): "שָׁכֵן אָרְצָה וְרֹעֶה אָמֹנוֹה", וְאָמֹנוֹה זֶה תִפְלָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שְׁמוֹת י"ז): "וַיְהִי יְדוּ אָמֹנוֹה" בְּתְרֻגּוֹמוֹ. וּבְשִׁבְיל זֶה הִיא גְּבוּהָ מִבְּלַהֲאָרְצּוֹת (וְבְחִים ר), עַל שֵׁם שְׁעָקָר הַנֶּפֶסִים שֵׁם הֵם, וּכְתִיב (ישעיהו ס"ב): "חֶרְמִים נִסְמָה". וּבְשִׁבְיל זֶה נִקְרָאת אָרְצָה בְּנָעַן; בְּנָעַן לְשׁוֹן סּוֹהֵר, בְּחִינַת אָמֹנוֹה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: "זְאָמֹנוֹתָךְ סְבִיבּוֹתְיךָ": וזה שָׁאמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכַרְוּנָם לְבָרְכָה (פָּשָׁיטָה): אָרְצִי-יִשְׂרָאֵל שׂוֹתָה תְּחִלָּה, וְהַגְּשָׁמִים בָּאִים מִתְּהֻזּוֹת, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלָּם מ"ב): "תְּהֻזָּם אֶל תְּהֻזָּם קֹרְאָה"; וְתְּהֻזָּם לְשׁוֹן נִסְמָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (רוֹת א): "וְתְּהֻזָּם בֶּל הַעִירָה", כי עַל נִסְמָה, הַיָּנוּ עַל דָבָר חַדּוּשׁ, מִתְמִיהִין. וזה שָׁאמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכַרְוּנָם לְבָרְכָה (פָּשָׁיטָה): 'קֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בָּאָרְצֵנוּ' לענין גְּשָׁמִים, כי עַקְרָב הַגְּשָׁמִים נִשְׁמַע בָּאָרְצִי-יִשְׂרָאֵל, כי שם הַתְּהֻזּוֹת, הַיָּנוּ הַנֶּפֶסִים, הַיָּנוּ אָמֹנוֹה, תִפְלָה: וזה לְעַמָּתָה זֶה עָשָׂה אַלְקִים וּמַצְרִים הוּא הַפְּדָא אָרְצִי-יִשְׂרָאֵל, וזה לְעַמָּתָה זֶה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שְׁמוֹת י"ד): "וְמַצְרִים נִסְים לְקַרְאָתוֹ", שְׁמַצְרִים

לעומת ארץ־ישראל, לעומת הנפים. ובשביל זה אין מקום תפלה במצריםים, כמו שכתוב שם ט): "וְהִי בְּצָאתִי אֶת הַעֲרֵךְ פְּפִי". בשביל זה, כשהנום אברם בארץ־ישראל, בשעה שהבטיח לו הקדוש־ברוך־הוא על ירשת ארץ אמר בראשית ט): "בָּמָה אִדְעָ" על־ידי זה ירד אבותינו למצרים, כי פגש באמונה, הינו ארץ־ישראל, בוחינת נפים, וירד יעקב ובנו למצרים, שם הפך הנפים, שהוא לעומת זה. וירדו דוקא יעקב ובנו, כי הוא פגש בארץ־ישראל, בוחינת תפלה, וירדו יעקב ובנו, שהם בוחינת תפלה, שהם בוחינת שנים־עשר שעריו תפלה. ועל־ידי שעקר התפלה הם יעקב ובנו פ"ל, על־ידי זה לא זכה לארץ־ישראל, לבחינת תפלה, אלא יעקב ובנו, כמו שכתבו (בראשית כ"א): "כִּי בִּיצְחָק יָקֹרָא לְךָ וּרְעָ", ולא כל יצחק (נדרים לא): וזה שאמרו חכמיינו זכרונים לברכה (מענית ח): אין הגשים יזרין אלא בשבייל אמנה, הינו בוחינת ארץ־ישראל, שהוא בוחינת תפלה, בוחינת אמונה; והוא שותה תחליה, שם התחומות בוחינת נפים, כמו שכתבו: "וַתִּתְהַלֵּל הָעִיר". וזה שאמרו חכמיינו זכרונים לברכה (שם ח): 'בשעה שהגשים יזרין, אבל פרותה שבכים מתרבכית;' 'פרוטה' זה בוחינת קול ההור. ואמרו חכמיינו, זכרונים לברכה: 'האי רודיא דמייא לחרור, ופריטה שפורטה,' והוא עומדת בין התחומות לתחומה, שהוא כליל משני התחומות, שהוא כלליות הנפים. וזה: 'פרוטה שבכים,' שפעמים נתפסה כה הנפים; ועל־ידי הגשים נהברת הפרוטה,

הינו הנשים, 'דְּפָרִיטָא שְׁפֹותָה'. ואלו בני אדם המכחישים כל הנשים ואומרים שהכל דרך הטבע, ואם רואים איזהו נס, הם מכחישים את הנס עם דרך הטבע, שאומרים שהוא דרך הטבעים נמצא שפוגמים בתפללה, כי התפללה היא נשים, שמשנה את הטבע; ופוגמים באמונה, שאין מאמינים בהשגחת הבורא יתברך; ופוגמים בארץ ישראל, שהוא מקום הנשים, כמו שכתבוב: "יקול התור נשמע בארץינו", וכן שאמרוי: 'ארץ' ישראל שותה תחוללה, כי שם התהומות מקום הנשים, כמו שכתבוב: "זאתם כל העיר". ועל ידי זה צריך לפל בגולות מצרים, כי זה לעומת זה עשה פג"ל, וכל הגלויות מבאים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל (כמו שאמרו חכמיינו ויל בראשית הרבה ט):

זה פרוש: תהמת יקסימו - מי שמכסה את הנשים, ומראה לכל דבר שהוא דרך הטבע, ירדו במצולות במו אבן. "משם רעה אבן ישראל" (בראשית מ"ט) תרגומו: 'אב ובן'. מצולות זה בחינת מצרים, שאמר (שםו י"ב): "וינצלו את מצרים". כמו 'אב ובן' הינו יעקב ובנוו, שהם בחינת תפללה, בחינת נשים, בחינת ארץ ישראל. לפי ירידתם ולפי הפגם שפוגם בתפללה ובאמונה ובארץ ישראל, בן צריך ליריד לעמך הגלויות של מצרים, כמו שיירדו יעקב ובנוו למצרים, כ שאמר אברהם:

במה אדע על רשות הארץ:

(עד פאן לשונו, וכרכנו לברכה):

וְאֵלֶּה הַמְשֻׁפְטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֵיכֶם וּבָוֹ. (שמות כ"א):

א בְּשִׁיעָר, חַם וְשָׁלוֹם, דִינִים עַל יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי רְקוּדִים וְהַמְחַאת בַּפְּנֵי נְעָשָׂה הַמְתֻקָּת הַדִּינִים:

ב בַּכְּבִי עַקְרָב גָּדְלָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוָא, שֶׁגַּם הַעֲפָוָם יְדֻעוּ שִׁשְׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט וּמוֹשֵׁל, פָּמוּבָא בַּזָּהָר (וַתְּרוּ סְטָה):

כְּפֶد אַתָּא יִתְרוּ וְאָמַרְתָּ: "כִּי עַתָּה יְדֻעָתִי כִּי גָדוֹל ה' וּכְיוֹן", בְּרִין אֲתִיקָר וְאֲתַעַלָּא שְׁמָא עַלְאָה:

ג וְלַעֲפָוָם אֵי אָפְשָׁר לָהֶם לִידְעַ גָּדְלָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוָא, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינָת יְעָקָב, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיה ב): "בֵּית יְעָקָב לְכוּ וְנִלְכָה בָּאוֹר ה'", כִּי הָוָא גָּלָה אֱלֹקָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוָא יוֹתֵר מִשְׁאָר הַאֲבוֹת. כִּי אֶבְרָהָם קָרָא הָר, וַיַּצְחַק קָרָא שָׁדָה (פסחים פ). וְשָׁדָה הָוָא יוֹתֵר מַשְׁגֵּן וּנְצָרָה לְהָעוֹלָם מִתְהָרָה; וַיַּעֲקֹב קָרָא בֵּית, שֶׁהָוָא מִקּוֹם יִשּׁוּב לְבָנָי־אָדָם יוֹתֵר מִשְׁדָּה, הַיּוֹם שַׁעֲקֹב קָרָא אֶת מִקּוֹם הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהָוָא מִקּוֹם הַתְּפִלָּה בֵּית, שֶׁהָוָא מִקּוֹם יִשּׁוּב לְבָנָי־אָדָם, כִּי הַעֲלָה אֶת הַתְּפִלָּה מַהְרָה וְשָׁדָה לְבְחִינָת בֵּית, שִׁשְׁ בּוֹ תְּפִסָּה לְבָנָי־אָדָם יוֹתֵר מַהְרָה וְשָׁדָה; כִּי בְּבְחִינָת בֵּית יִשְׁגַּם לַעֲפָוָם הַשְׁנָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיה נ): "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעָםִים"; וְכֶשֶׁהָוָא בְּבְחִינָת בֵּית, בְּרִין אֲתִיקָר שְׁמָא עַלְאָה בְּפְנֵי־לֵל: וְהִיא פָּרוּשׁ: (קהלים מ"ח): "גָדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מָאָר", בְּלֹוּמָר אִמְתָּיו גָדוֹל

ה' ? בָּשָׁהוֹא מְהֻלָּל מֵאַד - מִסְפְּטָרָא דְמֹתָּא, שֶׁהוּא בְּחִינָּת עֲפֹ"ם (במנו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בראשית רביה ט) על פסוק (בראשית א): "וְהִנֵּה טוֹב מֵאַד", "מֵאַד" זה מְלָאֵךְ הַפּוֹתָה", בְּשֶׁהוּא מְהֻלָּל מֵהֶם, אָוי הָוָא גָּדוֹל, כי הָוָא עֲקָר גָּדוֹלתוֹ. וְאִמְתֵּי הָוָא מְהֻלָּל מֵהֶם? "בָּעֵיר אַלְקִינוּ הָר קְרִישׁוּ", דְהִינוּ בְּשִׁבְחִינָּת הָר נְעָשָׂה עִיר אַלְקִינוּ, שֶׁהוּא יְשֻׁוּב בְּנֵי אָדָם, בְּחִינָּת בֵּית, שֶׁהוּא מְשָׁג יֹתֶר מִהָּר וְשָׁרָה; דְהִינוּ בְּשִׁמְעָלִין אֵת בְּחִינָּת הַתְּפִלָּה מִבְּחִינָּת הָר לְבִחִינָּת עִיר וּבֵית, שֶׁאָוָיְשׁוּ גַּם לְעַפּוֹ"ם הַשְׁנָה בְּנֵי לֵל, או דִּיקָא גָּדוֹל הַ, כי זה עֲקָר גָּדוֹלתוֹ יִתְבְּרָה, בְּשָׁגָם הַרְחֹקִים יוֹדְעִים מִפְּנֵי יִתְבְּרָה פְּנֵי":

ר וְעַנְנֵנוּ זֶה - לְהֻעְלוֹת הַתְּפִלָּה מִבְּחִינָּת הָר וְשָׁרָה לְבִחִינָּת בֵּית, בְּחִינָּת עִיר אַלְקִינוּ, בְּדִי שִׁתְּגִנָּה מִלְכֹותָו גַּם לְעַפּוֹ"ם, שִׁיחִיה לָהֶם גַּם כֵּן הַשְׁנָה בְּאַלְקּוֹתוֹ יִתְבְּרָךְ שְׁמוֹ אֵי אָפְשָׁר לְהִעְשֹׂת בַּי אִם עַל־דִּי צְדִיקִי הַדּוֹר, בָּמוֹ שאמרו חַכְמֵינוּ זְכּוּרָנִים לְבִרְכָה (בְּכָא בְּתַרְאָ קְטוֹ): 'מֵי שִׁישׁ לוּ חֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יַלְךְ אַצְלָ חַכְם וַיְבַקֵּשׁ עַלְיוֹ רְחִמִּים'; בַּי עֲקָר הַתְּפִלָּה אַיִם יוֹדְעִים בַּי אִם צְדִיקִי הַדּוֹר: בַּי יִשְׁבַּעַלְיָ גָּאוֹה, שָׁאַיִם רְזִיצִים שְׁלִיכּוּ לְצְדִיקִים, וְאָמְרִים שְׁהָן בְּעֵצֶם יְכוֹלִים לְהַתְּפִלָּל, וּמְזֻנְעִים גַּם אֶחָרִים בְּשִׁישׁ לָהֶם צָעֵר אוֹ חֹלֶה לַיְלָךְ לְצְדִיקִים עַלְיָהֶם נְאֹמֵר (בראשית כ): "הַשֵּׁב אֲשֶׁת הָאִישׁ" וּכְוֹ, בַּי זֶה הַבָּעֵל־גָּאוֹה מִכְנָה בְּלֶשׁוֹן אֲבִימֶלֶךְ: אֲבִי לְשׁוֹן רְצָוָן, בַּי הָוָא רֹצֶחֶת לְמֶלֶךְ, וְהִינוּ אֲבִימֶלֶךְ. בַּי בְּאַמְתַּד צְדִיק מְוַיֵּל בְּתִפְלָתוֹ,

במו שבחוב (שיטאלב נג): "צדיק מושל" וכו', והוא מתגאה בעצמו שיכל להתפלל ויש לו הפטשה, ועל כן מכינה בשם אבימלך, כי הוא רוצה למלך ואומר: אני אמלך: וזה פרוש: "השב אישת האיש". אישת ראיות ראיות "ארני שפטתי תפוח" זה בחינת תפוח; דהיינו השב אישת בחינת התפוח, להצדיק, כי נביו הוא; כי הקדוש ברוך הוא מתחזקה לתפלתו של צדיקים (חלון ס) ומשרג תפלת סדרה בפיו, כדי שהנהנת מתפלתו. וזה: כי נביו הוא, לשון ניב שפתים, במו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (ברכות לד): "בורא ניב שפתים" אם שגורה תפלו בפיו וכו'. וזה: השב ראיות ראיות: הר שרה, בית; זה רמו שתפלת הצדיק היא בשלמות, שמעלה אותה מבחינת הר ושרה לבחינת בית נג":

אבל אילו הבעלים נוה מעכבים תאorthו של השם יתפרק ואינם מבוקשים מצדיקים שייתפללו עליהם, כי חושבים שהחטעהו ונספו את עצם, ובזה הם צדיקים; אבל האמת אין לנו, כי כל התעניתם שהחטעהו, אין זה אלא כמו שכך שיש בו חורים הרבה, וכשMRIKIM את השק, אף על פי כן נשארו בו החורים. והנוגף נקרא השק, כמו אמר התנא: שנינה, שרי השק (שנת קב). ואם התבוננו בזמן היו רואים, אחר כל התעניתם עדין נשארו אצלם כל תאורת קשרים בשקם, הינו בנותם; ולא תאורת בלבד נשאר קשר בנותם, כי אם גם תאורת אביהם שייש אצלם משעת ההולדת, מלחמת שלא נתקשרות אביו בשעת זוג, גם זה

קשרו בוגנים עדין. ובודאי אלו היו רואים את כל זה, חרדה גדולה היה נופל עליהם, כי היו רואים איך הם עומדים במדרגה פחותה ושבלה: וזה פרוש (בראשית מב): **ויהי** הם מריםם שקייהם והגנה איש צור בפספו בשקו אחר כל הטענויות, שהוא הרקח השנק, בבחינת הגוף, עדין והגנה איש צור בפספו שקשורה וצורך בפספו ותאותו בשקו ונופו; ויראו את צורותם בספייהם המה ואביהם הינו, לא כי צורותם בספייהם, שהוא תאות עצמן, כי אם גם המה ואביהם, הינו התאות של אביהם, גם המה לא נפל ממה. וזהו: ויראו כי חרדה נפלה עליהם, ואיז לא היו רוצים להשתרר ולملך:

זה פרוש: **ויאמר** להם יעקב אביהם אתי שבלתם, יוסף איןנו וכו' זה רמו על תוכחת השבל, כי השבל מוכיח את הבעילגאה הרוצים להתגמל. כי יעקב הוא בבחינת השבל, כמו שתרגם אונקלוס (בראשית כ): "**ויעקבני**" ('חכמוני'). וזה: אביהם, כי אב בבחמלה. והינו שהשבל מוכיחם ואומר להם: אתי שבلتם, כי 'בל המתגאה חכמתו מסתלקת מפצעי' (פסחים ס). יוסף איןנו זה בבחינת תקון המעות, הינו עדין לא תקנות המעות שהוא לחרפה ולקלאן, ויש לכם להתביש מהמתו, כי תקון המעות הוא בבחינת יוסף, על שם (בראשית ל): "**אסף** אלקים את חֶרְפָתִי": **וישמעון** איןנו הינו, על ידי שאין לך בבחינת יוסף, אין לך בבחינות שמעון; **וישמעון** הוא בבחינת שם כ"ט: "כִי שָׁמַעַת" כ' **כִי שָׁנֹואָה אָנֹכִי**", כי אתה איןך שנווא, כי מלחמות שלא תקנת

את עצמה, והוא אין יכול להזכיר אחרים, כי יאמרו לך קשט עצמן תחלה וכו'; ועל כן אין שנוא, כי המוכיה הוא שנוא, כמו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (פתחות קה): 'הא צורבא מרבען דמרחמי לה בני מרתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במיל' דשמיין', נמצא שהמוכיה הוא שנוא: ואת בנימין תקחו זה מורה על גדרות, כי פרש רש"י: בנימין, על שם ארץ-ישראל, בן ימין, וארץ-ישראל הוא גבוה מכל הארץות (ובחים נה). והינו, לא ר' שאין לכם כל הבחינות הלו, עם כל זה: ואת בנימין תקח, שאתם לוקחים לעצמכם גדרות. והינו דסימ השכל המוכיה אוטם: עלי הי בלהה כי הכל נופל עלי, כי כל הטעאה חכמתו מסתלקת מפניהם:

ה וְעַצָּה הִיעֵצָה לְבֶטֶל הַגָּוֹתָה, שְׁהָיָה הַעֲבֹדָה וְרָה, כמו שכתבו (משל ט): "תֹּעֲבָת ה' כָּל גְּבָה לְב'" (כמו שהרשו בזותני, זכרו זכרה סotta ד), העקר הוא על ידי התקבות לצדיקים, כמובא בתקוניים (תקון כא מה): 'ברוחה דאייה רוחא, או תעבור אל אחר', וצדיק הוא בבחינת רוחא, כמו שכתבו (גדרכו כא): "איש אשר רוח בו", ועל ידו נגע רוח גבוה, אל אחר, ונעשה מאחר, אחר, כי הוא קוצא דאות ד' (תקון כא נה), שפמנז ארבע רוחות, כמו שכתבו (חויקאל ליז): "פה אמר ה' מאربع רוחות בא הרוח". וזה לשון תרוועה, לשון (עהלים ב): "תרעם בשבט ברזיל" (תקון י"ח ותקון כ"א), כי הוא משביר רוח גבוה, אל אחר, בפירות:

וְזֹה בִּחַנֵּת רָקוּדִין וְהַמְּחַאת כֶּפֶת. בַּי רָקוּדִין וְהַמְּחַאת כֶּפֶת נִמְשְׁכִין מִבְּחַנֵּת הָרוֹח שְׁבֵלֶב, פְּגֻרָה פְּחוּשׁ, בַּי עֲלִיְדי שְׁמַחַת הָלֵב הוּא מְרַקֵּד וּמְפֵה כֶּפֶת אֶל כֶּפֶת, וּכְמוֹבָא פְּתָקוֹנִים (תקון ס"א נ"א): 'וְהָא רַוְחָא נִשְׁבֵּט בְּשִׁית פְּרָקִין דְּרוֹעָא וּבְשִׁית פְּרָקִין דְּשָׂקִין', וְהָא בִּחַנֵּת הַמְּחַאת כֶּפֶת וּבִחַנֵּת רָקוּדִין. וְזֹה בִּחַנֵּת: "לְבּוֹ נִשְׁאָ אֶת רְגָלֵיו" (פְּרָאשִׁית רְבָה, וַיָּצָא, פָּרָשָׁה ע), הַיְנוּ עַל יְדֵי הָרוֹח שְׁבֵלֶב בְּאַיִם הָרָקוּדִין, הַיְנוּ עַל יְדֵי הַצָּדִיק שֶׁהָוָא בִּחַנֵּת רֹוח כֶּנְגַּל, נִתְבְּטֵל הַגָּאוֹה כֶּנְגַּל, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּחִילָם ל"ז): "אֶל תִּבְזְׁאַנִי רְגָל גָּאוֹה", וּנִתְבְּטֵל הַעֲבוֹדָה אֶלְילִים, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְרַחֲצֵי רְגָלִיכֶם" (פְּרָאשִׁית י"ח) 'זֹה עֲבוֹדָה אֶלְילִים'. וּכְשַׁנְתַּעַלְהָ הַרְגָּלָן עַל יְדֵי הָרָקוּדִין, בִּחַנֵּת נִשְׁאָ לְבּוֹ אֶת רְגָלֵי, וּנִתְבְּטֵל הַגָּאוֹה, הַיְנוּ הַעֲבוֹדָה זֶרֶת, עַל יְדֵי זֶרֶת נִמְתָּקִין הַדִּינִים; בַּי 'כֶל' וּמָן שִׁישׁ עֲבוֹדָה זֶרֶת בְּעוֹלָם, חֲרוֹזִין אֶפֶר בְּעוֹלָם' (סְפִּירִי, רָאָה), וּכְשַׁעַטְעַבֵּר הַעֲבוֹדָה זֶרֶת, נִתְעַבֵּר הַחֲרוֹזִין אֶפֶר נִמְשְׁכִין חֲסִידִים, וְאֵז הַרְגָּלָן הַמְּ בִּבְחַנֵּת רְגָלִי חֲסִידִוּ (שְׁמַאֲלָא ב), הַיְנוּ בִּבְחַנֵּת חֲסִידִים, הַיְנוּ בִּבְחַנֵּת "חֲסִידִי דָּרֵד הַנְּאָמָנִים" (ישעיהו נ"ה) 'הַנְּאָמָנִים' דִּיאָא, בַּי נִתְבְּטֵלוּ הַמְּנִוּת וְהַכְּפִירּוֹת: וְגַם זֹה בִּחַנֵּת הַמְּחַאת כֶּפֶת, בַּי עַל יְדֵי הָרוֹח נִתְגָּלָה הָאֲרָתָה הַדִּינִים, בָּמוֹ שְׁכַחְוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה): "קֹול הַדִּי דָּופֵק"; 'דָּופֵק' זֹה בִּחַנֵּת רֹוח, פְּמוֹבָא בְּתָקוֹנִים (תקון ס"ה), וּסְמִיךָ לְהָא: 'דִּי דִּי שְׁלַח דִּי דִּי מִן הַחֹרֶר' זֹה בִּחַנֵּת הַתְּגִלּוֹת הָאֲרָתָה הַדִּינִים, הַיְנוּ בִּחַנֵּת הַמְּחַאת כֶּפֶת, וְאֵז נִתְבְּטֵל הַעֲבוֹדָה זֶרֶת, הַיְנוּ הַכְּפִירּוֹת, וְזֹה בִּחַנֵּת (שִׁמּוֹת י"ז): 'זַיְהִי

ידיו אמונה": נמצא, שעליידי הצדיק, הינו בוחינת רוח שבלב,
נתגלה הארת הידים והרגלים, הינו בוחינת רקיון והמחאת כף,
ונחתפטל הגאות והכפרות, ונתרפה האמונה, ואו נתקים (תחלים
כ"ז): "רְגָלִי עֲמַדָה בְמִישׁוֹר", שהוא בוחינת אמונה. כי המינות
היא בוחינת נטו רגלי, כאמור אסף (שם ע"ג): "בְמַעַט נָטוּ רְגָלֵי",
שנאמר שם על שהשיאו לבו למינות, במאמר שם: "וּרְגָלֵי
עֲמַדָה בְמִישׁוֹר" מורה על אמונה, ואו נתקים "זֶה יְהוָה אֶמְוֹנָה":
וְהַתּוֹרָה הִיא גָם בָוחינת יְדֵין וּרְגָלֵין, כי יש בה תורת גנלה
ונסתר: גנלה היא בוחינת ידים, כמו שפטות: "דוֹדי
שָׁלַח יְדָיו מִן הַחוֹר" 'מן החור', הינו חרות על הלוחות (שמות ל"ב),
שהוא בגנלה; ונסתר הם בוחינות רגליין, כאמור חכמיינו, זכרונם
לברכה (ספה מה): "חַמְוִקוּ יְרֻבֵק" 'מה ירד בפער' וכו'. וככלויות
התורה נקראת לב, שמתחלת ב"בית" ומסימית ב"למר", שם
משכן הרוח נשיב בשית פרקון הררועין ושית פרקון רגליין, הינו
גנלה ובנסתר:

ח זוּה בוחינת מְרַדְכִי וְאַסְתָר, וְהַמָן, בוחינות פורים, בוחינת גורל
שְׁהַפֵיל הַמָן, בוחינת עָמָר שְׁעוֹרִים. כי הַמָן בוחינת
העבונת אלילים, כאמור חכמיינו, זכרונם לברכה, שעשה עצמו
עבונת אלילים (מגילה י), ובשביל זה הפל פור הוא הנורל
בחדש שמית בו משה (שם י"ג), כי משה הוא מבטל העבונה
זה, ובשביל זה נקבע מול בית פעה, כדי לבטל העבונה זהה

שְׁבִּפְעָוָר, בַּמּוֹ שְׁדֵרְשׁוֹ רְבּוֹתֵינוּ, זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה (סוטה יד). כי משה גימטריא חֲרוֹן־אָף, כי הוא מבטל חֲרוֹן־אָף של העבودה ורוה, כי הוא קיבל התורה, שהוא בוחינת יְדֵין וּרְגָלֵין כֹּנֶל, שעלה יְדֵיהם נתבטל העבودת אלילים כֹּנֶל. ועל פון הפל פור בירח שמנת בו משה, כי חשב כי כבר מות משה המבטל בכה העבודת אלילים,

ואין עוד מי שיוכל לבטל מה העבودת אלילים:

אָבָל מְרֻדְכִּי וְאַסְתָּרְהָה לְהַמּוֹת כִּי לְבַטֵּל הַעֲבּוּדָה אֶלְילִים שֶׁל הַמּוֹן, וּבְשִׁבְלֵל זֶה בִּימֵיהם קָבְלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחְדָּשׁ, בְּמַאֲמָר חַכְמֵינוּ, זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה (שְׁבָתָה פָּה): "קִימָמוּ וּקְבָלָו" 'קִימָמוּ' מה שקיבלו בבר. וזה: קִימָמוּ וּקְבָלָו. קִימָמוּ זה בוחינת רגליין, וקיבלו זה בוחינת יְדֵין, והוא בוחינת התורה בעצמה כֹּנֶל: וזה בוחינת מְרֻדְכִּי וְאַסְתָּרְהָה. 'מְרֻדְכִּי מִרְדּוֹר' (ח'זון קלטן) דָּרוֹר, לְשׁוֹן חֲרוֹת, זה בוחינת יְדֵים, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב: "דָּרוֹר שְׁלָחֵ יְדוֹ מִן הַחוֹר" כֹּנֶל; ואַסְתָּרְהָה הוּא בוחינת שְׁקוֹן, מה יָרַךְ בְּסִפְתָּר כֹּנֶל. וזה לְשׁוֹן פְּרוּם, הַנּוּ בְּטוּל הַעֲבּוּדָה אֶלְילִים, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיהו ס"ג): "פּוֹרָה הַרְכְּבָתִי לְכָדֵי וּמְעֻמְפִים אֵין אִישׁ אָתֵי". וּלְלִידֵי הַאֲרָתָה מְרֻדְכִּי וְאַסְתָּרְהָה, הַנּוּ בָּחִינָת הַיְדֵין וּרְגָלֵין, נִתְבְּטַלְוּ הַכְּפִירּוֹת וּנְתַרְבֵּה אִמּוֹנָה בְּעוֹלָם עַל־יְדֵיהם, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (אַסְתָּרְהָה בָּ): "וַיֹּהִי אָמַן אֵת הַרְסָה", וּבָה בְּתִיב (שם): "כִּי־אָשָׁר הִיְתָה בְּאִמְנָה אָתָּה", כי שניהם הם בוחינת אִמּוֹנָה. וזה נעשה עַל־יְדֵי הָרוֹחַ כֹּנֶל: וזה בוחינת (מ'לה זו): אַסְתָּרְהָה בְּרוֹחַ הַקְּדָשָׁה נְאַמְּרָה, הַנּוּ בָּחִינָת "לְבּוֹ נְשָׂא

את רגלו", כי עקר הטעוּם תלוי בה, שהיא בוחנת רגליין, כמו שכתוב (משל ח): "רגליה יורדות מות", ועל כן עקר תקון העבودת אלילים על-ידה. ועל כן דיקא אסתור ברוח-הקדש נאמרה; אף שבאמת תקון העבودת אלילים הוא גם כן על-ידי מරקיי בן"ל, רק מחלוקת שעקר העבودת אלילים תלוייה בה, ועל-כון על-ידה עקר התקון. ועל כן נקרה המגלה על שם אסתור, והני דיקא אסתור ברוח-הקדש נאמרה, כי הרוח הוא בלבד, ועל-ידו נתגלה הארת הידים והרגלים, רק העקר תלוי ברגלים, בוחנת אסתור זויה בוחנות عمر שעורים. عمر זה בוחנת מරקיי עין מר, מר דרור דרור לשון חרות, הני בוחנת חרות על הלחות [כמו שאמרו רבותינו, וכרכונם לברכה (עריכין נ): אל תקרי חרות אלא חרות], שהוא בוחנת הפה בוגלה, שהוא בוחנת "עין בעין" (במדרש יד). שעורים זה בוחנת אסתור ברוח הקדש, כמו שכתוב (רבirim ל'ב): "בשערים על-יד שא", שהוא לשון רוח. ובשביל זה, כשהבא המן למריי, מצאו עוסק בעمر שעורים, אמר להם: عمر שעורים דידכו אני ונכח אותו ואת בניו, מבואר במדרש (אסתר ר' בראשה י מגילה ט); כי על-ידי عمر שעורים, שהוא בוחנת רין ורגליין, שהם בוחנת המחות בפי וركודין, נתקטל העבודה זורה, שהוא בוחנת המן, בוחנת גאות בן"ל. ובשביל זה צוה המן לעשות עץ גבה חמשים אמה, כי רצה לבטול כח של חמשים يوم של ספירת העمر, שהוא הבן

של מריי ואסתור:

ט זזה פירוש: אמר ר' בריה בר בריחנה: אמר ל' והוא חמי לך הוא טיעא: תא ואחוי לך בלועי דCKERת. אולוי וחוזאי תרי בזעי דהוי נפיק מנינו קטרא. שקל גבבא דעטרא ומשיה במא ואנחת ברישת דרמלה עיליה הרם, וכי אפיק, הו אחיך אחורי. אמר ל': אצית! מה שמעית? ושמעת דהוי אמרין: משה אמרת ותורתך אמרת והן בראין. אמר ל': כל אמרת והן בראין. אמר ל': שלשים יומא מהדרא להו יהונם להבא בברא בקהלת, ואמרי היב: משה ותורתך אמרת והן בראין:

רש"ב"מ: בזעי. בקעים, רכחים: "וַתִּפְקַע הָאַדְמָה" וגו'. קטרא עשן. שקל גבבא דעטרא לך נחת צמר ושראה במים. ואחריך אחורי. הני גבבי, ואך עליyi ששרו אותה במים. אצית הספה ושםען. ושמעת דקמרי שהרי ירדו חים שאולה. כל תלין יומין כל ראשיך. בקהלת שמהפכין אותו ברי שתתבישל:

בלועי דCKERת, בריאותה במדרש (במפרר רפה פרשה יה; ירושלמי סנתריו פרק חלק): 'קרח מין היה, הינו בחינת העבודת אלילים, מינות. וחוזאי תרי בזעי דהוי נפיק מנינו קטרא.

הינו בוחינת החרוז-אף שגורמים במינות, כאמור חכמיינו, זכרונם לברכה: 'כל זמן שעבודת אללים בעולם, חרוז-אף בעולם' /ותרי בועי/, זה בוחנות תרי נקי הארץ, שיוציא מיהם העשן, במו שכתבו (תהלים י"ח): "עליה עשן באפו": וشكיל גבבא דעתך וא בוחנת עמר בג"ל, ומשיח בmia זה בוחנת שעורים, בוחנת אסתיר ברוח-הקדש, שהוא בוחנת רגלוין בג"ל. כי הרגלוין הם אפיקי מים, כי הם בוחנת ערבי נחל, כאמור חכמיינו, זכרונם לברכה (פסה נ): רגלווי רבריש אנון ערבי לה; ערבי זה בוחנת ערבי נחל, אפיקי מים, ההנו בוחנת מזרחי ואSTER, בוחנת ידים ורגלים, בוחנת המחתת פפ ורקיון בג"ל:

ואנחתה בראשית ררמלה - רמה דא רוח מ"מ, שהוא מאربع רוחות בא רוחות, כי המ"מ היא ארבע רוחות, שהיא בוחנת רוח האידיק הנשב בבדין ורגלוין בג"ל; וראש הרמה הוא האידיק, כי ממנה תוכאות הרוחות, במו שכתבו: "איש אשר רוח בו" בג"ל. ואפקינחו ואחרך אחורי - אחרכ לשון חיים ואריכות ימים, כאמור חכמיינו, זכרונם לברכה (עורビין נ): לא יחרך רמיה צידו' לא יחייה ולא יאריך, והינו: 'יאחרך אחורי', לשון חיים ואריכת ימים; כי עליך בטול הגאות, ההנו העבודה ורה, עליך ריזה החכמה על תקינה בג"ל, ועליך חכמה יchia ויארך ימים, במו שכתבו (קהלת ז): "החכמה תחיה" וכו':

אמר לי: אצית להו ושמעת אמרין: משה ותורתו אמת
 - שהן מודין על האמת; כי בשמתקרב את עצמו
 לצדיקים כדי לקבל מהם הרוח כנ"ל, ועל יידיו נשבר הגאווה
 והעכוזה ורה, ואו מכירין אפילו אלו שהם מסתרא דמותא את
 פרלת הבoria יתברך שמו כנ"ל: ואמר לי: כל תלתין יומין
 מהדרא להו גיהנים להכא ואמרי הבי: משה ותורתו אמת
 פירש רבינו שמואל: בכל ראש השנה. כי כל דבר יש לו
 שרש, ושרש התשובה הוא ראש השנה, כי בראש השנה אמר
 הקדוש ברוך הוא: הביאו עלי בפירה, במו שדרשו רפויינו,
 זכרונם לברכה (שבועות ט), וזה בבחינת תשובה, והתשובה הזאת
 נשתלשה בכל הנברים בראש השנה, ובשביל זה גם קrho
 ועדתו מברחים לאיזה חרטה בראש השנה; אבל התשובה אינה
 מועיל להם, כי עקר התשובה היא רק בעולם הזה, כי מי
 שטרח בערב שבת וכו' (עבדה זה ג); ונמצא בודאי לא נפטרין
 בה ההודאה שהן מתחרtiny ומודין גיהנים, ועל כן
 מהדרא להו גיהנים להכא, כי אין נפטרין בזה. ואף על פי כן
 אין גיהנים בראש השנה כמו בשאר ימים (זהר פרימה קג),
 וגיהנים של ראש השנה אינם אלא חרטה, שמתחרטים
 ומודים ומתבישין, זה בעצם גיהנים שליהם. וזה דעתך:
 מהדרא להו גיהנים להכא, דהינו מה שמהדרא להו להכא,
 שחורים ומודים, הוא גיהנים שליהם:

וַיְזִהְבָּה פָּרֹישׁ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְעֵינֵיכֶם תְּשִׁים לְפָנֵיכֶם כִּי
אַתֶּתֶם בְּמִכְלָהָא: אֲשֶׁר תְּשִׁים לְפָנֵיכֶם הַשְׁוֹא אֲשֶׁר לְאִישׁ
לְכָל דִּינִים שְׁבָתוֹרָה; פָּרֹישׁ, לְכָל דִּינִים שְׁבָתוֹרָה שְׁצַרְיךָ
לְהַמְתִּיקָם, צַרְיךָ לְהַשּׂוֹת, הַנּוּ לִיחָר, קְדֻשָּׁא־בְּרוּךְ הוּא
וַשְׁכִּינָתָה, שַׁהְוָא בְּחִינָת אֲשֶׁר וְאִישׁ, בְּחִינָת מְרֻבָּבִי וְאַסְתָּרָה:
וַיְזִהְבָּה פָּרֹישׁ וַיֹּאמֶר 'בֶּל מָקוֹם שְׁגָאָמֵר וְאֶלְהָ, מוֹסִיף עַל
הַרְאָשׁוֹנוֹם' (בראשית ר'ה, מה פרשה 6), בְּחִינָת תּוֹסֶף וּרְבוּי,
בְּחִינָת גָּאוֹה, עֲבוֹדָה זָרָה, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (דברים 2): "לֹא מְרַבְּכֶם
חַשֵּׁק הַיּוֹם, שְׁפָרוֹשׁוּ גָּאוֹה. וַיְזִהְבָּה בְּחִינָת: 'מוֹסִיף עַל הַרְאָשׁוֹנוֹם,'
שַׁהְוָא בְּחִינָת הַמְּנוּעָמֵלָק, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (במִקְרָב כ'}): "רְאִישָׁת גּוֹים
עַמְּלָק", וְתַקְנוּ: הַמְשֻׁפְטִים, בְּחִינָת רֹוח, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (ישעיה
כח): "וְלֹרֶוחַ מְשֻׁפְט וּבָנוּ מִשְׁבִּיבִי מִלְחָמָה", כִּי עַל־יְהִי הָרוּחַ
נִתְהַקֵּן הַגָּאוֹה וְהַעֲבֹודָה אֲלִילִים בְּגַנְּל. וּעַל־יְהִי־זָהָה: אֲשֶׁר תְּשִׁים
לְפָנֵיכֶם, הַנּוּ הַשְׁוֹא אֲשֶׁר לְאִישׁ לְכָל דִּינִים שְׁבָתוֹרָה, הַנּוּ
בְּחִינָת הַמְתִּיקָת הַדִּינִים, כִּי 'בֶּל זָמָן שִׁישׁ עֲבֹודָה אֲלִילִים בְּעוֹלָם,
חֲרוֹזֵן־אָפָּה וְדִינִים בְּעוֹלָם'; וּעַל־יְהִי הָרוּחַ הַגְּל נִתְחַדֵּר קְרָשָׁא־
בְּרוּךְ־הָוּא וַשְׁכִּינָתָה וּנְמַתְּקוֹן הַדִּינִים, וּנְסַתְּלַק חֲרוֹזֵן־אָפָּה מִן
הַעוֹלָם:

וְהַגָּה, בֶּל הַדִּבְרִים אֵלֶיךָ, שְׁעַל־יְהִי הַצְדִּיק, שַׁהְוָא בְּחִינָת
הָרוּחַ, אַתְּעַבֵּר אֶל אַחֲרָה, כְּפִירּוֹת, וּעַל־יְהִי הָרוּחַ בְּאַיִם
רְקוּדִין וְהַמְּחַאת כֶּפֶת, כִּי עַל־יְהִי הַצְדִּיק שַׁהְוָא בְּחִינָת הָרוּחַ

נִתְעַלּוּ הָרְגִילִין, וַיִּתְגַּלֵּה֙ הָאֶרֶת הַידִים, וַיִּתְرַבֵּה֙ הָאָמֹנוֹת, כִּמְבָאֵר
לִמְעָלָה. וְעַל בָּן בְּתִיב בְּיוֹסֶף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצָּדִיק (בראשית מ"א):
"וּבְלֹעֲדֵךְ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת דָּו וְאֶת רָגְלוֹ", פִּי בְּלֹעֲדֵי בְּחִינַת
יֹסֶף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצָּדִיק, אֵי אָפָשָׁר לְהַעֲלוֹת וְלַחֲרִים הַידִים
וְהָרְגִילִים כְּנָ"ל:

וְהִנֵּה, מִכֶּל הַבְּרִים אַתָּה שׁוֹמֵעַ, שְׁנִגְלָה הָוָא בְּחִינַת יָדִים,
וְנִסְתַּר הָוָא בְּחִינַת רָגְלִין, בְּחִינַת מְרַדְבִּי וְאָסְטָרָן; וְאֶת
שְׁנִסְתַּר הָוָא לִמְעָלָה מְנֻגָּלָה, עַם כֵּל זֶה הַתְּגִלוֹת הַנְּגָלָה הָוָא
בָּמֶקְומָן גָּבוֹהַ, דְּהִינוּ הַידִים, וְהַנִּסְתַּר בָּרְגִילִין, שֶׁהָיָה לִמְטָה מִזְדִּים.
וְהַעֲלֵן עַמְקָה, אֲך֒ הָוָא עֲנֵנִי שְׁבַתּוֹב בְּזֹהָר, תְּנָאִים בְּשֹׁקוֹן
וְאָמוֹרָאִים בְּדִין. וְאֶת שְׁהַתְּגִנָּאִים לִמְעָלָה מְאָמוֹרָאִים, מִכֶּל מֶקְומָן
הָם בָּמֶקְומָן שֶׁהָוָא לִמְטָה מֶמֶקְומָן הָאָמוֹרָאִים, וְכֵן נְבִיאִים
וְכַתוּבִים, וְכֵרֶב מִבָּאֵר עַל זֶה תְּרוּזָן:

עוֹד רָאָה זֶה מִצְאָתוֹ מִפְתַּבְּחֵיד וּבְנוֹגָה, וְלֹא, בְּעַצְמָוֹן מְעַנֵּן הַתוֹרָה תְּעֵלָה, וְחוֹתָם:
וְאֶלָּה הַמְשֻׁפְטִים אֲשֶׁר תְּשִׂים וּבָוֹ. גַּאות מִזְדַּעַת זֹאת בְּכָל
הָאָרֶץ שֶׁהָיָה מִדָּה מְגַנֵּה וְצִירָה לְבָרָח מִמְּנָה, אֲכָל יִשְׁ
בְּנֵי-אָדָם שְׁרוֹדָפִים אַחֲרֵיכֶם וּרְזִים לְמַלְךָ וְלַהֲנִיגָה אֶת הָעוֹלָם,
וְאוֹמְרִים שִׁישׁ לְאָל יְהִם לְעַשּׂוֹת פְּרִיזּוֹנֹת וְלַהֲתִפְלֵל תְּפִלּוֹת;
וְעַלְיָהֶם נִאמֵר: "הַשֵּׁב אִשְׁתָּה הָאִישׁ כִּי נְבִיא הוּא וַיַּתְפִּלֵּל בָּעֵד
וְחוֹיה". כִּי זֶה יְדִיעָה שְׁהַקְדוֹשׁ־בָּרוֹקִי־הָוָא [חִסְרָה], וְכֵה צִירָה לְוֹמֶר:
שְׁהַקְדוֹשׁ־בָּרוֹקִי־הָוָא מִתְאֹוָה לַתְּפִלָּתָן שֶׁל צְדִיקִים, וְצִירָה לְלַיְקָה
אֲצָלָם שִׁיתְפִּלְלוּ עַלְיוֹן עַלְיָהֶם. אֲכָל בְּעַלְיָאָה אֵין הַוּלָכִים אֶל

צדיקים לבקשים שיתפללו עליהם, וגם אין מנהיים שאר בני-אדם שילכו אצל הצדיקים שיתפללו עליהם, כי אמרו אלו בעלי-גאותה, שגם הם הצדיקים וכי יכולים להחתפלל, ואין צדיק הארץ יותר מהם. ובזה הם נקראים בשם אבימלך אבי לשון רצון, כמו "ילא אבה ה' אלקייך" וכו':

יא

אני ה' הוא שמי וככוזי לאחר לא אתן ותחלתי לפסילים (ישעיה מ"ב):

א כי יש יהודה עלאה ויהודא תתאה, הינו: שמע ישראל, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (ויה בראשית יח), וכל אחד מישראל צריך שישיח נעשה זאת על-ידו, על-ידייזה יכול לבוא לתובנות התורה לעמיקה; כי מי שהוא במדרנה פחוותה, הוא עדין רחוק מtabנות התורה, רק על-ידי אמצעות הרבוּר יכול לבוא לתובנות התורה לעמיקה, הינו על-ידי שהוא מרבר בהתורה בדברורים, כמו שכתוב (משלי ד): "בי חים הם למוציאיהם" 'למושיעיהם בפה' (כמו שאמרו חכמיינו, זרונים לברכה, ערוני נ), מאייר לו הרבוּר בכל המקומות שאריך לעשות תשובה, כמו שאמרו רבותינו, זרונים לברכה (רכות כב): 'פתח פיך ויארו דבריך' ובכל פעם ופעם, על-ידי כל תשובה ותשובה, הוא הולך ממדרנה למדרנה, עד שיוציא ממדרנה פחוותה ובא לתובנות התורה לעמיקה. וזה ששאלו יוחנן ומمرا למשה

(מחלוקת פה): 'תְּבִנָה אַתָּה מִבְנִים לְעֹפֶרִים? הַשִּׁיב לָהֶם: אָמֵרִי אֲנָשִׁי, לִמְתָא יְרָקָא, יְרָקָא שְׂקָלֶל.' ('תְּבִנָה' - זה בוחנת תְּבִנָה, במו שְׁפַתּוֹב (משל b): "תְּבִנָה תְּגִזְגָּז", שהם היבינו שְׁמָשָׂה רֹצֶחֶת לְהַכְנִים תְּבִנּוֹת הַתּוֹרָה בִּישָׂרָאֵל, וְעַל כֵּן שָׁאלָג, כי בָּזְמָן שְׁאַזְן יִשְׂרָאֵל עֹשֶׂין רְצָוָנוֹ שֶׁל מִקְומָם הִם מִשְׁולִים לְעֹפֶר (עיין מנילה ט) ואיך יוכל להביעם לְמִדְרָגָה גְּבוֹהָה, לְתְבִנּוֹת הַתּוֹרָה? וזה: 'תְּבִנָה' - לְשׁוֹן תְּבִנּוֹת הַתּוֹרָה, 'אַתָּה מִבְנִים לְעֹפֶרִים' - זה בוחנת עֹפֶר, הינו מִדְרָגָה פְּחוֹתָה הַשִּׁיב לָהֶם: אָמֵרִי אֲנָשִׁי, הינו עַל-יְדֵי האמירות, עַל-יְדֵי הַדְבָּר שֶׁל אִישׁ הַיִשְׂרָאֵל, הוּא מַאֲיד לוֹ לְכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁאַזְרִיךְ לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָה וזה: 'לִמְתָא יְרָקָא' - לְמִקְומָות שְׁאַזְרִיךְ לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָה יְרָקָא' - הוא בוחנת תְּשִׁיבָה, במו שָׁאמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבָה פרשה טט): "וַיַּרְא אֶת חַנִּיכּוֹ" - אוֹרֵיקָן בְּפִרְשָׁת שׁוֹפְטִים, הינו שְׁזִירָם לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָה, כי בְּפִרְשָׁת שׁוֹפְטִים נָאֵם על תְּשִׁיבָה: "מֵהָאִישׁ הַיְרָא וַרְךׁ הַלְּבָב" - 'הַיְרָא מִעֲבָרוֹת שְׁבִידָו' (כמו שאמרו חכמיינו, זכרונם לברכה, סוף טט) (ועיין בהקורתה תיקונים יתק מסטרוא דאימא דאייהו תשובה קו יוק) וזהו: 'אָמֵרִי אֲנָשִׁי, לִמְתָא יְרָקָא', הינו עַל-יְדֵי האמירות והדבור של איש הַיִשְׂרָאֵל, 'לִמְתָא יְרָקָא' - לְמִקְומָות שְׁאַזְרִיךְ לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָה יָאֵר לוֹ הַדְבָּר, שְׁיוֹכֵל לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָה וזה: 'יְרָקָא שְׂקָל' - בוחנת תְּשִׁובָת הַמְּשָׁקֵל, שהדבור יָאֵר לוֹ שְׁיוֹכֵל לְעַשּׂוֹת תְּשִׁיבָת הַמְּשָׁקֵל מפשש:

ב אֲךָ לְדֹבָר שִׁיאַר לוֹ אֵי אָפֵּשֶׂר לְזִופּוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי בָּבּוֹד,
 הַיּוֹנָה שִׁירָאָה שִׁיחָה בְּבּוֹד הַשֵּׁם יַתְּפַרְּקֶה בְּשִׁלְמוֹת, שִׁיחָה
 בְּבּוֹד לֹאֵין נָגֵר בְּבּוֹד הַשֵּׁם יַתְּפַרְּקֶה, הַיּוֹנָה עַל־יְדֵי עֲנוֹה וְקַטְנוֹת.
 כִּי עַקְרָב בְּחִינַת הַדְּבָרָה הוּא מִבּוֹד, בָּמוֹ שְׁפַתּוֹב (תְּהִלִּים כ"ד): "מֵי
 הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבּוֹד", הַיּוֹנָה מְלֻכּוֹת פָּה (תקוֹן) בְּהַקְרָמה שְׁנִי, פָּתָח
 אֶלְיוֹן) כִּי בְּשִׁחְתּוֹרָה בָּאָה לְתוֹךְ דְּבָרִים פָּגָנוּמִים לְפָה פָּגָנוּם, לֹא
 דִי שָׁאַיִן דְּבוּרִי הַתּוֹרָה מְאַיִרִים לוֹ כִּי אִם גַּם הַתּוֹרָה עַצְמָה
 נְתַגְנִשָּׁם וּנְתַחַשֶּׁךְ שֵׁם מִפְיוֹן, בָּמוֹ שְׁפַתּוֹב (יח'שׁ א): "לֹא יִמּוֹשֵׁךְ
 סְפִּרְתּוֹרָה הַזֹּהָה מִפְּיךָ", בְּחִינַת "וַיִּמְשֵׁךְ חַשְׁךָ" (שְׁמוֹת י), הַיּוֹנָה
 שֶׁלֹּא יְתַגְנִשָּׁמוֹ וּיְתַחַשֶּׁכְוּ מִפְּיךָ, כִּי עַל־יְדֵי שָׁאַיִן מִשְׁגַּחֲיוֹן שִׁיחָה
 בְּבּוֹד הַשֵּׁם יַתְּפַרְּקֶה בְּשִׁלְמוֹת הַיּוֹנָה עַל־יְדֵי גַּדְלוֹת, עַל־יְדֵיָה אֵין
 יָכוֹלֵן לְפָתָח פָּה, בְּבִחְנַת (תְּהִלִּים י"ז): "סְגָרוּ פִּימּוֹ דְּבָרוֹ בְּגָאוֹת";
 בְּמַעַשָּׂה דָּלָיִן בֶּר סִיסָּא, שַׁהְעַלְוָהוּ לְבִימָה, וּמְפָתָר רַוחַן עַלְיוֹן, וְלֹא
 אָנִיבּוֹן (ירושלָמי יבמ'ות פרק יב) כִּי עַל־יְדֵי הַגָּאוֹת, הוּא בְּחִינַת עַבּוֹדָת
 אֱלִילִים (ס'טה ד) וּבְעַבּוֹדָת אֱלִילִים בְּתִיבָּה: "פְּסִילִי אֱלֹהִים
 תִּשְׁרְפֵּן בְּאַשׁ" (דברים ז), יָכַל הָעוֹמֵד לְשַׁרְף בְּשַׁרוֹף דָמִי, וּבְתוּתִי
 מִכְתַּת שְׁעוֹרָה, כְּמוֹבָא בְּגַמְרָא (ראשית השנה כה) לְעַנְנִין שׁוֹפֵר שֶׁל
 עַבּוֹדָת אֱלִילִים; וּבֵין שִׁמְכַת בְּתִית שְׁעוֹרָה, אֵין לוֹ כָּלִי הַדְּבָרָה
 לְדֹבָר עַמְּרָם אֲךָ בְּשָׁהָוָה נָזְהָר וּשְׁוֹמֵר בְּבּוֹד ה' שִׁיחָה בְּשִׁלְמוֹת,
 שָׁהָוָה נְבֹהָה בְּעַנְיוֹן נְמֹאָם, עַל־יְדֵיָה יָכַל לְדֹבָר דְּבָרִים
 הַמְּאַיִרִים, בְּבִחְנַת (יח'קאל מ"ג): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְבּוֹדוֹ", וְהָם
 מְאַיִרִים לוֹ לְהַשּׁוֹבָה, וּבָכָל לְבּוֹא לְתַבּוֹנוֹת הַתּוֹרָה לְעַמְקָה בְּגַל:

ג. **וכבוד בשלמות**, אין כי אם על ידי וא"ו שמשיך לתוכה,
כי بلا וא"ו נשאר בלבד פה (שםות ד), ועל ידי וא"ו
הוא בבחינת (תהלים ל): "כבוד ולא ידם"; כי כל מקום שנאמר
וא"ו, הוא מוסף (פסחים ה), הינו בבחינת תוכפות קדשה, הינו
שミニת הברית, כאמור חכמיינו, זכרונם לברכה: 'כל מקום
שאתה מוצא גדר ערות, אתה מוצא קדשה' (יקרא רבא כ"ה, הובא
ברישׁו), כי זה תלוי בזיה, גאות ונאוף, כמו שאמרו חכמיינו ז"ל
(ספה ד): על פסוק (משל ו): "וַיָּשֶׂת אִישׁ נֶפֶשׁ יְקֻרָה תָּצֹד" ועל
בן ברית מכנה בשם שדי, כמו שכתוב בראשית לה': "אֵנִי אֶל
שדי פָּרָה וּרְבָה", כי שדי הוא בבחינת שיש די באקלותי לכל
בריה' (כמובא בפרק"י לך לך ז) וכשהינו שומר הברית, הינו על ידי
יאות, הוא עוזה לעצמו עכotta אלילים, הוא מראה שאין די
לו באקלותו, עד שצורך עכotta אלילים, ועל בן פוגם בשדי,
יש יש די באקלותו לכל בריה; וכשהשומר הברית, הוא זוכה לאור
המPAIR לו לחשובה בג"ל:

ד. **ואור** זה הוא בבחינת טל אורות (שעה כו) הפלולים בו"ו
של כבוד, בבחינת (איוב ל"ג): "חן כל אלה יפעל אל
פעמים שלוש עם גבר" /פעמים שלוש/ הם בבחינת טל אורות
של ملي שלוש אותיות ראשונות (פרוש, כי שלוש אותיות
ראשונות של שם היה במלוי אלףיהם בגימטריא ט"ל, והם
בחינת טל אורות, והם כלולים בהו"ו של השם) (עין וזה תצא
רפ:) 'עם גבר' - שהם כלולים בברית, כי איש גבורתו (ען ב"ט

פ"ד): וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא בְּרִית בְּעוֹ (פקון לא) - בָּו עַז בָּו תְּקִפָּא. אבל בשאיינו שומר הברית, הוא מקלקל הטעיל אורות וממשיך על עצמו על הפרנסה, הינו ט"ל מלאכות, פMOV בא בזהר (ח"ד ר) מאן דורך פרוריין דנהמא, עניות רדייף אברחה, כל' שבון מאן דורך פרוריין דמיחא' וזה: בָּו עַז, בָּו כָּלֹל שְׁנִי הַבְּחִינָות, הינו ל"ט אורות - מי שישומר הברית, ול"ט מלאכות - מי שפוגם בָּו; כי עז עם הכויל שתי פעמים טל:

זה: "משבן משבן" (שמות לה) שני פעמים שני פעמים ל"ט, כי ל"ט מלאכות גמרין ממשבן (כמו שאמרו ח"ל שפת מט): וכי שישומר את בריתו, אף-על-פי שהוא עוזה היל"ט מלאכות - הם בבחינת מלאכת המשבן, הינו משבן בברנית, בבחינת ל"ט אורות; אה מי שפוגם בברית, המלאכות שלו הם בבחינת משבן בחרבנית, בבחינת ל"ט מליקות (בחקנות התקנים ובתקון מה), בבחינת (דברים כ"ה): "ארבעים יפנו ולא יוסף", הינו בבחינת פגם הברית, שהוא בבחינת תוספות פג"ל:

ה ושמירת הברית יש בו שני בוחנות: יש מי שזונו בששת ימי החול, ואף-על-פי כן הוא שומר את בריתו על-פי התורה, שאינו יוצא מדינית התורה; ויש מי שהוא שומר הברית, שזונו משפט לשבת, והוא בבחינת יהודא עלאה וייחודה תחתה וזה בבחינת שדי של שבת, שאמר לעולמו ר' (בראשית זרבה מיו, תנייה יב) שצמצם את עצמו מכל המלאכות וזה בבחינת יהודא עלאה. ויש בבחינת שדי של חל, שגם בחל יש צמצומים

מִמְלָאכָה לְחֶבְרָתָה, וַיְהֵי בְּחִינַת מַט"ט, שְׁשָׁלְטָנוֹתָה שְׁשָׁת יָמִי הַחֲלָל, בְּחִינַת שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה (פָּמוּבָא בְּאַחֲרַ הַקְּדוּשָׁ וּבְתְּקוּזָׁ) בְּהַקְּרָמָה וּבְתְּיִיָּה) וּבְכְתָבִי הַאֲרִיזָׁן^ל) שְׁשָׁמוֹ בְּשָׁם רְבָבָו, כִּמוֹ שְׁפָטוֹב (שְׁמוֹת כ"ג): כִּי שְׁמֵי בְּקָרְבָו (פָּמוּבָא גְּפִירְשִׁי שָׁם); וַיְהֵי בְּחִינַת יְחֻדָּא תְּתָאָה, הַינּוּ שְׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הָוּא מְלַבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בַּמַּט"ט בְּשְׁשָׁת יָמִי

הַחֲלָל וּמִנְהָגָה הַעוֹלָם עַל-יָדָו:

וַיְהֵי בְּחִינַת הַלְּכָה וּקְפָלָה: קְפָלָה הִיא בְּחִינַת (הַחְלִים כ"ט): "הַשְׁתַּחַוו לְהָ" בְּהַרְחָת קְרָשׁ" רַאשִׁיתְבוֹת קְפָלָה; וְהַלְּכָה הִיא בְּחִינַת (שָׁם ק): "הַרְיעָו לְהָ" כֹּל הָאָרֶץ" רַאשִׁיתְבוֹת הַלְּכָה, בְּפָמוּבָא בְּפִינּוֹת" הַשְׁתַּחַוו לְהָ" בְּהַרְחָת קְרָשׁ" וַיְהֵי בְּחִינַת יְחֻדָּא עַל-אָה, הַינּוּ זָוֶג שֶׁל שְׁבָת, וַיְהֵי בְּחִינַת בְּרִית עַל-אָה, שָׁשֶׁם עֲקָר הַהְשְׁתַּחַווָה, בְּבִחְנִית (בְּרָאשִׁית מ"ב): "וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיְשַׁתְּחַוו לּוּ", וְהָוָא בְּחִינַת תְּדִרְתָּת קְרָשׁ, בְּבִחְנִית (בְּבָרִים ל"ג): "בְּכָור שָׂוָרוּ הָהָר לוּ" "הַרְיעָו לְהָ" כֹּל הָאָרֶץ" וַיְהֵי בְּחִינַת יְחֻדָּא תְּתָאָה, הַינּוּ זָוֶג שֶׁל חָל, שַׁהְוָא בְּבִחְנִית מַט"ט, שְׁשָׁלְטָנוֹתָה שְׁשָׁת יָמִי הַחֲלָל, שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. וַיְהֵי "הַרְיעָו" (לְשׁוֹן תְּרוּשָׁה וּמְרָה), בְּבִחְנִית (יְשֻׁעָה כ"ד): "מִבְּנֵי הָאָרֶץ וּמְרָת שְׁמַעַנּוּ", כִּי מַט"ט הוּא בְּבִחְנִית בְּנָفָה, לְשׁוֹן "וְלֹא יִפְנַּף עוֹד מַזְרִיךְ" (שָׁם ל), כִּי בָו מְתַלְבֵשׁ הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הָוּא בְּשְׁשָׁת יָמִי הַחֲלָל בִּידָוּן:

וַיְהֵי בְּחִינַת רְיוֹן, וּרְיוֹן דְּרוֹין: רְיוֹן הָוָא בְּחִינַת הַלְּכָה, רְיוֹן דְּרוֹין הָוָא בְּחִינַת קְפָלָה; הַחְלָבָשָׁות הַקְּפָלָה בְּהַלְּכָה הָוָא בְּחִינַת הַנְּגָהָת הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הָוּא בְּשְׁשָׁת יָמִי הַחֲלָל, שַׁהְוָא

בְּחִינַת יְהוָדָא תְּתַאֲהָה. וַיְהִי בְּחִנַּת: (סימן ה'פסוק מ'בנ' הארץ ח'ג'ל) "צְבֵי לְצִדְקָה רְזִילִי". צְבֵי לְצִדְקָה/הִנּוּ בְּחִינַת קְרֻשָׁת הַזּוֹוג, יִשְׁבַּו שְׁנֵי רְזִין, הִנּוּ יְהוָדָא עַלְאהָ וַיְהוָדָא תְּתַאֲהָה, שֶׁהָם בְּחִינַת הַלְּכָה וְקִבְּלָה, בְּחִינַת רְזִין וַרְזִין דְּרַזִּין:

וַיְהִי שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ, וְכָרְוָנוּ לְבָרְכָה (ח'לו'ן ס'): "יְהִי כְּבָד ה' לְעוֹלָם", שֶׁר הַעוֹלָם אָמְרוּ. בְּשָׁעָה שָׁאַמְרָה הַקְּדוּשָׁ-בָּרוֹךְ הַוָּא לְאַלְנוֹת: לְמִינְהָה, נְשָׂאוּ דְשָׂאִים קְלִזְחָמָר בְּעַצְמָן: מַה אַלְנוֹת, שֶׁהָם גְּבוּהִים וְאַינְם תְּכוּפִים, אָמַר הַקְּדוּשָׁ-בָּרוֹךְ הַוָּא לְמִינְהָה, כֹּל שְׁבַּן אָנָּן, שָׁאַנוּ קְטָנִים וְתְכוּפִים, שְׁצָרִיכִים לְצֵאת לְמִינְהָה. פָּתָח שֶׁר הַעוֹלָם וְאָמַר: "יְהִי כְּבָד ה' לְעוֹלָם". כִּי בְּאַמְתָּה גַּם הַגְּדוֹלִים, שְׁזַוְּנוּן אַינְם תְּכוּפִים, רַק מִשְׁבָּת לְשִׁבְתָּה, גַּם לְהָם הַוּדָהָה הַתּוֹרָה עַל שְׁמִירַת הַבְּרִית, שִׁשְׁמָרוּ אֹתְׁהָ עַצְמָן, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת ל'א): "וַיִּשְׁמַרְוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁבְתָּה" רָאשִׁי הַבּוֹתָה בְּאָהָה, בְּמוֹבָא בְּבּוֹנוֹת; הִנּוּ אַפִּיעַלְפִּי שְׁזַוְּנוּן הַוָּא רַק מִשְׁבָּת לְשִׁבְתָּה, אַפִּיעַלְפִּיבְּנָן צָרִיךְ שְׁמִירַה גְּדוֹלה, בְּחִינַת וְשִׁמְרַת וְכוֹן; כֹּל שְׁבַּן הַקְּטָנִים, שֶׁהָם בְּחִינַת דְשָׂאיִן, שְׁזַוְּנוּן תְּכוּפִים, גַּם בְּשִׁשְׁתָּה יְמִי הַחֹל, מִכֹּל שְׁבַּן שְׁצָרִיכִים שְׁמִירַה גְּדוֹלה לְשִׁמְרַת אֹתְׁהָ בְּרִיתָם, שִׁשְׁמָרוּ אֹתְׁהָ עַצְמָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה, בְּבְחִינַת: לְמִינְהָם. מִיד כִּשְׁשַׁמֵּע שֶׁר הַעוֹלָם שַׁהְוָא מַט"ט, שְׁשַׁלְטָנוֹתָה שִׁשְׁתָּה יְמִי הַחֹל, בְּחִינַת דְשָׂאים, בְּחִינַת יְהוָדָא תְּתַאֲהָה; פָּתָח וְאָמַר: "יְהִי כְּבָד ה'" - כְּבָד דִּיקָא, כִּי עַל-יְהִי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשַׁנִּי כְּבָד ה'" - כְּבָד דִּיקָא, כִּי עַל-יְהִי שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּשַׁנִּי הַבְּחִינַות ח'ג'ל, הַכְּבָד בְּשִׁלְמוֹת כְּגַל:

נמצא, שעלי ידי שמירת הברית בשני הבדיקות הנ"ל, שהוא בבחינת יהודא עלאה וחזרה תחתה, הינו מאילנות ודרשאים, גודלים וקטנים, זוג של שבת זוג של חול, בבחינת הולכה וקבלה, ריוין וריזן דריין, או הבוד בשלמות הנ"ל; ועל ידי הבוד זכה לדבור המפואר, ועל ידי הדבור יכול לבוא

לחובגות התורה לעמקה הנ"ל:

זה שאמר רפה בר פרידנה: פעם אחת היינו נסעים בספינה, וראיתי את אותה ציפור, שהיתה עומדת עד קרטוליה במים, וראשה ברקיע. ואמרנו: אין מים, ורצינו לרדת לנין נשנו. יצאת בת קול ואמרה לנו: אל תרדו לכאן, שנפל כאן גרון לנגר והשבע שנים, ועדין לא הגע לקרקעית. ולא משומט לארעה. ולא משומט דנפישא מיא, אלא משומט דנדיפא מיא אמר רב אשין: זיו שדי היא, שכותב: "זיו שדי עמדרי".

וمنא חדא חוי אוילין בספינטה, וחוזאי להאי צפרטה, דהוי קאי עד קרסללה במא, ורישת ברקיע, ואמרין: לית מיא, ובעינן לימות לאקווי נפשין. נפק ברת-יקלא ואמר לנו: לא תהוטו להבא, דנפלא לה חצינה לבר נגרא הכא הוא שבע שנים, ולא מיטי לארעה. ולא משומט דנפישא מיא, אלא משומט דנדיפא מיא אמר רב אשין: הא, זיו שדי הוא, דבתייב:

"זיו שדי עמדרי":

רש"ב"ם: וְחוּנוּ לְהָא צִפְרַתָּא כו' הֲכִי גָּרְסִין וְאָמְרֵינוּ לְבָא מֵאַתְּנַעַם סְבּוֹרַן שָׁאַתְּנַעַם עַמְקָוִין הַזְּאֵל וְלֹא קָאֵי בְּפִים אֶלָּא עַד קְרָסְוָלָה חַצְיָא גַּרְזָן אוֹ מַעַצָּד: לְכֶד נְעָרָא חַרְשׁ עַצְּים וְלֹא מְשׁוּם דְּעַמְקָא מֵאַתְּלָה שְׁבַע שָׁנִים לֹא הָגַע הַחַצְיָא לְקָרְקָעַ אֶלָּא מְשׁוּם דְּרַדְפִּי מֵאַתְּזָקָה חַרְפּוֹת הַתְּהִרְאָה לֹא הָהָה נְצָלָה עַדְזָן, וְלֹא מִחְמָת הַעֲמָקָה בְּלֹבֶד וּזְיוּ שְׂדֵי עַפְרוֹן רַאשׁוֹ מַגְעָע לְרַקְיעִין:

צִפְרַתָּא זה בְּחִינַת הַדְּבָרָוּ, שֶׁהוּא אַמְצָעִי בֵּין הָאָדָם, שֶׁהוּא נְתַהֲוָה מִפְּנֵין דּוֹכְרִין וּנוֹקְבִּין, וּבֵין הַשָּׁמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּבֻנוֹת הַתּוֹרָה, בְּמוּבָא (וַיָּקָרָא וְרָה ט' וּבְעַרְצָן ט'): עַל מַצְרָע שְׁאַרְיךָ לְהָבִיא שְׁנֵי צְפָרִים: יָבוֹא פְּטַטְיָא וַיַּכְפֵּר עַל פְּטַטְיָא' וְזֹה דְּקָאֵי עַד קְרָסְלָה בְּמֵאַתָּה - כִּי מַאֲחָר שַׁהְדָבָר צְרִיךָ לְהָאֵר לוֹ בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁאַרְיךָ לְעַשׂוֹת שֵׁם תְּשׁוּבָה, הוּא לְפָעָמִים בְּבְחִינַת (רוּה ג): "וְתַגֵּל מְרַגְּלָתוֹ (עַיִן תִּקְוֹן כ"א וְתִקְוֹן ע) וְתַשְּׁבַב" - שַׁהְדָבָר צְרִיךָ לְהָאֵר בְּאָדָם, שֶׁהוּא לְמַטָּה בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה וְעַל פָּנֵין נְקָרָא הַדְּבָרּוֹר צִפְרַתָּא דְּקָאֵי עַד קְרָסְלָה בְּמֵאַתָּה. מֵאַתָּה הוּא בְּחִינַת הָאָדָם, שְׁנַתְהָווָה מִפְּנֵין דּוֹכְרִין וּמִפְּנֵין נְוֹקְבִּין פִּידּוּעַ, וְהַדְּבָרּוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִפְרַתָּא קָאֵי עַד קְרָסְלָה, אַצְלַ הָאָדָם שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה, כִּי לְהָאֵר לוֹ, בְּבְחִינַת וְתַגֵּל מְרַגְּלָתוֹ וּכְזֹבֶן גַּל, וְזֹה דְּקָאֵי עַד קְרָסְלָה בְּמֵאַתָּה כַּגַּל וְאָמְרֵינוּ לִית מֵאַתָּה - הַנּוּ שְׁהַבְּנֵנוּ שָׁאֵי אָפָשׁ לְזֹכּוֹת לְדָבָר אֶלָּא עַל-יְדֵי בְּבֹוד בְּשִׁלְמוֹת, שִׁיחָה הָאָדָם בְּעִינֵינוֹ אֶפְסָם וְאַזְן וְזֹה: לִית מֵאַתָּה - שֶׁהָאָדָם יְחַזֵּק עָצְמוֹ לְאַזְן, וּבְעִינֵנוֹ לְנַחְותִי - לְשׁוֹן שְׁפָלוֹת, הַנּוּ לְהִזְמִין שְׁפָל וּעֲנָנוֹ; אֲךָ שְׁהָיָה לְאַקְוּרִי נְפָשָׁין - לְשׁוֹן (ישׁועה יג): "אַזְקִיר אַנְוֹשׁ מִפּוֹ", הַנּוּ שְׁהָיָה הַעֲנָה בְּשִׁבְיל גָּדְלוֹת, כִּי לְהַתְכִּיבָר וְלְהַתִּיקָר; כִּי מִחְמָת שִׁיּוּדָעַן

గָדֵל בּוֹוי הַגְּדֻלוֹת, עַל בֵּין הֵם עֲנָנוּם, בְּשִׁבֵּיל לְהַתְּפִכֶּר וְלְהַתִּקְרֵר עַל יָדֵי הַעֲנוּה, וְזֹה בְּחִנָּת עֲנָיוֹת שַׁהְוָא תְּכִלֵּת הַגְּדֻלוֹת וְזֹה וּבְעַינֵּנוּ לְנַחּוֹתִי - לְהִזְהִיר שְׁפָלִים וּעֲנָנוּם, לְאַוּקוּרִי נְפִשְׁין - כִּי שְׁעַל-יְדֵיכֶךָ נְהֹיה יְקָרִים וְחַשּׁוּבִים, כִּי הַגְּאוֹה מִבָּהָא מְאָה. נְפָק בְּרִת-קָלָא וְאָמָר, לֹא תְּחַווּ לְהַכָּא - לֹא תְּחַווּ לְהִזְהִיר שְׁפָלִים בְּשִׁבֵּיל זֹה, בְּשִׁבֵּיל לְאַוּקוּרִי נְפִשְׁין, שְׁהַזְּרִים הַבְּתִ-קְוֵל שֶׁלֹּא יְהֹיו עֲנָנוּם בְּשִׁבֵּיל לְהַתִּקְרֵר וְלְהַתְּפִכֶּר, כִּי זֹה עֲנָיוֹת הַיָּא תְּכִלֵּת הַגְּדֻלוֹת. דְּנֶפְלָה חַצִּינָא לְבָרְגָּרָא הָא שְׁבָע שְׁנִין, וְלֹא מְטִיא לְאַרְעָא - שְׁהַבְּתִ-קְוֵל הַזְּדִיעָה לָהֶם שֶׁרֶש הַגְּדֻלוֹת, כִּי שִׁתְּרַחְקֵן עַד קָצָה אַחֲרֹן, וְלֹא יְחֹתוּ לְהַכָּא, שֶׁלֹּא יְהֹיו עֲנָנוּם בְּשִׁבֵּיל גְּדֻלוֹת, בְּמַאֲמָר חַכְמִינוּ, זְכָרוּנָם לְבָרָכה (אַבָּות פַּרְקָד): 'מְאָד מְאָד הַיּוֹ שְׁפָלָרוֹחַ, הַיּוֹ שְׁהַזְׁדִיעָה לָהֶם, שְׁהַגְּדֻלוֹת הַיּוֹ מְגַפְּלוֹת הַהַתְּפִאָרוֹת וְהַגְּאוֹת שֶׁל הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הָא, שַׁהְוָא לְבִישׁוֹ, בְּמוֹ שְׁבָתָהּ (תְּהִלָּם אָז): ה' מֶלֶךְ גִּאותָה לְבָשׁ. דְּנֶפְלָה חַצִּינָא - בְּחִנָּת לְבִושׁ, בְּמוֹ שְׁבָתָהּ (שֶׁם קַבְ"ט): "וְחַצְנוֹ מַעֲפָר. "בָּר גָּרָא-זָה הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הָא, בְּמוֹ שְׁבָתָהּ (שֶׁם קַדְ"ר): "הַמְּקֻרָה בְּמִים עַל-יוֹתִיו", וכַּמְאָמָר (חָלֵין ס): 'אַל-קִיכְם גָּגָר הָא'; מְגַפְּלַת הַלְּבוֹשׁ הַזָּה נְתָהָה הַגְּדֻלוֹת, שַׁהְוָא בְּחִנָּת שְׁבָע בְּתֵי עַבּוֹ'ם, שְׁעַל-יְדֵיכֶךָ גָּלוּ יִשְׂרָאֵל מְאַרְצֵם, בְּמַאֲמָר חַכְמִינוּ, זְכָרוּנָם לְבָרָכה (טָפֵן פָּה): לֹא גָּלוּ יִשְׂרָאֵל עַד שְׁעַבְדוּ בָּה שְׁבָע בְּתֵי עַבּוֹ'ם וּבְשִׁבֵּיל זֹה נִקְרָא עַבּוֹ'ם בְּלִשְׁׂזָן תְּפָאָרָת, בְּמוֹ שְׁבָתָהּ (ישְׁעַיוֹה מ"ד): "בְּתְּפָאָרָת אָדָם לְשָׁבַת בֵּית", כִּי הַעֲבוֹדָה זָהָר, שַׁהְוָא הַגְּדֻלוֹת, הַיּוֹ מְגַפְּלַת

התפארות הָא שְׁבַע שָׁנִין - זה בוחינת הגמלות, שהוא בוחנת שבע בתים עבודה וורה בג"ל. וזהו: ולא מתי לארעא - הינו שעלה ידי העוז הזה עדין לא חורנו לארכצנו, כי על-ידי העוז הזה הוא שהוא הגמלות, שהוא בעבד עבודה וורה, בוחנת שבע בתים עבודה וורה, על-ידייה גלינו מארכצנו בג"ל, ועל-ידייה עדין לא חורנו לארכצנו - הפל על-ידי העוז הזה של הגמלות, שהוא בוחנת עבודה וורה בג"ל (עין תרא"ר פרק ל"א) וזה ולא משום דנפייש מיא - הינו, לא אמר ששביל זה לא מתי לארעא, דהנש שאין יכולן להגיע ולשוב לארכזישראל משום דנפייש מיא, מלחמת שהעפו"ם הם רבים, בוחינת "רבים הגוים האלה" (דברים ז), שהם בוחנת מים רבים (שה"ש ח): **אלא משום דרדיפי מיא** - שהם רודפים אחר הובוד שהוא בוחנת מים, בוחינת "אל הובוד הרעים, ה' על מים רבים" (קהלים כ"ט), על-ידייה אין יכולן להגיע ולהגור לארכזישראל, הינו על-ידי רדיפה הובוד והגמלות, כי עקר אריכת הגמלות שאין יכולן לשוב לארכצנו הוא רק מלחמת עוז הגמלות ורדיפה הובוד בג"ל כל זה הזרעה להם הבתיקול נבל באו הגמלות, כדי שיתרחקו מהגמלות עד קצה אחים בג"ל, ואנו בבוד השם יתברך בשלמות בג"ל, ואנו זוכין לדבר המPAIR, שהוא בוחנת צפרתא בג"ל, בג"ל. אבל איך זוכין לה, לשבר הגמלות והובוד של עצמו לנמרי, ושיהיה בבוד השם יתברך בשלמות הוא על-ידי שמירת הבירות בשתי בוחנות בג"ל, שהם בוחנת יחוֹרָא עלָה ויחוֹרָא פֶתָּאה:

וַיֹּהוּ שֶׁאָמַר רַב אֲשֵׁי: הָאִי זַי שְׂדֵי הוּא - הַנּוּ בְּחִינַת יְהוּדָה עַלְלָה וַיְהוּדָה תְּפִתָּהָה, שֻׁלְּגִידִי יְהוּדָה עַלְלָה וַיְהוּדָה תְּפִתָּהָה, שְׁהָם בְּחִינַת שְׁמִינַת הַבְּרִית בְּשַׁתִּי בְּחִינּוֹת כְּנָ"ל, עַלְיִזְהָה הַכְּבֹוד בְּשְׁלָמוֹת, וַעֲלִיְדִי כְּבֹוד בְּשְׁלָמוֹת זַכְיִן לְצִפְרָתָא, שַׁהְוָא תְּרִבּוֹר, שַׁהְוָא אַמְצִיעִי בֵּין מֵיא לְרַקְיעַ כְּנָ"ל, כִּי זַי הוּא בְּחִינַת יְהוּדָה תְּפִתָּהָה, בְּחִינַת מַטְ"ט, בְּחִינַת מִבְנַף הָאָרֶץ כְּנָ"ל, כִּי אִתָּא בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (בְּרָאשִׁית רַבָּה י"ט, וַיָּקֹרַא רַבָּה כָּכָבָר): 'עוֹפֵף אֶחָד יִשְׁ,' בְּשַׁעַה שְׁמַפְרִישׁ אֵת בְּנֵנוֹ הוּא מַחְשִׁיךְ אֵת הַשְּׁמָשׁ, זַי זַעַם'; וַיֹּהּ בְּחִינַת יְהוּדָה תְּפִתָּהָה, בְּחִינַת מַטְ"ט, בְּחִינַת מִבְנַף הָאָרֶץ, שַׁבּוּ מַתְלָבֵשׁ בְּרִית עַלְלָה, שַׁהְוָא בְּחִינַת הַשְּׁמָשׁ (עַזְן וְהַר שְׁמוֹת נָהָר פְּנָהָם ר"ז) שְׂדֵי - זַה בְּחִינַת יְהוּדָה עַלְלָה כְּנָ"ל:

וַיֹּהּ אָנָי ה' יְהוּדָה עַלְלָה, הוּא שְׁמֵי יְהוּדָה תְּפִתָּהָה; וּכְבֹודִי לְאַחֲרָלָא אַתָּנוּ זַה בְּחִינַת כְּבֹוד בְּשְׁלָמוֹת, וְתַהְלַתִי לְפִסְילִים זַה בְּחִינַת תְּרִבּוֹר, כָּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלָּם קמ"ה): "תְּהִלָּתָה ה' יְדַבֵּר פִי" הַכֵּל כְּנָ"ל:

לְשׁוֹן רַבָּנוּ, וְכָרְנוּ לְכַרְכָּה:

יב

תְּהִלָּה לְדֹוד אַרְוֹמָמָךְ אַלְהִי וּבָו' (תְּהִלָּם קמ"ה):

א' מה שאנו רואים, שֻׁלְּגִידִי הרוב הַלּוּמְדִים חֹלְקִים על הַצְדִיקִים, וְדוֹבְרִים על הַצְדִיק עַתָּק בְּגַנְאָה וּבוֹז, זַה מַכְנִין גַּדוֹל מֵאת הַשֵּׁם יְתִבְרָה. כי יש בְּחִינַת יְעַקְבָּן: יְעַקְבָּן

הוא הצדק המהרש חדשן ראוריתא ולומד תורה לשלמה, וטבו גנוו ושמור וצפין לעתיד, כמו שאמרו רבותינו, וכرونם לברכה: 'למחר לkapל שכרם' (ערוכין כב); ועל שם ששכרו לכטוף, על שם זה נקרא יעקב לשון יעקב וסוף, שכרו לבסוף. ובן הוא תלמיד-חכם, יש"ד יהודי, שתורתו להתייר ולקנתר, ומתלמיד-חכם פוח, נבליה טוביה הימנו (נקרו רביה א, עז פרנזה בלהה):

וזה ידוע, שאינו נקרא תלמיד-חכם אלא על-ידי תורה שבבעל-פה, כי זה שידע ללמד חמש אינו נקרא תלמיד-חכם, אלא זה שהוא בקי בגמרא ופוסקים. וכשהלומד بلا דעת, נקרא לבן, על שם ערמיימות שניכנס בו, ושותיא ורודה את הצדיקים, צדיק עליון וצדיק תחתון, כי שכינתא בין תרני צדיקיא יתבא, כמו שבתו בוגדר (ויצא קמן, וזה ומה): צדיקים ירשו ארץ - צדיקים תרי משמע. ושני צדיקים אלו הם: זה הצדיק שחדר ואות התורה שבבעל-פה, זה הצדיק עליון; הצדיק תחתון, זה שלומד החדושים; תורה שבבעל-פה הינו שכינתא, כמו שבחוב (בפתח אלה): 'מלכות פה, תורה שבבעל-פה קריין לה'. וכשהשכינה הנקרה תורה שבבעל-פה באה בתוך תלמיד-חכם שיד יהודי, זה נקרו גלות השכינה, ואו יש לו פה לדבר על צדיק עתק וכו'. וכשהאדם לומד בקרשיה ובטהרה איזה דין ופסק, שחדר איזה תנא או צדיק אחר, על-ידייה נעשה בוחנת נשיקין. ונשיקין זה בוחנת התבוקות רוחא ברוחא, כי הפסק הזה הוא דברו של התנא, ודבור הוא החיות, כמו שבחוב (בראשית ב): "לנפש חייה", ותרגומו:

לروح מ מלא'. רוח ממלא, הינו הנפש חיה, היא בא מהתורה שבעל-פה, כמו שכתוב שם א: "הוֹצֵא הָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה". נמצא, בשעה שמחידש התנא איזה חדש וمبرיך זה החדש, זה הרبور בעצמו היא בבחינת התורה שבעל-פה שחידש, כי ממש מוצאה, כמו שכתוב: "הוֹצֵא הָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה". נמצא, עכשו בשלומדים את החדש הנה, וכשמנכניין הלמוד והחדש בתוך פה, נמצא שמדובר רוח הצדיק שחידש זה החדש עם רוח ממלא, הינו עם הרבור הלומד זה החדש עכשו. זו את ההתרבכות רוחה ברוחה נקרא נשיקן. נמצא, בשלומדים איזה הלהקה שחידשו התנאים, על-ידייה נתקבק רוח התנא עם רוח הלומר, ודומה באלו נושק את עצמו עם התנא. אבל תלמיד-חכם שיד יהודי, בשלומדר בمرا או פסקידין, עליו חוב (משלי כז): "נעתרות נשיקות שונא", כי התנא אין יכול לסבול רוחו של תלמיד-חכם שיד יהודאי, כי מי יכול לנשק את עצמו עם נבלה, כל שבין שנבלה טובה הימנו: ואפל צדיקים שבר הלו לעולם, וכשאנו לומדים תורתהן, על-ידייה נתקבק רוחם ברוחנו, כמו שאמרו חכמים, זכרונם לברכה (במota א): 'שפתחותיהם דובבות בקביר, וזה על-ידי בבחינת נשיקה':

זה בבחינת: (בראשית כט) ויישק יעקב לרחל, ויישא קלו ויבנה, פריש ראש: "שכפה ברוחה הקדש שאינה נכנסת עמו לקבורה": רחל בבחינת תורה שבעל-פה, שהיא פריחת לפני

גּוֹזֵיָה, שְׁחַבֵּל גּוֹזֵיָן וּפּוֹסְקִין מִמְּנֶה הַלְּכֹות, וְהֵם נְעָשִׂים לְבִישָׁין, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל' כ"ז): "כְּבָשִׂים לְבָוּשָׁךְ", בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעיהו ג): "שְׁמַלָּה לְכָה קָצֵין תְּהִיחָה לְנוּ". בְּשָׁאָדָם בְּשָׁר לְזִימָר תּוֹרַת הַתְּנָא, אֲזִי הַתְּנָא נֹשֶׁק אָזֶתֶה וְהֵוָה נֹשֶׁק הַתְּנָא, וְגָרוּם תְּעֻנָּג גָּדוֹל לְהַתְּ�ָא, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב: "שְׁפָתּוֹתָיו דּוֹבְבָות בְּקָבָר" וכו':

וְזֹה בְּחִינָה: וַיָּשֶׁק יַעֲקֹב הֵוָה הַתְּ�ָא, לְרַחֵל הֵיא הַתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה שְׁחִידָשׁ, שָׁנֹשֶׁק וּדְבַק אֶת רָוחוֹ בָּרוּחַ הַקָּדָשׁ שְׁבָשְׁכִּנָה. וַיַּבְךְ שְׁצָפָה בָּרוּחַ הַקָּדָשׁ שְׁלֹן, שְׁהֽׁזְכִּיא מִפְיוֹ וְהַכְּנִים בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה, וּרְאָה שְׁבָגְלִוָת הַזָּה עַלְפֵי הָרָב הַלְּמָדִים אֵינָם הָגִינוּם; נִמְצָא שְׁעַלְיִידִי לְמִזְרָם שְׁילְמָדו לֹא תְּכַנֵּם רָוחַ הַקָּדָשׁ שְׁלַרְחֵל, שְׁלַתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה, לְקַבּוֹרָה, שָׁאיָן שְׁפָתּוֹתָיו דּוֹבְבָות בְּקָבָר עַלְיִידִי לְמִזְרָם שְׁלַרְשָׁע, וּעַלְיִידִיָה וַיַּבְךְ עַל גְּלוּחוֹ. וְעוֹז, שְׁלַפְעָמִים הַלְּמָדָן אָוֹמֵר אֵיזָה חְדוּשׁ בְּשֵׁם עַצְמָוּ וְלֹא בִּשְׁם הַתְּ�ָא, נִמְצָא שְׁעַלְיִידִיָה אֵינוֹ נְכַנֵּס עִם הַתְּ�ָא לְקַבּוֹרָה, בַּי אֵין אָוֹמֵר בִּשְׁם אָוֹמְרוֹ:

בְּ וְאִם יָקְשָׁה לְדֹךְ: הַלָּא תְּכַפְּ בְּשְׁלֹמֵד הַלְּמָדָן הַחֲדוּשׁ שְׁלַרְחֵיק, הִיא לֹא לְחוֹר בְּתִשְׁוֹבָה, וְאִיךְ מִנְתָּחָה הַתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה אֶת הַלְּמָדָן לִילָך בְּרִשְׁעָתוֹ? תְּשׁוֹבָה עַל זה: וַיְגַד יַעֲקֹב לְרַחֵל בַּי אָחִי אָבִיה הֵוָה וּבַי בְּן רַבְקָה הֵוָה פָּרוֹשׁ: בְּשָׁעָה שְׁהִגֵּיד הַצְּדִיק הַתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה, הָגִיד אָזֶתֶה בְּבִחְנוֹנָת (ה'שׁע' י"ד): "צְדִיקִים יָלְכוּ בָם וּפְשִׁיעִים יְבַשְׁלוּ בָם". וְזֹה: "בַּי אָחִי

אָבִיהָ הוּא" בראיות, בבחינת "ופשעים יפלו בם"; "וְכֵי בַּרְכָּה הוּא" הפשרה, וזה בבחינת "צדיקים ילכו בם": ולא עוד, ותrix ותגר לאביה הינו ואת הבחינה של "ופשעים יפלו בם" בא לו בנקל יותר, כמו שאמרו חכמים, זכרונם לרבה (סוטה כא): 'אני חכמה שבעתי ערמה', כי בשארם לומד תורה, נכנס בו ערמימות. וזה: "וְתַרְץ" באדם שרש ב מהירות ובנקל; ותגר לאביה שהתורה היא מגדת להלמן ערמימות. (זהו ותרץ ותגר לאביה, שהערמימות בא בנקל וב מהירות יותר לאדם, כי הקשה ציריך סייע מלעלא, כמו שאמרו ימא לח עבודה ויה נה): 'הבא לטהר, מסיעין לו', אבל הערמימות פותחין, יש לו פתחים הרבה ובא לו בנקל:

ג' ואם יקשה לך: אם התנא היה צדיק גמור, איך בא זה הדבר, שאומר תורתו שיכול לסבל שני משמעות: משמעות טוב, והינו הצדיקים ילכו בם, ומשמעות להפזה, והינו 'ופשעים יפלו בם'. אבל דעת, שהtnaa היה צדיק גמור, ותורתו ובה מבלי פסלת; ומה שנראה בה משמעות ערמימות, זה, כי כל העולם מקבלים פרנסתם ממשמאלה, כמו שבחוב (טשייל ג): "משמאלה עשר וכבוד" בשבייל זה נפל התנא בשעת אמרת תורתו לאיזה שניא דקה פחות השערה, לבחינת שמאלה, כדי שעלי-ידיו בחינת שמאלה יקבל שפע ופרנסתו לעוזלם, ולהמשיך להם עשר וכבוד, כמו שבחוב: "משמאלה עשר וכבוד"; אבל מצד התנא אין נפלו ועקש. ועל זה ציריך הלמן

ליידע קדם למודו, ששבשה ישושב ללמד, הצדיק שבגניעון צית לקללה, כמו שכתוב (شورהשרים ח): "היושבת בגנים חברים מקשימים לקולד" (וכמיום פוזר לדילך צב): וזה: ויהי בשמי לבנו את שמע יעקב בן אחתו הינו, כשהלמן יודע שמע יעקב, יעקב בן אחתו, בוחנת כשרות, שלמד ואמר זאת התורה בכשרות לשם, יעקב, הינו התנא, צית לקללה. וירץ לקראותו ומתחבק וממשיך לו, הינו שעליידי למודו מתרבק רוח התנא ברוחו, זה בוחנת נשיון, וביבאהו אל ביתו שטביה את רוח התנא לתוכה התורה שלומיד עבשו, כי שם ביתו, כמו שכתוב: "תוציא הארץ נפש חייה": ומספר לבן לשון ספר ואור, שרות התנא מאייר להלמן ומברא לו את הדברים האלה פריש ריש": שלא בא אלא מתוך אנס אחיו, שנטל ממנו ממו. פרוש, שרות התנא מודיע להלמן, שלא בא התנא לבחינה הזאת, שבסבל תורתו משמעות ערימות, אלא מתוך אנס אחיו שנטל ממנו, כדי 'בשם אלה עשר וכבוד', כדי להמשיך להם שפע גשמיות. בשידע הלמן כל זה, אמר לבן: אה עצמי ובשרי אתה, דהינו שיתקשר הלמן עם התנא בחתשרות גדול: וישב עמו הריש ימים ויתישב בדבר עם רוח התנא, אייך לחזור בתשובה, לחדר ימיו שעברו בחשך, בבחינת (תהלים ק"ג): "תתחרש בנסר נעריך". אבל תלמיד-חכם, שיד יהודי, אין רואה כל אלה ואין שומע שמע בראחותו; "זיאמר לו אחוי אתה" שלבן חושב ואומר, שנם התנא לא אמר תורתו אלא

בערמימות, ואין בה שום צד כשרות, וחושב שהוא אחיו בראיות, שכלו ריאות, חם ושלום, ואין רוצה לחור בתשובה, ודובר על צדיק עתק בגאותה ובאו:

ר וְדֹעַ, שָׁוֹה מִכְּנוֹן מֵאַת הַשֵּׁם יְתִיבָּה, שַׁהְקְדוֹשִׁבְרוֹךְ-הָא
מִפְּלִיאָה צָדִיק גָּדוֹל בְּפִיו שֶׁל הַלְּמִדּוֹן; הִנֵּוּ הַלְּמִדּוֹן
דוֹבֵר רְעוֹת עַל הַצָּדִיק, בְּרִי שַׁהְצָדִיק יַקְחֵה הַפּוֹרָה שְׁבָעָלְ-פָּה,
הִנֵּוּ הַשְׁכִּינָה, מְהֻגָּלוֹת שְׁבָפָה הַלְּמִדּוֹן, וּמַעֲלָה אַוְתָּה לְשִׁרְשָׁה
מִפְּרָנֶה לִפְרָנֶה: מִתְחָלָה לְבִחִינָה חֲפֵיךְ, וְאַחֲרִיכְךָ לְבִחִינָה
גִּשְׁוֹק, וְאַחֲרִיכְךָ לְבִחִינָת זָוֶג. בָּמוֹ שְׁפָתָוב (שְׁוִירַתְשִׁירִים ב): "אַנְּיָה
חַבְצָלָת הַשְׁרוֹן" בִּתְחָלָה הִיא יְרָקָה בְּחַבְצָלָת (עַז בָּזָר וַיְהִי רְכָא. אָמָר
קוֹ), בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ (מְגַלָּה ג): "אָסְטָר יְרָקָת הַיּוֹתָה". וְיה בִּחִינָת
חֲבֹוק "וַיְמִין תְּחַבְּקָנִי". בַּי הַשְׁמָה בָּא מִתְלָב, בָּמוֹ שְׁפָתָוב
(תְּהִלָּם ד): "נִתְתָּה שְׁמָה בְּלֵבִי", וְהַלֵּב הוּא בִּינָה, שְׁשָׁם יָיוֹן
הַמִּשְׁמָה, שָׁהְוָא עַלְמָא סְתִימָא, בִּחִינָת (שָׁם קד): "יָיוֹן יִשְׁמָה
לְבָב": וְהַצָּדִיק שְׁנוֹפֵל לְתוֹךְ פָּה הַלְּמִדּוֹן, שַׁהְלִמּוֹן דּוֹבֵר עַלְיוֹן
עַתָּק, וְהָא מִבְּנֵי שָׁאָלוּ הַדְּבָרִים שַׁהְלִמּוֹן דּוֹבֵר עַלְיוֹן הַם צְרוּפִים
מִאַוְתִּיות שְׁבָתָורה שְׁבָעָלְ-פָּה, וּמִבְּנֵי מַאיָּה הַלְּכָות נְעַשָּׂוּ
הַכְּבוֹרִים אַלְוֹן, וּמִקְבֵּל אֹתָם בְּשְׁמָה וּבְאַהֲבָה, בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ
חַכְמִינִיג, זְכָרוֹנִים לְבָרְכָה (שְׁבָתָה פח): 'הַגְּעַלְבִּים וּכְוֹ', שְׁמָחִים
בִּיסּוּרִים וּעוֹשִׂים מַאֲהָבָה. וְאַהֲבָה, שַׁהְצָדִיק מִקְבֵּל אֶת הַחֲרֵפה
בְּאַהֲבָה, וְהַבִּחִינָת חֲפֵיךְ, "וַיְמִין תְּחַבְּקָנִי"; וּעֲלִיְּדי הַשְׁמָה
שְׁשָׁמָה בִּיסּוּרִין [הָוֹא] מַעֲלָה לְבִחִינָת "אַנְּיָה חַבְצָלָת הַשְׁרוֹן",

לבחןית לֵב, בָּמוֹ שְׁפַתּוֹב: "נִתְהַה שְׁמַחָה בְּלֶבֶי"; ואו הָוּ בְּבָחִינָה (קהלים ע"ג): "צָור לְבָבֵי", שְׁבָחִינָה תּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה הַגְּקָרָאת צָור, פָּמוֹבָא בְּתַקְנוּים (תקון כ"א מג): 'אַלְמַלְאָ לְאַהֲבָה מְשָׁה רְבָנָנוּ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם, אַתְּ הַצּוֹר, לֹא הָיוּ צָרִיכִין לְטָרָחַ כָּלְכָד בְּתּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה': זהה בְּחִינָה (בראשית י"ד): "וַיַּרְאֵק אֶת חַנִּיכְיוֹ", שְׁאַבְרָהָם הָוּ בְּחִינָה יְמִינָה, בְּחִינָה חַבּוֹק; 'וַיַּרְאֵק' זה בְּחִינָה קוֹ הַיְּרָק, שְׁגַמְשָׁךְ מִבְנָה וּמִקְוָף אַתְּ בֶּל הַעוֹלָם. וְחַנִּיכְיוֹ זה בְּחִינָה חַסְדִּים, פָּמוֹבָא בְּמַדְרָשָׁ (בראשית רבָה ט), לְשׁוֹן חַנִּיכָתוֹ, שְׁשַׁמְּן אַבְרָהָם בְּשָׁמוֹ. הַינְוּ שָׁקוּ הַיְּרָק מִבְחִינָה אַנְיָחַבְצָלָת, בְּחִינָה אַסְתָּר יַרְקָרָת, זֹאת עַלְיהָ יְשַׁלְּכִינָה עַלְיִידִי חַבּוֹק יְמִינָה. וְעַקְרָב בְּנִינָה עַלְיִידִי חַכְמָה, שָׁאוּ רַאֲיוֹתָה לְזֹוּג, בָּמוֹ שְׁפַתּוֹב (בראשית כ): "וַגֵּם אִמְנָה אַחֲתִי בַּת אָבִי אַךְ לֹא בַּת אַפְּמִי" וכו', ואו: "וַתִּתְהַיֵּ לִי לְאַשָּׁה", שָׁאוּ הָיאָ רַאֲיוֹתָה לְזֹוּג (פָּמוֹבָא בְּזֹהָר אָמֵר ק: רַבִּי אָבָא שָׁלֵחַ לָהּ לְרַבִּי שְׁמֻעוֹן, אָמֵר: אִימְתִּי וּוֹנָא דְּכִנְסַת־יִשְׂרָאֵל בְּמַלְפָא קְדִישָׁא? שָׁלֵחַ לָהּ: וַגֵּם אִמְנָה וכו' עַין שָׁם). וְאַתְּא בְּפֶרֶשׁ סְפָרָא דְּצַנְעִוּתָא, שְׁהַנְשִׁיקָנוּ הָיאָ עַלְיִידִי הַחַכְמָה, כְּשַׁנְתַּעֲזֹרְרִים הַשְּׁפָתִים עַלְיוֹנִים, שְׁהַן נְצָח וְהַזָּה עַלְיוֹנִים, לְבָחִינָת זֹוּג, לְבָחִינָת הַתְּדִבְקָות רֹוחָא בְּרוֹחָא, אָיו נְתַעֲזֹרְרִין נְצָח וְהַזָּה תְּחִתּוֹנִים לְזֹוּג, לְאַתְּדִבְקָא גּוֹפָא בְּגּוֹפָא:

נִמְצָא, בְּשַׁהַצְדִּיק מִשְׁבֵּיל בְּחַכְמָתוֹ וַיַּדְעֵ מִאִיָּה צְרוּפִין של תורה שְׁבָעַלְפָה נִעֲשָׂה אֶלְוֹ הַצְרוּפִין שְׁהַלְמָדוֹן דּוֹבֵר עַלְיוֹן, וְהַצְדִּיק לוֹמֵד אֶלְוֹ הַצְרוּפִין וְעַוְשָׂה מֵהֶם צְרוּפַת הַלְכָה

שְׁהִיא מִקְדָּם שֶׁנַּתְּקַלֵּל בְּשִׁישׁ לֹז זֹאת הַחֲכָמָה, אָיו עַלְיִדי הַחֲכָמָה הַזֹּאת הַשְׁבִּינָה הִיא מִבְחִינּוֹת (שִׁירְהַשְׁוּרִים ב): "שׁוֹשָׁנָת הַעֲמִיקִים", מִבְחִינָת נְשִׁיקָן, בְּחִינָת "שְׁפָתֹתָיו שׁוֹשָׁנִים", בְּחִינָת אַתְּדָבָקוֹת רֹוחָא בְּרוֹחָא, וְאֵו מְתֻעָּזָר וְוֹגָא דְּנוֹפָא בְּנוֹפָא, שְׁהַשְׁבִּינָה بֵּין תְּרֵיזָן צְדִיקִיא יְתָבָא, בֵּין צְדִיקָעַלְיָזָן, שְׁהַוָּא הַתְּנָא שְׁחָדֵשׁ זֹאת הַתּוֹרָה וְעַכְשָׂו מְשִׁפְיעַ בָּה, וּבֵין צְדִיקָה הַתְּחִתָּוֹן, הַלּוֹמֵד לְהַתּוֹרָה וּמַעַלָּה לְהַשְׁבִּינָה מִין נְקָבִין בְּרִי שְׁתְּרִיבָק. וְזֹה (שִׁירְהַשְׁוּרִים ה): "שְׁפָתֹתָיו שׁוֹשָׁנִים", עַלְיִדי בְּחִינָת נְשִׁיקָן; "נְפָפָות מָזָר עַבְרָה" לְשָׁוֹן מַעֲבָר לְעַבָּר, הַינָּו שְׁעֹוטָף לְהַשְׁבִּינָה רִיחַ טֹוב מְשִׁנִּי עֲבָרִים, מִצְדִּיק עַלְיָזָן וּמִצְדִּיק תְּחִתָּוֹן, וְזֹה (שם ז): "הַדּוֹדָאִים נְתָנוּ רִיחַ, שְׁשִׁנִּי דּוֹדִים, הַינָּו שְׁשִׁנִּי הַצְדִּיקִים, נְתָנוּ רִיחַ:

וְזֹה שֶׁאָמַר רַבָּה בֶּר בְּרִיחָנָה: רָאִיתִי אֶת 'הַוְרָמִי בֶּן לִילִית' לְרִידִי חַיִּי לִי הַוְרָמִי בֶּר שְׁהִיא רַץ עַל שְׁנִי הַחֲוֹמָה לִילִיתָא, דְּתָהוּ קָא רְהַט שְׁבָעֵר מְחוֹזָא, וְהִיא דָוָה אַקְוָפָא דְּשָׂוָרָא דְּמַחְזָזָא, וְרְהַט פְּרָשָׁא בַּי רְכֵב סְוִיפִיא סְוִיסִים מְתַחְתוֹ לְפִי תּוֹמוֹ. מְתַתָּאֵי, וְלֹא יִכְלֶל לִיה. וּמְנָא פְּרָשׁ כְּשָׁהָא רַוְכֵב עַל וְלֹא הִיא יִכְלֶל לו (להשיגו). חַרָּא חַי מְסִרְגִּין לְה תְּרִתִּי חַיּוֹתָא וְקִוְמִין אַפְּרִי גְּשִׁרִּי פְּרָדוֹת שְׁעַלְיָהָם אַוְכָּפָ, וְעַמְדוֹ עַל שְׁנִי גְּשָׁרִי דּוֹגָג, וְהִיא דּוֹגָג, וְשָׂוָר מְהָאִי לְהָאִי (הַשְׁדָּר) מְדָלָג מוֹ לֹו וּמוֹו וּמְהָאִי לְהָאִי, וְנִקְמַט תְּרִי בְּסָא

דְּחַמְּרָא בִּיכָּה וּמְוַרְקָ מְהָאֵי לו, והיה אוחז שתי כוסות יין
לְהָאֵי, וְלֹא נְטָפָי מְנִיחָו בִּידָיו וּמְרִיקָמוֹ לוֹ, וְלֹא נְטָפָה
נְטָפָא לְאָרְעָא. **וְאַוְתּוֹ הַיּוֹם** מהם טיפה לאין.
יעַלּוּ שְׁמִים יַרְדוּ תְּהוּמוֹת חֹתֶה, **וְשְׁמַעַת מְלֻכָּתָא וּקְטָלָה:**

רש"ב ס: הורמי. שיד הוא, בראמרינו בסנהדרין: מפלגך לחתאי דהוּמי. אקוֹפה דשׂוֹרָא על שני החוממות; והאי עכברא, להוציא צרכוֹתו של הקְרוֹשְׁבָּרוֹדְרָהָא, שׂמְרָחָם על בְּרִיאָתוֹ ואינו נוֹתֵן רָשׁוֹת לְאָלוֹ לְהֹזֵק, גם שְׁלָא לְצַאת בְּדָרֶךְ יְמִינָה. רָחַת פְּרָשָׁא לְפִי חַמּוֹג. וְלֹא יִכְלַל לְהַשְׁחִית הַשְׁרָרִין בְּיָוָתָר. ומיהו, הפְּרָשָׁא לְאֵת הַיּוֹם מְרַפְּנוֹ לְכָה. מסרני שְׁהָיָה אֲכָר וּסְפָא נְתַנְנֵן עַל הַפְּרוֹדוֹת. אַתְּרִי גְּשָׁרִי דְּדוֹגָן שֵׁם אָתוֹ נָהָר, וְהַיּוֹ רְחוּקִים וְהַמָּוֹת, וְהַשְׁדָּג מְרַלְגָּמְפְּרָה זוֹ לְפִרְדָּה זוֹ. תְּרָתִי בְּסִי רְחַמְּרָא שְׁנִים מְלָאִים יִזְמָן. וְהַהּ מְוֹקָדְרָוִוָה בְּבִירָה, זה בְּתוֹךְ זה, בְּהַדְּרָא מְשֻׁוָּה, ואין גְּשָׁפֶךְ אֲפָלוֹ טֶפֶה אַחֲת, וְאַפְּ-עַלְפִּי שְׁהָיָה אָתוֹ הַיּוֹם וְהַסְּעָרָה, שְׁהָיָו עַלִּים יוֹרְדִי הַיּוֹם בְּאַנְיוֹת עַד לְבַב הַשְׁמִים וּוֹרְדִים עַד תְּהוּמוֹת מִפְּנֵחָה רָוִות, וְאַפְּ-עַלְפִּרְיכָן לְאַנְפָלָה טֶפֶה לְאַרְצָן. יעַלּוּ שְׁמִים וּגְנוּ פְּסָוק הַוָּא גְּבִי יוֹרְדִי הַיּוֹם בְּתְּחָלִים. שְׁמַעַת בַּי מְלָפָא וּקְטָלָה מְלָפָא דְשִׁידָא, שָׁאן דְּרָפָו שְׁלַד לְהֹרְאֹת לְבָנֵי אָדָם, וְהַרְגָּנוּוּ מְפַנִּי שְׁהָיָה מְגַלָּה סָדָם. ואית דְּאָמְרוּ: בַּי מְלָפָא קַוְרָה, שְׁהָיָה בָּא שְׁלָא טַל מְלֻכָּתוֹ, שְׁהָיָה אָתוֹ שַׁר מְאָדָם שְׁבָא עַל שְׁדָה, וְהַיּוֹ דָר בֵּין הָאָנָשִׁים:

לְדִידִי חַוִּי לִי הַוּרְמִיוּ פְּרִישָׁ רְבִנָּו שְׁמוֹיָאלָל: שיד הוא. בר לִילִיתָא זה תלמיד-חכם, שיד יהודאי, וזה: 'בר לִילִיתָא', במובא בפְּמִידָשׁ (שוחרטוב לתלמים ט): 'אֵיך יְדַע מְשָׁה בֵּין יוֹם לְלִילָה כְּשָׁהָיָה בְּרִקְיעָ? וּמְבוֹא, כְּשָׁלְמָד עַמּוֹ תּוֹרָה שְׁבָעַלְפָה, יְדַע שְׁהָיָה לִילָה, וְזה בָר לִילִתָא שְׁעַקְרָה הַלְּמָרָן מְתֹרָה שְׁבָעַלְפָה: וְהַהּ רָחַת אַקוֹּפָא דְשָׁוָרָא זֶה צְדִיק הַזֹּר, שְׁתַלְמִיד-חָכָם, שיד יהודאי, רֹודֵף את הַצִּיק הַהְזָר

שנמשל לוחמה, כאמור חכמינו, וברונו לברכה (בנה בתרא ז): תלמידיכם אין צורך לנטירותא, עין שם. ורחת פרשא פרש רבני שמואל: לפה תמו. פרשא זה התנא, שחדש זאת התורה ופרשא אותה יפה והוציא לאור תעלומה, גם אותו רודף, אבל לפה תמו, כי תלמידיכם, שיד יהורי, איןנו מכוון לרדוף את התנא, וזאת הרדיפה נעשה מפילה: כי רבכ סוסיא מחתאי כי הלמן, על ידי שלומיר תורה התנא, על ידי רוזה מחזיר נפשו של התנא לתוך גופו של התנא, החורת נפש לגוף, כמו רכיבת הפסום, שהחטאים טפלה לו. וזה מחתאי, כי התחרותים גורמים בלמודם להרקב נפש התנא על סוסו, על גופו, כמו שכתבו: "שפתותיו דובבות" וכו'. אבל זלא יכול לו" שההתנא לא יכול לסכל נשייחו, כי נבלת טוביה הימנו, ונערחות נשיקות שענא, וההתנא בורה מפנו. ואם יקשה לך: איך הוא איינו מחזיר תורה של התנא למלמן למוטב, ואדרבא, שנחותך לו גדלות ביתר, איך בא זה, שמתורה הקדושה של התנא יכול הלמן להבשל: ותרץ על זה: זמאן תרא הו מסרני ליה תרתי חיota כי לפעמים התנא נופל לאיזה שנאה דקה מן הדקלה, כדי שעלייריזה ימשיך לעולם תרתי חיota; כי יש שני מיני חיות: חיות רוחני ארך ימים בימינה, וחיות גשמי בשטחה עשר ובעוד; וההתנא מלחמת רבקות העצומה בחיות הרוחני, איינו מתייר את עצמו, חם ושלום, מכל וכל מחיות הרוחני, ומלחמת שהוא נפל לבחינת הלמוד [שלא

לשםה] בשביל חיים גשמי: קיימין אתרי גשי דונגע, ושור מהאי להאי כמו אדם שעומד על גשר של שעווה ואינו יכול לעמוד, קופץ על גשר השני, ומחמת שגם השני של שעווה, קופץ על הראשונה, קופץ מהאי להאי. בן התנא עקר למורו תמיד לשמה, ומחמת שאריך להמשיך חיים גשמי לעולם, מפליין אותו למלוד שלא לשמה, אין נוטlein ממו למוד בוחינת לשמה, ושור מלשמה שלא לשמה; ומחמת קרשתו ופרישותנו, שור וקופץ ממשה לשמה לשמה, כי זאת הבחינה אצלו כמו גשר של הדונגע, שאין יכולם לעמוד עליו. שור מהגשר הזאת, שהוא אצלו עכשו כמו גשר של הדונגע, ושור מזיה להזיה ומזיה להזיה ועל-יריזה יש בחזרתו בוחינת "ופשעים יפלו בם": התקון לכל הניל. ונkitת תרי כסא דחמרא בידה כי יש שני בוחינות יין, בוחינת תורה שבבעל-פה, בוחינת יין מלכות רב (אסטר א), ובוחינת בינה לבא, שמחת הלב, "יין ישmach לבב", גם הוא בוחינת יין. ומן רק מהאי להאי שימושיך קו רק מהאי, בבחינות "וירק את חניכיו" בג"ל. וזה הירוק, שיקבל בארכבה את הרידפה וישראל ביפורין, על-יריזה השכינה, שהוא תורה שבבעל-פה, היא בבחינת חבור, בבחינת "אני חבאלה", יקרה בחבאלה, שיזיה הירוק בשלמות. וזה: ולא נטפא מניחו לארעא; ואותו היום יעלו שמים ירדן ההורמות הוה הינו שהשכינה ישבה בין תריין צדיקיא: צדיק

עליזון זה בוחנת "יעלו שמים"; "ירדו תהומות" זה בוחנת צדיק תחתון, זה בוחנת נשיקין, בוחנת "נטפות מор עבר" בן"ל; ועלידי מה נעשית בוחנת נשיקין, בוחנת "נטפות מор עבר"? עליידי הוכחה בן"ל: זה: ושמע מלכורתא וקטלה הינו שישכיל וישמע את התורה שבעל-פה, הגקרה מלכות-פה, יישכיל מازופיו היוצאים מתלמיד-חכם שרד יהודי, ישמע וישכיל בשעה שישמע החרופין והגופים היוצאים מפה תלמיד-חכם שרד יהודי, ישמע תורה שבעל-פה, עלידי זהה קטלה, כי עקר חיota של הקליפות והשידין אינם אלא מניצוצי השכינה, כל זמן שהיא אינה בשלמות ויש לה איזה חפרוץ, אין יש להם חיים. בשמיין אותה לבחינת חכמה, שם עקר בוגינה, ובשגביה בשלמות עליידי זהה וקטלה לשד יהודי:

זה פרוש: תהלה לדוד, תהלה לשון ערבי, במזו שבות שבעל-פה; הינו בשחתורה שבעל-פה נופלת וגתערבת לזרפים אחרים בן"ל. ארוממך אלקי המלך התרומות שלה עליידי אלקי, בוחנת חסר אל כל היום (טהילים נ"ב). המלך לבחינת בינה לבא, שהלב בגוף כמלך במלחמה (ספר יצירה פ"ז). ואברכה שמן הינו אחריך מעלה את התורה שבעל-פה לבחינת חכמה בן"ל, הגקרה ברוך על שם רבוי דברךן, כי הוכחה היא מקור הברכה:

יג

אֲשֶׁרִי הַעַם יָדַעַי תְּרוֹעָה וּבָיו' (תהלים פ"ט)

א' **לְהַמְשִׁיךְ** הַשְׁגַּחַת שֶׁלֶמֶה אֵי אָפָשָׂר, אֶלָּא עַד שִׁישְׁבֶּר תְּאוֹת
מִמּוֹן, וַשְׁבִּירָתָה הָוֹא עַל-יְדֵי צְדָקָה בַּי אַתָּה
בּוּזָה (פִּינְחָס רְכָב): 'רוֹחָא נִחְתָּת לְשִׁבְךְ חַמִּימָא דְּלָבָא, וּבְדַנְתָּת
רוֹחָא, לְבָא מַקְבֵּל לְהַבְּחִידָה גַּנְגַּנְנָא דְּלִיוֹא'. 'רוֹחָא' - זה
בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהוּא רוח נְדִיבָה, עַל-יְדֵי מַקְרָרִין חַמִּימָות תְּאוֹת
מִמּוֹן. וזה בְּחִינַת (תהלים ע'ו): "יִבְצֶר רוח גְּנִידִים" - שְׁהָרוּת
מִמּעָט תְּאוֹת הַגְּנִידָות וְהַעֲשִׂירָות. 'גַּנְגַּנְנָא דְּלִיוֹא' - זה בְּחִינַת
מִשְׁאָה וּמִתְּנוּ בְּאַמְנוֹנָה, שְׁשָׁמָח בְּחִילָקוֹ וְאַינוֹ אֵז לְהַעֲשֵׂר בַּי
הַגְּנִינָה זה המִשְׁאָה וּמִתְּנוּ, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שם פ"א): "שָׂאו זְמָרָה וְתַנוּ
תַּפְ". 'חִידָה' - זה שְׁשָׁמָח בְּחִילָקוֹ. וזה בְּחִינַת קְטָרָת, שְׁמַקְשֵׁר
חַמּוֹם הַלְּבָב עִם הַרְוֹת, וזה (מִשְׁלֵי כ"ו): "קְטָרָת יִשְׁמַח לְבָב", וזה
בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"ג): "יִשְׁמַוּ קְטָרָה בְּאַפְקָד", שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת קְטָרָת
הַגְּלָל נִתְבְּטֵל בְּחִינַת (בראשית ט): "בִּזְעַת אַפְקָה תַּאֲכֵל". וזה בְּחִינַת
הַתְּגִלּוֹת מִשְׁיתָה, שָׂאוּ וַתְּבַטֵּל חַמְדַת הַמִּמְוֹן, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ישעיה
ב): "בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלַחְךְ הָאָדָם אֶת אַלְיָלִי כְּסָפוֹ וְאַלְיָלִי וְהַבּוֹ"
(אלקה ר): וזה בְּחִינַת "רֹוח אֲפִינָה מֶשִׁיחָה ה'", יְכַל זָמָן שִׁישׁ עֲבוֹדָה
וְרֹה וְאֵת שֶׁל מִמּוֹן בָּעוֹלָם, חַרְוֹן-אָפָּה בָּעוֹלָם' (עיין סנהדרין קי"ג ועיין
ספריו פ' ראה); וכַּפִּי הַבְּטֹול שֶׁל עֲבוֹדָה וְרֹה וְאֵת - פִּנְגַּנְנָה
חַרְוֹן-אָפָּה, בְּבְחִינַת "רֹוח אֲפִינָה מֶשִׁיחָה ה'", וְגַתְמַשְׁךְ חָסֵד

בעולם, בבְּבִחַנָּת (פיהלים י"ח): "וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשְׁיחָו". ובשִׁינְגָּלָה חסיד הוה, יתמשך הדעת, שְׁהִיא בְּנֵין הַבַּיִת, בבִּבְחַנָּת (שם ח): "וְאַנְּיִם בָּרְבָּר חֶסֶד אָבוֹא בַּיְתָךְ", במו ששְׁבַתּוֹב בְּזָהָר (פינחס וככ): יַמְּנִיא דָא זָמֵן לְמַבָּנָא בִּירְמָקְדָּשָׁא - כי הדעת הוא בבִּבְחַנָּת בית, כַּמְאָמָר חַכְמֵינוּ, זָכוּרָנוּ לְבָרָכה (ברכות ל): 'מי ש^{יש} בו דעת,

כָּאֵלֹו נָבָנָה בֵּית־הַמְּקָדֵשׁ' וכו':

ב זהה בבִּבְחַנָּת התגלות התורה של לעתיד לבוא, פמו בא בזוהר (עיי' וחד בהעלותך ק"ב) שְׁלֻעַתִּיד יַתְגַּלֵּה אָרוּתָה דְּעַתִּיקָה סתיימה; כי עקר קבלת התורה על ידי השכל, שהוא משה מישיח (זה"ק בראשית כ"ה כ"י), במו ששְׁבַתּוֹב (משל כא): "עיר גברים עללה חכם" ומי ש^{יש} לו בבִּבְחַנָּת משה - משה, יוכל לקלל תורה, יוכל להמשיך הארחת התורה ללמד שאר בני-אדם; כי התגלות התורה בא מיהוקא דְּקָרְשָׁא־בְּרִיד־הִיא וְשִׁבְנָתָה, במו ששְׁבַתּוֹב (שם א): "שָׁמַע בְּנֵי מֹסֵר אָבִיךְ" וכו' - 'אָבִיךְ' דא דְּקָרְשָׁא־בְּרִיד־הִיא, 'וְאַמְּךָ' דא בְּנֵסֶת־יִשְׂרָאֵל (ויהי יתרו מה פינחס ר'ו); ויהוקם על-ידי העלה נפשות ישראל בבִּבְחַנָּת מיין נוקבין, והחכם יכול取 לְקַח הַנְּפָשֹׁת וְלַהֲעַלְוָתָם בִּבְחַנָּת מיין נוקבין, בבִּבְחַנָּת (שם יא): וְלַקְח נְפָשֹׁת חַכְםָ, ועל ידי היהוד הוה נולד התורה; וְשִׁעוֹלָה הַחַכָּם עִם הַנְּפָשֹׁת, בבִּבְחַנָּת עיר גברים עללה חכם, עַל־יְדֵיכֶיהָ - וַיָּזַד עוֹמֶכֶתֶה:

ג וּנְפָשָׁ - זה בבִּבְחַנָּת רצון, שֶׁכֶל אַלְוָ בְּנֵי-אָדָם הַבָּאִים לְחַכְמָ הדור, כל אחד ואחד יש לו איזהו רצון, והצדיק לזקם

כל הרצונות יועלה עמהם, ואחריך "וירד עז מבטחה", בבחינת (יחזקאל א): "ויהיות רצוא ושוב"; רצוא' - בעליות הנפשות, ישוב' - בחורת הנפשות עם התגלות התורה. וזה שמו בא בתקוניזהר (תקון ע, דף קט): רצוא' - רא נוריאל, ישוב' - רא מט"ט שער הפנים; נוריאל רא נור דלוק (וור בראשית כב: ובתקונא שבעי) בחמיות אותן ממשן, ישוב - רא מט"ט שער הפנים, ראהו ראשים בשם משה, ראהו מישיח; שהוא רוח אFINO, שעלידו נשתקד החמיות. וזה: שכבה - גימטריא משה (זה בהר קיא: פינהם רלא), שהוא משובך אלילי כסף זהב; רצוא - רצואן, שהוא הנפש, ישוב - רא משה, שמקבל התורה: ריעליידי המשבת התורה נושא השגה, כי התורה היא טנת א' (פעמים, נקודות, פג', אוთאות), שם תלת גוניין דעתן, ובת-עין. וזה שמתחלת התורה בבראשית: (תקוני ו/or פ' ח): תמן ראי, תמן בת ראי - אלה ראי בית אבותם (שמות ז), שהאבות הם תלת גוניין דעתן, תמן בת - רא בת-עין. נמצא, בשחכם מביא תורה פנ' ל', נמצא שטביא מה הראות של השגה השם יתפרק עליינו, וכל אחר, לפי קרובו אל התורה, בין השגה השם יתפרק עליו. כי עקר מה הראות, מלחמת שפה בבר הראה, וחוזר מה הראות מלחמת ההבאה לעינים, ונציגר הבר הראה בעינים, ואו העינים רואים את הבר הראה, כי הראות מביא את הדבר לתוכה העינים, אבל בשחרבר הראה הוא רחוק, או קדם שאיע כה הראות להבר הראה, מתרפז בתוכה האור

ונתעפר, אין מגע בהפאה על הדבר, ועל-ידייה אין חזרה ראות לעינים, ואו אין העינים רואין, כי עקר הראות הוא מלחמת ההפאה. זה (תהלים פ): "שׁוב נָא הַבְטָמֵנִים וְרַאֲהָ" - שישוב הבטה שטבית ממשמים עליין, ישוב על-ידי ההפאה, ישוב הראות לעיני, ואו: 'וראה', כי הראיה על-ידי השבת ההבטה. זה בוחינת: "וְתֹחַיּוּ רְצֹאָ וְשׁוֹבָ"; ותחיות - הינו התורה, שהיא ה החיים, 'רツוא' - בבחינת הבטה מעלה לחתא, 'שׁוב' - בבחינת הבאת הראות בדבר הנראה, ונחרז לעינים ונעציר בעינים, כי העינים הם במראה לטושה, שונטראה בהם כל דבר שעומד בנגדו ועל-ידי שאנו חנו קרובים אל התורה, נמצא שאנו חנו קרובים אל הראות, ועל-ידייה כה הראות נחרז לעינו, ונתראים ונעצרים אנחנו בעינו. אבל העופ"ם, מלחמת שלהם רחוקים מההתורה, הם רחוקים מהשגחה, והשגחו אין מגע עליהם בהפאה. נמצא השגחו על העופ"ם בחצי הראות, בבחינת רツוא, ועלינו השגחו בשלמות:

ה זהה בוחינת תקנنا רם-רבבתא עלאה ומרבתא פתאה שעיל-ידי החכם שלוקח הנפשות וועלה עמהם, וירד עז מבטה, נתתקנו שני המרבבות. כי יש ארבע חיות בבחינת נפש, וכפוא, יושב על הפה. אריה שבבחינת נפש - זה בוחינת (שירית-שרים ח): "אריתו מורי עם בשמי"; 'מוריה' - זה בוחינת "مرة נפש" (שםואלה א), בוחינת (מלכים ב ד): "ונפש מריה לה", זה בוחינות פגש הנפש, פגש הרצון; בשורצה דברתאותה זה הרצון,

הוּא פָנָם וּמֶרֶת לְנַפְשׁוֹ וּעֲכֹשׁ כִּשְׁבָא וְהָאָדָם לְחַכְמַת-הַדָּוָר עַם נַפְשׁוֹ וּרְצֹנוֹ, וְהַחֲכָמַת-הַדָּוָר לוֹקֵחַ כֵּל הַרְצֹנוֹת וּלוֹקֵט אֹתָם אֶחָד לְאֶחָד, בְּדי לְהֻלּוֹת אֹתָם כְּגַם, וְאוֹ מֶלֶךְתָּם גַּם כֵּל הַרְצֹנוֹת וְהַנְּפֹשָׁות שְׁגַפֵּלָה. וְזֹה בְּחִינָת: 'אֲרִיה' - לְשׁוֹן לְקָטָן, שְׁמַלְקָטָן מִרְתָּה הַנְּפֹשָׁת, הַיּוֹן פָנָם הַנְּפֹשָׁת; "עַם בְּשָׂמֵי" - עַם הַרְצֹן הַטוֹב שְׁמַעַלָה רִיחַ טֹב. וּבְחִינָת שֹׂר שְׁבַנְפָשׁ - וְהָאָוֹר הַמְצָחֶץ שְׁנַתּוֹסֶף בְּנַפְשׁ מִחְמָת הַקְּבוּז, שְׁנַתְקְבֵץ פָזָרִי הַנְּפֹשָׁת, וְאוֹ מַאֲרֵר הַנְּפֹשָׁת בְּיוֹתָר, בַּיְשָׁרָצָן אֵין מַאֲרֵר, אֹז הַנְּפֹשָׁת בְּבְחִינָת וּנְפָשׁ רַעֲבָה, בְּיַעֲרָה הַרְעָב מִחְמָת הַעֲדָר הָאָוֹר, בָמָו שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ, זְכּוּנוּ לְבָרְכָה (יְמִיאָ עד): "וַיַּעֲנֵה וַיַּעֲרִיכָה וַיַּאֲכִילֵךְ אֶת הַמִּן" - מַכְאָן שְׁהַפּוּמָא אֵינו שְׁבַע, בַּי עַקְרָב הַשְּׁבָע מִחְמָת הָאָוֹר שִׁירָה בְּעִינֵי, וּעֲלֵידִי שָׁאַנוּ רֹואָה, אֵין נִתְמָלָא נַפְשׁוֹ, הַיּוֹן רְצֹנוֹ, בַּי טֹב מְרָאה עַינִים מְהֻלָּךְ נַפְשׁ" (קְהֻלָה ו); וּבְשִׁמְצָחֶץ נַפְשׁוֹ בְּצִחְצָחוֹת הָאָוֹר, אֹז "וְנַפְשׁ רַעֲבָה מֶלֶא טֹב" (הַלְלִים ק"י), בְּבְחִינָת (ישְׁעִיהוּ נ"ח): "וְהַשְּׁבַע בְּצִחְצָחוֹת נַפְשָׁךְ". וְזֹה בְּחִינָת שֹׂר, לְשׁוֹן הַסְּתָבָלוֹת, בְּחִינָת מְרָאה עַינִים מְהֻלָּךְ נַפְשׁ. וּנְשַׁר שְׁבָבְחִינָת נַפְשׁ - וְהַחְדוּשׁ שְׁנַתְחָדֵשׁ הַנְּפֹשָׁת בְּעִילָתָה בְּבְחִינָת עַבּוּר וְזֹה בְּחִינָת נְשָׁר - "תַּתְחַדֵּשׁ בְּנְשָׁר נְעַזְרִיכִי" (הַלְלִים ק"ג) וְאָדָם שְׁבַנְפָשׁ וְזֹה בְּחִינָת (ברָאִיתָה ב): "וַיְהִי אָדָם לְנַפְשׁ חַיה", בַּי הָאָדָם בְּחִינָות מְסִבְנִי וּעֲתִירִי, בָמָו שְׁבָתוֹב (בְּהַקְדִמָת הַזָּר ג): "נִעֲשָׂה אָדָם בְּצִלְמַנּוֹ" - עֲתִירִי, "בְּדָמוֹתַנּוֹ" - מְסִבְנִי וּבְשִׁתְלָקְמָנוֹ הַנְּפֹשָׁת, אֹז הַם בְּבְחִינָת אָדָם, נַפְשׁוֹת גְּדוֹלוֹת

ויקטנות, בבחינת מסקני ועתיריו ואופנים - הן הגוף, כי עקר פעולותיה של הגוף אינו אלא מן החיים שבנפש, שהנפש מראה פעולהיה על ידי איברי הגוף, ואין לגוף שום תנועה עצמית, והכל על ידי כחota הנפש.

וכפָא שבבחינת נפשו הוא נפש החכם שנתפסה, בבחינת (משל ז): "זקירה היא מפניהם" [במו שהרשו רבותינו זכרונם לברכה (סופה ר) מפהן גדול שניכנס לפני ולפנים], כי מלחמת שנפש החכם הוא זker, הוא נתפסה לפני ולפנים, וכל הנפשות נעשין לבושין אצלה. והאדם היושב על הכסא זה הוא דעתו של החכם, כי "עם שלא דעת נפש לא טוב" (משל יט):

ויש ארבע חיות בתורה: אריה שבתורה, כי התורה נקרא עז - "ומה עז מאיר" (שיטים יד); ושור שבתורה - זה בוחנת (משל ח): "בי שרים ישרו"; ונשר שבתורה - זה בוחנת חדושין דאוריתא, בבחינת "תתחידש בנסר"; ואדם שבתורה - זה בוחנת (במקרה יט): "זאת התורה אדם", ויש בה קלות וחמורות, שהם בוחנת מסקני ועתירין, ובפָא שבבחינת תורה - הם דבריהם שפה עתיקי-יוםין (פסחים קט), והם מוכסים את עצמן בספורי התורה; ויושב על הכסא - הוא עתיקי-יוםין, בבחינת (היאל ז): "ועתיק יומין יתב"; ואופנים שבתורה - הן הן גופי הלוות (ע"ז וזה הנ"ל): וזה שמא בטעית (כג): מעשה דרבוי יונה: בר היה אצטדיון עלמא למטרא, אמר: אוניל ואיתי בוועא

עֲפֹרָא; וְהִי קָאֵי בָּאַתְּرָא עַמִּיקִי, בָּאַתְּרָא צְנִיעָא מְכַפֵּי שְׁקָא, וּעֲלִיְדִּיזָה וְאַתְּרָי מְטָרָא.

כֵּר תֹּוֹה מַצְטְּרִיךְ עַלְמָא לְמְטָרָא - הַינּוּ לְתוֹרָה, בֶּמוּ שְׁכַחְבָּוּ (דברים ל"ב): "יִعַרְפֵּךְ פֶּמֶטְרָ לְקָחִי". אָמֵר, אַיּוֹל וְאַתְּרָי בּוֹזָא עֲפֹרָא - עִיבּוֹר זֶה בְּחִינַת עַבְרָי רַיּוֹן (עיין תיקון "וְתִיקוּן כ"א ותיקון ס"ט); עַבְרָי הִיא שְׁבּוֹה, רַיּוֹן - זֶה בְּחִינַת חַמִּימות בּוֹזָא - זֶה בְּחִינַת פְּאוֹת מִמּוֹן, הַינּוּ דָאֹול לְשִׁבְךְ פְּאוֹת מִמּוֹן גַּנְגָל. וְהִזְהָה קָאֵי בָּאַתְּרָא עַמִּיקִי - עֲלִיְדִּיזָה שְׁשִׁבְךְ פְּאוֹת מִמּוֹן זֶה לְאַתְּרָא עַמִּיקִי, שַׁהְוָא בְּחִינַת חַסְרָה, פָּמְרָאָה חַמְמָה עַמְקָה מִן הַצָּל (שבועות ז), וְחַסְרָה הוּא אוֹר יוֹם, בֶּמוּ שְׁכַחְבָּוּ (קהלים מ"ב): "יוֹם מִבְּשָׁעָה וְלִבְשָׁעָה" ; וּעֲלִיְדִּיזָה הַחַסְרָה זֶה לְבִנְיַן הַבַּיִת, לְבִנְיַת שְׁכָלְבָן". זֶה: **אַתְּרָא צְנִיעָא**, שַׁהְוָא בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שַׁהְוָא שְׁכָלְבָן, בֶּמוּ שְׁכַחְבָּוּ (משל י"א): "זֶה אַתְּרָא צְנִיעָא חַמְמָה". וְהִזְהָה מְכַפֵּי שְׁקָא - זֶה בְּחִינַת לְקִיַת הַגְּנִפּוֹת לְהֻלּוֹת אֹתָם, גַּנְגָל: "וְלִקְמָה נְפּוֹת חַכְםָ", וּכְלִילָה הַגְּנִפּוֹת הַמִּמְמָנִים בְּשֵׁם שָׁקָ, כִּי הֵם מַתְעָדָנִים מִשְׁקָא דְּנוֹחָלָא, בְּבִחְנַת "וְהַשְׁבֵעַ בְּצָחָצָהוֹת נְפּוֹשָׁךְ", וּעֲלִיְדִּיזָה: זֶה: **וְאַתְּרָי מְטָרָא** - שַׁהְמַשְׂיךְ תֹּוֹרָה, בְּבִחְנַת "וַיַּרְדֵּעַ עַז מְבָטָחָה": וְאַךְ צָרֵךְ לְבַקֵּשׁ מָאָד וְלִחוֹר אַחֲרֵי חַכְםָ בָּהָה, וְלִבְקֵשׁ מִהְשָׁם יִתְּבָרָה, שִׁזְבָּה לְמַצְאָה חַכְםָ בָּהָה, שִׁזְבָּבָן הַגְּנִפּוֹת, בְּבִחְנַת: "וְלִקְמָה נְפּוֹת חַכְםָ", וּוּלְהָ אֹתָם וַיַּרְדֵּעַ עַמְּהָם תֹּוֹרָה, כִּי גַם הַחַכְםָ בְּעַצְמוֹ אֵי אָפְשָׁר שִׁיעָשָׂה זֶה אֶת שְׁכָל אֶחָד, כִּי הֵם שְׁנִי שְׁכָלִים: מִה שִׁמְקַבֵּץ הַגְּנִפּוֹת הַוְאָ שְׁכָל אֶחָד, וּמִה

שְׁפָעַלָה אֹתָם וּמָרוֹיד עוֹ מִבְטָחָה הוּא שֶׁכְלָ אַחֲרָ. וְזֹה בְּחִנַת
שֵׁין שֶׁל שְׁלַשָה רָאשִׁים וְשֵׁין שֶׁל אַרְבָּעָה רָאשִׁים, שְׁהַשְׁנִי שְׁנִינִין
הַם הַשְׁנִי שֶׁכְלִים:

סיפורו ל' יודוי הום: בין גל לגל שלוש מאות פרסה, גובה הנל שלוש מאות פרסה. פעם אחת היו מהלכים בדרך, והרים אותם הנל, עד שראינו את מקום שכיבתו של כוכב קטן, שהוא בגוד הנחוץ לורעת ארבעים כור של זרעי חרדל, ואם היו מושלמים גבה יותר היו נשרפים מחום הכוכב. גל אחד הרים קולו וצעק לחברו: חבירי, האם השארת משחו בעולם שלא שטפת? ואבוא אני ואחריב אותן. אמר לו: צא וראה את גבורתו של אדוניך, שאפילו כחוט שעורה של חול אני יכול לעבורה. שנאמר: האותי לא תראו נאום ה' וכיו.

וזה פירוש: אמר ר' בר בר' חננה: אשטעו לי נחותי ימ'א: בין גלא לנלא תלת מאה פרסי, ורומייא לנלא תלת מאה פרסי. ומנא חדא הווי אולין בארכא, ודרلينן גלא, עד דתינו כי מרבעתא דכוכבא זומא, דתינו במקורה ארבעין גרייא בורא דחרדלאן; ואוי דリンן טפי, הויה מקליןן מהבלא. ורומייא לה גלא קללא לחברתה ואמרה לה: חברתי מי שבקיות מידי בעלמא דלא שטפית, וניתי אנא ונחרבה אמרה לה: פוק הווי גבורתא דמרה, דאפלו במלא חומטא דתלא לית דעbara, שנאמר: האותי לא תיראו נאום ה' וכ' :

רש"ב"ם: בין גָּלָא לְגָלָא וּכְוֹ). מושום רק אמרינו בסמזה, 'ורמא גָּלָא קָלָא לְחֶבְרָה/' אצטראיך לאשמעין דמשלש מאות פרשי שמע קולו של חברו: דליין גָּלָא. יותר משעור גָּבָרו הַשְׁלִיכָנו לְמַעַלָּה עַד לְקָרְעָנָן; או נמי, הַבָּלָא דַּרְקֵיעַ נִפְיִשׁ עַד מַהְלָךְ קָרּוֹב לְתָק שְׁנָה שִׁישׁ מִן הַרְקֵעַ לְאַרְזַן מַרְבַּעַתָּא שְׂכִיבָא דְּבוֹכְבָא וּוֹטָא: כּוֹכֶב קָטָן שְׁבָקְפְּנִים: בָּרוֹא. בית זְרֻעָה אֲרָבָים כּוֹר שֶׁל חַרְדָּל, דְּגַנְּפִישׁ מַפְלָל שֶׁар וּרְעִים: מַקְלִינָן מַהְבָּלָא. נְשָׁרְפִין מַחְם הַפּוֹכֶב: וּרְמָא לְהַגָּלָא. נְתַנוּ קְולָן, בְּלוֹמָר, צַעַק, פְּגַםְתָּהָום אֶל תְּהוּם קוֹאָה לְקוֹל וּגְוֹן, וּשְׁמָא הַמְּלָאכִים הַמְּמֻגְּנִים עַלְיהָם הַם: שְׁבָקִיתָ מִדי בְּעַלְמָא וּכְוֹ). מִפְנֵי שְׁהַגְּבִיתָ כָּל כֵּה, הִיָּה סְבּוֹר שְׁצִיאָה חֹזֶן לְשִׁפְתָּה הַיִם וּשְׁטַף אֶת הָעוֹלָם: וּנְחַרְבָּתָה. מִפְנֵי עַזּוֹן הַדּוֹר אָמָר לָהּ. גָּלָא לְחֶבְרָה פּוֹק חֹוי בְּבוֹרְתָא דְּמַרְךָ וּכְוֹ. בְּלוֹמָר, אֵין לִי רְשׁוֹת לְצַאתָה: בְּמַלָּא חֹוטָא דְּחַלָּא. בְּמַלָּא רְתָבָה הַחֲומָת אַעֲיִי יְכוֹל לְצַאתָה חֹזֶן מִן הַחּוֹלָל: שנאמר הָאוֹתִי לְאַתְּרוֹא, תְּלִמְדָרָא קָאָמָר:

נְחוֹתִי יְמָא - הִנֵּנוּ מִמְשִׁיבִי יְמָא אֶאָרוֹתִיא לְזָה הָעוֹלָם. בין גָּלָא לְגָלָא תָּלַת מַאָה פְּרָסִי - שְׁהָוָא בְּחִנָּת שֵׁין הַגְּלָל. וּרְוּמִיא דְּגָלָא תָּלַת מַאָה פְּרָסִי - שְׁהָוָא בְּחִנָּת שֵׁין שְׁנִיה הַגְּלָל (הִנֵּנוּ בְּחִנָּת שֵׁני הַשְּׁכָלִיִּים הַגְּלָל, שְׁהָוָא הַשְּׁכָל שֶׁל קְבּוּץ הַנְּפָשּׁוֹת, וְהַשְּׁכָל שֶׁל הַעֲלָאת הַנְּפָשּׁוֹת לְהַמְּשִׁיךְ תּוֹרָה, שְׁאַלְוָו שֵׁני הַשְּׁכָלִיִּים שֶׁל הַצְּדִיק שְׁהָוָא חַכְם הָאָמָת הַיִם בְּחִנָּת שֵׁני שְׁנִין הַגְּלָל) וְתְּגִלִּים הַיִם הַנְּפָשּׁוֹת, בְּבִחְנָת צְהָלִי קוֹלָד בַּת גָּלִים, שְׁהָיָה בַּת אַבְהָן (כָּמו שְׁרַךְשׁוּ וּפּוֹתְנוּ וְלִי סְנַהְרוּן ذָה: עַזִּין וּוֹרִי וּוֹחִי רְמַטָּה): **בֵּין גָּלָא לְגָלָא** - אַלְוָה הַחֲכָמִים שָׁהָם בֵּין גָּלָא לְגָלָא, הִנֵּנוּ מְחַבְּרִים כָּל הַנְּפָשּׁוֹת, בְּבִחְנָת "וְלִקְחַת נְפָשּׁוֹת חַכְם". תָּלַת מַאָה פְּרָסִי - שְׁהָיָה בְּחִנָּת שֵׁין אַחַת. וּרְוּמִיא דְּגָלָא תָּלַת מַאָה פְּרָסִי - הִנֵּנוּ לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשּׁוֹת, וְהַבִּחְנָת שֵׁין אַחַת. וּמְנָא חֶרְא אָוְלִינָן בָּאַרְחָא - הִנֵּנוּ שְׁאַנְחָנוּ נְכַנְּסָנוּ לְעֹזֶר וּוֹגֶג, הַגְּקָרָא

ארח, במו שכתוב (קהלת קל"ט): "ארחי ורבעי". וدلינן גלא - הינו שדרلينן הנשות למעלה, בבחינת עיר גברים עליה חכם. עד דהווינן כי מרבעתא דכובבא זומא - הינו שגרמננו זוגנא עלאה. מרבעתא - זה בחינת זוג, במו שפתותיכ: "ארחי ורבעי" שכינתא נקראת בשעת זוג כובבא זומא, כמושבא בזוהר (בלק קזא), אתעבידת נקודה זעירא מגו רחימתא, בדין אתחברא בעלה, עוז שם. והוה במקור ארבעין גרויא בורא דחרדלא - כמושבא בזוהר (פניהם רמט): 'האי היה בד אתעברא, אסתפתה וילא יכולת לאולדא, עד דאתיא נחש ונשך בעריתה, בדין אסתפתה ונפק מנה דמא, והוא שתיית לדמא'. וזה בחינת 'בורא דחרדלא', הינו בבחינת טפת דם בחרדל, נפק מנה מחמת הנשיכה בבית הארץ. 'בורא' - פרש רבינו שמואל: 'בית רע' ואחריך אולדת, וההולדת הזאת היא התורה בג"ל, וההתורה הזאת היא הולכת דרך ארבעים יום, הינו בבחינת שאר חיוותא שלהם ארבעים, עשרה לכל ספר, כמושבא שם (בזוהר בג"ל), וזה בבחינת ארבעין גרויא, בבחינת ארבעין חיוותא, שלהם ארבעים יום של התורה:

ואי דליינן טפי, הוה מקליןן מהבלא - כי (קהלת ח): "יש הכל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם במעשה הרשעים" וכו', ועלידי הבהיר הוה רבים נתפרקוי, שרוואים "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" ואי דליינן הרפה נשות, או בוראי הוה מקליןן - לשון קולא, 'מהבלא' - מהבל הזה,

וְלֹא הָיָה חֶבֶל הַזֶּה כְּלִפְךָ קַשָּׁה עַל הָעוֹלָם וְרַמְּנָא גַּלְאָ קַלָּא
לְחֶבְרֶתָה: חֶבְרֶתִי, מֵי שְׁבָקוֹת מִידִי בְּעַלְמָא דָלָא שְׁטְפִיתָה,
וְנִינְתִּי אָנָּא וְנִנְחָרְבָה - הַנְּנוּ, כְּשַׁאֲחָרְכָה, כְּשֶׁבֶל אַלְוָה הַנְּפָשָׁות
חוֹזְרים מַעֲבוֹר הַגְּלָל, וְעַלְיִדִי הַכְּלָלִיות נִתְוֹסֵף בָּהֶם אַהֲבָה זוֹ
לָהּ, וְאוֹזְנוֹרָין אַלְוָה לְאַלְוָה וְאָמְרָים זֶה לָהּ וּמוֹכְרָין זֶה אֶת
זֶה: אָחִי, שֶׁמְאָה שְׁבָקָת אֵיזָה מִדָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁעַדְנוּ הִיא
מוֹשָׁלָת עַלְיךָ וְאַזְן אַתָּה יְכוֹל לְהַתְגִּבָּר עַלְיהָ וְנִינְתִּי אָנָּא
וְנִנְחָרְבָה - הַנְּנוּ אַסְיָּע לְכָלֹות אֶת הַמְּדָה הַזֶּה מִמֶּה, וְהַשִּׁיבָה
לוֹ: פּוֹקְחֵי גְּבוּרָתָא דָמֶרֶךְ, שַׁהְוָא הַחַכְמָה הַגְּלָל; רַאֲהָה פְּמָה
בָּהּ גָּדוֹל, דָאָפְלוּ בְּמַלְאָה חֹטָא דְּחַלָּא לִיתְ דָעֶבֶר - פְּרִשָּׁה
רַבְנוּ שְׁמוֹאֵל: אָפְלוּ בְּמַלְאָה רַחֵב הַחֹוטָם לֹא יְכַלְתִּי לְצִאת חַוִּין מִן
הַחֹול; פְּרוֹשָׁה: אָתְּ שׂוֹאֵלָה אָתָּי, שֶׁמְאָה שְׁבָקָתִי מִדָּה בְּעוֹלָם
שְׁעַדְנוּ לֹא תְקַנְתִּי אָתָּה - תְּדֻעַ חֶבְרֶתִי, שְׁעַדְנוּ אַנְיִ מְשַׁקְעָ בְּכָל
הַתְּאֻוּת, וְעַדְנוּ לֹא יָצַאֲתִי מִן הַחֹול אֶל הַקְּרָשָׁ אָפְלוּ בְּמַלְאָה חֹוטָם,
וּבְרוֹאי מֵי שַׁהְוָא בְּמִדרְגָּה בְּזָאת, בְּרוֹאי לִיתְ דָעֶבֶר - הַנְּנוּ שָׁאֵי
אָפְשָׁר לוֹ לְבֹא לְבַחֲנוֹת עַבּוֹר הַגְּלָל (עַזְיָן וּרוֹ וַיְהִיל קְצָה: רַיְנָה);
וְאַפְּעַל-פְּרִיכָּן, פּוֹקְחֵי גְּבוּרָתָא דָמֶרֶךְ - הַנְּנוּ כַּח הַחַכְמָה, שֶׁבֶל
כֶּה בָּהּ חִזְקָה, שָׁאָפְלוּ נֶפֶשׁ שְׁלִי הַעֲלָה בְּעַבּוֹר:

וְזֶה פְּרוֹשָׁה: אֲשֶׁרִי חָם - זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגַחָה, יְדַעַי תְּרוּעָה -
זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב (עַזְיָן נִיחָה), שַׁהְוָא בְּחִינַת צְדָקָה, בִּמּוֹ
שְׁפָתָוב (תְּהִלִּים צ"ט): "מְשֻׁפְט וּצְדָקָה בַּעֲקָב אַתָּה עֲשִׂית". ה' -
זֶה בְּחִינַת הַיוֹת, בְּחִינַת חֲסָדִים. בָּאוֹר פְּנִיךְ - זֶה בְּחִינַת

הישכל, כמו שכתבו (קהלת ח): "חכמת אָדָם תְּאִיר פָּנָיו יַחֲלֹבּוּן - אלו הנפשות, בוחינת מהלך נפש.

(עוד מצאתי בתקיעת רפנו, וברונו לברכה, ששיך להთורה ה'ל, אך מצאתי רק קצתה הניאר, ולא נכתב שם רק סופו של עניין, וחסר התחלה העניין, וזהו)

התורה, שהיא בוחינת ראה, טנת"א בג"ל, "כל בשר ייחדו" - זה בוחינת לקיטת הנפשות כלל, בבחינת לך נפשות חכם בג"ל; כי ה' דברכל זה נעשה על ידי רוח נרכבה בג"ל, שהוא פי ה', כמו שאמרו חז"ל: בפזק זו צדקה (עד פאו לשונו ז"ל) ומובן הדבר, שמביא המקרא: "ונגילה כבוד ה' וראו כל בשר ייחדו כי ה' דבר" וסביר כל המאמר בג"ל, שהוא מפרש בפסקוק זה, אף בעוננותינו הרבים חסר פריש רישיה דקרא:

יד

תקעו בחדר שופר בכסא וכו' (קהלים פ"א):
א להמשיך שלום בעולם, צrisk להעלות כבוד הקדוש ברוך הוא לשומו, הינו ליראה, כמו שכתיב (דברים כ"ח): "לייראה את השם הנכבד":

ב ואי אפשר להעלות את הכבוד אלא על ידי תורה חסר;
"וთורת חסר" אמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספה מט):
זהו הלוimer תורה על-מנת למירה, כי זה עקר כבודו, במובא
בז' (ויהי ט): 'בשעתא דשאар עבוי'ם אתיו ואיזן לקדשא'
בריך-הוא, בדין אסתלק ואתייקר שמא דקדשא בריך-הוא על-

וְתֵתָא, כִּמוֹ גַּבְיִ יְתָרוֹ: בְּשֻׁתָּא דָאָמֶר יְתָרוֹ: "עַתָּה יְדַעְתִּי כִּי נֶדֶל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים", כִּרְיֵין אֲסַתְּלֵק וְאַתְּיקֵר שֶׁמְאָ דְּקָרְשָׁא' בְּרִידְהָוָא. נִמְצָא, וְהוּ בְּבוֹזָו, כְּשַׁבְנֵרָאָדָם שֶׁהָם מְחוֹזָן לְקָרְשָׁה מְקָרְבֵּין אֶת עַצְמָן? לְפִנִּים מִהְקָרְשָׁה הֵן גָּרִים שְׁמָנִירִין, הֵן בָּעָלִי תְּשׁוּבָה, שָׁגָם הֵם דָּיו מְבָחֹזָן וּכְשָׁמָקְרֵבֵין וּמְכַנִּיסִים אֶתְהָם לְפִנִּים, וְהוּ בְּבוֹזָו:

וְעַכְשָׂו הַכְּבֹוד בְּגָלוֹת, כִּי עַקְרָב הַכְּבֹוד אִצְלָ הַעֲפֹוָם, וְאַנְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁפָלִים וּגְבוּם. וְלֹעֲתִיד לְבָאוֹ, שִׁירְגָּלָה בְּבוֹזָו מִבֵּין הַחָשָׁה, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעיה ט): "וְנִגְלַה כְּבֹוד ה'" וּבָוֹ, כִּי "אוֹ יַטְוּ בָּלָם לְעַבְדוּ שְׁכָם אֶחָד", "אוֹ יַאֲמְרוּ בְּגּוּם לְכָוֹ נִגְלַה בָּאָור ה'" (שם ב). וְכְבֹוד נִקְרָא אוֹר, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (יחזקאל ט"ג): "וְהָאָרֶץ הָאָרֶה מִכְבֹּזָו":

ג וְאֵי אָפְשָׁר לְקָרֵב אֶת הָגָרים עִם בָּעֵלי הַתְּשׁוּבָה אֶלָּא עַלְיִדי תּוֹרָה, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל ה): "יַפְוֹצַז מַעֲנָנוֹתֵיךְ חֹזֶה", שְׁאַרְיךָ לְהַשְׁקוֹת אֶתְהָם שֶׁהָם מְבָחֹזָן, לְהַזְדִּיעַ לָהֶם הַדָּרְךָ וְלִכְוֹ בָּה. וְזֹה שְׁאַמְרָו חַכְמִינִין, זְכוֹרָנִים לְבָרְכָה (אבות ו): 'אֵין בְּבֹוד אֶלָּא תּוֹרָה': וְזֹהוּ (ירמיה ט): "אִם תִּזְאֵר יָקֵר מַזּוֹלֵל", וְאַמְרָו חַכְמִינִין, זְכוֹרָנִים לְבָרְכָה (בְּאָמֵנִיא פה): 'אַלְוּ שְׁמָקְרֵבֵין בְּנֵי-אָדָם לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ'; כִּי זֹהוּ נִקְרָא "מַזְצִיא יָקֵר", הָנָנוּ בְּבֹוד, "מַזּוֹלֵל" מִזְלִיתָא הַגְּלוֹתָא. וְזֹה (תְּהִלִּים ק"ג): "רָם עַל כָּל גּוֹים ה'", הָנָנוּ בְּשַׁהַעֲפֹוָם מְזִדְןִין וּמְשַׁבְחִין לָה, אָוי" עַל הַשָּׁמִים בְּבוֹזָו", אָוי נִתְעַלָּה הַכְּבֹוד מִהְחָשָׁךְ:

ואי אפשר לבוא להתעדויות התשובה הן לרשיי יישראלי, הן לזרים אלא עליידי התורה שמאירין להם אל מקום שהם שם, כמו שכתבו: "יפוצו וכו' חוץ" ('חוצה' דיקא; כי התורה הם שעשים רבוא אותיות, בוגר שעשים רבוא נשמות, ויש לכל הנשמות שרש למעלה במחשבה רקדשא-ברוקדיהו, כי יישראלי על' במחשבה תחלה' (בראשית רבא א). ועלידי וווג הנשמות נבראים נשמות גרים, וכשנתעוזרים הנשמות עליידי אותיות התורה שהוציא מפיו ומתנוצחים זה לזה זה בחינת וווג, שהוא מקבל הארה מזה; ועלידי הווג של התנוצחות הנשמות שבמחשבה נבראים נשמות גרים. גם הפשיעישראל, כל זמן שם יישראל נקרא עליו (בי נקרא פושיעישראל), נמציא שעם יישראל נקרא על-כל-פונים עליו עדין, מאחר שנקרא פושע יישראל), אף-על-פי שחטא, יישראל הוא (פנתרון מה), יש לו אחיה ושרש במחשבה עליונה, ועלידי התנוצחות התנוצין גם שרש נשותו בין שאר השדים, ומגע הארץ ליה הפשיע יישראל משרש נשותו, ועלידי הארץ הזאת חזר בתשובה: ר זה שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (עדורים פא): 'מפני מה תלמידי-חכמים אין בנייהם תלמידי-חכמים? מפני שלא ברכו בתורה תחלה' שאריך כל אדם, ובפרט תלמיד-חכם, לברך ולהair בלבמוד תורה בשרש הנשמות, הינו במחשבה תחלה, כי שם שרים. נמציא, בשמבייא הארץ וברכה לתוך תחילת המחשבה, ועל-ידו מתנוצין ומתברכין הנשמות, נמציא

בְּשִׁמְמַשֵּׁיךְ נִשְׁמָה לְבָנָנוּ, בְּוֹדָאי הוּא מִמְּשִׁיךְ נִשְׁמָה בְּהִרְחָה וּפֶה,
וְעַלְיִידִיזָה גַם בָנוּ יְהִוָה תַלְמִידִיכֶם, אֲבָל בְשָׁאוֹן מַאֲיר וּמַבָּרֶךְ
אֵת הַתְּחִלָה עַלְיִידִי לְמוֹדוֹן, אֲזֶה בְּשִׁמְמַשֵּׁיךְ נִשְׁמָה לְבָנָנוּ, הַנִּשְׁמָה
הִיא בְבִחְנִית (שירת הרים ה): "אַנְיָי יְשָׁהָה", וְאַנְיָה מַאֲירָה מִפְנֵי זֶה
לֹא יְהִוָה בָנוּ תַלְמִידִיכֶם, וְזֶה מִפְנֵי שֶׁלָא בָרְכוּ בְתּוֹרָה תְּחִלָה,
הַיּוֹנוּ שֶׁרֶשׁ הַנִּשְׁמָות, בְבִחְנִית יִשְׂרָאֵל עַלְהָ בְמַחְשָׁבָה תְּחִלָה:
ה וְאַיִן אָדָם זֹכָה לְתוֹרָה אֶלָא עַלְיִידִי שְׁפָלוֹת, בָמָו שָׁאָמָרוּ
חוּל (ערובין ד): "יִמְפְּרַבְרַב מִתְנָה", שִׁשְׁבָר גָּאוֹתוֹ
מִאָרְבָע בְּחִינּוֹת שְׁפָלוֹת. כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַקְטִין אֶת עַצְמוֹ לִפְנֵי
גָדוֹלִים מִפְנֵן, וּלְפָנֵי בְנֵי-אָדָם בְּעַרְבָו, וּלְפָנֵי קָטָנים מִפְנֵן,
וְלְפָעָמִים, שֶׁהָוָא בָעַצְמוֹ קָטָן שְׁבָקְטָנִים וּצָרִיךְ לְהַקְטִין אֶת עַצְמוֹ
בְּנֶגֶד מִדְרָגָת עַצְמוֹ, וַיַּדְמָה בְעַנְיוֹ שֶׁהָוָא לְמַטָּה מִמְּדָרָגוֹן,
בְבִחְנִית (שמות ט): "שָׁבוּ אִישׁ תְּחִתָּיו":

ראיתי ראמ בן יומו, שהיה
גדול כהר תבור. והר תבור
כמה גודלו? ארבעה
פרסאות. ואורך צווארו של
הראמ, שלושה פרסאות
וריבוע מקום הנחת ראשו,
פרשׂה וממחזה. והטיל רעי
וחסם את (מי) היורד.

וְזֶה שָׁאָמָר רַבָּה בֶּר בְּרִיחָנָה:
לְדַיְדִי חֻוו לִי הָאֵי אֹוְרַזְוֵילָא
בְּרִיזְוָמָא, דַהְוו בְּהָר תָבּוֹר. וְהָרָ
תָבּוֹר בְמַה חֻוו? אַרְבָּעָה פְּרָסִי.
וּבָי מִשְׁכָא דְצֹוָרָה תִלְתָא
פְּרָסִי, וּבָי מִרְבָּעָתָא דְרִישָה
פְּרָסָא וּפְלִגָּא. וּרְמָא בּוּפָתָא,
וּסְכָרָא לִיְרָדָנא:

רשב'ם: אָרוֹזִילָא בֶּן יוֹמָא. רַאֲם בֶּן יוֹם אַחֵר, דָּאוֹתוֹ הַיּוֹם נוֹלֵד: בְּחֵר תְּבֻזָּה. בַּנְּהֵגָה כְּנַמְּנָה, מָקוֹם הַפְּתַח רַאֲשׁוֹ בְּשַׁׂוְכָּב עַל הַקְּרָעָה, רַמְּא בְּוֹפְתָה.

הַטִּיל רַעַי. סְכָרָא חָרְעִי לְרִידָנָא. לְפִי שְׁעָה, עַד שְׁמַסְמָסָהוּ הַמִּים מַעַט מַעַט:

אָרוֹזִילָא בֶּן יוֹמָא הַיּוֹם בְּחִנִּית בְּבֹזָה, שֶׁהֵוָא בְּעַפּוּם, בְּוּלּוֹתָא.
וַיְהִי: אָור זִילָא. אָור הַיּוֹם בְּחִנִּית בְּבֹזָה, בַּמָּו שְׁבַתּוֹב:
וַיֹּאמֶר אֶרְץ הָאִירָה מִבְּבֹזָה". וְלֹפֶת נִקְרָא בֶּן יוֹמָא בַּי לֹא יַתְגַּלֵּה
הַכְּבֹוד אֶלָּא בְּבִיאַת מֶשִׁיחָנוּ, וּכְתִיב בָּהּ: אִימְתֵּי יָבוֹא מַר? הַיּוֹם
"הַיּוֹם אָמֵן בְּקָלוֹ תְּשִׁמְעוּ" (כָּמו שָׁאַמְרוּ רַבּוֹתָינוּ, וּכְרוֹם לְכָרְכָה סְנַתְרָן צָה),
וּבְכָל יוֹם מַוְן הַכְּבֹוד לְצֵאת מַזְיוֹתָא: וַיְהִי בְּחֵר תְּבֻזָּה שְׁרָאָה
שְׁהַעֲלָאת הַכְּבֹוד תָּלוּ בָּזָה שָׁאַדְמָן מִשְׁבָּר גָּאוֹתָה בְּפִי הַשְׁתָּבָרוֹת
נָאָתוֹן, בַּנְּהֵגָה הַעֲלָאת הַכְּבֹוד, בַּי בְּבֹזָה נִתְעַלָּה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
כְּנֶל, וְאַין אָדָם זָכוֹה לְתּוֹרָה אֶלָּא עַל יְדֵי שְׁפָלוֹת, כָּמו שָׁאַמְרוּ
חוּלָל: "וּמִמְּדָבָר מִתְנָה". וַיְהִי תְּבֻזָּה; תְּר לְשׂוֹן גְּדוֹלָות, בַּמָּו
שְׁבַתּוֹב (תְּהִלִּים ל): "הַעֲמִדָּת לְהָרָוי עֹז", וְתְבֻזָּה לְשׂוֹן שְׁבִירָה:

וְהַר תְּבֻזָּה בַּמָּה תְּהִי? אֶרְבָּע פְּרָסִי הַיּוֹם אֶרְבָּע בְּחִנּוֹת
שְׁפָלוֹת הַגְּנֵל שְׁאַרְיךָ לְהַקְטִין: לְפִנֵּי צְדִיקָם, בְּנִינָם,
רְשָׁעִים, וּלְפִנֵּי מְדִרְגָתָה עָצָמוֹ, וּשְׁידָרָמָה בְּעִינָיו כְּאֹלוֹ לֹא בָּא עֲדוֹן
לְפִנֵּי מְדִרְגָתָה שְׁהָיָה בָּהּ. וַיְהִי הַר תְּבֻזָּה אֶרְבָּע פְּרָסִי שְׁשִׁבְרוֹת
הַגְּדוֹלָות הָם בְּאֶרְבָּע בְּחִנּוֹת הַגְּנֵל: וּמְשָׁבָא דְּצִוָּרָה תִּלְתָּא
פְּרָסִי זֶה בְּחִנּוֹת הַדְּבָרִים שְׁדַרְךָ בְּנֵי אָדָם לְהַגְּנֵל בָּהֶם, הָם
שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים, וְצִרְיךָ לְשִׁמְרָה אֶת עָצָמוֹ מֵהֶם, בַּמָּו שְׁבַתּוֹב (ירמיה
ט): אֵל יְתַהַלֵּל חָכָם בְּחִכְמָתוֹ וּכְיוֹ), וְהָם שְׁלִשָּׁה בְּחִנּוֹת: חָכָם,

גבור, עשיר. והגָּרְלוֹת נִקְרָא מִשְׁבָּא דְצֹוֹרָא, בבחינות (תחלם ע"ה): "תַּרְבְּרוּ בְצֹואָר עֲתָק": מרבעתא דרישת פרסה ופלנא זה בוחנת זוג הנעשה בראשית המחשה; מרבעתא לשון זוג, במו שפטוב (שם קלט): "אֲרָחֵי וּרְכָעֵי". ועלידי זוג הזה נעשה פרסה ופלנא: פרסה זה רמו על המשכת הנשומות לבנייהם, זה מכנה בשם פרסה שלמה; והתנוצחות שהנשומות מתרונצין ומארין ומעורין את הפוֹשֶׁעַיִשְׁרָאֵל בתשובה ומולדין נשומות גרים זה מכנה בשם פלאן, כי עדין רחוקים מהקדשה מאד יכול להיות להם מניעות רבות, לצריך להם גיעות רבות כדי להפיט מהם הבוגרים צואים שהלבישו, במו שפטוב (פרק ה): "הַסּוּרִי הַבָּגְדִּים הַצְּאוֹים", כי אלו הבוגרים הצעאים הם מונעים אותם מלחוור ל��ושברודה, והם מפסיקים במו נهر הקדש, שאי אפשר להלך דרך אותו הנהר.

לצריך להשליך הבוגרים הצעאים: וזה: רמא בופתא וסכרא לירדנא עליידי שפֿשְׁיטין ימְשִׁלְיכִין מעלהם הבוגרים הצעאים, נתבטלים כל המניעות והפסיקים המבדילים בינם בין הקדשה. וזה: וסכרא לירדנא כי תירדן מפסיק בין קדשת ארץישראל לחוין הארץ. ובשביל זה נקראים בשם פלאן, כי עדין צריך להשליך מהם הבוגרים הצעאים, כדי להסידם הפסיקים והמנועים והפסיקים המבדילים בינם בין הקדשה. אבל, אלו הנשומות שתלמייד-חכמים ממשיכין לבנייהם בג"ל זה מכנה בשם פרסה שלמה, כי אין להם מסכים המבדילים: וזה:

ובפרטו בפירוש ברכות נקי, (כמו שורשו רפוחני, וכורום לברכה על פסוק: ולקראת ה' מכביד וכו', שבת קיט). 'בכשות נקי' הינו להשליך הבגדים הוצאותם, כי זה עקר בבודה השם ותברך, "אם תוציא יקר מזולל", להזכיר בני אדם בתשובה ולהמשיך נשמות הגרים. גברים שמתגנין, הם באים תחת בנפי השכינה, ובשביל זה נקרא גרי-צדך (פמוא בתקומת החדר). וזה שמובא בזוהר (ויתר בר"ט צ): 'בכשות נקי, דא בנפי מצוה' הינו שכינה הנזכרת מצוה, בבחינות (מהלים קיט): "כל מצותיך צדק". וזהו: 'וכברתו', שזה עקר בבודו, שכנים גברים תחת בנפי השכינה כי"ל:

ובכל אחד לפि בוחנות יכול לידע העלהת הבוד לשרש היראה; לפि הבוד שמכבר את יראיהם, בן עלה הבוד לשרשו, כי שם שרש הבוד, בבחינות (שם ט): "ואת יראי ה' יכבר". כי כל זמן שהבוד הוא בוגלו, כל אחד לפוי בוחנות הוא מולל ביראי השם, וכל אחד לפוי תקנו את הבוד, בן הוא מכבר יראייהם:

ועקר הדבר שכבר יראייהם בלבד שלם, כמו שאמרו חכמינו, וכורום לברכה (קדישן לב): 'דבר המסור ללב, נאמר בו ויראת מלאך', ושם עקר הבוד, כמו שבסות (ישעיה כ"ט): "בשפתיו בבדוני ולפבו רחך ממען":

ה בשם חזיר הבוד לשרשו, הינו ליראה כי"ל, ואו נשלם פגמי היראה, ואו זוכה לשלוום: ויש שני מני שלום: יש שלום בעצמיו, כי תחלה צריך אדם לראות שיזהה

שָׁלוֹם בְּעַצְמָיו, כִּי לְפָעָמִים אֵין שָׁלוֹם, בָּמוֹ שְׁפָתָבוֹ (קהלות ל"ח): "אֵין שָׁלוֹם בְּעַצְמָיו מִפְנֵי חֶטְאָתִי". וּלְיִדִּי הַיְרָאָה, זֹכֶה לְשָׁלוֹם בְּעַצְמָיו, בָּמוֹ שְׁפָתָבוֹ בָּזֶה (יתרו עט): **בְּאֶתְרָא דָאִית דְּחִילָא**, תִּפְנַז תִּשְׂתַּבְחַה שְׁלֹמָתָא, בָּמוֹ שְׁפָתָבוֹ (שם לד): "כִּי אֵין מִחְסָור לִירָאוֹ". **כְּשִׁישׁ שָׁלוֹם בְּעַצְמָיו**, אָוֹ יִכְלֶל לְהַתְּפִלָּל: כִּי עֲקָר הַתְּפִלָּה עַלְיִדִּי הַיְרָאָה, בְּבִחְינָת (משל ל"א): "אֲשֶׁר יָרָאת ה' הִיא תִּתְהַלֵּל", כִּי הַתְּפִלָּה בַּמְקוּם קָרְבָּן, וּבָקָרְבָּן פְּתִיב בָּה (ויקרא כ"א): "כָּל אֲשֶׁר בָּו מָום לֹא יָקְרַב"; וּכְשָׁאַיְן בָּו מָום, הִנֵּוּ **בְּאֶתְרָא דָאִית דְּחִילָא**, אָוֹ יָקְרַב לְעַבְדָּן עֲבֹדָתוֹ תִּמְהָה. **וּזָה שְׁפָתָבוֹ בְּחִפָּה** (شمואל־א א): "וְחִנָּה מִרְבְּרָת עַל לִבָּה" עַל־יִדִּי הַיְרָאָה זִכְתָּה לְתִפְלָה, כִּי עֲקָר הַיְרָאָה הוּא בְּלֵב פָּגָל, וּלְיִדִּי תִּפְלָה זֹכֶה לְשָׁלוֹם הַבְּלִילִי, הִנֵּוּ שְׁלֹמוֹת הַעוֹלָמוֹת, כִּי עַל שֵׁם זוֹ הַתִּפְלָה נִקְרָא קָרְבָּן, עַל שֵׁם קָרְבָּן **הַעוֹלָמוֹת לְשִׁלְמוֹתָן**:

ט וּזָה שָׁאמֵר רַבָּה בֶּר בְּרִיחָנָה: אמר לי והוא סוחר ישמעאל: בוא ואראה לך מקום שנושקים ארץ וركיע ביה. תא ואחוי לך חיבי הנשקי ארעה וركיע בהדרי. אולי וחוא, דעביד פוי פוי. שקלית הרקייע) חלונות חלונות. הרמתי סלי והנחתתי בחלאן לסלתאי ואנחתיה בבותא דרכיעא. בהדרי דמצילנא בעוטא, ולא אשבחוּתָה.

אמרתי: יש גנבים כאן? אמר לי: גלגול הרקיע הוא שסובב, נטר עד למחר כי השטא, והמצא אותו. **ומשכח לה:**

רשב"ם: חיכא דנשקי ארעה ורקייע. מקום גבורה היה שם, שנושאים יתדר זה זה. ואו הינו סוף העולם, והוא מוחלט העולם תק' שנהתו, וארכיזישאל אלמציעתו של העולם הוא, כתוב: ישבי על טבור הארץ, והינו מקומו של רبه בר בריחנה. סלטאי. כל להם של. רתדר. חוויה, פרדארמיין בפסחים: גלגול חור ומלות קביעים:

דנשקי ארעה ורקייע זה בוחינת שלום בעצמו. **ארעה** זה בוחינת גופו, **רקייע** זה בוחינת נשמה, במו שכתוב (טהילים ז): "יקרא אל השמים מעל" זה הנשמה, "ואל הארץ" זה הגוף (פנהרין צא). וכשיש בינויהם שלום, על-ידי זה עבידי בני עליידיזה נעשה תפלה, בג"ל, בבחינת דניאל ז: "וכיוון פתיחון לה בעליתה": וشكילת לסלטאי ואנחתיה בכוatta רקייע. סלטאי זה פרנסת, במו מי שיש לו פת בסלוי (ויאם ער), הינו שלא רצה לעסוק בשום עסק מעסקי עולם הזה, רק בשכיל נשמהתו. גם כל תפלותי לא היו אלא בשכיל לקשר נשמהתו; אפלו אלו תפלוות המפרשים בתפלה שהם לצורך הגוף, פנוון "רפאיינו" ו"ברך עליינו" ושאר צרכי הגוף, לא היה פונתו של רבה בר בריחנה בשכיל גופו, אלא בשכיל נשמהתו, שהיא מכון לפרנסת נשמהו לרפואתה. וזה: וشكילת לסלטאי ואנחתיה בכוatta רקייע. שشكل לתפלה שהוא לצורך הגוף, ואנחתה

בְּתִפְלָה, הַכֵּל לְצֹרֶק נְשָׁמָתוֹ, כִּי מִפְּנֵילָא בְּשַׂנְתָּקוּ שֵׁם בְּרוֹחֲנִיוֹת, נְתָקוּ גַם בְּגַנְשִׁמְיוֹת: וַעֲד דְּמַצְלֵינוֹ בְּעוֹתִי, לֹא אַשְׁבַּחַת הַינּוֹ אַחֲרִיכֶךָ לֹא מֵצָא בְּרוֹיָה פְּרִנְסָתוֹ, אַפְּעַלְפִּי שְׁתָקָן בְּרוֹחֲנִיוֹת, אַפְּיַעַלְפִּיכֶן לֹא נְמַשֵּׁךְ לוֹ שְׁפָעָה בְּגַנְשִׁמְיוֹת. אָמָר: אִיבָּא גַּנְבָּא חָבָא, שְׁגַּנְבָּבִים הַשְּׁפָעָה שְׁלִי. הַשִּׁיבָה לוֹ: גַּלְגָּלָא דְּרִקְיעָא דְּהַדְּרָא הַינּוֹ גַּלְגָּלוֹן הַנְּשָׁמְתִין, הִיא הַגּוֹרָם שָׁאוֹן לְצִדְיקָה בְּרוֹיָה פְּרִנְסָתוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב גַּבְּיָה רְבִי פְּרָת (פעניה כה): 'אֵי בְּעֵית דָּאַחֲרָב עַלְמָא,
וְאִפְּשָׁר דָּאִירִית בְּשֻׁתָּא דְּמוֹזָא':

זוּה (בראשית ח): "קָנִים תַּעֲשֶׂה לְתִבְחָה" אִיתָא בְּמַדְרָשׁ (בראשית רבבה לא): 'מָה קָנִים מִטְהָרִין אֶת הַמְּצָרָע, אֲפִי תִּבְחַת מִטְהָרָתֶךָ'. 'הַמְּצָרָע' זה נְרָגָן מִפְרִיד אֱלֹופָה (משלי ט), ומִפְרִיד בֵּין איש ואשה, ועל-יריזה: בְּדַד יִשְׁבֵּט (ערכין ט); וְקָנִים מִטְהָרִים אותו, אֲפִי תִּבְחַת, הַיְשָׁה תִּבְחַת הַתִּפְלָה, מִתְקַנֵּן אֶת הַמְּחַלְקָת וְעוֹשֶׂה שְׁלָום הַכְּלִיל, שְׁלָום בְּלַעֲולָות. זוּה שְׁמַסְמִין הַתִּפְלָה בְּשָׁלוֹם:

זוּה פָּרוֹשָׁה: תְּקֻעוּ - לְשׁוֹן שְׁלָום, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישעיה כב): "וַתִּקְעַטוּ יִתְרֵד בְּמִקּוֹם נְאָמָן". בְּחַדְשׁ שׂוֹפֵר - בְּהַתְּפָאָרוֹת חֶדֶש, הַינּוֹ הַחַטָּולות כְּבוֹדוֹ עַל-יריזי הַתְּקָרְבּוֹת הַגְּרִים אוֹ בְּעַלְיַתְשֻׁבָּה. בְּכַסָּא - זה בְּחִנִּית יְרָאָה, שֶׁהוּא שְׁרֵשׁ הַכְּבֹוד; וּכְסָא לְשׁוֹן הַחַטָּסִיא, שֶׁזָּה בְּחִנִּית: דָּבָר הַמְּסֻוֹר לִילֵב, נְאָמָר בּוֹ וַיַּרְאֵת מְאֹלָקָה, שֶׁזָּה הַרְבָּר מִכְפָּה מְעֵן בְּלִי: לִיּוֹם - זה בְּחִנִּית שְׁלָום בֵּית, כִּי יוֹם הוּא בְּחִנִּית אֹור, כְּמוֹ

שפתות (בראשית א): "וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לֵאֹור יוֹם", ואור הוא שלום בית, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (שבת כה): 'גר' שבת קודם לקדוש היום', כי שלום בית קודם. חגנו - זה בוחינת תפלה, עבודה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים קה): 'למה נסוכה פרשת עכו"ם למועדדים? לומר, כל המבואה את המועדות, אבלו עוצר עבודה אלילים'. נמצאה שמירת המועד זה בוחינת עבודה תפלה, אין עבודה אלא תפלה, ועל-ידי תפלה יבוא לשלוּם הכללי פג"ל: נמצאה מי שרוצה להמשיך שלום הכללי, צריך להעלות הבוגד לשורשו, הנה ליראה, ועל-ידי היראה הוא זוכה לשלוּם-בית, ועל-ידי שלום בית הוא זוכה לתפלה, ועל-ידי תפלה הוא זוכה לשלוּם הכללי:

יא זאת מתורה שיק על פסוקים אלו (תהלים קמ"ה): "טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו" וכו'. "טוב ה' לכל" זה בוחינת תפלה, שמאמין בה, שהקדוש ברוך הוא טוב לכל הן לרופאה, הן לרפנאה, הן לכל הדברים. בשמאמין מה, בודאי יהיה עקר השתרלוּתו בתר קדשא בריך הוא, ולא ירדף אחר תחכולות רבות, כי מי שאין מאמין בהקדוש ברוך הוא, צריך להשתדרל אחר תחכולות רבות. למשל, בשאריך לרופאה צריך להשתדרל אחר עשבים רפואיים, ולפעמים אלו עשבים העריכים לו אין נמצאה במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למפתחו. אבל הקדוש ברוך הוא טוב לכל המפות לרפאות,

וְהוּא בָּנֶמֶצָא תִּמְידָה, כְּמוֹ שַׁפְתּוֹב (דִּבְרִים ד): "מֵ כֵּה אַלְקִינוּ בְּכָל קָרְאָנוּ אֲלֹו". וּעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה זָכָה לְשָׁלוֹם הַכָּלְלִי. וְזֹה: "וּרְחַמְיוֹ עַל כָּל מַעֲשָׂיו" הַנּוּ שְׁרָחָמִי הַשֵּׁם יַתְּפִרְךּ יַתְּמַשֵּׁךּ עַל כָּל הַבְּרוֹאִים, וּכָל הַבְּרוֹאִים יַרְחָמוּ אֶחָד עַל חַבְרוֹ וַיְהִיא שָׁלוֹם בֵּיןֵיכֶם, כְּמוֹ שַׁפְתּוֹב (ישעיהו י"א): "וְגַר זָאָב עַם כְּבָשׁ וְגַנְמַר עַם גָּדִי וּכְוֹ", לֹא יַרְעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ", כי יְהִיא שָׁלוֹם בֵּיןֵיכֶם. וְזֹה: "וּרְחַמְיוֹ עַל כָּל מַעֲשָׂיו", כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינִי, וּכְרוֹנֶם לְבִרְכָה (שְׁבָתָה קָנָא): 'כָל הַמְּרֻחִים עַל הַבְּרוֹיות, מְרֻחָמִין עַלְיוֹן מִן הַשָּׁמַיִם', כְּמוֹ שַׁפְתּוֹב: "וְנִתְן לְךָ רְחָמִים וּרְחַמָּךְ". וְאַחֲרִיךְ מִפְרָשׁ הַפְּסָוק אֵיךְ יוֹכֵה לְתִפְלָה, עַל-יְדֵי שָׁלוֹם-בֵית יְהָא שָׁלוֹם בְּעַצְמָיו, בֵּין גַּופוֹ וּנְפֶשׁוֹ פָנָל. וְזֹה: "יַזְדִּיק כָּל מַעֲשֵׂיךְ" ('מַעֲשֵׂיךְ' זה בְּחִינָת עֲשֵׂה, בְּחִינָת גּוֹף; "וַחֲסִידִיךְ יִבְרְכָוכֶה" 'חֲסִידִיךְ', זה בְּחִינָת נְפָשָׁה, כְּמוֹ שַׁפְתּוֹב (משלי י"א): "גַּמְלֵל נְפֶשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד": וְאַחֲרִיךְ מִפְרָשׁ הַפְּסָוק, אֵיךְ יוֹכֵה לְשָׁלוֹם-בֵית עַל-יְדֵי שִׁיעַלָה בְּבוֹד הַשֵּׁם יַתְּפִרְךּ לְשָׁרֵשׁ הַירָאָה, הַגְּקָרָאים גְּבוּרוֹת. וְזֹה: "בְּבוֹד מְלֻכָּתְךָ יְאָמְרוּ" שִׁיתְגַּלְהָ בְּבוֹדוֹ וַיַּתְעַלֵּה לְשָׁרֵשׁוֹ; וְזֹה: "אֲגִבּוֹתְךָ יְדִבְרוּ" 'אֲגִבּוֹרָה' זה בְּחִינָת יְרָאָה, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינִי, וּכְרוֹנֶם לְבִרְכָה (ברכות ט): "זְאַלְקִים עֲשָׂה שִׁירָאוּ מִלְפָנָיו" 'אַלְוּ רַעֲמִים', וּכְתִיב (איוב כ"ז): "וּרְעָם גְּבוּרוֹתָיו מֵ יַתְּבֹּן":

(מפניין יב עד פאן לשונו, וקרונו לברכה):

יב וזה בוחנת מצות נר-חנוכה, שמצוותה להדליק סמוך לפתחת הפתחה. כי הדרלתת הנר הוא בוחנת הארת הבהיר, בוחנת "והארץ הארץ מכבודה", פג"ל, ועל כן מצוותה להדליק סמוך לפתחת הפית דא פתחא עלאה, בוחנת יראה, הינו להחויר הבהיר לשלשו, והינו ליראה בג"ל. ואימתי עולה הבהיר? בשמהזירין בני אדם בתשובה ועוושין בעליית-תשובה ונרים, שהוא עקר בכובדו בג"ל. וזהו שזמנן הדרלתת נר-חנוכה, שהוא הארת הבהיר, הוא 'משעת יציאת הרכובים, עד שתכללה רגלי מן השוק' (שבת כא: ובשלוחערוך סמן תרע"ב). 'יציאת הרכובים' בוחנת (דיני אל יב): "מצידייו הרבים ברכובים", והינו שהם מצדיקו הרבים, ועוושין בעליית-תשובה ונרים, שעליידיזה מאיר הבהיר וחוזיר לשלשו שהוא היראה בג"ל, וועלידיזה זוכין לשלוום, וניתבטל המחלוקת בג"ל. וזהו: עד שתכללה רגלי מן השוק הוא מקום בוחנות החיצונית); רגלי זה בוחנת "גענון מפריד אלוות" בג"ל, והינו בעל לשון הרע ומחלוקת, ההולכים ומרגלים ומדברים רכילות ולשון הרע ועוושין מריבה ומחלוקת בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, בוחנת (תהלים ט}): "לא רגלי על לשונו". וזה שצרכין להאיר ולהדליק נר-חנוכה סמוך לפתח, והינו להאיר הבהיר ולהחויר לשלשו היראה בג"ל, עד שייפנה לשלוום ויבטל ויכלה הענון מפריד אלוות. וזהו: עד שתכללה רגלי מן השוק' שיתבטל בעל לשון הרע ורכילות אשר רגלי על לשונם, ויתרבה השלום בעולם:

וְעַל־יְדִי הַשְׁלוֹם וּכְנֵין לְחַפֶּלה, וְעַל־יְדִירָה וּכְנֵין לְשָׁלוֹם הַכְּלָלִי,
שְׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְאֵוֹ בְּשָׁזְכֵנֵין לְשָׁלוֹם הַכְּלָלִי,
אוֹי וַיַּהֲבִיטֵל בָּל הַמְשָׁא וּמְתַן מִן הָעוֹלָם, כִּי בָל הַמְשָׁא וּמְתַן
שְׁבָעוֹלָם הוּא מִהָּעֵדָר הַשְׁלוֹם, כִּי אֵי אָפָּשָׁר שִׁיחָה רְצֹן הַמּוֹכָר
וְהַקּוֹנָה שָׁווֹה, כִּי זֶה רֹצֶחֶת לְמַפְרָר וְזֶה רֹצֶחֶת לְקָנוֹת; וְאֵם הִיא
רְצֹונָם שָׁווֹה לֹא הִיא אָפָּשָׁר שִׁיחָה נָעָשָׂה שָׁוֹם מִשְׁאָזְמַטָּן:

גַּמְצָא, שָׁכֵל הַמְשָׁנָא וּמְתַן וְהַסְּחוֹרוֹת הֵוֹא רק עַל־יְדִי
בְּחִינָת מִחְלָקָת, שָׁאֵין שְׁלוֹם בֵּין הַרְצׁוֹנוֹת. וְזֶה בְּחִינָת
(בָּרָאשִׁית י"ג): "וַיֹּהֵי רֵיב בֵּין רְעֵי מִקְנָה אֲבָרָם וּבֵין רְעֵי מִקְנָה
לֹוט, וְהַבְּנָעֵנִי אֹז בָּאָרֶץ"; 'בְּנָעֵנִי' זֶה בְּחִינָת סֹוחָר, כְּמוֹ שְׁפָרֶשׂ
רְשָׁי' עַל פְּסָוק (הַוְשׁע י"ב): "בְּנָעֵן בְּיַדְךָ" וּכו', הַיָּנוּ עַל־יְדִי בְּחִינָת
רֵיב וּמִחְלָקָת, בְּחִינָת "וַיֹּהֵי רֵיב" וּכו', עַל־יְדִירָה: "וְהַבְּנָעֵנִי אֹז
בָּאָרֶץ", עַל־יְדִירָה יִשְׁסַׁחֲרִים סֹוחָרים וּמִשָּׁא וּמְתַן בְּעוֹלָם; אָבָל,
לְעֵתִיד לְבוֹא, שִׁיחָה הַשְׁלוֹם הַמְפָלָא בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב:
וְגַרְגַּר אֶעֱבָע עַם כְּבָשׂ וְגַמְרָע עַם גַּדִּי", אוֹי וַיַּהֲבִיטֵל הַמְשָׁא וּמְתַן,
כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (וַיָּרֵה י"ד): "וְלֹא יְהִי בְּנָעֵנִי עוֹד" בְּגַ"ל. וְזֶה גַם
בֵּן בְּחִינָת 'עַד שַׁתְכַלֵּה רֹגֶל מִן הַשּׁוֹק', הַיָּנוּ שְׁמַצּוֹה לְהַדְלִיק
נִרְחַנְכָה עַד שַׁתְכַלֵּה רֹגֶל מִן הַשּׁוֹק, הַיָּנוּ בְּחִינָת שְׁלוֹם,
שְׁגַעַשָּׂה עַל־יְדִי הַחֲזָרָת הַכְּבָוד בְּגַ"ל, עַד שַׁיַּחַבְטֵל בָּל הַמְשָׁא
וּמְתַן בְּגַ"ל. וְזֶה: 'עַד שַׁתְכַלֵּה רֹגֶל מִן הַשּׁוֹק' שְׁלָא יִשְׁאַר שָׁוֹם
רֹגֶל בַּשּׁוֹק, כִּי יַהֲבִיטֵל בָּל הַמְשָׁא וּמְתַן עַל־יְדִי הַשְׁלוֹם בְּגַ"ל:

לשׁוֹן רְבִנָּג, וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה:

טו

וְאַתֶּם תְּחִיו לֵי מִמְלָכָת בְּתָנִים וּבוֹ' (שםות ט):

א מי שׁוֹצָה לְטֻעם טֻעם אוֹר הַגָּנוֹ, הַנּוּ סְדוֹתָה הַתּוֹרָה שִׁיחַגְלָה לְעֲתִיד, צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִקְתַּת הַיְרָאָה לְשִׁרְשָׂה: ב וּבָמָה מַעַלְין אֶת הַיְרָאָה? בְּבִחַנְתָּ מִשְׁפָט, כִּמוֹ שְׁבָחוֹב (משל ט): "מֶלֶךְ בִּמְשֻׁפְט יַעֲמִד אָרֶץ", וְאָרֶץ הוּא בִּחַנְתָּ יְרָאָה, כִּמוֹ שְׁבָחוֹב (תְּהִלִּים ע'ז): "אָרֶץ יְרָאָה", הַנּוּ שְׁנִישְׁפָט אֶת כָּל עַסְקִיו, כִּמוֹ שְׁבָחוֹב (שם ק'ז): "יַכְלִיל דְּבָרָיו בִּמְשֻׁפְט", הַנּוּ שְׁנִישְׁפָט וְיַדְין בְּעַצְמוֹ כָּל עַסְקִיו, וּבָהּ יַסְרֵר מַעַלְיוֹ כָּל הַפְּחִידִים, וַיַּעֲלֵה בִּחַנְתָּ יְרָאָה בָּרָה וְנִקְיהָ, וְתַשְּׁאַר אֵךְ יַרְאַתְּהָשָׁם וְלֹא יְרָאָה אַחֲרָתָה. כי בְּשָׁאֵין אָדָם דָּן וּשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, אָוי דָנֵין וּשׁוֹפְטֵין אֹתוֹ לְמַעַלָּה, כי אֵם אֵין דָין לְמַטָּה יְשִׁין דָין לְמַעַלָּה (דברים ו'ה ח); וכְּשַׁשׁוֹפְטֵין אֶת הָאָדָם בִּמְשֻׁפְט דָלְעָלָא, אָוי הַדָּין נַתְלִיבֵשׁ בְּכָל הַדָּבָרִים, וְכָל הַדָּבָרִים נָעֲשִׂים שְׁלֹוחִים לְמַקּוֹם לְעַשׂוֹת בָּהּ אֲיַשׁ מִשְׁפָט בְּתֻובָה, כִּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ, וּכְרוֹנֶם לְבָרְכָה (נְדרִים מ'א): "לְמִשְׁפְּטֵיךְ עַמְּדוּ", אָוי "הַפְּלִעְבָּדִיךְ" לְעַשׂוֹת דָין בָּהּ אֲיַשׁ הָאָדָם. אֲכָל בְּשַׁשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, וּכְשִׁישֵּׁ דָין לְמַטָּה אֵין דָין לְמַעַלָּה, וְאֵין הַיְרָאָה מַתְלִיבֵשׁ בְּשָׁוָם דָבָר לְעוֹזָר אֶת הָאָדָם, כי הֵוָה בְּעַצְמוֹ נַתְעֹזֵר. וּזה (תְּהִלִּים נ): "וַיָּשֶׂם דָּרָךְ" מֵשָׁשָׁם אֲרֻחּוֹתָיו (כִּמוֹ שְׁדָרְשׁוֹ רְבּוֹתָיו, וּכְרוֹנֶם לְבָרְכָה סֹתָה ה), הַנּוּ שְׁשׁוֹפֵט

ארחותיו, במו שפטוב (שםות כ"א): "וְאֶלְهָ הַמְשֻׁפְטִים אֲשֶׁר תִּשְׁים", על-ידי זה "אָרֶנוּ בַּיְשֻׁעַ אֱלֹקִים" זה בוחינת יראה, כמו שפטוב (קדלה י"ב): "אֵת הָאֱלֹקִים יְרָא"; הינו בוחינת יראה עולה מהקלפה ומהאמות על-ידי משפט, כי מתחלה היהת נתלבש בקלפה. וזה שהאדם מפחד את עצמו מאייה דבר, מישר או מגנבים ושאר פחרדים זה הוא שהיראה נתלבש בזה הדבר, כי אם לא היה נתלבש היראה בזה הדבר, לא היה בכך בזה הדבר להפחיד את האדם:

ג. **וַיָּשֶׁרֶשׁ** היראה הוא דעת, במו שפטוב בעז'ת חמימים, **שְׁפִנְצֵפֶךְ** הוא ברעת דיעיר-אנפין, במו שפטוב (משל ב): "או תבין יראה ה' ברעת אלקים תמצא". ועקר הדעת הוא בלב, כמו שפטוב (רבאים כ"ט): "ילא נתן לכם לב לדעת". גם שם עקר היראה, במו שאמרו חכמים, זכרונם לברכה (קדושין לב): רבר הפסור לב, נאמר בו: "יראה מלאקיך", הינו שידע מפני יתרה, הינו ליראה את השם הנכבד יראה חרומות;

ד. **וְכַשְׁמַגְעָע** לבחינת דעת, זוכה לבחינת התורה, במו שפטוב (משל ח): "אני חכמה שכני ערמה", שכנותה התורה אצל בר- דעת, במו שפטוב (רניאל ב): קדרשא-ברך-זהו ייבח חכמה לחכמים: אבל יש שני בוחינות תורה: יש בוחינת גילה ובוחינת נסתור, אבל לבחינת נסתור אין זוכה אלא לעתיד לבוא, אבל בזה העולם זוכה לבחינת נסתור על-ידי תפלה במסירת-נפש, ולתפלה זוכה על-ידי תורה שבגנלה, כי התורה

שַׁהְיָא בְּגַלְהָ הִיא בְּחִנַּת סִינֵי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ, זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה (פרקoth סה): 'סִינֵי וְעֹזֶק הָרִים, הַיְ מִנְיוֹ הַעֲדִיף?' וְהַשִּׁיבוּ: סִינֵי עֲדִיף, פִי הַכָּל צָרִיכִין לִמְרִי חַטְיא'; וְהַתָּוֹרָה שְׁבָנְגַלְהָ הַכָּל צָרִיכִין לָהּ, אָבֶל הַתָּוֹרָה שְׁבָנְסָתָר זַעֲירִין אָנוּן דָצָרִיכִין לָהּ: וּבְחִנַּת סִינֵי הוּא בְּחִנַּת שְׁפָלוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ, זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה (סוטה ה), שְׁהַנִּיחָה הַקְדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוּא כָל הָרִים, וְלֹא נָתַן הַתָּוֹרָה אֶלָּא עַל הַר-סִינֵי. וְחֲכָמִינוּ, זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה, אָמְרוּ (שם ה): 'שְׁתַפְלָת הַשְּׁפֵלָן אֵין גָּמָאָת', כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (תהלים נ"א): "לִבְ נִשְׁבָּר" וכו'. וּלְלִידֵי תְּפָלָה שַׁהְיָא בָּמִסְרָתָ-גַּפֵּשׁ, שְׁמַבְטֵל כָל גְּשֻׁמִּוֹתָו וְאֵין גְּבוּל, וּכְשָׁאן גְּבוּל, אֵין יָכוֹל לְהַשְׁגִּין הַתָּוֹרָה שְׁלָעָתִיד, שַׁהְיָא אֵינָה גְּבוּל וְאֵין נִתְפְּשָׁת גְּבוּל:

ה וֹזה שֶׁאָמַר רַבְּה בֶּרְ בֶּרְ רַאיִתְ אֶת אָוֹתָה צְפְרָעָה
 חַנָּה: לְדִידֵי חַנָּי לֵי
 שְׁהַוְתָה גְּדוּלָה כְּכָךְ
 הַהִיא אַקְרוֹקְתָּא, דְהֹוֵי בֵי
 אַקְרָא דְהַגְּרוֹנָא. וְאַקְרָא
 כָּמָה גָּדוֹלָ? שִׁשִּׁים בְּתִים.
 בְּאָ נָחֵש וּבְלָה (את
 הַצְפָרָעָה) בְּאָ עַוְרָב נִקְבָּה
 וּבְלָעָה הַנָּחֵש, וּלָהָ וּשְׁבָ
 בָּאֵילָן. בָּוָא וּרְאָה כָּמָה גָּדוֹל
 כָּוּחוֹ שֶׁהָאֵילָן. אָמַר רַב פְּפָא
 בְּרַ שְׁמוֹאָל: אֵי לְאוֹ
 לֹא הִיְתִּי מַאֲמִין לָהּ.
 דְהֹוֵי הַתָּם לֹא הִיְמִינָה:

רש"ב"ם: אַקְרֹוקְתָּא צִפְרְדֵעַ. בָּאֲקָרָא דְהַגְּרוֹנִיא גָדוֹל הִיה בְּאוֹתָה בָּרֶךָ. וּאֲקָרָא דְהַגְּרוֹנִיא בְּמַה תַּיִ, שְׁתִינִין בְּתִי פָלְמוֹדָא קָאָמֵר לָהּ. אָתָה תִּנְיָא רֶפֶה קָאָמֵר לָהּ. פּוֹשְׁקָנְצָא עֹורֶכֶת נֶקְבָּה, בָּאַילְנָא עַל עַנְפָּר אֶחָד בְּרֶךֶת הַעוֹפּוֹת. לֹא חִימְנִי לֹאן הַאמְנָתִי:

אַקְרֹוקְתָּא פִּרְשׁ רְבָנוֹ שְׁמוֹאֵל: צִפְרְדֵעַ. וְזֹה בְּחִינָת עַלְיתָה הַיּוֹרָא לְשָׂרֶשֶׁה, הַיּוֹנוֹ דְעַת; כִּי צִפְרְדֵעַ הִיא מְלָה מְרֻפְכֶּת: צָפֵר דָעַה (פָנָא רַבִּי אֱלֹהִים ו' וּבְכִינּוֹת הַגְּנָה), וְצָפֵר הוּא בְּחִינָת יְרָאָה, בְּחִינָת אָרֶץ, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיה כ"ד): "מִבְנָף הָאָרֶץ זְמִירֹות" וּכְיוֹ, וּבָמוֹ שְׁבָתוֹב (שם ס): "מֵי אֱלֹהָה" אֹתוֹתִיות 'אַלְקִים' בָּעֵב תַּעֲופִינָה" וּכְיוֹ, וְדָעַה הִיא שָׁרֵשׁ הַיּוֹרָא. וְדָמִיא לְאֲקָרָא דְהַגְּרוֹנִיא לְשׁוֹן (שם נ"ח): "קָרָא בְגַרְזָן", שָׂזה בְּחִינָת תּוֹרָה שְׁבָנְגָלָה, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ, זְכוּרָונִם לְבָרְכָה (ערובין נ): לְמוֹצִיאֵיכֶם בְּפֶה, כִּי עַל-יְדֵיכֶם עַלְיתָה הַיּוֹרָא לְבְחִינָת דְעַת, וּזְכִינִי לְתּוֹרָה שְׁבָנְגָלָה:

וּאֲקָרָא דְהַגְּרוֹנִיא בְּמַה תַּוְהַ? שְׁתִינִין בְּתִי וְזֹה בְּחִינָת תְּפָלָה, כִּי בְשָׁאנוּ קָרְאָינוּ לְהַקְדוֹשָׁ־בָרוֹךְ־הָוּא בְתִארִים שֶׁל בָשָׁר וְדָם, וְהָוָא נִמְצָא לְנוּ בְכָל קָרְאָינוּ אֱלֹיו וְזֹה חַסְד הַשֵּׁם יְתִבְרָה, כִּי אִם לֹא הִי בְּחִסְדֵי הַשֵּׁם יְתִבְרָה, לֹא הִי בְּקָרְאָי לְקָרְאָ וּלְכִינּוֹת אֶת הַשֵּׁם יְתִבְרָה בְתִארִים וּשְׁבָחוּם וּתְבוֹתָות אֹתוֹתִיות, אֲבָל זֹה הַכָּל חַסְד שֶׁל הַשֵּׁם יְתִבְרָה. וְזֹה: "שְׁתִינִין בְּתִי" וְזֹה בְּחִינָת חַסְד, בְּחִינָת אֲבָרָהָם, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שיר השירים ו): "שְׁשִׁים הַמֶּה מְלֹכוֹת", פִּרְשׁ רְשָׁ"י: "זֹה בְּחִינָת אֲבָרָהָם; וּבְתִי"

לְשׁוֹן בַּתִּי מֶלֶכֶת'. וזה (שם ב): "סָמְכוֹנִי בָּאֲשִׁישָׁתִי" כמו שמשמעו אשישות בוגר או גדול, כדי להסתכל באור הגדול עליידי אשישות, פון גור חסדו לסמך אותנו בתארים ושבחים האלו. וזה לשונו: "סָמְכוֹנִי", שהוא בוחינת סמ"ה, ובוחנת ששים הימה מלכות, בוחינת אברהם, שהוא בוחינת סמ"ך בתיה: ואתה תניא ובלהה תניא זה בוחינת נחש, שפטית את האדם שיתפלל לחשלה עצמו, כמו: הב לנו חי ומוונה, או שאר תועלת. ואתי פושקנツא ובלהה פרש רבנו שמואל, ערוב; ואמרו חכמים, זכרונם לרבותה (ערובין כב): מי שמשחר פניו בעורב וממי שנעשה אכורי על בניו בעורב, הינו שמחפלל בלי שום פנות תועלת עצמו, ואינו חושב לכלום את עצמו, ונתקטט בצל עצמוו ונשמיתו, ונתקטט באלו אינו בעולם, כמו שבחוב שחרות הי"ד): "כִּי עַלְיךָ הוּנָנוּ כֵּל הַיּוֹם". וזה בוחינת (שיר השירים ה): "שְׁחֹרוֹת בְּעֹרֶב": עליידי זה: סליק ויתב באילנא שזוכה לבחינות תורה שבנסתר, כמו שבחוב (תהלים י"ח): "יִשְׂתַּחַד חַשְׁךְ סָתָרֽוּ", שסתיר תורה ארים זוכה להם עליידי חשך, הינו מסורת נפש, שמשחר פניו בעורב, כי הם בוחינת חשך על שם עמק המושג. וזה בוחינת: סליק ויתב באילנא, שישם מדרור הנשומות, כמו שבחוב (ויה' משפטים צט): 'כל נשמתין מאילנא רברבא נפקין'. והוא בוחינת עולם הבא, שם אריכות ימים, כמו שבחוב (ישעיה ס"ה): "כִּי מֵעַז יְמֵי עַמִּי". וזה זוכה עליידי תפלה, כי 'הקדוש ברוך הוא מתאהה לתפלה של ישראל'

ובישישראל מתקלין לפניו וממלאן תאותו, או נעשה בכיבול בבחינת אשה, שהוא מקבל תעונג מעמו, כמו שפטוב (במדבר כ"ה): "אשה ריח ניחוח לה" עליידי הריח ניחוח שמקבל נעשה בבחינת אשה, "ונקבה כסובב גבר" (ירמיה ל"א), שהקדוש ברוך הוא נעשה בבחינת מלבושים נגלה, הינו מבחינת שהיה מתחלה בנסתר, עכשו נתגלה עליידי התפלה, וקדשא בריך הוא ואורייתא בלבד חדר, ואו עליידי התפלה נתגלה אוריתא, הינו סתרי אוריתא: תא חוי בפה נפש חילא דאלילא הינן, בפה נפש חילא דהאי סתריתורה, שאין יכולם להחליש בשום דבר מגבל, בשום גוף, אלא במי שטוחר פניו בעורב ונעשה בעורב על בניו:

ו זה בבחינת (אבות ו): 'חמשה קניינים שקנה בעולם'. תורה קניון אחד זה בבחינת תורה שבגנלה; 'שמים וארים' קניון אחד זה בבחינת העלות היאה לדעת; 'ארץ' זה בבחינת יאה בגן, 'זמים' זה בבחינת דעת, כי דעת הוא חבור, כמו שפתות (באשת ד): "זה אדם ידע". וזה בבחינת 'שמים' אש ומים מהברין יחד (חנינה יב בראשית רב ה). 'אברהם' קניון אחד - זה בבחינת תפלה, בבחינת שני בתים, שישים המה מלכות פג"ל. ישראל קניון אחד - זה בבחינת משפט המעלה את היאה פג"ל, כמו שפתות (הילים קמ"ז): "חקיו ומשפטיו לישראל". 'בית המקדש קניון אחד' - זה בבחינת סתרי אוריתא, שוכין להם עליידי התפלה, שהוא בבחינת אברהם. וזה (שם ע"ח): "הר זה קורתה

ימינו", שזה ימין, בוחינת תפלה, בוחינת אברהם. ונראה הר על שם עמק המישג; ונראה בית-המקדש, בוחינות קדש, בוחינות ראשית; "ובכל זה לא יאכל קדש" (ויקרא כ"ב) ולא יאכל בו אלא מקדשו ומקריאו, ובית-המקדש הוא בוחנת סתרי אוריתא:

וזהו פרוש: ואתם תהיו לי ממלכת בנים - ממלכת זה בוחינת תורה שבננה, כי "פה מלכים ימלכו" (משל ח), ומלכות הוא בוחינת גנלה, כי אין מלך בלי עם, והפל צריכין למלך, כי הפל צריכין למורי חטא: ובנים זו בוחנת תפלה, בוחינות אברהם פג"ל, כמו שאמרו חכמים, זכרונם לברכה (ונרים לב), שאמר תקודוש ברוך הוא לאברהם: אתה כהן לעולם וכו'. וגוי קדוש זה בוחינת בית-המקדש, בוחינות תורה שבנסתר, הנקרה קדש. ועל-ידי מה זוכה לאלו הבדיקות? על-ידי שיעלה ויקשר בוחינת יראה לבחינת דעת על-ידי בוחינת משפט פג"ל:

זהו: אלה הדברים אשר תרביר זה בוחינת יראה, הנקרה דבר, כי עקר הדבר שם הוא, כמו שאמרו חכמים, זכרו זכרונות לברכה (פרשות ו): מי שיש בו יראת-שמים, דבריו נשמעים'. משה הוא בוחינת דעת, וזה: אשר תרביר דיקא; וזה (שםות י"ח): "כי יהיה להם דבר בא אליו", שישראל שם בוחינת משפט פג"ל, הם מעליין ומקשרין (יראה) לבחינת משה, לבחינת דעת: וזה: אל בני ישראל דיקא, כי הם בוחינת משפט, כמו שכתבו: "חקיו ומשפטיו לישראל". נמצא, שעליידי שקשרין

היראה על-ידי מושפט לבחןית דעת, זוכין לתורה של נגלה, ועל-ידי תורה שבגלה זוכין לסתלה, ועל-ידי תפלה זוכין לסתרי אוריתא. דבר זה בבחןית יראה, כמו שפטות (מלachi ג): "או נדברו יראי ה":

ה זאת התורה שיך על פסוק (תהלים ק"א): "ענין בנאמני הארץ" וכו'. עני זה בחינות דעת, כמו שפטות בראשית (הו"ה), ותקינה עני שנייהם". גם דעתם עשר שמות (הו"ה), גימטריא שני פעמים עין בידוע. בנאמני זה בחינה אהרן, במובא במדרש שוחר טוב; ואחרון הוא旃 בחינת מושפט, כמו שפטות (שמות כ"ח): "ונשא אהרן את מושפט בני ישראל". ארין זה בחינות יראה בג"ל. לשבת עמרי זה בחינות סיני, שפות, אשכן את רכא" (ישעיה נ"ז) בג"ל. הליד בקדך תמים זה בחינות תפלה,旃 בחינת אברהם בג"ל, כמו שפטות בראשית י"ז: "התהלך לפני ויהי תמים". הוא ישרתני זה旃 בחינת סתרי אוריתא, זה旃 בחינת הוא,旃 בחינות עולם הבא (ודר ויצא קנה: קנה):

ברוזך הבוחר בעדרת מי מנה, אשר עד בה עורנו לשמע פלאות באלה על מאמרי רביה בר בריחנה. תא חוי בפה נפש חילה דחאי אילנא. בענו בראשותא דמלפआ עלאה, קרמיבוץ יסיק לתמיד אמריו יאי, רב טוב האפונו וגנוו במאמריו קדישין לאירועא דבי עלאה, אנון מחדורי חקלא דחווי משפטיע, די בחון גניין צטינו קדישין דנטקון מאירועא דעתיקא סתימתה. לכו חוו מפעלותה ה, דרכו נפלאתה, רביה אילנא ותקות, ורומה מטה לצית שמייא, וחוזותה לסוף כל ארבעא, אנבה סגיא וחווה יאי. שמעו ותהי נפשכם, ושאבתם מים בשושן ממעני הרשותה:

לְשׁוֹן רֵפֶנוּ וְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה

טו

רבי יוחנן מספר: פעם אחת נסענו בספינה, וראינו את אותו דג שהוציאו ראשו מן המים, דמו עינו לשני ירחים. והפין מים משני נהורייו כשני נהרות שבסוריה.

רבי יוחנן משלטיינו זמנא חדא היה קאולינן בספינתה, וחווינא האי בורה דאפיק רישת מפיא, ודמיא עינה בתרי סחרי, ונפיין מיא מתרתי אוסיא בתרי מברי דסורה (נבא בתרא עד).

רש"ב"ם: וְנִפְיַי, וְשִׁפְחָה: אֲוֹסִיא, נָהָרִי: מַבְרִי דְסֻוָּרָא, נָהָרֹת שְׁבָרְדִּיא:

וחווינא האי בורה, שהוא הצדיק, המכונה בשם דג, כדיוע. דאפיק רישת מפיא, ודמיא עינה בתרי סחרי, ונפיין מיא מתרתי אוסיא בתרי מברי דסורה - כי אי אפשר לאזיך להיות מחשבתו משוטט תמיד בחכמאות עליזונות, כי לעמים צrisk לצאת לחווין לעסוק בדרבי העולם, כמו שאמרו חכמינו וברוזם לברכה (מנחות צט): פעם בטולה של תורה זו היא קיימת. וביד אפיק רישא מפיא, הינו ביד מפיק את עצמו מחכמאות עליזונות, אווי: ודמיא עינה בתרי סחרי - כי פקחת עיניהם מבאים על שם החכמה, כמו שבתו (בראשית ג): ותפקתנה עיני שנייהם; וכשעוסק בחכמתו, אווי עינוי בבחינת שימוש, ובשםסלק את עצמו מחכמה עליזה, היה זה כמו

ביהת שמש, וכשבא השם אוי נשתארים עניין בבחינת סהרין, כי סהר אין מארה אלא כר נסתלק השם. וזה בוחנת: ועינינו מארות בשם ובירת; לפעמים מארות בשם, כר אנחנו דבקים בחכמה, ולפעמים מארות בירת, כר (אשר) מסלקין את עצמנו מלשוטט בחכמה. ונפייז מיא מתר אופסיא - הם בוחנת תריון משיחין, שאלייהם העפו"ם ידרשו וימשכו את עצם אליהם, כמו שבתוב (ישיעו כ): ונחרו אלו כל הגויים. וזה: תרי נחרות רסורא; סורא זה בוחנת עפו"ם, על שם עבדה זורה, כמו שבתוב (שמות ל'): סרו מהר מן הבהה, והם נכללים בשתי אמות: עשו וישמעאל. ועל ידי אלו תריון משיחין, שהם תרי אופסיא, בוחנת (איכה ד): רוח אפינו משיח ה, על ידם יגאלו וימשכו בנחרות אצלם ללמד דבר ה. ותריון אפין, עשו וישמעאל, אנון תריון ענין המכfin על העיןין, שאין יכול לאחר תמיד בוחנת שמש. ובשביל זה צריך האציג לבטל את דבקותו, כדי שלא יתגברו האמינו עשו וישמעאל על עניין, ויתבטל, חס ושלום, חכמתו לנמר. אבל על ידי תריון משיחין, שיפוצו מעינותיהם חוצה, ויהפוך לכלם שפה ברורה, או יתקים (ישיעו ל): והיה אור הלכתה באור החמה, ואו לא יצטרך לבטל מדקוקותו.

(מופיע טו עד פאן לשון רבנו ול)

וַיְהִי הֵם מִרְיקִים שָׁפְיָהֶם וְהֵנֶּה אִישׁ צָרוֹר בְּסֶפֶן בְּשָׁקָר,
וַיַּרְאֻ אֶת צָרוֹתָם בְּסֶפֶן הַטָּהָרָה וְאֶבְיָהֶם וַיַּרְאָו.
וַיֹּאמֶר לְהֶם יַעֲקֹב אֶבְיָהֶם אָתִי שְׁבַלְתֶּם, יוֹסֵף אַינְנוּ וְשָׁמְעוֹן
אַינְנוּ וְאַתָּה בְּנֵימָן תַּקְחֹה, עַלְיָהִו בְּלָנָה (בראשית מב).
א בַּיְדָה וְאֶבְיָה אֵי אָפְשָׁר לְקַבֵּל, בַּיְם עַלְיָהִו צָדִיקִי הַדּוֹר,
כִּי הַצָּדִיק הַדּוֹר הוּא הַמְגָלָה הַיְרָאָה וְהֶאֱבָה:

כִּי הַצָּדִיק מַבְקָשׁ וּמַחֲפֵשׁ פָּמִיד לְגַלְוֹת הַרְצָנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
יַתְבִּרְךָ. כִּי יִשְׁ בְּכָל דָּבָר רְצֹן הַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ, הֵן בְּכָל
הַבָּרוּאָה, דְּהַנִּינוּ מָה שָׁהַשִּׁים יַתְבִּרְךָ רְצָחָה לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם
בְּכָלָל, וּכְנֵן בְּפִרְטֵי הַבָּרוּאָה, בְּכָל דָּבָר וְדָבָר בְּפִרְטֵת, יִשְׁ רְצֹן
הַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ, דְּהַנִּינוּ שָׁהַשִּׁים יַתְבִּרְךָ רְצָחָה שָׂוָה לְדָבָר יְהִי פָּה:
בְּתִמְוֹנָה הַזֹּאת וּבְכָל הַזֹּהֵב וּבְטַבַּע הַזֹּאת, וְדָבָר אַחֲרָיו יִשְׁ לוֹ
תִּמְוֹנָה אַחֲרָת וּכְמָה אַחֲרָה וְהַנְּגָה אַחֲרָת. וְהַצָּדִיק מַחֲפֵשׁ
וּמַבְקָשׁ פָּמִיד אַחֲרָיו לְרַצְוֹנָת, לְהַשְׁגֵּחַ וּלְדִיעָה רְצֹן הַשֵּׁם
יַתְבִּרְךָ בְּכָל דָּבָר, פָּנָז: מִפְנֵי מָה הִיא רְצֹן הַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ שֶׁהָאָרִי
יְהִי לוֹ כְּמָה וְגִבּוּרָה בָּזוֹ, וּבְזֹאת הַתִּמְוֹנָה, וּבְזֹאת הַטַּבַּע וְהַהְנָהָה
שִׁישָׁ לְאָרִי, וְלְהָפֵךְ, יַתְוֹשֵׁךְ תְּמִינָה הָאָרִי צְוֹרוֹתָו בָּהּ, וַיִּשְׁ לוֹ טַבַּע
וְתִמְינָה וְהַהְנָהָה אַחֲרָת. וּכְנֵן בְּפִרְטֵי פְּרָטִיזָת, פָּנָז בְּהָאָרִי
בְּעַצְמוֹ: מִפְנֵי מָה זֶה הָאָרִי שֶׁל הָאָרִי צְוֹרוֹתָו בָּהּ, וַיִּשְׁ לוֹ כְּמָה
וּטַבַּע בְּזֹאת, וְאָרִי אַחֲרָיו יִשְׁ לוֹ צְוֹרָה אַחֲרָת וּכְמָה וּטַבַּע וְהַהְנָהָה

אתרת. וכן בשאר כל הבוראים שבעולם - הדומים, צומחת, חי, מדבר - שבכלם יש שניים רבים לאין מספר בין כל אחד לחברו, וכן בכל אחד ואחד בעצמו יש בו שניים רבים בפרטיו פרטיות בין כל איבר ואיבר, וכיוצא בו בעשבים וailנות ושאר פרטי הבריאה, שבכלם יש שניים רבים מאד בתרומותיהם ובכחותיהם והנחותיהם, והכל היה מלחמת רצון הבורא יתברך שם, שרצה שהוא כך וזה כך. והצדיק מוחפש תמיד אחר אלו הרצונות, ומישג ומוציא אותם על ידי ההתקפות שמוסיא בישראל בכלל ובפרט ובפרטיו פרטיות. כי כל העולם בלו לא נברא אלא בשליל ישראל, כמו שאמרנו: בראשית - בשליל ישראל שנקרה לראשונה; כי ישראל עלה במוחשנה תחליה, דהינו שהשם יתברך צפה ההתקפות והשבעים שיקבל מישראל, כמו שבתוכ (שעהו מט): ישראל אשר בה אתיפאר, ובשליל זה ברא את כל העולם. נמצא, שבן העולם בלו נברא רק בשליל ההתקפות שיתפאר בישראל, וזה היה כלל הבריאה, דהינו שליל הבריאה הוא בשליל ההתקפות שיקבל מישראל. וכן פרטי הבריאה הוא בשליל פרטי ההתקפות של ישראל. כי יש בכל אחד ואחד מישראל התקפות בפרטיות, שהשם יתברך מתיפאר עמו בפרטיות, ואבלו בפחות שבישראל, אבלו פושע ישראל, כל זמן שם ישראל נקרא עליו, כי נקרא פושע ישראל, יש בו התקפות פרטי, שהשם יתברך מתיPEAR עמו בפרטיות. וכן בפרטיו פרטיות,

כִּי יֵשׁ בְּכָל אַיִבָּר וְאַיִבָּר וּבְכָל תִּנוּעָה וַתִּנוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַחֲתֹפָרוֹת אֶחָר, וַיֵּשׁ לְפָעָמִים שָׁאַוְתָּה פָּחוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל עֹזֶה נָעַנוּעַ עִם הַפָּאָה שֶׁלּוּ, וְהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ יֵשׁ לוּ הַחֲתֹפָרוֹת גָּדוֹלָה גָּם מֹזָה. וְהַצְדִּיק, עַל-יְדֵי שְׁמַבְקָשׁ וּמַחְפֵשׁ תָּמִיד, וּמוֹצָא הַחֲתֹפָרוֹת שִׁישׁ בִּיְשָׂרָאֵל בְּכָל וּבְפָרָט וּבְפָרָטִי פָּרָטִיות, בְּכָל אַיִבָּר וַתִּנוּעָה שֶׁל כָּל אַחֲרֵי אַחֲרֵי מִיְשָׂרָאֵל כְּנָיל - עַל-יְדֵיהֶז יַזְעַן וּמַשְׁגִּינָה כָּל הַרְצׁוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ שְׁהִי לֹא בְּכָל הַבְּרִיאָה, בְּכָל וּבְפָרָט וּבְפָרָטִי פָּרָטִיות, כִּי כָל הַרְצׁוֹנוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, הַפְּלִיל הָיָה בְּשִׁבְיל הַחֲתֹפָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכָל דָּבָר וְדָבָר נְבָרָא בְּרַצְנוֹן, בְּזָהָה הַפְּמַחַת וּבְזָהָה הַטְּבֻע וְהַנְּגָה, בְּפִי הַחֲתֹפָרוֹת שִׁישׁ בְּכָל אַחֲרֵי מִיְשָׂרָאֵל. נִמְצָא, בְּשִׁזְׁוּעַ וּמוֹצָא הַחֲתֹפָרוֹת שִׁישׁ בִּיְשָׂרָאֵל, בְּכָל וּבְפָרָט וּבְפָרָטִי פָּרָטִיות, יַזְעַן כָּל הַרְצׁוֹנוֹת שִׁישׁ בְּכָל הַבְּרִיאָה וּבְפָרָטִי הַבְּרִיאָה וּבְפָרָטִי פָּרָטִיות. (כִּי הַחֲתֹפָרוֹת שֶׁהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ מִתְפָּאֵר בִּיְשָׂרָאֵל הוּא שָׁרֵשׁ הַבְּרִיאָה, הַנְּנוּ: בְּלִילּוֹת הַחֲתֹפָרוֹת שֶׁל בְּלִילּוֹת יִשְׂרָאֵל, מֵה שֶׁהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ מִתְפָּאֵר עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהוּ שָׁרֵשׁ בְּלִילּוֹת כָּל הַבְּרִיאָה בְּכָלָל; וְכוּ פָּרָטִיות הַחֲתֹפָרוֹת, מֵה שֶׁהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ מִתְפָּאֵר עִם כָּל אַחֲרֵי מִיְשָׂרָאֵל בְּפָרָטִיות, וְהוּ שָׁרֵשׁ שֶׁל אָתוֹ דָבָר הַפָּרָטִי שֶׁל הַבְּרִיאָה, שְׁנַגְּבָרָא בְּשִׁבְילׁ וְהַחֲתֹפָרוֹת, וְכוּ בְּפָרָטִי פָּרָטִיות, שְׁהַחֲתֹפָרוֹת שֶׁהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ מִקְבֵּל בְּפָרָטִי פָּרָטִיות מִכָּל אַיִבָּר וַתִּנוּעָה שֶׁל כָּל אַחֲרֵי מִיְשָׂרָאֵל, וְהוּ שָׁרֵשׁ שֶׁל פָּרָטִי פָּרָטִיות שֶׁל הַבְּרִיאָה, הַנְּנוּ שֶׁל כָּל אַיִבָּר וְאַיִבָּר בְּפָרָטִי

פרטיות של כל נברא ונברא. והפלל - כי עקר הבריה היה בשביל ההתפארות שיתפואר עם ישראל, וזה ההתפארות הוא השרש והחיקות של כל הבריה בכלליות ובפרטיות ובפרטיות פרטיות, כי כל הרצונות של שם יתפרק בבריה עולמו, בכלל ובפרט ובפרט פרטיות, היה כפי ההתפארות שמקבל מישראל בכלל ובפרט ובפרט פרטיות. היה כפי הטענה נבראת בואת הטעונה וכוה הסדר והנהגה שיש לכלליות הבריה, כפי כלליות התפארות שמקבל מכלל ישראל; וכן כל דבר בפרט נברא כוה הטענה וכוה הטענה, כפי פרטיות ההתפארות שמקבל מכל אחד מישראל בפרט וכו' בפרט פרטיות בג"ל. ועל בין הצדיק, על ידי שמוצא ההתפארות שהשם יתפרק מכל ישראל מיד, בכלל ובפרט ובפרט פרטיות, על ידי זה הוא יודע טעם כל הרצונות שהוא להשם יתפרק בכלל הבריה, בכלל ובפרט וכו', כי כל הרצונות של הבריה בכלל וכו' היה כפי ההתפארות שקיבל מישראל בכלל וכו' בג"ל. והבן הדברים היבר, כי הם דברים עמוקים מאד, מהם תוכל להבין גראת הבoria יתפרק ונדרת ישראל ונדרת הצדיקים אמתים, אך הם מסתכלים בעולם, שיזדעים בכלל עשב ועשב, וכן בכלל נברא שבעולם, טעם חמיינטו וכו' והנהגו בפרט פרטיות, ובג"ל, על בין הארכתי לחורם הדברים, מגן רקיום ועמוקותם): ועל ידי זה שהצדיק מנגלה ההתפארות של שם יתפרק, שמתפאר עם עמו ישראל, שעלייהו נתגלו בכל הרצונות של הבריה בג"ל,

על-ידייה נתגלה היראה והאהבה, כי על-ידי התגלות ההתפאות נתגלה היראה. וכן שעליידי התגלות ההתפאות של ישראל, שהם מתחאים עמו יתברך, על-ידי זה נופל יראה, כי ההתפאות של ישראל הוא בבחינת תפליין, שנקראים פאר (ברכות יא), ועל-ידם נתגלה יראה, כמו שאמרו חכמים זכרונם לברכה (ברכות ז): מנין שהתפלין הם עז לישראל, שאמר: וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלייך ויראו מך. נמצא, שעליידי התגלות ההתפאות שמחפאים ישראל עמו יתברך, על-ידייה נופל יראה, כמו כן על-ידי התגלות ההתפאות של השם יתברך שמחפאי בישראל, שהוא בבחינת תפליין של השם יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם) (מנין שהקדוש ברוך הוא מעה תפליין וכו'). ואיתא שם, שהתפלין של השם יתברך כתוב בהם התפאות, שהוא יתברך מתחפאי עם עמו ישראל, בראשיתו שם, שהתפלין דמאי עולם באטיב בהו: מי בעמך ישראל וכו', כי מי גוי גדול וכו') - על-ידי התפאות זאת מtgtלה היראה של השם יתברך, והינו ליראה מלפני יתברך, ועל-ידייה נtgtלה היראה אפלול על שנאנו שחק. כי באמת מלפני המלך בודאי הכל יראים וחרדים, אך אף-על-פי ביום החלטת המלך, ביום גנושיא דמלכא, שלובש המלך בגדי התפאות, או נתגלה היראה יותר ויותר, כי אף-על-פי שגם קדם הpel היה יודעים מהמלך, עם כל זה מתחפעל נפש הרואה יותר ויותר, פירוש. כי כל דבר

שָׁרוֹאִים בְּעֵינִים, מַתְּפִעֵל נֶפֶשׁ מֵזָה יוֹתֵר מָמָם הִיה יָדַע אֶתְנוֹ בִּידְיעָה לְבָרָה, בְּלִי רָאִיה גֻּמוֹרָה בְּעֵינִים, כְּמוֹבָא בְּסֶפֶרים. בְּגַנּוּ: כִּשְׁמֶסֶףְרִים לְאָדָם גָּדְלָת הַמֶּלֶךְ, אֲפִ-עַלְ-פִּי שִׁיּוּדָע הַדְּבָרִים בְּכָרֹור, אֲפִ-עַלְ-פִּירְכוֹן אֵין מַתְּפִעֵל נֶפֶשׁ כֹּל כֵּךְ לְהַתְּרוֹא כֹּל כֵּךְ מִהַּמֶּלֶךְ כָּמוֹ בָּעֵת שְׁרוֹאָה בְּעֵינוֹ מִפְּשֵׁש אֶת גָּדְלָת הַמֶּלֶךְ, כִּשְׁהָוָא לְבוֹשׁ בְּבָגְדִּי הַחַפְּאָרוֹת וּמְנָהָג חִילּוֹתָיו וּכְיוֹן, שָׂאוֹ נוֹפֵל עַלְיוֹן יְרָאָה יוֹתֵר, כִּי הַנֶּפֶשׁ מַתְּפִעֵל יוֹתֵר עַלְיִדי הַרְאִיה). וְעַל בָּן, עַלְיִדי שַׁחַצְקִיךְ מִגְּלָה הַחַפְּאָרוֹת שְׁמַחְפָּאָר בְּיִשְׂרָאֵל, שָׂאה בְּחִינָת יוֹם הַלְּדָת הַמֶּלֶךְ, יוֹם גַּנוֹסִיא דְמֶלֶכָא, דְהַנּוּ שְׁנוֹלֵד בְּחִינָת הַמֶּלֶכָות, כִּי עַקְרָב בְּחִינָת הַמֶּלֶכָות הוּא רַק עַלְיִדי יִשְׂרָאֵל, שְׁמַקְבְּלֵין מֶלֶכָות, כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עַם. וְאוֹ, בְּיוֹם הַלְּדָת הַמֶּלֶכָות, יוֹם גַּנוֹסִיא דְמֶלֶפָא, דְהַנּוּ שְׁנַחְגָּלָה הַחַפְּאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אוֹ מַתְּפִעֵל נֶפֶשׁ הַרְוֹאָה, וְנַחְגָּלָה וּנוֹפֵל יְרָאָתוֹ עַל בָּלָם, וְאֶפְלוֹ עַל שְׁנָאָנִי שַׁחַק. וְזה בְּחִינָת (הַלְּמִים סָח): עַל יִשְׂרָאֵל גָּאוֹתָו - כְּשַׁנְגָּלָה גָּאוֹתָו וְתִפְאָרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, אוֹי: וְעוֹז בְּשַׁחַקִּים. עַז זה בְּחִינָת יְרָאָה בְּנוֹכֵר לְעֵיל: מִנּוֹ שְׁתַּחַפְּלֵין הֵם עַז וּכְיוֹן, דְהַנּוּ שְׁנַחְגָּלָה יְרָאָתוֹ אֶפְלוֹ עַל שְׁנָאָנִי שַׁחַק, כִּי מַתְּפִעֵל נֶפֶשׁ הַרְוֹאָה בְּגַ"ל. וְעַלְיִדי הַתְּגִלוֹת הַחַפְּאָרוֹת, שָׂאה בְּחִינָת הַתְּגִלוֹת הַיְּרָאָה, עַלְיִדיֶּיה נַחְגָּלָה הַרְצֹן, שָׂאה בְּחִינָת אַהֲבָה. כִּי כֵן דָּרְךְ הַמֶּלֶךְ בְּיוֹם גַּנוֹסִיא דְמֶלֶכָא, שְׁלֹבֵשׁ בְּגַדִּי הַחַפְּאָרוֹת, שָׂאוֹ נוֹפֵל יְרָאָה גָּדוֹלָה עַל בָּלָם וְהַכְּלָחִידִים וּוְחַלִּים מִפְּנֵיו, שָׁאַחֲרַבְקָה מִגְּלָה הַמֶּלֶךְ רַצְנוֹ לְכָל אַחֲרָה, וּמַהְלָקָ וּנוֹתָן

מִתְנָנוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בַּבּוֹדוֹ, בַּפִּי רְצׁוֹן הַפְּלֵךְ וְאֶהֱבָתוֹ שִׁישׁ לֹו לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, שַׁעֲזָהוּ בְּחִינַת אַהֲבָה, וּכְמוֹ שְׁעַלְיִידִי הַתְּגִלוֹת הַהְתִּפְאָרוֹת שְׁמָגְלִין הַצְּדִיקִים, שְׁמַחְפֵּאָר הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ עִם יִשְׂרָאֵל, עַלְיִידִיזָה הַם מְגַלֵּין הַצְּדִיקִים, שְׁמַחְפֵּאָר הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר וְדָבָר פָּנַ"ל, כֵּן בַּיּוֹם גָּנוּסִיא דְמַלְכָא, שַׁאוּ הַוָּא הַתְּגִלוֹת הַהְתִּפְאָרוֹת, אַוְיַהוּ הַתְּגִלוֹת רְצׁוֹנוֹ יִתְּבִּרְךָ, בַּיְ אַחֲרֵי כֵּה הַוָּא מְגַלֵּה רְצׁוֹנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וַיְנוֹתֵן לְהָם מִתְנָנוֹת וּמְרוּםִים קָרְנוֹם, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בַּפִּי רְצׁוֹנוֹ פָנַ"ל. וְזֹה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַאַהֲבָה, בַּיְ מִתְחָלָה, בַּעַת הַתְּגִלוֹת הַהְתִּפְאָרוֹת, נַפְלָ פְּחִדוֹ וַיַּרְאָתוֹ עַל בְּלָם; וְאַחֲרֵיכָה, פְּשָׂרוֹאִים רְצׁוֹן הַפְּלֵךְ וְקַרְבָּתוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, עַלְיִידִיזָה מִתְקֻרְבִּים אַלְיוֹ וְאַוְהָבִים אָתוֹ.

(פרוש): כְּמוֹ שְׁעַלְיִידִי הַהְתִּפְאָרוֹת שְׁהָשָׁם יַתְּבִּרְךָ מִתְפֵּאָר עִם יִשְׂרָאֵל, עַלְיִידִיזָה הַיּוֹ כֵּל הַרְצָנוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה פָנַ"ל, כְּמוֹכָן עַלְיִידִי הַירָּאָה שָׁנְעַשָּׂה מִתְגִּלוֹת הַהְתִּפְאָרוֹת הַזֹּאת פָנַ"ל, עַלְיִידִזָה נִתְגַּלָּה אַחֲרֵיכָה הַרְצָוֹן, שְׁמַתְרִיאָה הַפְּלֵךְ אַחֲרֵיכָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמִקְרָבָם בְּרְצָנוֹנוֹ וּכְיוֹ פָנַ"ל, שַׁזֹּה בְּחִינַת אַהֲבָה פָנַ"ל. נִמְצָא שְׁרִיאָה וְאַהֲבָה נִמְשְׁכִין עַלְיִידִי הַצְּדִיק, שְׁמָגְלָה הַהְתִּפְאָרוֹת, שְׁעַלְיִידִיזָה מוֹצָא כֵּל הַרְצָנוֹת שְׁהָיוּ לְהַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ בְּכָל הַבְּרִיאָה וּכְיוֹ פָנַ"ל, שְׁעַלְיִידִיזָה נִعְשָׂה יְרָאָה וְאַהֲבָה פָנַ"ל). וְזֹה בְּחִינַת (חַלְלִים פט): בַּיְ תְּפָאָרָת עָזָמוֹ אַתָּה, וּבְרְצָונֶךָ תְּרוּם קָרְנוֹנוּ. תְּפָאָרָת עָזָמוֹ זֶה בְּחִינַת הַירָּאָה, שְׁנַתְגַּלָּה עַלְיִידִי הַתְּגִלוֹת הַהְתִּפְאָרוֹת פָנַ"ל, בַּיְ עַזְוָה בְּחִינַת יְרָאָה פָנַ"ל, וְאַוְיַהוּ:

ברצונך תרום קרגנו, כי מגלה רצונו, ומרומים קרגם של כל אחד ואחד בג"ל, שעליידיזה התגלוות האהבה בג"ל. נמצא, שהצדיק מגלה היראה והאהבה:

ב וכשנחשה אצל אחד היראה והאהבה, בבחינת (ישועה ז): אלביש שמים קדרות וشك אשים בסותם;
שמים זה בוחנת אש ומים, הינו היראה והאהבה, נטלבים
בקדרות וחשכים ונחפשים בשק, דהינו שנחשה אצלו היראה
והאהבה - זה מלחמת שנחשה אצלו אור הצדיק, שפמנון
מקבלין היראה והאהבה בג"ל. כי לפעמים יש שנחשה אצל אחד
אור הצדיק, איינו זוכה להבין ולראות אורו הנורול, אף שהוא
אצל הצדיק, איינו יכול לטעם ולהבין ולראות אורו הנורול של
הצדיק, שעליידו יוכל לבוא לתכילת הטוב. ובמו שטכנו גבי
עפפון, שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גניעון, שדרך
שם עולין כל הנשות, ואורו גדול מאה, אף על-פייכן אצלו
היה מקום חזק ואפליה, ועל בין מכוון בשמה רביה לאברהם,
במוגבא (זהרי חי שרה ככח). ובמו בין שנחשה אור הצדיק, שהוא
מAIR בכל העולמות, מפל שבען בעולם הזה, ואף על-פייכן
אצלו איינו מאיר כלל, אךropa הוא חזק אצלו, וזה מלחמת
עכירות המעשים וכיסיות הshall, שעליידי מעשים רעים
נתחשה שכלו בכספיות, דהינו דעתות נפסדות וחכימות נבריות,
במו שפטוב (ירמיה ז): חכמים הפה להרע, ולהיטיב לא ידע,
כי עליידי מעשייהם הרעים אינם יכולים להשתמש כלל

בשכלם להוֹטֵב, כי אם להרְעָע, ועל-ידי בִּסְילוֹת הַשְּׁכָל, על-ידְרִיה אַיִן יִכְלֶל לְרָאֹות וְלִהְבִּין אוֹרְחַ הַצְדִיק:

וְהַתְקֹון לְזָה, לְהַכְנִיעַ וְלִכְתַּל בִּסְילוֹת הַשְּׁכָל, הוּא עַל-ידי בִּחְנִית מִזְבֵחַ, כי עֲקָר יִנְקַת הַבִּסְילוֹת, דְהַנְּזִין הַקְלָפּוֹת, הוּא רַק מִפְּחִינִית מִזְבֵחַ (וַחוּר תְּרוּמָה קְלָט), הַנִּינוּ בִּחְנִית אֲכִילָה, כי שְׁלַחֲנוּ שֶׁל אָדָם מִכְפֵר בְּמִזְבֵחַ (נְכוֹנוֹהָה), וּמִשְׁם עֲקָר יִנְקַתּוּ. וְעַל כֵן אָפָלוּ אַחֲרָ אֲכִילַת אִישׁ הַפְּשִׂיר, בְּהַכְרִיחַ שְׁיִיחָה לוּ בְלִבְבוֹל הַדִּיעָת קְצַת אַחֲרָ אֲכִילָה, וְזֹה מִקְחַת שִׁינְקִית הַבִּסְילוֹת הוּא מִשְׁם. אָךְ צָרִיךְ שֶׁלָא לְתַנְּן חִיּוֹת לְהַקְלָפּוֹת, כי אם בְּרוּיָה הַיְנוּ בָצְמָצּוֹם וְלֹא יוֹתָר. ואנו, בְּשַׁהְמוֹבֵחַ בַּתְקֻנוֹן, הַנִּינוּ שְׁהָאֲכִילָה בְּכָשָׂרוֹת כָּרָאוֹי, אוֹי נְכָנָעִים הַקְלָפּוֹת, הַנִּינוּ הַבִּסְילוֹת, כי אַיִן נוֹתֵן לָהֶם פֶחַ וְחִיּוֹת, כי אם בְּרוּיָה בָצְמָצּוֹם, שָׁזהָ מִכְרָחָה לְתַנְּן לָהֶם, פִידּוּעַ, אָכְלָ אַיִן נוֹתֵן לָהֶם שָׁוָם פֶחַ וְחִיּוֹת יוֹתָר מִכְרָחָה חִיּוֹתָם. וְעַל כֵן עַל-ידי אֲכִילָה בְּכָשָׂרוֹת נְכָנָעַ הַבִּסְילוֹת וְגַתְרוּמָם הַשְּׁכָל, בָמָו שְׁמַצִּינוּ בְגַמְרָא (ב"ק עב), בְבָעֵיא דְבָעֵיא רְבָא מְרַב נְחַמֵּן וּכְבָוי): לְצִפְרָא אָמֵר לְהָ וּכְבָוי, וְהָאֵ דְלָא אָמְרָי לְךָ בְאָוֹרְתָא, דְלָא אֲכִילָ בְשָׂרָא דְתֹרְרָא וּכְבָוי. נְמַצֵּא שְׁעַל-יָדָי שֶׁלָא אָכְלָ, לֹא הִיְתָה דְעַתוֹ צְלָולָה, כי עַל-ידי אֲכִילָה נְכָנָע הַבִּסְילוֹת וְנְתַגְגַל הַשְּׁכָל. אָכְלָ בְשָׂאָכְלָ בּוֹלָל וּסְזָבָא, שָׁזהָ בִּחְנִית פָּגָם הַמִזְבֵחַ, אוֹי יְזָקִים הַקְלָפּוֹת, הַנִּינוּ הַבִּסְילוֹת, יוֹתָר מְהָרָאוֹי, וְאוֹי מִתְגַּפֵּר הַבִּסְילוֹת עַל הַשְּׁכָל; אָכְלָ עַל-ידי אֲכִילָה כָּרָאוֹי נְכָנָעִין כְפָגָל. וְזֹה בִּחְנִית (ונחִים גג): מִזְבֵחַ בְּחִילָקוֹ שֶׁל טָרָף,

זה בבחינת (תהלים קיא): טרף נתן ליראיו, בבחינת אכילה בכשות,
שעל-ידייה מבניעין וטורפין אותן, הינו את הקלפות והבכילות;
אבל על-ידי פנים המזבח, הינו פנים האכילה, על-ידייה נתן כח
להבכילות, ונעשה מ"טורף" טרוף הדעת, שמתגבר על-ידי זה
בג"ל:

ר וְלֹהֲשָׁלִים פָּנֶם הַמִּזְבֵּחַ הוּא עַל-יְדֵי גְּרִים, כִּי בֶּל הַעֲבוֹדָה
וְרָה אֵין לָהֶם כֵּחַ כִּי אִם מִפְנֵם הַמִּזְבֵּחַ, וְזֹה
שְׁבָחוֹב (מלאי א): בְּכָל מָקוֹם מִקְטָר וּמִגְשָׁ לְשָׁמֵין, כִּי אֲף שָׁהֶם
עוֹבְדִי עֲבוֹדָה וְרָה, בֶּל פְּחַם הוּא בָּא מִפְנֵם חָלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְעַל
כֵּן אָמַר הָשָׁם יְתִבְרָךְ: מִקְטָר וּמִגְשָׁ לְשָׁמֵין, כִּי פְּחַם הוּא
מְהֻנְצֹוֹן הַקְדוּשָׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ דָּקְרָשָׁה שְׁגָפָל לְשָׁם. וְעַל-יְדֵי
הַגְּרִים, עַל-ידי שֶׁבֶל אֶחָד מִשְׁלִיךְ אָמֹנוֹתוֹ וְרוֹלֵךְ אֶחָר אָמֹנוֹת
יִשְׂרָאֵל, עַל-ידייה מִבְנֵי הַעֲבוֹדָה וְרָה שְׁנָעָשָׂה מִפְנֵם חָלְקֵי
הַמִּזְבֵּחַ, וְאֵי חֹזְרִין נִצְוִיצֵי חָלְקֵי הַמִּזְבֵּחַ לִמְקוֹם וּגְשָׁלִם
הַמִּזְבֵּחַ:

זה בבחינות (כמדור כ): לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים
ישטה, ותרגומו: ונכסי עממיין יירת. יאכל טרף זה בבחינות
שלימות המזבח, בבחינת מזבח בחלקו של טורף בג"ל, וזה שנעשה
על-ידי: ונכסי עממיין יירת, הינו על-ידי גרים, כמו שאמרו
חכמיינו זברונם לברכה (כ"ב מב. מ"ט) לענין ירשת הגרא: בֶּל
הקדם בנכסי הגרא - זכה:

ה אֵיך אָפְשֶׁר לְעֹשֹׂת גְּרִים, וְהֵלָא הֵם רְחוּקִים מַאֲדָם
מִקְדָּשָׁת יִשְׂרָאֵל, וְמַאֲזַן בָּא זֹאת שִׁבְיוֹא לֵהֵם עַל הַדָּרֻת
שִׁיתְגִּירָה. אֵיך דָע, שָׂוֹה נָעָשָׂה עַל־יְהִי בְּחִינּוֹת (משל ט): הַזָּן יִסְפֵּר
רְעוּם וּרְבִים; הַנְּזָרֶב עַל־יְהִי צְדָקָה שְׁנוֹתֵין לְתַלְמִיד־חִכּוּם, שַׁהֲוָא
כָּלְול מִפְמָה נְפָשָׂות יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּאַמְתָה, אֵיך אָפְשֶׁר לְעַפְוּם
לְבוֹא לְאֶמְנִיתָה יִשְׂרָאֵל, וְהֵלָא הֵם רְחוּקִים מַאֲדָם מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֵיך
אָפְשֶׁר לְדֹבֶר לֵהֵם שִׁיְשְׁמָעוּ וּבָוֹאוּ לְהִאמְנוֹנָה הַקְדוּשָׁה, אֵיך בָּמוֹ
בְּשַׁחַד רְחוֹק מַאֲדָם מִחְבָּרוֹ, וְאֵיך אָפְשֶׁר לְדֹבֶר אַלְיוֹ שִׁיְשְׁמָעוּ,
צָרִיךְ לְכַתֵּב לוֹ פְּתַ�ְבָּה, כִּי צָרִיךְ לְשָׁלֹחּ בְּחִינָה פְּתַ�ְבָּה לֵהֵם, עַד
שִׁיּוּכְלוּ לְשִׁמְעַע אֶפְשָׁר שֵׁהֵם רְחוּקִים, כִּי עַקְרָבָר חֹשֶׁךְ הַשְּׁמִיעָה הוּא
מִחְמָת שָׁאוּתִיָּה הַדָּבָר נִחְקָקִים בְּאֹיר, וְהַאוֹרִים מִפְּנֵים וְהַבּוֹה
עַד שְׁבָא לְאַזְן הַשּׁוֹמֵעַ. וְעַל כֵּן כַּשְּׁהָאֹיר נָח וּנְחָ וְצָלָל, אֲזִי
בְּשֶׁמֶדֶבֶר אֶחָד שִׁיכּוֹל לְדֹבֶר, אֲזִי נִשְׁמָע הַדָּבָר לְמִרְחָזָק, בָּמוֹ
שְׁרוֹאֵין בְּחֹשֶׁךְ, אֲבָל בְּשִׁשְׁ רַוְחַסְעָה, אֲזִי אֵיךְ אָפְשֶׁר לְחַבְרוֹ
לְשִׁמְעַע, כִּי הָרוֹחַ מִבְּלַבְלָל וּמִפְּרִיד חָלְקִי הָאוֹרִים וּנְתָפְרוּם, עַד
שְׁאֵי אָפְשֶׁר לְחַבְרוֹ לְשִׁמְעַע אֲפָלוּ הַקּוֹל, מִפְּלָשְׁפָּנָן הַדָּבָר בְּעַצְמוֹ:
וְעַל־יְהִי צְדָקָה הוּא לְזַקֵּחַ נְפָשָׂות, כִּי לְזַקֵּחַ לְעַצְמוֹ רְעוּם
וְאֹהֶבים. בָּמוֹ שָׁאָמֵר מִונְגָּבוֹ (ב"ב א): אַבּוֹתִי גָּנוֹ מִמּוֹן,
וְאַנְיִ גָּנוֹתִי נְפָשָׂות. נִמְצָא, שְׁבֵל מַה שְׁנוֹתֵין צְדָקָה לְיוֹתָר אָנָשִׁים,
עַל־יְהִיָּה הָאָזְנָה לוֹ רְעוּם יוֹתָר, וְעַל־יְהִי זֹאת הָאַהֲבָה שְׁקוֹנָה
עַל־יְהִי הַאֲזָדָקה, עַל־יְהִיָּה נִורְכָּה הָאֹיר, וְכָל מַה שְׁנוֹתִינִים
לְיוֹתָר אָנָשִׁים צְדָקָה, וְקוֹנָה אַהֲבָה עַם יוֹתָר אָנָשִׁים, עַל־יְהִיָּה

נתרפה יותר האoir הנח והזק, כי אהבה הוא אתדריפות רוחא ברוחא, דהיינו רוח האוהב ברוח הנאהב, שזה בוחינת אויר הנח, שרווחם נחים זה מזו, כי אין רוח רעה, שהוא שנאה, שיפריד ביניהם, כי השנאה היא בוחינת רוח רעה, כמו שכתוב (שופטים ט): וישם ה' רוח רעה בין אכימלך ובין אנשי שכם; ופרש רש"י: שנאה. נמצא שנאה הוא בוחינת רוח רעה, בלבד האoir, שעליידיזה אין יכולן לשמע הדבר. ולהפוך, אהבה ורעות הוא בוחינת אויר הנח והזק, שעליידיזה נשמע הדבר למרחוק. וזה עשוה עלידי צדקה, בוחינת הון יסיף רעים רבים, שעליידי צדקה הוא לוקח לו רעים ואוהבים, שעליידיזה נעשו בוחינת האoir הנח והזק פג"ל. וכל מה שמרבה לתן צדקה ליותר אנשים, נתרפה ביותר בוחינת האoir הנח והזק, כי בsharp; צדקה לאיש אחר, נמצא שקונה לו אוהב אחר, ואוי נתרפק רוחו ברוחו ונעשה שטח קטן של אויר הנח והזק, ובsharp; צדקה לשני אנשים, נעשו שטח יותר גדול של אויר הנח והזק, וכן כל מה שמרבה לתן ליותר אנשים, וקונה לו רעים ואוהבים יותר, בבחינת: הון יסיף רעים רבים, נתנו ונתרפה יותר ויותר השטח של האoir הנח והזק. ועל כן העקר לתן צדקה לצדיקים אמתאים ולענינים הגננים, שכליילים ממנה נפשות ישראל, כי בזה הוא מגדיל מאד השטח של האoir הנח והזק פג"ל, כי בצדקה שנותן להם בלבד הוא קונה לו רעים רבים מאוד, כי הם כלולים מתרפה נפשות, שעליידיזה מתרפה ביותר בוחינת האoir הנח

וְהוֹזֵךְ בָּנֶ"ל. וְאַוִי, בְּשָׁהָאֹוִיר נָח וּנוֹחַ, אַוִי בְּשָׁמְרָבֶר וְהַשְׁיכּוֹל לְדָבָר דָבָר הַיְשָׁרָאֵלִי, הַינּוּ דָבָר הַקָּדוֹשׁ, אַוִי וְהַדָּבָר נְכַתֵּב וּנְחַקֵּק בְּהָאֹוִיר, בְּבָחִינָת (הַהְלָם מָה): לְשׂוֹנִי עַט סּוֹפֵר מַהֲיוֹר; וְאַוִי הַזְּלָקֶד הַדָּבָר וּנְשַׁמְעַן לְמִרְחָזָק, בְּבָחִינָת (אַסְתָּר ט): וּשְׁמַעוּ הַזְּלָקֶד בְּכָל הַמְּדִינָות; כִּי מִחְמָת שָׁהָאֹוִיר נָח וּנוֹחַ, יְכוֹלִים לְשַׁמְעַן לְמִרְחָזָק, וְאַוִי וְהַדָּבָר נְכַתֵּב בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הַעֲכּוּבָם, מִדְינָה וּמִדְינָה בְּכִתְבָּה, וְאַוִי מִזְעָמִים הַעֲכִי"ם בְּסִפְרֵיהֶם הַפְּךָ אַמְנוֹנָתָם, בִּמּוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּפָמָה גְּרִים שְׁנַתְגִּירוּ מִחְמָת זוֹ, מִחְמָת שְׁמַצִּיאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפְּךָ אַמְנוֹנָתָם. וּמְאַז בָּא זֹאת, שְׁמַצִּיאוּ עַתָּה מָה שְׁהָוָא מִתְנַגֵּד לְאַמְנוֹנָתָם, אֲךָ זֶה בָּא עַלְיָדֵי הַדָּבָר שֶׁל הַצָּדִיק, שְׁנַחֲקָק וּנְכַתֵּב בְּהָאֹוִיר, בְּבָחִינָת: לְשׂוֹנִי עַט סּוֹפֵר מַהֲיוֹר; וְהָאֹוִיר הִיה זֶה וּנְחַדְעַת עַלְיָדֵי בָחִינָת: הַזּוּ יְסִיף רַעִים רַבִּים; עַד שְׁהָלֵךְ הַדָּבָר, בְּבָחִינָת: וּשְׁמַעוּ הַזְּלָקֶד בְּכָל הַמְּדִינָות; וּנְחַקֵּק וּנְכַתֵּב שֶׁם בְּסִפְרֵיהֶם, וּעַלְיָדֵי בָחִינָת זֶה מִצִּיאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפְּךָ אַמְנוֹנָתָם, וּעַלְיָדֵי הַתְגִירָה, בִּמּוֹ שְׁמַפְסְפִרִין מִפְמָה גְּרִים שְׁנַתְגִּירוּ עַלְיָדֵי זֶה, עַלְיָדֵי שְׁמַצִּיאוּ בְּסִפְרֵיהֶם הַפְּךָ אַמְנוֹנָתָם, וּכְלָ זֶה נִמְשָׁךְ מִבָּחִינָה הַגְּנָל בָּנֶ"ל. וְזֶה בָחִינָת (אַסְתָּר ו): וַיַּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הָנִיד מִרְדָּכָי. מִרְדָּכָי הוּא בָחִינָת הַכְּפִירָה בַעֲבוֹדָה זָרָה, בִּמּוֹ שְׁבַתּוּבָן: אִישׁ יְהוּדִי; בִּמּוֹ שָׁאָמְרוּ רְבֹתֵינוּ זְכּוּרָם לְבָרְכָה (מְגִילָה י): בֶּל הַכְּפִיר בְעֻבוּם נִקְרָא יְהוּדִי. הַינּוּ שְׁהָבּוּרִים שְׁהָגֵיד מִרְדָּכָי, שְׁהָם דָבָרִים שֶׁל בְּפִירָת עֲכִי"ם, הֵם נְכַתְּבִים בְּהָאֹוִיר, עַד שְׁנַמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵיהֶם בָּנֶ"ל. וְזֶה: וַיַּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הָנִיד

מִרְדָּכַי - שהדברורים אשר הגיד מִרְדָּכַי, שהם דבריו אמונה של הצדיק האמת, נמצא כתוב בספריהם, כי הדבר של הצדיק הלא רחוק עד שנכתב ונחקק שם בספריהם, שעלי'יזידיה נמצוא בספריהם הפק אמונה, כי נמצא בספריהם הדברים קדושים אשר הגיד מִרְדָּכַי, שהוא בבחינת הצדיק פג"ל. וזהו: וימצא כתוב אשר הגיד מִרְדָּכַי, כפ"ל. ואוי, כשהם ילו העפו"ם ומוציאים שם הפק אמונה, מזה נעשים גרים, בבחינת

(אסטר ח): ורבים מעמי הארץ מתהדים:

ו אך מאין בא, שיאלו דיקא ימיצו בספריהם הפק אמונהם ויחיוו יוכרו אמונה ישראל, והאחרים אינם מוצאים כלל ונשארים באמונהם. אך ר"ע, שזה מלחמת בבחינת הטוב הכבוש תחת ידם, הינו בבחינת חלקו נשמות ישראל הכבוש אצלם, כי כל הטוב הוא רק בבחינת נשמות ישראל, הינו בשמה תגבורים העפו"ם ואינם מונחים לישראל לעשות מצות, כמו שהייתה נמצאה שנזרו שלא ימולו את בניהם ושיחילו את השבת (ר"ה ט, ב"ב ס: מעלה ז). נמצוא, שהטוב שהוא ישראל עריכין לעשות הוא כבוש תחת ידם. וכן בשמנועין את ישראל מעבודת השם ותברך על'ידי גורמא שנזרמין, על'ידי המפסים וארנוזיות שפטילין עליהם, וכן על'ידי שמונעין טובות מישראל, שעלי'ידי כל זה נקבע הטוב תחת ידם, דהיינו חלקו נשמות ישראל. ובתחילה זה הטוב הכבוש אצלם זכר שבא ממקום קדוש ועליזן מאד, אך אחריךם הם מתרגבורין על זה הטוב וכוכבים אותו תחת ידם, עד שנתקפים ונקשר אצלם, עד

שֶׁהַטּוֹב בָּעֵצֶםוֹ שְׂוִיכָה מַעַלְתָּו. וְעַל־יְדֵי הַדְּבָר הַיְשָׁרָאֵל, שַׁיּוֹצֵא וּנְכַתֵּב בְּסִפְרֵיהֶם כְּגַם לֵאלֵה, אֲזִי זֶה הַטּוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁמֶן מִזְאָא אָזָה בְּסִפְרֵיהֶם, דְּהַיָּנוּ שַׁמְּזֵיאָא שֶׁמֶן הַפְּדָא אָמְנוֹנָתֶם, וְאֲזִי נְוֹפֵר זֶה הַטּוֹב אֶת מַעַלְתָּו, אֲזִיךְ שֶׁבָּא מִמְּקוֹם עַלְיוֹן מֵאָה, דְּהַיָּנוּ שֶׁהָוָא חַלְקֵי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּל הַעוֹלָמוֹת נְבָרוֹ בְּשִׁבְילֵם, וְהַמָּה הַיּוֹצְרים יַשְׁבִּי נְטוּעִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּמַלְאָכָתוֹ (דְּכִי הַמִּים אָד), כי הַקְּדוּשָׁ־בָּרוּךְ הוּא נִמְלָךְ עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְבָרָא אֶת הַעוֹלָם (בְּר"פ"ח מִדרְשׁ רֹוח פ"ב), וְאֲזִי מִתְחִיל זֶה הַטּוֹב לְהַצְטִיעָר וּלְהַתְּגַעַגֵּע עַל אֲשֶׁר נִפְלָא מִמְּקוֹם גְּבוּהָ בָּוּה, וְעַתָּה הִיא בְּבוֹשָׁה בַּיָּדָם, וְיָבֹא, חַס וְשִׁלוּם, לְכָלְיוֹן וְהַפְּסָר, וְרוֹצֵחַ לְהַמִּשְׁיחַ וְחוֹזֵר לִמְקוֹמוֹ, וּמִחְמָת שְׁבָר נִקְשָׁר וּנְתָפֵס מִאָר הַטּוֹב אֶצְלָם בְּקָשְׁרִי קָשְׁרים, עַל בָּן בְּשִׁמְתָּחִיל הַטּוֹב לְחוֹר, אֲזִי מַוְשִׁיךְ וְחוֹלֵשׁ עַמּוֹ עַזְדָּע מִהְרָע שְׁלָהֶם, וְזֶה הוּא בְּחִינָת הָגָרים שְׁבָאים לְהַתְּגִיר, שְׁהָם בְּחִינָת הַרְעָ שְׁנִתְלָשׁ מִהָם עִם הַטּוֹב, עַל־יְדֵי שְׁחוֹר הַטּוֹב לִמְקוֹמוֹ, כי אֵי אָפֵשָׁר לְהַטּוֹב לְחוֹר בְּעֵצֶםוֹ, מִחְמָת גָּדֵל הַהַתְּקִשּׁוֹת שְׁנִתְקִשֵּר וּנְתִהְדֵק שֶׁמֶן מִאָר, וּבְכָרֶב שְׁנִתְלָשׁ עַמּוֹ מִהְרָע, וְזֶה הוּא בְּחִינָת הָגָרים:

וְזֶה בְּחִינָת (ישעיהו מד): זֶה יַכְתֵּב יְדֹוֹ לְהָיָה - פָּרֵשׁ ר'ש"י: אַלְוָ בְּעַלְיִתְשׁוֹבָה, הַיָּנוּ בְחִינָת הַטּוֹב, שְׁשָׁב וְחוֹזֵר לִמְקוֹמוֹ, וְזֶה נָעָשָׁה עַל־יְדֵי בְחִינָת כְּתָב כְּגַם לֵאלֵה, בְחִינָת: וַיִּמְצָא בְּתוֹב אֲשֶׁר הָגִיד מְרַדְכִּי כְּגַם לֵאלֵה. וּבִשְׁם יִשְׂרָאֵל יָכֹנֵה (שם) - אַלְוָ הָגָרים, כי עַל־יְדֵי שְׁשָׁב וְחוֹזֵר הַטּוֹב, עַל־יְדֵי זֶה נָעָשָׁה גָּרִים כְּגַם לֵאלֵה:

וְזֹהוּ : בְּכַתֵּב יִשְׂרָאֵל לֹא יִפְתַּחוּ וְאֶל אֲדָמָת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבָּאוּ (חוּקָּאָל י), הַיּוֹנָה בְּשָׁאוֹן בְּחִינָת כְּתָב יִשְׂרָאֵל, שְׁעַלְיוֹדוֹ נְעַשֵּׂן גָּרִים בְּגַנְּלָל, עַלְיִדְרִיחָה : וְאֶל אֲדָמָת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבָּאוּ - הַיּוֹנָה שָׁאיָן זָכִים לְשִׁלְמוֹת הַמּוֹבֵחַ, שְׁנִקְרָא מִזְבֵּחַ אֲדָמָה (שְׁמוֹת כ, וְעַיִן בָּר פ' י), שְׁשִׁילְמוֹתָו עַלְיִדְרִי גָּרִים בְּגַנְּלָל. וְזֹהוּ : הַכָּל בְּכַתֵּב מִיד ה' עַלְיִ השְׁפֵיל (דְּכֵי הַמִּס א כח); כִּי שִׁלְמוֹת הַשְּׁכָל הוּא עַלְיִדְרִי כְּתָב בְּגַנְּלָל, כִּי עַלְיִדְרִי כְּתָב הַגַּל, בְּחִינָת: וַיִּמְצָא כְּתוּב أֲשֶׁר הָגִיד מִרְקָבִי בְּגַנְּלָל, עַלְיִדְרִיחָה נְעַשֵּׂן גָּרִים, וְעַלְיִדְרִי גָּרִים נְשָׁלָם הַמּוֹבֵחַ, וְעַלְיִדְרִי שִׁלְמוֹת הַמּוֹבֵחַ נְשָׁלָם הַשְּׁכָל בְּגַנְּלָל. נְמַצָּא, שְׁעַלְיִדְרִי בְּחִינָת הַפְּטָבָה הַגַּל נְשָׁלָם הַשְּׁכָל. וְזֹהוּ : הַפְּלָל בְּכַתֵּב מִיד ה' עַלְיִ השְׁפֵיל בְּגַנְּלָל. וְזֹהוּ : לְתַקֵּן עַוְלָם בְּמִלְכּוֹת שְׁדִי, וּכְלַ בְּנֵי בָּשָׂר יִקְרָאוּ בְּשָׂמֶךָ - זה בְּחִינָת תְּשׁוּבָה, שְׁחוֹזֵר הַטוֹב לִמְקוֹמוֹ בְּגַנְּלָל, כִּי שְׁדִי הוּא בְּחִינָת תְּשׁוּבָה, שְׁשָׁב בְּתְשׁוּבָה עַל פָּנָם עֲבוֹדָה זָרָה, כִּי שְׁדִי הוּא בְּחִינָת: שִׁישׁ דַי בְּאַלְקָותִי לְכָל בָּרִיה, וְאַיִן צָרֵיךְ לְשׁוֹם עֲבוֹדָה אַחֲרָתָה. לְהַפְנִית אַלְיךָ כָּל רְשָׁעֵי אָרֶץ - זה בְּחִינָת הַגָּרִים. יִכְרֹרוּ וַיַּדְעֻוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבִלָּה - זה בְּחִינָת שִׁלְמוֹת הַדָּעַת שְׁנָعָשָׂה עַלְיִדְרִי זה בְּגַנְּלָל: וְזֹהוּ : וְזֹהוּ שְׁדִי בְּצִירָה, וּכְסֶף תּוֹעֲפֹת לְךָ (איוב כב) - שְׁעַלְיִדְרִי בְּחִינָת בְּסֶף תּוֹעֲפֹת, הַיּוֹנָה בְּחִינָת: הַזּוֹן יִסְיף רַעִים רַבִּים, שְׁעַלְיִדְרִיחָה נְعַשָּׂה אָוִיר מַעֲוֹפָת, שְׁנוֹנְכֶבֶד הָאָוִיר בְּגַנְּלָל, עַלְיִדְרִיחָה נְעַשָּׂה בְּחִינָת שְׁדִי, הַיּוֹנָה תְּשׁוּבָה וְגָרִים, כִּי שְׁדִי הוּא בְּחִינָת תְּשׁוּבָה בְּגַנְּלָל:

וְדֹעַ שֶׁלְפָעִים, בְּשַׁהֲרֻעַ רֹאָה שְׁהַטּוֹב מִשְׁתּוֹקָק וּמִמְשִׁיק
עָצָמוֹ וַרְזֵחָה לְחוֹזֶר לְמִקְומָו, אֲזִי הֵם מִתְגִּבְרִים עַל
הַטּוֹב בִּזְהֻרְךָ וּמִכְּאִים אָזְהָוּ לְתוֹךְ הַעַלְמָה יִתְרָה, דְּהִינוּ
שְׁמַכְּבִיאִים אָזְהָוּ לְתוֹךְ פָּנִים מִחְשְׁבָתָם, דְּהִינוּ שְׁמַתְחִילִים
לְחַשֵּׁב מִחְשְׁבָתָה עַל זֶה הַטּוֹב, וּלְלִידְיוֹזָה מִבְנִיסִים אֲזִי הַטּוֹב
בְּתוֹךְ הַעַלְמָה וְהַסְּטָר יִתְרָה בְּפָנִים מִחְשְׁבָתָם, אֲזִי יִזְאָה הַטּוֹב
עַלְלִידִי הַוְּלָדָה שְׁמַוְלִידִים, כִּי הַטּוֹב הוּא גָּנוֹן וְגָעָלָם בְּפָנִים
מִחְשְׁבָתָם וּמִחְםָם כְּנָלָל, וּמִשְׁמָם הַהְוָלָדָה, וְעַל כֵּן יִזְאָה הַטּוֹב
בְּזַרְעַ הַיְלֹודִים, וְאֲזִי אֵין כֵּחַ בְּהַרְעָה שֶׁל הַיְלֹודִים לְהַתְגִּיבָּר עַל
הַטּוֹב שְׁבָתָוכֶם, וְאֲזִי יִזְאָה הַטּוֹב עַלְלִידִי הַיְלֹודִים, וְגָעָשׂ גָּרִים.
וְזה בְּחִינָת (תְּהִלִּים פ): ה' יִסְפֵּר בְּכַתּוֹב עַמִּים, זֶה יַלְדָ שֶׁם סָלה.
בְּכַתּוֹב - זֶה בְּחִינָות הַטּוֹב שִׁזְׁוֹצָא עַלְלִידִי בְּחִינָת הַכְּתָב כְּנָלָל.
וְזה: זֶה יַלְדָ שֶׁם סָלה - שְׁנַתְלִבְשָׁ הַטּוֹב בְּהַיְלֹודִים וְיִזְאָה עַל-
יַדְםָם כְּנָלָל. זֶה שְׁפֵרֶשׂ רְשִׁי: זֶה יַלְדָ שֶׁם - שְׁהָם יִשְׂרָאֵל
שְׁגַטְמָעוֹ בְּעַפּוֹם, הִינוּ בְּחִינָת הַטּוֹב הַפְּבּוֹשׁ אַצְלָם, שַׁהְוָא
בְּחִינָת חֲלֵקִי נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּנָלָל. זֶה בְּחִינָת: לֹא יִשְׁבַּע עד
יַאֲכֵל טָרֵף - זֶה בְּחִינָת שְׁלָמוֹת הַמּוֹפֵה כְּנָלָל; וְרַם חֲלָלִים
יִשְׂתָּחַת, וְתְרוֹגָמוֹ: וְנַכְּסֵי עַמְמִיא יִירָת - הִינוּ בְּחִינָת גָּרִים כְּנָלָל.
וְזה: וְנַכְּסֵי עַמְמִיא - הִינוּ בְּחִינָת הַטּוֹב שְׁנַתְפָּה אַצְלָל
הַעֲבוֹם, שְׁהַבְּיוֹא אָזְהָוּ בְּהַעַלְמָה וְהַסְּטָר בְּפָנִים מִחְשְׁבָתָם
כְּנָלָל, שִׁזְׁוֹצָא עַלְלִידִי זַרְעַ הַיְלֹודִים וְגָעָשׂ גָּרִים, וּלְלִידְיוֹזָה
נְשָׁלָם הַמּוֹפֵה כְּנָלָל:

רב ספרא מספר: פעם אחת הפלגנו בספינה, וראינו אותו נגר, שהוציא את ראשו מהמים, והוא לו קרנים, וחוקק עליהם: אני מהבריות הקטנות שבים, ואורכי שלוש מאות פרסה, ואני הולך לפיו של הלויתן. אמר רב אשיה: היה הוא עזא דימא חוי, דבחיישא, בקרנית.

ח זזה פרוש: רב ספרא משתעי: ומנא חדא הויה קאולינא בספינה, וחווינן הווא ברוא דאפיק רישא מפיא, ואית לה קרני, ותקיק עליהו: אנא בריה קללה שבבים, וחווינא שין פרסת, ואולינא לפמא דלויתן. אמר רב אשיה: היה הוא עזא דימא חוי, דבחיישא, ואית לה קרני (כ"ב עד):

רש"ב"ס: בריה קללה. מבריות קטנות שבבים: לפומה דלויתן. שיאלני היום. עזא דיבא. שבּל מה שייש ביבשה יש בם, חוץ מן החלדה. בשוחות חלין: דבחיישא. חופרת תם בקרנית לחפש מונותיה:

חווינא חי ברוא דאפיק רישא מפיא וכו'. ברוא - זה בחינת הטוב, שהם חלקו נשמות ישראל עם הגרים הניל; כי דגים, אסיפתן הוא מטהרתן (עין חולין כו), זה בחינת חלקו הנשות, בחינת (איוב לד): רוחו ונשמהו אליו יאסף, ובבחינת גרים, בבחינת (תהלים ט): נדרבי עמי נאספנו, ועל שם זה החכמים נקראים בעלי אספות (קהלת יב), שהם מאספים הtout עם הגרים. וזה הטוב עם הגרים אפיק רישא מפיא - הינו שמוציא את השכל משתיפת המים היודנים, שהוא

הפסילות הושׂטָף על השְׁכָל בַּגַּל. ותוֹי לְה קְרִנִי, וְחַקִּיק עַלְיהוּ: אֲנָא בָּרִיחַ קְלָה שְׁבִים, וְהוֹיָנָא שֵׁין פְּרָסִי, וְאַולְיָנָא לְפָמָא דְלִוִּיתָן. קְרִנָּא - זֶה בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהָוָא בְּחִינַת הָזָן יְסִיף רְעִים הַגַּל, שֶׁהָוָא עַקְרָב הַקְּרָנוֹן הַקִּימָת לְעוֹלָם הַבָּא, בְּמַאֲמָר מַונְגָּבוֹ (ב"ב יא): אַבּוֹתִי גְּנוּנוֹ לְמַטָּה וְאַנִי גְּנוּנִי לְמַעַלָּה, וְחַקִּיק עַלְיהוּ - הַיְנוּ עַלְיָדִי הַצְּדָקָה נָעָשָׂה חַקִּיקָה, בְּחִינַת הַכְּתָב הַגַּל בַּגַּל, בְּבְחִינַת: וְשָׁמַעוּ הַוְּלָד בְּכָל הַמְּדִינָות, לְהַטּוֹב הַכְּבוֹשָׁ בֵּין הַעֲפֹוִים, וְמַעֲוָרוֹת בְּתִשְׁוָה לְשֻׁוב לְשָׁרֶשׁ, בַּיְּהַטּוֹב וּכְרַר אֵת עַצְמוֹ. אֲנָא בָּרִיחַ קְלָה שְׁבִים - הַיְנוּ, שָׁאַנִי לְמַעַלָּה מִבְּלַי הַעוֹלָמֹות. יִם - הַיְנוּ הַטִּים הָוָא אַרְבָּע עַזְמֹות, יְוָיָּד הָוָא בְּחִינַת הַחִכָּמָה שְׁמַתְּפִשְׁט בְּכָל הַעוֹלָמֹות, בְּמוֹ שְׁפָחוֹב (הַלִּים קד): פָּלָם בְּחִכָּמָה עַשְׂתָּה. וַיְהִי: בָּרִיחַ קְלָה שְׁבִים - הַיְנוּ שְׁבָמוֹ שְׁהָדָבָר הַקָּל הָוָא צָפָ לְמַעַלָּה, בֵּין הַנְּשָׁמָה, שֶׁהָוָא הַטּוֹב, הָוָא לְמַעַלָּה מִבְּלַי הַעוֹלָמֹות. וְהוֹיָנָא שֵׁין פְּרָסָה - דְּהַיְנוּ שְׁהַנְּשָׁמָה נַעֲפָרָת שְׁהִוָּתָה בְּבְחִינַת: יִשְׂרָאֵל עַלָּה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, וְהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הָוָא נַמְלָך בְּהַבְּרִיאַת הַעוֹלָם, בְּבְחִינַת: הַמָּה הַיוֹצְרים יִשְׁבִּי נַטְעִים עִם הַמַּלְך בְּמַלְאַכְתּוֹ - שְׁנַמְלָך בְּנִשְׁמֹותֵיכֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשֶׁעת בְּרִיאַת הַעוֹלָם, דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָא נַעֲפָרָת שְׁהִוָּתָה בְּמַעַלָּה גְּדוֹלָה כֹּו בַּגַּל, וּעַתָּה הִיא הַוְּלָכָת לְכָלְלוֹן וְהַפְּסָה, חַם וְשַׁלּוּם. שִׁין זֶה בְּחִינַת הַמַּחְשָׁבָה, שְׁנַחְלָקָת לְשָׁלֵשׁ רָאשִׁים: מַחְשָׁבּוֹת שְׁכָלִיוֹת, מַחְשָׁבּוֹת מִדּוֹתִיוֹת, מַחְשָׁבָה

מעשיות. פָּרָסָה - בְּחִינַת רָגֵל, הִינוּ עֲצָה, בֶּמוֹ (שמות יא): וְכֹל
הָעַם אֲשֶׁר בְּרָגְלֵיךְ - הַנִּמְשְׁכִים אַחֲרֵי עֲצָתֶךָ, הִינוּ שַׁהְגִּשְׁמָה
נִעְפָּרָת שְׁהִתָּה תְּחִלָּה בְּמַחְשָׁבָה, וּבָה גַּמְלָךְ וְנִתְיעַז בְּבִרְיאָת
עוֹלָמוֹ. וְהַשְׂתָּא אָוְלִינָא לְפָמָא דְּלוּוּתָנוֹ - הִינוּ לְכָלְיוֹן וְהַפֵּסָר,
חַס וְשָׁלוֹם, וְעַלְיִדְרִיזָה מְרֻחָמָת עַל עַצְמָה וְנִתְעַרְתָּה לְשֻׁוב
לְשֻׁרְשָׂה פְּנֵי, וּנְעַשֵּׂין בְּעַלְיִתְשֻׁבוֹה וְגַרְים פְּנֵי. אָמַר רַב
אָשָׁיו: הָא עֹזָא דִּימָא דְּבִחִישָׁא וְאֵיתָ לְה קְרָנֵי - עֹזָא וְה
בְּחִינַת עֹז, הִינוּ יְרָאָה, בְּחִינַת כִּי תְּפָאָרָת עַצְמוֹ אַתָּה הַפְּנֵי.
דְּבִחִישָׁא - הִינוּ בְּחִינַת הַצָּדִיק, שְׁמַחְפֵשׁ תְּמִיד אַחֲר
הַהְתִּפְאָרוֹת שֶׁבְּכָל אַחֲרֵי מִשְׁרָאֵל פְּנֵי. וְאֵיתָ לְה קְרָנֵא -
הִינוּ בְּחִינַת וּבְרַצְונָךְ תְּרוּם קְרָנוֹן; הִינוּ אַהֲבָה שְׁפַתְגָּלָה עַל-
יָדִי הַצָּדִיק פְּנֵי, כִּי עַלְיִדְיִי בֶּל בְּחִינּוֹת הַפְּנֵל נִתְגָּלָה אָוֹר
הַצָּדִיק, שְׁעַלְיִדְרִיזָה וּזְכִין לְיְרָאָה וְאַהֲבָה פְּנֵי:

ט וּזה: וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִוָּם - הִינוּ בְּחִינַת לְבָשׂוֹ שְׁמִים
קְדוּרוֹת וּשְׁקָרְבָּנוֹת וּכְיוֹן. שְׁמִים - הִינוּ יְרָאָה וְאַהֲבָה פְּנֵי.
וּבְשִׁםָּם מְרִיקִים אֶת הַשְּׁקָרְבָּנוֹת וְהַחְשָׁךְ מִן הַיְרָאָה וְהַאֲהָבָה, וְהַנְּהָה
אִישׁ צָרֹור בְּסֶפֶט בְּשָׁקוֹ - צָרֹור בְּסֶפֶט זֶה בְּחִינַת הַצָּדִיק,
בְּחִינַת (משל): צָרֹור הַבְּסֶפֶט לְקַח בִּידָיו, שְׁם הַצָּדִיק, בֶּמוֹ
שְׁפִירָשׁ רְשֵ׊וי שְׁם. בְּשָׁקוֹ - הִינוּ שָׁאוֹר הַצָּדִיק נִתְחַשֵּׁךְ וְנִתְלַבֵּשׁ
וּנִתְפַּפֵּה בְּקְדוּרוֹת וּשְׁקָרְבָּנוֹת, הִינוּ שְׁמַרְגִּישִׁים שְׁהַשְׁקָרְבָּנוֹת וְהַחְשָׁךְ שְׁהִי
עַל הַיְרָאָה וְהַאֲהָבָה, זה מְחַמֵּת שְׁקָרְבָּנוֹת וְהַחְשָׁךְ, שְׁנַחַשֵּׁךְ לָהֶם אָוֹר

הצדיק בָּנֶ"ל. ויראו את צוריות כספייהם הַמֵּה וְאַבִיהם - הַינוּ שראו והכירו, שצוריות כספייהם תלוי בהחומר והצורה, שנקרא הַמֵּה וְאַבִיהם. הַמֵּה - זה החומר, שהם כָּלִי הַמְעָשָׂה, וְאַבִיהם - הוא השכל שנקרא אָב, בוחינת אָב בְּחִכָּה, הַינוּ בָּנֶ"ל, שהתגלות אור הצדיק, שיזפו להכירו ולהבין ולטעם ולראות אוזו הַגְּדוֹלָה, הוא תלוי בשלמות המעשים ובוכות השכל. ויאמר להם יעקב אַבִיהם - הַינוּ תוקחות השכל, שטומכיה את החמורים, שהם כָּלִי הַמְעָשָׂה. וזה: אָתִי שְׁבַלְתָּם - שעליידרי המעשים הפרחן בְּכָל הַמְעָשָׂה. וזה: אָתִי שְׁבַלְתָּם - יוסף אַינְנוּ - זה בוחינת: הַזָּן יִסְפֵּר רַעִים רַבִּים הַגְּדוֹלָה, וְשָׁמְעוֹן אַינְנוּ - זה בוחינת: וְשָׁמְעוֹן הַזָּקָן בְּכָל הַמְדִינָה, הַגְּעוּשָׂה עַל-יִדְךָ בוחינת הַזָּן יִסְפֵּר בָּנֶ"ל, וְאֶת בְּנֵימָן תַּקְהֹו - זה בוחינת: מִזְבֵּחַ בְּחִילָקָו של טוֹרָף, שהוא בְּנֵימָן, שעקר שלמות השכל תלוי בזו הַזָּן בָּנֶ"ל, והינו שְׁהַשְּׁכֵל מַזְכִּיחַ וְאֹמֵר, שעקר החפרון שנתרעפר הַמֵּה הוא תלוי רק בְּכָל הַמְעָשָׂה, והינו צְדָקָה, שהוא תלוי בְּמַעֲשָׂה, בוחנת (ישעה לב): וזה מעשה הצדקה; שעליידה נשלם השכל בָּנֶ"ל, כי בשנותינו צְדָקָה, על-ידיה נעשה גרים בָּנֶ"ל, ועל-ידיה נשלם המזבח, שהוא בוחנת שלחנו של אָדָם, והינו שואבן לאכל בקרשה, ואוי נשלם השכל, ואוי זובין לראות אור הצדיק, ועל-ידיה מתקבלו ממנה יראה ואהבה בָּנֶ"ל:

יח

רבי יונתן מספר: פעם אחת הפלגנו בספינה וראינו ארנו שהו קבועים בו אבני טובות ומרגליות ומסביבו היו דנים שנקרוים "בירשה". ירד אדם שודע לשוחות במים להביאו, ורגש הרג ורצה לחזור את ירכו, וرك עליו חומץ והוא ברה. יצאתה בת קול ואמרה: מה ענייכם בארכנו והשיך לאשתו של רבי חנינא בן דוסא העתידה להצעיע בו תכלת לעמידים לעולם הבא.

רבי יונתן מסתעוי: ומנא חדא תהוה קאולינה בספינה, וחווינן ההוא קרטליתא, דההוא מקבעי בה אבני טובות ומרגליות, וחדרי לה מיני דכורי דמקורי בירשא. נחית בר אמוראי לאתוין, ווונש, ובגי דנשمتה לאטמה, וווק ויקא דחלא ונחת. נפק ברטיקלא ואמר: מיי אית לכו בחרי קרטליתא דרביתחו דרבי חנינא בנדוסא, דעתיך לשרדיא תבלתא בה לצדיקי לעלמא דאתה: (כבא בתרא עד)

רש"ב: קרטליתא. ארנו: דמקורי בירשא. כד' שם: בר אמוראי. אדם שיודע לשוט במים: בעי דנשمتה לאטמא. שבקש לחזור ירכו. וرك לה חלא. חומץ, וברח מריחו לים: למשדריא בתה. להצעיע בו:

לשון רבינו זכרונו לברכה

רבי יונתן מסתעוי: ומנא חדא היה קאולינה בספינה, וחווינא האי קרטליתא וכו'.

א' דע, כי לכל דבר יש תכליות, ותכליות יש עוד תכליות אחר, גביה מעל גביה. למשל: תכליות בנין הבית - כדי שהיא לאדם מקום לנוח, ותכליות המנוחה - כדי שיזכה בפה הזה לעבד את השם, ותכליות העבודה וכו'. ותכליות של כל דבר הוא מחבר להמחשה והשכל, יותר מהדבר שהוא התכליות בא ממנה, וקרוב התכליות להמחשה בקרוב יותר מהדבר, כי סוף מעשה - במחשה תחלה. נמצא, שהסופו ותתכליות הוא תחלה במחשה וקרוב לה, ומהתכליות נשתלשל המעשה. למשל: בשעהולה במחשה לבנות לו בית, בוראי הבית אין נבנה בכתה אחת, אלא ציריך להכין עצים, ולסחת ולבנות כל עץ ועץ לפי צירוף, ואחריך נבנה ונשלם הבית. נמצא שלמות הבית, שהוא תכליות הבניין וסופה, היה במחשה תחלה. נמצא שהתכליות היא קרובה למחשה ביותר מהתחלה המעשה:

ב' דע, שהתכליות של הבריאה הוא שעשו עולם הבא. ואילו אפשר לקרב יותר התכליות למוחשבות בני אדם, כי זאת התכליות עלייו נאמר (ישעיה ס): עין לא ראהה וכו'. אבל האזיקום באמת, גם הם יכולים לחתם במחשבתם תכליות עולם הבא. וכל אחד ואחד מישראל, לפי שרשו שיש לו בתוכה נשמתו האידיק, בין מקבל ממנה גם בין זאת התכליות, כפי הפרת הטעם ברחמנות, והוא ריבא, ומתק הטעם ברחמנות, בבחינת: ברנו וرحم תופור (חכוק ג); ועל ידך נעשה עטרה לענויים, הבורחים

מִכְבּוֹד וַיְשָׁרֶה וְעוֹשֵׂין עַצְמָן בְּשִׁירִים, וּכְשִׁנְתַּעֲטָרִין בְּעַטְרָה שֶׁל רְחַמּוֹת, בְּבָחִינּוֹת (תְּהִלִּים ק): המעטרכי חסיד ורחמים, אוֹי מִקְבְּלֵין אֶת הַכְּבּוֹד וַיְשָׁרֶה בָּעֵל בְּרִחָם. וַיְהִי בְּבָחִינּוֹת (ישעיה כה): עַטְרָת צָבֵי לְשָׁאָר עַמּוֹ - לְמַי שְׁמַשִּׁים עַצְמָנוּ בְּשִׁירִים (מנילה טו). כי וְהַשְׁצִדִּיק בּוֹרֵח מִהְשָׁרֶה וַיְהִכּוֹד, וְאַינוּ רֹצֶח לְהַנְּהִגָּה אֶת הָעוֹלָם, זֹאת הַמְחַשְּׁבָה בָּא לְהַמְבָחִינָה הַסְּתָרָת פְּנֵי ה/, עַל-יְדֵי מַעֲוֹת אֶמְוֹנָה שִׁיש בִּישְׁרָאֵל, כי לְפִי רַב הַפְּפִירָה, חַס וּשְׁלוֹם, בְּפָנֵי הַסְּתָרָת פְּנֵי ה/, וְאַינוּ רֹצֶח לְהַנְּהִגָּה אָוֹתָם. וְהַסְּתָרָה זוֹאת הִיא בְּבָחִינּוֹת בְּעַסּוֹ וְחַרְוֹן-אָפּוֹ, הַבָּא עַל-יְדֵי עַבּוֹדָת אֱלִילִים, בְּמַאֲמָרָה: בֶּל זֹמֶן שִׁיש עַבּוֹדָת אֱלִילִים בָּעוֹלָם, חַרְוֹן-אָפּ בָּעוֹלָם (ספר פ' ראה). ואֶפְלוּ בְּשָׁאוֹן עַבּוֹדָת אֱלִילִים בָּעוֹלָם, אֶלָּא שְׁהָאֶמְוֹנָה אֵין כֵּל בְּכָה בְּשִׁלְמוֹת, אוֹ גַם בְּנֵי חַרְוֹן-אָפּ וְהַסְּתָרָתוֹ לְפִי הַתְּמֻמּוֹת הָאֶמְוֹנָה. וּמִחְמַת שְׁחַרְוֹן אָפּ בְּרִגְעָה, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (הלהם ל): בְּיַרְגָּע בְּאָפּוֹ, עַל-יְדֵיהָ אֵין נָגֵשׁ, אֶלָּא בְּשִׁיש עַבּוֹדָת אֱלִילִים בָּעוֹלָם, אֶבְלָל בְּלֹא עַבּוֹדָת אֱלִילִים, אֶלָּא בְּחַרְוֹן מִשְׁלָמוֹת אֶמְנָה, אוֹי בְּנֹדֵאי אַינוּ נָגֵש מַעַט וְחַרְוֹן-אָפּ שְׁבַחְלֵק הַרְגָּעָה, וְאֵין נָגֵר הַסְּתָרָת פְּנֵי ה/, אֶבְלָל הַהְשַׁתְּלִשּׁוֹת שֶׁל חַרְוֹן אֶפּ בְּשָׁבָא לְהַצְדִּיקִים, אוֹי מִסְתָּרִים פְּנֵיהם מִהָּעוֹלָם וְאֵינָם רֹצִים לְהַנְּהִגָּה אֶת הָעוֹלָם. וּמִחְמַת שְׁחַרְוֹן-אָפּ הוּא מַעַט מִן הַמַּעַט מִתְּלֵך הַרְגָּעָה, עַל-יְדֵיהָ אַינְם תּוֹלִים הַסְּתָרָת פְּנֵיהם בְּרִגְעָה, אֶלָּא תּוֹלִים הַסְּתָרָת פְּנֵיהם בְּקַטְנוֹתָם, וְעוֹשִׁים עַצְמָן בְּשִׁירִים, וְאֹמְרִים שְׁאַינְם רָאוּין לְהַנְּהִגָּה הָעוֹלָם. וּבְאַמְתָּה גַם הֵם

אין יודעים ומרגינישום את החרוזן-אף, כי הוא מעת מון המעת. וזהו בשהקטיין משה את עצמו מליך למצרים ולהיות מנהיג, אמר (שמות ג): מי אני כי אלך אל פרעה, ושאר דבריו - בחוב (שם ד): ויהר אף ה' במשה פרוש, זאת ההקמה שלא רציה להיות מנהיג, זה מלחמת שנשתחלשל בו חרוזן-אף ה' בג"ל. אבל עליידי שנמתק הרנו והחרוזן-אף על-ידי רחמןות בג"ל, אז נמתק החרוזן-אף שיש בתוכם האזכרים עליידי רחמןות, ואו הרחמןות גובר עליהם, ומרחמים על העולם ונתרצים בהנחתו, ומקבלים על עצמן השראה של ההנחתה, ובאות הרחמןות הם מנהיגים את העולם, בבחינות (ישועה טט): כי מרחם יונגן. נמציא שואת הרחמןות היא עטרתם, שמעיטר אותם במדת מלכות ומנהיג:

זה בבחינות: קרטליתא דמקבעי בה אבנים טובות. קרטליתא - פרש רש"י: ארנו זה בבחינות רנו הג"ל, ואבנים טובות זה בבחינות עטרה בג"ל, בבחינות רחמןות הג"ל. ותורי לה מני דכורי דמקרי בירשא - זה בבחינות אמונה, כאמור (מנילה י): תחת הנעוץין יעללה ברוש - זה מדריכין, נקרא יהודי, על שם שכפר בעבודת אלילים, כאמור (שם י): כל הփוף בעפומ נקרא יהודי:

ולפעמים חושב אדם בעצמו שיש לו רחמןות על העולם, ורואה בהנחתו, ובאמת זה הרווק אחר הכבוד

וְתוֹלָה רַדִּיפָתוֹ בֶּרְחָמָנוֹת, וּבְאַמְתָה הָוָא רַחֲוק מַרְחָמָנוֹת הַזָּה. כִּי
כָל זִמְן שָׁאיַן לְאָדָם אַמְנוֹה בְּשְׁלָמוֹת שָׁאיַן שְׁלָמוֹת אַחֲרֵי,
בָּרוּאי אַיִן לוֹ לְקַבֵּל הַמְלֻכָּה וְהַהֲנָגָה. וְאַפְלוּ מַי שְׁמָאמַן
בָּאַיִה דָּבָר שָׁהָוָא מַדְרָכֵי הָאָמָרִי, אַפְ-עַלְ-פִּי שָׁהָוָא מַאֲמַן
בְּהַשֵּׁם יְהָבָךְ, בָּרוּאי אַיִן לוֹ לְקַבֵּל הַמְנָהָגוֹת, כִּי הַמְנָהָגוֹת
עֲקָרָה בְּבָחִינָת רְחָמִים, וְעַקְרָבָר הַרְחָמִים בְּהַסְּרָת עַפּוֹ"ם, אַפְלוּ
שְׁמַץ עַפּוֹ"ם, וְאַפְלוּ בְּשָׁהָוָא אָוָמֵר אַצְבִּי הַפְּסִיקָה, אַיִן לוֹ
רְחָמָנוֹת בְּשְׁלָמוֹת. בְּכוֹ אַיִן לוֹ לְקַבֵּל הַמְנָהָגוֹת אַפְלוּ מַי שִׁישָׁ
לוֹ אַמְנוֹה גָּדוֹלָה, עַד שִׁיפְשַׁפֵּשׂ אַת עַצְמוֹ, שְׁלָא יִשְׁאַר אַצְלוֹ
אַמְנוֹנוֹת שָׁאיַן צְרוּךְ לְהָאָמִן, בְּנוֹן דָּרְכֵי הָאָמָרִי הַגְּלָל, וְשִׁיחָה
תְּמִימָה עִם ה' אֱלֹהֵינוּ, אוֹ הַרְחָמָנוֹת בָּאַמְתָה וְלוֹ רְאוֵי לְהֲנָגָה.
אַכְלָמַד מַי שָׁאיַן לוֹ אַמְנוֹה בְּשְׁלָמוֹת, וְנַדְמָה שִׁישָׁ לוֹ רְחָמָנוֹת עַל
הַעוֹלָם וּרְצָחָה לְהֲנָגָה אַת הַעוֹלָם - זֶה בְּבָחִינָת (סוטה מט):
וְהַמְלָכוֹת תְּהַפֵּךְ לְמִינּוֹת; כִּי מַעַט הַמְנָהָגוֹת פּוֹגָם בְּמְלָכוֹת,
בְּבָחִינָת הַהֲנָגָה, וּמַהְפִּכה לְמִינּוֹת, בָּמוֹ שְׁמַהְפִּיךְ אַת הַמְלָכוֹת
לְעַצְמוֹ, שָׁהָוָא מַי מַעַט:

ר וְדֹעַ, שַׁהְאַמְנוֹה הִיא מְחַזְקָת תְּמִיד בְּמְלָכוֹת וְהַהֲנָגָה, שְׁלָא
יַקְחֵי אֹתָה וְרַשְׁאיַן רְאוֵי לָהּ. וְדֹעַ, שְׁעַקְרָבָר הַמְלָכוֹת
שְׁרֶשֶׁה בְּחַכְמָה, בְּשִׁבְיל בְּדִי לִדְעָ אַיִךְ לְהֲנָגָה וּלְמַלְךָ. לְכָן יִשְׁ
לְכָל מֶלֶךְ חַכְמִים וּוֹעֲצִים, כִּי בָּזָה תְּפֹזֵן מֶלֶכְתָּו וּוֹתְקִים מְדִינָתָו.
וְזֶה בְּבָחִינָת (דבוריים לא): וַיְהִי בִּישְׁרוֹן מֶלֶךְ, בְּהַתְאִפָּף רָאשֵׁי עַם,
הַיּוֹם, עַל-יְדֵי רָאשֵׁי עַם, שְׁהָם הַמְחִין וְהַחֲכָה, עַל-יָדָם תְּפֹזֵן

בוחינת הפלכות, ועל ידי אהבת החכמים תפון הפלכות: ובשלא למלך איזהו שנאה על החכמים, ירע ליהו לה, שמן השם יזרדו מהפלכותו, כי אין קיום לעולם בלי החכמה, בבחינת (משל ט): מלך במשפט יעמוד ארץ, והמשפט הוא בבחינת חכמים, בבחינת (ויקרא כ): ואם אתה משפט תגעל נפשכם; ודרשו: זה השונא את החכמים. נמצא זה שאין לו אמונה בשלמות מלחמת דרכי האמור, בשעה לך לעצמו הפלכות והנהנה, והוא אין ראי לה, או האמונה שביב ההנהנה, המוכיח בהנהנה שלא הגיע בה זר, הוא מפיל לאיש זה לשנאת חכמים, פריו שלא תקים בידו הפלכות והמנינות, ובודאי לא יתקים בידו, כי עקר הפלכות תלוי במשפט בג"ל, אלא אם כן זה המוכיח בפלכות מתגבור באפיקורסות ומינות, עד שמספריד את האמונה מהנהנה, מבחן הפלכות, מוכיח בפלכות - או יכול להיות שתקים הפלכות בידו, כי אין מי שיפיל אותו לשנאת חכמים, כי האמונה נפרדה מהפלכות:

זה: ונחת בר אמוראי לאתוין, ובשי דנסמטה לאטמה. בר אמוראי - זה שאין לו אמונה בשלמות בג"ל. אטמה - זה בוחנת (ישעיו לו): איטם אונו משמע דברים - שלא שמע בולותא מצורבא מפרקן (מכות כד). הינו בירושא הנ"ל רצה להפיל אותו לשנאת חכמים. וורק ויקא דחלא ונחת. חלא - בוחנת התגברות המינות, בוחנת (תהלים ע): כי יתרחפיין לבני, על ידי זה ונחת את הבירשא הנ"ל:

ה וּבְאֶמֶת מֶלֶci הַעֲפֹיו"ם, אִפְּעָלָ-פִּי שְׁמוֹלְכִים עַלְינוּ, אֵין
בְּמַלְכֹות מִבְּחִינַת מֶלֶכֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא גַּנְעַ בָּה,
כִּי מֵשְׁרוֹצָה לְגַע בָּה, זֶה וּזה לֹא נִתְקִים בַּידָם, הִנֵּנוּ אֲפָלוּ
מֶלֶכֹותם עַל הָאָמוֹת הַעוֹלָם נִטְלה מֵהֶם, כִּי הָאָמֹנוֹת שְׁפָבִיב
מֶלֶכֹתֵנוּ מִפְּיל אֶת חִכְמָתֵם, שְׁפָלְכֹותֵם תָּלוּ בָּהֶם כְּנָלָ. זֶה
שִׁבְתּוֹב בְּמִפְּלַת מִצְרָיִם (ישעיהו ט): נָאָלוּ שְׁרֵי צָעֵן - עַל-יְדֵי
אֹולָת, הִנֵּנוּ נִפְלַת חִכְמָתֵם, נִפְלַה מֶלֶכֹותֵם. זֶה וּשְׁאָמְרוּ חַנְנִיה
מִשְׁאָל וּעֲוֹרִיה לְנִבְכְּדָנָצָר: אַתָּה מֶלֶךְ עַלְינוּ לְכָרְגָּא, אֲבָל
לְהַנְּהִגָּן אָזְנָנוּ בְּעֲבוּדוֹת וּבְאָמוֹנוֹת - אַתָּה וּכְלָבָא שָׁוָה (וַיָּקָרָא רַבָּה
פ' ל, בְּמִדְבָּר פ' טו, וּמוֹרֶשׁ שֵׁיר הַשְׁוּרִים); הִנֵּנוּ שְׁאָמְרוּ, שֶׁלֹּא גַּע
בְּמֶלֶכֹות יִשְׂרָאֵל הַשִּׁיךְ לְאָמוֹנָתֵנוּ, כִּי אָמוֹנָתֵנוּ סֻכְּבָת אֶת
הַמֶּלֶכֹות וּשׁוֹמְרַת אֹתָהּ מַלְגַע בָּהּ וּר, וּמִפְּיל אֶת רַוְפִּיהָ
לְשָׁנָאת חִכְמִים, אָם לֹא שְׁתַקְפָּה יְדֵ הַמִּנְוֹת עַל הָאָמֹנוֹת עַד
שְׁמִפְּיל אֶת הָאָמֹנוֹת, וְאוֹ יָכֹל לְקַבֵּל מֶלֶכֹתֵנוּ, חַם וְשָׁלוּם,
בְּבִחִינַת וּרְקֵחַ חֶלְאָ וְנִחְתָּ, כְּנָלָ:

וּ אֲבָל דָע, שָׁמָן הַשָּׁמִים אֵין מְגִיחִים אָתוֹ לְקַח אֹתָהּ
בְּבִחִינַת: וּנְפֻקַת בְּרַת-יְקָלָא: מָה אִית לְכָו בְּחִרֵי
קְרַטְלִיתָא דְאַתָּה דָרְבֵי חַנִּינָא בְּנוֹ-דָסָא, דָעַתִּידָא לְמַשְׁרִי בָה
תְּבִלְתָא לְצָדִיקָא לְעַלְמָא דָאַתִי - הִנֵּנוּ עַל-יְדֵי שְׁלָמוֹת
הָאָזְתִּיות שֶׁל הַבּוֹרִי אָמֹנוֹת, שַׁהְוָא בְּבִחִינַת אַשְׁת רַבִּי חַנִּינָא בְּנוֹ
דָסָא; כִּי רַבִּי חַנִּינָא בְּנוֹ-דָסָא זֶה בְּבִחִינַת אָמֹנוֹת, כִּי מִתְהַזֵּה
אָמֹנוֹת, בְּבִחִינַת (ברכות ז): וְחַנִּינָא בְּנֵי דִי לוֹ בְּקַבְּרַבּוֹיִן, קַבְּ

חרובין - מחת אמונה; חרוביין - בבחינת ברושים, בבחינת בירשא הנ"ל; ו"אשת" - זה בבחינות האותיות, שללמודות עלידי אמונה, בבחינת ראיי התבאות: א'בנים שלמות ת'בנה (דברים כ). אמונה ה'ן האותיות, כאמור (ספר יציה): שלשה אבניים בונות שלשה בתים. ואותיות נשלמים עלידי אמונה, בבחינת (צפניה ג): או אהפך אל העמים שפה ברורה וכו'. הינו עלידי אמונה, שהוא בבחינת: לקרוא כלם בשם ה', עלידיו אהפיך שפה ברורה, בבחינת שלימות הדבורה. ושלימות האותיות זה בבחינת התרבות של כל הנברים, כי כל העולמות נבראו עלידי אותיות, ושלימות האותיות היא היה, שהוא בבחינת עולם הבא הנברא ב יוד (כשו"ל מהות כט), כי היוד היא נקודה אחרונה המשפטים את פמונת כל אות, כי בשחר נקודה אחרונה המשפטים תמיון האות, או בודאי אין שלימות לאות ואין לה תמיון. ואותיות הם במלכות ומניגנות הנ"ל, בבחינת מלכות - פה, כי עקר ההנגנה עלידי הדיבור, כי אי אפשר להנגן ולצוץ אלא עלידי הפה. נמצא, עלידי השלימות אותיות אמונה שבמלכות, עלידיו הצדיקים יודעים את התרבות של עולם הבא, כי הצדיקים רמניגנים את העולם בבחינת צדיק מושל (שמואלב כ), הם אוחזים במתה המלכות, ועלידי אחיזתם במלכות אוחזים באותיות שבת, ועלידי אחיזתם באותיות השלמים הם אוחזים בתרבות, שהוא שלמות האותיות, שהוא בבחינת יוד, בבחינת עולם הבא. וזה בבחינת תבאלת, שהוא בבחינת

תכלית, שנטגלה בתוכה הקרויה תכלית, בתוכה המנהיגות והמלחמות כנ"ל, עליידי אשת רבי חנינא בזידוסא, עליידי "אבני שלימות תבנה", לצדיקיא לעלמא דארתי - שהצדיקים משיגים הצלחה, שהוא עלמא דארתי כנ"ל. וזה בוחינת (משל): בכל דרכיך דעהו - שיויכל אדם להשיג התכליות בכל דבר, כי כל דבר נברא באותיות, ובכל אות יש בו שלימות, הינו הנקודה אחרונה שהיא י"ר, בוחינת עולם הבא, שהיא התכליות, המשלים תമונת האות כנ"ל:

וְהַתְּכִלָּתָ נִקְרָא תְּכִלָּתָ, כִּי הַתְּכִלָּתָ מַעֲרֵב שָׁחָר עִם לְבָן,
וְהַוָּן שְׁבִין שָׁחָר וְלְבָן, וּכְשַׁנְתְּחִבֶּר שָׁחָר וְלְבָן,
כִּמוֹ הַכְּתָב שָׁהָוָה בָּחִינָה שָׁחָר עַל גַּבְיוֹ לְבָן, בּוֹרָא תְּחִתִּוֹת
הָאוֹת הַדְּבָוק וּקְרוּב לְהַנִּיר שָׁהָוָה לְבָן, בָּמְקוֹם הַדְּבָוק וּקְרוּב,
שֶׁם הֵם מַעֲרֵב שָׁחָר עִם לְבָן, בָּבָחִינָה תְּכִלָּתָ. וְתְּחִתִּוֹת הָאוֹת
הָוָא הַפּוֹפֵן וְהַתְּכִלָּתָ, כִּי כְּשַׁהְסּוֹפֵר בּוֹתֵב וּמַעֲמִיד הַקְּנָה וְהַעַט
עִם הַדְּיוֹן עַל הַנִּיר, בּוֹרָא הַדְּיוֹן רָחוֹק מַהְנִיר מַעַט, עד שַׁהְסּוֹפֵר
מַעַמֵּיק הַעַט עִם הַדְּיוֹן בָּחִזְקָה עַמְקָה הַנִּיר, וְאוֹנוֹ נִדְבָּק שְׁחָרוֹת הַדְּיוֹן
בָּעַמְקָה בְּקָרוּב גָּדוֹל. נִמְצָא שְׁהַקְּרוּב הָוָא סּוֹף וְתְּכִלָּתָ, בָּמְקוֹם
הַקְּרוּב שֶׁם הַנִּיר וְהַדְּיוֹן הֵם מַעֲרֵב בָּבָחִינָה תְּכִלָּתָ כנ"ל, כִּי כִּנְ
הַדְּבָר, שְׁהַתְּכִלָּתָ שָׁהָוָה סּוֹף הַמְעֻשָּׂה, הָוָא בָּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה
וּקְרוּב לְהַמְחָשָׁבָה, כנ"ל. [נִרְאָה לְעֵנּוֹת דָּעַת לְפָרָשָׁ, כִּי סּוֹף
הַמְעֻשָּׂה הָוָא בָּחִינָה שְׁחָרוֹת, וְתְּחִלָּתָ הַמְחָשָׁבָה הָוָא בָּחִינָה לְבָן
הַעֲלִיוֹן כִּידּוּעָן; נִמְצָא שְׁסּוֹף הַמְעֻשָּׂה, שָׁהָוָה תְּכִלָּתָ, שָׁהָוָה

במחלוקת תחלה וקרוב להmphשבה, הוא בחלוקת תכלית, שהוא חبور לשחר ולבן, ו[הן]:

ח זהה והוא בתיקול שיצא, כי בחלוקת בתיקול, הפליגית של כל הדברים, הינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו, שהוא הפליגית, בחלוקת:இזחו חכם - הרואה את הנולד (המיד דף ל), שהוא הטופף והפליגית. כי בתיקול הוא מה שסומען בשאחד מוציא קול בעיר או במקום אחר, או שסומען באלו אחר גם בין מוציא קול בוה. וזה אנו שסומען בחושינו, בשארם מוציאஇזחו דבר, או שסומען גם בין זה הדבר בעצמו. נמציא שהבתיקול מהפיך את הדבר מראשו לסופו, ומרקם סופו לעצמו. למשל, בשארם מוציא דבר של "ברוך", בוראי יוצא אותן האות בית בראשונה ונתרחק מארם, ואחר-כך מוציא הריש של ברוך, ואו הריש קרוב אל המוציא מהבית, וכן הכה שמוסיא באחרונה הוא קרוב לאדם הזה יותר מהריש; והבתיקול לוקחת את התבאה "ברוך" ומהפכת אותה מוארה לסתופה, ומהפכת את הבית שהיתה קרוב לאדם יותר מהריש, והריש מוחכה. נמציא שהכה שהוא סוף ותכלית של התבאה, שהיתה רוחקה מתחילה מהבתיקול בתכליות הרחוק, עכשו היא קרובה בתכליות הקרוב, כי בין אנו שסומען, שפת-יקול מוציא התבאה ברוך: בתחילה בית, ואחר-כך ריש, ואחר-כך כת, נמציא שהכה שהוא הפליגית, שהיתה מתחילה בתכליות הרחוק מהבתיקול, עכשו נתקרב בתכליות הקרוב, כי הפתיקול

הפק את התחבה. וזה שונפְק בָרֶת קָלָא - בתי-קּוֹל הַזָּדִיע אֲתָה וְאֵת: מָה אַיִת לְכֹו בְּהָרִי קְרַטְלִיתָא דְאַתְתָּא דְרַבִּי חַנִּינָא בְּנוֹזָסָא, דְעַתְתָּא לְשָׁרְיָא בָה תְּכִלְתָּא לְצִדְקָיָא לְעַלְמָא דְאַתָּי:

(עד פָאַן לְשָׁוֹן רַבְנָן זַיל)

[סימן חמישתי, דהינו: רב הוקא הנדראה משפטני, ושאר המאמרים באלה, המובאים שם בביבא-ביתרא אחר מאמרי רביה בר חננה, שהם אמר לו הוגא בר נתן וכו', ומעשה ברבי אליעזר ורבוי יהושע - הפל יבוא על נכון בספר לקוטי חנינה בסימן (ג) ו/or (ו). לך נא וראה שם, תמצא מרגוע לנפהשך:]

עד הנה עורונו רחמייך לסייע
המשתעי אשר הסתו בהם גינוי
המלך, כל התנאים וכל האמוראים.
כעת הקשיבו לדבריו היוצאים
בחדר שהותם בעינוי לאמրם לפני
המלחים. בחכמה יגלה לכם קצת
להודיעכם גנים עלונים הצפונים
בספירה דצניעותא (מאמר בוור פ'
תרומה) אחרות ומופתים אשר עשה
עמו אלקי השמים לגנותו לנו עצות
התורה בדרך נפלא ונורא השווה
לכל נפש לוכות להתקרכב על ידם
למי שברא את הכל לעשות לנו נחת
רוח. ברוך שמו למעלה מכל
הרבות והשירות.

עד הנה צערונו רחמייך לסייע
מאמרי חמישתי, אשר
הסתירו בהם גינויו דמלכא בלהו
תנאי ובלהו אמרראי. בזען יצאתו
למלוי דנקון בתרתא, שפר עליה
לחוויה באפי מלכחותא. בחייבתא
יגלה לבעון קצת להודעותא, גדרת
הבורא גינויו על אין הצלונים
בספירה דצניעותא. אתייא ותמהיא
די עבר עמנא אלקא שמייא לנלוות
לנו עטין דאורתא, בדרך נפלא
ונורא השזה לכל נפש ליבות
להתקרכב על-ידם לרי ברא בלא
למעבר לה רעותא. בריך שמה
לעללא מן כל ברכתא ושורתא:

ספרא דצניעותא

ימ

תפללה לחבקוק הנביה על שניגנות וכו': (חבקוק ג) **איתא בספרא דצניעותא, פרקא** מובא בספרא דצניעותא,
קרמאה (זהר תרומה דף קע): פרק ראשון: עד שלא היה
עד לא חוי מתקלא, לא חוי משקל או לא היה
משגיחין אפיין באפיין:

א כי קשה להעוֹלָם: על מה צריך לנְסַע להצדיק לשמע מפיו,
הלא אפשר לעז בפפירים דבריו מוסר, אך באמת הוא
הועלת גROL, כי יש חילוק גROL בין השומע מפי הצדיק האמת
בעצמו ובין השומע מפי אחר האומר בשמו, מכל שכן
בשושט ששמע מפי השומע, כי יורד בכלל פעם מדרכא
לדרוגא, רחוק מפי הצדיק. וכן בין השומע מפי הצדיק למשמעות
בספר הוא חילוק גROL ביותר:

ב כי צריך לזכה את הפנים, שיכל כל אחד לראות את פניו
בפנים שלו במראה, עד אשר בלא תוכחה ובלא
מוסר יתחרט חברו תכף על מעשייו, רק מה שיביט בפנים
שלו, כי על ידי שיביט בפנים שלו יראה את עצמו במeo
במראה, אך פניו מישקע בחשך:

ג' כי גָּדֵל יִקַּר הַעֲרֵךְ שֶׁל לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם,
כַּמָּאֵר חַכְמֵינוּ זָכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (כ"ר פ"ח, הוכא בפירוש):
לֹאֵת יִקְרָא אֲשָׁה, כי מאייש ליקחה זאת (בראשית ב) - לְשׁוֹן נוֹפֵל
 על לְשׁוֹן, מִפְאָן שָׂגָבָרָא הָעוֹלָם בְּלַשׁוֹן הַקָּדֵשׁ. וַיְהִי בְּחִנָּת חַווָּה,
בְּחִנָּת (תהלים ט): **וְלִילָה לְלִילָה יְחֻווָה;** הִנֵּנוּ בְּחִנָּת הַדְבָּר שֶׁל
 לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. וַיְהִי בְּחִנָּת: **לֹאֵת יִקְרָא אֲשָׁה;**
 הִנֵּנוּ הַדְבָּר, כַּמוֹ (בראשית מט): **וַזָּאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם.** וּלְיִדִי
 לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ רׁוּמָנוּ מִכֶּל הַלְשׁוֹנוֹת, שֶׁבֵּל הַלְשׁוֹנוֹת הַעֲמִים
 נוֹפְלִים עַלְיִדִי לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, הִנֵּנוּ שְׁהָרָע שִׁישׁ לְהַלְשׁוֹן שֶׁל
 הַאֲמָה אֲחִזָּה בּוֹ נִתְבְּטָל וּנוֹפֵל עַלְיִדִי לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, וְאַין לוֹ
 שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל, וַיְהִי בְּחִנָּת: **לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן.** וְהָרָע
 הַפּוֹלֵל, שֶׁבֵּל הַרְעוֹת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן כְּלֹלוֹן בּוֹ, הִנֵּנוּ תְּבִעָת
 הַמְּדוֹרָה שֶׁל תָּאוֹת נָאוֹת, שֶׁבֵּל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן מִשְׁקָעִין וּכְלֹלוֹן
 בּוֹ, נוֹפֵל וּנִתְבְּטָל, וְאַин לוֹ שְׁלִיטָה עַלְיִדִי לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ. וַיְהִי
 בְּחִנָּת מְדוֹרָה שֶׁל שְׁבָעִין פּוֹכְבִּין הַגָּבֵר בּוּהָר הַקָּדֵשׁ (וַיִּקְהַל ד'
 תְּ), הִנֵּנוּ הָרָע הַפּוֹלֵל, שַׁהֲוָא תְּבִעָת הַמְּדוֹרָה שֶׁל תָּאוֹת נָאוֹת,
 שֶׁבֵּל הַשְּׁבָעִין אֲמוֹת כְּלֹלוֹן בּוֹ. וַיְהִי בְּחִנָּת חַשְׁמָלָה: **חַיּוֹת אֲשָׁה**
 מְמִילּוֹת (חגיה י); **חַיּוֹת אֲשָׁה - בְּחִנָּת חַווָּה, אֲשָׁה;** הִנֵּנוּ בְּחִנָּת
 לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ בְּגַל, שְׁעַלְיִדוֹ מִתְמַלֵּל וּמִשְׁתַּבְּרָא אֲשָׁה הַמְּדוֹרָה שֶׁל
 שְׁבָעִין פּוֹכְבִּין. וַיְהִי בְּחִנָּת מַל מַחְשָׁמָל, שְׁהָם בְּחִנָּת מְדוֹרָה
 שֶׁל שְׁבָעִין כּוֹכְבִּין, שְׁנַחַמְלֵל וּנִתְבְּטָל עַלְיִדִי לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, כי עַל
 שֵׁם זה נִקְרָא לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, כי בְּלַיְלָה מִזְאָה מִזְאָה גַּדֵּר עֲרוֹה

אהה מוצא קדשה (מ"ר קדושים פ' כד). וזה שפרש רש"י (בראשית טט): על בן יعقوב איש את אביו ואת אמו ורבך באשתו - מכאן שגאסר להם עריות, רוח הקדש אומרת בן; רוח הקדש הינו לשון הקדש, כמו (תהילים ל): וברוח פיו כל צבאים, שעליידי לשון הקדש גאסר ונתקשר התאוה של תאות נאות, הינו המדרורה של שביען כוכבין, שאין לו שליטה על ישראל עליידי לשון הקדש, בבחינת לשון נופל על לשון פג"ל, שהרוח שמות נתקטל עליידי רוח הקדש. וזה בבחינת תקון הברית, שהוא בבחינת רוח הקדש, בבחינת ולא כמה עוד רוח באיש (כמו שדרשו וכותנו ולזחמים קמו). וזה: ויסנו בשר תחתנה - לא נזכרה אלא למוקם החתק (רכות סא), הינו חתוּך הדבור. וזה (שם): ויבן - עשה באוצר, שעקר עשרה ותקון של לשון הקדש תולה ביראת ה' היא אוצרו (ישעהו לו), כמו שפטות (קהלת יב): סוף דבר הפל נשמע, את האלקים ירא. וזה: באוצר של חיטים; הינו היראה הוא אוצר, שבו תלוי עשרה ותקון של חיטה - כ"ב אותיות של לשון הקדש (תיקון ט). וזה בבחינת (תהילים ס): אלקים דבר בקדשו - שדבר הקדש תולה באלקים ירא. יוסף, עליידי שהיא לו שלימות לשון הקדש, כמו שפטות (בראשית מה): כי פי המדבר אליכם - בלשון הקדש, על בן כתוב בו (שם מא): הנמצא כוה איש אשר רוח אלקים בו; רוח אלקים הינו תקון הברית, בבחינת: ולא כמה עוד רוח באיש, כי בלשון הקדש תלוי תקון הברית, בבחינת: מכאן שגאסר להם עריות, כי זה שלא זה אי

אפשר להיות, הינו תיקון הברית ושלמות לשון הקדש הם תלויים זה בזה. וזה (משל ט): ורעה זונת יאבד הון; אל תקרי מהונך אלא מגרונך, שהוא בבחינת לשון הקדש, כי מי שפוגם בברית מאבד לשון הקדש. וזה (שם ג): בבד את ה' מהונך - בבד ריקא, כי בו תלוי בבחינת כבוד, כי הפק הכבור הם חרותות וביוונות. והם תולים במקום עירין, במובא בתקונים (תיקון נח): ולא יתבששו - אין בשות אלא במקום עירין עירין הוא פגש הברית, בבחינת ערלה, בבחינת (ראשית ד) כי חרפה היא לנו. וזה: בבד - שהוא הפק של חרותות וביוונות, שהוא תולה בבחונך, הינו בגרונך, שהוא שלמות לשון הקדש בג"ל. ושם יוסף, על שם שלמות לשון הקדש, שהוא תיקון הברית, בבחינת (שם ד): אסף אלקיים את חרפתני, כי בו תלוי כבוד, כי אין פשת אלא במקומות עירין בג"ל. ונחש, שהוא הרע הכליל בג"ל, בשיין שלמות בלשון הקדש, או והוא הולך ושותט על לשון הקדש, בבחינות: נחש שלטנותה על בשרא, הינו בבחינת חווה בג"ל, שהוא בשר מבשרו, בבחינות (חי ב): בשר קרע (ירמה יא, וכמו בא כוואר הקודש). וזה בבחינת נחש שפתחה לחווה וחתיל בה זהמא, שהוא הרוח סערה, הרוח שטות, אישת כסילות (משל ט), והולך ומפתחה את הרוח הקדש, שהוא לשון הקדש, אשה חכמה, בבחינת חכמאות נשים (משל י), וחתיל בה זהמא. וזה בבחינת (ראשית ד): לפתח חטאת רביין; לפתח - הינו פתיח פיך של לשון הקדש, שהחטא הוה רוביין לנוק ממנה:

ר' וְדֹעַ, שָׁאשֶׁת בִּסְיוֹלֹת הַזֹּאת, שַׁהוּא בְּלִלוֹת הַרְבָּעִים לְשׁוֹן, אֵי אָפָּשָׁר לְהָם לִינְקָ מִאֲשָׁה חִכְמָה, מִלְשָׁן הַקְּרָשָׁה הַגָּלֶל, אֶלָּא עַלְיִדְיִ בְּחִנָּת עַזְןָתָה טֻוב וְרָע, שְׁעַלְיִדְוּ הוּא מִפְתָּחָה אֶת הַלְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה וּמִטְלִיל בָּהּ וְהַמָּא. וְעַזְןָתָה, שִׁישָׁ בּוֹ שְׁנִי כְּחוֹת, שְׁהָן טֻוב וְרָע, הוּא אַמְצָעִי בֵּין לְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה, שַׁהוּא אֲשָׁה חִכְמָה, שְׁבָלוּ טֻוב, וּבֵין לְשׁוֹן שֶׁל שְׁבָעִין עַמְמִין, שְׁבָלוּ רָע: וְעַזְןָתָה טֻוב וְרָע, זה לְשׁוֹן תְּرָגּוּם, שַׁהוּא אַמְצָעִי בֵּין לְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה וּבֵין לְשׁוֹן שֶׁל שְׁבָעִין עַמְמִין. וְלְשׁוֹן עַמְמִין בְּשַׁרְוֹצִים לִינְקָ מִלְשָׁן הַקְּרָשָׁה, אֵי אָפָּשָׁר לְהָם לִינְקָ מִמְּנוּ אֶלָּא עַלְיִדְיִ לְשׁוֹן תְּרָגּוּם. לְשׁוֹן תְּרָגּוּם הוּא בְּחִנָּת אֲשָׁה מִשְׁבָּלָת (משלי ט), בְּחִנָּת מִשְׁבֵּיל עַלְיִדְיִ תְּרָגּוּם (פסחים קי), כי לְשׁוֹן תְּרָגּוּם יָשָׁבָה טֻוב וְרָע - לְפָעָם הָוָא בְּחִנָּת מִשְׁבֵּיל, וּלְפָעָם הָוָא בְּחִנָּת מִשְׁבֵּיל. וְאַשְׁת בִּסְיוֹלֹת הַזֹּאת הִיא מִפְתָּחָה אֶת הָאֲשָׁה חִכְמָה עַלְיִדְיִ אֲשָׁה מִשְׁבָּלָת, כי עַקְרָב תְּגִבְּרָת הַקְּלָפָה אֵינוֹ אֶלָּא עַלְיִדְיִ לְשׁוֹן תְּרָגּוּם, בְּבְחִנָּת (דנריים כו): אֲרֵמִי אָבֵד אָבֵין, וּבְבְחִנָּת (נמרבר כ): מִן אֲרֵם נִגְתְּנִי בְּלָקָן, שַׁהוּא לְשׁוֹן תְּרָגּוּם, שַׁהוּא לְשׁוֹן אֲרֵמִי, שְׁהָרֵך שֶׁם מִתְּעוֹרִים לִינְקָ מִהַּקְּרָשָׁה. וּעַקְרָב בְּנִינָה וּשְׁלָמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה אֵינוֹ אֶלָּא עַלְיִדְיִ שְׁפִילִין הַרְבָּעִים שֶׁל הַתְּרָגּוּם וּמַעַלְיוֹן אֶת הַטֻּוב שְׁבָתְרָגּוּם לְלְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָה נִשְׁלָם לְשׁוֹן הַקְּרָשָׁה. וּלְבִן הָאֲרֵמִי, שַׁהָא אֲרֵמִי אָבֵד אָבֵין הַגָּלֶל, רְצָחָ לִינְקָ מִהַּקְּרָשָׁה עַלְיִדְיִ הַתְּרָגּוּם, וּעַל בֵּן קָרְאָ לוּ יִגְרָר שְׁהָדוֹתָא (בראשית לא); וּיעַקְבָּ הַיה מַעֲלָה אֶת הַתְּרָגּוּם לְלְשׁוֹן

הקדש, ועל בן קרא לו גלעה, בלשון הקדש. וזה (שם כ): ויפל ה' אלקים תרדהה, מספר תרגום, פמואה, כי עליידי התרגומים, עקר בינויה של לשון הקדש. ועל-ידי שמעליין את הטוב שבתרגומים לשון הקדש ומפלין הרע שבו, נופלין כל השבעים לשון, בבחינת לשון נופל על לשון. וזה: ויפל - נוטריקון: פה ל'ם ולא ידברו; כי עליידי בבחינת תרדהה, שהוא בבחינת לשון תרגום, שעליידי זה עקר בינויה של חוה, שהוא בבחינת לשון הקדש, עליידי שמעליין הטוב שבו ומפלין הרע שבו בג"ל, על-ידי זה נופליין כל השבעים לשון, בבחינת: פה ל'ם ולא ידברו - ראשית התבאות ויפל וכו' בג"ל. יוסף, עליידי שהיה לו שלמות לשון הקדש, עליידי היה יכול לפרש חלמין, כי עקר החלום הוא בשונה, הינו בתרדהה, ושלמות לשון הקדש הוא עליידי תרדהה, שהוא בבחינת תרגום בג"ל, ועל בן יוסף, שזכה בשלוםות לשון הקדש, שעקר שלמותו עליידי תרדהה בג"ל, על בן היה יודע לפרש חלמין שבתרדהה [כפי זהה לברר את בבחינת לשון התרגומים, את בבחינת התרדהה, והינו להעלות הטוב שבו לשון הקדש ולהפיל הרע שבו, שזהו בבחינת שלמות לשון הקדש עליידי לשון תרגום בג"ל, ועל בן היה יודע לפטר החלום שבשונה ותרדהה, שהוא בבחינת תרגום, כי היה יודע לברר הטוב והאמת שיש בהחלום, שהוא בבחינת תרדהה, בבחינת תרגום, כי הוא זהה לברר את לשון תרגום, שזהו עקר בבחינת שלמות לשון הקדש עליידי התרגומים שזכה לו בג"ל]:

ה זהה בבחינת מקורה ליליה, שהרותה סערה, הינו הרום שנות, הינו השבעים לשון, עוללה עליידי תרגום, עליידי תרדמה, עליידי שנה, ווינק מלשון הקדש, מרוח הקדש, מרירות קדש. כי מי שיש לו שלמות לשון הקדש, מזכיר את חמימותו בלשון הקדש, בבחינת (הלים לט) חם לבני ברבי וכו', דברתי בלשוני; שמקור חמימותו בדרך כלל לשון הקדש, בבחינת: זאת הפעם עצם מעצמי, מפני שתתקרבה דעתו בחזה (במota ס). אבל מי שאין לו שלמות לשון הקדש, אין הרום סערה מקור אותו במקורה ליליה בשנה, בבחינת (רבנים מה) אשר קרד בך - לשון קריות; בך הוא בבחינת (משל לו): בין דרך אשה מנאתה - שהרותה סערה הולך דרך התרגומים, שהוא בבחינת נגה, ווינק מן החומרה הנ"ל: ואלישע היה יורש מאלוּחו רוח הקדש, ועל-ידייזה היה מקבל ממנו שלמות לשון הקדש, בבחינת (מלכיס ב): ויהי נא פי שנים ברוחך אל, פי שנים, הינו לשון הקדש, כי שנים מקרא ואחד תרגום (ברכות ח), על-ידייזה כתיב בה (שם ד): איש קדוש עבר עליינו תmid - שלא ראתה קרי על סדרינו (ברכות י), כי עליידי שלמות לשון הקדש נצולין במקורה ליליה בג"ל, כי עליידי שלמות לשון הקדש זוכין לתקון הבrait בג"ל, כי עקר שלמות לשון הקדש הוא עליידי תרגום, שהוא בבחינת תרדמה ושנה, והינו עליידי שטברון את בבחינת התרגומים, בבחינת תרדמה בג"ל, ועל כן או נצולין במקורה ליליה שבתרדמה בג"ל.

וְזֹה שֶׁבְקַשׁ דָּוד (קהלים קמ): רָאשׁ מִסְבֵּן עַמֶּל שְׁפָתִים֙וּ יִכְפְּמוּ.
 רָאשׁ מִסְבֵּן הוּא בְּחִינָת (יחוקאל א): נָגָה לוּ סְבִיב, שֶׁהוּא
 רָאשׁ הַמִּסְבֵּן אֶת הַקָּרְשָׁה; עַמֶּל שְׁפָתִים֙וּ יִכְפְּמוּ - הַעֲמָל
 וְהַרְעָ שֶׁבּוּ יַתְּפַטֵּל. וְעַל שֶׁאָר לְשׁוֹנוֹת הָעֵמִים, שֶׁהָם בְּחִינָת
 מִדּוֹרָה שֶׁל שְׁבָעִין פּוֹכְבִּין הַגְּלָל: יִמּוֹטו עַלְיָהָם גַּחְלִים, כִּי
 מִהָּאָשׁ יִצְאֵוּ וְהָאָשׁ תָּאַכְלֵם (יחוקאל ט). הַיּוֹ כִּי בְּחִינָת נָגָה,
 שֶׁהוּא בְּחִינָת תְּرִגּוּם, אַרְיכִין שִׁיטָּבָרָר, שִׁיפְלָל הַרְעָ שֶׁבּוּ, וְהַטּוֹב
 שֶׁבּוּ יַתְּפַרְרֵר וַיַּעַלְהֵה וַיַּהֲיוּהָ גַּכְלָל בְּתוֹךְ הַקָּרְשָׁה, הַיּוֹ בְּלָשׁוֹן
 הַקָּרְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינָת שְׁלָמוֹת לְשׁוֹן הַקָּרְשָׁה עַל־יְדֵי לְשׁוֹן תְּרִגּוּם
 בְּגַלְלָל. וְשֶׁאָר לְשׁוֹנוֹת הָעֵמִים, שֶׁהָם בְּחִינָת רַע גָּמוֹר, אַרְיכִין
 לְכָלָותָם לְגַמְרֵי, בְּבִחִינָת: יִמּוֹטו עַלְיָהָם גַּחְלִים וּכִי בְּגַלְלָל. וְזֹה
 בְּחִינָת שְׁלָחוֹבָא דָאָשָׁא הַיּוֹדָח בְּעַרְבִּ-שְׁפָת עַל רָאשׁ הַקְּלָפּוֹת,
 שָׁלָא יְכָלָל בְּנָגָה לִינָק מִהַּקָּרְשָׁה. פָּרוֹשׁ, כִּי בְּעַרְבִּ-שְׁפָת,
 בְּכִנִּיסָת שְׁפָת, גַּכְלָל נָגָה בְּקָרְשָׁה, וְאוֹרוֹצִין גַּם שֶׁאָר הַקְּלָפּוֹת
 הַטּוֹמָאות לְגַמְרֵי לְעַלוֹת אֶל הַקָּרְשָׁה, וְאוֹרוֹד שְׁלָחוֹבָא דָאָשָׁא
 עַל רָאשָׁם וְנוֹפְלִים לְמַטָּה, שְׁחוֹו סָוד בִּנְתָת רְחִיצָת מִים חַמִּין
 בְּעַרְבִּ-שְׁפָת, פְּמַבָּאָר בְּבִנּוֹת. וְזֹה בְּחִינָת הַגְּלָל, שְׁאַרְיכִין לְבָרֵר
 הַטּוֹב שְׁבִתְרִגּוּם שֶׁהָוָא בְּחִינָת נָגָה, שִׁיחָה גַּכְלָל בְּלָשׁוֹן הַקָּרְשָׁה,
 וְשֶׁאָר לְשׁוֹנוֹת הָעֵפּוּם, שֶׁהָם בְּחִינָת רַע גָּמוֹר, אַרְיכִין לְהַפִּילִם
 וְלַבְּטִלִּם לְגַמְרֵי, הַיּוֹ בְּגַלְלָל:

וְכִשְׁמַעַלְהָ הַטּוֹב שְׁבִתְרִגּוּם וּמְשֻׁלִּים אֶת הַלְּשׁוֹן הַקָּרְשָׁה,
 שֶׁבּוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, עַל־יְדֵיהָ נִתְעוֹרְרִין

ונתנו גלון הכח של האותיות של לשון הקדש שיש בכל דבר שבעולם. כי כל דבר, יש בו כמה צרופי אותיות שבאו זהה הברה, ועל ידי שלמות לשון הקדש על ידי לשון תרגום, על ידי זהה נתערכין ונתנו גלון הכח של אלו האותיות שיש בכל דבר ודבר. וזה (במקרה י'): עיטה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לומר. לאמור - ראה גלי עריות (כשהוא סנהדרין י'), הינו בוחינת המדרורה של שבעין פוכבין הנ"ל, שהוא בוחינת תאונות נאות, שבחפטל על ידי הדברו של לשון הקדש בג"ל. וזהו: כאשר דברת לומר - הינו בכך הדברו של לשון הקדש, שעידי נאסר עריות ונחפטל תאונות נאות בג"ל, כמו בן יגדל פח ה', כי בכך השלים שפישלים את הדברו של לשון הקדש, שהוא בוחינת שכירת ובטול תאונות נאות, בן נתנו גלון נתערכן מה ה' שבסמעה בראשית, שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם, בג"ל:

ומי שיכל להטעיר התנוצצות האותיות שבסכל מעשה בראשית שיש בכל דבר, או אכילתו ושתירתו וכל תענוינו אין אלא מההתנוצצות האותיות שבאכילתה ושתירתה, בבחינת (זה י'): ואכל וישת וויטב לבו. וויטב לבו, הינו בוחינת התנוצצות האותיות של ל"ב [שלשים ושנים] אלקים שבסמעה בראשית שיש בכל דבר. וזהו: וויטב לבו, אין טוב אלא אור, כמו שבחוב (בראשית א'): וירא אלקים את האור כי טוב. וזהו: ואכל וישת וויטב לבו, שהיתה אכילתו ושתירתו

מִהָּאֶרֶת וְמִהְתְּנוֹצָצֹת הָאֶתְיוֹת שֶׁל לְבֵב אֱלֹקִים שַׁבְּסֻעַדְתּוּ שָׁאָכֵל. זהה: וַיְיִטְבֵּל בָּפְתַח הַמּוֹן (וּהַר וִיקְהָל קִתְה). וּמְרַת פ' ח), שְׁהִתָּה אֲכִילָתָה וְשִׁתְתִּיחָו מִהְתְּנוֹצָצֹת הָאֶתְיוֹת שִׁשְׁ בְּהַאֲכִילָה וְשִׁתְתִּיחָה, שְׂחוֹ בְּחִינַת בְּרַכַת הַמּוֹן, כִּי הַמּוֹן נִתְבָּרֵךְ עַל-יִדְיָ שְׁלֹמוֹת לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, עַל-יִדְיָ שְׁמַעוֹנָרִין וּמְאִירִין אֶת הָאֶתְיוֹת שִׁשְׁ בְּכָל דָבָר, וּמִשְׁם צְרִיכִין שְׁתִיחָה עַקְרָב הַאֲכִילָה וְשִׁתְתִּיחָה וְשָׁאָר הַתְּעֻנוֹגִים כְּנֶל':

ח וְכֹל חַבֵּם פְּשָׁוֹת [פְּרוּשׁ, שְׁהָוָה חַבֵּם לְבֵד אֲפִיעַלְבִּי שָׁאַיְנוּ צְדִיק] יִכְלֶל לִידְעַ הָאֶתְיוֹת שֶׁבּוֹ נִבְרָא הַדָּבָר הַזֶּה שָׁאָכֵל. כִּי מֵי שִׁזְׁוֹדָע הַכְּבָה שֶׁל מִתְּקִוּת וּמִרְיוֹת, תְּרִיפּוֹת וּמִלְחֹות, שְׂחוֹ מִרְבָּך וְזָהָ מִקְשָׁה, זָה מְגַדֵּל וְזָה מְקַטֵּן, זָה מְבֹזֵז וְזָה מְרַחֵב, וַיְדַע הַתְּחִלּוֹת הָאֶתְיוֹת, שְׁנַהֲלָקָנוּ לְשָׁלַש אַמּוֹת אַמְ"ש, וְשָׁבֵע בְּפּוֹלוֹת, וְשְׁנַיִם-עַשֶּׁר פְּשָׁוֹת, וַיְדַע הָאֶתְיוֹת הַשְּׁכִים לְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וַיְדַע בָּה שֶׁל כָּל סְפִירָה, שְׂחוֹ רַךְ וְזָה קַשָּׁה וּכְוֹ, אוֹי עַל-יִדְיָ שְׁטוּעָם אֵיזָה דָבָר אוֹ רֹאָה אֵיזָה דָבָר, הַוָּא יוֹדֵע וּמְבִין הַצְּרוּפִי אֶתְיוֹת שֶׁבּוֹ נִבְרָא וְהַדָּבָר. כִּי כָּל דָבָר נִשְׁתַּחַנָּה בְּטֻעָמוֹ וּרְיחָוֹ וְתִמְנוֹתָו - הַכָּל לְפִי צְרוּפִי אֶתְיוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, שְׁשָׁקֵל הַקְדוּשָׁ-בְּרוֹךְ-הַוָּא בְּחִכְמָתוֹ וּבְרָצָנוֹ הַפְּשָׁוֹת פָּךְ וְכָךְ אֶתְיוֹת שִׁבְרָא בָּהֶם דָבָר זֶה, וְכָךְ וְכָךְ אֶתְיוֹת שִׁבְרָא בָּהֶם דָבָר זֶה. וְזָה בְּחִינַת חִסְרוֹת וּוִתְרוֹת וּנְקֹדּוֹת שִׁשְׁ בְּהַתּוֹרָה, שְׁהַכְּל לְפִי הַמְשָׁקֵל, שְׁגֹרְעַן וּמוֹסִיףַן לְפִי הַמְשָׁקֵל, שְׁאַרְיךְ לְגַרְעַן לְפָעָם אֶוּ

להוסיף לפעמים איזה אותן או נקודה כדי לכון הנסיון של כח
ה' - הפל לפני חכמתו ורצונו, כי בן חכמה חכמתו ורצונו
יתברך, שישקל בך וכך אותיות ונקודות, ויברא בכך האה
ואותיות ונקודות אלו הדבר האה, כדי שיזיה לו טעם האה
ויריח האה ותמונה זו. וכן שקל בך וכך אותיות ונקודות
אחרות ויברא בהם דבר אחר, כדי שיזיה לו כח ויריח וטעם
ותמונה אחרת כפי אותן האותיות, וכן בכל דבר שבעולם. וכי
זה הוא חכם לך, יכול להבין כל זאת בחכמתו, שידע
האותיות שיש בכל דבר פג'ל; אבל שירגש ויתענג רק
מהצראפי אותיות, בבחינת ואכל וישת פג'ל, זה אי אפשר כי
אם למי שהביא שלמות בלשון הקדש, והביא התנוצחות חדש
בלשון הקדש של כל דבר, הינו מהאותיות שיש בכל דבר, זה
יכול לומר: ואכל וישת פג'ל. [פירוש, כי עליידי חכמה לך
יכול לידע האותיות שיש בכל דבר, כשהיודען כל פג'ל,
ההינו למשל בשראה דבר שפעמו מותק, יודע שמתיקות -
בחו לרבה, יודע מאייה ספירה נמשך זה הפה של המתיקות
והרכוב, פגון מספירת חסר, יודע איזה אותן מכ' באותיות
שיך לספירת חסר - איזי יודע שאותו האות מלבש בדבר
זהה, וכן ביציא בוה בכל הדברים שבעולם וכג'ל. אבל אף-
על-פי שהוא חכם גדול כל בקה, שיודע כל זאת בבירור, שיודע
האותיות שיש בכל דבר (שצרכין לה להיות בקי גדול מאד
בכל חכמה האמת, שהוא חכמה הקבלה, ובכל חכמה הטבע

והיסודות, במובן **למשמעות**, שאו אפשר לידע כל זאת, כי אם חכם גדול מאר בקבלה ובשאר חכמויות), אפי-על-פיין יוכל להיות שאכילהו ושתיתו ותענוגיו יהיו עדין מגוף הדבר, ולא מהתנוצחות האותיות, כי לזכות שיחיו כל תענוגיו רק מהאותיות שבכל דבר, זה אי אפשר כי אם בשואה לשליםות לשון הקדש, דהיינו **כשוכחה** לשבר תאות המשגיל לנMRI ולהשלים את הלשון הקדש, עד שהביא התנוצחות חדש בלשון הקדש, דהיינו בהאותיות שיש בכל דבר. זה הצדיק שאוחזו בזה, הוא ריקא זוכה לזה, שאינו מרגע שום תענוג משומם דבר אכילה ושתייה ושאר התענוגים שבעולם, כי אם מהתנוצחות האותיות שיש בכל דבר, אשר לו]. וזה בוחינת: ומאיין יסערך (הלים כ) - **שייחה סעודתך**, הינו האכילה ושתייה וכל התענוגים, מאיין וסימן האותיות, המזינים וממסנים בכל דבר, כי בטעם והריהם והחמונה הוא ציון וסימן על האותיות שיש בדבר הזה. וזה: ישלח עירך מקדש; עירך זה בוחינת (ראשית ב) אעשה לו עיר; בוחינת חות, הינו לשון הקדש **בנ"ל**; וזה מקדש - בוחינת לשון הקדש. וזה: ישלח עירך מקדש - סופי תבות חשה, הינו בוחינת פרדמתה, שהוא בוחינת פרוגם, שעקר שלמות לשון הקדש על ידי התרגומים **בנ"ל**, ובשים שלמות הזה, על-ידי זה: ומאיין יסערך **בנ"ל**:

ט ומי שאוחזו במרינה זו: ומאיין יסערך, מזה מאיר לפן, כי שם הלב הוא על ידי שמקבל ונזון משופרא **דשוּפְרָא**,

מל"ב אלקיים של מעשה בראשית, שהם בוחינת האותיות שיש בכל דבר, שפלם נמשכו מבחן ל"ב אלקיים של מעשה בראשית. ועל ידי התוצאות האור שמקיף הלב מל"ב אלקיים הנ"ל, על ידה מתרוצץ פניו באור הזה, בבחינת (משל טו): ל"ב שמח ייטב פנים, וכשפנו מאיות בהודכותה הזה, או יוכל אחר לראות פניו בפנים זהה כמו במראה, ולהתחרט ולשוב בתשובה פנ"ל. וזה בוחנת (רכיש ה): פנים בפנים דבר ה' עמכם, הינו על ידי שיש עמכם דבר ה', הינו שלמות לשון הקדש, על ידה מתרוצץ הפנים ומאיות כל כה, עד שיכל להתראות פנים בפנים:

זה: עד לא הו מתקלא - הינו שלמות לשון הקדש, הנקרא מתקלא, על שם שקל הקדוש ברוך הוא גרצנו האותיות פנ"ל, בבחינת (איוב כה): לעשות לרוח משקל, שקל הקדוש ברוך הוא פך וכן אותיות לכל דבר ודבר, פרי שיהיה לו טעם וריח ותמונה הזאת בפי רצונו פנ"ל. וכך שיהיה הלשון הקדש בשלמות לא הו משגיחין אפילו באfine - עדין לא היה בוחנת פנים בפנים, כי אי אפשר לופות לבחינת פנים מאיות הנ"ל, שהם בוחנת פנים בפנים, כי אם על ידי בוחנת מתקלא, שהוא בוחנת שלמות לשון הקדש פנ"ל, כי עקר בוחנת פנים בפנים הוא על ידי: דבר ה' עמכם פנ"ל. וזה: עד לא הו מתקלא, הינו בוחנת לשון הקדש, שעקר שלמותו על ידי תרגום, שהוא נה, הנקרא תקלא, בידוע:

וְזֹהוּ הַחֲלֹק בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מִפְּנֵי הָרֶב, אֹזֶן מִפְּנֵי הַתְּלִמְדִי, אֹזֶן מִפְּנֵי הַסְּפִר. כִּי הַצְּדִיקִים הַם גָּבוֹרִים כֹּה עֲשֵׂי דִּבְרָוָם (תהלים קג), שְׁהָם עוֹשִׂים וּבוֹנִים הַדְּבָרָ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, הַיְנוּ הַלְּשׁוֹן־הַקָּדוֹשׁ שֶׁבוֹ נִבְרָא הַעוֹלָם, בְּבִחְנוֹנוֹת: נִמְלָךְ בְּנֶשֶׁמוֹתֵיכֶם שֶׁל צְדִיקִים וּבָרָא אֶת הַעוֹלָם (כ"ז פרשה ח), כִּי עַל־יְדֵי הַשּׁעֲשׂוּעִים שְׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא שִׁקְבָּל מִנֶּשֶׁמוֹתֵיכֶם שֶׁל צְדִיקִים, עַל־יְדֵיֶךָ: בְּרוּבָר ה' שְׁמִים נִعְשָׂו וּבְרוּחָה פִּוְּנִילְךָם (תהלים לג), הַיְנוּ שְׁנָעֵשָׂה הַדְּבָרָ שֶׁל לְשׁוֹן הַקָּדוֹשׁ, שֶׁבוֹ נִבְרָא הַעוֹלָם, כִּי הַצְּדִיקִים הַם בְּבִחְנִית עֲשֵׂי דִּבְרָוָם, שְׁהָם עוֹשִׂים הַדְּבָרָ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, שִׁידְרָבָר וּבָרָא אֶת הַעוֹלָם; וּכְלָה זֶה הִתְהַמֵּה קָדָם הַבְּרִיאָה. גַּם עַכְשָׂו, בְּשִׁרְוָצִים הַצְּדִיקִים לְשִׁמְעָה אֵיזָה דִּבְרָר מִהַּקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, הַם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבָרָ וּבוֹנִים אֹתוֹ, הַיְנוּ עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂיהם הַטוֹּבִים זָכוּם לְשִׁמְעָה דִּבְרִים מִהַּקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, נִמְצָא שָׁאַלְוָה הַדְּבָרִים נִתְהַווּ וּבָנוּ עַל־יָדָם. וְזֹה בְּבִחְנוֹנוֹת (תהלים קג): עֲשֵׂי דִּבְרָוָם לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דִּבְרָוָם - בְּשִׁרְוָצִים לְשִׁמְעָה דִּבְרָוָם מִהַּקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, הַם עוֹשִׂים תְּחִלָּה אֶת הַדְּבָרָ בְּבִחְנִית עֲשֵׂי דִּבְרָוָם כֹּנְלָה, וְאַחֲרִכָּה שׁוֹמְעִים אֹתוֹ הַדְּבָרָ מִהַּקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, בְּבִחְנוֹנוֹת: לְשִׁמְעָה בְּקוֹל דִּבְרָוָם; כִּי בָּהּ הַדְּבָרָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא מִדְבָּר עַמָּם. וּשְׁלִמּוֹת הַדְּבָרָ שֶׁל לְשׁוֹן־הַקָּדוֹשׁ תַּלְיאָ בָּרִיאָה, בְּבִחְנוֹנוֹת: עֲשָׂאה בְּאֹזֶר כֹּנְלָה, וּוֹרָאה תַּלְיאָ בָּאוֹדְנָן (חיקון ט). נִמְצָא בְּשִׁחְצִיךְ שׁוֹמֵעַ הַדְּבָרָ שֶׁל תֹּרֶה מִפְּנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָיוֹא, יְשָׁלֵחַ לְהַדְבֵּר שְׁלָמוֹת, כִּי הַדְּבָרָ תַּלְיוּ בָּרִיאָה,

והוא שומע הדבור בבחינת: לשמע בקהל דברו. נמצא מי ששמע מפי עצמו, מקבל דברו לשון הקדש בשלמות, הינו ביראה, כי זה הלשון-הקדש יש לו שלמות מחמת בחינת: לשמע בקהל דברו, כי שלמות הדבור תליא ביראה, והיראה תליא באודניין פג"ל; אבל מי ששמע מפי אחר הוא רחוק מזה

השלמות, כי כבר ירד ממדרגות:

זה: ח' שמעתי שמעך יראתי - כשהשמיעה מפי הצדיק בעצמו, שהוא שומע מפה, בבחינת עשי דברו לשמע בקהל דברו. וזה שמעך - שהוא שומע ממש, הינו מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו, אונו: יראתי - כי עקר היראה תליא באודניין, והוא יש שלמות ללשון-הקדש הזה פג"ל. וזה: ח' פעלך בקרוב שנים חייהו - פירוש רש"י: עוזרנו, הינו שנחעוור פעלך, הינו כח מעשה בראשית נתעוור בקרוב שנים. אל תקרי: בקרוב שנים, אלא: בקרוב שנים (כשדויל סטה מט) - שנים מקרא, דהנני לשון הקדש. על-ידי לשון הקדש בשלמות, הנשלם על-ידי היראה תליא באודניין, נתעוור ונתנויצץ כח מעשה בראשית שגברא על-ידי לשון הקדש. וזה שפרש רש"י: תפלה לחבקוק על-שניות - בתרוגמו, שעקר שלמות לשון הקדש - על-ידי התרגום פג"ל. וזה: על-שניות - כי שניות הוא בבחינת תרגום, כי תרגום הוא בבחינת עז הדעת טוב ורע, שמערב טוב ורע, וכן הוא השונג, שיש בו גם טוב ורע, שהמשמעות הוא רע, וכןתו טוב:

(השיטות השילים לתורה זאת)

ובין לויד בספר לשומע מפני החכם יש חילוק גדול ביותר, כי ספר הוא רק לזרון, כמו שפתות (שמות ז): בתרב ואת זרין בספר, והזברון הוא בבח המרפה, כי גם בהמה יש לה זרין, כמו שאנו רואים, שם בהמה זכרת שבמקרים זה נשכה כלב והוא בורה משם. ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה: דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתב (גיטין ס). ויש דברים בגנו, כי באמת זה המקרא: בתרב ואת זרין בספר הנ"ל, נאמר על תורה שבכתב, שארכין דוקא לכתבה.

(בל זו שמעתי מפני הקדוש בעה שבתบทי לפניו תורה הנ"ל, ולאobar ענן זה היטב) וזה סוד מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין לח): אדם הראשון משוך בערלתו היה; אדם הראשון בלשונו ארמית ספר. והבן מאור, כי עליידי לשון ארמית, שהוא לשון תרגום, משכה וינקה הערלה, שהוא רע הפול, מלשון הקדש, מברית קדש הנ"ל, עין שם היטב. כי עקר פנים הברית, שהוא רע הפול, בוחנת לשונות העמים, ניקתם עליידי לשון תרגום, שהוא בוחנת נגה, שעליידי זה הם עוזלים לנוק מלשון הקדש, מברית קדש הנ"ל. כי עקר המתקלא והגפין והבחורה הוא בבחינת נגה, שהוא בוחנת תרגום, כי נגה נקרא פקלא הנ"ל. וזהו: אדם הראשון משוך בערלתו היה; אדם הראשון בלשון ארמית ספר, כי הוא בהא היליא, כי עקר פנים הברית,

בוחינת מושך בערלתו, נמשך עליידי לשון ארמיות, שהוא לשון תרגום, בשאיין מעליין אותו לשון הקדש בג"ל:

עשוי דברו לשמע בקול דברו - שהצדיק עושה הרبور וכי' בג"ל. ובשהלשון הקדש בא מלמעלה, ערין הוא חסר תקoon, כי ערין צריך להעלות הטוב מן התרגומים. וזהו סוד פונת מילה, כמו שמצוא במדרשות (בראשית פ' יא) שאלת הפינון על מצות מילה: איך יברא הקדוש ברוך הוא דבר המחבר תקoon, אך הוא על בונה זו, הינו בג"ל, שהלשונו הקדש, שהוא בוחנת תקoon הברית הבא מלמעלה, הוא ערין חסר תקoon, ועקר תקוננו למיטה, בוהה העולם, עליידי שאנו מעליין הטוב שบทרגום ומשלימים את הלשון הקדש, כי עקר תקoon של כל הדברים נשלים למיטה בוהה העולם דיקא, שהו בוחנת שלמות לשון הקדש עליידי תרגום, שאף עליידי שהלשונו הקדש בא מלמעלה, אף עליידי פירבן אין לו שלמות כי אם עליידי לשון תרגום, שהוא בוחנת עין הדעת טוב ורע, הינו עליידי שمبرין הטוב שบทרגום, הטוב שבעין הדעת, שעליידייה דיקא נשלים הלשון הקדש. וזהו בוחנת מה שמאמר שם במדרשות תירוץ על שאלת הפינון הגיל בענין מצות מילה: איך יברא הקדוש ברוך הוא מחבר תקoon בג"ל, שהשיבו שם: כל דבר צריך תקoon: התרומותין צריכים לבישל וכו', אף האדם צריך תקoon וכו', עין שם; הינו בג"ל, שהשם יתפרק ברא כל

הבריהה בשביל הארץ הבעל-בחירה, שהוא דיקא יתכן כל הדברים על-ידי ברור הטוב שבעה הדעת, שעליידיזה משלים ומתקן כל הדברים שבעולם. ועל כן ארכין לתקן תקון המילה, בוחינת תקון הברית, בזה העולם דיקא, שהוא בוחינת שלמות לשון הקדש על-ידי פרגום דיקא, שהלשון-הקדש הבא מלמעלה אין לו שלמות כשבא מלמטה, כי אם עליידי שאנחנו משלימים אותו על-ידי שembrion הטוב שבפרגום, שאנו דיקא נשלם הלשון-הקדש בג"ל. וזהו חסם"ל - חש מל, בוחינת מילה, ומל גיטריא שבעים, בוחינות מדורה של שבעין פוכבין הג"ל, שוחט מל ונחתך ונחבטל על-ידי מצות מילה, שהוא בוחינת תקון הברית בג"ל. עין בפניות והבן: ולהעלוות הטוב מן הפרגום, הוא עליידי תקון השגנות, שארכיך לתקן כל מה שחתא בשוגג, והבן:

ומי שיש לו שלמות לשון הקדש, יוציא לפשר חלמי שבחדרימה כמו יוסף, מבואר שם. כי החולומות הם בפי המאכלים שאוכל, במובא, כי בכל דבר יש אותיות בג"ל, וכישושכב וישן, עולמים האדים מהמאכלים שאכל וulosים להמתה, ונצטרפין אותיות שיש בהם, ומה נעשה החלום. נמצא בשארם אוכל, אם היה אוכל הップ השני קדם הראשון, היה מתראה לו חלום אחר, כי בכל דבר יש אותיות אחרים, ואלו היה אוכל זה הップ תחילת, היה נצטרפין אותיות

בצורופים אחרים, והוא מתראה לו חלום אחר. וכי שיש לו שלומות לשון הקדש, הוא יודע האותיות שיש בכל דבר בג"ל, על כן הוא יכול לפרש חלמיון בג"ל. והבן היטב, אך עתה מבאר היטב עניין פתרון חלומות עליידי שלומות לשון הקדש, על ידי מה שבחב שם אחר-פה, שעליידי שלומות לשון הקדש מאיירן התנוצצות האותיות שיש בכל דבר, כי עליידי התנוצצות האותיות שיש בכל המאכלים, מהם החלומות, על-ידי זהה הצדיק בבחינת יוסף יודע לפרש חלמיון שבתוך דמה בג"ל:

(זה מזכיר מה הפעם מכתבך רבנו ז"ל בעצמו)

ישלח עירך מקדש וכו'. גדל וקר הערד מלשון הקדש, שבנו נברא העולם, כמו שאמרו חכמיינו וברונם לברכה: לאות יקרא אשה, כי מיlish - לשון נופל על לשון, מכאן שבברא העולם בלשון הקדש, כי האשה הוא בבחינת לשון הקדש שבה נברא העולם. וזהו חיה, לשון דבורה, כמו שבחוב: ולילה ללילה יחו דעת. וזה בבחינת: לאות יקרא אשה, כי הרבור נברא ואת, כמו שבחוב: וזה אשר דבר להם אביהם, ועל-ידי לשון הקדש רוממנו מכל הלשונות. וזה בבחינת: לשון נופל על לשון, כל הלשונות נופלים עליידי לשון הקדש, אין... (עד כאן מזכיר)

[פרק תניינא בספר דיניעותא מבאר לעיל בהתורה אמר אל הפתנים סימן ב]

לְשׁוֹן רַבָּנוֹ וּכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה

ב

פרק א תִּלְיָתָה [דְּסֶפֶר דְּצַנְיֻוֹתָא]

פרק שלישי בספר דצניעותא (זהר פ' תרומה)

תשעה תיקונים יקרים נמסרו לךן, כל דבר שהוא געלם ואינו מתגלה ומעלה וכבוד וחסיבות והוא מהגנויים היקרים. שערות על שערות מלפני נקביו האוניות עד ראש [הפה], מראש זהה בראש אחר. נמצא מתחת שני נקבים אורח מלא שלא נראה. הלחיהם מכוסים מצד זה ומצד זה. בו נראים בעין הפתוחים אדומים בשושנה. בחוט אחד תלויים שחורים ותקיפים ומתפשטים עד החזה. השפטים אדומים בשושנה ובפנויים. קטנות יורדות בגרון, ומכסות העורף. גדולות וקטנות יורדות במשקל, באלו נמצא גיבור ותקוף.

תְּשִׁיעָה תְּקוּנוֹ יִקְוָרֵן אֶתְמָסָרָא לְדָקְנָא. בָּל מֵה רָאַתְּטָר וְלֹא אֲתָגְלִיא, עַלְּאָה יִקְרָא אֲשַׁתְּבָח, וְהָוָא גְּנוּנָא יִקְרָא. נִימֵּן עַל נִימֵּן מִקְמֵי פָּתָחִי דָּרָבְּנֵינוּ עַד רִישָׁא [דְּפֶמֶא]. מִרְיָשָׁא הָאִי לִרְיָשָׁא אַחֲרָא. אֲשַׁתְּבָח מִתְּחֹות תְּרֵינָן נִקְבֵּין אֲרָחָא מְלִיאָה דָּלָא אֲתָהָוָא. עַלְעִין אֲתָחְפֵּין מִהָּאִי גִּיסָּא וּמִהָּאִי גִּיסָּא. בָּהּוּ אֲתָחְזֵין תְּפַוחֵין סְמֵקֵין בּוֹרְדָא. בְּחָד חִוְטָא תְּלִין אַכְמֵין תְּקִיפֵּין עַד חָדוֹוי. שְׁפֵן סְמֵקֵי בּוֹרְדָא אֲתָחְפֵּן. זְעִירֵין נְחַתֵּין בְּגַרְוָנָא וּמְחַפֵּין קְדָלָא. רְבָרְבֵּין זְעִירֵין נְחַתֵּין בְּשַׁקּוֹלָא. בְּאַלְיֵין אֲשַׁתְּבָח גָּבָר וְתַקּוֹף.

א דע, שיש נשמה בועלם, שעלייה נתגלה באורי ופירושי התורה, והוא מסכלה ביפורין, פת במלח האכל, ובמים במושורה תשטה, כי בך דרפה של תורה (אבות פ"ו). וכל מפרשיה התורה הן מקבליין מזאת הנשמה. זו את הנשמה כל דבריה בגנלי אש, כי אי אפשר לקבל ולשאב מימי התורה, אלא מי שדבריו בגנלי אש, בבחינת (רומה ג): הלו כה דברי באש. וכשהנשמה זאת נופלת מבחן הלו כה דברי באש, אין דבריה בגנלי אש, ודבריה נצטנין - או נסתלקת; וכשהנסתלקת, או נסתלק באורי התורה הנמשכת עלייה, ואנו כל מפרשיה התורה אין יכולן להציג שום באור התורה. ואנו נעזיר מריבה על הצדיקים, כי עקר המחלוקת שבעולם נעשה עליידי הסתלקות באורי התורה, כי הבואר הוא פרוץ על קשיות ומריבות. וזה בבחינת (מדבר כ): מדבר צין, שהוא בבחינת דברו מצנן, שם מטה מרים, בבחינת הנשמה הטובלת מרירות השעבוד על התורה. ואנו נסתלק הבואר, הינו בבחינת באורי התורה, אז: וירב העם עם משה; הינו בבחינות המריבה שעתזר כפ"ל. ואלו מפרשיה התורה נקראים בשבייל זה מורים, מלחמת שמקבלים עליידי הנשמה תעיל המבנה בשם מרים. גם הם מורים את מוריםם, כמו אמר: ומתלמי יותר מכם (תענית ז).

זה שאמר להם משה: שמעו נא המרים:

ב ומי שרוצה להמשיך באורי התורה, ציריך מתחלה להמשיך לעצמו דבורים חמימים בגנלי אש כפ"ל, והבהיר נמשך

מלֵב הָעָלִיוֹן, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ע): צוֹר לְבָבִי: וְצַרְיךָ לְשַׁפֵּךְ שִׁיחָו
בְּתִפְלָה לְפָנֵי הַשָּׁם יְתִבְרָה, וְעַל־יְדֵי תִּפְלָתוֹ נִכְמְרוּ רְחָמִים הַשָּׁם
יְתִבְרֶךָ עַלְיוֹן, וְנִפְתָּח לְבָב הָעָלִיוֹן, כִּי עֲקָר הַרְחָמִים הוּא בְּלֵב,
וְנִשְׁפַּע מִלְבָב הָעָלִיוֹן דָּבָרִים, וְעַל־יְדֵי הַדְבָּרָה מִמְשִׁיךְ בְּאוּרִי
הַתּוֹרָה גַּם כֵּן מִשָּׁם. וְלֵב הַגָּל הַוָּא בְּחִינַת סָלָע, שִׁמְשָׁם
הַדְבָּרָה, בְּבִחִינַת (מִנְילָה יח): מַלְיָה בְּסָלָע. וּסְלָע הַוָּא בְּחִינַת צוֹר,
בְּבִחִינַת (תְּהִלִּים קה): פָּתָח צוֹר וַיּוּבוּ מִים, וְהַוָּא בְּחִינַת לְבָב,
בְּחִינַת: צוֹר לְבָבִי, וְהַלְּבָב נִכְמֵר בְּרָחָמִים וְמִשְׁפִּיעַ דָּבָרִים חֲמִים,
בְּבִחִינַת (שם לט): חַמ לְבִי בְּקָרְבִּי בְּהַגְנִי תְּבֻעָר אִשׁ, דָּבָרִי
בְּלִשּׁׂוֹנִי, וּבְלֵב הַזָּה בְּתוּכִים כֵּל בְּאוּרִי הַתּוֹרָה, בְּבִחִינַת (מִשְׁלִי ג):
בְּתִבְתִּים עַל לֹוח לְפָה. וּמַי שְׁרוֹצָה לְקָח אֵיזָה בְּאוֹר, צַרְיךָ לוֹ
לְקָח מִזְהָב הַגָּל בְּתִפְלָה בְּבִקְשָׁה פָּנָל. וּבְשִׁבְיל זה צַרְיךָ כֵּל
אֶחָד מִמְפְּרִישֵׁי הַתּוֹרָה, קָדָם שְׁמַתְחִיל לְבָאֵר אֵיזָה בְּאוֹר, צַרְיךָ
לוֹ מִתְחָלָה לְשַׁפֵּךְ תִּפְלָתוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יְתִבְרָה, כְּרִי לְעוֹור לְבָב
הָעָלִיוֹן לְהַשְׁפִּיעַ עַלְיוֹן דָּבָרִים בְּנַחֲלִיאָשׁ, וְאַחֲרֵיכֶךָ יְתִחְלֵל
לְבָאֵר, כִּי אַחֲרֵיכֶךָ נִפְתָּח הַצּוֹר וַיּוּבוּ מִימָיו; הַנּוּ בְּאוּרִי
הַתּוֹרָה:

וְיִשְׁ חָלֹק בֵּין בְּאוֹר שָׁאָדָם מִבָּאֵר בֵּינוֹ לְבִן עַצְמוֹ, לְבִן בְּאוֹר
שָׁאָדָם מִבָּאֵר לְרַבִּים, כִּי בְּשִׁׁדְרָשׁ בְּרַבִּים, וּקָדָם הַבָּאֵר
הָא מִקְשֵׁר אֵת עַצְמוֹ עִם נִשְׁמָותֵיכֶם וְשׁׁוֹפֵךְ שִׁיחָו וְתִפְלָתוֹ לְפָנֵי
הַשָּׁם יְתִבְרָה, בּוֹדָאי: הַנְּ אֶל בְּבִיר לֹא יִמְאָם (איוב לו); אֶבְל
תִּפְלָת יְחִיד, אָפְשָׁר שְׁמוֹאָסִין בְּתִפְלָתוֹ. וְזה בְּחִינַת: וְדָבָרָת אֶל

הפלע לעיניהם - שתפלתך תיה בשעה שהצBOR מתקבצים.
וזה: הקהל את העם:

ר וזהו החלוקת בין הלומד מהתוך הספר ובין השומע מפני החכם עצמו, כי השומע מפני החכם עצמו, בודאי נתקשר גשמהתו עם נשמה החכם בשעת תפלהו בג"ל, ויש לו האדם חלק בפאוור זהה, כי עליידי התפלה נתוסף קדושה למעלה, וכל התפלה היוצאת מחרבה גשומות היא מוספה קדושה למעלה ומעוררת ביוטר לב העליון בג"ל, ולב העליון שופך מימי הבאור ביוטר. הכל לפִי ר' רב אנשי, בן יותר קדשו, בבחינת (חלים כב): ואתה קדוש יושב תהלות ישראל - עליידי תהלות ישראל נתוסף קדשו. גם כל אלו האנשים העומדים בשעת הדרوش, נבעו רשותם עליידי הטוב שבכם הדוש, ולפי הרכנית, בן נבעים האויבים, הינו הקלות השוכנים סביב לב העליון, בבחינת (יחקאל ה): זאת ירושלים שמתה בתוך הגוים; והיא לב בבחינת (ישעיהו מ): דברו על לב ירושלים:

זה בוחנת מטה, שאמר הקדוש ברוך הוא למשה: קח את מטה והקהל את העדה. מטה זה בוחנת ממושלת וכן הצדיק שנעשה עליידי עובדו, שעליידו נבעים כל האויבים, הוא למטה הן למעלה. וזה (חלים ז): מטה עזך ישלח לה מציון; הינו המצוות ומעשים טובים, שהן ציונים לדברים עליונים, שמהם נעשה מטה עז להכני אויבים. וזה: רדה בקרוב אויבך.

נמצא, מי שהוא אצל החכם בשעת באור התורה, נמצא שגננו הרע שלו בג"ל:

זהו: שפבי כפמים לפך נכח פנוי ה' (איכה ב). פנוי ה' זה בבחינת באורי ודרושי התורה, כמו (ויקרא ט): והדרות פנוי זקון זקן זה התורה פנים, והם שלוש עשרה תקוני דקנא, והם שלוש עשרה מהות שה תורה נדרשת בהן, שצරיך לשפט שיחו ותפלתו קדם שפמישיך באורי התורה בג"ל. וזהו: נפל על פניהם - בששentyו המריבה הבינה, שעליידי באורי התורה, שהם בבחינת פנים בג"ל, מלחמת הנפילה בג"ל, מלחמת זה התחיל המריבה:

ה וכשותפְלֵל קדם הדירוש, צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מיאת הקדוש ברוך הוא מתקנת חם ולא יתלה ביכולות עצמו, אף עליידי שעכשו נתעוור מטה עז של עבודה, אין זה המטה כדי להתגאות, אלא כדי להכיניע הרע שבעדיה, כי ברבים יש בהם טובים ורעים, לצריך להכיניע הרע שבקרים בג"ל. אבל לפניו השם יתברך יעמוד בך וברש וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום זכות. וזהו (דברים ג): ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר - שצראיך לדבר תחנונים בשעה שרוצה לך, הינו קדם הדירוש:

זהו טעות שטענה משה, שהקדוש ברוך הוא אמר למישא: קח את המטה והקהל את העדה ודברת אל הפלע לעיניהם - שikh ממשלה עז שיש לו ממץאות וממעשים טובים שלו;

וְהַקָּהֵל אֶת הַעֲדָה - כִּי בָשְׁעַת הַקָּהֵל, שִׁישׁ בָּהֶם גַּם רְעִים, צָרִיךְ מְטַהֵּר עָצָמוֹ כְּדִי לְהַכְנִיעַ רְשֻׁעָתָם בְּגַ"ל; וְאַחֲרִיכֶּם: וְרַבְּרַת אֶל הַפְּלָעָה לְעַנִּיהם - אֵין דָבָר אֶלְאָ נְחָת (שבת סג. ומ"ר שה"ש סמוך לסופה. ועין זהה ויצא רעט): וּרְכוּתָם אֶל הַפְּלָעָה וְכֵרֶשׁ. אֶל הַפְּלָעָה, הִינוּ לְבָהָלִילָן בְּגַ"ל, לְעַנִּיהם - דִּיקָא, שִׁיחָה הַקָּהֵל בָשְׁעַת מְעָשָׂה, כְּדִי שִׁקְשִׁיר אֶת עָצָמוֹ עִם נְשָׁמָתָם בְּגַ"ל. וְהָוָא לֹא כִּי עָשָׂה, שׁוֹכֵר טוֹבוֹ וְצִדְקָתוֹ בָשְׁעַת תְּפִלָּתוֹ, שֶׁלֹּא הַשְׁתִּמְשָׁס עִם הַמְּטָה בְּשִׁבְיל הַקָּהֵל, אֶלְאָ הַשְׁתִּמְשָׁס עִם הַמְּטָה בָשְׁעַת תְּפִלָּתוֹ. וְזה בְּחִינָה: וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, יָדוֹ זֶה תְּפִלָּתוֹ, בֶּמוֹ שְׁבָתוֹב (שםות ז): וַיְהִי יָדָיו אָמֵנוֹת; תַּرְגּוּמוֹ: פְּרִישָׁן בְּצָלוֹ - שָׁהָרִים אֶת תְּפִלָּתוֹ, וְלֹא קָשַׁר אֶת עָצָמוֹ עִם הַקָּהֵל. וַיְהִי אֶת הַפְּלָעָה בְּמְטוּחוֹ פָעָם - בְּבִיכּוֹל, הַפָּה צוֹר וַיַּזְבִּבוּ מִים (תְּהִלָּים עה) - שְׁהָפָה לְבָהָלִילָן, בֶּמוֹ שְׁלֹוקְהִין אֵיזָה דָבָר בְּכָה וּבְאָנָם, כִּי בָא בְּכָה מְעִישָׁוּ הַטּוֹבִים. וְזה הַפָּאַת הַפְּלָעָה פָעָם: הַכָּאָה אַחַת - שְׁלָקָח בָּאוּרִי הַתּוֹרָה בְּכָה וּבְאָנָם, וְלֹא בָקַשׁ מִתְנָתָה חָנָם בְּגַ"ל, וְהַכָּאָה אַחַת - כִּי מַי שְׁדוֹחַק אֶת הַשָּׁעָה, שָׁעָה דּוֹחַקְתָּו (ברכות סה. ועירובין ג): וְנִסְתַּלֵּק קָלָם וּמַנוֹּן. וְעַל הַסְתַּלְקֹתָו - הַשְׁכִּינָה, שְׁרוֹא הַלְּבָב הַגַּ"ל, הִיא מִילְלָת וּבּוֹכָה עַלְיוֹן. וְזה: פָעָם - כִּי מִתּוֹ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־יְדֵי הַכָּאָה, בֶּמוֹ שְׁבָתוֹב: הַמָּה מַי מְרִיבָה וּכְךָ. וּבְשִׁבְיל זֶה אֵין לְאָדָם לְדַחַק אֶת עָצָמוֹ עַל שָׁוֹם דָבָר, אֶלְאָ יְבַקֵּשׁ בְּתְחִנּוֹנִים, אֵם יְתַן לוֹ הַשָּׁם יְתַבְּרֵךְ - יְתַן, וְאֵם לֹא - לֹא. וְזה:

יען לא האמנתם بي, הינו הטעלה בנו'ל, שהרים תפלו מטעלה הכהל, שלא קשור את עצמו עם הכהל. והטעלה היא אמונה, כמו: ויהי ידו אמונה. להקדישנו לעיני בני ישראל - להקדישנו דיקא, כי עליידי הטעלה של רבים נתقدس השם יתברך בנו'ל. لكن לא תבאו וכו' אל הארץ - רמו על הסתלקות, כי הקדשה גם כן נתוסף למעלה בשעת פטירת הצדיק, בידוע. נמצא, מה שנחסר על ידם נשלם על ידם:

ובזכות התורה שמשיבין, זכין לארץישראל, כמו שבחוב (תהלים קה): נתן להם ארצות גנים וכו'. אבל ארץ ישראל היא אחת משלשה דברים שבאים עליידי יסורי (ברכות ה), ועיקר היסורים הם המונעים הרשעים, מוציאי דבת הארץ, וצורך להכנייע מתחלה אלו הרשעים ולענש אותם בחרבא וקטלא, ועל-ידיזה יכולין אחר-כך לילך לארץישראל. וכח זהה לענש את הרשעים או אפשר, אלא בשמקבלים את הפה הזה מארום, כי זה הכח של, בבחינת: ועל חרבך תחיה (בראשית כא), והוא יונק ממול מאדים:

ודע, שעליידי כחות הרוחניות, הנבראים מאותיות התורה שחדש, הכחות האלה הן מלכים ממש, והן מקבלין הפה מארום כדי לענש הרשעים בחרבא וקטלא, והן נבראים בבחינת (תהלים סח): ארני יתן אמר המברשות צבא רב, והן מענישין את הרשעים, בבחינת (שם זא): כי מלאכיו יציה לך וכו', על שחיל ופתח תדריך וכו':

ח וְאֵלּוּ הַפְּחוֹת הָרוֹחֲנִיּוֹת, הַינּוּ הַמְּלָאכִים, הַןׁ לְפִי הַתְּחִדְשׁוֹת הַתּוֹרָה; וְהַתְּחִדְשׁוֹת הַתּוֹרָה - לְפִי הַקָּרֶשָׁה שְׁנַתּוֹסֶף לְמַעַלָּה כֹּל, לְפִי רְבּוֹת הַקָּרֶשָׁה, כֵּן נִמְשָׁךְ רְבּוֹי הַתּוֹרָה, וְלְפִי רְבּוֹי הַתּוֹרָה, כֵּן רְבּוֹי הַמְּלָאכִים כֹּל. וְכֵן לְהַפְּהָה, הַינּוּ שְׁלַפְעָמִים הַקָּרֶשָׁה כָּל כֶּד מַעֲטָה, עַד שְׁהַמְּלָאכִים הַגְּבָרִים מַחְדוּשִׁי הַתּוֹרָה הֵם מַעוֹטִי כֵּה, שָׁאַיִן כֵּה בִּידָם לָעַנְשׁ אֶת הַרְשָׁעִים בְּחַרְבָּא וּקְטָלָא, וְאַיִן לָהֶם כֵּה אֶלָּא לְהַכְּנִיעַ אֶת הַרְשָׁעִים בָּלְבָד וְלְהַכְּבִיא מָרֵךְ בְּלִבְבָם, אָכֵל לֹא לָעַנְשׁ אָזָהָם בְּחַרְבָּא לְהַעֲבֵר אָזָתָם:

ט וְלַפְעָמִים גַּם לְהַכְּנִיעַ אָזָהָם בָּלְבָד אַיִן כֵּה לְמְלָאכִים הָאַלְגָּה שָׁבֵל כֵּה הֵם מַעוֹטִי כֵּה מִחְמָתָה מַעֲוט הַקָּרֶשָׁה כֹּל, וְאַיִן לָהֶם אֶלָּא הַכְּבָה הָזָה, לְעוֹרוֹר כֵּה הָאָמוֹת עַל הַרְשָׁעִים הַמּוֹצִיאִי דְבַת הָאָרֶץ. בָּמוֹעֵבָשׁוֹ בְּגָלוֹת, שָׁאַיִן לָנוּ כֵּה לָעַנְשׁ בָּעָצְמָנוּ אֶת הַרְשָׁעִים אֶלָּא בְּרִינִיָּם, בְּבָחִינָת (חַקְוק א): רְשֻׁעַ מִכְתִּיר אֶת הַצָּדִיק, עַל כֵּן יֵצֵא מִשְׁפְּט מַעֲקָל; בַּי הַרְשָׁעַ מִסְבֵּב אֶת הַצָּדִיק, וְאַיִן לָנוּ כֵּה בָּעָצְמָנוּ לְדַחֲות אָתוֹ אֶלָּא בְּמִשְׁפְּטֵיהֶם, לְדוֹן אָתוֹ בְּרִינִיָּם וּלְקַבֵּל מֵהֶם כֵּה לְרַדֵּף אֶת הַרְשָׁעַ. וְדֹעַ, שְׁלַפְעָמִים הוּא סִבְּה מִאת הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ שְׁרַע יְתִיר אֶת הַצָּדִיק, וְהַצָּדִיק אַיִן לְאֵל יְדוֹ לְדַחֲות אֶת הַרְשָׁע אֶלָּא עַל־יְדֵי מִשְׁפְּטֵיהֶם, וּעַל־יְדֵי כֵּה הַמִּשְׁפְּט יוֹצֵא מִשְׁפְּט הַקָּרֶשָׁה שְׁנַפְלָל בֵּין הַקְּלִפּוֹת, הַצָּדִיק הוּא מּוֹצִיא אָתוֹ מִבֵּין הַקְּלִפּוֹת, וְיוֹצֵא הַמִּשְׁפְּט מַעֲקָלוֹ, בַּי נַתְעַקֵּל בֵּין הַקְּלִפּוֹת, בְּבָחִינָת (תְּהִלִּים קְמוֹ): וּמִשְׁפְּטִים

בְּלִידָעֻם, וַעֲכֹשׁוּ הָוָא יֵצֵא מַעֲקוֹלוֹ וַגְּתִישֶׁר מַעֲקוֹלוֹ, וַיְהִי עַל
כִּן יֵצֵא מִשְׁפְּט מַעֲקָל:

וְלִפְעָמִים גַּם זֶה הַפְּנֵחַ אֵין לָהֶם, וְאֵין לָהֶם כַּחַ לֹא לָעֵנֶשׁ
כַּפְנֵי לְבָבָם, וְלֹא לָעֵנֶשׁ בְּדִינֵיכֶם כַּפְנֵי לְבָבָם, וְלֹא לְהַבְּיאָ מִזְרָח
בְּלִבְבָם, וְאֵין לָהֶם כַּחַ אֶלְאָ לְהַשְׁטִיק אֶתְכֶם בְּלִבְבָר, שְׁלֹא לְדֹבֶר
סָרָה בְּפָנֵינוּ, בְּרוּ שְׁלֹא יִבְּנֶנוּ דְבָרֵיכֶם בְּאָזְנוּ הַמוֹזָעִם. וְלִפְעָמִים
גַּם זֶה הַפְּנֵחַ אֵין לָהֶם - הַכְּלָל לְפִי מִעוּט הַקְּרָשָׁה:

וַיְהִי: וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה מְלָאכִים אֶל מֶלֶךְ אֶדְום (שם ב' ח' י''),
מְלָאכִים - הַגְּלָל, מֶלֶךְ אֶדְום - כַּפְנֵי לְבָבָם. כַּחַ אָמַר אֲחִיךָ
יִשְׂרָאֵל - הִנֵּוּ הַמְּלָאכִים הָאֱלֹהִים נְתָהּוּ מִפְּאָמָרוֹת טָהוֹרוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל כַּפְנֵי לְבָבָם, בְּבָחִינָה וַיְתַן אָמַר הַמְבָשָׂרוֹת צְבָא רַב. אַתָּה יִדְעָת
אֵת הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְאָתָנוּ, וַיַּרְדוּ אֶבְתָּנוּ מִצְרָים - אַתָּה
יִדְעָת דִּיקָא, כִּי כָל הָעָנְשִׁים עַל יָדֶךָ, וּבְפִרְטָן גָּלוּת מִצְרָים, שַׁהְיָה
עַל פָּנָם הַבְּרִית בִּידְיעָת, וְעַל פָּנָם הַבְּרִית חֲרֵב בָּא, בְּבָחִינָה (וַיָּקֹרְא
כָּא) חֲרֵב נִקְמָתָה וּכְיוֹן; וַהֲוָא מִמְנָה עַל חֲרֵב כַּפְנֵי לְבָבָם. וַיַּרְדוּ לְנוּ
הַמִּצְרָים וַיַּצְעַק אֶל ה' אֱלֹקָינוּ וַיְשַׁלַּח מֶלֶךְ - פָּרְשָׁוּ חַכְמָנוּ
וּכְרוֹנָם לְבִרְכָה: זֶה מֹשֶׁה. וַיַּצְיָאנוּ - כִּי פָנָם הַבְּרִית הוּא פָנָם
הַדָּעַת, בְּבָחִינָה (בראשית ד') וַיַּדְעַ אָדָם; וְהַקְוֵל הוּא מַעֲוִיר הַדָּעַת,
בְּבָחִינָה הַקְוֵל מַעֲוִיר הַפְּנֵנָה. וּבְשִׁבְיָה זֶה: וַיַּצְעַק וּכְיוֹן, וַיִּשְׁמַע
אֵת קְוִילָנוּ - וְהַקְוֵל מַעֲוִיר הַדָּעַת, וַיְשַׁלַּח מֶלֶךְ - זֶה מֹשֶׁה,
בְּחִינָה דָעַת, וְעַל יְדֵי הַתְּגִלּוֹת הַדָּעַת בְּתַקְוָנוּ, אָוּ: וַיַּצְיָאנוּ.
וּבְשִׁבְיָה זֶה אָמְרִים אֵת הַהְגָּדָה בְּקוֹל רַם, כִּי הַגָּאֵלה הִיתה עַל-

ידי קול, בבחינתו: וישמע את קולנו. ובשביל זה נקראת בשם "הגדה", להורות על תקון הברית, בבחינתו (דברים ד): ויגדר לכם את בריתנו. ועקר המשפט בין, להורות על תקון הדעת, בבחינתו: בחמרא וריחני פקחין (סנהדרין ט), ובבחינתו: תירוש - וזה נעשה ראש (שם), הינו דעתך. אעבה נא בארכץ - שרצו לילד לארכץ ישראאל דרך כחות של אדום בג"ל, לקבל ממנה כח לענש את הרשעים בהרבה וקטלא, כדי שיוכלו לילד בדרך המלה, מלכו של עולם, ולא בשכיל תעוני העולם הזה. וזה: לא גילד בשדה ובכרים ולא נשתה מי באיר - זה בוחנת תעוני העולם הזה, אבל זה אין רצוננו, אלא רצוננו: דרך המלה גילד - כדי שלא ימנעו אותנו הרשעים מלילד בדרך מלכו של עולם. ויאמר אליו אדום לא תעבר כי, פן בחרב יצא לקראתך - כל ואלה מלחמת מעוט פה הקרצה בג"ל. וזהו: ואנחנו בקדש עיר קצה גבולך - הינו מלחמת שהקרצה כלך במדרגה בחותה, שהיא בגבול הטעמה נוגעת, ובשביל זה: ויאמר לא תעבר כי וכו'; כי מי שהוא במדרגה תחתונה אין להתרומות ברשעים, כי צדיק ממנה בועל (ב"מ דף עא). ויאמרו אליו במלחה געללה - בוחנת מסילות בלבכם (קהלים פ), להביא מוך בלבכם. ואם מי מיד נשתה - מי מיד זה בוחנת משפט, בבחינתו (עמוס ה): ויגל כמים משפט; הינו כי לפעמים צרייך לבת את הרשעים במשפטיהם. ונתתי מכם - תרגומו: את דמיוזן, הינו השחד שמקבלין, וצריך להם מהם ממון, כדי להוציא משפט מן העkol בראזון.

רק אין דבר בָּרְגָּלִי אַעֲבָרָה - אני רוץ לילך ולעבר בכחך, כדי להשתיק את הרשעים, כדי שלא יפנסו דבריהם בָּרְגָּלִי, הינו המזעם, המכנים בשם רְגָלִין, כמו (שמות יא): וכל העם אשר בָּרְגָּלִיה. ויאמר לא תעבר - וכל זה הוא מלחמת מעות הקדשה בג"ל. כי צריך לשפך חטפו קדם התורה ולקשר את עצמו עם הנפשות השומעים, ועל ידי זה נתוסף קדשה יתרה למעלה, בבחינת (משל ד): ברכ'ם הדרת מלך; ולפי רבות הקדשה, בן רבוי הארץ התורה, ולפי רב הארץ התורה, בן נתבו כחות הפלאים, ולפי כחות הפלאים, בן יכול לענש את הרשעים מוציאי דבה:

זה פרוש פרק א תליתאה: תשעה תקונין יקידין את מסרו לדקנאה, הינו לךו היושב בישיבה לדרש, נמסר לו תשעה בוחנות בג"ל: א. קח את הפטחה בג"ל. ב. והקהל את העדה בג"ל - להכנייע רעתם בג"ל. ג. ורבכם אל הפלע - בוחנונים בג"ל. ד. לעיניהם - שיקשר עמיהם בג"ל. ה. להמשיך הבורייאש בג"ל. ו. להמשיך תורה בג"ל. ז. בריאות הפלאים בג"ל. ח. לקבל מה מארום להכנייע את השונאים בג"ל. ט. לבוא לאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל בג"ל. ואלו תקונין דאת מסר לךו ההורש: כל מה דאת מסר ולא את גליא - רמז על נשמה בוחנת מרים שנסתלק בג"ל. אשתחה - פרוש, אשתחה עבשו על ידי יקו הזה כל מה שהוו משתחה עליידי נשמה שגסתק. ועכשו מסדר והולך תשעה תקונין: תקונא קרמאה:

נימין על נימין, מקמי פתחי דארניין עד רישא דפמא. נימין - בוחנת שערות, בוחנת שעריו ציון (תחלים פ), בוחנת מטה עזק ישלח מציון בג"ל. מקמי פתחי דארניין - הינו קדם ששמעו אם יכולין לקבל, עד רישא דפמא - פתחו פיהם ואמרו נעשה; וזהו (כתובות קו): דקדמי פמיכו לאדרנגו, תקונא תנינא: מרישא האי לרישא אחרא - הינו להכנייע רעתם בג"ל, ובזה מוציאו אותם מתחת רשות דסטרה-אחרא ומכניםinos אותם מתחת רשות הקראשה; וזהו: מרישא האי לרישא אחרא. תקונא תלייתה: אשטבח מתחות תרין נקבע ארכא מליא דלא אתחזיא - הינו בוחנת חטם, בוחנת וברפתם אל הפלע בג"ל, בוחנת (ישחו מה): ותלהתי אחטם לך. ארכא מליא - כי אין מהסור ליראיו (ההלים לו), וזה מליא. ויראה היא בוחנת תפלה, בוחנת (משל לא) יראת ה' היא תתהלך, בוחנת חטם, בוחנת (ישחו או) ביראות ה'. דלא אתחזיא - כי צריך להקפני את עצמו, ולא יתלה בוכותו בג"ל, בבחינת (משל כה): אל תתhoodר לפני מלך. תקונא רביעאה: עלען אתחפין מהאי גיסא ומהאי גיסא - הינו בוחנת התקשרות עם נשמותיהם, והם מתחפין אותו מכל צד. תקונא חמישאה: אתחזין תרין תפוחין סומקין בורדא. תפוחין - זה בוחנת מפתחי הלב שנפתחים, שנגמר רחמי לב העליון ונשבע דבריהם חמימים, דברוי אש, בוחנת סומקא בורדא בג"ל. תקונא ששיתאה: בחר חוטא תלין אבמיון תקיין עד חרוי - זה בוחנת

המשכית התורה בג"ל, שהם בבחינת (שה"ש ח): תלתלים שחרות בעורב, שהם תלי תלים של הלכות (עירובין כא), הנמשכים עד חזרוי, עד מעוי, בבחינת (תהלים ט): ותורתך ברוח מען. ותלין בחד חוטא - בבחינת (שם ט): וסביכיו נשענה מארד, שהקדוש ברוך הוא מדקך עם צדיקים בחותם (יכמות קבא); ולשפוגמים בחותם השערה, אוי אין פה בידם להמשיך אלו הלכות הנ"ל.

תקונא شبיעאה: שפון סומקא בורדא אתחנוו - הינו בראית מלאכים בג"ל, בבחינת (שם ט): וברוח פיו כל צבאים. סמקא בורדא - בבחינת (שם כד): מישרתו אש להם. **תקונא תמיןאי:** זעירין נחתין בגרזנא ומחfine קדרלא - הינו מקבל פה מארום, להכנייע אויבים הפוגנים ערף. זעירין - זה בבחינת פה ארום, בבחינת (ענין א): קטן נתחיך בגוים. נחתין בגרזנא - בבחינת חבר הב"ל, בבחינת (תהלים קמט): רומרות אל בגרזום וחבר פיביות. **תקונא תשיעאה:** רברבין זעירין נחתין בשקוולא - הינו בבחינת ארץ-ישראל שנחלה לשבטים, שהם בבחינת חיות קפנות עם גדרות (שם קר). **אלין אשתבה עבר תקופת** - הינו בשפה לבחינת ארץ-ישראל, אוי נקרא גבר תקופת, כי קודם שבא לבחינת ארץ-ישראל, אוי אל יתחליל חגר במפתח מלניט א(כ); אבל אחריך בשנויצה, או נקרא איש מליחמה:

התורה הזאת נאמרה בראשיה השנה על פסוק (תהלים פט) אשרי העם ירע תרוועה, אד לא זכינו לקבל מפתחת ידו הקדושה באור זה הפסוק על פי התורה הנ"ל.

גם קדם שאמור התורה הזאת, ספר איזה ומן מקדם מעשה נוראה שראה במקום שראה, בהקיין או בחלום, ואמר שהתורה ט' תקוניינ הנ"ל היא פירוש על הפראה הנוראה הזאת שספר. ואם ירצה השם עוד חווון למועד לבאר בדברים יאלו במקום אחר בעורת השם יתברך:

כא

פרק א רביעיה דספרא דצניעותא

פרק רביעי בספרא דצניעותא (זהר פ' תרומה)

עטיקא טמיר וסתים וכו'

בעהלתק את הנרות וכו', פרש רשות: שתהא שלחתה עולה:
מאליה:

א כתיב: אחזר וקדם צרני (תהלים קלט). כי יש שבל, שאדם משיג אותו על ידי הקדימות רפות, והשבל הוא מכנה בשם אחזר; ויש שבל שבא לאדם בלבד שום הקדמה, אלא על ידי שפע אלקין, וזה מכנה בשם קדם, בשם פנים. והתלהבות הלב נולד מלחמת תנוועת השבל, כי טבע התנוועות שמוליך חם, ולפי מהירות תנוועות השבל, כן מוליך חם בלב. נמצא על ידי שפע אלקין, שהשבל נושא לאדם במהירות, שאין צורך להשתמש בשום הקדמה, על ידי זאת המהירות שלחתה הלב עולה תמיד מאליה:

ב אָבֶל לְהַגֵּעַ לִבְחִינַת שְׁפָעַ אֱלֹקִי הַגֶּל אֵי אָפֵשׁ לְבוֹא לָהּ,
 אֲלֹא שִׁיקְרָשׁ אֶת פַּי וְחַטָּמוֹ וְעַזְנֵיו וְאַזְנוֹ, וְהַן
 מְאַרְין לוֹ שְׁפָעַ אֱלֹקִי הַגֶּל. הַינּוּ, שִׁישָׁמֶר אֶת עַצְמוֹ מִלְּהֹצִיאָ
 שְׁקָר מִפְיוֹ, וַיְהִי לוֹ יָרָאת שְׁמִים, שַׁהֲוָא בִּבְחִינַת חַטָּם, בִּבְחִינַת
 (ישעיהו יא): וְהַרְיחָו בִּירָאת הָה, וַיְהִי לוֹ אֶמְנוֹת חַכְמִים, הַתְּלִי
 בָּאַדְנִין, בִּבְחִינַת (משל ככ): שְׁמַע דָּבְרֵי חַכְמִים; וַיּוֹעַצְמָו עַזְנוֹ
 מִרְאוֹת בָּרָע, כִּי הַן הַן הַמְעוֹרָרִין אֶת שְׁפָעַ אֱלֹקִי הַגֶּל לְבוֹא, כִּי
 הַפֶּה וְחַטָּם וְהַעֲנִים וְהַאֲנוֹם תְּלִוִּים בַּמֶּת, וְהַן מְעוֹרָרִין אֶת
 הַמֶּת שַׁיְהִיה בִּבְחִינַת קָרֵם, בִּבְחִינַת פְּנִים. וַיְהִי בִּבְחִינַת (קהלים קיט):
 רָאשׁ דָּבְרָךְ אֶמְתָּה - זֶה בִּבְחִינַת מִתְּהִלָּה אַצְלָ פָּה; וַיְהִי (שם
 קיא): רְאֵשִׁית חַכְמָה יָרָאת הָה' - זֶה בִּבְחִינַת מִתְּהִלָּה אַצְלָ
 חַטָּם; וַיְהִי בִּבְחִינַת (משל ט): הַזְכָּחָה לְחַכְמָה וַיַּאֲהַבֵּה - זֶה בִּבְחִינַת מִתְּ
 הַנְּאָמֵר אַצְלָ אַדְנִין, בִּבְחִינַת: שְׁמַע דָּבְרֵי חַכְמִים; וַיְהִי בִּבְחִינַת מִתְּ
 (בראשית ג): וַתִּפְקַדְנָה עַזְנֵי שְׁנֵיהם - זֶה בִּבְחִינַת מִתְּהִלָּה אַצְלָ
 עַזְנֵי. וְהַן שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, כִּי פָה וְתַרְין נִקְבָּא חַטָּמָא וְתַרְין
 עַזְנֵי וְתַרְין אַדְנִין הַם בִּבְחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וּמְנֻרְתָּא דָא רִישָׁא,
 הַינּוּ הַמֶּת, וּפְנֵי הַמְנוֹרָה הַינּוּ שְׁפָעַ אֱלֹקִי הַגֶּל:

ג וְשְׁפָעַ אֱלֹקִי הַזֹּאת הוּא בִּבְחִינַת סְפָה, כִּי סְפָה הוּא בִּבְחִינַת
 שְׁפָכָה בְּרוּחַ הַקָּדוֹשׁ, כִּי רַוחַ הַקָּדוֹשׁ הוּא שְׁפָעַ אֱלֹקִי.
 וְסְפָכָה הַזֹּאת הִיא בָּא עַל־יְדֵי שְׁבַעַת עַנְנִים, הַינּוּ בִּבְחִינַת שְׁבַעַת
 הַנְּרוֹת בְּגַ"ל, שְׁעַל־יָדֵם הָאָדָם מִשְׁגַּג פְּנֵי הַמְנוֹרָה, הַינּוּ סְפָה,
 הַינּוּ שְׁפָעַ אֱלֹקִי. וְרַוחַ הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא עַל שֵׁם הַחַכְמָה, שַׁהֲוָא רָוֹם

חכמה הָבָא מִקְדֵּשׁ, בַּידּוּעַ. וְזֹה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ זֶכְרוֹנָם לְבָרְכָה: מִנּוּן שָׁאיָן מִסְכָּנִין אֶלָּא בְּדָבָר שָׁאיָן מִקְבֵּל טָמֵאָה וּבְדָבָר שָׁגְדוֹלוֹ מִן הָאָרֶץ, שֶׁנָּאָמָר: וְאֵרֶיךְ יָעַלְהָ מִן הָאָרֶץ; מָה אֶרֶיךְ הוּא דָבָר שָׁאיָן מִקְבֵּל טָמֵאָה וְאֵין גָּדוֹלוֹ אֶלָּא מִן הָאָרֶץ וּכְיוֹן. וְאֵרֶיךְ הַנּוּן אֶלָּוּ הַעֲנָנִים הַגְּדוּלִים, וְהַנּוּן בְּחִנָּת קָדְשׁוֹ, וְגַדְלָיו מִן הָאָרֶץ, כִּי צָרִיךְ הַמִּקְבֵּל הַזֶּה לְהִזְמִין חָכָם, כִּי הַקְּדוּשָׁ־בְּרוּךְ־הָוּא יְהִיבּ חַכְמָתָא לְחַכְמִין, בְּבִחִנָּת (שְׁמוֹת לָא): וּבְלִבְךָ לְבָבְךָ לְבָבְךָ נְתַתִּי חַכְמָה: ר' וּסְפָה הַגְּדוּלִים, הַינּוּ רֹוחַ־הַקָּדֵשׁ הַגְּדוּלִים, שְׁפָעַ אַלְקִי הַגְּדוּלִים, הַוְאָ בְּחִנָּת מִקְיָפִין, שְׁהַשְּׁכֵל הַזֶּה הוּא גָּדוֹל עַד לִמְאָדר, עַד שָׁאיָן הַמַּה יְכֹלֵל לְסֶבֶלּוּ וְאֵין נְבָנָם בְּמַתָּה, אֶלָּא הוּא מִקְיָפֵת הַרְאָשׁ. בָּמוֹ שָׁאָנוּ רֹואִים בָּמָה חַכְמָות עַמְקָוֹת, שָׁאיָן יְכֹלֵת בְּמַתָּה הָאָנוֹשִׁי לְהַבִּין עַל בָּרִיאָן, בָּמוֹ בָּמָה וּבָמָה מִבּוּכּוֹת שָׁאָנוּ נְבָנִים בָּהָם, בָּמוֹ הַדִּיעָה וּהַבְּחִירָה, שָׁאיָן מִמְּחָלָן אַנְוֹשִׁי יְכֹלֵל לְהַבִּין אֶת הַדִּיעָה הָזָאת, וְהַשְּׁכֵל הַזֶּה הוּא בְּחִנָּת מִקְוֹת, שָׁאיָן נְבָנָם בְּפִנְימִיות הַמַּתָּה, כִּי אִם מִקְיָופֵת אָתוֹ מִבְּחוּזָן, וְהַשְּׁכֵל הַפִּנְימִי מִקְבֵּל חִיּוֹתָו מִהַּמְקִיף הַזֶּה:

וְד֖ע, שַׁה עַקְרָבָה כִּי הַבְּחִירָה: בְּלִיזְמוֹן שְׁהַשְּׁכֵל אֵין בָּל כִּי גָּדוֹל לְהַבִּין הַדִּיעָה וּהַבְּחִירָה, אֵינוֹ כִּי הַבְּחִירָה עַל מִקְומוֹ, כִּי יֵשׁ בָּיָדוֹ כִּי לְבַחרְתָּ חַחִים אוֹ הַפּוּכוֹן, אֶבְלָל בְּשִׁיכְנָם הַמִּקְיָוף הַזֶּה לְבָנִים, וְאֵוֹ וְתַגְדֵּל הַשְּׁכֵל הָאָנוֹשִׁי וְתַגְדֵּלה לְאָנוֹשִׁי הַדִּיעָה וּהַבְּחִירָה - אֵוֹ יַתְבִּטֵּל הַבְּחִירָה, כִּי אֵוֹ, עַל־יְדֵי גָּדוֹלוֹ שְׁלַחְלָה, יֵצֵא מִגְּדָר הָאָנוֹשִׁי וַיָּעַלְהָ לְגָדָר מְלָאָה, וְאֵוֹ יַתְבִּטֵּל הַבְּחִירָה. וְזֹה

זה עקר פה הבחןיה, זה שאין יודע השכל של היריעה והבחןיה. וזה שאמרו חכמינו וברונם לברכה (ברכות ז), שלעתיד צדיקים יושבים ועתורותיהם בראשיהם - על ראשיהם הצרך לומר. כי לעתיד יתבטל הבחןיה, וזה: צדיקים יושבים - שהיישבה הוא מורה על העדר הבחןיה, כמו יושב בשמים (חולם ב), שהוא מורה על העדר ההשנות, כי הטענה מורה על השנות מרצון אל רצון, והיישבה מורה על העדר השנות, הינו ביטול הבחןיה. וזה מהמת ועתורותיהם - הינו המקיפים, כמו (שאלאלא כ): שואל ואנשיו עטרים אל דוד. בראשיהם - ולא על ראשייהם, הינו המקיפים יונסו בתוך המחין לפנים, ואו יונסו כל השכליות שלא היה יכול להבין אותם יונסו לפנים בחזק המחין, וידעו ויישג אותם, ואו יצא מגרר אנשי ויעלה לנדר מלאך, ויתבטל הבחןיה:

זה בחינת קדושין, בחינת חפה, כי שבע אלקי הנ"ל הוא בחינת קדש, בחינת חפה, מקיף. וזה שאמרו חכמינו וברונם לברכה (ביב"ה): כל צדיק וצדיק נבואה מחתתו של חברו; כי מוקוף של זה גדול ממוקוף של זה, והשכל שהוא מוקוף לו הוא פנימי לו. וזה בחינת שבעת ימי המשתה שאחר החפה, הינו בחינת שבעת הערות הנ"ל, שעליידם יונס המקיף לפנים. וזה בחינת שבעת ימי אבלות, רחמנא לאצלן, שפתח אבלון עליו על שגסטליך נשמותו, כדי שיעלה נשמותו לאור הפנים הנ"ל על ידי שבעה ימים אלו:

וּזֹה טעם רק של החלטה, שנאמר (דברים כה): וירקה בפניו - בפניו דיקא, כי זה הולך بلا רע, ולא העת ברכה אחריו שימושו שכל הפנים בעולם עליידי מעשייהם הטובים, ואחיו אינו רוצה להקים שם אחיו הפת, ואין רוצה ליפם אותה, בשビル זה: וירקה בפנוי, כי אין רוצה להמשיך נשמה הפת בעולם שיכל לתקן אור הפנים. ובזה הרק נראה לפעמים פנוי הפת - פנוי הפת דיקא, ובזה הרק הוא נבלם, ועקר הבושה הוא בפנים, וזה על שלא רצה להקים שם אחיו הפת:

זה בוחנת (מדבר יט): ואביה ירך ירך בפניהם, הלא תפלם שבעת ימים - שבעת ימים דיקא, הינו בוחנת שבעה עננים הנ"ל, שעליידם מאיר פנוי המנורה. והוא לא רצה להקים שם אחיו הפת, על כן: וירקה בפנוי, והינו בשית פנים. וזה שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (ימות פ' ר"ג): היבמה נקנית במאמר - וזה הפק הבשת, בוחנת (חללים לט): בל אמר בבוד, הפק של חכלים שבעת ימים. ומקרים, שפוגמה בכבוד משה, שהוא בוחנת שפע אלקי, בוחנת (שמות לד): כי קרבן עוז פנוי, ופוגמה בבחינת שבעת הנרות, כי הוא היה ענו, שפל וסבלן, ולא חרחה אף על בזיזנו, וזה בוחנת חטם בשילמות; וכתיב בזה (מדבר יט): פה אל פה אדרבר בו - זה בוחנת פה. וכתיב בזה (שם): וחמונת ה' יבט - זה בוחנת עיניהם. וכתיב בזה (שם): בכל בית נאמין הוא - זה בוחנת אדניין, בוחנת (משל יא): נאמין רוח מכפה דבר, פמוּבָא בזוהר (אד"ר ככח). בשビル זה גצטרעה, ומוצרע

דא סג'רו דנוהרא עלאה (וור הוריע מט), הינו אור הפנים הנ"ל, וכחיב פה: תסגר מחוץ למתחנה שבעת ימים.

זה שבקש אהרן: אל נא תהי במת אשר בצאתו מרוחם אמו ויאכל חציבשרו - כי עליידי סג'רו דנוהרא עלאה היא בבחינת מת, כי מצער חשוב במת (נדרים סד); אשר בצאתו מרוחם אמו - זה בחינת יומם, שעליידי היבום אתה אמה, שאשתו נעשית לו אם. ויאכל חציבשרו - הינו שאין לו בת-ווג, כי הבעל ואשתו הם תרי פלא גופא, יעכשו שאשתו היא אמו, נמצא שנאכל חציבשרו ואין לו בת-ווג. [פרוש, כי מי שמית בלא בנים, או אשתו צריכה להתיים, ועלידי היבום נתגלו הפת בהבן הנולד מאשתו שתיתיבמה לאחיו, במקابر בסבא (משפטים ק): אתה אמה, הינו שהוא צער ועניש גדול להמת, שאשתו נעשית לו אם, כי יעכשו מכרה להיות נולד מאשתו, ואשתו נעשית לו אם. וימתה זה, בין היכמה האה שגולד מהיבום, או אפשר לו למצא זוגנו כי אם ברחמים גדולים (פומא) (וור לוד צב), שעלייו נאמר פון יקדמען אחר ברחמים, עין שם). כי זה בין היכמה, שבאמת הוא בעלה של היכמה, ואשתו נעשית לו אם - אין לו בת-ווג, מאחר שבת-ווג נעשית לו אם. וזה שפרש רבינו ז"ל, שבקש אהרן על מרים, שפגמה בשכל הפנים, שחו הפגם של הפת בלא בנים נ"ל, שלא תהא נענשת, חס ושלום, בעניש היבום. וזה: אל נא תהי במת אשר

בצאתו מרחם אמו - שלא תהייה פטת بلا בנים, אשר מכרה לצתת שנית ברגול מרחם אמו, הינו שאשתו נעשית לו אם, אשר מלחמת זה: ויאכל חצי בשרו, הינו חצי גופו נאכל, הינו ש אין לו בת זוג בג"ל, שהוא חצי בשרו, פלג גופו בג"ל: ולפעמים יש שהמוחין והשפע אלקי הוא בהעלם, בבחינת עبور, אז יפה צעקה לאדם - בין בחפלה בין בתרזה - בשנותיהם המוחין, כי העלם, הינו עبور, זה בבחינת (דברים לב): צור ילקה פשי, במו (ישעה לו): ובמ"ז אין ללקה; במוacha שתהה כחה מלילד, ובשעה שהוא כורעת לילד ראמת שבעין קלין, במנין תבות שבמושמור "יענד", אז מולדת (וهر נחם רמת). והשביעין קלין הם בבחינת שבעה קולות שאמר דוד על הפנים, שכל אחד כלול מעשר. והצעקה שאדם צועק בחפלה זו ובחורתו, בשנותיהם המוחין בבחינת עبور, אלו הצעקות הם בבחינת צעקת היולדת, והקרושברוקהו שהוא יודע תלמידות של המוחין אך נתעלמו, הוא מאין צעקתו. והצעקה הוא במקומ צעקת השכינה, באלו השכינה צועקת, אז מולדת המוחין. וזה בבחינת: הקול מעורר הבוגה, הינו המוחין. וזה בבחינת: תפלים שבעת ימים. שבעת ימים זה בבחינת שבעה קולות של דוד בג"ל, שהם שבעין קלין בג"ל, שאריך לצעק כדי להוציאו אור הפנים בג"ל מהעלם אל הגלו. והגלו זה בבחינת לדה, אז אחר הלדה, דם נעperf ונעשה חלב (בכורות ו). וזה בבחינת תפלים, כי הפלמה - אויל סומק ואתי חורא (ב"מ נה), הינו דם נעperf

ונעשרה חלב. וזה: צור ילך תשי - ראשיתבות של: צעקהנו יוצרת תעלומות לנו". וזה: תשי - ראשיתבות של תבלם שבעת ימים:

ח וְכֹשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְאַין מִבּוֹן בָּה שֻׁום חֲדֽוֹשׁ, זֶה מִחְמָת שַׁהְמַחֵין וְהַשְׁכֵל שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַלְמֹוד הַזֶּה הַנִּבְחָנֵת עַבּוֹר, זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב זֶה בַּחֲנִית עַבּוֹר, בַּחֲנִית (הושע יב): בְּפִטּוֹן עַקְבָּת אָחִיו, וְאַזְרִיךְ לְצַעַק הַקְּלִין הַגְּלִיל. זֶה בַּחֲנִית (בראשית כ): הַקְּלִין קְולֵי יַעֲקֹב - בְּשֵׁהוּא בַּבְּחֲנִית יַעֲקֹב צָרֵיךְ לוֹ הַקְּלִין, בְּרוּ לְהֹזְצִיא הַמְּחֵין בַּבְּחֲנִית לְדָה. וּמִשְׁתּוֹרְתוֹ בֶּלֶא הַבְּנָה בָּה שֻׁום חֲדֽוֹשׁ, אַין לְדִרְשׁ אָוֹתָה לָרְבִים, כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת שָׁהֵיא בַּבְּחֲנִית יַעֲקֹב, בַּבְּחֲנִית עַבּוֹר, אַפְּ-עַלְ-פִּי שַׁהְקָדוֹשׁ-בָּרוֹקְ-הָוּא מִתְעַנֵּג [בָּה], בַּבְּחֲנִית: וְדָגְלוֹ עַלְיָ אַהֲבָה - אֶל תִּקְרֵי וְדָגְלוֹ אֶלָּא וְלָגְלוֹ (מדרש שה"ש), אֶבֶל אַין לְדִרְשׁ אָוֹתָה כְּמוֹ שָׁהֵיא לָרְבִים, כִּי אַין לְדִרְשׁ אֶלָּא דְבָרִים הַמְּבָרִים, כְּמָאָמָר (שבת כמה): אָמָר לְחִכְמָה אֲחֹתִי אַתָּה - אָמָר בָּרוּ לְךָ הַדָּבָר בְּאֲחֹתֶךָ שָׁהֵיא אֲסֹוָה לְךָ, אָמָר, וְאָמָר לְאוֹ, אֶל תָּאִמְרוּהָ. זֶה (זהלים קליה): כִּי יַעֲקֹב בָּחר לוֹ יְהָ - בְּשֵׁהוּא בַּבְּחֲנִית יַעֲקֹב, בַּבְּחֲנִית עַבּוֹר, בֶּלֶא מְחֵין - זֹאת הַלְמֹוד בָּחר לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בָּרוֹקְ-הָוּא, בַּבְּחֲנִית וְדָגְלוֹ עַלְיָ אַהֲבָה; וְאַין לְדִרְשׁ אָוֹתָה לָרְבִים. אֶבֶל יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ - יִשְׂרָאֵל אֲוֹתִיות לֵי רָאשׁ, הַינּוּ הַתְּגִלּוֹת הַמְּחֵין, הַמְּשַׁכֵּת אֶוּר הַפְּנִים הַגְּלִיל, שְׁפָעָאֵלְקִי הַגְּלִיל, בְּתוֹךְ הַפְּנִימִי כְּפָ"ל. זֶה בַּחֲנִית יִשְׂרָאֵל, בַּבְּחֲנִית (ישעהו מט): יִשְׂרָאֵל

אשר בך אחותה. בך דיקא, שיתמיש עטרת תפארת, הינו המקיפין הנ"ל, בך - בתוד הפנימיות; לסגלהו - זאת התורה יכול לדרש אותה לרבים:

ט כי אנחנו נקראים עם סגלה (דברים ז) - כמו סגלה שעושין לרופאה, אפי-על-פי שאין הטבע מחייב שייחיה זה לרופאה, אפי-על-פי בין הדבר הזה מסגלו לרופאה, וזה למעלה מהטבע, שאין השכל האנושי מבין זה. כמו כן אנחנו לך אותנו שם יתברך עם סגלהו, אפי-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, אך לך עם מהותם עמיים, כמו בשיטת קריעת יסוסוף, שקבע מחתה דין: הללו עובדי עבומ' וכו' (בראשית ונה פרשה זו בשמות ונה פ' כא), אפי-על-פי בין הקדוש-ברוד-הוא לך אותנו עם קדוש. נמצא, שהוא הדבר כמו סגלה, שהוא למעלה מהטבע, למעלה משכל אנושי, וזה בוחינת מקיפין בנ"ל. וכי שכבה לאלו המקיפין, להolid אותם ולהכנים אותם בפנים בנ"ל, נמצא שכבה להבין את הסגלה, בוראי היישר לננות הסגלה עם סגלה:

בבין, כל אחד ואחד לפי בוחינתו יש לו פגמי ומקייף, וכל אחד לפי בוחינתו, מה שבחןנו שם, שכנים המקוף לפנים ולהבין ולהחדש אותה דבר, היישר מחייב שיגלה ויבנים ואת ההבנה של הסגלה, שהיא עצו סגלה, שיגלה עם סגלה,iglihim מטובי לאחרים:

וזה פרוש פרק א רביעה דספרא דצניעותא: עתיקה טמיר וסתים, זעירא דאנפין אַתְגָּלִיא ולא אַתְגָּלִיא. עתיקה זה בחינת המקיפין הנ"ל, שהן טמירום וסתומים מכל צד, בכל המשך הזמן של עולם הזה, ולא יתרנלה אלא לעתיד. אבל בזעיר אַנְפִּין, חכמוות של האדם, שהאדם יכול להשיג אותן, גם בהם יש פנימי ומקיף, וכל אחד לפיו בחינתו יש לו פנימי ומקיף. ואלו המבוכות הנ"ל שאי אפשר לשכל האדם להשיגם, הם מבחינת עתיקה, וכל החכמוות שיכולים מוח אנושי להשיגן אותן, הם בחינת זעירא דאנפין. ולפעמים הם בהעלם, בבחינת (עבור ג"ל), וזה בחינת: לא אַתְגָּלִיא, וכשנתנלה לו - או בבחינת אַתְגָּלִיא. וכלzman שהיה הדבר עצמו בבחינת לא אַתְגָּלִיא, בבחינת העלם, הוא עצמו כמו סגלה ג"ל, שהוא למעלה משכלו, ואחריך בשנותנלה לו, או ייטיב מטובו לאחרים ג"ל: א נחמו נחמו עמי ובוי (ישעה ט). כל הארץ והיסורים והגלוות איןוא אלא לפיו ערך חסרון הדעת, וכשנשלם הדעת, או נשלם כל החסרונות, בבחינת (נדירים מא): אם דעת קניתה - מה חסרת, ובתיב (ישעה ח): לבן גלה עמי מבלי דעת. ועיקר החיים נצחים יהיה לעתיד מלחמת הדעת, שירבה הדעת, שידעו הכל את ה, ועל ידי הדעת יכללו באחדותו, ואו יחו תמיד נצחים במוחו, כי עליידי הידעה נכללים בו, כאמור הכם: אלו ידעתינו - היהתו. ועיקר הידעה יהיה לעתיד, כמו שתוב (שם): כי מלאה הארץ דעת; ומלחמת הדעת לא יחסר כל טוב,

ויהי בְּלֹו טוב, כמאמיר חכמיינו זכרים לברכה (פסחים ז): אטו האידנא לאו אחד הוא, ותרצוז: לעתיד בלו הטוב והמטיב: ואפללו העכו"ם ידעו בירazon הדעת, אבל לא פמוני, ידעו שהגדרלה שהיה להם והשפלות שהיה לנו בזמן הגלות, כל זאת הגדרלה היה לנו. אפ-על-פי שעכשו אי אפשר להבין כל זה, כי אין להבהיר החוש, אפ-על-פיין ירבה הדעת, ויבינו הכל, שנדרתם של העכו"ם היה לנו גדרלה ולهم השפלות. ואבוארה היא ידיעת גדרלה, אפ-על-פיין הידיעה הזאת יהי לנו לרגע ולשחוק לפיה ערך ידעתנו. וזהו (תהלים קכו): או י מלא שחוק פינו, או יאמרו בוגדים הנגיד לה' לעשות עם אלה, הנגיד לה' לעשות עמנו - שידעו ואמרו: הגדרלה שעשוה עמנו, הינו עם העכו"ם, הנגיד לה' לעשות עם אלה - הגדרלה הזאת היה לישראל, אפ-על-פיין: או י מלא שחוק פינו, הינו שנשחק ונלעיג מידייהם והשניהם, כי השגתו היה לאין סוף וקץ: והידיעה יש בה מקוף ומוקף למוקף, במובא לעיל על פסוק בהעלתך את הנרות. וזהו: נחמו נחמו - הנו מקוף, ומוקף למקוף, שהידיעה היא עקר הנזמה של כל הארץ. ואיך אפשר לבוא להידעות, יאמר אליכם - אמירה בחשאי (זהר וארא כה: ונאר"ר קלב), בחינת שמן, בחינות שבעת הנרות. אלקים לארכמא קלא, בחינת אלקים אל דמי לך (תהלים פג), בחינת צעקת היולדת בג"ל. (משמעות כ' עד פאן, לשון רבינו י"ל) [פרוש, כי מבאר לעיל, שעלה]

ידי הצעקה זוכין להולדת המבחן מטעילה מתהן, ועל-ידי שמקדשין שבעת הנרות, זוכין להכנים המקיפין לפנים, כי ארכין שני דברים להשנת הדעת הקדוש: בתקלה ארכין להולדת המבחן, כי לפעמים המבחן והשפע אלקי בהעלם וכו' בג"ל, ולזה ארכיכים צעקה כדי להולדתם; ואחריך בשנולדים המבחן, עדין יש בהם פנימי ומקיף, ולזה ארכין לחדש שבעת הנרות, כדי להכנים המקיפין והשפע אלקי לפנים, ולעשות מהמקוף פנימי - עין שם המקיפין והשפע אלקי להולדתם, וזהו שפרש הפסוק נהמו בג"ל, הינו לופות להשנת המקיפין, הינו השנת הדעת, שהוא עקר הנחמה בג"ל, זה זוכין על-ידי שני בוחנות בג"ל, שהם צעקה, שעלי-יריה מולדין המקיפין, וקדשת שבעת הנרות, שעלי-יריה מכנים המקיפין לפניהם בג"ל. וזהו: יאמר אליכם - יאמר הינו בוחנת אמירה בחשאי, שהוא בוחנת שמן, שהוא בחשאי, והוא בוחנת בזוהר (שממי דף לט): אין לארכא קלא, ושם בחשאי. ושם הוא בוחנת שבעת הנרות, שהוא משמן. אליכם - זה בוחנת אלקים לארכא קלא, בוחנת הצעקה בג"ל, שעלי-ידי שני בוחנות אלו זוכין להשנת המקיפין, שהוא השנת הדעת הקדוש, שהוא עקר הנחמה, בוחנת נהמו נהמו, הינו מקוף ומקוף למקוף בג"ל:

בל העניין בג"ל, המבואר בקוצר על פסוק נהמו בלשונו הקדוש, שמעתי מפיו הקדוש מעצמו בבאור יותר קצר, ורשמתי לעצמי במו ששמעתי, על כן לא מנعتי להעתיקו. ובתקלה התחילה לדבר מענין חיים ומיתה, ענה ואמרה: בין חיים

למיאת אין חילוק, כי אם במתה אמה אחת - שעכשו האדם שוכן בכאן, ואחריך הוא שוכן שם (והטה בידו על הבית-עלמיין). ואחריך התחיל לומר כל עניין זה: חיים נצחים וכו' פרלעטן. כלומר, שמי שזכה לדעת אמתי הנ"ל, לדעתו אותו יתרה, אין חילוק אצלו כלל בין חיים למיאת, כי הוא דבוק ונכלל בו יתרה בחיו ובמותו, רק שעכשו בחיו דירתו בכאן, ואחריך דירתו שם פנ"ל. ואו שמעתי מפי הקדוש כל עניין הזה וזהו: חיים נצחים הם רק להשם יתרה, כי היא חי לניצח, וכי שגכלל בשרשו, דהינו בו יתרה, הוא גם כן חי לניצח, כי מאחר שהוא נכלל באחד, והוא אחד עם השם יתרה, הוא חי חיים נצחים כמו השם יתרה. וכן אין שלמות רק להשם יתרה, וחוץ ממנה כלם חסרים, וכי שהוא נכלל בו יש לו שלמות. עקר הכללית שהיה נכלל באחד, הוא עליידי הדעת אותו יתרה, כמו שאמר החכם: אלו ידעתיו - היהתו, כי עקר האדם הוא השכל, ועל כן במקום שהו שבחשכל, שם כל האדם, וכשיזדע ומשיג במידעת השם יתרה, הוא שם ממש, וכל מה שיודע יותר, הוא נכלל יותר בהשרש, דהינו בו יתרה. וכל החסונות שיש לאדם, הן פרנסת או בנים או בריאות הגוף, וכל שאר החסונות - הפל הוא בחסרון הדעת. ואף שיש חסרים לגמרי מהදעת, עם כל זה יש להם כל טוב, באמת כל מה שיש להם אין כלום. וכן להפה, השלם ב דעת שיש לו חסרון, באמת החסרון אינו כלום, כמו שאמרו חכמיינו

זיכרונם לברכה (נדרים מא): רעת קנית - מה חסרת, ואם דעת חסרת - מה קנית; כי עקר החפרון והשלמות תלוי בדעת. וכן בעם ואכזריות הוא מחסרון הדעת, כמו שפטות (קהלת ז): בעם בחיק בסילים ינות. ועל כן החולה הוא בעטן, מלחמת שאו הוא ברגים, כי דיןיהם שורדים עלייו, ודיןיהם הם מוחין דקינות, ועל כן הוא בעם. ולעתיד לבוא יתגלה הדעת, והכל ידעו את ה', כמו שפטות (ישעיה יא): כי מלאה הארץ דעתך את ה'; ועל כן אז יתפשט הפעם, כמו שפטות (שמ): וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו' ופרה ודב וכו', לא ירעוי ולא ישחיתו וכו', כי מלאה הארץ דעתך את ה' וכו', כי עכשו אי אפשר להם לנור יחד זאב עם כבש וכו' מלחמת מרד הפעם, אבל לעתיד יוכל לדור יחד מלחמת ישירה על ידי הדעת שייתגלה אז: והנה לעתיד הכל ידעו את השם, אפילו עפוי'ם בג'ל, ומלאה הארץ דעתך. אך הדעת שישירה להם אז, אפשר לנו לידע ולדבר מפנוי, אך הדעת שישירה לנו אז, זה אי אפשר בעת אפלו לדבר מפנוי, כי עכשו זה הדעת בבחינות מקיפים בג'ל, כי כל השלמות והטבות שיש לעפוי'ם עכשו באמת אין כלום, נגופר לעיל: אם דעת חסרת וכו'; ואדרבא, כל גודלם וטובתם, הכל הוא לטובתנו. ולעתיד שייתמלא הארץ דעתך, ואפילו כל העפוי'ם ידעו את ה', אז יבינו הם, שככל הנראה והטובה שהרי להם בזה העולם, הכל הוא לטובתינו ולגרתתנו. וזה (תהלים קכו): אז יאמרו בגוים הנגיד לה' לעשות עם אלה, הנגיד לה' לעשות עמנון הני, כל הנרא

שַׁהְגִּיל ה' לְעֹשָׂת עַמְנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה [הִנֵּנוּ עַם הַעֲפֹוָס], הַגִּיל ה' לְעֹשָׂת עַמְּאָלה, כִּי הַפְּלָל הִיה גָּרְלָתָם שֶׁל אָלה [הִנֵּנוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל], כִּי הִיה לְטוּבָתָם וְגָדוֹלָתָם. וַיְהִי יָבִינוּ הַם בְּרוּתָה וְהַשְּׁגָה שִׁיחָה לָהֶם אָז, אָכְל אָצְלָנוּ יִהְיָה זֶה הַדָּעַת דָּבָר פָּשׁוֹט וְשָׁחוֹק, כִּי דַעֲתָנוּ גִּנְדָּל אָז מְאֹד. וַיְהִי: אָז יָמַלְא שְׁחֹק פִּינוּ וּכְוֹ, אָז יָמַרְנוּ בָּגָנים הַגִּיל וּכְוֹ - כִּי זֶה הַדָּעַת וְהַשְּׁגָה שִׁיחָה לָהֶם אָז לוֹמֵר הַגִּיל וּכְוֹ פְּגָל, זֶה יִהְיָה אָצְלָנוּ שְׁחֹק וְדָבָר פָּשׁוֹט, כִּי דַעֲתָנוּ יִהְיָה גָּדוֹל מְאֹד. וּלְלָבָן לְעֹתִיד יִחְיוּ חַיִים נְצָחִים, כִּי אָז יִתְגַּלֵּה הַדָּעַת, וַיְהִי נְכָלָלים בְּאֶחָד. וּלְבָנָם רְבּוֹתָינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (פסחים ۵): בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיָה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד - וְכִי הָאִידָּנָא וּכְוֹ, אֶלָּא עֲכֹשׁוּ מִבְּרָכִין עַל הַרְעָה בְּרוּךְ ذַּי אָמָת, וּלְלַטְבָּה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, אֶכְל לְעֹתִיד יִבְרָכֵי עַל הַפְּלָל הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, כִּי לְעֹתִיד שִׁיתְגַּלֵּה הַדָּעַת, יִדְעֻוּ שָׁאיָן שָׁוֹם רַע בָּעוֹלָם בָּלֶל, רק בְּלֹו טּוֹב וּבְלֹו אֶחָד. וְגַם הַגָּלוֹת הִיא רַק מִחְסָרוֹן הַדָּעַת, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ישעיהו ۱): לְכָן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דָעַת. וּלְלָבָן הִיה גָּאֵלָת מִצְרָים עַל־יִהְיָה מֹשֶׁה, שֶׁהָיָה הָיָה בְּחִינַת הַדָּעַת. וַיְהִי שְׁבַתּוֹב (שמות ۱): וַיַּדְעַתְם כִּי אַנְיִה ה' הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתְחַת סְבָלוֹת מִצְרָים; כִּי עַקְרָב הַגָּאֵלה עַל־יִהְיָה הַדָּעַת.

וְד֖ע, שָׁגָם לְעֹתִיד, שַׁתְּמַלֵּא הָאָרֶץ דָעַה, וַיְהִי נִعְשָׂה מִהְשָׁכֵל הַפְּקוּד שֶׁל פָּנָמי - גַם אָז יִהְיֵי מִקְיָמִים אֶחָדים, כִּי בָּנָדָאי לֹא יִדְעֻוּ מִהּוּת הַשִּׁם יִתְבְּרָה, רק בְּלֹ אֶחָד יִשְׁגַּג לְפִי מִדְרָגַתוֹ וּלְפִי עֲבוֹדָתוֹ וַיְגִיעַתוֹ וּמְתָרָהוֹ, אֲשֶׁר יִגְעַז וּמְרַחַ בָּוה

העולם בשכיל השם יתפרק. ואף שפָלָם יְדַבֵּבָה, ואפלֶוּ עֲפֹוִים, אֲפִיעָלִי-פִּירָבָן יהָה הַפְּרָשׁ גָּדוֹל בֵּין לְבִינָנוֹ, כי מה שיזיה
 אֲצָלָם אוֹ הַשְׁנָה וַיְדִיעָה גָּדוֹלה, יהָה אֲצָלָנוּ שְׁחוֹק וְדָבָר פְּשׁוֹט,
 וְלֹא יהָה נַחַשֵּׁב בְּעַנִּינוֹ לְהַשְׁנָה בָּלֶל, וכמו שְׁמַבָּאָר לְמַעַלָּה: אוֹ
 יִמְלָא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוִינָנוּ וכו', אוֹ יֹאמְרוּ בְּגּוּם הַגְּדִיל - כי מה
 שְׂזִיהָה אֲצָלָם הַשְׁנָה לְהַבִּין וְלִידֻעַ גָּדוֹלַת יִשְׂרָאֵל, וְשָׁכָל טוֹבָתָם
 וְגַדְלָתָם בָּהּ הַעוֹלָם הִיא הַכָּל בְּשִׁכְלָל יִשְׂרָאֵל - ובְּאַמְתָה הַוָּא
 הַשְׁנָה גָּדוֹלה, כי בְּעֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין מְבִין זֹאת - אֲפִיעָלִי-פִּירָבָן
 אֲצָלָנוּ לֹא יהָה זה נַחַשֵּׁב לְהַשְׁנָה בָּלֶל, רק לְשְׁחוֹק וְדָבָר
 פְּשׁוֹט, כי הַשְׁנָתוֹנוּ וְדַעֲתָנוּ אוֹ גַּדְלָנוּ מְאֹד. וְגַם בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמָוֹן,
 בְּרוֹדָאי יהָה הַפְּרָשׁ גָּדוֹל בֵּין כָּל צָדִיק וְצָדִיק, מִפְּלָשָׁפָן בֵּין צָדִיק
 לְצָדִיעַ, כי מה שְׂזִיהָה מִקְוָה לְזֹהֵה יהָה פָנִימִי לְזֹהֵה, פְּנַזְפָּר לְעַלְיוֹ:
 כָּל צָדִיק נִכְוָה מִחְפְּתָחוֹ שֶׁל חֶבְרוֹן בְּנֵיל, עַזְנִים שָׁם, וּכְמַוְּבָא פְּרוֹישׁ
 הַפְּסָוק: כי מֵלָא הָאָרֶץ דַעַת הֵ, כְּמַיִם לִים מְכָפִים - כי
 בְּהַשְּׁכָל הַמְּשֻׁתָּף יְהָוו כָּלֶם שָׁוִים, שְׁהַכֵּל יְדָעוּ אֶת הֵ, אֲפָלוּ
 עֲבוּוֹם, אֲך֒ בְּעַמְקּוֹת הַחֲכָמָה יהָה כָּל אֶחָד לְפִי מְדִינָתוֹ, כְּמַיִם
 הַמְּכָפִים לִים, שְׁלִמְעָלָה הַמִּים שָׁוִים בְּכָל מִקּוֹם, אֲך֒ בְּעַמְקּוֹת
 הַסְּמָדְלִים מְאֹד, כי בָּהּ הַמִּקְומָה הַמִּים נִמְוֹכִים וּסְמוּכִים לְאָרֶץ,
 וּבְמִקְומָם אַחֲרָם עַמְקִים יוֹתֵר וּוֹתֵר, וּבְמִקְומָם אַחֲרָם הַמִּים עַמְקִים עד
 הַתְּהִוּם; כִּי יהָה בְּהַשְׁנָת הַשֵּׁם יַחֲבֵד לְעַתִּיד. וְזֹהֵה כָּל צָדִיק
 נִכְוָה מִחְפְּתָחוֹ וכו', כי בְּשִׁמְגַע לְהַשְׁנָה שֶׁלָּא יְדַע מִזָּהָם,
 וְהֹוּ אֲצָלָוּ דָבָר חֶדֶשׁ, אֲוֹ נַחַלְבָה וּנְבָעֵר מִאוֹר הַהַשָׁנָה הַזֹּאת,

שיהיא נפלאת אצלו; אבל מי שסביר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים ונගולים מזו ההשגה, אין לו שום התחלהבות מזוות ההשגה. וזה: כל צדיק נכה - ונבער ונחלהוב - מחפתו של חברו - מהשגה שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבערת ומחממת אותו כלל, עד שצדיק להתקפות ולחפות עצמו, כי אין השגה זו מוחממת ומבערה אותו כלל, והצדיק השני שלמטה מפכו נכה ונבער ממנה. (והענין מבאר יותר על פי מה שסבירiar למעלה, שעליידי תנועת השבל וכו', שהוא בחינת שפע אלקינו, הינו השנת המקיף, השנת הדעת הקדוש - עליידי זה נולד חם בלב וכו'). נמצא שעקר החסימות וההתקלהות בקרשה הוא עליידי השנת המקיף, השנת הדעת בג".ל. ובזה מבאר היטב עניין זה: כל צדיק נכה וכו' מחפתו וכו', הנהנו, שאצל זה הצדיק יהייח נחשב להשגה גדולה עד שייהי נכה ממנה, כי השנת הדעת מולד חם בג".ל, ועל כן יהייח נכה ממנה, ואצל הצדיק הגבורה ממנה, אין זה נחשב אצלו להשגה כלל, ואינו נכה ונתקדם כלל מהשגה זאת, רק הוא צריך לחפות ולכפות עצמו בהשגה אחרת גבורה יותר, כדי לחתם אותה עצמו. נמצא, מה שסבירiar לעיל על מאמר זה: כל צדיק נכה מחפתו של חברו, שפירושו, שייהי נכה מהמקוף של חברו, כי מקוף של זה גדול מקוף של זה, והשבל שהוא מקוף לו הוא פנימי לו וכו', כי חפה הוא בחינת אורות מקיף בג".ל - כל זה הוא עניין אחד עם מה שכתבנו

פָּאֵן, כי הַחֲפָה, שֶׁהוּא הַמְּקוֹף, הוּא בְּחִנַּת חֲפִי וּכְסִוי מִמֶּשׁ, שִׁמְחָמָם אֶת הָאָדָם, כי עַקֵּר הַחַמִּימּוֹת וּהַתְּלִבּוֹת הוּא מִבְּחִנַּת הַשְׁנִית הַמְּקוֹפֵן כְּפָל. (וְהַבָּן הַיְטָב). וַיְכֹל לְהִיוֹת שִׁיחָיו פֶּמֶת צְדִיקִים, בְּשִׁיבוֹאו לְעוֹלָם הַבָּא, עַל הַשְׁגּוֹת שַׁהְשַׁגְתָּ הַצְדִיק הַגָּדוֹל מִהָּם בְּעוֹלָם הַזֶּה, יְהִי אַצְלָם דִּבְרִים נֹרְאִים, וַיְכֹנוּ מֵהֶם, וְאַצְלָם הַצְדִיק הַגָּדוֹל הִי הַשְׁגּוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה. וְכֵן אַצְלָם עַפּוּ"ם, יְהִי אַצְלָם הַשְׁגָה גְּדוֹלָה, בְּשִׁיבוֹאו עַל סְתִמְתָּה יְהֻדוֹת פְּשׁוֹט שֶׁל אִישׁ הַיְשָׁרָאֵל שִׁישָׁ לֹא בָּוה הָעוֹלָם, הַנּוּ שִׁידְעָו מַעֲבוֹדוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִקְרָבָת הַמְּצֹוֹת שֶׁלָּהֶם שְׁעַשְׂוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, יְהִי אַצְלָם הַשְׁגָה מִה שִׁידְעָו וַיְרַגְּשָׂו קָצָת קְרָשָׁה, בָּמוֹ אִישׁ בָּשָׂר פְּשׁוֹט שְׁמַרְגִּישׁ בָּוה הָעוֹלָם בְּעַבּוֹדָה פְּשׁוֹטָה בְּלִי שִׁים הַשְׁגָה, וּבְשִׁיבוֹאו עַפּוּ"ם עַל זה, יְהִי אַצְלָם הַשְׁגָה גְּדוֹלָה. אֶבֶל אַנְחָנוּ עִם קְדָשָׁ, אֵין עַרְך לְהַשְׁנִינוּ, מִכֶּל שְׁכַנְוּ לְהַשָּׁגָה שֶׁל הַצְדִיק.

וּשְׁלִילּוֹת הַדִּעָת הוּא, בְּשִׁגעָשָׂה מַמְקִיפִים פָּנִים, וְאוֹנוֹ נַצְוָל מִכֶּל צְרוֹת. לְמַשֵּׁל, בְּשַׁאֲחָד מַצְפָּה וְאוֹרֵב לְחַבְרוֹ לְהִרְגָּנָן, אוֹי צָרִיךְ לְשַׁנּוֹת הַמְּלָבּוֹשִׁים בְּדֵי שְׁלָא יְכֹרוּ אֹתוֹ, בָּמוֹ שְׁפָתָהוּ (איוב יד): מִשְׁנָה פָּנָיו וְתִשְׁלִיחָהוּ, כי עַל-יְדֵי שְׁמַשְׁנִין הַפְּנִים עַל-יְדֵי לְבּוֹשִׁין אֶחָרִים, נִפְטָר מִמֶּנּוּ. וְכֵן בְּעַקֵּר הָאָדָם, הַנּוּ בְּהַשְׁכָּל, יִשְׁבְּחָנּוֹת לְבּוֹשִׁין, הַנּוּ הַשְׁכָּל הַמְּקוֹף, וְצָרִיךְ לְעַשׂוֹת מִהְמַקּוֹף פָּנִים, וְלַעֲשׂוֹת לוֹ מַקְפֵּן אֶחָרִים, הַנּוּ בְּחִנַּת מְלָבּוֹשִׁים אֶחָרִים, וְעַל-יְדֵיהֶם נַצְוָל מִכֶּל אוֹרֵב וּמַסְטִין, כי

מלבוש בגימטריא "חַשְׁמָלָה", ומהחشم"ל בורחים כל המשחיתים. וזה (משל לא): עז וחרד לבושה, ותשחק ליום אחרון - עלידי הלבוש, שהוא בוחנת החشم"ל, שהוא לבוש עז וחרד, לבוש חזק ונאה, עלידייה: ותשחק ליום אחרון - שאינו ירא ממנה כלל בג"ל. ועקר חומן זה הוא חדש אליל. וזה: לבישה ותשחק ליום אחרון - ראשיתבות אלול. וזה בוחנת שבעת ימי אבלות רחמנא לצלון וכו', כדי שיעלה נשמתו לאור הפנים הג"ל וכו' (ע"ש לעיל). ועל כן חיב האבל, רחמנא לצלון, קריעה, כי קרא בגימטריא ש"ע נהורי של אור הפנים, שהם הגימטריא של ב' פעמים אל במלואו, כי אל הוא אור הפנים: הקשו, כי יש מקיפים אצל השכל, הינו שאינו נכנים להשלל פנימי האנושי, ויש מקיפים להתורה, שמקיף להתורה ואינו נכנים לתוכה. ובמקיפים, יש שהם מקיפים ועומדים לפני העינים, רק שהם מקיפים ואינם נכנים להשלל, ויש שהם בהרים, שלא באו עדין אפילו למקיפים, והוא בוחנת עבור, ומה לעשות, שבנסו המקיפים של התורה לתוכה הפנים, דהינו והמקיפים של השכל יוכנסו לתוכה השכל הפנימי, דהינו שמתהילה יבואו ויתגלו המקיפים של התורה מההרים למקיפים, ואחר-כך יוכנסו המקיפים של התורה לנינים, וכן המקיפים של השכל, מה שי אפשר להציג מצד חסרו ני האנושי, וזה נעשה מהמקיף פנימי, דהינו שיבוא מההרים למקיפים, והמקיפים יהיו נעשים פנימי. [הקשיא ואת הקשו

בָּמָקוֹם שְׁהַקְשֵׁהוּ, וְהִיא זֶל אָמֵר עַל זֶה תְּרוּזָה. כִּי שְׁמַעֲתִי מִפּוֹ
הַקְדּוֹשׁ בְּפֶרֹושׁ. וְאַחֲרִיכֶךָ וְכַיּוֹן לְשִׁמְעוֹן כָּל הַתּוֹרָה הַגָּל, וַעֲתָה
מִבָּאָר לְהַמְעִין הַתְּרוּזָה עַל הַשְּׁאַלָּה וְהַקְשֵׁהָה הַגָּל, כִּי עֲקָר
הַשְּׁאַלָּה הוּא אִיךְ לְהַזְלִיד הַמְחִין מַתְעַלְמוֹתָנוּ, וְאַחֲרִיכֶךָ
בְּשִׁמְעוֹלִידִין אָוֹתָן, אִיךְ וּכְיָוָן לְהַכְנִים הַמְקִיפִין לְפָנִים. וְכַבָּר
מִבָּאָר בָּאָר הַיְטָב בְּמַה יַוְכֵה לָזֶה, הַיּוֹנוֹ: עַלְיִידִי צַעַקה בְּתוֹרָה
וּחַפְלָה וּכְיָוָן לְהַזְלִיד הַמְחִין מַתְעַלְמוֹתָנוּ, וְעַלְיִידִי קָרְשָׁת שְׁבֻעָת
הַנְּרוֹת, וְהַיּוֹנוֹ לְקַדְשָׁת עַזְנֵיו שֶׁלָּא לְהַסְתְּבִל בְּמַה שָׁאָסָר
לְהַסְתְּבִל וּכְיָוָן, וְכַיּוֹן לְקַדְשָׁ פִוּ וְחַטְמָוּ אַוְנוֹנוּ בְּגָל, עַלְיִידִירִיהָ וּכְיָוָן
לְהַכְנִים הַמְקִיפִין לְפָנִים. וּבָאוֹר הַעֲנֵן וּרְאַוְתִּי, וְהַיּוֹנוֹ מַרְפָּא
סְדוֹדֹת נֹרְאֹת הַלְלוּ וּכְיָוָן - הַכְלָל מִבָּאָר לְעַיל בָּאָר הַיְטָב. אֲשֶׁר־
שְׁיִשְׁים לְפָוּ לְעַזְנֵין בָּהֶם בְּאֶמֶת, לְלִמּוֹד וּלְלִפְרָר, לְשִׁמְרָה וּלְעַשּׂוֹת
וּלְקִים]:

כב

פרק חמשה בספר דצניותota

פרק חמישי בספר דצניותota (זהר פ' טרומה)

בראשית ברא. בראשית ברא" בראשית - "בראשית ברא" בראשית -
מאמר, ברא - חצי מאמרה. ברא - חצי מאמרה.
מאמר. אָב וּבָנָן. סְתִים וּגְלִיאָה. עַדְן עליה דסתיים וּגְנִיזָה. עַדְן פְּתַתָּה:

א' דע, שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא, כי יש מוכיחי הדור, והם בוחנות רגlin, ונקראים רגlin, על שם שהם למורי ה', הננו שלומדים בכיוול אתה ה', שנותינו לו עצות, והם הולכים בשליחותו לישראל, להוכיחם ולהוכיחם להשם יתברך. ועל שם זה נקראים בוחנות רגlin, על שם העצה, כמו שפרש רש"י (שמות יא) על "וكل העם אשר ברגליך": הוהולכים אחר עצהך, ועל שם ההלכה, שהולכים בשליחותו להוכיחך פנ"ל: ובשהשם יתברך גוזר גורדיין בעולם, והדין הוא ההלכה, כי צריך להיות דין תורה, ומהמת ששם למורי ה', הוא מתייעץ עמם, ומגלה להם הרעיון תורה שנגזר על הדור, והם מבסימים זה הרעיון תורה וחותמין אותו, בבדיקה (שה"ש ד): מעין חותם, שלא יונקו ממנה החיצונים, שלא יהיה נעשה ממנה, חס ושלום, דין אכורי. וזה בבדיקה (ישעה ח): חתום תורה בלמודין, הננו, בלמודי ה' נחתם הרעיון תורה, שלא יונקו ממנה החיצונים. והם, פשנלה להם הרעיון תורה, הולכים ומוכיחים הדור, כדי להוכיחם לモטב להמתיק הדין. ואפלו בשעת מוסר נזהרין להחותם ולהסתיר, שלא יונקו ממנה החיצונים, בבדיקה (איוב לו): ובמקרים יחתם, ועל שם זה הם בבדיקה חותם. ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שפתחוב (ישעה נ): וכל בנויך למורי ה' ורב שלום בונה, כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ולפניהם יתברך מקטינים הדרבר וממליצים טוב בעדרם, ולפניהם ישראלי מגידלים החתא מאה, כמו שמצוינו אצל

משה, שאמר להם יתברך (שמות ל'): לְמַה יִחַרְה אֶפְך בְעַמָך; וליישראל אמר (שם): אַתָם חֲטָאתֶם חֲטָאתָ נָדָלה. וכשהרעו של הדור גובר על החותם הנ"ל ומתקלקל אותו, חם ושלום, או נתקלקל שלום העולם, ונעשה גירושין ומהלחת בעולם, הפך השלום, בבחינת איוב יה ומתייל ינדוון, כי מחותם נעשה נדלה,

כى הם במספר השותה, במובא:

ב. וַיֹּשׁ חֹתֶם שַׁהוּא לְמַעַלָה מִזְהָה הַחֹתֶם, הַינֵו בְּחִינּוֹת יָדִים המקבלים מושר מאי לו המוכחים, בבחינות (איוב ל): בַּיד כָל אָדָם יִחְתּוּם. והידים זה בוחינת אמונה, שנתקבל בה המוסר, בבחינת: פֶאָשֶר דָבָר ה' בַּיד מֹשֶׁה, בוחנת (שמות ז): וַיְהִי יָדָיו אֶמְוּנָה. וזה החותם צריך שמייה יתרה שלא יתקלקל, הינו שלא יתקלקל ראמונה, כי בשחם ושלום נתקלקל החותם החיצון, יוכלו להתקרב לחותם הפנימי, ויקללו החותם הפנימי על ידי קלקל החותם החיצון, שהוא האמונה. ובשחם ושלום, נתקלקל זה החותם הידים, נעשה מזוה בפרות, שהוא הפך האמונה, ונעשה אמונה בפירות. כי עקר העבדה ורה אין לה בה, אלא על ידי שמקבל מהידים אלו, בבחינת (שמות לב): וַיַּקְרֵב מִידָם וַיַּצְרֵר אותו בחרט (וכמבר בטור בירחא דף קצב) על פסוק זה לעניין מעישה העגל: במה אצליך בעובדא דא, בגין דויקח מידם וכו'. אלו בד נטל מידייהן היה שדא לא רעה, ואfine-על-גב דיטל לה לבתר, לא היה אצליך עובדא בישא דא וכו', עין שם). וגם תקונו הוא גם כן רק על ידי בוחנת הידים, בבחינת (בראשית לה): ויהנו אל יעקב

את כל אלקי הנבר אשר בידם, כי מ"חותם" נעשה "נחת", בבחינת (ישעיהו א): ידיכם דמים מלאו, כי יד במלואו (פוה: יוד דלת) הוא מספר נחת, הינו עבורת אלילים שפטמה בנדח (שבת פב):

ג וצורך לראות למלאות את הידים, שהיא האמונה, על ידי הארץ משבעה רועים, שהם כליזות של כל מנהיגי הדור, בבחינת (שמות כט): שבעת ימים תמלא ידים; כי הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה, ועל שם זה נקראים רועים, על שם (תהלים לו): ורעה אמונה; וכל עקר אמונה ישראלי ממשיכין הם להדור. וזה בבחינת (דברים לו): כל קדשו ביך; שהם בבחינת כליזות של כל מנהיגי הדור. וזה בבחינת (חושע יב): עם קדושים נאמן. וממשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה רעה מהימנא:

ד ואוי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם כליזות של הקדשה, אלא עליידי עוזות, כמו אמר רבottaנו זכרונם לברכה (אבות פ"ה): חי עז בוגמר, כמו שפתות (שמות טו): נחלת בעז אל גזה קדשך; הינו, עליידי עוזות נבנין לתוכה הקדשה, כי יש רועים של הסטרא אחרת, והם גם בן מפרנסמי הדור, וכופין אנשים לתחות שעבודיהם, ועקר מלכותם הוא עליידי עוזות, כי עוזות - מלכותא שלא תנא (סנהדרין קה), והם כלבים בעוזתם, בבחינת (ישעיה נ): והכלבים עז נפש הפה רעים; והן פני הדור בפני

הכָּלְב (סוטה מט). ועל כן כדי להנצל מלהם, מפתחת ממלשתם, או אפשר רק על ידי עוזות, לעמוד נגד עוזותם, ואנו: נהלה בעזך אל נוה קרש - שנכנים לתוכה הקרשה. וכל הנסיבות - הן של צעקה, הן של אנחה, הן קול שופר, הן קול זמרה - כלם הם בבחינת עוזות, בבחינת (תהלים סח): הן יתנו בקולו קול עז:

ה וצִדְקוֹד בְּלֵא אָדָם לַרְחָם מִאֶד עַל בִּשְׁר הַגּוֹף, לְהִראָות לוֹ מִפְּלָה
הָאֲרָה וּמִפְּלָה הַשְׁגָּה שְׁהַנְּשָׂמָה מִשְׁגָּת, שְׁהַגּוֹף גַּם בַּן
יְדֻעַ מִזְאַת הַהְשָׁגָה, בְּבָחִינָה (ישעיהו נח): וּמִבְּשָׁרָךְ לֹא תְּתַעַלֵּם;
מִבְּשָׁרָךְ דִּיקָא, שֶׁלֹּא תָעַלְים עִינֵּיךְ מִלְרָחָם עַל בִּשְׁרָךְ, הַיְנֵו בִּשְׁר
גּוֹפָךְ. כי אֲרִיכֵין לַרְחָם מִאֶד עַל הַגּוֹף, לְרָאֹות לְיַכְּבָו, כדי שַׁיַּכְּלֶל
לְהַזְדִּיעַ לוֹ מִפְּלָה הָאֲרָה וְהַהְשָׁגָה שְׁהַנְּשָׂמָה מִשְׁגָּת. כי הַנְּשָׂמָה
שֶׁל בְּלֵא אָדָם הִיא רֹאָה וּמִשְׁגָּת תְּמִיד רְבָרִים עַלְיוֹנִים מִאֶד, אֲכַל
הַגּוֹף אֵינוֹ יְדַע מִהֶּם, עַל בַּן צִדְקוֹד בְּלֵא אָדָם לַרְחָם מִאֶד עַל בִּשְׁר
הַגּוֹף, לְרָאֹות לְיַכְּבָה הַגּוֹף, עד שַׁתַּוְכֵל הַנְּשָׂמָה לְהַזְדִּיעַ לוֹ מִפְּלָה
מָה שַׁהְיָא רֹאָה וּמִשְׁגָּת תְּמִיד בְּגַל. וּכְשַׁהְגּוֹף הוּא בְּבָחִינָה זוֹ,
הִיא טוֹבָה לַהְשָׂמָה, שְׁלִפְעָמִים נוֹפְלָה מִפְּרָגָתָה. וּכְשַׁהְגּוֹף צָח
וְאוֹר, תַּוְכֵל הַנְּשָׂמָה לְהַתְּרוּם וְלַחֲזֵר לְמִדרְגָּתָה עַלְיָדִי הַגּוֹף,
הַיְנֵו, עַלְיָדִי תַּעֲנוֹנוּ הַגּוֹף תַּוְכֵל לְכֹבֵד וְלַעֲלוֹת לְתַעֲנוֹנוּ שֶׁלָּה,
כִּי מַאֲחֵר שַׁהְגּוֹף גַּם בַּן טוֹב וּכְשָׁר, אֵינוֹ גַּלְפֵר בְּתַעֲנוֹנוּם, וְעַל
בַּן תַּוְכֵל הַנְּשָׂמָה לְחוֹדֵר עַלְיָדִי תַּעֲנוֹנוּ הַגּוֹף לְמַעַלְתָּה, לְתַעֲנוֹנוּם
שֶׁלָּה. וּבַן גַּם בַּן עַלְיָדִי חֶרְשִׁימּוֹת שִׁישׁ בְּהַגּוֹף, עַלְיָדִי הָאֲרוֹת
שַׁהְאִירָה בּוֹ הַנְּשָׂמָה מִקְדָּם, תַּוְכֵל עַתָּה לְכֹבֵד וְלַעֲלוֹת וְלַחֲזֵר

למִדרנְגָתָה. וזה בְּחִינַת (איוב ט): מִבְשָׁרִי אֲחֹהָ אֱלֹהָ - מִבְשָׁרִי דִקְאָ, הֵינוּ עַל-יְדֵי בָשָׂר הַגּוֹף יְחֻוה אֱלֹהָ, הֵינוּ הַשְׁנוֹת אֱלֹקֶת, הֵינוּ, שֶׁהָאָדָם בָנָבוֹ יְרָאָה וַיְחֻוה הַשְׁנוֹת עַל-יוֹנוֹת שַׁהְנִשְׁמָה מִשְׁנַת תִּמְדִיד בְּגַ"ל. אֲכַל בְּשִׁישׁ לְהַגּוֹף עֲזֹות, מִבְּחִינַת: וְהַכְּלָבִים עַיִן נֶפֶשׁ - אֵין הַנִּשְׁמָה יִכְלֶה לְסַמֵּךְ עַצְמָה וְלַהֲתִקְרֵב אֶל הַגּוֹף לְהַזְׁדִיעַ לוֹ מִהַהְשָׁנוֹת שֶׁלָה, כִּי תּוֹכֵל לְלַכֵּד בְּתִקְרֵב וּעֲזֹות הַגּוֹף, מִה שַׁהְגּוֹף עוֹ וְחַזָק בְּתַאֲוֹת. וְצִרְךָ לוֹהָ עֲזֹות דִקְרָשָׁה, הֵינוּ קְולֹת הַגַּ"ל, שַׁעַל-יְדֵיהֶז מִשְׁבֵר עֲזֹות הַגּוֹף, כִּי אַנְחָה שׁוֹבְרָת שַׁפְפּוֹ שֶׁל אָדָם (ברכות נה), וּכְשִׁמְשֵׁבָר עֲזֹות וּתְקִיפּוֹת הַגּוֹף, עַל-יְדֵיהֶז תּוֹכֵל הַנִּשְׁמָה לַהֲתִקְרֵב עַצְמָה אֶל הַגּוֹף, כִּי לֹא תְהִיה גְּלִבְדָת שֶׁם. וזה בְּחִינַת (תהלים קט): מִקְׁוֹל אַנְחָתִי דִבְקָה עַצְמִי לְבָשָׁרִי. עַצְמִי הִיא הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַצְם הָאָדָם, כִּי עַקְרָב עַצְמִיות הָאָדָם, מִה שְׁנִקְרָא אֶצְל הָאָדָם אַנְיִ, הוּא הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַצְם הַקְּרִים לֹעדֶר. אֲכַל מִחְמַת עֲזֹות הַגּוֹף בְּתַאֲוֹתָיו, אוֹי הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַצְם הָאָדָם, רְחוּקָה מִבְשָׁרוֹ וְגַפּוֹ, עַל-יְדֵי קֹל אַנְחָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲזֹות דִקְרָשָׁה בְּגַ"ל, עַל-יְדֵיהֶז נִשְׁבֵר עֲזֹות גַפּוֹ, וְאוֹ מִתְקֻרְבָת וּמִתְדֻבְקָת הַעַצְם לְהַפְשָׁר, הֵינוּ הַנִּשְׁמָה לְהַגּוֹף. וזה: מִקְׁוֹל אַנְחָתִי דִבְקָה עַצְמִי לְבָשָׁרִי בְּגַ"ל.

ובְּחִינַת קֹל הַתְּקִיעֹת הוּא בְּחִינַת: מִקְׁוֹל אַנְחָתִי; וְהוּא מִשְׁבָר גַפּוֹ שֶׁל אָדָם, בְּבְחִינַת (עמוס ג): אִם יִתְקֻעַ שׁוֹפֵר בָּעֵיר וְעַם לֹא יִהְרֹדוּ, עַל-יְדֵם יוּכַל לִבּוֹא לְרוֹעִים הַגַּ"ל. וזה

בְּחִינָה: תַּקְיִעָה, שְׁבָרִים, תְּרוּעָה. תַּקְיִעָה - הֵם הַקּוֹלֹת, קּוֹל עַז. שְׁבָרִים - שְׁעַלְיִידָם נִשְׁבַּר עֲוֹתַהַ גֶּנוּף כִּנְגָל. תְּרוּעָה - בְּחִינָה (שמואל ב' ח): וְאַתָּה תְּרוּעָה אֶת עַמִּי הַגְּנָל, שְׁהָם הַרְועִים דְּקָרְשָׁה, שְׁאֵי אָפָּשָׁר לְהַתְּקַרְבָּה לָהֶם בַּי אָם עַלְיִידָי עֲוֹתַהַ דְּקָרְשָׁה, שְׁהָם בְּחִינָה קּוֹלֹת דְּקָרְשָׁה, בְּחִינָה קּוֹל שׁוֹפֵר כִּנְגָל. וְזֹה (בראשית ז): וַיָּמַלֵּא אֶת בָּשָׂר עַרְלָתֶם בַּעַצְם הַיּוֹם הַזֶּה, וּכְתִיב (שם): בַּעַצְם הַיּוֹם הַזֶּה נִמְולָא אַבְרָהָם. הַיּוֹם הַזֶּה - זֶה בְּחִינָה קּוֹל שׁוֹפֵר, שְׁמִצּוֹתָו בַּיּוֹם (ר"ה כח: מילנה ב), בְּבִחְנָת (תהלים ס): יָעַנְךָ ה' בַּיּוֹם צָרָה; שְׁעַלְיִידָו נִמְולָא וַיָּשֶׁבֶר עַרְלָת בָּשָׂר, וּמִקְבֵּל אֹור הַעַצְם: וַיָּכֹן בְּכָלְלִיּוֹת בְּנֵי הָאָדָם יִשְׁבַּחַת עַצְם וּבָשָׂר, הַיָּנוּ שְׁהַחְכָם הָאָמָת, שְׁהָוָה בְּחִינָה הַנְּשָׁמָה לְהָעֵם שְׁהָם לְמַטָּה מִמְּנָגָן, הַוָּא בְּחִינָה עַצְם, וְהָעֵם הֵם נִגְדוֹ בְּחִינָה בָּשָׂר. וַיָּשֶׁהָם בְּבִחְנָת בָּשָׂר, בַּמְזָוֵן בָּשָׂר הַגֶּנוּף בַּעַצְם הָאָדָם, הֵם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל אַנְחָה, הַיָּנוּ קוֹלוֹ שֶׁל הַחְכָם, וַיָּשׁׁוּבָה גּוֹפָם, בְּבִחְנָת אַנְחָה שׁוּבָה וּכְיוֹן, עַלְיִידִיָּה יָוֶלֶד לְסֻמְדָה לְהַתְּקַרְבָּה אֶלְלָהָם, שְׁהָם בְּחִינָה בָּשָׂר, בְּבִחְנָת מַקּוֹל אַנְחָתי דְּבָקָה עַצְמִי לְבָשָׂר הַגְּנָל. אַךְ בְּשָׁאַנְים בְּבִחְנָת בָּשָׂר, אַנְסָם שׁוֹמְעִים בָּלְל קוֹל אַנְחָה הַגְּנָל, וְאַפְלוֹ אָם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ, אַנְסָם שׁוֹמְעִים הַקּוֹל בַּעַצְמוֹ, בַּי אָם קוֹל הַבָּרָה: וְקוֹל הַבָּרָה הֵוָא: דָע, בַּי בְּשַׁנְתָעֹורֵר קוֹל דְּקָרְשָׁה, אָנוֹ מַתְעֹורֵר מִמְּנָגָן קוֹל דְּסִטְרָא אַחֲרָא, בַּי עַלְיִידָי הַעֲבָרוֹת נְבָרָאִים מַחְבָּלִים, וְהֵם צְוֹעֲקִים: הַב לֹן מַוּזִין, הַב לֹן חַי,

ובשאין מתרג'ב ומתקערר קול דקדשה, הם נחים, אך תכף שמתעורר קול דקדשה, הם מתחעררים תכף ומתחילין לצעק ולקטרג נגדו - וזה קול הברה שיזיא מקהל הקדשה. וזה בוחינת (ירמיה ז): אם עזינו ענו בנו - אין עניה אלא לשון צעקה, הינו שהעונות צווקין בנו, בתוכנו ממש, עליידי שמתעורר קול דקדשה, ובמו שבתוב אצל הארכיפית (מלכים א ז): באתי אליו להזכיר את עזני הינו, כל ומן שלא היה שם אליו, ולא היה הקדשה נוררת כל בנה, היו העונות שלה נחים, אך עליידי שנתעורר שם קדשת אליו, היו נפרים וננתעררים עזנותיה לצעק ולקטרג עליה. וזהו: אם עזינו ענו בנו - שהעונות צווקין בתוכנו, ואפלו כשהאנו צווקיםizia קול דקדשה, אין לנו זכין לשמע קול דקדשה בעצמו, לשבר על ידו עוזת הגופ, כי אם קול הברה, שהוא קול העונות שמתעוררים נגד קול דקדשה, והם צווקים בתוכנו: ה' עשה למען שמד - שאתה בעצמך תעשה למען שמד ותרחם علينا למען לבך. ובשאינו בוחינת בשר להחכם, שהוא בוחנת העצם, אין איינו שומע הקול בעצמו הנ"ל רק הקול הברה, הינו קול העונות שמתעוררים מעה הקול. וזה (ר' כ): התוקע בבור, בוחנות (תהלים פח): שטני בבור תחתיות, והוא מתחאנך ותוקע על זה - אותם העומדים בהזין, שאינם בוחינות בשר, אם קול שופר שמע - יצא, הינו שיכל ליצאת מתחוך הרע שלו; ואם קול הברה שמע - לא יצא, כי"ל.

נמצא, בין קול אנטנת האדם בעצמו אינו שומע אם אינו בבחינת בשר - שהגוף רחוק פלאק מהעצם הנשמה עד שאין בבחינת בשר, ואוי אינו שומע קול אנטנתו, וכן קול אנטנת החכם, אם אין בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, כי אם קול הבראה בפ"ל:

וְלֹבֶז לבחינת בשר הוא על-ידי השימוש; עליידי שימוש המשמש את החכם, נעשה בבחינת בשר להחכם, וכן עליידי שימוש הגוף להנשמה בעשות מוצאות מעשיות, נעשה הגוף בבחינת בשר להנשמה. וכשהבשר בבחינה זו, אז (ישעה מא): וירושלים מבשר און - מבשר הנמול הג'ל נשלם ירושלים, שהוא קריה נאמנה (שם א), הינו שוכן לבוא לאמונה, שהוא כליליות הקדשה, שמקבלים מצדיקי הדור האמתיים, שאי אפשר להתקרב אליהם כי אם עליידי עוזות קדשה, שהוא בבחינת כל הקולות קדשה, שעליידי זה משבירין עוזות רספרא אחרא, שהוא בבחינת עוזות הגוף, וווכן להתקרב ולהתרכז אליהם, ועל-ידי זה זוכין לאמונה שלמה, שהוא בבחינת ירושלים קריה נאמנה, בפ"ל:

ט וְלֹבֶז לעוזות קדשה הג'ל הוא עליידי שמחה, בבחינת (חמה ח): כי חירות ה' היא מעזם, הינו עליידי בבחינת נעשה ונשמע, שהוא בבחינת השמחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שנה פח): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו שניים רבוא מלכים, ונתנו שני עטרות בראש כל

אחד וכו', ויכוחתו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש ברוך הוא להזכיר להם, שנאמר: ושמחת עולם על רשם. נמצא, שגעשה ונשמע הם בבחינת שמחה, בוחינת: ושמחת עולם על רשם, כנ"ל:

ודע, כי שני הדרים שהכתרו בחורב מגעשה ונשמע, הם בבחינת בראשית ברא, במובא בספרא דצניעותא (פ"ח): בראשית - ר' אמר, ברא - חצ'י אמר. ר' עזן עלאת, עזן תהאה. חכמה עלאת. חכמה תהאה. אב ובן. כי נעשה ונשמע הוא בבחינת נסתרות ונגלוות: נעשה הוא בבחינת גגולות, הינו המצוות שאפשר לכל אחד לקים לפי מדרגו, ונשמע היא בבחינת נסתרות, מה שהוא גבורה ונסתיר ממנה, שאינו יכול לעשות עבודה בזה. למשל: אצל כל מצוה יש דברים שסכנות המצוות, כי מלבד האוזי הנאמר בתורה לקים המצוות, יש עוד לויה ודברים בתורה, כגון: וידבר ה' אל משה, ואמר דברוי התורה שסכנות המצוות. ועבודה שיש בדברוי התורה הלויה שסכנות המצוות, הם בבחינת נשמע, בבחינת נסתיר, כי המצוות בעצמה אנו יכולים לקים, אך העבודה שיש באלו הדברים אין אנו יודעים, וזה בבחינת נשמע, בבחינת נסתיר.

זו בבחינת תורה ותפללה; נעשה הוא בבחינת תורה, הינו הנגלוות, מה שידוע לנו, ונשמע הם בבחינת נסתרות, בבחינת דברוי התורה, שהם הדברים של התורה שסכנות כל מצוה, שהם בבחינת נסתיר כנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את

הישם יתברך, בחינת תפלה, שהיא דבקות, כי שמיעה תליא
בלפָא (תיקון נה), כמו שפתחוב (מלכים א ג): ונתת לעבך ללב שמען;
ועבדך שבילך זו תפלה (תענית ב), הינו בטול ורבקות לאין סוף,
^{כפי איזסוף הוא בחינת מה שאין בו תפיסה, ומאהר שאין לו}
תפיסה בזו [הינו בראוי חתורה בג"ל, כי הוא בחינת נסתור
בג"ל], הוא בחינת תפלה, דבקות, שהוא רק בטול להאיזסוף:
ויש בכל דרגא ודרגתא וכן בכל עולם ועולם, בחינת נעשה,
ונשמע, כי כל אחד לפניו מדרגתו יש לו בחינת נעשה,
בחינת תורה, הינו הנגלוות לו; ובcheinת נשמע, שהיא בחינת
נסתרות, בחינת תפלה בג"ל. כי מי שבא למדרגה גבוהה
מראושונה, או נעשה מה נשמע שלו בחינת נעשה, ואז יש לו
בחינת נשמע אחרה, וכן מדרגתא לדרגא, וכן כל אדם לפניו
מדרגתו יש לו בחינת נעשה ונשמע. וכן בכל עולם יש בחינת
נעשה ונשמע, כי מה שהוא להעולם הוא בחינת נשמע והוא
לעולם הגלגים בחינת נעשה, ויש להם בחינת נשמע גבוהה
מןנו, וכן מעולם לעולם. וזה בחינת תורה ה' ותורתו (ע"ט) -
מה恰恰 תורה ה', שהיא בחינת נסתור, הנסתרת לה' אלקינו;
ואחריך בשוא במדרגה גבוהה ממנה, נעשה תורה - שנעשה
מה נשמע נעשה, שהיא בחינת הנגלה לנו ולכינו. וזה (ונרים
 ט): הנסתרת לה' אלקינו - זה בחינת נשמע, והנגלה לנו
ולכינו - זה בחינת נעשה, עד עולם לעשיות את כל דברי
התורה הזאת - שליך מדרגתא לדרגא, שיבוא לעולם שיחיה

מהגֶּשֶׁם גָּעַשְׁתָּה. וזה: לעשות את כל דברי התורה - דברי התורה הם דברי התורה שסכנות המזוה, בגון וידבר בג"ל, שהם בוחינת נשמע בג"ל, יהי'ה געаш מהם בוחינת געашה. וזהו: עד עולם - שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, לעשות - לעשות דיקא, בוחינת געашה, את כל דברי התורה הזאת - דברי התורה הם בוחינת דברי התורה שסכנות המזוה, שהם בוחינת הנסתירות, בוחינת נשמע בג"ל, יהי'ה געаш מהם בוחינת געашה, בוחינת גלוות בג"ל:

וצריך כל אדם שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבוחינת געашה ונשמע גבורה יותר, שיהי'ה געашה אצלו בכל פעם מבוחינת נשמע, בוחינת נסתה, בוחינת תפלה, בוחינת דברי התורה שסכנות המזוה, בוחינת תורה ה', יהי'ה געаш מזה בוחינת געашה, בוחינת גלה, בוחינת תורה, בוחינת תורה, בוחינת תורה, וכי לו בוחינת נשמע וכי גבורה יותר. וכן בכל פעם יילך מדרגא לדרגא וממעלה למעללה, עד שיבוא בראשית נקחת הבראיה, שהוא תחילת האצילות. ושם יש גם בין בוחינת געашה ונשמע, ובוחינת נשמע שיש שם הוא תורה ה' באמת, כי בכל עולם ודרגא תורה ה' היא רק בשם המשפט, כי רק מהמת שנסתר מפניו נקרא תורה ה', וכשבא לשם געашה תורה. אך בוחינת הנשמע שבתחלת האצילות היא תורה ה' באמת, כי אין גבורה ממש, רק תורה ה' ממש. ואחריך בשנכלל באין סוף, או' הנעשה היא בוחינת תורה ה' ממש,

וְהַגָּשֵׁם הָוֹא בִּחִינַת תְּפִלַת ה'. פִי יִשׁ תּוֹרַת ה', בֶּמוּ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (ירושלמי ביכורים ו/or): אֲנִי קִינְמָתִיה תְּחִלָה, וְכֹmo שָׁאָמְרוּ (סוטה ד): הַקְדוֹשֶׁ־בָרוֹךְ־הָוּא מְלַבִּישׁ עַרְפִים וּמְבָקֵר חֻלִים וּכְיו. וּכְנו אָמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (ברכות ז): מִנֵין שַׁהְקֹדוֹשֶׁ־בָרוֹךְ־הָוּא מִנִיתִיחָרְפִין וּכְיו. וּכְנו יִשׁ תְּפִלַת ה', בֶּמוּ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (שם ז): מִנֵין שַׁהְקֹדוֹשֶׁ־בָרוֹךְ־הָוּא מְתַפֵּלֵל, שָׁנָאָמֵר: וּשְׁמַחְתִים בְּבֵית תְּפִלָתִי. נִמְצָא שִׁישׁ תּוֹרַת ה' וִישׁ תְּפִלַת ה', וּכְשׂוֹכָה לְהַבְלֵל בָּאיְזָסּוֹף, אֲנִי תּוֹרַת הָוּא תּוֹרַת ה' מִמְשֵׁשׁ וְתְפִלָתוּ הָוּא תְּפִלַת ה' מִמְשֵׁשׁ: וּזה שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (כ"ק א'): הַמְבָקֵשׁ רְחִמִים עַל חֶבְרוֹן וּהָוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דָבָר - הָוּא גָעָנָה תְּחִלָה; פִי מָה שָׁצָרִיךְ לְאוֹתוֹ דָבָר וְאַינוּ מְבָקֵשׁ עַל עַצְמוֹ הָוּא מִחְמָת שַׁהְוָא בִּבְחִינַת אַזִין, וּהָוּא בִּבְחִינַת תְּחִלָה, הַיְנוּ קָדָם הַבְּרִיאָה, וּמִחְמָת שַׁהְוָא בִּבְחִינַת תְּחִלָה, עַל יִדְרִיזָה הָוּא גָעָנָה תְּחִלָה. [לְבָאָרֶה, אֵין לְזָה הָעֲנֵן חִפּוּר הַיְטָב לְמַה שְׁלִמְעָלָה. אֶךְ בָּאָמָת מְבָאָר וְהָעֲנֵן הַיְטָב לְמַעַיו קָצֶת, פִי מְבָאָר לְעַיל וּלְקָפֹן, שִׁבְחִינַת תְּפִלַת ה' הָוּא בִּבְחִינַת קָדָם הַבְּרִיאָה, בִּבְחִינַת אֵין סּוֹף, שְׁזָהָו בִּבְחִינַת תְּחִלָה, וּמִחְמָת שְׁוָאת הַבְּחִינַה הָוּא בִּבְחִינַת אַזִין, עַל כֵן אֵין מִי שִׁזְוִיכָה לְזָה, כִי אֵם מִי שַׁהְוָא בִּבְחִינַת אַזִין, דְהַיְנוּ שַׁהְוָא עַנוּ בָאָמָת, וּמְבָטֵל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי בְּתִכְלִית הַבְּטֹול, בָּאֶלְיו אֵינוּ בָעוֹלָם, עַד שְׁנַכְלֵל בָּאיְזָסּוֹף, שָׁשֶם הָוּא בִּבְחִינַת תְּפִלַת ה' בְּגַנְלָל. וּבָזָה מְקַשֵּר הַיְטָב מָה שִׁמְוֹכָא לְקָפֹן עַל מְאֹדר רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה:]

אלל'ור זעירא וכו', שהשדרהו בಗָרְלוֹת וועל פֿן חַבְשׁוּחוּ וכו', עין שם. ולבאורה אין קַשֵּׁר לְעַנִּין פֶּנְסָם הַגָּרְלוֹת לְהַתּוֹרָה זוֹת, שלא נופר פָּאן לְכָאָרָה מַעֲנִין גָּרְלוֹת פֶּלֶל. אך בָּאָמָת עַל-פִּי הַגְּלִיל מַבָּאָר לְעַיִנִים, שְׁבֵל עַנִּין זה לְזִבּוֹת לְבִחִינָת נְעָשָׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהָ יוֹתָר, שְׁהָוָה בְּחִינָת כְּלִילָות בָּאַיִן סֻוֹת, בְּתִחְלַת הַבְּרִיאָה - כָּל זה אי אפשר לְזִבּוֹת כי אם עַל-ידֵי עַנִּינה בָּאָמָת, שְׁהָוָה בְּחִינָת אַיִן כְּנָל. וְעַתָּה מַבָּאָר הַיְטָב קַשֵּׁר עַנִּין זה "הַמְּתַפְּלֵל עַל חֶבְרוֹ וְהָוָא צָרִיךְ וכו'" לְהַתּוֹרָה זוֹת, כי זה שְׁמַתְפְּלֵל עַל חֶבְרוֹ אָפָ' עַל-פִּי שְׁהָוָא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דָּבָר, וְהוּא בְּחִינָת עַנִּינה, בְּחִינָת אַיִן, שְׁמַבְטֵל עַצְמוֹ, וְאַיִן חַוִּישׁ עַל עַצְמוֹ בְּלָום, רק מְרַגְּשִׁישׁ צָעֵר יִשְׂרָאֵל חֶבְרוֹ, וְעַל-ידֵי הַבְּטוּול זה הוּא נְכָלָל בָּאַיִן, שְׁהָוָה בְּחִינָת תְּחִלָּה, בְּחִינָת קָדָם הַבְּרִיאָה, בְּחִינָת נְשָׁמָע, בְּחִינָת תְּפִלָּת ה' כְּנָל, וועל פֿן הוּא נְעָנָה תְּחִלָּה, כי הוּא בְּבִחִינָת תְּחִלָּה כְּנָל].

וזה בְּחִינָות אָב וּבָנו, מְאָמָר וְחַצִּי מְאָמָר. כי הנְעָשָׂה הוּא בְּחִינָת גְּנָלָה, בְּחִינָת תּוֹרָה, בְּחִינָות בָּרָא, בְּחִינָת פֿן, בְּחִינָת עַדְן תְּפִתָּה, בְּחִינָות חַכְמָה תְּפִתָּה, בְּחִינָות חַצִּי מְאָמָר; פְּנִינְד הַגְּשָׁמָע, שְׁהָוָה בְּחִינָות בָּרָאשִׁית, מְאָמָר הַשְּׁלָלִם, חַכְמָה עַלְאהָ, עַדְן עַלְאהָ, בְּחִינָות אָב, בְּחִינָת תְּפִלָּה, בְּחִינָות נְסָתָר, כי כָּל דָּרְגָא נְגָד דָּרְגָא שְׁלִימָעָה מִפְנֵה הוּא בְּחִינָות חַצִּי מְאָמָר. כמו הָאָב בְּשִׁמְדָרְבָר, מְדָרְבָר מְאָמָר הַשְּׁלָלִם, וּכְשָׁבְנוּ הַקְּטָן מְדָרְבָר אחריו, הוּא מְדָרְבָר רק חַצִּי מְאָמָר - פֿן כָּל דָּרְגָא נְגָד דָּרְגָא

שלא מעליה מפנה היא בוחנות חצי מאמר, והדרגא שלמעלה ממנה היא בוחנות מאמר השלם נגנה, וכן מדרגא לדרגא, כי כל בני אדם וחיות ועופות וצמחיים וכל הדברים שבזה העולם הם רק בוחנות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם, כי הם רק רמיום לדברים הגבויים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן כלויות הבריאה נגד קדם הבריאה היא בוחנות חצי מאמר, כי עקר שלמות - באיזסוף, ושם הוא בוחנת מאמר השלם. וזה ברור, שהוא כלויות הבריאה, הוא חצי מאמר נגד בראשית, שהוא בוחנות קדם הבריאה, בוחנת תפלה, כמו בראשית - ירא בשתי (חוקים תיקון ז), שהוא התפלה, בוחנות (משל לא): יראת ה' היא תחתל, שהוא מאמר השלם. ועל בין אמונה נקרא ירושלים פ"ל, על שם שעקר בוניה מבראשית, שהוא בוחנת יראה שלם, כי תפנו יראה, תפנו שלם. בראשית, ירא בשתי, מאמר השלם, כי אמונה היא מהרוועים פ"ל, ולהרועים או אפשר להתקרב כי אם על ידי עוזות פ"ל, ולעוזות זוכין על ידי שמחה פ"ל, ולשמחה זוכין על ידי בוחנות נעשה ונשמע, שהוא בוחנות תורה ותפלה וכו' פ"ל. אך עקר שלמות השמחה הוא על ידי יראה, כי "זיגלו ברעדיה" כתיב (תהלים ב), הינה עקר הגללה והשמחה היא על ידי תפלה, שהוא בוחנות יראה פ"ל, שהוא בוחנות נשמע, בוחנות מאמר השלם, ששם עקר שלמות פ"ל. נמצא שעקר בניין האמונה, שהוא בוחנות יראה, ירושלים קרייה נאמנה, זוכין על ידי תפלה, שהוא בוחנות יראה,

בְּחִינָות מְאֹמֶר הַשְׁלָם בְּגַ"ל. וְעַל כֵּן נִקְרָאת הָאמֹנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שַׁהֲוָה יְרָאָה שְׁלָם, כִּי עַקְרָב בְּנִינָה עַל־יְדֵי בְּחִינָות יְרָאָה, שַׁהֲוָה בְּחִינָות מְאֹמֶר הַשְׁלָם, שַׁזְּהָוּ בְּחִינָות בְּרָאָשית, יְרָא בְּשָׁת, שַׁהֲוָה מְאֹמֶר הַשְׁלָם בְּגַ"ל. וְזֹה (שם ט): עֲדוֹת ה' נָאָמָנָה - עֲדוֹת ה'/ שַׁהֲמָם הַעֲדָדִים הַגַּ"ל, נָאָמָנָה, עַל־יְדֵה נְבִנָת הָאמֹנוֹת. וְזֹה (בְּרָאָשית מַטָּה): מִשְׁם רְעוֹה אָבִינוּ יִשְׂרָאֵל, וּתְרַגּוּמוֹ: אָב וּבָנָן. וְזֹה מְאֹמֶר הַשְׁלָם, שַׁהֲוָה אָב וּבָנָן בְּחָדֶש, כִּי חַצֵּי מְאֹמֶר הוּא בְּחִינָות בֵּין לְחוֹזֶה, אָבָל מְאֹמֶר הַשְׁלָם הַוָּא אָב וּבָנָן בְּחָדֶש, כִּי שְׁם נְכָלָה הַכָּל, וּעַל־יְדֵיהֶךָ יְכוֹל לְבִחִינָות רֹועִים בְּגַ"ל. וְזֹה: מִשְׁם רְעוֹה אָבִינוּ יִשְׂרָאֵל, בְּגַ"ל:

॥ אָךְ כְּשַׁרְוֹצִים לְצִאת מִפְּרָנָת נָעָשָׂה וּנְשַׁמֵּעַ וְהַלְמָרָגָת נָעָשָׂה וּנְשַׁמֵּעַ גְּבוּהָ מִמְּנָה, צָרִיךְ לְהִוָּת יְרִידָה קָדָם הָעָלִיהָ, כִּי הַיְרִידָה הִיא תְּכִלַּת הָעָלִיהָ, בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתִינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרֶכה (ע"ז ד): לֹא הָיָה דָוד רְאוֵי לְאַוְתָה מַעֲשָׂה וּכְבוּ); לֹא הָיָה יִשְׂרָאֵל רְאוּיוֹם לְאַוְתָה מַעֲשָׂה, אָלָא שְׁנַתְנוּ הַשָּׁם יְתַבְּרַךְ לָהֶם מִכְשָׁול לְטוֹבַת הָעוֹלָם, בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתִינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרֶכה שָׁם: לְהֹזֹות תְּשִׁיבָה. וְזֹה (ישעיה ג): וְהַמְּבָשֵׁלה הַזֹּאת תַּחַת יְדֶךָ - אַלְוּ דְבָרִיתָזָה, שָׁאן אָדָם עוֹמֵד עַלְיָהֶם אֶלָּא אֶם בְּנֵיכֶל בָּהֶם (שהה קְבִּילָה מֵה). דְבָרִיתָזָה הֵם בְּחִינָות הַדְּבָרּוֹת שְׁפָכִיבוֹת הַפְּצִיזָה, שַׁהֲמָם וַיַּרְבֵּר ה' אֶל מַשָּׁה וּכְז' בְּגַ"ל, שַׁהֲמָם בְּחִינָות נְסָתָר, בְּחִינָות נְשַׁמְעָה, בְּחִינָות תְּפִלָּה בְּגַ"ל. עוֹמֵד עַלְיָהֶם - וְהַבְּחִינָות תְּפִלָּה, כִּי אֵין עַמִּידָה אֶלָּא תְּפִלָּה (ברכות ו),

ולעשות מהדברי תורה, שהוא בוחנות נשמע, היה נעשה ממנה בוחנות נעשה, עד שהיה העמידה, שהוא בוחנות התפלה, היה עליהם, הינו שהיה לו בוחנות עמידה, בוחנות תפלה, בוחנות נשמע גבוה יותר, כי בשתייה מה נשמע נעשה היה לו נשמע גבוה ממנה פג"ל; וזה אי אפשר אלא אם כן נכשל בהם, כי לעלות מדרגה צוריך ירידת תחלתה, שהוא המכשול. וזה: ביום הוא יבקש עון ישראל ואיננו (ירמיה ז); כי לעתיד יהיה כלו תשובה, ועל ידי התשובה ורונות נעשה זכיות, והוא נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-כן יבקש או העונות, כי יבקש ויחפשו או אחר עונות ישראל, אך לכך עוד היה עון כדי לעשות ממנה תורה. וזהו: ואיננו, כי יהיו כל העונות נכשלין באון, הינו באין סוף, שם העונות נתהפקין לזכיות על ידי התשובה, שזו בוחנות ירידת תכלית העליה הפ"ל. וזה (חושע י): שובה ישראל וכו', כי בשלת בעונה, הינו על ידי התשובה היה נעשה מעברות בוחנת מכשול, שהוא התורה פג"ל:

זה פרוש המשנה (אבות פ"ה): יהודה בן תימא אומר: هو עז בוגמר וכו'. נמצא, שמהיר על עוזת דקירה, שאירוע האדם שהיה עז בוגמר בוגמר כל הקמים בוגמר למן עאותו, חם ושלום, מעבודתו. ותclf ומיד מבאר שם גודל הפנים והאסור של העוזות פנים רסתרא-אחרא, פמו שפתוח שם: הוא היה אומר: עז פנים ליגיהם וכו'. ואם כן אפשר לטעות, חם ושלום, כי בהכרח צוריכין לעוזות בשכיל הקירה פג"ל, כי אי אפשר

להתקרב אל הקדשה באמת כי אם על־ידי עוזות בָּנֶ"ל, ובמו שאמור הוא עצמו: הִיוֹ עַוְנָר; ומצד אחר העוזות רע מאה, הינו מי שהוא עוזות פנים שלא בשביל הקדשה (מכל שבין מי שהוא עוזות פנים בנגד הקדשה, שמעיו פנים נגד יראי ה' וכיוצא), שהוא העוזות רע מאה, כי עוזותם ליגינם. ואם כן, נפל פורתא בבריא, כי אין יורעין איד להתנהג - על זה בקש התנא: יהי רצון שתבנה עירך במחרה ביוםינו (שלכאורה הוא פלאה גדולה וכל אדם משתומם על זה: מה סכנות יש להפללה ואת להקודם, וגם אין דרך המשנה להתרפֵל תפללה ובקשה באמצע דבריו, אך עתה מבאר היטב), הינו שהחפֵל, שיזפה לידע איד להתנהג בעניין העוזות, הינו שלא יהיה לו שום עוזות בסטראי אחרא, רק שיזפה שייה לא עוזות דקדשה, שעליידו נבנה ירושלים קרייה נאמנה, הינו שזוכין לאמונה על־ידי זה העוזות, מבאר לעיל, שאי אפשר להתקרב להצדיקים אמתאים, שהם בוחנות כלויות שבעה רועים, שהם כלויות הקדשה, שעקר האמונה נמשך על־ידם, כי אם על־ידי עוזות בָּנֶ"ל. וזהו: יהי רצון שתבנה עירך במחרה ביוםינו, הינו שייה העוזות עוזות דקדשה, שטפנו נבנה ירושלים קרייה נאמנה, בָּנֶ"ל. אך לבוא לה הוא על־ידי ותו חלכנו בתורתה, הינו על־ידי שמשיגון בוחנת נעשה ונשמע - שעושין מהגשמי נעשה, מהתורת ה' - תורה, דהינו שזכה להשיג תורה ה' בָּנֶ"ל. וזהו: ותו חלכנו בתורתה - שייה חלכנו, שהוא חילק לנו בתורתה, הינו

בְּחִנַּת תֹּרְתָּה, בְּחִנַּת גַּעֲשָׁה, בְּתֹרְתָּךְ - הֵינוּ תֹּרְתָּה ה' מִפְּשֵׁשׁ, הֵינוּ שִׂזְוֶה לְהַכְלֵל בָּאֵין כְּנָל, שִׂזְוֶה לְהַשְׁגִּיל תֹּרְתָּה ה', בְּחִנַּת גַּעֲשָׁה, שְׁעַלְיִדְרִיזָה זָכֵין לְשֻׁמְחָה כְּנָל, שְׁעַלְיִדְרִיזָה זָכֵין לְעֹוזָה דְּקָרְשָׁה כְּנָל, בְּחִנַּת: כִּי חִדּוֹת ה' הִיא מְעֻזָּכָם כְּנָל. וְזה: וּבְשַׁת פְּנִים לְגַנְעָדוֹן, כִּי בָּאֶמֶת וְהַעֲוֹזָה דְּקָרְשָׁה נִמְשֵׁךְ מִבְּשַׁת, כִּי לְעֹוזָה דְּקָרְשָׁה זָכֵין עַלְיִדְרִיזָה שֻׁמְחָה וְחִדּוֹת, בְּחִנַּת: כִּי חִדּוֹת ה' הִיא מְעֻזָּכָם כְּנָל, וְלְחִדּוֹת ה' זָכֵין עַלְיִדְרִיזָה בְּחִנַּת גַּעֲשָׁה וּנְשַׁמְעַנְהָנָה כְּנָל. וְעַקְרָב שְׁלִמוֹת הַשְׁמָחָה הַוָּא עַלְיִדְרִיזָה יְרָא, שַׁהְיָה בְּחִנַּת גַּעֲשָׁה, בְּחִנַּת תְּפִלָּה כְּנָל, וַיְרָא הִיא בְּשַׁת, נִמְצָא שְׂזָה הַעֲוֹזָה דְּקָרְשָׁה נִמְשֵׁךְ מִבְּשַׁת. וְזה: וּבְשַׁת פְּנִים לְגַנְעָדוֹן, כִּי הַעֲוֹזָה הַזֹּאת דְּקָרְשָׁה, שַׁהְוָא בְּחִנַּת בְּשַׁת, הַאֲוֹא בְּחִנַּת עָדוֹן, בְּחִנַּת עָדוֹן עַלְאָה וּכְוֹ, שַׁהְוָא בְּחִנַּת גַּעֲשָׁה, בְּחִנַּת יְרָא, בְּחִנַּת תְּפִלָּה כְּנָל. וְלִבְזָא לְעֹוזָה הַזֹּאת, הַתְּפִלָּל:

יְהִי רָצֵן שְׁתַבְנָה עִירָךְ וּכְוֹ כְּנָל:

וְזה פָּרוֹשׁ: אֶלְעֹזֶר וַעֲרִיא תֹּהֶה אֶלְעֹזֶר וַעֲרִיא (הקטן) היה סִימָן מִסְאָנָא אַכְמָא. אָמָרוּ לו: מַה מְעַשָּׂךְ? אָמָר להם: מַתָּאָבְלִינָא עַל יְרוּשָׁלָם (ב'ק ט) מַתָּאָבֵל אַנְיָעַל יְרוּשָׁלָם. - כִּי הִיה מַתָּאָבֵל עַל יְרוּשָׁלָם קָרִיה נָאָמָנה, הֵינוּ עַל קְלָקְלָל הָאָמָנוֹת. וְעַל־בֵּן סִימָן מִסְאָנָא אַכְמָא, לְהַזְוֹז שְׁגַתְקָלְקָל חֹזֶם הָרָגְלִין, וּנְעַשָּׁה מִ"חֹזֶם" דֶּם "נְדָת". וְזה: מִסְאָנָא אַכְמָא - שְׁגַתְקָלְקָל הָרָגְלִין וּנְעַשָּׁה נְדָת, כִּי הָאֵי שָׁחוֹר אָדָם הוּא (חולין)

מו); וזה נעשה על-ידי קלְקוּל האמונה, כי עקר היא האמונה, במברא למעלה (שעל-ידי קלְקוּל האמונה, שהוא בבחינת חותם הידין, נתקלקל מפִילָא חותם הרגליין, כי עקר הוא האמונה בנו'ל). אמרו לה: מי חשיב את לאתאפולי וכו' (אמור לו: האם אתה חשוב להתאבל על ירושלים?) - הינו שחשדוהו שיש לו גידות, ועל בן על ידך נתקלקלו הרגליין, בבחינת (תהלים לו): אל תבזני רגל גאותה; כי על-ידי גידות נתקלקלו הרגליין, בבחינת: כל המתהאה, באלו דוחק רגלי השכינה. ועל בן, פיו, כל המתהאה, חבשווה, כי ענש הנידות הוא תפיסה, שחשדוהו בגידות, חבשווה, כי ענש הנידות הוא תפיסה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנילה יג): ואם הגדים דעתו, הקדוש ברוך הוא משפטו, שנאמר: אם אסורים בזוקם. נמצא שענש הנידות - תפיסה, ועל בן חבשווה. אמר להו: בעו מנאי או אבעי מעיבו (אמר להם: שאלו ממי או אשאל מכם) - כי זה יהיה נפיון אם יש לי גידות, או ראיו שלא אוכל לחשב לכם, כי כל המתהאה, חכמתו מסתלקת ממנה (פסחים סי). בעי מנייהו: האי מאן דקיז בופרא מאי משלים. קין בופרא (שאל אותם: מי שקצין עז תמר שפירתו עדין אינם מבשלים כמו משלים?) - הוא בבחינת שפוגם בעוזה. בופרא הוא בבחינת עוזה, בבחינות קולות, כמו שכתב (תהלים קד): הכהרים שאנים לטרף. ושאל: מאי משלים מי שפוגם בזה העוזה. והשיבו: משלים בופרא (ען תמר) - כמו שפוגם ישלים. ושאל: זה א קא חוי תמרי (והרי היו תמרים?) - כי על-ידייך שפוגם בעוזה, יכול לבוא

לקלקלול האמונה. וזה תMRI - בוחינת (ירמיה כ): היחמיר גוי אלהים, ועפי המיר כבודי וכו'. והשיבו: ישלם תMRI - כמו שפוגע על קלקלול האמונה. וזה לא חמי תMRI - כי אפ-על פירון עדין לא בא לכפירות. והשיבו: בששים - הינו גיהנם, שביל העולם אחר מששים לגיהנם, כי עז פנים לגיהנם, כי הענשים של כל הדברים החליף אברהם אבינו עליו השлом, על שעבור מלכיות, אך עזע העוזות נשאר רק בגיהנם, וזה שפוגם בעוזות דקירה על ידי עוזות פנים רסטרה-אחרא, ישלם בששים, הינו בגיהנם פג"ל:

בעוזות דקירה הוא בוחינת תשרי, ועל כן נקרא ירח האתנים (מלכיסא ח), מלשון תקיפות בעוזות, כי או צועקין ישראל קולות וקול שופר, שהקולות כלם הן בוחינת עוזות פג"ל. ועל כן או נחתמו ונתקנו שני החותמות, חותם בתוכה חותם, כי עליידי עוזות דקירה זוכין לאמונה, שהוא בוחינת חותם הידין, ועל-ידי זה זוכין לקבל מוסר ממוכיח הדור, שהוא בוחינת חותם הרגלין פג"ל, שהם בוחינת שני החותמות, חותם בתוכה חותם, פג"ל. וזה: תשרי, בגימטריאathy פעים חותם עם השתיי תבות (כמו בכחבי הארץ" בכוונות נעה והושענו ונא). ועל כן בתשרי שמחת ישראל, כי עוזות הוא עליידי השמחה פג"ל, כי חרות ה' היא מעוזכם; וגם המקרה ה' נאמר על ראשונה:

(השומות השיכום להחותה זאת)

וְזה: וְהִיא עַקֵּב תָּשִׁמְעוֹן אֶת הַמְּשֻׁפְטִים הָאֱלֹהִים (דברים ז). עַקֵּב - בְּחִינַת רְגָלִין, וּרְגָלִין הֵם בְּחִינַת המוכיחים כִּנְיָל, וְלֵהֶם מְגָלִים הַדִּינִים, וְהֵם מְזִכְיִים אֶת הַדָּרוֹ. וְזה: וְהִיא עַקֵּב תָּשִׁמְעוֹן - הַיּוֹנָה, שְׁמַבְּחִינַת רְגָלִין, הַיּוֹנָה חֲמִיכִים, תָּשִׁמְעוֹן אֶת הַמְּשֻׁפְטִים הָאֱלֹהִים, הַיּוֹנָה הַדִּינִים, כִּי לְהֵם מְגָלִים אֹתָם כִּנְיָל, וְהֵם מְזִכְיִים בָּזָה אֶת הַדָּרוֹ כִּנְיָל:

כָּל הַקוֹלּוֹת הֵם בְּחִינַת עֲוֹתָה. קֹל הַמְזִכִּים הוּא בְּחִינַת קֹל שׂוֹפֵר, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישועה נה): פְּשׂוֹפֵר הַרְם קֹלָה, וְכֵן קֹל נְגִינָה. וְזה בְּחִינַת (ההלים לו): הַיּוֹטִיבוּ נְגָנוּ בְּתְרוּעָה. קֹל הַגְּנוּן הוּא בְּחִינַת תְּרוּעָה, בְּחִינַת שׂוֹפֵר, בְּחִינַת: וְאַתָּה תְּרֻעָה אֶת עַמִּי, כִּנְיָל:

בִּימֵי רְبָן גַּמְלַיאֵל הָיָה הַדָּרוֹ, שְׁהִתָּה תָּרָחָם בְּחִינַת נְשָׁמָע, בְּחִינַת תְּפִלָּה, וְזה שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (מנילה כא): בִּימֵי רְבָן גַּמְלַיאֵל הָיוּ לְזֹמְדִים תָּרָה בְּעַמִּידָה. עַמִּידָה הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה כִּנְיָל. וְעַל כֵּן מְשִׁמְתָה רְבָן גַּמְלַיאֵל, בְּטַל בְּבּוֹד הַתָּרָה, כְּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (שם וכוסטה מט): בְּכָל עַולְם יִשְׁבַּחַת נְعָשָׂה וּנְשָׁמָע. וְכֵן בְּמַלְאָכִים יִשְׁנַׁעַשְׂה וּנְשָׁמָע, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קט): גָּבוֹרִי כְּחַ עַשִּׁי דָּבָרָו לְשָׁמָע בְּקוֹל דָּבָרָו, וְכֵמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (שנה פח): מֵגָּלָה רֹויָה לְבָנִי, רֹוי שְׁמַלְאָכִי הַשִּׁירָת מְשַׁתְּמִישָׁן בָּנו, שְׁנָאָמָר: גָּבוֹרִי כְּחַ וּכוֹ:

אי אפשר להתקרבות אל הקָרְשָׁה כי אם על-ידי עוזות, כמו שכתוב: חוּ עֹזֶנֶם, פמבראר לעיל. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ביצה כה): לא נתנה תורה לישראל אלא מפני שהן עזין:

גדולה בישה, שנכפלה שני פעמים בפסוק (יזאל ב): ולא יבשו וכו', ולא יבשו עמי לעוזם (מו"ק ט):

הגָּדוֹלָה וְהַגִּיהַנְם הם בוה העולם מפש, אך אי אפשר לבוא לשם מלחמת הקירות שבדצ צפון ודרומ. עצער הביש גדור מאד יותר מענש גיהנם, וכל יסורי עולם הזה יש בהם עצער הביש, שמתביש מהבריו על שיש לו יסוריין. וכן לעתיד לבוא עצער הביש גדור מאד, ואפל כל צדיק נכה מהפתחו של חברו, אויל לאויה בושה, אויל לאויה בלמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (כ"ב עה), ואמרו שם: פני משה בפני חמה, פני יהושע בפני לבנה, אויל לה לאויה בושה, אויל לה לאויה בלמה וכו'; מכל שכן אין יתרביש החוטאים, רחמנא לאילן. ואם הוא במדרגה שאין צריך להתביש מושום אדם, יש להתביש מהקדוש ברוך הוא, כי הקדוש ברוך הוא מרים כל התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: הקדוש ברוך הוא קור מרמים וכו', הקדוש ברוך הוא מבקר חולים וכו', ושאר מצות התורה שחשבי רבותינו זכרונם לברכה שהקדוש ברוך הוא מרים אותם. גם הקדוש ברוך הוא מתרפלל, כמו שאמרו

רבותינו זכרו נם לברכה: מניין שהקדוש ברוך הוא מתפלל וכו', ומאי מתפלל, יהי רצון מלפני וכו'. ובודאי שהקדוש ברוך הוא מקיים מצות התורה ותפלה כמו שראוי להקדוש ברוך הוא. וכך רחוק בין קיומם התורה שלו לבין תפלה שלו, ל תורה ותפלה של השם יתברך, כי כל אחד עוזר השם יתברך לפניו.

מראשתו בבחינת נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה כפ"ל: בעת שה咍יל לומר התורה זאת, ה咍יל מה הענין הכתוב באן, מענין הנורען והגיהנים וצער הבושה וכו' כפ"ל, עד שנכנים בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, בכתבוב באן, ואחריך נכנים על ידיה ממענין לענין עד שנגמר כל התורה הפה"ל. אך בשעה ששבחתי לפניו תורה זאת, הפק הדבר קצת וצזה עלי לה咍יל התורה מענין חותם בתוך חותם כפ"ל, וה' יודע בונתו:

מְרוּמָם הוּא אֱלֹהִים בַּקְדֻמִּיתָא
וַיַּתְּרִיכָּתָא, דֵי צְבֵי
וְאַתְּרִיעַ בּוּ וּמְסַרְתֵּן אֲוֹרִיתָא,
דֵי זְבִינָא לְסִימָא סְפִירָא
דְּצִנְיעָתָא: בַּעַזְנִים יְדָנָא,
קָרְבָּם אַלְקָנָא, דֵי יְעַמֵּד לְנָא
לִימָנָא, לְהַחְאִיל וּלְגַמֵּר רְזִין
עַלְאֵין הַגְּנוּזִים בְּסֶבֶב דֵבִי אַתְּנוֹא:

לְשׁוֹן רִפְעָנוּ וְכַרְוָנוּ לְבָרֶכה

כג

סְבִּי דְּבִי אֲתֹנָא

(אמור זקני אהונא לבי יהושע בן חנניה בגמרא
מסכת בכורות)

אמור לנו דבר שקר. אמר להם היהתה לנו פרדה וילדה, והיה תלוי לה פתק (שטר צואה) וכותוב בו שיפרוו בניה של הפרדה למי שהולה לבית אביהם מאה אלף זוזים. אמרו לו: וכי פרדה יכולה לדודת? אמר להם: אלו הם דברי שקר. מלך שמסריה במה מלחחים אותו? בשליא של פרדה. וכי יש שליא לפראד? וכי מלך יכול לה במסריה?

איְמָא לֹן מַלְיֵי דְּבָרִיבִי,
אָמֵר לְהֹוּ הַוּ לֹן
בְּרִנִּיתָא וִילְדָתָה, וְהַוּ תְּלִיהָ
לְהָ פְּתָקָא, וּבְתִיבָּ בְּהָ
דְּמִסִּיקָא בְּבִי אַבָּא מַאָה
אַלְפִי זָוִי. אָמְרוּ לְהָ,
וּבְרִנִּיתָא מֵי יִלְדָתָה. אָמֵר
לְהָ, הַיְיַ נִנְחָוּ מַלְיֵי דְּבָרִיבִי.
מַלְחָא בַּי סְרִיאָ בְּמַה מַלְחָי
לְהָ, בְּסִילּוֹתָא דְּבִרְנִיתָא. וּמֵי
אִיפָּא סִילּוֹתָא לְבִרְנִיתָא.
וּמַלְחָא מֵי סְרִיאָ: (נכורות ח:)

רש"י: מַלְיֵי דְּבָרִיבִי. דְּבָרִ קָבָב: בְּרִנִּיתָא. פְּרָדָה: תְּלָא פְּתָקָא. שְׂטָר
בְּצֹאוֹרָו שֶׁל הַוְּלָד: הַיְיַ נִנְחָוּ מַלְיֵי דְּבָרִיבִי. אַלְוּ הַם דְּבָרִ קָבָב: סִילּוֹתָא.
שְׁלִיאָ:

צִיִּית צְדָקָע עֲדָתִיךְ וְאַמְוֹנָה מַאֲדָ: (תהלים קיט)

א' כי יש פנימם דקנשלה, שהם אנפין נהוריין, בוחינת חיים, כמו שפטות (משל ט): באור פנוי מלך חיים; בוחינת שמחה, כמו שפטות (קהלים ט): שבע שמחות אתה פניך. וכתיב (בראשית מה): ותהי רוח יעקב, זה בוחינת שמחה. ויש פנימם דסטרא אחרת, שהם אנפין חשובין, מרה שחורה, עבودת אלילים, כמו שפטות (שמות כ): לא יתיה לך אלקים אחרים על פניהם. ואלו בני אדם הנופלים בתאות ממוון, ואינם מאמינים שהקדוש ברוך הוא יכול לפרט את האדם בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם בגיןויות גודלות, והם אוכלי לחם בעצבון, כמו שפטות (בראשית ג): בעצבון תאכלנה, עצבות הוא מרה שחורה - אלו בני אדם נקשרים בפניהם דסטרא אחרת, אלקים אחרים, בחינת מיתה, כמו שפטות (אייה ג): במחשבים הושיבני וכו'; ועליהם נאמר (יהוקאל ז): ווהם לנדה; הינו בוחינת עבودת אלילים, כמו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (שבת ט): מעין לעבודה זורה שפטטה פניה, שנאמר: תורם כמו דות. אבל אלו בני אדם שפשתם ומתחכם באמונה, הם דבקים באור הפנימם דקנשלה. כי אין אמונה בלי אמת, כמובא בזוהר (בלק קכח): הינו צדק הינו אמונה וכו', [ומפרק שם]: אמונה אתקירiat כدر אתחבר בה אמת, נמצא שעקר אמונה עליידי אמת] ואמת הוא אור הפנימם כידיע. וזה שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (שבת לג): ויתן פנוי העיר - חד אמר: מטבח תkon להם, וחד אמר: מרחצאות תkon להם. הינו תה ולא פליגן,

כִּי יַעֲקֹב הָוָא בְּחִינַת אֶמֶת, בָּמו שְׁפָתּוֹב (מיכא ז): פְּתַנְן אֶמֶת לַעֲקֹב; וְהָוָא בְּחִינַת אֹור הַפְּנִים, וְתַכְף, בְּשַׁבָּא נִתְהַקֵּן אֶמֶת. וְזה: מִטְבָּע תַּקְנוּ - שְׁתַקְנוּ תָּאוֹת מִמּוֹן. וּכְשַׁתְקָנוּ תָּאוֹת מִמּוֹן, נִתְהַקֵּן פְּגָם עֲבוֹדַת אֱלֹילִים. וְזה: מְרֻחָצָות תַּקְנוּ לָהּם, בָּמו שְׁפָתּוֹב: וַתִּרְדֵּ בַת פְּרֻעָה לְרֹחֵץ, וְדַרְשָׂו חַכְמֵינוּ וְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (מנילה ג' ו' ו' ו' ו' יב): לְרֹחֵץ מְגַלְוֵי בֵּית אָבִיה. וְזה: וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר - פְּנֵי דִּיקָא, שְׁהָיָא פְּנִים דִּסְטְּרָא אַחֲרָא, שְׁהָיָא מִטְבָּע, הַנְּיוֹתָאוֹת מִמּוֹן, כִּי בֶּל עֲבוֹדוֹת זְרוֹת תְּחוּבִים בְּמִמּוֹן. וּבְשִׁבְיל זה מִמּוֹן עִם אָוֹתִיּוֹ גִּימְטְרִיא ק"מ, בְּנֶגֶד ק"מ [מֵאָה וָאֶרְבָּעִים] קְלִין, שְׁהַשְּׁבִינָה צוֹנָחת: קְלִין מַרְאֵשִׁי, קְלִין מַזְרוּעִי, (סנהדרין מו) עַל אַלְוַה הַנּוֹפְלִים בְּתָאוֹת מִמּוֹן, שְׁהָם עֲבוֹדַת אֱלֹילִים בְּלָוְלִים מִעֲבוֹדוֹת זְרוֹת שֶׁל שְׁבָעִים אֶמֶות. (וַיַּעַל פָּוּ הַמִּקְמָה ק"מ קְלִין, שְׁהָם שְׁתִּי פְּעָמִים עַ), כִּי הַשְּׁבִינָה צוֹנָחת הַקְּלִין בְּפּוֹלִים, בְּחִינַת: קְלִין מַרְאֵשִׁי, קְלִין מַזְרוּעִי - שְׁהָוָא בְּחִינַת קּוֹלוֹת כְּפּוֹלִים, הַנְּיוֹתָאוֹת מִמּוֹן עַיִ"ז קְלִין, שְׁצָוָחת הַשְּׁבִינָה עַל הַנּוֹפְלִים בְּתָאוֹת מִמּוֹן, שְׁהָיָא עֲבוֹדָה זָרָה בְּלָלָה מִכֶּל הַעֲבוֹדוֹת זְרוֹת שֶׁל עַיִ"ז אֶמֶות). וְזה שָׁאמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (פסחים קיח): קְשִׁין מַזְנוֹנוֹתָיו בְּפּוֹלִים בַּיּוֹלָדָה, כִּי הַיּוֹלָדָה רְאֶמֶת עַיִ"ז קְלִין קָדָם הַלְּדָה, וְהַכָּא יִשְׁ ק"מ קְלִין שְׁהָם שְׁנִי פְּעָמִים עַיִ"ז. וְזהוּ (אבות פ"ב): וְאֵל תְּהִי רְשֻׁעָה בְּפְנֵי עַצְמָה, בְּפְנֵי זֶה בְּחִינַת פְּנִים דִּסְטְּרָא אַחֲרָא, הַבָּא מִחְמַת תָּאוֹת מִמּוֹן - שְׁאֵין מַאֲמִין בְּהַקְדּוֹשָׁ-שְׁבּוֹרֶךָ-הָוָא, שְׁהָוָא הַנְּזָן וּמְפָרְנָם, וְהָוָא

חוֹשֵׁב: כַּחֲיִ וְעַצְם יָדִי עֲשָׂה לִי אֶת הַחִיל הַזֶּה (ברrios ח). וזה
עַצְמָךְ - לְשׁוֹן עַצְם יָדִי:

ב וְדֻעַ, שְׁעַלְיִידִי תָּקוּן בְּרִית קָדֵשׁ, הוּא נַצּוֹל מִפְנִים דִסְטָרָא
אַחֲרָא. עַלְיִידִי דִם בְּרִית, נַתְקָוָן דִם נְדָה, תָּאוֹת מִמוֹן.
כִּמוֹ שְׁכָתוֹב (וכירה ט): גַם בְּדִם בְּרִיטָמָךְ - עַלְיִידִי בְּרִית - שְׁלַחְתִּי
אַסְרִיךְ מִפּוֹר. בָּזֶר דָא טְחוֹל, מְרוֹה שְׁחוֹרָה, בַּעֲצָבוֹן הַאֲכָלָה, כִּי
בְּרִית הוּא בְּחִינַת מֶלֶת, הַפְּמַתִּיק מְרִירּוֹת וְעַצְבּוֹן הַפְּרִנְסָה,
בְּמַזְבָּחָא בְּזָהָר (וַיְהִי רָמָא): אַלְמָלָא מֶלֶת לֹא הַיְיָ עַלְמָא יְבָלִי
לְמַסְבֵּל מְרִירּוֹתָא. וזהו (כמדבר יח): בְּרִית מֶלֶת עַולְםָה הוּא. וזהו
(ויקרא ב): אֶל תִּשְׁבַּית מֶלֶת בְּרִית אֱלֹהִיךְ - אֱלֹהִיךְ בְּקָא, כִּי עַל־
יְדֵיכֶיהָ נַתְקָשֵׁר בְּאֱלֹקּוֹת, וַנְתַפְּרֵשׁ מַעֲבוֹדָת אֱלֹלִים, כִּמוֹ שְׁכָתוֹב
(איוב ט): מַבְשָׁרֵי אֲחֹזָה אֱלֹוקָה, כִּי עַל יָדִי תָּקוּן הַבְּרִית מִאֵיד
לְעַצְמוֹ אָוֶר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִם. וזה (כחובות ס): מֶלֶת מִמוֹן חָסָר, כִּי
עַלְיִידִי מֶלֶת נִתְמַעַט אֲצֹלוֹ תָּאוֹת מִמוֹן:

ג וְזֹהָוָה: וַיְגַרֵּשׁ מִפְנִיךְ אֹוִיב (ברrios לו) - מִפְנִיךְ דִקְרָשָׁה; וַיֹּאמֶר
הַשְּׁמָדָה, - לְשׁוֹן שְׁמָה, לְשׁוֹן עֲבוֹדָה־זָרָה, הַינוּ תָּאוֹת
מִמוֹן. כִּי כָל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאים צְדִיקִים עַל שֵׁם הַבְּרִית, וּבְשִׁבְיל
זה, כִּשְׁמַגְנִירֵשׁ מִפְנִיהם דִסְטָרָא אַחֲרָא, הַינוּ הַשְּׁמָדָה: נִמְצָא, כָל צְדִיק
הָאֹוִיבִים, בְּפִנִים דִסְטָרָא אַחֲרָא, הַינוּ הַשְּׁמָדָה: נִמְצָא, כָל צְדִיק
וְצְדִיק, כִּשְׁתַקְדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָאָוֹזֶה לְגַרֵשׁ אֹוִיבָיו שֶׁל צְדִיק, הוּא
מִפְיל אֶת הָאֹוִיב בְּתָאוֹת מִמוֹן, כִּי צְדִיק הָאָוֹזֶה בְּרִית עַולְםָה (תיקון
מה), וזה הָאֹוִיב שֶׁל צְדִיק, שְׁחוֹלֵק עַל צְדִיק, אין לו מֶלֶת

להמתיק מיריותו, כי מלך ממון חסר, כי עקר תאות ממון שנטמעת אינו אלא עליידי ברית: ובשביל זה ובולון, שהיה אהוב ליששכר, נאמר בו (דברים לג): שמח ובולון. שמח - הפק בעצבון, שבע שמחות את פניה. וזה בשקשאה רחוב סימנא דתהי, כמו שפטות (הושע ב): ותחיתם את אבי ואמי וכו', אמרה: גונתכם לי אות אמת. כי אמת הוא בוחינת חיים בג"ל, ואמרו לה: את תקوت חות השני תקשורי לך. תקוה זה בוחינת אמונה, כמו שפטות (ירמה לא): ויש תקוה לאחריתה. ואמונה היא אחרית הימים, כי עליה עומדים כל המהות, כמו שפטות (מכות כד): בא בתקוק והעמידן על אחת וכו', וחות השני, זה בוחינת זרחת אור הפנים, כמו שאמרו (בראשית לח): ויקרא שם זרח וכו', כי החשך יכפה ארץ ועליך יזרח ה' (ישעה ס). כי חשך הוא בוחינות הטעון, דאנת ותאות הפרנסה, צער בפלים בזילדה, אגפין בעצבון, עבודה זרה. ועליך יזרח ה' - אמונה אלקות, אור הפנים, ויחן פנוי העיר, תקון המטבח, תקון תאות ממון, בוחינות: שמח ובולון: וזה בוחינת (ביבות ח): מצא או מוציא, כי הפרנסה הוא בוחינת אשה, כמו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (סנהדרין פא): היורד לפנסת חברו בא על אשתו. ופרשנה שהויא בעצבון, היא בוחינת: מוצא אני מר מפותאת האשה. (בחינת מירירותא דעלמא שאריך להמתיקה עליידי מלך, בזונבר לעיל): אלמלא מלחה לא הו יכיל עלמא למסבל מירירותא. ועל כן להפה, בפרשנה דקדשה, בתריב: מצא אשה מצא טוב (משל י).

טוב - בחינת צדיק, בחינת ברית מלֵח, שהו ממתיק ממִרירותא, הינו תאות ועצבון הفرنسה). וفرنسا שהו בחינתה: שמח ובולן בצאתך, הוא בחינתה: מצא אשה מצא טוב; ואין טוב אלא צדיק (יומא לח), הינו ברית, כמו ששבתוב (ישעה ג): אמרו צדיק כי טוב; וכן ששבתוב (שמות כ) ותרא אותו כי טוב הוא - שנולד מהול (מ"ר שמות פ"א). ואין טוב אלא אור (שם), כמו ששבתוב (בראשית א): וירא אלקים את האור וכו' - זה בחינתה: ועליך יורח ה', בחינת

חותם השני:

ד זה בחינת מזויה, כי איתא במדרש (מדרש פ' כב): למה נקרא שמן זיין, מפני שזיין מזויה לה. זה (איוב כב): והיה שדי בצראה, הינו על-ידי מזויה; וכספ תועפות לך - על-ידייה פגשתו מעופפת לך. כי שדי הוא בחינת ברית, כמו ששבתוב בראשית לה): אני אל שדי פרה ורבה. וזה שדרשו חכמיינו זכרונם לברכה (ירושלמי ברכות פ"א), שיעשרה הדברות הם בקריאת שמע, ודברו לא תחמוד בנגד וכתבתם על מזוות; כי על-ידי מזויה נתפשט חמדת הطمוץ, בנוגר לעיל: מלך ממון חסר: וזה (תהלים ט): זיין, הינו ממון, שדי עמדי. על-ידי שמירת הבrita, על-ידי מזויה, זכה לבחינתה: שמח ובולן. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: וכתבתם - שיהא בתיבה תפמה (שבה קנו: מנוח לד), וזה בחינתה (בראשית כה): יעקב איש פם, כי על ידו: ויחן פנוי העיר, על ידו תקון המטבח בג"ל. וזה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (שבה לב): שארכית ימים על-ידי מזויה, כי סמוך? וכתבתם -

"למען ירפו ימיכם", כי על ידי אמונה במשא ומתקן, בא או ר החיים בג"ל. וזה שאמרו (שם): מקרא גדרש לפניו, הינו בוחנת או ר הפנים, שהוא סימנא דחי. ובשביל זה קביעות המזויה בשליש העליון של הפתח (מנחות לא), כי אמרו חכמיינו זכרונם לברכה (נבנה מציעא מב): לעולם ישלייש אדם את מעותיו, בשליש בפרקemptיא וכו'. ושליש העליון הוא השליש שבפרקemptיא, כאמור חכמיינו זכרונם לברכה (ירושלמי פאה פ"ח): טבין חמישין דערדין מפאתן דלא עבדין. ועיקר האמונה צריכה להיות במשא ומתקן, כמו שאמרו (שבת לא): נשאת ונחת באמונה. נמצא שעיקר הפטמון, שם צורך אמונה, הוא בשליש עליון, שהוא בשליש שבפרקemptיא:

ה וכל המצוות שאדם עושה אותן בלי ממשון, הינו שאין רוצה להפסיד ממשון בשביל המצוה, זה הבדיקה נקרא צורך, וזה צוית צורך עדותה, אבל בשחביב כל בה המצוה, עד שאין מרגע שיש בהפסיד ממשון, זאת הבדיקה נקרא אמונה, כי עיקר אמונה הוא ממשון, בשמשבר תאות ממשון בג"ל, שם פנים רקומה. וזה ואמונה מادر - זה ממשון, כמו שכתוב (דברים ו): וכל מادر (ברכות נד):

זה פרוש שאמרו סבי רבי אהונא: אמר לנו מלוי דבריבא - זה בוחנת שקר, בוחנת עובדה וזה, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (סנהדרין צב): כל המחליף ברבו רalgo עוזב עובדות-פוכבים וכו'. אמר להם: هو לנו ברניתא וילדה,

ברניתא - זו פרדה, זה בוחנת עפו"ם, ד"ריא בפראד, פמונא בזוהר (משפטים צה): שاري בחבורה וסימ בפראד. וילדה - זה בוחנת רוח, המכנה בשם לדה. ואמרו לו: **וברניתא מי יולדת** - כי עכו"ם אל אחר אסתטום ולא عبد פרין (שם ק). והשיב להם: כי ניתנו מלי דכידבא. הינו השקר, שנדרמה להם שמרוייחין, ובאמת אין מרויחין. ותלא לה פתקא בצוארא דתו מפיק כי אבא מה אלפי וווע. כי אבא זה עבוזת-אלילים, כמו שכתב (ירמיה ב): האומר לעין אבי אתה. ועבוזת-אלילים היא חובה, שמברעת את הכל לכא חובה, וכל המתרבקון בה הם בעלי חובות, כמו שאנו רואים בחוש, שזה המשא תלוי בצואר בני אדם, שאין מסתפקון במומונם. ולזין ממון מאחרים, ונדרמה להם שהם משופרין שכר הרבה, ואחריך מתחם בעלי חובות, ואם אין מתחם בעלי חובות, הם בחיהם בעלי חובות, ומטריכים את עצם בטרכות גדוילות, ומסבינים את עצם בספנת דרכיהם, בשביל שכר מעט, בשביל לשילם חוב אביהם, חוב עבורה וורה. כי מצואה לךים דברי המת, וזה הדבר להם כמו צואת מאביהם, שיישלמו חובותיו. וזה שפרש מהרש"א: תלא לה פתקא בצוארא - שטר צואת. ואחריך אמרו לו: מלחה כי סרי באמי מלחי לה - כי תקון של תאונות ממון, הוא תקון הברית מלך בעיל, ישאלו אותן: זה שתקון ביתו, אם נפל לסרכון תאונות ממון, באמי תקונו. והשיב להם: בסילותה דברניתא - כי באמת יש עוד תקון לתאות ממון, הינו שיסתכל

לשרש, שמשם בא כל הממון וכל ה השפעות, ועל ידי הסתכלותו שם, יתבטל תאותו, כי שם בשרשה, השפעתו או רצח ומצחצח, ותענוג רוחני, אין מתחאה (נ"א מתקפה כת"ז) אלא למטה. וכי הוא הפתי יסור הנה להשליך תענוג רוחני, ולכך תענוג עב. אבל לאות ההסתכלות, אי אפשר לומר אלא עד שתתקו בריתו, כמו שכתבו: מبشرיו אחז אלוּק, שבתוליה צריך לתתקו בשר קדש, ואו יוכל להסתכל באלקות. ובשביל זה, עקר התקoon של תאות ממון, הוא על ידי ברית. וכשהמתתקו בריתו, אי אפשר לפל לאות ממון, כי על ידי מלחת, תאות ממון חסר בג"ל. ושרש השפעות הוא מכונה בשם שליא, שם מנה הילך, כי השליא הוא בבחינת דלית בטני, כי יש שני דלותות לאשה, כמו שכתבו (איוב ז): כי לא סנו דליyi בטני (כורות מה), ונעשה מישני דליתין צורת מ"מ סתוימה, שם מנה הילך, והוא בבחינת מ"מ יום של יצירת הילך (נדה ל). וכן יש למעלה דליyi שלים, שם נולד השפעות, כמו שכתבו (תהלים עח): דליyi שלים פחה ונימטר עליהם בעפר שאר וכו'. וזה שהשיב להם: בשליא דברניתא, הוא התקoon של זה השומר הברית, שנופל לאות ממון. ואמרו לה: מי איבא שליא לפרקיה - כי עב"ם אין לה אפלו בית ולד. אמר להם: ומלחה מי סרייא - כי באמת מי שתתקו הברית, אין נופל לאות הממון:

אֲנָשִׁי דְּמִים וּמֶרְמָה לֹא יִחְצֹו יִמְיהָם (תהלים נה). הַיְנוּ מַי שַׁהוּא בָּעֵל מְחֻלָּקָת, נַפְלָל לְתַאֲוֹת מִמּוֹן, וַיְמַיוּ בְּלִים בְּרִדּוֹפָה אַחֲרֵי מִוּתָּרוֹת. וְזה: לֹא יִחְצֹו יִמְיהָם - שָׁאוֹן אָדָם מֵת וְחַצִּי תַּאֲוֹת בְּיַדוֹ (מ"ר קהלה סדר א'). וְזה: לֹא יִחְצֹו - שָׁאוֹן מִשְׁגֵּחַ חַצִּי תַּאֲוֹת בְּמוּבָּא (ליל באות ג) עַל פְּסָוק: וַיִּגְרַשׁ מִפְנֵיךְ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמָה, עַזְן שֵׁם: (עד קָאָן לְשׁוֹן רְבָנָן וְל.). וְזה שָׁפָים: וַיָּנִיחַ אַבְטָחָה בְּךָ - שַׁהוּא הַהְפֹּקֵד מִתַּאֲוֹת מִמּוֹן, כִּי הַמְשֻׁקָּעַ בְּתַאֲוֹת מִמּוֹן, אַינוֹ בּוֹטֵחׁ בָּה, כִּי הוּא עֹזֶב בָּל עַפְויָם, אָהָה: וַיָּנִיחַ אַבְטָחָה בְּךָ - שַׁתּוּכְלָל לְהַזְמִין לִי פְּרִנְסָתִי בְּסֶבֶת קָלָה, וְאַהֲיהָ שָׁמָחַ בְּחַלְקֵי, וְלֹא אַהֲיהָ מִשְׁקָע בְּתַאֲוֹת מִמּוֹן:

וְעַל פָּנֵינוּ הַמְשֻׁקָּעים בְּמִמּוֹן, כֹּל מַה שִׁישַׁ לוּ עֲשִׂירּוֹת יוֹתָר, יִשְׁ לֹו דְּאָנוֹת וּעֲצֹבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה בַּיּוֹתָר, כִּי הַמִּמּוֹן וְהַעֲשִׂירּוֹת שְׁלֹו הָוָא בְּבִחִינָה: בְּעַצְבָּוֹן הַאֲכָלָנָה, שַׁהוּא בְּחִינָה עֲצֹבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה, אַנְפָנִין חַשׁוֹבִין, מִיתָה, בְּגַנְל. וְעַל פָּנֵינוּ כֹּל מַה שִׁישַׁ לוּ מִמּוֹן וְעֲשִׂירּוֹת יוֹתָר, יִשְׁ לֹו עֲצֹבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה וְדְּאָנוֹת יוֹתָר, כִּי הַמִּמּוֹן שְׁלֹו הָוָא מִבְּחִינָה עֲצֹבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה וּכוֹ בְּגַנְל. וְזה שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (אבות פ' ב'): מַרְבָּה נְכָסִים - מַרְבָּה דְּאָגָה; כִּי בְּוֹדָאי הָוָא מַרְבָּה דְּאָגָה וּעֲצֹבוֹת עַל-ידֵי רְבּוֹי הַנְּכָסִים וְהַעֲשִׂירּוֹת, כִּי הַנְּכָסִים שְׁלֹו הֵם בְּעַצְמָן בְּבִחִינָה עֲצֹבוֹת בְּגַנְל, וְעַל פָּנֵינוּ כֹּל מַה שְׁמַתְרָבֵין יוֹתָר נַרְבָּה הַעֲצֹבוֹת וְהַדְּאָנוֹת בַּיּוֹתָר בְּגַנְל. וְעַל פָּנֵינוּ הַמִּמּוֹן וְהַעֲשִׂירּוֹת הָוָא מַקְאָר וּמִכָּלָה יִמְיוּ וְחַיּוּ שֶׁל הָאָדָם, כִּי אִין דָּבָר שְׁמַפְסִיד הַחַיּוֹת בְּמוֹן

הָרָאֵנָה וְהַעֲצֹבּוֹת, בִּידּוּעַ לְחַכְמֵי הַרְוָפָאִים, וְהַמְּמוֹן וְהַעֲשִׂירּוֹת הָאוּ מִרְבָּה רָאֵנָה וְעֲצֹבּוֹת כִּנְלָל, עַל־פָּנֶן הָוּ מִפְסִיד וּמִכְלָה חִיוּ. בַּיְהָוּ מִקְשָׁר בְּפִנִּים דִּסְטוּרָא אַחֲרָא, אַלְקִים אַחֲרִים, חִשָּׁה, שַׁהְוָא בְּחִינָת מִתְהָ, הַפְּךָ אָוֹר פָּנִי מֶלֶךְ חִיִּים כִּנְלָל. וְעַל כָּן הַמְּמוֹן מִמְּתִיתָה אָתוֹ, בַּיְהָוּ בְּבִחִינָת מִתְהָ, שַׁהְוָא עֲצֹבּוֹת וּכְיָה כִּנְלָל, שְׁכָל זֶה הָאוּ בְּחִינָת תָּאוֹת מִמְּמוֹן כִּנְלָל: וְזֶה שְׁבָתוֹב (בראשית ג): וְעַפְרָה תָּאַכֵּל כָּל יְמִי חִיָּה - עַפְרָה וְהַבִּחִינָת הַמְּמוֹן, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: וְעַפְרוֹת וְהַבָּלָז, הַיְנוּ שַׁהְמְמוֹן וְהַעֲשִׂירּוֹת, שַׁהְוָא בְּחִינָת עַפְרָה, תָּאַכֵּל כָּל יְמִי חִיָּה, בַּיְהָוּ שַׁהְמְמוֹן הָיאָ אַכְלָה וּמִכְלָה בְּחִינָת תָּאוֹת מִמְּמוֹן, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב בְּתַקְנוּנִים (תיקון ע דף קלד): עַפְרָה אַיְהָוּ קָר וּבָשָׁ, הַכִּי טְחוֹל קָר וּבָשָׁ. וּמִהְטְחוֹל גַּמְשָׁה הַעֲצֹבּוֹת, בִּידּוּעַ, וְזֶה שְׁפִים שֶׁם בְּתַקְנוּנִים: וּבְגִין דָא: וְעַפְרָה תָּאַכֵּל (כָּל) יְמִי חִיָּה וּכְיָה, הַיְנוּ כִּנְלָל. עַזְן שֶׁם וְהַבָּן הַיְטָבָה. וְזֶה שְׁבָתוֹב בְּתַקְנוּנִים (תיקון ג בה"א תיקונים האחרוניים): טְחוֹל דָא לִילִית, אַפְמָא דְעַרְבִּיבָּ, שְׁחוֹק הַפְּסִיל. מָאן בְּסִיל, דָא אֶל אַחֲר וּכְיָה עַזְן שֶׁם, וְאַחֲר אַסְפָּרָה לְרַבִּיא, דָאָנוּ חִיבִּיא, חִיכּוֹת בְּהֻזָּן בְּעַתְרָא בְּהָאִי עַלְמָא, וְלֹבֶרֶת קְטִילָת לוֹז. בַּיְהָוּ הַמְּשֻׁקָּעִים בְּמִמְּמוֹן, הַם בְּבִחִינָת בְּעַצְבּוֹן תָּאַכְלָנָה, שַׁהְוָא בְּחִינָת טְחוֹל, שַׁהְוָא בְּחִינָת עֲצֹבּוֹת וּמִרְהָה שְׁחוֹרָה וּרְבָויָה רָאֵנָה, וְהָם מִקְשָׁרִים בְּפִנִּים דִּסְטוּרָא אַחֲרָא אֶל אַחֲר וּכְיָה כִּנְלָל. שְׁכָל זֶה הָאוּ בְּחִינָת טְחוֹל, אַפְמָא דְעַרְבָּ, רַב, שְׁחוֹק הַפְּסִיל, אֶל אַחֲר כִּנְלָל. וְזֶה שְׁבָתוֹב שֶׁם: לְבָתָר

קיטילת לון. כי בודאי הטעם שהוא בוחנת טחול עצבות וכי' בג"ל, הורגת אותם, כי הטעם שלו הוא בבחינת מיתה, אונfine השוכן, עצבות וכו' בג"ל. וזה מה שפטות בעיל, מצא או מוצא, שתאות ממון הוא בבחינת: מוצא אני מר מפות את האשה וכו' בג"ל. כי בן מבאר שם בתקונים (תיקון ע' הנ"ל): ומוצא אני מר מפות את האשה, ורא טחול וכו'. אך פרנסה דקדשה הוא בבחינת: מצא אשה מצא טוב וכו', שהוא בבחינת הצדק בג"ל. כי הצדק האמת נצול מזה, כי אין הטעם מזיק לו, כי עליו נאמר: טוב לפני האלים יפלט מפזה וכו'. במ"ש שפטות שם בתקונים (תיקון ע' הנ"ל): ואמאי אתקריאו רביא, בגין שלא אית ביהן דעת לאשתובא מנה, אבל לב מבין אשתויב מנה דתמן צדק, ורוא דמליה: טוב לפני האלים יפלט מפזה וחוטא ילבד בה. כי צרייך חכמה ורעת ברול זהה, שלא יזקנו הטעם, שלא יבלחימי חייו. כי רב העולים נלבדו בוה, חינו בתאות ממון, והטעם הורגת וממית אותם בג"ל, ואי אפשר להנצל מזה כי אם על ידי הצדק, שנאמר עליו: טוב לפני האלים יפלט מפזה וכו' בג"ל, אשרי לו; עין שם בתקונים (תיקון ע' הנ"ל, ותיקון ע' הנ"ל), ותראה נפלאות, איך עתה, שפתה רבינו זכרונו לברכה את עינינו, ונלה לנו את ההקומות החדרשות הנפלאות המבארים לעיל בהזרחה זאת, עתה עתה מבארים היטב דברי התקונים הנ"ל, כי עתה מבארים שם כל דברי רבינו הנ"ל, ראה והבן וחכם, עין שם בתקון ע' הנ"ל מה שפטות שם: אם וזה וכו' -

ער, ואם לאו - בְּנֶגֶהוּ וּכְוֹ). עליה אתרמר: ומוצא אני מר מפנות את האשה, ורא טחול שפתאי וכו'. (הינו בחינת עצבות וمرة שחורה, שהוא בחינת טחול. שפתאי, פתיה אכמא, פידוע). עוזר - דא שכינתא, עליה אתרמר: מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה, ובגין דא הו אמרי מארי מתניתין: מצא או מוצא. עין שם היטב והבן, ותראה שבל דבר רבנו ז"ל מבקרים עתה שם ותקון ג' הנ"ל באර היטב:

אות התורה היא לשון רבנו ז"ל בעצמו, עד המקום שורות ליעיל, ומשם והלאה הוא מלשוני, מה ששטעתי עוד דברים שלא נתבארו בלשונו הקדוש. ועוד לאלה מלין, מה שטעתי והבנתי מפני הקדוש בעה שוכתי לשמע מפני הקדוש התורה הזאת.

זהו: קשים מזונתו בפלים פיוילה, כי היולדת ראמית עין קלין, והכא יש ק"ט קלין וכו', עין לעיל. כי ציריכים להתנסות ולהצטוף בתאורה זו של ממש, קדם שוכין למשא ומתן באמונה, להרוויח ולהוליד ממשון דקדשה. רהינו שארכין להתגבר מאד בשעה שעוסק ממשא ומתן, שלא יפל או לתאות ממשון כלל, חס ושלום, רק ממשאו ומתנו היה באמת ובאמונה, ולשבר ולבטל כל המחשבות והబולטים והתאות של ממשון שבאים עליו. רק כל פונתו היה בשבייל השם יתפרק כבר, כדי שיזכה לעבד השם יתפרק על ידי הממן שירוי, ולתן צדקה להחיק לומדי תורה ועובי השם וכו'. ובשיביל זה קשים מזונתו של אדם בפלים פיוילה, כי היולדת צירכה לסבל חבייל לדלה, וצירכה לצעק ע' קלין קדם הילדה. והכא יש ק"ט קלין, שהשכינה צווחת, חס ושלום: קלני מראשי קלני מזרע, על

הנופלים בנסיבות ממון. וקדם למורויחין ממון, צריךין לילך ולעבר ולהתנסות ולהצטרכּךך אליהם ה'ם קלין, ולצעך ולהתפלל להשם יתפרק לעבר עליהם בשלום ולהנצל מהם; על-כן קשים מזונתיו כפליים ביולדת, דאלו ה'ם ע' קלין וה'ם קלין, וה'ם: גם באיר א', ש'ק'ם קלין הם שתי פעמים ע', ה'נו: קלני מראשי קלני מזורע, שהם בחינת שני מני קולות, מראשי ומזורע. וכל קול הוא בחינת ע' קלין של היולדת, וה'ם הם בפוגים: קלני מראשי, קלני מזורע, קלני - לשון קול, על פן הם ק'ם קלין:

כ' באמת כל הרוח המכנה בשם לדה, וכל הממון וכל ההשפעות נמשכין רק משבירת תאות ממון, שהוא בחינת אמת בג"ל. וזה בחינה: קשṭא קאי (שבה כד) כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קו): ואת כל היקום אשר ברגליהם - זה ממונו של אדם שמעמידו על רגלו. ועל פן עקר המעד פרנסת, ה'נו ממונו של אדם שמעמידו על רגלו, והוא על-ידי אמת, שהוא בחינת שבירת תאות ממון בג"ל. וזה בחינת קשṭא קאי, ה'נו על-ידי אמת יש לו ממון, שהוא בחינת עמידה, שמעמידו על רגלו בג"ל. אבל שקר לא קאי, כי שקר הוא עבודה זרה, תאות ממון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: המחליף בדברו באלו עובד עבודה זרה, ועל פן על-ידי שקר, שהוא עבודה זרה, תאות ממון, אין לו שום קיום ו מעמד, ה'נו שאין לו ממון, הנקרא יקום וכו' בג"ל. וזהו:

שקרוא לא קאי בג"ל, כי עבודה ורה, אל אחר, אסתנים ולא عبد פרין, במאבר שם במאמר הג"ל היטב. כי על פי הרוב, אלו הרודפים ביותר אחר תאות ממון, הם מיתים בעלי חוכות, ומאותה אין בידם; ואפלו אם אינם מיתים בעלי חוכות, הם بحيיהם בעלי חוכות לתחותם, שהם מיתאים בלבד למומן הרבהה, עד שהם רצים ויגיעים מאד כל ימיהם ביגיעות גדולות, ומסבונים עצם בסכנות גדולות, בשכיל למלאת תאותם, באלו היה עליהם חוב גדוול לשולם, הינו חוב העבודה ורה וכו', במאבר לעיל. וכל ימיהם אינם יכולים למלאת תאותם, ולשלם חוב הזה של תאותם, כי אין אדם מות וחצית תאותו בידו וכו' בג"ל. נמציא שאין ממונו ממון כלל, כי אין לו שום הנאה ממשונו, כי אל אחר אסתנים ולא عبد פרין וכו' בג"ל. ועל כן אי אפשר להמשיך שפע ומונות ולהרוויח ממון הנקרא ממון, והינו ממון דקנראה, שיהיה שמה בחלוקת שיזהו עקר העשירות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: איזה עשיר - השמה בחלוקת (אבות פ"ד), כי אם על ידי שכירת תאות ממון, שהוא בחלוקת אמרת, שמשם עקר ההשפעה בג"ל. ועל כן קשים בחלוקת אמרת, שמשם עקר ההשפעה בג"ל. ועל כן קשים מונותיו בפלים ביזלה, כי צריך לילך ולעבר ולשבור הק"ס קלין של תאות ממון בג"ל, אשר רק עליידי זה יכולין להרוויח ממון. כי עקר השפע גמיש מאמת, שהוא בחלוקת שכירות תאות ממון. ובזה מקשר המאמר היטב. והבן שם היטב מאד, כי דברי רבינו ז"ל הם עמוקים מאד ויש בהם עמוקות גדול:

(שיך לאות א) שם מבאר, שהממון הוא בוחינת פנים וכו', עין שם: **יעל-בן אמרו רבותינו זכרונם לברכה:** פנוי הארץ הם העשירים, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית מא): והרעב יהיה על כל פנוי הארץ - מי הם פנוי הארץ, אלו העשירים; כי הממון והעשירות הוא בוחינת פנים וכן: התאות ממן הוא בוחינת חשך, אנטזן חשוכין וכו', עין שם. וכן מרמו בזוהר (מקץ דף קאנ): קיז שם לחשך וכו', דא ומה דרבה בא: (שיך לאות ג) **וינגרש מפניך אוייב ויאמר השמד וכו',** כי כל ישראל נקרים צדיקים על שם הברית וכו', עין שם. ועל כן יוכל כל אחד, שהוא שומר הברית יותר מחברו, להיפיל את חברו, כי הוא בוחנת צדיק, פנים בדרכשה, לנבי חברו, ועליו נאמר גם כן: **וינגרש מפניך אוייב וכו'.** **יעל-בן צרייך לזהר בשיש מחלוקת על הארץ,** שלא יפל לתוך תשוקת הממון, כי أولى חברו פנים בדרכשה נגדו, ייש לו כח להיפיל אותן, והנפילה הוא שטפוליין אותו לתאות ממן וכן, על כן צרייך לאחר מזוהה: שם: כי כל ישראל נקרים צדיקים על שם הברית. **שמעתי או מפיו הקדוש בפרוש,** שאמר שככל ישראל על-ידייהם נמושלים, על כן בולם נקרים צדיקים:

(שיך לאות ד) **וזה בוחינת מזוהה וכו'.** וזהו שדי בצריך וככסף וכו', כי שדי הוא בוחינת ברית וכו', עין שם. וזה בוחינת: **שדי - שאמר לעולמו די,** דהינו ששמה בחלוקת ואומר "די" למה שיש לו, ואין מתחאה יותר, שהוא

בוחינת שבירות תאות ממון שזוכין על-ידי שמירות הברית בג"ל: (נס זה שקד לאות ד): מבאר שם, שעליידי מצות מזויה נתקבע חמדת הממון, ועל כן וכתבתם על מזוות וכו' בוגר לא תחמוד בג"ל עין שם. עתה בוא וראה נפלאות ה', כי מבאר בירושלמי פאה (ובבר פ' לה): ארטבן שלח לרבי חד מרגליתא טבא, שלח ליה רבי חדא מזויה. ולא כוארה הוא פלא: מודיע שלח לו מזויה דיקא, ולא מצוה אחרת. אך על-פי מה שגלה רבנו ז"ל בהתורה הזאת מבאר הענין הימיב, כי מזויה דיקא מבטל חמדת הממון, ועל-פני שלח לו מזויה דיקא, כי ארטבן שלח לו מרגליתא טבא, הינו עשירות וממון, כי היה שוה ממון הריפה, ועשה עקר החשיבות מזויה. על כן שלח לו רבי בוגר זה מזויה דיקא, כי מזויה מבטל חמדת העשירות בג"ל: מלחה כי סרייא, זה שנפל לסרחון תאות הממון וכו'. ועל-פני אפקוחו בלשון: כי סרייא, שהוא לשון הנאמר בעכו"ם, כמו שכחוב (שםות לב): סרו מהיר וכו', כי המשיקע בממון, עזיד כל העכו"ם בג"ל, ועל כן על כל מطبع הקוקה העבודה ורה של העכו"ם: על-פי הדברים האלה, בין המשbill, לפרש בלבד סגיא ד"הזהב קונה את הכסף והכסף אינו קונה וכו', הנחות קונה וכו', והכל - מה שהוא מطبع וויצא, חשוב מועות. עין שם כל הסגיא. וסגיא "אי מועות נקעה בחיליפין". וסגיא ד"כל הנעשה דמים באחר" - הכל יבוא למשbill על-פי התורה הזאת עם עוד קצת הקדמות:

בר

אמרו ונני אהונא לבי יהושע בן חנניה בגמרא
מסכת בכורותו)

אמרו לו: אמצע העולם הוכן
הוא? וקי' את אצבועתו, אמר
לهم כאן הוא אמצע העולם.
אמרו לו: מי יאמר? אמר: תביאו
חבלם ותמדו.

אמרו לה: **אםצעותא**
דעלא מא **היכא,**
וקפא לאצבעתא, אמר
להו: **היכא.** אמרו לה: **מי**
יימר. אמר: **איתו אשלו**
ומושחו:

לשון רבינו זכרונו לברכה

א **דע,** **שיש** אור, **שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמהין,** והוא
אור אין סוף, **וافעלא-פי** **שאין השכל משיג אותו,** אף-
על-פייכן רדיפה דמחייבת **למרדף אבטחה,** **ועל ידי הרדיפה,** או
השכל משיג אותו בבחינת מטי ולא מטי, כי **באמת אי אפשר**
להשיג אותו, כי **הוא למעלה מנפש רוח נשמה:**

ב **ודע** **שאי אפשר** **להשיג אותו אפילו בבחינת מטי ולא מטי,**
אלא על ידי עשית המצוות בשמחה, כי **על ידי שמחה**
המצוות נשלם הקדשה, **ומעליה החיות והקדשה שבקלייפות,**
בחינת אחד-עשר סמני הקטרת. כי **הקליפות הם בבחינת**
מותרות, **והם בבחינת עצבות,** **בחינות (משל יד):** **בכל עצב יהיה**
יותר, **והם תקפא דדין,** **בחינת (בראשית ו):** **ויתעצב אל לפנו,**
ועקר השמחה היא בלב, **במו שפטוב (תהלים ז):** **נתהה שמחה**
בלפי. **ונלות השכינה,** **שהוא בבחינת לב** **שהוא שמחתו של**

ישראל, עקר גלויה - בדעות, שהם הקלפות, גוברים עליה, בבחינת: ויתעצב אל לבו. זה הוא בשיעורו ישראל מהגנות, בתייב (ישעה נה): כי בשמחה תצא, ובשביל זה, שעליידי הקטרת מעליין מהקלפות חיותם, כתיב בהם (משל ט): קטרת ישמח לב. נמציא בשעוזה המזויה בשמחה, או מעלתה השכינה, שהיא המזויה, שהיא שמחת הלב, מבין הקלפות. וזה בבחינת מלכות דעשה העולה מן הקלפות:

ו בשאדם עושה איזה מצוה, יש בה המזויה ליה ולעויר כל העולמות לעבודת השם יתברך, בבחינת (שמות ז): בגעינו ובקנינו נלה, בצעינו ובבקננו נלה. וזה בבחינת מלכות מלביע נצח הוד יסוד, שהם כל ההליכה. וזה בבחינת (תהלים ל): תורת אלקיו בלבו לא תمعد אשוריון, שהוא הולכת לעויר. וזה בבחינת (שם סח): הליכות אל מלכי בקדש - בשמעליין מלכות לתוך הקדשה, היא מלבשת את הליכות אלין, את נצח הוד יסוד, ליה ולעויר כל הרברים לעבודת השם יתברך:

ו עליידי התחזרות, הינו עליידי ההליכה, נמשך ברכה לכל העולמות. וזה בבחינת: נצח הוד יסוד מלביעין את חסר גבורה תפארת, שהם הידים, שמשם כל הפרוכות. וזה בבחינת (בראשית ל: ויברך ה' אתך לרנגeli. נמציא שעולין רנגלי בבחינת ידיים, בבחינת (שופטים ר): ותליך יד בני ישראל הלוך

וְקַשָּׁה. וּעֶקֶר הַבְּרִכּוֹת מִידִים, בְּבִחִינָה (וַיַּΚְרָא ט): וַיֵּשֶׁא אַהֲרֹן אֶת יְדֹוֹ אֶל הַעַם וַיִּכְרֹבֶם, וְכֹמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית טט): מִידִי אָבִר
יְעַקְבָּר, מִשְׁם רַעַת אָבִן יִשְׂרָאֵל:

ה וּעֶקֶר הַבְּרִכָה שְׁנַעֲשֶׂפָעִין מִהִידִים, הֵם שְׁכָל. וּכְשָׁפָאים לְמַטָּה, נַעֲשִׂים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִי רְצׁוֹן, בְּמוֹשָׁפָתוֹב (הַלִּים קְמָה): פּוֹתַח אֶת יָדֵיך וַיִּשְׁבַּע לְכָל חַי רְצׁוֹן, בְּכָנָן מֵי שָׁהָוָא בָּעֵל נֶפֶשׁ, צָרֵיךְ לְכֹונָן רְצׁוֹן, שִׁימְשֵׁיךְ בְּרִפְתָּה שְׁכָל,
בְּבִחִינָה (בראשית מה): שְׁכָל אֶת יְדֵינוּ, וּבְבִחִינָה (שְׁמוֹת ט): מִקְדָשׁ ה' כּוֹנְנוּ יְדֵיכֶם. וְזֹה בְּחִינָה חַסְדְגָבָורה תִּפְאָרָת שְׁמַלְבִּישָׁן אֶת חִכָּמה בִּנְהָה דָעַת:

וַיַּצְרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אָמוֹנָה לְתוֹךְ בְּרִפְתָּה הַשְּׁכָל, כִּי אֵין לְסֻמְךָ עַל הַשְּׁכָל בָּעֵצֶם, פִּידּוּעַ. וְזֹה בְּחִינָה (מִשְׁלֵי ח): אִישׁ אָמוֹנָה רַב בְּרִכּוֹת, וּבְחִינָה (שְׁמוֹת ז): וַיְהִי יְדֵיו אָמוֹנָה, וּבְחִינָה (שְׁמוֹאֵל אֶחָד): וְקַמָּה בַּיָּדָךְ מִמְּלָכַת יִשְׂרָאֵל, הַנּוּ שִׁימְשֵׁיךְ אָמוֹנָה לְתוֹךְ בְּרִפְתָּה הַידִים. וְזֹה בְּחִינָה (שְׁמוֹאֵל אֶב): וּבְנִיתִי לוֹ בֵּית גָּאָמֵן, וְזֹה בְּחִינָה (הַלִּים טט): אָמוֹנָתֶךָ בְּקֹהֶל קְדוּשִׁים; קָרֵשׁ זֹה בְּחִינָה מְחִין. וְזֹה בְּחִינָה: מְלָכּוֹת דִּינְרָה נָעָשָׂה מִפְנָה חִכָּמה בִּנְהָה דָעַת דְעִשְׁיָה:

וּבְפִנְימִיות בְּרָכָאָן, שָׁהָוָא דְקוֹת הַבְּרָכָאָן, נִתְבְּרָךְ מִהָם הַמְסִדָר וַהֲמִישֵׁב אֶת הַשְּׁכָל, שָׁהָיָה בְּחִינָה בְּתַר, בְּחִינָה (בראשית כ): וְאַתְּהִי עַמְךָ וְאֶבְרָכָה, בְּתַר הוּא לְשׁוֹן

המבחן, כמו שכתבו (איוב לו): פתר לי עיר, כי בשׁוֹאָלֵין את האדם איזהו השכל, אומר: המבחן עד שאתיישב, וגם שם צריך אמונה, בבדיקה אמונה מפלה. וזה בחִנּוּת שְׁמַפְנִימִיּוֹת חסר גבורה תפארת, ומפנימיות מלכות דיצירה, נעשה בתר דעתך. וכן עולין העולמות עד למעלה, עד אצילות למעלה למעלה. וזה (חוקאל ג): ברוך בבוד ה' מפקומו. ברוך, זה בבדיקה ירים; בבוד ה', זה בבדיקה אמונה; מפקומו, זה בבדיקה בתר:

ה וכְּשֻׁעָשָׂה ומתקן את המישב והמסדר, שהוא הפתר, בראוי, והמוחן רודפין להציג הארור איזסוף, ובפתר מעיבב את השכל כדי לישב את השכל, ועל ידי הרדיפה והמעיבב, או מכה המוחן בהמושב והמסדר, ונעשה היכלון לאור איזסוף. ואף על פי כן לא ידיע ולא אתודע, במובא בזוהר פרישת נח (דף סה): ומגנו **הָאֵי פְּרִיסָא בְּرִידֶה דְּהָאֵי מְחַשְּׁבָה,** מיטי ולא מיטי (ומחר המסדר הזה, על ידי דופת המחשבה, מניע ולא מניע). ופריסא, זה המסדר והמושב, שהוא בבדיקה בתר, שהוא פרום בין הנאים לבין המאצל. ואתם יגידו תשע היכליין, אבלו אונן נהוריין, ולא רוחין, ולא נשמהתין, ולית מאן דקומה בהו, ולא מתרבקין, ולא מתידען. ודע, שהה תכליות היידעה, כי תכליות היידעה - שלא ידע. וזה בבדיקה (ישעה מה): והשביע בצְחָצָחוֹת נפשך; כי אורות אלג, הם צְחָצָחוֹת, שהם למעלה מהספירות, אשרי מי שזוכה שירוף מחִשְׁבָּתוֹ להציג השגות אלג, אפ-על-פי שאין יכולת ביד השכל להציג אותם, כי לא מתרבקין ולא

ידיעון: ותשעה היכלין אלו, נעשים על ידי הבטישה, שמבוטשין המחין בפרט בשעת רדיפה. והמחין הם תלת, וכל אחד כולל מתקלה, כי נכלין בשעת רדיפה. ושלוש פעמים שלש, הם תשעה, וזה תשעה היכלין: [זה העניין עמק עמוק מי ימצאנו, במוקן למושביל, ובאשר רמו לי רבינו זכרונו לברכה בעצמו גדל עמקות הסוד הנורא זהה שמנגע למעלה למעלה וכו', ובמבחן בהתורה זאת למעין, וההברכה לבאר הדבר קצר. והוא: כי הבהיר הוא המישב והמסדר את המחין, והינו הפה שיש בהשכל של אדם לישב ולסדר את המה ותדרעת לבלי הרום ליצאת חוץ מן הנבול, זה הפה הוא בבחינת פתר בג"ל. וזה הפה הוא כמו מחלוקת המפסקה בין המחין ובין האור אין סוף, כי זה הפה שהוא המישב והמסדר, הוא מעגב את המחין בועת מרצויהם וזריפתם לבלי יהרתו לעלות אל ה' למעלה ממוחצטם, כי המחין רודפין להשיג אור אין סוף וזה הפה בג"ל של השכל שהוא המישב והמסדר, שהוא בבחינת פתר - הוא עומד בפניים כמו מחלוקת, ומעגב אותם מזריפתם בג"ל. ועל ידי הרדיפה והמעגב, הינו על ידי הרדיפה שהמחין רודפין להשיג אור האין סוף, ועל ידי ביה המעגב, שהוא ביה המישב והמסדר, בבחינת פתר בג"ל, ועל ידי שני בוחינות אלו, על ידי זה מבטשין ומבחן המחין בבחינת המחלוקת בג"ל שהוא המישב והמסדר, ועל ידי זה נעשים היכלין לאור אין סוף, והינו שנעשה בבחינת כלים והיכלות ברווחיות עליון, להשיג על ידם בבחינת מטי ולא

מֵטִי, אוֹר הַאִינְסָוֶף בָּרוּךְ הוּא. בַּי אִם לֹא הָיָה הַמְעַבְבָּן גַּל בָּלֶל, וְלֹא הָיָה מַי שִׁיעַכְבָּ אֶת הַמְחִין מְרֻדִיפָתָם וּמְרוֹצָתָם, הֲיוֹ מְתַבְּטָלֵן הַמְחִין לְגַמְרֵי. בַּי הָיָה הָאָדָם מְתַבְּטָל בְּמִצְיאוֹת, בַּי אָוֹר הַאִינְסָוֶף אֵי אָפְשָׁר לְהַשְׁגֵּה. אֲךָ עַל-יְדֵי שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת, שֶׁהָם הַרְדִּיפה וְהַמְעַבְבָּ, עַל-יְדֵיהֶنֶּה נָעֲשֵׂין בְּחִינּוֹת מְחִזּוֹת וּהַיכְלִין הַגַּל, שֶׁעַל יָדָם מְשִׁיגִים אָוֹר הַאִינְסָוֶף רַק בְּבְחִינּוֹת מֵטִי וְלֹא מֵטִי. וּפִרְוּשׁ "מֵטִי וְלֹא מֵטִי" יָדוּעַ לִמְבִינִים, דְהַנְּנוּ שְׁמָגִיעַ וְאַינוּ מְגִיעַ, שְׁרוֹדֵךְ וּמְגִיעַ לְהַשְׁגֵּן וְאַפְ-עַל-פִּרְכֵּן אַינוּ מְגִיעַ וּמְשִׁיגַ, שֶׁזֶּה נָעֲשֵׂה עַל-יְדֵי הַרְדִּיפה וְהַמְעַבְבָּן גַּל. וְאַפְ-עַל-פִּי שָׁנָעֲשֵׂין אַלְוַן הַהִכְלִין גַּל, אַפְ-עַל-פִּרְכֵּן לֹא יָדַע וְלֹא אָתֵידָע, וְלֹיתָם מְאוֹן דִּקְקוֹמָא בָּהּ, וְלֹא מְתַדְּבִּקָּן וְלֹא יָדַעַן וּכְוֹן גַּל. בַּי אֵי אָפְשָׁר לְצִיר בְּשֶׁל הַשְׁגּוֹת אַלְוַן הַהִכְלִין גַּל, בַּי הַם לְמַעַלָּה מְנַפְּשִׁין רֹוחִין וּנְשֶׁמְתִין, לְמַעַלָּה מִכֶּל הַשְּׁכְלִיות, בַּי הַם לְמַעַלָּה מְהֻפְפּוֹרוֹת וּכְוֹן. כְּמַבָּאָר לְעַיל בְּלִשּׁוֹן רְבָנוֹ זֶל, עַזְן שֶׁם הַיְמָב וְתִבְין, שֶׁלֹּא הַוְסִפְתִּי שָׁוָם דָּבָר בָּלֶל, בַּי בְּכָל דְּבָרָיו דְּבָרִי, רַק חַוְרָתִי וּבְאַרְתִּי הַדְּבָרִים קָצָת לְגַדֵּל עַצְם עַמְקוֹתָם עַד אִינְסָוֶף, וּבְשֶׁבֵּיל זֶה נָעֲשֵׂין תְּשֵׁעה הַיכְלִין דִּיקָא, בַּי הַמְחִין הַם שֶׁלַשׁ, וּמִיחַמת רְדִיפָתָם וְהַכְּאָתָם בְּהַמְעַבְבָּן גַּל הַם נְכָלִין זֶה בָּזָה, וּנְעַשֵּׂה כֶּל אֶחָד בְּלֹיל מִשְׁלָשׁ, וּשְׁלַשׁ פָּעָמִים שְׁלַשׁ הַם תְּשֵׁעה, וְזֶה בְּחִינּוֹת תְּשֵׁעה הַיכְלִין גַּל: אֲשֶׁר מַי שִׁזְוָכָה לְיַלְךָ וּלְעַלוֹת בְּדָרְךָ הַקְּדָשָׁה הַנְּאָמֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, עַד שִׁזְוָכָה לְהַשְׁגּוֹת אַלְוַן:

זה ששאלו סבי רבי אהונא: **אם מצועה דעלמא היבא.** זקפה אצבעתא, אמר הבא. אמרו לה: מי יימר, אמר להו: איתתו אשלי ומושחו. ששאלו אותו: איך משיגין אור אין סוף, שהוא מצועא דעלמא, שטפנו הפל שואבין חיות ושפע. זקפה אצבעתא, זה בבחינת ברכות פנ"ל, בבחינת: **וישא אהון את ידו וירכטם פנ"ל.** הינו שעליידי הברכות מבוטשין המחין בכתה, ונעשה היכלון פנ"ל. ואמרו לה מי יימר - מי הוא זה שיכנס בהיכלי התמורות, למקום הקלפות, להעלות שם הקרשא בבחינת קטרת פנ"ל, ושעלידי עליתו ועתלה הברכות פנ"ל. וזה מי יימר, לשון תמורה, לשון (יקרא ט): אם הרmr ימרא. והשיב להם: איתתו אשלי ומושחו, הינו עקר עליית הקרשא - עליידי השמחה. ולעתיד ביאת ישראל מהגלות בשמחה, כמו שכתבו: כי בשמחה יצאו, ואו יכלו הקלפות לגמרי. זה: איתתו אשלי, הינו על ידיכם ועל ברחתכם יתבטלו הקלפות, כי אתם בעצמכם תביאו את בית-ישראל מהגלות, הנקרים אשלי, הינו חבל נחלה. כמו שכתבו (ישעה ט): וhabiao את אחיכם בית ישראל, שביל אחד ואחד מהעפומם יביאו בידם את בית ישראל מהגלות, עליידי רבוי השמחה שיקיה בעת זאת, כמו שכתבו (תהלים קכו): או יאמרו בנזום הגדייל ה' לעשות עם אלה וכו', הינו שמחים. ועלידי השמחה יתבטלו הקלפות, בבחינת (שמואלבח): **וימדרם בחבל השכבר אותם ארצתה.** זה: מושחו, הינו המרידת לכלות אותם:

לְשׁוֹן רֵפֶנוּ וּכְרוֹנוּ לִבְרָכָה

בָּה

((אמרו וקיי אהונא לרבי הושע בן חנניה בגמרא מסכת
בכורות))

אמרו לְהָ: אֲחֵי לֹן מַנָּא
דָּלָא שְׂוִיא
לְחַבְּלָא. **אִיתִי בּוֹדִיא.**
פְּשַׁטוּחוּ, וְלֹא תּוּ עַיל
לְתַרְעָא. **אָמַר לְהָ, אִיתּוּ**
מְרָא, סְתָרוּ. **חִינּוּ מַנָּא**
מְרָא שְׂוִיא לְחַבְּלָא:

הראה לנו כי שאינו שווה את
ההפסד שהוא מפסיד. הביא מהצלת.
פשטו ולא נכונה לבית. אמר להם
הביאו גרזן ושברו את הפתח. זה כי
שאינו שווה את ההפסד שהוא
mpsida.

רש"י: אחוי לֹן מַנָּא דָּלָא שְׂוִיא לְחַבְּלָא. הָרְאָנוּ בְּלִי שְׂאַינוּ שָׁווֹ הַהַפְּסָד
שֶׁהָאָרֶב מַפְסִיד: בּוֹדִיא. מַחְצָלָת. לֹא עַיל בְּתַרְעָא. שְׁתִּיהְיָה אֶרְךְ וּרְחֵב יוֹתֵר
מִן הַפְּתָחָה. אִיתּוּ מְרָא וּסְתָרוּ. בְּנֵין הַפְּתָחָה וְהַפְּתָל עַד שִׁיכְנָם:

מִשְׁחָרֶב בֵּית־הַמְּקֹדֵשׁ בֶּטֶל הַשְׁמִיר וְנִפְתַּח צּוֹפִים וְאֶמְנָה:
(משנה סוטה מה)

א' כי ציריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה, ולעלות אל
הshell; וכשנימשך אחר המדרמה, זה בבחינת שרוות לב,
שהוא הולך אחר המדרמה שבלב, וכש יוצא משרויות הלב,
ומשבר לבו האבן - זה בבחינת שמיר, שעיל ידו נגע האבן,
ואינו הולך אחר תאות המדרימות, והולך אחר shell. וכל זמן
שלא הוציאו שבלו אל הפעל שלא השתמש בשבלו עדין - או

אצלו השכל בכתה, אף-על-פי שכבר שבר המרפחה, או נתקומם הכוונות שבלו. כי בשזה קם, זה נופל (כמו בא ברשי' ריש פרשת תולודת), אבל השכל עדין בכתה. ואחר-כך בשחזר בשללו ומשתמש בו, אווי השכל בפועל. וזה בבחינת נפת צופים, בבחינת (שה"ש ר): נפת הטענה שפטותיך - שהזיא מתייקות שללו מפיח אל הפעול. [זויה: שפטותיך, היא בבחינת מוציא מאפח אל הפעול, שהוא בבחינת הדבר].

ואחר-כך בשימוש בשללו כל מה שיש ביד אנושי להשיג, או שללו שב שכל הנקעה, כמו שפתחו המחקרים, שיש שכל בכתה, ושכל הפעיל, ושכל הנקעה. ועקר קיומו של אדם לאחר מיתתו, אין אלא שכל הנקעה, וזה השארותיו לאחר המיתה. וזה בבחינת אמונה, כי אמונה - לשון קיום דבר, כי שכל הנקעה, הוא קיום של אדם לאחר מותו. ושכל הנקעה נקרא, מה שאדם יודע הרבה דברים בידיעה אחת, כי קדם לצורך לידע הרבה הקומות קדם שידע אליו דבר, ואחר-כך בשימוש את הדבר, משлик הקומותיו, וידע את הדבר בידיעה אחת. ועקר המעין החקמה מן המקדש יצא, כי שם הוא מקרובין הקרבות, שהם הפהימות ונכח הדמיון. כמו שפתחות (חלום נ): ובחי אלקים רוח נשברה - ששבירת הדמיון הם הקרבות. ובשביל זה אמרו חכמוני זכרונם לברכה: בשחרב בית-המקדש בטל השמיר וכו'. וכשיבנה בית-המקדש, או יתקיים (ויאל ד): מעין מן המקדש יצא:

ב וְרָע שִׁבְכֶל עֹלָם וְעוֹלָם וּבָכֶל מִדְרָגָה וּמִדְרָגָה, יִש שֵם דִמְיוֹנוֹת אַלְוִי, וְהֵם הֵם הַקְלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לְפָרִי, וּסְובָבִים אֶת הַקְרָשָׁה, בְּבִחִינָה (חֲלִילִים יב): סְבִיב רְשָׁעִים וִתְהִלְכוֹן, וּבְשָׂאָרָם גַּעֲטָק מִפְדְרָגָה לִמִדְרָגָה, או צָרִיךְ לוֹ לִילְךְ דָרָךְ אַלְוִי הַמִּינוֹנוֹת, כִּרְיָה לְהִגְעַי אֶל הַקְרָשָׁה. וְתַכְפֵ בְּשֻׁעָלָה לִמִדְרָגָה, אוֹי נְתַעֲרָרִין הַקְלָפוֹת שְׁבִמְדָרָגָה, וּמְסִבְבִין אָתוֹן. צָרִיךְ לְהִכְנִיעַ אָתוֹם וְלִשְׁבַר אָתוֹם, וְלַטְהֵר אָתוֹה הַמֶּקוֹם מַקְלָפוֹת:

ג וְרָע שָׁאוֹן שְׁנֵי בָנֵי אָדָם שְׁוֹיוֹן וְהֵذָה, כִּי בֶל הַגְשָׁמוֹת הֵם זֶה לְמַעַלָה מֹזָה, וְזֶה מַלְבִּישׁ לְזֶה, וּפְנִימִית שֶׁל תְּחִתּוֹן נִעְשָׂה לְבוֹשׁ וּחִיצְנוֹת לְחִיצְנוֹת עַלְיוֹן. נִמְצָא, בְּשָׁאָרָד רֹזֶץ לְעָלוֹת מִפְדְרָגָתוֹ לִמִדְרָגָה עַלְיוֹנָה, אוֹי הַזְּלָקָה גַּעֲטָק הָאָדָם הַעֲוֵיד בִּמְדָרָגָה הַעַלְיוֹנָה, וְהַזְּלָקָה גַּעֲטָק לִמִדְרָגָה הַיּוֹתֵר עַלְיוֹנָה, כִּי אֵי אָפְשָׁר שִׁיחִיו שְׁנֵי אָנָשִׁים בִּמְדָרָגָה אַחֲתָה. וְאֵינו גַּעֲטָק מִהָאָדָם הַעַלְיוֹנָן, אֵלָא הַפְנִימִיות שֶׁלְוָה, וּחִיצְנוֹת נִשְׁאָר. וְגַם הָאָדָם שְׁבִמְדָרָגָה הַתְּחִתּוֹן, אֵינו גַּעֲטָק וְעַלָה, אֵלָא הַפְנִימִיות. וְהַפְנִימִיות שֶׁל הַתְּחִתּוֹן, נִعְשָׂה חִיצְנוֹת לְחִיצְנוֹת עַלְיוֹן. וְאִף עַלְפִי שָׁכַבְרָן נִשְׁבַר הַקְלָפָה שְׁבִמְדָרָגָה עַלְיוֹנָה עַלְיִדי הָאָדָם הַעַלְיוֹן, אַחֲ-עַלְפִירָן, בְּשִׁפְנִימִיות שֶׁל הַעַלְיוֹן גַּעֲטָק מִשְׁם. וּחִיצְנוֹת (נ"א וּפְנִימִיות) הַתְּחִתּוֹן עַוְלָה, אוֹי הַקְלָפָה חֹזֵר וּגְעוֹר. כִּי לֹא נִכְנַעַת אַלְוִי לִפְנֵי הָאָור הַפְנִימִיות שֶׁל הַעַלְיוֹן, אַכְל לִפְנֵי הַתְּחִתּוֹן, אֲפָלוּ לִפְנֵי פְנִימִיתָיו, יִש כְּחִיבָדָה לְהַתְעֹור בְּגַגְהוֹ. וּבְשִׁבְיל זֶה צָרִיךְ לוֹ לִשְׁבַר אָתוֹתָה וְלִהְכִנּוּ אָתוֹתָה מִחְדָש.

ופנימיות וחויצניות, הם שני מיני עבדות: עבודה של תורה ותפלה ומצוות, הם פנימיות; ועבדות אכילה ושתייה ושאר צרכי הגוף, הם חיצניות. עבדות חיצניות, הינו אכילה ושתייה, של האדם העומד במדרגה העליונה, היא מאירה ומשבחת יותר מעבודות פנימיות, הינו תורה ותפלה, של האדם העומד במדרגה התחתונה. ובשביל זה פנימיות התחתון נעשו לביש לחיצניות העליון: וזה פרוש (ירמה ז): **בְּסֹא כִּבּוֹד מָרוֹם וּכְוֹ'**, בסא זה בחינת פנימיות, לשון אהבתcia. בבוד, זה חיצניות ולבוש, כמו שבחות (שבת קי): **רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנָה וּכְוֹ'**. מרום מראzon - הינו בשנותרומים ונעהלה ממדרגה הראשונה, ואנו נעשה מפנימיות חיצניות. בשビル זה: מקום מקדשנו - צריך לקדרש את המקום מחדר, כי הקלפות חזורים ונעורים פג"ל: ר וְאֵי אָפֵשׁ לְהִכַּנּוּ הַקְלָפוֹת, הַיְנוּ הַדְמִינּוֹת וְהַמְחַשְׁבוֹת וְהַתְאֻוּת וְהַבְּלָבוֹלִים וְהַפְּנִיעּוֹת שֶׁבְמִדְרָגָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי גָּדוֹלָות הבורא, כמו בא בפנויות של הוזו לה' קראו בשם, שזה המומזר נתקן להכין הקלפות שביצירה, כי נתעוורים נגד עשויה שעולה ביצירה, ועל-ידי שטוכוירן גדוות הבורא - נכנעין, עין שם. כי פנימיות היצירה עולה לבריאה, ופנימיות עשויה עולה ומלביש לחיצניות יצירה עין שם. והתגלות גדוות הבורא, הוא על-ידי צדקה שנוחתין לעני הגון, כי עקר ההגדלה והפואר הוא התגלות הפונין, וכספר זהב הוא הון הפונין, כי גונין עלאיין בהם, וגונין עלאיין המלבושים בכיסף וזהב, אין מאירין

אלא בשבאים לאיש היישרָאֵל, כי שם מקומם, ונכללים זה בזה, ומרתנהרין אלו הגונין, בבחינת (ישעה מט): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּ פָּאֵר; כי מקום הגונין אינו אלא אצל איש היישרָאֵל, ובשמתרנהרין הגונין, אוֹי הַקְּדוֹשִׁ־בָּרוֹדִ־הוּא מַתְנָדֵל וּמַתְפָּאֵר בָּהֶם, בבחינת (חנ' ס): לֵי הַכְּסָף וּלֵי הַזְּהָב, וּגְעוּשָׁה מֵהֶם בָּנָרִי יְשֻׁעָה. יְשֻׁעָה - אָסְתְּכָלָותָה, כְּמוֹ יְשֻׁעָה אֶל ה' - מַחְמָת הַפָּאֵר הַכָּל מַסְתָּכְלִין בָּו, כי כלם מתחווין להסתפל בו. אבל כל ומן שהכסף וזהב אצל העפו"ם, אוֹי הגונין נעלמים אורם, ואינם מארין, כי אין שם מקומם, כי אין מקומם אלא אצל איש היישרָאֵל, בבחינת: יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּ פָּאֵר, כי שם פָּאֵר הגונין. ובשביל זה העפו"ם תאבין לממן ישראלי; אַפְּעַל־פִּי שִׁישׁ להעפו"ם בסוף וזהב הרפה, תאבים לדינר של יהודיה, אבל לא ראה ממון מעולם, וזה מלחמת שהכסף וזהב שיש תחת ידם, אין הגונין מארין, ואין הchan שורה על ממון שלהם, כי עקר הפואר והchan לא נתגלה אלא אצל ישראלי. ובשביל זה נקראים ראשים, כמו (אבות פ'ב): הו זיהרים בראשות, כי הם ראשים וענינים, כי אין להם הנאה מממוןם, אבל הם ענינים, וتابין לממן של ישראלי, כי על ממון של היישרָאֵל שורה הפואר והchan, והכל תאבין להסתפל על הפואר והchan. אבל דעת, תקופה ומיד בשעה"ם מקבל ממון ישראלי, תקופה ומיד נתעלם הchan והפואר בתוך הממון, ובשביל זה העפו"ם בכלל פעם תובע ממון אחר מישראל, ושובך הממון שכבר קיבל, כי נתעלם הchan בשבאה ליד

העפו"ם, וזהו (שם): **שאין מקרין אלא בשעת הנחתן.** וזה בבחינת בראשית זו: חן בעני ה' - עני ה' זה גוניןعل'אן, שהם בבחינת כסף וזהב, שם עקר הchan והפאר: וזה שאמר אבימלך לשירה: הנה נתתי אלף כסף לאחיה, הנה הוא לך כסות עינים (בראשית כ). הינו: **בשכיא הפטמון מיד עפו"ם ליד היישראלי,** הcap נתגלו הגונין, ונעשה בבחינת בגין ישע, הינו כסות עינים, שהכל מסתכלין בהם, שהכל תאים להסתכל בהם. ועל ידי צדקה שעתון מטמוני, נתפקן כל מטמוני, נתגלו הגונין ומארין, ונעשה כל מטמוני בבחינת: לי הכסףولي הזהב, בבחינת (ישעה סא): בגין ישע מועל צדקה יעתני. ואפלו זה המעות שלוקין העפו"ם מעתנו, נחשב לצדקה, כמו שאמרו חכמיינו זכונם לברכה (כ"ב ט): **ונונשייך צדקה.** וזה (שה"ש): **עיניך ברכות בחשוף.** עיניה, זה הגונין, בבחינת כסף וזהב, נתפרקין על ידי צדקה, שבפל פרוטה נטרפה לחשבון גדור (כ"ב שם). ואפלו על ידי הפטמון שבא לתוכ יד העפו"ם, הנקרים בת רבים, גם זה נחשב לצדקה, כמו שכותב: **ונונשייך צדקה.** וזה ריקא: על שער בת רבים, בשערין על השער, קדם שבא ליד העפו"ם, עדין שורה הchan על הפטמון, אבל אחריך נעלם הchan ב"ל:

זהו שאמרו סבי דברי אתונא: **אתוי לו מנא דלא שייא** לחייב. ואיתו בודיא ופשטווהו, ולא עיל לתרעה. ואמר לוין, איתו מרא וסתרי לפתח עם הפתל. פרוש: בודיא, זה בריות הלב, מה شبודה מלבו, הינו המרמה הנ"ל, הינו

בוחינת שיריות ליב הנ"ל. בשזה הכח המדרמה שוביל גובר ומרתפת על האדם, שעולה ממדרנה התחתונה למדרנה עליונה. והקלפה הזאת שהיא המדרמה, לא שוויא לנגר עיניה ההפסד והבללה שנפסרת כבר מהאיש שהוא במדרנה עליונה, ואפ-על-פיין היא מתגברת אחריך בג"ל. ולא עיל לתרעא - הינו שלא יכול האיש לבנים לשער קרשא, שהוא השכל, מחמת התגברות המדרמה. ועזה היועצה על זה: סתיית הפתחה, שהוא המדרמה, שהוא בטמא הותחים לו (יומא לה), והוא בוחנת (בראשית ר): לפתח חטאת רובץ. סתייתו - עליידי הגונין הג"ל, שהוא גראת הבורא הג"ל. וهم בוחנת בוטל - בוטל (זהר משפטים דף קטו). ב"ז זה בוחנת שם הקדוש, שהוא בוחנת גונין, פמו שבחוב (תהלים כ): ה' אורי - שהוא אורות הגונין. וישע - שהוא בוחנת בגין ישע הנ"ל. והוא תל שהפל פונין לו (זהר שם), ותאבין להסתбел בו: מפימן ב"ד עד כאן - לשון רבינו זכרונו לברכה:

ה גם בע, שבדי להכנייע הקלפה המסבכת שבעל מדרנה בג"ל, עליזה צרייך שיעור שמחה של מצוה על עצמו, הינו שישמח עליידי שיזופר שוכבה להתקרב להשם יתברך, וכן להתקרב לאזכרים המקראיים אותו להשם יתברך, ועלידי השמחה זו, הוא משפר הקלפה ונכנס למדרנה שנייה:

(שיך לאות א) זָבְחֵי אֱלֹקִים רוח נִשְׁבָּרָה, שְׁשִׁבְרַת הַרְמִיוֹן הַם
הַקְּרֻבָּנוֹת וְכֵן עַזְןָ שֶׁם. וְזה בְּחִינַת סְמִיכָה
עַל הַקְּרֻבָּנוֹת, כִּי הַקְּרֻבָּנוֹת מְבִיאֵין מִבְּהָמוֹת, שֶׁהָם בְּחִינַת כַּח
הַמְּדִרְמָה, כִּי הַבְּהָמָה יֵשׁ לָהּ גַם כֵּן כַּח הַמְּדִרְמָה, וְכֵשָׁאָדָם הַזָּלָק
אַחֲרַ הַמְּדִרְמָה שְׁבָלָב, דְּהַנִּינוּ אַחֲרַ תְּאֻוְתָיו, חַם וִשְׁלוּם, שְׁבָאֵין
מִכַּח הַמְּדִרְמָה - וְזוֹ מְעִשָּׂה בְּהָמָה מִפְּנֵשׁ, כִּי גַם הַבְּהָמָה יֵשׁ לָהּ
כַּח הַמְּדִרְמָה. וְעַל כֵּן כֵּשָׁאָדָם חֹטְאָ חַם וִשְׁלוּם, וְכָל הַחֲטָאִים
בָּאוּן עַלְיָדֵי כַּח הַמְּדִרְמָה, שְׁמַשָּׂם נִמְשְׁכֵין כָּל הַתְּאֻוּת, עַל כֵּן
הָא צָרִיךְ לְהַבְיאָ קָרְבָּן מִבְּהָמוֹת וּצְרִיךְ לְסִמְךָ עַלְיוֹ וְלַהֲתֹודֹת
כָּל חֲטָאִים עַל הַקְּרֻבָּן בְּשָׁעַת הַסְּמִיכָה, וּעַלְיָדֵיהֶם נִמְשְׁכֵין כָּל
הַחֲטָאִים וְכָל כַּח הַמְּדִרְמָה עַל הַבְּהָמָה, שְׁהָיָה בְּחִינַת מְדִרְמָה
בְּנֶל. וְאַחֲרִיכָךְ תַּכְּפֵן לְסִמְיכָה - שְׁחִיתָה, וְשׂוֹחֲטָין הַבְּהָמָה
לְקָרְבָּן, וּעַלְיָדֵיהֶם נִכְנַע וְנִשְׁבָּר הַמְּדִרְמָה:

(שיך לאות ב, ג) מְבָאָר שֶׁם, שְׁבָשָׁאָדָם גַּעֲטָק מְפִידָרָגָה לְמִדרְגָּה,
או צָרִיךְ לוּ לִילְקָד דָּרָךְ אַלְוּ תְּרִמְיוֹנוֹת בְּרִי
לְהַגְּיעַ אֶל הַקְּדָשָׁה. וְתַכְּפֵן בְּשֻׁולָה לְמִדרְגָּה הַשְׁנִיה, אוֹ
נְתַעֲוָרֵין הַקְּלָפּוֹת שְׁבִמְדָרָגָה וּמִסְבֵּין אָתוֹן, וּצְרִיךְ לְהַכְנִיעַ
אָתוֹם מְחַדֵּשׁ וְכֵן עַזְןָ שֶׁם. אַפְּ-עַלְ-פִּי שְׁבָר נִשְׁבָּר הַקְּלָפָה
שְׁבִמְדָרָגָה הַעֲלִיוֹנָה וְכֵן, אַפְּ-עַלְ-פִּירְכִּן בְּשִׁפְנִימִיות שֶׁל הַעֲלִיוֹן
גַּעֲטָק מִשְׁם וְחוֹצְנוֹנִיות (ופנימיות) הַתְּחִתּוֹן עֹזֶלה, אוֹי הַקְּלָפָה חֹזֵר
וְנִגְעֹר וְכֵן עַזְןָ שֶׁם. וְאָמֵר אוּ בָּזָה הַלְּשׁוֹן: וּבָזָה טוֹעַן הַחֲסִידִים
הַרְבָּה, שְׁפַתָּאָם נְרָמָה לָהּ שְׁגַפֵּלָו מִעֲבֹדָת הַ, וּבָאָמָת אֵין זה

נִפְלָה בֶּלֶל, רַק מִחְמַת שָׂאֵרִיכִין לְעֹלוֹת מִפְרָגָה לִמְרָגָה, וְאוֹ
מִתְעֹרְרִין וּמִתְגָּבָרִין מִחְרָשׁ הַקְּלָפּוֹת, שָׁהַם הַתְּאֻוֹת וּהַפְּלָבוֹלִים
וְהַדְּמוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבּוֹת וְהַמְּנִיעּוֹת בְּגַן־לֵל, עַל פִּיו צָרִיכִין לְהַתְגָּפֶר
בְּכָל פָּעָם מִחְרָשׁ לְחוֹזֵר וְלְהַגְּנִיעֵן וְלְשִׁבְרֵר הַקְּלָפּוֹת וְהַמְּנִיעּוֹת וּכְיֵ
שְׁבָכֶל מִרְגָּה וּמִרְגָּה מִחְרָשׁ, אֲבָל בָּאָמָת אֵין זה נִפְלָה בֶּלֶל
בְּגַן־לֵל:

(שִׁקְדָּק לְאוֹת ג) וַדֵּעַ שָׁאֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שְׁוֵין וּכְיֵ, נִמְצָא כְּשַׁאֲחָד
רוֹצֵחַ לְעֹלוֹת מִפְרָגָתוֹ לִמְרָגָה עַלְיוֹנָה יוֹתָר,
אֲיוֹ הַזָּקָן וְגַעֲטָק הָאָדָם הַעֲזָם בָּאוֹתָה הַמִּרְגָּה הַעַלְיוֹנָה,
וְהַזָּקָן וְגַעֲטָק לִמְרָגָה הַיּוֹתָר עַלְיוֹנָה וּכְיֵ. וְאָמָר אֹז בּוּה הַלְּשׁוֹן:
וּוֹה בְּחִנָּת הַרְמָה, מֵה שָׁאָחָד מְרִים וּמְגִבֵּיה אֶת חַבְרוֹ, בַּי עַל־
יָדֵי שְׁזָה הָאָדָם שְׁבַמִּרְגָּה הַתְּחִתּוֹנָה עַלָּה מִרְגָּא לְדִרְגָּא, עַל־
יָדֵי שְׁזָה הַגְּבִיה וְתָרִים אֶת חַבְרוֹ שְׁבַמִּרְגָּה הַעַלְיוֹנָה לְעֹלוֹת
לְמַעַלָּה עַלְיוֹנָה יוֹתָר. וּבָנְ חַבְרוֹ דְּחַבְרוֹ, הַגְּבִיה עוֹד יוֹתָר מְחַבְרוֹ,
עַלָּה עוֹד יוֹתָר לְמַעַלָּה, וּבָנְ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בַּי אֵי אָפְשָׁר שִׁיחָיו
שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם בִּמְרָגָה אַחַת בְּגַן־לֵל: אַחֲר שָׁאָמָר מָאָמָר הַגַּל,
וּשְׁמַמְכָּנָה וּקְוֹרָא בְּלַ תְּאֻוֹת הַיִּצְרָר הַרְעָ בְּשֵׁם בְּחַ המְדָמָה, אָמָר
אוֹ: צָרִיכִין לְקַרְאָ לֹא וּלְכֹנֹת לֹא שֵׁם אַחֲר, הַיּוּ לְהַבְּעַל־דָּבָר
וְהַיִּצְרָר הַרְעָ צָרִיכִין לְקַרְוֹת אָוֹתָו בְּשֵׁם אַחֲר, דְּהַיּוּ שֶׁלֹּא לְקַרְוֹתָו
עוֹד בְּשֵׁם יִצְרָר הַרְעָ רַק בְּשֵׁם בְּחַ המְדָמָה. וְאָמָר וְאָתָ בְּדַרְךָ
שְׁחוֹק, אֲבָל הַבְּנָתִי שְׁהִיא לוֹ בּוּה בְּנָה שְׁלָמָה, וְלֹא זְכִיתִי לְהַבִּין
בְּנָתָתוֹ בּוּה:

לְשׁוֹן רֵפֶנוּ זָכְרוּנוּ לִבְרָכָה

כו

(שאלות ותשובות לרבי יהושע בן חנניה בignum מסכת
בכורות)

רְצִיצָא דְמִיתָ בְבִיעוֹתָה,
חַיָּכָא נַפְקָרָה.
וְאָמַר לְהּוּ: בְחִינָנוּ דָעַל:

רְשַׁיָּה: רְצִיצָא דְמִיתָ אֲפָרוֹת שְׁמַת בָתוֹךְ קְלָפָתָו;

רְצִיצָא, זה אֲפָרוֹת. זה בְחִינָת צָדִיק, בְחִינָת (תחלם עב): יִפְרַח
בִּימָיו צָדִיק. שְׁשָׁאָלוּ אָתוֹת: הַצָּדִיק שְׁמָמִית אֶת עַצְמוֹ,
וּמֹסֵר אֶת נֶפֶשׁ בָצְלָמָה וּבְעוֹתָה - בָאֵיהָ מִן הַמְּקוֹמוֹת מִן
הַתְּפִלָה, צָרִיךְ לוּ לִמְסֹר אֶת נֶפֶשׁ בַּיּוֹתָר. וְהַשִּׁיב לָהֶם: חַיָּכָא
דָעַל. הִנֵּוּ אֵיךְ שִׁישׁ לוּ לְהֻלּוֹת נִצְׁוַיִּה קָדְשָׁה, הִנֵּוּ אֵיךְ
שְׁגָנְגָסִים בּוּ מִחְשָׁבּוֹת זָרוֹת, וְצָרִיךְ לְהֻלּוֹתָם פִידּוּעַ, שֶׁמְצָרִיךְ
לוּ לִמְסֹר נֶפֶשׁוֹ:

לְשׁוֹן רֵפֶנוּ זָכְרוּנוּ לִבְרָכָה

כו

רְצִיצָא דְמִיתָ בְבִיעוֹתָה, חַיָּכָא נַפְקָרָה. אָמַר לְהּוּ: בְחִינָנוּ
דָעַל:

א' כִּי לִמְשֹׁך אֶת כָּל הָעוֹלָם לְעַבְדוֹ לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד, וְכָלָם
יִשְׁלַיכְוּ אֶלְילִי כְּסֶפֶם וּזְהָבֵם וַיַּחֲפֹלוּ אֶל הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ

לבד - זה הדבר נעשה בכל דור ודור לפני השלים שבדור, כי עליידי השלים שיש בין בני האדם, והם חוקרים ומסבירים זה לזה האמת, עליידיה משליך כל איש את שקר אלילי בסוף, ומרקם את עצמו להאמת:

ב' וְאֵי אָפַרְתָּ לְבוֹא לִבְחִינַת שְׁלָום, אֶלְאָ עַלְיִדי הַאֲרֻתְּ-פְנִים,
הַדְּרֻתְּ-פְנִים. וְזֹה (בראשית לו): יָבָא יַעֲקֹב שְׁלָם עִיר שְׁכָם
- אַתְּעַרוֹתָא שֶׁל בְּחִינַת (צפניה ז): לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד, הוּא עַלְיִדי
שְׁלָום. וְשְׁלָום הוּא עַלְיִדי בְּחִינַת יַעֲקֹב, שַׁהוּא הַאֲרֻתְּ פְנִים,
בְּחִינַת שִׁופְרָה דַיְעָקֹב בְּעַיִן שִׁופְרָה דָאָרָם (ב' מ' פה. ע"ש), וְזֹה
בְּחִינַת (הלהים כר): מַבְקִישׁ פְנֵיךְ יַעֲקֹב:

ג' וְהַדְּרֻתְּ-פְנִים זה בְּחִינַת דָרֹשי הַתּוֹרָה, שַׁה תּוֹרָה נִדְרַשְׁת
בִּשְׁלַש עֲשָׂרָה מִדּוֹת, הַגְּמַשְׁבִּים מִי"ג (שְׁלַש
עֲשָׂרָה) תְּקוּנֵי דְקָנָא (וְהָרָא אַחֲרֵי סֵב), מִבְחִינַת הַדְּרֻתְּ פְנִים, בִּמּוֹ
שְׁבָתוֹב (וְיִקְרָא ט): וְהַדְּרֻתְּ פְנֵי זָקָן:

ד' וְלִפְנֵי הַחִזְכָּכוֹת חִכְמָתוֹ בַי"ג (בִּשְׁלַשׁ עֲשָׂרָה) מִדּוֹת יְלֹוֹ הַגְּנָל,
בֵּין הַזְּרַבְכּוֹת קּוֹל רַגְטָה. בְּבִחִינַת: זָקָן - זה קָנָה חִכְמָה
(קדושין לב): הַקָּנָה מּוֹצִיאָ קּוֹל (ברכות סא וע"ז וחר פנהם ר' רב ר' לד
ר' לה). וְזֹה (שה"ש ב): הַרְאֵנִי אֶת מְרָאָה, זה בְּחִינַת הַדְּרֻתְּ-פְנִים,
בְּחִינַת זָקָן גְּנָל. הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלךְ - בַיְ קּוֹל לִפְנֵי הַחִכְמָה שֶׁל
דָרֹשי הַתּוֹרָה, לִפְנֵי הַשְּׁכָל שֶׁל שְׁלַשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת שַׁהוּא דָרְשָׁ
בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה. וְזֹה (עמוס ה): דָרְשָׁנוּ וְחִיוּ, בַיְ הַחִכְמָה תִּתְחִיה
אֶת בָּעֵלָה (קהלת ז):

ה וכַּשְׁגָּזְבָּךְ קֹלֶוּ, אוֹ עַלְיִדִי הַשְׁמִיעַת קֹלֶוּ לְבֵד בֶּלָא דָבָר,
הַקְּרוֹשִׁ-בְּרוֹקִידְהוּא מַושְׁיעַו בְּעַת צְרוֹתָן, בְּבִחִינַת
(זהלים ק): וַיַּרְא (ה) בָּאָר לְהָם, בְּשָׁמְעוֹ אֶת רְנַתָּם - עַלְיִדִי
שְׁמִיעַת קֹלֶוּ, הַקְּרוֹשִׁ-בְּרוֹקִידְהוּא רֹאָה מַי שְׁפִיצָר לֹו, אַיזָּה
עֲכֹוּם מַיצָּר לֹנוּ. וַיְהִי (דברים ט): בָּאָר הַיְטָב - בְּשָׁבָעִים לְשֹׁוֹן,
שְׁפָרוֹשִׁים וְדָרוֹשִׁי הַתּוֹרָה, שְׁמַשְׁם תֹּצְאֹתָה הַקּוֹל, עַל יָדָם הַיְטָב
לֹנוּ בְּכָל הַלְּשׁוֹנוֹת וּבְכָל הַעֲפֹוּם, בְּבִחִינַת בְּשָׁמְעוֹ אֶת רְנַתָּם,

ראשית ברכות באָר, ובאָר הוּא לְשׁוֹן פָּרוֹשׁ וְדָרוֹשׁ:

וְלִהְדָּרָת-פְּנִים הַפְּלִי אֵי אָפָּשָׁר לְבָ� אֶלָּא עַלְיִדִי תְּקוּן
הַבְּרִית, בְּבִחִינַת (דברי הימים א ט): "הַזָּה
וְהַדָּר לְפָנָיו", כְּשַׁעַז וְחַדְיוָה בְּמִקְומָו", שַׁהְוָא בְּרִית, הַזְּקָרָא בְּעַז,
וְהַזָּה חֲרוֹה דְמַטְרוֹנִיתָא. וַיְהִי (שמות ט): עַז - זֹה בְּחִינַת בְּרִית.
וּמְרַת - זֹה בְּחִינַת קֹל. וַיַּהַי לֵי לִישְׁוֹעָה - בְּבִחִינַת וַיַּרְא (ה)
בָּאָר לְהָם וּכְוֹ: וַיְהִי שָׁאָמְרוּ חַכְמָינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (סוטה ל):
בְּשָׁעַלּוּ יִשְׂרָאֵל מִן חַיִם, נְתַנוּ עִנִּיהם לִזְמָר שִׁירָה. כִּי עַל הַיִם
נְתַגֵּלָה בְּחִינַת בְּרִית, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמָינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה: הַיִם
רְאָה וַיַּנְסֵם (וַיָּנַס) - וַיֵּצֵא הַחִיצָה (מִר' וַיָּשֶׁב פְּרָשָׁה ז). נְתַנוּ עִנִּיהם -
זֹה בְּחִינַת הַרְרָת-פְּנִים, בְּחִינַת יְכוֹן - זֹה קְנָה חַכְמָה, בָּמוֹ שְׁפִירָש
רְשֵׁי (בראשית ג): וַתִּפְקַדְנָה עִנִּים שְׁנִיהם - עַל שֵׁם הַחַכְמָה נָאָמָר.
לוּזְמָר שִׁירָה - זֹה בְּחִינַת קֹל, שְׁנַתְגֵּלָה עַלְיִדִי הַחַכְמָה. וַיְהִי
שָׁאָמְרוּ (סוטה ט): עַזְלִילִים וַיּוֹנְקִים אָמְרוּ: זֹה אַלְיִוְאנָהוּ, זֹה -
בְּחִינַת בְּרִית, בְּחִינַת (שמות ג): וַיְהִי לְךָ הָאוֹת. וְאַנְהָוּ - זֹה בְּחִינַת

הדרת-פניהם. וזהו פירוש (משל ט): רעה זונות יאבד הון, הון זה בחינת קול, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: כי אם את ה' מהונך - אל תקרי מהונך אלא מגונך. וכשפוגם בפרית, נפוגם קולו. ויעקב שומר בריתו, כמו (ראשית ט): ראשית אוני, זכה לך, בבחינת (שם ט): הקול קול יעקב. ובבחינת קול זכה לשלוום, בבחינת (שה"ש א): שיר השירים אשר לשלהמה - למלך שהלום שלו. ובשביל זה, תקף אחר קול רנה של שירת חיים זכו לשפט שלום. כמו שבחות (שמות ט): ויבאו מرتה, ושבטה במרה נצטוה (כשארוי סנהדרין ט). וזה (שמות שם): ותען להם מרים שירו לה - ראשיתבות שלום, שעליידי שירה זכו לשלוום: וידוקא במרה קבלו שפט-שלום, כי כן דרך השלום מר לி מר - כמו שכל הרפאות הם בסמים מרים, כן השלום, שהוא רפואי לכל הרבים, בבחינת (שם ט): שלום לחזק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו. ולפעמים החלה גוברת כל כה, עד שאין יכולת ביד החולה לסכל מרירות רפואיים, ואו הרופאים מושבין ידיהם מן החולה ומיאשים אותו - כה כשהעוונות, שהם חלי הנפש, גוברים מאה, או אין יכול לסכל מרירות הרפואיים, ואו: אין שלום אמר לרשיים (ישעה מה ט). וזה ששפה חזקה את הקדוש ברוך הוא, שהשליך כל חטאינו אחר פתפו, כדי שלא יצטרך להלביש את השלום במרירות הריפה. וזה: הגה לשלוום מר לி מר (שם לח), הינו זה ידוע, כי

לשלום צריך מיריות. ואותה חשquet נפשי מרחת שחת (שם
כחות משות בלי, ופרש ר' ש"י: מבלתי רות שחת) - כי ידעת שאין כי כח
לසבל מיריות לפי חטאתי. והשלכת אחר גוֹן כל חטא -
כדי שיתלבש השלום במיריות כפי יכלתי. וזה (בראשית כד):
וְאַבְרָהָם יָכוֹ - עליידי יכוֹ הנ"ל, על-ידייזה: ויה' ברך את
אברהם בכלל - זה שלום, כמו שפתות: עוזה שלום וכורא
את הכל:

ה וְשָׁלוּם בְּנוּפֹו (שבת לנו: הרשו על פסוק י"ב א' יעקב שלם: שלום בנופו,
שלום במוינו וכו') - בארכע מרות שלא תתגיבר אחת
על חברתה שלום במוינו - שלא יהיה בא זה ואכל את זה,
כמו שאמרה בת נקדימון בן גוריון (מחבות סו). שלום בתורתו -
בלא קשיות. ואנו: יבוא יעקב שלם עיר שם בג"ל: וזה פריש:
רציצא - בבחינת קנה רצוץ, שהם העופים, שהם רחוקים
 מבחינת יכוֹ - זה קנה חכמה, מהירות-פנים, והם דבקים בקנה
רצוץ, כמו שפתות (תהלים סח): גער חית קנה, דמויות בביועתה
הינו להמית ולבטל בעותם וצלותם, מלבקש עוד מלאקים
אחרים, אלא לקרה בלם בשם ה. תיבא נפק רוחא - הינו
אות הבחינה אי אפשר, אלא עליידי תקון ברית, שהוא בבחינת
(חווש כ): ולא קמה עוד רוח באיש. ואיך מפיק ומויצה ניצוצי
הקדשה שגפלו עליידי פגש הברית, ואמר להם: בהינו דעתל -
בזה שנכנם בו רוח, הינו בזה שנכנם בו רוח שנות, הינו
הרהוריו ינות, והוא משבר תאות - בזה הוא מפיק ומויצה

ניצוצי הַקְרָשָׁה של פג'ם הַבְּרִית, כי זה הוא בוחינת תשובה
המְשֻׁקֵּל (איכה ה): זקנים מושער שכתו בחורים מגיניהם:

(עד פאו לשון רבנו ז"ל)

(שיך לאות א) **וַיַּרְא** (ה) בְּצַר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רְנָתָם - עליידי
שְׁמִיעַת קָולוֹ, הַקְרֹושׁ-בָּרוֹךְ-הָוּ רֹאֶה מַיִּם
שְׁפִיצֶר לֹא, אַיִּזה עֲפֹוּם מִצְרָא לְנוּ וּכְזָוִי. וְאָמַר, שְׁעַלְבֵּן בְּשִׁישׁ, חַם
וּשְׁלוּם, אַיִּזה גּוֹרָה וְצָרָה לִיְשָׂרָאֵל מִאַיִּזה עֲפֹוּם, אָוי טֹוב לְנָנוּ
הַגָּנוֹן שֶׁל אַוְתָּה הַעֲפֹוּם שְׁפִיצֶר לָהֶם, חַם וּשְׁלוּם. וְזהוּ: בְּשָׁמְעוֹ
אֶת רְנָתָם - רְנָתָם דִּיקָא, הַנּוּ רָנָה וּגְנוּן שְׁלָהֶם, שֶׁל אַוְתָּה
הַעֲפֹוּם שְׁפִיצֶרֶת לִיְשָׂרָאֵל, חַם וּשְׁלוּם:

לשון רבינו זכרונו לברכה

כח

(אמחו וקי אהונא לרבי יהושע בן חנניה בגמרא
מסכת בכורות)

בנה לנו בית באoir העולם. אמר
שם, עמד ותלה את עצמו בין
שמים לארץ. אמר להם: הוציאו
לי לבנים וטיט מקומכם והביאו
לי. אמרו לו: וכי יש מי שיכول
לעלות לשם? אמר להם: וכי יש
מי שיכול לבנות בית בין שמים
לארץ?

בָּנִי לֹן בֵּיתָא בָּאוּרָא
דְּעַלְמָא. אמר שם, קם
וְתַלֵּא בֵּין שְׁמִיא לְאַרְעָא.
אמר להו: אָפִיקוּ לֵי לְבָנִי
וּטְינָא מִתְחַתָּם. אמרו: וכי
איְבָא דְמַצִּי לְאָסּוּקִי תְּתָם.
אמר: וכי איְבָא דְמַצִּי
לְמַבְנֵי בֵּיתָא בֵּין שְׁמִיא
לְאַרְעָא:

א' **המְתַנְגָּדִים** המבוים והמחרפים יראי השם - זה מלחמת שפטקבלים תורה מהתלמידי חכמים שדין יהודאין הם מקבלים יהודאין, כי תלמידי חכמים שדין יהודאין הם מקבלים תורתם מהשדין, שיש להם תורה נפולה מאלפי נפולים. ובאלפי אלו בתיוב בשלמה (מלכים א' ח'): וירבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף; כי שלמה זכה להם בקרשה, אבל תלמידי חכמים שדין יהודאין מקבלין מהם דרך הקלות. ובשביל זה כל הדברים - דרך משל ומלייצה וטעמים נפלאים, כי שרשיה מיאלו אלף הילך. ואלו התלמידי חכמים, נאמר עליהם (ישעה ז'): המעת מבם הלאות אנשים כי תלאו גם אלקים; כי מיגעים אנשים שבאים לשמע דרישם ותורתם, ואנשים חושבים שיבאו לאיזה תוצאה על ידם, הינו שיבאו לידע את ה' איך לעבד, והם האנשים אין משיגים שום תוצאה, כי תורתם של אלו התלמידי חכמים אין לה פון להדריך את האדם בדרך הטוב, כי מביאה לא هو מבה; ולא עוד, כי תלאו גם אלקים - אבל לואה הקדוש ברוך הוא מלעוז לעובדים אותו. נמצא שעליידיזה אלו בני אדם נופלים בכפירות גזירות, וחושבים, חס ושלום, לא יראה ולא יבין אלקים במעשהתו בני אדם. עלידיזה את יראי ה' לא יכבדו, ומחריפים ומבישים אותם. ובשביל זה בושה נקרא עבודה אלילים, כמו שפטוב (חושע ט): וינרו לבשת, כי הבושה והחרוף נעשה מהכפירות:

ב וכִּשְׁיִשׁ לֵירָא הַשֵּׁם חֶרְפֹּתְוָת וּבוֹשָׁת מִהַכּוֹפְרִים הָאָלָג, עַצָּה עַל־זֶה: אֲנָכִי תּוֹלֶעֶת וְלֹא אִישׁ, חֶרְפָּת אָדָם (תְּהִלִּים ככ). לְחֶרְפֹּת וּבְזִוְנוֹת, הַפְּגָלָה לְלֹה בְּחִינַת תּוֹלֶעֶת, שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת הַזָּאת מִנְצָחָ אֹיְבֵיו. כִּי תּוֹלֶעֶת הוּא בְּחִינַת אִמּוֹנָה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (אי'ה ד): הַאֲמָנִים עַלְיִ תּוֹלֶעֶת; וְהַוָּא בְּחִינַת אֶבְרָהָם, שַׁהֲוָא רָאשׁ לְמַאֲמִינִים, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית ט): וְהַאֲמִין בָּה. וּבְחִינַת אֶבְרָהָם, שַׁהֲוָא בְּחִינַת אִמּוֹנָה, מִשְׁבָּר וּמַבְטָל עֲבוֹדָת אֱלִילִים וּהַכְּפִירֹת וּהַבְּזִוְנוֹת, וּמַתְגַּבֵּר עַל הַכּוֹפְרִים, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים כ): בְּגִבּוֹרוֹת יְשֻׁעָה יְמִינָה. כִּי אֶבְרָהָם, שַׁהֲוָא בְּחִינַת חִסְפָּה, בְּחִינַת אִמּוֹנָה, בְּחִינַת (שם פט): וְחִסְפִּידִי לֹא אָפִיר וְלֹא אָשָׁקֶר בְּאִמּוֹנָתי, בְּזַיִן הַזָּאת הוּא מַתְגַּבֵּר עַל אֹיְבֵיו, כִּי נָעָשָׂה בְּבְחִינַת (נהום ב): אַנְשֵׁי חֵיל מְתַלְעִים. וּבָהָה הַחִסְפָּה הוּא מַתְקֹנוּ אַלְוָו הָאַלְפִּין הַגְּנוּפּוֹלִים הַגְּנַלִּים, בְּבְחִינַת (שםות כ): וְעוֹשָׂה חִסְפָּד לְאַלְפִּים:

וְלֹבֶזֶא לְחִסְפָּה, אוֹ אָפְשָׁר לְבֹזֶא אֶלְאָ עַל־יְדֵי שִׁיכְנִים תַּלְמִידִיִּים חַכְמִים צָדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתָו, כָּאַלְוָו הַקְּרִיב תַּمִּידִין, תַּלְמִידִיְחַכְמִים אֲמָתִים לְתוֹךְ בֵּיתָו, כָּאַלְוָו הַקְּרִיב תַּמִּידִין, בְּמַאֲמָר חַכְמֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (ברכות י): אִישׁ קְדוּשׁ עֹבֵר עַלְיָנוּ הַמִּיד וּבָכוּ. וּבָהָה הַשְׁמֹועֵשׁ שְׁעוֹמֵד עַלְיָהָם וּמַשְׁמַשׁ אָוֹתָם, זֹבֶה לְחִסְפָּד הַגְּנַלִּים, בְּמַאֲמָר (כחובות ז): כָּל הַמּוֹגֵעַ תַּלְמִידִוּ מַלְשִׁמְשָׂוּ כָּאַלְוָו מוֹגֵעַ מִפְנֵי חִסְפָּה. וּבְשִׁבְיל וְהַהְיָה הַתְּמִיד בְּכֶשׁ, כִּי מִמְנוֹ נַתְקֹנוּ הָאַלְפִּין, בְּבְחִינַת (ירמיה יא): וְאַנְיִ בְּכֶבֶשׂ אַלְוָה. וְהַבְּחִינַת בְּכֶשׁ - שְׁפָכְבִּישׁ פְּתַחַת יָד רַבּוֹ וּמַשְׁמַשׁ אָוֹתָם. וְהַתְּמִיד -

גימטריא ד' אלף ששה תקון האלפיין בג"ל. וזהו (משל נ'): למי מדרנים למי שית, הינו על-ידי שית, על-ידי חכם שדר יהודאי, על ידו מדרנים, על ידו בא התנורות: והוא שאמרו סבי רבי אהונא: בני לנו ביתא באוירא דעתמא. כי אילו בני אדם הרוצים לעזרך עבדתם על-ידי התורה ששומעים מתלמידי חכמים שדרין יהודאי, ובאמת אין להם על מה שישיכו, והו אילו רוצים לבנות בית באוירא, כי תלמידי-חכמים שדרין יהודאי הם פורחים באויר, ואין להם על מה שישיכו, כמו השדרין שפורהחים באויר. ואמר שם, וקס בין שמיא לאראעא - הינו התלמיד-חכם האמתי הוא בין שמיא לאראעא, בתרומו: כי כל בשמיים ובארץ [אחד בשמייא ואראעא]. ואמר אפיקו לי לבני בטינא מהתם - כי טינא נCONS לפהם של אלו בג"ל, ונעשה להם לב האבן. וכשתלמיד-חכם האמתי רואה מהשבותם הרעה, אומר להם שיזיאו הטינא מלבם, שיזיאו הטינא שבלב האבן, ולא יכפרו בהקדוש ברוך הוא. כי הטינא מלב האבן מהתם, הינו מבחן האלפי הנפולים הג"ל, שהן גימטריא הותם, [כפי ארבע פעמים אלף עם הכלול עולה הותם]. אמרו: מי איבא דמצוי לאפיקו הותם - שאמרו לו: מי יכול לעלות האלפי הנפולים. והשיב להם, מי איבא דמצוי למכני ביתא בין שמיא לאראעא - הינו מי שבונה ביתו על-ידי תלמידי-חכמים האמיטיים, כי יש להם על מה שישיכו, כי תלמידי-חכמים אמיתיים. הם יסוד כל רבר.ומי שביתו בית ועד

לחכמים, שפונה ביתו בבחינת: איש קדוש עוצר עליינו תמיד נעשה עלית קיר (מלכים ב ד) - אלו האנשים מעליין האלפיין בן"ל: וזה: אלף בית גימל דלת. גימל דלת דא שמיא וארעא (ה שמים הארץ). בית - מי שפונה ביתו בין שמיא לארעא, זה תקון האלפיין. זין חית - הינו אלו בני אדם המכבים תורהם מישרין יהודאיין, המכנים בשם זין, בבחינת (יירא י): לשעריהם אשר הם זונים. מהם החרופ והביוונות, בבחינת (איוב לא) ובזו משפחות יחתני, בבחינת חית: הא ואו - हוי יי, לשון צעקה ומורבה באנדר לעיל: למי מדרנים למי שית, הינו זין חית. טית יוד - טובא גנו בגונה. כי צרייך פשושמע תורה מתלמידי-חכמים שדרין יהודאיין, שיאכל טוב שפונה, פמו (תניא טו) רבבי מאיר רמנון מצא, תוכו אבל. פמו שפחוכ (משל כ): בני חנה לבך לין, וכתיב (שם כב): שמע דברי חכמים ולבך תשית לדעתך. וכשועשה פן, מעלה טוב הגנו בגונה, הינו האלפיין הנפולים. וזה טית - טובא גנו בגונה (הקרמת הוורן). שתשית לבך לטוב הגנו ברבריו, ועל-ידי זה יוד - הינו תתקן על-ידי זה האלפיין, בבחינת (ישעה כה): אודה שמק כי עשית פלא - דא אלף. וזה יוד צורת אלף. וזה יוד, לשון אודה. יוד, בבחינת (אייה כ): וידיו אבן - לשון השלה, הינו קילפתו זרך: (עד פאן לשון רבנו י"ל)

ושמענו מפי הקדוש, שואת התורה מרמו בה כל הבעיות של פרשת התמיד שאומרים בפרק. ובירר לנו קצר, עין בפנות, ותראה ותבין שבכל הבעיות של פרשת התמיד

מבראים ב תורה זוֹאת. כי מבראָר שֶׁם בְּפִנּוֹת, שַׁתְּמִיד מְכֻנֵּיעַ קְלָפוֹת דְּעֲשִׂיה וּכְוֹ, שֵׁהָם בְּחִינַת עֲבֹדָה וָרָה וּכְוֹ. וּ"עֹלֶת" גִּימְטְּרִיא שֶׁם אָבְגָן יְתִי"ז וּכְוֹ, שַׁהְוָא בְּחִסְד וּכְוֹ, בְּסָוד: וַיְשַׁבְּכָם אָבָרָהּ בְּבָקָר, וְהָוָא סָוד: אֶל תִּירָא תְּולֵעַ וּכְוֹ, וַיֵּשׁ בְּנָגְדָה בְּקָלְפָה תְּולֵע אֲשֶׁר מְכֻלָּה וְאֲכִיל הַפְּלָל וּכְוֹ. וְעַל כֵּן צִוָּה הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ בְּרָחְמֵיו לְהִקְרִיב עֹלֶת תְּמִיד, לְהִתְגַּבֵּר עֹלֶת תְּמִיד שְׁבִקְרָדְשָׁה, שַׁהְוָא בְּחִינַת תְּולֵעַ יְעַקֵּב, עַל הַתְּולֵע שְׁבִקְלָפָה וּכְוֹ. וַיַּדַּע כי בֶּל קְרָבָן עֹלָה, הִיא בְּבִחִינַת לְאָה וּכְוֹ, וְלֹכְנוּ בָא עֹלֶת תְּמִיד בְּנָגְדָה, בְּרוּ לְמִתְקָדְשָׁה, בְּרוּ שְׁלָא יִשְׁלָט וִימְשַׁל הַתְּולֵעַ הַטְּמִיא, וְתְּולֵע יְחוֹד לְעֹלֶת. וְזֹה שְׁבָתוֹב: עֹלֶת תְּמִיד כי תְּמִיד בְּגִימְטְּרִיא ד' אַלְפֵין שְׁלוֹקָחָת לְאָה וּכְוֹ. בֶּל זֶה מְבָרָא בְּפֶרְעִזְצִים שַׁעַר הַקְּרָבָנוֹת, פַּרְקָד' עַזְן שֵׁם הַיְּטָב. וְתַרְקִיב וְתַרְאָה שְׁפֵל זֶה מְבָרָא בְּהַתּוֹרָה הַגְּל. כי מְבָרָר שֶׁ שְׁהִמְתַנְגָּדים כְּמַחְרֵפִין יְרָא הַשֵּׁם, זֶה נְמַשֵּׁך מְהַאֲלֵפִין הַגְּפּוֹלִים, שָׁאַלְוּ הַאֲלֵפִין בְּקָרְשָׁה הֵם בְּחִינַת לְאָה, וְאַצְלָם נְעָשָׂה מֹזה בְּחִינַת: הַמְּעַט מִכֶּם הַלְאֹות אֱנֹשִׁים, כי תַּלְאוּ גַם אֶלְקִים - כְּאַלְוּ לוֹאָה הַקְּרוֹי שְׁבָרוֹדִיהּוּא מְלֻעָּד וּכְוֹ. כי מְלָאָה נְעָשָׂה אַצְלָם בְּחִינַת לוֹאָה, כי הֵם יוֹנְקִים מִתְדִּינִים הַקְשִׁים שְׁבֵלָאָה, שְׁמַשְׁם אֲחִיזָת הַקְלָפוֹת הַקְשָׁוֹת שֵׁהָם בְּחִינַת עֲבֹדָה וָרָה הַגְּנָל. וְזֹה מַה שְׁמַבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַגְּנָל שְׁנוּפְלִים בְּכְפִירּוֹת, בְּחִינַת עֲבֹדָה וָרָה, עַזְן שֵׁם. וְהַתְּקוֹן: אַנְכִי תְּולֵע וְלֹא אִיש וּכְוֹ, הַיְּנוּ בְּחִינַת תְּולֵע דְּקָדְשָׁה, שְׁמַבָּנֵיעַ תְּולֵע דְּקָלָפָה. וְזֹה

שָׁמֹבָא לְעֵיל בַּהֲתֹרָה הַגְּנָל, שֶׁהָא בִּחִינָת אַבְרָהָם, כִּי כֵן מִבָּאָר
שֶׁם בְּפִנּוֹת שַׁתּוֹלָע דְּקָרְשָׁה, בִּחִינָת עֹזֶל תָּמָר, הוּא בִּחִינָת
חֶסֶד, בִּחִינָת אַבְרָהָם, בִּחִינָת חֶסֶד שְׁבָגְבָוָה. וַיְהִי שָׁמֹבָא
בַּהֲתֹרָה הַגְּנָל שֶׁהָא בִּחִינָת: בְּגִבּוֹרוֹת יִשְׁעַ יְמִינָנוּ, הַיּוֹן בִּחִינָת
חֶסֶד שְׁבָגְבָוָה: וַיְהִי שָׁמֹבָא שֶׁם שְׁעָקֵר הַתְּקוֹן - עַל־יְדֵי שִׁיכְנִים
אוֹרְחִים פָּלָמִידִי־חֶכְמִים בְּתוֹךְ בַּיּוֹת, שָׁנַחַשְׁבָ בְּאֶלְיוֹ הַקָּרִיב
תָּמִידִין, כִּי תָמֵד בְּגִימְטְּרִיא ד' אַלְפִין. כִּי עַקְרָבַר הַתְּקוֹן - עַל־יְדֵי
בִּחִינָת קָרְבָּן תָמָר, שְׁעוֹלָה ד' אַלְפִין, שְׁעַל־יְדֵי־יְזִיה נְתַקְּגָנִין
הַאַלְפִין הַגְּנָל, וַיְזִין לִבִּחִינָת תְּוֹלָע דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָא בִּחִינָת עֹזֶל
תָמִיד, בִּחִינָת חֶסֶד לְאַבְרָהָם. עַזְן בַּהֲתֹרָה הַגְּנָל וּבְפִנּוֹת הַיּוֹטֵב,
וַיְבִין אֵיךְ נִכְלָלוּ בֶּל הַפִּנּוֹת שֶׁל פָּרְשַׁת הַתְּמִיד בַּהֲתֹרָה הַגְּנָל.
עַזְן הַיּוֹטֵב וַיְתִבְין פְּלָאֹות:

כת

(שאלות זכרי אתונה לבי יהושע בן חנניה בגמרא מסכת
ככורות)

אותו אדם שהולך ומבקש אשה ולא
נותנים לו אותה, מה הוא רואה שהולך
ומבקש אשה שהשובה ומיוחסת ממנו?
לקח סיכה, השפיל את ידו ונעיצה בכוטל
למטרה ולא לנכסה. הגביה את ידו ונעיצה
בכוטל למעלה ונכססה. אמר להם: אף
אדם זה קיבל את בת מולו עכשו.

הָאֵי גְּבָרָא דְּאֹל בְּעֵי
אַתְּתָא וְלֹא קִיחְבֵּי
לַה, מַאי חַיְיָ דְּאֹל לְהִיכָּא
דְּמַרְלִי מַנְתָּה. שְׁקָל סְבָרָתָא
דְּצָה לְתַתָּא לֹא עַל, דְּלִי
דְּצָה לְעַלָּא עַל. אָמָר: הָאֵי
נַפְרִי מַתְרִמְיאָ לְה בַת
מוֹלָה:

רש"י: רְמַדְלִיהָ מִנֶּה. שְׁמֵיחַת מִרְאֹשׂוֹנָה. וְשׁוֹאֵל אֶתְהוּ: הֲלֹא יָשׁ לֹו
לְלִמּוֹד, הַזָּאֵל וְלֹא נָתַנוּ לוֹ רְאֹשׂוֹנָה, כֹּל שָׁבֵן זֹו: סְבִתָּא. קְבִילָא: דְּצָה.
הַשְּׁפִילִידּוֹ בָּמֶקְומָשָׁאיִין חֹור בְּכֹתֶל, וְלֹא עַל. דְּלִי דְּצָה. הַגְּבִיהִידּוֹ וְגַעֲצָה
בָּמֶקְומָנְקָבָה, וְעַל:

הָאִינְגְּבָרָא דְּאֹולְבָּעִי אַתְּתָא וְלֹא קְוִהָבִי לָה וּבוֹ:

א בַּי לֹא בָּל דָבָר נִקְרָא דָבָר, בַּי דָבָר שָׁאיָנוּ נִשְׁמָעַ וְנִתְקַבֵּל
אַיָּנוּ נִקְרָא דָבָר, בְּחִנּוֹת (תְּהִלָּם ט): אֵין אָמֵר וְאֵין דָבָרים
בָּלִי נִשְׁמָעַ קְוָלִים. וְעַקְרָבָר מַה שְׁפִתְקַבֵּל הַדָּבָר, הוּא מִחְמָתַת הַטּוֹב
שְׁשִׁישׁ בָּנוּ, בַּי טֻוב הַבָּל חֲפָצִים. וְעַל פָּנֵינוּ בְּשִׁשְׁׁזָה טֻוב בְּהַדָּבָר, אָזִי
הַדָּבָר נִשְׁמָעַ וְנִתְקַבֵּל, אָבָל בְּשָׁאיָן טֻוב בְּהַדָּבָר אַיָּנוּ נִתְקַבֵּל:
וְאַזְּקָעָזְעַן הַטּוֹב בְּהַדָּבָר, הוּא עַל-יְדֵי שְׁלוֹקָחָן הַדָּבָר
מִהְדָּעַת, אָזִי יָשׁ בָּוּ טֻוב. אָבָל בְּשָׁה-הַדָּבָר בָּלָא דָעַת, אָזִי אֵין בָּוּ
טֻוב. בְּבִחְנִית (מִשְׁלֵי ט): גַּם בָּלָא דָעַת נִפְשׁ לֹא טֻוב, נִפְשׁ הוּא
הַדָּבָר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (כְּרִאשָׁת ב): וַיֹּהֵי הָאָדָם לְנִפְשׁ חַיָּה, וְתַרְגּוּמוֹ:

לְרוֹחַ מִמְלָאָה:

ב וְלִהְקִים וְלִרוּם אֶת הַדָּעַת, הוּא עַל-יְדֵי שְׁבַח הַצְדִיקִים;
כְּשֶׁמְשַׁבְּחִין וּמְפָאַרְין אֶת הַצְדִיקִים, עַל-יְדֵיהֶם
נִתְרֹום הַדָּעַת. בְּבִחְנִית (דָבָרים לב): בְּנֵשֶׁר יְעִיר קָנוּ, נֵשֶׁר - דָא
רוֹחָא (כִּמְבָא בַּתְּקוּן ג' מה"א תְּקוּנִים), דָא בְּחִנּוֹת צָדִיק, בְּבִחְנִית
(נִמְרָכֶר כ): אִישׁ אֲשֶׁר רֹוחָבָו. יְעִיר קָנוּ - שֶׁהוּא מַעוֹרֶר הַמְחִין
מִפְרַדְמִוָּתָן, מִפְּחִינָת מְחִין דְּקָטָנות, מִפְּחִינָת שְׁנָה. קָנוּ - דָא קָנָה

חכמָה קִנָה בִינָה (משל ד'), שַׁהֲם הַמְחִין. וְאַפְלוּ מְלָאכִים בְשֶׁרוֹצִים לְעֵשָׂות דָבָר שִׁיחָה נִשְׁמַע וַיְתַקְבֵל אֲצָלָם, בְּחִינָת: עָשָׂי דָבָר לְשִׁמְעָן בְּקוֹל דָבָר, אָנוּ הֵם מִשְׁבָחִין וּמִפְאָרִין אֶת הַשֵם יַתְבִּרְךָ תְּחִלָה, שַׁהֲוָא צְדִיקוֹ שֶׁל עַזְלָם, בְּחִינָת (תְּהִלִים קְמָה): צְדִיק ה' בְּכָל דָרְכֵיו, וּלְיִדְרִיחָה נִعְשָׂה הַדָּבָר, בְּחִינָת: לְשִׁמְעָן וּכְו'. וַזה (תְּהִלִים ק'): בְּרַכו ה' מְלָאכִי, הַיָנוּ הַשְׁבָח שְׁמִשְׁבָחִין תְּחִלָה אֶת הַשֵם יַתְבִּרְךָ, שַׁהֲוָא צְדִיקוֹ שֶׁל עַזְלָם, וְאַחֲרַכְךָ עַלְיִדְרִיחָה: עוֹשֵׂי דָבָר לְשִׁמְעָן בְּקוֹל דָבָר, שְׁעוֹשִׁין הַדָּבָר שַׁהֲוָא נִשְׁמַע וַיְתַקְבֵל: ג' וַזה בְּחִינָת בְּגָדִים לְבָנִים, הַיָנוּ תָקוּן הַדָּבָר, שַׁהֲוָא בְּחִינָת מְלָכּוֹת פָה, הוּא בְּחִינָת בְּגָדִים לְבָנִים. בַי צְרִיךְ לְשִׁמְרָה מְאָרָד אֶת הַבְּגָדִים, שֶׁלָא יִבְזַה אֶת הַבְּגָדִים, רַק לְשִׁמְרָן בְּרָאוּי שֶׁלָא יָבוֹא עַלְיָהָם שָׁוֹם בָּהָם וַיְכַבֵּב. וְכֹל מַי שַׁהֲוָא גָדוֹל יוֹתָר, צְרִיךְ לְשִׁמְרָה אֶת הַבְּגָדִים יוֹתָר, בַי כָל מַי שָׁגְדוֹל יוֹתָר, מַרְקַדְקָוִן עַמּוֹ יוֹתָר. וְעַל פָנֵן תַלְמִיד-חָכָם שְׁנִמְצָא רַבְבָעַל בְּגָדִיו חַיב מִיתָה (שבת קי), בַי עַמּוֹ מַרְקַדְקָוִן יוֹתָר, בַי הַבְּגָדִים בְעַצְמָם הֵם דָנִין אָתוֹן, בְּחִינָת דִינָא רַמְלָכָותָא, בַי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינָת מְלָכּוֹת, בַי רַבִי יוֹחָנֵן קָרָא לְמַאֲנָה מִכְבָּרוֹתָא (שבת קי), שַׁזְחוֹ מְלָכּוֹת, בְּחִינָת מְלָכּוֹת, בְּחִינָת (תְּהִלִים ד'): מֶלֶך הַפְּבֻזָה. וְהֵם בְּחִינָת צְדָק מְלָכָותָא קְדִישָא, שַׁזְחוֹ בְּחִינָת הַבְּגָדִים, בְּחִינָת (איוב ט): צְדָק לְבָשָׂתִי. וְהַמְבִזָה אָתוֹם, נִמְצָא שַׁהֲוָא כְמוֹרֵד בְמְלָכּוֹת, וְאוֹ דִינָא רַמְלָכָותָא דָן אָתוֹ. וּלְיִדְרִיחָה עֹשָׂה פְרֹזֶד בֵין קְרָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשִׁכְנָתָה, בְּחִינָת נְחַשׁ מִשְׁוֵיךְ לָהּ לְגַבָה וְאַטְיל בָה וְהַמָּא,

בבוחינת דם נֶהָרָה, בבדיקה (ישעה סג): מודע אדם ללבושך. וזהו בוחינת הפטם והרכב שנמצא על בגדו, שעליידריה נפרדת בוחינת המלכבות הנ"ל, שהיא שכינה עוז, מקדשא בריך הוא. ואזו (ירמיה כה): שאג ישאג על נוהו - על נוה דילה. ואזו שולחת שפחה בישא, שהוא מלכות רסתרא אחרת, בבדיקה (משל ל): שפחה כי תירש גברתה, שהיא אשה רעה, שהיא בבדיקה עת רעה, כי יש כ"ח [עשורים ושמונה] עתים, עתים לטובה, עתים לרעה. וצריך להזכיר שפחה בישא, שהיא עת רעה, בבדיקה עת רעה, הינו פלא רבב, הינו בבדיקה טהרתו השכינה מנדרת, לבנים, הינו גורמן אפרשותה בין קדשא בריך הוא ושכינתייה, בבדיקה דם נuper ונעשה חלב (נכורות זה נה ט). והרשיים בעזונותיהם גורמין אפרשותה בין קדשא בריך הוא ושכינתייה, כי גורמין לה דם נֶהָרָה, ואזו היא נקראת עיר הרים (נחום ג), ועליהם זה רשיים נקראים אנשי הרים. כי שם"ה לא תעשה תלויים בשם"ה גידים, שם תחלוכת הרים. ולפי בධנת לא תעשה שעוברים, כי מעוררים דם נֶהָרָה להשכינה, כי כמה מיין דמים יש; וכן צריך להמתיק את הרים האלו, הינו לתקן הלאוין שהם הגידין, ולהמשיך להם לבניות, בבדיקה: דם נuper ונעשה חלב. וזהו: בכל עת יהיו בוגדים לבנים - בוגדים דיקא, להמשיך להם לבניות:

ד וلتakan כל העברות בפרטיות הם רביים מאד, וכבר על האדים, וכי אפשר לתקן אותם, כי יש דקדוקים

ופרטים רבים בכל לאו וולאו. בכן צורך לתקון כלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ז): וינגד לכם את בריתו, ואנו, על-ידי תקון הברית, שהוא כלליות הגידין, נתתקון מפליא בְּלָא בַּל הלאון שעbara, ונמשך להם לבנונית. ועל שם זה נקרא כלליות הגידין שהוא הברית-קדש, שדי, על-שם ששדי וירוה בחץ לבנונית ותקונים בל פרק ופרט בפי צרכו, ואפלו למקומות הזרים וחדוקים. כפי יש מקומות זרים וחדוקים שאי אפשר לבוא לשם שם תקון כפי אם על-ידי תקון תכלל, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הזרים וחדוקים. בחינת (איוב כב): זה שהי בצורך - ששדי וירוה תקוניין בל מקומות הזרים. ועל שם זה נקרא ברית: וهر הרקע, כפי קדם התקון, או הרקע הוא בחינת (איוב ס): יגלו שמות עווננו. ואחר התקון, או מייחר ומטהר את הרקע, בחינת לשון של זהירות, שהוא מלבד עוונותיהם של שם "ה" לאוין, ומשפיע לבנונית בשם"ה" גידין, בחינת: בל עת יהיו בגדר לבנים. כפי בל הלבנונית نمישך מן המת, בחינת: ונזילים מן לבנו - מן לבונא דמיה (וهر פנחס רפה ולה). על-ידי תקון כלליות הגידין נתורום המוחין, בחינת: בגשר עיר קנו. נסראה דא רווחא, שהוא כלליות הגידין, בחינת (יחושע ב): ולא קמה עוד רוח באיש. עיר קנו - שהוא מעורר "קנה חכמה קנה בינה" בחינת שנה. על גוזליו ירחף - שהוא מרחף ומגן על המוחין שהיו מתחלה נגולין, בחינת (משל כה): גוזל אביו ואמו, הם המוחין, שהם אב

בְּחִכָּמָה וְאֵם לְפִנָּה. וַיְהִי בְּחִינַת (ברכות ג): תִּינּוֹק יוֹנֵק מִשְׁדֵּי אָמוֹ. תִּינּוֹק, הִינוּ הַמְּחוֹן דְּקָטְנוֹת, שֶׁהוּא יוֹנֵק וּנְגַדֵּל מִקְטָנוֹתָו, עֲלֵידִי תָּקוֹן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא שְׂדֵי וּזְרָה פְּחָץ. וַיְהִי אָמוֹ, דָּא בְּנֶסֶתֶת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל יט): אֶל תָּבוֹכִי זְקָנָה אַפְּךָ. פָּרָשׁ רְשָׁ"י: בְּנֶסֶתֶת, שַׁשְּׁמָנִים נְחַכְּבָסִין וּנְכַלְּלִין כֹּל הַתְּקוֹנוֹת: וַיְהִי עֲקָר הַתְּקָרוֹבּוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיכֶם שְׁבָשְׁמִים, הִינוּ עַל יָדִי תָּקוֹן הַבְּרִית, עֲלֵידִיזָה עֲקָר הַתְּקָרוֹבּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיכֶם שְׁבָשְׁמִים, בְּבִחִינַת (שםות ט): וְאֵשָׁא אַתֶּכֶם עַל בְּנֵי נְשָׁרִים וְאֵבָא אַתֶּכֶם אֵלָן. נְשָׁרָא זֶה תָּקוֹן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת: וַיְגַד לְכֶם אֶת בְּרִיתְךָ פְּגָ"ל, הִינוּ תָּקוֹן הַבְּרִית. עֲלֵידִיזָה דִּיקָא, וְאֵבָא אַתֶּכֶם אֵלִי - שְׁנַתְּקָרְבָּנוּ אֵלֵינוּ וַיְתָפֵרֶה. כִּי עֲקָר הַתְּקָרוֹבּוֹת לְהַשֵּׁם יִתְּפֵרֶה, הַוָּא עֲלֵידִי תָּקוֹן הַבְּרִית פְּגָ"ל:

ה וּבָזָה תְּלִי פְּרָנֵסָה בְּלִי טָרָת, שֶׁהוּא בְּחִינַת (שם ט): לְחַם מִן הַשָּׁמִים. הִינוּ עֲלֵידִי תָּקוֹן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא תָּקוֹן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת (משל י): וְהַמְּנֻן בּוּרָע גָּד הַוָּא - זְרָע גָּה, דָא טָפָה חַוְרָתָא (תִּקְוָנִים תִּקְוָה כָּא נְבָ): הִינוּ בְּחִינַת: וּנוֹזְלִים מִן לְבָנָן, שֶׁזָּה בְּחִינַת תָּקוֹן הַבְּרִית, שְׁבָזָה תְּלִי פְּרָנֵסָה בְּלִי טָרָת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִן, בְּחִינַת הַבְּרִית, שְׁבָזָה תְּלִי פְּרָנֵסָה בְּלִי טָרָת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִן, בְּחִינַת לְחַם מִן הַשָּׁמִים פְּגָ"ל. כִּי פְּרָנֵסָה שֶׁהוּא בְּטָרָחָא וּבְכָבְדוֹת, הַוָּא מִחְמָת שֶׁלָּא תָּקוֹן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא תָּקוֹן הַבְּרִית. כִּי מִאן דְּזַרְקָ פְּרוּזִין דְּמָחָא: (וְהַרְחֵם דָף רַמְד.)

וְזֹה לֹא תָאכַלׁוּ עַל הַדֶּם (ויקרא ט) - הִנֵּנוּ עַל יָדֵי הַדָּמִים, שֶׁהֵם גּוּרְמִים לְשִׁכְנָה בְּחִינָת דֶם נֶדֶת, בְּבִחִינָת עִיר הַדָּמִים, בְּבִחִינָת: מְדוּעַ אֲדָם לְלִבּוֹשָׁה, בְּבִחִינָת שֶׁנֶּמֶצָא רַבָּב עַל בְּגַדְיוֹ, הִנֵּנוּ עַל יָדֵי פָגָם הַבְּרִית, שֶׁהֵוָה בְּבִחִינָת פָנָם כָּלִילִות הַגִּידְרוֹן, שֶׁזֶהוּ בְּבִחִינָת פָנָם הַבְּגָדִים בְּגַל, עַל יָדֵי רִיזָה: לֹא תָאכַלׁוּ - הִנֵּנוּ פְרָנְסָה בְּטֻרָה. וְזֹה: לֹא תִנְחַשׁוּ וְלֹא תִעֲזַבְנָנוּ - שֶׁהֵם גּוּרְמִים בְּבִחִינָת נְחַשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה, וְגּוּרְמִים שְׁלִיטָה הַשְּׁפָחָה בִּישָׁא, שֶׁהֵיָה עַת רַעָה. וְזֹה: לֹא תִנְחַשׁוּ - שֶׁלֹּא לְגָרָם, חַם וְשַׁלּוּם, נְחַשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה וּכְוֹי בְּגַל. וְלֹא תִעֲזַבְנָנוּ - שֶׁהֵוָה לְשׂוֹן עַת וְעֲזָבָה, הִנֵּנוּ שֶׁלֹּא לְגָרָם, חַם וְשַׁלּוּם, שְׁלִיטָה הַעַת רַעָה שֶׁל הַכְּחָה עַתִּים, וּבְגַל: וְזֹה שִׁבְקָשׁ יַעֲקֹב (בראשית כה): וַיְנַתֵּן לִי לְחַם לְאַכֵּל וּבְגַד לְלִבְשָׁנָה; כִּי זֶה הַלְוִי בּוּה, כִּי פְרָנָסָה הַלְוִי בְּבִחִינָת בְּגָדִים לְבָנִים. וְזֹה: (ישעה כ) לְאַכֵּל לְשָׁבָעָה וּלְמַכְפָּה עֲתִיק. וַיַּעֲקֹב שֶׁהַמְשִׁיךְ לְבָנָוֹת, בְּבִחִינָת (בראשית ל): מִחְשָׁפֵת הַלְבָן, עַל-יָדֵי תָקוּן הַפְּלָלִי, כְמוֹ שְׁבָתוֹב: (שם טט) רָאשַׁת אֹנוֹן, נִאמֶר בּוּ: (שם כה) יוֹשֵׁב אֹהֶלִים, הִנֵּנוּ בְּבִחִינָת שָׁמִים, כְמוֹ שְׁבָתוֹב: (ישעה ט) וַיִּמְתַחֵם בְּאֹהֶל לְשִׁבַת, הִנֵּנוּ בְּבִחִינָת: דֶּרֶךְ הַגְּשָׁר בְּשָׁמִים, בְּבִחִינָת וְהַר הַרְקִיעָה, בְּבִחִינָת לְשׂוֹן וְהַזְוִית, שְׁמַלְבִּין עֲוֹנוֹתֵיהֶן וְהַדָּמִים שֶׁל שְׁסָה גִּידְיוֹן, בְּבִחִינָת (שם א): אִם יָאִדְיוּמוּ בְתַולְעָה בְּאִמְרָה יְהִיוּ: וַיְכַל זָמָן שֶׁלֹּא תָקוּן תָקוּן הַפְּלָלִי, וְהַשְּׁבִינָה הָיָה בְּבִחִינָת: מְדוּעַ אֲדָם לְלִבּוֹשָׁה, בְּבִחִינָת דֶם נֶדֶת, אֲזִי הַדְבָּר אָסּוֹר, בְּבִחִינָת (תְּהִלִּים לט): נִאֱלָמָתִי הוֹמִיה, שְׁמַאֲלָו הַדָּמִים נִעְשָׂה

בבחינת הוימה. כי עקר הדין תלויה בתקון הכללי, שהוא בחינות: ויגר לכם את בריתו בג"ל. וזה בבחינות: בתר דשכיב רבינו שמעון הוה אמר חד לחברה: אל תתן את פיך לחטיא את בשער (ויהר יקרא ר' עט. ור' קה): כי רבינו שמעון היה קשח הברית, בבחינות: ויגר לכם את בריתו, הינו כלליות הגידין. וכשאין תקון הכללי, או הרבור אסור, בבחינות: נאלמתו הוימה, בבחינות: אל תתן את פיך בג"ל. וממי שהוא מדבר אז, בשאיון תקון הכללי, הוא עוזר על: לא תלך רכילה בעמך (ויקרא ט), והוא הולך רכילה מגלה סוד (משלו יא). אבל ביוםיו הרבי שמעון, הוה אמר חד לחברה: פתח פוח. כי בשיש תקון הכללי שהוא קשח הברית, או הרבור מתר. כי הדברים כבר נתפקנו, בבחינות: אם נעפר ונעישה חלב, בבחינות: בכלל עת יהיו בוגרים לבנים: וזה (ההלים ה): למען יופר כבוד ולא ידם. כבוד, זה בבחינות בוגרים בג"ל. שעת לבני מבוחנת: מהויע אנשים ללבושה, מבוחנת אם נדה. ואו: ולא ידם - כי נמשך לבוניות בהדרמים, מבוחנת: ונזולים מן לבנון בג"ל. ואו הרבור מתר, בבחינות: פתח פוח:

וזה בוחנת חלי נופל, רחמנא לצלן, הינו בשחדמים מתרגבירין והם מתייזן להמתה, ועל ידי זה גלחץ המחין, ועל ידי לחיצת המחין, רועשין האבירים. כי המח הוא שער צבא, ובשהשווינא בא על השער צבא, או רועשים כל צבאיו, כי בכלל תלויים בו. ואו השכינה נופלת, חם ושלום, בבחינות (עמוס ט): סכת הור הנופלת. ועל ידי תקון הכללי שמעורר המחין בג"ל,

וּמִשְׁיךָ לְבָנָגִית לְהַגִּידֵין, בְּבָחִינָת: בְּכָל עַת יְהִי בְּגִידֵךְ לְבָנִים, אֹזִי נֶרְפָּאת מְחוֹלָאת הַגְּפִילָה. וְאֹז: נֶפְלָה וְלֹא תּוֹסִיף, קַוִם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל (שם ח). וְאֹז הַדְּבָר מִתְּרָא, בְּבָחִינָת: פֶּתַח פִּיקָה: וְזוּהוּ: לֹא תַלְךְ רְכִיל, וְלֹא תַעֲמֹד עַל דָם רַעַךְ - רַעַךְ, הַיּוֹן הַמְּחִין, שֶׁהָם תִּרְיוֹן רַעַעַן דָלָא מְתִפְרֵשֵין - כִּשְׁהָם אִינְם עַזְמָדִים גַּנְתְּבָטְלָן מְלֻעָשָׂות פְּעַלְתָּם עַל-יְדֵי תְּגִבָּרַת הַדְּמִים הַלוֹחָצִים אֶת הַמְּחִין, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא תַעֲבֵר עַל: לֹא תַלְךְ רְכִיל, כי אֹז הַדְּבָר מִתְּרָא, בְּבָחִינָת פֶּתַח פִּיקָה בְּיוֹמוֹ רַבְּי שְׁמַעוֹן וּכְיָה:

ח וְזֹה בְּבָחִינָת: וְאֶפְכִי הַיּוֹן בְּגִיד (חבקוק ב). בּוֹגָר, הַיּוֹן בְּבָחִינָת גִּידָיִן הַגְּל, שָׁעַל דָיו הַזְּלָקָ רְכִיל מְגַלָּה סֹוד, בְּבָחִינָת: גְּבָנָם יְיַיָּן - יָצָא סֹוד (סנהדרין לח). כי הַיּוֹן הוּא בְּבָחִינָת גִּידָיִן, הַתְּגִבָּרוֹת הַדְּמִים, בְּבָחִינָת (משל כ): אֶל תְּרָא יְיַיָּן כי יְהָא-אָדָם, שָׁאַחֲרָיו דָם (סנהדרין ע). וּעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא תִּרוֹשׁ, וְלִמְרוֹדָרָבָן רְבּוֹתָנוּ וּבְרוֹגָם לְבָרְכָה מִזְהָה (וּמְא. ע): זֶה - נָעָשָׂה רַאשׁ, לֹא זֶה - נָעָשָׂה רַשׁ. הַיּוֹן בְּשַׁלָּא זֶה, שָׁאַיָּנוּ מִזְקָה אֶת הַדְּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נָעָשָׂה רַשׁ - שָׁאַיָּן לוֹ לְחַם מִן הַשְׁמִים בְּגָל. אֶבְלָ זֶה - נָעָשָׂה רַאשׁ, בְּבָחִינָת מְחִין, הַיּוֹן בְּבָחִינָת הַמְשִׁכָת הַלְּבָנָגִית מִן הַמְּחִין, בְּבָחִינָת: וּנוֹזְלִים מִן לְבָנָן בְּגָל:

ט וְזֹה בְּבָחִינָת מִשְׁאָה וּמִתְּנַן בְּאֶמְוֹנָה, כי מי שָׁאַיָּנוּ עָשָׂה מִשְׁאָה וּמִתְּנַן בְּאֶמְוֹנָה, וְהָוָה מְשֻׁקָע בְּתָאוֹת מְמוֹן, וְגַזְוֵל אֶת חִבּוֹ - אֹזִי הָוָה מְעֹזֵר דָמִים הַגְּל, בְּבָחִינָת: מְהֹיעַ אָדָם לְלִבּוֹשָׁךְ הַגְּל, וְגַזְוֵל דָם נֶהָה לְשִׁבְנָה, בְּבָחִינָת (חוֹקָא ל): וְזֹה-בָם לְנֶהָה.

ויהו: דמים פרטוי מושמע (מגילה ד): הינו דם נזה עליידי הממון. בשביל זה נקרא גולה בוחינת בגדר, כמו שפטות (ישעה כד): ובגדר בוגדים בגדר, הינו פנים הבוגדים הנ"ל, בוחינת שנמצא רבב על בגדרו. וזה שתרגם יונתן (על פסוק ובנד בוגדים בנוו התנ"ל ובנהדרון צד): בזוי ובזוי רבעזוי, הינו בוחינת תאונות ממון, שככל מה שיש לו יותר הוא חומר יותר: וזה עקר תקונו של המשפט ומתן - שיבoon בכל הלוך והלה, ובכל דבר ודברו, שהוא הולך ומדרך בשעת המשפט וממן, שבונתו כדי שירוחה כדי שיטן צדקה. וזה הוא בוחינת תקון הכללי של הדברים, כי האזכרה הוא בוחינת בלויות הגידין, בבחינת (הושע): ורעו לכם לצדקה, בבחינת רע גדר, הוא טפה חורף, שעליידי התקון הזה נתרומות המוחין, בבחינת: מהח חורף באפסא. ועל שם זה נקרא משא ומתן, להזרות שיש בו תקון לבחינת בוגדים הנ"ל, לבחינת דמים הנ"ל. משא, זה בוחינת (הלים לה): כי עונותינו עברו ראשו כמשא כבד יכbedo מפני, שהם השם"ה לאוין הנ"ל, שמתגברין על בראש שהוא המוחין, בבחינת: לא תעמוד על דם רעך בנ"ל, והוא בוחנת פנים הבוגדים הנ"ל בנ"ל. וזה: כבד יכbedo, הינו בוחינת מלך הכבוד הנ"ל. כבד, הינו בוחינת הדברים, שהכבר מלא דם, שהוא בוחינת דם נזה הנ"ל. וממן, הוא בוחינת תקון הכללי, שהוא האזכרה, בוחינת (משל יה): ממן ארים ירחיב לו. בוחינת קשות הברית, שהוא האזכיר, בוחינת (הלים לו): צדיק חונין וננות. וזה שאמרו חכמוני זכרונם לברכה ר' ר' בפיך - זו צדקה, שאו הרבה מחר:

וְהַגָּהַת הַבְּלֵל - שֶׁצְרִיךְ לְתַקּוֹן תְּחִלָּה תְּקוֹן הַבְּלֵל, וְעַל יְדֵי זה
מִפְּלִיאָה יְתַקּוֹן הַבְּלֵל בְּפִרְטָה. וְאַף שְׁתַקּוֹן הַבְּלֵל הַזֶּה
גָּבוֹהַ וּמְרוּם יוֹתֵר מְתַקּוֹן כָּל דָּבָר בְּפִרְטָה, עַם כָּל זה מִחְמָת
שְׁתַקּוֹן כָּל דָּבָר תָּלוּי בְּהַמְּתָחָה, דְּהַנִּינוּ לְהַמִּשְׁךְ לְבָנָנוֹת מִן הַמְּתָחָה,
בְּבָחִינָה: וּנוֹזְלִים מִן לְבָנָנוֹן, וּלְרוּםָם הַמְּתָחָה אֵין אָמֵר בְּרָאָם עַל-
יְדֵי תַקּוֹן הַבְּלֵל, בְּבָחִינָה: בְּנֵשֶׁר יְעִיר קָנוּ בְּנֵיל, עַל כֵּן צָרִיךְ
לִיְלָךְ מִתְחִלָּה אֶל הַמְּדֻרְגָה הַיּוֹתֵר עַלְיוֹנָה מִזֶּה, דְּהַנִּינוּ תַקּוֹן
הַבְּלֵל, כְּרִי לְתַקּוֹן וּלְרוּםָם הַמְּתָחָה, וְעַל יְדֵי זה נְתַקּוֹן הַבְּלֵל מִפְּלִיאָה
בְּנֵיל: וְזה פָּרוּשׁ: הָאֵי גְּבָרָא דָאֹול בְּעֵי אַתְּתָא, וְלֹא קְוִיחָבו
לָהּ. הַנִּינוּ בְּבָחִינָה אֲשֶׁר יָרָאת הָהּ. הַנִּינוּ מֵשְׁפָגָם בְּעֻוּנוֹת, וְגַרְבָּם
דִּם נְדָה לְשִׁכְנָה בְּנֵיל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נְחַשׁ מִשְׁךְ לָהּ לְגַבָּה וּכְוּ,
וּנְעַשֶּׂה פְּרוֹד בֵּין קְרָשָׁא בְּרִיךְ הֵיאָ וְשִׁכְנָתָה. וְזהוּ: וְלֹא קְוִיחָבו
לָהּ - בְּבָחִינָה שְׁאָג יְשָׁאָג עַל נָוָהִי בְּנֵיל. מַאי חֹוא דָאֹול
לְהִיכָּא דְמְדָלִי מִנה - הַנִּינוּ בְּשִׁוּצָה לְטַהָר אֶת הַמְּלֻכּוֹת
מִהְדָּמִים, הַזָּהָא הַזְּלָקָא אֶל הַמְּדֻרְגָה הַיּוֹתֵר עַלְיוֹנָה, הַנִּינוּ תַקּוֹן
הַבְּלֵל שְׁהָוָא לְמַעַלה מֵאֲשֶׁר יָרָאת הָהּ, בְּבָחִינָה (שְׁמַא-לֵב בְּנֵי):
צְדִיק מֹשִׁיל בְּיָרָאת אֱלֹקִים, בַּי הַצְּדִיק שְׁהָוָא בְּחִינָות תַקּוֹן
הַבְּלֵל הַזָּהָא לְמַעַלה, וְהָוָא מֹשִׁיל בְּיָרָאת אֱלֹקִים, שְׁהָוָא בְּבָחִינָה
מְלֻכּוֹת, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (אַבּוֹת פ"ג): אַלְמָלָא מֹרָאה שֶׁל מְלֻכּוֹת.
וְזהוּ: שְׁקָל סְבִתָּא דְצָה לְתַהָּא וּכְוּ - סְבִתָּא הֵם יִתְהַדֵּת
וּמְסֻמְרוֹת, בָּמוֹ שְׁפִירָשׁ רְשָׁי. הַנִּינוּ בְּבָחִינָה דְבָרִי תּוֹרָה, בָּמוֹ
שְׁבַתּוֹב (קְהִלָּת יְבָ): דְבָרִי חֲכָמִים בְּדָרְבָּנוֹת וּבְמְסֻמְרוֹת. דְצָה

לתקא - הינו בוחינת מדיניות התחומות, פשאיון תקון הפללי, בוחינת: בתר דאסטלק רבי שמעון, שאו הדבר אסורה. וזהו: וולא עאל - הינו שלא היה אפשר או לדבר דברי תורה בג"ל. רצח לעלא ועאל - הינו בוחינות ביומי דברי שמעון, שהוא רקשות הברית, שהוא תקון הפללי, שאו הדבר מותר. הינו שהראה להם, שאו אפשר לתקן הדבר כי אם עליידי שבת הצדיקום, שהוא תקון הפללי להדבר, והוא הדין כל הדברים אי אפשר לתקן, כי אם על ידי תיקון הפללי, כדי להרים את המוח שמשם נמשך כל הלבוניות בג"ל. וזה: האי נמי אמרתמייה לה בת מולה, הינו בוחינת המשפט, בוחינת נזולים מן לבנון. הינו שותפס להם לדגמא את הדבר, והראאה להם, שאו אפשר לתקן כי אם עליידי תיקון הפללי. והראאה, כי בימי רבי שמעון היה הדבר על תיקונו, ובתר דאסטלק נאמר: אל תנתן את פיך וכו', וזהו: רצח לתקא וכו' בג"ל. ובמו כן כל הדברים, ציריך לתקן עליידי תיקון הפללי השיך לו. וכן משא ומתן - עליידי צדקה, וכן כלם ציריך לתקן כל דבר עליידי תיקון הפללי השיך לו. וזה מחלוקת שציריך להרים את המשפט, להמשיך ממש לבוניות, לתקן וללבן כל הפנים, וזה אי אפשר כי אם עליידי תיקון הפללי בג"ל. וזה בוחינת: האי נמי אמרתמייה לה בת מולה, בוחינת: נזולים מן לבנון, מן לבניא דמואה בג"ל (משל): בסוף נבחר לשון צדייק: (באור זה הענין ומה

שיכות יש לפסוק זה להתורה ה'ג' ותבאר במקומ אחר:

(שקד לאות א) **יעל-כין** אשה שדמיה מרבבים ואין לה וסת, אף שני מוק ליה בג"ל, בוחינת: יון כי יתרהם, שאחריתו דם, בוחינת: נכנים יון - יצא סוד בג"ל. עם כל זה רפואתה על-ידי יון שהסתפל בו צדיק אמתוי, כי העינים הם בוחנת שערות. כי שבעה גלידי עינא (בחקמת התקיימים יב ובתקוונע) הם בוחנת (שופטים ט): שבע מחלפות ראשו, והם בוחנת המחין, כי השערות הם מותרי מחין, ועל כן הם בוחנת שבע מחלפות וכו', בוחנת שבע מות, שחולפני יעוביין במחשבה שבעה. כי המחשבה שבעה הוא לפיה המדאות שבאים, ובפי המדה שהאים אותו בה, כן חולפני יעוביין עליו המחשבות שבעה. וזה: שבע מחלפות ראשו - לשון חלוף ו עבר בג"ל. וכשפוגמין בהשערות, נגטם הראה, שהיא שבעה גלידי עינא. ועל כן שמשון שפוגם בשבע מחלפות ראשו, נאמר בו (שם): יונקו פלשתיים את עינו. ועל-כין על-ידי שבעה גלידי עינא, מתקני בוחנת שבע מחלפות ראשו, שהם השערות, בבחינת (תיאל ז): ושער ראייה בעמר נקי, בבחינת לשון של זהירות, שהוא מלבדן הארכימיות של השם"ה גידין, בבחינת: אם יארימו בתולע בצמר יהו. נמצא שנחתקה על ידי זה הארכימיות, שהוא בוחנת דם נרה בג"ל. וזה בוחנת (תחים קיח): מן הפתץ קראתי יה, אותיות צמר. במובא בפינות, עז שם ו herein:

(שאלות וקוויתו של רבי יהושע בן חנניה בוגרמא מסכת
בכורות)

ערוגת סכינים ומה קוצצים אותה?
השיב להם: בקרן של חמורת. שאלו
אותו: וכי יש קרן לחמור? השיב להם:
 וכי קיימת ארוגת סכינים? הביאו לפניו
שתי ביצים, שאלו אותו: איזו ביצה
נולדה מזוג תרגולים לבנים, ואיזו
ביצה נולדה מזוג תרגולים שחורים.
הביא להם שתי גבינות, אמר להם איזו
גבינה היא מעו לבנה ואיזו גבינה היא
מעו שחורה?

מיישרא דספינא במאן
קטלי ליה,
בקדנא דחמרה. ומפני
איבא קדרנא לחרמרא,
ומיישרא דספינא מי חי.
איתו לה תרי ביעי, אמרו
לה: חי זונתא חורתא ודי
זונתא אכמתא. איתי
איחו תרי גביני, אמר
להו: חי דעוזא חורתא
וחי דעוזא אכמתא:

רש"י: מבאי קטלי ליה. ערוגת ספינין, במאן גויזין וקוצץין אוֹתָה:

מיישרא דספינא במאן קטלי ליה וכו'.

א הַשְׁגָות אֶלְקּוֹת, אֵי אִפְשָׁר לְהַשְׁגָה, כִּי אִם עַלְיִידִי צְמַצּוּמִים
רַבִּים; מַעַלָּה לְעַלְלָה, מַשְׁכֵל עַלְיוֹן לְשַׁכֵּל תְּחִתּוֹן.
כְּמוֹ שָׁאנוּ רֹאשִׁים בְּחִוָּשׁ, שֶׁאֵי אִפְשָׁר לְהַשְׁגָה שַׁכֵּל גָּדוֹל, כִּי אִם
עַלְיִידִי הַתְּלִבּוֹת בְּשַׁכֵּל הַתְּחִתּוֹן. בְּמוֹ הַמְלִיד, בְּשַׁרְוֹצָה
לְהַסְּבִּיר שַׁכֵּל גָּדוֹל לְהַתְּלִימִיד, הוּא צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ אֹתוֹ בְּשַׁכֵּל
תְּחִתּוֹן וְקָטָן, בְּרוּ שִׁזְוּכָל הַתְּלִימִיד לְהַכְּבִינוֹ, דְּהַנּוּ שֶׁהָוָא מְצִיעָ

לו מתחילה ההקדמות ושבליות קטנים שמסבב לו תחלה, כדי להבינו על ידי זה המבון, שהוא שכל עליון וגדויל: ב' וציריך כל אחד לבקש מאד מלמד הגון פה, שיזוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדויל בוה, דהיינו השגנות אלקות, כי צריך לו רבוי גדויל מאד מאד, שיזוכל להסביר שכל גדויל פה על ידי השכל התחתון פג"ל, כדי שיזוכלו הקטנים להבינו. וכל מה שהוא קטן יותר ומרחק ביותר מיהם יתפרק, הוא צריך רבוי גדויל יותר. כמו שמצינו בעית שהיו ישראל במצרים קטנה מאד, דהיינו במצרים, שהוא משקעים במ"ט שעריו טמאות, היו צריכים רבוי גדויל ומלאך גדול ונורא מאד, דהיינו משה רבינו עליון השלום. כי כל מה שהוא קטן ומרחיק ביותר, צריך מלמד גדול ביותר, שידיה אמן פה, שיזוכל להלביש שכל עליון פה, דהיינו השגתו יתפרק שמו, קטן ומרחיק במוחו, כי כל מה שהחוללה נחלה ביותר, צריך רופא גדול ביותר. על כן אין לאדם לומר: כי לי אם אדריה מקרוב אצל איש נבד וירא ה', אף שאינו מפלג במעלה, כי הלווי שדריה מקדם במוחו. אל יאמר כן, כי אדרבא, לפי מה שידע אנש בנטשה גדול פחדותו ונDEL רחיקו, שמרחיק מאד מיהם יתפרק, כל אחד ואחר לפי מה שידע בנטשו. וכמו כן כל מה שידע בעצמו שהוא מרחיק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאד מאד, הנDEL במעלה ביותר, דהיינו שיחoir ויבקש תמיד לזכות להתקרב

לְהַרְבֵּי הַגָּדוֹל מְאֹד מְאֹד כִּנְלָל. כִּי כֵּל מַה שֶּׁהוּא קָטָן בִּוֹתֶר,
צָרִיךְ מַלְמֵד גָּדוֹל בִּוֹתֶר כִּנְלָל:

וּזֹה בְּחִינַת שַׁעֲרוֹת, שַׁהְאָרוֹת הַמְּחִין יוֹצְאִין בְּהַשְׁעָרוֹת; כִּי
הַשְּׁכֵל הַעֲלִיוֹן, שַׁהְאָה הַשְׁגּוֹת אַלְקּוֹת, הוּא מַתְלֵבֶשׂ
בְּהַשְּׁכֵל הַתְּחִתּוֹן. וּזֹה בְּחִינַת (חיקון ע' דף קי): **שַׁעֲרָא בְּעַגְולָא**,
בְּחִינַת סְפּוּכִים, דְּהִינוּ הַהְקִדְמוֹת הַמְסֻבִּין עַד שְׁבָאים אֶל
הַמְּבָנָן כִּנְלָל. וְהַעֲקֵר הוּא הַמְּבָנָן, בָּמוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּדִבְרֵינוּ רְפּוֹתִינוּ
זְבוֹרָנוּם לְבָרְכָה (וַיְמִתָּה ט'), שְׁפָבְבוֹהוּ בְּהַלְלוֹת, עַד שְׁהַגִּיעוּ לְצָרָת
הַפְּתָחָה. נִמְצָא, שְׁפֵל הַהַלְלוֹת שְׁדַבְרוּ מִקְדָּם לֹא דַי עַקְרָב הַמְּבָנָן,
רַק הַיּוּ סְפּוּכִים וְהַהְקִדְמוֹת בְּרִי לְהַגִּיעַ לְצָרָת הַפְּתָחָה, שַׁהְאָה הַמְּבָנָן.
וּזֹה בְּחִינַת (שם בתקון ע' דף קי): **שַׁעֲרָא אַכְמָא**, בְּחִינַת (שה"ש א'):
שְׁחֹרֶה אָנָי וְנָאוֹה; בִּי הַשְׁחִירּוֹת הוּא מַקְבִּץ אֶת הָרָאות וּמַצְמָצָם
אָוֹתוֹ בְּרִי לְרָאות הַיְטָב, כִּי הַשְּׁכֵל הַתְּחִתּוֹן הוּא בְּחִינַת שְׁחִירּוֹת,
שְׁמַצְמָצָם בּוֹ נָאוֹה וַיְפִי שְׁבִשְׁכֵל הַעֲלִיוֹן. וְאַלְוִי הַשְׁעָרוֹת הָן
בְּחִינַת: **שַׁעֲרָא דְּאַתְּנוֹ דְּאַוְרִיתָא** (חיקון ע'); בִּי הַמְּצֹוֹת הַם
חָכְמוֹת הַבּוֹרָא יַתְבִּרְךְ שֶׁמוֹ, בִּי בְּלִ מְצֹוֹה וּמְצֹוֹה יִשְׁלַה שְׁעוֹרִים
אַחֲרִים וּגְבוּלִים, בְּגַנּוֹן: מִפְנֵי מַה הַמְּצֹוֹה הַזֹּאת מְצֹוֹתָה בָּכָה,
מִפְנֵי שְׁפֵן חִיבָה חַכְמָתוֹ יַתְבִּרְךְ שֶׁמוֹ; וּבָנִ מְצֹוֹה אַחֲרָת מְצֹוֹתָה
בָּכָה, לְפִי חַכְמָתוֹ יַתְבִּרְךְ שֶׁמוֹ. וְכָל מְצֹוֹה וּמְצֹוֹה יִשְׁלַה אַוְתִּיות
וְתִבְؤֹת וּעֲנֵנִים, שָׁהַם שְׁעוֹרִים וּגְבוּלִים, שְׁמַצְמָצָם בָּהָן חַכְמָתוֹ
יַתְבִּרְךְ שֶׁמוֹ, שְׁזָה בְּחִינַת הַתְּלִבְשּׁוֹת הַשְּׁכֵל הַעֲלִיוֹן בְּשִׁכְלָל
הַתְּחִתּוֹן, שְׁעַל-יְדֵיכֶךָ זָכוּן לְהַשְׁגּוֹת אַלְקּוֹת כִּנְלָל:

וַיְהִי בְּחִנִּית: בֶּת הָיִתָּה לוֹ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, וּבְפֶל שְׁמָה (כ"ב טז), בֶּת, וַיְהִי בְּחִנִּית בֶּת עֵין, דְּהִינוּ הַשְׁחָר שְׁבָעִין, שַׁהֲוָא בְּחִנִּית הַשְׁחָרוֹת הַגְּנָל, שַׁהֲוָא מִצְמָצָם וּמִגְבֵּיל וּכְולֵל בְּעַצְמוֹ כֹּל הַדְּבָרִים הַגְּדוֹלִים הַעוֹמְדִים לְגַגְדוֹ. בְּגַן הַר גָּדוֹל, בְּשֻׁעָםְדָּר לְפָנֵי הַבְּתָ עֵין, שַׁהֲוָא הַשְׁחָר שְׁבָעִין, אָיו נְגַבֵּל כֹּל הַהָּר בְּתוֹךְ הַבְּתָ עֵין שְׁרוֹאָה אָוֹתָו. כִּי הַשְׁחָרוֹת שְׁבָעִין הַוָּא מִצְמָצָם כֹּל הַדְּבָרִים הַגְּדוֹלִים וּגְכָלִין וּגְרָאִין בְּתוֹכוֹ, וּעֲלֵיְדִּירָה רֹאִין וּמִשְׁגַּן הַדְּבָר שְׁרוֹאָן; בָּמוֹ בֵּן זֶה הַשְׁכֵל הַתְּחִתּוֹן מִצְמָצָם וּמִגְבֵּיל הַשְׁכֵל הַגָּדוֹל הַעַלְיוֹן וּגְכָל בְּתוֹכוֹ, וּעֲלֵיְדִּירָה רֹאִין וּמִבְּגִינִים וּמִשְׁגַּגִים אֶת הַשְׁכֵל הַעַלְיוֹן הַגָּדוֹל בְּגַל:

וַיְהִי בְּחִנִּית: וַיַּרְא אֱלֹהִים ה' בְּלֹפֶת אַש (שמות ג) - שְׁהָשִׁים יְתַבְּרַךְ רָצֶה לְהַלְבִּישׁ לְיָדָה הַשְׁגָות אֱלֹקָות, וְהַלְבִּישׁ לְיָדָה בְּבְחִנִּית בֶּת עֵין הַגְּנָל. וַיְהִי בְּחִנִּית (כ"ב קמ"א): בֶּת תְּחִלָּה - סִימָן יְפֵה לְבָנִים. בֶּת תְּחִלָּה, וַיְהִי בְּחִנִּית הַשְׁכֵל הַתְּחִתּוֹן, שַׁהֲוָא תְּחִלָּה וּתְקֻדָּמה לְשְׁכֵל הַעַלְיוֹן. וַיְהִי בְּחִנִּית סִימָן יְפֵה לְבָנִים. בָּנִים, וַיְהִי בְּחִנִּית הַשְׁכֵל הַעַלְיוֹן, פָּמָאָמָר חַכְמֵינוּ זְכּוּרָנוּ לְבָרְכָה (מנחות קי): הַבִּיאִ בְּנֵי מִרְחֹק וּבְנוֹתִי מִקְצָה הָאָרֶץ, הַבִּיאִ בְּנֵי - אַלו גְּלִיזָה שְׁבָבְבָל שְׁדַעַתְנִי מִישְׁבַּת בָּנִים; בְּנוֹתִי - אַלו גְּלִיזָה שְׁבָשָׁאר אָרְצֹת שְׁדַעַתְנִי אַיִּנִי מִישְׁבַּת בָּנִות. נִמְצָא שְׁבָנִים הַמִּבְחָנִית דָּעַת מִישְׁבַּת, בְּחִנִּית שְׁכֵל עַלְיוֹן וּגְדוֹל הַגְּנָל, שְׁמַשְׁגִּין עַל יְדֵי הַהְקֻדּוֹת, בְּחִנִּית שְׁכֵל הַתְּחִתּוֹן בְּגַל. וַיְהִי בֶּת תְּחִלָּה - שַׁהֲוָא הַשְׁכֵל הַתְּחִתּוֹן, סִימָן יְפֵה לְבָנִים - שָׁעַל יְדוֹ מִשְׁגַּגִים הַשְׁכֵל

העליוון שהוא בבחינת בניים כנ"ל. וזהו סימן יפה - שבו מסען ומגבל השכל העליון, בבחינת שיעורא דעתו ראורותא, בבחינות שחוורה אני ונואה כנ"ל:

ר וְלֹבֶז לְהַשְׁכֵל תְּתִחְתּוֹן הַזָּה אֵי אָפֵשָׁר בֵּי אֵם עַל-יְדֵי שׂוֹנָא בְּצֻעַ, שִׁישַׁנָּא הַפְּמוֹן בְּתִכְלִית הַשְׁנָא, בֵּי שַׁעֲרָא אַפְמָא, שַׁהְזָא בְּחִינַת הַשְׁכֵל תְּתִחְתּוֹן, הַוָּא מַפְטָרָא דְמִלְכּוֹת. וּכְנָזָא בְּצֻעַ הַוָּא מַפְטָרָא דְמִלְכּוֹת, בֵּי הַשְׁכֵל תְּתִחְתּוֹן הַוָּא בְּחִינַת מִלְכּוֹת, שַׁהְזָא בְּחִינַת חִכְמָה תְּהָאָה שַׁבְּכֵל עַזְלָם וְעַזְלָם, שַׁהְזָא מַנְהִיגָה אֶתְזָה עַזְלָם. שַׁזָּה הַשְׁכֵל שֵׁל הַהְנִגָּה וְהַמִּלְכּוֹת, הַוָּא בְּחִינַת חִכְמָה וְשַׁכֵּל תְּתִחְתּוֹן, בְּנִגְדָּה הַשְׁכֵל שֵׁל הַשְׁנָא אַלְקּוֹת. וְעַל כֵּן בְּיוּמֵי דְשָׁמוֹאָל, שְׁגַפְלוּ רָאשֵׁי הַדָּרוֹ אֶל הַפְּמוֹן, בְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שמואלא ח): וַיְתַחַז אֶחָרִי רַבְצָעַ; עַל כֵּן תְּכַפֵּן גַּמוֹ בְּמִלְכּוֹת דְקָרְשָׁה, בְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שם) בֵּי אַתִּי מַאֲסָוָה מַמְלָךְ עַלְיהֶם, וְשָׁאַלְוּ לָהֶם מֶלֶךְ בְּכָל הָעָבּוּ"ם. וּבְיוּמֵי דְשָׁלְמָה, שָׁאוֹן כְּסֶף נְחַשֵּׁב, הַיָּה מִלְכּוֹת דְקָרְשָׁה עַל תְּקוֹנָה וּמִכּוֹנָה, בְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (רני הַמִּסְאָה ט): וַיַּשְׁבַּט שְׁלָמָה עַל בְּפַא ה' - שְׁמָלָךְ עַלְיוֹנִים וְתְּחִתּוֹנִים (מנילה יא); וְעַל כֵּן זֶכה שְׁלָמָה לְזָה הַשְׁכֵל תְּתִחְתּוֹן הַעַל, בְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (מלכמיה ח): וַיַּחַפֵּם מִפְלָה הָאָרְבָּם; וּבְמוֹ שְׁבַתּוֹב (שם): וַיַּרְבֵּב חִכְמָת שְׁלָמָה מִפְלָה בְּנֵי קָדְםָן; בֵּי זָה הַשְׁכֵל הַוָּא בְּחִינַת מִלְכּוֹת כֹּנֶל. אַבְלָל עַל-יְדֵי אַהֲבַת מִזְמָן, הַזָּא נַזְפֵּל לְאַפְמָא דְסְטוֹרָא אַחֲרָא, בְּחִינַות: שְׁבַתְאִי פְּתִיא אַפְמָא (תיקון ע), מִרְהָ שְׁחוּרָה, בְּחִינַות (בראשית ג) בְּעַצְבּוֹן תְּאַכְלָנָה, וּנוֹפֵל לְעַגְולָא

וְסִבְבוּם מִסְטוֹרָא אַחֲרָא, בְּחִינּוֹת (תְּהִלִּים יב): סְבִיב רְשֻׁעִים יְתַהֲלִכּוּן; שֶׁהוּא מִתְאֹוֹה וּמִשְׁתוֹקָק אַחֲרַ הַמְמוֹן, בְּחִינּוֹת (כְּמַדְרָא): שְׁטוֹ הָעֵם וְלִקְטוֹ - בְּשִׁטוֹתָא (וּוּהָר בְּשִׁלְחָה דֶּרֶךְ סְבִיב: סג), הַפְּקָד הַחֲכָמָה:

ה וּמִי שִׁישׁ לוּ אֶזְהָרָה הַחֲכָמָה, צָרִיךְ לְרֹאֹת לְהַמְשִׁיךְ לְהַזְכָּה חַיִת, לְהַחֲיוֹת הַחֲכָמָה תְּתָאָה, בֶּל אַחֲרָה לְפִי בְּחִינּוֹת הַחֲכָמָה תְּתָאָה שִׁישׁ לוּ, בְּפִי בְּחִינּוֹת הַחֲכָמָה תְּתָאָה שְׁבָכֶל עֲוֹלָם וְעוֹלָם. וּעֱקָר הַחֲיוֹת הוּא מִאוֹר הַפְּנִים, בְּחִינּוֹת (מִשְׁלִיט): בִּאוֹר פָּנִים מֶלֶךְ חַיִים. וּעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְלִכּוֹת, בְּחִינּוֹת חַכְמָה תְּתָאָה, אֶל אֹור הַפְּנִים, הַמְּפָאֵיר בְּשִׁלְשׁ רְגָלִים, בַּיַּעֲקָר אֹור הַפְּנִים הוּא שְׁמָחָה, בִּמּוֹ שְׁבָתוֹב (שם טו): לְבָ שְׁמָחָה יְיַעַב פְּנִים. וּעֱקָר הַשְּׁמָחָה הוּא מִן הַמִּצְוֹת, בִּמּוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלִּים ט): פְּקוּדֵי ה' יְשָׁרִים מִשְׁמְחֵי לֵב. וּעֱקָר הַשְּׁמָחָה הוּא בַּלֵּב, בִּמּוֹ שְׁבָתוֹב (שם ד): נִתְּתָה שְׁמָחָה בַּלֵּב. וְהַלֵּב שֶׁל בֶּל הַשְּׁנָה הַם הַשִּׁלְשׁ רְגָלִים, בְּחִינּוֹת (יְקִרְאָה ט): אֶלָּה מִזְעָדֵי יְיָ - רַאשִׁיתְכּוֹת "אֲמֵי", כְּמוֹבָא, שֶׁהָיָה אָם לְבִנְהָה. וּבִנְהָה - לְבָא. וְהַשְּׁמָחָה שֶׁל בֶּל הַמִּצְוֹת שְׁעוֹשִׁין בֶּל הַשְּׁנָה, הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל הַלֵּב, שָׁהֵם הַשִּׁלְשׁ רְגָלִים. וּעַל-כֵּן הַם יְמִי שְׁמָחָה, בִּמּוֹ שְׁבָתוֹב (וּנְרִים ט): וְשְׁמָחָת בְּחִנָּה; וְאֶוּ מִאֵיר הַפְּנִים עַל יְדֵי הַשְּׁמָחָה, בְּבְחִינּוֹת: לְבָ שְׁמָחָה יְיַעַב פְּנִים. בְּשִׁבְיל זֶה נִצְטִינוּ (שם): שִׁלְשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה יְרָאָה בֶּל זְכוֹרָה אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹקָזָה; בְּשִׁבְיל לְקַבֵּל אֹור הַפְּנִים. וְזָה בְּחִינָה (סִוְהָה טו): חַיב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרָגָל - כִּי

לקפל אור הפנים, ולהחוות את בוחנות הפלכות. וזה (תהלים פה): צדק לפניו יהלך; צדק - מלכותא קדישא, בשמוליכין אותה אל אור הפנים. העקר על ידי בוחנות: וישם בדרך פעמו, הינו שלש פעמים בשנה וכי, שעל ידיהם מקבלין מאור הפנים בג"ל. וזה בוחנות (שם קמ): ישבו ישרים את פניה, ישרים, הם: פקודי ה' ישרים ממשמי לב, הם מישבין ומאיירין ומסדרין אור הפנים בג"ל:

וְלֹפֶעָם שָׁנוּפֵל, חַם וְשָׁלוֹם, בָּחִינּוֹת הַפְּלָכוֹת דְּקָרְשָׁה,
בָּחִינּוֹת חֲכָמָה תְּתָא, לְגָלוֹת שֶׁל אַרְבָּע מַלְכּוֹת,
בַּי הַפְּלָכוֹת הַוְּא בָּחִינּוֹת דְּלִית, בְּגִין דְּלִית לָה מְגֻרָּה בְּלָום, כי
אם על ידי ענפי השכל העליון המתרפהשטיין לשם. גם היא
כְּלֹלה מְאַרְבָּע עֲוֹלָמוֹת, כי בְּכָל עֲוָלָם וְעֲוָלָם יש בוחנות
הַפְּלָכוֹת, בָּחִינּוֹת חֲכָמָה תְּתָא, שהוּא בָּחִינּוֹת הַחֲכָמָה הַמְנַהֲגָת
את הַעוֹלָם בג"ל. ובכל החקמות של העבו"ם, כלם הם תחת
הַחֲכָמָה תְּתָא הַג"ל, וממשׁוּם יוֹנֵק חֲכָמָתָם. וכשיזונקים, חם
וְשָׁלוּם, יותר מהראוי להם, או מרגנרים, חם וְשָׁלוּם, ונעשה
מִמְשָׁלַת הַאַרְבָּע מַלְכּוֹת, שהם אַרְבָּע גְּלִילּוֹת -ומי יכול לסבול
את קול הצעקה והזעקה הגודלה, בשנוּפֵל בוחנות הפלכות,
בוחנות הַחֲכָמָה תְּתָא, ביןיהם, חם וְשָׁלוּם, בוחנות (קהלת ט):
זעקה מושל בקסילים, והינו הצעקה בשנוּפֵל הַפְּמִשְׁלָה, בוחנות
הַפְּלָכוֹת, בוחנות חֲכָמָה תְּתָא, בין הקסילים. שהקסיל רוזה
להתחפם, שרוצים לנוק ולהמשיך לתוכה החקמות שליהם, שהם

בִּסְלּוֹת בָּאַמֶּת, אֵת בְּחִינּוֹת הַחֲכָמָה הָאַמְתִּיתָה, בְּחִינּוֹת חֲכָמָה תִּתְהִאָה הַפָּלֶל. וְגַם יִשְׁעַד עַזְקָה גָּדוֹלָה מִזֶּה, דְּהִינוּ שְׁהָשָׁם יַתְבִּרְךְ בְּכָבוֹל בְּעַצְמוֹ שׂוֹאָג, בְּבְחִינּוֹת (ירמיה כה): שׂוֹאָג יִשְׁאָג עַל נָעוֹה - עַל נָעוֹה דִּילָה, שַׁהְוָא בְּחִינּוֹת הַמְּלֻכּוֹת, שְׁנוֹפֵל בְּגַלְיוֹת שֶׁל אַרְבָּע מְלֻכּוֹת. וְצַרְיךְ לְרֹאֹת לְחַתֵּךְ וְלְהַבְּדִיל אֵת בְּחִינּוֹת הַמְּלֻכּוֹת הַפָּלֶל מִבֵּין הַאַרְבָּע גָּלוּיּוֹת, וְלַהֲעַלְתָּה מִשָּׁם. וְעַקְרָב עַלְיָתָה - עַל יָדֵי בְּחִינּוֹת הַחֲסָה, בְּבְחִינּוֹת (ישעיה ט): וְהַוְּכוֹן בְּחָסֵד בְּפָא. בְּחִינּוֹת (חוּשׁ ט): קַצְרוּ לְפִי חָסֵד, שְׁעַלְיָדֵי הַחָסֵד קַצְרָוּן וְחוֹתְכִין אֶת הַדָּלָת, בְּחִינּוֹת הַמְּלֻכּוֹת, וּמְבָרְלִין אֹתָהּ מִזֶּה, וּמְעַלְלִין אֹתָהּ אֶל אֹזֶר הַפָּנִים. וְעַל בְּנֵי אֶבְרָהָם הִיא אִישׁ הַחֲסָה, וְהִיא מִשְׁתַּדֵּל תִּמְיד לְעַשׂוֹת חָסֵד, פָּרִי לַהֲעַלְוָת בְּחִינּוֹת הַמְּלֻכּוֹת מִזֶּה. וְעַל בְּנֵי רַדְפָּא אֶבְרָהָם אַחֲר הַאַרְבָּעָה מְלֻכּוֹת פָּרִי לְהַבְּנִים, שְׁהָן בְּחִינּוֹת הַאַרְבָּעָה מְלֻכּוֹת דִּסְטוּרָא-אַחֲרָא, בַּי אֶבְרָהָם הִיא שׂוֹנֵא מִמּוֹן, בַּי מָאָס מִמּוֹן סְרוּם, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית יד): אֶם מְחוֹות וְעַד שְׁרוֹךְ וּכְיוֹן וְלֹא תֹאמֶר אַנְיִי הַעֲשָׂרֶתִי אֶת אֶבְרָם. בַּי אֶבְרָהָם תָּקוֹ שְׁחָרִית (בראשית כו), בְּחִינּוֹת שְׁחָרוֹת הַפָּלֶל, שַׁהְוָא בְּחִינּוֹת הַשְּׁכָל הַתְּחִתּוֹן הַפָּלֶל, בְּחִינּוֹת חֲכָמָה תִּתְהִאָה, שַׁהְוָא בְּחִינּוֹת שְׁחָרוֹת בְּנֶל, שָׁאוֹכִין לְתַפְּנוּ בְּחִינּוֹת אֶת עַלְיָדֵי שׂוֹנֵא בְּצֻעַּבְנֶל. וְעַל בְּנֵי יִצְחָק מִאֶבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׁמַעַאל, יַעֲקֹב וְעַשּׂוֹ, שָׁהָם בְּחִינּוֹת: בְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בְּנִים דִּבְרָה תֹּורָה, אֶחָד חַכָּם וְאֶחָד רְשִׁיעָה וְאֶחָד תִּם וְאֶחָד שָׁאַיָּנוּ יוֹדֵעַ לְשָׁאָל, שָׁהָם בְּנֶגֶד אַרְבָּע מְלֻכּוֹת שְׁבָקְרָשָׁה, בְּקִידּוּעַ. יִצְחָק, זֶה בְּחִינּוֹת בֵּין חַכָּם, בַּי יִצְחָק עַל שֵׁם

האחזוק והשמחה, בבחינת (משל ט): בן חכם ישמה אב; עשו, הוא בן רשות; יעקב, הוא בן תם, במו שכתוב (בראשית כה): ויעקב איש תם; ישמעאל, הוא בחינת בן שאינו יודע לשאל. כי ישמעאל עשה תשובה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (כ"ב טו). ועיקר התשובה היא בבחינת שאינו יודע לשאל, הינו לעשות תשובה ולשאל פורה מהשם יתברך על שאינם ידועים, שהוא עקר התשובה, בבחינת (תהלים סט): אשר לא גולתי אן אישיב. וזה בבחינת: אברהם תקו שחרית, נוטריקון חכם ר' rush תם שאינו יודע - שהם בבחינת הארבע מלכיות בג"ל. וזה (שמואלט טו): וישוף שמואל את אנג, כי אנג הוא כלות הארבע מלכיות דסטראה-אחרא, במו שכתוב (במדור כד): ראשית גוים עמלק. וזה שפירוש ר' חי: וישוף - חתמו לד, הינו שחתך והבדיל את הרצלית - שהיא בבחינת מלכותDKRSHA, דלית לה מגראם כלום וכו' בג"ל - מאנג, שהוא כלות ארבע מלכיות דסטראה-אחרא, והעליה את המלכות DKRSHA בשלש رجالים. וזה וישוף, ראשית בתות שביעות סכונות פסה - כי עקר חייתה מאור הפנים שבשלש رجالים בג"ל. בבחינת (שמואלב יא): ויהי לתשובה השנה, לעת צאת המלכים. תשובה השנה, זה בחינת שלוש رجالים, שהם ימי דין, ימי תשובה, כמאמיר חכמיינו זכרונם לברכה (ר' חי ט): בפסח נהנוין על התבואה, בעצרת וכו'. ואו עת צאת המלכים בג"ל, شمוץין את בבחינת המלכות DKRSHA מכלות של הארבע מלכיות של הארבע מלכיות, ומעלון אותה אל אור הפנים,

המואר בשלש רגליים בג"ל. ועל כן יש ארבע בחינות בכל רגל: בפסח הם ארבע כוסות, בשבועות הוא סדר המשנה, שהוא ארבע פעמים ביד כל אחד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עיובין נד): ביצד סדר משנה וכו'. בסכום היא ארבעה מינימ - הכל בוגר בחינת הד' בג"ל, בחינת מלכות הג"ל, שאריך להעלotta אל האור הפנים, עליידי שמחות המצוות, שמתקבצין לתוך הרגלים בג"ל:

ועקר התဂלוות החסר בג"ל, שעיל ידו קוצרין וחורתין וimbirlin את הדלאה בג"ל מאربع גליות של העבו"ם, הוא עליידי תוכחה; כי עליידי פתיתת פה של המוכיח נתגלה חכמה, וליידי אותה החכמה נתגלה החסר, כי עקר התגלוות החסר - עליידי החכמה, כי אל נהרו דהכמתא (ויהר לך לך זה). כמו שכתוב (משלי לא): פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. וזה (תהלים קמא): יהלמני צרייך חסיד יוכיחני, דינו שעיל ידי תוכחה נתגלה חסר. ואricin אנו לקבל תוכחים, אף-על-פי שתוכחה שלהם היא לפעים דרך בזין, שטמיים אותן, אף-על-פיריכן ארכין אנו לקבל תוכחים, כדי לקבל על ידו את החסר בג"ל. כי מה שתוכחים הולכת לפעים בדרך בזין, צרייך לדון אותן לכה ובות. כי אין אדם נהפס על צערו, כי סובלים צער גדול מאתנו, כי אבלו מה שהוא טוב אצלנו והוא רעה אצל הצדיקים, וכעין מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יממה ק): כל טובתן של רשעים רעה

היא אצל הצדיקים; הינו כי עסקים ושיחת חלין שלנו הוא בוראי רעה אצלם, אלא אפילו טובותינו, הינו התפללה שהייתה בערבענו רק טוב, הוא רעה אצל הצדיקים, בבחינת (שם): ותפלתי ברעותיהם; כי תפלתנו מבלבפתם אותם. כי כל הערובוב הרעת וכל הבלתיים וכל השתוותם שיש לנו לפעמים, הפל נמשך בתפלתנו, כי כל הבלתיים וכי וכל המחשבות שחוושב האדם לפעמים, הכל באים על דעתו בשעת התפללה דיקא, ובכל נשמע אליו או דיקא, בשעה שעומד להתפלל, בבחינת (שם קו): מי ימליל גבורותה, ישמע כל תהלה. תלהתו - לשון איוב ד: ובמלאכיו ישם תהלה, הינו ערובוב ובלתיים, שאנו משמעין את עצמן דיקא בשעה שעומד להתפלל ולמליל גבורותה. והוא בשתי בוחנות: או שבאים להתקן מלחמת שרואים שפתח בכוונה בראשו, על פניהם להתקן, כי עבשו הוא הזמן שיבולין להתקן, כי יש בהם ניצוצות קרוישים שצרכין תיקון. או בבחינה אחרת, מלחמת שאינו ראוי להתפלל, ובאין לבלבו אותו מתפללו. על כל פנים בין קה ובין קה, בשעת התפללה דיקא באין כל הערובובים וכל הבלתיים של האדם, ונשמעין אליו, ובשביל זה נקראי הבלתיים והערובובים תהלה בגע'ל, מלחמת שהן באים דיקא בעת התפללה והטהלה בגע'ל. וכל התפלות האלו עם כל הערובובים באין אל הצדיקים, כי הצדיקים הם בבחינת משה, שאלו באין כל התפלות להעלותן, בבחינת (ישעה מה): ותלהתי אחטם לה, שביל התהלות

בָּאֵין לְבִחִינַת מֶשֶׁיחַ, שֶׁהוּא בִּחִינַת חֲטֹם, בִּחִינַת (אי' ד): רוח אֲפִינוֹ מֶשֶׁיחַ ה'/ כִּי מֶשֶׁיחַ הוּא מָרֵחַ וְדָאֵין (כשא"ל סנהדרין צג), בִּבִּחִינַת (ישעה יא): וְהַרְחִיחַ בִּירָאת ה'/ הַנּוּ בְּחִפְלוֹת, שְׁהַן בִּחִינַת (משל לא): יִרְאַת ה' הִיא תְּתַהְלֵל; כִּי הוּא מָרֵחַ וּמְרַגֵּשׁ בְּחִפְלוֹת שְׁמַקְבֵּל מֵהֶם, אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּפּוּ מָה שֶׁהוּא, כִּי כָּל הַעֲרֻבּוֹבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הַמִּבְתוּךְ הַתְּפִלָּה בְּגַ"ל. נִמְצָא שְׁהַצְּדִיקִים הֵם סּוּכְלִים צָעֵר עַל יְדֵי הַתְּפִלּוֹת שֶׁלְנוּ, שְׁמַבְלֵבְלֵנוּ אָוֹתֵן בְּגַ"ל, וּבְשִׁבְילֵוּ זֶה צָרֵיךְ לְקַבֵּל תְּוֹכְחָתָם אֶפְ שְׁמַבְזִין אָוֹתֵנוּ בְּגַ"ל:

ה אָמַנָּם לְכֹאָרֶה אֵיךְ אָפְשָׁר לוֹ לְהַזְכִּיחַ אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָר, הַלֹּא כָּל הַתְּפִלּוֹת בָּאֵין אֲצָלוֹ בִּיחָד - שֶׁל הַכְּשִׁירִים וּשְׁלֵאֶתֶם שְׁאַנְנוּ בְּשִׁירִים - וְאֵיךְ יוֹדֵעַ אֵיזֶה תְּפִלָּה בָּאהֶ מֵהֶן אוּמָה, כִּי לְהַזְכִּיחַ אֵתֵנוּ. אֵיךְ הוּא יוֹדֵעַ זֶה, עַל יְדֵי הַעֲוֹזָה וְהַתּוֹרָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָר, אֵם תְּפִלָּתוֹ הַיְתָה בְּהַזְגָּן אֵם לֹאֵן. כִּי יִשְׁשַׁנְיִ מִינֵּי עֲוֹזָה; כִּי יִשְׁעַזְזֵה דִּקְרָשָׁה, שָׁאֵי אָפְשָׁר לְקַבֵּל אֵת הַתּוֹרָה כִּי אֵם עַל-יְדֵי זֶה הַעֲוֹזָה דִּקְרָשָׁה, בֶּמוּ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (אבות פ"ב): לֹא תִּבְשִׂין לִמְדָה; וּכְמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (ביצה כה): מִפְנֵי מָה נִתְנַהַת תּוֹרָה לִיְשְׁرָאֵל, מִפְנֵי שְׁעָזִין הָנוּ; וּכְמוֹ שָׁאַמְרוּ (אבות פ"ה) הַיּוּ עַזְעַמָּוּ יְהִינּוּ, (וכְמוֹ הַתּוֹרָה נִקְרָאת עָז, בֶּמוּ שְׁפָתָבוֹ (זהלים ט): ה' עַז לְעַמּוֹ יְהִינּוּ, (וכְמוֹ שְׁפִירְשִׁי, וכן בוכחים קט"ז). כִּי אֵי אָפְשָׁר לְבֹוא אֶל הַתּוֹרָה, כִּי אֵם עַל יְדֵי עֲזָזָה דִּקְרָשָׁה. וּבְנִיגְדָּה זֶה יִשְׁעַזְזֵה, עֲזָזָה מִן הַסְּטוֹרָא אַחֲרָא,

שִׁמְשָׁם בָּאֵין תֹּרוֹת אַחֲרוֹת. שֶׁהָן תֹּרוֹת שְׁלָהָן, שָׁהָם בְּחִנָּת פְּסִילִים, כִּי כָל מַי שִׁיַּשׁ בּוֹ עֲזֹות, בִּידּוּעַ שֶׁלָּא עַמְדוּ רְגָלִי אֶבֶוֹתָיו עַל הַר סִינִי (נדירים כ'), וַיֵּשׁ לוֹ תֹּורה מִסְטָרָא אַחֲרָא חַנְקָרָאין פְּסִילִים, שַׁהְוָא הַפְּדָמָן הַתֹּורָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּנוּ, שַׁהְוָא בְּחִנָּות: פֶּסֶל לְהָ, כִּי הִיא נִקְרָאת פֶּסֶלֶת, עַל שֵׁם הַעֲתִיד. כְּמָאָמֵר חַכְמֵינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (פסחים כ) אוֹר שַׁהְוָא יַקְרֵב עַוּלָם הַזֶּה, יְהִי קָפֵי וְקָל לְעַוּלָם הַבָּא; שַׁהְוָא בְּחִנָּות פֶּסֶלֶת, שַׁהְוָא קָפֵי וְקָל וְצָפֵ לְמַעַלָּה. אֶבֶל תֹּורָתוֹ הִיא פֶּסֶלֶת אֶפְלוּ בְּעַוּלָם הַזֶּה, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאי פְּסִילִים, כְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (שמות כ): לֹא תַעֲשֵׂה לְךָ פֶּסֶל. וּמִשְׁיַׁשׁ לוֹ עֲזֹות שְׁלָהָם מִן הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, הוּא מַקְבֵּל תֹּורה שְׁלָהָם, בְּחִנָּת פְּסִילִים פָּגַ"ל. וּלְלִידֵי הַעֲזֹות שַׁהְאַצְדִּיק רֹואָה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִי מַה שַׁהְוָא, אֲםִינֵשׁ לוֹ עֲזֹות דְּקָרְשָׁה אֹו לְהִפּוֹה, עַל יָדֵי זֶה הָוָא יוֹדֵעַ אָם תִּפְלֹתוֹ הִיתָּה תִּפְלָה הַפְּשִׁירָה אֹו לְהִפּוֹה, כִּי גַם הַתִּפְלָה הִיא עַל-יָדֵי עֲזֹות, כִּי אֵי אָפְשָׁר לְעַמְדֵ לְהַתִּפְלֵל לִפְנֵי הַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ כִּי אָם עַל-יָדֵי עֲזֹות, כִּי כָל אֶחָד לְפּוֹם מַה דְּמָשֵׁעַ בְּלִיבָה אֶת גָּדְלַת הַבּוֹרָא יַתְבִּרְךָ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (משל לא): נֹדֵע בְּשֻׁעְרִים בְּעַלָה; כָּל חָד לְפּוֹם מַה דְּמָשֵׁעַ בְּלִיבָה (זהר וירא כן). וְכָל אֶחָד לְפִי עַרְבּוֹ שְׁמָשֵׁעַ בְּלִבָוֹ אֶת גָּדְלַת הַבּוֹרָא יַתְבִּרְךָ שְׁמוֹ, אֵיךְ אָפְשָׁר לוֹ לְעַמְדֵ וְלַהַתִּפְלֵל לִפְנֵיו. וּבְפִרְטָה הַתִּפְלָה שַׁהְיָא פֶּלָאות, דְּרַחֵינוּ שְׁהָודָר הַמְּעֶרְכָות, שְׁהַמְּעֶרְכָות מִחְיָבֵין כֵּה, וְכָל פּוֹכֵב וּמַזְלֵל קְבוּעַ עַל מִשְׁמְרָתוֹ וּמִעֲרָכָה שֶׁלֹּו, בְּפִי מַה שְׁפָרְקָרָם הַבּוֹרָא יַתְבִּרְךָ שְׁמוֹ, שְׁזַיהֲיוּ

קבועים ומשמעותיים בך וככה, והוא בא בתפלתו ורוצה לשפיך המערכות ולעשות פלאות. על כן בשעת התפללה צריך לסליק את הבושה, כמו שכתבו (תהלים כב): בך בטחו אבותינו וכו' בטחו ולא בשונ, כי עליידי הבושה שמרתבייש מאתו יתרבה, אי אפשר להתפלל, כי אם עליידי עוזת בני'ל. וזה בוחינת (שם ע'): אתה האל עוזה פלא הודעת בעמים עזך - שהשם יתברך עוזה פלאות עליידי תפנות ישראל, שהם עליידי בוחנות עוזות בני'ל, שעליידי זהה מודיע העבו"ם את העוזות דקראה של ישראל, שעליידי שרואין העבו"ם את הפלאות הנעשו בעולם עליידי תפנות ישראל, עליידי זהה יודען בטהו פדול העוזות דקראה של ישראל, שיש שיש להם עוזות פה, להתפלל ולעשות פלאות בני'ל. ועל כן הצדק, עליידי שרואה העוזות והחזרה של כל אחד ואחד, עליידי זהה יודע את התפללה שבלבלה אותה, מאייה מהם באה, וعليידי זהה יודע להזכיר אותן: וזה: משרא רספניא - הינו בוחנת חכמה תחתה הנ'ל, בוחנת מלכות הנ'ל, שהוא למוד הנ'ל, בוחנת (NUMBER כב): החספן הספנתי - לשון, שמדובר (המילך אליפנא), בוחנת (ויקרא כ): חרב נוקמת, בוחנת מלכות הנ'ל: משרא - פריש רש"י: ערינה, הינו בוחנת: עקמת מושל וכו', כמו שכתבו (תהלים מב): באיל תערג, بما קטלי לה - פריש רש"י: بما חותכין אותה. הינו במה חותכין ומבדילין את המלכות הנ'ל, כדי להצילה מזעקה הנ'ל, בוחנת: חתנו לאربעה בני'ל. והשיב להם: בקרנא החרמא -

הינו על ידי תוכחה, שעליידריה נתגלה החסד, ובזה קוצרין וחותכין את הדלאת, בבחינות: קצרו לפני חסר בג"ל. קרנא זה בוחינת قول המוכית, בוחינת קרון השופר, בבחינות (ישעה מה): הרים בשופר קולך והגד לעמי פשעם, הינו תוכחה הנ"ל. חמרה, זה בוחינת (בראשית מט): יששכר חמוץ גורם, בבחינות (רבבי הימסיא יב): ומבני יששכר יודעי בינה לעתים. כי על ידי התוכחה מעלהו אותה לרוגלים, שהוא בוחנת בינה לעתים בג"ל: איתתו לה תרי ביעי - לשון צלוותא ובעוותא, בוחנות תפלוות, אמריו: כי דחוורתא והי דאכמתא - הינו, שאתה אומר שעיל ידי תוכחה מעלהו את המלבות בג"ל, הלא אין אפשר להזיכת, כי הלא התפלות בין בינה, ואין יודע להזיכת לפי התפלה, כי אין יודע איך תפלה של נפשו או להפה. וזהו: כי דחוורתא והי דאכמתא - הינו איך תפלה מאיש שיש או להפוק. איתתי להו תרי גביני - הינו בוחנות (אייב): ובגבינה תפkapיאני, הינו בוחנות תרי תורות הנ"ל, שהן בוחנות קפיו וקל, בוחנות פסלה, בבחינות: פסל לך, בוחנות: לא תעשה לך פסל בג"ל. ואמר להו: כי דעתו חוורתא והי דעתו אכמתא - הינו תרי עות הנ"ל, שהן עות דקנשנה, עות דסטרה אחרת, שמהן תרי תורות הנ"ל. ולפי העות יכולין לידע את התפלות בג"ל, שעליידריה יכול להזיכת אותם בג"ל, שעליידריה חותכין וմבדילין את בוחנות המלבות, ומצלין אותה מועקה מושל, מעלהו אותה לבחנות או רפאים הפאר ברגלים בג"ל:

זאת התורה התחילה לומר על פסוק: וַיֹּהֶי מֵקֹץ וְכֵן, אך לא סיים לבאר זה הפסוק על-פי התורה הזאת. ואמר אחריו בלה, שאם היה רוצח לסימן פירוש הפסוק, היה צריך לומר עוד תורה בואת כדי לבאר הפסוק:

מקולו של אדם יכולין לידע את בוחנות המלכות שלו, כי יש בכל אחד ואחד בוחנות מלכות, והוא נבר בקולו, כי אין שני קולות שניין, כי קול של כל אחד ואחד משתנה מחרבו. ועל כן יכולין להכיר את האדם בקולו, כמו שנראה בחוש, כי לפי בוחנות האדם בן הוא קולו. ועל ידי הקול, יכולין להכיר את בוחנות המלכות שלו. כי יש קול ענות גבורה, וקול ענות חלישה (שמות לכו), לפי בוחנת המלכות של כל אחד. ועל בן שאל ש היה רופף את דוד על שרהabo בזימלה, מצינו שם במקרא, בשנודמן יחד שאל ודוד, אמר לו שאל לדוד (שםיאל א כד): הקולך זה בני דוד - שהבין שאל בקהל, שהוא חוק בוחנות המלכות. ושאל את דוד: הקולך זה בני דוד - שטמה שאל על קולו של דוד, כי הבין שהוא קול של מלך ממש, ועל בן רצה שאל לשאת את קולו, דהינו להגבהה את קולו למעלת מקולו של דוד, אבל לא היה יכול. וזהו (שם): וישא שאל את קולו ויבק; דהינו שרצה לשאת ולהגבהה קולו בג'ל, אבל היה הקול נבפה. וזה בוחנות: ויבק, שהיה הקול נבפה, קול נמוש של בכיה. על בן אמר שאל או אל דוד: ידעתי כי מלך תמלך; כי ידע זה על ידי הקול בג'ל:

לא

אמרו לו (יקי אהונה לרבי יהושע בן חנניה) יש לנו בור במדבר, העלהו לעיר. הבא סובין והניחה לפניהם. אמר להם: עשו לי חבל מסובין וاعלהו. אמרו לו: וכי יש מי שעושה חבל מסובין? אמר להם: וכי יש מי שמעלה בור ממדבר לעיר?

אמרו לה: איתך לנו בירא ברברא, עילוי למתא. איתתי פארוי, שדא להו. אמר להו: אפשר לי חבלי דפארוי, ואעללה. אמרו לה: וכי איבא דמפלש חבלי מפארוי. אמר להו: וכי איבא דמייתו בירא מדברא למתא:

ראשי: דפארוי. סבין. עשו לי חבל מפבין, ואם אין אתם עושים שאלתי, אף אני לא אעשה שאלתכם:

לשון ורבנו זכרונו לברכה

א צדקה היא בוחנות הגלגלים, כאמור חכמיינו זכرونם לברכה (שבת קנא): כי בוגל הבהיר הזה, גלגל הוא החזר בעולם. ובשביל זה יש בה שיש ברכות ואחת עשרה ברכות, (כמו שאמרו רבותינו זכرونם לברכה (בב' דף ט): הנותן פרוטה לעני מתחבר בשיש ברכות, והמפייס ברכירים מתחבר באחת עשרה ברכות), וכן שבעה פוכבי לכת, וכן נגר שנים עשר מזלות. כי הצדקה מנהנת כל גלגלי הרקיע, בבחינות (משל 6): דרך הנשר בשמים. נשר דא רחמי (זהר יתרו פ): הינוצדקה (בב' י: וזה נשא כמה). וזה שאמר שמואל (ברכות נה): נהירין לי שבילין הרקיע

כְּשַׁבְּילֵין דִּנְהֶרְדָּעִי, הַנּוּ כְּשַׁבְּילֵין דִּנְהֶרְדָּעִי דַּעַת, בְּחִינּוֹת צְדָקָה רְחִמָּי, וְעַקְרָבְרְחָמִים עַל יְדֵי תְּדֻעַת:

בְּוֹמָה שְׁחַסֵּר מִהְבָּרוֹכֹת, הַלָּא הִיא צְרִיךְ לְהִזְהַר שְׁבָעָה בְּרוֹכֹת, וְשְׁתִים-עֲשָׂרָה בְּרוֹכֹת. וְלֹפִי הַגְּמָרָא, מִתְנַעַתִּין וְהַמְפִים

אֵין פָּאוּן רָק שְׁבָע-עֲשָׂרָה בְּרוֹכֹת:

דַּע שְׁעַקְרָב שְׁלָמוֹת הַגְּלָגְלִים, שְׁלָמוֹת הַצְּדָקָה, אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבְתָּה. וַיְהִי (ח' ענייה ח): שָׁמַשׁ בְּשִׁבְתָּה צְדָקָה לְעֲנִים, הַנּוּ הַצְּדָקָה אֵין לָהּ שְׁלָמוֹת אָזְרָה אֶלָּא עַל יְדֵי שִׁבְתָּה; עַל יְדֵי שִׁבְתָּה מְאִירָה בְּשִׁמְשׁ, בְּבִחְנוֹנָות (מלאכִי כ): שָׁמַשׁ צְדָקָה. וַיְהִי שְׁמַסְמִיךְ הַתְּנָא "צִיוֹת הַשִּׁבְתָּה שְׁתִים שְׁחָן אַרְבָּעָה" וּסְמִיךְ לְהָ "פְּשַׁט הַעֲנִי", כִּי עַקְרָב הַתְּנוֹצָצָות אָזְרָה הַצְּדָקָה וְשְׁלָמוֹתָה, אֵינָה אֶלָּא בְּשִׁבְתָּה. כִּי עַקְרָב הַחִשְׁבוֹת הַצְּדָקָה הִיא אַמּוֹנָה, בְּבִחְנוֹנָות (בראשית ט): וְהָאמִין בָּה' וּבָכוֹ. וְשִׁבְתָּה הִיא אַמּוֹנָה, שְׁמָאִמי בְּחִדּוֹשׁ הַעוֹלָם וּבְיחוּדוֹ. אַמּוֹנָה הִיא מִקּוֹר בְּרוֹכֹת, בְּבִחְנוֹנָות (משלי כה): אִישׁ אַמּוֹנָה, רַב בְּרוֹכֹת, בְּבִחְנוֹנָות (בראשית ב): וַיַּבְרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְאֵין שְׁלָמוֹת לְהַבְּרוֹכֹת, אֶלָּא עד שִׁקְבְּלוּ מִמּוֹקָר הַבְּרוֹכֹת, בְּשִׁבְיל וְהַתִּיב בָּהֶם שְׁשׁ בְּרוֹכֹת וְאַחֲרִיד-עָשָׂר, לְהַזּוֹת שְׁאֵין לָהֶם שְׁלָמוֹת. וַיְהִי שָׁאִמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכּוּרָנוּ לְבָרֶכה (מכות כד): בָּא דָוִר וְהָעִמִּידָנוּ עַל אַחֲרִיד-עָשָׂר, בָּא יְשֻׁעָה וְהָעִמִּידָנוּ עַל שִׁשָּׁה, בָּא חַבְקוּק וְהָעִמִּידָנוּ עַל אַמּוֹנָה. לְהַזּוֹת שְׁאֵין שְׁלָמוֹת לְהַדּוּת שַׁהֲוָה הַתּוֹרָה, וְאֵין שְׁלָמוֹת לְגַלְגָּלִים, אֶלָּא עַל יְדֵי אַמּוֹנָה: גַּם שְׁמַה שְׁמַצֵּינוּ גַּבְיִ גַּלְגָּלִים שְׁעַקְרָב הַלִּכְתָּם מִמּוֹעֵר לְמוֹרָח, וְגַלְגָּל

היום מקרים אוטם מפוזר למערב, זה הכרבר מצינו גבי צדקה, מזרחה, זה בוחנות הנוטן צדקה, בבחינות (ישעה מג): מפוזר אביה ורעה, בבחינות (חשע ז): ורעו לכם לצדקה. וממערב, זה המקבי הצדקה, הינו העני, בבחינות: וממערב אקבץ. וזה: יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית (מדרש רות פ"ד). כי עקר התנועה ממערב למזרח, הינו עקר העשיה העני עושה עם בעל הבית:

ג. וְדֻעַ, שָׁאֵין קִים אֶמְנָה אֲלָא עַל יְדֵי בָּחִינָה בְּרִית, בָּבָחִינָה (תהלים פט): וּבְרוּתִי נָאָמָנָה לוֹ. וזה שנאמר בְּרִית בְּשֵׁבֶת, בָּמוֹ שְׁפָטוֹב (שמות לא): בְּרִית עוֹלָם בֵּין בָּנֵי יִשְׂרָאֵל וּכְוֹ. וזה (ירמיה לג): אִם לֹא בְּרִית יּוֹם וְלִילָה חֲקוֹת שָׁמִים וְאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי, כי חֲקוֹת שָׁמִים וְאָרֶץ, הינו הַגְּלָגְלִים, תְּלוּיִים בְּבְרִית:

ד. וְדֻעַ, שְׁהִיפּוּרִים שִׁישׁ לְאָדָם בְּדָרְכִים, הֵיא בְּסֶבֶת גָּלְגָלִי הַרְקִיעַ, כי אין לך דבר מלמטה, שאין לו כוכב מלמעלה. יש כוכבים שהם מגדלים מימי עשבים באיזה מקוםות שהם מאירים, ויש שהם מחיבים שהוא הרקע בני אדם במקומות שהם מאירים, ויש שהם מחיבים שהוא מדבר, ויש שהם מחיבים שהוא ישב במקומות שהם מאירים, ולפי התחנוצויות הכוכבים על המיקום, בין המיקום מתנהג. וזה בוחנות (איכה א): הרקי ציון אבלות מבלי בא מועה. מועה, זה בוחנות גלגלי הרקיע שעל ידם נחשב הזמן. וזה (משל ר): דרך

רשותם **כאמפלה**, שאין כוכבים ומולות מאיין להם, ועל-ידייה נשלים. והכל תלוי בברית, בבחינות: אם לא בריתי וכו'. וזהו: **כל הדרכים בחוקת ספנה** (ירושלמי ברכות פ"ה, מ"ר קהלת), בבחינות (נזכרנו כב): ה הסcen ה **הסכתני**, הינו שהדרך תלוי בשמירת הברית. ובשביל זה חיב אדים לפקד את אשתו קדם שיצא לדרך (יממות סב): **כדי שלא יהיה בבחינות** (בראשית ז): כי השחתת כל בשר את דרכו, הינו **שעלידי** שמירת הברית לא יהיה לו צער בדרכו:

ה **ויש שני בבחינות ברית**: בבחינות אברהם, ובבחינות אליעזר. **אברהם** הוא ברית עלאה, שהוא רקיע המבדיל בין מין עלאיון למין תפאין. והוא בבחנות בן חורין, בבחינות (קהלת ט): **אשריך ארץ שפלקה בן חורין**. והוא עבר תולדין, בבחינות (בראשית יב): **וاثת הנפש אשר עשו בחרן**. כי מהרות תליה בברית, בבחינות (ויריה ט): **בבם בריתך שלחתיו אסיריך מבוז**. **ואליעזר** הוא ברית תפאה. **בבחינות** (שמות כג): כי **שמי בקרבו**, **שםו בשם רבו**, שהוא חנוך, מט"ט. **בחינות** (בראשית ז): **וירק** את חניכיו, **בחינות** (משל כב): **חנוך לנער**, **בחינות** (קהלת שם): או **לק ארץ שפלקה נער**. והוא פחת ברית עלאה, **בחינות** (בראשית כד): **שים נא ידק תחת ירכי**. והוא רקיע המבדיל בין מין דכין למין מס'אכין, בין אסור והתר, ובין קשר ופסול, ובין טמא וטהור. וזהו **בחינות**: **חנוך לנער על פי דרכו, על פי דיקא, הינו תורה שבעל-פה**:

ובְּרִית עַלְאהָ הוּא שְׁמִירַת הַבְּרִית קָדֵשׁ, וּבְרִית תְּתֹאהָ, הוּא שְׁמִירַת אָסָור וְהַתָּר וּכְוֹ, וְצִרוּק לְאָדָם לְהִזְהַז לְאָלוֹ שְׁנִי בְּחִינּוֹת בְּרִית, הַינּוּ שַׁיְהָא צָדִיק וְלִמְדוֹן, כִּי לֹא עַם הָאָרֶץ חֲסִיד (אבות פ"ב). צָדִיק נִקְרָא עַל יָדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית קָדֵשׁ. וְלִמְדוֹן - עַל יָדֵי אָסָור וְהַתָּר:

וְזֹהֵג: אִם הַרְבָּה הַזָּמָה לְמַלְאָקָה ה' צְבָאות וּכְוֹ (מועד קְטוּן), צָרִיךְ שַׁיְהָא צָדִיק וְלִמְדוֹן. מַלְאָקָה זוּ בְּחִינּוֹת לִמְדוֹן, בְּחִינּוֹת מַטְ"ט בְּגַנְלָל; צְבָאות, אֹתוֹת הָיוּ בְּאָבָא דִילָה, בְּחִינּוֹת: צָדִיק אֹתוֹת בְּרִית. וּבְכָל מָקוֹם שְׁמַזְכָּר צָדִיק, גַּם בְּרִית תְּתֹאהָ נִכְלָל בָּז, כִּי הַתְּחִתָּנוּ נִכְלָל בְּעַלְיוֹן, בְּבִחִינּוֹת: יָדֵךְ תְּתַחְתָּיו וְכַיִן:

וּוְמי שָׁהָוָא בְּבִחִינּוֹת בְּרִית, אָוי (אדרא נשא קמְבָה): חַסְדָּר מַתְגָּלָה בְּפִפְמָא דְאָמָה, בְּבִחִינּוֹת (תְּהִלָּם ט): לְעוֹלָם אֲשֻׁמָּר לוֹ חַסְדִּי וּבְרִיתִי נָאָמָנָת לוֹ. וּבְשִׁבְיל זֶה נִתְנָה מִרְתָּחָד לְאָבָרָהָם, כִּי הָיוּ הָיוּ רָאשׁ לְמַאֲמִינִים וּרְאשׁ לְגַמּוֹלִים. וּבְשִׁנְתָּגָלָה הַחַסְדָּר, הַינּוּ הַאֲהָבָה וְהַהְשִׁתּוֹקָקּוֹת, בְּבִחִינּוֹת (שה"ש ב): כִּי חֹולֶת אַהֲבָה אָנוּ הָיוּ עֹשָׂה נְפָשָׁות, בְּבִחִינּוֹת (בראשית יב): וְאֵת הַנְּפָשָׁה אֲשֶׁר עָשָׂו, הַינּוּ שְׁעֹוֹשָׂה נְקֻדּוֹת לְאֹתוֹת הַתּוֹרָה. כִּי אֹתוֹת בָּלָא נְקֻדּוֹת, בְּגֻונָף בָּלָא נְפָשָׁה, שָׁאוּן לָהֶם שֻׁום תְּנוּעה וּפָעָלה בָּלָא נְפָשָׁה - בְּן הַצְּטִרְפָּה וּוּוֹגָן של הָאֹתוֹת בָּרְלִי"א שְׁעָרִים לְעַשׂוֹת אַיזָּה פָּעָלה, אֵין לָהֶם כַּמָּה אֶלָּא לְפִי הַנְּקֻדּוֹת. וּהַנְּקֻדּוֹת הָן הַאֲהָבָה וְהַכְּסֹופִין, בְּבִחִינּוֹת (שה"ש א): נְקֻדּוֹת הַכְּסֹף, וְהַכְּסֹופִין הָן הַנְּפָשָׁה, בְּבִחִינּוֹת (תְּהִלָּם פר): נְכָסֶף וְגַם בְּלִתָּה נְפָשָׁה. וּלְפִי

הפסופין כן הנקודות, אם כוֹסֵף לְרַע עֹשֶׂה הנקודות רָעִים, ואוי נצטראפים האותיות ונודוגים לעשות פעלות רעות, ואם כוֹסֵף לְשׁוֹב בְּתִשׁוֹבָה, נעשה נקודות טובות, הַנִּינִי נְפָשָׁות טובות, ומהתנוועדים האותיות ונודוגים לעשות פעלות טובות. וזהו (שה"ש שם): תורי זהב נעשה לך, כראיתך בזוהר (וישב דף קפו): אֲתָעַרְתָּא דְּזֹוֹגָא מְסֻטָּרָא דְּצָפָן, וּמְצָפָן זהב יאתה (איוב ל). וזהו: תורי זהב נעשה לך, הַנִּינִי אֲתָעַרְתָּא דְּזֹוֹגָן וְהַצְּטָרְפָּוֹתָן של אותיות התורה, לפועל איזהו פעלת, אין אלא עליידי נקודות, שנענשנה עליידי הפסופין. וזהו: אם הרבה זוממה למלאך ה' צבאות פ"ל, אויב פונדי חסר ואהבה מתגללה, והשתוקקות נהגלה, שהםם הנקודות, אוי: תורה יבקשו מפיהו, אוי אותיות התורה בעצמן מבקשים מפניהם שידבר אתם, כדי ישיחיה להם נקודות ונפשות:

וידע שלא כי לאדם בהשתוקקות בלבד בלבד, כי ציריך האדם להוציא בשפטיו בפסופיו, ועל זה מסדר סדר התפלות. כי עליידי השתוקקות בלבד, נעשה נפש ונקודות בכת, ובشمוץיא את תשוקתו בפיו, אוי נעשה הנפש בפועל. כי עקר מוצא הנפש היא מפיו, בבחינת (שה"ש ח): נפשי יצאה בדרכו, ובשביל זה: תורה יבקשו מפיהו, מפיהו דיקא. וגם תרגומו של בראשית (ב): ויהי האדם לנפש חיה - תרגומו: לרוח ממלאה, כי עקר הנפש מהרבנן:

ח וְזֹהַו: יְשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נָעָשָׂה עַל הָאָרֶץ וּכְי' (קהלת ח), זה
בְּחִינַת גָּלְגֻּלִי נִפְשּׁוֹת. כַּשְׂאָדָם מִשְׁתּוֹקָק לְאַיִלָּה דָּבָר,
וּמוֹצִיאָה הַשְׁתּוֹקָקָתוֹ אַחֲרֵיכֶךָ בְּהַבֵּל פַּיו כְּגַ"ל, אֹזֵן נָעָשָׂה הַגְּפֵשׁ,
וְהַגְּפֵשׁ הַזֹּאת, הִנֵּן הָרוּחַ מַמְלָלָא, הַזְּלָכָת בָּאוּר, וּמְגַע לְאָדָם
אַחֲרָה, וּמְעוּרָתָה אֶת הָאָדָם אַחֲרָה לְתַשּׁוֹקָה. וְלֹפִי הַתְשִׁיקָה, לְפִי
הַגְּפֵשׁ, לְפִי הָרוּחַ מַמְלָלָא, כִּן נִתְעֹורֵר הָאָדָם; אִם הַתְשִׁיקָה בָּא
מַצְדִּיק לְרַשְׁעָה, אֹזֵן נִתְעֹורֵר הַרְשָׁע בְּהַרְחָוִרִי תִּשְׁוֹבָה, בְּבָחִינּוֹת:
יְשׁ רְשָׁעִים שְׁמַגְעֵי אֲלֵיכֶם בְּמַעֲשָׂה הַצְדִּיקִים, אִם לְהַפְּהָה, לְהַפְּהָה.
וְהַכְּלָל נָעָשָׂה עַל־יְדֵי הַהַבֵּל פַּיו, שֶׁהָוָא הַגְּפֵשׁ, כִּי זֶה יְדוּעַ לְכָל,
שֶׁעֱקָר הַדְּבָרָה הוּא, שְׁכָלִי הַדְּבָרָה מִבֵּין בָּאוּר, וּאוּרֵר הַזָּהָה פּוֹגֵעַ
בָּאוּר הַסְּמוֹךְ לוֹ, וּהַסְּמוֹךְ בְּסִמוֹתָה, עַד שְׁמַגְעֵי לְחַבְרוֹ, וּשְׁזָמֵעַ
חַבְרוֹ הָאָותִיות, וּבְשֶׁהָוָא מִקְבֵּל הַבָּרוּר, הוּא מִקְבֵּל נִפְשָׁוֹן,
וּנִתְعֹורֵר לְדִבְרֵר הַזָּהָה:

ט וּמִי שֶׁהָוָא בְּמִרְגַּנְתָּה אֶבְרָהָם, הִנֵּן בְּחִינּוֹת בַּעַל גְּפֵשׁ, אֹזֵן
בְּוֹרָאי כָּל אֲכִילּוֹתָיו וּסְעִירּוֹתָיו בְּבָחִינָה לְחַם הַפְּנִים,
בְּבָחִינָה (בראשית ז): הַתְהַלֵּךְ לִפְנֵי הַתְהַלֵּה, זֶה בְּחִינַת רְגָלִין,
בְּבָחִינַת פְּרָנְסָתָה, בְּבָחִינַת (בראשית יא): וְאֵת הַיקּוּם אֲשֶׁר בְּרָגְלֵיכֶם,
(וְדָרְשָׁוּ רְבוּתָנִים וְכָרוֹזָם לְבָנָה (סנהדרין ק)): זֶה מִמְנוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שְׁמַעֲמִידָוּ
עַל רְגָלָיו). הַתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, שְׁנַעֲשָׂה מֵהֶם בְּבָחִינַת פְּנִים. זֶה בְּבָחִינַת
(שְׁמוֹאֵלָא כא): לְחַם חַם בַּיּוֹם הַלְּקָחוּ, הִנֵּן לְחַם הַפְּנִים, הַם לְחַם
חַם, דְּרָגִין דְּאֶבְרָהָם, שֶׁהָוָא בְּבָחִינַת (בראשית יח): בְּחַם הַיּוֹם. וְאֹזֵן
כָּל הַעֲפּוּסִים וְכָל הַפּוֹכְבִים וּמְלֹאות שֶׁהָם תְּחִתֵּיהם, בְּלָם חַן

טוֹרְחִין בְּשַׁבֵּיל זֶה הָאִישׁ, בְּבִחִינָת (תהלים ק): שָׁב לִמְנִי, בִּחִינָת אֲבָרָהָם, עַד אֲשִׁית אַוְיכֵךְ הַדּוֹם לְרָגְלֵיךְ, שָׁהֵם טוֹרְחִים בְּשַׁבֵּיל פְּרָנְסְתָה. בְּבִחִינָת (כמדבר יד): לְחַמְנוּ הַם סָר צָלָם מַעַלְיכֶם, כי מְרָאָה חִמָּה עַמְקָה מִן הַצָּל (כ"ב פר), חִמָּה, בִּחִינָת: בְּחָם הַיּוֹם, בִּחִינָת לְחָם חָם, אַבְלָל בְּשָׁפֵר צָלָם, אַוְיִ נְתַעַלָּה וּנְתַרְאָה מְרָאָה חִמָּה, דָּרְגָה דְאַבָּרָהָם, וְהֵם נְשָׁפְלִים תְּחִתָּיו, בְּבִחִינָת: עַד אֲשִׁית אַוְיכֵךְ הַדּוֹם וּכְךָ. וַיְהִי הַתְּהִלָּךְ לִפְנֵי וְהִיא חִמָּה, בְּבִחִינָת (דברים יח): תְּמִימָה תְּהִיה עִם ה' אֱלֹהֵיךְ - שֶׁלֹּא תִּצְطַרֵךְ לְדַרְשָׁן אַחֲרָן כּוֹכְבִים וּמְזּוּלּות, כי תְּהִיה לְמַעַלָּה מֵהֶם. וַיְהִי (שם ט): וְלֹא יַרְאָה אֶת פְּנֵי ה' רַיקֵם - בָּרגָלִים, שָׁאוּ נְתַגְלֵין פְּנֵי ה', בִּחִינָת פְּנִים, וּבָוֹה שְׁפֵל אֶחָד מִבְּאָה עֹולָת רָאִיה מִגְיָעָתוֹ שְׁמַתְיָגָע בְּלַהֲשָׁנָה, עַל יָדֵינוּ גַּתְפָּקוּ וּנְתַעַלָּה בְּלַחְמוֹ וּפְרָנְסָתוֹ, בְּבִחִינָת הַפְּנִים. וַיְהִי שְׁהָשִׁיב הַקְדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוּא לְמַשָּׁה (שמות לו): פְּנֵי יַלְכוּ וְהַנִּיחֹתִי לְךָ, כי מַשָּׁה בְּקַשׁ כְּפָרָה, וְהָשִׁיב לוֹ: פְּנֵי יַלְכוּ, שִׁיתְקַנּוּ בִּחִינָת רְגָלִין, בִּחִינָת פְּנִים, אַוְיִ וְתִפְפֶר לֵהֶם, כי שְׁלַחְנוּ דָמָה לְמַזְבֵּחַ שְׁמַכְפֵּר (חנינה כ). וַיְהִי (שם): פָתָח בְּמַזְבֵּחַ, וּסְים זֶה הַשְּׁלֵחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה', לִפְנֵי דִיקָא, שִׁיחָה דִיקָא בִּבִחִינָת פְּנִים, אַוְיִ מְכָפֵר.

וְלֹעֲתִיד יַתְקִים (ישעה ל): וְלֹא יַפְנֵף עוֹד מַזְרִיךְ, וְהִיוּ עַיִינִיךְ רָאֹות אֶת מַזְרִיךְ, שָׁאוּוּ וְתַגְלִיהֵ בִּחִינָת פְּנִים, כי עַכְשָׁוּ פְנֵי ה' מִסְתָּר בְּדַרְךְ הַטְּבָע, בְּהַנְּהָנָה הַמְזּוּלּות, בִּבִחִינָת (דברים לא): וְהַסְּתָרִתִי פְנֵי מֵהֶם וְהִי לְאַכְלָל, וְעַכְשָׁוּ מְרָאָה הַחִמָּה עַמְקָה

מן צלם. וזה בוחינת (ישעה ח): צלצל בְּנֵפִים, שהפנינים וההסתירה שהנהנתו מכונף ומסתר בהם, וזהו הצל שמשפטיר אוור החפה, ואין זה אלא מלחמת שאור החפה אין מאייר בשילמות, ואין זה אלא מראה החפה, מראה דיקא. אבל לעתיד שאו יתקיים: ו/orחה לכם שימוש, שהחפה בתקפה יתגלה, בבדיקה עתיד הקדוש ברוך הוא להוציא חפה מנתקה, או יתקיים: ומרפא בכנפי (מלacci ג), הינו שלא יבנוף עוד מזריך פג"ל:

וזהו מה ששאלו סבי רבי אהונא: אותן לן בירא ברברא, עיליה לה למתר. בירא, זה בוחינת בר ומazon, שהוא בחוץ ולא חורי הקרשה, בבדיקה: והסתרתי פניהם מהם וכו'. עיליה לה למתר, לפנים, שיהיה בבדיקה לחם הפנינים פג"ל. אותן פארוי ושדי להו, ואמר לו: אפשרו לי חבלין. פארוי, זה שבת אמונה, בפרוש רש"י (דברים כ): את ה' האמרת וה' האמירה, לשון פארוי ושבה, שאנו מפארין את הקדוש ברוך הוא, ואני מאמין בו, ואומרים: ה' אחר. ושדי להו, זה בבדיקה ברית, בבדיקה שעדי פג"ל. וחבלין, זה בבדיקה אהבת חסר שמתגלים בפמא האמה פג"ל, במזו שפטוב (הושע א): בחבלין אנשים אמשכם, בעבותות אהבה. הינו עלידי שפת וברית נtagלה אהבה פג"ל. ועלידי אהבה, באם לבדיקה לחם הפנינים פג"ל:

(עד פאן לשון רבנו זל)

זאת התורה נאמרה על פסוק: וַיְסַבֵּב אֶלְקִים, אין הסבה אלא סעה, בראיתא במדרש (שמות פ' כ), הינו בוחינת פרנסת, בוחינת בר ומazon, שהוא בוחינת בירא, במבחן לעיל. וגמר באור הפסוק על-פי התורה הזאת לא זכינו לקבל: ענין מעלה הכטופין ודקירה וכו', הנזכר לעיל בთוך התורה הזאת, שמעתי מפי הקדוש תחלה בברור יותר, עם עוד כמה חדשים שלא נזכרו כאן כלל, וכן בענין האמונה ושאר הבדיקות שנזכרו כאן, שמעתי גם בן מפי הקדוש תחלה פסקא פסקא בסגנון אחר קצת, על בן אעתיקם הנה. וזהו:

וזו גן והצטרכו של האותיות הוא על-ידי הנקודות, כי הנקודות הם החיים והפעעה של האותיות, ובלי הנקודות האותיות הם בגולם, ואין בהם שם תנועה. ועל בן הנקודות הם בוחינת נפש, כי כמו שהנפש הוא חיים האדם, וכל תנועה שאדם מתנווע, הכל הוא על-ידי הנפש, וכלתי הנפש הוא בגולם, בן הנקודות הם החיים והנפש של האותיות, ובלי הנקודות הם בגולם, ואין להם שם תנועה וחיה, רק על-ידי הנקודות הם מתנוועין, ועל-ידי הנקודות נורוגין ונctrפין האותיות. ועיקר הרהות הנפש, הוא על-ידי ההשתוקקות והכטופין של איש ישראל אחר השם יתפרק, כל אחד לפיו מדרכתו שהוא נכסף ומשtopic ומתגעגע להגיע אל מדרכו למעלה ממנה, על-ידי הכתופין אלו נעשה נפש, כמו שכותב (תהלים פר): נכספה וגם בלה נפשי, הינו מה שאני נכסף ובכללה

אחר השים יתברך, מזה בעצמו נעשה נפשי. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ביצה ט): וינפש - פיו ששבת, כי אברה נפש. הינו שבתחלת השבת שאריך לקבב נפש יתרה, והוא זכרון מאברת הנפש בחל, ואומרים: וינפש - כי אברה נפש, ומתחלין להתגעגע אחריה. ועל-ידי-זה בעצמו שאנו מתרגעגעים אחר הנפש, מזה בעצמו נתהוה הנפש היתרה:

זה בחינת: נקודות הכספי (שה"ש א), הינו שעלי-ידי הכספי נעשה הנקודות, שם בחינת נפש, הינו שעלי-ידי מה שהוא נכסף ומישותוקק לדבר, אם לטוב או לרע, חם ושלום, אין לפיו הכספי נעשה נקודות, ונציגין אותן בחינות שבותז הדבר שהוא נכסף. כי כל דבר יש לו אותן, אך שהאותיות בעצמן הם בלבד, ואין להם שם ציור בלי נקודות, ולפי הכספי וההשתוקקות של האדם, כה נציגין אותן עלי-ידי הנקודות, שם בחינת נפש, שמקבילין עלי-ידי הכספי. הנהן אם הוא נכסף לדבר טוב, נעשה מהכספי נפש קדושה, ונעשה נקודות, בחינת נקודות הכספי, ואין נציגו אותן בחינות נקודות, ונעים כלי לקבב טוב; וכן להפה, חם ושלום, שהוא בלבד, ונעים כלי לקבב טוב; וכן נפשות, שם בחינת נקודות, ונציגו אותן בחינות נקודות הכספי, ונעים כלי לקבב רע, חם ושלום. כי מפני עליון לא תצא הרעות והטוב (איכה ג); רק כל אחד לפיה שהוא מציר ועושה כלי לקבב טוב או רע, חם ושלום, על-ידי הכספי וההשתוקקות שלו, על-ידי-זה נעשה

הנפש בחייבת נקדות. ועל-ידי הנקדות מתרנוועים האותיות, ונצטירו לטוב או להפה, חס ושלום:

אך כדי שפצא הנפש ממה אל הפעל, צריך לדבר בפה הפסופין והשתוקקות, שהוא נכסף ומשותוקק, כמו שכתוב שם (ה): נפשי יצאה ברברו, שעלי-ידי הרبور יוצאה הנפש מכח אל הפעל, כי על-ידי ההשתוקקות נתהווה הנפש בכת, ועל-ידי הרבור שהוא מדבר בפיו ההשתוקקות, נגמר הנפש וווצאה מכח אל הפעל. וזה שאמרו רבינו זכרונם לברכה (מעדר קטן י): אם הרבה דומה למילאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו, כי אותיות התורה הם פועלם, כי הם היהיות של כל דבר, כמו שכתוב: ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואין טוב אלא תורה (ברכות ה), כי הם מנהיגין את כל העולם. אך אותיות בעצמן הם בגלים, ואין להם שם תנועה וחיות, ואין להם שם ציור. ועל פון יש לה תורה שני פחות: זהה נעשה לו סם חיים (וימת עב: ועין תענית ז) וכו'. כי כל אחד לפיה מה שהוא נכסף, כי הוא מציד ומפרש אותיות התורה. כי בה תורה כלל אחזית טוב ורע, וצדיקים ילכו בהם ופשעים יכשלו בהם (הושע י). הינו כל אחד לפיה הפסופין שלו, שהם נעשה נפשות, על-ידי זה עשו נקדות לאותיות התורה, ונצטירו האותיות, ונתפרשו לטוב או להפה, חס ושלום. ולפי מה שנכתבו, כך הם פועלים בעולם. ועל-בון אותיות התורה מברכים להציג מפי צדיק, שהוא מדבר הפסופין דקראה שלו, שעלי-ידייה מקבלין

האותיות נקודות, ונצטירין לטוב. וזהו: אם הרבה דומה למלאך ה' צבאות, כי הרבה צרייך גם כן שיש לה לוי שני כחות שיש להתורה: שם חיים ושם וכו', באפן שיש לה אפשר להמתקרב אליו ל渴ל ברצונו, צדיקים ילבכו, ופשעים יבשלו; אם הוא משתווך לעכורת השם יתברך, יוכל ל渴ל מחרב דרך ישירה לעבד את ה', ואם לאו, וטינא יש בלבבו, יוכל גם כן למצא בהרבה דבר שיקוץ בנטיעות, וכיuper בבל, חם ושלום: וזה בחינת (חינה ד): ארבעה שנגננו לפידים; רביע עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הצעיר ונפגע, בן זומא הצעיר ומת, אחר קוץ בנטיעות. ואלו הארבע בחינותם הם בחינות צדיק ורשע עובד אלקים ולא עבדו, האמורים בפסוק (מלאכי 5): ושבתם וראייהם בין צדיק וכו' ואלו הארבע בחינותם הם גמצאים בכל בני-אדם הרוצים לנفس לעכורת ה', ולהתקרב להצדיק והרב שבדור. כי יש מי שהוא נכנס ונתקרב להצדיק, והוא מקבל ממנו דרך ישירה לעכורת ה' לפי מדרכתו וערפו, והוא בחינות צדיק, בחינות רביע עקיבא שנגננו בשלום ויצא בשלום. ויש מי שהוא בחינות הצעיר ומת, הצעיר ונפגע, הינו שנתקלה בלבו מאד, מגול האור וההתלהבות שהoir בו הצדיק בירח שאות למעלה מדרכתו, ועל ידי זה יוכל למות, וזה בחינת הצעיר ומת, בחינות עובד אלקים. ויש מי שיוציא מפהו מלחמת שעולה למעלה מדרכתו, והוא בחינות הצעיר ונפגע, בחינות לא עבדו. אך על כל פנים אפלו הצעיר ומת הצעיר ונפגע, שנייהם הם בחינות צדיק,

ועיליהם גם כן נאמר: צדיקים ילוּם בם, רק שלא נבנשו ויצאו בשלום במו רבי עקיבא. ויש מי שמתקרב להצדיק ומקצין בנטיעות וכופר בכל, חס ושלום, והוא נקרא רשע, וזה בחינות אחר. וזה בודאי טינה היה בלבנו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם טו): על אחר, ועל פן בהכרח שימצא בהצדיק את שלו, שימצא דבר שיקצין בנטיעות על ידו, ועל זה נאמר: ושעים יפלו בם. כי הרבה בהכרח שייהי לו שני הפתחות אלו בפ"ל. וזה בחינת מלאך ה' צבאות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם (עמור א'): על אחר: מאי הוא, הוא מט"ט דקא יתב וכו', אמר שמע מנה וכו', רבי עקיבא בראש: ה' צבאות שמנו, אותן הוא בצבא שלו. ועל פן צrisk הרבה שייהי לו שני בחינות אלו: בחינות מלאך, הינו מט"ט, ובחינות ה' צבאות, וזה: דומה למלאך ה' צבאות. ואוי אפשר להגנים ונתקרב אליו לקצין בנטיעות על-ידי בוחנות מלאך, כמו אחר שקצין בנטיעות על-ידי שראה מט"ט, שהוא מלאך, שהוא יושב וכו', שעיל ידי זה טעה ואמר שהוא רשות בפני עצמו, חס ושלום, פ"ל; או לבנים ויליזא בשלום, על ידי בחינות ה' צבאות, כמו רבי עקיבא. כי כל צדיק צrisk שייהי למן בתורה, וחסיד במעשים טובים. כי אם אין למן, אמרו רבותינו זכרונם לברכה: ולא עם הארץ חסיה. ולמן בלבד בודאי אין כלום, כי אפשר להיות למן ורשע גמור, ולא זהה נעשה לו סמ מות", ועל פן צrisk שייהי למן וחסיד. ושתי בחינות אלו, הם בחינות מלאך ה' צבאות.

כִּי מָה שֶׁהוּא לְמִן בַּתּוֹרָה, הוּא בְּחִנָּת מֶלֶךְ שֶׁהוּא מַטְ"ט, בָּמוֹ שֶׁבְּתוּב (בתקינות תיקון ל' ר' ד): וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי רְקִיעַ וַיְהִי מַבְדֵּל בּוֹנְמִים לְמִים - רָא מַטְ"ט, שֶׁהוּא בְּחִנָּת מִשְׁנָה, הַמְבָדֵל וּמְפָרֵישׁ בּוֹנְמִין דְּבִינוֹ וּבּוֹנְמִין מַסְאָבִין, בּוֹנְטָמָא לְטָהָר, אֲסֹור וּמִקְרָר וּכְיוֹן. וַצְרִיךְ לְהַדְמֹת לְקוֹנוֹ לְהִיּוֹת חַסִיד בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְזֶה בְּחִנָּת ה' צְבָאות. אֲך֒ מֵשְׁטוּעָה וּסְבָר שְׁבִחִנָּות לְמִן לְבָרְהָוּ הָעָקָר, הוּא בְּחִנָּת אַחֲרֵי שְׁקָצָץ בְּנִטְיוֹת, עַל-יְדֵי שָׁפֵר שְׁמָלָךְ מַטְ"ט בְּעַצְמוֹ הָוָא רְשָׁוֹת, חַס וּשְׁלוּם, אֲך֒ בְּאַמְתָה מַטְ"ט בְּעַצְמוֹ בְּלִי הַקְדוֹשָׁבָרוֹדָהָוּ אִינּוּ בְּלָוָם, וְאַינּוּ לוּ שָׁוָם רְשָׁוֹת - בְּקָדְשָׁתָה בְּלָא מַעֲשִׂים טוֹבִים אֵינָה בְּלָוָם, אֲדֻרָבָא לֹא זָכה כְיוֹן. וּמְחַמֵת שְׁנֵי בְּחִנָּות אַלְוָ שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת לְהַצְדִיק, לְמִן זָכה כְיוֹן וּחַסִיד, וְהָם בְּחִנָּת מֶלֶךְ ה' צְבָאות, עַל-יְדֵיהֶה נִמְצָא בְּהַצְדִיק שְׁנֵי כְּחוֹת שִׁישׁ לְהַתּוֹרָה: סִם חַיִים וּסִם מוֹת. וְאֶפְשָׁר לְהַמְתְּקַרְבָּה אַלְיוֹ נִמְצָא בּוֹ דָבָר שְׁקָצָץ בְּנִטְיוֹת, אוֹ לְכָנָס וְלִצְאת בְּשָׁלוּם: וְזֶה: אֵם הַרְבָה לְמֶלֶךְ ה' צְבָאות, הַיּוֹנָה שֶׁהוּא לְמִן בַּתּוֹרָה, וּעוֹבֵד אֶת ה', וּעַל-יְדֵיהֶה הוּא מַצִיר אֲוֹתִיות הַתּוֹרָה לְטוֹב, אֲוֹ: תּוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפְיהִוָּה, שְׁאוֹתִיות הַתּוֹרָה מַבְקָשׁוּן לְקַבֵּל נְקֻדּוֹת וּלְהַצְטִיר מִפְיוֹן, הַיּוֹנָה עַל-יְדֵי שְׁפִיוּ יְדִיבָר הַהַשְׁתּוֹקָקוֹת וְהַכְּסָופִין דְקָרְשָׁה שָׁלוֹ, שְׁעַל-יְדֵיהֶה גַּנְמָרִין וּוֹצָאיִין הַנְּפָשּׁוֹת, וּנְעַשְׂיוֹן נְקֻדּוֹת לְהִאותִיות, וּגְנַצְטִירוֹן וּנְעַשְׂיוֹן בְּלִי לְקַבֵּל טוֹב. כִּי עַל-יְדֵי הַנְּקֻדּוֹת נַעֲנוּ וּגְנַצְטִרְפוּ הָאֲוֹתִיות בְּנֵיל:

וזה שפטוב: תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף, כי זהב הוא בחרנות זוגן, כמו שפטוב (איוב לו): מצפון זהב יאחת, ואתערותא דזונגא מסטרא דשמאלא, שהוא צפון (זהר ושב דף קפוי). וזהו: תורי זהב נעשה לך, שאותיות התורה גוזגין ונעטרפין על ידי נקודות הכסף, כי זוגן והעטרפות של האותיות היא עליידי הנקודות, שנעים מהתופין וההשתוקקות, שעלה ידם נתהיו הנפשות. שהם בחרנות נקודות. כי על ידי הכספי נעשה זוגן, כי על ידי מה שהוא נכסף אל הדבר, נעשה נפש, ועלידי מה שהוא נכסף לדבר, חזר הדבר וכוסף אליו, ומזה נתהיה גם פן נפש. והנפשות מזוגין, ולאחריך באים לבחינות עברו ולדה. וזה עניין הפתוח בזוהר הקדוש (לק לך דף פה): האבותה דኖקבא עבר נפש נקבא, והאבותה דבר עבר נפש דבר. כי מה שהוא נכסף הוא בחרנות האבותה דኖקבא, והוא עבר נפש נקבא, ומה שהדבר חזר וכוסף אליו, הוא בחרנות האבותה דדבר, ו עבר נפש דבר. ולאחריך באים לבחינות עבר ולדה, כמו שפטוב בזוהר שם: וזה בחרנות גלגול הנפשות, כי הרבורה, שימושים יוצאים הנפשות, נעשה על ידי חתוק האותיות באוויר, כי המוצאות מכם זה בוה, וחותקים האותיות באוויר, והאויריים מכם זה בוה, עד שימושם לאין השום. ועל ידי חתוק האותיות באוויר נעשה הרבורה, שימושים יוצאים הנפשות, כי האוויר הוא החיים של כל דבר, וכל אוויר אי אפשר לחיות, והוא בחרנות הנפש, והנפשות יוצאים ומרתגלים:

ובכל הדבר, שפואר יזכיר הכספיין וההשתוקקות לדבר שבקדשה. כי על ידם נתהוה נפש, ונגמר על ידי הרبور כנ"ל, וויצא מתרגלל. ולפעמים מתרגלל ובא הנפש דקירה לתוכה הרשע, ונופלים לו הרהוריו תשובה, ותוכל להזכירו לモטב. וכן להפח, כמה רעות גורמים הכספיין לדבר רע, חם ושלום. כי הנפש שנתקה עלי ידי כספיין רעים, מתרגלל לפעמים לתוכה הצדיק, ותוכל להחטייאו, חם ושלום. וזה בוחינת (קהלת ח): יש הכל אשר נעשה על הארץ וכו', הכל, הוא בוחינת הכל פה, שמשם יוצאים הנפשות. ועל-ידיו יש צדיקים אשר מגיע אליהם במעשה הרשעים, על ידי שמתגלו לתוכן נפש מכספיין רעים. ויש רשותים ש מגיע אליהם במעשה הצדיקים, על ידי שמתגלו לתוכן נפש מכספיין טובים. ולפעמים הצדיק מתקן הנפש רעה שמתגלו אליו, וכן הרשע מקלל הנפש קרויה שמתגלו בחוכו. אך בטהלה בעית ש מגיע הנפש, על זה אמר הפתוח: יש צדיקים ש מגיע אליו וכו', כי בודאי נופלים לו הרהוריו עבריה בעית ש מגיע אליו נפש רעה מכספיין רעים, אך אחריך אפשר שתחטייאו, ואפשר שהוא יתכן הנפש. וכן יש רשותים ש מגיע וכו', שנופלים לו בודאי הרהוריו תשובה, בעית ש מגיע אליו נפש קרויה מכספיין קרויזים, אך אחריך אפשר שהוא יקלל הנפש הקרויזה, או שתחמייו לモטב: וזה סוד נפילת אפים, שבונתו להעלית הנפש בבחינות העלות מין נקבין ולעתות יהוד, כי על ידי הכספיין

והשתוקקות, זהה בבדיקות העלאת מין נקבין בידוע, מזה בעצמו נעשה נפש, ונעהלה ונעשה יהוד וווגן בג"ל: על-ידי הפסופין נעשין הנפשות, שהם בבדיקות נקודות, ונודנו הנפשות וכו'. וזה בבדיקות זוגנו והצטרכותן של הנקודות, שהם בבדיקות זוגני הנפשות. ועל ידי הנקודות נודנו ונctrפו האותיות, זה בבדיקות זוגני הגוף. וזה שכתוב (במדבר כט): לא הבית און ביעקב, על דרך שדרשו רביינו וברוזם לברכה: מהשכה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה (קדושים מ, ועין ירושלי פאה פ"א). וזהו: לא הבית און - ראשיתבותיו וי אבדה נפש (ביצה ט), שהוא בבדיקות השתוקקות וכפסופין גג"ל, הינו שהשתוקקות וכפסופין רעים אין הקדוש ברוך הוא מצרף, וזהו: לא הבית און ביעקב. וזה שבחוב (ההלים ק מה): רצון יראו עשה ואת שועתם ישמע ווישעם, הינו שארכין שני בבדיקות, רצון ודבור, גג"ל. כי הרצון, שהוא הפסופין, פועל שנעשה הנפש בכת, ועל ידי הבהיר יוצא הנפש מפה אל הפעל, ואו נעשה בקשתו, על-ידי שמציר האותיות לטוב וכו' ובג"ל. וזהו: רצון יראו עשה, כי על ידי הרצון, שהוא הפסופין, נעשה הנפש בכת, ואו נעשה בקשתו ורצונו בכת, בבדיקות: רצון יראו עשה. ולאחריה: ואת שועתם, שמרברים בפיהם הבדיקות והרצון והפסופין שליהם, על ידי זה: ישמע ווישעם. כי על-ידי הבהיר גנמר הנפש יוצא מפה אל הפעל, ואו נctrיפו האותיות, ונעשימים כל'י לקבל טוב, ומתמלא בקשתו בפועל גג"ל. כי בפי הנפש שעשו

בכה או בפועל, בן נעשין נקודות להאותיות, וכן נציגין האותיות, וכך הם פועלמים ועושים בקשחו ורצונו בג"ל: שיק לעיל, למה שבחוב שם שלמן בלבד בודאי אין כלום וכו', וכי שפטועה וסובר, חם ושלום, שלמן בלבד הוא העקר, הוא בחינות אחר שקיין בנטיעות, כי יכול להיות לממן ורשות גמור וכו' במבאר לעיל. וכן אלו הוכיחו לפעים בשנופל מפרגנתו, פידוע שאפשר לעמוד תמיד בקביעות על מדרכנה אחת. אין, בעת שנופל מפרגנתו, אם רצה להוכיח עצמו במדרגנת לממן שנשאר לו, הוא לא טוב, רק צריך להוכיח עצמו ביראת שמים מה שיש לו עדין מהרשימו שנשאר לו. עין בתקונים, ס"ט דף ק"ב: אמר לה: 'פי ביום אכלך ממני' כתיב, אמר לה: בההיא יומא הצעין ומית. אמר רבי שמעון: בגין דא כתיב: יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים וכו', עין שם ותבין:

שלימות כל הדברים היא האמונה, וכלתי האמונה כל הדברים חסרים. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בב ט) לענן צדקה: הנוטן פרוטה לעני מתריך בשש, והمفיס באחת עשרה. ובין בנוטן צדקה ובין במפיס העני הנ"ל, חסר אחת, כי ראוי להיות שבע ושתיים עשרה, בנגד שבעה כוכבי לכת ובנגד שנים-עשר מזלות. כי צדקה הוא בחינות גלגולים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שנת קנא): כי בגלל הדבר הזה יברך - גלגל הוא שהזיהיר בעולם. כמו שהגלגל יש לו

שתי תנועות, אחת תנועה הטבעית ממערב למזרח, ואחת תנועה הכרחית ממזרח למערב, מה שהגיגל הימי חזר ומרתגיגל ממזרח למערב, וככريح עמו כל הגיגלים - כן לענין צדקה אמרו רבותינו זכרונם לברכה: יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, העני עושה עם הבעלה-הבית, שזה בחרנות שני תנועות, ממערב למזרח וממזרח למערב, ומה עני לבעל הבית ובבעל-הבית ובעל-הבית להעני. (וכמברא לעיל בלשנו ו'). כי כל השפע והברכות באים על ידי הגיגלים, כי על ידם מנהיג הקדוש ברוך-הוא העולם בידוע, ועל כן היה ראיו שהיה הברכות האמורין אצל צדקה שבע ושתיים-עשר, נגד הגיגלים. אך בזה הווו לנו רבותינו זכרונם לברכה, שהצדקה חסירה ואין לה שלמות, ועודין חסר אחת, זו בוטן והן במפירים. היהו שחרר האמונה שבכלעריה הצדקה חסירה עדין, ועל ידי האמונה נשלם ומאירה בחרנות הצדקה: וזה שפטוב: ואמין בה ויחשבה לו צדקה, שעלה ידי האמונה נחשבת הצדקה, כי בלאי האמונה היא חסירה. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: שמש בשבת הצדקה לעניים, כי שבת היא בחרנות אמונה, כי שבת הוא מעיד על יהודו ועל חדש העולם, במובא בספרים. ועל ידי אמונה, שהוא בחרנות שבת, מאירה הצדקה. וזה: שמש בשבת הצדקה, שמש לשון אור, והוא שבשבת שהוא בחרנות אמונה, מאירה הצדקה פנ'ל. וכן התורה גם כן חסירה בלי אמונה, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכות כד): בא הו ותעמידן על

אחד־עשר, בא ישעה והעמידן על שיש, נמצא שחר גם בן אחד מן המגין, מכון מפש במו שאמרו אצל צדקה, שיש ואחת עשרה, כי התורה חסורה בלי אמונה, וזה שאמרו: עד שבא חקוק והעמידן על אחת: וצדיק באמונתו יחי, כי עליידי האמונה נשלם התורה. וזה בונת התנא, שהתחילה במושנה: יציאות השבת שתים שענן ארבע, כיצד העני וכו', פשט העני את ידו לפנים, שבתחלת שבת התחילה תקופה במצוות צדקה, לרמז שבשבת נשלם ומארה הצדקה, פגופר לעיל: שימוש בשבת הצדקה לעניים, כי עליידי שבת שהוא בחינות אמונה, נשלם ומארה הצדקה, ועל ידיו נתמלאו הברכות שהוא חסרים. כי אמונה הוא מקור הברכות, כמו שפתות (משל מה): איש אמונהות רב ברכות. וכן שבת נאמר בו: כי היא מקור הברכה.

זה שבחוב (קהלים פה): צדק לפניו יהלך וכו', כי יש דרכים רחבים שהם דרך הקבוצה לרבים, וכן יש שבילים, וזה הדרך והשביל נמשך לכאנ, וזה לכאנ. ולכל דרך ושביל יש בגנגו פגלאלים בדרך ושביל. וכן בין דרך לדרכ גידל פאן עשבים, פאן יש גם כן גיד כל עשב ויעשב כוכב שהוא בגנגו, שהעשב גידל מפהו, כמו שאמרו רבותינו זכרונים לברכה (מר בראשית פ': אין לך כל עשב ויעשב שאין לו כוכב וכו'). ולפעמים בשאדים יש לו עפוב וצער בדרך, והוא מלחמת שבנגדי המקום הזה יש שם עפוב בהפוך, שאינו מאיר בשלמות. ועל כן התקנה לה ליתן הצדקה קדם שיצא לדרכ, כמה שבתות: צדק לפניו יהלך וישם לדרכ

וכו, כי על ידי הצדקה יאר הרכוב, כי על ידי הצדקה מairין הגנוגלים בג"ל. ועל כן, על ידי הצדקה שנוטן, יבטל עכובו שיש לו בהדרך, שנמשך מהעפוב שיש בהגנוגלים והרכובים בג"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (הוריות): כוכב אחד יש שמחטה את הספינות, הינו כשהספינה מגיעה תחת אותו כוכב, אין הספינה תועה בדרכו, מלחמת שהה כוכב אינו מair בשלמות: שימוש הוא בחינות ברית, ועל ידי פנים הברית אין לנו מאור השם, כי אם מראה חמה. ועבויים נקרים צל, כמו שבחוב (ישעה יח): هو ארץ צלצל בנים, והם מקרים אור השם. והוא בחינות צלצל בנים, מלשון: ולא יבנה עוד מורי. וזה בחינות: מראה חמה עמקה מן הצל, כי אף שישראל עקר, על כל זה העבויים מקרים עליהם, באלו כל העולם שלהם, ומקרים העולם בדרך הטע. כי באמות הקדוש ברוך הוא מנהיג העולם, והם מקרים הנגנת שם ותברך באלו מתרנגן, חם ושלום, על ידי הרכובים ומילוט בעצמן. אך לעתיד לבוא יעבר אתם, ואו יקים: סר צלם, ואו יתגלה אור השם, בחינות: וויה לך לכם יראישמי שימוש, הינו שיתגלה אור השם. וזה: ומרפא בכנפה, הינו בחינת: ולא יבנה עוד מורי. ואו יקים: עד אשית אויביך הרם לרקלך, הינו שהם יהיו למטה, לא כמו שהוא מקרים מראה חמה עמקה. באברהם נאמר מהם היום, שהוא בחינת שימוש, על ידי שמל ונתקלה הברית. התפללה נקרים בחינת רגלי:

כֵל זה הענין שמענו תחלה בלי פאור וקשר, וכבר מבארים הדברים היטב בהתורה איתן לו בירא הנ"ל: "גָּבְרָא דָאוֹזִיף", ו"רִיחַיָּא דְתַבְרִיא", לא זכינו לשמע עליהם תורה, אבל מכלל דבריו שמעתי, שרצוינו לנו לגורות על כל המאמרים הנאמרים שם. גם גלה דעתו, שרצוינו היה לנו לגורות תורה גם על כל המעשה הנאמר שם בעניין הסבי דבי אהונא בתחלה ובסתוף, אך התנהג רבי יהושע בן חנניה עטם, איך בא אליהם וכו', ואיך התנהג עמם אחריה. ורבך עמי קצת מעניין המעשה הזאת הנאמר שם בוגרא בעניין זה, והבנייה שיש לו חדש תורה על כל זה. אך בעונותינו הרבה בא השימוש בזרים, ולא זכינו לשמע כי אם מה שנדרפס, תחלה לאיל חי:

הפעם נודה את ה' בnal' ברנה, אשר זכינו לסיס סבי דבי אהונא, הדברים הפתוחים וחתומים באלו עוקائز אין חכמה ואין הבונה, וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצאה לנען לשון אין בינה, נתיב לא ידעו עית ולא שופתו עינא, מה אדרבר והוא אמר ועשה אונים להורה האפינה, עתה כפינו פרושות אל ה' בבקשה ותפלת ותחנה. ח' יונמר בעדרנו יתרופים יתרה תפארות הנוראים, אשר גלה בתקם דרכיו עבדותנו יתברך ברכבים נפלאים, עפורי יש מיפורים על ארני פועל כל פסוקיו תנ"ך ועל כל דברי התנאים ואmortאים, גלייל זהב בתרשיש ממלאים, מפנינים יקרים ומפו מסלאים, בוכותם נובה ללמד וללמוד לשמר ולעשות ולקים את כל דברי תורה אשר קבלנו מפי ארון כל הنبيים, ויקים במחרה בימינו ועל בחר ציון מושיעים. אמן בן יחי רצון:

לשון רבינו זכרונו לברכה

לב

אָדָנִי שְׁפַתִּי תְּפַתֵּח (קהלים ט), והוא בוחינת רקובין של חתנה. כי כל זמן שלא נתקונה לווג, היא אתקיריאת נער בלבד (וורר בא דף לה), גימטריא ש"ד דינים, וכדר אתקונת לווג אתקיריאת נערה בה"א, שנתקון הדינין על-ידי ה' אלףן של אלףיה שבינה, פטובה ב"פריעזחים" שער עמידה. נמצא של הפליה ערין בבחינות נער, בבחינות ש"ד דינים, ואידך להמתיקת ולתקונת. וזה נעשה על-ידי רקובין. כי הרגליין הם בבחינות נצח והוד. והם נתנשאים על-ידי הלב, הינו על-ידי שמחת הלב, בוגראה בחוש שעליידי שמחת הלב מראקדים, כמו שכותוב גבי יעקב (בראשית כט): **וַיֹּשֶׁא יַעֲקֹב אֶת רְגָלָיו**, ופרש רש"י: לבו נשא את רגליו. ולב הוא בינה, כמו שכותוב: בינה לבא, וביה הלב מבין. על כן צריך לבון ברקובדים [להמשיך] אלףן שבלב עליידי הרגליין להפליה, שהוא בוחנת חמיש פעמים דין, גימטריא ש"ה, גימטריא נער. ועל-ידי אור הלב שנמשך לה, נעשית נערה בה"א, ונעשה היה פעים "אדני". וזה בוחינת: אדני שפתוי תפתח, שעליידי השפטים, שהם נצח והוד, תפתח ונמקת הפליה בבחינת זוג, ונעשה בוחינת אדני, שהוא נערה, שהוא ראיה לווג. וזה דאיתא במדרש (בראשית פ' ע') **כִּשְׁנֶשֶׁא יַעֲקֹב אֶת לֵאָה**, בשעה שהוא מראקדין, היו מופרין היא לייא, לרמו לע יעקב הא

לאה. הינו כי לאה היא עליון דאותפסיא (וור ויצא קnr), שהוא בוחנת לב, כמו שפטות (תהלים קיט): בלבבי צפנתי אמרתך, וממשם המתווך של הדינים, בשפטמישיכין ה"א מהלב. וזה: הוא לאה, שציריך להמשיך מלאה האלפין, כדי להמתיק ולתקן את הפללה. גם הוא אומרם שהפללה שמה לאה, שעליידי בבחינות עצמה

נמקתך:

לשון רבינו זכרונו לברכה

לג

מי האיש החפץ חיים, אהב ימים לראות טוב: (תהלים לד)
 «הכללו הוא, שציריך לבקש שלום, ושיהיה שלום בין ישראל,
 ושיהיה שלום לכל אדם בממדותיו, הינו שלא יהיה
 מחלוקת בממדותיו ובמארעותיו, שלא יהיה לו חילוק בין בטיביו בין
 בעקו, תמיד ימצא בו השם יתברך, הינו (שם ט): בה' אהילל
 דבר, באלקים אהילל דבר. ועל ידי מה ימצא השם יתברך בין
 בטיביו בין בעקו, על ידי התורה תקראת שלום, במה דאת אמר
 (משל ט): וכל נתיבותה שלום; ועל ידי צדיקים שנקרואו גם כן
 ברית שלום. ומחמת זה יכול לאהבת את השלום בכל מקום, הן
 בטיבו וכו', יוכל להיות שלום בין ישראל, ולאהבת זה את זה;
 בצדיך לדעתי, שמלא כל הארץ בבודו, ולית אחר פניו מנה,
 ואיתו ממלא כל עולם וסובב כל עולם. ואפלו מי
 שעוסק במשה וממן בעבו"ם, לא יוכל להתנצל ולומר: אי

אפשר לעבד את השם יתברך מלחמת עבירות ונשימות שנופל תמיד עליון, מלחמת העסוק שעוסק תמיד עמם. כי כבר גלו לנו חכמיינו זכרונם לברכה, שבעל דברים נשבמים, ובעל לשונות העפו"ם, יכול למצא בהם אלקות, כי بلا אלקות אין להם שום חיות וקיום כלל, כמו שבחות (נחמה ט): אתה מחה את כלם. אך שהחיות ואלקות זהה שם במצומים גדול ובכמעטם, רק כדי חיננו להחיותו ולא יותר. כי הקדוש ברוך הוא עצמן את אלקותו במצומים רבים ושונים, מראשת הטהרה עד נקחת המרכז של עולם הנשמי, שם מדור הקלות. ובכל מה שמשתלשל יותר ומתקיים יותר למטה, אלקותו מלבש שם במלפושים רבים יותר. וזה שגלו חכמיינו זכרונם לברכה, ופתחו לנו פתח, שהמשביל ידע ויבין שבעל הדברים נשימים יש אלקותו וחיותו, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (מנחות לד): טט בכתפי שתים, פת באפריקי שתים; להוציא שבעל לשונות העפו"ם יש שם אלקותו מהיה אותה. וזה שפבייא בירושלמי (העיה פא): אם יאמר לך אדם היכן אל Koh, תאמר לו: בברך גדול שברומי, שנאמר: אל קרא משער. נמצא שהוא האדם ששאל היכן אל Koh, בודאי הוא משקע במדור הקלות, כי הוציא את עצמו מן הכלל וכפר בעקר, שנאמר: היכן אל Koh, ונימה לו שבמקומו אין שם אלקים. בגין תאמר לו: אפלו במקומך, שאתה משקע במדור הקלות, גם כן שם תוכל למצא אלקותו, כי הוא מחה את הכל, כמו שבחות: אתה מחה את

בְּלָם; וממש אתה יכול לדפק את עצמך בו יתברך, ולשוב אליו בתרשובה שלמה, כי לא רחוקה היא מטה, אלא שבמקומך שם רבו הלבושים. ובכל מה שאדם הולך ממדרינה למדרינה, הוא מתקרב יותר אל השם יתברך, יוכל לידע את השם יתברך בהבנה יתרה, כי כל מה שהמדרינה יותר עליונה, נחמעטו הלבושים, ונחמעט הatzmut, והוא הויא מקרוב יותר אל השם יתברך, יוכל לאحب את עצמו עם השם יתברך באהבה יתרה: ויהננה יש שני מני ימים: ימי טוב וימי רע. כמו שבחזיב (קהלת 6): ביום טוב היה בטוב, וביום רעה ראה. הינו שצעריך לאדם להסתבל שם היטיב, בודאי ימצא שם ימי טוב, הינו תורה. והימים נקראים מדות, כמו שכותוב (חלהם לט): ומדת ימי, והמדות הם התורה, כי אוריתא בלה הם מדותיו של הקדוש ברוך הוא, כי התורה מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות, ובה ברא הקדוש ברוך הוא עלמין, כמו שכותוב (משל ח): ואיהו אצלו אמון - אל תקרי אמון, אלא אמן (כ"ר פ"א, וזה שמי דף לה). ואותיות התורה הם מהין את כל דבר ודבר, אלא כל מה שהמדרינה היא למטה, שם הם אותיות התורה במצטצום יותר מפה שהוא במדרינה יותר עליונה, ואינם מAIRIM כל פה כמו למעלה במדרינה עליונה, כדי שלא להשפיע אור וחיזתה יותר מהראו. נמצא, אפילו במדור הקלות, הינו בימי רע, שהם מדות רעות ולשונות עפומם, שם יוכל למצא אותיות התורה. אבל מלחמת רבי הלבושים ונחל הatzmut, אין

נתראים אותיות התורה, הינו ימי טוב, על-ידי ימי רע והחשד
השורה עליהם. אבל מי שפופה את יצרו הרע, הינו הימי רע,
הינו המהות רעות, אוֹי הרע נחטף לגמרי גנד ימי הטוב
שפיהם, אוֹי אותיות בולטות ונתראים ומאים ביותר, כי
מוחילה לא היו מאיירין כל קה, כי לא קיבלו אור מלמעלה, כדי
שלא יקבלו הימי רע יותר מקידי חיננו. עכשו שנחטף הרע,
ונשארין אותיות התורה לבה, אוֹי מקבלים אור רב מלמעלה:
נמצא, זה שפופה את יצרו, הינו שפופה את ימי רע, כשהוא
מරבר עם העכו"ם או שרואה מהותיהם, אוֹי תקף
הרע ששוכן על הטוב, הינו אותיות התורה, נחטף ונופל
אותיות התורה בולטין, אוֹי הוא יודע התורה שבאותו דבר:
זה שבחוב בזור הקדוש (ך דף ז): ברכו ה' מלאכיו גבורי כח
עשוי דברו; אלין אנון דמתגבירן על יציריהון, אנון דמן למלאכין
מפמש. עשי דברו - רעבון להאי דבר, לשמע בקול דברו - אנון
זכין למשמע קלין מלעלא. כי התורה נקרה דבר, כמו שבחוב
(חלים קה): דבר ציה לאף זה, וכל מה שאותיות התורה
נתקצצם ונחלבשים בaczמוצים ובלבושים יתרים, התורה הוא
בהעלם ובאתפסיא יותר,ומי שפפשיט את האותיות התורה
מהלבושים, הוא דומה למי שפונה את התורה. למשל, אותיות
התורה שהיו מפזרין ומפרדין בלשונות העכו"ם, ולא היה שום
אדם יודע מהם, מלחמת הימי רע שהחשיך עליהם והלביש
אותם. וכשבא זה האדם, שהוא דומה למלאך ה' צבאות, על-

ידי שפופה את יצרו, הינו הימי רע, או הרע, הינו לשונות העפו"ם, נכפפני ונתבטלין בנגדו, ואזו נשארין אותןיות התורה בולטין; ובשנפשתין מהלבושים הגשמיים, הינו מלשונות העפו"ם, הינו ממדות רעות, הינו מימי רע, או מקובלין אלו אותןיות התורה אוור רב יותר ממה שהוא מקובלין מתחלה, כי מתחלה לא היה מקובלין אלא כדי חיות הראי לאותו מקום, כדי שלא להשפייע יותר מהראייהם להם, כמו שפתוח בכתבי האר"י: עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, הינו שימוש שפע להקלפות כדי חיינו ולא יותר. (עין בפריעזחים" בכוונות פרים פרק ו, מבאר שם שארכין להמשיך חיות להקלה הנעלמת בתוך הקלפות, אבל צריכין להמשיך החיים בזמנים גדול, שהוא סוד בוגנות השכורות של פורים, עין שם). אבל בשנפשתין אותןיות מהקלפות, או מקובלין אוור רב מלעלא. וזה: עשי דברו לשם בקול דברו, בשעוושין ובוגני להתורה תהיה מתחלה מפורין ומفردין בלשונות העפו"ם ובממדות רעות ובימי רע, או: לשם בקול דברו, וזכין לשם קליין מלעלא. הינו שהדבר, הינו התורה, מקובלין אוור רב מלעלא, וזה שמיית התורה. וזה בחינת נעשה ונשמע, שמתחלת עושין ובוגני לאותיות התורה, שהיא אותןיות בולטות ומצטרפות (וימא ענ), ואחריך: נשמע - זכין לשם קליין מלעלא. הינו שאותיות התורה מקובלין חיית ואור רב יותר ממה שקיבלו מתחלה, בשחו מלבשין בלשונות הגויים ובימי רע:

ר זזה ידוע, שהתורה, הינו המדות, הינו הימים, שורה בהם אהבתו יתפרקשמו, כמו שפטות בזוהר הקדוש (להלן דף קצא: בראשית דף מו): יומם יצוה ה' חסdon; שהחסר, הינו האבה, כמו שפטות (ירמיה לא): אהבת עולם אהבתיך [על כן משבתיך חסר] וכו', הוא יומא רואול עם בלו יומין, הינו המדות. כי המדות הם צמצומים לאלקותו, כדי שנוכל להשיג אותו עליידי מהותיו, כמו שפטות בזוהר הקדוש (פ' כא דף מב): בגין דישתמודען לה; כי בלי מהותיו אי אפשר להשיג אותו. ולחמת האבה שאהב את ישראל, ורצה שירבקו בו ויאחבו אותו עמו מזה העולם הגשמי, הלביש את אלקותו במדות התורה. וזה בוחנות של תרי"ג מצוות, כי השם יתפרק שער ברעתו שעיל ידי המזוה והוא ניכל להשיג אותו, ועל ידי זה צמצם את אלקותו והוקא באלו התרי"ג מצוות. למשל ששער ברעתו מצות תפין, שהמצוות הזאת צריכה להיות פה, הנו ארבע פרשיות וארבע בתים של עוז פתוים ורצוונות של עוז, כי בך שער ברעתו, שעיל ידי הצמצום הזאת ניכל להשיג אותו ולעבדו, וכך לא צוה שיחיה ארבע בתים של כסף ווּרב, כי בין שער ומיד על ידי אהבתו. נמצא שעיל ידי אהבתו שאהב את ישראל, הלביש את עצמו במדות התורה. נמצא שבעל מדיה וMEDIA יש שם אהבה, שהקדוש ברוך הוא אויב את עצמו עם ישראל. נמצא, מי שmaps את התורה מלבושי הקלות, על ידי בפית היוצר, או הוי מקרב אל השלום, כמו שפטות: וכל

נִתְבוֹתֶיהָ שָׁלוּם: וַיהֲתָרָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנִי בְּחִינּוֹת: בְּחִינּוֹת גִּלְּהָה, וּבְחִינּוֹת נְסָתָר. וַיהֲנָסָתָר הַזֶּה, הוּא אָרוּתָא דַעֲתִיקָא סְתִימָה דַעֲתִיקָא לְאַתְגָּלָא לְעַתִּיד לְבָאוֹ. וְאַו בְּשִׁיטָגָלָה הַתּוֹרָה הַזֶּאת דַעֲתִיקָא סְתִימָה, אָיו יְהִי הַשְׁלוּם גִּפְלָא בְּעוֹלָם, כִּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעה יא): וּגְרָר זָאָב עִם כְּבָשׂ וּנְמָר עִם גָּדִי וּכְוֹ), לֹא יְרָעָו וְלֹא יְשַׁחַיתּוּ בְּכָל הַר קָרְשָׁי, כִּי מְלָא הָאָרֶץ דַעָה אֶת הַזֶּה; כִּי אָיו יְתִגְלָה הַאֲהָבָה שְׁבָדְעָתוֹ:

הַכִּי יֵשׁ שְׁנִי מֵעִי אַהֲבָות: אַחַת, שַׁהְיָה אֲהָבָה שְׁבִים, כִּמוֹ שְׁמֻבוּא לְעַילָה: יוֹמָם יֵצֹה הַחֲסָהוּ, יוֹמָא דְאֹולָעָם בְּלָהָו יוֹמָנוּ, שְׁבָכָל יוֹם, הַיְנוּ שְׁבָכָל מְדָה וּמְדָה, יֵשׁ שָׁם אֲהָבָתוֹ שֶׁל הַשָּׁם יַתְפַּרְקֵד עִם יִשְׂרָאֵל, וְזֹה שְׁבָפְעָל. וְיֵשׁ אֲהָבָה שְׁהִוָּא בְּכָתָה, הַיְנוּ הַאֲהָבָה שְׁהִוָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבָּיהם שְׁבָשָׁמִים קָדָם הַבְּרִיאָה, שְׁהִוָּו יִשְׂרָאֵל עַדְזָן בְּדָעָתוֹ וּבְמַחוֹ. לְמַנְשָׁל, יֵשׁ אֲהָבָה שְׁהָאָב אָזְבֵּב אֶת בֶּןָו, שְׁכָל אָדָם יִכְלֵל לְהַשְׁגֵּחַ וְאֶת הַאֲהָבָה. וַיהֲתִקְשָׁרוֹת וְהַאֲהָבָה שְׁשִׁישׁ בֵּין הַבָּן וּבֵין הַאָב בְּשַׁעַרְדוּן הַבָּן בְּמַחְקָה הַאָב קָדָם הַחֹלְדָה - זֶה הַהְתִּקְשָׁרוֹת וְהַאֲהָב אֵין אָנוּ יִכְלַיּוּ לְהַשְׁגֵּחַ עַכְשָׁוֹ, כִּי אֵין מְשִׁינֵין עַכְשָׁוֹ כִּי אִם בּוּמָן וּבְמַדּוֹת, וְהַאֲהָב שְׁבָדְעָתוֹ וּבְמַחוֹ הִיא לְמַעַלָה מְהֻזָּם וּמְהֻדָּת, וְאָנוּ מְלָבֶשׂ בְּשָׂום לְבּוֹשׂ. וְלְעַתִּיד לְבָאוֹ שִׁיטָגָלָה אָרוּתָא דַעֲתִיקָא סְתִימָה, וְאַו יַתְקִים מְאֹרֶם חַכְמִינוּ וּכְרוֹנָם לְבִרְכָה (תְּעִנִיתָא): עַתִּידִים צְדִיקִים לְהָרָאות בָּאַצְבָּע, כִּמוֹ שְׁכַתּוֹב: זֶה הַזֶּה קִיְנוּ לוֹ, כִּי אָו יִפְשַׁט הַקְּדוֹשָׁבְרוֹךְ-הָאָת לְבּוֹשָׂו, וּוּפְלָא

הארץ דעה את ה' כפומים לים מכים, ויתגלה האהבה שהיא בראות, שהיא פנימיות התורה, הינו אלקותו השוכן בתוך התורה והמדות. כי עכשו הלבוש הזה הוא מכפה על אלקותו, הינו על פנימיות התורה. ובשיטגלה הפנימיות, הינו אלקותו, אוי יתרפה השלום, כמו שבתוב: לא ירעו ולא ישחיתו בכל הרים קדשי, כי מלאה הארץ דעה - שיטגלה האהבה שבראות: וזהו (פרק י): והיה يوم אחד יודע לה' - שיטגלה האהבה, הנקרא יום, כמו שבתוב: יומם יצוה ה' חסדו; הינו התורה הפנימיות שהיתה צפונה, כמו שבתוב (בראשית א): וירא אלקים את האור כי טוב; ואמרו רפויינו זכרונם לברכה (חנינה יט): כי טוב לננו, כי אור התורה הזאת אין העולם ברא להשתמש בה. והتورה נקרא טוב, שנאמר (משל ד): כי לך טוב נתתי לכם (ע"ז ט). ונקרא אור, כמו שבתוב (משל ו): ותורה אור. ויש גם כן צדיקים שהם צפונים ומוסתרים, שאין העולם ברא להשתמש בהם. וצדיק נקרא טוב, כמו שבתוב (ישעה ג): אמרו צדיק כי טוב (חנינה שם). ונקרא אור, כמו שבתוב (קהלים צ): אור זרוע לצדיק. ובשיטגלו הצדיקים הצפונים, והتورה האפינה, אוי יתרגה שלום רב בעולם, שיתחברו כל הפלחים יחד, כמו שבתוב: ונר זאב עם כבש; כי אוי יתרגה האהבה שבראות, הנקרא: יום אחר יודע לה'; הינו האהבה שבראות, אשר הוא לא יומם ולא לילה, הינו שהאהבה הוא למעלה מהזמן ולמעלה מהמדות:

וְאַפְלוּ בָמְדוֹת עַצְמָן, בֶל אַחֵר לִפְיֵי בְּחִינָתוֹ הִיא בְּחִנָת
דָעַת לְבְחִינָה שְׁתַחְתִיתָה, בֶמּוּ שָׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ זְכוּרָנוּ
לְבָרְכָה: מָה שְׁעִשְׂתָה חֲכָמָה עַטְרָה לְרָאֵשָׁה, עַשְׂתָה עֲנוֹתָה עַקְבָ
לְסָלוֹתָא (מדרש רכה שה"ש). נִמְצָא שְׁמַרְגָּנָה הַפְּחוֹתָה שֶׁל עַולְם
הַיצִירָה הוּא בְּחִינָת דָעַת לְעוֹלָם הַעֲשִׂיה שְׁתַחְתִיתָה. נִמְצָא שִׁישָׁ
אָדָם שָׁאָהָבָתוֹ שִׁישׁ לוּ עַם הַשָּׁם יַתְפַרְךְ בָמְדוֹתָיו וּבָזְמָן, הוּא
בְּחִינָות אַהֲבָה שְׁפָרְעָת שְׁלָמָעָלה מְהֻזָּמן לְהָאָדָם שַׁהֲוָא
בְּמַרְגָּנָה פְּחוֹתָה מִפְנָיו:

וְזֹה שָׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה (מועד קטן ז): בַי שְׁפָתִי
בְּהָن יִשְׁמְרוּ דָעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפְיהָו - אִם הָרָב
הָוָמָה לְמַלְאָךְ ה' צְבָאות; הִנֵּנוּ שְׁכֹופָה אֶת יִצְרוֹן, אָזִי הוּא
הָוָמָה לְמַלְאָךְ ה' צְבָאות, בֶמּוּ שְׁפָתָוב בְּזָהָר: בָרְכוּ ה' מַלְאָכָיו
גָבּוֹרִי כֵה - אֵלֵין אָנוּן דְמַתְגָּבְרִין עַל יִצְרָהוֹן וּכְו'. בַי עַל-יִדְרִיזָה
שְׁכֹופָה אֶת יִצְרוֹן, אָזִי אֲוֹתִיות הַתּוֹרָה בּוֹלְטָין וּמַצְטָרָפִין. אָזִי
הָוּא בְּחִינָות נָעָשָׂה וּנְשָׁמָע, בַי עֹשֶׂה וּבָזָנה אֲוֹתִיות הַתּוֹרָה,
וּזְכָה לְמִשְׁמָעָ קָול הַתּוֹרָה מְלָעָלָא. בְּזָהָר מִיהָ הָרָב, תּוֹרָה
יִבְקְשׁוּ מִפְיהָו, בַי בְּזָהָר יָזְעָה הוּא אֶת הַתּוֹרָה, אַפְלוּ מִדְבָרִים
גְּשָׁמִים הוּא מַלְכֵת אֲוֹתִיות הַתּוֹרָה. וְזֹה בַי שְׁפָתִי בְּהָנִין יִשְׁמְרוּ
דָעַת. בְּהָנִין הוּא בְּחִינָות חָסֶד. יִשְׁמְרוּ דָעַת - הִנֵּנוּ שִׁיחָנְגָלָה
עַל-יִדִי הָרָב הַזֶּה אַהֲבָה שְׁפָרְעָת, שַׁהֲוָא לִפְיֵי מַרְגָּנָתָךְ אַהֲבָה
שַׁהֲוָא לְמָעָלה מְהֻזָּמן, שַׁהֲוָא: יּוֹם אַחֵר יָדַע לְה' וּכְו':

וַיְכֹל בֶּל אָדָם לְטֻעם טֻעם אוֹר האַהֲבָה שִׁבְרָעָת, בֶּל אָחֵד לְפִי בְּחִינָתוֹ, אַפְלוּ עַכְשׂו בְּתוֹךְ הַיּוֹם, הַיּוֹם כַּשְׁקִישָׁר אֶת לְבָבוֹ לְדֹעַתּוֹ. כי בֶּל אָחֵד מִיְשָׁרָאֵל יוֹדֵע שַׁיִשׁ אַלְקִים בְּכָל, אֶכְל הַרְשָׁעִים הֵם בְּרִשותּוֹ לְפָנִים (בראשית ר' כה כ' פ' לד), וְהַמְדוֹת וְהַיּוֹם הֵם נְכָלִין בְּלֵב, כְּמוֹ שָׁאמָרוּ חַכְמִינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרָכה (וּהָרְתָרָמה ר' קָסְבָּה וְעַזְנָן סְנָהָרוֹן קו): רְחַמְנָא לְפָא בָּעֵי, וּבְלִבְדֵ שִׁיבָנִין אֶת לְבָבוֹ לְשָׁמִים (בריכות ה':), כי עַקְרָן שֶׁל הַמְדוֹת הָוָא הַלְּבָב. נִמְצָא בְּשִׁמְקָשָׁר אֶת לְבָבוֹ לְדֹעַתּוֹ, שִׁיְדָע שַׁיִשׁ אֱלֹהִים יוֹדֵע בְּכָל, שִׁמְלָא כָּל הָאָרֶץ בְּבָדוֹן, וּיְדָע בִּידִיעָות הַתּוֹרָה, וּבְשִׁכְוֹפָה אֶת לְבָבוֹ לְדֹעַתּוֹ הָזֶה, הַיּוֹם שְׁלַבּוֹ בְּרִשותּוֹ, אַוי נְכָלִין גַם בְּנֵי הַמְדוֹת שְׁבָלְבָוּ לְדֹעַתּוֹ, וְאַוי מִקְבָּלִין הַמְדוֹת אוֹר האַהֲבָה שִׁבְרָעָת, וּרֹאָה וּמִשְׁגָן אוֹר הַגָּנוֹן לְפִי בְּחִינָתוֹ, הַיּוֹם שְׁהַצְדִיקִים וְהַתּוֹרָה שְׁהִיָּה גָנוֹן וּצְפָנוּ עַד עַתָּה מִמְּנוֹ, בְּשִׁבְוֹפָף אֶת לְבָבוֹ לְהַדָּעָת, אַוי מִקְבָּל הַלְּבָב שְׁהָוָא שְׁرֵשׁ לְכָל הַמְדוֹת, וּמִקְבָּל אוֹר האַהֲבָה שִׁבְרָעָת, הָוָא האַהֲבָה שְׁהִיָּה בְּכָמָה בֵּין הַקְדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָוָא לִיְשָׁרָאֵל קָדָם הַבְּרִיאָה: זהה: מֵי הָאִישׁ הַחֲפִץ חַיִם - חֲפִין הָוָא בְּחִינָת לְבָב, שְׁהַחֲפִץ הָוָא בְּלֵב. חַיִם הָוָא בְּחִינָת דִּעָת, כְּמוֹ שְׁבָחוֹב (משל ט): מִקְור חַיִם שְׁכָל בְּעַלְיוֹן. הַיּוֹם כַּשְׁמִקָשָׁר אֶת הַלְּבָב לְהַדָּעָת, שְׁלַבּוֹ בְּרִשותּוֹ, שִׁבְוֹפָף אֶת יִצְרוֹן, אַוי לְפִי בְּחִינָתוֹ, אֲהֵב יָמִים - הָוָא מִמְשִׁיךְ אֶת האַהֲבָה מִפְעָת, לְתוֹךְ הַיּוֹם וְלְתוֹךְ הַמְדוֹת. לְרִאָות טּוֹב - וּרֹאָה וּמִשְׁגָן אֶת האֹר בִּי טּוֹב וְגַנוֹן, שְׁמִשָּׁג הָאוֹר, הַיּוֹם הַתּוֹרָה הַגָּנוֹתָה, וְהַצְדִיקִים הַגָּנוֹיִם:

[וַיִּשְׁמַעֲתִי בָּשָׁמוֹן, שֶׁאָמַר שְׁבַהְתֹּרָה הַזֹּאת בְּלָוִילִים הַפְּנוּנּוֹת שֶׁל לְוָלֵב, וְלֹא זָכִיתִי לְשָׁמֹעַ בָּאוֹר הַעֲנִין, אֲךָ עִינָּתִי וּמְצָאתִי קָצֶת. כִּי עֲקָר הַפְּנוּנּוֹת שֶׁל לוֹלֵב הוּא, לְהַמְשִׁיךְ כֹּל הַחַסְדִּים עַד הַחֹזֶה, לְהַאֲרִם אֶל הַמְּלָכּוֹת. וַיַּרְכִּין לְנַעֲנַע הַנְּעַנְיוּנִים, כִּדְיֻיַּה לְהַמְשִׁיךְ אֶרְאָרְמָרְשָׁה הַחַסְדִּים שְׁבַדְעָתָה, אֶל הַחַסְדִּים הַמְּתַפְּשִׁיטִים בְּגַנּוֹף, לְהַזְׁפִּיף עַלְיָהָם אֶזְרָאֵל מְשֻׁרְשָׁם שְׁבַדְעָתָה וּכְיָה. עַזְּנִים שֶׁם בְּ"פָרִי עִזִּיחִים" בְּשַׁעַר הַלְּוָלֵב. וְגַם מְבָאָר שֶׁם, שְׁהַפְּנוּנָה בְּעַנְנִין הַפְּטוּבוֹ: יְוָמָם יִצְׁוֹה ה' חָסְדוֹ, וְלֹא אָמַר יוֹם אֶלְאָ יוֹמָם, שַׁהְוָא הַוָּלֵד עִם בָּלֵם, עַזְּנִים שֶׁם. וְכֹל זה מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַגְּלִיל, עַלְפִּי דָּרְכֵי הַגּוֹרָא שֶׁל רַבְנָנוּ ז"ל, כִּי מְבָאָר שֶׁם, שְׁעַלְיִידִי בְּפִתְחַת הַיּוֹצֵר, זָכוֹה לְגַלְוֹת הַאֲהָבָה, שַׁהְוָא הַחִסְדִּיר, שַׁהְוָא יוֹמָא דָאֹול עִם בְּלָהוּ יוֹמָין. דְּהַנְּנוּ שַׁהְאֲהָבָה, שַׁהְוָא כְּחִסְדִּיר, מְלַבְשָׁה בְּכָל הַמְּדוֹת וּכְיָה. וְמְבָאָר שֶׁם שַׁיִשְׁ אֲהָבָה שְׁבַדְעָתָה, שַׁהְיָא לְמַעַלָּה מִתְּהֻזָּם וּמִתְּמֻדוֹת, וְעַלְיִידִי שַׁמְּקִישָׁר לְפָנָיו לְדַעַתּוֹ, שְׁלַבּוֹ בְּרִשותוֹ וּכְיָה, אוֹי מַקְבְּלָיו הַמְּדוֹת אֶזְרָאֵל הַאֲהָבָה שְׁבַדְעָתָה וּכְיָה פָּנִיל. וְכֹל זה הַיָּא סֹוד פִּונּוֹת לוֹלֵב הַגְּלִיל, שַׁהְוָא לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת מְשֻׁרְשָׁה הַחַסְדִּים שְׁבַדְעָתָה, שַׁהְוָא בְּחִינַת אֲהָבָה שְׁבַדְעָתָה, לְתוֹךְ הַחַסְדִּים שְׁבַגְנּוֹף, שְׁהָם בְּחִינַת בְּלִילִיות הַמְּדוֹת, שְׁבְּכָלָם מְלַבְשִׁים חֲסִידִים, שְׁהָם בְּחִינַת אֲהָבָה בְּנִיל. וְכֹל זה בְּרִי לְהַאֲרִיר אֶל הַמְּלָכּוֹת, שַׁהְוָא הָאַתְּרוֹג, הַיָּנוּ בְּרִי לְגַלְוֹת מְלָכָתוֹ לְכָל בָּאי עַזְלֵם, הַיָּנוּ לְמַצָּא אֶלְקוֹתוֹ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַעֲפוֹם, וּבְכָל הַדְּבָרִים גְּשִׁמִּים, וּבְכָל מְדוֹרִי הַקְּלִפּוֹת פָּנִיל, שְׁבַל זה הַיָּא בְּחִינַות: וּמְלָכָתוֹ בְּכָל מִשְׁלָה. וְכֹל זה נַעֲשָׂה עַל-

ידי הצדיק שפופה יצרו, שהוא בוחינת הלולב, שהוא בוחינת צדיק כדיוע, בוחינת: צדיק כחمر יפרח. כי בסככות אלו עוסקין ליגלות מלכותו לכל באי עולם, ואפלו לכל השבעים לשונות העפו"ם שהזו סוד השבעים פרים שמקריבין בשבלם בסככות. וזה שאנו אומרים אחר נטילת לולב ותקופתיו: למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד. וכל זה מבאר בהתורה הייתה במאור לעיל בארכות. ועודין צריכין עיננא רבא, לבאר כל הבוננות של לולב על-פי התורה הנ"ל באר היטב. וזה יאיר עינינו בתורתו, שנזכה להבין דבריו ורמיוחתו הנוראים [ותגפלאים]:

לשון רבינו זכרונו לברכה

لد

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. אלה הדברים אשר תדרב אל בני ישראל: (שמות יט)
א כתיב: חֶרְפָה שִׁבְרָה לְבֵי (להלן ט); הינו החרפota וביוונזות שוברין לבו של אדם. והתקון הוא על ידי שמקיש את לבו לתנקודה השׂיך ללבו בעית זאת, ועל ידי זה נטפטל החרפota השׂורה על לבו:

ב כי הנה הכלל, שהממשלה בין הצדיק לפועל פעולות ברצונו, במזו שדרשו חכמוני זכרו נם לברכה (מורק טו): צדיק מושל וכו', מי מושל بي - צדיק, וזה בוחינת (בראשית מב): ווַיֹּסֶף הוּא

השליט; והוא שרש כלויות נשומות ישראל, והם הענפים שלו המקבלים ממנה. עקר המשלה - להאריך ולחתעור לכם לעובדות השם יתברך. במו שפטותם (דברים י): שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו; הינו להאריך הארת הצדיק בענפים, הינו בלב ישראל, וזהו ואל עמו תביאנו:

ג. בבחינה זוatta, הינו יוסף הוא השליט, הוא בבחינת מלאפם, במו שפטותם (בכל ספרי קבלה ומוסא בשערין צין שער תיקון הנפש) ברית - מרפקה ליסוד, אשר הויה שלו בנקודת מלאפם. כי המלאפם הוא האותיות "מלא פום", להורות, שבלי השפע, הינו הפה של הצדיק, הוא מלא מלאכות של השם יתברך. כי לכאהר קשה, למה אנו צריכים לחתלה, והשם יתברך יודע מתחשבות. אבל מלחמת שהדבר הוא בלי השפע, שבעם מקבלין השפע, במו שפטותם (דברים א): ויברך אתכם כאשר דבר לכם, הינו לפि הרبور בין השפע; אם הרبور, הינו הבלי השפע הוא בשלמות ובמלואה, או יבולין קיבל בהם רב שפע. והדברים של הצדיק בוראי הוא בשלמות ובמלואה, לבן יכול להמשיך השפע לישראל. ועל-זדייה נקרא בבחינת מלא פום, להורות שפה שלו במלואה ובשלמות:

ד. וכל אחד ואחד מישראל יש בו בבחינת צדיק מושיל, שהוא בבחינת מלא פום, במו שפטותם (ישעה ס): ועמד (ישראל) כלם צדיקים. וזהו פירוש (תהלים קיד): ישראל ממשלה, הינו: מי

מושיל בָּי - צדיק. כי יש בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דבר יִקַּר, שהוֹא בְּחִינָה נִקְדָּה, מַה שָׁאוֹן בְּחֶבְרוֹן, כְּמַעֲשָׂה דָּאָבָּי וְאָבָּא אָמְנָא (תְּעוּנִית כָּא): שְׁהַשְׁבִּבוֹ לֹז: לֹא מִצְתָּה לְמַעַבֵּד בְּעַבְדָּא דָאָבָּא אָמְנָא וּכְוֹ). וּבְחִינָה זוֹאת שָׁיַשׁ בּוֹ יוֹתֵר מִחְבָּרוֹן, הַוָּא מִשְׁפַּעַם וּמִאֵיד וּמִעוֹרֵךְ לְבָי חֶבְרוֹן, וּמִחְבָּרוֹן צָרִיךְ לְקַבֵּל הַתְּעוּרָרוֹת וּבְחִינָה זוֹאת מִפְּנֵי, כְּמוֹ שְׁפָתָוכְךָ: וּמִקְבָּלֵין דֵין מִן דֵין. כי קָדָם מִתְּנוּ תּוֹרָה הַיָּה הַמִּמְשָׁלָה בַּיַּד הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, וְאַחֲרֵ מִתְּנוּ תּוֹרָה נִתְּן הַמִּמְשָׁלָה לִדְבָּר יִשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ. כי אַחֲתָיוֹת הַתּוֹרָה הַמִּתְּלַבְּשׁוֹת רְצֻוֹן שֶׁל הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, כי רְצֻוֹן שֶׁל הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ שְׁהַמְּצֹzoת יִהְיוּ כֵּה. לִמְשָׁל מְצֹzoת תְּפִלִּין, הַיָּה רְצֻוֹן שְׁיִהְיָה בְּאַרְבָּעָ פְּרִשְׁיוֹת וּבְתִים שֶׁל עֹזֶר וְלֹא שֶׁל פְּסָף, כי בֵן רְצֻוֹן, גַּמְצָא שְׁרְצֻוֹן מִלְבָשׁ בְּכָל הַתּוֹרָה. וּעֲכָשׂוּ שְׁהַתּוֹרָה מִסּוֹרָה בִּידֵינוּ, גַּם הַרְצֹון שֶׁל הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ מִסּוֹרָה בִּידֵינוּ, שָׁאָנוּ מִוּשָׁלִין בְּכִכּוֹל לְהִיּוֹת רְצֻוֹן כְּפִי רְצֻוֹנוּ, וְזֹה בְּחִינָת: יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלָתוֹ בְּגַ"ל. וְזֹה שְׁדָרְשׁוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹזְנוּ לְבָרְכָה (ירושלמי ר"ה פ"א): רְבּוֹת עֲשִׂיתָ אַתָּה ה' אֱלֹהִי - קָדָם מִתְּנוּ תּוֹרָה; וְאַחֲרֵ מִתְּנוּ תּוֹרָה - נְפָלָאָתִיךְ וּמְחַשְׁבָּתוֹתִיךְ אַלְיָנוּ. הִנֵּנוּ שְׁהַפֵּל בִּידֵינוּ: וְזֹה (תְּהִלָּם פ"א): אָנָּבִי ה' אָלָקֹוד הַמְּעָלָד מְאָרֶץ מִזְרָחִים, הִנֵּנוּ קָדָם מִתְּנוּ תּוֹרָה, הַיָּה הַכָּל אָנָּבִי, וְאַחֲרֵ מִתְּנוּ תּוֹרָה: הַרְחֵב פִּיךְ וְאַמְלָאָהוּ - זֹה בְּחִינָת מְלָאָפּוֹם, שְׁהַוָּא בְּחִינָת: יוֹסֵף הַוָּא הַשְּׁלִיטִים, הִנֵּנוּ מִי מִוּשָׁל בְּיַי, הִנֵּנוּ שְׁהַשְׁפָעָ הוּא לְפִי הַרְחָבַת הַפֶּה, וּלְפִי בְּלֵי הַרְבּוֹר, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ:

ה וּמְלָאִפּוֹם, הַנּוּ בְּחִינָת: יוֹסֵף הַוָּה הַשְׁלִיט, הַוָּה בְּחִינָת נֶקְדָה עִם וְאוּ. בַּי בְּחִינָת יוֹסֵף גַּמְשָׁךְ מִחְכָמָה וּבִנְהָה, כַּמוֹ שְׁפָתּוֹב (בראשית מא): אַחֲרֵי הַזְּדִיעָ אַזְטָךְ אֶת בֶּל וְאֶת אַיִן גְּבֻנוֹ וְתַכְמַם כְּמוֹה, הַנּוּ חִכָּמָה וּבִנְהָה, וּעַל־יְדֵרֶיךְ נָעָשָׂה וּיוֹסֵף הַוָּה הַשְׁלִיט. וְחִכָּמָה הִיא בְּחִינָת נֶקְדָה, הַנּוּ יְודָה, מַעֲנִין, וּבִנְהָה הַוָּה נַחַל הַגַּמְשָׁךְ מִן הַמְּעַנֵּין, וּעַל־שְׁם הַמְּשִׁיכּוֹת, הַוָּה וְאוּ, נִקְרָא נַחַל הַגַּמְשָׁךְ מִן הַמְּעַנֵּין, שֶׁהָוָה יְודָה:

וּבְחִינָת מְלָאִפּוֹם יִשְׁבַּכְלָוֹת וּבְכְרָטוֹת, בַּי עַשְׂרַת הַדְּבָרוֹת עִם הַלּוּחוֹת, הִיא בְּחִינָת מְלָאִפּוֹם. שֶׁהָוָה יְודָה וּהַלּוּחוֹת הַם וְאוּ, כַּמוֹ שָׁאַמְרוּ חִכָּמָינוּ זְכָרוֹם לְבָרְכָה (כ"ב יד): וּהַלּוּחוֹת אַרְבָּן שָׁשָׂה וּרְחָפֵן שָׁשָׂה. וְהַתּוֹרָה עִם הַעוֹלָם גַּם בַּנְיֵי יְודָה וְאוּ. בַּי הַתּוֹרָה הִיא יְודָה, שְׁנִקְרָאת (הַלִּים קִיא): רָאשָׁת חִכָּמָה. וְהַעוֹלָם הַוָּה וְאוּ, שְׁנִכְרָא בְּשֶׁשֶׁת יְמֵי הַמְּשִׁשָּׂה. וְצִדְיקָם עִם יִשְׂרָאֵל הַם גַּם בַּנְיֵי יְודָה וְאוּ, בַּי צִדְיקָה הַוָּה יְודָה, בַּי הַצִּדְיקִים הַם נִקְרָאים חִכָּמִי הַעֲדרָה. וּיְשָׂרָאֵל הַם בְּחִינָת וְאוּ, שְׁהָם תִּמְכִי אֲוֹרִיתָא, וּנִקְרָאים יְוִי הַעֲמוֹדים. וְאַצְלָל בֶּל אֶחָד מִיְשָׂרָאֵל בְּפָנֵי עָצְמוֹ, יִשְׁגַּם גַּם בְּחִינָת יְודָה וְאוּ. יְודָה - עַל־שְׁם הַפָּה, כַּמוֹ שְׁפָתּוֹב (הַלִּים טט): בַּי יְדִיבֵר חִכָּמָות. וְאוּ - עַל שְׁם: וּתְגִ�וָת לְבִי תְּבִונָת, שֶׁהָוָה בְּחִינָת לוֹחוֹת, שְׁהָם וְאוּ בְּגַ"ל, כַּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל): קְשָׁרָם עַל גְּרָגּוֹתִיךְ, בְּתַכְמַם עַל לֹוח לְבָךְ:

וּכְשַׁהְלָבָב, הַנּוּ בְּחִינָת וְאוּ, בְּחִינָת לוֹחוֹת, הַוָּה מִשְׁקָעָ בְּאַהֲבוֹת רְעוֹת, הַנּוּ חִרְפּוֹת וּבִזּוֹנוֹת, הַנִּקְרָא

ערלת לֵב, אֲזִי הוּא בְּבָחִינָה שֶׁבַרְיִ לֹהוֹת. וְחִרְפָּה הוּא בְּחִנָּה עַרְלָה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (בראשית לד): לא נִכְלָל תְּתַת אֶת אֲחֹתָנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עַרְלָה כִּי חִרְפָּה הוּא לֹנוֹ. וְהוּא בְּחִנָּה אַהֲבָה גְּפֹולָה וְשָׁבוּרָה, כִּי יָדוֹעַ שְׁהִיצְרָר הָרָע וְהַקְּלָפּוֹת נְתַחְיוּם מִן שְׁבִירָת פְּלִימָן. וּמֻובָּא בְּ"עִזִּיחִים" (בְּהִיכְלָל הַנּוֹרוּם שְׂעִיר שְׂבִירָת הַכְּלִים פ"ג), כִּי שְׁבִירָת כָּלִי הַחַסְדָּר נִפְלָאוֹ אֶל בִּינָה דְּבָרִיאָה, הַינְנוּ בִּינָה - לְבָא, וְהַאֲוֹר הַחַסְדָּר נִשְׁאָר בְּיֻסְדָּר דְּאַצְּילּוֹת, שְׁהָוָא בְּחִנָּה (משל): צְדִיק יְסָוד עוֹלָם. נִמְצָא שְׁאַהֲבָת רְעוֹת בְּאַיִם מִשְׁבִּירָת כָּלִי הַחַסְדָּר, וְזֹה שְׁתַּרְגִּם אַנְקָלוֹם: כִּי חִרְפָּה הִיא לֹנוֹ - אֲזִי חִסּוֹדָא הִיא לֹנוֹ. כִּי חִרְפָּה, הַינְנוּ עַרְלָת לֵב, הַינְנוּ אַהֲבָת רְעוֹת, נִعְשָׂה מִשְׁבִּירָת כָּלִי הַחַסְדָּר. כִּי זֹה נִרְאָה בְּחוֹשָׁן, שָׁעַל כָּל פְּשָׁעִים הַכְּפָה אַהֲבָה (משל). אֲפָלוֹ אָם אָזְדָּר פּוֹשַׁע נִגְדָּה בָּרָבָר, אֲזִי אַינוּ מִחְרָפָה, כִּי אַהֲבָה מִכְפָּה עַל כָּל פְּשָׁעִים. וּבְשִׁמְתָּקְלֵל בְּרִית אַהֲבָה בִּינְיָם, הַינְנוּ בְּחִנָּה שְׁבִירָת כָּל הַחַסְדָּר, אֲזִי מִחְרָפָה, כִּי חִרְפָּה הוּא מִשְׁבִּירָת כָּל הַחַסְדָּר בְּגַ"ל. וּבְשַׁהֲלֵב הוּא מִשְׁקָע בְּחִרְפָּה, הַינְנוּ בְּעַרְלָת לֵב, בְּחִנָּה שֶׁבַרְיִ לֹהוֹת, הַינְנוּ חִרְפָּה שֶׁבַרְיִ לֵבִי. וּבְשִׁמְקָשֵׁר הַלְּבָב, הַינְנוּ בְּחִנָּה וְאוֹגַ"ל, לְהִיוֹר, הַינְנוּ נִקְדָּה, שְׁהָוָא בְּחִנָּת צְדִיק, שָׁשֶׁם הָאָוֹר אַהֲבָה הַקְּדוֹשָׁה שְׂוֹרָה, כִּי אָוֹר הַחַסְדָּר נִשְׁאָר בְּיֻסְדָּר דְּאַצְּילּוֹת - אֲזִי נִתְבְּטֵל אַהֲבָת רְעוֹת, הַינְנוּ הַחִרְפּוֹת, הַינְנוּ עַרְלָת לֵב, כִּי הַצְּדִיק, שְׁהָוָא נִקְדָּה, שָׁשֶׁם שְׂוֹרָה אַהֲבָה הַקְּדוֹשָׁה, יָאִיר לְהִוָּא, שְׁהָוָא בְּחִנָּת לֵב, וּנִתְבְּטֵל הַחִרְפָּה, הַינְנוּ עַרְלָת לֵב, כִּי עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְפָּה אַהֲבָה, כִּי שָׁם

שורה אהבה הקדושה: וזה שאמרו חכמינו זכرونם לברכה (נדרים לב): בקש הקדוש ברוך הוא להוציא פנה מושם, ובשביל שהקדושים בראותם לאברהם לברחת המקום, נטלה מושם ונתרנה לאברהם, שנאמר: אתה לנו לעולם על דברתי מלכי צדק: וזה כשהקדוש ברוך הוא נתן הבהנה לפינחים, אמר: הנני נותן לך את בריתך שלום (מדביה כה). כי הבהנה היא בחינת אהבה, והוא אברהם, שורה במקום ברית שלום, הינו: צדיק יסוד עולם:

ה גמצא, שצורך כל אחד לדבר בין קונו, כדי שיאור בחינת נקודה, בחינת: פי ידבר חכמאות, להואו, שהוא בחינת: והנות לבני תבונות; ועל-ידי זה נתקפל ערלה לבן, הינו חרבות, הינו אהבות רעות. גם צורך כל אדם לדבר עם חברו ביראת שמים, כדי לקבל התעוזרות בלבו מהנקודה שיש לחברו יותר ממנו, במו שפתות: ומקבלין דין מן דין. כי בזה הבדיקה שיש לחברו יותר ממנו, זאת הבדיקה הוא בחינת נקודה. ושם בהנקודה הזאת, שורה אהבה, הנקרא פהן. והנקודה הזאת, הוא בחינת צדיק לנבי חברו. והנקודה הזאת, מואר לב חברו, הנקרא פהן:

וכל הנקודות הללו, הינו הנקודה הנקרא: פי ידבר חכמאות, וגם הנקודה שיש בכל אחד מה שאין לחברו, הם ענפים להצדיק, שהוא נקודה כלליות של כל ישראל, שהפל אריכין לקבל מתחילה מהצדיק, ואחר-כך יקבלו דין מן דין, וכל אחד יקבל ממנו ובה. ועל-ידי שלשה בחינות אלו נתקפל החרבות,

הינו עירלהת לב, הינו אהבות רעות. וזהו: על כל פשעים תכפה אהבה, כי שם שורה אהבה הקדושה. וזהו בsharp; יוסף הצדיק, אמרה רחל: אספ אלקיים את חרפתי (בראשית ל); כי בשנתגלה הנקודה ששם אהבה הקדושה, אווי נתבטל החרפota, הינו עירלהת לב, הינו אהבות רעות. וזה שבתוב אצל יוסף (שם מה): כי פי המדבר אליכם; ופרש רש"י: כפי בן לבני. הינו שהAIR הנקודה שלו בואו שלו, שהAIR לפי ידבר חכמוות, בחרנות לפיו תבונות. וכתיב בו (שם ט): וידבר על לבם; פירוש רש"י: דברים המתשבין על הלב. הינו שהAIR הנקודה בלאיות שלו, בלב כל ישראל: נמציא, שעליידי שלש בחינות אלו, הינו התקשות הצדיקים, והם יארו בו, כי הם הנקודה בלאיות ישראל, ויעורו את לפו. וגם עלידי שידבר עם חברו, יכול גם בין כל אחד ואחד להAIR וילעור לב חברו. וגם עלידי עצמו, שדבר בינו לבין קונו, יכול גם בין לעור את לבבו, עלידי לפי ידבר חכמוות, ויסיר ממנה עירלהת לב:

וזהו פרוש: ואתם תהיו לי ממלכת בחינות - הינו בחינת אהבה הקדושה פג"ל. וינוי קדוש - הינו קדש, שהוא בחינת נקודה, וזהו הוא בחינת לב פג"ל. עלידי מה TABOA לבחינת אהבה, ולבחינת קדש ואו, עלידי: אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל - כי משה הוא נקודה בלאיות נשמות ישראל, שבתחילה צריכין הפל לקל מהנקודה בלאיות, ואחר-כך [צרייך] כל אחד ואחד להAIR בחיבור מהנקודה שייש בו, וגם

ויכל להאר מנה ובה מהנתקה שפכו, שהוא: פִי יְדֵבֶר חַכּוֹמָת,
להואו, שהוא: והנות לבני תבונות. ואו נקרא גוי קדוש, הינו
קדש ואו, שהנתקה מאיר להואו. ועל-ירידיה: ואתם תהיו לי
מלך בְּתָנִים; הינו אהבה הקדשה, כי בשתקбел מן כל
הנקודות הללו, הין מנה ובה, והן מהנקודות שבכל אחד מישראל,
הן מנתקה כלליות, שם אצל כל הנתקות שורה אהבה קדשה,
הנקרא בהן, כמו שכתוב: הני נוטן לו את ברית שלום. והנטקה
היא ברית שלום, כמו שכתוב ב"עיזחים", שהאור החסד נשאר
ביסוד האצילות. [וכשpediaר עם חברו ביראת שמים, מקבל
הנטקה שבלב חברו בלי לבוש, ולפעמים מקבל הנטקה מחברו
על-ידי דברים אחרים שמספר עמו, כי יש לפעמים شيئاً
לקפל אור והחזרות לעבודת השם יתפרק. מהנטקה של חברו
על-ידי שיחת חילין שמדרין עמו, ואו מקבלין אור הנטקה על-
ידי התלבשות, כי לפעמים>Create a new section header for the next part of the text.

לשון רבינו זכרונו לברכה

לה

אשר העם ידע תרוועה כי באור פניך יהלובן: (תהלים פט)
א רע כי תשובה היא לשוב את הבדר למקום שנטה משם,
והוא בחינת ורקא, המובא בזוהר הקדוש (תיקוני תיקון כא
וחיקון סד): באודריקת לאחר האתניתלה מתמן; ומאן והוא אחר,

הוא חכמָה. כי חכמָה היא שָׁרֵשׁ כָּל הַרְבָּרוֹם, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (שם קד): בָּלֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂית. לְכָן אָרוֹךְ כָּל אֶחָד לְשַׁמֵּר אֶת שְׁבָלוֹ מִשְׁכְּלִיוֹת חִיצְׁנוֹת, הַמְּכָנָה בִּשְׁמָ בַּת פְּרֻעָה. כי עַקְרָב הַחֲכָמָה לְקָנוֹת שְׁלָמוֹת, אַיִּם רַק חֲכָמוֹת אַלְקָוֹת, וְשַׁאֲרַ הַחֲכָמוֹת הֵם רַק חֲכָמוֹת בְּטַלּוֹת, וְאַיִּם חֲכָמוֹת בָּלְלָה. וּבָת, הִיא מְרֻמָּה עַל הַחֲכָמָה שָׁאִינָה חֲכָמָה, בִּמּוֹ שָׁאִמְרוּ חֲכָמִינוּ וּכְרוֹגָם לְבָרְכָה (מנחות ק): הַבְּיאִי בְּנֵי מִרְחֹק וּכְיָ, וּבְנוֹתִי - אַילוּ גְּלִיוֹת שֶׁבְּשָׁאָר אֶרְצֹות, שְׁדַעַתְּנוּ אַיִּם מִישְׁבָּת עַלְיָהֶם בְּבָנוֹת. פְּרֻעָה - לְשָׁזָן בְּטוּל, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (שמות ה): אל תִּפְרִיעַ אֶת הָעָם:

וְחֲכָמוֹת חִיצְׁנוֹת הֵם בְּחִינַת קָנָה, כי יש קָנָה בְּקָרְשָׁה, הֵם חֲכָמוֹת קְדוּשָׁות, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (משל ד): קָנָה חֲכָמָה. וזה לְעַמָּה זוּ הַעֲשָׂה אַלְקִים, הַיְנוּ קָנָה שְׁבָקְלָפוֹת, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (זהלים סח): גַּעַר חִית קָנָה, וְהֵם חֲכָמוֹת חִיצְׁנוֹת. יִשְׂרָאֵל הֵם עַם קְדוּשָׁה, וּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יש לו חַלֵּק אֱלֹהָה מִפְּעָל, שֶׁהָאָה בְּחִינַת חֲכָמָה, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (זהלים קד): בָּלֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂית. וְעַל שֵׁם זוּ נִקְרָאים רַאשִׁית, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (וימיה ב): קָרְשׁ יִשְׂרָאֵל לְהָרָאֵשִׁית וּכְיָ. אֲבָל בְּשַׁעַת הַזְּלָה, הַשְּׁכָל מִצְמָצָם אַצְלָ כָּל אֶחָד רַאשִׁית וּכְיָ. אֲבָל, בְּשַׁעַת הַזְּלָה, הַשְּׁכָל מִצְמָצָם אַצְלָ כָּל אֶחָד, וּבְשְׁמַתְחִילֵין לְהַשְׁתֵּפֵשׁ בּוּ בְּהַתְּבוֹנוֹת עֲבוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, אוֹי שְׁבָלוֹ הַזְּלָה וּגְדוֹלָה, בִּמּוֹ שָׁבְתוֹב (מלכיס-א ה): וְתַּרְבֵּ חֲכָמָת שְׁלָמוֹה. וּכְשָׁאָרָם מִכְנִים בְּתוֹךְ שְׁבָלוֹ הַקְּדָשׁ מִחְשָׁבּוֹת חִיצְׁנוֹת, הֵם חֲכָמוֹת חִיצְׁנוֹת, אוֹי נִתְמַעַט קְרָשָׁת שְׁבָלוֹ, בְּפִי תְּפִיסָת הַמְּקוֹם שֶׁל חֲכָמָה חִיצְׁנוֹת, שְׁכָל חִיצְׁנוֹ, בְּתוֹךְ שְׁכָל

הקדש. והחכמָה חִיצוֹנִי הִיא גְּעוּז בֶּתֶזֶק הַשְּׁכֵל הַקָּדֵשׁ בְּקָנָה, ומחפר מוקם הקדש, ועל זה הקנה, הינו זה השכל, מתרלקטים ומרתחברים כל המהות רעות ומגנות. וזהו (סנהדרין כא): **בְּשַׂנְשָׁא שְׁלָמָה אֲתָה בֶּתֶ פְּרֻעָה, יָרֵד גָּבְרִיאֵל וַיַּעֲזַב קָנָה בַּיּוֹם. הִינוּ שְׁגָם לְמַעַלָּה, מִהַּשְׁתְּלִשּׁוֹת הַגְּבוּרוֹת, שַׁזְּהוּ בְּחִינָת: יָרֵד גָּבְרִיאֵל.** נעשה סופייתה דדרבא, הינו בוחינת קליפות, שהם חכמוות חיצוניות, הנקרא גם פון קנה, ונעים ביום החכמָה, שמחפר מוקם הקדש. והעללה עליו שרטון, הינו בוחינת מודות מגנות. וعليו נבנה ברך גדול של רומי, הינו נחש הקדמוני, הכרוך אחר קדש. ועל שם זה נקרא ברך גדול, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (סוכה נב): כי הנגיד לעשות - שהוא פרוץ תמיד אחר גדויל הדור ביותר משאר אנשים, שהוא בונה עליו על זה **השכל היצוני:**

ב ואחר־כך, כשהאדם שומר את עצמו משבליות חיצוניים, לא בוחינת: ובטומו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, כי הווש בראשית הוא חדש החכמָה, כמו שכתבו: **בְּלִם בְּחִכְמָה עָשָׂית.** כי חדש השכל היא חדש הנשמה, כי השכל הוא הנשמה, כמו שכתבו (איוב לב): **נִשְׁמַת שְׁדֵי תְּבִינָם.** כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ז): מה הקדוש־ברוך־הוא זו אֵת העולם, אף הנשמה זנה את גופה, נמצא שהנשמה היא מתחיה את הגוף, והוא בעצמה השכל, כמו שכתבו (קהלת ז): **הַחִכְמָה תִּחְיֶה וְכַי:**

ג. וְחַדּוֹשׁ הַשְׁכֵל, הַיּוֹם חַדּוֹשׁ הַגְּשָׁמָה, הִיא עַל-יָדָי שָׁנָה,
פָּמוּבָא בָּזָהָר הַקָּדוֹשׁ (בראשית ד' יט. ויקח ד' ר' ר' ג'':)
חֲדָשִׁים לְפֶקְרִים רַבָּה אָמִינָתָה. כִּי כְּשַׁה-מְחוֹן מִתְגִּיעַ, אוֹ עַל-
יָדָי שָׁנָה הִם מִתְחָדִשים, פָּגָרָה בָּחָושׁ. וְזֹה שָׁאנוּ מִבְּרָכִין:
הַגּוֹתֵן לְעֵף פָּתָח, כִּי הַיּוֹם מִתְחָלָה עַיִּינִים וַעֲכָשׂוּ נִתְחָזָקָה. וּבְשֻׁעַת
הַשָּׁנָה, הַמְּחוֹן, הַיּוֹם הַגְּשָׁמָה, בָּאה בַּתּוֹךְ אָמִונָה, בְּחִינָה:
חֲדָשִׁים לְפֶקְרִים וּכְא', פָּמוּבָא בָּזָהָר הַקָּדוֹשׁ (שם):

ד. **וַיְשִׁב** בָּמֶה בְּחִנּוֹת שְׁנָה, כִּי יָשֵׁב שָׁנָה בְּגַשְׁמִוֹת, שְׁהִיא נִיחָא לְמַחְיִן. גַם יָשֵׁב בְּחִנּוֹת לְמוֹד, שֶׁהָוָא נִקְרָא גַם בָּנֶה לְגַבֵּי דִּיבְקוֹת הַבּוֹרָא, וְהָוָא לְמוֹד פְּשַׂטָּא אֲוֹרִיתָא, שֶׁהָוָא בְּחִנּוֹת שְׁנָה (וּוְרַפְמָה רַמְדָה: עַיִן בְּרָאשִׁית רַבָּה וַיֵּצֵא פ' סִט). בָּמָו שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנֶם לְבָרְכָה (סְנָהָרוֹן כד): בְּמַחְשָׁבִים הַוְשִׁיבָנִי - זה תַּלְמוֹוד בְּכָלָל. וזה בְּחִנּוֹת אֶמְנוֹנָה, בָּמָו שְׁבָתוֹב (תְּהִלִּים צב): וְאַמְנוֹנָתָךְ בְּלִילּוֹת, וְלְחַשֵּׁךְ קָרָא לִילָה (בראשית א). וְאַדְמָה הַדְּבוּקָתָם יָדַר בְּעֵבּוֹרָה הַבּוֹרָא, וְנִתְגְּנֻעִים הַמְּחִין שָׁלוֹ מִחְמָת גָּדוֹלָה הַרְבָּקוֹת, אוֹי לְמוֹד פְּשַׂטָּא אֲוֹרִיתָא. וְכַשְׁלֹומֵד פְּשַׂטָּא אֲוֹרִיתָא, אוֹי הַמְּחִין שָׁלוֹ, הַנּוּ נִשְׁמְתוֹ, בָּאה בְּתוֹךְ אֶמְנוֹנָה, בְּבִחְנָה: חֲדָשִׁים לְבָקָרִים, וּמְתַחְדִּישִׁים, וּמְתַחְזִיקִים מַעֲפוֹתָם. וזה בְּבִחְנָה: פְּשַׂטָּא, מַפְתָּח, וַיְקָא - שְׁפַשְׂטָא אֲוֹרִיתָא, שָׁהֵם בְּחִנּוֹת וְאַמְנוֹנָת בְּלִילּוֹת, הֵם נִיחָא לְמַחְיִן, וְהַמְּחִין נִתְחַדְּשׁוּ פְּבָרָא שָׁוֹנָה. וְזֹה וַיְקָא, דָאָוְרִיקָת לְאַתְּרָה דָאַתְּנִיטִילָה מַפְתָּח:

ה וְעַקֵּר הַמְחִין שָׁמְקַבְּלִין עַל־יָדֵי האמֹנֶה, אֵין מַקְבְּלִין אֶלָּא מַאוֹר הַפִּנִּים, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (משל ט): בָּאוֹר פָּנִים מֶלֶךְ חַיִם. חַיִם, הִם הַמְחִין, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב: הַחֲכָמָה תְּחִיָּה; מַקְבְּלִין מַאוֹר הַפִּנִּים, דֶּרֶךְ האמֹנֶה, הַגְּרוֹתָת מֶלֶכֶת, שֶׁהוּא בְּחִינָת יְרוּשָׁלָם, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית ד): וּמְלֵכִי צְדָקָה מֶלֶךְ שָׁלָם, וְתְּרִגְׁוּמוֹ: מֶלֶכָא דַּרְוּשָׁלָם. וְהִיא בְּחִינָת אָמֹנֶה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעה א): עִיר הַצְּדָקָה קָרְיוֹה נָאָמָנָה. וְהִיא בְּחִינָת לִילָה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב: וְאָמְנוֹתָךְ בְּלִילּוֹת. וְהִיא בְּחִינָת פְּשָׁטָא אָוּרִתָא, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב: בְּמַחְשָׁבִים הַוְּשִׁיבָנִי וּכְיוֹ, וְכַתְּבִיבָן: וְלֹחַשְׁׂךְ קָרְאָה לִילָה. וְהִוא בְּחִינָת מַאוֹר הַקְּטָן, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (קהלת ט): עִיר קְטָנָה. וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית א): אֶת הַמַּאוֹר הַקְּטָן לְמִמְשָׁלַת הַלִּילָה. וַיְשַׁבֵּם בְּמָה בְּחִינָות בָּאוֹר הַפִּנִּים, כִּי יִשְׁמַע מַקְבְּלִים הַשְּׁכָל מַאוֹר הַפִּנִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי שְׁבָעִים פְּנִים לְתּוֹרָה, וַיְשַׁמְעֵם מַקְבְּלִים מַאוֹר פָּנִים הַצְּדִיקִים, בְּשַׁהַצְּדִיק מְסֻבֵּר לוֹ פְנִים, אוֹי מַקְבֵּל שְׁכָל חֶדֶשׁ וּנְשָׁמָה חֶדֶשָּׁה, כִּי עַקֵּר הַשְּׁכָל מַאוֹר הַפִּנִּים, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (קהלת ח): חֲכָמָת אָדָם תְּאֵיר פָּנָיו:

וְגַם יִשְׁבֵם בְּמָה בְּחִינָות בְּשָׁנָה: כִּי יִשְׁשָׁנָה שֶׁהִיא בְּחִינָת לְמוֹד פְּשָׁטָא אָוּרִתָא בְּפִי הַרְבָּקוֹת. וַיְשַׁשְּׁנָה שֶׁהִיא בְּחִינָת מִשְׁא וּמִתְּנָן בָּאָמֹנֶה, שֶׁהִיא גַם כֵּן פְּשָׁטָא אָוּרִתָא. כִּי בְּשֻׁעָסָק בְּמִשְׁא וּמִתְּנָן בָּאָמֹנֶה, אוֹי הַמְחִין, הַנּוּ נְשָׁמָה, בָּאהּ לְתֹזֶק אָמֹנֶה, בְּבִחְנִית: חֶדֶשים לְבָקָרים, וְנְתְּחִדְשָׁו שֵׁם, וְנְתְּחִזְקָו מְעִיפּוֹתָם. וְזה שָׁאָמְרוּ חֲכָמִינוּ זְכָרוּנָם לְבָרְכָה (ב' ב' קעה): הַרְוֹצָה

להחפיכים יעסֵק בְּדִינִי מִמּוֹנוֹת, הַיְנָה הַרְזֶחֶה לְחַדֵּשׁ אֶת שְׁכָלוֹ, הַיְנָה נִשְׁמַתוֹ. יעסֵק בְּדִינִי מִמּוֹנוֹת, הַיְנָה מִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֶמְנוֹנָה, כִּי הַעֲסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֶמְנוֹנָה, הַוָּא בְּוּדָאי עוסֵק בְּדִינִי מִמּוֹנוֹת, כִּי כָל דִּינִי מִמּוֹנוֹת שְׁזִיק לְמִשָּׂא וּמִתָּן, כִּי אֵי אָפָּשָׁר לְעַסֵּק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן בְּאֶמְנוֹנָה, כִּי אִם בְּקִי בְּדִינִי מִמּוֹנוֹת, שֶׁלָּא יִכְשַׁל בָּהֶם. וַיְהִי בְּחִנָּת (משל לא): הִתְהַגֵּד אֶנְיוֹנָות סֻוּחָר, הַיְנָה עַלְיִדִי מִשָּׂא וּמִתָּן, הַיְנָה עַלְיִדִי פְּשָׁטָא אוּרִיתָא. אָיוֹ: מִמְרָחָק תְּבִיא לְחִמָּה; וּמִשְׁזִיק שֶׁכָּל חַדֵּשׁ מָאוֹר הַפְּנִים. כִּי הַשְּׁכָל נִקְרָא רְחוּק,

כָּמוֹ שְׁבָתוֹב (קהלת ז): אָמַרְתִּי אֲחַפְמָה וְהִיא רְחוּקָה:

אָבֶל בְּשָׁאָרָם מִבְנִים שְׁכָלוֹ, הַיְנָה נִשְׁמַתוֹ, בְּתוֹךְ הָאֶמְנוֹנָה, הַיְנָה פְּשָׁטָא אוּרִיתָא, הַיְנָה מִשָּׂא וּמִתָּן, בְּחִנָּת: חַדְשִׁים לְבָכָרִים; אָיוֹ צָרִיךְ לְשִׁמְרָה הָאֶמְנוֹנָה, שֶׁלָּא יִזְקֹו מִמְּנָה הַחִיצוֹנִים. כִּי הִיא שׁוֹכָנָת בְּתוֹךְ הַחִיצוֹנִים, בְּחִנָּת (יחוקאל ח): זֹאת יְרוּשָׁלָם שְׁמַתְיָה בְּתוֹךְ הַגּוֹים וּסְבִיבוֹתָה אֶרְצֹות. וּירוּשָׁלָם הוּא בְּחִנָּת אֶמְנוֹנָה, כָּמוֹ שְׁבָתוֹב: קָרְיוֹה נָאָמָנָה; וּהִוא בְּחִנָּת לִילָה, כָּמוֹ שְׁבָתוֹב: וְאָמַנְתָּךְ בְּלִילּוֹת; וּהִוא פְּשָׁטָא אוּרִיתָא, כָּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ וּכְרוֹנוּם לְכַרְבָּה: בְּמַחְשָׁבִים הַוּשִׁיבָנוּ, וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לִילָה. וּהִיא בְּחִנָּת הַפְּאֹור הַקְּטָן, כָּמוֹ שְׁבָתוֹב: וְאֵת הַפְּאֹור הַקְּטָן לְמִמְשָׁלַת הַלִּילָה. וְצָרִיךְ לְהַמִּשִּׁיךְ בְּחִנָּת חַשְׁמָ"ל מִעוּולָם הַבְּנִיה, לְהַלְבִּישׁ אֶת הַפְּלָכוֹת, הַיְנָה אֶמְנוֹנָה, שֶׁלָּא יִזְקֹו מִפְּנָה הַעֲפָ"ם וּהָאֶרְצֹות שְׁפִבְבוֹתָה. וּכְשָׁאָרָם עוסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתָּן כָּל כָּךְ בְּאֶמְנוֹנָה, כָּמוֹ רַב סִפְרָא, וּמִקְרָים (קהלים ט): וְדוֹבֵר אֶמְתָה בְּלִבְנָו

(כשאர"ל מכות כ"ד) - זו הבדיקה נעשה חשמל, הינו מלבוש, סביבה האמונה. ואוי אם מסככת על בנהא, שלא יינקו ממונה. ויהיא: אם לבינה תקרה (משל ב), ובינה - לבא (הקרמת תיקונים). וזה שיטקים: ודובר אמת בלבבו, אוי אם מסככת על בנהא, שהלב עושה חשמל, הינו מלבוש, סביבה האמונה, שלא יינקו ממונה החיצונים: וזה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (שם בבנה בתרא): הרוצה שעיסק בדרני ממונות, ישמש את שמעון בן ננס. הינו הרוצה לעסוק במשא ומתן באמונה, הינו פשطا אוריתא, התקרא חשה, כמו שפטות: במחשבים הוшибני, ונקרא אמונה, כמו שפטות: ואמונהתק בלילה. אוי צריך להמשיך חשמל מהלב, הינו שיטקים: ודובר אמת בלבבו. והחשמל הזה, הוא מלביש את המאור הקטן, הינו את האמונה, בבדיקה: אם מסככת על בנהא. וזהו: ישמש את שמעון בן ננס, כי שמיעה תלייא בלבא, כי חשמל לב גמatriא שמע, כמו שפטות (מלכימא): ונתת לעבדך לב שומע. וכן ננס, בධינת אמונה, היא בධינת: בן ננס, הינו המאור הקטן:

ח וכשאדים עוסק במשא ומתן באמונה, עוסק בדרני ממונות, הינו פשطا אוריתא, זה בධינת הקרבת הקרבען תמיד, והקטרת הקטרת. כי על ידי התמיד עולים חכמה בינה דעת דעתה ביצירה, וכל העיצוצות הקדרושים שבקלפה עולים בסוד אחר-עשר סמני הקטרת, בධינת מלכות. וכשהאדם עוסק במשא ומתן, והמשא ומתן הוא בධינת דיני ממונות,

הינו פשׁטָא אֲוֹרִיתָא, נִמְצָא בַּשְׁעַת עֲשֵׂית הַמְשָׁא וּמְתָן, עָסָק בַּפְשׁטָא אֲוֹרִיתָא, שֶׁהָם בְּחִנַּת מִתְ"ט הַמָּקָנוּ בִּיצְרָה. נִמְצָא שְׁחַכְמָה בִּינָה דָעַת שְׁלֹו בְּעֵשֵׂית הַמְשָׁא וּמְתָן עֲזָלִים בִּיצְרָה, הַיְנוּ לְפַשׁטָא אֲוֹרִיתָא וְכָל גִּינְזּוֹת הַקְדָשָׁה שִׁישׁ בְּתוֹךְ הָעִפּוּם וְהָאָרְצּוֹת שְׁפָכִיבוֹת יְרוּשָׁלַים, עֲזָלִים לְבִחְנַת אֶמְוֹנָה, הַגְּקָרָא יְרוּשָׁלַים וּמְלֻכּוֹת. כִּשְׁזוֹ קָם זֶה נּוֹפֵל, כי חַרְבָּן אֶמְוֹנָה הַוָּא נִקְרָא חַרְבָּן יְרוּשָׁלַים, כְּמוֹ שְׁדֵרֶשׁ חַכְמָנוּ וּכְרוֹנוּם לְבִרְכָה (שבה קט): לא חַרְבָּה יְרוּשָׁלַים עַד שְׁפָסְקוּ מִמְּנָה אֲנֵשִׁי אֶמְוֹנָה, עַיִן שֶׁם מִבָּאָר דְכִינְתֶּם עַל מִשָּׁא וּמְתָן בְּאֶמְוֹנָה) וכִּשְׁיְרוּשָׁלַים, הַיְנוּ אֶמְוֹנָה, הַיְנוּ מִשָּׁא וּמְתָן, שַׁהְוָא פַשׁטָא אֲוֹרִיתָא, מִתְגָּבְרָת - אוֹי אַלְוּ הָעִפּוּם וְהָאָרְצּוֹת נּוֹפְלִים, עֲזָלִים מִמְּנָה בְּלָל גִּינְזּוֹת הַקְדּוֹשִׁים שְׁבָחוּכְם בְּסֹוד אַחֲרִיעָשָׁר סְמִמְנִי הַקְטָרָת. וַיְהִי שָׁאָמָרוּ חַכְמָנוּ וּכְרוֹנוּם לְבִרְכָה (סנהדרין כ): שלשה מִצּוֹת נִצְטוֹו יִשְׂרָאֵל בְּנִיסְתָּן לְאָרֶץ: הַעֲמָרַת הַמֶּלֶךְ, וּבְרִיתוֹת וַיּוּעוּ שֶׁל עַמְלִיק, וּבְנִין בֵּית-הַמִּקְדָשׁ. וְהִיא בְּהָא תְּלִיא, כי הַעֲמָרַת הַמֶּלֶךְ הִיא בְּחִנַּת אֶמְוֹנָה כֹּנְל. וּבְרִיתוֹת וַיּוּעוּ שֶׁל עַמְלִיק, הִם הַגִּינְזּוֹת שְׁעָזְלִים מִבֵּין הָעִפּוּם וְהָאָרְצּוֹת, בְּבִחְנַת אַחֲרִיעָשָׁר סְמִמְנִי הַקְטָרָת, בְּמוֹ שָׁמוֹבָא בְּמִקְרָשׁ (וּרְתָה פ' א): לִמְהִ נִסְמָכה פְּרִשָּׁת בְּרִיתוֹת וַיּוּעוּ שֶׁל עַמְלִיק לְפִרְשָׁת מִשְׁקָלָת, לוֹמֵר שְׁבָעוֹן מִשְׁקָלָת הָהִיא מִלְחָמַת עַמְלִיק, וַיְהִי כֵּה, בְּקוּדָע. וּבְנִין בֵּית-הַמִּקְדָשׁ, הוּא בְּחִנַּת אֹור הַפְּנִים, שַׁהְוָא בְּחִנַּת חַדּוֹשׁ הַמְהִין, חַדּוֹשׁ הַגְּשָׁמָה, בְּמוֹ שָׁאָמָרוּ חַכְמָנוּ וּכְרוֹנוּם

לברכה (ברכות לו): מי שיש בו דעת, אבלו נבנה בית המקדש בימיו וכן:

ט זהה החשמל, הנעשה מבחינת: ודובר אמת בלבד, ומלביש להאמונה, הוא בחינת רצויות, כי רצויות הם מקיימי מלכות, הינו אמונה. וזה שאמר רב לרב שמואל בר שלת (כ"ב כא): פדר תמיין לעזקה, לא תמיין אלא בערךתא דמסאני. תמיין לשון טהרה, כמו שכתוב (ישעה מד): מחיתי כעב פשעך. עזקה, היא בחינת מאור הקטן, היא בחינת שנייה. לא תמיין אלא בערךתא דמסאני - הינו רצויות של תפליין, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (סוטה י): בשבר שאמר ארבעה "מחות ועד שزاد געל" וכו' בנו לשני מצות: לחות של תוכלת, ולrzויות של תפליין. ועד שزاد געל, תרגומו: ערךתא דמסאני. הינו בשאות רוצח לשומר את המאור הקטן, הינו משא ומתן באמונה, שלא ינקו ממנה החיצונים, לא תוכל לשומר את הננס, הינו מאור הקטן, הינו ינקוי, אלא בערךתא דמסאני, הינו רצויות של תפליין. הינו שהמשיך החשמל מ"בינה לבא" להלביש את האמונה, הינו בחינת: ישמש את שמעון בן נון פג"ל, הינו שיקים ודובר אמת בלבד בשעת עשיית המשא ומתן, הרבה ספרא. ורוצעה גמטריא ש"ע, לרמז שעיל ידי החשמל היה, שהוא בחינת: דובר אמת בלבד, נשמר האמונה, והנשמה, הינו מהין שפטותה, ומתקבלת מאור הפנים, שהוא ש"ע נהורי של פנים עליונים, הנמשכו מתוקן "אמת"

בידוע. וזהו שאמר (שם רב לר'ש הנ"ל): **דָקְרִי קָרִי, וְדָלָא קָרִי לְהַזֵּי צוֹתָא לְחֶבְרוֹ.** כי הדבר קשה: **הָא תִּנְחַי מַי שָׁהּוּא בֶּר אָזְרִין וְעֲסָק בָּמְשָׁא וְמַתָּן בָּאַמְנוֹנָה,** אוֹי הַמְשָׁא וְמַתָּן הוּא טוֹבָה אַצְלוֹ, שְׁהַמְחִין שְׁלֹו מִתְחִדְשֵׁין. אבל מי שָׁהּוּא אִינּוּ בֶּר אָזְרִין, מה הנאה יש לו שעוסק במשא ומתן. ר"ע, מי שָׁהּוּא עֲסָק בָּמְשָׁא וְמַתָּן בָּאַמְנוֹנָה, הוּא עוֹשָׂה טוֹבָה לְחֶבְרוֹ שָׁהּוּא מִשְׁרָשָׂו, שְׁמַחֵין של חֶבְרוֹ מִתְחִדְשֵׁין בְּתוֹךְ הַמְשָׁא וְמַתָּן שְׁלֹו שְׁבָאַמְנוֹנָה. וזהו: **דָקְרִי קָרִי,** מי שָׁהּוּא בֶּר אָזְרִין, אוֹי טוֹבָה לו שְׁנִתְחִדְשֵׁשׁ שְׁכָלוֹ בְּתוֹךְ הַאַמְנוֹנָה, וַיהֲהֵי לו מְחִין חֲדָשִׁים לְלִימּוֹד וּלְדִקְכוֹת הַבּוֹרָא. וְדָלָא קָרִי לְהַזֵּי צוֹתָא לְחֶבְרוֹ, הַנְּזֵהָר שָׁהּוּא עוֹשָׂה טוֹבָה לְחֶבְרוֹ:

שְׁמִשָּׂרָשָׂו:

וזה בוחינת תקיעות ראשית השנה, כי ראשית השנה הוא בוחינת שנה, בידוע, שָׁהּוּא בוחינת משא ומתן באמונה, בוחינת פשוטא אוֹרִיתָא, בוחינת עסוק בדריינִי ממונות. ותקיעות הם התעוררויות השנה, שָׁהּוּא חָרוֹשׁ הַמְחִין מִאוֹר הַפְּנִים. ומה הוא הרתאמות פנוי הtoutcu, שְׁנִתְעֹזְרוּ אָרוֹת מִפְנִים עַלְיוֹנים:

זה פרוש: אשרי העם ידע תרוועה - הוא בוחינת העלאה אחד-עשר סטמני הקטראת, שבתוך העבו"ם והארצאות השוכנים סביבות המשא ומתן באמונה, שנתחברים אליו היצירות. וזה: ידע תרוועה; ידע - לשון התחרבות. תרוועה - מלשון שכירה, כי היצירות הם משכירות כלל. ה' באור פניך יהילכון - בוחינת משא ומתן, כמו שבחוב (רכרים לא): שמח ובלוץ

בצאתך. הינו כשעוסק במשא ומתן באמונה, כדי להביא את נשמותו בבחינת: חדרים לבקרים רפה אמונה, כדי לקבל מאור הפנים, חדש המבחן, חדש הנשמה, על-ידי עולמים כל הניצוצות על-ידי אחד-עשר סמני הקטרת:

לשון רבנו וברונו לברכה

לו

בקרב עלי מרים לאכל אתبشرיו וכו': (הלים כ)
 א זזהו בָּלֶל, כי בָּל נִפְשׁ מִישָׂרָל הוּא מִשְׁרֵשׁ בְּשָׁבָעִים נִפְשׁ
 שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, וְשָׁבָעִים נִפְשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, מִשְׁרָשִׁים
 בְּשָׁבָעִים פְּנִים שֶׁל תֹּרֶה. זהה לעממת זה עשה האלקים, שנגנָד
 שָׁבָעִים נִפְשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, הם שָׁבָעִים לְשׁוֹן, שָׁפֵל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן
 יש לה מודה רעה בפני עצמה, מה שאין בחברתה, ומחמת
 המחות האלו הם מוקחים משבעים פניהם של תורה. וכשהנפש
 של בית יעקב באה בಗלות תחת יד שבעים לשונות, הינו
 במדותיהם הרעים, אויה היא ראמת שבעין קלין, ביזלהת שקדם
 הלה היא צועקת שבעין קלין (וודר פנים רטט), בניגר שבעין תבין
 שבמושור ענה, שבלא זה אי אפשר לה לילד. זהה בָּלֶל, שָׁפֵל
 נִפְשׁ מִישָׂרָל קָדָם שִׁישׁ לה התגלות בתורה ובכבודה, אויה
 מנשין ומצרפים את הנפש בಗלות של שבעים לשונות, הינו
 בתאותיהם, וכשהיא באה במדותיהם בgalot, אויה היא ראמת
 שבעין קלין, כי התגלות היא בבחינת לדה, כי קדם התגלות של

תורה, אוי היא בבחינת עבור, שההתורה היא נעלם ממנה, בעצםים בבטן הפלאה, בבחינת (דברים לא): ואנכי הסתר אסתיר, הינו בגנות במדות הרעות של שבעים לשון. כי הקלה קרימה לפרי, וכי שרוצה לאכל הפירות, צריך לשבר מקדם הקלה. לכן קדם התגלות, מכרח הנפש לבוא בגנות, הינו במדותיהם, כדי לשברם, ולבוא אחריך להתגלות:

ב וידע, שבלויות של שבעים לשון, של מדותיהם הרעות הללו, היא תאות נאות. והוא פקון הפלוי, מי שמשבר התאותה הזאת, אוי בקל יכול לשבר כל התאות. ובשביל זה, משה רבינו, לפי שהוא כלל של התגלות התורה, שהוא בבחינת דעת, כי התורה נקרא ראשית דעת (משל א). גם אריה משה רבינו עולה בגנטרא תרי"ג, שהוא כלל כל התורה, ובשביל זה היה צריך לפרש את עצמו מכל וכל, כמו שכתוב (דברים ה): ואתה פה עמד עמך. ובלעם שהיה בנגד משה בקהלפה, כמו שכתוב (במדבר כד): ווירע דעת עליון, גם אותיות בקהלפה, כמו שכתוב (במדבר כד): כי ב' היא התחלת התורה, ול' היא סוף התורה, וע' בנגד שבעים פנים, ומ"מ בנגד מ"מ (ארכאים) יום שנתחנה תורה. ומחמת שהוא בקהלפה, לפיך הוא משקע בתאות זאת ביזטר, כמו שכתוב (שם ככ): ההשכן הספני. גם יוסף, קדם שהיתה לו התגלות בתורה, הינו חכמה בינה, כמו שכתוב (להלן קיא): ראשית חכמה; כי אם לבינה תקראי (משל ב). וקדם שזוכה להתגלות התורה, הצרך

לכוא בְּנֵי־זִון בָּצַרְוֹף בְּתוֹךְ הַתְּאֻוָה הַפְּלִילִוֹת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן הַגְּלִיל, וְעַל־יִדִי שָׁעַמְד בְּנֵי־זִון וְשָׁבֵר הַקְּלָפָה שְׁקָרְמָה לְפָרִי, זֶה לְפָרִי, הַנּוּ לְהַתְּגִּלוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חִכָּמָה וּבִנְהָה, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב

(בראשית מא): אין נְבוֹן וְחַכְם בָּמוֹ:

וּבְשִׁבְיָל וְהַדְּרָשָׂו חִכְמֵינו וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה (ברכות יב) עַל פָּסּוֹק: אַחֲרֵי לְבָבְכֶם וּכְוֹ), אַחֲרֵי עַינְיכֶם - זֶה מִנְוָת, אַחֲרֵי עַינְיכֶם - זֶה נָאוֹף). גם שְׁמַעְשָׂו הַלְּךָ אַחֲרֵי עַינְיוֹ (שם, וסוטה ט), גם בְּלִיעָם נִקְרָא שְׁתוּם הָעֵין (במדרש כד), מִיחַמְתָה שֶׁהִוא בְּלִילָות מִדָּה רַעָה שֶׁל מִדּוֹת רְעוֹת שֶׁל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן:

ג. לְפִיכָךְ פְּשָׁקוּרִין פָּסּוֹק רָאשָׂו שֶׁל קְרִיאַת־שְׁמָע, צָרִיךְ לְהַעֲצִים אֶת עַינְיוֹ, בְּבִחְנִית: עַולִימְתָא שְׁפִירָתָא דְלִית לָהּ עַינְיוֹ (סנה משפטים דף צה. וכמו בא כתבי האר"י "ול עין בשע'ת ס"א ס"ק ג), כי תָּקוּן שֶׁל הַרְהֹורִי זְנוֹת שְׁבָא לְאַדְמָ - שִׁיאָמָר "שְׁמָע" ו"בָּרוּךְ שֵׁם". כי תָּאוֹת נָאוֹף הִיא בָּאה מִעֲכִירָת דָמִים, הַיְנוּ מִטְחָול, שֶׁהִיא לִילִית, שֶׁהִיא שְׁפָחָה בִּישָׁא, אַפָּא דְעַרְבָּרְבָּן, שֶׁהִיא מִלְכָות הַרְשָׁעָה. ומִלְכָותָא דְשָׁמְיָא הִוא בְּבִחְנִית גְּבָרָתָא, אֲשֶׁר יָרָאת הָ, שֶׁהִיא בְּבִחְנִית יִם שֶׁל שְׁלָמָה הַעֲומָדָה עַל שְׁנִים עַשֶּׂר בָּקָר, שֶׁהִם שְׁנִים עַשֶּׂר שְׁבָטִי יְהָ (זהר ויוח ר' רמא). וּכְשָׁאָדָם מִקְבֵּל עַלְיוֹ עַל מִלְכָות שְׁמִים בָּאַלְוָ הַפָּסּוֹקים, שְׁכּוֹלֵל אֶת נְשֶׁמְתוֹ בְּשְׁנִים עַשֶּׂר שְׁבָטִי יְהָ, וּמִפְרִיש אֶת נְשֶׁמְתוֹ מִנְשֶׁמְתָה עַרְבִּיבָּר, הַבָּאים מִאֲשָׁה זְנוֹת, שֶׁהִיא שְׁפָחָה בִּישָׁא, שֶׁהִיא בְּבִחְנִית (בראשית ט): מִפְנֵי שְׁרֵי גְּבָרָתִי אָנְכִי בּוֹרָחת, שֶׁהַתְּאֻוָה

בורהת ונפרדת ממנה. ואם אין מושתדל לברש את האשה זונה, אוֹי הוּא בבחינת (משל ל): שפחה תירש גברתה: כי בשני פסוקים אלו יש שתים עשרה תבות, נגד שנים עשר שבטי יְהָ, וארבעים ותשע אותיות, נגד ארבעים ותשע אותיות שבשות שבטי יְהָ. ובקבלה על מלכות שמים, הוא בבחינת יִם של שלמה, הוא נפרד מנשותהן דערביְך, שהוא שפחה בישא, אשה זונה, וכן כל בנותם שבטי יְהָ, בבחינת אשה יראת ה', אוֹי הוּא בבחינת סגירת עינים בשעת קבלת על מלכות שמים, להזרות שעליְיך קבלת על מלכות שמים, הוא בבחינת עלימתא שפירתא דלית לה עין, שהוא התאה שפולחת המדות רעות של שבעים לשונות:

ר וכָל זה כביש לו לאדם הרהור באקראי בעלה, אוֹי די לו באמיית שני פסוקים הנ"ל. אבל אם הוא, חם ושלום, רגיל בהרהור של התאה הבלתי, רחמנא לצלן, ואין יכול להפריד ממנה, אוֹי צrisk גם בן להוירד דמעות בשעת קבלת מלכות שמים. כי איתא, שהקמעות הם ממורחות המרה שחורה, ומלה שחורה היא טחול (תיקון ני), שהוא בבחינת מלכות הרשות, אשה זונה, שמשם נשותהן דערביְך, ובsharpoid דמעות, אוֹי גדרין ויזאין לחוץ המותרות, הינו התאות נאוף, הפתאים מעכירות דמים של טחול ומהמותרות, וכן כל נשמה במלכות שמים. וזה שתרגם יונתן על פסוק (נזכר כה): והפה בוכים פתח אهل מועד - בכוון וקורין את שמע, וזה לא עשו

אלא כדי להנצל מהרהור של אשה זונה, שהיא קלפה הקודמת לפרי, ולבוא להתגלוות התורה:

ה **וכשבא** להתגלוות התורה, או נעשה מלהתגלוות נשות חדשות, כמו שפטות: למעבר נשמתין ורוחין חיתין בתרפין ובחלtin - היא התורה שיש בה שלשים ושנים נתיבות הכמה; ובהلتא שכשין - הינו אוריתא תליתאי (שנה פה). נמצא, כשהצדיק מגלה איזה דבר תורה, או מורד נשמתין חיתין, לכל אחד מהשומען תורה לפי בחינתו ותפיסתו. כי התורה יש לה שני כחות: להמית ולהחיות, כמו שאמרו וישםם - זהה, נעשית לו סם חיים וכו' (וימא עב), ועיין העיטה ז), וכתיב (הושע י): ישרים דרכיו ה' צדיקים ילכו בם וכו'. כך התורה של הצדיק לכל אחד כפי תפיסתו: יש אדם שנעשה לו נשמה חדשה מהתגלוות התורה, ויש אדם שהוא חם ושלום, להפוך, כמו שפטות: צדיקים ילכו בם. הכל לפי הכליל שלו, הינו כפי תפיסתו, תפיסת המבחן שלו. זהה הוא כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להציג ולהתפס בפבוּרוֹ של הצדיק, אם לא שתקנו תקופה אותן ברית קידש בראי, ואוי יכול להבini ולהתפס דבورو של הצדיק. דאיתא בזוהר: סלוקא ריסודה עד אבא ואמא, שהם בבחינת חכמה ובינה, שהם יה, שהם מבחן. נמציא, בשתקנו אותן ברית קידש בראי, או המבחן שלו בשלמות, יוכל להבין דבورو של הצדיק. כפי התקון של כל אחד, כך הוא השגתו:

וְזֹהַ הוּא בָּלֶל גָּדוֹל, כִּי מִפְּנֵי עַלְיוֹן לֹא תִּצְאَ כִּי אִם אָוֹר פְּשׁוֹט,
 אֲךָ לְפִי בְּחִינַת בְּלִי הַמִּקְבֵּל אֶת הָאוֹר, כִּי נְצִיטֵר הָאוֹר
 בְּתוּכוֹ, אִם הַכְּלִי הוּא בְּשִׁלְמוֹת, אֹזֵן הוּא מִקְבֵּל בְּבִחִינַת
 מְאוֹרוֹת מְלָא, וְאִם, חַם וּשְׁלוּם, הַכְּלִי אִינוּ בְּשִׁלְמוֹת, אֹזֵן הוּא
 מִקְבֵּל בְּבִחִינַת מְאוֹרָת חָסֵר וְאוֹ, בַּמּוֹ שְׁפָתּוֹב (משל ג): מְאוֹרָת ה'
 בְּבִית רְשֻׁעָה. זֹהַ הוּא: צְדִיקִים יָלִכוּ בָם [וּכְוֹ], כִּי אָוֹר הַפְּשׁוֹט
 הַבָּא מְלָעֵיל, הוּא בְּחִינַת קָמִין וּסְתִים, אֲךָ לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי
 הַמִּקְבְּלִים, הוּא בְּחִינַת צִירִי, שְׁנֵצְטֵר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי.
 וְעַל פָּנֵן פֶּתַיו בְּבָלָעָם (נִמְרָכָה נ): הַגָּה בָּרֶךְ לְקַחְתִּי - בָּקָמִין.
 וּבָרֶךְ וְלֹא אָשִׁיבָנו - בָּצִירִי. כִּי אַפְלוֹ הַלְּקוּחָה שַׁהְיָא אֹזֵן בְּבִחִינַת
 קָמִין וּסְתִים, הוּא בְּבִחִינַת בָּרֶךְ. רָאֵיה לֹזָה, כִּי הוּא הַיְהָ רָזֶחֶת
 לְהַצְטִיר לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי שֶׁלֽוֹ, שַׁהְיָא בְּחִינַת קָלָלה, וְלֹא הִי
 יִכּוֹל לְהַשִּׁיב וּלְצִרְפָּה וּלְהַצְטִיר בָּלֶל לְפִי בְּחִינַתוֹ. זֹהַ: וּבָרֶךְ וְלֹא
 אָשִׁיבָנו; וּמִפְנֵי שַׁהְיָה בְּשֻׁעַת לְקִיחָה, הוּא בְּבִחִינַת בָּרֶךְ. וּמִפְנֵי
 מָה, לְפִי שַׁהְיָה עַלְيָהֶם הַפְּתֻוחָה שִׁיּוּסָרָאֵל נִקְרָאוּ שְׁבָטֵי יִהְיָה, בַּמּוֹ
 (שְׁפָרְשִׁי) [שְׁפָרְשִׁ רְשִׁי] זֶלֶל עַל הַתְּנוּכִי (נִמְרָכָה נ): שְׁמֵי מַעַד
 עַלְיָהֶם, שֵׁם יִהְיָה, שַׁהְיָא בְּבִחִינַת מְחוֹן, בַּמּוֹ שְׁמַוְּבָא (בְּגָמְרָא)
 (בְּמִדְרָשׁ), שְׁהַעֲכֹ"ם הִי אָוּרִים: אִם בְּגָוֹפָם הִי מְזַשְּׁלִים וּכְוֹ,
 לְפִיכְךָ הַעִיר הַפְּתֻוחָה עַלְיָהֶם. זֹהַ שְׁפָתּוֹב (דְּכִירָה יא): רָאֵה אָנְבִּי נוֹתֵן
 לְבָנֵיכֶם - דִּיקָא, כִּי לְמַעַלָּה [הָוֹא] בְּבִחִינַת קָמִין, שְׁקָמִין וּסְתִים,
 אֲכָל לְפָנֵיכֶם לְמַטָּה נְצִיטֵר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי. וּבְשִׁבְלָה זוֹ
 עַז בְּלָעָם לְבָלָק לְהַכְּשִׁילָם בְּרַבֵּר עַרְוָתָה, בְּדִי לְקַלְקָל בְּלָיָהֶם. זֹהַ

שפתחו חכמי הרפואות, שהפרום רפואה למשגע. וזה הוא: סלוקא דיסודה עד אבא ואמא, הינו בוחינת: שמי מעד עלייהם: וזה: בקשר עלי מרגעים, תרין רעין שלא מתרפרשין (ויהר ויקרא דף ד), הינו המבחן. ואכילהם, שנאמר (שה"ש ח): אכלו רעים; הינו התחזקותם, הוא בשר קדש, הינו לאכבל את בשרו, שהוא בוחנת סלוקא דיסודה, הינו תקונו מגיע עד המבחן, שהם אבא ואמא. והוא תקון הכללי, שעיל ידו: צרי ואיבי לי הימה בשלו ונפלו, שהם בוחנת שביעים לשונות. ובשישבר התאוה הזאת, ממילא נופלים כל התאות רעות: את התורה היא לשון רבינו זכרונו לברכה. ואמר, שהוא סוד בנות קדוש, ויתבאר במקומן

אחר אם ירצה לשם:

עוד מצאתי מבחן יד קדש של אדרנו מורנו ורבנו, זכרונו לברכה, מענין התורה הזאת בשני לשון קצת, והניר היה קרוע חזיו, ומה שנמצא בתוכה על הנשאר העתקתי. וזה: צפנת פענץ דמגלאן... שביעים פנים... תורה... סוד אחר, כמו שכתוב (משל כה): וסוד אחר אל תגל, במובא בזוהר (בתיקונים תיקון לד טט), בשפטם הנקה מהרלה"ת של אחר, והנקה היא אותן ברית, או נעשה אחר. הינו בשיטונים בירחו בוננה, הנקראת מלכות הרשות, הנקרא אל אחר, אבל מי שמקדש את עצמו מזאת התאה, או הוא נתקשר במלכות שמים (א), הנקרא אני, כמו שכתוב (ויקרא ט): קדושים תהיו כי קדוש אני, ובכל מקום שאתה מוצא גדר עיטה תמצא קדשה - זה מקין (ר' ר). אבל

מן הָגָלִי עָרֵין, הַכִּי אִיהוּ אֲתַגְלִי בֵּין אֲנוֹן עָרֵין, דְּאָנוֹן אֶלְקִים אֶחָדִים - תְּקוּנִים (תיקון נ) דֶּרֶף צָנָן וּבְשִׁבְיל [זה] מֻובָּא בָּזֶה (קרושים פר): כְּפֶר חָיו רַבִּי שְׁמֻעוֹן נֶשִׁי שְׁפִירִין, אָמָר: אֶל תִּפְנַנוּ אֶל אֶלְלִים; כִּי נָאוֹפָה הִיא עָרֵיות, אֶלְקִים אֶחָדִים, מִלְכּוֹת הָרְשָׁעָה. וּבְשִׁבְיל זה, סְגָלָה לְבַטֵּל הַרְחוּרוֹי נָאוֹפָה, לְקַרְאָה שְׁמַעַי יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם בָּכֹוד [כו], בְּמֻובָּא עַל פָּסּוֹק: וַיַּקְרַב אֶל אִיהוּ הַמְּדִינִית [כו] - דֶּרֶף א. נִמְצָא, שְׁעָקָר הַגְּפִין וּהַצְּרוֹפָה שְׁמַנְפִּין לְאָדָם, אֵין מִנְפִּין אָתוֹ אֶלְאָ בְּנָאוֹפָה, שַׁהְיָא בְּלִילָה מִשְׁבָּעִים אַמּוֹת, שַׁהְיָא בְּלִילָה מִפּוֹד אַחֲרָה, אֶל אַחֲרָה. וּבְשִׁזְׁעָק לְאֶלְקִים, בָּמוֹ שְׁבָתּוֹב (חללים מ): בֵּן נְפָשִׁי תְּעַרְגֵּן אֶלְיךָ; וּצְוָעָק שְׁבָעַן קָלָן לֹא פְּחוֹת, אֵוי נְפָתְחֵין לוֹ סְדוֹת הַתּוֹרָה, דְּמִטְמְרִין מְגַלֵּין לָהּ, וּמַולֵּיד נְפָשִׁין חַדְפִּין, כִּי מַולֵּיד תּוֹרָה, וְתּוֹרָה הִיא בְּלִילָה מִנְפְּשָׁות יִשְׂרָאֵל. וּמְגַלֵּה הַפְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי עַד עֲכֹשׁוּ הִיתה סְחוּמָה בְּקָלְפִין, כִּי הַקָּלָפָה קָרְמָה לְפָרִי. וַיְכֹל הַצְּדִיק לְהַזְּרִישׁ בְּתּוֹרָתוֹ שְׁמָחָדֵש נְשָׁמְתִין חַדְתִּין, לְכָל אֶחָד מְאַנְשֵׁי מִקְרָבוֹ הַמְּקֻשְׁרים בְּתּוֹרָתוֹ. בְּמֻובָּא בְּהַזּוּמָרָה: לְמַעַבר נְשָׁמְתִין חַדְתִּין בְּתְּרִתִּין וּבְתְּלִתִּין, הַיּוֹנוֹ בְּהַתּוֹרָה הַמְּתַחְלָת בְּבֵית וּמִסְמִית בְּלָמָה, וּבְתְּלִתָּה שְׁבָשִׁין, הַיּוֹנוֹ אֲוֹרִיתָה תְּלִיתָה, הוּא עַבְדָּ נְשָׁמְתִין וּרְוחִין חַדְתִּין. וְתּוֹרָה זֶכָה - נָעַשָּׂה לוֹ סִם חִימָם, וְלֹא זֶכָה [כו], בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ: וְשָׁמְתָם [כו], וּבָמוֹ שְׁבָתּוֹב: צְדִיקִים יָלִכּוּ בָם [כו]; לְכָל אֶחָד כְּפִי שְׁמַקְבֵּל. אֲכָל מֵאָתוֹ לֹא תֵּצֵא הָרֻוּת, בָּמוֹ שְׁבָתּוֹב (אייה נ): מִפְּי עַלְיוֹן לֹא תֵּצֵא הָרֻוּת. וְהַבְּרִכה וְהַקְּלָלה

נעשה אצל האדם מפני הפל שיש לו. כמו שכתוב: ראה אני נתן לפניכם ברכה וקללה, לפניכם דיקא, כי מלפני הקרווש ברודיהו יוצא אור פשות, הינו אותיות פשוטים, ולפי האדם בן נעשה הצרוף: אם הוא אדם טוב, נעשה צרוף של ברכה, ואם לאו, להפה. וזה: לפניכם ברכה וקללה - דיקא, כי לפנוי ה' ערין אין ציור לצרוף הזה, אם הוא ברכה אם לאו. וזה שהחטמיה את עצמו בלבעם על זה: הנה ברך לךחתני וברך ולא אשכבה, ברך בקמץ, גם לךחתני משמע ברכונן לךח...

לשון רבינו זכרונו לברכה

לו

דרשו יי' ועוז בקש פניו תמייד: (זהלים קה)
 א כי עקר הביראה היא בנין דישתמודען לה (זהר נא דף מב),
 כמו שכתוב (ישעה ט): לבבודי בראשיו יצרכיו אף
 עשייתיו:

ב�גונת ונפשם הם בחינת אדם ובבמה, חמר וצורה, חכמה
 וסכלות, בחינת אור וחשך, כמו שכתוב (זהלים ב):
 פיתרון אור מן החשך וכו', כמו שאמרו (היל ברכות ט): גורלה
 דעה שפניה בין שתי אותיות, שנאמר: כי אל דעתה ה'. וכתיב
 (זהלים קה): אל ה' נאסר לננו, וכתיב (שם פט): ולא ידע ולא יבין.
 והם בחינת חיים ומיתה, כמו שכתוב (זהלים ז): החכמה תחיה
 וכו', וכתיב (איוב ד): ימותו ולא בחכמה. וכתיב (איוב ג):

במְחַשֵּׁבִים הָשִׁיבָנוּ וְכֹו: וְהֵם בְּחִינּוֹת שְׁבָחָה וּוּפְרָזָן, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב
 (זהלים לא): נְשֶׁבֶתִי בְּמַתָּא מַלְכָב, וַכְתִּיב (שם זח): זָכָר חֲסָדוֹ. וְזֹה
 שָׁאמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (אבות פ"ג): הַשּׂוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד
 מִמְּשֻׁנְתּוֹ כְּאֵלֹו מִתְחִיב בְּנֶפֶשׁוֹ, שָׁנָאָמָרָה: רַק הַשְׁמָר לְךָ וְשִׁמְרָה אֶת
 נֶפֶשׁ מַאֲדָר פָּנִ תְּשִׁפְחָה: וְהֵם בְּחִינּוֹת חִכְמוֹת הַתּוֹרָה, שִׁחְכָמוֹת
 חִיצְוֹנוֹת הֵם חָמָר וּסְכָלוֹת וּבְחִינּוֹת בְּהָמָה, בְּגַדְךָ חִכְמוֹת הַתּוֹרָה:
 וּצְרִיךְ כָּל אָדָם לְהַכְנִיעַ הַחָמָר, הַיּוֹנָה בְּחִינּוֹת מִיתָה, בְּחִינּוֹת
 סְכָלוֹת שֶׁל הַגּוֹנָה שֶׁל הַאֲרָבָעָ יְסוּדוֹת. בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב
 בּוּזָהָר (בראשית ט): וַיַּקְהֵל ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם - מִאָן נָטַל לְהָ,
 מִאָרָבָע יְסוּדוֹן דִילָה, דָאָפְרִישׁ לְהָמְתָאוֹה דִילָהוֹן. וְזֹה נָעֲשָׂה
 עַל-יְדֵי הַתְּעִנִית, שַׁעַל-יְדֵי הַתְּעִנִית מַחְלִישֵׁן הַאֲרָבָעָ יְסוּדוֹת,
 וּנְתַבְּטֵל הַחָמָר, בְּחִינּוֹת הַחָמָר, סְכָלוֹת, חַשָּׁה, שְׁבָחָה, בְּהָמָה,
 וּנְתַגְּבֵר וּנְתַעַלה בְּחִינּוֹת הַשְּׁכָל, וּהַצְוָרָה, הָאָור, וּוּפְרָזָן, אָדָם.
 וְזֹה שָׁאמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (ברכות ז): אָגָרָא דְתַעֲנִירָא
 צְדָקָתָא, כִּי צְדָקָה רַמּוֹ לְאָור, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (מלכי ג): וּוֹרֶחָה לְכָם
 יָרָא שְׁמֵי שִׁמְשֵׁן צְדָקָה; וְהֵא הַתּוֹרָה, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב בּוּזָהָר (לְךָ
 דְּפָעוֹ): שְׁמַעוֹ אֵלִי אָבִירִי לְבָבְךָ רְחוֹזִים מִצְדָּקָה - דָאָנוֹן רְחִיקָן
 מַאֲוִירָתָא. וְהֵא בְּחִינּוֹת אָדָם, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (גדבר ט): זֹאת
 הַתּוֹרָה אָדָם. וְזֹה אֹתוֹתָא אָדָם: מִ"ט סְתוּמָה הֵא בְּחִינּוֹת
 תְּעִנִית, שַׁהְוָא בְּחִינּוֹת עַולְם הַבָּא, דְלִית בָה אַכְילָה וּשְׁתִיה (תיקון
 כא). וְדָלָת, הֵוָא רַמּוֹ לְאֲרָבָע יְסוּדוֹן שְׁנַשְּׁפָלִים עַל-יְדֵי הַתְּעִנִית.
 וּנְתַעַלה הַשְּׁכָל הַרְמָא בְּאֶלְף, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (איוב לג): וְאַאֲלֵךְ

חכמתה. וזה שפטות בזוהר (בתקומה דף יג:) נעשה אדם - על-ידי התענית נתהוה בחינת אדם, כתיב הכא: נעשה; וכתיב ה там: ושם האיש אשר עשית עמו; מה הTam צדקה, אף פאן צדקה. פרוש, כי בזוהר מפרש שם, שעליידי צדקה הוא בדיקנא לאדם, ולמד שם ממקרה זה, נעשה אדם, כתיב הכא עשית, וכתיב ה Tam ושם האיש אשר עשית עמו וכו', לעניין צדקה וכו'. ורבנו ז"ל מביא ראייה מזה לעניין תענית, כי צדקה ותענית הם בחינה אחת, כי אנgra רתענית צדקה כפ"ל, ועל כן מבואר מזה, שעליידי התענית שהוא בחינת צדקה, נעשין בוגר אדם, שהוא הרעת האמת של התורה, שהוא בחינת אור ונפש וכו'. כי הטענה החומר והגוף בחינת בהמה וכו', לנבי הנפש שהוא בחינת אדם, הוא עלידי הטענית, שהוא בחינת צדקה כפ"ל[:]; ר' אבל יש שני בחינות צדקה, כי יש צדקה בחוץ לארץ, ויש צדקה בארץ ישראל. וצדקה ארץ-ישראל, היא גודלה ולמעלה מצדקה חוץ לארץ. וכן יש שני בחינות תורה, כי אין דומה התורה היוצאת מhalb שיש בו חטא, לה תורה היוצאת מhalb שאין בו חטא (שבת קט), כי אין הרין נמתק, ואין העולם מתקים, אלא על hal פה של תנוקות (שם). כמו שפטות בזוהר (בתקומה דף א): הגנאים נראו בארץ - אלין אבות העולם. עת העזיר הגע - בר אטה עhn ל��ציא חביבא מן עולם. וכך ההור נשמע - דא קלא דינוקא דרביה דלען באוריתא. כמו שפטות (שה"ש א): תורי זהבן; וכתיב (שמות כה): עשית שנים

ברבים זהב. על-ידי כלא דינוקא דרביה, נתגלו האבות בעולם להגן. נמצא בשאותה רוזה שיתגלו על יד האבות בעולם, כדי לדוחות הדין, והחשה, שכחה, וסכלות, מן העולם. ציריך שיזהה לך הbel שאין בו חטא, ועל-ידי צדקה דארץ-ישראל תככל עצמד באורא דארץ-ישראל, שהוא בוחנות הbel הקדוש שאין בו חטא. וזה פרוש (וירא ט): זכרתי את ברית יעקב וכו', פרוש, אימתי יתגלו האבות בעולם, בד הארץ אופר, על-ידי אריה דארץ-ישראל, ועל-ידי הbel שאין בו חטא, שהוא בוחנת הbel פיהם של תינוקות, כי בן נתברכו תינוקות, כמו שבתו (בראשית מה): הוא יברך את הגברים ויקרא בהם שמי ושם אבותי - שעליידי התינוקות נתגלו האבות להגן. על-ידי צדקה דארץ-ישראל יבלו באורא דארץ-ישראל, אויר הקדוש, שהוא בוחנת הbel שאין בו חטא. וזה שאמרנו חכמוני זכרום לברכה (הענין אי): היושב בתענית נקרא חסיד, שנאמר: גומל נפשו איש חסיד; כי התענית הוא גמולות חסדים לנפשו, הינו לתורה, כמו שברוב (הלים ט): תורת ה' תמימה משבת נפש. כלל בן נקרא איש חסיד, כי מבטל הדין והחשה, וממשיך חסדים בעולם: ה זה פריש (סנהדרין צו) שלשה הזהירות שהoir רבי יהודה בן בתירא מנצחין: הoir בוקן ששכח תלמידו מחמתו אנסו, והoir בורידין פרבי יהודה, והoir בוגני עמי הארץ שמהם יצא תורה. כי אלו השלשה בוחנות, הם כלם רומים להחמלות הנפש והשכל וה תורה והנברון. וכן זה, ששכח תלמידו מחמתו אנסו,

הוא בוחינת מיתה וסכלות מהמת שכחה; אבל אם רחמנא פוטר, והזuir רבי יהודה לכברו, שעליידי הכאב יתבטל ממנה השכחה, ויתגלה הנפש, הינו זכרון התורה. כי שרש התורה היא כאב השם יתרפה, כמו שכתוב: לכאבך בראתיך וכו', וכן שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (אבות, פ"ג): אין כאב אלא תורה; וזהו: זההרו בורידין ברבי יהודה, כי הדם הוא הנפש שבא בגולגול, ורק השוחט יכול להעלות הנפש שבדם. גם עקר חסרון הפרנסה שנחטמעט בדורות הללו, אין זה אלא על ידי השוחטים שאינם מהגנים. וזה (אבות פ"ג): אם אין תורה, אין קמלה. תורה היא בוחינת נפש גניל, עליידיה אין קמלה, הפרנסה נהטמעט. ובשביל זה החליף נקרא מאכלת, כמו שכתוב (נאשית כב): ויקח את המאכלת, כי יש שוחט הנוון מאכל ומספרנים לישראל, כי השוחט הנוון מלביש את הנפש שבחי במרקבר, הינו ברבור הברכה שהוא מבורך. והדבר הוא בוחינת שכינה, כמו שכתוב: מלכות - פה. וזה פרוש (ישעה לד): חרב לה' מלאה דם; כי השכינה נקראת חרב לה' (כמובא בוויק ונדפס), והוא בוחנת דבורה, שהוא בוחינת חרב פיפות, לשון פה, כמו שכתוב (קהלים קמטו): רזמות אל בגרזים וחרב פיפות וכו'. וכשהנפש באה בתוך חרב לה', בתוך הרبور, בבחינת מיין נוקבין, או השכינה מוזגת עליידי המין נוקבין שיש לה, בבחינת: חי פמה ברא קאתינא (זהר ויקרא דף ג). וזה: חרב לה' מלאה דם; מנפשות העולות בה בבחינת מיין נוקבין. ועלידי

הוועג היא מkapּלה פרנסה לישראל. וזה פרוש (איכה ה): בְּנֶפֶשׁנוּ נִבְיא לְחַמְנוּ מִפְנֵי חָרֵב הַמִּרְבֵּר; הַנּוּ בְּשַׁהֲשׁוֹחֵט אַיִלְגָּנוּ, וְאַיִלְנָוּ מַעַלָּה אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּבִחִינָת מִין נַוקְבִּין, וּכְשׁוּמֵד עִם הַחְלִיף לְשַׁחַת אֶת הַחֵי, הַוָּא עַזְמֵד בְּרוֹצֵחַ נֶפֶשׁוֹת, וְהַחְלִיף שְׁלֹו הַוָּא חָרֵב הַמִּרְבֵּר, וְאַיִלְn חָרֵב לְהָ, שַׁהְוָא חָרֵב הַמִּרְבֵּר. וַיְשַׁ צָעֵר לְהַנֶּפֶשׁ הַחֵי, שְׁצָעֵקָת בְּקוּלָמָר (שה"ש ה): נֶפֶשׁ יִצְחָא - כְּשִׁיצָאת בְּשִׁבְיל לְהַכְנִים בְּרַבְרוֹ שֶׁל הַבְּרִכָה, בְּבִחִינָת מִין נַוקְבִּין. וּכְשִׁיצָאת, בְּקַשְׁתוֹ וְלֹא מִצְאָתוֹ, קְרָאתָיו וְלֹא עֲנָנוּ - כִּי אַיִלְn שֶׁם בְּשֻׁעַת הַבְּרִכָה, וְחוֹשֵב מְחַשֵּבָת פָּגָול. עַל-יְדֵיכָה, מִצְאָנִי חַשׁוּמִים הַסְּבָבִים בְּעִיר, הַבּוֹנִי פְּצָעָונִי, נְשָׂאוּ אֶת רְדִידִי מַעַלִי - הַנּוּ שְׁמַעַלָה שְׁחִיה לְהַנֶּפֶשׁ בְּבִחִינָת חֵי, גַם זה לְקַח מִפְנָה, כִּי עֲכֹשׁ אֵין לה מְנוּחָה לְכֹפֵר רְגֵלָה. אוֹי לוּ לְהַשׁוֹחֵט הַזֶּה, אוֹי לְהַנֶּפֶשׁ, שְׁהַרגֵּן אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְסַרֵּר אֹתָהּ בְּכֹפֵר אֹזְבִּיהָ, וְאֵין לְהַשְׁבִּינהָ מִין נַוקְבִּין לְהַמְשִׁיךְ טָרֵף לְבִיתָה, וְעַל-יְדֵיכָה: בְּנֶפֶשׁנוּ נִבְיא לְחַמְנוּ - בִּגְיעָה וּמְרָחָא גְּדוֹלָה: וזה שָׁאמְרוּ חַכְמִינוּ וּבְרוֹנוּם לְבִרְכָה (פסחים קיח): קְשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם בְּקַרְיעַת יָם סּוֹף, כִּי יָם סּוֹף נִקְרָע לְשִׁנְיִים-עֲשָׂר קְרָעִים (פרק ד' ר' א' פ' מב ובתקון כא), בְּנֶגֶד שְׁתִים-עֲשָׂר בְּדִיקָות הַסְּכִין, שְׁעַל יְדֵיכָם קְשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם וכו'. וזה שָׁאמְרוּ חַכְמִינוּ וּבְרוֹנוּם לְבִרְכָה (ברכות ה): שְׁלֵחָן דּוֹמָה לְמִזְבֵּחַ, כִּי שְׁעוֹור פְּגִימָות הַחְלִיף בְּשֻׁעָור פְּגִימָות הַמּוֹבֵח (חולין ז). גַם עַל הַשְׁחִיתָה גִּימְטְרִיאָתְלֵז, וּבִזְעַת אֲפִיךְ תָּאֶכְלֶל לְחֵם (בראשית ג) - רַאשִׁיתְבּוֹת גִּימְטְרִיאָ

תל"ז (עם חד' תבוחת), לרמו חסרון הפרשנה על-ידי שוחטים שאינם מהגנינים. זהה פרוש (תהלים קיא): טרף נתן ליראיו; כי טרף יש לו שני מושמעות: לשון טרפה, במובא בזוהר סוף משפטים (רכ' קנא), ולשון מזון. לרמו, בשישראל שומרים את עצם מטרפה, על-ידי זה יש להם פרנסת: וזה פרוש (שבת כד): מנצחך צופים אמרו, מנצחך הוא בחינת ורידין, בחינת ריו' דין. וצופים, אלו נבאים, שנינקתם מבחןם ברבים, בחינת תינוקות, בחינת הכל שאין בו חטא, בחינת אוירא דארץ-ישראל, שם מקובל רוח הקדש, במובא בזוהר (لد לד פה): ויקם יונה לבורח בראשיתה. ואלו הצופים, הינו אלו שהם בחינת הכל שאין בו חטא, הם נהירין ב"וירידין", ריו' דין, במנצח", ומעלון את הנפש בחינת מין נוקין, וממשיכין שפע. והשפע מקונה לשם אמר, כי מתחלה היא אור, ולאחר מכן נעשה מים, ולאחר מכן רקייע. ובשמתייקים את המנצח, וועשים מנצח ארני. כי מ"רו" נעשה צורת א, ונעשה ארני. וארני הוא דבר, והוא כל השכינה, כמו שברוב (תהלים נא): ארני שפטי תפתח. ומהכל היה, הינו ארני, יוצא השפע, ונתחלק לכל אחד לפי בחינתו. וזה פרוש (תהלים סה): ארני יתן אמר הקברשות צבא רב - לכל אחד לפי בחינתו: וזה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (סנהדרין כד): אכלי עמי אכלו לחם ארני לא קראו - רב אמר אלו הרינויים, ושמואל אמר אלו מלמדי תינוקות. מר אמר חדא, ומר אמר חדא ולא פלייגן. רב אמר אלו הרינוי - הינו ריו' דין,

שאינם מעלה את הנפש בבחינת מין נוקبين, שאין עושין מ"רו"ו דין" אדען. רמו לשוחטים שאינם מהגנים, שמקלקלים הדינים, הינו ריו"ו דין, מנצפה. הדברים, שהם הנפשות, הם חמש אותן, בוגר חמשה דמים, כידוע. רמו לחמש בחינות שיש לנפש, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (רכות י): הני חמשה 'ברבי נפש' בוגר מי וכו'. ושמואל אמר אלו מלמדי תינוקות - שמקלקלו את ההבל שאין בו חטא. בשדרבו ר' והבל של השוחט, אין בבחינת הבל שאין בו חטא, בבחינת אוירא דארץ-ישראל, על-ידיה: אבל עמי - הפרנסה נתמעט. כי בשיש להשוחט בבחינת הבל שאין בו חטא, בבחינת חרב לה, בבחינת צדקה דארץ ישראל, בבחינת נפש, בבחינת תורה בג"ל - גם הנפש שעולה מהחי להדבר שלו, גם פן נתעללה בבחינות מעלוות אלו הנופר: וזהו פרוש: הזהרו בבני עס-הארץ; כי זה ידוע, שהנפשות הנכבדות [הנעשות] בהזק הטקלא, האמור בזוהר (סנה משפטים דף קיג ובשאר מקומות), בקלפות נהה. וקלפות נהה רוצח שישתקע שם הנפש, אויה היא נותנת אותו בתוך טפת זוגנו של עם הארץ, כדי שיתתנפ הנפש היה יותר. נמצא שבני עמי הארץ הם נפשות יקרות, אלא שהם צפירים האחוות בפה. מאין אנו יודעים הדר תפארתם, אלא על-ידי תורהם; בשאנו רואים שהם תלמידי-חכמים, בידוע שיש להם נפש יקרה. וכל התורה שהם מגלים, הוא הפל גלי להשוחט. כי הנפש היא [בחינת תורה] בג"ל. וה תורה שהם מגלים בני עמי הארץ, הם

בוחינת ניצוצות, ועולה להשכינה בבדיקה מין נוקبين, בבדיקה: חוי במאי ברא קאתינא. ובשביל זה צריך לכבודם, כי עליידי הכבוד יתגלה ביותר התורה מהתעלמותה, הינו הנפש. כי שרש הכל הוא הכבוד, כמו שפטותך: לבודי בראשיו וכו', והנפש משתחקמת להככל בו בשורשו. וזה: הזררו בבני עמי הארץ - לכבודם, כדי שישתוקק התורה, שהוא הנפש, להככל בשורשו, שהוא הכבוד, ועל-ידי זה, מהם יצא תורה: וזה פרוש: דרישו ה. עליידיizia היה חכמה תוכל לדריש אותן, הדר מפרש: ועוזו - הינו עליידי התורה, ולא עליידי חכמויות אחרים, שהם סכלות וחשך בוגר חכמויות התורה, ועל-ידי מה טובה לחכמויות התורה, בקשרו פניו תמיד - עליידי צדקה של ארץ-ישראל, במובא בפירוש (בראשית רבה פ' מה, קהלה רבה סדר א): אין בקשר פנים אלא צדקה, כמו שפטות (תהלים פה): צדק לפניו יהלה; ואין תמיד אלא ארץ-ישראל (ראשית חכמה שער התשובה פ' ו), כמו שפטות (דברים יא):

תמיד עיני ה' אלקייך בה:

לשון רבינו זכרונו לברכה

לח

מרבת פרעוה וחייב ירה בים וכו': (שמות טו)

א כי צריך כל אדם לפשפש את עצמו בכל עת, אם הוא דבוק בהשים יתפרק. והסימן של דבקות הוא תפlein, כי תפlein הם סימן על הדבקות:

בָּ וְאִיְּ-אָפְשָׁר לְבוֹא לִבְחִינַת תְּפִלֵּין אֶלָּא שִׁיעַלָה אֶת הַדְּבָרָו
וַיַּקְנַהֲגָ. בַּיְדֵבָר שֶׁהוּא רוח פִוּ שֶׁל הַקְדוּשָׁ
בָּרוֹקְדִּיהָוָא, שֶׁהוּא בִּחִינַת מִלְכּוֹת - פָה, הוּא בִּחִינַת יִם, שְׁפֵל
הַנְּחָלִים הַזְּלָכִים לְתוֹכוֹ, כְמוֹ שְׁבָתּוֹב (קהלת א): בֶּל הַנְּחָלִים
הַזְּלָכִים אֶל הַיּוֹם; וְהוּא בִּחִינַת אַדְנִי, כְמוֹ שְׁבָתּוֹב (תְּהִלִּים נא):
אַדְנִי שְׁפָתִי תְּפִתָּחָ. וּכְשִׁפְנוּגָמִין הַדְּבָרָו, שֶׁהוּא אַדְנִי, אוֹ עַלְיִדי
הַפְּגָם, נָעַשָּׂה מִרְוַחַ פִוּ, רוח סֻעָרָה. בַּיְז' אֹתוֹת בֶּל אֶחָד
בֶּלֶל מַעֲשָׂרָה, גִּימְטְרִיא ר"ע. וּנָעַשָּׂה מִבְחִינַת הַדְּבָרָו, הַיּוֹם
מִבְחִינַת אַדְנִי ר"ע אֹתוֹת, סֻעָרָה; ס"ה הוּא אַדְנִי, וּר"ע
אֹתוֹת. וְזֶה בִּחִינַת (זהלום קמה): רוח סֻעָרָה עֹשָׂה דְבָרָו -
שְׁעוֹזִים וּמִתְקָנִים אֶת הַדְּבָרָו, וּמַעְלִים אֶת זֶה מִבְחִינַת רוח
סֻעָרָה. וּרוח סֻעָרָה הַזֶּה הוּא מִקְטָרָג הַגָּדוֹל, שְׁמַמְנוֹ בְּאַיִם בֶּל
הַקְטָרוֹגִים וְהַגְּסִינוֹת, וְהוּא אַחֲרֵי הַדְּבָרִים, שֶׁהוּא יוֹנֵק מִהַדְבָרָו,
בְּשִׁמְזֹיאָ פָתָח לִינְקָ, הַיּוֹם: לְפִתָּח חַטָּאת (בראשית ד); וּכְתִיב (מיכָה
ו): שִׁמְרָ פָתָחִי פִיךְ וְכֹו. וּכְמוֹ שְׁבָתּוֹב בְּזָהָר (וַיָּרָא קט): וְיַהֲיֵ אַחֲרֵ
הַדְּבָרִים וְהַאֲלָקִים נָפָה אֶת אַבְרָהָם, וְהוּא מִסְעָר גּוֹפָה דִּבְרִינְשָׁ.
וּכֶל הַמְלִשְׁנִות וְהַרְיעֹת שְׁהַזְּבָרִים עַל אָדָם בָּא מִרְוַחַ סֻעָרָה,
מִאַחֲרֵי הַדְּבָרִים הַזֶּה, בַּיְהוּ אֶת בִּחִינַת קָז בֶּל בְּשָׂר (בראשית ו) -
שְׁעוֹשָׂה קָז וְסּוֹפֵן בֶּל בְּשָׂר. וּבְנֵי אָדָם שְׁהַם דְּנִים אֶת בֶּל אָדָם
לְכַפְר חֻכָּה, וְחוֹקָרִים תְּמִיד עַל חֻבּוֹת בְּנֵי אָדָם, הַם מִבְחִינַת קָז
בֶּל בְּשָׂר, כְמוֹ שְׁבָתּוֹב (איוב כח): קָז שֶׁם לְחַשֵּׁךׁ וְלְכָל תְּכִלָּת
הַוָּא חֻקָּר, (עַיִן בּוֹדֵר מִקְזָנָג) - שֶׁהוּא חֻקָּר תְּמִיד לְעַשׂוֹת

תכלית וכליון לכל דבר, ולעוזר דין ולהלשין ולקטרג, כמו שכתבו (ישעה נ): וחרושים כים גנוש, כי השקט לא יוכל.

וצריך כל אדם לראות לאות לאכפיה סטרא דקען כל בשר תחת הדבר של הקשה, כמו שכתב בז'ר (יעי רלה ובוחר כל ח): אסרי לנפנ ערוה - גפן דא בנשת ישראל, כמו שכתבו (הלים פ): ובלוד גפן זאת; וכןמו שפתות (בראשית מט): זואת אשר דבר. וכשהוא כופף את רוחו סערה, דהינו שהוא נוטל ממנה כל הדברים שנפלו לתוכו, אז: יקס סערה לדמה (הלים ק):

וצריך להעלות את הדבר לשירותו, שהוא חורע, שהם חמיש אצבען שביד שמאל, שהם חמישה גבורות, שהם בחינת חמישת מוצאות הפה. כי עקר הדבר - עליידי חמישת מוצאות הפה, שהם הגבורות. כמו שכתבו (שם קו): מי ימליל גבורות ה'; שעיל ידי גבורות נעשה הדבר, כמו שכתבו (שם קמה): גבורהך ידברו; וכןמו שפתות (ירמיה ככ): הלו א פה דברי באש נאם ה': והתחלה עליות של הדבר, הוא מראשו, הינו מהמברח האמת שיש בהדבר, שהוא נקרא ראש. כי יש במא אמת, כמו שאמרו (סנהדרין צ): אמת נעשה עדרים, וכןמו שפתות (הלים קט): ראש דבר אמת. כי קדם תקונן, היה בבחינות (רנייאל ח): ותשליך אמת ארץך; ולא היה יכול לדבר שום דבר אמת, מלחמת שרות סערה בלбел אותו, כמו שכתבו (הלים קו): יעלו שמים ירדו תהומות; וכשחתקנו, או אין לו בלבול. וזה בוחנות (פסחים ז): עיקם הפתות תשע אותיות, שלא להוציא דבר

מגנה מפיו. זה רמז, בשרה סורה שלט, איז איז ביכלת לדבר ברוך ישר, כי הרוח מבלב אותך, וצריך לעקם את הדריך: ר ותקון הרبور הוא על ידי התורה שלומדים בצד לאדם,

*פמוא ב"פריעזחים", שער הפליין, פרק ז, על פסקוק: שימני בחותם על לבה, שעיל יי' למוד התורה בלילה, איז באור הבקר עולה ראש הפלכות (שהוא בחרנות תרבור בעיל), ווישבת ברוע רוער אנפין ומתקבלת הרשמי שבחוה רוער אנפין, ועיר אנפין מקבל הרשמי שלו. ועל ידי תפלה נקוץ מוחין חרשים, והרשמי יוצאי בבחינת תפליין וכו'.

בעניות וברחות, שהוא בוחנת לילה*, שאו שטנותא דקץ כל בש. כמו שפתות: קיז שם לחשך, וכתיב בראשית א): לחשך קרא לילה. וחייבינו זכרונם לברכה אמרו (חינה ב): הלומד תורה בלילה, מושבין עליו חות של חסד ביום. חסר, הוא בוחנת בקר דאברהם.

כמו שפתות בזוהר (מץ דג): הבקר אור - דא בקר דאברהם; והאנשים שלחו - אנון מארי דרינון; המה וחמוריהם - אנון וכל סטר מסאבא. וכן שפתות (רות ג): שכבי עד הבקר. איז נופלים כל המקטנים השולטים על הדרבור, ואו הרבור יוצא בשיר ושבה והיל להקדוש ברוך הוא, כמו שפתות (זהלים פ): אלקים אל דמי לך; וכן שפתות (זהלים ה): למשן יוצרך כבוד ולא ידם; ואו: ברן יחד כוכבי בקר וכו' (איוב לה). וזה (זהלים קכ): עומדות היו רגליינו; כי הדרبور נקרא רגלי, כמו שפתות (ישעה מא): צדק יקרא הוא לרגלי; וכן שפתות (זהלים מה): צדק תרברון. בשעריך ירושלים - על ידי התורה, בפרש רשי (זהוא מדבורי ר' מל מכות י):

ה וְכַשְׁמַעַלָּה אֶת הַדְּבָר לְשָׁרוֹ, הַנּוּ גִּבְוֹרוֹת, וּמִתְחִיל
לִדְבָּר בֵּין קְנוּן בְּשִׁלְחָבָת הַגִּבְוֹרוֹת,
וּמַעֲוִיר אֶת עַצְמוֹ לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם יְתִבְרָה, אָיוֹ נְכָנָס אָוֹר שָׁרֵשׁ

שֶׁל הַגִּבְוֹרוֹת, הַנּוּ חַמִּימּוֹת *זֹהַ בְּחִינַת רְשִׁימֹו שְׁבֵילָב זַעַר אַנְפָיִן
הַלְּבָב*. כִּי שָׁרֵשׁ הַגִּבְוֹרוֹת הַם שְׁגָנָנָם בַּרְאָשׁ וּבַרְאָךְ אַמְתָה, הַנּוּ בַּרְאָשׁ
בְּלֵב, בַּמּוֹ שְׁפָתּוֹב (חַלְלִים לט): חַם לְבִי בַּקְרָבִי בְּהַגְּנִי וּכְוֹ). וְשֵׁם שָׁרֵשׁ אַמְתָה שֶׁל הַאַמְתָה שֶׁל
הַדְּבָר, בַּמּוֹ שְׁפָתּוֹב (שם ט): וְדוֹבֵר אַמְתָה בְּלֵבָבּוֹ; וּמִתְחִיל
לִדְבָּר בְּחַמִּימּוֹת שְׁבֵילָב, דָּבָר אַמְתָה שְׁבֵילָב. וְכַשְׁמַרְבָּר בֵּין קְנוּן
דָּבָרי אַמְתָה שְׁבֵילָבּוֹ, בְּהַתְּעוֹרוֹת בַּתְּשׁוּבָה, וְרוֹאָה
פְּחִוּתוֹתָיו וְגָדְלָת הַבּוֹרָא. כִּי עַד עֲכַשׂוּ הַשְּׁלִיךְ חַטָּאתָיו אַחֲר
כְּתָפָיו וְלֹא עַז בָּהֶם, וְעַכְשׂוּ בְּשִׁיעָדָע אֹתָם, אָיוֹ נְכָנָס בּוֹ
בוֹשָׁה גְּדוֹלָה עַל גָּדְלַ פְּשָׁעָיו, בְּנֵגֶד רַב וּשְׁלִיטַת עֲקָרָא וּשְׁרָשָׁא
דָּכְלַ עַלְמַיִן. וְהַבּוֹשָׁה הַזֹּאת עַדְין אַינְגָה בְּפָעַל, הַנּוּ שְׁהַבּוֹשָׁה
הַוָּא בְּפָנִיםָו, וְאַין מְתַגֵּלה עַל פָּנָיו, בַּמּוֹ שְׁפָתּוֹב (חַלְלִים סט):
בְּסִפְתָּה בְּלֵפָה פָּנִי, כִּי זֹאת הַבּוֹשָׁה הִיא קָרֵם הַתְּשׁוּבָה, זֹהַ
יָדַיעַ אֵין דּוֹמָה בֵּן כְּפָר לְבֵן כְּרָה, כֹּל מַה שְׁמַקְרֵב בַּיּוֹתָר אֶל
הַמְּלָה, בְּשַׁתּוֹ גְּדוֹלָה, וְכֹל מַה שְׁיֹודָע בַּיּוֹתָר בְּכֻבּוֹד הַמְּלָה, הַוָּא
בּוֹשָׁ יָוֹתָר מִהַּמְּלָה. וּקְדָם הַתְּשׁוּבָה, עַדְין יָדַיעַתָּו בְּקָטָנות, עַל-
יְדִיעָה בְּשַׁתּוֹ אֵינוֹ בְּפָעַל עַל פָּנָיו, כִּי חַטָּאתָיו מִתְמַטְמִין שְׁבָלוֹ
וּדְיִעַתָּו, עַל-יְדִי רוח שְׁטוֹת שְׁבָקְרָבוֹ, בַּמּוֹ שְׁאָמְרוּ (סְטוֹה ג): אֵין

אָדָם עֹבֵר עִבְרָה וּכְוֹ). אֲבָל אַחֲרִיכֶךָ בְּשׁוֹעָשָׂה תְּשׁוֹבָה, וּמְסִיר מִפְנוֹ הַטְּפָשָׂות, וְנַתְּסִיף בּוֹ שְׁכָלוֹ - אָזִי הוּא מְרֻתְּבִּישׁ בִּזְעָמָה, וְנַתְּגָלָה הַבּוֹשָׂה עַל פָּנָיו. וְהַבּוֹשָׂה הַזֹּאת הוּא בְּחִנָּת אֲוֹר הַתְּפִלִּין, *שְׁנַתְּגָלָה עַל פָּנָיו בָּמִצְחָה. וּעַקְרָב הַתְּגָלָות הַבּוֹשָׂה הִיא בָּמִצְחָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (וַיְמִיחָה ג): וּמִצְחָ אֲשֶׁר זָנָה הִיה לָהּ, מִאנָת הַפְּלָמָם.

וְזה פְּרוּשׁ (משל ב): אוֹ תִּבְנֵי יְרָאת הָ, פְּמוֹבָא בְּזַהֲרַת הַקְדוֹשׁ (בחוקתת התקיונים דף ט): תְּפִלִּין הֵם בְּחִנָּת אַפְּמָא עַל בָּرָא, וְאַם לְבִנָה פְּקָרָא (משל ב). וְזה פְּרוּשׁ: אוֹ תִּבְנֵי; הַינּוּ עַל-יְדֵי בִּנָה יִתְרַח שִׁיחָה בְּהִפְרָת הַבּוֹרָא, עַל-יְדֵי יְרָאת הָ, הַינּוּ בְּחִנָּת הַפְּלִין, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכּוּרָנִים לְבִרְכָה (ברכות ז): וּרְאוּ כֵל עַמְּיִן הָאָרֶץ כִּי שֵׁם הָ נִקְרָא עַלְיךָ וּרְאוּ מִפְנָה, אַלְוּ תְּפִלִין. כִּי הַיְרָאה הוּא הַבּוֹשָׂה, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ (ברחים כ): יְרָאת הָ עַל פְּנֵיכֶם - זה הַבּוֹשָׂה, שְׁהִיא עַל הַפְּנִים, הַינּוּ בְּחִנָּת תְּפִלִין עַל-יְדֵי בִּנָה, שְׁהִיא אַפְּמָא עַל בָּרָא. וְזה שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכּוּרָנִים לְבִרְכָה (ברכות יא): תְּפִלִין נִקְרָאוֹן פֵאָר, שְׁנָאָמָר: פֵאָר חַבּוֹשׁ עַל-ךָ. וּפֵאָר הוּא בְּלִילָות הַגּוֹנִין, כִּי הַהְתִּפְאָרוֹת - עַל-יְדֵי בְּלִילָות הַגּוֹנִין, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעה טט): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּקָה אַתְּפָאָר; כִּי הֵם בְּלִילִין מְגַנְנִין סְגִיאָין. וְזה שָׁאָנוּ רֹאִים, כְּשָׁאָדָם מְרֻתְּבִּישׁ

נעשה כמה גוגין. ובזה יכולם אנו להבין, אם יש לאדם יראת שמים, הינו בושה, לאחר תקון החטא, כשהאנו מסתכלין על פניו, ונופל עליו יראה ובושה, הינו שנמשך עליו דעת בגרלת הבורא יתברך שם. וזה פרוש: או תבין יראת ה', פרוש, בזה תבין שיש לו יראת ה'. ו דעת אלקים תמצא, הינו בשים מצא גם לך דעת בגרלת הבורא, הינו בושה ויראה. וזה בחינת: וראו כל עמי הארץ וכו' ויראו מפה; הינו שנמשך עלייהם גם כן יראה:

ו. ומזה גם כן זכה לאור התפלין, כמו שפטות בזוהר (בஹומות בראשית רסב): ויתנצלו את עדים - דא תפליין. ומזה יזכה את האهل - שלקהו אותן הארות, מלאzon (איוב כט): בהלו נרו עלי ראשו. (זוהר בראשית דף נב: כי השא דף קצד). וזהו (שמות לד): כי קרנו עור פניו; על שם: קרנו אחת היה לו במצחו (חולין ס). זה בחינת התפלין, שהוא במתוך, ועל-יריה: ויראו מגשת אליו, כי היאר עליהם היראה, כמו שפטות: או תבין יראת ה' וכו'. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יב): העובר עברה מתחביש בה מוחלין לו מיד; כי העברה מכנים באדם רוח שנות, ועל-ידי בושה מהיר המחיז, כמו שפטות: או תבין יראת ה' פג"ל: וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (נדרים כ): מי שיש בו עוזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני, כי אדם הראשון פגש בחינת תפליין, שהם בחינת עין החיים, כמו שפטות (ישעה לה): ה' עליהם יחיו; ודבק את עצמו באילנא

דָמֹתָא, וְעַלְיִדְרֵיהֶה: וַיָּגַרְשׁ אֹתוֹ מִן־עַדָן (בראשית ג); בַי עֲזֹתָה פְנִים לְגִיהַנָם (אבות פ"ח); וְכֹدֶת תְבִ בְתִוְבְתָא, בְתִיב (שם): וַיַּעֲשֵׂה לְהָם בְּתִנוֹת עֹור - דָא תְפִלֵין (כמו בא תיקונים תיקון סט דף קה): וזה פרוש (חולין ט): שׂוֹר שַׁהְקָרִיב אֶרְדָם הָרָאשׁוֹן קָרְוָן אַחַת הִיתָה לוֹ בְמִצְחוֹן; בַי עַלְיִדְרֵי הַקְרָבָה, הַינְוּ עַלְיִדְרֵי הַתְשִׁיבָה, זָכָה לְבָחִינָת הַפְלִין, שַׁהְוָא בָחִינָת קָרְוָן עֹור הַפְנִים. וְקוֹן, שַׁהְוָה מְזֻהָמָת הַנְּחַשׁ, בְתִיב בָה (בראשית ד): לִמְהַ נְפָלוּ פְנִיךְ; שַׁהְוָא בָחִינָת אֹור הַפְלִין, שַׁהְוָא קָרְוָן עֹור הַפְנִים. וְקוֹן הַבְיאָה מְפָסְלָתָה, שְׁרָאָה חֹב לְכָל אָחָר, וְאַיְתָא (נמרש תנומה פ' בראשית): וַיִּשְׁמַע לְקֹין אֹת - שְׂזָרָה לוֹ קָרְוָן, הַינְוּ בְגַל. וְזֶה שְׁפָתּוֹב בְקֹין (שם): וַיַּשְׁבֵב אֲרֵץ נֹד קְרָמָת עַדָן, פרוש, שָׁלָא זָכָה לְעַדָן, עַלְיִדְרֵי שְׁפָנִים בְאֹר הַפְלִין. וזה קְרָמָת, רְאִשְׁיָתָבּוֹת: קְרַקְקָפְתָא דְלָא מְנָח הַפְלִין, וְזֶה קְרָמָת, רְאִשְׁיָתָבּוֹת: קְרַקְקָפְתָא דְלָא מְנָח הַפְלִין. וְזֶה שָׁאמָרוּ רְבֹותֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (חענית ז): מַי שִׁישׁ בּוּ עֲזֹות, בְּידֹוע שְׁגָבָשֵל בְאֶשֶת אִישׁ: בַי קַיְן עַמְדָה עַל הַאוֹמָתוֹ שֶׁל הַבָּל, בָמָו שְׁפָתּוֹב (שם): וַיְהִי בְהִזְתָּם בְשָׁרְדָה. וַיַּשְׁרַאֲל שְׁעַמְדוּ עַל הַר סִינֵי, פְסָקָה זְהָמָתָן, הַינְוּ זְהָמָת הַנְּחַשׁ; וְעַבּוּס' שָׁלָא עַמְדוֹ, לֹא פְסָקָה זְהָמָתָן (שבת קטו). וזה: בְּידֹוע שָׁלָא עַמְדוֹ רְגָלִי אֲבוֹתָיו; רְגָלִי דִיקָא, בַי אֵין לָהֶם רְגָלִים, בָמָו שְׁפָתּוֹב (בראשית ג): עַל גְּהַנְךָ תַלְךָ. וְזֶה שְׁפָתּוֹב (פ"ה): וַיִּשְׁמַע ה' לְקֹין אֹת, [פִירְשׁ רְשֵׁי]: הַחַזֵיר מְוֹרָאָו עַלְיָהֶם, בָמָו שְׁפָתּוֹב: וַיָּרְאָו כָל עַמִּי הָאָרֶץ; בָמָו שְׁפָתּוֹב [בְזֹהָר]: פָרֶת תְבִ בְתִוְבְתָא, וַיִּשְׁמַע ה' לְקֹין אֹת (תיקון סט דף קה):

וְזֹה שֶׁסְפֵר הַתְּנָא (בכורות ט): אֲרוֹ נִפְלֵב בָּמְקוֹמָנוֹ, וַעֲבָרוּ עַלְיוֹ י"ו (ששה-עשר) קָרְנוֹת עַל חָדוֹ. כִּי יָדַע, שַׁחַדִּיק שַׁעֲוָדָר אֲתָה ה' בְּרִכּוֹת גָּדוֹל וּבְשִׁכְלָגָדוֹל, כַּשְׁנוֹפֵל לְאַיזָּה מִדְרָנָה פְּחוּתָה מִפְנָה, אַפְּ-עַלְ-פִּי שֹׂואַת הַמִּדְרָנָה שַׁהְוָא עַכְשָׂו בָּה, גַּם הִיא מִדְרָנָה גָּדוֹלָה לְעַד שָׁאָר הַצְדִּיקִים, אֲבָל מִחְמָת שְׁלִפִּי עָרְפוּ תְּיוּ לְהַ נִפְילָה, הוּא מַתְבִּישׁ בָּוּה הַמִּדְרָנָה בְּאַלְוּ חַטָּא אַיזָּה חַטָּא, וַעֲוָשָׂה תְּשׁוּבָה עַלְזָה בְּאַלְוּ חַטָּא, וּבָא עַלְיִדְיָה לְבָוָשָׂה גָּדוֹלָה, הַינּוּ בְּחִנָּת הַפְּלִין, בְּחִנָּת: אָז תְּבִין יְרָאת ה'/ וּבָא לְבְחִנָּת יְדִיעָה חֲדָשָׂה וְהַכְּרָה. וּעֲקָר הַאֲרָת הַפְּלִין בְּאַם עַלְיִדִי הַלוּחוֹת, בְּמוֹבָא (בּוּהָר בְּרָאשָׁית וּבְתַא ה"ל): בְּשָׁאָמָרוּ יִשְׂרָאֵל נָעָשָׂה וְנִשְׁמָע, וְכוּ לְחַגְּרִית וַיָּאָעַלְאָה. וּמֹשֶׁה זֶה לְקָרְנוֹן עֹז בְּנִים, מָאוֹר הַלוּחוֹת, כִּי הֵם הַמְחִין בְּעַצְמָנוּן, כִּי עַלְיִדִי חֲדוֹד הַשְּׁכָל בְּתוֹרָה נִתְחַדֵּד הַמְחִין, וְנִתְוֹסֵף בָּוּ הַכְּרָה וּמַתְבִּישׁ בְּיוֹתָר. וְהַלוּחוֹת הֵם שָׁרֵש הַתּוֹרָה, וְנִקְרָאים י"ו, עַלְ-שָׁם עַשְׂרַת הַדְּבָרֹת, וְאַרְבָּן וְאוּ וְרַחְבָּן וְאוּ (ב"ב י), וְהַצְדִּיק נִקְרָא אֲרוֹ בְּלַבְנָן. וְזֹה שֶׁסְפֵר הַתְּנָא בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל הַצְדִּיק, שְׁנִיה צָדִיק בְּדוֹרוֹ, וְנִפְלֵב בָּמְקוֹמָנוֹ, כִּי בְּנוֹדָאי מִדְרָנָת הַתְּנָא הִיָּה גַּם בָּנָן גָּדוֹלָה, אֲבָל לְפִי עַדְךָ הַצְדִּיק הִיָּה נִפְילָה. וַעֲבָרוּ - לְשׁוֹן הַתְּגִלּוֹת, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (שמות יב): וַעֲבָר ה' לְנִגְף אַת מִצְרִים; וְתָרְגָּם אָנְקָלָם: וְאַתְגָּלִי. י"ו קָרְנוֹת עַל חָדוֹ - הַינּוּ עַלְיִדִי חֲדוֹד שְׁכָלוֹ וְחַדּוֹשׁ שְׁכָלוֹ, שִׁקְבָּל עַלְיִדִי הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָא י"ו בְּנָיֶל, נִתְגַּלָּה קָרְנוֹן עֹז הַפְּנִים, הַינּוּ בְּוֹשָׂה, בְּחִנָּת הַפְּלִין. גַּם

הקדוש ברוך הוא נקרא מקומו של עולם. וזה פרוש: נפל במקומנו; שנפל להשנות אלקות לפני השנתנו, גם שגמ השנתנו גודלה, אבל לפני ערכו היו לה נפילה, שבבתשובה, ומתביש בהשנתנו. וזה פרוש: בראשית - ירא בשת, כי היראה הוא הבושה. תפן ראשית תפן בת, אלה ראשי בית אבותם (שמות ו), הינו תלת גונין דעינה בת עין, רמו מקום התפלין, ולטוטפות בין עיניך (שם ג), ותלת גונין דעינה ובת עין, הם ארבע פרשיות: וזה פרוש (ישעה נח): אם תשיב משפט רגליך עשות חפצך ביום קדשי. כי שפט - בוחינת בושה. רגליך - בתקלה צריך לתקן הבהיר, הנקרא רגל. ואיך תתקן הבהיר, עשות חפצך ביום קדשי. כי והמת הנחש גרים שלשים ותשע קללות, שלשים ותשע מלאכות, וצריך כל אחד להמשיך קדשת שבת, לקדש ימיittel, בדאייה במילתא: זכור את יום השבת - זכרו מאחד בשבת; ולפי הקדשה שמקדש ימיittel, בן נרחה והמת הנחש, אך כלبشر, שהוא בוחינת רוח סערה, ועל־ידיו עולה הבהיר. וזה פרוש: עשות חפצך - בשאתה עשו חפצך, הינו ביוםittel. ביום קדשי - ירצה פאלו עכשו يوم קדשי. הינו שהמשיך מקדשת שבת על ימיittel, ותקדשים שלשים ותשע מלאכות. וזה (חנינה יב): תניא רבוי יוסף אומר: אויל להם לבריות, רזאים ואינם יודעים מה רזאים, הארץ עומדת על עמודים - הינו בינה, הארץ החיים, שמנה תוכאות התפלין בandal. והתפילה נקרא עמוד, על שם (תהלים ק): ועמדו פינחים.

ועפודים - בחינת תפלה, על המינים - הינו על הלב, כמו ששפטות (אהה ב): שפבי כמום לפק' נכח פנוי ה'. ומום על החרים - זו בחינת תורה, שעליידה נתעוזר חסיד אברם. כי החרים זו תורה, שהוא מרוםם, כמו ששפטות (משל ח): כי מלכים ימלכו. גם אברם נקרא הר, כמו ששפטות (בראשית ט): ההרה המילט. וחרים על הרוח - הינו רוח פיו של הקדוש ברוך הוא, הינו בחינת דבורה, שעליידי התורה חסיד נתעלה הדבורה בג"ל, כמו ששפטות: שכבי עד הבקר. ורוח על סערה - הינו שחינת קץ כל בשר, הוא בחינת אחר החרים, הוא יונק מהדבורה, ונעשה רוח סערה בג"ל. וסערה על זרועו של הקדוש ברוך הוא - כי ההבריות צריכים לקץ כל בשר, כמו שאמרו: והעה טוב מאד - דא מלך ההמויות (ב"ר פ"ט), והשתלשלותם מגבורות עלאיין, כי הוא טוב מאד. וזה שסערה בירוע, זרוע אלהי חמשה גבורות, שמשם היו עדzman בבעל המות לניצח (ישעה כה): וזה פרוש: מרבבת פרעוה וחלeo - הינו בחינת תפlein, כמו בזוהר (ויגש ר"ג), שפרעה היא אמא, הכל נהוריין אתרפערן ואתגלוין מנה. ותפלין נקרא מרכבות, כמו ששפטות (דברים ל): רוכב שמים. ושמים, אש ומים, בחינת גונין, כי תפלין הם נהוריין מאמא עלאה. ועלידי מה תופה לבחינת תפlein - ירה בים. ירה, הם הגבורות (פרוש "ירה" עם הכלל גמatriا גבורה). בים, הוא בחינת דבורה, בשתקשר ותעלה את הדבורה לשרשיה. ועלידי מה תיכל להעלות את הדבורה לשרשיה, ועלידי למود התורה בלילה,

שעל-ידי למוד הוה נמשך חוט של חסר, ואו: הבקר אור וכו'; ואו הדבור עולה ונעשה בת אברם, כמו שאמרו (ב' ט): בת היתה לו לאברהם ובכל שמה, בים גימטריא בבל. וזה: וmbחר שלשו טבעו בים, התורה נקרא אורייתא תליתאי (שבת פח). וmbחר דא אברם כמו שבתוב (נחמיה ט): אשר בחרת באברם. פרוש, על-ידי התורה, שעיל זיה נתעוזר מות אברם, על-ידה נתפקן הדבור, וכך כל בשר יטבע בנקבה דתהומה רבא. וזה: טבעו בים סוף - סוף הוא בחינת קץ כל בשאר, שהוא דבר בים הדבור, יטבע בנקבה דתהומה רבא, על-ידי בקר לאברהם, שנטעוזר על-ידי התורה בעיל:

(זאת התורה היא סוד בנות תפליין, ומבהיר שם בתוכה דברי התורה הזאת, ובניהם מן הצד בהנה איך כל בנות תפליין כולין שם, והקרים מובנים למושבילים. ועודיו צריכין באור רחוב לבאר הדבר היטיב, ואם יהיה אלקיים עמי, יתבאר הדבר במוקם אחר בעורת השם יתברך. ודע, שששמעתי מפיו הקדוש, שהשכש בפה וכמה תורות, ואמר, שכולם הם סוד בנות תפליין, דהינו התורה "בחצרות וקול שופר", ו"אנבי ה' אלקיים", ו"קרא אתה יהושע" וכו', והتورה "מי האיש החפץ חיים", ו"אתם תהיו לי מלכחת כהנים", "אשר העם ורוא", והتورה הזאת: "מרכבת פרעה" וכו'. ועוד בפה וכמה תורות גדולות שאיני זכר עתה לפתרם. ואמר שכולם הם סוד בנות תפליין. אשרי האורה להשנים):

לְשׁוֹן רֵפֶנוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה
לִט

ונתתי עשב בشرط **לְבַחֲמַתְךָ** (דברים יא). עשב - ראשיתכובות עושה שלום במרומים.شرط, לשון שוד ושבירה. בשארם מרגיש איזה רעבון, שמתגבר עליו תאות אכילה, ידע שיש לו שׂוֹנָאים, כאמור חכמוני וקרים לברכה: השם גבולה שלום (חלום קמו), ומיו שיש לו ראשים מלמטה, בידוע שיש לו ראשים מלמעלה (סנהדרין קט). בגין צריך לשדר ולשבר הבהמות שלו המתהוה לאכל, כי עקר הרעבון הוא **לְבַחֲמַתְךָ**. גם אמרו במדרש (בראשית פ' סט): בא זדון ויבוא קלון - דא קלונו של רעב, כמו שבחות (יחזקאל לו): אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגויים. נמצא, מחלוקת, הינו מה שמחרפי **לְאַדְם**, בא על ידיהם בחינת רעב. ורעב הזה, הינו בחינת מחלוקת, בחינת חרפה, הוא בחינת ערלה, כמו שבחות (בראשית לד): כי חרפה היא לנו. והערלה הם שלוש קלפות, המسبבים הברית שלום, וכשהשברין את הערלה, או נתגלה ברית שלום. וכשיש שלום למטה, יש לו שלום למעלה במרומו. וכשיש שלום למעלה, או נתגלה ונתרבה שבע גדור בעולם, כמו שבחות גבי יוסף (שם ט): פן

וְרֹעֵן וְגַחְחָה:

פְּרוֹשֶׁת אַחֲרָה: ונתתי עשב - רמו לבנים, כמו שבחות (איוב ה): וצצאיך בעשב הארץ.شرط **לְבַחֲמַתְךָ** - הינו, אםתי

ויהי לך בנים חיים וקנאים, בשתייה זונגך בקרשה, ותשבר נפש המהאות שלה, הינו נפש הבהמויות, וירמה לך כלו בפאת שד (נדרים כ). וזה בשך - לשון ישך, על-ידייזה יהיו לך בני קימת. כי מיתה הבנים, זה מלחמת נשמות העשוקים בטකלא, בידוע. כי הטקלא, הינו קלפות נגה, היא קרובה אל הנפש הבהמויות, במובא במשנת חסדים במשפט ההרכבה. גם צרייך שיהיא עקר זונגך בליל שבת, שאו נכללה בקרשה, ויתפרדו ממנה כל פועלן און. וזה: ואכלת ושבעת - זה רמז על שבת, שאו השבעה, שפמפו נתברכין ששת ימים:

לשון רבינו זכרונו לברכה

מ

איתא בעשרה מאמרות: "אללה מסעי בני ישראל - בשליל ישראל או באלה אלקייך ישראל, בשליל זה יסעו בני ישראל". נמצא, כל הנסיעות של אדם, הוא בשליל קליקול האמונה, הינו בבחינת עבורת אללים, כי אם היה מאמין באמונה שלמה, שיכל הקדוש ברוך הוא להזמין לו כל צרכו, לא היה נסע שום נסעה. נמצא, כי הנסעה היא קליקול אמונה, הינו בבחינת עבורת אללים. וזה שפתות בעבורת אללים (ישעה ל): צא תאמר לו. צא, זה בבחינת נסעה וטlevator:

גם על-ידי טlevator, מתקן את הטlevator שגורם בביבול למעלה, כמו שפתות (שם כה): והטפחה צורה בהחפצים. גם על-ידי

עבזות אלילים נמנע המטר, כמו שפטות (דברים יא): ועבדתם אלהים אחרים וכו' ולא יהיה מטר. וכשהאין מטר, אין שבע, וכשהאין שבע, אין שלום. כמו שפטות (קהלים עב): ישאו הרים שלום להם, כמו שפרש רשות. וכשהאין שלום, או אין איש עוזר לחברו, וכל אחד צריך לנשע ולטלו ממקום למקום, בשביל פרנסתו. גם הגלות בא על ביטול תורה, כמו שפטות (ישעה ח): גלה עמי מבני דעת. ועל ידי עבזות אלילים בא עצירת גשםים, וכשהאין קמה, אין תורה (אבות פג):

מא

לשון רבנו וברונו לברכה

רקיין, הנה אותה בעזחים, דף כב: הברבים, והוא הרגליין, הם נצח הדר, והם עוקביין. ועקב גימטריא שתי פעמים אלקים, שהם דיניהם, שיש שם אחיה לחיצונים, בידוע. והפעלה להברית החיצונים ממש, שימושיך לתוכה הברבים הגבורות משורש הבינה, וכשם משמשך שרש הגבורות מבינה, או החיצונים פורחים ממש, והוא לוקח הבכורה והברכה, שהוא בחינת ברפים. ושורש הבכורות נקרא יין, בידוע, וזה יין המשפה. וזה שפטות ביעקב, בראה שהוא בחינת ברפים במקומות דין, כי שתי פעמים אלקים עם עשר אותיות גימטריא יעקב, או המשיך שרש הגבורות, בחינת יין המשפה. כמו שפטות (בראשית ט): ויבא לו יין ווישת - שרש של הברכה. נמצא על ידי רקיין,

שְׁשֹׁתָה יְיֻן הַמְשֻׁמֶת, שֵׁם שָׁרֵשׁ הַגִּבּוֹרֶת שְׁבֵבִנה, וּנְמַשְׁכִין לְמַטָּה בְּתוֹךְ הַרְגָּלִין, הַינוּ שְׁמַרְקָה, בָּוה מְגַרְשׁ הַחַיצְנוֹנִים מִשֶּׁם, וְזֹאת הַתְּלָבּוֹת שֶׁל הַרְקֹוד, וְהוּא אֲשֶׁר רִיחַ נִיחּוּת לְה' (כְּמָרָב כֵּה). אֲבָל מַי שְׁמַרְקָד בְּהַתְּלָבּוֹת הַיצָר, זֶה נִקְרָא חַטָא שֶׁל נְדָב וְאַבְיָהָוָא, שְׁפָתּוֹב בְּהָם (יְקָרָא י): וַיִּקְרִיבוּ אֲשֶׁר וְרָה, נְדָב וְאַבְיָהָוָא הַס נְצָח וְהַזָּה, וְהַתְּלָבּוֹת שְׁבַקְדָּשָה נִקְרָא יְיֻן הַמְשֻׁמֶת, שְׁעַלְיִדוֹ נְמַתְּקִים הַבְּכוֹרוֹת. וְאֲשֶׁר וְרָה, נִקְרָא יְיֻן הַמְשֻׁבָּר, הַתְּלָבּוֹת הַיצָר. וְשֶׁם יְשָׁ, חַם וְשָׁלוֹם, אֲחִיהָ לְהַחִיצוֹנִים, אֲשֶׁר לֹא צָה אָתָם: וְזֹה גַם כֵן פְּרִיוֹן נְפָשָׁה, כִּי הַמְמוֹן נִקְרָא עַמּוֹדים, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (דְּבָרִים יא): וְאֵת הַיקּוֹם אֲשֶׁר בְּרִגְלֵיכֶם (פְּסָחִים קיט). וּכְשַׁחַדְקִיךְ הַעֲשָׂה הַפְּרִיוֹן מִנִּיחַ יְדֵיכֶם עַל הַמְמוֹן, יִכְנֹן כִּי יְשָׁ יַד הַגְּדוֹלָה וְכֵן, וְהַינוּ שֶׁלֹשׁ יְדֹות, וּשֶׁלֹשׁ פָעִים יַד גִּימְטְרִיא מ"ב. וְשֶׁם מ"ב יְשָׁ בּוֹ שְׁבַעַת שְׁמֹות, וּכְלָל שֶׁם יְשָׁ בּוֹ שְׁשָׁה אֲוֹתִיות, וַיִּכְנֹן לְהַמְשִׁיךְ אַלְיוֹ הַזּוּיִן, הַינוּ הַשְׁבַעַת שְׁמֹות שְׁשָׁ בְּכָל אֶחָד שְׁשָׁה אֲוֹתִיות, לְהַמְשִׁיךְ אָוֹתָן לְתוֹךְ הַמְמוֹן הַנִּקְרָא עַמּוֹדים, וְאוֹ נִקְרָא: וְוי הַעַמּוֹדים. וְאֶלָלָ עַמּוֹדים, הַינוּ רַגְלַיִן, הַינוּ עַקְבִּים, הַם בְּחִינַת דִין, כִּי שְׁתִי פָעִים אַלְקִים, גִּימְטְרִיא עַקְבָּ, וַיְשָׁ שֶׁם אֲחִיהָ לְהַחִיצוֹנִים. וְאַזְן דִין נִמְתָּק אֶלָא בְּשַׁרְשׁוֹ, וְשַׁרְשׁ הַדִּינִים בְּבִנְהָה, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (וּהְרִירָה דף י): בִּינָה דִינִין מִתְעַרְןִין מִנָה, אַנְיָ בִּינָה לִי גִבּוֹרָה (מִשְׁלֵי ח). וְשֶׁם מ"ב בְּבִנְהָה, נִמְצָא, בְּשַׁפְמַשִּׁיךְ שֶׁם מ"ב לְתוֹךְ עַמּוֹדים, אַזְן הַדִּינִין נִמְתָּקִין בְּשַׁרְשָׁם. וְזֹה פְּרוֹשָׁ (שְׁמֹות כ): וְוי עַמּוֹדים וְחַשְׁקִיהם כִּסְפָּה; פְּרוֹשָׁ, עַלְיִדי

חישקה והתחברות ווי עם עמודים נעשה בכתף, חסר, שגמתקין הדינין: עז חיים פרק יג (היכל הכתוב שער א"א): שם מ"ב בבינה, ואלו המ"ב הם ש"ע נהורי המאירין. עם ח' חורתא גימטריא בשלום. שם בפרק י"ד: גימטריא חשמל - מלבוש, שזה החשמל שומר בגדים עליונים מ"ע"ש" של קלפה, כמו שכתוב (ישעה נא): בוגר יאלם ע"ש. זה (יומא עא): הרוצה לנפק דין על גבי המשפט, יملא גורונם של תלמידי-חכמים. לנפה, הינו מלוכה וממשלה, כמו שכתוב (תהלים ב): ואני נסבתי מלבי וכו'. אין זה בחינת בינה, שרש הבכורה, דין המשפט. מובח זה בחינת דינם. תלמידי-חכמים, הם בחינת נצח הוד. וזה פרושו: הרוצה להמלך ולהמשיל ולהמתיק הריגים על-ידי שרשם, שהוא דין המשפט, מה יעשה, עצה (טויה) על-זה: ימלא גורונם, על-ידי רקדין, או על-ידי פריוין, כמו שמובא לעיל. גם על-ידי ملي גורונם, נמקה הדינין. וזה פרוש (סוף ברכות): תלמידי-חכמים מרבים שלום בעולם, שעיל ידם נמייש שם של מ"ב, שהם ש"ע נהוריין, עם ח' חורתא גימטריא בשלום. ותלמידי-חכמים נקראים נצח הוד, רגליין, כמו שמובא במדרש: שוקו עמודי שיש - הם תלמידי-חכמים. גם מזבח נקרא רגליין, כמו שכתוב (תהלים ד): זבחו זבח צדק; כמו שכתוב (שם פה): צדק לפניו יהלה. וזה פרוש (שם כ): יתן לך כל-בבנה, ואימרתי, באשר: וכל עצה יملא - על-ידי ملي גורונם של תלמידי-חכמים. כי תלמידי-חכמים נקראים עצות, כמו שכתוב (אבות פ"ז): ונחנין מפנו עצה ותישיה;

ובמו שְׁבָתוֹב (שם ל'): עַצֶּת ה' לְעוֹלָם תָּעִמֵּד; שָׁהַם עַמּוֹדֵי עוֹלָם. ובמו שְׁבָתוֹב (ישעה י'): ה' צְבָאֹת יְעַז. ה' צְבָאֹת הַם נִצָּח וְהַזָּה:

מג

לְשׁוֹן רַבְנָנוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרָכה

וַיַּרְא בָּצָר לְהַם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רְגָתָם וּבוֹ: (תהלים ק).

הַגָּהָה עַלְיָדֵי גְּנִינָה גְּמַתְקִין דְּגִינָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב בַּזָּהָר הַקָּדוֹש (פנחס דף וטו): הַקְשָׁתָה הִיא הַשְׁכִּינָה, וְתַלְתָּה גּוֹנִין דְּקָשָׁתָה הַם הָאָבוֹת, וְהַם לְבָשָׁין דְּשִׁכְנִיתָא, וְכַשְׁהִיא מַתְלָבֵשָׁת בְּלִבְשָׁין דְּגִינָה, אֲזִי: וְרַאיְתָה לְכֹרֶב בְּרִית עוֹלָם, אֲזִי: וְחַמְתָה הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה. מְשֻלָּח לְמֶלֶךְ שְׁבָעָם עַל בָּנוֹ, וְכַשְׁהַמֶּלֶךְ רֹואָה הַמֶּלֶכה בְּלִבְשָׁין דְּגִינָה, אֲזִי מְרַחֵם עַל בָּנוֹ. וְאֹתוֹתָיוֹת הַתְּפִלָּה הִיא הַשְׁכִּינָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (תהלים נא): אַדְנִי שְׁפָתִי תִּפְתַּח - שְׁהַדְבּוֹר הַוָּא שֵׁם אַדְנִי. וְנִקְרָא קָשָׁת, בָּמוֹ שְׁפִירָשׁ רְשָׁי (בראשית מה): בְּחַרְבִּי וּבְקָשְׁתִּי - לְשׁוֹן הַטְּפִלָּה. וּקוֹל הַגְּנִינָה הַם תַּלְתָּה גּוֹנִין דְּקָשָׁת, שִׁישׁ בְּקֹול, אַשׁ, מִים, רַוִּית, שָׁהַם שְׁלָשָׁה אָבוֹת, שְׁהָאָבוֹת הַם שְׁלָשָׁה גּוֹנִין דְּגִינָה, שְׁבָהָם וְרַאיְתָה לְזֹופֶר וּכְיָ). נִמְצָא מֵ שְׁמַנֵּן אֹתוֹתָיוֹת הַתְּפִלָּה, וּקוֹל הַגְּנִינָה הַם בְּפּוֹתָות וּבְבָהֳרוֹת גָּדוֹל, אֲזִי מַלְבִּישׁ אֶת הַשְׁכִּינָה, הַינְּזָה האותיות, בְּלִבְשָׁין דְּגִינָה, וְקָרְשָׁא בְּרִיךְ הַיּוֹא רֹואָה אֹתוֹת, אֲזִי: וְחַמְתָה הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה. וְזֹהוּ שְׁפִירָשׁ רְשָׁי: בְּשָׁמְעוֹ אֶת רְגָתָם, בְּזָכוֹת

אבות, הינו בשהגינה, שהם תלת גנין דקשת בג"ל, בבחירות ובופות גדול. כי הلتת גנין הם האבות בג"ל, וهم לבושים בשכינה. וכשהלבושים נהרין בופות ובחירות, נקרא זכות האבות. אוי: וראיתה לוכר ברית עולם, אוי: ונחם קרב חסדי.

הינו: וחמת המלך שכבה, נמתק הריני:

גם על-ידי אמונה הרים, שמאמין שבן דבריהם ומעשיהם אינו פשוט, ויש בהם רון, על-ידיין מלכיש את הקשתلبושים נהרין, אוי: וראיתה לוכר ברית עולם. כי הצדיק הוא בחינת קשת, כמו שאמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי יהושע בן לוי: הנראה קשת בימיך וכו' (כהנות ע). ואיתה בזור הקроз (פנחים דף רטו): מי שעובדו לאנhero בהז מטרוגיטה, ולמפשט מנה לבושים דקרוניטה דפסטיין, ולקשתא לבושים נהרין נהרין רון דאוריתא, מה כתיב בה: וראיתה לוכר ברית עולם, רואר ר' אהתקרי, ובזהיא ומנא סלק מנה רגוא דבריה, וחמת המלך שכבה: גם מי שעושה לבוש נאה לצדיק, על-ידייה נמתק הריני:

גם זה בחינות תקיעות, כי תקעה שברים תרוועה, הם האבות אברם יצחק יעקב, וסימנ' "קשת", הינו תקעה וכו' (ויהר פנחים דף ר"ל). וזה פרוש: (איוב ככ): והה שדי בצריך. כי שם שדי הם האבות (ויהר שם ולא), כי ש' תלת ענפי האילן, שהם האבות, והם שלשה שמות היהוד: ה', אלקינו, ה', שם י"ד אותיות, והם י"ד של שדי. וראשית בוז של אברם יצחק יעקב, הם

הָרָאשִׁי-תְּבוֹתָה שֶׁל יְהוָה אֱלֹקֵינוּ יְהוָה: אֵין אָמֵר וְאֵין דִּבְרִים בְּלִי נְשָׁמָע קְוָלָם (תְּהִלָּם ט), זֶה בְּחִינַת קַשְׁת וּקוֹל, תָּלַת גָּנוֹן דִּקְשָׁת:

מג

לְשׁוֹן רֵבֶנֶס וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה

דָּע, כִּי הַדְּבָרִים שֶׁל הַרְשָׁע שֶׁהוּא בֶּר דַעַת מָוֶלֶדים נָאוֹף בְּהַשׁׂמָע, כִּי הַזּוֹנוֹת נִמְשָׁכִים מִהְדַעַת, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (בָּרָאשִׁית ד): וְהָאָדָם יָדַע אֲתָה חֻוו אֲשֶׁתָוּ; וּכְתִיב (בָּמְדִבָר לא): בֶּל אֲשֶׁה יָדַע אִישׁ. אֲךָ יְשׁוּנֵי מִינֵי זְוּנוֹת, הַנְּנוֹן זְוּג דִּקְרָשָׁה, הַוָּא הַתְּקִשְׁרוֹת לְצָדִיקִים וְאֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הַשִּׁם יְתִבְרָה, זֶה נִמְשָׁך מִדַעַת דִּקְרָשָׁה. זְוּנוֹת שֶׁל עֲבָרָה, נִמְשָׁכִים מִדַעַת דִּקְלָפָה. וְהַדְּבָר הַוָּא הַתְּגִלוֹת הַדַעַת, כִּי אֵין יוֹדָעים מִה שְׁבָדַעַת אֶלָא עַל-יְדֵי הַדְּבָרָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלָּם ט): וְלִילָה לְלִילָה יְחִיה דַעַת. יְחִיה מַלְשָׁן דָבָר, שְׁהַדְּבָר מִדְבָר מִה שְׁבָדַעַת. וּכְשַׁרְשָׁע מִדְבָר וּמִזְיאָה מִפְיו הַבְּלִימָם, מָוֶלֶד אֲוִירִים אֲרָסִים שֶׁל נָאוֹף, וְהַשׁׂמָע מִפְנֵי הַדְּבָרִים, וְנוֹשָׁם נִשְׁמָות, מְכֻנִים בְּגֹפוֹ אֵלּוּ הָאֲוִירִים. וְלִפְיכָה, בְּבָלָעָם, שֶׁהוּא בְּחִינָות דִעַת דִּקְלָפָה, בָּמוֹ שְׁדֵרוֹת חַכְמֵינוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה (סְפִיר פ' ו' וְאֶת הַבָּרְכָה, וּבּוּחר שָׁמוֹת ד' כ'א: בְּלִק ד' קָצָג): עַל פְּסָוק: לֹא קָם בְּמִשָּׁה וּכו' - בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אָבֵל בְּאָמוֹת קָם, וּמְנוֹ בְּלָעָם. כִּי מִשָּׁה הוּא דַעַת, וְלֹיה נִקְרָא דָרוֹן דַעַת (וַיֹּאמֶר רַבָּה פ"ט). וְלֹכֶד בְּשִׁנְטוֹלָו מוֹאָב עַצְה מִמְּדִין, אָמְרוּ לְהָם: אֵין כָּהוּ אֶלָא בְּפַה, כִּי

הפה הוא התגלות הרדעת. אמר מואב: אף אני נבוא עליהם באדם שכחו בפה. כי הוא גם כן דעת דקלפה, כמו שכתבו (קהלת ז): אתה זה לעמת זה עשה אלקים. וזה שכתבו (במדבר כד): יוזדע דעת עליון; ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ז): שידע מתי הקדוש ברוך הוא פועם. כי בשחדעת אין בישוב, או ייש בעם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים סו): כל הפועם חכמו מסתלקת ממנה. ולפיכך בשבעים משה רבינו עליו השלים, על אנשי הארץ בשפאו מדין, נסתלק ממנה הרדעת, והצדקה אלער לומר הלכות טבילות פילים. ובשחדעת שלם, או אין בעם, כמו שכתבו (ישעה יא): לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ רעה. ובלעם היה מסתכל בדעת דקלפה, שהוא מותרונות של דעת עליון, ובשמשתנה, ידע שהקדוש ברוך הוא בכעס. נמצא שבלעם הוא דעת דקלפה, ועל ידי דבריו הוליד אויריים ארכיסים של נאות. וזה בשפאו מפלחת מדין, נאמר (במדבר לא): ויקצוף משה על פקודי הרים, ויאמר החיותם כל נקבה, הן הנה היו בדבר בלעם. בדבר דיקא, כי על ידי דבריו, שהוא התגלות הרדעת שלו, הוליד נאות מדין. ולפיכך בשפאו מפלחות מדין בתיב (שם): ויקרבו אל משה ראשי הפקדים וכו', ויאמרו ונקרב את קרבן ה וכו', לברר על נפשותינו לפני ה. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת סר), שכך אמרו: אף על פי שמידי עברה יצאה, מידי הרהור לא יצאה:

מד

לשׁוֹן רַבְנָן וּכְרוֹנוֹ לִבְרָכה

מה שפטין כפ אל כפ בשעת התפללה - כי אמרו חכמינו וברונם לברכה (בראשית רבה פ"א): למה הרחילה התורה מבראשית, כי העכום יאמרו לנו: גולנים אתם, שבבשתם ארץ שבעה עממים. בשכיל זה: כח מעשי הגד לעמו - שהגיד שבכל העולמות הפל מעשי ידיו, ולמי שהקדוש ברוך הוא רוצה הוא נתן. וזה: לחת להם נחלת גוים; כי בידו הפל. וכל הדברים נקראים כח מעשי, בנגד כ"ח אהרון העבד דבראשית, בנגד כ"ח פרקון רדומים. וזה ידוע, כי אויר הארץ עממין היא טמאה, ואויר הארץ ישראל הוא קדוש וטהור, כי הוצאה הקדוש ברוך הוא מתחת יד העופים ונתן לנו. אבל ארץ עמים, שהוא חוץ לארץ, שם אויר טמא. וכשהאננו מתחן כפ אל כפ, בזה נתעויר כ"ח אהרון דבראשית, כח מעשי. ונמצא שבדו לחת לנו נחלת גוים, כי הפל של הקדוש ברוך הוא. ובזה יש כח בידינו לטהר אויר הארץ העמים, כי נחים הארץ העמים תחת ממשלת הקדוש ברוך הוא, ובידו לחת לכל מי שירצה, כמו שפטוב: לחת להם נחלת גוים. ואו נטהר אויר המקום שאיש היישראלי מתפלל, וושאב אויר הקדוש כמו הארץ ישראל. גם על ידי מהאת כפ, נתגרש אויר הטמא. כי על ידי [מחאת] כפים נשמע קול, וקול הזה הוא אויר קדוש, מכ"ח אהרון

העכדָא דבראשית, מכ"ח פְּרִקּוֹן דִּידִים. בָּמוֹ שָׁאנוּ רֹאין בְּחוּשׁ,
שַׁנְתְּגַרְשׁ הָאוֹר עַל־יְדֵי מְחַאת כְּפִים. וּבְשִׁבְילׁ וְהַצְרִיךְ לְקַבְעַ
מֶקוּם לְתִפְלָתוֹ (ברכות ו), בָּמוֹ שָׁאנוּ רֹאין בְּחוּשׁ, שְׁבִנִי אָדָם
הַבָּאים לְמִדְינָה שָׁאַיִם מְרַגְּלִים בָּאוֹרָה, עַל־יְדֵיהֶם הַמְּחַלְשִׁים
וּמִתְהִימִים, אֲפָלוֹ מְנֻוהָה הַרְעוּה לְנוֹהָה הַיְפָה. בֵּן הַדָּבָר בְּתִפְלָה, אֲפָלוֹ
כְּשׁוּמֵד לְהַחְפֵלֵל בָּمֶקוּם שַׁהְחַפֵלֵל צָדִיק, אֲפִ-עַל-פִּיכָן קַשְׁהַ לוֹ
מֵאַד לְהַחְפֵלֵל שֶׁם, כִּי אִינוּ מְרַגֵּל בָּאוֹרָה שֶׁל מֶקוּם, כֹּל שְׁפִנָּ
מְנֻוהָה הַיְפָה לְנוֹהָה הַרְעוּה. וְזה שָׁאַמְרוּ חַכְמִינוּ זְכּוּרָנוּ לְבָרְכָה
(שם): בֶּל הַקּוֹבָעַ מֶקוּם וְכֵיוֹן, אַלְקִי אֶבְרָהָם בְּעֹרוֹן; כִּי עַל יְדוֹ
גְּבָנָה עוֹלָם מְחָדֵשׁ, וּבְנִין עוֹלָם עַל יְדוֹ אֶבְרָהָם, בָּמוֹ שְׁפִתּוּב
(תהלים טט): עוֹלָם חָסֵד יְבָנָה. וְזֹה דָאִיתָא בְּתִקְוִנִים, תְּקוּן עַשְׂרִין
וּתְרִין (רף ס"י): וּבְהָאֵי פֶה יִשְׂרָאֵל מְתַהְקֵפֵין עַל אֲרוֹם. וְעוֹד (שם):
צָרִיךְ לְסַלְקָא לְהָאֵי פֶה לְגַבֵּי חַכְמָה. וְזה בְּחִינָת: בֶּל הַקּוֹבָעַ
מֶקוּם לְתִפְלָתוֹ אַלְקִי אֶבְרָהָם בְּעֹרוֹן. כִּי אֶבְרָהָם הוּא יְמִין,
הַרְזָץ לְהַחְפִים יְדִירִים (כ"ב כה). וְעוֹד: אַלְקִי אֶבְרָהָם בְּעֹרוֹן - כִּי
אֶבְרָהָם הוּא רָאשֵׁון לְהַשְׁנָת אֶרְזִישָׁרָאֵל, בְּדָאִיתָא בְּזַרְדָּ (לְקָד
רֶפֶע): תְּקֵל בְּתִקְלָא עַד דָאַתְגָּלְיאָ לְה: וְזה פְּרוֹשָׁ, (ברכות כו):
תִּפְלּוֹת בְּנֵגֶר תִּמְדִין תְּקִנּוּם. תִּמְדִין, וְהַבְּחִינָות אֶרְזִישָׁרָאֵל, בָּמוֹ
שְׁפִתּוּב (רבנים א): תִּמְדִע עַיִן ה' אַלְקִיךְ בָּה; הַנִּינוּ: צָרִיךְ לְרָאֹות
שְׁיַתְפִלֵל תִּפְלָתוֹ בָּאוֹרָה אֶרְזִישָׁרָאֵל, הַנִּינוּ תְּקוּן מְחַשְׁבּוֹת
וּרוֹת שְׁבַתְפָלָה, שָׁהַם בְּחִינָות תִּפְלּוֹת בְּנֵגֶר בְּנֵל. תְּקוּנָם עַל־יְדֵי
תִּמְדִין, עַל יְדֵי בְּחִינָות אֶרְזִישָׁרָאֵל. וְזה פְּרוֹשָׁ (חושע י): וּבִיד

הנביאים אדרפה - על-ידי הידים, על-ידי מחאת פה, הרבערים נדברים בארכמת קרען (ויריה ב). נביאים - לשון דברו: גם נתבטל הרג ואבדון מעולם, כי הידים הם בוחנות: יהי אור, ויהי אור; ימינה ושמאלה. ובכתוב (בראשית א): וירא אלקים את האור וכיו, ויבדל בין האור - דא אהרן, ובין החשך - דא קרחה (תיקונים תיקון ל ר' עא). זהה בוחנות (ויקרא כ): ונתתי שלום בארץ, וחרב לא תעבר בארץכם:

אתם נצחים היום (דברים טט): - אין עמידה אלא תפלה (ברכות י). **לפני ח' אלקיכם** - זה בוחנות ארץ ישראל, כמו שאמרו חכינו וברוזם לברכה (כתובות קי): כל הדר בארץ ישראלי כמו שיש לו אלוקי. הינו על-ידי מה תזוכו שתהא תפלהכם באוירא הארץ ישראל - ראשיכם שבטייכם וכו', ומונה עשר בוחנות, הינו בוחנות מחאת פה: על ידי מחיאת פפום, התפלה היא באוירא הארץ ישראל פג"ל: תפלות פנגד תמדין וכו', הינו בוחנות ארץישראל, הינו על-ידי מחאת פפום, נתבטל מוחשות עפוי". כי כל הדר בחוץ לארץ דומה כמו שאין לו אלוקי, וכל הדר בארץ ישראל דומה כמו שיש לו אלוקי. ועל ידי מחאת פה, או והוא דר באוירא בארץישראל, ויש לו אלוקי, ונתבטל מוחשות עפוי". ותפלה היא בוחנת אמונה, כמו שכתבו (שמות ז): ויהי ידיו אמונה עד בא השמש, ותרגומו: פרישן בצלו. וננד אמונה, הם ההפירות מוחשות עכו"ם, ותקונם על-ידי תמדין, על ידי ארץ ישראל, על ידי

מְחַאת כֶּפֶת וְזֹהוּ פִּרְוּשׁ (ישעה סכ): וְהִיָּת עֲטַרְתָּת תִּפְאָרָת בַּיד הַ/ פִּרְוּשׁ: עַל־יְדֵי יְד הַ/ עַל יְדֵי מְחַאת כֶּפֶת שְׁנַת עֹזֶר יְדֵי שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָוא בְּגַם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְפְּקֵן הַרְהוּרִי עַפּוּם. כִּי עַל־יְדֵי עַפּוּם פָּגָם בְּתִפְאָרָת, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (שם מד): בְּתִפְאָרָת אָדָם לְשִׁבַּת בֵּית. כְּשִׁמְתַּקֵּן הַרְהוּרִין, עַל יְדֵי זֶה נִעְשָׂה עֲטַרְתָּת תִּפְאָרָת, שְׁנַת עֹזֶר תִּפְאָרָת בְּעַטְרָה שְׁעַטְרָה לוּ אָמוּ (שה"ש ג):

פִּרְוּשׁ אחר: תִּפְלוֹת בְּנֶגֶד תִּמְדִין, פִּרְוּשׁ, שְׁעַל־יְדֵי הַתִּפְלָה נִתְגַּלָּה סְדוּרָת הַתּוֹרָה, הַנְּקָרָאים בְּבָשָׂוֹן שֶׁל עוֹלָם, בְּבָשָׂי דָּרְחָמָנָא, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (משל כ): וּכְבָשִׁים לְלִבּוּשָׁה. (כמו שָׁרֶשֶׁוּ בְּבָתִּיעַ וְלֹא עַל פְּסָוק זֶה בְּחִינָה יְהוָה בָּרִים שֶׁהָם בְּבָשָׂוֹן שֶׁל עוֹלָם וכו') וּתְמִידִין הֵם בְּבָשִׁים, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (במִדְבָּר כח): אֶת הַכְּבָשׂ אֶחָד הַעֲשָׂה בְּבָקֵר וכו'). וּעַל־יְדֵי תִּפְלוֹת נִתְגַּלָּה סְדוּרָת הַתּוֹרָה, בְּמוֹבָא עַל פְּסָוק: פִּי תַּעֲבֵר בְּמַיִם אֶתֶּךָ אָנָּי: פִּרְוּשׁ אחר: תִּפְלוֹת בְּנֶגֶד, הַיּוֹן הַמְּחַשְׁבּוֹת וּרוֹת שֶׁהָם בְּנֶגֶד, שֶׁהָם מְבָלְבִּילָן תִּפְלָתוֹ. וּנְקָרָאים מְבוֹיל, שֶׁהָם מְבָלְבִּילָן אֶת תִּפְלָתוֹ. וּתְקוֹנוּ - שִׁיטָן צָדָקה לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נִכְלָל בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עַלְיהָ נָאָמֵר: אָרֶץ לֹא גַּשְׁמָה בַּיּוֹם זֶעֶם (כְּשַׁדוֹל וּבְחִים קג), וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נִצְׁול מִמְּחַשְׁבּוֹת וּרוֹת. וְזֶה: תִּמְדִין תְּקִנּוּם - תְּקִנּוּם עַל יְדֵי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאָמֵר בָּה: אָרֶץ אֲשֶׁר וּכְיֵתְרַת עַיִן הַ אַלְקִיךְ בָּה: גַּם אָוִרְאָה דָּאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל מִחְפִּים (כ"ב קנה), וּעַל־יְדֵי זֶה נִזְרָבֵךְ מִחוֹן, הַיּוֹן מִחְשְׁבָתוֹ. וְזֶה פִּרְוּשׁ (בראשית ט): וּרְאִיתָה לְכַפֵּר בְּרִית עוֹלָם, וּרְאִיתָה - עַל יְדֵי בְּחִינּוֹת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל-

יד'יה נתען רשותן בריית עולם, בוחנות תפלה, ח"י ברקאנ
דצלותא, צדיק חי עלמין:

[כֵל זֶה הָעֲנִין מִתְחַלֶת סִמְן מ"ד עַד פָאַן, מִחְפֵר יְחֵד. וּבָנָן שְׁמַעַנוּ רַב דִבְרִים אַלְוִ בְרוֹשׁ אַחֵד. אַךְ בְּכַתְיכְתוּ הַקְדוֹשָה, חַלְקָם קָצָת. וּבָנָן הִיה הַרְכוֹ כִּמֶה פָעִים, וְלֹא יַדְעַתִי טַעַמוֹ:]

מה

לשון ובנו וברונו לברכה

מחאת פנים בתפלה - כי על-יד'יה נתעוררים בחינת גנפים,
שמשם בא הדבור, כמו שכתבו (קהלת ז): ובעל גנפים
יגיד דבר, וכתיב (יחזקאל ז): וכי אדם מתחת גנפים. נמצא,
על-ידי שאדם נתען בידיהם שלו, או [הגנפים] נתעוררים,
הינו בגני ראה, שמשם נתהוו הדבור, אבל עדין ארכין להכין
ולתקן פה, לקבל את הדבור בתוכו. ועל-ידי שטבה בף אל בף,
על-יד'יה נתהוו הפה. כי בכל יד - חמשה אצבעות, והכאות
האorzות, יד ימין ביד שמאל, הינו חמשה פעים חמשה,
גימטריא כ"ה (עשרים וחמשה). והכאות יד שמאל ביד ימין חמשה
פעמים חמשה, גימטריא גם בן כ"ה; שני פעים כ"ה, גימטריא
חמשים. זה בוחנות חמשים פעמים יציאת מצרים שנופר
בתורה, כי על-ידי בוחנות יובל יצא מגילות מצרים (זהר שמות ד'
טו). ועיקר גליות מצרים, שהיה הדבור בגלות, ובשביל זה היה

משה כבר פה. ועל-ידי גאלֶה נִתְהַווּ בְּחִינָת פָּה. נִמְצָא שְׁעַלְיִידִי חֲמֵשָׁין שְׁעַרְיִי בֵּין נִתְהַווּ הַפָּה. וְזֹה בְּחִינָת (שמות ר): מי שם פה לאדם - מי דִיקָא. נִמְצָא, שְׁעַלְיִידִי מְחָאת כָּת, חֲמֵשָׁה אַצְבָּעוֹת יְמִין בְּחֲמֵשָׁה שְׁבִיד שְׁמָאל וְחֲמֵשָׁה שְׁבִיד שְׁמָאל בְּחֲמֵשָׁה שְׁבִיד יְמִין, נִתְהַווּ בְּחִינָת מי, שְׁעַלְיִידִה נִתְהַווּ פָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: מי שם פה לאדם. וְהַפָּה מִקְבֵּל הַדְבּוּרִים מִהַבְנֵפִי רָאָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: יְדִי אָדָם, וּבָעֵל בְּנֵפִים יָגִיד דָבָר. וּבְנֵפִים נִתְעוּרִים בְּהַחְתֻעָרוֹת יְדִי אָדָם, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: וַיַּדְיִ אָדָם מִתְחַת בְּנֵפִיהם. וְכֹל זה אָנוּ רֹאִים בְּחוֹשָׁן, שְׁהִירִים הֵם בְּנֶגֶד בְּנֵפִי רָאָה. וּבְשִׁבְיל זה אָמְרוּ הַפּוֹסְקִים: נִשְׁבַּר הַגָּפָר סְמוֹךְ לְגֹוף - טְרִפה (ירוה דעה סי' ג), כי בּוֹרָאי נִקְבַּע עַל-יִדְרִיזָה הָרָאה:

מו

לְשׁוֹן רַבְנוֹ בְּכָרְבוֹן לְבָרְכָה

מְחָאת כָּפָבְשָׁעַת הַתְּפִלָּה, זֶה בְּחִינָות נִתְיַת הַמְּטָה בֵּין צָפֹן לְדָרוֹם. כִּי מְטָה, הִינֵּן בְּחִינָות זוֹוָג, בְּחִינָות תְּפִלָּה (תיקון י' עיין תיקון ח). וּצְפֹן וּדָרוֹם, זֶה בְּחִינָות יְדִים. וְזֹה שְׁהַתְּפִלָּל אָבָא בְּנֵימִין (רכינה ה), שְׂיהִיא תְּפִלָּתוֹ סְמוֹךְ לְמְטָה, הִינֵּן שְׁלָא וְהִיא הַפִּרְשָׁן בֵּין הַתְּפִלָּה לְזוֹוָג:

גַם עַל-יִדִי מְחָאת כָּפָבְשָׁעַת גַּמְתְּקִים הַרְגִּינִים. כי יש שלש הויות, שהם בְּחִינָת שְׁלַש יְדִים: יָד הַגְּדוֹלָה, יָד הַחֲזָקה, יָד הַרְמָה. וַיְד יְמִין זה יָד הַגְּדוֹלָה. וַיְד שְׁמָאל, זה יָד הַחֲזָקה. וּבְשָׁעַת

הפאה שנתחברים יחד, זה בוחנת יד רמה. והרבורים היוצאים, הם יוצאים מהגרון, גימטריא שלוש פעמים אלקיים, וهم נמתקים עליידי שלוש היות. וזה פרוש (תהלים קיט): נפשי בכפי תמיד וכו', נפש, זה בוחינות דברו. כמו שכתבוב(שה"ש ח): נפשי יצאה בראבון; הינו בוחינות תפלה, כמו שכתבוב (איוב יח): טורף נפשו באפו. בכפי - הינו בוחינות מחתה הפה. עליידיה, ותורתך לא שכחתי - ראשיתבות שלו, גימטריא שלוש היות ושלוש אלקיים, הינו המתקת הדיינים. גם עקר השבחה הוא ממוחן רקנות, מבחןות אלקיים, וכשומתיק את אלקיים בכפיו, על-ידיה; ותורתך לא שכחתי; וזה פרוש (תהלים צא): כי כי חש ואפלתו. כי כי גימטריא מ"ב (קדמת התקונים דף ז), הינו שלוש פעמים יד גימטריא מ"ב, שנתגלה החש שבלב בידים, וזה בוחינות מחתה כפם. עליידיה; ואפלתו - בוחינות המתקת הדיינים:

גם עליידי מחתה כפ מbullet המחלקה, כי כל המחלקה נמשכים מבחןת קrho על אהרן, שהם בוחנת שמאל ואמין, ועלידי מחתה כפ נכללים שמאל בימין וימין בשמאלי, ונעים אחדות. וזה פרוש, (תהלים צ): הארו ברקו תבל ראתה. תבל, זה בוחינות מחתה כפם, כי ימין זה ע"ב, ושמאל זה ר"ו. ועלידי ש הכללים זה בוה, נעשה שני פעמים ר"ו, גימטריא תבל. כי גם ע"ב, שהוא ימין, יש בו שלוש פעמים ע"ב, גימטריא ר"ו. ושלשה פעמים ע"ב, זה בוחנת כהן גדול וכהן

הדריות וסנון הפהן. ועל-ידי שנטראה תבל, הינו מחלת הפפים, על-ידייה האירו ברקיו - נתנו הפלקלת הנקרה ברק, כמו שכתבו (וכירה ט): ויצא כברק חצז; וחץ לשון מחלקת, כמו שכתבו (בראשית מט): וישטמווה בעל חצים; ותרגומו: בעל פלגורתא. זהה פרוש, (תהלים ט): כל העמים תקעו כף, לשון

התחרות, כי שני פעמים ע"ב ר"ו, גימטריא תקעוי:
להיות קדם שהעתקתי תורה זאת מפתיבת ידו הקדוש,
בתביי מתחלה קצת מעין זה בעצמי, בפי מה
ששמעתיו. ולהיות קצת דברים מבאים שם קצת יותר, על כן
העתקתו גם כן, ושניהם כאחד טובים. וזהו:

ענין הכתה כף אל כף בעית התפללה: כתוב ב"פריעיזחים"
(בשער חורת עמידה פ"ז בסופו): שלוי היומי ופרפרני (איוב ט),
שלו"ז בגימטריא ג' היות ונ' אללים. וראשיתבות של: וישראל
לך שלום, גימטריא שלו"ז. דהינו שג' פעמים היה ממתק נ'
אלקים. כי יש ג' ידיים: יד הגדולה, יד החזקה, יד הרמה. והן:
יד ימין הוא יד הגדולה; יד השמאלי - יד החזקה; ועל-ידי
חכיקת הידים נעשה יד הרמה. ועל כן בשמה כף אל כף
ומחבר הידים בתפללה, נמתkon הידין, כי יד הוא בחינת היה,
יד אחרות ור' אחרות. ועל-ידי ג' הידים, שהוא ג' היות,
نمתקון הנ' אללים, שהם הרין היוצא מגרון, שהוא
בגימטריא ג' אללים. והוא סגלה לופרין, כמו שכתבו (תהלים קיט):
נפשי בכפי תמיד. נשפי, הינו בחינת תפלה, כמו שכתבו (שה"ש

ה: נֶפֶשׁ יִצְאָה בְּדַבֵּרֹו. בְּכֶפֶר תְּמִיד, הַיּוֹנָה פְּשָׁמֶפֶה כְּפֶר אֶל כֶּפֶר בְּשֻׁעַת הַתְּפִלָּה, עַל יְדֵי זֶה: וַתֹּרֶתֶךָ לֹא שְׁבַחֲתִי, כִּי הַשְּׁבַחֲהָ הָאוּ מְחִין דְּקָטְנוֹת, בְּחִינָת אַלְקִים, וְכָשְׁמַמְתִּיק הַדִּינִים בְּגַ"ל, אַזִּין הָאוּ בְּמַחִין דְּגָדְלוֹת, וְאַזִּין לוֹ שְׁבַחֲהָ. וְעַל פָּנָיו וַתֹּרֶתֶךָ לֹא שְׁבַחֲתִי - רְאֵישִׁיתְבּוֹת שְׁלִילָיו, דְּהַיּוֹנָה עַל יְדֵי שְׁמַמְתִּיק ג' אַלְקִים בְּגַ"ל הַיּוֹתָב בְּגַ"ל, אַזִּין לוֹ שְׁבַחֲהָ. וְזֶה דִּיקָא בְּשֻׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי אָז יוֹדֵעַ אָם הָאוּ בְּמַחִין דְּקָטְנוֹת אוֹ דְּגָדְלוֹת, כִּי הַדִּבּוֹר הָאוּ הַתְּגִלּוֹת הַמְּחִין, בֶּמוֹ שְׁבַחֲוֹב (משל ב): מִפְיוֹ דָעַת וּתְבֻונָה:

מו

לְשׁוֹן רַבְנוֹ וּכְרוֹנוֹ לְבָרֶכה

וְאָכַלְתֶּם אֲכָל וְשָׁבֹעַ וְהַלְּלָתֶם וְבוּוֹ: (וַיָּאָל ב')

מי שָׁהָוָה מִשְׁקָע בְּתָאוֹת אֲכִילָה, בִּידּוּעַ שָׁהָוָה רָחוֹק מַאֲמָת, וּבִידּוּעַ שְׁדִינִים שָׂרוֹין עָלָיו. גַּם זֶה סִימָן עַל דְּלוֹת. גַּם יְבֹא לִידֵי בְּיוֹנוֹת וּבּוֹשּׁוֹת, בֶּמוֹ שְׁבַחֲוֹב (תְּהִלָּם ב'): בְּרָם זָלָת לְבִנֵּי אָדָם - פִּיוֹ שְׁנִיצָּרֶךָ אָדָם לְבָרוֹת נְשַׁתְּנָה פָּנָיו בְּכָרוֹם (ברכוֹת ח). וְךָע, מי שָׁהָוָה מִשְׁבֵּר תָּאוֹת אֲכִילָה, הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוָה עֹזֶה עַל יְדוֹ מַוְּפִתִּים. כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנוֹ לְבָרֶכה (ברכוֹת כ): בְּתִיבָּה: אֲשֶׁר לֹא יִשְׂא פָנִים, וּבְתִיבָּה: יִשְׂא ד' פָנָיו אַלְיכָה. אָמַר הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוָה: אַיךְ לֹא אַשְׂא לָהֶם פָנִים, אַנְיָ אַמְרָתִי: וְאַכְלָתֶךָ וְשַׁבְעָתֶךָ וּבְרָכָתֶךָ, וְהֵם מְקַדְּקִין עַל עַצְמָנוּ בְּכִוָּתָה וּבְכִבְצָתָה. נִמְצָא, שְׁפֵשִׁיאוֹת פָנִים הָאוּ עַל יְדֵי שְׁבָור תָאוֹת אֲכִילָה. וְזֶה

פרוש (דברים לא): **וְהַסְתֵּרְתִּי פָנֵי וְהִיה לְאֶכֶל, פָרוֹשׁ עַל-יְדֵי תְאוֹת אֲכִילָה** הַוָא מִסְתֵּר פְנִים. **וְהִארֵת פְנִים,** הַוָא תְקוֹן וְ"אֶמֶת", **בְּחִינָת יַעֲקֹב,** בָמו שְׁבַתּוֹב (מיכה ז): **פְתִין אֶמֶת לְיַעֲקֹב.** וְהִוא בְּחִינָת תְּפִלִין, כִי יַעֲקֹב הַוָא תְפִאָת, בְּלִילָות הַגּוֹנִין, בְּחִינָת תְּפִלִין הַנְּקָרָאים פָאָר, בָמו שְׁבַתּוֹב (יוחאל כד): **פָאָרֶךְ חַבּוֹשׁ.** **וְעַקְרָע עֲשִׂירָות בָא מִאֶמֶת,** בָמו שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (שבת קד): **קָשְׁטָא קָאִי.** וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (פסחים קיט): **וְאַתְ הַיקָום אֲשֶׁר בְּגִלְעָד - זֶה מִמְנוּן, שְׁעַלְיוּ קָאִי.** וְזה שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (ברכות כד): **וְהַיּוּ חִידָה תְלוֹאִים - זֶה הַתּוֹלָה תְּפִלִין.** גַם אָמְרוּ (מנחות קג): **זֶה הַקּוֹנָה תְבוֹאָה מִן הַשּׁוֹק;** **הַינּוּ שְׁהָדָלָות בָא עַל-יְדֵי פָנֵם הַתְּפִלִין, עַל-יְדֵי פָנֵם שְׁלָאֶמֶת:** **וְאַרְצֵן יִשְׂרָאֵל, שְׁעַקְרָע קְבָלָתָה מִבְחִינָת יַעֲקֹב,** בָמו שְׁבַתּוֹב (בראשית לו): **וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאָרֶץ, בְּשִׁבְיל זֶה, נְקָרָאת אָרֶץ הַחַיִים** (זהר וקורא דף מה), **בַי תְּפִלִין נְקָרָאים חַיִים,** בָמו שְׁבַתּוֹב (ישעה לח): **ה' עַל-יְהָם יְחִי.** וְזה שְׁבַחָה: **אֲשֶׁר לֹא בְמִסְפְּנוֹת הַאֶכֶל בְּה לְחַם** (דברים ח). **בַי לְפָעָמִים אָדָם אָוֶל לְחַם מִחְמָת עֲנִיּוֹת,** **וְלֹא מִחְמָת חַסְרוֹן** תְאוֹהָה לְתַעֲנוֹגִים אַחֲרִים, **אָכֶל אָם הַיה לו שְׁאָר מִאֲכָלִים,** **לֹא הַיה אָוֶל לְחַם לְבָדָה.** וְזה שְׁבָח אַרְצֵן יִשְׂרָאֵל, **שְׁלָא מִחְמָת עֲנִיּוֹת תְאֶל לְחַם, אֶלְאָ מִחְמָת שְׁבָור וּבְטוּל** תְאוֹות אֲכִילָה. **כִי הִיא מִקְבָּלָת הָאָהָר וְהַשְׁפָעָה מִבְחִינָת תְּפִלִין,** **מִבְחִינָת יַעֲקֹב,** **מִבְחִינָת אֶמֶת,** **שְׁמַשָּׁם בָא עֲשִׂירָות.** נִמְצָא מָה שְׁתָאֶל לְחַם לְבָרֶר, **לֹא מִחְמָת מִסְפְּנוֹת,** **אֶלְאָ מִחְמָת שְׁבָור** תְאוֹות

אכילה. וזה פירוש (במדבר י): ארץ אכלת יושביה; פרוש שהיא מקבלת שפעה מבחן יעקב, כמו שבחות: וישב יעקב בארץ. וזה פירוש: כי היא שמלה לעורו - דא עור של תפליין (תיקונים תיקון סט דף צא). שבה נכנס בבחן תפליין: [לכארה אין ליה פירוש, מה חبور יש לעניין זה למה שכתוב למעלה]. אך נראה בgentoo הקרויה, כי למעלה מכאן, שעליידי תפליין, שהוא בבחן אמרת, בבחן יעקב, שזוכין עלידי שכורת אותן אכילה, עלידי זה נצולין מדלות וענויות בעיל. וזה מה שבאי מקרה זה, כי היא שמלה וכי לעניין זה. פירוש, כי מקרה זה נאמר על העני והאבוי: כי היא בסותה לביה היא שמלה לעורו. ומרמז על עניות השכינה בגנותה, שמשם עקר העניות של ישראל בגלות, פמבר בפקונים (שם). וזהו: כי היא בסותה וכו' היא שמלה לעורו - דא תפליין. הינו שהתפלין הם עקר השמלה המגנת על עניות השכינה וכונסתישראל, כי תפליין מבטלין הגלות. כי עקר השפע והעונשיות נמשך עלידי בבחן יעקב, שהוא בבחן אמרת, בבחן תפליין. רק נראה לי לפרש] וזה פירוש (דברים יא): נתתי עשב - דא ע"ב שני (תיקון נ"א וזה בראשית דף כה), דא כלויות הגונין. בשך לbamah - בשחתה את הבתימות, או יתגלה כלויות הגונין, כמו שבחות: ישא ד' פניו אליך: וכשפוגם אמרת, בכלויות הגונין, או געשה מצלויות הגונין בושה, ובא עליו בושה, הינו עניות. כמו שבחות: ברם זلت לבני ארם, נשנה פניו לכמה גונין, בקרים:

ואנחנו בני ישראל מקובלין להשפיע דרך ארץ ישראל. ושהפע
ארץ ישראל, היא הארץ פניו יעקב, הארץ התפלין.
ובשביל זה כתיב בה, (בראשית טט): הנוטן אמריו שפר; כי שפר
זה בחינת פאר, בחינת תפlein, הינה, שהיא נותנת לנו אותיות
הארה שקיבלה מתפלין. וזה פרוש (קהלת ט): ראה חיים עם אשא,
הנותן אמריו שפר - ראשיתבות אשא. וזה: ראה חיים דיקא,
כى תפlein נקראים חיים. וזה: נפתלי אליה שלוחה וכו', נפתלי
אותיות תפlein:

וכשאנו אוכלים שפע אמת הבא דרך ארץ ישראל, ואחר כך
אנו מדברים הללו של הקדוש ברוך הוא בוה הפתח,
או נעשה שמים וארץ חדש. כמו שאמרו חכמינו זכרונם
לברכה (קדמת הוור דף ה): לאמר לציון עמי אתה - אל תקרי
עמי אלא עמי, בשותפי וכו'. כי שמים החדש נעשה על ידי
הארה פניו יעקב, והארץ החדשה נעשה על ידי ארץ ישראל,
שהולכת להשפיע דרך ארץ ישראל; נמציא, שברא עבשו שמים
ומולות אחרים; נמציא, שימושה הטבע שהיה מطبع במזלות
הראשונים, כי עבשו נעשה מזלות חדשים. נמציא, שעלי ידי
שבור אותן אכילה, נעשה מופתים ומלאות:

גם זאת התורה בתבתי מתחלה בעצמי, ונמצא בה פמה
דברים מבאים יותר. גם סיום פרוש המקרא "וְאֶכְלָתֶם"
נחרס באן בלשונו הקדוש, ומה שփר זה גלה זה וכו', על כן
העתקתי גם נסחא זאת שפתבי בעצמי. וזהו:

וְאָכַלְתֶם אֲכֹל וִשְׁבֹעַ וְהַלְלָתֶם אֶת שֵׁם ה' אֱלֹקֶיכֶם וּכְךָ -
כִּי מֵי שִׁיצָא מִתְהָוֹת אֲכִילָה, יִכְלֶל לְהִזְהָר אִישׁ
מוֹפֶת. וְמֵי שַׁהְוָא מִשְׁקָע בְּתָאוֹת אֲכִילָה, סִימָן שַׁהְוָא שְׁקָרָן.
וְכֵן אָפָלוּ אִישׁ צְדִיק שָׁבֵר יִצְא מִתְהָוֹת, וְגַנְפֵל מִמְּדִרְגָתָו
וְגַנְפֵל לְתָאוֹת אֲכִילָה - סִימָן שִׁיצָא שְׁקָר מִפְיוֹן. וְכֵן מַזְרָה גַם
בֵּין שִׁישׁ דִין עַלְיוֹ לְמַעַלָה, גַם הַוָּא סִימָן עֲנִיות. וְהַעֲנִין, דְּהַגָּה
בְּתִיב (רכרים ח): וְאָכְלָת וִשְׁבֻעָת וּבְרָכָת; וְלְכֹאָרוֹה, מִזָּה טָעַנְתָ
הַצִּיר הַרְעָה לְאָכֵל וְלִשְׁבַע לְמִלְאֹת נֶפֶשׁ, וְאַחֲרִיכָךְ לְבָרְךָ אֶת
הַהַרְחָךְ. אֲךָ בְּאֶמֶת אָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (רכות כ): בְּתִיב:
אֲשֶׁר לֹא יִשְׂא פָנִים, וּבְתִיב: יִשְׂא ה' פָנָיו אֶלְיךָ וּכְךָ, וְכֵן לֹא
אֲשֶׁר אִישׁ פָנִים וּכְךָ, שָׁאַנְיָ אֶמְרָתִי: וְאָכְלָת וִשְׁבֻעָת וּבְרָכָת, וְהַנּוּ
מִרְקָדְקִין עַל עַצְמָן מִפְנִית וְעַד בְּבִיצָה. וְהַוָּרְמָה גְּנָלָא: אֲםָ
יִשְׂרָאֵל מִרְקָדְקִין לְבָלִי לְאָכֵל הַרְבָּה, רַק מִקְוּות וְעַד בְּבִיצָה,
אוֹי הַם בְּבָחִינָה: יִשְׂא ה' פָנָיו, וְאוֹי יִשְׂנְיאוֹת פָנִים. אֲךָ
לְהַפְּךָ, חַס וְשָׁלוֹם, מִפְלָל הָנוּ וּכְךָ; כִּי כִּאֲשֶׁר הַם מִשְׁקָעִים
בְּתָאוֹת אֲכִילָה, אוֹי הַסְּתָרָת פָנִים, חַס וְשָׁלוֹם. וְהַוָּרְמָה (רכים לא):
וְהַסְּתָרָת פָנִי וְהִיה לְאָכֵל; בְּלֹוֹמֶר, אֲםָה הַם מִשְׁקָעִים בְּתָאוֹת
אֲכִילָה, אוֹי: וְהַסְּתָרָת פָנִי, חַס וְשָׁלוֹם. וְהַגָּה נְשִׁיאוֹת פָנִים
הַאֲוֹא בְּחִינּוֹת אֶמֶת, בְּמַבָּאָר בְּכָנוֹת עַל שְׁלֹשִׁים וָשָׁרֶה מִדּוֹת,
תָּקוֹן אֶמֶת הַוָּא הַאֲרָת פָנִים, וְהַוָּא שָׁאָמְרוֹנוּ, כִּי הַמִּשְׁקָע
בְּאֲכִילָה הַוָּא רְחוֹק מִאֶמֶת, כִּי הַוָּא בְּהַסְּתָרָת פָנִים, שַׁהְוָא
מִתְּאֶמֶת בְּנֵי לֵל:

והנה כל ה

עולם
 בלו נזון משפע של ארץ ישראל, בידוע. ארץ ישראל בעצמו מקבל השפע מןאמת, שהוא מדרת יעקב, נאמר (מיכה ז): תתן אמרת ליעקב; והוא מדרת תפארת, שהוא כללות הגוניין. והוא בחינות שמיים, אש ומים, שהוא גם בן כללות הגוניין. וזה מרמו בתורה (מדרכו י): ארץ אכלת ישביה. דקשא, הן אמרת שהמרגלים הוציאו שקר מפיהם, אך אך נכתב שקר שלהם בתורה שהוא אמרת, ובברכה, שבדברים הללו גרמו בהם דבר אמרת. ויש לרמזו הנ"ל: ארץ אכלת, בלוMER שأكلתה והשפעתה הוא מבחינות ישביה, שהוא בחינות וישב יעקב, שהוא מדרת אמרת פנ"ל. והוא גם בן בחינות תפליין, שAKERIM פאר, שהוא מדרת יעקב. ועל בן נקראת ארץ ישראל: אלה שלוחה הנוטן אמריו שפר; כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, בלוMER: ארץ ישראל היא אלה שלוחה לבshell פרותיה, והשפעתה הוא מדרת אמרת, שהוא בחינות תפארת, בחינות תפליין. והנו: הנוטן אמריו שפר, כי שפר הוא לשון פאר, שהוא בחינות תפליין. ויש לרמזו: נתלי הוא אותיות תפליין:

על זה יש לרמזו גם בן (קהלה ט): ראה חיים עם איש; כי איש - ראשיתבות העזתנן אמריו שפר. והנו: ראה חיים; כי תפליין נקראין חיים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד): ה' עליהם יהוו, דרשו על תפליין, כי בתפליין נאמר (רכרים כה): וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלייך וכו' (ברכות ו). והנו: ראה חיים, שהוא תפליין, עם איש

- רְאֵשִׁירִתּוֹת: הַנּוֹתֶן אָמֵרִי שָׁפֵר, שֶׁהוּא גַם בְּחִינּוֹת תְּפִלִין
כֹּנֶל:

וְזֹהוּ: אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בָּמִסְפְּנָתָה תָּאכַל בָּה לְחַם (דנריים ח);
בְּלֹוּמָר, אָרֶץ, שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת אָמֶת, וְאוֹ הוּא בְּחִינּוֹת
הָאָרֶת פָּנִים, וְאַינוֹ בּוֹחר בְּתְפִנּוּקִים. וְעַל כֵּן לֹא בָּמִסְפְּנָתָה -
מִחְמָת דְּלוֹת וְעֲנִיּוֹת - תָּאכַל בָּה לְחַם, וְלֹא שָׁאָר מַעֲדִינִים, רַק
מִחְמָת שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת אָמֶת, וְהוּא מַפְשֵׁט מִתְאֹות אֲכִילָה, וְאַינוֹ
בּוֹחר רַק בְּלָחָם לְאַכֵּל. וְעַל בֵּן נִקְרָאת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל אָרֶץ הַחַיִם,
כִּי הַשְּׁפֵעָתָה מִמְּדֹת יַעֲקֹב, שֶׁנִּאמֶר עַלְיוֹן: יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא מַת
(תענית ה). וְהוּא גַם בְּחִינּוֹת תְּפִלִין, שְׁגָךְרָאִים חַיִם.

נִמְצָא, כִּי הָאָוחָז בְּמִדָּת אָמֶת, אָוי פְּרִנְסָתוֹ בְּרוּתָה, כִּי
הַהְשִׁפְעָה מִמְּדֹת אָמֶת כֹּנֶל. וְזה רַמּוֹ (שבת קד):
קָשְׁטָא קָאי, כִּי רַבּוֹתֵינוּ זְכֻרוֹנָם לְבָרְכָה דָּרְשׁוּ (פסחים קיט) עַל
פְּסִיקָה: וְאֵת כָּל הַיקּוֹם וּכְוֹי - זֶה מִמּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שְׁמָעִימִדוֹ
וּכְוֹי. וְזהוּ: קָשְׁטָא - הָאָוחָז בְּמִדָּת אָמֶת, אָוי: קָאי - זֶה מִמּוֹנוֹ
שְׁמָעִימִדוֹ עַל רְגִלּוֹי, וּפְרִנְסָתוֹ בְּרוּתָה. אֲך֒ שְׁקָרָא לֹא קָאי, כִּי
הָא בְּהִסְתָּרָת פָּנִים שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת אָמֶת. וְעַל בֵּן עַל כָּל צָרָה
שֶׁלֹּא תָבֹא גּוֹזֵן תְּעִנִית, כִּי מַאֲחֵר שִׁיְשָׁרָאֵל נִתְוַיֵּן בְּצָרָה, הַמִּנְחָה
בְּחִינּוֹת הַסְּתָרָת פָּנִים, בְּחִינּוֹת דִּינִים. וְעַל בֵּן גּוֹזֵן תְּעִנִית,
לְשִׁבר תְּאוֹת אֲכִילָה. וְאָוי יְהִי בְּחִינּוֹת הָאָרוֹת וְגַשְ׀יוֹת פָּנִים,
שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת הַמְּפֻקָּת וּבְטוּל הַדִּינִים כֹּנֶל, וְכִי לֹא אָשָׁא פָנִים
שְׁהַן מִבְּקָרְקָין וּכְוֹי:

ובזה תבין נפלאות בדברי רפואתנו וכרכונם לברכה (ברכות כד), שדרשו על פסוק: וְהוּא חַיָּךְ תְּלֹאִים - זה התולה הפלין. גם אמרו (מנחות כנ): זה הקונה מן הפלטר. וזה שאמרנו, כי אילו ואילו דברי אלקים חיים, ושניהם דבר אחד. כי מאחר שהוא תולה הפלין, ופוגם בתקفين, שהוא מדה אמרת, או הוא בהסתרת פנים, ונתחמעת השפעתו שלו, ומזונתו מזמן צמין, וצריך לקנות מן הפלטר. ועל כן כתיב על ארץ ישראל, (דברים יא): תמיד עיני ה' אלקייך בה, כי דבר שקרים לא יפוז לנגד עיני (תהלים קא), אך ארץ ישראל, שהוא מדה אמרת, תמיד עיני ה' בה וכו':

והנה כשהצדיקוכל לשבע נפשו, ולא מלחמת תאויה הגשמיota, או הוא בבחינת נשיאות פנים, ונזון ממורת אמרת. ובאשר בכך אכילה זו עומדת להודות ולהלל לה, או יוציאו ממנה רבויה אמרת, שהם בבחינת יעקב, מעת תפארת, שהוא כלות הגוני. והוא בבחינת שמיים, אש ומים. וגם כן בבחינת ארץישראל, שהשפעתה גם כן ממדת יעקב בג"ל. ועל כן בכך זה נעשה שיתף להקרוי שברוך הוא לברא שמיים וארץ, שהם בבחינת אמרת, ברבוריו הקדושים שנובעים יוצאים ממנה גם כן בבחינת אמרת בג"ל. וזה שאמרנו למעלה, כי ארץישראל היא איליה שלוחה, והינו: הגוטן אמרי שפר; כי הנזון מבחינות הארץ ישראל, שהיא איליה שלוחה, שהיא בבחינות אמרת, או: הגוטן אמרי שפר - כלומר, שנחתת מעצמה ומבהה אמרי

שָׁפֵר, לְשׁוֹן תִּפְאַתָּת, שֶׁהָם אָמְרִי אֲמָתָה, וְעַל כֵּן יוּכֶל לְבָרָא שָׁמִים וְאָרֶץ, שֶׁהָם גַּם כֵּן מִמְדַת אֲמָת בְּגַ"ל. וְעַלְיוֹ נִאֵמֶר (ישעה נא): וְלֹאֵמֶר לְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה - אֶל תִּקְרֵי עַמִּי אֶלָּא עַמִּי, מָה אָנָּא עֲבָדִי שְׂמִיא וְאַרְעָא בְּמַלְוָלִי, אֲפִכְתָּם וּכְיָ בְּמַלְוָלָא בְּגַ"ל (הקרמת הוחר ר' ה), בַּי בְּדָבְרִים הַאֲמָתִים, יוּכֶל לְבָרָא שָׁמִים וְאָרֶץ. [זוה]: וְלֹאֵמֶר לְצִיּוֹן; הַנּוּ עַל יְדֵי אָמְרִי אֲמָת, שֶׁהָוָא בְּחִינַת אָמְרִי צִיּוֹן, אָמְרִי אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָוָא בְּחִינַת אֲמָת, עַל-יִדְרִיחָה: עַמִּי אַתָּה - אֶל תִּקְרֵי עַמִּי וּכְיָ בְּגַ"ל]. וְכִיּוֹן שִׁכְבָּל לְבָרָא שָׁמִים וְאָרֶץ חֲדָשִׁים, יוּכֶל לְעַשׂות מַזְמָתִים בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ. בַּי הַשֵּׁם יִתְפַּרְךּ מִנְהָגִים עַזְלָמוֹ עַל פִּי דָּרָךְ הַטְּבָע, וְהַטְּבָע הוּא עַל פִּי הַנְּהָנָת הַגְּלָגְלִים פִּידּוּעַ, וְכִיּוֹן שַׁחַדְקִיךְ יִכְלֶל לְבָרָא שָׁמִים חֲדָשִׁים, אוֹי הָא מִשְׁנֶה בְּלַי הַגְּלָגְלִים, וְעוֹשֶׂה טָבָע חֲדָשָׁ, וְעַל-כֵּן בּוֹרוֹאי הוּא יִכְלֶל לְעַשׂות מַזְמָתִים, שֶׁהָם שְׁנִי הַטְּבָע. וְהַעֲנֵן פָּלָא, וְרוּוק: זוה: וְאַבְלָתֶם אַבְול וְשָׁבוֹעַ - בְּלֹוֶר, מָה שְׁתָאַבְלוּ, הַן מַעַט וְהַן הַרְבָּה, תִּשְׁבַּעַ, וְלֹא תָהִי מִשְׁקָעִים בְּתָאוֹת אֲכִילָה - אוֹי תָהִי בְּבִחְנִית נְשָׂאות פְּגִים, וְנוֹזְנוֹן מִמְדַת אֲמָת. וּבְכָח אֲכִילָה זוֹ: וְחַלְלָתֶם אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהִיכֶם - בְּגַ"ל, אוֹי תָהִי שְׁתָפִין לְהַקְדּוּשָׁ-בָּרוּכוֹדְהָוָא לְבָרָא שָׁמִים וְאָרֶץ. וְהָוָא אֲשֶׁר עָשָׂה עַמְּכֶם, דְּהַנּוּ: אֶל תִּקְרֵי "עַמִּי" אֶלָּא "עַמִּי", מָה אָנָּא וּכְיָ. וְכִיּוֹן שְׁתָוְכוּ לְבָרָא שָׁמִים וְאָרֶץ, אוֹי: לְהַפְלִיא - שְׁתָוְכוּ לְעַשׂות נְגַלָּות וַמַּזְמָתִים בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ. וְהַנּוּ דָסִים וְלֹא יְבַשְׁוִי וּכְיָ - בַּי בְּחִינַת הַבּוֹשָׁה הוּא גַּם כֵּן בְּלִילָות הַגּוֹנִין, בַּי אֹל סְמִקָּא וְאֹתִי חֻרָּא

(ב"ט נה): ופָנֵיו מִשְׁתַּגְנָה לְכֹמֶה גָּנוּן, וְהוּא מִתְתַּחַת תְּפִאָרָת, מִפְדוֹת הַגּוֹלִין. וּמָה מִתְקֻנוּ דָבָרִי רְפֹתָינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרָכה לְפִי זֶה (ברכות ט): בֵּין שְׁנֵצֶרֶךְ לְבָרִיות פָנֵיו מִשְׁתַּגְנָה בְּכָרוּם, שְׁמִשְׁתַּגְנָה לְכֹמֶה גָּנוּן. כי בֵּין שְׁנֵצֶרֶךְ לְבָרִיות, וְהַינֵּנוּ מִפְנֵי שְׁפָגָם בְּמִדְתָּא אֲמָת, וְהוּא בְּהַסְּתָרָת פְנִים, שְׁהָוָא מִדְתָּא אֲמָת, בְּלִלוֹת הַגָּנוּן בְּגַ"ל, עַלְפָנֵן פָנֵיו מִשְׁתַּגְנָה בְּכָרוּם לְכֹמֶה גָּנוּן, שְׁהָוָא גַם בְּנֵן מִדְתָּא תְּפִאָרָת מִמְדוֹת הַגּוֹלִין, כי אַת זֶה לְעַמֶּת וְהַעֲשָׂה וּכְיוֹן. וְעַתָּה הַמִּקְרָא הַזֶּה נִדְרִשׁ בְּמַין חָמָר: וְאַכְלָתָם אֲכָל וְשָׁבּוֹעַ - בְּבִחְנִית אֲמָת בְּגַ"ל. וְאוֹתָו תּוֹכְלוּ לְעַשׂוֹת נִפְלָאוֹת: אֲשֶׁר עֲשָׂה עַמְּכֶם לְהַפְּלִיאָה, בְּגַ"ל. אָוֹן: וְלֹא יִבְשְׂוּ עַמִּי לְעוֹלָם; כי מַאֲחָר שִׁאָתֶם בְּבִחְנִית אֲמָת, בְּלִלוֹת הַגָּנוּן, אַיִלְכֶם צְרִיכֵין לְהַתְּבִּישׁ, שְׁהָיָא בְּלִלוֹת הַגָּנוּן בְּמִדְותֵי הַגּוֹלִין. עַל פָנֵן: וְלֹא יִבְשְׂוּ עַמִּי לְעוֹלָם. וְזֹה: וְנַתְּתִי עַשְׂבָּבָשׂ בְּשִׁדָּךְ לְבַהֲמַתָּךְ וְאַכְלָתָךְ וְשָׁבּוּעָתָךְ. בְּמַבָּאָר בְּזֹהֶר (בראשית דף כה: ונתיקו נא): עַשְׂבָּבָשׂ הוּא ע"ב ש"ז, תְּלַחְ רַאשֵּׁין, שֶׁלְשָׁה אֲבוֹת, שְׁהָוָא הַגָּנוּן. וְהַינֵּנוּ בְשִׁדָּךְ לְבַהֲמַתָּךְ - שִׁתְשִׁידָךְ הַבְּהָמִיות שְׁלָה, וְאַכְלָתָךְ וְשָׁבּוּעָתָךְ - לְאַכְלָל וְלִשְׁבָּעָ, רק לְהַסְתִּיף בְּמַעַט - אָוֹן: וְנַתְּתִי עַשְׂבָּבָשׂ:

מח

לְשׁוֹן רַבְנָן זְכוֹרָנוּ לְבָרָכה

עַל אֲשֶׁר מַעֲלָתָם בֵּינוּ בְּמַיִם מִרְיבָּת קְרָשׁ מִרְבָּר צַיִן וּכְיוֹן:
(דברים לב)

צִירֵי וְהַבָּחִינָה: וַיַּצְאֶר - יִצְרָה לְטַב יִצְרָה לְבִישׁ; יִצְרָה לְשֹׁכֶר יִצְרָה לְעַנְשׁ (זהר בראשית דף כו. ובברכות סא), בבחינת דין ורוחמים. וזה בבחינת בינה, שם נוצר הولد, כמו שכתוב (משל ב): כי אם לבינה תקרא. ושם שני בבחינות: חסיד ודין, כי ממשם דיןין מתרין. והוא בבחינת ספה, כמו שכתוב (תהלים קלט): תסבני בבטן אמי. והוא בבחינת כת ההפלה, מה שמתפללון בכת, כל עצמותי תאמרנה וכו' (תהלים לה). והוא בבחינת ספה, כמו שכתוב (איוב ז): בנידים ועצמות תפוכני. כי כת שאדם מכנים בתוכותם כ"ח אתון דערדא דברארית, שביהם נברא העולם. ועשרה מאמרות שביהם נברא העולם (אבות פ"ה), מקבלין כת מכ"ח אתון אלה. והדברורים שאדם מדבר בכת, הם עצמן הדבורים של הקדוש ברוך הוא. וזה בבחינת (ישועה נא): ואשים דברי בפיך; כי הם עצםם דבר ה', והם כת מעשו (תהלים קא). ובמאמרות שביהם נברא העולם, הם בבחינת חסר, כמו שכתוב (תהלים טט): כי אמרתי עולם חסיד יבנה; ויחסיד הוא בבחינת ספה, בבחינת חבור. וזה: ואשים דברי בפיך - אין; ובצל ידי כסיתך, שהוא בבחינת ספה, שהוא בבחינת צל יד; חבור יד ימין (זהר פנה ריד):

אֲבָל הדבורים שאינם דבריהם קדושים, אין גורם שנתקעorder ספה נוצרים, ספת עפו"ם, כמו שכתוב (תהלים קמו): אשר פיהם דבריו וימיהם ימין שקר, שהוא חבור דסטרה אחרת. וזה פרוש (שם לא): תצפנם בספה מריב לשונות - כי

בשלשות של עפויים גברים, חם ושלום, או השכינה היא ריב עם קדשא בריך הוא, כמו שכתוב בתיקונים (תיקון כא דף מר): שמו הרים ריב, אכן ריב על בנהה בגנותה. כי בארץ ישראלathi רבי (שם דף מה), שנתפס ארון "ריב" ונעשה "רבי". ועיקר ארץ ישראל - על ידי פה מעשו, כמו שכתוב (תהלים קיא): כה מעשו הגיד לעמו לחת להם נחלת גוים. אבל בשפה זהה, הינו בוחינת ספרה, נגמם, או גברים אמות העולם, גורר ימי שקר, ונעשה מ"רבי" "ריב", אוathi ריב על בנהה, שגלו משלהן אביהם ומאירכם יצא:

ובשביל זה, ספרה, הינו תפלת בכת, היא סגלה לבנים. ובשביל זה תפוף אחר ספרות - שמיינ עצרת, שהנוקבא עוצרת וקולדת הטעפה, שלא תפיל (מכואר בע"ח בסופו בכוונהשמי עטרה). וזה בוחינת: מסני בבטן אמי, הינו בוחינת ספרה נעשה בוחינת עברות. ובשביל זה: ותתפלל חנה על ה' (שמואלא א) - על ריקא, שהיא בוחינת ספרה, גם ארץ ישראל סגלה לבנים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ר"ה טו): לך לך הארץ, ושם תזפה לבנים. כי נחלת ה' לבנים (תהלים קכו), וזה מלחמת: שבר פרי הבטן, שבר ספרה, בוחינת מסני בבטן אמי. כי עיקר ארץ ישראל הוא על ידי פה מעשו, כמו שכתוב: כה מעשו וכו' לחת להם נחלת וכו'. וכן זהה הוא בוחינת ספרה, כל עצמותי תאמנה, בוחינת: בגודים ועוצמות מסוכני, בוחינת: ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך:

וְזֹה בְּחִינָת (מינה ז): הַגִּיד לְךָ אָדָם מַה טּוֹב וּמַה חֵרֶשׁ
מִמֶּךָ כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָט - זֹה הַדִּין (כשדו"ל מכות כד),
בְּחִינָת: שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי (שה"ש ב). וְאַהֲבָת חֶסֶד - זֹה
בְּחִינָות חֶסֶדים הַפְנִימִים. וְהַצְנָעַ לְכָת - זֹה בְּחִינָות מַקְיָפִים,
בְּחִינָת סְכָה. כִּי דְּפָנוֹת הַסְּכָה הֵם שְׁתִים פְּהַלְכָתָן, שְׁהֵם נִצְחָה
וְהֵזֶד, וְשִׁלְשִׁית אָפָלוֹ טְפֵח (סוכה ו), שַׁהְוָא בְּחִינָות יְסָוד. זֹה
בְּחִינָות: וְהַצְנָעַ לְכָת, וְהַצְנָעַ - זֹה בְּחִינָות יְסָוד, מְגַלָּה טְפֵח
וּמְכַפָּה טְפֵח (נדרים כ); וְלְכָת - זֹה בְּחִינָות נִצְחָה וְהֵזֶד. עַמְּ הַ
אַלְקוֹד - זֹה בְּחִינָת אֶرְצֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי בֶּל הַדָּר בְּאֶרְץ יִשְׂרָאֵל
דוֹמָה בְּמַיִּשְׁיָשׁ לֹא אַלְקוֹד (כחובות קי), כִּי אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל נִעְשָׂה
מִפְּחָ מַעְשָׂיו בְּגַל:

וְלֹעֲתִיד לְבוֹא שִׁירְגָּנוֹ אֲמֹות הָעוֹלָם עַל-יְדֵי מִצּוֹת סְכָה, אֵז
נִתְקִים (צפניה ז): אֹו אַהֲפֵךְ אֶל בֶּל הַעֲמִים שְׁפָה
בְּרוֹרָה. שְׁפָה - רָאשִׁי תְּבֹות שֶׁל שְׁבָר פָּרִי הַבְּטָן, הַיּוֹן בְּחִינָת
סְכָה בְּגַל. גַּם אֹו נִתְהַפֵּךְ רַיב לְשׁוֹנוֹת, וְלֹא יוֹהֵה בְּחִינָת רַיב
בְּגַל, וְיֹהֵה שְׁפָה אַחַת לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד. וְאֹו יַהֲנִיבָר אֲמָת,
בִּמוֹ שְׁכַתּוֹב (משל י): שְׁפָת אֲמָת תְּפֹז לְעֵד; הַיּוֹן, אָפָלוֹ עַפּוּם
יַחֲזֹרּוּ לְעַבְדוֹ שְׁכָם אֶחָד. וְזֹה (בראשית ד): אִם תִּתְיֻבֵּ שָׁאת,
רָאשִׁיתְבֹּות שְׁפָת אֲמָת תְּפֹז. וְאִם לֹא תִּתְיֻבֵּ לְפָתָח חַטָּאת
רוֹבֵין, רָאשִׁיתְבֹּות רְחֵל לְמִפְרָע בְּחוֹרָת אֲגַפִּין, בְּחִינָת רַיב,
שַׁהְיָה רַיב בְּגַלְוָתָא, דְּמִתְגְּבָרִין אָמִין דְּעַלְמָא, רַיב לְשׁוֹנוֹת, אֲשֶׁר
פִּיהֶם דָּבָר שְׂאוֹ וְכוֹ: וְזֹה פָּרוֹשׁ: בְּמַיִּירִיבָת - זֹה בְּחִינָת מַיִּירִיבָת

החסדים, בבחינת סכה, ששפצלת מריב לשונות, במו שפטות:
הצפנים בספה מריב לשונות פג"ל. קידוש תרגומו רקסם, לשון רקסם
ויציר, בבחינת ציריו בג"ל, שטמינו יצירת הولد. מדבר ציון - לשון
ציין הר הבROL, לשון חמרים (סוכה לב), לשון תמורה וחולופ.
פרוש, כי הקדוש ברוך הוא צוה להם שיברו אל הסלע, כדי
שילמדו ישראל כלוחם על שבר ענש, בפרש רשי, והם
[פנמו] בהרבות, ונרכמו, חם ושלום, התגברות של הריב לשונות,
וונרכמו התגברות ימי שקר, במו שפטות: אשר פיהם דבר שוא
וכו. זה פירוש: ציון, לשון תמורה, תמורה קדש, תמורה ציר,
תמורה ספה דקדשה, נעה ספה בקהלפת, חם ושלום. ובשביל
זה ענשם: כי מנגד תראה ושמה לא תבוא, כי ארץ-ישראל
הוּא מפה מעישו פג"ל:

מט

לשון רבנו וברונו לברכה

לשימוש שםakhel بهם והוא בחתן יצא מחתפו וכו'
 (תהלים יט)

א כי קדם הבראה היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף, ורצה
 הקדוש ברוך הוא שיתגלה מלכותו, אין מלך אלא עם,
 והצורך לברא בני אדם, שיקבלו על מלכותו. והתגלות מלכותו
 אי אפשר להשיג אלא על ידי המדות, שעלי ידי המדות משיגין
 אלקותו, וירקיען שיש ארון מושל ומנהיג. עצם את האור אין

סוף לאָדרין, ונשאר חֶלְל פָנִי, ובתוך הַחֶלְל הַפָנִי בָרָא העולמּות (כמובא בע"ח בתקילתו בהיכל א עפ' ג), והן הן מדותינו. וhalb הוא הַצִיר של המדות, הינו החכמה שבלב, במו שפטות (שמות לא): ובלב כל חכם לב וכו'. עקר היוצר היה בחכמה, במו שפטות (תהלים קד): פָלֵם בחכמָה עֲשִׂית. נמצא, שהלב הוא הַצִיר, במו שפטות (שם עג): צור לְבָבִי. ואית יצירה לטב ולכיש, במו שאמרו חכמוני זכרונם לברכה (רכות סא): וַיַּצֵר - ב שני יודין וכו'. וهم שני יצרין, יצר טוב ויצר הרע. הינו: מהשבות טובות הם יצר טוב, ומהשבות רעות הם יצר הרע. כי עקר היוצרים הם מהשבות והחכמות שבלב, במו שפטות (בראשית ו): כי יצר מטמיטם את הַחֶלְל של הבריאת, ששם התגלות המדות. כי הלב הוא צור העולמים, הינו צור המדות, כי לפיו אוֹר להבויות הלב של איש היישראלי אי אפשר להתגלות מהמות, כי אוֹר להבויות הוא עד אין סוף, הינו אין סוף ואין תכליות לתשוקתו. וזריך לצמצם התלהבות, כדי שישאר בלב חֶלְל, במו שפטות (תהלים קט): ולבי חֶלְל בקרבי. ועל ידי האצומים של התלהבות יוכל לבוא להתגלות מהמות, הינו לעבד את השם יתברך בהדרגה ובמדה. ומהשבות טובות שבלב, הוא יצרין טבין, שעיל ידו נתגלו פועלות מהות טובות, הינו יצירה לטב. וכשהושיב מהשבות רעות, הוא מטמיטם הלב, בבחינת עירלת לב, ומקלקל את הבריאת, הינו החכמה שבלב. כי היוצר הרע הוא טפשות

הַלְבָב, בָּמוֹ שִׁפְטוֹב (דרכים י): וּמְלֹתָם אֶת עֲרֵלָת לְבָבָכֶם, וּתְرִגּוֹמוֹ: יִת טְפָשׂוּת לְבָכוֹן. וּטְפָשׂוֹת הוּא קְלֻקָּול הַפְּרִיאָה, שַׁהְיָא עַל־יְדֵי הַחֲכָמָה. נִמְצָא, כַּשָּׁאָרָם חָוַיָּב מִחְשָׁבּוֹת טוֹבוֹת בְּלִפְנֵי אֱיָךְ לְעַכְדָּת הַשֵּׁם יְתִפְרָה, בָּוּהַ גָּעָשָׂה לְפָנֶיךָ בְּבִחְנִית: צָר לְבָבֵי, וּבְבִחְנִית: וּלְבָבֵי חַלֵּל בְּקָרְבֵּי, שִׁבְתוֹךְ הַחַלֵּל יִתְגַּלֵּוּ פָעָלוֹתָיו, וּעַל יְדֵי פָעָלוֹתָיו וּמְדוֹתָיו הַטוֹּבוֹת יִתְגַּלֵּה שַׁהְיָא מַקְבֵּל עַל מִלְכּוֹת שָׁמִים שָׁלְמָה. וּז־ה פִּרְוּשׁ (תהלים פ): וּשְׁרִים בְּחוֹלְלִים וּכְוָ'. וּשְׁרִים - זֶה בְּבִחְנִית הַתְּגִלּוֹת מִלְכּוֹת, בְּבִחְנִית: שָׁרָה עַל הָעוֹלָם בְּלֹו (ברכות י), בְּבִחְנִית (ויריה ז): וַיְהִי ה' לְמֶלֶךְ וּכְוָ'. בְּחוֹלְלִים בֶּל מַעֲינִי בְּךָ - הַנּוּ לְפִי הַחַלֵּל שִׁגְעָשָׂה עַל־יְדֵי מִחְשָׁבּוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים, בֵּן הַתְּגִלּוֹת מִלְכּוֹתָו:

ב זֶה בְּבִחְנִית (דרכים יא): וּלְעַבְדָו בְּכָל לְבָבָכֶם; אִיזְהוּ עַבְדָה שְׁבִילֵב זֶה תְּפִלָּה (תעניית ב). בַּי תְּפִלָּה בְּבִחְנִית מִלְכּוֹת דָּרוֹ, בָּמוֹ שִׁפְטוֹב (תהלים ט): וְאַנְיִי תְּפִלָּה. וּעַקְרָב הַתְּפִלָּה תָּלִי בְּלָבָב, שִׁישִׁים בֶּל לְפָנָיו עַלְיָה, שְׁלָא יְהִי בְּבִחְנִית (ישעה ט): בְּשִׁפְתָּם בְּבָרוּנִי וְלָבָם רְחַק מִמְּפַעַן. בַּי תְּפִלָּה שְׁבִילֵב הִיא בְּבִחְנִית הַתְּגִלּוֹת מִלְכּוֹתָו בְּתוֹךְ הַחַלֵּל הַפְּנִי, בְּתוֹךְ הַמְּדוֹת, בְּתוֹךְ הָעוֹלָמוֹת: ג זֶה בְּבִחְנִית ה"א, בַּי דָּלָת הִתְהָ, וְאַתְּחָורָת וּנְעָשָׂות ה"א. בַּי דָּלָת הַוִּית - לְשׁוֹן דָּלָה וּעֲנֵיה. הַנּוּ בְּשִׁמְטָמֵטָם לְפָנָו בְּטְפָשׂוֹת, וְאֵין עַנִּי אֶלָּא בְּדָעַת (דורים מא), וְאֵוֹ הִיא בְּבִחְנִית דָּלָת. וּבְשִׁמְקָדֵש מִחְשָׁבָתוֹ, וְלִית קְרָשָׁה פְּחוֹת מַעֲשָׂרָה (מנילה כב), וְהִיא בְּבִחְנִית יו"ד (תיקון י) שִׁמְמָשֵׁיךְ לְתוֹךְ הַדָּלָת, וּנְעָשָׂית ה':

ד וְכַשְׁפִּיקִים הַתְּפֵלָה אֶת בְּחִינַת מֶלֶכֶת, בְּבִחִינַת: וְלֹעֲבָרוּ
 בְּכָל לְבָבָכֶם, זֶה בְּחִינַת: הִיא הָעוֹלָה (וַיְקָרָא ו')
 בְּחִינַת (שיר השירים ח): מַי זֹאת עֹלָה - מַי עַמ זֹאת עֹלָה (הקדמת
 הוויה דף י ותיקון כא ל לה סט). והם שני בתיים: בֵיתָא עַלְאה וּבֵיתָא
 תְּפֵאָה, שָׁיַש לְשָׁנֵיהם עַלְיה, כִּי לֹא אָבוֹא בָּעֵיר עַד דִּבְרָבֶך קָדוֹש: [פרוש, כִּי רְבָותֵינו וּכְרוֹנוּם לְבָרְכָה דָּרְשׁו (חנינה ח) על
 פָּסּוֹק זה (הושע יא): בִּקְרָבֶך קָדוֹש וְלֹא אָבוֹא בָּעֵיר - נְשַׁבֵּע
 הַקָּדוֹש־בָּרוֹך־הָוּא שֶׁלֹא יָכַנֵם בַּירוּשָׁלָם שְׁלָמָעָלה, עַד שְׁבִינָה
 יְרוּשָׁלָם שְׁלָמָטָה. וְאַתָּא בְּכַתְבֵי הָאָרֵי ז"ל, שְׁחַכְנָה עַל־פִי
 סָוד הָוָא, שְׁבִינָה אַפְאָא עַלְאה, בֵיתָא עַלְאה, הִיא בְּחִינַת יְרוּשָׁלָם
 שְׁלָמָעָלה, וּמֶלֶכֶת, בֵיתָא תְּפֵאָה, הִיא בְּחִינַת יְרוּשָׁלָם
 שְׁלָמָטָה. שָׁאן הַיחֹוד שְׁלָמָעָלה, שָׁהוּא בְּחִינַת עַלְית בֵיתָא
 עַלְאה נְשָׁלָם, עַד שְׁבִינָה וּנְשָׁלָם בְּחִינַת מֶלֶכֶת בְּשָׁלוֹמוֹת, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת עַלְית בֵיתָא תְּפֵאָה וּכְי', עַזְן שֶׁם. וְזֹה מַה שְׁפָתַב רַבָּנו
 ז"ל: מַי עַמ זֹאת עֹלָה וּכְי', כִּי בִנָה לְבָא הִיא בְּחִינַת בֵיתָא
 עַלְאה, בְּחִינַת מַי, וּמֶלֶכֶת, הִיא בְּחִינַת בֵיתָא תְּפֵאָה, בְּחִינַת
 זֹאת. וּלְיִדְיָ בְּחִינּוֹת אַלְוָה הַבָּל הַנְּאָמָרִים בְּתוֹרַה הַזֹּאת, עַל־יִדְיָ
 זֶה יִש לְשֵׁנִי בַּתִּים אַלְוָה עַלְיה, שָׁהַם בֵיתָא עַלְאה וּבֵיתָא תְּפֵאָה,
 שָׁהַם בְּחִינַת: מַי עַמ זֹאת, הַיָּנו עַל־יִדְיָ שְׁמַצְמָצָם אוֹר הַתְּלִחְבּוֹת
 לְבָו, שֶׁלֹא יַתְלַחֵב יוֹתֵר מִדִי, כִּי שְׁוֵיכֶל לַעֲבֵד אֶת הַשֵּׁם יַתְבִּרְך
 בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, וּמִקְדֵש אֶת מְחַשְׁבָתוֹ לְבָלִי לְחַשֵּׁב שָׁוֹם
 מְחַשְׁבּוֹת רַעֲוָת, רַק לְחַשֵּׁב הַמִּיד מְחַשְׁבּוֹת קָדוֹשָׁות, שָׁהַם

בוחינת יוצר טוב, בוחינת חכמָה שְׁבִילָב, שעלי-ירידיה מציר המהות טובות, וזכה לעשיות פעולות ומעשים טובים ומהות טובות. ועל-ירידיה נתגלה בוחינת מלכות, כי נתגלה שהוא מקבל על מלכות שמים שלמה, ואו יש עליה לבחינת מלכות, שהוא ביתא תפאה. אויך דיקא עולה גם ביתא עלאה, שהוא בוחינת בינה לבא. כי באמת שנייהם אחד, ואחת תליה בחברתה; ולכאר העניין קצית, צריכין לחוזר ולכאר ענין התורה הזאת. וכל התורה היא, כי מבאר ב"עיזחים" בתחלהו, שבשהם יתפרק רציה לברא את העולם, היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף, ולא היה מקום לבריאת העולמות, והצרך ביכול ליצמצם אור אין סוף לאבדין, ונעשה חלל הפנוי, ובתוך החלל הפנוי הזה ברא כל העולמות. וכל העולמות נבראו על ידי חכמה, כמו שפתוחו: כלם בכחמה עשית. ועיקר תכלית בריאת העולמות היה בשבייל המלכות, הינו כדי לגלוות מלכותו, שהוא אי אפשר כי אם על ידי העולמות, כי אין מלך בלי עם. ובшибיל זה היה האמוצים של החלל הפנוי, כדי שהיה מקום לבריאת העולמות, כדי שתתגלה מלכותו יתפרק. כל זה מבאר בזוהר ובפתbens. ורבנו ז"ל מבאר כל זה בכל אדים. כי כל אחד מישראל הוא חלק אלוק מפעל, ועיקר האלקות - בלב, והאלקות שביב איש היישראלי הוא בוחנת אין סוף, כי אור להבירותו הוא עד אין סוף, הינו אין סוף ואין פקלית לחשקתו. ולפי גודל ההתלהבות הלב של איש היישראלי שהוא עד אין סוף, לא היה אפשר לו

לעשות שם עבודה, ולא היה יכול לנלות שם מדה טובה, כי מגן התחייבתו עד אין סוף, איינו יכול לעשות שם דבר. שאנו בוחנת מה שבתחלת הבריאה לא היה מקום לבריאה, מלחמת שהיה הפל אין סוף בג"ל, כי בריאות העולם, הן חן המדאות בג"ל. ועל כן בהכרח ציריך האדם לצמצם או רתלהבות לבו שהוא עד אין סוף, כדי שיוכל לעבד את השם בהדרגה ובמדה, כי השם יתברך רוזה בעבודתנו, שנעבד אותו בעבודות ובמדאות טובות, שהוא אי אפשר כי אם על ידי הצמצום בג"ל. וכשצמצם את או ר להיות לבו, אי נשאר חל פנוי בלבד, בוחינת: ולפי חל בקרבי, (שהו סוד חל הפניו שהיה בתקלת הבריאה), ובתוך זה החל הפניו נתגלו מדותיו הטובות, שהם סוד בריאות העולם, שהוא בחוץ חל הפניו בג"ל. כי המדות הן חן העולם בג"ל, הינו כי על ידי הצמצום צמצם את או ר להתלהבות, שעל ידיה נעשה בוחנת חל הפניו, בוחינת: ולפי חל בקרבי, על ידיה הוא עובד את השם יתברך בהדרגה ובמדה, ועשה מעשים טובים ומדאות טובות, שביל זה הוא בוחנת התקנות המדאות, שהן העולם, בתוך חל הפניו שביל. ועיקר בריאות העולם היה על ידי חכמה בג"ל, וזה הוא בוחנת מה שמקור עבורה השם לוכות למדות ומעשים טובים, הוא על ידי שומר הכמה שביל, שהוא המחהשה שביל, שארכין לשמר מאד המחהשה שביל, שהוא בוחנת חכמה לב, שהוא עקר היצור, כי מוחשבות טובות הם יוצר טוב, ומוחשבות

רעותיהם ייצר הרע. הינו בשבוי שמחשות טובות, שהוא בוחנת חכמתה שבלב, או על ידי זה זוכה לפעלות ומדות טובות, שהוא בוחנת התגלות הביראה, שהוא המדות, בתוך כל הפנוי, על ידי החכמה שבלב, שהוא בוחנת מחשות טובות שבלב בגן. אבל בשבוי שמחשות רעות, חם ושלום, או הוא מקולקל החול שבלב, שהוא סוד הכל הפנוי, והוא מטמם החול שבלב, בבחינת ערלה לב ובגן. והוא בוחנת קול הביראה, שהוא על ידי החכמה שבלב בגן. אבל עקר העבודה שארכין לצמצום הנ"ל, ולהשוו שמחשות טובות, כדי לוכות למשים טובים ומדות טובות, כל זה היא בשבייל לנגולות מלכותו יתברך, שבשביל זה היה עקר הביראה בגן. כי על ידי שהוא לפעלות ומדות טובות על ידי כל הנ"ל, על ידי זה מקובל עליו על מלכות שמים שלמה, שהוא בוחנת התגלות מלכותו יתברך, שנתגלה על ידי בראית העולמות שבתוך הכל הפנוי, על ידי החכמה ובגן. והכל, שבריאת העולמות, ועובדת השם יתברך בפעלות ומדות טובות, הם בוחנה אחת ממש ובגן, והבן היטב: אז, שנתגלה מלכותו יתברך על ידי מעשו ומדתו הטובים, שנתגלו בתוך הכל שבלבו בגן, וזה בוחנת עלית שני הפתים הנ"ל: מי עם זאת, בירתא עלאה וביתה תחתה בגן. כי התgalות המלכות זה בוחנת בירתא תחתה, ותחלת האצומים, שהוא הכל הפנוי שבלב, זה בוחנת ביתא עלאה, שעקר בונת האצומים היה בשבייל עובדת השם יתברך,

כדי לופות נגלוות מלכותו יתברך. ועל כן אין נשלם תקון ועלית ביתה עליה, עד שעולה ביתא תהאה, דהינו עד שנחנכה מלכותו יתברך, שהוא עקר תכלית פונת הבריאה. ואו בשנת גילה מלכותו יתברך, או דיקא יש עליה לבייתא עליה, כי או דיקא עולים שנייהם יחד, ביתא עליה וביתא תהאה, בבחינת: מי ואת עליה - מי עם אתה עליה וכו' פג"ל. כי לא אבוא בעיר עד רבקרכד קדוש - שאין הקדוש ברוך הוא נכם בירושלים שלמעלה, שהוא בינה לבא וכו' פג"ל, עד שיבנה ירושלים שלמטה, שהוא בבחינת התגלות מלכותו יתברך פג"ל. וכל זה הוא בבחינת תפלה, שהוא עבודה שבלב. כי תפלה שבלב, היא בבחינת התגלות מלכותו שפטוז חיל הפניו שבלב פג"ל. והבן מאור, כי הדברים עטקיים מאד מאד, ורבנו ז"ל קצר באן ודפר הפל ברמו, במאן דמחיי במחוז, ותדברים נכוחים למבין. והעקר לקים בפשוטן, לשמר עצמו מאד ממחשבות רעות, כי מחשבות רעות הם עקר היצר הרע, בבחינת יצירה ליביש. ועל כן צריכים לשמר מחשבתו מאור, ולהזכיר עצמו תמיד לחשוב צריכין לשמר מחשבתו מאור, ולהזכיר עצמו תמיד לחשוב מחשבות טובות, שהם בבחינת יוצר טוב, ולופות לעשות על-ידי זה מעשים טובים ומדות טובות וכו', ולהתפלל ב乞ונה ולעשות תשובה. ובתחילה צריכים לצמצם התלונות לבו שלא יבער יותר מורי, כי צריכים לעבד את השם יתברך בהדרגה ובمرة דיקא, ושאר כל הרכבים קדושים וטהורים, ועצות נכוונות, שיכלון להוציא מותך דברי התורה הקדושה הנוראה הוות. ועוד

לאלוק מלין בְּכָל זה, ויתבאר במקום אחר קצת, כי לא יספיקו המון רຽות לבאר דבר אחד מדבריו הנוראים, ורי בוה בעת.
ונחזר לענין ראשון:]

ובשביל זה, נקרא ניסן אביב, אל"פ עם ב"ה, יוד עם ב"ה. וזה יחוֹדָא עַלְאה ויחוֹדָא תִּתְאֵה:

ה זה בוחינת השיר שיתעורר לעתיה, והוא שיר פשוט, פול, מושלש, מרבע, והם עשרה מיini גנון. זה בוחינת הא, שהוא דלה עם יוד. דל"ה, זה בוחינת שיר פשוט, פול, מושלש, שהוא יוד, זה בוחינת עשרה מיini גנון. וזה על-ידי התגלות מלכותו, בבחינת שרה על כל העולם. ושרה זה בוחינת שיר, בוחינת: ושרים בחוללים. וזה בוחינת מלכות דוד, שהוא בוחינת: נעים זמירות ישראל (שמואל-ב). וזה פרוש (ב"מ ט): אהיך גוץ - גzon ולחיש, פרש ר"ז: שמע עצה. כי באמת אשה יראת השם היא בוחינת עצה. בשחתפה, הינו בוחינת מלכות, בשפלות ובקיטנות, בבחינת אהיך גוץ, בבחינת (שה"ש ח): אהות לנו קטנה, בוחינת בראשית א): את המאור הקטן, בבחינת עצתו נופלת (סנהדרין כב ע"ש) - צרייך להקים אותה, בבחינת (עמוס ט): אקים את סכת דוד. וסכה זו שרה, שפקתה ברוח הקידש (מיילה ד), ושרה זה מלכות, בבחינת (משל יט): עצת ה' היא תקום, בבחינת (בראשית א): שני המאורות הגוזלים. וזה: ולחיש לה - תקבל עצה. וזה עלויות התפללה שהיא בלחש, שהיא עבודה שבלב:

ו זזה בבחינת תשובה, כמו ששפטות (שמואל-ב' כ): הוקם על - עלה של תשובה (מו"ק ט). ותשובה היא אותיות תשוב ה/, שנעשית מדלהה. ועיקר התשובה תלוי בלב, כמו ששפטות (ישעה ז): ולבבו יכין ושב. זזה בבחינת: מי זאת עולה - מי עם זאת עולה. עלה של תשובה - עלייה של תשובה, עם מי. וזה בבחינת (יומא פ): גדולה תשובה, ש מגעת עד לפא הבהיר, וזה (שם): גדולה תשובה, ש מקבצת הנאה. כי לעתיד, ליום שבלו שפט, יתגלה אוריתא דעתיקא סתימאה, כמו ששפטות (ישעה נ): אז תטען על ה' - על ה' ריקא, הוא עתיקא סתימאה (זהר וייח ר' רט ע"ש), זזה עיקר ענג שפט. ושבה זה בבחינת תשובה, כמו ששפטות (דברים ל): ושבה עד ה' אלקיך. וזה בבחינת: גדולה תשובה - בشمאלת תשובה מבוחנת: את המאור הקטן, מבוחנת: אחوت לנו קטנה, לבוחנת גדולה, לבוחנת (ישעה ל): והיה אור להבנה פאור החמה. ש מגעת עד לפא הבהיר - הינו שעל-ידייה גיע ונשיג אוריתא דעתיקא סתימאה. וזה לפא הבהיר, שמקב津 אותה. בבחינת (משל כ): וכבשים לבושה, דברים שהם בבשונו של עולם יהיו תחת לבושך (חנינה י). שמקב津 אותה, בבחינת (משל כה): בבוד אלקים הספר דבר. וזה בפאת הבהיר, שמקב津 מפני בבוד אלקים, ואתה תגע ותשיג אותה: וזה בבחינת בראשית, בית ראשית, הינו שני ראשית. והם ראש השנה וניסן, ש גם ניסן הוא ראש השנה. ואיתא בתקונים (תיקון כא ר' מה): והוא נקראת קבלה, בר אויה בין פרין

דָּרוֹעַן דְּמִלְפָא. וְתָרַן דְּרוֹעַן, הֵם תְּשֵׁרִי וְגַנִּיסָּן. וְהֵם יָמִי תְּשֻׁבָּה, כִּי בָּם הוּא יָמִי תְּשֻׁבָּה, כִּי בְּנִיסָּן עֲתִידִין לְגַאל ר'ה יָא), וְאַיִן הַגָּאֵלָה אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּשֻׁבָּה, בָּמוֹ שְׁפָתָוב (ישעה ט): וּבָא לְצִיּוֹן גַּוְאֵל וּכ' (וַיָּמָא פ'). וּעֲקָר יִדְעָת הַקָּבָלה, הַינּוּ יִדְעָת סְזָרוֹת הַתּוֹרָה, הוּא יְהִיה לְעֹתִיד, שָׁאוּ יִתְגַּלֵּה אָזְרִיתָא דְעַתִּיקָא, בְּבָחִינָת פָּעָנוֹג שְׁבָת, בְּבָחִינָת: אָו תְּתַעַג עַל ה'. וְזֹה לְשׁוֹן תְּשֵׁרִי, לְשׁוֹן שִׁירָה; וְלְשׁוֹן פְּסָח, פָּה סָח (שער הכוונות דף ב), בָּמוֹ שְׁפָתָוב (ישעה ל): הַשִּׁיר יְהִיה לְכֶם בְּלִיל הַתְּקִדְשָׁה חָג; כִּי יִתְעַר שִׁיר וְנִגְנוֹן בְּעַלְמָא, בְּבָחִינָת פָּה סָח, בְּבָחִינָת (תְּהִלִּים ל): לְמַעַן יוֹמָךְ בְּבּוֹד וְלֹא יָדָם - וְלֹא יָדָם דִּיקָא, הַינּוּ פָה סָח. בְּבּוֹד, זֹה בְּחִינָת מֶלֶךְ הַכְּבֹוד (תְּהִלִּים כד), בְּחִינָת: שָׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם,

בְּחִינָת שִׁיר שְׁלַעַתִּיד:

וְזֹה בְּחִינָת צִיצִית, הַינּוּ בְּחִינָת תְּכִלָּת, דְּאַכְלִי כָּלָא וְשַׁצִּי כָּלָא. כִּי עַל־יְדֵי הַתְּגִלוֹת מְלָכּוֹת דְּקָרְשָׁה יִתְבְּטִיל מְלָכּוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, אֶבֶל יִשְׂרָאֵל הַרְבּוֹקִים בָּה יִקְבְּלוּ חִיוֹתָם, בָּמוֹ שְׁפָתָוב בְּזֹהָר (בראשית דף נא): וְאַתֶּם הַרְבּוֹקִים בָּה אַלְקִיכֶם, שַׁהֲוָא בְּחִינָת תְּכִלָּת, דְּאַכְלִי כָּלָא וְשַׁצִּי כָּלָא, אַפְ-עַל-פִּיכְבָּן: חִים בְּלָכֶם הַיּוֹם. בִּי עֲקָר הַחַיּוֹת בָּא מִשְׁם, בְּבָחִינָת: הַוד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וּקְיָם ר'ה כה). וְזֹה בְּחִינָת פֶּלה, בְּחִינָת תְּכִלָּת, דְּאַכְלִי כָּלָא וְשַׁצִּי כָּלָא. אֶבֶל יִשְׂרָאֵל הַרְבּוֹקִים בָּה, חִים וּקְיָם. וְזֹה בְּחִינָת (ירמיה ל): כִּי אָעַשָּׂה כֶּלה בְּכָל הָגּוֹם וּכ' (וְזֹה (شمואל ב י): וְתַכְלֵל נֶפֶשׁ הַוד. נֶפֶשׁ הַוד, הִיא בְּחִינָת תְּכִלָּת, דְּאַכְלִי כָּלָא

וְשַׁצֵּי כָּלָא: וְזֹה בְּחִינָת (ברכות ג): רוח צפון הִוְתָה מִנְשָׁבֶת בְּכֻנָּר של דָרָה, וְהִיא מִנְגָן. רוח צפון, זה בְּחִינָת דִינִים גִּבְרוֹת, בְּחִינָת תְּכִלָת. מִשְׁמָם הַגִּנְגִיה, בְּחִינָת (ישעה כד): מִפְנֵף הָאָרֶץ וְמִרְתַּעֲשָׂמָעָנוּ. מִפְנֵף דִיקָא, שַׁהֲוָא בְּחִינָת תְּכִלָת, וְשָׁם בְּחִינָת: גַּעַם זְמִירֹות יִשְׂרָאֵל. וְזֹה בְּחִינָת ה/ דָלָת עִם יוֹדָה. דָלָת, זה בְּחִינָת דָלָת בְּגַפּוֹת, בְּחִינָת מִפְנֵף הָאָרֶץ, יוֹדָה, זה בְּחִינָת עַשְׂרָה מִינִי גַּגְגָנָא, בְּחִינָת: זְמִירֹת שְׁמָעָנוּ: וְזֹה פִּרְוּש (גדבר כח): וּעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סְלָת לְמִנְחָה וּכְךָ. כי עַקְרָב פָה ה"כָלה", הַיְנוּ פָה בְּחִינָת תְּכִלָת, הִיא מִקְבָּלָת בְּבִחִינָת: אַפְאָ אָזְופָת מִאָנָה לְבָרְתָה (הקרמה הוור ב). כי בִּנְתָה, דִינְנִין מִתְעָרֵין מִפָּה (וּוְהָרָיוּ רַבָּה, וַיָּקָרָא יְהִי סֵה), וְהִיא שִׁירָן, שָׁעַל יְהָה נְמַתָּקִין. וְזֹה (בראשית ו): וַיַּעֲצֹב אֶל לְבָבוֹ - בְּבִחִינָת דִינְנִין מִתְעָרֵין מִפָּה; וַיֹּאמֶר אֶל לְבָבוֹ לֹא אָסִיף עוֹד לְקָלֵל (שם ח) - בְּבִחִינָת הַמְּפֻתָּח הַדִּינִים בְּשִׁירָן. וְזֹה פִּרְוּש: וּעֲשִׂירִית הָאֵיפָה. אֵיפָה - אֵי פָה. מִלְכּוֹת פָה, בְּחִינּוֹת בְּבּוֹד אֱלֹקִים, מֶלֶךְ הַבּוֹד. כְּדֵא יְהִי סְלִיקִית, מֶלֶאכְיָה שָׁאַלְיָן בְּגִינָה: אֵי פָה, אֵיה מִקְומָם בְּבּוֹד (וּוְרָאשֵׁת כְּדֵוּתֵיכְךָ). וּעֲשִׂירִית, זה בְּחִינָת יוֹדָה, בְּחִינָת קְרָשָׁה בְּגַלְל. הַיְנוּ בְּשַׁרְוַצְיָן לְהַמְשִׁיךְ קְרָשָׁה לְחוֹזֵךְ מִלְכּוֹת, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אָוֹתָה בְּבִחִינָת אֵי פָה - סְלָת לְמִנְחָה בְּלִילָה בְּשֶׁמֶן, אַרְיךְ לְחַבֵּר שְׁנִי בְּתִים לְהִזְוֹת אֶחָד. בִּיתָא עַלְאָה. נִקְרָא סְלָת לְמִנְחָה. מִנְחָה, זה בְּחִינָת דִינִים, בְּחִינָת (ברכות כ): יִצְחָק תָּקוֹן תְּפִלָת מִנְחָה. סְלָת, לְשׁוֹן (החלים קיט): סְלִיקִית בֶּל שׁוֹגִים מִהְקֻווֹת, שְׁבִירָה עַלְאָה מִמְתִיק וּמִשְׁבֵר הַדִּינִים

בג"ל, בבחינת (שם ק): מי ימליל גבורות ה'. וצריך שיבלל ביתה עללה עם ביתה תהאה, הנקרא שמן, בחינת מלכות דוד, כמו שבחות (שם מה): על פן משבח אלקים אלקייך שמן שעון, ועל ידי זה: רביית הרין, נעשה מדתין ההין: וזה פרוש: לשמש שם אهل בהם. כי הצדיק נקרא שמן, כאמור חכמיינו זכרונם לברכה (קדושן עב): עד שלא שקעה שמינו של עלי וכו', ו/or המשמש ונבא המשמש. ו/orיתו של הצדיק, הינו השנתו, אין אלא על ידי ישראל, כאמור (שמות לא): לך רד כי שחת עמה, כלום נתתי לך גדרה אלא בשבייל ישראל (ברות לב). וזהו: אهل בהם. אهل, לשון וריחתו, כמו (איוב טט): ביהלו גרו. וזהו: בהם -

על ידי ישראל.

ובישישראל, הם ושלומם, נכנסין בחכמאות חיצונית של האמות, או נופל הצדיק מהשנתו, ונתחפה ונתפפה השנתו. ובשיזעןין ישראל מהכמתו של האמות. אוין והוא בחתן יצא מחתפו - הצדיק יוצא מהחפה והמכסה שהיה לו עד עבשו, ואו: ישיש בגבור לדין ארח - כי הצדיקים הם גברי כה עשי דברו לשמען בקהל דברו (תהלים ק). כי צריך התגברות כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולם לילך בזמן הזה שהיו ישראל נופים, ועבדו רצום במלחמות גדור זה תרתק. והתגברות הזאת, היא בבחינת ציצית, בבחינת תכלת בג"ל, בבחינות מקיפים. וזה: מקצת החסמים מוצאו ותקופתו - בבחינות מקיפים, ועם בבחינת תכלת הזאת, מצלים וञצים העפו"ם,

בבוחינת: כי אעשה כליה בכל הגוים. זהה: ואין נסתור מהחפתו - מהחפתו זה בוחינת בלה, כמו שפטות (תהלים ט): כליה בבחמה כליה ואינמו; ועל-יריצה זוכים להשנת אוריתה דעתיקא, בבחינת ענג שbat בgn'l. זהה: תורה ה' תמייה, שהיא תורה דעתיקא, שהיא תמייה עדרין, שעדרין לא השינו ממנה כלום. **מישיבת נפש** - זה בוחינת שbat, כי בו שbat וינפש: וזה טעם למה שלוחת הכליה להחתן טלית, כי הצדיק מקבל גברתו על ידי ישראל, כמו שפטות: לשמש שם אהלך בהם: וזה שאומרים עליה עלה על החתנה, על שם היא העולה gn'l, כי השמחה היא בלבד, כמו שפטות (תהלים ד): נתה שמחה לבני. וזה בוחינת: מי זאת עולה - מי עם זאת עולה:

זימירות שמופרין על החתנה, זה ה"א, דלו"ת עם י"ה, שיר פשות וכו' gn'l: וזה שצועקין "שbat", שעל-יריצה זובין לענג שbat, לאוירתא דעתיקא gn'l: ומה שנזהב מעות בשקוראין "שbat", כי באוירתא של עבשו יש ימין ושמאל ובشمאלה עשר (משל ג). אבל בעתקאה ליה שמאל ולייה עשר תפין (זהר נשא קנט). ובשביל זה בושומען ישראל בשורת התורה דעתיקא נותין את המעות, כי אין צרייך למעות, כי בעולם הבא ליה אכילה ושתייה (ברכות ז). וזה פרוש (תהלים סה): מלבי צבאות ידונן, הינו הצדיקים, שהם מלאיכו גבורי כה, שהם מדין במרוץם ובמהירות, כדי לרוץ ארץ, וזה רקיון. **ונוט בית תחlick שלל,** וישראל הם מחלקים המעות, להזרות שאין צרייך

למעות, אין שם בבחינת עתיקה שמאלו: בית תחلك שלא -
ראשיתבות שבת:

ענין אחר: להורות ותרנות גדוֹל בוה שמהלקיין מועות, להורות,
שהפה היא בוחנת הא, שמל'ת נישית ה"א, שעלה-
ידיה בא עשירות גדוֹל, בבחינות: והריקותי לך ברכה עד
בלי ר', עד שיבלו שפטותיכם וכו' (שבה לב). שמהלקיין המועות,
מורחה שהגיעו לאות הברכה, עד שהמעות אין חשוב אצלם. וזה
פירוש: ועשרהית האיפה - עשרהית, שהוא בבחינת אי פה, הינו
שבלו פיהם מלומר ר', שיש להם כל כך עשירות, וזה מלחמת
שגענה מרכיעית הרין, מיל'ת ה' בנו'ל:

משמעותו עד כאן, כל זה הוא לשון רבנו וברונו לברכה, לכל באיזה מקום
שהופתוי שם קצת דברים, כפי מה ששמעתי והבנתי מפני הקדרוש או מפני
בחבו, פניהם כל אחד במקומו:

עוד שמעתי דברים השכימים לתורה זאת, וזהו:
הרווחה שניפק יון על-גבי המורה י מלא גראום של תלמידי
חכמים יין (וימת ע) - כי עקר האלקות הוא בלב, כמו
שבתו: צור ללב, כמו שבות (שמואל-א): אין צור באלקינו -
אין ציר באלקינו (ברות ז). כי הלב הוא הציר של המרות, הינו
החכמה שבלב וכו' בנו'ל. כי קדם הבריאה היה אור הקדרוש
ברוקה-הוא אין סוף וכו', בנו'ל, עין שם היטב. נמציא בשહלב
בחינת: ולבי חל בקרבי, בבחינות: צור ללב בנו'ל, הוא
בחינות בריאות העולם. ולהפה, בשહלב אטום, בבחינת ערלה

לב, הוא מקהלך את הבריאה, כמברא למעלה, עין שם. ועל כן הצדיק, שלבו פתוּח בחכמה, בבחינות: ולפי חלל בקרבי, בוחנות: צור לבני, על פן על-ירידיה יכול לחדש מעשה בראשית, ולעשות נסائم ונפלאות בעוזם. כמו שכתוב: ובתוֹכוֹ מהר'ש בכל יום תמיד מעשה בראשית. ובתוֹכוֹ - זה הצדיק, שנקרא טוב, כמו שכתוב (ישעה): אמרו צדק כי טוב (ומא לה): כי לב הצדיק הנ"ל, הוא בוחנת בריאות העולם כפ"ל:

זה פרוש מה שאמרו רבינו זכרון לר' ברכה (סוכה טט): חמקנו ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן - אילו השיתין, שמנקבי ומלחלים עד התהום; הינו בוחנות: ולבי חלל בקרבי, כי תהום דא לבא, במוקבא בזוהר, וזה חלאים מעשה ידי אמן - מעשי ידי אמנותו של הקדוש ברוך הוא (כך דרש שם בסוכה). הינו שבחינות חלאים, הינו שמחליין עד התהום, בוחנות: ולבי חלל בקרבי כפ"ל, זה בוחנת בריאות העולם כפ"ל. וזה מעשה ידי אמן אמנותו של הקדוש ברוך הוא, כי בוחנות ולבי חלל וכו', בוחנות חלאים שמחליין וכו' כפ"ל, הוא ממש מעשה ידי אמנותו של הקדוש ברוך הוא, כי זה הוא בוחנות בריאות העולם כפ"ל. ועל-ירידיה יכול לעשות נסائم בעולם כפ"ל. וזהו: שמחליין עד התהום, הינו בוחנות נסائم, כמו שכתוב (רות א): ותחים כל העיר; שעיל דבר נסי הפל טמיה. וזהו: הרוצה לנפק אין וכו' ימיא גrown וכו'; כי גrown הוא בוחנת שיתין, שמחליין עד התהום, אם קנה וכו'. (ועל-ידי תין נפתח חלל הלב,

בבחינת: ולבּי חלּ בְּקָרְבֵּי, כי חֲמַרָּא וּרִיחַנִּי פֶּקְחִין (סנהדרין ט). ועל כן כל הממלא גrownם וכו', אבלו מנפק ייון על-גבי השיתין, שמנקבין ומחלין עד התהום בג"ל: פאן חסר קצת דברים, כי לא נכתב בומען. ונשכח קצת.

שיך לעיל: יישיש בְּגַפּוֹר לְרוֹזֵן אַרְחֵן וכו' - כי צריך התרגבות רדול וכו' לרוֹזֵן אַרְחֵן היה, שהיו יכולם לילך בזמן שהיוישראל נופים, עכשו רצים במהירות גדול זה הדרך וכו', עד פאן לשונו.

בעית שאמר זאת התורה, שמעתי או מפי הקדוש ענן זה בברור יותר, שאמר בפרוש ענן זה, לענן בני אדם הוזכרים לעשות תשובה על העבר. ואמר, שאף-על-פי שוכנים לתקן מה שעבר, אף-על-פי בן ערדין היכן הוא אותו הזמן שהיו רחוקים מהשם יתברך, שהיו יכולם לעבד את השם יתברך באותו הזמן, ובודאי צריכים לתקן זאת, דהיינו להשלים ולמלאת את העבודה שהיו יכולם לעבד את השם יתברך בכל אותו העת שהיו נופים מלפניו יתברך ורחוקים ממנה. על-כן אחר שוכין להתעורר לתשובה, אירכין וריזות גדול בעבודתו יתברך, ולוֹרֵזן מאד מאד, כדי שיזכה על-ידי וריזות עבורה לתקן ולהשלים גם חסרונו העבודה של הימים שעברו, כי עכשו צריך לרוֹזֵן במהירות גדול זה הדרך שהיה יכול לילך בזמן שהיה רחוק מהשם יתברך. ואמר לאנשיו בזה הלשון: איר דארפְט זיך ויער יאנין, איר זאלט נאך קענין עפים חא芬:

לשון רפنو וברונו לרבנה

חצילה מחרב נפשי, מיד פלך וכו': (תהלים ככ)

כִּי כָל הַפּוֹגֵם בְּפֶרֶת, אֵין יָכוֹל לְהַתְּפִלֵּל בְּבָחִינָה: כָּל עַצְמוֹתִי
הַאֲמְרָנָה (תהלים לה); וכִּשְׁאֵין מְתֻפָּל בְּבָחִינָה: "כָּל עַצְמוֹתִי",
אוֹי פְּלַבָּא נְחַת וְאֶכֶל קָרְבָּנו, הַנּוּ תְּפִלָּהו. וּכְשֶׁמְתֻפָּל וּטוּעַם
מִתְּקִוָת בְּדָבּוּרִי הַתְּפִלָּה, זֹאת הַבָּחִינָה נְקַרְאָת: כָּל עַצְמוֹתִי
הַאֲמְרָנָה. וְאֵין יָכוֹל לְטַעַם מִתְּקִוָת בְּתְּפִלָּה אֶלָּא בְּשַׁתְּקוּן פְּגָם
הַפֶּרֶת, כִּי מֵין מִתְּקִין זֶה בָּחִינָת מֵין דָרְכֵינוּ, וּרְעַדְשׁ, שְׁמֹוֹת
הַפֶּרֶת. וּמֵי שָׁהָוָא בְּבָחִינָת מֵין מִתְּקִין, אוֹי דָבּוּרִי מִתְּקִוִים
וּטוּבִים, וּכְשִׁיוֹצָאים מִפְיוּ וּמִשְׁמִיעַ לְאָנוֹנוּ, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ (ברכות ט):
הַשְׁמָעָ לְאָנוֹנְךָ וּכְךָ, אוֹי נְכָנָסִים מִתְּקִוָת הַמֵּין לְתֹזֵךְ עַצְמוֹתִי,
בְּבָחִינָת (משל ט): וּשְׁמוּעה טוֹבה תְּדַשֵּׁן עָצָם. וּכְשֶׁעַצְמוֹת
מִרְגִּישׁוּן מִתְּקִוָת הַדָּבוּרִים, זֶה בָּחִינָת: כָּל עַצְמוֹתִי הַאֲמְרָנָה; וְאֵוֹ
אֲרִיה נְחַת וְאֶכֶל קָרְבָּנָה, כִּי עָצָם זֶה בָּחִינָת אֲרִיה (כ"ש תְּקִוִים
תְּקִין ג' בה"א תְּקִוִים אַחֲרָנוֹים): אֶכֶל מֵ שְׁפָגָם בְּבָרִיתָו, הוּא בְּבָחִינָת
מֵין מְרִירִין, בְּבָחִינָת (שמות ט): וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁתּוֹת מִים מִפְּרָה;
מֵין מִסְאָבִין, וּרְעַדְשׁ - אוֹי אֵין יָכוֹל לְהַתְּפִלֵּל בְּבָחִינָת: כָּל
עַצְמוֹתִי הַאֲמְרָנָה, וְאֵוֹ פְּלַבָּא נְחַת, שָׁהָוָא בְּבָחִינָת מֵין מְרִירִין,
שְׁצֹוֹתָה הַבָּבָב. וְהָוָא בְּבָחִינָת מִרְהָה דָאִית לָהּ תְּרִי פִּוּת, וְהָוָא
בְּבָחִינָת: חָרֵב פִּוּת (משל ח), בְּבָחִינָת גִּיהְנָם דָאִית לָהּ תְּרִי בְּנוֹת

שׁצֹוּחַן הַב הַב (כמו שכתוב בתיקונים שם). וזה בוחינת חולאת שׁקוּרין "ברעכנייש" רחמנא לצלן, שעובר עצומות של אדם, וזה מלחמת קלקלול המה שׁבעצומות, בוחינת מיין מס' אבן, מיין מרירין, שבא החולאת הזאת מלחמת התאות נאות. וזה שׁנאנטויינו בקרובנו פסח (שםות יב): עזם לא תשברו בו, (ובכתוב בזוהר (כא ר' מא): שהיו מקיימין בעצומות לבלב תשיליכון אותן, וזה היה קשה מאד להמצאים, עין שם), כדי שיבחוינו כל אחד מישראל את עצמו אם בריתו על תקונו. כי בפסח כתיב בו (שם): וכל עREL לא יאל בו, כי ערך הפסח תלוי במצבות מילה, בידוע. וכשהשליכו את עצמותיו לבלבים, וראו אם שלטו בהם הפלבים, חם ושלום, היו יודעים שאין הברית, חם ושלום, על תקונו. וזה מה דאיתא בזוהר (פ' קדושים ר' פ): אל תהיו בסוס בפֶרְד - לענן טמאות הברית - אין הבין, ומביא הפסוק: והפלבים עוי נפש, עין שם. בגין מי שפוגם בבריתו, ישמר את עצמו מבלבים ומחרב. וזה: הצלחה מחרב נפשו ומיד כלב; אבל: הוושיעני מפי אריה. הינה, בשאריה יכול קרבני, זה לי לישועה. וזה אצל חרב וככלב פתוח לשון הצלחה, ואצל אריה כתיב ישועה. ודעת שעוי פנים שיש בדור, הוא הוא הפלבים, כמו שבותוב (ישעה נ): והפלבים עוי נפשו, והוא עומדים וחולקים על הפלת איש היישראלי, שעבורו לא תקון בריתו בשלהмот. וזה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (העיטה יא): צורבא מרבען דיתיב בתענייתא, ליכול כלבא שירותא. כי בוגראי הצדיק אכילהו היא יקר הערכה, כי

מישבע את נפשך דקרשא, כמו שכתוב (משלי י): צדיק אבל לשבע נפשו. והאי צורבא מרבען דמרעיב את נפשו, אין יודע להשביע נפשו, בשכיל זה ליכל כלבא שירותא, שגס בהם בתייב: לא ידע שבעה, כי גם הוא אין יודע איך להשביע את נפשו היקרה; ובשכיל זה נקרא כלב בשם שג' לר"ה ר), כי הוא בא על פאות המשג'ל פנ"ל: ודוקא שאין צורך להתחננות ומהענה, אויל ליכל כלבא שירותא, אבל מי שצדיק להתחננות, בודאי צריך להתחננות, ומצוות הוא. וזה בוחינת דיתיב בתחננותא - יתיב דיקא, יתיב הוא מורה על הרבר שאין משתנה, כטובא:

(עד כאן לשונו ז')

נא

אמר רבי עקיבא: בשאותם מגעין לאبني שיש טהור, אל תאמרו מים מים, שנאמר: דבר שקרים לא יבון לנגן עיני: (חגיגה ר)

כי השקר מזיך לעינים בגשמיות וברוחניות, בבחינת (ישעה ג): ומשלימות עינים; כי בשעהים בהותם משקרים, שאינם מראין הרבר במות שהוא, כגון: על דבר גדול מראה שהוא קטן, ועל אחד שהוא שנים, הפק מן האמת. כי העינים נעשו בהותם מן הרמות, כמו אמר חכמיינו וברונם לברכה (שבת קנא): ושבו העבים אחר הגשם - זה הראות, שהולד אחר הבני. ורמות הן ממוטרי המרה שחורה, שהטבע דוחה אותם לחוץ

דרך העינים. והمرة שחוֹרָה היא שואבת מעכירות הרים. מעכירות הרים הוא עליידי השקר, כי אי אפשר לדבר שקר, עד שיעפר את דמיון, ואמת אי אפשר לדבר, כי אם בשםוקד מוקדם את הרים. כי עקר הדבר הוא הנפש, כמו שבתוב (שה"ש ח): נפשי יצא באברתו; והנפש הוא הרים, כמו שבתוב (יקרא ז): כי הרים הוא הנפש. נמצא, כשהוא אומר שקר, יש לו עכירות הרים, ומזה בא הمرة שחוֹרָה, וממותרי הمرة שחוֹרָה נתנו הרים, ועלידייה העינים בהות. וזה בוחינת (איוב ל): הקטפים מלאות עלי שית. מלאות, זה בוחינת דמעות, שהם מים מלאות, שבא עלידי שיתה. וזה בוחינת: אל תאמרו מים מים, שהוא אורה על שקר, (כמו שפם שם שנאמר: דבר שקרים לא יפוז וכי). מים מים, הם בוחינת שקר, שהוא בוחינת דמעות, שהם מים מלאות. כי בשותה מים, מרווח צמאנו, אך השותה מים מלאות, לא כי שאינו מרווח צמאנו, אלא שמוסיף צמאן על צמאנו, עד שאריך לשותה מים אחרים, לבבות צמאנו. ועל-כן נקרא השקר, מים מים. וזהו: אל תאמרו מים מים, שהוא השקר, שנאמר: דבר שקרים לא יפוז לנו עין:

והת hollow השקר, שהוא הרע, שהוא הטמא, הוא מחתמת הרחיק מאחר, כי הרע הוא גנדיות, למשל: כל מה שהוא גנד רצונו של אדם הוא רע. ובאחד אין שיק גנדיות, אלא כלו טוב. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (פסחים כ): ביום והוא יהיה ה' אחד וכו' - שיחיה כלו הטוב וה评议יב, כי באחד

אין שיק רע, ועל-בָן לעתיד לבוא יקומים: שפת אמת תפוז לעד (משל ב'), כי יהיה או בלו אחר, בלו טוב. כי אמת הוא אחד, למשל, על בלי כסף בשאומרים עליו שהוא בלי כסף, הוא האמת, אבל בשאומרים עליו שהוא בלי זהב, הוא שקר. נמצא שהאמת הוא אחד, כי אי אפשר לומר אמר אמת, רק שהוא בלי כסף, לא יותר; אבל השקר הוא הרבה, כי אפשר לומר שהוא בלי זהב וכלי נחשת ושאר שמות. נמצא, שהשקר הוא בבחינת (קהלת ז): בקשׁו חשבונות רביהם. ובשליל זה לעתיד לבוא יתבטל הרע, ייתבטל ההתנגדות, ייתבטל הרים, כמו שפותות (ישעה יא): לא ירעו וכו', הינו בטול הרע. וכתיב (שם): ונר זאב עם בוש זנמר עם גרי וכו', הינו בבחינת בטול ההתנגדות. וכתיב (שם כה): ומזהה ה' אלקים דמעה מעיל כל פנים; הינו בטול הרים, שהם בבחינת שקר בג'ל, כי או יהיה ה' אחד ושמו אחד, שהוא בלו טוב, בלו אמרת בג'ל. ועל-בָן לעתיד לבוא יתבטל הטמאה, כמו שפותות (זכריה י): ואת רוח הטמאה עבר מון הארץ, כי או יהיה בלו אחד, כמו שפותות (איוב יד): מי יתן טהור מטמא לא אחד. [פרוש, שער אחיזת הטהרה והטמאה, הוא מבחן התרחקות מאחד]: כי קדם הבראיה, בשהייה הבראיה בכלה, בכובול, קדם שהוציא אל הפעל, היה בלו אחד, ובלו אמרת, ובלו טוב, ובלו קדש, אפילו שם מהדור לא היה שיך לומר, כי טהור אין שיק אלא בשיש טמאה, כמו שפותות (יחזקאל לו): וטהרתם מכל טמאותיכם; אבל בשבלו אחד, אין שם

בוחינת חשבונות רבים, שהוא עקר הרע והטמאה בג"ל, כי הטהרה היא בוחנת הממצע בין הקדש ווטהראת, שעל ידו נתתקן הטמאה, כמו ש剖ות: וטהרתם מפל טמאותיכם; והוא בוחינת הבחירה, שהוא ממציע בין שני דברים. וזה אין שיקד קדם הבריאת, שאו היה כל אחד, כי באחד אין שיקד בחירה, שהוא בוחנת הטהרה. וכשהוזיא הקרויש-ברוד-הוא את הבריאת מן הבח אל הפעל, או נתהוה תכף בוחנת הטהרה, כי בהוזיא מן הבח אל הפעל, היו שני דברים: בוחינת האחד והבריאת, ואנו שיקד בחירה, שהוא בוחנת הטהרה, שהוא ממציע בין האחד, כי הוא סמוך לו, ועודין לא הגיע לחשבונות רבים, שהוא הרע והטמאה, אך הוא רשם וסימן על ההשתלשלות, שיוכל להשתלשל ונגיע עד שיחיה רע וטמאה. ועל-בנּו בוחן בזיהר בראשית דף מה. ובכמה מקומות), שעקר אחיזת הטמאה - מפטרא דשמעאלא, כי הטהרה מرمאות שיש טמאה, והוא סימן שישתלשל עד שיחיה טמאה. ועל-בנּו אפשר לובך ולהעלות הטמאה לטהרה, כי היא בעצמה נשתלשלת מטהרה, כמו ש剖ות: וטהרתם מפל טמאותיכם. נמצא, שעקר אחיזת הטמאה, מבוחנת הטהרה, שהוא בוחנת הבחירה בג"ל. וטהרה הוא בוחנת שמאל, בוחנת לוי, בוחנת: וטהרת את בני לוי, ולי הוא בוחנת שמאל, בידוע. ועל-בנּו עקר אחיזת הטמאה היא מבוחנת שמאלא, כי שמאל הוא בוחנת הטהרה, שמשם עקר אחיזת הטמאה בג"ל. וכל זה, הינו בוחנת שמאל,

בוחינת טהרה, בוחינת הביראה, שימושם עקר השתלשלות הטעמאות, שהוֹא הרע והתגננות, בוחינת שקר כפ"ל - כל זה נמשך מבחן אחר הביראה, אחר שיזא הביראה מכוח אל הפעל, שאו היה בכוון, שני בוחינות, דהיינו האחד והביראה וכפ"ל. נמצא שעקר אחיזת השקר, שהוא הטעמה וכו', הוא מבחן הרחוק מאחד כפ"ל, הינו מבחן אחר הביראה וכפ"ל: ועל ידי השגחת השם יתברך, אפילו אחר הפעלה, שהוציאו הקדוש ברוך הוא מכוח אל הפעל, כל הדברים הם באחרות עמו, והרעד יונק מהשארת ההשגהה, הינו מאחורי פתפה, בידוע, והוא רחוק מאחד. ועל ידי אמת השגחת השם יתפרק עליו, פמו שפטוב (תהלים קא): עני בנאמני ארץ; ועל ידי השקר, שהוא הרע, מסיר ממענו השגחת השם יתברך, פמו שפטוב (שם): דבר שקרים לא יפוז לנגר עני; אין חיותו אלא מאחורי בתפאה נמצא, מי שהוא רוצח שיתה לאחר הישות והפעלה שהוציא מכוח אל הפעל, שיתה כלו אחד, שיתה אב ובן, לאחר, כמו שהיא מקדם בשיתה בכח - ישמר עצמו משקר, ועל ידי זה השגחת השם יתפרק עליו, ואוי כלו אחד: וזה שאמר רבי עקיבא: בשתם מגעים לאبني שיש טהור. שיש טהור, הוא בוחינת אחר הפעלה, שהוא יש, ואו שיד שם טהור כפ"ל. אם תרצה שיתה כמו קדם הפעלה שיתה בכח, שיתה אב ובן אחד. וזהו: בשתם מגעים לאبني - הוא בוחינת אב ובן בראש, שהוא בוחנת קדם הביראה שתה בכח, שתה הבל

אחד. שיבש מהJOR הוא בוחינת אחר הפעלה, שהוא בוחינת ישות ותיהרתה. אם תרצו להציג שיש טהור לאבני - אל תאמרו מים מים, הוא בוחינת שקר בג"ל. שנאמר: דבר שקרים לא יבזע לניגר עניין; כי על-ידי שקר הוא מסיר מעליו השגחת השם יתברך, והוא רחוק מכך. אך על-ידי אמת, השגחת השם יתברך עליון. ועל-ידי ההשגחה, בלו אחד, כמו שהיה קודם הביריה בג"ל: ועל פן שבר עולם הבא, עין לא ראתה אלקים וולתק (ישעה סד, עיין ברכות לד); כי מאחר שיזיה בלו אחד, לא יהיה עין שיראה, רק אללים וולתק; ואמר או, שנם בוה יש קשייא מה שאפשר להבין, כי אם פן אין וזה חילוק השבר לכל אחד ואחד לפי מדרגתנו, ולפי עבירותו וינויעתו בוה העולם בשבייל השם יתברך, כי בודאי גם בהסתמך האחורי, לא יהיו כלם שווים. ומماחר שיזיה בלו אחד, אין שקד חילוק בין אחד לחברו לפי מדרגתנו. אך יש בוה סוד שאפשר להבין, ותדברים עתיקים:

(שקד לעיל): ובשביל זה השker מזוק לעניינים, כי על-ידי השker מסליק ההשגחת ענייני השם יתברך, ופוגם בעניינים, שהם בוחינת ההשגחה בג"ל, כי השker גמיש מרחוק מאחד, שמשם עקר אחיזות הפטמה, שהוא הרע, שהוא השker, בג"ל. ומחמת זה בעצםו, פוגם על-ידי שקר בהשגחה, ומסליק ההשגחת השם יתברך מעלי, כי על-ידי ההשגחת השם יתברך הכל אחד, אחר הביריה כמו קודם הביריה. ועל-ידי השker

פוגם באחד, כי השקר רחוק מאחד כנ"ל. על פנו מסליק ההשגה על-ידי השקר, ומفرد, חס ושלום, אחר הבריאה מקרים הבריאה, שימושם עקר אחות הטעמה כנ"ל. אבל על-ידי אמת, שהוא בוחנת בלו אחד, בלו טוב, על-ידייה ממשיך השגחת השם יתפלה, ואו הכל אחד. כי על-ידי ההשגה בכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה כנ"ל. וזהו אמר רבינו עקיבא וכו' כנ"ל: ובזה מקשר המאמר הזה היטיב, תחולתו בסופו, וסופה בתחלה, וכן באמצעותו, ורבנן היטיב:

נב

רבי חנינא בנו חכינאי אומר: הנעור בלילה, והמלחך בדרך היחיד, ומננה לו לבטלה - הרי זה מתחיב בנטשׁו: (אבות פ"ג)

כ"י יש אפיקורסים שאומרים, שהעולם הוא מחייב המציאות, ולפי דעתם הרעה המשבשת, נדמה להם, שיש על-זה ריאות ומוותים, חס ושלום, מפנהו העולם. אבל באמת הבלתי יפצה פיהם, כי באמת העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות, כי רק השם יתפרק בלבד הוא מחייב המציאות, אבל כלל העולמות עם כלל אשר בהם הם אפשרי המציאות, כי היה יתפרק בראם יש מאין, ובכלתו וכח ואפשרות יתפרק היה לבראם או שלא לבראם, על-כן בודאי כלל העולם ומלואו הוא אפשרי המציאות.

אך מאיין נמשך הטעות, שיכולין לטעות, חם ושלום, שהעולים הוא מחייב המיציאות, חם ושלום. דע, שזה נמשך מלחמת שבאמת עתה שסביר נאצלו ונמשכו נשמות ישראל, עתה בודאי העולים הוא בבחינת מחייב המיציאות. כי כל העולים ומילואו הפל לא נברא אלא בשביל ישראל בידוע, וישראל מושלין בעולם, ועל כן בודאי עתה אחר שנאצלו ונבראו נשמות ישראל, בכיוון שהוא יתפרק מכך לרָא ולקיים העולם, כי עליונותם בין האziel נשמות ישראל, כדי לרָא בשビルם כל העולמות. אך נשמות ישראל בעצמן בשנאצלו, היו הם בעצמן עם כל העולמות התלויים בהם, הפל היה אפשרי המיציאות, כי היה באפשרותו להאיץם ולבראם או שלא לרָאם. אך תקף בשנוראה הקדוש ברוך הוא להא Ziel נשות נשמות ישראל, או היה כל העולים בבחינת מחייב המיציאות, כי מאחר שנאצלו נשות ישראל, או בכיוון הוא מחייב למציא העולם, כי עליונותם בין נאצלו נשות, שבן העולמות יבראו בשビルן, וهم ימשלו בפל, והבן היטב. ומהו נשתלשל ונמשך הטעות של האפיקרים, שאומרים שהעולים הוא, חם ושלום, מחייב המיציאות. אבל באמת רק השם יתפרק בלבד הוא מחייב המיציאות, אבל כל הרברים הם אפשרי המיציאות פנ"ל:

ועיקר הבונה שברא כל העולים בשビル ישראל היה כדי שישראל יעשו רצונו, וشيخורו וידקו בשרשון, דהינוشيخורו ויכללו בו יתפרק, שהוא מחייב המיציאות, ובשיביל זה

נברא הפל. נמצא כל מה שישראל עושין רצונו של מקום, ונכלין בשרגם, שהוא מחייב המצוות, עליךיה נכלל כל העולם שנברא בשכilm בחייב המצוות, כי עקר התכלית שנברא העולם הוא בשכיל זה, ורק בשכיל זה מחייב השם יתברך בכבודו, לברא ולקיים כל העולמות בשכיל ישראל בג"ל, כדי שיעשו רצונו בג"ל, ועל כן או דיקא בשעוזין רצונו, נכלל העולם בבחינת מחייב המצוות בג"ל. כי כל מה שעוזין רצונו יותר, הם נכלין ביותר עם כל העולמות התלויים בהם בחייב המצוות, כי עליך שיעוזין רצונו יתברך, הם חזרין ונכלין בו יתברך, שהוא מחייב המצוות, ואו נכלין עליהם כל העולמות התלויים בנסיבות בחייב המצוות בג"ל:

אך ליפות לה להככל בשרגו, הרינו לחור ולהככל באחרות השם יתברך, שהוא מחייב המצוות, זה אי אפשר לופות, כי אם עליך בטול, שבittel עצמו לנמי, עד שהיה נכלל באחרות יתברך. ואי אפשר לבוא לך בטול, כי אם עליך התבזבזות, כי עליך שמחפזיך ומפרש שיחתו בין לבין קונו, עליךיה הוא זוכה לבטל כל התאות והמדות רעות, עד שזוכה לבטל כל גשמיותו, ולהככל בשרגו.

אך עקר התבזבזות הוא בלילה, בעת שהעולם פניו מתרדת העולם הזה. כי ביום, עליך שורףין העולם אחר העולם הזה, הוא מבטל ומבליל את האדם מלחתך ולהככל בהשם יתברך. ואפלו אם הוא בעצמו אין טרוד, אף על פי כן מאחר

שַׁהְעוֹלָם טְרוֹדִים אוּ וּרְזֶדֶפִים אוּ אַחֲרֵ הַבְּלִי הַעוֹלָם הַזֶּה, עַל־
יְדֵיהָ קָשָׁה אוּ לְבוֹא לִידֵי בֶּטֶול: וְגַם צְרִיכִין שִׁיחָה
הַהְתִּבּוֹדְרוֹת בָּמְקוֹם מִיחָד, דְּהַנִּינוּ חַוֵּן מִהָּעִיר בָּרְךִ יְחִידִי,
בָּמְקוֹם שָׁאיָן הַזְּלִכִים שֵׁם בְּנֵי אָדָם, כִּי בָמְקוֹם שְׁהַזְּלִכִים שֵׁם בְּנֵי
אָדָם בַּיּוֹם, הַרְזֶדֶפִים אַחֲרֵ הַעוֹלָם הַזֶּה, אַפְּעַלְפִי שְׁבָעַת אַינְם
הַזְּלִכִים שֵׁם, הוּא מְבָלְבָל גַּם כֵּן הַהְתִּבּוֹדְרוֹת, וְאַינוּ יִכּוֹל
לְהַתְּבִּיטֵל וְלְהַכְּלֵל בּוּ יְתִבְרָה. עַל־כֵּן צְרִיךְ שִׁילֵךְ לְבָדוּ בְּלִילָה,
בָּרְךִ יְחִידִי, בָמְקוֹם שָׁאיָן שֵׁם אָדָם, וְשֵׁם יָלֵךְ וּיְתִבְרָה, וַיַּפְעַה
לְבּוּ וְדַעַתּוּ מִפְּלָעַקְיָה עַוְלָם הַזֶּה, וַיַּבְטֵל הַפְּלָל, עַד שִׁיזְבָּה
לְבָחִינָה בְּטֶول בָּאַמֶּת. הַנִּינָה, שְׁפָתָחָה יְרֵבָה בְּתִפְלוֹת וּשְׁיחָות
בְּהַתְּבִּידְרוֹת בְּלִילָה בָּרְךִ יְחִידִי פְּנֵי, עַד שִׁיזְבָּה לְבְטָל וְהָ
הַכְּבָר, דְּהַנִּינוּ לְבְטָל מִדָּה וּתְאֹהֶה אֹתָה. וְאַחֲרִיכֶךָ יְרֵבָה עַד
בְּהַתְּבִּידְרוֹת הַגְּנָל, עַד שִׁיבְטָל מִדָּה וּתְאֹהֶה אַחֲרָתָה. וְכֵן יִגְהֹג זִמְנָן
רַב בְּהַתְּבִּידְרוֹת, בְּזַמָּן הַגְּנָל, וּבָמְקוֹם הַגְּנָל, עַד שִׁיבְטָל הַפְּלָל.
וְאַחֲרִיכֶךָ עַדְין נִשְׁאָר מִפְנֵיו אֵיזָה דָבָר וּכְיוֹן, וְאַחֲרִיכֶךָ מְבָטְלִין גַם
זֶה, עַד שֶׁלָא נִשְׁאָר מִפְנֵנוּ כָלּוּם. [פְּרִוּשׁ, כִּי יִכּוֹל לְהִוָּת אַחֲרֵ
שְׁבָטָל כָּל הַתְּאֻוֹת וּמְדוֹת רְעוֹת, עַדְין נִשְׁאָר מִפְנֵנוּ כָלּוּם, דְּהַנִּינוּ
שְׁעַרְיוֹן לֹא בְטָל לְגַמְרֵי הַגָּאות וְהַגָּסּוֹת, עַד שְׁנַחַשֵּב בְּעִינֵינוּ לְאֵיזָה
דָבָר. וְעַל־כֵן צְרִיכִין לְהַתִּגְעַן וּלְהַרְבּוֹת בְּהַתְּבִּידְרוֹת הַגְּנָל, עַד
שֶׁלָא יִשְׁאָר מִפְנֵנוּ כָלּוּם, שִׁיחָה בְּבָחִינָה "מָה" בָּאַמֶּת, עַד שִׁיזְבָּה
לְבָחִינָה בְּטֶול בָּאַמֶּת]. וְאַוְן, בְּשׂוֹצָה לְבֶטֶול בָּאַמֶּת, וְאַוְן נִכְלָל
נִפְשׁוֹ בְּשָׁרֶשׁ, דְּהַנִּינוּ בּוּ יְתִבְרָה, שַׁהְוָא מְחַיב הַמְּצִיאוֹת. אַוְן

נכָל בְּלַעֲלֵם עִם נֶפֶשׁ בְּשִׁרְשׁוֹ, שֶׁהוּא מַחְיֵב הַמְצִיאוֹת, כִּי
הַכָּל תָּלוּ בּוֹ כִּנְלָל, וְאוֹזֵן עֲשָׂה בְּלַעֲלֵם עַל יָדוֹ בְּבִחַנָּת מַחְיֵב
הַמְצִיאוֹת כִּנְלָל:

וְעַתָּה תָּרַא פְּלַאי פְּلָאוֹת, אֵיךְ בְּלַעֲלֵם זֶה מַבָּאֵר עַתָּה בְּהַמְשָׁנָה
הַגְּנָל בְּאֵר הַיְמָבֵד. וְזֶהוּ הַגְּעוֹר בְּלִילָה - כִּפְשָׁוֹטוֹ, דְּהַיָּנוֹ
שֶׁהוּא גַּעַור בְּלִילָה, וּמַתְבּוֹדֵד וּמַפְרִשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּין קָנוֹן
וְהַמְּהֻלָּךְ בְּדַרְךְ יְהִידִי - הַיָּנוֹ כִּנְלָל, שְׁהַזְּלָךְ בְּדַרְךְ יְהִידִי דִּיקָא,
בָּמְקוֹם שֶׁאָנוּ בְּנֵי אָדָם הַוּלְכִים שֶׁם כִּנְלָל, כִּי אָזְנוּ הוּא עֲקָר
שְׁלִימּוֹת הַהַתְּבוֹדּוֹת: בְּלִילָה, וּבְדַרְךְ יְהִידִי דִּיקָא כִּנְלָל, כִּי אָז
דִּיקָא יָכוֹלֵין לְבוֹא לְבִחַנָּת בְּטֹול כִּנְלָל. וְזֶהוּ וּמִפְנָה לְבוֹ
לְבִטְלָה - דְּהַיָּנוֹ שְׁמַפְנָה לְבוֹ מִפְּלָעַסְפִּי הַעוֹלָם הַזֶּה - לְבִטְלָה,
כִּי לְכֹבֶת לְבִחַנָּת בְּטֹול כִּנְלָל. וְאוֹזֵן זֶה שְׁכִלֵּל נֶפֶשׁ בְּמַחְיֵב
הַמְצִיאוֹת כִּנְלָל, וְאוֹזֵן גַּכְלֵין בְּלַעֲלֵם הַעוֹלָמוֹת עִם נֶפֶשׁ בְּמַחְיֵב
הַמְצִיאוֹת כִּנְלָל. וְזֶהוּ הַרְיִי זֶה מַתְחִיב בְּנֶפֶשׁוֹ - שְׁגַלְלֵל בְּלַעֲלֵם
הַעוֹלָם בְּבִחַנָּת מַחְיֵב הַמְצִיאוֹת עִם נֶפֶשׁוֹ, כִּי עַל־יְדֵי
הַהַתְּבוֹדּוֹת הַגְּנָל זֶה שְׁכִלֵּל נֶפֶשׁ, עַד שְׁגַלְלֵל נֶפֶשׁ
בְּחִזּוֹב הַמְצִיאוֹת, וּעַל־יְדֵיהֶה גַּכְלֵין בְּלַעֲלֵם הַעוֹלָם עִם נֶפֶשׁ בְּחִזּוֹב
הַמְצִיאוֹת כִּנְלָל, וְגַעַשְׁתָּה נֶפֶשׁ וְכָל הַעוֹלָם בְּבִחַנָּת מַחְיֵב
הַמְצִיאוֹת כִּנְלָל, וְזֶהוּ הַרְיִי זֶה מַתְחִיב בְּנֶפֶשׁוֹ כִּנְלָל:

וְהִיא לְךָ לְשׁוֹן רַבְנָיו מִהְתֹּרָה הַזֹּאת שְׁפַתְכָה בְּתִכְלִית הַקָּצָר.
וְזֶהוּ הַמְּהֻלָּךְ בְּדַרְךְ יְהִידִי, הַגְּעוֹר בְּלִילָה וּבוֹ. דָעַ,
שְׁעַקְרֵב הַבְּטֹול, שֶׁאָדָם מַכְפֵל יִשּׁוֹתָו וְגַעַשְׁתָּה אֵין, וְגַלְלֵל בְּאַחֲרוֹת

השם יתברך, אין זה אלא עליידי התבונדות. וההתבונדות צריך מקום וזמן מידה, שלא יוכלו אותו המוגעים. והזמן הוא בלילה, הינו הנודר בלילה, שאו הכל ישנים. והמקום הוא בדרך ייחידי, ולא בדרך הרבה הרים, שלא יפסיקו עברי דרכיהם, אלא דיבא בדרך שאין רבים הולכים שם, שם יلد ויתבונד, והינו: והמחלקה בדרך ייחידי, ואו יכול לפנות לבו מכל וכל, יכול לבוא לבטול כל השות, והינו: והמננה לבו לבטלה. ואו בשנתבטל לנMRI, אוו הוא נכל באחדות השם יתברך, ואו הוא בא לבחינת מהיב, כי הקדוש ברוך הוא מבחן המציאות, וכל הרים הם אפשר המציאות, ובשנתבטל ונכל באחדות, אוו הוא יוצא מבחינת אפשר, ונכל במתיב, וזה לבחינת: תרי זה

מתיב פנשו:

גם זה לשון רבנו וברונו לברכה:

נג

עקר הולדת תלוי בה"א, בבחינת (בראשית ט): הא לכם ורע. ואברהם ושרה לא הולדו, עד שהגינו לה"א זאת. כי עקר הולדת - עליידי הדעת, בבחינת (שם ד): וידע אדם וכו', וקטן אינו מולד (סנהדרין סח). ועקר הדעת, הינו שישתמש ב דעתו, הינו שיזיא את שכלו מפה אל הפעלה. כי גם קטן יש דעת, אבל אצל הקטן עדין הדעת בכח ולא בפועל, כי לא השתמש ב דעתו, ולא הוציאו מפה אל הפעלה. וכי שהוא

שָׁלֵם בְּדֻעַתּוֹ, שֶׁהָזִיא אָתוֹ מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל, וְהַשְׁגֵּן בְּדֻעַתּוֹ מִהָּשָׁאֲפֵשָׁר לְדֹעַת הָאָדָם לְהַשְׁגֵּן בְּדֻעַתּוֹ, אֲוֹ הוּא קָרוּב לְדֹעַת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָא, וְאֵין חָלוֹק بֵּין דֹעַת הָאָדָם לְדֹעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, אֲלֹא חִמְשָׁה דָּבָרִים, כִּמוֹכָא. וְאֵוֹ דַעַתּוֹ יוֹנֵק מִדֹּעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, שֶׁהָיָה בְּחִינַת הַיָּא, וְאֵוֹ מַולְיךָ:

וְלִהְשָׁלִים אֶת דַעַתּוֹ, שִׁירְאָה שָׁלֵם בְּדֻעַתּוֹ, אֵי אֲפֵשָׁר אֲלֹא עַל־יְדֵי עַסְקָעָשׂ שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי אָדָם לְקָרְבָם לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, עַל־יְדֵי־זָהָב נְשָׁלֵם דַעַתּוֹ, כִּי הֵם מִתְהִדְרִין דַעַתּוֹ, בְּבִחְנִינָות: וּמִתְלִימָדִי יוֹתֵר מִכָּלֵן (מכות י). וּבְשָׁבֵיל זֶה תַּלְמִידִים נְקָרָאים בְּנִים (ספר פ' ואותה ע"פ ושנותם לבני), כִּי עַל יָדָם בָּא הַהוֹלֶדֶת. וּבְשָׁבֵיל זֶה אֶבְרָהָם וִשְׁרָה טָרְחוּ אֶת עַצְמָן לְגַיְרִים, כִּי עַל־יְדֵי־זָהָב הַשְּׁלָמָנוּ דַעַתּוֹ, וַנְהַקְרִבוּ לְהַיָּא הַזֹּאת, הַיְנוּ לְדֹעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, וְזֶה לְבָנִים. כִּי עַל־יְדֵי גַּרְיִים נִתְגַּדֵּל דַעַתּוֹ, בְּבִחְנִינָה: וּמִתְלִימָדִי יוֹתֵר מִכָּלֵם: אָבֵל מֵשָׁאי שָׁלֵם בְּדֻעַתּוֹ, וְהָיָה רָחָוק מִדֹּעַת הָאָדָם, כֹּל שְׁפֵן מִדֹּעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, שֶׁהָיָה בְּחִינַת הַיָּא, וְאֲוֹן הוּא קָטָן וְאֵין מַולְיךָ: וְזֶה הַטּוּם שְׁהַצְדִיקִים מִגְעִיעָם אֶת עַצְמָן, וּרְזָופִים אַחֲרֵי בְּנֵי אָדָם לְקָרְבָם לְעַבּוֹדָתוֹ יְהִיבָּרָךְ. אֵין זֶה בְּדֵי לְהַרְבּוֹת בְּנוֹדָם, חָס וּשְׁלוֹם, אֲלֹא בְּדֵי לִהְשָׁלִים דַעַתּוֹ, בְּבִחְנִינָות: וּמִתְלִימָדִי יוֹתֵר מִכָּלֵם: וּבְשָׁבֵיל זֶה בְּיד הַצְדִיקִים לְפִקְדָּן עֲקָרוֹת, כִּי הֵם שְׁלִימִים בְּדֻעַתּוֹ, וּקְרוּבִים לְדֹעַת עַלְיוֹן, וְאֵין בֵּין דַעַתּוֹ לְדֹעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ אֲלֹא חִמְשָׁה דָבָרִים כֹּל. וְחִמְשָׁה דָבָרִים, הֵיא הִיא דֹעַת הַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, שְׁמַשָּׁם הַהוֹלֶדֶת:

וזה (ברכות ט): **שְׁלַחֲה דָבְרִים מִרְחַכְבֵין דָעַתּו שֶׁל אָדָם:** אשה נאה, ודריה, ובילים. אשה, הינו החומר מכנה בשם אשה, שיהיא לו חומר מmag בפog השוה, שיהיא ראוי לקבל שבל. ודריה נאה, הינו היראה, כאמור (שכח לא): **חַבֵּל עַל מָאוֹן דְּלִית לָהּ** דרתא, כי צריך שיהיא יראת חטא קודמת לחכמתו (אבות פ"ג). ובילים, הינו תלמידים הנගנים שקיבלו ממנו. ובשים לו כל אלו הנקות, יכול לבוא לשילמות הדעת:

ואלו הן חמישה דברים, שנבדל מkeduo מן מדענו הראשון, שבמדעו האחד יודע ידיעות רבות, אין רבי במדעו: השני, יודע הדברים קדם המזאתם, אפילו בשאיו להם היה כלל; והשלישי, שבמדעו מקיים דברים שאין להם תכלית: והרבעי, שניו שני בידיעתו. ואין שניו בשויודע הדבר בכת, ואחר-כך שב פעיל: והخامישי שידיעתו אין מוציא הדבר מאפשרות: עד פאן לשונו זיל.

והא לך גסחה שנייה, שבתบทי בעצמי קצת מזה, בפי מה ששטעתי, וזהו: **בְּשָׂאָדָם וּבָה לְשִׁלְמוֹת הַדָּעַת,** הינו שזכה לדעת שני אפשר לאדם לידע יותר, או יש הפרש בין דעת האדם בשלמות, לדעת השם יתברך, בחמש בחינות, והם מפרשים בספרים. וצריך האדם להשתדל שיגיע לשילמות הדעת, מה שני אפשר לאדם לידע יותר, ולא יהיה הפרש בין דעתו לדעת השם יתברך, רק בחמשה דברים אלו, שallow חמשה דברים אי אפשר לשבל אונוש לדעת, אם לא מי שהוא

למעלה מפין אנושי. אך לזכות שלימות הדעת הוא עליידי גרים, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה: הרפה למדתי מרפוני, ומתלבמי יוטר מבלים. כי עליידי שפל אחד מקשה ושותאל, כי כל אחד יש לו מניעה לעובדות השם יתברה, וצריך להשב לכל אחד על שאלתו, עליידיה נשלם דעתו, ועלידי זה זוכה לבנים, כי קטון אינו מוליד, כי אין לו דעת השלם, אך בשזוכה לדעת השלם, זוכה לבנים. ועל כן אמרם שהוא היה מגיר אנשים, ושרה מנירת נשים (כ"ר פ' לט), עליידי זה זוכה לשילמות הדעת, שלא היה הפרש בין דעתו לדעת השם יתברה, אלא אלו החמשה בקרים, וعليידיה זה זוכה להה"א ה"ל. ועל כן אמרם אינו מוליד, אברהם מוליד (שם פרשה מד), כי עליידי שלימות הדעת, שהוא בבחינת ה', זהה להולד:

נד

ויהי מקץ שנותים ימים ופרעה חלם והנה עמד על העיר. והנה מן העיר עלת שבע פרות ובו: (בראשית מא) יי אלקי גודלות מאד, חזק וחדר לבשת. עטה אור בשלמה, נוטה שמים ביריעה: (תהלים קד)

א כי צריכין לשמר מאד את הופרין, שלא יפל לשכחה, בבחינת מיתה הלב. ועקר הופרין הוא לופר תמיד בעלמא דאתני, שלא היה בדעתו, חם ושלום, שאין עולם אלא אחד. ועלידי מה שמרבק מהשכחה בעלמא דאתני, עליידיה נעשה יהוד ה'

אלקי ה'ג'ל. כי ה' אלקים הוא בבחינת שם מלא, שהוא בבחינת עולם דאתני, כמובא. וכן מבאר בסבב משפטים דף צח על פסוק זה: ה' אלקי - דא שירותא דמהמנותא, סליקו דמחשבה דעתם דאתני:

ב ובחינה זו, לזכור תמיד בעולם הבא, רהינו לארכא ממחשבתת בעולם דאתני, הוא בכלליות ובפרטיות. בכלליות - כך ראוי להיות מנהג יראיהם: חכפ' בברך בהקיצו, קדם שיתחיל שם דבר, יזכור מיד בעולם דאתני. ואחריך יעשה זאת בפרטיות, כי כל העולם הזה, הוא התלבשות מדרגות התתונות של הקדשה, הינו בבחינת רגلى של הקדשה, בבחינת (ישעה ט): והארץ ברום רגלי. אף שגם מדרגות העליונות של הקדשה, יש מהם גם בון התגלות בעולם הזה, אך שאין ההתגלות מתרלבש בעצם בונה העולם, כי אם האריה שמאייר בבחינת רגלי. אבל בבחינת רגלי מתרגלי בעצם בונה העולם. וכל יום יש בו מחשبة דבר ומעשה, והקדוש ברוך הוא מצמצם אלקותו מאיין סוף עד אין תכליות, עד נקודת המפרק של עולם הנשמי שעומד עליו, ומזמין לו לכל אדם מחשبة דבר ומעשה, לפי היום ולפי הארץ ולפי המקום, ומלביש לו בזאת המחשبة דבר ומעשה, שמזמין לו רמזים כדי לקרבו לעובדו. וכן צריך להעניק מחשבות בונה, ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמיזות בפרטיות, שמלבש בזאת המחשبة דבר ומעשה של זה היום, שהזמין לו השם יתברך, הן מלאכה

או משא ומתן, וכל מה שפומין לו השם יתפרק בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, כדי להבין רמיותיו של השם יתפרק:

אך ההגדרות השכל בזה, צריך להיות במדה, שלא יצא מגבול הקריאה, רק לפि שכל אנושי שלו פן יגדיל מחשבה בזה. וכן לא ישפט כל מעלה ממדרגתו, כי במפלא מפה אל תדרש (חגיה י). וזה: גראות מאר, הוּד וחדר לבשת. הינו בשורצה לך דבר מה העולם, שהוא בוחינת הוּד והדר לבשת, שהם בוחינת כי רגלוין הם בוחינת נצח זהות, שהם רגלוין המלבשין בזה העולם*, יהיה בבחינת גראות מאר. הינו שההגדלת השכל, יהיה במדה ובצמוץ. וזה מאר, שהוא בוחינת רגלוין, כדיווע:

סְטוּרָא דשְׁמָאָלָא, שְׁמַמְנוֹן הַצְמִצּוֹם. [במו שבות בסבא שם: מאר, דא הוא סְטוּרָא דשְׁמָאָלָא]:

ואפלו מי שיודע וمبין בזה, הינו שוכחה להבין הרמוניים שמרמו לו השם יתפרק בעסקו העולם הזה, מאחר שהוא רק בזה, הינו שעיסק רק בעסקי העולם הזה, מאחר שהוא מבין הרמוניים שהשם יתפרק מרומו בהם. אך באמת אין פון, כי צריך האדם שייהי לו הסתפקות, להסתפק מזה העולם רק בפה שצדיק לו בהכרזות מזה העולם. וזה מלחמת שני טעםיים: א' מלחמת שואת הקריאה המלבשת בעסקי העולם הזה, הוא

בְּחִינָת רֶגֶלִין, וַהֲיָא קָרְשָׁה נִמּוֹכָה, בְּבִחִנָּת (תְּלִילִים מֵט): עַזְן עַקְבֵּי יַסְבָּנִי; שְׁהַקְלָפָות מִסְבָּכִין אֹתָה הַמִּוֹד, וַרְזַעַן לִינְקַם, עַל כֵּן הוּא מֶקְומָם מִסְכָּן, בֵּין צָרִיךְ לְהַסְתְּפִקָּה רַק בְּהִכְרָחִית. וְעוֹד, מִחְמָת שִׁישׁ עַבְודָה גְּבוּחה מִזּוֹ, שַׁהֲוָא קָרְשָׁה גְּבוּחה מִמְּנָה, וְצָרִיךְ לְעַבְדָּה הַשֵּׁם יַתְּפַרְךְ בְּאָתוֹן הַעֲבּוֹדוֹת וְהַקְרָשּׁוֹת הַגְּבוּחוֹת מִזּוֹ. [הַיּוֹן, שָׁאַפְלוּ הַצְּדִיק וְהַחֲכָם שִׁישׁ לוּ מִחְןָדָול, עַד שִׁיכּוֹל לְהַבִּין אֶת הַרְמָיוֹם שַׁהֲשֵׁם יַתְּפַרְךְ מִרְמָנוּ לוּ בְּכָל דָּבָר בְּכָל יוֹם, אַפְלוּ בְּעַסְקֵי חָל, וְעַל-יִדְרִיחָה הַוָּא יִכְּזַבֵּל לְעַבְדָּה אֶת הַשֵּׁם יַתְּפַרְךְ בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁבָעוֹלִם, אַפְלוּ בְּעַסְקֵי חָל. וְאֵם כֵּן יַרְצָחָה, חַס וְשַׁלּוּם, לְעַסְקָה רַק בְּזָהָב, דַּהֲיָנוּ בְּעַסְקֵי חָל, מֵאַחֲר שַׁהֲוָא יוֹדֵעַ הַרְמָיוֹם שִׁישׁ בָּהָם, וַיְכּוֹל לְהַתְּקֻרְבָּה לְעַבּוֹdot הַשֵּׁם יַתְּפַרְךְ עַל יָדָם. אַבְלָל בְּאַמְתָה אַיְנוּ כֵּן, כִּי אַסְוֹר לְהַרְבּוֹת בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אַפְלוּ לְמַי שִׂיּוֹדָע וּמִבֵּין הַרְמָיוֹם הַגְּלִיל, מִחְמָת שְׁנִי הַטְּעִימִים הַגְּלִיל: אֶ, מִחְמָת שְׁזֹאת הַעֲבּוֹדה בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה הַוָּא מֶקְומָם מִסְכָּן מְאֹד וְכוּ' בְּגַ"ל; וְהָבָ. מִחְמָת שִׁישׁ קָרְשָׁה וְעַבְודָה גְּבוּחה מִזּוֹ, דַּהֲיָנוּ קָרְשָׁת הַתּוֹרָה וְהַמְּצֹוֹת. וְעַל כֵּן אַפְלוּ מַי שִׂיּוֹדָע הַרְמָיוֹם הַגְּלִיל, הַוָּא צָרִיךְ הַסְתְּפִקָּות, לְהַסְתְּפִקָּה מִזּוֹ הָעוֹלָם בְּהִכְרָחִית לְבָד בְּגַ"ל].

וְהַהַסְתְּפִקָּות הַוָּא בְּחִינָת: עַזְתָה אָזְר בְּשַׁלְמָה, הַיּוֹן בְּחִינָת אָזְר מְלָא. כִּי הַרְשָׁעִים שְׁאֵין לָהֶם הַסְתְּפִקָּות, בְּבִחִנָּת (מִשְׁלִי י) וּבְכָל רְשָׁעִים תְּחִסָּר; אַצְלָם מְאֹתָה חִסָּר, בְּבִחִנָּת (שם ג) מְאֹתָה ה' בְּבֵית רְשָׁע. אַבְלָל בְּצִדְיקִים, שִׁישׁ לָהֶם

ההסתפקות, בבחינות: צדק אכל לשבע נפשו (שם י), אכלם הוא אור מלא. בבחינת (בראשית א) וירא אלקים את האור כי טוב - אין טוב אלא צדק, שנאמר (ישעה ג): אמרו צדק כי טוב (יומא לח): ואפליו מזה ההסתפקות גופה, צריך להפריש ממינו לזכרה, וזה בבחינת: נוטה שמים ביריעת, כי ארון הברית, שהוא בבחינת עני, היא תחת היריעת, והיריעת משפטו לארון הברית, וזה בבחינת צדקה. [פרישת, כי עליידי צדקה שמשפטו הנותן להמקבל, על זידירותה נעשה יהוד צדק וכנסת ישראל, שבבחינת צדק משפטו לכנסת ישראל, שהוא בבחינת השפעת היריעת לארון הברית, בבחינת: נוטה שמים ביריעת, פג"ל]:

וְהַמּוֹן עַם, שָׁאוֹן לֵהֶם וְהִשְׁכֵל לְהֻעְמִיק בְּכָל זֶה, לְהַבִּין הַרְמִזּוֹן פָּגָל, נָעֲשָׂה אָכְלָם בָּל זֶה מְמִילָא, עֲלֵיִדי שְׁנָה, וַצִּיצִית, וַתְּפִלִין, וַתּוֹרָה, וַתְּפִלָה, וַמְשָׁא וַמְתָן. כי השנה היא בבחינת לארכיא מחשbeta בעלמא דארוי בכלויות פג"ל, בבחינת ה' אלקינו פג"ל. כי בשעת שנה, הנשמה עולה לעולמא דארוי. וציצית ותפלין הם בבחינת גדרת מאוד. כי תפליין, הם בבחינת הנדרת השכל פג"ל. (כי תפליין הם בבחינת מוחין בידוע, הינו בבחינת הנדרת השכל להבין כל הרמזים שפרמו לו השם יתרוך בכל יום פג"ל). וציצית הוא בבחינת האמורים פג"ל, שהוא בבחינת מאוד פג"ל, כי תכלת פרסיא דריינא (כמו שכותב בוror שלח לך קעה), שהוא בבחינת צמצום. ועל בן ציצית קודם לתפלין, בבחינת (שה"ש ב): שמאלו מחת לראשי, ואחר-כך:

וימינו תחבקני, [כפי שמאלו הוא בבחינת דין, בבחינת צמצום, שהוא בבחינת ציצית פג"ל. וימין הוא בבחינת מבחן, בבחינת תפליין פג"ל]. ותורה, הוא בבחינת הסתפקות הנ"ל, כי התורה היא בבחינת עץ החיים, דמונו לכלא ביה, והוא שיש לכל אחד די ספיקו ממנה. נמצא שהוא בבחינת הסתקפות. גם שאמרו רבותינו זכרונם בעצמה, יש בבחינת הסתקפות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ב): לא עליך המלאכה לגמור; ועל כן, למועד התורה הוא בבחינת הסתקפות הנ"ל. ואפלו החמן שאינם יכולים ללמד, הם מקיימים עסוק התורה בטה שקורין קריאת טה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות צט), ותפללה, הוא בבחינת הדר והדר הנ"ל, כי תפלה היא חי שעה (כשאחוז שבת י), והוא בבחינה: הארץ חיים רגלי הג"ל, והוא בבחינה רגלי הקדשה המלבין בוה העולם פג"ל:

ומישא ומתן, היא בבחינת: נוטה שמים כירעה הנ"ל, והוא בבחינת יהוד צדיק ובנשת ישראל גע"ל. כי צדיק ובנשת ישראל, הם בבחינת משא ומתן, הצדיק נקרא משא, כי הוא נושא את העולם, באשר ישא האומן את היוזק (נזכר י), והוא נושא כל הברכות, כמו שבחות (משל י): וברכות לראש צדיק; כמו שבחות (תהלים כד): ישא ברכה מיאת ה. והוא נושא הטענה ורעות של כל הנשמות, בבחינת (שם קנו): נושא משך הזרע; ומשפיע לבנשת ישראל, והוא נושא לכל העולם. ועל שם זה נקראת בנשת ישראל מטה, על שם (משל לא): ונתן טרפ לביתה

וחוק לנערותיה. ויחוד של צדק ונכנת ישראל נעשה על ידי משה ומתן. כי כל דבר שבעוֹלָם יש בו ניצוצות הקדשה שנפלו בשעת שכירה, ושבירה הוא בחינת אottiות שנשברו ונפלו לכל דבר ודבר מזוה העולם. וכל דבר יש לו שעה, וצריך לבוא בשעה זו לאדם זה, שהוא משורש אחד עם אותן הניצוצות שיש בוה הדבר. וכשמניע זה הדבר לאדם זה, והוא מקבל חיים מזוה הדבר, הינו מהאותיות הנשברים שיש שם, על-ידייה נכלין אותן האותיות הנשברים בוה האדם, בבחיות שלו, ונעשה מהם קומה שלמה, ומהפטשת בבחיות של כל הגוף, ועל-ידייה נשלמים אותן האותיות, ויש להם שלמות. וצריך לשחות הדבר אצל זה האדם להשתמש בו, עד שגפסקון אותן האותיות והנצוצות השיכין לשרשו, ואחר-כך יוצא מרשותו לאדם אחר, שהגען העת שיזיה עלייה להאותיות הנשברים, שהם משורש אחד עם האדם الآخر, ועל-כן יוצא לרשותו. ולפעמים חזר הדבר ובא לאותו האדם שהיה שלו מתחלה, כי מלחמת שלא היה לו או חלקי נפש רוח נשמה אלו, לא היה יכול או להשלים אותן האותיות אלו, עד עתה שהגיעו לו אלו חלקי נפש-רווח-נפש, שעיל ים יכול להשלים אלו אותן האותיות הנשברים. ובין כה, הברח לשחות אצל אחר. ובشمישלים אותן האותיות אלו, נתופף לו הארה בנפש-רווח-נפשו שלו, מלחמת הארות אותן אלו שהגיעו אליו ונשלמו אליו, ועל-ידי הארה זו מאיר בשרש נפש-רווח-נפשו שלו, שהוא בצדיק ונכנת ישראל, שהם שורשי כל הנשמות בע"ל.

על-ידי ההתנוצחות הזאת, נתיחד צדק ובכונסת ישראל, הנקראים משא ומתן בג"ל. ועל שם זה נקרא מקה וממפר, וכל הדברים, וכל תלמוד - משא ומתן. כי על ידם נתיחד צדק ובכונסת ישראל, הנקראים משא ומתן בג"ל:

ר וְכִי לְשָׁמֵר הַזְּבָרֹן הַפְּלִילִי צָרִיךְ לְשָׁמֵר אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִפְלֹל בְּבִחִינַת רֵעַ עַזִּין, לְבִחִינַת מִתְהַלֵּב. כי עֲקָר הַזְּבָרֹן הוּא בָּעֵין, בְּבִחִינַת (שמות ג): וְלוֹפְרֹן בֵּין עַזִּין; כי השכחה בא על-ידי רֵעַ עַזִּין, על-ידי מיתת הלב, בְּבִחִינַת (חלהם לא) נְשִׁבְחוֹת בְּמַתְהַלֵּב. כי רֵעַ עַזִּין וְמִתְהַלֵּב הם בְּחִנָּה אֶחָת, כי שׂוֹרִינָא דְעַזִּיא בְּלֶבֶא תְּלִיא (כשהול ע"ז כה). ועל כן נְבָל שְׁחִיה רֵעַ עַזִּין, נִאמֵר בו (שמואל א כה): וַיִּמְתַּח לְפָנָי בְּקָרְבָּנוֹ. וְמִתְהַלֵּב הִיא בְּבִחִינַת שְׁבִירִי לְחוֹזֶת. לב, הוא בְּחִינַת לְחוֹזֶת, בְּבִחִינַת (משלי ג): בְּתַבְםַע עַל לְיוֹחֶד; וְשִׁכְחָה הִיא עַל-ידי שְׁבִירִי לְחוֹזֶת, כַּמְאָמֵר חַכְמֵינוֹ וּכְרוֹזְנָם לְבָרְכָה (עדבון ד): אַל מְלָא לֹא נְשִׁתְבָּרוּ לְחוֹזֶת הַרְאָשׁוֹנוֹת לֹא הִתְהַשְּׁכַח שִׁכְחָה בָּעוֹלָם. נִמְצָא, שְׁעַקְרָב הַשִּׁכְחָה, הִיא עַל-ידי רֵעַ עַזִּין, שְׁהָוָא בְּחִינַת מִתְהַלֵּב, שְׁהָוָא בְּחִינַת שְׁבִירִי לְחוֹזֶת, שְׁמַשָּׁם עֲקָר הַשִּׁכְחָה בג"ל:

וְאֶבְשָׁלּוּם, שְׁהָיָה עַזִּין רֵעַה בְּמַלְכּוֹת אָבִיו, עַל-ידֵי זה נִאמֵר בו מִתְהַלֵּב, שְׁנִאמֵר (שמואל ב' ח): וַיָּקֹח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים וַיִּתְקַעֵם בְּלֶב אֶבְשָׁלּוּם. ועל כן לֹא הָגַח פָּנָיו זָכָר (שם וע"ז סוף יא), כי פָּנָם בְּזָבָרֹן, עַל-ידי רֵעַ עַזִּין בג"ל. וְרוֹד הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹן

השלום, ברוח או מפלכחותו מפני אבשלום, וקלל אותו שמעי בן גרא, ואמר (שם ט): אולי יראה ה' בעני. בعني דיקא, כי מי שרואה שזופל לרע עין, אם איןנו מרגיש בעצמו שיזכה לעמוד בזה להנצל ממנו, צריך לברוח ממנו. אבל מי שיכל לתקון, אין צריך לתקן. וכך כדי לראות מהות בבחינת הרע עין, כדי לידע ההרש שצורך לתקן על ידו, כי יש כמה בבחינות רע עין. וכשזופל לרע עין של התנשות, שעינו צרה בהtanשות של חברו, צריך להזכיר בהרש של התנשות, הינו בשרש המפלכות, שהוא בבחינת משית, והוא שרש המפלכות, בבחינת (שמואלה ב): ויתן עז למלופו וירם קרו משייחו. והוא בבחינת טוב עין, בבחינת (שם ט): יפה עינים וטוב ראי, הנאמר בדור, שהוא משיח:

זה שאמר אבא שאול: קובר מתים חיטה. כי אבא שאול השתרל לתקן תמיד את הרע עין, הנקרא מיתה פניל. פעם אחת נפתחה מערה מתחתני, ועמדתי בוגלן עינו של מת עד חטמי. רבקות, בבחינת: פמע איש וליות (מלכימא ז). מפתחתי - הינו בבחינת אמרת: יפה עין של אבשלום היה:

טוב עין הוא יברך (משל נב), והברכות הם בוחינת אמת, כמו שכתבו (ישעה סה): המתרך הארץ יתברך באליך אמן; וזה שאמר אבא שאול, שעליידי האמת שלו, נפתחה לו דיבוקות. ועמדתי בוגל עינו של מטה עד חטמי - הינו מחמת הרבקות, העמדתי עצמי בסכנה לבנים בוגל עינו של מטה, הינו ברע עין, עד שהצרכתי להשתמש בבחינת משית, כדי להכנע את הרע עין. וזה: עד חטמי, שהוא בוחינת רוח אפינו משיח ה' (איכה ד). ובשchorati לאחורי, אמרו לי: עינו של אבשלום הייתה - הינו שאבשלום נפל לבחינת הרע עין הזה. וזהו בשchorati לאחורי, הינו אחר התקoon, השhorati בוחינת משיח למקוםו, לבחינת אחורי, כי שם שרש המלך המשית, בוחינת (שה"ש): מלך אסור ברכחים, ברחותי מהין (תיקון ורף כא). אסור, הינו בוחינת קשר של תפליין, שהוא בוחנת אחורי, כאמור חכמוני זכרונות לברכה (ברוכה): וראית את אחורי - זה קשר של תפליין. וזה (שמואלה כה): והיתה נפש אדורני צורורה בצרור החיים, הנאמר בrho, הינו קשר של תפליין. כי תפליין הם בוחנת חיים, כאמור חכמוני זכרונות לברכה (מנוחות מר): כל המנין תפליין זוכה לחיים, שנאמר: ה' עליהם יהיה. ועל בן לא אמרו לו שעינו של אבשלום הייתה, עד שhour לאחורי. כי אלו היה יודע מוקדם מזה, אפשר לא היה מסכן עצמו כל-כך: לבנים ברע עין פות, כי הוא סכנה גדולה:

ה וצְרִיךְ לְשִׁמֶר אֶת הַעַזָּן מִפְחַת הַמְּרֻפֶה, וְאַפְלוּ מֵי שֶׁהוּא טוֹב עַזָּן, צְרִיךְ לְשִׁמֶר מִזָּה, בָּמוֹ שָׁאנוּ רֹואִים, כִּי אַפְלוּ מֵי שִׁישׁ לוֹ רְאֵיה יִפְהָא יְכֹל לְטַעַות, עַל-יִדְיָה שְׁרוֹאָה מַרְחָזָק, וְגַדְמָה לוֹ לְהַפְךְ מִן הָאֲמָתָה. עַל בָּנוֹ צְרִיךְ שְׁמִירָה יִתְרַחַ לְהָהָה. וְהַכְּמָה הַמְּרֻפֶה בָּא עַל-יִדְיָה לְשֹׁונַן הַרְעָע, כִּי פָּחַת הַמְּרֻפֶה הוּא כָּפָח הַבְּהָמִיות, כִּי גַם בְּהָמָה יִשְׁלַחְתָה וְהַכְּמָה הַמְּרֻפֶה. וְהַמּוֹצִיא דְבָה הָאָנוּפֵל לְבְהָמִיות, וְעַל בָּנוֹ מַתְגִּבֵּר עַלְיוֹן כָּפָח הַמְּרֻפֶה, שֶׁהוּא כָּפָח הַבְּהָמִיות. כִּי מּוֹצִיא דְבָה הָאָנוּפֵל בְּסִיל (מִשְׁלֵי י), וְכַשְׁהַדָּעַת נִסְתַּלְקָם מִמְּנָנוֹ, נִוְפֵל מַאֲהָבָת הַשֵּׁם יִתְבְּרָה, וְנִוְפֵל לַאֲהָבָת הַבְּהָמִיות. בְּבָחִינָת (חוֹשֵׁעַ ד): כִּי אַתָּה הַדָּעַת מַאֲסָת, וְאַמְּאָסָד מִפְהָנוֹ לֵי. כִּי, חַיָּנוּ בְּחִינָת (ישׁועה מא): אֲבָרָהָם אָוֶהָבִי. בְּחִינָת (חַלְמָם קי): אַתָּה כִּי, בְּחִינָת: וּקְמִין הַבְּהָנוֹן (יִקְרָא ה). וְאֵனָ מַתְגִּבֵּר עַלְיוֹן כָּפָח הַמְּרֻפֶה, שֶׁהוּא כָּפָח הַבְּהָמִיות, בְּבָחִינָת (שם בהוֹשֵׁעַ): גַּדְמָוּ עַמִּי מִבְּלֵי הַדָּעַת. גַּדְמָוּ, הַיָּנוּ כָּפָח הַמְּרֻפֶה:

וְזֹה הַכְּמָה הַמְּרֻפֶה הוּא מַבְקָשׁ תָּמִיד כָּלִי לְשִׁבְצָן שֵׁם, וְעַל-בָּנוֹ הוּא מַחְווֹר תָּמִיד לְשִׁרְוֹת עַל-פִּי שׁוֹנוֹת הַלְּכוֹת. וְעַל-בָּנוֹ, אִם הֵם מַחְדָּשִׁים דָּבָר בַּתּוֹרָה, הוּא חְדוּשׁ נָאָה וּמַתְקִיבֵל (בלשׁון אשכָּנוֹן: גָּלִיד), כִּי הוּא בָּא מִבְּחַת הַמְּרֻפֶה, שֶׁהוּא מְרֻפֶה מַלְתָּא אַשְׁכָּנוֹן, אֲך֒ שְׁהָרָע שְׁבוֹ הִיא יוֹתֵר מַהְטוֹב. וְאַלְוּ הַחַדְשִׁים מַיִקִים לְפָרְנָסָה, כִּי עַל-יִדְיָה חְדוּשִׁי תּוֹרָה גַּבְרָאִים שְׁמִים וְאַרְצִין, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישׁועה נא): וְלֹא מֵרֵלֵץ יְצִיּוֹן עַמִּי אַתָּה - אֶל תִּקְרַרְיָה עַמִּי אֶלְאָ עַמִּי, מֵה אָנָא עֲבָדִי שְׁמִיאָה וְאַרְעָיאָה בְּמַלְוָלִי וּכְיָה (כְּשֶׁבּוֹה)

בהקרמה דף ה). וועל' יידיזה באים כל ההשפעות והברכות לעוזם, במו שפטוב (דברים כה): יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים וכו'. אך בשחחדרושים הם על' יידי בכה המרימה, אוי נבראיין רקייעין דושא (בזהר שם), ועל ידם בא רעב לעוזם. ואף שיש בהם גם בין טוב, שהם דברי תורה, שהם בחינת שבע, אך מלחמת שהרע יותר מהטוב, על בין הרע גובר, והטוב נחתטול, בבחינת: ולא נודע כי בא אל קרבנה (בראשית מא), שמותגבר, חס ושלום, בחינת שבע שני הרע על בחינת שבע שני השבע, שהוא בחינת התגברות הרע על הטוב, עד שאין נבר הטוב מפני הרע, בבחינת: ולא נודע וכו' פג"ל: ומה שמחזר הפה המרימה לשרות על פי שונות הלבבות, הוא מפני שהוא נברא בערבי-שבט בין השמשות, וקדש עליו היום, ולא נברא לו גוף, במו שפטוב בזוהר (בראשית דף מו ומ"ה, ונפרשת תרומה דף קנה) על פסיק: אשר ברא אלקים לעשות, שמברא שם, שהקלפות שהם בחינת הפה המרימה, נבראו בערבי-שבט בין השמשות, ובתוך בך קדש עליו היום, ונשארו רוח بلا גופו וכו' עין שם. ועל בין זה הפה המרימה, שהוא בחינת הקלפות, שהוא רוח بلا גופו, הוא מבקש לעצמו גופ לשרות בו, והולך אצל השוני הלבבות, כי הם בוראים הכל בדברי תורתם, על בין הוא הולך ושורה אצלם, כדי شيיה נברא לו גופ להתלבש בו על ידם: וזה שפטוב (שם נפרשה הניל): ועל השונות החלום, הינו מה שהחלום שהוא בחינת בכה המרימה, השתרלותו לשרות על השונה

הַלְכּוֹת. כי נִבְזֵן הַדָּבָר מִעֵם הָאֱלֹהִים, וּמִמֶּהָר הָאֱלֹהִים לְעֵשֹׂתוֹ. זה בְּחִינָת: אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לְעֵשֹׂות הַגְּנָל, שְׁחוֹה נִכְזֵן הַכָּל עַרְבָּה שְׁבָת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּקְרֵשׁ הַיּוֹם, וּמִמֶּהָר אֱלֹקִים לְעֵשֹׂתוֹ בֶּלָא גּוֹף, וּמִחְמָת זוֹ הַוָּא מִחוֹר תִּמְיד לְשָׂרוֹת עַל הַשׁוֹנִיה הַלְכּוֹת כְּגַם לְ: זוּה: חֲלוּם פְּרֻעָה אֶחָד הוּא (שם), הַיּוֹם חֲלוּם פְּרֻעָה, שְׁחוֹה בְּחִינָת כָּחַ הַמְּדֻרָּה, כָּחַ בְּטַל, כָּמוֹ שְׁבָתוֹב (شمota ה): תִּפְרַיעַ אֶת הַעַם; הוּא בָּא מִאֶחָד, הַיּוֹם מִאֶחָבה, (כִּי אֶחָד הוּא בְּחִינָת אֶחָבה, בָּמִבָּאָר בְּמִקְומָ אֶחָר). הַיּוֹם מִאֶחָבה נִפְולָה כְּגַם, בְּחִינָת: נִדְמוּ עַמִּי מִבְּלִי הַדָּעַת, כי אַתָּה הַדָּעַת מִאַסְתָּה וּכְיָ, כְּגַם ל.

נִמְצָא, עַל-יִדְךָ הַסְּתָלְקוֹת הַדָּעַת, שַׁבָּא עַל-יִדְךָ לְשׁוֹן הָרָע, שְׁחוֹה בְּחִינָת: מִזְצָא רֶבֶה הוּא בְּסִיל, דַּהֲיָנוּ שְׁגַנְתָּלָק מִמֶּנּוּ הַדָּעַת, עַל-יִדְרִיחָה נִופֵל מִאֶחָבה הַשֵּׁם יַתְפָּרֵה, לְאֶחָבות הַבְּהִמּוֹת, וְאוֹ מַתְגִּפֵּר עַלְיוֹ כָּחַ הַמְּדֻרָּה, שְׁחוֹה כָּחַ הַבְּהִמּוֹת, וּעַל-יִדְךָ הַכָּחַ הַמְּדֻרָּה, נִפְגַּם הַזּוּרָן וּנִופֵל לְשִׁבְחָה: וַעֲתָה בָּוָא וּרְאָה, מָה טֹב וּמָה גָּעִים עַתָּה קָשֵׁר בֶּל הַמְּקֹרָא הַזָּה: נִדְמוּ עַמִּי וּכְיָ הַגְּנָל. זוּהוּ: נִדְמוּ עַמִּי מִבְּלִי הַדָּעַת - שְׁעַל יָדִי פָּגַם הַדָּעַת, מַתְגִּפֵּר כָּחַ הַמְּדֻרָּה כְּגַם לְ: זוּהוּ: כי אַתָּה הַדָּעַת מִאַסְתָּה וְאַמְּאַסְתָּה מִבְּחֹן לִי - כי עַל-יִדְךָ פָּגַם הַדָּעַת, נִופֵל מִאֶחָבות דַּקְרֵשָׁה, שְׁהָם בְּחִינָת כְּהֵן כְּגַם לְ, וְאוֹ מַתְגִּפֵּר עַלְיוֹ הַפְּחַד הַמְּדֻרָּה, בְּחִינָת נִדְמוּ עַמִּי וּכְיָ כְּגַם לְ. זוּהוּ שְׁפִים שְׁם בְּפָסּוֹק זֶה, וְתַשְׁבַּח תּוֹרַת אֱלֹקִיךְ - וְתַשְׁבַּח וְרָאִי, כי עַל-יִדְךָ פָּגַם הַדָּעַת, שְׁעַל-יִדְךָ

זה מתגבר הפלח המרממה, על-ידייה נפגם הופرون ובא לשכחה בפ"ל. וזהו: אֲשַׁבֵּח בְּנִיד נֶם אָנָי - כי עליידי שפוגם בזוכרון ונופל לשכחה, עליידייה אין לו בן זכר, כמו שמו בא לעיל לעניין אבשלום, שלא זכה לבן זכר מלחמת זה שפגם בזוכרון בפ"ל, וזהו: אֲשַׁבֵּח בְּנִיד גֶּם אָנָי בְּנִיל: ועל בן גור פרעה על הוכרים דיקא, כי פרעה הוא בחינת הפלח המרממה, שהוא בן בטול בפ"ל, שהוא מtagבר על הופرون, שהוא בחינת בן זכר בפ"ל. כי פלח המרממה בשמחתגבר, חס ושלום, הוא פוגם ומבטל, חס ושלום, את הופرون בפ"ל. וזהו, (שמות א): וַיַּצֹּו פְּרֻעָה וְכָל הַבָּנִים הַיְלֹוד הַיְאָרָה תְּשִׁלְבָּחוּ - היארה דיקא, כי יאור מצרים זה פישון (כמונה בפריש"י פ' בראשית), הינו בחינת פי' שונות ההלכות (והר בראשית בו וบทיקו נה), שם שורה הפלח המרממה בפ"ל. הינו שרצה לפגם הופرون, שהוא בחינת בן זכר, על ידי הפלח המרממה, השורה על פי' שונות ההלכות בפ"ל:

ולהכנייע הפלח המרממה הוא עליידי בחינת יד, בחינת (החוש כ): ביד הנבאים ארמה. ויד הינו בחינת שמחה, בחינת (דברים יב): ושמחתם בכל משלה ידכם. וזה בחינת כל זמר שמונגען ביד, שעליידייה שורה הנבואה על הנבאים, כמו שכתבוב (מלכטב ג): קחו לי מנגן וכו'. כי הפלוי הוא התאפקות הרוח, והוא מערב טוב ורע. כי יש עצבות רוח, רוח נקאה, רוח רעה, בנאמר בשאול (שמואליה ט): ובעתתו רוח רעה. ויש רוח טובה, כמו שפתות (תהלים קמנ): רוחך טובת פניחני בארץ

מישור; והוא בוחנת רוח נבואה, רוחה הקדש. אך בשחויא מערב טוב ורע, אין יכול לקבל נבואות אמת. ועל כן בתרוב בשאול (שמואלא יא): **ויתניבא וכו' ויפל ערם, ופירוש רש"י:** לשון משגען, כי היה מערב ברוח שנות, עצבות רוח. וזה שמנינו ביד על הכלין, הוא מקבץ ומלךט ביד את הרוח טובה, רוח נבואה, מותך עצבות רוח. וצריך להיות יודע לנו, שידע לקבץ ולמלךט ולמצע חלקי הרוח אחת לאחת, כדי לבנות הנגנון, הינו השמחה, הינו לבנות הרוח טובה, רוח נבואה, שהוא הפך עצבות רוח. כי צריך לעלות ולירד בידו על הכליל שמנינו, כדי לבנות השמחה בשלימות. וכשהנביא שומע זה הנגנון מהיודע לנו, או מקבל מפענו רוח נבואה, שקבע זה בידו מותך העצבות רוח. וזה: **ונגע בידו וטוב לך** (שם בשמואלא ט) - וטוב לך דיקא, שמלךט ומוצרף הטוב מותך הרע. ועיקר התקבצות ובניון הרוח נבואה הוא על ידי היר, כי שם פקדונות הרוחות, כמו שכחוב (הלים לא): **בידך אפקיד רוחי, ובמו שפתותיך** (איוב יב): אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש. וזה (שם במלכים): **ויהי בungan המנגנון ותהי עליו יד ה'**: נמציא, על ידי שמנינו ביד על הכליל זמר, על ידי זה מברר הרוח טובה מן הרוח רעה, שהוא בוחנת רוח נבואה **בג"ל**. וכל זה הוא בוחנת הבנעת המרמה, שהוא בוחנת הרוח רעה, רוח שנות, שרוצה לפוגם ולבלבל את בוחנת הרוח טובה, רוח נבואה, והוא נכנע ונחבטל על ידי השמחה, הבאה על ידי המנגנון ביד **בג"ל**. כי עיקר התגברות המרמה הוא על ידי

עצבות, כי המרפה הוא בוחינת עצבות רוח, רוח נבאה, רוח רעה, שהוא מובלבל את הרוח טובת, רוח נבואה, שהוא בוחנת וברון הנ"ל, בוחינת לאדפקא מחשכתא בעלמא דאתה הנ"ל. ועל כן אין יכולין לקבל רוח נבואה, רוח הקדש, כי אם על ידי שמחה, שהוא בוחנת מנגן ביך, כמו שפטותך: והיה לנו המנגן ותהי עלייך ידך, בוחנת: ונגן בידך וטוב לך וכו' הנ"ל: וזה המנגן, ציריך שיחיה יודע לנו הנ"ל. גם ציריך שיחיה הכללי בשלמות, כדי שלא יצא כל הרוח המערב טוב ורע בכת אחת. ועל כן ציריך שיחיה יודע לנו, וגם שיחיה הכללי שמנגנון עליה שלם, כדי שיעוכל לברר ולבין הנגנו בשלמות פראי, שהוא בוחנת מה שפברר הרוח טובת, שהוא בוחנת שמחה, בוחנת רוח נבואה, מן העצבות רוח, שהוא רוח רעה הנ"ל. כי פשאן הכללי שלם, או שאיןו יודע לנו, ואיןו יודע לעלות ולירד בידך לברר הרוח טובת מן הרוח רעה, עלייך נאמר (משל ט): כל רוחו יוצא בסיל, רהינו שמווציא כל הרוח בכת אחת, ואוי בודאי אין נבנה הנגנו. כי עקר נעימת הנגנו נעשה על ידי ברור הרוח, שהוא האior, שימוש הקול, פידוע לחכמי הנגינה), הינו שעקר בוחנת הנגנו, הוא על ידי ברור הרוח טובת מן הרוח רעה. וכש יוצא כל הרוח בכת אחת, יוצא כמו שהוא מערב טוב ורע, ואוי אין נבנה הנגנו והשמחה, אין נבנה המרפה. וזה בוחנת (החלים קמו): יצא רוח ישוב לאדמתו. לאדמתו, הינו בוחנת המרפה. הינו בשיווטא כל הרוח, אוי חזר ושב אל המרפה, כי

לא נגע המרפה, לאחר שאינו יכול ללקט ולבירר הרוח טובָה, וויזא כל הרוח המערב טוב ורע. אבל בשיש לו בוחינת יד הנ"ל, המלקט ולבירר בוחינת הרוח טובָה מן הרום רעה, או מנגע המרפה, בוחינת: וביד הנביים ארמה בג"ל, כי עקר בוחינת הנבואה, הוא מבחן היד הנ"ל, שלבירר הרוח טובָה מן הרום רעה, ועל-ידי זה מבני עיר המרפה, שהוא בוחנת רוח רעה המערב ברוח טובָה בג"ל: וזה שבתוב (משל ל): מי עליה שמיט וירד, מי אסף רוח בוחנו, מי צדר מים בשמלת, מי הקיים בכל אפסי ארץ. מי עליה שמיט וירד - זה בוחנת המנגן, כי זה המנגן, הוא עולה ויורד בניגנה, כי אריך לעלות ולירד במדת הנימין, כדי משקל השיר, כדי לקבץ הרוח: וזה: מי אסף רוח בוחנו - בוחנו מפש, שהם הידים, כי שם שרש הרוח בג"ל. שעקיר בוחנת הרוח הוא בידים, שם פקדונות הרוחות בג"ל. וזה: מי צדר מים בשמלת - מים בוחנת לב, כמו שבתוב (אייה ב): שבכלי כמים לפה. הינו שעלי-ידי זה שמלקט הרוח, הוא צורר מים בשמלת, ששומר הלב שלא ישפט עליו המרפה. וזה: מי הקיים בכל אפסי ארץ - שעלי-ידי זה הוא מקיים בוחנת רגlin המלבש בזה העולם. אפסי, בוחנת רגlin, כמו שבתוב (יחוקאל ט): ויערני מי אפסים. כי על-ידי גנון ביד הנ"ל, על-ידי זה נגע המרפה, ואוי זוכה ליבורון הנ"ל, שהוא בוחנת מה שיודיע להבין כל הרומים שיש בכל דבר שבעולם, שהם בוחנת חיות אלקות, בוחנת רגלי הקשה, המלבשים בכל הרים שבעולם.

בג"ל. וזהו: מי הקיימים בְּלִיָּה אֲפֵסִי אָרֶץ - שמעלה ומקומות בוחינת רגלי הקדרשה המלבשין בוה העולם בג"ל: וזהו: וזה מכיון שנתיים ימויים. **שנתיים ימויים** הוא בוחינת מוציאי דביה, הנאמר בכם (במדבר י): יום לשנה يوم לשנה; שעל ידם נתקלקל ונפוגם בוחינת אהבה דקדשה, שהוא בוחינת: וקמץ הפהו בג"ל. וזה: מכיון - שהוא בוחנת פגם ה"קמץ". ופרעה חלם - הינו הכח המרמפה בג"ל. והנה עמד על הייאר - הייאר זה פישון, הינו בוחנת פי שונה הלכות, שמתגבר עליום הכח המרמפה בג"ל. והנה מן הייאר וכו' - הינו שעל ידם בא שבע שני שבע ושבע שני רעב, הינו טוב ורע בג"ל. והרע מתרבה ונוגבר על הטוב, בוחינת: ולא נודע כי באו אל קרבנה. ותקינו הוא יוסף, בוחינת (בראשית ל): אסף אלקים את חראתני, שהוא מטיף את הרע, שהוא בוחנת הרע, בוחנת (יחזקאל לו): אשר לא תקחו עוד חראת רעב בניהם. והוא בוחנת: אסף רוח וכו', בוחנת (בראשית מא): איש אשר רוח אלקים בו. וזה שנאמר בו, (שם מו): יוסף ישית ידו על עיניך - שעליידי היה, נשמר העין מכח המרמפה בג"ל: עין בסבא (משפטים ר' צה) מה שדרש על פסוק:

ה' אלקי גָּדְלַת מְאֹר וכו':

זה בוחנת: אופרה נגנית בלילה עם לבבי אשיה ויחפש רוחיו. בלילה (תהלים ע), שאו הוא פקדנות הרוחות, בוחנת: בידך אפקוד רוחיו הג"ל, או הומן לקבץ הרוח טובה מתווך הרוח רעה. הינו שאו עקר הומן של ההתבזבות,

להתבזבז בינו לבין קונו, ולפרש שיחתו לפני השם יתברך, לשוחה עם לבנו, ולהחפש הרוח טובה, דהיינו הנקדות טובות שיש בו עדרון, לברם מתחזק הרוח רעה. שהוא בבחינת גנון הנ"ל, שעלי-יריצה נשמר הופרין פג"ל, דהיינו שעלי-יריצה זכה לoffer תכליתו האחרון לעולם הבא, ולהשאף תמיד על סופו ואדרבקא מחשבתה בעולם דאתי תמיד, שביל זה הוא בבחינת זפרון פג"ל. וזהו אופרה נינתי בלילה, עם לבבי אשicha, ויתפש רוח. אם תרקע במרקם זהה, תמצא שבעל המלוות האלה בכלם מבאר כל עניון הנ"ל. אופרת, זה בבחינת הופרין הנ"ל, שארכין לoffer תמיד בעולם דאתי. וזה בבחינת נינתי, דהיינו בבחינת הגנון הנ"ל, שהוא בבחינת ברור הטוב מן הרע פג"ל. כי עלי-ידי בבחינת גנון ושםחה, יכולן לoffer עצמו בעולם הבא. כי שמירת הופרין הוא עלי-ידי גנון ביד, שהוא בבחינת שםחה פג"ל. וזהו בלילה, כי עקר ברור הרוח טובה הוא בלילה, שאו הוא פקדונות הרוחות פג"ל. וזהו עם לבבי אשicha - כי עלי-ידי בבחינת גנון ושםחה הנ"ל, עלי-יריצה נשמר הלב מכח המדמה פג"ל. והוא יכול לשפך לפו כמים לפניו ה, שהוא בבחינת: מי צרר מים בשמלה הנ"ל, בבחינת: שפכי כמים ליבך נכח פניו ה. וזהו עם לבבי אשicha ויתפש רוחיו - שעלי-יריצה נהענוריון לשוחה עם לבבו מתכליתו הנצחי לעולם הבא, ולהחפש ולבקש למצאה הנקדות טובות, בבחינת הרוח טובה שבקרבו, כדי לשוב להשם יתברך עלי-יריצה. כי

עקר ההתשובה הוא, להבניע הרוח רעה, ולבירר הרוח טובה, פידוע: וזה בוחינת קופה בבחזות לילה, כי בגור ריה תלוי למעלה מפתחו של הود, ובכיו' שהגעה חשות לילה היה מנגן מאליו (כשהוא ברכות נ). הינו שבבחזות לילה או נתעור בבחינות הנגון דקראה, הנמשך מבגור של דוד, שהוא בוחינת ברור הרוח טובہ וכו' בג"ל. ועל כן או הזמן להתגבר בעבודת השם, מקום או לעסוק בעבודת השם, לפרש שיחתו לפניו יתברך, כי או עקר תברור עליידי בוחינת גנון בפלי הנ"ל, שהוא בוחינת בגור של הוד שמנגן או בג"ל. והבן היטיב בדברים אלו למשמעותה:

זאת התורה נאמרה בשפט חנבה, ואחר שאמר התורה זו זאת אמר: אני אמרתי לך איך מליקון נר חנבה, בוחינת לאמשבא משה רבות קדשא ולאדרלא בוצינא (ויהר בראשית לא, ויקרא ז, שמי לו, אמרו פה, קה, בהעלותך קנו), שמון משחת קדש (שמות ל), שהוא הרעת, פידוע. הינו בוחינת הנגדלת הרעת הנ"ל שהוא בוחינת זפרון הנ"ל; ולא באיר יותר:

שיך לעיל:

מי אסף רוח בוחננו מי צרר מים בשמלחה וכו' בג"ל. וזה, (תהלים קמ): ישב רוחו ילו מים. עליידי ישב רוחו, שמלקט ומאסף הרוח בידו, עליידייה ילו מים, בוחינת: מי צרר מים, שהוא בוחינת הלב, בוחינת: שפכי כמים לפה, בג"ל, עין שם:

כָּל העין הוא, מה שאמרו רבותינו וברונם לברכה (פסחים סג, נה ט): אין אדם דין גורה שווה מעצמו, כי יכול להיות שהוא דין גורה שווה מעצמו, והוא מבחן המרמה, שמרמה מלחתה למלחתה בנהיל, עין שם. על בן אסור לדון גורה שווה, הינו לדמות מלחתה למלחתה, מעצמו. אלא אם בן קבלה מרפו, ורפו מרפו, עד משה רבנו עליו השלים, מפי הגבורה, כדי להנצל מבחן המרמה, והבן:

נה

לשון רבנו וברונו לברכה

איתא בגמרא: אבא שאול אומר: קובר מתרים היהני,
פעם אהית רצתי אחר צבי, ונגנשתי בקולית של מות
ובו: (נדה כד):

א. דע, כי לראות במשפטם של רשעים אי אפשר אלא עליידי
בחינת ארץ ישראל, בבחינת (תהלים ק): שב לימני עד
אשר איביך חדם לרנגלה. ימין, זה בחינת ארץ ישראל, בחינת
גבינין, בן ימין, שנולד בארץ ישראל:

ב. ולהמשיך בחינת קדשת ארץ ישראל עבשו בגולות, שהוא
תחת יד הפטרא אחרת, ואין יכולת בקדשתה
להתגלו, אפרעל פירבן יכולין לגלוות ולהמשיך קדשתה אפילו
בגולות הארץ הוה, בבחינת (יירא כ): אף גם זאת בארץ איביהם;
הינו אפילו בגולות הארץ, יכולין לגלוות בחינת "גם אתה". ועלידי

מה יכולין להמשיך את קידשת ארץ־ישראל, על־ידי התנוצצות אוור וicot אבות, כמו אמר הוהר (שלח ר' קער): באחר ראיית פמן אבות, אית פמן שכינה; בבחינת (שם): זכרתי את בריתך יעקב וכו' והארץ אוכף. בשפטתנו צין אוור וcot אבות, אווי נתגלה קידשת ארץ־ישראל, ולא כי שהאדם נצול מהרשע, אלא גם רואה בהרשע מה שהרשע רצה לראות בו:

כ' הרשעים ממישיכם בבחינת רע עין על שונאיםם, בבחינת (ברכות ז): ולא עוד, אלא שראה בשונאים. והאדם נצול מרע עין זהה על־ידי למור וcot שלמד על הרשע. כי גם הקדוש־ברוך־הוא מלמד וcot על הרשע, בשביל להצליל את הצדיק מרע עין של הרשע. וזה שאמרו חכמיינו זכרונים לברכה (שם): ולא עוד אלא שאוכה בדין, שנאמר: מרים משפטך מגנהו. וזאת הזכיה שזכה בדין, שמלא דין עליוcot, על־ידי זה נצול הצדיק מרע עין של הרשע. כי לסלק הדין ומהמשפט, צריך ליה התרגולות היד, בבחינת (דברים לב): ותאחו במשפט ידי, שלא לשולט על הרשע. ובשנתגלה יד ה', אווי נעשה צל, שבו נתפה הצדיק מארם של הרע עין, בבחינת (ישעה נא): ובצל ידי כספיתה. כי הרשעים בגולות הפרזה, עיניהם לטושים בראש מזק, וארים עינוי מפיטים למרחוק, בבחינת (תהלים כב): הימה יבטו יראו בין ועל־ידי הצל فهو מאור עינוי ונחשבים, שאין הארם שלהם יכול להזיק. אבל הצדיקים שמאור עיניהם בזמן היה קטן, בבחינת (ישעה מב): מי עוז במשלים; ועל־ידי הצל

נתחזק מאור עיניהם, בדרך חלייש הראות שאינם יכולים לראות היטב בשאור חוק וגדול, ואricsים לצל כדי שיווכלו לראות. זהו (תהלים ל): **צופה רשות לאזריך ומבקש להמיתו**, הינו עם רע עין כנ"ל, וזה לא יעובנו בידו. בידו דיקא, הינו בהתגלות יד ה' כנ"ל. **על-ידי מה נתגלה יד ה'**, על-ידי: ולא ישיענו בהשפטו - על-ידי בוחינת: ותאחו במשפט ידי, בוחינת: מרום משפטיך כנ"ל. כי על-ידי זהה فهو מאור עיני הרשות, בוחינת (ישעה כה): שננו בראותה, על-ידי פקו פליליה, זהו בוחינת משפט, שזכה בדין, על-ידי זהה שננו בראותה, נחשך מאור עינו כנ"ל. **על-ידי האל נתחזק מאור עינו של האזרח כנ"ל**, יוכל לידע ולהבין כי ה' לרואות למרחוק, בוחינת (תהלים קכא): **אשא עני אל ההרים**, ורואה ומשיג צדקהו של השם יתברך, יוכל לידע ולהבין כי ה' האזרח, **אף-על-פי שהרשות זוכה בדין**, ואין זה מפרת הצדקה, ורואה **שהצדקה שהקדוש ברוך הוא מצדיק את הרשות במשפט**, והוא צדקהו של הקדוש ברוך הוא, (שמות כה) כי לא אצדיק רשות. וזהו: **אשא עני אל ההרים**, וזה בוחינת צדקהו של הקדוש ברוך הוא. **בוחינת (תהלים ל): אצדקה פהרי אל, אף-על-פי**

משפטיך בכווש בתהום רבבה:

ד וועל ידי חזוק הראות של האזרח, שרוואה צדקה ה', נתחזק אמונהתו, יוכל להתפלל, כי לבו נחפשט מעקומותיו, **שהיה לו קדם שראה אצדקה ה'**, כי על-ידי הצדקות של ה' שרוואה, נחפשט הלב מעקומותיו ונתריש, בוחינת (שם):

וְצִדְקַתְךָ לִישֵּׁרִי לֵב. כִּי מִתְחָלָה נִעְקָם לְפֹו מֶלֶה אָמֵן בְּשִׁלְמוֹת
בְּהַשֵּׁם יְהִיבָּרָה, כִּי הִיא נְרָמָה לוֹ שְׁעוֹת, חָס וְשָׁלוֹם, הַקְדוֹשָׁ
בָּרוֹךְ-הָוָא אֶת הַדִּין; אֲכַל עַכְשׂוֹ שְׁרוֹאָה צְדִקוֹת הַ/, נִתְיִשְׁרֵר לְפֹו
בְּשִׁלְמוֹת אָמֹנוֹת, וְאַו מִחְזָקָ אֶת עַצְמָנוֹ, וּמִתְפַלֵּל עַל צְרָבוֹי. כִּי
עַקְרָב הַתְּפָלָה הִיא עַל-יְדֵי אָמֹנוֹת, שְׁמָמָנִין שְׁחַפֵּל בְּרִשׁוֹת
הַקְדוֹשׁ בָּרוֹךְ-הָוָא, אֲפָלוֹ לְשָׁנוֹת הַטְּבָע, וְאַיִן הַקְדוֹשׁ-בָּרוֹךְ-הָוָא
מִקְפֵּח שְׁכָר בֶּל בְּרִיה, כִּי צְדִיק הַ/. וְזֹהוּ בְּחִינָת (תְּהִלָּם קְטָ): אָזְדָּ
בְּיִשְׁרֵר לִבְבָּ - עַל-יְדֵי יִשְׁרָת לֵב, שְׁהִיא בְּחִינָת אָמֹנוֹת, נִעְשָׂה
בְּחִינָת תְּפָלָה: וְזֹהוּ בְּחִינָת פְּרָה אֶרְדָמָה, בְּמַאֲמָר הַזָּהָר (חוֹקָת דָּר
קָפָ): פְּרָה דְּקָבִילָת מִשּׂוֹר. פְּרָה, וְזֹהוּ בְּחִינָת תְּפָלָה, בְּחִינָת (הַושְׁ
דָּ): וּנְשָׁלָמָה פָּרִים שְׁפָתִינוּ. דְּקָבִילָת מִשּׂוֹר, בְּחִינָת הַסְּתָפְלוֹת,
לְשׁוֹן (נְמֶדֶר כְּדָ): אֲשִׁירָנוּ וְלֹא קָרוֹב. כִּי עַל יְדֵי בְּחִינָת אָשָׁא עַיִן
אֶל הַהְרִים כְּפָל, נִעְשָׂה בְּחִינָת תְּפָלָה. וְזֹהוּ: אֶרְדָמָה תְּמִימָה.
אֶרְדָמָה, דָא גַּוְרָת דִּינָא. תְּמִימָה, דָא שָׂוָר תִּמְ, דִינָא רְפֵיא (כְּשָׁ
בּוּהָר שָׁם). הַיְנוּ שְׁרוֹאָה שְׁהַקְדוֹשׁ-בָּרוֹךְ-הָוָא מְחַלֵּשׁ כִּיְחַדְּן,
בְּבִחְנִית: וּתְאַחֲזֵ בְּמִשְׁפְּט יְדֵי; אֲשֶׁר לֹא עָלָה עַלְיהָ עַל, דָא שְׁלֹומי
אָמֹנוֹי יִשְׁרָאֵל. וְזֹהוּ בְּחִינָת חֻקָּק אָמֹנוֹת, בְּחִינָת תְּפָלָה, שְׁנִעְשָׂה עַל
יְדֵי חָזֵק הָרָאִיה בְּגַנְלָל, בְּבִחְנִית: וּצִדְקַתְךָ לִישֵּׁרִי לֵב בְּגַנְלָל:

ה וְזֹהוּ בְּחִינָת עַפְרָ וְאַפְרָ הַנְּאָמָר בְּפְרָה. כִּי בְּחִינָת תְּפָלָה,
צְרִיכָה לְבִחְנִית עַפְרָ וְאַפְרָ. כִּי צְרִיךָ לְהַכְנִיעַ הַרְעָ, הַזָּ
בְּפֶרֶט הַז בְּכָלָל, תְּחַת הַטּוֹב, בְּבִחְנִית (מְלָאִיכָּה): וּעֲפָסָותָם רְשָׁעִים
כִּי יְהִי אַפְרָ תְּחַת כְּפֹתָ רְגִילִיכָם. וְזֹה בְּחִינָת אַפְרָ שְׁיַש בְּבִחְנִית

התפלה. ורנל זה בוחינת תפלה, בבחינות (קהלים כ): רגלי עמדה וכו'. הרע שבפרט, הינו גופו המגשם וחמו, יבטל בשעת תפלה. כמו חסידים הראשונים, שהוו להם בשעת תפלה התחפשות הנשימות. והרע שבכלל, הינו התפלות של פושעי ישראל שמתפלל עליהם, יבטל הרע שלהם, ויעשה מהרע בפה לקרש, וזה בוחנת אף שבתפלה: ועפר שבתפלה, הינו שיקשר את עצמו בכלל ובפרט, עם נפשין ורוחין ונשماتין של שכני עפר, ויעורו אותם בתפלתו, שייתפללו עמו, בבחינת (ישעה כ): הקיצו ורננו שכני עפר. וזה (איכה ז): יתן בעפר פיה. בולומר, שיקשר דבורי עם שכני עפר בג"ל: וזה שאמר אברהם בתפלתו (נראשית יח): הנה נא הוֹאָלְתִי לְדַבֵּר אֶל ה' וְאֶנְכִי עָפֵר ואפר, כי זה צריך לבחינת התפלה: וזה נקרא תפלה בצדוף, כי אותן צבר ראשיתבות צדיקים, ביןנים, רשיים. ביןוני הוא המתרפלל, بما אמר חכמוני זכרונם לברכה (קדושים מ): לעולם יראה אדם את עצמו באלו חציו זפאי וכו'. צדיקים, זה בוחנת עפר. רשיים, זה בוחנת אף בג"ל: ולעורו שכני עפר - זה יש בפרט ובכלל. בפרט, הינו נפשירוח-נשמה שלו שבאו כבר בגנוגיל ונתקן. ובכלל, הינו נפשירוח-נשמה של שכני עפר אחרים, לעורו אותם שייתפללו עמו. וזה בוחנת שבעה שבעה הנקה אמר בפרק, שבל עיננה שבעה, הינו במובא (זהר אחריו דף עז) ונמדד רכה פ' ט): שבעה כבוסין, שבעה מהנים וכו', וזה בוחנת תפלה, בוחנת (קהלים קט): שבע ביום הללויה:

וְגַם צָרִיךְ לְתַקֵּן בַּחֲפֵלָתוֹ בְּחִינַת שֶׁלֶשׁ קּוֹלוֹת, בְּחִינַת (קְהִלָּת ה':
קוֹל בְּסִיל בְּרַב דִּבְרִים, וּבְחִינַת (שְׁמוֹת ל'): קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי
שׁוֹמֵעַ, וּבְחִינַת קוֹל, בְּחִינַת (חַלְלָם מ'): בֶּל הַיּוֹם פָּלָמָתִי נָגְדִי וּכְיוֹן
מִקְוָל מְתֻרָף וּמְנֻגָּף. וּזְהוּ בְּחִינַת עַז אָרוּן וְאוֹזֶב וְשְׁנִי הַוּלָעָת,
הַנְּאָמֵר בְּפִרְאָה:

אָרוּן זֶה בְּחִינַת: קוֹל בְּסִיל בְּרַב דִּבְרִים; בְּרַב הַהְנָהָנוֹת וְאֲמָנוֹנוֹת
פּוֹזְבוֹת, שֶׁהָם בְּחִינַת דִּרְכֵי הָאָמָרִי, כִּי פָּתִי יָאמִין לְכָל
דִּבְרֵי (מַשְׁלֵי ד). וּזְהוּ בְּחִינַת אָרוּן, בְּחִינַת (עַמּוֹם ב'): וְאֲנָכִי הַשְׁמְרוֹתִי
אֶת הָאָמָרִי אֲשֶׁר בָּנְבָה אֲרוֹזִים גַּבְהָו. וְהַגְּבוּדִי קּוֹמָה, עַל־פִּי הַרְבָּה
הַזָּהָן בְּסִילִים, כִּי מִחְמָת גַּבְהָ קּוֹמָתוֹ, הַעֲשָׂנִים הַעוֹלָם מִהְלָב אֶל
הַמֶּלֶךְ לְהַתְּבִשֵּׁל בְּמַתָּח, וְלַהֲתִיחוֹת מֵהֶם מִחְשָׁבּוֹת, הַעֲשָׂנִים הַאַלְוָן
נְהַלְּשִׁים בְּרַב הַדָּרֶךְ שִׁוִישׁ מִהְלָב אֶל הַמֶּתֶת, מִחְמָת גַּבְהָ קּוֹמָתֶם,
וְאַיִם בִּיכְלָתֶם לְהַתְּהוֹת מֵהֶם מִחְשָׁבּוֹת שְׁכְלִיות, וּמִחְמָת זֶה,
הַגְּבוּדִי קּוֹמָה הֵם שׁוֹטִים. וּזְהוּ בְּחִינַת דִּרְכֵי אָמָרִי, שְׁאַיִן לְהֶם
שָׁוֹם שְׁכָל, מִחְמָת כִּי בָנְבָה אֲרוֹזִים גַּבְהָו, בְּשִׁבְלֵל זֶה, הֵם
מַאֲמִינִים אֲמָנוֹנוֹת רַבּוֹת בּוֹבִיוֹת: וּקְטַנִּי קּוֹמָה, שְׁהַעֲשָׂנִים שְׁלָהֶם
נְתַבְשָׁלִים הַיִּטְבָּ, וּנְעַשֶּׂה מֵהֶם מִחְשָׁבּוֹת שְׁכְלִיות, אֶבֶל מִחְמָת
שְׁשְׁכָלֶם יוֹתֵר מִפְּעַשֵּׁיהם הַטוֹבִים, בְּחִינַת (אַבְתָה פ''): בֶּל
שְׁחַכְמָתוֹ מְרַבָּה מִפְּעַשֵּׁיו; עַל־יְדֵיֶיה, בְּשַׁהַמְּחַשֵּׁבָה שְׁכְלִיות
חוֹזְרָת אֶל לִבָּם, אַיִן כַּח בְּלִבָּם לְהַכֵּל אֶת הַשְּׁכָל, כִּי עֲקָר חַזּוֹק
הַלְּבָב, הוּא עַל־יְדֵי מִעֲשֵׁים טוֹבִים. עַל־יְדֵיֶיה הֵם בְּבִחְנוֹת (מַשְׁלֵחָה):
לִקְנוֹת חֲכָמָה וְלִבָּ אַיִן; וְעַל־יְדֵי זֶה הַשְּׁכָל הֵם מִחְטַפִּים, וְהַזֶּה

הן הפילוסופים, שיאין להם ל'ב טוב וטהור, ואינם בבחינת (תחים קיט): בלבינו צפוני אמרתך למען לא אחותא לך, ומחמת זה השכל מחתאים ביותר. והן, בבחינת (מלכים-ה): אזוב היוצא בקירות. אזוב, זה בבחינת קטני קומה, הם בעלי השכל, אבל הלב אין יכול להצפן כה השכל בתוכו, כי לבם חלש וחסר. ובפרט הנואפים, העוסקים בבחינת פילוסופיה, שמאדר מאד מזיק להם, כי לבם חסר, בבחינת (משל ז): נזוף אשה חסר לב. וזהו: אזוב היוצא בקירות, הינו בקירות הלב, שהשכל יוצא דרך קורות הלב, ואין הלב יכולה להכיל בתוכה את השכל, בבחינת: בלבינו צפוני וכי. וזה בבחינת: קול ענות אנבי שומע - קול חרופין וגופין, שמנגדין לפניו מעלה בבחינתם, פירוע. ועליהם נאמר (קהלת ז): ואל תתחכם יותר:

וישני תולעת - זה בבחינת קול שלישי, שיש לאדם ביוניות וחרפות משונות, בבחינת: כל היום בלהמי נגיד ובסת פנוי בסתני, מוקול מחרף ומגף, וזהו: תולעת, בבחינת (תחים ככ): ואنبي תולעת ולא איש, חרפת אדם ובזוי עם:

זהו: שחיטה, שרפה, אסיפה, הנאמר בפרה, שם שלוש בבחינות אלו: שחיטה, וזה בבחינת בטול אמונה בסילים, בבחינת (חשע ח): ישחתה שיטים העמיקו, שרפה, וזה בבחינת חזוק הלב, שיוכל להכיל את דברי החכמה בתוכו, בבחינת (תחים לט): הם לבי בקרבי, כי עליידי שנעוצר דברי השכל בלבד, נתחפם הלב, כי השכל הוא באש עצור. וזהו שרפה;

ואסיפה, זהו בוחינת בוטול הבזונות של השונאים, בבחינת בראשית לו: אסף אלקים את חֶרְפָתִי, זה בוחינת בוטול קול שלישי פג"ל:

ובכל זה צריך מהתפלל לתקן בתפלתו: להעלות את הנופלים באמנות בזבויות, להעלותם בתפלתו לאמונה אמתיות, שהיא התפללה, ולקבע בלבם אמונה שלמה. ולתקן את לב המהקרים החכמי פילוסופיא, שיזכה להם להכילה את שכלם, שלא יחטא אותם, בבחינת: בלבבי צפנתוי וכו'. וזה נעשה עליידי בונת הלב שבתפללה, מתקן את לבם. ולהפוך כל הבזונות והחרפות, להפוך לבבוד. כי בשאדים עומד בהיכל המלך, וمبטל את עצמו מכל וכל, אין רואה שום דבר, אלא את המלך רואה, והוא שומע אותו הרפה ובזוי, הוא מפרש את החרפה והבזוי לפרוש של לבוד להמלכה, כי אין אפשר שיבוא אחד לתוך היכל המלכה, ויבזה את המלכה, אלא והוא דבורים הם דבורי לבוד. ומהתבונן בהדברורים אין לפרש ולצוף אותם, شيئاו מיהם לבוד להמלכה. ואין לחשב, שמא אלו החרפות עלייו נאמרים; זה אינו, כי מי הוא, הלא ישווו נתפשט, ואין כאן אלא המלך עצמו. וזהו (חלהם טט): ובהיכלו בלבד אומר לבוד - כל האמרות, צריך לצרףם להתחיות מהם לבוד. ובשעת התפללה, האדם עומד בהיכל המלך, בבחינת (שם טט): אדרני שפתה תפחת; "adrni" זהו "היכל" (תיקון י"ח דף לא). בגין צורך שירט:

לעשנות מכל הבזונות צורפי לבוד להמלכה;

ה וְעַל יְדֵי תִּפְלָה בַּתְּקוֹנוֹ מִתְנוֹצֵץ אָז וְכֹות אֲבוֹת, בְּחִינָת:
 חֶלֶה וְכֹות אֲבוֹת. וַזה נָעֲשָׂה עַל-יְדֵי תִּפְלוֹת בַּתְּקוֹנוֹ,
 כִּי חֶלֶה וְכֹות אֲבוֹת, עַל-יְדֵי וַיַּחַל מֹשֶׁה אֹת וּכְי' (שםות ל), עַל-
 יְדֵי בְּחִינָת תִּפְלָה. וּבַאֲתָר דָּאֲבוֹת תִּפְנָן, שְׁכִינַתָּא תִּפְנָן, שַׁהְיָא
 בְּחִינָת חֶלֶה, שַׁהְיָא "גַם זֹאת". כִּי גַם בְּחִינָת חֶלֶה, שַׁהְיָא
 שְׁעוֹר מ"ג בִּיצִים. וְהָוָא בְּחִינָת יְרֻשַּׁת אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, כִּי זֹאת
 הַמִּזְוֹהַ נְצַטוּוּ שַׁיְעַשׂו תִּכְף, בָּמוֹ שְׁפָתָוב (נמבר ט): וְהָיָה
 בְּאַכְלָכֶם מִלְחָמָם הָאָרֶץ תְּרִימָוּ תְּרוֹמָה מִרְאָשֵׁית עֲרִיסּוֹתֵיכֶם
 חֶלֶה תְּרִימָוּ תְּרוֹמָה; כִּי בַּאֲתָר דָּאֲבָהָן תִּפְנָן, שְׁכִינַתָּא תִּפְנָן,
 דְּהָיָה בְּחִינָת חֶלֶה, הָיָה אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְעַל יְדֵי בְּחִינָת אָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, לֹא דַי שְׁנַצּוֹל מֶרֶע עַיִן שֶׁל רְשָׁעִים, אֶלָּא גַם רֹאָה
 בָּהֶם, מָה שָׁהַם רְצֹוּ לְרֹאֹת בָּו. וְעַד עֲכֹשׁוּ עֲבָרוֹ מִשְׁכִּיות
 לָבָם, שְׁהָשִׁינוּ יוֹתֵר מִמֶּה שְׁהָתְאֹו, וְעֲכֹשׁוּ עַל יְדֵי וַיַּחַל, עַל
 יְדֵי חֶלֶה וְכֹות אֲבוֹת, עַל יְדֵי חֶלֶה תְּרוֹמָה, עַל יְדֵי אָרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, נָעֲשָׂה לָבָם תֹּזְחַלְתָּ מִמְשָׁכָה מִחְלַת לִב (משל י):

וְזֹהוּ: קְנָה אֶל ה' וְשִׁמְרֵךְ בָּרְבוֹ (תהלים ט) - זה בְּחִינָת תִּקְוֹן
 הַתִּפְלָה, בְּחִינָת דָּרִיכַת הַקְשָׁת, בְּחִינָת הַתִּפְלָה, וְהַן תִּלְתָּ
 אַונְגִּין דָּקָשָׁת, שָׁהַם אָז וְהָאֲבוֹת מִתְנוֹצֵץ פָּגָל, עַל יְדֵי זה:
 וַיַּרְאֵמֶךָ לְרֹשַׁת אָרֶץ - זה בְּחִינָת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְעַל יְדֵי זה:
 בְּהִפְרָת רְשָׁעִים תְּרֹאָה - בְּחִינָת: שָׁב לִמְיוֹן וּכְי' פָּגָל: וְזֹהוּ:
 שָׁכַן אָרֶץ וָרְעָה אָמֹנוֹה (תהלים צ); עַל-יְדֵי אָמֹנוֹה, שַׁהְיָא
 הַתִּפְלָה, עַל-יְדֵיהֶךָ בָּא לְבִחְינָת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל:

ט וְדֹעַ, שֶׁלָּאוּ בְּלֵ אָדָם יִכְלֶל לְתַקְוֹן קּוֹלוֹת הַגָּל בַּחֲפֵלָתוֹ, כִּי לְפָעָמִים הַקּוֹלוֹת הַגָּל בַּחֲפֵלָתוֹ הֵם יוֹצָאים מִרְשָׁעִים גָּדוֹלִים בְּלֵ כֵּה, עַד כִּי בְּלֵ מִ שְׁעוֹמֵד כִּנְגָּדֵם הוּא מִסְבֵּן נִפְשֹׁו, וְצִירָּךְ לְזָהָה תְּפִלָּה גָּדוֹלָה, כְּמוֹ תְּפִלָּת מֹשֶׁה רַبְנֵנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם. וְאַפְלוּ מֹשֶׁה רַבְנֵנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם הָיָה יָרָא מַעֲונָג מֶלֶךְ הַבְּשָׂן, כִּי אֲחִיזָת עַונְג הָיָה סְמוֹךְ לְמִמֵּין, שַׁהְיָה אֶרְזִישָׁרָאֵל, עַד שָׁאָמַר הַקְּדוֹשִׁבָּרוֹךְ-יְהוָה לְמֹשֶׁה: אֶל תִּרְאָ אֶתְּנָהָר (כִּמְרָכֶר כָּא), כִּי אָמָר: הָא יִמְנָא דִילִי אֶסְתָּלָק, פָּמוּבָא בְּזָהָר (חוֹקָת וְקָפָר). וְעַונְג אֲחִיזָתוֹ בְּמִמֵּין, שַׁהְיָה מַבְנֵי בֵיתָא דְאַבְרָהָם, וְאַרְצָו סְמוֹךְ לְאֶרְזִישָׁרָאֵל, וּבְשִׁבְילָה זוּ הָיָה יָרָא מֹשֶׁה מִפְנֵי לְהַתְגִּרוֹת, כֹּל שְׁבֵן שָׁאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁצִירָךְ מַאֲדָל לְפִשְׁפָשָׁ אֶת עַצְמָו, וְלַהֲבִין שַׁרְשֵׁעָ אִיךְ אֲחִיזָתוֹ, אִם יוּכֶל לְהַתְגִּרוֹת בּוּ וְלִשְׁצָאָה לוּ:

וּזְהָוּ שָׁאָמַר אָבָא שָׁאָוֵל: קוּבָּר מַתִּים הַיִּתְּ - שַׁהְיָתָה הַשְׁתְּרָלוֹתָוּ הַמִּיד לְרֹאֹת בְּהִכְרָת רְשָׁעִים, שְׁבַחְיָהֶם קָרְיוֹן מַתִּים (ברכות ייח). פָּעָם אַחֲת רְצָפִי אַחֲרֵצִי - כִּי עַקְרָב מַפְלָתוֹן של רְשָׁעִים הוּא עַל-יְדֵי יְרִישָׁת אֶרְזִישָׁרָאֵל, עַל-יְדֵי הַמְּשֻׁבֶּת קָדְשָׁת אֶרְזִישָׁרָאֵל, בְּבִחְנָת שֵׁב לִימֵינֵי וּכְיוֹ כְּפָנֵל, וְאֶרְזִישָׁרָאֵל צִבֵּי הָיָה לְכָל הָאָרֶצֶת (חוֹקָא כ). וּגְנִיסְתִּי בְּקוּלוֹת שֵׁל מַת - הַיְנוּ שְׁרָצָה לְתַקְוֹן קּוֹלוֹת הַגָּל. וְרְצָפִי אַחֲרֵיו שֶׁלֶשׁ פְּרָסָאות - הַיְנוּ בְּבִחְנָת הַתְּפִלָּה, שְׁהָם שֶׁלֶשׁ תְּפִלָּות, וְעַל יְדֵם מַתְנוֹצֵץ אָזְרָשָׁת אַבּוֹת, שְׁהָם בְּבִחְנָת רְגִלִּי הַפְּסָא, כִּי לְהַמְשִׁיךְ אָזְרִישָׁרָאֵל, שַׁהְיָה בְּבִחְנָת צִבֵּי

הנ"ל. וצבי לא חגעתי, וקளית לא בלהה - שלא השיג בוחינת ארץ-ישראל, בטול קולות הנ"ל. ובשוחרת לآخرיו - הינו אחר גמר תפלה, שאו פסע האדם לאחוריו שלוש פסיעות. אמרו לי: של עוג מלך הבשן היה - אין כל אדם יכול לתקן קולות באלו, כי אחיזתו במין, ואפליו משה רבינו היה ירא מפניו, עד שהבטיח הקדוש-ברוך-הוא: אל תירא אותו פמוּבָא בזַהַר (שם). ובשביל זה בוחינת רשות בעוג נקרא פליט, כמו שפטות (בראשית יד): ויבא הפליט - זה עוג (כ"ר לך פ' מב עיין נה סא), שרצה שירג אברהם וייש אתח שרה. והוא בוחינת: צופה רשות לחקיק - אברהם וכו' - ה' לא יעבנו בידו, בוחינת: ותאחו במשפט ידי. והקדוש-ברוך-הוא בבש משפטו מפנו זמן רב, עד זמן משה רבינו עליו השלים, ובשביל זה נקרא פליט, בוחינת (איוב כט): ואפלטה לנצח משפטו - שגמלת מהמשפט זמן כביר: ועל-ידי זה הצדיקים שהם עoshi טוב, זוכים לפנוי ה', כי קדם בריתות הרשעים היה פנוי ה' מכפה ומסחר בעושי רע כדי להכריתם, בוחינת (קהלים ל): פנוי ה' בעושי רע להכריתם; יעכשו, תקף בשרוונים בקריות רשעים, תקף נתגלה פנוי ה' לעושי טוב. וזה (שם קה): בקשׁו פנוי חמייד; כי על-ידי חמייד, שהוא בוחינת ארץ-ישראל, כמו שפטות (בריס א'): תמיד עני ה' אלקייך בה, על ידי ארץ ישראל תופו למצא פנוי ה', כי על-ידי ארץ-ישראל תופו לראות בהבריות רשעים כנ"ל:

וְזֹהוּ בְּחִנַּת בָּלְלִיּוֹת מֶלֶךְ סָנְדֵ"ל בְּמֶלֶךְ מֶטֶ"ט שֶׁר הַפְּנִים, בָּלְלִיּוֹת עֲשֵׂה בִּיצְרוֹה, עַלְיָדִי שְׁבּוּפְלִין הַפְּסֻוק כָּל הַגְּשֵׁמָה (כָּמוּכָא בְּכוּנוֹת) - בָּכָל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה צָרִיךְ לְהַלֵּל אֶת ה' (בְּרִאשַׁת רַבָּה פְּرָשָׁה יד). וּעַלְיָדִי עַזְןְּ הרָע נְכַפֵּל הַגְּשֵׁמָה, בְּגַרְאָה בְּחֹשֶׁש, בְּשִׁישׁ לְאָדָם עַזְןְּ הרָע, אוֹזְןְּ מְגַהֵּק וּפּוֹתֵחַ פַּיו לְקַבֵּל נְשִׁימָה בְּפּוֹלָה, וּבְשַׁהַגְּשֵׁמָה בְּפּוֹלָה, גַּם הַהֲלֵל צָרִיךְ לְכַפֵּל כְּנָ"ל. וּבְפִרְטָן שָׁצָרִיךְ לְהַלֵּל וּלְהַזּוֹת לָהּ, שְׁחַצְיָל אָתוֹזְנוֹז עַזְןְּ הרָע הַזֹּאת, וּוֹהֵא רֹזֵא בְּהַכְּרָתָה רְשָׁעִים. וְזֹהוּ בְּחִנַּת מֶטֶ"ט שֶׁר הַפְּנִים מְאִיר לְעֵשָׂה, הַינְנוּ שְׁעוֹזְשִׁי טֹב וּזְכִין לִפְנֵי ה' כְּנָ"ל, עַל-יְדֵי בְּרִיתוֹת הרָע עַזְןְּ, שְׁגַרְמוּ לְכַפֵּילַת הַגְּשֵׁמָה:

(עד פָּאוּ לְשׁוֹן רַבְנָיו ז"ל)

נו

וּבַיּוֹם הַפְּבּוֹרִים, בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֶדְשָׁה לִיְּךְ
בְּשַׁבְּעָתֵיכֶם, מִקְרָא קָדְשׁוֹ יְהִי לְכֶם, בֶּל מֶלֶאכֶת
עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂו: (בְּמַדְנָרָה כה)

א בַּיּוֹם בְּכָל אֶחָד מִיּוֹשְׁרָאֵל בְּחִנַּת מֶלֶכּוֹת, וּכָל אֶחָד לְפִי
בְּחִנַּתוֹ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא בְּחִנַּת מֶלֶכּוֹת. יִשְׁשָׁהָא שׂוֹרֵד
בְּבַיּוֹת, וַיְשַׁשְּׁהָא מַזְשֵׁל בַּיּוֹתָר, וּבְנֵי יִשְׁשָׁהָא מַזְשֵׁל עַל בָּל
הַעֲזָלִים - בָּל אֶחָד לְפִי בְּחִנַּת הַמֶּלֶכּוֹת שַׁיִשְׁשָׁ לֹא. בְּבִחְנוֹת: שְׁרִי
אַלְפִים וּשְׁרִי מַאֲזִים וּשְׁרִי חַמְשִׁים וּשְׁרִי עַשְׂרוֹת (שְׁמוֹת יח). וּבְבִחְנוֹת
הַמֶּלֶכּוֹת הַזֹּאת שַׁיִשְׁ בָּל אֶחָד, הִיא בְּאַרְגְּלִיא וּבְאַתְּפְּסִיא.

באותג'ליה - הינו ממשלה שיש לכל אחד לפי בחרותו, שהוא מושל על אלו האנשים באותג'ליה, כפי בחרית המלכות שלו בפנ"ל. ובאותפסיא הוא, כי גם יש לכל אחד לפי בחרותו בחרית מלכות באותפסיא, דהיינו שאף שבאותג'ליה נראה שאין לו שום ממשלה על אלו האנשים, עם כל זה באותפסיא ובהעלם גודול, הוא מושל על אלו האנשים, כי נשמתם הם תחתיו ונכנעים תחתיו. וגם את הבדיקה של מלכות באותפסיא, היא לכל אחד לפי בחרותו בבדיקה: שרי אולפים ושרי מאות וכו'. ויש אחד, שבאותג'ליה אין לו שום ממשלה, ואפ-על-פירן באותפסיא ובהעלם גודול, הוא מושל על כל הדור, ואפלוי על כל צדיקי הדור, כי כל נשותיהם הם פלמים תחת ממשלה ומלכותו, וכולם נכנעים וכפופים אליו, רק שהוא בהעלם גודול, בבדיקות (מלאכי א): בכל מקום מקטר ומגש לשמי; שאף שהם עובדים בעבודת-אלילים, על כל זה בהעלם גודול הם כלם נכנעים אליו יתברך, ועובדים אותו יתברך, רק שהוא בהעלם גודול. כמו כן ואת הבדיקה של מלכות באותפסיא, שאף שבאותג'ליה אין לו שום ממשלה, עם כל זה בהעלם גודול הוא מולד עליהם, והם כלם תחתיו ונכנעים אליו:

ב וצריך כל אחד לבלי להשתמש עם בחריות המלכות שיש לו להנאהו ולצרכו, שלא תהיה בחריות המלכות אצלו בעבד למלאת תאותו, רק שתהייה בחרית המלכות בבחירה בין חוריין, בבחירה (קהלת י): אשריך ארץ שפלך בז

חוריין, שהמלכות יהיה אצל בן חוריין, לבלי להשתטמש בו להנאהה. וזה בבחינת מרדכי, בבחינת מר דרור (חולין קלט), שהמלכות, הינו המלכות, יש לה דורות וחרות, שלא להשתטמש בה להנאהו ולצרכו, כי אם להשם יתפלה, בבחינות (עבירה א): והיתה לה' המלוכה; דהינו להשתטמש עם המלכות לעובדה השם יתפלה, דהינו להזהיר ולהזכיר את כל הנשומות שנכנעים אליו, כל אחד ואחד לפि בבחינות המלכות שיש לו באתגליה ובאחתפסיה. הן אם הוא מושל ב ביתו, צריך להזהיר ולהזכיר את בני ביתו, ואם יש לו ממשלה יותר, מטול עליו להזהיר יותר יותר אנשיים, לפि בבחינת המלכות שלו:

ו צריך להמשיך אריכות ימים לתוכן המלכות, שלא תהיה בבחינות (פסחים פ): הרבענות מקברת את בעליה. כי כל אחד לפि בבחינת המלכות שיש לו, הוא בבחינת צופה, שמטול עליו להזהיר ולהזכיר את האנשים שהם משרשו, שיש לו בבחינת מלכות עליהם. ואם הוא מזהיר ומזכיר אותם, או כי הוא עושה את שלו, ומצליל את נפשו, כמו שנאמר (יחזקאל ג): צפה נתוך לביית ישראל וכו', אתה כי הורתת רשות ולא שב מרשעו וכו', הוא בעוננו ימות ואתה את נפשך הצלת. אבל אם אין מזהיר ומזכיר אותם, או כי הענש עליו (כמו שכחוב שם), ועל כן הרבענות מקברת את בעליה. ועל כן צריך לראות להמשיך אריכות ימים לתוכן המלכות, דהינו שיראה שיזכה להזהיר ולהזכיר אותם. אך איך אפשר לו להזהיר ולהזכיר אותם, כי

אינו יודע מה שצורך להם, וגם אינם אצלו להוכיח אותם. ועל כן צריכים לנו דעת, כדי לידע איך להוכיחם. וכך לא דעת הוה, הוא גם כן על ידי אריכת ימים בעצמו. וזה שאומרים העולם שאינו יודע מחייו, כי עקר הידיעה הוא מחיים, מארכות ימים: כי לבוא לארכות ימים, הוא על ידי עסוק התורה, כי אורחתה שמא רקשא בריך הוא (תקון י ר' כה), וכן בשאריכין ל��רות את אחד קורין אותו בשמו, כן בשאריכין ל��רות את חי הימים, כדי להמשיך ממנה חיים וארכות ימים, צוריך ל��רות אותו בשם ביבוכו, ושמו הוא התורה בג". נמציא, שעליידי עסוק התורה, קורין את הארכות ימים. ועל כן מזהר הפלך על עסוק התורה יותר מפל העולם, מלחמת שהוא צוריך ל��רות את הארכות ימים לחזק הפלכות גג". וזה שבות בפרשת הפלך (ברם ז): והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, למען יאריך ימים על מלבהו. וזה: וקרא בו כל ימי חייו - וקרא בו דיקא הינו שעליידי עסוק התורה הוא קורין את הימים גג". וזה: ימי חייו - ימי חייו דיקא, כי בשמקבלינו את החיים, צוריך לקבלם במדה, כי בלי מידה וצמצום אי אפשר לקבל את החיים מהשם יתברך, מלחמת רבוי אור, כי רבוי השם גורם בבוי הנר, על כן צוריך לקבל החיים במדה, וזה זכין על ידי עסוק התורה. כי התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא, והשם הוא הכליל של הרבר, שבhashem הוה נגבל החיים של הרבר הוה, כמו שבותם בראשית (ב): נפש היה הוא שמו, שבhashem נגבל הנפש והחיות של

כל דבר. ועל כן בשים קורין את האדם בשם, הוא מושם תכף אצלו, מלחמת שפהיהם נגבל כל הנפש והחיות שלו. וכן התורה הוא שם של הקדוש ברוך הוא, הינו שם נגבל החיים מחי החיים. כי התורה היא בבחינת מדות, כי יש בה תורה אותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות וסדרים, שהם בבחינת מדות, שפהם נגבל החיים במדה. ועל כן על ידי התורה, שהוא שם של הקדוש ברוך הוא, שהוא בבחינת מדות, יכולם לקבל את החיים, כי על ידי התורה קורים את החיים, וממשיכין את החיים לתוכן המדות, שהם בבחינת ימים. וזה שפתות (הלים לט): מדת ימי מה היא; הינו שה תורה, שהוא בבחינת מה, במו שפתות (ונרין ז): מה העדות והחקים והמשפטים; היא בבחינת מהות ימים פג"ל, שעיל ידה קורין את החיים לתוכן המדות והימים, שבלא זה לא היה אפשר לקבל את החיים מלחמת רבי או ר. וזה: וקרא בו כל ימי חיו - שעיל ידי התורה קורא את החיים לתוכן הימים והמדות פג"ל. ועל כן צוריך לעסק בתורה בפה דיקא, כי בשאריכין לקרות את אחד בשם צוריך לקורתו בפה דיקא, וכי אפשר לקורתו בשם במחשבה בעלה. וכן או אפשר לקרות את חי החיים בשם כי אם על ידי הפה, ולא על ידי המחשבה לבדה. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ערובין נ): כי חיים הם ל모ציאיהם - לモציאיהם בפה. לモציאיהם בפה דיקא, שעיל ידריה זכה לחיים פג"ל. נמצא, על ידי עסק התורה, ממשיכין אריכות ימים, ואו זכה לדעת, כי

הברעת והשכָל הָוּ בְעַצְמוֹ הַחַיּוֹת, בֶּמוֹ שְׁפָתָבוֹ (קהלת ז): הַחֲכָמָה תִּחְיֵה אֶת בָּעֵלָה, כִּי הַשְּׂכָל הָוּ עֲקָר הַחַיּוֹת. וּלְיִדְרִיזָה הַדּוּת, יִכּוֹלִים לְקַרְבָּן וְלְהֻכִּיחַ אֶת מַיְשָׁרֵיכֶן לְהֻכִּיחַ:

כִּי יִשְׁשֵׁנֵי הַסְּתָרוֹת, וּכְשָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר בְּהַסְּתָרָה אֶחָת, גַּם כֵּן קָשָׁה מַאֲדָל לְמַצְאוֹ, אֲךָ אַפְּعַל-פִּירְבָּן, כְּשָׁהָוּ נִסְתָּר בְּהַסְּתָרָה אֶחָת, אֲפָשָׁר לִגְעַן וְלִחְתֹּר עַד שִׁמְצָא אָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, מַאֲחָר שִׁיּוֹדַע שָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר מִמְנוֹ, אֲכָל כְּשָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר בְּהַסְּתָרָה תּוֹךְ הַסְּתָרָה, דְּהַיָּנוּ שְׁהַסְּתָרָה בְּעַצְמָה נִסְתָּר מִמְנוֹ, דְּהַיָּנוּ שָׁאַינוּ יוֹדַע בָּלֶל שָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר מִמְנוֹ - אֲיוֹ אִי אֲפָשָׁר בָּלֶל לְמַצְאוֹ אָתוֹ, מַאֲחָר שָׁאַינוּ יוֹדַע בָּלֶל מִהָּשָׁם יִתְבָּרֵךְ. וַיְהִי בְּחִינַת (דברים לא): וְאַנְבֵי הַסְּתָר אַסְטִיר; דְּהַיָּנוּ שְׁאַסְטִיר הַהַסְּתָרָה, שֶׁלָא יַדְעוּ בָלֶל שָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר. וְאֲיוֹ בּוֹדָאי אַינוּ יִכּוֹל לְמַצְאוֹ אָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, מַאֲחָר שָׁאַינוּ יוֹדַע בָּלֶל שְׁצָרִיךְ לְבַקְשַׁ אָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אַינוּ יוֹדַע בָּלֶל שָׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר מִמְנוֹ, כִּי הַהַסְּתָרָה בְּעַצְמָה נִסְתָּר בְּגַלְלָה. אֲכָל בְּאַמְתָה אֲפָלוּ בְּכָל הַהַסְּתָרוֹת, וְאֲפָלוּ בְּהַהַסְּתָרָה שְׁבַתּוֹךְ הַסְּתָרָה, בּוֹדָאי גַּם שֵׁם מַלְבָשׁ הַשֵּם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בּוֹדָאי אֵין שָׁוֹם דָבָר שֶׁלָא וְהִיא בּוֹ חַיּוֹת הַשֵּם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּלָעֵדי חַיּוֹת לֹא הָיָה לוֹ קַיִם בָּלֶל. וּלְבָנָן בּוֹדָאי בְּכָל הַדְּבָרִים, וּבְכָל הַמְעָשִׂים, וּבְכָל הַמִּחְשָׁבּוֹת, מַלְבָשׁ שֵׁם הַשֵּם יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל. וְאֲפָלוּ אָם, חַס וְשָׁלוֹם, עֹשֶׂין דְבָר עֲבָרָה, שֶׁהָוּ שֶׁלָא כָּרֶצֹן הַשֵּם יִתְבָּרֵךְ, עַם בָּל וְהִיא בּוֹדָאי יִשְׁשֵׁם חַיּוֹת הַשֵּם יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ שֶׁהָוּ בְּהָעָלָם וּבְצָמָצּוֹם גָּדוֹל.

וְהַתּוֹרָה הִיא הַחַיָּת שֶׁל כָּל דָּבָר, נִמְצָא, שֶׁבֶכֶל הַדָּבָרים וּבֶכֶל הַמְּחַשּׁוֹת, אֲפָלוּ מְחַשֵּׁבָה דָּבוֹר וּמְעַשָּׂה שֶׁל עֲבָרָה, חַס וּשְׁלוֹם, יָשׁ שֶׁם גַּם בֵּין הַתְּלִבּוֹשׁוֹת הַתּוֹרָה, אֲךָ שֶׁהָוָה בְּהָעָלִים וּבְצָמֹצּוֹם גָּדוֹל, בְּבִחַנְתַּת הַסְּתָרוֹת: כִּי עַבְרָ וּשְׁנָה - נִعְשָׂה לוֹ בְּהַתֵּר, כְּמוֹ שֶׁאָמָרוּ רְبּוֹתֵינוּ זְכּוֹרָנוּ לְבָרְכָה (וּמָא פֹ), דְּהַיָּנוּ שְׁעַלְיִדי הַעֲבָרוֹת הָוָה מִהְפֵּךְ דָּבָרִים אֱלֹקִים חַיִים, וְעוֹשָׂה צְרוּפִים אַחֲרִים בַּתּוֹרָה, עַד שְׁגַעַשָּׂה מִאָסֹור הַתֵּר, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעיה ה): הֵוִי הָאָמָרִים לְרֹעַ טֹב וּלְטֹוב רֹעַ וּכְבָרָה. נִמְצָא שֶׁאֲפָלוּ בְּתוֹךְ הַעֲבָרוֹת מְלֻבָּשׁ שֶׁם חַיָּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, דְּהַיָּנוּ אֹתִיות הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהָוָה בְּהָעָלִים, דְּהַיָּנוּ שְׁמַחְמַת הַעֲבָרוֹת הַפְּךְ הַצְּרוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שְׁגַעַשָּׂה מִאָסֹור הַתֵּר, פָּגַעַר לְעֵילָה: עַבְרָ וּשְׁנָה נִعְשָׂה לוֹ בְּהַתֵּר; וְזֹה בְּחַנְתַּת הַסְּתָרָה אַחַת. וְכַשְׁהַשִּׁים יִתְבָּרֶךְ נִסְתָּר מִמְּנוֹ בְּהַסְּתָרָה אַחַת, דְּהַיָּנוּ בְּחַנְתַּת הַגָּל שְׁגַעַשָּׂה לוֹ בְּהַתֵּר, גַּם בֵּין קָשָׁה מְאֹד לִמְצָאוֹ, מַאֲחָר שָׁכְבָּר נִعְשָׂה לוֹ בְּהַתֵּר, אַכְלָעַם כָּל זה אָפְשָׁר לִינְعַז וּלְהַתֵּר עַד שִׁימְצָא אָתוֹ יִתְבָּרֶךְ שְׁמוֹ, מַאֲחָר שְׁעַלְלְכָל-פְּנִים יוֹדֵעַ שְׁגַעַשָּׂה לוֹ בְּהַתֵּר. עַל-כֵּן, אֲפָר שְׁהַשִּׁים יִתְבָּרֶךְ נִסְתָּר מִמְּנוֹ, וּכְבָר נִعְשָׂה לוֹ הַעֲבָרוֹת בְּהַתֵּר, עַם כָּל זה אָפְשָׁר שִׁשְׁיבָּא אֶל לִבּוֹ זֶה בָּעֶצֶם, דְּהַיָּנוּ מַה שָׁנַפְלָ וְהַגְּעֵז לְבִחַנְתַּת נִعְשָׂה לוֹ בְּהַתֵּר, וַיְקַשׁ וַיְחִיתֵּר עַד שִׁיצְיָא מֹה, מַאֲחָר שְׁעַל כָּל פְּנִים יוֹדֵעַ מֹה שְׁגַעַשָּׂה לוֹ בְּהַתֵּר. אַכְלָעַם, שִׁשְׁעַז עַוד בְּחַנְתַּת הַסְּתָרָה בְּתוֹךְ הַסְּתָרָה. דְּהַיָּנוּ שַׁה-הַסְּתָרָה בְּעִצְמָה

נסתרת, שאינו יודע כלל שהשם יתפרק נסתור מפנוי, דהיינו שאינו יודע כלל שנהפוך אצלו האמור להתר, רק כל הדברים רעים-domot לו למשור גמור, חס ושלום. הינו אם, חס ושלום, אחר שעבר ושנה, עוזה יותר עברות, חס ושלום, או נסתור מפנוי אפילו זאת שידע שנעשה לו בהתר, רק שאינו יודע כלל משומן גדרוד אסור, והכל הוא ישר בעיניו. וזה בוחינת הסתרה שבתוך הסתרה - שהסתורה עצמה נסתורת פג"ל. ובאמת גם בתוך הסתרה שבתוך הסתרה, גם שם מלכש השם יתרה, דהיינו אותיות התורה, כי בולדיו אין חיות לשום דבר פג"ל, רק שעליידי רבוי העברות הפך דברי אלקים חיים לנMRI, עד שנהפוך אצלו מכךות התורה לפתיות, עד שאינו יודע כלל אפילו זה בעצמו שנעשה לו בהתר פג"ל, וזה בוחינת הסתרה שבתוך הסתרה פג"ל. על כן צריך לנלזת ההסתורות הפ"ל, וזה עליידי שטמישיך אריכות ימים לחוץ המלכות, שהוא בוחינת דעתך פג"ל. ועל ידי זה הדעת יוכלش לידי, שאפילו בתוך הסתרה עצמה, ואולי בתוך הסתרה שבתוך הסתרה, גם שם מלכש השם יתרה, דהיינו התורה. ומאהר שיודע שאפילו בתוך הסתרות יש שם השם יתרה, מה בעצמו נתגלו הסתורות, ונעשה מהם תורה. ואולי מהסתורה שבתוך הסתרה נעשה תורה. כי באמת גם שם מלכש השם יתרה, הינו תורה פג"ל, רק מלחמות שלא היו יורין שהשם יתרה נסתור שם, וזה בעצמו הוא בוחינת הסתרות. ותקף, בשזידען שהשם יתרה

נסתר שם, על-ידייה בעצמו נתהפה הסתירה שבתוך הסתירה, ונעשה ממנה דעת, והזורה התורה שנסתיר בכך לדעת, לאחר שידע שהשם יתפרק נסתר שם. וכיון שנazor הסתירה שבתוך הסתירה לדעת, ונעשה ממנה תורה, אין התורה עצמה מוכיחה אותם, בבחינת: אוֹרִיתָא מְכֹרוֹת קְמִיחָו: עד מתי פתים תאבהו פthy (זהר שני ר' לו, אחרי מה, נשא קנו). כי באמת התורה מכוורת וצועקת ומוכיחה תמיד, כמו שבתווב (משל א): בראש המיות תקרה וכו' עד מתי פתים תאבהו וכו', רק שאינו שומע قول הבראו של התורה, מוחמת הסתירות הנ"ל, ומאחר שנתגלו ונחוות הסתירות, ונעשה מהם תורה, על ידי הדעת בג"ל, או טבר פשענשה מהם תורה, התורה עצמה מוכיחה אותם: עד מתי פתים וכו' בג"ל. וזה שבוחב שם לא: פיה פתחה בחכמה - שעליידי החכמה ו דעת הנ"ל, שעליידייה מגלין הסתירות, ויעשוין מהם תורה בג"ל, על ידי זה: פיה פתחה; הינו בבחינת אוֹרִיתָא מְכֹרוֹת קְמִיחָו - שההתורה עצמה פותחת פיה ומוכיחה אותם בג"ל. נמציא, שעליידי עסוק התורה, שעיל ידה ממשיכין אריכות ימים לתוכה המלכות, כי על ידה ממשיכין היהות לתוכם הימים ורמדות בג"ל, ועל ידי זה זוכין לדעת בג"ל, על-ידייה יכולין להוכיח אפלו את הרחוקים מאר מהשם יתפרק, בבחינת הסתירה שבתוך הסתירה בג"ל: וזה פרוש: ובכל יום ויום מרדכי מתחלד לפני חצר בית הנשים וכו' (אסטר ב). מרדכי - זה בבחינת המלכות בג"ל.

ובכל יום ויום - זה בוחינת התורה, שעל ידה ממשיכין החיים להחיים והמדות בג"ל. חצר בית - זה בוחינת חיצוניות ובנימיות, הינו מחשבות ודיבורים, שבעולם נסתיר השם יתברך שם, אף המחשבות והדברים של הרוחקים מהשם יתברך. וזה: חצר בית הנשים - מלשון שנשו וקפצו ממקומם של עולם, שעתרכקו מהשם יתברך. ויש שכבר היה קצת אצל השם יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך. וזה: הנשים - לשון שכחה, כמו שפטות (בראשית מא) כי נשני אלקים וכו', שכבר שכחו את השם יתברך. ויש שגמ עתה זוכרים את השם יתברך, אך שגמ גבורתם, ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. ובשביל זה נקראים בשם נשים, מלחמת שלש בוחינת הג"ל: בוחינת שנשו וקפצו וכו', יש שהם בוחינת שכחה וכו', ויש שהם בוחינת נשטה גבורתם בג"ל, ועל ידי כל זה הם רוחקים מהשם יתברך, ומהם יתברך נסתיר מהם בוחינת הסתרות הג"ל. ומראבי, הינו בוחינת המלכות, הוא יכול להוציא ולהזיר אותם, על ידי עסק התורה, שהוא בוחנת ימים ומהות בג"ל, שעלייך זוכין לדעת, שעלייך הדעת הזה מגליון ההסתירה שפטות הסתרה, יעוזין ממנה תורה בג"ל, ואוי אוריתא מבריות קמייחו בג"ל. וזה: לדעת את שלום אסתיר - שעל ידי זה עוזה דעת מהסתירה שפטות הסתרה, שהוא בוחינת אסתיר, בוחינת: הסתר אסתיר. וזה: ומה יעשה בה - שעשושה מההסתירה, בוחינת מה, הינו תורה, כמו שפטות: מה הערות וכו' בג"ל. כי

מזה בעצמו שיזרע שגם בתוכה הסתירה שבתוכה הסתירה יש שם השם יתרורה, מזה בעצמו נעשה דעת, והואנו תורה, ואנו אורייתא מבריות קפיהו (התורה מכירה לפניה) בג"ל.

וזה בעצמו בוחינת הtopicה, שפטל עליו להזיר ולהזכיר בג"ל, כי גורם על ידי הרעת שהתורה תוכיח אותם בג"ל, ועל-ידי התוכחה הזאת, הוא ממשיך אריכות ימים לתוכה המלכיות, שלא תהיה בבחינת הרבנות מקברת את בעליה, שהוא בשאיין מוכיחה את האנשים שיש לו ממשלה עליהם וכו', בג"ל. אבל על-ידי עסק התורה בג"ל, שעליידיזה ממשיך חיים ואריכות ימים בוחינת דעת וכו', עד אשר אורייתא מבריות קפיהו, ומוכיחה אותם, נמצא שיוצא ידי תוכחה. אין אין הרבנות והמלכיות מוקחת לו בג"ל, כי ממשיך אריכות ימים לתוכה המלכיות על ידי התוכחה בג"ל. נמצא, שעליידיזי אריכות ימים, שהוא בוחנת דעת שפטישיבין על-ידי התורה, על-ידי זה בעצמו ממשיכין אריכות ימים בג"ל לתוכה המלכיות בג"ל:

ר' ודע, שהתורה המלכש תוך ההסתירה שבתוכה הסתירה, היא תורה גביה דיקא, והוא סתרי תורה, כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות נומכים באלו, והוא אצל אלו שעברו הרפה, עד שנסתתר מהם בהסתירה שבתוכה הסתירה, על כן חשב השם יתרברך מוחשבות לבלי להלביש שם פשטי תורה, לבל יוכל הקלפות לינק משם הרפה, ויהיה הפנים גדול מאד. על כן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גביה דיקא, סתרי תורה, שהוא

תורת ה' ב עצמה, כדי שלא יוכל הקלפות לנוק משם הרפה, בבחינת (שמות יב): עברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאה, אני ולא השלית, אני ה' ולא וכו'. כי בארץ מצרים שם מקום הקלפות מה, על כן שם דיקא מלכש וMASTER השם יתברך ב עצמו, הינו תורה ה' ממש, סתורי תורה. על כן דיקא מההסתירה שבתוכה הסתרה, כשחוור ומהפכה לדעת, נעשה ממנה דיקא תורה ה' ממש, כי שם נפטר תורה ה', סתורי תורה בג"ל:

ה וכינגד מלכות דקראה יש מלכות הרשעה, הינו מלכות דין עמליך, כמה שפטוב (כمرנו כד): ראשית גוים עמליך, וזה לעמיה זה, כי מלכות דקראה הוא בבחינת מאפס לכל המحنנות (שם י), כמו שפטוב (קהלת יב): סוף דבר הכל נשמע את האלים ירא - זה בבחינת מלכות, כמה שפטוב (אבות פ"ג): אלמלא מזראה של מלכות; הינו שמלכות דקראה היא בבחינת סוף דבר, בבחינת מאפס לכל המحنנות דקראה, בבחינת מבחן דין שהוא מאפס לכל המحنנות, כי דינה מלכות דינה (גיטין י ב'יק קי). ומלכות דסטרה אחרת הוא מאפס ממון, כי מהמת שהוא ירא שלא יוצא בלעו מפיו, הינו העצומות הקדשות שיש אצלו, על כן הוא מתגבר ומlaps ממון, שהם ניצוצי הקראה, כי הם בבחינת הגזין עלאי שיש בזהב וככסף ונחשת, שהם הפטמון. וזה בבחינת תאות עשרות, שהיא בבחינת מלכות. ועל כן עמליך, שהוא מלכות הרשעה, רודף את מבחן דין, שהוא בבחינת

מלכות דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל. בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (דברים כה): וַיַּגְּבֵּה בְּךָ וְכָךְ וְלֹא יִרְאֵ אֱלֹקִים; דְּהַנְּנוּ בְּעֵת שָׁאוֹן לְהֵם בְּחֵמֶת מַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת יִרְאֵ אֱלֹקִים בְּגַ"ל. כִּי מַלְכּוֹת הַמּוֹן עַמְּלִיק, הַוָּא הַפּוֹךְ מַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה. כִּי מַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה, הַוָּא בְּחִינָת מַאֲסָף לְכָל הַמְּחֻנּוֹת דְּקָרְשָׁה, וְמַלְכּוֹת הַמּוֹן עַמְּלִיק, שֶׁהָיָה מַלְכּוֹת הַרְשָׁעָה, הַוָּא בְּחִינָת מַאֲסָף מִמְּנוֹן בְּגַ"ל, כִּי מַתְגָּבֵר בְּתָאוֹת מִמְּנוֹן, בְּרוּ לְתַפְסֵם כָּל הַנִּיצּוֹצֹת דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל. אַךְ אַפְּ-עַלְּפִי כֵּן, אַינוּ מַזְעִיל לוֹ בְּלָל, כִּי יִשְׂרָאֵל בְּמַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת מַרְדָּכָי, לְהֹזִיאֵ מַאתָוֹ כָּל הַמּוֹן וְכָל הַנִּיצּוֹצֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁבָלָעֵן:

וַיְהֵי שָׁאָמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבִרְכָה (משלה י): כִּי לְאָדָם שְׁטוֹב לְפָנָיו נָתַן חִכְמָה וְדָרַעַת - זה מַרְדָּכָי, הַיּוֹנֵשׁ מַרְדָּכָי, שֶׁהָיָה בְּחִינָת מַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל, נָתַן לוֹ חִכְמָה וְדָרַעַת בְּגַ"ל, וַיְהֵי טוֹב לְפָנָיו, בְּחִינָת הַתּוֹרָה, כִּי אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה (אבות פ"ו). וְלֹחֲטָא נָתַן עַנְיָן לְאַסְפֵּן וְלֹכְנָם - זה הַמּוֹן, הַיּוֹנֵשׁ שַׁהְמָן, שֶׁהָיָה בְּחִינָת מַלְכּוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא בְּגַ"ל, הוּא מַאֲסָף מִמְּנוֹן בְּגַ"ל. וַיְהֵי לְתֹב לְפָנֵי אֱלֹקִים - בְּחִינָת הַתּוֹרָה, שַׁמְרָדָכָי, שֶׁהָיָה בְּחִינָת מַלְכּוֹת דְּקָרְשָׁה, מַזְעִיל מִמְּנוֹן כָּל הַמּוֹן וְכָל הַנִּיצּוֹצֹת, וְנִשְׁעַנְהָ מִזְהָה תּוֹרָה בְּגַ"ל. כִּי מַרְדָּכָי מַזְעִיל מִמְּנוֹן כָּל הַעֲשִׂירָות, בְּבִחִינָת (איוב כ): חִיל בְּלָע וִזְקָאנּוּ וְעוֹשָׂה מִזְהָה תּוֹרָה, שְׁנִקְרָאת אִישָׁת חִיל (משלי לא):

וְיַלְּפֵי הַגְּדָלָת הַדָּעַת בֵּין הַפְּרָנֵסָה בְּנָקֵל. כִּי פְּרָנֵסָה בְּנָקֵל תֹּולָה בְּדָרַעַת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (במדבר יא): שְׁטוֹ הָעָם וְלֹקְטוּ -

בשפטותא (זהר בשלח סב סג), כי כל מי שחרר דעת ביותר, הוא יגע וטורה אחר הפרנסה ביותר. גם לפי הגדלת הדעת בין תרפה השלים, כי שלום תלוי בדעת, כמו שפטות (ישעה יא): וגר זאב עם כבש וכו' כי מלאה הארץ דעה; שיהיה שלום נפלא בעולם, שיויכלו לנור ביחד שני הרכמים, מלחמת גל הדרעת שיהיה אז. כי עליידי הדרעת נגדל השלים, כי נחבטל הפעם והאכזריות על ידי הדרעת. כי בעם ואכזריות הוא מהעדר הדרעת, כמו שפטות (קהלת ז): בעם בחק כסילים יונת; וכל מה שטטרפה הדרעת, מתרפה הרחמןות והשלום, ועל פן הפרנסה בגקל, בבחינת (הלים קמו): השם בגולך שלום, חלב חטאים ישבעה:

זה בוחנת שבועות, כי שבועות הוא בוחנת של גדור וגבוז מאה, שהוא חסר עליון ורחמים גדולים. כי גל הרחמים תלוי נגדל הדרעת פג"ל, כי בשעת מתן תורה נראה להם בזקן מלא רחמים (מכילה פ' בשלח ופ' יתרו), וזקן הוא בישוב הדרעת, ובזה תלוי גל הרחמים פג"ל, ועל פן שבועות הוא חסר עליון ורחמים גדולים. זה בוחנות המקווה של שבועות, שהוא בוחנות מקואה של שער החמשים, שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה (כ"ש בכונות שבועות), שהוא בוחנות של גדור ודרעת עליון, בוחנת חסר עליון ורחמים גדולים פג"ל.

על פן המקווה מושיע בכל הארץ, כמו שפטות (ירמה יד): מקואה ישראל מושיע בעת צרה; כי הוא חסר עליון,

שְׁמוֹשֵׁיעַ מִכֶּל הָצְרוֹת. וְעַל בֵּין הַמִּקְוָה מַטָּהָר מִכֶּל הַטְּמָאֹת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (יוֹחָקָל לו): וּוּרְקָתִי עַלְיכֶם מִים טָהֹרוֹת וּטְהָרָתָם וּכְךָ. כִּי אַיִן יִסּוּרִין בְּלֹא עֲוֹז וּכְךָ (שְׁבָתָה נָה), וְעַל בֵּין הַמִּקְוָה, שְׁמוֹשֵׁיעַ מִכֶּל הָצְרוֹת וּמִכֶּל הַיִּסּוּרִים, הוּא מַטָּהָר מִכֶּל הַטְּמָאֹת וּמִכֶּל הַחֲטָאים:

וְזֹה בְּחִינַת מִן, בְּחִינַת מִקְוָה שֶׁל שַׁעַר הַנּוֹן, שֶׁהֵוָה בְּחִינַת דַּעַת גָּדוֹל, כִּי הַמִּן - בְּחִינַת דַּעַת:

וְזֹה בְּחִינַת (שְׁבָתָה ק): מָאָמֶר פָּתָחוּ, נָאָמֶן פְּשָׁוֹט. מָאָמֶר פָּתָחוּ וְזֹה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת, כִּי הַדְּבָרָה הוּא הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (מִשְׁלַי ב): מִפְיוֹ דַעַת וְתַבּוֹת. וּבְמִצְרִים, שְׁחִיה הַדַּעַת בָּגָלּוֹת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (שְׁמוֹת ו): וּשְׁמֵי ה' לֹא נָדַעַת לָהֶם, הַיְהָ גַם הַדְּבָרָה בָּגָלּוֹת (וּוּרְה וְאָרָה דַי כָּה), בְּבִחְינַת: בְּכָר פָּה וּבְכָר לְשׁוֹן (שם ר). וּכְשִׁיצָאוּ מִמְצִירִים, שִׁיצָא הַדַּעַת מִהָּגָלוֹת, יָצָא וּנְפָתָח הַדְּבָרָה, וְזֹה בְּחִינַת מָאָמֶר פָּתָחוּ, שְׁנַחֲפֵץ הַדְּבָרָה וּנְתַגֵּלה הַדַּעַת. וְעַל יָדֵי הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת, נַחֲפֵץ נְאָמָנוֹת הַשֵּׁם יְחִיבָה, וְגַפֵּר שֶׁהֵוָה נָאָמֶן, מִבְטִיחָה וְעוֹשָׂה, וְזֹה בְּחִינַת נָאָמֶן פְּשָׁוֹט, שְׁנַחֲפֵץ נְאָמָנוֹתוֹ בְּגַ"ל, אֲבָל בְּמִצְרִים, שְׁחִיה הַדַּעַת בָּגָלוֹת, לֹא נַחֲפֵץ וּנְתַגֵּלה נְאָמָנוֹתוֹ. וְזֹה שְׁפָרֵשׂ רְשִׁי: וּשְׁמֵי ה' לֹא נָדַעַת לָהֶם - לֹא גַּפְרַתִי בָּמִדְתָּא אֲמָתִית שְׁלִי. שְׁעַל יָדֵי שְׁלָא נַחֲגֵלה הַדַּעַת בְּמִצְרִים, עַל יָדֵי יְהָה לֹא גַּפְרַת נְאָמָנוֹתוֹ בְּגַ"ל, כִּי הַחֲסֵד תַּלְיִי בְּרַעַת בְּגַ"ל:

זה בוחינת אָנְכִי - יְהִיבָא, כַּתִּיבָא, נְאָמְנִים אֶמְרִיתָ (שבת קה).
ועל ידי נתינת התורה נפתח המאמר ונתגללה הדעת
בג"ל, ועל-ידי זה נתחפש נאמנותו בג"ל, וזה בוחינת: נאמנים
אמירתה, בוחינת נאמן פשוט מאמר פתוח בג"ל.

זה בוחינת מון - ראשיתבות אמר נאמן, בוחינת אמר
פתוח נאמן פשוט בג"ל, כי המן הוא בוחינת דעת גדול
בג"ל. ועל בן האכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה (שמות טו),
כי בן ארבעים לבינה (אבות פ"ה):

ה זה שאמרו רופתינו זכרונם לברכה (קדושין לח): את המן
אכלו ארבעים שנה, והלא ארבעים שנה חסר שלשים
יום, אלא עונה שהוציאו ממצרים,طعم מהطعم מון. כי באמת
המן, שהוא בוחינת הדעת, היה ראוי שאכלו אותו ארבעים
 שנה בשלימות, כי ארבעים הוא בוחינת בינה ו דעת בג"ל, דהיינו
תקף שיצאו ממצרים ונתגללה הדעת, היה ראוי שאכלו המן
תקף. ועל זה תרצו רופתינו זכרונם לברכה: עוגה שהוציאו
מצרים, הינו המצות,طعم מהطعم מון. כי השלום תלוי
בדעת ובג"ל. ומחלוקת הוא הפק הדעת. אך יש מחלוקת שהויא
לשם שמים, שהוא באמת דעת גדול מאד, יותר מחדעת של
שלום, כי באמת זה המחלוקת היא אהבה ושלום גדור, כמו
שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (קדושין ל): את זהב בסופה - לא
זו ממש עד שנעשנו אוּהָבִים זה לזה. וזה שאמרו רופתינו
זכונם לברכה (אבות פ"ה): מחלוקת שהיא לשם שמים סופה

להתקנים; הינו שפאמת היא אהבה בפ"ל. וזה: סופה להתקנים, בוחינת אהבה, כמו שפטות (כמברר כא): את ורב בסופה כנ"ל. וזה בוחינת משה, כי משה הוא בוחינת הדעת, שהוא בוחינת מחלוקת לשם שמים. ועל כן משה הוא ראשיתבות מחלוקת שמאית חיל, שהם בוחינת מחלוקת לשם שמים. ועל כן היה גאלת מצרים על-ידי משה, כי עקר הגאלה - על-ידי הדעת, כמו שפטות (שמות ט) וידעתם כי ה' הוציא אתכם וכו' (ויקרא כב) למן ידע וכו'. וזה בוחינת ענה, דהינו מצות, שהוציאו ממצרים. כי מצה היא בוחינת מחלוקת, כמו שפטות (שעה מא): אנייש מצחך יהיו כאן. וזה: שהוציאו ממצרים - שהוציאו ריקא, כי במצרים, שהיה הדעת בגולות, בודאי לא היה מחלוקת לשם שמים, כי זה הפלוי בדעת בפ"ל. וזה: ענה שהוציאו ממצרים, הינו שהמיצה, שהוא בוחינת מחלוקת, שהוציאו ממצרים, ששם היה הדעת בגולות, מעמו בהםطعم מן, כי לאחר שהוציאו בוחינת המחלוקת מן הגולות מצרים, היה בהםطعم מן, שהוא בוחינת דעת גדול, שהוא בוחינת מחלוקת לשם שמים בפ"ל:

זה בוחינת (שמות ט): לחם מן השמים, הנאמר בפ"ן, לשון מליחמה, כמו שפטות (טהלים לה): לחם את לחמי, בוחינת מחלוקת. הינו שהמן, שהוא הדעת, הוא בוחינת מחלוקת לשם שמים בפ"ל. ועל כן דתן ואבירם שחלקו על משה, שהוא הדעת, פגמו גם כן בהמן, והותירו ממנה (מר שמות פ' א' וב' כה),

כִּי הַפָּנִים הוּא בְּחִינַת הַדָּעַת, בְּחִינַת מֵשֶׁה בְּגַ"ל. וְזֹה שְׁבָתוֹב בְּזַהֲרֵךְ הַקָּדוֹשׁ (חִזְוָה רַף קְפָנוּ) כִּי מֵצָה הִיא אָסּוֹתָא, כִּי מֵצָה, שְׁהִיא בְּחִינַת מְחַלְקַת לְשִׁם שְׁמִים, בְּחִינַת דָּעַת, בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּגַ"ל, הַוָּא רְפֹואָה. כִּי שְׁלוֹם הַוָּא רְפֹואָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישועה ז): שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרָחֹוק וּלְקָרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאָתָיו; כִּי עֲקָר הַחֹלָאת, חַם וּשְׁלוֹם, הַוָּא מְחַמַּת הַעֲדר הַשְּׁלוֹם, הַיְנוּ מְחַלְקַת הַיסּוּדוֹת, שִׁיסּוּד אֶחָד מַתְגַּבֵּר עַל חַבְרוֹן, וּשְׁלוֹם הַוָּא רְפֹואָה. וְזֹה שְׁנִיקָרָא מֵצָה לְחַם עַנִּי (דברים ט), כִּי אֵין עַנִּי אֶלָּא מִן הַדָּעַת (נדרים מא), וְזֹה בְּחִינַת חֹלֶה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שמואל ב י): מְהֻיעָן אַתָּה בְּכָה בְּלִבְנֵי הַמֶּלֶךְ, וּמֵצָה הִיא אָסּוֹתָא בְּגַ"ל, וְזֹה לְחַם עַנִּי, שְׁהִוא רְפֹואָה לְהַעֲנִי בְּגַ"ל:

ט וְלֹבֶזֶא לְמְחַלְקַת לְשִׁם שְׁמִים צָרִיךְ לְיַזְבֵּךְ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׁמִים, שְׁלָא יְהִי בְּבְחִינַת (ישועה ז): אַלְבִּישׁ שְׁמִים קְדָרוֹת, וּלְיַזְבֵּךְ וּלְטַהֵר אֶת הַשְּׁמִים הַיְאָרָא עַל־יְדֵי אֲנָחָה בְּאַמְתָה. כִּי יִשׁ בְּלִבְךְ הַדּוֹפָק, שְׁהִיא מִתְחַלַּת הַתּוֹלָה, וְהִיא נוֹשָׂא עַלְיוֹן בְּלִלְחוֹת, וּבְלִלְהַדְמִים, וּבְלִלְהַמִּיצּוֹת (שְׁקוּרִין וְאַפְתָּן). וְהַרְוחַת הַדּוֹפָק הַזָּה הַזְּלֵךְ וּנוֹקֵשׁ בְּכָל הָאִיבָּרִים, וּעַל־יְדֵי הַלִּיכָּתוֹ וּנוֹשָׂבוּ בָּהֶם, הַוָּא מְנַעַּן וּמְנַשֵּׁב וּמְנַפֵּץ אֹתָם מִן הַעֲפֹושׁ, שְׁלָא יַתְעַפֵּשׁ וְלֹא יַתְקַלְּלֵוּ. בָּמוֹ הַרְוחַת המְנַשֵּׁב בָּם, שְׁהִוא מְנַפֵּץ וּמְנַשֵּׁב וּמְהַפֵּךְ וּמְגִנִּים הַפִּים שְׁלָא יַתְעַפֵּשׁ וְלֹא יַתְקַלְּלֵוּ. וּעֲקָר נְשׂוֹב הַרְוחַת הַדּוֹפָק - בָּהִידּוֹם, כִּי מְחַמַּת שְׁהִידּוֹם עַסְקָנִיות, צָרִיךְ לְנַשֵּׁב וּלְנַפֵּץ אֹתָם בְּיוֹתָר. וְעַל בָּן הַדְּאָקְטָר, בְּשִׁמְנִיחָה יְדוֹ עַל הַדּוֹפָק,

יודע כל ענין החולה, מלחמת שם בידים, עקר הלוק הרות הדופק של הלב, שהוא נושא הכל עליו בג"ל. וצורך שילך זה הרות הדופק, תנועה מסדרת בתקונו וכיסרו. ויש נחש, שעלה ידה בא עצבות רות, הינו בבחינת ל"ט מלאכות, שהוא זהמת הנחש, עליךיה בא עצבות רות, ועליךיה עצבות רות אין הרות דופק בסדיווון, ואוי נעשים האיברים בבדים, מלחמת שאין רות הדופק מנשב בהם כסדר, ואוי הידים בבחינת (שמות י): וידי משה בבדים, כי עקר התבאות בהידים, שם עקר רות הדופק בג"ל. וזה בבחינת עצבן ידיים, כי עקר מזיק העצבות רות להידים בג"ל, וכשהאיברים בבדים, או מכובדין יותר על הרות הדופק, ונחלש עוד יותר, ועל ידי שנחלש יותר הרות הדופק, נעשים האיברים בבדים עוד יותר. וכן על ידי שנחלשים האיברים עוד יותר בבדים, נחלש הרות הדופק עוד יותר יותר, וכן חזרה חלה, עד שיוציאת נשוא, חם ושלום. ועליךיה האנחת, היא מהחיה ומבריא את הרות הדופק, ונצול מהעצבות רות, וחזרה הרות הדופק ומנסב כסדר בכל האיברים, ובפרט בהידים, ועל ידי זה מזקה את השמים, כי הידים הם בבחינת שמים, אש ומים, שהם בבחינת יד ימינו ויד שמאל. וזה (אייה ג): נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים - שצורך לשא את הלב, הינו הרות הדופק שבלב, אל הידים בג"ל. וזה: אל אל בשמים - כי מזה גורבה השמים בג"ל: וזה בבחינת (רכרים לב): כי אישא אל שמים ידי - שצורך לשא את הידים, שיקיה נעשה מהם בבחינת שמים בג"ל:

וכַּשְׁמֹזֵךְ אֶת הָדִים, בְּחִינַת שְׁמִים, עַל־יְדֵי אֲנָחָה, שַׁעַל יְדֵה
נוֹשָׂא חָרוֹם שְׁבָלֵב אֶל הָדִים, וְעַל־יְדֵיהָ נִזְכְּרָנִין
הָדִים וְהַשְׁמִים כֹּנְ"ל, אֲוִי הוּא בְּחִינַת מְחֻלָּקָת לִשְׁם שְׁמִים. כִּי
כֹּל הַדְּבָרִים מִקְבְּלֵין מִן הַשְׁמִים, כִּי שֵׁם כֹּל הַדְּבָרִים, בָּמוֹ
שְׁפָתָחּוּ (תְּהִלִּים קִיט): לְעוֹלָם ה' דָּבָר֙ נִצְבֵּא בְּשָׁמִים. וְהַדְּבָרִים
שְׁמַקְבְּלֵין מִן הַשְׁמִים, מִקְבְּלֵין מִן הַרְעָםִים, בְּחִינַת (שם ח): יְרֻעָם
בְּשָׁמִים ה', בְּחִינַת (אייב לו): יְרֻעָם אֶל בְּקוּלָן נִפְלָאוֹת. נִמְצָא,
שְׁמַקְבְּלֵין הַדְּבָרִים מִהָּדִים, כִּי הֵן הַנִּזְכָּר בְּחִינַת שְׁמִים, שֵׁם כֹּל
הַדְּבָרִים. וְעַקֵּר הַקָּבָלה - עַל־יְדֵי בְּחִינַת רָעָםִים, הַיְנוּ בְּחִינַת
רוּחַ הַדוֹּפֶק, שְׁגַתְתָּהּ עַל־יְדֵי אֲנָחָה, שַׁעַל יְדֵוֹ נִתְנְשָׂאִים הָדִים
לְשָׁמִים. כִּי חָרוֹם הַדוֹּפֶק, שְׁחוֹלֵךְ וּמַנִּישֵּב וּמַנְפֵץ הַפֶּל, וְעַקֵּר
בְּהָדִים, זֶה בְּחִינַת רָעָםִים, בְּחִינַת: יְרֻעָם בְּשָׁמִים ה' כֹּנְ"ל. כִּי
הָדִים הֵן בְּבְחִינַת שְׁמִים כֹּנְ"ל. וְשֵׁם כֹּל הַדְּבָרִים, בְּחִינַת:
לְעוֹלָם ה' דָּבָר֙ נִצְבֵּא בְּשָׁמִים כֹּנְ"ל, נִמְצָא, שְׁמַקְבְּלֵין הַדְּבָרִים
מִהָּדִים. וְזה בְּחִינַת: כִּאֲשֶׁר דָּבָר ה' בַּיד, הִנְאָמֵר בְּמִשְׁה וּבְשָׁאָר
בְּבָיאִים. כִּי שֵׁם כֹּל הַדְּבָרִים, וּמִשְׁם מִקְבְּלֵין אֹתָם כֹּנְ"ל:

וְכֹל הַדְּבָרִים שְׁמַקְבְּלֵין מִשְׁם, הַיְנוּ מִבְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת
שְׁמִים, בְּחִינַת רָעָםִים. אֵין לְגַנּוֹת אֶת הַמִּקְבֵּל, אֲפִלּוּ אֵין
הַלְּכָה בְּמֹתוֹתָו, מַאֲחָר שְׁקָבֵל מִן הַשְׁמִים. וְעַל פָּנֵי בְּאַמְתָה אֵלוֹ
וְאֵלוֹ דָּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִם (עוֹרְבִין יי), וּמָה שָׁאַיָּן הַלְּכָה בְּמֹתוֹתָו, וְהִ
אֵי אִפְּשָׁר לְנוּ לְהַבִּין וְלְהַשִּׁיג, כִּי זֶה בְּחִינַת רָעָםִים, שְׁמַשָּׁם קִבְּלָה
הַדְּבָרִים, שְׁעַלְיָהֶם נִאָמֵר: יְרֻעָם (ה) אֶל בְּקוּלָן נִפְלָאוֹת. דָּהַנִּי

שָׁהַם בְּאִמָת נְפָלָות תְּמִים דָעִים, וְאֵי אָפָּשֶׁר לֹןְ לְהַשְׁגֵּן זֹאת. כִּי זֹה בְּחִינַת דָרְכֵי ה' שָׁאֵי אָפָּשֶׁר לְהַשְׁגֵּן, הַיְנוּ בְּחִינַת: צְדִיק וּטוֹב לֹןְ, צְדִיק וּרוּעַ לֹןְ; רְשָׁע וּטוֹב לֹןְ, רְשָׁע וּרוּעַ לֹןְ, שָׁאָפָלְוּ מֵשָׁה רְבָנָנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלוּם לֹא הַשְׁגֵּן זֹאת, וְעַל זֹה בְּקַשׁ (שמות ל'): הַזְדִעֲנִי נָא אֶת דָרְכֵיכֶךָ. כִּי צְדִיק וּטוֹב לֹןְ, זֹה בְּחִינַת הַצְדִיק שַׁהֲלַכָּה בְמֹתוֹתָו; צְדִיק וּרוּעַ לֹןְ, זֹה בְּחִינַת הַצְדִיק שַׁאֲין הַלְכָה בְמֹתוֹתָו; רְשָׁע וּטוֹב לֹןְ, זֹה בְּחִינַת הַרְשָׁע שַׁמְקָרְבָּה לְהַצְדִיק שַׁהֲלַכָּה בְמֹתוֹתָו; רְשָׁע וּרוּעַ לֹןְ, זֹה בְּחִינַת הַרְשָׁע שַׁמְקָרְבָּה לְהַצְדִיק שַׁאֲין הַלְכָה בְמֹתוֹתָו. וְאָפָלְוּ מֵשָׁה לֹא הַשְׁגֵּן זֹאת, כִּי הַיְם בְּחִינַת דָרְכֵי ה', בְּחִינַת רָעִים, שָׁהַם נְפָלָות תְּמִים דָעִים שָׁאֵי אָפָּשֶׁר לְהַשְׁגֵּן. וְעַל פָנֵן בְּשִׁמְקָבְלִים דָבְרִים מִן הַשְׁמִים, מִבְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת רָעִים כֹּנֶלֶס, אֵין לְגֻנוֹת אֶתְהוֹ, אָף אֵם אֵין הַלְכָה בְמֹתוֹתָו, כִּי זֹה בְּחִינַת מְחַלְקַת לְשָׁם שְׁמִים, שַׁבְּאִמָת אַלְוַן וְאַלְוַן דָבְרִי אֱלָקִים חַיִים, רַק שָׁאֵי אָפָּשֶׁר לְהַשְׁגֵּן זֹאת, כִּי הוּא נְפָלָות תְּמִים דָעִים, בְּחִינַת רָעִים כֹּנֶלֶס:

זֹה פָרֹוש (איוב כ): בָרוּחוֹ שְׁמִים שְׁפָרָה, חֲלַלָה יְדוֹ נְחַשׁ בָרָת, הַן אֶלָה קָצֹות דָרְכֵיכוּ, וּמָה שְׁמֵץ דָבָר נִשְׁמַע בָוּ, וּרְעָם גְבוּרֹתְיוֹ מַי יְתִבְזֹן. בָרוּחוֹ שְׁמִים שְׁפָרָה - הַיְנוּ בְּחִינַת הָרוּוח הַדּוֹפָק הַגָּל, הַמִּנְשֵב בִּידִים, שָׁהַם בְּחִינַת שְׁמִים כֹּנֶלֶס. זֹה בְּחִינַת: בָרוּחוֹ שְׁמִים שְׁפָרָה, כִּי עַל יָדֵי הָרוּוח הַדּוֹפָק הַגָּל, הוּא מִזְבֵך וּמִשְׁפֵר הַשְׁמִים, שָׁהַם הַיָּדִים, בְּבְחִינַת: נְשָׁא לְבָבָנוּ אֶל כֶּפֶם אֶל אֶל בְּשָׁמִים כֹּנֶלֶס. זֹה: חֲלַלָה יְדוֹ נְחַשׁ בָרָת - שְׁעַל-

יד'יה עושה חלל בהידים, שהיו בקדומים וסתומים על-ידי העצבות רות, שהוא זימת הנחש בג"ל. ואוי בשפטם בחלוקת זימת הנחש, והרוח הדופק מນישב בסדר, ואוי נתנשאין הידים, ונודך השמים, ואוי מקבלין מהם דבריהם, בחלוקת מחלוקת לשם שמים, שהוא בחלוקת דרכי ה', כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים בג"ל. וזה: תן אלה קצונות דרכו - הינו שהוא בחלוקת דרכי ה', בחלוקת צדיק וטוב וכו', שאי אפשר להשיג בג"ל, בחלוקת רעים, שהם נפלאות תמים דעתם בג"ל. וזה: ומה שמשין דבר נשמע בו ורעם גבוריתו מי יתבונן - הינו שבאליהם הרבוים שמקבלין מן השמים ה'יל, אין בהם שום גנות, ואסור לנזות את המקבל, אף אם אין הלהקה במותו, כי זה בחלוקת דרכי ה', בחלוקת רעים, שאי אפשר להבין ולהשיג בג"ל. וזה: ומה שמשין דבר וכו'; הינו שאין בהם שום גנות, אף אם אין הלהקה במותו, כי: ורעם גבוריתו מי יתבונן - כי מי יוכל להבין רעם גבוריתו, שהם נפלאות תמים דעתם, בחלוקת: רעם (ה') אל בקளו נפלאות, כי באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, רק שהוא או אפשר להשיג, כי הוא בחלוקת דרכי ה' בג"ל:

וזה פרוש: וביום הבפורים - זה בחלוקת מלכות, כמו שכתוב (תהלים פט): אף אני בכור אתחנה עליון למלכי הארץ. בתקיריכם מנוחה חדשה לה' - זה בחלוקת תורה חדשה, תורה ה', שנעשתה על-ידי בחלוקת המלכות בג"ל. בשבעותיכם - זה בחלוקת הדעת בג"ל, בחלוקת מקווה של שבועות, שהוא

מִקְוָה שֶׁל שַׁעַר הַנוּן בְּגַל. וְעַל בֵּן נִקְרָא שְׁבוּעוֹת עֲצָרָת, מִלְשָׁון מִלְכּוֹת, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שְׁמוֹאֵל א ט): זֶה יְעַזֵּר בַּעֲמִי. מִקְרָא קָדְשָׁה יְהִיחָה לְכֶם - זֶה בְּחִינָת רוח הַקָּדֵשׁ, בְּחִינָת רוח הַדוֹפָק הַגַּל, הַגַּנוּן שְׁאָרִיכָן לְקָרוֹת אֶת הַקָּדֵשׁ, בְּחִינָת רוח הַדוֹפָק הַגַּל, בְּרִי לְהַנִּצְלָל מִזְרָחָת הַנְּחַשׁ, ל"ט מַלְאָכוֹת, עֲצָבוֹת רוח בְּגַל. בֶּל מַלְאָכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשָׂה, לְכַטֵּל וְהַמֶּת הַנְּחַשׁ, ל"ט מַלְאָכוֹת, עֲצָבוֹן יָדִים, כִּמְהָ שְׁבָתוֹב (בראשית ח): זֶה יְנַחְמָנוּ מִמְעָשֵינוּ וּמִעָצְבֵנוּ יָדֵינוּ הַפֵּל בְּגַל:

ג

שָׁאַלְוּ תַלְמִידָיו אֶת רַبִּי יוֹסֵי בֶן קָסְמָא: אִימְתֵּי בֶן דָּוִד בָּא וּבָוּ. אָמַר לְהָנָז: לְבַשְׁיפֵל הַשַּׁעַר הַזָּה וַיַּבְנֵה, וַיַּפְלֵל וַיַּבְנֵה, וַיַּפְלֵל; וְאֵין מִסְפִּיקָן לְבָנוֹתָו, עַד שְׁבֵן דָּוִד בָּא:

(סנהדרין זח)

רְשֵׁי: הַשַּׁעַר הַזָּה: שֶׁל אַרְם, שְׁבָאָרָם הִיא בָּאוֹתָה הַשְׁעָה: וְאֵין מִסְפִּיקָן לְבָנוֹתָו: פָּעֵם שְׁלִישִׁית:

לְשׁוֹן רַבָּנוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה

שָׁאַלְוּ אֶת רַבִּי יוֹסֵי בֶן קָסְמָא: אִימְתֵּי יְבֹא בֶן דָּוִד וּבָוּ: אָדָע, כִּי כָל דָבָר וּדָבָר שִׁיצָא מִפִּי הַקָּדֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, נִבְרָא מִפֶּנוּ מַלְאָך (חגיגה ד), וְכָל דָבָר וּדָבָר נִחְלָק לְכַפָּה נִצּוֹצָות, בְּבִחִינָת (ירמיה כ): בְּפַטְישׁ יְפֹצֵץ סְלָע. בָּמוֹ בֶן נִבְרָאו

במה וכמה מלאכים, לפי רב הניצוצות. ורקBOR הכויל את הניצוצות נברא מלאה, שהוא שער וראש על המלאכים שנבראו מן הניצוצות, והם מוחנהו. וכל מלאך ומלאך הוא ממנה על איזהו דבר, ואפל כל אילנות ועשבים יש עליהם מינים, במא שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (בראשית ובה פרשה כ): אין לך עשב מלמטה שאין לו מלאך מלמעלה וכו'. וכל מלאך מקבל חיותו מהדבר, ומושפע לתוכו הדבר שגננה עליו, הינו לאיזה עשב או דבר אחר שהוא ממנה עליו. ושני הבחות האלו, הינו לכך שיש למלאך לקבל, וכך להשפי, מבעים בבחינת ידיים. ביד ימין מקבל חיותו, וביד שמאל משפי. בבחינות: מפה אותו ואומר לו: גָּדֵל (שם); והפאה היא בבחינת שמאל. נמצא, של הרפיאות הלוים בחויה, בבחינות (משל ד): וכל בשרו מרפא; כי התויה נותנת לכך למלאכים, והמלאכים משפיעים לעשבים, ועשבים מרפאים בכך החוויה.ומי שפוגם באומנות חכמים, ופוזן גרים, או אין רפואה למפטו, בבחינות (שבת ק): **לְמַא חִוְיא דְּרַבְּנָן טְרַקָּת, שָׁאַיְן לוֹ אֲסֻתָּא** (שמע נשח של חכמים נשכו, שאין לו רפואה); כי הפוזן גרים, על-ידי זה מסיר הידים מן המלאכים, לפי בבחינות הסרתו מדרך דברי רבנן. וזה (רביהם ז): לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל - לפי בבחינות הסרתו, אם סר מדרך דברי רבנן למשין, בזה סר ימין המלאה, ואין לו לכך לקבל. ואם סר לשמאלי, בזה סר יד שמאל מהמלאך, ואין לו לכך להשפי. וכשנפוגם איזה יד המלאה, או אין לו האדם אסתה, כי זה

העשב שבו תלוי רפואתו, אין לו כח לרפאות, כי אין משפיע
לו:

זה בוחינת (רכרים כה): ממה אשר לא כתובה בתורה - זה
מיתת תלמיד חכם, הינו המיתה ששלמייד חכמים מיתין
אייזהו אדם. כי חולאת הבאה לאדם על שעבר על דברי רבנן
אין לו רפואה, והוא מות מן חולאת, זה המיתה באה עליידי
ממה אשר לא כתובה בתורה, כי דברים שלא נכתבו בתורה,
נמסרו לחכמים, ואנחנו מצויים לשמע מהם. ויש מי שמוליל
דבריהם, ואין מאמיין דבריהם, מלחמת שנדרמה לו שמאדורייתא
איינו פן, ועל ידי זה נחללה במקה שאין לו רפואה, ומות בה. ויש
יסורין של אהבה, השולטין על האדם שהוא צדיק, והוא מקה
ביסורין, ואין רפואתו תולה ברפואת עשבים, כי הוא איש צדיק,
ולא פגש ידי המלאה, והידים הם שלמים. וזה (שה"ש ב): כי
חולת אהבה אני, שמאלות תחת לראשי וימני תחבקני. הינו
חולת אהבה יכולת היא לשלט על איש אחר, ואין רפיאותו
תולה בהדים הנ"ל, כי הדים בבחינתו הם שלמים, בבחינת:
שמאלות תחת וכו':

זה (רכינה ה) בשפָא רבוי יוחנן לתנא שנהלה ביסורין ואמר
לו: חביבין עליך יסוריין, אמר: לא וכו', אמר לו: הב
לי ידק וכו' (חביבים עליך יסוריים? אמר לא. אמר לו כן לידך). כי רבוי יוחנן
סבר שאלות יסוריין הן יסוריין של אהבה, וזה שאלות:
חביבין עליך יסוריין, שאלות אם חביב עליו היסוריין, הינו

אם יסוריין של אהבה הם. ויהשיב לו: לא וכו'. וכשהשמע רבי יוחנן שהיפוקרים לא של אהבה הן, חשב דילמא (שםא) פנים, חם ושלום, בידים הנ"ל, ובשביל זה אין לו רפואה. וזה שאמר לו: הַב לִי יְדָה, בְּרִי שִׁיעֵד אֶם פָּגָם בְּדָבָרִי רְבָנָן, חַם וּשְׁלֹם, כְּנָל. ותכל בשייח' לו ידיא אוקמו (נתן לו ד והקימו), כי לא היה יסוריין של אהבה, ולא פנים בידים, בשביל זה היה יכול לחיות ולקום מחליו:

זהו: ומshed אבירים בבחור, יקום ולא יאמין בחייב (איוב כד). כי על ידי שאין מאמין בתלמידי חכמים הנקראים חיים, בכמה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (נרותה ח): ובנינו בן יהודע בן איש חי - צדיקים אפלו במתתיהם נקראים חיים, על ידי זה, הוא נופל בחולאת אשר לא יאמין בחייב. הינו שאין שום אדם מאמין שישיחה מחלוי זה, כי אין רפואה למפתחו כנ"ל. ותקנו - שיקום אמונה הנפולה, ויאמין אמונה חכמים. וזהו: יקום ולא יאמין בחייב - הינו זה שלא האמין בחכמים הנקראים חיים, יקים זאת האמונה הנפולה, ועל ידי זה יקום מחולאת זו, שלא האמין עד עכשו שום אדם שיש לו שום רפואה על מפתחו, ועל ידי אמונה זו ותרפאה. כי על ידי אמונה חכמים, מתקן בcheinoot ידים של מלכים, והם מקבלים ומשפיעים כחوت לעשבים לרפואתו. וזה: ומshed אבירים בבחור; הינו שהמלכים הנקראים אבירים, כל אחד ואחד נחרז לו בחור, הינו כ"ח פרקיון דידים, וממשיכין שפוע לכל הדברים שגתמננו

עליהם, ואו יש לו רפואה כנ"ל, כי דברי חכמים עושים ומתקני בוחינת הדים כנ"ל:

ב' וְלֹא כִּים אֶמְוּנָה הַגְּפֹולָה הִיא עַל-יְדֵי בָּחִינָת יַעֲקֹב, הַיּוֹן עַל-יְדֵי גָּדָר, שִׁידָר אַיִּזָּהוּ גָּדָר (רצונו לומר: וַיַּקְרִים מִיד) עַזְן בְּהַשְּׁמָטוֹת), וְעַל-יְדֵי הַגָּדָר יַשּׂוֹב לְאֶמוּנָה חֲכָמִים. כי בְּשָׁאֵן לוֹ אֶמוּנָה חֲכָמִים, זה בָּחִינָת הַסְּפָתְלָקוֹת הַחֲכָמִים, בָּחִינָת פָּלָא, בָּבָחִינּוֹת (ישעה כט): הַנּוּי יוֹסִיף לְהַפְּלִיא אֶת הַעַם הַזֶּה הַפְּלָא וְפָלָא וְאֶבֶרֶה חֲכָמָת חֲכָמִיוֹן, וְדָרְשָׁוּ חֲכָמֵינוּ זְבוֹנוּם לְבָרְכָה (מ"ר אַיִּחָא), שָׂזָה נָאָמֵר עַל סְלוֹקָן שֶׁל חֲכָמִים. וְתַקְוָנוּ שֶׁל הַפְּלָא הַזֶּה, הַיּוֹנוֹ שֶׁל סְלוֹקָן שֶׁל חֲכָמִים, תַּקְוָנוּ, הַפְּלָא הַשְׁלֵמָה שֶׁל גָּדָר, בָּבָחִינָת (NUMBER ו): כי יַפְּלִיא לְגָדָר גָּדָר. כי עַל-יְדֵי הַגָּדָר, הוּא עוֹלָה לְשָׁרֵש שְׁחַחְכָּמִים מִשְׁרָשִׁים שָׁם, הַיּוֹנוֹ בָּבָחִינָת פָּלָאות חֲכָמָה (ספר יצירה, וחורה בלק וד' קמן), וַיַּזְעַזְעַז וַיַּבְרִיר מַעֲלוֹת חֲכָמִים, עַל-יְדֵיהֶז הָוָא שָׁב וְמַאמְנֵז בָּהֶם.

וְזֹה בָּחִינָת (ישעה כה): אָזָה שְׁמַךְ בַּי עַשְׂתָּה פָּלָא; וְעַל-יְדֵיהֶז: עַצּוֹת מִרְחָק אֶמוּנָה אָמֵן. הַיּוֹנוֹ עַל יְדֵי בָּחִינָת גָּדָר, שֶׁהָוָא בָּבָחִינּוֹת פָּלָא, נִתְהַקֵּן אֶמוּנָה חֲכָמִים, שְׁעַצְתָּם מִרְחָק, בָּבָחִינָת: מִמְּרָחָק תְּבִיא לְחָמָה (משל לא); כי דברי תורה עֲנִים בַּמְקוּם וְעַשְׂרִים מִמְּקוּם אחר (ירושלמי ר"ה פרק ראוּחוּ ב"ד), שְׁחַחְכָּמִים לִמְדָרִים דְּבָרִיהם מִמְּקוּמוֹת רְחוּקִים שְׁבַתּוֹרָה, שָׂזָה נִמְסֵר לָהֶם לְדָרְשָׁת הַתּוֹרָה לְכָל חַפְצֵיהֶם, בְּשַׁלֵּשׁ עֲשִׂירָה מְדוֹת שְׁהַתּוֹרָה גָּדָרְשָׁת בָּהֶן, וְמַחְכִּיבִין אֲנַחַנוּ לְהָאָמִין לְכָל דְּבָרִיהם, בָּבָחִינּוֹת: לא

הסור מן החבר וכו'. ויעקב הוא בוחנות נדר, שהוא ראש לכל הנודרים, כמו שבחות (בראשית כה): וידר יעקב נדר:

וזהו: מידי אביך יעקב (שם טט) - בשביל לתקון ידי הפלאה, הנקרא אביך, צריך להשתמש בנדר, שהוא בוחנת יעקב בלבד. כי: ממש רועה אבן ישראל - הינו על ידי הנדר נתקון האמונה הנקרא רועה, בבחינות: רועה אמונה (תהלים לו). וכשנתתקון האמונה, נתקון הידים, בבחינת לא תסור פג"ל: וכתשנתתקון הידים פג"ל על ידי נדר פג"ל, על ידי זה מותנוצצים בו אורות האבות, כי נדר זה בוחנת אור יעקב, ידים הם אברהם ויצחק, שהם ימין ושמאל. וזה בוחנות (שם עה): נדר אבותם עשה פלא; הינו שעליידי פלא הפל, מותנוצצים בו אור האבות. וזה סופי טובות של שמונות האבות בק"מ, כי סופי טובות של אברהם ויצחק יעקב הם אותיות בכם) נוטריקון: בsharp קדשי משחתיו (תהלים טט), שהוא רמז בוחנות נדר, כי כן כתיב בנדר יעקב (בראשית כה): והאבן הזאת אשר וכו', כתיב (שם לה): ויצחק עליה שמן, הינו על ידי הנדר מותנוצצים על האדם אור האבות:

ר ועל ידי האורות האלו עללה ומתחנגן בענג שבת, בבחינות (ישעה נה): או תחתנגן על וכו' והרבבתך על במתך ארץ, והאכלתיך נחלת יעקב אביך. במתך ארץ הם אברהם ויצחק, שהם הידים, שהם ורעות עולם. והאכלתיך נחלת יעקב - זה בוחנות נדר הפל. ועל ידי האבות עם האמונה פג"ל זכה לענג

שְׁפַת, בְּחִינָת שֵׁין בַּת, שֵׁין - זֶה בְּחִינָת אֲבוֹת. בַּת - זֶה בְּחִינָת אַמּוֹנוֹת, בְּחִינָת בַּת הַוְתָה לְאַבְרָהָם וּכְו., (בְּאַיְבְּתָרָא טו: דָרְשׁו שֶׁם עַל פְּסֻוק: וְה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, בַּת הַוְתָה לוּ לְאַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה). בְּחִינָות (משל כה): אִישׁ אַמּוֹנוֹת רַב בְּרָכוֹת:

ה וְעַנְגָ שְׁפַת הַזֶּה, זֶה בְּחִינָת אֲכִילָה בְּקָרְשָׁה, כִּי אֲכִילָת יְמִי הַחַל נָהָנָה מִמְפָנָה גַם בְּן הַפְּטָרָא אַחֲרָא, אֲכִילָת שְׁפַת אַין חַלְקָה לְפָטָרָא אַחֲרָא כָּל וּכְלָל. וְזֶה שְׁצָוָה אָוֹתָנוּ עַל אֲכִילָת שְׁפַת, בֶּמוּ שְׁבָחוֹב (שְׁמוֹת ט): אֲכִלוּ הוּא הַיּוֹם כִּי שְׁבַת הַיּוֹם לְהָ, כִּי אֲכִילָת שְׁבַת נָעָשָׂה קָרְשָׁה וְאַלְקָות גָּמוֹר, בֶּלָא תַּעֲרַבְתָּ סִינְים כָּל. וַיְכֹל לְפָעֵל בְּאֲכִילָת שְׁבַת, מַה שְׁפָועַל בְּתַעֲנִית, הִנּוּ לְהַפִּיל אֹיְבָיו לְפָנָיו בְּבוֹכוֹת עַנְג שְׁבַת, בֶּמוּ שְׁפָועַל בְּצָוָם. וְעַל שֶׁם זֶה נִקְרָא שְׁבַת, כִּי בְּסֶגֶלְתָו לְהַשְׁבִּית אֹיְב וּמַרְגָּנָם (תְּהִלָּם ח):

וּכִי עַל־יְדֵי הַצּוֹם אֹיְבָיו נַזְפְּלִים לְפָנָיו, כִּי עַל־יְדֵי הַפְּעָם, הַבָּא מִהַּבְּכָר, בְּחִינָת כְּבֵד כּוּעַם (ברכוֹת סא:), נַתְעֹורֵר הַמְּקֹטְרָג הַגָּדוֹל, שֶׁהָוָא עַשְׂוֹן, הָוָא אַדְםָן, שְׁאַחֲרוֹתָו בְּכָר (וּחוּ פְנָחָם רְלֵד וְתוּקָן כא). וּהָוָא אַדְמָוֹנִי, שֶׁהָוָא בְּחִינָת כְּבֵד, שֶׁהָוָא מְלָא דָם. וּמַن הַמְּקֹטְרָג הַעֲלִיוֹן נַתְעֹורְרִים וּנְשַׁתְּלֵשִׁים מַקְטָרִגִים וּצְרִים לִמְפָתָה עַל אַדְם הַפְּעָם וּשְׁוֹלְטִים עַלְיוֹן, וְאַיִם יָרָאִים מַלְפָנָיו, כִּי עַל יְדֵי הַפְּעָם נְדָמָה לָהֶם כְּבָהָמָה, בְּבִחְנִית (תְּהִלָּם ט): נִמְשָׁל כְּבָהָמָות נְרוּמוֹ. כִּי עַקְרָב הַמְוֹרָא שְׁמַתִּירָאין מִן הָאָדָם, בְּבִחְנִית (בראשית ט): וּמוֹרָאָכָם וְחוֹתָכָם, אִינוּ אֶלְאָ עַל־יְדֵי הַצָּלָם אֱלֹקִים שְׁבָפְנֵי הָאָדָם,

וְעַל־יְדֵי הָצָלָם, הָאָדָם הָוֹא אָדָם, וּכְשֶׁפֶר צָלָם, אָיו יַוְצָא מִגְּדָר אָדָם לְגַדֵּר בְּהַמֶּה, וְאוֹ סָר מַוְרָאוֹ. וּקְרֵר הָצָלָם הַמְּאִיר בְּפָנֵי הָאָדָם, הָיָא חִכְמָות הַבּוֹרָא, שְׁנַתָּן לְאָדָם יַתְרֹן עַל הַבְּהַמֶּה, הָיָא הַמְּאִירָה בְּפָנֵי אָדָם, בְּבִחִינָה: חִכְמָת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו (קהלת ח). וְעַל יְדֵי הַכְּעָם - אִם חִכָּם הָוֹא חִכְמָתוֹ מִסְתְּלָקָת (פסחים ר' סו), וְאוֹ צָלוֹ סָר, וּפָנָיו נוֹפְלִים, בְּבִחִינָה (בראשית ד): לִמְהָ חֲרָה לְזַה וְלִמְהָ נִפְלוּ פְנֵיךְ; וּכְשָׁאֵן לוֹ פָנֵי אָדָם, אָיו מַוְרָאוֹ סָר, כִּי נִמְשָׁל בְּבִיהָמוֹת, וּצְרִיו מְצִירִים לוֹ.

וְעַל־יְדֵי הַצּוֹם וְהַתְּעִנִית הוֹא מַתְקָן אֶת פָנָיו, וּמַחְזִיר לְעַצְמוֹ אֶת חִכְמָתוֹ, שְׁהָיָא צָלָמוֹ הַמְּאִיר בְּפָנֵי, וְאוֹ הַכְּלִים מִמְּנָיו, וְאוֹיְבוֹי נוֹפְלִים לְפָנָיו. לְפָנָיו דִיקָא, כִּי עַקְרָב נִפְלָתָם - מִחְמָת הַפְּנִים בְּנֵיל. וּכְלָ זֶה נִعְשָׂה עַל־יְדֵי הַצּוֹם, כִּי עַל־יְדֵי הַצּוֹם נִכְנָע הַכְּבָד לְפָנֵי הַמֶּתֶת. כִּי בַיּוֹם שָׁאָדָם אָוֶל, אָוֶה הַכְּבָד נִזְוֵן תְּחִלָה, וְאַחֲרַ-כְּבָד הָוֹא שׂוֹלֵח לְהַמֶּת. נִמְצָא בַיּוֹם הַאֲכִילָה, הַגְּדָלָה וְהַמִּשְׁלָה לְהַכְּבָד. וּכְשִׁמְתָעָנָה, אָיו נִזְוֵן הַמֶּת תְּחִלָה, וְהַמֶּת שׂוֹלֵח מִזּוֹן אַחֲרַ-כְּבָד לְהַכְּבָד. נִמְצָא, בַיּוֹם הַצּוֹם, נִכְנָע הַכְּבָד לְפָנֵי הַמֶּת, וְהַגְּדָלָה וְהַמִּשְׁלָה לְהַמֶּת. וְזֹה תָקוֹן לִמְהָ שְׁפָגָם בְּתְחִלָה בְּהַחִכָּמה, שְׁהָיָא הַמֶּת, שְׁהָיָא הָצָלָם הַמְּאִיר בְּפָנָיו. וְעַכְשָׂו עַל־יְדֵי הַתְּעִנִית, הוֹא מִכְנִיעַ אֶת הַכְּבָד, וְנוֹתֵן הַמִּשְׁלָה לְהַמֶּת. וּכְשִׁנְכָנָע הַכְּבָד, שְׁהָוֹא רַאשׁ הַמְקֻטְרִים, אָיו נִכְנָעים כָּל הָאוֹבִים הָאָחוֹזִים בְּהַכְּבָד. וְזֹה אָותִיות צָום נוֹטְרִיקָן: וְבַתּוֹתִי מִפָנָיו צָרִיו (תהלים פט), שְׁעַל־יְדֵי הַצּוֹם נִכְנָע

הַפְּבָר, וִנְתַּחֲקֹן מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה, שֶׁהָיָה הַצָּלֵם, וּמְאֵיר בְּפָנָיו אָדָם. וּלְיִדִּי הַצָּלֵם שְׁבַפְנָיו, עַלְיִדְרִיזָה: וּכְתוּתִי מִפְנָיו צָרוֹ - מִפְנָיו
דִּיקָא גַּנְגָּל:

אָבָל כִּשׁוֹבֶחָ לְבַחִינָה עַגְגָּשׁ שְׁבָתָה גַּנְגָּל, או אַזְעִיךְ לְצָוָם, כִּי
פּוּעַל בְּאַכְילָתוֹ, מִה שְׁפַעַל עַלְיִדִּי הַצָּוָם, הִנֵּנוּ לְהַשְׁבִּית
אוֹבֵב. כִּי אַכְילָת שְׁבָתָה, קָדֵשׁ הִיא, וְכֹל וְרָא יַאֲבָל קָדֵשׁ (וַיָּקֹרְאָ
כֵּבָב); וְאַזְעִיכָּנָעָה הַפְּבָר, וְאַזְעִיכָּנָעָה בְּבַחִינָה (חַרְומָה קְלָה): וְכֹל
שְׁוַילְטָנִי רְגָנוֹן, שָׁהֵם בְּחִינָה בְּבָרָךְ
*וְנִתְגַּדֵּל הַמָּה הַחֲכָמָה וּמְאֵיר בְּפָנָיו,
בְּבַחִינָה וְאַנְפְּהָא נְהִירָן בְּנְהִירָן עַלְאָה
וְאַזְעִיכָּנָעָה אַהֲבָה, בְּבַחִינָה
(פָּנָיו מְאוּרִים בָּאוּר עַלְיָיו):
(שָׁה"שׁ ו): אַהֲבָה בְּתַעֲנוֹגִים, וְכֹל זֶה מַעֲגָגָשׁ שְׁבָתָה גַּנְגָּל:

וְרַע, שְׁלַבְטָל וְלְהַכְנִיעַ הָאֹיְבִים דִּי הַצָּוָם או אַכְילָת שְׁבָתָה
לְבָדָד, אָבָל לְרַב הַשְּׁלוּם צָרִיךְ גַּם לְהַרְבּוֹת בְּצָרָקה,
כַּמְאָמֵר חַכְמֵינוּ זְכֻרוּנָם לְבָרְכָה (אבות פ"ב): מִרְבָּה צְדָקָה - מִרְבָּה
שְׁלוּם. וְזֹה שָׁאָמְרוּ (ברכות ו): אָגָרָא דְתַעֲנִיתָא - צְדָקָתָא, וְאָמְרוּ
(תעניית ח): שְׁמַשׁ בְּשְׁבָתָה צְדָקָה לְעַנִּים. שְׁמַשׁ, זֶה בְּחִינָה שְׁלוּם,
כַּמְאָמֵר חַכְמֵינוּ זְכֻרוּנָם לְבָרְכָה (מכילתא וכמספריו פ' תְּזָא וּבוֹרוּשָׁלָמי חותבות
פ"ד): וּוֹרֶחָה עַלְיוֹ הַשְּׁמַשׁ - מִה שְׁמַשׁ הוּא שְׁלוּם לְכָל בָּאי עַולְם
וּכוֹ. וְזֹה שְׁמַשׁ, הִנֵּנוּ הַשְּׁלוּם, אִינוּ אֶלָּא עַלְיִדִּי צְדָקָה לְעַנִּים:
וְרַע, שִׁישׁ חָלֹק בֵּין הַשְּׁלוּם שֶׁל הַתַּעֲנִית שֶׁל חָל, וּבֵין
הַשְּׁלוּם שֶׁל עַגְגָּשׁ שְׁבָתָה. הִנֵּנוּ, הַשְּׁלוּם שֶׁל תַּעֲנִית אַזְעִיךְ לְ
בְּחִינָה דְבָרָה, בְּחִינָה (בראשית ל): וְלֹא יָכְלוּ דְבָרָו לְשְׁלוּם; אָבָל

על ידי ענג אכילת שפט נשלם הרبور לשולם, בבחינת (תחים קבב): **למען אחיו ורעי ארבהה נא שלום;** בchnerה (ישעה ח): **ודבר דבר,** **הנאמר בשפט.** כי הפה נשלם באור גדור בשעת אכילת שפט.

וזהו שאמרו חכמוני וברונם לברכה: אין בין חמץ למץ אלא משה. חמץ, זה בchnerה תקון הкус על ידי הטענית בג"ל, בchnerה (ישעה סג): מי זה בא מארום חמוץ בגדים. אروم זה בchnerה בבד הג"ל, וחמצז זה בchnerה הבנערתו, בchnerה טענית, בchnerה העדר אכילה, בchnerה (שמות יב): כל מהמצת לא תאכלו. לא האכלו - זה בchnerה טענית הג"ל: מץ, זה בchnerה אכילת ענג שפט, בchnerה (ישעה סה): **למען חמצז והרבענטם וכו'.** וזהו אין בין חמץ למץ וכו', הינו אין בין הטענית לבין אכילת ענג שפט הג"ל, אין חילוק ביניהם, אלא משה, נוטריקון ותיה מעשה האזרקה שלום (ישעה לב). הינו כי אין דומה שלום של הטענית, שלום של שפט, כי זה אין לו פה, וזה יש לו פה. וזה חילוק, שבחינת שלום שיש לו פה, הוא במעלה על שלום שאין לו פה, במו מעלה מדבר על חי. כי החיות הם חיים במו בני אדם, אבל האדם יש לו מעלה שיש לו כח לדברי. וזה חילוק בין חמץ למץ, שחילוק בין חיות להא. חמץ הוא בchnerה, וזה בchnerה שלום שאין לו פה, בchnerה חי, בchnerה (איוב ה): **וחית השדה השלמה לך.** הינו בchnerה שלום שאין לו פה, שאין לו כח לדברי, במו

חִיּוֹת הַשְׁדָה. וּמֵצָה הִיא בָּהָא, זֶה בְּחִינַת ה' מְזֻכֹּות הַפֶּה,
בְּחִינַת כָּחַד הַדְּבָרִי בְּגַ"ל. זֶה בְּחִינַת (בראשית ט): הָא לְכָם וְרָע,
בְּחִינַת (הושע י): זַרְעוּ לְכָם לְצִדְקָה, בְּחִינַת: מְעֻשָּׂה הַצִּדְקָה
שְׁלֹום בְּגַ"ל: זֶהוּ (משל יח): מְדֻנִים יִשְׁבִּית הַגּוֹרָל. גּוֹרָל זֶה
בְּחִינַת עֲנָג שְׁבָת, בְּחִינַת (תְּאֵל יב): וְתַנְוִיח וְתַעֲמֵד לְגַדְלָה לְקַיָּין
הַמִּינִין, שָׁאוּ יְהִיה בְּלֹו שְׁבָת. זֶהוּ: וְתַנְוִיח, זֶהוּ בְּחִינַת (שםות כ):
וַיַּחַד בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי. וּגּוֹרָל הַזֶּה, שֶׁהָא שְׁבָת, מְבָטֵל מְדֻנִים
וְצָרִים בְּגַ"ל. וְעוֹד יִשְׁלֹז בָּה, שְׁבוֹ נִעְשָׂה בְּחִינַת פָּה בְּגַ"ל.
זֶהוּ: וּבֵין עֲצֹזִים יִפְרִיד - בֵּין הַחַטָּאתוֹ וְהַתְּחִבּוֹת קִנְחָה
הַחַית לְגַן הַחַית, הָא מְפָרִיד, וּנִעְשָׂה הָא מְחִית, הַיְנוּ בְּחִינַת
פָּה בְּגַ"ל:

זֶהוּ שְׁשָׁאלוּ אֶת רַבִּי יוֹסֵי בֶּן קָסְמָא: אִימְרוּ בַּן דָּוד בָּא.
וַיֹּשֵׁב לָהֶם: בְּשִׁיפֵל וְהַשְׁעָר וּכְוֹ. וַיַּעֲקֵר הַדְּבָר, שִׁיפֵל
שְׁלֹשָׁה פָּעָמִים, וְאֵין מַסְפִּיקָה לְבָנָתוֹ עַד שְׁבַן דָּוד בָּא. בַּי שְׁעָר
אָרֶם זֶה בְּחִינַת שַׁעַר דְּסַטְרָא-אַחֲרָא, וּבְשִׁיפֵל נִפְילָה אַחֲרָה נִפְילָה,
עַל יָדֵי בְּחִינַות שַׁהְבָאַתִּי בְּגַ"ל, אוֹ יָבֹא בַּן דָּוד וּבְנָה שְׁעָרִי
הַקְּרָשָׁה. הַיְנוּ, כְּשֹׁאַן אָמְנוֹת חֲכָמִים, וְאֵין שׁוֹמֵעַ לָהֶם, בְּבְחִינַת
(ישעה ט): וְלִמְזַכִּיכָה בְּשַׁעַר יְקָשָׁזָן, עַל-יָדֵיכִיךְ בְּאַיִם לְחַלֵּי עַד אֵין
מִרְפָּא בְּגַ"ל, בְּבְחִינַת (תְּהִלָּם ק): וַיַּגְעִיו עַד שְׁעָרִי מְוֹת. אֲבָל
בְּשִׁישׁ לָהֶם אָמְנוֹת, אוֹ נִפְתְּחִים לָהֶם שְׁעָרִי הַקְּרָשָׁה, בְּבְחִינַת
(ישעה כ): פָּתַחַו שְׁעָרִים וּכְוֹ שׁוֹמֵר אָמְנוֹת. וּכְשֹׁאַה קָם זֶה נִופֵל,
וְאֵוֹ נִופֵל שְׁעָר אָרֶם פָּעָם אַחֲת:

והקמת אמונה היא עלידי נדר, ואו נהיר בנהירו דאבחן בג"ל, ואו נבנה פעם שנייה שער דקרשה, בבחינת (הלים נד): שאו שעיריםرأسיכם, כי האבות הן הראשים, בבחינת (شمוט ו): אלה ראשי בית אבותם. וכשזה קם זה נופל, וזה בבחינת נפילת פעם שניית שער של ארם:

על-ידי הארות האבות זוכה לשפט, להשבית אויב, וזוכה לשלום בג"ל. ואו נבנה פעם שלישי שער דקרשה, בבחינת (ויריה א): ומשפט שלום שפטו בשעריכם; ובבחינת צדקה: אל תדיבא עני בשער (משל כב). ומגניםעים השונאים היונקים משער ארם, בבחינת (הלים טט): ישיחו כי ישבי שער. כי נגע בבד כועם, שהוא עשוי אדום בג"ל, שהוא באדרת שער (בראשית כה), וזהו נפילת פעם שלישי שער של ארם:
(עד פאו לשון רבינו זיל)

שיך לעיל, אחר כתבת עלידי בבחינות שהבאתי:

[בכאן דלג רבנו זכרונו לברכה פמה תבות, שהוא כתובים בלשונו שם בכתיבתו הקדושה, וכשנתן לי להעתיק תורה זאת, מחק בכונה פמה וכמה תבות מפתיבות ידו הקדושה, כדי שלא אעתיקם, וראיתי שהיה לו בונה פונה שלמה. וכן היה דבריו פמה פעמים בכמה תורות, שהיה מרקך מארך בשנותן תורתו להעתיקה, למחוק שם כמה וכמה תבות שהיה מברחים להענין מאה, ודלג במצע, כי לא רצה שיתגלו אלו הרפורים. והמעין היטב באלו הפקמות, יוכל להבין שחסר

שם באנטז'ע הענין. וגם בתורה הזאת יכולין לראות קצת, כי בתרב: וכשיפל וכו' עליידי בחינות שהבאתי, אין זה דרך לשונו. אך כל זה היה אצל פתוב הדור מאמר היטב, אך בכוונה מודיקת דילג באנטז', כי כל דבריו הקדושים היו בפלס ומישקל גזרל, מה לנגולות ומה שלא לנגולות. ואפלו תבה אחת יתרה, היה מדריך עלייה שלא לדבר או שלא להעתיק, כפי מה שהיה יודע על-פי השנתו העצומה, שאין צריכים לנגולות זאת. עיין בסמוך בסימן נ"ח אותן ט, מה שבתו שם: כי הגדלה של הבשרי הדור היא בחינת כל אל התחרשות התורה בבחינה) ואלו וכו'. ושם נבר החפרון לעינם. עתה על-פי הג"ל תבין הדבר, כי שם מחק פמה תבות באנטז'ע התורה. וכן באotta התורה שבסימן נ"ח הג"ל מחק מקדים גם פנו פמה ובמה תבות וענינים בשאר מקומות שאין נבר כל-כך. וכן אחר-כך בסימן נ"ט שם גם פנו מחק באotta ה' אחר וזה פריש: בית והון וכו', שהאבות היו מגירים גרים וכו', שם מחק פמה ובמה תבות, וכן בשאר מקומות באotta התורה, וכן היה בכמה ובמה תורות שננות להעתיקם בג"ל, והדברים עתיקים]:

שידק לאות א' וב':

המובה תלמיד-חכם אין לו רפואה למפתחו (שבה קטו), כי כל הרפאות הם הרבה, והינו שלוקחים שם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל בך וכה, וכן עשב אחר שמשקלו בך וכה, וכן שוקליין מכמה מינים. וכל עשב ועשב יש לו כה

אחר, ומערבין אלו הופיעים ביהר, וועשו מיהם הרפכה. וזאת הרפכה יש לה כח לרפאות החולאות. נמצא, שעקר כח הרפואה - על ידי ההרכבה, שנעשה לה כח אחר חדש על ידי הכח שקיבלה מכל אלו העשבים שנתחערבו, ובזה הכח של ההרכבה דוקא מרפאין החולאות. ועל-בון צריד רופא ממחה, שידוע לעשות ההרכבה, אבל מי שאיןו ממחה, אף אם יקח העשבים שיש להם כח לרפאות, עם כל זה לא יוכל כלל, כי אין ידע איך להרכיבם. כמו כן התורה, שהיא רפואה לכל דבר, כמו שכתבו: ולכל בשרו מרפא; אין מי שידע אותה כי אם חכמי הדור, כי נסירה להם לדרשה בשלש עשרה מדות שההתורה נדרשת בהן. אבל מההתורה עצמה אי אפשר לידע דבר, כי אם על-פי חכמי הדור שישם מפרשימים אותה, כי התורה עניה במקומה ועשירה במקום אחר, והחכמים מלקטין ומערבין ומרכיבין את התורה, ודורשין אותה במקום למקום בשלש עשרה מדות, והם גורעים ומוסיפים ודורשין (כ"ב קיא); ואף שברוב בתורתה בה, הם גורעים ומפנה אותה או תבה, ובמקום אחר מוסיפים, ובזה דורשין אותה כפי מה שידועין, כמו שגמיסה להם. ועל-בון בשפוגם בכבוד תלמיד חכם אין רפואה למפטו, כי עקר כח הרפואה שמקבלין מההתורה, אי אפשר לקבל כי אם על ידי חכמי הדור, כי להם נסירה לדרש, והם יודעים להרכיב אותיות התורה בעיל, שזה עקר כח הרפואה בעיל, כי כל העשבים מקבלים כח מההתורה, כמו מאיר לעיל,

וועקר פְּחִם לְרֶפַאות הָוָא עַל יְדֵי הַהֲרֹכֶבֶת כְּנָ"ל. עַל בָּן הַעֲקָר תָּלוּי בְּחַכְמֵי הַדּוֹר, שָׁעַל יְדֵי שָׁהָם יוֹדְעִים לְדֹרֶשׁ אֶת הַתּוֹרָה, וְלִהְרֹכֵב אֶותְיוֹת הַתּוֹרָה כְּנָ"ל, עַל יְדֵי זֶה מִקְבְּלִין כֵּחַ כֵּל הַהֲרֹכֶבֶת שֶׁל כֵּל הַעֲשָׂבִים, שְׁמַקְבְּלִים כֵּחַ מִהַּתּוֹרָה. עַל בָּן הַעֲקָר - שִׁיחָה לוֹ אֶמְוּנָת חַכְמִים, וְלִהְזֹהֵר בְּכֻבּוֹד, לִירְאָ מֵהֶם מַאֲדָר. וְאָפָּה אָמָּרָה לוֹ מֵהֶם דָּבָר שָׁאַנְנוּ מִפְּרָשׁ בְּהַתּוֹרָה כֵּה לְפִי דָּעַתּוֹ, וְגַםְהּ לוֹ שָׁהָם עוֹשִׁים, חַס וְשָׁלוֹם, בְּנִיגְדָּה הַתּוֹרָה, הָא צָרִיךְ לְהַאֲמִין שְׁבָרוֹדָאי הֵם עוֹשִׁים נְכוֹנָה עַל-פִּי הַתּוֹרָה, כי הַתּוֹרָה נְמַסֵּרָה לָהֶם. פָּגָן שָׁאַנְנוּ רֹאִים שְׁמַפְּרָשׁ בְּתּוֹרָה: אַרְבָּעִים יְפָנָן (ונראים כה); וְהֵם אָמְרוּ שְׁלָשִׁים וְתִשְׁעָה מְלֹקוֹת דָּוְקָא (מכות כב: ע"ש), כי הֵם יוֹדְעִים עַל-פִּי הַדְּרָשָׁות וְהַמְדוֹת, בְּפִי מָה שְׁגַםְפֵּרֶר לָהֶם, שְׁצָרִיךְ דָּוְקָא שְׁלָשִׁים וְתִשְׁעָה מְלֹקוֹת. עַל-פִּן צָרִיךְ לְהַאֲמִין בְּחַכְמִים, וְלִהְשַׁלֵּיךְ שְׁכָלוֹ וְדָעַתּוֹ, רק לְסִמְךָ עַלְיָהֶם, כי לָהֶם נְמַסֵּרָה הַתּוֹרָה לְדֹרֶשָׁה כְּנָ"ל:

נח

לְשׁוֹן רַבְנָן וּכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה

אִיתָא בּוֹחֵר בְּרָאָשִׁית (דף לב): תִּלְתָּה נְפָקִין מִיחָד. חַד בְּתִלְתָּה קַיְמָא. חַד עַל בֵּין תְּרִיזָן. תְּרִיזָן יִגְזֹין לְחַד. חַד יִנְיַק לְכָמָה סְטְרִיזָן:

מוּבָא בְּזַהֲרָה בְּרָאָשִׁית: שְׁלֹשָׁה יְוֹצָאים מְאַחַד. אַחַד בְּשְׁלֹשָׁה קִים. אַחַד עֹלֶה בֵּין שְׁנַיִם. שְׁנַיִם מְנִיקִים לְאַחַר. אַחַד מְנִיקָה לְכָמָה צְדָדים.

א הִנֵּן, כִּי בָּאָר וְעַנְן וּמָן, כָּלֶם חֹרוּ בְּכוֹתָ מֹשֶׁה, כְּמוֹ שָׁאמָרוּ חֲכָמָינוּ זְכֻרוּנָם לְבָרְכָה (תענית ט): וְאַחֲד שֶׁלְשָׁתְּ הָרוּעִים בִּירָה אַחֲד - וְכִי בִּירָה אַחֲד מַתָּו, וְתִרְצָז, כִּי בְּהַסְתְּלִקּוֹתָם שֶׁל אַהֲרֹן וּמְרִים נִסְתְּלִקוּ עַנְן וּבָאָר, וְחוֹרוּ בְּכוֹתָ מֹשֶׁה. וּכְשִׁגְנַסְתְּלִיק מֹשֶׁה בִּירָה אַדְרָר, אָוי נִסְתְּלִקוּ בָּאָר וְעַנְן וּמָן, וְהִוּ בְּאַלְוּ מַתָּו כָּל הַשְּׁלֵשׁ בִּירָה אַחֲד. וְהִוּ: תְּלַת נְפָקִי מַתָּה;

הִנֵּן בָּאָר וְעַנְן וּמָן, דָּיו בְּשִׁבְיל חָד, בְּשִׁבְיל מֹשֶׁה:

ב וּמֹשֶׁה, הִיָּה נִשְׁמְתוֹ בְּלִיל מִשְׁלֶשֶׁה אֲבוֹת, וְהִיָּה לוּ בְּפָנָי לְהַמְּשִׁיךְ אַלְוּ הַשְּׁלֵשֶׁה הַשְּׁפָעוֹת. בָּאָר מִים חַיִים וְהַ בְּחִינָת אֲבוֹתָם, מִימֵי הַחְסָר, וְאֲבוֹתָם הַתְּחִילָה לְחַפֵּר בָּאָרוֹת; וְעַנְן וְהַ בְּחִינָת יִצְחָק, בְּחִינָת חַשְׁךְ עַנְן וְעַרְפָּל, בְּחִינָת (בראשית כ): וְתִכְהִין עִזּוּיו מְرָאוֹת; וְמָן זוּ הַ בְּחִינָת יַעֲקֹב, בְּחִינָת (הַלְּלִים עה): לִרְעוֹת בַּיּוֹקָב עַמוֹ. וּמֹשֶׁה, שְׁהִיָּה כָּלֶול מִאֲבוֹת, נִאָמֵר בּוֹ (שְׁמוֹת כ): וַיַּשֵּׁב מֹשֶׁה עַל הַבָּאָר, וַיְתַהַבֵּבְהָ (שם כד): וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הַעֲנָן; וַיְתַהַבֵּבְהָ (שם ט): וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵיכֶם הוּא הַלְּחֵם. הַוָּא דִּיאָקָא, קָאִי עַל מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ, שְׁבוּכוֹתָו אַכְלוּ הַמָּן. וְלֹעֲתִיד, בְּשֻׁעַת הַתְּחִיה, יִקּוּם מֹשֶׁה כָּלֶול מִשְׁלֶשֶׁה אֲבוֹת בְּמִקְדָּם, בְּחִינָת (קהלת א): מָה שְׁהִיָּה הַוָּא שִׁיְהָוָה; בְּחִינָת (דְּבָרִים לא): הַנְּגָךְ שׂוּכָב עַם אֲבוֹתֶיךָ וְקָם - שִׁיקּוּם בְּתִיחִיה כָּלֶול מִשְׁלֶשֶׁתָּן. וְהָ: חָד בְּתִיחִיה קִמְּמָא:

ג וּבְפָנָי שְׁהִיָּה כָּלֶול מִאֲבוֹת הִיָּה לוֹחָם בְּנֵגֶד עַמְּלָק, בְּבְחִינָת (וַיָּקֹרֵא כ): חָרֵב נִקְמָת נִקְמָת בְּרִית; כִּי הָאֲבוֹת הָן בְּרִית,

בְּחִינָת (שם): וַיֹּכְרַתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְכֹו; וְעַמְלֵק טִפְא בְּרִיתֶם,
בְּבִחִינָת (דברים כה): אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדָרְךָ. וַיְהִי וְחַד עַל בֵּין תְּרֵין -
וְהוּ מְלֹחָמָת עַמְלֵק, שֶׁנָּאָמַר בּוֹ (שמות ז): וְאַהֲרֹן וְחוֹר תִּמְכֹו בִּידֵיו

מֵזָה אֶחָד וּמֵזָה אֶחָד:

ד וּבָזָה שֶׁהָכַנְיָע קָלְפַת עַמְלֵק וְתַקְוָן הַבְּרִית וְכֹה לְבִחִינָת (שמות
ט): וַיְהִי לְחַם מִשְׁנָה עַל אֲשֶׁר יָלַקְטוּ יוֹם יוֹם. וַיּוֹסֶף,
שָׂכָה לְבִרְית, בְּתִיב בָּה (בראשית מא): וַיַּרְכֵב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבָת
הַמִּשְׁנָה; הִנֵּוּ מִשְׁנָה עַל אֲשֶׁר יָלַקְטוּ יוֹם יוֹם, שָׁעַלְיִדְיִ בְּרִית וְכֹה
לְשִׁפְעָ בְּפֹולָה. וַיְהִי תְּרֵין יָגְקוֹן לְחָה, שְׁבִחִינָת שְׁבַת מַקְבֵּל מִיּוֹסֶף
לְחַם מִשְׁנָה, הִנֵּוּ מִשְׁנָה תּוֹרָה, בְּחִינָת (משל ח): וְאַהֲרֹן שְׁעֻשְׂעִים
יּוֹם יוֹם. וּבִחִינָת שְׁבַת מִשְׁפֵּיעַ לְשָׁאָר הָעוֹלְמוֹת, בְּבִחִינָת (ויקרא
כח): וְהִוְתָּה שְׁבַת הָאָרֶץ לְכֶם לְאַכְלָה. וַיְהִי חֶרֶב נִינְקָד לְכַמָּה סְטְרִין:
ה וּזְהָוֹן, כִּי עַלְיִדְיִ הַדּוּעָת בְּאִים תִּלְתָּה הַגְּלִיל, שְׁהָם: אַכְלָה
וּשְׁתִּיה וּמִלְבָשִׁים, כִּי בּוֹ בְּלָוִלים, בְּבִחִינָת (משל ט):
לְכוּ לְחַמּוֹ בְּלָחָמִין, בְּחִינָת אַכְלָה, בְּחִינָת מִן הַכְּלָל בְּדָרְעַת
הַתּוֹרָה. שְׁתִּיה בְּלָוֶל בְּדָעַת, בְּבִחִינָת (ישעה נ): הוּי בָּל צְמָא לְכוּ
לְמִפְוִים; שְׁהָיא בְּאֵר, בְּחִינָת (משל ח): וַנוֹּזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵר.
מִלְבָשִׁים - בְּבִחִינָת (ישעה ג): שְׁמַלָּה לְכָה, קָצֵין תְּהִיחָה לְנוּ;
בְּחִינָת עַנְנָן, בְּחִינָת לְבוֹשׁ, בְּחִינָת (איוב לח): בְּשׁוּמִי עַנְנָן לְבוֹשׁוֹ.
וַיְהִי תִּלְתָּה נִפְקֵי מִיחָד: וְעַקְרָבָיו שֶׁל הַדּוּעָת - עַלְיִדְיִ הָאָבוֹת,
שְׁהָם: חִסְרָה, גִּבּוֹרָה, תִּפְאָרָת. חִסְרָה, הִנֵּוּ בְּחִינָת אַבְרָהָם, הִנֵּוּ
שְׁאָרִיךְ לְלִימָד חִכְמָתוֹ לְאֶחָדים, וְלִקְרָבָם תִּחְתָּה בְּנֵפי הַשְּׁכִינָה,

בבחינת (משל' לא): ותורת חסד על לשונה, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (סוכה מט): זה הלומד על מנת למלכה; וזה בוחנת בראשית יב): ואת הנפש אשר עשו בחוץ. גבורה, זה בוחנת שפטקדים יראו חטא לחייבת (אבות פג). תפארת, והוא שפטקדך איך להוציא חכמתו, שלא יהו נזום, בבחינת (קהלת י): דברי פי חכם חן. וזהו חרד בתלת קימת. וכשהחכמה בקיומה ובשלמותה, אויה הוא בבחינת: חרד על בין תריין, שיכول ללחם מלחמות ה', בבחינת (שם ט): טובח חכמה מפליג קרב. ואנו, בשפטכניע כל הצרים הרודפים אחר חלווי פה شبישראל ומכנים אותם לעוזרת השם יתברך, על-ידייזה זוכה לחדש חדויש דין-אוריתא בשbeta על חרד תריין, בבחינת לחם משנה, בבחינת משנה תורה, בבחינת מגלה עפה (ויריה ה), בבחינת תריין ייקון לחדר בגיל, בבחינת חרב פיפויות (תהלים קמט). על-ידי החרב נוקמת בגיל זוכה לפיו שנים, בבחינת לחם משנה. ושבת משלהח הארוותיו לכל המדרגות, בבחינת חרד ניק לכמה סטרין, ומרפא רפואות הנפש ורפואה הגוף, בבחינת (שמות כא): רק שבתו יתנו **ורפאה רפאה - שטי רפאות על-ידי שבת:**

ו זה שהחכם משפייע לחם משנה הגיל, כי על-ידי זכותו זוכה גם בן לחלק חברו, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (结语 טו): זוכה - נוטל חלקו וחלק חברו. וכשהוא יום השבת, ונפשו נכללת בשbeta, בבחינת: כי בו שבת ונפש (שמות לא), אויה נותן לחם משנה ליום השבת בגיל:

וְעַל־יְדֵי הָאֶרֶת שְׁבַת נִתְעוֹרֶר הָעוֹלָם לְתִשְׁוֹבָה מֵאֶחָבָה, כִּי
שְׁבַת בְּחִינָת תְּשִׁיבָה, בְּחִינָת (דברים 6): וְשְׁבַת עַד ה'
אֶלְקִיךְ; וְהַתְּשִׁיבָה הִיא מֵאֶחָבָה, בְּחִינָת: אֶחָבָה בְּתִעְנוֹגִים (שה"ש
ו); כִּי אֶחָבָה בְּאֶתְמָתְעָנוֹג שְׁבַת, בְּחִינָת (ישעיה ח): וְקָרְאָתָה לְשְׁבַת
עֲנָג, וְתִשְׁוֹבָה מֵאֶחָבָה זוּ כִּי בְּחִינָת לְחַם מִשְׁנָה, בַּמְאָמָר חַמְמִינו
וּכְרוֹזֶם לְבָרֶכה: כִּאֵן מֵאֶחָבָה כִּאֵן מִירָאָה (סוטה לא). אַיתָא שם:
גָּדוֹל הַעוֹשָׂה מֵאֶחָבָה יוֹתֵר מִן הַעוֹשָׂה מִירָאָה, שֶׁזֶה תָּלִי לְאַלְפַּי
דָּוָר וְזֶה תָּלִי לְאַלְפִּים דָוָר) - עַל־יְדֵי תִשְׁוֹבָה מֵאֶחָבָה עוֹשָׂה
חַסְדָּר לְשִׁנִּי אַלְפִּים:

ח וְאֵז כֵּל הַפְּשִׁירִים שְׁפָדוֹר נִתְּרָפְאִים, בְּבִחִינָת (ישעיה ו): וְשָׁבָת
וּרְפָא לוֹ; כִּי קָדֵם סְבָלוֹ יְסוּרִים, בְּבִחִינָת (שם ג): אַכְן
חַלְלֵנוּ הוּא נְשָׂא. גַּם נְעִשִּׁים מִכְבָּדִים בְּעֵני הַבְּرִיּוֹת, בְּבִחִינָת
(שה"ש ז): מַה יְפִית וּמַה נְעַמֵּת, עַל־יְדֵי אֶחָבָה בְּתִעְנוֹגִים גַּגְלָל, כִּי
מִקְדָּם הוּא בְּבִחִינָת (ישעיה ג): לֹא תֹאֶר וְלֹא תֹּהֶר לוֹ:

ט וְכַשְּׁהַבְּשִׁירִי דָוָר נִתְּרִיפִים וּנְחַבְּדִים בְּעֵני כָּל, אוֹי כֵּל אַחֲד
לְפִי כְּשָׁרוֹתוֹ יְכֹל לְהַבִּין, שְׁבַר הַשְּׁפִיעָה חַכְם
הַדּוֹר בַּיּוֹם הַשְּׁבַת לְחַם מִשְׁנָה הַגְּלָל, כִּי כֵּל אַחֲר וְאַחֲר לְפִי
פְּשָׁרוֹתוֹ, פָּנִים מִקְבָּל יְפִי וְהַדָּר וְגַתְעַדְלָל פָּנִים בְּעֵני הַבְּרִיּוֹת. וְהַיְפִי
וְהַגְּדָלָה הִיא צִיּוֹן וִסְימָן וּרְשִׁימָה עַל מִשְׁנָה תּוֹרָה הַגְּלָל, בְּבִחִינָת
(תְּהִלִּים מח): הַר צִיּוֹן יְרַפְתֵּי צָפֹן. הַר זה כִּי בְּחִינָת גְּדָלָה, בַּמְאָמָר
חַמְמִינוּ וּכְרוֹזֶם לְבָרֶכה (סנהדרין ק): עַל נְדִי הַרְכָם צָפֹר - זה
מְלֹכוֹת וְגְדָלָה, שְׁהַגְּדָלָה הִיא צִיּוֹן וִסְימָן עַל יְרַפְתֵּי צָפֹן, עַל

חַמּוֹקִי יָרְכֵךְ, תּוֹרָה הַצְפּוֹנָה. וְזֹהוּ (ישעה נה): אִם תִּשׁוֹב מִשְׁבָּת רֶגֶלךְ; עַל־יְדֵי תִּשׁוֹבָה הַבָּאָה מִבְּחִינָת שְׁבָת, נִמְשָׁךְ יְרֵכִי צְפּוֹן, וְזֹהוּ: רֶגֶלךְ. וְכֹל אֲחֵר לְפִי כְּשָׂרוֹתָנוּ, כִּי נִתְצִוָּן וְנִתְסִמְּן אֲצַלְן, בְּרוּ לְקַבֵּל אַחֲרֵיכֶךָ בְּתֻחָה הַצִּינְיָנִים שֶׁל הַגְּרָלָה, אֲתָא יְרֵכִי צְפּוֹן הַגְּלָל, כִּי הַגְּרָלָה שֶׁל הַכְּשָׂרִי הַדּוֹר, הִיא בְּחִינָת כָּלִי אֶל הַתְּחִדְשּׁוֹת: **התורה, בבחינתה:**

וְאַלּוּ הַכְּשָׂרִי הַדּוֹר, צָרֵיךְ לְהַמְּבֹנִין מְאֹר בְּהַזְּדָר וְהַדָּר וְהַגְּרָלָה הַבָּאָה לָהֶם, שְׁלָא יִכְשְׁלָוּ גְּנוֹאָה. כִּי לִפְעָמִים, בְּשַׁהֲדוֹר אֵין שׁוֹמְרִים אֶת פִּיהם, אֲיוֹ אֵין יִכְלַת בִּידָם לְקַבֵּל בְּחִינָת שְׁבָת הַגְּלָל, כִּי שְׁבָת תְּלוּי בְּשִׁמְרַת הַדְּבָר, בְּחִינָת: וְדַבֵּר דָּבֵר - שְׁלָא יִהְא דָבְרוֹךְ שֶׁל שְׁבָת בְּרֵבוֹךְ שֶׁל חַל (שָׁנָה קְיָמָן), וְאֵன, בְּשַׁאֲינָם שׁוֹמְרִים אֶת פִּיהם, אֲיוֹ אַפְּעַל־פִּי שְׁפָקָחוּ הַדּוֹר מִשְׁפִּיעִים אֶת הַשְּׁבָת, אֶת הַתְּשׁוֹבָה הַגְּלָל, נִתְקַלְּקָל אֲצַלְם הַאֲרָת הַתְּשׁוֹבָה, אֲיוֹ נִתְקַלְּקָל הַהַזְּדָר וְהַדָּר וְהַגְּרָלָה הַבָּאָה לְכְשָׂרִי הַדּוֹר, וְנִתְגָּאִים. וְזֹהוּ בְּחִינָת (תהלים ט): חַטָּאת פִּימֹו דָּבֵר שְׁפָתָיו וְלִכְדוֹ בְּגָאוֹנָם - עַל־יְדֵי חַטָּאת הַדְּבָר נִלְפָרִים בְּעָזָן גְּנוֹאָה. וְזֹהוּ גָּלוֹת הַשְּׁכִינָה, הַגְּנוּ הַגְּרָלָה, שַׁהְוא בְּחִינָת מְלָכוֹת,

בחינת שכינה, נפנֶם וגעשה גְּנוֹאָה:

וְזֹהוּ פָּרוּשׁ (שבת לא): מִפְנֵי מָה רְאֵשֵׁיהם שֶׁל בְּבָלִים סְגִלְגָּלוֹת, מִפְנֵי שָׁאיָן לְהָם חִיּוֹת פְּקָחוֹת. בְּבָלִים, הַגְּנוּ הַדּוֹר הַפּוֹגָם בְּהַדְּבָר, בְּחִינָת (בראשית יא): כִּי שֵׁם בְּלֵל ה' שְׁפָת בְּל הָאָרֶץ. וְרְאֵשֵׁיהם - הַגְּנוּ הַדּוֹר - סְגִלְגָּלוֹת, הַגְּנוּ סְגִלְגָּלוֹת.

סֶגֶל זה בְּחִינַת הַהֹּד וְהַמֶּלֶכֶת, בְּחִינַת סֶגֶל מֶלֶכִים (קהלת ב'), גָּלוֹת הַשְׁכִּינָה בֶּן־לֵל, שְׁנַפְגָּם אֲצָלָם הַהֹּד וּנְלָפְדִים בְּגָאוֹת. זוּה שְׁהִשִּׁיב לָהֶם: מִפְנֵי שָׁאֵן לָהֶם חִוָּת פְּקָחוֹת. חִוָּת זוּה בְּחִינַת שְׁבַת הֶן־לֵל, בְּחִינַת: טוּעָמָה חִים זָכוּר, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה הֶן־לֵל, בְּחִינַת (יחוקאל יח): תְּשׁוּבוּ וְחִיוּ, בְּחִינַת רְפֹואָה, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (ישעה לח): וְתַחֲלִימָנוּ וְתַחֲנִינוּ - שָׁאֵן מִקְבָּלָין חִיוָּת, בְּחִינַת שְׁבַת הֶן־לֵל, מִפְקָחִי הַדוֹּר, מִחְכָּמִי הַדוֹּר הֶן־לֵל, מִבְּחִינַת מֹשֶׁה הֶן־לֵל, כִּי אֵי אָפָּשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל שְׁבַת, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, מִחְכָּמָם הֶן־לֵל, אַלְאָ עַל־ידֵי שְׁמִירַת הַדְּבָרָר פֶּן־לֵל. אֲבָל הַדוֹּר שָׁהֵם בְּחִינַת בְּבָלִים פֶּן־לֵל, שָׁאֵן מִקְבָּלָין חִיוָּת שְׁבַת פֶּן־לֵל, עַל־יִדְּךָ-זָהָר, רְאֵשֵׂיכֶם, שָׁהֵם בְּשָׁרֵי הַדוֹּר, סֶגֶל גָּלוֹת; הַהֹּד וְהַגְּדָלָה אֲצָלָם בְּגָלוֹת, הֵינוּ שְׁנַפְגָּם בְּחִינַת מֶלֶכֶת, וְזוּה גָּלוֹת הַשְׁכִּינָה, שְׁנוֹפְלִים בְּגָלוֹת, חִסְׁמָלָה וּשְׁלָום:

נת

לְשׁוֹן רַבְנָן וּכְרוֹנוּ לְכַרְכָּה

א' מי שמשתדרל תמיד לקרב בני אדם לעבודות ה' שם יתברך,
צָרִיךְ לְשִׁמְרָה אֶת עַצְמָו שֶׁלָּא יַתְהִזְהֵר בּוּ הַקְלָפּוֹת וְהַרְעָ
שֶׁל אַלְוָ בְּנֵי אָדָם. כִּי זֶה הָאִישׁ, הַמְשֻׁתְּדֵל לְקַרְבָּן וְלַעֲשׂוֹת
נְפּוֹתָה, בְּבִחִינַת (בראשית יב): וְאֵת הַנְּפּוֹתָה אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחֶרֶן, הוּא
בָּזָנָה בְּחִינַת הַיְכָל הַקְדָּשָׁה. קָדְשׁ זֶה בְּחִינַת (ישעה ד): וְהַנּוֹתָר
בִּירוּשָׁלים קָדוֹשׁ יֹאמֶר לוֹן, הֵינוּ זֶה שְׁבָנֵי אָדָם נְשָׁאָרִים דְּבָכוֹתִים
בִּירָאָה שְׁלָמָה עַל יְדֵוֹ. אַפְּעַל-פִּי שִׁיעַשׁ כִּמָּה וּכִמָּה שְׁנַפְלָוּ

מקודמתם, אף-על-פיין מיאלו שגשarrow ביראה שלם, על-ידי זה: קדוש יאמר לו; וזה בוחינת קדרש. והיכל, זה בוחינת הבוד שנטהבר השם יתברך, במובא בזוהר (יתרו דף סט) כד אני יתרו, בדין אתייך שמא דקריא בריך הוא. וזה בוחינת (תהלים צ): ספרו בגנים את כבוזו - שעלי-ידי שמקרכבים את עצמן לעבודת השם יתברך אלו הרחוקים, והוא כבוזו יתברך שם. והכבוד זהו בוחינת היכל, בבחינת (שם ט): וביהיכלו בלו אומר כבוז. והיכל הקדש הזה מושך את עצמו תמיד לשפטו, הינו ללבו של עושהו, כי שם שפטו. כי מהמת הדברים שייצאו מעמק לבו של האיש הבשר, נגנסו בלבם וחזרו להשם יתברך. והיכל הקדש הזה שורה ומלביש את הרוח החיוני שבלב האיש הבשר, כי הרוח הוא בלבד, בבחינת (חויק אל לו): ונתחי לכם לב חדש ורוח חדשה; והיכל הקדש יונק חיותו מהרומח הזה, בבחינת (משל ט): ושפלו רוח יתמד כבוז. ועקר הלבשתו לרגלי הרוח, בבחינת (ישעה טב): ורוח להלכים בה; כי ברום הזה יש קומה שלמה, כי מבחן רגלי נטעור להישיר את בני אדם לעבודת השם יתברך, בבחינת (שם ט): ישרו בערבה מסלה לאלקיינו. מסלה דיקא, שהוא מקום הרגלי. וזה בוחינת (תהלים פד): מסלות בלבדם; שעלי-ידי מסלות שבלבם נהעorder להישיר את בני אדם השוכנים בערבה ובחשה, להישיר להם דרך לעובדת השם יתברך.

וּמִחְמָת שְׁחִיכֵל הַגְּלֵל נָעֲשָׂה מִהְנֶפֶשׁוֹת אֲשֶׁר הִי רְחוּקִים עַד
הַנֶּהָר, וַיְשַׁלֵּחַ קָלְפּוֹת רַבּוֹת הַשׁוֹכְנִים סְבִיכֶם, בְּבִחִינָת
(חוּקָאַל ה): זֹאת יְרוּשָׁלָם שְׁמַתִּיחַ בְּתוֹךְ הַגּוּם; וְאָפָרֶשׁ עַכְשָׁנו,
בְּשִׁמְלְבִישׁ הַחִיכֵל אֶת הַלְּבָב בְּגַלְל, אָפָרֶשׁ שִׁיתָאַחֲוֹן, חַס וְשַׁלוֹם,
הַחִיצּוֹנִים בַּיּוֹצֵר מִחְשֻׁבּוֹת לְבוֹן שֶׁל הַכְּבֵשָׂר הַזֶּה. עַצְחָה עַל זה -
שְׁיוֹמִין מְלָאֵי לְבוֹן, שֶׁהוּא בְּבִחִינָת הַתְּלָהָבוֹת הַלְּבָב, שַׁהְתַּלְהַבּוֹת
הַוְא בְּבִחִינָת מְלָאִים, בְּבִחִינָת (שְׁמוֹת ט): וַיְרָא אֱלֹהִים מְלָאֵקָה
בְּלֵבֶת אִישׁ; וְאֶשׁ הַזֶּה הוּא שׁוֹרֵף אֶתֵּם. וְאוֹ גַם הַיּוֹלֵד הַקְּדָשָׁ
מִקְבֵּל כְּחַתְּאֵשׁ, וְשׁוֹרֵף אֶת הַקָּלְפּוֹת גַם מְלָהָתָאָחָוּ בּוֹ, בְּבִחִינָת
(שם כד): וּכְבָוד ה' בְּאֶשׁ אַכְּלָתָה:

ב וְאֶשׁ הַמְּלָאֵקָה הַזֶּה נָעֲשָׂה מִבְּבִחִינָת מִשְׁפֶּט, שְׁמַכְלְכֵל דְּבָרָיו
בְּמִשְׁפֶּט, שֶׁאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ. וְזֶה בְּבִחִינָת (ישׁועה
ס): כִּי בְּאֶשׁ ה' נִשְׁפְּט. וְהַמִּשְׁפֶּט הוּא בְּלֵבֶב, בְּבִחִינָת (שְׁמוֹת כח):
וְנִשְׁאָ אַהֲרֹן אֶת מִשְׁפֶּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבָבוֹ תְּמִיד; וְאוֹ יוֹצֵא
לְאוֹזֶר מִשְׁפֶּט, הַנְּנוּ שְׁגַתְלָהָבָב הַלְּבָב, וְיֹשֵׁב עַל כֶּפֶא, בְּבִחִינָת
(זהלָם ט): פָּוֹנִין לְמִשְׁפֶּט בְּסָאוֹ, שֶׁהוּא בְּבִחִינָת בְּבָוד הַגְּלֵל, בְּבִחִינָת
(ירמיה ז): כֶּפֶא בְּבָוד.

וְזֶה בְּבִחִינָת (זהלָם ז): תְּמֹזֵךְ אֲשֹׁוֹרִי בְּמַעֲגָלוֹתֶיהָ. אֲשֹׁוֹרִי זה
בְּבִחִינָת רְגָלֵין הַגְּלֵל; בְּמַעֲגָלוֹתֶיךָ זה בְּבִחִינָת כֶּפֶא בְּבָוד,
בְּבִחִינָת (מלכִּיסָּא י): וּרְאֵשׁ עַגֵּל לְכֶפֶא מְאַחֲרָיו; הַנְּנוּ שְׁהַבָּוד
מְלִבְישׁ אֶת הַלְּבָב בְּגַלְל. וְזֶה בְּבִחִינָת (ישׁועה א): קְרִיאָה נָאָמָנָה
מְלָאֵקָה מִשְׁפֶּט. קְרִיאָה זה בְּבִחִינָת יְרוּשָׁלָם עִיר הַקְּדָשָׁ הַגְּלֵל,

מלביש את משפט הַגָּל. וזה בוחינת (וימתה ג): בעת ההיא יקרו
ליירושלים כסא ה', ונ��ו אליה כל הגנים לשם ה', ולא ילכו
עוד אחריו שיריות לבם הרע; כי איש המלכים שבלב הַגָּל
יבגיע את לבם הרע:

ג וזה בוחינת שמירת שפט, פטוכא בז'ר (בחדימה דף ה): את
שפטותי תשמרו. שפטותי דא עוגלא ורפייע דלנו.
עוגלא - בוחנת כסא כבוד הַגָּל, בוחנת: וראש עגל לפפֶא;
ורבوعא דא משפט, בבחינת (שמות כה): רביע יהה בפול, הנאמר
בחשון המשפט. כי בשל השכינה מבררת ברורים, ובשבת היא
שובחת, ולעתה, שיתבטל כל הרע, בבחינת: ולא ילכו עוד
בشيرיות לבם הרע, או יהה يوم שפלו שפט. בין עליידי עוגלא
ורבועא הַגָּל, שעיל זם נתבטל הרע בְּגָל, על ידי זה נתרעה
בחינת שפטותי, בוחנת עוגלא ורבועא:

ד וזה בוחנת בטל האסור בששים. ששים זה בוחנת עוגלא,
בחינת סמך שהוא עוגלא, בוחנת כסא כבוד, בבחינת
(איוב לו): את מלכים לפפֶא, בוחנת (שה"ש): ששים הפה
מלכות. והאסור, שהוא הקלפה, נתבטל עליידי בסאות למשפט,
ואין זכר אלא עוגלא, כי זה באתגלא, ורביעא מכפה בעוגלא.
ועקר הפה של הסמך אינה אלא מרבעא, הינו מהם, בבחינת
(דברים כה): ארבעים יבנו, כי הסמך מקבלת מהם, שהוא
בסאות למשפט. וזה פרוש (שבת כד): מם וסמך שבולחות בנים
היו עומדים. מם זה רבעא, וסמך זה עוגלא הַגָּל, שבולחות

הַלְבָב, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל ג): בְּתִבְמָעַל לוֹחַ לְבָב - בָּנָם עַמְּדִין. בָּנָם זוּ הַכְּחִינָת שְׁפָתָ, בְּחִינָת (שםות לא): אָזֶת הִיא לְעוֹלָם: הַזּוֹהַגּוּ: וְנִתְחַתֵּי לְהָם בָּבִיתִי וּבְחוֹמָתִי יָד וִשְׁם טֻוב מִבְנִים וּמִבְנּוֹת (ישעה נ), יָד וִשְׁם דִּיקָא, בְּזָכוֹת שְׁמִירָת שְׁפָתּוֹת הַגְּלָל, הַיְנוּ עֲגֹלָא וּרְבוּעָא הַגְּלָל. יָד בְּחִינָת רְבוּעָא, בְּחִינָת מִשְׁפְּט הַגְּלָל, בְּבְחִינָת (רכרים לו): וְתַאֲחֹז בְּמִשְׁפְּט יָד. שֵׁם זוּ הַכְּחִינָת עֲגֹלָא, בְּבְחִינָת (חלמים נג): יַגְהַנִּי בְּמַעֲגָלִי צְדָקָ לְמַעַן שְׁמוֹ.

וַיָּד, הַיְנוּ שִׁיחָה לוּ כֵּחַ לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים הַגְּנִינִים, וְלַהֲמִישָׁק בָּהֶם רוח חִכָּמה, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (רכרים לד): וַיַּהַושְׁעַ בֶּן נָנָן מֶלֶא רוח חִכָּמה כִּי סְמָךְ מֶשֶׁה יְדֵיו עַלְיוֹן. וּכְחַתְּהָה יְהִיה לוּ מִבֵּית הָ, שְׁמַעַנְיָן הַחִכָּמה יוֹצֵא מִבֵּית הָ (וַיָּאֶל ד), כִּי בְּחִכָּמה יַפְנֵה בֵּית (משל כד). וִשְׁם, הַיְנוּ שִׁיחָה לְשֵׁם טֻוב, שְׁכֵל הַגְּנִפְשׁוֹת וַתָּאוּוּ תָּאוֹהָה לְהִזְהִיר נִשְׁרָשִׁים בְּשֶׁמוֹ, כִּי הַשֵּׁם הוּא הַגְּנִפְשׁ, בְּבְחִינָת (בראשית ב): נֶפֶשׁ חִיה הוּא שְׁמוֹ; וַתָּאוּוּ לְהִזְהִיר נִשְׁרָשִׁים בְּגַנְפְּשׁוֹ, בְּבְחִינָת (ישעה כו): לְשָׁמֶךְ וּלְזָכַרְךְ תָּאוֹת נֶפֶשׁ. וְלַשֵּׁם הַזָּהָה יוּבוּ מִחְמָת בְּחִינָת חֹמָה. וְזָהָה בְּחִינָות חֹמָה, בְּחִינָת מְאַרְיךָ אָפָּ, שִׁיכְבֵּשׁ בְּעַסּוֹ. כִּי עֲשִׂירָות וּכְבִישָׁת בְּעַסּוֹ - בְּחִינָת אַחֲתָ, וְגַךְרָאִים חֹמָה, כִּי מֵ שָׁהָוָא מִקְלָקָל חֹמָה שֶׁל עֲשִׂירָות, וְלֹזְקָמָה לְעַצְמָוּ בְעַסּוֹ וְחֹמָה, וּמִחֹמָה עֹשָׂה חֹמָה, כִּי שְׁנִיהם מִסְטָרָא דְּשָׁמָאָלָא, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ירמיה א): מִצְפּוֹן תִּפְתְּחָה הָרָעָה, וּכְתִיב (אייב לו): מִצְפּוֹן זָהָב יְאָתָה; וּעֲשִׂירָות הִיא חֹמָה, בָּמוֹ

שְׁפָתּוֹב (משל יח): הַזֶּעֶן עִשֵּׂר קְרִית עַזּוֹ וְכָחֹמָה נִשְׁגַּבָּה בְּמִשְׁכַּתוֹ; וּבְכֻם בְּתִיב (שם כה): עִיר פְּרוֹצָה אֵין חֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעֲצָר לְרוֹחוֹ. וּכְשִׁנְמַשְׁךְ לְאִישׁ עִשְׂרוֹת, אֲזִי יְשַׁלֵּחַ חֹמָה, וְהַחֹמָה שֶׁל עִשְׂרוֹת מַעֲצָר לְכַעַסּוֹ. וּלְפָעִים בְּשִׁמְתִּגְבָּר בְּכַעַסּוֹ, וּמַקְלֵל הַחֹמָה שֶׁל עִשְׂרוֹת, נִמְצָא שְׁהַכּוּם מַזִּיק לְעִשְׂרוֹת. וּכְשִׁהְיֵץ מִסִּית לְאַדְמָשִׁיכּוּם, יְדֻעַ שְׁבֹזָאת הַשְׁעָה יְשִׁפְיעַו לוֹ מִלְּמֻלָּה אֵיהֶ סְךָ מִזְוֹן, וְהַיֵּצֶר רֹצֶחֶת לְקַלְלֵל וְאֵת הַהַשְׁפָּעָה. וּעַקְרָב שְׁמִירַת הַשֵּׁם, שְׁמִירַת הַנֶּפֶשׁ, אֵינוֹ אֶלְאָ שִׁישָׁמֶר מִפְעָם, בַּי הַכּוּם פּוֹגֵם בְּנֶפֶשׁוֹ, בְּבִחִינַת (איוב יח): טֹרֵף נֶפֶשׁוֹ בָּאָפוֹ. אֶבְלָל בְּשִׁשְׁוּמָר אֶת עַצְמוֹ מִפְעָם וּמְגַדֵּיל הַחֹמָה שֶׁל עִשְׂרוֹת, וּבָזָה מְגַדֵּיל נֶפֶשׁוֹ וְשֶׁמוֹ, אֲזִי כֹּל הַגְּפָשׁוֹת הַאֲבִים לְהַכְּלֵל בְּנֶפֶשׁוֹ, בַּי כֹּל הַגְּפָשׁוֹת שְׁרָשָׂם בְּעִשְׂרוֹת, בְּבִחִינַת (רכרים כד): וְאֶלְיוֹ הָוָא נַיְשָׁא אֶת נֶפֶשׁוֹ. בְּשִׁבְיל זה, הַגּוֹזֵל מִזְוֹן יִשְׂרָאֵל בְּאֵל גּוֹזֵל אֶת נֶפֶשׁוֹ (ב"ק קט), בְּבִחִינַת (משל כב): וְקַבֵּעַ אֶת קְבֻעֵיכֶם נֶפֶשׁ. בְּשִׁבְיל זה הַפְּלָאָבִים לְקַרְבַּ אֶת עַצְמוֹ לְעִשְׂרָה, בַּי שֶׁם שָׁרֵשׁ נֶפֶשָׁם. נִמְצָא, זֶה שְׁזָכָה לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים חִכְמִים, וְזֶה שִׁיכְלֵלוּ בְּנֶפֶשׁוֹ נֶפֶשׁוֹת שֶׁל רְכִים, בְּרוֹדָא זֶה טֹב מִבְנִים וּבְנוֹת, בַּי בְּנִים וּבְנוֹת הַם מַעֲטִים, וְאֶלְוָה הַם מַרְבִּים, וּכְלָם מַקְבְּלִים חִיוֹת מִמְּנָיו, וּכְאֶלְוָה יְלָדָם. זֶה פְּרוֹשָׁה (בראשית יב): וְאֶבְרָךְ וְאֶנְרָלָה שְׁמָה, וּפִרְשָׁ רְשָׁי: וְאֶבְרָךְ - בָּמִזְוֹן, בַּי עַקְרָב גָּדוֹל הַשֵּׁם וְהַנֶּפֶשׁ, הָוָא עַלְיָהִי עִשְׂרוֹת בְּנֶל.

וכֵל זה נעשָה עליידִי כפָא ומישָפט הַגָּל, כי עליידִי שמקבל כל דבריו במשפט, עליידִיה יכול ללמד לתלמידים חכמתו, ולא יזיך להם, כי עקר הלמוד תלוי בזה, שיכל כל דבריו במשפט, כמו שאמרו (אבות פ"א): חכמים הוזרו בדרכיהם וכו', וישתו התלמידים הבאים וכו'. עליידִי הכבוד שנתגדר, עליידִי זה נתגדר נפש המגדר את הכבוד, כי הנפש בכבוד, בבחינת בראשית מט): בסదם אל תבא נפשי וכו'. וכשהתגדר שמו ונפשו, עליידִיה כל הנפשות תאמים להכילד בנפשו ובשמו הַגָּל.

זה פרוש: (משל ט): בית זה נחלת אבות. בית זה וhone זה בבחינת: בברית ובחומרתי וכו'. זה הכהן מקבל מאבות, שהאבות היו מגירים גרים, כמו שבתוב גבי אברם (בראשית יב): ואת הנפש אשר עשו, וכתריב (שם לא): וישב יעקב בארץ מגורי אביו, ואיתא במדרש (בראשית פרשה פר): מלמד שיצחק גיר גרים, וזה: מגורי אביו; וכתריב בעקב (שם ה): ויאמר יעקב אל ביתו ולאשר עמו, הינו הרים, הסירו את אלקי הנבר:

וידע, שיש במה רשות שאסור לך רבם תחת בנפי עבדתו, כי הם מזרדים את המקربם ממדינתו, כמו שמצינו גבי משה, שקרב את הערב רב, ואחריך עליידִיה אמר לו הקדוש ברוך הוא: לך רד כי שחת עמוק (שםות לב). אין בכך במישפט הַגָּל להזכיר הרע שלהם. ובשאן משפט, או באה קלקל גדול, הן במלאכם הנעים עליידִי משפט הַגָּל, הן בעגולה ורביעה הַגָּל:

וְזֹה פָּרֹשֶׁת (שנת לא): מִפְנֵי מָה עַיִנֵּים שֶׁל תְּרִמּוֹדִים טְרוֹטוֹת.
 תְּרִמּוֹת, וְזֹה בְּחִינַת רְשָׁעִים שָׁאוֹן מִקְבְּלִין גָּרִים מֵהֶם (כמו
 שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתִינוּ וְכַרְוָם לְבָרְבָה (יבמות טז): אֵין מִקְבְּלִין גָּרִים מִן
 הַתְּרִמּוֹדִים), וְכָל הַמִּקְרָבָם עַיִנֵּים טְרוֹטוֹת - וְזֹה בְּחִינַת קְלָקְול
 שְׁבַת. שְׁזִין - תִּלְתְּ גָּנוֹן דְּעִינָּא; בָּת - בָּת עַזָּן (תקונא שביעי),
 בְּחִינַת קְלָקְול הַחוֹמָה וּבֵית הַגָּל, שֶׁהָם בְּחִינַת עַיִנִים, כִּי עַזָּן
 עַל שֵׁם הַחֲכָמָה נָאָמֵר, בָּמוֹ שְׁפָתָות (בראשית ז): וְתִפְקַדְתָּ עַיִנִים
 שְׁנַיִם; וְעַל הַנֶּפֶשׁ נָאָמֵר (קהלת ז): טֻוב מִרְאָה עַיִנִים מִהְלָךְ
 נֶפֶשׁ. וְזֹה בְּחִינַת פָּגָם הַכְּעָם, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ז): עַשְׂשָׂה מִפְּגָעָם
 עַיִנִים; וְזֹה בְּחִינַת עַשְׁיוֹת, בְּחִינַת (קהלת ח): בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רְבוּ
 אָוְבָּלָת, וְמָה בְּשָׁרוֹן לְבָעֵלוֹ כִּי אָם רְאוֹת עַיִנִי. וְשָׁאַלְוּ אֶת
 הַלְּלָה הַצְּשִׁיאָה: מִפְנֵי מָה עַיִנֵּים טְרוֹטוֹת - הַיְנוּ מִקְלָקְלִין כֵּל
 הַבְּחִינַות עַיִנִין הַגָּל, בְּשִׁמְקְרָבֵין אֶת שָׁאַיִן רְאוֹיָן לְקָרְבָּן, בְּנֵן
 הַתְּרִמּוֹדִים.

וְהַשִּׁיב הַלְּל: מִפְנֵי שְׁדָרִין בֵּין הַחוֹלוֹת; הַיְנוּ שָׁאַלְוּ הַרְשָׁעִים
 הַצְּלָחָתוֹ בְּלִפְנֵד חֹזֶק, עַד שָׁאַיִן יִכְלֶת בְּכָח הַמִּשְׁפְּט
 לְהַכְנִיעַ רְשָׁעָתוֹ. וְזֹה (תְּהִלִּים ט): יְחִילּוּ דְרָכָיו בְּכָל עַת, מָרוֹם
 מִשְׁפְּטֵיךְ מִנְגָּהוּ. וְזֹה: בֵּין הַחוֹלוֹת, בְּחִינַת יְחִילָה, בְּחִינַת
 הַצְּלָחָתוֹ, עַד שָׁאַיִן מִשְׁפְּט בְּנִינְךָם. וְזֹה יְדוּעַ שְׁאַרְיוֹךְ מִשְׁפְּט
 בְּגָל, וּמִיחַמְתָּ שְׁמָרוּם מִשְׁפְּט מִנְגָּדָם, עַל יְדֵיֶיךָ בְּחִינַת הַעֲיִן
 בְּקְלָקְול:

עד פָּאָן לְשׁוֹן רְבוּנוֹ וְגָל

תִּלְתָּ נַפְקוֹן מִחרֵד שֶׁבֶסְמָנוּ נִ"ח, וְאֵת הַתּוֹרָה שֶׁל הַחֲיָבָל הַקְּרָשָׁן, שְׁנִיהם נִאָמְרוּ בַּאֲחָد בַּתּוֹרָה אֶחָת עַל פְּסוֹק: אֲשֶׁר יְהֻעָם יְדַעַּי תְּרוּעָת, אֲךָ אַחֲרֵיכֶם בְּשֶׁבֶתְכֶם חֲלָקֶם לְשִׁנִּי תְּרוֹזֹת. וּבְשַׁקְבָּלָתִי מִאָתוֹ תְּרוֹזֹת אַלְוּ בְּכֶתֶב, אָמַר לֵי: חֲלָקָתִים לְשִׁנִּים. וְהַבָּנָתִי שְׁחָה לֹא בְּוֹנָה בָּוֹתָה, וְהֵי יְדַעַּבְנָתָה:

ס

הַאֲדָרָא רְבָא קְדוּשָׁא (נשא דף ככח)

פָּתָח רַבִּי שְׁמֻעוֹן וְאָמַר: עַת לְעַשׂוֹת לְהָה. אֲפָא עַת לְעַשׂוֹת לְהָה, מִשּׁוּם דְּהַפְרוּ תְּרוֹתָה. מִאָי הַפְרוּ תְּרוֹתָה, תְּרוֹתָה דְּלָעָלָא, דְּאַיהֲי מִתְבָּטָלָא אֵלָא וַתְּעַבֵּד בְּתַקְוִינִי דָּא. וְלַעֲתִיק יוֹמִין אָתָמָר. בְּתִיבָּה: אֲשֶׁרְיךָ יִשְׂרָאֵל מֵכָמוֹה, וּבְתִיבָּה: מֵכָמוֹה בְּאַלְיָם הָה. קָרָא לְרַבִּי אַלְעֹזֶר בְּרָה, אֽוֹתְבָה קְמָתָה, וּלְרַבִּי אָבָא מִסְפְּטָרָא אַחֲרָא, וְאָמַר: אָנָּנוּ כָּלָלָא דְּכָלָלָא. עַד בָּאָן

אתתקנו קימין. אֲשֶׁתִּיקוֹן, שָׁמְעוֹ שתקו, שמעו קול, ברכיהם קלא, וארכפתן דא לדא נקשן. וו לוו נקשו. מהו הקול? מאי קלא, קלא דבנופיא עלאה הקול של פמליה של מעלה שנתקביו.

דמתבנפי:

א. **דע,** שיש שביל התורה שיש בהם התבוננות גדול מאד, שאי אפשר לבוא לה התבוננות הזאת ביראמ עליידי עשירות, כמו שבספרי אוריתא "אם אין קמה אין תורה" (אבות פ"ג), אך ורק שהיה לו על כל פנים פרנסה, כמו כן לה התבוננות הזאת, שהוא גדול מאד, אך ורק שהיה לו עשירות גדול מאד, שהיה לו הון רב, ולא תחסר כל בנה, כי צריך כל הון דעתמא, לה התבוננות הזאת. ובני יששכר, שהיה להם זאת התבוננות, בבחינת (בני הימסא י): ומבני יששכר יודעי בינה; לא זכו לזה ביראמ על ידי עשירות, בבחינת (בראשית מט): יששכר חמור גורם; ותרגומו: עתיר בגבסיין. ועל כן משה וכל הנביאים היה להם עשירות גדול מאד, כדי לבוא על ידו לה התבוננות הזאת. ומחמת שיש בה תורה התבוננות הזאת, על כן נקראת התורה הוז. וכן כל מי שעבר דרך ידים תורה לישראל, היה עשיר מאד, והינו משה רבינו, שהביא תורה לישראל, היה עשיר גדול, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה; וכן רבי, שספר וחמת המשניות; וכן רב אשי, שהיה חתימת התלמוד, וסדר את כל התלמוד, שגמ' בין הוי עשירים גדולים מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ניטין ט ועין ב"ט פה). כי מלחמת שתקנו

וסדרו את כל התורה שבעל פה, ועבר דרכם התורה, על כן היו גם כן עשירים פנ"ל, כי צריך עשירות גדול להתבוננות הנ"ל. זה בוחינת (שמות לד): פסל לך, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי שאלות מה ונדרים לח): הפסלה יהיה שלך וכו'. כי במו שבפשתி התורה, קדם שמחדשין אותה פשוט, צריך לומר מקדם הקדמות, ואחריך משליכין ההקדמות, ובאים אל המבון, כי העקר הוא המבון, וכל הדברים והקדםות שמקדם הם בוחינת פסלה, שננסרין ונפסלין סביב המבון; כמו כן בהתבוננות פסלה, צריך לילך מקדם, ולסבב בכמה סבוכים, עד שבאים אל המבון, והעקר הוא המבון, וכל אלו הסבוכים הם בוחינת פסלה, והם בוחינת עשירות שעיל ידו באים אל ההתבוננות. וזה בוחינת: פסל לך - הפסלה יהיה שלך, ממש נתעורר משה, כי זה הפסלה של לוחות, הם בוחינת הסבוכים, שננסרין ונפסלין סביב המבון ההתבוננות, והם בוחינת עשירות פנ"ל, שעיל ידו באים אל ההתבוננות פנ"ל.

זה אותיות ממון, ראשיתבות: ממש נתעורר משה. והיו הוא בוחינת הלוחות, שמשם נתעורר משה, כי הלוחות ארבען ו' ורchapן ו' וכו', במו שאמרו רבותינו ז"ל (ב"ב ז): בולבוא לעשירות זאת הוא על ידי בוחינת תקוני עתיק, בוחינת אריכות ימים, בוחינת ימים, בוחינת ימים, כי צריך אריכות ימים כדי לקבל בתוכו את העשירות של ההתבוננות. וארכיות ימים, הינו שצורך שיראה להאריך ולהגדיל ימים, כי כל יום

מִמְּקוֹם שָׁפֶתְחֵל אַצֵּל כֹּל אֶחָד, בּוֹדֵאי בְּתִחְלָה הוּא קָצָר, דְּנִינוּ שְׁבִתְחָלָת הַיּוֹם קָשָׁה עַלְיוֹ מִאָרְךָ העכֹורָה שְׁצָרֵיךְ לְעַשּׂוֹת בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם, בְּנוּן לְהַחְפֵּלָל וְלִלְמֹד וּכְיוֹצָא, וְעַל פָּנֵן הַיּוֹם בְּתִחְלָתוֹ הוּא קָצָר, בַּי צָרֵיךְ לְהַחְלֵל מַעַט מִעַט, וְאַחֲרֵיכְךָ מַתְרַחְבֵּב וְהַזְּלָקֵב בְּעֻבּוֹרָתוֹ. וְצָרֵיךְ הָאָדָם לְרֹאֹת לְהַגְּדִיל וְלְהַרְחִיב וְלְהַאֲרִיךְ כֹּל שָׁעָה וְשָׁעָה שְׁבָא אַחֲרֵיכְךָ, לְהַגְּדִילָה וְלְהַרְחִיבָה בְּתוֹסְפוֹת קָרְשָׁה. וּבָנֵן כְּשַׁבָּא יוֹם הַשְׁנִי, יְהִי הַזְּלָקֵב וְמַתְרַחְבֵּב בְּתוֹסְפוֹת קָרְשָׁה יַתְרָה. וּבָנֵן בָּכֶל פָּעֵם וּפָעֵם יְהִי יְמֵי מַתְרַחְבֵּין בְּתוֹסְפוֹת קָרְשָׁה, וְזֹה בְּחִינַת אֲרִיכּוֹת יָמִים:

וְאַבְרָהָם שָׁוְךָ לְבִכְחִינַת זָקָן, בְּכִחְנַת אֲרִיכּוֹת יָמִים, עַל־יְדֵי־זָהָב
וְכָה לְעַשְׂירֹות, בְּכִחְנַת (בראשית כד): וְאַבְרָהָם זָקָן בָּא
בְּיָמִים וְה' בָּרָךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכֶל. וְזֹה בְּכִחְנַת (תְּהִלָּם קט): מִזְמְנִים
אֲתַבְּזָנָן; שְׁעַל יְדֵי בְּכִחְנַת זָקָן הַגְּלָל בָּא לְהַתְבּוֹנָנוּת, שֶׁהָא בָּא עַל
יְדֵי עַשְׂירֹות, שְׁנַמְשָׁךְ לְתֹזֵעַ אֲרִיכּוֹת יָמִים, שֶׁהָא בְּכִחְנַת זָקָן גַּל:
וּבְכִחְנַת זָקָן, דְּנִינוּ לְהַרְחִיב וְלְהַאֲרִיךְ יְמֵי בְּתוֹסְפוֹת קָרְשָׁה
בְּכֶל פָּעֵם גַּל, הָא עַל יְדֵי יְרָאָה, שְׁהִירָא
מִבְיאָה תּוֹסְפוֹת קָרְשָׁה בְּכֶל יוֹם וָיּוֹם, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָב נְתַאֲרֵבִין
וּנְתַרְחֵבִין הַיָּמִים, בְּכִחְנַת (משל ז) יָרָאת ה' תּוֹסִיף יָמִים; וְזֹה
בְּכִחְנַת (ישעה לא): יָרָאת ה' הִיא אֹזֶרֶן, בְּכִחְנַת (ברכות סא): עַשְׂתָה
כָּאֹזֶר, שֶׁהָא קָצָר מִלְמָעָלה וְרַחֵב מִלְמָתָה; בַּי הַתִּחְלָת הַיָּמִים
הָם קָצָרים, וְאַחֲרֵיכְךָ מַתְרַחְבֵּב וְהַזְּלָקֵב בְּתוֹסְפוֹת קָרְשָׁה עַל־יְדֵי
הִירָאָה גַּל.

נמצא, שזוכין על ידי היראה לארכות ימים, שהם בבחינת זהן, בבחינת תקוני עתיק, שעליידיה זוכין לעשירות, כי היראה שומרת מההפק של עשרות, דהיינו עניות, שבא על ידי בבחינת: שקר החן והבל היפי. כי יש בכך מני חן של שקר, שעושים בעמידה ובאכילה וברבоро עם אנשים, וכן בשאר דברים, וכך דבר יש חן אחר מיחד. וכך אלו הchnות של שקר, הם באים על ידי הבל היפי, בבחינת: שקר החן והבל היפי. דהיינו, מי שאיןו לשמור מיפוי הנשים, עלידיה יש לו תאות של אלו הchnות של שקר, ויראה הוא הפק מזה, כמו שפטות (משל לא): שקר החן והבל היפי, אלה יראת ה' היא תטהל.

ועל פן אברהם ויצחק, בשבאו למקומות שלא היו שם יראות, ותכל בشرطו לבנים לשם הרגשו ואת, עלידי שהתחילו להרגיש, לפי ערך גודל קדשיהם,ipi הנשים, ועל פן הרגשו שאין שם יראה, ועל פן אסרו על עצמן וגוג נשותיהם באחות, כמו שפטות (בראשית כ): כי אמרתי לך אין יראת אלקים במקום הזה וכו'. ואחריך תקון אברהם ואתה, והמשיך אריכות ימים, כמו שפטות (שם כא): ויגר אברהם באָרֶץ פְּלִשְׁתִּים ימים רבים, בבחינת: יראת ה' הוסיף ימים בג"ל. ואחריך קלקלו הפלשתים כל התקונים שתקון אברהם, בבחינת (שם כ): וכך הבהירות וכו' סתםום פלשתים. ועל פן בשבא יצחק לשם, הצדק גם כן לאסר וגוג באחותיו בג"ל, עד אשר המשיך שם אריכות ימים, שהוא בבחנת יראה, שפטלת מזה בג"ל, והוא התרה לו, כמו שפטות

(שם): **וַיְהִי בָּאָשֶׁר אָרְכוּ לוּ שֵׁם הַיּוֹם וַיִּשְׂקַר אֲבִימֶלֶךְ וּכְוּ.** ועל-
ידיוֹה **שְׁהַמְשִׁיךְ** אריכות ימים, זכה שם לעשרות, כמו שכתוב
(שם): **וַיַּזְרַעַ יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בָּשָׂנָה הַהוּא מֵאָה שָׁעָרִים**
וּכְוּ, כִּנְגָל.

כִּי מי שאין לו ראה, ואינו נשמר מבחןת ה' הכל היפי, על-ידי-
זה בא לעניות, כמו שכתוב (משל): אל תחמד יפיה
בלכבה, כי بعد אשה זונה עד כבר להם. כי עשירות והכל
היפי הם שני הפקים, כי עשירות הוא מארכות הנשימה, וכי
הוא מהפסק הנשימה. כי בשעת יציאת הטעפה ורעות, אין
צורך לדהות הפסק הנשימה, משני טעמים: א'. כדי שלא
יתקער הטעפה על ידי הנשימה, שהוא אויר הקר, שמקבל בכל
רגע מבחוץ, כי צריכה לצאת בחמיות, כדי שתהייה ראי
להולדת. ובב'. כי מלחמת שעוסק כה הדוחה להוציא ולדוחות
הטעפה, על פון הוא בהכרה הפסק הנשימה, כי הנשימה הוא
מושיא רוח ומכנים רוח, ומלחמת שעוסק כה הדוחה לדוחות
הטעפה, אי אפשר להוציא הרות, ועל פון הוא הפסק הנשימה.
ויה הרוח והכל שנכנים מקדם ונשאר שם, הוא מתלבש
בophage הדוחה, ועל ידו יוציא הטעפה לחוץ. וכי זכות וצחאות
הכל, פון הولد מלבן ומזרע, כי אם ההבל נז ונקי, אין הטעפה
שיזיאת, שמלבש שם ההבל הזה, היא גם פון צחה ונקייה,
ואין הولد גם פון מלבן ומזרע. ואם יש עכירות בתוכה ההבל,
אין נתuper הטעפה גם פון. וזה בבחינת (תהלים קמד): אדם להבל

דָמָה; כי בַּפִּי הַכְּבֵל, בֶּן הַתְּהוֹות הַוְּלָד. וְזֶה בְּחִינָת (שם סב): אֲךָ הַכְּבֵל בְּנֵי אָדָם; בַּיְמֵי הַכְּבֵל הוּא מְלֵבֶן וְמוּרוֹ הַוְּלָד כֹּנֶל. וְזֶה בְּחִינָת: הַכְּבֵל הַיְפִי; בַּיְמֵי הַכְּבֵל בַּיְמֵי הַכְּבֵל כֹּנֶל. נִמְצָא, שַׁהְכֵל הַיְפִי הוּא מִהְפֵסֶק הַגְּשִׁימָה. וְעַל בֶּן מֵי שְׁחוֹמֶד יִפְיֶה הַגְּשִׁים, נִמְצָא שְׁמַקְבֵּל בְּחִינָת הַפְּסִיק הַגְּשִׁימָה, וְעַל בֶּן הַוְּלָד בְּחִינָת מְעֻשִׂירֹת, שַׁהְוָא בְּחִינָת אֲרִיכֹת הַגְּשִׁימָה. בַּיְמֵי כָּל מִינֵי עֲשִׂירֹת, דְּהַיָּנוּ כָּל מִינֵי הַגְּנוּ וְכָל הַאֲילָנוֹת וְעַשְׂבִּים וְכָל מִינֵי מְתָכֹות, הַמְּרַחְבָּת רַק עַלְיִידִי גְּשִׁמים, וְכָن כָּל הַאֲוֹצָרוֹת הַמְּרַחְבָּת עַלְיִידִי גְּשִׁמים, בַּמָּוֹ שְׁבַתּוֹב (דברים כה): יִפְתַּח הַיְדָה לְךָ אֶת אַוְצָרוֹ הַטוֹּב לְתַת מַטָּר אַרְצָה וּכְוֹ). וְהַגְּשִׁים הַמְּרַחְבָּת בְּחִינָת הַגְּשִׁימָה, שְׁמַכְנִיסִין וּמַקְבְּלוֹין אֹוִיר מִן הַחַווֹן, בַּמָּוֹ שְׁבַתּוֹב (איוב לו): מְגַשְּׁמָת אֶל יְתֵן קָרְחָה וּרְחָבֶב מִים בְּמוֹצָק.

וְזֶה בְּחִינָת (משל ח): הַזָּן עַשְׂרִיר קְרִית עַזָּו; הַיָּנוּ שְׁהָעֲשִׂירֹת הַוְּלָד עַלְיִידִי בְּחִינָת הַגְּשִׁימָה, שַׁהְוָא אֹוִיר הַקָּרֵר שְׁמַקְבְּלוֹין בְּכָל רַגְעָה מִן הַחַווֹן כֹּנֶל. וְזֶה: קְרִית עַזָּו, בְּחִינָת: גְּשִׁם מְטָרוֹת עַזָּו (איוב לו). וְזֶה שְׁבַתּוֹב (וּמְהֵר ד): הַיְשָׁבֵבְלִי הַגּוֹיִם מְגַשְּׁמִים; בַּיְמֵי בְּהַבְּלִי הַגּוֹיִם, שְׁהָם בְּחִינָת הַפְּסִיק הַגְּשִׁימָה, בְּחִינָת הַכְּבֵל הַיְפִי הַפְּלָל, אֵין שֶׁם בְּחִינָת גְּשִׁים, בַּיְמֵי גְּשִׁים הַמְּרַחְבָּת רַק עַלְיִידִי הַגְּשִׁימָה כֹּנֶל. וְזֶה בְּחִינָת (משל י): הַזָּן מַהְכֵל יִמְעַט - עַלְיִידִי הַכְּבֵל הַגְּנוּ, נִתְמַעַט הַהְזָן. וְזֶה בְּחִינָת (שם י): וְקָרֵר רֹוח אֲישׁ תְּבוֹנָה - עַלְיִידִי קָרֵר רֹוח, שַׁהְוָא רֹוח הַקָּרֵר שֶׁל הַגְּשִׁימָה, עַלְיִידִי זֶה וּזֶכֶן לְהַתְּבֹזּוֹנוֹת הַגְּנוּ, שְׁבָא עַלְיִידִי עֲשִׂירֹת כֹּנֶל.

ויה בבחינת (איוב ל'): ונשחת שדי תבגיים, כי עקר התחבוננות - על ידי הנשימה, בבחינת קר רום בג"ל. כי עקר תקון השכל, הוא על ידי הנשימה, בבחינת קר רום בג"ל. כי עקר השכל שיזהה על תקונו, שיזוכל להתחבונן, הוא על ידי השמנים שבגוף. כי השכל הוא כמו ניר הדולק, כי הוא דולק על ידי השמנים שנמשכין אליו, והם כמו שמן שנמשך אל פתילה הדולקת. ובשאי שמנים בגוף, אין השכל יכול לדلك בהתחבוננות. ומזה באים מושגים, על ידי שתטיבשין לחות הגוף. ועל ידי זה נתקלקל המוח, על ידי שאין לו שמנים לדلك. וכל הלחות והشمנים שבגוף הם על ידי הנשימה, כי אלמלא בנפי ראה נשבעו על לבא, והוא לבא אؤكد כל גופא (תיקון י' ר' כו). נמציא, שעקר קיום שמוגנית ולחות שבגוף הוא על ידי הנשימה, שמקבלת הראה רום קר מפחוץ לקורר הלב, ועל ידי זה קיים השכל שיזוכל לדلك בהתחבוננות בג"ל. וזה בבחינת (משל כ): ניר ה' נשחת ארם, שעקר קיום ותקון ניר ה', שהוא השכל, הוא על ידי הנשימה בג"ל. נמציא, שעלי ידי ראה וזכין לארכות ימים, שעלי ידי זה נשחת העשויות, שעיל ידו באים להתחבוננות בג"ל:

ד. **ונשלמות** היראה היא בבחינת שלוש קווין, בבחינות מזרא שמים, ומזרא רבך, ומזרא אב ואם. ובשיש חכם הוזר, שזוכה לתלמידים הגוונים ולילדים הגוונים, או היראה בשלמות. כי יראת החכם ותרב שפדור, הוא בבחינת מזרא שמים. והתלמידים, יש להם יראת הרבה, בבחינת מזרא רבך.

והבנינים, יש להם מואר אב ואמ. שעל ידי שלוש ראות אלו, היראה בשלמות. ובחינת יראה של כל אחד מהשלוש הנ"ל, צריך שיהיה כולל מושלש שלוש. דהיינו מואר של הרבה, שהוא מואר שמים, צריך שיהיה כולל בכל התלת מוחין: חכמה בינה דעת. כי עקר יראתו של הרבה, הוא על ידי התבוננות גדרת הבורא יתברךשמו, שחזק ודורש בשכלו. נמצא שיראו עלי ידי השכל, על כן צריך שתהייה היראה מלאה בכל השלשה מוחין, בחכמתו ובינתו ו דעתו, פולם יהיו מלאים מיראת השם. ויראת התלמיד, דהיינו מואר רביה, שהוא על ידי הלמוד שמקבל מהרב, צריכה שתהייה נמשכת בכל חלקו הלמדוד, שהוא גם כן בחינת שלוש קווין, וכן בחינת אוריתא תליתא (שנה מה): ויראת הבן, שהוא מואר אב ואם, צריך להמשיכה בחינת נחלת אבות, בחינת (משל ט): בית והון נחלת אבות. וכך שותפותם היראה על כל חלקו עשירות, שהם נחלת אבות כגן. דהיינו בחינת שלוש קווין, בחינת (ב"ט מב): לעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מִעּוֹתָיו, שליש בפרקמיטיא, ושליש בפרקע, ושליש בידיו. ושלשה חלקים אלו שיש בעשרות, הם בנגד שלשה פעמים עשירות שנופר בהזורה. כי בכל התורה בלה לא נופר בעשרות, כי אם שלוש פעמים אלו. דהיינו: אצל סדום, כמו שבתוב (בראשית ז): ולא תאמר אני העשרה את אברם. ואצל רחל ולאה, כמו שבתוב (שם לא): כי כל העשר אשר האיל אלקים וכו. ואצל שקלים, כמו שבתוב (שמות ל): העשר לא ירבה. כי שליש שבפרקמיטיא,

הוא בוגר העשירות שנופר אצל סדום, כי בסודם כתיב, (איוב כה): הנשכחים מני רגל; כי הם רצוי לבטל המשא ומתקן, שהוא בוחנת רגל, כמו שפטות (דברים ל): שמה זבלין בזאתך, על כן צרייך דוקא משאותך - וזה שליש שבפרקמיה. ושליש שבפרקע, הוא בוגר העשירות שנופר אצל רחל ולאה. כי באמת עקר העשירות, היא רק בשליל התבוננות, אבל בלי זה, העשירות הוא רק בשליל נשים וקטני הדעת במותן. וזה שאמרו: כי כל העשר אשר הצל אלקים מאבינו לנו הוא ולבנינו; הינו של העשירות הוא רק בשליל נשים וקטני הדעת במוננו, אבל אתה - ועתה כל אשר אמר לך אלקים עשה, וההינו שאתה צרייך להעשירות בשליל התבוננות בגרלת ה'. ובוגר זה הוא בוחנת שליש שבפרקע, בוחנת (סנהדרין ע}): אשר קרא עולם. ושליש בידיו, הוא בוגר העשירות שאצל שקלים, שנאמר שם: לכפר על נפשתיכם, בוחנת (איוב יב): אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש:

והתגלות היראה הוא על ידי פקיות עקרות, כי על ידי לדה, נתגלה יראה, בוחנת (מלחים מה): רעה אחותם שם חיל ביזלה. כי על ידי הלדה יוצאים דמים וגבורות, שהן בוחנת יראה, ובפרט בשגפקרה עקרה, שהוא הדים והגבורות נעצרים כל כך עד עתה. על כן אחר כך בשיזיאין, נתגלה היראה ביותר. וכי הלדה בן התגלות היראה, כי בשגפקרה עקרה אחת, נתגלה יראה, ובשגפקו הרפה עקרות,

נתגלה היראה בזורה. וזה בבחינת חיל בזילה - בפי הלדה בן החתולות היראה, ועל בן ברואשיה השנה היה פקירת יצחק (ראש השנה יא), שהוֹא תקף החתולות היראה מאד, בבחינת פחד יצחק. כי בשונפקה שורה, נפקדו במה עקרות עמה, כמו שאמרו רבותינו זברון לברכה (מדרש רבה בראשית פרשה ג). וזה בבחינת (ראשית כא): כי ילדתי בן ליקניון, כי על ידי לדת יצחק, שהוֹא החתולות היראה, על ידי זה נמשך אריכות ימים, בבחינת זkon פג"ל, בבחינת: יראת ה' תוסף ימים פג"ל:

ו פקירות עקרות נעשו על ידי שמעוניין את בני אדם משליהם. כי יש בני אדם שישנים את ימיהם, ואף שענימה להעולם שהם עוברים את השם, וועסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן כל עובודתם אין להשם ותברך נתת מיהם, כי נשאר כל עובודתם למpta, ואין יכול להתרום ולהתעלות למעלה. כי עקר החיים הוא השכל, כמו שכתוב (קהלת ז): החכמה תחיה את בעליה. וכשהעכודה היא עם שלל, מישמין בה חיים שתוכל להתעלות, אבל בשגופל לבחינת מזון דקנות, בבחינת שנייה, אין יכול להתעלות למעלה. ויש שנפלו לבחינת שנייה, על ידי פאות ומעשים רעים. ויש שהם אנשיים בשירים ויפים, רק שנפלו בהם הוא על ידי אכילה. כי לעיתים בשאוכיל האדם מאכל שלא נתברר עדין למאכל אדם, על ידי זה נופל מהו לבחינת שנייה. כי כמו שנגשימות, יש מאכלים שמרבים שנייה, ויש שמעטם שנייה, כמו בן ברוותנות, יש

מְאַכְלִים שֶׁלֹּא נִתְבָּרוּ, שְׁמְפֵלִין לְבָחִינָה שָׁנָה. וְכַשְׁאָכֵל בְּקַרְשָׁה וּבְטָהָרָה, אֲוִי הוּא בְּחִינָה: לְחַם הַפְּנִים, כִּי הַשְּׁכֵל הוּא הַפְּנִים, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (קהלת ח): חִכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו. אֲבָל בְּשָׁאן אֲכִילָתוֹ בְּקַרְשָׁה, אֲוִי אֲוֹבֵד פָּנָיו, דְּיָינוּ הַשְּׁכֵל, וְנוֹפֵל לְבָחִינָה שָׁנָה. כִּי עַקְרָב הַמְּאַכֵּל הוּא לְחַחְיוֹת הַלְּבָב, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (רוּה ז): וַיָּאֶכְלָ וַיִּשְׂתַּחֲ וַיִּטְבַּל בְּפָגָן, וּבָמוֹ שָׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זָכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (מדרש רכה בראשית פרשה מה): פָּתָא סְעָדָא דְּלָבָא. וְכַשְׁאָן הַמְּאַכֵּל מְבָרָה, וְאָן אֲכֵל אָזְתוֹ בְּקַרְשָׁה - אֲוִי מְכִיא רָע אֶל הַלְּבָב, וְעַל יָדֵי רָע הַלְּבָב נִתְקַלֵּל הַפְּנִים, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (נחמה ב): מְהֻיעָד פָּנִיךְ רָעִים, אַזְּנָה זֶה כִּי אָם רָע לְבָב. וּבָן לְהַפָּה, בְּקַשְׁתָּה הַפְּנִים, דְּיָינוּ שִׁיחָוד וַיְבַקֵּשׁ פָּנָיו, הִיא תָּלִי בַּתְּקוּן הַלְּבָב, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (ההלים כ): לְךָ אָמֵר לְבַי בְּקַשׁוּ פָּנָי. וְעַל בָּן לְפָעָם עַל יָדֵי מְאַכֵּל שָׁאן מְבָרָה, שְׁעַל יָדוֹ נִתְקַלֵּל הַלְּבָב, עַל יָדֵיהָ אֲוֹבֵד הַפְּנִים, וְנוֹפֵל לְבָחִינָה שָׁנָה. וְצִרְיךְ לְעֹזְרוֹ מִשְׁנָתוֹ. וְאֵי אָפְשָׁר לְעֹזְרוֹ, כִּי אָם בְּשִׁמְתַעֲזָר מַעַצְמוֹ, כִּי צִרְיךְ אֲתַעֲרוֹתָא דְּלָתָתָא. רַק בְּשִׁמְתַעֲזָר מַעַצְמוֹ, אָם לֹא הָיו מַעֲזָרֵין אָזְתוֹ, דָּיהֲ נִשְׁאָר יִשְׁעָן יוֹתָר. עַל בָּן צִרְיךְ תִּכְפַּ בְּשִׁמְתַעֲזָר, לְהַרְאֹות לוֹ פָּנָיו, וְלִהְלֹבֵשׁ אָזְתוֹ בְּפָנָיו שְׁנַתְלִיק מִמְּנוֹ בְּשָׁעָת שָׁנָה, וְזֹה בְּחִינָה הַתְּעוּרֹות הַשָּׁנָה:

וְכַשְׁרֹזְצִין לְהַרְאֹות לוֹ פָּנָיו וְלְעֹזְרוֹ מִשְׁנָתוֹ, צִרְיכֵין לִהְלֹבֵשׁ לוֹ אֶת הַפְּנִים בְּסִפְוּרִי מַעֲשָׂיוֹת. כִּי יְשַׁ שְׁבָעִים פָּנִים לְהֹזֶר, וְהֵם בְּחִינָה שְׁבָעִים שָׁנִים, כִּי כָּל אַחֲרֵ מִשְׁנָה מִחְבָּרוֹ.

וְצִרְיכֵין לְהַלְבִּישׁ אֶת הַפָּנִים דָּקָא, מִחְמָת שֶׁלֶשׁ טֻעַםִים: אֶחָד - בַּי כָּמו שְׁמַרְפָּאִין אֶת הָעוֹר, צִרְיכֵין לְסַגְרוֹ, שֶׁלָּא יַרְאָה אֶת הָאוֹר פָּתָהֶם. וְצִרְיכֵין לְצַמֵּצָם לוֹ אֶת הָאוֹר, בְּרִי שֶׁלָּא יַזַּיק לוֹ מַה שִׁירָה פָּתָהֶם. בַּמָּו כֵּן לֹוה שְׁהִיה בְּשָׁנָה וּבְחַשְׁבָּד זָמָן רַב, כְּשֶׁרוֹצֵין לְהַרְאֹות לוֹ פָנָיו וּלְעוֹרוֹרָו, צִרְיכֵין לְהַלְבִּישׁ לוֹ אֶת הַפָּנִים בְּסֶפֶורי מַעֲשִׂיות, בְּרִי שֶׁלָּא יַזַּיק לוֹ פָתָהֶם הָאוֹר. וְזֹה בְּחִינָת (תְּהִלִּים ז): אָנָי בְּצִדְקָה אֶחָזָה פְנֵיךְ. צִדְקָה הוּא בְּחִינָת לְבוֹשִׁין, בְּחִינָת (איוב כט): צִדְקָה לְבָשְׂתִי. אָוי: אֲשֶׁר בְּחִקְיָן תְּמַונְתָּה; בַּי אָוֶן יָכוֹל לְרֹאֹת אַחֲרִיכָךְ בְּחִקְיָן, דָהִינוּ בְּשֶׁמֶקְיָצִין וּמַעֲוָרָרִין אֶתָּו מִהְשָׁנָה, בַּי לֹא יַזַּיק לוֹ הָאוֹר פָתָהֶם בְּגַל. וְהַטָּעַם הַשְׁלִישִׁי צִדְקָה לְהַלְבִּישׁ, בְּרִי שֶׁלָּא יַתְאַחֲזוּ הַחִיצּוֹנִים בּוּ. וְהַטָּעַם הַשְׁלִישִׁי - בַּי הַחִיצּוֹנִים הָאוֹחֵזִין בּוּ, לֹא יַעֲזֹבּוּ אֶתָּו לְצַאת, עַל כֵּן צִדְקָה לְהַלְבִּישׁ אֶת פָנָיו, בְּרִי לְשָׁנוֹתָו, שֶׁלָּא יְהִי מְפִירִין בּוּ, בְּבְחִינָת אָוֶן י): מִשְׁנָה פָנָיו וְתִשְׁלַחָה.

וַיַּשׁ פֶּמַה בְּחִינָות בָּזָה שְׁמַלְבִּישָׁן אֶת הַפָּנִים, בַּי יִשׁ שְׁמַלְבִּישָׁן אֶת הַפָּנִים שְׁלֹו, בְּסֶפֶור מַעֲשָׂה. וַיַּשׁ שָׁאֵי אָפָשָׁר לְעוֹרוֹרָו בַּפָּנִים שְׁלֹו, וְצִדְקָה לְהַרְאֹות לוֹ פָנִים גָּבוֹהָ. וְלְפָעָם מְלַבִּישָׁן גַם כֵן בְּדָבְרֵי תּוֹרָה, דָהִינוּ שָׁאֹומְרִים תּוֹרָה גָּבוֹהָ, וְאֵי אָפָשָׁר לְאָמָרָה כֵּךְ בְּמֹות שְׁהִיא, וּמְלַבִּישָׁן אֶתָּה בְּתוֹרָה נְמוּכָה וּקְטַנָּה מִמֶּנָּה.

וְזֹה בְּחִינָת (חַבְקוֹק ז): ה' פְעַלְךָ בְּקָרְבָ שְׁנִים חַיְהָו. חַיְהָו, פְרִישָׁוּי: עֹוֹרָהוּ. וְזֹה: פְעַלְךָ, דָהִינוּ סֶפֶורי מַעֲשִׂיות. בְּקָרְבָ

שנים, הינו בוחנת מעשיות של השבעים פנים, שהם שבעים שנים כנ"ל. הינו שפטענורין אותו על ידי ספורי מעשיות, שהן בקרוב שנים, הינו המעשיות של השבעים פנים כנ"ל. אבל יש שגפל מכל השבעים פנים, עד שאנו אפשר לעזרו בשום פנים, כי אם עליידי ספורי מעשיות של שנים קרמווניות, שבכל השבעים פנים, שבעים שנים, מקבלין חיות ממש. וזה בוחנת עתיק, בוחנת זכה, בוחנת הדרת פנים, שבכל השבעים פנים מקבלין חיות והדור ממש.

זה בוחנת: ורב חסיד; כי תלמידו הלהacha אחת, הוא עוזה עמו חסיד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (כתובות צ): כל המוגע תלמידו מלשםו, אבלו מוגע ממנו חסיד. ושותש החכמים, זה בוחנת הלהачות שהתלמיד מקבל מהרב. נמצא שם שהרב לומד עם תלמידו, זה בוחנת חסיד. ועל כן בוחנת: ה' פועל בקרוב שנים חייו כנ"ל, הוא בוחנת חסיד סתם, אבל בשפטענורין עליידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות, הוא בוחנת: ורב חסיד, כי כל הפנים וכל החסדים מקבלין ממש:

ובשעוסק לעורר בני ארם, הוא צריך לשמר עצמו מתלמידים שאינם הגונים, כדי שלא יהא גדרבק בו מהרע שלהם, שלא יזיך לו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חולין קל): כל המלמד לתלמיד שאינו הגון וכו'. וכן

אָסְרוּ חַכְמֵינוּ זִכְרוֹנָם לְבָרֶכה (שבת כה) לְכַתֵּב עַל עֹזֶר בְּהַמָּה טָמֵאָה, שֶׁנְאָמֵר: לְמַעַן תְּהִיה תּוֹرַת ה' בְּפִיךְ - מִן הַמְּתָיר לְפִיךְ. וּכְשֶׁלּוּמֵד עִם אַחֲרֵי הַוָּא בְּחִינַת בְּתִיכְתָּה. בַּי חֶלְשׁוֹן הַוָּא בְּחִינַת (תְּהִלָּם מָה): לְשׂוֹנִי עַט סּוֹפֵר מָהִיר, שְׁנַחְקָק וּנְכַתֵּב עַל לֵב הַתְּלִימִיד, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (מִשְׁלֵי ג'): בְּתַבְתָּם עַל לוֹחַ לְפָה. וּעַל כֵּן צָרִיךְ שֶׁלָּא יְהִי דְּבָרָיו נְכַתְּבִין עַל בְּחִינַת עֹז בְּהַמָּה טָמֵאָה, הַנִּינִי תְּלִימִיד שֶׁאָנָנוּ הָג֔ן. אֵךְ אֵי אָפָּשָׁר לְבִשְׂרָה וְדָם לְהִיוֹת נְשָׁמָר בְּעַצְמָמוֹ, שֶׁלָּא יִשְׁמְעוּ תְּלִימִידִים שֶׁאָנָם הָג֔נוּ מִמְּפָנָיו. וְלֹא צָרִיךְ שִׁיחָה לְפָנָיו, לְלִמּוֹד וּלְלִמּוֹד וּלְשָׁמֹר וּלְעַשׂוֹת, דְּהַנִּינִי שֻׁעְלִידִי לְפָנָיו עִם תְּלִימִידּוֹ, יְהִיה בְּאָלוֹ עַשְׂאוֹ לְחֶבְרוֹ, וּבְאָלוֹ עַשְׂאוֹ לְדְבָרֵי תּוֹרָה, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זִכְרוֹנָם לְבָרֶכה (סנהדרין צט): בְּלָל הַמְּלִימָד בֵּן חֶבְרוֹן תּוֹרָה, בְּאָלוֹ עַשְׂאוֹ וּכְוָ', וּבְאָלוֹ עַשְׂאוֹ לְדְבָרֵי תּוֹרָה וּכְוָ'. וּכְשֶׁלּוּמֵד בְּכָנָה וּז., אֵוי הַשֵּׁם יְהִיבָּרֶךְ שׁוֹמֵר אֹתוֹת, שֶׁלָּא יְהִי דְּבָרָיו נְכַתְּבִין בְּכָנָה חֶבְרוֹן שֶׁל הַתְּלִימִיד שֶׁאָנָנוּ הָג֔ן, רק יְהִי נְשֶׁבֶחָן מִמְּפָנָיו. וּכְשָׁעָסֵק לְעוֹזֶר עַל-יְהִי סְפָורִי מְעַשְׂיות, צָרִיךְ שִׁיחָה שְׁחוֹתָו וּסְפָורִיו גַּם בְּנֵי בְּחִינַת הַלִּמּוֹד הַגָּל, דְּהַנִּינִי לְלִמּוֹד וּלְעַשׂוֹת בְּגַל. וְזֹה בְּחִינַת (ע"ז טט): שִׁיחָתָן שֶׁל תְּלִימִידִיחָכְמִים צָרִיכִין לְמוֹד, דְּהַנִּינִי שֶׁכֶל מָה שָׁצְרִיכִין אֶל הַלִּמּוֹד, צָרִיכִין גַּם בֵּן אֶל שִׁיחָתָן, שַׁהְוָא בְּחִינַת סְפָורִי מְעַשְׂיות בְּגַל. וְזֹהוּ (יוֹחָקָל טט): וּעַלְהוּ לְחַרְופָה. וּעַלְהוּ, וְזֹה בְּחִינַת שִׁיחָתָן תְּלִימִיד-חָכָם, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ זִכְרוֹנָם לְבָרֶכה (שם בע"ז): וּעַלְהוּ לֹא יְבָל - אֶפְלָוּ שִׁיחָת תְּלִימִיד-חָכָם וּכְוָ'. וְזֹהוּ לְחַרְופָה -

להתיר פה; הינו בוחנת מון המותר לפיך. כי בשותחו היא בוחנת שחת תלמידי חכמים צריכים למוד, הינו למד וללמוד לשמר ולעשות בג"ל, אוי נשמר מן תלמידים שאינם הגונים, שהוא בוחנת מון המותר לפיך בג"ל, מני שאין כותבין וכו' בג"ל: ח זהה בוחנת מה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרון ק) על פסוק זה: ועליה לתרופה - להתיר פה אלמים ולהתיר פה עקרות, כי על יידיהם שמעורר בני אדם משנותם על יידי ספרי מעשיות, שהוא בוחנת: ועליה לתרופה וכו' בג"ל, על יידי זה נעשה בוחנת: להתיר פה אלמים. כי מוקדם בשחו בבחינת שנה, ולא היו שומעים התעורות החכם, ולא היה נשמע לאוניהם דבריו, כי ובאה מאן דמליל על ארנא רשם (והר תזה קפה), אבל הם היו בחרשים ולא היו שומעים כלל. ומחמת זה לא היה אפשר להם לדבר, כי סתם חרש הוא שאין שומע ואין מדבר (חומרות פ"א ע"ש, הגהה ב), דהינו מלחמת שאין שומע איינו יכול לדבר. ובעשו שמעו רורו החכם, ושומע דבריו, אוי יכולם לדבר. וזה בוחנת: להתיר פה אלמים, וזה בוחנת (משל לא): פתח פיך לאלים: ועל יידיהם הוא בוחנת: להתיר פה עקרות, כי זה הדיבור שהיה מצטצם אצל כל קה זה זמן רב, שהוא חרשים ואלמים, עבשו בשוץ הדיבור, הוא יוצא בכך גזרול, בבחינת (הלים ק): גבורי כה עשי דברו. וזה הפך בא לכל הולדת, בוחנת (בראשית ט): חי וראשית אוני, דהינו בטחני הדור, שהם בוחנת כל הולדת, הם מקבלין זה הפך,

בבחינת (שעה ט): **וקוּן ה' יחליפו כה.** ועל כן נקבעין הפליות בטוחות, כי הפליות הם כלי ההולדת. וכשהמקבלים בטחני הדור, זה הפח ששל הדבר, הם מקבלין על-פי דין ומשפט, כל אחד לפיה בטחונו, כן מקבל הפח. וזה בבחינת: פתח פיך לאלים, אל דין כל בני חלוֹף, בבחינת: קעוּן ה' יחליפו כה. שעלי-ידי פתח פיך וכו, על-ידייה יוצאה כח הדבר אל כלי ההולדת, שהם הפטניים, שמ מקבלין אותו על-פי דין ומשפט **כג"ל.**

ונראה לראות, **שיהיו** בלי הדבר סמוכין וקרובין אל כליה ההולדת, כדי שיויכלו לקבל בכח הדבר **כג"ל**, שלא יהיו בבחינת (ירמה יב): **קרוב אתה בפיהם ורחוק מבליותיהם.** ועל כן היה אחת לכלי הדבר ולכליה ההולדת, כי אלו מלאים גידים ועצבים במו אלא, כי הם בבחינה אחת. כי על ידי כח הדבר, נעשה ההולדת **כג"ל.** וזה בבחינת: **ועלהו לתרופה - להתר פה אלמים,** ולהתר פה עקרות, כי זה תלי בוה **כג"ל:** וזה בבחינת זוג הנשיקין זוג הגוף, שזוג הנשיקין קודם לזוג הגוף, פטока בפתנים. כי על-ידי כח הדבר, בבחינת: להתר פה אלמים, שהוא בבחינת זוג הנשיקין, על-ידייה נעשה זוג הגוף, בבחינת: להתר פה עקרות **כג"ל.**

זה בבחינת شبירת כלי חרס, ששוברין בשעת התקשות הזוגים. להיותו, שעכשו שגענה התקשות, שהוא בשיל הולדה, שהוא בבחינת בטחון, בבחינת כליות, שהם כליה ההולדת **כג"ל,** וזה בבחינת (משל לא): **בטוח בה לב בעלה,** על-ידי-

זה נתקבפל ונשבר בבדיקה הבטחון דסטרה אחרת. ועל זה שזוכרין הכליל חרם, בבדיקה (ישעה ל): ותבטחו בעסק ונלו וכו, ושברה בנבל יוצרים, ולא ימצא במקחתו חרם וכו. כי הבטחון דקרישה שענפשה על ידי ההתקשות כנ"ל, הוא להפוך מהבטחון דסטרה אחרת, שהוא בבדיקה שבירת כל חרם כנ"ל. וכן מרמיין להם, שאם לא יתנהנו בקרישה, ובגדר, חס ושלום, בבדיקה הבטחון, בבדיקה הולדתה, או יהו בבדיקה שבירת כל חרם, שהוא
נעשה על ידי מבטח בוגר כנ"ל.

זה (איכה ז): אל תבטחו באלו, משכבה חיקך שמור פתיחי פיה. הינה, שאו אפשר שיזיה הבטחון, הינו כל הולדת, סמוכין אל הרبور, שהוא בבדיקה אלוף, שהוא ראשיתות: לחתויר פה אלמים. וזה: משכבה חיקך, הינו שיזיה נעשה מזה הולדת. וזה: משכבה חיקך, בבדיקה (מלכט א): ושבה בבדיקה. וזה או אפשר כי אם עליך: שמר פתיחי פיה כנ"ל:
זה (איכה ז): יתן בעפר פיהו אולי יש תקווה. עפר הוא בבדיקה העדר הרبور, כמו שבתוב (ישעה ט): וימעפר תשח אמרתך. הינה, שאריך ליתן בבדיקה הרبور לחתויר פה אלמים כנ"ל, ועליך יראה בא פה הרبور לקוי ה, שהם כל הולדת כנ"ל, וזה: אולי יש תקווה, כדי שיגיע הרبور לקוי ה כנ"ל.
זה (בראשית כה): והיה ורעה בעפר הארץ, כי הולדת תליה,
עליך בבדיקה יתן בעפר פיהו ה'ל:

זה בחינתה (הניאל י'): ורבים מישני אַרמָת עֶפֶר יקיצו; הינו שמקיצין ומעוררים אותן משנתן בגנ"ל. וזהו: מישני אַרמָת עֶפֶר - מבחינתה העדר הרبور בגנ"ל. וזהו: אלה לחי עולם - הינו בבחינתה הרבור, כמו שכתוב (ראשית ב): ויהי האדם לנפש חי, ותרוגמו: לרוח ממלא, הינו בבחינתה להתר פה אלמים. אלה לחרפות וכו' - הינו בבחינתה (חלים סט): חרפה שברה לבני, בבחינת שכחה, שכירת הלב, שהיא בבחינת שכירת הלוחות, כמו שכתוב: לוח לבך. ועל-ידי שכירת הלוחות בא שכחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עירובין נ): אלמלא לא נשבבו לוחות הראשונות לא היה השכח; הינו שאוطن שאין ראוי לקבל, שהם בבחינת עור בהמה טמאה, נשפח מהם בגנ"ל:

ט זה בבחינת שופר, כי שופר הוא בבחינת התעוורות השניה, כמובא בספרים, ששורר מרמז בבחינתה: ערו ישנים מתרדמתכם; ועל-ידי זה הוא בבחינתה: להתר פה אלמים ולהתר פה עקרות בגנ"ל. וזה בבחינתה: תקיעה, שברים, תרועה. תקיעה הוא בבחינת העדר הרبور, בבחינתה (משל ו): תקעת לזר בפיך נוקשת באמרי פיך. תרועה הוא בבחינת הרبور, בבחינתה (משל י): שפתני צדק ירעוי רביהם. שברים זה בבחינת בטחון, בבחינתה (חלים קמ): שבר על ה' אלקו; בבחינת כל' הזלה, כמו שכתוב (ישעה ס): אני אשבר ולא אולד. כי על-ידי השופר, שהוא בבחינת התעוורות השניה, ועל-ידי זה הוא בבחינתה: להתר פה אלמים,

ולהתיר פה עקרות בג"ל. דהינו שפַח הָרְבּוֹר, הַיּוֹצֵא בְכָה מֵאַלְוִי שְׁנַת עֲזָרוֹן מִשְׁנַתָּם, שְׁמַתְחָלָה הִי בְּבִחַנְתָה הַעֲדָר הָרְבּוֹר, כִּי הִי בְּחֶרְשִׁים וְאַלְמִים בָגַל, וְעַכְשָׂו בְּשִׁמְעוֹרָם מִשְׁנַתָּם לְהַשֵּׁם יְהִיבָּרָךְ, עַד שְׁשׁוּמָעִים הַתְּעוֹרוֹת הַחֲכָם הָאַמְתָה, אֲיוֹ מַתְחִילֵין לְדַבֵּר בָגַל. וַיְהִי הָרְבּוֹר, בָא לְתוֹךְ כָלִי הַחֹלְדָה, שְׁהָם בְּבִחַנְתָה בְּטַחַנִי הַדוֹר בָגַל, וְעַל יְדֵי זֶה נִعְשָׂה פְקִידּוֹת עֲקָרוֹת, שַׁזְהָוּ בְּבִחַנְתָה רָאשֵׁה הַשָּׁנָה, שָׁאוּ נִפְקָדָה שְׁרָה וּכְיָה בָגַל. וְכֹל זֶה הוּא בְּבִחַנְתָה שׁוֹפֵר שְׁתַוקְעַיִן בְּרָאשֵׁה הַשָּׁנָה, בְּבִחַנְתָה תְּקִיעָה תְּרוּעוֹה שְׁבָרִים בָגַל. וְעַל יְדֵי פְקִידּוֹת עֲקָרוֹת נִתְגָּלָה יְרָאָה בָגַל. וַיְהִי בְּבִחַנְתָה שׁוֹפֵר, בָמָו שְׁבָתוֹב (עמום ג): אִם יִתְקַעַ שׁוֹפֵר בְּעִיר וְעַם לֹא יִחְרֹדוּ וּכְיָה.

וַיְהִי בְּבִחַנְתָה שׁוֹפֵר, שַׁהְוָא קָצֵר מִלְמָעָלה וְרַחֵב מִלְמָטָה, שַׁזְהָוּ בְּבִחַנְתָה (תְּהִלִּים קִיחָה): מִן הַמִּצְרָיִם קָרָאתִי יְהָעָנֵנִי בְמַרְחַבְתִּי, בְמֻובָּא. בַי עַל יְדֵי הַשׁוֹפֵר הוּא הַתְגִלּוֹת הַיְרָאָה בָגַל, שְׁעַל יְדֵה זָכְןִין לְאַרְיכּוֹת יָמִים, דְהִינּוּ לְהַרְחֵב וְלְהַאֲרִיךְ יָמִין בְתֹסְפּוֹת קָרְשָׁה יִתְהַרְהֵה בְכָל עַת, שַׁזְהָוּ בְּבִחַנְתָה קָצֵר מִלְמָעָלה וְרַחֵב מִלְמָטָה, בְּבִחַנְתָה: יְרָאָתָה הִיא אֹצֶרֶת, בְּבִחַנְתָה עִשְ׈אָה בְאֹצֶר וּכְיָה בָגַל. וַיְהִי בְּבִחַנְתָה תְּקִיעִי עֲתִיקָה, שַׁהְוָא בְּבִחַנְתָה אַרְיכּוֹת יָמִים הַגְּלָל, בְּבִחַנְתָה זָקָן בָגַל. בַי תְּזַקֵּן נִמְ בָגַל קָצֵר מִלְמָעָלה וְרַחֵב מִלְמָטָה, בְמֻובָּא בְכָנוֹתָה: שְׁתַקְנִי דְקָנָא הִם בְּבִחַנְתָה: מִן הַמִּצְרָיִם קָרָאתִי וּכְיָה עָנֵנִי בְמַרְחַבְתִּי וּכְיָה, שְׁמַתְחָלָה הִיא קָצָרָה וְאַחֲרִיךְ הַוּלָכָת וּמַתְרַחְבָּת, הִינּוּ בָגַל, בַי זָקָן הִיא בְּבִחַנְתָה אַרְיכּוֹת יָמִים הַגְּלָל,

ההינו שפְּאַרְכִּין ומרחיבין ימיו בכל עת בתוספות קָרְשָׁה בְּגַל,
שָׁהָ וּכְן עַל־יְדֵי יָרָא בְּגַל, שֶׁבֶל זה הוא בְּחִינָת שׁוֹפֵר בְּגַל.
נִמְצָא שעיל יְדֵי הַשׁוֹפֵר, שַׁהֲוָא בְּחִינָת הַתְּעוּרוֹת הַשְׁנָה, וְעַל
יְדֵי זה נִعְשָׂה פְּקִידָות עֲקָרוֹת בְּגַל, עַל־יְדֵי זה נִתְגָּלַה
יראה בְּגַל, וַיָּרָא מִבְּנֵי אֹתַהַכְּבָל הַיְּפִי בְּגַל. וְזֶה בְּחִינָת
הַכְּבָלִים שֶׁל הַשׁוֹפֵר, כי הם בְּחִינָת הַכְּבָל הַיְּפִי, כי שׁוֹפֵר לְשׁוֹן
יְפִי, בְּחִינָת: שָׁפְרוּ מַעֲשֵיכֶם (מ"ר אמר פ' כת); הִנּוּ, שעיל יְדֵי
הַכְּבָלִים שֶׁל הַשׁוֹפֵר, נִכְנַע הַכְּבָל הַיְּפִי, כי שׁוֹפֵר הוא בְּחִינָת
הַתְּגִלוֹת הַיָּרָא בְּגַל:

וְזֶה פָּרוּשׁ: אָמַר רַبִּי יוֹחָנָן: בֶּל
יִמְיוֹ שֶׁל אָוֹתוֹ הַצְּדִיק וּכְבוֹ/
אָמַר: מֵי אַיָּבָא דְּנִים שְׁבָעִין
שְׁנִין. יוֹמָא חֶרֶת תָּוֹהַ קָאֹול
בָּאֲרָחָא, חֻווָה לְהַחְוֹא גְּבָרָא
דְּנַטְעַ חַרְוָבָא, אָמַר לְהָ: מִכְדִּי
חַרְוָבָא עַד שְׁבָעִין שְׁנִין לֹא
טוּין, פְּשִׁיטָא לְךָ רְחִית
שְׁבָעִין שְׁנִין, וְאַכְלָתָ מְנָה.
אָמַר לְהָ: אָנָּא עַלְמָא בְּחַרְוָבָא
אַשְׁפְּחַתָּה, בַּי הַיְּפִי דְּשִׁתְלִי לְיָי
אַבְחָתִי, אָנָּא נִמְיָ שְׁתִּלִּי לְבָנָא.

פת, באה עליו שינה ונרדם. עלתה סכיבו שנ הסלע, ונסתר מעיניהם, וישן שבעים שנה. כשקם והתעורר ראה אדם שאוכל מאותו חרוב. אמר לו: הידעת מי שתל חרוב זה? אמר לו: אבי של אבי. אמר: וראי ישני שבעים שנה. ראה את חמورو שלודה לו ולדי ולדות וכו' יתב וקא בְּרֵךְ רַפְתָּא, אֲתִיא לְהֹשִׁינְתָּא, וְנִים. הַדָּרָא עַלְתָּה מְשׁוֹנוֹתָא, וְאַכְסִי מְעִינָא, וְנִים שְׁבָעֵין שְׁנִין. כי קם אַתְּעָר, חֹזֶה לְהֹהֶוּ נִבְרָא דְּאַכְלָל מְהֹהֶוּ חַרְבוֹבָא. אמר לה: יְדֻעַת מָאוֹ שְׁתִילָה לְהֹהֶוּ חַרְבוֹבָא, אמר לה: אַבְוֹתָה דְּאַבָּא, אָמָר: וְרָאֵי נִימֵי לִי שְׁבָעֵין שְׁנִין. חֹזֶה לְחַמְרָה דְּקָא יְלָדָה לְהֹ רַמְבִּי רַמְבִּי וּבְוִי:

(המשך ב')

רש"י: אותו הצדיק, חוץ המעהל וכו': אפשר וכו'. בחתימה: מי איבא הדנים שבעין שניין. בלומר, יש אדם ישן שבעים שנים בשנה אחת: לא טען. טעונה קפיתה: יטיב. חוץ המעהל וכו': אהירא לה משוניתא. עלתה סביביו יש הפלע: אכסי מעינא. דאנשי ולא אשכחוו התחם: רמבי רמבי. ולדי ולדות. מעברת זכר היתה, וחור ובא עלייה והולידה. כי חוץ המעהל היה גדוֹל מאד, כמו שאמרו שם בסגיא זו, רבד הוה עיל לבוי מדרשא, כל קשיא דהוו להו לרבען הוה מפרק להו, כי לא היה שום פנים של תורה נסתור ממנה. ועל כן שאל: מי איבא דנים שבעין שניין - הינו שאליך אפשר לפל לבחן שינה מכל השבעים פנים, כי אף שאפשר לפל מפנים אחר או יותר, אבל איך אפשר לפל מכלם.

חִזּוֹה לְהַהְוָא גָּבֵרָא דְּנֶטֶעׁ חֲרוֹבָא, אָמֵר לְהָ, וּכְוֹ פְּשִׂיטָא לְדָקֵחַ חִיּוֹת שְׁבֻעִין שְׁנִין, וְאַכְלָתָ מְנָה. חֲרוֹב זֶה בְּחִינָת זָקָן, בְּחִינָת עֲתִיק. כִּי חֲרוֹב הָוָא בְּרוֹשִׁים, שָׁהָוָא בְּחִינָת מְרַדְכִּי, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבֹתִינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (מעילא י): תְּחִתָּה הַגְּעִצְיוֹן יַעַלְהָ בְּרוֹשִׁ - זֶה מְרַדְכִּי. וּמְרַדְכִּי הָוָא בְּחִינָת רַב חֶסֶד, כִּי הֵם בְּמִסְפֵּר הַשּׁוֹהָ, שָׁהָוָא בְּחִינָת עֲתִיק. הַיְנוּ שְׁרָאָה אֶחָד שְׁעוֹסָק בְּסָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת שֶׁל שְׁנִים קְרָמָנוֹת, שָׁהָם בְּחִינָת עֲתִיק בְּגַנְיָל. וְשָׁאַל אָזָהוּ: מַיְ פְּשִׂיטָא לְדָקֵחַ חִיּוֹת שְׁבֻעִין שְׁנִין. חִיּוֹת, זֶה בְּחִינָת הַתְּעוֹרָרוֹת הַשְׁנָה, בְּחִינָת דָּבָר בְּגַנְיָל. הַיְנוּ בְּלוּם בְּחִנָּת לְעוֹזֶר עַל יְדֵי סָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת שֶׁל בְּקָרְבָּ שְׁנִים. וְאַכְלָתָ מְנִיחָוּ - הַיְנוּ בְּחִינָת מִן הַמְּתָר לְפִיה, הַיְנוּ שִׁיחָיו דְּבָרִיךְ נְשָׁמָיעִים, שִׁיחָיו הַפְּלִימִידִים הַגּוֹנִים. [הַיְנוּ שְׁשָׁאל אָזָהוּ: אֵיךְ אַתָּה עוֹסָק לְסִפְרָ סָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת גְּבוּחוֹת כְּאֵלָה שֶׁל שְׁנִים קְרָמָנוֹת, שֶׁמְאָה יְשָׁמְעוּ תַּלְמִידִים שָׁאַנְםָ הַגּוֹנִים, שָׁאַנְםָ בְּחִינָת מִן הַמְּתָר לְפִיה בְּגַנְיָל, וְכִי כָּבֵר נְפִיתָ וּבְחִנָּת לְעוֹזֶר עַל יְדֵי סָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת שֶׁל בְּקָרְבָּ שְׁנִים, שָׁהָם בְּתוֹךְ הַשְׁבָעִים שְׁנִים, שָׁהָם בְּחִינָת הַשְׁבָעִים פָּנִים לְתוֹרָה, וְעַלְהָ בִּירְךְ לְעוֹזֶר מִשְׁנְתָה עַל-יְדִירִיזָה, כִּי הָגִיעָו דְּבָרִיךְ לְתַלְמִידִים הַגּוֹנִים, שָׁהָם בְּחִינָת מִן הַמְּתָר לְפִיה, בְּחִינָת: וְאַכְלָתָ מְנִיחָוּ בְּגַנְיָל, עַד שָׁאַתָּה רֹצֶחֶת עַכְשָׁוֹ, לְעַסְקָ עַזְרָ בְּסָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת הַגּוֹנִים יוֹתָר, שָׁהָם סָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת שֶׁל שְׁנִים קְרָמָנוֹת. וְאֵיךְ אַתָּה מִתְּרִא לְסִפְרָ סָפּוּרִי מְעִשְׂיוֹת גְּבוּחוֹם כְּאֵלָה, אוֵילִי יְשָׁמְעוּ תַּלְמִידִים שָׁאַנְםָ הַגּוֹנִים].

אָמַר לְהָ: אֵنَا עַלְמָא בְּחֻרְבוֹא אֲשֶׁבְּחַתָּה - הִנֵּנוּ שָׁאַפְּלוּ שָׁאַסְפֵּר סְפּוּרִי מִعְשִׂיות שֶׁל שְׁנִים קְרָמָנוֹת, שֶׁהָם בְּחִינָת חָרוֹבִים בְּגַ"ל, אֵנִי יִכְּלֶל לְהַבְּיאָ בְּחִינָת שְׁכָחָה, שְׁהַתְּלִמְדִים שָׁאַינְם הָגּוֹנִים יְהִי נְשַׁבְּחַת מֵהֶם בְּגַ"ל. [הִנֵּנוּ בָּמוֹ שְׁמַבָּאָר לְעַילָּ, שְׁהַצְּדִיק שְׁעוֹסֵק לְעוֹזָר הַעוֹלָם מִהְשִׁנָּה עַלְיִדִי סְפּוּרִי מִעְשִׂיות, הַשֵּׁם יְתִבְּרָךְ שׁוֹמְרוּ, שְׁדַבְּרוּ יְהִי נְשַׁבְּחוּ מִלְבָד הַתְּלִמְדִים שָׁאַינְם הָגּוֹנִים בְּגַ"ל]. כִּי הַיְּכִי דְּשַׁתְּלִי לִי אֲבָהָתִי, אֵנִי נְמַיִּשְׁתְּלִי לְבָנָאִי - הִנֵּנוּ בָּמוֹ שְׁהַזְּלִדוּ אָוֹתִי עַל יְדֵי סְפּוּרִי מִעְשִׂיות הַגַּ"ל, בְּבִחְנִית: לְהַתִּיר פֵּה אַלְמִים, לְהַתִּיר פֵּה עֲקָרוֹת בְּגַ"ל, הַכִּי נְמַיִּשְׁתְּלִי לְבָנָאִי, הִנֵּנוּ שַׁעַל יְדֵי זה וְהִגְמִין נְזָלִדים בָּנֵינוּ עַל יְדֵי זה וְהִגְמִין: [פְּרוֹשָׁן, שָׁאַמֵּר לוֹ, שְׁהָוָא מְכַרְחָה לְסִפְרִי סְפּוּרִי מִעְשִׂיות פְּאַלָּה, בְּשִׁבְלֵל פְּקִידוֹת עֲקָרוֹת]. כִּי בָּמוֹ שְׁאַבּוֹתִי עַסְקָוּ בְּסְפּוּרִי מִעְשִׂיות, וְעַל יְדֵי זה נְמַשֵּׁךְ הַחְזָלָה, בְּבִחְנִית פְּקִידוֹת עֲקָרוֹת בְּגַ"ל, שַׁעַל יְדֵי זה הַזְּלִדוּ אָוֹתִי, בָּן אֲנִי צָרִיךְ לְהַזְּלִיד אֶת בָּנֵי עַל יְדֵי זה, כִּי עֲקָר הַחְזָלָה נְמַשֵּׁךְ עַל יְדֵי סְפּוּרִי מִעְשִׂיות בְּגַ"ל. וְזהוּ: כִּי הַיְּכִי דְּשַׁתְּלִי לִי אֲבָהָתִי, הַכִּי נְמַיִּשְׁתְּלִי לְבָנָאִי בְּגַ"ל]:

כְּבָרֶךְ רַפְתָּא, אַתְּיָא לְה שִׁינְתָּא וַנִּים - הִנֵּנוּ שָׁאַכְל סְעַדְתָּא, וְעַל יְדֵי הַאֲכִילָה בָּא עַלְיוֹ שָׁנָה וַנִּים, הִנֵּנוּ שְׁנַפְּלֵל לְבִחְנִית שָׁנָה לְפִי עֲרֵךְ מְדִרְגָּתוֹ עַלְיִדִי הַאֲכִילָה, כַּמְבָאָר לְעַילָּ, שְׁלַפְּפָעָם עַל יְדֵי הַאֲכִילָה יִכְּלֶל לְפָלָל לְבִחְנִית שָׁנָה בְּגַ"ל. **חֲדָרָא עַלָּה מְשׁוֹנִיתָא** - הִנֵּנוּ בְּחִינָת הַסְּפּוּבִּים וְהַדְּמִינּוֹת

שפחוריין וסובבין סביב בשעת השנה. ולא ידע בריתא - כי העולם אין מפידין במי שהוא בבחינת שנה, כי נרמה להם שעוסק בתורה ועובדת, ובאמת הפל הוא בבחינת שנה בג"ל. כי גם אתער - הינו בבחינת התעוזרות מלמטה. חוויה להאי גברא דאכל מהאי חרוכא - הינו שראה אותו עוסק בספורי מעשיות הג"ל. ואכל מהם - הינו בבחינת מן המותר לפיך. אמר לה: ידעת מאן שתלי להאי חרוכא - הינו שמאיזה ומון הוא ספרו המעשה הזאת, כי אפשר שאחד מספר מעשה שהיה בבר, ובאמת לא היה כי אם לפניו ארבע שנים. אמר לה: אבוח דאבא - הינו בבחינת זkan, בבחינת עתיק. הינו שהшиб לו, שהספרוי מעשיות שהוא עסיק בהם, הם בספרוי מעשיות של שנים קרמנזיות, שהם בבחינת זkan, בבחינת עתיק בג"ל. אמר: ונדאי נימי לי שבזין שניין - הינו שבודאי נפל לבחינת שנה מכל השבעים פנים, שהם בבחינת שבעים שנים בג"ל.

ח'זא לחמיה דקא יולדת לה רמבי רמבי - הינו בבחינת עשירות, בבחינת: יששכר חמור גרים; כי על ידי זה נמשך עשירות גדור בג"ל, כי על ידי ספרוי מעשיות הג"ל, שעיל ידי זה מהשנה בג"ל, על ידי זה להתר פה אלמים להתר פה עקרות - שעיל ידי זה נתגלה יוראה, ועל ידי יוראה נמשך אריכות הימים, בבחינת זkan, בבחינת תקוני עתיק בג"ל, ועל ידי זה נמשך העשירות לתוכן האריכות ימים בג"ל:

וַיֹּהֶה פָתֵחَ רַבִּי שְׁמֻעוֹן וְאָמַר: עַת לְעַשׂוֹת לְה' וּכ' - דָא תּוֹרָה דְלָעָלָא דְמַתְבָּטָלָא אֵי לֹא אֲתַעֲבֵר בַּתְקִ�ִי דָא, וְלֹעֲתִיק יְומֵין אָתַהָר - הִנֵּנוּ תּוֹרָה דְלָעָלָא, שְׁהָיוּ בְּחִינָת הַתְּבוּנָה תְּגַלְל, שְׁהָוָא מַתְבָּטָל וְאֵינוֹ יִכְלֶל לְהַתְקִים, אֵם אֵינוֹ נָעָשָׂה עַל יְדֵי בְּחִינָת תְּקִ�ִים תְּגַלְל, שְׁהָם בְּחִינָת תְּקִ�ִי עַתְקִין, בְּחִינָת אֲרִיכּוֹת יָמִים תְּגַלְל.

בְּתִיב: אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מֵכֶמוֹה. וּבְתִיב: מֵכֶמוֹד בְּאַלְים ה' - וְהִנֵּה בְּחִינָת אֲתֻרוֹתָא דְלַתְתָּא, שְׁהָוָא שְׁבָח שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַמְתַعֲזָרִים מַלְמְטָה, בְּחִינָת: אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מֵכֶמוֹה; וְאַחֲרֵךְ הוּא אֲתֻרוֹתָא דְלָעָלָא בְּגַלְל, שְׁזָהוּ בְּחִינָת: מֵכֶמוֹה בְּאַלְים ה'.

קָרָא לְרַבִּי אַלְעָזֶר בֶּרֶה וּכ' וּלְרַבִּי אָבָא, וְאָמַר: אָנָן בְּלָא דְכָלָא - הִנֵּנוּ בְּחִינָת שְׁלָמוֹת הַיּוֹרָה, שְׁהָוָא עַל יְדֵי בְּחִינָת שֶׁלֶשֶׁת קְיוֹן תְּגַלְל. בְּחִינָת: מוֹרָא שָׁמִים, מוֹרָא הָרָב, מוֹרָא אָב וְאַם. נִמְצָא, שַׁעַל יְדֵי רַבִּי שְׁמֻעוֹן, וּרַבִּי אַלְעָזֶר בֶּןְו., וּרַבִּי אָבָא תַּלְמִידָו, נִשְׁלָם הַיּוֹרָה. שַׁעַל יְדֵי זה בָּא אֲרִיכּוֹת יָמִים, בְּחִינָת תְּקִ�ִי עַתְקִין בְּגַלְל.

אֲשֶׁתְּקִינוּ שְׁמַעוֹן קָלָא - הִנֵּנוּ שָׁאוֹתָן שְׁהָיוּ בְּבְחִינָת שְׁתִיקָה, בְּחִינָת אַלְמִים, וְלֹא הִיוּ יִכְלִים לְדֹבֶר עַל יְדֵי בְּחִינָת שִׁנָּה בְּגַלְל. שְׁמַעוֹן קָלָא - הִנֵּנוּ בְּחִינָת הַתְּעוֹרוֹת הַשְׁנָה, בְּחִינָת זְבָחָה מְאֹן דְמַלְיל עַל אַרְנָא דְשַׁמְעַבְבָּה בְּגַלְל. וְאַרְבָּבוֹתָה דָא לְדָא

נִקְשׁוֹן - זה בְּחִינַת הָלֶדֶת, בְּחִינַת זָוֶג הַגּוֹפֶנִי. כי על ידי הַתְּעֻזָּרוֹת הַשְׁנָה, שַׁהוּא בְּחִינַת לְהַתֵּיר פָּה אֲלָמִים, עַל יְדֵי זה לְהַתֵּיר פָּה עֲקָרוֹת בְּגַם, שַׁוְּחוֹ בְּחִינַת זָוֶג הַנְּשִׁיקָׁן שֶׁקָּודָם לְזָוֶג הַגּוֹפֶנִי בְּגַם. מַאי קָלָא? קָלָא דְכֻנוֹפְּיהָ עַלְאהָ דְמַתְכְּבָנִי - הַיּוֹנָה בְּחִינַת סְפֹורִי מַעֲשָׂיוֹת, שְׁמַלְבִּישָׁן בְּהָם אֶת הַפְּנִים שֶׁל תֹּרַה בְּגַם. כי הַהְתְּלָבָשׁות הוּא בְּחִינַת בְּנָה, בְּחִינַת (ישעה ל) וְלֹא יְבָנֶה עוֹד מַוְרִיךְ; וְעַל יְדֵי זה הַהְתְּלָבָשׁות מַעוֹרְרִין מַהְשָׁנָה וּמַתְחִילָן לְדַבָּר, בְּבִחִינַת (קהלת י): וּבַעַל בְּנָפָים יָגֵיד רָבָר, הַפְּלָבְגַּל:

סא

חַדְרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמָר: ה' שַׁמְּחַתִּי שְׁמַעַךְ יָרָאתִי. אָמָר: הַתְּמִימָה תְּהִווָה לְמַרְחָל וּבוֹ: (שם באדרא נשא ר' כהה) וּחְרָדָ וּבוֹ'

א עַל-יְדֵי אָמִונַת חַכְמִים יָכֹלְין לְהֹצִיא מִשְׁפְּטֵינוּ לְאוֹר. כי מִשְׁפְּט הַוְּא עַמּוֹדָא דְאַמְצִיעַתָּא, הַיּוֹנָה בְּחִינַת דָּרָךְ הַמִּמְצָע, שְׁאַינוֹ נוֹתָה לִימִין וּלְשָׁמָאל. וְזה זּוֹכֵן עַל יְדֵי אָמִונַת חַכְמִים, שַׁהוּא בְּחִינַת (רבוֹת י): לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר גַּיְדוֹ לְהַדְּ יָמִין וּשְׁמָאל; וְעַל בָּן עַל יְדֵי זה יוֹצֵא הַמִּשְׁפְּט בָּרוּר בְּגַם, בְּבִחִינַת: מִשְׁפְּטֵי אָמַת. הַיּוֹנָה, כי כָּל הַלְמֹודִים שַׁהָאָדָם לוֹמֵר, צָרִיךְ שִׁקְבָּל וַיֹּצֵא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אָמַת, שְׁלֹא יְהִי בְּבִחִינַת מִשְׁפְּט מַעֲקָל, דְהַיּוֹנָה שִׁקְבָּל וַיְלַמֵּד מְכָל הַלְמֹודִים שְׁלֹומֵיד

מִשְׁפְּטֵי הַנְּגָנוֹת, שִׁידַע אֵיךְ לְהַתְּנָהָג, הַן לְעַצְמוֹ, הַן לְאֶחָרִים שִׁמְתְּנָהָגִים לְפִי דָעַתָו, כֹל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִי בְּחִינָתוֹ, בְּפִי הַמְּמָשָׁלָה וְהַרְבָּנוֹת שִׁישׁ לוֹ, הַן לְרַב אוֹ לְמַעַט. וְכֹל זה וּכֹן עַל יְדֵי אֲמֹנוֹת חִכְמִים, שַׁהְוָא בְּחִינָת לֹא תִסְרוּ וְכוֹ, וְאוֹ יוּכָל לְהֹזִיא מִשְׁפְּטֵי הַנְּגָנוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּבִחִינָת מִשְׁפְּטֵי אֲמֹת, שַׁאֲינֵנוֹ נוֹטָה לִימִין וּשְׁמָאל בְּגַלְלָה.

אֶבֶל בְּשִׁפְׁגָּם בְּאֲמֹנוֹת חִכְמִים, אוֹ נְדוֹן בִּגְיעָת בָּשָׂר, הַינְוָה בְּמוֹתָרוֹת, כְמוֹ שָׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וּכְרֻונָם לְבָרָכה (ערוכנו כא): הַלוּעָג עַל דְבָרֵי חִכְמִים נְדוֹן בְּצֹאָה רַוְתָחָת, כְמוֹ שְׁבָתוֹב: וְלֹהֶג הַרְבָּה בִּגְיעָת בָּשָׂר. וְהָוָא מְדָה בְּנֵגֶר מְדָה, כי הָוָא אֵינוֹ מַאֲמִין בְּדָבְרֵיהֶם, וּמַלְעִיג עַלְלֵהֶם, וּדְבָרֵיהֶם הֵם אֵךְ לְמַזְהָר אַצְלוֹ, עַלְכָו נְדוֹן בְּמוֹתָרוֹת. וְכֹל הַמִּשְׁפְּטִים הַן מִן הַמֶּתֶח, בְּבִחִינָת (מלכיסיא ג): וַיַּירְאָו מִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ בַיִת חִכְמָת אֱלֹקִים בְּקִרְבָּו לְעַשׂוֹת מִשְׁפְּט. וְהַמֶּתֶח הָוָא לְפִי הַמְזֹון, וּבְשָׁהָגָה נָקִי, אוֹ הַמֶּתֶח בְּרוֹר, וְאוֹ יִכְלֶל לְהֹזִיא מִשְׁפְּטֵי אֲמֹת, הַנְּגָנוֹת יִשְׂרָאֵל. **אֶבֶל בְּשִׁנְדוֹן בְּמוֹתָרוֹת,** עַל יְדֵי פָנָם אֲמֹנוֹת חִכְמִים בְּגַלְלָה, אוֹ עַוְלִים עֲשָׂנִים סְרוּחוֹם אֶל הַמֶּתֶח, וּמַעֲרְבָּבוֹם וּמַבְלִילָיוֹ דָעַתוֹ, וְאוֹ אֵינוֹ יִכְלֶל לְהֹזִיא מִשְׁפְּטֵי אֲמֹת, וְאוֹ יָצָא מִשְׁפְּט מַעְקל, בְּבִחִינָת (הבקוק א): כִּי רְשָׁע מְכַהֵר אֶת הַצְדִיק, עַל בָּן יִצְאָא מִשְׁפְּט מַעְקל; הַינְוָה, עַל יְדֵי שְׁהָעָשָׂנִים סְרוּחוֹם מַסְבָּבוֹן וּמַקְיפָּן הַמֶּתֶח, וּמַבְלִילָיוֹ אֶתְהוֹ, עַל יְדֵי זה יָצָא מִשְׁפְּט מַעְקל, בְּבִחִינָת (תהלים קמ'): **מִשְׁפְּטִים בְּלִידָעָם,** הַינְוָה בְּלִבְול הַמְזֹחִין:

וְדוֹאָג, עַל־יִדִי שֶׁלְמֹדוֹ דָהּ הִיא מִבְחִינָת אֵלּוּ הַמּוֹתְרוֹת, בְּבִחִנָת
הַנְּאָמֵר בְּדוֹאָג (שְׁמוֹאָלָא כא): וְשָׁם אִישׁ מַעֲבָדִי שָׁאָול
נָעָצָר לְפָנָי ה' וְשָׁמוֹ דָוָאָג וּכ'ו. וּפִרְשָׁ ר' ש': עֹזֶר עָצָמוֹ וּכ'
לְעַסֶּק בְּתוֹרָה; כִּי לְמֹדוֹ דָהּ הִיא מִבְחִינָת עָצִירָות, בִּחִנָת מּוֹתְרוֹת,
עַל יִדִי זֶה, לֹא הִיא מַזְכִיא מַלְמֹדוֹד מִשְׁפְטִי אָמָת, רַק מִשְׁפְט
מַעְקָל. וּעֲלֵיכֶן הִיא ذָן שָׁאוֹין דָוד רַאי לְבוֹא בְּקָהָל (יכמות ע'ו), וְזֶה
הִיא עַל־יִדִי שֶׁלְמֹדוֹ דָהּ הִיא מִמּוֹתְרוֹת כְּפָ"ל:

בְּוַיִשׁ מִנְהִגִים שְׁנָקָרָאים בְּשֵׁם רַבִי, שֶׁלְמֹודָם מֵאֵלּוּ הַמּוֹתְרוֹת.
וְלֹא דִי שָׁאיָנִים יְכוֹלִים אָפָלוּ לְהַנְּהִיגָת עַצְמָן כְּפָ"ל,
וּמְכֻלָשֶׁבֶן שָׁאיָנִים יְכוֹלִים לְהַנְּהִיגָת אֶחָרִים, וְהֵם נוֹטְלִים גַּדְלָה
לְעַצְמָן, לְהַנְּהִיגָת הָעוֹלָם. צָרִיךְ לְרֹאֹת שֶׁלָא לְהַסְמִיך אֹתָם, שֶׁלָא
לְתַנוּ לָהֶם תְּקִיף וּעָז, שֶׁלָא יְהִיוּ מִבְנִים בְּשֵׁם רַבִי. כִּי הֵם עַצְמָן
אַיִם חִיבִים בְּלִבְכֶה, כִּי יִשְׁלַׁחְמָם יִצְרָא הָרָע גָדוֹל לְהַנְּהִיגָת הָעוֹלָם,
אֲחֵ צָרִיךְ לְשִׁמְרָה מְאָד, שֶׁלָא לְתַנוּ לָהֶם תְּקִיף וּעָז, כִּי אֵלּוּ הַנוֹתְנִים
לָהֶם תְּקִיף וּעָז וּגְסִמְכִים עַל יָדָם שִׁיחַיו נְקָרָאים בְּשֵׁם רַבִי, הֵם
עַתִידָן לְתַנוּ דָין וְחַשְׁבּוֹן.

וְעַל־יִדִי שְׁמַסְמִיכָין רַבִי שָׁאיָנוּ הַגּוֹן, עַל־יִדְרִיזָה נַחַלְשׁ בְּתַבָּב
יָדָנִי, וְאֵין לוֹ שָׁום תְּקִיף, וְנוֹתְנִין בָּחָבְבָב יָדָם. וְעַל־
יִדְרִיזָה הֵם גּוֹזְרִין שֶׁלָא יְהִי תְּקִיף לְבִתְבִּים שֶׁלָנוּ, כִּי אִם לְבִתְבִּים
שֶׁלָהֶם, וְיִשְׂרָאֵל יְהִי מִכְרָחִים לְלִמְדָה בְּתַבָּב שֶׁלָהֶם. וְעַל־יִדְרִיזָה
גּוֹזְרִין גַם בָּנָן לְגַרְשָׁן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם הַיּוֹשֵׁב, שְׁנָתִישָׁבּוּ שֶׁם
יִשְׂרָאֵל בָּבָר, אֶל מִקּוֹמוֹת שֶׁלָא הִי שֶׁם יִשְׂרָאֵל מִעוֹלָם.

כִּי הַפְּמִיכָה שְׁפֹמְכֵין אֶת הַרְבָּ, וַהֲפַתְבָ, הֵם מִבְחִינָה אַחַת. כִּי הַפְּמִיכָה בְּיָדִים, בַּמּו שְׁכַתּוֹב (דברים לד): וַיהוֹשָׁעַ בֶן נָנוֹ מֶלֶא רוח חכמָה כִּי סְמָךְ מֹשֶׁה אֶת יְדֵיו עַלְיוֹ. וְהִיא בִּחְינָת הַכְּתָב, בִּחְינָת יָד כּוֹתֶבֶת. כִּי הַכְּתָב הֵוָה גַם בֵּן מִבְחִינָת חֲכָמָה, כִּי אֲוֹתִיות הַכְּתָב, בְּהָם נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת. בַּמּו שְׁכַתּוֹב (תהלים ל'): בְּרוּבָר ה' שְׁמָים נָעָשׂוּ וּכוֹ, וְכַתִּיב (שם קד): בָּלָם בְּחֲכָמָה עָשִׂית. כִּי יִשְׁבַּכְל אֶת וְאֶת חֲכָמָה, שְׁחִיכָה חֲכָמָתוֹ יִתְפַרְקֵד שְׁחָאֶת הַזּוֹ יִהְיֶה בְּתִמְנָה זֹ, וְעַל יְדֵוֹ יִהְיֶה נִבְרָא זֶה הָעוֹלָם בְּוֹאֶת הַתְּמִונָה, וְלַהֲתִינָה בְּאֶתֶּן הַהֲנָגָה שִׁישׁ בְּאֶתֶּן הָעוֹלָם. וּבֵן שָׁאָר הָעוֹלָמוֹת בְּתִמְנָה וְהַהֲנָגָה אַחֲרָת, עַל-יְדֵי תִּמְגִינָת אֶתֶּן אַחֲרָה, כִּי בֵן גּוֹרָת חֲכָמָתוֹ יִתְפַרְקֵד. וְכַשְׁחָכָם הַרְאָיו לְסִמְכָה, נִסְמָךְ בְּשָׁם רַבִּי, שְׁהַנְּהַנְתּוּ בְּבִחְינָת מִשְׁפְטֵי אֶתֶּן בְּגַ"ל, אֲיוֹ עַל-יְדֵי הַפְּמִיכָה, שָׁאָיו מִקְבֵּל חֲכָמָתוֹ מִבְחִינָת יָד ה', בִּבְחִינָת: וַיהוֹשָׁעַ בֶן נָנוֹ מֶלֶא רוח חכמָה וּכוֹ בְּגַ"ל, אֲיוֹ מִבְיאָה הָאָרֶה וּבָה בְּכְתָב יָדָנוֹ, שְׁהָוָה גַם בֵּן מִבְחִינָת חֲכָמָה בְּגַ"ל, בִּבְחִינָת (רבו המשיס א'ה): הַכְּל בְּכְתָב מִיד ה' עַל הַשְּׁבֵיל, שֻׁלְּוִידָי הַשְּׁכֵל שְׁמַקְבֵּל מִיד ה', שָׁאָה בִּחְינָת סִמְכָה, עַל יְדֵי זֶה מִבְיאָה הָאָרֶה וּבָה בְּכְתָב בְּגַ"ל. וְזה בִּחְינָת (נדבו א'): וְתַנְחָה עַל-הָם הָרוּחָם וְהַמָּה בְּכְתּוּבִים, שֻׁלְּוִידָי שְׁגַסְמָכוֹ אָו, וְקַבְלוּ הָרוּחָם חֲכָמָה, עַל-יְדֵי יְהִיא הַבְּיאָה הָאָרֶה בְּבְתוּבִים, הַיָּנוֹ בְּכְתָב יָדָנוֹ בְּגַ"ל. וְאַוִי, לֹא דִי שָׁאָין בְּכְתָב יָדָנוֹ נִכְנַע לְמִשְׁפְטָם, אֶלָּא אֲפָלוּ שְׁכֵל מִשְׁפְטֵי הַנְּהָגָות שָׁלָחָם, בָּלָם עַל-יְדֵי בְּכְתָב יָדָנוֹ, בִּבְחִינָת (תהלים קמ"ט):

לעשות בהם משפט פתוח. אבל במשפטים רבי שאינו הגון, על-ידי זה נחלש כתוב ידנו, ונונתנן תקף לכתב שלם, וכל המשפטים ארים להוות על ידי כתבים שלם דוקא, שהוא בחינת משפטי בלבד ידועם, בחינת משפט מעקל בג"ל.

על-ידי זה גורין לנברש את ישראל ממקום שניתישבו כבר. כי במקום שישישראל יושבון שם מדבר, אבל בחוץ לאארץ, הוא בחינת קדשת הארץ-ישראל, בחינת (יו"ק אל יא): מקדש מעט; כי על-ידי שישישראל יושבון שם, נתقدس האור בבחינת אוירא הארץ-ישראל. כי על-ידי כתב ידנו נתقدس האור, בבחינת אוירא הארץ-ישראל מוחבים (כ"ב קה): וזהו נהמה דר' רמה ונתקון כב). כי הכתב הוא בחינת אותיות מחרפות, ועל ידי הנעות הקלים בeor בשעת כתיבה, נחקקים בחינת האותיות מחרפות בתוך האור. ועל ידו נתقدس האור, בבחינת אוירא הארץ-ישראל מוחבים. ועל ידי שפוגמין בכתב ידנו, על ידי הסמicha שפטים רבי שאינו הגון בג"ל, על ידי זה מנראשין ישראל מן היישוב, מקום שישבו שם מדבר, שהוא בחינת אוירא הארץ-ישראל בג"ל, ומראשין אותם ממש, אל מקום מרובה שמה, שאין שם שום קדשה, כי לא ישבו שם ישראל מעולם בג"ל:

ג. ועל ידי זה נלקח מפניו חכמה תהילתי גלגלי הרקיע, לידי כל ההשתנות ועתידות הביאן על-ידי גלגלי הרקיע, ונמסר להם. כי מתחילה זאת החכמה נמסרה רק לנו, כמו

שְׁפָתּוֹב (דברים ד): כי הוא חִכְמָתֶךָם וּבְנַתְכֶם לְעֵינִי הָעָמִים, וְדָרְשׁוּ רְפּוֹתֵינוּ זָכְרוּנוּ לְבָרָכה (שבט עה): אִיזוּ חִכְמָה וּבְנִיה שֶׁהָיָה לְעֵינִי הָעָמִים, הָיוּ אָמֵר: זה חִשּׁוֹב תְּקוּפּוֹת וּמְזּוּלּוֹת. כי יש בזה שְׁכָל, שִׁיאָר הַסּוֹד אֲצַלְנוּ, אֲף עַל-פִּי שְׁמוֹדֵיעַ לָהֶם הַחִכְמָה, כי בָּוּדָאי צָרִיךְ לְהַזְׁדִּיעַ לָהֶם הַחִכְמָה, בְּדִי שִׁידְעוּ מִחְכְמָתַנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעַנּוּ חִכְמָה זוּ, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹבָ: כי היא חִכְמָתֶךָם וּכְיוּן; ואם כן, מאחר שְׁמוֹדֵיעַ לָהֶם, אִינוּ סּוֹד, כי הַלָּא גַם הֵם יוֹדְעַנּוּ. אך יש בזה שְׁכָל, שִׁיכְזַלְוַיְן לְהַזְׁדִּיעַ לָהֶם הַחִכְמָה, אֲף עַל פִּי כֵן יִשְׁאָר הַסּוֹד אֲצַלְנוּ. וזה בְּחִינָתָה: כי היא חִכְמָתֶךָם וּבְנַתְכֶם לְעֵינִי הָעָמִים - לְעֵינִי הָעָמִים דִּיקָא, דְהִנּוּ שֶׁהָיָה רָק לְעֵינִי הָעָמִים בְּשֻׁעה שְׁמוֹדֵיעַ לָהֶם, וְתַכְפֵּף אַחֲרֶךָ אֵין יוֹדְעַנּוּ בָּלֶל, רָק יוֹדְעַנּוּ שַׁהְסּוֹד אֲצַלְנוּ, כי אֵין אָנוּ מְזִדְעַנּוּ לָהֶם וְאֵת הַחִכְמָה בָּעֵצֶם, שֶׁהָיָה סּוֹד הַעֲבוּר, רָק שִׁישֵּׁ בָּהֶם שְׁכָל, שִׁיכְזַלְוַיְן לְהַרְאָות וְאֵת הַחִכְמָה לְעֵינֵיכֶם לְבָהָר, לְמַעַן יִדְעַו שְׂוֹאָת הַחִכְמָה הִיא אֲצַלְנוּ, אֲבָל עַצְם סּוֹד הַחִכְמָה נִשְׁאָר אֲצַלְנוּ.

וזה בְּחִינָת סּוֹד הַעֲבוּר, שָׁאַינוּ נִמְסָר רָק לְגַדוֹּלִי הַהּוּר, שִׁישַׁ לָהֶם נִשְׁמוֹת גְּדוּלּוֹת. כי תְּהִלּוֹכוֹת הַגְּלָגָלִים הוּא עַל-יְדֵי שְׁכָלִים, שָׁהָם הַמְּלָאכִים, וְכָל גְּלָגָל וְגְלָגָל יִשְׁלַׁח לְוּ שְׁכָל מִיחָדָה, דְהִנּוּ מְלָאָה, שְׁמַרְתָּהָג עַל-יְדֵי, וְעַל-יְדֵי זה הוּא הַשְׁתָּנוֹת הַלוֹדָק הַגְּלָגָלִים, שָׁהָה הַגְּלָגָל מְהֻלָּך בְּחֹדֶש, וּבָהֶם הַסָּרָר, וְזֹה הַגְּלָגָל מְהֻלָּך בְּשָׁנָה אוֹ יוֹתָר, וַיֵּשׁ גְּלָגָל שָׁאָרִיךְ וּמָנוּ רַב בְּמִה אֲלָפִים שָׁנִים עַד שְׁמַסְכָּב. וְהַפְּלָל לְפִי הַשְׁתָּנוֹת הַשְּׁכָלִים, שָׁהָם מִשְׁתָּנוֹנִים

לפי רוחם מהעה, ובמו כן מתרחגים הגלגים. וכל אלו השכלים, כלם מקבלים מהמניג הבודל, שהוא שכל הבודל, שהוא הנשמה, שכלה מתרחגים על ידה, בבחינת (איוב לב): ונשمت שדי תבינים - שהנשמה שופע הישבל בהם. ועל כן הנשמה נקראת שמים, שהוא כלויות הגלגים, במו שכותב (החלים ז): יקראה אל השמים מעל - זו הנשמה (סנהדרין זא). כי הנשמה הוא מנהיג הבודל, של כל הגלגים בוגרל. ועל כן הנשמה נקראת גלגולתא, על שם גלגלי הרקע שמתרחגים על ידה. ועל כן אלו הנשמות הגדולות בקאיין בסוד העבר, כי מי יודע הנחתם במו המניג.

ואלו הנשמות הגדולות אירכין שיחיה להם גוף, בבחינות (ישעה ד): פרי הארץ, בבחינות אויר הארץ ישראל. כי כשהאור מתקדש בבחינות אויר הארץ דארץ ישראל, או פל הפרות והתבואה הגדיל שם, שמם נזון האדם, ומשם בא הטעפה ורעות - הפל הוא בבחינות הארץ ישראל. ומשם נركם הגוף, בבחינות (החלים קלט): רקמתי בתחתיות הארץ - בבחינת הארץ ישראל, ואוי הגוף בבחינת פרי הארץ, ואוי ראוי לקבל נשמה גדולה, בבחינת: יקראה אל השמים מעל - זה הנשמה, ואל הארץ - זה הגוף (שם סנהדרין). כי הנשמה לפי הגוף, בשגוף וזה ונקי, יכול לקבל נשמה גדולה, וכן להפוך. ועל כן יש מדיניות ששכלם עב ומגנשם, וכן יש מדיניות ששכלם זה וצלול, והפל לפי המדינה, לפי המזון היוצא ממנה. ועל כן על ידי שנתגרשין

מִבְחִינַת אֹוָרָא דָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל־יִדִי בְּחִינַת הַפָּל, אֹוי אֵין
יִכְלֵין לְהַתְּרֻקָם גּוֹפִים זַפִים, וְאֵין יִכְלֵין לְקַבֵּל נְשָׁמָה גָּדוֹלה,
וְעַל־יִדִיֶּה נְלָקַח סָוד הַעֲבוֹר מִאָתָנוֹ:

וְזֹה שָׁאָמָרוּ חֲכָמָינוּ זְכָרוּם לְבָרְכָה (כתנות קיב): וְהַיְתָה יָדִי אֶל
הַנְּבִיאוֹם הַחֽוֹזִים שָׂוָא וְגוֹן בָּסָוד עַמִּי לֹא יִהְיוּ - זֶה סָוד
הַעֲבוֹר; וּבְכַתְבָה בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְהַבּוּ - זֶה סְמִיכָה; וְאֶל אֲדָמָת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִבּוֹאוּ - כְּמַשְׁמָעוֹ. הַיְנוּ בָנָל, בְּכַתְבָה יִשְׂרָאֵל לֹא
יִתְהַבּוּ זֶה סְמִיכָה; הַיְנוּ עַל־יִדִי סְמִיכָה שְׁמַסְמִיכָין בְּשֵׁם רַבִּי, אֶת
שְׁאַינָם הַגּוֹנִים, עַל־יִדִיֶּה מְחַלְשֵׁין בְּתַבְתַּב יִשְׂרָאֵל בָנָל. וְזֹהוּ: וְאֶל
אֲדָמָת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבּוֹא, הַיְנוּ שְׁבָתְגָרְשֵׁין מִבְחִינַת אֹוָרָא דָאָרֶץ
יִשְׂרָאֵל בָנָל. וְזֹהוּ: בָסָוד עַמִּי לֹא יִהְיוּ - זֶה סָוד הַעֲבוֹר; שְׁעַל־
יִדִיֶּה נְלָקַח מִאָתָנוֹ סָוד הַעֲבוֹר בָנָל. וּבֶל זֶה עַל־יִדִי הַמּוֹתְרוֹת
הַבָּנָל:

ד **וְעַל־יִדִיֶּה** אֵין לוֹ עַצָּה שְׁלָמָה לְעוֹלָם, וְתִמְדֵיד אֵינוֹ יִכְלֵל
לְתִתְעַצֵּה לְנֶפֶשׁוֹ, וְהָוָא תִּמְדֵיד מַסְפָּק. כי בֶּל
עַצְוֹתוֹ בְּבִחִינַת עַצּוֹת נְבָרֹות, עַצְתַּנְשִׁים, כי הַטְּنָפֶת שֶׁל
הַמּוֹתְרוֹת עוֹלָה אֶל הַלְּבָב, בְּבִחִינַת (חוֹקָאֵל י): הָעַלוּ גָלוּלֵיהֶם עַל
לְבָם; וַנְעַשֵּה לְבָוּ מַטְנָפֶת כְּמוֹ בֵית הַכֹּפֶא, שַׁהְוָא מִקּוֹם עַצְתַּנְשִׁים,
הַנְשִׁים, בָמְאָמָר רַב עִילָש (נִיטָן מה): נִשְׁיָ בֶל מְלִי מַסְדָרֵין בְּבֵית
הַכֹּפֶא, שָׁשָם בֶל עַצְתָּם:

ה **אֶךְ** מַי שְׁבָר נִשְׁקָע בְּאֶלְוָן הַמּוֹתְרוֹת, יִשְׁ מִים שַׁהְוָא מַטָּהָר
מוֹאָת הַטְּנָפֶת, בְּבִחִינַת (חוֹקָאֵל לו): וּוּרְקָתִי עַלְיכֶם מִים

טהורם וטהרתם מפל טמאותיכם ומפל גלוייכם אטהר אתכם.
 ואוי בא לעצה שלמה, בבחינת (שם לו): ולא יחצו לשתי מלכות
 עוד, ולא יטמאו עוד בגוליהם; שעלי-ידי שנטהרין מהגולין
 והטנהפת הנ"ל, עלי-ידייה, ולא יחצו לשתי מלכות - בבחינת
 עצות, כמו שכתבוב (הניאל ר): מלפי ישפר עלה; והינו שזוכה
 לעצה שלמה, כי עלי-ידי הימים הנ"ל נעשים אצלו עצות
 שלמות, בבחינת (משל כ): מים עמקים עצה בלב איש: ואילו
 הימים הם בבחינת מחלוקת, בבחינת (נמרכט כ): מי מרים. ועל כן
 מחלוקת נקרא פלגתה, בבחינת (קהלים טה): פלג אלקים מלא מים.
 כי מפל מחלוקת נעשה ספר, בבחינת שאלות ותשובות. כי
 המחלוקת היא שאלת וקושיא, שמקשין וושאלוין עליו, והוא
 שב בתשובה, ועלי-ידייה הוא מישיב ומתרץ השאלת, ונעשה
 מזה בבחינת ספר שאלות ותשובות. כי עלי-ידי התשובה, עלי-ידי
 זה ונתחדשים אצלו בפה ספרים. כי יש בפה ספרים עכשו, וגם
 עתידים להיות עוד בפה ספרים, ובלם צריים להעולם.
 ובתבילה שלא היה לו אמונה חכמים, אווי היה כל הספרים
 אצלו כלל, כי היה מלעיג עליהם, כמו שכתבוב (קהלת יב): עשות
 ספרים הרבה אין קץ ולתג הרפה וכו', והינו שמלעיג על רפי
 ספריהם, אווי בלם כלל אצלו. וכשב בתשובה עלי-ידה, אווי
 נתחדש אצלו בכל פעם ספר, כי חזורים ונחשים אצלו כל
 הספרים שบทבילה היו בעיניו כלל. והכל לפי המחלוקת, כי הוא
 מסתכל ומתבונן בהחלוקת, מפני מה הם חולקים כה, באילו

הברורים, ולא בפעם אחר, ועל־ידיה מתרבונן אך לשוב בתשובה, ותתקו האמונה חכמים, כי ממש נמשך המחלוקת, על־ידי שגמ באמנות חכמים. ולפי התשובה, לפי המחלוקת, וכן הוא חוזר ושב אל אמונה חכמים, וכמו כן נתחדש אצל ספר, כי חזר ונחשב בעינו מה שהיה בתחילת בעינו כלל. וכן בכל פעם לפי המחלוקת, וכן התשובה, ששב וחזר אל האמונה חכמים, וכמו כן נתחדש אצל ספר אחר, כי חזר ונחשב בעינו עוד אייזה ספר אחר, שבתחלת היה מלעיג עליון, והוא בעינו כלל פנ"ל. ועל כן על־ידי המחלוקת נעשה ספר. וזה בוחינת (איוב לא): וספר בתב איש רבי - שעליידי ריב ומחלוקת נעשה ספר. ויש צדיקי הדור, שאמונהיהם שלמה בודאי, ואף על־פיהם יש עליהם מחלוקת, והוא בבחינת (ישעה ג): והוא חטא רבים נשא וכו', (שם) ועונתם הוא יסבל; הינו שיש לו מחלוקת בשליל העולם. ועל־ידי המחלוקת שיש עליון, על ידי זה מתקו האמונה חכמים אצל ההמון עם:

יש שיש עליהם מחלוקת מלחמת שאין להם אמונה בכללם, ואינם מאמינים בחורייש תורה שלהם שהם מחדשים, ואינם מאמינים שיש להם יתברך שעשויהם גודלים מחדשים שלהם. ועל־ידי זה שאין להם אמונה בחודשים של עצמן, על־ידי זה הם מתרשלין בהחdiamond שליהם. ועל כן בא עליהם מחלוקת, ועל־ידי זה הם שבים בתשובה, וחוזרים ונחשבים אצל החושין שלהם, וחוזרים ומחדשים, נעשה מזה ספר: ולפעמים

נעשה מזה ספר למעלה, שעליידיזה שזה שואל ומקשה, וזה שב בראשותה, ועל-ידיזה משיב ומתרץ - על ידי זה נעשה ספר למעלה, בבחינת (מלאנו): או נרברו יראי ה' איש אל רעהו

ויקישב ה' וישמע ויכתב ספר:

ו עליידיזה נמתקים כל הצמצומים, שהם הדינים. וכל מקום שיש אליו דין וצמצום, נמתק עליידיזה, עליידי תקון אמונה חכמים, שעליידיזה נתבעין הפספרים של התורה הקדושה. כי כל המתקות של כל הצמצומים והדינים הוא עליידי השכל, כי כלל במחשבה אהבריו. שהשכל הוא שרש הדינים, ושם נמתקים הדינים. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, וכל דין וצמצום צריך שישיה נמתק בשכל השיך לו, שם שרשו. ויש לכל צמצום וצמצום שכל, שעליידיזה נמתק. אך יש חכמה עלאה, שבב החכמות כלולים שם, ומקבלין ממש, ועל בין שם נמתקים כל הדינים. כי בהשכלים פרטיים או אפשר להמתיק, כי אם בוה השכל דיקא השיך לו הצמצום, שהוא שרשו; אבל עליידי בבחינת חכמה עלאה שבוליל מבלים, שם נמתקים כל הצמצומים, וכל הדינים בכללם. והتورה שהוא יוצא מכך עלאה, כי אוריתא מכך עלאה נפקת (ויה בשלה דף סב), ואין יכולת לקבל מכך עלאה, כי אם בשייש לה שלימות. ושלימות התורה, היא עליידי תורה שבבעל פה, כי תורה שבכתב אין לה שלימות, כי אם עליידי תורה שבבעל פה. ועליכן עליידי הפספרים הנ"ל, שנתחרדים עליידי המחלקה,

בבוחינת: וספר כתוב איש רבי, בוחינת: עשות ספרים הרבה אין哉, על-ידייה נשלם התורה. ואנו, התורה בבדיקה (שמות כד): לוחות האבן - שמקבלת הארץ מבחן אבן שתיה. כי כל דבר שבעוֹלָם, יש לו צמץום אחר בכחות ואיכות, וכל האצטומים שבעוֹלָם, כלם נרשמים באבן שתיה, שמןמו השחתה העולם, וכלם מקבלים ממנה, ושם המתקת כל הדינים, כי הוא בבדיקה חכמה עללה, בבדיקה קדשי קדשים. כי השכל נקרא קדש, וכלם מקבלים ונכללים בבדיקה קדשי קדשים, שהוא בבדיקה חכמה עללה, שככלול מפלם. ומהם המתקת כל הדינים, בפרטיות ובכלליות. כי גם בשפטמוניקון הדין בפרט, באיזה שלל של איזה צמצום, צריךין גם בן להמשיך פה מהשכל העליון בג"ל, כדי שייתיה פה לזה השכל הפרטי להפטיק הדין. וכן בכלליות, להפטיק כל הדינים מאייזה צמצום שתיה, או אפשר להפטיק ביום עליידי בבדיקה השכל העליון, בבדיקה קדשי קדשים, בבדיקה אבן שתיה בג"ל. וכשהתורה יש לה שלומות על ידי הספרים בג"ל, או מקבלת מהכמה עללה, בבדיקה לוחות האבן, בבדיקה אבן שתיה, ואוי משפעת בכל החכמות, ונמתקים כל הדינים, בבדיקה (קהלים כ): ישלח עזירך מקדש - שעקר העיר והישועה, שהוא בבדיקה המתקת הדינים, הוא מקדש, הינו על-ידי השכל שנקרא קדש בידוע.

וזה אותיות שתיה, ראשיתבות: חן תוי שדי יענגני. (לשון המקרא איוּב לא: חן תוי שדי יענגני וספר כתוב איש רבי). חן תוי שדי -

הינו בוחינת הרשימות של כל האמצומים נמתקין על-ידי שבאים בتوزד שתיה, בוחינת אבן שתיה הנ"ל. וזה ענני - בוחינת המתקה, בבחינות: ישלח עירך מוקדש בג"ל. וזה: הן תוי שדי ענני וספר בכתב איש ריבי - שעליידי וספר בכתב בג"ל, הינו רבי הספרים שנעשים על-ידי המחקת בג"ל, שאו יש להתורה שלמות, ומקבלה משכלה הפולל, מחייבת עלאה, שהיא בוחינת אבן שתיה בג"ל, על-ידיה הן תוי שדי ענני - בוחינת המתקה, על-ידי בוחינת לוחות האבן, שמקבלין מאבן שתיה בג"ל:

וזהו בוחינת מה שנוסף עלי ראש השנה לצדקים. כי ראש השנה הוא יומא דיניא של כל השנה, וכל אחד ואחד בא עם קדשו ומצוינו אל הצדיק הדור, שהוא בוחינת קדושים קדושים, בוחינת אבן שתיה. בבחינת (שמואלא כ): כי לה' מצוקין ארץ וישת עליהם התבָל, שם הצדיקים, שעיליהם נשחת העולם, ועל-ידיה נמתקים כל הדיינים, על-ידי בוחינת אבן שתיה בג"ל. וזה בוחינת אבני יעקב, שנכללו כלם בتوزד אבן שתיה (בר ויצא פ' סת, עין וחר דף נה: וח' רלא), כי הנפשות הם בוחינת אבני, כמו שפטות (אייה ד): תשפטבנה אבני קדש; וכלם באים ונכללים בتوزד הצדיק הדור, שהוא בוחינת אבן שתיה, ועל ידי זה נמתקים כל האמצומים בג"ל:

ה ועל-ידייה שנכללים יחד כל הנפשות בג"ל, ועל-ידיה נעשה שמחה, בבחינת (משל ג'): אור צדיקים

ישמחה. כי הנפש הוא בבחינת נר, בבחינת (משל כ): נר ה' נשמהת אדים. וכשנכלין יחר נעשה מהם אור, ועל-יריזה נעשה שמחה, בבחינת: אור צדיקים ישמח:

וזה תרי רבי שמעון ואמר: ה' שמעתי שמעך יראתי, תמן יאות חוי למדח. כי חבקוק אמר נבואה זו על רבי עקיבא וחבריו שמתו על-יריזי שלא היה בהם אהבה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יממות סב). כי אם חיו בבחינת גבורות ומצומות, ולא נכללו בהר, ולא נמתקו. ובמי שמעון וחבריו שהיו התקוון שלאיהם, על-כן אמר: אנו בבחינות תא תליא, הינו בבחינת האהבה וכלות שנכלליין יהה, ועל ידי זה - הרמתקה והתקוון בג"ל. ומה בא בבחינת: תרי רבי שמעון, הינו בבחינת השמחה, שנעשה על ידי הפלות והאהבה, בבחינת: אור צדיקים ישמח:

פתח ואמר: הולך רכבל מגלה סוד. הולך רכבל וכו' דלית רוחה רוחא דקיומא, הינו רוח חכמה; ולא תה מהימנא, הינו אמונה חכמים בג"ל, כי על-יריזי שאין בו אמונה חכמים, אין בו רוח חכמה, כי נזון במזרות בג"ל. מגלה סוד, זה בבחינת בטל בתרב יודנו, שאין מkaplin אור השכל מיידי הסמicha בג"ל, בבחינת (איוב לו): על פנים פפה אור. כי האותיות ציריות לקל אור השכל מיידי הסמicha בג"ל, ועל-יריזי פנים אמונה חכמים, שהוא בבחינת הולך רכבל, על ידי זה מגלה סוד, שנתגלה ונסתלק אור השכל בג"ל, ועל-יריזה - בסוד עמי

לא יהיה כפ"ל: ונאמן רוח מכפה דבר, דאות בה רוחא דקיומה - על ידי בוחנת אמונה חכמים, על ידי רוחה, מכפה דבר, בוחנת: על כפifs כפה אור כפ"ל:

סב

לשון רבנו זכרונו לברכה

וישב אלקים את העם וכו': (שמות יג)

א. **דע**, שעליידי אכילהם של ישראל נעשה יהוד קרשא בריך הוא ושבינתה אפילו באfine, בבחינת (רות ב): ויאמר בעז לרות לעת האכל גשי הלם. לעת האכל ריקא, הינו עליידי האכילה; גשי הלם - דא יהוד קרשא בריך הוא ושבינתה, בבחינת (בראשית מד): ונש אליו יהודא - דא תקרבתא מלפאת במלפאת (זהר ונש דף ו), רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנטבר, אין בו שום טענות, כי מאכל שיש בו טענות, עליידי מאכל פוה יכול האדם להחטא:

ב. והברור של המאכלים הוא עליידי אמונה. כי האמת, מה שהגביל השם ותפרק לשכל האנושי שיכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדוד השכל, להבין הדבר על בריו, ועל זה נאמר (אבות פ"ב): ודע מה שתשיב לאפיקורום. כי יש חילוק בין הקשות; כי יש קשיה שיכל האדם להבין תריזן על קשיה זו - על זה נאמר: ודע מה וכו'. ויש קשיה, שאין באפשרי לשכל האנושי להבין תריזן על קשיה כזו, רק לעתיד לבוא

יתגלה התרויון - אסור לאדם לעזין בהם, וכל מי שפומך על שבלו ומעזין בה, על זה נאמר (משלי כ): כל באיה לא ישובון; כי על קשיא בזו, אסור לסמוד על שבלו, רק להעמיד על אמונה.

וְאַפְלֹו אֶלָּו הַקְשִׁיות שַׁיִשׁ עֲלֵיכֶם תִשְׁכַּח, לְפָעָמִים גַּסְתָּמוּ
שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל, וְאַנְנוּ יוֹדַעַ לְהַשִּׁיב, וּנוֹרָקָה בּוּ
אַפְיקּוֹרֶסֶת, וְאַנְנוּ יוֹדַעַ מָה לְהַשִּׁיב עַל אַפְיקּוֹרֶסֶת. וְזֹאת
הַאַפְיקּוֹרֶסֶת הִיא לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, יִכְלֶל לְהַבִּין בֵּין רַב
לִמְעַט. כִּי צָרוּךְ לְעַבְדֵר אֶת ה' בְּשִׁנְיוֹ יִצְרָאִין, שִׁיחָה הַיצָּרָה הָרָע
בְּפָנָיו לְיִצְרָא טוֹב, בְּמַאֲמָר חַכְמֵינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרָכה (רכות נד):
וְאַהֲבָתָ וּכְרִי בְּכָל לְבָבֶךָ - בְּשִׁנְיוֹ יִצְרָאִין. שִׁיחָה לְבּוֹ שְׁלָמָם עַמְּה
אַלְקָוִין, שֶׁלֹּא יְהִי לוּ מְחַלְקַת בֵּין שִׁנְיוֹ יִצְרָאִין, הַיּוֹ שֶׁלֹּא יְהִי
לְבּוֹ חָלֵק עַלְיוֹן, בְּחִינָת (חוֹשָׁע ۱۰): חָלֵק לְבָם. וּבְאַמְתָה אֵם הָיָה
יוֹדֵעַ הָאָדָם יִדְעָה בְּלֵב שְׁלָמָם, שְׁמַלְאָה בְּלֵב הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ (ישׁוע
ו), וְהַקְדוֹשֶׁבְּרוֹדִיהוּא עוֹמֵד בְּשֻׁעַת הַתְּפִלָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה,
וְדֹאי הָיָה מִתְפִלֵּל בְּהַתְּלָבּוֹת גְּדוֹלָה, וְהָיָה מִרְקָבָה מְאוֹד לְבָזָן
אֶת דָבְרָיו. וּבְשִׁבְיָל שַׁהֲאָדָם אַנְנוּ יוֹדַעַ זֹאת יִדְעָה בְּלֵב שְׁלָמָם,
בְּשִׁבְיָל זוּ אַנְנוּ מִתְלַהֵב בְּלֵב קָה, וְאַנְנוּ מִרְקָבָה בְּלֵב-הָה, וְכָל
אֶחָד לְפִי מַעֲוט שְׁכָלוֹ וַיְדִיעָתוֹ, בְּנֵי הַתְּלָבּוֹת וְדֹקְדוֹקָוּ.
וְהַיְדִיעָה הִיא מִהִצָּר הָטוֹב שְׁבָלָב, וְהַסְּתָרָת הַיְדִיעָה הִיא
מִהִצָּר הָרָע שְׁבָלָב. וְהַסְּתָרָת הַיְדִיעָה, הֵן הֵן אַפְיקּוֹרֶסֶת
וְקְשִׁיות, שַׁהִצָּר הָרָע מְקַשֵּׁה אֶת לְבּוֹ לְפָל בְּרָעָה (משל ח):

וְהַתָּקוֹן לִיהּ הַמְּחַלֵּקָת שֶׁבְּלֵב - לְתַקֵּן אֹתוֹ בָּשָׁרוֹ. הַנּוּ כִּי עַקְרַב הַתְּהוֹות מַחְלָקָת הַיּוֹצֵר הָרָע, שֶׁרְשׂוּ מִן הַמְּחַלֵּקָת שֶׁבְּקָרְבָּהּ, בְּשַׁהֲשַׁתְּלִשָּׁה מִן דָּרְגָּא לְדָרְגָּא, עַד שַׁגְּנַתְּלִשָּׁה לִמְטָה, נְתַהָּה מִמְּנוּ מַחְלוֹקָת הַיּוֹצֵר הָרָע, בְּבִחִינָת חָלֵק לִבָּם, וּמְטַל בּוֹ אַפִיקוֹרּוֹסִות, וּמְסִתְיר מִמְּנוּ שֶׁבְּלֵי הַשְּׁכָל אֲשֶׁר אֵינוֹ יֹדֵעַ לְהַשִּׁיב. וּמַחְלָקָת שֶׁבְּקָרְבָּהּ, הַוָּא מַחְלָקָת תְּנָאים וְאַמוֹרָאים שַׁבְּגָמְרָא, שָׁזָה אָסֵר וּזָה מְתִיר. וּמַהֲשִׁתְּלִשְׁוֹתָם לִמְטָה נְתַהָּה מִמְּנוּ מַחְלָקָת הַיּוֹצֵר הָרָע. וּכְשַׁמְתָּקוּן הַמְּחַלֵּקָת שֶׁבְּקָרְבָּהּ, אָז מִמְּלָא נְתַבְּטֵל מַחְלָקָת הַיּוֹצֵר הָרָע, כִּי אֵין אֲחִיזָתוֹ אֵלָא מִשְׁמָן. וְהַתָּקוֹן הַמְּחַלֵּקָת שֶׁבְּקָרְבָּהּ, הַז הַלְּכוֹת פְּסוּקוֹת. כִּי פְּסָק הַלְּכוֹת הָשְׁלוֹם וְהַכְּרִעה שֶׁל מַחְלוֹקָת הַתְּנָאים וְאַמוֹרָאים. וְעַל יְדֵי לִפְנֵי הַפּוֹסְקִים הַוָּא נְתַקֵּשׁ לְהָשְׁלוֹם שֶׁבְּקָרְבָּהּ, וּמַתָּקוּן הַמְּחַלֵּקָת שֶׁבְּקָרְבָּהּ. וְאָז נְתַבְּטֵל הַמְּחַלֵּקָת הַיּוֹצֵר הָרָע שֶׁבְּלָפָנוֹ, וְאָז יוּכֵל לְעַבְדֵד אֶת הַשֵּׁם בְּכָל לִבָּבוֹ, בְּשַׁנְיִי יָצְרָרִים. וּנְבָתֵּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַשְּׁכָל, שִׁיּוֹדַע לְהַשִּׁיב לְאַפִיקוֹרּוֹס. וְכֹל זה נָעֵשָׂה עַל יְדֵי הַהֲכִירָה וְהָשְׁלוֹם הַגְּנָל.

וְזֹה אָוֹתִיות שְׁלוֹם, נוֹטְרִיקָן: וְדַע מָה שְׁתַּשִּׁיב לְאַפִיקוֹרּוֹס. כִּי עַל יְדֵי הָשְׁלוֹם, יֹדֵעַ לְהַשִּׁיב עַל אַפִיקוֹרּוֹסִות שֶׁבְּלָפָנוֹ: וְזֹה (תְּהִלָּם קְטָ): אָזֶךָ בִּישָׁר לְכָב בְּלֵמְדִי מִשְׁפְּטִי צְדָקָה - לְכָב דִּיאָקָא, בְּשַׁנְיִי יָצְרָרִים. אִמְתֵּי, כִּד לְמַדִּי מִשְׁפְּטִי צְדָקָה, הַנּוּ עַל יְדֵי לִפְנֵי הַפּוֹסְקִים: אֲבָל הַקְשִׁוּת שָׁאַי עַלְيָהֶם תְּרוּז, אַסּוֹר לְאָדָם לְעֵין בָּהֶם, רַק לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאֶמְוֹנָה. וּכְשִׁישׁ לוֹ אֶמְוֹנָה

בשילמות, יוכל להיות על ידי אכילהו יחד קדשה בריך הוא ושבונתה פג"ל. בוחינת (תהלים לו): ורעה אמונה, הינו בוחנת אכילה על ידי אמונה:

ג ועקר שלמות וקשותי אמונה, הינו לקרב דוקא המרחקים, בוחנת (צפניה ג): לקרא כלם בשם ה', אףו עפ"ם יקרבו לאמונה ישראלי, ולעבדו שם אחר:

ד ולהשלים את האמונה, הינו לקרב את הרחוקים בג"ל, צרייך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדברים, וכשנתקברו אותיות הדבר, אוי הופך את עצמו הדבר, ומלקט הניצוצות הקדשה מבין הקלות, ונשארים הקלות ולא חיות, ואו העפ"ם, שניקתם מהקלות, בשרואים שאין להם חיים, אוי משליכים את אמונתם, בוחנת (ישעה ב): ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבונו, ומדבקים את עצם לאמונת ישראלי. וזה בוחנת (שם צפניה): או אהפך אל העמים שפה ברורה, שפה ברורה, הינו הדבר שנתקבר מבעיניהם, הוא הופך את עצמו אל העמים, כדי ללקט מהם שاري ניצוצות הקדשה. ואו נתקים: לקרא כלם בשם ה' - שידבקו כלם באמונה ישראלי:

ה ולהעלות ניצוצי הדבר צרייך לתענית. וזה בוחנת (תהלים קו): מדרך פשעם ומעונתיהם יתענו וכו', אוי: ישלח דברו. כי עקר תkon הדבר, הוא על ידי התענית. כי עקר יצקת הקלות, אינו אלא מ אחורי הקדשה, כי מפני הקדשה אי

אפשר להם לנתק, מלחמת בהירות או. אלא לפחות מפעמים נותנים להם מלמעלה במקוון כה לנתק מפני הקדשה, וכל זה אינו אלא לרע להם, בחינתה (קהלת ח): עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. וכל התאותם הם בבחינת קלפות, כי התאותם הם מותרות, כי בלי התאותם יכול הגוף להתקיים, נמצא שהם מותרות לקיים הגוף, כמו הקלפות הם מותרות, כי ערך אינו אלא הפרי, והקלפות הם מותרות. וכשמדוברים בתאות על האדם, הוא בראשית התגברות הקלפות על הקדשה. וראשית התאותם הם שלשה שרים פרעה: שר המושקים ואופים וטבחים, שהם קנה ווושט וורידין, שהם בבחינת תאונות אכילה ושתייה, שהם ראשיהם, שלב התאותם גמישכים אחריהם. וኒקתם מפרעה, שהוא אותיות ערף, הינו מאתורים. וערך ינייקתם מהדברים, בבחינת אחר הדברים, כי הם סמוכים לה, כי קנה ווושט וורידין הם סמוכים לחמשת מוצאות הפה, וערך ינייקתם מהדברים שאינם זכרים כל כך. וכראשית התאותם שהם הקלפות מתרגבים, צריך להדקיק ולהסתיר אחורי הקדשה, שלא יונקו. ודקוקות אחורי הקדשה, היא על ידי התענית. כמו שפוחטים שם הו"ה בבחינת אחורים, שכוחם מוחילה יה, ואחר כך בשרוצים וכותבים ה"א, חזירים לאחורים וכותבים יוד ה"א וכו' - בין התענית, שהוא ערך הכנעתן של השרים העיל, הוא בבחינת דבקות אחורי הקדשה. כי ערך וכותם התענית, אינו אלא בשאננו חזובים השועות שהתחילה להתענית. למשל, בשמתענה שני ימים - היום השני שהוא נחשב יותר,

אין מלחמת עצמו, אלא מלחמת שאנו חווים ליום ראשון, או נחשב יום שני לנכות יותר. גם כי עקר כל הדברים הן התחלה, כי כל התחלות קשות (מכילה פ' יתרו והובא בפרש"י), מלחמת שיזיא מהפה להפה, אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל פה. וכן בכל יום ויום שהולך למרחוק מהתחלת התחלה, בן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל. נמצא שעקר בבחינת העבודה של כל ימים, אינו אלא התחלת, שאנו צריכין לחזור לאחורי, ליום ראשון שהתחילה להבין ולהתענות, שהוא תחילת התשובה, שהיא קשה עליו התחלת, שיצא מהפה להפה, ובכל יום חוזר לאחורי, לקבל בבחינת התחלת, ומלחמת שאלו השירים הפל, הם סמוכים להרבו, וכשמדוברים אוי ממשיכן את הרבו לגאות מצרים, בחינת מצור הגאון, בחינת (הלים טט): נהר גראני, ואינו יכול לדבר שום דבר לפני השם יתברך. ועל ידי התענות שמרעיב את עצמו, הוא ממשיך מימי החסדים ללחלה הגאון, ואו יכול לדבר. וזה בחינת (בראשית יב): ויהי רעב בארץ - רעב הינו בחינת תענות, שמרעיב את עצמו. וזה הוא רבקות אחורי הקרצה, כי הוה אלקים בחינת אחורים - מספר רעב. [כי שם הוה באחורים, רהינו י"ק י'קו"ק, עולה ע"ב. שם אלקים באחורים, בוה א' אל אל' אלקיי אלקיים עולה ר', ושניהם יחד עולים רע"ב.] וירד אחורים מצרים - הינו הורדות מימי החסדים ללחלה מצור הגאון, להוציא את הגאון מבחינה נהר גראני. בחינת (שם):

הלוּך ונסוע הנגבה, ללחצח הנגבה, להתקים (ישעה נה): קרא בגרון אל תחשך. ואו בשנתקין אחריו הקדשה, שאי אפשר להקלפות לבנים לשם ולנק, ואו נתגלוין הפנים של הקדשה. ואו: ויראו אותה שרי פרעה (בראשית שם). הינו, שאלו השרים הג"ל, רואים את יופי הוד הדבור, ויתחלו אותה אל פרעה. וכל זה הוא מבחן מהשם יתבנה, כדי להוציאו בלבם מפיהם, בבחינת: עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. וזה: וינגע ה' את פרעה, וזה (משל לא): אשה יראת ה' היא תתהלך, בבחינת: ויתחלו אותה אל פרעה. אין זה אלא בשכיל: תננו לה מפרי ידיה, הינו להוציא ניצוצות הקדשה מביניהם; בשהייה מוציאה כל חייתה מבין הקלפות, או משליין כל העפו"ם את אליליהם, ופונים כלם לאמונה ישראאל, לקרוא כלם בשם ה'. וזה עקר קשוטי האמונה, שיקרבו אחרים לאמונה:

זה בוחנות (סבא משפטים דף צה): **עלימתא שפירתא** דליות לה עיניין. **עלימתא שפירתא** - זה בוחנת אמונה, בוחנת (שה"ש יפה את רועית, בוחנת: רעה אמונה; דליות לה עיניין - הינו אלו הקשיות הג"ל, שאין לעין בהם, וצריך לחזק באמונתו. גופה טמירותא ואתגלי - כי היא טמירה, כי אם השאלה את המאמין איזה טעם באמונה, ודאי אינו יודע להסביר לך טעם, כי אמונה אינו שקד אלא בדבר שאיןו יודע טעם. ואפי' על-פיכך: וגלא - הינו שאצל המאמין הדבר גלי, אבל רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו, מתחמת גשל אמונו השלמה. נפקת

בצפרא ומטפסיא ביממא - כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בבחינת (איכה ג): חקרים לבקרים וכו'. ומטפסיא ביממא - מלחמת טרדה עסקי עולם, נחפה האמונה, מתקשת בקשוטין דלא הו - הינו עקר קשוטי האמונה, **בשם קרבין** אצל בני אדם שלא היו מקרבי לה:

ובשהאמונה כל בך בשלמות, או איכילתו היא יקרה מאד, כי נתיחד קדשא בריך הוא ושבינתה, בבחינת: ויאמר בעז לרות וכו', אוי, האמונה היא מלצת על הרוחקים לפניו השם יתרקה, שיקרב אותם בצל נגפיו. וזה היא מליצה, כי עקר טעותם של הרוחקים מאמונת השם יתרקה - מלחמת שעקר ידעת אלקותו אינו אלא מגלי על הפתום, ומלחמת שרואים מגלי, שהנחת העולם הוא על ידי מערכת המזלות, נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם מבנהנו נהוג. ויש חושבים שאריך לעבד את האמצעי, כמו שפעו בעגל, שרצו לעשות את העגל אמצעי בינם לבין השם יתרקה, שאמרו: אשר ילכו לפניו (שמות לב), בבחינת אמצעי. ובעיטות פוה רבים נכשלים, ועושים את הספות אמצעי בינם לבין השם יתרקה, הינו שמאmins בהשם יתרקה, אבל מאmins גם בין באמצעי, ואומרים שאריך לספות. הינו שמאmins למשל בהספה של פרנסה, שהוא הפשא ומתקן, ואומרים הספה של משא-זומתו עקר. אבל חם ושלום, בלי הספה של משה ומתן, אין יכולת ביד השם יתרקה

לעתן לְהַם פִּרְנָסָה. וּבַהֲפֹכָה שֶׁל הַרְפֻּאָה, שֶׁהָוָא סְפִים, עֲוֹשִׁים מֵהָם עֲקָר, בָּאָלוֹג, חַס וְשַׁלּוּם, בָּלִי הַסְּפִים, אֵין יָכַלת בַּיד הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ לְרִפְאָה. וְאֵין הַדָּבָר בָּן, כִּי הַקְּדוֹשֶׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא סְבִתָּה בְּלַי הַסְּבּוֹת וְעַלְתָּה בְּלַי הַעֲלוֹת, וְאֵין צָרִיךְ לְשֹׁום סְבָה, וּעֲסַקְנוּ בָּאָלוֹג הַסְּבּוֹת, צָרִיךְ לְהַאֲמִין בְּהַשִּׁם יַתְּבִּרְךָ לְבָה, וְלֹא לְעַשּׂות מִהַּסְּבּוֹת עֲקָר.

וְכַשְּׁחַצְדִּיק מַבְטֵל בַּתְּפִלָּתוֹ אֵיזָה חַיּוֹב שֶׁל מִעֲרָכָת הַמּוֹלּוֹת, אָוי נִתְּהַרְעֵשׂ מַהֲגָלְיוֹ עַל הַסְּתָומָם, שִׁישׁ אַלְכִי נִמְצָא, שֶׁהָוָא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת הַצָּדִיק, וּמִשְׁדֵּד הַמִּעֲרָכָת וּמִשְׁנָה הַטְּבָע. וְכֹל זה יְהִי לְעֵתיה, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכּוּרָונִם לְבִרְכָה (פסחים טה): עֲתִידִים צָרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת הַמְּתִימָם, וּשְׁאָר נִפְלָאוֹת: וַיְהִי: וַיָּגַשׂ אַלְכִי יְהוּדָא - דָא תְּקֻרְבָּתָא דְמַלְפָא לְמַלְכָא. וַיֹּאמֶר אַלְכִי בֵּי אַדְזִני - שְׁהַשְׁכִּינָה מַבְקָשָׁת רְחִימָם מִהָּשָׁם יַתְּבִּרְךָ, עַל אַלְכִי הַרְחֹזּוֹקים. יָדַבְרָנָא עַבְדָּךְ דָּבָר בְּאַזְנֵי אַדְזִני - וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד אַמְצָעִי. וְאֶל יְהָר אָפָּד בְּעַבְדָּךְ - עַל הַעֲבָר. בֵּי בְּמוֹדֵב פְּרֻעָה - פְּרֻעָה, לְשׁוֹן הַתְּגִלוֹת; כִּי אַפָּה אֵינֶךָ יְדֹועַ לְבִנֵּי אָדָם אַלְכִי מַהֲגָלְיוֹ, וּמִחְמָת שָׁאַנְךָ יְדֹועַ אַלְכִי מַהֲגָלְיוֹ, לְפִיכָךְ טָעוֹ בְּלַי אַחֲר לְפִי טָעוֹת; אַכְל בְּשָׁאָתָה מַבְטֵל רְצׁוֹנָה בְּשִׁבְיל רְצׁוֹן הַצָּדִיק, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכּוּרָונִם לְבִרְכָה (מועד קטע טו): הַקְּדוֹשֶׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא גּוֹזֵר וְצִדְקָה מַבְטֵל. אָוי יְדֹועַ מַהֲגָלְיוֹ עַל הַסְּתָומָם, בְּשַׁרוֹאִים שְׁמַעְרָכָת הַמּוֹלּוֹת מִחְיִיבִים אֵיזָה גּוֹרָה, וְצִדְקָה מַבְטֵל, אָוי יְדֹועַ שִׁישׁ אַלְכִי נִמְצָא, שֶׁהָוָא עֹשֶׂה רְצׁוֹן הַצָּדִיק.

ויה: מה פְּרֻעָה גֹּזֵר וְאִינוֹ מַקִּים - פְּרֻעָה, הַיּוֹן מַעֲרֶכֶת הַמּוֹלּוֹת הַגְּלוּיִם לְכָל גּוֹרָתָם, אֲפִכְךָ גֹּזֵר וְאִינֶּךָ מַקִּים - כי הַצָּדִיק מַבְטֵל:

וְזֹהוּ: וַיַּפְּבַּע אֱלֹקִים וּכְוֹ, אֲחֵרָא בְּמִדְרָשׁ (שמות פרשה כ): וַיַּפְּבַּע לְשׁוֹן סְעִידָה, הַיּוֹן לְשׁוֹן הַסְּבָה. וְחַמְשִׁים - אֲחֵר מַחְמָשָׂה (כמו שפְּרִישָׂי שם), הַיּוֹן חַמְשָׂת מִזְאָות הַפֶּה, שָׁעֵל יָדָם כָּל הַעֲבוּסִים פּוֹנִים לְאֶמְנוֹת יִשְׂרָאֵל, לְעַבְדוֹ שָׁכֵם אֶחָד, כְּמוֹ שְׁבָתוֹבָן: אֹז אֲהַפֵּךְ אֶל כָּל הַעֲמִים שְׁפָה בְּרוֹרָה וּכְוֹ. עַלְוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְאַרְץ מִצְרָיִם - מִמִּצְרָא הַגּוֹן. הַיּוֹן, עַלְיָדֵי עַלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִרְאֵשֵׁי הַתְּאָוֹת הַגְּנָל, מִמִּצְרָא הַגּוֹן הַגְּנָל, עַלְיָדֵי הַרְבּוֹר מִחְזִיר אֶת הַעֲבוּסִים לְאֶמְנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֹה עֲקֵר קְשׁוּטוֹי הָאֶמְנוֹת, בְּחִינַת מִתְקַשְׁטָא בְּקַשׁוֹטֵין דְּלָא הָוּ. עַלְיָדֵי אֶמְנוֹת בְּשָׁלְמוֹת, אֹז הַתְּרָה אֲכִילָה, בְּחִינַת וַיַּפְּבַּע:

(עד פָּאָן לְשׁוֹנוֹ זְיַל)

שִׁיךְ לְאֹז בָּ:

וְזֹה "שְׁלָום" רְאֵשֵׁת בּוֹתָה: וְדַע מָה שְׁתַּשְׁיב לְאֶפְיקּוֹרוֹם; כי עַלְיָדֵי הַשְּׁלָום יוֹדֵעַ לְהַשְׁיב עַל אֶפְיקּוֹרוֹסּוֹת שְׁבָלָבוֹ פָּגָל - עַמְּנָשׁ שָׁם. וְגַם עַלְיָדֵי הַשְּׁלָום שִׁישׁ בֵּין יִשְׂרָאֵל, בֵּין אֲחֵר לְחֶבְרוֹן, גַּם עַלְיָדֵי נַחֲטָלֵין הָאֶפְיקּוֹרוֹסּוֹת, פְּמַבָּאָר בְּמִקּוֹם אֶחָר. וְזֹה שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתָנוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (בראשית וננה פרשה לה): חֶבְרוֹן עַצְבִּים אֲפָרִים הַנֶּחֶת לוֹ (חוֹשֵׁעַ ר) - שְׁבָשִׁישׁ שְׁלָום בֵּין יִשְׂרָאֵל, אֲפָלוּ עֹזְבָּין עַבְדָּה וּרָה מַוחְלִין לָהֶם; אֲבָל: חָלֵק לָבָם, עַתָּה

יִאָשְׁמוּ (שם ז) - כי עליידי המחלוקת באין בפירות בג"ל, וכל אחד אוחז בראתו, מאחר שאיןם באים וმתועדים יחד, לדבר אחד עם חברו להפכו לדעתו; ואפליו יבואו יחד וידברו זה עם זה, לא ישוב מדעתו, מלחמת הנצחון של המחלוקת. אבל בשיש שלום, אפלו עוברים כוכבים ומולות מוחלין להם, כי עליידי השלום בוראי יתבטל העבودה זויה והאפיקורסות שיש לכל אחד מהם, עליידי שידברו זה עם זה, וישבו זה את זה מבעוטיו הרעות והבפירות, ובוראי יבואו לאמונה שלמה וישראל עליידי השלום בג"ל ובמקרה אחר:

גם זה שיך לאות הג"ל: מהחלוקת נעשה הילכות, במקרה בתיחה לדוד, עין שם היטב. מבאר שם, שהילכות הם תקוןחלוקת, כי חיזיר ומהפה הארץפני אורתיות שלחלוקת להילכות, מבאר שם. עין שם מה שבתוב שם, שהצדיק לומד אילו הארץפין שלחלוקת, ועשה מהם צروف הילכה וכו', עין שם. וזה בוחנת מה שמבאר פ"א, שאריכין ללמד הילכות, דהיינו פוסק, בשbill תקוןחלוקת, והבן:

שיך לאות ה: גם כי עקר כל הריברים הן התחלה, כי כל התחלות קשות מלחמת שיזיא מהפה אל הפוך וכו' בג"ל. ועל כן בכל פעם ופעם שנוטע להצדיק, צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, לא כמו שסביר היה אצל הצדיק, ועכשו הוא בא פעם שניית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, והוא היה אצלו כמו שבא עבשו מחדש פעם ראשונה. כי עקר הוא

ההתחלתה, כי כל התחלות קשות בגע'ל, נמצוא שמקור כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלתה בגע'ל, עין שם, ובכפי הכה וההתלהבות של ההתחלתה בין הולך ומתרחג בעבודתו, כי עקר היא ההתחלתה בגע'ל. על פן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היהתה ההתחלתו ברاءו, ואם פן גם כל עבודתו אינה בשלמות ברاءו, כי הכל מתרחג בפני ההתחלתה. על פן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בכך התלהבות גדוול והתגברות חדש לעובדות השם יתברך, כדי שתהיה עבדתו ברاءו בפני כח ההתחלתה בגע'ל. וכן בכל פעם ופעם צריך לחשש חששא זו, פן לא התחלת עדוין ברاءו, וצריך להתחיל ולבוא להצדיק בכל פעם מחדש:

סג

סוד בונת המילה

כ"י ברית נקרא בלשון תרגום אמה, ובמו שמצויר בלשון זה בוגרמא (שבה כה) והוא בחינת אמה בית ששה טפחים, שהברית כלול מהם. והוא בחינת ישעה ו: שרפאים עומדים מעועל לו, שיש בנים שיש בנים לאחד. שיש בנים, הם בחינת הששה טפחים הג'ל, והם נחלקים לשולש, הינו בחינת (שם) בשתיים יכפה פניו, ובשתיים יכפה רגלו, ובשתיים יעופף. כי פנים הוא בחינות וטפח לו על פניו (בנה קמא לב). ובשתיים יכפה פניו הוא בחינות שני טפחים, בחינות מנגלה טפח

ומכפה טפה הנאמר בברית, כמו שאמרו רפויינו זכרונם לברכה (ודרים כ). וכן בשתיים יכפה רגלו והוא בבחינת טפה לו בסנדלו (בנה קמא שם). והוא גם כן בבחינת שני טפחים בג"ל, מוגלה טפה ומכפה טפה. ובשתיים עופף, הוא בבחינה עופות שנבראו מן הרקק (חולין כ), בוחנות טופה על מנת להטפיח

(יומה עח גיטין ט ע ס).

ובכל הששה טפחים כלם כלולים ומוחים בברית, כי הששה טפחים הג"ל הם בבחינת ששת ימים שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ, בבחינת (תחלים לט): הנה טפחות נתת ימי, כמו שכתוב (שמות כ): ששת ימים עשה ה' וכו' וניח ביום השבעה, הינו שבל הששת ימים, בבחינת הששה טפחים, הגית כלם ביום השבעה, שהוא שבת, שהוא בבחינת ברית, כמו שכתוב (שם לא): ברית עולם בין בני ישראל:

זה בוחנת בראשית - בראשית שית (תיקון יא). בבחינת ששת ימים, ששה טפחים הג"ל, שבלם מוחים וכלולים בברית. וזה בראשית - ברית איש (תיקון י דף יח). הינו ברית שהוא כלול מששה ימים, ששה טפחים, שיש בנטפים. זה ברית איש, בבחינת שרפאים בישש בנטפים, שהן בבחינת ששה טפחים בג"ל. כי גם איש יש לה ששה כחות, וכמברא גם למתקרים, שיש ששה כחות באש, הינו: מתיק ומקפיא, מבשל ושורף, משחיר ומלבין. וכן עוף יש בו ששה כחות, כי על ידי העפיפה הוא נעלם ומתרגלה, קרוב ורחוק וכו':

וְהַצָּדִיק שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת בְּרִית, בְּחִינּוֹת (משלי י): צָדִיק יִסּוּד עַולְם, הוּא בֶּלֶל מִבְּחִינּוֹת הַשָּׁהָה טְפֵחִים הַגְּלָל, שְׁנַחֲלֻקִים לְשָׁלַש בְּחִינּוֹת שֶׁל שְׁתִים שְׁתִים, הַיּוֹן שֶׁבֶל בְּחִינּוֹת מַהֲשָׁלֵש, הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה טְפֵח וּמִכְפָּה טְפֵח. כִּי הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה טְפֵח וּמִכְפָּה טְפֵח נֶגֶד עַצְמוֹ, וְזֹה בְּחִינּוֹת בְּשְׁתִים יִכְפָּה בְּנִיו. וְכֵן הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה וּמִכְפָּה וּכְיָוָן נֶגֶד הַשִּׁם בְּשְׁתִים יִכְפָּה רְגָלָיו. וְכֵן הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה וּמִכְפָּה נֶגֶד הַשִּׁם יִתְפּוֹר, וְזֹה בְּחִינּוֹת בְּשְׁתִים יִעָזֵף.

כִּי לְפָעָם הוּא אֶצְל הָעוֹלָם בְּחִינּוֹת מְגַלָּה וּמִקְרָב עַצְמוֹ אֲלֵיכֶם. וּלְפָעָם הוּא בְּחִינּוֹת מִכְפָּה, שְׁנַתְּכִפָּה וּנְתַעַלְמ מֵהֶם, שְׁמַתְּרַחֵק מֵהֶם מֵאָה. וְלֹא דִי שְׁמַתְּרַחֵק מֵהֶם, וּמְתַרוּם מֵהֶם, וְאַיִם יִכְלִים לְהַתְּקַרְבָ אֲלֵינוֹ, אֶלָא שְׁנוּפְלִים עַלְיוֹ קָשִׁיות וּתְמִיהוֹת, עַד שְׁעַתְּעַקְם וּנְתַבְלִיל מֵחָם, מִחְמָת שְׁנַתְּרַחֵק מֵהֶם מֵאָה, וּקְשָׁה עַלְיוֹ קָשִׁיות וּפְלִיאוֹת, וְזֹה בְּחִינּוֹת מִכְפָּה טְפֵח. וְזֹה בְּחִינּוֹת בְּשְׁתִים יִכְפָּה רְגָלָיו - רְגָלִין לְשׂוֹן הַמִּשְׁכָּה, בְּמוֹ (שםות יא): וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרֶגֶלִיך - הַהוֹלְכִים אַחֲרָעַצְתָה. הַיּוֹן, שְׁבַהַמִּשְׁכָּה שְׁמַמְשִׁיך הָעוֹלָם אֲלֵינוֹ, הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה טְפֵח וּמִכְפָּה וּכְיָוָן. כִּי מִחְמָת שְׁמָה הַצָּדִיק בְּעַצְמוֹ אֵי אָפְשָׁר לְקַבֵּל מִפְנִיג, עַלְכֵן הוּא צָרִיך לְהַתְּפִפּוֹת וּלְהַתְּלִבּוֹשׁ עַצְמוֹ בְּדָבָרִים קְטָנִים, כִּי שִׁוְיכֵל לְהַתְּגִלוֹת, שִׁוְיכֵל הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִפְנִיג. וְזֹה בְּחִינּוֹת מְגַלָּה טְפֵח וּמִכְפָּה טְפֵח - שְׁמָה שְׁמַמְכָּה וּמִתְּלִבּוֹשׁ עַצְמוֹ, הוּא בְּחִינּוֹת מְגַלָּה, שְׁעַל יָדֵי זֶה הוּא מְגַלָּה

עצמו אליהם, כי בלא זה לא היה אפשר להתגלוות אליהם. ולפעמים הוא בוחנת מכפה ממש, שמתכפה ומתקלם מהם ונתרחק ונפלא מהם פנ"ל:

ובן אצל השם יתברך צריך להיות בוחנת מגלה ומכפה וכו', כי צריך לדבוק ולקרוב עצמו להשם יתברך, אבל בכוון השם יתברך נגלה ומרתקרב אליו. אבל כל מה שמתקרב יותר להשם יתברך, צריך להתרחק יותר, הינו כל מה שמתקרב יותר, כדי לידע שהוא רחוק מאד מיהים יתברך, כי אם יחשב יודמה בדעתו שכבר נתקרב להשם יתברך, יזדע במידעות השם יתברך, זה סימן שאין יודע כלל, כי אם היה יודע קצת מהיים יתברך, היה יודע שהוא רחוק מאד ממנה, כי כל מה שמתקרב יותר להשם יתברך יזדע יותר, הוא יודע שהוא רחוק מאד, ואינו יודע כלל. וזה דבר שאינו אפשר לפה לדבר ולהסביר זאת, כי גזרלת הבורא אין שעור. וזה בוחנת (ישעה ט): שלום遠, לרחוק ולקרוב, בוחנות מגלה טפח ומכפה וכו', שביל מה שמתקרב מתרחק פנ"ל. וזה בוחנת ובשתיים יעופף, יעופף בתרגומו ממש, הינו בוחנות מגלה טפח ומכפה וכו' של העשוי, שמשמש והוא בודק השם יתברך פנ"ל:

ובשתיים יכפה פניו - זה בוחנת מגלה טפח ומכפה טפח אצל עצמו, כי פנים לשון פעם, כמו שפתות (שמות ל): פני ילכו; וכן פנים לשון רצון והשגת השם יתברך, כמו שפתות (נדבר): יאר ה' פניו אלה. והצדיק הוא לפעמים מקובל

על עצמו יסורין בשביל העולם, והוא כמו חלוף, שמחלייף עם השם ותפרק ההשפעה וההשגחה, שאינו רוץota את ההשפעה וההשגחה, ומכה פנוי השגחה זו, ומתקבל על עצמו יסורין, כי הוא בוחר בהשפעה והשגחה רוחניות. ואזת ההשפעה שהלכה לה, נחפורה בין העולם. וזה בחינת מנגלה טפח ומכה וכו', שלפעמים מנגלה פנים של רצון והשגחה וכן: בעם, ולפעמים מכפה פנים של רצון והשגחה וכן:

ולכם הפנים הוא בחינת ברית, כמו שכתוב (ויקרא כד): ביום השפט ערכנו לפני ה' וכו', ברית עולם, ונאמר בהם (שמות כה): עשוית לו מסגרת טפח. ועל כן נקראת הבחינה המקבלת הששה טפחים הניל "מטפחת", כמו שכתוב (וות ג): הבני המטפחת; כי זה היה בקשתה, כמו שכתוב (שם): ופרשת בוגיף על אמרתך; שבקשה הבנים הניל, שהן בחינת הששה טפחים הניל. על כן: ויאמר לך הבני המטפחת, וימדר לך שיש שעורים; שהן בחינת ששה טפחים, יש בנים הניל:

ויש נחש, ומלה בתוך פיה. וזאת המלה איזה לה ניחא בוראי, מלחמות שהוא בתוך פיה של נחש. והנחש פעמים הולך, ופעמים מעופף. ו לחלוק שבין הליכה לעופפה - כי בעופפה יוכל לעוף ולפרח ברגע הרפה, אבל בהליכה הוא הולך מעט מעת, בדרך הולך, שהוא תנועה בירה. ובכל הדברים רעים שמלרבים, ובפרט כשהם נוגעים על צדיקים וגודלים, באלו היבורים הם עושים בנים להנחש, שיזבל לעופף. כי עליידי

דברים קדושים, עושים בָּנֶפְים דִּקְרָשָׁה, בְּבִחַנָּת (קהלת י): ובעל בָּנֶפְים יִגְדֵּד דָּבָר; אֲכַל בְּאַלְוֹ הַדְּבָרִים רָעִים, עֹשִׂים בָּנֶפְים לְהַנְּחָשׁ, וְהֵם נָגֵר הַשִּׁשׁ בָּנֶפְים שֶׁל הַקְּרָשָׁה הַגְּנָל. פִּי הַדְּבָר יֵצֵא מִבְּנֵי רָאָה, עַל פָּנָיו נָעַשָּׂה מִמְּנוּ בְּחִינָּת בָּנֶפְים לְהַנְּחָשׁ, כִּי הַדְּבָר הַיּוֹצֵא מִשְׁתַּת עַזְקָאִין דִּקְנָה, הוּא נָגֵר הַשִּׁשׁ בָּנֶפְים שֶׁל הַקְּרָשָׁה הַגְּנָל.

וְהַנְּחָשׁ הֵם אֲלֹו הַחֲכָמִים לְהַרְעָ, הַחֲכָמִים פְּלִוּסָוּפְיָא וְאַפִּיקּוֹרָסִות, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ירמיה ז): חֲכָמִים הַמָּה לְהַרְעָ וְלִהְטִיב לֹא יַדְעַו, שֵׁהָם רַק חֲכָמִים לְהַרְעָ, שֵׁאָם יַרְצַו לְהַשְׁתִּמְשָׁבֵחַכְמָתֵם לְהִיטִּיב לֹא יוּכְלוּ. וְהֵם בְּחִינָּת הַנְּחָשׁ בְּחִינָּות (בראשית ג): וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכָּל חַיוֹת הַשְׁדָה. וְעַל יָדֵי דִּבְרִים רָעִים, עֹשִׂים בָּנֶפְים לְהַחֲכָמִים אַלְוֹן, שֵׁהָם בְּחִינָּת הַנְּחָשׁ, שִׁיוֹכְלָו לְעוֹפֵר וּלְפָרָת, הַיְנוּ שְׁמֻעוֹפֶפתּ וּמִתְפַּשְׁתָּה חֲכָמָתֵם וְאַפִּיקּוֹרָסִית שְׁלָחָם בְּעוֹלָם, וּמִזְיק מַאֲדָר לְהַעֲולָם. וְגַם בְּחִקּוֹתָם בְּעֵצֶם הֵם מַעוֹפֶפֶם, בָּמוֹ מַי שְׁיַשׁ לוֹ שְׁכַל מַעוֹפֶף, הַיְנוּ שְׁשַׁכְלָם מַעוֹפֶף בְּמַהְרוֹת, וּנְפַתֵּח לְהֵם חֲכָמָתֵם מַאֲדָר. אֲכַל אָם אַיִן לְהַנְּחָשׁ בָּנֶפְים, הַיְנוּ שַׁائִין לְהֵם דִּבְרִים רָעִים כֹּגֶל, אַיִן אַיִן לְהַנְּחָשׁ רַק בְּבִחַנָּת הַלִּיכָה, הַיְנוּ שַׁائִין לְהַחֲכָמִים לְהַרְעָ הַגְּנָל, רַק מִה שְׁחוֹקָרִים בֵּינֵם לְבֵין עַצְמָן, וְאַיִם מַעוֹפֶפֶם בְּעוֹלָם, הַיְנוּ שַׁائִין מִתְפַּשְׁת וּמַעוֹפֶף חֲכָמָתֵם בְּעוֹלָם, וְאַיִם יִכְלִים לְהַזִּיק לְהַעֲולָם, רַק לְמַי שְׁפָמוֹךְ אַלְיָהָם, בְּגַזְן תַּלְמִידֵיכֶם וְחַבְרֵיכֶם, אֲכַל בְּרָחוֹק מֵהֶם אַיִם יִכְלִים

להזיק. במו הוהיל, שהולך רק מעת, ואינו יכול למהר למרחוק כמו המועוף. וגם بينما לבין עצמו אין שכלם מעופף, הינו שאין נפתח להם החכמה פלאה, ואינם מעופפים ומהירים בחכמויות שלהם, רק חוריים בחכמתם מעט מעת, כמו הוהיל. וגם מה שמיוקים לאחרים בחכמתם הוא רק בבחינת הילכה, שאיןו מעופף ונכנים בעמק לתוך המוח והלב, רק שנדרבק קצת להמתה, אבל איןנו נכנים בעמק לתוך הלב והמתה. אבל קשיש להם, חם ושלום, בגנים מדברים רעים בגן, או שכם מעופף בגן, וגם מזיק למרחוק, כמו המועוף שמעופף בשעה אחת למרחוק, וגם שמעופף חכמתם המשבשת ונכנים ונדרבק בהמוח והלב בעמק גדור מאר:

ונמללה המנה בוחק פי הנחש, הוא בחינות חכם הדור, שהוא חכם היישר והצדיק ובעל מדות טובות, ויחמת שהוא חכם גדול ודקירה ונכנים באלו החכמויות, או בשאלו החכמים ננסים בחקירותם לחקר באלו החכמויות, או יש לו צער גדול מאד, ויש לו מלחמה גדולה עמם, הינו עם בוחנת הנחש בגן, פי מתרגבים עליו מאד בלפולים ואמונה כוביות, והוא בוחנת מבטה בוגר, שמתגבר עליו בטחון בוגר, שאיןו בטחון שלם ואמת פרואוי, שהוא בוחנת אמונה כוביות, וזה בוחנות (משל מה): שנ רועה ונגל מועדת מבטה בוגר; הינו שהוא המביטה בוגר היא בוחנות שנ רועה את החכם, שהוא הנמללה שבוחק פיה בגן. פי מהחת שהוא חכם ונכנים

**בעבורת השם, מתרגבים עליו אלו הבלתיים והאמונות
פוביות ביותר, וצריך לו תמיד מלחמה גדולה עפהם.**

ובין כשהנחש הולך ובין כשהוא מעופף, יש לו צער גדול
ומלחמה גדולה, רק שבודאי בעת העפיפה צערו גדול
יותר מאוד. אין לו שום ניחא בין כשהוא הולך, בין כשהוא
מעופף. רק שיש ממצאו בין ההליכה ובין העפיפה, והוא בעת
שפסיק העפיפה ומוריד עצמו מן העפיפה ממעלה למטה, בדרך
המעופף בעת שרוצה לשילשל ולהוריד עצמו למטה, ואנו יש
להנמלה הניל ניחא, כי אין אינו הולך ואין מעופף. הינו, כי יש
במה עתים שהחכמים ניחים ואין חוקרים, בנזן בעת שנייה
ואכילה, ואו יש ניחא להחכם, שהוא בוחינת הנמלה שבתווך
פה, כי החכם הוא בוחינת נמלה, כמו שפטות (משל): לך אל
نمלה עצל, ראה ררכיה וחכם; כי זה החכם מלמד דעתך וררכי
ה' אל העם:

זה סוד מה שאמר הפסבא (זהר משפטים דף צה): **מן היא נחש
דפרח באוירא ואול בפרודא, בין קד ובין בה אית
ניחא לחדר נמלה דשבב בין שניי** (מי הוא הנחש? שפורה באיר והולך
בפירות, בין קד ובין קד יש מנוחה למלה אחת השוכבת בין שנייו). הינו בוחינות
הנחש הניל. **דפרח באוירא - שפריחתו על ידי האוירים, הינו
על ידי דבריהם רעים, שנעשה לו מהם נגפים. ואול בפרודא**
- הינו שאין לו רק בוחינות הלכה, בשנפירים דקנשנה הם

בתקונו, ואין להנחש בנסיבות מדברים רעים, אזי אין לו רק בחינת הליכה. זהה: ואול בפְרוֹדָא, בחינות (יהוקאל א): ובנסיבות פרודות מלמעללה; הינו בחינות בפני הקרשה. אוז: ואול, שאין לו רק בחינות הליכה, כי בחינות הליכה יש לו תמיד, כי הבחירה חפשית למחקרים לחקר בכלל עת שירצנו, רק שאין יכולם לעופף בבחינה הנ"ל בשאיין להם גנבים מדברים רעים, ואין להם רק בחינת הליכה כנ"ל. בין בך ובין בה, הינו בחינת המצע בין מהליכה והעפיפה כנ"ל, וזה נקרא בין בך ובין בה, שהוא בין ההליכה והעפיפה, ואיזו יש לה ניחאה להגמלה דשכבר בין שנה כנ"ל. שארי בחפורה וסימ בפְרוֹדָא, הינו שיאלו המחקרים, שהם חכמים להרעה, שהם בחינות העחש כנ"ל, חכמתם וחקירתם הוא - שארי בחפורה, שתחילה חקירותם מתחלה מהמחברים, מחבור חמץ וצורה, וסימ בפְרוֹדָא, שסתימת חכמתם בשכליהם הנפרדים. כי כן דרך כל חקירותם, להתחיל מחבור חמץ והצורה, ויעולים מדרגה לדרגה, מתחילה מחזר וצורה של הנשים, ולאחר מכן מהר וצורה של עליה ועליל, עד שמניגעים ומסימים בשכליהם הנפרדים, ורוצים להציג בחקירותם האנושית, המטעית והמשבשת, בידיעם למחקרים בעצמן, הם רוצים להציג עלייה קיורותם הלו, מחבור חמץ וצורה, את שכליים נפרדים, וזה: שארי בחפורה וסימ בפְרוֹדָא:

ספר

ויאמר יי' אל משה בא אל פרעה כי אני הכהני את לפו
ואת לב עבדיו למען שניarti אתני אלה בקרבו. ולמען ספר
באוני בנה ובן בנה את אשר התعلלתי במאורים ואת
אתני אשר שמתי בהם וידעתם כי אני יי' ובו. הנהני מביא
מחר ארבה בגבולך: (שמות י)

א כי השם יתפרק מלחמת רחמנותו ברא את העולם, כי רצה
לגלות רחמנותו, ואם לא היה בריאות העולם על מי היה
מראה רחמנותו. ועל פן ברא את כל הבריאה מתחילה
האצלות, עד סוף נקמת הempo של עולם הנשמי, כדי להראות
רחמנותו. וכאשר רצה השם יתפרק לברא את העולם, לא היה
מקום לבראו, מלחמת שהיה הפל אין סוף, על-כן צמצם את
האור לצדין, ועל ידי הצמצום זה נעשה חלל הפנו, ובתווך
החלל הפנו הזה, נתהוו כל הימים והmonths, שהם בריאות
העולם (כמ"ש בעז חיים במחילה).

זה החלל הפנו היה מורה לברא את העולם, כי בלבתי החלל
הפנו לא היה שום מקום לברא את העולם פג"ל. וזה
הצמצום של החלל הפנו אי אפשר להבין ולהשיג כי אם
לעתיד לבוא, כי צריך לומר בו שני הפלים: יש ואין, כי החלל
הפנו הוא על ידי הצמצום, שבביכול צמצם אלקותו ממש, ואין
שם אלקות ביכול, כי אם לא כן אין פנו, והפל אין סוף, ואין

מִקּוֹם לְבִרְיאַת הָעוֹלָם כָּלֶל. אֲבָל בָּאֵמֶת לְאַמְתָּנוֹ, בָּוּדָאי אַפְּ-עַל-פִּיכְנָן יִשׁ שֵׁם גַּם בַּן אֱלֹקָות, כִּי בָּוּדָאי אֵין שָׁוֹם דָּבָר בְּלָעָדִי חִיּוֹתוֹ, וּעַל-כֵּן אֵי אִפְּשָׁר לְהַשְּׁגַּן כָּל בְּחִינַת חֶלֶל הַפְּנִי עַד לְעַתִּיד לִבְוא:

בָּוּדָע, שִׁישׁ שְׁנִי מִינִי אַפְּיקּוֹרָסּוֹת: יִשׁ אַפְּיקּוֹרָסּוֹת, שְׁבָא מִחְכָּמוֹת חִיצוֹנִיות, וּעַלְיוֹ נִאֵמֶר (אבות פ"ב): וְדֻעַ מָה שְׂתַּשֵּׁב לְאַפְּיקּוֹרָסּוֹם; כִּי הַאַפְּיקּוֹרָסּוֹת הַזֹּאת יִשׁ עַלְיהָ תְּשׁוּבָה, כִּי זֹאת הַאַפְּיקּוֹרָסּוֹת בָּא מִחְכָּמוֹת חִיצוֹנִיות, שְׁהָם בָּאִים מִמּוֹתְרוֹת, מִבְּחִינּוֹת שְׁבִירָת בְּלִים. כִּי מִחְמָת רַבּוֹ הַאָוֹר נִשְׁתַּבְרוּ הַבְּלִים, וּמְשָׁם נִתְהַווּ הַקְּלָפּוֹת בִּדּוּעַ, וִחְכָּמוֹת חִיצוֹנִיות בָּאִים מִשְׁם, הַיְנוּ מִשְׁבִּירָת בְּלִים, מִמּוֹתְרוֹת פִּסְלָת הַקְּדָשָׁה. בָּמוֹ אֶצְלַ הָאָדָם, יִשׁ בִּמְהָמָה מִינִי מִזְרָחוֹת וִפְסָלָת, בָּנוֹן צְפָרִינִים וִשְׁעָר וּוֹעה, וּשְׁאָר פִּסְלָת וִמּוֹתְרוֹת, בַּן כָּל חִכָּמה חִיצוֹנָה בָּא מִמּוֹתְרוֹת וִפְסָלָת יְדוּעָה של הַקְּדָשָׁה, וּבַן בְּשׁוֹפֶן בָּא מִמּוֹתְרוֹת וִפְסָלָת יְדוּעָה. וּעַל בַּן מַי שְׁנוּפֵל לְאַפְּיקּוֹרָסּוֹת הַזֹּאת, אֲפָ שְׁבּוּדָאי צְרִיךְ לְבָרָח וְלִהְמַלְטָת מִשְׁם, אֲך֒ אַפְּ-עַל-פִּיר בַּן מַי שְׁנוּפֵל לִשְׁם, אִפְּשָׁר לוֹ לְמִצְאָה הַצָּלה לְצִאת מִשְׁם, כִּי יוּכְלָה לְמִצְאָה שֵׁם אֶת הַשֵּׁם וִתְּפַרְּה אֶם יַבְקִשְׁהוּ וַיְדַרְשֵׁהוּ שֵׁם, כִּי מַאֲחֵר שְׁהָם בָּאִים מִשְׁבִּירָת בְּלִים, יִשׁ שֵׁם בִּמְהָמָה נִיצּוּצָות הַקְּדָשָׁה, וּבִמְהָמָה אֹתִיזָות שְׁנַשְּׁבָרוּ וַיַּפְלוּ לִשְׁם בִּדּוּעַ, וּעַל-כֵּן יוּכְלָה לְמִצְאָה שֵׁם אֱלֹקָות וַיְשַׁכֵּל לִישְׁבַּת הַקְּשִׁיות של הַאַפְּיקּוֹרָסּוֹת הַזֹּאת הַבָּא מִחְכָּמוֹת חִיצוֹנִיות, שְׁהָם בָּאִים מִמּוֹתְרוֹת מִשְׁבִּירָת

בכלים, כי יש שם חיות אלקות, הינו שבל ואותיות שנשברו ונפלו לשם. ועל בן האפיקורוסות הזאת יש עליה תשובה, ועליו נאמר: ודע מה שתשיב לאפיקורוס:

אבל יש עוד מין אפיקוריות, והם הוכחות שאינם חכמו, אלא מלחמתיהם עמוקים ואיןם מושגים אותם, ומלחמת זה נראהים בחכמו. כמו למשל, כשהאחד אומר סברא שקר בגמפת [גמרא, פרוש רשי,תוספות], ומלחמת שאין למן לישב הקשיא שבא עליידי סברא זו, עליידייה נראה שאמיר סברא וחכמה גודלה, אף שבאמת אין סברא כלל; בן יש במקרה מובכות וקשיות אצל המהקרים, שבאמת אין שום חכמה, והקשיות בטלים מעקרה, אך מלחמת שאין בהשכל אנוש לשבעם, עליידייה נראהים לחכמו וקשיות. ובאמת אי אפשר לישב אלו הקשיות, כי אלו הקשיות של אפיקוריות זאת באים מחלל הפנוי, אשר שם בתוך החלל הפנוי אין שם אלקות ביבול, ועל בן אלו הקשיות הבאים משם, מבחינת חלל הפנוי, אי אפשר בשום אופן למצא להם תשובה, הינו למצא שם את השם יתפרק, כי אלו היה מוצא שם גם בן את השם יתפרק, אם-בן לא היה פנוי, וזה הפל אין סוף בג"ל. ועל בן על האפיקוריות זאת נאמר (משל ב): כל באיה לא ישבון; כי אין שום תשובה על האפיקוריות זאת, מאחר שבא מחלל הפנוי, שמשם צמץם אלקתו בביבול.

רק יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי אֶמְנוֹנָה עֹזֶרֶם עַל כָּל הַחֲכָמוֹת, וְאַפְלוּ עַל
הַאֲפִיקוֹרָסּוֹת הַזֹּאת הַבָּא מִחְלֵל הַפָּנוּי, כִּי הֵם מַאֲמִינִים
בְּהַשֵּׁם יִתְּפַרְךְ בְּלֵי שׁוֹם חֲקִירָה וְחַכְמָה, רַק בְּאֶמְנוֹנָה שֶׁלְמָה, כִּי
הַשֵּׁם יִתְּפַרְךְ מִמְלָא כָּל עַלְמִין וְסֻובֵב כָּל עַלְמִין, נִמְצָא שֵׁהָוָא
כְּבִיכּוֹל בְּתוֹךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְסֻבֵּב כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְצִרְיךְ לְהִזְוֹת
הַפְּרָשׁ כְּבִיכּוֹל בּוּנְיוֹן הַמְלָיוֹן וְהַסְּפּוּבָה, שָׁאָם לָאו, אַסְּפָן הַכָּל אֶחָד,
אֲך֒ עַל־יְדֵי בְּחִנָּת הַחֲלֵל הַפָּנוּי, שִׁמְשָׁם צִמְצָם אַלְקָוֹתָו, כְּבִיכּוֹל,
וְבְתוֹכוֹ בָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. נִמְצָא, שַׁחַלְלֵל הַפָּנוּי מִקְוֵף אֶת
כָּל הָעוֹלָם, וְהַשֵּׁם יִתְּפַרְךְ, שֵׁהָוָא סֻובֵב כָּל עַלְמִין, מִסְבֵּב גַּם עַל
הַחֲלֵל הַפָּנוּי, וְעַל בָּן שִׁקְדָּקָה לֹומר מִמְלָא כָּל עַלְמִין, הַיּוֹן כָּל
הַבְּרִיאָה שְׁגִבָּרָא בְּתוֹךְ הַחֲלֵל הַפָּנוּי, וְגַם סֻובֵב כָּל עַלְמִין, הַיּוֹן
שְׁמַסְפֵּב גַּם עַל הַחֲלֵל הַפָּנוּי, וּבְאַמְצָעָה מְפַסֵּיק הַחֲלֵל הַפָּנוּי,
שְׁבִיכּוֹל צִמְצָם מִשֵּׁם אַלְקָוֹתָו:

וְהַגָּה עַל־יְדֵי אֶמְנוֹנָה, שִׁמְאַמִּינִים שְׁחַשִּׁים יִתְּפַרְךְ מִמְלָא כָּל
עַלְמִין וְסֻובֵב כָּל עַלְמִין, וּמַאֲחָר שֵׁהָוָא סֻובֵב כָּל עַלְמִין,
אַסְּפָן שֵׁם הַחֲלֵל הַפָּנוּי בְּעַצְמוֹ נִתְהַווֹ מִחְכָמָתוֹ יִתְּפַרְךְ,
וּבּוֹדָאי בְּאַמְתָה לְאַמְתָה יִשְׁשָׁם אַלְקָוֹתָו יִתְּפַרְךְ, רַק שֶׁאָי אָפָּשָׁר
לְהַשְׁיגָה זֹאת, וְלִמְצָא שֵׁם הַשֵּׁם יִתְּפַרְךְ פָּנַל, עַל־בָּן הֵם עֹזֶרֶם
עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַקְשִׁיות וְהַאֲפִיקוֹרָסּוֹת הַבָּא מִשֵּׁם מִחְלֵל
הַפָּנוּי, כִּי יוֹדָעים שְׁבּוֹדָאי אָי אָפָּשָׁר לְמַצֵּא לְהֵם תְּשׁוּבָה, כִּי אִם
הָיָה מוֹצָא עַלְיָהָם תְּשׁוּבָה, הַיּוֹן שְׁהָיָה מוֹצָא בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם
יִתְּפַרְךְ, אַסְּפָן לֹא הָיָה חָלֵל הַפָּנוּי, וְלֹא הָיָה אָפָּשָׁר לְהַתְּהוּות

הבריהה. אבל באמות לאמתו בודאי יש עליהם תשובה, ובבודאי יש שם אלקוטו יתברך. אבל עליידי חקירות נשקעים שם, כי אי אפשר למצא שם את השם יתברך, מאחר שהוא בוחנת חלל הפנוי, רק צרכינו להאמין שהשם יתברך סובב גם עליו, ובבודאי באמות גם שם יש אלקוטו יתברך.

ועל-כן ישראלי נקראים עברים, עליהם שהם עברים באמונתם על כל הוכחות, ואפלו על הוכחות שאינם הוכחות, הינו האפיקורות הניות הבא מחלל הפנוי בפ"ל. ועל-כן השם יתברך נקרא אלקי העברים (שמות ג), מלשון עבר הנהר (יהושע כד), לשון צדرين, הינו שאלקוטו מסביב גם על החלל הפנוי, הבא עליידי האמצום, שצמצם האוור לצדין. ועל-כן ישראלי נקראים עברים, שעליידי אמונתם, שמאמינים שהשם יתברך אלקי העברים בפ"ל, הם עברים על כל הוכחות ועל מה שאינם הוכחות, הינו האפיקורות הניות בפ"ל. ועל-כן בודאי מזה האפיקורות הניות, בודאי צrisk להדר יותר יותר לברכו ולהטיל משם, לבלי לעזן ולהבטית בדבריהם כלל, כי חס ושלום, בודאי ישקע שם, כי עליו נאמר: כל באיה לא ישובון וכי בפ"ל:

ג' אך ר"ע, אם יש צrisk גדול, שהוא בוחנת משה, הוא צrisk בזקא לעזן בדומה האפיקורות אלו, אף שאי אפשר לישבם בפ"ל, על כל זה עליידי עיינו שמען שם, הוא מעלה ממש במה נשות שנפלו ונש��עו בתוך האפיקורות היותה. כי

אלו המבוכות והקשיות של האפיקורסות הוזאת הבא מחלוקת הפנו, הם בבחינת שתקה, לאחר שאין עליהם שכל ואותיות לישכם בג"ל. כי הבריאה הייתה עליידי הדבר, כמו שכותוב (תהלים ל): בךבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאים. ובחדבוך יש חכמה, כי כלל הדבר הוא רק חמישת מוצאות הפה, ועל ידם נתהו כלל הדברים של כל הבראה, וכן כותוב (שם כד): כלם בחכמה עשית. והדבר הוא הגבול של כל הדברים, כי הנගיל חכמתו בהאותיות, שאותיות אלו הם גבול לה, ואותיות אלו הם גבול לה.

אבל בהחל הפנו, שהוא מקוף כלל העולמות בג"ל, והוא פניו מכל ביבוכו בג"ל, אין שם שום דבר, ואפלו שכל בלי אותיות בג"ל. ועל כן המבוכות הבאים ממשם, הם בבחינת שתקה. וכן כותוב שמצינו במשה (מנחות טט), בSSHAIL על מיתה רבי עקיבא: זו תורה זהה שכחה, השיבו לו: שתק, אך עלה במחשבה. הינו שאתה צריך לשתק, ולבלוי לשאל תשובה ותרוץ על קשיה זו, כי לך עלה במחשבה, שהוא למעלה מן הדבר, על-פון אתה צריך לשתק על שאלה זו, כי הוא בבחינות עלה במחשבה, שאין שם דבר לשב אותה. וכן כו' אילו הקשיות והמוכות שבאים מחלוקת הפנו, שאין שם דבר ולא שכל בג"ל, על-פון הם בבחינת שתקה, צריך רק להאמין ולשתק שם. ועל כן אסור לבנים ולענין ברכבי האפיקורסות והמבוכות אלו כדי-אם צדיק שהוא בבחינת משה, כי משה הוא בבחינת שתקה,

בבחינות שנקרא בכר פה (שמות ד), בוחינת שתיקה, שהוא למעלה מן הדבר. ועל-כן הצדיק שהוא בוחינות משה, בוחינות שתיקה, יכול לעין ברכבי המוכנות אלו, שהם בוחינות שתיקה בנו"ל, וצריך דוקא לעין, כדי להעלות הנשומות שנפלו לשם בג"ל:

ר' ורעד, כי מחלוקת היא בוחינות בריאות העולם. כי עקר בראית העולם - עליידי חלל הפנוי בג"ל, כי בלי זה היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לבראית העולם בג"ל, ועל-כן צמצם האור לצדרין, ונעשה חלל הפנוי, ובתוכו ברא את כל הבריאות, הינו חיים והמדות, עליידי הדבור, כאמור לעיל: בכר בה' שמים נעשו וכו'. וכן הוא בוחינת המחלות, כי אלו היו כל התלמידים-חכמים אחר, לא היה מקום לבראית העולם, רק על ידי המחלוקת שביניהם, והם נחלקים זה מזו, וכל אחד מושך עצמו לצד אחר, על ידי זה נעשה בינם בוחינות חלל הפנוי, שהוא בוחינות צמצום האור לצדרין, שבו הוא בריאות העולם על ידי הדבור בג"ל.

כי כל הדברים שבכל אחד מהם מדבר, הכל הם רק בשbill בריאות העולם, שנעשה על ידם בתוך החלל הפנוי שביניהם. כי התלמידים-חכמים בוראים את הכל על ידי דבריהם, כמו שכתבו (ישעה נא): ולא אמר לציון עמי אתה - אל תקרי עמי אלא עמי: מה אנא עברי שמיא וארעא במלולי, אף אתם בן

(כ"ש בוחר בהקרמה דף ה).

אך צריך לומר שלא לדבר יותר מדי, רק כפי צורך בראית העולם, לא יותר. כי על ידי ריפוי האור, שלא היו הפלים יכולים לסייע ריפוי האור, נשתברגו, ומשבריהם הפלים היה התחווות הקלפות; וכן אם אחד מרבה לדבר, מזה גורם התחווות הקלפות, כי הוא בבחינת ריפוי האור, שעליידירותו היו שבריהם הפלים, שעליידירותו התחווות הקלפות:

זה פרוש המשנה: כל ימי גדרתי בין החכמים, ולא מצאתי לנוף טוב משתקה. ולא המדרש הוא העקר, אלא המעשה. ובכל הפעם דברים מביא חטא (אבות פ"א). כל ימי גדרתי בין החכמים וכו'. בין החכמים, הוא בוחנת חלל הפנוי, שפתהו ונעשה בין החכמים, על ידי הפרוד והמחלקה שיש ביניהם בג"ל. וזה בין החכמים דיקא, הינו שיש פרוד ומהלקת ביניהם, כי אם הוא כל אחד, אין שיק לומר בין החכמים. ועל-ידי המחלקה נעשה בוחנות חלל הפנוי, ובתוך החלל הפנוי הוא נעשה בראית העולם, הינו הימים והמדות.

זה: כל ימי גדרתי - שהייתי מגדר ימי ומודות, שהוא בוחנת בראית העולם. בין החכמים - בין החכמים דיקא, בתוך החלל הפנוי בג"ל, כי שם נעשה כל הבריאה בג"ל. וזה גדרתי - שהגדרתי ימי ומודות, מקטנות לגנות. וזה שקראים ימי, כי הם ימים שלו, כי הוא בורא את העולם וכי בג"ל. וזה: ולא מצאתי לנוף טוב משתקה - כי שם בחלל הפנוי אין טוב משתקה בג"ל, כי אסור לבנים לשם פיראם מי שהוא בוחנות

שְׁתִיקָה, בְּחִינַת מֹשֶׁה כְּגַם לֵב. וַיֹּהּ שֶׁאָמַר: כֹּל יְמֵי גָּדְלָתִי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מִצְאָתִי וּכְיוֹן, כִּי עַל יְדֵי שָׁאָזָן בַּמְדֻרְנָה זוֹ, בְּבִחִינַת שְׁתִיקָה, בָּמוֹ שֶׁאָמַר שָׁאיָן טוֹב מִשְׁתִיקָה, עַל־פָּנֵי הִיה מַגְדָּל יְמֵנוֹ וּמַדּוֹתָיו שֶׁם בְּחָלֵל הַפָּנִי, כִּי אָסּוֹר לְבָנָם לְשָׁם כִּי־אָמַם מַיְשָׁהוּא בְּבִחִינּוֹת שְׁתִיקָה כְּגַם לֵב.

וַיֹּהּ: וְלֹא הַמְדָרֵשׁ הוּא הָעָקֵר אֶלָּא הַמְעֻשָּׂה, וְכֹל הַמְרֻבָּה דְּבָרִים מִבְיאָ חַטָּאת - כִּי כֹּל מִדְרָשָׂם וּדְבָרִיהם, שָׁאָלוּ הַחֲכָמִים מִדְרָבִים, אֵין הָעָקֵר הַמְדָרֵשׁ בְּלָבָר, אֶלָּא הַמְעֻשָּׂה, שִׁיעַשׂ וּוּבָרָאוּ עַל יְדֵי דְּבָרִיהם אֶת הַעוֹלָם כְּגַם לֵב, אֶל תְּקִרֵי עַמִּי אֶלָּא עַמִּי כְּגַם לֵב. אֶךְ כֹּל הַמְרֻבָּה דְּבָרִים מִבְיאָ חַטָּאת, כִּי מִרְבָּבוֹ הָאוֹר נִתְהַווּ הַקְּלִפּוֹת כְּגַם לֵב:

ה וְדֹעַ, שָׁעַל יְדֵי הַגּוֹן שֶׁל הַצְדִיק שֶׁהָא בְּחִינַת מֹשֶׁה, הוּא מַעֲלָה אֶת הַנְּשָׁמוֹת מִן הַאָפִיקוּרָסּוֹת הַזֹּאת שֶׁל הַחָלֵל הַפָּנִי שִׁנְפָלוּ לְשָׁם. כִּי דָעַ, שָׁכֵל חֲכָמָה וְחֲכָמָה שְׁבָעוֹלָם יָשׁ לָהּ זָמֵר וּגְנוּון מִיחָדָה, שְׁזָה הַזָּמֵר מִיחָדָה לְחֲכָמָה זוֹ, וּמִזָּה הַזָּמֵר נִמְשָׁכָת הַחֲכָמָה הַזֹּאת. וַיֹּהּ בְּחִינּוֹת (תְּהִלִּים מוֹ): זָמְרוּ מִשְׁכָּיל; שָׁכֵל שָׁכֵל וְחֲכָמָה יָשׁ לוֹ זָמֵר וּגְנוּון. וְאַפְלָלָו חֲכָמָת הַאָפִיקוּרָסּוֹת, יָשׁ לָהּ גְּנוּנוֹ זָמֵר הַמִּיחָדָה לְחֲכָמָה הַאָפִיקוּרָסּוֹת. וַיֹּהּ שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכּוּרָנוּ לְבָרְכָה (חַנִּיה טוֹ): אַחֲרֵ מַה הָיוּ בָהּ, זָמְרוּ יוֹנִי לֹא פְּסָק מִפְּמָה, וְכַשְׁחִיה קָם מִבֵּית הַמְדָרֵשׁ, בִּמְהָר סְפִּרִי מִינֵּן נַופְלֵין מִפְּמָה. כִּי זֶה תָּלִי בָּוהּ, כִּי עַל יְדֵי זָמֵר הַגְּנֵל שֶׁלָּא פְּסָק מִפְּיו, עַל יְדֵי זה הַיּוֹ הַסְּפִּרִי מִינֵּן נַופְלֵין

מן-גַּן, כי זה הָזֶם הִיה מֵיחֶד לְהָאַפִּיקּוֹרְסָות וְהַמִּנּוֹת שְׁחִיה לֹא.

גַּמְצָא, כל חכמָה וְחַכְמָה לְפִי בְּחִינָתָה וּמִדְרָגָתָה, פָּנוּ יִשׂ לָהּ זָמֵר וְגַגְעָן הַשִּׁיךְ וּמֵיחֶד אָלוֹן. ובין מִפְּרוֹנָה לְמִפְּרוֹנָה, כי בְּחִינָת הַחַכְמָה שְׁבַּפְּרוֹנָה הַיּוֹתֵר עַלְיוֹנָה, יִשׂ לָהּ זָמֵר וְגַגְעָן יוֹתֵר עַלְיוֹן לְפִי בְּחִינָתָה. וכן לְמַעַלָּה מַעַלָּה עד רַאשֵׁית נִקְרָת הַבְּרִיאָה שְׁהִיא תְּחִילַת הַאֲצִילָות, וְשֶׁם אֵין לְמַעַלָּה מַפְנָה, וְאֵין מַקְוֵף לְאוֹתָה חַכְמָה שִׁישׁ שֶׁם, כי אם אוֹר הַאיּוֹסָוף הַמַּקְוֵף לְחַלֵּל הַפָּנִוי, שְׁבַּתּוֹכוּ כֹּל הַבְּרִיאָות וְהַחֲכָמוֹת. ובונְדָאי גַּם שֶׁם יִשׂ בְּחִינָת חַכְמָה, אך הַחַכְמָה שִׁישׁ שֶׁם בְּאוֹר אֵין סֻוֹת, אוֹ אָפְשָׁר לִדְעָה וְלִהְשִׁיג אֹתָה, כי אֵין סֻוֹת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹן, וְחַכְמָתוֹ אֵי אָפְשָׁר לִהְשִׁיג בְּלָל, וְאֵין שֶׁם רַק בְּחִינָת אַמְנוֹנָה, שְׁמָמָנִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שָׁאוֹרַו הַאֵין סֻוֹת מִסְבֵּב כֹּל עַלְמִין וּמַקְוֵף הַכְּלָל.

וְאַמְנוֹנָה יִשׂ לָהּ גַּם פָּנוּ זָמֵר וְגַגְעָן הַמֵּיחֶד לְאַמְנוֹנָה, וכַּמוּ שָׁאָנוּ רֹאִים שָׁאָפְלוּ אַמְנוֹנָה עֲפוֹם בְּדָבָרִי טַעוֹתָם, יִשׂ לְכָל אַמְנוֹנָה שֶׁל עֲפוֹם גַּגְעָן מִיחֶד, שְׁמַוְמָרִין בּוֹ וּוּרְכִין בּוֹ בְּבֵית הַפְּלָתָם, פָּנוּ לְהַפְּךְ בְּקָרְשָׁה, כֹּל אַמְנוֹנָה יִשׂ לָהּ זָמֵר וְגַגְעָן. וְאָתוֹ הָזֶם הַמֵּיחֶד לְאַמְנוֹנָה הַגְּלָל, שֶׁהָוָא אַמְנוֹנָה הַעֲלִיוֹנָה מִבְּלָל הַמְּנִינָה חַכָּמוֹת וְאַמְנוֹנָה שְׁבָעוֹלָם, הַינּוּ אַמְנוֹנָה בְּהָאֹר אֵין סֻוֹת עַצְמוֹן הַסּוֹבֵב כֹּל עַלְמִין כְּפָל, אָתוֹ הָזֶם הַוָּא גַּם פָּנוּ לְמַעַלָּה מִבְּלָל הַגְּנִינָה וְזִמְרָות שְׁבָעוֹלָם, הַשִּׁיכִים לְכָל חַכְמָה וְאַמְנוֹנָה. וְכָל

הַמִּירוֹת וְהַגָּנוֹנִים שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת, נִמְשְׁכֵין מֵזָה הַצָּמֶר וְהַגְּנוֹן, שַׁהוּא לְמַעַלָּה מִפֶּלֶת הַמִּירוֹת וְהַגָּנוֹנִים שֶׁל כָּל הַחֲכָמוֹת. כי הוא הַצָּמֶר הַשִּׁיךְ לְהַאמְנוֹנָה בְּהָאֹור אֵין סֻוף עַצְמוֹ, שַׁהוּא לְמַעַלָּה מִן הַכָּל.

וְלֹעֲתִיד לְבוֹא, שִׁיחָפֵךְ לְכָל הַעֲמִים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקָרְאָה כָּלָם בְּשֵׁם ה' (צפניה ג), וְהַכָּל יַאֲמִינוּ בּוֹ יַתְבִּרְךָ, אוֹ יַתְקִים (שה"ש ד): תָּבוֹא תְּשׂוּרִי מִרְאֵשׁ אַמְנוֹנָה, מִרְאֵשׁ אַמְנוֹנָה דִּיקָא, הַיּוֹנָה בְּחִינָת אַמְנוֹנָה עַלְיוֹנָה וּזְגַלְלָה, שַׁהוּא רָאשׁ לְכָל הַאַמְנוֹנוֹת בְּגַלְלָה. וְזֶה תְּשׂוּרִי דִּיקָא, הַיּוֹנָה הַגְּנוֹן וְהַזָּמָן הַשִּׁיךְ לְרָאשׁ אַמְנוֹנָה וּזְגַלְלָה. וְלֹבְחִינָת זָמָר שֶׁל אַמְנוֹנָה הַעַלְיוֹנָה הַזָּאת, אֵין מַי שִׁינְכָה כִּי אִם צַדִּיק הַדּוֹר שַׁהוּא בְּחִינָת מֹשֶׁה, שַׁהוּא בְּמִדרְגָת אַמְנוֹנָה וּזְהַיָּה בְּחִינָת שְׁתִיקָה, בְּחִינָת: שְׁתָק כַּף עַלָּה בְּמַחְשָׁבָה הַגְּנוֹן, הַיּוֹנָה שַׁהְיָא עֲדוֹן לְמַעַלָּה מִתְדָבָר בְּגַלְלָה. כי מֹשֶׁה הוּא בְּחִינָות שְׁתִיקָה בְּגַלְלָה.

וְזֶה: אוֹ יִשְׁיר מֹשֶׁה (שמות ט), וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ זָכְרוּנָם לְבָרְכָה (סנהדרין זא): שֶׁר לֹא נָאָמֵר, אֶלָּא יִשְׁיר, מִפְּאוֹן לְתִחְיָה הַמִּתְהִימָּנִים מִן הַתּוֹרָה, שְׁעַתִּיד מֹשֶׁה לִשְׁיר לְעַתִּיד לְבוֹא, כִּי כָל הַשְׂוִירָה, בֵּין שֶׁל עַזְלָם הַזָּהָה בֵּין שֶׁל לְעַתִּיד לְבוֹא, הוּא רָק אֶצְלָ מֹשֶׁה, שַׁהוּא בְּחִינָת שְׁתִיקָה, שְׂזָכָה לִזְמָר שִׁיךְ לְאַמְנוֹנָה הַעַלְיוֹנָה עַל הַכָּל, שֶׁשָּׁם נִכְלָלִין כָּל הַמִּירוֹת, כִּי כָלָם נִמְשְׁכִים מִמְּנָה. וְזֶה שִׁפְרֵשׁ ר'ש"י: יִשְׁיר - יָודֵעַ שְׁמֵן הַמַּחְשָׁבָה נָאָמְרָה. הַיּוֹנָה בְּחִינָות כַּף עַלָּה בְּמַחְשָׁבָה הַגְּנוֹן, בְּחִינָות מֹשֶׁה, בְּחִינָות

שתייה בפ"ל. ועל כן על ידי גנו של הצדיק, שהוא בוחנות משה בפ"ל, על ידי זה עולים וווצאים כל הנשות שנפלו בתוכה האפיקורסות הזאת של חלל הפנוי, כי גנו הוא בוחנות ראש אמרינה, הינו אמרינה העלוונה על הכל, שעיל ידי גנו ואמרינה זו נחבטלים כל האפיקורסות, ונכללים ונחבטלים כל הנגונים בתוכה הגנו הנה, שהוא למעלה מן הכל, שטמפני נמשכים כל הנגונים בפ"ל:

ו' זה: ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הקברתי וכו'. פרעה הוא בוחנות חלל הפנוי, כי פרעה לשון בטיל, מלשון (שםות ה): תפירעו את העם; גם פרעה לשון החגולות, הינו בוחנת חלל הפנוי, שהוא בטול ופני מצל, ובתוכו החגולות כל הארץ בפ"ל. שם בחלל הפנוי יש בבדות לב, כי אי אפשר להציג בוחנות החלל הפנוי בפ"ל. וכל הטענות הבאים מכם, יש בהם בבדות לב, שנשארים בקשה על השם יתברך, ואי אפשר למצוא שם השם יתברך, מחמת שפה אלקותו שם בכינוי, כדי שתוכל הארץ לחתחות בפ"ל. ועל כן: ויאמר ה' אל משה בא וכו' - שימוש דיקא, יבוא אל פרעה, בוחנות החלל הפנוי, כי אסור לבנים לשם כי אם בוחנות משה בפ"ל, כי אי אפשר למצוא שם את השם יתברך בפ"ל. זה: כי אני הקברתי את לבו ואת לב עברי. עברים הם בוחנות ההקומות של כל הטענות, כי כל חכמה יש לה הטענות, והם נקראים עברים ומשמשים להחכמה, הינו שביל

ההכרזות וההקדמות הבאים משם מחיל הפני, יש בהם בבדות לב, שנשארים בקשיא כנ"ל. וזהו למען שני ATI אלה בקרבו - הינו שמה שהכבדתי את לבו וכו', שאי אפשר למצא שם את השם יתבהה, זה היה למען שניתנו וכו', כדי שאשיות בקרבו האותיות של הבריאה, הינו כדי שתוכל הבריאה לחתחות שם, בתוך החיל הפני, שצמצם ונגה אלקטו משם בכוכול, כי אם לא היה מצמצם אלקטו משם, לא היה מקום לבריאה כנ"ל. וזה: ולמען תספר וכו' - כי שם, בתוך הבריאה שנותה בתוך חיל הפני, שם תוכל לספר ולדבר, כי יש שם אותיות ודברו, שעלו ידם מתוך הבריאה כנ"ל.

זה: באוני בנה ובן בנה - כי עקר כלל הבריאה הייתה בשל רחמנותו כנ"ל, ובריאת הרוח על ידי הרבו כנ"ל. נמצא, שככל דבר שנברא בתוך החיל הפני, יש שם צמצום רחמנותו, כי השם יתפרק עצם רחמנותו, וברא את הדבר הזה בתבנית ודמויות זהה, לפי הרחמנות שלו, שפדרת רחמנותו יתפרק חיבת, שהוא הדבר יהיה כן. כי הרחמנות - שרש כל הבראה, כי הפל נברא כדי לנלוות רחמנותו כנ"ל. וזה: ולמען תספר באוני בנה ובן בנה - עד פאן רחמי האב על הבן (כמו שפירש רשי) בראשית כא על פסוק אם תשדור לי ולני ולכדי), כי בפה שהוא אחר הבראה, שם תוכל לספר ולדבר, ולהציג צמצום רחמנותו שיש בכלל דבר. עד פאן רחמי האב וכו', הינו שבדבר הזה יש כל פך רחמנות, ובדבר הזה יש כל פך רחמנות.

וַיֹּהֶה אֵת אֲשֶׁר הָתַעַלְתִּי בְמִצְרָים וּבָבוֹן - זֶה בְּחִנַת הַקְלָפּוֹת שְׁבָאים מְרֻבּוֹי הָאָור מִשְׁבִירַת בְּלִים. כִי הָתַעַלְתִּי - פָרֵש רְשָׁ"י: שְׁחַקְתִּי. הִנֵּנוּ שְׁעַשְׂתִּי שְׁחוֹק וְעוֹלָלוֹת בָּעוֹלָם, הִנֵּנוּ בְּחִנַת הַקְלָפּוֹת, שְׁהָן בְּגַדְךָ הַקְרָשָׁה רַק בָּמוֹ מֵ שְׁמַדְמָה וּמִשְׁחָק וּמִעַקְם עָצָמוֹ לְחֶבְרוֹן, כִי הִם רַק בְּקוֹפָה הַמְשִׁיחָק וּמְרַמָּה עָצָמוֹ לְאָרְם. וְזֹהֶה וְאֵת אֲתַתִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם - כִי יִשְׁשָׁם שְׁם אַתְתִי, כִי הִם בָּאוּם מְרֻבּוֹי אוֹר, מִשְׁבִירַת בְּלִים כְּפָ"ל. עַל פָנָיו וַיַּדְעָתָם כִי אֲנִי ה' - כִי שְׁם תָוָכְלוּ לְהַפְיר אֶת ה', כִי יִשְׁשָׁם נִיצּוּזִי הַקְרָשָׁה וְאַתְתִי כְּפָ"ל. הִנֵּנוּ, שְׁאַפְלוּ בְתוֹךְ בְּחִנַת הַשְׁחוֹק, בְּחִנַת הַקְלָפּוֹת, הִנֵּנוּ בְּחִנַת אַפִיקוֹרֶסִית הַרְאָשׂוֹנָה, שְׁבָא מִבְּחִנַת רְבִיבִי אוֹר כְּפָ"ל, גַם שְׁם תָוָכְלוּ לְהַפְיר אֶת ה'. כִי עַלְיוֹ נִאמֶר: וְדַע מָה שְׁתַשְׁיב לְאַפִיקוֹרֶסִים כְּפָ"ל. כִי אִפְשָׁר לְמַצָּא שְׁם אַתְתִי וְנִיצּוּזָות לִיְשָׁבָם, כִי הִם בָּאוּם מִשְׁבִירַת בְּלִים כְּפָ"ל:

וַיֹּהֶה וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל פְּרֻעָה וּבָבוֹן, הִנֵּנוּ מִבְיאָה מִחְרָא אַרְבָּה בְּגַבְיוֹלָה. מִחְרָא הוּא בְּחִנַת לְעַתִיד לְבָבוֹן, כִי מִחְרָא לְקַבֵּל שְׁכָר (עִירּוֹנִים כט), בְּחִנַת (בראשית ל): וַיַּעֲנֵתָה בַי צְדָקָתִי בַיּוֹם מִחְרָא הִנֵּנוּ בְּחִנַת קְבּוֹל הַשְׁכָר לְעַתִיד לְבָבוֹן, וְאַו יִבְנֵנוּ בְּחִנַת הַחְלָל הַפָנִי שַׁהְוָא עַל יָדֵי הַצְמָצָום, אַזְקָד אִפְשָׁר לְהִזְמָת שְׁבָאמָת יִשְׁשָׁם אַלְקָוֹת, וְאַפְעַלְפִירְכָן הוּא חָלֵל הַפָנִי כְּפָ"ל. וְזֹה בְעַצְמוֹ הַקְבּוֹל שְׁכָר, כִי עַקְרָבְקַבְול שְׁכָר לְעַתִיד הוּא, שְׁוַיְשָׁגַנוּ הַשְׁגָנָת, וַיִּבְנֵנוּ מָה שְׁחִיה אֵי אִפְשָׁר לְהַבִּין בָעוֹלָם הַזֶּה, וְאַו יַדְעֵי שְׁחַחְלָל הַפָנִי הוּא בְּבְחִנַת אַרְבָּה, פְהַהְוָא קָמָצָא דְלִבּוֹשָׁה מִנָּה וּבָה

(בראשית וכה פ' כא), (כפּמוֹבָא בְּכָל סִפְרֵי קַבָּלה, שֶׁזֶהוּ בְּחִנַּת סָוד חֶלְל הַפָּנָוי). לְבוֹשׁ הוּא בְּחִנַּת הַצְמָצָום שֶׁל חֶלְל הַפָּנָוי, שְׁעַל יָדוֹ בְּחִנַּת הַלְּבֹשִׁין, יְבִינֵנוּ שֶׁהוּא מִגְּנָה וּבָה, שְׁבָאָמָת יִשְׁשֵׁם אֱלֹקּוֹת, וְאֶפְעַל פִּי כִּן הוּא בְּחִנַּת לְבוֹשׁ, בְּחִנַּת צְמָצָום, בְּחִנַּת חֶלְל הַפָּנָוי.

וְזה בְּחִנַּת: וְעַתָּה בַּי צְדָקָתִי בַּיּוֹם מַחֲרָה. צְדָקָתִי - בְּחִנַּת לְבוֹשִׁין, בְּחִנַּת (איוב כט): צְדָקָ לְבִשְׁתִין; שָׂאוּ בַּיּוֹם מַחֲרָה, שִׁיחָה הַקְּבּוֹל שֶׁבָּר, וַתְּגַלֵּה סָוד בְּחִנּוֹת הַלְּבֹשִׁין, בְּחִנַּת הַצְמָצָום שֶׁל חֶלְל הַפָּנָוי בְּגַל. בַּי אוֹ וַתְּגַלֵּה רָאשׁ אֶמְנָה בְּגַל, בְּחִנַּת: תְּבֹואֵי תְּשֻׁקֵּי מַרְאֵשׁ אֶמְנָה בְּגַל, בְּחִנַּת הַגְּנוּן הַעֲלֵיוֹן שֶׁל רָאשׁ אֶמְנָה בְּגַל, שְׁעַל יָדוֹ נִתְבְּטֵל בֶּל הַמְּבוֹכוֹת שֶׁל חֶלְל הַפָּנָוי בְּגַל. וְזה הַגְּנוּן מִבְּיאֵ מַחֲרָה אַרְבָּה - רַאשִׁיתָבוֹת: אַכְּנָה רַיְוח הַזָּא בְּאַנוֹשׁ (איוב לב); בְּחִנַּת גְּנִינָה, שֶׁהוּא בְּחִנַּת רֹוּת. שָׂאוּ וַתְּגַלֵּה הַגְּנוּן וְהַזָּמֵר שֶׁל רָאשׁ אֶמְנָה בְּגַל, וְעַל יָדוֹ יִתְבְּטֵל בֶּל הָאַפִּיקּוֹרָסּוֹת, אַפְלוֹ שֶׁל חֶלְל הַפָּנָוי בְּגַל:

סה

וַיֹּאמֶר בְּעֵזֶר אֶל רֹוּת, חֶלְא שְׁמַעַת בְּתִי, אֶל תִּלְכֵי לְלַקְט בְּשָׁדָה אַחֲרָה, וְגַם לֹא תַעֲבֹרֵי מִזְהָה וּבָוֹ. עַינֵּיד בְּשָׁדָה אֲשֶׁר יִקְצְרוֹן, וְחַלְבָתְךָ אַחֲרֵיכָן, חֶלוֹא צִוְירֵי אֶת הַגְּנִיעָרִים לְכַלְתֵּי גְּנַעָה. וְצָמָת, וְחַלְבָתְךָ אֶל חַכְלִים, וְשַׁתִּיתְ מַאֲשָׁר יִשְׁאָבוֹן הַגְּנִיעָרִים: (רוֹת ב')

א דע, כי יש שדה, ושם גדרים אילנות ועתubsים יפים ונאים מאד. ונדייל יקר יפי השדה ונדוילו אי אפשר לספר, אשרי עין ראתה זאת. ואילנות ועתubsים, הם בוחינת נשות קדושות הגדרים שם. ויש בפה ובפה נשות ערמות, שהם נעים ונדרים מחוץ לשדה, וממהנים ומצפים על תקון, שיוכלו לשוב ולכטם אל מקומם. וגם אפלו נשמה גזרלה, שבת תלילים בפה נשות, לפעים כשהיא יוצא לחוץ, קשה לה לחור לשם. והם כלם מבקשים ומצפים על בעל השדה, שיוכל להתעפק בצד תקונם. ויש נשמה, שתקונה עלידי מיתה של אחר, או עלידי מצוה ועובדת של אחר.

ומי שרוצה לחנו מתינו, להבניהם עצמו להיות הוא הבועל השדה, צריך להיות איש אמוד ותקוף וגבר חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד. כי צריך להיות אדם גדול ומפלג במעלה מאד. ויש אחר, שאינו יכול לנמר הענן כי אם עם מיתהו, ואפלו לו צריך להיות גדול מאד, כי יש בפה ובפה גודלים, שאפלו עם מיתתם לא יועלג. רק אם יש אדם גדול ומפלג במעלה מאד מאד, יכול לנמר מה שצדיק בחיים חיתו. כי הרבה יפוזין ודברים קשים עזירין עליו, אך על ידי גמלותו ועלותו עובר על כלם, ועשה פעולות השדה במו הצדיק. וכשזהה לתקן הנשות ולהבניהם, אז טוב ופה מאד להתפלל, כי אז התפללה על התקונה.

וזה הפעל השדרה, הוא משגיח ומשתדל תמיד להשkont האילנות ולגדרם, ובשאר תקוני השדרה, ולהרחק הailנות זה מזה הרחקה הראי, שלא יכחיש אחד את חברו, כי לפעמים צריך להראות למקרב גדורן הרחקה גדורלה, כדי שלא יכחיש את חברו:

ב' ודע, שפשהגשות עוזין פרות, שעושין רצונו של מקום, או מארין עני בעל השדרה, ויכולין להיות צופין ורואין במקומות שצרייה, וזה בבחינת (כמברר נ): שרה צופים. אבל בשאן עוזין רצונו יתרברך, חס ושלום, או נתחשבים עיניו, חס ושלום. וזה בבחינת: שרה בוכים (אהלות פ' יח מועד קטן ה: ע"ש), כי וכי הוא קלקל הראות, כמו שפטות (קהלת י): ושבו העבים אחר הנשים, ודרשו רבותינו זכרונות לברכה (שנת קנא): זה הראות, שהולך אחר הבכי. וכשעיניו מאיירות וצופות, בבחינות שרה צופים הנ"ל, או יכול להסתбел בכל אחד ואחד, להביאו אל התכליות. הינו שיכול להסתбел בהרבור של כל אחד, אם אין על תקונו בשילמות, מלחמת שחרוק מהתכליות עדין, או הוא מביאו אל התכליות, ואו דברור בהן בשילמות.

כ' כל דבר ודבר הוא עולם מלא, ובשאדים עומד להתפלל, ומרבר דבורי התפללה, או הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים. באדם ההולך בשדרה, ומלקט שעשנים ופרחים נאים אחת לאחת, עד שעושה אנדרה אחת, ואחר-כך מלקט עוד אחת לאחת, ועושה אנדרה אחרת ומחרברים יחד, ובן הולך

וּמֶלֶךְ וּמִקְבֵּץ כַּמָּה וּכַמָּה אֲנֹגָהוֹת יִפְים וּנוֹאִים. בָּמוֹ כִּן הוּא הַזָּלֶךְ בְּתִפְלָה מְאוֹת לְאֹתָה, עַד שְׁמַרְתָּחֶבְרִים כַּמָּה אֲוֹתִיוֹת, וּנְעַשָּׂה מֵהֶם דָּבָר. וּכְן עֹשֶׂה בִּתְבּוֹת שְׁלָמוֹת, וְאַחֲרִיכֶךָ נְתַחְבְּרִין שְׁתִי הַתְּבּוֹת. וְאַחֲרִיכֶךָ הַזָּלֶךְ וּמֶלֶךְ יוֹתָה, עַד שְׁגֹומֶר בָּרֶכה אַחֲתָה. וְאַחֲרִיכֶךָ מֶלֶךְ יוֹתָר וּיוֹתָר, וְהַזָּלֶךְ מְאֹבוֹת לְגֻבָּרוֹת, וּמְגֻבָּרוֹת לְקָרְשָׁות, וּכְן הַזָּלֶךְ לְהַלְןָן יוֹתָר. מַיִם יְפָאֶר גָּדוֹל פָּאֶר הַלְּקוּטִים וְהַקְּבוֹצִים, שָׁאָדָם מֶלֶךְ וּמִקְבֵּץ בְּדִבּוּרֵי הַתְּפִלָּה.

וּבְשַׁהְדָבָר יוֹצֵא, וְהַדָּבָר הוּא יוֹצֵא מִהְנֶפֶשׁ, בָּמוֹ שְׁבַחוּב (בראשית ב): וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֶפֶשׁ חַיָּה, וַיַּעֲשֵׂה: לְרוּחַ מִמְּלָלָא; וְהַדָּבָר בָּא וּנְשָׁמֵעַ לְאָנוֹנוֹ, בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבָוֹתֵינוּ וּכְרוֹנוּם לְבָרֶכה (ברכות ט): הַשְׁמָעַ לְאָנוֹנִיךְ מִה שָׁאָתָה מוֹצִיאָ בְּפִיךְ; אָנוּ הַדָּבָר מַבְקֵשׁ וּמַתְחַנֵּן מִהְנֶפֶשׁ, לְבֵל תְּפִרְדָּ מִמְּנוֹ. וְתַחַפֵּשׁ כַּשְׁיָצָא אָתוֹת רָאשׁוֹנָה, בָּנוּן אָתוֹת בֵּית מִתְבָּתָ בְּרוּךְ, אָוי מַבְקֵשׁ וּמַתְחַנֵּן מִהְנֶפֶשׁ לְבֵל תְּפִרְדָּ מִמְּנוֹ: כִּי אַיְךְ תּוֹכֵל לְהַתְּפִרְדָּ מִמְּנִי, לְגָדוֹל הַהְתִּקְשָׁרוֹת וְהַאֲהָבָה שִׁישָׁ בְּינֵינוֹ. כִּי אַתָּה רֹואָה אֶת יָקָר יִפְיִי וַיּוֹיִ וְהַדָּרִי וְתְּפָאָרָתִי, וְאַיְךְ תּוֹכֵל לְנַטֵּק עַצְמָךְ מִמְּנִי וְלִפְרָדָ מְאֹתִי. הָן אֲמָתָה, שָׁאָתָה צְרוּךְ לְלַיְקָד יוֹתָר, בְּרוּךְ לְקָרְבָּן עַד סְגָלוֹת יְקָרוֹת וּחְמוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת, אֲכָל אַיְךְ תּוֹכֵל לְפִרְדָּ מִמְּנִי וְלִשְׁבַּח אָתוֹת, עַל כָּל פְּנִים תְּרָאָה שְׁבָכָל מִקּוֹם שְׁתִילָּד וְתַבּוֹא לְשָׁם לֹא תְשַׁפֵּח אָתוֹת, וְלֹא תְּפִרְדָּ מִמְּנִי. מִפְּלָ שְׁבִן בְּשָׁגֹומֶר תְּבָה אַחֲתָה, אָוי כָּל הַתְּבָה מַבְקֵשׁת כָּל הַגְּנָל, וּמַלְפְּפָת וּמַחְבָּקָת אָתוֹת, וְאַיָּה מַנְחָת אָתוֹת לְלַיְקָד מְאָתָה гַּנְלָל.

ובאמת הוא צריך ומקרה לדבר עוד היפה הדברים, וכיימה ברכות וענינים עד גמר התפלה. על כן הכלל - שצורך לעשות אחד מכל התפלה בלה. ובכל דבר שמדובר, יהיה נמצא שם כל הדברים של התפלה, ומהתחלת התפלה עד הסופי יהיה הכל אחד. וכשעומד בהרבור האחرون של התפלה, יהיה עניין עומד בתבה ראשונה של התפלה, כדי שעליידיה יוכל להחafil כל התפלה בלה, ואפ-על-פייכן לא יתفرد אפלו מאות ראשונה של התפלה:

וְרֹעַ, שבחינה זו, הינו בבחינת אחרת, זה הוא בבחינת התבליות, כמו שכתבו (ויריה י): ביום יהיה ה' אחר ושמו אחר. וביום ההוא, הינו התבליות. והוא בבחינת כלו טוב, כי אחד הוא כלו טוב, כמו שאמרו רבינו זכרונם לברכה (פסחים ט) על פסוק זה: ביום יהיה ה' אחר וכו' - אטו האדנא לאו אחר הוא, אלא האדנא מברכין על הרעה - אין אמרת, ועל הטובה - הטוב והמייטיב, אבל לעתיד יברכו על הכל הטוב והמייטיב. נמצא, שבחינת אחד הוא התבליות, והוא כלו טוב, כי התבליות הוא כלו טוב. כי אפלו כל הצרות והיסורים והרעות העבירין על האדם, חם ושלום, אם יסתפל על התבליות - בוראי אינם רעות כלל, רק טובות גדולות. כי בוראי כל היסורים באים בכונה מהשם יתפרק לטובה, אם להזיפו שישוב בתשובה, אם למrik עונתו. ואם בן היסורים הם טובות גדולות, כי פניה השם יתפרק הוא בוראי רק לטובה. נמצא,

שֶׁבְּכָל הָרֻעָות וַיִּסְפֹּר אֵין שִׁישׁ לְאָדָם, חַם וְשַׁלּוּם, אֲמִם יִסְתַּכֵּל עַל הַתְּכִלִּית, הַיּוֹן בְּנֹת הַשֵּׁם יִתְבְּרָךְ, לֹא יִהְיֶה לוֹ יִסְפּוּרִין כָּלֶל, רַק אֲדָרְבָּא יִתְמַלֵּא שְׁמַחָה מְגַדֵּל רַב הַטוֹּבָה, שִׁיסְתַּכֵּל בַּתְּכִלִּת הַיִּסְפּוּרִין הָלָלוֹ. כי התכליות הוא בְּלֹו טוב, בְּלֹו אָחָד בְּנָא".
ובאמת אין שום רַע בְּעוֹלָם, רק בְּלֹו טוב.

אֲך֒ עַקְרָב הַצְּעָר שִׁישׁ לְאָדָם מִהִסְפּוּרִין שְׁעוֹבָרִים עַלְיוֹן, חַם וְשַׁלּוּם, הַיּוֹן רַק מִקְחָמָת שְׁלוֹקְחוּן מִהָּאָדָם תְּדֻעָת, עַד שְׁאַיִן יִכְלֶל לְהַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכִלִּית, שַׁהְוָא בְּלֹו טוב, וְאוֹ מַרְגִּישׁ צָעָר וְכָאָב הַיִּסְפּוּרִין. כי קִשְׁישׁ לוֹ דִּעָת, וְמַסְתַּכֵּל עַל הַתְּכִלִּת, אִינוֹ מַרְגִּישׁ כָּל הַצְּעָר שֶׁל הַיִּסְפּוּרִין בְּנָא".

וּבָזְהַת פְּבִין דָּבָר נָעַלְמָן וְנִסְתַּחַר, מִה שְׁגַטְבָּע בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם, קִשְׁישׁ לוֹ יִסְפּוּרִין גָּדוֹלִים, וְחַמְנָא לְצָלָן, בְּגַנוֹן לְמַשְׁלָל בְּשַׁחַוחַתְכִינִי אֵיזָה אִיבָּר לְאָדָם, חַם וְשַׁלּוּם, אָוי סּוֹתָם וְעֹזִים אַת עַיְנוֹ בְּחַזָּק. כי זה אָנוֹ רֹאִים בְּחַושׁ, בְּשָׂאָדָם רֹצֶחֶת לְהַסְתַּכֵּל עַל דָּבָר שַׁהְוָא רְחֹוק מִמְּנָנוּ, אָוי סּוֹתָם אַת עַיְנוֹ, וּמְצַמְּצָם וּמְבַיוֹּן הַרְאֹות, בְּרִי לְבַנָּן הַרְאֹות אֶל הַדָּבָר הָרְחֹוק שְׁרוֹצָה לְרֹאֹת. וְזֹה מִקְחָמָת כי הַרְאֹות הָאֵם מִשְׁרָת וְשִׁלְחָה שֶׁל הַמְּפַתֵּח, לְהַכְּבִיא הַדָּבָר שְׁרוֹאָה לְתוֹךְ הַמְּפַתֵּח. כי עַקְרָב הַרְאָה הִיא תִּידְעַת, דַּהֲנוֹן לִידְעַ מהוֹת הַדָּבָר שְׁרוֹאָה, וְתִּידְעַת הִיא בְּמַתָּח, וּבְשְׁרוֹצָה הַמְּפַתֵּח לִידְעַ וְהַדָּבָר שְׁעוֹמֵד בְּגַנְגָּה, אָוי הוֹא שׁוֹלֵח אֶת הַרְאֹות, וְהַרְאֹות הַזְּלָקָה וְרוֹאָה הַדָּבָר וּמְבַיאָו לְתוֹךְ הַמְּפַתֵּח, וְאוֹ יָדַע מָה שְׁרוֹאָה. וְעַל בָּן בְּשִׁמְעָבָרִין דָּבָר לְפָנֵי אָדָם בְּמִהְיוֹת גָּדוֹלָה, אִינוֹ יָדַע מהוֹת

הבר, אף שבאמת ראה הבר בעינו מפוש, עם כל זה מלחמת המהירות, לא היה פנאי להביא הדבר לתוכה. ועל כן בשחדבר רחוק מפנו, אין כח בהראות לילד לשם ולהביאו לתוכה המת, מלחמת שהדברים אחרים שראה מן הצד מבלבלים אותו. וכן מלחמת הפוזר שנתקיפור הראות, על ידייה הוא נקלש, ואין בו כח להביא הדבר שראה לתוכה המת. על כן צריך לסגתם את עיניו ולצמצם הראות, ולכונן אל הדבר שازיה, כדי שלא יבללו דברים אחרים. גם כדי שיתחזק כח הראות, ולא יהיה קלוש, ואו יכול לראותם הדבר הרחוק בגע'ל. כמו כן, בשרווצים להסתפל על התכליות, שהוא בל' טוב, בל' אחד - צריך לסגתם את עיניו, ולכונן להסתפלות אל התכליות. כי אור התכליות זהה היא וחזקתה מהאדם, ואי אפשר לראותו כי אם בסתימו רענן, שצורך לסגתם את העינים לנמר, ולסגורם בחזקקה מאה, אף גם לדחקם בהאצבע, כדי לסגתם לנמר, ואו יוכל להסתפל על התכליות הזה. הינו שצורך לסגתם את עיניו מהו דהאי עלמא לנמר, להעלם עינוי ולסגורם מאה, לבלי להסתפל כלל על תאות עולם הזה והבלוי, ואו יוכל לראותו ולהשיג אור התכליות זהה, שבל' טוב, ואו יתבטלו היפוריון בגע'ל, כי עקר היפוריון - מלחמת שרוחוק מהתכליות בגע'ל. ועל כן נטבע בנפש האדם לסגתם עינוי בשעת יסוריון בגע'ל, כדי לבורח מהיפוריון ולכטלים, על ידי ההסתפלות על התכליות, שהוא בל' טוב, שהסתפלות הזאת אי אפשר, כי אם על ידי סתימת

העינים בָּנֶ"ל. ואֲפִ שַׁהְאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּלֹם מָה הַוָּשָׁה, אֲפִ עַל־פִּיכְן הַגְּנָשׁ יָדָעַ הַפָּל, וַעֲלֵיכְן מִטְבָּעה לְסֶתֶם הַעֲנִים בְּשֻׁעַת יִסּוּרִין בָּנֶ"ל:

ר וְהַגָּה בְּאַמְתָּה בְּשֻׁעַת בְּטוּל, שְׁגַטְבָּטֵל אֶל הַתְּכִלִּת, שַׁהְוָא בָּלוּ טֹב, בָּלוּ אֲחָר, אֲוִי בְּאַמְתָּה נְתַפְּטָלֵן הַיִסּוּרִין בָּנֶ"ל. אֲךָ אֵי אָפְשָׁר לְהִיוֹת תְּמִיד קְבוּעַ בְּבִחְנוֹת הַבְּטוּל, כִּי אַסְ-כְּפֵן יֵצֵא מְגַדֵּר אָנוֹשִׁי, וַעֲלֵיכְן מִכְרָה שִׁיחָה הַבְּטוּל בְּבִחְנוֹת רְצֹואָו וְשׂוֹבֵד. עַלְכֵן כְּשַׁחוּזֵר הַשְּׁכֵל מִהַבְּטוּל אֶל הַמְּחֵה, שַׁהְוָא בָּלוּ הַשְּׁכֵל, אֲוִי אָפְשָׁר לְהַמְּחֵה, שְׁהָם הַפְּלִים, לְקַבֵּל זֶה הַשְּׁכֵל שֶׁל בִּחְנוֹת בְּטוּל. כִּי הוּא בִּחְנוֹת אֵין סָות, שַׁהְוָא בְּחְנוֹת הַתְּכִלִּת, שַׁהְוָא בָּלוּ אֲחָר, בָּלוּ טֹב, וּמִחְמָת זֶה מַרְגִּישׁ הַמְּחֵה הַצָּעֵר שֶׁל הַיִסּוּרִין. כִּי עַקְרָב הַרְגִּשָּׁה שֶׁל בָּל הַיִסּוּרִין וְהַכְּאָבִים, חַס וְשָׁלוּם, הוּא בְּהַמְּחֵה, כִּי מִהַמְּחֵה יָצַא אֵין צָנּוּרוֹת לְכָל הַאִיבָּרִים בָּלוּם, וַעֲלֵיכְן זֶה מַרְגִּישׁ הַמְּחֵה הַכָּאָב בָּאִיזֶה אַיְכָר שַׁהְוָא.

וְדַע, שַׁאֲחַר־כֵּה, כְּשַׁחוּזֵר מִהַבְּטוּל אֶל הַפְּלִים, דְּהִינוּ הַמְּחֵה, אֲוִי מַתְגִּבְרִין הַיִסּוּרִין בְּיוֹתָר מִמָּה שְׁהָיוּ מַקְדָּם. כְּדַרְךָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים שְׁמַתְאָבָקִים וְגַלְחָמִים וְנַתְגִּבְרִים זֶה בָּנָגֵר זֶה, שְׁבָשָׁאָחָר רֹאָה שְׁחַבְרוֹ מַתְגִּבְרָה עַלְיוֹן, אֲוִי הוּא מַתְחַזֵּק מִאָה, וּמַתְגִּבְרָה בְּיוֹתָר. בָּמוֹ כֵּן בְּשַׁרוֹאַין הַבְּעָלִי דִּינִים, שַׁהְוָא רֹצֶחֶת לְהַתְגִּבְרָה עַל הַיִסּוּרִין וְלַבְּטָלָם, עַל יְדֵי הַבְּטוּל אֶל הַתְּכִלִּת בָּנֶ"ל, אֲוִי הֵם מַתְחֹזְקִים וּמַתְגִּבְרִים בְּיוֹתָר. וַעֲלֵיכְן אַחֲרָה כֵּה

בששב מהבטול, או היפוריין הם גודלים יותר מוקדם, כי הם מתגברים בוגר, מלחמת שרווצת לברה ממהם וכג"ל:

אך אחר בז' מקרים היפירין ומתרחמים עליהם על ידי התחדשות התורה, שזוכין על ידי היפירין. כי עליידי היפירין בא לבחינת בוטול בג"ל, ואחר קה, אף על פי ששב מבהבטול, אף-על-פיין מהרשו שגשאר מבהבטול, עליידי זה נעשה התחדשות התורה. כי עליידי הבוטול שגשגביטל אל התבכליות, והשיג של היפירין הם טובות גדולות מאה, על ידי זהה נתרמלה שמחה. והשמחה הוא כליל אל חווישן דאוריתא, כמו שאמר רפואינו זכרוֹן לברכה (שבת פה): **בשעה שאמרו ישראל** נעשה ונשמע, ירדו ששים רפוא מלאים ונתנו שני כתרים בראש כל אחד, ובשחתתו וכו, עתיד הקדוש ברוך הוא להחויר לנו, שנאמר: ושמחה עולם על רשם. נמצא שהשמחה היא בראונות נעשה ונשמע, שהוא בוחנת קבלת התורה.

ועל ידי התחדשות התורה, שזוכין עליידי הרשים של הפטול
בג"ל, על ידי זה מקרים היפוריין אחר זה, כי על ידי זה
מכבין צמאון הנפש, כי הרפשת היפוריין הוא בוחינת צמאון
הנפש, כי צמאון הוא על ידי מליחות, ומליחות הוא בוחינת
יפוריין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ח): נאמר
ברית במלח, ונאמר ברית ביפורין. כי הנפש היא בת השכל, כי
עקר גהוֹל הנפש הוא עליידי השכל, שמנגדלה ומתקנה, וכמו

שְׁבָתּוֹב (משל ט): גם בֶּלֶא דַעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב. ובשחбел' בשלמות, אוֹי הוּא עוֹשֶׂה פְרוֹת, אֲבָל בְשִׁנְפָגָם הַשְּׁכֵל, אוֹי הוּא בְּחִינָת אַרְץ פָּרִי לְמַלְחָה (תהלים ק). וְהַמְלִיחָה הוּא בְּחִינָת הַיּוֹרֵן שְׁמַרְגַּנְיָשִׁין עַל־יְדֵי שָׁאוֹן הַשְּׁכֵל בְשִׁלְמוֹת כְּנָ"ל, וְהַיּוֹא בְּחִינָת צְמָאוֹן הַנִּפְשׁ כְּנָ"ל. וְעַל יְדֵי הַהְתְּחִדְשָׁות הַתּוֹרָה הַגְּלָל, על יְדֵי זה מִקְרָרֵן הַיּוֹרֵן, וּמִכְבִּין הַצְּמָאוֹן, בְּבִחִינָות (ישעה נה):
הַיּוֹא כָּל צְמָאוֹן לְכוֹ לִפְנִים.

וְזה בִּבְחִינָות (הלהים זד): אֲשֶׁר הַגָּבֵר אֲשֶׁר תִּסְפְּרוּ יְהָ וּמִתְּוֹרַתְךָ תִּלְמְדָנוֹן, כִּי עַל יְדֵי הַיּוֹרֵן וּזְכָה לְהַתְּחִדְשָׁות הַתּוֹרָה כְּנָ"ל. וְזה סִימָן שְׁפָעַל עַל יְדֵי הַיּוֹרֵן וּקְבָלָם בָּרָאי, בְּשָׁזְכָה אַחֲרֵךְ לְחִדּוֹשֵׁין דָאָרִיתָא, שָׁזְהָ סִימָן שָׁזְכָה לְבִחִינָות בְּטַוֵּל אֶל הַתְּכִלָּת עַל־יְדֵי הַיּוֹרֵן, וְעַל יְדֵי זה זְכָה לְחִדּוֹשֵׁין דָאָרִיתָא,
עַל־יְדֵי הַרְשִׁימוֹ כְּנָ"ל:

וְהַבָּעֵל הַשְּׁדָה הַגְּלָל, בְּשֻׁעַנְיוֹ מְאִירֹות, בְּבִחִינָות שְׁדָה צְופִים, אוֹי יְכֹל לְהַסְתִּפְלֵל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֲםַר הוּא קָרוֹב אֶל הַתְּכִלָּת. וּבְשְׁרוֹאָה בְּאֶחָד שְׁרָחָק מִהַּתְּכִלָּת, אוֹי אַיִן תִּפְלַחְתָּ עַדְין בְשִׁלְמוֹת בָּרָאי כְּנָ"ל, כִּי אַיְנוֹ יְכֹל לְעַשֹּׂות אֶחָד מִבְּלַחְתָּה, וּכְשֻׁעוּמָד בְּסֻוף הַתְּבָה, שָׁזְכָה תְּחִלָּת הַתְּבָה, וּאַיְנוֹ יְכֹל לְכָל תִּפְלַחְתָּ בְּבִחִינָות אֶחָד כְּנָ"ל. וְהַבָּעֵל הַשְּׁדָה הַגְּלָל, מִסְתִּפְלֵל בָּו, וּמִבְּיאָו אֶל הַתְּכִלָּת, שְׁהָוָא בָּלוּ אֶחָד כְּנָ"ל. וּאוֹי יְכֹל לְעַשֹּׂות אֶחָד מִבְּלַחְתָּה, וְאֶפְעַל פִּי שֻׁעוּמָד בְּסֻוף הַתִּפְלָה, עַדְין הוּא עוֹמֵד בְּתְּחִילָת הַתְּבָה שֶׁל תְּחִילָת הַתִּפְלָה כְּנָ"ל.

זה בבחינות (שנה קד): מנatzפ"ך צופים אמרו, ומפסיק שם, שהצופים תקנו כי בתחילת תבבה והי בסוף תבבה. צופים זה בבחינות הבעל השדרה, בשעינוי בחינות שדרה צופים בג"ל, או יכול לתקן ולהסתכל על אותם שהם סמכים אל התכלית, וכשעומדים בסוף התפללה עדין הם בתחילת התבבה בג"ל. ועל אותם שהם רוחקים מהתכלית, והם בבחינות סוף התבבה, כי כשהם בסוף התבבה, הם בסוף התבבה ממש בג"ל. והצופים מתקנים אותם, וمبיאים אותם אל התכלית בג"ל. וזה בבחינות: שכחם וחזרו ויפרום, הינו ששמחתם שהם רוחקים מהתכלית, שכחו תחילת התבבה, כי אינם פוללים תפלתם בבחינת אחר בג"ל, וחזרו ויפרום ותיקנו אותם, שייהיה בלו: אחד בג"ל:

זה פרוש: ויאמר בעז אל רות. בעז הוא השכל, כמו ששבתו (קהלת ז): הכמה תען לחם. רות היא בבחינת הנפש, שטמינה יצא הדיבור של התפלות והשירות והתשחות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (רכינה ז): למה נקרא שמה רות, שטמינה יצא דוד שריה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשחות. הלווא שמעת פתי - כי הנפש היא בת השכל בג"ל. וזהו: הלווא שמעת, הינו השמע לאונייך מה שאתת מוציא בפיק, הינו היטה אונייך ושמע בבקשת הדיבור ותחננו, שטבקש ומתחנן לבך תתפרד ממני בג"ל.

וזהו: אל תלבבי ללקט בשעה אחר - בג"ל, כי כל האותיות והדבורים הם לקוטים יקרים שמלקטם בשדות עליונים בוג"ל. והדבר מבקש מהנפש, לבַל תלבַד מאותו ללקט לקוטים אחרים בוג"ל. אך זה אי אפשר כי ציריך לילך וללקט יותר בוג"ל, אה: וכן ולא תעבור מתחבה ראשונה בוג"ל, וזה נעשה על ידי שואכה אל ה��לית בוג"ל. וזה: עיניך בשעה אשר יקצرون - הינו בוחינת ההסתכלות על ה��לית, כי הקוצרה היא הצלית החרישה והוריעת.

הלוּא צויתי אֶת הנערִים לְבָلְתֵי נְגֻעַד - זה בוחינת סתיימת העיניים, שאיריך לסוגרים, ולחבר הראות לבוננו אל ה��לית בוג"ל, כי בלא זה אי אפשר להסתכל על ה��לית בוג"ל. וזה: הלוּא צויתי אֶת הנערִים - לשׁוֹן צוֹתָא והתחברות, שאיריך לצות ולחבר הראות בוג"ל. וhaynu נקראים נעריהם, כי הם משרתי השכל בוג"ל, כי הראות הוא שליח ומשרת להשכל בוג"ל. וזהו: לבלתי נגעד - בוחינת נגעי הנפש. כי בשחראות נתפior, ורואה בל מה שלפנינו, הינו שאינו סותם וסוגר עיניו מהוו דהאי עלימא בוג"ל, והוא בוחינת נגעי הנפש. וצריך לצות ולחבר את הנערים, דהינו הראות, לבלי להסתכל מן הצד על הבלי עולם הזה, לבלתי לנגע אֶת הנפש, ואו יכול להסתכל על ה��לית בוג"ל, ואו על ידי ההסתכלות על

התקבליות, נתקבליין כל היסורין בג"ל. אך אחר כך בששב מהבטול, מתרגערין היסורין ביותר בג"ל, שזה בוחנת צמאון הנפש בג"ל. וזה: **יצמיה וחלכת אל הכלים ושתית מאשר ישאビון הנערים** - כי לבבות האצמאון הוא על-ידי התחדשות התורה, **שמקבלין המחין, שהם הכלים של השכל, על-ידי הרישמו שנשאר מהבטול בג"ל**, ומשם שותה הנפש לבבות צמאונה בג"ל. וזה: **ושתית מאשר ישאビון הנערים** - כי הנערים שהם עיני השכל, הם שואビין התחדשות התורה, **הרישמו שנשאר מההסתכליות על התקבליות בג"ל, ועל ידי זה נתקבליין היסורין אחר פה, ומכוון צמאון הנפש בג"ל**:

זה בוחנת הען ערן, בוחנת משה ואהרן. גן הוא בוחנת הנפש, בוחנת (ירמה לא): **והירנה נפשם בגין רוחה ען הוא בוחנת התקבליות. כי ען עין לא ראתה** (כמו שאמרו ר'יל ברכות לד), **בחינת בטול בג"ל**:

זה בוחנת: עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא, וכל אחד מראה באצבעו וכו' (הענית לא). מחול, זה בוחנת השמחה, שהוא בלי לקבלת התורה בג"ל. וכל זה על ידי הבטול, שעילידי היריחה של הרישמו מן הבטול, משם באה התורה על-ידי הכלים, כמו שסבירר שם. וזה בוחנת מראה באצבעו. מראה, זה בוחנת המראה והיריחה של הרישמו, שמשם באה התורה. וזה בוחנת מראה באצבעו, **בחינת התורה, שהוא בוחנות** (שמות לא): **אצבע אלקים:**

סו

ויהי נא פי שנים ברוחך אלוי, ויאמר וכו' אם תראה אתך
לקח מאתקה יהי לך בן וכו': (מלכיסיב ב)

והגנה נתנים אחר כך באליישע פי שנים. נמצאה, שהיה אליוישע
מתפלל בכוונה יותר מאליהו רבנו, כי כל הנשים
והగדולות שעשו אליוישע, כללם היו על ידי תפלה, כמו שאמרו
רבותינו זכרונם לברכה (מנילה כ) על פסוק: ספירה נא לך את כל
הגדולות אשר עשה אליוישע - ואליישע כי עביד, בתפלה הוא
דעתך:

א. דע, שאפשר שהיה ה תלמיד גדול מהרב, והינו שיחיה לו
פי שנים הרבה, ואפ' על פיריכן הפל יהיה בכחו של רבנו.
ויה בבחינת: ויהי נא פי שנים ברוחך אליו - ברוחך ריקא, שעיל
ידי בבחינת הרוח עצמו של אליהו רבנו, יהיה לו פי שנים בנותו.
כ. כי איתא, שיש להצדיק בבחינת שני רוחות: רוח לעלה, רוח
לחתא. כמו שבתו בראשית ו אלה תולדות נח נח; נח
לעלה נח לחתא [כמו שבתו שם בזוהר נח (רף ט): על פסוק
זה, עין שם בתוספתא, וזה לשונו: למה נח תרי ומנא, אלא כל
צדיק וצדיק די בעולם, אית לה תריין רוחין: רוחה חד בעולם
דין, ורוחה חד בעולם דעתה, והבי תשכח בכליה צדיק וכו'
עין שם]. והינו שיש לו בבחינת חיota למעללה, וחיות למטה.
ויה רוח וחיota שלמעלה, הוא גדול מאד מאד. וה תלמידים הם

עם הצדיק מישר ש�חד, רק שהם תלויים בו בענפים באילן, שהאלן יונק חיותו מישרשו, והענפים יונקים חייות דרך האילן. ויש בזה פה בוחנות, כי יש תלמידים שהם בבחינה ענפים, ויש שהם בבחינת עליים, וכן שארី הבחינות.

ובשעת הסתלקות הצדיק, או הוא משיג הרבה יותר מפה שהשוג בחייו, כל אחד לפי מדינתו, כמו שמצוינו ברבי שמואון בן יהאי באדרא, וברבנו הקדוש, ובשאר צדיקים: ודע, שהוא על ידי شبשתה הסתלקות, או יורד והוא למטה בבחינת הרוח והחיות דלעילא, או נתחבקין ונתחאדים יחד הרוח דלהטא עם הרוח דלעילא, כי באמת שנייהם אחד. ותקף בשנתגלוין זה זהה, נתאחדין מאד באחדות גדול. ומחמת שהרוח דלעילא אינו יכול להיות בזה העולם, כי טبعו אינו יכול לסבול כלל זה העולם, על כן נסתלק לעילא. ועל ידי זה נסתלק הצדיק, כי בשנטלק למעלה הרוח הנ"ל, נסתלק עמו הרוח דלהטא, מחמת שנתאחדו מאד באחדות גדול גן"ל.

ועל כן הוא דבר גדול מאד, להיות בשעת הסתלקות הצדיק, אבל מי שאינו תלמידו. כי מחמת שהוא גודלה מאד וננתגלה למטה הרוח דלעילא, נמצא שנתגלה או הארה גודלה מאד, על כן הוא טוביה גודלה לכל מי שנמצא או שם, והוא טוביה להם לאירוע ימים. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חגיה ה:) על פסוק (תהלים טט): ויהי עודנצח וכו', כי יראה חכמים ימותו. אבל להتلמידים מגיע הארץ גודלה מאד או פיותר, כי מחמת

שָׁהַם תְּלִיּוֹן בְּהֶצְדִּיק, וַיָּגַנֵּם מִשְׁרָשׂ אֶחָד, נִמְצָא שָׁהַה הַחַיּוֹת דְּלֻלָּא, הַוָּא חַיּוֹת מִפְשָׁה, וַנְתַּחֲדִים וַנְתַּחֲבִקִים גַּם בָּנָו עִם זֶה הָרוּחַ בְּאֶחָdot גָּדוֹל, כִּי הַוָּא רֹוחַ וְחַיּוֹת מִפְשָׁה בְּנֵי". וְעַל יְדֵי זֶה, אִם זֹּכָה, יִכְלֶל לְקַבֵּל פִּי שְׁנִים. כִּי הַצְדִּיק שְׁהַגַּע וְמַנוּ לְהַפְּטֵר מִן הַעוֹלָם, נִסְתַּלֵּק עַל יְדֵי הָאֶחָdot שְׁנַתְּחִיד עִם הָרוּחַ דְּלֻלָּא בְּנֵי". אֲבָל הַתְּלִמְדִים שְׁעַדְין לֹא הַגַּע וְמַנוּ, אֲיוֹ אֲדֻרָּבָה נִשְׁאָר אֲצָלָם הָרוּחַ דְּלֻלָּא, לְגַדֵּל הָאֶחָdot שְׁנַתְּחִיד מַאֲדָם עִם הָרוּחַ דְּלַתְּחָא, כִּי אִי אָפֵּשׁ לְהַמְּלָא לְהַתְּפִיד עַזְּזָה מִזֶּה. נִמְצָא שְׁהַצְדִּיק נִסְתַּלֵּק עַל יְדֵי זֶה, עַל יְדֵי שְׁמוֹשָׁךְ עִמּוּ הָרוּחַ דְּלֻלָּא אֶת הָרוּחַ דְּלַתְּחָא, וְהַתְּלִמְדִים מַגְעֵץ לְהַמְּלָא פִּי שְׁנִים עַל יְדֵי זֶה, כִּי נִשְׁאָר אֲצָלָם בְּחִינּוֹת הָרוּחַ דְּלֻלָּא, כִּי נִתְאִיד מַאֲדָם עִם הָרוּחַ דְּלַתְּחָא בְּנֵי".

אֲבָד בְּמַה בְּחִינּוֹת יִשְׁבַּתְּלִמְדִים, וּמֵ שְׁמַקֵּשׁ מַאֲדָם בְּהֶצְדִּיק בָּמוֹ עֲנָפִים בְּאַילָן מִפְשָׁה, דְּהַנֵּינוּ שַׁהַוָּא מְרַגִּישׁ בְּעַצְמוֹ בְּלַ עֲלִיוֹת וַיְרִידֹות שִׁישָׁ לְהֶצְדִּיק, אָפָּעָלְפִי שָׁאַיָּנוּ אֲצָל הֶצְדִּיק. כִּי רָאִי לוּ לְהַתְּלִמְדִי לְהַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ בְּלַ עֲלִyoת וַיְרִידֹות שֶׁל הֶצְדִּיק, אִם הַוָּא מְקַשֵּׁר בְּאֶמֶת בָּרָאוּ, בָּמוֹ עֲנָפִים בְּאַילָן. כִּי הַעֲנָפִים מְרַגִּישִׁים בְּלַ עֲלִyoת וַיְרִידֹות שִׁישָׁ לְהַאַילָן, וְעַל בָּנָו בְּקִינְזָהָם גָּדוֹלִים, וַיִּשְׁלַׁחְ לְהַמְּלָא כִּי הַאַילָן יוֹנֵק חַיּוֹתוֹ מִשְׁרָשָׂו, עַל יְדֵי הַגְּדוּרִין שִׁישָׁ בָּנָו, שְׁיוֹנֵק דָּרָךְ שֵׁם חַיּוֹתוֹ מִשְׁרָשָׂו, דְּהַנֵּינוּ שִׁישָׁ בּוּ חַלְלִים שְׁיוֹנֵק דָּרָךְ שֵׁם חַיּוֹתוֹ. וְעַל יְדֵי בָּנָו בְּחַרְףָּ שְׁגַתְּיִבְשׁ הַלְּחִלוֹחִית וַנְתַּפְּזִזְנִזְנִי הַחַלְלִים, עַל יְדֵי זֶה נִתְכּוֹצִים גַּם בְּ

הענפיים, ומחמת זה נופלים העלים או, וכן להפוך בקווין כפ"ל. מי שהוא מקשר אל האציג במו כן, דהינו שהוא מרגיש כל העליות וירידות של האציג, כי יש בכך ובמה בוחינות הסתלקות, כי יש בוחינות הסתלקות הנפש, ויש הסתלקות השם, שהוא גם כן בוחינות הסתלקות, כי השם הוא הנפש, וכך באר במקום אחר (למן סי' רט), שהוא בוחינות מסירת הנפש ממש, עין שם. ויש הסתלקות מדרגא לדרגא, שהוא גם כן בוחינות הסתלקות. והتلמיד שקשר כל פה, שמרגיש בעצמו כל העליות וירידות של רבו, או יכולlopות לפי שנים בעת ההסתלקות כפ"ל. וזה בוחינות: אם תראה אותי לך, דהינו שתראה אותו לך ונסתלק; מאתק - מאתק דיקא, דהינו שמאתק ומעצקה תרניש ההסתלקות כפ"ל, ואו תזבח לפי שנים בעת ההסתלקות כפ"ל. כי בכל עת של ההסתלקות, מאייה בוחינה שהוא, או היא בוחינת ירידת והתגלות הרוח דלעילא בוחינה הנ"ל. רק שההתגלות הוא בפני בוחינת ההסתלקות, ובשעת ההסתלקות לגמרי, יורד ונתגלה לגמרי כפ"ל:

זה בוחינות הקבלת פנוי רבו, שצורך להשתדל תמיד להקביל פנוי רבו, כי פן ואולי עכשו הוא עת של בוחינת הסתלקות, ואם יזכה לקבל או הארה גודלה, בבחינת פי שנים כפ"ל. וכשהמקבל פי שנים, או אפשר שיתפלל בכוונה, ויעשה עבודות וצדקות יותר מרפו, והכל על ידי בוחינות רוח של רבו, בבחינת:

ויהי נא פִי שְׁנִים בָּרוּךְ אֱלֹהִים - בָּרוּךְ דִּיקָא בָּנֶל. (ומי שאין יודע זאת, אין יודע מהו אטר יד, כי אטר יד הוא דבר חדש. גם אין יודע להוציא מפה אל הפעל):

ב' כי קודם שמוציאין מפה אל הפעל, אויב הפה והפעל נקשרים ביחידה, ואין הפרש ביניהם. כי סוף המעשה במחשבה תחלה, ומהנו פשארם רוצה לעשות איזה דבר, בנזון לבנות בית, צריך לחשב תחלה במחשבותו, אך יהיה ציור בnnen ביתו, ואו בשגnumer במחשבותו דמות ביתו, אויב מתחילה לבנותו. נמצא שסוף המעשה, במחשבה תחלה. וכך שמוציא מפה אל הפעל, אויב סוף המעשה נקשר עירין בתחילת המחשבה, ואין הפרש והבדל ביניהם כלל. וכך לראות להוציא מפה אל הפעל, אויב נפתחין ונבדליין הפה והפעל.

ויש הפרש והבדל בין תחילת המחשבה, שהיא בבדיקות כת, ובין סוף המעשה, שהיא בבדיקה فعل. וזה בבדיקה אלף, כי א היא שתי יודין, וואו באמצע, שהוא בבדיקה פתוח. ואלו השני יודין, הם בבדיקה יוד בראש יוד בסוף, שהם בבדיקות כת ופועל. מהו בבדיקה יוד של שם העצם, שהוא שם הויה ברוך הוא, שהוא יוד בראש, שהוא בבדיקה מחשובה תחלה, בבדיקה כת. והו יוד השני, היה בבדיקה יוד של הבני, שהוא שם ארני, שהוא יוד בסוף, בבדיקה סוף מעשה, בבדיקה فعل. ובתחילת שני יודין אלו הם נקשרין יחד, ואין הבדל ביניהם כלל, ואחר כן בשממוציאין מפה אל הפעל, הם נפתחין ונבדליין כלל. וזה

בְּחִינַת הָיוֹ שֶׁבֶתּוֹךְ הָאֵלֶּף, שֶׁהוּא בְּחִנַּת פָּתָח. הִנֵּנוּ מָה שְׁנִפְתָּחוּן וְנִבְדָּלוּן אֶלָּו הַשְׁנִי יְהִידִי"ז, שֶׁהָם בְּחִנַּות כְּחַ וּפְעַל כְּנָ"ל. זוֹאת הָיוֹ שֶׁבֶתּוֹךְ הָאֵלֶּף, הוּא בְּחִנַּת הָיוֹ אֲוֹתִיות שִׁישׁ בּין שְׁנִי הַיְהִידִי"ז שֶׁל שְׁנִי הַשִּׁמּוֹת הַגְּנָ"ל, בְּזֹה: יָאָקוֹדָנוּ. כִּי יִשְׁ שֶׁלְשׁ אֲוֹתִיות אֶצְלַ הַיְוִידָשׁ שֶׁל שֵׁם הַחַלָּת הַמְּחַשְּׁבָה, וּבֵן יִשְׁ שֶׁלְשׁ אֲוֹתִיות אֶצְלַ הַיְוִידָשׁ שֶׁל שֵׁם הַכְּנוֹן, שֶׁהוּא בְּחִנַּת סֻוֹף הַמְּעֻשָּׂה.

כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִשְׁ שֶׁלְשׁ בְּחִנַּות, שֶׁהָם מִקּוֹם וְצִיּוֹר וּמִן, שֶׁהָם בְּחִנַּת שֶׁלְשׁ אֲוֹתִיות הַגְּנָ"ל. בְּגַן כְּשָׁאָרָם רֹצֶחֶת לְבָנָות בֵּית, צָרִיךְ לְחַשֵּׁב בְּאֵיזָה מִקּוֹם לְבָנָותוֹ, וּבְאֵיזָה מִן, וּבְאֵיזָה צִיּוֹר יְהִיה נִבְנָה הַבַּיּוֹת, וּבֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם. וּבֵן אַחֲרִיכֶד בְּסֻוֹף הַמְּעֻשָּׂה, דְּהַנֵּנוּ בְּשֶׁעָוָשָׂה אֶת הַדָּבָר, יִשְׁ גַּם בֵּן שֶׁלְשׁ בְּחִנַּות הַגְּנָ"ל, שֶׁהָם מִקּוֹם וְצִיּוֹר וּמִן. וֹזה בְּחִנַּות שֶׁלְשׁ אֲוֹתִיות שִׁישׁ אֶצְלַ יְוִידָשׁ בָּרָאֵשׁ, שֶׁהָיא הַחַלָּת הַמְּחַשְּׁבָה, וּבֵן יִשְׁ שֶׁלְשׁ אֲוֹתִיות אֶצְלַ יְוִידָשׁ בְּסֻוֹף, שֶׁהָיא בְּחִנַּת סֻוֹף הַמְּעֻשָּׂה, שֶׁהָם בְּחִנַּת הָyoֹו שְׁבִין שְׁנִי הַיְהִידִי"ז כְּנָ"ל:

וֹזה בְּחִנַּת שְׁנִי הַרוּחוֹת הַגְּנָ"ל, שֶׁהָם רֹוח דְּלַעַלָּא וְרוּחַ דְּלַתְּחָא כְּנָ"ל, שֶׁהָם בְּחִנַּת כְּחַ וּפְעַל, שֶׁבְּתַחְלָה הֵם נִקְשָׁרִים יְתָהָר, וְאַחֲרִיכֶד נִפְתָּחוּן וְנִבְדָּלוּן כְּנָ"ל. כִּי בְּחִנַּת שְׁתִּי הַרוּחוֹת הַגְּנָ"ל, נִעְשֵׁן עַל יְדֵי הַמְּתַקֵּת חָרוֹן אָפַ, כִּי יִשְׁ בְּחִנַּת שְׁתִּי חָרוֹן אָפַ אֶצְלַ הַשֵּׁם יְתָבָרָה, בְּכִיכּוֹל, וְאֶצְלַ בְּנֵי אָדָם. וּכְשִׁישׁ חָרוֹן אָפַ, חַם

וְשָׁלֹם, הוּא בְּחִינּוֹת עַשֵּׂן שָׁיוֹצָא מֶנְחָרִיו, בֶּמוּ שְׁפָתּוֹב (תהלים יח): עַלְהָ עַשֵּׂן בָּאֲפֹו. וְזֹה הַעַשֵּׂן מַזְיק לְפִרְנָסָה, [שֻׁעַל יְדָה מַזְכִּיאָן מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל, בַּי עַלְיָדִי שִׁישׁ לוּ פִרְנָסָה וְאַינוּ נִצְרָךְ לְבִרְיוֹת, זֹכָה לְאַמְתָה, בְּחִינּוֹת עַלְמָא דָאֲתִי, בְּבִחִינּוֹת: אַשְׁרִי שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעַזְרוֹ שְׁבָרוּ עַל ה' אֱלֹקָיו; שֻׁעַל יְדֵי זֹה מַזְכִּיאָן מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל בְּדַלְקָמָנוּ]. בַּי הַעַשֵּׂן מַזְיק לְעַיְנִים, בְּבִחִינּוֹת (משל י): בַּעַשֵּׂן לְעַיְנִים; שָׁהֵם בְּבִחִינּוֹת פִרְנָסָה, בְּבִחִינּוֹת (תהלים קמה): עַיְנִי כָּל אֱלֹד יִשְׁבָרוּ וְכוּ. בַּי בָּעֵם מַזְיק לְפִרְנָסָה, בֶּמוּ שְׁמוֹבוֹא בָּמְקוּם אַחֲרָה, שְׁבָעַם מִפְּסִיד הַעֲשִׂירֹת (עַיְן לְעֵיל בְּסִימָן ט). וַעֲדֵיךְ לְשָׁבֵר וְלִהְמַתִּיק הַחֲרוֹן אַף, דְּהִנּוּ לִהְמַתִּיק הַעַשֵּׂן וְלִבְרָרוֹ, עד שִׁיְהִיה נָעָשָׂה מְפַנֵּן בְּבִחִינּוֹת רוח, דְּהִנּוּ רוח אָוִירִי, שְׁגַעַשָּׂה מִהְתִּבְרֹרוֹת הַעַשֵּׂן.

וְזֹה הָרוּת, שֶׁהָוָא הַמְּתַקֵּת הַעַשֵּׂן שֶׁל הַחֲרוֹן אַף, הוּא בְּבִחִינּוֹת מֶשִׁיחָה, בְּבִחִינּוֹת (אייה ד): רוח אֲפִינּוּ מֶשִׁיחָה ה'. וְכָל זִמְן שְׁלָא בָּא בְּבִחִינּוֹת זֹה הָרוּת אֶל בְּבִחִינּוֹת הַיְדִים, עַדְין הוּא קָדָם הַהְיוֹת. בַּי עַקְרָב הַהְיוֹת, הוּא בְּבִחִינּוֹת הַיְדִים, שָׁהֵם בְּלֵי הַעֲשִׂיה, שָׁם הוּא עַקְרָב הַתְּגִלוֹת בְּבִחִינּוֹת הָרוּת, בְּבִחִינּוֹת (תהלים לא): בְּרַדְךָ אֲפָקִיד רוחִי, וּבְבִחִינּוֹת (אייה יב): אַשְׁר בַּידָוֹ נִפְשָׁ בָּל חַי וְרוּחַ בָּל בָּשָׂר אִישׁ.

וְאַחֲרֵיכֶךָ בְּשַׁגְתִּגְלָה הָרוּת בְּבִחִינּוֹת הַיְדִים, עַדְין שְׁנֵי הָרוּחוֹת הַגְּלָל, שָׁהֵם בְּבִחִינּוֹת פָּה וּפְעָל, בְּבִחִינּוֹת שְׁנֵי הַיְדִים - יְמִין וִשְׁמָאל, הֵם שְׁנֵיהם בְּיַחַד עַדְין, דְּהִנּוּ שְׁעַדְין לֹא נִפְתָּחוּ וְנִתְפְּרֹדוּ הַיְדִים, שָׁשֶׁם הַתְּגִלוֹת שְׁתֵּי הָרוּחוֹת כְּגָל. בַּי עַדְין

הפה והפעל נקשרים ייחר, ואין הבדל ביןיהם כלל, ואינו אין נבר בין ימין לשמאלו בג"ל. ואו עדרין בבחינת קדם הבריאה, דהינו קדם שמווציאן מפה אל הפעל, שאו הן נקשרים יחד בג"ל. ואחר קד בשמווציאן מפה אל הפעל, או הוא גמר הבריאה, או נפתחין הידים, ונבר בין ימין לשמאלו, בבחינת (ישעה מה): אף ידי יסדה ארץ ומיini טפהה שמונים; כי או יש הפרש וgeber בין הפה והפעל, שהם בבחינת שתי הידים, שתי הרוחות בג"ל. וכל זה נעשה על ידי המתקת החرون אף בג"ל, וזה בבחינת אף ידי - אף דיקא בג"ל.

זה בבחינת (תחלים כמה): פותח את ידה - שהידים נפתחין ונברין בין ימין לשמאלו בג"ל. זה: את ידיך - בבחינת שני יידיין הג"ל (כמ"ש כוורד ובתקונים בתקופה דף ז: ומוכא בפ"ח בשער המוריות פ"ה עי"ש), אל תקורי ידה, אלא יודיה, כי הידים הם בבחינת שני יידיין הג"ל, שהם בבחינת בף ופעל, שזה בבחינות שתי הידים ימין ושמאל בג"ל:

זה: פותח את ידה - סופירותבות חתך, במובא, הינו בבחינת שהידים נפתחין ונחתכו, ונבר בין ימין לשמאלו בג"ל, בבחינת אף ידי יסדה ארץ וכו' בג"ל. וזה חתך בגימטריא שתי פעמים רוח (מכוכא בפ"ח שם), הינו בבחינת שני הרוחות הג"ל, שהם בבחינת שני היידיין, שני הידים בג"ל, בשגנפתחין ונחתכו בשמווציאן מפה אל הפעל בג"ל. והוא פותח את וכו', בבחינת פתח הג"ל. וכל זה נעשה על ידי המתקות החرون אף,

בבוחינת רוח אפינו מישיח ה' פג"ל. וזה: פותח את ידך - ראשיתות: אפי, הינו בוחינת רוח אפינו וכו' הנ"ל. כי עליידי בוחינת רוח אפינו וכו', נפתחין ונהתקין הידים, שהם בוחינת שתי הרוחות פג"ל:

ובכל המצוות והעברות תלויין גם כן בזיה, בוחינת התפתחות הידים הנ"ל, בוחנת מה ופעל פג"ל. כי יש להם גם כן שלוש בוחנות הנ"ל, שהם מקום וציור וזמן.

זה בוחנת (אבות פ"ב): הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עברה, לידי עברה דיקא, כי עקר העברה, חם ושלום, נעשה עליידי בוחנות הידים הנ"ל. ובתחלת העברה בבחנה, שחויזב לעשotta, חם ושלום, ואחריך בשימושה מכח אל הפעל ועשה אותה, חם ושלום, אויה הוא רשות גמור, וחשיבות במת, כי רשיים בחיהון קרייז מתרים (רכות י). וזה בוחנת (תהלים ח): כמו חללים שוכבי קבר וכו'; הינו הרשיים שהם בוחניהן קרייז מתרים. וזה: מיד נגورو - נגورو לשון חתך, כמו שפרש רש"י. הינו שהעברה נעשתה עליידי בוחנת חתוך הידים, בוחנת: פותח את ידך - סופיתות חתך. ומונילת חתוך והתחפשות הידים אלו שבחרשה, נעשה העברה בוחנת: ומה מיד נגورو - לשון חתך פג"ל. ועל כן מועיל תשובה על עברה, כי עקר התשובה היא חרטה, שמחזרת על העברה, בוחנות (נדירים כב): פתח חרטה, שזה בוחנות פתח פג"ל, בוחנות פותח את ידך פג"ל:

ג. וְלֹהֶזְצִיא מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל, הַיָּא עַל יְדֵי שְׁלָמוֹת הַדְּבָרָו,
וְצִרְיךָ שִׁיחָיו אֲוֹתִיות הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, וְזה גַּעֲשָׂה
עַל יְדֵי בְּחִינּוֹת עַלְמָא דָאַתִּי, שַׁעַל יְדֵי וְזה גַּשְׁלָמִין אֲוֹתִיות
הַדְּבָרָו. כִּי לְעַתִּיד לְבָאוֹ וַיהֲיָה הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, כִּי אַפְּלוּ
הַעֲפּוּ"ם יַקְרָאוּ אֶת הַשָּׁם יַתְּבִּרְךָ עַם הַדְּבָרָו, בִּמְהָ שְׁכַּתּוֹב
(צְפִנָּה ג): כִּי אָז אַהֲפָךְ אֶל הַעֲמִים שְׁפָה בְּרוּרָה לִקְרָא בְּלָם
בְּשָׁם ה' וּכ'ו', נִמְצָא, שִׁיחָה לַהֲדָבָר שְׁלָמוֹת. כִּי עֲכָשׂוּ הַדְּבָרָו
חַסְר וְאַינוּ בְּשְׁלָמוֹת, מַאֲחָר שָׁאיָן בְּלָם הַעוֹלָם קֹרְאַיִן לַהֲשָׁם
יַתְּבִּרְךָ עַם הַדְּבָרָו. אַבְּלָל לְעַתִּיד יַקְרָאוּ בְּלָם לַהֲשָׁם יַתְּבִּרְךָ עַם
הַדְּבָרָו, אַפְּלוּ עַפּוּ"ם, וְעַל פָּנֵי אָז וַיהֲיָה הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, בְּחִינּוֹת
שְׁפָה בְּרוּרָה, מַאֲחָר שְׁחַכְלָל יַקְרָאוּ לַהֲשָׁם יַתְּבִּרְךָ עַם הַדְּבָרָו,
נִמְצָא שִׁיחָה לַהֲדָבָר שְׁלָמוֹת.

וְכָל זה וַיהֲיָה לְעַתִּיד, כִּי עַקְרָב גַּדְלָתָנוּ וְתִפְאָרָתָנוּ יַתְּגַלֵּה לְעַתִּיד
לְבָאוֹ, שָׁאָזְעַו וַיְרָאו הַכָּל אֶת גַּדְלָתָנוּ, כִּי אָז וַיְרָאו הַכָּל
אֶת גַּדְלָת וְתִפְאָרָת הַצְדִיקִים וְהַבְשִׁירִים, אֲשֶׁר־הָם אֲשֶׁר־יְהָקִים,
מֵה רַב טוֹבָה הַצְפָּנוֹ לָהֶם. וְלַהֲפָךְ - מִפְּלַת הַרְשָׁעִים, בִּמְהָ
שְׁכַּתּוֹב (מלאכי ג): וְעַפּוֹתָם רְשָׁעִים וּכ'ו', כִּי אָז וַיהֲיָה יוֹמָא דָרְדִּינָא
רַבָּא, שִׁיחָה הָאָדָם נַדְזֵן עַל בְּלָמָעָשָׂה, עַל בְּלָפְרָט וּפְרָט, וְלֹא
יַוְתַּרְוּ לוּ עַל שָׁוֹם דָבָר קְטוּן, כִּי אֵין שְׁכָחָה לְפָנָיו יַתְּבִּרְךָ, וְהַכָּל
וַיהֲיָה גַּפְרָר לוּ אָז.

וְאַז, בִּשִּׁיחָה מִפְּלַת הַרְשָׁעִים, וַיְשֻׁבוּ וַיְרָאו בֵּין צְדִיק לְרְשָׁע
וּכ'ו', (בִּמְוֹ שְׁכַּתּוֹב שֶׁם בְּמַלְאָכִי: וְשְׁבָתָם וּרְאִיתָם בֵּין

צדיק לרשות, בין עובד אלקים לאשר לא עבדו). כי אן דיקא, בזומא דרינה, יראו חילוק בין צדיק לרשות וכו', ואנו יתהפכו כלם להשם ותפרק על ידי זה, ויקראו כלם בשם ה', בבחינות: או אהפק אל כל העמים וכו' בג"ל, ואנו יהיה הדבר בשולמות, בוחינת שפה ברורה בג"ל. נמצא, שעל ידי מפלת הרשעים שייהיה לעתיד, על ידי זה יהיה נשלם הדבר או בג"ל. אבל צריכין להמשיך בוחינת עלמא דאתה גם בעולם הזה, דהינו שייהיה מפלת לרשעים גם בעולם הזה, וזה נעשה על ידי אמרת: ועקר האמת הוא, שאין האדם נוצר לבריות, כי בין שנוצר האדם לבריות, משתנה פניו בקרים, לכמה גוון (בנויות וכו'). כי מי שהוא נוצר לבריות, קשה לו מאד להתפלל ברבים, וטוב ונוח לו להתפלל ביחיד, כי ברבים נופלים עליו בנויות גדולות ושקרים, שעשויה תנועות ושקרים בתפלתו בשליל בני אדם, מאחר שהוא נוצר להם. ואפלו מי שאין נוצר לבריות בשליל פרנסת, כי מתרנים משלו, אף על פי כן יש שהוא נוצר לבריות בשליל פבזה, או בשליל דבר אחר, דהינו שיש לו תאהוה של כבוד וחשיבות וכיוצא. נמצא שהוא נוצר לבריות, שהוא צריך לכבוד וחשיבות שליהם. ואז, כשהוא נוצר לבריות באיזה בוחנה, יוכל לפל בשקר גדול בתפלתו, דהינו לעשות תנועות בשקר בשליל בני אדם בג"ל.

ויש מי שהוא איש כשר קצט, וירא את ה' במקצת, ומתרבש בעיניו לעשות שקר מגנה בתפלתו בשליל אחרים, ומרתפנן

להתפלל באמות. אבל האמת הוא הרפה מאוד יותר מדי, וגם זה אינו אמת, כי לא נמצא הרפה אמת, כי האמת הוא רק אחר, כמו שמדובר במקומות אחר (לעיל בתורתה אמר ר' ע' בסימן נא), דהיינו מלחמת שהוא בוש בעני עצמו להתפלל בשקר גמור בפ"ל, על פון הוא רוצה לכפות על השקר ולהלביש השקר באמות. דהיינו למשל, שchapין לעשות אייזה תנועה או מהחתת בפ' בשביל אחר, אבל הוא מותביש בז' שיעשה שקר בתפלתו בשביל בני אדם, על פון הוא גונב דעת עצמו, ומסבב לו היוצר הרע סבוכים במחשבתו, עד שתתגלו הרבר במחשבתו שהוא צריך באמות לעשות תנועה זו בתפלתו או להפות בפ' אל פה, דהיינו שפומזיא לעצמו אייזה אמת, שהוא צריך לעשות אותה התנועה בשビル אותו האמת. נמצא שהוא מכפה השקר באמות, נמצא שיש לו הרפה אמת יותר מדי.

בי העקר האמת אינו רק אחר, דהיינו להתפלל באמות לאמתו בשビル השם יתפרק בלבד, אבל זה האמת של שקר הוא הרפה מאוד, כי יש בז' כמה גונין, וכמה מיini אמת שפומזיא לעצמו להפות על השקר. וזהו: בין שגנזר האדם לבריות - שאו נופלים עליו פניות וشكרים בפ"ל - או משתחפה פניו לכמה גונין. פניו זה בחינת האמת, שהוא בחינת פנים, בחינת (תחים כ): מבקשי פניך יעקב סלה; בחינת (מיה): תתן אמת ליעקב. דהיינו שהאמת שלו, שהוא בחינת פנים, נשתגה לכמה גונין, דהיינו שיש לו כמה מיini אמת שמלביש בו השקר, דהיינו

שָׁמֹצָא לְעַצְמוֹ אֶمֶת, שִׁבְונָתוֹ בָּשְׂבִיל כֵּה אוֹ בָּשְׂבִיל כֵּה, נִמְצָא שְׁגַנְתָּה הַפְנִים, שַׁהְוָא אֶמֶת, לְכַמָּה גָּנוּן, כִּי הַעֲקֵר הָאֶמֶת אִינוֹ אֶלְאָ אֶחָד כְּנָל:

וְזֹה פָּרוּשׁ (ההלים קטו): אֲהַלְלָה ה' בְּחִי, הִנּוּ כְּשָׁאוֹן נִצְרָךְ לְבִרְיוֹת. וְזֹה בְּחִי - בְּחִי דִּיקָא, הִנּוּ שָׁאוֹן חַי מְחַיִּים שָׁלִי, שָׁאוֹן נִצְרָךְ לְחַיִּים שָׁוֹם אָדָם. כִּי הַנִּצְרָךְ לְבִרְיוֹת תְּיוּ אַיִּם חַיִּים (בִּצְהָה לְבָב), הִנּוּ שָׁאוֹן חַיִּים שָׁלִוּ, כִּי הוּא חַי מְאַחֲרִים. אֲכָל כְּשָׁאוֹן נִצְרָךְ לְבִרְיוֹת, וְאַנְיָה חַי חַיִּים שָׁלִי, אֲזִי אָכֵל לְהַלְלוֹ וְלַחֲתְפִילָל לְפָנָיו בָּאֶמֶת כְּנָל, וְזֹהוּ אֲהַלְלָה ה' בְּחִי - דִּיקָא, כְּנָל. וְזֹהוּ (שם): כִּיּוֹן שְׁגַנְתָּה הָאָדָם לְבִרְיוֹת, עַלְםָמָשׁ בְּעֵדוֹ כְּנָל: וְכֵי (עַז לְמַטָּה):

וּכְשִׁישׁ אֶמֶת, אֲזִי הוּא מִפְלַת הַרְשָׁעִים, כִּי עֲקָר מִפְלַת הַרְשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא הוּא עַל יְדֵי הָאֶמֶת שִׁתְגַּלֵּה אָז. כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (משל יב): שְׁפַת אֶמֶת תִּפְנוֹן לְעֵד - כְּנוֹנָת לְעֵד לֹא בְּתִיב, אֶלְאָ תִּפְנוֹן, כִּי לְעַתִּיד לְבָא יִתְגַּלֵּה הָאֶמֶת, כְּמוֹ שָׁאמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבִרְכָה (זהר תשא דף קפה: ובתקון סג). וְעַל יְדֵי הָאֶמֶת שִׁתְגַּלֵּה לְעַתִּיד, עַל יְדֵי זה יִהְיֶה מִפְלַת הַרְשָׁעִים, בְּכַחַית (דברים ז): וּמַשְׂלָמָם לְשׁוֹנוֹאָיו אֶל פָּנָיו לְהַאֲבִדוֹ. פָּנָיו זה בְּחִינָת אֶמֶת כְּנָל, שָׁעַל יְדֵי זה, מַשְׂלָמָם לְשׁוֹנוֹאָיו וּמַאֲבִדוֹ מִן הַעוֹלָם, מִמּוּבָא בָּזֶה רַקְדוֹשׁ. וְכֵן אָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבִרְכָה בְּמִרְאָה (ערובין ככ), שְׁכְבִּיכְול הֵם בְּמִשְׁאָעָל פָּנָיו, כִּי הַפְנִים, שַׁהְוָא בְּחִינָת הָאֶמֶת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ, אִינוֹ יִכְלֶن לְסַבֵּל אֵת

הָרְשָׁעִים. וּכְשַׁנְתַגְלֵה בְּחִינַת הַפִּנִים, דֹהַנְוּ אֶתְמַת, אֲזִי הוּא מְפַלֵת הָרְשָׁעִים כְּנָיל. וּלְלִידֵי זה יְהִי מְפַלְתֵם לְעַתִד, כִּי אֲזִי יִתְגַלֵה אֶתְמַת כְּנָיל.

וּלְלִידֵי כִּי שָׂוְכִין לְאֶתְמַת בָּעוֹלָם הַזֶּה כְּנָיל, עַל יָדֵי זה נְתַגְלֵה בְּחִינַת הַפִּנִים כְּנָיל, וְאֲזִי מִמְשִׁיכִין בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲזִי נָעֲשָׂה מְפַלְתֵם עַל יָדֵי אֶתְמַת גַם בָּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שִׁיחָה בָּעוֹלָם הַבָּא כְּנָיל. וּלְלִידֵי זה מִמְשִׁיכִין שְׁלָמוֹת אֶתְמַת הַדָּבָר שִׁיחָה לְעַתִה, בְּחִינַת שָׁפָה בְּרוּרָה, בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַזֶּה. כִּי בְּחִינַת שָׁפָה בְּרוּרָה נָעֲשָׂה עַל יָדֵי מְפַלְתֵם, שָׁעַל יָדֵי זה נְתַהַפְכִין כָּלִים אֶל הַשֵּׁם יְהִיבֵרֶךְ כְּנָיל:

וֹזה בְּחִינַת (ישעה ח): וַדְבֵר דָבָר, תֹּאמֶר בְּשַׁבַּת. הַיּוֹן שְׁצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַות דָבָר שֶׁל שְׁבַת, שֶׁהָא בְּחִינַות עַלְמָא דָאַתִי, בְּתוֹךְ הַדָּבָר שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, לְהַשְׁלִימָה הַדָּבָר בָּעוֹלָם הַזֶּה. כִּי עַקְרָב שְׁלָמוֹת הַדָּבָר הוּא מִבְּחִינַות שְׁבַת, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (שנה קג): שְׁלָא יְהָא דָבָר שֶׁל שְׁבַת בְּדָבָר שֶׁל חַל; כִּי בְּשַׁבַּת הוּא שְׁלָמוֹת הַדָּבָר, כִּי שְׁבַת הוּא בְּחִינַות עוֹלָם הַבָּא כְּנָיל, וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ דָבָר שֶׁל שְׁבַת בְּתוֹךְ הַדָּבָר שֶׁל חַל כְּנָיל:

וֹזה בְּחִינַת אֶל הַיּוֹנָה בִּיצְרָה, שָׁעַל יָדֵי בְּחִינַת אֶל, שֶׁהָא בְּחִינַת אֶתְמַת, בְּחִינַת (במדבר כט): לֹא אִישׁ אֶל וַיְכֹזֶב; שֶׁהָא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (מנילה

יח): מניין שְׁקָרָאוּ הַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְעַקֵּב אֶל, שנאמר: וַיִּקְרָא
לוּ אֶל אֱלֹקֵינוּ וּכְוּ; כי יעקב בוחינת אמרת פנ"ל. וזה האמת
שהוא בוחינות עלמא דאתני, תלוי בצרפת, כי פשוט לו
צרפת ויאנו נוצרך לבירות, יוכל להחפכל באמת פנ"ל. וזה
בוחינת (תהלים קמו): אֲשֶׁרִי שָׁאֵל יַעֲקֹב בַּעֲזֹרֹן, שָׁבָרוּ עַל ה'
אלקוּיו. כי בששברו על ה' אלקוּיו ויאנו נוצרך לבירות - אוי אל
יעקב בעזורו, כי אל יעקב הוא בוחינת אמרת פנ"ל. ואוי בשותכין
להמשיך בוחינות עלמא דאתני, בוחינות אמרת, בוחינות פנים,
בתוך העולם הזה, אוי נעשה מפלת הרשעים פנ"ל. וזה בוחינת
הויה במלוי היהין, כי هي היא בוחינת שלום שבר, ומה שאמרו
רבותינו וברונם לברכה (ערובין כא) על פסוק (חוakkל כ): הנה
והי, וכי זה שלום שבר לרשותם בעולם הבא. וזה בוחינת אל
הויה, דהינו אל שהוא בוחינות אמרת, שעיל ידו נעשה שלום
שבר לרשותם, שהוא בוחינות הויה במלוי היהין פנ"ל, צריך
להמשיכה בתוך העולם הזה, שהוא בוחינות ורבך דבר,
להמשיך הבור של שבת בתוך ימי החל פנ"ל, שהם בוחינות
יצירה. בוחינות (תהלים קלט): יְמִים יָצְרוּ וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, דהינו
שימי החל הם בוחינות יצירה, בשאיין אחר בהם, שהוא
בוחינות שבת. וכך למשיך בוחינות יצירה, שהוא בוחינת
ימי החל, את בוחינות אל הויה, שהוא בוחינות עלמא דאתני,
בוחינות שבת. וזה בוחינות: מלכות - פה, שעיל ידי זה גשלמים
אותיות הרבור פנ"ל:

ד. וכִּשְׁגַּשְׁלָמִין אֲוֹתִיות הַדְּבָרֶר בְּגַ"ל, צָרֵיךְ לְרֹאֹת לְהֹזְצִיא
הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, כִּי לְפָעָם נִתְחַכֵּן אֲוֹתִיות
הַדְּבָר בְּמִצְרַת הַגְּרוֹן, וְאֵי אָפָּשָׁר לְהֹזְצִיא הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת,
שֶׁזֶה בְּחִינּוֹת מֵה שָׁקוּרִין בְּלֹשֶׁן אֲשֶׁרְנוּ הַיוֹרִיק. וְצָרֵיךְ לְרֹאֹת
לְהֹזְצִיא הַדְּבָר מִמְּצַר הַגְּרוֹן, שִׁוְיכַל לְדָבָר בְּשְׁלָמוֹת, דְּהַנִּינוּ
לְהַמְשִׁיךְ נִקְדוֹת אֶל הָאוֹתִיות, כִּי בְּלֹא נִקְדוֹת אֵי אָפָּשָׁר לְדָבָר
שָׁוֹם אָז, כִּידּוּעַ בְּחוּשׁ; וְאָז, כִּשְׁמַמְשִׁיכִין נִקְדוֹת אֶל
הָאוֹתִיות, וּמוֹצִיאין הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, אֵי יָכוֹלֵין לְהֹזְצִיא מִכֶּנֶּה
אֶל הַפְּعָל. כִּי כָּל הַמְחַשְׁבָּות שִׁישׁ לְאָדָם, כָּלָם בָּאים בְּתוֹךְ
הַדְּבָר, כְּרָאִיתָא בְּזַהָר: רְחוֹשֵׁי מְרַחַשׂ שְׁפֹותָה. וְאֵף שָׁאַזְן
הָאָדָם מְרַגֵּשׁ וְאֵת, אָפָּעֵל-פְּרִיכִין הוּא בְּרֻקּוֹת גָּדוֹלָה, כִּי כָּל
מְחַשְׁבָּה שְׁבָעוֹלָם שִׁישׁ לְאָדָם, כָּלָם מְכֻרְחִים לְבוֹא בְּתוֹךְ
הַדְּבָר בְּשֹׁעַת הַמְחַשְׁבָּה, רַק שַׁהְוָא בְּרֻקּוֹת מַאַד. וְלֹכֶן כָּל
עֲשִׂיה שָׁעוֹשָׁה הָאָדָם צָרִיכָה לְבוֹא בְּתַחַלָה בְּתוֹךְ הַדְּבָר, כִּי
כָּל הַדְּבָרִים צָרִיכִין לְבוֹא בְּבִחְנוֹת מְחַשְׁבָּה דָבָר וּמְעַשָּ׏ה.
נִמְצָא שָׁעַל יְדֵי הַדְּבָר גָּגָר הַמְעָשָ׏ה וּוֹצֵא מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל.
כִּי קָדָם שָׁוֹצֵא הַמְעָשָ׏ה מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל, צָרִיכָה לְבוֹא תְּחִלָּה
בְּבִחְנוֹת דָבָר. עַל-בַּן כִּדֵּי לְהֹזְצִיא מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל, צָרִיכִין
לְהַשְׁלִים אֲוֹתִיות הַדְּבָר בְּגַ"ל. וְלְהֹזְצִיא הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת
מִמְּצַר הַגְּרוֹן, דְּהַנִּינוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינּוֹת נִקְדוֹת אֶל הָאוֹתִיות.
וְאָז כִּשְׁוֹצֵא הַדְּבָר בְּשְׁלָמוֹת, יוֹצֵא הַדְּבָר מִפְּנֵי אֶל הַפְּעָל
בְּגַ"ל:

וְלֹא מִשֵּׁיךְ נֶקְדָות אֶל הַאוֹתִיות, הַוָּא עַל יְדֵי הַחַשָּׁק וְהַכְּפּוּפִין,
 שְׁחוֹזְקָנוּ לְעַשׂוֹת הַמְצֻוָּה אֲוֹ שָׁאָר דָּבָר שְׁבָקְרָשָׁה
 שָׁאַיָּשׁ יִשְׂרָאֵל חֹזֵק לְעַשׂוֹת, בְּבָחִינּוֹת (שה"ש א): נֶקְדָות הַפִּסְתָּה,
 שְׁעַל יְדֵי הַכְּפּוּפִין וְהַחַשָּׁק נֶעֱשָׂן נֶקְדָות, כִּי אֵי אָפָּשָׁר לְעַשׂוֹת
 שָׁוֹם דָּבָר כִּי אִם עַל יְדֵי חֹשֶׁק, רְהִינוּ לִמְשָׁל בְּשִׁמְרָבָר אַיִּזהְ
 דָּבָר, צָרִיךְ שִׁיחָה לֹא מִתְחַלָּה חֹשֶׁק לְדָבָר. וּבָנְכָעָה אַיִּזהְ
 בְּעַלְהָ, אִם לֹא הִיה לֹא חֹשֶׁק מִתְחַלָּה לְעַשׂוֹתָה, בְּוֹדָאי לֹא הִיה
 עַוְשָׁה אַוְתָּה. וְעַל פָּנֵי כָּל דָּבָר שְׁבָקְרָשָׁה שַׁהָּאָדָם צָרִיךְ לְעַשׂוֹת,
 בָּגּוֹן לְנַסְעַ לְהַצְּדִיק, או שָׁאָר דָּבָר שְׁבָקְרָשָׁה שַׁהָּאָדָם צָרִיךְ
 לְעַשׂוֹת, נוֹתֵן לֹא מִתְחַלָּה חֹשֶׁק, בְּרוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה יִعַשֶּׂה הַדָּבָר:
 וּעַקְרָב גָּדֵל הַחַשָּׁק נֶעֱשָׂה עַל יְדֵי הַמְנִיעָה שְׁמוֹמִינִין לֹ. כִּי
 כְּשָׁאַיָּשׁ יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְעַשׂוֹת דָּבָר הַצְּדִיק לִיהְדוֹתָן,
 בְּפֶרֶט בְּשִׁצְּדִיקָה לֹא לְעַשׂוֹת דָּבָר גָּדוֹל הַצְּדִיק לִיהְדוֹתָן, שְׁבַל
 יְהָדוֹתָן תַּלְיֵי בָּהָה, בָּגּוֹן לְנַסְעַ לְצִדְיק אַמְתָּהִי, אוֹ מִומְנִינִין לֹ
 מְנִיעָה; וְזֹאת הַמְנִיעָה הִיא בְּשִׁבְיל הַחַשָּׁק, בְּרוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה
 לֹא חֹשֶׁק יוֹתֵר לְעַשׂוֹת אַוְתָּה הַדָּבָר, בִּי עַל יְדֵי הַמְנִיעָה שְׁמוֹנִינִין
 אֶת הָאָדָם מִן הַדָּבָר, עַל יְדֵי זֶה נֶעֱשָׂה הַתְּגִבּוֹרוֹת הַחַשָּׁק מַאֲד.
 בָּמוֹ לִמְשָׁל בְּשִׁמְרָאוֹן לְקַטּוֹן דָּבָר הַצְּהָרֵד לֹ, וְתִכְפֵּף וּמִיד חֹטֶפֶן
 מִמְּנָוֶג וּמִחְבֵּיאָן מִמְּנָוֶג, אוֹ הִוָּא רֹודֶף מַאֲד אַחֲרֵי הָאָדָם, וּמַבְּקֵשׁ
 וְחֹזֶק מַאֲד לִאוֹתוֹ הַדָּבָר, נִמְצָא שְׁעַקְרָב הַחַשָּׁק נֶעֱשָׂה עַל יְדֵי
 שְׁחַטְפּוֹ מִמְּנָוֶג וּמִחְבֵּיאָן אַתְּ הַדָּבָר. בָּמוֹ בָּנְכָעָה אֶת הָאָדָם
 בְּמִנִּיעָות מִהַּדָּבָר הַצְּדִיק לֹ, בְּרוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לֹא חֹשֶׁק

יותר. בבדיקות (משל ט): ולחם סתרים יונעם, שבל מה שהדבר נמנע ונסתה מandraם ביותר, הוא חזק אליו ונעים לו ביותר. שפוצה בא תאות והתקבות החשך אל עברה, חם ושלום, רחמנא לצלן, כי מלחמת שהערבה נמנעת מאד מandraם, כי אין מצוים ומהרים ומפקדים עליה שלא לעשותה, נמצא שהיא נמנעת מאד מאתנו, על פון יש התקבות החשך אליה כנ"ל, בבדיקות: ולחם סתרים יונעם. כמו פון בקרשת, בשיש מנעה לאדם, החשך מתגבר ביותר.

ובכל מה שהדבר הנחשך גדול ביותר, המניעה יותר גדולה. כי יש חשך וחשך ונחשך, דהיינו האדם החשך, והדבר הנחשך, והחשך שהושקן לדבר הנחשך. ובכפי מעלה הנחשך, פון צריך להיות גדול החשך. ועל פון בש enhashך גדול מאד, נמצא שאריך שעיה לו חשך גדול מאד, או יש לו מנעה גדולה ביותר, שעיל ידי זה החשך גדול ביותר, כי כל מה שהמנעה יותר גדול, החשך מתגבר ביותר כנ"ל. ועל-פון ראוי לאדם לדעת, בשיש לו מנויות גדולות מאד מאייה דבר שבקדרה, ידע ויבין מוה, שהוא הדבר שרצו להעשה, הוא נחשך גדול מאד, ודבר יזכיר מאד, שמתbatchת זה המניעה גדולה מאד כנ"ל. ובפרט בשרצו לנסע לבדוק האמת, כי יש צדיקים הרבה, אבל יש בבדיקות נקודות האמת בין הצדיקים, שشرطם להתקרב אליו, שבזה תלוי הכל, או יש להאדם מנויות גדולות רבות מאד, ומה בעצמו בין האדם גדול מעלה החשך כנ"ל. והנה

הכל, שבל המגנעות הם רק בשביל החשך, כדי שעל ידי זה יהי חשך גדול יותר פג"ל, ועל כן בשארם חושך יותר, והוא יכול לעשות הדבר, יוכל להוציאו מכוח אל הפעול, כי על ידי החשך נעשו נקודות, שעל ידי זה מוציאין מכוח אל הפעול פג"ל. כי החשך משביר המגנעה, כי עקר המגנעה אינו אלא בשביל החשך פג"ל, ועל כן בשארם חושך יותר בכך המגנעה, ממילא נשביר המגנעה:

זה בוחינת ט' נקדים, ט' רקייעין, כי הנקודות הם בוחינות רקייעין, שהם בוחינות מגנעות, כי המגנעה היא בוחינת רקייע, שהוא בוחינת מסה, שטפירים ומסה לפני האדם ומונעו מן הדבר, כמו שכתבוב (בראשית א): יהי רקייע, ויהי מבידיל; שהרקייע הוא בוחינת מגנעה, שטפירים ובדיל בין החושך והנחשך. ועל כן גם הארץ נקראית רקייע, כמה שכתבוב (תהלים קל): לרוקע הארץ על המים; כי גם הארץ היא שטה המבדיל ומפריש. ועל כן הט' נקדים הם בוחינת ט' רקייעין, כי הנקודות נעשו על ידי החשך פג"ל, ועקר החשך על ידי המגנעה, שהוא בוחינת רקייע פג"ל.

ויש ט' נקדים, ט' רקייעין, כי יש כמה בוחינות בהנחשך, כי יש נחשך למעלה מחשך, ולפי גודל מעלות הנחשך, כן צריך להיות גודל החשך. ועל כן יש לו מגנעה גודלה פג"ל, שעל ידי זה נעשה הנקודה פג"ל. וזה בוחינת תשע נקדים, תשעה רקייעין, שהם מקמי עד שורק, שהם נקודה למעלה מגנודה, רקייע למעלה מרקייע, דהיינו נחשך למעלה מחשך. לפי גודל הנחשך

צורך שהיה גדול היחסק, שהוא בבחינת הנתקה, שהוא בבחינת רקייע, כי הנתקה נעשית על ידי הרקייע, שהוא בבחינת מנעה בפני". עד שיש נחישק שהוא בבחינת קמץ, קמץ וסתים, שהוא בבחינת נתקות קמץ, שהוא למעלה מכל הנתקות, כי הנחישק קמץ וסתים מאד.

ובכל תחברים האלה, שבב מה שהאדם חישק באמת, בודאי יוכל לנמרו ולהוציאו מפה אל הפעול, ולא יוכל למנוע מזה שום מנעה ואנס, רק צורך שהיה היחסק גדול מאד, כדי מעלת הנחישק. וזה יוכל להבין מהמנעה בעצמה, שכשראשה המנעה מתרגבת ומשתתחת ועומדת לפניו, ומונעת אותו מאד, ידע ויבין מזה, שהיחסק גדול מאד בפני". ועל כן נדרש להתרגבר שהיה לו חישק גדול מאד מאד, כדי היחסק ובפני המנעה בפני", ואו בודאי יוכל לנמרו בפני":

כפי אין להאדם לפטר את עצמו ולמצאו לעצמו תרוי על ידי המנעה, לומר שהוא חפוץ לעשות אותו תחבר, רק שאיפשר לו מלחמת המנעה והאנס, ועל כן יהיה נחשב לו באלו עשות, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (ברכות ז): חשב לעשות מצוה, ונאים ולא עשות - באלו עשות. כי באמת בודאי בשיש לו אנס, נחשב באלו עשות, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה. אבל כל זה נאמר על מי שרוצה לצאת באה, או יוצא בה, כי מה לו לעשות, כי יש לו אנס. אבל מי שאינו רוצה לצאת, רק שהוא רוצה המוצה בעצמה,

או הָדָר שְׁבִקְרֵשָׁה שֶׁרֹצֶה לְעַשׂוֹת, הוּא חָפֵץ בְּהָדָר עָצָמוֹ, אֲםִם כִּנְמִי מְעוּיל לּוּ, מָה שְׁמַקְלֵין לוּ שְׁנַחֲשֵׁב בְּאַלּוּ עַשָּׂאָה, כי אִינּוּ מִקְרָר דַעַתּוּ בְלָל בָזָה, כי הוּא תָאָב וְחָפֵץ וּמְתַגְעֵגָע מְאָד לְעַשׂוֹת הַמְצֻזָה בָעַצְמָה, וְלֹא לְצִאת עִם הַכָּאָלָו, שְׁנַחֲשֵׁב בְּאַלּוּ עַשָּׂאָה. כי בָאָמָת רָאוּ לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל, שִׁגְנָמָר חָפֵצָו וּרְצָנוֹ בְכָל דָבָר שְׁבִקְרֵשָׁה מִכָּח אֶל הַפְּعָל.

וְאַז, כִּשְׁחוֹשֵׁק מְאָד בָאָמָת, וְאִינּוּ מִקְרָר דַעַתּוּ בְלָל בְּמַה שְׁנַחֲשֵׁב עַלְיוֹ בְאַלּוּ עַשָּׂאָה, אַז בְּרוֹדָא יִגְמָר הַדָּבָר וּוֹצִיאוּ מִכָּח אֶל הַפְּעָל, וַיַּשְׁבַּר וַיַּטְבִּל בְּלַהֲמִינְיוֹת וְאַנְסִים, כי הִם לֹא בָאָוֶן רָק בְּשִׁבְיל הַחִשָּׁק, וּכְשִׁישָׁ לֹא הַחִשָּׁק הָרָוי לְאַזְהָר הַמְנִיעָה בְּפִי גָּדֵל מְעַלָּת הַנְּחַשָּׁק, אַז מִמְּפִילָא נַחֲטִיל הָאָנָם וַהֲמִינְעָה בְּגַ"ל:

וְזה בְחִינָת (דברים כ): וַיַּרְדֵ מִצְרִימָה - אָנוּם עַל פִי הַדָּבָר, שְׁבַשְׁהַדָּבָר יוֹרֵד בְּמִצְרָה הַגָּדוֹן, שָׁהָ בְחִינָת גָּלוֹת מִצְרִים, אַז הָאָנוּם עַל פִי הַדָּבָר, הַינּוּ שִׁישָׁ לֹא אָנוּם וַהֲמִינְעָה עַל־יְדֵי שָׁאַין נְקֻדּוֹת לְהָאֹתוֹת, וְאִינּוּ יִכּוֹל לְהֹצִיאוּ מִמְצָר הַגָּדוֹן, שְׁמֹוֹה בָאַין בְּלַהֲמִינְיוֹת וְאַנְסִין בְּגַ"ל. וְזה בְחִינָת אָנוּם עַל פִי הַדָּבָר, שַׁעַל־יְדֵי שָׁאַין הַדָּבָר בְשִׁלְמוֹת, עַל־יְדֵי רָזָה הָאָנוּם, בְּגַ"ל: וְזהוּ: בֵין שְׁנַצְרָךְ לְבָרִיות, עַוְלָם חַשְׁךְ בַּעֲדוֹ (ביצה לב). חַשְׁךְ לְשׂוֹן מִנִּיעָה, בַמּוּ שְׁפָתָות (בראשית לט): וְלֹא חַשְׁךְ מִמְנִי, וְלֹא חַשְׁכַת אֶת בְּנֵךְ וּכְךָ (שם כב). הַינּוּ בְשְׁנַצְרָךְ לְבָרִיות, אַז יְשַׁׁלֵּחַ לוּ מִנִּיעָה. וְזה עַוְלָם חַשְׁךְ בַּעֲדוֹ, הַינּוּ בְשָׁהָוָא בֵין הָעוֹלָם אַז

יש לו מניות, וקשה לו להתפלל באמת בג"ל, כי **בשנזרך** לבריות נוח וטוב לו יותר להתפלל ביחיד בג"ל. אבל מי שאינו נזרך לבריות, שאינו צריך להם לשום דבר, יוכל לעמוד בין אלףים אנשים, להתפלל באמת להשם יתפרק לבדו, מאחר שאין נזרך לשום בריה, לא לפרגסה, ולא לכבוז, ולא לשום דבר, רק שברו על ה' אלקי:

זה סוד (ברכות יח): **מעשה** בחסיד אחד שהקניתו אשתו, והלהך ולן וכו', ושמע שתי רוחות שמספרות זו עם זו. ומספרם היה על אודות פרגסה, במובא שם בוגרמא. שהקניתו זה בחינת הרizon אף; שתי רוחות - זה בחינת שתי רוחות הג"ל, הנעשים על ידי המתקת הרizon אף, דהיינו בשמוציאין מבה אל הפעל בג"ל. וזה תלי בחינת פרגסה, שעיל יהה מוציאין מכח אל הפעל בג"ל:

ולא גלה יותר, איך כל התורה הזאת מרמות במאמר זה:

סז

ויבנו יי אלקים את האלע אשר לך ובו ויבאה אל האדים:
(בראשית ב)

חד אמר: מלמד שנגן בה בינה יתרה. וחד אמר: מלמד שקלעה לתוך ותביאה אל האדים (נדה מה):

«**הנפש היא יקרה מאד,** וצריך להיות זהיר בה ולשמרה מאד. על כן צריכין לזהר מאד כשבא איזה בזוד

חרש לאדם, כי ה公报 הוא אם כל חי, והוא שרש כל הנפשות, ובשהנפש מסתלקת, היא מסתלקת אל ה公报, שהוא שרש, בבחינת (ישעה נה): בבוד ה' יאספּך; שהסתלקות ואסיפת הנפשות הם לתוכ ה公报, כי שם שורשם בג"ל. ועל כן בשפה בכבוד חדש לאדם, ציריך לזכור ולהשמר, כי אולי בא ה公报, חם ושלום, בשבייל הסתלקות, כדי שתסתלק הנפש אל ה公报, שהוא שרש בג"ל. אך מדה טובה מרבה, ועל כן על פי הרבה בא ה公报 לטובה. דהיינו, בשפה נפש חדש אל האדם, או כי היא בא מלבשת בה公报, שהוא אם כל חי בג"ל. ועל כן בשפה בכבוד חדש לאדם, על פי רב הוא לטובה, דהיינו שפה נפש חדש לאדם, על ידי זה ה公报. והפלל, שה公报 הוא שרש הנפשות. ועל כן, לעיתים בא בכבוד חדש לאדם בשבייל הסתלקות איזה נפש, חם ושלום, כדי שתסתלק הנפש אל ה公报 בג"ל. אבל על פי רב, בא ה公报 לטובה, דהיינו, שפה נפש חדש להאדם על ידי זה ה公报, שהוא שרש כל הנפשות בג"ל. על כן ציריכין לזכור מאה, לקבל ה公报 בקרשא גודלה, לשם יתרחק לבך, כי ה公报 הוא שרש כל הנפשות בג"ל:

ב וציריך לראות, שיהיה פנים אל ה公报, כי על ידי תאות אכילה, או נפם ה公报, ואין לו פנים. כי שלחנו של אדם היא בבחינת כתר מלכות (יומא עב: עין רשי), והוא בבחינת公报, בבחינת (תהלים כד): מלך ה公报, כי ה公报 הוא בבחינת

מלכות. ובשפוגם באכילה, אוֹי נְפָגֶם הַכְּבֹוד וְאֵין לוֹ פָנִים. בבחינת (דברים לא): והסתרתי פָנִים וְהָוָה לְאַכְלָן - שעל ידי תאות אכילה, חם ושלום, הוא הסתרת פנים. אבל על ידי מעות אכילה, שמשבר התאות אכילה, על ידי זה הוא נשיות פנים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כ): ישא ה' פניו אלך וכוכן, וכי לא אשא פנים לישראל, שאני אמרתי ואכלת ושבעת וברכת, והם מדרקון מפוזית ועד בפייצה. נמצא שעל ידי שבור התאות אכילה, שדרקון מפוזית ועד בפייצה, על ידי זה הוא נשיות פנים. וזה בוחנות (וחוקאל מא): יזכיר אליו זה השלחן אשר לפניו ה'. לפניו ה' דיקא, בוחנת הארץ פנים על ידי השלחן, רהינו על ידי אכילה בקרישה פג"ל:

וּבְשִׁפּוּגֶם בְּתֹאות אֲכִילָה, וּעַל-יְדֵיֶיה נְפָגֶם הַכְּבֹוד וְאֵין לוֹ פָנִים פג"ל, על-ידיה מתרגביר עזיז פנים, רהינו שנופל הכבוד, שהוא בוחנת מלכות, והוא נוטlein בבוד העזיז פנים שבדור. כי עוזת מלכותא בלבד תנא (סנהדרין קה), רהינו שאין בוחנת מלכות, בוחנת השלחן שבקרisha, בשלמות פג"ל, אוֹי מתרגיבר העוזות, שהוא מלכותא בלבד תנא, בלבד בחר מלכות הוג"ל:

זה בוחנת (ישעה ז): והכלבים עזיז נפש לא ידעו שבעה, רהינו על ידי תאות אכילה, בוחנת (משלי ג): בطن רשעים תחסר, וזהו: לא ידעו שבעה - הפק צדיק אוכל לשבע נפשו (שם), על ידייה מתרגברים העזיז פנים, שהם בוחנת כלבים עזיז נפש,

בְּחִינָה (סוטה מט): פִּנֵּי הַדָּר בְּפָנֵי הַפֶּלֶב. וְזֹהוּ: (שם בפסוק והכלבים עזיז נפש הנ"ל) הַמָּה רַעַם לֹא יָרוּעַ הַבָּן - שהם נעשים רועים ומנהיגים אל הדור, כי הַפְּכָבָד נִפְלֵאלֵלָם, וַיֵּשׁ לָהֶם כָּל הַפְּכָבָד. אֲכָל בְּשִׁמְשָׁבֵרִין תָּאוֹת אֲכִילָה, בְּבִחִינָה: צְדִיק אָכֵל לְשָׁבָע נֶפֶשׁוֹ, עַל־יְדֵיהָ הָוֶה נְשִׂיאוֹת פָּנִים, וְאֵוי אֵין שֻׁום פְּקִידוֹת וְשֻׁרְרָה לְהָעֵד פָּנִים, כי יִנְקַתּוּ הָיוּ רַק מְהֻשְׁתָּרָת פָּנִים, עַל־יְדֵי תָּאוֹת אֲכִילָה כְּנָל. וְזֹהוּ (משל ט): וְשָׁבָע יָלוֹן בְּלִי יַפְּקַד רָע, וְשָׁבָע יָלוֹן - זה בְּחִינָה צְדִיק אָכֵל לְשָׁבָע נֶפֶשׁוֹ, עַל־יְדֵיהָ, בְּלִי יַפְּקַד רָע - שָׁאיָן שֻׁום פְּקָדָה וְהַתְּמִנוֹת לְהָרָע, דְּהַנֵּנוּ לְהָעֵד פָּנִים וּכְנָל:

ר וּבְשָׁנּוּפֵל הַמְּלָכוֹת וְהַפְּכָבָד לְהָעֵד פָּנִים כְּנָל, אֵוי הִיא בְּחִינָה צְדִיק. כי אוֹת צְדִיק הָיוּ יְדֵי נָזִין, וְהַיּוֹד הִיא בְּהַחֲזָרָת פָּנִים מִן הַגּוֹן, (בּוֹהַ: ז), שְׁהִיא בְּחִינָה מְלָכוֹת, בְּחִינָה (חַלְלָם עב): לְפָנֵי שִׁמְשׁ יָנוֹן שְׁמוֹ, הִינוּ בְּחִינָה הַסְּתָרָת פָּנִים, דְּהַנֵּנוּ שָׁאיָן לְהַפְּכָבָד פָּנִים כְּנָל. וְזֹה בְּחִינָה הַדְּלָת, דְּהַנֵּנוּ שְׁהַפְּכָבָד וְהַמְּלָכוֹת אַוְלָא וְנַדְלָדָלה, וְנַפְלָה אֶל הַפְּטָרָא אַחֲרָא, שְׁהַן הָעֵד פָּנִים כְּנָל. וְזֹה בְּחִינָה הַקּוֹף, הִינוּ בְּשַׁהַמְּלָכוֹת וְהַפְּכָבָד אַוְלָא וְנַדְלָדָלה, הִיא בְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם, דְּהַנֵּנוּ שְׁנַתְּאַרְךָ רַגֵּל הִיא, וְנַעֲשָׂה קּוֹף, דְּהַנֵּנוּ שְׁנַתְּאַרְךָ מִתְּרַגֵּל לִמְטָה, בְּבִחִינָה (משל ח): רַגְּלִיהָ יוֹרְדוֹת מַוְתָּה, וַיּוֹצִים מִמְּפָגָה. כי הַפְּכָבָד וְהַמְּלָכוֹת נִפְלֵאלֵל בְּינֵיהם כְּנָל, אֵוי הִיא בְּחִינָה: רַגְּלִיהָ יוֹרְדוֹת מַוְתָּה; דְּהַנֵּנוּ שְׁקִיעִים מְלָכוֹת דְּקָרְשָׁה אַרְיכֵין לְקַבֵּל מֵהֶם. וְעַל כֵּן בְּשִׁישָׁרָאֵל

צריכין לפעל איזה תקיפות, לצורך קיום רתנו הקדוש, צריכין לקלפל הכהן והמחללה מפלכות העכו"ם:

ה וצרייך להעלות את הבדיקה והטלוות מהם, וזה נעשה על ידי צדקה, בבחינת (משלו): צדקה תziel ממות, דהיינו שעל-ידי צדקה, מעליין ומצלין אותה מבחן רגילה יורדות מות, וועשן מצדק צדקה. כי צדקה היא בבחינת חמישה חסדים, כי הצדקה היא בבחינת חסר, כמו שאמרו רופתינו זברונם לברכה (סוכה טט): אין הצדקה משתלמת אלא לפי חסר שבת, שנאמר: וראו לכם לצדקה וקצרו לפיה חסר. ועל-ידי בבחינת החמשה חסדים על-ידייה מוסיפין ת, ונעשה מצדק צדקה. ובנוגד זה נופר בטורה חמיש פעים צדקה, בנוגד החמשה חסדים, שהוא בבחינת צדקה בג"ל. וזה בבחינת (ישעה מא): מי העיר ממורה צדק יקראהו לרוגלו, מי העיר ממורה - זה בבחינת צדקה, בבחינת (שם מא): ממורה אביה ורעה, בבחינות (הושיעו יד): וראו לכם לצדקה וכו'. על-ידייה: צדק יקראהו לרוגלו - הינה, שעלי-ידי הצדקה, או הצדק קורא את הרוגלו, שמעליין את הרוגלו מבחן: רגילה יורדות וכו' בג"ל. וזה בבחינת (ישעה נה): והלא לפניו צדקה; דהיינו שהצדק יוכל לילך, הינו בבחינת שמעליין הרוגלו, שהם פלי ההליכה. וזה: והלא לפניו. לפניו ריקא, כי מעליין את הבדיקה והטלוות, אל אור הפנים כפ"ל: וואנו, בשמעלין את הבדיקה והטלוות, או יוצאה הבדיקה מן הסתרא אחרא, מבין העוי פנים הנ"ל, וחוזר הבדיקה

אל המביני מִדָע, הַפְקֵד נְפִילַת הַכְבּוֹד אֶל הָעֵדִי פָנָים, שהם נקראיים: כמה רעים לא יָדַעַי הַבִּין, וַעֲכֹשׁוּ חֹזֶר אֶל המביני מִדָע. ואנו, בְשׁוֹזֵר הַכְבּוֹד אֶל המביני מִדָע, בְתִחְלַת מִמְשְׁלָתָם עָשָׂה מְחֻלָּקָת. כי עַקְרֵב יְנִיקַת הָאוֹבִים הוּא מִן המביני מִדָע, דְהַיָּנוּ מִן הַמֶּה, בְבִחְנִית (דברים לב): מִרְאֵשׁ פְּרֻעֹת אֹוֵב, הַיָּנוּ שֶׁמֶן הַמֶּה שֶׁבְּרָאֵשׁ, מִשֵּׁם נְתַגֵּלֵין כָל הָאוֹבִים וְהַשׁׂוֹנָאים. כי יש בְהַמֶּה מוֹתָרוֹת, שֶׁמֶן אֶלָו הַמְוֹתָרוֹת שֶׁבְמֶה יוֹצְאֵין הַשּׁׁעָרוֹת, וּמִהֶם יוֹנִקים הָאוֹבִים. וְהָם יוֹנִקים עד שְׁבָלָה כָל הַמְוֹתָרוֹת שֶׁבְמֶה, ואנו אין להם יְנִיקָה, וְנוֹפְלִים. וזה בְבִחְנִית קְרִיחַת רָאֵשׁ זְקִינִים, כי בְסֵבֵי מִחְאָה שְׁקִיט וְשְׁבִיךָ (כ"ש באדרא ר' כהה), הַיָּנוּ שְׁדַעַת הַזְקִינִים צָח וְצָלָול, ואינו להם מוֹתָרוֹת בְמֶה, וְעַל כֵן נֹפְלִים הַשּׁׁעָרוֹת, כי אין להם יְנִיקָה פָנָל.

וְעַל-כֵן עַל-יְדֵי הַפְרֹוד שְׁבִין הַשׁׂוֹנָאים, עַל-יְדֵי-זה יש להם אֲרִיבַת זְמִן וְקִיּוֹם בְּיוֹתָה. כי הָם יוֹנִקים עד שְׁבִיכָלה כָל הַמְוֹתָרוֹת שֶׁבְמֶה, ואנו בְשִׁבְכָלה הַמְוֹתָרוֹת, וַיהֲהָה הַדָּעַת צָח וְצָלָול, אוֹ יְפָלוּ, כי לא יהָה להם עוד יְנִיקָה, וְעַל-יְדֵי הַפְרֹוד שִׁישׁ בֵּין-הָם, אין להם כֵח לִינֵק הַרְבָה, וְיוֹנִקים מַעַט מַעַט, וְעַל-כֵן עַל-יְדֵי-זה מְאַרְבֵין זְמִן יוֹתָר, עד שְׁזִגְמְרוּ לִינֵק כָל הַמְוֹתָרוֹת. אֲכָל בְשִׁמְתְּחַבְּרִין הַשׁׂוֹנָאים יְחָה, ואנו יוֹנִקים הַרְבָה, ואנו יוֹנִקים בְמִירָה כָל הַמְוֹתָרוֹת וְנוֹפְלִים פָנָל:

וזה בְבִחְנִית שְׁעָרוֹת קְלִיעֵין שְׁגַמְצָאֵין בְבִנֵי אָדָם, שְׁקוֹרִין קְאַלְטִינִים, שְׁהָעוֹלָם חֹשְׁשִׁין לְקָצִים, רַק שְׁיִפְלוּ מַאֲלֵיהם.

הינו, **בשיש** הרפה מותרות בmph, או מטבע בטבע האדם, שיצאו שערות קלועין, כדי שעליידי קליעותן והתחברותם יונקו ביותר ויקפלו, ויכללו לינק כל המותרות הרפה שבמה. ועל כן אין נקצין קדם ומגנום, כי יוכל להזיק להמה, עלידי שיישאר בהתוכו המותרות, עלידי שלא יהיה השערות קלועין לינק אותן: וזה בוחינת: מלמד שעתן בה בינה יתרה. בינה יתרה, הינו בוחינת מותרות המכין, שימוש יונקו השערות, שימוש יונקת האיברים בג"ל. וזהו: ורק אמר מלמד שקלעה לחווה וכו'. הינו רק ולא פליגי, כי עלידי מותרות שבמה, שזה בוחנת בינה יתרה בג"ל, מזה בא שערות קלועין, בוחנת שקלעה לחווה בג"ל. [בי הבדיקה הוא בוחנת חווה, שהיא הצלע בג"ל, שהיא בוחנת בראשו (בראשית ס): אם כל חי בג"ל]: וזה בוחנת (שמעלא כה): ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלו; בוחנת שערות קלועין בג"ל, הינו בוחנת החברות השונות, שעליידיה הוא מפלתם בג"ל:

ואז, **בשבא** הבדיקה חדש אל האדם ומלבש בתוכו נפש חדשה בג"ל, צריך לראות להולד את הנפש בקהל, בלי קשי הולדת. כי הבדיקה היא אם כל חי בג"ל, והנפש מלבשת בה עבר בمعنى Ammo. ולפעמים בשיש, חם ושלום, בוחנת קשי ילדה, יכולן להסתלק שנייהם, חם ושלום, האם והולדת, דהיינו הבדיקה והנפש. או לפעמים נסתלק אחד מהם, חם ושלום, כפי עניין הקשי הילד, ורק לראות להולד בקהל, בלי קשי. ואחר-כך, **בשנולד הנפש**, צריך לנצל את הנפש. ושתי

בְּחִנּוֹת אָלוֹ, דְּהַיּוֹ הַהֲלָדָה וְהַגָּדוֹלָה. נָעֲשֵׂין עַל־יְדֵי יְרָאָה וְאֶחָבָה, שֶׁהָם בְּחִנּוֹת שְׁתִּי יָדִים - יָד הַגָּדוֹלָה וְיָד הַחֲזָקָה. פִּי הַהֲלָדָה נָעֲשֵׂית עַל־יְדֵי הַיְּרָאָה, בְּבִחִנּוֹת (תַּהֲלִים מִח): רַעֲדרָה אֲחוֹתָם שֶׁם חִיל בַּיּוֹלָדָה. וַאֲחֶר שָׁנוֹלָד, אָיוֹ מְנֻגְדְּלִין אָוֹתָה עַל־יְדֵי הֶאֱחָבָה, בְּבִחִנּוֹת (בראשית ב): אֶלְהָה תּוֹלְדוֹת הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ בְּהַבְּرָאָם, הַיּוֹם בְּהַבְּרָאָם, שֶׁהָוָה לְאַחֲרֵי הַבְּרִיאָה וְהַהֲלָדָה, אָיוֹ מְנֻגְדְּלִין אָוֹתָה עַל־יְדֵי בִּחִנּוֹת אֶבְרָהָם, שֶׁהָוָה בְּחִנּוֹת אֶחָבָה, בִּחִנּוֹת יָד יָמִין. וְזֹהֵוּ בְּהַבְּרָאָם - בְּאֶבְרָהָם שָׁמוֹבָא (בראשית וּבְפְרָשָׁה ב), הַיּוֹם בְּגַןְעַל.

וְזֹה בִּחִנּוֹת (רבבי הימס'א ט): וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל, הַיּוֹם בִּחִנּוֹת הַפְּמַשְׁלָה וְהַפְּלִכּוֹת, בִּחִנּוֹת מֶלֶךְ הַכְּבָוד הַגַּןְעַל, שֶׁשֶּׁם מְלֹבֶשׁ הַנֶּפֶשׁ. וּבִירְךָ בְּמַחְיָה וּבְבָוֹרָה, וּבִירְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל, הַיּוֹם בִּחִנּוֹת שְׁתִּי הַיָּדִים בְּגַןְעַל. וּבִירְךָ בְּמַחְיָה וּבְבָוֹרָה - וְזֹה בִּחִנּוֹת יָד הַחֲזָקָה, וּבִירְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק - וְזֹה בִּחִנּוֹת יָד הַגָּדוֹלָה. שְׁעַל־יְדֵי בִּחִנּוֹת שְׁתִּי הַיָּדִים אָלוֹ, מְזֻלְּדִין וּמְנֻגְדְּלִין הַנֶּפֶשׁ הַמְּלֻבָּשת בְּהַכְּבָוד בְּגַןְעַל. וְזֹה בִּחִנּוֹת הַצְּדָקָה שְׁנָוֹתָנָן אַצְלָן וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל (בָּמוֹ שָׁמוֹבָא בְּפִנְוֹה), בְּיַד עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, מְזֻיְּאָן וּמְעַלְּן אֶת הַכְּבָוד וְהַפְּמַשְׁלָה בְּגַןְעַל: וְזֹה בִּחִנּוֹת (איוב ט): בְּבָזְדִּי חַדְשׁ עַמְּדִי וּמְשֻׁתִּי בְּיַדְיִ תְּחִלָּיפָה הַיּוֹם, בְּשִׁמְגַע בְּבָזְדִּי חַדְשׁ אֶל הָאָרֶם, אָיוֹ צָרִיךְ לְהַחְלִיף וּלְהַעֲבִיר הַקְּשָׁויִי, עַל־יְדֵי בִּחִנּוֹת יָדִים הַגַּןְעַל. וְזֹה: וּמְשֻׁתִּי בְּיַדְיִ תְּחִלָּיפָה: שְׁעַל־יְדֵי הַיָּדִים, חֹלֶפת וּוּבָרָת הַקְּשָׁויִי לִיְלָד בְּגַןְעַל: וְזֹה בִּחִנּוֹת חֹלֶפת שֵׁם אֲקִי"ק, שֶׁהָוָא שֵׁם בּוּכְ"ו,

שַׁהוּא בְּגִימֶטְרִיא יְהָדָה, שַׁעַל יְדוֹ הַהֲזָלָה כִּידּוּעַ. וְעַזְן בְּכָנוֹת שֶׁל
וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל:

ח וְלֹפָעִים יְשַׁעַפּוּת אֶל הַנֶּפֶשׁ, עַל־יְהִי שְׁגַנְתְּרַחְקָה מִאַתָּה,
דִּהְנִינוּ הַכְּבּוֹד בְּנָא". וְצַרְיךָ לְהַחִוָּתָה וְלַהֲבִירִיאָתָה
עַל־יְהִי מִים קָרִים, בְּבִחִינָת (מִשְׁלִי כה): מִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ
עַיְפָה; הַנְּיוֹ פְּשִׂמְתְּפִלְלָן בְּלֹא לֵב, עַל־יְדִירָה נִתְרַחֵק הַנֶּפֶשׁ מִן
הַכְּבּוֹד, בְּבִחִינָת (ישׁועה טט): בְּשִׁפְתִּיו בְּבְרוּנִי וְלֹבּוֹ רַחֲקֵי וּכְךָ. בַּיּ
בְּנִיתָ הַלְּבָבָ זֶה בְּחִינָת הַנֶּפֶשׁ, בַּמָּוֹ שְׁבָתִיב (תְּהִלִּים כה): אַלְיכָ הַ
נֶּפֶשׁ אָשָׁא, וְפִרְוּשׁ רְשָׁ"י: לְבֵי אַכְזָן. אַכְל בְּשַׁהַלְבָבָ רַחֲקֵ
מִהְבּוּרִי הַתְּפִלָּה, אַזְיָה הוּא בְּחִינָת הַתְּרַחְקּוֹת הַנֶּפֶשׁ, שַׁהוּא
בְּחִינָת הַלְּבָבָ, מִן הַכְּבּוֹד, בְּבִחִינָת: בְּשִׁפְתִּיו בְּבְרוּנִי וְלֹבּוֹ רַחֲקֵ
וְאַזְיָה יְשַׁעַפּוּת אֶל הַנֶּפֶשׁ, וְצַרְיךָ לַהֲבִירִיאָתָה עַל־יְהִי מִים קָרִים
בְּנָא". וּמִם קָרִים, מִקְבְּלָן עַל־יְהִי בְּחִינָת רַעֲמִים. וּרְעָמִים נְעַשְׂנִין
עַל־יְהִי מִהָּ שְׁנָוֹתָנִין כְּבּוֹד לְקֻחָה שְׁשָׁבָח תְּלִמּוֹדָן, בַּמָּוֹ שָׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבִרְכָה (ברכה ח): הַזְּהָרָה בְּקוּן שְׁשָׁבָח תְּלִמּוֹדָן,
שְׁאַרְיךָ לְהַהְרֵר וּלְכַבְּדוֹ. וְעַל־יְהִירָה נְעַשְׂנִין רַעֲמִים, וּמִשְׁמָשׁ בְּאַיִם
מִם קָרִים לְהַחִוָּת הַנֶּפֶשׁ בְּנָא".

כַּי רַעֲמִים נְعַשְׂנִין, עַל־יְהִי שְׁיוֹצָאִין אֲדִים וּקְיטּוּרִים חַמִּים,
וּבְאַיִם בְּתוֹךְ הָעָנָן, וּנְתַלְגָּבִים שָׁם, וְעַל־יְהִירָה נִקְרָע הָעָנָן,
וּמִזָּה נִשְׁמָע קוֹל הַרְעָם. וּפְעָלוֹת הַרְעָם, שְׁעַל־יְהִירָה נִתְחַלְקֵן
הַמִּים שֶׁל כָּל מִקּוֹם וּמִקּוֹם, בְּפִי הַצָּרִיךָ לְהַשְׁקוֹתָו, בִּמְדָה
וּבִמְשָׁקֵל, בְּפִי הַרְאָיו לְפִי הַמִּקּוֹם, בְּבִחִינָת (תְּהִלִּים קד): מִקּוֹל

רעדך ייחפזון, יעלו הרים ירדו בקעوت אל מקום זה יסידת להם. כמו כן, כשהנותני כבוד לזכן ששכה תלמודו, והשכח הוא בחינת ענין דמקפה על עניין, וכשהותני לו כבוד, והכבוד הוא בחינת אש, בבחינת (שמות כד): וכבוד ה' באש אכלת; והוא בא בתוכה הענן, בבחינת (שם ט): וכבוד ה' נראה בענן; הינו בתוך בחינת הענין דמקפה על עניין, ואוי נקרע הענן, ומה נעשה בחינת רעים. בבחינת (תהלים טט): אל הכבוד הרעים ה' על מים ובמים, שעליידי הכבוד נעשה רעים פג"ל. ואוי יוצאי מים רבים, והנו שנתגלה דעת הוקן, עלידי שנקרע הענן המכהה על הענן פג"ל, בבחינת (ישעה יא): כי מלאה הארץ רעה וכו' במום לים מכים, וזה בחינת מים רבים הג"ל, והם בחינת מים קרים, שעיל ידן מתיין וمبرיאים את הנפש פג"ל:

ועל-ידי אלו הרעים נתחלקו מימי הדעת לכל אחד ואחד בראשיו, לפי מה שאריך לקבל מים קרים, להחיות את נפשו. וזה החלוק שבען הלומד מן הספר, לשומע מפני צדיקי אמרת. כי בשלומד מן הספר, אין יוודע השעור שאריך ללמד להחיות נפשו. אבל בשושמע מפני הצדיק, או משפייע לו בחינת מים קרים לפי הרاوي לו, לפי מדרגתנו, עלידי בחינת הרעים כבג"ל:

ואלו המים קרים מתיין ומתקניין את הנפש, שהיתה עיפה על ידי שנתרכזה מן הכבוד, עלידי שהתפלל שלא פונת הלב פג"ל. כי הסתלקות החכמה מן הוקנים, הינו מבחינה וכן

שׁשְׁבַּח תַּלְמֹדוֹ הַגָּל, וְהַנִּעֲשָׂה עַל־יְדֵי מַה שֶּׁמְתַפְּלִין בֶּלָא לֵב, וּכְמוֹ שְׁבַּתּוֹב (שם נישעה כת): בְּשִׁפְטוֹ בְּבָדוֹנִי וְלֹבּוֹ רָחֵק מִפְּנֵי, לְכָן הַנִּגְיָן יוֹסִיף לְהַפְּלִיא אֶת הָעַם הַזֶּה הַפְּלִיא וּפְלִיא, וְאַבְדָּה חִכְמַת חַכְמִיוֹ וְבִנְתַּת נְבָנָיו תִּסְתַּחַר. וְעַל־פָּנָים, עַל־יְדֵי שְׁנוֹתָנִין בְּבָודֵד לְזַקֵּן שׁשְׁבַּח תַּלְמֹדוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָר חַזְוֵר וְנִתְגְּלָה חִכְמַתּוֹ בְּגַל, עַל־יְדֵי בְּחִינַת הָרָעִים בְּגַל, נִמְצָא שְׁבוֹה בְּעַצְמוֹ מִתְקַוֵּן הַפְּנֵם שָׁגָרָם עַל־יְדֵי שְׁהַחַפְּלֵל בְּלֵי בְּנֹתָת הַלֵּב, דְּהַיָּנוּ שָׁגָרָם הַסְּתַלְקוֹת הַחִכְמָה מִן הַזּוֹקְנִים בְּגַל, כִּי עֲבָשׂוּ עַל־יְדֵי הַבָּזָד שְׁנוֹתָן לָהֶם, חַזְוֵר וְנִתְגְּלָה חִכְמַתּוֹ בְּגַל. וְעַל־פָּנָים, אוֹי עַל־יְדֵי־זָהָר בְּעַצְמוֹ, יָצָאֵן מִים קָרִים, וְמִתְחִיה אֶת נְפָשָׁה, שְׁהִיָּה עִיפה עַל־יְדֵי פְּנֵם הַתְּפִלָּה בְּגַל:

וְזֹה בְּחִינַת (איוב ۱۷): יְרֻעָם אֵל בְּקָוְלוֹ נִפְלָאוֹת; הַיּוֹ שְׁקֹול הָרָעִים מִתְקַנֵּין אֶת בְּחִינַת הַנִּפְלָאוֹת, שַׁהְוָא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַחִכְמָה מִן הַזּוֹקְנִים, בֶּמוּ שְׁבַּתּוֹב: הַנִּגְיָן יוֹסִיף לְהַפְּלִיא הַפְּלִיא וּפְלִיא וְאַבְדָּה חִכְמַת חַכְמִיו וּכְיוֹ. וְעַל־יְדֵי הָרָעִים נִתְהַקְּנִין, וְחַזְוֵר וְנִתְגְּלָה חִכְמַתּוֹ בְּגַל; וְאוֹי, בְּשִׁמְחַיִן הַנֶּפֶשׁ עַל־יְדֵי מִים קָרִים הַגָּל, מִתְחִין נִמְצָא אֶת הַעַצְמוֹת. כִּי פְּנֵם הַנֶּפֶשׁ הוּא פְּנֵם הַעַצְמוֹת, בֶּמוּ שְׁבַּתּוֹב (חַלְלָם): כִּי נִבְהָלוּ עַצְמִי וּנְפָשִׁי נִבְהָלה מֵאָד. כִּי עַל־יְדֵי שָׁאוֹן מִתְהַפְּלִין בְּבָנוֹת הַלֵּב, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָר הָוָא עִיפּוֹת הַנֶּפֶשׁ, עַל־יְדֵי־זָהָר הָוָא פְּנֵם הַעַצְמוֹת. כִּי צָרִיךְ לְהַחַפְּלֵל לְהַרְגִּישׁ דָּבוֹרִי הַתְּפִלָּה בְּכָל עַצְמוֹתָיו, בְּבְחִינַת (שם לה): בְּכָל עַצְמוֹתִי תָּאמְרָנָה. וְעַל־יְדֵי הַמִּים קָרִים, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָר מִתְחִיה

הנפש, על-ידייה מחה העצמות, בבחינת (איוב כא): ומן עצמותיו ישקה.

זה בבחינת (משל כה): מים קרים על נפש עיפה, ושמועה טובה מרחק. שמיעה טובה זה בבחינת קול הרעמים, שמשמעין עצמן טוב, שהם מתקין התרחקות הנפש מן הכאב, וזה בבחינת: שמיעה טובה מארץ מרחק, שהוא בבחינת מים קרים על נפש עיפה, שהם באים מן הרעמים, שהם בבחינת שמיעה טובה בג"ל. וזה בבחינת (שם ט): שמיעה טובה תדרשו עצם; שעליידי בבחינת שמיעה טובה, שהיא בבחינת רעמים, שמשם בבחינת מים קרים, שהם מהין וمبرיאין הנפש בג"ל, על-ידייה נתתקניון ונתרשנין העצמות, בבחינת: ומה עצמותיו ישקה בג"ל. וזה: תדרשו עצם בג"ל, כי תקון הנפש הוא תיקון העצמות בג"ל:

(מן כתבת "זואי במשמעות הנפש" עד פאן לא נקבע ברואו)

זה בבחינת (דבר כה): וביום הבפורים - בבחינת הלאה הנפש בלי קשו לילד, בבחינת (ירמיה ז): צרה במלכירה; שהוא בבחינת קשו לילד, גם הוא בבחינת גدول הנפש, בבחינת (זכריה יב): בחרمير על הבכור, שהוא צער הגadol. מקרא קדש - זה בבחינת שהכבד, שהוא בבחינת קדש, כמו שבחות (שמות כט): ונقدس בכבודי, קורא את הרגlin, בבחינת: צדק יקראהו לרגלו בג"ל:

(והשאר לא באר):

סח

כֵּל הנֶּפֶשׁ תְּאַבִּים וּמְתָאִים לִמְמוֹן, וְלֹא לִמְמוֹן בַּלְבֵד
מְתָאִים וְאוֹהָבִים אֶזְהָר, אֶלָּא אֲפִלוֹ לְהָאָדָם שִׁישׁ לוֹ
הַמְּמוֹן, דְּرָךְ בְּנֵי אָדָם לְמִשְׁךְ אַלְיוֹ וְלֹאָהָב אֶזְהָר, מִחְמָת שִׁישׁ לוֹ
מְמוֹן, בָּמוֹ שָׁאָנוּ רֹזְאֵין בְּחוֹשֵׁן, וּכְמוֹ שְׁבַתּוֹב (משל ד): וְאוֹהָבִי
עַשְׂיר רְבִים. וְזה מִחְמָת שַׁהְנֶפֶשׁ בָּאָה מִפְּקוּם עַלְיוֹן, שַׁהְמָמוֹן בָּא
וּמְשֻׁתְּלִישָׁל וּמְתָהָה מִשְׁם. כִּי בָּרוּאֵי הַתְּחִלָּת הַמְּקוּם שְׁמַשְׁתְּלִישָׁל
מִשְׁם הַמְּמוֹן, הוּא בָּרוּאֵי בְּחִינָּת קָרְבָּנָה וּשְׁפָעָה קָרְבָּנָה, וְאַחֲרֵקָד
נְתַגְנַשָּׁם לְמִטְהָה, בְּרָךְ הַהְשֻׁתְּלִישָׁלָות, וּנְתָהָה מְמוֹן. וְעַל כֵּן
הַנֶּפֶשׁ תְּאַבֵּה לִמְמוֹן, מִחְמָת שַׁהְנֶפֶשׁ בָּאָה מִפְּקוּם שַׁהְמָמוֹן בָּא
מִשְׁם. אֲך֒ צָרִיךְ לְבָلִי לְהַתָּאוֹת לִהְמָמוֹן, בְּמַבָּאָר בָּכָר בְּמַה
פָּעָם גָּדֵל גָּנוֹת תְּאוֹת מְמוֹן, רק לְהַתָּאוֹת וְלֹאָהָב הַמְּקוּם
שַׁהְמָמוֹן בָּא וּמְשֻׁתְּלִישָׁל מִשְׁם כְּנָיל. וּבְבִחְנָה זוּ רַבִּי מְכַבֵּד
עַשְׂירִים, בָּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ וְכָרְונֵם לְבָרְכָה (ערובין פ), מִחְמָת
שִׁישׁ לְהָם מְמוֹן שָׁהָוָא בָּא מִפְּקוּם גָּבוֹהָ כְּנָיל:

וְד֖ע, שָׁרָאוּי שֶׁכְלָל יִשְׂרָאֵל יְהִי לְהָם מְמוֹן, אֲך֒ יִשְׁ מְדָה אַחֲתָה
שְׁמַפְסָדָת וּמְאַבְדָת מִהָם הַמְּמוֹן, וְהִיא מְדָה רְעוּה מְגַנָּה,
שִׁשְׁקָשָׁה מְאֵד לְהַנִּצְלָה מְמָנָה. וְאֲפָלוֹ אָם יַרְצָח אֶחָד לְהַנִּצְלָה מְמָנָה,
וּבְפִרְטָה בְּשִׁבְיל תְּאוֹת הַמְּמוֹן, בְּרִי שְׁלָא תְּפִסֵּד לוֹ אֶת הַמְּמוֹן,
עַם כֵּל זֶה הַמְּדָה רְעוּה הַזֹּאת מְתַגְבָּרָת עַלְיוֹ בִּילְדוֹתָו וּבְקַטְנוֹתָו,
וְעַל־יִדְיָה מִפְּסָדָת מִמְּפוֹן הַמְּמוֹן שָׁהָיָה רָאוּי שִׁיחָה לוֹ.

וְהַמְּדָה רֶעה הַהִיא הוּא מִרְתֵּבַם, שָׁעַלְיִידִיהָ מִפְסִיד
וּמַאֲבָד הַמְּמוֹן הָרָאוּ לָו. כִּי בְּבִחִינַת שָׁרֵשׂ
הַהְשְׁתֵּלֶשׁוֹת שְׁמַשְׁתֵּלֶשׁ הַמְּמוֹן, מִמְּקוֹם שְׁמַשְׁתֵּלֶשׁ מִשְׁם,
הָוּא בְּבִחִינַת אַחַת עִם הַכְּבֻעַם מִפְנֵשׁ. וְעַל כֵּן הַבָּעֵל דָּבָר,
בְּשֶׁרוֹאָה שְׁמַשְׁתֵּלֶשׁ וּזְוִירָד שְׁפָעַ לְאַדְם שִׁיחַה לֹא מִמְּמוֹן, אֲנוֹ
זְוִירָד וּמוֹמֵין לֹא כְּבֻעַם, וְעוֹשָׂה לֹא מִבְּחִינַת הַהְשְׁפָעַם
וְהַשְׁתֵּלֶשׁוֹת שְׁזַוְּירָד אַלְיוֹ שִׁיחַה לֹא מִמְּמוֹן, עֹשָׂה לֹא מִמְּמוֹן
כְּבֻעַם. כִּי הַכְּבֻעַם הוּא מִפְנֵשׁ בְּבִחִינַת אַחַת וּעֲנֵן אֶחָד עִם הַמְּמוֹן,
בִּמְקוֹם שָׁרֵשׂ הַהְשְׁתֵּלֶשׁוֹת, וְאֵין בֵּינֵיכֶם שָׁוֹם הַפְּרִישׁ, כִּי
שְׁנֵיכֶם יוֹרְדים מִגְּבוֹרוֹת, וּנְמַשְׁכִּין מִמְּקוֹם אֶחָד מִפְנֵשׁ, בְּבִחִינַת
(איוב ל): מִצְפּוֹן וְהַבְּיַתְחַתָּה; וַכְּתִיב (ירמיה א): מִצְפּוֹן תִּפְתַּח
הַרְּעֵה; הַיּוֹם בְּחִינַת כְּבֻעַם, בָּמוֹ שְׁבַתְכּוֹב (קהלת יא); וְהַסְּרֵר כְּבֻעַם
מִלְּפָךְ וְהַעֲבֵר רֶעה מִבְּשָׁרָה.

כִּי הַמְּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת הָיָה בְּבִחִינַת חֹמֶה, בָּמוֹ שְׁבַתְכּוֹב (משל יח):
הַזּוֹן עַשְׂרֵנִי קְרִית עַזּוֹ וּכְחֹמֶה נִשְׁגַּבָּה וּכְיָ. וְהַכְּבֻעַם הוּא
קְלָקְלָקִיל הַחֹמֶה, בָּמוֹ שְׁבַתְכּוֹב (שם כה): עִיר פְּרַצְחָה אֵין חֹמֶה,
אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעַצֵּר לְרוֹחוֹ. וְהַבָּעֵל דָּבָר, בְּשֶׁרוֹאָה שְׁזַוְּירָד
לְאַדְם הַשְׁתֵּלֶשׁוֹת שְׁפָעַ שֶׁל מִמְּמוֹן, שָׁהָוָא בְּבִחִינַת חֹמֶה בְּגַ"ל,
אֲנוֹ הוּא עֹשָׂה לֹא מִזָּה הַהְשְׁתֵּלֶשׁוֹת כְּבֻעַם, שְׁמוֹמֵין לֹא דָבָר
לְכֻעַם, וּנְתַקְלָקֵל בְּבִחִינַת הַחֹמֶה עַלְיִדי הַכְּבֻעַם בְּגַ"ל, כִּי הַכְּבֻעַם
וְהַמְּמוֹן הָם בְּבִחִינַת אַחַת בְּשֶׁרֶשׁ הַהְשְׁתֵּלֶשׁוֹת בְּגַ"ל, וְעַל כֵּן
בְּכָל מִהְפֵּךְ לֹא הַהְשְׁתֵּלֶשׁוֹת שְׁפָעַ שֶׁל מִמְּמוֹן, שָׁהָוָא בְּבִחִינַת

חוּמָה, לְכֻם, שֶׁהוּא הַפֵּךְ הַחוּמָה, וְעוֹשָׂה לוֹ מִחוּמָה חֲמָה, שֶׁמְהַפֵּךְ הַמְמוֹן לְכֻם כֹּנְגָל. בַּי תְּחִלַת שָׁרֵשׁ הַשְׁתָּלֵשָׁלוֹת הַמְמוֹן, הוּא מֶקְומָ שֶׁהַנֶּפֶשׁ בָּאָה מִשֶּׁם, בְּבִחִינָת (דברים כד): וְאַלְיוֹ הוּא נֹשְׂאָ אֶת נֶפֶשׁוֹ, הַנְאָמֵר עַל מְמוֹן שֶׁל שְׁכִיר יוֹם, וְכָמוֹ שֶׁבֶתּוֹב (אייכָה ה): בְּנֶפֶשׁנוּ נִבְיא לְחוּמָנוּ, וְעַל כֵּן הַנֶּפֶשׁ מִתְאֹהָה וְתַאֲבָה לוֹ כֹּנְגָל. וְעַל יָדֵי בָּעֵם מַאֲבִיד נֶפֶשׁוֹ, בְּבִחִינָת (איוב יח): טוֹרֵף נֶפֶשׁוֹ בָּאָפֹו, פָּמוֹבָא בָּזָהָר (תְּזוּהָ דָף קְפָבָ):

וְדָעַ, שָׁאָפְלוּ אִם בָּכֶר הַגַּע לְהַשְׁפָעָ, וְנִתְהַווּ מִמְּנָה מִמְמוֹן, וּכְבָר יִשְׁלַׁח לְהַמְמוֹן, שֶׁהוּא בְּבִחִינָת הַחוּמָה כֹּנְגָל. עַל כָּל זה, לְפָעָמִים הַבָּעֵל דָבָר מִגְּרָה אָתוֹ בָּכֻם גָּדוֹל כָּל כֵּה, עַד שֶׁמְפָסִיד וּמַאֲבִיד מִמְּנָה אָפְלוּ הַמְמוֹן שִׁישָׁ לְכֶבֶר. אָפָּה שְׁהִיא רְאֵי שְׁלָא יוּכְלָ אֹו לְהַפְּסִיד לוֹ הַמְמוֹן עַל יָדֵי הַבָּעֵם, מַאֲחָר שָׁבֶבֶר נִתְהַווּ מִהַּשְׁתָּלֵשָׁלוֹת הַשְׁפָעָ מִמְמוֹן, וְשׁוֹב אֵי אָפְשָׁר לְהַתְּחַפֵּךְ לְכֻם, וְאַדְרָבָא הַמְמוֹן שִׁישָׁ לוֹ, שֶׁהוּא בְּבִחִינָת הַחוּמָה, רְאֵי שְׁנִין עַלְיוֹ שְׁלָא יוּכְלָ לְהַפְּסִיד לוֹ וְלִהְמִין לוֹ בָּעֵם, שֶׁהוּא הַפֵּךְ בְּבִחִינָת הַחוּמָה. עַל כָּל זה, יִשְׁכַּח בַּיד הַבָּעֵל דָבָר לְהַתְּגִּבר עַל הָאָדָם בָּכֻם גָּדוֹל כָּל-כֵּה, שִׁיפָסִיד מִמְּנָה אָפְלוּ הַמְמוֹן שִׁישָׁ לוֹ כֶּבֶר. בַּי כְּשַׁהַמְמוֹן יוֹידָ לְאָדָם, הוּא בְּבִחִינָת (תְּהִלָּם קְיָא): טְרַף נְתַן לִירָאוֹ. וְהוּא מִהְפְּכוֹ לְכֻם, וְגַעַשָּׂה מִזָּה טוֹרֵף נֶפֶשׁוֹ בָּאָפֹו כֹּנְגָל. הַשִּׁם יִשְׁמְרָנוּ וַיַּצְלִילָנוּ מִפְּדָה הַמְגַנֵּה הַזֹּאת, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצָוָן:

סט

דע, שהגוזל את חברו ממון, בזה הוא גוזל מטען בנים, הינו שהגוזל נוטל מהגוזל בנים. כי עקר הממון של האדם בא לו על ידי בת וונו, כי על ידי אור נפשה, מזוה בא לו הממון, הינו, על ידי שפטנו צץ ומרחפת אורות מאור נפשה, אלו האורות הם בבחינת הממון. כי הממון הוא מקום הנפש, במאור במקום אחר, ונפש היא בבחינת נקבה, בידוע בכתביו האר"י, כי היא הבחינה האחרונה מן נפש רוח נשמה. וכן כלל נפש רוח ונשמה שלה, הוא בבחינת נפש גדרו, כי כלל הפרדינה הפתחתונה היא בבחינות נפש, בבחינת נקבה, גדר מדרגה שלמעלה הימנה. על כן על ידי בבחינת הנקבה בת וונו, שהיא בבחינת הנפש אצלו, על ידה בא לו הממון.

כי עקר הממון תלוי בה, במאור במקום אחר, כי היא בבחינת רגליין, כמו שכתוב בזוהר (וירא קיב): רגלי חסידיו ישמר - דא אהתא. וכתיב (דברים יא): ואת כל היקום אשר ברגלייהם - זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו (פסחים קו). כי עקר הממון בא בבחינת נפש, בבחינת נקבה, בבחינת רגליין.

זה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יממות סב): השורי שלא אישה שרי שלא חומה; הינו שלא ממון, כי חומה היא בבחינת הממון, כמו שכתוב (משל ח): הון עשיר קנית עוז ובחומה נשגבה וכו'. ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב' ט): אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו.

וְכֹל אָדָם וְאֲדָם פָּאֵשֶׁר הוּא בָּא לְעוֹלָם, הוּא בָּא עַם בַּת
וּגְנוּ הַמִּיחָדֶת לוֹ, וְעַם סְכוּם מִמּוֹן הַקְּצֻוב לוֹ, שִׁיחָה לוֹ
בָּהּ הַעוֹלָם, וּכְמָה פְּרוֹת, הַיּוֹן בְּנִים, שִׁיחָיו לוֹ בָּהּ הַעוֹלָם.
וְהֶם בְּחִנָּת אַילָּן וְעַנְפִּים וְפְרוֹת. הַיּוֹן, שָׂאוֹר נְפָשָׁה הוּא
בְּחִנָּת עֲקָר הַאַילָּן, שְׁמַמְנוּ יוֹצָאים וּמִתְּפַשְּׁטִים עַנְפִּים, הַיּוֹן
הַתְּנוֹצָצָות וּהַתְּפַשְּׁטוֹת אַורְהָה, הַיּוֹן בְּחִנָּת הַפְּמוֹן כְּנָל, הוּא
בְּחִנָּת עַנְפִּים שֶׁל הַאַילָּן. וְעַל הַעֲנָפִים אַלְוּ גִּדְלִים הַפְּרוֹת,
הַיּוֹן הַבְּנִים. נִמְצָא בְּשַׁאֲחָד גּוֹזֵל מַחְבָּרוֹ מִמוֹן, הוּא גּוֹזֵל וּנוֹטֵל
מִמּוֹן עַנְפִּים שֶׁל הַאַילָּן שֶׁלוֹ, הַיּוֹן הַתְּנוֹצָצָות אַור נְפָשָׁה,
שְׁמַמְשָׁם הַפְּמוֹן כְּנָל. עַל בָּן, עַל יִדְרָיהָ הוּא גּוֹזֵל וּנוֹטֵל מִמּוֹן
נְפָשָׁם בְּנִיו וּבְנוֹתָיו, שֶׁהָם תְּלוּיִים וּגְרָלִים וּזְנוּקִים מִאוֹר הַעֲנָף
הַזֶּה, כִּי הֵם הַפְּרוֹת הַגְּרָלִים עַל הַעֲנָפִים אַלְוּ, וּבְשַׁגְּוֹטֵל
הַעֲנָף נֹטֵל הַפְּרוֹת:

זֶה שְׁפָתוֹב (אסתר ח): וַיַּסְפֵּר לָהֶם הַמֶּן אֵת בְּבֹוד עַשְׂרוֹ וּרְבָּה
בְּנֵי, כִּי זֶה תְּלִי בָּהּ. וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב (איוב כא): עַתְקָו גַּם
גָּבוֹר חִיל, וַיַּעֲמֹד נָכֹן לִפְנֵיהם וְצַאצְאֵיהם לְעֵינֵיהם. עַתְקָו גַּם
גָּבוֹר חִיל - זֶה עֲשִׂירֹת, עַל יָדֵי זֶה וַיַּעֲמֹד נָכֹן וּכְזֶה.

זֶה שָׁאמָרוּ רְחִיל וְלִאה, (בראשית לא): כִּי כָל הַעֲשָׂר אֲשֶׁר הַצִּיל
אֶלְקִים מְאַבְנֵינוּ לְנוּ הוּא וְלִבְנֵינוּ. לְנוּ וְלִבְנֵינוּ דִּיקָא, כִּי עֲקָר
הַעֲשִׂירֹת - עַל יָדֵי הָאֲשָׁה, וּבָהּ תְּלוּיִים הַבְּנִים כְּנָל. כִּי הָאֲשָׁה
הִיא עֲקָר בְּחִנָּת הַאַילָּן, וְהַעֲשִׂירֹת הֵם הַעֲנָפִים שֶׁל הַאַילָּן,
וְהַבְּנִים הֵם הַפְּרוֹת הַגְּרָלִים בְּעַנְפִּים הַאַלְוּ כְּנָל. זֶה סָוד שָׁאמָרוּ

רבותינו זכרונם לברכה (בנה קמא קוט): **הגוזל את חבירו, אבלו גוזל מפנו נפש בנו ובנותיו:**

ודע, שם זה הגוזל עדין לא היה לו בנים, יוכל לגוזל מפנו שלא היה לו, על-ידי שגוזל ונוטל הענף בנו". ואבלו אם כבר יש להגוזל בנים, יוכל להזיק לו שימושתו בנו, חם ושלום. כי אם ערדין הבנים צריכים לאמן, הינו לענפים שלה, כמו שיש פרות שלא נגמרו כל ארבען, צריכים לינק עוד מהענף, ועל כן בשזה נוטל הענף, הוא מזיק הפרות, הינו הבנים, הצרכים לינק עוד ולקבל מהענף, הינו מהתנותצות אוור אמן בנו". והכל לפי הגולה, והכל לפי האילן והענפים והפרות. כי יש כמה וכמה שניים בין האילנות עצמן, ובין מהות ואיכות הענפים, ובין רבוי הענפים, וכן בין הפרות, בכללו יש שניים רבים. כי יש אילן שיש לו ענפים רבים ופרות מעטים. וכן להפה. ענפים מעטים ופרות רבים. וכן בין מהות הענפים עצמן, יש אילן שיש לו ענף אחד, אבל הוא יקר מאד. ויש שיש לו עשרה ענפים, וכן אין שווים רק עשרה זהובים. וכן יש כמה ענפים שיש להם בנים רבים ואין ידו משגת אלא וזה אחד. הינו שביל הענפים שלו הם פחותים, ואין רק בערך זהב אחד, או שיש לו ענפים מעטים ופחותים. וכן להפה, יש עשריר גדול, מלחמת שהענף שלו הוא יקר מאד, או שיש לו ענפים רבים ויקרים, עם כל זה יכול להיות שלא יהיה לו רק בנים מעטים, בנו"ל במשל האילנות.

והנה נרפס לمثال, אילן אחד עם שלשה ענפים, וכל ענף מיוחד לו שראוי להוציא שני פרות, נמצא שראוי שיחיה לו שששה בנים. וכן נאמר לمثال, ספל ענף הוא בבחינה וערך שיחיה לו מאה ארבעים. נמצא שראוי להזות לו שלוש מאות ארבעים, משלה ענפים הלו. נמצא אם גזול ממנה מאה ארבעים, הוא גזול ונוטל ממנה ענף אחר, נמצא שגוזל ממנה שני בנים.

אבל דע, שבזה יש חילוק נרול, אם הפרות ראויים לצאת מהענפים בוה אחר זה, נמצא שאף שהגזול ממנה ענף אחר, ונוטל ממנה שני בנים, אף על פי כן ערךון ראויים לו להתקים יתר הבנים של הענפים הנשארים, כי לא היה בהנשארים, כי לא נטל מהם כלום. אבל אם היו ראויים לצאת בבנת אחת, בבחינת שש בכרם אחד, על כן אף שהגזול ממנה כי אם מאה ארבעים, שהם בבחינת ערך ענף אחד של שני פרות, עם כל זה קלקל אור בולם, לאחר שבלם היו ראויים לצאת בבנת אחת, וזה נטול וחסר מהם אורם, ואין להם שלמות, על כן יוכל להזיק לו באלו המאה ארבעים בלבד שגוזל ממנה כל הבנים. וכן יש בעניין זה פה ובפה שנויות, לפי הגולה, ולפי האילן, והענפים והפרות, במחותם ובמותם.

והכלל, כי היא צריכה תמיד להשלים אורה, וכל זמן שאין לה שלמות, אי אפשר לה להזיד. עקר שלמותה - על ידי הממון, כי הוא בבחינת התנותצות אורה כפ'ל.

זה שפתות (ישעה א): למדו היטב, ירשו משפט, אשרו חמור. שהפסק מזהיר לעשות משפט ולחזק את הנגול, להצלע עשוק מיד עושקו, כדי להצל נפש בניו ובנותיו בג"ל. וזה: למדו היטב וכו', - שמה שתעשה משפט, ותצליח גויל מיד גויל, על-ידך זה טוב טובה להבנים, שהם בבחינת למורי ה', כמה שבחות (שם נד): וכל בניות למורי ה'. וזה: למדו היטב - שההטבה תהיה להבנים, שהם בבחינת למורי ה'. וזה סוד פונת הגمراה (ב"ק קט): הגויל את חברו שווה פרוטה يولיכנו אחריו אפילו למרי. והוא פלאה נשגה מואד, למה תפסו מידי הוּקָא. אך רע, שהגمراה היא געלמת גנתרת מואד, וזה בונת האמת: הגויל וכו' يولיכנו אחריו אפילו למרי, הינו למורי ה', הינו הבנים. שאריך להחזיר לו אפילו הבנים שגول ממנו על ידי שגול את ממונו. וזה: למורי, בבחינת למורי ה' בג"ל:

ודע, שלפעמים אף שנוטל ממנו ממון, עם כל זה לא יזק לבניו ולא יחסר אור נפשה. כי ברוחניות הנפש מרגשת הכאב והצער הנדרול שיש לה, בשזה הגולן שהוא במו רוץ נפשות ממש, בא לחסר אורה, ולגול נפש בניה. ועל כן היא מצמצמת אורה, וממשכת ומכוצת עצמה, ומקבצת לעצמה חלקי נפשה, כדי שזה הגולן לא יוכל לינק ממנה, ולחסר אורה. עד שלפעמים לא יוכל הגולן להתגבר עליה לקבל מאורה, ואף שגול ונctl הממון ממנו, עם כל זה כבר התגברת הנפש, עצמה ומושבה וקצתה אורה, ולא הגינה לקבל מאורה. וזה

הפטמון שלקה הגולן, איןנו ממן כלל, רק עפרא בעלמא, לאחר שאין בו אוור כלל. והפטמון הזה הוא בבחינת (איוב כה): עפרות זהב, בבחינת (דברי הימים ב ט): אין כסף נחשב, מחתמת שאין בהכסף והזהב שום אוור, כי התגברה ולא הניחת לקבל מאורה, ובמו שיש דגמותו בעולם הזה, כי יש אילנות במדינת אונגרין, שבשאדם בא לטלם, הם ממישכין ומקטינים עצמן, ואינם מניחים לטל אוטם:

זה בבחינת קדושין, כי בשאי שלמות ברבר, יש שם אחיזת הסטריא אחרא והקלפות. והנפש בבחינת נוקבא, היא בין הקלפות, כי היא מתחפרת ונגרחת בינויהם תמיד, בבחינות (משל ה): רגליה יורדות מות. ועל בן בשהייה רואה זה הכסף או שהוא בסוף, שהוא בבחינת שלמות אורחה בעיל, ביד זה האיש שבא לקרש אותה ולהשלימה, על ידי זה תאבה אליו ונכספת לו, שהוא ישלים אורחה, ויקבע נדיחה מבין הקלפות, להוציא רגליה מות. וזה בבחינת קדושין בסוף, כי על ידי שנשלם אורחה על ידי הכסף, אין בה חפרון, על ידי ידה היא מתקדשת מטמאתה, ויוציא מה מבין הקלפות. ועל בן היא מקדשת ונקנית אליו על ידי הכסף הזה, כי הכסף הוא שלמות אורח האשה בעיל. וזה לשון קדושין - שמתקדשת ומונעת עצמה לצאת מן הפטמא, ולקיים קדרשה על ידו:

ובכל הפטשא-ומתן שהוא נושא וננתן ומרוחית, הוא משלים אורחה בזה, ומקביע נדיחה. כי הוא צריך להשלים אורחה

תמיד, כי הוא בוחנת הנקת האילן והענפים והפרות, שעל ידי שהוא מיניהם ומשילם, על-ידייה הנקת מגדל ענפים, הינו שפטנו צין אורה, והענפים עושים פרות כ"ל. וזה שנוטן לה בטהה תכף אחר הקדושין, ומבטיח לה בטהה: ואני אפלח ואוקיר ואוין ואפרנים יתק - שפטתייה לה להשלים אורה תמיד, על-ידי הממון כ"ל:

זה בוחנת ירשא ששייך לבנים. כי בשחרות יוצאי, לפעמים עדין צריכים לענפיהם לינק מהם כ"ל. ועל כן בשגפטר, ואינם יכולים לינק עוד, כי נפסק הנקת האילן, על-כן הם מקבלים וירושים הממון השיך להם, להשלים אורם, והוא מקבלה השאר מה שראוי לה לאורה, וזה בוחנת הטהה שנוטלת.

ולפעמים אין צריכין הבנים לקבל עוד אור מהענפים, אף על פי כן נוטלים ירשא, זה מבחן אחרית, כי בשבעת הבנים יוצאים לעולם, יוצא תכף עמם בת זוגם, וממנום, ובניהם, הינו, האילן והענפים והפרות, והאב מקבץ אורם. ועל-כן אפשר שהיה גם כן לאב ממון בשבייל בניו, על ידי שמקבץ חלקי אור שליהם. ועל-כן לפעמים הם נוטלים ירשא, אף שאינם צריכים לאמן, לקבל אור מענפיה, אבל הם נוטלים ממון שליהם, שקבוץ אביהם על ידם מחלוקת אור שליהם. ובאמת לא היה ראוי לחלק הירושה בשווה, כי בודאי אינו שווה חלקו אורם. אבל אי אפשר למסור משפט זה לבית-דין שלמטה, כי אין יודע חלוקים

אלג, כי אם היודע תעלומות, והוא באמת מס' אחריך
בראי, ונוטל מזה ונוטל זה:

ודע, שעליידיזה שנויל את חברו, הוא בא להרהורים. כי בוגאי הוא מתקבך ונכסף לאשת חברו שנויל, עליידי הממון שנטל ממנו, שהוא אור נפשה בג"ל. וכן היא מהרחה אחרין, עליידי שימושו אורה אילו, עליידי שימושו אורה נפשה. ועל-בון אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין פא): היודע לאמנות חברו, אבלו בא על אישת-איש, שנאמר: זאת אישת רעהו לא טמא וכו'. כי הוא בא ומטעמא ממש אישת רעהו, על-ידי הגולה בג"ל. ולפעמים, יאבד הגולן בת וג שלו על ידי הגולה, כי מאחר שטעת עינו בממון חברו, הינו באור בת וונן, אם כן הוא מאמין בשלו, ופונה את עצמו משלו, ואינו רוזח בחלקו, בממון שלו, באור בת וג שלו, ועל-בון היא גם היא פונה את עצמה ממנה, ומתרכחת ממנה, כמו שהוא התרחק את עצמו, ופונה ממנה. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ברוכה פ"ט): משל לאשה שהוא ממתנה לאיש, כל זמן שהיא בדעתו להנישא לה, היהה יושבת וממתנת לו, בין שהפליג את דעתו ממנה, אף היא הלכה ונשאת לאחר. ועל-בון אם אין להגולן אשה, יוכל לאבד בת וג שלו:

ונם יוכל הגולן לפעמים לגול מתרבו, אפילו הפת וג של הגולן. והכל לפי תקף וחזק תאנותו וחשכו והתגבורתו על ממון חברו בהרהור ובמעשה, עד שאפשר שיתגבר ויקח גם בת

זוג של חבירו הנויל. כי מאחר שהתגבר זוג ממן חבירו, שהוא אור נפש בת זוגו בג"ל, על-כן לפעמים נמשכת היא ב עצמה גם בין אחר הממון שגול זה הנויל מבעלה. ועל-כן לפעמים הנויל גוזל גם אישת חבירו, על-ידי הממון שגול ממנה בידים, או על-ידי חמדה.

כ"י דע, כי גם על-ידי חמדה ותאהו והשתוקקות שיש לו למן חבירו, גם על-יריהו יוכל לנילו, כי המחשבה יש לה תקף גדול, בממאר במקום אחר (למן בס' קא). ועל-כן יוכל להיות שהיה להארם ממון גולה, אף שלא גול כלום בידים. והוא האסור הללו חמור שבუשותה הרבות: לא חמלה, כי חמדה עצמה הוא אסור חמור מאד רחמנא לצלן, כי יש בה רחמדתה לניל ממנה ממון, ונפש בניו ובנותיו בג"ל. ועל כן יש אסור אפילו במחשבה לשלה יד בפקודן, כמו ששנינו בבבאו מציעא (ר' טן): החושב לשלה יד בפקודן. כי הפלגתו היא רק אם חיב עליה פמו השולח יד ממש, אבל אסור יש בודאי לחייב עלימא, בג"ל.

והנה, לפעמים הנויל הוא בבחינת ממאם באישת נערות וחומר אישת חבירו בג"ל. ולפעמים רוץ ב שנייהם, שרצו את ממונה, וחפץ גם בשל חבירו. וזה בבחינת מכנים צרה בתוכה ביתו. והנביא הוהיר על זה, כמו שכתוב (מלacci ב): ובאישת נעריך אל תבגד, כי שנית שלה. הfungה: אם אין די לך בחלוקת, ואתה שנית את ממונה, שאינו מספיק לך, על כן שלה. הינו

שתחשבה תקונה לזה, שתתנו צדקה, שהיא בוחנות שלח, כמו שבספרות (קהלת יא): שלח לחםך על פני המים; ומה שאמרו רבונוּנוּ זכָרֵנוּ לברכה (נישן ז): אם רואה אדם שפְּמוֹנוֹתוֹ מצמץמין, עשה מהם צדקה. כי מה שפְּמוֹנוֹתוֹ מצמץמין, הוא מיחמת התגברות הקליפות על הנפש, בוחנת נזקbaar, בבחינת רגליה יורדות מות, ועל ידי שמהות נזקברים הקליפות עליה, הם יונקים ממנה ומחזרים אותה, ועל-ידי זה אין לו ממון. אבל על ידי צדקה, הוא מוציאיה מבין הקליפות. כי צדקה תatial ממונות (משל ז), הינו ממה שהיא מקדם "רגליה יורדות מות". ועל כן, על ידי צדקה יוכל לתקן ממוֹנוֹ, בוחנות אשת נעריו, ולא לבגד בה, וזה: כי שניתא שלח:

וידע, שעיל ידי צדקה יוכל לתקן ממוֹנוֹ גולה שיש לו, הינו שגלו עלי-ידי חמדה, כי גולה מפוש אין לה תיקון עד שישיב את הגולה, וכן אם גול את הרבים, צריך לעשות בהממוֹן שגולacci רביים. אבל אם יש לו ממוֹן גולה עלי-ידי חמדה פועל, זה יכול לתקן עלי-ידי צדקה, שעיל-ידי צדקה יתקיים בה. הינו שיתקיים אצל ממוֹנוֹ, אף שהיא של גולה על ידי החמדה.

וזה שאמרו רבונוּנוּ זכָרֵנוּ לברכה (קידושין ע) על פסוק (מלאכי ז): וישב מצרא ומטהר בסוף וטהר את בני לוי וזקק אתם בזבב וככسف והיו לה מגישי מנחה בצדקה - הצדקה עשו הקדוש ברוך הוא על משפהה שנטמעה נטמעה. הינו, שעיל ידי

צדקה נתרפקן הַגָּלוֹה, שהוֹא בְּחִינָת מִשְׁפָּחָה שֶׁנְּטָמֵעָה, כי הוֹא בְּחִינָת גּוֹלָן גַּפֵּשׁ בְּנֵיו וּבְנוֹתֵיו וּנוֹטֵל אֲשֶׁת חֶבְרוֹן בְּנֵי לְבָנָן הָא בְּחִינָת מִשְׁפָּחָה שֶׁל תְּעֻרּוֹבּוֹת. וּעֲלֵידִי צְדָקָה, נִתְּפָקֵן שִׁיטָּקִים כֵּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ מִשְׁפָּחָה שֶׁנְּטָמֵעָה - נְטָמֵעָה. וְזה: וַיַּשְׁבַּט מִצְרָיִם וּמִתְּהָרָב בְּסֶפֶר וּוֹקֵק אַתֶּם בְּזָהָב וּבְכַסֶּף, הַיּוֹן שִׁיצְרָף וּוֹקֵק הַכְּסֶף וּהַזָּהָב שֶׁהוֹא שֶׁל גּוֹלָה בְּנֵי לְבָנָן, שְׁחִינָת מִשְׁפָּחָה שֶׁנְּטָמֵעָה בְּנֵי לְבָנָן:

וְזה שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (קידושין ע): הַנוּ שָׂא אֲשָׁה לְשֵׁם מִמְּזֹן הַיּוֹן לְהַבָּנִים שָׁאַנְם מִתְּהָגִנים; כי בְּשִׁנְשָׁאָה לְשֵׁם מִמְּזֹן, וּפּוֹנָה עַצְמָו לְהַמְּזֹן, הוֹא שׁוֹטָה וּכְסִיל. כי לְבָחָם לְיִמְינָנו וּלְבָסֵיל לְשִׁמְאָלו (קהלת י), הַיּוֹן שְׁחָחָכְם בְּשִׁנְשָׁא אֲשָׁה הָא פּוֹנָה לְיִמְינָנו, הַיּוֹן לְהַתְּזִדָּה, שֶׁהוֹא בְּחִינָת יְמִין, כְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (דברים ל): מִימִינָנו אִשְׁת דָת לִמְזָה. הַיּוֹן, שִׁנְשָׁא אֲשָׁה בְּשִׁבְיל הַתּוֹרָה, פָּרִי שִׁלְמָד תּוֹרָה בְּתָהָרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (מחות ק): הַלּוּמָד תּוֹרָה בְּתָהָרָה נֹשָׂא אֲשָׁה וּכְי. אַכְלָל לְבָסֵיל לְשִׁמְאָלו, שִׁנְשָׁא אֲשָׁה בְּשִׁבְיל מִמְּזֹן, שֶׁהוֹא בְּחִינָת שִׁמְאָל, כְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (משל ג) בְּשִׁמְאָלָה עַשְׂרֵה וּכְבּוֹד. וּגְמַזְא שִׁנְשָׁא לְשֵׁם מִמְּזֹן הוֹא בְּסֵיל, וּפּוֹגֵם אַזְבֵּד דָעָתוֹ, וּעֲלֵיכֶן הַיּוֹן לְהַבָּנִים שָׁאַנְם מִתְּהָגִנים, מַאֲחֵר שְׁפָנִים תְּדִיעָת, שְׁמִישָׁם בְּאַיִם הַבָּנִים: וְדֹעַ, שְׁעַלְיִדי שְׁפּוֹנָה עַצְמָו לְהַמְּזֹן, מִזָּה נְעִשִּׁים שׁוֹנְאים. כי עֲקָר הַתְּגִבּוֹת הַשְׁנָאתָה, הוֹא בָא מְבָלְבּוֹל וּעֲכִירָת הַמְּפָח. כי אֲהָבָה תְּלִיָּה בְּדִיעָת וּשְׁכָל, וּכְמוֹ שְׁבָתּוֹב (איוב לט): הַקְשִׁיחָה

בניהם ללא לה, כי השה אלוק חכמה. הינו, שאין לה אהבה על בינה, זה בא מלחמת שאין לה חכמה. ועל-כן בשיש לו עכירות הימה, מזה יונקים ומתרגבים השונים. ובפי הפלבול והעכירות של הימה על ידי תאות ממון, בן התגברות השונים.

ולפעמים נעשים מזה שוני חן, כי לפי תאותו ונינותו לממון, בן נעשה בסיל, וכן נתuper מהו, וכן מתרגבים השונים. וכל זמן שהעכירות בתוכה הימה, אוו השונים המתרגבים ממשם, הינו מהעכירות הימה, הם גם בן שונים ברעת ובמה, שיש להם טעם על שניהם, אף שהרעדת היה הוא בבחינות עכירות הימה, כי עקר השנאה הוא רק מעכירת הימה, עם כל זה יש להם על כל פנים טעם על שניהם, מאחר שהעכירות עירין בתוכה הימה. אבל הע, שלפעמים חושך כל כך לממון, ונעשה כל כך בסיל, עד שאין הימה יכול לסכל כל העכירות, עד שיוציא בבחינות שערות, כי שערות הם מותרי מחין בידוע. ואו גם השונים הבאים ממשם, הינו מהעכירות הזאת, מבחן מוחין, מבחן, מבחן שערות, הם שוני חן. כי אין להם שום טעם על שניהם, מאחר שאיןם באים אפילו מהעכירות שבתוכה הימה, רק מותרי מחין, מבחן שערות. על-כן אין להם שום טעם ורעת, אבלו של עכירות מה, על שניהם, והם רק שוני חן. וזה בבחינות (תחים טט): רבו משערות ראשי שוני חן; כי שוני חן באים מבחן שערות, מותרי מחין ג"ל:

אָבֶל הַחֲכָם, אֲפִ שֵׁיְשׁ לֹ גַם בֵן מָוֹתֵר מָחִין, בְּחִנָת שְׁעָרוֹת, דָע, שְׁהַחֲכָם, בְּחִנָות מָוֹתֵר מָחִין וִשְׁעָרוֹת שָׁלוֹ, הֵם בְּחִנָת שְׁעָר, בִּימֵין עַל הַשִׁין. שְׁמָוֹתֵר מָחִין שָׁלוֹ, הֵם בְּחִנָת שְׁעָרִים, שְׁפֹתָח בְּהָם שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְהַמְּדֻעַ לְעַבּוֹת הַשֵם יִתְבָרֵךְ. כִּי מִחְמָת שְׁמֹחוֹ בְּעַצְמוֹ, אֵי אָפָּשָׁר לְהֻעוֹלָם לְסַבֵּל מָאוֹרָו, הֵוָא צָרִיךְ לְהַתְלִבָשׂ וְלְהַחֲפֹסָות עַצְמוֹ, וְלְהַשְׁפֵיל עַצְמוֹ לְדָבָרִים קָטָנים וְגַםּוּכִים, כִּי שַׁוְיכְלָוּ הַעוֹלָם לְקַבֵּל מִמְּנָנוּ, כִּי שִׁיפָתָח לְהָם שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְהַמְּדֻעַ לְקַרְבָם לְהַשֵם יִתְבָרֵךְ. בְּבִחִנָת (מִשְׁלִי י): שְׁחוֹ רְעִים לְפִנֵי טוֹבִים, וּרְשָׁעִים עַל שְׁעָרֵי צָדִיק, שְׁפָדִי לְשָׁחוֹת וְלְהַכְנִיעַ הַרְעִים לְפִנֵי הַטוֹבִים, צָרִיךְ לְהַבָיא הַרְשָׁעִים עַל שְׁעָרֵי צָדִיק בְּגַל. וְזֹהוּ אֶצְל הַצָּדִיק בְּחִנָת מָוֹתֵר מָחִין, בְּחִנָת שְׁעָרוֹת. נִמְצָא שְׁהַשְׁעָרוֹת שֶׁל הַחֲכָם, הֵם בְּחִנָת שְׁעָר בִּימֵין. אָבֶל אֶצְל הַרְשָׁע הַכְּסִיל, הֵם שְׁעָרוֹת מִמְש בְּשִׁמְאָל. וַיה בְּחִנָת: לְבָם לִימֵינו, וְלְבָכְסִיל לִשְׁמָמָלוֹ.

וְעַל־בֵן אָמָרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (קדושין ט): הַגּוֹשָׁא אֲשָׁה שְׁאיְנָה הַגְּנָתָה לֹ, אַלְיָהוּ פּוֹפְתֹה כִי. כִּי בְּשִׁנְוָשָׁא אֲשָׁה שְׁאיְנָה הַגְּנָתָה לֹ, בְּנֹדֵאי אַינּוּ מַתְרָצָה בְּחַלְקוֹ, בָּמְמוֹנוֹ, בָּאַשְׁת נְעוּרִין, וּבוֹחר בְּפִמָה שְׁאיְנָה שָׁלוֹ, שְׁאיְנָה הַגְּנָתָה לֹ. וְעַל־יְדֵי־זָה הָא בְּחִנָת מָוֹתְרוֹת, בְּחִנָת שְׁעָרוֹת בְּגַל, עַל בֵן אַלְיָהוּ מִמְפָה עַל וְה לְעַנְשׂוֹ, כִּי הָא בָעַל שְׁעָר (מלכים ב א), שְׁמָמָה עַל־זָה, עַל בְּחִנָת שְׁעָרוֹת, לְעַשׂוֹת בָּהָם דִין. וְעַל־בֵן אָמָרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (שם): אַלְיָהוּ פּוֹפְתֹה, וְהַקְדוֹשִׁבְרוֹךְ־הָא רֹוץָע. וְה בְּחִנָת

מחין, בחינת מותרי מחין. פופתו - בחינת מחין, בחינת תפליין, בחינתה (שה"ש): מלך אסור בברחותם, ברחותי מחין, שם בחינת תפליין, בטובא. רוצען - זה בחינת מותרי מחין, בחינת רצונות, שהן בחינת מותרי מחין:

[זאת התורה של חומר אסור גולה, והתורה שבסימן ס"ח הקודם, מענין פנים הפעם שמשמעות העשרות - שני התורות אלג, יש להם חיבור ושכבות זה לזה, במובן למשיכיל, והם מחברים יחד בთוך התורה של הכל הקUSH שבסימן נ"ט, כי שם ההבאו שני עניינים אלו בבקוצר בתוך המשך התורה היהיא. עין שם היטב]:

ע

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזָקֵנִים
יִשְׂרָאֵל: (ויקרא ט)

כִּי כָל הַדָּבָרים הֵם עַל הָאָרֶץ, בָּמוֹ שָׁאנוּ רֹאינוּ בְּחוֹשׁ, שְׁהַפֵּל
גִּדְלָן מִן הָאָרֶץ, כָל הַדָּבָרים וְהַבְּרוּות הַוְלָכִים וּמְנֻחִים עַל
הָאָרֶץ, וְאֵי אָפָּשָׁר שִׁיפְסְּקוּ וּוַתְּרַחֲקוּ מִהָּאָרֶץ. אִם לֹא עַל-יְדֵי כַּח
הַמְּכָרִית, הִנֵּנוּ עַל-יְדֵי שִׁישׁ מֵשְׁמָכְרִית הַדָּבָר, וּנוֹטְלוּ מִמְּקוֹמוֹ
מִהָּאָרֶץ, וּמַרְחִיקוּ מִמְּנָה. וְכִפֵּי כַח הַמְּכָרִית, כִּי נַתְּרַחֲקֵה הַדָּבָר
מִהָּאָרֶץ. וְאַחֲרֵיכֶם בְּשִׁגְפָּסָק כַח הַמְּכָרִית, חֹזֵיר הַדָּבָר לְהָאָרֶץ.
בָּגּוֹן: אִם זֹרֶק אָדָם דָבָר לְמַעַלָה, אוּי עַל-יְדֵי כַח מְכָרִית הַדָּבָר
וּמִפְסִיקוּ מִהָּאָרֶץ. וְכִפֵּי כַח, כִּי מְכָרִית הַדָּבָר וּזֹרֶקְוּ לְמַעַלָה
יוֹתָר. וְאַחֲרֵיכֶם בְּשִׁגְפָּסָק כַח, שְׁהָוָא כַח הַמְּכָרִית, חֹזֵיר הַדָּבָר

ונופל לארץ. כי הארץ יש לה כח המושך, וממשכת כל הדברים לעצמה. כי אם לאו, לא היו יכולים להתקים עליה, כי היה ראוי לפל ממנה, מלחמת שהיא בדורות, וכל בני העולם עומדים סבבה בידוע, אך שיש לה כח המושך. ועל כן בשגשוג כח המכנית, וחזרה הדבר ונופל למטה לארץ, כל מה שמתקרב יותר למטה, הוא פורח ונופל למטה במהירות יותר, זה מלחמת שמתקרב להכח המושך של הארץ, ועל כן נופל ב מהירות יותר למטה.

והצדיק הוא בבחינת עפר הנ"ל, כי הצדיק הוא יסוד עולם, כמו שבתווב (משל כ): צדיק יסוד עולם; וכל הדברים עומדים עליו, ויש לו כח המושך, להמשיך כל הדברים אליו. כי זה הצדיק הוא רק יחיד בעולם, שהוא יסוד עולם, שבכל הדברים גמישים ממנה, ואפלו כל הצדיקים הם רק ענפים ממנה, כל אחד לפיו בבחינותו. יש שהוא בבחינות ענף, ממנה, ויש שהוא בבחינות ענף מן הענף. כי זה הצדיק היחיד בעולם, הוא ענו וshall, ומשים עצמו בעפר, בבחינות (בראשית ח): ואני עפר ואפר, ועל כן הוא יסוד עולם, הינו בבחינת עפר, שבכל הדברים הם עלו כב"ל. וזה שאנו מבקשים: ונפשי בעפר לכל תהיה; הינו שיחיה לה כח המושך, להמשיך הכל אליו בעפר כב"ל. וזה הצדיק ממשיך כל ההשפעות לעולם, בבחינות (איוב כח): בעפרות זהב; שבכל ההשפעות גמישין מבחינות עפר, מהצדיק הנ"ל. ועל כן אם נותנין צדקה לזה הצדיק, הוא

מִתְהַבֵּךְ מִדָּה, כִּי הָוֹא בְּחִינַת זִרְעָה עַל הָעֶפֶר, שְׁמִצְמָחָת כְּפֶל
כְּפֶלִים, בְּבָחִינּוֹת (חוֹשָׁע) : זָרֻעוּ לְכֶם לְזִדְקָה וְקָצְרוּ לְפִי חֶסֶד.
אֲכָל אָמָן נוֹתֵן זִדְקָה לְמַיִּם שָׁאַיָּנוּ בְּחִינַת עֶפֶר כָּלֵל, אַיִּנוּ עֹזֶשֶׁ
פְּרוֹת. וְזֹה שְׁקָלֵל יְרֵמִיה אֶת אָנָשִׁי עַנְתּוֹת: בְּעַת אַפְקָד עֲשָׂה בָּהֶם
הַכְּשִׁילָם בְּעַנְיִם שָׁאַיָּנוּ מִהְגָּנִים (כְּנָא קְמָא טו): הַיָּנוּ שָׁאַיָּנוּ
בְּבָחִינַת עֶפֶר כָּלֵל, וְעַל כֵּן הַזִּדְקָה שְׁנָוֹתָנוּם לָהֶם אַיִּהְ בְּבָחִינַת
זִרְעָה כָּלֵל.

וְהַגָּה הַיָּה רָאוּ שִׁימְשָׁבוּ כֹּל בְּנֵי אָדָם לְזֹה הַצְדִיק, שֶׁהָיוּ
בְּבָחִינַת עֶפֶר, שִׁישׁ לֹא כִּי הַמּוֹשֵׁךְ בְּגַ"ל. אֲךָ עַל-יְהִידִי כִּי
הַמְּכָרִית, מִפְסִיקָו וּמַרְחִיקָו מִמְּנוּ. הַיָּנוּ, שִׁישׁ בְּנֵי אָדָם, שַׁעַל-יְהִידִי
דְּבוֹרָם וּמַעֲשֵׂיהֶם הֵם מִכְרִיחִים אֶת בְּנֵי אָדָם לְהַפְסִיקָם
וּלְהַרְחִיקָם מִהַצְדִיק הַגַּ"ל. וְלֹפִי כִּי הַמְּכָרִית, בְּנֵי מַרְחִיק מִהַצְדִיק
בְּגַ"ל, וְאַחֲרִיכָה, בְּשִׁיפְסִיק כִּי הַמְּכָרִית, יְחִזּוּ וּמִשְׁׁוֹךְ עַצְמוֹ
וַיַּתְקַרְבֵּ לְהַצְדִיק שֶׁהָוָא בְּחִינַת עֶפֶר בְּגַ"ל, כִּי בְּשִׁיפְסִיק הַמְּכָרִית,
יִשּׁוּב לְהָעֶפֶר, לְהַצְדִיק הַגַּ"ל, שִׁישׁ לֹא כִּי הַמּוֹשֵׁךְ בְּגַ"ל. וְעַל-כֵן
יִשּׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁהָם רְחוּקִים מִאַד מִהַצְדִיק, מִחְמָת שֶׁהָם עֲדִין
בְּכִיֵּה הַמְּכָרִית הַמְּרִחִיק אֹתָם, אֲכָל אַחֲרִיכָה בְּשִׁיפְסִיק כִּי
הַמְּכָרִית, יְחִזּוּ וַיַּתְקַרְבּוּ בְּגַ"ל. וְזֹה שָׁאַיָּנוּ רֹאֵין, בְּשָׁאַדְם נֹסֶעֶן
לְהַצְדִיק, כֵּל מַה שְׁמַתְקַרְבֵּ לְמִקְומֵה הַצְדִיק יוֹתֵר, יִשׁ לֹא חַשֵּׁק
יוֹתֵר, מִחְמָת שְׁמַתְקַרְבֵּ יוֹתֵר לְהַפְנֵה הַמּוֹשֵׁךְ בְּגַ"ל:

וְזֹה בְּחִינַת מִשְׁבֵן, כִּי מִשְׁבֵן הָיָה לֹא כִּי הַמּוֹשֵׁךְ, לְהַמִּשְׁיךְ
אֶלְקָוֹת לְמִקְומֵה שָׁהִיה עוֹמֵד שֵׁם, בְּבָחִינַת (שה"ש א): מִשְׁבֵן

אחריך נרוצח. אחריך נרוצח דיקא, כי כל מה שמתקרב יותר אליו, הוא רץ ביוור כנ"ל, מלחמת הכהן המושך כנ"ל. וכך בא במדרש (שמות פ' לא), שהמשכן הוא לשון משפטו, שהוא משפטן לישראל, שתשרה שכינה אצלו אם יחתאו, חם ושלום, כמו שכתוב (ויקרא כט): נתתי משכני בתוככם ולא תנעל נפשי אתכם. נמצא שעליידי המשכן, השכינה שורה בישראל. הינו כנ"ל, כי משכנו לשון משכני וכו', שיש לו בחינת כח המושך, להמשיך אלקות למקומם שהיה עomid שם כנ"ל. ועל כן אי אפשר להקים את המשכן, אלא הצדיק שהוא בחינת עפר, בחינת משה, שהוא ענו מפני האדם, כמו שכתוב (שמות ט): ויקם משה את המשכן, ואחר לא היה יכול להקיםו, כי דוקא זה הצדיק, שהוא בחינת עפר, בחינת כח המושך, יכול להקים המשכן, שהוא בחינת כח המושך, להמשיך האלקות כנ"ל:

וזה שכתוב (דברים ז): לא מריבכם חזק ה' בכם כי אתם הטעם, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (חולין פט והונא בפידיש'): לא וכו', רק מלחמת שאתם ממעיטין עצמכם וכו', חזק ה' בכם. כי מלחמת שהם ממעיטין ומקטיניהם עצמן, על-ידי זה הם בבחינת עפר, שיש לו כח המושך, בחינת משכן, שמושך האלקות כנ"ל, ועל-בנין חזק ה' בכם. וזה בחינת (ישעה ט): אשכנז את הכא, כי על-ידי שלות, שימושים עצמו בעפר, על-ידי זה יש לו כח המושך, להמשיך השם יתברך אצלו, שהוא בחינת המשכן כנ"ל:

וזה בוחינת ה公报 הנאמר אצל המשפטן, כמו שופתו (שמות כט): ונקדש בכבודיו, כמו שופתו (שם מ): וכבוד ה' מלא את המשפטן. כי כל ה公报 שיש לכל אדם שבעולם, מקטן ועד גדורל, כלם הם מקבלים רק מזה הצדיק, שהוא בוחינת עפר, בוחינת משפטן, שמןנו נמושך הכל. כי כל ה公报 והగדרלה, הוא רק אצל זה הצדיק, וכלם מקבלים ממן, כמו שופתו (מנילה לא): כל מקום שאתה מזיא גדרלהו, שם אתה מזיא עניותנותו. נזיא, שבמקומות השפלות והקענות, שם שורה כל ה公报 והגדרלה, כמו שופתו: אשכנז את דבאו. ועל כן כל הראשונים מקבלים בבודם מזה הצדיק, שהוא בוחינת עפר. וכן התחרדות ה公报, כי בכל פעם נתחדש ה公报, שהוא המטה בא להחמנות אחר, ונתחדש הראשיות וה公报, והוא הפל על ידי זה הצדיק. כי כפי הקמתו אתה המשפטן בכל פעם, שמשם בא ה公报, בבחינות: וכבוד ה' מלא אתה המשפטן פג'ל, וכן נתחדש כל ה公报 והראשיות פג'ל:

זה: וכי ביום השmini קרא משה לאחנן ולבניו ולזקנין ישראל. כי בשחדך צרייך לקרוות את ראשי העם, הוא קורא אותם בזה שהוא מרים את המשפטן, שם ה公报 פג'ל, ועל-ידייה קורא אותם, כי כלם באים אליו לקלל ה公报 ממנה. וזה: ביום השmini, שהקים משה את המשפטן, על-ידייה: קרא משה לאחנן ולבניו ולזקנין ישראל, שם כל ראשי העם, מקטן ועד גדורל. כי על-ידי הקמת המשפטן, קרא אתה כל ראשי

העם, שהם בוחנת אהרן ובנוו וכו' בג"ל: וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה א): שניין ראש השנה למלכים, כי אז היה הקמת המשכן, שמשם נמשך הכהן של מלכים, של כל הממנים והראשים בג"ל. ועליכן היה הקמת המשכן בראש חדש ניסן דוקא, כי זה בוחנת ראש חדש, שעליידיזה נתחרדים כל הראשים בג"ל, וזה בוחנת: ראש חדש ניסן ראש השנה למלכים בג"ל:

עא

דע, שקשה מאד להיות מפרשם, כי מה שהוא מפרשם, הוא מזיך לו מאד, כי לפעמים צריך לסכל יסוריין בשבייל רבים, במה שבחוב (ישעה ג): ובחברתו נרפא לנו. כי מאחר שהוא מפרשם, עליכן הוא בבחינות (שם): לבן אחلك לו ברבים, עליכן צריך לסכל יסוריין בשבייל רבים, כי עליו נאמר: ובחברתו נרפא לנו. רק שיש במה בני אדם שאריכין להיות מפרשים, ועושים אותם דוקא מפרשים. אבל יש צדיקים, שמקבלים מעצם יסורים עליהם בשבייל ישראל, ובזה מחייבין השפע. במבחן למעלה בסימן ס"ג על פסוק: ובשתיים יכפה בנוו, עין שם:

עב

לפעמים בא לאדם הרהור תשובה, ונעשה באותו שעה איש כשר, ואחר כך רוץ להשות עבדא, באשר

שנְתַעֲוֵר לְבּוֹ לִתְשִׁיבָה, בְּכָן רֹצֶה לְנַסְעַ לְהַצְדִּיק. וְאַחֲרִיכָךְ בְּשִׁנְוֹסָעּ, מִתְגַּבֵּר עַלְיוֹ הַיּוֹרֵד הָרָע, וּנוֹפֵל מִתְשִׁוקָתוֹ שְׂחוּה לוֹ תְּחִילָה. וְאַחֲרֵיכָךְ כִּשְׁבָא לְהַצְדִּיק, מִתְגַּבֵּר עַלְיוֹ הַיּוֹרֵד הָרָע עוֹד יוֹתֶר, וְאוֹבֵד כָּל חַשְׁקוֹ. אֶל יָקְשָׁה בָּעִינִיךְ זֹאת, וְאֶל יְבָהָלֹךְ רְעִיּוֹנִיךְ עַל זה, כי רַע, שַׁהֲהָ נִמְשָׁךְ מִיחַמְתָה כִּי בְּתִחְלָה כִּשְׁבָא לוֹ הַהְרָהָר תְּשֻׁבָה, מִיחַמְתָה הַטּוֹב שְׁהַתְעֹזֵר בְּתוֹכוֹ, אָוי עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו בָּאָתוֹ שָׁעָה, הַמִּיתָה יִצְרוֹ, וְנִתְבְּטֵל יִצְרוֹ הָרָע שְׂחוּה לוֹ, כי הַמִּיתָה בָּוּה הַהְרָהָר תְּשֻׁבָה וְהַעֲבָרָא שֶׁל אָתוֹ הַשְׁעָה. וְאַחֲרֵיכָךְ כִּשְׁרֹצֶה לְנַסְעּ, מִתְגַּבֵּר עַלְיוֹ יִצְרָר הָרָע אַחֲרָה. כי כָּל הַגְּדוֹלָה מִחְבָּרוֹ יִצְרוֹ גָּדוֹל מִמְּנוֹ (כְּשַׁהֲיֵל סָכוֹנה נָבָ), וַיְשַׁׁלֵּחַ לוֹ עַתָּה יִצְרָר הָרָע גָּדוֹל מִפְּהָה שְׂחוּה לוֹ תְּחִילָה. עַל פָּנֵים אֲםִינָה מִתְחַזֵּק נֶגֶד, אָוי מִתְגַּבֵּר עַלְיוֹ זֶה הַיּוֹרֵד הַחֲדָשׁ, וּנוֹפֵל מִתְשִׁוקָתוֹ שְׂחוּה לוֹ תְּחִילָה. כי צָרִיךְ הַתְּגִבָּרוֹת חֲדָש בַּיּוֹתֶר, נֶגֶד זֶה הַיּוֹרֵד הַחֲדָש כִּשְׁבָא לוֹ כְּגַם ל'.

כי יש פָמָה בְחִינּוֹת בַּיּוֹרֵד הָרָע. כי יש בְנֵי אָדָם נִמוּכִים מִגְּשָׁמִים, שַׁהְיֵצֵר הָרָע שְׁלָהָם הוּא גָם בְנֵי יִצְרָר הָרָע נִמוּכִים וּמִגְּשָׁמִים. וְהָרָב, הַיּוֹרֵד הָרָע שְׁלָהָם הֵם הַדָּמִים בְעַצְמָם, הַינּוּ הַדָּמִים שְׁבַחֵלָל הַשְּׁמָאָלי, שַׁהְיָא בְּתַקְפָו. וּעַקְרָב בְּלִבּוֹלִים שְׁלָהָם, מִעֲכִירָה וּמִבְּלִבּוֹל הַדָּמִים. וּבְאַמְתָה מַי שִׁישָׁ לֹ דָעַת צָח כָל שַׁהֲוָא, הַיּוֹרֵד הָרָע הַזֶּה הוּא אַצְלוֹ שְׁטוֹתָה גָדוֹל וְשָׁגָעָן, וְאֵין צָרִיךְ שָׁוָם הַתְּגִבָּרוֹת לְנַצְחָה אָתוֹ. וְאַפְלוּ מַה שְׁנַחַשְׁבָ בָעִינִי הַהְמוֹן לְנַסְיוֹן גָדוֹל, בְגַ�ן הַנֶּפֶשׁיוֹן שֶׁל תְּאוֹתָן נָאָופָה, הוּא אַצְלוֹ שְׁטוֹתָה, וְלֹא נִחְשֵׁב

לו לשום נסיוון בלבד. כי מי שיש לו שום דעת, יזדע מעט מוגבלת אדרונו הבורא יתפרק שמו, במא שפטות (תהלים קלח): כי אני ידעתי כי גדור לה' ואדרינו מכל אלהים. ומי אפשר להסביר זה, לא בכתב ולא בעליפה, כי גדרת השם יתפרק והוא רק לכל חרד לפום מה דמשער בלביה, כמו שפטות בזוהר הקדוש (וירא ג': נודע בשערם בעלה - לכל חרד לפום מה דמשער בלביה,ומי שזכה לשער בלבו את גדרת השם יתפרק, והוא אצל זה. איןנו נחשים שום דבר לנסיוון, ואין צורך שום התגבורות על זה. רק שיש בחינת יציר הארץ, שהוא מלאך הקדוש, ואפיעל-פריכן הוא יציר הארץ, וצריך להתגבר ולהטפלת מיאד ממנה. הינו בחינות גבורות, בחינות דיןיהם. וזה הבהיר דעת, יש לו זה היוצר הארץ הנ"ל, הינו גבורות ודיניהם. וצריך להתגבר עליו, ולהמתיק הדיןיהם, שיזיה רק כלו טוב. כי מי שנצלל במקומות שצරיך להבליל, הינו באין סוף, שם כלו טוב, ואין שם דין, חס ושלום. על כן צריך להיות כלו טוב, ולהמתיק כל הגבורות והדיןיהם, שהם היוצר הארץ שלמעלה. ובזה פגש דוד בבית שבע, כי והוא חיללה לומר, שדוד חטא בנטמיות מלחמת תאוות, חס ושלום, כי כבר אמר דוד בעצמו: ולבוי חלל בקרבי (תהלים קט), שהרג כבר את היוצר הארץ הנטמי בתקלית, והכנייע הדם שבחלל השמי. ואף שאמרו רבינו זכרונם לברכה (שנה ג'): כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה וכו', אפיעל-פריכן, אפילו זה הפגם הקטן והחטא קל שנעשה, במובא, גם זה והוא לא היה,

חָם וְשָׁלוֹם, מִחְמַת תָּאוֹה, מִחְמַת עֲכִירַת הַרְמִים, חָם וְשָׁלוֹם, שְׁמִישָׁם בָּא תָּאוֹה וּוְשָׁלֵן אֹופֶן. רַק הַפְּגָם שֶׁלּוּ הִיה לְמַעַלָּה בְּגֻבּוֹרוֹת, שֶׁלּא הַמְּתִיק הַיּוֹצֵר הַרְעָה שְׁלִמְעָלָה, הַיּוֹנוֹ הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים. וְגַם זֶה הִיה בְּרִקּוֹת גָּדוֹל, בַּיְּרָאִיה הִיְתָה בַּת שְׁבָעַ לְדוֹד וּכְךָ. וְזֶה שָׁנָאָמֵר בְּרוֹד (רַבְּרִי הַיּוֹם אַכְבָּה): לֹא תָבִנָה בֵּית לְשָׁמֵי כַּי דְמִים רַבִּים שְׁפָכָת, הַיּוֹנוֹ שֶׁלּא הַמְּתִיק הַגְּבוּרוֹת, עַלְכֵן לֹא זָכָה לְבִנּוֹת הַבֵּית. וְאֶפְתַּח שְׁמַלְחָמַת הָרָן נְלַחֵם, עַם כֵּל וְזֶה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בְּתַכְלִית הַמְּעָלָה, בָּמְקוֹם שְׁאַזְרִיךְ לְהַכְּלִיל, הַיּוֹנוֹ בָּאַזְנַת סָוףֶן, שֶׁם בָּלוֹ טָוב, וְצִירָה לְהִזְהִיר רַק טָוב בְּלִי שָׁום דִינִים בְּלִלְלָה:

זֶה בְּחִינַת (ח' תִּקְוֹן ע' ד' קְבִנָה): אֲפָלוֹ בְּתַר עַלְיוֹן אַפְּמָא אִיהוֹ לְגַבֵּי עַלְתַּת הָעַלְוֹת (אֲפָלוֹ כַּתְרָע עַלְיוֹן שָׁחוֹר לְאוֹמָה הַקְדוּשָׁה בְּרוֹךְ הוּא). בְּחִינַת (הַלִּימָד כ':): לֹא יְדַעַו וְלֹא יְבִינוּ בְּחִשְׁכָה יִתְהַלְכוּ, בְּחִינַת הַקְרָשָׁה שְׁלִמְעָלָה*, שֶׁהִיא הַיּוֹצֵר הַרְעָה שֶׁל הַצְדִיקִים הַקְדוּשִׁים הַגָּל. וְכֵן שְׁלָמָה הַמְלָךְ עַלְיוֹן הַשָּׁלוֹם, שְׁגַנְשָׁא בַת פְּרָעוֹה וְנִשְׁוּם נְכִירָות רַבּוֹת, בְּוֹדָאי לֹא יַעַלְהָ עַל הַדִּיעָת, שְׁהִיא מִהַיֵּר הַרְעָה שְׁגַשְׁמִי, בַּיְּהִיא חַכְםָ אַמְתָה, בַּמוֹ שְׁבַתְהֻבָּה (מלכִסָּה ה':): וַיְחַכֵּם מִכְלָה הָאָדָם וּכְךָ. וְכָבֵר מִנְחָה בְּלִי לְוָלָא

ואת לא היה פה לשבור היצור
הרעה; וכן מבהיר לשון זה בוגמרא
(ימא סט): שאמרו שם: זו היא
גבורה שפובש את יצורו, שנזענו
ארך אפים לזרעים. נמצא מבהיר
שם ענין הניל, שמה שהשם
יתברך פובש מרת הרין ומאריך
אפו, הוא בחינת שבירת היצור
הרעה עצמו יתברך. עניין בזיהר
בקופה מקומות שם מוקן ומנבא,
שבחינת מרת הרין הוא (שיש)
בחינת היצור הרעה:

הגבורות, לניצח היצור הרע של מעלה. אבל לא לניצח היצור הרע
הגשמי, שהוא אין נסוי כלל. וכן מה שפונם שלמה, לא היה רק
בחינה זו גנ"ל:

יעל-בן מי שיש עליו דין, חם ושלום, יש לו איזה צורה,
רחמאנא לאילן, צרייך לראות ולהשתידל מאד להגצל
מהיצור הרע א. כי עקר היצור הרע הוא מהדינים, כי אפלו
היצור הרע העב והגשמי של עכירות הדמים, בודאי יש לו שרש
למעלה הימנע, וזה היצור הרע של מעלה מפוג, יש לו גם כן
שער, כי יש בפה בחינות ביצור
הרעה. * ויש יציר הרע, שאינו
מנגשם כל כה, שאינו מעכירת
הדים, אך הוא בחינת קלפה

בידינו, שמי שהוא חכם אמרת
קצת, איןנו נחשב אליו זאת
התאהוה לשום נסוי. אפלו אם
תרביעו אותו אישה יפה במקום
ספרה, שיחיה בידו למלאת התאהוה,
הוא עצמו רק שנות ושגעון, ואיןנו
נחשב לו לנסוי כלל. ומה שנאמר
בתורה שבב יוסף הצדיק שעמד
בנסוי, יש בזה סוד. עקר הנסוי
בחינה הניל, בחינת המתקה
הגבורות, לניצח היצור הרע של מעלה.

יהָרָסוּ וְכִמְבָאָר גַם בָּמְקוֹם אֶחָר). כי יש יציר הָרָע גָדוֹל, בְּשִׁמְתָחֵיל לְהַתְּקֻרְבָּן לְהַשְּׁם וְתִבְרָה. ועל כן בשעת מתן תורה, תוהיר השם וַיְהִיבָרַךְ לְמֹשֶׁה (שמות ט): רַד הָעֵד בַּעַם פָּנָו יְהָרָסוּ אֶל ה' לְאוֹת. כי יִשְׂרָאֵל הָיוּ אֶוּ בְּמַעַלָּה גָדוֹלָה, וְהִצְרְכוּ לְחוּזִים מִתְּצִיר הָרָע שִׁישָׁ בְּהַתְּקֻרְבָּה לְהַשְּׁם וְתִבְרָה.

וְתִדְעַ, שִׁיחָר הָרָע שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שַׁהֲוָא עֲכִירָה הַדְמִים. עַל־פָּנָיו, בְּשִׁיאַשׁ עַל אָדָם דִינִים, מַאֲתָר שְׁמַתְגָּבָר עַל־^{וְ}גְּבוּרוֹת וְדִינִים, שַׁהֲוָא הַשְּׁرָשׁ שֶׁל כָּל הִצְרָה הָרָע, עַל־פָּנָיו אוֹ מַתְגָּבָר עַל־יְהָרָסָר מִאַד הִצְרָה הָרָע שָׁלוֹ, וְצִירָה הַשְׁתִּידָלוֹת וְהַתְּחִזּוֹת עַל־זֶה.

וְתִדְעַ, שִׁיחָר הָרָע שֶׁל רַב הָעוֹלָם, שַׁהֲוָא עֲכִירָה הַדְמִים, הוא שְׁטוֹת וְשָׁגַעַן וְסְכָלוֹת גָדוֹל, בָּמָה שָׁאָמָרוּ (סוטה): אין אדם עובר עבירה אלא אם כן ניכנס בו רוח שְׁטוֹת. כי באמת יש רוח שְׁטוֹת של עבירה, שהוא חכם גָדוֹל יותר מִכָּל הָעוֹלָם, אֶפְ-עַל־פִּיכְן הוּא רוח שְׁטוֹת. אך זה הָרָע רוח שְׁטוֹת של רַב הָעוֹלָם, הוא שְׁטוֹת מִפְשֵׁש, אֹוֵיל פָּתִי וְמִשְׁגָע. וְהָלָא תִּרְאָה, שִׁיאַשׁ בָּמָה בְּנֵי אָדָם שִׁישָׁ לְהַמִּרְאֶת עֲבוֹדָה־זָרָה, וַיְשַׁבְּשָׁעָה שְׁעוּמָר לְהַתְּפִלֵּל בָּא לְנַגְדוֹ דִמוֹת עֲבוֹדָה־זָרָה, וְאֶפְ שִׁיּוּדָע בְּעַצְמוֹ שָׁאיָן בָּה מִפְשֵׁש, אֶפְ-עַל־פִּיכְן מַתְגָּבָר עַל־יְהָרָסָר, וְמִצְטִיד

דָקָה. וְגַם זֶה הִצְרָה הָרָע, אַינוֹ הִצְרָה הָרָע שֶׁל הַקְּדוּשִׁים בְּעַלְיָה חִכְמָה וְדָעַת, כי אַצְלָם הוּא רק הִצְרָה הָרָע שְׁלִמְעָלה, שַׁהֲוָא מְלָאָךְ הַקְּדוּשָׁ, שַׁהֲוָא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְדִינִים. וְהָוָא תְּכִלַת הַשְּׁرָשׁ הַעַלְיוֹן, שֶׁל כָּל הַצִּירִים רַעִים, מִתְּצִיר הָרָע הַעַלְיוֹן, עַד הִצְרָה הָרָע הַתְּחִתָּוֹן הַמְּגַשֵּׁם וְהַמּוֹהֵם, הַשּׁוֹטָה וְהַפְּתִי וְהַפְּכָל, עֲכִירָה הַדְמִים. עַל־פָּנָיו, בְּשִׁיאַשׁ עַל אָדָם דִינִים, מַאֲתָר שְׁמַתְגָּבָר עַל־^{וְ}גְּבוּרוֹת וְדִינִים, שַׁהֲוָא הַשְּׁרָשׁ שֶׁל כָּל הַצִּירִים רַעִים, וְצִירָה הַשְׁתִּידָלוֹת וְהַתְּחִזּוֹת עַל־זֶה.

יעומד לפניו זה הדרמות, ורקשה לו מأد להעביר את מדרימותנו ומחשבתו. עתה ראה, כי לא שנות גדור ושגעון יותר מזה. ובודאי מי שמתגברים עליו אלו הדרימות, קשה לו מأد להנצל מהם, ולהעבירם ממחשבתו, וכל מה שמתגבר ונגע יזק ראשו הנה והנה, מתגברים עליו הדרימות אלו יותר ויותר. כי זהطبع וסגולת של אלו היכרין הרים המוחמים, כל מה שרצו לחתגר על אלו המוחבות, יותר ויותר הם מתגברים. כי הוא כמו שאדם בורח מדבר, ומסתכל מן הצד בלבד יד על זה הדבר שברח ממנה, ואוי הדבר זה מהתגבר עליו בזיהר, כי לא הסית דעתו מאה, רק ארבעה שמסתכל בכל פעם לאחורי על זאת המוחבה, והבן זה. וכן שיזוע לכל מי שנלכד בזה, ויש לו אלו המוחבות, רחמנא לאצן. ובזה יכול כל אדם להבין שהוא שנות ושגעון גדול, והוא רק מעירית הרים, מעירות ובלבול המה.

כי זה ידוע כלל, שעבודה ורה אין בה ממש, ואף על פירון קשה לו מأد לסליק מחשבתו מהם, מחמת שכבר נחפר ונתבלבל מזו מأد. בן אלו החרהורי זנות שיש לרוב העולם, בפרט בשׂרואה בעניין, בנז בעת שנודען לפניו אשה, וכשהוא רוץ להיות איש בשר, ואני רוץ אלו החרהורים, ואוי מנגע ראו, ורוץ לה לסליק המוחבות אלו ממנה, יותר ויותר הם מתגברים עליו פג"ל. ובאמת מי שיש לו דעתה, הוא אכן שנות גדול, ואני נחשב אכן אפילו לשום מעלה, מה שאין נופל

עליו הרהור מטה, ואינו צריך כלל לזרק ולנענע ראשו כלל. ובמו שאצל רב בני אדם הוא שיטות ושגעון אלו החרחורי עבודה ורה, בן אצלו שיטות החרחורי גנות. ועל בן איתא בזוהר (קדושים פר): שרבי שמואל בר יוחאי בדר הוא נשין שפירין, אמר: אל תפנו אל האילים. כי הם בבחינת איללים, ובמו שהחרחורי עבודה ורה הם שיטות נגלה לכל העולים, בן אלו החרחורי גנות הם שיטות ושגעון.

על בן עקר התקנה - מי שכבר נלבך בזה, ויש לו ALSO המתחשבות, חן החרחורי גנות, חן החרחורי עבודה ורה, חס ושלום, אין לו תקנה, רק שיקרש ויתהר גוף, כדי שיידקה ויתהר דמיו. וכך אצל חכם האמת, וורה לו דרכי התשובה, דרכי החכמה, עצות נכונות על כל דבר, או יבניע לבבו הערל, ושב ורפא לו. אבל כל זמן שעדרין לא נתקרש ונטהר גופו, אין שום תקנה מה שמתגבר ומתר.Array, ויש לו יתורים גדולים לסליק המתחשבה, כי יותר ויותר הם מתחברים פג"ל:

גם עצות הוא מוביל מאה, ונותן לכך לה היצר הרע הע הנגשי. על בן ארבעה, אם רוצחה להיות ירא ה', ורוצחה להתפלל, ואינו רוצחה באלו המתחשבות רעות, צריך שלא להשגיח עליהם כלל, ושהלא יכפת לה מה שעומדים לפניו, ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק - בתורה או תפלה או משא ומתן - ולא ישגיח עליהם כלל. ובמו ששמעת מעשה באחד שבסעה שעמד להתפלל, היה מזמין והוא מד לפניו בדמיונו

עכו"ם עREL, והיה לו יסורים גודלים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק המחשה, התגברה עליו יותר. ויען לו חכם, שלא יכפת לה, ויעמד העפו"ם, ואפיעל פיריכן יעשה את שלו ויתפלל, ובזה יסתלק ממנו. אך זה עצה לפיו שעה, כל זמן שלא נתקדש גופו עדין. והעיקר לקדש ולטהר עצמו בפ"ל, וילך לחכם, ויתנו לו עצה נכונה על כל דבר בפ"ל:

עג

לשון החברים

בי תערבר במים אתה אני: (ישעה מג)

דיהגיה התורה סתמים גלייא, והקדוש ברוך הוא גם בין סתמים גלייא. דהינו מה שנגלה לנו הוא הלבוש וחיצוני, ומה שנשתר ממנה הוא הפנימיות. והנה, כל אדם צריך לזרו את עצמו להשיג הפנימיות, מה שנשתר ממנה. אך אין יכול להגיע אל הנשתר ממנה - בתרפה לשמה, שיקשר המחשה אל הרبور של התרפה, בקשר אמיין וחזק. כי הקדוש ברוך הוא מתחאה לתרפלו של צדיקים (חולין ס), ולמה, כי הקדוש ברוך הוא חפץ חסיד הוא, ורוצח תמיד להביע השפעות וברכות. ואין השפעה יכולה לירד, רק על ידי בלי הנקרא אני, שנאמר (במדבר): ואני אברכם. והכל הנו לנעשות על ידי כל אחד מישראל, כשמתפלל באפנ שיקשר המחשה להדבר. כי כל

אחד מישראל נקרא צדיק, שנאמר (ישעה ס): **וְעַמֶּךָ בָּלָם צִדְיקִים.** והצדיק נקרא אלף, מלשון: אלופינו מסקבים (תהלים קמר). זה הגון נקרא דבור, כי הדבור הוא מלכות, על דרך: מלכות - פה, ומלכות נקראנו, כמו שבחות (תהלים עב): ינון שם, ופרש רש"י: לשון מלכות. והיווד נעשה, על ידי המחשבה שמקשר לדיבור כנ"ל, כי המחשבה נקרא יוד, כמו שבחות (שמות טו): אzo ישיר משה, ופרש רש"י: יוד על שם המחשבה נאמרה. ונגמר הכליה הנקרה "אני", והשפע יוד, ונשלם חפוץ השם יתפרק, כי חפוץ חסדר הוא, ולפיכך השם יתפרק מתחאה לסתות:

וידוע הוא, כי מי שמקבל תונוג מאחר, נקרא נוקבא, רוצח לומר לנבה. ונמצא בשלהם יתפרק מקובל תונוג מישראל מתפלתו, בכובול נעשה נוקבא לנבי ישראל, וזה שבחות (במדבר כה): אשה ריח ניחוח לה; כי על ידי ריח הניחוח שמקבל השם יתפרק מתפלות של ישראל, נעשה בסוד אשה. ונוקבה תסובב גבר (ירמה לא), אם כן מהפנימיות נעשה חיצונית. (עוז לעיל בתורה או תנ"ו) סFIN טו, שם מבאר גם כן עניין זה. וזה פרוש הפסוק: כי תעבר במים - ותעבר מלשון התגלות, כמה שבחות (שמות יב): ועבר ה' לנגב את מצרים, ותרגם אונקלוס: ויתגלו ה' וכו'. אין מים אלא תורה (בבא קמא ז). והפרוש הוא, בשטרצה שייתגללה לך הנפטר מהתורה - אתה אני, בלוור, בראש שתעשה הכליה שנקרה אני כנ"ל:

עד

רומה על השמים אליהם על כל הארץ בבודך: (קהלים ג) הגה כל אדם צריך לרפאות נפשו, דהיינו להעלotta למוקם שרשה. ובמה, דגנה יש שני מיני דין. א' דין דמסאכა, בוחנת נחש הטיל והמא בוחנה (שבת קמו). ויש דין קדישא, כמו שפטות (משל ג): אשר יאהב ה' יוכיה.

והתחלה התרומות הוא התרחות, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (תענית ח): כל המצדיק את עצמו מלמטה, מצדיקים עליו את הדין מלמעלה. והוא בוחנת מוחן רקנות, והוא בוחנת (בראשית כה): אברם הוליד את יצחק. כי אברם הוא חסר, ויצחק הוא גבורה, פחד יצחק (שם לא). וחסד זה מלובש בגבורה, אך הוא דכתיב (קהלים כ): גבורות ישעים ימינו, וזה שנאמר (שם קז): כי עבר עליינו חסנו. וזה, כי יצחק הוא בוחנת אלקים, כמו שפטות (בראשית כא): צחוק עשה לי אלקים. והוא בא מבחן שורה, מדרת מלכות, כמו שפרש רש"י (שם ז), והוא מגואר ברכות ג): שורה על כל העולם, וдинא דמלכותא דין (גיטין י). והמלכות נקרא צדק, כמו שפטות (תיקוני זהר דף יז): צדק מלכותא קדישא, ומליyi צדק מלך שלם (בראשית ז). וזה בוחנת קנות. והוא בוחנת: ותבחן עיניו מראות (שם ט), והוא בוחנת חזך - ולחשך קרא לילה (שם א); והוא בוחנת נפש, כמו שפטות (ישעה כ): נפשי אויתך בלילה. וצריך כל אדם, לילך

מקטעות לנידנות. וכשבא לנידנות, הוא בוחנת (בראשית ג': ותפקחנה עני שניהם, ופרש רש"י: על שם החכמה נאמר. וזה מה שאמר הפתוב (שם א): וירא אלקים את האור כי טוב, ואין טוב אלא תורה (רכות ח).

וישני בוחנות אלו, הן בוחנות הושענא רבא ושמחת תורה, שני בוחנות יצחק ויעקב. כי הושענא רבא, הוא בוחינת דברו בלבד דעתה. והוא בוחנת ערבה, כי ערבה דומה לשפטים (תנחומא פ' אמרו, וזה זו דף ל'ב, פנה מנו), בראשית בזוהר הקדוש (קדושים ר' מה): אית מאן דלע' באורייתא ומגמגם בה בגמגמא דלא ידע, כל מלאה ומלה סלקא לעילא, וקרשא בריך הוא חרי בהאי מלאה, וקבע לה ונטע לה סחרגין דהאי נהילא, ואתעברו מאנון מלון אילניין ברביבין, ואקרון ערבי נהיל. ושמחת תורה, הוא בוחינת דברו בדעתה, והוא היות של הנפש, כמו שפטות בזוהר (שם): ובאיון דידי עורי או רחוי דאורייתא ומשתדרלי בה באורה מישור, דאנון נטעין אילניא דחין לעילא, הכלא אסותא וכו'. וזה שפטות (מלאי נ): שמש צדקה ורפוא בכונפה; כי שמש הוא בוחנת יעקב, שהוא בוחינת דברו בדעתה, והוא בוחנת אילנא דאסותא. וזה מאמר הפתוב (תהלים פד): שמש וממן ה' אלקים. כי בוחנות יצחק ויעקב, הם בוחנות דין ורוחמים. וזה פרוש (ישעה ל): והיה אור הלבנה לאור החמה; כי הלבנה הוא בוחנת יצחק. והחמה

הוא בוחנת יעקב.

וְסִמְןָ שִׁידַע אֶרְם אֵם הוּא בְּבָחִינַת דִּינָא דְּמִסְאָבָא, וְאֵם הוּא בְּבָחִינַת דִּינָא קְדִישָׁא, סִימָן לְדָבָר - תִּפְלָה, כְּשָׁאוֹן בּוֹ בְּטוּל תִּפְלָה, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְכָרְוָנָם לְבָרְכָה (ברכות ה): אֵיזֶהוּ יִסּוּרִין שֶׁל אֲהָבָה, כֹּל שָׁאוֹן בּוֹ בְּטוּל תִּפְלָה, שָׁנָאָמָר: בָּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הַסִּיר תִּפְלָתִי וְחַסְדוֹ מַאֲתִי. וְתִפְלָה הוּא בְּחִינַת פְּנִים, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעה לח): וַיַּסֵּב חֹקְקִיהָ פָּנָיו וַיַּחֲפַלֵּל; וְזֹה שְׁבָתוֹב (תהלים ל): הַסְּתָרָתִ פְּנֵיךְ הִיִּתְיַיְּנָה. וְזֹה מַה שְׁפִירֵשׁ רְשִׁי': לְפִי שְׁחוֹן לִיצְנֵי הַדּוֹר אָמָרִים: מְאַכְּמֵלָךְ נַעֲבָרָה שָׂרָה, בְּחִינַת סְטָרָא דְּמִסְאָבָא, וְהַקְּדוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא צָר קְלִסְטָר פְּנִים שֶׁל יִצְחָק דָּוְמָה לוֹ, וְהַזְּהָוָן הַכְּלָל מְזֻדָּם שָׁאַבְרָהָם הַוְּלִיד אֶת יִצְחָק. פָּרוּשׁ, שְׁהִדּוֹן הוּא בְּחִינַת דִּינָא קְדִישָׁא, וּמְסְטָרָא דָאַבְרָהָם, הַוְּלִיד יִצְחָק. וּבְחִינַת דִין זה, שְׁהָוָא הַגְּפֵשׁ, יִשְׁשַׁתִּי בְּחִינּוֹת. יַעֲקֹב, הוּא הַדָּבָר, וּבְחִינַת עַשְׂוֹן, הוּא הַסְּפִינִים, וְהָוָא בְּחִינַת (וַיָּקָרָא ח): נִפְשָׁ בַּיְתָחְפָּא. וְזֹה פָּרָשׁ רְשִׁי': אַלְּהָ תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם - יַעֲקֹב וְעַשְׂוֹן. וּבְשָׁבָא אֶל בְּחִינַת יַעֲקֹב, הוּא הַחֲכָמָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית כ): וַיַּעֲקֹבָנִי זה פָּעָמִים, וַתָּרְגַּם אָנוֹקְלָוָס: וְחַפְמָנִי - אוֹ נִתְרָפָא בְּחִינַת הַגְּפֵשׁ, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב: שִׁמְשׁ אַדְקָה וּמִרְפָּא בְּכָנְפִיהָ. וְזֹה שְׁבָתוֹב (תהלים ט): תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מִשְׁבַּת נִפְשׁוֹת. וְהַדְבָּר בְּלֹא דַעַת נִקְרָא אַדְקָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (תהלים נה): אַדְקָה תְּרֵבָרְוֹן. וּבְשָׁבָא אֶל בְּחִינַת יַעֲקֹב, הִיא הַחֲכָמָה, נִקְרָא אַדְקָה. וְזֹה פָּרוּשׁ הַפְּסוֹק (ישעה ס): אַנְיָ הַמְּדָבֵר בְּאַדְקָה רַב לְהֹשִׁיעָנוּ דַהֲנִינוּ הַגְּפֵשׁ שְׁהָיָה מִקְדָּם

בֶּלָא יִדְעָה, וַנוֹּשֵׁעַ עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, שֶׁהָא בְּחִינָת דָבָר בִּידְיעָה.

וַזה פְּרוֹשׁ הַפְּסֻוק (מִשְׁלֵי ג): רִפְאֹות תְּהִי לְשִׁירֶיךָ; שֶׁהָא מִדְתָּא מִלְכָות. וּכְשֶׁא אֶל בְּחִינָת חֲכָמָה, נִפְקֹן הַנֶּפֶשׁ, וּמִעַלְיוֹ לְשִׁירֶשׁ. כִּי טְפַת הַזְּרוּעַ נִמְשְׁכָת מִהְמָתָה, וּמִחָא חֲכָמָה. וְכֹל הַעֲבוֹדוֹת שְׁצָרֵיךְ הָאָדָם לְעַבְדֵד הַבּוֹרָא, הוּא רַק שִׁיתְגַּלֵּה בְּבוֹדוֹ. וְהַחֲכָמָה נִקְרָא כְּבָוד, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (מַלְאֵי א); וְאִם אָב אַנְיָ אֵיה בְּבָודִי. וְאָב נִקְרָא חֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (כְּרִאשֵׁת מָא) אַבְרָהָם, פִּירְשׁ רַשׁ"י: אָב בְּחֲכָמָה.

וְעַל־יְדֵי חֲכָמָה נִתְחַדֵּשׁ הַעוֹלָמֹת, כִּי קָדְשָׁא בָּרוּךְ הוּא בָּאוּרִיתָא בָּרָא עַלְמֵין, וְהַתּוֹרָה נִקְרָא חֲכָמָה, וַיִּשְׂרָאֵל עַל בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה (כְּרִאשֵׁת רַבָּה פְּרָשָׁה א). וּכְשֶׁא הַנֶּפֶשׁ אֶל הַחֲכָמָה, אָוי נִתְחַדֵּשׁ הַעוֹלָם. וַיַּעֲקֹב הוּא בְּחִינָת שְׁמִים: וַזה פְּרוֹשׁ הַפְּסֻוק: רֹמֶה עַל הַשְּׁמִים אֶלְקִים, כַּשְׁהָא מַעַלָּה בְּחִינָת נֶפֶשׁ, שֶׁהָא בְּחִינָת אֶלְקִים, דִּינָא קָדְשָׁא, לְבְחִינָת יַעֲקֹב, שֶׁהָא שְׁמִים, בְּחִינָת חֲכָמָה, אָז: עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבָודָה, שִׁנְתַּגֵּלָה כְּבָודָו:

וזאת הַתּוֹרָה שְׁבָסִימָן זה לא שְׁמַעַתִּי מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְהָא מַלְשָׁן הַחֲבָרִים כְּפָל. וְהַמְעַן יְרָאָה בְּעִינֵי שְׁהָלָשׁוֹן מִגְּמָגָם מֵאָה, וְחִסְפָּר תְּרֵבָה, וְגַם מֵה שְׁנַכְּתֵב הוּא שְׁלָא בְּסִדר. עַל כֵּן אָמְרָתִי לְבַאֲרָקְצָת בְּפִי מֵה שְׁהַבְּנָתִי מִדְבָּרִים אֶלָּו הַגְּנָכְתִּיבִים בָּאָן. וְהַוָּא:

כִּי צָרֵיךְ כָּל אָדָם לְרַפְאֹות נֶפֶשׁוֹ, דְּהַנִּינוּ לְהֻלּוֹתָה לִמְקוֹם שְׁרֶשֶׁתָּה. וְזֶה עַל-יְדֵי שְׁמַתִּיגָע בְּתוֹרָה, עַד שְׁזַוְּכָה לִידָע אֹתָה וְלַחֲבִינָה. כִּי יִשְׁתַּחַוו מִנִּי דִינִים: כִּי יִשְׁתַּחַוו דִינָא דִמְסָאָבָא, בְּחִנָּת נְחַשׁ הַטִּיל וְהַמָּא בְּחוֹתָה. וַיְשַׁתַּחַוו דִינָא קָדִישָׁא, בְּחִנָּת: אֲתָּא שָׁאַב ה' יוֹכִיחַ.

וְזֶה בְּחִנָּת הַתְּרַחְקּוֹת, שֶׁהָא הִתְמַלֵּא הַתְּקָרְבּוֹת, בָּמו שָׁאַמְרוּ חִכְמֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרָכה: כָּל הַמִּצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְמַטָּה, מִצְדִּיקִים עַלְיוֹ אֶת הַדִּין מִלְמַעַלָּה. דְּהַנִּינוּ, בְּשָׁאָרָם רֹזֶחֶת לְהַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ וְלַהֲתִקְרֵב לְהַשְּׁמָן וְתִבְרֵךְ, אֲיוֹ מִצְדִּיקִים עַלְיוֹ אֶת הַדִּין, דְּהַנִּינוּ שְׁגָמְשָׁכִים עַלְיוֹ דִינִים וִיסּוּרִים. וְאֲיוֹ הַדִּינִים וַיִּסּוּרִים הֵם נָרָא בְּהַתְּרַחְקּוֹת, בָּאַלוּ רֹזֶחים לְהַרְחִיקוֹ מִעֲבוֹדָתוֹ, חָס וְשָׁלוֹם. וּבָאַמְתָּה זֶה הַהֲתִרְחָקּוֹת הוּא עֲקָר הַתְּקָרְבּוֹת, כִּי אַלְוַי הַדִּינִים וְהַתְּרַחְקּוֹת הֵם לְטוּבָתוֹ, בְּחִנָּת: אֲתָּא שָׁאַב ה' יוֹכִיחַ; בְּרוּ שִׁיעַמְד בְּנוֹתֵין הַזָּהָה, וַיַּתְגִּיבֶר וַיַּתְאִמֵּץ לְהַתְּקִרְבָּה יוֹתָר. (וַיַּעֲשֵׂה בָּמוֹ אַחֲר שְׁהַמְּנֻעוֹת הֵם בְּשִׁבְיל הַחִשָּׁק, וְעוֹד מִבָּאָר מִזָּה בְּכָמָה מִקּוֹמוֹת). וְעַל פָּנָיו, זֶה הַדִּין הוּא בְּחִנָּת דִינָא קָדִישָׁא, רַק שֶׁהָא בְּחִנָּת מְחִין דְקָטָנות, שְׁמָשָׂם עֲקָר אֲחִיזָת הַדִּין בִּירוּעַ.

וְזֶה בְּחִנָּת: אֶבְרָהָם הַזָּלִיד אֶת יִצְחָק, כִּי אֶבְרָהָם הוּא בְּחִנָּת חִסְפָּר, וַיַּצְחַק הוּא בְּחִנָּת גִּבְוָרָה, בְּחִנָּת פְּחַד יִצְחָק. הִנֵּא, שֶׁזֶה הַדִּין הַקָּדוֹשָׁ, שֶׁהָא בְּחִנָּת יִצְחָק, הוּא נֹלֵד וְגַמַּשֵּׁך מֵאֶבְרָהָם, שֶׁהָא בְּחִנָּת חִסְפָּר. כִּי בָּאַמְתָּה בָּוּה הַדִּין מַלְבָשׁ חִסְפָּר

גדול, כי הוא לטובתו, בוחינת: את אשר יאהב ה' יוכיח בפ'ל. וזה בוחינת: בגבורות ישע ימינו - שבחות הגבורות והדינים מלכש בהם ישע ימינו, בוחינת חסד. כי זה הדין נמשך מחסר, בוחינת אברהם הולד את יצחק בפ'ל. וזה בוחינת: כי גבר עליינו חסדו - שהגבורות הם חסרים באמת בפ'ל, כדי שיתקרב על-

ידייה יותר להשם יתברך בפ'ל.

אבל צריך כל אחד לראות להמתיק זה הדין, כי הדינים הם מבחן מבחן רקענות, צריך כל אדם לילך מקטעות לריגלות, ועל ידייה ימתיק את הדין, שהוא בוחנת יצחק. כי יצחק הוא בוחנת דין, בוחנת אלקים, כמו שכתוב: צחוק עשה לי אלקים. כי יצחק נולד משורה, שהוא בוחנת מלכות, כמו שפרש רש"י, שנקראת שרה על שם ששרה על כל העולם בלה, ומלכות הוא בוחנת דין, בוחנת דינה ומלכותה דין. ועיקר הדין הוא, כשהוא בוחנת מבחן רקענות, שאנו נקראות המלכות צדק בידוע, כי צדק מלכותא קידשא, בוחנת: ומלאי צדק מלך שלם. ואו בשמלכות היא בוחנת צדק, או הוא בוחנת מבחן רקענות, בוחנת דין, שמשם נמשך הדין של יצחק. שהוא בוחנת השם, בוחנת: ותכחין עניינו מראות, שהוא בוחנת לילה, בוחנת: ולחשך קרא לילה. וזה בוחנת נפש, בוחנת: נפשי איתך בלילה. צריך כל אדם לילך מקטעות לריגלות, ולהמתיק הדין שבא מבחן רקענות. וכשבא לבחן מבחן רגولات, והוא בוחנת: ותפקחנה עניינו שנייהם, ופרש רש"י: על שם החקמה

נאמר. כי עקר הנטהקה הוא עליידי חכמה, בבחינת מהין גנולות, רהינו עליידי ידיעת התורה, כי התורה נקראת אור, בבחינת (משל ו) ותורה אור, ובמו שפטוב: וירא אלקים את האור כי טוב, אין טוב אלא תורה. הנה, כי התורה היא בבחינת אור, שהוא הפק החשלה, שהוא בבחינת דין פג"ל. כי עליידי ידיעת התורה, נמק הדין. פג"ל.

וסימן שידע האדם אם הוא בבחינת דינה דמסאבא, ואם הוא בבחינת דינה קדישא, סימן לדבר - תפלה. בשאי בו בטול תפלה, כמו שאמרו חכמינו וברונם לברכה: איזה יפהין של אהבה, כל שאין בו בטול תפלה, שנאמר: ברוך ה' אשר לא חסיר תפלה וחסרו מafety. וזה שפטוב: הסתרת פניך הייתה נבהלה. פנים זה בבחינת תפלה, כמו שפטוב: יוסב הוקיה פניו וכו' ויתפלל. הנה בשהוא הסתרת פנים, חם ושלום, רהינו בטול תפלה, חם ושלום, או הוא דין קשה, חם ושלום, בבחינת: הסתרת פניך הייתה נבהלה פג"ל:

נמצא, שיצחק הוא בבחינת דינה קדישא, שנמשך מצד החסד בבחינת: אברם הוליד את יצחק פג"ל. וזה מה שפרש רשי על פסוק זה: לפי שהוא ליצני הדור אומרים מאכימליך נתעbara שרה, הינו בבחינת סטרא דמסאבא, הינו, שהדין של יצחק שנולד משרה, נמשך מפטרא דמסאבא, חם ושלום, שהוא בבחינת אכימליך. ועל כן צר הקדוש ברוך הוא קלסתר פנים של יצחק דומה לאברהם, והוא הפל מודים שאברהם

הולד את יצחק. פריש, שהדין הוא בוחנת דין קדישא, ומספרה דאברהם, בוחנת חסר, נולד יצחק בנו': והמתתקת הדין של יצחק - על ידי החכמה, שהוא ידיעת התורה בנו', זה בוחנת יעקב שנולד מישראל. כי מבחן הדין זהה, בוחנת יצחק, שהוא בוחנת הנפש בנו', נולדים שמי בוחנות, שהם בוחנת יעקב ועשו. יעקב, הוא בוחנת החכמה, בוחנת דברו בידיעה, שהוא בוחנת המתתקת הדין של יצחק. ועשו, הוא בוחנת הspirits והפסלה גמורה, שמשתלשלין ויורדים מבוחנת הדין, והוא בוחנת: נפש כי תחתה. וזהו: אלה הולדות יצחק בנו אברהם, ופרש רשות: יעקב ועשו. הינו בנו'. כי המתתקת הדין של יצחק, הוא על ידי בוחנת יעקב, שהוא בוחנת דברו בדעתה. כי יעקב הוא בוחנת חכמה, כמו שבתו: ויעקבני, ותרגם אונקלוס: וחכמוני.

כפי יש דבר בלא דעתה, ויש דבר בדעתה. ושני בוחנות אלו, הן בוחנת הושענא רבא ושמחה תורה, שנון בוחנת יצחק ויעקב. כי הושענא רבא, הוא בוחנת דבר בלא דעתה, שהוא בוחנת ערבה, כי ערבה דומה לשפטים, כי איתא בזוהר הקדוש: אית מאן דלען באורייתא ומגמגם בה בגמגמא דלא ידע, כל מלחה ומלה סלקא לעלה, וקדשא בריך הוא חרי בהאי מלה, וגטע לה שחרני דההוא נחלה, ואתעבדו מאנון מלין אילין רברבין, ואקרין ערבי נחל. נמצא שערבי נחל הם בוחנת דבר בלא דעתה. וזהו בוחנת הושענא רבא, שהוא בוחנת דין, בוחנת

פֶּחֶד יִצְחָק, שֶׁנַּמֵּשׁ מִמְּחוֹן דְּקָטְנוֹת, וְעַל בֵּן הַבּוֹר בְּלָא דֻעַת עֲדוֹן. אֲבָל שְׁמַחַת תּוֹרָה, הוּא בְּחִינַת דָּבָר בְּרִעָה, וְהוּא חַיּוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ. פְּרָאִיתָא בְּזֹהָר: וְכֹאן אָנוּ דִּידָעִין אָוֹרְחוֹי דָּאוּרִיתָא, וּמִשְׁתְּדֵלִי בָּה בָּאָרֶחֶת מִישָׁור, דָּאָנוּ נִטְעָנוּ אַלְגָּא דְּחַיִי לְעַלָּא, דְּכָלָא אָסָותָא. וְזה בְּחִינַת יַעֲקֹב, שַׁהְיָה בְּחִינַת חַכְמָה, בְּחִינַת מִחוֹן דְּגָדְלָות, שַׁהְיָה בְּחִינַת רְפּוֹאַת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכָנְפִיהָ. כִּי שֶׁמֶשׁ, הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, [בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (בראשית ל'): וַיַּרְאֵךְ לְוַיְהַשְׁמֵשׁ] שַׁהְיָה בְּחִינַת חַכְמָה, בְּחִינַת דָּבָר בְּרִעָה, שַׁהְיָה בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת שְׁמַחַת תּוֹרָה, שַׁהְיָה בְּחִינַת אַלְגָּא דָּאָסָותָא פְּנַיָּל.

וְזה בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ וּמִגְּנָן ה' אֱלֹקִים. ה' אֱלֹקִים, זה בְּחִינַת רְחִמִּים וְדַיִן, בְּחִינַת יַעֲקֹב וּצְחָק, שָׁהְם בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ וּמִגְּנָן. וְזה בְּחִינַת: וְהִיא אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחַמָּה; כִּי הַלְּבָנָה הִיא בְּחִינַת צְחָק, וְהַחַמָּה הִיא בְּחִינַת יַעֲקֹב. וּצְרִיךְ לְהַמְתִיק תְּרוּין שֶׁל יִצְחָק, שַׁהְיָה בְּחִינַת לְבָנָה, עַל-יָדֵי בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ, שַׁהְיָה בְּחִינַת יַעֲקֹב, עַד שִׁיחָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחַמָּה. וְאֵוֹ נָעֵשָׂה מִצְדָּקָה, בְּחִינַת: שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא. כִּי בְּשְׁהַפְּלוּכּוֹת בְּבְחִינַת דַיִן, נִקְרָאת צְדָקָה, וּבְשְׁמַמְתִּיקּוֹן אֹתָהּ, עַל-יָדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, אֹוי הִיא בְּבְחִינַת צְדָקָה, בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ צְדָקָה, שַׁהְיָה בְּחִינַת דָּבָר בְּרִעָה, בְּחִינַת: אַנְיָה ה' הַמְדִיבֵר בְּצְדָקָה וּרְבָה לְהֹשִׁיעַ. כִּי הַנֶּפֶשׁ שַׁהְיָה מִקְרָם בְּבְחִינַת דַיִן, בְּבְחִינַת צְדָקָה, בְּבְחִינַת מִחוֹן דְּקָטְנוֹת, בְּחִינַת דָּבָר בְּלָא דֻעַת. בְּשֻׁעָׁלה מִצְדָּקָה, זֶהוּ הַמְתַקְתָּה וַיְשֻׁועָתָה,

בְּחִינָת מְרֻבֵּר בְּצַדֶּקָה וּרְבָּה לְהֹשִׁיעַ וּכְנָלָל. וְזֹה בְּחִינָת: תּוֹرַת ה' תִּמְיָה מִשִּׁיבַת נֶפֶשׁ. תּוֹרַת ה' תִּמְיָה, הַיּוֹן חֲכָמַת הַתּוֹרָה, בְּחִינָת דָּבָר בְּרָעָה. וְזֹה עֲקָר הַהְמִתָּקָה, שַׁהְיוֹא בְּחִינָת רְפָאוֹת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינָת מִשִּׁיבַת נֶפֶשׁ וּכְנָלָל. וְזֹה בְּחִינָת: רְפָאוֹת תְּהִי לְשָׂרֵךְ, שֶׁנָּאָמֵר בְּשִׁבְחָה הַתּוֹרָה. לְשָׂרֵיךְ זֶה בְּחִינָת מְלֻכּוֹת, בְּחִינָת: שְׁשָׁרָה עַל כָּל הָעוֹלָם, שְׁמַשָּׁם נִמְשָׁךְ הַדִּין שֶׁל יִצְחָק. וְהַתּוֹרָה הִיא רְפָאוֹת וְהַהְמִתָּקָה שֶׁל הַדִּין הַזֶּה כְּנָלָל, כִּי בְּשִׁבְחָה לְחֲכָמַת הַתּוֹרָה, נִתְקַוּ הַנֶּפֶשׁ, וּמַעַלְיוֹ לְשָׁרֶשׁוֹ. כִּי טְפַת הַזְּרוּעָ שֶׁל הַזְּלָדָת הַנֶּפֶשׁ נִמְשָׁכת מִיהְמָתָה, וּמוֹחָא, חֲכָמָה. כִּי יִשְׂרָאֵל עַלְיוֹ בְּמִחְשָׁבָה תְּחִלָּה, וּבְמִחְשָׁבָה הִיא חֲכָמָה, שַׁהְיוֹא שָׁרֵשׁ נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וּשְׁרֵשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי שָׁרֵשׁ בְּלָם הוּא חֲכָמַת הַתּוֹרָה, כִּי בְּאוֹרִיאָה קָדוֹשָׁא בָּרוּךְ הוּא בָּרָא עַלְמֵינוּ. וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת חֲכָמָה, כִּמוֹ שִׁבְתוֹב (משל ח): אַנְיָ חֲכָמָה וּכְוָ). וּבְשׂוֹכֶה הַנֶּפֶשׁ לְחֲכָמַת הַתּוֹרָה, זֶה בְּחִינָת הַדּוֹשׁ הָעוֹלָם, כִּי הַדּוֹשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת הִיא עַלְיִידִי חֲכָמָה, שַׁהְיוֹא הַתּוֹרָה כְּנָלָל.

וְאַזְיָ בְּשׂוֹכֶה לְחֲכָמָה, אַזְיָ נִתְגָּלָה בְּבּוֹדוֹ יִתְפָּרֵךְ, שַׁזְיָה עֲקָר הַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל עֲבוֹדוֹת הָאָדָם, כִּי פְּכִילִית כָּל הַעֲבוֹדוֹת שָׁצְרִיךְ הָאָדָם לְעַבְדֵּךְ אֶת הַבּוֹרָא יִתְפָּרֵךְ, הוּא רַק כָּדִי שִׁיתְגָּלָה בְּבּוֹדוֹ. [כִּמוֹ שִׁבְתוֹב (ישעה ט): לְכֻבּוֹד בָּרָאתָיו וּכְוָ). וְהַבּוֹדֵ נִתְגָּלָה עַלְיִידִי חֲכָמָה, כִּמוֹ שִׁבְתוֹב: וְאֵם אֵב אַנְיָ אַיִהָ בְּכֻבּוֹ. וְאֵב הוּא בְּחִינָת חֲכָמָה, כִּמוֹ שִׁבְתוֹב: אַבְרָהָם, וּפִירָשׁ רְשִׁי': אֵב בְּחֲכָמָה:

זה פרוש הפסוק: רומה על השמים אלקים. שמים זה בוחנת יעקב (כמיאב במקום אחר). כשהוא מעלה בוחנת נפש, שהוא בוחנת אלקים, דין קדישא, לבחינת יעקב, שהוא בוחנת שמים, בוחנת חכמה, אוי: על כל הארץ בבודך - אוי נתגלה בבודך:
בג"ל:

עה

יברכנו אלקים ויראו אותו כל אפסי ארץ: (החלם טו)
דהנָה יש מעת נצחון ומחלחת ומלחמה. ומהיכן בא מדה זו,
 מדמים שעדרין לא עבד בהם שם יהבך, במז'ו
 שבתוב: וו נצחם, ופרש רשות: דמים. ולא מצא הקדוש ברוך
 הוא בלי מחזק ברכה לישראל אלא השלום וכו' (עוקץ פג').
 ובמחלחת יש בוחנת העושה שלום, והוא בוחנת העלאת מין
 נוקבין. למשל, בשונפל לאדם איזה קשיה, הוא בוחנות
 מחלחת, והתרוץ הוא בוחנת העושה שלום, והוא העלאת מין
 נוקבין. ולפעמים שלום עושה שלום במקומות אחר, והוא
 העלאת מין נוקבין למקום אחר. ותורה ותפלה, הוא גם כן
 בוחנת העלאת מין נוקבין, שהוא שלום, כמו שבתוב: בורא
 ניב שפתים שלום. ועושה שלום ובורא את הפל. כי בשעת
 בריאה נפל עולמות למיטה, והולמות הם אותן, ונחתפו
 לכמה ניצוצות. ועל ידי העלאת מין נוקבין של תורה ותפלה,
 נעשה צורף מהניצוצות, ונעשה עולם. וזה: ונחתתי שלום

בָּאָרֶץ, כי מִהְאַרְצִיּוֹת נְתַעַלָּה הַנִּיצּוֹצֹת, וּנְعָשָׂה שְׁלוֹם. וְזהוּ: וְלֹא מֵרָצֵי עַמִּי אַתָּה, אֲלֹתְךָ עַמִּי אֶלָּא עַמִּי בְּשֻׁתְפִי וּכְזוּ; כי הוא גם כן בָּמוֹ בּוֹרָא בְּמַלְולוֹ שָׁמִים וְאָרֶץ גַּןְגַּל.

וּבְחִינָּה זוּת נְعָשָׂה בְּכָל יוֹם, עַד בִּיאת מֶשִׁיחַ, עַד: וּבִזְמַן
הַהוּא יַעֲמֹדוּ רְגָלָיו עַל הַר הַיוֹתִים, שֶׁהוּא בְּחִנָּת
רְגָלִין, וְתוֹרָה וְתִפְלָה, הַם גם כן בְּחִנָּת עַמִּידָה. תּוֹרָה, בָּמוֹ
שְׁפָתּוֹב: וְאַתָּה פֵּה עַמְּדָה עַמְּדִי, וַיַּתְּנִצְבֹּו בְּתִחְתִּית הַהָר. וְתִפְלָה -
וַיַּעֲמֹד פְּנֵיכֶם וַיַּפְלֵל. וְהוּא בְּחִנָּת רְגָלִין, וְעַל יָדֶיךָ בְּחִנָּת רְגָלִין
דְּתוֹרָה וְתִפְלָה נִתְקַרְבּוּ בְּחִנָּת: וַיַּעֲמֹדוּ רְגָלָיו עַל הַר הַיוֹתִים,
בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב: צְדָקָה לְפָנֵיו יְהָלָה, וַצְדָקָה הוּא תּוֹרָה וְתִפְלָה, בָּמוֹ
שְׁפָתּוֹב: צְדָקָה תְּרִיבְרוֹן.

וְזֹה פָּרוֹשָׁה: שְׁוֹתָא דִינְגָּקָא בְּשֹׁוֹקָא דְאָבוֹה וְדָאָמָא (שִׁיחָה של חִינּוּק
בְּשָׁוֹק מַאֲכִיל וּמַאֲמִיל) (סֻוּהָה נָ). כי עַל־יָדֵי הַדְּבָרוֹת שֶׁל תּוֹרָה
וְתִפְלָה נְعָשָׂה בְּחִנּוֹת שְׂוֹקָן וּרְגָלִין, וּבְרוּר ה' שָׁמִים נְعָשָׂו, לְכָן
יְשָׁוֹשָׁנִים שְׁנַפְלָיו בְּכָל דָבָר: בְּמַאֲכָל וּבְמַשְׁתָּה וּבְמַלְבּוֹשׁ.
וְהַתְּעֻנוֹג שִׁישָׁ מִן הַרְבָּר מַאֲכָל וּמַשְׁתָּה הוּא הַנִּיצּוֹצֹת,
וְהַנִּיצּוֹצֹת הַם אֹתוֹתָיו. וּקְדָם שְׁמֹוצִיא אֶל הַדְּבָרוֹ, הַם בְּחִנָּת
דָם. וְהוּא בְּחִנָּת נֶפֶשׁ, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב: כי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָמוֹ
בְּנֶפֶשׁ הוּא. וּכְשִׁיצָּא לְדִבּוֹר, הוּא בְּחִנָּת: נֶפֶשׁ יִצְחָא בְּדִבּוֹר.
וּקְדָם הִיא בְּחִנָּת: צָולַע עַל יָרְכוֹ, וּבְהִצְיָא אֶל הַדְּבָרוֹ, הַם
בְּחִנָּת: וַיַּבְנֵן אֶת הַצְלָע. וּמִפְנֵי שְׁנִיצּוֹצֹת הַגָּל קָדָם הַדְּבָרוֹ אֵין
לְהָם צָרוֹת, וְהָם בְּבִנָּת שָׁבָרִים וּמְחַלְקָת, כי כָּל נִצְזֵין מִתְגַּפֵּר

על חברו, ובזהציאו אל הדבור, הוא בצווף, והוא בוחנת שלום. נמצא, שאריך בהניצוצות הנ"ל לדבר בדברי תורה ותפלה, ולא בדברים אחרים. וזהו פירוש הגמרא (סוכה ג' חunitה כה): לוי הטעית דברים בעלי מעלה ואטלו, שהוא בוחנת צולע על ירכו, כי מכח שהוזיא הניצוצות בדברים אחרים מאשר בוחנת צולע על ירכו.

וצריך לדבר בתורה או בתפלה, עד שיזיה הגוף בטול ואפס. וזה פירוש הפסוק: והוא לבש אחד - שיזיה הגוף אחד עם הדבור עד שיזיה באפס. ובמה הוא בא לדבר זה, ביראה. כי אמרו חכמיינו וברונים לברכה (כ"ב): גוף קשה פחד שוכרו, ופחד, הוא פחד יצחק, והוא יראה: וזה פירוש הפסוק: יברכנו אלקים וייראו אותו. בלומר: כי הברכה, בשיזיה בבחינת יראה, כל אפסי ארץ. בלומר: כל ארציות נעשים אפס, ומה שבתוב: והוא לבש אחד: ובתורה ותפלה יש שני גוונים, מהשבה וצעקה, והוא בוחנת משה ודור. כי הצעקה בבחינת: חכמוות בחוץ טרנה, ובמחשבה בבחינת: חטוקין ירכיה. במשה כתיב: ויצעק משה, וכתיב: וילך וידבר וכו', בלומר שהיה מקהל קהילות ברבים, וזה בבחינת: חכמוות בחוץ טרנה. ובדור כתיב: במקהילות ברכו אלקים, והוא גם בין: חכמוות בחוץ טרנה: גם זאת התורה, הלשון אינו מתקן ימסדר כלל, גם חסר הרבה. וכל אשר מצא ידי להבין מדברים אלו בעור ה' יתפרק, הקורתית לחור ולכתם במהרורא תנינא. וזהו:

יבְּרַכְנוּ אֶלָּקִים וַיִּירְאוּ אֹתוֹ כֵּל אֲפֵסִי אֶרֶץ (תהלים ס): כי יש מרות נצחון ומחלקה ומלחמה, ומה זה זאת באה מדמים שערין לא עבד בהם את השם יתברך. כי עקר מרות הנצחון הוא מהדים, כמו שבחוב (ישעה ס): ווי נצחם, ופרש רשי': דמים. ואזיך כל אחד לבטל מרות הנצחון והמחלקה, ולרדף אחר השלום, כי לא מצא הקדוש ברוך הוא כל מחויק ברכיה אלא השלום (עוקצין ט). וזה זוכין על ידי שידבר הרבה בחורה ותפללה, על ידי זה יזכה לשלום. כי בשיש מחלקה, צריכין לעשות שלום. וזה העשויה שלום הוא בבחינת העלאה מין נוקבין. כי בשנופל לאדם איזה קשיא, הוא בבחינת מחלקה, כי חילוק לבו, ואיןו מבין הדברים, כי נראה לו כאלו הדברים סותרים זה את זה, וחולקו זה על זה. והתרוץ הוא בבחינת העשויה שלום, כי על ידי התרוץ הוא עשויה שלום בין הדברים הנראים בחולקים וסתורים זה את זה, והוא בבחינת העלאה מין נוקבין. [כי עקר בבחינת העלאה מין נוקבין, הוא בבחינת השתוkeiten ואהבה שמעורר אחד לנבי חברו. בגון בשאחד משותוק להשם יתברך, או לנסע לצידיק אמרתי, והוא בבחינת העלאה מין נוקבין, שעלי ידי מהທברין ומתקשין להשם יתברך ולצדיקו. נמצא שהוא העשויה שלום, שמכנים אהבה בלבד כל אחד לנבי חברו, ומקרבם יחד, ועוישה שלום בינויהם, והוא בבחינת העלאה מין נוקבין]. ולפעמים זה השלום עשויה שלום במקום אחר, והוא בבחינת העלאה מין נוקבין למקום אחר. וכל

ההברורים שמדרבים בתורה ותפלה, הם בבחינת הعلاות מין נוקבין, כדיוע, שהוא בבחינת שלום, כמו שפטות (ישעה ט): בורא ניב שפטים שלום.

וזה עקר תקון הרבירות, כמו שפטות: עשה שלום ובזרא את הפל. כי בשעת בריאה נפלו עלמות למטה על ידי שכינה כלם, פירושו, והעלמות הן בבחינת אותיות, ונתקשו לבמה ניצוצות. ועל ידי הعلاות מין נוקבין של תורה ותפלה, נעשה צروف מהניצוצות והאותיות, ונעשה עולם, וזה בבחינת שלום, כי קדם שמכנים אלו הניצוצות והאותיות תוך דברי תורה ותפלה, אין להם שם צروف וחברו, והם בבחינת שבירים ומלחקט, כי כל ניצוץ מתחבר על חברו. וכשמכנים אל הרبور דקרה, הוא מצרף ומחברם, שהוא בבחינת שלום. כי על ידי הרבור דקרה של תורה ותפלה נעשה הعلاות מין נוקבין, שעליידי דקרה זה נעשה שלום בג"ל, שעליידי זה נתתקין ונתחדש בכל העולמות הגפולין, ונחשב כאלו בראן חדש. וזה מה שאמרו רבותינו זכרונם לרבקה (הקדמת החורר דף ה): ולאמר לציון עמי אתה - אל תקרי עמי אלא עמי בשפטני, מה אני בורא שמים וארים במלולין, אף אתה בן וכו'. כי בוראי הוא בורא שמים וארים בדברי תורה ותפלה, כי חזר ומחדר ומרתן העולמות הגפולין בג"ל. וזה בבחינת (ויקרא כ): ונתתי שלום בארים; כי מהארציות נתעליון הניצוצות ונעשה שלום, שהוא עקר תקון הרבירות בג"ל. על בן אריין לדבר רק בדברים קדושים, ולא

דברים אחרים, כדי להעלות הניצוצות הנ"ל, לתקן כל העולמות. כי עקר הבריאה הותה על ידי הדבר, כמו שכתוב (תהלים ל): בךבר ה' שמים נעשו. ועל ידי השבירה נפלו ניצוצות בכל הדברים, במאכל ובמשתה ובמלבוש, ובכל התענוגים שבועלם. כי התענוג שיש בהדבר שאוכל ושותה וכיוצא בזה, הוא מהניצוצות שנפלו לשם, והניצוצות הם אותיות הנ"ל. וכך שמוציאם אל הדבר, הם בבחינת דם, שהוא בבחינת נפש, כמו שכתוב (ויקרא י): כי נפש כל בשר רמו בנפשו הוא. וכשםוציאם עליידי הדבר, והוא בבחינת (שה"ש ח): נפש יצאה בדבבו; ואנו מעלה הניצוצות ומהברם יתר, ועשה שלום ביניהם. וזה שאמורנו לעלה, שעליידי הדברים שלא עבר בהם את השם יתברך, מזה בא נצחון ומלcket. כי עקר הנצחון והמלcket, הוא מבחן הניצוצות הנפולין הנ"ל, קום שמחזרים ומתקנים, שאנו הם בבחינת מלcket הנ"ל, ואוי הם בבחינת דמים הנ"ל. ועל כן צרייך לעבד את השם יתברך בכל הטפי דם שנמצא בו, והינו שדבר הרבה הרבה בתורה ותפלה, עד שהיה נעשה מכל הדברים דבורים של תורה ותפלה. כי הדבר הוא מהנפש, שהוא בבחינת דמים הנ"ל. ואוי מבטל כל הנצחון והמלcket הנמשך מהניצוצות הנפולין הנ"ל, שהם הם בבחינת הדברים שעדרין לא עבר בהם את השם יתברך הנ"ל:

ובבחינה זאת של ברור הניצוצות, נעשה בכל יום עד ביאת המashi'ah, עד שיתקינם (ויריה י): עמדו רגלו ביום

ההוא על הר הוייתם (כמו באכתבי הארץ"). כי עקר תקון הניתנות הוא בבחינת רגlin (מזכיר במקומות אחר). כי תורה ותפלה הם בבחינת עמידה, שהוא בבחינת רגlin. תורה, כמו שכתוב בדברים ה': אתה פה עומד עמיד. ובכתוב (שמות יט): ויתיצבו בתקנות הרה. ותפלה, כמו שכתוב (תהלים ק): ויעמד פינחס ויפלל. וזה בבחינת (שם מה): צדק לפניו יהלה. צדק, הוא בבחינת הרبور של תורה ותפלה, כמו שכתוב (שם מה): צדק תרברון. על ידיה נתתקנו רגlin, בבחינת: צדק לפניו יהלה. ועל ידי זה זכין לבחינת: עומרו רגלו ביום והוא וכו'. וזה בבחינה שותא דינקה וכו' ען לעל - זה איז מclin כלל.

כי קדם התקון, דהינו קדם שמוציא הניתנות אל הדברים רקשה, אויהם הם בבחינת: צולע על ירכו (בראשית לב), שהוא בבחינת פנים הרגולין. ואחר-כך בשימושם אל הרبور, ובונה מהם דבור רקשה, זה בבחינת (שם ב): ויבן את האלע - שמתקן בבחינת צולע על ירכו. וזה בבחינת (מנילה כב): לוי הטהר דברים בלבוי מעלה ואטלאע - זה בבחינת צולע על ירכו. כי מלחמת שפנום בהבור, על כן אטלאע, כי נשאר בבחינת צולע על ירכו, שהוא בבחינת פנים הרבור פנ"ל.

וצריכין לדבר בתורה ותפלה, עד שהיה הגוף בטיל ואפס, וזה בבחינת (בראשית כ): והוא לבש אחד - שהיה הגוף אחד עם הדברים. (שהוא בchina חיה, כמו שכתוב (תהלים ט): ולילה ללילה יחיה, מבואר במקומות אחר, שהוא בבחינת האלע הנ"ל,

בְּחִינָה: וַיַּכְן אֶת הַצְלָע, שָׁעַל וְהִנֵּה נֹאָמֵר: וְהִי לְבָשָׂר אֶחָד) דְּהִנְנָה, שִׁיטְבָּטֵל הַגּוֹף לְגַמְרִי בָּאֵין וּבְאֶפְסָעָה עַלְיִדְיוֹ דְּבָבָרִי תּוֹרָה וְתּוֹפָלָה, וְלֹבֶא לְזָה, לְבָטֵל הַגּוֹף לְגַמְרִי, הוּא עַלְיִדְיוֹ יִרְאָה, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה (ב"ב ד"ו): גּוֹף קָשָׁה פְּחַד שָׁוֹרָוּ, וְפְחַד הַוָּא בְּחִינָה (בראשית לא): פְּחַד יִצְחָק, דְּהִנְנָה יִרְאָה:

וְזֹה פָּרוֹשׁ הַפְּסֻוק: יִבְרְכָנוּ אֱלֹקִים - זה בְּחִינָת שָׁלוֹם, כי לא מֵצָא תְּקָדוֹשָׁ-בְּרוּךְ-הָא בְּלִי מְחוּיק בָּרְכָה אֶלָּא הַשְּׁלוֹם. וַיַּדְרְאוּ אֶתְזוֹ - הִנֵּה יִרְאָה, שָׁעַלְיִדְיוֹ דְּבָבָרִי תּוֹרָה וְתּוֹפָלָה, עַל יְדֵי דְּבָבָרִי תּוֹרָה וְתּוֹפָלָה בְּגַ"ל. וְזהוּ: בְּל אֲפָסִי אָרֶץ, הִנֵּה שְׁבֵל הָאָרֶצִים נָעֲשִׂים אֲפָס וְאֵין, בְּיַגְּבָלְלֵינוּ לְגַמְרִי בְּגַ"ל. אֵין זֹכֶן לְבָרְכָה, שַׁהְוָא בְּחִינָת שָׁלוֹם, בְּחִינָה: יִבְרְכָנוּ אֱלֹקִים וּבְגַ"ל: (ובתְּזָהָר וְתּוֹפָלָה יְשִׁיאָנִים: מְחוּשָׁבָה וְצַעַקָּה וּכְי' - נִסְתַּחַם וְלֹא הַגְּנָתֵי בְּלָל):

עו

וַיְהִי אֶחָד הַקְּבָרִים הָאֵלָה וְהָאֱלֹהִים נֶפֶה אֶת אַבְרָהָם:

(בראשית כב)

אִיתָא בְּתַקְוִינִי זֶה (תיקון ע' דף קיה): מוכא בתקוני הוהר: מצד מִפְּטָרָא דִימְנָא מִחְא חֹרָא הימין מוח לבן בכקספ, וחו בְּכַסְפָּא, הָרָא הַוָּא דְכַתִּיב: וְרָע שכתוב ורע אברהם אהובי. **אַבְרָהָם אֹהֶבְךָ:**

הַגָּת, בְּהַסְתְּבָלוֹת יְשִׁיאָר אָוֹר הַיְשָׁר וְאָוֹר הַחֹזֵר, דְּהַחַפְשָׁטוֹת הָרָאות, הַוָּא אָוֹר הַיְשָׁר, וּבְהַגְּנִיעַ לְרָאות דְבָר שְׁחָפֵץ,

הוּא אָוֶר הַחֹזֵיר. [כִּי עֲקָר כְּפָח הָרָאֹת - מִתְחַמֶּת שְׁפָח הָרָאֹת הַולֵּךְ וּמִתְפַּשֵּׂט וּמִפָּה בְּדָבָר הַנְּרָאָה, וַחֲזֹור הַפָּח הָרָאֹת, מִתְחַמֶּת הַחֲפָאָה, לְעֵינֵים, וַנְצִיטֵּר הַדָּבָר בְּעֵינֵים, וְאוֹעֵגָנִים רֹאָין אֶת הַדָּבָר הַנְּרָאָה, כְּמַבָּאָר הַיְיטָב (לעיל בסימן י"ג אות ה, עין שם). נִמְצָא, שִׁישׁ בְּכָחָה הָרָאֹת בְּחִנָּת אָוֶר הַיְשָׁר וְאָוֶר הַחֹזֵיר. כִּי כָחָה הַתְּפַשְׁטוֹת הָרָאֹת מַעֲנִינוֹ לְהַדָּבָר הַנְּרָאָה, וְהוּא בְּחִנָּת אָוֶר הַיְשָׁר, וְהַכָּאָת הָרָאֹת בְּדָבָר הַנְּרָאָה, שֻׁלְּלִידִיזָה חֹזֵר הַדָּבָר לְעֵינֵינוֹ וַנְצִיטֵּר בְּעֵינֵינוֹ, שֻׁלְּלִידִיזָה עֲקָר הָרָאָה בְּגַ"ל, וְהוּא בְּחִנָּת אָוֶר הַחֹזֵיר, שְׁחֹזֵר וְשֵׁב הָרָאֹת לְעֵינֵנוֹ בְּגַ"ל]:

וְהַשֵּׁם יְהִיבָּה, בָּרוּךְ הוּא, אָפְ שָׁאַנְיוֹ נִתְפֵּס בְּשָׁום מִדָּה, אֲךָ
כָּבָר לְשִׁבְרָה אָזֶן, נִאָמֵר בּוֹ גַּם בְּנֵ (תְּהִלָּם קְלָחָ): כִּי רַם ה'
וְשֶׁפֶל יְרָאָה וּגְבוּהָ מִפְרַחְקָ יְדָעָ. יְרָאָה הוּא בְּחִנָּת אָוֶר הַיְשָׁר;
מִפְרַחְקָ יְדָעָ הוּא בְּחִנָּת אָוֶר הַחֹזֵיר. [כִּי עֲקָר הַיְדִיעָה, לִידְעָ מַה
שְׁרוֹאָה, הִיא עַלְיִידִי בְּחִנָּת אָוֶר הַחֹזֵיר, שְׁהִיא בְּחִנָּת מַה שְׁחֹזֵר
הַפָּח הָרָאֹת לְעֵינֵינוֹ. וְעַל בְּנֵ לְפָעָמִים הָאָדָם רֹאָה אֵיזֶה דָבָר
בְּעֵינֵיו מִפְשֵׁש, וְאַפְּ-עַלְ-פִּרְיכָן אֵינוֹ יְדָעָ מַה הוּא רֹאָה, בְּגַנְזָ]
בְּשִׁמְעָבִירִין אֵיזֶה דָבָר לְפָנֵי עֵינֵינוֹ בְּמִהְיוֹת גָּדוֹל, וְוּה מִתְחַמֶּת
שֶׁלֹּא הָהָ פְנַאי שְׁחֹזֵר הַפָּח הָרָאֹת לְעֵינֵינוֹ, וַיְצִיר הַדָּבָר בְּדַעַתּוֹ
עַד שִׁידָע אֹתוֹ, כְּמַבָּאָר בָּסִימָן ס"ה אֹתָן ג' עַיִן שם. נִמְצָא
שְׁהַיְדִיעָה מַה שִׁיְדָע מַה שָׁהָוָה רֹאָה, זֶה בְּחִנָּת אָוֶר הַחֹזֵיר]:
וְדָעַ, שְׁהַסְתְּבָלוֹת עוֹשָׂה כָּלִי, דְהַנְּיוֹ גְּבוּל וּזְמָן. כִּי מִקְדָּם
רֹאָתוֹ הַדָּבָר, הוּא בָּלָא גְּבוּל, וּכְשֹׁרוֹאָה הַדָּבָר, גְּעוּשָׂה לוֹ

גָּבוֹל. וְזֹהוּ שָׁאַמְרוּ חֲכָמִינוּ זֶכְרֽוּנִם לְבָרְכָה (יומא עד): וַיַּעֲנֵךְ וַיַּעֲקִיב וַיַּאכְלִיךְ אֶת הַפָּנוֹן, כִּי אִינוּ דָּמָה מֵשָׁרוֹאָה וְאֶוכְלָה וּכְאָהָרָן שְׁפָסְמָא אֵין לוֹ שְׁבֻעָה. כִּי מֵי שָׁאיָנוּ רֹואָה אֵין לוֹ גָּבוֹל בְּנָ"ל. וּמְסֻקְנָא דְגָמְרָא: מַאֲ קָרָא, טֹוב מְרָאָה עִינִים מְהֻלָּךְ נְפָשָׁה. כִּי בְּכָחָה הָרָאות, עֹשֶׂה הַלּוֹךְ לְנֶפֶשׁוֹ, וְהַוָּה הַגְּבוּל:

וְזֹהוּ בְּחִנָּת מִעְלָת הַבְּטָחוֹן. כִּי הַבְּטָחוֹן הוּא בְּחִנָּת הַסְּתָבָלוֹת, שְׁמִסְתָּבֵל וְצָוֵפהּ בְּעֵינָיו לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבָדָה, וּבְוַתָּחַדְבָּה בְּנָוֹתָה בְּבִנָּתָה (חולמים קמָה): עַיִינִי כָּל אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוֹג. כִּי עַל-יְדֵי הַסְּתָבָלוֹת בְּבְטָחוֹן גַּם כֵּן עֹשֶׂה בְּלִי, דְהַיָּנוּ גָּבוֹל וּוֹמָן. כִּי הַהְשָׁפָעָה יוֹרֶדת מִלִּמְעָלה הַמִּידָּה, אֶךְ שְׁהָרָא בְּלָא וּמָן. כִּי לְפָעָמִים דָּבָר שְׁצָרִיךְ לוֹעַכְשָׁו, יָבוֹא בְּשַׁתִּים אוֹ שֶׁלְשָׁלִשׁ שָׁנִים. אֶךְ עַל-יְדֵי הַסְּתָבָלוֹת בְּבְטָחוֹן, עֹשֶׂה לְהַהְשָׁפָעָה גָּבוֹל וּוֹמָן, שְׁתָבֹא הַשְּׁפָעָה בְּעַת וּוֹמָן שְׁהָוָא צָרִיךְ. וְזֹה פָּרוּשׁ הַפְּסָוק: עַיִינִי כָּל אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוֹג, עַל-יְדֵיהָ, נוֹתֵן לְהָם אֶת אֶכְלָם בְּעַתָּה. פָּרוּשׁ: בְּהַסְּתָבָלוֹת בְּעֵינָיו לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דְהַיָּנוּ בְּחִנָּות בְּטָחוֹן, בְּחִנָּת: עַיִינִי כָּל אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוֹג, עַל-יְדֵיהָ: אַתָּה נוֹתֵן לְהָם אֶת אֶכְלָם בְּעַתָּה. בְּעַתָּה דִּיקָא, דְהַיָּנוּ בְּעַת וּוֹמָן שְׁהָוָא צָרִיךְ. כִּי הַבְּטָחוֹן, שְׁהָוָא בְּחִנָּת הַסְּתָבָלוֹת, עֹשֶׂה בְּלִי גָּבוֹל וּוֹמָן בְּנָ"ל:

וְזֹה בְּחִנָּת מִעְלָת הַתְּקִרְבּוֹת לְצִדְיקִים. כִּי יִשְׁ בְּחִנָּת (שם מא): צְמָאָה נְפָשִׁי, דְהַיָּנוּ בָּמוֹ מֵי שְׁהָוָא צְמָא מַאֲדָה, שְׁשֹׁוֹתָה אֲפָלוּ מִמּוּמָּה הַרְעִים. בָּמוֹ כֵּן גַּם בְּעִכּוּבָת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, יִשְׁ בְּנִי אָדָם שְׁהָם תִּמְיד בְּבִחְנָת צְמָאוֹן, וּלְמִדרִים וּעֲוֹבָדִים עֲבוֹדָתוֹ

המיד. והם תמיד בבחינת צמאון, כי נפשו שוקחת תמיד לעכודת השם ותברך, אך שהוא שלא ימן ושביל. כי לפעמים בטולה של תורה היא קיומה (מנחות צט), כמה שפטות (תהלים קיט): עת לעשות לה היפרו תורה. וזה מעלה התרבכות בצדיקים, כי הם עושים גבול וזמן, לבן יהיה בבחינת צמאון; וזה פרוש הפסוק: צמאה נפשי לאלקים לאל חי - זה בבחינת צמאון בג"ל. מתי אבוא - ולא יהא בבחינת צמאון. ואראה פנוי אלקים - ואראה ריקה, רהינו שאוכבה שתיה העבודה בבחינת ראה, שאוי הוא בבחינת גבול וזמן בראשי בג"ל, ואוי אינו בבחינת צמאון בג"ל:

על פן בכל יום ויום צריך התחדשות המחין, כמה שפטות
(איכה ז): **חדשים לבקרים וכו'**; וכמה שפטות: המחדש בטoco וכו'. [כי חדש המה, רהינו שואכה לשכל חדש, ושבלו הלה ונזרול בכל פעם, זהו בבחינת ראה. כי ידיעת השכל הוא בבחינת ראה, שידעו וمبין הדבר על בריו, אבל רואה אותו בעינו בראשיה יפה, כמו שפטות (בראשית ז): ותפקנה עיני שנייהם, ופרש רש"י: על שם החכמה נאמר, פMOVא בראבי רבינו כמה פעמים].

ובכל הראות יש שתי בוחנות, כי מי שפה הראות שלו יפה, יכול לראות מרחוק, ואין צריך להתקרב אל הדבר שצורך לראות. אבל מי שאין כה הראות שלו חזק, הוא צריך להתקרב לדבר שראהו הרבה, ולהסתפל בו יפה. פן בעבודת

השם יתפרק, יש מי שמחוז צח, יוכל להתפלל או ללמד בלי עיון, ויש מי שצריך להעלות במחשבתו מלהם שידבר, ואם ידבר מלהם שיעלה במחשבתו, יהי הרכור בלא מחשבה, והוא בוחנת אחר הדברים. וזה בוחינת מהין דקינות, שהם בוחנת דין.ומי ששללו צח, הוא בגדלות המהין, והוא בוחנות רחמים וחסדים, כמו אמר חכמיינו זכרונם לברכה (רכות ל): גזרלה דעת שנתנה בין שני שמות, שנאמר: כי אל דעתך ה. ואל הוא חסד, כמו שבתו (חלム נב): חסד אל כל היום. זה הוא רחמים, כמו שבתו (שם קט): רחמייך רביהם ה.

אך אי אפשר להתפלל בשכל צח, עד שישוב בתשובה שלמה על חטאיו. כמו שבתו (רכות ל): ומיל ה' את לבך, וחרגומו: ייעדי ה' תטפשות לבך. ובאייה תשובה נאמר, בתשובה מהאהבה, שלא ישאר שום רשם כלל. כמו אמר חכמיינו זכרונם לברכה (יומא פ): שובו בנים שובבים ארפא משובחים, דקשה, שובבים ממשמע דמעקרה בלא שום רשם. ואראפה, ממשמע שישאר רשם. ומפני, פאן מהאהבה פאן מיראה. כי מהאהבה אין נשאר שום רשם, ויש לו שכל צח, יוכל להתפלל בלא עיון, ובכל יום יוכל להתחדש מהו:

זה פרוש הפסוק: וכי אחיר הדברים. פרוש: אדם שהוא תמיד בשوة, שאינו יכול לבוא להתחדשות המהין, שהוא בקינות המהין, שהוא בוחנת אלקים, דין, שהוא בוחנת אחר הרים כנ"ל. והאלקים נפה - הינו לנפות ולהרים אתה בוחנת

המבחן דקינות, שהם בוחנת אלקים, זה זוכין, על ידי בוחנת אברהם, שהוא בוחנת אהבה. כי על ידי תשובה מהאהבה, זוכין למבחן דרגות, שהם בוחנת חסדים ורחמים בג"ל. וזהו: והאלקים נפה - את אברהם, שעליידי בוחנת אברהם, מנפין ומרימין את המבחן דקינות, שהם בוחנת אלקים, זוכין למבחן דרגות בג"ל: וזה פרוש הוזר הקדוש: מסתרא דימינא מחה חורא. פרוש: ממורת אהבה נעשה שכלו צח בכסף, הרא הוא רכתי: רע אברהם אהבי, כי המבחן נקרא: רע אברהם אהבי,
שהיא מדת אהבה, שטמדה זאת בא לשכל צח בג"ל:

עו

והיה יי' למלך על כל הארץ: (ויריה י)

דהנעה הכלול הויא, שביל מה שאנו עושים, הן התפללה והן למود, הוא כדי שיתגלה מלכותו ותפרה. כי ההבל פה, הוא בוחנת ה, ותקול הוא בהמשכה, הוא בוחנת ו, וכשלומד או מתחפל ברכilio ורחים, נתגלה בוחנת יה (תיקון י), וכשלומד הלכה באפן זה, בזרא עולם אחר, וכשלומד כל המוסכטאות, נעשה מט戎ניתא, וההלכות הן עלמין דיליה (בಹרמות התקונים דף י). כי אין מלך בלי עם. וזה: והיה ה' למלך על כל הארץ -

שנתגלה מלכותו:

מבאר למשמעות שחרר כאן רבו בכלו, כי עקר המבחן חסר מן הספר, ולא יכול לעמוד כלל על דברים אלו:

עח

וַיְתַנֵּן עֹז לִמְלֶבֶן וַיָּרֶם קְרוּן מֶשְׁיחּוֹ (שמואלא ב):

הנעה יש בזה בחינת מישית, ורוחנית, ויחוד קרשא בריך הוא ושכינתו, ותחיה. כי תחילת הבריאה היה כדי שיתגלה מדת מלכותו, ומתמתה גצל הארץ לא היה אפשרי לקפל, והכרה להתקומם בתוך עולמות. וזה (תהלים קמה): מלכותך מלכות כל עולם, הינו שפחת מלכות הצלבש בתוך עולמות, כדי שנוכל לקפל. ואין מי שיקפל על מלכותו, لكن יוצאות נפשות ישראל, שיקבלו על מלכותו, כי אין מלך אלא עם. ומאן יוצאות נפשות ישראל, מעולם הדבור. וזה (שה"ש ח): נפשי יצא באדרבו, הינו שנפשות ישראל יוצאות מעולם הדבור. והדבר הוא בחינת מלכות, כמו שאמר אליהו: מלכות פה, בחינות שכינה גם כן, כי שכינה אתם תמיד בלי הפסיק רגע, כמו שכתב (ויקרא ט): השוכן אתם בתוך טמאותם, והוא בחינתם: אם הבנים. הינו, כמו שהאמ הולכת תמיד עם שכינה, הולכת ואינה שכחת אותם, בן הדבור, שהוא בחינת שכינה, הולכת עם האדם תמיד. וזהו (ירמיה לא): כי מדי דברי בו זכור אזכורנו הינו כמו שאמרנו, שהדבור זכרת אותו תמיד, והולכת עמו אפלו במקום הטענה. וזה בחינת גלות השכינה, שהדבור שהוא בחינת השכינה, בגנות, ונתקלים, כמו שכתב (תהלים לט): נאלמתי הוימה. וזהו (תהלים מה): האמנם אלם צדק תרברון; הינו

כִּי צָדֵק זֶה מֶלֶכֶתָא קְרִישָׁא, בְּנוֹעַ, וּמֶלֶכֶת, הוּא הַרְבּוֹר בְּגַ"ל,
כְּשֶׁהָוָה בְּגָלוֹת הָוָה אַלְםָ.

וְלֹכֶן בְּפֵה שְׁפָגָם יַתְּקֹן, הַנּוּ וְדוּ רְבָרִים. כִּמוֹ שָׁאָמֵר הַפְּטוּב
(הוֹשֵׁעַ יד): קָחוּ עַמְּכֶם דָּבָרִים - שִׁיתּוֹתָה תִּמְיד בְּכָל לְפָנָי,
נְכָח פָּנִי אֲדָנִי. אָזִי: וְשׂוּבוּ אֶל ה' - שִׁישָׁוּבוּ כָּל הַדְּבָרִים שְׁפָגָם
אֶל שְׁرַשָּׁוֹ. וְזֹה בְּחִינַת יְהוָה קְרִישָׁא בְּרִיךְ הָוָה וּשְׁכִינַתָּה, כִּי
מִיחַד הַרְבּוֹר, שָׁהָוָה בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה בְּגַ"ל, אֶל ה'.

וְזֹהוּ גַם בְּן שָׁאָמֵר הַפְּטוּב (ישעיה ט): וְנִגְלָה בְּבָוד ה'/ וְרָאוּ כָּל
בְּשָׁר יְחִדוּ כִּי פִי ה' דָבָר. הַנּוּ, בְּשִׁמְיַחַד הַרְבּוֹר עַמְּה/
שָׁהָוָה יְהוָה קְרִישָׁא בְּרִיךְ הָוָה וּשְׁכִינַתָּה בְּגַ"ל, אָזִי: וְנִגְלָה בְּבָוד
ה'. בְּבָוד זוּ שְׁכִינָה, בְּנוֹעַ. הַנּוּ, שְׁנִתְגַּלְהָ וּתְגַנְּלָל הָאָרֶת
הַשְּׁכִינָה, שָׁהָוָה בְּחִינַת מֶלֶכֶת. כִּי עַכְשָׁו נִקְטָן אָוֹרָה וּנְחַלֵּש
בְּחָה, כִּמוֹ שְׁבָתוֹב בְּזַהַר הַקְּדוֹשָׁ, שְׁהַשְּׁכִינָה צְוֹוָתָה: סְמֻכוֹנִי
בְּאֲשִׁישׁוֹת וְכוֹ, כִּי חֹלֶת אַהֲבָה אָנִי, הַנּוּ אַהֲבָת יִשְׂרָאֵל, שָׁאַנְיָ
שָׁוֹכֵן אַתֶּם אַפְלָו בְּתוֹךְ טָמָאותֶם, וְזֹה גָּלוֹת הַשְּׁכִינָה. אַבְלָ כִּמוֹ
שָׁאָמַרְנוּ [שְׁעַלְיִידִי] שִׁיתְקֹן פְּרִצּוֹף מֶלֶכֶת, וַיַּחַד הַרְבּוֹר, שָׁהָוָה
בְּחִינַת מֶלֶכֶת וּבְחִינַת שְׁכִינָה, עַמְּה/, יַתְּגַלְהָ וּתְגַנְּלָל אָוֹרָה שֶׁל
פְּרִצּוֹף מֶלֶכֶת.

וְזֹהוּ (משל ט): בָּאוֹר פָּנִי מֶלֶךְ חַיִים; הַנּוּ [שְׁעַלְיִידִי] שִׁיטָּה
הָאָרֶה בְּפִרְצּוֹף מֶלֶכֶת, יְכֹל לְחִוּות, כִּי שְׁוֹאֵב חַיִים
מִמְּדֹתָה מֶלֶכֶת, שָׁהָוָה שֶׁרֶשֶׁו בְּגַ"ל: וְגַם זֶה בְּחִינַת רַוחַ-הַקְּדוֹשָׁ,

כִּי מֵה שָׂאָדֶם חַי, אַיִלּוֹ כִּי אָמַר מְחֻמָּת שְׁנָוֹשָׁם נְשִׁימָות, וְמֵה הִיא נְשִׁימָה, שְׁמוֹצִיא וּמְבָנִים הָרוֹת. וְזֹהוּ בְּחִינָת (חוּקָּאָל א): הַחִינָת רְצֹוא וְשׁוֹב. וְלֹכֶן, כִּי שָׂאָדֶם דָּבַוק לְמִלְכָוֹתָא קָדוֹשָׁא, וּמְדִבֶר תּוֹרָה אוֹ תְּפִלָּה, מְזִיעָא וּמְבָנִים רוח הַקָּדְשָׁה. וְזֹהוּ (שם לו): וּרוח חֲדָשָׁה אַתָּנוּ בְּקָרְבָּכֶם - הַיּוֹן קָרְבָּ שָׁלָכֶם, כִּי שָׂהוֹא נְשִׁים נְשִׁימָה שֶׁל קָדְשָׁה, אַיִלּוֹ וּרוח חֲדָשָׁה אַתָּנוּ - הַיּוֹן רוח הַקָּדְשָׁה.

זֹה (בראשית א): וּרְוח אֱלֹקִים מְרַחֶף עַל פְּנֵי הַמְּפִימִים; הַיּוֹן בְּשַׁלּוּמֵיד תּוֹרָה, כִּי מִים זֹ תּוֹרָה, פִּידּוּעַ, אַיִלּוֹ וּרְוח אֱלֹקִים, שָׂהוֹא רוח הַקָּדְשָׁה, מְרַחֶף וְחוֹפֶף עַלְיוֹן וּשׂוֹאָב רוח חַיִם. כִּי בְּלָא תּוֹרָה אֵי אָפְשָׁר לְהִזְהָרָת, כִּמוֹ שְׁבָתוֹב (נתקון זהר תקון יג ד' כט): אַלְמַלְאָה בְּנֵפִי רָאָה דְּנַשְּׁבִי עַל לְבָא הַיּוֹן לְבָא אַזְקִיד בֶּל גַּפְאָ. וּרְאָה דָא מִיאָה וּזהר פְּנָחָם דָּפָר רִיחָה), וּמִיאָה דָא תּוֹרָה. כִּי כִּשְׁהָאִיש הַיְשָׁרָאֵל בּוּעָר בְּלָבֶן לְהַשִּׁם יִתְבָּרָךְ, הִיה באָפְשָׁרִי לְהִזְהָר אַזְקִיד בֶּל גַּפְאָ, אַבְלָה בְּשִׁתְלִיבֶשׂ בָּאוֹתִיות הַתּוֹרָה אוֹ תְּפִלָּה, מְגַנֵּת וּמְצַלָּת עַלְיוֹן. וּכְנָ, חַס וּשְׁלָום, לְהַפְּךָ, בְּשִׁבְעָר אַל תָּאוֹת עַזְלֵם הַזָּהָה, הַזָּה אַזְקִיד גַּם בְּנָן בֶּל גַּפְאָ, אַבְלָה בְּשָׁאָחָר כִּי לוֹמֵד תּוֹרָה אוֹ עֹשֶׂה מִצְוָה, הִיא מְגַנֵּת וּמְצַלָּת עַלְיוֹן, וּבְכָל לְחִזּוֹת. כִּי שׂוֹאָב רוח חַיִם, שָׂהוֹא רוח הַקָּדְשָׁה, מִפְּתָת מְלָכוֹת, שָׂהוֹא שִׁירָוֹ.

וְלֹכֶן רְשָׁעִים בְּחִינָם קָרְיוּם מְתִים (ברכות ח), כִּי מְחֻמָת שְׁגָפָסָק מְחַבֵּל דְּקָדְשָׁה, מַאיִן זֹהִיה לוֹ חִיּוֹת, וּשׂוֹאָב רוח שֶׁל שְׁטוֹת, כִּי דָבַוק אֶל מֶלֶךְ זָקָן וּבְסִיל (קהלת ד). וְזֹה שָׁאָמָרוּ

רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ז): אין אדם עוזר ערבה אלא אם כן נכנם בו רוח שטות. אבל להפה, נכנם בו רוח ה'הקדש. ורוח ה'הקדש הוא בוחינות מלכות, כמו שאמר הפתוח (אסתר ח): ותלבש אסתיר מלכות, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מנילה ז): שלבשתה רוח ה'הקדש. ובוחינת תחיה גם כן, כמו שפרש רש"י על פסוק (בראשית מה): ותחי רוח יעקב - שרתה עליו רוח.

וזהו בוחינה של מישית, כי כתוב אצלו (ישעיה יא): לא לмерאה עיניו ישפט וכו', אלא הפל ברום ה'הקדש. כי איזו יתכן פרצוף מלכות בשלמות, ונתקבץ כל הבדיקה מלכות אל שרשן, והיתה לה המלוכה (עכדיה), והיה ה' מלך על כל הארץ (כירה ז), ונוכל להכיר את בוראנו למעלה מכל העולמות, אלא שום לבוש וצירור ותמונה. וזהו (חילים ט): כי ה' וכו' מלך גדול על כל הארץ, הינו בשמורת מלכות יהיה גדול, ויתעלה אורחה מתחמת תקון מעשינו, איזו נוכל להכיר את בוראנו על כל, דהינו למעלה מכל העולמות, ולא כמו עכשו, כי עכשו הוא בהתלבשות עולמות פג"ל:

זהו: ויתן עז למלוּכוֹ, הינו בשייתן עז והארה למדת מלכות, איזו: וירם קרון מישיחו; כי כל אחר יתכן בוחינות מישיך שלו, וילך מפדרגה אל מדרגה מעט מעט, עד שתיקן הארה פרצוף מלכות בשלמות, וזהו בוחינות מישיך פג"ל:

[גַם דָבְרִים אֶלָה אֵין מִסְהָרִים יִפְהָ, וְחַסֵר בָּהֶם גַם פָנִים. וְכֹפֵי הַנְּרָאָה הַמְבּוּן מֵהֶם, שְׁמַדְבֵּר מִמְעָלָת הַדָּבָר דָקְרָשָׁה, כִי הַדָּבָר דָקְרָשָׁה הָוָא בְּחִינּוֹת הַשְׁכִינָה, וְהָוָא בְּחִינּוֹת רָוחוֹ שֶׁל מְשִׁיחָה בְּחִינּוֹת רָוח הַקָּדוֹשׁ, בְּחִינּוֹת תְּחִיה, בְּחִינּוֹת יְחִידָה קָדוֹשָׁה בְּרוּךְ הָוָא וְשְׁכִינָתָה, וְכֹל זה מִבָּאָר מִתּוֹךְ דָבְרֵי הַתּוֹרָה הַגָּלֶל. רק שָׁאַיִן דָבְרִים מִסְדָּרִים בְּרָאוּי, וְאַיִן הַלְשׁוֹן מַתְקָנוֹן. אֲפִיעַלְפִּירְכָן בָּלָם נִכוֹחִים לְמַבְין וַיְשָׁרִים לְמוֹצָאי דָעַת:]

גַם מִבָּאָר מִתּוֹרָה זֹאת, שַׁהְדָבָר הַוְילָה עִם הָאָדָם אֲפָלוּ בְמִקְומּוֹת הַמְּטֻנָּפִים, בָּמוֹ הָאָמֵן הַהוֹלֵכת עִם הַוְילָד לְכָל מֶקְומָה שָׁוֹא הַוְילָה, וְעַל בֵּין נִקְרָא הַדָּבָר אִם הַבְּנִים. וְזֹהוּ כִי מִדי דָבְרֵי בּוֹ זֹכֶר אָזְבְּרָנוּ עוֹד, הַנְּיוֹ שָׁאַפְלוּ אִם הָאָדָם מִנְחָה, חַם וִשְׁלָום, בְּמֶקְומָה שָׁוֹא, אֲפָלוּ בְּשֶׁפֶל הַמְּדֻרְגָה מֵאָה, אֲפָלוּ בְמִקְומּוֹת הַמְּטֻנָּפִים, אֲפִיעַלְפִּירְכָן עַל־יְדֵי הַדָּבָר יִכְלֶל לְהַזְכִיר אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יְהִיבָרָה. דָהִינָן, שָׁאַפְלוּ אִם הָוָא בְמִקְומָה שָׁוֹא, אִם יִתְחַזֵּק גַם שֵׁם לְדִבֶר עַל־בְּלָפְנִים דִבְרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָה וּתְהִפּוֹדָות, יִכְלֶל לְהַזְכִיר אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יְהִיבָרָה, אֲפָלוּ שֵׁם בְמִקְומּוֹת הַגְּמוּכִים, שָׁהֵם בְּחִינּוֹת מִקְומּוֹת הַמְּטֻנָּפִים, אֲפָלוּ אִם נִפְלֵל לְמִקְומָ שְׁנִפְלֵל, כִי הַדָּבָר אֵינוֹ מִנְחָה אָתוֹ לְשִׁבְחָה אֶת הַשֵּׁם יְהִיבָרָה. בְּבִחְנוֹת: כִי מִדי דָבְרֵי בּוֹ זֹכֶר אָזְבְּרָנוּ עוֹד; שֶׁפֶל זֶם שִׁישׁ בּוֹ הַדָּבָר שֶׁל הַשֵּׁם יְהִיבָרָה, שָׁהֵוָא הַדָּבָר דָקְרָשָׁה, וְהַדָּבָר אֵינוֹ מִנְחָה אָתוֹ לְהֹוּת נִשְׁבָח מִהַשֵּׁם יְהִיבָרָה, כִי הַדָּבָר זֹכֶר וּמוֹכִיר אָתוֹ לְהַתְחַזֵּק בְּהַשֵּׁם יְהִיבָר בְמִקְומָ שָׁוֹא. וְהִכְנָן

הבר היטב, מוגדל פה הרבוּר. והוא עצה נפלאה ונוראה למי שמחז באמת, לבל יאבד עולמו לנמרי, חס ושלום:

עוד מבאר מזה, גודל מעלה עסק התורה הקדושה, שהוא עקר החיים של הארים. כי אלמלא בפני ראה נשבי על לבא הוא לבא אוקיד כל גופא, ובנפי ראה הוא בוחנות התורה בנויל. הינו כי יש באדם שני מיני תכונות מהירות אש - לטוב ולהפה, ושניהם אינם טובים.

כיו לפעמים לב האיש היישרالي בוער מאד להשם ותפרק בקיד יקוד אש, אבל הוא יותר מדי, עד שהיה אפשר להיות אוקיד כל גופא. ואפערלי-פי שבעיר להשם יתפרק, אף על-פיין מאחר שהוא יותר מדי אינו טוב. ואי אפשר לקדר ולצמצם ההתלהבות הזאת, שיזהה במדה, כי אם עליידי התורה, כי בשיעסק בתורה, פנוי התורה עליו ותצליל אותו, שיזיפה לצמצם ההתלהבות שיזהה בראשיו. וכן יש, חס ושלום, להפה. כי לפעמים בוער האדם אל תאות עולם הזה כל כה, עד שגם בן היה אוקיד כל גופא, חס ושלום. אבל בשלומיד תורה היא מגנת עליו ומצלת אותו, גם מהתלהבות ראש הרע הזה של התאות, שיזהה רוץ לשרפו לנמרי, חס ושלום.

נמצא, שבלא התורה, חס ושלום, לא היה האדם מתקים כלל, כי היה נשוף ומתרטט מרביי התכונות שיש בכו, למן יותר מדי, או לשמאלו, חס ושלום. וזהו: אלמלא

בנפי ראה, שהיא הთורה, הנשי עלי לפא, היו לפא אוקיד כל גופא - על ידי שני מני תבערות הניל, ורק התורה מצלה מזעם ביל. והבן הרברים למעשה:

עט

בטח בוי ועשה טוב שנון ארין ורעה אמונה: (תחלים לו)
הנה הכלל - שازיך כל אדם לראות, שמצוו לא יהיה עבוק
מושיחא, והינו לעשות תשובה שלמה ולתקון מעשי.
 ובכל צדיק וצדיק, מי שהוא צדיק באמת, יש בו הרגלות
מושית, ואפי עלי פי שאין בו הרגלות מושית, יש בו מידה של
מושית, שהוא בחינת משה, כמו שבתו בזוהר הקדוש (בראשית ד'
 נה): מושית דא משה, פמו שאפרש. כי משה מסר נפשו بعد
 ישראל, כי ידע שפלות באמת, וידע חסיבות וגדלות ישראל,
 כמו שבתו (כמדור י'): זה איש משה ענו מאד מכל האדים,
 ומלחמת זה מסר נפשו וחיוותו בעדרם. לכן מי שהוא צדיק באמת,
 וודע שפלות, וכייר חסיבות ישראל, יכול למסר את נפשו
 בעדרם. ואמתי יכול לראות שפלות, בשפט. כי בשפט נאמר
 (שמות ט): ראו כי ה' נתן לכם את השפט; כי שבת הוא שני
 בת, שניין - תלת גונין דעתך, בת - בת עוז, ועל כן בשפט
 יכול לראות שפלות. וזהו: שבו איש תחתיו, הנאמר בשפט
 (שם), הינו תחת מדרגתו, שפל ממנה שהוא. ועל כל פנים אל
 יצא איש ממקומו, הינו למעלה ממדרגתו, בנזע עוזה מעשה

זמרי ומקש שבר בפינחים (סוטה כב). ואימתי יכול לראות שפלותם בשבת, בשעושה תשובה שלמה, שהוא שפט. כמו שפטות (רננים ל): ושבת עד ה' אל Koh, אתה דרי באתה דרי. כי יש שני תשובות. אחת: יש בני אדם שעושים טמא ומתקן והולכין בהגלי עולם הזה, ובמצוות נופל לו הרהור תשובה, ואחריך חזר למקומו הראשון. וזה בוחנות (יחוקא א): החיות רצוא ושוב, שאין לו ניחא, כי פעם טמא ופעם טהור, בשר ופסול, אסור ומתר, וזה בוחנות ששת ימי חול. אבל תשובה שלמה הוא בוחנות שבת, שיש לו ניחא. כי בא שבת - בא מנוחה; שיש לו מנוחה מכל וכל, ונדרחה הרע לגמרי.

ויתדע נאמנה, שתשובה שלמה הוא בוחנות שבת, כי איתא במדרש רביה (בראשית פרשה כב): בשגען אדם הראשון לGUI, ושאל לו: מה געשה בדיןך, והשיב לו שעשה תשובה. אמר: אם קה תקוף חילא דין תשובה, פתח ואמר: מומור שיר ליום השבת. ולבאורה, מה עני שבת אצל תשובה. אבל לפיו דברינו מכוון היטב, כי בשעושה תשובה שלמה ונדרחה הרע לגמרי, ויש לו ניחא - וזה בוחנות שבת, ובוחנת שדי, ובוחנת מטה". כי מה הוא שדי - שאמר לעולמו די (חגינה יב ב"ר פ' מו). ובוחנות שבת גם בגין קה, במזו שפטות (בראשית כ): וישבת ביום השבעי מפל מלאתתו, ואמר די. ובוחנת מטה"ט הוא גם בגין בוחנת שדי, פנדע. וזה שפטות בזוהר הקדוש (בראשית דף ז) על פסוק "ויקח את האדם ויניחיו בגין עדן וכו": ויקח - מאן נטול

לה, אלא נטול לה מארבע יסודין דיליה וכו'. בומנא דרב בתריובתה ומתחשק באוריתא, קדרשא בריך הוא נטול לה מתקפן. ועלה אמר ומשם יفرد - אפריש נפשה מהתואה דיליהון וכו'. לעכבה - בפקודין דעתשה, ולשמרה - בפקודין דלא תשעה וכו'. ואו עבר על אוריתא, אתחקיה ממיררו דאלילא רע, דאייהו יציר הרע. ואם תיבין בתירובתא, אתחמר בהזון: וירחו ה' עין, דא עין החיים, ובה וימתקו המים. ורא משה משית, דאתمر בה ומיטה האלקים בורי. מיטה דא מט"ט, מסטרה חיים ומסטרה מיתה, עד פאן לשונו. זהה במז שפרשנו, הינו בשעושה תשובה שלמה, שידחה הרע לנמר וגעשה בלו טוב, זהה בחינות משה משית, דאתמר בה ומיטה האלקים בידי, הינו שהיה בידו להפוך [מרע לטוב]. ומיטה דא מט"ט, מסטרה חיים ומסטרה מיתה. כי מט"ט הוא בחינות משה, שזו בחינות ששת ימי החול, שהם בחינות ששה סדרי משה, שבולויים מששה בחינות: בשר ופסול טמא וטהור אסור ומתר בגודע.

יעל פון אלן בני אדם שאינם קבועים עדין בעבודת הבורא יתפרק, ואין תשוכתם שלמה עדין, רק לפעים נופל לו הרהוור תשובה ומתחילה קצת בעבודתו יתפרק, ואחריך נופל משה וחזר למקומו, ואחריך הוא חזר ונתקועה, וחזר ונופל וכן משותנה בכל פעם מטווב לרע ומירע לטוב - זאת התשובה היא בחינות ששת ימי החול, שהם בחינות בשר ופסול וכו' גנ"ל. כי הוא גם כן פעם בשר ופעם פסול, פעם טמא ופעם

טהhor וכו', כי אין לו ניחא. אבל בשעועשה תשובה שלמה, זהו בוחנות שבת, כמו שפרשנו. וזהו בוחינת משה מושית, שהיה בירדו להפוך מרע לטוב, ונדרחה הרע לנמרי, וזהו בוחנות שדי, ויש לו ניחא מכל וכל. ובוחינת מט"ט גם כן בוחנות שדי, אף על פי שאמרנו שבחינות מט"ט הוא משנה, וזהו בששת ימי החול. אבל בשבע שבת - בא מנוחה, וישבת מכל מלאכתו, והוא בוחנת שדי. [אווי נכלל מט"ט בבחינת שדי]. היוצא לנו מזה - שבעעועשה תשובה שלמה שהוא בוחנת שבת במזון שאמרנו, על ידי זה יכול לראות שפלותיו בג"ל:

זה הוא: בפתח בה' - לשון השקט ובטה, יש לו מנוחה מכל וכל. ועשה טוב - הינו שנתחפה מרע לטוב גמור. שכן הארץ - הינו בוחנות נפש, כמה דאת אמר (קהלים קמג): נפש הארץ וכו'. הינו שננפש יש לו ניחא, מלחמת שעשה תשובה שלמה בג"ל. ובשעועשה תשובה שלמה הוא בוחנת שבת, יוכל לראות שפלותו, וחוויות וגדלות ישראל. וזהו: ורעה אמונה - הינו שיכל להיות פמו רעה מהמן, שיכל למסור את נפשו: بعد ישראל:

שיך לעיל, לענין שפלות, שהוא בוחנות שבו איש פרחתיו, הריינו שמחזיק עצמו שפל למפנה תחת מקומו ומדרכנותו:

שוב שמעתי מושמו, וכרוונו לברכה, בענין זה, שעליידיזה שזוכן לראות שפלות באמת, עלידיזה אין שם אדם יכול להוציאו ולדחותו ממקומו, הריינו לקפה פרנסתו, חס

ושלום. כי מאחר שהוא ענו ושפלו באמת, הוא בבחינת אין, ואינו תחת המקום כלל, על בן ברודאי אין יכולין לדוחתו ממקוםו. וזהו: שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקוםו, הינו על-ידי שוכין לשפלות, שזהו בבחינות: שבו איש תחתיו, שמהזיק עצמו תמיד בשפלות למיטה תחת מקוםו ומדרגתו בג"ל, על-ידי זה אל יצא איש ממקוםו, כי שום אדם לא יוכל להוציאו ממקוםו, דהינו לדוחתו מפרנסתו, חם ושלום בג"ל.

זה שאמרו רבותינו זכרונים לברכה (סנהדרין פא): כל היורד לאמנות חברו, אבל בא על אשת איש וכו'; כי מאחר שיורד לאמנות חברו, ורוצה לדוחות חברו למקום מפרקתו ומפרנסתו, נמציא שהוא רוצה לפגש בבחינת שפלות בג"ל, בבחינת: שבו איש תחתיו וכו' בג"ל, ועל בן הוא אבל בא על אשת איש. כי אשת ראשיתכובות: שבו איש תחתיו, הינו שפוגם בבחינת ענוה ושפלות, שהוא בבחינת: שבו איש תחתיו, שעיל ידידה: אל יצא איש ממקוםו, בג"ל:

פ

י"י עוזע לעמו יתנו, יי יברך את עמו בשלים: (חחים כט)
הנֶּה יָדַע שְׁגָדָל הַשְׁלָום, כמו שדרשו רבותינו זכרונים
לברכה (עוקץ פ"ג), **שֶׁלֹּא מִצָּא הַקְדוּשָׁבָרוּךְ הוּא בְּלִי**
מַחֲזִיק בָּרְכָה אֶלָּא הַשְׁלָום. ומה הוא השלום, שמחבר תרי
הַפְּכִים, כמו שדרשו רבותינו זכרונים לברכה (ווח ויקרא דף יב)

בפסוק: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמִרְוָמוֹ, כִּי זֶה הַפְּלַאֲד - מַיאֵשׁ וְזה - מַמִּים, שְׁהָם תְּרִי הַפְּכִים, כִּי מִים מִכְבָּה אָשׁ, וְהַקְּדוֹשִׁבְרוֹךְ הַוָּא עֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּגִינִּיהם וּמְחַבְּרָם יְחִידָה. וְהַוָּא בְּחִינַת יוֹסֵף, כִּי יוֹסֵף מַחְבֵּר תְּרִי הַפְּכִים - חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת. לְכָךְ נָאֵר בְּיוֹסֵף (בראשית לו): וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת דְּבָתָם רָעָה - הַוָּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, כִּי שְׁמָאֵל דּוֹחָה (סוטה מז), אֶת אֲחֵי אֲנָכִי מַבְקֵשׁ (בראשית שם) - הַוָּא בְּחִינַת חֲסָדִים, כִּי יְמִין מַקְרָבָה (סוטה שם). וּכְתוּב (בראשית מב): וַיַּסְפֵּר הַוָּא הַשְּׁלִיט - הַוָּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, הַוָּא הַמְּשֻׁבֵּר לְכָל עַם הָאָרֶץ - זֶה בְּחִינַת חֲסָדִים. וּנְאָמֵר אַצְלוֹ (שם מא): וַיָּקָרְאוּ לְפָנָיו אָבָרָה, וּפְרָשׁ רְשִׁי: אָב בְּחִכָּה וּרְךָ בְּשָׁנִים; שַׁהְוָא מַחְיֵן דִּגְרָלוֹת וּקְטָנוֹת [שְׁהָם בְּחִינַת חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת,

[**בידוע:**]

זֶה בְּחִינַת קָדוֹשׁ הַשֵּׁם, כִּי קָדוֹשׁ הַשֵּׁם הַוָּא גַם כֵּן בְּחִינַת חֲסָדִים וּגְבוּרוֹת, כִּי מִתְחָלָה הַוָּא נַתְּלהֵב בְּשַׁלְחוּבִין דָּרְחִימּוֹתָא, זֶה בְּחִינַת חֲסָדִים, וְאַחֲרֵיכֶם מַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹן, וּמוֹסֵר אֶת נְפָשָׁוּ לִמּוֹת עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם, זֶה בְּחִינַת גְּבוּרוֹת, שַׁזְּהָוּ בְּחִינַת שָׁלוֹם, בְּחִינַת יוֹסֵף פָּגַל. וְלֹכֶד אַפְלוּ פּוֹשֶׁעַי יִשְׂרָאֵל הַעֲרוֹ אֶת נְפָשָׁם לִמּוֹת עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם, כִּי יִשְׂרָאֵל עַלְהָ בְּמַחְשָׁבָה וּכְיֵ (כ"ר פ"א), וְאַפְלוּ פּוֹשֶׁעַי יִשְׂרָאֵל, אֲךָ שְׁעַדְיוֹן הַוָּא מִכְנָה בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל, יְשַׁ לְהָשֵׁם יִתְבָּרֵךְ תָּעִנוֹג גָּדוֹל מִמְּנָנוּ, בָּמוֹ שְׁפָתָהּוּ (ישעה מט): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּפָאָר. וּכְשָׁרוֹצִין לְהַפְּרִיד אָתוֹ מִבְּחִינָה זוּ יִשְׂרָאֵל, שַׁהְיָא בְּחִינַת וּ, בְּנוֹדָע, וְאֵי אָפְשָׁר

לקראתו בלא ואו שנייה, שהוא בחינת יוסף, ותcka ומיד נתעורר בו בחינה זו למסור נפשו כנ"ל.

[פרוש, כי כל אחד מישראל, אפילו פושעי ישראל, כל זמן שם ישראל נקרא עליון, כי נקרא פושעי ישראל (במקרה בסימן ד ו), אף על פי שחתא ישראל הוא (סנהדרין מד), ומאהר שנקרא ערין בשם ישראל, שהוא בחינת ר' בג"ל, על כן יש בו בחינת יוסף גם כן, כי ואו אי אפשר לקראתו בלא ר' שנייה. הינו שישראל שהוא בחינת ר', מקשר בו ר' שנייה, שהוא בחינת יוסף (בי ישראל ו יוסף בחרדא אולי בידוע). נמצא, שבכל אחד מישראל מקשר בו בחינת יוסף, שהוא בחינת שלם, בחינת קדוש השם בג"ל. ועל כן תכף בשורצין להעבירו על דת, חס ושלום, להפרידו מבוחנת ישראל, נתעורר בו תכף בחינת יוסף שמקשר בישראל, שהוא בחינת מסירת נפש על קדוש השם. והינו שלחובין דרכיהם, והתגברות על יצרו למות על קדוש השם, שזהו בחינת שלום, בחינת יוסף בג"ל]:

כלל העולה - שיוסף הוא בחינת השלום, והשלום הוא הכל שעל ידו בוא יבוא כל ההשפעות והברכות לישראל. וכונתו יתרבק שמו בזה, כדי שיזכה כל אדם בישראל לדבר דבריים של קדשה לפניו השם יתרבק. ומה הוא קדשה - חכמה, כי חכמה נקרא קדשה, פגודה. וזה בשארם מדבר בחורה ורפליה בחכמה ושבכל, וمبין ושותמע מה ידבר, נקרא קדשה. ויש

להשם יתברך תעוג גדול מזה, כי נבנה מזה מchein, שהוא חכמה, והדברו, שהוא בוחנת ירושלים.

וזה בוחנת (תהלים קטו): בונה ירושלים ה. כי ירושלים הוא בוחנת דברו, כמו שפטות (בראשית י): ומלבי צדק מלך שלם, ותרגם אונקלוס: מלכ亞 דירושלים. וצדק הוא בוחנת הבהיר, כמו שפטות (תהלים נה): צדק תברון. וזה הוא בוחנת מהein בנווע. אימתי הוא נבנה, בשנڌוי ישראאל, רוץה לומר מי שהיה נרחה מבחן יהישראאל, ואחריך בונים:

ונחזר לעניינו, שעליידי השלום יכול לדבר דברים בקרשא ובטהרה בגע'ל. והשלום הוא מחבר תרי הפלים בגע'ל, הינו חסדים וגבורות. הינו הוות שהוא חסדים, כמו שפטות (תהלים מב): יומם יצוה ה' חסדו. ואלקים הוא גבירות, כי אלקים הוא מלכות, כמו שפטות (שם עד): ואלקים מלכי מקדם, ורינה דמלוכות רינה (נטין י). וכלן גם כן נאמר ביוסף (בראשית מא): ומבלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגליו. ידו הוא בוחנת מהein, כמו שפטות (תהלים קל): שאו ידיכם קדש. וקדש הוא ראשית, וראשית הוא חכמה מהein. ורגלו הוא בוחנת גבירות, כמו שפטות (ישעה מא): צדק יקרהו לרגלו; וצדקה הוא הדבר, ובבור הוא בוחנת גבירות, כמו שפטות (תהלים קמה): וגבירותך ידברו. נמצא שפטות אצל יוסף חסדים וגבורות בגע'ל, ויוסף הוא השלום מחבר תרי הפלים להיות אחד, ויבוא ישועות וברכות בגשמיות וברוחניות. כמו שפטות (ישעה יב): ושבאתם

מים בשושן מפעני היישועה, ותרגם אונקלוס: ותקבלו אַלְפָן
חרת; הינו שעליידי התשועה, יבוא תורה ואַלְפָן חרת מאה
הברוא יתברא, לכל אחר לפי מדרגתו:

וזה פרוש הפסוק: ה' עז לעמו יתנו, ה' יברך את עמו בשלום.
הינו במו שפרש רשי, בשעה יברך ברוכות על ידי בליך
שלום, אוי - עז שהוא התורה גם פון לעמו יתנו, הינו ותקבלו
אלף חרת.

[נראה באו רענן, כי עליידי השלום יכולין לדבר דבריהם
בקדשה, כי השלום מחבר תרי הפקים, חסדים
ובגורות, שהוא בחינת יוסף, בחינת מסירת נפש על קדוש השם
בג"ל. עיקר הקדשה הוא חכמה ומיחין דקדשה, כי חכמה נקרא
קדש בידוע. כי קדש הוא בחינת ראשית, במו שפטות (ירמיה ב):
קדש ישראל לה' ראשית התבאותה, כי כל ראשית הוא קדש
בכל מקום. בראשית הוא בחינת חכמה, במו שפטות (חלהים קיא):
ראשית חכמה. וכי אדם זוכה לדבר דבריהם קדושים של תורה
ותפלת, ומגנים כל מהו וחכמתו ודעתו בחזק הדבוריים, דהינו
שמקשר מחשבתו היטב לדבריהם, וمبין ושותע מה שהוא
דבר, וזה בחינת קדש, יש להשים יתברך תענג גודול מזה.
וזה בחינת שלום, שהוא בחינת התחרבות חסדים ובגורות, כי
הוא מחבר ומקשר החכמה ומחין שהם בחינת חסדים בג"ל,
להדבר שהוא בחינת גבורות בג"ל. וזה בחינת יוסף בג"ל, ועל
בן נאמר ביוסף: ומבלהעדי לא ירים איש אתה ידו ואת רגלו, כי

יוסף הוא בלוול מבחן ידין ורגליין, שהם בוחנת החכמה והדبور, כי ידין זה בוחנת חכמה בוחנת קידוש, כמו שפטותך: שאו ידים קידוש, ורגליין זה בוחנת הרבור וכו' בג"ל. על כן צריכים לעסוק בתורה ובעובדת השם במסירת נפש, ובפרט בשעת התפללה, שער שילמות התפללה הוא להחפיל במסירות נפש, שיבנו למסר נפשו על קדוש השם, כי מסירת נפש על קדוש השם, בודאי מרצה כל אחד מישראל אפילו הקל שבקלים בג"ל (וכמו שכבר ראמנו בחוש בדורות שלפניו שפה אנשימים קלים ופחותיים מסרו נפשם ומתו על קדוש השם, אשורי להם). ותכל בsharpaza למסר נפשו על קדוש השם, נתעורר בוחנת שלום, בוחנת יוסף בג"ל, ועל ידריזה יכולין לדבר, דהינו לקשר הטענה שבא אל הדבור, שהוא עקר הקדשה בג"ל, שיזוכין לה עלי-ידי שלום בג"ל.

וזהו: בונה ירושלים ה', ירושלים הוא בוחנת הרבור וכו' בג"ל, ה' הוא בוחנת מהין בג"ל. הינו לכוון לקשר המהן אל הדבור, שהוא בוחנת בונה ירושלים ה', שהמהן בוניין הדבור רקדשה - וזה זוכין על ידריז: גדרוי ישראל יכנים, זה בוחנת מסירת נפש על קדוש השם, שביל הנדרין מקדשת ישראל, בשוציאין להעברים על דת, חם ושלום, או נתעורין תקף ומוסרים נפשם על קדוש השם. נמצא, שעלי ידי קדוש השם נכנסין כל הנדרין מקדשת ישראל לתוכה הקדשה, שהוא בוחנת: גדרוי ישראל יכנים. ועל ידריזה: בונה ירושלים ה', כי קדוש השם הוא

בְּחִינַת שָׁלוֹם, שֶׁעָלֵי יִדְיוֹתָה יִכְלִין לְקַשֵּׁר הַמְחַשֵּׁבָה אֶל הַדָּבָר,
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת: בּוֹנָה יְרוּשָׁלָם ה' בֶּן"ל:

נִמְצָא שִׁיּוֹצָא לְנוּ מִזָּה עֲצָה נִפְלָאה לְעַבוּדָת הַשֵּׁם, וּבְפִרְטָה
בְּשִׁיעַת הַתְּפִלָּה, שֶׁבְּשָׁאָדָם רֹזֶה שָׁאוֹנוֹ יִכְלֶל לְהַתְּפִלָּל
כָּלָל, וּלְקַשֵּׁר הַמְחַשֵּׁבָה אֶל הַדָּבָר, אֲנוֹ יִזְכֵּר אֶת עַצְמוֹ שֶׁהוּא
בּוֹדָאי מְרַצָּה לִמְוֹת עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם, כִּי אֲפִ-עַל-פִּי שֶׁהוּא בָּמוֹ
שֶׁהוּא, אֲפָלוֹ אָם הָוָא בְּדִוְטוֹא הַתְּחִתּוֹנָה מְאָרָד. אֲפִ-עַל-פִּיבִּיכָן,
אָם דָּיו רֹצִים לְהַעֲבִירוּ עַל דָּת לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם, בּוֹדָאי הִיה
מוֹסֵר נִפְשׂוֹ עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם. כִּי עַל זֶה מְרַצָּה אֲפָלוֹ פּוֹשָׁעִי
יִשְׂרָאֵל לִמְוֹת עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם וְלֹא לְעַבְרָה עַל דָּת, חַס וְשָׁלוֹם,
כִּאֲשֶׁר רֹאינוּ בְּחֹשֶׁפֶעַם אֵין מִסְפָּר וּבֶן"ל. וְתַכְפֵּן בְּשִׁיּוֹצָר אֶת
עַצְמוֹ שֶׁרוֹצָה לְמִסְפָּר נִפְשׂוֹ עַל קָדוֹשׁ הַשֵּׁם, עַל-יִדְיוֹתָה יִתְעוֹרֶר
בְּחִינַת שָׁלוֹם, בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחִבּוֹת הַמִּנְחָה
וְהַדָּבָר בֶּן"ל, וְעַל בֶּן עַל-יִדְיוֹתָה יוּכְלָה לְהַתְּפִלָּל וּלְקַשֵּׁר הַמְחַשֵּׁבָה
אֶל הַדָּבָר וּבֶן"ל. וּבֶן שְׁמַעְתִּי מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאָמַר זֹאת בְּתוֹךְ
שִׁיחַתוֹ הַקָּדוֹשָׁה לְדִבֶּר פָּשׁוֹט, שְׁאָרִיכִין לְהַתְּפִלָּל בְּמִסְרָה נִפְשׂוֹן:

פָא

עַל זֶה בֶּנֶגֶב וְעַל-יתֶם אֶת הַהָר: (בְּמִדְבָּר ג')

וַיַּפְשֵׁל רְשִׁיּוֹת: פְּסָלָת אֶרְזִי-יִשְׂרָאֵל.

הַכָּל הָא, שְׁהַדְבּוּרִים שֶׁל צְדִיק, שֶׁמְדָבֵר בְּתֹורָה אוֹ בְּתִפְלָה,
נִקְרָא אֶרְזִי-יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶרְץ הִיא בְּחִינַת נִפְשׂוֹן, בָּמוֹ

שְׁפָתּוֹב (הילהם קמן): **נֶפֶשׁ בָּאָרֶץ וּכְוֹ'**. **וְנֶפֶשׁ** הִיא בְּחִינַת דָבָר,
כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (שה"ש ח): **נֶפֶשׁ יֵצֵא בְּדָבָרוֹ**. וּכְשַׁחַדְקִים מְדָבָר
בְּתוֹרָה אֲוֹ בְּתִפְלָה, נִקְרָא אֶרְזִיְשָׂרָאֵל, וְהַדְבּוֹרִים שַׁהְיָא מְדָבָר
עִם הַמּוֹן עִם בְּשִׁיחַת חָלֵין, הִיא נִקְרָא פְּסָלָת אֶרְזִיְשָׂרָאֵל. וְלֹמַה
מְדָבָר שִׁיחַת חָלֵין, כִּי לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹן עִם אֶל הַדָּעַת, שַׁהְיָא
بְּחִינַת הָר. דָאִיתָא בְּגַמְרָא: אֵין הָר (צ"ל לבנון, ע' גַּטְנָן, ע' יְלֻקָּת פ'
 ואַתָּה בְּשָׁם לִמְדָנוּ) אֶלָּא בֵּית הַמְּקוֹדֵשׁ, שְׁנָאָמָר: הַהָר הַטוֹב הַזֶּה
 וְהַלְבָנָן. וּבֵית הַמְּקוֹדֵשׁ הִיא בְּחִינַת דָעַת, דָאִיתָא בְּגַמְרָא (ברכות
 לו): **כָל מַי שִׁישׁ בּוֹ דָעַת בָּאָלוֹ נִבְנָה בֵּית הַמְּקוֹדֵשׁ בִּימָיו, שְׁבִיתִ**
הַמְּקוֹדֵשׁ נָטוֹן בֵּין שְׁתֵי אֹתוֹת, וְדָעַת נָטוֹן בֵּין שְׁתֵי אֹתוֹת. כִּי
עַל יָדֵי תּוֹרָה וְתִפְלָה אֵי אָפָשׁ לְקַשֵּׁר אֶל שְׁרֵשֶׁם, מְחַמֵּת שָׁהַם
רְחוֹקִים מִן הַאֱמָתָה. פְּדָאִיתָא בְּחַלְמֵי הַפְּלַד (מנילה ט): **כִּשְׁהַזְּבִיב**
עַב זְקִנִּים לְכַתֵּב לוֹ סִפְרַת תּוֹרָה, וְכִתְבּוּ בְּלָם אַלְקִים בְּרָא
בְּרָאָשָׁית וּכְוֹ'. כִּי הִיא רָחוֹק מִן הַאֱמָתָה, וְהַצְרָבוּ לְהַפְּקֵד אֶת
הַצְרוֹפִים. כִּי הַצְדִיק שְׁרוֹצָה לְקַשֵּׁר אֶת הַמּוֹן עִם הַרְחוֹקִים מִן
הַתּוֹרָה הַאֲמָתִית, אָרוֹךְ לְדָבֶר עַמְּהָם שִׁיחַת חָלֵין, וְלַהֲלֹבֵשׁ
בָּהֶם הַתּוֹרָה, רָק שַׁהְיָא מְדָבָר בְּצִרוֹפִים. נִקְרָא פְּסָלָת אֶרְזִי
יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶפְ שָׁהַם פְּסָלָת אֶרְזִי, אֶפְעַל-פִּירְכֵן יִשְׁבַּחַת תּוֹרָה,

שַׁהְיָא בְּחִינַת יִשְׂרָאֵל:

וְזֹהוּ פָרֹשֶׁת הַפְּסָוק: **עַלּוּ - הַיְנוּ שָׁאָתָם הַמּוֹן עִם עַזְלִים**. זה
בְּנָנָב - זה הוּא בְּחִינַת הַצְדִיק, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (קהלת יב): **כִּי**
זה כָל הָאָדָם, וְדָרְשׁוּ רְבּוֹתֵינוּ וְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (שנה ל), **שְׁפָלֵל**

העולם לא נברא אלא לצות לזה; הינו הצדיק הוא בNEG, הינו פסלה ארץישראל, הינו שיחת חליין, ועלידיה יכול לקשר אתכם. ועליתם את החר - הינו הרעת הנ"ל.

וועוד, כי לפעמים הצדיק נופל ממרגתו, וכשבא אחר מן המון עם, ומדבר עמו דברים של הבליל העולם, והצדיק נהנה ממנה, או הוא מחה להצדיק, והצדיק בא למרגתו, ואחר כך יכול הצדיק להעלותם לבחינת הדעת. וזהו עלו זה - הינו בשחاذיק צוריך לעלות למרגתו, צוריך אתה להיות בNEG, הינו לדבר עמו שיחת חליין כדי להחיותו, ועלידיה: ועליתם את החר - שיביל או הצדיק לקשר אתכם לבחינת דעת, הנקרא החר, פג"ל:

פב

איתא בוגמרא: הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיכים, עליהם הפטוב אומר: ואחביו בצאת השם בגבורתו: (שנה פח):

הינה נודע, כי יש שלש קלפות: רוח סערה, וענן גדול, ואש מתלקחת. וקלפת נהה היא בין השלוש קלפות ובין הקדשה. ולפעמים נכללה בקדשה, ולפעמים נכללה בקהלת, והיא בבחינת נשמת העשוקים, ודי למגן. וזהו בבחינת סדרי בראשית, שלש שני ערלה, בנגד השלוש קלפות הנ"ל, ורבעי הוא בנגד נהה. והוא בבחינות חשמל, כי לפעמים נכללה במ"ל

אורות. וזה סוד מילה, כי יש שלוש עורות, הם שלוש קלפות,
ועור דק רביעי, בבחינת גנה.

ובכל החרופות הבאים לאדם, הם משלש קלפות הניל. ומפני
זה אמרו אחוי דינה לאנשי שכם (בראשית לד): לא נוכל
להת את אחיתנו לאיש אשר לו ערלה, כי חרפה היא לנו. וגם
יהושע אחר מל אה ישראל שנית, אמר (יהושע ח): היום גלתי
את חרפת ישראל. כי עקר החרופות באים מבחינה ערלה, שהיא
בחינת שלוש קלפות הניל. ועל כן בשנולד יוסף, אמרה אמו
(בראשית ל): אסף אלקים את חרfty. כי בהתגלות בחינה יוסף,
שהוא בבחינת קרשת הברית, בבחינת מילה בנודע, נאספו
החרופות, הינו השלש קלפות בניל.

וזה פונת רחיצת מים חמין בערב שבת קדש, כי או קלפות
גנה נבללה בקדשה, ואו חפצים גם השלש קלפות לעלות
לאחו בקדשה, ואו יורדים בבחינה (שה"ח): שלחת יה, ומכוחה
אותן שלא יאחו בקדשה, והוא בבחינת מים חמין. והוא פונת
נטילת צפרנים בערב שבת קדש בנודע:

וזה פרוש הגמרא: הנעלבים ואינם עולבים - והוא הוא
בחינת ח"ש, הוא שתיקה; שומעין חרפתם ואינם
מושבים - בניל; ועושים מהאהבה - כי לפעמים שתיקה של
האדם כדי לעשות יסורים לשבענו, והוא הוא בבחינת זו נבלל
בקלה. אבל בשעה מהאהבה, או הוא בבחינת ח"ש נבללה

בקרשָׁה. עליִים הפתוב אומר: ואהבו ביצאת השם בגבורתו - היא בחינת שלחתה יה כנ"ל:

[פרוש, שעליִי שמשמעותו חֶרְפָתֶם ואינם משבים, על-ידי זה הוכיח בחינת השלש קליפות הנ"ל, שהם בחינת ערלה, בחינת חֶרְפָה כנ"ל. ונכללים בחינת השם ל עליִי השתיקה, שהוא בחינת ח"ש, כי הוא דוחה החיפה עליִי שאינו רוץ לרוב ולחרפ את חברו. שהוא בחינת מל, בחינת מילה, שהוא בטול ערלה, שהוא בחינת חופה. בחינת שלש קליפות הטעמאות הנ"ל. והוא חשמל - ח"ש מל. הינו השתיקה, שהוא בחינת מילה, בחינת בטול החיפה, שהוא בחינת ערלה כנ"ל. וזהו עשוים מאהבה - כי זאת השתיקה שהוא בחינת השם ל, והוא בחינת נה הנ"ל, שיש בה שני בחינות, לפעים נכללת בקרשָׁה, ולפעים נכללת בקליפה, בתוך השלש קליפות הנ"ל, שהם בחינת חֶרְפָה כנ"ל. הינו כי לפעים הוא שותק לחברו, כדי לעשות לו יסורים ביזטר, נמציא שבאת השתיקה הוא מהחרף את חברו ביזטר, ואנו נכללת השתיקה, בחינת נה, בקליפה, בחינת חֶרְפָה כנ"ל. אבל בשועשה מאהבה, ששותק מאהבה, מהמת שאינו רוץ לביש ולחרפ את חברו, או בחינת נה נכללת בקרשָׁה. ועל כן עליים הפתוב אומר: ואהבו ביצאת השם בגבורתו, והוא בחינת שלחתה יה הנ"ל, שעליִי שכלל נה בקרשָׁה, בבחינת השם ל כנ"ל]

פג

מְתַן בִּסְתֵּר יְכָפָה אֲפָה: (משל כי)

דע, כי בהאלפית בית יש ששה פאיין. והינוי אלף אי אפשר לקרוות בלי פ. גם בפ' ר"ף, פ', וקופ, גם כן אי אפשר לקרוא אותו בלי פ', נמצא שיש בהא"ב ששה פאיין. וששה פעמים פ', גימטריא ת"פ, במניין לילית. והנה חם ושלום, בשארע לאדם מקרה בלתי טהור, הוא על-ידי הקלהה הנ"ל, פידוע. והנה הקלהה הנ"ל יונקת מן האליפיות במניין שמה, הינו מן הפאיין הנ"ל, ונעשה מן פא אף. לפיכך אמרו רבוינו זברונם לברכה (סוטה י): איש ואשה, זכו - שכינה שרויה בינהם, לא זכו - הינו שהוא בלתי טהור, איש אובלתו. כי דע וראה, כי האותיות עצמן של הפאיין (הינו א, ב, ה, פ, ת, ק, הנ"ל), הם גימטריא "אש", ונוקמיין בו. וקשה לנו צדקה בפתר, פודה הניצוצות הקדרשות מן הקלהה, ונעשה מן האף פא. וזהו: **מְתַן בִּסְתֵּר יְכָפָה אֲפָה** - מלשון כופה עליון בiley (שהוא לשון הפה). וזהו: **יְכָפָה אֲפָה, שְׁבֹוףָה וְהַפְּכָה הַאֲפָה,** ונעשה פא, [זהו פלאן]:

פד

אִתְא בְּגָמָרָא: בְּמַה הָאֲרָכָת יִמְים, אָמַר לו: וְתַרְן הַיִתְיַ
בְּמַמְוַנִּי (מילה כה), **לְבָאָר זֶה צְרוּךְ לִדְעַת מָה דָאִתָּא**

בזוהר הקדוש (פ' נשא ר' ככו), וזה לשונו: תא חוו לשית ימי בראשית, לכל חדר אית ליה פרצופה דההוא דרנא דאנרגה לה, ולא תשכח يوم דלית בה טוב וכו'. וכל יומא אית לה גדר מלבר, דלא יעול כל בר נש לההוא טוב, בגין חזק דכסיא לנהריא וכו'. ובגין דא, מאן דאייה חייכא ויעול למונדע ריזן דאוריתא, פמה נחים ועקרבים מבלבליין מחשבתה, דלא יעול לאתר דלאו דיליה. אבל מאן דאייה טוב, כל אילין נטירין און למינרה, וקטנור נעשה סגנון, ויעלן לה לטוב הגנו, וימרין: מרבנה, הא בר נש טוב וצדיק וירא שמים בעי לעילא קראםך וכו'. ההוא טוב גנו ימא לו: פתחו ליה בהאי תרעה דאיתקי אהבה, או בהאי תרעה דאייה תשובה, כל צדיק יעול בפום דרנא דיליה.

וain טוב אלא תורה (ע"ז ט), וכשאדם רוצה להנות ולהשׁב בהתורה, הינו בריזן דאוריתא, און נטירין נחים ועקרבים מבלבליין מחשבתה, ואלו הם המחשבות שבאיין לאדם. וכשאדם רוצה וחושק עד מאד, וпотחין לו, בג"ל בזוהר הקדוש, או כי כל יום ויום אצלו גדול עד מאד, כי רואה ומישיג הטוב הגנו, הינו ריזן דאוריתא, השיך לאותו היום:

זה שאל התגנא: במה הארכת ימים - הינו באיזה מידה מן המהות נכנסת להטוב הגנו, והארכת הימים שלך להיות גדולים בג"ל. והשיב לו: ותתן חיתי בምוני - שזו היא מידה אמרה אבינו, והיא תרעה דאיתקי אהבה, והוא סטרא

דימינא. ואיתא בתקוני זהר (תיקון ע' דף קיח) מפטרא דימינא מחה חורא בכספה. הינו שפל המקטנים וכל הנחשים ועקרבים, הינו מה חשובות ורות שמבלבלין מהשכלה, נעשו חורא בכספה. וכך נאמר באברהם (בראשית כד): ואברהם יקן בא ביום, הינו שהיה כל הימים שלו שלמים ונדרלים. כי מפטרא דימינא מחה חורא בכספה, ומן הקטגור נעשה סגנור, והיה יכול לבוא בכל יום אל הטוב הגנו השיך לו:

פה

לשון ובנו וברונו לברכה

פומעים בו פסעה קטנה - כי מתחלה הפלכות היא אצל זעיר אנפין, בבחינת אוושיט פסעה לרבר, במובא בזוהר הקדוש (כלך דף רג: וכמכוואר בכתבי הארץ"). סודדים בו - פרוש בשאנו רוצים לתקנה ולגדלה, בבחינת סעד וער בנדון, שיהיא פנים בפנים. ולברך שלש פעמים - פרוש שאריך להאיר את נצח הור יסוד הדער אנפין, כי ממש עקר בונינה. צדקתם תצחים - פרוש על ידי מה מתרכין נצח הור יסוד הדער אנפין, על ידי המבחן שהוא מקובל, במובא. ומהמבחן הם ארבע: חכמה בינה חסר וגבורה, והם מלבשים בנצח הור יסוד דעתה. וזה בוחינות: באור שבעת הימים, שהם סוד שני של שלשה ראשין ושין של ארבעה ראשין:

(עד פאן לשונו זיל)

פ'ו

פָּסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קַטְנָה סֹעֲדִים בּוֹ לְבָרֶךָ שֶׁלֶשׁ פָּעָמִים וּכְבוֹ:

הנֵּה יְדֻועַ, כִּי בִּימֵי הַחֵל הָוּא שְׁלִיטָה הַחִיצוֹנוֹם, וּעֲרָבָ-שְׁבָתִי
קָדֵשׁ בּין הַשְׁמָשׁוֹת אֵין לָהֶם שְׁלִיטָה בָּלֶל, בָּמוֹ שָׁמוּכָא
בַּזָּהָר הַקּוֹדוֹשׁ: כִּד אַתְקָדֵשׁ יוֹמָא בְּרוּן יַתְפִּרְכוּ בָּל פּוּעָלִי אָנוֹ.
וּעֲקָר שְׁלִיטָה שְׁלַחְנוּ בִּימֵי הַחֵל הָוּא בַּבְּחִינּוֹת רְגָלִין, שָׁאן
מְנִיחָן לְאָדָם לִילָךְ בְּדָרְכֵי הַשֵּׁם יַתְפִּרְכוּ. דָּאִיתָא בְּגַמְראָ (ברכות
ו): הַנִּי בְּרָכֵי דְּרָבָנוּ דְּשָׁלְחוּ מְנִיחָה, וּבְשִׁבְתָּה קָדֵשׁ חֹזְרָיוּ לָהֶם
כַּח הַהֲלִיכָה, בָּמוֹ שְׁפָטוֹב (ישעה נה): אִם תִּשְׁבַּב מְשִׁבָּתָה רְגָלָה;
הַנִּי בָּמוֹ שָׁאָמְרָנוּ, שְׁבִשְׁבָתָה קָדֵשׁ יַכְלֵל לִילָךְ בְּדָרְכֵי הַשֵּׁם
יַתְפִּרְכוּ.

אַךְ לְמַשֵּׁל, תִּינּוֹק בְּשִׁמְתָּחֵיל לִילָךְ, עֲדוֹן צָרִיךְ סָעֵד לְתַמְנוֹ,
וְאַפְּ-עַל-פִּיכְנָן אֵינוֹ יַכְלֵל לִילָךְ בְּמַרְוִיזָה, רַק פְּסִיעָות
קַטְנוֹת, וַיְצִירֵיכְן לְחֹזֶק אֹתוֹ. כִּד בְּשָׁאָדָם מִתְחִיל בְּשִׁבָּתָה לִילָךְ
בְּדָרְכֵי הַשֵּׁם יַתְפִּרְכוּ, צָרִיךְ עַזְעַז סָעֵד לְתַמְנוֹ, וְהַסָּעֵד הַזָּהָה הָוּא
בְּחִינָת אֶמֶת. וּבְחִינָת אֶמֶת הָזָה הָוּא בְּחִינָת רְגָל שְׁלִישי,
כְּדָאִיתָא בְּגַמְראָ (שבת קד): קָשְׁטָא קָאי, וּשְׁבָתָה הוּא בְּחִינָת
אֶמֶת, כְּדָאִיתָא (ນְמִסְתָּת דְּמָאי פ"ד): אַפְלוּ עַם הָאָרֶץ יָרָא לְשָׁקָר
בְּשִׁבָּת. וּבְשִׁמְדְּבָק אֶת עַצְמוֹ בָּמְדָה זוֹ, הָוּא סָעֵד לְתַמְנוֹ,
וּבְחִינָת רְגָל שְׁלִישי.

אך ערכו צריכין לברך את השלש רגלים הנ"ל, ולתנו כח בהם, כדי שיוכלו לילך החותם. והוא עליך צדקה שעוזה בשבט, הינו שנותן לאדם על שפט, או שמאכسن עני על שלחנו. כי יש שני מיני צדקה: יש צדקה שעוזין בימיittel, וצדקה שעוזין בשבת-קדש. וצדקה הזאת בבחינות שמש, כמו שבתוב (מלאי כ): *שמע צדקה וכו'*. וצדקה שעוזין בימיittel, הוא בוגר שמש שבומו הנה. וצדקה של שפט, שהוא מעין עולם הבא, הוא בוגר שמש העתירה להתחדש לעתיד לבוא, שהוא באור שבעת הימים. ושם שזו בבחינות צדקה, הוא נותן כח לבחינת רגליין, שנאמר (תהלים מה): צדק לפניו יהלך, הינו שצדקה עוזה לו הליכה. וגם נאמר (בראשית לב): וירח לו השמש, ופרש רש"י: לו - לזרוף, לרפאותו מצולעתו. נמצא בזה שעוזה הצדקה בשבט, שהוא לבחינת אור השמש באור שבעת הימים, הוא הגותן כח לבחינת שלוש רגליין הנ"ל: וזה פרוש: פסעים בו פסיעה קטנה - הינו ששבט פוסף עדין פסיעה קטנה הנ"ל. סודדים בו - הינו על ידי בחינת שבט שהוא לבחינת אמת הנ"ל, הוא עוזה לעצמו סעד ורגל שלישי. לברך שלוש פעמים - הינו שלוש רגלים הנ"ל. ולתנו כח בהם שיוכלו לילך בראוי, הוא על ידי: צדקתם תזכה באור שבעת הימים - הינו שיתן הצדקה בשבט הנ"ל, שהוא לבחינת שמש העתירה להתחדש באור שבעת הימים הנ"ל:

פז

תתן אמת ליעקב חסד לאברהם: (מיכה ז)

הענין הו, כי אנו רואין בחו"ש תקף כשהארם רוצח לילך בדרך הי"ר, מטעורין עליו דינם. והסבירה הוא להפכה. אה, כי יש שני מני יראה, יראת הענש ויראת הרומים. יראת הענש נקרא צדק, ויראת הרומים נקרא אמונה. כי מחלוקת שהוא מאמין באמונה שלמה שהשם יתברך הוא ובו ישלייט עקרה ורשוא לכל עליון, הוא ירא ממנה. וידוע הוא, כי אי אפשר לבוא לאמונה רק על ידי יראת הענש. כי מחלוקת שהוא ירא מהענש, מאמין שהשם יתברך הוא תקיף ובעל היכלה ובעל הפקות כלם, ומה בא לאמונה יותר גודלה. נמצא, תקף בשרו"ח לילך בדרך הי"ר, צריך להיות לו יראה, הנקרא צדק. ובצדק כתיב (תהלים ט): והוא ישבט תבל הצדקה - לפיקד מטעורין עליו הדינים. אך בשבאה אל האמת, הינו אל היראה הנקרא אמונה, או בל הדרינו נמקו בשרשן.

וזהו: **תתן אמת ליעקב - הינו להיראה, כי יעקב הוא יראה, מלשון** (משל ככ): יעקב ענוה יראת ה. או בודאי: חסד לאברהם - כי אברהם נקרא מי שבא לדבק את עצמו להשם יתברך, מלשון אבוא רם. וזה שבותוב (כוורת בלק דף קצח):

ויהי צדק אוור מתנו ואמונה אוור חלציו, הינו צדק והינו אמונה, אלא עד לא אתחברת אמת בהרה אקרי צדק,

כיוון דארת'בר אמת בהדרה אקרי אמונה, וכל טיבו וכל גהוּרא
שׁרִיא בָּה:

פח

המְכַפֵּה שְׁמִים בָּעָבִים, הַמְכִין לְאָרֶץ מֶטֶר: (חלהם קמ"ז)
 הנה ידיע, כי ההשפעות והברכות אי אפשר להם לבוא
 לעולם אלא על ידי הצדיק, כי הצדיק יש לו ידים במא
 לקבלם, דהיינו אהבה ויראה, כי הם הדברים מקבל בהם כל
 ההשפעות וכל הברכות. וצריך הצדיק בואה לננו האהבה
 והיראה, כדי שלא יクトרו המקטנים עליון, וננו ממנה
 ההשפעות. וזהו: **המְכַפֵּה שְׁמִים בָּעָבִים - הַנּוּ אָשׁ וּמִים.** הינו
 כשהצדיק יכול לכפות שמים, הינו אש ומים, הינו אהבה
 והיראה שלו, איזו: **הַמְכִין לְאָרֶץ מֶטֶר - הַנּוּ שׂיּוּל לְהַמְשִׁיךְ**
כל הברכות, שהם בוחינת מטר:

אך כשהצדיק הוא מפרסם גָּדוֹל, איזו המקטנים יודעים
ומשגיחים עליו היטב, ואינם מזיחים לו להזיד השפע,
והקדוש ברוך הוא נותן בלב צדיק אחר להחזיק עליו במלכת
בדי לכפותו, ושיוכל להזיד השפע. וזהו מחלוקת שהוא לשם
שמים, הינו לשם צדיק, שהוא מכונה בשם שמים, מחתמת שייש
לו אהבה ויראה. הינו לשם שמים, אהבה ויראה, כדי להכין
מטר, שהוא בוחינת השפעות וברכות:

פט

וַתִּחְפְּרָהוּ מַעַט מְאֱלָקִים, וּכְבֹוד וְהֶדֶר תַּעֲטֵרָהוּ: (תהלים ח)
 הִנֵּה יְדֹוע, כִּי כָּל מַה שְׁחִסֵּר לְאָדָם, הַנּוּ בְּרוֹחַנִּי הֵן בְּגַשְׁמֵי,
 הַחְפָּרוֹן הוּא בְּהַשְׁכִּינָה, שַׁהְוָא בְּחִינָת אֱלָקִים. וְזֹה
 וַתִּחְפְּרָהוּ - בָּרוֹדָי מַעַט מְאֱלָקִים; הַנּוּ הַחְפָּרוֹן בָּרוֹדָי
 מְאֱלָקִים, הַנּוּ בְּהַשְׁכִּינָה. אֲךָ בְּשִׁידֻעָה זֹאת, שַׁהְחָפָרְוֹן הוּא
 לְמַעַלָּה וְלִמְטָה, בָּרוֹדָי יְהִיה לוּ צָעֵר גָּדוֹל וְעִצּוּבָות, וְלֹא יוּכְלָ
 לְעַבְדָּ הַשִּׁם וַתִּפְרֹךְ בְּשֶׁמֶחָה. לְכֹדֶץ צָרִיךְ לְהַשִּׁיבָה לְעַצְמוֹ: מַה אֲנִי
 וּמַה חַי, כִּי הַפְּלָקָד בְּעַצְמוֹ מִסְפֵּר לִי הַחְפָּרוֹן שְׁלֹו, וְכִי יִשְׁכַּב
 גָּדוֹל מִזָּה. מִתּוֹךְ כֵּה בָּא לְשֶׁמֶחָה גָּדוֹלה, וַתִּתְהַדֵּשׁ הַמְּחִין שְׁלֹו.
 וְזֹה: וּכְבֹוד וְהֶדֶר תַּעֲטֵרָהוּ - הַנּוּ עַל-יָדִי כְּבֹוד וְהֶדֶר שִׁישׁ לוּ,
 שַׁהְפָּלָךְ בְּעַצְמוֹ מִסְפֵּר לוּ הַחְפָּרוֹן, תַּעֲטָרָהוּ בְּמַחַיִן חֲדָשִׁים:

ג

אָנְבִּי אָשָׁמָה בֵּין, וַתִּמְנוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ: (תהלים קד)
 הִנֵּה יְדֹוע, כִּי כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שָׁבָאים לְאָדָם, הַנּוּ בְּאוּן מִחְמָת
 הַשְׁבִּירָה, שָׁנַּפְלוּ נִיצּוֹצָות וַנְחִסְרוּ מִהַּשְׁכִּינָה בְּיַדְךָ.
 וַתִּתְקֹון הוּא עַל יָדִי שֶׁמְשָׁמֵחָ אֹת עַצְמוֹ בְּאֱלָקִין, אוֹי נִשְׁלָמוּ כָּל
 הַחֲסָרוֹנוֹת מִהַּשְׁבִּירָה, וַתִּתְעַלֵּה כָּל הַנִּיצּוֹצָות. וְזֹה: אָנְבִּי אָשָׁמָה
 בָּה, וַתִּמְנוּ וַנִּשְׁלָמוּ כָּל הַחֲטָאִים - הַנּוּ הַחֲסָרוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב
 (מלכיס-א): וְהִיִּתִי אָנִי וּבְנִי שָׁלָמָה חֲטָאִים. מִן הָאָרֶץ - הַנּוּ

ארץ העליונה, בבחינת השכינה:

צא

ויהי ידיו אמונה עד בא השם: (שמות ז)

כִּי ייש בפה מני אמונה. יש אמונה, שהוא רק בלב. והעיקר שازיך להיות לאדם אמונה בלבד, עד שיתפשט בכל האיכרים. כמו שmobא בכתב הар"י, שازיך להגביה ידיו בשעת נטילה נגר הראש, כדי לקבל הקדשה. נמצא שازיך ליה אמונה בהידים, להאמין שמחמת שמנביה ידיו בנגר הראש מקבל הקדשה, כי بلا אמונה אין פלום, כמו שכתוב (תהלים קט): כל מצותיך אמונה. וכשיש לו אמונה זו, בא מן האמונה אל השכל, וכל מה שמחזק את עצמו באמונה, בא אל שבל יותר. כי הדבר שהיה צריך מתחלה להאמין, עכשו פשוט אל אמונה יותר גודלה, בין הדבר הראשוני בשכל. וזה שכתוב במשה: ויהי ידו אמונה - שהיה לו אמונה כל כף גודלה, עד שנתפשט בכל האיכרים, שאפלו בידייו היה האמונה כל כף גודלה, עד בא השם - הינו להשכל של הדבר, ושם הוא בבחינת חכמה, כמו moba אצלנו (עליל בסימן א):

צב

על ידי מה שארם נע ונדר בתוך ביתו יכול להחיות מותים, כמו שכתוב באישע, שהחיה את פן השונמיות, כתיב בה

(מלכיסיב ד): וילך אחת הנה ואחת הנה. ומובא בתקונים (תיקון ג רף כ): אלמלא בפני ראה דגנבי על לבא, היו לבא אؤكد כל גופא. והראה והלב הם בוחנות יעקב ו יוסף, כי יעקב הוא בוחנת אמת, כמו שפטות (מיכא ז): תתן אמת ליעקב, ואמת הוא בוחנת תורה, כמו שפטות (מלacci ב): תורה אמת. ובהתורה יש חמישה ספרים, בעוד חמישה בפני ראה (תיקון כה). ו יוסף הוא בוחנת לב, כי יוסף נקרא צפנת פענח (מקץ מא), וכחטיב (תחלם קיט): בלבי צפנתי וכו'. וכשבוער האש שבלב, הוא אؤكد כל גופא. ועל ידי שהחמשה בפני ראה נעים ונדים, מנשבי על לבא, ומשבכים החמשות שבלב. לך נאמר ביעקב (בראשית רנה ושב פרשה פר): בקש יעקב - הינו הראה - לישב בשלוה, קפין עליו רנו של יוסף; הינו החמשות שבלב. נמצא שעיל ידי מה שארם, שהוא בוחנת תורה, כמו שפטות (גדמר ט): זאת התורה אדם, נע ונדר אפלו בתוכ ביתו, יכול לשיך את האש, שהוא בוחנות דיןיהם, יוכל להחיות מותם, שייהיו חיים:

צג

כל העושה משא ומתן באמונה, מקיים מצות עשה של אהבת, שהוא שרש לכל מצות עשה. כמו שפטות בתקונים (תיקון כא): על פסוק: ועשה לי מטעמים באשר אהבת, מפקודין דעשה: וכייד מקיים מצות אהבת, דאיתא בגמרא (יומא פ) על פסוק ואהבת, שתראה שיתאהב שם שמנים על ידה.

כיצד, אדם קרא ושנה ושםש תלמידי חכמים, ועסכו בנהת עם הבריות, ומושאו ומנתנו באמונה - מה הבריות אומרים, אשרי מי שלמדו תורה וכו'. נמצא שם שמים מתחאה על ידו, ומקיים מצות של אהבתה, שהוא שרש כל המצוות:

גם במשא ומתן באמונה, בא למדרנה שלמעלה מהזמן, בקדחא בוגרא (שם) במקנא: ועליו הפתוח אומר: ישראל אשר בך אתחפָא. וישראל הוא במחשבה, כאמור חכמינו זכרונם לברכה (כ"ז פ"א): יישׂראל עלה במחשבה, ומהשנה היא למעלה מהזמן. גם על ידי משא-ו-מתן באמונה יכול להתפלל בשכל צח, כי תפלה היא גם-בין למעלה מהזמן, כי הוא דבר העומד ברומו של עולם (ברכות ו). גם מלחמת שבא לאהבה, ממה זה בא לנקלות המהין, יכול להתפלל בשכל צח:

צד

ובר חסדו ואמוןתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו: (תהלים זח)

הענין הוא כה, שבל העולמות לא נבראו אלא בשבייל ישראל, בכתב (ישעה ט): לבבורי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, דהינו בראיה יצירה עשויה לא נברא אלא לבבורי. ובבורי הינו ישראל, בכתב (שמות כה): ושבנתי בתוכם, ודרך רבותינו זכרונם לברכה (עיין שליח [מסכת תענית דף ס]): בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, מלמד שהקדוש ברוך הוא משורה שכינתו בתוך כל

אחד מישראל. נמצא כל אחד מישראל נקרא לבוש, ולבוש נקרא כבוה, כי רבי יוחנן קרי למאנה מכבדותא (שבת קי). נמצא כל העולמות לא נבראו אלא בשכיל ישראל, כדי להשפיע להם רב טוב. וכשהואם יכולים לקבל מחמת עוננותיהם, יש לו צער, שנאמר (ישעה סג): בכל צרתם לו צר. אך מחמת בהירות או רחסה, אי אפשר לקבלן כמות שהוא, וצריך לאצטום הקדוש, הינו בשרוצה להשפיע רב טוב, צריך לדבר: היה כה, כמו שבתו (חלם ל): בדבר ה' שמים נעשו, והאותיות הם עצומים, עד פאן אותן א', עד פאן אותן ת'. אך בעונונינו הרבים הדבור גם בין בגולות, כמו שבתו (שם צ): ספרו בಗויים את בבוזו, והינו הדבור עם ישראל בגולות. לך נאמר (ישעה ט): ונילה בבוד ה' וראו כל בשר יתנו כי ה' דבר, והינו בשיגלו ישראל, או הדבור גם בין ביכורו היה עם השם יתברך.

ואמרו רפויותינו זכרונות לברכה (סנהדרין לו): חיב כל אדם לומר, בשכילי נברא העולם, וחיב לתקנו. ומהו התקoon, העניין הוא כה, שיראה שעלה כל הניצוצות שככל דבר, והניצוצות הם אותיות, נמצא מעלה אותיות. והאותיות נעשים דברורים, ועל ידי הדבור נשפע רב טוב לישראל.

אך כיצד יכולין להעלות ניצוצות להשם יתברך, העצה הוא כה: בשיסתכל בדבר מה, תclf יאמין באמונה שלמה שיש בדבר הזה אותיות ניצוצות. וכן האמונה היה נעשה

וַיְזִין, שֶׁנָּאמֵר (תהלים ל}): וְכֹל מַעֲשָׂהוּ בְּאֶמְנוֹתָה, וְהַעֲשִׂיהָ הִיא שְׁשַׁת יָמִי הַחֹל, וְהַאֲמֹנוֹתָה הִיא הַשְׁבִּיעִית. וְאַחֲרֵיכֶם יָצַרְפֶּן אֶל הַאֲמֹנוֹתָה הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (רנ"ר הימ"מ א' כח): רַע אַת אֱלֹקִי אָבִיךָ. וְ"אֱלֹקִי אָבִיךָ" הִיא בְּחִינַת אֶמְנוֹתָה, כְּמוֹ: מַעֲשָׂה אֲבוֹתֵיכֶם בִּידֵיכֶם (חולין ג'): שָׁאַנוּ מְאַמְנִים בּוֹ יִתְבְּרַךְ, שֶׁהוּא אֱלֹקִי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁזֶהוּ הַעֲקָר. וְ"דָע" הִיא הַחֲכָמָה וְהַשְׁכָּל. וְחֲכָמָה הִיא יוֹדֵה, כְּמוֹ שְׁפָרְשָׁ רְשָׁ"י (שמות טו): אָו יִשְׁיר - שֶׁר לֹא נָאֵם אֶלָּא יִשְׁיר, יוֹדֵעַ שֶׁשְׁם הַמְחַשֵּׁבָה נָאֵם. וּמְהִיוֹד וְהַזְּעִין הַגְּנָל, נָעַשָּׂה עַזִּין, כִּי וְ פָעָמִים יְ בָגִימְטְרִיא ע.'. וְעוֹד, הַעִין הִוא חֲכָמָה, בַּי חֲכָמִי הַעֲדָה נְקָרָאים עַזִּי הַעֲדָה (סידור טו). וּמְפִילָא כְּשִׁישׁ לֹז עַזִּין בָּזָה, כְּשֶׁמְסַתְּבֵל בְּדָבָר מִהְעוֹלָם, בְּוֹדָאי נְתַעַלֵּן הַנִּיצּוֹצּוֹת. כְּמוֹ שְׁבָחוֹב (שמות כח): וְעַשְׂתִּיחַ צִיּוֹן וְזָבְטָהוֹר, צִיּוֹן - מְלֻשָׁן הַסְתְּבִלּוֹת, כְּשֶׁהוּא טָהוֹר בְּגַל, בְּאֶמְנוֹתָה וּבְחֲכָמָה, אָו: וּפְתַחַת עַלְיוֹ פְתַחַת חֹתְם; הַינְּזָבֵשׁ שְׁתַפְתַּח עַלְיָדֵי עַזִּין בָּזָה הַנִּיצּוֹצּוֹת הַחַתּוּמִים בְּכָל הַדָּבָרִים, וְתַעַלְהָ אָוָתָם קְרִישׁ לָהּ). וְהַנִּיצּוֹצּוֹת הֵם אָוֹתִיות, וְמַאֲוֹתִיות נָעַשָּׂה דָבָרִים, וּעַלְיָדֵי הַדָּבָרִים מְשִׁפְיעַ רַב טוֹב לִיְשָׁרָאֵל. וּבְשִׁמְעָלָה נִצְׁוֹצּוֹת מִהָּרְבָּרָר, אָוִי הַדָּבָר הַזֶּה נָעַשָּׂה אָפָם, כִּי הַנִּיצּוֹצּוֹת הֵם הַחַיּוֹת שֶׁל הַדָּבָר.

וְזֹה פָּרוֹשׁ שֶׁל הַפְּסָוק: זָכָר חַסְדוֹ - זָכָר, לְשׁוֹן הַשְׁפָעָה. הַינְּזָבֵשׁ כְּשֶׁרֶצָה לְהַשִּׁפְיעַ חַסְדָּר לִיְשָׁרָאֵל, אָוִי יָצַרְפֶּן וְאֲמֹנוֹתָו לְבֵית יִשְׁרָאֵל, שֶׁהִיא הַחֲכָמָה, שֶׁנָּאֵם (משל כד): בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית.

בָּוֹרַא רָאוּ כֵּל אֲפֵסִי אָרֶץ - הַיּוֹן הָאָרְצִיּוֹת שֶׁל הַדָּבָר נָעֲשָׂה אַפָּס. וְאֵת - הַיּוֹן הָאָוֹתִיּוֹת מֵא' עֶד ת', הַיּוֹן הַנִּיצְזּוֹת, נָעֲשָׂה יְשֻׁועֹת אַלְקִינוֹ - בַּיּוֹם הַמִּנִּיצְזּוֹת נָעֲשָׂה דְּבוּרִים, וּלְיִדְרִיחָה מִשְׁפַּעַת הַשָּׁם יְתַבְּךָ רַב טָוב לִיְּשָׂרָאֵל. וְזֹהוּ יְשֻׁועָת אַלְקִינוֹ, בַּיּוֹם הַתְּעִנָּגָן:

צח

לְשׁוֹן רַבְּנוֹ זָכְרוֹנוֹ לְבָרְכָה

כִּשְׁפְּרָנֵסִי הַדָּוָר וּמְנֻהָּגִי הַדָּוָר נְתָגָאים, אָיו הַקְּדוּשִׁי בְּרוּךְ הוּא
מִקְּוֹם עַלְيָהָם בְּנֵי אָדָם שִׁיחָלוּko וַיְדַבְּרוּ עַלְיָהָם,
כִּי שֶׁלָּא יוֹחַד דַּעַתָּם עַלְיָהָם, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ זָכְרוֹנוּ
לְבָרְכָה (וַיָּמָא כֵּן): אַיִן מִמְּנִימָּם פָּרָנֵס עַל הַצְּבָור אֶלָּא אִם כִּי קָפָה
שֶׁל שְׁرָצִים תָּלִוי מֵאַחֲרָיו. וְזֹה פָּרוֹשׁ סָוד, שָׁמוּכָה בְּעִזִּיתָחִים,
שַׁעַר אָרִיךְ אַנְפֵנִין, פָּרָק י"ב: אֲחֻזּוֹרִים רַמְ"ה, תָּסִיר מ"ה נְשָׁאָר
פ"ה. פָּרוֹשׁ, עַלְיִידִי קָפָה שֶׁל שְׁרָצִים שְׁתָלִוי מֵאַחֲרָיו, עַלְיִידִיחָה
מִתְּחַזֵּק אֵת עַצְמָוֹ בְּבָחִינָת מָה וְאַפָּס וְאֵין. וּכְשִׁמְפּוֹר מִפְּנֵי מָה,
שָׁאַין מִתְּחַזֵּק אֵת עַצְמָוֹ לִמְהָה, אֶלָּא שַׁהְוָא מִתְּגָאָה, אָיו נְשָׁאָר פָּה,
הַיּוֹן שָׁבְּנֵי אָדָם פּוֹתְּחִים אֵת פִּיהָם וְאֹמְרִים: חֹזֶר לְאַחֲרָיו,
וּמִבְּזִים אָוֹתוֹ: (עד פָּאָן לְשָׁנוֹ ו'')

צנו

וּמִמְּ רְשָׁעָ לְאַדִּיק וְתִּרְקֵעַ עַלְיוֹ שְׁנִיו. יְיָ יְשַׁחַק לוּ בַּיּוֹ רָאָה בַּיּוֹ

יבא יומו ובו: (תהלים לו)

הענין הוא כה. רקשה, מאין יבוא מחלוקת וורה לצדיק, שרוצה להחפיל בדקות גדוֹל, הלא אמרו רופתינו זברונם לברכה (יומא לח): הבא לטהר מסעין אותן. אלא הענין הוא כה, כי מעת השבירה נפלו הניצוצות מפל העולמות, ועל ידי תפלות הצדיקים עולין מעט מעט, מדרגה אחר מדרגה, וכשצדיק עומד להחפיל, ומדבק את עצמו למדה שהוא בה עתה, נופל לו מחלוקת וורה מעין אותה מדרגה. וכשבא למדרגה יותר גדוֹלה, נופל לו המחלוקת וורה מעין המדרגה הזאת שהוא בה עתה. והצדיק צריך לידע מאייה מדרגה ומאייה עולם היא ואת המחלוקת וורה, וכך צריך לידע במה להעלotta לאותו עולם ולאותו המדרגה שהוא עתה בה. אך לפעמים הצדיק רוצה להעלotta ואינו יכול. הטעם הוא, כי נופל לו מחלוקת וורה מדרגנה עליונה, שלא בא עדין למדרגנה זו, וכן אי אפשר לו להעלotta, כי יש לו עדין מדרגנה תחתונה מזו, הינו מדרגנה שהוא בה עתה.

אך רקשה, למה באה לו מחלוקת וורה קדם ומנה. רע, כי יש קבלה בידי, כי בשיש מחלוקת על איזה צדיק, נופל מחלוקת וורה מעין אותה מחלוקת לצדיק אחר. ומחמת שרוצה להעלotta, אף על פי שאינו מעלה אותה, משבר בכך הרצון כל בעלי המחלוקת:

וזה פירוש הפסוק: ומם רשות - הינו מחשבה ורה, לצדיק, ותruk עלייו שנוי - הינו שרוצה להעלotta. זה ישבח לו, כי ראה כי יבא יומו - הינו שעדרון לא בא למדינת המחשבה ורה זו. אך מאין יוכל לו המחשבה ורה זו, ומפרש, חרב פרתו רשותים, ופרש רש"י: חרב - לשון מלחמה, הינו שנות עיר מחלוקת על Aiיה צדיק. חרבם - הינו המחשבה ורה של אותה המחלוקת. תבוא בלבם - הינו בלב צדיק זה. ועל ידי שרוצה להעלotta, בכח הרצון הזה - וקצתותם תשברנה; בלוומה, המחלוקת הנ"ל:

צז

אלקים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשכט אל: (תהילים גג)
הענין הוא כה, ידוע הוא שיש מקום למעלה שנקרה אליך
 ומידה, שימוש השפע יורד לעולם. כי השני אותיות
 אל, הם דד, והשני אותיות מי הם דד, (כ"ש בלק"ת להאר"י פ'
 בהעלotta). וזה השפע נקראת ה', כמו שפטות (בראשית ט): היא לכם
 ור' ע, ונשלם השם אלקים משלם. אך לפעמים יש בעונונתינו
 הרבה הסתלקות השפע, ונעשה מן היא דלהת, על שם דלית
 לה מגרמה כלום. וכך כל אחד מישראל לו את עצמו
 שיעשה מן ה' - ה'.

וביצד עושין מן ה' ה', הענין הוא כה: דינה כתיב (תהילים ס):

לי גַּלְעֵד וְלִי מִנְשָׁה אֲפֻרִים מַעֲזֹ רָאשִׁי יְהוּדָה
מְחֹקְקִי, הַפְּרוֹשׁ הוּא כֵּה. כִּי קָדָם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, הַשֵּׁם יַתְבִּרְכֶּן
עַדּוֹ וְקִשְׁטַת אֶת עַצְמוֹ בְּתִפְלָתוֹ וּבְמַעֲשָׂים טוֹבִים שֶׁל צְדִיקִים,
שְׁצַפָּה שִׁיחַיו צְדִיקִים, שְׁעַלְיִידִי מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלָּהֶם יִמְשָׁלוּ
בְּתִפְלָתָם, וַיַּפְעַלְוּ כֹּל מָה שִׁירָצּוּ, עַל דָּרְךָ: צְדִיק מַוְשִׁיל יָרָאת
אֱלֹקִים (שמואל ב' כ).

וְכֹל אֶחָד מִיְשָׁרָאֵל יִכְלֶל לְבָאוֹ לְמִדְרָנָה זוֹ, לִמְשָׁל בְּתִפְלָתוֹ.
אֶלָּא שִׁישׁ שְׁנִי מִנְיָנוֹת: הָאַחַת הִיא קָדָם הַתִּפְלָה, הַנְּנוּ
שְׁעֹומֶד לְהַתִּפְלֵל בְּגַדְלֹות, שֶׁהָאָמִיכָם גָּדוֹל, אוֹ מִחְמָת שֶׁהָאָ
עַמְל וַיַּגַּע בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, וִמְחַמַּת זֶה אִי אִפְּשָׁר שִׁיחַה
מִמְשָׁלָה לְתִפְלָתוֹ. רַק אַזְּרִיךְ לְשִׁבְחַ כָּל זֹאת, וַיְהִי נִרְמָה לוֹ
כְּאֶלָּו הַיּוֹם נִבְרָא, וְהָוָא יְהִיד בָּעוֹלָם. וַיְהִי בְּחִינַת מִנְשָׁה, לְשׁוֹן
גְּשִׁיּוֹן וְשִׁכָּה. וַיְהִי שְׁבָתוֹב (בראשית מא): כִּי נִשְׁנִי אֱלֹקִים אֶת כָּל
בֵּית אָבִי - זֶה חִיחּוּם, וְאֶת כָּל עַמְלִי - שְׁעַמְל בְּעִבּוּדַת
הַבּוֹרָא.

וְהַמִּנִּיעָה הַשְׁנִית, הִיא בְּתוֹךְ הַתִּפְלָה. כִּי מִחְמָת עֲוֹנוֹת
הַרְאָשׁוֹנִים בָּמִזְדָּבָר, אוֹ שְׁהָרְהָר בָּמִזְדָּבָר, נַפְלִים לוֹ
מִחְשָׁבּוֹת זֹrot בְּתִפְלָתוֹ, וִמְחַמַּת הַמִּחְשָׁבּוֹת זֹrot גַּם פָּנִי אֵי
אִפְּשָׁר לִמְשָׁל בְּתִפְלָתוֹ. עַל פָּנֵי אַזְּרִיךְ לְשִׁבְרַת הַמִּחְשָׁבּוֹת זֹrot עַל-
יְדֵי מִחְשָׁבּוֹת קְדוּשָׁות שֶׁל הַתִּפְלָה, וּעַל-יְדֵיהֶה הַזְּרָנוֹת, דְּהַנְּנוּ
הַמִּחְשָׁבּוֹת זֹrot, נַעֲשֵׂין לוֹ פּוֹכִיות. וַיְהִי בְּחִינַת אֲפֻרִים, כִּמוֹ
שְׁבָתוֹב (שם): כִּי הַפְּרִנִי אֱלֹקִים בָּאָרֶץ עָנִי. פָּרוֹשׁ, כִּי הַדָּבָר

שְׁחִיה בְּעֲנֵיות מַקָּם, דֹּהֵנוּ חֶרֶב וַיְבָשׁ, וְעַל־יָדִי הַמְּחַשְׁבּוֹת
קְדוּשָׁות נְעַשִּׂין לוֹ פֻּכוּתָּה.

וּכְשֶׁמְתַפְּלֵל בְּשִׁפְתִּיבָּה בְּחִינּוֹת אֵלּוּ, מִנְשָׁה וְאַפְרִים הַגְּלֵל,
וּבוֹדָאי בָּא לִידֵי עֲנֵה וְשִׁפְלוֹת, וּמוֹן הַעֲנֵה
גַּמְשָׁךְ הַיּוֹרָא, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (משל כב): עַקְבָּעֲנֵה יְרָאת הַ/ה/
גַּמְצָא מַרְפֵּל גַּם כֵּן בַּיּוֹרָא. וְהַיּוֹרָא נְקַרְתָּת מַלְכּוֹת, בָּמוֹ
שָׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (אבות פ"ג): אַלְמַלְאָ מַזְרָאָה שֶׁל
מַלְכּוֹת וּכְוֹ), גַּמְצָא שְׁהַתְּפִלָּה יְשָׁלֵחֶת בְּחִינּוֹת מַלְכּוֹת, וַיְשַׁ
לְהַתְּפִלָּה כֹּזוֹ בְּחִינּוֹת מִמְשָׁלה. וְזה תְּעֵנָה שֶׁל הַשֵּׁם יַתְּבִּרְהָ
וּנְתַמְלֵא רָצֵון הַבּוֹרָא. וּמָה מִתְּחִילָה שֶׁלָּהּ הַתְּעֵנָה הַזֹּהָה, בְּקָ
שְׁהַשִּׁם יַתְּבִּרְךָ צְפָה לְמִרְחֹוק, שִׁיחַיו צְדִיקִים שִׁיתְפְּלִלוּ בְּאַפְןָ
וּה, וּמִזָּה הַתְּעֵנָה נְבָרָא הָעוֹלָם בְּעֶשֶׂרֶת מְאֻמּוֹת, כָּל־שְׁבַע
עֲכָשָׂו, שָׁבָא הַתְּעֵנָה הַזֹּהָה, שְׁהַשִּׁם יַתְּבִּרְךָ מַחְדֵשׁ אֶת עוֹלָמוֹ
בְּעֶשֶׂרֶת מְאֻמּוֹת, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב: וּבְטוּבוֹ מַחְדֵשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד
מִעְשָׂה בְּרָאשָׁית.

וְזה פָּרוֹשׁ הַפְּסָוק: לֵי גַּלְעָד - לְשׁוֹן גֶּל עָד, שְׁעַתְגָּלָה הַתְּעֵנָה
שְׁחִיה לְהַשִּׁם יַתְּבִּרְךָ קָדֵם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, שְׁעַדְן וְקַשְׁט
בְּחַפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים, בְּשִׁיחַה לֹא הַשְׁתִּיבָּה בְּחִינּוֹת שֶׁל מִנְשָׁה
וְאַפְרִים פָּגָל. מַעַוז רָאשִׁי - הַינּוּ שִׁיגְבָּר הַמְּחַשְׁבּוֹת קְדוּשָׁות.
יְהוּדָה - הַינּוּ הַתְּפִלָּה, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (בראשית כט): הַפָּעָם אָזְהָה.
מַחְזָקָקִי - וּפְרַשׁ רְשִׁי: לְשׁוֹן שָׂרָה וּמַלְכּוֹת, הַינּוּ שִׁיחַה
לְהַתְּפִלָּה מִמְשָׁלה, וּוַתְּגָלָה הַתְּעֵנָה הַגְּלֵל, וַיְחַדֵּשׁ עוֹלָמוֹ

בְּעִשְׂרָה מְאֻמָּרוֹת בְּגַל: וְעִשְׂרָה מְאֻמָּרוֹת הַגַּל הֵם יוֹדֵה, יוֹדֵה הַגַּל - נָעֲשָׂה הֵ. וְעִשְׂרָה מְאֻמָּרוֹת נִמְשָׁךְ מַחְסֶר, שֶׁנָּאָמָר (תְּהִלָּם פָּט): אָמָרְתִּי, דְּהִינָּנוּ הַמְּאֻמָּרוֹת, עֹלָם חִסְדֵּךְ יִבְנֶה. וְחִסְדֵּךְ נִקְרָא אֵל, שֶׁנָּאָמָר (שֶׁם נֶבֶן): חִסְדֵּךְ אֵל בְּלִי הַיּוֹם.

וְזֹהוּ פָּרוֹשׁ הַפְּסִיק: אֱלֹהִים אֵל דָמֵי לְךָ - הִינֵּנוּ, בְּשָׁאָתָה רֹאָה שְׁמֵשָׁם "אֱלֹהִים" נָעֲשָׂה אָוֹתִיות "אֵל דָמֵי", הִינֵּנוּ שָׁנָעֲשָׂה מִן הַהָּא' דָלָת, אָמָר לְךָ: אֵל תִּחְרֶשׁ וְאֵל תִּשְׁקַט אֵל - שְׁתְּרָאָה שְׁתְּעֹזֵר בְּחִנּוֹת "אֵל" עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּשִׁתְיִי בְּחִנּוֹת הַגַּל, וְתַעֲשֵׂה עַל-יְדֵיֶךָ מִן הַדָּר הֵא בְּגַל, וְנָעֲשָׂה אֵל בְּחִנּוֹת הַדָּר וּמִי בְּחִנּוֹת הַדָּר. וְהֵה הִיא הַשְׁפָעָה, בַּי ה' בְּשֶׁלֶשׁ צִיוֹרִין שְׁלָה גִּימְטְרִיא חָלָב, עִם שְׁנִי הַכְּלָלוֹת, בִּידּוּעַ לִיּוֹדְעַי חָנוֹן:

צח

הַעֲנֵן מה שֶׁנָּאָמָר בְּגַמְרָא בְּמַה פָּעֲמִים: נָתַן בּוֹ עִינֵּיו וְנָעֲשָׂה גָּל שֶׁל עַצְמוֹת (ברכות נה, שבת לד, ב"ב עה, סנהדרין ק). מה הַלְשׁוֹן "נָתַן עִינֵּיו בּוֹ", וּמה "נָעֲשָׂה גָּל שֶׁל עַצְמוֹת". אֵיךְ הַפָּה הָאָדָם אִינוּ רֹאָה עַד הַיָּכֹן הַפָּנִים מִגְעַע אָם עַבְרָה עַבְרָה, וְהַצָּדִיק רֹאָה, בַּי הַצָּדִיק יִשְׁׁלֹׁם עִינֵּי הֵ, בַּמּוֹ שְׁפָתּוֹב (תְּהִלָּם לד): עִינֵּי הֵ אֵל צְדִיקָם; שְׁהַצָּדִיק יִשְׁׁלֹׁם לֹׁעִינֵּי הֵ, וְעִינֵּי הֵ הַמָּה מִשׁׁׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ (ונראה ד דברי הימים ב טו), נִמְצָא הַצָּדִיק עַד הַיָּכֹן הַפָּנִים מִגְעַע. וְזֹהוּ פָּרוֹשׁ הַגְּמָרָא: נָתַן עִינֵּיו בּוֹ - בְּלֹוּמָר שִׁיחָה רֹאָה בְּעִינֵיכֶם שֶׁל צְדִיקָם. וְנָעֲשָׂה

גֶּל שֶׁל עַצְמוֹת - גֶּל מָלֵשׂוֹן הַתְּגִלוֹת, וְעַצְמוֹת מָלֵשׂוֹן (ישעה
לן): עוזם עיניו מראות ברע. דהינו שהוא רואה מה שפנום,
שהיה נסתר מפניו מכם. ואין ענש גדול מאה, כאשרם רואה
מה שפנום:

צט

וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַחִיא לְאָמֵר: (דברים ז)

ההנה האرم צוריך להחפְּלָל בדְּבָקּוֹת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יתברך, אך
אם לפעמים יש עת, שאינו יכול להחפְּלָל בדְּבָקּוֹת, אל
יאמר: אין מתחפְּלָל בְּלָל, מאחר שאינו יכול לבנו בראוי
ולחפְּלָל בדְּבָקּוֹת, והחפְּלה אינה מקבלה. וכמו שאמרו רבותינו
ובזרונם לברכה (רכינה לד) על רבי חנינא בן דוסא, שהה מתחפְּלָל
וכו', אמרו לו וכו', אמר להם אם שנורה תפלתי בפי יודע אני
שהוא מקבל, ואם לאו יודע וכו'. וזה על דרך שאמרנו: אם
בדְּבָקּוֹת, שאוי החפְּלה שנורה ומרצה בפיו, מקבלת, ואם לאו,
חס ושלום, להפְּה. אף על פי כן אל יאמר האرم כן, אלא
יתפלל תמיד. ואם לא יוכל להחפְּלָל בדְּבָקּוֹת בראוי, יתפלל
בכָּל כחו. כי בעת שיתפלל בדְּבָקּוֹת בראוי, אויע עלה כל
התפלות עם החפְּלה היא שהחפְּלָל בראוי. וזה: **וְאַתְּחַנֵּן אֶל**
ה' - תמיד, בין בדְּבָקּוֹת בין שלא בדְּבָקּוֹת. **בָּעֵת הַהוּא לְאָמֵר**
- הַיּוֹן בָּעֵת שָׁאוֹכה לְהַחֲפִיל בְּדָבָקּוֹת, שַׁהְוָא בְּחִינָה: שְׁנוּרָה

הפלתי בפי. והינוי בעת ההוא לאמר - שהדברים נאמרים ומרצים בפיו מלחמת שמהפלל בדרכות, או עלה כל התפלות שהתקפל ערד עתה בג"ל:

ק

הנה הצדיקים אשר בכל דור ודור, כלם קדושים ובתוכם ה, ומידיע אנו רואין בחוש הראות, שיש בהם צדיקים אשר מזוגם וטבעם טוביה מאד, וטובים הימה לפה לפה, ויש אשר הוא צדיק אמת, ואין מזוינו וטבעו נוחה עם המון עם, ולפעמים נראה מפneo בעס וקפידה.

הנה ידוע, שבכל צדקה הצדיקים הוא לוקח מאור התורה, כי היא המורה דרכה, ומפניה לךחה צדקהו. והנה הצדיק אשר השיג מאור גדול ממורם התורה, ומעשו גם כן בשווים לפי השגתו בתורה, או צדקהו ותורתו שנייהם מתחשבים בשובה ונחתת, לפיכך דעתו נוחה עם הבריות. והצדיק אשר אור חכמת התורה שהשיג גדרלה מאד מפעשיו, או תורה מרתקת בו האיש הקדושה של התורה, וכי אפשר שתהא דעתו נוחה עם הבריות, ומעורכת עם המון עם, כמו הצדיק הנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ד): Hai צורבא מרבען דרתת, אוריתא דכא מרתתא בה, לפי שגדלה תורה מאר בג"ל:

קא

**בְּקָרֹב עַל מִרְעָיו לְאֶכְל אֶת בָּשָׁרִי אֲצֵי וְאַיִבִי לִי הַמֶּה
בְּשָׁלוֹ וְנַפְלוֹ:** (תהלים כ)

הענין הוא פה, כי ביה' ח' צור עולמים (ישעה כ) - הינו בראשית ברא, כי בתורה שונקראת ראשית ברא עולמים (בר פר). כי י"ד הוא השכל של התורה, והוא הוא אותיות של התורה, שהוא חמישה תורה, בבחינת חמישת מוציאות הפה. והינו ביה' ח' צור עולמים, הינו בתורה שהוא בבחינת יק בג"ל, ברא כל העולמים בג"ל.

וְכַתִּיב (יחוקאל לד): אָדָם אַתָּם, וְדָרַשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכּוּנֵם לְבָרְכָה (יממות סא): אַתָּם קָרוּין אָדָם, וְאֵין עֲפֹוּם קָרוּין אָדָם. כי יש ע' אנפין נהירין, ויש ע' אנפין חשוכין. כי יש שני בחות, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ימוא עב) על פסוק: ואות התורה אשר שם משה: זהה - נעשה לו סם חיים, לא זהה - נעשה לו סם מות. סם חיים, הוא אנפין נהירין, סם מות, הוא אנפין חשוכין, כמו שפתוח (אייה ג): במחשבים הושבני בטתי עולם. ומן אנפין חשוכין, יש לעפויים ניקה. וכל עפויים יש להם כל המודעות רעות, רק כל אמה ואמה ברוך אל מהה אחית יותר מכל המודעות. וזה (רבנים לא): הופיע מהר פארן וכו', שרצה הקדוש ברוך הוא ליתן התורה לכל הבוראים, וכל אחד ואחד לא רצה לקבללה, מלחמת ששמעו שאotta מדה שלהם

פָּרוֹכִים אַחֲרִיה אָסֶרֶה תּוֹרָה (ספר פ' ואות הברכה, ע' וזה בלק' קצ'). **וְכֹל מֵשִׁישׁ בּוֹ מִדּוֹת רְעוּתָה**, הוא נִבְנֵעַ תְּחַת אָוֹתָם הַעֲפּוּ"מ, **שֶׁהָם בָּרוּכִים וּמִקְשָׁרִים לְאָוֹתָם הַמִּדּוֹת רְעוּתָה**. וזה (אבות פ'ג): **כָּל הַפּוֹرֵק מִמְּנוּ עַל תּוֹרָה, נֹתְנֵן עַליוּ עַל מִלְכּוֹת וְעַל דָּרָךְ אָרֶץ;** הינו שָׁעֲבֹוד בְּגִשְׁמִוֹת, שָׂחוּ בְּחִינַת עַל מִלְכּוֹת. גם דָּרָךְ אָרֶץ, דְּהַנִּינוּ הַמִּדּוֹת רְעוּתָה שֶׁל הַעֲפּוּ"מ, שָׂחוּ בְּחִינַת עַל דָּרָךְ אָרֶץ. כי עַל-יָדֵי שָׁפְרֵק מִמְּנוּ עַל תּוֹרָה, שָׂחוּ בְּחִינַת ע' אַנְפִין נְהֹרִין, עַל-יָדֵי צָהָרִיאָה מִתְגַּבְּרֵין עַליוּ בְּחִינַת ע' אַנְפִין חַשּׁוּכִין, שֶׁהָם הַשְּׁעַבּוֹד וּהַמִּדּוֹת רְעוּתָה שֶׁל הַעֲפּוּ"מ, שָׂחוּ בְּחִינַת עַל מִלְכּוֹת וְעַל דָּרָךְ אָרֶץ בְּנֵי".

אָבָל כָּל הַמִּקְבֵּל עַליוּ עַל תּוֹרָה, מַעֲבִירֵין מִמְּנוּ עַל מִלְכּוֹת וְעַל דָּרָךְ אָרֶץ; הינו מי שָׁלֹומֵד בְּעֵין, שְׁמַעַן וּמִבֵּן חִכּוֹמֹת הַתּוֹרָה, שָׂחוּ בְּחִינַת אַנְפִין נְהֹרִין, בְּחִינַת (קהלת ח): חִכּוֹמַת אָדָם תְּאֵיר פָּנָיו, עַל-יָדֵי צָהָרִיאָה מִמְּנוּ עַל מִלְכּוֹת וְעַל דָּרָךְ אָרֶץ, כי נִתְבְּטֵל מִמְּנוּ הַשְּׁעַבּוֹד וְהַתְּאֻוֹת וּהַמִּדּוֹת רְעוּת שָׁלָהֶם, שֶׁהָם בְּחִינַת אַנְפִין חַשּׁוּכִין, עַל-יָדֵי שָׁקֵל עַליוּ עַל תּוֹרָה, שָׂחוּ בְּחִינַת אַנְפִין נְהֹרִין בְּנֵי". כי כָּל מָה שָׁאַדְם מִשְׁגַּבְּשָׁלְלוּ, הוּא בְּחִינַת אַנְפִין נְהֹרִין, וּמָה שָׁאַיְנוּ מִשְׁגַּגְתָּן, הוּא בְּחִינַת אַנְפִין חַשּׁוּכִין. וְעַל פָּנֵי בְּשׁוֹכוֹה לְעֵין בְּתּוֹרָה, עַד שְׁמַשְׁגַּגְתָּן חִכּוֹמֹת הַתּוֹרָה, שָׂאוּי הוּא בְּבִחְנַת אַנְפִין נְהֹרִין, אוֹ נִבְנְעֵן הַמִּדּוֹת וּהַתְּאֻוֹת שֶׁל הַעֲפּוּ"מ, שְׁנָאָחָזָן בְּבִחְנַת אַנְפִין חַשּׁוּכִין בְּנֵי".

וְזֹהוּ בִּחַנִּית (רכורם ל'ב): יָצַב גָּבוֹלֹת עַמִּים לְמִסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְמִסְפֵּר, הַוָּא לְשׁוֹן סְפִיר וּנְהִירָּה, בִּחַנִּית (שםות כה): לְבִנְתָּה הַסְּפִיר. הַינְּנוּ: אַחֲרָ אֶנְפִּין נְהִירָה, שָׁהֵם בִּחַנִּית מִסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵיהֶם: יָצַב גָּבוֹלֹת עַמִּים, שָׁהֵם בִּחַנִּית אֶנְפִּין חַשּׁוּכִין כְּנָ"ל:

וּבְכָל אָדָם וְאָדָם בְּעַצְמוֹ יִשְׁבַּחַנִּית אֶנְפִּין נְהִירָה, שָׁהֵם בִּחַנִּית קְדֻשָּׁת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, הַרְחֹקוּם בְּשָׁרֶשֶׁם מִפְּלַ המִדּוֹת וְהַתְּאֻוֹת. וַיְשַׁ בּוּ אֲחִיזָת הַשְׁבָּעִים עַבּוּ"מ, שָׁהֵם בִּחַנִּית אֶנְפִּין חַשּׁוּכִין, שָׁהֵם בִּחַנִּית הַתְּאֻוֹת וּמִדּוֹת רְעוֹת, שְׁכָלָם הֵם מִבִּחַנִּית הַשְׁבָּעִים עַבּוּ"מ, שָׁהֵם אֶנְפִּין חַשּׁוּכִין. בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (הַלְּמָן ק): וַיַּתְּעַרְבּוּ בְגּוֹיִם וַיְלִמְדוּ מִעַשְׁיָהֶם; שָׁהֵנוּ שְׁמָעָרָב בּוֹמְדּוֹת רְעוֹת שְׁבוֹן, שְׁנִמְשְׁכִין מִן הַגּוֹיִם כְּנָ"ל. וּכְשָׁאָרָם עֹזֶר עַבְרָה, חָם וְשָׁלוֹם, אוֹ הַעֲבָרָה וְהַעֲזֹן נִחְקָק עַל עַצְמוֹתֵיו, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (יחקאל ל'): וַתְּהִי עֲזֹנֹתֶם עַל עַצְמוֹתֶם. וְאֵי אָפְשָׁר לוֹ לְצַאת מֹהֶה, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שָׁהֵיא בִּחַנִּית אֶנְפִּין נְהִירָה, שָׁהֵיא הַהְפָּךְ מִפְּלַ הַתְּאֻוֹת וּמִדּוֹת, שָׁהֵם בִּחַנִּית אֶנְפִּין חַשּׁוּכִין, שְׁמָשָׁם נִמְשְׁכִין בְּלֵ הַעֲבָרוֹת, חָם וְשָׁלוֹם.

כִּי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַתִּיעַג בְּתוֹרָה וְלִחְמִית עַצְמוֹ עַלְיהָ, בָּמוֹ שְׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנֵם לְבִרְכָה (רכוכות סג): עַל פְּסִוק (כמדכו ט): זוֹאת הַתּוֹרָה אָדָם בַּיּוֹתָר בָּאָהֶל - אֵין הַתּוֹרָה מִתְקִימָת אֶלָּא בְּמַיִּם שְׁמָמִית עַצְמוֹ עַלְיהָ, דְּהִינָּה עַצְמִיוֹת, שָׁהֵם בִּחַנִּית הַמִּדּוֹת רְעוֹת וְהַתְּאֻוֹת רְעוֹת, שְׁמָהֶם בְּלֵ הַפְּגָםִים הַחֲקוּקִים עַל

עַצְמוֹתָיו בֶן־לֵל. כי צָרִיךְ לְהִתְגַּעַ בְּהַתּוֹרָה עַד שִׁזְוָפהּ לְהַבִּין אֹתָה, דְהַנְּנוּ שִׁיצָא מִבְחִינַת אֱנֹפִין חַשּׁוֹכִין, שֶׁהָם בִּבְחִינַת חַשּׁוֹכִות וְמִסְפָּרַת הַזְּדִיעָה, לְבִחִינַת אֱנֹפִין נְהֹרִין, שֶׁהָם בִּבְחִינַת יִדְיעָת וְהַשְׁנַת הַתּוֹרָה בֶן־לֵל.

וְאָז נִקְרָא אָדָם, בִּבְחִינַת: וְאֶת הַתּוֹרָה אָדָם, הַיְנוּ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נִקְרָא אָדָם, בִּבְחִינַת: אֲתָם קָרוּיִים אָדָם וְאֵין הַעֲבוּ"ם קָרוּיִים אָדָם. כי עַקְרָב שֵׁם אָדָם וּזְכִין עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהָיא בִּבְחִינַת אֱנֹפִין נְהֹרִין, שֶׁהָיא הַחֲפֵד מִכָּל הַמִּדּוֹת וְהַתְּאוּתָה רְעוֹת, שְׁעַל־שֵׁם זה נִקְרָאים אָדָם, בִּבְחִינַת: וְאֶת הַתּוֹרָה אָדָם. אֶבְלָה הַעֲבוּ"ם חַרְחֻוקִים מִחְכָּמוֹת הַתּוֹרָה, מִאֱנֹפִין נְהֹרִין, כי הם בִּבְחִינַת אֱנֹפִין חַשּׁוֹכִין, כי הם מִשְׁקָעִים בְּכָל הַמִּדּוֹת רְעוֹת וְתְּאוּתָה רְעוֹת, על פָנֵי אֵין קָרוּיִים אָדָם וּבֶן־לֵל.

כִּי עַקְרָב בִּבְחִינַת אָדָם, הוּא בִּבְחִינַת הַשְּׁכֵל הָאַמְתִּי שָׂוָכֵין לְהַשְׁגֵּג, דְהַנְּנוּ חַכְמֹות הַתּוֹרָה הַקָּדוֹשָׁה. כי יש שלוש שְׁכָלוֹת: דְהַנְּנוּ שְׁכֵל פְּשׁוּט, שֶׁהָוא בִּבְחִינַת חַכְמָה, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קד): בְּלִם בִּחְכָמָה עֲשֵׁית. וּבְשָׁלֹמֶד וּמִבְנֵי, זה נִקְרָא בִּנְהָה. וְאַחֲרֶכֶת בִּשְׁיוֹדֵעַ הַתּוֹרָה, זה נִקְרָא דִעַת בִּידּוֹעַ. וּשְׁלַשׁ שְׁכָלוֹת אֶלָּו, הם בִּבְחִינַת יָדִים לְתּוֹרָה: בִּבְחִינַת יָד הַגְּדוֹלָה וַיְד הַחַזְקָה וַיְד הַרְמָה, שְׁפָהָם מִתְקַבֵּלָת הַתּוֹרָה. וְאֶלְוָו הַשְּׁלֵשָׁה שְׁכָלוֹיִם, הם בִּבְחִינַת שְׁלַשׁ פָּעָמִים י"ק. כי י"ק הם חַכְמָה וּבִנְהָה, שֶׁהָם תְּרֵין רַעַין דָּלָא מִתְפְּרִשִּׁין (וּחוֹד וּקוֹרָא ד' האינו רצ), שֶׁהָם בְּלָוִילִים בְּכָל אֶחָד מִמְּשָׁלַשׁ שְׁכָלוֹת הַגְּלֵל, וּשְׁלַשׁ פָּעָמִים י"ק הַיָּא גִּימְטְרִיא אָדָם. נִמְצָא

שֶׁעָקֵר שֵׁם אֲדָם, הוּא בְּחִינַת הַשְּׁכֵל הַאֲמֹתִי, דְּהַנִּינוּ חִכְמוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱנֹפִין נְהִירִין, בְּחִינַת הַרְחָקָת וְשִׁבְרוֹת כָּל הַתְּאֻוֹת וּמְדוֹת רְעוֹת פָּגָ"ל: וְהִוּ בָּקָרְבָּן עַלְיִ מְרֻעִים - זֶה בְּחִינַת תְּרֵין רְעֵין דָּלָא מְתָפֶרְשִׁין, שֶׁהָם בְּחִינַת יְ"ק, שֶׁהוּא חִכְמַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת אֲדָם. צְרִיךְ לְאַכְלָ אֶת בָּשָׂרִי - הַנִּינוּ לְאַכְלָ וְלְהַמִּית הַעֲצִמיָּת שֶׁלִי, כִּי אֵין הַתּוֹרָה מְתָקִימָת אֶלָּא בְּמַיִּשְׁמָמִית עַצְמוֹ עַלְיהָ פָּגָ"ל. וְאוֹזֵר מְפִילָא צְרִיךְ וְאִיבִּי לֵי הַמַּה בְּשַׁלְוֹ וְגַפְלוֹ - כִּי כָל הַצְּרִים וְהַאוֹבִים שְׁנָאָחוֹין בְּאֱנֹפִין חַשּׁוּכִין, נְכָשְׁלִים וְנוֹפְלִים. כִּי נְתַבְּטָלִים בְּחִינַת אֱנֹפִין חַשּׁוּכִין, וּזְכָה לְאֱנֹפִין נְהִירִין, שֶׁהוּא חִכְמַת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְ"ה, בְּחִינַת תְּרֵין רְעֵין דָּלָא מְתָפֶרְשִׁין, שָׁעַל שֵׁם זֶה דִּיקָא נְקָרָא יִשְׂרָאֵל אֲדָם פָּגָ"ל. וְאוֹזֵר כָל הַצְּרִים וְהַאוֹבִים שְׁנָאָחוֹין בְּאֱנֹפִין חַשּׁוּכִין, בַּתְּאֻוֹת וּמְדוֹת רְעוֹת, נְכָשְׁלִים וְנוֹפְלִים, כִּי זָכָה לְאֱנֹפִין נְהִירִין פָּגָ"ל:

קב

אַתָּה תְּהִיחָה עַל בֵּיתִי וְעַל פִּיךְ יִשְׁקָב כָּל עַמִּי: (בראשית מא) הַעֲנֵנִי הוּא, כִּי כָל מַה שָׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכִבּוֹדו (אבות פ"ז), בְּרוּךְ לְגָלוֹת מֶלֶכְתָּו. וְעַל יְדֵי זֶה, נְכָפְפִין הַקְּלָפּוֹת תְּחַת הַשְּׁכִינָה. וּבְאֵיזֶה עֲנֵנִי נְתַגֵּלה מֶלֶכְתָּו, בְּשִׁמְשָׁפֵעַ רַב טוֹב לִיְשָׂרָאֵל, אוֹ מַוְדִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד כִּי

מְלָכֹותׁ בְּפֶל מִשְׁלָה (תהלים ג). ובמה יכולים להזיר השפע, על ידי התפלות, כי התבות הם כלים לקלל השפע. ועל כן כל אחד יזהר בתפלתו, שיתפלל באפן שיוכל לעורר השפע בעולם, על דרך שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין ח): חיב כל אדם לומר, בשבייל נברא העולם.

ובאייה ענין יכול לעורר השפע בעולם, ביראה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו): כל מי שיש בו יראת שמים דבורי נשמעין. ויש שני מני יראה: האחד - יראה עליזה, שבאה לאדם לפעמים מתי שתרצה, ועל יראה בזו אין שבר. ויש יראה, שבאה לאדם מפה אדם עצמו, ויראה זו נקרא: צדיק מושל יראת אלקים (שמואל ב כ). וביראה בזו התפללה נשמעת, ושפע יורד לעולם, ונתגלה מלכוות.

וזהו: אתה תחיה על ביתך. ביתך הוא יראה, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת לא): חבל על דלית לה בירתך וכו'. רוץה לומר, כשהצדיק מושל ביראת אלקים, על ידי זה: ועל פיך ישק כל עמי, ותרגום אונקלוס: ועל מימר פמה, הינו התפללה, יתנו כל עמי, הינו שיתעורר השפע בעולם. וזהו: רק הפסא - הינו מיעוט המלכות, כי "רק" הוא מיעוט, "פסא" הוא מלכות. אנדרל מפק - הינו מיעוט המלכות, שעטה היא במעטם, נתגמל מפק. כי מפה התפללה שהיא ביראה, מזריד שפע בעולם, ונתגמל מלכוות פג"ל:

קג

איתה בפנימיה (סנהדרין דף צא): **כל המזיג הלהכה מפני תלמיד,** **באלו גוזלו מנהלת אבות,** **שנאמר:** תורה צוה לנו משה מורה וכו'. וכיון שראה משה שפני ראיון ובני נד מניאין [לב] בני ישראל מנהלת אבותם, **בשביל זה קרא להם:** תרבות אנשים חטאים (כదרכו לב), ותרגם אונקלוס: תלמידי גבריא חביביא. הדבר הזה קפלתם מרבעיכם, שרבכם גול מכם הלאות, והלאותיהם נחלת אבותם פנ"ל. עתה גם אתם הולכים בדרכי אבותיכם, ורצונכם לנול מישראל נחלת אבותם. ובפרק קמא דבבא בתרא (דף ח): **ומצדיק הרבים כפוקבים - אלו מלמדים תינוקות,** **יעכשו שראה שם מחייבים רבים,** **שמניין לב בני ישואל,** **מסתHEMA גם רבם אין הצדיק הרבים,** **אלא מחייב הרבים.** **בשביל זה קרא להם:** תרבות אנשים [חטאים], ותרגם אונקלוס: תלמידי גבריא חביביא:

קד

איתה במדרשות (הובא בספר חסידים סי' קל, ובראשית חכמה שער עונה פרק ה): **בשביל שאמר משה לבני נד:** **תרבות אנשים חטאים,** **נענש שבון בנו עבר לפסל מימה.** **�ה דבר קשה,** מה עניין זה של תרבות אנשים חטאים, לענש שלו שייעבד בן בנו עבר בעודה ורה. **והתרוין,** כי אמרו חכמינו זכרונם לברכה (כתובות קי): **כל הדר בחוץ לאرض באלו אין לו אלה,** ואמרו חכמינו זכרונם

לברכה (שנה א): **החוֹשֵׁר בְּכָשָׂרִים לֹזֶה בְּגַنְפּוֹ.** ומשה היה חושר אותן, שבני ראובן ובני נד איהם רוצים בארץ ישראל שום חלק, נמציא שאין להם אלוה, בשכיל זה נענש בבן בנו שלא היה לו אלוה, כי הם בשרים היו בךבר, כי רצוי לטל חלק בארץ גם בן, **במובא:**

קה

עַזְיָן וּזְמֻרָת יְהָ וְיְהָ לִי לִישְׁוֹעָת: (שירת הים שמות טו)
הַגָּה הָעוֹלָם צָרִיכֵינוּ רְחִמִּים גָּדוֹלִים, הן ברוחניות הן בגשמי.
וְכָל אֶחָד מַבְקֵשׁ רְחִמִּים, ואינו יודע היכן הוא. ורוחמים
הוּא לְעֵינֵי כָל, במו שפטות (רכות ט): **לֹא רְחוֹקָה הִיא וְלֹא**
בְּשִׁמְים וּכְוֹ).

והגה איתא בזוהר (נשא דף קל): **אות רוחמים ואית רוחמים,** אית רוחמים פשוטים הדועץ אנפין, ואית רוחמים גדולים דעתיקא סתימאה, במו שפטות (ישעה נ): **וּבְרְחִמִּים גָּדוֹלִים אֲקָבָצָה.** ואנו צריכים רוחמים, אך בעונינו הרבים בדור הזה אין מי שיתפלל כה, שיוכל להמשיך הרוחמים, מחמת שאין מי שיביר גדרת הבoria כל כה, מפני גודל הגלות והתקומות. והקדוש ברוך הוא בעצמו צריך להתפלל על זה, פראייתא בגמרא (רכות ז): **מַנֵּין שַׁהֲקֹדֵשׁ בָּרוּךְ הוּא מַתִּפלֵל,** שנאמר: **וְשִׁמְחִתִּים בְּבֵית תִּפְלַתִּי,** תפלהם לא נאמר אלא תפלה, מפני **שַׁהֲקֹדֵשׁ בָּרוּךְ הוּא מַתִּפלֵל.** ומה מתפלל, יהי רצון וכו'. ובמה

יכל לבוא שהוא יתברך יתפלל על ידי תורה. כי בכל אדם יש בו חלק מצלחות כל העולמות וציווים, ובכל מה שהוא מדריך את עצמו, לשם הוא מקשר חלקו. והוא הוא הולך אחר שירותו לפו ותאותו, הוא מקשר חלקו והאותיות והציווים לסטרא אחרת, חס ושלום, ומתחבליים האותיות והציווים, והדעת גם כן מתבלבל, והוא גלוות השכינה. וכל מי שאין בו דעת אין בו מרות רחמןות, וכן שבחוב (קהלת ז): בעס בחק בסילים ננות. לכן כל מי שאין בו דעת אסור לרוחם עליון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בנויות לו), כי אין בו מרות רחמןות. ובשב בתשובה שלמה, ישבו חלקיו מצלחות העולמות והאותיות והציווים גם כן למקוםן. ואו הדעת שלם, ומתעורר רחמןות. כמו שבחוב (רבirim לו): ושב ה' אלקייך את שבותך (עין תרגום שם), דהינו החלק מצלחות העולמות אשר שם שני, אווי: ורתחמך; כי הדעת שלם, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (מנילה יב) על הפסוק: ובגולה לא הלה, שפל דבר שהוא במקומו דעתו שלם.

עיקר התשובה תולה בתורה. והנה בכל דבר שבקדשו יש בו שלשה דברים: עברו, יניקה, מחין. כי כל זמן שהדבר בכח נקרא עברו, כי הוא נעלם. ובשבא מפני אל הפעל נקרא לדיה יניקה. ובשפט הדבר לעשות הפעלה הצריכה, או נקרא מוחין. וכשלזיד תורה גם כן צריכין להיות בו שלשה דברים.

הנ"ל. כי בשִׁוּשָׁב ללִמְדָר, ונוֹתֵן מַחְשָׁבָתוֹ ולְבָוֶה תּוֹרָה, ומתחעלם בה, נקרא עבור, כי הוא מתחעלם בה כעֲבָר בָּמַעַי אָמוֹן. וכשְׁלֹמֵיד תּוֹרָה ומבָּיוֹן בה, נקרא לִדְהָ וַיְנִקְהָ, כמו שְׁכָתוֹב (משל ה): לִדְהָ יָרַד בְּכָל עַתָּה, ואחר כִּדְבָּר כִּשְׁמַבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר ורָצֶחֶת לְחִדְשָׁה בה, נקרא מוחין. כְּדִיאִתָּא בְּגִמְרָא (ירושלמי ר' פ' ראו זה ב' י"ד) על פסוק: מִפְרָחָק תְּבִיא לְחִמָּה, כי התורה נקרא עניה בָּמְקוֹמָה וְעִשְׂרָה בָּמְקוֹם אַחֲרָה, שצָרֵיךְ לְהַבִּיא רָאִיה מִמְּקוֹם אחר, ולְכָךְ נִקְרָא חַכְמָה, על דרכך (קהלת ז): אַמְרָתִי אַחֲמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמְּנִי. נמצוא כִּשְׁמַבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר נִקְרָא מְחִין, הנה חַכְמָה. וכשְׁלֹמֵיד בָּאָפָן זוֹ, או הִיא תְּשׁוּבָה גַּמְוָרָה, ומקִשְׁרָה הָאוֹתִיות וְהַצְרוֹפִים שְׁבִחָלְקוּ מִפְלָלוֹת הָעוֹלָמוֹת אֶל שָׁרֶשׁ וְאֶל מִקְוֹמָן, ונעשרה בריה חרשה. ואז הַדּוּת שְׁלָם, ומתחעד רְחַמּוֹנָות:

והנה על דרכך משְׁלָל, בְּשִׁישׁ שְׁנִי בָּעֵילִי רְחַמִּים, האחד אין*ו* יכול לְרַחֵם רק בְּדָבָר מַעַט, והשְׁנִי בְּשָׁהְוָא מַרְחָם, פועל בְּרַחְמָנוֹת שְׁלֹן יְשֻׁועָה שְׁלָמָה. על פן, מי שָׁצֵרֵיךְ לְרַחֵם, למה לו לְהַשְׁתִּמְשָׁלְחָן בְּרַחְמָנוֹת שֶׁל רַאֲשׁוֹן, ולא יהה רק יְשֻׁועָה מַעֲטָה, מוטב שִׁתְפִּילָל הַבָּעֵילִי רְחַמִּים הָרְאֵשׁן לְבָעֵילִי רְחַמִּים הַשְׁנִי, וַיַּפְעַל בְּרַחֵם שֶׁל הָרְאֵשׁן יְשֻׁועָה שְׁלָמָה. כִּדְבָּר הַשְׁמָם יַתְבִּרְךָ בְּרַחֵם הַפְּשָׁוטִים שְׁלֹן מִתְפִּילָל וּמַרְחָם עַל יִשְׂרָאֵל בְּרַחֵם גָּדוֹלִים. וכשְׁלֹמֵיד תּוֹרָה, בְּגִנְבָּה, נַתְעֹורֵר רְחַמּוֹנָות שֶׁהָא הַדּוּת, וְהַתְּפִלָּה. וזהו עז - ואין עז אלא תורה. ועל ידי התורה

שִׁילָמֹוד בְּגַפֵּר, נָעֲשָׂה וּמָרְתָּ יְהָ - הַנּוּ הַתְּפִלָּה וְתִרְחָמִים שֶׁל
הַשָּׁם יַתְּבִּרְהָ, אָוּ: וַיְהִי לֵי לִישְׁועָה:

ונ' את התורה היא מילזון החברים, ולא נכתבה בכאור היטב. אך אחר כך
שמעתי מפי הקדוש בעצמו עני תפלה ה' הקבר אמן, והוא:

כִּי יִשְׁאַל הַשָּׁם יַתְּבִּרְהָ רְחָמִים פְּשׁוּטִים וְרְחָמִים גְּדוּלִים,
(כמו שבתוב פטור הקדוש, נ"ל). והנה למשל, קשיש בעיר שני
עשירים, אחד יש לו עשירות פשטום, והשני הוא עשיר גדול
מאוד ומפלג בעשירות עצום והן רב מאד מאד, אשר אי
אפשר להעריך עשרותו. והצורך אדם אחד לשועה גדולה,
העולה לסקך רב. והוא אין יכול להתקרב לבקש מבקש, כי
אם להעשיר הקטן במעלה, כי להעשיר הנזול אי אפשר לו
לבוא אליו. אבל זה העשיר הקטן, אַפְּעַל-פִּירְכֵּן לא יוכל לבקש
לעזוז לו בכל יכולתו, אַפְּעַל-פִּירְכֵּן לא יוכל לבקש
מןנו, כי אין ביכולתו למלאת משאלותיו של זה איש, כי
משאלותיו גדולים מיכולתו. על כן עצה היעוצה לה האיש
הצריך ישועה, שיעשה כן. שילך לה העשיר הקטן שבעל
יכול להתקרב אליו, ולעוזר רחמים אליו. שיבוא אליו, ויאמר
לו: הנה אני נזכר לשועה גדולה, ואני יודע שאתת חפים
לרחים עלי, אבל אין ביכולתך למלאות משאלותי, על כן
מבקש מטה, כי הלא אתה רוזחה לרחים עלי, היה ואות
הרחמנות שלך עלי, שאתת תליך להעשיר הנזול מאד לבקש
רחמים ממנו שימלא משאלותי, כי לעצם עשרותו הנזול,

הוא יכול למלאת משאלותי בככל כפלים, רק שאנכי אין
יכול לבנים ולכוא לאיש גדוֹל בוה, אבל אתה יכול לבוא אלינו.
תרחם עלי בוה, לבקש מפנו עבורי שימלא משאלותי, ובזה
תושיעני בודאי כל צרכי ישועתי בשלמות.

כמו כן הוא מפש בככל, שאנו מבקשים אצל הרחמים
פושטים, שעוררו الرحמים אצל הרחמים הגודלים, וממש
יקבלוرحמים להושענו כל צרכינו בשלמות. וזה בחינות תפלה
הקדוש ברוך הוא, שאמרו חכינו זכרונם לברכה: מען
שהקדוש ברוך הוא מתחפל, הינו שככל בחינות הרחמים
פושטים מבקשים ומתחפלים ומעוררים הרחמים הגודלים. כי
אנו אין בנו פה כי אם לעוזר הרחמים פושטים, שהם בחינות
רחמים סתם רשות אנטון, אבל אליו הרחמים יש להם גבול,
וכפי מחת הרחמים הפושטים האלו, חס ושלום, אי אפשר
להושיע לנו. על כן אנו צריכים לבקש שהרחמים סתם שאנו
מעורין בתפלתנו אצל השם יתפרא, שאלו הרחמים בעצם
יתפללו ויעורו הרחמים הגודלים, שהיה נמושך עלנו רחמים
רבים ממש, ועל ידי זה יהי לנו ישועה בודאי, וזה בחינת
תפלה הקדוש ברוך הוא פג"ל: והבן היטב, כי הם דברים
גפלאים ונוראים מאד:

עוד שמעתי, שהוא פרוש הפסוק (נדבר יב): אל נא רפא נא
לה, דילכארה תמורה מאד בכל תבת נא. אך עתה מבאר
היטב, שפשה רבינו עלי השлом, בקש זאת מהשם יתפרא,

שְׁהַשִּׁים יַתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ בְּבִיכּוֹל, יַתְפִּילְלֶל וַיְבַקֵּשׁ מַעֲצָמוֹ שִׁירְפָּא
אוֹתָה. וְעַתָּה מֵה פָּתֹתָק מִדְבָּשׁ הַתְּכִתָּה הַפְּקָרָא הַזֶּה. וְזֹהוּ: אֶל
נָא - הַנָּנוּ שְׁמֹשָׁה רַבְנָנוּ עַלְיוֹ הַשְׁלוּם, הַתְּפִילָל לְפָנָיו יַתְבָּרֵךְ
וְאָמַר לוֹ: אֶל, נָא, וַיְבַקֵּשׁ וַיַּחֲטִילֵל בְּעַצְמָד מִלְּפָנָיה, רַפָּא נָא
לָה - הַנָּנוּ בְּגַל, שְׁמֹשָׁה הַתְּפִילָל לְהַשִּׁים יַתְבָּרֵךְ וַיְבַקֵּשׁ אָזֶה
יַתְבָּרֵךְ שַׁהְיוֹא בְּעַצְמוֹ יַתְפִּילֶל וַיְבַקֵּשׁ: רַפָּא נָא לָה. וְעַתָּה
מִדְקָרָק וּמִבָּאָר הַיְטָבָב כַּפֵּל תְּבַת נָא:

וּכְלָל הַדְּבָרִים הָאֶלְהָה הֵוֹא, שֻׁלְּיָרִי הַתּוֹרָה זָכֵין לְתִשְׁוֹבָה,
דְּהַנָּנוּ לְהַשִּׁיבָּכְל הַדְּבָרִים וְכָל הַצְּרוּפִים וְהָאֶותְיות
שְׁנַדְחָו בְּעוֹזָנוֹתֵינוּ לְמִקּוֹם שְׁנַדְחָו וַיְתַגְּרַשׁ מִמְּקוֹםֵם, שֻׁלְּיָרִי
לֹא הָיָה הַדָּעַת מִשְׁבָּב, כִּי כָל וּמָן שָׁאַיָּם בְּמִקּוֹםֵם אֵין הַדָּעַת
מִשְׁבָּב וּכְרָי בְּגַל, כִּי עַלְיָרִי הַעוֹזָנוֹת נַהֲגָרְשִׁין מִמְּקוֹםֵם חַלְקֵי
הָאֶותְיות וְהַצְּרוּפִים שְׁבָכָל הַעוֹלָמוֹת כַּפֵּי שַׁרְשָׁנְשָׁמְתוֹ, וְזֹה
בְּחִינָת גָּלוֹת הַשְּׁבִינָה, וַעֲלִיָּרִי אֵין הַדָּעַת מִשְׁבָּב בְּגַל,
וּמִחְמָת זֹה אֵין יָכֹל לְעוֹורֵר רְחָמִים בְּגַל. וְצִדְקָה לְעַשׂוֹת
תִשְׁוֹבָה, וְעַקְרָב הַתִּשְׁוֹבָה הֵוֹא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, שַׁהְיא עֲנֵיה
בְּמִקּוֹמָה וַעֲשֵׂרָה בְּמִקּוֹם אַחֲרָה, וּמִקְרָב וּמִקְשָׁר עַלְיָרִי כָּל
הָאֶותְיות וְהַצְּרוּפִים שְׁנַתְרַחְקָו מִמְּקוֹםֵם, וַיְשִׁיבָכְלָם לְמִקּוֹםֵם.
וְאֵו הַדָּעַת מִשְׁבָּב, וּזֹכָה לְעוֹורֵר רְחָמִים. כִּי עַקְרָב רְחָמִים תָּלִי
בְּדָעַת, כִּי כָל מַי שָׁאַיָּן בָּו דָעַה אָסּוֹר לְרַחְם עַלְיוֹ וּכְרָי. (וּכְמַבָּא
מֵה בְּמַה פָּעָמים בְּמִקּוֹמוֹת אֶחָרִים בְּדָבְרֵי רַבְנָנוּ וְלֵל, עַזְן שָׁם). נִמְצָא, עַל יְדֵי
תּוֹרָה זָכֵין לְתִשְׁוֹבָה וּנְשָׁלֵם הַדָּעַת, וְאֵו זָכֵין לְעוֹורֵר רְחָמִים

אצלו יתברך. ועקר הרחמנות הויא, שאנו מעוררים רחמים אצלו יתברך, שבאלו הרחמים יעוזר בעצמו את הרחמים הגדולים שאין אנו יכולים להגיע אליהם, רק הוא בעצמו יתברך צריך לחתפלל עליו בנו". דהיינו שברחמי הפסוטים שאנו מעוררים, על ידי אלו הרחמים ירחם עליינו ויעוזר בהם הרחמים הגדולים שלו, שהם רחמים גודלים דעתיקא סתימה, וממש יהיה לנו ישועה בודאי.

זהו: עז - אין עז אלא תורה, שעיל כי זה זכין לחשובה ולדעת, שעיל-יריה מעוררים רחמים אצלו יתברך, עד שהוא בעצמו בכובול מתרפלל עליו בנו". וזה זמירות י"ק. זמירות י"ק דיקא, הינו תפלה ה. אום: ויהי לי לישועה בודאי, כי על ידי זמירות י"ק, שהוא תפלה ה, שמתפלל ברחמי הפסוטים לעוזר רחמי הגדולים, או בודאי יקבל ישועה שלמה בנו". כי רחמי הגדולים אינם נפסקים לעולם, ובשבעים יתברך ירחם עליינו באלו הרחמים, בודאי אין שום עון ונgeom שייה חוץ בפני אלו הרחמים הגדולים, ובבודאי יהיה לנו ישועה בשלמות, אמן ואמן:

כו

אשרי משכיל אל דל, ביום רעה ימלטו יי: (תהלים מא) איתא, דין עניות אלא מן הדין (נדירים מא), ועל זה צריך רחמנות, כי אין רחמנות גדולה מטה. ועניות זה

בכללות ובפרטות, בכללות - על איש שאין לו שכל בעבודת הבורא, וצריך הבעל שכל להשபילו; ובפרטות - על האיש עצמו, כי יש ממנו שאין לו שכל, והוא נקרא קטנות המחין, וצריך לחזק את עצמו לבוא לנדרות המחין. וכשהוא לנדרות המחין, נמתקין כל הדינין, וממשיך עליו חסדים וرحمים. וזה אמר חכמיינו זכרונם לברכה (רכות ל): גָדוֹלָה דַעַת שְׁנַתְנָה בֵין שְׁנִי אֶחָdot, שְׁנָאָמֵר: כִּי אֵל דִעַת ה'. פירוש, כשהיבוא לנדרות המחין, נתעורר עליו רחמים וחסדים משני אחות: אל, הוא חסר, על דרך (תהלים נב): חָסֵד אֵל בֶּל הַיּוֹם. וזה הוא רחמים, על דרך (שם קיט): רְחַמֵּיד רְבִים ה'.

וזהו פירוש הפסוק: אשרי משبيل אל דל - הינו כשהוא בקטנות המחין, ומשibil עצמו לנדרות המחין, או: ביום רעה ימלטו ה' - נמתקין כל הדינין. ואם לא יכול בעצמו לבוא לנדרות המחין, עצה לזה, שישביל אחרים, ועל ידיהם נתעורר גם אצל:

קו

כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אַיִבֵּיךְ וּבְךָ וְשְׁבִיתָ שְׁבִיוֹ: (דברים כא) פירוש: כי תצא למלחמה על אייביך - שהוא היוצר הארץ, ינתנו ה' אלקייך בידיך - בלומר היוצר הארץ יתן, כמו ימסר, את ה' אלקיך בידיך, על דרך: צדק מושל ביראת אלקים (שמואל-ב נ). נוטנה התורה עצה על זה: וְשְׁבִיתָ שְׁבִיו -

כְּלֹמֶר: עַם מָה שֵׁהוּא רֹצֶחֶת לְהִתְגַּבֵּר עַלְיכֶם, הִנֵּנוּ בְּגָדְלֹות, בְּזֶה תְּהִתְגַּבֵּר עַלְיוֹן, הִנֵּנוּ שְׁתָאֵמֶר לוֹ: אַיְךְ אָנָי מוֹשֵׁל בְּשִׁישׁ לִי גָּאוֹה,
וְאַיְן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא שָׂרָה עֲמִי, וְכִי לִפְמָבוֹן.

כח

ובחי אלקים רוח נשברה: (תהלים נא)

הַגָּה יְדַעַת, כִּי עֹולֶה בָּאָה עַל הַרְחֹרֶת הַלְּבָב, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (יחזקאל כ): הַעֲוָלָה עַל רַוחֲכָם (מ"ד ויקרא פ"ג); הִנֵּנוּ שְׁעוֹלָה בָּאָה עַל הַרְחֹוֹת הַלְּבָב, שָׁשֶׁם מִשְׁפָּנוֹת הָרוֹת. וְאַיְן הַשֵּׁם יִתְפַּרְךְ מִצְרָף מִחְשָׁבָה לְמַעַשָּׁה, בְּרוּ מִהְרֹחֲוֹת עַפּוֹ"ם (קדושין ט). וְהַרְחֹרֶת עַפּוֹ"ם שָׁנָךְ אֶצְל כָּל אָדָם, הִנֵּנוּ מָה שְׁמַתְחִיל לְהַתְפִּיל בְּדָבְקוֹת, או מַתְבּוֹדֵד אֶת עַצְמוֹ, וּבְאַמְצֵעַ הַתְּפִלָּה או הַתְּבּוֹדּוֹת נָופֶל מַפְרִגָּתוֹ, וְהוּ בְּחִינּוֹת הַרְחֹוֹת עַפּוֹ"ם. כִּי כָּל הַגְּפִילּוֹת בָּאַיִן מִחְמָת קְלָקָול הָאִמְנוֹנה. וּכְשַׁגְּטַקְּלַקְלָה הָאִמְנוֹנה, נִמְצָא מְחוֹזֵר פָּנָיו מִהְשָׁם יִתְפַּרְךְ, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעה א): נָזְרוּ אַחֲרָה, וְהַשֵּׁם יִתְפַּרְךְ גַּם כִּי מִסְתֵּיר פָּנָיו מִפְנָיו, נִמְצָא הוּא אַחֲרָה בָּאַחֲרָה.

וְצִרְיךְ לְהִבְיאָה עַל זה עֹולֶה. וּבְחִינּוֹת עֹולֶה הָוָא בְּשִׁמְשָׁבֵר אֶת רַוחַ בְּקָרְבָּוֹ, וּמַתְבִּישֵׁ וּחוֹשֵׁב בְּעַצְמוֹ: אַיְךְ נְפָלָתִי וּנְשִׁלְכָתִי מִשְׁמִים לְאָרֶץ, שְׁהִיִּתְיַי בָּמְקוֹם גְּבוֹהָ כֹּהֵן, וּעֲכָשָׂו נְפָלָתִי וּנְחִורָתִי פָּנֵי מִהְשָׁם יִתְפַּרְךְ, וּנְשָׁאָרָתִי אַחֲרָה בָּאַחֲרָה. וּמְרַחֲם עַל עַצְמוֹ, כִּי אַיְן רַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה מָזוֹ. וְצִרְיךְ לְזִיהַר נְסִירָה, כְּמוֹ שְׁהִי אֶצְל אָדָם הָרָאשׁוֹן, שְׁגָבָרָאוּ דָו פְּרַצּוֹפִין אַחֲרָה

באחרו (ברכות סא), ואחריך נססר והיה פנים בפנים. והנסירה הוא בוחנת שם חת"ה, כמו שפותח בפנותו: פות'ח את ידך - סופירותבות חתה, הינו שחוזיך ומונפר את עצמו. והשם חת"ך נעשה על ידי שמשבר את לבו, כי בשמשבר את לבו, בודאי מאניה ומוツיא רוח ומכנים רוח, והוא תרין רוחין. ושני פעמים "רוח" גימטריא חת"ה, וזה בוחינות נסירה, ובא אל בוחינות פנים בפנים, וזה בוחינות עולה. וזהו בוחין אליהם, הינו בוחינות עולה, הוא רוח נשברת, פג"ל.

(משמעותו ע"ג "פי תער" עבר פאן, הוא לשון תחברים. גם יש בכם בפה וברם קטינים שנאמרו כולם ארץישראל, ועל פי הרבה הלשון אין מתעקן כלל, עד שבכמה מקומות קשה לעמוד על המכוון. ובקל מקום שפツאה ידי לסתך תקנתי קצת, והשאר תנחה במו שהוא, כי הלשון אכן שהוא, יוצא מהם על כל פנים דברי מוסר הרבה, והקרומות נפלאות, ועצות נוראות להתקבר אליו ותברך):

קט

יש הכל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמניעו אליהם במעשה וכו': (קהלת ח)

פירוש: הכל, הינו הכל פה היוצא מהגרון, מגנותי דקנחת, כל אחד לפני ערכו, צדיקים ילכו ופושעים יכשלו. יש רשות כל ימי, ומתאנח וננה על העבר; ויש, חם ושלום, צדיק מעקרו, והזהא על הראשונות, וננה ומתאנח גם כן. והנה יש שני חכמים: חבל דקדשה, וככגדי - דטמאתה. והבחירה חפשית, מי שמקדיש עצמו מקשר עצמו בחבל דקדשה, ולהפחה, חם ושלום,

מי שמטמא עצמו מקשר עצמו בחבל הטמאה. והננה, הנה והאננה הוא בבחינת מיתה בנוף ונפש. בנוף - במו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות נה): אナンחה שוכרת גוף של אדם. ובנפש גמ'ין - כי ידוע מה שבחוב (הלים קד): תוספ רוחם יגעוון; כי קדם המיתה נתוסף רוחם, ואוי יגעוון. במו בן הננה והאננה, אם תר��ק ותען בה, איך היא נמשכת אל הגרון, היא בבחינת תוספ רוחם, כי לפי שעיה קללה נתוסף רוחו, ובמעט רגע תגעו ותאסת. והננה מי שמתאננה וננה על עברות שבידיו, ורוצח לשוב בתקווה. אוי בננה זו היא נגוע ונאסף מן הרע שהוא בידו, בבחינת: תוספ רוחם יגעוון, ונרבך אל הקדשה. וכן להפה, חם ושלום, מי שעיה ומתראננה על הטוב שבידיו, ורוצח לדבק עצמו בטמאה, אוי נגוע ונאסף רוחו דקדשה, ונרבך אל הטמאה.

וזהו: יש חבל - הינו החבל פה מהנה והאננה שהוא נה ומתראננה. יש צדיקים - שתוהין על הראונות, ויזיא החבל מפיהם מהאננה, ומגיע אליהם במעשה הרשעים - כי נרבכוין אל הסטרא אחרא והטמאה. ויש רשעים - שנזהים ומאננים, ומהחבל שיוציא מפיהם מגיע אליהם במעשה הצדיקים - כי נפסקו מהטמאה, ונרבכוין אל הקדשה. והבלל - כי את זה לעפת זה, וצריך להיות לו חיים מחבל מאחד שבשניהם, ותקף שהוא נפסק מחבל זה, הוא נרבך בחבל שבנגנו. על כן טוב להרגיל את עצמו להתראננה על מעשיו

שׁאינם טובים, וְלֹכֶסֶף וְלַהֲשִׁתּוֹקָק בְּתַקְפָּה אֲנַחְתוּ לְשׁוב לְהַשֵּׁם יְהִבָּרָה, כִּי עַל־יְדֵי אֲנָחָה וְאֵת, נִפְסָק מִחְבֵּל דְּטַמָּה, וְנִתְקַשֵּׁר בְּחִבֵּל דְּקָרְשָׁה בְּגַ"ל:

עוֹד מְצָאתִי מִבְּתֵב יָד הַחֶבְרִים מַעֲנֵן זֶה, וּמִבְּאָר שֶׁם בְּבָאוֹר יוֹתֵר מְגֻדֵּל מַעֲלָת יִקְרָת הָאֲנָחָה דְּקָרְשָׁה. כִּי מִבְּאָר שֶׁם, שְׁאֲנָחָה שְׁפָאָנָה הָאָדָם עַל עֲוֹנוֹתָיו אוֹ עַל מַעֲוט הַשְׁנָתוֹ, הוּא יוֹתֵר טֹב מִכָּמָה סְגָופִים וִתְעִנִּיות. כִּי בְּתַעֲנִית אִינוֹ מְשִׁיבָר רַק הַגּוֹף לְבָדָךְ, אֲכֵל בָּאֲנָחָה מְשִׁיבָר בְּלַהֲגּוֹף, וְגַם מְחַלֵּיף אֶת הַנֶּפֶשׁ וְהַחַיּוֹת שְׁלֹו מַרְעָע לְטוֹב. כִּי הַחִבֵּל שֶׁל הָאָדָם, הוּא חִבֵּל הַמְּקִשָּׁר הַגִּשְׁמָה לְמִקּוֹם שִׁרְשָׁה, לְטוֹב אוֹ לְהַפְּהָה, חַס וְשַׁלוֹם. וּבְשִׁמְתָּאָנָה הוּא בְּבִחְיִתָּה: תּוֹפֵף רַוְחָם יְגַעֲזָן, וְאוֹי נִפְסָק מִחְבֵּל שְׁהִיא מְקִשָּׁר מִתְחִילָה וּנְתַקֵּשָׁר לְחִבֵּל אַחֲר בְּפִי הָאֲנָחָה וּכְזֶה, וּבְגַ"ל:

קי

לֹא יִמּוֹשׁ סִפְר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפְּיָךְ: (הוושע א)

כִּי הַתּוֹרָה הִיא רַוְחַנִּית, וְאֵשֶׁר זוֹ יִשְׁרָפְעָלוֹ, וְשָׁכְלָוֹ רַוְחַנִּי, יִכְלֶל לְתִחְפֵּס בְּלַהֲגּוֹף בְּלָהָה, וְלֹא יִשְׁבַּחַד בָּרָה. כִּי דָבָר רַוְחַנִּי אִינוֹ תּוֹפֵס מִקּוֹם, וְיכֹלֶלה הַתּוֹרָה לְהַתִּפְשֵׁט וְלִשְׁפַּן בְּשָׁכְלָוֹ. אֲךָ מִי שְׁהָוָא מְגַשֵּׁם דָבָר הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׁה מִמְּנָה מִמְּשׁוֹת, אֲוֹ יִשְׁלַח לְהַשּׁוֹר וְקַצְבָּה, כִּמָּה הוּא יִכְלֶל לְתִחְפֵּס בְּשָׁכְלָוֹ וְלֹא יוֹתֵר. וְאֵם יִרְצַח לְהַשְׁגֵּן יוֹתֵר, אֲוֹ יִדְחַה מִה שָׁבֵר נִכְנָס בְּשָׁכְלָוֹ. פְּרוּךְ בְּלַדְבָּר גַּשְׁמִי, אֵם הוּא בְּכָר מְלָא, אֵם יִמְלָא אֵם יוֹתֵר יִדְחַה מִה

שְׁחִיה בּוֹ כָּבֵר. וּמֹזֶה בָּא הַשְּׁכָחָה:

וּזְהֹזֶה: לֹא יְמַוֵּשׁ סְפִירַת הַתּוֹרָה. יְמַוֵּשׁ - מְלֻשָּׂן מִפְשִׁיות. בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שמות י): וּמַיְשׁ חַשָּׁה. בְּלֹוֹמֶר: הַזָּהָר שֶׁלֹּא תַּהֲרִיךְ מִפְשִׁיות וְגַשְׁמִיות בְּדִבְרֵי הַתּוֹרָה. מִפְיקָה - בְּלֹוֹמֶר מִתְמַתָּה פִּיהָ שַׁיְזִיאָה מִאַתְּהָ, וַיְהִי לָהּ מִפְשִׁיות וְגַשְׁמִיות, תַּזְהִיר מֹזֶה. וּזְהֹהָזֶה שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְבוֹנוּ לְבִרְכָה (כ"ט פ), שְׁהַתְעַנֵּה רְבָבָיו יְסִיף אַרְבָּעִים יוֹם שִׁיתְקִים לְמִזְדָּחָ. אַחֲרָיו לִיהְיָה: לֹא יְמַוֵּשׁ מִפְיקָה. וּשְׁוֹב הַתְעַנֵּה וּכְוֹ' אַחֲרָיו לִיהְיָה: וּמִפִּי יְרָעָה וּכְוֹ'. בְּלֹוֹמֶר שֶׁלֹּא יְמַוֵּשׁ וְגַשְׁמָיו מִפְיקָה, וְאַזְוִי יְתַקֵּים תַּלְמֹדוֹ, כִּי לֹא יְהִי שְׁכָחָה, כִּי דָבָר רַוְחַנִּי אֵינוֹ תּוֹפֵס מֶלֶком, וְרוּקוֹן:

קיא

רָאשׁ בְּעֵי יִשְׂרָאֵל (שמות ל) - **רָאשִׁיתּוֹת רַבִּי.** וְלֹהַפְךְ **רְשָׁעִים בְּחַשָּׁךְ יְקָמוּ** (שמואלא ב) - **רָאשִׁיתּוֹת רַבִּי:**

קב

צָהָר תַּעֲשֵה לְתִבְחָה וְאֶל אַמְתָה תַּכְלִנָה מִלְמַעַלה, וּפְתַח הַתִּבְחָה בְּצָדָה תְּשִׁים, תַּחֲתִים שְׁנִים וּשְׁלִישִׁים תַּעֲשֵה: (בראשית ו)

פָּרָשָׁ רְשִׁי: צָהָר - יְשִׁים אָמָרִים אַכְנוּ טֻוב וַיְשִׁים אָמָרִים חֲלוֹן:

הַגָּה יָדַוע, בַּי: סְכִיב רְשָׁעִים יְתַהֲלִכוּן (תהלים יב); בַּי הַסְּטָרָא אַחֲרָא מִסְפְּבָתַה הַקְּרָשָׁה, בַּי אַתְ זֶה לְעַמֶּת זֶה עָשָׂה. וּבְפִרְטָה מֵשְׁבָּר נִמְשָׁךְ אַחֲרַ עֲבֹרוֹת, חַס וּשְׁלוֹם, וּגַמְשָׁךְ אַחֲר

הפטרא אחרת, ושם מוקומו, חם ושלום, והם מסבבין אותו מbelow צד. וכך אשר יעוזר רוחו לשוב אל ה', קשה לו מואך להחפלו ולדבר דבורים לפניו ה', כי הן מסבבין אותו מbelow צד, לכל אחד לפי עניינו בפ' ל.

ומלחמת שאי אפשר לו להוציא דبور לפניו אלקים ברכilio ורוחמו וחיות בראי, וכן כל הדברים והחפלוות שהוא מדבר לא יוכל לבקע המחזות והמסכים המבדילים לעלות למעלה, ונשאורים למיטה תחת המסכים. עד אשר יזכה וישוב באמת, וידבר דברים הראיין להתקבל ברכilio ורוחמו מעמיקה לדבאה בהתעוררות גדויל, אין מבקע הדבור המPAIR את כל המחזות והמסכים המבדילים, ויעלו עמו כל הדברים שהוא מונחים למיטה עד הנה.

אך איך יזכה זה, העקר שהכל תלוי בו הוא אמרת - לילד בדרך אמרת לפ' מדרגתנו, כי חותמו של הקדוש ברוך הוא אמרת (שבה נה ימא ט), והוא יסוד הכל, כי אמרת הוא ראש תזק סוף. ובין שהוא במדרגת אמרת, אין בכוכב נטלבש בו אור השם יתברך בעצמו, אשר חותמו אמרת, ואו נאמר עליו: ה' אורי וישעי (תהלים כ). ובין שהוא אור לו, יוכל למצא פתחים הרבה ליצאת מהחשך והגלוות שהוא סגור שם. כי באמת יש שם פתחים הרבה, כמו שאמרו רופאים וכرونם לרבה (ימא לה: מנהות ט): הבא לטמא - פותחין לו, יש לו פתחים הרבה, ובין שגמצא שם פתחים, היה יכול לצאת, רק הפסיל בחשך הולך

(קהלת ב), ולא יראה הפתחים ליצאת, והוא אסור וקשור שם, ולא יתנו לו לצאת. עד אשר יזכה לדבר דברי אמת לפני ה', אין הרבורים מאירים, וה' אור לו בג"ל. ואנו: פתח דבריך יאיר מבין פתתיים (תהלים קט), כי הדברים המAIRים, הינו דברי אמת בג"ל, הם מראין לו הפתחה. והינו דסים: מבין פתתיים - כי הפתתיים הנתונין בחשכה, ולא יראו ליצאת, יבינו ויראו הפתחה ליצאת מהחשכה, כמו שבתוב (ישעה מט): לאמור לאסורים צאו, לאשר בחשך הגלה.

אך ציריך שיזהה האמת גמור, ברור וצלול בלי שום דמיון והמשכיל המבין יש לו להתרפלל כל ימיו, שיזכה פעמי אחד כל ימי חייו, לדבר דבר אחד של אמת לפני ה' ברاوي. ויש בזה במה מדרגות, וכי שזוכה לבחינות האמת, אין ה' אור לו, ואין הוא מAIR בעצמו, כי נתקל בשׂו אור ה'. אך מי שעדרין לא הגיע למדרגה עליונה של אמת, ועל כל זה הוא במדרגה של אמת, אף כי אינו מAIR בעצמו, לאחר שלא הגיע לאמת הנכוון, על כל זה האמת הוזעיל שזוכל אחר להAIR בו. וגם בזה מדרגות וענינים, יבינם המשכיל בעצמו:

והנה ידוע שיש שלשה עולמות: עולם המלאכים והגלגלים והghostמי, והשם יתברך מלחיה ומקיים כלם ברצונו. וכי שזוכה לאמת, וה' אור לו, בפועל, הוא מקנים העולם, ונוטן שפע לכל השלשה עולמות.

וְהִנֵּנוּ דְכַתִּיב: צָהָר תַעֲשָׂה לְתַבָּה - בֶּלּוּמָר שְׁתִרְבֵּר דְבּוּרִי אַמְתָה הַמְאֹרִים. וְעַל זֶה פְרָשׁ רְשָׁ"י: יְשׁ אָמָרִים אַבָּן טֻוב וּכְבוֹד וְיִשׁ אָמָרִים חָלוֹן, וְהוּ שָׁמְרָנוּ כִּי יִשׁ שְׁתִי מְדִינּוֹת, מַיְ שְׁהָוָה בְּמִדְרָגָת אַמְתָה הַאֲמֹתִי, הוּא מְאִיר בְּעַצְמוֹ. וְזֶה יִשׁ אָמָרִים אָמָרִי אַמְתָה, שֶׁהָם אַבָּן טֻוב שְׁמְאִיר מְעַצְמוֹ. וְיִשׁ אָמָרִים שֶׁהָם אָמָרִי אַמְתָה, אֲךָ לֹא בְּמִדְרָגָה הַגְּלִיל וְהַמִּחְלוֹן, כִּי יוּכְלָ אַחֲרָ לְהָאִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּחָלוֹן. כִּי זֶה הַחְלִיק שְׁבֵין אַבָּן טֻוב לְחָלוֹן, כִּי הַאַבָּן טֻוב מְאִיר מְעַצְמוֹ, וְהַחָלוֹן אַיִן מְאִיר מְעַצְמוֹ, רַק שְׁדָבֵר אַחֲרָ בְּגַנְוֹן הַשְּׁמֶשׁ וְכַיּוֹצָא בָּהּ יוּכְלָ לְהָאִיר בּוֹ.

וְהִנֵּנוּ: וְאֶל אַמְתָה - כִּי הַדְּבָרָוּ נִקְרָא אַמְתָה, אַמְתָה רַאשִׁיתְבּוֹת: אֲשֶׁר מִים - שְׁהַדְּבָרָוּ בְּלֹול מֵהֶם - וְהָהָה הוּא חִמְשָׁת מִזְאֹת הַפֶּתֶחֶת. וְהִנֵּנוּ: וְאֶל אַמְתָה - שְׁתִרְבֵּר דְבּוּרִים אֲשֶׁר תְּבָלֵנה מִלְמָעָלה - מַלְשָׁון (תְּהִלָּם פר): בְּלִתָּה נְפָשִׁי, שִׁיחָה נְכַסְפֵּין לָהֶם לְמִעָלָה, שִׁיחָה דְבּוּרִי אַמְתָה הַמְאֹרִים. וְאוֹי: וּפְתַח הַתַּבָּה בְּצָדָה פְּשִׁים, וְצָדָה, הִיא מַלְשָׁון (בראשית כה): צִיד בְּפִיו, וְהִנֵּנוּ הַצִּיר הַרְעָה וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא. וְהָהָה, שְׁתוֹפָה לְעַשׂוֹת פָּתָח בְּהַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַחְשָׁד הַמְסִבְבֵּן מִכֶּל צָדָה. בֶּלּוּמָר שְׁאַתָּה צָרִיךְ לְזֹהֵר לְעַשׂוֹת פָּתָח מִכְזָן מִפְשֵׁש בְּצָדָה, בֶּלּוּמָר בְּנִיגְדָּה הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שְׁנִקְרָאת צָדָה. כִּי כְּמוֹ הַתְּגִבָּרוֹת הַצָּדָה וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, בֵּן לְפִי זֶה מִכְזָן מִפְשֵׁש אַתָּה צָרִיךְ לְעַשׂוֹת פָּתָח הַתַּבָּה, הַנֵּנוּ דְבּוּרִי אַמְתָה בְּגַל, וְהַבָּן הַיְטָבָה:

וְעַקְרָב הַפְּגָונה, שֶׁכָּאֵשֶׁר הוּא מִשְׁקָע בְּתִכְלִית הַתְּגִבָּרוֹת הַחְשָׁד

והקלפה, והוא בלויא ומסגר בתוך החשך אפלה, המסבבת ומתקפת אותו מכל צדי צדדים בכמה ספוגים רחמנא לצלן, ואין לו שום פתח ותקנה ותחבולה לצאת מתוך החשך, אין עקר עצתו - שימשיך עצמו להאמת, ויביט על האמת לאמתו, ויבקש רק האמת האמית. וכנגד זה אין שום חשך בסבוב שיחשיך לו, כי האמת הוא השם יתברך בעצמו, והוא בבחינות: ה' אור. ובין שה' אור לו, אין שום חשך שיחשיך אותו, ובוראי יזכה לראות הפתחים לצאת מהחשך, בבחינות: פתח דבריך יאר מבין פתים בג'ל, והמן היב.

והעקר - שבתפלתו ותחנותו ובקשתו, אף-על-פי שאי אפשר לו לדבר שום דבר בתקלה ותחנווי, מגן החשך והבלבול המסבב אותו מאד מבל צה, אף על פי כן, על כל פנים יראה לדבר הרבור באמת, באיזה מדינה נמוכה שהוא. וכן למשל, שיאמר: "ה' הוועידה" באמת. אף-על-פי שאינו יכול לדבר בהתקלות והטעויות פרαι, אף-על-פי כן יאמר הרבור באמת, בפי מה שהוא. ועל-ידי הרבור האמת, יזכה לראות הפתחים שבחוץ החשך, ועל-ידייו יזכה לצאת מהחשך לאור, ולהתפלל פרαι, בג'ל. (יעין לעיל כל זה בחתורה "תהמת בקסמי" בסימן ט).

גם בזה שיזכה לביקע פתח לצאת, יזכה גם אחרים עמו, לעזרה לתשובה רשיים אחרים, להוציאם מהחשך והגלוות שלהם אסורים שם. וזה גם כן בבחינות: ופתח התבאה בצדקה תשעים -

שתחשבה פתח **באותם** שהם מון הצה, בלאומר שהם מצד אחר, ולא מצד הקדשה, רק מסתירה אחרת. והוא יעשה פתח לעזרך לכם להשיכם ליצאת מהחשך. ואזיו: **תחתים שניים ושלישיים** - הינו השלשה עולמות בנו"ל, תעשה - כי אתה תקים באמת בנו":

ויש בכלל הדברים הנ"ל עניינים גבוזים בעניין התפללה, לכל אחד לפי מדרגתנו. ובעניין זה בכלל עניין כוכבים ומולות, אחד נעשים בבחינת התפללה, והוא נותן שפע לכל דבר. ובעניין מה שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (כ"ר פ' ז): אין לך כל עשב שאין לו כוכב וכו', כי הוא משפיע לכל ברובו האמתיים. ובעניין נסחאות התפללה, כי יש י"ב שערם בידוע, וצריך להעלות תפלתו לשער השבט שלו, כי אם גיע לשער שבט אחר לא יוכל לעלות.

זהו (במדבר כד): **דרך כוכב מיעקב וكم שבט מישראל.** וكم אין עמידה אלא תפללה (ברכות ז). והינו: **שבט מישראל** - שאריך להעלות תפלתו לשער שבתו, והינו: דרך כוכב מיעקב בנו". ובה נעשה זוג למעלה, ודרך הוא בבחינות זוג, מלשון בראשית ז: **בי השיחית כל בשר את דרכו.**

והינו שצטער אבא בנימין כל ימי על תפלתו שתהא סמוכה למפתחו (ברכות ה), כי איש למיטה אבותיו תשלחו - שאריך לשלה התפללה למיטה אבותיו, הינו לשבט שלו בנו".

וְהִנֵּנוּ: שְׁתָהָא סְמוֹכָה לְמַטְתִּי - לְמַטְתִּה שֶׁלְוָה. וְעַל מַטְתִּי שְׁתָהָא נְטוּנָה בֵּין צְפֹן לְדָרוֹם, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ וּכְרוֹנוּם לְבָרְכָה (כ"ב כה): הָרֹזֶחֶת לְהַחְפִּים - יְדָרִים; לְהַעֲשִׂיר - יְצָפִין. וּבְכָל דָּבָר, טוֹב הַמְּמַצָּע בַּדְּיוּעַ, כִּי טוֹב תּוֹרָה עִם דָּرָךְ אֶרֶץ (אבות פ"ב) (הַיּוֹן חֲכָמָה וְעַשְׂרוֹת). וְהִנֵּנוּ בֵּין צְפֹן לְדָרוֹם, שְׁתָהָא מַמְצָע בֵּין שְׁנֵיהם, הַתְּפִלָּה שַׁהְוָה בְּחִינַת מַטְתוֹן פָּגָל. (הִנֵּנוּ בֵּין חֲכָמָה וְעַשְׂרָה, שְׁהָן בְּחִינַת צְפֹן וְדָרוֹם פָּגָל: הָרֹזֶחֶת לְהַחְפִּים - יְדָרִים, וְלְהַעֲשִׂיר - יְצָפִין).

וּזְהָוָה: וּפְתַח הַתְּבָה בָּצָדָה תְּשִׁים - שְׁתַחְפֵּלְלִיל דָבָורי אֶמֶת, שְׁיַעַלְוּ לְמִקְומָם לְשַׁעַר שְׁבַט שֶׁלְוָה. וְהִנֵּנוּ בָצָדָה תְּשִׁים - שְׁתְּשִׁים הַפְּתַח הַתְּבָה, הַיּוֹן דָבָורי אֶמֶת שֶׁל הַתְּפִלָּה, בָצָדָה - בָצָדָה שֶׁלְהָ, בָשְׁעָר שְׁבַטוֹ הַמְּגַע לֹא, וְהַעֲנֵן עַמָּק:

(עַז בְּלִי זֶה בְּסִימָן ט' הַפָּגָל)

שְׁיךָ לְעַיל, לְמִה שְׁכַתּוּ שֶׁם: כִּי בְּאֶמֶת יְשַׁם פָתְחִים הַרְבָּה, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ, וּכְרוֹנוּם לְבָרְכָה: הַבָּא לְטַמֵּא - פּוֹתְחִין לוֹ, יְשַׁם לוֹ פָתְחִים הַרְבָּה. וּכְיַון שְׁגַם־צָא שֶׁם פָתְחִים (הַיּוֹן הַפְּתַחִים שְׁנַפְּלָל עַל יָדָם), הַיּוֹה יַכְלֵת לְצַאת, רַק הַבְּסִיל בְּחַשָּׁךְ הַוְּלִיךְ וּכְיֻ, עַז שֶׁם. וְאוֹ בְּשַׁשְׁמָעִתִּי מְפִיו הַקָּדוֹשׁ בֶּל הַעֲנֵן הַפָּגָל, דָבָרִתִי עַמּוֹ, וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה, שְׁלַכְאֹורֶה קָשָׁה עַל זה, כִּי הַלָּא רְבוּתֵינוּ וּכְרוֹנוּם לְבָרְכָה אָמְרוּ שֶׁם (נְמַנְחוֹת כט): מִפְנֵי מָה נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה בָהּ, מִפְנֵי שְׁדוֹמָה לְאַכְסָדָה (פִּרְשׁ רְשׁ"י): שְׁפָתּוֹת מִתְחַתְּיוֹ, שְׁבָל הָרֹזֶחֶת לְצַאת - יְצָא (פִּרְשׁ רְשׁ"י): שְׁבָל הָרֹזֶחֶת

לצאת ממנה לתרבות רעה יוצאה). ומאי טעמא תליא ברעה, דאי הדר בתרובה מעילו לה (ופריש רשותי: מעליין לה בפתח העליון, בין רג'ל שבתוכו לנו). ולעילו בהה, לא מסתיעי מלחתא וכו' (ופריש רשותי: ולעילו בהה,فتح התחתון דנפק בה. לא מסתיעא מלחתא, דהבא לטרר בעי סייעא מפני יציר הרע, הלך עברי לה סייעאفتح יתרה). נמציא מבאר כאן, שאי אפשר לצאת מהטמאה ולשוב בתרובה על ידי הפתחה שנפל דרך שם, מבאר היטב בוגרא ובפרוש רשותי הנ"ל. ולאורה זה סותר למה שבתוב למלחה, שיכולין לצאת מהטמאה על ידי הפתחים שיש בתרומה עצמה, בנ"ל.

ואמר: יפה הקשית. והשיב כלאחר יד, שיש בוהם דברים בנו, כי אם יובה לראות הפתחים שיש שם, הוא יכול לצאת דרך הפתחים של נפילת חבירו. כי הורידה והנפילה של זה הוא בחינת עלייה של זה, והבן. הינה, לעיתים מה שנהשכ נפילה וירידה אצל חבירו שהוא במדרנה גבולה יותר, נהשכ אצל בחינת עלייה, לנבי מדרנתו השפה. על פן, אף על פי שאי אפשר לעלות דרך הפתחים שנפל הוא בעצמו דרך שם, רק דרךفتح הגבורה יותר, מבאר בוגרא הנ"ל, אף על פי כן אם היה זוכה לראות הפתחים שיש בתרומה עצמה, היה יכול לעלות משם, דרך הפתחים של חבירו הגבורה ממנה שנפל על ידם, כי הורידה והנפילה של חבירו נהשכ אצל עלייה בנ"ל. אבל אי אפשר לזכות לראות הפתחים שיש שם, ועלות משם

על יְדֵם, כִּי אָמַם עַל יְדֵי הָאֶמֶת, עַל יְדֵי שִׁירְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר בַּחֲפֵלָתוֹ הַדָּבָר בָּאֶמֶת כַּפֵּי מַה שֶּׁהָוָא. אֲף עַל פִּי שַׁהְחָשָׁךְ וְהַמְּנֻיעָות וְהַבְּלִבְלָלִים מִסְּבָבֵין וּמִקְוֵין אָתוֹ מִכֶּל צָד וּמִצָּדִים, וּמִכֶּלֶבֶלְיוֹן אָתוֹ מַאֲדָעָה עַד שָׁאַנוּ יִכְּזַבֵּל לְהַחֲפֵלָל כָּלָל, אֲפִ-עַל-פִּיכְנָן עַל כָּל פְּנִים יַרְאָה לְדַבֵּר הַדָּבָר בָּאֶמֶת בָּאיָה מִרְגָּנָה שֶׁהָוָא כְּנָ"ל, וּבָנָן יַרְאָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֶל הָאֶמֶת לְאֶמֶתוֹ וּכְנָ"ל. וְעַל יְדֵי וְיַרְפָּה שִׁיאַיר לוֹ הַשֵּׁם יַתְּפַרְּךְ בְּעַצְמוֹ, וַיַּרְאָה הַפְּתָחוֹם שִׁישׁ שֵׁם, וַיַּרְפָּה לְצִאת מְחַשָּׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל וּכְנָ"ל. עַזְן שֵׁם הַיְטָב הַיְטָב.

וַיֹּאמֶר לִי אֹ, שְׁעַל-יְדֵי עַצְחָה וְאֵת יִכְּלִין לְהִזְהִיר אִישׁ בְּשֵׁר בָּאֶמֶת כָּל יְמֵי חַיּוֹ. כִּי תָמִיד אַיְדֵי שֶׁהָוָא יִכְּלִין לְהִחְיוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ עַל יְדֵי זֶה, עַל יְדֵי הָאֶמֶת שֶׁהָוָא אוֹר הַשֵּׁם יַתְּפַרְּךְ בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר גַּם כָּל חַשֵּׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמְּנָנוּ, כִּי אֵין שָׁום טָמֵאה וּסְטוּרָא אַחֲרָא בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שֵׁם פָּתָחוֹם לְצִאת מִשֵּׁם, רַק שְׁאֵין רֹאֵין אֹתוֹן, מִחְמָת גָּדוֹל הַחַשְׁכּוֹת שִׁישׁ שֵׁם, אֲכָל עַל יְדֵי הָאֶמֶת מַאיַּר לוֹ הַשֵּׁם יַתְּפַרְּךְ בְּעַצְמוֹ, וַיַּרְפָּה לְרוֹאֹת וּלְמַצָּא פָּתָח תִּקְוָה גַּם בְּעַמְקָם נְפִילָה, לְצִאת מְאָפָלָה לְאוֹרָה, וְלְהַתְּקַרְבָּ אֶלְיוֹ יַתְּפַרְּךְ בָּאֶמֶת תָּמִיד. אָמֵן וְאָמֵן:

קיג

וְנִפְרָעָנוּ מִן הָאָדָם מִדְעָתוֹ וְשָׁלָא מִדְעָתוֹ: (אבות פ'ג)
כִּי שְׁמַעַתִּי בְּשֵׁם הַבָּעֵל-שֵׁם-טוֹב, כִּי קָדָם כָּל גָּור דִּין שְׁבָעוֹלָם,

חָס וְשָׁלוֹם, מַאֲסֵפִין כֹּל הָעוֹלָם אֶם מִסְכִּים לְהַדִּין הַהוּא. וְאִפְּרָאֵת הָאִישׁ בְּעַצְמָוֹ שְׁנָנוּר עַלְיוֹ הַדִּין, חָס וְשָׁלוֹם, שׂוֹאָלֵין אָתוֹ אֶם הוּא מִסְכִּים - אָנוֹ נִגְמַר הַדִּין, חָס וְשָׁלוֹם. וְהַעֲנֵן, כִּי בָּרוּדָאִי אֶם יִשְׁאָל לוֹ בְּפִרְוּשׁ עַל עַצְמָוֹן, בָּרוּדָאִי יַכְחִישׁ וַיֹּאמֶר שָׁאָל הַדִּין בָּנוֹ. אָךְ מִטְעָנֵן אָתוֹ, וְשׂוֹאָלֵין אָתוֹ עַל בִּזְעָצָא בּוֹ, וְהַוָּא פּוֹסֵק הַדִּין, וְאָנוֹ נִגְמַר הַדִּין. וְכַעֲנֵן שְׁמַצֵּינוּ בְּרוּד הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹ הַשְּׁלָוֹם, בְּבּוֹא אַלְיוֹ נִתְּן הַנְּבִיא וּכְיָהִי, וְסִפְרֵר לוֹ מִעְשָׁה הָאוֹרָה (שְׁמוֹאֵל ב' ב'), עֲנֵה וַיֹּאמֶר: חִי ה' וּכְיָהִי, וְאֵת הַכְּבָשָׁה וּכְיָהִי; אָנוֹ נִפְסַק הַדִּין עַל בָּרוּד כִּאֵשׁ יֵצֵא מִפְיוֹן. וְוְהָה: וְנִפְרָעֵין מִן הָאָדָם מִדְעָתוֹ - בְּלֹוּמָר שְׁשׂוֹאָלֵין דָעַתָּו. וְאַפְּעַל-פִּירְכֵן הוּא שְׁלָא מִדְעָתוֹ, כִּי אִינוֹ יוֹדֵעַ שְׁהַדִּין הוּא עַלְיוֹן. וְהַעֲנֵן הוּא עַמְקָמָא, אִיךְ שׂוֹאָלֵין בְּלָא אָדָם. כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים וְסִפְורִים שְׁאָדָם שׁוֹמֵעַ, יִמְצָא שָׁם דְּבָרִים גְּבוּהִים וּרְמִים, וְצִרְיךָ לְזַהַר בָּזָה מָאָד, לְכָלִי לְגַמֵּר הַדִּין עַד שִׁישָׁנָה וַיְשַׁלֵּשׁ, כִּי הוּא סְבִנַת נִפְשָׁות. וְהַדְּבָרִים עַתְקִים, כִּי יִשְׁבָּה בָּזָה בְּעַנְנֵן סְפוּרֵי דְּבָרִים עֲנֵנִים גְּבוּהִים: וְזה (ברכות ה): חַבְיכִין עַלְיהָ יִסּוּרִין, אָמֵר לוֹ: לֹא הָן וּכְיָהִי, הַב לִי יְדָה, יִהְבֶּה לָה יְדָא וְאַוקְמָה. בְּלֹוּמָר אֶם אַזְן אַתָּה חַפֵּץ בָּהֶם, הַב לִי יְדָד עַל זה, שָׁאָזֵן אַתָּה רֹצֶחֶת בָּהֶם בְּאַמְתָה. אָנוֹ יִהְבֶּה לָה יְדָא וְאַוקְמָה:

קיד

הַמְכַפֵּה שְׁמִים בָּעָבִים, הַמְכִין לְאָרֶץ מַטָּר וּכְיָהִי: (חַלְלִים קְמוֹ) כִּי טוֹב מָאָד מַעַלְתָה הַצְדִיקִים הַגְּנוּזִים, שְׁהָן יִכּוֹלֵן לְקַבֵּל שְׁפָעָ

וְרֹב טוֹבָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַעוֹלָם, וְאַנְגָּמִים שׂוֹאָלִים עַלְيָהֶם, וְאַנְגָּמִים מִקְטְּרָגִים עַלְיָהֶם, מִחְמָת שֵׁהֶם גִּנוּזִים וְאַנְגָּמִים מִפְרָסִים. אֲךָ אֲפָלוּ מַיְשָׁה הוּא מִפְרָסָם, בִּשְׁיַׁשׁ עַלְיוֹ מִחְלָקָת הָוָא תַּעַלְתָּ לְזָה, בַּיְם הַמִּחְלָקָת מִכְפָּה עַלְיוֹ, וּעֲלִיְּדִיזָה יִכְלֶל לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעָ לְהַעוֹלָם, וְלֹא יִמְחוּ וַיַּקְטְּרָגוּ עַלְיוֹ. וְזֹה: הַמִּכְפָּה שָׁמִים בְּעָבִים. שָׁמִים הָוָא בְּחִנַּת הַצְּדִיק, עַלְשָׁם אָשׁ וּמִים, הַנְּנוּ אַהֲבָה וּוֹרָאָה, וּעֲלִשָּׁם וְהַנְּקָרָא הַצְּדִיק שָׁמִים. וְזֹה: הַמִּכְפָּה שָׁמִים בְּעָבִים - מִלְשָׁן עֲבִיות וּגְנִשְׁמִיות, שִׁמְכָפָה אֶת הַצְּדִיק בְּעָבִיות וּקְשִׁיות, שְׁמַקְשִׁין וְחַולְקִין עַלְיוֹ. וּעֲלִיְּדִיזָה בְּפָטוּי הַמִּחְלָקָת וּהַקְשִׁיות הָאַלְוָה: הַטְּבִין לְאָרֶץ מַטָּר - בַּיְם עֲלִיְּדִיזָה יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעָ בְּלִי קְטָרוֹג פֿנְלָה:

וְזֹה: (זהלים לו): צוֹפָה רְשָׁעָ לְצִדְיק וּבוֹ' - שְׁהָרְשָׁע שְׁחֹלֵק עַל הַצִּדְיק הָוָא רַק צוֹפָה, הַנְּנוּ צְפִי וּכְסִוי עַל הַצִּדְיק, בְּרוּ שְׁיּוּכֵל לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעָ פֿנְלָה. אֲךָ וַיְמַבְּקַשׁ לְחַמִּיתָו - שְׁהָרְשָׁע מַבְּקַשׁ לְעַכְרָ וּלְהַמִּיתָ, חַס וּשְׁלוֹם, אֶת הַצִּדְיק, ה' לֹא יַעֲזֹבֵנו בִּידָוֹ:

(זה הענין מבואר לעיל בסימן פ"ח בשני לשון קצת. וענין עוד מזה לקמן סימן ר'ח)

קטו

וַיַּעֲמֹד הָעָם מִרְחָק, וְמֹשֶׁה נִנְשָׁ אֶל הַעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים: (שםות כ)

בַּיְם שְׁהָוָא הַזָּלֵךְ בְּגִנְשִׁמּוֹת כֹּל יְמִיו, וַאֲחָר כֵּךְ נִתְלַחַב וּרֹצֶחֶת

ליילך בָּדָרְכִי הַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ, אֲוֹ מִרְתַּחַת הַדִּין מִקְטָרָג עַלְיוֹן, וְאַיִלּוֹן
מִנִּיחַ אָתוֹ לִילְךָ בָּדָרְכִי הַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ, וּמִזְמִין לוֹ מִנִּיעָה. וְהַשֵּׁם
יִתְפֹּרֶךְ חַפֵּץ חֶסֶד הוּא, וּמִסְתָּיר אֵת עַצְמוֹ בְּבִיכּוֹל בְּהַמִּנִּיעָה
הַזֹּאת (עַזְלָג לְמַטָּה). וּמַיְשָׁה הוּא בֶּרֶת דִּעת, הוּא מִסְתָּבֵל בְּהַמִּנִּיעָה,
וּמוֹצִיא שֵׁם הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, בָּמוֹ דָאִיתָא בִּירוּשָׁלָמִי (חעניטה פ"א):
אם יֹאמֶר לְךָ אַדְםָ: הַיְכוֹן אֱלֹהִים, תֹּאמֶר לוֹ: בְּכֻרָה גָּדוֹל שְׁבָאָרָם,
שְׁנָאָמֶר: אֲלֵי קְנָא מִשְׁעִיר. וּמַיְשָׁאַיִלּוֹן בֶּרֶת דִּעת, בְּשָׂרוֹאָה הַמִּנִּיעָה
חַזְוֵר תִּכְפֵּף לְאַחֲרָיו. וְמִנִּיעָה הוּא בְּחִנַּת עַזְלָג וּעֲרָפָל, בַּי עַזְלָג וּעֲרָפָל
הַיְנוּ חַשְׁךְ, חַשְׁךְ הוּא לְשׁוֹן מִנִּיעָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית כב): וְלֹא
חַשְׁכַּתְךָ. וַיְהִי פְּרוֹשׁ הַפְּסֻוק: וַיַּעֲמֹד הַעַם מִרְחָק - בַּי בְּשָׂרוֹאָין
הָעֲרָפָל, הַיְנוּ הַמִּנִּיעָה פָּגָל, עַזְמָרִין מִרְחָק. וּמַשָּׁה, שְׁהָוָא בְּחִנָּות
דִּעת בֶּל יִשְׂרָאֵל, נַפְשׁ אֶל הָעֲרָפָל אֲשֶׁר שֵׁם הָאֱלָקִים - הַיְנוּ אֶל
הַמִּנִּיעָה, שְׁפָה בְּעַצְמָה נִסְתַּר הַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ:

עוֹד שָׁמַעַנוּ בָּוהַ מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ, שְׁהָסּוּפִיףּ לְבָאוֹר הַעֲנֵין הַעֲלֵיל, מַה
שְׁהַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ בְּעַצְמוֹ מִסְתָּיר אֵת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַמִּנִּיעָה
פָּגָל. וְאָמֶר, בַּי הַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ אֹהֵב מִשְׁפָּט, וְגַם הוּא אֹהֵב
יִשְׂרָאֵל. אֲךָ אֲהַבְתָּו שְׁהָוָא אֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, הִיא גָּדוֹלה יוֹתֵר
מִהָּאַהֲבָה שְׁהָוָא אֹהֵב אֶת הַמִּשְׁפָּט. וְעַל בַּנְּהַמְּדָת הַדִּין
מִקְטָרָג עַל מַיְשָׁאַיִלּוֹן רָאוִי לְהַתְּקַרְבֵּן לְהַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ, לְבַלְיַהַנִּיחַ
לְכַנְסָם לְדָרְךָ הַחַיִם, לְהַתְּקַרְבֵּן לְצִדְיקָהָאָמָת וּלְדָרְךָ הָאָמָת.
וְהַשֵּׁם יִתְפֹּרֶךְ הוּא אֹהֵב מִשְׁפָּט, עַל-בֵּין הוּא יִתְפֹּרֶךְ מִכְּרָחָה
בְּבִיכּוֹל לְהַסְכִּים לְהַזְמִין לוֹ מִנִּיעָות לְמוֹגָנוֹ מִדָּרָךְ הַחַיִם, בַּפִּי

הָרָאוּ לֹא לְפִי מַעֲשֵׂיו הָרֻעִים, עַל־פִּי הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט. כי הוא יתברך אינו יכול לדוחות את הדין, כי הוא יתברך אהוב משפט פג"ל. אך מאחר שבאמת הוא יתברך אהוב ישראל, ואותה אהבה של ישראל השפט פג"ל, מה עשו השים יתברך, כי הוא מכרח יוכל להסביר על המניעות למגנו מן האמת, מלחמת הדין והמשפט שעליון, כי הוא אהוב משפט פג"ל. אבל אפר-על-פירין באמת לאמת רצונו וחפכו יתברך, שאפר-על-פירין יתקרב האדם אליו יתברך, כי הוא אהוב ישראל יותר ממהמשפט פג"ל. על-כן השים יתברך נותן רשות להomin לו מניעות, אבל הוא יתברך בעצמו מסתיר את עצמו פביבול בחוץ המניעות,ומי שהוא בר דעת, יכול למצואacha השם יתברך בחוץ המניעות בעצמו, כי באמת אין שום מניעה בעולם כלל, כי בתקופת המניעות בעצמן נסתר השם יתברך, ועל ידי המניעות בעצמן דיבא יכולו לחתוך להשם יתברך, כי שם נסתר הוא יתברך פג"ל. וזהו: משה גנש אל הערפל - שהוא המנעה, כי שם האלקים - פג"ל:

קמו

הנזהן צדקה נצול מעבירות. כי כל המריחם על הבירות, מרוחמים עליו מן השמים (שבת קנא), וכל מי שאין בו דעתה אסור לריחס עליו (ברכה לו); וכיון שמרוחמים עליו, בהכרח נתנו לו דעת. ואוי נצול מלבוא לידי עברה, כי אין אדם

עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלְאָ אִם בֵּן נַכְנָס בּוֹ רוח שְׁטוֹת (סוטה ג'), אֶבֶל בְּשִׁישׁ לֹו דָעָה נַצּוֹל מַעֲבוֹרוֹת. אָמֵן, כֵּן יְהִי רְצׁוֹן:

קיז

הַעֲגִינִין שְׁקָשָׁה לִישָׁן בְּמוֹצָאי שְׁבָת - בַּי בְּמוֹצָאי שְׁבָת מִתְחִיל הַתְּגִלוֹת אֲלֵיהֶה, בַּמּוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (עִירָכִין מִנּוּ), שָׁאַיָּן אֲלֵיהֶה בָּא בְּשִׁפְט וְלֹא בְּעֲרָבִ-שְׁבָת, וּבְמוֹצָאי שְׁבָת יוּכֵל לִבּוֹא, וְעַל פָּנָיו מִאוֹ מִתְחִיל הַתְּגִלוֹת אֲלֵיהֶה. וְאָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (עדית פ"ח): אַיִן אֲלֵיהֶה בָּא אֶלְאָ לְרָחָק הַמִּקְרָבִין בְּרוֹעַ, וּלְקָרְבָּה הַמִּרְחָקִין בְּרוֹעַ; וְהַיָּנוּ לְרָחָק הַשְּׁקָר וּלְקָרְבָּה הָאָמָת. וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה בְּזַהֲרָה (חַשְׁבָּרָה קְפָה), דְּשָׁאַל הָאֵי מִנָּא: בְּתִיב: שְׁפָת אָמָת תְּפִזֵּן וּבוֹ, וְהַשְּׁבִּיל לוֹ רַבִּי אַלְעֹזֶר: כּוֹנְנָת לֹא בְּתִיב אֶלְאָ תְּפִזֵּן, בַּי הָאָמָת עַתִּיד לְהַתְּקִים, דְּהַיָּנוּ בְּשִׁבְוא אֲלֵיהֶה וּמִשְׁיחָה, עַזְיָן שֶׁם. וּכְאָשָׁר יְבֹא אֲלֵיהֶה, וּבִמְיוֹן יְשֻׁעָה יְהוָה וִיּוֹשָׁרָאֵל, אוֹי וַיְקִים: שְׁפָת אָמָת תְּפִזֵּן וּלְרָחָק הַמִּקְרָבִין בְּרוֹעַ עד עַכְשָׂו שְׁהָוָה בְּשְׁקָר, וּלְקָרְבָּה הַמִּרְחָקִין בְּרוֹעַ, שָׁהֵם בְּחִינַת אָמָת. וּזה: לְרָחָק הַמִּקְרָבִין וּלְקָרְבָּה הַמִּרְחָקִין; הַיָּנוּ לְרָחָק הַשְּׁקָר וּלְקָרְבָּה הָאָמָת, בַּי אָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (שבת כד): שְׁקָר מִקְרָבִין מִלְהָה וְאָמָת מִרְחָקִין מִלְהָה, וְהַבָּן. וְהַגָּה אֲלֵיהֶה יְבֹא לְרָחָק הַשְּׁקָר, שְׁהָוָה מִבְּחִינַת הַנְּחַשׁ, הַנְּקָרָא אַרְזָרָע (בראשית ג'), וְהַנְּחַשׁ הַבִּיא מִתְהָה לְעוֹלָם, וְהַשְׁנָה הוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִתְהָה (ברכות ט). וּכְיוֹן שְׁבְּמוֹצָאי-שְׁבָת מִתְחִיל

הַתְּגִלּוֹת אֲלֵהוּ, נֶרֶחָה הַשְׁקָר, שַׁהוּא הַנְּחַשׁ, לְכָן קָשָׁה לִישָׁן. כי אָמָרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹם לְבָרֶכה (קדושין מט): עֲשָׂרָה קָבִין שָׁנָה יָרְדוּ לְעַזְלָם, תְּשֻׁהָ נְטַלָּו עֲבָדִים. וּעַבְרָה הוּא בְּחִינָת (בראשית ט): בָּנָעַן עֲבָדִים, וּהוּא בְּחִינָת אָרוֹר (שם), בְּחִינָת הַנְּחַשׁ. וּכְיַיִן שְׁבָמוֹצָאִיר-שְׁבָת הַוָּא בְּחִינָת הַתְּגִלּוֹת אֲלֵהוּ, נֶרֶחָה בְּחִינָת הַנְּחַשׁ, שַׁהוּא בְּחִינָת בָּנָעַן עֲבָדִים, נֶרֶחָה הַשָּׁנָה שִׁירְדָה לְעֲבָדִים. וּעַל בָּן אַלְיָהוּ בְּגִימְטְרִיא בָּן - הַפְּךָ בְּחִינָת עֲבָד: וְעוֹד, כי אם אִין דָעַת - הַבְּדָלָה מִנְיָן (ירושלמי ברכות פ"ה). נִמְצָא שְׁבָמוֹצָאִיר שְׁבָת שִׁישׁ הַבְּדָלָה, הַוָּא בְּבְחִינָת דָעַת, כי אם אִין דָעַת וּכְיַיִן. וּעַל בָּן קָשָׁה לִישָׁן, כי הַשָּׁנָה הוּא הסְפָלָקָות הַדָּעַת:

קיה

כְּשַׁלּוֹמֵד אַיִּה דָבָר, טוֹב לְפָרֵשׁ הַדָּבָר בְּלִשּׁוֹן אֲשֶׁבָנוּ שְׁמַבִּין, [וְהוּא טוֹבָה לְהַעֲלוֹם]. וְהַעֲנִין - כי כל צְדִיק הַדָּור הַוָּא בְּבְחִינָת מֹשֶׁה, שַׁהוּא בְּבְחִינָת מֶשִׁיחָה, כְּמוֹ שְׁבָתָהוּ (בראשית מט): עַד כי יָבָא שִׁילָה; הַיָּנוּ מֶשִׁיחָה. וּ"שִׁילָה" בְּגִימְטְרִיא "מֶשֶׁה". וְעַל-בָּן קָרָאוּ הַתְּנָאִים אֶחָד לְחַבְרוֹ מֶשֶׁה, כְּמוֹ שָׁאָמָרוּ (שנה קא): מֶשֶׁה שְׁפֵרָה קָאָמָרָה. וּבְשְׁמַחְדֵשׁ דָבָר בְּתוֹרָה, אַלְוּ הַדָּבָרים שֶׁל הַחְדוּשׁ הֵם בְּבְחִינָת מֶשֶׁה מֶשִׁיחָה, כְּמוֹ שְׁבָתָהוּ בּוּזָה (וַיָּשַׁב דָבָר קָבְדָה): וּרוֹחַ אֱלֹקִים - דָא רֹוחָה דְמֶשִׁיחָה, מְרַחְפָת עַל פְּנֵי הַמִּפְוִים - הַיָּנוּ הַתּוֹרָה. וּזֶה שָׁאָמְרָנוּ, כי הַחְדוּשִׁי תּוֹרָה שְׁמַחְדֵשׁ, הֵם בְּעַצְמָם בְּבְחִינָת מֶשִׁיחָה, כי שֵׁם רֹוחָה מְרַחְפָת. וְהַיָּנוּ רֹוחָ פַיּוֹ,

روح ממללא.

ואמרו חכמינו זברוזם לברכה, כי משיח סבל מרעין עברו כל ישראל, כמו שפטות (ישעה ג): והוא מהלך מפשעינו. בגין כל צדיק הדור הוא גם בן סובל יסורי שביל כל ישראל, להקל מעלהם, כי הוא בבחינת משיח בג"ל. וכתויב בזוהר (חزا רפ): והוא מהלך מפשעינו - דאתעדר חל בגנינהו. וזהו: דסבל מרעין. והינו מה שאמרנו, שארכיכן לפרש הדבר בלשון שמבין, כי על ידי זה נעשה בבחינת חל. כי בשפירוש בלשונו, הוא דרך חל לערך גדל קרשת הדברים במקומות, כפי מה שיצאו מפי הצדיק בגבורי מרים. ועל ידי זה הוא מהלך, דאתעדר חל, ובחינה זו סבל מרעין לכפר על ישראל. אך כל זה הוא מפשעינו היקא, כי מלחמת פשעינו, אין אנו משיגין הדברים רק בדרך חל בג"ל, והוא סבל מרעין. אך לנבי אנשים הרמים אינם צריכים לזה, כי הם משיגים הדברים במותיהם, כמו שייעיא מהצדיק:

קיט

הנכונים לבקר את החולה בשפת, אומר: יכולת היא שתרחם: (שבת יב)

כי בשאדים צרייך לרוחמים, השם יתפרק שולח לו רחמנות, שהוא יرحم על אחר, ועל יידיזה מרחמיין עליו, כמו שאמרו רבותינו זברוזם לברכה (שבת קנא): כל המרחים על הבריות

מְרֻחָמִין עַלּוֹ, ובמו שְׁפָתוֹב (דברים י): וַיְנַתֵּן לְךָ רְחָמִים וּרְחָמָךְ. ומדת הרחמןות תלוי בדעת, מי שיש לו דעת יש לו רחמנות. כי בעם, שהיא הפק הרחמןות, הוא מלחמת כסילות, כמו שפתחות (קהלת ז): בעם בחק כסילים יונთ. ועל כן אמרו רבותינו זכرونם לברכה (ברכות ל): כל מי שאין בו דעת אסור לרוחם עליון; כי אם אין בו דעת אין בו רחמןות, כי בעם בחק כסילים יונთ. על כן אסור לרוחם עליון, כי כל המרחים מרחמין עליון בפ"ל, אבל אם אין בו רחמןות אסור לרוחם עליון. נמצא זה החוללה ש-ts'arikh לרוחמים, צריך שהיה לו רחמים על אחרים, וזה תלוי בדעת פג"ל. ושבת הוא בחינות דעת, כי כל ימות החל בתיב (במדבר יא): שטו העם ולקטו - בשוטה, כמו שפתחות בז'הר (בשלח דף ס), אבל בשבה נמשך הדעת לכל אחר. וזה שאומרים המבקרים להחוללה: יכול היה שתרחם, הינו שהשבת שהוא בחינות דעת, יכול שתרחם - לשון נבכת, הינו שתרחם אתה, שהיה לך רחמים על אחרים, על ידי הדעת שיש לך מבחינות שבת, וכיון שהיה לך רחמים בודאי לרוחמו עלייך מן ההשדים, כי כל המרחים וכו' פג"ל.

קד

הענין מה ש-ts'arikh לנטע להצדיק, ולא כי בספרי מוסר, מפרש בתורה (שמות ז): ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בפה ושים באני יהשען, כי אף שאמר לו בכתב בפה,

אף על פי כן לא הסתפק בזה, וזכה לו: ושים באוני יהושע - שידבר עמו פה אל פה. כי העקר - מה שישומע מפה הצדיק, וכמו שאמרו במדרש (דברים פ' ג) על פסוק: **שמע ישראל** היום אתה עובר את הירדן וכו', וזה לשונו: מה ראה לומר להם כאן **"שמע ישראל"**, רבינו אמר: למה הדבר דומה, למלך שקדש מטרונה בשני מרגליות, אבירה אחת מהן. אמר לה המלך: אברך אחת, שמרי את השניה. כך קדש הקדוש ברוך הוא את ישראל בנעשה ונשמע, אבדו את נעשה, שעשו את העגל, אמר להן משה: אבדתנו נעשה, שמרו נשמע, הו: **שמע ישראל**. עד כאן לשון המדרש. ועל בן בישולמד מתוך הספר, שהוא בוחנת עשה, שהיא בוחנת נעשה, אין בזה כלל קה לעזיר אותו, כי ישראל אבדו את הנעשה. אבל בששומע מפה הצדיק, הוא בוחנת נשמע, וזה הבהיר נשאר להם **ליישראלי פג'ל**:

כבא

או אמרתי הנה באתי במלת ספר בתוב עלי, לעשות רצונך ובו: (חילים מ')

בשאדים רואה ולומד בספר, ובכל מקום שהוא רואה ולומד, מוצא את עצמו, הינו שלוקם לעצמו מוסר, וראה פחרותו ושלותו, בכל מקום באיה ספר שהוא בא ומעין שם, זה סימן שחייב לעשות רצונו יתרה. וזה: או אמרתי הנה באתי במלת ספר בתוב עלי - זה סימן: לעשות רצונך אלקינו

חַפְצָתִי כְּפָנֶיךָ:

קכט

וְגַם נִצְחָה יִשְׂרָאֵל לَا יִשְׁקַר: (ש"א ט)

כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁמְדַת הַנִּצְחֹן אַינְהָ סֻבְּלַת הָאָמֶת, כִּי אֲפִ依ָּם
יִרְאֶה לְעֵינָיו דָּבָר אָמֶת, יִרְחַה אָזְהָר מִחְמַת הַנִּצְחֹן, וְזֶה
מִבְּרַר מַאֲדָר. אֲךָ לֹא בִּמְדַת בָּשָׂר וְדָם מִדַּת הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָא, כִּי
הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָא אֲפִי בַּהֲנִצְחֹן הוּא אָמֶת, וְאַינוּ מִשְׁקָר, חַס
וּשְׁלוּם. וְזֶה: וְגַם נִצְחָה יִשְׂרָאֵל לَا יִשְׁקַר.

קכט

הָעֵקֶר וְהַיסּוּד, שַׁהְפֵל תָּלוּי בּוּ - לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ לְהַצְדִּיק שַׁבְּדוֹר,
וּלְקַבֵּל דָּבָריו עַל בֶּל אֲשֶׁר יֹאמֶר בַּי הָוּ זֶה, דָּבָר קָטָן
וְדָבָר גָּדוֹל. וְלֹבֶלֶל לְגַטּוֹת, חַס וּשְׁלוּם, מִדָּבָריו יָמִין וּשְׁמָאל, בָּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רְבָוטִינוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרֶכה (ספר פ' שופטים): אֲפָלוּ אָמֶר לְךָ
עַל יָמִין שְׁמָאל וּכְוּ); וְלַהֲשִׁילֵךְ מִאָתוֹ בֶּל הַחֲכָמוֹת, וְלַסְּלִיק דִּעָתוֹ
בָּאָלוּ אֵין לוֹ שָׁוֹם שַׁכֵּל בְּלָעֵדי אֲשֶׁר יִקְבֵּל מִהַּצְדִּיק וּהַרְבֵּ שַׁבְּדוֹר.
וְכָל זָמָן שְׁגַנְשָׁאָר אֲצָלוּ שָׁוֹם שַׁכֵּל עַצְמוֹ, אַינוּ בְּשַׁלְמוֹת, וְאַינוּ
מִקְשָׁר לְהַצְדִּיק. וַיִּשְׂרָאֵל בָּעֵת קִפְלַת הַתּוֹרָה הִי לָהֶם חִכְמֹות
גָּדוֹלֹות, כִּי אָז הִי עֲבוֹדֵי עַכּוֹדָה וּרָה שְׁבִימִיחָם, שָׁהָה טֻעוֹתָם
עַל-פִּי חִכְמֹות וְחַקְרוֹת גָּדוֹלֹות בְּיֹדָע. וְלֹא לִי שָׁהָיו יִשְׂרָאֵל
מְשֻׁלְיכִין מַעֲצָמָן הַחִכְמֹות, לֹא הִי מִקְבְּלִים הַתּוֹרָה, כִּי הִי

יכולים לכפר בכלל, חס ושלום, ולא היה מועיל להם כלל מה שעשה משה רבנו עמהם. ואפלו כלל אותןאות והמופתים הנוראים שעשה לעיניהם, לא היה מועיל להם, כי גם עתה נמצאים אפיקורסים הכהנים עלידי שנות וטעות חכמתם. אך ישראלי עם קדוש ראו האמת, והשליכו החכמויות, והאמינו בה' ובמשה עבדו, ועל ידי זה קבלו התורה.

והינו שתרגם אונקלוס (ורבים לו): עם נבל ולא חכם - עפמא דרבינו אורחא ולא חכמו. כי ערך קבלת התורה היה עליידי ולא חכמו, הינו עליידי שהשליכו מאתם כלל החכמויות בבל. וזה: נבל - ראשיתות לב נתיבות, שהוא בליליות התורה, והוא הכמה האמתיות, אשר יצאה כלל החכמויות בטלים. והינו נבל, שהוא בבחינת התורה, הנקראות נובלות הכמה העלומה (בר פ' ז). (ובוא וראה שעתה מבאר ומישב התרגומים הזה, שהוא פלאה גודלה, וכל העולם תמהם עלייו, מה ענן תבת נבל לתרגם על קבלת התורה. אך עתה מה נמלצו לחך דברי התרגומים הללו).

והעיקר העובדה - להיות הם וישראל, ירא אלקים וסר מרע, בלי שום חכמויות. ושלמה המלך, עליו השלום, אחר שבחות בו (מלכת-ה): ויחכם מכל האדים; אמר (משלי ל): כי בעיר אני מאייש, ולא בנית אדם לי; וכן אמר אסף (תהלים עג): ואני בעיר ולא ארע, בהמות היותי עפה; וכן כתיב (משלי כא): אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה':

כבד

שיר מזמור לנצח - זמרו למי שמנצחים אותו ושמחה (פסחים קט) כי בשמידבר לפני הקדוש ברוך הוא ומפרש שיחתו בטענות ובקשות, רוצה לנצח את הקדוש ברוך הוא בכוכל, והשם יתברך יש לו תענוג מזה. על פן שליח לו דבורים, שיכל לנצח אותו, בכוכל, כדי לקבל התענוג. כי بلا זה בוראי לא היה אפשר לבשר ודם לנצח את הקדוש ברוך הוא, אך השם יתברך עצמו שליח ומomin לו דבורים וטענות לנצח אותו פג"ל:

קבה

ויאמר משה אכלו היום, כי שבת היום לוי ובו: (שמות טט) ולמדו רשותנו וברונם לברכה (שנה קי:) מפני, שחיב לאכל שלוש סעודות בשבת, כי תלתא "היום" כתבי. נמצא שעיל כל סעודה משלש סעודות כתיב "היום", לרמז שלא לאכל בסעודה של שבת, רק בשביל היום. כי לפעמים אוכלם בשביל שרעב מתחמול, ולפעמים בשביל שלא יהא רעב לאחר, אך בכל סעודה משלש סעודות של שבת, לא יוכל כראם בשביל היום, חינו סעודה זו לא בשביל קדם ולא בשביל אחריה: זה העניין לא שמעתי מפיו הקדוש בעצמו, רק מפני אחד שאמר ממשמו, וכתבתי בו ששם עתי. אחריך גודמן שדברתי עמו זיל מעוני זה, ופרק בעצמו עליה ואמר: הלא

אכילה ששבת יקרה מאד מאר, וכמברא בכל דברי רפוחינו זכרונם לברכה, שבשבת צריכין דוקא לאכל ולשתות ולהרבות בمعدנים. והבנתי שאין פונתו במאמר זה הנ"ל, למעט באכילה שבת, חם ושלום. ותכן פונתו במאמר זה לא באר לי כלל, כי לא זכיתי לדבר עמו עוד ממאמר זה. רק אחריך שמענו מפיו הקדוש ז"ל בפה ובמה תורה על עניין מעלה קדשת אכילת שבת שקרה מאר, ואמר בפרשן שארכין שבת להרבות במאל ובסתה בפסותו, כי אכילה שבת היא בלה אלקות בלה קדש וכו'. עין בהתורה "שאלו את רבי יוסף בן קסמא" בסימן נ"ז, ולקמן בסימן רע"ז, מה שבתוב שם שעקר בבוד שבת הוא האכילה, עין שם ועוד בכמה מקומות:

כבו

בזהר, בכמה מקומות ששבחו החכמים את רבי שמעון בר יוחאי, איתא: ווי לדרא כדר הסתלק, פוק עין ותשבח. והוא בוחינת (שםות לא): שבת ונפש - פיו שבת וי אבדה נפש (ביצה ט). הינה, שמחמת גל התעונג של הנפש יתרה שבת, על-כן מתרחלים ת�ף להתגעגע ולהצטער על אכילת הנפש במוציא-שבת; פון החכמים, מחמת גל התעוגים והשעשעים שקבלו מרבים רבי שמעון בר יוחאי, על-כן תקף ומיד התחלו להתגעגע, ועלה עליהם צער ההסתלקות שיזיה להם. בכלל מקום ששבחו החכמים את רבי שמעון בר

יְזָהָר עַל שֶׁגֶלָה לֵהֶם סֹד נִפְלָא, תָמֵצָא שָׁאַחֲרֵכֶךָ אָמֵר לֵהֶם
עוֹד חְדוּשִׁי תּוֹרָה:

כבו

הַבְנָדִים הם בסוד החשָׁמָל, שהוא שמירה, ועל כן הבנדים
יהיו שלמים תמיד, ולא קרוועים, כי הוא קלקלול
השמירה. הבנדים בעצמן טובעין את האדם אם לא גוּהָר
בשמירתן לבנון ברואוי ולהזקון בנקיות: (נעל אורה אתה לשמר את
הبنדים מפתומים, עין לעיל בסימן כת)

כבח

אִיתָא בְּגַמְרָא (יומא סט): **לְעֵנָן הַצָּר הָרָע דְּעֵבֶרָה,** רהינו של
תאות המשגָל: בחלינָהו לעינה ושבקוהו. נמצא, שאף-
על-פי שסמו את עיני היצר הרע של נאות, אף-על-פיין גשא.
ויה בוחנת מה שנמצא לפעמים באנשים הנסיבות קצת,
שםחה שפוגע יראת השם בלבד, והוא משפיל עינוי ואינו
מסתכל בנשים, ואף-על-פיין הוא גונב את העין בלבד יד,
ומסתכל מן הצד. והוא בוחנת: בחלינָהו לעינה רצרא -
שםסמא עיני היצר הרע; שרוזה להסתכל, והוא מסמא עינוי
על-ידי שפוגע עצמו מלהסתכל, ואף-על-פיין נשאר היצר
הרע, כי מסתכל מן הצד בלבד יד:

קבר

ארץ אכלה יושביה: (במדגר י')

כִּשְׁמַקְרֵב לְהַצְדִּיק, אֲפָ שָׁאַיָּנוּ מִקְבֵּל מִמְּנוּ כָּלֶל, הוּא גַם כֵן
טוֹב מַאֲדָר, וְהַאֲמֹנָה לְבָהָ שְׁמָאַמִין בְּהַצְדִּיק, מוּעָיל
לְעֻכּוֹת הַשָּׁם יַחֲפֹךְ. כִּי טָבָע הַאֲכִילָה - שְׁהַמּוֹזֵן נִתְהַפֵּךְ לְגַזּוֹן,
גַּזּוֹן פְּשָׁחָה אֲוֹכֶל צָמָת, גַּזּוֹן עַשְׂבִים, נִתְהַפֵּכִין הַעֲשָׂבִים לָתוֹן,
בְּשָׁנְכָנָסִין בְּתוֹךְ מַעַיָּה. וּבָנָן מַחְיָה לְמִרְבֵּר, בְּשָׁנְמִרְבֵּר אֲוֹכֶל תַּחַי,
נִתְהַפֵּךְ תַּחַי לְמִרְבֵּר. וְלֹכֶל מִקּוֹם שָׁנְכָנָס לְשָׁם הַמּוֹזֵן שָׁגַתְחַלֵק
לְהַאֲכָרִים, נִתְהַפֵּךְ לְמִהוּת הַאֲכִיר מִפְּשָׁש שָׁנְכָנָס לְשָׁם. גַּזּוֹן
הַחַלֵק מִהַמּוֹזֵן הַגְּנָנָם לְהַמָּח נִתְהַפֵּךְ לְמַתָּה, וְהַגְּנָנָם לְלֵב נִתְהַפֵּךְ
לְלֵב, וּבָנָן לְשָׁאָר הַאֲכָרִים. וּזהוּ: **ארץ אכלה יושביה** - כִּי אָרֶץ
הוּא בְּחִינָת אֱמֹנָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (חַלִּים לו): **שָׁכַן אָרֶץ וְרֹעֶה**
אֱמֹנָה. וּזהוּ: **אכלה יושביה** - כִּי **בְּשָׁנְכָנָס לְאָרֶץ**, שֶׁהָיא בְּחִינָת
אֱמֹנָה, נָאכֶל אֲצָלָה, הַנְּנוּ שְׁנִתְהַפֵּךְ לְמִהוּתָה. הַנְּנוּ בְּשָׁדְבוֹק
לְהַצְדִּיק וּמַאֲמִין בָוּ, שֶׁהָוָא בְּחִינָת אָרֶץ, נָאכֶל לְהַצְדִּיק וּנִתְהַפֵּךְ
לְמִהוּת הַצְדִּיק מִפְּשָׁש:

וּבָנָן אָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעִצְמָה, יִשְׁלַח לָהּ גַּם־בַּכְחַ הַזָּה. וּעַל־בָן
אָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרֹונֵם לְבָרָכה (כתובות קיא): **כָל הַיּוֹשֵׁב**
בְּאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל שָׁרוֹי בְּלֹא עֹזֵן שנאמר: העם הַיּוֹשֵׁב בָּה נְשָׂוא
עֹזֵן; כִּי הָיא אָרֶץ אֲכָלָה יֹשְׁבָה, שֶׁהָיָשֵׁב שָׁם נָאכֶל אֲצָלָה,
וּנִתְהַפֵּךְ לְמִהוּתָה הַקָּדוֹשׁ. וְעַל פָנֵי הַמְּהֻלָּךְ אַרְבָּע אַמּוֹת

בארץ־ישראל, מבטח לו שהוא בן עולם הבא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם: וזה גם כן עניין המבאר במקום אחר (ליל כסמן קא) על פסוק: בקרוב עלי מרים לאכל אתבשרי - שביל העניין שם, כאשרני רוצח שיקרבו תריין רעין שלא מתרשין, אני ציריך לאכל אתבשרי, הינו להזכיר החומר. וזהו לאכל אתבשרי - לאכל דיקא. שציריך שהנפש תאכל הבשר, שתתהփך למחרותה. וזהו (שה"ש): אכלו רעים, הינו תריין רעין שלא מתרשין, שהם המוחן הקדושים, שאריכים שהמה ותדעתי הקדוש יאכל את הגוף, הינו שהגוף יתהփך למחרות הנשמה הקדושה, שהוא מה ותדעתי (במкар במקומות אחר). שהזוי בבחינת האמונה, הינו שאחתה תהיה רועה ומזין את האמונה, הינו שתהיה נאכל להאמונה בג"ל, בבחינת המזון שנתהփך לנזון: אך אפ-על-פייכן העקר תלוי ברצו: אם רצונו חזק מאד להתקרב להשם יתפרק ולעבד אותו, רק שקשה לו לשבר תאות גופו, או על־ידי התקabbrות ואמונה הצדיקים, הוא בבחינת אכילה, ונאכל להצדיק, הינו שנתהփך למחרותו בג"ל. אך אם אין רצונו כלל לעבד את השם, לא יוכל לו שום התקabbrות לצדיקים, והוא בבחינת מזון שאינו נתהփך לנזון. כגון אם יכול אכילה שאין הטע סובלת אותו, אין אינו מתעלב ולאינו מרתהף לנזון, רק הגוף מקייא אותו. בן הוא בבחינה זו ממש, כי אין נאכל כלל להצדיק, אף שמקרב אצלו. כי הצדיק אין יכול לסבול, ומי קיא

אותו. והוא בחרית הפטור בארץ־ישראל (ויקרא י): כאשר קאה את הנזוי, דהינו שאינה יכולה לסכלו להיות נאכל אצל שיתרפה למחותה, רק היא מקאה אותו, ה' יצילנו:

כל

כל הגודל ממחברו, יצרו גודל ממנה: (סוכה נב)

על־ידי ענוה נצול מנאות, וזכה לשמרות הברית. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סטה ד): **כל המתגאה, לפסוף נכסל באשת איש, שנאמר:** ואשת איש נפש יקרה תצד. וזה פרוש הפסוקות (מדבר יט): והאיש משה ענו מאד וכו', לפסוק: ותדבר אהרן ומרים במשה. כי הם דברו על אוזות האשה היפותית אשר לקח, כי פושית על־שם יפה נקראת, והם אמרו שלקחה לשםipi, ועל בן דברו על הפרישות, כי הם לא רצו להאמין שאפשר להיות פרוש. ועל זה השיבה הتورה וסמכתה תחת, והאיש משה ענו מאד מכל האנשים - כי על־ידי שהיה ענו מכל האנשים, היה אפשר לו להיות פרוש לנמרי, ולא היה לו יחוּדָה תחתה כלל.

זה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין ט): **תקפו של יוסף - עונתנותו של בעז, תקפו של בעז - עונתנותו של פלטי בן ליש.** כי הוא תלוי בענוה, כי על־ידי ענוה נצול מפגם הברית. וזה שאמרו: **כל הגודל ממחברו - שיש לו גקלות, יצרו גודל ממנה - שמתגבר עליו היצור הרע בתראות נאות,** כי זה

עקר היצר הרע, פמוֹבָא בזָהָר (ויקרא ז' טו): **עֲקָרָא דִּינָרָא בַּיְשָׁא לְגַדֵּלָה עֲרֵין:**

קלא

צָרִיךְ לְהִתְירָא וְלִפְחֹד מִן הַכְּבוֹד, כי כבוד הוא סכנה גדוֹלה, סכנות נפשות, כי הוא דין את כל הדינים, כמו שכתוב (תהלים כד): **מֶלֶךְ הַכְּבוֹד,** כי כבוד הוא בוחינת מלכות, הנהן את הפל. ואוי הפל חזקים ושולאים: מי הוא זה מלך הכבוד, אם הוא ראוי לה, וזה שכתוב (שמות נט): **וְנִקְדַּשׁ בְּכָבוֹדִי - אֶל תִּקְרִי בְּכָבוֹדִי, אֶלָּא בְּמִכְבָּדִי** (ובחמים קטו), כי על-ידי הכבוד יוכל לנו רום לו מיטה, חם ושלום, ואוי הוא נשקל במאנים, אם, חם ושלום, יפגם בהכבוד בחות השערה, שלא יקבלו במו שצראה, אוי, חם ושלום, אף חובה מברעתה. וזה נקרא: **מְאוֹנִי צָדָק** (ויקרא ט), כי צדקה מלכותה קדישא, שהוא בוחנת כבוד, מלך הכבוד בגניל. והינו מאוני צדקה, כי או נשקל במאנים:

כלב

יש צדיק שהוא מפארסם גדוֹל במדינה אחת, ובמדינה הסמוכה איןו חשוב כלל, ושוב במדינה אחרת הוא מפארסם. הוא עניין הפתוח בזהאר (תצא רפ): מעין דנפק מאחר חד, ואולי מתחות לאירוע, עד שנובע וווצא ברוחוק במקום אחר, ואף במקום שהולך תחות ארצה, הוא משקה שרשוי אילנא:

כלג

וְאֶרֶח צָדִיקִים בָּאוֹר נַגָּה, הַזְּלֵך וְאֶרֶח עַד נְבוֹן הַיּוֹם: (משלי ד)
 כי השם בעצמה מארה במקומה בשוה בתחילת היום
 ובאמצע היום, רק המגעה הוא מלחמת הארץ הפסיקת בין
 בני אדם ובין השם. על כן אין האור מתרפש כלל פך בתחילת
 היום, רק קצת מקרצת, עד שיתפשט על הארץ. בן הצדיק,
 הוא עצמו מאיר תמיד, רק המגעה מלחמת המקבלים.
 והמניעה הוא מלחמת הארץ הפסיקת, הינו העולם הזה. כי בני
 אדם משקעים בעולם הזה, ועל כן אין יכולם לקבל אור
 הצדיק:

והוא ענין שאמרו בגמרא (עירובין כא) על פסוק: מגלה עפה -
 פד עיפת לה וכו', פד קלפת לה וכו', נמצא בכל העולם
 כלו בורת אחת مثلש אלף ומאות מותורה. נמצא
 שהחותורה גדולה ורחבת מאה, רק שתוורת הקטן, שהוא העולם,
 עומד לפני מאור העינים, ומתגעו מלראות אור הגדול של
 התורה, אף שבב העולם הזה הוא רק זורת קטן, נגיד התורה
 שהיא גדולה מאד ורחבת מני ים (איוב יא). ולאורה קשה: איך
 יוכל דבר קטן כזה להפסיק ולחדוץ בפניו דבר גדול כזה, שגדול
 כמה אלפיים פעמיים מהםו, כי כל העולם הזה כלו קטן מאד
 נגיד התורה, שגדולה בניגדו אלפיים פעמיים. אך הוא במקרה
 המובא, כמו מטבע קטנה, אם תחויק אותה נגיד עיניה, ימנע

מלראות הָר גָּדוֹל, אֲפִ-עַלְ-פִּי שֶׁהָר גָּדוֹל אֲלָפִים פָּעָם בָּמוֹ הַמְּטֻבָּע הַקְּטָנָה. אֵיךְ מְחַמֵּת שַׁהְמְטֻבָּע עַוְמָדָת נֶגֶד עַיִּנוֹ, עַלְ-כֵן חֹצֵץ בְּפִנֵּי רָאִית הַעֲיִינִים, עַד שָׁאיָנוּ רֹאָה הַדָּבָר הַגָּדוֹל מִמְּנוֹ בָּמָה פָּעָם. בֵּין כְּשֶׁמְגַיעַ וּבָא אֶל הַעוֹלָם הַזֶּה, נִשְׁאָר שְׁקוּעַ שֵׁם בְּהַבְּלִי עוֹלָם, וַנְּדַמֵּה לוֹ שָׁאיָין טוֹב מִזֶּה. וְהַעוֹלָם הַזֶּה הַקְּטָן וְהַמְּעֵט, מוֹגֵעַ אָזָה מְלָרָאות אָזָר גָּדוֹל וּמְפָלָג שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהָוָא גָּדוֹל בָּמָה אֲלָפִים פָּעָם בְּגַגְדוֹל פָּגָל. וְהָוָא מִמְּשָׁש מִשְׁלָש הַשְּׁמָש, שֶׁהָאָרֶץ מִפְּסָקָת מְלָרָאות אָזָר גָּדוֹל שֶׁל הַשְּׁמָש, אֲפִי שֶׁהַשְּׁמָש גָּדוֹל בָּמָה פָּעָם בָּמוֹ הָאָרֶץ, וְהָוָא בְּמִשְׁלָש הַגָּל:

בְּמִזְבֵּחַ:

וְזֹהֵוּ: וְאֶרְחַ צְדִיקִים בָּאוֹר נֶגֶד - בָּאוֹר נֶגֶד מִמְּשָׁש. בָּמוֹ הַשְּׁמָש שֶׁמְאִירָה תָּמִיד, רַק שֶׁהַמְּנִיעָה - מְחַמֵּת הָאָרֶץ הַמִּפְּסָקָת פָּגָל, אֲפִי שֶׁהָאָרֶץ קְטָנָה נֶגֶד הַשְּׁמָש וּבְמִשְׁלָש הַגָּל. בֵּין הַצְּדִיקִים מַאוֹרִים תָּמִיד, רַק שֶׁהָאָרֶץ, הַיּוֹן הַעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּסִיק מְלָרָאות אָזָר הַגָּדוֹל שְׁלָהֶם. וְאֲפִי שָׁאָרָם גָּדוֹל מִאֶרְךָ, וְהַעוֹלָם הַזֶּה בְּפָלוּ בְּכָל הָוָא קְטָן וּפְחוֹת מִאֶרְךָ נֶגֶד אָזָרָם הַגָּדוֹל, עַם בֶּל וְהָוָא מִפְּסִיק וּמוֹגֵעַ מְלָרָאות אָזָרָם, בְּמִשְׁלָש הַמְּטֻבָּע הַגָּל. וְכָל וְהָמְחַמֵּת שֶׁהַעוֹלָם עַוְמָד בְּפִנֵּי עַיִּינוֹ וְחוֹצֵץ בְּפִנֵּי, עַד שָׁאיָנוּ יִכְּלֹל לְרָאֹות אָזָר הַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים, הַגָּדוֹל מִמְּנוֹ אֲלָפִים פָּעָם. אֲבָל אִם יִסְלַק הַמִּפְּסִיק הַקְּטָן מִנֶּגֶד עַיִּנוֹ, דְּהִיּוֹ שִׁיטָּה עַיִּינוֹ מִן הַעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל הַעוֹלָם, רַק יָרִים רַאֲשׂוֹ וּוּגְבִּיהָ עַיִּנוֹ וַיַּסְתַּכֵּל לְמַעַלָּה מִן הַעוֹלָם הַמִּפְּסִיק וְחוֹצֵץ, אֲיוֹ זַיְכָה לְרָאֹות אָזָר

הגדול והמפצל של התורה והצדיקים. כי באמת אורים גדול אלפים ורבעות פעים מכל העולם הזה והבליו לנויל, רק שהעולם הזה אומר לפני עיניו, ואני מניה אותו כל להטאות עיניו להסתכל למעלה על אור התורה והצדיקים, כמו של המטבח הקטנה הניל ממש, העומדת בפני העינים ומפסקת מראות הדר גדול וכו' לנויל. אבל بكل יכול לסלק המטבח מנגד עיניו, ותכל יראה ההדר הגדול ממש. כמו כן ממש לעניין העולם והتورה, שבהבראה בעלמא, יכול להבהיר העולם מנגד עיניו, ואו יזכה לראות אור הגדול של התורה והצדיקים, שמארין בכל העולמות בלם באור גדול מאד. והבן מאד.

ובכן שמעתי בשם הבעלים-טוב, שאמר: או ואבוי, כי העולם מלא מאורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה העומדת בפני העינים, ומעבבת מראות אורות גדולים:

קלד

עובדת גודלה לומר תורה אפילו ליחיה, כל-שפן לרבים. כי צרייך לנדר מאד, שלא יאמר דבר שאין ראוי לשכל המקובל. כי הוא בבחינת נאות, שמשליך טפי השכל באתר דלא אצטריה, ונקרא לבטלה, כי אינו מולד אצל כלום. ולפעמים נקרא נאות ממש, שמוליד ומוציא פסול ופנום, הינו שהמקובל עושה על-ידי זה דבר שאין צרייך לו לפאי מרכנתו. ועל כן עלי ידי שאומר תורה, יוכל, חם ושלום, להתגבר עליו היוצר בתאות

נאוף. ועל בן צִדְקַה לֹא מֵאָד בְּשָׁאוּמָר תֹּרֶה בְּרַבִּים, שְׁדַבּוּרוּ יתְּחַלְּקוּ שֶׁלֹּא יְשֻׁמַּע כֵּל אֶחָד כִּי אִם מֵה שְׁצִדְקַה לֹא, לֹא יוֹתָר. וְאֶפְתַּח שָׁאוּמָר בְּפָנֵי רַבִּים לְכָלָם בְּשָׂוָה, עַם כֵּל וְהַלְאָה בְּנָם בְּלָבְבָל אֶחָד וְאֶחָד כִּי אִם הַנוּגָע לֹא, שְׁצִדְקַה לֹא. וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב בְּזֹהָר (יתְּרוּ דָבָר סָחָה): וַיְשֻׁמַּע יְתְּרוּ - וְהַלְאָה בְּלָא עַלְמָא שְׁמַעַן, אֶלְאָה יְתְּרוּ שְׁמַעַן וּכְיוֹן, עַזְנָה שְׁמַעַן. וְהַהּוּ זְכָרָה מֵאָן דְּמַלְלָל עַל אֲדֹנָא דְּשְׁמַעַן (זהר התשובה דף קפו). וְהָה שָׁאָמָרוּ (סוכה נב): בְּלָה גָּדוֹל מְחַכְּבָרוּ - הַיְנוּ שֶׁהָוָה גָּדוֹל, וּעֲלֵיכְרִיזָה אָוּמָר תֹּרֶה, אָוּי יִצְרָרוּ גָּדוֹל מְמַנוֹּ פָּנָל - כִּי יִכְלֶל לְהַתְגִּיבָּר עַלְיוֹ הַיּוֹצֵר הָרָע בְּתָאות נָאָופָןְגָּל, שְׁצִדְקַה לְהַשְּׁמַר וְלְפָלָם דְּבוּרוּ פָּנָל:

קלה

כִּי אָקַח מַזְעֵד אַנְי מִישְׁרִים אַשְׁפְּטָמָ: (תְּהִלָּם עָה)
סְגִלָּה לְהַנְצֵל מַגְרְלוֹת - לְכַבֵּד אֶת הַיְמִינִים טוֹבִים, וְלִקְבְּלֵל יוֹם טוֹב בְּשִׁמְחָה וּבְחַרְחַבָּת הַלְּבָב כְּפִי יְכַלְתָּו. כִּי מִשְּׁה רַבִּינוּ, עַלְיוֹן הַשְּׁלָוֹם, עַלְיָידִי שְׁזִבָּה לְאַרְבָּעִים וְתְשֵׁעה שְׁעָרִי בִּינָה, זֶכָּה לְהַחֲזָות עַנְוָן מֵאָד מִכְלֵל הָאָדָם (כְּמַדְרָבָר יִ). יוֹם-טוֹב מִחְנֵן דָּאַפָּא, שֶׁהָיָה בִּינָה. ועל בן בְּשִׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם-טוֹב, שֶׁהָיָה בִּינָה, זֶכָּה לְעִנְנוֹת. כִּי יוֹם טוֹב בְּגִימְטְרִיא סָג עַם חֵי אָוֹתִיות, פְּמוֹבָא בְּבִזְנוֹת, שֶׁהָוָה חֶפְךָ גַּם רֹוח (עַזְנִין תְּקִוִּים מִן זָהָב).

כִּי יוֹם-טוֹב מִבְטִיל הַגְּדוֹלוֹת, כִּי טְבַע הַקְּטָנוֹת - שִׁיטְבִּיטְל לְגַבְיוֹ הַגְּדוֹלוֹת. ועל בן בְּשִׁמְקֹרֶב לְהַצִּיק נִתְבִּיטְל הַגְּדוֹלוֹת, כִּי עַל-

ידי אור הגדול של הצדיק נחבטל לנמרוי. והוא בוחנת (איוב כט): ראוני גערם וונחבאו, הינו על-ידי שוראים פָנִי הצדיק ונחבאים הקטנים, כי הקטנות נחבטל לפָנִי גדרות. עקרך פָה קרשת יומת טוב הוא תלוי בצדיקים, במו שבחתוב (ויקרא כט): אלה מועדי ה' אשר תקרוו אותם במועדים, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה כד): אל תקרי אתם אלא אתם. נמצא שהימים טובים תלויים בצדיקים, ועל-פָנֵן בשמקביל ומכבר את הימים טובים, מקביל אור הגדול של יום-טוב, שהוא בוחנת צדיק בג"ל, נחבטל הגדלות שלו, כי הקטנות בטיל לנבי גדרות. ועל-פָנֵן חיב אדם להקביל פָנִי רבו ברג'ל, כי עקר פָה יום-טוב תלוי בצדיקים:

ובזה מישב שפיר מה שהזכיר בוגרא (סוכה דף כט): על רבי אליעזר שאמר: משבח אני את העצלים ברגל שנאמר: ישמחת בחנה, והאמיר רבי יוחנן חיב אדם להקביל פָנִי רבו ברגל, שנאמר: מדיע את הולכת וכו' עין שם היטב. כי אף שהוא ברחוק מאה פרסה מרפו ביום-טוב, ולא אויל ואתי ביום-הה, על כל זה הוא מחייב להקביל פָנִי רבו ברגל, הינו שיביר פָנִי רבו ברגל, הינו שיבבד את היום-טוב, ויקבל אור הגדול של יום-טוב, שהוא בוחנת פָנִי רבו וכו', כי עקר קרשת היום-טוב תלוי בצדיקים בג"ל. ובשמקביל את היום-טוב הוא מקבל פָנִי רבו ממש, ועל-ידי זה נחבטל הגדלות, כי טבע הקטנות - שיתבטל לנבי גדרות בג"ל:

וזה פרוש: כי אקח מועד - פשאכבל את הימים טובים. אני מישרים אשות - הינו שאופה לענה, שהוא בחינת: מישרים אשות, כמו שאמרו חכמיינו זכרונם לברכה (חולין פט): מי דכתיב: האמנים אלם וכו', מה עשה וכו', יכול אף בדברי תורה, תלמוד לומר: צדק תדרبون, יכול אפילו אם הגים דעתן, תלמוד לומר: מישרים תשפטו בני אדם. וזה: כי אקח מועד אני מישרים אשות - עליידי שאכבל את המועדים, עליידי זה אופאה לענה, שהוא בחינת מישרים אשות פג"ל: וזה גם כן עניין המבואר במקומות אחר על פסוק: ארץ אכלה יושבה (עליל בסימן קטן) כי הקטנות בטיל לנבי גדרות, ונאכל ונתחפה למחות הצדיק:

עוד שמענו בענין זה: אם הוא מקשר להצדיק יוכל להרגיש קדחת יומ-טוב, כי הצדיק הוא בחינת קדחת יומ-טוב פג"ל. ותפיכון על זה אם הוא מקשר להצדיק, הוא אם יש לו שפלוות, כיطبع הקטנות - שיתפתל לפני גדרות פג"ל. ועקר ההתקשרות הוא אהבה, שיאהב את הצדיק אהבה שלמה, כמו שכתבו (בראשית מד): ונפשו קשורה בנפשו, ותרגומו: חביבא לה בנפשה, וכן שכתבו (שמואלא י): ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד. ואהבתו את הצדיק יהיה יותר מאהבת נשים, כמו שכתבו (שמואלב א): נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים. אז עליידי ההתקשרות להצדיק, יכול לקבל קדחת יומ-טוב פג"ל, כי עקר יומ-טוב תלוי הצדיקים.

כִּי עַקְרָב בְּחִינָת יוֹם-טוֹב הוּא, לְהֻעְלֹות בְּחִנָת מֶלֶכֶת דְּקָרְשָׁה מִבֵין הַקְלָפּוֹת, לְכַטֵּל מֶלֶכֶת אֶרְבָּע מֶלֶכֶת דְּסֶטֶרָא אַחֲרָא. כִּי מֶלֶכֶת נִקְרָאת דְלָת, בְּגִין דְלִית לָה מְגֻרְמָה בְּלוּם, כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלָא עַם, וַיְמַצֵּא דְלִית לָה מְגֻרְמָה בְּלוּם. וְהַמֶּלֶכֶת דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת דְלָת, נִפְלָה וַיְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָה אֶרְבָּע מֶלֶכֶת דְּקָרְפָה. וּכְיוֹם-טוֹב צָרִיךְ לְהֻעְלֹות הַמֶּלֶכֶת דְּקָרְשָׁה מִהָּרְבָּע מֶלֶכֶת דְּסֶטֶרָא אַחֲרָא, וַיְהִי שְׁבָתוֹב (שם יא): וַיְהִי לְעֵת תְּשׁוּבָת הַשְׁנָה לְעֵת צָאת הַמֶּלֶכִים, פָּרוֹשׁ: יוֹם טוֹב נִקְרָא תְּשׁוּבָת הַשְׁנָה, כִּי בְּלַיְמִינָם טוֹבִים הֵם יְמִי דִין, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (אש השנה ט): בָּאַרְבָּעָה פָּרָקִים הַעוֹלָם נִדּוֹן: בְּפַסְחָה וּכְנוּ, וְצָרִיךְ לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה. וְעַל-יְדֵיכֶיהָ יוֹצֵא הַמֶּלֶכֶת מִבֵין הַקְלָפּוֹת, וַיְתַבְּطֵל מִמְשִׁלְתֵּם, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְפֹתָינוּ זְבוֹנָם לְבָרְכָה (וַיָּמָא פָו): גָדוֹלה תְשׁוּבָה שְׁמַקְרְבָת אֶת הַגָּאֵלָה, שְׁגָנָאֵלִין עַל-יְדֵי תְשׁוּבָה מִהַמֶּלֶכֶת דְּקָרְפָה. וַיְהִי: לְעֵת תְשׁוּבָת הַשְׁנָה לְעֵת צָאת הַמֶּלֶכִים; שָׁאוּ יוֹצֵא מֶלֶכֶת דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת דְלָת, מִבֵין הַקְלָפּוֹת, וַיְתַבְּטֵל כֵּה הָרְבָּע מֶלֶכֶת דְּסֶטֶרָא אַחֲרָא.

יעקר - לְכַטֵּל כֵּה מֶלֶכֶת עַמְלָק, כִּי הִיא בּוֹלֶת הָרְבָּע מֶלֶכֶת, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (במדגר כד): רְאִישָׁת גּוֹים עַמְלָק, וְעַל-כֵן בְּשַׁהֲרָג שְׁמוֹאֵל אֶת אָגֵג מֶלֶךְ עַמְלָק, נִאָמֵר (שמואלא ט): וַיְשַׁפֵּף שְׁמוֹאֵל אֶת אָגֵג, וַיְפִירַשׁ רְשִׁיָּה: חַתּוֹ לְאֶרְבָּע. שְׁחַתּ הָרְבָּע מֶלֶכֶת דְּסֶטֶרָא אַחֲרָא, לְבֵל יְהִי לָהֶם כֵּה וּמִמְשָׁלָה מִהַמֶּלֶכֶת דְּקָרְשָׁה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת דְלָת, כִּי הַעֲלָה הַמֶּלֶכֶת

דקְרָשָׁה מֵהֶם. וַיְהִי נָעֲשָׂה בַּיּוֹם יְמִינָה כֹּל. וַיְהִי וַיְשַׁפֵּט, וַיְהִי יוֹדֵה הוּא פֻּעַלָה, וַיָּשֶׁרֶת הַתְּבָה הַוָּא שְׁמָה. וַיְהִי רָאשִׁיתְבוֹת: שְׁבָיעּוֹת סְכָות פְּסָח, שְׁהָם הַיְמִים טּוֹבִים, שֶׁאָוֹ יָצָא הַמְּלָכוֹת דָקְרָשָׁה, כי הַיְמִים טּוֹבִים הַמִּימִינִים יְמִינִי דִין, שְׁהָיא בְּחִינָת יְרָאָה, בְּחִינָת מְלָכוֹת, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (אבות פ'ג): אַלְמָלָא מֹזְרָה שֶׁל מְלָכוֹת, וְעַל בָּן נָאָמֵר בְּעַמְלִיק (דברים כה): וַיַּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחַשְׁלִים וְכוֹן וְלֹא יְרָא אֱלֹקִים, כי עַקְרָב כָּחוֹ הִיה מִחְמָת שֶׁלֹּא הָעַלוֹ אֶת הַמְּלָכוֹת דָקְרָשָׁה, מִחְמָת שֶׁלֹּא הִיה לָהֶם יְרָאָת אֱלֹקִים, שֶׁהָוָא בְּחִינָת מְלָכוֹת כֹּל. וְעַל-בָּן בְּכָל יוֹם-טוֹב יִשְׁאַרְבֵּעַ מִצּוֹת: בְּפֶסֶח - אַרְבֵּעַ פּוֹסּוֹת, בְּסְכָות - אַרְבֵּעַ מִינִים, בְּשְׁבוּעוֹת - לְפָנֵיד הַתּוֹרָה, שֶׁהָוָא בְּאַרְבֵּעַ בְּחִינּוֹת: אוֹ רָאָה וַיְסַפֵּרָה, הַכִּינָה וְגַם חֲקָרָה (איוב כה וע"ז ב"ר פ' כד, תשא פ' ט), בְּנִיגְדָּה הַמְּלָכוֹת, שֶׁהָיָה בְּחִינָת דָלָת, שִׁיּוֹצָאת בַּיּוֹם-טוֹב מִבֵּין הַקְלָפּוֹת כֹּל.

וְהַתְּלִמְידִים-חָכְמִים הַמִּבְחִינָת מְלָכוֹת, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (נטין סב): מִאן מַלְכֵי - רַבָּן, כי הַמִּעְלִים אֶת הַמְּלָכוֹת, עַל-בָּן עַקְרָב קְרָשָׁת יוֹם-טוֹב נָעֲשָׂה עַל יָדָם. וּכְשִׁמְקְבָּלִים קְרָשָׁת יוֹם-טוֹב, יִשְׁלֹׁו עֲנֹוה וְשְׁפָלוֹת כֹּל. וַיְהִי (משל סב): עַקְבָּעָנָה יְרָאָת הַיּוֹם, כי יְרָאָה הָוָא בְּחִינָת מְלָכוֹת כֹּל: וְאַבְרָהָם אָבִינוּ טָרָח גַּם כֵּן עַל-זִיה, וְרַדְף אַרְבֵּעתַ הַמְּלָכוֹם, לְהַעֲלוֹת מֵהֶם הַמְּלָכוֹת, וַיָּצֹא מִפְנֵיו יִצְחָק וַיָּשָׁמַעַל, יַעֲקֹב וַיַּעֲשֵׂו - בְּנִיגְדָּה אַרְבֵּעַ בְּנִים: אַחֲרָחָם וְכוֹן: (מן "עֹד שָׁמַעַנוּ" עד פָאָן, בֶּל זֶה מִבָּאָר הַיְטָב לְעַיל בְּהַתּוֹרָה "מִישְׁרָא דְסִכְנָא"

(בשימן ל, עין שם)

יעל-ידיזה נפתח רחמה של המקשה לילד, פMOVCA בעץ חים (שער לה פ"ג): בשם שיש צירום ורلتות לבית, בה יש צירום ורلتות לאשה (כברות מה), ומהשתי דלתין נעשה צורת סתומה, שם נוצר הולך וכי. עין שם. וצריך לחתוך הם לשני דלתין, כדי שיצא הולך, וזהו וישפף - חתכו לאربע, שחתוך הים לשני דלתין, והבן: (באור ענן זה של המקשה ללדה, יתפאר במקום אחר)

כלו

אל תדרין את חבירך עד שתגיע למקוםו: (אבות פ"ב) זה מה שאמרו רבינו בר ברכיה: הוי זו את כל אדם לך כוף זכות (שם פ"א). כי בשיש מחלוקת על אדם, צריך לחקר למציא זכות בחברו במה שהזיל עליו, כדי לדונו לך זכות. כי המחלוקת לא ימנע ממשני פנים: או מחלוקת שחבירו גדול מפניו במעלה, ועל פון חוליק עליו על שלא הגיע למדרגתו. ואוי צריך להשתרל שגיאו הוא גם פון למדרגת חברו, בגין שוויו שניהם שווים, ואוי לא יהיה מחלוקת. או לפעים להפוך שהוא גדול מחברו, והחלוקת מחלוקת שחבירו מתקנא בו, על שלא הגיע למדרגתו. ועל פון צריך לדונו לך זכות, ובזה הוא מעלה חברו לך זכות, ואוי הם במקום אחד הינו במדרגה אחת, ואוי בודאי לא יהיה מחלוקת. כי מחלוקת

הוּא רַק מִחְמָת שֶׁהָם מַשְׁנִים וְהַמּוֹת, אוֹ שְׁחַבְרוּ גָּדוֹל מִפְּנֵנוֹ
אוֹ שְׁהָוָה גָּדוֹל מִחְבָּרוֹ גָּנוֹל, אֲבָל אָם יְהִי שְׁנִיהם בָּמָקוֹם
אֶחָד בָּמְרֻגָּה אֶחָת, בָּוּדָא לֹא יְהִי מְחַלְקָת, כִּי בָּרֶבֶר אֶחָד
אֵין שִׁיק מְחַלְקָת.

וְזֹהֵוּ: אֶל תַּדְרֹן אֶת חֶבְרֶךָ עַד שַׁתְגַע לְמִקְומָו, הַנִּינָּו שַׁתְשַׁתְּדַל
שְׁתִּרְיָה עַמּוֹ בָּמָקוֹם אֶחָד, בָּמְרֻגָּה אֶחָת, מֵאֶחָד מַשְׁנִי
פָּנִים גָּנוֹל. וְאָנוּ בָּוּדָא לֹא יְהִי מְחַלְקָת, כִּי בָּרֶבֶר אֶחָד אֵין
שִׁיק מְחַלְקָת. וּבָהּ שְׁמַעַלָּה אֶת חֶבְרוֹן לְכֹפֶר זְכוֹת, יוּכָל לְהִוָּת
שְׁחַבְרוּן יְחוּדָה בָּזָה וְלֹא יְהִי שִׁיבָּה מְחַלְקָת, אָוֹ שִׁיזְׁהָה לוֹ מְפָלָה, כִּי
יוּכָל לְהִוָּת שְׁגַחְלִים אֶתְהָה חֹזֶקה עַל רַאשָׁוּ בָּהּ שֶׁאֶתְהָה מְעַלְיוֹ
לְכֹפֶר זְכוֹת. וְזֹהֵוּ: הַיּוֹ דָן אֶת כָּל אָדָם לְכֹפֶר זְכוֹת - דָן דִּיקָא, כִּי
הָיָא בְּחִינַת דָין וּמִשְׁפָט מִמְשָׁע. כִּי יְדוֹעָ, שְׁקָדָם שְׁעוֹלָין לְאֵיהָ
מְרֻגָּה, דָנֵין אֶת הָאָדָם. וּעַלְפֵן בָּהּ שֶׁאֶתְהָה דָן אֶתְהָזָה לְכֹפֶר זְכוֹת,
וְאֶתְהָזָה מְעַלְיוֹן לְמְרֻגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָ, דָנֵין אֶתְהָזָה, וּכְבִּי שִׁיעָצָא
הַמִּשְׁפָט בֵּן יְקוּם:

קלו

חַלְקֵי יְהָוָה אָמְרָתִי לְשִׁמְרָר דִּבְרֵיךְ: (תהלים קיט)
הַנִּינָּו שְׁהַחְלֵק אַלְקֵי מְפָעֵל שִׁישֵּׁ לֵי, אָוֹמֵר לֵי וּמְלַמֵּד אֶתְהָזָה
לְשִׁמְרָר דִּבְרֵיךְ:

קלח

לְךָ אָמַר לִפְנֵי בְּקַשׁו פָּנִי (תהלים כ) פִּרְשׁ ר' ש"י: בְּשִׁלְיוֹחָותֶךָ:
 כי עקר הַאֲלֻקּוֹת - בַּלְבָד, בַּמּוֹ שְׁפָטוֹב (שם עג): צוֹר לְבָבִי,
 בַּמְבָאָר אֲצַלְנוּ בָּמְקוּם אַחֲר (לעיל בסימן מט) וּמַי שָׁהָוָא בָּר
 לְבָב (שם כד), בְּבִיחִית (שם קט): וְלִפְנֵי חָלֵל בְּקָרְבִּי, יוּכֵל לִידֹעַ
 עֲתִידּוֹת, עַל-יָדֵי מָה שְׁהָלֵב אָזֶם לֹן, שָׁהָוָא דְּבָרִי ה' מִפְּשֵׁש.
 וְזהוּ: לְךָ אָמַר לִפְנֵי בְּקַשׁו פָּנִי, לְךָ - בְּשִׁלְיוֹחָתֶךָ בְּגַ"ל, בַּי מָה
 שְׁהָלֵב אָזֶם, הַם דְּבָרִי ה' מִפְּשֵׁש בְּגַ"ל, וְהַבָּנוּ:

קלט

צְדָקָה לִפְנֵי יְהָלֵךְ וַיְשַׁם לְדָרְךָ פָּעָמִיו: (תהלים מה)
 כי יָקְרָא דְּשִׁבְתָּא הוּא: כי בְּחָל, שִׁישׁ שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים,
 בְּשַׁחַדְךָם עוֹשֶׂה מִצְוָה, אוֹי יוֹנְקָת הַקְּלָפָה מִהְרָגְלִין שֶׁל
 הַמִּצְוָה, כי בֶּל מִצְוָה הִיא קוֹמָה שְׁלָמָה, וְאוֹי אֵין לְהַמִּצְוָה הִיא
 בְּבִיחִית רָגְלִין, לְעָלוֹת בָּהֶם וְלִילֵּךְ לִפְנֵי הַקְּדוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הִוא, כי
 הַקְּלָפָה לְקַחַת הָרָגְלִין, [בְּבִיחִית (משל ח): רָגְלִיהָ יוֹרְדוֹת מַוְתָּה].
 וּכְשֶׁבָּא שְׁבָת, וּנְחַטְּפַתְּל שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים, אוֹי עֹוְלִים הָרָגְלִין
 מִהַּמִּצְוָה, שְׁהָיו בְּתוֹךְ הַחִיצוֹנִים בְּחָל, שְׁגִינְקוּ מֵהֶם, וְאוֹי עֹולָה
 הַמִּצְוָה וְהַזְּלָכָת לִפְנֵי הַקְּדוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הִוא. וְזהוּ (ישעה ח): אָם
 תִּשְׁבַּב מִשְׁבַּת רָגְלֶךָ - שְׁעַל-יָדֵי שְׁבָת תִּשְׁבַּב וְתִּחְזֹר הָרָגְלִין
 לְהַזְּצִיאָם מִבֵּין הַחִיצוֹנִים. וְאוֹי עֹולָה הַמִּצְוָה וְהַזְּלָכָת לִפְנֵי
 הַקְּדוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הִוא, וְהַקְּדוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הִוא מִשְׁתַּעֲשֶׂע בָּה, אָף אָם
 נְעִשֵּׂית עַל-יָדֵי קָטָן שְׁבָקְטִים, וּכְלִי בָּנוֹה וּשְׁלָמוֹת הָרָאוּי

להמצואה, עם כל זה יש להקדוש ברוך הוא תענוג גדול מהמצואה. כמו האב שיש לו תענוג גדול כשהבנו מתחילה להלה, אף שאינו הולך בראוי, עם כל זה משתמע מארם ממנה, אך הקדוש ברוך הוא משתמע מארם מכל אחד מישראל בשעוזה מצואה.

והנה הולך בפרק במקום שאין דרכו, אינו יכול לעשותו דרך בבושא עליידי פערמי רגלוין, כיראם בשייך הרבה, ומהמצאות נקראים צדק, כמו שבחוב (הלים קט): כל מצותיך צדק. וזהו צדק לפניו יתהלך - כשהמצואה הולכת לפניו הקדוש ברוך הוא, אין: וישם לדרך פערמי - הקדוש ברוך הוא עוזה מפערמי רגלוין, דרכו, שהוא נאמר על הדרך שהוא בבושא לרבים. כי מלחמת גל התענוגים והשעשועים שיש להקדוש ברוך הוא מהמצואה, עוזה מפערמי רגלוין דרכו בבושא. וזהו: וישם לדרך פערמי: (ען עני זה לקפן סמן רע"ז בארכיות)

קמ

וביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשיהו: (איוב לו) כי הצדיק בעצמו אי אפשר להשיגו, כי אין בו שום תפיסה, כי הוא למללה משכלו. רק עליידי אנשיו המקרבי אליו, יוכל להבין מעלה הצדיק. כי עליידי שרואין אנשיו, שהם אנשי מעשה יראים ושלמים, ובהם יש להם תפיסה והשגה, כי העולם אינם רחוקים עדין מהם כל-כך כמו מהצדיק בעצמו, על

בן מי שרצה האמת, אפשר לו לידע מעלה הצדיק על ידי אנשיו. זהו כמו משל החותם, שהكاتب החקוק עליו אי אפשר לקרותו, מלחמת שהאותיות בפה. רק עליידי שמפני ומצירין החותם על שעווה, רואים האותיות והציפורים החקקיים על החותם, ומביבים בטהר החותם. וזהו: וביד כל אדם יחתום. הצדיק נקרא "כל אדם" כמו שפטותם (קהלת יב): כי זה כל האדם. וזה: לדעת כל אנשי מעשהו. עליידי אנשי מעשה של הצדיק, תיבל לידע אותו, כמו של החותם בנויל. וגם הצדיק הוא בבחינת חותם, כמו שפטותם: וצאצאיו חתום באות ברית קדש; הצדיק הוא מאן נטיר ברית:

קמא

אם יזכה לריגיש באמת כאב חטאיו, הינו ביטול את ערלה לבבו - כי כל זמן שלבו ערל ואטום, אי אפשר לו לריגיש באמת, רק ביטול את ערלה לבבו, יהיה לו חלל בלבד, ואוי לריגיש לבבו באמת גדול כאבו, ויצטער ויתחרט באמת. ואוי מגדל החרטה, לריגישו גם כל הלכבות של כל הטעות שנמשכו ממנו, וכל מקום שנמשכו, לריגישו שם במקום שהם, הן אותם שנמשכו ממנה ונתחוו מהם בניין אדם, והן אותם שנמשכו ממנה למקום אחר הם ושלומם, וגם שם יש להם לב ושאר איברים. ואוי ביטול את לבבו, לריגיש לבבו גדול כאבו, ויתחיל להצטער ולהתחרט באמת, או לריגיש שם

בְּלָל הַלְּבָכוֹת שֶׁל הַטְּפֹת, וַיַּתְּוֹדַע לָהֶם האמת האיך הם מִטְּלִים בַּمְּקוֹם טְנוּפּוֹת בְּשָׂאול תְּחִთּוֹת. כִּי מִתְּחָלָה נְרָמָה לָהֶם שְׁטוֹב לָהֶם, כִּי חֵן מִזְיקוֹ עַלְמָא. רַק אַחֲרִיכֶּה, כַּשְּׁגַּמּוֹל לְכָבָב עַלְיִדי שְׁגַּמּוֹל לְכָבָב אֲבֵיכֶם, אָוי מִרְגִּישׁוֹן הַיָּכֹן הַמְּ, וּמִתְּחִילֵין לְקֹונֵן וְלְהַצְּטֹעַר, וּנְעַשֵּׂה שֶׁם רְעֵש גָּדוֹל בֵּינֵיכֶם. וְזֹהוּ (דברים ל): וּמִלְּה' אֶת לְבָבֶה, וְאֶת לְבָב זְרוּעָה; הַיָּנוּ כְּשִׁימּוֹל ה' אֶת לְבָבֶן, יִמּוֹל גַּם לְבָב זְרוּעָוֹ. וְלַיָּכֹן שְׁגַּמּוֹשׁ הַזְּרוּעָ, הַן לְמִין בְּנֵי אָדָם, אָוי מִחְכִּיבִים בְּנֵיָנוּ, שְׁירְגִּישׁוּ גַּם־יָכֹן הַרְהֹר תְּשׁוּבָה עַל יְדֵי שְׁגַּמּוֹל לְכָבָב אֲבֵיכֶם. וְכֵן אָם גַּמּוֹשׁ לִמְקוֹם אַחֲרֵיכֶם וְשְׁלוֹם, אָוי יִמּוֹל שֶׁם הַלְּבָכוֹת וְיִרְגִּישׁוּ פְּנֵי ל': וְהַזְּמָן הַמְּסֻגֵּל לְזָה הוּא חֲדַשׁ אַלְוֵל, כִּי אַלְוֵל רָאשֵׁי־תְּבָכוֹת: אֶת לְבָבֶה וְאֶת לְבָבֶן; הַיָּנוּ שִׁימּוֹל ה' אֶת לְבָבֶן וְאֶת לְבָב סְתִּים, הַתְּלִיאֵי בּוֹ, לַיָּכֹן שְׁגַּמּוֹשׁ פְּנֵי ל'. הַיָּנוּ הַלְּבָב שֶׁל הַטְּפֹת לְאֵיזָה מִקּוֹם שְׁגַּמּוֹשָׁבוֹ, אָם שְׁגַּמּוֹשָׁבוֹ וְנִתְּהַווּ מֵהֶם בְּנֵי מִין בְּנֵי אָדָם, וְהַן שְׁגַּמּוֹשָׁבוֹ, חַם וְשְׁלוֹם, לִמְקוֹם אַחֲרֵיכֶם, וְגַם הַמְּ בְּנֵיָנוּ, וְהֵם תְּלִוּיִים בּוֹ. וְעַל פָּנֵי כַּשְּׁגַּפְטָר הָאָדָם הַיָּם הַזְּלִכִּים אַחֲרֵיכֶם וְמִקְוֹנְנִים עַלְיוֹן, כְּמוֹ בְּנֵי מִמְּשָׁ מִמְּיַן אָדָם, אֲךָ שְׂזָה שְׁהָם הַזְּלִכִּים וְמִקְוֹנְנִים אַחֲרֵיכֶם, הוּא לוּ לְבָזִין וְלְחַרְפָּה גָּדוֹלה, רְחַמְּנָא לְצַלְנוּ רְחַמְּנָא לְצַלְנוּ מִעֲנְשִׁים הַלְּלוֹ, בִּידָעָן:

קמבר

מֵי שָׁאֵי אָפֵּשֶׁר לוּ לְלִמְדֵד בְּלָל, בְּגַן שְׁהָוָא עִם הָאָרֶץ, או שָׁאֵן לוּ שָׁוֹם סִפְרָ, או שְׁהָוָא בְּמִרְכָּבָר, רַק שְׁלַבּוֹ בּוּזָעָר בּוֹ וְגַכְסָף

מְאֹד לִלְמָד וַלְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם, אֲזִי מֵה שָׁהַלְבָן חֹמֵד לִלְמָד, וְהַ
בָּעֵצָמוֹ הוּא בְּחִינָת לְמוֹד מִתּוֹךְ הַסְּפָר.

כִּי גַּמְצָאוּ בָּעוֹלָם שְׁנִי צְדִיקִים שָׁפְרָבִרִים זֶה לְזֶה, וְהֵם בַּרְחוֹק
מָקוֹם זֶה מִזֶּה כְּפָה מֵאוֹת פְּרָסָאות. הִנֵּנוּ שְׁזוֹה הַצְדִיק
מִקְשָׁה קָשִׁיא בַּתּוֹרָה, וְהַצְדִיק הַשְׁנִי שֶׁם בַּמְקוֹמוֹ, וְאֹמֵר דָבָר
שֶׁהָוָא תְּרוּזָן עַל הַקָּשִׁיא שֶׁל הַצְדִיק הַרְאָשׁוֹן. וּבָנָו לְפָעָמִים זֶה
מִקְשָׁה זֶה מִקְשָׁה, וְהַקָּשִׁיא שֶׁל הַאָחָר הָוָא תְּרוּזָן עַל קָשִׁיא שֶׁל
חַבְרוֹ, וְעַל-יִדְרִישָׁה הֵם נְדָבָרִים זֶה לְזֶה, וְזֶה אַיִן שָׁוֹם אָדָם שׁוֹמֵעַ
כִּי אִם הַקְדוֹש בָּרוּךְ הוּא בַּעֲצָמוֹ. וְזֶה (מְלָאֵיכָה): אָו נְדָבָרַו יָרָא
ה' אִישׁ אֶל רְעָהוּ - הִנֵּנוּ שְׁהֵם אַנְסָם מְדָבָרִים זֶה לְזֶה, רַק הֵם
נְדָבָרִים מִמְּלִיאָה, עַל-יָדָיו שְׁזוֹה מִקְשָׁה זֶה מִתְּרָצָן. וְזֶה אַיִן שָׁוֹם
בְּרִיחָה שׁוֹמֵעַ כִּי אִם הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, וְזֶהוּ: וַיַּקְשֵׁב ה' וַיִּשְׁמַע - כִּי
רַק הָוָא יְתַבְּרֵךְ שׁוֹמֵעַ, וּמַחְבֵּר הַדָּבָרִים זֶה לְזֶה, וְכֹותְבָם בְּסֶפֶר
לִזְבָּרוֹן, וְזֶהוּ: וַיַּכְתֵּב בְּסֶפֶר וּבְרוֹן.

וְזֶה הַסְּפָר שְׁגַכְתָּבֵנִי עַלְיוֹ דְבָרִיהם, הָוָא בְּחִינָת לְבָן שִׁיש
לִמְעָלָה, שֶׁם נְכַתְּבֵנִי דְבָרִיהם, בְּבְחִינָת (מְשִׁילָה): בַּתְּבִם עַל
לִיחָה לְפָה. וְזֶה שָׁלַבּוּ בּוּעָר בְּקָרְבָו וְחוֹשֵׁק לִלְמָד, רַק שֶׁאָיַ אָפָּשָׁר
לוֹ, הָוָא מִקְבֵּל לְבָן מִלְבָן שְׁלִמְעָלָה, שֶׁהָוָא בְּחִינָת סֶפֶר וּבְרוֹן
הַגָּל, וּמִשְׁם מִקְבֵּל לְבָן חַשְׁקוֹ, וְהָוָא בְּחִינָת לְמוֹד מִתּוֹךְ הַסְּפָר
מִפְּנֵשׁ.

וְזֶה שְׁבָתוֹבָה: וַיַּכְתֵּב בְּסֶפֶר וּבְרוֹן לְפָנָיו לִירָא ה' וְלִחְשָׁבֵי

שםו, במו שחרשו רשותנו זכרונם לברכה (ברכות ו): אַפְלוּ חשב לעשות מצוה, ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה. כי זה בעצמו שלבו נכסף וחושב לעשות, רק שאין אפשר לו, הוא נהשך לעשאה. כי מקבל חשקו מלבד של מעלה, שהוא בבחינת ספר זברון. וזהו: ויבתב בספר זברון לפניו ליראי ה' ולחושבי שם, הינו שהה הספר זברון שנעשה משלני הצדיקים הנ"ל, הוא בשביב יראי ה' וחושבי שם, שהם החפצים וחושקים לעשות מצאות וללמוד תורה, רק שיש להם מניעות ואננסים אין יכולם ללמוד, שהם מקבלים על ידי חשך להם החקוק, מזה הספר, שהו בבחינת לב בג"ל:

על פן אברהם, שהיה ראש לגרים, ולא היה לו מפי ללמד, ולא היה לו רק הלב, שחשך מאד לעבודת הבורא, קיבל גם פן מזה הלב של מעלה, שנקרא ספר הזברון. ואו לא היה שום צדיקים בעולם, והיה נתבת על הלב מה שחידשו הנשמות הקודם הברהה. ועל פן נקרא אברהם אבינו צור, במו שבתו ברש"י שם, כי הוא בבחינת (תהלים עג): צור ללבני, כי לא היה לו רק לב חושך להשים יתפרק. ועל פן כל הגרים נקראים על שם, ונקראים (תהלים מו): גָּדוּ בְּעֵמִים עִם אֶלְקִי אֶבְרָהָם, בבחינת (שמות לה): גָּדוּ בַּלְבָד, כי אין להם רק מה שלבם נכסף להשים יתפרק, במו אברהם:

קמג

מעלתה המקובל עצה מחייב הזר, כי הוא המתקת הדיינים. כי בsharp; לעצה, ואין יודע איך לעשות, היא בוחנת צמצום, כי נתקנים שעלו ואין יודע איך לעשות, והוא בוחנת דיןיהם בידוע. ועל ידי שהחכם נותן לו עצה, הוא מרחיב לו, ומPAIR; בוכמתו. וזה בוחנת חסדים, כי חסד הוא נהרו דחכמתא, כמו שפטות בזוהר הקדוש (לך לך זד): אל נהרו דחכמתא; וכתיב (קהלים נב): חסיד אל כל הימים: גם כתיב (משל יש): תשועה ברב יועץ, והצדיק נקרא רב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית ט): משה אמר דנפיש זכותה כרביהם דמי. גם אם מקבל עצת הצדיק, אף שהחריק לא עלה לו יפה מעצתו, או יודע שהיה רק מהשים יתברך. אך אם לא היה מקבל עצת הצדיק, היה אפשר שתגע לו רעה בלי גורדיין של מעלה, רק שהוא בעצמו משך על עצמו, כמו שפטות (משל ט): אולת אדם כסוף ררכו, ועל ה' יזעף לבו; אך אם קיבל עצת הצדיק, יודע שהוא רק על פי משפט שלמעלה:

קמד

לשון רבנו זכרונו לברכה

אין אדם מות וחצוי תאותו בידך: (מ"ר קהלת סדר א)
כי אצל הצדיק אין חילוק בין החיים ובין לאחר מיתה, כי גם

לאחר מיתה הוא עובד את השם יתפרק. אין זה החקוק. אלא אצל זה האדם שנמשך אחר התאות אכילה ושתייה כל ימיו, ולאחר מיתה אין יוכל לשותה, זה נקרא מת, והמיתה נפרת אצלו. ויש ימים שהתרה אכילה ושתייה, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים סח): חציו לה' וחציו לכם. והצדיק, אפילו בזאת החצי הוא כובש את יצרו, ואוחז את התאותו בידו. וזהו: וחציו תאיתו בידו - אפילו זאת החצי שהתר לו, אפילו בזאת הוא אוחז תאיתו בידו. ברוראי זה אין מת, אלא תמיד חי, אפילו לאחר מיתה. אין חילוק אצלו בין מיתה לחים, כי תמיד הוא עובד השם:

קמה

אין אדם מת וחציו וכו':

זה בchnut מחלוקת, בתרגוםomo (בראשית טט): ורבו בעלי חצים - בעלי פלנחתא. וכי שאוחז תאיתו מחלוקת, בודאי באלו לא מת. כמו שבקש רוד: אגורה באחד עולמים (ירושלמי שקלים פ"ב): וכי אפשר לדור בשני עולמות, אלא שיחיו אמורים דבר הלכה משמו ואו באלו לא מת. אבל על ידי מחלוקת, מצינו שלא אמרו הלכה ממשם, כמו אחרים יש אמורים (כמו שאמרו רבותינו ז"ל בהוריות יג: עז שם):

קמו

עדות ה' נאמנה וכו': (תהילים ט)

כִּי הָכֹר קָשָׁה, אֵיךְ הַתּוֹרָה, הַגְּנָקָרָת אֲשֶׁר, יִכְּלָה לְהָעִיד,
 הַלָּא אֲשֶׁר פְּסָולָה לְעֲדוֹת. וַהֲתִרְיוֹן עַל זה, שַׁהְיָא מִחְבִּימָת
 פָּתִי, בְּשִׁבְיל זה יִכְּלָה לְהָעִיד, בָּמוֹ שְׁמוֹבוֹא בְּחַשּׁוֹן מִשְׁפְּט הַלְּכָזָת
 עֲדוֹת סִימָן לְה' סָעִיף י"ד: תִּקְנַת קְרָמָנוּנִים הוּא, דְבָמָקוּם שָׁאַיִן
 אֲנָשִׁים רְגִילִים לְהָווֹת, נְשִׁים נְאַמְנָות. וְזֹה יְדַעַת, שְׁעָקָר תְּאוֹתָה
 הַם בְּפִתְּחָר, בְּבִחְנִית (משלי ט): מִים גְּנוּבִים יִמְתְּקוּ וּכְו., וְאַיִן בְּנֵי
 אָדָם רְגִילִים שָׁם. אֲבָל הַתּוֹרָה הִיא עַוְמָדָת שָׁם, וַקְוָרָאת אָתוֹ
 (שם): מֵי פָתִי יִסּוּר הַנֶּה וּכְו' (וּחוֹר אַחֲרֵי רַף נָה), וּמִחְמָתָה תְּשֻׁקָּתָה
 תְּאוֹתָה אִינּוֹ שׁוּמָע קְרִיאָתָה, וְאַחֲרֵ גַּמֵּר תְּאוֹתָה הוּא מְרַגֵּישׁ תְּכִפָּה
 קְרִיאָתָה, וּמִתְחַרְתָּת תְּכִפָּה עַל הַעֲבָרָה. וְזֹאת הַחֲרָתָה, זֶה בִּחְנִית
 מִחְבִּימָת פָתִי, כִּי בְשֻׁעַת הַעֲבָרָה הִיה בּוֹ רֹוח שְׁטוֹתָה, וְאַחֲרֵ גַּמֵּר
 הַעֲבָרָה הַטָּה אָזְנוֹ לְאָמָרָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַחֲפִים וּמִתְחַרְתָּת.
 בְּשִׁבְיל זה הַתּוֹרָה אָפִיעַל-בִּי שְׁהָא אֲשֶׁר יִכְּלָה לְהָעִיד, כִּי הִיא
 עַוְמָדָת בָּמָקוּם שָׁאַיִן אֲנָשִׁים רְגִילִים שָׁם בְּגַ"ל:

(מסימן קמ"ד עד פ"א - לשון רבנן זכרונו לברכה)

קמו

כִּי שִׁם שְׁמֵי שַׁהְיָא עֲוֹת פְּנִים אֵין לוֹ חָלֵק בַּתּוֹרָה, כָּמוֹ שָׁאָמָרוּ
 רְבָוִתִינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרֶכה (חגיה ד): דָבָר צְיוֹה לְאַלְפָ דָור,
 שְׁבָקָשׁ הַקְדוֹשָׁ-בָרוֹךְ-הִוא לְתִין הַתּוֹרָה לְאַלְפָ דָורֹת, רְאֵה שָׁאַיִן
 הָעוֹלָם מִתְקִים וִנְתַנָּה לְעַשְׂרִים וָשָׁשָׁה דָורֹת, וּעַמְדָה וּשְׁתַלְוָן וּכְו'.

וְהַנּוּ הָעֵדִים פָּנִים שֶׁבְּדוֹרָם נִמְצָא, שְׁהָעֵדִים פָּנִים אֵינָם בְּכָלְלָם קְבָלָת הַתּוֹרָה, כִּי הֵם מִהַתְקֻעַּד דָּרוֹת שֶׁלְאָהוּ רָאוּיִם לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְכֵן אָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (נדירים כ): מַיְשִׁישׁ בּוּ עֲזֹות בִּידּוּעַ שֶׁלְאָה עַמְּדוּ רְגָלִי אֲבוֹתֵיכֶם עַל הַר סִינִי, נִמְצָא שְׁהָעֵדוֹת פָּנִים אֵין לוּ חָלֵק בַּתּוֹרָה. כְּמוּ כֵן, מַיְשִׁישׁ אִישׁ שְׁפָלָ וְגַבְ�הָ וְאֵין בּוּ שָׁוֹם עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, אֵין לוּ גַּם־כֵן חָלֵק בַּתּוֹרָה, כְּמוּ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (ביצה כה): מִפְנֵי מָה נִתְנָה תּוֹרָה לִיְשָׂרָאֵל מִפְנֵי שָׁהֵן עָזִין, כִּי צָרִיךְ שִׁיחָה בּוּ עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, כְּמוּ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (אבות פ"ה): הִי עַז בְּגָמָר.

וְעַל־יְדֵי עֲזֹות דְּקָרְשָׁה שִׁישׁ בּוּ, הוּא מִקְבֵּל עֲזֹות דְּקָרְשָׁה מִהָּשִׁים יְתִבְרָה, וּוּהֹ בְּחִינָת (תְּהִלִּים סח): תְּנוּ עַז לְאַלְקִים, אֶל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עַז וּתְעִזּוֹמֹת לְעַם. תְּנוּ עַז לְאַלְקִים - זֶה בְּחִינָת אֲתֻרוֹתָא דְלִתְחָא, שְׁעַל־יְדִירָה שִׁישׁ לְנָנוּ עֲזֹות דְּקָרְשָׁה לְעַמְּדָן בְּנֶגֶד פֶּלְקָמִים עַלְיָנוּ לִמְנַעַּ אָוֹתָנוּ מַעֲבוֹדָתָנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, וְאָנוּ מִתְגַּבֵּרִין בְּעֲזֹות גְּדוֹלָן בְּנֶגֶדּוּ, שְׁזַחַה עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, עַל־יְדִירָה אָנוּ נוֹתְנִין בְּבִיכּוֹל עַז וּכְחָה לְמַעַלָּה, בְּבִחִינָת: תְּנוּ עַז לְאַלְקִים. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְעוֹרֶר לְמַעַלָּה בְּבִחִינָת עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, וּנְשַׁפֵּעַ עַלְיָנוּ, בְּבִחִינָת: אֶל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עַז וּתְעִזּוֹמֹת לְעַם - שְׁהָשִׁים יְתִבְרָךְ מִשְׁפֵּיעַ עַלְיָנוּ עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, וּנוֹתֵן לְנוּ עַז וּתְעִזּוֹמֹת, לְעַמְּדָן בְּנֶגֶד הָעֲזֹות דְּסִטְרָא אַחֲרָא שֶׁל כָּל הָעֵדִים פָּנִים שֶׁבְּדוֹרָם, שֶׁאָיָ אָפְשָׁר לְעַמְּדָן בְּנֶגֶדּוּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲזֹות דְּקָרְשָׁה. כִּי בְּשַׁאֲזִין לוּ עֲזֹות דְּקָרְשָׁה, בּוֹדָאי יְבָטְלוּ אָזָה

המונעים מהתורה ועבודתו, כי אין לאדם חלך בתורה בשאין לו עוזות דקדשה וכן:

וצריך לפלם דרכיו אך להתנהג עם העוזות, לבלי להיות, חם ושלום, עוזות פנים, כי היא מדיה רעה מאוד בנויל, ואף על פי כן יהיה לו עוזות דקדשה. ומתקת ענוה הוא עניין אחר לנכרי, ועיקר מדת הענוה - בשתייה במרגה שוכבל לכתוב על עצמו כמו משה רבינו עליו השלום (במדבר יב): והאיש משה ענו מאה, והוא מרגנית הענוה בתכלית, וכמו שמצינו באמוראים, שאמר رب יוסף (סוטה מט): לא תתני ענוה דאיבא אנא:

קמה

מדת היראה בעצמה היא יראה מהשים ותברך, ואם כן יש לה גם כן יראה. זו את היראה היא גסיפן יראה מהשים ותברך, ואם כן יש לה גסיפן יראה. וכן נכלל יראה אחת בחברתה, למעלה עד אין סוף. וזה שאמרו רבותינו זכרונים לברכה (תנחומה ד' א שה"ש רבה סדר א' ירושלמי שבת פ"א וע"ש בפני משה): מה שעשית הענוה עקב לסלותא, עשתה חכמה עטרה על ראשה, שאמר: עקב הענוה יראה ראתה, ראשית חכמה יראה ה. נמצא שעקב הענוה היא יראה, וכן ראשית חכמה היא גסיפן יראה, נמצא שיש יראה למעלה מיראה, כי היראה בעצמה יש לה גם כן יראה, וכן למעלה עד אין סוף בנויל.

קמט

חִזּוֹת לֵילָה אֲקוּם לְחוֹדּוֹת לְהַעַל מִשְׁפְּטִי צְדָקָה: (חַלְמָם קַיט)
חִזּוֹת הָוֶא מִסְגָּל בָּמוֹ פְּרִיזָן, כִּי הוּא הַמִּתְקַתֵּת הַדִּינִים. כִּי צְדָקָה -
 דִּינָא, וּמִשְׁפְּט - רְחַמִּי. וְוְהָוֶה עַל מִשְׁפְּטִי צְדָקָה -
 הַנּוּ שְׁצָדָקָ גּוֹבֵר עַל מִשְׁפְּט. הַתְּקוּן לֹזָה: חִזּוֹת לֵילָה אֲקוּם.
 וּעַקְרָב חִזּוֹת הָוֶא פְּמִיד אַחֲרָ שְׁשָׁה שָׁעוֹת מִתְחַלֵּת הַלִּילָה, הַן
 בְּקִיזָן וְהָנוּ בְּחַרְף, וְאָוּ מִתְחִילָן זָמֵן חִזּוֹת. וּגְמַשָּׁךְ עַד גָּמָר אַשְׁמוֹרָה
 שְׁנִיה, דְּהַנּוּ שְׁתִּי שָׁעוֹת: וּבְבָקָר טֻוב לְהַסְתַּבֵּל עַל הַשְׁמִים, וְעַל
 יְדִיעָה גְּמַשָּׁךְ הַדָּעַת, עַזְן בְּזַהָר הַקָּדוֹשׁ (פ' בְּשַׁלָּח ט):

קְנָה

דְּמוֹת דִּיוֹקָנוֹ שֶׁל אָבִיו רָאָה: (סָוְתָה לוּ: תְּנַחּוֹמָ פ' וַיָּשָׁב)
 הָוֶא דָבָר נִסְתַּר מֵאֶה, אֵיךְ הַדְּמוֹת נִתְרָאָה, וּהָוֶא בְּעַצְמָוָא אִינוּ
 יוֹדָע, כִּי בְּנֹדְאי יַעֲקֹב לֹא יָדָע. וּמְעַלְתָה הַגְּפִיזָן, אֲפָ שְׁרָאָה
 דְּמוֹת דִּיוֹקָנוֹ, הַמְּדָבָרים נִסְתַּרְים וּמִכְפִּים מִבְנֵי אָדָם.

קְנָא

סְגָלָה לְלֹרֶעֶשׂ שֶׁל קִימָא - שִׁיאָמְרוּ שְׁנֵיהֶם, הָאִישׁ וְאַשְׁתוֹ, קָדָם
 הַזּוֹוג פְּרִישָׁת "וּבְרָאָשִׁי חֲדַשְׁיכֶם" (בְּמִדְבָּר כח). וּבָנָן
 בְּשַׁהְתִּינּוֹק חֹלֶה, חַם וְשַׁלּוּם, יָמְרוּ אוֹ גַּמְבַּן הָאִישׁ וְהַאֲשָׁה
 פְּרִישָׁת "וּבְרָאָשִׁי חֲדַשְׁיכֶם". כִּי "מִאֲרָתָה" חָסֵר זָאוּן, שֶׁהָוֶא הַחַיוֹת

שֶׁל כָּל דָּבָר, וְכֵן "פֶּלֶת מִשָּׁה" חֲסִיר וְאַוְגֵם כֵּן (זהר וחיד רלו. ו' והר פנה ו' ונה). וכל זה הוא סוד פגימת הלבנה, שימוש נמשך בבדיקה מאורות חסר ואו, שהוא אספירה לרבי, חס ושלום. כי ה'או' הוא ה'חיה' של כל דבר, ועל כן חסרו' ה'או' מרמו על חסרו' ה'חיה' בג'ל, ומשם נמשך מיתה הבנים קטנים, חס ושלום. ובראש חדש מתחלה הלבנה להתמלאת ולהתקנן כידוע, כי א' ה'געה' ל'תכלית הפנים והחדרון, ואוי תקף מתחילה התקzon והטלו'. וזהו: פ'לה - ראשיתות: ב'פרה ל'בל תולדות; שבראשית חדש נתתקן ונמתק בבדיקה פ'לה משה, שהוא בבדיקה הלבנה, כי אוי מתחלה להתמלאת בג'ל. ואו נמשך בבדיקה פ'לה משה בפ'רה לכל תולדותם בג'ל, שנמשך בפ'רה וסלי'ה והטקה על כל תולדותם של ישראל, שיהיה נמשך עליהם חיים טובים וארכיים. ועל כן פרשת ובראשית חידושים סגולה לבנים בג'ל:

קנָב

כִּשְׁבָּא נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה לְעוֹלָם עִם הענפים ה'שיכים לה, אוי ה'קלפה מסבכת אותה. רק נשאר פרח גנד אמונה, שבגנד האמונה הפתח פתוחה. ומחמת פגם הענפים, חס ושלום, משליכין אותם משם, והיינו שמשליכין אותם מן האמונה. ואוי אין יכולין לנעם, והיינו להתקרב אל שרשם, שהוא הגשמה הנ'ל. כי לפעמים משליכין ומפלין אחד מן האמונה, ביען מה

שְׁמַצִּינוּ שָׁאָמְרוּ רְבֹתֵינוּ וּכְרֹונֵם לְבָרֶכה (וּהָר אֲחִיר דֶּפֶע) עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל הַמִּתְהִים שָׁאַיִם רָאוּיִם לְקַבֵּר בַּאֲרִץ־יִשְׂרָאֵל: וְתַבּוֹאוּ וְתַטְמְאוּ אֶת אֶרְצִי וְנַחַלְתִּי וּכְךָ).

וְהַגָּה סְתִימָת הַפְּתָחָה הַגְּלִיל, דְּהַנִּינוּ הַאֱמוֹנָה, עַל־יְדֵי פָּגָם הַעֲנָפִים כְּגַם־לֵיל, הוּא רַק לְפִי שָׁעה, וְאַחֲרִיכֶךָ נַפְתָּח הַפְּתָחָה בְּבָתְחָלָה. דְּהַנִּינוּ שְׁבעָת שְׁאַרְיוֹן לְהַשְׁלִיךְ לְחוֹזֵן אֶת מַיִּשְׁאָין רָאוּי לְהַתְּקַרְבָּה, אַ�יְהַקְלָפָה הַמְּסֻבְּתָה הַגְּלִיל, שִׁישׁ בָּה פָּתָח בְּנֶגֶד אֱמוֹנָה כְּגַם־לֵיל, הַיָּא מַתְגִּבָּרָת וּמַתְקִרְבָּת וּמַתְפִּשְׁטָתָה גַּם עַל הַפְּתָחָה הַגְּלִיל, וְאַ�יְהַיְכָן יָכֹל לְכָנָם, וְתַכְּפֵף אַחֲרִיכֶךָ, חַזְוֵיר הַפְּתָחָה וּנְפְתָח בְּבָתְחָלָה. וּבְשִׁיעָר, חַס וּשְׁלוּם, רַבְּיִ פָגָמים הַרְבָּה, שְׁעַל־יְדֵי־זָהָר יִשְׁכַּחַ לְהַסְּפֹוב הַגְּלִיל לְהַחְתִּפְשֵׁט עַל הַפְּתָחָה לְבָלִי לְהַנִּיחָה לְכָנָם כְּגַם־לֵיל, אַ�יְהַמְּתִירָאֵן וְחוֹשְׁשָׁיִן שֶׁלָּא יִסְתַּחַם הַפְּתָחָה לְגָמָרִי, חַס וּשְׁלוּם, עַל־יְדֵי הַתְגִּבָּרוֹת הַקְלָפָה הַמְּסֻבְּתָה, וְאַ�יְהַמְּעַמְּדִין שֶׁם בְּפְתָחָה הַגְּלִיל יָרָא שְׁמִים, שַׁהְוָא בְּעַצְמוֹ עוֹמֵד לְשֻׁמֶּר שֶׁלָּא יִפְנַסְוּ שֶׁם. וְאַפְּעַל־פְּרִיכָן הוּא תֹּועֵלָה נֶגֶד הַקְלָפָה הַמְּסֻבְּתָה הַגְּלִיל, שָׁאֵי אָפְשָׁר לְהַתְּקַרְבָּה וּלְהַחְתִּפְשֵׁט עַל הַפְּתָחָה, מְחַמֵּת הַרְאָה שְׁמִים שְׁעוֹמֵד שֶׁם. וְעַל־יְדֵי מִסְרָתָה נֶפֶשׁ, דְּהַנִּינוּ שְׁמוּסָר נֶפֶשׁוּ בְּשִׁבְעַל לְנַסְעַ וּלְהַתְּקַרְבָּה לְהַצְדִּיק, עַל־יְדֵי־זָהָר אָפְשָׁר לְדַבֵּק עַצְמוֹ אַלְלוֹ. אֲךָ אַיְ אָפְשָׁר שְׁיָאֵיר אַלְלוֹ חַכְמָה, דְּהַנִּינוּ הַמָּח בְּעַצְמוֹ. וְהַשְּׁם יִתְבָּרֵךְ יִמְהַר הַגָּאֵלה בְּכָלְלָה וּבְפָרָטָה:

עַזְן בּוּהָר תְּרוּמָה (רַפְקָם: קְמָא), הַוָּבָא בְּפְרָדִים, שַׁעַר הַתְּמוּרוֹת,
פרק ב: בַּאֲרָעָא קְדִישָׁא מַתְהִקְנָא בְּלָא וּכְךָ; עַזְן שֶׁם הַיּוֹטֵב

מה שפחוּב שם: פְּרִיסָא קַלְיָשָׁא, שנפרם על הפתח. ועל-פי הסוד הנ"ל הוא בוחינת הירא שמים, שהוא בוחינת: פְּרִיסָא קַלְיָשָׁא, ובמברא שם בזורה: לֹמֶעָל אֵי אָפֵשָׁה, וגם הַקְּלָפָה אֵי אָפֵשָׁה לה להתפשט על הפתח מלחמת הפְּרִיסָא קַלְיָשָׁא, עין שם, והוא ממוש מה שפחוּב לעיל בענין הירא שמים, ודוק היטב ותבון נפלאות. וגם עין בספר "טוב הארץ", שם מדבר גם פן מענין ארץ-ישראל, והבן הרבר היטב לדמות מלאה למלתא, כי הפל אחר עם הנ"ל:

קנג

ענין קבלת פני תלמידיהם - כי הלבנה אין לה אור מעצמה בלבד, רק היא מקבלת אור מהשמש. הינו על-ידי שהלבנה היא במרה מلطשת, על-ידייה מקבלת אור מהשמש, ומתרוצץ ממנה אור להאר על הארץ. אך אם היה גשםה עב וחשוך, בלתי מلطשת, לא היתה יכולה לקבל אור המשמש כלל. וכן התלמיד והרב הם בוחנת חפה ולבנה, במברא במקום אחר. ואם התלמיד יש לו פנים, הינו בוחנת אנפיו נהירין, בוחנת מראה מلطשת, או יכול לקבל פנים, לקבל אור פני הרב. ואוי ראי שהרב, יתראה עצמו בtheses פני התלמיד המקובל פניו, כמו בכל מראה מلطשת, שבל העומד בוגנה רואה את עצמו בtheses המראה. פן מחייב גם פן פאן, שהتلמיד יוכל פני הרב, הינו שיקבל פני הרב לתוכו, שייתראה בתוכו פני הרב.

וזה קבלת פנים, הינו קבלת פנים ממש בג"ל. וזהו דוקא אם יש לה תלמיד פנים, הינו אנטפין נהירין, שהם בבחינת מראה מלטשת בג"ל. אך אם אין לו פנים, הינו שהוא בבחינת אנטפין חשובין, או אין יכול לקבל פנים,ணוכר לעיל לעניין חפה ולכנה. ובודאי אין מתראה בתוכו פנוי הרבה, כמו העומד נגר כל דבר עב וחשה. ועל ידי זה אפשר לדעת, אם הוא משקע בבחינות ממשון, כי אם אין רואה את עצמו בו, יודע שהוא בבחינת אנטפין חשובין, שהוא בבחינת המשקע בבחינות ממשון, מבואר במקום אחר (לעיל בסימן כ"ג עז שם). וכן כל אחד נגר חברו, אפשר לו לדעת על-ידי זה. כי כל אחד שיצא מתחאות ממשון יותר מאשר חברו, נקרא לנגדו צדק, מבואר במקום אחר (שם).

זה שבתווב (נדירים ה): פנים בפנים וכו', הינו בשעת מתן תורה היה ישראל בבחינת אנטפין נהירין, והיו יכולים לקבל פנים וקדשה, הינו שיתראה בתוכם פנים וקדשה בג"ל. וזהו: פנים וקדשה, שפנים וקדשה היה בתוך פניהם, בבחינת קבלת פנים בפנים - שפנים וקדשה היה מדבר עמו עם כל אחד, והוא: דבר ה' עצם - שהדבר היה מרifer עמו כל אחד, והוא מכל אחד בישראל, לאחר שגכל בתוכו פנים וקדשה בג"ל. אך מי שהוא עוזה פנים, אין לו פנים וקדשה, ואין יכול לקבל פנים בג"ל, ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (נדירים כ): כל מי שיש לו עוזה, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הרכ

סיני:

קנד

דעת, כי יש יראות נפולות, וכל היפוריון והריגנים שיש לארם, בולם הם מהירות הנטולות שנפלו לתוך זה הדבר שהוא מתחפחד ויש לו יסוריין מפניהם. והם בבחינת (שנה ע'): חמיש אימות, אימת חלש על הנגבור, שאף שהוא נגד הטעען, שהגבור יפחד מהחלש, אך שהוא מלחמת היראה העליונה שנפלה ונחלבשה באלו הדברים. ועל כן הם במספר חמיש, כנגד חמיש גבורות, שהם חמיש אמות מנצוף ככפולים. וצריך להעלות היראות הנפולות, לשורותם למקומות.

ומקום היראה היא בלבד, כמו שפרש רש"י: דבר המסור לפניו של אדם נאמר בו יראת (קדושים יט). והיראה צריכה להיות עם דעת, כי בלי דעת נאמר (איוב ז'): הלא יראתך בסלחה. והדעתי צריך להיות בלבד, כי גם עכו"ם יש לו דעת, אך הוא בלי לב. אך עקר הדעת - כשהוא בלבד, כמו שכתוב (דברים ז'): וידעת היום והשכotta אל לברך; כמו שכתוב (שם טט): ולא נתנו לך לב לדעת - ריקא. ובשמחבר הדעת בלבד, עם היראה ששורה ומוקמה בלבד, אין נאמר (משל ב'): או תבין יראת ה' וידעת אלקיים תמצא. והנה כתיב (שם טט): מלך במשפט עמיד ארץ; הינו על ידי משפט מעמיד ומעלה היראה, שהוא בבחינת ארץ, כמו שכתוב (חלהם ע'): ארץ יראת. ומשפט הוא מה שהאדם שופט והוא עצמו על כל דבר ודבר שעשו, טרם

שִׁירֵינוּ אָתוֹ לְמַעַלָּה. וְעַל־יְדֵי מָה שֶׁהוּא בָּעֵצָמוֹ שׂוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ נִצּוֹל מִדִּין שְׁלִמְעָלָה, כִּי בְּשִׁישׁ דִין לְמַטָּה אֵין דִין לְמַעַלָּה (מ"ר שופטים פ"ה). ובין שאין עליון דין אין צרכָה היראה לפל ולחטלבש למתה, אין צריך לירא משום דבר, ואין לו רק יראת העליונה, יראת הרוממות: (ען כל זה לעיל בהתורה "מי שרוצה לטעם טעם או רגננו" בסימן טה, שם מקאר כל זה בארכות).

קנה

עֲצֻבּוֹת הָיוּ מִדָּה רְעוּה מַאֲדָה. וּמָה שַׁהְאָרְם אֵינוֹ נֹסֶעֶן להצדיק, הוא מלחמת עצבות וכברות. וכן מה שאינו מתחפל בראוי, הוא מלחמת עצבות ועצולות. תינו מלחמת חסרונו אמונה, כי בודאי אם היה לו אמונה שלמה, והיה מאמין שהשם יתברך עomid עליון, ישומע כל דבר ודבר שיזיא מפיו, ומאיין יוכל לתפלתו, בודאי לא היה לו שום עצבות ועצולות וכברות בתפלתו, ובודאי היה מתחפל בראוי, אך עקר בלבול התפללה, הוא בא מלחמת חסרונו אמונה. ועל-כן נופל עליון עצולות ועצובות, ומבלבל את לתפלתו. כי עקר העצבות והעצולות, הוא מלחמת חסרונו אמונה. כמו למשל, בשמנוחין חפה בארץ טוביה, אין הוא גָּדוֹל וצומח יפה, ואין מזיק לו שום רוח ולא ויקים ורעמים, וזה מלחמת שיש ביה הצומח וכח הנזול, על כן אין מזיק לו שום דבר. אבל בשנותינו החפה בארץ שאינה טובה לזרעה, אין הוא גָּדוֹל בארץ, מלחמת

שאין לו פה הצומח וכח הנגדל. ואמונה היא בבחינת כח הנגדל וכח הצומח, כמו שכתבו (אסתר ב): ויהי אומן את הרפה - לשון גדוֹל, כמו שאמרו רכובינו זכרונם לברכה (שנת לא): אמונה - זה סדר ורים. ועל פה בשיש לו אמונה, שהיא בבחינת כח הנגדל וכח הצומח, או אין מזיך לו שום דבר, ואין ירא משום אדם ושום דבר, ומתפלל בחיות ברואין, ונוטע להצדיק, כי איןנו מתיירא ומתפחד משום עניין שבעוֹלָם. אבל בשיש חפרון באמונה, או אין לו פה הנגדל וכח הצומח, והוא הוא נركב ממש, כמו החטה הַגְּלֵל, ועליפן יש לו עצמות ועצלוֹת ובבדות, והוא נركב ממש.

זה בבחינת ארך אפים, הינו מה שאינו ירא משום דבר, ואין מושגיה על שום בטול ובלבול בעבודתו, רק עושה את שלו, זה בבחינת ארך אפים. אין שום דבר יכול לבלבו אותו, כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השם יתברך. כי ארך אפים הוא תלוי בבחינת אמונה, כי כל זמן שיש עבודה ורה בעולם חוץ אף בעולם (ספר פרשת ראה), אבל עליידי אמונה, שהוא הפך עבודה ורה, נתקטל החרון אף, וזכין לאריכת אפים, שהוא הפך החרון אף, הינו שזכה עליידי אמונה לאריכת אפים, שiarיך אף על כל דבר בלבול ומגעה שעובר עליו בתפלתו בעבודתו, שיסבל הפל, ולא יתעצב ולא יתעצל על־ידיו בפל, רק יעוצר רוחו ולא יכפת לה בפל, ויעשה את שלו בעבודתו, ויעבר על הפל, ולא יחווש על כל

הבלבולים והמניגות כלל. שבל זה הוא בוחינת ארך אפים, שוכין עליידי אמונה, שהוא בוחינת מה הנורא וכח הצומחת. כי עליידייה הוא גREL וצומח ומצליח בעבודתו, כי לא יוכל לבלבלו שום מזגע להפילו בעקבות עצמות חם ושלום, ולמנעו עליידייה, חם ושלום, רק יעשה את שלו בוריות ושמחה, ולא יסתכל על כל הבלבולים כלל, שבל זה הוא בוחינת ארך אפים, בוחינת אמונה, בוחינת מה הנורא וכח הצומח כנ"ל:

ודע, שארכ אפים תלוי בארץ ישראל, כי שם זכרים לבחינה ארך אפים. כי ארץ ישראל הוא בוחינת אמונה, כמו שכתבינו שבתוב (תהלים ל): *שָׁכַן אָרֶץ וּרְעֵה אֶמְנוֹנָה;* ובמו שזכרנו לברכה (תחבות ק): *בְּלִדְרוֹן יִשְׂרָאֵל דָׂמָה בְּמֵי* שיש לו אלוק. נמצא שארץ ישראל הוא בוחינת אמונה, ועלידי אמונה זכין לבחינה אריכת אפים כנ"ל, דהיינו שלא יוכל לבלבלו שום מזגע ובבלבול מעבודתו כנ"ל. נמצא שעקר עבודה איש היישראלי, זכין עליידי ארץ ישראל, שהוא בוחינת אמונה, בוחינת אריכת אפים, בוחינת מה הנורא וכח הצומחת, שעליידייה זכין להתחזק בעבודתו, ובלאי להסתכל על שום מזגע ומעקב ובלבול, שאי אפשר לפנות לעבודת השם באמת כראם על-ידייה וכן כנ"ל.

יעקר גREL ההשתוקות וההתלהבות של משה רבינו, עלי השלום, שהיה מثالהב לארץ ישראל כל-כך, היה רק בשבייל מדה זהה של אריכת אפים, מלחמת שרהה שם בארץ.

ישראל וזכין לבחינת ארך אפים בג"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קיא): וימחר משה ויקד ארץה וישתחן מה ראה, ארך אפים ראה. הינו בג"ל, כי מלחמת שרה בבחינת ארך אפים, שהוא תלוי בארץ ישראל בג"ל, על-פניהם ויקד ארץה, שהיה לבו בouri לארץ ישראל, כדי לובות לארך אפים בג"ל. וזה שאמרו שם: וחד אמר אמרת ראה, מר אמר חרدا ומר אמר חרدا, ולא פליגי. כי ארץ-ישראל הוא בבחינת אמרת, במבחן מקום אחר. ומפיק שם בגמרא: שמע מעלה ארך אפים ראה, כי עקר הוא בבחינת אריכת אפים בג"ל. וצריך כל אדם לבקש מהשם יתפרק שהיה לו בסופין געגועים לארץ-ישראל, וגם שהיה געגועים לכל הצדיקים לארץ-ישראל. והוא סגולה להבעם ולעצמות, כי כל הבעם פאלו עוזר עפו"ם (שנת קה), אבל ארץ-ישראל הוא בבחינת אמונה, בבחינת ארך-אפים, הפק הפעם. וזה שקדם קריאת-שמע, שהוא אמונה היהוד, أنه מבקשים: והוא יוליכנו קוממיות לארצנו, הינו שאנו מבקשים ומתגעגים לארץ-ישראל, ועל-ידייה זכין לאמונה, הינו קריאת-שמע, שהוא אמונה:

קנו

לב טהור ברא לי וכו': (זהלים נא)

בי מה שמרקבים בין לבין קנו, הוא בבחינת רוח-ההקדש. ורוד הפללה, עליו השлом, שהיה מעלה גדולה מאד, יפה

מזה ספר תהלים. וכן כל אחד לפי בחרתו הוא בחינת רוחה הקדש, כמו שכתב (תהלים כ): לך אמר לפני, כמו שפרש רש"י: לך - בשבייך ובשליחותך, אמר לי לפני. שכל הדברים שהלב אומר, הם דברי השם יתפרק מפש, והוא בחינת רוחה הקדש. לצורך לחישת תמיד, לבקש בכל פעם בתהנונים ודברי רצויים חדשים.

ולזכות לה, צריך טהרת הלב. טהרת הלב, על ידי שמתלהב וכூר לבו להשם יתפרק, על ידיו נטהר הלב. כי נגר שמתלהב ונברע לעברה או לתאה רעה, חס ושלום, שמזה נטמא לבו, נגר זה צורך שיתלהב ונבר לבו להשם יתפרק*, ועל ידי זה יטהר לבו, כמו שכתב (במדבר לא): כל דבר אשר יבא באש תעבורו באש. וכייש לו טהרת הלב, אוי זכה לדבר בכל פעם דבריהם החדשין, והוא באש שפה, ועוד נתפרק בחוש על ידי את הדברים שמלאו בהם את הקני שפה, והוא מגרש השם יתפרק מה שזורי למעלה (הינש הפללו). כי על ידי פה האש, בורח האיז, והאיז הוא דוחה את דבריהם שמלאו בהם את הקני כמה דברים. והכל, שהאיש מגרש כמה דברים. והוא: לב טהור ברא לי אלקים, אוי: ורוח נכון לחיש בקרבי, שיזפה לחיש דבריהם החדשין, שהם בחינת רוחה הקדש בניל:

וְלֹבֶז לְהַתְּלִבָּהוֹת וְחַמִּימֹות לְהַשֵּׁם יְתִבְרָה, הַוָּא עַל יְדֵי
תְּנוּעָה. כִּי תְּנוּעָה מַעֲוָרָה חַמִּימֹות, כְּמוֹ שָׁאנוּ רֹאינוּ
בְּחָושׁ, אָם יָוֹרֵק חַיִּים וַיְתַחַב בַּרְאָשׁוֹ שְׁעֻוָה, אָוי יִמְסֵד הַשְׁעֻוָה
מַחְמָת הַחַמִּימֹות הַבָּא עַל יְדֵי הַתְּנוּעָה. וְכֵן בְּשָׁאָדָם הַזָּלָק הַגָּה
וְהַגָּה, עַל יְדֵי תְּנוּעָתוֹ הַוָּא מַזְיעַ. (וְעַקְרָב הַתְּנוּעָה הַוָּא
מַהְמַחְשָׁבָה, כִּי מִתְחָלָה הַמַּחְשָׁבָה נֹזֶה וַשְׁקָטָה, וְאַחֲרִיכָה
מִתְחָלָת הַמַּחְשָׁבָה לְהַתְּנוּעָعָמָה לַמַּחְשָׁבָה. הַיָּנוּ מִתְחָלָה
בְּשִׁישָׁב עַל מָקוֹםוֹ, הַיָּה מַחְשָׁבָתוֹ לִישָׁב. וְאַחֲרִיכָה בְּשִׁוּצָה
לִיהָה, מִתְחָיל מַחְשָׁבָתוֹ לְהַתְּנוּעָעָמָה לַמַּחְשָׁבָה הַרְאָשׁוֹנָה לְחַשֵּׁב
לִיהָה, וְעַל יְדֵי בֵּן מַזְרִיד חַמִּימֹות. וְעַל פָּנָיו בְּשָׁאָדָם יִשְׁזַׁחַךְ
לְכֹסּוֹת עַצְמוֹ, כִּי מַחְמָת שַׁהְמַחְשָׁבָה נֹזֶה וַשְׁקָטָה, אִין לוֹ
חַמִּימֹות). וְכֵן בְּרוֹחוֹנִיות, בְּשִׁהְמַחְשָׁבָה חֹזֶבֶת בְּגַדְלָה
הַפּוֹרָא יְתִבְרָק וּבְתוֹרָתוֹ הַקְדוֹשָׁה, וְמִתְנוּעָעָמָה לַמַּחְשָׁבָה
עַל יְדֵי הַתְּנוּעָה מַזְרִיד חַמִּימֹות, וּבוֹעֵר לְבָוֹה לְהַשֵּׁם יְתִבְרָה.

וְכֵן עַקְרָב חַמִּימֹות יִסּוּד הָאָשׁ, הַוָּא מִה שְׁמַקְבֵּל מִתְנוּעָה
הַפּוֹכְבָּה. כִּי יִסּוּד הָאָשׁ הַוָּא לְמַעַלָּה מִיסּוּד הָאוֹיר וְסִמוֹקָה
לְגַלְגָּלִים, וְכֵן כָּל גַּלְגָּל מַקְבֵּל מַגְלָגָל שְׁלִמְעָלָה הַיְמָנוֹ. עַל-בֵּן עַל-
יְדֵי שְׁמַצְדִּיק הַרְבִּים, הַיָּנוּ עַל-יְדֵי שְׁמַקְרָב בְּנֵי אָדָם לְעַבּוֹדָה
הַשֵּׁם יְתִבְרָה, אוֹ עַל-יְדֵי שְׁדוֹן כָּל אָדָם לְקַפֵּן זָכוֹת, שְׁגָם זֶה נִקְרָא
מַצְדִּיק הַרְבִּים, עַל-יְדֵי זֶה מַזְרִיד גַּסְבֵּן חַמִּימֹות וְהַתְּלִבָּהוֹת
לְהַשֵּׁם יְתִבְרָה, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (רַנִּיאֵל בָּבָ): וּמַצְדִּיק הַרְבִּים בְּפַכּוּכִים;
וְהַוָּא מַקְבֵּל חַמִּימֹות מִמֶּה שְׁלִמְעָלָה מִמְּנוֹן, וַיּוֹכֵל לְהַזְרִיד

חִמְיוֹת לְאַחֲר גַּם־כֵן, בָּמו הַפּוֹכִים שֶׁמְקֻבְּלִים מַלְמַעַלה, וּמוֹרִידִים לַמְעַטה. אֲבָל מֵשָׁאינוּ מַקְבֵּל הַחִמְיוֹת מִמֵּשָׁלְמַעַלה, אֲפָ שֶׁמְבִיא חִמְיוֹת לְאַחֲר, הוּא רַק לְפִי שְׁעָה, וּוֹהֵא עַצְמוֹ מַתְקָרֶר. בָּמו הַבְּרוּל הַמְלָכוֹ שֶׁמְשַׁלְכִין לִפְנִים, שַׁהְבָּרוּל עַצְמוֹ מַתְקָרֶר, וְגַם הַמִּינִים שְׁגַתְחַמִּים הוּא רַק לְפִי שְׁעָה:

[מן "ולבוא לחתלהבות" עד פאן, לא נכתב יפה בספר. כי לא שמעתי זה העניין מפיו הקדוש בעצמו, רק מפני אחר בשמו. ועיקר העניין עז ליעיל בהתוויה "עתיקא טמיר וסתום" בסימן כ"א, שם מבארים הקידמות אלו בארכות. ותכלל - שתנוועת השבל מזלייד חומ בלאט, דהינו על-ידי שזוכה להשנת הרעת הקדוש, על-ידי קידשת השבעת נרות וכו' במבראך שם, על-ידי זהה זוכה להתלהבות הלב להשם ותברה, כמו שבחוב שם, עז שם. ועל-ידי התלהבות הלב זוכה לגרש הרוח הטעמאה רוח שטאות בג"ל, ועל-ידי זהה מטהר לפו בג"ל. ואו זוכה לדרב רפורים חרשים בכל פעם שפחופורד, שהם בבחינת רוח הקידש מפש, בג"ל]:

קנו

אם יתדריך עצמו לדברי התורה היוצאים מפי הצדיק, תמה אני, איך אפשר אחר-כך לסבל ולחפש חיי העולם הזה. וזהו (אבות פ"ד): כל הנגהנה מקרבני תורה, נוטל חייו מן העולם. ויהבן הייטב:

קנה

כַּמָּה בְּנֵי אָדָם סִפְרוּ, שָׁרָאוּ לַפְעָמִים אִישׁ בּוֹעֵר מַרְחֹק, וְקָרְבוּ לְשָׁם - וְלֹא הָיָה כָּלוּם; וְכֵן נִתְרָאָה גַּם־כֵן לַפְעָמִים בְּדָרְךָ. וְגַם עַל הַיּוֹם לַפְעָמִים נִתְרָאָה כֵּה. וְכֵבֵר נִודֵע שָׂהֵה בָּא מַן

הארדים העולים מן הארץ. ויש ארדים שיש להם כח של גפרית, ועולים אליה ארדים ונתקבצים זה עם זה, ומבה עלייהם רוח קר מלמעלה וכן פלים למטה ומתחילין לבур לפיה שעיה.

כמו כן יש בפה בני אדם, שלפעמים נבער לבו להשם יתברך, ומרתיח במערבות השם יתברך, ולאחר שעה נתרטט וחוזיר לקרכמותו, ולפעמים נמשך חצי יום או יותר ימים או יותר שבועות, אך לא לנצח ולא לזמן מרובה. וזה בא מרשעים, הינו ממה שהרשעים מלאים חרטה. ואלו החרטות מתקבצים ובאים לאויה אדם. ובפני מספר החרטות הבאים לו, בן נמשך הזמן שboveר לבו להשם יתברך, כי מלאו החרטות נבער לבו פרתאם. אך לאו כל אדם שהוא, כי יש בני אדם שאין בא לו התרלהבות מלאו החרטות, רק מקום אחר:

קנֶת

דע, שיש אמצעי, והוא השכינה, שהוא אמצעי בין בני אדם ובין השם יתברך, בכוכול. וידוע שיש חלוק בין למוד הتورות, שלא כל אדם ואדם לומד בבחינה אחת, וכי שזוכה ללמד להשכינה, תלמדו עולה להשכינה, או הושכינה מקבלת הלמוד הتورה ומעלה להשם יתברך, ונמשך מזה שפע, הינו שפע רוחניות ושפע גשמי. כי בהתורה יש אש ומים, ובשהשכינה שהיא בבחינת אמצעי, מקבלת הتورה, או עולה כח האש למעלה, ונמשך ממש שפע למעלה, לכל העולמות

ולכל המלכים וישראלים וכו', וזה הוא שפע רוחניות. וכך המינים נעשו מזה שפע גשמיות, והוא לזה העולם. וזה הוא בבחינת ימין ושמאל שיש בהתורה, הינו ארך ימים בימינה ובשמאליה עשר וכבוד (משל ג). כי ארך ימים הוא לעולם שבלו ארך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קוושין לט), והוא בבחינת שפע רוחנית, שהיא בבחינת ימין, שואת השפע היא לעולם שבלו ארך, שהם עולמות העליונים, עשר וכבוד, שהיא שפע גשמיות, היא בבחינת שמאל.

ארך לא כל אדם וזוכה לו, שיזהה למזרע עולה להשכינה, כי לו ציריך שיזהה אדם יקר, ושיזהה למזרע רק להשכינה, הינו לאוקמא שכינתא מעפרא, ולא כל אדם וזוכה ללמידה זה, אף אם לומד בראאת שמים, גם אם אומר שלמדו לאוקמא שכינתא מעפרא, עם כל זה מי יודע אם ראוי לך שיזהה למזרע להשכינה. ובשאן למזרע עולה להשכינה, או בשחתורה יוצאת, או אפשר לה לשלות אל מקום מכוונה, וטבעה הוא להגביה את עצמה ולעלות, ובתווך בך נעשהليلת, או יוצאן כל גרדני נימוסין וכו', המבאים בזוהר הקדוש (מקוז דף גנ), והם מפים עליה, ונופלת למיטה, ומתקפורה למיטה לכל העולם, וכל בני עולם שואבים מהאור, וכלם שואבים מזאת התורה שנתפורה למיטה באור, בחייב או בשנה. ולפי מהות האדם שמנגע לו מהתורה הזאת, כן נעשה ממנה, כי אדם בשר וירא שמים, אבלו מקטני הארץ, או אדם גדול וצדיק, בשמי קבלין

מהתורות אלו שנתפוזן, או נעשה אצל מזה ט"ל תורה (הקרמת התקנים ובתקנים מוחר חדש וביקות ישעה כו), ומגיע להם מזה התעוורויות חדש וחשך להתורה, והפל לפני מדינת המקובל, לקצת נעשים מיאלו התורות חדשין דאוריתא, כי בשמקabel מכמה תורות של במא בניא אדם, נעשה אצל צרופין חדשים, יוכבל להציג השגות מזה וחושין דאוריתא, ולקטנים שאינם יכולים להציג ולהציג ולחדש, מגיע להם מזה התעוורויות חדש וחשך נMRIץ להתורה, שהוא גם פון בוחינת חדשין, שנתהדרש החשך וההתעוורויות אצלו, וזה בשmegiu לבני אדם פשרים והגנונים.

אך בשmegiu לבני אדם שאינם פשרים, או נעשה הפק מזה, שענשה אצל מיאלו מיאלו התורות ל"ט מלאכות, שmegiu לו ארבעה חשי נMRIץ וההתעוורויות חדש לגיעות וטרחות ועובדות העולם הזה, שהוא הפק ממש מט"ל תורה, הינו ל"ט מלאכות, שהוא בוחינת (בראשית ג): בועת אפק תאכל לחם.

זה הוא בוחינת ימין ושמאל שיש בהתורה בג"ל, הינו בשmegiu לאדם כשר נעשה מזה טל תורה בג"ל, הינו בוחינת ימין, ולהפק נעשה ל"ט מלאכות, זה הוא בוחינות שמאל, כי בלמוד התורה העולה להשכינה נעשה מהימין ושמאל, מיאש ומים, שפע רוחניות ושפע גשמי, והוא הלמוד שאינו יכול לעלות אל השכינה בג"ל ונחתpor באוויר בג"ל, נעשה מהימין ושמאל, מהאש וממים, טל, או ל"ט מלאכות, לפני מהות המקבלים בג"ל.

�דבר זה הוא מבאר בנסיבות ממש, כי כשהאנשים לומדים יוצאים הבלתי ואדרים מיפויו, ואפלו אם לפעמים אינם מוציא דבור מיפויו, על כל זה בשעה שiyorש על הספר ומעין, יוצאים הבלתי ואדרים מיפויו, ויש בהם חמיימות ולחחות, בידיע בפטבע, ואלו הבלתי ואדרים שיווצאים הם בבחינת אש ומים, וכשהואם יכולים לעלות אל המקום הארץ להם, ואוי בלילה מבה עליהם הנ"ל, הינו בבחינת הגדריני נימוסין וכו' שיווצאיו בלילה פג"ל, ונחפוזים באוויר, ובני אדם שואבון מהאוויר, ואוי שואב כל אחד ממחות התורות האלו שנתפזר באוויר.

ובכן באמת טל בנסיבות יש בו גם בן שני בחות - טוב ורע, להמית ולהחיות, ונעשה גם בן מהאים העולים מן הארץ, ובלילה יש קריות, ומבה עליהם הרוח קר מלמעלה ונופלים למטה, ונעשה מהם טל, והוא חיota כל העשבים, וביהם האוכלות מיפויו, נעשים שמנים, ויש מינים שטוקם להם מאד הטל, וגם לבני אדם האוכלים מהTEL מזיק להם, ומגע מזה דבר ומני חלאים, חם ושלום, נמצא שיש בהTEL שני בחות - להמית ולהחיות פג"ל, בן שעשה מהתורות הנ"ל על ידי בבחנות הנ"ל, שהם ממש בבחינת הטל הגשמי, שעשה מזה טל, וצדיקים יילכו בהם וכו' פג"ל:

אחר שאמר תורה זאת, ענה ואמר: אבל לא מצאתי מקרא או איזה מאמר רפוטינו זכרונם לברכה למציאתו רברורים אלה; אפשר ימצא אחד שיכל למציא רברורים אלה באיזה מקרא או כאמור רפוטינו זכרונם לברכה, והסביר או מה שאמר רבבי יהושע (סוטה כ): מי גילה עפר מעניקה, רבנן בן ופאן, שהיית

אומר: עתיד דור אחד וכו', שאין לו מקרא מן התורה, והלא עקיבא תלמיד
מוֹצָא לוּ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה:

קמ

הַדֵּפֶק דופק ונוקש באדם. לפעמים הוא נוקש באדם ומוכיח
אותו לעכורת השם יתברך, בבחינת (שה"ש ח): קול
דויד דופק; ולפעמים הוא מביך את האדם לעברה, חס ושלום,
כى הדפק בא מן הנשימה, והנשימה בא מן האור עליידי
הרבות, ובכפי הרבות, בן נעשה הדפק, אם לטוב או להרבה:

קמא

הַמְּחַלְקַת מגיביה ומרים את האדם, כי האדם עז השדה
(דברים כ), והנה עז המנחה על הארץ, اي אפשר לו
להגביה את עצמו, כי אם על ידי שבאיין עליו מים שוטפין או
המים מריםיו ונושאיין את הארץ, והמחלקת נקרא מים, כמו
שבתווב (תהלים פח): סבוני כמים כל היום, הקיפו עלי ייחד:

קסב

בִּימֵי המגיד, וכרכנו לברכה, היה איש עשיר ומיחם, והוא
מתנגד לאנשי המגיד. וספרו לו אנשיו מזה האיש, ואמר
לهم, שיראו לקרב אותו אליו, ולהשתדרל בזה מאד, ולהתפלל
להשם יתברך שייעור להם, וכן עשו, עד שעוזרם ה, שהביאו

אותו להמגיד זיל, ונעשה איש בשר ירא שמים, אך התחיל לירד מנכסייו. ואמר המגיד זיל, שאלו שניהם איז אפשר שייחו במקום אחר, הינו תורה וגדלה, כי הרוצה להחכים - ידרים; להעшир - יצפין (בב' כה). נמצא, בשורץ להחכים עוזר לדרים, עליכן איז אפשר לו להעשיר, כי בשחווא ברורים, איז אייננו בczפונ, ועתירות czפונ, וכן להפח. כי אם אם הוא בתכליית העניות, שהוא אין ממש, איז איינו עוזר בשום צד, כי אפשר לומר עליו שהוא czפון או ברורים, מאחר שהוא אין ואפס ממש, עליכן אפשר שייחיה תורה וגדלה במקום אחר, בנזן משה רבינו, עליו השלום, וברבינו הקדוש.

קסג

לפעמים מנה הדברים ומוקן לצאת, לאינו יוצא דרך הפה, כי אם דרך הערת (וממש אפשר לשמע במה בעמיהם שהדבר אינו יוצא דרך הפה רק דרך הערת). כי יש שלוש קליפות, והקליפות רוצים תמיד לתפש הדברים לעצםם, בפרט דבר הקדוש מארם גדול, כי אצלם כל הדברים יפים ונאים וחשוביים, ורוצים לתפסם, מבלשכון כשהדבר נאה באמת, כי המצריים שהיו כלם שחורים, אלו לא היה שרה יפת תואר כלפה, גם בן הייתה חשובה בעיניהם מאד, והדבר הוא בחינות שרה, לכל אחד לפי ערכו, יש שהוא בחינות שרה לאםתי (ברכות י), שהוא מושל בהבור שלו על עיר ומדינה, יש

שַׁהוּא בְּחִנָּת שָׁרָה עַל כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא, וַיֵּשׁ שַׁהוּא שׂוֹרֵד בְּבַיתוּ, אֶךְ אֲצָלָם, שְׁהָם בְּחִנָּות מִצְרָים, שְׁבָלָם שְׁחוֹרִים וּשְׁפָלִים, כָּל הַדְּבָרוֹת חַשּׁוּבִים וּרֹצִים לְחַפֵּסָם. כִּי הַשְּׁלֹשׁ קָלְפוֹת הֵם שֶׁר הָאוֹפִים וּשֶׁר הַמְּשִׁקִים וּשֶׁר הַטְּבָחִים, שְׁהָם תָּאוֹת אֲכִילָה וּשְׁתִּיתָה. וּ"פְּרֻעָה" הִוא אֹתוֹתָה "הַעֲרָף", שְׁעוֹמֵד אַחֲרֵי הַקְּרָשָׁה, וַתַּקְרַף שְׁרוֹאֵין הַשְּׁלֹשָׁה שְׁרוֹים הַגְּלִיל, שְׁהָם שְׁרֵי פְּרֻעָה, אֲתָה שָׁרָה, שְׁהָוָה הַדְּבָרָה, אֲנוֹ יִפְהָה וּנְאָה בְּעִינֵיכֶם, וְתוֹפְסִים אֹתוֹ לְפְרֻעָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית יב): וַיַּרְא אֹתוֹתָה שְׁרֵי פְּרֻעָה וַיַּהֲלֹלֵו אֹתוֹתָה אֶל פְּרֻעָה; כִּי הַשְּׁלֹשָׁה שְׁרוֹים הַגְּלִיל הֵם קָנָה וַיַּשְׁטַט וּרְידִין, וַתּוֹפְסִין הַדְּבָרָה לְהַעֲרָף.

וְהַגָּה כִּשְׁהַדְּבָרָה הִוא דָבָר הַקְּדוּשָׁה, בְּחִנָּות שָׁרָה, שְׁהָיָה שְׁבִינָה עַמָּה, אֲפִ שְׁהָיָה צָר לְאַבְרָהָם מִאֵד מִאֵד בְּעֵית שְׁגָלְקָחָה, עַם בָּל וְהִי יָדַע וּכְתָחַ בָּה' שְׁהָוָה טוֹבָה גָּדוֹלָה שְׁנַתְּפָסָה לְשָׁם, שְׁנַעֲשָׂה מִזְהָה נַחַת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יְהִיבָּה, שְׁהָוָה בְּחִנָּתָה: עַת אֲשֶׁר שְׁלַטָּה אֲדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ (קהלת ח), שְׁלַקְתָּה מִשְׁם נִצְׁצּוֹת הַקְּדוּשִׁים פִּידְעָז. אֲבָל אִם הִיא דָבָר פְּשׁוּטוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲפִ שְׁיַתְּפָסֵו אֹתוֹ לְשָׁם, וּכְמַעַט, חַס וְשָׁלוֹם, יְשַׁתְּקַע שָׁם אִם לֹא שְׁבָוא צְדִיק אֶמֶת, שִׁישׁ לוֹ כַּח לְהַזְּכִיאוֹ מִשְׁם.

וַיֵּשׁ אֲדָם, שְׁנַעֲשָׂה מִבְּלֹא וּמִמְּנֹא דָבָר, שְׁנַעֲשָׂה שִׁיחָה בְּפִי הַפְּרִיזָת, וְהַכְּלָל דָזְבָרִין מִמְּנֹא, וְהִיא הַזְּלָקָה נָעַנְד וּמִתְּפָרֵר בְּפִי בָּלָם, וְאַצְלָל בָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁבָא לְשָׁם יִשׁ לוֹ עֲנָנוֹת וְצָרוֹת מִשְׁנוֹת, כִּי אַצְלָל בָּל אֶחָד יִשׁ לוֹ פְּרֻעָה לְפִי בְּחִנָּתוֹ,

ובשְׁבָא לְפִי אֶרְדָם גָדוֹל, שֵׁם פַּרְעֹה מֶלֶךְ וּמְצֻרִים מִרְדִינָה, וּשְׁלִשָה שָׂרִים, אֲפִכְשָׁם תּוֹפְסִים הַדְבָרָו וּנוֹפֵל אֲלֵיכֶם, צָר לוּ מַאֲדָר, עַם כָּל זה יִשׁ לוּ נִיחָא שַׁאֲפֵשָׁר לוּ לִמְצָא שֵׁם נִיצְׁצּוֹת הַקָּדוֹשִׁים, וַיְהִי טוֹבָה מֵזָה. אֲךָ בְּשָׁבָא לְפִי אַנְשִׁים שְׁפָלִים, וּשְׁם בְּשַׁתּוֹפְסִים הַדְבָרָו לְהַעֲרֵף וְהַוָּא נֹפֵל שֵׁם, וּשְׁם מִדְבָר שְׁמַמָה צִיה וּעֲרֵבָה לֹא עַבְרָבָה אֲבָה אִישׁ, אֵין לוּ עַם מֵי לְפָגָע, צָר וּמַר מַאֲדָר, הַנֶּפֶשׁ הַוְּלָכָת נִעה וְנִדְחָה וּמִתְפָאָרָת בְּפָאוֹר הַנֶּפֶשׁ בְּפִי בְּמַה אַנְשִׁים, וְהַוָּא עַפְרָה וּרְעֵב וּצְמָא בְּמִדְבָר, וְאֵין לה אַכְל לְהַשִּׁיב נֶפֶשׁ הַרְעֵבָה וְהַצְמָאָה, וְאַוְלָתָה אֶת עַצְמָה, בְּבִחִינָת: אִישׁ בָּשָׂר וּרוֹעָה יַאֲכִלוּ (ישועה ט) וּכְדָמֵיָן הָאִישׁ שַׁגְבָר עַלְיו הַקְּרִירוֹת מַאֲדָר וְאֵין לוּ שָׁוָם בְּפִסְיו לְחַמֵם עַצְמוֹ וּלְהַתְעַטֵּף בּוּ, וְהַוָּא מַכְפֵל וּמַחְבִּק וּמַכְזִין עַצְמוֹ, בְּמוֹדֵן הַנֶּפֶשׁ, אֵין לה שָׁוָם בְּפִסְיו לְהַתְעַטֵּף וּלְכֹסֹת עַצְמָה, וְהִיא בְּבִחִינָת: נֶפֶשׁ בְּהַמ הַתְעַטֵּף - שְׁמַתְעַטְפָת מִעַצְמָה מִנְהָה וּבָה, וּכְלִיבָד נִתְעַלְפָה, עַד שְׁאָפְלוּ אִם נוֹתְנִין לה דָבָר מַאֲכָל, אֵינָה יַכְלָה לְקַבֵּל לְאַכְל, בָּמוֹ הַחֹלֶה שְׁמַטֵּל זָמֵן רַב בְּחָלוֹן, עַד שְׁנַתְעַלְפָת כְּלִיבָה, שָׁאוּ אָפֵשָׁר לוּ לְקַבֵּל שָׁוָם מַאֲכָל, וּכְשַׁנוֹתְנִין לוּ, הוּא דּוֹחָה וְאִינוּ יִכְלֶל לְקַבֵּל; וְמַה גָּעֵשָׁה, וְאַנְחָנוּ גַּרְבָּנו לְעַצְמָנוּ, שֶׁלֹּא שְׁמַעַנוּ לְעַצְות טוֹבּוֹת שְׁנַתְנוּ לְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (בַּיְמָיו אַלְיָה עַרְף, וְלֹא פְנִים). וְאֵוּ הוּא חָבוֹש בְּבֵית־הָאָסּוֹרִין, בַּי נִתְפֵס וּנְאַסֵּר שֵׁם. וּלְפָעָמִים מְגַבֵּיוּ לְמַעַלָה וּמַעַלָה לְשָׁמִים, וְאַחֲרִיכָה מְשֻׁלְיכָו מַאֲדָר לְמַטָה, בַּי הַעֲלִיה לֹא הִיְתָה בְּסֶדר, רַק בְּדָרָךְ הַשְּׁלָכָה בְּלֹא־חָרָךְ

יד למעלה, ועל כן נשלך למיטה, כמו שכתב (תהלים ק): יעלו
שמים ירדו תהומות. השם יתרחק ישלח רפואת הנפש, כי
בטחנו שיחיה הכל נכון, ויטיב אחריתנו, Amen:

(כל זה שמעתי מפי הקדוש, אבל אחריך, בראשה דברים
אליה אצל בכתב, אמר, הדברים אלה לא כתובים יפה
בראי. ואמר, שביל הדברים אלה מקרים לומר רבותינו
זכרים לברכה (ברכות נ): ארבעה צריכין להודות, שהם
מבראים במומר ק"ז. וכפי הנראה ומובן מדבריו, שביל ארבעה
הנ"ל, שהם הולכי מדברות וחכושים בבית-האסורים וחוליה
וירדייהם - הכל מרים על צרות הנפש, מבאר לעיל בענין
צרות הנפש, שהולכת נעה ונדרה, עף ורעב וצמא במדבר וכו',
זה בחינת תען במדבר וכו'. וכן מדבר מענין חלי הנפש, שביל
בד נתקופה, עד אשר אפל אם נותנן לה דבר מאכל וכו' -
זה בחינת: כל אכל תעתב נפשם, שדבר מהוללה. וכן מדבר
מענין חכוש בבית-האסורים, ומענין: יעלו שמים ירדו תהומות,
שזה בחינת יודוי הים. ובואר בונתו הקדושה, שמרמו כל
הארבעה צריכין להודות, על ענן צרות התפש בעבודת השם,
שיש עליה מחלוקת רבים, ורבים קמים עליה, וסוכלה עניות
ויסורים וט宦וילים גורלים וצרות משנות וכו' הנ"ל, והשם
יתפרק מצליל אותה בכל פעם מכל הצרות, ועל זה אנו חביבים
להודות תמיד. והשם יתרחק יוכנו להבין בונתו הקדושה. (ען

קסטר

לענין ספורי דברים של הצדיק האמת. למשל: רופא שנחלה והכרה למorder את עצמו ליד הדاكتיר הדרול, והרופא רוץשה שיתן לו רפאות בפי מה שהוא יודע, להוציאו לו ישן ולגלו, אבל הדاكتיר יודיע רפאות יקרים וחשיבים שצורך להן לו. בן יודמן, שבואה איש לה תלמיד-חכם וצדיק הדור, שהוא רופא חלי הנפשות, ורוץשה שיתן לו הצדיק רפאות, הינו הנוהגות ודרךם, בפי מה שהוא יודע. אבל באמת הצדיק יש לו רפאות ודרךם ישרים, שצורך להניחו לרופאותו.

והנה לפעמים ההכרה להן להחולה איזה סם, אשר אם יתנו לה הסם בעצמו כמו שהוא, מוות החולה בלי ספק, על-כן ההכרה לערב הסם בדברים אחרים. בן יש אנשיים, שאפשר לגנות להם פגימות התורה הארץ לרופאותו, כי התורה היא רפואה, כמו שפתות (משל ג): רפאות תהי לשראה; כי בה תורה יש שני כחות: סם חיים וسم מות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא עב): זהה - נעשה לו סם חיים; לא זהה - נעשה לו סם המות. ועל בן אם יאמרו לו התורה בעצמה כמו שהוא, מוות בלי ספק, כי אצלו שלא זהה נעשה סם מות, על-כן ההכרה להלביש לו פגימות התורה בדברי תורה אחרים, ולפעמים גם זה אינו יכול לקבל אף אם ילבשו בדברי תורה אחרים. על-כן מלכישין התורה בספרי דברים

חיצוניים, למן יוכל לקבל הרפואה הגנווה שם. כי גם התורה עצמה מלבשת עתה בספורי מעשיות, מלחמת שלא היה אפשר למסרה במותה שהיא:

קסה

ואהבת לרעך כמזה, אני יי: (ויקרא ט)

הינו שתקבל באהבה כל הרעות והיסורים הבאים עלי, כי ראי שהרע, שלפי מעשיה, אחר כל היסורים והרעות שיש לה, עדין הוא מתרנגן עמוק ברוחמים, כי היה מגיע לכך יותר ויותר, חם ושלום, לפי מעשיה. וזהו אהבת לרעך - שתאהוב הרע שבא לה, הינו הרעות והיסורים הבאים עלי, חם ושלום, תקבלם באהבה, כי במו - במו שאתת הוא, הינו לפי מעשיה, אני ה' - בעל הרוחמים, עדין אני מתרנגן עמוק ברוחמים, פג"ל:

קסו

בשׁהעוֹלָם אֶצְלַ הַצְדִיק, אוֹ יֵשׁ לוֹ מִמְשָׁלָה. כי אלישע, פעם נכתב עליו איש האלקים, ופעם - אלישע סתם. ואמרו רباتינו זכרונם לברכה (זהר בשלה מד): **בשׁהיוּ בְנֵי הנבאים אֶצְלָוּ, הִיא נְקָרָא אִישׁ הָאֱלֹקִים, וְכַשְׁהִיה לְבָדוֹ נְקָרָא אלישע סתם:**

קסו

דַע וְהָאָמֵן, כִּי הַשְׁבָתִים שְׁשֹׁבְתִים אֶצְלַ הַתְּלִמְידִים חֲכָם הָאָמֵת,
הֵם בָּמוֹ תְּעֻנִיתָ:

קסח

כִּשְׁבָא לְאָדָם גָּדְלוֹת, סִימָן שִׁיכְבָּא לוֹ צָרָה, חַם וְשָׁלוֹם, בָּמוֹ
שְׁבָתוֹב (משל ט): לְפִנֵּי שְׁבָר גָּאוֹן, וּבָנְבָהוֹ שָׁפֵל,
סִימָן שִׁיכְבָּא לְכָבוֹד גָּדוֹל, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (שם ט): וּלְפִנֵּי כָּבוֹד עֲנוֹה:

קסט

וְהִיה עַקֵּב תְּשִׁמְעוֹן אֶת הַמְשֻׁפְטִים הָאֱלֹה וְשִׁמְרָתָם
וּעֲשִׂיתָם אֶתְם (דברים ז):

כִּי בְּשִׁישׁ צָרוֹת, חַם וְשָׁלוֹם, הֵן צָרוֹת בְּכָלְיוֹת אוֹ בְּפִרְטִוֹת,
אי אָפָּשָׁר לְרַקֵּד, כִּי בְּשִׁישׁ דִּינֵין, מַסְרֵין אֹתוֹתָן לְשָׁלוֹתֵי תְּרֵין,
וְהֵם נְקָרָאִים רְצִים (זהר בראשית דף ט), וְהֵם בְּחִנָּתָ רְגָלִין, וְאֵין
הַגְּלִין בְּבָדִים מִחְמַת הַדְּמִים שְׁבַתְּפֵשְׁטוֹ לְשֵׁם, הֵינוּ תְּרֵין, כִּי
דְּמִים בְּחִנָּתָ דִּינֵים. וּכְשׂוֹלֵד תְּרֵין אוֹ יֹצָאֵין הַדְּמִים מִתְּרֵגְלִין,
כִּי בְּשֻׁעַת לְדָה יֹצָאֵין הַדְּמִים מִרְגְּלֵי הָאָשָׁה, וְעַל כֵּן נִצְטְּנֵנִין
רְגָלִיהָ, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבָרְכָה (סוטה יא). וּעַקְרָב
הַלְּדָה - עַל-יָדֵי שֹׁיּוֹצָאֵין הַדְּמִים מִתְּרֵגְלִין, הֵינוּ שֹׁיּוֹצָאֵין תְּרֵין
מִתְּרֵגְלִין, כִּי בְּשֻׁעַת עֲבוֹר הֵוא בְּחִנָּתָ דִּין, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ

ובירוזנס לברכה (ברוכה כט): בשבועה שאתת מותמלא עליהם עברה באשה עברה. נמצא, שעבור הוא בחינת דין. ולדה הוא בחינת המתקנת הדין, כי או בשעת לדה יוצאי תרמים מהרגלין, שעלה ידיה עקר הילדה בן"ל (ויען מהו בלוקוטי תנינא, בספטון ב).

ועל-כון בעית הדין והازה, חם ושלום, אי אפשר לrisk, כי או אי אפשר להגביה הרגליין, כי הרגליין הם בגדים בשעת התגברות הדין, מלחמת שדים, שהם בחינת דין, נמשכין או לתוך הרגליין בג"ל. אבל בשוייצאי תרמים, שהם הדין, מהרגלין, דהינו בשמחתך דין, או הרגליין קלים, ואנו יכולת השמחה להחפת שם, עד שירקד מלחמת השמחה: ולחמתיך דין, הוא על ידי שהאדם דין את עצמו, דהינו על כל מה שעושה, דין וושפט בעצמו את עצמו על דבר, אם כך ראוי לו לעשות, ויפשפש במעשו ויתקנום בראוי על פי דין וושפט התורה, ועל ידי זה שהאדם דין וושפט את עצמו, על ידי זה ממתקיך ומבטל דין למעלה, כי בשיש דין למטה, אין דין למעלה (ויען מהו לעיל בספטון ט). ואנו בשמחתך הדין, או יוצאי תרמים מהרגלין, ואנו יכולת השמחה להחפת ברגליין, עד שזוכה לriskין.

זהו: וזה עקב תשמעון. וזה - לשון שמחה. עקב - הם הרגליין, חינו: לוכות לשמחה עד שהעקבים שהם הרגליין ישמעו השמחה, זה זוכין על ידי: את המשפטים האלה

וְשִׁמְרָתֶם וְעֲשִׂיתֶם אֶתְכֶם - שַׁתְשִׁמְרוּ לְעֵשֹׂות בְּעַצְמָכֶם
הַמְשֻׁפְטִים וְהַדִּינִים, שְׁעָלֵידִיזָה נִתְבְּטֵל הַדִּין שְׁלִמְעָלָה כְּנֶל,
וְאֵו: וְהִיא עַקְבָּתְשִׁמְעוֹן - שַׁתְשִׁמְעוּ הַשְּׁמָחָה בְּהַרְגָּלִין, עַלְיָדִי
שְׁיוֹצָאים מִשְׁם הַדִּינִים כְּנֶל.

עוֹד מֵצָאתִי, שָׁחוּ בְּחִינָת: וְשִׁמְרָה ה' לְךָ אֶת הַבְּרִית. כי
בְּשִׁזְבָּה לְשְׁמָחָה, אוֹי הַשֵּׁם יִתְבְּרֹךְ בְּעַצְמוֹ יִשְׁמְרָה לְךָ אֶת
הַבְּרִית, דְּהַנִּינוּ שִׁיחָה בְּעֹזֶךְ לְשִׁמְרָה אֶת הַבְּרִית קָדֵשׁ, כי עַקְרָב
פְּנָם הַבְּרִית הוּא עַלְיָדִי עַצְבּוֹת בִּידּוֹעַ, כי פְּנָם הַבְּרִית בָּא עַלְיָדִי
יָדִי הַקְּלָפָה הַיְדוּעָה, שְׁגָנְרָאָת לִילִית, עַל שֵׁם שְׁמִילָת חָמִיד,
שָׁחוּ בְּחִינָת עַצְבּוֹת, וְעַל־כֵּן עַקְרָב שְׁמִירָת הַבְּרִית זָכוּן עַלְיָדִי
שְׁמָחָה, כי עַלְיָדִי שְׁמָחָה זָכוּן שְׁהָשָׁם יִתְבְּרֹךְ בְּעַצְמוֹ יִעַוזֶר לוֹ
לְשִׁמְרָה אֶת הַבְּרִית קָדֵשׁ כְּנֶל.

קע

י"י מה רבו צרי, רבפים ובו: (תהלים ג)

כִּי כָל אֶחָד לְפִי נְשָׁמָתוֹ וְלְפִי עֲבוֹדָתוֹ, פֶּךָ יִשְׁלֹשׁ לוֹ יִסּוּרִים. יִשְׁשֵׁשׁ
לוֹ יִסּוּרִים מִבְּנֵיו וּמִאָבִיו וּמִשְׁבָּנוֹ, וַיִּשְׁשֵׁשׁ שְׁהָוָה בְּמִדְרָגָה
גָּדוֹלָה מִפְּנָגָו, וַיִּשְׁשֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִשְׁכָּנִים רְחוֹקִים, וַיִּשְׁשֵׁשׁ גָּדוֹלָל מִפְּנָגָו,
וַיִּשְׁשֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִפְּלָה הָעִיר, וַיִּשְׁשֵׁשׁ גָּדוֹל מִאָד, וַיִּשְׁשֵׁשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִפְּלָה
הָעוֹלָם. וְכָל אֶחָד, עַלְיָדִי הַיִסּוּרִים נֹשָׂא עַלְיוֹ הָאָנָשִׁים שִׁשֵּׁשׁ לוֹ
יִסּוּרִין מֵהֶם, כי בְּשִׁשֵּׁשׁ לוֹ יִסּוּרִין מֵהֶם, הוּא נֹשָׂא אֹתָם עַלְיוֹ.
אֲךָ אֵיךְ אָפָּשָׁר לְחַמֵּר לְשָׁא עַלְיוֹ כָּל־כֵּד אָנָשִׁים. אֲךָ עַלְיָדִי

היפותרין נבע גוףו, כי כל היפותרין נקרים צרות, על-שם שהם מצרין ומעיקון להנוף, וכשנבקת הנוף על ידי הצרות, על-ידייה מאירה ונתקדלה הנפש, כי בהנבע החומר תגדל הצורה, וכן שבחות בז'ור (שלח קסח): אעא דלא סליק בה נואר, מבטשין לה; גופא דלא סליק בה נהרא דנסמתה וכו'. ועל-פניהם נקרים צרה, לשון צורה, כי עליידי הצרה נבע הנוף ומאיירה הצורה. נמצא שעליידי זה שיש לו יסוריין וצרות מאירה הצורה, הינו הנפש, והנפש אפשר לה לשאת עליה בפה ובפה אנשים, וזה: ה' מה רבוי צרי - כל מה שנתרבין צרי, רבים קמים עלי - כי עליידי זה אני נושא ומקיים ומרימים רבים לשרשם:

קעא

ורבים מישני ארכמת עפר יקיצו, אלה לחיי עולם ואלה להרבות ולדראון עולם: (היאל ב)

על-ידי שפתעויר שכט חרש בעבודת השם, מה שלא היה נודע עד עתה, על-ידייה רבים מישני ארכמת עפר יקיצו, אך אלה לחיי עולם ואלה להרבות ולדראון עולם, כי צדיקים ילכו בהם (הושע י), שעובדין עם זה השכל את השם יתברך, ופושעים יכשלו בהם, שאינם עובדין בזה את השם יתברך, רק שעליידייה הם מבזין ומחרפין את העולם, על-שם יורען מזה השכל החדש, והעולם אינם יורען מזה. וכן ששםעתה: להרבות ולדראון עולם, הינו להרף ולבאות העולם,

כִּי אֵינָם מִשְׁתַּמְשִׁין עִם זֶה הַשְׁכֵל הַחֲדָשׁ, רַק לְבָזֹות וְלִחרְףׁ הַעוֹלָם, עַל־יְדֵי שְׁהָם יוֹרְדוּם מִזֶּה, וְהַעֲוָלָם הֵם רִיקִים וְחַסְרִים מִזֶּה.

קבב

כָּל הַחֲפֹרוֹנוֹת שִׁישׁ לְאָדָם, הַן בְּנִים אוֹ פְּרָנֵסָה אוֹ בְּרִיאֹת, הַכָּל הוּא מִצֶּד הָאָדָם עָצָמוֹ, כִּי אָוֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹפֵעַ עַלְיוֹ תְּמִיד, אֲךָ הָאָדָם עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו הַרְבִּים עוֹשָׂה צָל לְעָצָמוֹ, שָׁאַזְןַ פָּגַע עַלְיוֹ אָוֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּלְפִי מַעֲשָׂיו בֵּן נָעָשָׂה הַצָּל הַמּוֹזֵעַ אָוֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמָגַע לוֹ הַחֲפֹרּוֹן לְפִי הַמְּעַשָּׂה שְׁעַל יְדֵה נָעָשָׂה הַצָּל. וְהַגָּה הַצָּל הוּא מִדָּבָר גְּשֻׁמִּי שְׁעוֹמֵד נֶגֶד דָּבָר רַוְּחַנִּי (הַנִּנוּ דָּבָר שֶׁהָוָא בְּקַמְפָנוּ), בָּמוֹ גְּשֻׁם עַז וְאַבָּן נֶגֶד אָוֶר הַלְּבָנָה וְהַחְמָה עוֹשָׂה צָל, וּבָנָן לְקַיִם חַמָּה וְלַבָּנָה עַל־יְדֵי צָל הָאָרֶץ, וּבָנָן הַחְמָה בְּעִצְמָה נֶגֶד מָה שְׁלִמְעָלה מִמְּנָה, הוּא גְּשֻׁמִּות, וּעוֹשָׂה צָל נֶגֶד, וּעַל־בָּנָן הָאָדָם בְּפִי גְּשֻׁמִּיותוֹ וּבְפִי מַעֲשָׂיו, בֵּן עוֹשָׂה צָל בְּעִצְמָוֹ שְׁמוֹזֵעַ מִמְּפָנוּ אָוֶר וּשְׁפָעַ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. אֲכַל אָמָּה הָאָדָם מַבְטֵל עָצָמוֹ, וְאַינוּ בָּלְלָן מִזֶּה הַעוֹלָם, אֲזִי אַינוּ עוֹשָׂה צָל, וּמַקְבֵּל אָוֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

וּעַקְרָב אָוֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא הַפְּכָבָוד, כִּי כָּל מָה שְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוָא לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכָבְדוֹ, בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישעה מן): לְכָבְדוֹ בָּרָאתָיו וּכְוֹ. וְזה: מַלְאָ כָּל הָאָרֶץ בְּבָדוֹ (שם); הַנִּנוּ אָמָּה הוּא מַלְאָ כָּל הָאָרֶץ, שְׁאַינוּ בָּלְלָן מִזֶּה הַעוֹלָם, אֲזִי

מקבל אור השם יתברך, שהוא הבהיר. וזה (משלו ג): בבודחכמים ינהלו; כי החכמה מאין תמצא (איוב כה), ועל כן החכמים שינם אין, זוכים לכבוד, על ידי שיאינם עושים צל להפסיק, כי אין להם שום גשמיות בג"ל:

וכשהשם יתברך מראה פנים שוחקות - חיים וטובה לעולם, ולהפוך - להפה, חם ושלום. וכן הצדיק, בשמראה פנים שוחקות, הוא טוב, וכן להפה. וזה: ראה נתתי לבנייכם היום את התהים ואת הטוב, את המות וכו', הנהו לפנים שלכם:

קעג

על ידי הפתח יכול הצדיק האמת להבהיר הנפש ופנימיות הנפש של הפטור, והאמונה ושורש האמונה שלו. כי יש בחינת שורש האמונה, כי האמונה בעצמה יש לה להיות ושורש, דהיינו שיש עולם אמונה, שימוש נלקח האמונה, ועולם האמונה יש לו גם בין אמונה בהשם יתברך, וזה בחינת שורש האמונה, שהיא בחינת פנימיות האמונה, והיא בחינת פנימיות הנפש, כי הנפש והאמונה הם בחינה אחת, כמו שפטות (ישעה כ): נפשי אויתיך בלילה, וכתיב (חלים צב): ואמונהך בלילות. ועל ידי הפתח אפשר להבהיר הנפש ופנימיות הנפש, שהיא בחינת פנימיות האמונה בג"ל, בבחינת: אני, שאמרו חכמוני זרונים לברכה (שבת קה): אני נפשי כתבת יהביה, הנה

שַׁחֲפּוֹתָבָן נוֹתֵן נֶפֶשׁ בְּתוֹךְ הַכְּתָבָן, וְגַם פִּנְימִיּוֹת נֶפֶשׁ, כִּי אַיִתָּא
בּוֹהֶר הַקְּדוֹשׁ: אַנְיִ - נוֹטְרִיקָן: אָנָא נֶפֶשׁ יְהִבָּת - דָא
שְׁכִינְתָּא חִיצְנוֹת, אַנְכִּי - דָא שְׁכִינְתָּא פִּנְימִיּוֹת. נִמְצָא, שְׁחַכְ'
מְרַפְּמוֹ עַל בְּחִינָת שְׁכִינְתָּא פִּנְימִיּוֹת. וּכְנָא אַיִתָא בְּעַזְיָחִים"
לְעֵין הַתְּלֻבָּשׁוֹת הַעוֹלָמוֹת, שְׁחַכְתָּר הִיא פִּנְימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְהַכ'
הִיא בְּחִינָת פָּתָר, כְּמוֹבָא לְעֵילָן, כִּי הַשְׁכִינָה הִיא בְּחִינָת נֶפֶשׁ,
כִּידּוּע, נִמְצָא, שְׁעַלְיִידִי הַכְּתָבָן, שְׁהָוָא בְּחִינָת כָּךְ, נִתְגָּלָה וּנְרָא
בְּחִינָת פִּנְימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, פִּנְימִיּוֹת הַאמֹּנה, בְּגַלְלָה:

וְהַדְבּוֹר שְׁמַרְבֵּר עַם הַצְּדִיק הַאֲמֹתִי, הוּא בְּמַעַלָּה גָּדוֹלָה
מִהַּכְתָּב, כִּי הַכְּתָב אִינוּ רַק פָּעָלַת הַנֶּפֶשׁ, וּמִתּוֹךְ
הַפָּעָלָה יָכוֹל הַצְּדִיק לְהִבָּין מִהוּת הַנֶּפֶשׁ, וְהַדְבּוֹר הִיא הַנֶּפֶשׁ
בְּעַצְמוֹ, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שה"ש ה): נֶפֶשׁ יֵצֵא בְּדָבָרָן, אַפְּעַלְפִּי
שְׁהַדְבּוֹר הִיא דָבָר שָׁאן בּוֹ מִמְּשָׁא, אַפְּעַלְפִּירְכֵן מִחְמָת שְׁהָוָא
צְדִיק אָמָת, וְהַדְבּוֹר הִיא מִהוּת הַנֶּפֶשׁ בְּעַצְמָה, עַלְפֵן יָכוֹל
לְרֹאֹת מִהוּת הַנֶּפֶשׁ בְּעַצְמָה:

קעד

כִּשְׁהִדְיִינִין, חַס וְשָׁלוֹם, גּוֹבְּרִים עַל הָאָרֶם, אֵין לְהַמְתַפְּלֵל
עֲבוּרוֹ לְהַזְכִּיר שָׁמוֹ, שְׁלָא יַתְגִּבְרוּ הַדִּינִין, חַס
וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ דָאַיִתָא, שְׁנַחַ לֹא קָרָא לוֹ אָבִיו שֵׁם בְּעֵת לְדָתוֹ
מִשּׁוּם שְׁהִיה אוֹ הָעוֹלָם בְּדִינִין, וּעַלְפֵן לֹא רְצָחָ אָבִיו לְתֹן לוֹ
שֵׁם, כִּי עַלְיִידִי הַשֵּׁם וְהִיא נִכְרָה וּמִסְים בֵּין הַמִּקְטָרִגִּים, וּוּכְלֹו

הدينים להתגבר עליו. וזה בשחתפֵלָל מִשְׁהָ רַבְנוּ עָלָיו הַשְׁלוֹם על מרים, לא הוכיר שמה, רק אמר סתם: אל נא רפא נא לה (כדבר יב); כי מלחמת שהו הדין גברים עליו, לא רצה להזכיר שמה בפרוש בג"ל, ואפי-על-פייכן העלים שמה ברמו נפלא בתוך תפלהו. כי נא רפא בנימטריא מרים יוכבר, מכון ממש, הינו שם החולה ושם אמה, שאריך להזכיר על החולה בשחתפֵלָל עליון, אך לא רצה להזכיר בפרוש, בג"ל:

קעה

עקר מעלה הבכיה הוא בשהייה מלחמת שמחה וחרדה, ואבלו החרטה טוב מאד שתהיה מלחמת שמחה, שמרב שמחתו בהשם יתפרק, הוא מתרחט ומתרגען מאד על שמרד נגדו בימים הראשונים, ומתעוור לו בכיה מלחמת רב השמחה, וזה עקר מעלה הבכיה, שתהיה מלחמת שמחה. וזה בכיה הוא ראשיתבות: בשמד יגלוון כל ח'יום (חלום פט) - שעקר הבכיה שתהיה מלחמת שמחה בשם יתפרק. כי בכיה הוא מתעוור מישם ס"ג, שהוא בכינה, ועל-כן בכיה בנימטריא המלווי של ס"ג, במובא בכחבי האר"י, הינו שהתעוררות הבכיה תהיה משמחה, כי בינה - לבא, כמו שכחות: הלב מבין; ועקר השמחה היא לב, כמו שכחות (חלום ד): נתת שמחה לבני; ומשם צרייך שתהיה התעוררות הבכיה בג"ל, ועל ידי זה נמתק הבכיה. והבן:

קע

צִריךְ הָאָדָם לִמְהַר מֵאָד לְגַרְשׁ מִקְרָבוֹ הָרוּחַ שְׁטוֹת, מֵהַ שְׁלָבוֹ
מֶלֶא מִרוּחַ שְׁטוֹת הַדְּבָוק בּוֹ, וְהַ עַלְיָדִי שְׁפַתְקָשֶׁר
לְהַצְדִּיק הָאָמָת. וְהַתְּקָשָׂרוֹת הַנּוּ אֲהַבְתָּ נִפְשָׁ, מֵהַ שָׁאוֹהָב
לְהַצְדִּיק מֵאָד, וְעַל יָדֵי זֶה נִכְלָל לְפּוֹ בְּלֵב הַצְדִּיק. וְלֹפִי שְׁלָבוֹ
מֶלֶא מִרוּחַ שְׁטוֹת, וְהָרוּחַ הוּא הָאוּר, וְטַבַּע הָאוּר לְבַקֵּשׁ לוֹ
מֶקְומָ פָּנֵי לְצִאת שֶׁם, כִּמְבָאָר אִצְּלַ המְחַקְרִים, וּכְשֻׁמוֹצָא הָאוּר
מֶקְומָ פָּנֵי לְצִאת שֶׁם, הוּא בּוֹקָע וְשׁוּבָר בְּמִהְיוֹתָו וּבְכָרְלָה, וְעַל
כֵּן כִּשְׁנִכְלָל לְפּוֹ בְּלֵב הַצְדִּיק, וְלֵב הַצְדִּיק הוּא חָלֵל, בְּבִחִינָּת:
וְלֹבִי חָלֵל בְּקָרְבֵי (חַלְמָם קט). וְעַל כֵּן הָאוּר שֶׁל הָרוּחַ שְׁטוֹת
הַדְּבָוק בְּלֹבּוֹ, שְׁלָבוֹ מֶלֶא מֹזֵה הָאוּר, הוּא בּוֹקָע וְשׁוּבָר לְפּוֹ
בְּכָרְלָה וּבְזִורָה לְחוֹזֵין, מִיחְמָת שְׁמַצָּא מֶקְומָ פָּנֵי בְּלֵב הַצְדִּיק,
וְעַל־כֵּן עַל יָדֵי שְׁמַגְרֵשֶׁ בְּמִהְיוֹתָו הָרוּחַ שְׁטוֹת מִקְרָבוֹ, עַל־יָדֵיהָ
ישׁ לוֹ לֵב נִשְׁבָּר, כִּי נִשְׁבָּר לְבּוֹ עַל יָדֵי מִהְיוֹתָו וּבְהַלּוֹת הָרוּחַ
שְׁטוֹת לְצִאת כְּפָנֵיל, וְעַל־כֵּן לֹא מֵצָא לְפִי שְׁעָה מֶקְומָ לְצִאת,
וְעַל־כֵּן נִשְׁבָּר הַלֵּב:

קע

וַיֹּאמֶר יְהִי סְלִיחָתִי כְּדָבָךְ (כמדריך י) - רְאִישִׁיתְבָות בּוֹסִי.
כְּדָבָךְ - דָבָר רְאִישִׁי תְּבּוֹת: דְשִׁנְתָּ בְשִׁמְנוֹ רְאִישִׁי. כִּי
ישׁ צְדִיקִים אֲמָתִים, שִׁישׁ לָהֶם כְּתָה, כְּשִׁשְׁוֹתִין יִיּוֹ לְפָעִים,
לְמַהְל עֻזּוֹנֹת עַל יָדֵי זֶה. כִּי אָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּבְרוֹנוּ לְבָרְכָה (וַיָּמָא

עו), שׁוֹן יָשׁ לֹ שְׁנִי בְּחִינּוֹת: זֶכֶה - נָעֵשָׂה רַאשׁ, וּכְשָׁנְעֵשָׂה רַאשׁ שַׁהֲוָה בְּחִינּוֹת מְחַזֵּין, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכֹל לְכִפֵּר עֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל טו): וְאִישׁ חָכָם יַכְפִּרְנָה, וְזֹהוּ: וַיֹּאמֶר ה' סְלַחְתִּי בְּרַבְּךָ, כי "דְּבָרָךְ" הוּא רָאשִׁית־תְּבוֹתָה: דְּשָׁנַת בְּשָׁמָן רָאשִׁי בְּנֵי־לְךָ, שַׁהֲיָא בְּחִינָת שְׁלָמוֹת הַמְחִין, (שְׁהָם בְּחִינָת (שמות ל): שָׁמָן מִשְׁתַחַת קְדֻשָּׁה, בְּחִינָת (זהלים קל): בְּשָׁמָן הַטּוֹב עַל הַרְאָשׁ, בְּיְדָוָעָ). וְזֹהוּ: וַיֹּאמֶר ה' סְלַחְתִּי בְּרַבְּךָ, שַׁהֲפִילְחָה בְּדַבְּרַךְ דִּיקָא. בְּפִי בְּחִינָת דְּשָׁנַת בְּשָׁמָן רָאשִׁי שְׁאַתָּה זֶכֶה, הַנּוּ בְּפִי הַמְחִין שְׁזָכוֹה הַצָּדִיק הַאֱמָתָה עַל־יְדֵי שְׁתִיתַת הַיּוֹן, בְּמוֹ בֵן זֶכֶה לְסִלְחוֹת עֲוֹנוֹת, כי עַקְרָב הַפְּלִיחָה - עַל־יְדֵי הַחֲכָמָה וְהַמְחִין הַקְדוּשִׁים שְׁמַקְבֵּל בְּבְחִינָת: וְאִישׁ חָכָם יַכְפִּרְנָה בְּנֵי־לְךָ.

וְזֹהוּ: דְּשָׁנַת בְּשָׁמָן רָאשִׁי פּוֹסִי רְווִיה (זהלים ט), בְּחִינָת: בְּאָנוּ בָּאָשׁ וּבְמִים וּתְזִיאָנוּ לְרוֹויָה (שם ט); בְּיַכְן הָיָה אַצְלָ הַעֲגָל (שמות ל'): וַיִּשְׁרַף אֶת הַעֲגָל וּכְיָ וַיָּזַר עַל פְּנֵי הַמִּים: הַאֲמָנָם אַלְמָ (זהלים נח) - שְׁנְעֵשָׂה הַאֲמָנוֹת אַלְמָ, שָׁאן לוּ דָבָר לְהַתְּפָאָר, כי צְרִיכֵין לְעַשׂוֹת דָבָר לְהַאֲמָנוֹת, שִׁוְיכֵל לְהַתְּפָאָר לְמַעַלָּה, וּנְעֵשָׂה אַלְקִים. כי יְהָה הַם הַמְפֹחִין, וְזֹה תָּלוּ בְּשִׁמְרַת הַבְּרִית, כי שְׁבַטֵּי יִהְיֶה עֲדוֹת לִיְשָׂרָאֵל - עַל פָּגָם הַבְּרִית, (כְּמוֹכָא בְּפִרְשָׁת רְשִׁיָּה פְּרִישָׁת פִּינְחָס):

בְּעַלְמָא דַי בָּרָא פְּרֻוּתָה וּמִלְיךָ מֶלֶכְוָתָה (כְּעוֹלָם שֶׁבָּרָא כְּרָצָנוּ וּמִלְיךָ מֶלֶכְוָתוּ). **מֶלֶכְוָתָה** הוּא בְּחִינָת כְּבֹוד, בְּמוֹ שְׁפָתּוֹב

(זהלים כמה): בבוד מלבותך יאמרו; והוא בחינת רצון, כי רצונו של אדם זה בבודו (ירושלמי פאה פ"א). ובשהאדם מסתפק ומרתצת ברכzon השם יתברך, רק כמו שהוא יתרוך רוצח, אוי מלך מלכותה, כי עקר המלכות - מהרצון פג"ל, וזהו בעלמא די ברא פרועותה ומלך מלכותה - כי עקר המלכות הוא מהרצון פג"ל. אבל בשורצת האדם איזה רצון אחר חוץ מהרצון השם יתברך, על ידי זה נעשו מלכות אחרים של העבו"ם, וכי הרצון אחר, בן נעשו איזה מלכות לאיזה עפו"ם, כי צריך האדם לבטל רצונו לנמרי נגד רצון השם יתברך, שלא יהיה לו שום רצון אחר, רק כמו שהוא שורצת השם יתברך, הן שייהי לו ממון ובנים, הן לאו חס ושלום, והן כל שאר הרצונות, לא ירצה שום רצון אחר, רק כמו שהוא שורצת השם יתברך:

ויתגדל ויתקדש שם רבא. (יתגדל יתקדש שמו הנדר) ויתגדל תענוג דל, שהוא: תענוג, בתר. דל, בחינת יעקב שהוא יעקב בחינת דל. ובcheinת ישראל הוא בחינת תענוג, כי שורת עם אלקים וכו' (בראשית לב). ויתקדש - תק שני. רבא - באר. ומשביע לכל חי רצון:

(כל אלו הדברים לא נכתבו מהם כי אם ראש פרקים, כי בשעת אמרית אלו הדברים הנוראים, לא זכינוшибאים לנו חיטב, ברופו חמיד, רק אמרם במלירות ברוך רמו בעלמא, ורמו לנו כן כל הבעיות של קידיש המבקרים בכנות הארץ ויל וככ"ל. ואין אףנו יודע עד מה פאור תקרים האלה):

קעה

דע כי צריך הוקא ודוי דברים, כי צריך לפרט את החטא, וצריך להתוודות בדבורים בכל פעם על כל מה שעשה. יש לויה מניעות רבות; לפעמים נשפה מאתו החטא, ויש שיכבר עליו מאד וקשה לו להוציא הדבר להתוודות, ועוד מניעות רבות. וצריך לויה שמה של מצוה, גנו חתנה של מצוה או שאר מצוה בשמחה. כי שמה הוא קומה שלמה מרמ"ח אברים ושב"ה גידים, ועל-פניהם כשהוא שמה או מפרק, צריך לראות שיעבר בכל השמחה, מראש ועד עקב, כי לפעמים השמחה רק ברגליין, ולפעמים בלבד, או בהמוחין, בבחינת (ישעה לה): ושמחת עולם על ראותך; אך עקר השמחה - שיעבר בכל השמחה, הינו בכל הקומה שיש בהשמחה. וצריך לויה מניעות רבות, כי שרש נקודות כל המצוות היא השמחה, כי (חלהם ט): פקודתי ה' ישרים משמחילב; וכל מצוה מתרי"ג מצות יש לה איבר מהשמחה, כל מצוה לפי בבחינתה, ועל כן אם פגש באיזה מצוה, הן מצות עשה או לא תעשה, או ששמחה וועבר והולך בקומה השמחה, או שפוגע בזה האיבר שהוא בנגדי אותה מצוה שעבר, או אפשר לו לשמה שם, מחמת שפנס שם באotta המצווה שנתקתה שמה בגע', ואדרבא, יש לו דאגה, שהוא חוף השמחה, בבחינת (שם לח): אדרанг מהחטאתי, ועל-פנין על ידי זה מרגיש ונופר החטא שעשה מקדם. אך על ידי רבוי המצוות, כי אפילו פושעי ישראל

מְלָאִים מְצֹוֹת בֶּרֶמֹן (חגיה כ), על יְדֵי זֶה נִתְבְּטֵל הַדָּאגָה שֶׁל הַחֲטָא, הַמּוֹנַעַת הַשְּׁמָחָה, כִּי רַבִּי אָוֶר הַשְּׁמָחָה שֶׁל רַבִּי מְצֹוֹת שֶׁלֽוּ נִתְלִיב וּמִבְטֵל הַמְּנֻיעֹת שֶׁל הַחֲטָא. וְאָזִי יְכֹלַ
לְהַתּוֹדוֹת.

וְעַל־יְדֵי וְדוּי דָּבָרִים נִתְפְּקֹן עֹלָם הַדָּבָר, פָּמְבָּאָר בָּمְקוֹם
אַחֲר (לְעֵיל בְּסִימָן ע"ח), בַּי פָּנָם הַחֲטָא - בְּנֶפֶש, וְהַנֶּפֶש
הָוָא בְּחִינָת הַדָּבָר, בְּבִחִינָת (שָׁה"שׁ ח): נֶפֶשׁ יְצָא בְּדָבָרוֹ; וְעַל
כֵּן צָרוֹךְ לְהַתּוֹדוֹת בְּדָבָרִים דָּקָא, לִתְקֹן וּלְבָנוֹת פָּנָם הַדָּבָר,
בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (חוֹשֵׁע יד): קָחוּ עַמְּכֶם דָּבָרִים וּשׂוּבוּ אֶל הָ, וְעַזְן
בָּמְקוֹם אַחֲר (שם). וְעַל יְדֵי שְׁנָתָקוּן וּבְנָהָה הַדָּבָר עַל יְדֵי וְדוּי
דָּבָרִים, עַל־יְדִירִיזָה נָעָשָה יְחִוָּד קָרְשָׁא בְּרִיךְ הָיָא וַיְשִׁיבֵּתָה,
שְׁנָתָעוֹרֶר הַקּוֹל הַלְּעָלָא וּנְתִיחַד עִם הַדָּבָר, כִּי צָרוֹךְ
הַתְּעוֹרֹות תְּחִתּוֹן, הַיָּשֵׁלֶב לְבָנוֹת הַדָּבָר, וְעַל־יְדִירִיזָה מַתְּעוֹרֶר
וּמַתְּאֹוֶה הַקּוֹל וּמַתִּיחַד עִם הַדָּבָר. וְזֹה בְּחִינָת (מלחים ק): עֹשֵׁי
דָּבָרְוּ לְשָׁמֵעַ בְּקֹול דָּבָרְוּ, וְאַתָּא בְּזַהֲרָה (לְדָרְךָ אַ): וּכְנַן
לְמִשְׁמַעַ קָלִין מַלְעִילָא; הַיָּנוּ עַל־יְדֵי "עֹשֵׁי דָּבָרְוּ", שְׁמַתְּקַנְּנָיו
הַדָּבָר, עַל יְדֵי זֶה "לְשָׁמֵעַ בְּקֹול דָּבָרְוּ" - שְׁנָתָעוֹרֶר הַקּוֹל
לְהַתִּיחַד בְּדָבָר, וּכְנַן לְמִשְׁמַעַ קָלִין וּכְי. (וַיָּשֶׁב בָּהּ עוֹד דָּבָרִים גְּפַלְאִים
בְּעַנְנָן שְׁמִיעָה קָול נְגִינה וּקָול בְּלִי זָמָר), וְזֹה (ישועה נא): שְׁשָׁן וְשְׁמָחָה
יִמְצֵא בָּהּ תֹּדֶה וּקָול וּמְרָה. הַיָּנוּ שְׁנָמְצָא בְּתוֹךְ הַשְּׁזָן
וְשְׁמָחָה, תֹּדֶה, בְּחִינָת וְדוּי דָּבָרִים, וּקָול וּמְרָה, בְּגַל:

קעט

דֵע שבעניד בֶל מיני מחלוקת, הָן בְגַשְׁמִוֹת הָן בְרוֹחַנִוּת, שָׁאינוּ יִכּוֹל לְהַתְפִיל או לְעַשׂוֹת מִה שְׁאַרְיךָ בְעֲבוּדַת הַשֵּם, כִי הַפֵּל בְכָל מְחַלְקַת, שֻׁעוּמָדִים וְחוֹלְקִים עַלְיוֹ וְרוֹצִים לְבַטֵּל דָעַתּוֹ וְרָצָנוֹ מִה שְׁרוֹצָה לְעַשׂוֹת. וּכְדִי לְבַטֵּל הַמְחַלְקַת מֵאַיִלָה בְחִינָה שְׁתֵיהֶה וְלְעַשׂוֹת שְׁלָום, עַלְיהָ צָרִיךְ תְעַנֵּית. וַיְהִי מִה שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ וְכָרְנוּם לְבָרְכָה (אבות פ"ב): מְרַבָּה צְדָקָה - מְרַבָּה שְׁלָום. צְדָקָה הָוּ בְחִינָת תְעַנֵּית, כִי עֲקָר הַתְעַנֵּית הָוּ צְדָקָה, כַּמְאָמָר חַכְמֵינוּ וְכָרְנוּם לְבָרְכָה (ברכות ו): אָנְגָרָא דְתְעַנֵּיתָ צְדָקָתָא.

כִי בְחִינָת הַמְחַלְקַת הָוּ רְצָנוֹ אַחֲר שֻׁעוּמָדִים עַלְיוֹ לְבַטֵּל רְצָנוֹ, וְסִגְלָתְתָה הַתְעַנֵּית אִתְא בּוֹהָר (אחריו סח), "בְעַצְם הַיּוֹם הַזֶּה תְעַנֵּי אֶת נְפָשַׁתיכֶם" - שְׁמָעַלְתָה הַתְעַנֵּית לְאַכְנָעָא לְפָא לְאַדְבָקָא רְעוֹתָא דְלָבָא לְקָרְשָׁא בְּרִיךְ הָוּ, שְׁעַל יְדֵי הַתְעַנֵּית נְכַנְעַן וּנְחַלֵשׁ הַלְבָב וּנְתַבְטִל בֶל הַרְצָנוֹת הַאֲחֶרֶם שְׁלָוּ מִפְנֵי רְצָנוֹ הַקְדוֹשָׁבָרוֹדִיהָוּ, לְאַדְבָקָא רְעוֹתָא דְלָבָא וכו'. וּעַל-יכָן עַל יְדֵי זה נְתַבְטִל הַמְחַלְקַת, שַׁהוּא בְחִינָת רְצָנוֹת אֲחֶרֶם שְׁלָא בְרָצָנוֹן, כְמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ וְכָרְנוּם לְבָרְכָה (אבות פ"ב): בַטֵּל רְצָנוֹן מִפְנֵי רְצָנוֹן, כְדִי שַׁיְבַטֵּל רְצָנוֹן אֲחֶרֶם מִפְנֵי רְצָנוֹנָה; וּעַל-יְדֵי הַתְעַנֵּית בָּכָר נְתַבְטִל רְצָנוֹן מִפְנֵי רְצָנוֹן הַשֵּם יְתִבְרָךְ פָנָ"ל, עַל פָן נְתַבְטִל רְצָנוֹן אֲחֶרֶם מִפְנֵי רְצָנוֹן, וּנְתַבְטִל הַמְחַלְקַת, וּנְעַשָּׂה שְׁלָום, בְּנוּפָר לְעַילָה: מְרַבָּה צְדָקָה - מְרַבָּה שְׁלָום.

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה ח): צום הרביעי וצום החמישי וכו' יהיו לשzon ולשמחה. קרי לה צום וקרי לה שzon וכו', אלא בשאין שלום - צום. הינו בשאין שלום ויש מחלוקת, איזו צום, כי צריך לה תענית בלילה, ועל-ידי התענית נעשה שלום.

ואין, בשיש שלום - שzon ושמחה, כי על-ידי התענית נבנה קומת וחיות השמחה, כי מעלה התענית - שמעורר ומחיה מתים, הינו הימים שעברו בחשך, אין להם שום חיים, כי כל יום יום נמשך עלייו שפע מלמעלה, ובשעשרה בזאת היום מצות ומעשים טובים, איזה מהיה היום וממשוך לו להיות ושפע רב מלמעלה, אך אם, חם ושלום, אם אין עיטה בו מצות, אין יורד עלייו שפע מלמעלה כי אם בזמנים גדול מאה, רק כדי חיינו בזמנים, וכשהוא נוטל זה היום ועשה בז, חם ושלום, רע, איזה מורייד ומנייק ומוציא השפע המעט שיש בזאת היום, עד שמויצין גם עצם החיים שיש להיום בעצמו, מלבד השפע הבא מלמעלה דבר يوم בומו, כי כל יום הוא בריאה, ויש לו חיים עצמו מלבד השפע, והוא מויצין גם החיים העצמי של היום, עד שנשארו הימים הללו פגירים מתים, כמו משל התינוק היונק משדי אמו, כל זמן שיש לה חלב - יונק החלב, ובשנפק החלב - מויצין דמה וחייתה ממש, אך על-ידי התענית הוא מעורר ומחיה הימים הללו, והכל לפיה התענית.

ויש להבינו בנסיבות, כי בשמתעה, נמצא אין לו חיים וכח מזה היום, מאחר שאיןו אוכל לשותה בו, ואfine-על-פירין עובד את הים. נמצא שעובר הים בכך שיש לו מתחmol, כי בלי זה אין לו כח, נמצא שעובר הים בכך של אתחmol, על-כן מביא חיים באוטו הים של אתחmol. ואחר-כך בשמתעה עוד, ואיז אין מספיק לו כח של אתחmol, כי כבר נחלש הגוף, ואז צריך להשתמש בכך של ימים הקודמים לפרט עוד, נמצא שטביא בכל פעם חיים והארה לימים הראשונים שנפלו ויתרו, עד שאפשר להתענות כל מה, שיצטרך להשתמש בכך של הימים שזינק משדי אמו, ואיז מחייב ומאיור כל הימים. [ועל-כן על ידי התענית נבנה קומה השמוכה, שהיא החיים נקודות של כל המצוות, פמברך במקום אחר]. וזה העניין לא באר היטב, והעיקר שעלייה התענית, על ידי מה שמוציאת הפה של כל יום שעובר ומגנים אותו בעבורת ה', ומה כל הימים הפחות שפניהם בהם בג"ל, על-ידייה נבנה השמוכה בג"ל).

זה שבחוב (תהלים ז): שמחנו בימות עניות. עיתנו - לשון תענית, הינו שתהיה השמוכה בימות התענית, כי כפי ימי התענית, בן מחייב הימים הראשונים במצוות ומעשים טובים שלו, וכן נבנה השמוכה בג"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם): בשיש שלום - שwon ושמחה, כי בשיש שלום, הינו על-ידי התענית בג"ל, על-ידייה שwon ושמחה בג"ל, בוחינת: שמחנו בימות עניות, כפי ימי התענית בן השמוכה:

גָּלְמִי רָאוּ עַיִּנֵּק וּכְוֹ יָמִים יָצְרוּ (חֶלְמִים קָלְטִים). בָּל יוֹם הָוָא יִצְרָה בְּפָנֵי עַצְמוֹ. וְלוּ אֶחָד בָּהֶם - זֶה יוֹם הַכְּפּוּרִים, כְּמוֹ שִׁפְרֶשׁ רְשֵׂי שֵׁם, שֶׁהוּא תָעֲנוֹת שְׁמַחְיהָ כָּל הַיּוֹם, כִּי יוֹם הַכְּפּוּרִים הוּא בְּלָלוֹת כָּל הַיּוֹם, וְעַלְיוֹ נָאֵר: בָּעֵצֶם הַיּוֹם הָזֶה תָעַנוּ אֶת נְפָשַׁתיכֶם; הַיּוֹם הַרְצָוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב בְּזַהֲרֵת הַגָּלֵל:

לְאַכְלָלָא בְּלָא גּוֹפָא וּנְפָשָׁא וּלְאַתְכְּנָעָא בְּהָאִי יוֹמָא וַיָּהָא רֻעִיתָא דִילָהָזֶן בְּקָרְשָׁא בְּרוּךְ הָוָא וּכְוֹ. כִּי נְפָשָׁה הוּא בְּחִינַת רְצֹן, וְהַעֲקָר - לְהַכְּנִיעַ רְצֹן, וְזֶה: בָּעֵצֶם הַיּוֹם הָזֶה - עַלְיָדִי פְּנִימִיות הַעֲצָמִיות שֶׁל הַיּוֹם, שֶׁהוּא בְּלָול מִכֶּל הַיּוֹם, תָעַנוּ וּכְוֹ, בְּגָלֵל:

כפ

בְּעַנְיָן סְגָלַת הַפְּרוּזָן. מִעוֹת הַמִּבְּחִינַת דִיןִין, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ: וְאֵת כָּל הַיקּוּם אֲשֶׁר בְּגַלְילֵיכֶם - זֶה מִמְנוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שְׁפָעָמֵידֶוּ עַל רְגָלֵיו, (פסחים קיט). נִמְצָא, הַמִּעוֹת הַמִּבְּחִינַת רְגָלֵין. וְזֶה בְּחִינַת (ישעה מא): צַדָּק יִקְרָאָהוּ לְרְגָלֵו. וְצַדָּק מִלְכּוֹתָא קְדִישָׁא, וּמִלְכּוֹתָה הוּא בְּחִינַת דִיןִין, כִּי דִינָא דְמִלְכּוֹתָא דִינָא. וְעַל כֵּן מִעוֹת הַמִּבְּחִינַת דִיןִין. וְצַדָּק לְהַמְתִיק הַדִּינִין בְּשַׁרְשָׁן, וְשַׁרְשָׁה הַדִּינִין בְּבִנְהָה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל ח): אַנְנִי בִּנְהָה, לִי גְבוּרָה. וְעַל כֵּן עַלְיָדִי שְׁמַנִּיחָן הַידִים עַל הַמִּעוֹת נִמְתְּקִין הַדִּינִין, כִּי יִשְׁבַּח בְּבִנְהָה שֶׁלּוּזִים, הַיּוֹם שְׁשִׁשׁ שֶׁמֶשֶׁתִּים: יְדִי הַגּוֹלָה וַיְד הַחֻקָּה, וּכְלָלוֹת הַידִים הָא יְד הַרְמָה. וְעַל-פָּנָן עַל-יְדִי שְׁפָא הַמִּעוֹת, שֶׁהוּא הַדִּינִין, לְהַדִּים, שֶׁהָם בְּחִינַת שֶׁלּוּ

ידים שבסבינה, נמתkan הרינו בשרון, כי שרשון הוא בינה
וששם השלש ידים הנ"ל.

וצריך להמחיק הدين שבסה העולם העשויה על ידי השלשה
ידים שיש בכל עולם ועולם מהשלשה עולמות
שלמעלה מזה העולם העשויה, הינו: אצלות בריאה יצירה,
ובשמחתיק הדין של עולם העשויה בשלש ידים שביצירה, נמתק
על ידי שם של מ"ב אב"ג וכו', כי מ"ב בגימטריא שלש פעים
יד. ובעולם הבריאה נמתק על ידי שם אקי"ק בשם ק"ו ששנייהם
גם כן גימטריא מ"ב, שלש פעים יד. ולמעלה בעולם האצלות,
נמתק על ידי מ"ב אותיות של שם מ"ה, הינו: פשוט ומלי
ומלי דמוני, שככלם יחד הם מ"ב אותיות, שלש פעים יד.
וצריך לראות שלא היה קמצן, שלא ישאר אצל דיני, ולא
צריך חכמה יתרה, לדעת כמה זה צריך לתן שלא
ישאר אצל דיני:

קפא

כשמרתקים שרים בקשר אליו אנשים על איש אחר, אפילו אם
הוא אדם חשוב יותר מהם, על כל זה
יכולים להפלו, כי נתקבעים חלקו הבודד שיש לכל אחד מהם,
ועל ידי זה נתפשט חלק בבוד שלו, ונופל על ידם, בבחינת (אויב
etc): ראוני נערים ונחכאים, שהקطنות בטל לפניו גדרות, כי חלקו
הבודד שלהם בשנתקבי ונתקשר יחד, הוא גדוֹל מחלוקת בבוד

שֶׁלֹּו לִבְדוֹ, אָם לֹא שֹׁׁהָה הָאִישׁ שְׁחוֹלְקִין עַלְיוֹ הוּא גָּדוֹל בְּמַעַלָּה מֵאֶרְ, עַד שְׁחַלְקָה בְּבָבוֹד שֶׁלֹּו, גָּדוֹל יוֹתֶר מִפְּלָחָלְקִי בְּבָבוֹד שֶׁלָּהֶם בִּיחֶר, אָזִי אֲדָרְבָּא נִתְּכְּבָטְלִים הֵם לִפְנֵיו בְּבִחְנִית: רָאוּנִי וּכְוֹ פְּגַ"ל;

אָבָל אָם אַיִן גָּדוֹל בְּלִכְדָּה יִכְּלִים לְהַפְּלִיאוֹ עַל יָדֵי הַקְּשָׁר, אָפְלוֹ אָם כָּל אָחָד מֵהֶם נִמְוֹךְ מִמְּנוֹ, רַק שְׁלָא יְהִי רְשָׁעִים, כִּי קָשָׁר רְשָׁעִים אִינוֹ מִן הַמִּנִּין, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרָכה (סְנַחְדוּן כָו), כִּי רְשָׁעִים אִין לְהֵם חָלֵק בְּבָבוֹד, אָבָל אָם אִינוֹ רְשָׁע וַיֵּשׁ לוֹ חִיּוֹת מִיהְנֶפֶשׁ - יִשׁ לוֹ חָלֵק בְּבָבוֹד, וַיּוּכְלוּ לְהַפְּלִיא מֵשְׁחוֹלְקִים עַלְיוֹ עַל יָדֵי הַקְּשָׁר פְּגַ"ל.

וְעַל זֶה הַתְּפִלָּל יַעֲקֹב, שְׁלָא יַזְיק מְחַלְקָת קָרָה לְמִשְׁאָה רַבְנָיו עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, וְאָמֵר (כֶּרֶאשֶׁת מַטָּ): בְּקָהָלָם אֶל תַּחַד בְּבָבוֹדִין הִינְנוּ שְׁלָא יַתִּיחֶד וַיַּתְּקַשֵּׁר חָלֵקִי הַבָּבוֹד שֶׁלָּהֶם שְׁיִשׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם, כִּי הֵם הַיּוֹ קָרוֹאֵי מַזְעֵד אָנָשִׁי שֵׁם חָשׂוּבִים, וּכְשָׁלָא יַתִּיחֶד וַיַּתְּקַשֵּׁר חָלֵקִי הַבָּבוֹד שֶׁלָּהֶם, בְּרוֹאֵי יוֹכֵל מִשְׁאָה לְעַמְדָה גְּנָדָם לְהַפְּלִים. וּמָה שָׁאַמְרוּ: בְּבָודִי - כִּי יַעֲקֹב הָוּא בְּחִנָּת הַבָּבוֹד, כִּי הָוּא בְּחִנּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (שם מַטָּ): כָּל הַנֶּפֶשׁ הַפָּאָה לְבִית יַעֲקֹב. וּכְשִׁמְפִילִין אַיִּזה אָדָם, עַקְרָה הַגְּפֵלָה - שְׁנוּפֵל לְתָאֹות נָאוֹת, הַשֵּׁם יַצְלִינוּ:

כָּל הַדְּבָרִים, שְׁדוֹבָרִין עַל הַצְּדִיק הָאֶמְתָּה וְעַל אָנָשִׁיו, הֵם טוֹבָות גָּדוֹלָות מַאֲדָבָנָשָׁמִי וּבְרוֹחָנִי, וּכְמוֹ שְׁאַיִתָּא בְּמַדְרָשׁ (תְּנַחּוֹמָא פְּ נַכְּמִים) עַל פְּסֻוק: אַתֶּם נָצְבִּים, שְׁנָסְמַךְ לְפִרְשַׁת קָלְלוֹת לוֹמָר, שְׁפֵל הַקָּלְלוֹת הַן הַמִּצְבִּין אֶתְכֶם:

קְפָב

דַע, שֶׁפֶל מִה שְׁחֹעוֹלִים מִדְבָּרִים בְּפִירָה בְּכָל יְמֵי הַפִּירָה, הֵם מִדְבָּרִים רַק מִהַּפִּירָה שֶׁל אַוּתוֹ הַיּוֹם, וּמֵשֶׁהוּא מִבּוֹן, יוּכֶל לְשִׁמְעַן וְלִדַּעַן; אֲםִתָּה אֲנוֹ הַיְטָב לְסִפּוּרִי דִבְרֵיכֶם, יִשְׁמַע שְׁהֵם מִדְבָּרִים רַק מִהַּפִּירָה שֶׁל אַוּתוֹ יוֹם:

קְפָג

דַע שְׁהַצְדִּיקִים שְׁבָדוֹר הֵם יוֹשְׁבִין בָּעֵגֶל, רְהִינָּו סָדָר יִשְׁיבָתָם, שְׁהֵם יוֹשְׁבִים בָּעוֹלָם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בָּمְקוֹמוֹ, הֵוָא עַל סָדָר הָעֵגֶל, וְאֶפְ שִׁישׁ שָׂאָר בְּנֵי אָדָם בְּינֵיהֶם שְׁמִפְסִיקָין וּמִקְלָקָלוּן סָדָר הָעֵגֶל, אֲךָ דַע שְׁאָלָו בְּנֵי אָדָם הֵם בְּחִנָּת אֲינוֹ מִן הַיּוֹב, וְאַיִם נְחַשְּׁבִים בָּלֶל, וְאַיִם נְשָׁאָרִים הַצְדִּיקִים יוֹשְׁבִים בָּסָדָר עֵגֶל, וּהַקְדּוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָוּא עַל בָּלָם, וְהָוּא בְּחִנָּת רַאשׁ בֵּית-דִין, כִּי אָלוּ הַצְדִּיקִים שְׁיוֹשְׁבִים בָּעֵגֶל הֵם בְּחִנָּת בֵּית-דִין, שְׁמָהֶם יוֹצִיא הַמִּשְׁפְּט לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הַן לְזֹכָות הַן לְחוֹבָה, וּכְן פְּרָנָסָה יוֹצָאת מֵהֶם, שְׁהֵם מְחַלְקִין הַפְּרָנָסָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוֹי לָהּ. וְהַעֲקָר הָוּא שִׁיחָה אַהֲבָה בֵּיןֵיכֶם, וְאַהֲבָה הַיּוֹנָה, שִׁיחָה הַאַהֲבָה חֻקָּה בָּל בָּה, עַד שִׁיחָיו רֹואִים זֶה אֶת זֶה תְּמִיד, כִּי מִחְמָת גָּדוֹל הַאַהֲבָה אַיִם יָכוֹלִים לְסִבְלָה בָּל שְׁלָא יְרָאוּ אֶחָד אֶת חֶבְרוֹן תְּמִיד, גַּם יְשַׁאֲבָה, שִׁיכּוֹלִים לְסִבְלָה שְׁלָא יְרָאוּ זֶה אֶת זֶה, וְאֶפְעַל-פִּיכְנָן הָוּא אַהֲבָה שְׁאֹהָבָין אֶת עַצְמָן

מרחוק, וגם זה הוא בוחינת רואין זה את זה, כמו שאומרים העולם על דבר השנאי, שאינו יכול לראותו, אבל בשלהם אזהבים זה את זה, הוא בוחינת רואים זה את זה, שהוא בוחנת אהבה בנו':

זה בוחנת (סנהדרין 6): סנהדרין היה יושבת בגרן עגלה, סנהדרין זה בוחנת האדיקים, מהם יוציאן כל המשפטים וכל הפרנסת בנו', וזה בוחנת בגרן, מהם יוציא מזונות ופרנסת, וישביהם בעגול בנו', וכל זה כדי שיהיו רואין זה את זה, כמו שפתחו שם בגמרא, הינו בוחנת אהבה, שהוא בוחנת ראה בנו':

קפד

כשאחד מרבר עם חברו ביראת שמיים, נעשה אור ישר ואור חוץ, ולפעמים מקדימים האור חוץ קדם האור ישר, כשהמקבל יש לו מכך קטן ואין יכול לקבל דברי חברו, כי או קדם שמקבל חברו ממנה, שהוא בוחנת אור ישר, קדם לו מה מקבל הוא לחברו, ואנו האור חוץ קדם לאור ישר:

כי בשמדרין עם חברו ביראת-שמיים, אף שאין חברו מקבל ממנה, אף-על-פי כן הוא מקבל התעוורות מחברו, כי על ידי הכהאה, שיצאו לידיים מפיו לחברו, על-ידייה חוץ האור אליו, וזה בוחנת אור חוץ ממש המובא בכתבים, עז שם). כמו מי שפהה בפתל, שהוא תרבר אליו, כמו כן בשמדרין לחברו, אף-על-פי שאין חברו מקבל ממנה, אף-על-

פירבן הוא בעצמו יכול לההעזר מהם, על ידי ההפאה, שיצאו הדברים לגביהם ו槐 בו וחוורו אליו, ועל כן אם היה מדבר אלו הדברים פניו לבן עצמו יכול להחות שלא היה מהעוזר מהם כלל, ועל ידי שדברם לחייב נטעזר מהם, אף שהבר לו נטעזר, כי חווורו אליו על ידי בוחנת ההפאה כנ"ל. (זה בוחנת אור חזיר, שהוא על ידי בוחנת ההפאה, פמבר פפטבים, ורבנן):

קפה

איתה ביהר (ויקרא דף ד): **בְּדִיְשָׁא אֲשַׁתְּלָמָו בְּעֻזְבִּידִיהָן בְּבִכּוֹל שֵׁמָא קְדִישָׁא אֲשַׁתְּלָמָו וּכְיָ** (מובא בוהר: כאשר ישראל שלמים במשיחסם, או בכינוי השם הקדוש הוא שלם וכו'). ועקר השלימות היא היראה, כמו שכתוב (רכרים י): מה ה' אלקייך שוויל מעמד כי אם ליראה; ועל כן נקראת יראה סוף דבר, כמו שכתוב (סוף קהלה): סוף דבר הפל נשמע, את האלים ירא; כי היא שלימות כל הדברים.

ויש שני מני יראות: יש מי שהוא ירא מה מגדרתו ורוממותו בין דאייה רב ושליט, ויש יראה למטה מפנה, הינו שבא ליראה על ידי יראות תחthonות, על ידי שירא מהיה או משך או מפחד אחר, על ידייה הוא נופר ובא ליראה ה'. ויראה הראשונה, שהוא על ידי התכונות הישכל בוגדרתו ורוממותו, היא בוחנות א. כי היראה היא בוחנת מלכות, כמו שכתוב (אבות פ"ג): אל מלך מורה של מלכות וכו'. והוא בוחנות דלת,

בנין דלית לה מוגרמה כללום, כי אי אפשר לבוא ליראה כיראם על ידי התפוננות השכל בגרלו, והשכל נקרא יוד, כמו שכתוב רש"י: אָוּ יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה, שָׁרָאוּ לְכַתֵּב שֶׁר מֹשֶׁה, אֶלְאָ יָוד עַל שֵׁם המחשבה נאמרה, וההמשבה מהשכל להיראה הוא בוחינת ואן, זיה א.

והיראה השניה שהוא מדברים תחתונים, היא בוחינת אדר, כי היא בוחינת דלי דלת, שאינה נמושכת מהשכל, אלא מדברים תחתונים, ועל ידי היראה זו איןנו נמושך רק השפעות בעולם, כי הוא בוחינת העלות מיין נקבין, כמו בשחד צrisk לחברו וمبקש מפנו, ועל ידי הבקשה פועל אצל הרבר, מלחמת שרבורי ובקשו שהכנייע עצמו לחברו ובקש מפנו, נעשו אלו הרברורים בוחינת העלות מיין נקבין, ופועלים הבקשה אצל חברו להשפיע לו מה שאריך. בן מה שטעה היראה מדברים תחתונים, נעשה מזה בוחינת העלות מיין נקבין, ונמושcin השפעות בעולם.

זיה בוחינת (בראשית כ): ואיד יעלה מן הארץ - ועל ידי היראה התחתונה זו, שהיא בוחינת אדר פג"ל, על ידי זה: והשקה את כל פנוי הארץ - כי על ידה נמושcin השפעות פג"ל. וכשנמושך השפע, צrisk לעשות כלி לקבל השפע, שלא יינקו החיצונים מפנו, והכליל היא בוחינת מם סתוםה, וזה אותיות אדם. ועל ידי ההשתוקקות והרצון לנטע להצדיק, נעשה רשם הכליל, כמו אמר בשרוצה לעשות כלி צrisk ולחקק מתחילה

רשם וציוויל הפלוי, ואחר־כך עושה הפלוי, וכן בזה הרצון לנמען
נעשה הציוויל ורשם הפלוי, ואחר־כך בשפה אליו נעשה הפלוי.
זה (שמואלה ט): אדם יראה לעינים - על־ידי יראה לעינים,
הינו היראה התהותנה שמקבל על־ידי מה שראה בעינים
בג"ל, על ידי זה נעשה בחינתם, ההינו שנמשכין השפעות
על ידי אם שהוא בחינת יראה זו בג"ל. והם הוא הפלוי לקבל
השפעה בג"ל, אבל על ידי היראה עליונה הג"ל, שהוא בא
מה להשכלה הלב ברוםמותו, על ידה אשתלם שמא קריישא
דקרישא בריך הוא בג"ל, וזה: וזה יראה ללבב - שעל ידי יראה
ללבב, שהוא בחינת יראה עליונה, שהוא בא מה להשכלה הלב
ברוםמותו ותפרק בג"ל. על־ידי זה נשלם שם ה'. כמו שכתוב
בזוהר הג"ל: ביד ישראלי אשתלם בעובידתו שמא קריישא
אשתלם; ועקר השלים היא היראה בג"ל, וזה: וזה יראה
ללבב - כי על ידי יראה עליונה הג"ל, שהוא בחינות יראה
ללבב, נשלם שם ה' בג"ל:

[זה המאמר שמעתי בשם, שהוא שיך על פסוק: ילבו מחל
אל חיל יראה אל אלקים בציון (תהלים פר), ואני יודע
הפרוש, אך בפי הנרא, יש שכות לסופו המקרא לעניין מאמר
הג"ל; עין שם מה שכתוב בסוף, שעל ידי ההשתוקקות לנמען
להצדיק נעשה ציוויל ורשם הפלוי וכו'. וזה בחינת: יראה אל
אלקים בציון. ציון זה בחינת ציון ורשם הפלוי, שנעשה על ידי
ההשתוקקות וכו' בג"ל, שעל־ידי זה וכן אחר־כך להתקרב

להשם יתפרק, בוחינת: יראה אל אלקים בציון; הינו על-ידי ציון ורשות הכלים, שנעשה על-ידי השתווקותו הנדרולה בתקלה. ואמר רבנו ז"ל, שבל מי שיש לו גיעות וטרחות יותר בתקלה ההתקבות להשם יתפרק, הינו שיש לו מניעות רבות וגזרות, כגון מאכינו ואשתו וחותנו או משאר בני אדם, שימושים ומעבכים אותו מאה, ומגיעה מלחמת ממון, ושאר מגיעות עזיבים ובלבולים, שימושתפחים לפניו ומונעים אותו מאה, והוא צריך להתגע ולטרח מאד לשברים - כל אלו היגיעות וטרחות שיש לו בתקלה ההתקבות, הם טובות גזרה להאדם, כי על-ידי זה זוכה אחריך לקבל הרבה קדשה וטהרה, כי על-ידי היגיעות שבתקלה נעשה הבל, וכל מה שיש לו יותר גיעות וטרחות וכו', יש לו כל גדור ביותר לקבל אחרך בקדשו שפע קדשה וטהרה להתקבב להשם יתפרק, וזה בוחנת: יראה אל אלקים בציון, בז"ל.

קפו

מה שמספרין מופתים מהצדיקים שבמדינות קיר"ה (קוו), הוא מלחמת שאנשיהם הם אנשים כשרים ומאmins בהצדיקם, כי על ידי אמונה שהם מאmins בדבריו הצדיק, על-ידי זה נתגלו מופתים. כי באמת הצדיק בוראי מלא מופתים, ובשהוא מאמין בהצדיק ונוטן עינוי ולפבו על דבריו הצדיק, על כל דברו ודברו, כי מאמין שבל דבריו אמרת וצדקה ובכונה מכונת, אין

אחריך, כשהוא לביתו, כל מה שיארע אותו, הוא מסתכל
היטב על כל דבר שייארע לו, וمبין למפרע בבררי הצדיק,
שדבר עמו בהיותו אצלו, שהוא היה בונת הצדיק שרמו לו
בתוך דברים שדבר עמו, וכן כל דבר ודבר שיזידמן לו, הוא
מצא הפל בבררי הצדיק למפרע, שרמו לו שיחיה בין, נמצא
שנעשרה ונתגלה המופתים על-יריצה.

ובכן מצינו אצל הנביאים, שבעת שאמר הנביה הנבואה היה
ברמו, ולא היו מבנים נבואתו בפירוש על מה מרמזו,
ואחריך בשותקים דברי הנביה, היו יודען למפרע שותקים
דברי הנביה שהתרנבה ורמו על זה מקרים, והבינו דברי הנביה
למפרע, שהחפכו על זה. וכמו שמצינו ברכיאל, שמרמו על סוף
קו הנאה, ועתה הדברים סתומים, כמו שבתוכם שם (רכיאל יב):
סתם הדברים וחותם, כי אין אדם יודע עתה איך מרמו שם זמן
הנאלה; אבל לעתיד, אם ירצה השם, בשיקום הדברים יגיע קו
האמת ויובא משייננו, או ידעו למפרע איך שמרמו בדבריו זמן
הказ. ובכן מצינו בכמה נבואים:

קפו

ולך ה' תחסר, כי אתה תשלם לאיש במעשהיו (תהלים סב).
הינו שהוא חסר גדור מאי השם יתפרק, שהוא משלם לאדם
מה בוגר מדה, שעלי-יריצה הוא מבין לפשפש במעשהיו
ולידע החתא שפנס בו ולשוב בתשובה. אך דע, שעיקר מה

שִׁפְשָׁלִים הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ מֵהָ בָּמְדָה, הוּא בָּאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בַּמָּה שְׁבָתּוֹב (איוב כ): יִגְלוּ שְׁמוֹים עֲזֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקֻומָּה לוֹ, אָרֶץ הַינּוֹ בְּחִנּוֹת אָרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הִיא מִתְקֻומָּה לוֹ וְשֵׁם נִתְגַּלֵּה עֲזֹנוֹ, כי שֵׁם מִדְקָדוֹן לְשָׁלֵם לְאִישׁ בַּמְעַשָּׂהוּ, מְדָה בְּנֶגֶד מְדָה. וזה שְׁבָתּוֹב עַל אָרֶץ־יִשְׂרָאֵל (במדבר י): אָרֶץ אֲכָלָת יוֹשְׁבָה - רָאשָׁי תְּבוֹתָה: אֶתְתָּה תְּשִׁלֵּם לְאִישׁ בַּמְעַשָּׂהוּ, כְּנָל, וְעַל בּוֹן הַיּוֹשְׁבִים שֵׁם בָּאָרֶץ־יִשְׂרָאֵל יִשְׁלַׁם עַל הַרְבֵּי יְסוּרִין, מִחְמָת שְׁמַמְהָרִין שֵׁם לְשָׁלֵם לְאִישׁ בַּמְעַשָּׂהוּ:

קפח

דָע, שָׁאָרֵיךְ לְנַסְעַ לְהַצְדִיק לְחוֹרָה עַל אֲבָדָתוֹ. כי קָדָם שְׁיוֹצָא הָאָדָם לְאוֹיר הָעוֹלָם, מַלְמָדָין וּמַרְאָין לוֹ כֹּל מָה שָׁצָרֵיךְ לְעַשׂוֹת וְלַעֲבֹר וְלַהֲשִׁיג בָּזָה הָעוֹלָם, וּכְיוֹן שְׁצָא לְאוֹיר הָעוֹלָם מִיד נְשָׁבֵח מֵאָתָה, כְּמוֹ שָׁאָמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (נהה ל), וְהַשְּׁכָחָה הִיא בְּחִנּוֹת אֲבָדָה, כְּמוֹ שְׁקָרָאוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה אֶת הַשׁוֹכֶחָ אָוֶב, בְּמַאֲמָרָם ז"ל (אנות פ"ה): מְרוּר לְשָׁמֶעֶן וּמְהִיר לְאָבֵר וּכְיוֹ). וָצָרֵיךְ לְחוֹרָה וְלַבְקֵשׁ אֲבָדָתוֹ. וְהַאֲבָדָה שְׁלֹו הִיא אַצְלַ הַצְדִיק, כי הַצְדִיק חֹזֵר עַל אֲבָדָתוֹ עַד שְׁמוֹצָאָה, וְאַחֲר שְׁמוֹצָאָה, חֹזֵר וּמַבְקֵשׁ אַחֲרֹתָא אֲבָדָתָא עַד שְׁמוֹצָאָה, וְאַחֲרָם אֲבָדָתָמָ, עַד שְׁמוֹצָא הַאֲבָדָות שְׁלַ בָּל הָעוֹלָם, עַל בּוֹן צָרֵיךְ לְבָא לְהַחְכָם לַבְקֵשׁ וְלַהֲכִיר אֲבָדָתוֹ, וְלַשְׁׁוֹב לְקַבְּלָה אֲצָלוֹ, אֲךְ הַצְדִיק אִינוֹ מַשִּׁיב לוֹ הַאֲבָדָה עַד שִׁזְרְשָׁנוּ אֲם אִינוֹ רַמְאֵי

וְשָׁקַרְנוּ, בָּמוֹ שִׁפְטוּבָה: עַד דָּרְשׁ אֲחֵיךְ וְהַשְּׁבַתָּו לֹ – עַד שְׁתִּדרְשׁ אֶת אֲחֵיךְ אָם אִינּוּ רַמְאִי (ב'מ כט):

קפט

צָרִיךְ לוֹהֶר מַאֲדָם עֲצֻבּוֹת וּעֲצָלוֹת, כִּי עַקְרָבָן נִשְׁיכַת הַגְּחַשׁ הוּא עֲצֻבּוֹת וּעֲצָלוֹת, בְּחִנָּת (ישועה סה): וְנַחַשׁ עַפְרָה לְחַמּוֹן; עַפְרָה הִיא בְּחִנָּת עֲצֻבּוֹת וּעֲצָלוֹת, שֶׁהָם בָּאִים מִיסּוֹד הַעֲפָר, פָּמוֹבָא בְּסֶפְרִים:

קצ

וַיַּעֲנֵנוּ כָל הָעָם יְהֻדָּו וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דָּבַר הָ' נָעֲשָׂה, וַיִּשְׁבַּת מֹשֶׁה אֶת דָּבְרֵי הָעָם אֶל הָ', וַיֹּאמֶר הָ' אֶל מֹשֶׁה הַנֵּה אָנֹכִ בָּא אֶלְךָ בַּעַב הַעֲנָן בְּעִכּוֹר יִשְׁמַע הָעָם בְּדָבְרֵי עַמְךָ וְגַם בְּךָ וּבְךָ, וַיִּגְדֵּל מֹשֶׁה אֶת דָּבְרֵי הָעָם אֶל הָ' (שמות ט). וְהִוא הַמּוֹהֵן וְנַפְלָא מֵאָה, כִּי מָה הִם דָּבְרֵי הָעָם שִׁנְיתָ, שְׁעַלְיֵיכֶם נִאָמֵר: "וַיִּגְדֵּל מֹשֶׁה אֶת דָּבְרֵי הָעָם"; כִּי לֹא נִמְצָא בְּכָתוּב שָׁוֹם מַעֲנָה וּדְבָרִים שְׁהַשְׁבִּיחוּ הָעָם שִׁנְיתָ אַחֲרָ מַעֲנָה הַרְאָזְנוֹן: "כָל אֲשֶׁר דָּבַר וּכוֹ". וְמָה זוֹה שָׁוב "וַיִּגְדֵּל מֹשֶׁה אֶת דָּבְרֵי הָעָם אֶל הָ'".

אָז דַע, כִּי יִשְׂרָאֵל טָעָנוּ וַיֹּאמְרוּ עַל מָה שֶׁאָמַר לָהֶם מֹשֶׁה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה. עֲנוּ הֶם: כָל אֲשֶׁר דָּבַר הָ' נָעֲשָׂה, כָּל זֹםְרָה, כָל אֲשֶׁר יִדְבֶּר הָ' אָנוּ מִכְרַחִים לְעַשׂוֹת, כִּי מַאֲחָר שִׁיצַא הַדְּבָר מִפִּי הָ' לְעַשׂוֹת וְאֶת הַמְצֹהָה, הָרִי אֵין שָׁוֹם בְּחוּרָה, וְהִרְיָה

אנו מברחים במעשינו, וזה: כל אשר דבר ה' נעשה בודאי, כי אין שום בחירה שלא לעשות, לאחר שיצא מפי ה'.

ועל זה נאמר תכף: וישב משה את דבריו העם אל ה' - שהшиб להקרוש ברוך הוא טענות ישראל, מיד השיב לו הקדוש ברוך הוא: ויאמר ה' אל משה הנה אני בא אלך - ריקא - בעבר ישמע העם בדברי עמך - ריקא, הינו שלא אדבר הדברים רק עמך לבה, כמו שפהות: אני ה' אלקיך, לא יהיה לך וכו', וכן כלם, ולא לנכח לישראל, והם רק ישמעו בדברי עמך, ועל יידיהם יהיה להם כה הבחירה לעשות בראצתם. ועל זה נאמר: ויגדר משה את דבריו העם אל ה'. הינו שימוש טען את דבריו העם אל ה', הינו מה שטען העם תחלה, טען הוא עתה אל ה' על עצמו, כי תקנת את ישראל שיהיה להם הבחירה, על ידי שלא תדבר רק עמי לבה, אבל את עצמו לא תקנת, כי מעטה לא יהיה לי כה הבחירה מאחר שתדבר עמי, וזה: ויגדר משה את דבריו העם אל ה'. הינו מה שדברו העם וטענו תחלה, טען הוא עתה אל ה', כי מה תהא עלי, כי לא יהיה לי בחירה. השיבו ה': ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר, ולא צוה לך בשם יהובך רק שני ימים, ומשה הוסיף يوم אחד מדעתו (שנה פ), וכך לבעת הקדוש ברוך הוא, כי בן היה דעתו ותברך, כמו שבאמת לא נתנה תורה עד שלשה ימים, והוא היה תלוי בחירות משה להתקבל את התורה או שלא לקבל, כי לא היה אפשר לקבל את התורה רק אחר

שֶׁלְשָׁה יָמִים כְּמוֹ שְׁחוֹה בָּאַמֶּת, וְאֵם לֹא הִיה מָסִיף יוֹם אַחֵר, לֹא הִיה מְקֻבֵּל אֶת הַתּُוֹרָה, וְהַשֵּׁם יַתְבִּרְךָ לֹא אָמֵר לוֹ רַק שְׁנִי יָמִים, וְהוּא הַבָּין מִדְעַתוֹ וּבָחר לוֹ לְקֻבֵּל אֶת הַתּُוֹרָה וְהַסִּיף יוֹם אַחֵר, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הִיה קְבָּלָת הַתּُוֹרָה, וּבָהּ הִיה תָּלִי עֲקָר הַבְּחִירָה שֶׁל מָשָׁה בְּמַה שְׁהָסִיף יוֹם אַחֵר מִדְעַתוֹ:

קצא

דָע, שְׁאָפֵשׁ שִׁישֵב אֶחָד אֶצְל חֶבְרוֹן בָמָקוֹם אֶחָד בְּגִנְעָן, וְלֹא יְהִי בֶּל הַתְּעֻנוֹגִים וְהַשְׁעָשְׂיוּגִים וְכֵל הַשׁי (שלוש מאות וַעֲשָׂר) עַוְלָמוֹת, וְחֶבְרוֹן לֹא יְרַגֵּשׁ בְּלוּם, וְלֹא יְהִי לוֹ שֵׁם תְּעֻנוֹג. בַּי שְׁמִים לְרוּם וְאֶרְץ לְעַמָּק, וְלֹבֶן מֶלֶכִים אֵין חִקָּר (משל כה); וּבָמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּבָרוֹנֵם לְבָרְכָה (שבה א): אִם יְהִי בֶּל הַיְמִינָה דָיו, וְאֲגָמִים קְלָמוֹסִים וּכְיוֹ, אֵין מְסִפְיקִין לְכַתֵּב חִלְלָה שֶׁל רְשּׁוֹת, שְׁנָאָמֵר: שְׁמִים לְרוּם וּכְיוֹ, נִמְצָא שְׁלֵב מֶלֶכִים גָדוֹל הַרְבָּה מִרוּם הַשְׁמִים וְעַמָּק הָאָרֶץ, שְׁתֹּוֹפְסִים בֶּל בַּדְמָקוֹם בְּמַה וּבְמַה אַלְפִים פְּרָסָאות, וְהַלְבָן וְהַמָּה שְׁקָטְנִים מִאֵד בָמָקוּםם, הַם תֹּוֹפְסִים הַכָּל, עַד שְׁיַכְלֵל לְתַחַן לֵב עַל בֶּל מִדִּינָה וּמִרְדִּינָה וּלְתַחַפֵּס וּלְהַצְטִיר בְּלֵבוֹ בֶּל מִדִּינָה וּמִרְדִּינָה וּתְבִנּוֹת הַשְׁמִים וּיוֹתֵר וּוֹתֵר מִזֶּה, בַּי לֵב מֶלֶכִים אֵין חִקָּר. רָאה וְהִבָּנוּ וְחַכְמָם גָּדְלָת הַבּוֹרָא, אַיְדָה הַמוּעַט מְחוֹיק אֶת הַמְּרֻבָּה, שְׁחִתְבִּית לֵב קָטָן בָּהּ, וּמַה קָטָן בָּהּ, יַתְפֵס בָמָקוֹמוֹ דִבְרִים גָדוֹלים בָּאַלְהָה, וּוֹה וְקָמָת שְׁגָנָמֶצָא שֵׁם הָאֱלֹקּוֹת. בַּי עֲקָר הָאֱלֹקּוֹת הוּא בְּהַלְבָן, בְּמַבָּאָר

בָּמֶקְוֹם אַחֲרֵי (לעיל בסימן מט). ומיעתה בֵין וְחַכְמָם: אִם בְּהַלֵּב,
שֶׁנֶּמֶצָא שֵׁם רַק בְּחִינּוֹת אֱלֹקּוֹת, שֶׁאָנוּ כִּבְכּוֹל חָלֵק אֶחָד מַאֲלֵפִי
אֱלֹפִים מִהְשִׁגְחָת הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא, כַּמָּה גָדוֹל עַרְפּוֹ, שִׁיכּוֹל
לְתַחַפּס בָּמְקוֹמוֹ הַמּוֹעֵט, עוֹלְמוֹת אֵין מַסְפֵּר, וְאַפְלוּ עַל עַפּוֹ"ם
נִאָמֶר: וְלֹבֶן מַלְכִים אֵין חִקָּר, עַל שְׁנוֹתֵינוּ לְבָן לְכָל מִדְיָנָה וּמִדְיָנָה,
וְתוֹפָס וּמַשְׂעָר בְּרַעַתּוֹ כָּל הַמִּדְיָנִית שְׁתַחַתּוֹ, עַם כָּל הָאָדָם
אֲשֶׁר עַלְיוֹן, וְכָל הַנֶּמֶצָא בָּהּ. וּמַעַתָּה הִי דָן אֱלֹפִים אֱלֹפִים כָל
וְחִמָּר, לְשִׁעָר בְּרַעַתּוֹ מִגְּרָלוֹת הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא.

נֶמֶצָא, שָׁעַר גָּדְלוֹת הַמֶּלֶךְ וְתַעֲנוּגָו וּמִמְשָׁלָתוֹ הוּא רַק בְּלֵב,
שְׁיוֹדֵעַ בְּלֵבוֹ שֶׁהָוָא מֶלֶךְ עַל כָּל הַמִּדְיָנִית הָאַלְהָה
וּמוֹשֵׁל בְּכָלָם בְּרַצּוֹן לְפּוֹ וְחִכּוֹן, וּמַעַתָּה תְּבִין מַעַצְמָה, שְׁלֹזה
אָפְשָׁר שִׁיחָה לוֹ כָּל הַשִּׁיר עוֹלְמוֹת בְּלֵבוֹ, בַּי הַלֵּב יִכְלֶל לְתַחַפּס
בָּמְקוֹמוֹ עַד אֵין חִקָּר וְאֵין מַסְפֵּר בְּנֵי לֵל, וַיְהִי לוֹ כָּל הַתַּעֲנוּגִים
וְהַשְׁעָשָׁיעִים, וְחִבּוֹרָא אַפְּ-עַלְפִּי שְׁיוֹשֵׁב אַצְלוֹ לֹא יַרְגִּישׁ בְּלֹום, בַּי
לְפּוֹ חִסְרָה מְפֻלָּה וְהַטּוּבּוֹת וְהַשְׁעָשָׁיעִים שִׁישָׁ לְחִבּוֹרָא
הַצָּדִיק בְּתוֹךְ לְפּוֹ, אֲשֶׁרְיָה לוֹ, בַּי עַקְרָבְרַגְשָׁת הַעֲנוּג וְשַׁעַשְׁיעַ
עוֹלָם הַבָּא וְכָל הַשִּׁיר עוֹלְמוֹת - הַפְּלָה הוּא בְּלֵב בְּנֵי לֵל:

קצב

דַע, שְׁדַבּוֹר אָמֶת, שִׁיוֹצָא מִפְּי הַצָּדִיק הָאָמֶת, אַפְלוּ בָמְלִי
דַעַלְמָא, הוּא יִקְרָא מִדְבָּרִי תֹּורָה שֶׁל צָדִיק אַחֲרֵי, בַּי
בְּהַדְבָּרִי תֹּורָה שֶׁל הָאַחֲרֵי יִכְלֶל לְהִזְהָר שֵׁם תַּעֲרוֹבּוֹת הַרְבָּה, אַבְלָ

זה הראבור היוצא מפי הצדיק האמת הוא רק אמת לבר, וכיון שהוא רק אמת ואין בו שום תערכות, אין יקר ממנה. ומי ששומע דברו מפי הצדיק האמת, שהוא דבר אמת, ובפרט בשרואה אותו או, בבחינות (ישעה ל): והוא עיניך רואות את מורהך, הוא מקבל בחינות הפנים של הצדיק, ובחינות שלו ונשמהו, כי זה הצדיק מניה שלו בתרוך זה הראבור שמחדרש, והוא מקבל זה הראבור, נמצא שמקבל שלו. וזה גם כן בבחינות הנשמה, כי הנשמה היא בבחינת השכל, בכמה שכתוב (איוב ל'): ונשמה שדי תבינים; וכן מקבל פנים שלו, כי הראבור שהוא מדבר הוא אמת, ואמת הוא הפנים של כל הפנים דקראה, בבחינות (חלהם כד): מבקשי פניו יעקב סלה, בבחינות (מיכה ז): תיתן אמת לעקב, נמצא זה שמקבל דברו מפי הצדיק, מקבל פניו ושלו ונשמהו, ונחקר ונצטיר בדעתו דמות דיווננו של הצדיק, שהוא הפנים והשכל והנשמה.

אך שאריך לשמר משכחה, כי שכחה משכחת הכל ממנה, הינו כל מה שנצטיר ברעהו מהראבור בג"ל, על ידי השכחה נשכח וועבר ממנה כל הג"ל; ואפלו אם יכתב הראבר בספר לופרין, בשבחנות השכחה מתגברת, נופל בבחינת השכחה גם על הספר הנכתב, הינו בשחם ושלום, נפטר החכם שחרדש הראבור, ואו מתגבר בבחינות שכחה, בבחינות (חלהם לא): נשכחתי במת מלך, ואו שורה שכחה אפלו על ספר הנכתב.

ויש עצה ליה - לציר לפניו דמות דיוֹקָנוּ של החכם בשעת הלמוד בשלומדרין דבריו, במובא בירושלמי (סקלים פ"ב) שצורך לציר בשעת הלמוד באלו הפתנא עומד לפניו, כי בהספר של החכם נרשם ונצטיר שם דמות החכם, כי אילו הרבוים והאותיות הנרשמיין ומיצריין בהספר, הם שכל החכם ונשנתו ובחינות פניו, נמצא ששכלו ונשנתו ופניו, שהוא דמותו ממש, הוא באלו האותיות וההתבות; על כן נמצא בכל ספר ובספר דמות דיוֹקָנוּ של החכם שחידש אילו הרבוים, כי כפי דמותו, היהו שכלו ונשנתו ופניו של החכם, בו געצירין האותיות בספר, כי אם היה להחכם דמות אחר, היהו שכל פנים ונשמה אחרת, היה מחדש ומציג אותיות אחרים בהספר, כפי השכל שהיה לו שהוא דמותו. נמצא, שיש בכל ספר דמות דיוֹקָנוּ של החכם. וכשזוכה לופרן לופר דברי החכם כמו שאמרם החכם, או על ידי מה שהוויר מאה ואחת פעמים, שעיל ידי זה זכרו, או בשואמר זה הדבר בשם החכם, געציר לפניו דמות דיוֹקָנוּ של החכם, והרוי הוא באלו אמרו החכם בעצמו, אף שיזהה הופרן באמת בכח הזיכרון, שאין נתקוק בראותו דמות דיוֹקָנוּ ממש בג"ל.

זה (אבות פ"ד): הלומד יلد, למה הוא דומה וכו'. כי זה הלומד עם התלמיד הוא ממש בכוית בדיו על הניר, ומציג אותיות שכלו שם, בן הוא מציר בראתו התלמיד שכלו ודמותו ממש בג"ל, אף שיש בהלמוד בחינות, היהו שיש בחינות הלומד

ילך, הינו בשהתלמיד שומע הדבר מפני הרבה מפרש ובעת שחדש הרוב זה הדבר, שהוא בחינותו ילה, כי החדשושים נתהווים על ידי מה שפעלה את הנפשות בבחינות עברו ומחדש אותם, במבראך לעיל (סמן י), ונמצא שהו בחינות ילך, אבל נולד היום, והוא דומה לדיו בבחינה על ניר חדש, שנחקר ונמציר שם היטב בלי טשטוש, הינו שהוא יוכל להציג ולחקק בראתו היטב יוכל לזכרו. אבל הלמד זכו, שאינו שומע מפני החכם עצמו, או אפלו מפני לאחר רק שלא בשעת החדש, והוא לא נחדש נשמהתו בבחינת עברו בג"ל, והוא הוא בחינות זכו במו שהוא מדם, והוא דומה לדיו בבחנה על ניר מחוק, שהכתב מטשטש שם. בין החדש שמחידש החכם, אף שכתב ונחקק בראתו, עם כל זה לא נציג היטב שם יוכל לשכחו.

זה בבחינות (ברכות נה): ריו לעבד להיות רבבו - לעבד דיקא. עבד, הוא מי שזכור מה שמקבל מרבו על ידי שחור מאה ואחת פעמים בג"ל, במו שדרשו רשותינו זכרונם לרבה (חנינה ט): עזיב אלקים - זה החזר פרקו מאה ואחת פעמים, ועל ידי הופרן זוכה להיות רבבו, כי גודלו לו דמות דיקנו של רבנו, אבלו רבנו אמרו או בג"ל, כי נחקק ונציג היטב בראתו פנים ודמות רבנו כדיו בבחנה על הניר בג"ל. זה בבחינות ריו לעבד וכן, בבחינת ריו בבחינה בג"ל, (בכו מובא בזוהר הקדוש (תרומה דף קט) עין שם). כי מה שנציג דמותו אצל התלמיד הוא בחינות ריו, כי לא נציג אלא דמות דיקנו. כי זה כלל ההתלבשות

שפתלבש דרגא בדרגא אינו מטלבש אלא מדרגה אחרתה שבדרגא העליונה, הינו בוחינת רגלי של העליונה, והוא מדרגה הראשונה אצל דרגא התחתונה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מה שעשתה חכמה עטרה לראשה עתה ענוה עקב לסלותא; ועל פן לא נצטיר אלא הרמות, והוא במו דין, שאף שנצטיר בו הצורה ממש ורמות בנויל, עם כל זה אינו רק ציור ורמות, ואינו ממש הדבר בעצמו, פן הדבר, אף שבו נצטיר הרמות, עם כל זה אינו אלא ציור ורמות, הינו מדרגה התחתונה שלו, הינו דברו. ותבן:

זה בוחינת (ירושלמי שקלים פ"ז): איש שחורה על גבי איש לבנה, בוחינת מהין, בוחינות: נזילים מן לבנון - מן לבונא דמוחא, (וזהר פנים דר לה). זה בוחינת (שה"ש א): שחורה אני ונאה, כי מה שהוא שדור ושפלו אצל העליון, הינו מדרגה התחתונה שלו, הוא נאה ועליון אצל התחתון:

קצג

דע, שהמחשבה יש לה תקף גדול, ואם יחזק וינגר מוחשבתו על אייה דבר שבעולם, יוכל לפועל שיזיה כה, ואפלו אם יחזק מוחשבתו מאר שיזיה לו ממון - בודאי יהיה לו, וכן בכל דבר. רק שהמחשبة תראה בביטול כל התרגשות. והמחשבה תקיפה כל כה, עד שאפשר למסר נפשו במוחשבתו ממש, דהינו שירגיש צער המיטה ממש, על ידי שיקבל על עצמו בדעתו

שזהו מרצה למטר נפשו על קדוש השם באיזה מיטה שתהיה. ואפשר לחזק ולגבור המחשה פלאה, עד ששבשה שמקבל במחשבתנו שהוא מרצה למטר נפשו למות על קדוש השם, או רגיש צער המיטה ממש.

זה שאמר רבי עקיבא (ברכות סא): כל ימי היהי מצטרע על פסוק זה, מתי יבוא לידי ואקימנו, עבשו וכו'. הנה שבשעת קראת-שמע שהיה רבי עקיבא מקבל על עצמו ארבע מרות בית דין, היה מקבל על עצמו מסירה נפשו במחשה חזקה ותקיפה בזו, עד שהיה מצטרע ומרגיש ממש יפורי המיטה ממש, אבל סוקלון ושורפין אותו ממש בלי שום הפרש. וזה: כל ימי היהי מצטרע מתי יבוא וכו', הנה שטמה שערטוי וקבלתי בדעתי מתי יבוא לידי ואקימנו למטר נפשי על קדוש השם, מזה בלבד היהי מצטרע ומרגיש וסובל יפורי המיטה ממש בג"ל, עבשו שבא לידי בפועל ולא אקימני, הלא תמיד היהי סובל זה הצער ממש מהקבלה במחשה לבה.

וכשழק המכחשה במסירה נפש פלאה בג"ל, יוכל למות ממש מזה הצער אבל היה מות המיטה בפועל, כי אין הפרש בין המיטה בפועל להצער שמרגיש מהמיתה במחשה בג"ל. על כן צריך למנוע ולהרחק עצמו לבלתי לשאר שם בעית שמרגיש שקרוב שטא נפשו, שלא ימות בלא עתו חם ושלום:

קצד

מי שרוֹצָה בְּבּוֹדֶה, הוּא שׁוֹטֵה. בַּי לִמְשָׁלֶךָ, שֶׁר גָּדוֹל שֶׁלֶח פְּקִיד
לְעִיר אֲחָد מִהְעִירֹת שֶׁלּוּ לְמִקּוֹם רָחוֹק, וְהַפְּקִיד הַגְּלֵל לְקַח
לְעַצְמוֹ שֶׁם כֹּל הַכְּבּוֹד, בַּי הַעֲרָלִים לֹא יַדְעֻוּ שַׁהְוָא עַכְדֵּה הַשָּׁר,
וּסְבָרוּ שַׁהְוָא בְּעַצְמוֹ הַשָּׁר, וּכְשָׁהְיוּ צְרִיכִים אַלְיוֹ הָיו נַזְפְּלִים
לִפְנֵי רְגָלָיו, וּנוֹתְנִים לוּ כֹּל הַכְּבּוֹד, וְדַיְוּ קּוֹרָאִים אָתוּוּ עִם כֹּל
הַבְּנָנוּיִם שֶׁל בְּבּוֹדֶה הַשִּׁיכִים לְהַשָּׁר. פָּעָם אֲחָד בָּא הַשָּׁר בְּעַצְמוֹ
לְשֶׁם, וּבָא הַפְּקִיד לִפְנֵי, וּשְׁאָל לוּ עַל עַסְקֵי הַמִּדְינָה, וּמַדְעַע אַלְוּ
הַעֲרָלִים אִינָם עֲבוֹדִים עֲבוֹדָתָם. וּקְרָא לְשׁוֹטֵר אֲחָד, וּשְׁאָל אָתוּוּ
הַשָּׁר עַל עַסְקֵל הַעִיר, וְהַעֲרָל הַשׁוֹטֵר לֹא הַפִּיר אֶת הַשָּׁר רַק אֶת
הַפְּקִידָה, וַתְּכַפֵּף נִפְלֵל לְרְגָלֵי הַפְּקִידָה, וְחַלֵּק לוּ כֹּל הַכְּבּוֹד הַשִּׁיךְ
לְהַשָּׁר, וְהַשִּׁיבָה לוּ עַל עַסְקֵל שָׁאָלוּתוֹ. אָיו נִתְהַפֵּכוּ פִּנֵּי הַפְּקִיד
בְּשָׂוְלִי קְדָרָה, וּנְתַבִּישָׁ מָאָה, בַּי אֵין בְּזִוּן גָּדוֹל מִזָּה, שְׁבָעִינִי
הַשָּׁר נוֹתְנִים לוּ בְּבּוֹדֶה הַהָּהָה.

בָּמוֹ כִּי עַקְרָב הַכְּבּוֹד הוּא רַק מִתְּהֻבָּה, בַּי אִיבָּר מִהְאָדָם, בָּנוֹן
יְדָה, אִינָה יְכֹלָה לְחַלֵּק לוּ בְּבּוֹדֶה, בַּי גַּם אִינוֹ נִפְרֵר בְּהִיד
בְּעַצְמָה תְּבִנִית הָאָדָם, וּבָנָ אָפְלוּ פִּנֵּי הָאָדָם אִינוֹ מִיחַד לְהָאָדָם
בְּעַצְמוֹ, בַּי נִמְצָא גַּם חִיה שִׁישׁ לְהָ פִּנֵּי אָדָם, בָּנוֹן קֹופֶּה, וְאַיִן וְהַ
גָּדוֹל הָאָדָם, וּעַל כֵּן אִינוֹ מִקְבֵּל כְּבּוֹד בַּי אָם מִתְּהֻבָּה, שְׁבָועָה
מִבְּכָל הָאָדָם מִתְּהֻבָּה, וּעַל כֵּן מַאֲחָר שְׁעַקְרָב הַכְּבּוֹד הוּא בְּתַהְבָּבָה.
וְתַהְבָּבָה הוּא הִיכְלֵל הַמְּלָה, בַּי "הִיכְלֵל" גִּימְטְרִיא "אַרְנִי", בְּחִינָת
הַכְּבּוֹד, בָּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהילים נא): אַרְנִי שְׁפִתִּי תִּפְתַּח (ע' תיקון יח);

אם כן רוץ'ה לcptל כבוד ביהיכל הפלחה, אין בזון גדול מזה,
כבד בחוש, שבודאי יתבישי העבר מאד בשייח'קו לו כבוד
גדול לפניהם הפלחה, פגופר לעיל במשל הנ"ל:

קצתה

בצער הרחבה לי (תהלים ד) - הינו, גם אפלו בהארה עצמה
השם יתברך מרוחיב לנו. כי אם יסתפל האדם על חסדי
ה, יראה שאפלו בעית שהשם יתברך מצר לו, גם בהארה
עצמה השם יתברך מרוחיב לו ומגדיל חסדו עמו. וזה: **בצער**
הרחבה לי, הינו אפלו בتوزה הצרה עצמה, נתף לי הרחבה
בתוךה, מלבד מה שאנו מצפים שהשם יתברך יוישענו בקרוב
מל' הצרות ויטיב עפנו מאד, אך אפלו גם בהארה עצמה
מרוחיב לנו:

קצזו

ובשאטה מתקפלל, אל תעשה תפלחת קבוע, אלא רחמים
ותחנונים וכו' (אבות פ"ב). כי אסור לאדם לעמוד
עצמו על שום דבר, הינו שאסור להתעקש בתפלתו שהקדוש
ברוך הוא יעשה לו רוקא את בקשתו, כי זה הוא במו לך
דבר בחזקת, בוגלה; רק צריך להתפלל ולהתחנן לפניו שם
יתברך ברחמים ותחנונים, אם יתנו שם יתברך - יתנו, ואם לאו
- לאו, **כמובא במקומות אחר.** וזה: אל תעשה תפלחת קבוע,

מלשון גוֹלֶה, במו שכתבו (משלī כב): וקְבֻעַ אֶת קְבֻיעָהֶם נֶפֶשׁ. הִגּוֹן, שֶׁכְלֵי מִתְחַעַשׁ מִבְקָשׁ, הַנּוּ פְרָנֵסָה אוֹ בְנִים אוֹ שָׁאָר צָרִיכִים, אֲסּוֹר לְהַתְּعַקֵּשׁ וְלַעֲמֹד עַצְמוֹ בַּתְּפִלָּתוֹ, שְׁדוֹקָא יַעֲשֶׂה הַקְּדוּשָׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת תְּפִלָּתוֹ, כִּי זֶה הוּא תְּפִלָּתָ קְבֻעַ, שְׁלִיקָה הַדָּבָר בְּחִזְקָה, בְּגֹלוֹה, רַק יַחֲפִילֵל רְחִמִּים וְתְּחִנּוּנִים כְּפָלָל:

קצז

דָעַ, שְׁלַשָׁן הַרְעָ שֶׁל הָעוֹלָם מִזְיק וְפָגֵם אֶת הָעֲנִיוֹת, שְׁעַל יְדֵי לְשׁוֹן הַרְעָ שֶׁהָעוֹלָם מִרְבְּרִים, עַל יְדֵי הַפְּנִים הָזָה, אֵי אָפָּשָׁר לְהַצִּדְיקִים לְהִיּוֹת עֲנוּנִים. כִּי פָגֵם לְשׁוֹן הַרְעָ מִפְרִיד בֵּין עֲנוּנָה לְחִכְמָה, וְעַל יְדֵי זֶה נִפְגֵּם הָעֲנִיהָ, וְאֵי אָפָּשָׁר לְהִיּוֹת עֲנוּנָה וְאַפְלָוּ אָם יְהִי עֲנוּנָה הַיָּא בְּלָא חִכְמָה, וְזֶה יַדְועַ שְׁעֲנוּנָה בְּלָא חִכְמָה אִינָה בְּלָום, כִּי בּוֹדָאי אֵין זֶה מַעֲלַת הָעֲנִיהָ, לְהָרְאוֹת עַצְמוֹ בְּכֶפֶת רַאשָׁ בְּדַרְךָ שְׁטוֹתָ בְּאַלְוָ הַוָּא עֲנוּנָה, כִּי זֶה עֲנוּנָה פְּסוֹלָה, וְעַקְרֵב הָעֲנִיהָ - בְּשָׁהִיא בְּחִכְמָה, וְעַל יְדֵי פָגֵם לְשׁוֹן הַרְעָ נִעְשָׂה פְרֹוד בֵּין עֲנוּנָה לְחִכְמָה, וְעַל יְדֵי זֶה אָי אָפָּשָׁר לְהִזְרֹעַ עֲנוּנָה. וְזֶה הָיָה מַעֲלַת מֹשֶׁה רְבָנוּ עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם, שְׁשִׁבְחָה הַתּוֹרָה אַתָּה, שְׁהִיא בְּלִכְךָ גָּדוֹל בְּמַעֲלַת הָעֲנִיהָ, עַד שְׁאַפְלָוּ לְשׁוֹן הַרְעָ לֹא הַזִּיק לְעֲנוּתָנוֹתָה, וְזֶה שָׁכְתוֹב (במדבר יב): וְתַדְבֵּר וּכְרִ בְּמֹשֶׁה וּכְרִ. נִמְצָא שְׁהִיא פָגֵם לְשׁוֹן הַרְעָ בְּעוֹלָם, אַף-עַל-פִּימָן - וְהַאֲשָׁר מֹשֶׁה עֲנוּנָ מָאָה, כִּי הָיָה בְּמַעֲלַה גָּדוֹלָה בְּלִפְנֵי בְּעַנְוֹתָה, שְׁאַפְלָוּ פָגֵם לְשׁוֹן הַרְעָ לֹא הַזִּיק לוֹ לְעֲנוּנָ שְׁלֹוֹ:

קצת

**כַּפְשָׁאָחֵד צֹעַק לְהַשֵּׁם יִתְבְּרֶךָ, אֲוֹמְרִים לוֹ לְפָעַ, בָּמוֹ שְׁפָתָותָם
(שמות ד): מָה תִּצְעַק אֱלֹי, דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּפְעַן:**

קצת

**דַּע שִׁישׁ הַמְּתֻקָּה לְהַגְּזֵל מְעַנְשׁ שֶׁל אַלְמָן, שֶׁלֹּא חִמּוֹת
אֲשֶׁתָּו, חִסּוּדָו, וְשָׁלוּם, וְהִיא, עַל יְדֵי שְׁמָרְגִּישִׁין טָעם
מִתְּקוֹת בְּהַתּוֹרָה, עַל יְדֵי זֶה נִצְוָלֵין מִזֶּה הַעֲנָשָׁה, לְכָלִי לְהִיוֹת
אַלְמָן, חִסּוּדָו, וְשָׁלוּם. זֶה אֲוֹתִיות אַלְמָן - רַאשִׁירְתְּבוֹת: מָה
בְּמַלְצָוָה לְחַבֵּי אַמְּרָתָה (תְּחִילָם קְטָ); שָׁעַל יְדֵי שְׁמָרְגִּישִׁין
מִתְּקוֹת בְּהַתּוֹרָה נִצְוָלֵין מִהַעֲנָשָׁה הַזֶּה, וְגַם הַפְּתֻחוֹת מִסִּים:
מִדְבָּשׁ לְפִי - שָׁעַל יְדֵי זֶה וְהַמִּתְּקוֹת שְׁמָרְגִּישִׁין בְּהַתּוֹרָה
מִמְּתֻקָּן הַדִּין שֶׁל מִיתָּה אֲשֶׁתָּו, חִסּוּדָו, וְשָׁלוּם, בַּיְדֵי דְּבָשׁ
בְּגִימְפְּרִיא אֲשֶׁה פָּמוּבָא בְּפֶתֶבִים:**

ר

**הַטּוּם שְׁהַצְדִּיקִים שְׁבִזְמוֹן הַזֶּה הֵם עֲשִׂירִים, וּבּוֹמְגִינִים הַקּוֹדְמִים
הָיוּ רַבִּים עֲנִינִים וְאֲבִינִים, זֶה מְרַמּוֹ בְּמַשְׁנָה (אבות פ"ד):
כָּל הַמְּקִים אֶת הַתּוֹרָה מַעֲנֵי סּוֹפוֹ לְקִימָה מְעַשָּׂר, וְהַצְדִּיקִים
שְׁבִזְמוֹן הַזֶּה הֵם הַצְדִּיקִים שֶׁהָיו בּוֹמְגִינִים הַקּוֹדְמִים בְּסִוד
הַגְּלָגָל, וּכְבָר קִימָוּ הַתּוֹרָה מַעֲנֵי, עַל בֵּן זֹכִים עַתָּה לְקִימָה
מְעַשָּׂר:**

רא

מִרְפָּמוֹ בתרגום איכה (ב, ז), שבספסח צעקן בהתקפה, פמונבא על פסוק: קול נתנו בבית ה' ביום מועד - בקהל עמא דמצליין בחגא דפסחא, עין שם בתרגום: צדקה ת'ציל מ'פּוֹת (משל י) - ראשית התבאות מצאת.

סְגִלָּה להלוי נופל, רחמנא לצלן, לפיר אזכרה. פ'יר נתן לאביזנים (החלים קיב) - ראשית התבאות נפל:

רב

כל מי ששכלו קטן יותר, צריך לחלק לו בכבוד יותר. כי כל מה ששכלו יותר קטן, הוא יותר חפיץ בכבוד, וכן שאננו רואים בחושש, שהנשים מקפידין מאד על כבודם, ורוצחים מאד את הכבוד, וזה מלחמת, שהנשים דעתן קלה וקטנה מאד:

רג

מספורי דבריהם של הנשים יכולים לידע מעמד השכינה, איך היא אוחזות בעטה. וזה שבחוב אצל מרדכי (אסתר ב), שהוא מתחלק לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר, ואסתור היא השכינה. כי מרדכי היה משוג ואת, לידע שלום השכינה, מחר בית הנשים - עליידי ספורי דבריהם:

רד

מעלה הצדקה יוציא, בפרט **בשנותינו** לתלמידיכם, פמובא,
שהמעות שנותנן לתלמידיכם הוא בחינת תמי
אוריתא. אבל באמת זה המעות שנותנן לתלמיד חכם הוא
בחינת תורה ממש, אין עבירה יכול לבנות וזה המעות שנותנן
لتלמידיכם, כי אין עבירה מכבה תורה, כמו שאמרו רבותינו
ז'רונם לברכה (סוטה כא), וזה המעות הוא בחינת תורה ממש
כג"ל. וזה: **מעות** - ראשיתבות: **ו אין עבירה מכבה תורה.**
עוד יש בענין זה דברים הרבה, כי בעית שגלה זאת ספר איזה
מעשה בענין זה, אך לא זכינו לכתב כי אם דברים אלה:

רה

תקון למקורה לילה, רחמנא לאצן - לומר עשרה קפיטל
תחלים באותו יום **שארע** לו, חס ושלום. כי יש כח
באמרתו תחלים להוציא הטעפה מהקלפה שלקחה אותה, כי
תחלים בגימטריא לילית עם החמשאות של שמה, שהוא
המנחה על זה, בידוע. וצריך לבנו בשעת אמרתו תחלים,
שתתחלים בגימטריא תפ"ה, שהוא מבון בספר השני שמות:
אל אלקים במלואו, בזה: אלף למד, אלף למד כי יוד מם,
שעל-ידי השני שמות אלו יוצאה הטעפה מהקלפה, כי הטעפה
היא בחינת חסר וגבורה בידוע, כי יש בה כח אש ומים,
חמיםות ולחות, שם בחינת חסר וגבורה, ועל ידי השני שמות

אל אלקים הַגָּל, שהם בוחינת חסר וגבורה, בידוע, שהם גימטריא תחלים בג"ל, על ידיה מוציאין הטפה ממש, וזה צריך לבוں בשעת אמרת תחלים:

ועל-בון צריך לומר עשרה קפיטל, כי יש עשרה מני זמרה, שהם בוחינת העשרה לשונות שאמר בהם ספר תחלים, כמוoba (בנראה בסיסי כי ובו), שם אשרי ולמנצח ומשכיל והלויה וכו', עין בפרוש רש". ויש מה בכל לשון ולשון של העשרה לשונות בג"ל לבטיל בה הקלפה בג"ל, כי כל אחד מיאלו הלשונות הם הפך הקלפה בג"ל.

כי אשרי הוא לשון ראהה והסתפלות - הפך הקלפה בג"ל שער בחה מקלקל הראות, מבחינות: ותכחין עיניו מראות, בוחינות: ידי מארות - חסר, ודרשו רפותינו זכרונם לברכה (תיז תיקון מר דף עט): דא לילית. נמצא, שער בחה מקלקל הראהה, ואשרי שהוא לשון ראהה היא הפך ממנה. וכן משכיל, כי היא בוחינת משכיל, ומישכיל הוא הפך מזה, מענין זה עין במקום אחר (לעיל בסימן ט), כי עקר מהה להחטיא את האדם במקרה, חס ושלום, הוא על-ידי לשון תרגום, שהוא בוחינת משכיל על ידי תרגמן, שהוא מערב טוב ורע, לפעמים משכיל ולפעמים משכיל, עין שם. ובו הלויה - הפך הקלפה, ששמה לילית על שם שהיא מיללת ביללה תמיד, והיל הפך ייללה, כי אותיות "היללי" הם הפך "יללה". והשאר לא פרש. גם הטפה באה מהדעת, שהוא בוחינת חסר וגבורה, בידוע, כי גם הטפה היא בוחינת

חסד וגבורה פג"ל, יודע שהרעת הוא בחינת חמשה חסדים וחמש גבירות, על כן צריך לומר עשרה Kapitel. וזה בוחנת (תהלים לב): לדור משפט אשרי נשוי פשע - ראשיתות נאת, שהוא נבע על ידי בוחנת לדוד משפט, דהיינו תהליכי:

אחר-כך גלה רבינו זכרונו לברכה, העשרה Kapitel תהליכי בפרטיות, שאrik לאמרם באותו היום שיקרה לו, חם ושלום, מקורה בלתי טהור. ואלו הן: מכתם לדוד - טו לדוד משפט - לב, אשרי משפט אל דל - מא, באיל תערן - מב, למנצח אל תשחת - נט, למנצח על ידותון - עז, הפלחה למשה - צ, הזרו לה קראו בשמו - קה, על נהרות בבל - קלן, חלליה חללו אל בקרשו - קג. ואמר, שיאלו העשרה Kapitel תהליכי, הם תקון גדול מאד למקורה חם ושלום, וכי שוכנה לאמרם באותו היום, אין צורך לפחד עוד כלל מנגמ הנורא של המקורה, חם ושלום, כי בודאי נתתקן על

ידי זה: (עין עניין זה בלקוטי מוהר"ן תנינא בסוף).

רו

טעיתי כשה אבד בקש עבדך ובו: (תהלים קט)

כפי יש חילוק גדול בעברה שעושה הארץ, חם ושלום, בין אם נתעורר תכף ומיד ישב בתשובה, או אפשר לו בקל לחזור למקוםו, כי עדין לא נתרחק הרפה מהדרך הטוב. כי בשעושה עברה, חם ושלום, או הולך ונוטה מהדרך היישר אל דרך אחר

מקלקל, ושם יוצאים מאותו הדרך מפני וכמה נתיבות ו דרכים
הועלם ומקלקלים מאה, שבשפתהילין לילה, חם ושלום, באותו
הדרך הרע, אוי התועים ונבוכים באלו הרכבים עד שקשה לשוב
ולצאת משם, אבל השם יתברך דרכו לקרות את האדם תקף
כשרואה שהוא תועה מדרך השכל, וקוראו שישוב לאחורי,
ולכל אחד קורא לפि בחינתו: יש קוראו ברミיה, ויש בקריאה
ממש, ויש שבועט בו ומכהו, וזהו הקריאה שלו, כי אוריתא
מכרות קפיהו: עד מתי פתים תארבו פת, והתורה הוא השם
יתברך בעצמו, שהוא קורא אותם ומבקשים שייחרו אליו. ועל-
כן פשערין לא נטה הרבה מדרך הישר, אוי אפשר לו בקהל
לשוב, מלחמת שהוא מביר עדין את הקול ורגיל בו, כי זה סמוך
היה אצל השם יתברך, והוא שומע כלו קול התורה, ועדין לא
שבח את הקול, ועדין לא טעה הרבה באלו הרכבים الآחרים
התועים והנבוכים, ועל כן בקהל אפשר לו לשוב, והוא כמשל
הרועה, שפאפשר שה אחד תועה מדרך אוי תקף הוא קורא
אותו, ובשחשעה ערדין לא טעה הרבה מדרך, אוי הוא מביר
הקול והוליך אחריו תקף. אבל בשבר נטה הרבה מדרך, אוי
כבר שבח את הקול ואינו מביר בו. גם הרועה מיאש עוד
מלבקשו, מלחמת שהוא ימן רב שהלך וטע מהתו, כן בשבר
האריך ימן, חם ושלום, ברשען, ונטה וטע הרבה מדרך
הישר לאלו הרכבים המקלקלים והתועים והנבוכים והמלבללים,
או קשה לו לשוב פנ"ל:

וְדֹעַ, שָׁאַלְוּ הַדָּרְכִים הַמְּקֻלְקָלִים וְהַתּוּעִים, בֶּשֶׁאָדָם תֹּועַה בָּהֶם, חַם וּשְׁלוֹם, הַרְבָה מֵאָה, אֲפָשָׂר לְפָעִים שִׁיתְעַה מֵאָה וְיַלְךָ בָּאַלְוּ הַדָּרְכִים הַנְּבוּכִים, וְאוֹי דִּיקָא מַרְבָ תַּעֲוֹתָה בָּהֶם, יִתְהַפֵּךְ וַיַּשְׁוֹב עַד שִׁיחָה סְמוֹךְ מֵאָה לְמַקּוֹמוֹ הָרָאשָׁן, וְלֹא יְהִיא רַק הַדָּרָךְ מַעַט بֵּין לְבֵין מַקּוֹמוֹ הָרָאשָׁן, וּבָכֶל עַל יָדֵי גַּסְיוֹן כָּל יַשְׁוֹב עַזְלֵה לְמַקּוֹמוֹ, אֲבָל כְּשַׁחַם יִתְבַּרְךְ קֹרְאֹו וּמְוַמֵּין לוֹ הַגְּסִיוֹן, אַינוֹ מְפִיר בָּקוֹל, וְאַינוֹ חֹשֵׁש לְשַׁוֹב לְמַקּוֹמוֹ. וְהַהוּא הַחְלֹוק שְׁבִין עַל יָמִים לְזַהַן, בַּיּוֹם שְׁעָרֵין בְּבָחוּרוֹתָו וְעַדְןָי לְאַחֲקָן בְּחַטָּאיָה, אֲפָשָׂר לוֹ יוֹתֵר לְשַׁוֹב מִזְהָקָן, מַחְמָת שְׁעָרֵין הוּא סְמוֹךְ וְלֹא שְׁבַח אֶת הַקּוֹל הַקְּרִיאָה.

וְזה: תַּعֲתִי בָּשָׁה אָבֵיד - הַיְנוּ שְׁתַּعֲתִי מִהַּדָּרָךְ הַיְשָׁר בְּשָׁה אָוֶר הַגְּנֹתָה מִהַּדָּרָךְ בְּגַנְלָה, עַל בָּן אַנְי שְׁוֹאֵל מַלְפִינָּה: בְּקַשׁ עַבְדָה, בַּי מַצּוֹתִיךְ לֹא שְׁבַחֲתִי - הַיְנוּ שְׁתַּמְהַר לְבַקְשָׁנִי, בֶּל זָמָן שְׁאַנְי וּזְבָר עַדְןָי אֶת הַקּוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמְּצֹוֹת, וְזה: בְּקַשׁ עַבְדָה, בַּי מַצּוֹתִיךְ לֹא שְׁבַחֲתִי - שְׁתַּמְהַר לְבַקְשָׁנִי תַּכְּפָת, בַּי מַצּוֹתִיךְ לֹא שְׁבַחֲתִי עַדְןָי, וְעַדְןָי אַנְי מְפִיר אֶת קָול הַקְּרִיאָה שֶׁל הַמְּצֹוֹת, שְׁהָם הַתּוֹרָה, עַל-כֵן בְּקַשְׁתִי - שְׁתַּרְחַם עַל-לְבַקְשָׁנִי מִהָּרָה מִיד, בֶּל זָמָן שְׁעָרֵין לֹא שְׁבַחֲתִי אֶת מַצּוֹתִיךְ, דְּהַיְנוּ שְׁעָרֵין אַנְי מְפִיר אֶת קָול הַקְּרִיאָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמְּצֹוֹת, בַּי בְּשָׁה וּשְׁלוֹם, הָאָדָם נַעֲקֹן בְּחַטָּאיָם קָשָׁה מֵאָה לְבַקְשָׁו, בַּי כָּבֵר שְׁבַח אֶת קָול הַתּוֹרָה וְהַמְּצֹוֹת, וְאַינוֹ מְפִיר בְּקָול הַקְּרִיאָה, עַל-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְבַקֵּשׁ מַהְשִׁים יִתְבַּרְךְ, שִׁימָהָר

השם יתברך לבקשו להזכירו אליו, כל זמן שלא שכח ערין לנמרי את קול התורה והמצוות בג"ל, וזהו מה שבקש דוד המלך, עליו השלום: בקש עבדה, כי מצוחיך לא שכחתי, בג"ל:

רז

כָּל הדברים הם בבחינת גבורות, כמו שכתוב: וגבורהך ידברו (תהלים קמה), וכמו שכתב בפתחם, **שְׁהָה'** גבורות שבדעת בוקען וויצאן בהפה, ונעשה מהם ה' מוצאות הפה; נמצאו שכל הדברים הם בבחינת גבורות, יציריך להמתיקם. וההמתיקה הוא עליידי למוד התורה ודבריהם טובים שדרברים, על-ידייה ממתיקין הדברים שהם בבחינת הגבורות:

ודע, **שְׁלַפְעָמִים** וויצאן גבורות קשות, רחמנא לאצלו, והם באים בוה העולם לגדולי הדור מלחמת שיש להם דעת גדול, על פון **בְּשִׂזְצָאן**, חם ושלום, גבורות קשות, באים ברעת הגודלים, שם בוקען וויצאן מהפה, ונעשה מהם דבריים בג"ל. ואוי הדברים הם בבחינת גבורות קשות, יציריך לראות להמתיקם, וכשאין ממתיקים הגבורות הקשות, חם ושלום, מלחמת שאין להם פה להמתיקם, או שהם או במדרכה קטנה, שאי אפשר להמתיקם, מלחמת שפגמו או באיזה פנים וחטא, כי אפלו צדיקים ונ גדולים לפעים הם פוגמים ושונאים באיזה דבר, כי אין צדיק בארץ וכו' (קהלת ז), ומלחמת שהם או בבחינה זו, אין ממתיקים הגבורות הקשות, שהם הדברים, ואוי בשיינם

ממתיקים הדבורים, שהם גבורות קשות, או מתחילין לדבר באלו הדבורים דבורים רעים על הכל או על הפרט, או שמדוברן על צדיק הדור, ואו כל הדבורים שלהם, שהם גבורות קשות, באים ונופלים על צדיק הדור, חס ושלום. והצדיק הדור צריך לראות להמתיק אלו הגבורות קשות, שהם הדבורים הנ"ל, ועל ידי שהוא דין אותם לכה נכות בוה שמדוברים עליו, נמצא שהוא מטה לפני חסד ובזה ממתיקם, או עלי ידי שמקבל היטורים שהם מדברים עליו, מקבלם באבנה, עלי ידי זה הוא ממתיק גם כן דבורים שלהם, שהם הגבורות הקשות הנ"ל. אבל אם אין פה, חס ושלום, הצדיק הדור להמתיקם, או יכול לפל ממרגנו מיאד, חס ושלום, עלי ידי אלו הגבורות הנ"ל שבאים עליו, או שישתלם, חס ושלום, עלי ידי זה, ואו עלי ידי הסתלקות נשמתו ממתיקת אלו הגבורות הקשות הנ"ל.

ומזה היה הסתלקות הבעל-שם-טוב, כי אמר שסתלק ממעשה הש"ץ ימה שמו, כי אצל הש"ץ ימה שמו, היו בפה גודלי הדור ולמורים מפליגים, שהטעה אותם, במפרנסם, והם יצאו מן הכלל ודרכו רעה על כלל תורת שבעל-פה, וזה היה מלחמת שבא להם גבורות קשות ולא המתיקו אותם מלחמת בינה הנ"ל, ועל כן דברו דבורים רעים על הכלל, ואלו הדבורים נפלו על גודול הדור, והבעל-שם-טוב זכרונו לבכחה הוא היה או הגדל הדור, ומזה נסתלק, כמו

שאומרים בשם הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה, שאמר, שנעשו לו שני נקבים בלבו על ידי המעשה של הש"ץ ימה שמו, ומזה נסתלק וכך". כי בשמדברים על תורה שבعلפה, או בשמדברים על הצדיק הדור בעצמו, הוא דבר אחד מפש, כי עקר תורה שבעלפה הוא תלי בצדיק הדור, כמו שכתוב (ויה ויצא דר קנן): שכינטא בין תריין צדיקיא יתבא, שהוא התורה שבעלפה, פMOV בא במקום אחר (עין בהתורה תילה לדור בסימן י"ב). וכן התלמידים חכם הוא בעצמו התורה, כמו שאמרו רפוחינו זכרונם לברכה (מכות ככ): פמה טפשאי וכו דקימי מקמי אוריתא וכו; אבל בשחצדיκ ממתק דבורים שליהם, או הוא חזיר ועושה מהדברורים תורה, פMOV בא במקום אחר (שם בסימן י"ב), ואוי עושה תורה חסר, הינו למד לאחרים, כמו שאמרו רפוחינו זכרונם לברכה (סוכה מט): על פסוק: ותורת חסר על לשונה - זה הלומד על-מנת למד, כי בודאי בשעוושים תורה מדברים אילג, אפשר לו למד אחרים עמה, ונמצא שהוא תורה חסר,

ובוה ממתקם:

רח

לשון ובנו זכרונו לברכה

צופה רשות לצديק וMbpsach זבו: (תהלים לו)

פירוש: מה שרשעים עושים יסורים לצדיקים ורודפים את הצדיקים, זה ספה מיאת השם יתברך כדי שייתבען

הצדיק ויפשפש במעשיו. נמצא שהרשע הוא כמו צופה, בשומר העיר שנקרא צופה, בן הרשע הוא שומר את הצדיק מלפלל בגנשיות:

פירוש אחר: מעט המחלוקת שיש על צדיקים היא טובאה להם, כי המחלוקת היא כמו מכסה להם, שלא יתגלו ויתפרנסמו יותר מפני הארץ, וזה פירוש: צופה רשות הצדיק - צופה לשון מכסה, כמו שכתוב (שמות כה): וצפית אותו זהב, אבל אלו הרשעים מרבים בחלוקת, מרבים במכסה, עד שאין כח באדיים לסבל מחלוקת וושאתם של הרשעים, וזהו וمبקש להמיתו - כמו שמכפין את אדם מראשו ועד רגלו עד שאי אפשר לו להנשים, בן אלו הרשעים הוא מכפין ומרבים בצדוקים בחלוקת וمبקש להמיתו, אבל: וזה לא יענבו בידך:

רט

לשון רבנו וברונו לרבה

תפלות בוגר תמידין תקנות: (ברכות כו)

כִּי ידוע שיש לכל אדם תפנות רעות, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (ברכות סג לפי נוסחת העין עקב): גנבה על מהתרפה רחמנא קרי. נמצא אחריך, בשומר להחפיל תפלה הראי להחפיל, או בא התפלה רעה ומבלבלת אותה, וזה בבחינת תפנות בוגר, שהוא מתנגדת לו, והתקון לו -

הכָּנֵסֶת אֹורֶח תַּלְמִיד־חָכָם, כִּי אָמְרוּ חָכְמֵינוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה: אֹורֶח מְבָרֵךְ (ברכות ט), וְאֹורֶח הָוּ בְּחִינָת (משל ד): וְאֹרֶח צְדִיקִים בָּאוּר נֶגֶה; וכְּתִיב (שם י): בָּרְכוֹת לְרָאשׁ צְדִיק, שֶׁהָוּ בְּחִינָת שְׁמוֹנָה־עֲשָׂרָה בָּרְכוֹת שְׁבַתְפָּלָה (וּחוּר פְּנָחָס רְמֵד וּבְתִקְוָן מַ). נִמְצָא, שְׁעַל־יְדוֹ בָּא הַתְּקוּן הַתְּפָלָה, וְזֶה פָּרוֹשׁ: תַּלְמִידִין תְּקֻנוּם - זֶה בְּחִינָת הַכָּנֵסֶת אֹורֶח תַּלְמִיד־חָכָם, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חָכְמֵינוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה (ברכות י): הַמְּאָרֶח תַּלְמִידִי חָכְמִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, בָּאַלְוָה

הַקְּרִיב תַּלְמִידִין:

ר'י

לְשׁוֹן רְבָנוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה

עַל־יְדֵי מִשְׁאָ וּמְתַן בְּאֶמְנוֹנָה הָוּ מְקִים וְאַהֲבָת, כָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חָכְמֵינוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה (יומא פו): וְאַהֲבָת - שִׁיחָא שֵׁם שְׁמִים מְתַהֲבָב עַל יְדֵיךְ וּבְכוֹ. וּבְשְׁמִקְמִים וְאַהֲבָת, עַל יְדֵי וְזֶה יְהִיה לוֹ פְּרָנֵסָה בֶּלָא יְגִיעָה וּמָרָח, כִּי אָמְרוּ חָכְמֵינוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה (פסחים קח): קָשֵׁין מְזֻונָתָיו בְּקָרִיעַת יְמִיסָוֹת, וּקָרִיעַת יִם סּוֹף הַיּוֹם עַל־יְדֵי זְכוֹת אֶבְרָהָם, בְּחִינָת וְאַהֲבָת, כָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חָכְמֵינוּ וּכְרֹונֶם לְבָרְכָה: וַיַּשֶּׁב הַיּוֹם לְפָנֹת בָּקָר - רָא בָּקָר דְּאֶבְרָהָם. נִמְצָא בְּשָׁהָגֵע עַת הַבָּקָר בְּחִינָת אֶבְרָהָם, אוֹי יְצָא מְקַשְׁיו לְקָל, כִּי עַד הַבָּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו קָרִיעַת יִם סּוֹף, נִמְצָא עַל יְדֵי מִשְׁאָ וּמְתַן בְּאֶמְנוֹנָה אֲחוֹן בְּבָחִינָת וְאַהֲבָת, בְּחִינָת אֶבְרָהָם, אוֹי אֵין קָשֵׁין לוֹ מְזֻונָתָיו:

ריא

לשון רבנו וברונו לברכה

מה שהעולם נושא על ראש השנה לצדיקים - כי עקר המתקת הרינו אינו אלא על ידי קדשת וטהרת המוחשות, כי שם שירשם. (כמ"ש) [במובא בזוהר]: כלל במחשבה אתררו. ואי אפשר לבוא למבחן זכרים אלא על-ידי התקשרות לצדיקום, (מובא בזוהר) [כמו שבתוב]: ויקח משה את עצמות יוסף, משה הוא בבחינת מבחן, יוסף הוא בבחינת צדיק, הינו שאין שלמות למבחן אלא על-ידי התקשרות לצדיקם. וראש השנה הוא מקור הרינים של כל השנה, וצריך לטרח את מחשבתו כדי להמתיקם, ובשביל זה נושא לצדיקים, כדי לזכות לקדשת המוחשبة:

ריב

לשון רבנו וברונו לברכה

זה בבחינת מהאת כף אל כף, כי על-ידך מהביטין בתרומותה. כי תרומותה, הינו דמיונות שאין מדרמן אותן: רחום ותפוז ושאר בנטים ודמיונות שאין קורין אותן, כל אלו הדמיונות גלו הנקבים, נגבאים זה בבחינת דבר הפתלה, כמו ניב שפטים, וכי אין מדרברים בשפתחו את התרומות והדמיונות ומבחן בכפים, או נתקפים (הושע יב): ביד הנקבים אדרמה; כי הנקבים הם הרפרורים, והפפחים הם יד הנקבים, ואו הרמים נתגלה,

בְּחִינָת: וְבַיד הַגְּבִיאִים אֶרְדָּפָה; וַנְתַקְנִים (כמדרכו י'): וַתְמִינָת ה' יְבִיט: גַם מְחַאת כֶּפֶת זֶה בְּחִינָת (חוֹקָאֵל י'): וַיַּדְיָ אָדָם מִתְחַת בְּנֵפִיהם, כִּי הַפְּנִים הֵם הַרְבּוּרִים, בְּחִינָת (קְהֻלָת י'): וּבַעַל בְּנֵפִים
גַּיְד דָּבָר:

גַם נִכְלָל הַתְּפִלָה בְּתוֹךְ תּוֹרָה שְׁבִכְתָב וְתוֹרָה שְׁבָעַל-פָה, שְׁהָם
שְׁנַיְדוּם: יְדַ פּוֹתַבְתָה וְיְדַ חֲזַקְתָה: פָה וְהַדְבּוֹר בָּא עַל-יְדִי
הַתְּקִשְׁרוֹת לְצַדִיקִים, כְּמוּבָא: פָה אַתְקְרִיאָת מִסְטָרָא לְצַדִיקִים:

(מִשְׁמִין ר"ט שער פaan, לְשׂוֹן רַבְנוֹ ז"ל)

רִיג

דָע, שִׁישׁ שֵׁם, שְׁכַבְשָׁהַקְדוֹשִׁבְרוֹדִיהָוָה רֹצֶחָ לְהַסְתִּיר וְלִכְפֹות
אֶת הָאָדָם מִן הַבָּעֵל דָבָר לְהַצִּיל אֹתוֹ מִמְּוֹת שְׁגָנָר
עַלְיוֹן, אוֹי הוּא מִסְתִּיר וּמִכְסָה אֹתוֹ בָּוּהָ הַשֵּׁם, וְאוֹי הַבָּעֵל
דָבָר מִשְׁוֹטֶט וּמִחְפֵשׁ סְכִיבָת זֶה הָאָדָם לְבַקֵשׁ לוֹ מָקוֹם שִׁוְיכָל
לְהַבְנִים תְּחִת הַמִּסְטָר וְהַמִּכְסָה לְהַזִּיק לְזֶה הָאָדָם, אַךְ תְּכַף
בְּשִׁמְבִּיט עַלְיוֹן, נִסְתְּלַק וְאַזְן לוֹ פָה מִחְמָת זֶה הַשֵּׁם. אַבְלַ דָע
שְׁבָשָׁחָם וּשְׁלָוָם, מּוֹצָא מָקוֹם לְכָנָם תְּחִת הַמִּסְטָר וְהַמִּכְסָה
לְשִׁלְטָת עַל הָאָדָם, אוֹי אַדְרֵבָא מִקְבֵּל עוֹד הַבָּעֵל דָבָר יוֹתֵר כִּי
מִזֶּה הַשֵּׁם, וְזֶה בְּחִינָת מַה שְׁכַתּוֹב בְּזַהֲרָה הַקְדוֹשׁ (פְנַחַם רלו'),
שְׁרָאָה פִּינְחָס הַמִּפְמָ"ם שֶׁל מְחוֹת מִשְׁוֹטֶט אוֹ, הַיְנוּ כִּי הַמִּפְמָ"ם הִיא
בְּחִינָת הַפְמָ"ד-מִפְמָ"ם הַמִּשְׁוֹטֶט סְכִיב סְכִיב כְּנַל: וְדָע, שְׁהָשָׁם
הַגְּל הָוָא שֵׁם סָאל, וְיוֹצָא מִפְסָוק: אַתָּה סְתִר לִי (תְּהִלָּם לְבָ),

מראשית הבוטות, והם של מצר תזרני הוא בוחינת ה"ם הנ"ל, בוחינת ה"ם ד-מ"ם המשופט סכיב המכסה והמסטר הנ"ל לשולט על האדם בג"ל, ואם חס ושלום מזיא מקום לשולט, או מתקבל יותר כח מזיא השם, כי נצטרף ה"ם להשם סא"ל הנ"ל, ונעשה צروف שמו "ספיאל". על כן צריך להפסיק בין הבוטות "אתה סתר לי" לחתת "מצרים", כדי שלא לעשות צروف שמו, חס ושלום. ואו, בשולט על האדם, חס ושלום, ומתקבל עוד כח מזיא השם בג"ל, או נעשה מהשם הנ"ל: ס'ז' א'ם ל'מות (ברכות י), שהוא ראשית הבוטות שם סא"ל הנ"ל. אבל בשפט שמרין את עצמן בכח השם הנ"ל, או השם הנ"ל הוא מכסה ומスター, בוחנת: אתה סתר לי, וגם מצר תזרני ותשמרני:

ריד

בדורות הראשונים, כשהיו יודעים يوم מיתתם, היו עוסקים בתורה כל היום, ולא היה שליטה לבעל דבר עליהם, ובעשו מצינו בני אדם שמתו באמצע למוקם. רע שאם הלמוד בהן, בודאי אין לו שום בית, אבל אם אין הלמוד בראי, בפרט למود גمرا, אם אין הלמוד בראי, או הוא מקבל יותר כח מהלמוד, כי תלמוד בגנתריא אהיות של שמה "לילית", על כן יש כח בלמוד התלמוד או להכני עotta או להפה, חס ושלום:

רטו

דֹעַ, שִׁשׁ עָשָׂרִים וְאֶרְבַּעָה מֵינֵי פְּרוּזּוֹת, כִּי יִשׁ עָשָׂרִים
וְאֶרְבַּעָה בְּתֵי דִינִים, וּכְנֶגֶד כָּל בֵּית-דִין וּבֵית-דִין יִשׁ פְּרוּזּ
מִיחָד לְהַמְתִיק הַדִּין שִׁשׁ שָׁם, עַל-פָּנָיו לְפָעָמִים אַינוּ מוּעֵל
הַפְּרוּזּ שְׁעוֹשָׂן, כִּי לֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ כָּל הָעָשָׂרִים
וְאֶרְבַּעָה פְּרוּזּוֹת, וְאֶפְלוּ אֲם יִדְעַ אָתֶם אַינוּ עוֹשָׂה בָּלָם, וְעַל-
כֵן כְּשֶׁאַינוּ עוֹשָׂה הַפְּרוּזּ המִיחָד לְאוֹתוֹ הַדִּין, עַל-יִדְרִיזָה אַינוּ
מוּעֵל. אֲך֒ דֹעַ, שִׁשׁ פְּרוּזּ אֶחָד שְׁבוּלָה אֲתָה כָּל הָעָשָׂרִים
וְאֶרְבַּעָה בְּתֵי דִינִים, וַיְכֹל לְהַמְתִיק כָּל הָעָשָׂרִים וְאֶרְבַּעָה בְּתֵי
דִינִים, וְלֹא הַפְּרוּזּ צָרֵיךְ עַת רְצֽוֹן, בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת מִצְחָה הַרְצֽוֹן,
כִּמוֹ בְּשֶׁבֶת בְּמִנְחָה, בְּחִינַת: וְאַנְיִ חַפְלָתִי וּכְיוֹ, עַת רְצֽוֹן וּכְיוֹ
(תחלים סט).

אֲך֒ אֶפְלוּ הַצְדִיקִים, לֹא כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ וְהַפְּרוּזּ, וְלֹא נִמְצָא
כִּי אִם חָד בְּרָא שִׁידַע וְהַפְּרוּזּ, וּפָעָמִים אֶפְלוּ בְּשָׂזה
הַצְדִיק עוֹשָׂה הַפְּרוּזּ, אֲפִיעַל-פִּיכְנָן אַינוּ מוּעֵל, וְזֹה מִחְמָת בֵּין גַם
לְמַעַלָּה הַאֲבִים מַאֲד לְפְרוּזּ בָּוה, כִּי לֹא בְּכָל פָעָם בָּא לְהָם
מַלְמְטָה הַפְּרוּזּ בָּוה, שִׁוּכָל לְהַמְתִיק כָּל הָעָשָׂרִים וְאֶרְבַּעָה בְּתֵי
דִינִין בְּבַתְּ-אַחַת, וְעַל-פָּנָיו בְּשֶׁבָא לְהָם וְאֵת הַהַמְתִקה הַם
מִשְׁתְּמִישִׁים עַמָּה לְצֹרֶךְ דָבָר אֶחָר, דָהַנוּ שְׁעַל-יִדְרִיזָה הַפְּרוּזּ
וְהַהַמְתִקה, נִعְשָׂן גָּרִים, כִּי כָל זָמֵן שִׁשׁ עֲפָוִים בְּעוֹלָם חָרוֹן אֲפָגָן
בְּעוֹלָם, וּבְשֶׁמֶתְקִין הַדִּין וְהַחֲרוֹן אֲפָגָן, נִמְתָק הַעֲפָוִים נִעְשָׂן
גָּרִים.

זה היה עבדת משה רבנו עליו השלום, כל ימי חייו, וגם לאחר מותו, כי השידל לקרב הארץ רב כדי לעשות גרים, וגם במוותו נקבר מול בית פעור, כדי להמתיק העפו"ם כדי שיחיו נעשין גרים. ועל כן נסתלק בשפט במנחה, שאו הוא עת רצון, כדי להמתיק כל העשרים וארבעה בתיהם דינים כנ"ל, כדי לעשות גרים, כי כל עבדת משה - להמתיק החרון אף של העפו"ם לרצון, ועל כן משה עומדר בין "שומר" לרצון, כי מספר משה הוא ממצע בין מספר שמד למספר רצון, כי הוא עומדר תמיד להמתיק השמד להפכה לרצון כנ"ל: ועל כן מצינו במדרש, שבבי אליעזר הגדול גיר גרים (עי' בר ויזא פ"ע ונמר קהלה), וזה מלחמת שהיה גלגול בנו של משה, כי עלי נאמר: ושם האחד אליעזר, במובא (מר במדבר פ' ט), ועל כן בכח זה גיר גרים. וכן יתרו, מלחמת שהיה חותן משה, עלי-ידי זה נתגיר, כמו שכתוב (שםות ח): וישמע יתרו חותן משה, כי מלחמת שהיה חותן משה, זה גרם לו ששמע נתגיר, כי כל עבדת משה בחיו, ועבדו לאחר מותו, הוא רק לעשות גרים כנ"ל:

רטז

דע, כי הפילוסופים קוראים להטבע אם כל חי, ואנו על ידי תפלותינו אנו מבטלים הטבע, כי הטבע מחייב כן, ועל ידי התפלה נשתקה הטבע. וזה בבחינת ח"י ברכות התפלה חוות

ברפת המינים, שעליידי חי ברכאנ, מבטליין הטען אם כל חי, ומגניעין ומבטליין המינים והאפיקורסים:

ריז

זכרו תורה משה (סוף מאכ) - ראשיתבות תמו, חסר ואו. כי או, בתרמו, צרים למשיך הזרע לתקון השכחה, כי או נתהוה השכחה, כי עליידי הלוחות שנשתמרו בחדרם פמו נתהוה השכחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עירוכן נד): אלמלא לא נשתרו הלוחות הראשונות לא נשתקחה תורה מישראל, ועליפן חסר ואו מהפכו בג"ל, כי מאחר שנשתתרו הלוחות נסתלק הווא, כי הלוחות הם בבחינת ואו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (כ"ב י): הלוחות ארבע ששה ורחבנו ששה: גם זמן מתן תורה - ראשיתבות תמו. כי בתרמו נתנו הלוחות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויא ד). וגם כאן חסר ואו, מלחמת שאו נשתרו הלוחות, שהם בבחינת ואו, בג"ל:

ריח

דע, שלפעמים בשגנור על האדם, חם ושלום, איזה גורה, ואף-על-גב דיאו לא חי מזלה חי (מליה ג), ומלחמת זה רוצח להסתייר את עצמו, ומזה בא שלפעמים פתאם האדם נושא לאיזה מקום רחוק, וזה כדי להסתיר את עצמו, ואף-על-פי

ששהוא אינו יודע מזה, עם כל זה הנפש יודעת מזה, על כן בא לו רצון לנמע לשם. ולפעמים בשבא לשם הוא נתרנס שם ביותר, ואו יכול להזיק לו מארח, חם ושלום, ומזה היה הסתלקות צדיק גדורן מאד שפתאות רצח לנמע לארץ ישראל, והוא היה בעצמו יודע מזה שהיה צריך להסתיר את עצמו, ונסע על המדרינה והיה פרטום גדורן, ונסתלק באוטו הדרה, וכן ארע בומני בسمוה, השם יצילנו:

ריט

בצע אמרתו (אייה ב) - **בזע פורפירה דיליה**, (מדרש שם). כי בודאי אין הבית-המקדש יכול לסבול בבודו ונאותו יתברך, כמו שבחוב (מלכיסא ח): הנה השמים ושמי השמים לא יכלו, אף כי הבית הזה וכו'. רק מחמת אהבת ישראל צמץם והלביש את נאותו כדי להשרות שכינתו בבית-המקדש כדי לנחות מלכותו. וזה בחינת (תהלים צג): ה' מלך גאות לבש - שכובכוב בשבייל לנחות מלכותו, הלביש צמצם את גאות שלן, כדי שנוכל לסבול קבלת על מלכותו עליינו, אבל כישראל חטאנו לפניו, איי בכובכוב הראה ונלה השם יתברך את נאותו וגאוננו, ולא רצח להלבישו ולצמצומו עוד, וממילא נחרב הבית-המקדש, כי לא היה יכול לסבול בג"ל. וזה: **בצע אמרתו** - **בזע פורפירה דיליה**, שקרע את הלבוש שלו, הינו שקרע את הלבוש והצמצום הג"ל בחינת גאות לבש הג"ל, וממילא נחרב הבית-

המִקְדָּשׁ, כי מאחר שקרע ובטל את האמצום והלבוש, שוב אין היפות-המקדש יכול לסייע גאותו ונגוננו, כי הן השם ושמי השם לא יכלהך פג"ל:

עוד שמעתי בשם לענין הנ"ל, שהלכיש וצמצם את גאותו כדי לננות מלכותו, שהופיר או מה שאמר ביום שלפניו. והענין, שיראה בוחינת מלכותו הוא בוחינת הבנעה, וזה שבחוב (דברים י): מה ה' אלקי שואל מעמך, כי אם ייראה - שהשם יתברך מקטינו את עצמו כביכול ושואל מהם יראה, כי "שואל עמוק" היא בוחינת הבנעה ושלות, כמו השואל ו厠קש מחרבו. כי יראה הוא בוחינת מלכות, כמו שאמרו (אבות פ"ג): אלמלא מזראה של מלכות (פמואה נבר מפני פעמים). ומלכות הוא בוחינת עני והבנעה, כי אין מלך בלי עם, שהו בוחינת עניות דלית לה מגרמה בלום (פמואה במקומות אחר), הינו שמדת המלכות אין לה מצד עצמה בלום, כי אם עליידי העוזם נתגלה ממדת הפלכות, כי אין מלך בלי עם, נמצאת שמדת המלכות, שהוא בוחינת יראה, היא בוחינת עני והבנעה. ועל-פניהם בשעת מתן תורה שרצה השם יתברך לננות מלכותו ויראהו, הבניע את עצמו השם יתברך לישראל בכחול, ובקש מהם שיקבלו מלכותו, והבטיח להם מפני הבטחות, כמו שבחוב (שםה יט): ואתם תהיו לי מלכת פהנים וגוי קדוש וכו', שבל אלו הבטחות הם בוחינת הבנעה, וכל זה היה בשובל לננות מלכותו ויראהו, כמו שבחוב (שם כ): ובמעבר תהי יראהו על פניכם וכו', כי כל זה

היה בשביל היראה, שהיא בבחןת מלכות בג"ל, כי השם יתברך מקטין את עצמו בשביל לנלות מלכותו בג"ל, וזהו: ה' מלך גאות לבש. ה' מלך, הינו בشرط השם יתברך לנלות מלכותו, אוי: גאות לבש, שהלביש וצמצם את גאותו והקטין את עצמו בביבול בג"ל:

גם שמעתי, שאמר או דברי צחות לדרשן אחד שшиб על שלחנו אז: בצע אמרתו - שאומר תורה בשביל בצע וממן:

עוד מעין בג"ל, שמעתי בשמו, שאמר על פסוק (ירמיה כט): אם יסתיר איש במסתרים ואני לא אראנו, כי בשאדים מקטין את עצמו, או השם יתברך גם כן מקטין את עצמו, אבל בשאדים מתגנאה ומתגدل, אוי השם יתברך גס-בן מראה גאותו ונדרלו, וזהו: אם יסתיר איש במסתרים - שבשאדים מקטין ומסתר את עצמו במסתרים, דהינו שמסתר ומעלים ומקטין את עצמו בענוה ושפלה, אוי: ואני לא אראנו - שאני גס-בן מראה עצמי אלו בבחינת לא, שהוא בבחינת אין ואפס, בבחינת ענוה ושפלה, ובג"ל:

רכ

דע כי יש כמה דברים יקרים בעולם: החכם הויא יקר מאד, וכן גיבור, וכן עשיר ומושיל, דהינו מי שיש לו איזה התנשאות. ודע, שאצל כל אחד מהם, יכולם לפעול ולהושע

מצערו, שאם יש לו איה צער, חם ושלום, וילך אצל אחד מהם ויספרו לפניו עד שיעור רחמים אצל עליו, מזה יוכל להושע:

ר'aca

על-ידי שנותינו מעשר נצול משונאים, כי השם יתברך מכפה אותו בידו ומצללו, כי האלקים יבקש הנדרת, ואבלו צדיק רודף את הרשות (מ"ר אמר פ' כ). וזה בוחינת (ישעה נא): ובצל ידי בפיתח - שהשם יתברך מכפה עליו בצל ידו ומצללו, וכשהנדרף צדיק, שהוא סמוך להשם יתברך, או הוא יתברך מצילו בידו, כי הוא סמוך להשם יתברך, אבל כשהנדרף רשע, נמצא שהוא רחוק מהשם יתברך, ואפי-על-פיבין השם יתברך מצילו, כי האלקים יבקש וכו', או בביבול השם יתברך מנדייל ידו ומוסיטה ומהפה עליו, אף שהוא רחוק מהשם יתברך. ועל ידי מעשר נעשה בוחינת יד הגודלה, כי יד הגודלה הוא בוחינת הסתפקות, כמו שבחות (מנדריא): הצאן ובקר ישחת להם ומציא להם, אם את כל דני הים וכו' ומציא להם, ותרגום אונקלוס: היספק לחון, והשיבו השם יתברך: היד ה' תקצר, נמצא שבחינת יד הגודלה היא יכולה להספיקם, נמצא שבחינת הסתפקות הוא בבחינת יד הגודלה. ועל-ידי מעשר הוא בבחינת הסתפקות, כי אין אדם מות וחצי התואתו בידן, כי יש לו מנה מבקש מעתים וכו', וכל מה שיש לו אין מספיק לו, אבל במעשרirth (מלאי): הביאו את כל המעשר אל בית האוצר

ובחנוני נא בזאת וכו', עד בלי די, ודרשו רשותינו זכרונם לברכה (שהה לב): עד שיבלו שפטותיכם מלומר די. נמצא שעלה ידי מעישר נעשה בחינת הסתפקות, שהוא בחינת יד הגדולה בנ"ל, ועל-ידייה השם יתפרק מושיט ידו ומכתה עליו ונצול משוגנים כבנ"ל:

שוויתי ה' לנוּהִ תָמִיד - בחינת מתרגנד:

רכב

צורך להיות תמיד בשמחה ולעבד ה' בשמחה. ואפלו אם לפטומים נופל מפדרגנו, צורך קחוק עצמו בימים הקודמים שהיה מורייח לו איזה האריה קצת. כמו שאנו רואים, שפעמה סומים מחזקים עצמן באיש אחד שאינו סומא ומאmins בו והולכים אחריו, וגם הסומא מאמין למקרה שהולד אחר מקהל, אף שאינו רואה כלל, מפל-שבן שרatoi לך אחר עצמו, דהינו לאחר שבימים הקודמים הורייח לו קצת והוא מתחזק ומתעוור לבו להשים יתפרק, אף שעכשו נפל מזה ונסתמו עיניו ולפבו, עם כל זה ראיו שיאחז בימים הקודמים וילך אחריהם, דהינו כמו שאו היה מתעוור לבו להתחזק בעבודתו יתפרק, וכן עכשו יחזק לבו מאד, וילך אחר התתעוורות והאריהה שהוא לו אן, אף שעכשו נפל מזה בנ"ל, עד אשר בקצת ימים יעוזו ה', ויחזר ויורח לו אוزو יתפרק, אמן:

(ען בסוף הספר מה שיש לך לה)

רבג

כִּשְׁהַצָּדִיק אָרֵיךְ לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְּבָרֶךְ, יִכְּלֶל לְהִזְוֹת
שֶׁלֹּא יִמְלָאוּ בְּקַשְׁתּוֹ, בַּי זָמַנִּין דְּשָׁמָע וְזָמַנִּין דְּלָא
וּכְו' (זהר ו/or דף קה). אֲבָל יִשׁ צָדִיק שִׂיכּוֹל לְגֹדֵר וְלֹמֶר: אַנְיָ
אָוּמֵר שִׁיחַה בֶּן. וְזֹה בְּחִינַת (כָּמְדֻרְוָה): פֶּה תְּבָרְכוּ וּכְו' אָמָר
לָהֶם - הִנּוּ שָׁאַנְיָ אָוּמֵר שִׁיחַה בֶּן: יִבְרָכֵךְ ה' וַיְשִׁמְרֶךְ וּכְו',
אַמְנוֹן:

רכד

אֲפָלוּ הַרְחֹוקִים מִן הַצָּדִיק, הַם מִקְבְּלִין חַיּוֹת וְהָאָרֶה מִן הַצָּדִיק
עַל-יָדֵי שְׁמַכְּפָה עַלְيָהֶם, בָּמוֹ הַאִילָן, שִׁישׁ לוֹ עַנְפִים
וּקְלָפָה וּעַלְיוֹן, וּכְלָם שׁוֹאָבֵין חַיּוֹת מִן הַאִילָן, וַיְשׁ עַשְׁבִים
שְׁרֹחֹוקִים מִן הַאִילָן, וְגַדְמָה שָׁאַן מִקְבְּלִין חַיּוֹת מִן הַאִילָן, וּבְאַמְתָה
גַם הַם מִקְבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ, בַּי הַאִילָן מִגּוֹן עַלְיָהֶם וּמִזְאָלָן מִן
הַשְּׁמָשׁ, כֵּן יִשׁ אַצֵּל הַצָּדִיק בְּחִינַת עַלְיוֹן וּעַנְפִים וּכְו', בָּמוֹ
שְׁמַבָּאָר בָּמְקוּם אַחֲר (נסי סוי אותן א'), **וְאֲפָלוּ** הַרְחֹוקִים מִקְבְּלִין
חַיּוֹת מִמֶּנוּ עַל-יָדֵי שְׁמַכְּפָה עַלְיָהֶם, בָּמוֹ הַאִילָן פָּגָל:

רכח

דָע, **כִּשְׁהַרְאָה בְּשָׁלְמוֹת,** **עַל-יָדֵיהֶה הַבְּטַחוֹן בְּשָׁלְמוֹת,** **כַּי עֲקָר**
הַבְּטַחוֹן בְּשָׁלְמוֹת הַו־ּא **עַל-יָדֵי הַשְּׁכָל,** **בָּמוֹ שְׁבָתוֹב** (תְּהִלָּם)

כמה): עיני כל אליך ישברgo. עיני זה בבחינת השכל, כמו שכתבוב (בראשית ג): ותפקחנה עיני שניהם, ופירוש ר'ש"י: על שם החכמתה נאמר, ולפי השכל בין הוא הבטחון, כי יש כמה מעילות ומדרגות בבטחון עד אין סוף, בבחינת (ישעה כ): בטחו בה עdry עד, והכל לפי השכל בג"ל, ועיקר השכל - על ידי הראה, כי עיקר השכל הוא על ידי הלחלהות העולמים אל המה, שהם בבחינת השם, והמה היא הפתילה, והגשמה שבעמוך הוא האור, נמצא שעיקר קיום השכל הוא על ידי הלחלהות שבענוף בג"ל, והלחלהות הוא על ידי הראה, פמוכא (בת"ז ת"ג דף כו): אלמלא בוגרי ראה דמנצבי על לבא היו לבא אוקיד כל גופה. וזה בבחינת (שםות כה): והוא הקרים פורים בנסיבות על הפררת - בפררתא דלבא (וואר נהם דף לד). נמצא שעלי ידי הראה נתקדים הלחלהות, שלא יתביש על ידי הלב, ועל ידייה קיים השכל, שהוא בבחינת נר דולק על ידי הלחלהות בג"ל, ועל ידי השכל על ידייה נעשה הבטחון בג"ל, נמצא שעילמוות הבטחון הוא על ידי שלמות הראה בג"ל.

ואנו יכולים לעשות מהמצאות, דהינו הקול היוצא מפה, שהוא רק קול פשוט וצוף, שהוא נעשה דבורה, על ידי חמשה מוצאות הפה שמחתכים הדבור, כי עיקר ההבדל שיש בין אדם לחי, הוא על ידי חתוך הדבור, שהוא גדר האדם שהוא מדבר, בבחינת (שםות ד): מי שם פה לאדם, ועיקר ההבדל הוא חתוך הדבור, דהינו שהאדם עושים מהמצוף והקול, חתוך

האותיות והדבור, כי גם ביהם ועופות יש להם קול וצפצוף, רק שאין להם חתוק האותיות והדבור, וזה גדר האדם שיכל לחתוק הדבור **בג"ל**.

ולבוא לבחינת גדר אדם, הוא עליידי צדקה, בבחינות (בראשית א): נעשה אדם, וכותיב (רות כ): שם החיש אשר עשיتي עמו היום וכו' - מה אתם צדקה אף באן צדקה, כמו שכחוב בזוהר (חובא לעיל בסי ט). הינה, שעליידי צדקה נעשה בבחינת אדם, שהוא בבחינת דבור **בג"ל**, וזה (ראש השנה): בפה - זו צדקה, כי עליידי צדקה נעשה הפה, דהינו הדבור, שהוא בבחינת גדר האדם, בבחינות: מי שם פה לאדם.

יעקר הצדקה הוא עליידי הבטחון, בבחינות (תהלים ל): בטח בה ועשה טוב; כי אם אין לו בטחון אין יכול לעשות צדקה ברαι, כי מתריא שיחסר לו מה שנותן לצדקה, ועקר הצדקה הוא עליידי בטחון, שבוטה בה שלא יפסיד ולא ייחסר עליידי הצדקה כלל, כי לשם יתרוך יברכו כלל הדבר הזה וכו'. נמצא, שעליידי הבטחון, שהוא עליידי השכל, על-ירידיה עושין צדקה, ועל-ירידיה נעשה הדבור **בג"ל**. וזה בבחינת (תהלים טט): נחר גרוני בלו עיני, הינו בלאין השכל בשילמות, בבחינת בלו עיני, דהינו השכל, ואוי אין לו בטחון **בג"ל**, בבחינת בלו עיני מיחל לאלקין, אוי נחר גרוני, הינו שאין לו חתוק הדבור **בג"ל**, אבל בשיש לו בטחון ועשה צדקה **בג"ל**, אוי יכול לעשות מכך הצדקים דפורים **בג"ל**. וזה בבחינות (קהלת י): ויקום ל科尔

האכפּור ווישחו כל בנות השיר, ודרשו רפואתינו זכרונם לברכה (שכת קנט), שבל השירות דומות לעליו בשיחה, הינו שיחיה נעשה מצטצופים ושירות, שיחיה ודיבור בג"ל, והוא בבחינת מה שבספרין על הבעל-שם-טוב זכרונו לברכה, שהיה שומע דבריהם מוקול הכנור, כי היה עושה מצטצופים דבורים בג"ל:

רבו

מה שהרשעים על-פי רב הם מופרים נגונים של ילה ועצבות, כי הם בבחינת נשמה ערבית רב, ואמא דערב רב היא לילית שהיא מיללת פמיה, ועל-פני הם עושים נגונים של ילה גג"ל. ומה שדרך בני אדם למשך אל נגונים הללו, כי עיניכם מבחן: עיני לאה רפות (בראשית ט), מבחן קלקול הראות, בבחינת מאורות חסר, כמו שפתחות (שם א): יהי מאורות - חסר, דא לילית (ה' תיקון מר דף עט), ועקר הנגון הוא מבחן שבט לוי שהוא מנצחים בשיר, שהם מבני לאה, ואו בשנזולד לוי נאמר (שם ט): הפעם לוי איש אילן, כי על-ידי שנולד לוי שהוא סטרא דנגונא (זהר שמות דף ט), על-ירידיה בבחינת החרשכה, שילוה וימשך אלה, ועל בן נגינה שהוא נשתלשל ויורד משם, מבחן עיני לאה רפות, יש לו כמה למשך, בבחינת הפעם לוי אילן.

ובשופרים אלו הנגונים הג'ל בשבת, על-ירידיה מעליון אוthem, כי בשבת נשלם האור, בבחינת מה

שֶׁאָמַרְוּ רְבֹתִינוּ זֶכְרוֹנָם לְבָרָכה (ברכות מג): פְּסִיעָה גַּפָּה נוֹטְלָה מֵאוֹר עַיִןָיו וּכְיו' וּמִהְדְּרָא לְה בְּקָדוֹשָׁא דָבִי שְׁמַשָּׂא. נִמְצָא שְׁבִשְׁבָת הָאָזְרָן בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינָת: פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קְטָנָה; וְאֵין מַעֲלֵין הַגְּנוּנִים הַגְּנִילִים שִׁינְיקָתָם מִקְלָקָול הַרְאָות בְּגַ"ל, עַל-יְדֵי שְׁבָת, שֶׁהוּא בְּחִינָת תָּקוֹן הַרְאָות בְּשִׁלְמוֹת בְּגַ"ל:

רכז

שְׁמַעְתִּי בְּשֶׁמוֹ, שְׁפֵר בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד, שְׁדָרֵשׁ בְּבֵית-הַבְּגָ��ָת,
שְׁפָמָה שָׁאוֹמְרִים בְּשֻׁעוּבָרִין עַל הַקּוֹצְרִים: ה' יְעֹזֵר (ב' פ'
- כִּי יִשְׁרָעִים שֶׁהָם מְגַלְגָּלִים בְּעַשְׁבִּים הַגְּדָלִים עַל הַגְּנוּנָה,
וְאֵין לָהֶם עַלְיהָ, כִּי אֵין קוֹצְרִין אָוֹתָן הַעַשְׁבִּים, וְוֵה בְּחִינָת (תְּהִלָּם
קְטָט): יְהִיוּ בְּחִצֵּר גָּנוֹת וּכְיו', שְׁלָא מְלָא כְּפֹו קוֹצֵר וּכְיו', וְלֹא
אָמַרְוּ הַעֲוֹבָרִים בְּרִפְתָּה ה' וּכְיו'. כִּי אֵין קוֹצְרִין אָוֹתָן וְאֵין אָוֹמְרִים
עַלְיהֶם בְּרִפְתָּה ה' בְּשֻׁעה שְׁעוּבָרִין עַלְהֶם, וְעַל פָּנֵי אֵין לָהֶם עַלְיהָ,
אֲכָל אָוֹתָה הַתְּבוֹאָה שְׁקוֹצְרִין, אָוֹמְרִים הַעֲוֹבָרִים בְּרִפְתָּה ה' בְּגַ"ל,
וְעַל יְדֵי יְהָה יִשְׁלַׁח לְהַלְלָה:

רכח

דַּע שְׁבִשְׁהַקְּדוֹשְׁ-בָּרוּךְ-הָוּא מִסְתַּפֵּל בְּגַשְׁמָה שְׁתוּכָל לְהַחְזֵיר בְּנֵי
אָדָם בְּחַשּׁוֹבָה וְלַעֲשׂוֹת גְּרִים, אֵין הוּא יִתְפַּרְךּ בְּעַצְמוֹ
בְּכִכּוֹל מִבְּקָשׁ וּרְוָאָה שִׁיחָה מְחַלְקָת עָלוֹ, כִּי אֵין מַקְבְּלִין גְּרִים
לִימּוֹת הַמְּשִׁיחָה וְלֹא בִּימֵי שְׁלָמָה (נִמְוֹה כְּדֵי) מִשּׁוּם שְׁלָמָן מְלָכִים,

כִּי אָוֶן מַתְגִּירֵין מֵאֶחָדָה, רַק מִחְמַת שְׁרוֹאִין גָּדְלַת יִשְׂרָאֵל,
וְעֶקֶר הַגָּרִים הָוֹא בְּשִׁמְתַגִּירֵין בְּעַת שִׁישָׁרָאֵל סְחוּופִים בָּעַנִּי וְדָחָק,
בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעה נ): מֵגֶר אַתָּה - בְּעַנִּיוֹתֶךָ וּכְךָ (שם בונרא).
וְעַל כֵּן בְּהִכְרָה שִׁיחָה מְחַלְקַת עַל מֵי שְׁמַחוֹיר בְּנֵי אָדָם לְמוֹטָב
וּמְגִיר גָּרִים, בְּדִי שְׁלָא יְהִי לוֹ שֻׁוּם שְׁלָוָה, כִּי אָוֶן מִשְׁמַחְקָרָב
אָלָיו הָוֹא בָּאֶמֶת, וְאָיוֹ יִכּוֹל לְגִיר גָּרִים בָּאֶמֶת, לֹא מְשֻׁוּם שְׁלָוָם
וּנְחָתָב כְּפָל, וְזֹהָו: וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בָּאָרֶץ מְגִירֵי אָבִיו, וְאַתָּה בְּמִדְרָשׁ
(בראשית פ': פד): מְגִירֵי אָבִיו, וְזֹה שָׁאַמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכּוּרֵנוּ לְבָרְכָה (שם): וַיֵּשֶׁב
מְגִירֵי אָבִיו, וְזֹה שָׁאַמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכּוּרֵנוּ לְבָרְכָה (שם): וַיֵּשֶׁב
יַעֲקֹב - בְּקַשׁ יַעֲקֹב לְיִשְׁבָּה בְּשְׁלָוָה, מִיד קָפֵץ עַלְיוֹ רְגֹזוֹ שֶׁל יוֹסֵף:
הַינּוֹ מִחְמַת שִׁיעָקָב הָיָה מְגִיר גָּרִים, בְּחִינַת מְגִירֵי אָבִיו, עַל-יְהִי
וְהָא לֹא הָיָה יִכּוֹל לְיִשְׁבָּה בְּשְׁלָוָה, בְּדִי שִׁיחָיו הַגָּרִים בָּאֶמֶת, וְאָם
יְהִי לוֹ שְׁלָוָה לֹא יִכּוֹל לְעַשׂוֹת גָּרִים, כִּי אֵין מַקְבִּילִין גָּרִים
לִימּוֹת הַמֶּשִׁיחָה כְּפָל:

רכט

דְּעַ, שִׁישׁ עַצִּים, שְׁבָשְׁעוֹשִׁין מֵהֶם מַטָּה, הֵם מִסְגָּלִים לְהַזְלָה
בְּנִים וּלְגָדְלָם, וּכְנַהֲפֵךְ יִשְׁשָׁאַנְם מִסְגָּלִים וּכְךָ. וְזֹה
מְרֻמָּנוּ בְּפִסְוק: שָׁאֹל שָׁאֵל הָאִישׁ לָנוּ וּלְמַזְלָתֵנוּ (בראשית מג).
וְאַתָּה בְּמִדְרָשׁ (בראשית פ': צ'א): אֲפָלוּ עַצִּי עֲרִיסָה תַּיִן גָּלָה לָנוּ.
כִּי עַל-יְהִי עַצִּי הַמַּטָּה עַל-יְהִי הַסְּגָלָה הַהַזְלָה כְּפָל:

רל

דע, מי שיש לו עינים לראות, יכול לראות ולהפир בפנים של התלמיד מי הוא רבו, וב└בד שראה רבו פעם אחת, כי (קהלת ח): חכמה אדם תאיר פניו, נמצא בשחתלמיד מתקבל חכמה רבו הוא מקבל פניו, ובשביל זה צריך להסתפל בפני רבו בשעה שמקבל חכמתו, כמו שכתוב (ישעיה ל): וڌיו עיניך רואות את מורך; כי החכמה הוא בפנים גנ"ל, ועל כן בשמשתפל בפני התלמיד יכול לידע מי הוא רבו גנ"ל:

רלא

בשעה שאומרים "ויצו בא השמים לך משתחים", ראיי להתפלל על כל דבר, כי כל הרפאות עלידי כחות הגלגלים שהם צבא השמים, וכל אחד נותן כוח באיזה סמ ויעשב השיך לו, ומהם מקבלים הפטמים ועתבים כוח לרפאות, וכಚericים רפואיים מתחברים במה כחות מהגלגלים, שהוא נותן כוח בעשב זה וזה בעשב אחר וכיוצא, ומתחברים כלם וועשיין מהם הרבה לרפואה, על כן טוב לבקש מהשם יתברך בעת שאומרים: ויצו בא השמים וכו', שאו באים כלם להשתחים ולתן שבך והודיה אלו יתברך, שיצווה שם יתברך להם שימושיו אילו הפתחות הארכיכים לרפואתו בתוך חתיכת לחם או בבר אחר, ויתרפא ממילא, אמו כן ידי רצון:

(ען ענן זה פאריכות בלוקוטי תנייא בסימן א)

רלב

בְּשַׁעַה שָׂאֹמֶר: הַלְלוּ אֶת ה' מִן הַשָּׁמִים וּכ' , הַלְלוּהוּ כֵּל
מַלְאָכִיו, הַלְלוּהוּ כֵּל צְבָאִיו וּכ' ; אָוי הָאָדָם קֹרֵא
לְכָלָם וּמְצֹהָה לְכָלָם שִׁיחָלְלָה אֶת ה'. וּמֹזָה רָאוּי לְאָדָם לְהַתְעוֹרֵד
לְתִפְלָה בְּבָנָת הַלְּבָב, מַאֲחֵר שְׁבַתְפָלָתוֹ קֹרֵא לְכָל הֻעָלָמוֹת
לְהַלְלוּ וּלְשַׁבְחוּ יְתִבְרֵךְ:

רלאג

כְּשִׁמְתְּגִבָּרִים עַל הָאָדָם מִחְשָׁבֹות רַעֲוֹת וִהְרָהוּרִים, וְהָא
מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר עַלְיהֶם וּמִנְצָחָת אֹתָם, יְשַׁ
לְהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תַּעֲנוֹג גָּדוֹל מֹזָה. וְהָא יִקַּר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם
יְתִבְרֵךְ, בָּמֶשֶׁל שִׁישׁ אֶצְל הַמְּלָכִים לְפָעָמִים בַּיּוּמָה דִּפְגָּרָא, הַם
מְנִיחָן בְּמִה חִזְוֹת שִׁינְצָחוּ זֶה עִם זֶה, וְהָם עוֹמְדִים וּמִסְתַּבְּלִים
וְיִשׁ לְהָם תַּעֲנוֹג גָּדוֹל מִן הַגְּצָחָן, בַּמּוֹכָן הַמִּחְשָׁבֹות הַם בָּאים
מִפְחִיתָת חִזְוֹת, וּמִחְשָׁבֹות קְדוֹשָׁות הַם בְּחִינָת חִזְוֹת טָהוֹרוֹת,
וּמִחְשָׁבֹות רַעֲוֹת הַם בְּחִינָת חִזְוֹת טָמִיאֹת, וּמִגְּנִיחָם בְּבָנָה
מִלְמַעַלָּה שִׁינְצָחוּ זֶה עִם זֶה, וְיִשׁ לְהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא תַּעֲנוֹג גָּדוֹל
כְּשֶׁאָדָם מִתְגַּבֵּר עַל הַחִזְוֹת טָמִיאֹת וּמִנְצָחָת אֹתָם. הַפְּלָל, שָׁאֵי
אָפְשָׁר בְּשָׁום אָפְנֵבָעָולָם שִׁיחָיו שְׁנֵי מִחְשָׁבֹות בִּיחֵד בְּפָעָם אָחֵר.
עַל כֵּן בָּכֶל יְכוֹלֵין לְגַרְשֵׁן מִחְשָׁבֹות רַעֲוֹת רַק בְּשֵׁב וְאֶל תַּעֲשֵׂה,
דְּהַנֵּנוּ שֶׁלֹּא לְחַשֵּׁב אָתוֹ הַמִּחְשָׁבָה, רַק לְחַשֵּׁב אֵיָה מִחְשָׁבָה

אחרת, בתורה או עבורה, או אפילו משה ומשהן, כי אי אפשר שיחיו שני מחשבות ביחיד בשום אופן. ובבר מבאר במקומם אחר (לעיל בסימן ע"ב), שאין ארכין לעשות מלכמתו ולנענעוرأسו أنها ואנה כדי לנרש המחשבות רעות, כי אין זה מועיל בכלל, ארכבא על-ידיה מתרגבים יותר, רק לבלי להשיגו עליהם בכלל, רק לעשות את שלו בפה שהוא עוסק, בתורה או תפלה או משה ומשהן, לבלי להסתכל לאחוריו בכלל, ועל ידי זה מפילה הסתלק:

רلد

דע שספריו מעשיות מצדיקים, הינו ממה שארע להם, הוא דבר גROL מאה, ועל-ידייה נטהר מחשבתו. אבל אי אפשר לספר מעשיות של צדיקים. כי אם מי שיכול להדמות עצמו להשם יתפרק, והינו שיכול להבדיל בין אור וחשך כמו השם יתפרק בביבול, כי בוגר כל מעשה של צדיק יש בוגנו רע, והינו שיש בוגנו מעשיות של רשעים, שגם להם ארע כיוצא בה, בוגנו שמצינו שפינחים עשה דבר גROL ספרה באoir, ובוגר זה יש מעשה של רשות, שגם בלעם פרח באoir, וכן כיוצא בה, כי הרע לעממת הטוב. וההפרש הוא רק מי שיכול להבדיל בין אור וחשך, זה יודע גדול ההבדיל וההפרש שבין מעשיות של צדיקים למעשיות של רשעים, כי זה מסתרא דקדשה על ידי תפלה, פמו שפטות באליישע (מלכים ב' ח): ספרה

נא לִי הַגְּדָלֹת; הַנּוּ שֶׁעֱשָׂה הַגְּפִים עַל יְדֵי תְּפִלָּה (מנילה ט), אֲבָל מַעֲשִׂיות שֶׁל רְשָׁעִים הֵם עַל יְדֵי תְּחִבּוֹלֹת אוֹ כְּשׁוֹפָן אוֹ דָּבָר אַחֲרָם מִסְטוֹרָא אַחֲרָא, נִמְצָא שַׁעֲקָר הַהְפִּרְשׁ יוֹדֵעַ רַק וְהַשִּׁׁוּדָע לְהַבְּדִיל בֵּין אֹור לְחַשָּׁה, הַנּוּ בֵּין רַע לְטוֹב.

וְגַם מַי שָׁاءֵן לוֹ זֶה הַדָּעַת לְהַבְּדִיל וּכְו., אֲבָל יֵשׁ לוֹ אָמָנוֹת שְׁלִמָּה, שֶׁמְאִמֵּן הַהְבִּיל שַׁיִשׁ בֵּינֵיכֶם כֹּנֶל, גַּם זֶה יִכְזֹל לְסִפְרַ מַעֲשִׂיות שֶׁל צְדִיקִים, אֲבָל צָרִיךְ שְׁתֵּהָה הָאָמוֹנוֹת אָמָנוֹת שְׁלִמָּה בְּרוּהָ מְאוֹר, עַד שַׁעֲלִידִי הָאָמוֹנוֹת יְהִי הַזָּמָה לוֹ בְּאַלְוָן רֹאֶה הַדָּבָר שֶׁמְאִמֵּן בְּעֵינֵים מִמְּשָׁא, בְּחִנָּת סְתִים וּגְלִיא, פָּמוּכָא בָּמְקוֹם אַחֲרָה (ליעיל בס' ס"ב).

זֶה שָׁמוּכָא בְּמִדְרָשׁ (בראשית פרשה ב): לְהַבְּדִיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחַשָּׁה: אֹר - אֲלֹו מַעֲשֵׂיהם שֶׁל צְדִיקִים, חַשָּׁה - אֲלֹו מַעֲשֵׂיהם שֶׁל רְשָׁעִים. הַנּוּ שֶׁמַעֲשִׂיות שֶׁל צְדִיקִים הֵם בְּחִנָּת אֹר, וְלֹהָפֵךְ מַעֲשִׂיות שֶׁל רְשָׁעִים הֵם בְּחִנָּת חַשָּׁה, וְמַי שִׁכְבֹּל לְהַבְּדִיל בֵּין אֹר לְחַשָּׁה יִכְזֹל לְסִפְרַ מַעֲשִׂיות שֶׁל צְדִיקִים כֹּנֶל. וּעֲלִידִיָּה נִטְהָר מִחְשָׁבָתוֹ, גַּם נִצְׁאָל מִצְרוֹת. פִּי בְּלִבְלוֹל הַדָּעַת הוּא בְּחִנָּת מִחְיָן הַקְּטָנוֹת, וּמִזָּה בָּאַזְן צְרוֹת, פִּי מִחְיָן דְּקָטָנוֹת הֵם בְּחִנָּת דִּינָן. וּסְפִירַי מַעֲשִׂיות שֶׁל צְדִיקִים הֵם בְּחִנָּת מִחְיָן הַגְּדָלֹת, כְּמוֹ שִׁכְתּוּבָ: סְפָרָה נָא לִי אֶת הַגְּדָלֹת; בְּחִנָּת הַפְּאָר הַגְּדוֹלָ, וּעֲלִידִיָּה מִטְהָר מִחְשָׁבָתוֹ מִמְּחַשְּׁבּוֹת רְעוֹת, שְׁהָם נִמְשְׁכִין מִמְחִין דְּקָטָנוֹת, וּעֲלִידִיָּה מִמְּפִתִּיק הַצְּרוֹת וְהַדִּינָים, שְׁכָלָם הֵם מִבְּחִנָּת מִחְיָן דְּקָטָנוֹת כֹּנֶל:

גם צריך לידע איך לספר הפעשה, כי בכל מעשה יש צמצום, ונום בשורצזה לטהר מוחשבתנו על-ידי ספרו הפעשה של הצדיק, נמצא שונעשה אצל מהפעשה ומהספרו שהויא דבר, נעשה אצל מוחשבה, ובודאי צריך שיזיה זה הצדיק שמספר ממנה גבולה ממנה, כדי שיזיה מעשיות של אותו הצדיק בבחינת מוחשבה אצלו, על-בון צריך לידע מפני לספר והוא לספר, ואנו נטהר מוחשבתנו, ויכול לעלות אל עולם המוחשבה, שזה נקרא עליית העולמות, כי המוחשבה גבולה מאר, ומוי שורצזה לבנים אל עולם המוחשבה, צריך לשתק, ואפלו אם ידבר או דבר הגון הוא מפסיד המוחשבה, כי המוחשבה הוא דבר גבולה מאר, שאפלו דבר הגון מפסידה, וזה בבחינת (מנחות טט): שתק, אך עליה במוחשבה - שלعالות אל המוחשבה צריך לשתק, ואפלו אם ישתק ולא ידבר כלל, עם כל זה יש בלבולים שמלבלים המוחשבה ומונען אותה, ועל זה צריך טהרת המוחשבה, וזה על-ידי ספרו מעשיות בג"ל:

ולזכות לה, שיביל להרמות אלו יתפרק להבדיל בין אור וחשך בג"ל, הוא על-ידי השפה, הינו שיצא מטבעות, וזה בבחינת בלויות הקדרה, וזה זוכין על-ידי ארץ-ישראל, כי ארץ-ישראל הוא בלויות הקדרה שבכל הקדרות, כי שם כל העשר קדשות, ועל-בון נאמר בארץ ישראל, (דברים יא): תמיד עני ה' אלקיך בה, כי שם הוא רק

השנאה, בבחינת (דברים כ): **השקייה ממעון קדרש**, וזה (תהלים ט): **שוויתי ה' לנגיד תמים, הינו בשאני רוזה להשות ולדמות עצמי להשם יתברך בג"ל, אוי: לנגיד תמים, הינו בבחינת ארץישראל, כמו שכתוב במדרש (תהלים קה): אין תמיד אלא ארץישראל, שנאמר: תמיד עני ה' אלקוּב בה:**

ודע, שיש שם, שבסרוצין לעשות מלך משפטין בזה השם, והשם הוא כמה - ראשיתבות: **השקייה ממעון קדרש**. וזה בבחינת (רניאל ב): מהעדה מלכין ומהקם מלכין. וזה **שנאמר ביוסוף** (בראשית ל): והנה כמה אלמתין:

רלה

דע, שמי שהולך ונחلك ונופל, ואוי העולם שוחקין ממנה, והוא מתרביש מזה, זה בא על ידי שפנס בשמחת יום טוב. כי يوم טוב נקרא רגל, וגם נקרא מועד, ועל ידי שפנס בשמחת יום טוב, נעשה מזה רגל מועד, על-בן רגלו מועד ונפל, וזה השחקן שוחקין, הוא בבחינת השמחות נפולות מפנס שמחת יום טוב, ועל בן מתרביש, כי עבדות אלילים נקרא בשת (הושע ט), והמבהה את המועדות כאלו עוצר עפויים (פסחים קה), על-בן באה עליו בושה. ולפעמים הוא לו לכהנה, ולפעמים אין נהכפר לו בות, רק כדי להזכיר שיטיב:

רלו

מי שנוהג רבנות בכברונות ובתמיינות פראוי, על-ידייזה זוכה שיעלה לנדרלה לסוף ימיו, וכל מה שנחשב לנדרלה באותו הדור, הוא עולה לנדרלה זו. פנז' בדור ההו, שעקר הנדרלה והכבד הוא בשמחזקין אותו לצדיק מפרנסם, או זוכה שיתקבל בסוף ימו למפרנסם גדול, אף שבאמת אינו כן, רק שהוא איש כשר פשוט, ונורתני לו שכרו קדם שיצא מן העולם, ואחריך וכו':

רלו

עקר הגנון והכל שיר הביא לוי לעולם, במובא בזוהר (שמות דף ט), שעקר הגנון מסטרא רלווי, וזה שאמרה לאה: הפעם יולה איש אלוי (בראשית כט) - שעתה הפעם שנולד לוי, שעל ידו בא בחינת הגנון וכלי שיר לעולם, הפעם יולה איש אלוי בודאי, כי התחברות שני דברים הוא על-ידי גנון וכלי שיר, ורבנן. וזה בחינת כלוי זמר שמנגנין על חתנה: שרים ר'דפניי ח'ג'ם (חחים קוט) - ראשיתבות רחש.

(זה העניין הם דברי צחות שאמר על עצמו, שהו נוחנןathan לו "רחש" המגיע להר, ופעם אחת עמדנו לפניו בעת שהיה חתנה בעיר, ואמר אן עניין הניל מענן כלוי זמר שמנגנין על החתנה בגיל, כי בין היה דרכו בקס' שעלה רבי היה אומר תוריה מעין מה שהיה נעשו ונזכר או באותו העת, כאשר יתבאר מזה במקומות אחר). ואנו הי משיחים לפניו מענן "רחש" המגיע לו, ענה ואמרה: בוראו מגיע ל' רחש, שרים ר'דפניי (ח'ג'ם)

רלח

בְּשַׁנִי אֲנָשִׁים מְחֻלְקִים בֵּינֵיכֶם עַל אֵיזֶה עַנְצָם, וּכְשִׁיבוֹא
הַשְׁלִישִׁי, אֲפִ שָׁאַיְנוּ יָדַע בְּלָל מְעַנְנִים, אֲוִי יְסָבִים עִם
אַחֲרֵי יוֹתֵר מִעֵם חֲבָרוֹ - וְהַמִּחְמָת שֶׁהָאַחֲרֵס סְמוֹךְ לְשָׂרְשָׂו יוֹתֵר
מְחַבְרוֹ, כִּי בּוֹדָאי אֲיַ אָפְשָׁר שַׁיִיחַז שְׁוּים לוֹ בְּאַחֲרֵי, כִּי אֵין שְׁנִי
אֲנָשִׁים שְׁזַיִן, וְאַסְיָן בּוֹדָאי אַחֲרֵס סְמוֹךְ יוֹתֵר, וּמְזָה בָּא שֶׁהָא
מְסָבִים עִם זֶה, וְהַבָּן:

רלט

עַל יְדֵי מְחֻלְקַת אֲיַ אָפְשָׁר לְדַבֵּר. כִּי עַקְרָב הַרְבּוֹר הוּא מְשֻׁלָּם,
בְּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלְמִים קְנָבָה): אַרְבָּה נָא שְׁלָום. וְעַל כֵּן צְרִיךְ
בְּלָא אַחֲרֵי קָדֵם הַתְּפִלָּה לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ מְצָהָה עַשְ׈ה: וְאַהֲבָת
לִירְעַד בְּמוֹה, בְּדֵי שְׁעַלְיִדְרִיךְ שִׁישׁ אַהֲבָה וּשְׁלָום, עַלְיִדְרִיךְ
יַוְכֵל לְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה; אַכְלֵ בְּשַׁעַן שְׁלָום וַיֵּשׁ מְחֻלְקַת, אֲיַ אָפְשָׁר
לְדַבֵּר, וְעַל כֵּן אַפְלוּ אִם אַחֲרֵ רֹצֶחֶת שְׁלָום, רַק שְׁהָם חֹלְקִין
עַלְיוֹן, עַם בָּל זֶה אֵין הַשְּׁלָום בְּשִׁלְמוֹת עַל כֵּן אֲיַ אָפְשָׁר לְדַבֵּר
וְלַהֲתִפְלֵל, אֲפִ שֶׁהָא אִישׁ שְׁלָום, מַאֲחֵר שְׁהָם חֹלְקִין עַלְיוֹן. וְזֶה
שֶׁאָמַר דָּוִיד הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹן הַשְּׁלָום (שם קכ): אַנְיַ שְׁלָום, כִּי אַנְיַ אִישׁ
שְׁלָום וּמְצָדֵי הָיוּה שְׁלָום עַם בָּלָם, וְעַם בָּל זֶה: וְכִי אַרְבָּה, הַמִּחְמָת
לְמַלְחָמָה, הַנְּנוּ שָׁאַפְ שָׁאַנְיַ שְׁלָום, עַם בָּל זֶה אֲיַ אָפְשָׁר לְדַבֵּר
מִחְמָת הַמִּלְחָמָה וְהַמְּחֻלְקַת שְׁהָם חֹלְקִין עַלְיוֹן בְּנֵילָה:

והנה כל הדברים הם משלום בג"ל, ועל-בון מי שהוא בבחינת שלום, יכול לידע כל הדברים של כל העולם, כמו הקדוש ברוך הוא שנקרא שלום, שהוא יודע כל הדברים של כל העולם כמו שפטות (עמוס ר): ומגיד לאדם מה שהוא; כי כל הדברים באים משלום בג"ל, וזה אותיות שלום - ראשי תיבות: ומגיד לאדם מה שהוא:

כל הדברים באים מתחמיות,ומי שיש בו חמימות הרפה מדריב הרפה, וכן מי שמתפרק ואין בו חמימות, אין יכול לדבר, כי הדבר הוא מתחמיות, כמו שפטות (תהלים לט): חם לבך בקרבי ברגני תבער אש דברתי בלשוני, והוא שלוחבא דנורא וכו':

רמ

כל ההשפעות וכל הדברים הם באים רק מהצדיק האמת, ועל-בון בשפטך להצדיק האמת, יוכל לקבל بكل את מה שצורך לו, הן עשירות או בנים, אבל כשהוא רחוק מהצדיק או בא לו בקשי גדול. כי כל אחד מקבל עשירות או בנים לפי המזל שלו, והמזל מקבל ההשפעה מהצדיק, כי משם באים כל ההשפעות, ועל כן כשהוא רחוק מהצדיק, או המזל צරיך לעישות לו כח גדול, כדי לקבל ההשפעה מהצדיק, מחמת שהוא רחוק ממנה. ועל-בון נמצא בזה חלוקים רבים, לעיתים מגיע לאדם עשירות והוא מטה מהו ונשאר העשירות ליירשין, ולפעמים הוא מטה על-ידי זה שמקבל עשירות ונם אומר את

העשירות, וכן חלוקים רבים, והוא במו למשל בשאחד רוזח להגביה משא כבד, והוא מכנים כל כזו להגביה המשא מלחמת שפכירה מאד, ולפעמים מגביה המשא, אבל מלחמת גודל הכח שהכנים בו נערו ונתקלו מעיו בקרבו עד שמת מלחמת זהה, אבל יכול להיות שאף עלי פירין נשאר המשא בידו, ולפעמים מלחמת שנתקלה בקרבו נפל גם המשא מידו, נמצא שזה מות מלחמת שהגביה המשא וגם המשא לא נשarraו אזלו אפלו לבניו. כמו כן בתרנ"ל, מלחמת שהמול צריך לעשות לו בבח גדול כדי לקבל מהצדיק ההשفعה, מלחמת שהוא רחוק ממנה, מלחמת זה יכול להיות במגוון חלוקים פג"ל. אבל המקرب להצדיק, או אין המול צריך לעשות לו בבח, מלחמת שהוא קרוב אליו.

אבל עם כל זה, לפעמים יכול להיות אנשים יתקרב להצדיק האמת, ועל יידיהם אובד העשירות. דע, כי זה מלחמת שהוא רואה דבר יקר גבורה מאד, ואפי עלי פ' דאיו לא חוי מולה חי (מנילה), ומלחמת שהمول רואה דבר יקר ונעלמה מאד, על יידי זה משליך העשירות מעצמך, כמו מי שנשיאה משא של נחשת, ורואה זהב ואבני טובות ויקרים, או משליך הפל ורין וחוטף את הרברים היקרים, כמו כן מלחמת שנתקרב ורואה יקר מפו ומנינים, או משליך המול העשירות בלבד יד, מפל שכון בשזוכה שיירגש גם בעצמו שהתקרכות להצדיק הוא יקר מפל העשירות שבעולם, או בודאי איןנו משגיח על ממון ואין רוזח כלל עשירות:

רמא

כִּשְׁיַׁשׁ דָּינִים, חַם וְשַׁלּוֹם, אֲיוֹ הַמִּדְתָּת הַדִּין הִיה מִכֶּלֶת אֶת
הָאָדָם, חַם וְשַׁלּוֹם. אֲבָל הַמִּדְתָּת הַדִּין אֵין לָהּ כַּמָּ
לְכָלֹות לְגַמְרִי, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְبּוֹתֵינוּ זְכֻרָנוּ לְבִרְכָה (סוטה ט): חַצִּ
כְּלִים וְהֵם אַיִם כְּלִים. אֲבָל הָאָדָם יִשְׁלַׁחְ לְכָלֹות לְגַמְרִי אֶת
חַבְרוֹ, חַם וְשַׁלּוֹם, וְעַל כֵּן **כִּשְׁיַׁשׁ** דָּינִים עַל אָדָם אֶחָד, חַם
וְשַׁלּוֹם, וּבָא אָדָם אֶחָר וּעוֹמֵד וְחוֹלֵק עַלְיוֹן, אֲיוֹ מִדְתָּת הַדִּין
מִסְתַּלֵּק מִפְנֵג, כִּי הֵם רֹצִים יוֹתֵר שְׂינֵיכֶם בּוּ הָאָדָם, כִּי יִשְׁלַׁחְ לְ
כַּח פָּנַ"ל. עַל־כֵּן מֵי שֶׁהָוָא צְדִיק גָּדוֹל וּמִשְׁגִּיחַ בְּתַקְוֹן הָעוֹלָם,
הָוָא חוֹלֵק לְפָעָמִים בְּכִבּוֹנָה עַל צְדִיק אֶחָד בְּרִי לְסַלֵּק מַעַלְיוֹ מִדְתָּת
הַדִּין פָּנַ"ל, כִּי יִסְמְכוּ עַלְיוֹן שֶׁהָוָא יִגְנְּקֵם יוֹתֵר, אֲבָל אַחֲרַבְךָ הָוָא
עוֹשֶׁה בְּרַחֲמִים וְאֵינוֹ עוֹשֶׁה יִסּוּרִים לְאוֹתוֹ הַצְּדִיק:

וֹזה פרוש: פִּנְחָס בּוּ אַלְעֹור וּכְוֹ הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי וּכְוֹ בְּקָנָאוֹ
אֶת קָנָאתִי בְּתוֹכָם וְלֹא כְּלִיתִי וּכְוֹ (במדרב כה). הֵינוּ שְׂפִינָחָס
הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּה, וְסַלֵּק מִדְתָּת הַדִּין מִיּוֹשְׁרָאֵל, עַל־יְדֵי שֶׁהָוָא
לְכַש נִקְמָה לְגַנְקֵם בְּהָם, עַל־כֵּן נִסְתַּלְקוּ הַדָּינִים פָּנַ"ל, וֹזה מִחְמָת
כִּי הַדָּינִים אַיִם יִכְזְלִים לְכָלֹות וּכְוֹ, עַל־כֵּן הֵם רֹצִים יוֹתֵר
כְּשָׁאָדָם רֹצֶחֶת לְגַנְקֵם פָּנַ"ל. וֹזה: וְלֹא כְּלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׁרָאֵל
בְּקָנָאתִי, הֵינוּ שְׁבֹהָה מוֹדִיע לְנֵזֶה תֹּרֶה גָּדוֹל הַטּוֹבָה שְׁעַשָּׂה
פִּנְחָס לִיּוֹשְׁרָאֵל, בְּקָנָאוֹ אֶת קָנָאתָוּ יִתְבָּרֵךְ. וְלֹכֶשׁ נִקְמָה לְגַנְקֵם
בְּהָם, שְׁבֹהָה עֲשָׂה לְהֵם טוֹבָה גָּדוֹלה, וְהַטּוּם הָוָא, כִּי וְלֹא
כְּלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׁרָאֵל בְּקָנָאתִי, הֵינוּ שְׁבָקָנָאתִי, בְּמִדְתָּת הַדִּין שָׁלִי,

איini מצלחה את בני ישראל, כי מעתה תרין אין בה כח לכליות כנ"ל. אבל האדם בשנוكم יש לו כח לכליות לנMRI, חס ושלום. על-כן עשה פינחים טוביה נפלאה לישראל, במה שלבש קנאה לנקים בהם, כי עליידיזה רפטה מישראל כח הדינים. בחשבם שפינחים ינקם בהם ביותר, כי פינחים הוא אדם, שיש לו כח לנקים יותר לכליות לנMRI, חס ושלום, וכג"ל, ועל-כן עליידיזה השיב פינחים את חמתי וסלק מעתה תרין כנ"ל. אבל באמת פינחים בודאי היה רחמן, ובודאי אחר-כך הקל הדינים מעלהיהם:

רמב

דע שיש בחינת אריך אנפין בקהלפה (ע' ע"ח שער הקליפות פ"ג), ומפני שפוגע באשה מבבחנה זו, קשה לו להנצל מהרהור, ואף אם יעכיז עיניו, אף-על-פי-כן בכל צד שיפנה תזדקמן לו, כי היא בחינת אריך אנפין של הקהלפה, שהם פנים ארבים, ועל-כן בכל צד שיפנה תזדקמן לו:

וְדֻעַ, שָׁזְדָקָה הוּא סְגִלָּה גְדוֹלָה וּמוֹעֵלָת מְאֹד לְהִנְצָל מְהֻרְרוּי נָאוֹף, אֲךָ אֶפְ-עַלְ-פִּיכְן אֲסּוֹר לְסִמְך עַלְזָה, וְלֹהִוּת מְעַרְבָּעַם הַנְּשִׁים וְלַהֲרֹבּוֹת שִׁיחָה עַמְּהָם חס וּשְׁלוּם, רַק שָׁאַנְיוּ מְזִיק לוּ בְּלִכְה, וְזֹהוּ (אבות פ"א): וְיַהֲיוּ עֲנֵנִים בְּנֵי בֵיתָה, וְאֶל תְּרַבֵּה שִׁיחָה עַם הָאָשָׁה; הַנְּנוּ שָׁאָפָּשָׁאָפָה עֹוָשָׁה צְדָקָה וּעֲנֵנִים הַס בְּנֵי בֵיתָה, אֶפְ-עַלְ-פִּיכְן אֶל תְּרַבֵּה וּכְי' כנ"ל, אבל אין הָאֲסּוֹר רַק שְׁלָא יַרְבָּה, אבל מָה שַׁהוּא מְכֻרָה אֵין מְזִיק לוּ, וְזֹה

נעשה על ידי הצדקה, שהיא מחלוקת מהרהורים של נזוף, שהם בוחינת אבי אבות הטעמה, בוחינות מת, וצדקה מחלוקת מהם, בבחינת (משל ז): הצדקה תציל ממות, השם יצילנו:

רמן

דע, שיש צדיק גדור מאד, שאין העולם יכול לסכל קדשו, על-פניו הוא מהתעלם מאד, ואין רואים ממענו שום קדשה ופרישות יתרה, זה מלחמת גודל קדשו מאד. וזה בוחינות: כל השירים קדש, ושיר השירים קדש קדושים (ידים פ"ג), גמצא, שיר השירים הוא קדוש מאד, יותר הרבה מבל הפסרים, והנה מצינו שישלמה הפלך, עליו השלום, חיבר שלשה ספרים: משלני, קהילת ושיר השירים, ובאמת משלני וקהילת הם כלם מלאים מוסר ווראת שמנים מאד. ומפני בהם תבות קדשה וטהרה בפה בעמים, אבל בשיר השירים איןנו נמצא תבות קדשה וטהרה כלל, פוק עין ותשכח, שבכל ספר שיר השירים אין נמצא שם בכלל הפסר שום התבות קדש וטהרה, וזה מלחמת גודל עצם קדשו אין רואים שם שום קדשה, על-פניהם איןנו נמצא שם תבות קדשה וטהרה כלל:

רמד

מי שהוא מערב בין העבו"ם, ההינו שיש לו עסקים ומישא ומתן עמם, איזיך לשמר עצמו מאד מאד שלא יזק לו, כי

בָּקָל יִכְלֶל לְהַתֵּפֶם בְּרִשְׁתָם, חַס וְשָׁלוֹם, לְחַלְקָה עֲצָמוֹ מִפְּדָרָגָת
יְהֻדָּתוֹ שִׁישׁ לֹז, כִּי לֹא דִי לְהָאָדָם שַׁהְוָא בְּעוֹלָם הַזֶּה הַשְּׁפֵל,
אֲשֶׁר מְלָאכִים אֵין לָהֶם פָּחָל לְעַמְדָה בָּזָה הָעוֹלָם, בָּמוֹ שְׁמַצִּינוּ
שְׁפָעָם אַחַת בָּאוּ מְלָאכִים בָּזָה הָעוֹלָם וְנִלְכְּדוּ מְאֹד (וְחוּר בְּרִאשָׁת
רֶף נֶח). אֲבָל בָּאַמָּת יִשְׂרָאֵל יִשְׁלַח לָהֶם פָּחָל יוֹתֵר מִמְּלָאכִים, וְהֶם
יְכֹלְוִין לְעַמְדָה בָּזָה הָעוֹלָם וְלְהַתְגִּבֵּר עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלְהַדְבִּק
בְּהַבּוֹרָא וְתִבְרֹךְ שְׁמוֹ, אֲבָל לְהִזְמִין גַּם־בֵּין מַעֲרֵב עַם הַעֲבוֹרִים, וְהַ
קָשָׁה מְאֹד, עַל־בֵּין צָרִיךְ לְשִׁמְרָה עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, לְהִזְמִין בְּיַד
חֹק בֶּל יִמְטֵט מִפְּדָרָגָת פְּשָׁרוֹתָוֹ וַיְהֻדוֹתָוֹ:

רמה

דָע, שִׁישׁ תְּדִיר תֹּרֶה. וּמַי שְׁזָוָכה לָהֶם, בְּשִׁמְתָּחֵל לְחַדְשָׁה
בְּתֹורָה, הוּא נְכָנֵס בְּהַחֲדָרִים, וְנוּכָנֵס מַחֲדָר לְחַדְרָה וּמַחֲדָר
לְחַדְרָה, כִּי בְּכָל חַדְרָה וְחַדְרָה יִשְׁלַח כָּמָה וּכָמָה פָּתָחִים לְחַדָּרִים
אַחֲרִים, וְכוֹן מַאֲוָתֵן הַחַדָּרִים - לְחַדָּרִים אַחֲרִים, וְהָוָא נְכָנֵס
וּמַטְיל בְּכָלָם, וּמַלְקַט מִשְׁם אֹזֶרֶת וִסְגָּלוֹת יִקְרֹות וְחַמְיוֹדוֹת
מְאֹד, אֲשֶׁר־יְחַלְקוּ. אֲבָל דָע, שְׁצָרִיךְ לְזַהַר מְאֹד, לְכָל יִטְעָה
בְּעַצְמוֹן, כִּי לֹא בְּמִהְרָה וּזְכִינֵן לְיהָה, כִּי יִשְׁלַח כָּמָה וּכָמָה חַדּוֹשִׁין
שְׁאַיִם בָּאים מִשְׁם, רַק מַהְיכְלִי הַתְּמוּרוֹת, כִּי אַתְּ זֶה לְעַמְתָה זֶה
עָשָׂה אֱלֹקִים. וְאֶפְתַּח שְׁנָדְמָה לְאָדָם לְהַשְׁגָּה גְּדוֹלָה, אֶפְתַּח עַל פִּי בֶּן,
גַּם שֶׁמְיֻשָּׁבְתִּים נְאַיִם שְׁנָדְמָיִם לְהַשְׁגָּות. וְגַם בָּזָה יִשְׁלַח כָּמָה
בְּחִינּוֹת, בָּמוֹ לִמְשָׁל בְּשִׁפְטוּבִין תְּבַתָּאָדָם, יְזַעַן שָׁזה מְרַמֵּז עַל

דמויות האדם, אבל הוא רק בְּרִמוֹ בָּעוּלָמָא, כי אין בחתוב שם שום ציור האדם, ויש שמצירין על הניר ציור האדם, ושם נגלה יותר קצת דמות האדם, ויש שמנפרין ציור האדם מחתיבת עז ושם נתגלה עוד יותר ציור האדם, אבל אף על פי כן אין זה אדם ממש, רק האדם בעצמו הוא האדם באמת. כמו כן יש כמה חדשין של תורה, שהם רק כמו פנקם, וכמו שבסותבון תבת אדם לבך, כי התורה היא בחינת אדם, כמו שכתוב (במורב ט): זאת התורה אָדָם; ויש שהוא נכנים לפנים מזה, אבל אֲפָעָל-פִּיכְן אין זה אדם בְּנֵי ל, רק בשוכין אל התורה בעצמו וזה בחינת אדם באמת, וזהו זאת התורה אָדָם - זאת התורה דייקא. הנה, רק זאת התורה האמיתות הוא בחינת אדם:

ודע, שבל אדם קדם שמשיג בתורה השגה של אמת, צריך לילך בהכרה דרך אלו היכלות התמורות, אבל הכלל - שאסור לטעות בעצמו, לסבב שבר בא אל ההשגה הראי, כי אם יסבר בן ישאיר שם חם ושלום; אבל בשידוע שעדרין לא התחיל לננים לחדרי תורה האמיתים, אויתחוק בעבודת השם, וירפה בתפלות, ויפצר עד שיפתחו לו שערי הקדשה באמת, או יראה ההפרש.

ואבלו אם עשה עבודות ותעניתים וסגולים בשבייל השם יתפרק, ואחר בך זכה לחושין, אֲפָעָל-פִּיכְן אל יעמוד על זה לסבר שהם השגות של אמת הַפְּלִיל, כי אבל לתרמיונות של היכלי התמורות צריך עבודות ותעניתים, אבל בתקאות

עוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ דְּגָמָא לָהּ, בָּגּוֹן לִמְשָׁל בְּשֻׁעֲוָשִׁין שְׁחוֹק וּקְומָעָרִיעַ, אֲזִי נָסַע אֶחָד וּמְכַרְיוֹ וּחוֹשֵׁב כָּל הַדְּבָרִים שִׁיעַשׂ עַל הַקְּוֹמָעָרִיעַ, וְאֶפְ שַׁהְיוֹת תָּאוֹהָה לְשָׁמָעַ, אֲפִ-עַלְ-פִּירְכָּן אֵין זֶה הַשְּׁחוֹק בָּעַצְמוֹ. וְכֹן בְּשָׁבָא לְהַחְדֵּר שֻׁעֲוָשִׁין שֵׁם הַקְּוֹמָעָרִיעַ יֵשׁ שֵׁם מִצְרֵר עַל הַטְּבָלָא כָּל הַדְּבָרִים שִׁיעַשׂ שֵׁם, וְגַם זֶה אֵינוֹ הַדְּבָר בָּעַצְמוֹ. וְאֶפְלוּ בְּשָׁבָאים לְשֵׁם לִפְנִים, עַזְמָד לְזֶה אֶחָד, וּעוֹשָׂה בְּמַעַשָּׂה קֹות, וְכָל הַדְּבָרִים שִׁיעַשׂ הַבָּעֵל קְומָרִיעַ, הוּא עוֹשָׂה אַחֲרָיו בְּלִיצָנּוֹת, וְגַם זֶה אֵינוֹ הַדְּבָר בָּעַצְמוֹ, וּעֱקָר הוּא הַשְּׁחוֹק בָּעַצְמוֹ שֻׁעֲוָשִׁין שֵׁם. וְכֹמוֹ כֹּן תְּבִין הַגָּמְלָל מִעַצְמוֹ, כִּי יֵשׁ מִשְׁנָדָרָה לוֹ שְׁגָנָנָם לִפְנִים, וּלְפָנִים, וּעֲדֵין עַזְמָד בְּחִזּוֹן לְגָמְרֵי, כִּי לֹא הַתְּחִיל לְהַשְׁגֵּג הַשָּׁגָה שֶׁל אַמְתָּה.

וְהַצְדִּיק הַגָּדוֹל מֵאָה, אֲפִ בְּשׁוֹכוֹת לְהַשְׁגֵּת הַשָּׁנוֹת גָּדוֹלוֹת של הַקְּרָבָה בָּאַמְתָּה, אֲפִ-עַלְ-פִּירְכָּן אֵינָם נְחַשְׁבִּים בְּעִינֵינוֹ לְכָלּוֹם, לְגַדֵּל עַצְם הַפְּרָרוֹת אֶת גָּדוֹלוֹת הַבּוֹרָא יַתְּפִרְהָה, עַלְפָן הוּא מִשְׁתְּדֵל וּמִתְּחִזּוק בְּכָל פָּעָם, שִׁיתְחִיל הַשֵּׁם יַתְּפִרְהָה לְהַרְאֹות לוֹ אֹור הַתּוֹרָה, בְּאֶלְוֹ לֹא הַתְּחִיל לְהַשְׁגֵּג בְּלֵל מִימָיוֹ:

רמו

לְפָעָמִים צָרִיךְ הָאָדָם שִׁיחָה לוֹ גָּדוֹלוֹת, בִּמְהַ שְׁכַתּוֹב (רַבִּי הַמִּסְבֵּב זֶה): וַיָּגַבֵּה לְבּוֹ בְּדָרְכֵי הַזֶּה; וְהוּא מְזֻעֵיל בָּמוֹתָנִית, כִּי בְּשִׁצְרִיךְ לְבוֹא לְהַשָּׁגָה וּלְעָלוֹת לְאֵיהָ מְדֻרָנָה, אֲזִי צָרִיךְ לְשִׁבַּח אֶת חַכְמָתוֹ שְׁמַקְדָּם. וְכֹמוֹ שְׁמַצֵּנוּ (בְּמַ פָּה), שְׁרַבִּי

וירא התענוה כדי לשפה תלמוד בבל, כי היה צריך לבוא להשנה יותר גדולה שהיא תורה ארץ-ישראל, והנקלות מועל כמו התענית הנה", כי על-ידי הנקלות שוכן גם פן את חכמתו, כמו שאמרו רבותינו זברונם לברכה (פסחים טו): כל המתגאה חכמתו מסתלקת ממנו. אך צריך לזה חכמה יתרה, כי בודאי גידולות הוא אסור גדול מאד, ואם יתגאה באמות, בודאי חכמתו תסתלק ממנו למחרי, ולא יבוא להשנה, ויהיה נעשה שוטה ממש, אך צריך לזה אמונה יתרה,ஆיך להתנגד בזאת, שיזהה לו גידולות רק כדי לשפה חכמתו שמקדם, שהוא צריך לשפה הנה", ואך על-פייכן יהה ענו באמות:

רמו

איתא בזוהר הקדוש (רעה מהימנא צו דף כו), **"ש"תיקו"** הנאמר בש"ס הוא בחינת מהחר תיקון, דהינו שנחסר הנון של תיקון ונעשה תיקו. ודע שואת הנון פשוטה בשנחתרת מהתיקון ונעשה בחינת תיקו הנה", או כי היא נשפלה ונכפפת, ונעשה מאות בחינת "קינות", שהוא אותיות "תיקון", רק שהנון נכפפת הנה". ה' גאנלו ויתהרכו הקינות לתקן, ויתתקן התיקו הנה":

רמח

דע, **שפורי מעשיות מצדיקים** הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוזרות

גדול להשם יתפרק בחשך גמץ מאה, כי הרשימו שעהו אותו הצדיק שמספרין ממנה, על ידי עבודתו את השם יתפרק, ואת הרשימו נתעורה בעת שמספרין מהצדיק, והוא מעוררת להשם יתפרק בהתעוררויות גדוֹל:

רمت

עקר הגבורה - בלב, כי מי שלבו חזק ואינו מתריא משומ אדם ומושם דבר, יכול לעשות גבורות נראות ולכבות הפלחות על ידי חזק ותקף לבו, שאינו מתריא ורץ לתוכה תקף הפלחה, וזה בוחינת (אבות פ"ד): איזה גיבור הפוך אתה יציר, וזה בוחינת גבורות שמשות, שנאמר בו (שופטים י): ותחל רוחה לפעמו במחנה דין בין ארעה ובין אשתאל; שבאותן המקומות צלהה עליו רוחה ולבש גבורה, דהינו שבא לו חזק ותקף גבורה בלב, ועל ידי זה עשה גבורות נראות:

רנ

דע, שבלי מני צער וכל היסורים אינם רק מחסرون הדעת, כי מי שיש לו דעת, יודע שהפל בחשגה מהשם יתפרק, אין לו שום יסורי, ואינו מרגיש שום צער, כי ה' נתן וה' לקח (איוב א). ואף-על-פי שיש יסורי שבכחיה מרגישים אותם, פגון היסורים שבאים מלחמת ההרכבה, כמו יסורים שיש מיציאת הנשמה מן הגוף, והם יסורי החולה שבאים מלחמת שפתחולת

הנשמה להתקיפת מון הגוף, ומחמת שנקשרה הנשמה בגוף בקשר אמוץ וחוק, על בן בהכרה מריגש היסורים בעת הפרור, אפייעל-פירין היסורים קלים מאד ונוחים להתקיף בעת שידוע ברעת ברור שהכל בהשגה מהשם יתפרק, ומכל שכן שאר מני צער ויסורין, שאין מריגשין כלל בשיש לו דעת בג"ל, ועקר הצער מהיסורין, הוא מחמת שנותלן ממנה הדעת כדי שיריגש היסורין:

זה עקר צער של ישראל שיש להם בגלות, הכל הוא מחמת שגפלו מהדעת ותולין הכל בטבע ובמרקם ובמזל, ומחמת זה יש להם צער ויסורין בג"ל, וזה בא להם מחמת שהם שרוין בין העכו"ם ולמרדו מהם, מחמת שרוין שעתם מצלחת מאד, וישראל נבויים ושפויים, על כן הם לומדים מהם ותולין הכל בטבע ומרקם, ומחמת זה בעצמו יש להם יסורים כי אלו היה להם דעת שהכל בהשגה. לא היה להם יסורים כלל בג"ל. ובאמת ישראל הם למעלה מהטבע, רק בשם חוטאים, חם ושלום, או נופלים אל תחת הטבע, כמו העכו"ם שעם פחת המזל והטבע, ואוי יש להם גלות וצער, חם ושלום, ועקר הצער והגלות שלהם הוא רק על ידי זה בעצמו שאין להם דעת, ותולין בטבע.

וכשהקדוש ברוך הוא רוצה לריהם על ישראל, ולהושיעם מגלוותם, ולעשות קץ וסוף מהמצרים להם, או ממשיך עליהם השגה, או מכנייע ומכטיל

הטבע והמזל שהיה מחייב שיהיו ישראל נתונים תחת ידם, ואוי מחייב המצר להם, וישראל עולמים עליהם על ידי ההשגחה: ודע, שזאת ההשגחה הוא ממשיק מஸוף העולם, כי לעתיד בעית הקץ יתבטל הטבע לגמרי, ולא יהיה רק השגחה לבך, במה שכתוב (ישעה נא): כי השמים בעשן נמלחו והארץ בפניך תבליה, הינו שיתבטל הטבע שהוא על פי מערכת הכוכבים ומולות, וזהו נמלחו, הינו שיתבללו ויתערבו כל המולות, ולא יהיה שום מזל רק השגחה לך, ואוי יהיו ישראל למעלה. ועליכן גם עתה בשחים יתברך רוץ להעשות קץ וסוף מאייה עבויים ושייחו ישראל למעלה, אוי ממשיק עליהם השגחה מזמן וסוף העולם, שאו לא יהיה רק השגחה, ועלידי ואת ההשגחה נתעלמים ישראל, ונעשה קץ וסוף מהעוביים שהוא מצירה להם. וזה בוחינת (יחזקאל ז): קץ בא הקץ; הינו בשחדך ישברונך הוא רוץ להביא קץ על העוביים, אוי ממשיק השגחה מזמן האחרון פג"ל:

ותפללה הוא בוחינת השגחה למעלה מהטבע, כי הטבע מחייב בה, ותפללה משנה הטבע, והוא בוחינות גדול, בוחינת (דברים ד): כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו בה אלקינו בכל קראינו אליו; כי זה גודלthinנו, שהשם יתרברך שומע הפלתינו, ומשנה הטבע על ידי השגחתו יתרברך, וכמו שכתבוב מלכים ח): ספרה נא לי את הנדולות אשר עשה אליו; וכמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (מנילה כ): ואליישע דעבר -

ברחמי הוא דעבך. נמצא שתקפה שהיא בוחנת נפם והשנאה, הפק הטענו, היא בוחנת גדול:

זה פרוש מה שהשיב אובי טמיא לרבי קטינא (ברכות ט): מי גזה, בשעה שהקדוש ברוך הוא זכר את בניו שהן שרוין בצער בין העכו"ם, מזריך שני דמעות לים הגדול, וקלו נשמע מסוף עולם ועד סוף. הינו בשתקודוש ברוך הוא זכר שהן שרוין בצער בין העכו"ם - בין העכו"ם דיקא, כי זה עקר הצער, מה שהן שרוין בין העכו"ם ולמרדו מהם ונפלו מהדעת והולין בהמזה ולהטבע, וזה עקר הצער שלהם בג"ל, ואוי מזריך דמעות וכו'. הינו שטממשיך עליהם השנאה, כי דמעות הם בוחנות השנאה, כמה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שכח קנא): על פסוק (קהלת יב): ושבו העבים אחר הגשם - זה הראות, שהולך אחר הבכי. נמצא, שהדמעות הם לזכחים חילק הראות, והראות נמשך לתוכם. נמצא, שהדמעות הם חילקי ההשנאה והראות, כי הדמעות לזכחים הראות בג"ל.

זה: ומזריך שני דמעות - הינו שטממשיך חילקי ההשנאה. לים הגדול - הינו בוחנות העכו"ם המושלים על ישראל, בוחינת (ישעה ט): והרשעים בים נגרש; ואוי נעשה בוחנות גדול, בוחנות השנאה, בוחנת תקופה שהיא בוחנת גדול בג"ל. וזהו: וקלו נשמע מסוף העולם ועד סוף; הינו שטממשיך השנאה מסוף העולם מזמן الآخرון, עד סוף - לעשות סוף וקץ מהעכו"ם המושלים בישראל, בוחנות: קץ בא הזמן בג"ל:

וזה בוחינת דמעות שפוכין בעית הצעיר, כי מאחר שיש לו יוסרין וצער, על כן הוא צריך לבחינות השגחה, כדי שיזיה לו ישועה בנויל, ועל כן מוריינו דמעות כדי להמשיך על ידם חלקו ההשגחה והראות, כי ההשגחה והראות נמשך לתוכה הדרימות, בבחינות: ושבו העבים אחר הגשם - זה הראות, שהולד אחר הבכני, הינו שהם מתחפרים הראות ונוטלים חלק מהראות, נמצא שהראות נמשך לתוכה הדרימות בנויל:

זה בוחנות: ויבק חוקתו בכינור גדול, הנאמר בעית שחלה (ישעה לח). בכינור גדול דיקא, כי המשיך לתוכה הבכני את הראות וההשגחה, שהה בוחנות גדול, בוחנות תפלה וכו' בנויל. וזה מה שנאמר ברוך בעית שכבה על צערו (שמואלי א): עד דוד הנגיד - שהגיע בכיתו לבחינות השגחה, בוחנות גדול בנויל, כי על ידי ההשגחה נצולים מכל מיין צער ויסורין בנויל:

רנא

דע, שעליידי מלחמות, הינו מלחמת, על ידייה נופלים מלחבות של רשעים על אנשים כשרים, הינו מלחבות של כבירות, שנופלים עליהם על ידייה. ותתקון זה - למסור המלחמה על ה', שהו ילחם המלחמה, על ידייה מבטל מלחבות רשעים הנויל. אבל דע, שעליידי זדקה שלהם, יש בכם מלחבות להתקנים אפילו אם ימסור המלחמה לה'. כי יש זדקות שרשעים נוגדים, כי מציינו שאפילו מלכי עפומם נוגדים

צדקה ועושים טובות, כמו שפטות (משל כה): לחזון דלים יקbatchנו, כמו שפרש רש"י, עין שם:

ודע, שאיש אמת, דהינו שעוצה מצוות בשלמות ובכל הרקווים בין בין קונו, כמו שמדרך לעשות המצווה בפני בני אדם, שהוא בוחנת אמת, שהפל אחד אצל, בין שעוצה מצוה לפני ה' ובין שעוצה בפני בני אדם - זה האיש האמת, יש לו פה להמשיך לעצמו כל הצדקות, כי אילו הצדקות הניל שליהם עושין, היא עומדת רוחקה מהם ואינה אצלם, כי דרך הצדקה למישך עצמה לאמת, ומהמת שהם רוחקים מאמת, הצדקה רוחקה מהם, וזה האיש אמת מושך לעצמו כל הצדקות, כי הצדקה נמשכת רק אחר האמת. וזה בוחנת (ישעה ט): הצדקה מרחוק תעמד, כי כשלה ברחוב אמת; הינו שהצדקה עומדת מרחוק, וזה מהמת שנכשל ברחוב אמת, כי מהמת שאין אמת, על פון הצדקה רוחקה מהם פג"ל:

זה שפטות: הצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצווה הזאת לפני ה' אלקינו באשר צונו (דברים ו). הינו בשיטה לנו בוחנות אמת, דהינו לשמר לעשות כל המצאות לפני ה' לבדו, בכל הרקווים, כמו שעוצה בפני בני אדם, שהוא בוחנת אמת פג"ל, וזה: כי נשמר לעשות את כל המצווה הזאת לפני ה' אלקינו באשר צונו וכו' - לפני ה אלקינו דיקא, הינו שנשמר לעשות כל המצאות לפני ה' בלבד, בגין בין קונו, בכל הרקווים והפרטים. וזה: באשר צונו - הינו בכל

הדקוקים פאשֶׁר צנו השם יתברך, הינו בוחנת אמת הנ"ל, שנ גם בשעוצה המזויה לפני השם יתברך לבר, הוא מדקוק בכל הדקוקים וכו' בג"ל, ואו: יצדקה תחיה לנו. לנו דיקא, הינו שגמישיך לעצמנו כל הצדקות, כי דרך האזכרה למשך לאמת בג"ל. נמצא בשזה האיש אמת מושך לעצמו הצדקות, או אין להם כח האזכרה ואין בהם במחשבתם להתקיים בג"ל:

ומה שצדקה גמישכת לאמת, כי צדקה הוא בוחנת אמת, כי אמת הוא אחר, כי אחר הוא רק אחר, כי לפני אחר מה אתה סופר (ספר יצירה), ואם יש שני וכו' אין אחר, וכן האמת הוא רק אחר, כי בשאומרים על אייה דבר האמת, או אפשר לומר כי אם אחר, דהינו האמת כמו שהוא, אבל שקר אפשר לומר על דבר אחר דברים רבים, במבחן מקום אחר.

(לעיל בסימן נא, עין שם מה שמוכיח שם, כי על כל בספר אי אפשר לומר האמת כי אם אחר, דהינו שהוא כל הספר לבר, אבל אם ירצה לומר שקר, יכול לומר הרבה, כי יוכל לומר שהוא כל זהב או נחושת או שאר שמות, וכן בכל הדברים שבעולם, או אפשר לומר האמת כי אם דבר אחר כמו שהוא, אבל השקר הוא הרבה בג"ל, נמצא שאמת הוא אחר, וכן שם עוד דברים נפלוים מענן האמת שהוא אחר, עין שם).

ועל-בָּן קידשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלל חד, כי השם יתברך אמת, ותוורתו אמת, וישראל אמת, וכיון שבכל אמת - הכל אחר, כי באמה אין בו שום שני, כמו שבחותם (מלכי ג): אני ה' לא שניתי, ואתם בית יעקב לא כליתם; כי השם יתברך אמת, והוא אחד בלי שני, חס ושלום, בג"ל,

וְהַשְׁנִי הָוָא רַק אֶצְלַ הַמְּקֹבְּלִים, כִּי כֵּפֶר הַמְּקֹבֵל בֵּין נְתָהוֹת אֲצְלָיו
הַשְׁנִי, אֶבֶל הַזֶּם יַתְבִּרְךָ אֵין בּוֹ שָׁוֹם שְׁנִי, חַס וְשָׁלוֹם. וְזֹה
בְּחִינַת שְׁמֵשׁ, כִּי הַשְׁמֵשׁ הָוָא רַק כַּפֵּחַ אֶחָד לְכָרְבָּר, וְהַשְׁנִי הָוָא
אֶצְלַ הַמְּקֹבְּלִים, כִּי פְּמָה שְׁנִיִּים נְתָהוֹת עַל־יְדֵי הַשְׁמֵשׁ, בְּגַנְזָן
לְהַתִּיךְ וְלְהַקְּפֹת, לְקַרְרָר וְלַחֲפֹם, וְשָׁאָר הַכְּחוֹת, בְּמַבָּאָר בַּמְּקוֹם
אַחֲרָה. וְזֹה רַק מִחְמַת הַמְּקֹבְּלִים, בְּגַנְזָן כִּי־הַשְׁמֵשׁ בָּאָה עַל שְׁעֻוָה
- מִתְכַּת אֹתוֹ, זֹה מִחְמַת שְׁהַשְׁעָוָה אַינוֹ קַשָּׁה בָּאָמָת, וְעַל כֵּן
נְתָהוֹת אֲצְלָה הַכַּפֵּחַ לְהַתִּיהְיָה, וּבֵן בְּשָׂאָר הַכְּחוֹת, אֶבֶל הַשְׁמֵשׁ הָוָא
רַק כַּפֵּחַ אֶחָד לְכָרְבָּר.

וְזֹה בְּחִינַת צְדָקָה, שֶׁהָיָא בְּחִינַת שְׁמֵשׁ, בְּחִינַת אֲמָת בְּגַנְזָל,
בְּחִינַת (מלאכי ג): וּוֹרֶחֶת לְכָם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה. וְזֹה
שָׁאָמָרוּ חַכְמֵינוּ וּכְרוֹנוּ לְבִרְכָה (ברכות א): קְרוּם וְלָתָה לְבָנֵי אָדָם -
כִּיּוֹן שְׁנִיצְרָךְ אָדָם לְבִרְיוֹת, פְּנֵיו מִשְׁתַּגְנִין לְכַפֵּה גּוֹנִין, כִּי עַל־יְדֵי
הַצְּדָקָה בָּאִים פְּמָה שְׁנִיִּים, וְהַכְּלָל הָוָא רַק מִחְמַת הַמְּקֹבְּלִים,
אֶבֶל הַצְּדָקָה שֶׁהָוָא בְּחִינַת אֲמָת, בְּחִינַת שְׁמֵשׁ בְּגַנְזָל, הָוָא רַק
כַּפֵּחַ אֶחָד לְכָרְבָּר, וְאַזְן בָּה שְׁנִי בְּגַנְזָל, וְהַשְׁנִי הָוָא רַק אֶצְל
הַמְּקֹבְּלִים שְׁנִשְׁתַּגְנִין פְּנֵיהם לְכַפֵּה גּוֹנִין, וַיְשַׁׁשְׁתַּגְנֵה פְּנֵיו מִחְמַת
עַדְלֹות שְׁשִׁישׁ לֹ, בְּאַשְׁר שָׁאַנוּ רָאוּי לֹ שְׁנִיצְרָךְ לְבִרְיוֹת, וַיְשַׁׁׁ
מִחְמַת קְטָנוֹת - עַל שֶׁהָוָא נִצְרָךְ לְבִרְיוֹת, וַיְשַׁׁׁשְׁתַּגְנֵה פְּנֵיו
מִחְמַת שְׁמֵחָה, שְׁשֵׁמֶחָה עַל שְׁנוֹתָנִים לֹ, וְגַם בָּהּ יִשְׁשְׁנִיִּים, כִּי
יִשְׁשְׁנִיִּים מְאֹר עַל שְׁנוֹתָנִים לֹ, נִמְצָא שְׁהַשְׁנִיִּים הָוָא רַק
אֶצְלַ הַמְּקֹבְּלִים, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ בֵּין נִשְׁתַּגְנִין פְּנֵיהם בְּגַנְזָל.

אבל הזרקה היא רק כח אחד בלבד, כי היא בוחנת אמת, בוחנת שימוש, ועל כן מושכת עצמה לאמת פנ"ל.

ויעקב שהוא בוחנת אמת, כמו שפטות (מיכה ז): נתן אמת ליעקב, נאמר בו (בראשית ל'): וירח לו השם, הינו בוחנת ולנו תהיה זרקה פנ"ל, כי שימוש היא בוחנת זרקה פנ"ל: וירחה לכם יראישמי שימוש זרקה; הינו שייעקב עליידי האמת היה לו כח להמשיך ולהזריח לעצמו כל הזרקות, שהם בוחנת שימוש, וזה: וירח לו השם - לו דיקא, בוחנת ולנו תהיה זרקה פנ"ל:

בגמרא (ינמות צ): מעשה שחלקו בביתה הפריש, עד שנקרו עספרי תורה מהמתן. ואמר: חמה אני אם לא יהוה בית זה עבדת אלילים. נמצא, שעליידי מחלוקת נעשה עבדת אלילים וככירות. וזה שפטות (תהלים קט): אשר חשבו רעות בלב כל יום יגורו מלחמות - שעליידי המלחמות, הינו מחלוקת, על ידו חשבו רעות בלב, עליידייה באים מחשבות רעות, הינו ככירות פנ"ל: והתקון היה - למסר הפלחה לה, שה ילחם הפלחה פנ"ל. וזה בוחנת שתיקה, הינו שאריך לשתק להם, רק לסוך על ה' שהוא ילחם בשביבינו, וזה בוחנת (שמות י): ה' ילחם לכם ואתם תחרישו. ועל ידי שתיקה זו נתעלה המחשבה, כי נתבטלו מחשבות רעות של ככירות פנ"ל, וזה בוחנת: שתתק, אך עלה במחשבה (מנחות כט), שעליידי שתיקה נתעלה המחשבה פנ"ל. אך בשוגם הם שותקים, או יכולם, חם

וּשְׁלֹום, לְקַלְקָל הַתְּקוּן שֶׁגַּעֲשָׂה עַל יְדֵי שִׁתְיקָתוֹ, וְהַ בְּחִינָת (זהלים קטן): עַל גַּבֵּי חֶרְשׁוֹ חֹרְשִׁים - לְשׁוֹן שִׁתְיקָה, בְּחִינָת: וְאַתֶּם תִּהְרִישׁוּנָה; הַיְנוּ שִׁשְׁתִּיקָתְמֻן עַל גַּבֵּן כְּפָנֶל. וְזֹהוּ: הַאֲרִיכוּ לְמַעֲנִיתְמֻן - וְהַ בְּחִינָת הַצְּדָקָה שַׁלְחָם, בְּחִינָת (בראשית ל): וְעַנְתָּה בַּי אַזְרָקָתִי, הַיְנוּ שַׁעַל יְדֵי הַצְּדָקָה שַׁלְחָם, הֵם יָכוֹלֵין, חַם וּשְׁלֹום, לְהַתְּגַבֵּר, שִׁשְׁתִּיקָתְמֻן יַעַלְהָ, חַם וּשְׁלֹום, עַל שִׁתְיקָתָנוּ, בְּבִחִינָת: עַל גַּבֵּי חֶרְשׁוֹ חֹרְשִׁים וּכְוָן. וּמִחְמָת וְהִ אֵין מַזְעִיל הַעֲצָה הַעֲלָל, רְהִינָה לְמַסְרֵה הַמְּלָחָמָה לָהּ, שַׁהְוָא בְּחִינָת: ה' יְלִיחָם לְכֶם וְאַתֶּם תִּהְרִישׁוּ כְּפָנֶל, אֲךָ הָאִישׁ הַאֲמָת מַוְישֵׁךְ לְעַצְמוֹ בֶּל הַצְּדָקָות, וּנְתַבְּטֵל בַּפְּנֵי הַצְּדָקָה שַׁלְחָם, וְאוֹי מְפִילָא נְתַבְּטֵל מִשְׁבָּתָהּ הַרְעָה, וּנְתַבְּטֵל אַיִלְלָה כָּל הַכְּפִירּוֹת כְּפָנֶל:

רנֶב

כְּשִׁיעַשׂ אֲחָדוֹת בֵּין הַצְּדִיקִים, אֵין הַצְּדָקָה מַזְקָת, בַּי עַל פִּי הַטְּבָע כְּשִׁנּוּתָנֵן צְדָקָה, נַחֲסֵר מֵאָתוֹ מִהַּ שְׁנָתוֹן, אֶבְלָל עַל-יְדֵי הָאֲחָדוֹת שְׁבֵין הַצְּדִיקִים יוּכְלָה לְתֹנוּ צְדָקָה וְלֹא יַחֲסֵר בְּלָל, וּכוֹן עַל-יְדֵי זֶה יָכוֹלִים שִׁיהְיָה לְהָאָדָם מִסְרַת נִפְשָׁ בְּאֶמֶת, וְאֶפְעַל פִּי כֵּן לֹא יַזְיק לוֹ, וַיְשַׁאֲר בְּחִימָיו:

רנֶג

דַּע, שְׁמַעַות שָׁנָה הוּא מִמְּעֵט תָּאוֹת נָאוֹת, בַּי יִש אַש בְּאָדָם מִתְּחִלָת הַתּוֹלֶדֶת, שְׁמַה אֲשׁ הַזָּה בּוּרְעִין בְּאָדָם כָּל

הتبערות של כל התאות, וגם כל האכילה ושתיה שנותנין להגופ, האש הזה הוא מכלה וישורף הפל. ועל ידי מעוט שנה, האש הזה נחלש ואין לו כח לבוער, אך שימוש להמה מעוט שנה. וכן רבוי שנה, כשהאדם מבריח עצמו לישון הרבה, גם זה מחליש וממעט האש הנ"ל, וגם זה מזיק להמה, רק כשהאדם ישן במדעה בראיי, אין תאות המשיג בתקפה ובכח, כי לא נחלש האש הנ"ל:

[כל זה שמענו מהז שיחותיו הקוריישים, ותבן בונתו בזה לא באר היטב, אך מפני מה שהבנתי משיחתו, הבינה שאין מועל שום עזה למעט תאות נאוף על-ידי איזה תחבולה, כי מזיק להמה, כי היה אפשר להחליש התאה על-ידי מעוט שנה או רבוי שנה, אבל שניהם מזיקים להמה, על-פנין אין חכמה ואין עזה בוגדר זה, רק להתחזק להיות גבור לבבש את יצרו, וזה יעור לו לסליק תאה זאת מאתו]:

רנدر

עיניהם הם דברים עליונים וגבוזים מאד, והם רואים תמיד דברים גדולים ונוראים, ואם היה האדם זוכה לעיניים בשירים, היה יודע בדברים גדולים רק ממה שעיניו רואות, כי הם רואות תמיד, אך שאין יודע מה רואת. כמו למשל בשפהברין דבר לפני עיני האדם בהברה ובמחריות גדול, ואוי אין האדם יודע מה ראה, והנה אף שבשעה שהעבירו

הבר לפנֵי עניינו, בודאי ראה אותו בראשיה גמורה, עם כל זה אין יודע מה ראה, כי אף שעיניו ראו הדבר בשלמות, עם כל זה מלחמת המהירות לא הייתה פנאי בכדי שיביא הראות להדעת שידע מה ראה, כי לידע הדבר שראה זה תלוי ברעת, וולה צורך קצת זמן, שישה קצת הדבר הנראה לפניו עניינו, בכדי שיבוא יוושט בכה הראות להדעת את הדבר הנראה, כדי שידע בהדעת מה ראה, ומלחמת המהירות לא ראה הדבר רק בכה הראות, אבל לא היה זמן להוושט הדבר להדעת, ועל-פן איינו יודע מה ראה, וכן האדם רואה בעיניו תמיד דברים גמדלים (הינו מראות וחיזונות), אך שהוא במו שמעבירין לפניו בהעבה בעלה ובהירות גדול, על פן איינו יודע מה ראה פנ"ל, והבן:

רנה

בשהאדם הוא מאמין בהצדיק בלי שום דעת, אפשר לו לפל מהאמינה, כי מאמונה בלבד אפשר לפל;
אבל אם יש לו גם דעת, שਮבין גם בהדעת, או כי אפשר לו לפל:

רנו

שם אתה מסג'ל על חיים להכנייע הנגלים, והפטור - בשוא גלו
אתה תשבחם (תהלים פט):

רנו

כִּי חָבָא בְּכֶרֶם רַעַךְ וּכְךָ (דברים כט). עַל פִּי מִעֵשָׂה וּכְךָ, שְׁהָעֵיחָה לוֹ אָמוֹ צֹוָה, שְׁפִי שָׁאַינָו יְכֹל לְסַבֵּלוֹ לֹא יַעֲתֵהוּ לְהִוָּת אֲצָלָה, וְאָמָ לֹא יַצְטַרֵּךְ לְעֹזֶר מְהֻרְחֹקִים עַל הַקְּרוּבִים אֲצָלָה וּכְךָ (וַיַּתְפָּאֵר בַּמְקוּם אַחֲרָה). כִּי בְּשָׁאָכֶל יוֹתֵר מְצָרְבָּו, וְהַהְמַאֲכָל מַזְיק לוֹ, כִּי כָּל דָּבָר יְשַׁׁע לֹא שָׁרֵשׁ שִׁישׁ לֹא חַיָּות מִפְנָגָן, בָּגָן הַסְּפִים יְשַׁׁע לָהֶם חַיָּות מִפְהָה שְׁהָאָדָם לוֹקֵחַ אֹתוֹתָם לְרִפְואָה, וּבָגָן הַמְּאֲכָלִים יְשַׁׁע לָהֶם חַיָּות מִזָּה שְׁהָאָדָם אָכֵל אֹתוֹתָם וּמְקַבֵּל חַיָּות מִהֶּם, מִזָּה יְשַׁׁע חַיָּות לְהַמְּאֲכָלִים; אָכֵל בְּשָׁאָכֶל יוֹתֵר מְצָרְבָּו, אֵין לוֹהַ הַמְּאֲכָל מִפְיָי לְקַבֵּל חַיָּות, מַאֲחָר שָׁאַיּוֹן הָאָדָם צָרֵיךְ אַלְיוֹן, וְהַוָּא דָוָמָה בָּאַלְוָה הַנִּיחָוָה הָאָדָם לְתֹזֵךְ בְּלִי, שְׁבוֹדָאֵי אַיִן מְקַבֵּל חַיָּות מִשְׁם, וְעַל בָּן הַמְּאֲכָל מְבַקֵּשׁ לֹא חַיָּות לְהַחֲיוֹת עַצְמָוֹן, וְאוֹי הוּא מַזְיאָה הַחֲיוֹת שֶׁל הָאָדָם, וּלְלִיבְרִירָה הוּא מַזְיק לְהָאָדָם, וּמִחְמָת וְהַגְּזִינָה נִצְטָרְפִין עַמוֹ אָפְלוֹ שֶׁאָרְךָ הַמְּאֲכָלִים וּמַזְיקָם לוֹ, וְזֹה: וְאַכְלָתָה בְּנִפְשָׁךְ שְׁבָעָה - לֹא יוֹתֵר. וְזֹה: וְאָל בְּלִיךְ לֹא תַּתְנוּ, הַיָּנוּ שֶׁלָּא תַּאֲכֵל יוֹתֵר מְצָרְבָּה, שְׁזֹה דָוָמָה בָּנוֹתָן לְתֹזֵךְ הַבְּלִי, מַאֲחָר שָׁאַיּוֹן צָרֵיךְ לוֹ פָנָ"ל:

רנה

כִּשְׁיִשׁ מְחֻלְקָת עַל הָאָדָם, יְכֹלִים לְהַטּוֹת אֹתוֹ מִדְרַךְ הַשֵּׁם יַתְפָּרֵךְ, וְלַהֲפִילּוּ מִפְרְגַנְתּוֹ, חַס וּשְׁלוֹם. וְזֹה שְׁהַתְפָּאֵר דָוָר הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם (תְּהִלִּים קיט): רַבִּים רֹזְפִי וְצָרִי, מַעֲדוֹתִיךְ

**לא נטחי - שאף שהיה עליו מחלוקת רבים, עם כל זה לא נטה
בדרכם השם יתברך:**

רנת

כשאדם מתחביד ומפרש שיחתו וצערו לפניו השם יתברך,
ויתודה וმתחרט על גודל הפנים שעצה, אויג גם
השכינה בנגדו מפרש לפניו שיחתו וצערה ומנחת אתו, כי
כל פנים ופניהם שפניהם בנשמה, פנים אצלם גם בין לבבות, וזה
בבחינת (דנריים כ): את ה' האמורת וה' האמירך וכו'. והוא מנחמתה
אותו שתקבש תחפולות לתקן כל הפנים:

רמ

השם הוא הנפש, כמו שסביר באלה תורה "היכל הקדש" (בסימן
ט), עין שם. בבחינת (בראשית ב): נפש חיה הוא שמו, עין
שם. ויש בבחינה זו מסורת נפש. כי יש עשרה הרוגי מלכות,
שמסרו נפשם על קדוש השם, בשליל יהוד קדשא בריך הוא
ושכינתה, בידוע, שמקור היהוד על ידי מסורת נפש, והם ראו
באותן הדורות, שאי אפשר לתקן ולעשות יהודים למעלה כי
אם על ידי נשמותיהם, על בן מסרו נפשם על קדוש השם, כי
בשהנשות עלות למעלה על ידי מסורת נפש, אויג הם חזרים
להשכינה, כי ממש יצאו, כי ישראל הם חלק אלה מפעול
ממש, שהם חלקו השכינה ממש, בבחינת העםם מגי בطن

(ישעה מו); וכשהם חזרו לשהכינה, אוֹי השכינה מתחפָאַת: חוי במא ברא קאתינה לנבר (וור וקרא דף י), ואוי מתרעד השתקוקות עלזון, ונעשה יהוד, בידוע. ולפעמים בא לצרך זה הריגת, חס ושלום, שנחרגין, חס ושלום, כמה וכמה נפשות מישראל, כדי שיהיה יהוד על-ידי נפשותיהם העולות למעלה, כי לפעמים ארכין אל היחוד קרבה נפשות מאה, חס ושלום, על כן בא הריגת, חס ושלום:

ובכן על-ידי אברת השם, הנו המפרנסם, דהינו שיש אחד שהוא מפרנס ממנה, ואינו מפרנס, דהינו שהוא מפרנס בפי כל מרבאים ממנה, ואף-על-פירין אינו מפרנס, כי אינו חשוב כלל. ויש אחד שאין חפץ בוה, רק שאבד את המפרנס, דהינו אברת השם, שהיא הנפש, דהינו אף-על-פי שאין רצונו שלא יהיה מפרנס, אף-על-פירין אבד אותו, כמו שאדם אובד דבר שלא ברצונו, דהינו שאבד את השם, שהוא בוחינת מפרנס שיש לו שם בעולם. אבל יש אחד שעוזה זהה ברצונו וברעתו, שמוסר את נפשו על קדוש השם, דהינו המפרנס שלו, שהוא בוחינת שם פנ'ל, שהוא בוחינת נפש פנ'ל, ומחמת זה אף-על-פי שהוא מפרנס, אף-על-פירין אינו מפרנס כלל, כי אדרבא, הוא להפה, כי הכל הוברים עליו ובודים עליו בובים שלא עלה על דעתו, ויש לו שפיכות דמים מפוש מזה, ועוֹשֶׂה זה בכוונה, כי הוא בוחינת מסורת נפש מפש, כי שם הוא הנפש פנ'ל, וגם יש לו שפיכות דמים מזה פנ'ל, והוא מציל את ישראל בוה

ממה שהיה ראיו לבוא עלייהם, חם ושלום, בשביל היחוד בן'ל, ועל-ידי מסירת שמו שהוא נפשו בן'ל, הוא מצליח אותם בן'ל:

רמא

בשנופל אָרֶם מִמְּדֹרְגָתָו, יְדֻעַ שְׁמֵן הַשְׁמִים הִיא, כי התרחקות - תחלה התקנות, על-ין נפל, שיתעורר יותר להתקרב להשם ותברך. ועתה - שיתחיל מחרש לפנים בעבודת השם, אבל לא התיhil עזין כלל מעולם. זהה כלל גדול בעבודת השם, שצרכין ממש בכל יום להתיhil מחרש: (ויש ענייה עוד בכמה מקומות בספר רבי רבנו ז"ל, בכמה צרייך הארים להתקדש בעבודה ה', ולבל לפל משום דבר שביעולם, רק להתיhil בכל פעם מחרש. עין היטב בענייה זה, ויעירך לך לעדר).

רמכ

דע, שעליידי התחדשות התורה נעשה נהרות, כי **בשפתחיל** לחידש בתורה, או מתיhil לנבע מעין, בבחינת (ויאל ד): ומעין מבית ה' יצא, שהוא השכל, כמו שבחוב (משל כד): בחכמה יבנה בית. וזה המעניין בתחלת הוא צר וקפטן, ואחר-כך מתרחב ומתרפש יותר ויותר, עד שנעשה מפוז נהרות, והכל **באים לשאות מאלו הנהרות.**

על כן מי שרוצה לחידש חדושין דאוריתא ישש בהן ממש, הוא צרייך לבנות מקם, כי **בשגעון נהרות הנ'ל והכל**

באום לשותות מיהם, או יבואו גס-פֿן קליפות וסְטָרָא אחרא, חם ושלום, לשותות גס-פֿן ממש, על-פֿן צרייך לבכות מוקדם, ואוי עושה עלי-ידי הַבְּכִי נְהָרוֹת, בְּחִינָה (איוב כה, עין רשי' שם): מִבְּכִי נְהָרוֹת חֲבֵשׁ; שָׁעַלְיִידִי הַבְּכִי מַתְּקָן נְהָרוֹת, וממש שׂוֹתִין דִי סְפּוֹקִים כָל הַקְּלִיפּוֹת וסְטָרָא אחרא. ואחר-יכֶה, בְּשֻׁעָׁזָה נְהָרוֹת מְחֻדּוֹשִׁין רְאוּרִיתָא שְׁמַחְדֵשׁ אַחֲרֵיכֶה, אוֹי יְכוֹל לְהַמְשִׁיכָם רַק לִמְקוּמוֹת שְׁצָרִיךְ, שֶׁל־א יִשְׂתַּו מִמְּנוֹ זָרִים. ועל-פֿן חָבּוֹר הַהְלָכוֹת ומחודשין נִקְרָא מִסְכָּתָה, זה בְּחִינָה (תהלים קב): וְשָׁקְוִי בְּכִי מִסְכָּתִין, שְׁצָרִיךְ לְמַסְךָ הַטְּשָׁקָה בְּכִי, כי צרייך לבכות מוקדם פֿנְיָל.

זה בְּחִינָה (תהלים קל): על נְהָרוֹת בְּכִי, שם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ - זה בְּחִינָה תַּלְמֹוד בְּבֵלִי, שְׁנַעֲשָׂה אֶצְל הַיִשְׁיבּוֹת, שְׁמַהְם נִעְשִׁין נְהָרוֹת פֿנְיָל. וזהו גַם בְּכִינוּ - כי צרייך לבכות מוקדם, בְּחִינָה: וְשָׁקְוִי בְּכִי מִסְכָּתִי, פֿנְיָל:

רִשְׁגָן

דע, שְׁחִילַי הַקְּרָהָת, רְחַמְנָא לְצַלֵּן, בא עלי-ידי מה שאדם אוכל אכילה יתרה, כי בְּשָׁאָכֵל יוֹתֵר ממה שצרייך הוא בְּחִינָה מאכל בהמה, כי גַּדר האָדָם לְאָכֵל רק בְּפִי מה שצרייך, ובשָׁאָכֵל יוֹתֵר הוא מעשה בהמה, שאוכלה ולועסת כל היום, ועל-ידי-יה בא קְדָחָת, רְחַמְנָא לְצַלֵּן. וכן בְּשָׁנְדָמָן להָאָדָם בְּתוֹךְ מְאָכְלָו נִצְׁוֹצּוֹת, שֶׁלָא נִתְּבְּרוּ עַדְיוֹ מִמְּאָכֵל אָדָם,

על-ידי־זיה בא גם כן חלי הנ"ל. אם לא מי שהוא אדם גודל מאייר שיכול לדלג מרכנה שלמה, ולהעלוות המאכל למעלה מריפר), כי כשאוכל מאכל בהמה הנ"ל, נמצא שיזיא מגדר אדם לנדר בהמה. וזה בוחינת (תהלים ט): הריבבת אנווש לראשנו; הינו שנדר אנווש למעלה ממנה, כי הוא למטה מגדר אדם, כי ירד לנדר בהמה הנ"ל, אוי: באנו באש ובמים - זה בוחינת חלי הקדחת, רחמנא לצלן, שהוא אש ומים, חמימות וקרירות.

זה שאמרו רבותינו זכرونם לברכה (באותה דר' נתן פ"א ותנא דבר אלהו פ"א שם איתא לשון זה): בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון: ואכלת את עשב השדה, נודעינו אייברו. אמרו: אני וחמור נאכל באבום אחר. נודעינו אייברו, וזה בוחינת חלי הקדחת, שבא על־ידי אכילת עשב השדה, על־ידי מאכל בהמה הנ"ל. וזה שאמרו: ביוון ששמע בועת אפק תאכל לחם נתישבה דעתו, כי חלי הקדחת זה בוחינת פגם הדעת, כי עקר הדעת הוא על־ידי חبور אש ומים, וזה: ביוון ששמע בועת אפק וכו', כי רפואת החלי הנ"ל הוא על־ידי ועתה, ועל-ידי־זיה גתישבה דעתו - הוא בוחנת מה שפרטפא מחלי הנ"ל, שהוא שלמות הדעת הנ"ל:

סדר

צדקה היא תקון הברית. כי פגם הברית הוא, כי הוא היה צוריך להשפייע בקדשה למקום שצוריך להשפייע, והוא

סלק החרשפה ממשם, והמשיכה, חס ושלום למקום אחר, ועל-בון התקון עליידי האזרקה, שעליידייה חזיר ומשפיע לשם, אל הקדשה, ועלידייה נתרקן. וזה בוחינת: ויבואו האנשים על הרים, הנאמר בוגרת המושבון (שמות לה). הינו בוחינת זוג שגעשה עליידי האזרקה של נרבת המושבון בג"ל. ועל כן בשנותן לעני שאיןו הגון, או ארכבא הוא נגט יותר, כי חזיר ומשפיע למקום שאיןו צרייה. וענין במקום אחר (לעל בסי לא, ונסי נר), שטברא גם כן שזרקה הוא תקון הברית:

רפסה

טעם על שבירת כל חרם בשעת התקשות השודוק, כי (כל) אלו נשמות של הווג הם למעלה אחר, אך למיטה התקשות וההתארחות שלהם הוא בהעלם, כי אין יודען מההתארחות שלהם עד השודוק, ואנו נתגלה התקשות שלהם, שהיא עד עתה בהעלם. אך זה ההתגלות של התקשות שנתגלה בעת התנאים, הוא בוחינת: והחיות רצוא ושוב (יחוקאל) כי בשעת השודוק נתגלה התקשות, ותكب ומיד נתעלם, כי אחריה נתפרדו ונתרחקין, כי עליון היא אסורה עליו עד החפה. נמצא שבשעת השודוק נתגלה אור האחדות שלהם שהיא עד עתה בהעלם, ותكب ומיד נתעלם בג"ל, בוחינת: והחיות רצוא ושוב בג"ל. ובשביל זה שוברין כל חרם בשעת התקשות השודוק, כי פתיב (שם): והחיות רצוא ושוב פמראה

הפקק, פירוש: **כִּאֵר הַיְצָא מִן הַחֲרִסִין;** דהיינו הניצוץ שיצא בשעה ששוברין כל חرم, שהוא רק לפני שעה. ועל כן בשעת התקשרות השדורך שאו אור האחדות שלהם נתקבלה בבחינת רצוא ושוב כב"ל, על-כן שוברין בלי חرم, זה מרמז על סוד: **וְחַיּוֹת רֶצֶוֹת וְשׁוֹב כְּמַרְאָה הַפְּזָקָה כְבָנָל.** (ויש עוד טעם על זה לעיל)

(בסייעת ס' ובלקווט תנייא בסוף):

רפסו

דָע, **שְׁמִיתוֹת בְּהִמּוֹת וְחַיּוֹת בְּלָא זְמַנָן**, הוא עליידי שאינן נודרין במצוות ספה פראי, כי ספה בבחינות אמא רמסככא על בגין (תיקונים דף ג), בבחינות: אם לבינה תקרה (משל ב). וזה בבחינות ההבדל שבין גדר אדם לנדיר בהמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות י): **בָּרְכִי נְפָשִׁי אֶת ה' וְאֶל תְּשַׁבְּחֵי כֵל גָמוֹלוֹ** - שעשה לה דברים במקום בינה, אבל בהמה יונקת מדדי בהמה למטה, וזה החר הפרש שבין גדר אדם לבהמה - שהאדם יונק מדדי אדם, שהוא במקום בינה, בבחינות לבהמה - אם לבינה תקרה, בבחינות ספה; אבל בהמה יונקת מדדי בינה מהם למטה. ועל כן בשפוגים במצוות ספה, אווי נופל בבחינות כדי אדם, שהם במקום בינה, בבחינות ספה, ואוי נופל לבינה כדי בהמה, יונק ממש, נמצא שyonik משפע של בהמה, ועל כן יונק את חייהם, ועל ידי זה הם מתים, על ידי שגוטל מהם את השפעתם, ולפי הפעם שפוגם בפה בין הוא

נִפְלַתּוֹ, וְכֵן נוֹטֶל אֶת הַשְׁפָעָ שֶׁל הַבְּהָמֹות, וְכֵמוֹ כֵּן גּוֹרָם מִיתּוֹת הַבְּהָמֹת וְהַחֲיוֹת, וַיְהִי בְּחִינָה: וְלִמְקַנְהוֹ עָשָׂה סְפּוֹת (בראשית ל)

- פִי הַסְּפָה הָוָא בְּשִׁבְלַל מִקְנָהוֹ בְּגַ"ל:

גַם הַעֲסָקָן בְּבָנִין, מִזְיק לָהֶם, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכֻרוֹנוּ לְבָרְכָה (סוטה יא): בֶּל הַעֲסָק בְּבָנִין מִתְמַסְבֵּן; בַּי צָרֵיךְ לְבָנוֹת הַבַּיִת בְּחִכְמָה וְשִׁכְלָל, וְאֵין מִזְיק לְהַבָּנִין, וְאֵין רָאוּי לְזַבְּנוֹת בַּיִת, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל כד): בְּחִכְמָה יַבְנֵה בַּיִת וּבְרַבּוֹנָה יַתְפּוֹן, וּבְרַעַת חֲדָרִים יַמְלָאוּ, (פי יש לו מקום להבגיאות השפע). אֲבָל בְּשִׁבְוֹנָה בְּלָא שִׁכְלָל, אֵין מִזְיק לֹא, וְעַל כֵּן מִתְמַסְבֵּן, בַּי זה עָנֵשׂ עַל שְׁפָגָם בְּחִכְמָה. בַּי הִיה רָאוּי לְזַבְּנוֹת הַבַּיִת בְּחִכְמָה בְּגַ"ל. וְעַל כֵּן עָנֵשׂ שְׁמִתְמַסְבֵּן, שָׂזה בְּחִינָות פָּגָם הַחִכְמָה, בְּחִינָה: חִכְמָת הַמְּסִבֵּן בּוֹיִיחָה (קהלת ט). וְעַל כֵּן עַל יְדֵי הַסְּפָה, שָׁהֵיא בְּחִינָת שִׁכְלָל, בְּחִינָה: אֵם לְבִנָה בְּגַ"ל - עַל יְדֵי רִיזָה יָכֹל לְבָנוֹת בַּיִת בְּבָחִינָה: בְּחִכְמָה יַבְנֵה בַּיִת וּכְי' בְּגַ"ל:

וַיְהִי בְּחִינָה: וַיַּעֲקֹב נִסְעַ סְפּוֹתָה וַיַּכְן לֹא בַּיִת (בראשית שם), בְּגַ"ל:

וַיְהִי בְּחִינָת שְׁבוּעוֹת, בַּי שְׁבוּעוֹת וּסְכוֹת הֵם אֶחָד, בַּי הַתּוֹרָה יוֹצֵאת מִבְנָה שָׁהֵיא בְּחִינָת סְכָה, בָּמוֹ שְׁפָתּוֹב (משל א): וְאֵל תְּטֵשׂ תּוֹרָת אֱמֶה, בְּחִינָה אֵם לְבִנָה, שָׁהֵיא בְּחִינָת סְכָה בְּגַ"ל:

וְעַל כֵּן תְּכַפֵּף אַחֲר סְכוֹת הוּא שְׁמַחַת תּוֹרָה, בַּי מִבְּחִינָת סְכָה מִשְׁם יוֹצֵאת הַתּוֹרָה. נִמְצָא עַל יְדֵי שְׁנָכְנוֹסָוּ בְּסָפָה, נִعְשָׂים

בעצם בבחינות התורה, כי ממש יוצאה התורה בג"ל, ואו מתחלה התורה, שהוא בראשית, בבחינות בית, חינו בית דברראשית, בבחינות: ויעקב נסע ספוחה ויבן לו בית בג"ל. וזה בבחינת סונן, שאו הוא זמן מתן תורה, ראשיתות: ויעקב נסע ספוחה ויבן לו בית וכו', בג"ל:

רטו

שבועות הוא רפואה להראה, כי חמשה בפני ראה פגנ'ד חמשה חמישית תורה (חיקון כה), ובשבועות מקבלין התורה, יכולן לקבל חיים חדש:

רטח

בשאין האדם מסתכל על התקבילה, למה לו חיים. והנה הנפש מתרגעה תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין האדם עושה רצונו יתרפה, חס ושלום, אויה מתרגעה מادر לחור לשרשה, ומרתחלת להמשיך עצמה להסתלק מוגע האדם, ומה נחלה האדם, על ידי שנחלש כה הנפש, על ידי שטממשכת עצמה מפע מלחמת שאין מלא רצונה, כי היא רוצה רק שיעשה רצון המקום ברוך היא: ומה שהאדם חוזר לבריאותו על ידי רפואיות, הוא מלחמת שחפת רואה שהוא האדם יכול לבכ עצמו לעשות הפך תאותו ורגילותו, כי הוא מרגע באכילת לחם ושאר מאכלים, מעכשו כופה תאותו ומתקבל

רְפּוֹאֹת וִסְפּוֹרִים מֵרִים בָּשְׁבֵיל בְּרִיאָתוֹ, וַמְּחַמֶּת שְׁהַנֶּפֶשׁ רֹאָה
שַׁהְוָא יִכְלֶל כִּי תָאֹתוֹ בָשְׁבֵיל אַיִלָה תְּכִלָת, עַל כֵן הִיא חֻורָת
אַלְוָה, כִּי הִיא מִצְפָה שִׁיכָף תָאֹתוֹ בָשְׁבֵיל הַתְּכִלָת הַאֲמָתִי -
לְעֹשֹות רְצֹן יוֹצֵר וַיְתַבְּרֵךְ:

רמסט

לְשׁוֹן רְבָנוֹ זָכְרוֹנוֹ לְבָרָכה

מִדְירִית הַצָּדִיק גַּבָּר מַעֲשָׂה הַדָּרוֹ. וְסִימָן לְדָבָר: וְהִיא יוֹשְׁבָת
תְּחִתְתְּ הַמֶּר (שופטים ר), וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ זָכְרוּנוּ לְבָרָכה
(מִילָה יד): מַה הַמֶּר אֵין לוֹ אֶלְאָ לְבָב אֶחָד אֶפְיָה יִשְׂרָאֵל בֵּן: (שֶׁ פָאָן
לְשׁוֹנוֹ ז"ל)

ער

כִּמו שִׁש הַתְּעוֹרוֹת מֵאָדָם לְחֶבְרוֹן, בְּגַן בְּשָׁרוֹאֵין שֶׁאָחָד
אָוּמָר בְּקָשׁוֹת וִסְלִיחָה בְּהַתְּעוֹרוֹת בְּלֵב נְשָׁבֵר, אוֹי חֶבְרוֹן
מַתְּעוֹרֵר מִפְנֵז גַם בָּנָן, כִּי מַתְּעוֹרֵר מַחְבָּרוֹן וַמְתַחֵיל לְהַסְתַּפֵּל עַל
עַצְמוֹ, וַמְתַעֲזֵר גַם בָּנָן, וַמְתַחֵיל לוֹמֵר גַם בָּנָן בְּקָשׁוֹת בְּהַתְּעוֹרוֹת
הַלְּבָב. כִּמו כָּן יִש אַצְל הָאָדָם עַצְמוֹ הַתְּעוֹרוֹת מִנָּה וּבָה,
שְׁמַתְּעוֹרֵר מַתּוֹךְ דָבָרי עַצְמוֹן, דְהִינוּ שָׁאוּמָר בְּקָשׁוֹת וַתְּחִנּוֹת
בְּהַתְּעוֹרוֹת וַצְוָעָק: וַיְלִי, וַבְּתוֹךְ כֵּד נְתַעֲזֵר מִזָּה וַמְתַחֵיל
לְהַסְתַּפֵּל עַל עַצְמוֹ: הִכְנֵן אָנָי, וּמַי צְוָעָק כֵּה, הַלָּא וַיְלִי, לִי
מִמֶּשׁ, וַמְתַחֵיל שְׁנִית לְצַעַק וַיְלִי, לִי דִיקָא. וְאָפְ שְׁבַתְּחִלָה גַּדְמָה

לו בָּאֶלְוֹ גַּם־בֵּין אָמֵר בָּאָמָת פָּרָאוִי, עַم כֵּל וְהַ אַחֲרַכְךָ רֹאֵן
ההַפְּרָשׁ בֵּין קָרֵם לְאַחֲרָךְ בָּהּ, וְהַבָּנָן:

רעא

צְרִיךְ שַׁיִיחַה לְהָאָדָם עֻזּוֹת דִּקְרָשָׁה, כִּמְבָאָר בְּכֶמֶה מִקּוּמוֹת,
כֵּמוֹ שָׁאַמְרוּ (אבות פ"ה): הַיּוֹעַז בְּגָמָר, וּכְמַבוּאָ לְעַיל,
וְאַפְּלִי נַגְּדָר הַרְבָּה בְּעַצְמָוֹ צְרִיךְ שַׁיִיחַה לוֹ עֻזּוֹת, שִׁיעַוּ פְּנֵיו לְדָבָר
עַמּוֹ כֵּל מִה שְׁאַרְיוֹת, וְלֹא יַתְּבִּישׁ. וְהַ שְׁאַחֲרָה מִקְרָב יוֹתָר, הַוָּא
רַק עַל־יָדָיו שִׁישׁ לוֹ עֻזּוֹת יוֹתָר, וּמִחְמָת זֶה מִרְבָּר עַמּוֹ יוֹתָר, אֲךָ
זֶה תְּלִוי בָּהּ, שַׁזְּהָ שִׁישׁ לוֹ עֻזּוֹת לְדָבָר, הַוָּא מִחְמָת עַבְדוֹתָה
שַׁהְוָא עֹשֶׂה וּעוֹבֵד תְּרִיבָה אֶת הָ, וּמִחְמָת זֶה יִשְׁלַׁחְ לוֹ עֻזּוֹת לְדָבָר
עַמּ הַרְבָּה, וּמִחְמָת זֶה שַׁהְוָא מִרְבָּר עַמּוֹ, עַל יָדָיו זֶה עֹשֶׂה וּעוֹבֵד
תְּרִיבָה, עַל יָדִי שְׁמַתְעֹזֵר בְּיוֹתָר עַל יָדִי שְׁמַדְבָּר תְּרִיבָה עַמּוֹ,
נִמְצָא שַׁזְּהָ תְּלִוי בָּהּ. וּכְנַיְשׁ בְּמַה דְּבָרִים בְּעַוּלָם שְׁהָם תְּלִוִּים
זֶה בָּהּ, וְאַזְן יוֹדְעֵין מַהֲיכָן הַהַתְּחָלָה, כִּי כֵּל אַחֲרָה מִתְּחִיל
מִהְבָּרוֹ, כִּי זֶה תְּלִוי בָּהּ בְּנֵי לְ:

ערב

הַיּוֹם אֵם בְּקוּלוֹ תְּשִׁמְעוֹ (תהלים צה). זֶה כֵּל גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָה
הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא יִשְׁם לְנַגְּד עִינֵּיו כִּי־אָם אֶת־הַיּוֹם, הַזֶּה
בַּעֲסָק פְּרָנָסָה וְהַצְּטָרְכָותָהוּ, צְרִיךְ שֶׁלֹּא יִחְשַׁב מִזְמָם לְחַבְרוֹ,
כְּמַבוּאָ בְּסֶפֶרִים, וּכְנַיְשׁ בַּעֲבוֹדָתוֹ יַתְּבִּרְךָ לֹא יִשְׁמַם לְנַגְּד עִינֵּיו כִּי

אם אותו היום ואותו השעה, כי פשׁורוץין לכֶּנֶס בעבודת השם, נרמָה להרים כלו הוא משא כבָּר, וαι אפשר לו לשא משא כבר פֹּו. אבל בשיחשב שאין לו רק אותו היום, לא יהי' לו משא כלל, וגם שלא ידחה את עצמו מיום ליום, לאמר: מחר אתחיל, מחר אתחפלל בכוונה ובכח בראי, וכיוצא בו בשאר העבודות, כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה שעומדר בו, כי יום המחרת הוא עולם אחר לנMRI. היום אם בקולו תשמעו - היום דיקא, והבן:

רעג

דע, שיש בנים שמלדים בוה העולם, אבל יש בני עליה גודלים מאה, שמלדים נשותיהם מהעליה מהגשות המתלבשים בבנים הנולדים בעולם. כי כל הגשותיהם בעולם הם ששים רפוא, אף שיש יותר, הם רק מהתחלקות הגיצזות, אבל בכללם רק ששים רפוא. אבל אלו הגשות הילם מהעליה משושים רפוא נשותיהם שמתלבשים בוה העולם, כי הם אינם ראויין בכלל להתלבש בוה העולם, ואלו כשבאו בוה העולם, הם אינם ראויין בכלל להתלבש בוה העולם. וזה בחינות בני משה, שפטותם בהם: ובני רחובתו רבו מהעליה, ודרשו חכמיינו וכרכונם לרבה (ברכות ז): למעלה משושים רפוא; כי הם לא היו נחשבים בכלל הששים רפוא, כי הם היו למעלה מהם פג"ל:

רעד

דַע, שִׁישׁ רְשָׁעִים שְׁעוֹבָדִים וַיְגַעֲוִים כֵּל יְמִיהם בָּרִי לְעַקֵּר עַצְמָן
מִהָּשָׁם יַתְפַּרְךּ וּמִתּוֹרָתוֹ לְגָמָרִי, בַּי הַנְּקָדָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל
קָדְשָׁת יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ עָדוֹן בְּתוֹכָם, אֲפִלּוּ פִּי שְׁהָם רְשָׁעִים
גּוֹמְרִים, הִיא מִבְלָפְלָת אֹתָם, וּמִבְּיאָה בָּהֶם הַרְחֹוֹרִי תְּשִׁוָּבָה
וּבְיאָה מַאיָּמָת הַדָּין הַגָּדוֹל, וּמִחְמָת וְהָאֵין לְהָם תְּעֻנוֹג
מִהַעֲבָרוֹת וְהַתְּאֻוֹת שְׁלָחָם, עַל כֵּן הַם מַתְאֹוֹם וַיְגַעֲוִים בָּרִי
שְׁגַעֲיוֹ לְכִפְרָה גּוֹמְרָה בְּדָעַתָּם, חַס וְשָׁלוֹם, בָּאָפָן שְׁלָא יְהִי
לְהָם עַזְּדָר צְדָקָה לְגַטּוֹת אֶל הַאֱמָת. אֲבָל צְרוּיכִים לְזֹה יְגַעֲה
גָּדוֹלָה מַאֲדָר מַאֲדָר בְּמִה וּבְמִה שְׁנִים, רְחַמְנָא לְצַלָּן, רְחַמְנָא
לְשִׁזְבָּן, בַּי הַיְהּוֹרוֹת שְׁבָהָם אֵינָה מְנַחַת אֹתָם, וּמִבְלָפְלָת אֹתָם
תְּמִיד:

וְדַע, שִׁישׁ מֵהֶם, כְּשַׁמְגַעַיִן וּבְאַיִן לְמָה שְׁהָתָאוּ, דַהֲנֵנוּ לְכִפְרָה
גּוֹמְרָה, חַס וְשָׁלוֹם, בְּלִי שָׁוֹם סְפָק, אֶל הַאֱמָת, אֹוי תְּקַפָּה
וּמִיד מַתִּים מִן הָעוֹלָם, וְאֹו רְזַעַן הַאֱמָת:

ערה

דַע, שְׁבָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁעוֹשִׁין, נָעָשָׂה מִמְפָנָה נַר אֶחָד.
וּכְשַׁנְסְפַלְקָה הָאָדָם, אֲםַר הִיא נִשְׁמָה גָּדוֹלָה, שְׁהִיא יְקָרָה
מַאֲדָר בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יַתְפַּרְךּ, אֹוי נֹתְנֵין לָהּ לְהִזְמָת מִחְפֵשׁ בְּגַנְגָּנָא
דְמַלְכָא, שִׁיחַפְשׁ וּוֹקֵחׁ לוֹ מָה שְׁיַרְצָה מְגַנְגִּי הַמֶּלֶךְ יַתְפַּרְךּ, וְזֹה

תכלית כל תעוני עולם הבא. ולחפש ארכין נרות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים י), שחוש בירות, ולמדו מפסק: נר ה' נשמה אדם חופש כל חורי בטן, והנרות נעשו מן המצוות בג"ל, בבחינת: נר מצוה (משל ו), ואצל אלו הנרות מהחפתה הנשמה אחר ההסתלקות בגנוי דמלכא. וזה בבחינת: במותים חפשי - כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות (שכח קנא). חפשי, הינו בבחינת החופש שנעשה מן המצוות, כי המצוות הם נרות שלידם החופש בג"ל. אבל יש צדיק שטミת עצמו בחיו, וגם בעודו בחיים הוא מהפש בגני אביו:

רעו

דע, כי אכילת שבת אינה בשל שבעה כלל, רק בגין דיתברכו בלהו שטא יומין, כמובא בזוהר (יתרו פ), כי מאכילת שבת נשפיעו ונתרבעו בלה ששת הימים. כי עקר השבעה - בשבת, כי סומא אין לו שבע, כמו שלמדו רבותינו זכרון לברכה (ומא עד): מפסק: המאכלך מן במדבר למן עתך וכו'. ופסיעה גסה נוטלת מאור עיניו של אדם ומהדר לה בקדושא דברי שמיש (ברכות מג). נמצא שעקר שלמות מאור עינים הוא בשבת, ועל כן או השבעה, כי השבעה על ידי ראיית עינים בג"ל. וזה: פסעים בו פסעה קטנה, סועדים בו לברך שלש פעמים; הינו שבשבת פסעים פסעה קטנה, שלל ידי זה והמאור עינים בשלמות, שלל ידי זה השבעה בג"ל. ועל כן מה

שפטודרים בו שלוש פעמים, הוא רק לברך, רהינו בגין דיתברכו נ כל שתא יומין בג"ל, אבל בשביל שבת עצמו לא היה צריך לאכל כל רק שלוש פעמים, כי בשבת השבעה, רק הוא לברך בג"ל:

רעו

דע, שיש מחלוקת על האדם, אין לעמוד עצמו בגין השונות, לומר: במו שעושה לי פון עשוה לו בגיןו; כי זה גורם שהשונא יבוא לבקשתו, לראותו בו, חם ושלום, מה שהוא רוצה לראות בו, רק אדרבא, ראוי לדון אותם בchap זכות, ולעשותם להם כל הטבות, בוחנות: ונפשי בעפר לכל תהיה - במו העפר שהפל דין עלייה, והוא נתנת להם כל הטבות: אכילה ושתיה וזהב וכסף ואבני טבות - הכל היה מן העפר; במו כן אפיעל-פי שהם חולקים עלייו ומבקשים רעהו, אפיעל-פיר כן יעשה להם כל הטבות, במו העפר בג"ל.

והוא במשל, כשהאחד חותר תחת בית חברו, אם הוא עומד עצמו ויחתר גם בגיןו, או בודאי بكل יבוא החותר לבקשתו, אבל כשהאחד חותר וחברו עומד בפניהם ושותך עפר ועושה תיל בגיןו - או מפיר מחשבתו, ואינו יכול השונא לעשות מבקשתו. במו כן אין לעמוד בגין השונאים לעשות בגיןם, שהוא בוחנת שחותר גם בגין במו השונא, שעליידיזה יבוא לבקשתו بكل. אבל על ידי בוחנת עפר, בוחנת ונפשי

כעַפֵּר בְּגַל, עַל־יִדְרֹזָה מִפְיר מְחַשֶּׁבֶת הַשׁוֹנֵא בְּגַל, וְאוֹזֵר פֻּרָה שְׁחַת בָּה יַפֵּל, כִּי נָפֵל וְנִשְׁאָר בְּהַשְׁחָת שְׁכְרָה עַל חֲבָרוֹ עַל יָדָי הַעֲפֵר שְׁנֵשֶׁפֶד עַלְיוֹ, כִּי חֲבָרוֹ עוֹמֵד וְשׁוֹפֵךְ עַלְיוֹ עַפֵּר בְּגַנְגָדו בְּגַל, עַל־יִדְיָה בְּחִינָה וְנִפְשֵׁי בְּעַפֵּר בְּגַל:

וְכֵל זֶה בְּשְׁחֹזְלִקִים הֵם רְשָׁעִים, אֲבָל בְּשְׁחֹזְלִקִים עַלְיוֹ צְדִיקִים, בְּוֹדָאי בְּוֹנְתָם הוּא רָק לְטוֹבָה, שְׁמַרְיָמִין וּמִנְשָׁאִין אָוֹתוֹ עַל־יִדְרֹזָה, וּמִמְתְּקִים דִינִים מַעַלְיוֹ, וְהָוָא בְּמוֹ אֶחָד שְׁחוֹפֵר עַצְמוֹ תְּהִת חֲבָרוֹ וּמִשְׁלֹיךְ לוֹ מִתְנָה טוֹבָה, וּכְמוֹ שְׁמַצֵּינוּ בְּעַיִן זֶה בְּצֶדֶקה, שְׁבַמָּה תְּנִאים הַשְּׁלִיכוּ צְדִיקָות בְּהַצְנָעָה, כִּי שְׁלָא יְדֻעַ הַמְּקַבֵּל (כחובות ס), בֵּן זֶה מְחַלְקָת שֶׁל צְדִיקִים הוּא שְׁנוֹתָנוּ לוֹ טוֹבָה בְּהָעָלִם וּבְהַצְנָעָה בְּגַל.

זוּה שְׁבַקְשֵׁשׁ דָוד (תְּהִלִּים צב): בְּקָמִים עַל מַרְעִים וּכְוֹ. כִּי יִשׁ תִּמְרֵר בְּקָרְשָׁה, בְּחִינָה: צְדִיק בְּתִמְרֵר יִפְרָח (שם); וּבְגַנְגָדו תִּמְרֵר בְּסֶטֶרֶא אַחֲרָא, בְּחִינָה: שָׂאָור בְּכִכְוֹתָבָה, וּכְוֹתָבָה הִיא תִּמְרֵה, הִינֵּו תִּמְרֵר שְׁבְסֶטֶרֶא אַחֲרָא, כִּי שָׂאָור הוּא בְּלָלוֹת וּתְקָפָה דִינִים, כִּי הוּא בְּחִינָת אַלְקִים בְּרַבּוּעַ וּבְמַלְיוֹ פְּמוּבָא, וְעַל בֵּן נִקְרָא תִּמְרֵר, לְשׁוֹן תִּמְרָה, הִינֵּו הַסֶּטֶרֶא אַחֲרָא שְׁהָיָא נִקְרָאת תִּמְרָה, כִּי תִּמְרָה חִכָּה - אָוֹלָת, תִּמְרָה חִים וּכְוֹ, פְּמוּבָא (בספר יצירה). וּשְׁרֵשׁ הַדִּינִים וּהַסֶּטֶרֶא אַחֲרָא הוּא מְחַלְקָת שְׁבַקְדָּשָׁה, כִּי הַסֶּטֶרֶא אַחֲרָא הוּא בְּחִינָת מְחַלְקָת, וּשְׁרֵשָׁם - מְחַלְקָת שְׁבַקְדָּשָׁה, וְאֵין הַדִּין גַּמְתָּק אֶלָּא בְּשָׁרוֹ, וְעַל־בֵּן עַל־יִדְיָה מְחַלְקָת שֶׁל צְדִיקִים, שְׁהָיָא מְחַלְקָת שְׁבַקְדָּשָׁה, עַל־יִדְרֹזָה

נמתקים הدينים בשרון כנ"ל, ועל-ידייה צדק בתרם יפרח, כי נמתק ונתבטל התמר דסטרה אחרת על-ידי המחלוקת, שהיא בחינת המחלוקת הدينים בשרון.

גמצא שחלוקת של צדיקים היא טובה גולה, רק מחלוקת שמשם נשתלו של ונאחו הסטרא אחרת והدينם, שהם מחלוקת גמורה, על כן אפשר שידמה שהחלוקת של צדיקים היא גם כן מחלוקת גמור של שנאה חם ושלום, מחלוקת שהם נאחוין שם כנ"ל, אבל באמה הוא רק לטובה. וזה שבקש דוד, בשיחיה עליו מחלוקת של צדיקים, שלא ישמע מן המחלוקת רק טובות, כי בודאי בוגרתם לטובה כנ"ל, וזה: בזמנים עלי מרעים, הינו מחלוקת של צדיקים, שהם אחים ורעים, בחינת תרעין רען שלא מתרשים (זהר וקרא עא), כי בודאי הם אוחבים גוזלים. וכשהם יקומו עלי: תשמענה אוני צדק בתרם יפרח - שלא ישמע מן המחלוקת כי אם הטובות שעוזין לו בזה, שהוא בחינת צדק בתרם יפרח, בחינת המחלוקת הدينים כנ"ל, ולא יטעה, חם ושלום, שהוא מחלוקת גמורה, חם ושלום, כנ"ל, כדי שלא לתן להם אוחיה בזאת המחלוקת, כי זאת המחלוקת הוא רק לטובה כנ"ל:

גם כל הרפואות באין מון הארץ, ועל כן בעת שהארץ נותנת גולה, שנוטנת מה בכל האילנות והצמחיים, רהינו בזמן החניטה, שהוא בחדרש אחר, או יש מה יותר בכל הרפואות, כי או נותנת הארץ בהם כת. אבל בזמן אחר, אולי אם יקחו אותו

הָרְפִיאוֹת בַּעֲצָמָן, אֵין לָהֶם זֶה הַפְּחַד, וְעַל כֵּן לְזַקְנָה רְפִיאוֹת
בְּחִדְשָׁ אַיִר, שֶׁהָא "מִיאָ".

וּעַקְרָב הַיָּא אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, בַּי כֵּל הָאָרְצֹות מִקְבֵּלָן מִתְמִצְיאָת
אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל. וְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל יִשְׁלַחְתָּה שְׁתִי בְּחִינּוֹת: לְפָעָמִים
נִקְרָאת אָרֶץ בְּגַעַן, וְלְפָעָמִים נִקְרָאת אָרֶץ סְתִם. הַיְנוּ בְּשִׁישָׁ
מִחְלָקָת, אָיו נִקְרָאת אָרֶץ בְּגַעַן, בְּחִינּוֹת בָּאָן עַנִּי, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ
רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבָרְכָה (פסחים ט) עַל פְּסֻוק: וְלֹא יְהִי בְּגַעַן -
אֵין בָּאָן עַנִּי. נִמְצָא בְּגַעַן הוּא בְּחִינּוֹת בָּאָן עַנִּי, וְזה עַל יְדֵי
מִחְלָקָת, בַּי מִחְלָקָת אַחַת דּוֹחָה מֵאָה פְּרָנָסּוֹת: וְזה בְּחִינּוֹת
(בָּאָשָׁת ט): וְיַהְיֵי רִיב בֵּין רֹועִי מִקְנָה אֶבְרָם וּבֵין רֹועִי מִקְנָה לָוט
וּבְגַעַן אֹו בָּאָרֶץ - שָׁעַלְיִידֵי הַרִּיב וּמִחְלָקָת, עַל יְדֵי-זָהָב
וּבְגַעַן וּכְךָ, בַּי אָיו נִקְרָאת בְּחִינּוֹת אָרֶץ בְּגַעַן כְּגַל. אֶבְל בְּשִׁישָׁ
שָׁלוֹם, אָיו הַיָּא נִקְרָאת בְּחִינּוֹת אָרֶץ סְתִם, וְאָיו הַיָּא בְּחִינּוֹת: אָרֶץ
נִתְנָה יְבוֹלָה (תהלים ט) - שְׁנוֹתָנָה כְּחוֹתִיה לְכָל יְבוֹל הָאָרֶץ, וְאָיו
יִשְׁפַּחַת לְכָל הָרְפִיאוֹת כְּגַל. וְעַל-פָּנֵן אָוֹתִיות אַיִיר רַאשִׁיתְבּוֹת:
אַיִיבִי יְשׁוּבוּ יְבָשָׁו רַגְעָן (תהלים ו); בַּי אָיו הַמְּכָלָה כָּל הָרְפִיאוֹת שָׁהֵם
בְּחִינּוֹת שָׁלוֹם, בְּחִינּוֹת: אָרֶץ נִתְנָה יְבוֹלָה כְּגַל, שֶׁהָא הַפְּקָד
מִחְלָקָת, שֶׁהָא בְּחִינּוֹת אָרֶץ בְּגַעַן כְּגַל:

וְרַע שְׁעָקָר בְּבּוֹד שְׁבַת הַיָּא הַאֲכִילָה, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (שמות ט):
אֲכִלוּהוּ הַיּוֹם, בַּי אֲכִילָת שְׁבַת יְקָרָה מֵאָר, בַּי הָוּ בְּלֹא
אֲלֹהָות בְּלֹא קְדָשָׁ, וּכְמַבָּאָר (לעיל נס"י נ). וְעַל כֵּן מִצְוָה גְּדוֹלָה
לְהָרְפּוֹת בְּסֻעַדָּת שְׁבַת, וְהָא תָקוּן לְחַלּוֹל שְׁבַת, בַּי מְחַלּוֹל שְׁבַת

אי אפשר לזהר, כי בקהל אפשר להכשל בחולול שבת, חם ושלום. והתקון הוא על ידי האכילה של שבת, כי חולול שבת הוא בבחינות חלל, בבחינת הסתלקות, בבחינות: כי ימצא חלל באדרמה (רבנים כא). וכי שפרתא אשתו ראשונה, פסיעותיו מתקצרות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין כב), ושבת היא בבחינת אשתו ראשונה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (בראשית ובה פרשה יא), שאמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא: כלל נתת בנו וגוי לאל נתת, והשיבת השם יתברך שבנסת ישראל הוא בן וגוי שלה. נמצוא שחולול שבת הוא בבחינות פסיעות קצרות, בבחינות פסיעותיו מתקצרות בפ"ל.

והנזה מצינו להפה, כי הלא אדרבא, רבותינו זכרונם לברכה אסרו לפצע בשבת פסעה גפה (שבת קי), וצידיק דוקא לפצע בשבת פסעה קטפה. אך דעת, כי בחל, בשעושין מצוה, וכל מצוה היא קומה שלמה, יש מקומות שהפטרא אחרת יונקמת מהם, וזה הרגלון של המצוה, שמשם ניקת הפטרא אחרת, בבחינות: רגלה יזרדות מות (משל ה); ובשבת עולין הרגלון מן הקלפות, בבחינות: אם תשיב משבת רגלה (ישעה נה), שבסבת משיבין הרגלון של מצוה אל הקרשה, ואו מתחלה לילך לפני השם יתברך.

והנזה בוראי בתחילת התalicha אינה יכולה לעשות דבר בכירה, רק הוא עדין שביל דקיק, פעמי הרגלוין, אך הוא במשל הטעון בשפתח חיל לילך, שבתחלת אין יכול להלך

יְפֵה, אֵיךְ הָאָב מִחְמַת גָּדֵל אֲהַבְתּוֹ וְשֻׁעַשְׂעִיוּ עִם בֶּןְךָ, הוּא עֹשֶׂה מִפְעָמִי רָגְלֵיו דָּרָה, כְּמוֹ שָׁאנוּ רֹאוֹין, בְּשַׁהַתְּנִינָּק עֹזֶה אֵיזָה דָּבָר קָטָן, אוֹ מִרְכֵּב אֵיזָה דָּבָר, אֶפְ שָׁאינוּ חִכָּמָה בָּלְלָה, עִם כָּל זה מִחְמַת אֲהַבְתּוֹ הָאָב וְשֻׁעַשְׂעִיוּ מֹזָה, הוּא מִחְבֵּב הַדָּבָר וּמְגַדֵּילוּ וּמְרַחֵיבוּ וְעֹשֶׂה מֹזָה דָּבָר גָּדוֹל. כְּמוֹ כָּנָן הַשִּׁם יְתִבְרָה, בְּשַׁהַמְּצֹוֹה מִתְחַלָּת לִילָּה, אוֹ כְּשָׁאָדָם עֹשֶׂה אֵיזָה דָּרָךְ תְּרִשְׁׁוּשָׁה יְתִבְרָה, אֶפְ שַׁבְּתָחָלָה הוּא שְׁבֵיל דָּקִיק, עִם כָּל זה מִחְמַת גָּדֵל שֻׁעַשְׂעִיוּ יְתִבְרָה מֹזָה, הוּא עֹשֶׂה מִפְעָמִי רָגְלֵיו דָּרָה בְּכִישָׁה. וְזֹה בְּחִינּוֹת (תְּהִלָּם פָּה): צָדָק לְפָנָיו יְהָלָה. צָדָק, הַנּוּ הַמְּצֹוֹת, בְּמָה שְׁבָתוֹב (שם קִיט): בָּל מִצּוֹתִיךְ צָדָק. בְּשַׁמְּתָחָלָת הַמְּצֹוֹה לִילָּךְ לְפָנָיו יְתִבְרָה, אָזָוּ: וַיַּשֵּׂם לְדָרָךְ פָּעָמִיו, שַׁהֲוָא יְתִבְרָה עֹשֶׂה דָּרָךְ בְּבּוֹשָׁה מִפְעָמִי הָרָגְלִין, שַׁהֲם רָק שְׁבֵיל דָּקִיק, וּמִחְמַת שֻׁעַשְׂעִיוּ, הוּא מִשְׁמִים לְדָרָךְ רָחֵב וּכְבוֹשׁ אַתְּ פָּעָמִיו, שַׁהֲם רָק שְׁבֵיל דָּקִיק בְּגַןְךָ, וְכָל זה נָעֲשָׂה עַל יָדֵי אֲכִילָה שְׁבָתָה, שְׁמִישָׁם מִקְבְּלִין כִּחְ הָרָגְלִין, בְּבִחְינָת (שְׁבָתָה קָנוּ): דָּוק בְּכִי וְתִשְׁבָּח בְּרָגְלִין, שָׁעַל יָדֵי הָאֲכִילָה מִקְבְּלִין הָרָגְלִין כִּחְ וְאָזִי נָעֲשָׂה מִפְעָמִי הָרָגְלִין, שַׁהֲם רָק שְׁבֵיל דָּקִיק, פְּסִיעּוֹת קָטָנות, נָעֲשָׂה מִהֶּם דָּרָךְ בְּבּוֹשָׁה בְּגַןְךָ:

וְזֹה בְּחִינּוֹת: פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קָטָנה, סּוּעָדִים בּוֹ לְבָרָךְ שֶׁלֶש פְּעָמִים. הַנּוּ שְׁבָשְׁבָתָה פּוֹסְעִים פְּסִיעָה קָטָנה. וְהוּא תְּמוּהָ, לְכֹאָרָה, בַּיְתָא אֲדֹרָבָה, מַי שְׁמַתָּה אֲשָׁתוֹ הָרָאשָׁונָה, פְּסִיעּוֹתָיו מַתְּקָאָרוֹת, וְשַׁבָּתָה הוּא בְּחִינּוֹת אֲשָׁתוֹ הָרָאשָׁונָה בְּגַןְךָ,

ויהי ראוי שיזהה בו פסיעות גדלות ורחות, אך סודים בו לברך וכו' - הינו שאוכלים סעודת שבת, ועל יידיהם באהמת נתתקנון הפסיעות קטנות ונתרחבי ונעשה מהם דרך בבושה, בבחינת ושם בדרך פעמו פג"ל. ועל כן על ידי אכילת שבת נתתקון חלול שבת, שהוא בבחינות פסיעות קצירות פג"ל, כי על ידי אכילת שבת נעשה מפסיעות קצירות רחות, ונעשה מהם דרך בבושה פג"ל:

rangle הוא רפואה להראה, בידיע לחכמי הרפואות:
אויה לי כי גרתי משך (החלם כב). היה רפו לבון בתפלתו,
שמצטרע על שהוא מתרא מראות הנפולות, שהם
באום משך דינם, וזה: כי גרתי משך: תמר הוא גם כן שני
פעמים ש"ר, כמו:

רעח

דע, שעיל חלייף טוב יכולין לראות כל הפלים של הבית
המקדש אויה פנים יש להם. וזה שפטוב, בשאמיר יצחק
לעשו שיבדק הפטין וישחת יפה: שא נא בילוי, (בראשית כ) -
רמו על כלים של בית המקדש, שהם גראים על הפטין היפה
פנ"ל. וכן איתא במדרש (בראשית פרשה סה), שבליך רמו על כלים
של בית המקדש, כמו שאמרו שם: בליך - זה בבל, שנאמר:
ואת הפלים הביא בית אוצר אלהיו; נמצא, שבליך מרפו על
כלים של בית המקדש:

בְּקִנְאֹו את קָנָאַתִי (כמזכיר מה) - בְּחִנַת הַצָּדִיק שֶׁאָנוּ מִקְנָא
שָׁוֹם צָדִיק, לֹא בְעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְעוֹלָם הַבָּא, רַק אָתוֹ
לְבָדוּ יִתְפָרֵךְ:

רעט

דַע, שִׁשׁ שָׁאוֹמְרִים תֹּרַה מִלְמְטָה לְמַעַלָה, וְהִיא מִלְמְטָה
רְחַבָה מִאָד, שִׁלְמְטָה מִרְחַבֵין הַדָּבָר וּמִגְדָּלֵין אָתוֹ מִאָד,
וּלְמַעַלָה הוּא קָצָר, וּהְזָלֶד וּמִקָּצָר וּעוֹלָה, עַד שִׁלְמְטָה מַעַלָה
הָוּא קָצָר מִאָד, כִּי לְמַעַלָה לֹא נִשְׁאָר מִמְּנָה בְּלוּם, רַק
מַעַט מַעַט, כִּי בּוֹדָאי יִשְׂרָם אֵיזָה נִצְׁוֹן הַקָּדוֹשׁ. אֲבָל יִשְׂרָם
לְהַפְּךָ, שָׁאוֹמְרִים תֹּרַה מִלְמְטָה לְמַטָה, וּשְׂמַלְמָה הָיָה
רְחַבָה מִאָד מִאָד, וּכְלָמָה שִׁזְוָרָת לְמַטָה מִתְקָצָרָת וּוּרָתָת, עַד
שִׁלְמְטָה הָיָה קָצָרָה מִאָד, וְהִיא רַק מַעַט מַעַט לְמַטָה, אֲבָל
לְמַעַלָה הָיָה רְחַבָה מִאָד.

וְכֵן בְּהַתְעוֹרוֹת מִלְמְטָה, צָרִיךְ שִׁיְיחַיָה מִלְמְטָה קָצָר, בְּבִחְנוֹת
(תהלים ס): וַדְבַר פִי בָצָר לִי, בְּבִחְנִית שׁוֹפֵר, שְׁחַרְבֵב הָיָה
לְמַעַלָה וּהַקָּצָר הָוּא לְמַטָה אֶצְל הַפָּה. וּזה בְּבִחְנוֹת: וַדְבַר פִי בָצָר
לִי, הִנֵּנוּ שִׁיְיחַיָה הַצָּר הַצָּר וּהַקָּצָר אַלְיָ, אֶצְל פִי, בְּבִחְנוֹת שׁוֹפֵר
כֹּנְלָל, וּכְמוֹ שִׁמְצִינוּ אֶצְל דָוֵד בְּכָל תְּפִלּוֹתָיו, שְׁהַהְתַּחַלָה הִיה מִן
הַמָּצָר וְהַדָּחָק, שְׁהִיא צָר לוּ מִאָד, גָנוֹן מִחְמָת שְׁגַפֵּל עַלְיוֹ צְרוֹת
אֲבָשָׁלָם אוֹ צְרָת נְבָל וּכְדוֹמָה, וְאַחֲרִיכָךְ בָא בָא אַתָוֹ תְּפִלָה
לְתֹזֵךְ רְוֵחַ הַקְּדָשָׁ:

רפ

דע, מי שאריך לדון לפניו דינים בדין תורה, זה לו עונש ונקמה שההתורה נוקמת בו, כי באמת כל המשפטן הוא תורה, כי למשל הדין "המחליף פרה בחמור" הוא תורה, ומכל שבן בשיעוין הדבר בעצמו הוא בודאי תורה, (וכמו שטפספרין כל זה בשם הבעל-שם-יטוב וברונו לברכה). ועל כן בשיעוין משא ומתן, צריך שיקשר מוחשבתו רק בההתורה והדינים המלבשים שם, וכי שעוקר המשפט ומתן מן התורה, ונפל אל המשפט ומתן בעצמו, ואין מקישר מוחשבתו אל התורה המלבש שם, או עונשו, שאחר-כך הוא צריך לדון בדין תורה, ואוי צריך לחור ולהביא כל הדברים וכל המחשבות וכל העסקים שהיה לו בשעת המשפט ומתן מתחלה ועד סוף, צריך להביא הכל אל התורה, רחינו שאריך לחור ולספר הפל לפניו הדיינים, והם פוסקים על זה דין תורה. נמציא שחור ונעשה מכל דברי המשפט ומתן תורה, והוא לו נקמה, שההתורה נוקמת בו על אשר עקר הדיינים המלבשים בהמשפט ומתן מן התורה, ונפל אל המשפט ומתן בעצמו, אבל אין שום דין תורה בהמשפט ומתן, על כן עונשו - שאריך לבוא לפניו דין תורה, ואוי צריך להביא כל דברי המשפט ונתן ולעשיות מהם תורה, ואוי מראים לו של המשפט ונתן הוא תורה, כי עבשו נעשה מהפל דין תורה בג"ל, כי בודאי הוא צריך להביא כל הדברים, אפילו כל המחשבות, לפניו הדיינים, כי אם חסר איזה דבר או איזה מוחשבה - יתקלקל

הدين תורה, וצורך דוקא להביא הכל כל מה שעבר בשעת המשיא ומתקן לפני הדיינים, והם עושין מזה דין תורה, נמצא שחור ונעשה מהמשיא ומתקן תורה, ומראיין לו שאין הדבר כמו שהוא סבר מתחלה שאין בהמשיא ומתקן תורה, כי הלא ראה בענין שבך דברי המשיא ומתקן כלם הם תורה, כי עכשו נעשה מהכל דין תורה בג"ל.

והכל לפי הפטם, כי יש אחד שאין ענשו רק שאריך לדין, אבל זוכה בדיון, רק שמראיין לו שפטם בג"ל, אבל יש אחד שעריך יותר המשיא ומתקן מן התורה, או ענשו יותר, שוגם אין זוכה בדיון. כי באמות בשעוועשיין משא ומתקן, צורך שיריה רק חיצונית המחשבה בთוך המשיא ומתקן, אבל פנימיות מחשבתו צורך לקשר אל התורה בג"ל:

גם צורך אמונה בהמשיא ומתקן, דהינו שיש ואיתן באמונה, ויהיה הדבר דבור אמת, כמה שאמרו (שבה לא): נשאת ונחת באמונה, כי משא ומתקן הוא בוחנות שמונשאי ומרימין הרבב, ונונתני ומשיבין אותו למקוםו, כי יש קדשות נפולות, הינו בוחנות ניצוצות שנפלו, ועל ידי משא ומתקן מנשאי ומרימין אותו, ונונתני אותו למקוםו, וזה בוחנות משא ומתקן בפ"ל. ועקר ברור הניצוצות מן הקליפות הוא על ידי אמונה, כי דרך האמונה לשפן חמור אצל ALSO הקדשות הנפולות, בוחנות (יחזקאל ח): זאת ירושלים בתוכה הגוים שמהיה וככובותיה ארצות. ירושלים היא קרייה נאמנה, בוחנות אמונה,

היא שוכנת בתוכם הגוים וסבירותיהם וכו', כי היא ביןיהם תמיד בנו', ועל כן אלו הניצוצות שנפלו, הם נדבקים ונתחזין סיבות האמונה, והיא מעלה אותם משם, ועל כן צריך לעשות משא ומתן באמונה, שעל ידי האמונה מעלי היצוצות לנו', שזה עקר בבדיקות משא ומתן, להעלות היצוצות לנו'.

זה בבדיקות פנימיות חב"ד [חכמה בינה דעת] דעשית שעולה אל היצירה, ומלכות דעשית עולה מן הקלפות. יצירה היא בבדיקה ואיזו, שהוא בבדיקה התורה (טובא בוזר תקווש), ועל ידי שמקשר פנימיות מחשבתו בשעת עשית המשא ומתן אל התורה לנו', וזה בבדיקה פנימיות המבחן דעשית, הינו של המשא ומתן, שהוא בבדיקות דעשית, שעולה אל היצירה, דהיינו התורה לנו', ומלכות דעשית, הינו בבדיקות האמונה שבמשא ומתן לנו', עולה מן הקלפות, כי היא מבררת היצוצות מהם ועולה מהם, ועל ידי שעלה חב"ד דעשית ליצירה, על ידי זה יש מקום למלכות לעלות לשעתה, גם על ידי זה שעלה חב"ד ליצירה, דהיינו על ידי שמקשר מחשבתו אל התורה, על ידי זה מקבילה האמונה לכך לבירר היצוצות מן הקלפות ולעלות מהם, כי בלי זה הפחת, היה אפשר שיתחזו גם הם בעצמן בהאמונה, חס ושלום. אך על ידי שמקשרין פנימיות המחשבה אל התורה, מקבילה לכך לעלות לנו', ואיזו גישות מלחמה, כי צריך להלחם עמם להוציא היצוצות מהם:

זה פרוש: כי תצא למלחמה וכו' (דברים כא). כי תצא - זה בוחנות משא ומתן, בוחנת (דברים לא): שמה זבולון באתך וכו'. כי משא ומתן נקרא בוחנת צאתך, כי אף על פי שזבולון וישראל שווים, מלחמת שובלון היה מספיק לשנבר, ונאמר עליו שמה זבולון, על כל נקרא צאתך, וישראל - אהליך, כי אף על פי כן, בעבורת התורה היא פנימיות יותר, והיא למעלה מעבודת המשא ומתן, אף-על-פי שגם המשא ומתן היא בעודה גודלה, כי הוא מספיק את התלמידים-חכמים, ונאמר עליו שמה זבולון, על זה נקרא צאתך, נגד בעבורת התורה שהוא בוחנת ישנבר אהליך, כי אף-על-פי כן בעבורת התורה למעלה יותר, ובן כל מדרגה ומדרגה נגד המדרגה שלמעלה ממנה, נקראת המדרגה שלמטה "צאתך" נגד המדרגה שלמעלה, שהוא נקראת "אהליך", ואפלו מי שעבד בשם יתברך ברקיות, עם כל זה נגד המדרגה שלמעלה ממנה עוד, נקרא אפלו דבקות בוחנת צאתך, וזהו: כי תצא, הינו בוחנת המשא ומתן בג"ל, וזהו: למלחמה על איביך - כי או הוא שעת מלחמה עם האויבים בג"ל, כי צריך לברר ולהעלות הניצוצות מהם בג"ל, וזהו: נתנו לך אלחיך בידיך - זה בוחנת אמונה, כמו שכתוב (שמות ז): ויהי יديו אמונה, כי על ידי אמונה מעליין הניצוצות בג"ל. וזהו: ישנית שבויו - זה בוחנות התורה, כמו שכתוב (תהלים סח): עליית למרום שכית שבוי בג"ל:

רפא

אֲפָלוּ אָדָם פְּשׁוֹט, אִם יִשְׁבֶּן עַצְמוֹ עַל הַסְּפָר, וַיִּסְתַּבֵּל עַל
אוֹתִיות הַתּוֹרָה, יִכְלֶל לְרֹאֹת חֶדְשׁוֹת וְגַפְלָאות, הַנּוּ
שְׁעַלְיָרִי הַסְּתַבְּלוֹתָו הַיְמָב הַיְמָב עַל אוֹתִיות הַתּוֹרָה יַתְחִילוּ
הָאוֹתִיות לְהַאֲיר וְלְהַצְּרֹף, בְּבִחִינָת אוֹתִיות בּוֹלְטוֹת וּמַצְטָרוֹפּוֹת
שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנוּם לְבָרְכָה (יְוָמָא עֲגָ), וְאַזְוָה גַּפְלָאות
צָרוֹפִים חֶדְשִׁים, וַיְכוֹלֵין לְרֹאֹת בְּהַסְּפָר מַה שְׁבָעַל הַמְּחַבֵּר לֹא
כִּי־לֹהֶ בָּלֶל, וַיְהִי אֲפָשָׁר אֲפָלוּ אָדָם פְּשׁוֹט, כִּי אָדָם גָּדוֹל יִכְלֶל
לְרֹאֹת זֶה בָּלֶי גִּנְעָה, רַק אֲפָלוּ אָדָם פְּשׁוֹט לְגַמְרִי יִכְלֶל לְהַשִּׁיג
וְלְרֹאֹת חֶדְשׁוֹת בְּגַנְיָל, אִם יִשְׁבֶּן עַצְמוֹ וַיִּסְתַּבֵּל עַל אוֹתִיות
הַתּוֹרָה בְּגַנְיָל, אַךְ שְׁלָא יַעֲמִיד הַדָּבָר לְגַסְיוֹן, כִּי יִכְלֶל לְהַיּוֹת שֶׁאָז
דָּקָא לֹא יִרְאֶה בָּלֶל, אַךְ אַפְ-עַלְפִּיבָּן יִכְלֶל לְהַשִּׁיג לֹהֶ אֲפָלוּ
אָדָם פְּשׁוֹט בְּגַנְיָל:

רפב

דַע, כִּי צָרִיךְ לְדוֹן אֶת בָּל אָדָם לְכַפֵּר זִכּוֹת, וְאֲפָלוּ מַי שֶׁהָוָה
רְשָׁע גַּמָּוֹר, צָרִיךְ לְחַפֵּשׁ וְלִמְצַא בּוּ אֵיזָה מַעַט טוֹב,
שְׁבָאוֹתוֹ הַמַּעַט אִינוּ רְשָׁע, וְעַל יְדֵי זֶה שְׁמַזְיא בּוּ מַעַט טוֹב, וְדַן
אָתוֹ לְכַפֵּר זִכּוֹת, עַל־יְדִירִיה מַעַלָּה אָתוֹ בְּאֶמֶת לְכַפֵּר זִכּוֹת, וַיַּכְלֶל
לְהַשִּׁיבוּ בְּתַשּׁוּבָה. וַיְהִי בְּחִינָת (תְּהִלִּים ל): וְעוֹד מַעַט וְאַזְן רְשָׁע
וְהַתְּבּוֹנָת עַל מִקּוֹמוֹ וְאַגְנָנוֹ, הַנּוּ שְׁהַפְּסָוק מִזְהִיר לְדוֹן אֶת הַבָּל
לְכַפֵּר זִכּוֹת, וְאַפְ-עַלְפִּי שָׁאַתָּה רֹאֶה שֶׁהָוָה רְשָׁע גַּמָּוֹר, אַפְ-עַלְ-

פירבן ציריך אתה לחפש ולבקש למצא בו מעט טוב, שם אין רשות. וזהו: ועוד מעט אין רשות - שציריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב, שיש בו עדין, שם אין רשות, כי אפ' על-פי שהוא רשות, אך אפשר שאין בו מעט טוב עדין, כי אין אפשר שלא עשה אותה מצוה או דבר טוב מימייו, ועל-ידייה שאתת מוצא בו עוד מעט טוב, שם אין רשות, ואתה דן אותו לכה וכות, על-ידייה אתה מעלה אותו באמת מוף חובה לכה וכות, עד שישוב בתשובה על-ידייה. וזהו: ועוד מעט אין רשות - על-ידי שמצוצא בהרשות עוד מעט טוב, שם אין רשות, ועל-ידי: והتابוננת על מקומו ואיננו - הינו בשתבונן וסתבכל על מקומו ומדרגתו, ואיננו שם על מקומו הראשון, כי על-ידי שמצוצא בו עוד מעט טוב, אותה נקודה טובה, ודנין אותו לכה וכות, על-ידייה מוציאן אותו באמת מוף חובה לכה וכות. וזהו: והتابוננת על מקומו ואיננו בעיל, ורבנן:

ובכן ציריך האדם למצא גם בעצמו. כי זה ידוע, שציריך האדם להדר מaad להיות בשמחה תמיד, ולהרחק העצבות מאוד מאוד (פמבר אצלנו פמה פעמים), ואפללו בשפתוח לסתבכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאיהם, ורואה הבעל דבר להיפלו על ידי זה בעצבות ומירה שחורה, חם ושלום, אפ' על-פירבן אסור לו לפל מזוה, רק ציריך לחפש למצא בעצמו אותה מעט טוב, כי אין אפשר שלא עשה מימייו אותה מצוה או דבר טוב, אף שבשפתוח לסתבכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה

שזהו גם בן מלא פצעים ואין בו מלה, הינו שרוואה שגם המצויה והדבר שבקרצה שזכה לעשות, הוא גם בן מלא פניות ומחשבות זרות ונגמים הרבה, עם כל זה אין אפשר שלא יהיה באotta המצואה והדבר שבקרצה איזה מעט טוב, כי על כל פנים אין שהוא, על כל פנים היה איזה נקודה טובה במצואה והדבר טוב שעשה, כי ציריך האדם לחפש ולבקש למצאו בעצמו איזה מעט טוב, כדי להחיה את עצמו, ולבוא לידי שמחה בפנ"ל, ועל ידי זה שמחפש ומוצא בעצמו עדין מעט טוב, על ידי זה הוא יוצא באמת מփ חובה לclf זכות, יוכל לשוב בתשובה, בבחינות: ועוד מעט ואין רשות והתבוננה על מקומו ואיננו, פנ"ל. הינו כמו שצרכין לדין אחרים clf זכות, אפילו את הרשעים, ולמצוא בהם איזה נקודות טובות, ועל ידי זה מוציאן אותם באמת מփ חובה clf זכות, בבחינות: ועוד מעט וכו' והתבוננה וכו' פנ"ל, כמו בן הוא אצל האדם בעצמו, שציריך לדין את עצמו clf זכות, ולמצוא בעצמו איזה נקודה טובה עדין, כדי לתקן את עצמו שלא יפל לנמר, חס ושלום, רק אדרבא יהיה את עצמו, ויש מה את נפשו במעט הטוב שמושץ בעצמו, דהינו מה שזכה לעשות מימיו איזה מצואה או איזה דבר טוב, כמו בן ציריך לחפש עוד, למצוא בעצמו עוד איזה דבר טוב, אף שגם אותו הדבר הטוב הוא גם בין מעט בפסלה הרבה, עם כל זה יוצא ממש גמ'ין איזה נקודה טובה, וכן לחפש וילקט עוד הנקודות טובות.

על-ידי-זה נעשים נגונים, במ>מבראר במ>מקום אחר (כאמור ויהי מכיון בסוי נ"ד), בחינה מנגן בכליו זמור, שהוא בחינה שפליקט הרוח טובה מן הרוח נכאה עצבות רוח, עין שם. [והכלל, כי נגינה דקדשה היא גבורה מאור מאור פידיע, ועקר הנגון נעשה על-ידי ברור הטוב מן הרע, שעל-ידי שمبرורי ומלקטין הנקדות טובות מתוך הרע, על-ידי-זה נעשים נגונים וזמירות, עין שם היטיב]. ועל כן על ידי שאינו מעה להafil את עצמו ומחיה את עצמו במה שמחפש ומבקש ומושיא בעצמו איזה נקדות טובות, ומלקט ומברר אלו הנקדות טובות מתוך הרע והפסלה שבו וכי גנ"ל, על-ידי-זה נעשים נגונים גנ"ל, ואוי הוא יכול להתפילה ולומר ולהוזות לה. כי זה ידוע שבשהאדם נופל בבדעתו ממלחמה גשםיו ומעשו הרעים, שרוואה שהוא רוחך מאד מאד ממן הקדשה באמת, או על-פי רב אינו יכול להתפילה כלל ממלחמה זה, ואין יכול לפוח פיו כלל, ממלחמה גדול העצבות והפה שחוורה והכבודות שנופל עלייו, על-ידי שרוואה גדול עצם רוחקו מהיהם ותברך. אבל בשעה מהיה את עצמו על-פי העצה גנ"ל, דהינו שאף-על-פי שוידע בעצמו שיש לו מעשים רעים וחתאים הרבה מאה, והוא רוחך מאד מאד מהיהם ותברך, אף-על-פיין הוא ממחפש ומבקש ומושיא בעצמו, עין איזה נקדות טובות גנ"ל, ומהיה ומשמעה את עצמו בה, כי בונדי ראיי לההדים להגדי שמהתו מאד בכל נקדה ונקדה טובה מקדשת ישראל שמושיא בעצמו עדין, ואוי בשעה

ומשמח את עצמו על-ידי-זה בג"ל, או הוא יכול להתפלל ולומר ולהודות לה:

זויה בוחינת (תהלים קמו): אָוֹמְרָה לְאַלְקִי בֶּעָזִי -בֶּעָזִי דִּיקָא, הינו על ידי בוחינת החוד שיל, שאני מוצא בעצמי בוחינת: עוד מעט אין רשות בג"ל, על ידי אותה הנקודה, על-ידי-זה אומרא אוכל לומר ולהודות לה' בג"ל. וזהו: אומרא - אומרא דיקא, הינו זמירות וגיגנים שנעשה על ידי שמלכת הנקודות טובות בג"ל:

[זה היר רבנו זכרונו לברכה מאד, לצד עם התורה זו את, כי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשם ותברך, ובכל יאביד עולם לגמרי חם ושלום, כי רב בני אדם שרחותם מהשם ותברך, עקר רוחיקם הוא מלחמת מרה שחורה ועצבות, מלחמת שנופלים ברעתם, מלחמת שرؤאים בעצם גדל קלקלים שקהללו מעשיהם, כל אחד בפני מה שיודיע בעצמו את גניע ללבבו ומכאובי, ומלחמות זה הם נופלים ברעתם, ורבן מיאשים עצמן לגמרי, ועל ידי זה אין מתחללים בכוננה כלל, ואינם עושים אפל מה שהיה יכולם לעשות עדין. על פן צריד האדים להשביל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבرعاותו, אף על-פני שהוא מלחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה, הנפילה שבرعاותו, והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו על-ידי זה, הפל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחלייש דעתו כדי להפלו לגמרי, חם ושלום. על-כן צריכין להתחזק מאד, לצד עם

התורה הזאת, לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקדות טובות וכו' בפנ' ל'. ועל-ידיה יחיה וישמה את עצמו, ויצפה לשועה עדין, יוכל להתפלל ולזמר ולהודות לה, בבחינת: אומרה לאליך בעודי בפנ' ל', ועל-ידיה יופה לשוב באמת אל ה' בפנ' ל':

ורען, שמי שיבול לעשות אלו הנוגנים, דהינו ללקט הנקדות טובות שנמצא בכל אחד מישראל, אפילו בהפושע ישראל בפנ' ל', הוא יכול להתפלל לפני העמוד, כי המתפלל לפני העמוד, הוא נקרא שליח צבור, וצריך שישינה נשלח מכל האבור, דהינו שצריך שיקבץ כל נקודה טובה שנמצא בכל אחד מהמתפללי, וכל הנקדות טובות יהיו נכלליין בו, והוא עומד ויתפלל עם כל הטוב הזה, וזה שליח צבור, וצריך שישינה בו בחינה גבוהה בו, שעיל-ידיה יהיה כל הנקדות תאבים אליו, והוא נכלליין בו, וכי שיבול לעשות הנוגנים בפנ' ל', דהינו שיבול לדון את כל אדם לkap' זכות, אפילו את הקלים והרשעים, כי משתidle לחפש ולבקש למצא בכלם נקדות טובות בפנ' ל', שעיל-ידיה נעשין הנוגנים בפנ' ל', זה הצדיק שאוחז במדרגה זאת, הוא יכול להיות חזן ושליח צבור, דהינו להתפלל לפני העמוד, כי הוא יש בו בחינה זו הカリבה להשליח-צבור ההגון באמת, שצריך שישינה בו בחינה, שיחיו כל הנקדות טובות תאבים אליו והוא נכלליין בו בפנ' ל', כי הוא יכול לקבץ כל הנקדות טובות שנמצא בכל אחד מישראל, אפילו בהפושע ישראל, בפנ' ל':

וְדֹעַ שָׁיֵשׁ בְּכָל דֹור וְדֹור רֹועַה, וְהוּא בִּחְנּוֹת מֹשֶׁה, שַׁהוּא רְעֵיא מִהִימָנָא, וְזֹה הַרְוָעָה הַוְאָ עֹשָׂה מִשְׁבָּן. וְדֹעַ, שְׁתִינּוֹקֹת שֶׁל בֵּית רְבָן מִקְבָּלִים הַכְּלָל פִּיהֶם שַׁאֲין בּוֹ חַטָּאת מִזָּה הַמִּשְׁבָּן, וְעַל כֵּן הַתִּינּוֹק בְּשִׁמְתָּחֵיל לְקָרוֹת וּלְהַכְנָס בְּתֹרָה, הַוְאָ מִתְחִיל מִן וַיָּקֹרֵא אֶל מֹשֶׁה (מ"ר צ' פ' ז), שַׁהוּא אֶלְף יְעִירָא, כִּי וַיָּקֹרֵא מִרְבָּר מִגְמָר הַקְּמָת הַמִּשְׁבָּן, שָׁאוֹ קָרָאוּ הַשָּׁם יְתִבְרָך וְהַתִּחְיֵל לְדֹבֶר עָמוֹ מִהַּמִּשְׁבָּן, וְעַל כֵּן מִשְׁם מִתְחִילֵין הַתִּינּוֹקֹת, כִּי מִשְׁם מִקְבָּלֵין הַכְּלָל פִּיהֶם כֹּנְעָל, וּמִשְׁם מִתְחִילֵין לְקָרוֹת וּלְהַכְנָס לְתוֹךְ הַתֹּרָה:

וְדֹעַ שֶׁבְּלַ הַצְדִיקִים שַׁבְּדוּ, כֵּל אֶחָד וְאֶחָד הַוְאָ בִּחְנּוֹת רֹועַה, כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יִשׁ בּוֹ בִּחְנּוֹת מֹשֶׁה, וּכְלֶא אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בִּחְנּוֹת, הַוְאָ עֹשָׂה בִּחְנּוֹת מִשְׁבָּן, שְׁמָשָׁם מִקְבָּלֵין הַתִּינּוֹקֹת הַכְּלָל פִּיהֶם כֹּנְעָל, וּכְלֶא אֶחָד לְפִי בִּחְנּוֹת, לְפִי בִּחְנּוֹת הַמִּשְׁבָּן שַׁהוּא עֹשָׂה, בָּמוֹן יִשׁ לוֹ תִינּוֹקֹת שֵׁהָם מִקְבָּלֵין מִשָּׁם. נִמְצָא, שִׁישׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִצְדִיקִי הַדּוֹר, סְךָ תִינּוֹקֹת שֵׁהָם מִקְבָּלֵין הַכְּלָל פִּיהֶם מִפְנָעַ, כֵּל אֶחָד לְפִי בִּחְנּוֹת כֹּנְעָל. וְזֹה בִּחְנּוֹת מִהַּאֲמָרוּ רְבָותֵינוּ זְכֻרוּנָם לְבָרָכה (שבה ל':), שְׁתִינּוֹקֹת נְתָפֵסִין עַל עֹזֶן הַדּוֹר, שְׁנָאָמָר: וַיָּרַע אֶת גְּדוּתְךָ עַל מִשְׁבָּנוֹת הַרוּעִים - שִׁמְתָּחֵמְשָׁבָנִין עַל הַרוּעִים, וְזֹה: עַל מִשְׁבָּנוֹת הַרוּעִים, שֵׁהָם מִקְבָּלֵין הַכְּלָל פִּיהֶם מִבִּחְנּוֹת הַמִּשְׁבָּן שֶׁל הַרוּעִים, דְהַנִּיעַ הַצְדִיקִים שַׁבְּדוּ, שֶׁבְּלֶא אֶחָד עֹשָׂה מִשְׁבָּן כֹּנְעָל: אֲךָ לִידְעַ כֵּל זֶה, דְהַנִּיעַ לְדֹעַת כֵּל צָדִיק וְצָדִיק, אַיִלְהָם הַתִּינּוֹקֹת הַשְּׁכִים

לו, ובמה הם מקבלין מפניהם, ולידע כל הבדיקות שיש בהן, והדור שיבוא מהם עד הסוף - דע, מי שיוכל לעשות נגונים הנ"ל, הוא יכול לידע כל זה. וזהו סוד מה שאמרו רופתינו זכרונם לברכה במושנה (שבת יא): באמת אמרו, החוץ רואה היכן התינוקות קוראים. החוץ, דהיינו מי שיוכל לעשות הנגונים הנ"ל, שהוא יכול להיות חוץ ושליח-צבור להתפלל לפני העמוד בנו"ל. הוא רואה והוא יודע היכן התינוקות קורין, הינו יצא לאייה צדיק הם מקבלין הכל פיהם, שעלייתו הם קוראין ונכנסין בהתורה בנו"ל: שם ונשלם ספר ראשון. תחלה לאל אחרון וראzon:

ואללה מוסף על הראשונים. לקוטים חדים שלקוטי מהחברים. מפיהם ומפי בתרם. שלא הובאו בראשונים: שמעתי בשם איזה רברים יקרים מותורה נפלאה, אך כפי הנראה שחרס מהם הרפה, אך אף על פי כן ארשם מה ששמעתי:

רפג

דע, כי יש שני צדיקים שהם משורש אחר, ואפרעל-פירין יש ביניהם מחלוקת, זה מהמת שאחד מושנה מרתון שברשותו, וזה בבחינת מחלוקת שבין שאל ודור, כי כתיב (תהלים כט): אך טוב וחסד ירדפני, ואיתה בזוהר הקדוש (הרומה קסה): הינו טוב הינו חסד, אלא טוב - טוביה בלילה בנווה; חסד - ראתפתשת לבב. וזה בבחינת שני צדיקים שנייהם משורש אחר, רק שהוא

בוחינת טוב, שטوبة כללית בוגה, והינו שאינו מנגלה תורתו לאחרים, והשני הוא בוחינת חסר, דאחתפשט לביר, שמנגלה תורתו לאחרים, שהוא בוחינת חסר, בוחינת: ותורת חסר על לשונה, ועל יידיהם יש ביניהם מחלוקת.

זה בוחינת המחלוקת שהיה בין שאול ודוד, שניהם היו צדיקים גמורים, ואף על פירובן היה ביניהם מחלוקת, הינו מחלוקת בוחינות הנ"ל, כי זה היה בוחינת טוב, וזה היה בוחינת חסר, כי אמרו רופתינו זכרונם לברכה (עירובין ט): הו דגנלי מסכתא כתיב בה: יראיך יראוינו וישמחו, שאול דלא גלי מסכתא כתיב בה: אל כל אשר יפנה ירשיע, הינו בן"ל. כי שאול דלא גלי מסכתא, זה בוחינת טוב, רטובה גינוי בוגה. אבל דוד דגנלי מסכתא, שהוא מלמד תורה לרבים, וזה בוחינת חסר דאחתפשט לביר, בוחינת: ותורת חסר על לשונה. וחלוקת זה היה ביןיהם מחלוקת, כי המחלוקת הוא בוחינת רעים, פמונבא במקום אחר (כיטון ט), ואיתא שהרעמים נעשים על ידי שיוציאין ארים חמימים כמו אש, והעננים שואבין אותן הארים חמימים, וחלוקת שואבין אותן הארים תרבה עד שאין יכולין להחזיקם בחזם, על ידי זה נבקע הענן, ומזה נעשים רעים. וזה בוחינת מחלוקת הנ"ל, כי מחלוקת שה תורה שהיא בוחינת אש, כמו שכתבוב (ירמיה ט): הלא כה דברי באש וכו' - היא עצורה בלבו באש בוערת, מחלוקת שאינו מנגלה אותה, ועל יידיהם בוקעת ויוצאה בבחינת רעים, שהוא בוחינת מחלוקת בן"ל.

וַיְהִי בְּחִנָּת (ע"ט): שִׁיחָתָן שֶׁל תַּלְמִידִים חֲכָמִים צָרִיכִין לְפֹורֵר, הִינֵּנוּ בֶּלֶג הַשׁוֹחוֹת שֶׁל הַתַּלְמִידִים חֲכָמִים שֶׁפְשִׁיחִין וְחוֹלְקִין וְהַלְאָה עַל וְהַלְאָה צָרִיכִין לְפֹורֵר, בַּי עַקְרָב הַמְּחַלְקָת הַוְאָ מִחְמָת חָסְרוֹן הַלְמֹוד, מִחְמָת שָׁאַיִן מַלְמֵד תּוֹרַתּוּ לְאֶחָרִים וְטוֹבָה גְּנִיָּה בְּגַוְהָה כְּגַם: נִמְצָא, שַׁהְמַחְלָקָת שֶׁל צָדִיקִים, הוּא נִמְשָׁךְ מִתּוֹרָה כְּגַם". אָבֶל יֵשׁ מַחְלָקָת שֶׁל הַרְשָׁעִים, שָׁאַיִן נִמְשָׁךְ מִתּוֹרָה בְּכָל, וְהַוְהָ שְׂהִירָה קּוֹבֵל דָּוֵד לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתִבְרָגָד (תְּהִלִּים קַיִט): בָּרוּ לִי יְדִים שִׁיחָות אֲשֶׁר לֹא בְּתוֹרָתָה; שָׁהַם מִשְׁיחִין וְחוֹלְקִין עַל יְדֵי עַל־פִּי הַתּוֹרָה בְּכָל: וַיְהִי שִׁבְקָשׁ דָּוֵד (שם כט): אָזְכָּר טֻוב וְחַסְדָּךְ יְרַדְפּוּנִי, שִׁבְכָּל עַת שִׁיחָה עַל יְדֵי רְדִיפּוֹת וּמַחְלָקָת, שִׁיחָה הַמְּחַלְקָת רַק מִשֵּׁם, מִבְחִנָּת טֻוב וְחַסְדָּךְ, כְּגַם":

רפָּד

שְׁמַעְתִּי בְּשָׁמוֹ, שְׁהַזְכִּיחַ אֶת אֶחָר שָׁאָמֵר לוֹ, שָׁאַיִן לוֹ פָנָאוֹ לְלִימֹד מִחְמָת שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתְהָן, אָמֵר: שְׁאָפָעָלָ פִּרְבִּין רְאֵי לוֹ לְחַטָּף אֵיזָה זָמָן לְעַסְקֵ בְּתוֹרָה בְּכָל יוֹם. וְאָמֵר, שְׁזַהֲוּ מָה שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכּוּרָנוּ לְבָרְכָה (שבת לא), שְׁשַׁוְאָלֵין אֶת הָאָדָם: קְבֻעָת עַתִּים לְתוֹרָה, קְבֻעָה הוּא לְשׁוֹן גּוֹלָה, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (משלי כב): וְקְבֻעָה אֶת קְבֻעֵיכֶם נֶפֶשׁ; הִינֵּנוּ שְׁשַׁוְאָלֵין אֶת הָאָדָם, אֲםַגֵּל מִן הַמָּן שַׁהְוָא טְרוֹד בְּעַסְקֵי, אֲמַגֵּל מִהָּן עַתִּים לְתוֹרָה, בַּי צָרִיךְ הָאָדָם לְחַטָּף וְלְגַלֵּל עַתִּים לְתוֹרָה מִתּוֹךְ הַטְּרֵדָא וְהַעֲסֵק:

רפיה

טַעַמָּה כי טוב סחרה (משל לא) - הינו תכף בשתועמין טעם התורה של הצדיק האמת, שוב לא יכבה בלילה נרה, הינו אֲפִילְפִּי שַׁאֲחַר־פִּיךְ יְמֻנָּע וְלֹא יִתְקַרֵּב אֲלֵיכֶם זְהִיא רְחוֹק מִמְּנוּ (שזו בוחינת לילה וחשך), אֲפִילְפִּיכְנוּ לְעוֹלָם יָאֵר לו אָוֹר הַתּוֹרָה, שְׁטָעַם קָצַת מִמְּנָה בְּהִוּתוֹ אֲצָלוּ. וְזֹה: **טַעַמָּה** כי טוב סחרה - תכף בשתועמין כי טוב סחרה, שהוא התורה של הצדיק, שהסchorה שלו, הינו התורה שלו, טעם טוב, או שוב לעולם לא יכבה בלילה נרה, כי תמיד תאיר לו אור התורה שטעם אצלו, אבלו בלילה, הינו בעת ההתרחקות, שהוא בוחינת לילה, כי לא יכבה בלילה נרה לעולם ועד:

רפבו

(شمתיו מישמו מדבר מה שאמר על פרשת שפטים ושמורים, ונשבח הרבה, והוא בוחנת ממשם, מה שאנו זוכרים עדרן):

כי יש גוועדן, והם שני בוחנות: גן ועדן, והם בוחנת חכמה עללה וחכמה תפאה, כי עקר תענוג גוועדן הוא השגת חכמה אלקות, הינו חכמה עללה וחכמה תפאה, שם בוחנת גוועדן בע"ל. אך ליבות להו או אפשר כי אם עלידי השערם, כי יש שעירים, הינו בוחנת שעורי גוועדן, שעליידיזה זוכין לבנים לגוועדן, דהינו להשגת חכמה עללה וחכמה תפאה, אך אילו השערם גנווים וטמוניים באָרֶץ, בוחנת (איכה כ): טבעו באָרֶץ

שְׁעָרִיה; וַצְרִיכִים לֹהֶה בַּעַל הַבֵּית עַל הָאָרֶץ, שִׁיחָה מוֹשֵׁל בָּאָרֶץ, שִׁיכָּל לְהֹזִיא וּלְהַעֲמִיד הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ:

וְד֖ע, שְׁעָלִידִי לְמֹוד פּוֹסְקִים זָכִין לְהִזְתִּיל מֶלֶךְ וּמוֹשֵׁל בָּאָרֶץ,
וְאוֹ יָכוֹלֵין לְהַעֲמִיד וּלְהַקִּים הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ. וְזֹה
בְּחִינָת (מָשֵׁל כֵּן): מֶלֶךְ בָּמִשְׁפְּט יַעֲמִיד אָרֶץ. בָּמִשְׁפְּט דִּיקָא, הַנִּנוּ
עַלִידִי מִשְׁפְּט, שַׁהוּא מִשְׁפְּטִי וּדִינִי הַתּוֹרָה, דַּהֲנִינוּ לְמֹוד פּוֹסְקִים,
שְׁמַבְּרוּם מִשְׁפְּטִי וּדִינִי הַתּוֹרָה, עַלִידִירִיהָ נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ וּמוֹשֵׁל,
עַלִידִירִיהָ יוּכָל לְהַעֲמִיד אָרֶץ, וְאוֹ מַעֲמִיד וּמִקִּים וּמְגַלֵּה
הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ, שְׁעָלִידִירִיהָ זָכִין לְגַזְעָדוֹ בְּגַל:

וְזֹה: שְׁפְּטִים וּשְׁטָרִים תַּתְנוּ לְדָקֵל שְׁעָרִיךְ וּבוֹי לְשְׁבָטִיךְ (רבִּים ט'). שְׁבָט רָאשִׁיתְבּוֹת טְבָעָו בָּאָרֶץ שְׁעָרִיה (הַנִּנוּ
הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ), וְזֹה: שְׁפְּטִים וּשְׁטָרִים תַּתְנוּ לְדָקֵל וּבוֹי;
כִּי הַשׁׂופְטִים וּשׁׂוֹטְרִים, שַׁהֲם בְּחִינָת הַמְנֻהִיגִים וְהַמּוֹשְׁלִים בָּאָרֶץ.
וְזֹהוּ שׁׂוֹפְטִים דִּיקָא, כִּי הַעֲקָר עַלִידִי מִשְׁפְּטִי הַתּוֹרָה, בְּחִינָת
פּוֹסְקִים, בְּחִינָת: מֶלֶךְ בָּמִשְׁפְּט יַעֲמִיד אָרֶץ, עַלִידִירִיהָ נַתְגַּלְוִין
הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ. וְזֹהוּ: תַּתְנוּ לְדָקֵל בָּכֶל שְׁעָרִיךְ לְשְׁבָטִיךְ, כִּי
הַשׁׂופְטִים וּשׁׂוֹטְרִים מִקְיָמִין הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ בָּאָרֶץ. וְזֹהוּ: בָּכֶל
שְׁעָרִיךְ לְשְׁבָטִיךְ, כִּי הֵם מִקְיָמִין וּמְגַלְוִין הַשּׁוּרִים שְׁנַטְבָּעוּ
בְּחִינָת טְבָעָו בָּאָרֶץ שְׁעָרִיהָ; הֵם מִקְיָמִין אֹתָם עַלִידִי הַמִּשְׁפְּט
שְׁלָהֶם, דַּהֲנִינוּ לְמֹוד פּוֹסְקִים, בְּחִינָת: מֶלֶךְ בָּמִשְׁפְּט יַעֲמִיד אָרֶץ,
בְּגַל:

ברוך הנזון ליעף כה ולאין
אונים, אשר עד כה עורנו
ברחמי העצומים להתחיל
ולגמור דבריו הראשונים,
אשר הוכאו בברך הנזרא
זהה ספר לקוטי מוחר"ן.
אפרנסמן נא דכיא תליסר
נהרין, צפנת פענה כל
צפונות בו מטגליין
ומתבארין, כשבילי דנחרדיא
בו כל שביבלי החכמה
האמתית ויראת שמים ועצות
דקדושה לה נהרין, הנמצא
כה איש אשר רוח אלקים בו
שמתגlim לו הנתרות, כל
דבריו כנחי אש זוקין של
ash וביעורים. קומו וברכו את ה'
ה' אלוקים מן העולם ועד
העולם שגילה לנו את האור.
עורת אבותינו הוא מעולם מן
מושיע להם ولבנייהם אחריהם
לדוריהם, בעת נווה קידה
ונתפלל לפני הקדוש ברוך

ברוך הנזון ליעף כה ולאין
אונים, אשר עד כה עורנו
ברחמי העצומים להתחיל
ולגמור דבריו הראשונים,
אשר הוכאו בברך הנזרא
זהה ספר לקוטי מוחר"ן.
אפרנסמן נא דכיא תליסר
נהרין, צפנת פענה כל
צפונות בו מטגליין
ומתבארין, כשבילי דנחרדיא
בו כל שביבלי החכמה
האמתית ויראת שמים ועצות
דקדושה לה נהרין, הנמצא
בזה איש אשר רוח אלקים בו
מטגלייא לה דטמפרין, כל
דבריו בגחלי אש זוקין נהר
ובעירין. קומו וברכו את ה'
אלוקיכם מן העולם ועד
העולם בגליין לנו נהרין. עורת
אבותינו הוא מעולם מן
מושיע להם ולבנייהם אחריהם
אחריהם לדרי נהרין, בצעו נהרין
קדחה ונצליל קדם רחמנא, ריחני

הוּא, שיהיה בעורינו להתחילה
ולגמור ספר לקוטי מוהר"ן
תנינא. אָנָּא ה' הושיע נָא.
כאשר זכינו לסדר אותם כן
נוכה לעשותם, עִדִּי נְשׁוֹב לְצִיּוֹן
ברנהה, ובמהרה בימינו יקיים
תֶּבָּואִי תְּשׂוּרֵי מַרְאֵשׁ אָמֵנה.
אמֵן, כן יהי רצון.

בָּסְעָרְנָא, **לְהַתְּחִיל וְלִגְמַד סְפִּרְתִּי**
לְקֹוטִי מַזְבָּחָן **תְּגִינָּא.** **אָנָּא ה'**
הַשְׁעִירָה נָא. **בָּאָשָׁר זְכִינוּ**
לְסִדר אָוֹתָם כִּן נְזֻבָּה
לְעַשׂוֹתָם עִדִּי נְשׁוֹב לְצִיּוֹן
בָּרְגָּנָה, **וּבְמַהְרָה בִּימֵינוּ יִקְיַּם**
תֶּבָּואִי תְּשׂוּרֵי מַרְאֵשׁ אָמֵנה.
אָמֵן, כִּן יְהִי רְצֽוֹן:

חֲזֹק חֲזֹק וְגַתְחַזְקָה

ספר

לקוטי מזוהר"

תנינה

האי תנא הוא דקנתא. ממנה יתר ממנה פנה, אשר כבר יצא לאור מעששו בספר "לקוטי מזוהר" ז" קדמאות אשר יצא רaszona. עוד הוסיף שנית ידו להאריך עני בנוישראל עדת מי מנה. לגנות חdotsים נפלאים ונוראים אחריהם אשר נגמר הפרק הראשון. הלא הימה המאמרים האלה הנរפסים בפרק הנורא הזה הנושא אחרונה, אשר שאבונו מפעני הישועה נחל נביע מקור חכמה. תורת ה' תמים. אשר ילכו בנויישראל מימים ימים. ישוטטו לבקש את דבר ה' ותויה יבקשו מפחים מיום ה' שמה. טוב עין הוא יברך ותשפיע מטובו לעם סגלה. הפליא עצה הנגיד תושיה נורא עלילה. הלווא הוא בבוד אדרונו מורנו ורבנו, הרב הקדוש המפרנס בוצינה עלאה רבא ויקרא אור הגנות והצפון, בבוד קדשת שמו מורנו הרב רבינו נחמן ובר צדיוק וקדוש לברכה, לו-domihah תחלת. מפיו יקרא אילינו כל הדברים האלה, בעית אשר יאספו בנויישראל אליו בומן הקהלה. כתבת זאת לדוד אחרון עד

כיבוא שליח:

הקדמה

זה ספר תולדות אדם, אמורות טהורות, אשר שמענו מפי רבינו הקדוש,
אור הגן והצפן והגעלם, מורה הרב רבי נחמן, זכר צדיק לברכה,
אשר כבר יצא לאור מאמרי הנוראים בספר "לקוטי מוהרן" הנזכר בסבר,
ואלה דבריו האחרזנים, אשר הוסיף לחידש ולגלוות אחרי אשר נגמר ספר
הניל, ואת אשר נשמע לאונינו מפיו הקדוש מיום ההוא וחלאה עד
הסתלקותו נכתב בספר הזה. וזה לדעתי כי כל דברי הספר הזה וכמו כן
כל דברי הספר הראשון אשר נזכר בסבר, כלם הם דברים עליונים, עמוקים
ורחיבים מיטים, ילאה המעין לבוא עד תכונתם, וגם לפיה פשוטן של דברים
קשה מאד להבין הדברים בכתב, כי הם דברים עמוקים מאד מאד, אשר
זהה מן הנמנע לבארם בכתב תוכן בוגתם, אפלו לפיה פשוטן של דברים. כי
כל מאמר ומאמר וכל עניין ועניין מחודשי רבינו, זכרונו לברכה, יש בהם
נסתרות רבות מאד, כי כלם הם נלקחים ממוקם גבוה ועליון מאד מאד,
והם בלויות גדול מאד, ובכל מאמר ומאמר נכלין בו פהה וכמה עניינים
gnefaliyim ונויראים, מאמר אחד מתחילה לכמה טעמים ולכמה עניינים שונים,
ואף על פי כן אחר היגיינה קצת יכול המעין להבין קצת פשוטן של דברים
וגם יכול להבין קצת דבר מתוך דבר, אבל תוכן הדברים בשירים גבשו
מדעתנו, ואי אפשר לנו להאריך ולספר בעצם גדרת רבינו, זכר צדיק
לברכה, מגן המחלוקת אשר היה עליו בחיזיו. ומשביל על דבר יבין מיAli
מעט מעת, באשר ישם עינוי ולפבו על דברי רבינו, זכרונו לברכה, ישוביל
ובין מעט עצם תקף רום קרשתו ואת יקר תפארת גבורתו. יותר מזה, אם
יזפה יבחן לעתיד. סתום הדברים עד יערה עליון רוח מפוזם:

אילם בגון דא אריך להודיע לכל אנשי־ישראל, החורים אל דברי רבינו,
זכר צדיק לברכה, המצים והמשותוקים לשמע דבריו, וענייהם
בלות לראות חפוריו, שבל דברי רבינו אור הגעלם, זכר צדיק לברכה, עקר

פוניות המאמרים, אשר יצאו בקבלה ובטהרה מפיו הקדוש, לא המדרש הוא העקר בהם כיראם המעשָה, כי כל דבריו הקדושים כלם הם הינהנות נפלאות ועצות נראות והתוערות גדורן מאד מאד לעבורה ותברך, וכל דבריו בנחל אש בוערים בפלדיים, מליחיכים הלב בחתולבות גדורן ובחשותקנות נמרץ אליו יתברך, אין מ榛ך להאריך פזה לכל משפט, החפש באמת לאמתו, כי יבין מדעתו את כל ונוכחת, יראו עיניו וישמה לבבו. גלן בן אשמה לפי מהסום ואמר: עד פה תבוא, המשpiel בעת
ידם, עד גופה לעלות לצyon ברעה במהרה בימינו, אמן:

הלא פה דברי המעתיק והמסדר, יגדיל תורה ויאידר.
הכן נתן בן אドוני אבי מוה"ר נפתלי הירץ י"ז מנערaab רבתי. חתן
הרבי הנאון החסיד המפורסם מוה' דוד צבי ז"ל, שהוה אב"ד דק"ק
שארינגרaad ובכ"ק קראמעניין והגלא ובק"ק מאהלווב י"ז:

וינהה זה הספר הקדוש נדפס כבר במאהלווב תקופה אחר הסטלקותו,
וਐידר דחביבא אודרו להו, ובעת נדפסו שנית בתוספות כמה
מעלות טובות, באשר יראה המיען בעניין. גם הוסיף בסוף הספר בפה
דברים נפלאים, שלקטתי מותוך שיחותיו הקדושים, ששטעתי רכם מפיו
הקדוש בעצמו, וקצתם שטעתי מפי אחרים, ששטעו מפיו הקדוש בעצמו.
ולאשר נפשי יודעת מאד גלן העמוקות שיש בשיחותיו הקדושים, וכמה
הלכתא גברתא יכולין ללמד מהם, וכמה עצות נפלאות בעבודת השם
ובהלךות רוך-ארץ יכולין ללמד מדבריו, מי שיש לו מוח בקדרקו ומסתכל
על האמת, על-כן אמרתי: לא אמנע הטוב להרפים בפה דברים משיחותיו
הקדושים. ובכר נדפסו כמה שישות קדושים שלו בספרים הנדפסים כבר,
ובעת הנטהתי ללקט עוד בפה דברים פנה, ומוחמת הוצאות הרפום
ואפיקת הפנאי, כי ימים הנוראים הבאים עליינו לטובה ממשמשין ובאיין,
על-כן היה ממן הנמנע להרפים כל השיחות הקדשות הכתובים אצל, ואם

חלק א

ויצוּה השם עוד חzon למועד להקדים הפל, כי מרחוק נראה לי עד תיכון מגיע כל דבור ורבור שיצא מפיו הקדוש ב夸שה ובטהרה, וכבר ראיינו, שהתלה לאל, השיחות שהרפסנו כבר האליהו וגם עשו פרי, עין ראהה ותאשרם, והויטבו מאד בעני כל החפצים באמת. והשם יברך יוכנו לילך בדרך האמת לקים את כל דבריו אשר הרפה לדבר עמו בכמה אפונים, הן בדרך דרוש אשר דרוש דרש ברבים, הן בדרך שיחת עם כל המון אנשים או שיחות רבות שהרפה לדבר עם כל אחר בפני עצמו, בכמה גלגולים גלגל עמו - הפל כאשר לפל כדי להטוט לבנו אלו ותפרק לעברם באמת ובזמנים. מי יתן אפוא, שפופה למלאות רצונו באמות; אמן, בן יהי רצון:

השמטה

"אחד היה אברהם" (יחזקאל ל"ג) - שאברהם עבר שם רק על ידי שהוא אחד, שחשב בראתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, ספרים מאחרי ה' ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק אבלו הוא אחד בעולם, וזהו "אחד היה אברהם". וכן כלל הרוצה לבנים בעבורת השם, אי אפשר לו לבנים כי אם על ידי בחינה זו שיחשב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונע, בגין אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המנויות שיש משאר בני העולם, הפליגים ומסיתים ומונעים מעבודתו ותפרק. וצריך שלא יהוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם" - אבלו הוא יחיד בעולם וכן:

א

תקעו בחודש שופר בפסא ליום חנוכה (תהלים פא)
א כי איש היישראלי נברא, שיזיה לו ממשלה על המלאכים,
ויה התקלית והסוף של ישראל, כמו שאמרו רבותינו
וברכם לברכה ירושלמי שבת פרק ב': עתידין צדיקים, שיזיה
מחצתן לבנים ממלאכי השרת, שנאמר: בעת יאמר לעקב
ולישראל מה פועל אל, שה מלאכים יצטרכו לשאל מישראל,
בשירצטו לרדע מה פועל אל. וצריך כל אחד לראות, שיבוא לו
התקלית, שיזיה לו ממשלה על מלאכים, אך צריך לשמר עצמו
מאדר, ולראות שיזיה לו פה לעמד במשלה זו, שלא יקנאו בו
מלאכי השרת ויפלו אותו, חס ושלום, כי מלאכים מתקנים
מאדר באדם פוה, שיש לו ממשלה עליהם, כמו שמצוינו שאמרו
רבותינו וברכם לברכה (חגיגה טו) על כמה גודלים, שבקשו
מלאכי השרת לרוחפו:

ב והעצה על זה, לקשר עצמו עם נשות ישראל, ועל ידי
התתקשות נצל מלהם. ויה בختית (איוב כ"ז): מאיizo
פני כפא, שאריך לאיזו עצמו בשישי הנשות, החוכות
מתחת כפא הבהיר, שהוא בختית (בראשית ג'): אם כל חי. ויה
בختית מה שאמרו רבותינו וברכם לברכה (שבת פח): בשעה
שעליה משה למורים, אמרו מלאכי השרת: מה לילוד אשה
בגיננו, אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו: אשר תננה הורך על

השׁמים וכו'. אמר הקדוש ברוך הוא למשה: החור להם תשובה. אמר: אני מתיירא, שלא ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו: אַחֲזָה בְכֶפֶא כְבּוֹדִי וכו'; הַינּו שְׁגַתֵּן לו' הַשִּׁם יַתְפַרְךָ עַצָּה לְאַחֲזָה וְלַהֲתַקְשֵׁר בְשָׂרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, שְׁהָם בְּחִינַת כֶּפֶא הַכְבּוֹד, אִם כֵּל חַי, כְּנָל, שְׁעַלְיִדְרִיזָה יְהִי נַצּוֹל מִן קְנַאת הַמְּלָאכִים כְּנָל.

זה בוחינת (בראשית כ): וַיַּבְנֵה אֱלֹקִים אֶת הַצָּלָע אֲשֶׁר לְקַח מִן הָאָדָם וּבוֹ. וַיַּבְנֵן - ראשיתבות: וַתַּקְעַתֵּיו יָתֵד בַּمְקוּם נָאָמֵן (ישעה כב); שַׁהְוָה בְּחִינַת מִמְשָׁלָה, בָּמוֹ שַׁתְּרַגֵּם יוֹנַתֵּן עַל זה הַפְּסֻוק: וְאַמְגִנֵּה אַמְרְכָל מִהְיָמָן מִשְׁמֵשׁ בָּאָתָר קִים; הַינּו בְּחִינַת מִמְשָׁלָה כְּנָל, שִׁיחָה לְהַקְיּוֹם כְּנָל. וְזֹה בְּחִינַת הַצָּלָע, שַׁהְיָא בְּחִינַת חַוָּה, אִם כֵּל חַי, בְּחִינַת כֶּפֶא הַכְבּוֹד, שָׂרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת כְּנָל, שְׁעַלְיִדְרִיזָה יִשׁ כְּחַלְמָד בְּמִמְשָׁלָה זֹו כְּנָל. וזה: אֲשֶׁר לְקַח מִן הָאָדָם, הַינּו הָאָדָם הַעֲלוֹן, בָּמוֹ שַׁפְתּוֹב (יוחאל א): וְעַל הַפְּסָא דְמוֹת בְּמִרְאַה אָדָם וכו'. וַיְבִיאָה אֶל הָאָדָם, הַינּו אֶל הָאָדָם הַתְּחִתָּן, שְׁעַלְיִדְרִיזָה יִשׁ כְּחַלְמָד הַתְּחִתָּן לְעַמְדָה בְּמִמְשָׁלָה זֹו כְּנָל.

זה שאמור רב עמרם חסידא אל המלאך (קדושים פא): אַנְא בְּשָׁרָא וְאַנְתָּא אֲשָׁר, וְאַנְא עֲדִיפָנָא מִנֶּה. בְּשָׁרָא ראשיתבות: שְׁשִׁים רְבּוֹא בְּכָרָם אַחֲרָה, דְהִינּו בְּחִינַת שָׂרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, שְׁעַלְיִדְרִיזָה יִשׁ לו' כְּחַלְמָד, שִׁיחָה לו' מִמְשָׁלָה עַל הַמְּלָאכִים, בְּחִינַת: אַנְא עֲדִיפָנָא מִנֶּה, כְּנָל:

ג. וְלֹקֶשׁ עַצְמוֹ לְשָׁרֵשִׁי הַנְּשָׂמֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִדְעַ מִקּוֹר
כָּל הַגְּשָׂמֹת וּמִקּוֹר חַיּוֹתָם, מִהִכְן כָּל נְשָׂמָה וּנְשָׂמָה
מִקְבָּלָת חַיּוֹת, וְהַעֲקָר לִדְעַ כָּל מִפְרָסָמי הַדָּוֹר, כִּי אִם אִינּוּ יְכֹל
לִדְעַ וְלֹקֶשׁ עַצְמוֹ בְּפִרְטִוּת עַם כָּל נְשָׂמָה וּנְשָׂמָה, צָרִיךְ לְקֶשׁ
עַצְמוֹ עַם כָּל מִפְרָסָמי וּמִנְהִיגִּי הַדָּוֹר, כִּי הַנְּשָׂמֹת נְחַלְקִים
תְּחִתָּם, כִּי כָּל מִפְרָסָם וּמִנְהִיגִּי הַדָּוֹר יִשְׁלֹׁשׁ לְפָמָה נְשָׂמֹת פִּרְטִוּת
הַשִּׁיכִים לְחַלְקָן, וְכַשְׁמַקְשֵׁר עַצְמוֹ עַם הַמִּפְרָסָמים, הוּא מִקְשֵׁר
עַם כָּל פִּרְטִי נְשָׂמֹת יִשְׂרָאֵל. אֲך֒ צָרִיךְ לִדְעַ וְלַחֲבֵר אֶת
הַמִּפְרָסָמים, כִּי יִשְׁלֹׁשׁ מִפְרָסָמים שֶׁהָם בְּשָׁקָר, וְהָם רַק עַלְיִידִי
עוֹזָות, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְبּוֹתֵינוּ זְכּוּנוּ לְבָרְכָה (סנהדרין קה): עֹזָות
מִלְכֹוֹתָא בֶּלָא תְּגָא:

ד. וְלַחֲבֵר אֶת הַמִּפְרָסָמים, אֵיזֶהוּ עַלְיִידִי עֹזָות, הוּא עַלְיִידִי
בְּנֵין יְרוּשָׁלָם, שֶׁהָוָא בְּחִינַת חַלֵּב, כִּי יְרוּשָׁלָם
בְּחִינַת יְרֵאָה שָׁלֵם (מ"ר וּרְאָה פ' נ"ג, ועי' מ"ר בְּמִדְבָּר פ' ב' ע"פ נאوة כירושלים),
הַיְנוּ שְׁלָמֹת הַיְרֵאָה, הַתְּלִוָּה בַּלְבָד, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכּוּנוּ
לְבָרְכָה (קדושים לב): דָבָר הַפְּסָור לְלִבְנָא מְאֻרָב וּבְרָאתָה:

אֲך֒ יִשְׁשַׁלֵּשׁ מִדּוֹת, שֶׁהָם מַתְּרִיבִי יְרוּשָׁלָם, דְּתִינַו חַלֵּב, הַיְנוּ
שְׁמַפְסִידִין הַיְרֵאָה הַתְּלִוָּה בַּלְבָד. וְהַשְׁלֵשׁ מִדּוֹת הָם: תָּאוֹת
מִמּוֹן וְתָאוֹת אֲכִילָה וְתָאוֹת מִשְׁגָּל, כִּי שְׁלֵשׁ מִדּוֹת אִלוּ הָם בַּלְבָד,
וְעַל כֵּן הָם מַפְסִידִים הַיְרֵאָה שְׁבָלָב. מִמּוֹן שְׁרָשׁו בַּלְבָד, בְּבִחְנִית
(משל): בְּרִפְתַּח ה' הִיא תַּعֲשֵׂר, וְלֹא יוֹסֵף עַצְבָּעָמָה; בְּבִחְנִית
(בראשית ו): וַיַּחֲצֵב אֶל לְבָז; אֲכִילָה, בְּבִחְנִית (תְּהִלָּם קד): וְלֹחֵם לְבָב

אנוש יסער. תאות מושג גם כן בלב, כי עקר התאות עליידי החמיימות, הבא מהדים שבחלל הלב. ומחמת שהם בלב, על-כן הם מפסידין היראה שבלב שהיא בcheinות ירושלים:

זה פרוש (ברכות ג): שלש משמרות הוא הלילה וכו'. לילה זה בחינת חשך, הינו מניעות, והם בחינת שלוש משמרות, הינו בחינת שלוש מהות הניל. וזהו משמירה ראשונה - חמור נועל, בחינת תאות ממון, בחינת (בראשית טט): יששכר חמור ערם; ותרגומו: עתר בנכסי. שנייה - כלבים צועקים. זה בחינת תאות אכילה, כמו שפטות (ישעה נ): והכלבים עזים נפש לא ידעו שבעה. שלישית - תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה; זה בחינת מושג, כמו שאמרו רבותינו וברונים לברכה (ברכות ג): ראה מרבה וכו', וזהו תינוק יונק משדי אמו; כי תאות זו לפि היניקה: אם התינוק יונק מחלב אשה חצופה, או מתגבר בו תאות זו, כי גם נעפר ונעשה חלב (ברכות ו), ועל-כן בשהיा חצופה, או מזוק להtinוק חלב הנעשה מעכירות דמיה, ונולד לו חמיימות בלבו, שהוא החתגבות תאות זו. וכן להפה, בשyonik חלב אשה בשרה, או לבו חלל בקרבו, אין לו חמיימות, רק מעט המקרה למיצאות הבורא יתברך שם.

זה שאמרו רבותינו וברונים לברכה (ע"ד): לא היה דוד ראיי לאתו מעשה, שנאמר (ההילים ט): ולביו חלל בקרבי. כי לבי חלל בקרבי - ראשית תבות חלב, הינו שעל ידי חלב

בשרה לפו חלל בקרבו, אין מתרגרר בו תאוה זו, ועל-פנ דוח, שהיה בבחינה זו, לא היה ראוי לאותו מעשה. ולהפה, חלב אשה חצופה מולד חסימות הרבה, בבחינת: ח'ם לבי ב'קרבי (תחלם לט) - ראשית תבות חלב וכג"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם נברכות): ועל כל משמר ומישמר יושב הקדוש ברוך הוא ישואג כاري, הינו על הפסד היראה, בבחינת: אריה שאג מי לא יירא (עמוס ז); כי שלש מדות הנ"ל שהם בבחינת שלש משמרות, הם מפסידין בנין ירושלים, הינו שלמות היראה, התלויה בלבד פג"ל:

ה וلتaken שלש מדות אלו הוא עליידי הדעת, שארכין להמשיך הדעת אל הלב, בבחינת (רביהם ר): וידעת היום והשבות אל לבך, שזריך להמשיך הדעת אל הלב, ועל-ידך נתקון שלש מדות הנ"ל. כי הדעת הוא בבחינת תלת מוחין, תלת חללי הגלגולתא, והם בבחינת שלש רגליים, כי כל רגלי הוא בבחינת התרחשויות המוחין, שנמשך שבל חדש לתקון שלש מדות אלו, הינו בכל רגלי משלש רגליים נתתקון מלה אחת משלש מדות הנ"ל. על-פנ צרכין להר מאד בכבוד יום טוב, ולקבל השלש רגליים פרαι. כי עליידי מצות השלש רגליים, על-ידך זה זכין לתקון השלש מדות הנ"ל, כי בפסח נתתקון תאות ממון, כמו שפתות (שמות יב): ויה' נתן את חן העם בעניי מצרים וישראלם - בעל פרחים (נרכות ט), כי הם לא רצו כלל, כי אז נתתקון תאות ממון. בשבועות נתתקון תאות מושג,

בבוחינת: דם נעפר ונעשה חלב. בסופות נתקנון תאות אכילה, כי סככות נקרא חג האסיף (שםות כ), שאוסף כל מיני מאכל, וזה בוחינת תקון תאות אכילה, כי אין דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו וכו' (וימה עד):

זה בוחינת (כנדר ט): קרואי מועד אנשי שם. אנשי שם זה בוחינת שלוש מדות הניל, שבל אחד ואחד נקרא בוחינת שם. ממון - כמו שפטוב (שםות כ): בכל מקום אשר אופיר את שמי אבא אליך וברכתך, בוחינת: ברכת ה' היא תעשיר וכו', בניל. אכילה - כמו שפטוב (רות ר): וקרא שם בבית שלהם. משגיל - בוחינת (אstor ב): כי אם חפץ בה המלך ונקרה בהם. גם היראה שבלב היא גם כן בוחינת שם, בבחינת (רכבים כח): ליראה את השם הנכבה. וזה בוחינת: קרואי מועד אנשי שם, שצרכין לקרוות את המועדות, והינו השלש رجالים, לתקן את השלש מדות הניל, שהם בוחינת אנשי שם בניל:

יעל-ידי בנין ירושלים, והינו תיקון שלמות היראה שבלב, על-יריה נברא מלאך, שמשפיע נבואה לכל הנבואה. כי הנבואה בא מהבחינת ברובים, בבחינת (כנדר ז): וישמע את הקול מבין שני הקרים; וכרובים הם אנפי ווטרי (וחדר בראשית דף יח), והם נשפעים מן המלאך, בבחינת (בראשית מה): המלאך הגדל-אתי מכל רע יברך את הנערים; שהם אנפי ווטרי, בוחנת ברובים. וזה המלאך שרשו מיראה, כי זה אותיות מלאך - ראשיתבות ב' אין מחסור ליראו (תהלים

ל), וְאֹזֶן מִשְׁכַּת נְבוֹאָה, וְאֲפִילוֹ קָטְנִים יִכְלִין לְהַתְּנוּבָות,
בְּבִחַנָּת (וַיָּאֵל ג): וְנִבְאָו בְּנֵיכֶם וּבְנֹתִיכֶם:

אֵיךְ צָרֵיךְ לְזֹהֶר מִאַד מִהְתְּמֻנוֹת, כִּי זֶה הַזָּכָה לִירָאָה יִשְׁלֹׁז
הַשְׁטוֹקָקִות לְהַתְּמֻנוֹת, כִּי מֵשִׁישׁ בּוֹ יִרְאָת שְׁמִים דְּבָרָיו
נִשְׁמְעִין (ברכות ו), וְמִחְמָת שְׁדָרְבָּרוּ נִשְׁמְעִין, הוּא מִשְׁתוֹקָק
לְהַתְּמֻנוֹת, אֲבָל צָרֵיךְ לְשִׁמְרָה עַצְמוֹ מִאַד מִהְתְּמֻנוֹת, כִּי
הַהֲתֻמָּנוֹת מִפְסִיד הַשְׁפָעָת הַנְּבוֹאָה, בְּחִונָּת הַמֶּלֶךְ הַגָּל,
הַנִּעְשָׂה עַל־יְדֵי הַירָאָה, וְזה שָׁאמֵר יְהֹשֻׁעַ לְמַשָּׁה, כַּשְׁנָאָמֵר לוֹ:
אֲלֹדֶד וּמִידָּר מִתְּנָבָאים בְּמַחְנָה (כמדבר יא): - אֲדוֹנֵי מֹשֶׁה כָּלָם.
פִּירְשׁ רָשָׁי (הוּא בְּסֶנהָרִין י): תַּטְלֵל עַלְيָהָם צָרֵיכִי צְבּוֹר וְהֵם כָּלִים
וּכְוֹן; כִּי צָרֵיכִי צְבּוֹר, הִנּוּ הַתְּמֻנוֹת, מִכְלָה וּמִפְסִיד הַנְּבוֹאָה כְּגַם־לֵל,
כִּי נִعְשָׂה מִאוֹתִיות מֶלֶךְ כָּלָם:

ח וְעַל־יְדֵי הַשְׁפָעָת הַנְּבוֹאָה, אֲפָל עַל פִּי שָׁאן מֵשִׁיתְנָבָא, רַק
שִׁישׁ בְּבִחַנָּת הַשְׁפָעָת הַנְּבוֹאָה בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵיהָ
גְּנָאָלָת וּנוֹפְרִית הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא גְּבוֹהָ מִאַד, וּבְנֵי אָדָם
מּוֹלְלוּין בָּהּ. וּבְשׁוֹמְדִים לְהַתְּפִלָּל, חֲפֵצִים לְפַטֵּר הַתְּפִלָּה
מְעַלְיָהָם, כַּמְאָמֵר רַבּוֹתֵינוּ זְכּוּרָם לְבָרָכה (ברכות ו): בָּרָם זְלָת
לְבָנֵי אָדָם - אַלְוֹ דִּבְרִים הָעֲזָמִין בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי אָדָם
מּוֹלְלוּין בָּהּ וּכְוֹן; וְעַל־יְדֵי הַנְּבוֹאָה гְּנָאָלָת הַתְּפִלָּה מִן הַגָּלוֹת,
בְּבִחַנָּת (בראשית כ): כִּי נְבוֹא הָוּא וְיִתְפְּלֵל בָּעֵדֶךְ. שְׁעַל־יְדֵי נְבוֹאָה
הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּבִחַנָּת (ישעה ט): בָּזְרָא נִיב
שְׁפָתִים, בְּבִחַנָּת נְבוֹאָה:

ט וּכְשֶׁנֶּגֶאנָלֶת גַּנְפֵּרִית הַתְּפֵלָה, אֲזִי נוֹפֵל בֶּל הַדְּאָקְטִירִי, כִּי
אַזְּ אַזְרִיכִין לְרִפְאוֹת, כִּי כָּל הַרִּפְאוֹות הַמְּ
עַלְיִידִי עַשְׂבִים, וְכָל עַשְׂבַ וְעַשְׂבַ מִקְבֵל כַּח מִפּוֹכֶב וּמִזְלַ הַמִּיחָד
לוֹ, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְפֻתִינָנוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (מ"ר בְּרָאשָׁת פ' ۷): אַזְן
לְקַד כָּל עַשְׂבַ וְעַשְׂבַ שָׁאיָן לוֹ כּוֹכֶב וּמִזְל, שְׁמִפְחָה אָתוֹ וְאָוּמָר
לוֹ: גָּדָל. וְכָל כּוֹכֶב וּמִזְל מִקְבֵל כַּח מִפּוֹכֶבִים שְׁלָמָעָלה מִמְּנָנוּ,
וְהַעֲלִיוֹן - מִהַּעֲלִיוֹן מִמְּנָנוּ, עַד שְׁמַקְבָּלִים כַּח מִהְשָׁרִים
הַעֲלִיוֹנִים, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ (בְּתַקְרוּיָה תְּקִוָן מ"ה, דף בב): כָּל כּוֹכְבִיא לְוַיָּן
דָא מַן דָא, סְהָרָא לְוַיָּן שְׁמַשָּׁא וּכוֹ, כִּי גְּבָהּ מַעַל גְּבָהּ וּכוֹ
(קְהִלָּת ה'), וְהָם כָּלָם בְּחִינָת לוֹוִים זֶה מַזָּה וָזָה מַזָּה, עַד
שְׁמַקְבָּלִים וּלְוַיָּן מִהְשָׁרִים הַעֲלִיוֹנִים, וְהָשָׁרִים מִקְבָּלִים
מִהַּעֲלִיוֹנִים מִמָּהֶם, גְּבָהּ מַעַל גְּבָהּ, עַד שְׁבָלָם מִקְבָּלִים
מִשְׁרָשֵׁה הַפְּלֵל, שֶׁהָוָא דָבָר ה', בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (חַלְלָם ל'): בְּדָבָר ה'
שָׁמִים נָעָשוּ וּבָרוֹחַ פִּוְּ בֶּל צְבָאָם. וְעַלְיָבָן בְּשָׁזְבָנִין לְתְפֵלָה, אַזְן
אַזְרִיכִין לְרִפְאוֹת הַעֲשָׂבִים, כִּי הַתְּפֵלָה הִיא בְּחִינָת דָבָר ה',
שֶׁהָוָא שְׁרָשֵׁה הַפְּלֵל. וָזָה בְּחִינָת גְּבָיא, רָאשִׁי חַבּוֹת: בְּדָבָר יֵיָ
שָׁמִים נְעָשָׂוִין, כִּי הָאָלָף הִיא רְקִיעַ, *פְּרוֹשָׁה: וְעַל כֵּן תַּבְתִּיחַ שָׁמִים הִיא
הַמְּבָדֵיל בֵּין מַיִם לְמַיִם* (תקִוָן ה' בָּמְקוּם הָא' שְׁבָתַבְתָ גְּבָיא, כִּי
וְתְּקִוָן מ'), כִּי עַלְיִידִי גְּבוֹאָה וּזְכִין הָא' הִיא רְקִיעַ וּכוֹ גְּגָל':
לְתְפֵלָה, שֶׁהָיָה בְּחִינָת דָבָר ה' גְּגָל. וָזָה בְּחִינָת (חַלְלָם קוֹ):
יְשַׁלֵּחַ דָבָרוֹ וּרְפָאָם וּמִלְטָה מִשְׁחִיתוֹתָם. יְשַׁלֵּחַ דָבָרוֹ וּרְפָאָם,
הַיְנוּ שְׁמַקְבָּלִין כָּל הַرִּפְאוֹות רַק עַלְיִידִי דָבָר ה', דְהַנְנוּ תְפֵלָה.

אוֹיְ וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתָתֶם, הַנּוּ עֲשָׂבִים, בְּבִחִינָת (מנחות עא):
הַקּוֹצֵר לְשַׁחַת, כִּי אֵין צְדִיכָן לְרִפְואַת הַעֲשָׂבִים פָּגָל:

וְזֹהֵו בְּבִחִינָת: וַעֲבַדְתֶם אֶת ה' אֱלֹקֶיכֶם, וַיְבָרֶךְ אֶת לְחִמָּךְ וְאֶת
מִימִיךְ, וְהַסִּירֹתִי מִחְלָה מִקְרָבֶךָ (שמות כט). וַעֲבַדְתֶם אֶת ה'
- עֲבֹדָה זֹו תְּפִלָּה (בבאו קמא צב). אוֹיְ וַיְבָרֶךְ אֶת לְחִמָּךְ וְאֶת
מִימִיךְ וְהַסִּירֹתִי מִחְלָה וּכְוֹ); הַנּוּ שִׁזְבָּה לְךָ רִפְואָה עַלְיָדֵי לְחַם
וּמִים, עַלְיָדֵי שִׁיתְפָּרְכוּ מִן שַׁرְשֵׁ הַכֶּל, דְהַנּוּ דָבָר ה', בְּבִחִינָת
הַטְּפִלָּה, וַיְהִי לְלַחַם וּמִים כֵּחַ לְרִפְאוֹת בָּמוֹ עֲשָׂבִים. כִּי
הַתְּחִילָות הַכּוֹחֹת, שָׁוֹה הַעֲשָׂבָ יִשְׁלֹׁו כֵּחַ לְרִפְאוֹת חֹולָאת פְּלוּזִי
וְזֹהֵו חֹולָאת פְּלוּזִי, וּכְיוֹצֵא בָּזָה - בֶּל חַלְקוּ כְּחֹותָם הוּא בָּק
לְמַטָּה, אָכְלָ לְמַעַלָּה בְּשַׁרְשֵׁ הַכֶּל, דְהַנּוּ דָבָר ה', הַכֶּל אַחֲרָה, וְאֵין
חַלְוק בֵּין לְחַם וּמִים וּבֵין עֲשָׂבִים, וּכְשָׁחוֹחוּ בְּהַשְּׁרָשׁ, דְהַנּוּ
דָבָר ה', בְּבִחִינָת הַטְּפִלָּה, יָכוֹלֵין לְהַמִּשְׁקֵךְ כְּחֹות הַרִּפְואָה לְתֹזֵךְ
לְחַם וּמִים, וַיְהִי לְזִרְפָּאָה עַלְיָדֵי לְחַם וּמִים, בְּבִחִינָת: וַיְבָרֶךְ
אֶת לְחִמָּךְ וּכְוֹ וְהַסִּירֹתִי מִחְלָה וּכְוֹ פָגָל:

אֵיךְ יִשְׁלֹׁשׁ עֲבֹודֹת שֶׁהָם מִפְסִידִין עֲבֹודֹת הַטְּפִלָּה, וְהָם
שֶׁלְשׁ מִדּוֹת, הַנּוּ: א. אֶל תָּהִי בּוּ לְכָל אָדָם (אבות פ"ד) -
שֶׁלֹּא לְכֹזֹות שָׁוֹם אָדָם; ב. עֲבֹדָה זֹרָה - וְאַפְּלִיו קְלָקְלָל
הַאֱמֹנוֹת, שָׁאַיִן הַאֱמֹנוֹת בְּשָׁלְמוֹת הָוָא גַם כֵּן בְּבִחִינָת עֲבֹדָה זֹרָה;
ג. שְׁמִירַת הַבְּרִית - הַנּוּ מַיְ שָׁאַיִן שׁוֹמֵר הַבְּרִית בָּרוֹאי.

כִּי בֶּל שֶׁלְשׁ מִדּוֹת אַלְוּ הָם בְּבִחִינָת עֲבֹודֹת דִּסְטוֹרָא אַחֲרָא,
וּמִפְסִידִין עֲבֹודֹת הַטְּפִלָּה. בּוּוי אָנָשִׁים הָוָא בְּבִחִינָת עֲבֹדָה,

במו שמצינו באחי יוסף, על שבאו אותו ולא האמינו שהוא יהיה מלאה, על ידייה נפלו לבחינת עברות, ואמרו לו: הנהו לך לעבדים (בראשית נ). עבדה וריה - במו שפתוח (שמות כ): אָנֹכִי ה' אלקייך אשר הוציאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, כי ארץ מצרים מלאה גלולים ועבדה וריה, ועל כן נקראים בית עבדים, בחינת עברות הנ"ל. שמירת הברית - מי שפוגם בו הוא גם כן בבחינת עברות, בבחינת חם, שנאמר בו (בראשית ט): אָרוּר בְּנֶעֱן, עבד עבדים יהיה לאחיו. וצורך לצאת משלש עבודות אלו, רהנו משלש מדות הנ"ל, ואו זוכין לעבודת התפללה, ואו יכולן להתרפאות בכל דבר שביעולם, אפילו בלחם ומים, פג"ל.

זה פרוש (פסחים כה): **בכל מתרפאין**, הינו בכל דבר שביעולם יכולן להתרפאות, ובתנאי - חיון מעבודה וריה וגלי עריות ושביכות דמים, רהנו שלש מדות הנ"ל, שהם בחינת שלש עבודות פג"ל, הינו בשיויצא משלש מדות אלו, או: בכל מתרפאין - אפילו בלחם ומים פג"ל. כי כשהוא חיון משלש עבודות הנ"ל, ואו זוכה לעבודת התפללה, או יכול להתרפאות בכל דבר שביעולם פג"ל:

יא ודע, שיש חילוק בין החולאות. כי יש חולאות שהוא בחינת צומח, במו שזרען גרעין באדמה והוא נרקב, ויוציאו ממנה שמנונית ונעשה גידין, ונתוספין אלו על אלו, עד שנענשה השרש, וממנו יוצאה במו ענפים, ומיאלו ענפים עוד ענפים אחרים, עד שצומח הפרי. כמו כן יש חולאות שגדל באדם מפני

שנים. וויש חולאת שהוא באדם בتوزלה מאביו ואמו, ואיןו נתגלה אלא לעת וקנותו, ובשעת צמיחת גידול החולאת, או החולאת נסתיר ונעלם מעין כל חי, ואין שום אדם יודע ממנה, רק שיש מחושים שאין לדמים באדם אז, בעת גידול החולאת, שהם סימנים על החולאת. וכן ברפואת העשבים יש גם פון חלוקים; שיש חולאת, שיוכל להתרפאות על ידי עשב אחר, ויש חולאת גדור מזה, שארכין לרפואתו מרובים, להרביב כמה עשבים לרפואה, ויש שארכין רפואות ממורתקים לרפאותו, ויש חולאת שאין מועיל לו שום רפואה, כי כוח החולאת גדור מכוח העשבים, ובתחלה צמיחה החולאת, קדם שנצטט ונתגלה, היו יכולין לרפאותו אותו בקלות, רק שאו היה נעלם ונסתיר מעניין כל, ואין יודע מפורסם רק השם יתברך לבך. אבל בשאותו בבחינת דבר ה, בבחינת תפלה פג"ל, שאוי מקבלין הרפואה מכל הדברים שבעולם אפלו מלחם ומים, בבחינת: מכל רפואיין פג"ל, או יכולין להתרפאות אפלו בעת צמיחה החולאת, בעת שהוא נסתיר מעין האדם, מאחר שאין צריך לרפאותו בכלל, רק לרפואתו על ידי להם ומים פג"ל. על-כן גם אז, הינו בעת שעדרין לא נתגלה החולאת, יוכל גם פון להתרפאות על ידי להם ומים שאוכל אז. וזה בבחינת (שמות טו): כלל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עלייך כי אני ה' רפאך. והקשו כלל המפרשים: אם לא ישם, מה צריך לרפואה, אבל לפיה הניל מישב הטוב. פרוש: כלל המחלה וכו' לא אשים עלייה, הינו שלא יביא אותך לידי

מחלה כלל, כי ירפא אותך מקדם בעת צמיחת המחללה. וזה: כי אני ה' רופאך - אני ה' דיקא. הינו בעת צמיחת המחללה, שאז אין יודע ממנה, רק אני ה', או ירפא אותך על-ידי בוחינת דבר ה', בוחינת תפללה, ולא יבוא לידי מחלת כלל, כי יתרפא מקדם בעת צמיחתו בג"ל. וכל זה תלוי בתקון התפללה בג"ל, ותקון התפללה הוא על-ידי שיווצאי משלש עבדות הנ"ל:

זה בוחינת: ויאמר אם שמוע וכו' והישר בעיניו תעשה, והאונת למצותו, ושמרת כל חקיו (שם) - זה בוחינת תקון השלוש עבדות הנ"ל. והישר בעיניו תעשה - זה הפק בוי אנשים, כי בשכבהו אנשים נאמר (איוב לו): ישר על אנשים ויאמר חטאתי וישראל העויתני וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא פ). והאונת למצוותו - זה בוחינת תקון הברית, בבחינת (בראשית כא) וימל אברהם את יצחק בנו בין שמונת ימים באשר צוה אותו אלקים. ושמרת כל חקיו - זה בוחינת תקון אמונה, הפק עבודה ורה פנים אמונה, שנאמר עליהם (ירמיה ז): חקות העמים הבעל היא, ואՅו: כל המחללה אשר שמתי וכו' כי אני ה' רופאך; כי אוי התפללה בשלמות, יוכל להתרפאות על ידי דבר ה' בכל הדברים שבעולם*, אפילו קדם שנרגלה החולאת בג"ל, בבחינת: בכל מתרפאים וכו' בג"ל:

*וגם בשנולד ונצמה המחללה, בנזק בשאן וכבה להרפאות מקדם, אוי גם בין יכול להתרפאות על ידי בוחינת דבר ה' גם מוחלה גמורה, בבחינת: וברך את לחםך וכו' והסירותי מחלת מקרבה, הינו מחלת גמורה, כי על ידי דבר ה' יוכל להתרפאות לעולם בכל דבר שבעולם ובג"ל:

וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂיתִי (ישעה לך), ואמרו רבוותינו זכרונם לברכה (ברכות י), שפטך גאלה לחתפלה וננו ספר הרפואות. והכל אחד, כי על ידי שפטך גאלה לחתפלה, הינו שגאל את החטפלה מן הגלות בג"ל, על-ידי ריבוי גנו ספר הרפואות. כי בשגנאלת החטפלה, או נופלים כל הרפואות בג"ל, כי נתרפאין על-ידי דבר ה' בג"ל. ואוי כל הדاكتורים מתחבישין ברפיאות שליהם, כי אוי אין פה לשום רפואי, כי כל העשבים חזרים בהם לתוכה החטפלה, שהוא בבחינת דבר ה', שהוא שרשם העליון בג"ל. כי בן חובת כל העשבים וכל שיח השדה, באדם עוזר להחפלו, שאוי הוא בבחינת דבר ה', שהוא שרשם העליון, אוי הם מתיירין בהם לתוכה החטפלה, שהוא שרשם העליון. ובאים מתחפלו על איזה חולאת, אוי אותן העשבים, שייש להם פה לרפאות אותו חולאת, הם ממחיבים להחזר כולם לתוכה החטפלה, שהוא שרשם, בבחינת דבר ה' בג"ל. וזה בבחינת (בראשית כד): ויצא יצחק לשוח בשדה - שתפלתו הייתה עם שיח השדה, שביל שיח השדה חיוו בהם וננתנו אורים בתוכה תפלו, שהוא שרשם בג"ל:

יב וַיֹּאמֶר בְּחִנְתָּה הַתְּנוֹצִזּוֹת מֶשֶׁית. כי כל הדברים נחלקים זה מזו במראה טעם וריה. בשבייל זה הדבר המגדל כל האמחים נקרא בשם מטר, ראשי תיבות: מראה, טעם, ריה. ועיקר הוא ריה, כי אין הנשמה נ恒נית אלא מהריה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות מג): איזהו דבר שהנשמה

נִגְנִית מִפְנָו וְלֹא הַגּוֹת, הַיּוֹ אֹמֵר זֶה הַרִּית. וּעַקְרָב הַתְּפִלָּה הִיא מִהְנִשְׁמָה, בְּבִחִינָה (תְּהִלִּים כ): כָּל הַגּוֹתָה תַּהֲלֵל יְהָה. וּמְשִׁיחָה מִקְבֵּל כָּל הַתְּפִלּוֹת, כִּי מִשְׁיחָה הוּא בְּבִחִינָה חֲטָם, בְּבִחִינָה (אֵיכָה ר): רֹוח אֲפִינוֹ מִשְׁיחָה הַז; שְׁמַקְבֵּל כָּל הַרִּיחָות, שְׁהָם בְּבִחִינָה הַתְּפִלּוֹת, כִּי יִנְיקַת הַתְּפִלָּה שֶׁהָיָה מִהְנִשְׁמָה, הִיא מִהְרִיחָה כְּגַם ל. וּזֶה בְּבִחִינָה (שְׁעִיר מַח): וְתַהְלֵתִי אֲחָתָם לְזֶה; בְּבִחִינָה חֲטָם כְּגַם ל. וּבְשִׁבְיל זֶה נִקְרָא מִשְׁיחָה, כִּי הוּא יוֹנֵק וּמִקְבֵּל מִשְׁיחָה הַשְׁדָה, דְּהַנְּנוּ כָּל הַרִּיחָות שְׁבָאים בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁהָיָה בְּבִחִינָה חֲטָם, בְּבִחִינָה: וְתַהְלֵתִי אֲחָתָם וּכְוֹן; וּמִשְׁיחָה מִקְבֵּל אֲוֹתָם בְּבִחִינָה: רֹוח אֲפִינוֹ מִשְׁיחָה הַז, כְּגַם ל:

ג וּזֶה בְּבִחִינָת נִשְׁיאוֹת חָן, בְּבִחִינָה: וְתַהְיֵי אָסְטָר נִשְׁיאָת חָן בְּעִינֵי כָּל רְאֵיה (אַסְטָר ב) - שֶׁכָּל אֶחָד וּאֶחָד נִרְמָה לוֹ בְּאַמְתָהוֹ (מִילָה ג). כִּי זֶה הַכָּלָל תְּפִלָּה הוּא בְּבִחִינָת דָּבָר הַז, שֶׁהָוָה הַשְׁرָש הַעַלְיוֹן, שֶׁכָּל הַכְּחוֹת וּכָל צְבָא הַשְׁמִים כָּלָם מִקְבְּלִים מִפְנָנוֹ, וְעַל כֵּן כָּל צְבָא הַשְׁמִים וּכָל הַשְׁרִים הַעַלְיוֹנים, כָּל אֶחָד וּאֶחָד נִרְמָה לוֹ בְּאַמְתָהוֹ, הַיְנוּ שֶׁהָוָה נוֹשָׂא חָן בְּעִינֵיהם, וּכָל אֶחָד וּאֶחָד נִרְמָה לוֹ שֶׁהָוָה עֹסֶק עַמוֹּ לִבְרָה, כִּי כָלָם מִקְבְּלִים מִפְנָנוֹ:

וְאֵין יִכְלֶל לְהַכְיר הַמִּפְרָסְמִים שְׁהָם עַל־יְהָדִי עֻזּוֹת, כִּי עֻזּוֹת נִזְפְּלִל לְפָנָיו. כִּי בְּשׁוֹכוֹתָה לְתְפִלָּה שֶׁהָיָה בְּבִחִינָת דָּבָר הַז, שֶׁהָוָה הַשְׁרָש הַעַלְיוֹן, שֶׁכָּל הַשְׁרִים הַעַלְיוֹנים וּכָל צְבָא הַשְׁמִים כָּלָם מִקְבְּלִים כֵּהֶם מִפְנָנוֹ, אֵין הֵם כָּלָם בְּבִחִינָת לוֹזִין אֶצְלָו.

בבוחינת: כל פוכביה לויין רא מון רא וכו'. נמצא שפלם הם בוחינות לויים עד השרש העליון, שהוא דבר ה', שהוא בוחנת הבעל-תפלה, שהוא המלה הנדרול, שבל צבא השמים וכל הכוחות כלם הם בוחינת לויין ממנה, בבחינת (נימה ט): וצבא השמים לך משתחווים - שבל צבא השמים הם משתחווים ונכנים לשרשם שהוא בוחנת דבר ה', בוחנת בעל תפלה וכן: וצבא ה'שמים לך משתחווים - ראשית תבאות מלות, כי כלם הם בוחנת לויין זה מזה וזה מזה, עד המלה הנדרול, שהוא בוחנת השרש העליון, שהוא דבר ה' בג"ל. ועל בן יכול להכיר בהמפרטים שהם רק עליידי עוזות, כי אין אדם מעו פניו בפני בעל-חובו (ב"ט ג), ועל בן עוזותם נופל לפניו בעל-תפלה, שהוא המלה הנדרול בג"ל, כי כלם הם בוחנת לויין ממנה בג"ל.

זזה בוחנת (shima ל): כי מצאת חן בעני ואךעד בשם - שעיל ידי בוחנת נשיאות חן, שהוא בוחנת: וצבא השמים לך משתחווים, שבלם מקבלים ולויים ממנה, שעיל ידי זה נושא חן בענייהם, בבחינת: כל אחד ואחד נדרמה לו באמתו בג"ל, על ידי זה: ואךעד בשם - שתוכל לדעת ולהכיר כל המפרטים בעלי השם, כי מי שהוא מפרקם יוש לו שם עליידי עוזות, הוא נופל לפניו בג"ל. גם ואךעד בשם זה בוחנת הנפשות, בוחנת בראשית כ: נפש חייה הוא שמו; כי עליידי המפרטים הוא

מקשר עם כל הנפשות בג"ל, שזה בוחינת: מהו פניו כסא, דהינו התקשרות לשערי הנשומות, שהם בוחינת כסא הבודד בג"ל:

יד וְאוֹי יָכֹלֵין לַעֲשׂוֹת רָאשׁ הַשְׁנִיה. כי בשארם יושב לדבר בחברו, זה בוחינת ראש השניה, שהוא יומא דיןיא, שהוא יושב וזה את חברו. וצריך לומר מזה מוד, ולהסתכל על עצמו היטיב אם הוא ראוי לו לשבט את חברו, כי המשפט לאלקים הוא, כי רק הוא יתפרק לבוז ראוי לשבט את האדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ב): אל תדין את חברך עד שתגיעו למקוםו;ומי הוא שיכזול לירע ולהגיעו למקום חברו, כי אם השם יתפרק, שהוא מקום של עולם, ואין העולם מקוםו (כ"ז ויצא פ' סה, הכא בפרש"י פשת כי תשא), וכל אחד ואחד יש לו מקום עצמו יתפרק, ועל כן הוא לבוז יתפרק יכול לדון את האדם, כי הוא יתפרק בעל הרחמים, ובוראי הוא מקימים בנו:תו ה'ן את כל האדם לkap זכות (אבות פ"א).

וְאָנוּ רֹאוֹין רְחַמְנוֹתָו בָּמָה שָׁקַבְעַלְנוּ רָאשׁ הַשְׁנִיה, שהוא يوم הדין, בראש חדש, כי זה הוא חסד גדור, כי אין דין מרימין פגינו לבקש בפירה מאותו יתפרק, על-ינו עשה עמנוי חסד וקבע يوم הדין ראש השניה בראש חדש, שאו בביבול הוא יתפרק בעצמו מבקש בפירה, בבחינת: הביאו עלי בפירה, הנאמר בראש חדש (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבועות ט), ועל כן אין לנו בושה ביום הדין לבקש בפירה, מאיחר שהוא יתפרק בעצמו

מבקש או בפֶרְה, בַגָּל. גם על-ידי שהשם יתפרק בעצמו בכוכול בא לידי זה שיצטרך לומר: הביאו עלי בפֶרְה; הינו שעשה דבר שהצרך להתרחט עליו ולומר: הביאו עלי וכו', על כן אין לנו בשעה לבוא לפניו בחתאינו לבקש עליהם בפֶרְה ולהתרחט עליהם, כי גם הוא יתפרק עשה דבר שהצרך להתרחט עליו.

נמצא, שאנו רואין גודל רחמנות שלו, על-כן הוא לבדו יתפרק ראווי לדון את העולם, כי הוא יתפרק יודע מקום כל אחר ואחר, כי כל המקומות הם עצמו יתפרק, כי הוא מקום של עולם, ואין העולם מומו בַגָּל. כי אף על פי שאנו מוצאים מקומות שהיה בהם השראת השכינה, כגון בית המקדש, אין הבונה, חס ושלום, שנוחצמים שם אלוקות יתפרק, חס ושלום, כמו שאמר שלמה (מלכים א ח): הנה השמים ושמי השמים לא יבללו, אף כי הבית הזה וכו', רק מלחמת שהיה שם דברים נאים, כי בבית-המקדש היה ציורא ועbara דבראשית וציורא הגן עדין (עיין בהקרמה התקונית), על-כן המשיך לשם קדשו יתפרק, אבל הוא יתפרק אין העולם מומו, רק הוא מקום של עולם, ועל כן הוא יתפרק יכול לעשותות ראש השנה, שהוא יום הדין, כי הוא מקומות: אל תדרין את חברך עד שתגיע למקוםו, כי הוא מקום של עולם בַגָּל. וזה בבחינת (הלים צ): לכיתך נאות קדש, ה' לאך ימים; הינו שהשם יתפרק המשיך רק קדשו לבית המקדש מלחמת שהיו שם דברים נאים, אבל הוא יתפרק בעצמו

אין העולם מוקומו, רק הוא מוקומו של עולם, ועל כן: ה' לאורך ימים, הינו שהוא יתרחק יכול לעשות ראש השנה, שהוא יומא אריכתא בג"ל (ע' ביצה ד' ור' ובשו"ע או"ח סי' שצ"ג).

ומי שאוחזו בבחינת פסא הכהן, בבחינת שרשׁי הנשומות, הוא גם כן בבחינת מוקומו של עולם, בבחינת (שמואלא ב): וכפָא בבזבז ניחלים, כי לה' מצוקין ארין וישת עליהם תבל, והינו על ידי בבחינת פסא הכהן, שרשׁי הנשומות, עליךיזה הוא מוקומו של עולם, בבחינת: וישת עליהם תבל; ועל כן הוא יכול לעשות ראש השנה בג"ל:

זה פרוש: תקעו בחדר שופר. תקעו - זה בבחינת הפטישלה הג"ל, בבחינת: ותקעתו יתד במקום נאמן בג"ל. בחדר - זה בבחינת התחרדות המהוו שבשלש רגליים, בבחינת (תחים קד): עשה ירח למוועדים - שבל המועדים והרגלים הם עלידי חදוש הירח. שופר זה בבחינת הלב, שנזון משופרא לשופרא (וחדר פנים דף רטו רכו ועין תיקונים תקון כא מט). גם שופר הוא בבחינת יראה, בבחינת (עמוס ז): היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. גם שופר הוא בבחינת נבואה, בבחינת (ישעה ז): הרים בשופר קולך. גם שופר הוא בבחינת תפלה, בבחינת (תחים קח): מן הפטיר קראתי יה ובי, וזה בבחינת מצער השופר ומרחיב השופר. גם הוא בבחינת שיח השדה, שחזרין Почем לתוכה התפלה, בבחינת: ויצא יצחק לשות בשדה בג"ל, וזה בבחינת שופר, בבחינת (יהושע ז): במשוז בקן היובל - ראש תבאות: ויצא

וַיָּצַח לְשׁוֹחֵן בְּשָׂדֶה, כִּיל. וּלְלִידֵי כָּל הַבְּחִינָות אֲלֹו -
בְּכֶסֶא לְיוֹם חֲנֻנוֹ הָנָנוּ רָאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי עַל־לִידְרִיהָ יָכוֹלָן
לְעַשּׂוֹת רָאשׁ הַשָּׁנָה כִּיל:

בְּעַנְנֵנוּ הַגְּבוֹאָה הַגְּלִיל יִשְׁקְשָׁיא, כִּי הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁפְיעַ הַגְּבוֹאָה,
דְּהַיָּנוּ בְּחִינָת הַמֶּלֶךְ הַגְּוֹאֵל וּכְו., כִּיל, הוּא לִמְטָה
מִבְּחִינָת מָקוֹם הַגְּבוֹאָה, כִּי הַמֶּלֶךְ הַגְּלִיל הוּא בְּחִינָת הַשְּׁכִינָה,
כְּמוֹבָא, וְהִיא בְּבְחִינָת לִמְטָה מְנַצֵּחַ וְהַזֶּה, שָׁמְשָׁם הַגְּבוֹאָה. אֲךָ
יִשְׁבֹּה דְּבָרִים בָּנוּ, דְּהַיָּנוּ בְּשֵׁהָיא עֹלָה לְמַעַלָּה מִמֶּם, אֲזִי הִיא
דִּיקָא מְשִׁפְיעַ גְּבוֹאָה, וְאַזְּנוּ עַתָּה עַסְקָ בָּהָה:

ב

א יְמִי חֲנֹבָה הֵם יְמִי הַזָּרָאָה, כִּמוֹ שְׁבָתוֹב: וְקַבְעָו שְׁמוֹנָת
יְמִי חֲנֹבָה אֲלֹו לְהַזָּוֹת וְלַהֲלֵל וּכְו. וְיְמִי הַזָּרָאָה
וְהַבְּחִינָת שְׁעַשְׂועַ עַוְלָם הַבָּא, כִּי זֶה עַקְרָב שְׁעַשְׂועַ עַוְלָם הַבָּא -
לְהַזָּוֹת וְלַהֲלֵל לְשָׁמוֹ הַגְּדוֹלָה יַתְבְּרָךְ וְלַהֲכִיר אָתוֹ יַתְבְּרָךְ, שְׁעַלְיָה
יְדִיזָה סְמוּכִים וּקְרוּבִים אֲלֹו יַתְבְּרָךְ, כִּי כָל מָה שִׁזְׁדֵעַין וּמְפִירַן
אָתוֹ יַתְבְּרָךְ בַּיּוֹתָר, סְמוּכִין אֲלֹו בַּיּוֹתָר, כִּי שָׁאָר כָל הַדְּבָרִים
יַתְבְּטִלוּ לְעַתִּיד פָּלָם, בְּבְחִינָת: כָּל הַקְּרָבָנוֹת בְּטַלְיָן, חֹזֶז מְקַרְבָּנוּ
הַזָּרָה (מ"ר צו פ"ט, אָמָר פ' כ"ז ע"ש), שְׁלָא יִשְׁאָר לְעַתִּיד, רק בְּבְחִינָת
הַזָּרָה וְהַזָּרָאָה, לְהַזָּוֹת וְלַהֲלֵל וְלַדְעָת אָתוֹ יַתְבְּרָךְ, כִּמוֹ שְׁבָתוֹב
(ישעה יא): כִּי מְלָאָה הָאָרֶץ דִּעָה אֶת ה' כְּפָמִים לִים מְכֻפִים, שָׁאָה
כָּל שְׁעַשְׂועַ עַוְלָם הַבָּא:

ב וּבְחִינַת תֹּרֶה, שֶׁהוּא שֻׁעָשֵׂיעַ עַלְם הַבָּא, זֶה בְּחִינַת הַלְכֹות, בַּי הַהֲלָכוֹת שְׁזָכִין לְלִמְדָה, בְּפָרֶט מַי שְׁזָכָה לְחַדְשָׁ בָּהֶם, זֶה בְּחִינַת שֻׁעָשֵׂיעַ עַלְם הַבָּא, בְּבְחִינַת (נָה עַ): כֹּל הַשׁוֹנֵה הַלְכֹות בְּכָל יוֹם, מְבָטֵח לוֹ שֶׁהוּא בְּן הַעוֹלָם הַבָּא. בַּי פְּשָׁגַת חַדְשָׁ הַלְכָה, נְתַחֲדֵש שְׁכָל וִידִיעָה, וְהַדָּעַת הוּא עַקְרָב שֻׁעָשֵׂיעַ עַלְם הַבָּא כְּגַם לְלִי. זֶה בְּחִינַת (ברכות נד): אַרְבָּעָה צָרִיכָין לְהֽוֹדָות, דְּהִינוּ תֹּרֶה, שֶׁהָם מִפְרְשִׁין בְּמוֹמָר ק"ז, שָׁפָים בְּסּוּפָם: מַי חַכְם וַיִּשְׁמַר אֶלָּה וַיַּתְבִּינוּ חַסְדֵי הָה. חַסְדֵי הָה זֶה בְּחִינַת הַלְכֹות, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה (תְּחִוּבוֹת צ): כֹּל הַמּוֹגָע תַּלְמִידָו מַלְשָׁמָשוּ, כְּאָלו מַוְגָע מִפְנֵי חַסְד, שָׁנָאָמָר: לִמְס מַרְעָהוּ חַסְד; וְשָׁמוֹשׁ חַכְמִים זֶה בְּחִינַת הַלְכֹות, שֶׁהָם בְּחִינַת (ישעה נה): חַסְדֵי דָוד - שְׁהַלְכָה בְּמָזוֹתָו, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה (סנהדרין צג): וְהָעִמּוֹ - שְׁהַלְכָה בְּמָזוֹתָו. וְהַזֶּה וְהָעִמּוֹ, הִינוּ שָׁפְמוֹךְ וּקְרוֹב לְהַשֵּׁם יְתִבְרָה, בְּחִינַת שֻׁעָשֵׂיעַ עַלְם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְכֹות כְּגַם לְלִי:

וּבְשִׁבְיָל זֶה מִכְנָה הַתוֹרָה בִּשְׁמֵ הַלְכָה, בַּי תֹּרֶה מִבְיאָן כְּשִׁזְׁצָאִין מִצְרָה, בַּי כְּשִׁנּוּפְלִין לְאַיְזָהוּ צָרָה, חַם וּשְׁלָום, אָיו עַקְרָב הַצָּרָה בְּלֵב, בַּי הַלְּבָב יוֹדֵע וּמְרַגֵּשׁ הַצָּרָה בִּזְוֹתָר, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (משל יד): לְבָב יוֹדֵע מְרַת נְפָשׁוֹ; בַּי הַלְּבָב מִבְּנָן (ברכות סא), וְעַל בְּן הוּא מְרַגֵּשׁ הַצָּרָה בִּזְוֹתָה. וְאוֹז, בְּשַׁעַת הַצָּרָה, מִתְפְּנִיסִים כָּל הַדְמִים וּעוֹלִים-אֶל הַלְּבָב, בָּמוֹ בְּשִׁישׁ צָרָה בְּאַיְזָהוּ מִקּוֹם, חַם וּשְׁלָום, אָיו מִתְפְּנִיסִים כָּלָם אֶל

הַחֲכָם שִׁישׁ שֵׁם, לְקַבֵּל מִמֶּנוּ עַצָּה. בָּמוֹכָן נִתקְבְּצִים כָּל הַדְּמִים וְעוֹלִים-אֶל הַלְּבָב, לְבַקֵּשׁ עַצָּה וַתְּחִפּוֹלָה בְּנֶגֶר הַצָּרָה, וְאוֹי הֵם שׂוֹטָפִים עַל הַלְּבָב, וְאוֹי הַלְּבָב בָּצָרָה וּבְדַרְךָ גָּדוֹלָה, כי לא רִי שַׁהְלָב דָזָג בְּעַצְמוֹ, כי הֵוָא מַרְגִּישׁ הַצָּרָה יוֹתֵר מַפְלָם, אָף גַם הַדְּמִים שׂוֹטְפִין עַלְיוֹ וּמִצְרֵין לוֹ מַאֲדָה. וְעַל פָּנֵי בְּשִׁישׁ, חָס וּשְׁלוּם, צָרָה לְאָדָם, הַלְּבָב דָזָק בְּדַרְפִּיקּוֹת גָּדוֹלֹת, כי הֵוָא מַבְקֵשׁ לְנַעֲנַע מַעַצְמוֹ וְלְהַשְׁלִיכָם מַעַלְיוֹ, וְעַל פָּנֵי הֵוָא דָזָק בְּדַרְפִּיקּוֹת גָּדוֹלֹת בְּשֹׁעַת הַצָּרָה, חָס וּשְׁלוּם, וְאַחֲרֵי כֵּה בְּשִׁוּצָאֵין מִהַּצָּרָה, אָוי חֹזְרִין תְּהִלִּיכּוֹת הַדְּמִים לְלִידָה בְּפֶדֶר בְּתוֹךְ שְׁבִילֵי הַגּוֹף. וְעַל פָּנֵי הַתּוֹדָה, שַׁהְיָא בָּאה בְּשִׁוּצָאֵין מִהַּצָּרָה, הֵיָּא מַכְנֵה בִּשְׁמֵן הַלְּכָה, עַל שֵׁם תְּהִלִּיכּוֹת הַדְּמִים,

שְׁהַזְּלָכִין בְּפֶדֶר בְּשִׁוּצָאֵין מִהַּצָּרָה פְּנֵי:

ג וּמַזְהָ בָּאה הַזְּלָדָה בְּנָקֶל. כי בְּשֹׁעַה שָׁאָשָׁה כּוֹרָעָת לִילָד יְרֻכּוֹתִיהִיא מִצְטָנָנוֹת כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זָל (סְתָה יָא), וְעַל-יְדֵי-זָהָה הַזְּלָדָה, כי הַדְּמִים עוֹלָן לְמַעַלָה, וְאוֹי גְּדַרְךָ הַמָּקוֹם שֵׁם, וְאוֹי הֵם דָזָקִים אֶת הַולֵד לְחוֹזֵן, וְאַחֲרֵי-זָהָה חֹזְרִים הַדְּמִים לְמִקְומָם, שְׁזָה בְּחִינַת תּוֹדָה הַלְּכָה, שַׁהְוָא בְּחִינַת תְּהִלִּוכּוֹת הַדְּמִים, שְׁחוֹזְרִים לְלִידָה בְּפֶדֶר פְּנֵי.

כִּי גַם הַלְּכָה הֵיָּא בְּחִינַת הַזְּלָדָה, כי יֵשׁ תְּמָכִי אָוּרִיתָא, שְׁנֹזְתִּינִים מִמּוֹן לְלוֹמְדִי תּוֹרָה, וּבְתִּחְלָה הֵם מַחְפְּרִים מִמּוֹנָם מַעֲצָמָם, כי בְּשְׁנֹזְתִּינִים הַמִּמּוֹן לְהַתְּלִימֵד חַכָּם, נִצְסֵר אַצְלָם, שְׁזָה בְּחִינַת יְרֻכּוֹתִיהִיא מִצְטָנָנוֹת, כי דְּמִים תְּרִתִּי מִשְׁמַעַן; אַבְלָ

אחר כה, על ידי מומנים שמחזקין ה תלמידים חכם, וכן לד הלכות שלהם בחינת חסיד, או על ידי השפעת החסיד חזר ונחמלא החרפוץ. וזה בוחנת שעישוע עולם הבא, בבחינת (ישעה ל): והוא אור הלבנה לאור חכמה, הנאמר לעתיד, כי הלבנה טבעה קר, בוחנת חפרון וקרירות, ועתידה להתרמאת לאור חכמה, בוחנת مليי החרפוץ, שהוא בוחנת הולדת, בוחנת הלכות, שהם בוחנת שעישוע עולם הבא בג"ל. וזה בוחנת (בראשית כ): אלה תולדות השמים והארץ בהבראם - באברהם (בר פ' ב), הינו חסיד, כי הולדת - על ידי בוחנת הלכות, שהם בוחנת חסיד בג"ל. וזה בוחנת (קהלים ק): מזמור לזרה הריעו לי כל הארץ, לזרה - אותיות תולדת. הריעו לי כל הארץ - ראשית תבות "הלהבה", פמובא. כי ההלכות, בוחנת פודה, הם בוחנת תולדת בג"ל:

זה שאמרו רבותינו זכרונים לברכה (סוטה י): ואסא חלה את רגלו, על שעשה אנגריא בתلمידי חכמים ובטל אותם מן ההלכות, על-שבשה אנגריא בתلمידי חכמים ובטל אותם מן ההלכות, על-ידיזה חלה את רגלו, כי ההלכות הם בוחנת תקון וקיים הרגלן, כי ההלכות הם בוחנת מהלכות הרים, שחוזרין והולכין לפדר בג"ל, ואסא שפוגם בפה ובטל את התלמידי חכמים מן ההלכות, על-פין חלה את רגלו:

ר וכשזוכין לבחינת פודה הלהבה, על-ידיזה נתגלה אור האמת ומואר בהדרبور, כי מתחלה בשדים שוטפין על הלב הוא בוחנת פג'ם האמת, בבחינת (משל כט):

אנשי דמים יישנוו תם, אבל אחר כך בשיוץ אין מה对她, שהוא בוחנת תודה הילכה, או מאיור האמת, בבחינת (מיכא ז): תתן אמת לעקל, חסר לאברהם. חסר לאברהם - הינו הלכות בג"ל - על-ידי זה מאייר האמת ומשלים הדבר, כי עקר שלמות הדבר - על-ידי אמת, כי קושטא קאי וכו' (שבת קד), ואפלו שקר אין לו קיום רק על-ידי אמת (כמו שפרש רשי (במדבר ז) על פסוק: **וְגַם זֶבֶת חֶלְבָּן וְדִבְשָׁן וְכוֹן**).

נמצא שעקר קיום ושלמות הדבר הוא על-ידי האמת, שהוא מאייר בהדברו על-ידי שלשה שמות, בבחינת (זהלים ז): אל-אלדים ה' דבר. כי אלו שלשה שמות הם מקור האמת, ועל ידם מאייר האמת בהדברו, והינו רביעו הדבר, הינו בבחינת ארבעה חלקו הדבר. כי יש רביעו הדבר, ועל פון בשתיו ישראל בגלוות, והוא הדבר בגלוות, נאמר במשה (שמות ד): לא איש בדברים אנבי גם מתמול גם משלשים גם מאו רבך וכו', זה בבחינת רביעו הדבר, ארבעה חלקו הדבר. כי יש דברו של צדקה, בבחינת (ישעה ס"ג): מרביב בצדקה, שהוא בבחינת היתרונו שיש לאדם על החין, שהוא הדבר, שהוא גדר האדם, והוא בבחינת צדקה, שהוא גומל חסר עם הבריות, שהוא גדר האדם, שדרכו ל gambול חסר, מה שאין פון החין. וזה שנאמר: נעשה אדם, ובתיוב: **וְשֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשָׂתִי עַמּוֹ הַיּוֹם וְכוֹן**. מה התרם הצדקה אף כאן הצדקה (הקרמה הוורר ר' ג), שעיל ידי הצדקה נקרא אדם, כי הצדקה, שמשם הדבר, הוא גדר האדם בג"ל. וזה בבחינת: לא

איש דברים-אנכי, הינו הרبور של צדקה, בוחינת (תהלים קיב): טוב איש חנון ומלה ויכלבל דבריו, דהינו גמilot חסד וצדקה.

ויש דבור של תשוכה, בוחינת (הושע ד): קחו עמכם דברים ישבו אל ה'. וזה בוחינת: גם מהתמול, בוחינת דבור של תשובה, כמו שפטוב (תהלים ז): והאמר שבו בני אדם כי אלף שנים בעיניך ביוםอาทול. ויש דבר של עשירות, והינו עשירים קרובים למלכות, שהם בוחנת (בראשית ט): שלשה שרי השרגים, ודרשו רבותינו וברונם לברכה (חולין זב): שלשה שרי גאים, והינו עשירים קרובים למלכות (כמו שפרש רש"י שם), שיש להם בוחנת דבור, בבחינת (משלי כב): חן שפטיו רעהו מלך, הינו הרبور של קרובים למלכות. וזה בוחנת: גם משלחם, בוחנת שלשות השרגים הנ"ל, הינו הרبور של עשירים קרובים למלכות. ויש דבר של מלכות, בוחנת מלכות פה. וזה בוחנת: גם מאו רבך, בוחנת (תהלים זא): נבון בסאך מאו:

והאמת מאיר ברבע הרבור הנ"ל על-ידי שלשה שמות הנ"ל שהם: אל אלקים יי', שהם בוחנת: תפלה ותורה ושודוקים וווגנים. אל זה בוחנת תפלה, כי "אל" על שם הפתה, שהוא תפיף ובעל היכולת, ועל-ידי התפלה נקראין ישראל בשם אל, בוחנת (מנילה יח): מנין שקראו הקדוש ברוך הוא ליעקב אל שאמר: ויקרא לו אל וכו'. כי על-ידי התפלה, בפועל, אלו לוחין לעצמנו הפתה ממנה יתרפה, כי אלו מבטלים גורותיו, נמציא שיש לנו הפתה, ועל כן נקראין ישראל "אל" על-ידי התפלה על

שם הפה בג"ל. ובמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי הענית): לא איש אל ויכזב - לא איש הוא, שעשה דברי אל בכזב. כי על-ידי התפלה מבטלי גורתיו יתברך, ואוי ישראל נקראיין אל, וממש מאיר הדברו, בבחינת (תהלים קמה): גבורתך ידברו, דהינו על-ידי הפה גבורה, שזה בוחנת אל על שם הבה, מאיר הדברו על-ידי האמת, כי התפלה היא רק על-ידי אמת, כמו שפטות (שם): קרוב ה' וכו' לכל אשר יקרו בו באמות.

אלקים זה בוחנת תורה, כמו שפטות (שמות ד): ואתה תהיה לו לאלקים, ותרגומו: לרבות וזהו הוא יהיה לך לפה -

בחינת אלקים, בוחנת תורה הוא מאיר לפה, דהינו לדברו, כי הרבה מורה דרך יש לתלמידיו בתורתו, שזה בוחנת (ירמיה ט}): אם תוציא יקר מזולל בפי תרحت, והוא בוחנת אמת, בבחינת (מלacci ב): תורה אמת היה בפיו. ה' זה בוחנת שודדים, בבחינת (נראשית כד): מה' יצא הדבר, בוחנת (משל ט): ומה' אלה משפטת. והוא בוחנת אמת, בבחינת (נראשית שם): אשר הנחני בדרך אמת. ועל-ידי זהה נשלים הדברו, כי עשרה בין שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו נשים, ואחד כל העולם בלו (כשהוא קידושן מט): וכל זמן שאין התקשות, אין לדברו שלמות, אבל בשנתקשרין, נתחברים ונשלמים חלקו הדברו.

נמצא שעלי-ידי שלשה שמות ה"ל שהם: אל אלקים ה/, שהם בוחנת: תפלה, תורה, שודדים - נשלים הדברו על-ידי האמת, הינו רבע הדברו, שנשלים על ידי האמת בג"ל:

ה וַיְשִׁלְמֹת הַדָּבָר הָוָא בְּחִינָת לֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, בַּי כֵּל לְשׁוֹנוֹת הַעֲמִים הֵם חֲסָרִים, וְאֵין לָהֶם שְׁלֹמוֹת, בַּי גְּקָרָאֵין לֶשׁוֹן עָלָגִים (ישעה לב), וְאֵין שְׁלֹמוֹת רַק לֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ. וְלֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ הָוָא מִקְשָׁר לְשָׁבֶת, בְּבִחִינָת (שם נה): וְדָבָר דָבָר - שְׁלָא יְהָא דָבָרְךָ שֶׁל שָׁבֶת דָבָרְךָ שֶׁל חַל (שנה קי). בְּבִחִינָת (כמדור) הַבָּרָךְ תְּבָרְכוּ - בְּלֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ (סוטה לח) שְׁבָלְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ נְכָלֶל בְּרָכָה וְקָרְשָׁה, בַּי הֶלְשׁוֹן הַקָּדֵשׁ מִקְשָׁר לְשָׁבֶת, שְׁנָאָמָר בַּזְבָּחָה וְקָרְשָׁה, בַּמָּו שְׁבָתוֹב (בראשית כ): וַיַּבְדֵּק וַיִּקְרֹד וְכֹו. עַל־פָּנֵן עַל־יְדֵי שְׁלֹשׁוֹן הַקָּדֵשׁ מִקְשָׁר לְשָׁבֶת, עַל־פָּנֵן עַל־יְדֵי שְׁלֹמוֹת הַדָּבָר שַׁהְוָא בְּחִינָת לֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, עַל־יְדֵי־זָהָם מִמְשִׁיכִין הַשְּׁמָחָה שֶׁל שָׁבֶת לְשָׁשֶׁת יְמִי הַחַל.

בַּי יְמִי הַחַל הֵם בְּחִינָת עַצְבּוֹת, וְאֶפְלוֹ הַמִּזְוֹת שְׁעוֹשִׁין בִּימֵי הַחַל הֵם בְּחִינָת עַצְבּוֹת, בַּי מַטְטָה שְׁלֹטָנוֹתָה בִּימֵי הַחַל (ת"ז תי"ח ר' ר' ל'), וּמַטְטָה הָוָא בְּחִינָת עַבְרָה, בְּחִינָת עַצְבּוֹת, אֶבֶל שָׁבֶת הָוָא בְּחִינָת בֶּן, וְאוֹ נִיחָא לְעַלְאָיו וְתַתְאָיו, וְנַתְעֹורֶר שְׁמָחָה, וְאוֹ נְרוֹמְמָין וְנַתְעַלְּזָין בְּלֵ הַמִּזְוֹת שֶׁל שִׁשְׁתָּ יְמִי הַחַל מִן הַעַצְבּוֹת, וּנְמַשֵּׁךְ עַלְיָהָם מִנוֹתָה וְשְׁמָחָה, בְּבִחִינָת (בראשית ח): וַיּוֹלֶד בֶּן וַיִּקְרֹא שְׁמוֹ נָחַ לְאָמֶר, זֶה נִנְחָמָנוּ מִפְעָשֵׂנוּ וּמִעָצְבֵּנוּ יְדִינָנוּ, הַנְּעִינָה בְּחִינָת שָׁבֶת שַׁהְיָא בְּחִינָת בֶּן, בְּחִינָת נָחַ, נִיחָא דְעַלְאָיו וְתַתְאָיו (ע' תְּקוּן ע' בְּסוּפוֹ וּבוֹהֵר בְּרָאשית נה ט), שַׁהְיָא מְנֻחָם וּמְשִׁפחָה הַפְּלָמָן הַעַצְבּוֹת, בְּחִינָת: זֶה נִנְחָמָנוּ וְכֹו. וּכְשׂוֹכִין לְבִחִינָת לֶשׁוֹן הַקָּדֵשׁ, שַׁהְיָא מִקְשָׁר לְשָׁבֶת, אֹזֵן מִמְשִׁיכִין עַל יְדוֹ אֶת הַקָּדְשָׁה וְהַשְּׁמָחָה

שֶׁל שְׁבָת לִשְׁשָׁת יְמֵי הַחֹל, כִּי מִחְמָת שְׁהַלְשׁוֹן הַקְּדֹשׁ מִקְשָׁר לְשָׁבֶת, עַל־כֵן נִמְשָׁךְ עַל יְדוֹ הַשְׁמָחָה שֶׁל שְׁבָת לִשְׁשָׁת יְמֵי הַחֹל. וּזה: אֶל אֱלֹקִים ה' דָּבָר (עם התכוות) מִסְפֶּר שְׁמָחָה, כִּי עַל־יְדֵי שְׁלִימּוֹת הַדְּבָרָר, שַׁהֲוָא לְשׂוֹן־הַקְּדֹשׁ, נִמְשָׁךְ שְׁמָחָה בְּגַנְיָל: וְעַל־יְדֵי־זֹה שְׁפָמְשִׁיכִין קָרְשָׁה שֶׁל שְׁבָת לִשְׁשָׁת יְמֵי הַחֹל, עַל־יְדֵי־זֹה נִתְגָּלָה אֶחָdot הַפְּשׁוֹת וַיַּתְבִּרְךָ. כִּי

בִּשְׁשָׁת יְמֵי הַחֹל הֵם פְּعָלוֹת מִשְׁתְּנוֹת, שֶׁבְּכָל יוֹם נִבְרָא פְּעָלה מִשְׁנָה, וּזה בְּגַנְגֵד הַשְׁכֵל הָאָנוֹשִׁי, לְהַבִּין זֹאת בְּשֶׁכֶל הָאָנוֹשִׁי, שְׁפָעָלוֹת מִשְׁתְּנוֹת יְהִוָּה נִמְשְׁכִין מֵאֶחָdot הַפְּשׁוֹת וַיַּתְבִּרְךָ וַיַּתְעַלְּהָ, כִּי בְּשֶׁכֶל הָאָנוֹשִׁי אֵינוֹ אָפָּשֶׁר לְהַבִּין זֹאת. רַק עַל־יְדֵי שְׁבָת שָׁאנוּ זֹכִין, שָׁנְתָן לְנוּ הַשִּׁם וַיַּתְבִּרְךָ מִתְנָה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבוּתֵינוּ וּבָרוֹנִים לְבָרְכָה (שְׁתִי א'): מִתְנָה טוֹבה יִשְׁלַׁי בְּבֵית גְּנוּי וַיַּשְׁבַּת שְׁמָה, עַל־יְדֵי־זֹה נִתְגָּלָה אֶחָdot הַפְּשׁוֹת. כִּי שְׁבָת מֹרֶה עַל אֶמְנָת הַיְהוָה, שָׁאנוּ מַאֲמִינִים, שֶׁבֶל הַפְּעָלוֹת מִשְׁתְּנוֹת נִמְשְׁכִין מֵאֶחָdot הַפְּשׁוֹת וַיַּתְבִּרְךָ, שְׁבָרָא בְּלָם בִּשְׁשָׁת יְמֵי הַחֹל וַיַּשְׁבַּת בְּשָׁבֶת. נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי שְׁבָת נִתְגָּלָה אֶחָdot הַפְּשׁוֹת וַיַּתְבִּרְךָ. וְהַתְּגָלוֹת אֶחָdot הַפְּשׁוֹת זֹאת הַבְּחִינָה יָקָרָה מַאֲדָר אַפְלוּ אֲצָלוּ וַיַּתְבִּרְךָ, כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ: יְהִוָּד וּרְבִים - הַלְּכָה בְּרֻבִּים (נִרכָּת ט ו לו'), כִּי מִחְמָת שְׁהָם רְבִים, שֶׁבֶל אֶחָד יִשְׁבַּת בּוֹ דַעַת מִשְׁנָה, בְּחִינָת פְּעָלוֹת מִשְׁתְּנוֹת, וּכְשָׁהֵם מִסְכִּים יְהִיד לְדַעַת אֶחָד, נִמְצָא בְּחִינָת פְּעָלוֹת מִשְׁתְּנוֹת נִעֲשָׂה בְּחִינָת אֶחָdot הַפְּשׁוֹט, שַׁזָּה יָקָר מַאֲדָר בְּעִינֵינוּ וַיַּתְבִּרְךָ, וְעַל כֵּן הַלְּכָה כְּמוֹתֶם. וְגַם כִּי שְׁלָא לְהִרְבּוֹת

מחלחת בישראל, כי אם לא כן, כל ייחיד ויחיד יאמר בדעתו ואין לדבר סוף, ויתרבו מחלחות בישראל (ע' ב"מ נת), שאין זה רצונו יתברה, כי רצונו רק בבחינת אחירות הפשות, כי בשנתגלה בוחינת אחירות הפשות למטה, גם למעלה נתגלה אחירות הפשות יתברה, בבחינת: אתה אחד ושםך אחד, וכי בעמדך ישראלי גוי אחד בארץ. שעיל ידי אחירות שנתגלה בישראל למטה, נתגלה אחירות הפשות יתברך למעלה:

זה בוחינת מעשה רבבי אליעזר הנזרול בתרנו של עבנאי (ב"ט מט), כי רבבי אליעזר - ההלכה במתוח בכל מקום (שם), וזה רוץ להראות, שזכה לשילמות הרבור, דהינו שלימות רביען הדبور, שוכין ליה על ידי הלוות בג"ל, ועל כן אמר: חרוב יוכית, אמת הימים יוכית, בתלי בית המדרש יוכית, בת קול יוכית. כי אילו ארבעה דברים הם בוחינת רביען הדبور, דהינו ארבעה חלקי הדבור בג"ל. כי העדים הם גבורי כח עוזי דברו, ומוכא בזוהר הקדוש (לק לד ופ"ג), שהם עוזים ומניגים עם הדبور פרצונים, ועל-פניהם רצה רבבי אליעזר להראות, שיש לו שלימות רביען הדבור, ועל-פניהם יכול לעשות עם הדبور פרצונים, דהינו לשונות הטבע פרצונים על ידי שלימות דבורו, והראה זאת בארכעה דברים, שהם בוחינת רביען הדבור:

חרוב יוכית - זה בוחינת הדבור של צדקה, כי חרוב הוא בוחינת צדקה, כי חרוב נוטען אותו רק לדורות, במו שאמרו בגמרא (תעניית כט): **אנא עלא מא בחרובא אשתקפה**, כי

היכי דשְׁתַּלִי לֵי אֲבָהָתִי, אַנְאָ נֶמֶי שְׁתַּלִי לְבָנָא. נִמְצָא שְׁחַרְבוֹ
הוּא רָק לְדוֹרוֹת כְּמוֹ הַצְּדָקָה שַׁהְיָא לְדוֹרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי
חִיא (שבה קנא): כִּי אַתָּא עֲנֵנָא אֲקָדָם לְהָרְפָּתָא, כִּי הַכִּי
דְּלַקְדָּמוֹ לְבָנִיךְ וּכוֹ, גַּלְגָּל הַוָּא שְׁחוֹזָר בְּעוֹלָם: אֶמְתָּה הַמִּים - זֶה
בְּחִינָת תְּשׁוּבָה, בְּבִחְנִית (אייה ב): שְׁפָכִי בְּמִים לְפָנֵךְ נְכָח פְּנֵי הַיְהוּנָה:
בְּתַלִי בֵּית הַמְּדָרָשָׁ - זֶה בְּחִינָת עֲשִׂירִים, שָׁהָם בְּתַל שְׁחַפְלָ
פּוֹנִין בּוֹ, כִּי אֲהָבֵי עֲשִׂירִים רַבִּים (משל י), וְהַכְּלָ פּוֹנִים אֶל
הַעֲשִׂירִים. וְהַוּ: **בְּתַלִי בֵּית הַמְּדָרָשָׁ**, בְּחִינָת (הַלְּלָם לו): דָּרְשֵׁי הַ
לְאָ יְחַסְרוּ כָּל טוֹב, דְּהַנִּינוּ הַצְּדִיקִים דָּרְשֵׁי הַ, שְׁפָלָ טוֹב נִמְשָׁךְ
מִהָּם. אֲךְ צְדִיקִים מְהֻנִּים וּכְוֹתִיחוּ אַעֲלָמָא, אַדְרִיחַו לֹא (חולין פּוֹ),
כִּי הַצְּדִיקִים בְּעַצְמָן אֵין לָהֶם כָּלּוֹם, רַק מִמְשִׁיכָן כָּל טוֹב אֶל
הַעוֹלָם, בָּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבָרְכָה עַל רַבִּי חַנִּינָא בְּנָ
דוֹסָא (שם): כָּל הַעוֹלָם נָנוֹן בְּשִׁבְלֵל חַנִּינָא בָּנִי, וְחַנִּינָא בָּנִי דַי לֹו
בְּקַבְּ חַרְובֵין וּכוֹ. וְעַל פָּנֵי הַעֲשִׂירִים נִקְרָאין בְּתַלִי בֵּית הַמְּדָרָשָׁ,
שָׁהָם בְּתַל שְׁחַפְלָ פּוֹנִין אַלְיוֹן עַל-יִדְיִ עֲשִׂירִותָם, וְכָל טוֹב שִׁישָׁ
לָהֶם נִמְשָׁךְ לָהֶם מִבְּחִינָת בֵּית הַמְּדָרָשָׁ, הַנּוּ בְּחִינָת: דָּרְשֵׁי הַ
לְאָ יְחַסְרוּ כָּל טוֹב, שָׁמָהֶם נִמְשָׁךְ כָּל הַהַשְׁפָעָות כְּגַ"ל:

בְּתַקּוֹל - זֶה בְּחִינָת מְלָכּוֹת, כִּי הַקּוֹל יוֹצֵא מִשְׁתַּחַת עַזְקָאִין
דְּקָנָה, בְּחִינָת מְלָכּוֹת, בְּחִינָת (מלכים א י): שְׁשׁ מְעָלוֹת
לְכֶפֶא (ע' וְהַר נְשָׂא כב' א: פְּנַחַס דָּרְךָ וּלְהָ וּבְתִקְוָן כ' ב). נִמְצָא שְׁחַרְאָה רַבִּי
אַלְעָזָר בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים אַלְוָ, שִׁישׁ לֹא שְׁלָמוֹת רְבוֹעַ הַדְּבָרָוֹ, דְּהַנִּינוּ
בְּחִינָת אַרְבָּעָה חָלְקִי הַדְּבָרָוֹ הַגְּלָ. אֲכָל אַפְּ-עַל-פִּיכָּן לֹא הַשְׁגִּיחַו

על זה, כי יחד ורבים - הלאה ברבים, כי זה יזכיר בעניין השם יתברך, שזה בוחינת התגלות אחדות הפשטות מבחינה פעולות משפטנות פג"ל, שזה בוחינת שפט פג"ל. וזה שאמר הקדוש ברוך הוא: נזחוני בני, הינו שבחינה בין שליהם נצח, כי זה הרבה מסכימים לדעת אחרת, וזה בוחינת שפט, בוחינת בין פג"ל: וזה בוחינת: עבדו את ה' בשמחה (תהלים ק). הינו להמשיך שמחה לבחינת עבר, בוחינת מט"ט, בוחינת יששת ימי החול פג"ל. וזהו רצוי כי ה' הוא אלקינו, בוחינת אחדות הפשטות, שבעל השנויות הם אחר, שזה נתגלה על ידי שימוש השמחה של שפט לששת ימי החול, שהם בוחינת עבד פג"ל:

זה בוחינת חנבה. כי ימי חנבה הם ימי הוראה, שהוא בוחינת שעשוע עולם הבא, בוחינת הלוות, שעליידיזה זוכין לשילמות הרבור, על ידי התגלות האמת פג"ל. וזהו בוחינת השמון של נר חנבה, בבחינת (רכרים לו): תפיך ואוריך לאיש חסידך; שעיל ידי החסדים, רהינו בוחינת הלוות, נתגלה אור האמת, בוחינת: תפיך ואוריך. וזה בוחינת השמון, שהוא בוחינת אור האמת, בוחינת (תהלים מ): שלח אורך ואמתה. יציריך לתנו סמוך לפתח (שבת כא), בוחינת: פתחי פיך (מיכה ז), הינו הרבור, כי האמת מאיר בהרבור פג"ל, בבחינת (תהלים קיט): פתח דבריך יאיר; ואיזו שימוש השמחה של שפט לששת ימי החול, על ידי לשון הקדש, שהוא שלמות הרبور. וזה בוחינת: חנבה - חנו כ"ה, בוחינת שפט, ניחא, שבו מקשר לשונן הקדש שהוא בוחינת:

כה תברכו - בלשון הקדש פג"ל. והשמחה של שבת מאייר לששת ימי החול, שהם גם כן בחינת חנבה, בחינת חנוך, מט"ט, עבר, ששלטנותה בימי החול, בבחינות: זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון יידנו; בחינת שמחה של שבת, שנמשך לששת ימי החול בג"ל:

זה: וזה מזמן שניםים ימים. מזמן - הינו סוף, בחינת הלוות, שהם שעשו עולם הבא שהוא בסוף. וזה: שניםים ימים, כאמור רבינו זכרון לברכה (חנוכה): על האי ברבי רב רחדר יומא שהיה מצטרע, עד שדרש לו רבי יוחנן: ואותי יום יום ידרשו, שיזום אחר בשנה חשוב שנה, וזה: שניםים ימים, בחינת הימים שנחשבין לשנים עליידי למועד הלוות, בחינת יום יום ידרשו בג"ל:

(וגמר פרוש הפסוק על פי התוויה בג"ל לא יכול לשמע)

ובשעה שהלב בצרה גם הראה בצרה. כי הראה היא קיום הגוף, כי הראה מקיימת הלחה לבנה וממשכת הלחולחות להגוף, כי הגוף יש לו תנועות שהם מיבשין הגוף, כי התנועות מיבשין, ועל כן עקר הקיום - עליידי הראה, שטממשכת לחולחות. וכשהלב בצרה, שאו הרים עולים ושותפין על הלב, ואוי הלב דופק בדקירות גדולות, אוי הראה מנשחת נסיבות גדולות, ואוי נתיבש הראה, ועל-ידייה נתיבש הגוף, חם ושלום. ושם הוא רפואה להראה, כמו שאומרים העולים, כי השמן מלחה, הינו בחינת השמן בג"ל, שהוא בחינת תקון

האירה פג"ל. ובתחלת **ב'שהצדיק** בצער ובצורה, פמה וכמה נשות שבעולם הזה ועולם הבא מקונין ומהתאכלין על צערו, וגם השכינה מקוננית, כי אפילו על דמים של רשעים השכינה מקוננית, כל זה מר על דמן של צדיקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין ט); אבל בשזוכה לרפואה, או מתרחמים בכלם, ונמשך שמחה לכלם, בבחינת (ישעה ז): ואראפהו ואשלם נחים לוי לאבלין, שעיל ידי רפואתו נמשך נחמה לכל האבלים

הנ"ל, הינו שמחה פג"ל:

ודע, שמומור לתוכה הוא מסג'ל למקשה ליד, והינו אומר אותו. כי מ'ימור לתוכה - ראשית הבות מל, בבחינת ע' קלין של היולדת שצועקת קדם הלידה, במובא. ויש במומור זה כס"ח אחרות. כס"ח הוא חסר בא"ת ב"ש, שעיל ידי החרסה, בבחינת הלבות, ההולדה בקהל פג"ל. ויש מ"ג הבות בוה המומזר, כי קשה לילד הוא על-ידי שיש קלפה שהוא אומרת: גוזג, גם ל' גם לך לא וכי' (מלכים א ז), כי אין רוץ שיצא לאיר העולם, וכינגר זה יש מ"ג תבוח בוה המומזר פג'נרג בבחינת גם **הנ"ל**, כי המומזר זה הוא סגלה למקשה ליד פג"ל:

ג

ב'שהחלה רבי אליעזר הנדור, אמר לרבי עקיבא: חמלה עזה בעולם (סנהדרין קא). כי לא היה או מי שיוכל להמתיק הרין, כי היה צריך לפחות להמתיק הרין, ולא נמצא. כי באמות

אחר ההמתקה והפריזן, או דיקא טוב לרפאות החוללה על-ידי רפואות, כי אוי דיקא אחר הפריזן וההמתקה יש רשות לרופא לרפאות.

כִּי הינה בְּאַמָּתָּה, אֵיךְ יִכּוֹל הָרוֹפָא לְחִנּוֹר מְתִינּוֹ לְרֶפֶאוֹת הַחֲזָלָה עַל-יְדֵי רֶפֶאוֹת וּסְפִים, הֲלֹא אַינוֹ יוֹדֵעַ הַסִּם הַצָּרִיךְ לְרֶפֶאוֹת אָתוֹ הַחֲזָלָה, בִּי יִשְׁכַּבְתִּים הַרְבָּה שֵׁם מְסֻגָּלִים לְרֶפֶeoת הַחֲזָלָה, אֵיךְ בּוֹדָאי הַחֲזָלָה אַינוֹ יִכּוֹל לְהַתְּרִפָּא בִּי אֵם עַל-יְדֵי סִם פָּלוֹנִי הַמִּיחָד לְרֶפֶeoת, בְּפִי שְׁגֹנּוֹר לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָּתִינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (ע"ז נ), שְׁגֹנּוֹר לְמַעַלָּה, שִׁיתְרִפָּא עַל-יְדֵי סִם פָּלוֹנִי וּעַל-יְדֵי אִישׁ פָּלוֹנִי, בַּיּוֹם פָּלוֹנִי. וְאֵם כֵּן אֵיךְ יִכּוֹל הָרוֹפָא לְהַכְּנִים עָצָמוֹ לְרֶפֶeoת, הֲלֹא אַינוֹ יוֹדֵעַ הַסִּם, שְׁגֹנּוֹר לְמַעַלָּה. אֲבָל אַחֲרַ הַהַמְּתָקָה וְהַפְּרִיזָן אֵיךְ יִכּוֹל לְרֶפֶeoת.

כִּי מֵה שָׁאַרְיךָ שִׁיתְרִפָּא דִיקָא עַל-יְדֵי סִם פָּלוֹנִי וְאִישׁ פָּלוֹנִי, הוּא מִחְמָת מִדְתַּת הַדִּין, שַׁכְּפֵי מִדְתַּת הַדִּין נְגֹר שִׁימְשָׁךְ הַחֲזָלָה עַד אָתוֹ הַזָּמָן וַיּוֹם פָּלוֹנִי, וְעַל כֵּן נְגֹר שָׁלָא יוּכְלָה לְהַתְּרִפָּאות בִּי אֵם עַל-יְדֵי סְבּוֹת אַלְגּוֹ, דְּהַיָּנוּ סִם פָּלוֹנִי וְאִישׁ פָּלוֹנִי, כִּי שִׁימְשָׁךְ הַחֲזָלָה עַד יוֹם פָּלוֹנִי, בִּי בְּפִי הַזָּמָן שָׁאַרְיךָ שִׁימְשָׁךְ הַחֲזָלָת, כִּי גּוֹרָן הַסְּפּוֹת לְרֶפֶeoת, כִּי שָׁלָא יוּכְלָה לְהַתְּרִפָּאות עַד שִׁזְׁוּמָנוּ יְחִיד סְבּוֹת אַלְגּוֹ: סִם פָּלוֹנִי וְאִישׁ פָּלוֹנִי, בָּאֶפְןַ שָׁלָא יִהְיֶה לוֹ רֶפֶeoת בִּי אֵם בַּיּוֹם פָּלוֹנִי, אֲבָל בְּשֻׁעוֹשָׁן פְּרִיזָן וּמִמְּתִיקָן הַדִּין, וְאֵוי נִתְבְּטָל הַגּוֹרָה, אֵוי קָדָם שְׁגֹנּוֹר דִין

אחר, כי בנסיבות דין זה אין גזירין דין אחר, ובין זה ובין זה, הדומו אחר המתקת הדין קראשון קודם שגזרין דין אחר, אין יכול הרופא לרפאות החולה על ידי סמים, כי אין אין דין, ואין יכול להתרפאות על ידי איזה סם שיתה, כי אין צורך דוקא סם פלוני וכו' מאחר שאין דין פנ"ל.

נמצא שאי אפשר לרופא לרפאות כי אם על ידי פריוzn שצרכין לעשות פריוzn תחלה להמתיק הדין, ואו דוקא יש רשות לרופא לרפאות פנ"ל:

זהו ורפה ירפא (שמות כא) (עם שמי המתכו) מספר פריוzn נפש. כי עקר הרפואה - על ידי פריוzn דוקא, על ידי שפתוקין הדין. וזה שאמרו רבותינו וכברום לברכה (ברכות ס): מכאן שתנה תורה רשות לרופא לרפאות. מכאן דוקא, הינו אחר הפלין, או דוקא יש לו רשות לרופא לרפאות, כי קודם הפלין אין רשות לרופא לרפאות, כי צריך להתרפאות על ידי סם פלוני וכו' פנ"ל, רק אחר הפלין ומהמתקה, או יש לו רשות לרפאות פנ"ל:

גם החלוקת שבין חנקות של ורפה ירפא הוא כי ורפה בחולם, ירפא בצרוי, הינו כי חולם הוא בבחינת המתקה, במובא בכתבי האר"י ז"ל, שחולם - גימטריא שלש היות, שהם ממתקין שלשה אלקים שברוזן, שהם מחוץ לקטנות, שירדין ברוזן, ומתקין על ידי שלש היות, גימטריא חולם. ואין אחר המתקה - ירפא בצרוי, בבחינת (ירמיה ח): הצרי אין בוגלעד

אם רפָא אין שם, הינו בוחינת רפואות, שאחר הנטקה שהוא בוחינת ורפא בחולם, או ריקא יכולן להתרפאות עלידי רפואות, שהוא בוחינת ירפא בציiri כנ"ל:

ד

וביום הבכורים, בהקריבכם מנהה חרש לוי בשבעתיכם,
מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו:
(במדבר כח)

א ואות הערכבים צויתי לכלפלך (מלכים א י) - זה בוחינת צדקה. כי בתחלה, בשפט הילין להנתנו לבזק, או זריכין לשבר את האוכריות שלו להפכו לרחמןות, והוא עקר עבודה הצדקה. כי מי שהוא רחמן בטבעו ונוטן צדקה מהמת לרחמןות שבטבעו, אין זה עבירה, כי יש גם כמה חיות שהם רחמים בטבעם, רק עקר העבודה - לשבר האוכריות להפכו לרחמןות. וזה בוחינת: ואות הערכבים צויתי לכלפלך; כי העורב הוא בטבעו אוכר, ונתחפה לרחמןות לכלכל את אלהו. כמו כן זריכין בצדקה כנ"ל. וכל הנדרבי לב, כל מי שהוא נדרבן, זריך לילד ולעمر בתחלה דרך בוחינה זו, בוחינת: ואות הערכבים ה"ל. דהינו שבתחלה זריכים לשבר האוכריות שלהם, מה שיש להם אוכריות בתחלה, להפכו לרחמןות, להנתנו לבזק כנ"ל: ב ובוחינה זו, דהינו התחלה הצדקה היא קשה וכבדה מאד. כי כל העבודות וכל התשובות, כל מה שרוצין

לעשות איזה עבדא בעבודת השם, כמה קלין של אווי ואבוי וכמה גנichות וכמה כפלות וכמה הטויות (הни גנichות משנות שעושן ירא' ה' בעבוריהם) צריכים לעשות קדם שעושין איזה עבדא. עיקר בהתחלה, שאו קשה מאד, כי כל התחלות קשות (מכילה פ' יתרו והוכא בפירוש' שם), צריכים כמה קלין וכמה גנichות וכי קדם שפתחילין איזהו התחלה. גם אחר כך לאחר ההתחלה גם כן אין בא ב拈קל בעבודת השם, צריכים כמה גיעות וכמה תנועות בנ"ל קדם שיזכין לעשות איזה עבדא שהיה לה הדור. אך ההתחלה קשה מאד בנ"ל, כי עיקר תולדותיה של צדיקים - מעשים טובים (חניכמא פ' נה והוכא בפירוש' שם); נמצאו שהמצוות ומעשים טובים בצדקה הם בחינת הולדה, וקדם להולדה בפה קלין וכמה חבלים וצירים יש להזדחת קדם שמולחת הולדה, ובפרט מביריה, דהיינו הולדה ראשונה של אשה, שאו קשה עליה מאד, כמו שבתו (וימה ד): צרה במביריה, שזה בחינת ההתחלה, בחינת: כל התחלות קשות בנ"ל. וצדקה היא תמיד התחלה, בחינת (רבאים ט'ו): פתוחה; שאפלו בשיש פתח והתחלה, האזרקה היא פותחת יותר ויתר ומרחבת הפתחה יותר, כי כל דבר ודבר מעבודת השם, בשרויצין לבנים באותו הדרך ואותו העבורה, צריכים לפתח שם פתח לבנים באותו תקרה, וזה בחינת: כל התחלות קשות, מלחמת שבתת התחלה צריכים לשבר ולפתוח פתח חדש, על כן קשה מאד. וסגולת כח האזרקה - להרחיב ולפתוח הפתחה יותר

וַיֹּוֹתֶר, שְׁבָשָׁעָשִׁין אֵיזָהוּ פָּתָח בָּאֵיזָהּ עֲבוֹדָה וַנּוֹתֶן אֶצְדָּקָה, אוֹ הָאֶצְדָּקָה פּוֹתַח וַמְרַחֲבָת הָפְתָח יֹתֶר וַיֹּוֹתֶר, כִּי אֶצְדָּקָה הִיא הַהְתְּחִלָּה שֶׁל כָּל הַהְתְּחִלּוֹת, כִּי הִיא פּוֹתַח וַמְרַחֲבָת כָּל הָפְתָחִים בְּגַם". וְגַם בְּאֶצְדָּקָה עֲצָמָה יִשְׁ הַהְתְּחִלָּה, דָּהִינוּ כְּשִׁמְתְּחִילֵין לְתֹן אֶצְדָּקָה, שֹׂזָה בְּחִינָה: וְאֵת הַעֲרָבִים צִוִּיתִי בְּגַם", וְעַל כֵּן הַתְּחִלָּת הָאֶצְדָּקָה הִיא קָשָׁה וּכְבָרָה מִאֵת, כִּי הִיא בְּחִינָה הַהְתְּחִלָּה שֶׁל כָּל הַהְתְּחִלּוֹת בְּגַם":

וְאֵךְ הַתוּלָת שֶׁל הָאֶצְדָּקָה גְּדוֹלָה מְאָד מְאָד, כִּי הָאֶצְדָּקָה מְזֻעָלָה תִּפְמִיד, כִּי אֶצְבֵּי הַגּוֹף הֵם רַבִּים מְאָד, וְאֶפְלָוּ הַהְכְרִיחִוֹת הֵם רַבִּים וְגַדוֹלִים מְאָד: אֲכִילָה וְשַׁתִּיה וּמְלֻבָּשִׂים וְדִירּוֹת, שִׁיכּוֹלִין לְכֹלּוֹת יְמִיו וּשְׁנִיו אֶפְלָוּ עַל הַהְכְרִיחִוֹת לְבָרָה, וְהֵם מְנוּעָנִים אֶת הָאָדָם מְאָד מְעַבּוֹדָת הַבּוֹרָא, וְאֶפְעַלְפִי שְׁגָם הֵם בְּעַצְמָנוּ הֵם גַם בְּגַם עֲבוֹדָת הַבּוֹרָא יַתְפֵּרָה, כִּי הֵם בְּחִינָה אַתְּעַרוֹתָא דְּלַתְתָּא, כִּי בְּעַבְדָּא דְּלַתְתָּא אֲתָעָר לְעַלָּא, כִּי עַלְיָדִי בְּלַעֲסָקִים וּמְלָאכּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּנֵי אָדָם, עַלְיָדִיָּה נְתַעוּר אֶתְהָזִיר שֶׁל אָזְהָזִיר הַמְלָאכָה לְמַעַלָּה בְּמַעַשָּׂה בְּרָאשִׁית, וּמְבֵיאָה חַיָּות וְהָאָרֶה לְאָזְהָזִיר הַצִּיּוֹר שֶׁל אָזְהָזִיר הַמְלָאכָה שֶׁל מַעַשָּׂה בְּרָאשִׁית שְׁלַמְמַעַלָּה, שַׁהְוָא מְבּוֹן בְּגַנְגֵד אֶתְהָזִיר הַעֲסָק וְהַמְלָאכָה שֶׁהָאָדָם עֹשֶׂה לְמַפְתָּח בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי עַלְיָדִי הַעֲסָקִים וְהַמְלָאכּוֹת שְׁעוֹשִׁים, נְעַשָּׂה עַלְיָדִיָּה בְּחִינָה מְשִׁפְנָן. כִּי כָּל הַמְלָאכּוֹת בְּלָוּלִים בְּלַעַט מְלָאכּוֹת שֶׁהֵם אֲבּוֹת מְלָאכּוֹת, אֲבּוֹת מְפַלֵּל דָאִיכָּא תּוֹלְדוֹת (בְּק' בָּ), כִּי כָּל מִינֵי מְלָאכּוֹת וְעֲסָקִים שְׁעוֹשִׁין, בָּלָם בְּלָוּלִים בְּלַעַט

מלְאכֹת שֶׁהָם הָאָבוֹת, וַהֲשֵׁאָר הֵם תּוֹלְדֹת. וְל"ט מְלָאכֹת הֵם בָּנְגֵד מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְبּוֹתִינוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה (שנת טטה): אָבוֹת מְלָאכֹת אַרְבָּעִים חָסֶר אַחַת - בָּנְגֵד מֵי בָּנְגֵד מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן. וַצְיוֹרָא דְמִשְׁכָּנָא בְצִיוֹרָא דְעַבְדָא דְבָרָאשִׁית (ח' רָפִיב בְהַקְרָמה), וַהֲאָדָם עֹזֶה הַמְלָאכָה, וַצְיוֹרָא דְגֻפָא בְצִיוֹרָא דְמִשְׁכָּנָא (בְהַקְרָמת הַתְּקִינּוֹנִים שֵׁם). נִמְצָא שָׁעַל יְדֵי הָאָדָם שַׁעֲזָעוֹשָׂה הַמְלָאכָה וְהַעַסְקָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִعְשָׂה בְחִינַת מִשְׁפָּט, בְשַׁעֲזָעוֹשָׂה הַמְלָאכָה וְהַעַסְקָה בְרָאי, כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ לְעַשׂוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹתֵן חַיָּות וְהָאָהָר לְמַעֲשָׂה בְּרָאשִׁית, וְהָאָהָר קַיּוֹם הַעוֹלָם. נִמְצָא שָׁגֵם

זה הוא עבדות הבורא:

אַפְ-עַל-פִּיכְנָן אם היה שופע עלינו חסדו, לא היינו צריכים לכל זה, כי הלא איך ברא השם ותברך את כל העולם בלו אחר העדר הגמור, שלא היה שום היה שיהיה על ידה אתערותא דלתתא, ואפיקעל-פִּיכְנָן ברא עולמות באלא. והכל בחסדו בלי אתערותא דלתתא כלל, בבחינת (תהלים פט): עולם חסיד יבנה. ומאחר שהוא יתברך היה יכול לברא עולמות באלו בלי אתערותא דלתתא כלל, רק על-ידי חסדו, בודאי הוא יכול להחיות ולקיים העולמות רק על-ידי חסדו, ולא היינו צריכים לעשות כלל שום עסוק ומלאכה, ואפלוי ההכרחות היו נעשין על-ידי אחרים, כמו שפטוב (ישעה סא): ועמדו זרים ורעו צאנכם, ובני נכר אפריכם וכרכימיכם, ואתם פהני ה' תקראו. פהני ה' דיקא, בבחינת חסלה, בבחינת: עולם חסיד יבנה, הני

שִׁיחָיו נִקְרָאים פְּהַנִּי ה', בְּחִינַת חֶסֶד, שֶׁאֵין צְרִיכִים לְעֹשֹׂת שֻׁום מְלָאכָה, רַק הָעוֹלָם מַתְקִים בְּחֶסֶדוֹ כְּנֶל. אֲךָ בְּשַׁחַסֶּר נְתַעֲבָב, חָס וְשָׁלוֹם, וְאֵין מְשִׁפְיעַ עַלְיָנוּ חֶסֶדוֹ, אֲוי צְרִיכִין לְעֹשֹׂת בְּשִׁבְיל אֲתַּחֲרוֹתָא דְּלַתְתָּא כְּנֶל. וַזה בְּחִינַת (תְּהִלִּים סִבְ): וְלֹךְ ה' הַחֶסֶד, כִּי אַתָּה תִּשְׁלַׁם לְאִישׁ בְּמַעַשְׁוָה. הַנּוּ בְּשַׁחַסֶּר נְתַעֲבָב אֲצָלוּ יְתַבְּרָךְ, שָׂוֹה בְּחִינַת: וְלֹךְ ה' הַחֶסֶד - שַׁחַסֶּר נְתַעֲבָב אֲצָלוּ יְתַבְּרָךְ וְאֵין מְשִׁפְיעַ עַלְיָנוּ, אֲוי: כִּי אַתָּה תִּשְׁלַׁם לְאִישׁ בְּמַעַשְׁוָה, הַנּוּ בְּפִי הַעֲשִׂיות וְהַעֲסִיקִים שְׁעוֹשָׂה, בָּן הַוָּא יְתַבְּרָךְ מִשְׁלָם. כִּי צְרִיכִין לְעֹשֹׂת דּוֹקָא, מְחַמַּת שַׁחַסֶּר נְתַעֲבָב אֲצָלוּ יְתַבְּרָךְ וְאֵינוּ מְשִׁפְיעַ עַלְיָנוּ, אָבֶל אִם הִיה מְשִׁפְיעַ עַלְיָנוּ הַחֶסֶד, לֹא הַיָּנוּ צְרִיכִין לְעֹשֹׂת בָּלֶל, וְאֲוי הַיָּה נְתַקִּים: כִּי אַתָּה תִּשְׁלַׁם לְאִישׁ בְּמַעַשְׁוָה, בָּאָלוּ הַוָּא עֹוֹשָׂה, כִּי אֵין צְרִיכִין לְעֹשֹׂת בָּלֶל בְּשִׁזְוּפָעַ חֶסֶדוֹ כְּנֶל:

ד אֲךָ צְרִיךְ לְקַבֵּל הַחֶסֶד בְּהַדְרָגָה, כִּי רַב הַחֶסֶד אֵי אָפֵּשָׁר לְקַבֵּל, כִּי הָיוּ בְּטַלִּים בְּמִצְיאוֹת מְחַמַּת רַב הַחֶסֶד, כִּי אֵין יָכוֹלָיו לְקַבֵּל רַב טּוֹבָה (חִנּוּת ט), וְצְרִיךְ לְעֹשֹׂת בָּלֶל וְצַנּוּר לְקַבֵּל עַל יָדוֹ הַחֶסֶד. וַזה נָעֲשָׂה עַל יָדֵי יְרָאָה, כִּי עַל יָדֵי יְרָאָה נָעֲשָׂה חֲקִיקָה וְצַנּוּר לְקַבֵּל עַל יָדוֹ הַחֶסֶד, בְּבִחַנַּת (בְּאָשָׁה מִט): וּמְחוֹקָק מִבֵּין רְגָלָיו. רְגָל הַוָּא בְּבִחַנַּת יְרָאָה, שֶׁהָיָה בְּבִחַנַּת סָוף, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (סָוף קָהָלָת): סָוף דָּבָר הַבָּל נִשְׁמַע, אֶת הָאֱלָקִים יְרָא, הַנּוּ שְׁעַל יָדֵי יְרָאָה, שֶׁהָיָה בְּבִחַנַּת רְגָל, נָעֲשָׂה חֲקִיקָה וְצַנּוּר לְקַבֵּל בְּתוֹכוֹ אֶת הַחֶסֶד. וַזה בְּבִחַנַּת (נִמְדָר ז): וְהַפְּרָח מִטָּה אַהֲרֹן

לְבִתְהַלֵּן הַיּוֹם שֶׁהָחָסֶר, בְּחִנַּת אַהֲרֹן, צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל־יְדֵי הַכֶּלֶי, שֶׁהָאָה בְּחִנַּת יְרָאָה, סְטָרָא דָלוּי, וְזֶה בְּחִנַּת (תְּהִלִּים כ):
בְּגֻבּוֹרוֹת יִשְׁעָ יְמִינָה:

ה וְעַקְרָבָ הַיְּרָאָה נָעֵשָׂה עַל־יְדֵי הַתְּגִלּוֹת הַרְצָוֹן, בְּבִחִנַּת: רְצָוֹן
יְרָאָיו יִשְׁعָה (תְּהִלִּים קְמָה), שַׁעַל יְדֵי הַתְּגִלּוֹת הַרְצָוֹן
נָעֵשָׂה יְרָאָה, הַיּוֹם עַל־יְדֵי שְׁנִתְגִּלָּה שַׁהְפֵל מִתְנִהָג בְּרַצְוֹנוֹ יִתְבָּרָךְ,
כִּי הִיא יִתְבָּרָךְ בְּרָא הַכֶּל בְּרַצְוֹנוֹ בְּלִי שָׁום חַיּוֹב בְּלִל, וּמְחַיָּה
וּמְקַיִם הַכֶּל בְּרַצְוֹנוֹ יִתְבָּרָךְ, אֵין שָׁום חַיּוֹב הַפְּטוּבָי בְּלִל, עַל־יְדֵי
זֶה נָעֵשָׂה יְרָאָה, כִּי אָנוּ יְשִׁישׁ שְׁכָר וּעֲנֵשׁ, וּשְׁקָדֵךְ לְהַתְּרִא מִפְנֵינוּ
יִתְבָּרָךְ, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרָכה (ברכות ד): וְיְרָא
יַעֲקֹב מָאָד - אָמָר: שֶׁמְאָה יָגְרָם הַחַטָּאת; אַכְלָ בְּשָׂאיִן נְתִגְלָה
הַרְצָוֹן, וּסְבוּרִים שִׁשְׁיָשׁ חַיּוֹב הַפְּטוּבָ, חַס וּשְׁלוּם, וּכְאַלְוּ מִתְנִהָג
הַכֶּל עַל־פִּי הַפְּטוּבָ, חַס וּשְׁלוּם, אֵין שְׁקָדֵךְ יְרָאָה בְּלִל, כִּי אֵין שְׁכָר
וּעֲנֵשׁ בְּלִל, חַס וּשְׁלוּם, מַאֲחָר שַׁהְפֵל מִתְנִהָג רַק בְּפִי חַיּוֹב
הַפְּטוּבָ, חַס וּשְׁלוּם. נִמְצָא שַׁעֲקָר הַיְּרָאָה - עַל־יְדֵי הַתְּגִלּוֹת
הַרְצָוֹן:

וְהַתְּגִלּוֹת הַרְצָוֹן הוּא עַל־יְדֵי יָמִים טוֹבִים, כִּי כָל אַחֲרֵי
מִהְיוֹם טוֹבִים מִכְרִיזׁ יְקוּרָא וּמְגִילָה אֶת הַרְצָוֹן,
שַׁהְפֵל מִתְנִהָג רַק עַל פִּי רְצָוֹנוֹ בְּלִבָּה, בְּבִחִנַּת (יְקוּרָא ככ): מִכְרִיזׁ
קָדְשׁ, שְׁחוֹם טוֹב קָדְשׁ קְוּרָא וּמִכְרִיזׁ אֶת הַרְצָוֹן בְּגַ"ל, כִּי בְּכָל יוֹם
טוֹב וּיוֹם טוֹב עֲשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ עָמֹנוֹ אֶת תְּהִלָּה, שְׁהָם הַפְּקָד
הַפְּטוּבָ, שַׁעַל יְדֵי זֶה נְתִגְלָה הַרְצָוֹן, שַׁהְפֵל בְּרַצְוֹנוֹ, אֵין שָׁום חַיּוֹב

הַטְבָע בְּלָל. בִּפְסַח - יֵצֶא מִצְרַיִם, שְׁהֽׁוֹצִיאנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נֹרְאוֹת. בִּשְׁבוּעֹת - מִתְן תּוֹרָה, שְׁנַתְןָ לְנוּ הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת נֹרְאוֹת. בִּסְפּוֹת - הַקְרָפָ עֲנֵנִי כְּבָוד. וְעַל כֵּן כֵּל יוֹם טוֹב וְיוֹם טוֹב מִכְרִי וּקוֹרָא אֶת הַרְצֹן בְּבִחִינַת מִקְרָא קָדְשָׁ כְּנָ"ל. וְעַל כֵּן הַיּוֹם טוֹב נִקְרָאים רָגֶל, שְׁהֽׁיָא בְּבִחִינַת יְרָאָה כְּנָ"ל. כי על-ידי יְוֹם טוֹב, שְׁהֽׁיָא הַתְּגִלוֹת הַרְצֹן, עַל-יְדֵיכֶךָ נִعְשָׂה יְרָאָה כְּנָ"ל:

אֲך֒ לֹא תִמְיד שׁוֹמְעַן אֶת קֹול הַקְרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב, שְׁמַגְלָה אֶת הַרְצֹן כְּנָ"ל, וְזֹה נִבְרֵר בְּשִׁמְחַת יוֹם טוֹב, כי כֵּל אֶחָד לְפִי מָה שְׁמַרְגִּישׁ וּשׁוֹמֵעַ אֶת קֹול הַקְרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב, שְׁמַכְרִי וּקוֹרָא אֶת הַרְצֹן, בַּמּוֹכָן יִשְׁלֹׁם שִׁמְחַת יוֹם טוֹב, כי בְּשִׁנְתְּגָלָה הַרְצֹן, שְׁחַבֵּל בְּרַצְנוֹ יִתְבְּרַךְ, אוֹי יוֹדְעִים, שְׁכָל הַשְׁעָבוֹדִים וְהַגְּלוֹת וּכֵל הַהַכְּבָרוֹת שֶׁל הַעֲבוֹ"ם, שְׁהִם מִכְבִּידִים עַל-ינוּ - עַל בְּלָם יִנְקַם בָּהֶם הוּא יִתְבְּרַךְ וַיָּגַלְלֵנוּ מִידָם. אֲכַל בְּשִׁפְבוּכִים, חָם וִשְׁלָום, שְׁחַבֵּל עַל פִּי חַיּוֹת הַטְבָע, אֵין שִׁיקָה נִקְמָה בָּהֶם, מַאֲחָר שְׁחַבֵּל מִתְנִיגָג רַק עַל פִּי סִדְרָת הַטְבָע, חָם וִשְׁלָום. וְזֹה בִּחִינַת (הַלִּים נָה): יִשְׁמַח צְדִיק בַּי חֹזה נִקְמָה, פָעָמָיו יִרְחַץ בְּרַם הַרְשָׁע.

פָעָמָיו דִיקָא. הַנּוּ עַל-יְדֵיכֶךָ שְׁלַש פָעָמִים בְּשִׁנָה (דִבְרִים ט), שְׁהִם הַיּוֹם טוֹבִים, שְׁעַל יְדֵם נִתְגָּלָה הַרְצֹן, עַל-יְדֵיכֶךָ: יִשְׁמַח צְדִיק בַּי חֹזה נִקְמָה וּכְו., כְּנָ"ל, וּכְמוֹ שְׁפָתָות (שם): וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶךָ פָרִי לְצִדְיק, אֶךָ יִשְׁאַלְקִים שְׁפָטִים בָּאָרֶץ. דְהַנּוּ, שִׁנְתְּגָלָה שִׁשְׁ אַלְקִים שׁוֹפְטִים בְּרַצְנוֹ, וַיַּשְׁפֵרִי לְצִדְיק, וּבָהֶם יִנְקַם, עַל-יְדֵיכֶךָ: יִשְׁמַח צְדִיק. וְזֹה בִּחִינַת שִׁמְחַת יוֹם טוֹב, עַל-יְדֵיכֶךָ הַתְּגִלוֹת הַרְצֹן,

שנתקבלה ביום טוב על־ידי קול הקריאה, שהיום טוב מברוי וקורא את הרצון פג"ל, אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה הגליל של יום טוב, כי יש חיות רעות דורסים וטורפים, והם חכמי הטבע, שמראין בחכמתם המטעית שהכל על פי הטבע, ובallo אין שום רצון, חס ושלום, ואפלו אותן האותות נראות שעשעה עמו השם יתרבה, מושלמים הכל בתוך דרך הטבע. והחכמים הללו הם בחינת חיות רעות, והם דורסים וטורפים רבים מבני עמו, שטועים גם מן אחרים וסוברים במנוחם, אבלו הכל על פי חיזב הטבע, חס ושלום, וכשהם מתגברים, אין קול שאנתם עולה ומתרגב על קול הקריאה של יום טוב, שקורא את הרצון, ואוי נשבת שמחה יום טוב, חס ושלום, כי עקר שמחה יום טוב - על־ידי התגלוות הרצון פג"ל.

זה בחינת (שם עד): **שָׁאנו צְרִיךְ בְּקָרְבַּן מוֹעֵדָה**, שמו אותתםאותה - **שְׁשָׁאנֶת הַצּוֹרִים**, ומהנו קול החיות רעות, שהם חכמי הטבע, נכנים בקרוב המועדים ממש, הינו בתוך קול הקריאה של יום טוב, שמקורי וקורא את הרצון פג"ל, ושאנת האורים נכנים בתוכם ממש, ושואנים בקהל ש합ל רק על פי חיזב הטבע, חס ושלום, לפי סדר אותות השמים. זה: שמו אותתםאותה - **שְׁמִישִׁים אֶת־הַשְׁמִים לְאֶת־הַשְׁמִים**, שאומרים ש합ל רק על פי אותות השמים, לפי חיזב הטבע, חס ושלום: **וְהַכְּנַעַתָּם שֶׁל אַלְוַי הַחַיָּות רַעֲוָת**, חכמי הטבע, הוא על־ידי חכם גדוֹל שבקדרה, שיכל לקשר כל הרצונות

בְּשָׁרֵשׁ הַרְצֹן, שֶׁשֶּׁם הֵוָא בְּחִינַת הַסְּתָלְקוֹת מִשְׁהָ, כִּי דָעַ (וְהַר פ' יתרו פה: וְעַזְרָה נְשָׂא ככ"ט). וְהֵוָא בְּחִינַת מִצְחָה הַרְצֹן, בְּחִינַת (שְׁמוֹת כה): וְהֵי עַל מִצְחָה לְרַצֹּן. וְצַרְיךָ לְקַיֵּר כָּל הַרְצֹנוֹת שַׁיִשְׁ בְּעוֹלָם לְשָׁרֵשׁ הַרְצֹן, וְעַל יְדֵיהֶה הֵוָא מַתְגָּבָר וּמַכְנִיעַ וּסְטוּר דִּעֲוֹת חִכְמַי הַטְּבָע, שְׁפֹפְרִים בְּרַצֹּן.

אֲךָ בְּנֵגֶר זה יֵשׁ בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ, שַׁהְוָא שָׁרֵשׁ חִכְמַת הַטְּבָע, כִּי כָל דָּבָר יֵשׁ לוֹ שָׁרֵשׁ, וְשָׁרֵשׁ חִכְמַת הַטְּבָע הֵוָא בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ, בְּחִינַת (שְׁמָאָלָא ז): וּמִצְחָתָה נְחַשָּׁת עַל רְגָלִין, הַנְּאָמֵר בְּגָלִית, הַיְנוּ בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ כְּנָיל, כִּי גָלִית הֵי כּוֹפֵר, וְהֵי רֹזֶחֶת לְהָרְאוֹת שֶׁכָּל הַסְּפּוֹת הַכָּל עַל פִּי הַטְּבָע, חַס וּשְׁלּוּם, שַׁוְּה בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ כְּנָיל, וְזהָוָה: רְגָלִי, בְּחִינַת סְפּוֹת, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (בָּאָשָׁת ל): וַיְבָרֶךָ ה' אָוֹתָךְ לְרְגָלִי - בְּסְבוּתִי, כִּי כֵן הֵוָא הַפְּרוֹשׁ שֶׁמֶן, שְׁיַעֲקֹב אָמֵר לְלִבָּן, שַׁהְשָׁם יַתְפַּרְךָ הֵי מִסְבָּב אַלְיוֹ הַבְּרָכה עַל יְדוֹ וּבְסֶבֶתָו. נִמְצָא שְׁרָגָל הֵוָא בְּחִינַת סְפּוֹת. וּק שְׁיַעֲקֹב תָּלָה כָל הַסְּפּוֹת בְּהַשֵּׁם יַתְפַּרְךָ כְּנָיל, וּגְלִית הֵי תָולָה כָל הַסְּפּוֹת שֶׁלֹּו בְּמִצְחָה הַנְּחַשׁ, דַהֲנוּ בְּחִזְבָּב הַטְּבָע, וְזהָוָה: וּמִצְחָתָה נְחַשָּׁת עַל רְגָלִי, כְּנָיל:

וְלִפְעָמִים מַתְגָּבָר בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ בְּפָעַל, דַהֲנוּ עַל יְדֵי אִישׁ פָּרָטִי, שְׁיוֹנֵק חִכְמַתוֹ מִפְּנֵץ הַנְּחַשׁ, שַׁהְוָא שָׁרֵשׁ חִכְמַת הַטְּבָע, וְהֵוָא מְרָאָה בְּחִכְמַתוֹ, שְׁהַפְּלָל עַל פִּי הַטְּבָע, חַס וּשְׁלּוּם. וַיְשַׁגְּבָנָם בְּחִינַת מִצְחָה הַנְּחַשׁ, שָׁרֵשׁ חִכְמַת הַטְּבָע, בְּתוֹךְ הַחַכְמָה שְׁבָקָרְשָׁה, וְחַכְמָה זוּ שֶׁל מִצְחָה הַנְּחַשׁ מִתְחַלָּת

לכֶּנֶס עַמּוֹ מְעִין לְעִין, עַד שָׁגֵנָס בְּעִין דָק מָאָד, עַד שְׁרוֹצָה לְהַטִּיל פָּגָם, חַס וְשַׁלּוּם, בְּשֶׁרֶשׁ הַרְצֹן וְלִכְפֹּר שָׁם, חַס וְשַׁלּוּם,
בְּאַלוֹ אֵין רְצֹן בָּלֶל, חַס וְשַׁלּוּם:

ח וְדֹעַ, שָׂוָה הַמִּצְחָה הַגְּחָשׁ יִגְּקַתּוּ מְזֻקְנִי הַדּוֹר, מִפְּאָרִיכִי יָמִים שְׁבָדוֹר, פְּשָׁאיָן בָּהֶם שְׁלִמוֹת, מֹזָה יוֹגֵק מִצְחָה הַגְּחָשׁ הַגְּלָל, בַּי זָקוּ - זה קְנָה חֲכָמָה (קדושין לב), וְצָרוּךְ הָאָדָם, בֶּל מָה שְׁמֹזְקִין, בֶּל מָה שְׁגַתּוֹסֵף וּבָא לוּ יּוֹם מִימִי חַיּוֹ, לְהֹסִיף בְּכָל יוֹם וְיּוֹם שְׁבָא אַתָּר בָּקָדְשָׁתָה אָזָר קְרָשָׁה וְדָעַת, וּבָמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (קניהם פ"ג): זָקְנִי תַּלְמִידִי חֲכָמִים, בֶּל זָמָן שְׁמֹזְקִינִי, דַעַתָנוּ מִתְיִשְׁבָתָה עַלְיהָנוּ; בַי צָרִיבֵין בְּכָל יוֹם וְיּוֹם שְׁבָא אַחֲר בָּקָדְשָׁתָה לְהֹסִיף בּוּ קְרָשָׁה וְדָעַת, כְמוֹ שְׁכַתּוֹב (בראשית א): וַיָּקָרָא אֱלֹקִים לְאָזָר יוֹם - שָׁכֵל יוֹם צָרוּךְ שָׁיאָר בַּיּוֹתֶר בְּגַנְל.

אָבָל כִּשְׁחוֹקְנִים, הַמִּפְּאָרִיכִי יָמִים שְׁבָדוֹר, פּוֹגָםִים אֵת יִמְהָם וְאֵין מַוְסִיפֵין אָזָר קְרָשָׁה וְדָעַת בְּכָל יוֹם וְיּוֹם, מֹזָה יוֹגֵק מִצְחָה הַגְּחָשׁ, חֲכָמָת הַטְּבָע הַגְּלָל, (בַי מַגְפִּילַת הַיּוֹם שֶׁל הַזּוֹקְנִים, אֲשֶׁר אֵין דַעַתָם מִתְיִשְׁבָתָה בְּגַנְל, מִפְגָּם הַדָּעַת הַזָּהָה שֶׁל אַלְוָה הַזּוֹקְנִים יוֹגֵק מִצְחָה הַגְּחָשׁ, שַׁהֲוָא חֲכָמָת הַטְּבָע) וּמַתְגִּבָּר, חַס וְשַׁלּוּם, דַעַת חֲכָמָת הַטְּבָע, שְׁבּוֹפְרִים בְּרַצּוֹן עַלְיִידִי נַפְילַת הַדָּעַת וְהַיּוֹם, שְׁגַוְפְּלִים מִהַּזּוֹקְנִים הַמִּפְּאָרִיכִי יָמִים שָׁאָינָם בְּרָאוִי בְּגַנְל.

וְזֹהוּ בְּחִנָּת (איוב יד): קָצָר יָמִים, שָׁבָע רָגְן; חַינוּ שְׁתַיִם הַבְּחִנּוֹת הַגְּלָל, קָצָר יָמִים וְהִ בְּחִנָּת הַזּוֹקְנִים שָׁאָינָם בְּרָאוִי, שְׁאָינָם מַוְסִיפֵין קְרָשָׁה וְדָעַת בְּכָל יוֹם, שְׁזֹהוּ עֲקָר הַקְנָה וְהַאֲרִיכּוֹת

ימים בָּגָל, וְכַשְׁחֹקְנִים פּוֹגְמִים אֶת יְמֵיכֶם וְאֵין מְאֻרְבֵּין אֶת יְמֵיכֶם בְּקָרְשָׁה וְדָעַת בָּגָל, וְהִ בְּחִינַת קָצֶר יָמִים, וּמְזָה יוֹנֵק מִצָּח הַנְּחֹשֶׁת, שֶׁהֵוָא הַפְּקֵד מִצָּח הַרְצֹן, וְזֹהֵוָא שְׁבַע רָגָן - הַפְּקֵד הַרְצֹן בָּגָל.

אָבָל כְּשַׁחֲקְנִים בְּרָאוֵי, בְּחִינַת: זָקָן - וְהִ קְנָה חִכְמָה וּכְיֵי בָּגָל, עַל־יְדֵי־זָהָה מִתְגָּבֵר הַתְּגִלוֹת הַרְצֹן, בְּחִינַת (ישועה ט): זָקָן וּנְשָׂיאָ פְּנִים - שָׁעַל יְדֵי זָקָן שְׁבָקְרָשָׁה מִתְגָּבֵר הַרְצֹן, שֶׁהֵוָא בְּחִינַת נְשָׂוא פְּנִים, כִּי נְשִׂיאָת פְּנִים הֵוָא בְּחִינַת רְצֹן, בָּמוֹ שֶׁאָמַר אַלְיָשָׁע לִיהָרָם (מלכים ב ד): לְוִילֵי פְּנֵי יְהוָשָׁפָט אַנְיָ נְשָׂא אָם אַבִּיט אַלְיךָ וְאָם אַרְאָךָ - שְׁאַלְיָשָׁע לֹא הִיה לוֹ שָׁוֹם רְצֹן לִיהָרָם, רַק עַל־יְדֵי נְשִׂיאָת פְּנִים שֶׁל יְהוָשָׁפָט, עַל־יְדֵי־זָהָה נְתַרְצָה אַלְיוֹ. נִמְצָא שְׁנִשְׁיאָות פְּנִים הֵוָא בְּחִינַת רְצֹן, וְהִ בְּחִינַת זָקָן וּנְשָׂיאָ פְּנִים, בָּגָל:

ט וְצִדְקָה מוֹעֵיל לְזֹה, שָׁעַל יְדֵי הַצִּדְקָה מִתְקָנֵן וּמְעַלֵּן פָּגָם נְפִילַת הַיָּמִים וְהַדָּעַת שֶׁל הַזְּקָנִים מְאֻרְבֵּי יָמִים, שָׁאַיָּנִים בְּרָאוֵי, שְׁמָזָה יִנְקַת מִצָּח הַנְּחֹשֶׁת בָּגָל, בְּחִינַת (קהלת יא): שָׁלַח לְחִמָּךְ עַל פְּנֵי הַמִּים, כִּי בָּרְבּ הַיָּמִים חַמְצָאנוּ - שְׁבַח הַצִּדְקָה מוֹצָאֵן בָּרְבּ הַיָּמִים, דְּהִינּוּ בְּמְאֻרְבֵּי יָמִים, כִּי עַל־יְדֵי הַצִּדְקָה מְעַלֵּן וּמִתְקָנֵן הָפָגָם שְׁלַחֵם בָּגָל. וְזֹהוָא: שָׁלַח לְחִמָּךְ עַל פְּנֵי הַמִּים, הַיְנוּ שְׁתַּחַן צִדְקָה, וְהַבְּתוּב מְבֻטִּיחָה, שֶׁהַפְּסֵד שְׁאַתָּה מְפַסֵּד מִמְזָנֶךָ שְׁפֹורָת לְצִדְקָה תְּרוּחָה וְתִמְצָאנוּ בָּרְבּ הַיָּמִים, בְּמְאֻרְבֵּי יָמִים בָּגָל, כִּי עַל־יְדֵי הַצִּדְקָה מְעַלֵּן פָּגָם

נִפְלַת הָרֻעָה שֶׁל הַפְּאָרֵיכִי יָמִים, שֶׁפֶזֶה הָיוֹ יִנְקַת מֵצָח הַנְּחַשׁ כְּנֶל, וּמוֹצִיאין בְּלֵב הַיִנְקָה וְתַחֲיוֹת שֶׁל מֵצָח הַנְּחַשׁ, חַכְמַת הַטְּבָע, וּמַתְגִּפְרֵר בְּחִינַת מֵצָח הַרְצֹן. בַּי עַקְרָבָה אַזְדָּקָה הָיָה בְּבִחְיַת: וְאֵת הַעֲרָבִים צִוְיתִי וּכְיו' כְּנֶל, דִּתְנוּ מַה שְׂאָרִיכִים בְּהִתְחַלָּה לְשִׁבְרֵר הַאֲכוּרִות לְהַפְּכוֹ לְרַחֲמָנוֹת, וּמַזְהָה בְּעַצְמוֹ מַתְגִּפְרֵר בְּחִינַת הַרְצֹן, בַּי מְנָה וּבַה אָבָא לִזְיָל בָּה נָרָגָא (סְנָהָרוֹן ל"ט), מַאֲחָר שְׁמַתְגִּפְרֵר וּמַתְפִּיךְ אֲכוּרִות שְׁבַטְבָּעוּ לְרַחֲמָנוֹת, עַל-
יְדֵי זָהָרָה נְתַחְפֵּךְ הָרָגָן לְרַצֹּן.

וְאוֹי בְּשִׁגְבָּנָע מֵצָח הַנְּחַשׁ וְנִתְגָּלַה בְּחִינַת מֵצָח הַרְצֹן, אָוַי
נְבָנָעִים וּנוֹפָלִים קָול הַחַיּוֹת רַעֲוָת, וּנְשָׁמָע קָול הַקְּרִיאָה
שֶׁל יוֹם טוֹב, שֶׁהָוָא הַתְּגָלוֹת הַרְצֹן כְּנֶל. וְאוֹי בְּשִׁגְבָּנָע הַרְצֹן,
נְعָשָׂה יְרָאָה כְּנֶל. וּלְעַלְיָדִי הַיְרָאָה יָכֹלְן לְקַבֵּל הַחְסָד כְּנֶל.
וּכְשָׁשָׁופָע הַחְסָד, אָוַי אֵין צָרִיכִין לְעַשׂוֹת שָׁוָם עַסְק וּמַלְאָכָה
כְּנֶל, בַּי אָוַי נְתָקִים: וּעַמְדוֹ זָרִים וּרְעוֹעָצָנָכְם וּכְיו' וְאַתָּם פְּהָנִי
ה/ תִּקְרְאוּ וּכְיו', כְּנֶל. וְכֹל זה נְعָשָׂה עַלְיָדִי הַזְּדָקָה כְּנֶל. נִמְצָא
שְׁתוּעָלָת הַזְּדָקָה גָּדוֹל מַאֲד:

וּלְעַל-כָּן בְּשִׁרְצָה יַעֲקֵב לְעַשׂוֹת רַצֹּן בְּעַשְׂוֹ, אָמָר: וְלִקְחַת
מִנְחָתִי מִידִי, בַּי עַל-כָּן רְאִיתִי פְּנֵיךְ כְּרָאת פִּנְיָן
אֱלֹהִים וּתְרִיצִינִי (בראשית ל'). בַּי גַּם מַה שְׁנוֹתָנִין לְעַבְיוֹם, הָיוֹ גַּם
כֵּן בְּחִינַת זְדָקָה, בַּמּו שָׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (כ"ב ט):
וּנוֹגַשׂ זְדָקָה, וּלְעַלְיָדִי זְדָקָה נְعָשָׂה רַצֹּן כְּנֶל. וּזהו שָׁאָמָר לוֹ:
וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִידִי, הַיְנוּ זְדָקָה, בְּחִינַת (מְלָאֵכָה ג): מְגַיְשֵׁי מִנְחָה

בצדקה, כי על-פָנֵינוּ רְאִיתִי פָנֵיךְ כְּרֹאוֹת פָנֵי אֱלֹקִים, הַיְנוּ בָמָוּ רְאֹות פָנֵי אֱלֹקִים, שֶׁהָוָא בְּחִינָת (דברים ט"ז): שלוש פעמים בשנה יְרָאָה כָל וּכְורֵךְ אֶת פָנֵי הָה, דְהַיְנוּ יָמִים טוֹבִים, שֶׁעַל יָדָם נִתְגַּלָה הַרְצָוֹן, (וּעֲקָר הַתְגִלוֹת הַרְצָוֹן עַל-יְדֵי יָמִים טוֹבִים הָוָא עַל-יְדֵי הַצְדָקָה פָנֵל), בָמָוּכוּן יְהִיָה נִعְשָׂה אֲצָלוֹ רְצָוֹן עַל-יְדֵי הַצְדָקָה, וּוּהֹ: וְהַרְצָנוּ, כָנְל. (כִּי מַאֲחָר שְׁהַמְנָחָה וְהַצְדָקָה שְׁנָתוֹ לְעַשּׂוֹ הִיא בְּחִינָת צְדָקָה מִמֶּשׁ, בְּחִינָת: וּנוֹגֵשׂ צְדָקָה, נִמְצָא שָׁעַל-יְדֵיהֶן נִתְגַּלָה הַרְצָוֹן הַעֲלֵיוֹן, שֶׁהָוָא נִתְגַּלָה עַל-יְדֵי צְדָקָה כָנְל, וּמִשְׁמָן מִשְׁתְּלִישָׁל הַרְצָוֹן לְמַטָּה וּנִعְשָׂה רְצָוֹן גַם בְּעַשּׂוֹ):

א וּזְהָה בְּחִינָת מִלְחָמָת דָוד וּגְלִית (שמואל-א י"ז), כי גְלִית הָיָה רֹזֶחֶת לְהַרְאֹת בְּחִכְמָתוֹ, שַׁחֲבֵל עַל פִי הַטְבָע, כי הָיָה יוֹנֵק מִמְצָח הַנְּחַשׁ, בְּבִחִינָת: וּמִצָחָת נִחְשָׁת עַל רְגָלָיו, שַׁחֲלָה בְלַ הסְבּוֹת בְּחוּבוֹ הַטְבָע, שֶׁהָוָא בְּבִחִינָת מִצָח הַנְּחַשׁ כָנְל. וּעַל כֵן חָרֶף מִעֲרֻבּוֹת אֱלֹקִים חַיִים (שם), כי הָיָה רֹזֶחֶת לְהַרְאֹת, שַׁחֲבֵל עַל-יְדֵי מִעֲרָכָת הַשְׁמִים, בְּפִי חַיּוֹב הַטְבָע, חַס וּשְׁלוֹם:

וּדְוד הָיָה אִישׁ חַיל, וַעֲמַד בְּנַגְדוֹ וַיֹּאמֶר, שַׁכְּבֵר הָיָה לוֹ מִעְשָׂה פָזוֹן: וּבָא הָאָרִי וְהַדּוֹב - דְהַיְנוּ חַיוֹת רְעוֹת הַגְּנֵל הַדּוֹרִים וְטוֹרִפים, שָׁהַם חַכְמֵי הַטְבָע כָנְל. וּנְשָׂא זֶה מַהְעָדר - הַיְנוּ מַהְעָדר הַגְּמֹור, שְׁנָשָׂא וּסְלָק וְאֶת מַהְעָדר הַגְּמֹור, דְהַיְנוּ שְׁפָפֶר בָזָה, שְׁהָשִׁים וַיְתַברֵךְ בָרָא הַכָל בְּרַצְוֹנוֹ אַחֲר הַעֲדר הַגְּמֹור, רַק שַׁחֲבֵל עַל פִי חַיּוֹב הַטְבָע, חַס וּשְׁלוֹם. וַיַּצְאֵי אָחָרָיו וְהַבְּתוּ - הַיְנוּ שְׁהִיָתי מַתְגִּבֵּר עַל-יוּן וְהַכְּנָעָתִי וְהַשְּׁפָלָתִי אָתוֹן.

ויקם עלי - הינו שאחר כך התגבר עוד פגדי. וחתוקתי בזקנו - הינו שהבנתי, שכל فهو וניקתו על ידי מצח הנחש, שזינק מזקני הדור שאינם בראיי בג"ל, ועל בן החותמי בזקנו, שהחותמי ותפסתי שם בראש ניקתו בזקני הדור. וחתמיו והמיתו - שהכנעתו והשלתי את חכמי הטע, חיות רעות, על ידי שהחותמי בזקנו, בראש ניקתם בג"ל. ועל בן: זהה הפלשתי באחד מהם - כי הוא גם בן בחינה זו ממש, שבבוחן ממצח הנחש, בבחינת: ומזהה נחשת וכי בג"ל, ועל בן גם הוא במוות, ואוכל להכניעו ולהפלו.

זוher שบทוב (שם): ותבע האבן במקומו - הינו במצח הנחש, שהכניעו על ידי בבחינת (משל יא): אבן שלמה רצונו, בבחינת רצון בג"ל.

זוher בבחינת שהoir יש את דוד בלבתו לשם: ואת ערבתם תקה. זה בבחינת עורב, בבחינת צדקה. כי עקר עבודה הצדקה - בבחינת עורב, בבחינת: ואת הערכבים צויתי וכי בג"ל, כי על ידי הצדקה הוא מוציא החיות של מצח הנחש, שזינק מזקני הדור בג"ל:

ודע, שאפללו בשמכנייעין וסותרין דעתם חכמי הטע ומשפילין אותם, אף על פי כן אם אין התגלות הרצון חוק ותקוף, דהינו שערין יש ספק בראון, שאינו מביר בברור חוק שמתנהג רק על פי הרצון, אף על פי שהכם הטע נכעת, אף על פי כן מאחר שהרצון אינו חוק, עדין יש יכולת, חס ושלום, למצח

הנחש, חכמת הטע, שיחור ויתעוזר ויתגבר בתחילת, וגם על זה אריכין פה האזקה, כי האזקה מועלת תמיד ועומדת תמיד בנגד מצח הנחש פג"ל:

וזה פריש: רב יהודא וזה פריש: רב יהודא הנדרה הנדרה במספר: "פעם אחת הפלגתי בספינה וראיתי אבן טובה בתוך הים שמסבב אותה תנין, וירד אדם היה לשות להביאה. בא התנין ורצה לבלווע את הספינה. בא עורב נקבה וחטכה את ראשו של התנין. נהפכו המים ונחו לדם. בא תנין חברו ולקח את האבן הטובה ותלה עליו וחייה אותו. חור התנין ורצה לבלווע את הספינה. הגיע שוב העורב נקבה והחטכה את ראשו, לקח האדם את האבן טובה והשליכה למים. היו לנו בספינה ציפורים שהוטו ושםנו עליהם את האבן טובה, لكחו הציפורים עליהו, שקלחו ופרחו להו עמה."

חדרה הנדרה משטיי: ומנא חדרה היה אולינא בספינטה וחווינא היה אבן טבא דהדר לה תנינא, ונחת בר אמוראי לאתנית. אתה תנינא, קא בעי בלע לسفינטה. אתה צפרא פושקנץא, פסקה לרישת. אתה תנינא חברה, דמא אתה תנינא חברה, שקללה ותלייא לה ואתייה. הדר אתי, קא בעי בלעה לسفינטה. הדר אתי צפרא (פושקנץא), פסקה לרישת, שקללה לה הוא אבן טבא, שדייה לسفינטה. היה צפרא מליחי בהן, אותבינהו עליהו, שקללווה ופרחו להו בחרה: (ב"ב עד):

רש"ב: וחווינא הוה אַבָן טְבָא. לְתוֹךְ רִים, וְהַדְרָא לְהַתְנִינָא: הֲכִי גְּרָסִין אַתָא
הַהוּא תְנִינָא, רֶגֶשׁ וְקָא בָעֵי לְמַבְלָעֵ לְסִפְינָתָא. אַתָא פּוֹשְׁקָנָצָא. עֹזֶב נַקְבָּה:
וּקְטֻעה לְרִישָׁא דְתִגְינָא. אַתָה פְּכוּ מִיאָ וְהַוּ דְמָא. מַרְבֵּ דִם, שְׂהָה דָרוֹל הַרְבָּה:
חַדְרֵ קְבָעֵי לְטַבּוּעֵי לְסִפְינָתָא, אַתָא הַהוּא פּוֹשְׁקָנָצָא וּקְטֻלה, וְאֹולֵ בר אַמְוֹרָא
וּשְׁקָלָה לְהַהְוָא אַבָן טְבָא, וְתַלְינָהוּ לְהַנְחָה צְפָרִי, לְנַפּוֹת אַם יְחִי, וְחִי: וּפְרָחוּ לְהַזָּה
בְתִרְחָי. הַהְוָא אַבָן:

וּמְנָא חַדְרָא אַוְלִינָא בְסִפְינָתָא - זה בְּחִינָת שֶׁרֶשׁ הַרְצָוֹן, שֶׁשֶּׁם
קְבוּרָת מִשָּׁה, שְׁנָסְתַלְקֵ בְשֶׁרֶשׁ הַרְצָוֹן כְּגַל. וְזֹה בְּחִינָת
סִפְינָתָא, בְּחִינָת (רְבִירָם ל"ג): בַּי שֶׁם חֲלַקְתָּ מַחְקָקָ סְפָוָן, וְחִוְינָא
הַהְוָא אַבָן טְבָא דְהַדְרֵ לְהַתְנִינָא - הַיְנוּ בְּחִינָת: אַבָן שְׁלָמָה
רְצָוֹנוֹ, בְּחִינָת הַרְצָוֹן הַגְלָל. דְהַדְרֵ לְהַתְנִינָא - זֹה מִצָּח הַנְחָשׁ,
שְׁמַסְבֵּב וּמַתְגִּפְרֵ עַל הַרְצָוֹן כְּגַל. וְנַחַת בָּר אַמְוֹרָא לְאַתְוִיה -
הַיְנוּ בְּחִינָת הַחַכְם שְׁבָקְרָשָׁה, בְּחִינָת (מְשִׁיל ז): אָמָר לְחַכְמָה
אֲחוֹתִי אַתָה, שְׁחַחַם שְׁבָקְרָשָׁה רְצָה לְהַתְגִּפְרֵ וּלְהַעֲלוֹת הַרְצָוֹן,
לְקַשְׁרוֹ לְשֶׁרֶשׁ הַרְצָוֹן כְּגַל. אַתָא תְנִינָא קָא בָעֵי בְלָע
לְסִפְינָתָא, הַיְנוּ שְׁבָא בְּחִינָת מִצָּח הַנְחָשׁ, שֶׁרֶשׁ חֲכָמת הַטְבָע,
וּרְצָה לְבָלָע הַסְּפִינָה, בְּחִינָת שֶׁרֶשׁ הַרְצָוֹן, בְּחִינָת: בַּי שֶׁם חֲלַקְתָּ
מַחְקָקָ סְפָוָן, בַּי מִצָּח הַפְּחַשׁ רְצָה לְהַתְגִּפְרֵ גַם בְשֶׁרֶשׁ הַרְצָוֹן,
לְהַטְיל פָּנָם וּכְפִירָה שֶׁם, חַם וּשְׁלָום, כְּגַל.

אַתָא פּוֹשְׁקָנָצָא - הַיְנוּ עֹזֶב, פְּסָקָה לְרִישָׁה. פְּרוֹשׁ, שְׁבָא
בְּחִינָת עֹזֶב, דְהַיְנוּ צְדָקָה כְּגַל, בַּי עַקְרָב עֲבוֹדָה הַאֲדָקָה
- בְּבִחִינָת עֹזֶב, בְּחִינָת: וְאֵת הָעָרְבִים צְוִיתִי וּכְיוֹן, לְהַפְּךָ
אֲכֹרִיזָה לְרִחְמָנוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה מַתְגִּפְרִים עַל מִצָּח הַנְחָשׁ, חֲכָמת

הטבע בָּנֶ"ל, כי מנה ובה אבא ליויל בה נרגא בָּנֶ"ל. וזהו שאחא פושקנץא, דהינו עורב, בוחינת צדקה, ופסקה לריisha, שחתך ראש הנחש בוחינות מצח הנחש, שהכניעו ותרגו על-ידי הצדקה בָּנֶ"ל. אתהபכו מיא והואו דמא - הינו שעלי-ידיזה שהכנייע מצח הנחש, שרש חכמת הטבע, על-ידייזה נכניעו ונפלו קול שאנת החיות רעות, הדורים וטורים רבים מבני עמו בָּנֶ"ל, ואוי נשמע קול הקריאה של יום טוב, שהוא התגלות הרצון, ואוי: ישמח צדיק כי חיה נקם וכו' בָּנֶ"ל. וזהו אתהபכו מיא - הינו שאנת החיות רעות, בוחינת (איוב ז): יתכו במים שאנתי, והואו דמא - זה בוחינת: ישמח צדיק כי חיה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע בָּנֶ"ל. כי על-ידי הכנעת קול שאנת החיות רעות, על-ידייזה: ישמח צדיק כי חיה נקם וכו', כי נשמע קול הקריאה של יום טוב בָּנֶ"ל.

אתא תעינא חברה, שקללה ותלייא לה ואחיה - שבא בוחינת מצח הנחש, ושקללה לאבן טוב הָנֶ"ל, שגפטל את האבן טוב, בוחינת: אבן שלמה רצוננו. ותלייא לה, הינו שהטיל בו ספק, וזהו: ותלייא לה, כמו דבר התולה בספק, שהטיל ספק בְּרֵצֹן, שהוא בוחינת אבן טוב הָנֶ"ל, ועל-ידייזה ואחיה - שחור וחייה חכמת הטבע, מצח הנחש, כי חכמת הטבע חורה ונתגברה על ידי שהיא ספק בְּרֵצֹן בָּנֶ"ל. וזהו: הדר אני קא בעי בלעה לספקנטא - שחור ובא התגין מצח הנחש לבלע הספינה, בוחינת שרש הרצון, חם ושלום, בָּנֶ"ל.

הַדָּר אֶתְיִ צְפְּרָא פּוֹשְׁקָנֵצָא, פְּסָקָה לְרִישָׁה - הַינּוּ שְׁחוּר וּבָא
הַעֲרָב בְּחִינָת צְדָקָה בְּנֵי לֵל, וּפְסָקָה לְרִישָׁה, שְׁהָרָג אֶת
מִצָּח הַנְּחַשׁ וְהַכְּנִיעָן, כִּי תָּמִיד מְכֻנִיעָן אֶת מִצָּח הַנְּחַשׁ עַלְיִדי
הַצְּדָקָה בְּנֵי לֵל. וּשְׁקָלָה לְהַהְוָא אַבְּנוּ טָבָא וּשְׁדִיה לְסְפִינְתָּא - כִּי
אַחֲרָה שְׁהַכְּנִיעָן אֶת מִצָּח הַנְּחַשׁ, חִכְמָת הַטְּבָע, לְגַמְרִי, אוֹי נְטָל
אֶת הַאֲבָן טָוב, בְּחִינָת הַרְצָוֹן, בְּחִינָת: אַבְּנוּ שְׁלָמָה רְצָוֹנוּ, וּשְׁדִיה
לְסְפִינְתָּא - שְׁהַשְּׁלִיכָו לְשָׁרֵש הַרְצָוֹן, שָׁשָׁם מְקַשְּׁרִין כֶּל הַרְצָוֹנוֹת
בְּנֵי לֵל: הוּה צְפְּרָי מְלִיחִי בְּהַדָּן, אַזְתְּבִינָהוּ עַלְיָהוּ, שְׁקָלוּהוּ
וּפְרָחוּ לְהָוָה, פְּרוּש, שְׁהָיָה עַמְנוּ צְפְּרָי מְלִיחִי, הַינּוּ נְפָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִבְּנֵי עַמְנוּ שְׁפָטוּ אַחֲרֵיכֶם, אַחֲרֵי חִכְמָת הַטְּבָע, שָׁהָם בְּחִינָת
חִיּוֹת רְעוֹת, שְׁדוֹרִסִּים וּטְוֹרְפִּים רְבִים מִבְּנֵי עַמְנוּ בְּנֵי לֵל.

וּזְהָוָה: צְפְּרָי מְלִיחִי, כִּי הִם בְּצְפָרִים הַאֲחֹזֹות בְּפֶח (קהלת ט). וּזְהָוָה
מְלִיחִי - לְשׁוֹן מִמְלָחָה, הַינּוּ מְבָלְבָל, כִּי גַם הִם נְתַבְּלָבָלְוּ
עַלְיִדי חִיּוֹת רְעוֹת בְּנֵי לֵל, וְטָעוּ גַם בְּנֵי אַחֲרֵיכֶם, וְעַבְשׂוּ פְּרָחוּ
לְהָוָה וַיַּצְאָו לְשָׁלוֹם עַלְיִדי הַאֲבָן טָוב בְּנֵי לֵל, עַלְיִדי בְּחִינָת הַרְצָוֹן
שְׁנַתְּגָלָה עַתָּה בְּנֵי לֵל. וּזְהָוָה בְּשַׁנְּתְּגָלָה הַרְצָוֹן, אוֹי נְעָשָׂה יְרָאָה,
וּעַלְיִדי יְרָאָה מְקַבְּלִין הַחַסְד בְּנֵי לֵל. וּזְהָוָה גַם בְּנֵי בְּחִינָת פְּרָחוּ,
בְּחִינָת: וְהַעֲפָה פְּרָח מְטָה אַהֲרֹן לְבֵית לֹוי, הַינּוּ בְּחִינָת הַשְּׁפָעָת
הַחַסְד עַלְיִדי הַיְרָאָה, שְׁנַעֲשָׂה עַלְיִדי הַתְּגָלוֹת הַרְצָוֹן בְּנֵי לֵל:
כִּי וּזְהָה בְּחִינָת רְפִיאֹת, כִּי הוּא רְפִיאָה לְכָל הַמְּפֹות, כִּי כָל
בְּחִינָות אַלְוָה הִם בְּחִינָת רְפִיאֹת. צְדָקָה הִיא רְפִיאָה,
בְּבְחִינָת (מלאכי ג): צְדָקָה מְרִפְאָה בְּכַנְפִּיהָ. וְכוֹן - זֶה קְנָה חִכְמָה

(קרוישין לֵב), הוא בְּחִינַת רִפּוֹאָה, בְּבִחִינַת (משל יַב): לְשׁוֹן חֲכָמִים מִרְפָּאָה. רֶצֶון הוּא בְּחִינַת רִפּוֹאָה, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (ישעה סָא): ה' שְׁלַחֲנִי לְחַבֵּשׁ לְנַשְׂבֵּרִי לֵב, לְקַרְאָ שְׁנַת רֶצֶון. מְלָאכָת מְעִשָּׂה בְּרִאשִׁית הוּא רִפּוֹאָה, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (דָה בְּ כָד): וַתַּעַל אַרְוֹכָה לְמְלָאכָה בִּידָם.

כִּי רִפּוֹאָות הַמִּפְּהָה הִיא עַל-יְדֵי פֶּמֶת בְּחִינּוֹת. שְׁבַתּוֹחַלָה אַרְיכִין שִׁיפְתָּחָה פִּי הַמִּפְּהָה, אַחֲרֵי כֵּד צָרִיךְ פֶּה הַמּוֹשֶׁה, שִׁימְשָׁךְ וּוֹצִיאָה הַלְּחָה וְהַדְּמִים הַמְּקֻלְלִים מִתּוֹךְ הַמִּפְּהָה, אַחֲרֵי כֵּד אַרְיכִין לְהַדְּרִיחַ כָּל הַדְּמִים, שֶׁלֹּא יְהִי בָּהֶם שׁוֹם קְלָקָול וּעֲכִירֹות, כֵּד שִׁזְוּכְלוּ הַדְּמִים לִילֵךְ וּלְסַבֵּב כָּל סִדר סְבוּבָם כִּסְדָּר בְּלִי שׁוֹם עֲכִירֹות. כִּי כִּשְׁהַדְּמִים הַזּוֹלְכִים וּמְסֻבְּבִים פָּנוּפָה כְּדָרֶם, כִּשְׁבָאִים לְמָקוֹם שִׁישׁ בּוֹ קְלָקָול, דְּהִינוּ בְּמָקוֹם הַמִּפְּהָה, נְתַעֲבָבִים שָׁם, וּשְׁם נְתַעֲבָב וּנְמַשֵּׁךְ כָּל עֲכִירֹות וּקְלָקָול שִׁישׁ בְּהַדְּמִים, כִּי כָּנַן הַדְּרוֹךְ - שְׁבַטְקָום הַמְּקֻלָּל שָׁם נְתַעֲבָב כָּל מִינֵי עֲכִירֹות וּקְלָקָול שִׁישׁ בְּהַדְּמִים, וְאוֹזֵן נְתַעֲבָבִים שָׁם הַדְּמִים, וְאַיִן יְכֹלִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כִּסְדָּר הַלּוּכָם וּמַרְאַתָּם, כִּי יִשְׁ לְהַדְּמִים סִדר הַהְלֹוחַ, שְׁהַזּוֹלְכִים וּמְסֻבְּבִים הַגּוֹף כֵּד וּכֵד פָּעָמִים בְּשָׁעה, וּכְיוֹצֵא, וּכְשִׁישׁ בָּהֶם עֲכִירֹות, נְתַעֲבָבִים פְּמָקוֹם הַמְּקֻלָּל בְּגַל, וְאַיִם יְכֹלִים לְסַבֵּב כִּסְדָּר, עַל-כָּנֵן אַרְיכִין לְהַדְּרִיחַם וּלְכַבְּסָם. אחר כֵּד אַרְיכִים לְסַגֵּר פִּי הַמִּפְּהָה.

וְכֹל אַלּוּ בְּחִינּוֹת רִפּוֹאָות נְעִשִּׁים עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת הַגַּל, כִּי אַדְקָה הִיא בְּחִינַת פִּתְחָה פִּי הַמִּפְּהָה, בְּבִחִינַת: פִּתְעוֹמָה

הפתחה. חכמָה הִיא בְּחִינַת פֶּחַח הַמּוֹשֵׁךְ, בְּבְחִינַת (איוב כח): וּמְשֻׁךְ חִכָּמָה מִפְנִינִים - מִלְּפָנִי וּלְפָנִים (וכמו שדרשו רבויתינו זכרונם לברכה (ירושלמי שבת פ' המצעני) על פסוק: יְקַרֵּה הִיא מִפְנִינִים - מִלְּפָנִי וּלְפָנִים, עין שם), שבחינת חכמָה מושכת ומוציאת הקלקלול מילפנִי ולפנִים, מפל מקומות הפנימיים.

רָגֶל שֶׁהִיא הַתְּגִלוֹת הַרְצָוֹן, עַל־יְדִירִיה נִעֶשֶׂה בְּחִינַת הַדְּחַת וּכְבָוָם הַדְּמִים, כְּדִי שִׁיּוּכְלוּ הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבָבָם כְּפֶרֶר. וַיְהִי בְּחִינַת רָגֶל, בְּחִינַת (מלכיסא א): עַזְן רֹגֶל - עַזְן בּוּבָם, בָּמוֹ שְׁפִירֵשׁ רְשֵׁי שֶׁם. הַיְנוּ שָׁעַל יְדִי רָגֶל וַיּוֹם טוֹב, שֶׁהִיא הַתְּגִלוֹת הַרְצָוֹן, עַל־יְדִירִיה נִעֶשֶׂה בְּחִינַת הַדְּחַת וּכְבָוָם הַדְּמִים כְּנֶל, וְאוֹי יְכוֹלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כְּפֶרֶר. וּבְשִׁבְילׁ זה נִקְרָא הַרָּגֶל חֲג - לְשׁוֹן סְבָבָם, בָּמוֹ שְׁבָתּוֹב (ישעה ט): הַיְשִׁיבָה עַל חָגָן הָאָרֶץ - עַל סְבָבָוֹת הָאָרֶץ, כִּי עַל־יְדִי הַדְּחַת וּכְבָוָם הַדְּמִים, עַל־יְדִירִיה הַם מִסְבָּבִים כְּפֶרֶר כְּנֶל. מְעֵשָׂה בְּרִאשִׁית - וַיְהִי בְּחִינַת: עַזְלָם חָסֵד יְבָנָה, כִּי עַל־יְדִי בְּחִינּוֹת אֶלְוֹת הַגֶּל וּזְכִין לְהַשְׁפֵעָת הַחְסֵד, שִׁיתְקִים הָעוֹלָם בְּחָסֵדוֹ, בְּחִינַת: וְאַתֶּם פְּתַחֵי ה' תִּקְרְאוּ כְּנֶל, וְעַל־יְדִי בְּחִינָה זוֹ, בְּחִינַת פְּהָן, חָסֵד - עַל־יְדִירִיה נִסְגָּר פִי הַמִּפְּהָה, בְּבְחִינַת (יְקָרָא י): וְהַסְגִּיר הַפְּהָה אֶת הַגְּנָעָן; שָׁעַל יְדִי בְּחִינַת חָסֵד, בְּחִינַת פְּהָן, נִסְגָּר הַמִּפְּהָה לְגָמָרִי וּנְתַרְפָּא בְּשִׁלְמוֹת:

וְזה פָּרוּשׁ: וּבְיוֹם הַכְּפָרּוֹת - זה בְּחִינַת הַתְּחִלָה, בְּחִינַת צָרָה בְּמִבְּבִירָה, וְאַזְיוֹן הַתְּחִלָה, בְּהַקְרִיבָם מִנְחָה חֲדָשָׁה לְה'

- הינו תחילת האזרקה, בشرطיו מחרש לתון צדקה. וזה בחינת מנהה חרשה, בחינת צדקה חרשה, בחינת תחילת האזרקה. כי מנהה בחינת צדקה, כמו שכותוב: מגישי מנהה בצדקה.

על-ידי האזרקה נתפקן בחינת יקון בג"ל, וזהו: **בשבעתיכם** - זה בחינת יקון, כי בסיני נרמה להם יקון (כשפיריש') בפרשת אנכי), כי **על-ידי** בחינת מנהה חרשה, שהוא בחינת תחילת האזרקה, נתפקן בחינת יקון, שהוא בחינת שבועות בג"ל, ואוי נתרטטל ינתקתו של מצח הנחש, שיונק מזקני הדור שאינם בתקונו בג"ל, ונשמע קול הקרייה של יום טוב, שמגלה את הרצון בג"ל. וזהו: מקרא קדש יהיה לכם - הינו קול הקרייה של יום טוב שהוא התגלות הרצון, שהוא בחינת מקרא קדש בג"ל, שהוא נשמע עתה על-ידי האזרקה, שמניע את מצח הנחש, חכמת הטבע, בג"ל.

ואוי **על-ידי** התגלות הרצון, כל מלאכת עבדה לא תעשו - כי **על-ידי** התגלות הרצון נעשה יראה, ועל-ידי יראה נשפע חסר, ואוי אין צריכין לעשות שום מלאכה, כי נתקים העולם בחסדו, בבחינת: עולם חסר יבנה, ואוי: ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו', ואתם פתני ה' תקראו, בג"ל. וזהו: כל מלאכת עבדה לא תעשו - כי אין צריכין לעשות שום מלאכה ושום עסק, כי נתקים העולם בחסדו, בבחינת: ואתם פתני ה' תקראו, בג"ל:

יש חילוק בין החיות רעות ובין המצח הנחש, כי חכמי הטבע שבחם בבחינת חיota רעות הם החכמים שאוחזים בחכמת הטבע להנאותם, כי יש להם הנאה מזה, כדי להחזיק דעת ושרker שליהם וכיוצא. אבל החכם שהוא בבחינת מצח הנחש, הוא רשע וכופר בלי שום הנאה, שאין לו שום הנאה מהכמתו, רק הוא (כמו רשע ר' ר' שהוא) רשע וכופר בלי שום הנאה **בג"ל:**

בכל הפעם כמו אחד, וכלו קשור זה לזה, שהצדקה היא קשה מאד בהתחלה, אבל התועלת של הצדקה גדול מאד, כי על ידי הצדקה אין צרכינו לעשות שום מלאכה ועסוק, כי נתקים בעולם בחסדו, כי על ידי הצדקה מוציאין גינקת מצח הנחש שיזנק מוקני הרוז, ואנו נשמע קול הקרייה של יום טוב, שמנгла את הרצון, ואנו נתגלה יראה, כי עקר היראה - על ידי התגלות הרצון, ועל ידי היראה נעשה בלי עצור לקבל על ידו השפעת החסד, כי בלי הפלוי והאנור אי אפשר לקבל את החסד, רק על ידי היראה שהוא עצור וכי, על ידה מתקבל את החסד, ואנו מתקים בעולם בחסדו, ואנו אין צרכין לעשות שום מלאכה, כי נתקים: **ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'**, **בג"ל:**

ה

תקעו בחדר שופר בכיס ליום חנוכה, כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב: (קהלים פ"א)

א הַעֲקֵר הוּא אֶמְוֹנָה, וְצִרְיךָ בֶּל אֶחָד לְחַפֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ וְלִחְזֹק אֶת עַצְמוֹ בָּאֶמְוֹנָה. פִּי יְשִׁ שׁוֹבְלִי חָלָאים, שִׁישָׁ לְהָם מִפּוֹת מִפְּלָאוֹת, וְהָם סּוֹבְלִים הַחָלָאים רַק בְּשִׁבְלַת נְפִילַת אֶמְוֹנָה, בְּבִחְנִית (רבינו כ"ה): וְהַפְּלָא ה' אֵת מִכְתָּחַד מִפּוֹת גָּדְלַת וּנְאַמְנוֹת וְחִילִים רָעִים וּנְאַמְנוּנִים. וּנְאַמְנוּנִים דִּיקָא, פִּי הַם בָּאִים עַל-זִדִּי פָּגַם אֶמְוֹנָה, פִּי עַל-זִדִּי נְפִילַת אֶמְוֹנָה בָּאִים מִפּוֹת מִפְּלָאוֹת, שָׁאַיִן מוֹעֵל לְהָם לֹא רִפְפּוֹאות וְלֹא תְּפִלָּה וְלֹא זִכּוֹת אֶבֶות.

כִּי בֶּל רִפְפּוֹאות הֵם עַל-זִדִּי עֲשָׂבִים, וְהָם גָּדְלִים רַק עַל-זִדִּי אֶמְוֹנָה, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (חנויות ח): אֵין הַגְּשִׁמִּים יוֹרְדִין אֶלָּא בְּבוֹת אֶמְוֹנָה, שֶׁנְאַמְרָה: אֱמָת מִארֵץ תְּצִמָּח, וְצִדְקָה מִשְׁמִים נְשָׁקָף. שְׁבָשִׁישָׁ אֶמְוֹנָה, אוֹ יוֹרְדִין גְּשִׁמִּים וּצְוּמָחִים עֲשָׂבִים, וְאוֹי יְשִׁ רִפְפּוֹאות, אֶבֶל עַל-זִדִּי נְפִילַת אֶמְוֹנָה אֵין גְּשִׁמִּים, וְאוֹי אֵין רִפְפּוֹאה. גַּם עֲקֵר בַּחֲרַבְתָּה רִפְפּוֹאה שִׁישָׁ בְּכָל עַשְׂבִּים וּעְשָׂבִּה הָוּא עַל פִּי הַפְּדָר שִׁישָׁ לְהֹרְעִים, לְפִי הַמְּקוֹם וּלְפִי הַזָּמָן. כִּי יְשִׁ עֲשָׂבִּה, שְׁעַקְרָבָר כְּחוֹ לְרִפְפּוֹאות הָוּא רַק בְּשִׁקְוֹצְרִין אָתוֹ עַד שְׁלָא הַבְּיאָ שְׁלִישָׁ, וְאַחֲרֵיכֶם אֵין בַּחֲלֹאתוֹ עַשְׂבִּה לְרִפְפּוֹאות. וּכְנַיְשָׁ עֲשָׂבִּה, שְׁבָחוּ רַק בְּשִׁגְמָר עד שְׁנוּפֵל מִאָלוֹן, וּכְיֹצֵא בָּהָה, בְּפִי הַפְּדָר שֶׁל הַזָּמָן שִׁישָׁ לְהָם. וּכְנַיְשָׁ שְׁדָר לְפִי הַמְּקוֹם - שְׁבָמְקוֹם וְהַגְּדֵלָה וְהַעֲשָׂבִּה, וּבְמְקוֹם אַחֲרֵיכֶם גָּדְלִים עֲשָׂבִים-אַחֲרִים, וְעֲקֵר בְּחָמָם לְרִפְפּוֹאות הָוּא רַק עַל פִּי הַפְּדָר שִׁישָׁ לְהָם לְפִי הַזָּמָן וּבְמְקוֹם. וְסִדְרָה הַזָּרְעִים הָוּא עַל-זִדִּי אֶמְוֹנָה, בְּבִחְנִית (שְׁנַת לא): אֶמְוֹנָה זה סִדְרָה וְרָעִים, שְׁעַל זִדִּי אֶמְוֹנָה נִעְשָׁה הַפְּדָר שֶׁל

הזרעים לפני הזמן והמקום, שעליידיזה יש להם כח לרפאות, ועל כן עלידי נפלת האמונה אין מועיל רפאות.

ובכן תפלה הוא גם בין בוחנת אמונה, כמו שפטות (שמות ז) ויהי יдиו אמונה, ותרגומו: פרישן בצלו. וכן יכולות אבות נרגלה גם בין רק עלידי אמונה, בבחינת (שה"ש ב): הגאנטים נראו בארץ. הגאנטים אלין אבהן, כמו שפטות בזוהר הקדוש (ברקמה א), הם נראין ונתרגלו בארץ, שהוא בוחנת אמונה, כמו שפטות (תחים ט): שכון ארץ ורעה אמונה, בוחנת: עפר מאנא דבלחו (ת"ז ת"ע רף קב). על כן עלידי נפלת האמונה אין מועיל לו לא רפואה ולא תפלה ולא יכולות אבות, כי כל אלו הם בוחנת אמונה בnal. וגם אין מועיל להחולה קול צעקת של אח וגניזות, שלפעמים מועיל להחולה ALSO הקולות, שמרחמיון עליו עלידי קולות הלאו, אבל עלידי נפלת האמונה גם זה אין מועיל, כי הנזירות וצעקת אח הנ"ל הם קול بلا דבר, והוא - זה בוחנת אבהן, כי הקול כולל מיאש מים רוח (תיקון סט), שהם בוחנת תלת אבהן, והם נראין ונתרגלו רק עלידי אמונה, שהוא בוחנת עפר מאנא דבלחו. ועל כן עלידי נפלת האמונה אין מועיל לו גם הקולות הנ"ל. וגם עלידייה בעצמו אין מועיל לו רפואה, כי עקר הרפואה היא עלידי הרמזות היסודות, כי יש ארבעה יסודות: אש, מים, רוח, עפר, וצריך לזה חכם גדול, שידע על פי דאקטורי למיג היסודות שיש בכל אחד ואחד מן העשבים, כי הרפואה שארך זה ההחולה לפני קלוקול היסוד, שנטקלקל

ונחלש אצל זה החולה. (גם בהכרעת הקול יש בוחינת התמונות היסודות), ועל כן על-ידי פנים אמונה, שעליידיה נפרנס בוחינת הארפעה יסודות, כי ככל מתרגליין רק על-ידי בוחינת עפר, שהוא מאנא דבלחו, על-כן אין לו רפואה:

ב ותתקון זה הוא שצרכין לחזור ולמצוא הימים שמשם גדרה האמונה. ואלו הימים הם בוחינת עצות, שמשם גדרה האמונה, בבחינת (ישעה כה): אודה שםך כי עשית פלא עצות מרחק אמונה אמון; שעיל ידי העצות גדרה האמונה, ועצות הם בוחינת עמק הלב, הינו בשפטקלקל ונופל האמונה, עד שאין מועיל אפילו קול צעקה, שהוא קול בלי רבור בג"ל, או צריכין לצעק מן הלב בלבד, בבחינת (אייה ב): צעק לפם אל ה', שהוא צעקת הלב בלבד, בלי קול, בבחינת (זהלים קל): ממעמיקים קראתיך ה' - מעמיקה דלאה. ועמק הלב זה בוחנת עצות, בבחינת (משל ב): מים עמוקים עצה בלב איש. ועל כן בשайн מועיל קול צעקה מלחמת נפלת האמונה, או צריכין לצעק מן הלב בלבד, בלי קול, רק מעמיקה דלאה, ועל-ידייה נתגלו העצות בג"ל, שהם בוחינת: מים עמוקים עצה וכו'. ועל-ידי העצות שנתגלו בעולם, (דהינו שיודען בעולם לתן עצה לנפשם, כל אחד ואחד מה שצורך), על-ידייה גדרה האמונה, בבחינת: עצות מרחק אמונה אמון, בג"ל. ואנו חזר ונתחקו כל הבדיקות הנ"ל, כי העצות הם בוחינת פלא, בוחינת: אודה שםך כי עשית פלא עצות מרחק וכו', ועל-ידייה

נתקן ומקבל רפואה להטבות המפלאות, שהם בוחינתו: והפלא
ה' את מפתח וכו'. גם תפלת היא בוחינת פלאות, בוחינת (שמות
טו): נורא תחולת עשה פלא. וכן זכות אבות, בבחינת (תהלים עה):
ונגד אבותם עשה פלא:

וזהו: ואנבי תרגלתי לאפרים (הושע יא) - זה בוחינת עצות, כמו
שבחוב (שמות יא): העם אשר ברגליך - ההולכים אחר
עצמך. קחם על זרועתו - זה בוחינת זכות אבות, שהם זרועות
עולם. ולא ידעו כי רפאים - כי באמות עלידריה נעשה
רפואה בנו"ל:

זהו בוחינת בריאות העולם, בראשו חסוכא ותדר נהרו. חזק
זה בוחינת העדר העצה, בבחינת (איוב לח): מי זה מחשיך
עצה במילון; ואחר כה, בשנתגלה העצה, שהוא בוחינת עמוק,
בחינת מים עמוקים, זה בוחינת (שם יב): מגלה עמוקות מני חזק.
וכל מה שנתגלה יותר או, דהינו העצה, ונדרחה החשך
שהוא העדר העצה, נתג卡尔 האמונה ביותר. כי עקר גדול
האמונה הוא בבחינת (תהלים צב): ואמנתך בלילה, דהינו כל
מה שנדרחה והולך חלק מהלילה ונתקרב אל אור היום, נתג卡尔
האמונה ביותר, וכן הולכת וננדלה מעט מעת, בפי מה שנדרחה
מהלילה ונתקרב יותר אל היום, עד שבאור היום או נתג卡尔
האמונה בשלמות, בבחינת (איוב ג): חדרשים לבקרים רביה
אמונתך. אז, באור היום, הוא עקר צמיחת הרפואה, בבחינת
(ישעה נה): אז יבקע פשר ארוך וארכוך מירה תצמיח. נמצא

שעל ידי התגלוות העצה, שהוא בוחנת התגלוות האור מן החשך, דהיינו שנדחה החשך שהוא בוחנת לילה, ונתגלה האור, בוחנת יום, על ידייה נתגלה האמונה בג"ל, ועל ידייה עקר הרפואה, בבחינת: או יבקע בשחר אורך וארכך וכו':

וזהו מה שאמרו רופינו זכרים לברכה: מי טעם עז מסען בראש ותדר אמרין, בבריתו של עולם, בראש חשובא ותדר נהורא (מדוע העיים הולכים בראש ואחר קר הרוכחות כבריאתו של העולם בתחלת חישך ואחר קר אור) (שבת עז). עז זה בבחינת אמונה, בבחינת (תהלים צ): לבש ה' עז התאר, בבחינת (ישעה יא): והיה צדק אзор מתרני, ואמונה אзор וכו'. ותדר אמרין - אמרין בבחינת הרפואה, בבחינת (שם ז): אמר ה' לרפאתיו, וזה אמר ראי תבות: אש מים ר'זת, שימוש הרפואה. הינו מפני מה עקר הרפואה על ידי אמונה, כי ציריך להקדים אמונה בתחלת, ואחר פה זכין לרפואה, והשיב: בבריתו של עולם, בראש חשובא ותדר נהורא, הינו, כי זה הוא בבחינת בריאות העולם שברישא חשובא וכו', כי עקר גהkol האמונה - על ידי העצה, שהוא בבחינת: מגלה עמוקות מני חשך, כי אין האמונה גנגולת בשלמות רק באור היום, ועל כן צריכין לקבל הרפואה רק על ידי אמונה, כי צמיחת הרפואה היא רק באור היום, בבחינת: או יבקע בשחר אורך וכו', בג"ל:

וולדלות ולגלוות המים בג"ל, דהיינו העצות, ליה צריכין איש תבונות, בבחינת: מים עמקים עצה בלב איש, ואיש

tabunot yedlata. Iyeha shfetov (Berim la): bi geyi abed utzot ha'meh, v'ain behem tabuna; bi k'shain tabuna,utzot avoda, bi hatailot ha'utzah - ul'idi aish tabuna pen'el.

וְאִישׁ תַּבּוֹנוֹת הָוָא מֵשִׁישׁ לֹא גַּנְשָׁמָה, בְּחִינָה (אייך לא): וְנִשְׁמָתָה שְׂדֵי תַּבִּינָם. וְצַרְוֵךְ לְזַפְּךְ וְלִצְחַצְתָּה גַּנְשָׁמָה, וְהָנֻעָשָׂה עַלְיָדֵי שֶׁמְמַשֵּׁיךְ הַמְשַׁבֵּת רוחניות אֱלֹקּוֹת לְתוֹךְ צְמַצּוּמִים, שָׁהָה בְּחִינָה שְׂדֵי, שָׁהָה בְּחִינָת צְמַצּוּם, bi shdei - עַל שֵׁם שָׁאָמֵר לְעַזְלָמוֹ דֵין, (כמו בא בירשי פ' מקץ, ו' ב' ר' פ' וה' מ' ג' חינה ב), וְעַלְיָדֵי וְמִצְחַצְתָּה גַּנְשָׁמָה. וְהָוָה: וְנִשְׁמָתָה שְׂדֵי תַּבִּינָם - שָׁעַל יְדֵי בְּחִינָה שְׂדֵי, דְּהַנֵּנוּ הַמְשַׁבֵּת רוחניות אֱלֹקּוֹת לְתוֹךְ צְמַצּוּמִים, עַלְיָדֵי זְרִיזָה מִצְחַצְתָּה גַּנְשָׁמָה, וְאַיִל הָוָא אִישׁ תַּבּוֹנוֹת pen'el.

כִּי עַלְיָדֵי הַמְשַׁבֵּת רוחניות אֱלֹקּוֹת לְתוֹךְ צְמַצּוּמִים, דְּהַנֵּנוּ לְתוֹךְ גּוֹפִים, עַלְיָדֵי זְרִיזָה נִכְפֵּל וְגַתְרֵבָה פְּרָנְסָתָה, bi כֶּשֶׁמְמַשֵּׁיךְ רוחניות אֱלֹקּוֹת לְתוֹךְ צְמַצּוּמִים, דְּהַנֵּנוּ לְתוֹךְ גּוֹפִים, זה בְּחִינָת בָּרִיאָה, bi נֻעָשָׂה עֲתָה בָּרִיאָה חֲדָשָׁה עַלְיָדֵי חֲבוּרָה רוחניות אֱלֹקּוֹת עִם הַגּוֹף וְהַצְמָצּוּם, שָׁהָה עֲקָר הַבָּרִיאָה, וְאַיִל תְּכִפָּה בְּשַׁנְعָשָׂה אֵיזָה בָּרִיאָה, אַיִל הַשֵּׁם יַחֲבֹר נָוֵן פְּרָנְסָה תְּכִפָּה, bi הַשֵּׁם יַחֲבֹר מִפְרָגִים מִקְרָנִי רָאִים עַד בִּיצִי בְּנִים (ע' נ), וְתְּכִפָּה שִׁישׁ בָּרִיאָה, תְּכִפָּה הַשֵּׁם יַחֲבֹר נָוֵן פְּרָנְסָה, bi הַגְּנֻשָׁמָה לְבֵד אֵינָה צְרִיכָה פְּרָנְסָה, וְכֵן הַגּוֹף לְבֵד אֵינוֹ צְרִיכָה גַם בְּנִים פְּרָנְסָה, וְעֲקָר צְרִיךְ הַפְּרָנְסָה הוּא רַק בְּשַׁנְתְּחִיפָר גַּנְשָׁמָה עִם הַגּוֹף, דְּהַנֵּנוּ שְׁהַוּפָא דִנְפְּשָׂא וּבְשָׂרָא, אוֹ צְרִיכִין פְּרָנְסָה, וְעַל בְּנִים

על-ידי שטחן רוחניות אלקות לתוכם צמחיים וಗופים, שה בבחינת בריאה, בבחינת שתופא דנפשו ונופה, על-ידייה נתרבה ונכפל פרנסתו, כי תכף בשיש בריאה, נתנו הים יתברך פרנסה לנו". וזה בבחינת (ברכות סג): כל המשתק שם שמים בצערו - דהיינו שטחן ומשתף רוחניות אלקות לתוכם הצמחיים, שהוא בבחינות צער, או בפלין לו פרנסתו, כי על-ידייה נתרבה הפרנסה לנו". שנאמר: והיה שדי בצריה, וכספ תועפות לה. שדי זה בבחינות הצמחיים, בבחינות המשתק רוחניות אלקות לתוכם הצמחיים, בבחינת משתף שם שמים בצערו - על-ידייה: וכספ תועפות לה, והוא רבי הפרנסה לנו", ועל-ידי הפרנסה הוא מצחצח נפשו, כי אכילת הצדיק הוא רק בשבייל הנשמה, במו שפהוב (משל י"ז): צדיק אוכל לשבע נפשו, ושביעת הנפש זה בבחינת האッチחות, שמצחצח נשמו עליידי אכילהו, בבחינת (ישעיה נ"ח): והשביע בצחחות נפשך. והוא בשמצחצח נשמו, או הוא איש תבונות, בבחינת: נשמת שדי תבונים לנו". ועל-ידייה נתגלו העצות לנו", ומשם גדרה האמונה וכו' לנו":

ר ודע, שעל ידי נפילת האמונה על-ידייה נעשה ונתחזק אמונה בוכיות, אמונה העבודה ורה וכיוצא, במו שפהוב (יחוקאל כ): אמלאה החרבה, בשזה קם זה נופל וכו' ע מגילה ו). כי עקר קיום וחזק אמונה בוכיות הוא מגילה האמונה הקדושה, ובשפטלון האמונה הנפולה, מזה נעשים גרים,

כִּי עַל־יְדֵי שָׁגֵלְקָטִין וּנְבָרְזִין נֶפְילַת הָאֱמֹנוֹת שֶׁמְשָׁם יִגְנַּח אֱמֹנוֹתֶם, עַל־יְדֵיהֶן נֶחָלֵשׁ כֵּה אֱמֹנוֹתֶם, וְאוֹי הֵם חֻזְּרוּם לְאֱמֹנוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשָׁה וּנְעִשֵּׂין גָּרִים.

וְלֹפֶעֲמִים נְעִשֵּׂין גָּרִים בָּכֶה וְלֹפֶעֲמִים נְעִשֵּׂין גָּרִים בָּפְעָלָה. הִנֵּנוּ אוֹ שְׁנַעֲשֵׂין גָּרִים מִפְּשָׁר בָּפְעָלָה, שְׁבָאִין עַפּוּם וּמְתַגְּרִין, אוֹ שְׁנַעֲשֵׂה רַק בָּכֶה, שְׁעַל יְדֵי שְׁפָעֵלִין אֱמֹנוֹת הַגְּנִולָה וּנֶחָלֵשׁ אֱמֹנוֹתֶם, עַל־יְדֵיהֶן נִתְגַּלְהָ לָהֶם בָּמָקוֹם שֶׁהָיָה הָאֱמֹנוֹת הַקְּדוֹשָׁה, וּמַאֲמִינִים שֶׁם בָּמָקוֹם שֶׁהָיָה, שִׁישׁ יְהוָה קָרְמוֹן יִתְבָּרֵךְ בְּבִחִינָת (מלאיכי א): בְּכָל מִקּוֹם מִקְטָר וּמִגְשָׁ לְשָׁמִי . וַיְהִי תָּלוּ בְּפִי חֹק הָאֱמֹנוֹת בּוּבּוֹת שְׁהָיוֹ מִתְחָלָה, הִנֵּנוּ בּוּשָׁהָאֱמֹנוֹת בּוּבּוֹת הַיְתָה חֹקָה בִּתְחָלָה, אָיוֹ אַחֲרֵךְ בּוּשָׁמְשָׁבְּרִין אֹתָהּ וּמְעַלְוָן הָאֱמֹנוֹת הַגְּנִולָה דְּקָרְשָׁה מִשֵּׁם וּנְעִשֵּׂין גָּרִים, אָיוֹ נְעִשֵּׂין גָּרִים בָּפְעָלָה מִפְּשָׁר, וּבּוּשָׁהָאֱמֹנוֹת בּוּבּוֹת לֹא הַיְתָה חֹקָה בְּלִבְךְ בִּתְחָלָה, אָיוֹ בּוּשָׁמְשָׁבְּרִת וּמְהַפְּכִין אֹתָהּ אֶל הַקְּרָשָׁה, אָיוֹ אֵין נְעִשָּׂה מִפְּשָׁר רַק גָּרִים בָּכֶה:

ה וְהַגָּה הַכָּל - שְׁעַל יְדֵי שְׁפָעֵלִין אֱמֹנוֹת הַגְּנִולָה, עַל־יְדֵיהֶן נְעִשֵּׂין גָּרִים, וּמִחְמַת שְׁאָלוֹ הַגָּרִים נְעִשֵּׂין מֶלֶקְיָתָה נֶפְילַת הָאֱמֹנוֹת, עַל־בָּן הֵם מִזְיקָיו לִיְשָׁרָאֵל, בְּבִחִינָת (קדושים ע): קָשִׁים גָּרִים לִיְשָׁרָאֵל בְּסִפְחָת. סִפְחָת - הִנֵּנוּ מִבּוֹת, בְּחִינָת מִבּוֹת מְפָלָאות הַגָּל, שְׁנַעֲשֵׂין עַל־יְדֵי נֶפְילַת הָאֱמֹנוֹת בָּעֵל, וּמִחְמַת שְׁאָלוֹ הַגָּרִים נְעִשֵּׂין מֶלֶקְיָת נֶפְילַת הָאֱמֹנוֹת, עַל־בָּן הֵם קָשִׁים בְּסִפְחָת בָּעֵל:

וְאֵלּוּ הָעָרִים הַם מִכְנִיסִין גָּאוֹה בִּישראל, כִּי אָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכּוּנוּ לְבָרָכה (חנינה ה): בְּמִסְתָּרִים תְּבַכָּה נֶפֶשׁ מִפְנֵי גָּאוֹה - מִפְנֵי גָּאוֹתֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁגַהֲתָה לְעָפוּם. נִמְצָא שְׁהָגָאוֹה דָּקְרָשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל גְּפַלָּה אֲלֵיכֶם, וְעַל פָּנֶיךָ בְּשְׁחוֹזָרִים עָפוּם וּמִתְגִּירִין, הַם מִבְיאֵין עַמָּהֶם גָּאוֹה שְׁהָיָתָה אֲצָלָם בְּגַ"ל, וּמִכְנִיסִין בִּישראל גָּאוֹה:

וְעַל־יִדְיָיו נוֹטְלֵין חֶרֶב הָגָאוֹה מִנְהָגֵי הַדּוֹר, שְׁמִתְגָּאים עַל הַדּוֹר בְּחָנָם, כִּי יִשְׁמַנְהָגִים, שְׁמִתְגָּאים בְּרֶבֶנוֹת וּמוֹשָׁלִים עַל עַם דָּל, וְהֵם מִתְגָּאים עַל הַדּוֹר בְּחָנָם, כִּי לֹא נָתַן לָהֶם גָּרְלָה מִן הַשָּׁמִים כָּלֶל, רַק הַם מִתְגָּאים מִעַצְמָם עַל הַדּוֹר בְּחָנָם, וְהֵם מַקְבְּלֵין חֶרֶב הָגָאוֹה, בְּבָחִינָת (דברים ל): וְאַשְׁר חֶרֶב גָּאוֹתֶךָ - עַל־יָדִי הָעָרִים בְּגַ"ל, שְׁהֵם מִכְנִיסִין גָּאוֹה בִּישראל בְּגַ"ל, וּמוֹשָׁלִים עַל עַם דָּל בְּחָנָם, וַיֵּשׁ לָהֶם כֵּה אָפָלָו לְהֻנִּישׁ אֶת מַיְשָׁאנוּ רֹזֶחֶת לְהַכְנִיעַ עָצָמוֹ תְּחַת מִמְשְׁלָתָם, וְכֹל וְהֵה עַל־יָדִי חֶרֶב הָגָאוֹה הַגַּ"ל. וּבָאַמָּת אֵין וְהֵה נִקְרָא מַעֲנִישׁ, אֶלָּא מַזְוקָה, כִּי הֵן מַזְוקָה עַלְמָא. וַיְהֵי: קָשִׁים גָּרִים לִישראל בְּסִפְחָת, בְּחִינָת סְפִיחִים שָׁגָדְלִים מִאֲלֵיכֶם, הֵינוּ שָׁעַל יָדִי הָעָרִים נוֹטְלֵין גָּאוֹה מִנְהָגֵי הַדּוֹר, שָׁגָדְלִים מִאֲלֵיכֶם, וּמִתְגָּאיִין מִעַצְמָם עַל הַדּוֹר בְּחָנָם, כִּי לֹא נָתַן לָהֶם גָּרְלָה מִן הַשָּׁמִים כָּל בְּגַ"ל, וְעַל פָּנֶיךָ נִקְרָאים גָּרִים, עַל שֵׁם (תהלים סט): יִגְרֹהוּ עַל־יָדִי חֶרֶב, כִּי עַל־יָדִי הָעָרִים נִעֲשָׂה חֶרֶב הָגָאוֹה בְּגַ"ל:

וְעַל־יִדִי הַפָּאֹהֶה שֶׁל אֵלּוּ הַמְנֻהִגִּים הַדוֹר, עַל־יִדִיֶּה הַם
מְגֻבְּרִים תְּאוֹת נָאוֹף בָּעוֹלָם, בְּבִחִינָת (מִשְׁלִי ੧):
וְאַשְׁת אִישׁ נֶפֶשׁ יָקָרָה תְּצֹוד, שָׁעַל יִדִי גַּאֲוָה מְתַגְּבֵר תְּאוֹת
נָאוֹף, שֶׁהִיא בְּבִחִינָת חֹתֶם דִּסְטוּרָא אַחֲרָא, בְּבִחִינָת (וַיֹּאמֶר ט):
הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מוֹזָבָן, כִּי עַל־יִדִי חֶרֶב הַגָּאוֹה וְדַקְרָשָׁה מְתַגְּבִּרִים
עַל תְּאוֹת נָאוֹף, בְּבִחִינָת (הַלִּים מה): חָנוּר חֶרֶב עַל יָדָה, אֲבָל
עַל־יִדִי חֶרֶב הַגָּאוֹה שֶׁל אֵלּוּ הַמְנֻהִגִּים הַגָּל שְׁמַקְבָּלִים מִהְגָּרִים
כֹּגָל, מְתַגְּבֵר, חָס וְשְׁלוֹם, תְּאוֹהָ וּ כֹּגָל:

וְלֹהַגְצָל מֹהֶה הוּא עַל־יִדִי הַמְנֻהִגִּים שַׁבְדוֹר. כִּי יִשׁ מְנֻהִי אָרֶץ,
שֶׁהָם מְנֻהִים עַל־יָנוֹם וּמְצַלֵּן אָוֹנוֹ, כִּי הָם מְכַנְּיעִין
הַחֹתֶם דִּסְטוּרָא אַחֲרָא, שְׁנַעֲשָׂה עַל־יִדִי הַגָּאוֹה כֹּגָל, בְּבִחִינָת
(איוב מא): גַּאֲוָה אֲפִיקָי מְנֻהִים סְגֻור חֹתֶם צָר, שֶׁהָם סְגֻרִין
וּמְכַנְּיעִין חֹתֶם דִּסְטוּרָא אַחֲרָא, שֶׁהִיא בְּבִחִינָת תְּאוֹהָ הַגָּל,
שְׁנַעֲשָׂה עַל־יִדִי גַּאֲוָה כֹּגָל.

עַל־יִדִי שֶׁהָם מְכַנְּיעִין וְאֵת הַתְּאוֹהָ, שְׁהָוָא בְּבִחִינָת חֹתֶם
דִּסְטוּרָא־אַחֲרָא, עַל־יִדִיֶּה נַעֲשָׂה בְּבִחִינָת פְּפָלִין, מְחִין,
שֶׁהָם בְּבִחִינָת חֹתֶם וְדַקְרָשָׁה, בְּבִחִינָת (שה"ש ח): שְׁמַנִּי בְּחֹתֶם עַל
לֶבֶךְ בְּחֹתֶם עַל זְרוּעָךְ (ע' תַּי א' וְתַי כ"ב). כִּי עַקְרָב תָּקוּן הַמְחִין -
עַל־יִדִי שְׁבוּרָת תְּאוֹת נָאוֹף, כִּי עַקְרָב הַמָּחָעָלָי לְחוֹת הַגּוֹת, כִּי
הַמָּחָעָלָי הוּא בָּמוֹ נֶר דּוֹלִיק, וְתְלִחות שְׁבָנוֹת הַם עַזְלִין לְהַמָּחָעָלָי,
וּנְעַשְׂיוֹן שְׁמַנִּים אֶל הַמָּחָעָלָי. נִמְצָא שְׁעָקָר הַמָּחִין - עַל־יִדִי לְחוֹת
וּשְׁמַנְנִית הַגּוֹת. עַל־כֵן עַל־יִדִי שְׁמַכְנִיעִין תְּאוֹת נָאוֹף, וְאֵין יוֹצָאֵין

לחחות ושםנוגית הגוף לחווין, על-ידייה עולין הלחות אל המוח
ונעשה שמנים, שהוא עקר המבחן. על-בין על-ידי המגנים הנ"ל
שפטכניין תאהו זו, על-בין הם עושין על-ידייה בבחינת תפליין,
מוחין, בג"ל, כי הם מעליין לחות הגוף מבחינות החתמים בשורו,
יעושין מזה מוחין, בבחינת תפליין, כי תפליין הם התונצחות המבחן.
ועל-בין נקראו התפלין יקר, כמו שאמרו רבותינו זברונם
לברכה (מלילה טו): ויקר - אלו תפליין, כי התפלין
נעשים על-ידי תקון תאונות נאות, שהוא בבחינת: אישת איש נפש
יקרה תצד, בג"ל. ועל בין נקראין התפלין פאר, כי נעשים על-ידי
תקון הנאה וההתפאות, שמביאין הגרים בג"ל.

וזה בבחינת (שמות ג): ומזה היה רעה - מזה הוא הרעת,
בחינת מוחין, תפליין, הוא רועה דקירהה, הפך רעה זונות
(משל ט). וזה בבחינת שבעה רועים דקירהה, בבחינת מזה היה
רועה, בבחינת תפליין, שני של שלשה ראשים, שני של ארבעה
ראשים, שהם בבחינת שבעה רועים הנ"ל.

זה בבחינת שעדי של תפליין, זה בבחינת האמצומים, שאריך כל
אחד ואחד לזמן את מהו ושבלו, שלא להגיח את המוח
לצאת חוץ לנבול שיש לו, שלא יהוה משוטט המוח במה שאין
לו רשות לפיו מדרגת, בבחינת (חינה י): במקלא מפה אל
תריש, במכסה מפה אל תחקר, שהוא בבחינת שעדי, בבחינת
אמצומים, כי שעדי - שיש די באלקותו לכל בריה (כמו באפריש"י פ'
ד), הינו שביל בריה יש לו די ונבול באלקותו יתרה, שאסoro

לו לילך בשהלן כי אם עד הגבול, לא יותר, כי כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בשולו לפי ערכו, שאפלו בקדשה אסור לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, בבחינת: במלוא מפק אל תדרש וכו', בבחינת (שם ט): פן יחרשו אל ה' לראות וכו'). וזה בבחינת (שם לו): ושםתיך בנקרת הצור, הנאמר במשה, בעת שוכחה לראות ולהשיג מה שהשיג, הינו שהבטיחו השם יתברך להנו עליין, שייהי נסתר בנקרת הצור, רהינו בבחינת צמצום, שלא יצא המוח לשוטט חוץ לגבול שהוא לו:

ה עליידיזה נעשו דברים בשירים, להחות ולחשיב את הנשמות הנפולות, כי יש נשמות שנפלן, שארכין להחות ולחשיב אותם בכל מיני מטעמים המשיבין את המוח, בבחינת (שה"ב): סמכוני באישות, רפוני בהיפותם, כי חולת אהבה אני, וליידי תקוון זכוכ המחין, שנעשה עליידי מגני ארץ גנ"ל, מזה נעשה אמרות טהורות להחותם. כי עקר התגלות המוח הוא בהדبور, במושבעות (משל ב): מפיו דעת ותבוננה. ועל פן בשמהין ובם, נעשו דברים בשירים, ובhem משיבין את הנשמות הנפולות, בבחינת (שם ט): שבעה מшибבי טעם, הינו עליידי תפליין מחוץ שהם בבחינת שבעה רזעים, על ידם נעשו שבעה מшибבי טעם, הינו בבחינת דברים בשירים הנ"ל, שביהם מшибין הנשמות שנפלן, שהם בבחינת (שם ד): שביע יפול צדיק וקם. וזה בבחינת (הלים יב): אמרות ה' אמרות טהורות מזקק שבעתים; הינו בבחינת האמרות טהורות שנעשין

על-ידי זפק המוחין, בבדיקה תפליין שלהם בבדיקה שבעה רועים, שעליידריה נעשה שבעה מושיבי טעם בג"ל, וזהו מוקד שבעתים, בג"ל:

ט וזה בבדיקה חלום על-ידי מלאך, כי אילו הפטאמורות טהורות הם בבדיקה מלאה, בבדיקה חלום על-ידי מלאך, כי הדברו הוא הרשימה של המה, כי מה שגורש וגעלם במתה, נחקק ונורשם בהדברו, וכשהמוחין זבים, שעליידריה נעשה אמרות טהורות בג"ל, אוי גם בשנסתלק המה בשעת שנייה, ואין נשאר רק הרשימה של המה, שהוא בבדיקה דברו, אוי גם הרשימה זבה, בבדיקה חלום על-ידי מלאך. וזה בבדיקה שאחר הסתלקות משה בא שר צבא ה' ואמר: עתה באתי (יחישע ה). הסתלקות משה זה בבדיקה הסתלקות הרעת, בבדיקה שנייה, שאו הרעת מסתלק, ואין נשאר רק הרשימה, אוי הוא בבדיקה: ויאמר זכו אני שר צבא ה', והינו מלאך, עתה באתי, כי אן נשאר הרשימה בבדיקה מלאה, בבדיקה חלום על-ידי מלאך בג"ל:

וזה בבדיקה: ה' יתן אמר המברשות צבא רב (קהלים סח). ה' יתן אמר - זה בבדיקה אמרות טהורות הנ"ל, בבדיקה הרשימה של המה שהוא בבדיקה מלאה בג"ל. וזהו המברשות צבא רב - הינו מלאכים בג"ל.

וזה בבדיקה מה שמובא בכתביו האר"י זל, שצבאות הוא הנעלם של שדי, כי הנעלם של שין דלת יוד הוא בגימטריא צבאות עם הכויל, כמבאэр שם. הינו שהנעלם של

שדי, דהינו בבחינת שדי שהוא המבחן מסתלק, בבחינת הסתלקות המבחן בשעת שנה, אין נשאר רק הרשו, שהוא בבחינת געלם של שדי, או את הרשו שהוא בבחינת געלם של שדי, היא בבחינת עצאות, בבחינת מלאך בג"ל.

וזה בבחינת (רניאל): ושער ראייה בעمر נקא. שער ראייה זה בבחינת התנציאות המבחן, כי השערות יוצאיין מן המבחן, ובשהמבחן נקיים ונכימים, או נעשה גם מהרשו בבחינת מלאך. וזה: בעמר נקא. עמר ראשית תבות: עשה מלאכי רוחות (תחים קד), בבחינת מלאכים, שנעשים על-ידי הרשו, בשהמבחן נקיים ונכימים בג"ל. אבל בשאיון המבחן נקיים ונכימים, או נעשה מבחן שערות בבחינת (ישעה ג): ושעריהם ירקרו שם, בבחינת חלום על-ידי יש.

זה בבחינת אדם ובמה, בבחינת חלום על-ידי מלאך וחלום על-ידי יש. כי חלום על-ידי מלאך זה בבחינת אדם, בבחינת (בראשית א): נעשה אדם בצלמנו בדמותנו. בראותו - זה בבחינת המרפה, שהוא בצלמנו, בבחינת מלאך, בבחינת חלום על-ידי מלאך, כי בשעת שנה המכ מסתלק, אין נשאר רק בבחינת בבחינת המרפה, ובשהמבחן נקיים, או גם הכהן המרפא שנשאר הוא בבחינת מלאך, בבחינת פרמותנו בצלמנו - שהכהן המרפא הוא בצלמנו, בבחינת מלאך בג"ל, בבחינת חלום על-ידי מלאך, וזה בבחינת אדם, כמו שכתוב: נעשה אדם וכו'. אבל חלום על ידי יש זה בבחינת בהמה, בבחינת (חנוך ב): ושד בהמות ייחיתן.

זה בוחינת (תהלים טט): אָרֶם בִּקְרֵב לִילִין - הינו בשיינו לו' וישן בקר, בבחינת תפלין בג"ל, הינו שאינו מזוקה המבחן בבחינת תפליין, או: נמשל בבחינות גדרמו - הינו או הכח המדמה, בבחינת המדמה, בבחינת חלום עליידי יש, שה בבחינת בהמה בג"ל. זה אותיות מלאך ראשי תיבות: כי לאלקים מגני ארץ (שם מו); כי עליידי מגני ארץ נעשה הפלאה, עליידי שמתקנו המבחן והתפליין בג"ל, שעליידי זהה נעשה בבחינת חלום עליידי מלאך בג"ל:

אבל יש גם להמأكلים חלק בחלום, כי מן המأكلים עולים עשנים אל המת, וננטירין מהם חלומות בשנה. על כן צריכין לחזק את הפלאה, כדי שלא יהיה נפגם החלום עליידי המأكلים, כי בשאיין חזק בהפלאה, או נפגם החלום עליידי המأكلים, בבחינת חלום עליידי יש, חס ושלום: כי יש שבעה איקלים, ועל כל איקלים יש מלאך ממנה, בבחינת (ויריה ד): שבעה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ, ועל כן בכל איקלים גדרלים פרות אחרים, בפני הממנה, ועל כן הם נחקלים לשבעה איקלים, בנגד בוחינת שבעה רועים, שהם בבחינת תפליין, שמשם נעשין בוחינת הפלאים בג"ל; והשפעה בשיזורתה, מתקבל אותה תקופה הפלאה הממנה שם, ואחר כן יורדת דרך השדים השוכנים באוויר, שהם מקבלים את השפעה בדרך מעבר לכך, ואין יונקים ממנה רק כדי חייהם לכך, ואחר כן יורדת השפעה למטה, לאותו המקום והשרה שהשפעה

הוֹלֶכֶת לְשָׁם, וַאֲחָר כֵּד מִקְבֵּל הַמֶּלֶךְ אֶת הַשְּׁפָעָה, בְּבִחִנָּת (תנייא ד): אָנָּת הוּא מַלְפָא וּכְוָ', שֶׁנֶּאֱמָר שֵׁם עַל הָאֵלֶּן דְּמוֹזָן לְכָלָא בָּה וּכְוָ'. וַיְהִי בְּבִחִנָּת (קהלת ה): מֶלֶךְ לְשָׂדָה נָעַבָּר, שֶׁהַמֶּלֶךְ מִקְבֵּל הַשְּׁפָעָה מִן הַשָּׂדָה, דְּהִינוּ כַּשְׁהַשְּׁפָעָה בָּאהּ לְמַטָּה, אֵזֶن מִקְבֵּל אָוֹתָה הַמֶּלֶךְ.

וְכֹל אַלְוֹ מִקְבְּלֵין בְּבִחִנָּת שָׂדֵי, וְעַל כֵּן כָּלָם נִקְרָאים עַל שֵׁם שָׂדֵי, כִּי שֵׁיד - עַל שֵׁם שְׂדֵי, וּכְנָסָתָה - עַל שֵׁם שָׂדֵי, וּכְנָסָתָה הַעֲבָר הַשָּׂדָה נִקְרָא עַל שֵׁם שָׂדֵי, בַּמָּוֹשֵׁבָתוֹ (ישעה כה): יִפְתַּח וַיִּשְׁדַּר אֶדְמָתוֹ. וְכַשְׁבִּחִנָּת הַמֶּלֶךְ חֹזֶק, אָיוֹ אַיִן הַשְׂדִים מִקְבְּלֵין הַשְּׁפָעָה רַק דָּרְךְ מַעֲבָר לִבָּה, אָיוֹ יוֹנְקִים מִמְּנָה רַק בְּרִי חִזּוּתָם לִבָּה. אָבֵל כְּשַׁנְחָלֵשׁ, חַם וִשְׁלוּם, בְּחַם הַמֶּלֶךְ, אָיוֹ הַם מִקְבְּלֵין לְעַצְמָן בְּחַם הַמֶּלֶךְ, וָאוֹ הַמְּאַכְּלִים הַגְּדִילִים עַל יְדֵם, נִתְעַרֵּב בְּהַזְּנוּן בְּחַם הַשְׁיָ"ד, כִּי הַם קִבְּלוּ לְחֹזְקָן מִמְּשָׁא אֶת בְּנָה הַמֶּלֶךְ. נִמְצָא כְּשַׁנְדִּילִים הַמְּאַכְּלִים, הַם גָּדְלִים עַל יְדֵי תֻּרְבָּתָה בְּחַם הַשְׁיָ"ד, וְכַשְּׁאָוֹכְלִין אַלְוֹ הַמְּאַכְּלִים, נִעְשָׂה מֵהֶם חֲלוּם עַל יְדֵי שֵׁיד, חַם וִשְׁלוּם, וְלֹא זֹה אָף זֹה, כִּי גַם הַם יִכְלֹין לְטִפְא אֶת הָאָדָם, חַם וִשְׁלוּם, בְּשִׁנָּה בְּטַמָּאָה הַיּוּעָה, חַם וִשְׁלוּם, כִּי הַמֶּלֶךְ הוּא בְּחִנָּת אִישׁ, בַּמָּוֹשֵׁבָתוֹ (חוֹקָל א): מִרְאֵיהֶם כְּנָחָלִי אִישׁ בּוּעָרוֹת בְּמִרְאָה הַלְּפִידִים, וְכַשְׁנָחָלֵשׁ בְּחַם הַמֶּלֶךְ, וָאוֹ הַשְׂדִים מִקְבְּלֵין לְעַצְמָן בְּחַם הַמֶּלֶךְ, אָיוֹ הַם מִחְמָפְנִין עַל יְדֵי הָאִישׁ הַזֶּה וּמִטְפָּאָין, חַם וִשְׁלוּם, בְּטַמָּאָה הַגַּל. וְעַל כֵּן צְרִיכֵין לְחִזּקָּה הַמֶּלֶךְ.

וחזוק המלאך הוא על-ידי שמחה, בבחינת (משל ט): ל'ב שמחה יטב פנים, זה בבחינת המלאך, בבחינת (ישעה סג): ומלאך פניו הושעם - שגתקוץ על-ידי ל'ב שמחה. ועל כן מקום המלאכים נקרא שחקים על שם שחוק ושמחה, כי עקר חזוק המלאכים - על-ידי שמחה ב"ל:

זה בבחינת השמחה של תפלין, כמו שאמרו רבותינו זברונם לברכה, שרב (ירמיה) היה בדרך טובא, ואמר: תפלין קא מנהננא (רכות ל, ועיין הר"ש). הינו, כי על-ידי תפלין מלחין נעשה בבחינת המלאך ב"ל, ועל כן צריך שמחה כדי לתת חזוק להמלאך ב"ל.

ועל-כן בשחלם לאדם חלום לא טוב, התקין הוא תענית, כי תענית הוא בבחינת שמחה, כמו שכתוב (חלהים ז): שמחנו בימות עניותנו, שעל ידי תענית נעשה שמחה, ועל-ידי השמחה נותני חזוק להמלאך ומתקני ומכניין את בבחינת החלום רע, שהוא בבחינת חלום על-ידי יש, שבא על-ידי שאין חזוק בהמלאך ב"ל. ועל כן מי שאין רוצה להתענות על החלום, אמורים לו המייטיבין: לך אכל בשמחה לחמה, (קהלת ט) הינו שיחיה אכילה בבחינת שמחה, שעליידירותה מחזק את המלאך ומכויע את השדים, שעל ידם נתקלן החלום על-ידי המאכלים ב"ל:

עקר חזוק המלאך הוא בניסן, כי ניסן ראש השנה למלאכים ר"ה ב), והוא נתחדש כל ההתמנחות של כל אחד ואחד,

ואו נותנים לכל המלאכים התחממות שלהם, ואו נתחדש הרצון של השם יתברך, בختית (תיאל ד): ובמצביה עבר בחיל שמי; כי או נותנים לכלם התחממות שלהם ברצונו יתברך, ואו יש לה מלאכים שמחה ונתקזין. כי או, בניסן, הוא זמן הגאלה, כי בניסן נגאלו, וזה ירוע, שעקר גלות מצרים היה לתקון חטא אדם הראשון, שבו שדים מהפמיאו אותו והולד שידין וכו' (ערובין יה: ב"ר פ' כ'), ותחמום הוא על ידי חלישות המלאך בג"ל, ומהמת זה היה גלות מצרים; ובניסן נגאלן, ונתתקון חטא אדם הראשון אן. נמצא שניסן נתחזק ב' מה מלאך, שהוא בختית תקון חטא אדם הראשון, שנתקון בניסן, בעת פאלת מצרים בג"ל. וזה שבות (שמות ז): והוא זאתי את צבאי - בختית מלאכים, שיצאו ונגלו בניסן, כי או נתחזקו ונתתקנו בג"ל. ועל כן עקר התחרשות הרצון, בختית: ובמצביה עבר בחיל שמי, הוא בניסן, כי או הוא זמן תקון וחזוק שלהם בג"ל. אבל גם בכל השנה יכולין לחידש הרצון על ידי השמחה, כי על ידי השמחה נותני חזק בה מלאכים בג"ל, ואו נרעיר שמחה בה מלאכים כאלו נתחש הרצון, בختית: ובמצביה עבר בחיל שמי, באותו היום, כאלו קבלו התחממות שלהם באותו היום. אבל עקר התחרשות הרצון הוא בניסן, ואו הוא עקר חזק שלהם. ואו בניסן היה ראי שיתבטל הטמא הנ"ל לנMRI, מאחר שנתתקן ונתחזק ב' המלאך, בג"ל:

יא אָבֶל יְשַׁבֵּא טָמֵאָה הַגְּלִיל מִבְחִינָה אַחֲרָתָה. בַּיּוֹם שְׁעַל יְדֵי רְבָנִים וְדִיןִים שֶׁאָינָם כְּשָׂרִים, שְׁעוֹשִׁין עֲוֹזָה הַדִּין, עַל יְדֵי זָהָרָה בְּאָמֵן הַגְּלִיל, חַם וְשָׁלוֹם, בַּיּוֹם עַל יְדֵי עֲוֹזָה הַמִּשְׁפְּט, שֶׁהָוָה בְּחִינָה (תְּהִלִּים קָכָב): כְּסָאוֹת לְמִשְׁפְּט, נֹפְלִין בְּחִינָה אַהֲבָה מִן הַמְּרֻכֶּבֶת, בַּיּוֹם כְּסָאוֹת לְמִשְׁפְּט, שֶׁהָוָה בְּחִינָה הַמְּרֻכֶּבֶת, שֶׁם הָוָה בְּחִינָה אַהֲבָה קָדוֹשָׁה, בְּבְחִינָה (שה"ש ג): מְרֻכְבָּו אַרְגָּמָן, תּוֹכוֹ רְצֹוף אַהֲבָה מִבְנָוֹת יְרוּשָׁלָם. וְכַשְׁנָפָגָם הַמְּרֻכֶּבֶת, בְּחִינָה כְּסָאוֹת לְמִשְׁפְּט, עַל יְדֵי עֲוֹזָה הַדִּין - אָוי נֹפְלִים מִשְׁם אַהֲבָה נְפּוֹלוֹת, עַל יְדֵי הַאֲהָבָה הַגְּנוּפּוֹלוֹת בָּא, חַם וְשָׁלוֹם, הַחֲמוּם וְהַטְּמָאָה הַגְּלִיל.

יעוֹזָה הַמִּשְׁפְּט נָעַשָּׂה עַל יְדֵי בְּחִינָת תְּפִלִּין רְعִים. בַּיּוֹם בְּחִינָת תְּפִלִּין, מְחוּן, שִׁישׁ בְּהָם פְּסָלָת, בַּיּוֹם תְּפִלִּין מְחוּן נָעַשָּׂה עַל יְדֵי שְׁמַעַלְיוֹן הַלְּחָות וְשְׁמָנוֹנִית הַגּוֹף מִבְחִינָת הַחַתִּים בְּשָׁרוֹ לְבְחִינָת חָותָם דְּקָרְשָׁה, בְּחִינָת תְּפִלִּין מְחוּן גַּנְגָּל. וַיָּשֶׂלֶת שְׁאַרְכִּינוֹ לְצָאת, בְּבְחִינָת טְפַת עָשָׂו וְיְשְׁמָעָאל, וּבְשְׁמַעַלְיוֹן בְּחִינָת אַלְוָה הַשְּׁמָנוֹנִית מִבְחִינָת הַחַתִּים בְּשָׁרוֹ אֶל הַמֶּתֶת, אָוי נְתַעַרְבָּה פְּסָלָת בְּמְחוּן וְהַתְּפִלִּין, עַל יְדֵי זָהָרָה נָעַשָּׂה קְלָקְלָל הַמִּשְׁפְּט, בְּבְחִינָת (חַבּוֹק א): רְשָׁע מְכַתֵּיר אֶת הַצָּדִיק; הַיָּנוֹ הַפְּסָלָת שְׁמַתְעָרֵב וּמִסְבֵּב אֶת הַמֶּתֶת, עַל יְדֵי שְׁמַעַלְיוֹן בְּבְחִינָת טְפַת עָשָׂו וְיְשְׁמָעָאל אֶל הַמֶּתֶת, עַל יְדֵי זָהָרָה נְתַקְלָקְל הַמִּשְׁפְּט. וְזהָוָה: עַל בְּן יְצָא מִשְׁפְּט מַעֲקָל, הַיָּנוֹ קְלָקְל הַמִּשְׁפְּט כְּגַם, בַּיּוֹם הַמֶּתֶת - עַל יְדֵי הַמֶּתֶת, כְּמוֹ שְׁפָתָבוּ בְּשָׁלָמה (מלכִּים א

ו: כי ראו כי חכמת אלקים בקרבו לעשות משפט. ועל כן בשנוגם המה, נתקלקל המשפט. ועל ידי קלקל המשפט, בוחנת משפט מעקל, על-ידי זה בא, חס ושלום, טמאה הנ"ל, בנ"ל. וזה מעקל, אותןיות עמלק, שעלה ידו בא הטמאה הנ"ל, בבחינת (דברים כה): אשר קרד בךך. וזהו (במדבר כד): וירא את הקיini - וירא את עמלק, שהם סמוכים זה לזו בתורה, כי טמאה הנ"ל, שהוא טמא עמלק, היא בא עליידי גרים, בכל המבואר למטה. וזה בוחנת מראה בחלום (כמו שקרה זאת הטמאה "מראי"). מראה ראשי תיבות: ר"שע מ'כתייר את ה'צדייק, שעליידי זה בא טמאה זו בנ"ל, עליידי שנעשה עותם המשפט בנ"ל:

יב וְאַנוּ כִּשְׁבָא טֹמֵא הַגְּנָל עַל-יְדֵי עוֹתָה הַמִּשְׁפְּט, אֵין תָּקוּן בְּקָרְבָּה, עַל-יְדֵי קָשָׁור הַמְּרֻבֶּה, שָׂאַרְיכִין לְקַשֵּׁר הַמְּרֻבֶּה, בוחנת: מְרַכְבָו אֲרָגְנוֹן, שָׁהֵם רְפַאל וְגָבְרִיאֵל וכו', שָׁהֵם מְלָאֵיכִי הַמְּרֻבֶּה, פָּמוּבָא, שָׂאַרְיךָ לְקַשְּׁרָם, לְתָקוּן פָּנָם הַמְּרֻבֶּה הנ"ל, שָׁמְשָׁם בָּאַזְן הָאֱהֹובָה הַגְּפִילּוֹת בנ"ל. ועל כן קָדֵם הַשְׁנִיה נְתָפְקָן מְקֻרְמוֹנִים לוֹמֵר קָשָׁור הַמְּרֻבֶּה, דְּהִינוּ: מִימֵנִי מִיכָּאֵל, וּמִשְׁמָאֵל גָּבְרִיאֵל וכו', כי עַל-יְדֵי קָשָׁור הַמְּרֻבֶּה נְצֹולָן מְטֹמֵא הַגְּנָל:

יג זזה בוחנת: תקיעה, תריעת, שברית. תקיעה זה בוחנת: הינתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו (עמום ג), בוחנת חרדה הנוף, בוחנת קרירות, בוחנת (משל ז): וקר רוח איש

תבונת, שעלי-ירידיה הוא תקון האמונה, עלי-ידי איש התבונה בנו". תרואה זה בבחינת: ומשה היה רעה, בבחינת תפליין, הפק רעה זונות בנו". שברים זה בבחינת חלומות צורקים ואמתאים, בבחינת (שופטים ז): את מספר החלום ואת שברן, דהינו חלומות צורקים ואמתאים: גם שברים הוא בבחינת תקון המשפט, בבחינת (תחלים נא): לב נשבר (ע' תיקון כ"א דף מט), דהינו מה שהלב נשקה לכבות חמומ הלב, שהוא כמו נור דילוק, בבחינת (תחלים קד): ישבו פראים עצמאם; כי עלי-ידי קלקל המשפט, שמהו נופלן אהבות נפלוות בנו", ועל-ירידיה הם מוחממים הלב ומطمאיין, חם ושלום, ב"ל, כי הלב הוא מקום המשפט, כמו שפטוב (שמות כח): ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו. וכשיש קלקל המשפט, הם מוחממים הלב עלי-ידי אהבות הנפלוות, ועל כן צריך להשיקות אה הלב, לכבות חמומ הנו". וזה בבחינת שברים, בבחינת לב נשבר, בבחינת: ישבו פראים עצמאם, דהינו שהלב נשקה, ונכבה חמומ הנו", שזה בבחינת תקון המשפט:

ד וזה בבחינת: ראש השנה, يوم בפור, סכota, שמיני עצרת. כי ראש השנה הוא בבחינת תקון האמונה, בבחינת (תחלים טט): אף אמוןתק בקהל קדושים, כי או נתקbezין כל הק浩ות הקדושות, ועל-ירידיה נתלקטין ונתקbezין כל לקוטי האמונה, בבחינת: אף אמוןתק בקהל קדושים בנו", ועל-ירידיה נעשה תקון המחיין בנו". וזה ראש השנה - ראש דיקא, כי נעשה נתתקון בבחינת מחיין בנו".

וזה בוחינת החמשה חושים של המוח, שבלם נמצאים בבדיקה ראש השנה, כי יש חמישה חושים בהמוח, שהם: ראייה, שמיעה, ריח, טעם, משוש - וכלם נמצאים מהמוח, כי מהמוח נמצאים גידין לכל אלו החושים, וכל אלו החושים נמצאים בבדיקה ראש השנה, שהוא בוחינת ראש ומבחן בג"ל.

חוש הראייה בראש השנה הוא בבדיקה (בראשית יא): תמיד עיני ה' אלקיים בה מראות השנה ועד אחריות שנה, בראש השנה נהנו מה יהיה בסופה (כמובא בפירוש שם), שבראש השנה רואת ומשגיח על כל השנה, מה יהיה בסופה, וזה בוחינת חוש הראייה. שמיעת הוא בבדיקה מה שהশם יתפרק שומע קול צעקות ותפלות ותרועת עמו ישראל ברוחמים. ריח זה בוחינת (ישעה יא): נהריהו ביראת ה', בבדיקה: ובכן תן פרחך ה' אלקיים על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראה. טעם זה בוחינת (בראשית כ): ועשה לי מטעמים באשר אהבת - מפקודין דעתה (ת"ז תי' כ"א), הינו מה שהשם יתפרק טעם בראש השנה כל המעשימים טובים של ישראל, וזה בוחינת חוש הטעם. משוש הוא בידים, כמו שבחוב בעבודה זרה (תהלים קטו): ידיהם ולא ימיישוון, כי המשוש הוא בידים, וזה בוחינת שידיו פשוטה לקבל שבבים מראש השנה עד יום הכהורות (ר"ה יח), וזה בוחינת חוש המשוש. נמציא, שבראש השנה הוא תקון המבחן בג"ל, ועל ידי תקון המבחן נעשים בוחינת תפליין דמכסין על מה, כי תפליין הם התוצאות המבחן. וזה בוחינת עשרה ימי תשובה, כי

תִשׁוֹבָה הִיא בְּחִינַת (ירמיה ט): אִם תֹּצִיא יָקֵר מָזְלֵל; וְזֹה בְּחִינַת הַפְּלִין שְׁנַקְרָאוּ יָקֵר, בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ: וַיָּקֵר - אֶלְוּ הַפְּלִין, בֶּן"ל. כי הַפְּלִין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי תְּקוּן הַמְחִין, שֶׁהָם נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי שְׁפָטָקָנוּ וּמַעַלְיוֹן מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבִחִינַת חֻותָם וּדְקָרְשָׁה בִּחִינַת מְחוֹן הַפְּלִין בֶּן"ל, וְזֹה בִּחִינַת: אִם תֹּצִיא יָקֵר מָזְלֵל, שַׁהֲוָה בִּחִינַת תִשׁוֹבָה, וְהַכְּנוּ - גַּרְאָה לֵי).

וּבָיוֹם־כֶּבֶשׂ, אוֹ הָוָא גַּמֵּר תְּקוּן חֻותָם דְּקָרְשָׁה, שַׁהֲוָה בִּחִינַת תִּפְלִין, הַפְּדֵד חֻותָם דְּסִטְרָא אַחֲרָא בֶּן"ל, בִּבְחִינַת: וּבָיוֹם צָום כֶּבֶשׂ יְהִרְמָוֹן. הַיּוֹנוֹ שְׁבָעָשֶׁר יְמִי תִשׁוֹבָה נַעֲשֶׂה בִּבְחִינַת תְּקוּן הַתִּפְלִין בֶּן"ל, וּבָיוֹם הַכְּפּוּרִים אוֹ הָוָא גַּמֵּר תְּקוֹנִים, כי אוֹ גַּמֵּר גַּמֵּר תְּקוּן חֻותָם דְּקָרְשָׁה, שַׁהֲוָה בִּחִינַת תִּפְלִין בֶּן"ל.

סְכָה זֶה בִּחִינַת תְּקוּן הַמְלָאָה, כי סְכוֹה בְּגַמְטָרִיא מְלָאָה, בִּבְחִינַת חָלוֹם עַל־יְדֵי מְלָאָה, שְׁנַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי תְּקוּן הַמְחִין וְהַתִּפְלִין בֶּן"ל. וּעַל פָּנָן סְפוֹת הָוָא זִמְנָן שְׁמַחְתָּנוּ, בִּבְחִינַת שְׁמַחָה שֶׁל תִּפְלִין, לְתַן חֹזֶק לְהַמְלָאָה, בְּרוּ שֶׁלָּא יוֹיַקְוּ הַמְאָכְלִים לְקַלְקַל אֶת הַחָלוֹם בֶּן"ל, כי סְפוֹת הָוָא חַג הָאָסִיפָה, שָׁאוֹסֶף כָּל מִינִי מְאָכֵל, וּעַל פָּנָן אוֹ צְרִיכִין שְׁמַחָה לְחֹזֶק אֶת הַמְלָאָה, שַׁזְּהָוָה תְּקוּן הַמְאָכְלִים בֶּן"ל, וּעַל פָּנָן סְפוֹת הָוָא זִמְנָן שְׁמַחְתָּנוּ בֶּן"ל. שְׁמִינִי־עַצְּרָת זֶה בִּבְחִינַת מְלָכּוֹת, בִּבְחִינַת (שְׁמוֹאָלָא ט): זֶה יַעַצֵּר בְּעֵמִי, הַנִּאָמֵר בְּמֶלֶךְ, שַׁזְּהָה בִּבְחִינַת תְּקוּן הַמְשֻׁפְט, בִּבְחִינַת (תְּהִלָּם עֲבָ): מִשְׁפְּטִיךְ לְמֶלֶךְ פָּנָן, הַיּוֹנוֹ בִּבְחִינַת תְּקוּן הַמְשֻׁפְט הַמְבָאָר לְמַעַלָּה, שְׁעַל־יְדֵי זוּה נַתְּפִיטָל טַמְאָה הַבֶּן"ל.

בג"ל. וזהו בוחינת מה שמדובר באכתבים, שבסמויי עצרת הנקבע עוצרת הטפה, הינו בוחינת תקון טמאה הג"ל, שנתקנון בוחינת החותמים בשרו עליידי בוחינות הג"ל, ונעוצרת הטפה בקרשה, ואינה נשחתה, בבחינת החותמים בשרו, חס ושלום:

טו וזה בוחינת רבי עם תלמידים, שבשיש רבי אמתי עם תלמידים, עליידי זה נעשה ונתקנון גם כן כל הבחינות הג"ל, כי עליידי קבוע התלמידים אצל הרוב, עליידי זה נתקבץ ונתקلت חלקי האמונה. ועל כן נקרא למוד הרבה עם התלמידים ישיבה, על שם קבוע חלקי האמונה, שהוא בוחנת (שםות ט): ארץ נושבת, בוחינת (תהלים ל): שכן ארץ ורעה אמונה, הפק: ארץ לא ורעה (ירמיה ב), שהוא בוחנת פגש אמונה בג"ל. כי הרוב הוא משגנית על חלקי האמונה של כל אחד ואחד לקבצם ולהעלותם, בבחינת (תהלים קא): עני בנאמני ארץ לשבת עמי. לשבת עמי - בוחינת ישיבה, בוחינת: ארץ נושבת, ובג"ל.

יעל-בן הגרים שנעשה עליידי קבועי האמונה, פמברר לעיל, על-בן הם נקראים על שם ישיבה, כמו שכתוב (מדרכו כד): וירא את הקני ויאמר איתן מושבה. וזהו: איתן תניא דמסיע לה, במובא בתוקנים (ת"כ כ"א ר' מ), כי למוד היישבה הוא מסיע לגרים, כי הם נתגנין עליידי בוחינת היישבה בג"ל, כי עליידי רבי עם תלמידים שהוא בוחינת ישיבה, עליידי זה נעשה גרים, עליידי שנתקבצין ונתקלטין חלקי האמונה בג"ל. נמצא שבחינת אמונה נתקנון עליידי רבי עם תלמידים. גם

נתחדש ונתחקן המות, כי מוח התלמידים נתחקן ונתחדש על-ידי
הרב, וגם מוח הרבה תלמידים על-ידי התלמידים, כמו שאמרו
(מכות ז): ומתלמידיו יותר מפלם:

ויעקר ומנו הקבוץ הוא בראש השנה, שהוא בבחינת ראש, שאנו
הוא בבחינת תקון המוחין בג"ל, והם מאירין ומוכיחין זה
את זה, דהיינו כי גם בהרב עם התלמידים בשפתהכחים, יש כל
בחינות החמשה חושים של המת. חזש הראייה זה בבחינת מה
שוראין את הרוב, בבחינת (ישעה ל): ויהיו עיניך רؤאות את מורייך,
שהוא דבר גדול. שמיעה הוא בבחינות (אויב ל): ויגל אונם
לטוסר; דהיינו מה שפל אחד ואחד שומע המוסר של הרוב. ריח
זה בבחינת הטרחות והגיעות שיש לכל אחד ואחד בשבייל לנסע
ויליך ולכוא אל הרוב, וזה בבחינת רית, בבחינת (שה"ש): וריח
אפה, בבחינת (קהלת כ): אף חכמתי עמדה לי - חכמתי שבאף
עמדה לי (מר קהלת סדר ב, ע"ש במ"כ), דהיינו עליידי טרות
וгинעות, כי אי אפשר לקבל מהרב כי אם עליידי טרות
וгинעות, וזה בבחינת חזש הרית. טעם זה בבחינת מה שפל אחד
טועם ומרגיש מהיקות אמרוי נעם של הרוב. משוש זה בבחינת
ידים בג"ל, וזה בבחינת ההוצאות שיש לכל אחד, מה שפל אחד
מושיא גיעע בפו על הוצאות לבוא לרוב, וזה בבחינת 'משוש',
בחינת ידים, בבחינת גיעע בפו בג"ל. נמצא שגム كانوا נתתקו
בחינות החמשה חושים כמו בראש השנה, והם מאירין ומוכיחין
זה את זה. שלפעמים נחלש בחינות החמשה חושים של ראש

השנה, ונתקוין על ידי אלו ה חמשה חותם של הרוב עם התלמידים, וכן להפה. גם בבחינת תלין, שהוא חותם דקירה, נתקוין על ידם, בבחינת (ישעה ח): חתום תורה בلمדי:

זה בבחינת מה שאמרו רבינו זכרונם לברכה (כחובות קו ע"ש):
 כר הו קמו רבנן מפתיבתא הרבה הונא, הו נפצי גלמייה,
 וסלק ענני וכסי ליומא (דרכיו שם). הינו בשחו קמים התלמידים
 מהישיבה של רבם הרבה הונא, הו נפצי גלמייה, דהינו הלבושין,
 בבחינת גמלות, כמו שברוב (חלים צ): ה' מלך גאות לבש, הינו
 שהיו מנפциין ומנסליין בבחינת הגאות, כי על ידי הישיבה של
 הרבה עם התלמידים נתקוין חותם דקירה, שהוא הפקה הגאות
 בג"ל. וזהו גלמייה, גלמי ראשי תבות: י"י מלך גאות לבש,
 בבחינת הגאות בג"ל, שהם הבניעו וסלקו אותה. וזהו וסלק
 ענני, וזה בבחינת תקון הברית, שמסלקין ומעלן בבחינת החתמים
 בשרו בבחינת מהין תלין בג"ל. וזהו וסלק ענני, בבחינת בראשית
 (ט): והיתה הקשת בענן, בבחינת תקון הברית בג"ל. וזהו ענן -
 ראשי תבות: גדרבי עמים נאספו (חלים מ"ז), בבחינת גרים. כי
 על ידי תקון הגרים נעשה תקון הברית בג"ל. ואוי בשגעשה
 תקון הברית, דהינו שמעלן בבחינת החתמים בשרו בבחינת מהין,
 אווי נעשה בבחינת תלין דמכסין על מהא. וזהו וכסי ליומא,
 דהינו שם, הינו בבחינת תלין דמכסין על מהא, שהוא
 בבחינת שם, בבחינת משה, בבחינת (כ"ב עה): פני משה בפני
 חמה, כי משה הוא הדעת, בג"ל:

וכַּשְׁנִיתָתָה קָנוּ הַמֶּמֶּר בְּבִחִינַת מֹשֶׁה, בְּבִחִינַת תְּפִלִין בְּגַ"ל, אֲזִי גַם
בְּבִחִינַת הַסְּתָלְקּוֹת מֹשֶׁה, דְּהִינוּ כְּשַׁנְּסַתְּלָקָוִן
הַמְּחִין, אֲזִי גַם הַרְשִׁימָה שְׁנֵשָׁאָר, שֶׁהִיא בְּבִחִינַת שְׁנָה, הִיא טוֹבָה
גַם בְּנֵי מְאֹד, בְּבִחִינַת (קְהִלָּת ה): מִתְוָקָה שְׁנָת הַעֲזָבָר - רָאשִׁי
תִּבְזָת מֹשֶׁה. כִּי לְפָעָמִים נִסְתָּלְקָוִן הַמְּחִין אֶצְלַ הַרְבָּה, וְכֵן אֶצְלַ
הַתְּלִמְדִים, כִּי אֵין הַמְּחִין קְבוּעִים תְּמִיד. וּבְשֻׁעַת הַסְּתָלְקּוֹת
אֲזִי הוּא בְּבִחִינַת הַסְּתָלְקּוֹת מֹשֶׁה, שֶׁהִיא הַדָּעַת, בְּבִחִינַת שְׁנָה,
וּלְיִדְיָוָה תְּקוּן הַמְּחִין, עַלְיִדְיָוָה הַיְשִׁיבָה בְּגַ"ל, אֲזִי גַם בְּשֻׁעַת
הַסְּתָלְקּוֹת הַדָּעַת, שֶׁהִוא בְּבִחִינַת הַסְּתָלְקּוֹת מֹשֶׁה, בְּבִחִינַת שְׁנָה,
אֲזִי גַם בְּבִחִינַת הַשְּׁנָה מִתְוָקָה וּטוֹבָה, בְּבִחִינַת: מִתְוָקָה שְׁנָת
הַעֲזָבָר בְּגַ"ל, כִּי עַלְיִדְיָוָה תְּקוּן הַמְּחִין בְּבִחִינַת מֹשֶׁה, עַלְיִדְיָוָה
הָאָהָרֹן תְּקוּן הַשְּׁנָה, בְּבִחִינַת חָלוּם עַלְיִדְיָוָה מֶלֶךְ בְּגַ"ל. וְזֹהוּ:
מִתְוָקָה שְׁנָת הַעֲזָבָר. מִתְוָקָה דִּיקָא, בְּבִחִינַת מִין מִתְקִין, בְּבִחִינַת
תְּקוּן הַבְּרִית שֶׁהִוא בְּבִחִינַת מִין מִתְקִין (כְּמוֹא בְּמַא בְּלָקְטוּן הָרָאשָׁון
בְּסִי' ו'), דְּפָקֵד פָּגֵם הַבְּרִית, שֶׁהִוא בְּבִחִינַת מִין מִרְיוֹן, שֶׁהִוא בְּבִחִינַת
פָּגֵם טְמֵאָה הַגַּ"ל, חַס וּשְׁלוּם, אֶכְל עַלְיִדְיָוָה תְּקוּן הַמְּחִין בְּגַ"ל,
עַלְיִדְיָוָה הַשְּׁנָה מִתְוָקָה בְּבִחִינַת מִין מִתְקִין, בְּבִחִינַת תְּקוּן
הַבְּרִית בְּגַ"ל. וְזֹהוּ: אִם מַעַט וְאִם הַרְבָּה יָאָכֵל, הִינוּ שְׁאַזְןִי מִזְיק
לֹו הַאֲכִילָה, שָׁעַל יְדָה בָּא, חַס וּשְׁלוּם, טְמֵאָה הַגַּ"ל בְּחָלוּם
בְּשְׁנָה בְּגַ"ל, כִּי נִתְהַקֵּן בְּבִחִינַת הַשְּׁנָה עַלְיִדְיָוָה תְּקוּן הַמְּחִין בְּגַ"ל,
כִּי עַלְיִדְיָוָה תְּקוּן הַמְּחִין גַם הַשְּׁנָה שֶׁהִיא בְּבִחִינַת הַסְּתָלְקּוֹת
הַדָּעַת, הִיא גַם בְּנֵי טוֹבָה וּמִתְוָקָה מְאֹד בְּגַ"ל:

כִּי בְּאַמֶּת צָרִיכֵין דִּיקָא לְסַלֵּק אֶת הַמַּחַת, כִּי צָרִיכֵין לְהַשְׁלִיךְ כָּל
הַחֲכָמוֹת וְלַעֲבֹד אֶת ה' בְּפִשְׁיטֹת, כִּי צָרִיךְ שִׁיחָיו מַעַשׂוֹ
מְרֻבִּין מִחְכָּמָתוֹ (אבות פ"ג), וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הַוְּא הַעֲקָר, אֶלָּא
הַמַּעֲשָׂה (שם פ"א), וְעַל פָּנֵי צָרִיכֵין לְסַלֵּק כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲבֹד אֶת
ה' בְּפִשְׁיטֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת. לֹא מִבְּעִיא חֲכָמוֹת שֶׁל שְׁטוֹת
שֶׁל סְתִים בְּנֵי אָדָם, אֶלָּא אָפְלוּ חֲכָמוֹת גַּמָּרוֹת, אָפְלוּ מֵי שִׁישׁ
לו מִמֶּן גָּדוֹל בְּאַמֶּת, כִּשְׁמָגִיעַ לְאֵיזָה עֲבוֹדָה, הוּא צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ
כָּל הַחֲכָמוֹת וְלַעֲסַק בַּעֲבוֹדָתוֹ יְתִבְרֵךְ בְּפִשְׁיטֹת.

וְצָרִיךְ אָפְלוּ לְהַתְּנִיגְגָּה וְלַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׁנָרָא בְּמִשְׁגַּעַ בְּשֶׁבֶיל
עֲבוֹדָת הַשֵּׁם, בְּחִנָּת (משל ה): בְּאַהֲבָתָה תִּשְׁגַּה תְּמִיד,
שֶׁבְּשֶׁבֶיל אַהֲבָת הַשֵּׁם צָרִיכֵין לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים הַגְּרָאִין בְּשֶׁגַּעַן, בְּרִי
לַעֲשׂוֹת מִצּוֹתָיו וּרְצָוָנוֹ יְתִבְרֵךְ, כִּי צָרִיכֵין לְהַתְּגַלְגֵל בְּכָל מִינִי
רֶפֶשׁ וּטִימָה בְּשֶׁבֶיל עֲבוֹדָת הַשֵּׁם וּמִצּוֹתָיו יְתִבְרֵךְ, וְלֹא דָוקָא
מִצּוֹה מִפְּשָׁר, אֶלָּא בְּלִי דָבָר שִׁישׁ בּוֹ רְצָוֹן הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ נִקְרָא
מִצּוֹה. כִּי יִשְׁתְּרִיבָּג מִצּוֹות, וְאֶלָּו הַתְּרִיבָּג מִצּוֹות יִשְׁתְּרִיבָּג
רַבִּים, וְכָל דָבָר שִׁישׁ בּוֹ רְצָוֹן הַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, שְׁעוֹשָׁן בּוֹ נִחְתָּח
לְאָבִיו שְׁבָשִׁים, הוּא בְּחִנָּת מִצּוֹה, וְצָרִיךְ לְגַלְגֵל עַצְמוֹ בְּכָל מִינִי
רֶפֶשׁ וּטִימָה, כְּרִי לַעֲשׂוֹת אֵיזָה רְצָוֹן וְנִחְתָּח לְהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ.

וְאֵז בְּשֶׁאַהֲבָתוֹ חֹזֶקה בְּלִכְךָ לְהַשֵּׁם יְתִבְרֵךְ, עַד שְׁמַסְלֵק כָּל
חֲכָמוֹת וּמִשְׁלִיךְ עַצְמוֹ לְרֶפֶשׁ וּטִימָה בְּשֶׁבֶיל עֲבוֹדָתוֹ
יְתִבְרֵךְ, בְּרִי לַעֲשׂוֹת לוֹ יְתִבְרֵךְ אֵיזָה נִחְתָּח, אֵז הוּא טֹובָה
לְהַמְּחִין, כִּי אֵז וּזְכָה לְהַשְׁגֵּג אָפְלוּ מַה שַׁהְוָא לְמַעַלָּה מִהַּמְּחִין,

מה שגם משה בחריו לא השיג, הינו בבחינת: צדיק ורע לו, רשות וטוב לו (ע' ברכות ז), שזה בבחינת עותם המשפט, כי זה נראה בעיות הדין, חס ושלום, שם משה בחריו לא השוג ואתה, הינו גםakash מה בשלמות ואינו נסתלק, שזה בבחינת משה בחריו, כי הסתלקות המשפט, בבחינת שנייה, זה בבחינת הסתלקות משה בג"ל, וכיים המשפט, בעת שהמחין קימים ואינם נסתלקין, זה בבחינת משה בחריו, וגם או אין יכולן להציג השגה הנ"ל, דהינו להציג מפני מה יש צדיק ורע לו וכו', אבל על ידי שאהבתו חקקה כל-כך להשים יתברך, שמשליך ומגניל עצמו ברופש וטיט בשבייל עבודתו יתברך, ועשה עבודות בעבור מפש בשבייל אהבתו יתברך, או זוכה להציג גם מה שבחינת משה בחריו, דהינו בעת קיום המשפט, אין יכולן להציג, דהינו צדיק ורע לו, רשות וטוב לו.

כ"י יש בבחינת בן, שהוא מתחפש בגינויו רמלכוא במו בן (ע' וזה בהר ק"א), ויש בבחינת עבר, שאין לו רק לעשות עבודתו שפטנו לו, ואסור לו לשאל שום טעם וחקירה על עבודתו, כי הוא מחייב רק לעשות את שלו, דהינו עבודתו שפטנו לו לעשות. אבל יש בן, שהואओיב כל-כך את אביו, עד שמחמת האהבה הוא עושה מעשה עבר, מה שעבד פשיט צריך לעשות, והולך וקופץ בתוך הפלילות הגדרולה (שקרון פאס'), בתוכך קשרי המלחמה, ומגניל עצמו בכל מני רופש וטיט כדי לעשות נחת רוח לאביו, מה שאכלו עבד פשוט לא היה עושה

עבירות פְּאַלְגָּו, ואוי בְּשָׁאַבְיוֹ רֹאֶה אֲהַבְתּוֹ חֻקָּה בְּלִבְקָה, עד שמשליך עצמו לעברות גמור בשבייל אהבתו, אוֹי הוּא מְגַלֵּה לוֹ גַם מָה שָׁאיָן נְמָסֵר אֲפָלוֹ לִבְנֵן, כי אֲפָלוֹ הַבָּן, שַׁהְוָא מְחַפֵּשׁ בְּגַנְגִּיאָה דְמַלְכָא, אַפְּעַלְפִּיכְן יִשְׁמַךְ מִקְומֹת שָׁגַם הַבָּן אָסּוֹר לְגַנְסָם לְשָׁם, הַנְּנוּ שִׁישׁ הַשְׁגָּות, שָׁגַם הַבָּן אִינוֹ מְשִׁיג אֹתָם, אַבְלָל עַל־יְדֵי שַׁהְבָּן מְסֻלָּק כָּל חַכְמָתוֹ וּמְשֻׁלָּיךְ עַצְמוֹ לְעֲבֹרוֹת פְּגַ"ל, עַל־יְדֵי יְהִידָה אֲבִיו מְרַחֵם עַלְיוֹ וּמְגַלֵּה לוֹ מָה שָׁאיָנוֹ נְמָסֵר אֲפָלוֹ לִבְנֵן, הַנְּנוּ שְׁנַתְגַּלְהָה לוֹ בְּחִינַת צְדִיק וּרְעֵל, רְשָׁע וּטוֹב לוֹ, שָׁגַם מֹשֶׁה בְּחִיוּ לֹא הִשְׁגִּיא זֹאת.

וּזה בְּחִינַת (מלאכי ג): וְחַמְלַטִי עַלְיהֶם בְּאַשְׁר יְחַמֵּל אִישׁ עַל־בָּנוֹ הַעֲבֵד אֹתוֹ. הַעֲבֵד אֹתוֹ דִּיקָא, הַנְּנוּ בְּחִינַת בָּן שִׁמְשֻׁלָּיךְ עַצְמוֹ לְעֲבֹרוֹת, שְׁמֻסָלָק כָּל חַכְמָתוֹ וּעוֹשָׂה מְעִשָּׂה עַבְדָ, וּזה: בָּנוֹ הַעֲבֵד אֹתוֹ, הַנְּנוּ בְּנֵן שְׁעֹזֶה מְעִשָּׂה עַבְדָ פְּגַ"ל, עַל־יְדֵי יְהִידָה: וְחַמְלַטִי עַלְיוֹן, כי עַל־יְהִידָה הַשֵּׁם יַתְפִּיר מְרַחֵם עַלְיוֹן, מְחַמֵת שְׁוֹאֶה אֲהַבְתּוֹ חֻקָה בְּלִבְקָה, וּמְרַאֶה וּמְגַלֵּה לוֹ בְּחִינַת צְדִיק וּרְעֵל, רְשָׁע וּטוֹב לוֹ פְּגַ"ל. וּזה (מ"ש שם): וְשַׁבְתָּם וּרְאֵיתֶם בֵּין צְדִיק לַרְשָׁע וּבוֹ, דְהַנְּנוּ שְׁזַוְּכָה לְהִשְׁגִּיא עַל־יְהִידָה צְדִיק וּרְעֵל, רְשָׁע וּטוֹב לוֹ, פְּגַ"ל: וּזה בְּחִינַת תָּקוֹן הַמִּשְׁפְּט; כי זַוְּכָה לְהִשְׁגִּיא צְדִיק וּרְעֵל, רְשָׁע וּטוֹב לוֹ, שַׁזְּהָה נְרָאָה בְּעוּוֹת הַמִּשְׁפְּט, וְעַבְשָׁו, כִּשְׁזַוְּכָה לְהִשְׁגִּיא וּלְהַבִּין זֹאת, וְזה בְּחִינַת תָּקוֹן הַמִּשְׁפְּט. נִמְצָא שָׁעַל יְדֵי רַבִּי אַמְתָה עִם תַּלְמִידִים, נִעְשָׂן גִּתְתְּקִנֵּן בְּלֵי הַבְּחִינּוֹת הַפְּגַ"ל:

ש זוּהוּ בְּחִנַּת הָרָאָה. כְּשֶׁהָרָאָה בְּשִׁלְמוֹת נָעֲשִׂין גַם בֵּן כָּל
הַבְּחִנּוֹת הַגְּנָל, כִּי הָרָאָה הִיא קָר וְלֹתָה. קָר וְזֶה בְּחִנַּת:
וְקָר רֹוח אִיש תְּבֻונָה, בְּחִנַּת תְּקוּן הָאָמִנוֹת עַל־יְדֵי אִיש תְּבֻונָה
כַּגְּל. לְחַזְּה זֶה בְּחִנַּת הַלְּחִלוּחוֹת וְהַשְּׁמַנוֹנוֹת הַעוֹלָה אֶל הַמֶּת,
וְנִעְשָׂה בְּחִנַּת מְחִין תְּפִלִּין כַּגְּל. גַם כְּשֶׁהָרָאָה בְּשִׁלְמוֹת, זֶה
בְּחִנַּת תְּקוּן הַשְׁנָה, כִּי הַשְׁנָה עַל־יְדֵי הָרָאָה. כִּי הָרָאָה הִיא קָר
וְלֹתָה, וְעַל־יְדֵי קָר וְלֹתָה, עַל־יְדֵי־זָהָר עַקְרָב הַשְׁנָה. וְעַל בֵּן בְּשָׁעַת
גְּשָׁמִים אוֹ הָוָא זָמֵן שְׁנָה, כִּי אָוֶן עַרְבָּה לְאַדְם הַשְׁנָה מָאָה, זֶה
מִחְמָת שְׁהָגְשָׁמִים הֵם קָר וְלֹתָה, קָרִירוֹת וְלֹחֹות; וְכֵן בְּבָקָר הַשְׁנָה
עַרְבָּה גַם בֵּן, כִּי אָוֶן יוֹרֵד הַטְּלָל, וְאָוֶן גַם בֵּן הָוָא קָר וְלֹתָה, וְעַל בֵּן
הַשְׁנָה עַרְבָּה אָוֶן גַם בֵּן. נִמְצָא שְׁעַל יְדֵי הָרָאָה שֶׁהָיָה קָר וְלֹתָה,
הַוָּא בְּחִנַּת תְּקוּן הַשְׁנָה.

גַם רָאָה עַל שֵׁם שֶׁהָיָה מְאִירָת עִינִים, בַּמָּו שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתִינוּ
וּכְרוֹנָם לְבָרֶכה (חולין ט). וְזֶה בְּחִנַּת שְׁמָחָה, בְּחִנַּת (משל
טו): מְאוֹר עִינִים יִשְׁמַח לֵב, הַנִּנוּ בְּחִנַּת תְּקוּן הַשְּׁמָחָה, שֶׁהָוָא
חוֹק הַמֶּלֶךְ כַּגְּל. גַם הָרָאָה בְּשִׁלְמוֹת זֶה בְּחִנַּת תְּקוּן
הַמִּשְׁפְּט, כִּי מָקוֹם הַמִּשְׁפְּט הָוָא בְּלֵב, בַּמָּו שְׁכַתּוּב: וּנְשָׂא אַהֲרֹן
אֶת מִשְׁפְּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לֵבּו. וְעַל־יְדֵי קְלָקָול הַמִּשְׁפְּט, שְׁעַל־
יְדֵי־זָהָר נּוֹפְלִין אֲהֻבּוֹת נְפּוֹלוֹת מִן הַמְּרַבְּבָה כַּגְּל, עַל־יְדֵי־זָהָר בָּא
חַמּוֹם הַלְּבָב כַּגְּל. נִמְצָא שְׁחָמִים הַלְּבָב זֶה בְּחִנַּת קְלָקָול הַמִּשְׁפְּט.
וְהָרָאָה מִנְשַׁבֵּת עַל הַלְּבָב וּמִקְרֹתָה הַחַמּוֹם, שֶׁזֶה בְּחִנַּת תְּקוּן
הַמִּשְׁפְּט.

זה בוחינת (תהלים קמו): ישב רוחו ילו מים. הינו, על-ידי נשיבת הרוח של הראיה, שהיא מנשבת על הלב ומקררת חמסים הלב, על-ידייה נעשה בוחינת תקון המשפט. וזהו ילו מים, בוחינת (עמוס ה): וניגל במים משפט, שהוא בוחינת תקון המשפט בפ' ל. וזהו ראה על שם שהוא מאירת עינים בפ' ל, זה בוחינת (סנהדרין ו): אין לך אלא מה שענינו רואות, שהוא בוחינת תקון המשפט. וזהו מאירת - ראשית תבונות: תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים, הינו בוחינת תקון המשפט, שהוא תוכו המרכיבה, ששם האהבה דקדשה, בבחינת: מרכבו ארגמן תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים, בפ' ל. וזה בוחינת (חושע ו): ומשפטיך אוֹר יציא, וכמו שאנו אומרים: ותוציא באור משפטינו, הינו על ידי הראיה, שהוא מאירת עינים, על-ידייה נעשה בוחינת תקון המשפט, בוחינת: ותוציא באור משפטינו:

זה פרוש: אמר רב אשיה: אמר לי חונא בר נתן, ומנא חררא הו קאולין במדברא, והוה אטמא רבשרא בתרן. פתחנא ונקרנא ואנחנו אעשבא. ארטימיטין ציבי, חלם אטמא, וטווין. כי מדין לכתיר טרייסר ירחוי שתא, חוינחו להנחו גמרי דהוו קא מלחש. כי אתאי לקמה דאמירה, אמר לי: ההוא עשבא סמתרי הו, הנחו גמרי דרתמא הו:

הו, ואותם גחלים של רותם היה.

הינו שספר, שפעם אחד חלק במרקבר - זה בוחינת תקון האמונה, בבחינת (וימה ב): לכתך אחריו במרקבר בארץ לא ורואה הארץ לא ורואה זה בוחינת פנים האמונה, שעליידי זה נתקללו הזרעים בג"ל, ולכתך אחריו במרקבר זה בוחנת תקון האמונה, שהאמינו בו יתפרק ולהכו אחריו במרקבר, ותקנו בוחינת הארץ לא ורואה, דהינו נפילת האמונה בג"ל. וזה אטמא דבשרה בהן. אטמא בשרא זה בוחינת גרים, שהם עלי בשר, שלל ידם בא בוחינת: החטים בשרו, בג"ל. וזהו: אטמי בשרא - בוחינת עליبشر ובוחינת החטים בשרו, בג"ל. כי עליידי עליית האמונה הנפלה נעשים גרים, שלל ידם מותגבר, חם ושלום, חותם רסטרה אחרת, בוחינת: החטים בשרו, בג"ל.

ופתחין - הינו שתקנו בוחינת החטים בשרו, ונעשה בוחינת חותם דקירה, שהוא בוחנת (שותה כה): פתוחתי חותם קרע לה, הינו בוחינת תקון המבחן בג"ל. ונגידין - זה בוחינת: ישਮתיך בנקרת הצור, בוחינת צמצום המבחן, שלא יצא חוץ לגבול בג"ל. ואנחנו אעשפָא - עשפָא זה בוחינת כלויות המאכלים, כמו שבות (בראשית ט): בירק עשב נתתי לכם את כל, נמצא שבלויות המאכלים הם בוחינת עשפָא. וזה: ואנחנו אעשפָא - הינו אחר שהיינו מתקנים את המבחן בג"ל, הנהנו עצמנו אעשפָא, הינו על המאכלים, לתקן את המאכלים, שלא יזיקו ויפגמו את החלום, חם ושלום.

וְתַקּוֹן זֶה, הִנֵּוּ תָקוֹן הַמְאָכָלִים, נָעֲשָׂה עַל־יִדִי חֹזֶק הַמֶּלֶךְ,
שְׁנַתְחֹק עַל־יִדִי הַתְּחִדְשׁוֹת הַרְצֹן, עַל־יִדִי הַשְּׁמָחָה
בְּנֶלֶךְ. וְזהוּ אַדְמִיתִין צִיבִי - זֶה בְּחִינָת: וּכְמַצְבָּה עַבְרָה בְּחִיל
שְׁמִיאָ, בְּחִינָת הַתְּחִדְשׁוֹת הַרְצֹן. הִנֵּוּ שְׁהִינָנוּ רֹצִים לְהַבִּיא
הַרְצֹן, בְּחִינָת הַתְּחִדְשׁוֹת הַרְצֹן, שְׁזַהוּ חֹזֶק הַמֶּלֶךְ, שְׁעַל־יִדִי
זֶה הוּא תָקוֹן הַמְאָכָלִים בְּנֶלֶךְ. וְזהוּ אַדְמִיתִין צִיבִי חָלִים -
הִנֵּוּ שְׁבַתּוֹךְ שְׁהִינָנוּ עֹסְקִים בַּתָּקוֹן הַמְאָכָלִים עַל יָדִי הַתְּחִדְשׁוֹת
הַרְצֹן, חָלָם לָנוּ חָלוּם. וְזהוּ: חָלִים לְשׁוֹן חָלוּם. גַם חָלִים הוּא
לְשׁוֹן הַתְּקִשְׁרוֹת וְהַתְּחִבְרוֹת, כִּי הַחָלוּם הִיה מַחְוֶרֶר מְשֻׁנִי כְּחוֹזָת:
מִפְנֵח הַמֶּלֶךְ וּכְמַה הַשֵּׁר, מִחְמָת שְׁעָרֵין לֹא נַתְקָנוּ הַמְאָכָלִים
בְּנֶלֶךְ. וְזהוּ: וּטוֹעַנְןִ לְשׁוֹן תְּעִנִית (ע' דְּנִיאָל ו', פְּסָחִים קו'), הִנֵּוּ שְׁהִינָנוּ
מַתְעִזִים. כִּי הַתְּעִנִית מְבִיא שְׁמָחָה שְׁזַהוּ תָקוֹן הַחָלוּם בְּנֶלֶךְ.

כִּי הָרְדוּ לְבָטֵר תְּרִיפֵר יְרֵחִי שְׁתָא - הִנֵּוּ בְּשַׁחַרְנוּ וּבְאָנוּ
לְחִדְשָׁ נִסְןִ שְׁזַהוּ אַחֲר שְׁנִים עֶשֶר חִדְשֵׁי הַשָּׁנָה, כִּי נִסְןִ
תְּחִלָת הַחִדְשִׁים, וְהָוָא רַאש הַשָּׁנָה לְמֶלֶכִים, וְאוֹ הוּא חֹזֶק
הַמֶּלֶךְ בְּנֶלֶךְ, וְאַפְעַל פִי כָּנוּ: חַוִינְהוּ לְהַעַגְמָרִי דְּקָא מְלָחָשִׁי,
דְּהַיָנוּ שְׁגָם לְבָטֵר תְּרִיפֵר יְרֵחִי שְׁתָא, שְׁזַהוּ נִסְןִ, אוֹ גַם בְּנֶלֶךְ
הַיּוֹ בּוֹעֲרִים הַגְּחָלִים, הִנֵּוּ בְּחִינָת חַמּוֹם הַלְּבָב, שְׁעַל יִדִי
הַחִמְמוֹת בָּא טְמָאָה הַגֶּל, חַס וְשַׁלוּם. וּבְאַמְתָה בְּנִיסְןִ הוּא חֹזֶק
הַמֶּלֶךְ בְּנֶלֶךְ, וְהָיָה רָאוּי שִׁיטְבָּטֵל אוֹ הַטְּמָאָה הַגֶּל לְגַמְרוֹ.

כִּי אָתַיָּנָא לְקַמָה דְּאַמִּימָר, אָמַר: הַנָּהוּ עַשְׁבָא דְּסְמָתְרִי הוּא,
הִנֵּוּ שְׁהַמְאָכָלִים הַגֶּל שְׁהָם בְּחִינָת עַשְׁבָא בְּנֶלֶךְ, שֶׁל סְמָ-

תְּרֵי הָוֹ, שְׁהִוָּה בֶּלְיָה בָּהָם שְׁנַי פְּחוֹת: סִמְ חַיִים וִסְמַ מָות,
דְּהַנוּ כֵּחַ הַמְּלָאָךְ וְכֵחַ הַשְּׁדָר בְּגַ"ל. כִּי קָדוּם תָּקוֹן הַמְּאֲכָלִים, אֲוִ
נְתַעֲרֵב בְּהָנוּ כֵּחַ הַשְּׁדָר בְּגַ"ל, וְאֲוִי הָם בְּחִינַת סְמִתָּרִי, סִמְ תְּרֵי, כִּי
הָם בְּלָוִילִים מְשֻׁנִי פְּחוֹת: כֵּחַ הַמְּלָאָךְ וְכֵחַ הַשְּׁדָר בְּגַ"ל. וְזֹהֵוּ:
הַנְּהֹוּ עַשְׂבָּא דִסְמִתָּרִי הָוֹ, בְּגַ"ל.

הַנְּהֹוּ גַּמְרֵי דִרְהַמָּא הָוֹ. רִתְמָא הַנְּנוּ רְתִמְ, בְּמוֹ שְׁפֵרֶשׂ רְשַׁ"י,
וְהָ בְּחִינַת תָּקוֹן הַמְּרַכְּבָה, בְּחִינַת (מִיכָה א): רְתִמְ
הַמְּרַכְּבָה. הַנְּנוּ שְׁהַזְׁדִיעַ לְ אַמִימָרָ, שְׁהַחֲמִימּוֹת בָּא מְפָגָם
הַמְּרַכְּבָה עַל יְדֵי עֲוֹזָה הַמְּשִׁפְט בְּגַ"ל, שְׁלֹוחָ אַיִן תָּקוֹן כִּי אָם עַל
יְדֵי קָשָׁוָר הַמְּרַכְּבָה, בְּחִינַת: רְתִמְ הַמְּרַכְּבָה. וְזֹהֵוּ רִתְמָא -
רְאִישִׁי תְבוֹתָה: תּוֹכוֹ רְצֹוף אַהֲבָה מְבָנוֹת יְרוּשָׁלָם שְׁמַנְפִילָת
הַאַהֲבָה הַוְאָתָה בָּא הַחֲמִימּוֹת הַגַּ"ל, וְאַיִן תָּקוֹן כִּי אָם עַל יְדֵי
בְּחִינַת: רְתִמְ הַמְּרַכְּבָה, הַנְּנוּ קָשָׁוָר הַמְּרַכְּבָה, בְּחִינַת: מְרַבְּבוֹ
אַרְגְּמָן תּוֹכוֹ רְצֹוף אַהֲבָה מְבָנוֹת יְרוּשָׁלָם, בְּגַ"ל:

וְזֹהֵוּ: תָּקוֹן בְּחִדְשׁ שׁוֹפֵר. תָּקוֹן וְהָ בְּחִינַת: הַיְתָקָעַ שׁוֹפֵר
בְּעִיר וְעַם לֹא יַחֲדוֹ, בְּחִינַת חִרְדָת הַגּוֹן, בְּחִינַת: וְקָרָ
רִיחַ אִישׁ תְּבִונָה. הַנְּנוּ בְּחִינַת אִישׁ תְּבִונָת, שַׁעַל יְדֵי נְתַפְּקָן
הַאֱמֹנוֹנָה בְּגַ"ל. בְּחִדְשׁ שׁוֹפֵר - הַנְּנוּ בְּהַחְפָּרוֹת חִדְשׁ, דְּהַנְּנוּ
הַחְפָּרוֹת וְגַאֲוָה חִדְשָׁה שְׁנַתְגָּלָה. הַנְּנוּ בְּחִינַת גַּרְיִים שָׁהָם
מְגַנְסִין גַּאוֹה בִּיְשָׂרָאֵל, שְׁנַעֲשֵׂין עַל יְדֵי שְׁמַעְלֵין הַאֱמֹנוֹנָה
הַגְּנוֹלָה בְּגַ"ל. וְזֹהֵוּ בְּפֶסֶס אֲלֵי יוֹם חִגְגָה. בְּפֶסֶס - וְהָ בְּחִינַת תְּפִלִין
דְּמַכְסִין עַל מְחָאָ, כִּי מְהַגְגָה הַגַּ"ל נְעִשָּׂה תְּפִלִין, עַל יְדֵי הַמְּגַנְגִּ

ארץ, שהם מתקנין ומעלון פג'ם הגאות, שהיא בוחינת: החותמים בשרו; ועוזין מוה בוחינת חותם דקרשת, בוחינת תפליין גנ"ל. וזהו: ליום חגנו - הינו ראש השנה, שהוא בוחינת ראש ומבחן, שאו נעשין כל הבדיקות הנ"ל. כי חוק לישראל הוא - חוק לשנה דמוֹנוֹא (ביצה ט), בוחינת תקון המאכלים גנ"ל. משפט לאלקו יעקב - זה בוחינת תקון המשפט, הכל גנ"ל:

שיך לעיל, לפסוק וחמלתי עליהם וכו':

ובאמת הוא דבר גדול מאד להשליך מאתו כל הוכחות ולחרה בגבשיות, לעשות מעשה עבדות לעבדו יתברך בעבדות ברתימות, בלי הוכחות, כי זה בוחינת סתרי תורה, שהתוֹרָה נסתורת ונעלמת שם, כי בשעוצה עבדות פשוטים, ובאמת בודאי יש בהם תורה גבורה מאד, רק שאין יודעין מה שיש בהם. נמצא שהתוֹרָה שיש בהם היא נסתור ונעלם, בוחינת סתרי תורה. בסתרי תורה הוא בוחינת (שה"ש ז): חמקוי ירכז - מה יוך בפרט, אף דברי תורה בפרט, במזו שדרשו רבוחינו זכרונם לברכה (סוכה טט), ועל ידי זה נעשה תקון המשפט, בוחינת: חמקוי ירכז כמו חלאים וכו', שהם השתיים שמחולין ויודין עד התחום (כמו שרוויל שם ע"א בסוכה), בוחינת (זהלים לו): משפטיך תחום רבבה; הינו בוחינת המשפט שגפל עד התחום. ועל ידי העבדות הנ"ל, שהם בוחינת סתרי תורה, בוחינת: חמקוי ירכז, בוחינת: שתין, שהם מחולין עד התחום, הם בזקעין ויודין עד התחום ומעלון את המשפט

מִנְפִילָתוֹ, מִבְחִינַת: מִשְׁפְטֵיךְ תְהֹם רֶפֶה, בְבִחִינַת (ההלים מב): תְהֹם אֶל תְהֹם קֹרֵא, וּדְרָשָׂו רְפֹתִינוּ וּכְרוּנוּ לְבָרָכה (הענית מה): בְשִׁמְנָסְכֵין אֶת הַפִּים בָּחָג, תְהֹם אֹמֵר לְחֶבְרוֹן: אֲבָע מִימָה. הִנֵּנוּ, שְׁהַתְהֻמוֹת קֹרֵין וְהַלְהָ, שְׁיַשְׁבוּ וַיְחַזְרוּ הַמִּשְׁפְט שְׁנָפֵל אֲלֵיכֶם, בְּךָ שְׁיַחַור וַיִּתְהַקֵּן הַמִּשְׁפְט, בְבִחִינַת: וַיָּגֵל כְּפִים מִשְׁפְט. וְהַוְהָ אֲבָע מִימָה, בְבִחִינַת: וַיָּגֵל כְּפִים מִשְׁפְט, הִנֵּנוּ שְׁיַבְעַו וַיְחַזְרוּ הַמִּשְׁפְט שְׁנָפֵל אֲלֵיכֶם, שְׁיִתְהַקֵּן בְבִחִינַת: וַיָּגֵל כְּפִים מִשְׁפְט, בְּנָל. נִמְצָא שָׁעֵל יְדֵי עֲשִׂיות וְעֲבָדּות בְּפִשְׁטוֹת נִעְשָׂה תָּקוֹן הַמִּשְׁפְט:

ו

עַל־יִהְיָה זַעַה טָובָה (בְּנוּן כְּשִׁפְיעִין עַל־יִהְיָה דָבָר שְׁבָרְשָׂה), **עַל־יִדְרִיאָה** גַעַשָּׂה שְׁמָחָה, בְבִחִינַת (רכרים ט): **וְשְׁמָחָת בָּחָגָה**, בְבִחִינַת שְׁמָחָה שֶׁל יוֹמָ-טּוֹב. (ולא דָקַא יוֹמָ-טּוֹב מִפְשֵׁש, אֶלָּא בְּלֹום שֶׁהָא בְבִחִינַת טּוֹב, נִקְרָא יוֹמָ-טּוֹב). **כִּי הַשְּׁמָחָה - עַל־יִהְיָה הַדְמִים**, **כִּי הַעֲצֹבוֹת - מִן הַטְּחֹול**, וּטְחֹול הִיא עֲכִירֹת הַדְמִים. וּבְשִׁמְתָגְבָר, חַס וּשְׁלוֹם, עֲכִירָת הַדְמִים שֶׁל הַטְּחֹול, **עַל־יִדְרִיאָה** בָּאַין חְלֹשּׁוֹת, חַס וּשְׁלוֹם, **כִּי בְשָׁהָעֲבִירָת הַדְמִים** הִיא בְמִדָּה בְטֹחֹול, אוֹי אַדְרָבָא, הִיא טָובָה מִה שְׁהַטְּחֹול מִקְבֵל הַעֲכִירָת הַדְמִים, **כִּי נִשְׁאָרִין** הַדְמִים וּבִים; אֶבֶל בְשָׁעֲכִירָת הַדְמִים שֶׁל הַטְּחֹול מִתְגָבָר, חַס וּשְׁלוֹם, גַעַשָּׂין חְלֹשּׁוֹת, חַס וּשְׁלוֹם. וְהַרְפּוֹאָה הִיא זַעַה, **כִּי עַל־יִהְיָה** הַזּוּעה, יָצֵא הָאָרֶם, **שִׁיש בְּהַדְמִים** הַעֲכֹרִים, שֵׁהַם הַפִּילוּ אֹתוֹ לִמְשָׁבֵב,

חם ושלום, ואוי נשארין הרים זכרים. ואוי זוכה לשמחה, כי עקר העצבות - על-ידי הטחול, שהוא עכירת הרים בג"ל, יעכשו שיזען עכירת הרים על-ידי זהה, נעשה שמחה וכו'. וזה אותיות זעה - ראשיתבות: זה היום עשה יי' (זהלים קיה) הינו בוחנת שמחה של יום טוב, שנעשה על-ידי זהה טובה בג"ל: וזה שאנו רואין, שהחוללה תקופה בשימוש נמייך עליו שמחה, כי על-ידי הזעה נעשה שמחה, בג"ל:

ז

ויהי מקום שנתיים ימים, ופרעה חלים וכו': (בראשית מא)
 א כי מרחמים ינהגם (ישעה מט) - הינו מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג. לצורך לידע איך להתנהג עם הרחמניות, כי על רשעים או על רוצחים ונולנים אסור לרchrom. וכן מי שאנו יודע איך להתנהג עם הרחמניות, או יוכל לרchrom על תינוק של ארבעה ימים, לתן לו מאכל הארץ לנידול, ולא לקטן בוה, כי קטן בוה צריכין לוונו רק על ידי חלב הוקא. על-פניך צריך לידע איך להתנהג עם הרחמניות, שלקטן בוה צריכין לרchrom לתן לו חלב דיקא, ולnidol - מאכל הארץ לו, וכן על כל אחד ואחד צריכין לרchrom בפה שצורך לו:

ב ורחמן בוה הוא רק משה רבנו, כי הוא היה מנהיג ישראל, והוא יהיה המנהיג לעתיך, כי מה שהיא הוא שיחיה וכו' (קהלת א). כי משה רבנו היה לו רחמניות באמות על ישראל,

ומסר נפשו בשביל ישראל, והשליך נפשו מנגר, ולא היה חושש על עצמו כלל. כי השם יתברך אמר לו (שמות ל'): ואעשם לנו גדול, והוא לא השגיח על זה כלל, רק אמר: אם תsha חטאכם וכו' (שם), כי הוא היה רחמן ומניגן אמיתי, והיה עוסק בישובו של עולם, שיזהה העולם מישב מבני אדם, כי עקר האדם הוא הדעת, וכי שאין לו דעת, איןנו מין היישוב ואינו מכנה בשם אדם כלל, רק הוא בוחנת חייה ברמות אדם. ומשה רבנו היה לו רחמןות, והיה עוסק בישוב העולם, שיזהה העולם מישב וממלא מבני אדם, הינו בני דעה פניל, כי הוא פתח לנו אור הדעת, כמו שפטוב (דברים ר): אתה הראת דעתך כי הוא האלקים, כי משה פתח את הדעת ונгла לנו כי יש אלקים

שליט הארץ:

ג. כי עקר הרחמןות הוא בשישראל עם קדוש נופלי, חם ושלום, בעונות, רחמןא לצלאן, כי זה הרחמןות הנורא מכל מיני רחמןות. כי כל היסורים הקשים שבעולם אינם נחשבים כלל בוגר המשאוי הבהיר של עונות, חם ושלום. כי בשישראל נופלים בעונות, חם ושלום, זהו משאוי בבד מואד, شيء אפשר לשא כלל המשאוי הבהיר הזה, בבחינת: אם שא כבר יכבר מופיע (תהלים לה). כי מי שידע קرشת ישראל מאין הם לקוחים, יודע רוחניות ודקות של ישראל - הוא יודע, בשישראל הם רוחקים לגמרי מעוז, ואין עוז שיק להם כלל כלל לא, לפי גודל קרשתם משורשם ונגדך דקותם ורוחניותם. ועל כן

בְּלֹא הַיּוֹרִים שָׁבֻעָם אֵינָם נְחַשְּׁבִים לְמַשָּׂאֵי בְּנֶגֶד הַמְּשָׂאֵי הַכְּבָד שֶׁל עֲוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רְחַמְנָא לְצָלָן. וְאַפְלוֹ כְּשִׁישׁ לְאָדָם יִסּוּרִים, אָם אֵין בָּהֶם עֲוֹנוֹת, אֵינָם נְחַשְּׁבִים לְיִסּוּרִים בָּלֶל. וְזֹה בְּחִינָת (שבת ה): אֵין יִסּוּרִין בָּלֶא עָזָן. שְׁבַשְׁאַיִן בָּהֶם עָזָן, אֵינָם יִסּוּרִים בָּלֶל, כִּי עֲקָר הַיּוֹרִים הֵם רַק בְּשַׁנּוּפְלִים בְּעֲוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֹה עֲקָר הַרְחַמְנוֹת, לְרַחֲם עַל יִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ, לְהֹצִיאָם מִהַמְּשָׂאֵי הַכְּבָד שֶׁל עֲוֹנוֹת. וּעַלְכֵן מֹשֶׁה רַבְנָנוּ, עַלְיוֹן הַשְּׁלֹום, בָּכֶל עַת שְׁגַפְלוּ יִשְׂרָאֵל בָּאֵיהֶן עָזָן, הַיָּה מוֹסֵר נְפָשׁוֹ עַלְיָהֶם וְהַתְּפִלֵּל בְּעָדָם, בְּגַנּוֹן בְּמִרְגָּלִים וּכְיוֹצָא. כִּי יְדֻעָה, שְׁלַפִי קָרְשָׁת יִשְׂרָאֵל וְדַקְתָּם הֵם רְחוּקִים מַעֲזָן וְאֵי אָפָּשָׁר לְהֵם לְשָׁא בָּלֶל הַמְּשָׂא הַכְּבָד שֶׁל עָזָן כְּפָ"ל. וּבָאָמָת, מַהֲכֵן בָּאִים לְעֲוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא רַק עַל יְדֵי שָׁאַיִן לוֹ דָעַת, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה אֶלְאֵאָסְמֵן נְכַנֵּס בּוֹ רֹוח שְׁטוֹתָות (סוטה ט), וְזֹה הַרְחַמְנוֹת הַגּוֹדֹל מִן הַכֵּל, שְׁצַרְבֵּן לְרַחֲם עַלְיוֹן הַבָּנִים בּוֹ דָעַת, בְּבִחְנִית (תְּהִלָּם מָא): אָשָׁרִי מְשַׁבְּלֵל אֶל דָל; כִּי אֵין עַנִּי אֶלְאָ מִן הַדּוֹת (נדורים טא), וְצַרְבֵּן לְרַחֲם עַלְיוֹן הַבָּנִים בּוֹ דָעַת:

ר וְאַפְלוֹ בְּשַׁטְגַע וְמַנוֹּ לְהַסְתָּלָק, וְהַגְשָׁמָה עֹולָה וּמִתְּרַבְקַת בָּמָקוֹם שְׁעוֹלָה, בְּעוֹלָמוֹת עַלְיוֹנים, אֵין זֶה פְּכָלִות וְשְׁלִמוֹת, שְׁתַהְיָה הַגְשָׁמָה רַק דִּבּוֹקָה לְמַעַלָּה. רַק עֲקָר הַשְּׁלִמוֹת שֶׁל הַגְשָׁמָה הָא, שְׁבָעַת שֶׁהָיָה לְמַעַלָּה תַּהְיָה לְמַטָּה גַּמְבֵּן. עַל-בֵּן צְרוּךְ שְׁיַשְׁאֵר אֶחָדוֹ בְּרַכָּה, בֵּן אוֹ פָלָמִיד, כִּי שְׁיַשְׁאֵר דָעַתוֹ לְמַטָּה גַּמְבֵּן בְּעַת שְׁנַסְתָּלָק לְמַעַלָּה, בַּמָּו שְׁאַמְרוּ רְבּוֹתִינוּ,

וברונים לברכה (כ"ב קט): אשר אין חליפות למו - חד אמר בן, חד אמר תלמיד, כי התלמיד מקבל דעת הרוב. גם הבן, בודאי אין מעלה בשנשאך בן רשות, חס ושלום, והעקר להשאיך בן שיחיה בחינת תלמיד גס-יבן, שיקבל ממנו שלו ורעתו. ולאידך מאן דאמר כי בתלמיד לרבה, כי מאחר שעקר הוא כדי שישאך דעתו בעולם, על-כן כי גם בתלמיד לרבה, כי זה עקר השלמות, שישאך דעתו בעולם הנה גם בעת ההסתלקות, כשהגשמה עולה למעלה.

כ"י מי שירד קצת בידיעתו יתברך, והוא ירד שעקר התענוגים והשעשועים של השם יתברך והוא רק שאנו חנו מעולם היה השפל נגמל ונתקדש שמו יתברך, וזה עקר התענוגים והשעשועים של השם יתברך, כמו שבתוכו: ואביה תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר וכו'; כי השם יתברך יש לו שרים וחירות ואופנים וועלמות עליזים, שהם עובדים אותו יתברך, ואף-על-פי-בן עקר התענוג והשעשוע שלו - בשעה למעלה העבודה של עולם השפל הזה. ועל בן צריין להשאיך אחורי בן או תלמיד, כדי שישאך דעתו למיטה, שייאיר בבני עולם הזה השפל. כי בשנשאך דעתו למיטה עליידי בן או תלמיד, נחשב באלו הוא בעצמו ממש נשאך בעולם:

וכל אדם יכול לךים זאת, להעמיד תלמידים. כי בששנים מדרברים יחד ביראת שמים, או כשהאחד מair לחברו באיזה דבר, נחשב חברו אצלו בחינת תלמיד. ולפעמים נעשו

להפה, דהינו **כשאחר-כך** הוא מקבל מהברואו איזה דברו, או נעשה הוא בבחינת תלמיד לנבי חברו. וצריך כל אדם לזהר, להשתדר ולעסוק בזה, כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעה מה), כי צריך כל אחד לעסוק בישובו של עולם, שיזיה העולם ממלא מבני אדם, כמו שphetות (בראשית א): ומלאו את הארץ, כי זה עקר ישב העולם, כשה黜לים ממלא מבני אדם, הינו מבני דעה. כי מי שאין בו דעת, אינו אדם כלל כלל כפ"ל.

[הינו כמו שהאדם מצויה להעמיד בנים בעולם בשביל קיום העולם, בן הוא מצויה להכנים דעת ויראת שמים בבניו ותלמידים, כי זה עקר המציאות, שמצויה להעמיד תולדות לנים העולם, כי העקר - להעמיד תולדות מפני בני אדם דיקא, ולא מין בהמות וחיות בדמות אדם. על-כן כל ומן שאין מאיר הדעת בני אדם, ואינם יודעים ומרגשים אלקותו ותברך וממשלו, אינם בכלל בני אדם, מאחר שאין בהם דעת לדעת את ה', שזו עקר גדר האדם. ועל פון נחشب העולם בתהו ובהו, ועל זה נאמר: לא תהו בראה לשבת יצרה, כי צרכין לישב את העולם, שיזיה מישב העולם מבני אדם דיקא, דהינו מבני דעה, שיזדען את השם יתברך. וזה גם כן מצוות: ומלאו את הארץ, שצרכין למלאות את הארץ בני אדם. הינו שפל אדם מצויה שידבר עם חברו ביראת שמים כדי להכנים דעת בחברו, שזו עקר ישב העולם, שיזיה העולם מישב מבני אדם, הינו מבני דעת, שיזדען את השם יתברך כפ"ל.]

על-כן צוריך כל אחד לעסוק בזה - להכנים דעת ויראת שמים בחברון, **שעל-ידי** זהה נעשה חברו בחינת תלמיד אצלנו, ואוי כבישמל או ימיו וניגע זמן הסתלקותנו, אוי יתלבש בזה הרבBOR שהכנים בחברון, וזהה נחשב באלו הוא בעצמו מפוש קים בזה העולם, כמו שכתבו: אשר אין חליפות למו - חד אמר בן, וחד אמר תלמיד. נמצא בשנשאך בן או תלמיד אחרין, אוי יש חליפות למו, הינו פי יש לו חליפין, מאחר שנשאך דעתו אחריו עליידי בן או תלמיד פג"ל. כי עקר הוא הדעת, ובשנשאך הדעת אחריו עליידי, בן או תלמיד, נחשב באלו הוא מפוש נשאך קים בעולם.

זה חליפות - ראשית תבות: פי ידבר חכਮות וrogenות לבי תבונות (מלחים טט); כי עקר הוא הדעת, שהוא בחינת: פי ידבר חכמאות וrogenות לבי תבונות, שהוא עקר ההשאה והחליפות שנשאך מן האדם אחריו, הינו מה שהוא מדבר חכמה ותבונה עם חברו והכנים בו דעת אמת ויראת שמים פג"ל. ועל כן פי ידבר חכמאות וrogenות לבי תבונות - ראשית תבות "חליפות", כי זה עקר החליפות וההשאה פג"ל:

ובאמת בן ותלמיד הוא בלו חד. כיiben הוא גם בן תלמיד פג"ל, וגם התלמיד הוא בחינת בן, כמו שאמרו רבותינו זכורותם לברכה (סנהדרין צט: וע"ש נם ברך יט): כל תלמיד בן חברו תורה, באלו עשו; כי נחשב באלו עשה את הגוף של התלמיד גם בן, כי מקדם לא היה נקרא בשם ארם כל, מאחר

שלא היה בו דעת ולא היה רק דמות אדם, נמצאה שעיל ידי שלמד עמו תורה והבניהם בו דעת, על-ידייה געשה אדם, עליו בן ניחש באלו עשו מפש, עליו גם התלמיד הוא בוחינת בן: האמנם, מי שרצו לדבר עם חברו ביראת שמים פג"ל, הוא צריך שישיח לו יראת שמים, כדי שייחי בדבריו נשמעין אצל חברו, כמו שאמרו רבותינו זכרום לברכה (רבנות זו): כל מי שיש בו יראת שמים, דבריו נשמעין; וגם כדי שיתתקמו בדבריו אצל חברו. כי לפעמים מרבה אחד עם חברו, ותכה ומיד עובר והולך לדבר מלבד חברו, ואינו מתקים עצמו כלל. עליו צריך להה יראת שמים. כי מי שיראת חטא קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת (אבות פ"ג), הינו שיש קיום לדבריו אצל חברו. נמציא; מי שרצו להבניהם דעת חברו, הוא צריך שישיח לו יראת שמים, כדי שייחי בדבריו נשמעין וכדי שיתתקמו בדבריו. וזהו: אשר אין חליפות למו, ולא יראו אלקים (תהלים נה), הינו בשאי נשאר דעתו אחריו על-ידי בן או תלמיד, שזה בוחינת חליפות פג"ל, זה סימן שלא יראו אלקים, כי על-ידי יראה נשאר דעתו אחריו פג"ל:

ו על-ידייה שעוסקים לדבר אחד עם חברו להבניהם בו דעת ויראת שמים ולהעמיד תלמידים פג"ל, על-ידייה נכסין אורות המקיפים, הדינו שואה להבין ולידע מה שלא היה מבין ויודע מתחלה. כי מה שאדם מבין ומישיג בשכלו זה בוחינת פנימי, כי זה השכל נכסם לתוכ שבלו; אבל

מה שאין יכול לכנים לתוכ שבלו, דהינו מה שאי אפשר לו להבין, זה בוחנת מקיפים, כי זה הדבר מופיע סביבות שבלו, וαι אפשר לו להכינסו בפנים בתוך שבלו, כי אי אפשר לו להבין זאת, מלחמת שהוא בוחנת מופיע אצלו. וכשעוסק לדבר עם בני אדם, ומכם ביהם דעתו, נמצא שגורזון מזו מהשכל והדרעת שהיה לו, או עליידיה נכם השכל המופיע לפנים, כי על ידי שגורזון שבלו על ידי שהבאים דעתו בחברו, עליידיה נכם המופיע לפנים, וזה להבין בוחנת השכל המופיע, דהינו שਮבין מה שלא היה יכול להבין מתחילה גנ"ל:

ויש במה בוחנות במקיפים, כי מה שופיע לנו, הוא בוחנת פנימי אצל חברו, שהוא במדרגה למעלה מפנו, וכן למעלה מעלה. ויש שבל, שהוא בוחנת מופיע לנו, ואצל אחר זה השכל הוא נושא אפלן מבחינה פנימי, מלחמת שהוא במדרגה גבוהה מפנו הרבה, ועל ידי שמרבר אחד עם חברו ביראת שמים ומכנים בו דעתו, עליידיה נכם מופיע שלו לפנים גנ"ל. וכן למעלה מעלה, שבל אחד לפי בוחנותו ומדרגתו נכם מופיע שלו לפנים, עליידי שמרבר עם חברו ותלמידיו ומכנים בו דעתו גנ"ל.

וזהו (דברים ל): כי קרוב אליך הדבר מאד, בפייך ובלבך לעשותו. כי קרוב אליך הדבר מאד - הינו לרוב אליך הדבר שהוא בוחנת מאד, בוחנת מקיפים, שהם געלמים ורוחקים מאד מן האדם, ולקרבתם אליך להכיניסם בפנים - זה

תלי בפיך ובלבך לעשתו. בפיך ובלבך - זה בוחינת: פי ידבר חכמוות ונהנות לפני חבונות, לנו שיגלה חכמתו ותבונתו ל תלמידיו בנו". וזהו לעשתו - בוחינת באלו עשו הנ"ל, ועל-ידייה יוכל להבניהם ולקרב המkipim, שהם בוחינת מאה, להבניהם לפנים בנו":

ולמעלה מן הפל הם המkipim העליונים של חכם הרור, שהוא רבני שבדור, שעליידי שזה רבני וזה חכם שבדור עוסק לדבר עם תלמידיו ומכניס בהם דעתו, על-ידייה נבניהם המkipim שלו לפנים. והמקיפים שלו הם בוחינת ארכיות ימים ושנים, כי המkipים שלו הם בוחינת עולם הבא, שהוא יום שבלו ארך (קידושין לט: חולין קמג), כי שם הוא למעלה מהזמן. כי כל הזמן של כל העולם הזה בלו, מה שהיה ומה שייה, הוא בלו און ואפס נגר יום אחד, ואפלו נגר רגע אחת של עולם הבא, שהוא יום שבלו ארך. ושם אין שום זמן, כי הוא בוחינת למעלה מהזמן, רק סדר הזמנים שיש שם הם בוחינת השנות של המkipים. שיש מקיפים שהם בוחנת ימים, ויש מקיפים שהם בוחנת שנים, בוחינת: תקופות הימים (שמואליה א), תקופות הימים (שםות לד ובריה הימים ב כד); ואלו המkipים שיש שם, הם בוחינת סדר הזמנים שם. והשנות מקיפים הללו זה עקר התענג והשעשוע של עולם הבא; אשר מי שזוchar להשיגם. וזה בוחינת תכליות היריעה, כי תכליות היריעה אשר לא גרע. כי השנות אלו המkipים, שהם בוחנת שעשוע עולם הבא, זה בוחינת

(זהלים לא): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, כי הם הם רב טוב האפנון וטמוון וסתום מעין כל. וזהו: מה רב טובך - מה דיקא, כי הם בוחינת מה, בוחינת: מה חmittah מה פשפשת, בוחינת תכלית הידיעה אשר לא גרע. וזה בוחינת שפע הפתה, כי בתר הוא בוחינת מוקוף, כמו שפטוב (שופטים כ): בתרו את בניימין וכו': וזה החכם שזכה לאלו המקיפים הנ"ל, בוחינת שפע הפתה, הוא צרייך שיהיה לו בוחינת כל, בוחינת (ד"היא כת): כי כל בשמים ובארץ, ותרגומו: אחד בשמייא ואראע (והר בראשית לא ותקון נב). הינו שיהיה אוחז ומקים שני העולמות, עולם העליון ועולם התחתון, שהם בוחינת שמים ואראע. כי הצדיק והחכם הנ"ל הוא צרייך שיהיה אוחז בשנייהם, לקים את כל אחד ואחד בבחינותו.

כי יש דברי מעלה ויש דברי מטה, הדיננו עולם העליון ועולם התחתון, בוחינת שמים ואראע, וצרייך הצדיק להראות לדברי מעלה, שאינם יודעים כלל בידיעתו ותברה, שהוא בוחינת השגה של מה, בוחנת: מה חmittah מה פשפשת, בוחנת: איה מקום בכבודו; ולהפק צרייך להראות לדברי מטה, שאדרבא, מלא כל הארץ בבוזו (ישעה ו). כי יש שכני עפר, שהם בני אדם המונחים במרקנה התחתונה, ונגרמה להם שהם רוחקים מאד ממנה יתברה, וצרייך הצדיק לעורם ולהקיזם, בבחינת (שם כ): הקיזו ורננו שכני עפר. ולגלוות להם שה עטם, והם סמוכים אליו יתברה, כי מלא כל הארץ בבוזו. ולחזוקם לעורם, שלא

יהיו מיאשין עצמן, חם ושלום, כי עדין הם אצל השם יתברך וקורובים אליו, כי מלא כל הארץ כבورو. וזה בוחינת כל, שיש להצדיק, בוחינת: כי כל בשמים ובארץ, אחד בשמי וארעא, הינו שהוא אוחז ומקיים שני העולמות: עולם העליון הוא אוחז ומקיים בבחינת מה, בוחנת איה מקום כבورو, ועולם התחתון הוא מקיים בבחינת מלא כל הארץ כבورو.

[יעין לקפן (ס"ה), שם מבואר גם כן עניין זה בבאור יותר קצת. והכל - שהצדיק, עקר שלמותו - בישיש לו שני הבחינות הנ"ל, דהיינו שידע איך לדבר וללמוד ולהאריך בכל אחד וברוי מעלה ודרוי מטה, בעליונים ובהתחנות, בשמים ובארץ, שהם בוחנת גודלים וקטנים, הינו שלהגדולים במעלה, בני עלייה, בוחנת דברי מעלה, ציריך שיזיה לכך להצדיק להראות להם ולגלוות להם, שעדרין אינם יודעים כלל מהשם יתברך, בוחינת: מה חמита מה פששת וכו', וזה הימור וההשנה הוא ציריך להאריך ולהזכיר בהגדולים במעלה, שהם בוחנת דברי מעלה. ולהפח, יש בני אדם שמונחים במדרגה התחתונה מאד, עד שהוא מיאשין את עצמן לנמרי, חם ושלום, כי נדמה להם שהם רוחקים מאד מהשם יתברך, וכבר אבד נצחים ותוולתם מה' - ציריך הצדיק שיזיה לו לכך לעזרם ולהקיצם, שלא יהיו מיאשין עצמן בשום אופן בעולם, יהיה איך שיזיה, ולהראות להם ולהאריך בהם, כי עדין ה' עם ואצלם וקרוב להם, ואפלו בתוך הארץ ממש, אפלו אם נפל לשאול תחתיות, חם ושלום,

אֲפִיעַל-פִּיכְן שֶׁם דַּיְקָא נִמְצָא בְּבּוֹדוֹ יִתְבְּרַךְ, כִּי מֶלֶא כֵּל הָאָרֶץ
בְּבּוֹדוֹ. וְזֹה בְּחִנָּת כָּל, שִׁישׁ לְהַצְדִּיק וּכְוֹ, בְּגַנְגָּלָל:

ח גַּם זֶה הַחֲכָם-יְהוּדָה הַגְּנָל צָרִיךְ לִדְעַ אֵיזֶה מִקְוִפִּים שַׁהוּא
צָרִיךְ לְהַמְשִׁיכָם וְאֵיזֶה מִקְוִפִּים שָׁאן צָרִיךְ לְהַמְשִׁיכָם,
וּבַשְּׂבִיל זֶה יֵשׁ דִּבְרִים שָׁאן רְשָׁאים לְגַלְוָתָם בְּפָנֵי הַתַּלְמִידִים, כִּי
אִם יִגְלָה אָוֹתָן הַדִּבְרִים, יִפְנַסְמוּ מִקְוִפִּים אַחֲרִים בְּתוֹךְ שְׁבָלוֹ
בְּגַנְגָּל. וְלֹפְעָמִים אָזִין צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶלָּו הַמִּקְוִפִּים, בָּמוֹ לִמְשָׁל,
בְּשַׁהֲרֵב מִדְבֵּר עִם תַּלְמִידָיו אֵיזֶה פְּשָׁט בְּגַנְפָּתָה [גַּמְרָא, פְּרוֹשָׁ
תוֹסְפָּה], וּבְתוֹךְ דִּבְרֵיו הוּא בָּא עַל אֵיזֶה קְשִׁיאָה, וְאָוֹתָה הַקְשִׁיאָה
הִיה בְּתִחְלָה בְּבִחְנָת מִקְוִף אַצְלוֹ, בִּי לֹא יָדַע מִמָּה בְּתִחְלָה,
וַתַּכְּפֵן בְּשֻׁנְפֵּל בְּשְׁבָלוֹ זֶה הַקְשִׁיאָה, הוּא אָוֹמָרָה בְּפָנֵי תַּלְמִידָיו,
וּבְתוֹךְ בָּה שְׁמַסְבֵּיר לוֹ הַקְשִׁיאָה, נַוְפֵל בְּשְׁבָלוֹ תְּרוּזׁ עַל הַקְשִׁיאָה,
נִמְצָא שְׁחוּזָר וּמִשְׁגָּן מִקְוִף אַחֲרָה, שְׁהָוָא תְּרוּזׁ עַל הַקְשִׁיאָה, וְאוֹנוֹ
אָוֹמֵר גַּם הַתְּרוּזׁ בְּפָנֵי הַתַּלְמִיד. אֶקְבַּשְׁמַגְנָלָה גַּם הַתְּרוּזׁ בְּפָנֵי
הַתַּלְמִיד, אוֹי נְכָנסָ בּוֹ עוֹד מִקְוִף אַחֲרָה, וְאוֹעֲלִיְּדֵי זֶה הַשְּׁכָל
שָׁבָא עַלְיוֹ עַתָּה, הַדְּרָא קְשִׁיאָ לְדוֹכְבָּא, וְאַךְרָבָא, עַתָּה קְשִׁיאָ
חוּקָה וּוֹרְחָבָה יוֹתֵר מִבְּתִחְלָה. נִמְצָא שְׁעַלְיִדְךָ שְׁגָלָה הַתְּרוּזׁ בְּפָנֵי
הַתַּלְמִיד, שְׁעַל יָדֵי זֶה נְכָנסָ בּוֹ מִקְוִף אַחֲרָה, הַהִנּוּ שְׁכָל חֶרְשָׁן,
שְׁעַלְיִדְךָ חֹורָה הַקְשִׁיאָ לְמִקְומָה בְּיַתְרַעַן, כִּי עַתָּה קְשִׁיאָ
חוּקָה וּוֹרְחָבָה יוֹתֵר מִבְּתִחְלָה. בְּמוֹ-כְּן יֵשׁ בְּהַשְׁגָּות, שִׁישׁ דִּבְרִים
שְׁאָסּוֹר לְגַלְוָתָם, כִּי אִם יִגְלָה זֶה הַתְּרוּזׁ בְּפָנֵי הַתַּלְמִיד, יִפְנַסְמוּ
מִקְוִף חֶרְשָׁן, שְׁעַלְיִדְךָ יֵעָה הַקְשִׁיאָ חוּקָה וּוֹרְחָבָה יוֹתֵר מִבְּתִחְלָה,

עד שיווכל לפנים בהשנות מקיפים שהם למעלה מהומן, שאין הומן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם, כי הם למעלה מהומן. כי כל מה שהוא מגלת איזה שלל, קשיא או תרוין, נבנש בו שלל חדש שהוא בוחנת מקיף בנו". לע"כ אם לא יהיה נהר בדבריו, לדעך איזה דבר לנגולות ואיזהו דבר שלא לנגולות, עליידיה יהיה נבנש בקשיות ותרוצים שאין הומן מספיק לבארם, כי הם בוחנת מקיפים שהם למעלה מהומן בנו". לע"כ מכרח החכם לעשות סיג לדבריו, לדעך ולזהר מה לנגולות ומה שלא לנגולות, באפ"ן שלא ישג רק אותן המקיפים שצרכו להשיג, ולא יבוא להשיג מקיפים שאין צריך להשיג: וזה בוחנת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: בשעה משה למרום, מצאו להקדוש ברוך הוא שהיה קשור בתרים לאותיות. אמר לו: רבונו של עולם מי מעכב על ידה. אמר לו: עתיד אחד לעמוד בעקבא בן יוסףשמו, שהיה דורש על כל קוז נקו"ז תלי תלי של הלוות. אמר לו: רבונו של עולם ראי שתנתן תורה על ידה. אמר לו: שתק פה עלה במחשכה (מנחות נט). ולא כארה קשאה, מה אמר לו השם יתברך שתק וכו', הלא כבר אמר הקשיא, ומה זו שתקה, מאחר שבעבר הקשאה מה שתקשה. אך תכף בשאמר משה הקשיא, נפל בשכלו תרוין על הקשיא. אך אם היה אומר את התרוין, היה נבנש בו מקיף אחר, והיה בא על קשיא יותר חזקה ורחבה מפתחלה. לע"כ אמר לו השם יתברך "שתק" על התרוין, הינו שיטתק ולא יגלה

את התרז'ן, כדי שלא יבוא על קשיה מפתחלה.
וזהו: כי עלה במחשבה, הינו שתכה כשםנליין את השבל
הפנימי, או עולה במחשבה שבל אחר
חדש, כי נבנש מוקף אחר לפנים, ועל-
כן צריכין לשתק, כדי שלא יבוא
למקופים שאין צריכין להשיגם בג"ל,
וזהו: שתקה, כי עלה במחשבה*, בג"ל:
היפך ענן זה:

זה פירוש: הם מותנים בדין, והעמידו תלמידים הרבה,
ונעשו סיג להתורה (אבות פ"א). הם מותנים בדין - זה
בחינת שאיריך החכם הג"ל להיות לו מותינות, לדע איך לדבר
עם כל אחד ואחד; שלפני בחינת דרי מעלה גילה להם
ההשנה של מה, בחינת: מה חמיות וכו'; ולפני דרי מטה גילה
ההשנה של מלא כל הארץ בבודו. וזה בחינת דין, בחינת
משפט, בחינת (תהלים עה): כי אליהם שפט, זה ישפיל וזה ירים
- שהגבוזים הוא ציריך להשפיל, להראות להם שאינם יודעים
כל בדיעתו יתפרק, והקטים, בחינת שכני עפר, ציריך
להרים, לעורם ולהקצם שלא יתיאשו, כי מלא כל הארץ
בבודו, בג"ל.

זהו: והעמידו תלמידים הרבה - כי בשוכחה להשנה פו,
להאר בגדולים וקטנים וכו' בג"ל, בודאי יעמוד
تلמידים הרבה, כי כלם צריכים אלו, כי יש לו מה ללמד
עם כלם בג"ל.

וְזֹהוּ: וַיַּעֲשׂוּ סִגְנָג לְתֹרֶה - בְּחִינָת (אבות פ"ג): סִג לְחִכְמָה שְׁתִיקָה; כִּי צָרִיךְ לְעַשׂוֹת סִג לְדָבָרִיו, לְשַׁתָּק לְפָעִים, בְּחִינָת: שַׁתָּק, כִּי עַלְלִידִי שְׁזַוְצָה לְהֻמֵיד תַּלְמִידִים הַרְבָה, עַלְלִידִיהָ הוּא זֹכָה לְהַשְׁגָה אֶת הַמְקוּפִים, דְהַיָּנוּ שְׁמַשְׁגָג וּמְבִין מָה שָׁלָא הִיא יִכְלֶל לְהַשְׁגָג מִתְחַלָּה, עַלְכֵן הוּא צָרִיךְ לְעַשׂוֹת סִג לְדָבָרִיו וּלְשַׁתָּק לְפָעִים, כִּי שָׁלָא יָכַנֵּס בְּמַקוּפִים שֶׁהָם לְמַעַלָּה מִהְוָמָן, שָׁאוֹן הַמָּנוֹן מְסֻפֵּיק לְבָאָר הַקְשִׁיוֹת וְהַתְּרוֹצִים שִׁישׁ שֶׁם פָּגָל:

וְאַלּוּ הַשְׁנִי בְּחִינָות שֶׁל דָרִי מַעַלָּה וְדָרִי מִטָּה, דְהַיָּנוּ הַשָׁנָה שֶׁל בְּחִינָת מָה וְהַשָׁנָה שֶׁל בְּחִינָת מְלָא כָל הָאָרֶץ כְבוֹד, הַם בְּחִינָת הַשָׁנָה שֶׁל בְּחִינָת בָּן וְהַשָׁנָה שֶׁל בְּחִינָת תַּלְמִיד, כִּי אֲפִיעָלִי שְׁבִוּן וּתַלְמִיד בְּלוּ חֶד פָּגָל, כִּי הַבָּן הוּא נִסְבֵּן תַּלְמִיד, פָּגָל, וְהַתַּלְמִיד הוּא נִסְבֵּן בְּחִינָת בָּן, כִּי נִחְשָׁב בָּאַלּוּ עַשְׂאוֹ פָּגָל, אֲפִיעָלִי פִּיכְבָּן יִשְׁחַרְשֵׁ בֵּין בָּן לְתַלְמִיד. כִּי הַבָּן שַׁהְוָא תַּלְמִיד הוּא בְּמַעַלָּה יִתְרֹה מַתַּלְמִיד לִבָּה, כִּי הַבָּן הוּא בְּלוּ נִמְשָׁךְ מִן הָאָב, מִרְאָשוֹ עַד רַגְלָוֹ, וְאַזְן בּוֹ שָׁוָם שְׁעָרָה שָׁאַנְיָה נִמְשָׁכֶת מִמֶּחָה הָאָב, עַלְכֵן בְּחִינָת הַהַשָׁנָה שֶׁל הַבָּן גְדוֹלָה יוֹתֵר בְּמַעַלָּה מַהְשָׁנָה שֶׁל בְּחִינָת הַתַּלְמִיד.

וְזֹהוּ בְּחִינָת הַחְלֹק שְׁבִין נִכְוָאת מֹשֶׁה רַבְנָנוּ לְשָׁאָר נִבְיאִים; כִּי מֹשֶׁה רָאָה בְּאַסְפָּקָלְרִיא הַמְּאִירָה, וְהָם רָאוּ בְּאַסְפָּקָלְרִיא שָׁאַנְיָה מְאִירָה (ינמות מִטָּה), שֹׁזְחוּ בְּחִינָת הַחְלֹק שְׁבִין הַשָׁנָת דָרִי מַעַלָּה לְהַשָׁנָת דָרִי מִטָּה, שֶׁהָם בְּחִינָת בָּן וּתַלְמִיד. כִּי מֹשֶׁה

השיג בוחינת (שמות ל): כי לא ירاني האָדָם וְחַי, זה בוחינת ההשנה של מה, בוחינת: מה חmittah וּכְוֹ, שזו הבדיקה של דרי מעלה, בוחינת בין. וישעה, שהוּה במדרגה קטנה ממשה, אמר (ישעיה ו): ואראה את ה' - זה בוחינת השגה של דרי מטה, בוחינת תלמיד, בוחינת מלא כל הארץ בבודו. כי אֶפְעַלְפִי שידע ישעה שיש השגה של בוחינת מה, אֶפְעַלְפִיקוּן אמר לפיו מדרגתנו, שהוא היה בבחינת ההשגה של מלא כל הארץ בבודו, בוחינת: ואראה את ה'.

נמצא שבן ותלמיד הם בוחינות דרי מעלה ודרי מטה, הינו ההשנה של מה, בוחינת: מה חmittah מה פשפשות, בוחינת: איה מקום בבודו, בוחינת: כי לא ירاني האָדָם - זה בוחינת השנת הבן, השנת דרי מעלה. והשנה של מלא כל הארץ בבודו, בוחינת: ואראה את ה', זה בוחינת השנת התלמיד, ההשנת דרי מטה. כי הבן שהוא נמושך בלו ממה האב, על-פני זוכה להשגת אביו ממושך שהוא בוחינת מה, שהוא ההשנה של הרבי והחכם שבודор פג"ל. אבל התלמיד אין מקובל רק בוחינת ההשנה של דרי מטה, שהוא בוחינת מלא כל הארץ בבודו וכי בפ"ל:

ט וצורך לכלל העולמות, עליון בתחתון ותחתון בעליון,
שיהיה הבן כלול בוחינת תלמיד, וכן התלמיד יהיה
כלול בוחינת בן, כדי שיהיה להם יראה. כי הבן, שהוא
בוחינת ההשנה של מה, בוחינת: מה חmittah וּכְוֹ, ואם-יכן לא

ויהה לו יראה כלל, לאחר שאינו רואה כלל בכבודו יתפרק. ועל כן צריך שיחיה הבן כלל מבחינת תלמיד, להראות לבחינת בן נסיבן קצת מההשנה של בוחינת התלמיד, דהיינו בוחינת מלא כל הארץ בכבודו, כדי שיחיה לו יראה. וכן התלמיד שהשנה בוחינת מלא כל הארץ בכבודו, ואם-יבן יוכל להחבטל במצוות, ועל-יבן צריך להראות לו קצת מההשנה של בוחינת הבן, דהיינו בוחינת מה, כדי שלא יתבטל במצוות, ויהיה לו יראה;

ועל-ידי כלויות בן ותלמיד, על-ידי זה מי שהוא איש-חיל, ואינו ההפך (שקורין: רעטול, שלטול), הוא יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון, והינו שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויקסף מאד אליו יתפרק ברצון מפלג, בלי שום ידיעה, שלא ידע כלל מה הוא רוצח.

וזה בוחינת (זהלים כמה): אתה נותן להם את אכלם בעתו, בעתו זה בוחינת הארת הרצון הג"ל, בוחינת (מדבר נג): בעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי שבת פ"ב): עתידין צדקיהם שיחיה מהחצתן לפניים ממלאכיה-שרת. מה策ה זה בוחינת מקיפים, שהם המה策ה של השכל. ולעתיד יהיה מוחצות המקיפים של האזכרים למעלה ממקיפים של מלאכיה-שרת, ואו יהיה השוגטים בוחינת מה, בוחינת: מה פעל אל. וזהו ההארה של בוחינת מה הוא בוחינת הארת הרצון, שהוא למעלה מן הכל, והוא מתגלה בעת האכילה, בבחינת: אתה נותן להם את אכלם בעתו - בעתו

דיבא, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵת, בְּחִינַת: בְּעֵת יֹאמֶר לְיעַלְבָן וּלְיִשְׂרָאֵל מָה וּכְיוֹן, בְּחִינַת מַקְפִים הַגְּנָל, שֶׁהָם בְּחִינַת מֵת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצֹן בְּגַנְל:

וּמָה שִׁמְתַגְלֵה הָאֶרֶת הַרְצֹן בְּעֵת הַאֲכֵלָה הַזְקָא - דָע, כִּי מַי שֶׁרוֹצָה לְחִגְרֵר מַתְנֵיו לְהִזְהִיר מִפְרִנְסָם, לְתַנְזֵן פְּרִנְסָה לְהַתְלִילִים בָו, הוּא צָרִיךְ שִׁיחָה אִישְׁ-חִיל וְלֹא יִתְהִיר הַרְפָּה, שְׁקוֹרִין: "רֹעֵץ מַזְלָל" "שְׁלִימָל", כִּי צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ קַצְתָּה מִמְשָׁלָה. כִּי כָל הַפְּרִנְסָה נִמְשָׁךְ מִהְמַלְכּוֹת, בָמָו שְׁבָתוֹב בְּמֶלֶךְ: (הַנִּיאָל ד) אִילְנָא דִי חִוִּית דִי רְבָה וְתַקְפָּה וּכְיוֹן וּמַוּן לְכָלָא בָה, אַנְתָה הוּא מִלְכָא. וּעַלְבָן מַי שֶׁרוֹצָה לְקַבֵּל פְּרִנְסָה, צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ קַצְתָּה מִמְשָׁלָה, בְּדִי שִׁיחָה לוֹ אַיִזָּה שִׁיכּוֹת עִם הַמְלָכּוֹת. וּזה בְּחִינַת (רוֹת ב): לְעֵת הַאֲכֵל גַּשְ׀י הַלֵּם - אַיִן הַלֵּם אֶלָּא מִלְכּוֹת (וּבָחָם קב). כִּי צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ מִמְשָׁלָה, בְּחִינַת מַלְכּוֹת, לְעֵת הַאֲכֵל, כִּי עַלְיִידִי. זה נִמְשָׁךְ הַפְּרִנְסָה בְּגַנְל.

וּעַלְבָן כְּשֶׁהַבָּעֵל חֹזֵר מַתְנֵיו נֶגֶר אַשְׁתוֹ וּמְחִיב עַצְמוֹ לְפְרִנְסָה, בָמָו שְׁבָתוֹב בְּכַתְבָה: וְאַנְאَا אֶפְלָח וְאַוקְרָר וְאוֹזָן וּכְיוֹן, אוֹ נוֹתְנִים לוֹ קַצְתָּה מִמְשָׁלָה, בָמָו שְׁבָתוֹב (בראשית ג): וְהָוָא יִמְשָׁל בָה, כִּי עַלְיִידִי הַמִּמְשָׁלָה הָוָא יִכְלֵל לְהַמִּשְׁיךְ הַפְּרִנְסָה בְּגַנְל. וּבָנָכְל הַשָּׁרִים - כָל מַי שְׁצָרִיךְ לְתַנְזֵן פְּרִנְסָה יוֹתֵר לְאַנְשִׁים רַבִּים הַתְלִילִים בָו, הוּא צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ יוֹתֵר מִמְשָׁלָה, בְּדִי שִׁיזְבֵל לְהַמִּשְׁיךְ הַפְּרִנְסָה עַלְיִידִי הַמַּלְכּוֹת בְּגַנְל. וּהַמַּלְכּוֹת מִקְבֵּל הַפְּרִנְסָה מִן בְּחִינַת הַידִים שִׁיש בִּים הַחֲכָמָה, דְהַיָּנוּ

הָרְמֹיוֹם, שֶׁהֵם בְּחִנַּת יָדִים. כִּמוֹ שְׁבָתוֹב (משל' א): נְטִיתִי יָדִי וְאַיִן מִקְשִׁיב, וּפְרִישׁ רְשָׁי דְּהִינוּ רְמֹיוֹם, כִּי בְּשַׁחַכְתִּם מִנְלָה חֲכָמָתָנוּ, לְפָעֻמִּים אָוֹמֵר אַיִּזהְ דְּבָר, שְׁמַרְמַרְיוֹ בּוֹ רְמֹיוֹם לְתַלְמִידִי, דְּהִינוּ מָה שֶׁאָיִן אָפְּשֶׁר לְבָאָר בְּפִיו בְּפֶרֶושׁ, רַק עַל־יָדִי הָרְמֹיוֹם שִׁישׁ בְּהַדְבּוֹר הֵם מִבְּנִים בְּוֹנְתָהוּ. וְאַלְוּ הָרְמֹיוֹם הֵם בְּחִנַּת יָדִים, בְּחִנַּת: נְטִיתִי יָדִי כְּגַם לֵל, וְזֹהוּ בְּחִנַּת הַיָּדִים שִׁישׁ בָּם הַחֲכָמָה, בְּבִחְנַת (תְּהִלָּם קד): זֶה הֵם גָּדוֹל וּרְחָבֶד יָדִים.

וְמַיָּאֵלּוּ הַיָּדִים מִקְבֵּל בְּחִנַּת הַמְּלָכָות אֶת הַפְּרִנְסָה, בְּבִחְנַת (שם קמ"ה): פּוֹתֵח אֶת יָדֵךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חֵי רְצֹוֹן, הִינוּ שַׁהְפְּרִנְסָה נְמַשְׁכָת מִבְּחִנַּת הַיָּדִים כְּגַם לֵל, וְזֹהוּ: וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חֵי רְצֹוֹן - בְּחִנַּת הָאֲרָתָה הַרְצֹוֹן, שְׁמַתְגָּלָה בְּתוֹךְ הַפְּרִנְסָה כְּגַם לֵל, בְּבִחְנַת: וְאַתָּה נוֹתֵן לְהֵם אֶת אֲכָלָם בְּעַתָּה, כְּגַם לֵל. בַּי מִתְחַמֵּת שַׁהְמְלָכָות מִקְבֵּל הַפְּרִנְסָה מִיָּדִים אַלְוּ שִׁישׁ בָּם הַחֲכָמָה, עַל־כֵּן מִתְגָּלָה שֶׁם בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה הָאֲרָתָה הַמְּקִיפִים, שֶׁהֵם בְּחִנַּת הָאֲרָתָה הַרְצֹוֹן כְּגַם לֵל, בַּי הַמְּקִיפִים מַאיִירִים בָּם הַחֲכָמָה שְׁמַגְּלָה הַחֲכָם כְּגַם לֵל.

זֶה בְּחִנַּת: זֶה הֵם גָּדוֹל וּרְחָבֶד יָדִים וּכְךָ, לְוִיתָן זֶה יְצָרָת לְשַׁחַק בּוֹ. לְוִיתָן זֶה בְּחִנַּת מְלָכָות, כִּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעה כט): לְוִיתָן נְחַשׁ בְּרִית, לְוִיתָן נְחַשׁ עַקְלָתוֹן, וּפְרִישׁ רְשָׁי: מְלָכָות. וְזֹהוּ: לְשַׁחַק בּוֹ - בְּחִנַּת שְׁחַקִּים, שֶׁשֶּׁם שְׁוֹחַקְיוֹ מִן (חגיה יב), דְּהִינוּ פְּרִנְסָה. הִינוּ שַׁהְמְלָכָות בְּחִנַּת לְוִיתָן מִקְבֵּל הַפְּרִנְסָה מִן הַיָּדִים שִׁישׁ בָּם הַחֲכָמָה, שְׁזֹהוּ בְּחִנַּת: זֶה הֵם גָּדוֹל וּרְחָבֶד יָדִים, כְּגַם לֵל,

ובשפתו של הַפְּרָנֵס להַמְּלִכּוֹת, שם היא נְשַׁחֲקָת וְנְכַתְּשָׁת לְתַנּוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חָלֵק פְּרָנֵס בְּפִי מָה שֶׁרְאוּ לָן. וְזֹהוּ לְשַׁחַק בּוּ - בְּחִינַת שְׁחָקִים, שֶׁשְׁם שְׁחָקֵין מֶן. בַּיְּפְרָנֵס, שַׁהְיָא בְּחִינַת מֶן, נְשַׁחֲקָת וְנְכַתְּשָׁת אֶצְלָ בְּחִינַת הַמְּלִכּוֹת שַׁהְיָא בְּחִינַת לְיוֹתָן, שְׁמַקְבֵּל הַפְּרָנֵס מִבְּחִינַת: זה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחֵב יָדִים, הַיָּנוּ מֶן הַיָּדִים שִׁישׁ בְּיָם הַחֲכָמָה, שַׁהְיָם בְּחִינַת רְמִים כְּגַם".

וְזֹהוּ: בְּלָם אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוֹן לְתַחַת אֶכְלָם בְּעַתָּהוּ; בַּיְּהַפְּלִל מִסְתְּכָלֵין וּמִצְפֵּין עַל פְּרָנֵס, וּהַמְּלִכּוֹת מֶלֶكت וּמִקְבֵּץ כָּל אַילוּ הַבְּטַחַנוֹת שֶׁל בָּאֵי עַולְם, מָה שְׁבָלָם מִצְפֵּין וּמִסְתְּכָלֵין עַל פְּרָנֵס, וּעַם אַילוּ הַבְּטַחַנוֹת עַלְלה הַמְּלִכּוֹת וּמִקְבֵּל פְּרָנֵס מֶן יָדִים הַגְּלָל. וְזֹהוּ: בְּלָם אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוֹן, הַיָּנוּ עַל-יְהִידִי הַבְּטַחַנוֹת הַגְּלָל, שְׁבָלָם יִשְׁבְּרוֹן אֶלְיוֹן, וּמִצְפֵּין וּמִסְתְּכָלֵין עַל פְּרָנֵס, עַל-יְהִידִיה נְמַשֵּׁךְ הַפְּרָנֵס עַל-יְהִידִי הַמְּלִכּוֹת כְּגַם". וְזֹהוּ: לְתַחַת אֶכְלָם בְּעַתָּהוּ - בְּעַתָּהוּ דִּיקָא, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצָוֹן, שְׁמַתְגָּלָה בְּתוֹךְ הַפְּרָנֵס, שַׁהְיָא בְּחִינַת: בְּעַת יִאָמֶר לְיעַקְבָּן וּלְיִשְׂרָאֵל מָה פָּעַל אֵל, בְּחִינַת: וְאַתָּה נֹתֵן לְהָם אֶת אֶכְלָם בְּעַתָּהוּ, בְּחִינַת: פּוֹתֵחַ אֶת יְדֵךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חֵי רְצָוֹן, כְּגַם".

וְזֹהוּ: בַּיְּיָמִינָה וּוּרוֹעֵךְ וְאֶודָר פְּנֵיךְ בַּיְּרְצִיחָם (זהלים מד). יָמִינָה וּוּרוֹעֵךְ - זה בְּחִינַת הַיָּדִים הַגְּלָל, שְׁבָהָם מִתְגָּלָה הָאֶרֶת הַמְּקִיפִים, שַׁהְיָא בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצָוֹן כְּגַם". וְזֹהוּ: וְאֶודָר פְּנֵיךְ בַּיְּרְצִיחָם, בַּיְּמַקְבִּים הַם אֶודָר הַפְּנִים, וְזֹהוּ: בַּיְּרְצִיחָם, בַּיְּהַמְּלִכּוֹת הַמְּקִיפִים, בְּחִינַת הָאֶרֶת הַרְצָוֹן, כְּגַם".

וזהו: אשריך ארץ שמלכה בזיהרין ושריך בעת יאכלו (קהלת ז). חרות זה בחינת יוּבָל, שהוא בחינת כלויות בן ותלמיד, כי יוּבָל הוא אותיות: וכל בנוֹך למוֹדי יי' (ישעה נ"ד), דהיינו כלויות בן ותלמיד. כי בנוֹך זה בן, למוֹדי ה' הם תלמידים, ומכלויות בן ותלמיד שהוא בחינת יוּבָל, בחינת חרות, משם מקבל הטלויות הفرنسה פג"ל. וזהו: אשריך ארץ שמלכה בן זיהרין - שמלכות מקבל הفرنسה מבחן חרות, בחינת יוּבָל וכו' פג"ל. וזהו: שריך בעת יאכלו. בעת זה בחינת התגלות הרצון, שמתנתקה בשעת אכילה, בחינת: בעת יאמור וכו' פג"ל. וזה בחינת (חנינה ה): אין מסיחין בסעודה, כי או, בשעת סעודה, מאייר הארץ הרצון, שהוא בחינת הארץ המקרים, שהוא בחינת שתיקה, בחינת: שתק, בד עליה במחשכה, פג"ל:

ואזה בחינת חנפה. כי עניין חנפה, דעת, כי כל אחד ואחד בפני מה שזוכה לפועל בקשתו ביום הכהנים, דהיינו בקשת סלח נא, כי משה רבינו בקש (מספרה ז): סלח נא לעוז העם הזה, על חטא המרגלים, ועל ידי חטא המרגלים גזרו חרבן בית-המקדש, במזו שאמרו רבותינו וכരוגם לברכה (חנינה ט), שהשם יתפרק אמר להם: אתם בכיתם בכיה של חنم, אני אקבע לכם בכיה לדירות. כי אותו הלילהليل תשעה באב היה, שבו נחרב הבית-המקדש, ומשה רבינו בקש על זה סלח נא, כי ביה החטא והפנום תלויים כל העונות, כי על ידי זה הפנים נחרב הבית-

המִקְדָּשׁ, ובוֹמֵן שְׁבִיתַת-הַמִּקְדָּשׁ, הַיְהּ קִים הַיְנוּ נְקִים מְעוּונֹת,
בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעה א): צְדָקָה יָלוֹן בָּה, וֶפֶרְשׁ רְשָׁיִ, כִּי תָמִיד שֶׁל
שְׁחָר הַיְהּ מִכְפֵּר עַל עֲבֹרוֹת שֶׁל לִילָה, וֶתְמִיד שֶׁל בֵּין-הָעֲרָבִים
הַיְהּ מִכְפֵּר עַל עֲבֹרוֹת שֶׁל יוֹם, כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קָדוֹשׁ, לְפִי גַּדֵּל
רוֹחַנִיּוֹתָם וְדָקּוֹתָם אֵין יָכוֹלֵן לְשָׁא עַלְיהֶם הַמְשָׁא שֶׁל עַזּוֹן אֲפָלוֹ
יוֹם אֶחָר, עַל-פִּנְךָ אָנוּ צְרִיכִין אֶת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שִׁיבְכֵּר עַל-ינוּ
בָּכֶל יוֹם. וַמְעַת אֲשֶׁר חָרַב בֵּית-מִקְדָּשׁנוּ, אֵין אָנוּ יָכוֹלִים לְנַקּוֹת
עַצְמָנוּ מִן הַעוֹנוֹת, כִּי אֵין מַי שִׁיבְכֵּר בְּעָרָנוּ. וּמְשָׁה רַבָּנוּ, עַל-וּ
הַשְּׁלָום, שִׁידַע בָּל זֹאת, עַל-פִּנְךָ מִסְרָר נְפָשׁוֹ עַל יִשְׂרָאֵל, וּבְקַשׁ:
סְלָחْ נָא לְעַזּוֹן הָעַם הַזֶּה וּכְיָ, כִּי יָדַע שְׁבָזָה הַחַטָּא פָּלוּי חַרְבָּנוּ
הַבַּיּוֹת, שְׁהָזָא כּוֹלֵל בָּל הַחַטָּאים פָּגָל. וְכַשְׁוָכָה לְפָעֵל בְּקַשְׁתוֹ,
מִזָּה נָעַשָּׂה בְּחִינַת חַנְפַת-הַבַּיּוֹת, בְּחִינַת חַנְבָּה, הַפְּהָחָדָן הַבַּיּוֹת.
וְכֵן בָּל אֶחָדר כִּפְיָ מַה שְׁוָכָה לְפָעֵל בְּקַשְׁת סְלָחْ נָא בַּיּוֹם-
הַכְּפֹורִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נַתְפְּקוּן פָּגָם חַרְבָּנוּ הַבַּיּוֹת, כָּמוֹכָן נָעַשָּׂה
בְּחִינַת חַנְפַת-הַבַּיּוֹת, בְּחִינַת חַנְבָּה. נִמְצָא שְׁחַנְבָּה נָעַשָּׂה עַל-יְדֵי
סְלָחْ נָא בָּגָל, וְעַל-פִּנְךָ רְמֹזָה רַבָּנוּ, עַל-וּ הַשְּׁלָום, צָרוֹף
חַנְוָפה בְּפֶסֶוק סְלָחْ נָא, כִּי סְלָחْ נָא לְעַזּוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגַדֵּל
חַסְדָּה וּבְאָשָׁר נִשְׁאָתָה וּכְיָ - הוּא רְאֵשֵׁת-תְּבוֹתָה חַנְבָּה, כִּי
חַנְבָּה נָעַשָּׂה עַל-יְדֵי סְלָחْ נָא וּכְיָ בָּגָל.

וְכֵן בָּל הַבְּחִינֹת הַגָּל בָּל מְלֻולִים בַּבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ בָּלְול מִבְּחִינֹת בָּן וְתָלִמיד, כִּי אָמְרוּ רְבָותֵינוּ
וּבְרוֹגָם לְבָרֶכֶת (העניה ט): לְפִהְנָא נִקְרָא שְׁמוֹ הַר הַמּוֹרִיה, שְׁמַמְמָנוּ

הזראה יוצאה לישראל - זה בוחינת תלמיד. גם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש שה"ש ע"פ ערשו רעננה): למה נקרא שמו חדר המתוות שעלידו פרים ורבים ישראל - זה בוחינת בן.

ועל-בָּן בֵּית-המִקְדָּשׁ בַּمְקוֹם הַגָּן (שמואל ב' כד), זה בוחינת פרנסת, שנמשך על-ידי כלויות בן ותלמיד בג"ל. וזה בוחינת לחם הפנים שהוא בבית המקדש, זה בוחינת האכילה והפרנסת, שנמשך על ידי כלויות בן ותלמיד, שבו נתגללה אורות המקופים, שהם בוחינת אור הפנים בג"ל, כי אור הפנים זה בוחנת ש"ע נהרין, בידוע, וש"ע הוא שתי פעמים "הקפ", במובא.

זה בוחנת (תהלים כד): להצحال פנים משמן, ולחם לבב אנוש וסעד, הינו שבתו אכילה מתגללה הארתה המקופים שהוא בוחינת אור הפנים, בוחנת: להצحال פנים משמן ולחם וכו'. ועל-בָּן מצות חנבה בשמן, כי חנבה הוא בוחנת חנבה בית, שעליידיה נמשך פרנסת, ונתגללה אור הפנים, שהוא בוחנות לחם הפנים, בוחנות: להצحال פנים משמן ולחם וכו', בג"ל. וזה בוחנות (במדבר ו): יאר ה' פניו אליך ויחנֶה. ויחנֶה - זה בוחנת חנבה, שעלידו נתגללה אור הפנים, בוחנת: יאר ה' פניו וכו' בג"ל.

ומשה רבנו זכה לסוד חנבה, על-ידי שמספר נפשו בשbill ישראלי נתנו לבו עליהם להסתכל בצרתם, כי הוא היה רחמן ומנהיג אמיתי בג"ל. ועיקר צורת ישראל הוא המשא של

עוזנות, חם ושלום, בָּנֶ"ל, ועל-בָּנֶן בְּקַשׁ עַלֵּיכֶם סְלִיחָה נָא בָּנֶ"ל, ועל-ירידיה נעשה בוחינת חנוכה, בוחינת חנפתי-הבית, שובהה תלוי תקון כל הבחינות חנוך, בָּנֶ"ל. וזהו חנוכה - חנוכיה, חינו כ"ה בכיסלו. בסלויו הוא אותיות: וירא יי' כי סר לראות (שמות ז) כי משה רבנו נתן לבו להסתפל בצרתו של ישראל. וזהו: כי סר לראות - לשון סר ועוף (מלכים א). עיקר צרתו הוא המשא של עוזנות, חם ושלום, בָּנֶ"ל. והשם יתרחק בשרהה שהוא נתן לבו על זה, קראו אליו ויאמר: משה משה, ויאמר הגני - הגני לבחנה, הגני למלכות, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (מ"ר שמות פ"ב). הגני לבחעה - זה בוחנת חנפתי-הבית, כי משה שמש בשבעת ימי המליאים, כמו שפטות (להלן צ): משה ואהרן לבחנו (ובחמים ק"ב). גם הנה הוא בוחנת בלאיות בן ותלמיד, כי בchein נאמר (ויקרא ט): להזרת את בני ישראל; להזרות - לשון הזרה, זה בוחנת תלמיד. גם להזרות - לשון קרין, בוחנת בן. הגני למלכות - זה בוחנת מלכות חנוך, שעליידיו גמישך הצרפת, שבו נתגלה אור הפנים בָּנֶ"ל.

זה בוחנת (בראשית י): ומליבי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין, והוא ביחס לאיל עליון. مليבי צדק מלך שלם - זה בוחנת מלכות. הוציא לחם ויין - חינו בוחנת צרפת, שנמשך עליידי המלכות הינ"ל. והוא ביחס - זה בוחנת פהנה בָּנֶ"ל, שהוא בוחנת בלאיות בן ותלמיד, שמשם גמישך הצרפת עליידי המלכות, בָּנֶ"ל:

יב זזה בחינת מוג הראה; בשראה היא במוג השוה, היאבלולה מפל הבחינות הנ"ל. כי הראה היא מאירה עינים, כמו שאמרו רבו^{תנו} זכרונם לברכה (חולין טט) - זה בחינת תלמיד, שהשנתו בחינתו; ואראה את ה'. גם על-ידי הראה בא שנה (כמובא במ"א לעיל בס"ה) - זה בחינת השגת הבן, שהשנתו בחינת מה, בחינת מה חמיה וכו', שהוא בחינת שנה, בחינת שעיה סדר: עין לא ראתה אלקים וולטה. ורוח החיים שבתוך הראה זה בחינת מקופים הנ"ל, בחינת קhalb (קהלת א): סובב סובב הולך הרות, בחינת איוב ד: ורוח על פני יחלף, בחינת אור הפנים.

וכשהשמנים של הראה הם במוג השוה, על-ידי זה מאיר אור הפנים, בחינתה: להצחים פנים ממשון, הינו על-ידי השמנים של הראה מאיר אור הפנים, בחינת מקופים. והידים הנ"ל שיש ביהם החכמה ב"ל, בהם נתקלה אור הפנים, בחינת מקופים, שהם בחינת הארת הרazon, בחינתה: פותח את ידה וכו', ב"ל. וזה בחינת חת"ה, שהוא סופירותות של פותח את ידה, שהוא שם של הפרנסה, במובא. חת"ד שמי פעמים "רוח", הינו שבאילו הידים הנ"ל נתקלה בחינת המקופים, שהם בחינת סובב סובב הולך הרות, בחינתה: ורוח על פני יחלף, ב"ל. וזה בחינת חוקאל (:): וידי ארים מתחת בנטיהם - זה בחינת פני הראה שם סובב הרות, בחינת מקופים, שמשם נמשך בחינת הארת הידים ב"ל:

וְזֹה בִּחַנְתָּ: רֹוח אֲישׁ יַכְלֵל מְחַלְּחוֹ (משל ח). רֹוח אֲישׁ - זה בִּחַנְתָּ רֹוחַ הַחַיִים הַגָּל, שֶׁהוּא בִּחַנְתָּ: סֻגְבָּ סֻגְבָּ הַזָּלֶךְ הָרוֹת, בִּחַנְתָּ מִקְוִפִּים שְׁמַשְׁם נִמְשָׁךְ פְּרָנְסָה וְכַלְפָלָה, בִּחַנְתָּ:

יַכְלֵל וְכוּ כְּנָ"ל:

ג' וְעַלְכִּן בְּשִׁמְעִינִים וּמִדְבָּרִים מֵאוֹזָה חָדוֹשׁ שְׁחִידָשׁ הַחַכְםָ שְׁבָדוֹר, אוֹי נִפְלֵא יְרָאָה עַל זה שְׁמַרְבָּר וּמְעַן בְּהַחֲדוֹשׁ. בַּי בְּשִׁחוֹרִים אֶת הַחֲדוֹשׁ, אוֹי נִתְעוֹרֵר וּנְתַגְלֵה יִם הַחַכְמָה, שְׁמַשְׁם מִקְבֵּל הַמְלֻכָּות אֶת הַפְּרָנְסָה, וְאוֹי בַּא בִּחַנְתָּ הַמְלֻכָּות לְהַמְשִׁיךְ פְּרָנְסָה. וּעַקְרָב הַירָאָה הִיא בְּמַלְכָות, כִּי מַלְכָות הִיא מִקּוֹר הַירָאָה, בָּמו שָׁאַבְרוּ (אבות פ"ג): אַלְמַלְאָ מַזְרָאָה שֶׁל מַלְכָות. וְאוֹי נִתְעוֹרֵר הַירָאָה שֶׁל הַחַכְםָ שְׁחִידָשׁ זה הַחֲדוֹשׁ, בַּי הַכָּל תַּלְיִי בְּיַרְאָה, בַּי צָרִיךְ שִׁיחָה לוֹ יְרָאָה, בַּי שִׁירָיו דְבָרָיו נְשִׁמְעִין, וּבַי שִׁיתְקִימוּ דְבָרָיו כְּנָ"ל. וְעַלְכִּן בְּשִׁחוֹרִים אֶת הַחֲדוֹשׁ, שְׁאַיְיָ בַּא בִּחַנְתָּ הַמְלֻכָּות לְקַבֵּל מִשְׁם פְּרָנְסָה, וּמַלְכָות הִיא בִּחַנְתָּ יְרָאָה כְּנָ"ל, וְעַלְיִרְדִּיזָה נִתְעוֹרֵר יְרָאָה שֶׁל הַחַכְםָ הַגָּל, עַלְכִּן נִפְלֵא יְרָאָה עַל זה שְׁמַעַן בְּהַחֲדוֹשׁ:

וְזֹה פָרֹשָׁה: מַעֲשָה בָרְבִי אַלְיעָזָר וּרְבִי יְהוֹשָׁעַ שְׁחוֹי בָאַיִן בְּסִפְרָנָה, וְהִיה רְבִי אַלְיעָזָר יִשְׁן, וּרְבִי יְהוֹשָׁעַ גַּעַור. גַּדְעֹעַ רְבִי יְהוֹשָׁעַ, וְגַנְעָר רְבִי אַלְיעָזָר. אָמַר לוֹ: מַה זה, יְהוֹשָׁעַ, מִפְנֵי מַה גַּדְעֹעַת. אָמַר לוֹ: מָאוֹר גָּדוֹל רְאוּתִי בָּם. אָמַר לוֹ: שְׁמָא עִינְיוֹ שֶׁל לְוִיתָן רְאִיתָ, שְׁנָאָמָר: עִינְיוֹ בְעַפְעַפִי

שְׁחָר (ב"ב עד):

רבי אליעזר ורבי יהושע - זה בוחינת בן ותלמיד. רבי אליעזר זה בוחינת בן, שהשנתו בוחינת מה, בוחינת: מה חמיות וכו', בוחינת: כי לא יראני האדם, בוחינת: עין לא ראתה אלקים וולתק וכו' בג"ל. וזה בוחינת רבי אליעזר, כי אליעזר - ראשי תיבות: עין לא ראתה אלקים וולתק יעשה וכו', שהוא בוחינת בן בג"ל.

רבי יהושע - זה בוחינת תלמיד, שהשנתו הוא בוחינת מלא כל הארץ לבדו, בוחינת: ואראה את ה', שזו בוחינת ההשגה של דרי מטה, שאריך לעורם ולהקצם, שלא יתיאשו עצמו בג"ל, בבחינת: הקיצו ורננו שוכני עפר; ולחראות להם כי מלא כל הארץ לבדו. וזה בוחינת רבי יהושע, כי יהושע הוא ראשית-תיבות: יהו מתייך נבלתי יקוםון ה'קיצו ורננו שכני עפר. ומשה רבנו שהוא בוחינת חכם הדור, שהוא מPAIR בין תלמיד בג"ל, על פון היה לו בן שיחיה שמו אליעזר ומתלמיד ששמו יהושע. כי אליעזר בן משה הוא בוחינת רבי אליעזר הגדל בג"ל, במובא במדרש (NUMBER פ' יט) על פסקו: ושם الآخر אליעזר - האחד המicher, כי משה רבנו בקש על זה, שיחיה רבי אליעזר מיזאי חלציו, וגתקים בן:

זה: מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע וכו'. מעשה הוא מה ש"ע, במובא בכתבים, הינו בוחינת מקיפים בג"ל, שהם בוחינת ש"ע נהוריין של אור הפנים, בוחינת מה בג"ל. וזה: שהוא באין בספינה, הינו שרבי אליעזר ורבי יהושע, שהם בוחינות בן

ותלמידיך, והוא מהלכין בים הַחֲכָמָה, ששם מתגלוין אורות המקיפים. וזה בבחינת ספינה, לשון ספון וטמון, בבחינת המקיפים שהם ספונים וטמוניין מעין כל, (כפי הם בבחינות: מה רב טוקד אשר צפנת ליראה, פג"ל). וזה בבחינת (משל לא): היתה באניות סוחר - לשון שחור סחור, בבחינת מקיפים שהם בבחינת ספינה פג"ל:

זה והיה רבי אליעזר ישן, ורבי יהושע נער. כי השגת רבי אליעזר שהוא בבחינת בן, הוא בבחינת שנייה, בבחינת: עין לא ראתה וכו', בבחינת מה, בבחינת: מה חמית וכו' פג"ל. אבל השגת רבי יהושע שהוא בבחינת תלמיד, בבחינת דרי מטה, הוא בבחינת נער, בבחינת: ואראה את ה/, בבחינת: מלא כל הארץ בבודו, בבחינת: הקיצו ורגנו שוכני עפר. וזה: והיה רבי אליעזר ישן, ורבי יהושע נער, פג"ל.

נודע רבי יהושע, ונגע רבי אליעזר. נגע רבי אליעזר - זה בבחינת כלויות בן בתלמיד, כי צריך לכלל בן בתלמיד. להראות לבחינת בן בבחינת ההשגה של התלמיד, כדי שיהיה לו ראה פג"ל. וזה: ונגע רבי אליעזר, הינו שרבי אליעזר שהוא בבחינת בן, בבחינת שנייה פג"ל, בכלל בבחינת תלמיד, שהשגו בבחינת נער פג"ל.

אמר לו: מה זה, יהושע - מה דיקא, זה בבחינת ההשגה של בבחינת בן, שהוא בבחינת מה פג"ל. זה בבחינת כלויות תלמיד בן, כי התלמיד צריך שיהיה בכלל בבחינת בן, שהוא

בוחינת מה, כדי שיזיה לו יראה בג"ל. וזה (דברים י): מה ה' אלקייך שואל מעמך כי אם ליראה. מה דיקא, כי צריך שיזיה נכלל בבחינת מה, כדי שיזיה לו יראה בג"ל. וזה: מה זה, יהושע - הינו שרבי אליעזר הביא את רבי יהושע לבחינת השגה של מה, כדי שיזיה רבי יהושע, שהוא בוחנת תלמיד, נכלל בגין בג"ל. מפני מה גודעתה. אמר לו: מאור גדור ראיתיabis - שראה אור גדורabis בים החכמה. אמר לו: שמא ענייו של ליתן ראיתך ובוי, - ליתן זה בוחנת מלכות, בוחינת: ליתן זה יצרת לשחק בו, כלם אליך ישברון וכו' בג"ל. הינו שהשיב לו, שראה ענייו של ליתן. והינו מה שבוחנת מלכות מלקט ומקבץ כל הבטחות של כל בא עולם, שלם עיניהם הלוות ומצפין על פרנסת, ומלכות, בוחנת ליתן, מקבץ כל אלו הבטחות וונכנים עליהם לים החכמה לקבל משם פרנסה. ועל-ידיו גודעת רבי יהושע, כי נפל עליו יראה, מלחמת ונכניםabis בחכמה, שם נתגלה בוחנת מלכות, שבא לקבל פרנסה, שאה בוחנת ענייו של ליתן בג"ל, ועל-ידייה גודל יראה, כי מלכות הוא מקור היראה, בג"ל:

וזה: וזה מכיון שתים ימים ופרעה חלים וכו'. שתים ימים זה בוחנת תקופות הימים, תקופות הימים הנ"ל, שהם בוחנת עולם הבא, שהוא יום שפלו ארך, שהוא למעלה מהזמן; שם סדר הומנו הוא בוחנת מקיפים בג"ל, שהם כל התענוגים והשעשעים של עולם הבא בג"ל. ופרעה זה בוחנת

יְצֵל, פָּמוֹבָא בֶּזֶר (ויגש דף ר"י), **דָּכֵל נְהֹרִין אַתְּפָרְעֹן וְאַתְּגָלֵן**
מִנֶּה: (והשאר לא בא)

זה בוחנת קבורת משה, שהוא בוחנת המקיפים, שהם טמוניים מעין כל. וזה: עליונים נרמה להם למשה ותחתונים נרמה להם למללה, הנאמר בקבורת משה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה י), זה בוחנת כל הנ"ל, בוחנת: כי כל בשמיים ובארץ, ש踔יך הצדיק שזו כה לאלו המקיפים הנ"ל שיזיה לו בוחנת כל הנ"ל, להראות לעליונים שהם למשה, שאינם יודעים כלל בידיעתו יתרה, בוחנת: מה חמיה וכו'; ולההפה, תחתונים נרמה להם למללה, כי הם מושגים, שטלא כל הארץ בבודו, בוחנת: ואראה את ה':

עוד יש בזה דברים נעלמים הרבה, ולא באיר רק קצת, קצת ראשית פרקים. כי משה רבינו היה ענו (במדבר י), וענוה גדולה מפלם, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ז כ). ויש עוד צروف של חנבה, שהוא מרמז בפסקוק (דברים לד): ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עלייו, בסופו תבות יש צروف חנבה, כי בזה הפסקוק מרמז כל הבדיקות של המאמר הנ"ל: "מלא" זה בוחנת: ומלאו את הארץ, המבואר לעיל, וכן "روح חכמה" - כי סמך משה ידיו וכו', כל זה מבואר לעיל במאמר הנ"ל.

גם בענין היראה; כי יש חמיש גבורות שהם חמיש אימות, שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (שבת עז), ויש אלף ות"ה

(ארבע מאות וחמש) גְּבוּרָאַן, הַמּוֹבָא בִּזְהָר הַקְּדוֹשׁ (נשא דף קלו), שנכללים הנברות זה בזה עד אלף ות"ה. וכל אלו הדברים לא בארה כלל, כי אלו הדברים נאמרו וכו':

התורה הזאת מדبرا מצל העשור ספירות: שבע הפתר, חכמה ובינה, ידום, גם וראה. גם אמרו רבותינו זכרים לברכה (כחנות צ): המונע הלכה מפני תלמיד, אבל מונע מפני חסר, ופוזיק מפני וראת שמים. גם בן ותלמיד - בן, איתא בזוהר הקדוש (יחרו דף עט): מה שמון, דא חכמה, מה שם בן, דא תפארת. תלמידים הם למוקדי ה', דא נצח ה'וד. כל, דא יסוד, ומילכות הנ"ל. ראה היא איברים הפנימיים. ויש ספירות שמדרבר מהם בפה פעמים. (אשרי אונים שכד שומעות. אשרי העם שכבה לו וכו'):

ח

תקעו בחדר שופר בבסא ליום חנוכה, כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב: (תהלים פ"א)

« אֶפְ-עַל-פִּי שְׂטוֹכָה הוּא דָבָר גָּדוֹל, וּמְטָל עַל כָּל אֶחָד מישראל להוכיח את חכמו, כשרואה בו שאין מתר佞ג בשורה, במזו שפתוח (ויקרא ט): הוכיח תוכיח את עמיתך, אֶפְ-עַל-פִּיכֵן לֹא כָל אָדָם רָאוּי להוכיח. במזו שאמר רבי עקיבא (ערין ט): פמה אני, אם יש בדור הזה מי שיכל להוכיח. ואם רבי עקיבא אמר זאת ברורו, כל-שפנו בדור הזה של עכשו. כי

בְּשַׁהֲמֹכִיחַ אֵינוֹ רָאֵי לְהֻכִּית, אָיוֹ לֹא דַי שָׁאַנוֹ מָועֵיל בְּתוֹכֶתְוָן, אָף גַם הָוָא מְבָאֵישׁ רִיחַ שֶׁל הַגְּשָׁמוֹת הַשׂוּמָעִים תּוֹכְחָתוֹ. כִּי עַלְיִדְיִי תּוֹכְחָתוֹ הָוָא מְעוֹורֵר הַרִּיחַ רֵעַ שֶׁל הַמְּעֻשִׁים רְعִים וּמְדוֹתָרָה רְעוֹתָשָׁל הָאָנָשִׁים שֶׁהָוָא מְוֹכִיחַם. בָּמוֹ בְּשֶׁמֶןְחָה אַיִּיחַ דָּבָר שְׁיִשְׁ לֹ רִיחַ שָׁאַנוֹ טֹוב, בֶּל זִמְנָן שָׁאַן מְזִין אַזְהָר הָרְבָר, אֵינוֹ מְרַגְּשִׁין הַרִּיחַ רֵעַ, אָבָל בְּשֶׁמֶתְחִילָן לְהֻזּוֹ אַזְהָר הָרְבָר, אֵינוֹ מְעוֹרֵרֵן הַרִּיחַ רֵעַ; בָּמוֹכְן עַלְיִדְיִי תּוֹכָחָה שֶׁל מַיִּ שָׁאַנוֹ רָאֵי לְהֻכִּית, עַלְיִדְיִזְהָ מְזִין וּמְעוֹרֵרֵן הַרִּיחַ רֵעַ שֶׁל הַמְּעֻשִׁים רְעִים וּמְדוֹתָרָה רְעוֹתָשָׁל הָאָנָשִׁים שֶׁמְוֹכִיחַם, וּעַלְכָן הָוָא מְבָאֵישׁ רִיחַם, וּעַלְיִדְיִזְהָ הָוָא מְחַלֵּישׁ אֶת הַגְּשָׁמוֹת שֶׁלָּהֶם, וּעַלְיִדְיִזְהָ נְפִסְקָה הַשְּׁפָעָה מִפְּלָה הַעוֹלָמוֹת הַתְּלִוִּים בָּאֵלָה הַגְּשָׁמוֹת. כִּי עַקְרָב יַעֲקִתָּה הַגְּשָׁמָה הָוָא מְהֻרִית. בָּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבָותֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (ברכות מ): מִנֵּין שְׁמַבְּרָכִין עַל הַרִּיחַ, שָׁנָאָמָר: בֶּל הַגְּשָׁמָה תַּהֲלִיל יְהָ. אַיִּיחַ דָּבָר שַׁהֲגָשָׁמָה נְגִינָה מִפְנֵו וְלֹא נְגִונָה, הַיִּי אָוָמָר: זֶה הַרִּיחַ. וּעַלְכָן עַלְיִדְיִי זֶה הַמְּוֹכִיחַ, שֶׁהָוָא מְבָאֵישׁ רִיחַם, עַלְיִדְיִזְהָ נְחַלֵּשת הַגְּשָׁמָה, שִׁגְינִיקָתָה מְהֻרִית בְּגַל, וּמְמִילָא נְפִסְקָה הַשְּׁפָעָה מִפְּלָה הַעוֹלָמוֹת הַתְּלִוִּים בָּהֶם.

אָבָל בְּשַׁהֲמֹכִיחַ רָאֵי לְהֻכִּית, אָיוֹ אַדְרָבָא, הָוָא מְסִיף וְנוֹתֵן רִיחַ טֹוב בְּרַגְשָׁמוֹת עַלְיִדְיִי תּוֹכְחָתוֹ. כִּי הַתּוֹכָחָה צְרִיכָה לְהִזְהָר בְּבִחְנִית הַתּוֹכָחָה שֶׁל מָשָׁה, שֶׁהֻכִּית אֶת יִשְׂרָאֵל עַל מַעְשֵׁה הַעֲגָל, שְׁעַלְיִדְיִי תּוֹכְחָתוֹ נָתַן בָּהֶם רִיחַ טֹוב, בְּבִחְנִית (שה"ש א): נָרְדֵי נָתַן רִיחַן, הַנְּאָמֵר עַל מַעְשֵׁה הַעֲגָל. עֹבֶל לֹא

נאמר, אלא נתן, כמו שפרש רש"י שם וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (שבת פח). כי עליידי הוכחה של משה על מעשה העגל הוסיף ונתן בהם ריח טוב, שהוא בבחינת מזונה דנשמה. כי עקר בנית הנשמה היא מהריה כנ"ל, כי עליידי קול המוכיח שהוא ראוי, עליידיזה הוא נתן ריח טוב בהנשות, שהוא בבחינת מזונה דנשמה כנ"ל:

כ"י יש מזונה דנשמה ומזונה דגופא, ועלידי מזונה דגופא נחלש מזונה דנשמה, כי עליידי מזונה דגופא, והינו על ידי אכילה ושתיה, עליידיזה מגדילין את בנית עקב דסטראי אחרא, בבחינת (תחים מא): אוכל לחמי הגדייל עלי עקב. כי על ידי האכילה נתחזקין העקבים והרגליין, בבחינת (שבה קב): דק בכבי ותשבח בגני. ואו בשונת גדר, חם ושלום, עקב דסטראי אחרא, עליידיזה נחלש, חם ושלום, בנית עקב דרךה שהוא בבחינת (משל כד): עקב ענוה יראת ה', שהוא בנית ריח, בבחינת (ישעה יא): ורירחו ביראת ה', שהוא מזונה דנשמה.

והתיקון לו הוא עליידי בבחינת קול, כי בבחינת קול הוא משקה את הנן, שם גדים כל הריחות והיראות, בבחינת (בראשית ב): ונחר יצא מעון להשקות את הנן. נהר היוצא מעון וכו' - זה בבחינת קול, בבחינת (תחים צ): נשאו נהרות קולם; וזה בבחינת (בראשית ג): את קלד שמעתי בנן ואירא. כי זה הקול משקה את הנן, שעליידיזה גדים שם כל הריחות, שם בבחינת יראה כנ"ל, שהוא בבחינת מזונה דנשמה כנ"ל. כי

על-ידי זה הקול נגנע בבדיקה עקב דסטרא-אחרא, כי זה הקול הוא בבדיקה (שם כ): הקול קול יעקב. ועל-כן ובזה יעקב לבדיקה הרית, בבדיקה (שם): ראה ריח בני פריח שדה, הנאמר ביעקב, והוא מכנייע יעקב דסטרא-אחרא, בבדיקה (שם כה): ידו אוחזת בעקב עשו.

זהו הקול הוא בבדיקה קול המוכיה הראוי, בבדיקה (ישעה נה): הרם בשופר קולך ותגיד לעמי פשעם וכו'. כי המוכיה שרוצחה להזכיר את ישראל ולהגיד להם פשעם וחתאתם, היא צריכה ליה הקול, כדי שלא יבואו ריחם על-ידי שמעורר עוננותיהם בנ"ל. על-כן צריכה ליה הקול, כי על-ידי זה הקול הוא מוסיף ונוטן בהם ריח טוב, כי על-ידי זה הקול גורלים כל הריחות, כי זה הקול משקה את הגן וכו' בנ"ל. וזהו: הרם בשופר קולך - בשפר דיקא, כי זה הקול המשקה את הגן, שהוא בבדיקה: ונחר יצא מעדן, הוא בבדיקה קול הנגנון של השיר שייתעורר לעתיד, בשיחדש את עולמו, שהוא בבדיקה שיר פשוט, בפול, שלישי, מרבע. וזהו בשפר - ראשיתבות: פשוט, בפול, שלישי, רביע - שהוא בבדיקה השיר שלעתיד, שהוא בבדיקה הקול המשקה את הגן, שעליידי זה הקול דיקא הוא יכול להזכיר.

זהו: הרם בשפר קולך - בשפר דיקא, בנ"ל.

זהו בבדיקה: מושבין עליו חוט של חסר, הנאמר במוכיה הראוי, כמו שאמרו רבותינו וכרכונם לברכה (חמד כה): המוכיה את חבירו לשם שם, מושבין עליו חוט של חסר,

שנאמר: מוכיח אָרֶם אַחֲרֵי חֹן יְמִצָּא, כי חותם של חסר זה בוחנת שנקלע ונשׂור ונעשה חותם מהגימין, שעלה אליו הגימין (שְׁקוּוֹן סְטוּרִים) ותനגן הנגנון והשור הוה של לערת, שהם ע"ב גימין בונדר שם י"ק יק"ו יקו"ק, שהוא בוחנת שיר פשוט בפול וכו', פMOVוא בתקונים (חי כ"א), שהוא עללה פלו ע"ב. ועל אליו הגימין יתנגן השיר הוה שלעתיד בשיחדש את עולמו, בבחינת הלהם פט): עולם חסר יבנה, שאו יתעורר שיר פשוט וכו'. וזה בוחנת חותם של חסר הנ"ל, הנאמר במוכיח הרاوي, הינו בוחנת החותם הנעשה מהגימין הנ"ל, שעלייהם יתנגן השיר הוה בשיחיה חדש העולם, בוחנת: עולם חסר יבנה, פג"ל. וזה: מושבנן עליו חותם של חסר - זה בוחנת ההמשכה, שמושבנן ופושטןacha הגימין, כדי לנגן עליהם שיר הנ"ל. נמצאה שעליידי קול המוכיח הרاوي, הוא נותן ריח טוב בהנשומות פג"ל:

ב אָה לְבוֹא לְזֹה, לְבָחִינָה קֹול הנ"ל, הוּא עַל-יְדֵי הַפְּלָה. כי עקר ה-תְּפִלָּה הִיא רְחִמִּים וְתְּחִנּוּנִים (כמובא בפ"ב דאבות), ועקר הרחמים תלוי ברעת, במו' שבחות (ישעה יא): לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדרשי, כי מלאה הארץ דעה את ה' בימים לים מקרים. כי לעתיד נגדל הדעת, ואו לא יהיה שם חוק ואכזריות, כי ותפשת הרחמןות על-ידי הדעת, כי עקר הרחמים תלוי בדעת. ולפעמים, בשפטרא-אחרא יונכת מן הרחמןות, אויהם ממשיכין לעצמן הרחמןות, ואו נתמעט הרחמןות אצלנו. ואפלו מעט הרחמןות שנשאר הוא בבחינת אכזריות, כי

על-ידייהם יונקים מן הרחמןות, נתקלקל הרחמןות ונעשה אכזריות, כי רחמי רשות-אכזרי (משל י). ועל כן גם מעט הרחמןות הנשאר אצלנו הוא בבחינת אכזריות, כי נתקלקל על-ידייהם יונקים מן הרחמןות, חם ושלום, בג"ל. וזה בבחינת (אייה ז): גם תנאים חלצו שד - זה בבחינת רחמןות דסטרוא- אחרת, בבחינת: כshed משדי (ישעה י), כי שדי הוא בבחינת רחמןות דקרוּשה, בבחינת (בראשית מג): ואל שדי יתן לךם רחמים, שהוֹא בבחינת תפלה, שהוֹא שוד המערבות. ועל-ידי שד משדי, בבחינת הרחמןות דסטרוא- אחרת, בבחינת: גם תנאים חלצו שד - על-ידייה: בת עמי לאכזר, כי על-ידייה שהם יונקים מן הרחמןות, על-ידייה גם מעט הרחמןות הנשאר אצלנו נפוגם ונעשה אכזריות בג"ל. ועל-ידייה שנותקקל הרחמןות ונעשה אכזריות, נפוגם הדעת, בבחינת: כל הפוּעם, חכמוֹ מסתלקת ממנה (פסחים סט); ואזיו נקטוּ הדעת ונעשה בבחינת מהין דקמנות, ואזיו הם יונקים, חם ושלום, מפוגם הדעת, בבחינת (בראשית ג): והנחש היה ערום. הינו דעת דסטרוא- אחרת, שיונק על-ידי נפילת הדעת דקרוּשה, שנפוגם על-ידי אכזריות וככעם בג"ל.

ומזה בא, חם ושלום, תאות נאות, כי הימה הוא מחזאה פרוסה בפני התאוה זו, כי אין אדם עובר עברה אלא אם בין ננים בו רוח-שיטות (סוטה ג); אבל בשחפה וחדעת שלם, הוא מן בפני התאוה הזאת. כי יש שלשה מהין, וכל אחד ואחר הוא בבחינת מחזאה פרוסה בפני זאת התאוה; ומיאלו

השלשה מבחן נמשך שלשה מיני רחמנות, כי יש שלשה מיני רחמנות, בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק (בראשית כא): אם תשקר לי ולגני ולנקי - עד כאן רחמי האב על הבן (כ"ר וויא פ' נ"ד והוא בפרש"י שם), שהם בבחינת שלשה מיני רחמנות, והם נמשcin משלשה מבחן, כי מוח הבן - ממוח האב (תקון י"ח). וזה בבחינת שלוש תפלות ביום, כי כל תפלה ותפלה הוא בבחינת מוח מיוחד מלאו השלשה מבחן, שהם בבחינת שלשה מיני רחמנות התלויות במוח, כי עקר התפלה היא רחמים ותחנונים בג"ל. ועל-כן בשחדעת נפם, חם ושלום, בג"ל, מוח בא, חם ושלום, תאורה נאורה בג"ל. ואוי בשגענו הרחמנות והדעת, אוי אי אפשר להתפלל בבחינת רחמים ותחנונים, ואו התפלה בבחינת דין, ובשהתפלה בבחינת דין, או הפטרא-אחרא בולעת את התפלה, חם ושלום, כי עקר ינחת הפטרא-אחרא היא מבחינת דין, שהם מבחן קטנות, בבחינת אלקים, כידוע, ועל-כן הם נאחים, חם ושלום, בתפלה זו שהוא בבחינת דין, ובולען אותה, חם ושלום:

ו, ואו בשהתפלה בבחינת דין, או צרכין בעל כח גדול, שיוכבל להתפלל תפלה בבחינת דין. כמו פינחים בעת שקנא על מעשה זמרי, כמו שפטוב (זהלים קו): ויעמוד פנחים ויפלל; ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין מד): שעשה פלילות עם קונו; הינו תפלה בבחינת דין, כי קנא על מעשה זמרי, שהוא בבחינת (איוב לא): כי היא ומזה והוא עוז פלילים; הינו שהוא עוז

שָׁעֲרִיכֵין לְהָתֵּפלָה בַּבְּחִינָת דָּין, שֶׁהָוָא בַּבְּחִינָת פְּלִילִים, בַּבְּחִינָת: וַיַּעֲמֹד פְנַחַם וַיַּפְלֵל. כִּי בְּשִׁיעַשׁ פָנָם תְּאוֹת נָאָופָה, חַס וְשַׁלּוּם, שָׁאוֹ הַתְּפִלָה בַּבְּחִינָת דָין, וְהַסְּטָרָא־אַחֲרָא בּוֹלָעָת אָוֹתָה, חַס וְשַׁלּוּם, אֹזֶן צְרִיכֵין בַּעַל כְּחָגְדוֹל, שִׁיחְתִּפְלֵל תְּפִלָה בַּבְּחִינָת דָין, כִּמוֹ בְּעַת שְׁהִיה מַעֲשָׂה וּמְרִי, שְׁהַצְּרָךְ פִּינְחָס לְהַחְפֵלָל תְּפִלָה בַּבְּחִינָת דָין. כִּי בְּשָׂזה הַבְּעַל־כְּחָמָת הַתְּפִלָל תְּפִלָה בַּבְּחִינָת דָין, וְאַוי הַסְּטָרָא־אַחֲרָא רֹצֶחֶת לְבָלָע אָוֹתָה, כִּי הִיא בּוֹלָעָת תְּמִיד הַתְּפִלוֹת שָׁהָם בַּבְּחִינָת דָין פָנָל. וְאַוי בְּשָׂהיָה רֹצֶחֶת לְבָלָע וְאֶת הַתְּפִלָה שֶׁל הַבְּעַל־כְּחָמָת שָׁהָיָה בַּבְּחִינָת דָין, אַוי זֶאת הַתְּפִלָה הִיא עַומְדָת בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל, בַּבְּחִינָת (שם מא): בְּצֹאוֹרָוּ יְלִין עַז; הַנְּזֵה הַתְּפִלָה שֶׁל הַבְּעַל־כְּחָמָת הַגְּלִיל, שֶׁהָוָא בַּבְּחִינָת מְטָה עַז, הִיא עַומְדָת לוּ בְּצֹאוֹרָוּ, בְּבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל, וְאַוי הוּא מְכֻרָה לְהַנּוּ הַקָּאוֹת, הַנְּזֵה שְׁהַסְּטָרָא־אַחֲרָא מְכֻרָה לְהַקְיָא וּלְהַזְּצִיאָא כָּל הַקְּרוּשָׁות שֶׁל הַדְּבָרָה וְהַרְחָמָנוֹת וְהַתְּפִלוֹת שְׁבָלָע, בַּבְּחִינָת (שם כ): חַיל בָּלָע וַיַּקְאָנוּ. וְלֹא דַי שֶׁהָוָא מְקִיא וּמוֹצִיא כָּל הַקְּרוּשָׁה שְׁבָלָע, אָף גַם הוּא מְכֻרָה לְהַקְיָא וּלְהַזְּצִיאָא עַצְמֹות הַחַיוֹת שֶׁל מִמֶּשׁ, בַּבְּחִינָת: מְבָטָנוּ יוֹרִישָׁנוּ אַל; הַנְּזֵה שְׁמַזְצִיא וּמְקִיא עַצְמֹות חַיוֹתוֹ מִמֶּשׁ.

וְזֹה בַּבְּחִינָת גָּרִים שְׁמַתְגִּירִין, שֶׁהָם הֵyo תְּחִלָה מִעַצְמוֹת הַסְּטָרָא־אַחֲרָא מִמֶּשׁ, וְעַכְשָׂו חֹזְרִין אֶל הַקְּרוּשָׁה. כִּי הַסְּטָרָא־אַחֲרָא מְכֻרָה לְהַקְיָא וּלְהַזְּצִיאָא עַצְם חַיוֹתוֹ מִמֶּשׁ, שֶׁזֶה בַּבְּחִינָת גָּרִים פָנָל.

וזה בוחינת (תהלים ק): מיטה עזך ישלח ה' מצין רדה בקרוב איבך. בקרוב דיקא, בוחינת: מבטנו יוריישנו אל, כי מיטה עז, הינו התחפלה של הבעליך הנ"ל, היא יורחת בקרבו ממש, כי עליך הוא מוציא ומקיא עצמות חיתו ממש, מקרבו ומברנו, בוחינת: מבטנו יוריישנו אל, נ"ל.

זה בוחנת (שם עד): אפה פוררת בעזך ים, שברת ראשית תנינים על המים; כי עליך מיטה עז הנ"ל, הוא משביר ראשית תנינים על המים. הינו הסטרא-آخر ונהחש, שהורתה יונקת מן הרחמןות והרעת, שהיא בוחנת: במים לים מכפים, בוחנת: ונהחש היה ערום, נ"ל. ועליך מיטה עז הנ"ל, הינו התחפלה של הבעליך, בוחנת פינחים, עליך זהה היה מוציא קרשת הרעת וההפלות שבלו, ושביר ראשית תנינים על המים נ"ל. כי התחפלה של הבעליך, שהיא בוחנת דין, בוחנת: ויעמוד פינחים ויפלל - היה עומדת בבית הפלעה של נהחש, ועליך זה הוא מכרח להקיא ולהוציא הפל נ"ל.

זה צروف ויפלל - ראשיתבות: ותשליך לפני פרעה יהי לתניין (שמות ז). כי צריכין להשליך מיטה עז, שהיא בוחנת התחפלה הנ"ל, להתניין, בוחנת: ותשליך לפני פרעה יהי לתניין. שמשליך בכוונה המיטה עז לפני הסטרא-آخر, כדי שיהיה להתניין, הינו כדי שיבלו התניין את התחפלה זאת. כי עליך זה מוציא ממו כל הקשות שבלו, כי היה עומדת בבית הפלעה שלו נ"ל:

וְזֹה בִּחִינָת: וַיִּשְׁמַע יְתָרו - מֵה שְׂמֹועָ שֶׁמְעַ וּבָא, קְרִיעַת יָם-
סֶופֶן וּמְלֻחָת עַמְלָק (ובחים קשׁו). כִּי עַמְלָק טָמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל
בַּפְנֵם תְּאוֹת נָאוֹת, בַּמָּו שְׁכָתוֹב (ורבים כה): אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרָה,
בִּחִינָת מִקְרָה-לִילָה, חַס וּשְׁלוֹם, שָׁבָא עַל-יְדֵי בִּחִינָת עַמְלָק. כִּי
עַמְלָק יוֹנֵק מִבִּחִינָת הַדָּעַת, בִּבִּחִינָת (נדמה כד): רְאִישָׁת גּוֹיִם
עַמְלָק, שָׁוֹה בִּחִינָת: וַהֲנֹחַשׁ הִיה עָרוֹם כְּגַם לֵל, שְׁעַל-יְדֵיָה בָּא,
חַס וּשְׁלוֹם, טָמֵאת הַתְּאוֹת הַזֹּאת כְּגַם לֵל, וְזֹה בִּחִינָת מְלֻחָת
עַמְלָק. וְהַתְּקוּן לָהּ הַוָּא בִּחִינָת קְרִיעַת יִמְסּוֹת, בִּחִינָת: אֲתָה
פּוֹרַת בְּעֹז יָם, שְׁבָרַת רְאִישָׁי תְּנִינִים עַל הַמְּנוּמִים. הַיְנוּ בִּחִינָת
מִטָּה עַז הַגַּל, שְׁעַל-יְדֵיָה מּוֹצִיאָן מִפְנֵז מִימֵי הַדָּעַת, שְׁבָלָע מִן
הַקְּרָשָׁה כְּגַם לֵל. וּעַל-יְדֵיָה: וַיִּשְׁמַע יְתָרו, הַיְנוּ בִּחִינָת גָּרִים, כִּי
עַל-יְדֵי מִטָּה עַז הַגַּל, שַׁהְוָא בִּחִינָת קְרִיעַת יִמְסּוֹת, בִּחִינָת
אֲתָה פּוֹרַת בְּעֹז יָם וּכְוֹ), שַׁהְוָא מַתְּקוּן וּמַבְּנִיעַ מְלֻחָת עַמְלָק
כְּגַם לֵל, עַל-יְדֵיָה נַעֲשֵׂין גָּרִים, בִּחִינָת וַיִּשְׁמַע יְתָרו. כִּי מּוֹצִיאָן
מִפְנֵז גַּם עַצְמוֹת חִיוֹתָו שַׁהְוָא בִּחִינָת גָּרִים כְּגַם לֵל:

ר וְזֹה בִּחִינָת רַעִים. כִּי עַל-יְדֵי גָּרִים שְׁנָעֲשִׂין עַל-יְדֵי מִטָּה עַז
הַגַּל, עַל-יְדֵי שְׁהַפְּטָרָא-אַחֲרָא מִכְרָת לְהַחוּר בְּלַ
הַקְּרָשָׁה שְׁבָלָעָה, עַם עַצְמוֹת חִיוֹתָה כְּגַם לֵל, עַל-יְדֵיָה נַתְּרָבָה
וּנְתַגְּדָל בְּבוֹדוֹ יְתַבְּרוֹ בִּבִּחִינָת (זהלים צ): הַבּוּ לָה' מִשְׁפָחוֹת
עַפְים, הַבּוּ לָה' בְּבּוֹדֵעַ וְעַז. וְזֹה בִּחִינָת רַעִים, בִּבִּחִינָת (שם כת):
אֶל הַבּוֹדֵעַ הַרְעִים, ה' עַל מִם רַבִּים. מִם רַבִּים, זֶה בִּחִינָת מִימֵי
הַדָּעַת, בִּבִּחִינָת (ישעה יא): כִּי מַלְאָה הָאָרֶץ דָּעַה אֶת ה' כִּפְרִים לִים

מכספים, הינו בבחינת מימי הדעת, שיוצאיין מן הפטרא-אחרא וחוזרין אל הקדשה, שעלי-ידייה נעשין גרים, ונתגלו בבוזו יתברך, שזוהו בבחינת רעמים, בבחינת: אל הכבוד הערעים. כי הרעש והפרוסם שנתקפרסם בבוזו יתברך עלי-ידי הגרים, זה בבחינת רעמים, שהם קול רעש גדול. כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ט): מי רעמים עני דשפבי מיא להדרי. עני דשפבי מיא, זה בבחינת הפטרא-אחרא, שהיא בבחינת (איכה ג): סכת בענן לך מעבר תפלה. הינו הקלפות המעקבים את התפלה - בשחזרים ושותפים מימי הדעת שבלווע, זה בבחינת: עני דשפבי מיא; ואו נתגלה בבוזו יתברך, בבחינות:ocabod ה' נראה בענן (שמות ט), וזה בבחינת רעמים בג"ל. ועל-פנ צروف גרים הוא ראשיתבות: רעם כבורתו מי יתבונן (איוב כו), כי גרים הם בבחינת רעמים בג"ל:

ה ועל-ידי התגלות הכבוז, על-ידייה בא התפשטות הנבואה. כי הנבואה בא מבחינת שרש נפשות ישראל, שהם בבחינת שבעים נפש, בבחינת שבעים נפש, בבחינת (דברים י): בשבעים נפש ירדן אבותיך - ראשיתבות נביא. ושרש הנפשות הוא בבחינת בבוד, בבחינת (בראשית ט): בסודם אל תבא נפשי, ובקהלם אל תחר בבוד. ועל-פנ ועל-ידי התגלות הכבוד שהוא בבחינת שרש הנפשות, על-ידייה בא התפשטות הנבואה.

זה בבחינת (שבת צב): אין הנבואה שורה אלא על חכם, גבור ועשיר; כי כל בוחנות אלו הם בבחינת בבוד, שטמשם

נִמְשָׁךְ הַגְּבוֹאָה. חַבֵּם - בְּבִחִינָת (משל ג'): כִּבּוֹד חֲכִימִים יִנְחַלְוּ. גַּבּוֹר - בְּבִחִינָת (מלחמות כד): מֵי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבּוֹד, ה' עֹזֹז וְגָבוֹר. עַשְׂיר - בְּבִחִינָת (בראשית לא): וַיַּאֲשֶׁר לְאַבְינוּ עֲשָׂה אֵת פֶּל הַכְּבּוֹד הַזֶּה. וְזֹה בְּבִחִינָת (ברכות ג'): אָיו לִי שְׁחַרְבָּתִי אֶת בֵּיתִי, וְשַׁרְפָּתִי אֶת חַיְכָלִי, וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין אֱמוֹת הָעוֹלָם. הַחַרְבָּתִי אֶת בֵּיתִי - זֹה בְּבִחִינָת פֶּגֶם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעה נ): כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה, וְשַׁרְפָּתִי אֶת חַיְכָלִי - זֹה בְּבִחִינָת פֶּגֶם הַכְּבּוֹד, בְּבִחִינָת (מלחמות ט): וּבְחִילָוּ בָּלוּ אָוֹמֵר כִּבּוֹד. וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי - זֹה בְּבִחִינָת בֶּטֶול הַגְּבוֹאָה שְׁבָאה מִנְפְּשׂוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּבִחִינָת: בְּשַׁבָּעִים נִפְשָׁר יְרֻדוּ אֶבֶתִיךְ מִצְרִים. כִּי גָלוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבִחִינָת בֶּטֶול הַגְּבוֹאָה, שְׁבָאה מִנְפְּשׂוֹתם פָּגָל:

וְזֹה בְּבִחִינָת רְפּוֹאָה, כִּי כָל בְּבִחִינָות הַגָּל הֵם בְּבִחִינָת רְפּוֹאָה. כִּי הַתְּגִלּוֹת הַכְּבּוֹד הַגָּל זֹה בְּבִחִינָת וּרְיחַת הַשְּׁמֶשׁ, בְּבִחִינָת (ישעה ס): כִּבּוֹד ה' עַלְיָה וּרְחָה; עַלְיָה וּרְיחַת הַשְּׁמֶשׁ בָּא רְפּוֹאָה, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבָרְכָה (ב"ב ט): אֲדָלִי יוּמָא אֲדָלִי קָצְיוּרִי, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (מלאכי ג): וּוֹרֶחה לְכָם יְרָאִי שְׁמֵי שְׁמֶשׁ צְדָקָה וּמְרָפָא. כִּי רְוֹחֵץ גְּבוֹאָה שְׁנַתְּפִיחַת עַלְיָה הַתְּגִלּוֹת הַכְּבּוֹד, זֹה בְּבִחִינָת הָרְפִיאָה הַבָּאָה עַלְיָה וּרְיחַת הַשְּׁמֶשׁ, בְּבִחִינָת (משל ח): רֹוח אִישׁ יְכַלֵּל מְחַלָּה.

וּעַקְרָב הַתְּגִלּוֹת הַכְּבּוֹד הוּא עַלְיָה הַתְּפִלָּה הַגָּל, שְׁעַלְיָה הַעֲנָנים, שְׁהָם הַסְּטוּרָא-אַחֲרָא וְהַקְּלָפּוֹת, פָּלִים וְהַזְּלִיכִים, וְאֹנוֹ נְעַשֵּׂין גְּרִים, וְנִתְגַּלֵּה הַכְּבּוֹד פָּגָל. זֹה בְּבִחִינָת סְלִיחַת הָעוֹז,

שָׁבָא עַל־יִדְיָו רַבּוֹ הַתְּפִלּוֹת, שַׁעַל־יִדְרִיזָה הַשְּׁמֶשׁ זָוָחת, שַׁעַל־יְדָה בָּא רַפּוֹאָה. בַּי הַעֲוֹן הַוָּא בְּחִינַת עֲנָן, שַׁמְחָשֵׁיךְ אָוֹר הַשְּׁמֶשׁ. בַּי טְבֻעַ הַעֲוֹנוֹת הַם בְּחִינַת חַשָּׁה, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעה ט): וְהִיא בְּמַחְשֵׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם; וְזֹה בְּחִינַת הַחֹלָאת, בַּי עַקְרָב הַחֹלָאת בָּאָה מַעֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שָׁאמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (שְׁבַת נָה): אָזִין יִסּוּרֵין בְּלֹא עָזָן, שְׁנָאָמָר: וּפְקָרְתִּי בְּשַׁבְט פְּשָׁעָם וּבְנָגָעָם עֲוֹנָם; בַּי הַעֲוֹנוֹת הַם בְּחִינַת עֲנָנִים, שַׁמְחָשִׁיכִים־אוֹר הַשְּׁמֶשׁ, שַׁעַל־יִדְהָה הַרְפּוֹאָה. עַל־יִדְיָה הַתְּפִלָּה נַחֲפְרֵין הַעֲוֹנוֹת, בַּי הַתְּפִלָּה מַכְפְּרָת, בַּי הִיא בָּמְקוֹם קָרְבָּן, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעה נ): וְהַבְּיאָוֹתִים אֶל הַר קָרְשִׁי, וּשְׁמַחְתִּים בְּבֵית הַפְּלָתִי, עַלְוֹתֵיהם וּוּבְחִיחָם. וּכְשִׁנְחַתְּפֵרֵין הַעֲוֹנוֹת, זֹה בְּחִינַת שְׁהָעָנִים פְּלִים וּוּלְכִים, בְּבִחְנִית (שם מד): מְחִיחִי כָּעֵב פְּשָׁעָד וּכְעָנוֹן חַטָּאתִיךְ וּכוֹן, וְאַזִּי הַוָּא בְּחִינַת זְרִיחָת הַשְּׁמֶשׁ, שְׁמַשֵּׁם הַרְפּוֹאָה, בַּי עַקְרָב הַחֹלָאת הִיא בְּחִינַת הַעֲוֹן, שַׁהְוָא בְּחִינַת עֲנָן וְחַשָּׁה, שַׁמְחָשֵׁיךְ אוֹר הַשְּׁמֶשׁ, שַׁהְוָא בְּחִינַת רַפּוֹאָה; וּכְשִׁנְסָלָח הַעֲוֹן, הַוָּא בְּחִינַת שְׁהָעָנָן בְּלָה, וְאַזְוָן הַשְּׁמֶשׁ זָוָחת, וְאַזִּי בָא רַפּוֹאָה בְּנָ"ל. וּכְלָ זֹה בַּא עַל־יִדְיָה הַתְּפִלָּה, שַׁהְיָא מַכְפְּרָת עֲוֹנוֹת בְּנָ"ל.

וּעַקְרָב הַתְּפִלָּה, שַׁעַל־יִדְהָה נְסָלָח הַעֲוֹן וּנְצֹולַן מַחֹלָאת, הַוָּא בַּא עַל־יִדְיָה שְׁנָתוֹסָף שְׁכַנְן מִישְׁרָאֵל, בַּי כָּל מָה שְׁנָתוֹסָף שְׁכַנְן מִישְׁרָאֵל, נְתֻרָּה וּנְתַגְּלָל הַתְּפִלָּה בָּמְאֹר מַאֲדָר. וְזֹה בְּחִינַת הַקְּבוּן של יִשְׂרָאֵל, בַּי כָּל מָה שְׁנָתְקַבְּצִין וּנְתַרְבֵּין בַּיוֹתָר נְפָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בִּיחָד, נְתֻרָּה וּנְתַגְּלָל בִּיּוֹתָר מַאֲדָר בַּיּוֹתָר הַתְּפִלָּה. בַּי

שֶׁלְשׁ אָבָנִים בּוֹנוֹת שְׁשָׁה בַּתִּים, אַרְבָּע אָבָנִים בּוֹנוֹת עֲשָׂרִים וְאֶרְבָּעָה בַּתִּים, חֲמֵשׁ - מֵאָה וָעֶשֶׂרִים בַּתִּים וּכְוֹ, עַד שֶׁאֵין הַפֶּה יִכְלֶל לְדִבָּר וְהַלְבָּב לְחַשֵּׁב, כִּדְאַתָּא בְּסֶפֶר יִצְחָרָה. נִמְצָא שֶׁכֶל מִה שְׁנַתּוֹסֵף אָבָן אַחַת, נִתְרַבֵּין הַבְּתִים בְּיוֹתֶר מַאֲדָם בְּכַפְלִי בְּפֶלִים כְּגַם. וְהַגִּשּׁוֹת הֵם בְּחִינַת אָבָנִים, בְּבְחִינַת (אי' ד): תִּשְׁתַּפְכָּנָה אָבָנִי קָדְשׁ וּכְוֹ, וְהַבְּתִים זֶה בְּחִינַת: כִּי בֵית בִּית תִּפְלָה. נִמְצָא שֶׁכֶל מִה שְׁנַתּוֹסֵף וְנִתְרַבֵּה נֶפֶשׁ אַחַת לְהַקְבּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נִתְרַבֵּה וְנִתְגַּדֵּל מַאֲדָם בֵית תִּפְלָה, כִּי עַכְשָׁוּ, בְּשְׁנַתּוֹסֵף עוֹד נֶפֶשׁ אַחַת לְהַקְבּוֹן, נִעֲשֵׂין צְרוּפִים אַחֲרִים חֲדָשִׁים הַרְבָּה מַאֲדָם, בְּפֶלִי בְּפֶלִים בְּפָמָה וּבְכָמָה פְּעֻמִּים כְּגַם. וּלְעַלְפָן בְּשְׁנַתּוֹסֵף שְׁכִינָה מִיּוֹשָׁרָאֵל, בְּגַן בָּמֳקוֹם שְׁדָרִים שֶׁם יְהוָה, בְּשְׁנַתּוֹסֵף עֲלֵיכֶם עוֹד שְׁכִינָה מִיּוֹשָׁרָאֵל, אֲוי נִתְרַבֵּה וְנִתְגַּדֵּל תִּפְלָה בְּמַאֲדָם, כִּי נִתְוֹסֵף נֶפֶשׁ אַחַת לְהַקְבּוֹן כְּגַם. וּלְעַלְיָדִי רַבִּי הַתִּפְלָה, עַלְיָדִיֶּה סְלִיחַת הָעוֹז, שֶׁהָיָה בְּחִינַת רַפּוֹאָה כְּגַם. וְזֹה בְּחִינַת (ישעה לו) וּבְלִי יָאַמֵּר שְׁכִינָה חֲלִיטִין: כִּי עַלְיָדִי שְׁנַתּוֹסֵף שְׁכִינָה, עַלְיָדִיֶּה נִצְוָלָן מִהְחֹלוֹאת כְּגַם, כִּי: הַעֲם הַיִשְׁבָּבָה נְשֹׂא עֹזֹן - כִּי עַלְיָדִי הַשְּׁכִינָה נִתְרַבֵּה הַחֲפָלה, וְאֲוי הוּא בְּחִינַת נְשִׂיאוֹת עֹז כְּגַם, וּלְעַלְיָדִיֶּה בָּא רַפּוֹאָה, וְנִתְבַּטֵּל הַחֹלוֹאת כְּגַם:

[וְרַע, שְׁלַפְעָמִים הוּא בְּחִינַת נְשָׂא-עֹז עַלְיָדִי הַקְבּוֹן כְּגַם, וְלַפְעָמִים הוּא חַס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת (שם ג): אָבָן חָלִינוּ הוּא נְשָׂא; כִּי כְּשָׁאוֹן בְּנֵי הַקְבּוֹן זְכָאים, אֲוי אַין זְכִים לְבְחִינַת]

נשוא-עון, ואו הצדיק מכהן לקביל על עצמו יסורי בשביל ישראל. ואין נצולים מחולאת רק העולם, אבל לא הצדיק, חם ושלם, כי הוא מקבל יסורים בשביל ישראל, בוחינת: אכן חלינו וכו'; אבל בשלהם זכאים ותפלתם הגנה, אוו הוא בוחינת: העם היישב בה נשוא עון, ואו נצל גם הצדיק מחולאת, בוחינת: ובו יאמר שכן חליתי, העם היישב בה נשוא עון, פג"ל:

ועל-ידי התפשות הנבואה על-ידיו נתרבר ונתרפקן בוחינת בה המרפה, בוחינת (הושע יב); וביד הנביאים אדרפה; כי עקר תקון וברור המרפה הוא כשהוא ביד הנביאים, וכשנתפרקן המרפה, על-ידיו נתרפקן האמונה האמתיות רתקשה, ונתרטטן אמונהות כוביות. כי עקר האמונה הוליה בכיה המרפה, כי בה שחשכל מבין אין שיק אמונה, ועקר אמונה היא רק במקום שהשכל נפסק ואינו מבין הדבר בשכלו, שם צריכין אמונה, וכשאינו מבין הדבר בשכלו, אוו נשאר רק בבחינת בה המרפה, שם צריכין אמונה. נמצא שעקר האמונה היא בבחינת המרפה, ועל-פניהם על-ידי התפשות הנבואה שעלי-ידי נתרבר ונתרפקן המרפה, על-ידייו נתרפקן האמונה האמתיות רתקשה פג"ל.

כ"י יש עשרה מדרגות בנבואה, והם בגנוג עשרה הרבות, שהם בוחינת עשרה מדרגות של נבואה. כמו שפטות (דברים ה): פנים בפנים דבר ה' עמכם. דבר ה' זו נבואה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קלח). ועל-פניהם על-ידי נבואה, שהוא

בְּחִנַּת עֲשָׂרָה מִדְרגות, בְּחִנַּת עֲשָׂרָת הַדְּבָרוֹת, וּכְן לְאֶמְוֹנָה
בְּהַשֵּׁם יְתָבָרָה, לְהַאֲמִין 'שְׁהַפְּלֵל בָּרָא ה' בְּעִשְׂרָה מְאֻמּוֹת. נִמְצָא
שֶׁעָקֵר תָּקוֹן הָאֶמְוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא עַל-יְדֵי בְּחִנַּת רוח-זְנוּבָה:
ה וְעַל-כֵּן צָרִיכֵן לְחַפֵּשׁ וְלִבְקַשׁ מְאַד אַחֲרֵי מִנְהָג אָמָתִי
לְהַתְּקַרְבָּה אֵלָיו. כִּי כָל מִנְהָג וּמִנְהָג יִשְׁלֹׁשׁ לְבִנְתַּת
רוח-זְנוּבָה, וְגַם עֲכָשׂוּ שְׁבָטָלה הַזְּנוּבָה, אַפְּעַל-פִּיכֵן בְּהַכְרִימָה
שְׁיוֹתְהָה לְהַמְנָהָג בְּחִנַּת (نمבר י): רוח אחרת, מה שָׁאַיִן נִמְצָא
בְּשָׁאַר הַחֲמוֹן, שְׁעַל-יְדֵי זוּ כִּי לְהִיּוֹת מִנְהָג, כִּי בְּלֹא זֶה, מִפְנֵי
מָה יִזְבַּח זוּ דִּיקָא לְהִיּוֹת מִנְהָג וְלֹא אַחֲרָה. אַךְ בְּאַמְתָּה כָל מִנְהָג
וּמִנְהָג שֶׁל יִשְׂרָאֵל יִשְׁלֹׁשׁ לְבִנְתַּת רוח אחרת, כִּי הַמִּנְהָג הִוא
בְּחִנַּת (نمבר כ): אַישׁ אֲשֶׁר רוח בּוֹ, אֲשֶׁר יוֹצִאים וְאֲשֶׁר יִבָּאֶם,
כִּי הַמִּנְהָג הַמּוֹצִיא וְהַמּבֵּיא אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּרוּאי יִשְׁלֹׁשׁ לְבִנְתַּת
רוח אחרת, אֲשֶׁר מִחְמָת זוּ נָעָשָׂה הִוא דִּיקָא מִנְהָג לִיְשָׁרָאֵל.
וְיהִ רוח אחרת שִׁישׁ לְהַמִּנְהָג הִוא בְּחִנַּת רוח-הַקְדֵּשׁ, רוח-
זְנוּבָה. אַפְּעַל-פִּיכֵן בְּרוּאי יִשְׁלֹׁשׁ לְבִנְתַּת רוח אחרת, רוח-הַקְדֵּשׁ
מִפְנֵשׁ, אַפְּעַל-פִּיכֵן בְּרוּאי יִשְׁלֹׁשׁ לְבִנְתַּת רוח אחרת, הַגְּמַשֵּׁה מִן
הַקְדֵּשָׁה, מה שָׁאַיִן נִמְצָא בְּשָׁאַר הַחֲמוֹן, שַׁוְּחוֹ גַּמְּבֵן בְּחִנַּת
רוח-הַקְדֵּשׁ. אַפְּעַל-פִּיכֵן שָׁאַיִן רוח-הַקְדֵּשׁ מִפְנֵשׁ לִידְעָה עֲתִידָה,
אַפְּעַל-פִּיכֵן הִוא בְּבִנְתַּת רוח-הַקְדֵּשׁ, רוח-זְנוּבָה.

וְעַל-יְדֵי בְּחִנַּת הַרוּח-הַקְדֵּשׁ שִׁישׁ לְהַמִּנְהָג הָאָמָתִי, שֶׁהִוא
בְּחִנַּת רוח-זְנוּבָה, עַל-יְדֵי זוּ כָל הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו
נִתְחַזֵּק וּנִתְהַקֵּן אֲצָלָם הָאֶמְוֹנָה הָאָמְתָּיוֹת דָּקְרָשָׁה. כִּי כָל מֵי

שׁוֹכֵחַ לְהִתְקֻרֶּב לְמִנְהָג הָאָמָתִי, עַל־יְדֵי הַתְּקֻרְבּוֹתָו אֲלֵיכָו נִתְפְּקֹן וּנְתַבְּרֹר אֲצּוֹ בְּחִינַת הַמְּדָמָה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת רָוח־גְּבוֹאָה שֶׁל הַמִּנְהָגָה. כִּי עַקְרָבָר תָּקוֹן הַמְּדָמָה הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת רָוח־גְּבוֹאָה בְּנֶ"ל, וּעַל־יְדֵי תָּקוֹן הַמְּדָמָה נִתְפְּקֹן וּנְתַבְּרֹר הָאָמָנוֹת הַקְּדוֹשָׁה בְּנֶ"ל. עַל־כֵּן כָּל הַמִּתְקֻרְבִּים לְמִנְהָג אָמָתִי, וּזְכֵין לְאָמָנוֹת יִשְׂרָאֵל:

דִּקְרָשָׁה:

אֶבֶל בְּאָמָת צָרִיכֵין לְחִפּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אַחֲרֵי מִנְהָג אָמָתִי בָּהּ, וּצְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְהֻשְׁם יִתְפָּרַח, שִׁזְוִיכָה לְהִתְקֻרֶּב לְמִנְהָג אָמָתִי, בְּרוּ שִׁזְוִיכָה לְאָמָנוֹת אָמָתוֹת בְּשִׁלְמוֹת. כִּי בְּשִׁמְתְּקֻרְבָּנִין, חַס וּשְׁלוּם, לְמִנְהָג שֶׁל שְׁקָר, עַל־יְדֵי זוּה בָּאֵין, חַס וּשְׁלוּם, לְאָמָנוֹת פּוּבִּיות. כִּי מִנְהָג שֶׁל שְׁקָר הוּא בְּחִינַת נְבִיא הַשְּׁקָר, בְּחִינַת (מלכיסא כב): רוח שְׁקָר; וּעַל־יְדֵי זוּה אָדָרְבָּא, נִתְקַלֵּל הַמְּדָמָה, וּבָאִים לְאָמָנוֹת פּוּבִּיות. כִּי עַקְרָבָר תָּקוֹן הָאָמָנוֹת הָיאָוָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת רָוח־גְּבוֹאָה שִׁשְׁ לְהַמִּנְהָג הָאָמָתִי, שְׁעַל־יְדֵי זֶה וְנְתַבְּרֹר הַמְּדָמָה, וּעַל־יְדֵי זוּה נִתְפְּקֹן הָאָמָנוֹת בְּנֶ"ל. אֶבֶל בְּלָא בְּחִינַת נְבִואָה אֵין הַמְּדָמָה בָּרוֹר וּמִתְּקֹן, וְאוֹזֵן הַמְּדָמָה מַעֲרֵב וּמַכְלִיל אֶת הָאָרֶם בְּאָמָנוֹת פּוּבִּיות. וְזה בְּחִינַת זֶהמֶת הַפְּחַשׁ. כִּי עַרְובָּה וּבְלַפְול הַמְּדָמָה, שְׁמַעַרְבָּה וּמַכְלִיל בְּאָמָנוֹת פּוּבִּיות, זֶה בְּחִינַת זֶהמֶת הַנְּחַשׁ. כִּי כָל הַמִּנְחָשִׁים וְהַקּוֹסְמִים כָּלָם הֵם עַל־יְדֵי כָּה הַמְּדָמָה, שָׁאַנוּ מַבָּרְךָ וּמִתְּקֹן, שְׁמַעַרְבָּה וּמַכְלִיל אֶתֶּם בְּאָמָנוֹת פּוּבִּיות שֶׁל שְׁטוֹתָה וּשְׁקָר שְׁהָם זֶהמֶת הַנְּחַשׁ. וּעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל שְׁעַמְדוּ עַל הַר סִינִי, פְּסָקָה זֶהמֶת (שְׁתָה קְמוֹ), כִּי שֵׁם זֶכְוּ

בְּלָם לִנְבוֹאָה, עַלְיָדִי מֹשֶׁה רְבָנוֹ, רְפָנוֹ שֶׁל כָּל הַגְּבִיאִים, שְׂהִיה מְנֻהָגָן האמָתִי שֶׁלָּהֶם. וּעַלְיָדִיזָה נִתְבָּרֵר וּנִתְהַקֵּן הַמְּדָרָמָה אֲצָלָם, וּזְכוֹ לְאֶמְוֹנָה שְׁלָמָה בָּה. וּעַלְפָנִים פְּסָקָה זְהַמְּתָן, זְהַמָּת הַנְּחַשׁ, שְׂהִוא אֶמְוֹנָה בְּזָבּוּזָת, בַּי זְכוֹ לְשִׁלְמוֹת אֶמְוֹנָה תִּשְׁרָה דְּקָרְשָׁה עַלְיָדִי בְּרוּר הַמְּדָרָמָה, שְׂזָכוֹ עַלְיָדִי רַוחַנְבוֹאָה בְּגַנְלָל.

וְזֹה בְּחִנָּת הַדְּחַשְׁשִׁי, הַנְּאָמֵר בְּמַעַשֵּׂה בְּרָאָשִׁית. בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב: וַיְהִי עַרְבָּה וַיְהִי בְּקָרָב יוֹם הַשְׁשִׁי, וְדָרְשָׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנוּם לְבִרְכָּה (שהה פָה), שְׁכָל הָעוֹלָם הָיָה תָלוּי עַד שְׁשָׁה בְּסִיוֹן, שְׁקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה. בַּי עַקְרָב חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם, דְהִינּוּ לִידְעַ שְׁהָעוֹלָם מִחְדָּשׁ וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּרָצּוֹן, הוּא תָלוּי בְּאֶמְוֹנָה, בַּי עַלְיָדִי שְׁכָל אֵי אָפְשָׁר לְהִבְין חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם, וּעַלְפָנִים הַאֲפִיקּוֹרִיסִים בּוֹפְרִים בָּהּ, מִיחַמְתָּה שָׁאֵי אָפְשָׁר לְהִבְין וְאֵת בְּשָׁכָל. בַּי עַקְרָב חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם הוּא רָק עַלְיָדִי אֶמְוֹנָה, בַּי אָנוּ מַאֲמִינִים בָהּ שְׂהִוא יִתְבָּרֵךְ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם מִחְדָּשׁ. בַּי בְּאֶמְתָּה חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם הָיָה עַלְיָדִי בְּחִנָּת אֶמְוֹנָה, בַּמּוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלָּם ל): וּכְלָ מַעַשְׂהוּ בְּאֶמְוֹנָה. נִמְצָא שְׁעַקְרָב חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם תָלוּי בְּאֶמְוֹנָה. וּעַלְפָנִים הָיָה הָעוֹלָם תָלוּי עַד קְבָלַת הַתּוֹרָה, בַּי אוֹ זְכוֹ לְאֶמְוֹנָה שְׁלָמָה עַלְיָדִי רַוחַנְבוֹאָה בְּגַנְלָל, וּעַלְפָנִים אוֹ דִּיקָא נִתְגָּלָה חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם, בַּי עַקְרָב חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם תָלוּי בְּאֶמְוֹנָה בְּגַנְלָל:

ט וּעַלְיָדִי אֶמְוֹנָה יְהִי חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם לְעַתִּיד. בַּי הַתְּקִבְצֹות הַחֲסָרִים, שְׁעַלְיָדָם יְהִי חִדּוֹשׁ הָעוֹלָם, בְּבִחְנָנוֹת (תְּהִלָּם ט): בַּי אָמְרָתִי עוֹלָם חַסְדָ בְּנָה, הוּא עַלְיָדִי אֶמְוֹנָה,

בִּכְחִינָת (שם צב): **לְהַגֵּיד בַּבְּקָר חֲסִיךְ וְאַמּוֹנֶת בְּלִילּוֹת.** אַמּוֹנֶת בְּלִילּוֹת - זה בִּכְחִינָת האמונה, שְׁהִיא תָּלוּיה בְּכָחַ המְדֻמָה, שְׁהִיא בִּכְחִינָת לִלְהָ, בִּכְחִינָת חֲלוּם לִלְהָ, שְׁבָא עַלְיָדֵי המְדֻמָה. וְעַלְיָדֵי זה: **לְהַגֵּיד בַּבְּקָר חֲסִיךְ,** הַנּוּ בִּכְחִינָת חֲסִיךְ הַגְּלָל, שְׁעַלְיָדֵו יְהִי חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם לְעַתִּיד גָּנָל. וְזֹה בִּכְחִינָת (אייה נ): **חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים רַבָּה אַמּוֹנֶת.** רַבָּה אַמּוֹנֶת - הַנּוּ אַמּוֹנָה, עַלְיָדֵיהָ יְהִי חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם, בִּכְחִינָת: **חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים, בִּכְחִינָת:** **לְהַגֵּיד בַּבְּקָר חֲסִיךְ וְכֵי גָנָל:**

וּבְשִׂיחָה חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם לְעַתִּיד, אוֹ יִתְנַגֵּן הָעוֹלָם עַלְיָדֵי נְפָלָות, הַנּוּ עַלְיָדֵי הַשְּׁגָהָה לִבְךָ, שְׁהִיא בִּכְחִינָת נְפָלָות, שְׁלָא בָּרוּךְ הַטְּבָע. כי חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם לְעַתִּיד הוּא בִּכְחִינָת אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, כי עַקְרָב אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הוּא עַלְיָדֵי בִּכְחִינָת (תְּהִלָּם קְיָא): בְּכָחַ מַעֲשָׂיו הַגֵּיד לְעַמוֹ וּכְוֹ. כְּמוֹ שִׁפְרָשׁ רְשָׁ"י עַל פְּסוֹק: בִּרְאָשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ, וְפִרְשׁ רְשָׁ"י שִׁבְשָׁבֵיל ּוּהָ פָּתָח בִּרְאָשִׁית, מִשּׁוּם בְּכָחַ מַעֲשָׂיו הַגֵּיד לְעַמוֹ לְתַתָּה לְהָם נְחָלָת גּוֹיִם, בָּרוּךְ שְׁלָא יֹאמְרוּ הָאָמוֹת הָעוֹלָם: לְסֶטֶם-אַתֶּם וּכְוֹ, עַל-פָּנֵן פָּתָח בִּרְאָשִׁית, כי הוּא יִתְבָּרֵךְ בָּרָאָה וּכְוֹ. נִמְצָא שַׁעֲקָר אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הוּא עַלְיָדֵי בְּכָחַ מַעֲשָׂיו, עַלְיָדֵי שִׁיּוּדָעֵין שְׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם. וּלְעַתִּיד יִתְדַשֵּׁה הַקְדּוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָא אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלּוּ בִּכְחִינָה זוּ שְׁלָא אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, כי אוֹ יִתְגַּלֵּה שְׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרָא הַכָּל, וְאוֹ יִתְהַדֵּשׁ כָּל הָעוֹלָם כָּלּוּ בִּכְחִינָת אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל. וּעַקְרָב קָרְשָׁת אָרְצֵי-יִשְׂרָאֵל

הוא, שָׁם הוא הַשְׁגַחּתוֹ יַתְפִרֵךְ פָמָר, בְּבָחִינָת (רכרים יא): תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה; ולו עתיד, שיחדש את כל העולם בלו בבחינת ארץ-ישראל בנהל, או יתנהג כל העולם בלו עליידי השגחה לכה, כמו ארץ-ישראל, ואו יתבטל הטבע לגמרי, ויתנהג העולם עליידי השגחה לכה, שהוא בבחינת נפלאות, שלא בדרך הטבע. ואו יתעורר שיר חדש, בבחינת (ההלים זח): שירו לה שיר חדש, כי נפלאות עשה; והוא השיר שיתעורר לעתיד, שהוא גנון של השגחה, בבחינת נפלאות, כי או יתנהג העולם עליידי השגחה ונפלאות.

כי יש גנון של בבחינת דרך הטבע, וזה בבחינת (שם ט): השים מספרים לבור אל, ומעשי ידיו מגיד הרקיע, שהוא בבחינת הגנון והשיר של דרך הטבע, של תוכנות השים. הגנון בבחינת השירים ותשבחות שמשבחו להשם יתפרק על ההנאה של עכשו, שמניג העולם בדרך הטבע. אבל לעתיד יתעורר שיר חדש של בבחינת נפלאות, בבחינת השגחה, כי או יהיה ההנאה עליידי השגחה לכה. ושיר החדש הזה שיתעורר לעתיד, הוא בבחינת שיר פשוט, פול, משלש, מרבע, שעולה ע"ב, בבחינת חסר, שעליידו יהיה חדש העולם לעתיד, בבחינת: עולם חסר יבנה. ושיר הזה הוא בבחינת קול הפYL, שהוא משקה את דגן, שעליידי קול הזה יכולן להוציא, בבחינת: הרים בשפר קולד והגיד וכו', בנהל.

נמצא שעליידי תפלה זוכין לבחינות ה'ג'ל, שעליידייה באין לבחינות קול ה'ג'ל, שעליידייה יכולין להוכיח ה'ג'ל. כי עליידי תפלה ה'ג'ל נעשין גרים, ונתקלה הבהיר, ועליידייה נחפשת הנבואה. ועליידי נבואה זוכין לאמונה, ועליידי אמונה יהיה חדש העולם לעתה. וחדש העולם הוא בבחינת ארץ ישראל, הינו בבחינת השגחה כמו ארץישראל, ואו יתרע השיר של השגחה ונפלאות, ושיר זה הוא בבחינות קול ה'ג'ל:

זה בוחנת: וירא מנה ב' טוב ואת הארץ ב' נומה, ויט שכמו לסбел, ויהי למס עבד (בראשית מט). מנוחה זה בוחנת נבואה, כמו שפטות ברוך ב' נריה (ירמיה מה): ומנוחה לא מצאת - זו נבואה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא פ' בא הובא בפירוש' שם). ואת הארץ - הינו ארץישראל. ויט שכמו לסбел - זה בוחנת גגון, בוחנת שיר חדש ה'ג'ל, בוחנת: בפתח ישוא, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (עכין יא): אין ישוא אלא לשון שירה, שנאמר: ישוא זמרה ותנו תפ; ועל ידי הנהן, בוחנת שיר חדש, שעליידייה נתתקן הריח ה'ג'ל, שהוא בוחנת מישית, בוחנת (אייה ד): רוח אפינו מישיח ה'. וזהו: ויהי למס עבד - זה בוחנת מישית, כמו שפטות (ויה ד): ברוך ה' אשר לא השבית לך גאל וכו' ותקראנה שמו עבד. וזה בוחנת למס - בוחנת מסmom, שטמנסטין בדרכו שיש לו ריח, כדי שיחיה הריח נודף. כי עליידי בוחנות ה'ג'ל נתתקן הריח, שהוא בוחנת מישיח ה'ג'ל:

יא וְזֹהַ בִּחְנָתָ רָאשֵׁה-שְׁנָה, כִּי בֶּרְאָשֵׁה-שְׁנָה אוֹ הַתְּפִלָּה
בִּבְחִנָּתָ דִּין וּמִשְׁפָט, כִּי הַמִּשְׁפָט לְאַלְקִים הוּא, וְעַל-
יְדֵיכָ מּוֹצִיאָן כָּל הַחַיָּת שֶׁל הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, שִׁינָּק מִדְעָת
וּמִתְפָּלוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֹהַ בִּחְנָתָ (תְּהִלָּם פא): כִּי הַקָּרְבָּן לְיִשְׂרָאֵל הוּא,
מִשְׁפָט לְאַלְקִי יַעֲקֹב. הַקָּרְבָּן לְשָׁנָה דָמוֹנָה, בָּמוֹ שְׁדָרָשׁ רְבּוֹתֵינוּ
וּכְרוֹגָם לְבָרָכה עַל פְּסִוק וְהָ (כִּיזָה ט), הַנְּנוּ שְׁמָמּוֹצִיאָן כָּל הַמְּזֻון
וּהַחַיָּת מִהַּפְּטָרָא-אַחֲרָא, כִּי הוּא מִכְרָחָ לְהֹזְצִיאָ וּלְהַקְּיָא הַפְּלָל
עַל-יְדֵיכָ בִּחְנָתָ מִשְׁפָט לְאַלְקִי יַעֲקֹב, הַנְּנוּ עַל-יְדֵיכָ הַתְּפִלָּה שֶׁהָיָה
בִּבְחִנָּתָ דִּין וּמִשְׁפָט, שֶׁהָיָה בִּבְחִנָּתָ מִטָּה עַז, שְׁעַל-יְדֵיכָ מִזְרָחָה הוּא
מִקְיָא כָּל הַקְּדָשָׁה שְׁבָלָעַ מִן הַדְּרָת וּמִתְפָּלוֹת יִשְׂרָאֵל כְּנָל. וְזֹהַ
בִּחְנָתָ תְּשִׁירִי, בִּחְנָתָ: אַתָּה פּוֹרָת בְּעֹזֶךְ יְמִים, שְׁבָרָתָ רָאשֵׁי
תְּנִינִים עַל הַמְּזִים (תְּהִלָּם עד), יְמִים שְׁבָרָתָ רָאשֵׁי תְּנִינִים - רָאשֵׁי
חַבּוֹתָ הוּא צְרוּפָ תְּשִׁירִי.

וְאָנוּ, בְּשִׁמְתוּר קְדִשָּׁת הַדְּרָת שְׁבָלָעַ, אָנוּ הַדְּרָת וְהַמָּחָ בְּשִׁלְמוֹת.
וְזֹהַ בִּחְנָתָ רָאשֵׁה-שְׁנָה; רָאשָׁ דִּיקָא, בִּחְנָתָ תְּקוּן הַרְאָשָׁ
וְהַמָּחָ עַל-יְדֵיכָ מִטָּה עַז הַנָּל. וּבְשְׁמָמּוֹצִיאָן מִהַּפְּטָרָא-אַחֲרָא מָה
שְׁבָלָעַ, אָנוּ מּוֹצִיאָן גַּם עַצְמוֹת חַיּוֹת, שֶׁהָיָה בִּחְנָנָת גִּירִים. וְזֹהַ
בִּחְנָתָ תְּשִׁירִי, בִּחְנָתָ (שְׁמוֹת נ): וְאַתָּם יַדְעַתֶּם אֶת נֶפֶשׁ הַגָּר בַּיִ
גִּירִים הָיִיתֶם וּכְיָ - סּוֹפִירְתָּבוֹת תְּשִׁירִי.

וְעַל-יְדֵיכָ גִּירִים נִתְגָּלָה הַכְּבוֹד, וְנִחְפַּשְׁת הַגְּבוֹאָה, וְנִתְפַּקֵּן
הַאֱמֹנוֹת הַקְּדוֹשָׁה, וְנִתְבְּטַל אֲמּוֹנוֹת פּוֹבִיות. וְזֹהַ
בִּחְנָנָת תְּקִיעָה, תְּרוּעָה, שְׁבָרִים. תְּקִיעָה וְהַבִּחְנָנָת הַתְּגִלּוֹת

הכבוד, בבחינת (ישעה כב): ותקעתו יתר במקום נאמן והיה לכפאת כבונו. תרואה זה בחינת רוח-גבואה, בבחינת (כמדבר כג): ה' אלקו עמו ותרועת מלך בו, ותרגומו: ישכינה מלכיהון בהון; הינו השראת השכינה, בחינת נבואה. שברים זה בחינת בטול אמונהות כוביות, בבחינת (שמות כג): שבר תשר מצבתייהם, (כמובא בת"י י"ח ובת"י כ"א), הינו בחינת בטול אמונהות כוביות ותקון האמונה הקדושה, בחינת (תהלים קמה): עיני כל אלה ישברו.

על-ידי אמונה זוכין לחוש העולם. וזה בחינת תשרי. כי בתשורי נברא העולם (ר"ה י), וחוש העולם יהיה בבחינת ארץ-ישראל, בחינת השגחה, וזה בחינת ראשית רASHדנה, בבחינת: תמיד עיני ה' אליך בה מראשית השגה וכו'. ואו תער שיר חדש בג"ל, וזה בחינות תשורי, בבחינת (שה"ש ד):

תבואי תשורי מראש אמנה:

יב וזה בחינת הראה. בשמוֹג הראה בשלמות, נמצאין בה כל הבחינות הג"ל, כי זה הבעל-כח הג"ל, שמחפלל תפלה בבחינת דין, שעלי-ידיו מוציא כל הקדשה מהסתרא-אחרא, בבחינת: ויעמוד פינחים ויפלל, הוא בחינת ציר נאמן לשולחו, כי הוא מוסר נפשו בשבייל ישראל. וזה בחינת הראה, בבחינת (משל מה): באנת שלג ביום קצר בן ציר נאמן לשולחו; וצנה וקירות היא בחינת הראה, כי הראה מקור חמיות הגוף. כי אלמלא בנפי ראה דנסbin על לבא, هو לבא אוקיד כל גופה (תקון י"ג, דף כו).

שְׁלִמּוֹת הַדָּעַת הַגָּל הוּא בְּבָחִינַת הֶרְאָה, כִּי עֲקָר הַדָּעַת וְהַמְחֵן הוּא עַל-יְדֵי שְׁמֻנוֹת הַגּוֹף, כִּי הַשְּׁכָל דָּזָלֶק בָּמוֹ נִיר עַל-יְדֵי שְׁמֻנוֹת הַגּוֹף, וְהֶרְאָה הִיא מַעַלָּה שְׁמֻנוֹת הַגּוֹף אֶל הַמְחֵן עַל-יְדֵי הַנְּשִׂימָה שֶׁל הֶרְאָה. גַּם עַל-יְדֵי הַנְּשִׂימָה נִתְקִים כָּל הַשְּׁמֻנוֹת שֶׁל הַגּוֹף, שְׁעַל-יְדֵיהֶם עֲקָר קִים הַשְּׁכָל.

וְעַל-בֵּין גְּקָרְאֵין הַמְחֵן נְשָׁמָה, בְּבָחִינַת (איוב ל'): וְנִשְׁמַת שְׁרוֹתָבִים; כִּי עֲקָר הַמְחֵן וְהַדָּעַת - עַל-יְדֵי הַנְּשִׂימָה בָּגָל. וְזֹה בְּחִינַת (משל ב'): נִיר ה' נִשְׁמַת אָדָם. כִּי הַשְּׁכָל הוּא נִיר דָזָלֶק עַל-יְדֵי הַשְּׁמֻנוֹת שֶׁבְּגּוֹף, שְׁמַתְקִיםיו וְעוֹלָיו אֶל הַמְחֵן עַל-יְדֵי הַנְּשִׂימָה שֶׁל הֶרְאָה. נִמְצָא שְׁעַקָּר קִים הַדָּעַת - עַל-יְדֵי הֶרְאָה.

גִּרְיִים הַגָּל זה בְּחִינַת: הַכָּל נִחְתָּה הַכָּל סָלֶק, הַנִּאָמֵר בְּהֶרְאָה, בְּמֻוּבָא (כת"ז תי ס"ט רה צ). כִּי יִשְׁ הַכָּלִים בְּעוֹלָם, שְׁהָם בְּחִינַת (ירמיה י' נא): הַכָּל הַמְהָ מַעֲשָׂה תַּעֲתִיעִים, הַיְנוּ הַכָּל עַוְלָם שֶׁל שְׁטוֹתָה. וּכְשִׁמְקַבְּלֵין אַלְוֵי הַכָּלִים וּמְכַנִּיסֵּין אֹתוֹת בְּתוֹךְ תֹּורָה וּתְפִלָּה, וּנְעַשָּׂה מֵהֶם הַכָּל דִּקְרָשָׁה, זה בְּחִינַת גִּרְיִים. כִּי מִהַּכָּל מַעֲשָׂה תַּעֲתִיעִים נִعַשֶּׂה הַכָּל דִּקְרָשָׁה שֶׁל תֹּורָה וּתְפִלָּה, שָׁזה הוּא בְּחִינַת גִּרְיִים. וְזֹה בְּחִינַת: הַכָּל נִחְתָּה הַכָּל סָלֶק, הַנִּאָמֵר בְּהֶרְאָה, שְׁמַקְבָּלָת הַכָּל וּמוֹצִיאָת הַכָּל, הַיְנוּ בְּחִינַת גִּרְיִים הַגְּעִשִּׁין עַל-יְדֵי שְׁמַקְבָּלֵין הַכָּלִים שֶׁל הַעוֹלָם, שְׁהָם בְּחִינַת הַכָּל הַמְהָ מַעֲשָׂה תַּעֲתִיעִים, וּמְעַלֵּין אָתוֹן לְבָחִינַת הַכָּל דִּקְרָשָׁה עַל-יְדֵי תֹּורָה וּתְפִלָּה בָּגָל.

התרגלוות ה公报ד הנ"ל זה בבחינת (משל ג): בפבר את ה' מהונך - אל תקרי מהונך, אלא מגונך, ותגרון יוצאה מהראתך.

התפשטות הנבואה הנ"ל, זה בבחינת הרוח של בנפי ראה, שהוא בבחינת רוח-نبואה, בבחינת (שמואלב כג): רוח ה' דבר בך.

התקzon המדרפה הוא בבחינת ראה, כי שנה ודמיון הוא תלוי בראה, כי עקר שנה ודמיון הוא עליידית קר ולח. ועל כן בעת הגשמי או נופל שנה על האדם, וראה היא קר ולח, שעל-ידיה בא שנה ודמיון, הינו הדמיונות ההפני לאדם בעת השנה, שהוא בבחינת פח המדרפה.

חדשוש העולם בבחינת ראה, זה בבחינת (מלחים כד): תשלוח רוחך ובראון ותחדש פניהם, בבחינת הרוח של בנפי ראה. והחדשוש העולם הוא בבחינת השגחה, בבחינת ארץ ישראל, וזה בבחינת ראה, בבחינת מה שאמרו רופתינו זכרונם לברכה (חולין מט): למה נקרא שמה ראה שמאיירת את העינים - זה בבחינת: תמיד עיני ה' אלקוד בה וכו', הנאמר באָרְצִיּוֹרְאָל, שהוא בבחינת השגחה בג"ל.

געון ושיר חריש הנ"ל בבחינת ראה, זה בבחינת: קרא בגרון אל תחשך, בשפר תرم קולך. ותגרון הוא ראה בג"ל, ושם הוא בבחינת געון בג"ל, שהוא בבחינת בשפר וכו' בג"ל.

תקון חֶרְחִית וַתִּירָאֵת, שֶׁהוּא מָזְנוֹא דְנִשְׁמָתָא, שְׁנַתְּתַקְּנוּ עַל־יְדֵי
כָּל בְּחִינּוֹת הַגְּלִיל, הוּא בְּבִחִינּוֹת הַרְאָה, כִּי צְרוּפָ הַרְאָה
הוּא סּוֹפִירִתְבּוֹת: ה' רַעַי לֹא אֲחָסֵר (תְּהִלִּים כָּ). ה' רַעַי לֹא
אֲחָסֵר, זֶה בְּחִינּוֹת מָזְנוֹא דְנִשְׁמָתָא, וְזֹהוּ: לֹא אֲחָסֵר - בְּחִינּוֹת (שֶׁ
לֹּא): כִּי אֵין מִחְסָר לִירָאֵי, הַיְנֵה בְּחִינּוֹת יְרָאָה, שֶׁהָיָה בְּחִינּוֹת רִיתָה,
שֶׁהוּא מָזְנוֹא דְנִשְׁמָתָא כְּגַם לְ:

אמר: "מחנה ישראל כמו גורלו? שלוש פרסאות. אלך ואעקור הר בן שלוש פרסאות ואשליך עליהם. עקר הר של שלוש פרסאות והושיבו על ראשו. באו עליו נמלים ונקבו את החדר והחדר נפל על צווארו. רצחה להוציאו, משכו שנייו את החר לצד זה ולצד זה. משה, כמה היה גבוה? עשר אמות. לך מקל בן עשר אמות, וקפץ עשר אמות וכח בקורסולו והרגו".

וזה פרוש מאמיר רבותינו זכרונם לברכה על עוג מלך הבשן: אמר: מחנה ישראל בפה תוי, תלהה פרסי. אויל ואעקר טורא בת תלהה פרסי, ואשדי עליהו. עקר טורא בת תלהה פרסי, ואורתבה ארישה. איתני עלה קומצא ונקבות, ונחת עלה אצוארה. בעא למשלפה, משכוביה שנגה להאי גיסא ולהאי גיסא. משה בפה תוי, עשר אמין. שקל נרנא בת עשר אמין, ושור עשר אמין, ומתייה בקרסלת, וקטלה: (ברכות נד.)

כִּי עֹג הָיָה אֲחִיזָתוֹ בִּימֵין, פְּמוֹכָא (וְחוֹתָת רַפְּקָדָר), וְהָיָה יוֹגֵק מִבְּחִינּוֹת הַדָּעַת דְקָרְשָׁה, כִּי מִסְפְּטָרָא דִימִינָא מְחָא חָזָרָא

בכיספָא (ת"י ע' דף קיח), וועל'ין רצחה להתגבר על יִשְׂרָאֵל. וזה שאמר: מלחנה יִשְׂרָאֵל כמזה הוּא, תלתא פרסי. מלחנה יִשְׂרָאֵל - זה בחינת קדשנות המלחנה של יִשְׂרָאֵל, בחינת (דברים כט): והוא מלחנייך קדוש. ועיקר קדשנות מלחנה יִשְׂרָאֵל הוא על-ידי שמירה מהאות נאות, מבחינת מקורה-ילילה, חם ושלום, כמו שכתוב שם בפרשה. ועיקר השמירה מטהות זו הוא על-ידי בחינות תלתא פרסי, הינו תלת מוחין, של אחד ואחד הוא מלחאה פרוסה בפניו פאה וו בג"ל. וזהו מלחנה יִשְׂרָאֵל במתה הוּא, תלתא פרסי - הינו עקר הקדשנה של מלחנה יִשְׂרָאֵל, שייהיו קדושים מטהות וו, ממוקודה-ילילה, חם ושלום, הוא על-ידי בחינת תלתא פרסי, הינו תלת מוחין, שהם מלחאה פרוסה בפניו הפהאות היה בג"ל.

אייזיל ועיקר טורא בת תלתא פרסי, ואשדי עליוו. טורא זה בחינת התפללה, בבחינת: וחבאות אל הר קדרש, ושמחותם בית תפלה. וזהו בת תלתא פרסי, כי התפללה נמשכת גם-בון משלש המהין, שהם בחינת מלחצות פרוסות, שמשם נמשך שלשה מיני רחמנות, שהם בחינות שלש תפלות ביום בג"ל. הינו שהפטרא אחרא שיש לה יניקה מן הדעת, חם ושלום, בחינת עוג, היא רוצחה לעקר, חם ושלום, תפנות יִשְׂרָאֵל, להמשיכם אליהם ולבלעם, חם ושלום, בג"ל. וזה שאמר: ואשדי עליוו, כי עקר רצונו הוא רק להמשיך אליו תפנות יִשְׂרָאֵל להתחחו בהם, אבל אחר-כך בשם אצלו, חם

וְשָׁלוֹם, אָיו מִרְצָחָ לְחוֹזֶר וּלְהַשְׁלִיכֶם עַל יִשְׂרָאֵל, כִּי מַאֲחָר שְׁכִבָּר יַנְקָמָה, אָיו אַפְּ-עַלְ-פִּי שַׁהְוָא מַעַצְמוֹ מַחְזִיר וּמַשְׁלִיכֶם לִיְשָׂרָאֵל, עֲדֵין הֵם פָגּוּםִים, עַלְיִדִי שִׁישׁ לוֹ יִנְקָה מַהְמָם, כִּי רְחַמִּי רְשָׁעִים אַכְּרִי בְּגַנְגָל. וּלְפִנְסָכֶן כַּשְׁהָוָא יוֹנָק, חַס וְשָׁלוֹם, מִתְּרַחְמָנוֹת וּמִתְּפָלוֹת יִשְׂרָאֵל, אַפְּ-עַלְ-פִּי שַׁהְוָא נוֹתָנֶם מַעַצְמוֹ לִיְשָׂרָאֵל, אַפְּ-עַלְ-פִּינְסָכֶן הֵם פָגּוּםִים עַלְיִדִי אֲחִיזָתוֹ בָּהֶם בְּגַנְגָל. וְזה שָׁאמֶר: וְאַשְׁדֵי עַלְיהָו, כִּי אַחֲרַכְךָ שִׁיעֻקָּרִים וַיְבָלָעִם, חַס וְשָׁלוֹם, הָוָא רֹצֶחֶת לְחוֹזֶר וּלְהַשְׁלִיכֶם לִיְשָׂרָאֵל, כִּי בְּנֵר הֵם פָגּוּםִים עַלְיִדוֹ בְּגַנְגָל. [כִּי מַאֲחָר שְׁהַפְּטָרָא-אַחֲרָא לֹא נִבְנַעַת, רַק מַעֲצָמָה הָא מַחְזָה לִיְשָׂרָאֵל, עַלְפִּנְסָכֶן הֵם פָגּוּםִים; אַכְּל בְּשָׂמֹאצְיאָן מְפוּז בְּעַלְפְּרוֹחָו עַלְיִדִי מְטוּה עַז בְּגַנְגָל, אָיו הַפְּטָרָא-אַחֲרָא בְּכִנְעָה לְגַמְרִי, וְאָיו חַזְרָה הַפְּלָל אֶל הַקְּרָשָׁה בְּשָׁלְמוֹת, וְהַבָּן - נְרָאָה לֵין.]

אַזְׁלָל עַקְרָב טוֹרָא בַּת תְּלַתָּא פְּרָסִי וְאוֹתְבָה בְּרִישָׁה - הַנִּינָּה
שַׁהְתַּגְבֵּר וּעַקְרָב תְּפָלוֹת יִשְׂרָאֵל, שָׁהָם בְּחִנָּת טוֹרָא בַּת
תְּלַתָּא פְּרָסִי בְּגַנְגָל. וְאוֹתְבָה בְּרִישָׁה - שַׁחְמָשִׁיךְ הַתְּפָלוֹת, שָׁהָם
בְּחִנָּות דָעַת וּרְחַמִּים, לְתוֹךְ הַרְאָשׁ וְהַמֶּחֶשׁ שֶׁלֹּו, שֹׂזה בְּחִנָּות:
וְהַפְּנַחַשׁ הָיָה עָרוּם, בְּגַנְגָל.

אִיתִי קוֹמֵץ - זה בְּחִנָּות הַתְּפָלוֹת שֶׁל הַבְּעַלְבָת, שָׁהָיא
בְּבִחְנִית קְמוֹזֵן וְדִין, בְּחִנָּות מְטוּה עַז בְּגַנְגָל. וְגַנְקְבוֹת - זה
בְּחִנָּת: גַּנְקְבָת בְּמַטְיוֹן רָאֵשׁ פְּרָזָו (חַקּוֹק ג). כִּי עַלְיִדִי הַתְּפָלוֹת
שָׁהָיא בְּבִחְנִית קְמוֹזֵן וְדִין שֶׁל הַבְּעַל פְּחַח בְּגַנְגָל, שָׁהָיא בְּבִחְנִית
מְטוּה עַז, עַלְיִדִה מִשְׁבְּרִין וּמִבְּגִיעִין אַזְׁוֹת בְּגַנְגָל. כִּי הָיא עוֹמְדָת
בְּבִית-הַבְּלִיעָה שֶׁלֹּו, בְּבִחְנִית: בְּצֹאוֹר יָלֵין עַז. וְזהוּ: וְנִיחַת

אצוארה - שהיא עומרת בצווארו, בבחינת בצוואר ילו'ע, כנ"ל. וזהו בעה למשלפה - כי הוא מברח להוציא ולחקיא כל הקרושות של התפלות והדעת שבעל, בבחינת: חיל בלע ויקאנע כנ"ל. וזהו משכוה שנית וכו' - כי לא די שהיא מקייא ומוציא קרשת תפלה ישראל וכו', אף גם מבטנו יורישנו אל; הינו שטברח להוציא עצמות חיתו ממש, שהו בבחינת גרים. וזה בבחינת: משכוה שנית, בבחינת: מעיו עשת שני (שה"ש ח), הינו שטברח להוציא עצמות חיתו מתוך קרבו ומיועו, בבחינת: מבטנו יורישנו אל, בבחינת: רדה בקרב איזבה, כנ"ל.

משה במה הו, עשר אמין - משה הוא בבחינת נבואה, כי משה רבן של כל הנביאים. וזה בבחינת עשר אמין, בבחינת עשרה מדרגות של נבואה. כי על-ידי מטה עז הנ"ל שעלי-ידו נתגלה הבוד כנ"ל, על-ידי זה זוכין לנבואה כנ"ל. **שקל נרגא בת עשר אמין** - נרגא זה בבחינת כל- מלאכה של מעשה בראשית, וזהו: בת עשר אמין - בבחינת עשרה מאמרות שbehם נברא העולם, שהם בבחינת כל- מלאכה של מעשה בראשית. כי על-ידי נבואה זוכין לאמונה, שהיא בבחינת עשרה מאמרות, שהם כל- מלאכה של מעשה בראשית. כי על-ידי אמונה מאמנים בחודש העולם, שהם יתברך ברא הפל בעשרה מאמרות כנ"ל.

על-ידי אמונה זוכין לחריש העולם שלעתיד, ואו יתעורר שיר חדש הנ"ל. וזהו: ושור עשר אמין - זה בבחינת השיר

שְׁלָעַתִּיד, שֶׁהוּא שִׁיר פְּשׂוֹט וּכְיֵ, שֶׁהוּא יָד אֹתִיות, בְּחִינָת עַשֶּׂר אֲמִין. וּזְהוּ: וּשׂוֹר - זֶה בְּחִינָת (שה"ב): מְרֻלָּג עַל הַחֲרִים, מַקְפִּץ עַל הַגְּבֻעוֹת. הַרְוִים וְגַבְעֹות הֵם בְּחִינָת רִיחֹות, בְּבְחִינָת (שם ד): אַלְכֵד לִי אַל הַר הַמּוֹר וְאַל גַּבְעַת הַלְּבָונָה, הַיּוֹן הַרִיחֹות הַגְּדוֹלִים בְּגַן עַל-יְדֵי קֹל הַגְּנוֹן, שֶׁהוּא מַשְׁקָה אֶת הַגְּנוֹן בְּגַל. וּזְה בְּחִינָת: מְרֻלָּג עַל הַחֲרִים מַקְפִּץ וּכְיֵ - זֶה בְּחִינָת הַגְּנוֹן הַגְּנוֹן הַגְּנוֹן, שְׁעַל-יְדֵי גְּדוֹלִים הַרִיחֹות, שֵׁם בְּחִינָת הַרְוִים וְגַבְעֹות. וּזְהוּ מְרֻלָּג וּכְיֵ - זֶה בְּחִינָת הַמְדוֹת שֶׁל הַגְּנוֹן, שְׁקוֹרִין "מַאֲסִין", שֵׁם נָעָשֵׂין עַל-יְדֵי דָלוֹג וְקַפְתֵּחַ עַל הַגְּעִימָן שְׁבַבְנָוָר. וּזְהוּ בְּחִינָת וּשׂוֹר עַשֶּׂר אֲמִין, הַיּוֹן בְּחִינָת הַגְּנוֹן הַגְּנוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינָת: מְרֻלָּג עַל הַחֲרִים וּכְיֵ בְּגַל, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינָות הַגְּנוֹן וְזַכְיָן לְזַה הַגְּנוֹן. וּזְה הַגְּנוֹן הוּא בְּחִינָת הַקֹּול הַגְּנוֹן, בְּחִינָת קֹל יְעַקְבָּה, שֶׁהוּא מַבְנִיעַ עַקְבָּב דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, וּזְהוּ: וּמְחִיה בְּקַרְבָּלָה וְקַטְלָה - שְׁחַבָּה וְהַבְּנִיעַ עַקְבָּב דְּסִטְרָא-אַחֲרָא עַל-יְדֵי בְּחִינָת קֹל הַגְּנוֹן הַגְּנוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינָת קֹל יְעַקְבָּה, שֶׁהוּא מַבְנִיעַ עַקְבָּב דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, בְּבְחִינָת: וַיְדַו אָזְחָות בַּעֲקָב עָשָׂו, בְּגַל:

וּזְה פָּרוּשׁ: תְּקֻעוּ בְּחִדְשׁ שׂוֹפֵר. תְּקֻעוּ - זֶה בְּחִינָת הַתְּגִלּוֹת הַכְּבָד, בְּחִינָת: וַתְּקֻעַתְיוּ יְתִד בְּמִקּוֹם נָאָמָן וְהִיא לְכַפְאָ בְּכֹד. בְּחִדְשׁ - זֶה בְּחִינָת חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם, בְּחִינָת שִׁיר חֲדוֹשׁ הַגְּנוֹן. וּזְהוּ בְּחִינָת שׂוֹפֵר, בְּחִינָת הַרְם כְּשַׁפֵּר קוֹלֵךְ בְּגַל. וְהַדר מִפְרָשׁ אַדְךָ וְזַכְיָן עַל-יְדֵי הַתְּגִלּוֹת הַכְּבָד, שֶׁהוּא בְּחִינָת תְּקֻעוּ, לְבְחִינָת חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם, בְּחִינָת שִׁיר חֲדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינָת בְּחִדְשׁ שׂוֹפֵר -

וזהו: **בפסא** ליום חגנו. **בפסא** - זה בוחינת נבואה, בוחינת (בראשית יח): המכפה אני מאברם אשר אני עשה, שזה בוחינת נבואה, בוחינת (עמוס ג): כי לא יעשה ה' אלקים דבר, כי אם גלה סודו אל עברי הנכאים. ליום חגנו - הוא ראשית השנה. זה בוחינת אמונה, שנתתקו עלידי תקון ביה המרפה, שהוא בוחינת חג, בבחינת (ישעה מה): ובמחוגה יתארהו. יתארהו - הינו הთארים ושבחים, שהם בוחינת ביה המרפה, כי כל ההתארים והשבחים שאנו מדרין אותו יתפרק הם בבחינת המרפה. כי בפנימיות הכל הוא יתפרק מפסיק לגמרי מפל השבחים והתארים. נמצאו שביל השבחים והתארים הם בבחינת המרפה. ועל כן בשיה המרפה מביך ומתקן, או יכולם לסדר שבחים ותארים לו יתפרק, כי בשיאן המרפה מתקן, או אין יודעים כלל לחרר אותו יתפרק, בכיוול, בשבחים ותארים, כי כל השבחים וההתארים הם בבחינת המרפה ב"ל. וזה בוחינת חג, בוחינת ובמחוגה יתארהו. ועל ידייה נתתקן האמונה, שהוא בוחינת ראשית השנה. כי עקר ראשית השנה, שהוא הוא חדש העולם, כי בתשרי נברא העולם, הוא תלוי באמונה ב"ל. וזה: **בפסא** ליום חגנו - כי עקר תקון המרפה והאמונה היא עלידי נבואה ב"ל. ועל כן ראשית השנה, שהוא בוחינת אמונה, עקר ראשית השנה תלוי בסיכון, שהוא קבלת התורה, שעלייהו נתתקן האמונה ב"ל. ועל ידי תקון המרפה והאמונה, נתתקו עליו נבואה, בוחינת: **בפסא** ליום חגנו - עלידי זוכין לבחינת

חדוש ה

עולם, בחינת שיר חדש הג"ל, שהוא בחינת חדש שופר. וכל זה נמשך מבחינת התגלות הכבוד, בחינת תקווע הג"ל. כי עליידי התגלות הכבוד זוכין להתפשות הנבואה וכו' הג"ל. וכלל כל הבחינות האלו נעשין עליידי בחינת כי חוק לישראל הוא משפט לאליך יעקב, שהוא בחינת מטה עז הג"ל, הג"ל, שעלידי זה נעשין כל הבחינות הג"ל, הג"ל:

ט

אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילבו: (חוואל א)
איתא בתקוני זוהר (תקון י"ג, דף ח): **בלחו ערkon דלבא מתרגען**
בתר רוחא, הדא הוא דכתיב: אל אשר יהיה הרוח
ללכת וכו', **ההינו הרוח היוצא מפנפי הראה**. כי אלמלא **בנפי**
ראאה **דנסבחן על לבא, והוא לבא אוקיד כל גופה** (שם כת"ז).
בי עליידי הרוח מבין העיר וממליקין העיר, פגראה בחוש,
שלפעמים נכהה העיר עליידי הרום המנשב, ולפעמים
מלךין העיר שנכבה עליידי הרום שנשבחין בו. כי **בבוי העיר**
הוא עליידי שנופל על העיר עפרויות, ונפרדין חלקי האש, שיש
בו מיסוד האש, ואינם יכולים לבר, ועל-בון בשמנפהין בו, או
הרום מנפה מן העיר העפרויות, וعليידי זה חוררים וגוחרים
ונתקשרים חלקי האש ומתחילין לדלק. [ובן לפעמים מבין העיר
עלידי הרום, שמנפה ומפריד האש מהעיר.]

וּמְנַהֲגִי הָדוֹר הֵם בְּחִינַת רֹוח, בֶּמוֹ שְׁפָתּוֹב (כמדבר כ): איש אֲשֶׁר רוח בּו - שִׁיוּדָע לְהַלֵּךְ נָגֵד רוחו שֶׁל כָּל אֶחָד; וַיִּשְׂרָאֵל הֵם בְּחִינַת לְבָא, כי יִשְׂרָאֵל הֵם לְבָא דָכְל עַלְמָא (וְהַ פְּנָמָנוּ רְכָא). וַיַּרְכִּין מְנַהֲגִי הָדוֹר לְנַשֵּׁב בְּבְחִינַת רֹוחם עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהָם לְבָא דָעַלְמָא, לְנַפְחָמָהּ מִהָּם הַעֲפָרוּוֹת, דְּהַנְּנוּ מְרֹהֵדְשָׁחוֹרָה שְׁנוּפֵל עַלְיָהּם, שְׁעַלְיִדְיָהּ וְהַ אֵינוֹ יִכּוֹל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁהָיוּ בְּחִינַת לְבָב, לְדָלָק וְלַבָּעֵר לְהַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ. גַּם יִשְׁ רְשָׁעִים שֶׁהָם בְּחִינַת עֲרָבִיב, וְכַשְּׁהָם נּוֹפְלִים עַל הַלְּבָב, דְּהַנְּנוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְהַ גַּם־בָּנָן בְּחִינַת עֲפָרוּוֹת, שְׁעַלְיִדְיִזְרִיךְ אֵין יִכּוֹל לַבָּעֵר בְּגַל. וְעַל־בָּנָן אַרְכִּין מְנַהֲגִי הָדוֹר לְנַפְחָה הַעֲפָרוּוֹת מִן הַלְּבָב, דְּהַנְּנוּ מִפְּלָא אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְחוֹזְרִין וְנִתְחַבְּרִין חָלְקֵי הָאִישׁ שְׁבָכֵל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְנִתְחַקְּשִׁין יִשְׂרָאֵל בְּנֵיהֶן, וְנִעְשִׂין בְּחִינַת לְבָב. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִعְשָׂה בְּחִינַת לְבָב לְפָקּוֹם שְׁצָרִיךְ שִׁיחָה שֶׁם בְּחִינַת לְבָב, וְחוֹזֵר וּבוֹעֵר לְהַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ בְּגַל:

אֵיךְ לְפָעִים, בְּשִׁמְנַשֵּׁב רוח סֻעָּה, אֵוי הָוּ מִבְּעֵיר הָאִישׁ מָאָד חַווֵּן מִן הַמְּדָה, בֶּמוֹרָכוּ לְפָעִים יִשְׁ שִׁמְנַשֵּׁב בְּהָאָדָם בְּחִינַת רוח סֻעָּה, וּמִבְּעֵירָוּ בְּיוֹתֵר חַווֵּן מִן הַמְּדָה, שְׁזָה בְּחִינַת הַרִּיסָּה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ט): פָּנָן יְהִרְסָוּ לְעַלוֹת אֶל הֵ' וְכוֹ', בַּי בְּמִפְּלָא מִפְּהָא אֶל תְּרִרְשָׁ (חַנְנָה ט), וְאַסּוֹר לְהָרָם לְעַלוֹת אֶל הֵ' מֵהָ שְׁאֵינוֹ רָאוֵי לְזַהַיִל בְּחִינַתוֹ. עַל־בָּנָן בְּשָׁהָאָדָם רֹואָה שְׁפָעֵר בְּיוֹתֵר חַווֵּן מִהַּמְּדָה, יִדְעַ שְׁזָה בְּחִינַת רוח סֻעָּה בְּגַל. וְאַלְיָהוּ הָיָה יִכּוֹל לְהַכְּנִיעַ זֹאת (ע' זֹהַר פְּנָמָנוּ רְפָאָה וּכְוֹחַ עַל רֹוח). וְזֹה בְּחִינַת: אִישׁ אֲשֶׁר רַכְבָּב עַל

סופי אש בסערה - שהיה רוכב ומגניע סופי אש בסערה, דהינו האש הדולק ביותר מן המדה, שבא על-ידי הפערה בן"ל, היה אליו רוכב על זה ומגניעו. כי הרוח אڑיך לנשך במדה, כדי שידליך האש שבלב במדה על-פי מג השוה בן"ל:

י

מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך וains מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מלחמת שאין להם ישוב-הדעתי, וains מישבין עצמן. והעיקר - להשתדר לישב עצמו היפט, מה הצללית מפל התאות ומכל ענייני העולם הזה, הן פאות הנכונות לנוף, הן פאות שחוויז לגוף, בגון כבוד, ואוי בודאי ישוב אל הה:

אך דע, שעלי-ידי מרה-שחוורה אי אפשר להניג את המה ברכינו, ועל-כן קשה לו לישב דעתו. רק על-ידי השמחה יוכל להניג המה ברכינו, יוכל לישב דעתו, כי שמחה הוא עולם חירות, בבחינת (שעה מה): כי בשמחה יצא, שעלי-ידי שמחה געשין בזחוריין וויאין מן הגלות. ועל-כן בשמקיש שמחה אל המה, אוי מהו ורדעתו בזחוריין, ואינו בבחינת גלות, ואוי יוכל להניג את מהו ברכינו ולישב דעתו, מארח שמחה בחרות ואינו בגלות. כי על-ידי גלות אין הדעת מישב, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (מלה יב): על בני עמון ומואב, דמיות בא דעתיהם מלחמת שלא הלו בgalot, שנאמר (ירמיה מה):

שָׁאַנְן מֹאָב מִגּוּרֵיו וּכְוֹ, וּבְגּוֹלָה לֹא הָלָה, עַל כֵּן עֲמָד טָעָמו בּוֹ
וּכְוֹ:

וְלֹבֶז לְשָׁמָחָה הוּא עַל־יְדֵי מַה שֶּׁמּוֹצָא בְּעַצְמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה
טוֹבָה עַל־כָּל־פָּנִים, בָּמַבָּא רַע עַל פְּסָוק: אָזְמָרָה לְאַלְקִי
בְּעַזְיָה (בְּלֹקְטִי הָרָאשִׁי, בְּסִימָן רַפְבָּ), עַיִן שֶׁם. **וְעַל־כָּל־פָּנִים** יִשׁ לֹ
לְשָׁמָחָה בְּמַה שָׂאַבָּה לְהִזְהֻבָּה מִזְרָע יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ גּוֹי, וּכְמוֹ
שָׁאַנוּ אָזְמָרִין: בְּרוּךְ אַלְקִינו שְׁבָרָאָנו לְכִבּוֹדוֹ, וְהַבְּדִילָנו וּכְוֹ וּנְתַנוּ
לָנוּ תּוֹרָת אֶمֶת וּכְוֹ. מִכֶּל זֶה וּכְיֹצֵא בָּזֶה רָאוּי לוֹ לְקַח לֹ
שָׁמָחָה לְשָׁמָחָה דָּעַתָּנו בְּגַ"ל. וּזה בְּחִינָת (שְׁבָת עַי): בְּרִיחָה דָעַתָּה,
שַׁהְיָא דָבָר גָּדוֹל, דְּהַיָּנוּ שְׁמַקְשֵׁר הַשָּׁמָחָה לְמָחוֹן דָעַתָּה, וְאַזְוִי
הַמָּחַמְמָה מִשְׁחָרָר, וַיֵּשׁ לוֹ יִשּׁוּב־הַדָּעַת בְּגַ"ל, וְגַם לְמַעַלָּה נִעַשָּׂה מִזָּה
יְחִידָה גָּדוֹל עַל־יְדֵי בְּרִיחָה דָעַתָּה:

יא

דָע, כִּשְׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל בְּשָׁדָה, אוֹי כֵּל הַעֲשָׂבִים כֵּלֶם בְּאֵין
בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, וּמִסְעֵין לוֹ, וּנוֹתֵנִין לוֹ כְּחַ בְּתַפְלָתוֹ. וּזה
בְּחִינָת שְׁנָקְרָאת הַתְּפִלָּה שִׁיחָה, בְּחִינָת (בראשית ב): שִׁיחָה הַשָּׁדָה,
שֶׁכֶל שִׁיחָה הַשָּׁדָה נוֹתֵנִין כְּחַ וּסְיוּעַ בְּתַפְלָתוֹ. וּזה בְּחִינָת (שם כד):
וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשִׁיחָה בְּשָׁדָה - שַׁתְּפִלָּתוֹ הִיתה עִם סְיוּעַ וּכְחַ
הַשָּׁדָה, שֶׁכֶל עֲשֵׂבִי הַשָּׁדָה נִתְנוּ כְּחַ וּסְיוּעַ בְּתַפְלָתוֹ בְּגַ"ל,
שְׁבָשְׁבֵיל זֶה נִקְרָאת הַתְּפִלָּה שִׁיחָה בְּגַ"ל. **וְעַל־כֵן בְּקָלָלה נִאָמֶר**
(רבירים יא): **וְהַאֲדָמָה לֹא תַתְנוּ אֶת יְבוּלָה;** כִּי כֵל יְבוּל הָאָרֶץ

צָרִיכֵין לְתַנּוּ פֶּחֶן וְסִיעַ בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, וּכְשִׁישׁ פָּגָם וְעֻפּוֹבַע עַל זֶה,
אוֹי נָאָמָר: וְהַאֲדָמָה לֹא תַתְנַזֵּן אֶת יְבוּלָה. כִּי אַפְלוּ כַּשְׁאַינָנוּ
מִתְחַפֵּל בְּשָׂדָה, נוֹתְנִים גַּסְיָנוּ יְבוּל הָאָרֶץ סִיעַ בְּתַפְלָתוֹ, דְּהַנִּינוּ
כֹּל מַה שְׁפָמוֹךְ אֶל הָאָדָם, בָּנוּן אֲכִילָתוֹ וְשַׁתְּחִתוֹ וְכַיּוֹצָא, רַק
כַּשְׁהָוָא בְּשָׂדָה, שָׁאוֹי סִמוֹךְ לָהֶם בַּיוֹתָר, אוֹי כֹּל הַעֲשָׂבִים וְכֹל
יְבוּל הָאֲדָמָה נוֹתֵן בֶּחָן בְּתַפְלָתוֹ כְּנָ"ל. וְזה יְבוּל - רַאשִׁיתְבוֹת:
וַיֵּצֵא יַצְחָק לְשׂוֹחֵן בְּשָׂדָה - שְׁבֵל יְבוּל הַשָּׂדָה הַחַפְלָלוּ עָמוֹ,
כְּנָ"ל: (זה העניין מבאר היטב במאמר "תְּקֻעוּ בְּחֹרֶשׁ שׁוֹפֵר", המתחילה בפרק א, עין שם)

יב

כִּשְׁאָדָם הַזָּקָן אַחֲרַ שְׁכָלוֹ וְחַכְמָתוֹ, יוּכָל לְפָל בְּטֻעוֹתִים
וּמִכְשָׁולּוֹת רַבִּים, וְלֹבֵוא לִידֵי רַעֲוֹת גְּדוּלּוֹת, חַם
וְשָׁלוֹם. וַיֵּשׁ שְׁקָלְקָלוֹ רַבִּיה, בָּנוּן הַרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים מִאֵד
הַמְּפֻרְסָמִים, שְׁהַטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְּלָל הָיוּ עַל-לִידֵי חַכְמָתָם
וְשְׁכָלָם. וּעֶקֶר הַיִּהְוֹת הָיוּ רַק לִילָּד בְּחַמִּימות וּבְפִשְׁטוֹת, בְּלִי
שְׁוָים חַכְמָות, וְלֹהֶסֶתֶבֶל בְּכָל דָּבָר שְׁעוֹשָׂה, שִׁירְיוֹת שֵׁם הַשֵּׁם
יַתְּבִרְךָ, וְלֹבֵלי לְהַשְׁגִּיחַ כָּל עַל בְּבּוֹד עָצָמוֹ. רַק אִם יִשְׁבֹּה
בְּבּוֹד הַשֵּׁם יַתְּבִרְךָ יִعָּשֶׂה, וְאִם לֹא - לֹא, וְאוֹי בּוֹדָאי לֹא יִכְשַׁל
לָעוֹלָם. וְאַפְלוּ בְּשַׁעֲופֶל, חַם וְשָׁלוֹם, לְסִפְקוֹת, וַיֵּשׁ שְׁגַנְפִּילָתוֹ
גְּדוּלָה מִאֵד מִאֵד, רְחוּמָנוֹא לְצַלְנוֹן, שְׁנוּפֶל לְסִפְקוֹת וְהַרְחֹגוֹרִים,
וּמְהֻרְרָה אַחֲר הַשֵּׁם יַתְּבִרְךָ, אַפְּעַל-פִּרְיכָן הַגְּפִילָה וְהַיְרִידָה הָיא
תְּכִלָּת הַעֲלִיה.

כִּי דָע, כִּי שָׁרֵשׁ כֵּל הַבְּרִיאָה הוּא הַפְּבּוֹד. כִּי כֵּל מֶה שְׁבָרָא הַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הָיוֹ לֹא בָּרָאוּ אֶלָּא לְכָבוֹד, בָּמוֹ שְׁפָתָוכֶם: כֵּל הַגְּקָרָא בְּשָׁמֵי וְלְכָבוֹדִי בְּרָאתָיו וּכְיו' (וַיָּמָא לו'). וּמַאֲחֵר שְׁהַפְּלָגָה בְּשִׁילְבָן כָּבוֹדוֹ יִתְפְּרַח, נִמְצָא שְׁכָבוֹדוֹ יִתְבְּרַךְ הוּא שָׁרֵשׁ כֵּל הַבְּרִיאָה. וְאַפְּ-עַלְפִּי שְׁכָלוֹ אֶחָד, עַל כֵּל זה בְּהַבְּרִיאָה יִשְׁחַקְיָם, וּבָכֶל חָלֵק וְחָלֵק מִהְבְּרִיאָה יִשְׁבַּבּוּ בְּחִינַת כָּבוֹד מִיחָה, שֶׁהָוָא שִׁרְשָׂוּ בְּגַנְגָל.

וְזֹה בְּחִינַת (אבות פ"ה): בְּעַשְׂרָה מְאֻמָּרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וְהָלָא בְּמַאֲמָר אֶחָד יִכְלֶל לְהַבְּרָאות, אֶלָּא בְּשִׁילְבָן שְׁכָר וְעַנְשׁ נִבְרָא בְּעַשְׂרָה מְאֻמָּרוֹת. וּבָכֶל מְאֻמָּר וּמַאֲמָר יִשְׁבַּבּוּ בְּחִינַת כָּבוֹד מִיחָה, שֶׁהָוָא שִׁרְשָׂוּ, כִּי הַכְּבוֹד הוּא שִׁרְשָׂ הַכְּלָבְנָל. וְזֹה בְּחִינַת (החלם טט): וּבְהִיכְלָל כְּלָוּ אָמָר כָּבוֹד - שְׁכָל מְאֻמָּר מַלְבָשׁ בְּכָבוֹדוֹ יִתְפְּרַח, שְׁעַלְיִידְיזָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי מַלְאָכָל הָאָרֶץ כָּבוֹדוֹ (ישעה ז).

וְאַפְלוּ בְּעִירֹות וּדְבָרִים רְעִים, חַם וְשָׁלוֹם, שְׁשָׁם אֵין כָּבוֹדוֹ יִתְפְּרַח, בְּבִחְינַת (ישעה מב): וּכָבוֹד לֹא-אֶחָר לֹא אֶתְהָן, שְׁיִשְׁגַּבּוּ לְהַכְּבוֹד שְׁלָא יִתְפַשֵּׂט לְשָׁם, וְאַפְּ-עַלְפִּי שְׁמַלְאָכָל הָאָרֶץ כָּבוֹדוֹ, עַם כֵּל זה יִשְׁגַּבּוּ בְּשִׁמְנִיעַ לְמִקּוּמוֹת הַגַּל, שְׁלָא יִזְאַל לְשָׁם, בְּבִחְינַת: וּכָבוֹד לֹא-אֶחָר לֹא אֶתְהָן בְּגַנְגָל. וִישְׁגַּבּוּ לְכֶל כָּבוֹד וּכָבוֹד, שְׁמַלְבָשׁ בְּכֶל מְאֻמָּר וּמַאֲמָר מַעֲשָׂרָה מְאֻמָּרוֹת בְּגַנְגָל, שְׁלָא יִתְפַשֵּׂט לְמִקּוּמוֹת הַחִיצּוֹנִים בְּגַנְגָל. אֶבֶל דָע, כִּי אַפְּ-עַלְפִּי כֵן בְּוֹדָאי גַם הַם מִקְבְּלִים חַיּוֹת מִפְנֵי יִתְפְּרַח, וְאַפְלוּ מִקּוּמוֹת

המטענים או בתי עבودה-זורה צריכין גם כן לקבל חיות ממנה יתברך. אך דע, כי הם מקבלים מבחינת מאמר סתום, שהוא בראשית מאמר סתום (ע' חא"ג שבת ק"ד ר"ה מס סתומה מאמר סתום), שהוא יכול בכל המאמורות, ובכלם מקבלים חיות ממנה. והבבodium של המאמר סתום הוא סתום ונעלם בתכלית הרסתה, ומשם הם מקבלין חיות. כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות ממש, בבחינות: וכבודו לאחר לא אתן פנ"ל, רק מה האמר סתום, שהוא נסתר בתכלית הרסתה, ממש מקבלין חיות. ודבר זה אי אפשר להבין, ואסור להרהר בפזה בלבד.

יעל-בן כשאדים נופל, חס ושלום, לבחינת מקומות אלו, הדינו לבחינת מקומות המטענים, וכן נופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ואוי מתחיל להסתכל על עצמו, ורואה שרחוק מאד מבוזו יתברך, וושאיל ומקש איה מקום בבוזו, מאחר שרואה בעצמו שרחוק מבוזו יתברך, מאחר שגפל למקומות באלו, רחמנא לאילן, וזה זה עקר תקונו ועליתו, לבחינת ירידת תכלית העלייה, המובא בספרים. כי "אייה" מקום בבוזו - וזה לבחינת הכבוד עליון של המאמר העליון, הדינו האמר סתום בראשית פנ"ל, שמשם נמשך חיות למיקומות הללו. נמצא נמצא בשמקש ומוחפש "אייה" מקום בבוזו, וזה בעצמו הוא חזיר ועולה אל הכבוד העליון, שהוא לבחינת "אייה", שמנגד הרסתתו והעלמו הוא מתחיה מקומות הללו, ועכשו, על-

ידי שהוא נפל לשם, ואוי מבקש "אייה" מקום קבוע. ובזה חזר ומדבק עצמו לשם, ומהיה את נפילתו, עולה בתחלת העליה. וזה בוחנת קרבנו עולה, שטבפר על הרהור הלב, כמו שאמרו רפואינו זברונם לברכה (מר וקרא פ"ז), במו שפתוב: והעולה על רוחכם - שעולה מכפר החרהו. כי יש בוחנת (הלים לה): לפि סחרחר, כי יש קלפה, שהוא מעקמת ומסבבת הלב בעוקמים וסבוגים ובבלבולים חרפה, והוא בוחנת קלפת גנה. ועל-בון נקרא סחרחר, תרגום של סביב: סחור סחורה, בוחנת (יחסאל א): וננה לו סביב, כי היא בוחנת תרגום, פMOVIA (ע' בלקוטי א' סי י"ט), ועל-בון כתיב בלשון תרגום. וכשהאדם נופל לשם, זהה בוחנת מקומות המטגפים, ואוי מבקש וצועק "אייה" מקום קבוע, וזה בעצמו תקונו, כי חזר ושב אל הקבור העליון, שהוא בוחנת "אייה" בג"ל. וזה בוחנות עולה, בוחנת בראשית (בראשית כד): ו"אייה" השה לעולה. שבחינה "אייה" היא בוחנות שה לעולה, לתקן ולכפר הרהור הלב, שבא מקומות המטגפים בג"ל. כי על-ידי בוחנות "אייה" נתפקן ועולה ממש בג"ל.

זה בוחנות מה שמובא בסוף תקוניים (תיקון תניא דף א): בראשית - ברא תיש; דהיינו השה לעולה, שנעשה על-ידי בוחנת "אייה", שהוא בוחנות בראשית מאמר סתום בג"ל.

זה בוחנות תשובה, כי זה עקר התשובה, כשהאדם מבקש ומהפץ אחר קבוע יתברך, ורואה בעצמו שרחוק מלבודו יתברך, ומהגענו ישואל ומצער "אייה" מקום קבוע, וזה

בעצמו תשובהו ותקונו גנ"ל, והמן היטוב. יש בזה עוד הרבה דברים. כי בשאדם הולך בדרך או בשહולך בדרכים ברוחניות, אין התורה הולכת לפניו, בבחינות (משל ו): בהתהלך תנחה אותה, כי יש בזה מפני בוחנות, כי כל אחד לפיה תורה. ולפניהם כל תורה יש בוחנות ספיקות גנ"ל, פגון בחודשיות תורה, קדם שמחדרין יש מפני ספיקות ובכלולים קדם שembr ומלפני הדבר ברואוי. ואלו הספיקות הם בוחינת עז הרעת טוב ורע, שהוא בוחינת נזה, וכשpengui אל התורה עצמה, זה בוחינת עז החיים וכו':

(שיך לעיל)

וזה בוחנות: אם יאמר לך אדם, תיכון אלקייך - התאמיר לו: בכרכך גדור של רומי (ירושלמי תענית פ"א) - שוגם שם, שמילאים גלולים ועכזרהiorה, גם שם מסתר הוא יתברך גנ"ל. והכלל - בשנויפל לשם, חס ושלום, אין בשפתהיל לבקש איה מקום בבודו, בזה היא מתייה את עצמו מחיות הקדרשה. כי חיונות הקליפות הוא רק מההסתירה, מה שנסתיר שם יתברך שם בתקינות ההסתירה, עד שאין יודיע ממנה יתברך כלל. אבל תקף בשמבקשים איה מקום בבודו, נמציא שירען על-כל פנים שיש אלוק יתברך, רק שהוא גסתר ונעלם, ועל-פניהם מבקשים איה מקום בבודו. וזהו בעצם מתייה עצמו במיקום נפילתו, כי איה הוא בוחנות מאמר סתום, שהם מתקבלין חיונות ממש, רק שהחיונות הקליפות הוא מההסתירה, אבל הוא מתייה

את עצמו בבחינות חיות הקרשה במקום נפילתו, עליידי הקרשה והחפש שמחפש איה מקום בכורו בג"ל. ואחריך זוכה לעלות משם למורי אל הקרשה עצמה, דהיינו במקום התרגולות בכורו יתברך, כי עקר הקדשה - שיתגלה בכורו יתברך. ברוך הוא לעולם אמן ואמן:

(זאת התורה, גם מאמר במתחליל: אלו המתרפאים עצמן וכו', וכל מה שנאמר בפרק וכו', בנזון הקשו וכו' - הכל אחר, כי כל אלו הפאמרים קשורים זה לזה, ורם מרים ונסתרים בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שבת ר' ע' בחד האגדה הפליאה מאר, מה ששאל רבי זירא את רב יהודה פרתוי בדריכא דעתה, ואי בעי מעה כל חללי דעתמא וכו', ושאל אותו במה שאלות, וهم פליות נשבות מאר, בנזון: מי טעמא תורה אריכא גנובתה וכו', מי טעמא תרנגולא מילא עינא וכו', וכל השאלות הנאמרות שם כלל הם פליות גדולות מאר, לשם מרפו ונסתר כל העיל. ומה שМОבאה לעיל בעניין שמחה ובדריכא דעתה שיק נסיפן לה, ומempo נמיין באגדה הג"ל, שנאמר שם בעית שהיה בדריכא דעתה. גם מה שМОבאה במאמר הזה על פסוק: ואיה השה לעלה, מרפו באגדה הג"ל, שנאמר שם: אי בעי מעה כל חללי דעתמא - זה סוד בחינת חלל הפניו, שהוא כביכול פניו מאלקותו יתברך. ובאמת בודאי אי אפשר שלא היה שם נמיין השם יתברך, כי אם כן מהican יקבל חיota. אך זה הוא בחינה

הנ"ל, שמקבל חיות מבחןית מאמר סתום, בבחינת בראשית וכו'. גם מה שטובא לקמן בעניין יראה ירא שפט, שיק נסיבן לכך, כי כל יראה יש לה מאמר וכו', ויש מאמר שבוליל כלם וכו' בפ"ל. גם מה שטובא לקמן בעניין השגחה שיק נסיבן לו, על אגדה הנ"ל: מי טעמא פרנגו לא מךלי עינא. ולא זכינו לשמע באור כל זה:

יג

בשחולקין על האדם, נמצא שרוזדין אותו, והוא פורה בכל פעם להשם יתברך, וכל מה שחולקין עליו יותר, מקרבין אותו יותר להשם יתברך, כי השם יתברך בכל מקום, בבחינת (הלים קלט): אם אפק שמים שם אתה, ואצעה שאול הנה, נמצא שבעל מקום פורה להשם יתברך. וזה בבחינת: ופרעה הקריב - שהקריב את ישראל לאביהם שבשים (מ"ר בשלח פ' כא), **שעל-ידי רדיותם** אותם נתקרבו יותר להשם יתברך בפ"ל:

יד

רבים לוחמים לי מרום (הלים נ), הינו שיש לו שונאים **למעלה בפּרָזֶם**, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ע' סנהדרין מה: וברף ק): **בשם שיש צרים למטה**, אך יש צרים **מלמעלה**:

טו

אילו המתפארין עצמן בשקר בגודלות ונפלאות, ובאלו אין שום דבר נמנע מהם, והכל בידם, ויש מהם שהם מנהני הדור - הנה עקר כח ויניקתם הוא רק מהצדיקים הגדולים. כי יש צדיקים אמיתיים גדולים במעלה, ויש להם פה קדוש, ורבים לדבר גודלות ונפלאות, והם באמת יכולים לעבד ה' בכלל דבר שביעולם: באכילה ושתיה ושאר דברים. וכמו בא בפונות, שלפעמים ממתקון דינים עלידי אכילה ושתיה. ויש צדיקים אמיתיים, שיכלון לעשות פריון עלידי אכילתם וכיוצא. ומחמת ההתפארות של אילו הצדיקים הגדולים שיצא מפיהם הקדוש, מזה בא, שנמצאים צבועים שקרים, שמתרדים עצמן בקוף, ומתפארין עצמן גם כן ממש באלו הלשונות של התפארות, שיצא מפה קדוש של הצדיק האמת. וכעין שמצוינו בנכאים, שירמיה היה מתניבא בשוק העליון: הנני שבר את קשת עילם וכו' (ירמיה טט), וchananya בן עזור, נביא שקר, היה מתניבא בלשון זה ממש להפה (סנהדרין טט), במו-kan מתנגן עבשו כנ"ל. אבל עקר יניקתם - רק מצדיקים באלו שהולכים בגודלות ונפלאות כנ"ל. כי מצדיקים פשוטים, עובדי ה' בפשיות, בתורה ותפלת ומעשים טובים, אין להם שום כח, לאחר שהצדיקים בעצמן אינם מדברים גודלות, ומתנהגים בפשיות בעובדה תמה, על-כן אין להשקר והגמלות שלהם אחזקה בהם כלל-כך. ואף על-פי שוגם בזה

אפשר קצת שימצאו שקרים צבועים בדרכך זה, כמו שנמצא,
שיש אנשים שישובים מעטפים בטלית ותפלין כל היום, והם
צבועים, עם כל זה אין להם כח להטעות העולם כלכך כמו
אלו המתפארין בגדרות גן".

כ"י דע, שהצדיק האמת ג"ל מקבל דבריו פיו הקדוש מבצעי-
צדקה, וזה בבחינת (הלים קט): נדבות פי רציה לא ה' -
שהצדיק מקבל דבריו פיו מנדיבי לב, דהינו בעל-צדקה. וצדקה
היא בבחינת מים, בבחינת (שם קיד): ההפכי הצור אגם מים,
הצור - זה בבחינת (הלים עג): צור ללבבי, כי יש לב אבן (יחזקאל
לו), דהינו אבורי לב הרחוקים מצדקה (ישעה ט), וזהו ההפכי
הצור אגם מים, דהינו שנתהפה ללב רה, בבחינת (אייה ב):
שפכי במים לבך נבה פני ה', הינו לב רך להרגנן לצדקה.
ובשביל זה נקרא הצדקה מים, כמו שבחות (עמוס ה): הצדקה
בנהל איתון, וזה בבחינת (קהלת יא): שלוח לחמק על פני המים,
הנאמר בצדקה. ועל-ידי הצדקה נעשה פה קדוש של הצדיק
פנ"ל, וזה בבחינת (ר'ה ו): בפיך - זו הצדקה, שעלי-ידי הצדקה
נעשה הפה של הצדיק גנ"ל.

והצדיק הוא בבחינת (דברים ל): בכור שרו הדר לו, ובכור
נותל פי שניים, הינו שדבירות פיו הקדוש יש לו שני
משמעות, ומה בא שיש כח וניתקה להצבעים ג"ל לינק מהם,
להפה דבריהם אל השקר שלהם, לאחר שהדבר הקדוש
בעצמיו יש לו שני משמעות, בבחינת פי שניים ג"ל:

אבל באמת הוא טובה להצדיק האמת מה שגמורים אלו השקרים הפתדים אליהם. כי יש רשעים שנוטנון צדקה לצדוקים, ועל ידי הצדקה נעשה בוחינת יפק, הינו: יהוד ברכה קדשה, וכל שלוש בוחינות אלו נאמרו בזמנים, שהו בא בוחינת הצדקה בג"ל. יהוד - כמו שפטות (בראשית א): יקו הימים מתחת השמים אל מקום אחד. ברכה - כמו שפטות (שם): ישרצו הימים שירץ נפש חייה וכו'. קדשה - כמו שפטות (במדבר ח): מים קדשים. ומהמת זה נמצאים בעלי-צדקה שהם נואפים, כי הם יונקים מבחן היפך הג"ל. ובבחן היפך בקרשה הוא בוחינת זוגין דקדשה, ואצלם נתקלקל זאת הינקה, ונעשה אצלם גאות, ורחמנא לצלן. ועל-פני הצדקה שליהם היא רעה אצל הצדיק. כי הצדיק מקבל דברו פיו הקדוש מן הצדקה, ובשפטקלקל אצלם בג"ל, גורם פנים לדבור פיו של הצדיק, שמקבל ממש בג"ל.

ועל-פנ הוא טובה מה שגמורים השקרים בג"ל, שאין אלו הרשעים הנוטנים צדקה פוניין אליהם ונוטניין להם, ובמאמר ירמיה הצעיא: הכשילים בענינים שאיןם מהגונים, כמו שדרשו רשותנו זכרונם לברכה (ב"ק טו), ואוי נצלל הצדיק האמת מפניהם הצדקה שליהם בג"ל. אבל עקר לכך ינית הشركנים בג"ל הוא רק מי אלו הצדיקים הגדולים, ההולכים בגדורות בג"ל, אבל מי אלו העוסקים בתורה תמיד ומתרננים בפשיות, אין להם יניקה וכו', בג"ל:

לשון הגראא

מַאי טְעַמָּא גָּמְלִי וּוֹטְרִי גַּנוּבְתָה,
מִשּׁוּם דָּאֶכְל בִּיסִּי. מַאי טְעַמָּא
תוֹרָא אֲרִיכָּא גַּנוּבְתָה, מִשּׁוּם דָּדִיר
בָּאנְגִּי, וּבָעַי לְכַרְבּוֹשֵׁי בָּקִי:

רש"י: דאכלת ביסי. קוצים, לפיכך גנבו קוצר, ברוי שלא ירבקו בו הקוצים. ובע"י
לְכַרְבּוֹשֵׁי בָּקִי. להברית היתושים:

וזה שאל רבינו זורה את רב יהודה: **מַאי טְעַמָּא גָּמְלִא וּוֹטְרִי**
גַּנוּבְתָה וּתוֹרָא אֲרִיכָּא גַּנוּבְתָה (שבת עז), **גָּמְלִא** - זה
בחינות הצדיק הפשוט, בבחינת (חהלים כלל): **וְלֹא הַלְכָתִי**
בגדרות ונפלאות בְּגַמְלָל עַל אָמֹן; כי הוא מתרנה בפשטות,
וְאַינְנוּ מַרְבֵּר גָּדוֹלוֹת, וכל עבורה הוא בבחינת שתיקה. כי אין
יוצא מפיו גָּדוֹלוֹת ונִפְלָאוֹת, והוא רק בגמול על אמן, וזה
בחינת גָּמְלִא. **וּוֹטְרִי גַּנוּבְתָה** - זה בוחנת נבייא ומורה שקר,
הוּא הָזֵב, בָּמו שְׁבַתּוּ בִּישֻׁעָה. הינו אלו האцовעים המשקרים,
בחינת נִבְיאִי הַשְׁקָר, שאחיזתם הוא רק בצדיקים הגדולים
כפ"ל. **אֶכְל בְּהַצְדִּיקִים הַפְּשָׁטוּם,** שהם בוחנת גמלא, אין להם
אֲחִזָּה פְּלִפְּה, וזה ווטרי גנוובתה כפ"ל.

זהו: תורא אריכאה גנוובתה - זה בוחנת הצדיקים הגדולים,
בחינת: בכור שרו הדר לו כפ"ל. **וְאֲרִיכָּא גַּנוּבְתָה** - הינו
שְׁעַקֵּר יִגְיַת הַנִּבְיאָה וּמֹרֶה הַשְׁקָר, שהוא הזרב, הוא רק אצלם
כפ"ל.

וזהו שהשיב: משום דאכלי קוֹצִי, הינו שאלות הצדיקים הפשוטים, שהם בחינת גמְלָא, אכלי קוֹצִי - שאוכלים ומכלים את הקוצים והחוחים הטובבים את השושנה העלינה. ישׁוּשָׁנָה זה בחינת הדבור הקדוֹשׁ, בחינת (שה"ש ה): שפתותיו לשׁוּשָׁנִים וכו'. כי הם עוסקים בתורה ובעבודה يوم ולילה, ומכלים כל החוחים, שלא יהיה להם יניקה מהדבור הקדוֹשׁ. כי מעבודה פשוטה בתרומות אין להם יניקה בג"ל, כי איןם יכולים להתemptות אליהם ולנתג שקר שלהם על'ידם, מאחר שהנהגתם רק בתרומות ובפניות בנ"ל. ותורי אריכא גנובתה, משום דדרוי באגמי ובאי לברפויshi בקי. דדרוי באגמי - הינו שמקבלים דبور פיהם הקדוֹשׁ מבעל צדקה, מבחינת: ההפבי האזרע אינם מים בג"ל. וזה דדרוי באגמי, ובאי לברפויshi בקי - בחינת יפק הנ"ל, שצרכין לנרש ה"יפק" של הצדקה שנוטנין רשיים, כי אצלם נפם ה"יפק" בנ"ל, ונורם רעה להצדיק שמקבל דبور פיו מהם בנ"ל, ועל-כן הוא טובה גודלה מה שyonik מהם הנביא וכו', שהוא הגוב, שעלי-ידיויה מגריש הרשיים מעצמן. כי מכם און אותו בשקרים הנ"ל, שפונין אליהם ונורנין להם הצדקה, ונגוזין הצדיקים, בנ"ל:

טו

הקסוֹן: מפני מה כשהאדם מבקש פרנסה, אין נותנין לו תכף מון השמי, כי אם על'ידי סבות, לכל אחד לפי

סְבָתוֹ - שׁוֹהֵה צָרִיךְ לְרוּעַ תְּבוֹאָה וְלְחֶרֶשׁ וְלְקַצֵּר וּכְךָ, וְזֹה צָרִיךְ לְנִסְעַ וְלִמְצָא צָדֵק פְּרָנְסְטוֹ שֶׁם, וְכִיּוֹצָא בָּוּה, וְלִמְהָ לֹא נָתַנְינָן לוֹ תְּכִפָּה, בְּשֻׁעה שְׁמַבְקַשׁ פְּרָנְסְטוֹ, מָוּמָן.

וְהַתְּרוֹיזָן: דע, שֶׁל הַפְּרִנְסָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכָן לְקַבֵּל עַל-יִדָּיו הַמֶּלֶךְ, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב בַּמֶּלֶךְ (דָנִיאֵל ז): אַילְנָא דַי חֲזִיתָה דַי רְבָה וְתַקְפָּה וּכְיָ וּמְמוֹן לְכָלָא בָה אַנְתָה הוּא מַלְפָא. וּעֱקָר הַמֶּלֶכְותָה הוּא עַל-יִדָּי עֲנָנוֹת, בְּבִחְנִיתָה (מְשִׁלְיָ ט): וּלְפִנֵּי כְּבָוד עֲנָנוֹת, שֻׁעָרָב כְּבָוד וְגַדְלָת הַמֶּלֶכְותָה הוּא עַל-יִדָּי עֲנָנוֹת דִּיקָא, פִי כָּן דַּרְךְ הַמֶּלֶכְותָה בְּכָל פָעָם, שָׁאָרִיךְ, שִׁיקְדִים עֲנָנוֹת לְכְבָודוֹ וְגַדְלָתוֹ, בָּמוֹ שְׁבָכֵל יוֹם בְשָׁעָה שְׁקָם מִמְפְתָחוֹ, שָׁאוֹי עַדְין הוּא בְּקָטְנוֹת, שְׁמַלְבָשׁ בְּמַלְבָישִׁים פְשׁוּטוֹם, וְגַם פְנֵיו אַינוֹ בְּצָחוֹת וּזְבוֹת עַדְין קָדֵם הַרְחִיצָה, וְאַחֲרִיכָךְ מִפְהָעָה עַצְמוֹ וּמַתְלִיבָשׁ בְּגַנְגִי כְבָוד, וּמַתְפִשְׁט בְּגַדְלָתוֹ בְּדַרְךְ הַמֶּלֶךְ. וְכֵן אָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (וַיָּמָא כְּכָ): מִפְנֵי מָה לֹא נִמְשָׁכָה מֶלֶכְותָה שֶׁל שָׁאוֹל, מִפְנֵי שֶׁלָא הָיָה בָו שָׁום הַפִּי, פִי אַין מִמְעֵן פָרָגָן עַל הַצְבָור אֶל-אֶמְ-כָּן קָפָה שֶׁל שְׁרָצִים תְּלוּיה מִאַחֲרוֹיו, שָׁאָם הַזָּוחַ דַעַתָּו עַל-יוֹן, אָמָרִים לוֹ: בָּלְךְ מִאַחֲרָךְ. פִי עֱקָר הַמֶּלֶכְותָה - עַל-יִדָּי עֲנָנוֹת כְּפָ"ל, וְכֵל מָה שִׁישׁ לְהַמֶּלֶךְ עֲנָנוֹת בַּיּוֹתָר, מַתְפִשְׁט מֶלֶכְותָה בְּזֹהֵר כְּפָ"ל.

וכשנgeomשך הופיע על-ידי המלך כפ"ל, נעשה ממנה ברורים, פנו תבואה, שהרבה ממנה אוכלין בהמות, ואחר-כך מתברר עוד, ואוכלין ממנה עפו"ם, עד שמתברר

ממנה לישראל. וגם בהאכילה יש בירורים, עד שמתברר ונעשה מהם אמרי שפר, דהינו ברכות שembrain עליהם תחלה וסוף, ומתקלין ועוברין השם יתפרק בכחות האכילה. וזה בჩינת (בראשית מט): מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדי מלך, נפתלי אליה שלוחה הנוטן אמרי שפר. שמנה לחמו וכו', דהינו הפרנסה, שהיא בבחינת מעדי מלך, כי מקבלים אותה עלידי המלך, ועל כן תקופה בתיב אחריו: נפתלי וכו' הנוטן אמרי שפר, דהינו אמרי שפר של ברכות ותפלות וכיוצא, שנעשה מן הבירורים של מעדי מלך בג"ל. ואלו הבירורים הם בבחינת קטרת, פירוע, שקטרת היא בבחינת בירורים.

ומיאלו אמרי שפר שנעשה מן מעדי מלך, נעשה עטרה להמלך, וגם יכולין לראות את העטרה. וזה בבחינת (שה"ש ג): צאניה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו - הינו לראות העטרה של המלך שנעשה ביום חתנתו. כי התחרויות שמתחרירין האמרי שפר עם המלך, זה בבחינת חתנה, בבחינת (משל כי): חן שפטיו רעהו מלך; שחון השפטים, דהינו האמרי שפר, מתחרירין עם המלך בבחינת רעות - וזה ביום חתנתו. וזה: וביום שמחת לבו - זה בבחינת קטרת, בבחינת (משל כי): שמן וקטרת ישמה ליב; כי הבירורים שמהם נעשה אמרי שפר בג"ל, שמהם נעשה העטרה בג"ל, הם בבחינת קטרת בג"ל. וזה: שעטרה לו אמו - הינו בבחינת חוה, שהיא היתה אם

כֵל חַי (בראשית ג) כִי חֹוה - **רָאשִׁיתְבוֹת:** הַמּוּטְרָבִי חַסְד וּרְחַמִים (החלים ק), הַנּוּ בְּחִינַת הַעֲטָרָה הַגְּל, שְׁנַעֲשָׂה עַל־יְדִי בְּחִינַת: הַמְשֻׁבֵּעַ בְּטוֹב עֶרֶךְ, דְהַנּוּ בְּחִינַת מַעֲדָנִי מֶלֶךְ בְּגַל.

(והעקר חסר).

וְהַפְלֵל - שְׁאַרְכִין לְרֹאֹת אֶת הַמֶּלֶךְ, בְּבְחִינַת (ישעה לו): מֶלֶך בִּפְיוֹ תְּחִינָה עִינֶה, דְהַנּוּ בְּשָׁהָוָא בִּפְיוֹ וְגַדְלָתוֹ, וְלֹא בְשָׁעַת קְטָנוֹת. וְאֵם הַיּוֹ נוֹתָנִין לוֹ פְּרָנֵסָתוֹ תְּכָפָה וּמִידָה, לְחַם מַזְפָּן, הִיה אָפָּשָׁר שִׁירָאָה אֶת הַמֶּלֶךְ בְשָׁעַת קְטָנוֹת, בְּגַנּוֹן בְשָׁעַה שְׁמַקְטִין אֶת עַצְמוֹ וּמְחַשֵּׁב אֶת עַצְמוֹ שְׁקָפָה שֶׁל שְׁרָצִים תְּלִיהָ מַאֲחֹרוֹיו וּכְיוֹצָא בְּגַל, אֲבָל עַכְשָׂו שְׁנָוֹתָנִין הַפְרָנֵסָה עַל־יְדִי סְפּוּכִים, נִמְצָא שְׁבָאָה בְּעַתִּים מִיחָדִים, כִי לְכָל סְבָה צְרִיכָה עַת מִיחָה, עַד שְׁתִיאָ הַפְרָנֵסָה אֲלִיוֹ. וּלְלִפְנֵי לֹא יָבֹא לְרֹאֹת אֶת הַמֶּלֶךְ בְקְטָנוֹת, רַק בִּפְיוֹ בְּגַל, כִי אֵין נוֹתָנִין לוֹ הַפְרָנֵסָה תְּכָפָה, רַק בְּעַת מִיחָה, בְּאָפָן שֶׁלָא יָרְאָה רַק בִּפְיוֹ, בְּבְחִינַת: מֶלֶך בִּפְיוֹ וּכְוֹ. כִי עַל־יְדִי הַפְרָנֵסָה רֹאָין הַמֶּלֶךְ בְּעֲטָרָה בְּגַל. וְזה הַסּוֹד מְרֻמּוֹ בְּפֶסְוֹק (החלים קמה): עַיִינֵי כָל אֶלְיךָ יִשְׁפְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לְהָם אֶת אֲכָלָם בְּעַתָּה, פֹתֵח אֶת יְדֶךָ וּכְוֹ. עַיִינֵי כָל וּכְוֹ - וְהוּ אַקְשִׁיא הַגְּל, הַנּוּ: עַיִינֵי כָל אֶלְיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לְהָם אֶת אֲכָלָם בְּעַתָּה, דְהַנּוּ שְׁמַבְקָשִׁין עַל פְּרָנֵסָה, וְאֵין נוֹתָנִין תְּכָפָה, רַק בְּעַתָּה בְּגַל. וְהַתְּרוּץ: פֹתֵח אֶת יְדֶךָ וּמְשֻׁבֵּעַ לְכָל חַי רְצֹונָן (ולא סימן)

צִרְיךָ לֹהֶר מֵאַד לְהִיוֹת שְׁמָחָה וּטוֹב לֵב בְּשִׁבְתָּה, כִּי מִעְלָות וּקְרָשָׂות שִׁבְתָּה גְּדוֹלָה וַיְקָרָה מֵאַד, פָּמוּבָא, וּבְפֶרֶט בָּ"רְאָשִׁית-חֲכָמָה" בְּשֻׁעַר הַקְּדָשָׁה בְּתְּחִילָה, עַזְן שֶׁם. וְרָאוִי וּנְכוֹן לְלִמּוֹד בָּרְאָשִׁית-חֲכָמָה בְּשֻׁעַר הַגְּלָל, וְלִשְׁוֹם לְפָנָיו הַיְטָב עַל כָּל הַדְּבָרִים הַנְּאָמָרִים שֶׁם בָּעָנֵן קְדָשָׁת וּמִעְלָות שִׁבְתִּיקְרָשׁ. כִּי יִשְׁשָׁם כִּמֶּה דְּבָרִים פָּרֶטִים יָקָרִים מִקְדָּשָׁת וּמִעְלָות שִׁבְתָּה. כִּי כָּל עַזְן וּמַעַלָּה הַנְּאָמָר שֶׁם עַל שִׁבְתָּה הוּא דָבָר בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וְהַכְּנוּ שֶׁם הַיְטָב, כִּי שִׁיטְלָהָב לְבוֹ לִקְבֵּל שִׁבְתָּה בְּשָׁמָחָה גְּדוֹלָה וּעֲצָמָה בָּרוּאי.

וְעַל-יִדְיָזָה הַיְרָאָה בְּשִׁלְמוֹת, דְּהַיָּנוּ עַם דָּעַת, כִּי בָּחָל אָפָּשָׁר שִׁיחָה הַיְרָאָה עַם בְּסִילּוֹת, בְּבִחִינָּה (איוב ר): הָלָא יַרְאַתְךָ כְּסֶלֶתךָ. וּעַקְרָב הַפְּסִילּוֹת הוּא מִחְמָת הַשְׁעָבָוד שִׁישָׁ בָּחָל, כִּי עַל-יִדְיָי הַשְׁעָבָוד אֵין הַדָּעַת שָׁלֵם. וּכְמוֹ שִׁפְתָּוח בְּמוֹאָב (ירמיה מה): שָׁאַנְן מוֹאָב מַגְעוּרוֹי וּכְיָוָן וּבְגָוְלָה לְאַחֲרָה, עַל-פָּנֵן עַמְּדָה טָעָמוֹ בּוֹ וּכְיָוָן; וּכְמוֹ שָׁאָמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (מנילה יב), כִּי עַל-יִדְיָי שְׁעָבָוד וְגָלוֹת הַדָּעַת מְבָלֶל. אֲכָל בְּשִׁבְתָּה הוּא חֲרוֹת, וּכְשִׁישָׁ חֲרוֹת וְאֵין שְׁעָבָוד וְגָלוֹת, אֲוי הַדָּעַת שָׁלֵם פָּנָ"ל. וּעַקְרָב הַחֲרוֹת - עַל-יִדְיָי הַתְּעִנָּג וְהַשָּׁמָחָה שֶׁל שִׁבְתָּה, בְּבִחִינָּה (ישעיה נה): אֹו תַּחֲעַג עַל הַ/, הַנְּאָמָר בְּשִׁבְתָּה. וְעַל-יִדְיָזָה נַעֲשָׂה חֲרוֹת, בְּבִחִינָּה (שם נה): כִּי בְּשָׁמָחָה תִּצְאָג, שְׁעַל-יִדְיָי שָׁמָחָה יוֹצָאֵן לְחֲרוֹת. וּכְשִׁישָׁ חֲרוֹת, הַדָּעַת בְּשִׁלְמוֹת פָּנָ"ל, וְאֲוי הַיְרָאָה בָּרוּאי,

בבוחינת ירא שֶׁבֶת (ח'ז' תי ט), כי או היראה בלי כסילות שיש בימי החל, כי עקר הכספיות - מלחמת השעבוד בנו". ובה מעליין היראות הנפולות, דהינו מה שיראים לפעמים משר וכדומה, כי על-ידי הדעת מרימין אותן. עקר הדעת הוא בשפט על-ידי השמחה, שעליידיזה יש חרות, ואוי הדעת בשלמות בנו":

והכלל, שאrido לנרג שמחה גודלה בשפת-קדש,itol
להראות שום עצבות וראגה הכלל. רק להתענג על
ה' ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג, הן אכילה ושתיה,
הן מלבושים וכי מה שיכול. כי אכילת שבת היא כללה
רווחיות, בלו קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מן אכילת חל,
במברא במקום אחר:

(לעל בסימן נ, ובסימן רעו, יע' וחר ויקhal דף ריח ובמק"מ שם)

דרך השם יתפרק - להבט על הטובות שעוזין, ואף שנמצאו
בhem גמ'ין מה שאינו טוב, אין מסתפל על זה. כמו
שפתות (מדבר נט): לא הביט אין בעקב; מפל-שפון שהאדם
אסור לו להבט על חבירו לרעה, נמצא בו דוקא מה שאינו טוב
ולחפש למצא פגמים בעובdot חבירו, רק ארבעה, מחייב להבט
רק על הטוב.

ולזה טובה גודלה שיש טבע והשגחה. כי בשחאדים עוזה
טוב, אוי מנהיג אותו בהשגחה. ושהוא אינו טוב, ואם
היה מנהיג אותו בהשגחה - לא היה יכול להגיע לו שום

טובה, או מזינה אותו על הטענו, יוכל להיות שתהיה לו טובות על פי הטענו. ואם לא היה רק השגחה, היה אפשר שתתבטל ההשגחה לנו MRI. כי בשחה רואה יתרה, שאין האדם מתרנג בראוי, היה כועם, והוא מסיר ההשגחה לנו MRI. אבל עכשו מזינו עליו הטענו, וכשהוא חזר למועד, משגיח עליו בנו". ובאמת אין לנו יכולן להבין מהו טبع והשגחה, כי באמת גם הטענו היא השגחתו יתרה, וזה אי אפשר לאדם להבין שני דברים כאח, והינוי הטענו שבחמת היא השגחתו יתרה:

יח

סבנה גודלה להיות מפרש ולחניג העולם. לא מבעיא בשאיינו ראוי כלל, וליבש טלית שאינו שלו, רק אפלו עובדי השם באמת, גודלי הדור, יש עליהם סכנות נראות בהנוגנות העולם. כי איש פשוט, רחוק מאד שעובר על רציחה, אפלו אם אינו איש בשאר, כי אין לו תאהו ליה. ואפלו בשmegיע, חם ושלום, לתאהו פו, רחמנא לצלן, אינו בא לידי, ויש לו בפה מנויות ליה; ואפלו אם עבר, לא עבר כי אם לעיתים רחוקות, ורקוב שלא עבר רק פעם אחת כל ימי. אבל בהנוגנות העולם ובחדושין הזריזה שמהדרין, יכולם לעבר מפש גנב ונאף ורצח בכל פעם, רחמנא לצלן:

עִקָּר הַתְּכִלָּה וְהַשְׁלָמָה הוּא רַק לְעַבֵּד הַשֵּׁם בְּתֻמּוֹת גַּמָּוֹר, בֶּלֶי שׁוֹם חִכּוֹת בֶּלֶל. בַּי יִשְׁמַחֲרִים שָׁאוֹמָרִים, שָׁעֵקָר הַתְּכִלָּה וְהַעוֹלָם הַבָּא הוּא רַק לְדַעַת כֵּל דָּבָר בְּמוֹת שַׁהְוָא, בָּנוֹן לִדְעָה הַפּוֹכֶב בְּמוֹ שַׁהְוָא, לִדְעָה מִהוּתוֹ וּמִפְנֵי מָה עָזֶם בְּפֶקֹם הַהְוָא. בַּי יִשְׁמַחֲרִים מִשְׁבֵּיל וּמִשְׁבֵּל וּשְׁכֵל, דְּהַנִּינוּ הַכָּחַם הַמִּשְׁבֵּיל, וּהַשְּׁכֵל בְּעַצְמוֹ, וְהַכָּר הַמִּשְׁבֵּיל, וּזְהַוְּה הַתְּכִלָּה וְהַעוֹלָם הַבָּא אֲצָלָם, שִׁוְּרִיה נָעָשָׂה אֶחָד מִהַּמִּשְׁבֵּיל וּמִהַּמִּשְׁבֵּל וּהַשְּׁכֵל, וְהַמְּבָלִים יִמְהַם עַל וְהַבָּעוֹלָם הַזֶּה לְחִקָּר וּלְהַשִּׁגָּנָה הַמִּשְׁבְּלוֹת, שַׁהְוָא הַתְּכִלָּה אֲצָלָם, וּזְהַוְּה בְּעַצְמוֹ הַעוֹלָם הַבָּא לְדַעַתָּם. רַק שְׁבָעוֹלָם הַזֶּה שְׁמַלְבְּשֵׁין בָּנוֹת, אֵין לָהֶם תְּעִנָּג בְּלַבְךָ מִן הַחֲקִiroת, וּבָעוֹלָם הַבָּא שִׁיתְפְּשָׁטוּ מִהְגָּוָף, וּתְעַנְּנוּ מַאֲדָמָה. וּלְדַעַתָּם הַרְעָה, עִקָּר הַשְׁנִית הַתְּכִלָּה הוּא עַל־יְדֵי חֲקִiroת וְחִכּוֹת חִיצּוֹנִיות שָׁלָהֶם. אֲכַל בָּאַמָּת אֲצָלָנוּ עִקָּר הַשְׁנִית הַתְּכִלָּה הוּא רַק עַל־יְדֵי אָמָנוֹת וּמִצּוֹת מִעְשִׂיות, לְעַבֵּד הַשֵּׁם עַל־פִּי הַתּוֹרָה בְּתֻמּוֹת וּבְפֶשִׁיטוֹת. וּעַל־יְדֵי זה בְּעַצְמוֹ זָכֵן לִמְהָ שְׁזֹכִין, עַזְן לֹא רָאָתָה וּכְיוֹן, בְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (הַלִּים קִיא): רָאָתָה חֲכָמָה יָרָאת ה' - שָׁעֵקָר רָאָתָה וּקְדִימָת הַחֲכָמָה הוּא רַק יָרָאת ה', שָׁצְרוֹךְ לְהַקְדִּים הַיָּרָאה לְהַחֲכָמָה.

וְתִדְעַ שָׁאַיָּן הַדָּבָר בְּדַעַתָּם, חַס וּשְׁלוֹם, בַּי אַמְּפִין לֹא יִשְׁנוּ הַתְּכִלָּה, רַק מַתִּי מַעַט מַעַט מַאֲדָה, דְּהַנִּינוּ הַבָּעֵל־שְׁכֵל פִּילּוֹסּוֹפִים, וְמָה יִשְׁעַשׂ קְטַנִּי הַעֲרָה, שָׁאַיָּן לָהֶם שְׁכֵל פֹּה לְחִקָּר

חקירות, לרעת המיטבליות, שהם רב ועקר העולם, איך יישנו הם את התקבילה. אבל באמת עקר השנת התקבילה הוא רק על-ידי תכימות דיקא, דהינו יראת-השם ומצוות מעשיות בפשיטות גמור. וזהו (סוף קהלה): סוף דבר הפל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמו, כי זה כל האדם; הינו ששלמה המפה, עלו השלום, מלמד אותך, שעקר השנת התקבילה, שהוא בוחינת סוף דבר, הוא רק על-ידי תכימות ופשיטות, ליראה את ה' ולשמר מצותיו בפשיטות. וזהו: סוף דבר הפל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמו; שזהו בוחינת תכימות ופשיטות, ליראה את ה' ולקיים מצותיו בעבדא וכו' בפשיטות בג"ל. וזה שפים: כי זה כל האדם - הינו כי זה יכול כל אדם לקיים ולהשיג על-ידי זה את ההפכilit, מאחר שעקר הוא זאת האלקים ירא וכו'. עלי-בן יכול כל אדם להשיג התקבילה, כי זה כל אדם יכול לקיים: ובאמת הוא אמור גדול מאד להיות מחקר, חם ושלום, וללמוד ספרי החקמות, חם ושלום. רק הצדיק הגדול מאד, הוא יכול להכין עצמו בזה, ללמד השבע החקמות. כי מי שגננים בחוץ החקמות הללו, חם ושלום, יכול לפל שם. כי יש אכן נגף בכל חכמה וחכמה, שהוא בוחינת עמלק, שעלי-ידי האבן הנגף הזה יכולן לפל, חם ושלום. כי עמלק היה פילוסוף ומחקר וכפר בעקר, כמו שפטות (דברים כה): ולא ירא אלקים, דהינו שהוא רק נוגג על-פי החקמות, ואין לו ירא כל. אבל הצדיק בשגננים באלו השבע החקמות, הוא מוחיק עצמו ונשאר

קָם עַל עַמּוֹד עַל־יְדֵי אֶמְוֹנָה, בִּבְחִינָת (חנוך ב): וַצְדִיק בָּאֶמְוֹנָתוֹ יִחְיָה. כִּי שְׁבָע יִפּוֹל צְדִיק וְקָם (משל כד) הִנֵּוּ שַׁחַדִיק הַגָּדוֹל הַוְּלָךְ דָּךְ אִלּוּ הַשְּׁבָע חִכּוֹת, וְאַפְ-עַל־פִי שְׁשָׁם יִכְלַי לְהַחֲלִיךְ וְלִפְלֵל עַל־יְדֵי הָאָבָן גְּנָפָה, בִּבְחִינָת עַמְלָק בְּגַ"ל, אֲבָל הַצְדִיק - שְׁבָע יִפּוֹל, וְקָם עַל־יְדֵי אֶמְוֹנָה בְּגַ"ל. וַזה: שְׁבָע יִפּוֹל צְדִיק וְקָם - סֻפִירִיתְבוֹת "עַמְלָק", שַׁהְוָא הָאָבָן גְּנָפָה שֶׁל הַשְּׁבָע חִכּוֹת, שְׁעַל־יְדוֹ נַזְפְּלִין, חַם וְשָׁלוֹם, אֲךְ הַצְדִיק שְׁבָע יִפּוֹל, וְקָם עַל־יְדֵי אֶמְוֹנָה בְּגַ"ל.

וַזה שְׁבָתוֹב בְּמִשְׁה רְבִינו (שמות ז): וַיהֲיֵי יְדֵי אֶמְוֹנָה, בְּמַלחְמָת עַמְלָק, כִּי עַל־יְדֵי אֶמְוֹנָה הַחְלִישׁ אֶת עַמְלָק, דְּרַינו הַחִכּוֹת וְהַחִקּוֹת בְּגַ"ל. וַזה: וַיהֲיֵי יְדֵי אֶמְוֹנָה. יְדֵי - הִנֵּוּ בִּבְחִינָת מִצּוֹת מִעְשִׂיות, שָׁהְם בִּבְחִינָת אֶמְוֹנָה, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (הַלְּמִים קִיט): בֶּל מִצּוֹתֶיךָ אֶמְוֹנָה. שְׁעַל־יְדֵי אֶמְוֹנָה וּמִצּוֹת מִעְשִׂיות, שָׁהְם הַפְּהָךְ בִּבְחִינָת עַמְלָק, הַחְלִישׁוּ בְּגַ"ל. וְאֶמְוֹנָה זה הַפְּלָה, בָּמוֹ שְׁתָרְגָם: פְּרִישָׁן בְּצַלּוֹ; כִּי הַתְּפִלָּה מִשְׁנָה הַטְּבָע, וְנַתְּפְּלִין הַחִכּוֹת וְהַחִקּוֹת, שָׁהְם הַזְּלִיכִים עַל־פִי הַטְּבָע. וַזה עַקְרָב הַתְּכִלִית אֲצַלְנוּ, שְׁתַהְיוּה הַתְּפִלָּה נְכָלָת בָּאַחֲרוֹתָו יִתְבְּרָה, בִּבְחִינָת (דברים י): הוּא תְּהִלָּתְךָ וְהָוָא אַלְקָוָה, שְׁתַהְפִלָּה וְהַשֵּׁם יִתְפְּרַךְ אַחֲרָה, כְּבִיכּוֹל, וַזה עַקְרָב הַתְּכִלִית בָּאַמְתָה:

וְהַמְחַקְרִים וְהַפּוֹרִים מִפְרָשִׁים בֶּל הַתּוֹרָה בְּלָה עַל־פִי חִכּוֹת וְאַפְיקּוֹרָסּוֹת שָׁלָהָם, שֶׁבֶל הַתּוֹרָה, וְאַפְלוֹ מִצּוֹת מִעְשִׂיות הַפְּתִיחִים בְּהַזָּה, מִפְרָשִׁים הַכָּל עַל־פִי צוֹרָה

ושכל; לא מבעיא מעשיות הפתוחים בתורה, אומרים שהם מרומים רק על הנמשל והצורה לבה, דהיינו שכליות שלהם, אלא אפלו מצוות מעשיות המפרשים בתורה, מפרשיהם הפל שלהם מרומים רק על שכליות וחכמתם שלהם, וכופרים בפניהם לנצח. וזהו בוחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנומה והנה ברש"י תצא), שהיה עמלק חותך מלות וזרק כלפי מעלה. כי מליה היא מצוה ראשותה, שנמצאה בה אברהם אבינו, שהיה ראש לאמינים. ועמלק, שהוא בוחינת הפילוסופים והכופרים, הוא כופר בכל המצוות ומפרש הפל על שכליות בלבד. וזהו: חותך מלות וזרק כלפי מעלה - שופר במצוות מליה, וזרקה כלפי מעלה אל השכל. כי הם מפרשים הפל רק על שכליות לבה, וכופרים בעשיות המצוות בלבד. אשרי מי שאינו יודע מהם כלל. ועל-כן עקר הבג'תו - על ידי אמונה, בוחינת: ויהי ידיו אמונה וכו', וכן).

(זאת התורה לא שמעתי מפני קדוש בעצמו, وإن בהשפטות מוה)

ב

שיך לא"ב חדש - מיריבתאות י'

על ידי המחלוקת שיש בעולם, על ידי זהה נעשו מפרשמים קדם ומנים. הינו, כי בשאחר ניכנס בעבורת השם, הוא צריך לשחות ולהתמהמה עד שתתפרסם בעולם, ועל ידי פנים המחלוקת נתפרסם קדם ומנו. ועל ידי זהה הם גורמים חוק וחוקסיד להאיש הוה, שנעשה מפרשם קדם ומנו, או גם להדרך

לעכודת השם, שהיה זה רוצה לנכות בועלם, ואוי גורמין מיתה לבעל המחלקה. ולפעמים, שאין הפנים גדול כלכה, אוי גורמן עניות.

זה הפסוד מבואר בתורה בפסקוק (שמות כא): וכי יעצו אנשים ייחדו ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה וכו'. כי בשמתייחיל לבנים לאיה דרך הוא בחינת הריוון, וצריך להתעלם שם בבחינת עברו, כי עדין לא נתגלה זה הדרך בעולם, רק הוא לבנים לשם לנכותו, ואוי הוא בחינת הריוון, בחינת (משל ד): בדרך חכמה הריתיה, בחינת הריוון, וצריך לשחות שם ולהתרמלה, לחטם עצמו שם כמו עבר במעי אמו, עד שנגיעה הימן, שייצא לאויר העולם, לנכות זה הדרך בעולם. וכשישיא קדם זמנם, זה בבחינת נפל. ובוגם זה נעשה עלידי מחלקה בג"ל. וזה בבחינות: וכי יעצו אנשים ייחדו - הינו מחלקה, עלידייה: ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה - הינו בחינת המפרטים שנעשים קדם זמנם, שהם בבחינות נפלים בג"ל, וענשם מיתה או עני, לפי הפנים בג"ל. וזה: אם לא יהיה אסוז - פרש רש"י באשה. הינו שלא יפסידו ויקלקלו את הדרך חכמה בעצמו, שהוא בחינות אשה הרה בג"ל, רק יפסידו הנפלים, והינו האנשים באותו זמן, שנחטפרשו וייצאו בעולם קדם זמנם. כי כמו שבאה אשה הרה, בונגפין אותה עד שטפת נפלים, יש שתי בוחנות, והינו שלפעמים היא מפסקת הנפלים לבדים, שטפתם אותן עלידי שייצאו בלי עותם, ולפעמים גם האשה הרה בעצמה

נוקחת על יידריה ונסתכלקה; במו-כך בבחינות הג"ל, הינו שלפעמים נפסרין האנשים בעצמן, שנתקפרסמו קדם זמנים, שהם בוחינות נפלים, אבל עדין לא נסתכלק הדרך חכמה בעצמו, רק הנפלים לבה, וכיולי נחרים להתעורר שם בבחינת הריוון הג"ל, כמו במשל אשה חרה בג"ל. ולפעמים נפסר גם הדרך חכמה בעצמו, באפן שאפלו איש אחר אינו יכול לנעם לשם בבחינת הריוון, לננות ולהוציאו זה הדרך לעולם, שהוא בוחנת מיתה האשה חרה בג"ל. ולפי הפנים, בן הענש, כמו שמספר שפטורה, אם לא היה אסון - באשה, ענו"ש ענש - במו-זון, הינו עניות, שענישה בשאנן הפנים גדול בל"כ בג"ל. ואם היה אסון - באשה, שנגרמו להפסיד גם הדרך בעצמו בג"ל, או: נתת נפש פחות נפש, הינו מיתה בג"ל. ה' צילנו:

כא

בשழדיין חדוישיתורה, ואוי יש אלו הידועים, המסתכלים ומצלפים על זה, וצריך להעמיד אנשי-חיל, להעמידם לפניהם ולאחריהם, כדי שלא יתקרב זו; וזה נעשה על ידי למוד הפוסקים, שצריך ללמד פוסקים קדם החדוש שழדייש ואחר-כח, ועל-ידריה נעשין בוחנת אנשי-חיל מלפנייהם ומלאחריהם, והתוורה יותרת והולכת ביניהם לבטה, כי האנשי-חיל עומדים עם הפלירין, ואינם יכולים אלו הג"ל להתקרבות:

ככ

בָּעֵנִין הַהֲכֹנְעָה טוּעִים הַעוֹלָם הַרְפָּה בַּי הַלָּא כִּמֶּה אַנוּ מִינְגַּעַן
עַצְמָנוּ בַּעֲבוֹדֹות וּבַחֲפֵלה פְּדוּי לְצֵאת מִפְּחוֹן דִּקְטָנוֹת
לִמְחוֹן דִּגְרָלוֹת, וְאַם־כֵּן אֵי אָפָּשָׁר שִׁיחָה הַהֲכֹנְעָה בְּפִשְׁטוֹת, בַּי
אַם־כֵּן הוּא נְכָנָס לִקְטָנוֹת, וְעַל־כֵּן בְּהִכְרָה שִׁישׁ בָּזָה דַּעַת, וְעַל־
כֵּן לֹא כֵּל אָדָם יִכְּלֶל לְהִיוֹת עַנוּ בָּרָאי, רַק מֹשֶׁה רַבְּנָנוּ, עַל־
הַשְּׁלָום, הוּא הַיָּה עַנוּ מִפְּלָל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פִּנְיָה הַאֲדָמָה (כִּמְדָבָר
בַּ). וּרְבּוֹתִינוּ זָכְרוּנָם לְבָרְכָה קָרְאוּ לְעָנָנוֹ שָׁאַנוּ בָּרָאי - חֲנֵפה,
כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבּוֹתִינוּ זָכְרוּנָם לְבָרְכָה (סֻוְתָה מֵאַ): עַל יְרֵמִיה הַנְּבִיא,
שִׁיחָה עַנוּ נָגַד הַנְּבִיא־שָׁקֵר חֲנֵפה, וְאָמַר לוּ בַּהֲכֹנְעָה: אָמֵן, כֵּן
יִعָשֶׂה הַ; וְאַמְרוּ רְבּוֹתִינוּ זָכְרוּנָם לְבָרְכָה, עַל זה: כֵּל הַמְּחַנֵּיף
וְכֵי לְסֹוף נָפַל בַּיד בָּנוּ וְכֵי:

כג

בָּעֵנִין הַשְּׁמָחָה. עַל־פִּי מְשֻׁל, שְׁלִפְעָמִים כְּשֶׁבְּנִי־אָדָם שְׁמָחִים
וּמְרַקְדִּים, אֵי חֹטֶפֶים אֵישׁ אֶחָד מִפְּחוֹן, שַׁהְוָא
בְּעִצּוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה, וּמְכְנִיסִים אָתוֹ בְּעַל־בָּרְחוֹ לְתֹזֵךְ מִחְול
הַמְּרַקְדִּים, וּמְכְרִיחִים אָתוֹ בְּעַל־בָּרְחוֹ שִׁיחָה שְׁמָח עַמְּהָם גַּסְיָה
כֵּן יִשְׁ בָּעֵנִין הַשְּׁמָחָה. בַּי כְּשֶׁאָדָם שְׁמָח, אֵי הַמְּרָה שְׁחָרָה
וּוּסּוּרִים נְסִתְלִקִים מִן הַצָּה. אֲכַל מַעַלָּה יִתְרָה - לְהַתְאִמֵּץ לִרְדֹּף
אַחֲר הַמְּרָה שְׁחָרָה דָּוָקָא, לְהַכְּנִיס אָתוֹתָה גַּסְיָה בְּתֹזֵךְ הַשְּׁמָחָה,
בְּאָפָּן שְׁהַמְּרָה שְׁחָרָה בְּעִצּוֹת תַּתְהַפֵּךְ לְשְׁמָחָה. שִׁיחָה פְּקַד הַמְּרָה

שחורה וכל היפותרין לשמהה, בדרכו הבא לתוך השמהה, שאנו מנג'ל השמהה ותחדשה מתקפה כל הדאנות והעצבות והפירה שחורות שלו לשמהה. נמצא שחוות הפירה שחורה ומכנים אותה בעילברחה לתוך השמהה, כמשל הב"ל.

זה בוחינת (ישעה לה): ששון ושםה ישנו ונסו יגון ואננה - שהיגון ואננה בורחים ונסים מן השמהה, כי בעת השמהה דורך היגון ואננה לעמוד מן הצד בג"ל, אבל צരיך לרדוף אחריהם דיקא, ולהשנים ולהגעים, להבניהם אותם דוקא לתוך השמהה בג"ל. וזהו: ששון ושםה ישנו וכו' - שהשנון ושםה ישנו ויתפסו את היגון ואננה, שהם נסים ובורחים מן השמהה, להבניהם אותם בעילברחים לתוך השמהה בג"ל. כי יש יגון ואננה שהם הסטריאו-אורה, שאינם רוצים להיות מרכיבה אל הקרצה, ועל-כן הם בורחים מן השמהה. על-כן צריך להזכיר אותם להבניהם אותם לתוך הקרצה, דהיינו השמהה, בעילברחים, בג"ל:

בד

מצוה גודלה לחיות בשמהה תמיד, ולהתגבר להרחק העצבות והפירה שחורה בכל פחו. וכל החולאת הבאי על האדם, כלם באין רק מקלקל השמהה. כי יש עשרה מיינ גינה, שהם בוחנת שמהה, כמו שבתוב (קהלים זב): עלי עשור וכו' כי שמחתני ה' בגעלה וכו'. ואלו יוד מני גינה באין

בתוכך עשרה מני דפיקין, והם מתחין אותן. ועל-כן בשיש קליקול ופנום בהשמדה, שהיא בוחנת יוד מני נגינה, על-ידייה באין חולאת מן היד מני דפיקין, שנתקלקלין על-ידי קליקול היד מני נגינה, שהם השמחה בג"ל. כי כל מני חולאות כלולים בידי מני דפיקין, וכן כל מני נגונים כלולים בידי מני נגינה. ובפני קליקול השמחה והנגון, בן בא חולאת בג"ל. וגם חכמי הרופאים הארכו בזה, שביל החולאות - על-ידי מריה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גודלה.

ולעתיד תתגadel השמחה מאד, ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי סוכה פ' לולב ועבה ובמ"ר שמתי פ' י"א): עתיד הקדוש ברוך הוא להיות ראש חולאה לצדיקים לעתיד לבוא, והינו שיעשה מהול לצדיקים, והוא יתפרק יהוה ראש חולאה, כי שכינה למעלה מראותיו של חולאה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים ט), שנאמר: ה' יסענו על עرش דווין כי אין להחולאה שום חיים, רק השכינה מיתה אותן. ולעתיד על-ידי השמחה יתפרק כל החולאות בג"ל, ואו יהוה השם יתפרק ראש חולאה, והינו ראש המחול בג"ל, כי השמחה היא בוחנת תקון החולאה בג"ל. ובשביל זה נקראין השמחה והרకודין חולאה בג"ל, כי הם תקון החולאות בג"ל:

והכלל, שאריך להתגבר מאד בכל הפתחות, להיות אך שם תמיד. כי טבע האדם - למשך עצמו למריה שחורה ועצבות מלחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, ועל-כן

צָרִיךְ לְהַכְּרִיכְ אֶת עַצְמוֹ בֵּכֶחֶ גָּדוֹל לְהִוָּת בְּשָׁמָחָה תָּמִיד וְלִשְׁמָחָה אֶת עַצְמוֹ בְּכֶל אֲשֶׁר יַכְלֵל, וְאַפְלוּ בַּמְלֵי דְשֻׁטוֹתָא. אֲפָגָם לְבָב נְשֶׁבֶר הָוָא טֹב מִאָה, עַם כָּל וְהָוָא רַק בָּאיְזוּ שָׁעָה, וְרָאוּי לְקַבְעַל אֵיזָה שָׁעָה בַּיּוֹם לְשֶׁבֶר לְבָבוֹ וְלִפְרָשׁ שִׁיחָתוֹ לִפְנֵינוּ יַתְּבָרָךְ, כְּמוֹבָא אֲצַלְנוּ, אַבְלָל כָּל הַיּוֹם בְּלֹא צָרִיךְ לְהִוָּת בְּשָׁמָחָה. כִּי מִלְבָב נְשֶׁבֶר בְּכֶל יַכְלֵין לְבָאוֹ לְמָרָה שְׁחוֹרָה, יוֹתֶר מִאֲשֶׁר יַכְלֵין לְכַשֵּׁל עַל-יִדְיָו שָׁמָחָה, חַס וּשְׁלוֹם, לְבָאוֹ לְאֵיזָה הַוְּלִילוֹת, חַס וּשְׁלוֹם, כִּי זה קָרוֹב יוֹתֶר לְבָאוֹ מִלְבָב נְשֶׁבֶר לְמָרָה שְׁחוֹרָה. עַל-בָּן צָרִיךְ שִׁיחָה בְּשָׁמָחָה תָּמִיד, רַק בְּשָׁעָה מִיחָדָה יְהִי לוֹ לְבָב נְשֶׁבֶר:

בָּה

הַהְתִּבּוֹדְדּוֹת הָוָא מַעַלָּה עַלְיוֹנָה וְגַדוֹּלָה מִן הַפְּלָל, דְהִינּוּ לְקַבְעַל אֵיזָה שָׁעָה אוֹ יוֹתֶר לְהַתְּבּוֹדֵד לְבָדוֹ בָּאיְזוּ חַדְרָא אוֹ בְּשָׁדָה, וְלִפְרָשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בְּטֻעָנוֹת וְאַמְתָּלָאֹת, בְּדָבְרֵי חַן וּרְצֵי וּפְיוֹם, לְבַקֵּשׁ וְלַהֲתִין מִלְפָנֵינוּ יַתְּבָרָךְ, שִׁיקְרָבוּ אַלְיוֹ לְעַבּוֹדָתוֹ בָּאָמָת. וְתַפְלָה וְשִׁיחָה זוּ יְהִי בְּלֶשׁוֹן שְׁמַרְבָּרִים בָּנוֹ, דְהִינּוּ בְּלֶשׁוֹן אַשְׁבָּנוֹ (בְּמִדרְעָתָן), כִּי בְּלֶשׁוֹן-הַקְדָּשָׁה לוֹ לִפְרָשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ, וְגַם אֵין הַלְּבָב נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הַכְּבּוֹרִים, מִחְמָת שָׁאַנוּ מַרְגָּל כְּלַבְּקָה בְּהֶלְשׁוֹן, כִּי אֵין דְּרַבְּנוּ לְדַבֵּר בְּלֶשׁוֹן-הַקְדָּשָׁה. אַבְלָל בְּלֶשׁוֹן אַשְׁבָּנוֹ, שְׁמַסְפָּרִים וּמִרְבָּרִים בָּנוֹ, קָל וּקְרוֹב יוֹתֶר לְשֶׁבֶר לְבָבוֹ, כִּי הַלְּבָב

גַּמְשָׁךְ וּקְרוֹב יוֹתֵר אֶל לִשְׁוֹן אֲשֶׁרֶנוּ, מִחְמָת שֶׁהָוָא מַרְגָּל בּוֹ. וּבְלִשְׁוֹן אֲשֶׁרֶנוּ יִכְׁלֵל לְפִרְשָׁה כָּל שִׁיחָתוֹ. וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ יִשְׁחַח וַיַּסְפֵּר לִפְנֵיו יִתְבְּרָה, הַנְּחָרְטָה וַתְּשׁוֹבַה עַל הַעֲבָרָה, וְהַנְּחָרְטָה תְּחִנּוּנִים לְזֹופּוֹת לְהַתְּקִרְבָּה אַלְיוֹ יִתְבְּרָךְ מִהְיוֹם וְהַלְאָה בְּאֶמֶת, וּכְיוֹצֵא בָּוהַ בָּל חָדָר לְפּוֹם דָּרְגָּתָה. וּזְהָרָךְ מַאֲדָר לְהַרְגִּיל עָצָמוֹ לְהַתְּמִיד בָּוהַ מַדְיִי יוֹם בַּיּוֹם שָׁעָה מִיחָרָתָה בְּגַ"ל, וְשָׁאָר הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה בְּגַ"ל.

וְהַנְּחָגָה זוּ הִיא גְּדוֹלָה בְּמַעַלָּה מַאֲדָר מַאֲדָר, וְהִיא רְדָךְ וְעַצָּה טוֹבָה מַאֲדָר לְהַתְּקִרְבָּה אַלְיוֹ יִתְבְּרָה, בַּיְזַאת הִיא עַצָּה בְּלִילָות, שְׁבּוֹלֵל הַכָּל. בַּיְזַאת כָּל מַה שִׁיחָסֵר לוֹ בְּעַבְוֹרָת הַשֵּׁם, אוֹ אָם הוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מַכְלֵל וְכָל מַעֲבֹדָתוֹ יִתְבְּרָךְ - עַל הַכָּל יִפְרֶשׁ שִׁיחָתוֹ וַיְבַקֵּשׁ מִאָתָהוֹ יִתְבְּרָךְ בְּגַ"ל. וְאַפְלוֹ אָם לְפָעָמִים נִסְתְּחִמֵּין דָּבָרָיו, וְאַיְנוֹ יִכְׁלֵל לְפִתְחָה פִוּ לְדִבְרָר לִפְנֵיו יִתְבְּרָךְ בְּלָל, אֲפִיעָל-בִּיבִּין זֶה בְּעַצְמָוֹ טוֹב מַאֲדָר, דְּהִינוּ הַחֲנָה שֶׁהָוָא מַוְּכוֹן וְעוֹמֵד לִפְנֵיו יִתְבְּרָה, וְחַפֵּץ וּמִשְׁתּוֹקָק לְדִבְרָה, אֲךְ שְׁאַיְנוֹ יִכְׁלֵל, זֶה בְּעַצְמָוֹ גַּמְ-בִּפְנֵן טוֹב מַאֲדָר, וְגַם יוֹכֵל לְעַשּׂוֹת לוֹ שִׁיחָה וְתִפְלָה מִזָּה בְּעַצְמָוֹ. וְעַל זֶה בְּעַצְמָוֹ יִצְעַק וַיַּתְהַנֵּן לִפְנֵיו יִתְבְּרָה, שְׁגַתְרַחַק בְּלִיכָה, עַד שְׁאַיְנוֹ יִכְׁלֵל אַפְלוֹ לְדִבְרָה. וַיְבַקֵּשׁ מִאָתָהוֹ יִתְבְּרָךְ רְחָמִים וְתְחִנּוּנִים, שִׁיחָמֵל עַלְיוֹ וַיְפַתֵּח פִוּ, שִׁיוֹכֵל לְפִרְשָׁה שְׁוֹחֵתוֹ לִפְנֵיו.

וְד֖ע, שְׁפֵטָה וְכַפְתָּה צָדִיקִים גְּדוֹלִים מִפְּרָסְמִים סִפְרוֹ, שְׁלָא בָּאוּ לְמִדרְגָּתָם, רַק עַל-יְדֵי הַנְּחָגָה זוּ. וְהַמְשֻׁבְּכִיל יִבְנֵן

מעצמו גָּדֵל מִעְלַת הַנֶּגֶה זו, הַעֲלָה לִמְעָלָה לִמְעָלָה, וְהוּא דָבָר הַשׁוֹה לְכָל נֶפֶשׁ מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל, כִּי בְּלָם יִכּוֹלִים לְנַהֲגָה הַנֶּגֶה זו, וְעַל-יְדֵי זֶה יִבּוֹאוּ לִמְעָלָה גָּדוֹלָה. אֲשֶׁר שִׁיאָחוּ בָּזֶה: גַּם טוֹב לְעַשּׂוֹת מִתְפּוֹרָה תְּפִלָּה. דָּהִינוּ כְּשַׁלְׂמָד אוֹ שֻׁמְעָן אֵיזֶה מָאֵמר תּוֹרָה מִצְדִּיק הָאָמֶת, אֵיזֶה יִعָּשֶׂה מִזְהָה תְּפִלָּה, דָּהִינוּ לְבַקֵּשׁ וְלַחֲתִין לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ עַל בֵּל מָה שָׁנָאֵמר שֶׁם בָּאוֹתוֹ הַמְּאָמֶר, מָתִי יִזְבָּה גַּם הוּא לְבּוֹא לְכָל זֶה, וְכָמָה הוּא רָחֹוק מִזֶּה. וַיְבַקֵּשׁ מִאָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שִׁיאָכְהוּ לְבּוֹא לְכָל הַנְּאָמֶר שֶׁם בָּאוֹתוֹ הַמְּאָמֶר. וַיְמַשְׁכִּיל וְחַפֵּץ בָּאָמֶת, יוֹלִיכְוּ ה' בְּדָרְךָ אָמֶת וַיְבִין בָּעָצָמוֹ דָבָר מִתּוֹךְ דָבָר, אֵיךְ לְהַרְתִּינְגּ בָּזֶה, בָּאָפָן שִׁידְיוֹן דָבְרִיו דָבְרִי חַן וְטַעַנוֹת נְכוֹנוֹת, לְרַצּוֹת יִתְבָּרֵךְ שִׁיאָכְבָּהוּ לְעַבְדָּתוֹ בָּאָמֶת. וְעַנְנֵי הַשִּׁיחָה זוּ עֹלָה לִמְקוֹם נְבוֹת מֵאָה, וּבְפִרטָן כְּשֻׁעוֹשָׂה מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, מִזֶּה נִעַשֶּׂה שְׁעַשְׂעִים גָּדוֹלים מָאָד לִמְעָלָה:

כט

שִׁיךְ לְאָבָה הַחֲדָשָׁ - שְׁכָרוֹת אֹתָה ר'

צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִשְׁכָרוֹת, וְלִדְקֹדֵק שֶׁלָּא לְשַׁתּוֹת יוֹתֵר מִיכְלָהָתוֹ, כִּי שֶׁלָּא יִבּוֹא לִידֵי שְׁכָרוֹת, כִּי מַעַט הַשְׁתִּיה לְפִי הַצָּרֶךְ הוּא טוֹבָה לְהַרְחִיב דַעַתּוֹ. וְדָעַ, כִּי הַרְעָתָה מִלְבָשׁ בְּחָסָדים, וּבְשְׁשֹׁוֹתָה בָמְדָה בָּרָאי לְפִי עַרְפּוֹן, אֵיזֶה נַתְרַחֵב דַעַתוֹ וּנְתַרְוּם מִזֶּה, וְאֵיזֶה גְּדָלֵין הַחָסָדים בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי הַשִּׁיחָה. כִּי כְּשַׁגְּרוֹם

הברעת, נתרומםין ונגדין החסדים, כי הדרעת מלכש בחסדים בנ"ל. ועל זה אמרו רבותינו זכרום לברכה (עורין סה): כל המתחפה בינו, יש בו מדעת קונו. מתחפה דיקא, בחרית חסדים, שעליידי תין נגדין החסדים. וזהו מתחפה - שעליידי הנגלה החסדים הוא מתחפה ומתחפים, אף עליידי שלא היה ראוי להתחפות לפיהם סתם, והיה יכול להיות רגע, אבל עליידי הנגלה החסדים עלידי תין הוא מתחפה בנ"ל. אבל השותה יותר מראוי ומשתפר, או אדרבא, מתרביזון תקף הגבורות, ונעשה עם רגען, ולפעמים מתרביזון גבורות דסטרה"א אחרא, ויכול לבוא לידי רעות וכו', חם ושלום:

ודע, שעליידי שכבות שכחין כל המצוות והאותות שצוה משה רבנו, עליו השלום. כי משה הוא מלכש בכל אחד ואחד מישראל, בכל איש ואיש, ומופיר בכל איש ואיש שיעשה המצווה השיכחה לאותו איש. כי רמ"ח מצוות פננד רמ"ח אישים. ועל פון משה נקרא "מחקק" (דברים לט), שהוא גימטריא רמ"ח, שמו פיר רמ"ח מצוות פנ"ל. ועלידי השכבות שכח אותם, בבחינת (משל לא): פון ישחה וישכח מחקק, שעליידי השתייה והשכבות שכח רמ"ח מצוות של משה פנ"ל. והתלבשות משה באישים זהו בעצם בבחינת התלבשות הדרעת בחסדים בנ"ל, כי משה הוא הדרעת, והאישים הם רמ"ח, בחרית אברם איש החרס, שהוא גימטריא רמ"ח אישים:

מי שהוא פרנס-חדש או מנהיג, שקורין "רוזניר", והוא מנהיג בכשרות ובישראל, והוא ומסתפל להטיל המשאוי על כל אחד בראשו לזרע, לפי מה שפעריך אתה כל אחד בראש להכ癖 על זה ולהקל על זה בראש, על ידך זה מבטל הארבע מנות רעות, דהינו עבודה זרה וגלי עריות ושביכות-דים ולשון הרע. והפטור - כי הנדר שנודרין צריכים לשלים מיד, והמאתר נדרו גורם ALSO הארבע מנות הנ"ל. בראשית במדרש (יקרא פ' לו), שלמד מיעקב, שבשביל שאחר נדרו בא לידי ארבע הנ"ל. עבודה-זורה - שנאמר: הסירו את אלקי הנבר. גלי עריות - ותצא דינה וכו'. שביכות-דים - בשכם. לשון הרע - וישמע את דבריו בניו לבן. ואיתא (שם), שבשביל שראה משה בסבלות בני-ישראל, כמו שבתוב: וירא בסבלותם, דהינו שעתן לב על סבלותם, שהיה מכבידין עליהם, והעבודה השיק לאיש נתנו על איש, וכן להפה, והיה משה מסתפל על זה, והפה הדבר ונתן על כל אחד העבודה הרואיו לו, מה שראי לאיש וכו', וכן בין אנשים בעצמן הסתפל לתן על כל אחד מה שראי לו. ואמר לו השם יתפרק למשה, שעלי-ידך תופעה להתריר נדר, שנאמר בו נמיון: בין איש לאשתו וכו'. נמצא שעלי-ידי שבסתפלין להעריך כל אחד בראש, על ידך זה זוכין להתרת נדרים, ועל ידך זה נצולין מאربع מנות הנ"ל. והבן:

דע, שיש חלוקים בין התורות, כי יש תורה שלא נתנה אפלו לדרש, ויש תורה שננתנה לדרש ולא נתנה לכתוב. ויש שננתנה לכתוב, ובמו שמצינו שאמרו ר波תינו וכרכום לברכה (ניטן ס): דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתב וכו'. מי שידוע להבחן ולהפריר בין התורות, איזהו נתנה לכתב, ואיזהו לא נתנה לכתב - הוא יכול להפריר את איש ישראל בין האמות, ואפלו אם אחד מישראל עומד בין כמה אמות, יכול להכירו. בסוד זה מרפו בפסוק (חושע ח): אכתב לו רב תורי כי פמו זר נחשבו, הינו שכותבini רב תורי, הינו רב יותר מהראוי, דהינו שבותכין מה שלא נתן לכתב בג"ל, או כי פמו זר נחשבו, הינו שאין יכול להכיר את ישראל, ובמו זר נחשב אצלו, שנרצה לו לזר ולנכרי, וכן להפה, שיוכל לטעות על הנכרי שהוא ישראל בג"ל. כי עקר ההבדל שבין ישראל לאמות הוא בבחינת מה שלא נתן לכתב, בבחינת תורה שבעל-פה. במ"ד ראיתא, שבסביל זה נתנה תורה שבעל-פה, מלחמת צפתה שיהיו ישראל בגלו, ויתתיקו האמות לעצמן תורה שכתב, על-פנינו לנו תורה שבעל-פה, שזה אין יכולם להעתיק, מלחמת שהוא בעל-פה. נמצא שעקר ההבדל והיתרון של ישראל על האמות הוא בבחינת תורה שבעל-פה, שלא נתן לכתב. יש בכלל אחד ואחד מישראל חלק מבחינת תורה שבעל-פה, והוא נתן לכתב. ועל-פנינו מי שמספר בין

התורות שגננו לכתב ושלא נתנו לכתב, הוא יכול להזכיר בין ישראל לאמות, כי זה עקר הבדלים פנ"ל:

כט

כשארע שאלת בית האדם עלידי תערובת אפור בהתר, ואין בהתר כדי לבטל את האפור - בזה מראין לו, שפוגם באיזה יחו של מעלה. כי כל היהודים והוווגים הם בחינת בטול אפור. וזה בוחינת: ואסר לנו את האромות והתריר לנו את הנשואות; נמצא שמאפור נעשה התר, כי בתקלה היא ארוסה, והוא היא אסורה, ואחריך נעשית התר בנישואין. ועל כן גם בזוג התחתון של זה העוזם נאמר (קהלים סח): אלקים מושיב יהידים ביהה, הינו זוגים. כמו שדרשו רבותינו זברונם לברכה, (סטה ב) זה הפסוק לעניין זוגים, אוני: מוציא אסורים בכורות, הינו שנעשה האפור בשר והתר, בוחינת בטול האפור בnl. ועל כן בשאיין נהבטיל האפור, והשאלה אסורה, היא סימן שפוגם ביהור של מעלה, כי היהוד הוא בוחינת בטול האפור בnl:

ל

כשבא ספר חדש לעוזם, וזה מבאר אצלנו, שיש חדשים שנעשה עליידי דמעות (פנובא בסיסון רסב), אויל אלו הדרימות של החדש, שהם נעשה הספר החדש, הם עומדים בוגר גירות האמות, ומבטלים:

והדבר מבהיר, כי כל כחם היא מן הדרמות של עשו, ועל כן בPsi'ש אלו הדרמות הנ"ל, הם עומדים בוגדים ומבטלים. וזה אותיות בכיה - ראשיתבות: בני ישראל בחול הים (השע ב) - מה חול הים מגן מן גלי הים, שלא ישטפו העולם, בין בניישראל מגן עליהם הרכבה והדרמות בוגדר גוראות האמות הנ"ל. וזה: והוא מספר בני ישראל בחול הים - מספר הינו מספר הנ"ל, ממש בניישראל בחול הים, הינו בכיה ודרמות של החדושים שבספר, שמגן עליהם הנ"ל:

לא

על-ידי הנגינה אדם נבר או קבל עליו על תורה. וסימן: בפתח ישאו (במדבר י), ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ערין יא): אין ישאו אלא לשון שירה, שנאמר: שאו זמרה ותנו תהף, ומקרה זה נאמר במשא בני קהת, שהוו נושאין בפתח את הארון, הינו בוחינת על תורה:

לב

יש צדיקים גנוזים, והם יודעים פנים בתורה, אך הם צריכים להעלים תורהם, וכמו שמספרין מעשה מהבעל שם טוב עם הדרשן. גם אצלו יש לפעמים, שיזידע תורה שיש לה פנים, והינו פנים בתורה, והוא צrisk להעלימה, ואני אומרת, ולפעמים אין כותבה כלל, ולפעמים כותבה ואחר-כך שורפה.

ובאמת אם היה היה נכתבת, היה מזה ספר והוא בא בתוך העולם. גם יש בהם שמות, בחינת שמי שנכתב בקדשה, אך העולם מקלין זאת, וצריכין להעלימה ולשורה.

אבל הוא טובות העולם, מה שנעלים ונשרף תורות וספרים הלו. כי גם יש פה ספרים, שבר נעשׂוּ ספרים ונמחו ונאבדו מן העולם, כי בודאי הצדיקים הגדולים הקדומים, תנאים ואמורים וכיוצא בהם, עשו ספרים הרבה, אך נאבדו. אך הוא טובות העולם, כי אם לא היה זאת, לא היה אפשר לנו כלל לחתוךם להשם יתברך. כי יש הרבה ספרי מניין, שם ריו, חס ושלום, מהפשתין בעולם, לא היה אפשר כלל לחתוךם להשם יתברך. כי ירבעם בן נבט, שעשה שני עגלי וhab ואמר: הנה אלקו יישראאל וכו' (מלכים א, יב), והטעה כל יישראאל אחריהם - היעלה על הרעת, שהטעה עם רב בשנות פה לעבד עגלים, אך בודאי היה בו חכמויות גדולות מאוד של אפיקורסות, ואם היה, חס ושלום חס ושלום, רחמנא לצלן, נמצא עתה דף אחד בספרים הללו, חס ושלום, הי מתרחקים מאוד מהשם יתברך, ולא היה אפשר לחתוך אליו יתברך כלל. ובשביל זה הוא טובות מה שנתעלמין ונשרפין הספרים הקדושים הנ"ל:

בי הספר הוא בבחינת שם ה, בבחינת: מנדרל עז שם ה, בו ירין צדיק ונשגב (משליח). ואיתא בזוהר (בראשית דף לו): שם ה' - דא ספר, כי ספר במספר שם, במובא. כי הספר הוא

בְּחִינָה שֶׁמֵּי שָׂגַבְתָּ בְּקָרְשָׁה, וְנִתְפְּשַׂט בְּעוֹלָם וְעֹשֶׂה שֵׁם. וְדֹעַ, שֶׁבֶל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לְשִׁמְרָה אֶת בְּחִינָה מֶשֶׁיחַ שֶׁיָּשָׁר לֹא. כִּי כָל אֶחָד בְּפִי קָרְשָׁתוֹ וְטָהָרָתוֹ, כִּי יִשְׁלַׁו בְּחִינָה מֶשֶׁיחַ, וְצָרִיךְ לְשִׁמְרָה מְאֹד, שֶׁלָּא יַתְקַלֵּל בְּחִינָה מֶשֶׁיחַ שֶׁלֹּו. וְעַקְרָב הַדָּבָר שֶׁבָּו תָּלוּ בְּחִינָה מֶשֶׁיחַ הוּא שְׁמִירָה מְגֻאָה. כִּי מֶשֶׁיחַ הוּא בְּחִינָה חֲטָם, בְּבִחְינָה (א' כ' ד': רוח אֲפִינָה מֶשֶׁיחַ ה'); וְנוֹאָפָה תָּלוּ בְּחָטָם, כְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (שְׁמוֹת כ'): לֹא תִּנְאָפֵה, וְאַתָּה בְּמִדְרָשׁ (רְבָה פ' נְשָׂא פ' ז'): לֹא תַּהֲנֵה אֶפְתָּה. וְצָרִיךְ לְשִׁמְרָה עַצְמֹו מְאֹד אַפְלוּ מְרִיחָה נְאָופָה, כִּי הוּא פּוֹגֵם בְּחִינָה מֶשֶׁיחַ שֶׁלֹּו, שֶׁהוּא בְּחִינָה חֲטָם בְּגַל. וּבְחִינָה מֶשֶׁיחַ הוּא שָׂוֶּה עַל אֲנֵפִי אֲוֹרִיתָא, דְּהַנִּינוּ הַסּוֹפְרִים הַקְּדוֹשִׁים שְׁמָגְלִין הַפִּנְים שֶׁל תּוֹרָה, וְשֶׁם שְׁמָרָחֶף רָוחוּ שֶׁל מֶשֶׁיחַ, בְּבִחְינָה (כְּרָאשָׁת א'): וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחְפֶת עַל פְּנֵי הַמִּים. רוח אֱלֹקִים - דָא רָוחַ שֶׁל מֶשֶׁיחַ (וּחוֹר וּחוֹר ד' רְמָ), שְׁמָרָחֶף עַל פְּנֵי הַמִּים, וּמִים הוּא:

הַתּוֹרָה, כְּמוֹבָא:

וְדֹעַ, שְׁבִחְינָה רוח אֲפִינָה מֶשֶׁיחַ ה' נָעָשָׂה רוח-קְנָאָה, שְׁהַזְּלֵךְ וּמְקַנְּאָ; בְּכָל מָקוֹם שְׁמוֹצִיא שֵׁם נְאָופָה, הוּא נָעָשָׂה רוח-קְנָאָה וּמְקַנְּאָ עַל וְהַלְּגָדְלָה קָרְשָׁתוֹ וְטָהָרָתוֹ. וּפְעָמִים מְקַנְּאָ וְהִיא נְטָמָאָה, או עַבְרָ עַלְיוֹ רוח-קְנָאָה וּכְוֹ וְהִיא לֹא נְטָמָאָה (כְּמִדְבָּר ה'), כִּי לְגָדְלָה עַצְם קָרְשָׁתוֹ וְטָהָרָתוֹ, אַרְעַלְפִּי שֶׁלָּא נְטָמָאָה, הוּא מְקַנְּאָ עַל הַסְּתִירָה לְבָרָה, כִּי נְחַשֵּׁב פָּגָם בְּנִגְדָּה עַצְם טָהָרָתוֹ שֶׁל הַרְוח-קְנָאָה, וּנָעָשָׂה עַל יְדֵי זה לְפָעָמִים גַּט. וּעַל-בָּן נִקְרָא הַגַּט סִפְר בְּרִיתוֹת (רְבָה כ''), כִּי נָעָשָׂה עַל יְדֵי הַסּוֹפֵר, שְׁשָׁם שָׂוֶּה

רוחו של מֶשִׁיחַ, שהוא הרוח-קנאה פָּגָל. או שמשקה אורה
מים מאקרים, ואוי נבדקת אם נתמאה וכו', ואם לאו, אוי
אדרבא: ונקתה ונירעה ורע וכו':

ודען, שיש יחוֹדָא תְּתָא שְׁבָוָה הָעוֹלָם, שהוא בכשרות גדול
בקדשה ובטהרה כל'כה, עד שבו תלוי יחוֹדָא עללה.
שהוֹוג, דהינוּ האיש והאשה, בשירים כל'כה, שהיה כשרה מאד
ויאין בה שום שׁמֵץ פְּסוֹל, גם הוא כשר מאד, ווונם בכשרות
בקדשה כל'כה, שבו תלוי יחוֹדָא עללה. כי איש ואשה, וכו' -
שכינה שְׁרוֹיָה בִּינֵיכֶם (כשויל סוטה ז), כי יש בו יוד ובה ה"א,
שהוֹו יחוֹדָא עללה. וזה ההוֹוג והיחוֹדָא תְּתָא הוא יזכיר מאד
מאחר שְׁבָוָה הָעוֹלָם נעשה יחוֹדָא תְּתָא בקדשה פָּז,
שבו תלוי יחוֹדָא עללה.

והנה הרוח-קנאה שהוא בבחינת רוחו של מֶשִׁיחַ פָּגָל, שהוא
מקנא על נאות, מה הוא עוזה פָּאן, מאחר שהם
קדושים וטהורים מאד, אך דע, שכאן בא הרוח-קנאה בשביל
אהבה. כי איתא בזוהר (ויהי דרומה): כל רחימותא דלא קשור
עמה קנאה, לאו רחימותא רחימא, הדא הוא דכתיב: כי עזה
כמאות אהבה, קשה פְּשָׂאול קנאה. כי הקנאה מורה על אהבה.
כי מלחמת גָּדֵל האהבה הוא מקנא בה: אל תפתרי, כדי שלא
יתקלקל האהבה, חס ושלום, וזה פועל באן הרוח-קנאה הנ"ל
בשביל אהבה פָּגָל. אך מלחמת שאף-על-פְּרִיכָן זה היחוֹדָא
תְּתָא הוא בזה הָעוֹלָם, יכול להתקלקל השלים שביביהם, חס

ושלום, על ידי הרוח-קנאה. כי הקנאה, אף-על-פי שהיא בשביל אהבה, יכולה להטיל מחלוקת, חם ושלום, על ידי שמקנא לה וכו':

ועל-כן דע, שבשביל זה ארכין הצדיקים הגוזלים להעלים תורתם, לשרפן ולהאבדין בג"ל, כדי שישיה נסתלק הרוח-קנאה, שלא יקלקל, חם ושלום, שלום הוגג הקדוש הנ"ל. כי יחדא תחתה שלהם יקר מאד, וכשנהתקלקל שלום שביניהם על ידי הרוח-קנאה בג"ל, הוא הפסר גדול מאד. ועל-כן מבריחו שידיו נאבדין התרות והספרים הנ"ל, כדי לסליק הרוח-קנאה. כי הרוח-קנאה הוא רוחו של משית, שהוא שורה על אנפי אורייתא, דהיינו הספרים בג"ל; נמצא, בשנשרפין ונאבדין הספרים, מミלא נסתלק הרוח-קנאה, שהוא רוחו של משית, ששורה על הספרים בג"ל.

זהו סודשמי שנכתב בקדשה ימחה, כי הספר הוא בוחינת שם ה, בוחינתשמי שנכתב בקדשה בג"ל. ואמרה תורה, שימחה ואבר כדי להטיל שלום בין איש לאשתו, דהיינו וג הדוש הנ"ל, שבשביל השלום שביניהם נמחין ונאבדין הספרים, שהם בוחינתשמי שנכתב בקדשה בג"ל. ואוי נושאין קל-וחמר למעלה (כשארו"ל שבת קט): ומהשמי שנכתב בקדשה, שהוא הספרים הקדושים הנ"ל, אמרה תורה ימחה בשביל להטיל שלום וכו', ספרי המגין שהם מטילין שנאה ותחרות בין ישראל וכו', על אחת פמה וכפמה שימחו ואבריו ויעקרו מז העולם,

שִׁימָח וַיַּעֲקֹר זְכָרֶם מִן הָעוֹלָם. נִמְצָא שְׁעִלִּידִי אֶבֶרֶת הַסְּפָרִים הַקָּדוֹשִׁים בָּא טוֹבָה, שְׁנָאָבָדֵינוּ וְנָעָקָרָנוּ סְפָרִי הַמִּינִין, וְאָוי יְכֹלִים לְהַתְּקַרְבָּנִי אֵלֵינוּ יְתַבְּרָה, אָמֵן:

לג

וַיַּחַק יְתָרו עַל כָּל הַטּוֹבָה וּכְז' (וְשָׁמָה יְתָרו) (שמות יח), וְאָמְרוּ רְבָוִתֵּנוּ זְכָרָנוּ לְבָרָכה (סנהדרין אד), שְׁנָעָשָׂה בְּשָׂרוֹ חֲדֹודִין חֲדֹודִין. כי כָל הַשְּׁמָחוֹת הֵם רַק בְּשֻׁעַתָּנוּ, בְּנוֹן, לְמַשְׁלֵשׁ שְׁמָחוֹת שֶׁל חֲתָנָה אוֹ בְּרִית, הַשְּׁמָחוֹת הֵוֹת רַק בְּשֻׁעַתָּנוּ, וְאָם יִסְתַּבְּלֶל עַל הַסּוֹף, אֵין שָׁוֹם שְׁמָחוֹת בְּעוֹלָם, כי סָוף אָדָם וּכְז' (ברכות ז). אֲבָל אָם יִסְתַּבְּלֶל עַל הַסּוֹף שֶׁל הַסּוֹף, אֵוֹ יִשׁ לֹו לְשָׁמָחָה מֵאָה, כי סָוף כָּל סּוֹף, דְּהִינוּ תְּחִלָּתָה, הֵוֹת טוֹב מְאֹד.

וְהַגָּה זֶה רַק מִצְדָּךְ הַגְּשָׁמָה, שְׁמָצָדָה הַמְּמוֹת טוֹב מְאֹד, בָּמוֹ שְׁאָמְרוּ רְבָוִתֵּנוּ זְכָרָנוּ לְבָרָכה (ב"ר פ' ט): וְהַגָּה טוֹב מְאֹד - זֶה וּכְז', כי הֵוֹת טוֹב מְאֹד, שְׁעִלִּידִי בָּאֵין לְתְּכִלָּתָה הַטּוֹב. אֲךָ מַי שְׁהָאָ צָדִיק, וְאָפְלוּ גּוֹפּוֹ נָקוֹ וְקָדוֹשׁ מְאֹד, אָוי יְכֹל לְשָׁמָחָה גַּם עַמְּגּוֹפּוֹ, אָפְלוּ אָם מְסַתְּבֵל עַל הַסּוֹף, מְאֹהָר שָׁגָם גּוֹפּוֹ טָהוֹר וְקָדוֹשׁ. בָּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים נ): בְּאַלְקִים בְּטַחַתִּי מַה יִعָּשֶׂה בָּשָׂר לִי - שְׁחַבְשָׂר, דְּהִינוּ הַגּוֹת, אֵינוֹ יְכֹל לְעַשׂוֹת לֹו שָׁוֹם הַחַיק, וּבָמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים ט): אָף בָּשָׂרִי יִשְׁבַּן לְבַטָּח - שְׁחַצְדִּיק בְּטוֹתָה, שָׁגָם לְהַגּוֹף יְהִיא טוֹב מְאֹד, וְעַל-כֵּן יְכֹל לְשָׁמָחָה גַּם עַמְּגּוֹפּוֹ, אָפְלוּ כְּשֶׁמְסַתְּבֵל עַל הַסּוֹף.

אֲבָל מִ שְׁאֵין גּוֹפֹ קָדוֹשׁ בֶּלְכָה, בַּפְּרַט גָּר, שָׁאָפָּעָלְפִי
שְׁנֶשְׁמָתוֹ גְּבוּהָ מֵאָה, אַפְּעָלְפִירְכָן גּוֹפֹ נֹצֵר מַטְפָּה
טְמָאָה, וְאֵיךְ אִפְּשָׂר לְשִׁנּוֹת וָאֶת. נִמְצָא שָׂוָה הָאִישׁ שְׁאֵין גּוֹפֹ
קָדוֹשׁ בֶּלְכָה, בַּפְּרַט גָּר, אֵי אִפְּשָׂר לוֹ לְשֻׁמָּח עִם גּוֹפֹ
בְּשִׁמְסְתַכְלֵל עַל הַתְּכִלִּית.

וְזֹהֵוּ: וַיְחַד יִתְרוּ עַל בֶּל הַטוֹּבָה - שִׁיחַרְתּוּ דָּיה שְׁמָה עַל בֶּל
הַטוֹּבָה, פְּרוּישׁ, אַפְּלוּ **כַּשְּׁהַסְתַּכְלֵל לְהַלְאָה** מִן הַטוֹּבָה.
וְזֹהֵוּ: עַל בֶּל הַטוֹּבָה - לְמַעַלְתָּה וְלְהַלְאָה עַל הַטוֹּבָה, אַפְּעָלְפִי
שְׁהַסְתַּכְלֵל עַל זֶה, הַנִּנוּ לְהַלְאָה מִן הַטוֹּבָה, הַנִּנוּ עַל הַסּוֹפֵן, אַפְּיָ
עַלְפִירְכָן דָּיה שְׁמָה מֵאָה. בַּי מִצְרָן הַגְּשָׁמָה, אַפְּ **בְּשִׁמְסְתַכְלֵל** עַל
הַסּוֹפֵן, הוּא טוֹב מִאָד **כְּגַם**, אַךְ **שְׁנָעֵשָׂה בְּשֶׁרוֹ** חַדּוֹדִין חַדּוֹדִין -
בְּשֶׁרוֹ דִּיקָא, דְּרַחְנוּ הַגּוֹת. בַּי מַאֲחָר שָׁהִוָּה גָּר, לֹא דָיה שְׁמָתוֹ
בְּגּוֹפֹ **כַּשְּׁהַסְתַּכְלֵל** עַל הַסּוֹפֵן **כְּגַם**. וְזֹהֵוּ: **נָעֵשָׂה בְּשֶׁרוֹ** חַדּוֹדִין
חַדּוֹדִין - **בְּשֶׁרוֹ** דִּיקָא **כְּגַם**:

לד

וַיְחַד יִתְרוּ עַל בֶּל הַטוֹּבָה (שמות יח) ((שםה יתְרוּ)). בַּי אַצְלָ
סְתָם בְּנֵי אָדָם אֵין הַשְּׁמָה שֶׁל בֶּל הַטוֹּבּוֹת בִּיחֵד, בַּי
יְשַׁ חְלוּקִים רַבִּים בְּעַנְנֵן הַשְּׁמָה. לְמַיְלָל **כַּשְּׁבָאִין** עַל חַתְנָה, יְשַׁ
מִי שְׁשָׁמָה מִן הַאֲכִילָה שָׁאוֹכֶל, דְּגִים וּבָשָׂר וּבְיוֹצָא, וְיְשַׁ אַחֵר,
שְׁשָׁמָה מִן הַכְּלִיזָמָר, וְיְשַׁ שְׁשָׁמָה מִדְבָּרִים אַחֲרִים בְּיוֹצָא בָּהֶם,
וְיְשַׁ שְׁשָׁמָה מִן הַחַתְנָה עַצְמָה, בְּגּוֹן הַמְּחַתְּנִים, שְׁאֵין מִשְׁגִּיחִים

על אכילה ושתיה, רק שמחים מן החתנה עצמה, וכיוצא שאך חלוקים. אבל אין אדם שיחיה שמח מכל השמחות בינה. ואפלו מי שמח מכל הדברים הן"ל, אף-על-פי כן אין השמחה מכל הדברים בינה, רק מכל אחד בפני עצמו בזה אחר זה. גם יש אחד, שאין לו שום שמחה כלל, לא מן האכילה ושתיה ולא משאר דברים, ואך-באה, יש לו קנאה וצער, שמקניא על השדוה, על שזה נשתתק בזה. אבל שלמות גדרות השמחה הוא, מי שזכה לשמחה מכל הטובות בינה. וזה אי אפשר כי אםakash למעלה על כל הטובה, דהיינו על השער, שימוש נמשכו בכל הטובות. ושם בהשך הכל אחרת, ואוי שמחתו מכל הטובות בינה, ואו השמחה גדולה מאד, ומוארה באור גROL מאד. כי עליyi הצלויות שנכללו שמחה בחרטה, גדול יותר אור השמחות. וכן כל מה שנכלין יותר רבוי השמחות זה בזה, גדול ונוטף אור השמחה ביותר יותר, כי גדול ונוטף האור מאד, עליyi התנוצויות שמתנוצין שמחה לחברתה. וכל מה שיש יותר שמחות שנכלין בינה, נוטף ביותר יותר אור התנוצויות. ועל-כן בשנכלו השמחה של כל הטובות בינה, או אור השמחה גROL מאד עליyi רבוי התנוצויות מזה זהה ומזה זהה כפ"ל. וזהו: וייחד יתרו על כל הטובה - שהה שמח מכל הטובות בינה. וזהו: על כל הטובה, כי היה מסתכל למעלה על כל הטובה, הינו על השער, שם הכל אחר, ושם נכלין

בְּלֹא הַשִּׁמְחוֹת יְהָה, וְעַל־כֵּן הִיָּה שְׁמָה עַל בְּלֹא הַטּוֹבֹת בִּיחֶד
כֹּנְלָל:

לה

לְמִדרִיחָתָרָה רָאוּ לָהֶם לִידָע עֲתִידֹת, וְזֹה שְׁבָתוֹב: קָדָם
יַדְעַתִּי (חלים קיט) - שָׁאָנִי יוֹדֵע מִקְדָּם מָה
שִׁיחָה, וּמְהִיכָּנו, מַעֲדָתָה, רְהִינָּנו מִן הַתּוֹרָה:

לו

תִּכְפַּח שְׁגַעַשָּׂה סִפְר מִן הַתּוֹרוֹת הַגְּבוּהֹת וְהַגְּפֻלֹּות מְאֹד
מְאֹד, מַאֲחֶר שְׁגַעַשָּׂה מֵהֶם סִפְר, יִשׁ עַלְיהֶם חִפּוּים
וְהַסְּתָרוֹת, שְׁנַחֲפָה וּגְסַחָּר אָוְרָם הַצָּחָה וְהַגְּפֻלָּא. וְהַדְּפִין שֶׁל
בְּרִיכָה הֵם מַחְפִים, וּכְו':

לו

מִמְתָּים יָדַךְ ה' מִמְתָּים מִחְלָד וּבְכו'. אָנִי בְּצִדְקָה אַחֲזָה פְּנֵיךְ
וּבְכו' (חלים ז). הַכְּלָל - שְׁעַקָּר הַתְּכִלָּת הַוָּא רַק לְעַכְדָּה
וְלִילָך בְּדָרְכֵי ה' לְשָׁמוֹ וִתְּפִרְחָה, כְּדֵי לִזְפֹּת לְהַכִּיר אֹתוֹ וִתְּפִרְחָה
וְלִדְעַת אֹתוֹ וִתְּפִרְחָה, שְׁזָהוּ עַקָּר הַתְּכִלָּת, וְזֹה רְצֹנוֹ וִתְּפִרְחָה,
שְׁאָנָחָנוּ נְבִיר אֹתוֹ וִתְּפִרְחָה. וְאַיִן רָאוּ לְאָדָם שִׁיחָה לוֹ בּוֹנָה
אַחֲרַת בָּעֲבּוֹדָתוֹ וִתְּפִרְחָה, כִּי אִם לְמַלְאֹות רְצֹנוֹ וִתְּפִרְחָה, שָׁאָמַר
וְנַעֲשָׂה רְצֹנוֹ.

כִּי יֵשׁ מַי שְׁעָמֵד כֹּל יָמֵנוּ וַרְזֶף אַחֲרֶת תְּאֻוֹת עַולְם הַזֹּה, כִּי
לִמְלָאוֹת בְּטָנוֹ וְכָרְסֹו בְּתְאֹות עַולְם הַזֹּה. וַיֵּשׁ מַי שְׁעָמֵד
וּמְשַׁתְּדֵל, כִּי לִכְoתָּה לְעַולְם הַבָּא, וְגַם זֶה נִקְרָא מַלְיָה בְּטָן,
שְׁרוֹצָה לִמְלָאוֹת בְּטָנוֹ וְתְאֹות עַם עַולְם הַבָּא. וְזֶה בְּחִינָה:
חֲלָקָם בְּחִים וַצְפּוֹנָה תְּמִלָּא בְּטָנוֹ. חֲלָקָם בְּחִים וַצְפּוֹנָה - הַנִּינוּ
הַן אָוֹתָן שְׁבוֹחָרֵין חֲלָקָם בְּחִים, דַהֲנִינוּ לִמְלָאוֹת תְּאֹות עַם
חִיּוֹתָם בְּעַולְם הַזֹּה, וְהַן אָוֹתָן שְׁבוֹחָרֵין בְּרַב טוֹב הַצְפּוֹן, דַהֲנִינוּ
עַולְם הַבָּא, וְזֶה: וַצְפּוֹנָה, שְׁבוֹחָרֵין בְּטוֹב הַצְפּוֹן, דַהֲנִינוּ עַולְם
הַבָּא, וְשָׁנֵיהֶם הֵם בְּחִינָה מַלְיָה בְּטָן פָּגַ"ל: וְזֶה: חֲלָקָם בְּחִים
וַצְפּוֹנָה - תְּמִלָּא בְּטָנוֹ, שָׁאַלְוּ שְׁתִי הַפְּתּוֹת, הַן הַפּוֹחָרִין בְּעַולְם
הַזֹּה וְהַן הַעֲזָרִין בְּשִׁבְיל הַעוֹלָם הַבָּא, שָׁהֵם בְּחִינָות חֲלָקָם
בְּחִים וַצְפּוֹנָה, פָּגַ"ל - שָׁנֵיהֶם הֵם בְּבִחְנָה תְּמִלָּא בְּטָנוֹ,
שְׁרוֹצִים לִמְלָאוֹת בְּטָנוֹ וְתְאֹותָם; וְהִ - בְּעַולְם הַזֹּה, וְזֶה -
בְּעַולְם הַבָּא. רַק שְׂזָה הַבּוֹחר בְּעַולְם הַבָּא הוּא חָכֶם יוֹתֶר,
שְׁבוֹחָר בְּעַולְם עוֹמֵד, תְּקִים וְהַנִּצְחִי, וּמְמַאֲסָם עַולְם הַזֹּה, שֶׁהָוָא
עוֹבֵר וְכֵלָה. וְגַם בְּאַמְתָה בּוֹדָאי טוֹב יוֹתֵר הַרְבָה לְעַבְדָה, אֲפָלוּ
אִם עֲוֵיד בְּשִׁבְיל עַולְם הַבָּא, אֲך֒ אַפְּעַלְפִּירִיכָן גַּם זֶה נִקְרָא
בְּחִינָה מַלְיָה בְּטָן פָּגַ"ל.

וְזֶה: יִשְׁבְּעוּ בְּנֵים - שְׁהַשְּׁבִיעָה שְׁלָהֵם הוּא בְּנֵים, כְּרֹךְ
הַעוֹלָם, שְׁבֵל עֲבוֹדָתָם הוּא כִּי לְהַשְׁאֵר יִשְׁהָה לְבָנָיו.
וּבְאַמְתָה מַי שָׁאַינוּ אִישׁ קָדוֹשׁ, וַרְזֶף אַחֲרֶת תְּאֹות, וּמְנִיחָה מִמְּנוֹנוֹ
לְבָנָיו, הוּא בָּמוֹ מַי שְׁמַלְכִּילֵד עַצְמוֹ בְּטָנוֹף, וְלֹאַקְהַ טָנוֹף וּמְכָפָה

על הטענה. כי באממת ממון דקְרָשָׁה הוא גָּבוֹהַ מֵאָה, וַיֵּשׁ בָּו
במה בוחנות גָּבוֹהָות וִקְדוּשָׁות עַלְיוֹנוֹת מֵאָה, כִּמְבָאָר בַּמְקוּם
אַחֲרָה. אֲבָל הַפֶּמְנוֹן שֶׁל תָּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה הוּא מַוְתָּרוֹת, שַׁגְשָׁאָר
מִן הָאָדָם מַוְתָּרוֹת, אַחֲרָה שִׁמְלָא תָּאוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַמְוֹתָרוֹת
אַחֲרָה בְּלָל תָּאוֹתיו הוּא הַפֶּמְנוֹן שַׁגְשָׁאָר אַחֲרָיו. גַּם הַבָּנִים שָׁאַיִן
נוֹלְדִים בְּקְרָשָׁה, הַם גַּם־כֵן מַוְתָּרוֹת מַפְשֵׁשׁ, כי הַם בָּאים
מַמְוֹתָרוֹת וִסְרָחוֹן וְעַכְרִית הַמְּחֻ שִׁיּוֹצָא לְחוֹזֵן, וּמוֹהַ נִתְהַווּ
הַבָּנִים, בְּחִינַת (אבות פ"ג) טֶפֶה סְרוֹחָה, סְרָחוֹן מַפְשֵׁשׁ. וּבְשִׁבְילֵהָ
נִקְרָאִים הַבָּנִים עַוְלִים, לְשׁוֹן טָנוֹף, כי עַוְלִיל פָּרָשׁ רְשֵׁי (תְּהִלִּים
ח): טָנוֹף וְלְכָלוֹה, וְכַגֵּל. וּמֵשְׁמִינִית בָּנִים בְּאַלְוָה, הוּא גָּנָאי וּבְזָיוֹן,
כִּי הַם בְּחִינַת מַוְתָּרוֹת וּטָנוֹף, עַל־כֵן הוּא רֹצֶחֶת לְכֹפּוֹת אֹתָם
וְלִיפּוֹת אֹתָם עִם הַפֶּמְנוֹן, שַׁהְיָא גַּם־כֵן מַוְתָּרוֹת גַּמוֹרָה, שַׁגְשָׁאָר
אַחֲרָה בְּלָל תָּאוֹת כְּגַם־לָל, וּזְהַוָּה הַיְרָשָׁה שִׁמְשָׁאָר לָהֶם אַחֲרָה מַוְתָּרוֹן,
נִמְצָא שְׁמִכָּה בְּטָנוֹף עַל טָנוֹף. וּזְהַוָּה יִשְׁבְּעוּ בָנִים - שַׁהְשִׁבְעָה
שְׁלָהָם הוּא בָנִים, שְׁבָשְׁבִּילָם הֵם מְבָלִים אֶת יְמִיהם. וְהַנִּיחוּ
וַתָּרְם לְעַוְלִילֵיכֶם - שְׁמִכָּפִים בְּמַוְתָּרוֹת עַל הָעַוְלִים, שַׁהְיָא גַּם־כֵן
בְּחִינַת מַוְתָּרוֹת כְּגַם־לָל, הַנִּינוּ הַיְרָשָׁה שְׁמִינִיחִים לְבָנִים, שְׁבָשְׁבִּילָם
זֶה מְבָלִים יְמִיהם כְּגַם־לָל.

אֲבָל אַנְיָ אַזְנָ בּוֹחר לְעַצְמֵי מִשְׁתַּי הַפְּתֹתָה הַפְּלָל, כִּי־אָמַר לְזִפּוֹת
לְחוֹזָות בְּנֵעַם ה', וּזְהַוָּה: אַנְיָ בְּצִדְקָ אַחֲרָה כְּגַם־לָל; שְׁדָוד
הַמְּלָה, עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם, אָמָר, שְׁבָחָר לוֹ רַק לְזִכּוֹת בְּצִדְקָות שְׁלֹוֹ
לְחוֹזָות פְּנֵי ה' וְלְהַכִּיר הַפּוֹרִא יִתְפְּרָה, גַּם הַבָּנִים שַׁהְיָא חָפֵץ

להשאorio, פונתו רק בשבilo יתברך, כדי להשלים, כביבCOL, צלם דמות תבניתו, כי הבנים דקירהה הם גבויים מאר. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ימות סג): כל מי שאינו עוסק בפריה ורבה, אבלו כמעט את הדמות; כי בשבא נולד בן בעולם, נולד ובא צלם אלקים, כביבCOL, ונשלם צלם דמות התבניתו. וזהו: אשבעה - דהינו השביעה של בני, בחינת ישבעו בני, הוא רק: בהquiz תמנחה, שער שביעתו של בני הוא רק מה שהוא מאץ ומעורר בזה תמנחתו יתברך, בחינת צלם דמות התבניתו, בג"ל:

וזהו: ממתים ידק ה' וכו'. כי יש שם מיתה טבעית, שם נולדים בלחות שרשית ושאר דברים באלו, שעיל-ידם ראוי להם להיות מספר שנים באלו, והם מתקומים וחיים כל אותן שנים, עד שנפסק ונכלה לחותם וחיותם, והם מתים מוחלד. וזהו בחינת: ממתים מוחלד. ויש שהשם יתברך גוזר עליהם מיתה קדם ומגנם בשבייל ענש, וזהו: ממתים ידק ה' וכו', ואלו ראוי להם עולם הבא, מאחר שמותו קדם ומגנם. אבל המותים מוחלד הם בחינת בני עולם זהה, שאין להם עולם הבא, כי הם חיים וקיימים בעולם הזה בלי שום ענש, עד שימות מוחלד בג"ל. ודור הפלך, עליו השלום, אמר, שמשתתי הפתות הניל, דהינו בני עולם הזה ובני עולם הבא, וזהו: ממתים ידק ה', ממתים מוחלד, הינו מן המתים על-ידי ה', ויש להם עולם הבא, ומן המתים מוחלד, דהינו בני עולם הזה, וזהו: חלכם

בְּחִים וַצְפָנָה, הֵינוּ שְׁתַיִם הַפְּתֻחות כֹּנֶל, שְׁשָׁנָיהם בְּחִינָה: תִּמְלָא בְּטָנוֹם, הֵינוּ מְלָיו בְּطָן בְּעוֹלָם הַזֶּה אוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא כֹּנֶל, וְזהוּ: יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהַנִּיחוּ יִתְרַם לְעַזְלִילָם, כֹּנֶל, וְגַם מַי שְׁבּוּחָר בְּעוֹלָם הַבָּא, וַרְזָחָה לְהַשְּׁاءָר וְכֹתוֹ לְבָנָיו, גַּם זֶה בְּחִינָה: יִשְׁבְּעוּ בָנִים וְהַנִּיחוּ וּכְךָ. אֲבָל אַנְיָן בּוּחָר לְעַצְמֵי מְשֻׁתִּים הַפְּתֻחות הַכֹּנֶל - בְּצֶדֶק אֲחָה פְּנִיקָה, שְׁעָם כָּל הַאֲזָקּוֹת שְׁלִי אַזְכָּה לְחֻזּוֹת פָּנִי הָה - אֲשַׁבְעָה בְּהַקִּין תְּמוּנָתָה, כֹּנֶל.

וְעַם כָּל זֶה טֹב מְאֹד אֲפָלוּ מַי שְׁעַבֵּר בְּשִׁבְיל עַזְלָם הַבָּא. וְגַם טֹב לְהַשְּׁاءָר וְכֹתוֹ לְבָנָיו, כְּמוֹבָא, שָׁאיָן לְאָדָם לְקַבֵּל כָּל שְׁכָרוֹ, רַק יִשְׁאָר מִזְכָּרוֹן לְבָנָיו אֲחָרָיו. רַק שַׁהְצָדִיקִים הַשְּׁלִימִים, אֲזָהָבִי ה' בְּאַמְתָה, בְּגַנְזָן דָּוד וּבְכִזְבָּא, אַיִן בּוּחָרים בְּכָל זֶה בָּלֶל, וְאַיִן רַזְצִים לְאָבְעָלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא וְלֹא לְהַשְּׁاءָר וְכֹותָם וְצִדְקָתָם לְבָנָיהם, רַק לְמִלְאֹות רַצְונָוּ יִתְבָּרֵךְ וּבְגַנְזָן:

לח

לְפָעָמִים הַגָּדוֹל הַזָּלֶד וְנוֹסֵעַ לְהַקְּטָן, וּלְפָעָמִים לְהַפְּהָה. דְּהַנִּינוּ שְׁלַפְעָמִים הַצָּדִיק נוֹסֵעַ עַל הַמְּדִינָה וּמְאֹיד לְהַתְּלִמְדִים, וּלְפָעָמִים הַתְּלִמְדִים בָּאים אֲצָלוּ. וְרַע, שְׂוֹאָת הַבְּחִינָה הִיא גָּדוֹלָה, דְּהַנִּינוּ בְּשַׁהְגָדוֹל נוֹסֵעַ לְהַקְּטָן, וְאֵת הַבְּחִינָה הִיא גָּדוֹלָה בַּיּוֹתָר. כִּי זֶה פְּשׁוֹת שַׁהְקָטָן צָרִיךְ לִבּוֹא לְהַגָּדוֹל, כִּי הוּא צָרִיךְ לְקַבֵּל מִפְנָגָה. אֲך֒ לְפָעָמִים אָזְרָו שֶׁל הַגָּדוֹל הִיא גָּדוֹל

מִאֵד מִאֵד, עַד שֶׁאָיָב אֲפָשָׁר לְהַקְטֹן לְקַבֵּל מִן הַגָּדוֹל בַּמִּקְומָו
מִחְמָת רַבִּי הָאָזָר הַגָּדוֹל מִאֵד, עַל־כֵן מִכְרָח הַגָּדוֹל לְהַזְרִיד
וְלְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ אֶצְל הַקְטֹן וְלִילֵּךְ אַחֲרָיו, כִּי שְׁעַל־יִדְיוֹ וְתִמְעַט
וַיַּתְגַּשֵּׂם הָאָזָר קַצְתָּה, כִּי שְׁיוֹכֵל הַקְטֹן לְקַבֵּלוֹ. נִמְצָא בְּשַׁהְגָדוֹל
צָרִיךְ לִילֵּךְ לְהַקְטֹן, וְהוּ מַגְדֵּל עַצְםָוּ מַעַלְתוֹ מִאֵד בְּגַ"ל.

וּמְשָׁה רַבְּנוֹ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, הָיָה גָדוֹל בַּמְעֻלָה כְּלַקָּה, עַד
שָׁאָפְלוּ לִפְנֵי גָדוֹלים הָיָה צָרִיךְ לְהַקְטֹן עַצְמוֹ וְלְהַרְאֹות
הַכְנִיעָה נִגְדָּם, בַּמָּוֹ שְׁכָתוֹב (בְּמִדְבָּר י): וְהַאֲישׁ מִשְׁאָה עַנוּ מִאֵד
מִכֶּל הָאָדָם וּכְבוֹ); הִנֵּנוּ אַפְּ-עַלְ-פִּי שָׁגַם הֵם הָיָה גָדוֹלים מִאֵד, בְּגַנְזָן
יְהֹוָשָׁע וְאַהֲרֹן, עַם כֵּל זֶה הָיָה מִשְׁאָה רַבְּנוֹ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, בַּמְעֻלָה
גָדוֹלה וּעֲצָומָה מִאֵד, עַד שְׁהַכְרִיחַ לְהַקְטֹן עַצְמוֹ וְלְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ
נִגְדָּם, כִּי שְׁיוֹכֵל אָרוֹן בְּגַ"ל. וְזֶה בְּחִינָת (מִגְילה לא): בְּכָל
מֶקוּם שָׁאָתָה מָוֹצָא גָדוֹלה, שֶׁמְאַתָּה מָוֹצָא עֲנוֹתָנוֹת - שְׁבָכֶל
מֶקוּם שִׁשְׁ גָדוֹלוֹת בַּזָּהָר, שֶׁמְצָרִיךְ עֲנָנוֹת וְקַטָּנוֹת, כִּי שְׁיוֹכֵל
לְקַבֵּל הָאָזָר בְּגַ"ל.

וְהַגָּהָה בְּשַׁהְקֹטֹן בָּא לִפְנֵי הַגָּדוֹל כִּי לְקַבֵּל מִמְנוֹ, וְאוֹי הַגָּדוֹל
מִאֵיר בּוֹ. וּעַקְרָב הַרְבָּר לְעַשׂוֹת מִמְחֵין דָקְטָנוֹת מִחְzin
דָגְלוֹת, דִהֵינוּ לְהָאִיר בְּהַקְטֹן, לְהַגְדִיל דָעָתוֹ, שִׁיתְגַדֵּל מִקְטָנוֹת
וַיַּהְיָה נָעָשָׂה גָדוֹל, דִהֵינוּ שִׁיבּוֹא לְמִחְzin דָגְלוֹת, שְׂזוֹה בְּחִינָת
הַמְתַקָּה. וּלְפָעָמִים מִאֵיר בּוֹ עַל־יָדָיו הָאָרֶת פְנִים וְנִחְמָמוֹת, שְׁמָאִיר
לוּ פָנָיו בְּפֶגַים שׁוֹחֻקּוֹת, אֲגַפֵּן נְהִירָן, וּלְפָעָמִים אֲינֵנוּ יְכוֹל לְקַבֵּל
עַל־יִדְיוֹ, וְהוּא בְּחִינָת: אֲעָא דָלָא דָלִיק, מִבְטָשֵׁין לָהּ, שְׁצָרִיךְ

להאר בּוּ עַל־יְהִי יָפֹרִין, שָׁאֲרוֹךְ לִיטּוֹ וְלִבּוֹזָהוּ, כִּי לְבֶטֶל אָתוֹ שִׁוְיכֵל לְקַבֵּל.

וְדֻעַ, כִּי אַפְ-עַל־פִּי שָׁהָגְדוֹל צָרִיךְ לְהַזְׂרִיד עַצְמוֹ וְלְבֶטֶל עַצְמוֹ קָצַת מְגַדְלוֹתָו, כִּי שִׁוְיכֵל הַקְּטָן לְקַבֵּל, אַפְ-עַל־פִּינְךָ אֵין נְחַשֵּׁב זֶה הַגְּרוּעָן וְהַפְּסָר שֶׁל הַגְּדוֹל, שָׁאֲרוֹךְ לְבֶטֶל אָרוֹן לְפִי שְׁעָה, בְּגַם הַתְּקוּן שְׁנַעֲשָׂה בְּהַקְּטָן, שֶׁהָא מְתַקֵּנוּ וּמְנַדְּלוּ. כִּי בְּטוּל וְקָטְנוֹת הַגְּדוֹל הָוּ רָק לְפִי שְׁעָה וְאַחֲרֵכֶךָ חִזּוֹר לְמַעַלְתָּו, וְהָא מְתַקֵּנוּ וּמְנַדְּלֵל אֶת הַקְּטָן לְגַמְרֵי בְּגַם.

וַיְיָש חָלוּקִים בְּעַנְנֵן קָטְנוֹת וְהַכְּנַעַת הַגְּדוֹל אֶצְל הַקְּטָן, כִּי לְקַבֵּל אָרוֹן בְּגַם, כִּי חַפֵּל לְפִי הַעֲנֵן: לְפָעָם הָיא בְּתַנוּעָה בְּעַלְמָא, וּלְפָעָם צָרִיךְ לְיִלְךְ וְלִנְסַע אֶלְיוֹן, וְחַפֵּל לְפִי הַעֲנֵן. בָּמוֹ נָר שְׁכָבָה, בְּשִׁישׁ בּוֹ קָצַת אָרוֹן, עֲרוֹן יָכוֹלֵן לְהַדְלִיקוֹ, רָק עַל־יְהִי מֵה שְׁמַקְרַבֵּין אָתוֹ קָצַת לְנָר הַדּוֹלֵק, דְּהַנְּנוּ שָׁאוֹחַיִן אָתוֹ לְמַטָּה אֶצְל נָר הַדּוֹלֵק, בִּידּוּעַ בְּחוֹשׁ, וְזֹה מִחְמָת שִׁישׁ בּוֹ עֲרוֹן קָצַת אָרוֹן, אֶבֶל בְּשָׁאֵן בּוֹ שָׁוֹם אָרוֹן, אֵין יָכוֹלֵן לְהַדְלִיקוֹ מַרְחֹזֶק, כִּי אִם בְּשְׁמַקְרַבֵּין אָתוֹ מַמְשֵׁלָה לְהָאֹר אוֹ לְהַפְּקֵה וּמוֹ:

לט

לְבוֹ חַוו מִפְעָלוֹת הֵ' (לְכוּ רָאוּ), אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בָּאָרֶץ (תְּהִלִּים מו). כִּי בְּאַמְתָה הַדְּבָר נִפְלָא וּנוֹרָא מְאֹר, אֲשֶׁר בָּרָא הַשֵּׁם יְתִבְרֶךְ אֶת כָּל הַכְּרִיאָה, שִׁישׁ בָּה כִּמָה וּכִמָה דָבָרִים נִפְלָאים

ונוראים הרבה מאד מאד, מה רבו מעשי ה'. ואפלו בוה העולם לבר עצמו נפלאות ה', אשר ברא דומים וצומחים וכו', וכי יוכל לשער גדרת ה' שיש בבריות של זה העולם, מכל שגן שאר העולמות. והכל באשר לפל לא נברא אלא בשבייל ישראל. וישראל בעצמן, עקר בריאותן - בשבייל בבחינת שבת, שהוא התקלית. כי שבת הוא תכליית מעשה שמים וארץ, שהוא בבחינת עולם הנשומות (הקדמת הוור ר' א: וזהו תרומה כל), שמדובר שבת, ושם ישינו את השם יתברך בראי, בלי שום מסך המבדיל ובלי שום מזען; כי או יהיה נעשה אחירות גמור, וכל אחד יהיה מראה באצבעו: זה ה' קונו לוי, פמאמר רפויינו זכרונם לברכה (חניתה לא), וזה התקלית, שבשביל זה ברא השם יתברך את כל הביראה בלה.

יעל-בן יש בודאי בכל דבר ודבר, שנברא בעולם בבחינת התקלית, כי בכל דבר ודבר יש בו התחלה וסוף, דהיינו התחלה מפקום שנשתלשל בהשתלשות, עד שגתנים ונתהווה בוה התמונה והדמות. וגם יש בו בבחינת התקלית והסוף, שבשביל זה נברא, דהיינו שיכולין ישראל להעמיק עיונים ולדעת ולהתבונן בפרטיה הביראה: בבחינת האיברים ובגין וקומה ודמות וכו', של כל דבר ודבר, להתבונן בהם עדלות הבoria יתברך, ולו עבדו יתברך עלידיהם. וכן למעלה עד התקלית, שם נסוך אותו הדבר אל התקלית. כי כל דבר ודבר יש לו אחיזה בתקלית, שבשבילו נברא, שעיל-

ידי דבר זה יכולין להשיגו יתברך וילעבדו עד אותו התקלית, ששם נסתים אותו הדבר ונסמכ אל התקלית. וצריך כל אחד להעמיק עיינו בזה, לדעת ולהכיר גדרות הבורא בכל דבר ודבר, בתבניתו ודמותו, בפרטיותו איבריו ובנינו וכיוצא בזה, וילעבדו יתברך בזה, עד אשר יבוא לבחינת התקלית של אותו הדבר, שהוא בבחינת שבת, עלם הנשות וכו':

והנה הפעלי-ישכל שיש להם שכל גדול, הם יכולים זאת. אבל קטעי ערך כמו צמונו היום, שפלו במרגנה פחרותה מאר בבחינת רגליין, איך אפשר לנו לבוא לידיעה זו. ועל כן יש לנו לבטה ולהתגעגע ולהשתוקק מה, מי יתן וזה לנו מנהיג הדור, רועה נאמן, שהיה לו זה הפת, שיוכל להאיר אפלו בנו, בבחינת רגליין, ידיעה והשנה הנה"ל, שנוכה לbow אֶל התקלית, כמו משה רבינו, עליו השלום, שמנדל עצם מעלהו היה יכול להאיר אפלו בפחות שבפוריות, אפלו בשפה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא פ' בשלח ופירוש שם, ו' וחד נשלה נה, וקראי ככ): ראתה שפה על הים, מה שלא ראה יחזקאל הנביא. הרי שapplו יחזקאל, שהיה נביא גדול בזה, לא היה רואה מה שראתה שפה במים משה. וכל זה מחתמת גדר עצם מעלה המנהיג, שהיה משה רבינו המנהיג, והוא יכול להאיר אפלו בבחינת רגליין. שאפלו רגליין שרחוקים מהמה, אפייע-פירבן גם הם יכולים להשיג ולדעת התקלית, על ידי מפעלות ה' אשר ברא בעולם השפל הזה הנה"ל. כי על ידי

עדותה הינה יכול להמשיך מה שאלות להרגלין, ואו יוכל להיות, שהרגלין אלו הם גודלים ממה אחר.

זהו: כמו חזו. כמו דיקא, הינו בוחנת הרגלין, שהם בלי היליכה, גם הם יחו מפעלות ה' אשר שם שמות הארץ. הינו פעלות ה' אשר שם בארץ הוא, והינו בוה הארץ השל, שעליידי מפעלות ה' שבארץ זאת השפה, יכולן לדעת ולהשיג התכליות. וזהו: אשר שם שמות הארץ, הינו שהתקליות שהוא בוחנת "שמות" - ראשיתבות: תכליות מעשה שמים וארץ, בבחינת (בראשית ב): נפש חייה הוא שמו, [וכמו שאמרו רבינו זכרון לר' ברה (בננות ז): אל תקרא שמות, אלא שמות]; רהינו עולם הנשמות, שהוא התכליות, הוא מלובש ונאה הארץ השפה הוא, שעליידי עולם הזה השפה, דיקא על ידו מכרחין להשיג התכליות בג"ל. ובאמת הוא הדוש נפלא ונזרא מאות, שהשגת התכליות, שהוא דבר גבורה בוה להשיג אותו יתברך, הוא תלוי דיקא בבריות עולם השפה, וכל הנשמות מכרחין לעבר בוה העולם כדי להשיג התכליות. כי אין מישיח בן דוד בא, עד שיכלו כל הנשמות שבגוף (ינמות סב), כי כלל מכרחין לבוא זהה העולם השפה, כדי להשיג התכליות עליו בג"ל. נמצא שפלם הם בוחנת נוצר לבריות, שהם נוצרים לבריות העולם, להשיג התכליות עליידם, בג"ל:

וראו לנו לומר זאת ברכיה, בדמיות שליש, לבפות ולהתגעגע, לבקש ולהתחנן לפניו יתברך, מתי נזפה

לוּהָ, שִׁיחַה לְנוּ וְהַדָּעַת, שְׁנוּכֵל לְדָעַת וְלַהֲכִיר הַבּוֹרָא יַתְּבִּרְךָ
מְפֻלָּד בְּדָרֶשׁ שֶׁל וְהַעוֹלָם בְּפִרְטִי פְּרִטִּוֹת כְּגַם לְעֵדָה הַתְּכִלִּית
כְּגַם לְעֵדָה. וְכַפֵּי הַמְּדִרְגָּה פְּחוֹתָה שֶׁלְנוּ עַתָּה, וְכַלֵּנוּ אֵין פְּנֵינוּ יִפּוֹת
כָּלָל, אָנוּ צָרִיכִין שִׁירָחָם עַלְיָנוּ הַשָּׁם יַתְּבִּרְךָ, לְתַהַן לְנוּ מִנְהָג
רוּעָה נָאָמָן, שִׁיּוֹכֵל לְהָאִידָּר בְּנוּ יְדִיעָה הַגְּלָל, כְּדִי שְׁנוּכֵל לְעַבְדוֹ

יַתְּבִּרְךָ בָּרָא יְוָה וְלֹבֶז אֶל הַתְּכִלִּית כְּגַם לְעֵדָה:

הַשְׁשָׁת יָמִים הַהְתָּחָלָה, שְׁבָהָם נִבְרָא הַכְּלָל, וְשַׁבַּת הַיּוֹם
הַסּוֹף וְהַתְּכִלִּית וּכְבוֹד. וּבּוֹדָאי יִשׁ חָלֹק בֵּין הַבְּרִיות, כִּי
בּוֹדָאי יִשׁ חָלֹק בֵּין מָה שִׁנְבָּרָא קָדָם וּבֵין מָה שִׁנְבָּרָא בְּשָׁבֵן,
שַׁהֲיוֹא סְמֻךְ יוֹתֵר לְשַׁבָּת. וְאַירָא בְּסֶפֶרִים, כִּי שְׁשָׁת יָמִים עֲשָׂה
ה' אֶת הַשָּׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ (שְׁמוֹת לא), שְׁגַם הַשְׁשָׁת יָמִים בְּעַצְמָן
נִבְרָאוּ, וְהֵם בָּסָוד עֲגָלָה אֶל הַגְּנָקְהָ פְּנִימּוֹת, שַׁהֲיוֹא שַׁבָּת (וְזה
וַיָּקָה רַד), אֶךְ אַפְּעַל-פְּרִיכָּן יִשׁ חָלֹוקִים:

מָה שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכּוּרָנוּ לְכָרְכָה: נָוח לוּ לְאָדָם שֶׁלֹּא נִבְרָא
יוֹתֵר מִשְׁנְבָּרָא (עוֹבֵן ג'), וְכֵן מָה שִׁפְתָּחָבִב (קהלת ד): וּטוֹב
מִשְׁנֵיהֶם אֲתָה אֲשֶׁר עָדָן לְאַחֲרָה - הַרְבָּר תִּמְהָה: וְאַסְמָעֵן עַל מָה
נִבְרָא. וּבּוֹדָאי אֵין הַדְּבָרִים נָאָמְרִין בִּיאָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שִׁפְנִי
צָרוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְהַיּוֹרֶן שְׁפָטְבָּלֵין בְּנֵי-אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲבָל בְּעוֹלָם
וְאַחֲרָה, בּוֹדָאי הַזֶּה טֹב יוֹתֵר אָם לְאַחֲרָה נִבְרָא בָּל. אֲבָל בְּעוֹלָם
הַבָּא בּוֹדָאי טֹב יוֹתֵר מָה שִׁנְבָּרָא, כִּי עַל יְדֵי-זֶה דִּיקָּא בְּאַזְן אֶל
הַתְּכִלִּית כְּגַם לְעֵדָה. וְגַם אָפְלָו בְּעוֹלָם הַזֶּה - יִפְהָ שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁוּבָה
וּמִעְשִׁים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה מְפֻלָּד חַיִּים הַעוֹלָם הַבָּא: (אבות פ"ד)

נִסְן רָאשֵׁה שָׁנָה לְמַלְכִים (ר'ה ב), וְאוֹמֶן כָּל הַמַּלְכִים לְמַעַלָּה, וּבוֹדָאי נוֹתָנוּ מִתְנּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שְׁפָמְלִיכִין אֲוֹתוֹ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִתְהַנֵּן לְנוּ גַּסְיכָן מֶלֶךְ וּמִנְהָגָן, רֹועָה נָאָמָן, שִׁיּוּכָל לְהָאִיר בְּנוֹ וּכְרִי בְּנֵי לְלָל. וְאַנְחָנוּ הַם הַעַם אֲשֶׁר בְּרִגְלֵיךְ - הַהוֹלְכִים אַחֲרָ עַצְתֶּךָ, שְׁמֻתְנָהָגִים אַחֲרָ הַמִּנְהָגִים. וּמַיְ יִתְהַנֵּן וְהִיא לְנוּ מִנְהָגָג בְּמוֹ מְשָׁה רְבָנִי, עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם, וּכְרִי בְּנֵי לְלָל: (כָּל זה שָׁקָד לְסִיפָּן ל"ט)

מ

מַי שִׁיּוּכָל מְאָרִזִּיְשָׁרָאֵל, שְׁפָעָם בְּאַמָּה טָעַם אָרִזִּיְשָׁרָאֵל, הַוָּא יִכְׁלֶל לְהַבְּרִיר בְּאַחֲרָ, אִם הִיא אַצְלָ צְדִיק עַל רָאשֵׁה שָׁנָה אִם לְאוֹ, וְאִם אַוְתָה הַצְדִיק הַוָּא גָּדוֹל בְּמַעַלָּה אוֹ קָטָן, וְאִם הַוָּא צְדִיק אַמְתִי אִם לְאוֹ, אִם הַוָּא בְּעַצְמוֹ צְדִיק.

כִּי טָעַם אָרִזִּיְשָׁרָאֵל יִכְׁלִין לְצִיר לְפִנֵּי מַי שִׁיּוּכָל טָעַם שְׁכָל. כִּי רַק מַי שַׁהְוָא אִישׁ בּוֹר, אִי אָפְשָׁר לוֹ לִידְעַוְתָה, אַבְלָ מַי שִׁיּוּכָל מִשְׁכָל, בְּנוֹן לְוָדִים שְׁמַרְגִּישִׁים מַעַט טָעַם הַשְּׁכָל בְּפִשְׁט וְקַשְׁיא בְּדַרְךְ הַלּוּמָדִים, אוֹ חַכְמִים בְּחַכְמֹות אַחֲרוֹת, שְׁמַרְגִּישִׁים טָעַם שְׁכָל, יִכְׁלִין לְהַבִּין טָעַם אָרִזִּיְשָׁרָאֵל, כִּי אַוְירָא דְּאָרִזִּיְשָׁרָאֵל מִחְכִּים (כ"ב קנה, וכוּוֹה רְפָחָם דְּרָמָה: וּבְתַ' כב). וּטָעַם הַחַכְמָה וְהַשְּׁכָל בְּנוֹדָאי יִקְרֵר מָאָה, אַד עַקְרָבָר מַעַלָּת קָרְשָׁת אָרִזִּיְשָׁרָאֵל הַוָּא רַק עַלְיָדֵי הַשְּׁגַחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמְחַמָּת שְׁהָשָׁם יִתְבָּרֵךְ מִסְתְּכֵל בְּאָרִזִּיְשָׁרָאֵל תְּמִיד, בְּמוֹ שְׁבָתּוֹב (דברים יא): תְּמִיד עַיִן

ה' אלקיים בה מראות השנה ועד אחריות שנה, על-ישראל הארץ-ישראל מקדשת ואורה מחייבים, כי עיניהם על-שם החכמה, כי הפתחות החכמה נקרא בוחינת עיניהם, כמו שכתוב בראשית ט: ותפקחנה עיני שנייהם, ופרש רש": על-שם החכמה נאמר. ומחמת שעיני ה' בארץ-ישראל, שמסתכל בה תמייה, על-ישראל אוירא בארץ-ישראל מחייבים.

אך מהוין גמיש וגתויר זה אצל השם יתברך, דהינו בוחינת עיניהם להשגיה בג"ל, זה נעשה על-ידי נשומות ישראלי, שהשם יתברך מתחפער בהם, בבחינת (ישעה מט): ישראל אשר בה אתחפער. ועל-ידי החרתפאות נעשו בוחינת תפלין, שנקראין פאר (סוכה כה), והתפלין הם בוחינת מחין, ונכנסין לבנים ובוקעים בעינים, ומהו נעשה השגחת השם יתברך בכוכול, שעלה-ישראל נעשה קדשת ארץ-ישראל, בבחינת אוירא בארץ-ישראל מחייבים בג"ל. ועל-שם זה נקרא ארץ-ישראל, שמקבלת קדשתה, מבחינת: ישראל אשר בה אתחפער, בג"ל.

אך בודאי לא כל העתים שווא בהתקרבות ישראל להשם יתברך, כי לפעמים, חם ושלום, יש שונתרחק אחד מהשם יתברך, ואוי אדרבא, השכינה צועקת: קלני מראשי, קלני מזרע (סנהדרין ט). הינו שצעקתה, שנטקלקל ונפוגם בוחינת החרתפאות שאין יכול להתחפער בהם, ונפוגם בוחינת התפלין, שגעשין מן החרתפאות בג"ל. וזה: קלני מראשי, קלני מזרע,

מראשי מזורע דיקא, בבחינת תפליין (שמניחון על הראש ועל הירוע) וכג"ל. רק בשאחר מישראל נתקרב להשם יתברך, ונתוסף עוד ישראל שורוצה לעבדו יתברך, וכל מה שנתוסףין יותר רבים מישראל שורצים לעבדו ולהתקרב אליו, אווי נתר גל ונתוסף יותר התפארות יתברך, שהוא יתברך מהתפאר בעמו ישראל המתקרבים אליו. ועל ידי זה התפארות נעשו תפליין מכך, ומזה נעשה קדחת ארץ-ישראל, בבחינת אוירא הארץ-ישראל מחכים, עליידי עני השנחתו בג"ל:

אך מי שיכל לראות את התפארות, שמתפאר השם יתברך בעמו ישראל, אווי הוא מקבל בחינת פאר ומחייב מן ואת התפארות שרוואה, ונעשה אצל נסיבן בחינת תפליין, ונכנסין לבנים בג"ל, ובokane עניינים בג"ל, ואוי נעשה עני נסיבן בבחינת עני ה. ואוי בכל מקום שהוא מסתכל וראה, נעשה שם נסיבן בחינת אוירא הארץ-ישראל מחכים, כי עקר קדחת הארץ-ישראל הוא רק מבחן עניינים בג"ל. אבל מי הוא זה שיזכה לראות את השם יתברך, שיזכה לראות התפארות יתברך, אמנים מי שרוואה את הצדיק האמת, שהוא מקרב בני-אדם לעוברכו יתברך, והוא עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשים, נמצא שהוא בעצם התפארות שמתפאר השם יתברך בעמו, כי עליידי כל התקרבות וההתפארות. אווי מי שמסתכל בו. ועקר הדבר בעת הקבוץ, בעת שמתבקצים אליו הרים הבאים לשמע את דבר ה, וביתר - בראשה-השנה, שאו

הוּא הַקְבּוֹז הַגָּדוֹל, אֲוִי הַהַתְּפָאָרוֹת גָּדוֹל בַּיּוֹתֶר, מִחְמָת שִׁמְרָקְבָּצִים הַרְבָּה בְּנֵי־אָדָם הַחֲפִיצִים לְהַתְּקֻרְבָּן אֲלֵיכָה, וְאֲוִי נְתָנְדָל וְנְתָסָף פָּאָר וּפְיִ הַצְּדִיק, כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ הַהַתְּפָאָרוֹת בְּנֶ"ל, אֲוִי מַי שְׁמַסְתַּכֵּל בָּאָמָת בּוֹהַּ הַצְּדִיק הַאֲמָתִי, אֲוִי הוּא נְסִי בְּן מִקְבֵּל מִן הַהַתְּפָאָרוֹת הַזֹּאת, וְנָעַשְׂיוֹן אֲצָלוֹ נְסִיכָנוּ בְּחִינַת הַפְּלִין מְחוּן בְּנֶ"ל, וְאֲוִי נָעַשְׂיוֹן עַיִינִי נְסִיכָנוּ בְּנֶ"ל בְּבִחְנִית עַיִינִי הַ). וְאֲוִי גַם בְּכָל מֶקְומָה שַׁהְוָא מִסְתַּכֵּל, נָעַשְׂה נְסִיכָנוּ בְּחִינַת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת אֲוִירָא דָאָרְצִי־יִשְׂרָאֵל מִחְבִּים, כִּי הוּא מִחְבִּים הַאוֹיר עַל־יִדְךָ הַסְּתָבָלוֹתָו בְּעַיִינִי הַגָּדוֹל, שָׁנָעַשְׂיוֹן מִן הַהַתְּפָאָרוֹת בְּנֶ"ל.

וְזה פְּרוֹשָׁ (ישעה לא): מֶלֶךְ בִּיפְיוֹ תְּחִוֵּנה עַיִינִיה, הַנּוּ בְּשַׁתּוֹכָה לְרֹאֹות מֶלֶךְ בִּיפְיוֹ, דָּהֲנוּ הַצְּדִיק בִּיפְיוֹ וְהַפְּאָרָתוֹ, דָּהֲנוּ בָּעֵת הַקְבּוֹז, שְׁאֲוִי הוּא יִפְיוֹ וְהַפְּאָרָתוֹ בְּנֶ"ל, עַל־יִדְרִיזָה: עַיִינִיךְ תְּרָאֵנָה אָרֶץ מְרַחְקִים, בְּחִינַת אָרְצִי־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת אֲוִירָא דָאָרְצִי־יִשְׂרָאֵל מִחְבִּים. כִּי הַחֲכָמָה נִקְרָא מְרַחְקִים, בָּמוֹ שְׁבַתּוֹב (קהלת): אָמְרָתִי אֲחַפְמָה וְהָא רְחֹזָה, הַנּוּ שְׁעַל־יִדְרִיזָה שְׁתְּרָאָה אֶת הַצְּדִיק בִּיפְיוֹ וְהַפְּאָרָתוֹ בְּנֶ"ל, עַל־יִדְרִיזָה בְּכָל מֶקְומָה שְׁתְּרָאָה בְּעַיִינִיךְ, וְהָהָה נָעַשְׂה בְּחִינַת אֲוִירָא דָאָרְצִי־יִשְׂרָאֵל מִחְבִּים בְּנֶ"ל. וְזה: עַיִינִיךְ תְּרָאֵנָה אָרֶץ מְרַחְקִים בְּנֶ"ל.

גְּמַצָּא, מַי שִׁישַׁ לוּ תָאָהָה וְהַשְׁתּוֹקָקָה לְאָרְצִי־יִשְׂרָאֵל, בְּפָרֶט מַי שְׁפָטָעַם טַעַם הַאֲמָת שֶׁל אָרְצִי־יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁפְוגָע וּמְתוּעָד יְחִיד עַם אָדָם שְׁהִיה אֲצָל צְדִיק אֲמָתִי עַל רַאשְׁה־הַשְׁנָה, הוּא

מְחַיֵּב לְהִרְגִּישׁ אֹו טָעַם אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל־יִדְיֶה הָאִישׁ נָעֲשָׂה
גַם זֶה הָאוֹר בְּבִחִינַת אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל כְּנֶל, וְרָאוּי שְׁתִּיעַזְרֶר לוֹ
עַתָּה הַשְׁתוֹקָקָות וְגַעֲנוּעַיִן לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ.
וּעַקְרֵב הַדָּבָר - שִׁיחַה בְּאַמֶּת וּבְחִימָתוֹ:

וַיְשַׁבַּבְהָוּ עַד עֲנִינִים, כִּי אֵין אָדָם מֵת וְחַצִּי תָּאוֹתָו בַּיָּדוֹ. (מ"ר
קְהֻלָּת סִדְרָ א) נִמְצָא שָׁאיָן מִמְלָא תָּאוֹתָו וַיַּצְוֹן בַּמְמוֹן
לְעוֹלָם, כִּי תִּמְיוֹד חִסְרָה לוֹ כְּנֶל. אָכְלָה יְשִׁיחַה שְׁפָעָה כְּפֹולָה,
בְּחִינַת (אוֹם כ"ב): וְכַסְף תֹּועֶפות לְהָ, שֶׁהָוָא לְשׁוֹן כְּפֹולָה. נִמְצָא
שְׁבָוָה הַשְּׁפָעָה נִתְמַלֵּא רַצְוֹן, מַאֲחָר שֶׁהָיָה כְּפֹולָה (וְלֹא סִים):

מא

לְפָעָמִים הַשֵּׁם יַתְפַּרְךּ עֹשֶׂה מוֹפְתִים עַל־יָדִי בַּעַלְיִ הַפּוֹסְקים,
בְּבִחִינַת (ד"ה א ט): מִפְתַּיו וּמִשְׁפְּטַי פִּיהָוּ; שַׁעַל־יָדִי
מִשְׁפְּטַי פִּיהָוּ, שְׁפֹסֵק שִׁיחַה כְּהָ, נָעֲשָׂה מוֹפֵת. כִּי מִחְמָת
שְׁגַתְקַבֵּל לְכַבְּלָ-פּוֹסֵק, וּכְשַׁפּוֹסֵק בְּאָסָור וְהַתְּרֵר וּכְיִצְאָ, מִקְבְּלָי
דָּעַתָּו, בְּמוֹרָקָן כְּשַׁפּוֹסֵק בְּאֵיזָה עֲנֵין, מִקְבְּלָיִן דָּעַתָּו, וּנְעַשְׂנִין
מוֹפְתִים עַל־יָדָוּ. וְזֶה בְּחִינַת הַמוֹפְתִים שִׁמְסִיפְרִין מִהְגָּאָנוּם שֶׁהָיוּ
בְּהַדּוֹרוֹת שְׁלַפְנֵינוּ:

מכ

כִּי אֲנִי יִי רְפָאֵךְ (שמות טו) - רְאִשְׁתְּבוֹת: אָמֵן בֵּן יְהִי רַצְוֹן:
(וְעַנְןָ בַּמְקוּם אַחֲרָ בָּאוֹר עֲנֵין זֶה)

מג

על-ידי חילשות הלב נופלים פחרדים עליו. כי הגבור אין לו שום פחד, ועקר הגבורה הוא בלב, והינו מי שלבו חזק, איןנו מתיירא משומ דבר, ורק לתוכם קשי הפלחה, ומתקבר על-ידי חזק ואמי לפנו. וכן להפה, רפיילבב הם מתחפחים. וזה שפטות (דנרים כ): איש תירא ונך הלבב, פריש רישי: תירא וכו', כי על-ידי רדיילבב, על-יריזה הוא מתיירא, בג"ל:

מר האמונה תולח בפה של אדם, בבחינת: אודיע אמונייה בפי (תחלים טט). הינו על-ידי שمدברין האמונה בפה, זה בעצמו אמונה, וגם על-יריזה באים לאמונה. ומחמת זה צrisk לזהר מאד מדבורים של פירה ואפיקורסot, אפי-על-פי שאינו אומר מלבו, הינו שהוא בעצמו מאמין ואין כופר, חם ושלום, רק שהוא חזר וואמר דברי אפיקורסot ששמע בשם אחרים, שהם אפיקורס, והוא מתלויצן מהם, אפי-על-פיין גם מזה צrisk לזהר מאד, כי הדיבור הזה של פירה מזיך לאמונה. גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך, ברוך הוא, אסור לומר דברי הלוות, אפלו בדרך שחוק.

וכבר מבאר בספרים וברבינו בכמה מקומות, להרחק עצמו מאד מאד לבלי לעין כלל בספר הנקרים

הפלוסופיה, ואפלו מספרים של חקירה שהברו גורלים מהחינו בני ישראל, גם מהם צריך להרחיק מאר, כי הם מזוקים מאד לאמונה, כי די לנו באמונה שקבענו מאבותינו הקדושים. וזה בכלל גדור ויסוד עקר בעבודת השם - להיות הם ישר וכו', לעבד אותו יתפרק בתרומות, בלי שום חכמויות וחקירות כלל כלל לא.

גם מהכמונות שיש בעבודת השם בעצמו צריך להרחיק מאר. כי כל אלו הוכמות של העולם, שיש להנכנסין ומהחילין קצת בעבודת השם, אינם חכמויות כלל, והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גמורים. ואלו הוכמות מפלין מאר את האדם מעבודת השם, דהינו מה שחויב וחוקר ומדקק ביותר, אם הוא יוצא בראשו במה שעשושה. כי בשדי ודם אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות, ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרינה וכו' (ע"ג), ולא נתנה תורה למלאכיה השרה (קדישן נ). ועל אלו המדרקנים ומחקרים בחומרות יתרות, עליהם נאמר (ויקרא יח): ותִּבְהַמֵּת וְלَا שְׁמֹות בָּהֶם, (וימא פה): כי אין להם שום חיות כלל, ותמיד הם במרה שורה, מלחמת שנדרמה להם שאינם יוצאים ידי חובתם בהמצאות שעושין, ואין להם שום חיות ממשום מצוה מלחמת הדקדוקים והמרה שורות שלהם (והוא בעצם אינו מחמיר שום חמור כלל):

ובאמת, אחר כל החכמת, אפילו מי שיזען חכמת באמת, אחר כל החכמת ציריך להשליך כל החכמת ולעבד את ה' בתהミות בפשיות גמור בלי שום חכמת. וזה היא החכמה הגדולה שבכל החכמת, לבלי להיות חכם כלל. כי באמת אין חכם בעולם כלל, ואין חכמה ואין תבונה נגדו יתברך. והעיקר הוא, כי רחמנא לבא בעי: (סנהדרין קו: וזה תצא ור'

(רפא):

מה

בעניין בני אדם ששׁוֹצִים ומלְבִינָים עצמן בפֶּה פעַמִּים לנִסְעָן לצדיק האמת, ואחריך יש להם מגִּיעוֹת, וממְגִיעָה - רעַד, כי שבֵּת היא נקָדָה הפנימית, וממנה יונקים כל הששה ימִים, שהם בבחינת העגולים סבֵּב הנקדיה, כמו שבתוב בזוד (יקהל ר' ור') ובמוֹבָא. והקליפות מוליכין את הרשעים סבֵּב הנקדיה, בבחינת (תהלים יב): סבֵּב רְשָׁעִים יתַּהֲלֹבּוּ, ואינם מנִיחִים אוֹתָם להַתְּקֻרָב לפָנִים אל הנקדיה הפנימית, וכל ימַן שהם עדין בתוֹךְ העגולים, עדין יש להם תקווה להַתְּקֻרָב. אפילו פוֹשָׁעִי ישָׂרֵאל, כל ימַן שלא יצא מהעגולים לגָמָרִי, חם ושָׁלוֹם, עדין יש לו תקווה להַתְּקֻרָב אל הנקדיה הפנימית, אבל מי שכָּבֵר יצא לגָמָרִי, חם ושָׁלוֹם, מהעגולים, בנין משְׁמָדִים, אוֹי אוֹי אפָּשָׁר לו להַתְּקֻרָב כלל. והצדיק היא בבחינת שְׁבָת, בבחינת הנקדיה פנִימִוֹת, שפָּטָמָנוּ יונקים הפל, פמוֹבָא:

מו

מסירת-נפש יש לכל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל שעה, בגין שנותן ממוני לצדקה, והמן הוא הנפש, כי אלו הוא נושא את נפשו (דברים כד), דהיינו שמוסר נפשו ביגיעות וסכנות קדם שמרוחה המן, ואחר-כך נוטל המן ונותנו בשכיל השם יתברך, נמצא מוסר נפשו. וכן בתפלה איתא במדרש הגעלם (חי שורה ר' כד), שהיא בחינת: כי עלייך הרגנו כל היום וכו', הינו מסירת-נפש. כי צדקה יגעה גדולה ומלהמה גדולה עם המחשבות והבלבולים, ותחבולות לנו ולברכם מהם, ועל זה נאמר: כי עלייך הרגנו וכו', במובא במדרש הגעלם, נמצא שהוא מסירת-נפש, וכן פיזיא בזה:

ודע, שהמניעות שיש לכל אחד לעבודת הבורא יתברך שמו, בגין לנסע להצדיק האמת וכיוצא, וכל אחד ואחד גדרמה לו שהמניעות שלו גדולים יותר משל חברו, וקשה לעמוד בהם. דע, שלכל אחד אין לו מניעות רק בפני עצמו, בפני מה שיכל לשאת ולעמוד בהם אם ירצה. ובאמת אין שום מניעה, כי גם בהמניעה עצמה מלبس שם השם יתברך, ובמבחן מקום אחר (blkva'a סי' קט). והמניעה הגדולה שככל המניעות היא מניעת הפה, דהיינו מה שהוא ולבו חלוקים מהשם יתברך או מהצדיק, כי אפילו בשמשבר המניעות שיש לו לנסע להצדיק האמת וכי לא שם, עם כל זה, בשמה חלוק וקשה לו קשיות על

הצדיק, ויש לו עקרונות בלבו על הצדיק, זאת המנעה מונע
אותו יותר מכל המנעות.

ובן בתפלה; שבחלה יש לו כמה מניעות על התפלה,
ואחריך כשבוער עליהם ובא להתפלל, בשלבו עוקם
ופתול מיהם יתרבה, זאת המנעה גזרלה מבלם פג"ל, הינו
בחןית (הלים לה): לבי סחורה. תרגום סביב - סחורה סחורה.
הינו שלבו מسبب ומকף ומעוקם בעקומות וקשיות וכפירות
על השם יתרבה, שהואבחןית (שםת א): וימרו את חירם
בעבר קשה וכו', ואיתה בתקונים (תיקון ג דף ח): בקשיא וכו',
הינו הקשיות שבלבו, שהם המנעה גזרלה מבלם, ואוי צריך
לצעק לאביו شبשים בקהל חזק מעמקו הלב, ואוי השם
יתברך שומע קולו ופונה לצעקו, יכול להיות, שמה בעצמו
יפל ויתבטל לנמי רכל הקשיות והמניעות הנ"ל, ועל כל פנים
השם יתרברך שומע קולו, שהוא ישועתו. וזה אותיות קשיא -
ראשיתבות: שמע יי קולי אקרא (תהלים ס); שצורך רק
לקנות לה, בשפתנובר עליו הקשיא והכירה פג"ל.

ומען זה מה שמספרים בשם הבעל-שם-טוב, זכר צדיק
וקדוש לברכה, משל, שמלה אחר העז אוצר גדור
במקום אחד, וسبب באחיזת עינים כמה וכמה חומות סביב
האוצר, ושבאו בני אדם לאלו החומות, נרמה להם שם
חומות ממש, וקשה לשפרם. וקצתם חזרו תחת, וקצתם שברו
חומה אחת, ואו אל השניה, ולא יכלו לשפרה, וקצתם שברו

יותר ולא יוכל לשבר הנשאים, עד שבא הַבּוֹנְמָלֶה, אמר: אני יודע, שֶׁכֹּל החומות הם רק באחיזות עיניהם, ובאמת אין שם חומה כלל, והלך לכתה עד שעבר על כלם.

ומזה בין המשbil הנמשל אליו על כל המגניעות והסתחות ופתחים, שהם בבחינת חומות, שיש על אוצר של ראתה שמים, שבאמת אינם כלום. והעיקר - לב חזק ואמיין, ואין לו שום מגנעה ובפרט המגניעות ברגשות, כגון מלחמת ממון או שמוניע אותו אשתו ובנוינו וחורתנו או אביו ואמו וכו', וכיוצא, הם כלם בטלים ומבטלים למי שלו חזק ואמיין להשם יתפרק. וגם אם גבורה של הגבורים, הוא רק מחזק ואמיין הלב, שיש לו לב חזק יותר לרוין בקשרי המלחמה, במובא בספרים:

מו

סבנה גדוֹלה לומר תורה, יציריך לזה מגנעה גדוֹלה ואמנות יתרה, שיזכה לשקל בפלים דבריו, אפילו שלא ישמע כל אחד ואחד מהשומען כי אם מה שציריך לו, לא יותר. ואפ-על פי שהכל שומען כל התורה שאומר, עם כל זה לא ישמע כל אחד רק מה שציריך בלבד. וכמובא על פסוק וישמע יתרו: והלא כל העולם שמעו, אלא יתרו שמע וכו' (וזה יתרו דף סח). כי רק שמיית יתרו נחשב לשמייה, שנכנים באזנו, ושמיית כל העולם אינו נחשב שמייה כלל.ומי שאין יכול לומר תורה בבחינה זו, אסור לו לומר תורה.

כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד כַּשְׁבָא אֶל הַצָּדִיק לְשֹׁמֵעַ תֹּרֶה, בְּאַעֲמוֹ
גַם הָרָע שְׁלֹו, דְּהַנִּינוּ הַקְּלָפּוֹת הַנְּבָרָאִים עַל־יִדְךָ עֲבוּרוֹת, חַם
וְשָׁלוֹם, וְהַמְּדוֹחָקִים אֶת הָעוֹלָם וְעֹשִׂים בְּלִפְנֵי וְדַחֲקָן גָּדוֹל
בְּשֻׁעַת אִמְרַת הַתֹּרֶה, כִּי הָרָע הַגְּנֵל שֶׁל כָּל אֶחָד רֹזֶחֶת
לְכַלְּפֵל. וְזֹה שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרָכה (ברכות ז): הָאֵי
דְּחַקָּא דְּכַלָּה מִנְיָהוּ, הַנִּינוּ מִהְרָע שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהָם
הַקְּלָפּוֹת פְּנֵי. וְאַלְוַי הַקְּלָפּוֹת רֹזֶחים גַּם־כֵן לִינְקָן מִן הַתֹּרֶה,
וַיְנִיקְתָּם הוּא רַק מִהְמֹותָרוֹת, דְּהַנִּינוּ מִה שֶׁאָחָד שׁוֹמֵעַ יוֹתֶר
וְלִמְעָלה מִמְחוֹ וְהַבְּנָתוֹ, זֹה בְּחִינַת מִוּתָרוֹת, וּמִשְׁם יִנִּיקְתָּם. וְזֹה
בְּחִינַת רְזֵי תֹּרֶה שְׁגַם־סְרֵר לְחִיצּוֹנִים, כִּי יִנִּיקְתָּם רַק מִבְּחִינַת רְזֵי
תֹּרֶה, דְּהַנִּינוּ מִמְהָה שֶׁהָוָא לִמְעָלה מִמְמַחְדָּה אַדְמָה, כָּל אֶחָד לְפִי
הַבְּנָתוֹ. עַל־כֵן צָרֵיךְ הַחֲכָם הָאוֹמֵר תֹּרֶה, שִׁיחָה לוֹ אֲפָנוֹת
הַגְּנֵל, שֶׁלָּא יִשְׁמַע שָׁוֹם אֶחָד מִהְשׁוֹמְעִין מִה שֶׁאָינָוּ לְפִי מִחוֹ
וְהַבְּנָתוֹ, שֶׁאָינָוּ שְׁקֵד לוֹ פְּנֵי, בְּרוּ שֶׁלָּא לְתַנְוּ לָהֶם יִנִּיקָה, חַם
וְשָׁלוֹם.

וְדֹעַ, שִׁשְׁ קָלָפָה דְּקָה, שְׁפָמוֹכָה לְהַקְּרָשָׁה, שְׁזֹאת הַקְּלָפָה
הַדְּקָה יִכְׁולָה לִינְקָן אֶפְלוֹ מִגּוֹף הַתֹּרֶה בְּעַצְמָה, אֶפְלוֹ
אָם אֵין בָּה מִוּתָרוֹת. וְהַתָּקוֹן לְזֹה - בְּשֶׁמֶדְבָּרִים מִישׁוּעָת
יִשְׂרָאֵל, שָׁאָוֹ בּוֹרֶחֶת אָתוֹ הַקְּלָפָה הַדְּקָה. וְזֹה בְּחִינַת מִה
שֶׁאָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרָכה (ונחום קטו), שִׁיתְרוּ בָּא וְחַלְקֵד לוֹ
קָדָם מִתְּנִיתֹרֶה, כִּי יִתְרֹו הָוָא בְּחִינַת הַקְּלָפָה הַדְּקָה שְׁבָרְחָת
בְּשֶׁשֶׁשְׁוֹמְעָת יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהַצָּדִיק הָאַמָּת יִשׁ לוֹ אַיִלָּה

גדולה בשאומר תורה, יותר מאיימת ראש השנה יום
הכפורים:

מה

כשאדם נכֶם בעבודת השם, או הדרך - שמראיין לו
התתקות, ונרצה לו שמרחיקין אותו מלמעלה,
ואין מזיחין אותו כלל לפנים לעבודת השם, ובאמת כל
התתקות הוא רק פלו התקבויות. וצריך התתקות גדול
מאריך מאד לבלי לפל בדעתו, חס ושלום, בשוראה שעוברים
בפה ובפה ימים ושנים, שהוא מתייעץ בינוות גדולות בשבייל
עבדות השם, ועודין הוא רחוק מאד, ולא התחיל כלל לבנים
לשעריו השקשה. כי רואה עצמו שהוא מליא עודין עビות
ונשימות וחרחותם ובלבולים גדולים, וכל מה שהוא רואה
לעשות בעבודת השם איזה דבר השקשה, אין מניחין אותו.
ונרצה לו באלו אין השם יתברך מסתכל עליו כלל, ואין
רואה כלל בעבודתו, מחתמת שהוא רואה שהוא צועק בכל
פעם ומתחנן ומתנפף לפניו יתברך שיעוריו בעבודתו, ואף-
על-פיין עודין הוא רחוק מאד מאד. על-פני נרצה לו באלו
אין השם יתברך מסתכל עליו כלל ואין פונה אליו כלל, כי
הוא יתברך אין רואה בו כלל. הן על כל אלה וכיוצא בהן
צריך התתקות גדול, לחזק עצמו מאד מאד, ולבלוי להסתכל
על כל זה כלל. כי באמת כל ההתתקות הוא רק פלו

התקרבות בג"ל. וכל הג"ל עבר על כל הצדיקים, באשר שמענו מפיהם בפרוש, שנדרמה להם שהשם יתברך אין מסתכל ופונה אליהם כלל, מלחמת שראו שזה זמן רב שהם מבקשים וגאים ועוושים ועובדים עבורות השם יתברך, ועדין הם רוחקים מאד מאד, ואלו לא היו מוחזקים עטמן מאד לבל להסתכל על זה, היו נשארים במקומם הראשון, ולא היו זוכים למה שהוא.

והכל, אהובי אחינו, חוק ואמץ מאד, והוא עצמה בכל הרכחות לשair קים בעבודתך, ועל תחש ואל הסתכל כלל על כל הג"ל או ביציא בזה. ואם אתה רחוק מאד ממנה ממנה יתברך, ונדרמה לך, שאתת פוגם בכל שעיה ממש גנדו יתברך, עם כל זה והבנגד זה הדרע, שאיש בזה שהוא מנגשם כלבה, כל תנועה ותנועה שהוא מנתק עצמו מעת מעט מן גשמיותו ופונה להשם יתברך היא גדולה ויקרא מאד מאד, ואפלו נקודה קטנה מאד, שהוא געתך מגשמייתו אלו יתברך, הוא רץ בזה מפני וכמה אלפיים פרסאות בעולמות עליונים, באשר שבין הימב מן המעשא של הצדיק שהתגבר עליו מאד העצבות וכו', במובא אצלנו. ועל זה יש מה מאד ויחזק עצמו בשמחה תמיד, כי עצבות מזוק מאד מאד. ודע, שתכף בשארם רוץ להכנס בעבודתו יתברך, או תכף היא עברה גדולה בשייש לו עצבות, חם ושלום, כי עצבות היא סטראה-אחרא (זהר נח דף עא), והשם יתברך שונה אותה:

וְצִרְיךָ לְהִזְהַר עֲקֵשׁ גָּדוֹל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, לְבָלִי לְהִנִּיחַ אֶת
מִקְוָמוֹ, דָּהִינוּ מַעַט מִקְצַת עֲבוּדַת שְׁחַתִּיל, אֲפָם
יַעֲבֹר עַלְיוֹ מָה. וַיְכַר דָּבָר זֶה הַיְּטֵב, כִּי תְּצִרְיךָ לְזָהָה מַאֲדָר
בְּשַׂתְּחִיל קָצַת בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, כִּי צִרְיךָ עֲקֵשׁוֹת גָּדוֹל מַאֲדָר
מַאֲדָר לְהִזְהַר חֹק וְאַמִּין, לְאַחֲרָיו עַצְמוֹ, לְעַמְּדָה עַל עַמְּדוֹ, אֲפָם
מַפְּלִין אָתוֹן, חַס וְשְׁלוֹם, בָּכֶל פָּעָם. כִּי לְפָעָם יִשְׁשָׁמְפִילֵין
אֶחָד מַעֲבוּדַת הַשֵּׁם, בִּידּוֹע, אֲפִיעַלְפִּיבָּן עַלְיוֹ לְעַשׂוֹת אֶת שָׁלֹן,
לְעַשׂוֹת מָה שִׁוְּכָל בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, וְאֶל גִּנְחָנָה עַצְמוֹ לְפָלִי לְגִמְרָה,
חַס וְשְׁלוֹם. כִּי כָל אַילָו הַגְּנִילּוֹת וְהַיְּרִידּוֹת וְהַבְּלִבּוֹלִים וְכַיּוֹצָא
בָּהּ צִרְיכִים בְּהַבְּרָה לְעַבְרָה בְּהַם שְׁבָנְסִין בְּשֻׁעָרֵי הַקְּרָשָׁה,
וְגַם הַצִּדְיקִים הַאֲמֹתִים עַבְרוּ בָּכֶל זֶה.

וְדֹע, שִׁישׁ אֶחָד שָׁבֵבְרָה הוּא אַצְלַ הַפְּתַח שֶׁל הַקְּרָשָׁה, וְהָוָא
חוֹזֵר לְאַחֲרֵיו מִחְמָת הַבְּלִבּוֹלִים הַגָּל, או שָׁאוֹי בְּשָׁהָוָא
סְמוֹךְ אַצְלַ הַפְּתַח, או מִתְגַּנְבֵּר עַלְיוֹ הַפְּטַרָּא אַחֲרָא וְהַבְּעַלְדָּבָר
מַאֲדָר מַאֲדָר, רְחַמְנָא לְצַלֵּן, בְּהַתְּגִבּוֹרוֹת גָּדוֹל וּנוֹרָא מַאֲדָר
רְחַמְנָא לְצַלֵּן, וְאַזְן מִנְחָן אָתוֹ לְפָנָם לְתֹזֵק הַפְּתַח, וּמִחְמָת זֶה
הָוָא חוֹזֵר לְאַחֲרָה, חַס וְשְׁלוֹם. כִּי כֵן דָּרְךָ הַבְּעַלְדָּבָר וְהַפְּטַרָּא
אַחֲרָא, בְּשַׁרְוֹאָה שְׁהָאָדָם סְמוֹךְ סְמוֹךְ מִפְּשָׁש לְשֻׁעָרֵי הַקְּרָשָׁה,
וּכְמַעַט שְׁבָנָס, אָוי הָוָא מִתְפַּשֵּׁט עַלְיוֹ בְּהַתְּגִבּוֹרוֹת גָּדוֹל מַאֲדָר
מַאֲדָר, רְחַמְנָא לְצַלֵּן. עַלְכָּן צִרְיךָ אוֹ הַתְּזִקּוֹת גָּדוֹל נְגַהּ.
וְשָׁמַעַנוּ מִצְדִּיק אַמְתִּי שָׁאמֶר, שָׁאַלְוּ דָּהָה אָוֹמֵר לוֹ אַחֲרָה, יְהִי
מֵי שִׁיחָה, בָּעֵת שְׁעַסְקָ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם בְּתַחְלַתּוֹ: אַחֲרָה, חֹק

ויאחו עצם - היהתי רץ ומזהרנו מאר בעבודתו יתפרק, כי גם עליו עבר כל הנ"ל, ולא היה שומע שום הרחקות ממשום אנשים. על כן מי שורצחה לבנים בעבודת השם, יזכר זאת היטב. וחזק עצם מאר, ועשה מה שתוכל בעבודת השם, וברבות הימים והשנים תכֶנֶס לכתה בעורתו יתפרק לתוך שעורי הקדרה, כי השם יתפרק מלא רחמים ורוצח בעבודתך מאר. ודע, שכל התנועות וההעתקות, שאתת נתק ונעהך בכל פעם איזה מעט מן נשימות לעובדתו יתפרק, בלם מתקבצים ומתיברים וمتקשרים ובאים לעורתך בעת הצර, דהינו בשיש, חם ושלום, איזה דחק ועת צרה, חם ושלום. ודע, שהאדם צריך לעבר על גשר צר מאר מאר, והכל והעיקר - שלא יתפרק כלל:

ודע, שיש אילן, שגדלים עליו עליים, שכל עליה צריך להיות גדול מאה שנים, והוא נמצא בפרדים של השירים, וקוריין אותו בלשונם "מאה שנים". ומסתמא בשגדל מאה שנים, בראוי עוזר עליו מה שעוזר, ואחריך בסוף המאה שנים הוא יורה בקהל גדול כמו קני-ישראל, שקוריין "אורמאטיע". וhaben הנמשל היטב:

וראו לייך עם מה שנאמר במאמ"ר "אומרה לאליך בעודי" (בלוקוטי הראשון בסימן ר'ב), דהינו לבקש ולחפש למציא בעצמו איזה זכות איזה נקודה טובה. ובזה המעת טוב שמו ציא

בעצמו ישמח ויחזק עצמו, ועל יגיח את מקומו, אף אם נפל למטה שנפל, רחמנא לצלן, אפ-על-פריכן יחזק עצמו במעט דמעט טוב שמצויא בעצמו עדרין, עד אשר יזכה לשוב על-ירידיה להשם יתברך, וכל הזרונות יהיו נעשין זכיות (ע' ימא פ). ומה עשה הבעל-שים-טוב, זכר צדיק לברכה, על הים, כשהסתה הבעל דבר וכו'. ומה תבין, עד היכן אתה צרייך להתחזק ולבלוי ליאש עצמה, חם ושלום, אף אם יהיה מה شيئا. והעיקר להיות בשמהת הרים. וישמח עצמו בכל מה שיזוכל, ואפלו על-ידי ملي דשטוותא, לעשות עצמו בשוטה ולעשות ענייני שנות וצחוק או קפיצות ורקודים, כדי לבוא לשמה, שהוא דבר גדול

מادر:

מט

לפי גודלות השם יתברך ועצם רוממותו יתברך, בתנועה קלה בעלה ובהסתבכות בעלה שאינו בראיי לפי כבודו יתברך, היה ראיי לבוא על האדם מה שראיי, חם ושלום חם ושלום; אך השם יתברך מלא רחמים, וכל העולם מלא רחמנות, והוא רוץ מאד בהעולם. על-כן צרייך לחזק עצמו מאד בעבודתו בכל מה שיזוכל, אף אם הוא במו שהוא. ויסמך על רחמי המרבבים מאד בלי שעור, כי ברודאי לא יעוז אותו, אף אם עבר מה שעבר. העבר אין, והעיקר - מכאן ולהבא לא יעשה עוד, וזהו שב ועל תעשה על-בל-פנים, אין

במחשבה והן במעשה. כי גם המחשבה של אנשים באלו היא גם בין עשויה, כי גם בעולם העשייה יש מחשבה, וצריך להיות שיב ואל תעשה במעשה ובמחשבה וכן. ומה שנעשה עמו מטילה, אל יחש ואל יסתכל על זה כלל:

ודע, שעקר התשובה השלמה היא, כשהאדם עובר באלו הנקומות ממש שהיה מקדם והתשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקוראים, וכשעובר באלו הנקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וככהו יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה - וזה עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה:

והוא מעלה גדולה, כשהיש עדין יציר הרע לאדם, כי אז יוכל לעבד אותו ותפרק עם היוצר הרע דיקא, דהינו לך כל התחלהות והחמיות ולהבניות בתוך עובדות השם, דהינו להחפיל ולהתחנן בחמיות והתחלהות הלב וכיוצא. ואם אין יציר הרע לאדם, אין עבודתו שלמה כלל.

והעקר - לעזר ולעכב החמיות בעת התאות, ולהגיחו בעת התחלה והעבודה, שם עיניהם חמיות והתחלהות לתוכה העבודה וכן. ואפלוי מי שאינו איש בשר, נידמן לו לפעים שמתפלל בהתחלהות, וזה בא גס-ין מחמיות היוצר הרע שיש לו, רק שהוא אינו מקבל על זה שבר. אבל מי שרוצה להתנаг בברשות, היא מעלה גדולה כישיש לו עדין יציר הרע וכן:

ג

המְחַשֶּׁבָה בֵּין הָאָדָם לְהַטּוֹתָה כְּרַצְנוֹ לִמְקוֹם שֶׁהוּא רֹצֶה,
וְכִמְכָאָר בִּמְקוֹם אַחֲרָיו, שֶׁאָי אָפָּשָׁר שְׂיִיחָיו שְׁנִי
מְחַשֶּׁבָות בִּינְחָדָר בָּלֶל, וְאַפְלוּ אָם לְפָעָמִים הַוְּלָכָת מְחַשֶּׁבָתוֹ
וּפּוֹרַחַת וּמְשׁׁוֹטַטָה בְּדִכְרָים אַחֲרִים וּוּרִים, הוּא בֵּין הָאָדָם
לְחַזּוֹר וּלְהַטּוֹתָה בְּעַלְבָּרְחוֹ אֶל הַדָּרֶךְ הַיְשָׁרָה, לְחַשֵּׁב מָה
שְׁרָאוּי. וְהוּא מִפְשָׁש בָּמוֹ סֻם שְׁפֹונָה מִן הַדָּרֶךְ וּסְרָר לְדָרֶךְ אַחֲרָיו,
שְׁתַׁוְפְּסִין אֹתוֹ בְּאַפְסָר וּבְיוֹצָא, וּמְחוֹזְרִין אֹתוֹ בְּעַלְבָּרְחוֹ אֶל
הַדָּרֶךְ הַיְשָׁרָה, כְּמוֹכָן בְּמְחַשֶּׁבָה מִפְשָׁש, שִׁיכּוֹלִין לְתַפְסָה בְּעַלְ
בָּרְחוֹ לְהַשִּׁיבָה אֶל הַדָּרֶךְ הַרְאִי:

נא

הַיְצָר הַרְעָה נֹקֵש בְּאָדָם בְּכָל פָּעָם וּמְעוֹרָרוֹ לִמְהָ שְׁמַעְעוֹרוֹ.
וְאַף אָם אֵין הָאָדָם שׁוֹמֵעַ לוֹ וּפְונָה עַרְף מִפְנָגָן, אָף
עַל־פִּירְכֵן הִיא נֹקֵש בָּו עַד פָּעָם שְׁנִי וּשְׁלִישִׁי וּרְבִיעִי וּוּתְרָה.
אֲכָל אָם הָאָדָם הוּא חֹזֶק בְּדָעַתוֹ וּעַקְשָׁן נֶגֶד הַיְצָר הַרְעָה, וְאַינוֹ
פְּונָה אַלְיוֹ בָּלֶל, אֲיוֹ הַיְצָר הַרְעָה מְסֻתָּלָק וּוְולָךְ לוֹ. וּבָן בְּתַפְלָה,
בָּעֵנִין הַמְחַשֶּׁבָות הַבָּאִים לְבָלְבָל, הוּא מִפְשָׁש בְּגַלְלָה, שֶׁהַמְחַשֶּׁבָה
בָּאה בָּמָה פְּעָמִים, פָּעָם אַחֲרָיו פָּעָם, לְבָלְבָל. וְצִרְיךָ לְהִיוֹת חֹזֶק
לְבָלִי לְהַסְתִּפְלֵל עַלְיהָ בָּלֶל בְּשׁוּם אָפָן, וְאֲיוֹ תְּסֻתָּלָק. וְעַיִן
בִּמְקוֹם אַחֲרָיו מִזָּה:

נב

מה שקשה קשות על האדיקום, זהו מברח להיות. כי האדיקום מתדרפים ליוצרם, פMOVא, וכמו שקשה קשות על השם יתברך, כמו כן בधכרה שהיה קשה קשות על האדיק, כי הוא מתדרפה אליו יתברך:

ובענין הקשות שקשה על השם יתברך, מרגלא בפפה לומר: אדרבא, כי ראי להיות דיקא, שהייו קשות על השם יתברך, וכך נאה ויפה לו יתברך לפי גודלו ורוממותו. כי מעצם גודלו ורוממותו, שהוא מרום מאד דעתנו, על-כן בודאי אי אפשר שבעין ונשיג בשכלנו הנheightו יתברך. ועל-כן בধכרה שהיה עליו יתברך קשות, כי כך נאה ויפה להזכיר יתברך, שהיה מרום ונשא דעתנו, שעליידיזה קשה הקשות לנו; ואם היה הנheightו כפי חיב דעתנו, אם כן היה חם ושלום, דעתו בראשיתנו:

נג

గודל יקנות המתחשה נודע לי עתה. כי המתחשה יקרה מאד מאד, שגעשה ממנה דברים שלמים ממש, שיש להם קיום כל הימים שיתקימו העולמות, כל זמן אשר השם יתברך וכו' וכו'. וחייב זכר יותר, כי מתחשה הוא שעולה על מתחשתו כבר, וחייב הוא שפונה בחקמו בניינים בשכלו, והוא זכר מאד, ועיקר הרבר - שהייה באמת. ואפלו פשוט

שְׁמַחְחָשִׁין, הוּא גַּמְבֵּן דָּבָר גָּדוֹל מְאָה, וֶצְרִיךְ גַּמְבֵּן שִׁיחָה בְּאֶמֶת. וְנִם לְהַפְּהָה, כַּשְׁהוּא בֶּלָא אֶמֶת, נָעֲשָׂה מִמְּנָה גַּמְבֵּן דָּבָרִים לְהַפְּהָה:

נד

הַבְּחִירָה בַּיָּד הָאָדָם לְעַשׂוֹת בְּרַצְוֹנוּ. וְאַפְלוּ כָּל הַדָּבָרִים, הַכָּל בַּיָּד הָאִישׁ הַיְּשָׁרָאֵלִי לְהַתְּנִיגָּה הַכָּל בְּרַצְוֹנוּ בְּבִחרָתוֹ. כִּי בַּיָּד יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּחָר בִּזְרָם עַל כָּל דָּבָר שְׁבָעוֹלָם. כִּי אֶצְל אֶחָדִים יִשְׁבְּחָר דָּבָרִים שֶׁהָם מִכְרִיחִים בָּהֶם, אֶכְל אֶצְל אִישׁ הַיְּשָׁרָאֵל, כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהָוָא עֹוֹשָׂה, בְּנוֹן לְסֶבֶע לְאַיוֹה מִקּוֹם וּבְיוֹצָא, יִשְׁבְּחָר עַבְדָּה, וְעַל־כֵּן יִשְׁבְּחָר לְבִחרָה עַל הַכָּל:

נה

רוּחַ הַעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשֻׁעָר, רְהִינוּ מַה שֶּׁהָאָדָם יִכְלֶל לְהַרְויָה בּוּהַ הַעוֹלָם, וְאֵין צָרִיךְ עַל זֶה הַזְּכָאות מִשְׁלָוֹן, שְׁקוּרִין "אוֹיְשָׁלָאנְג", רַק מִמֶּה שְׁהָכִין לִפְנֵי הַבּוֹרָא וְתִבְרָה, יִכְלֶל לְהַרְחִיב יָדוֹ וּלְהַרְויָה הַרְבָּה מְאָה. עַזְלָא רָאָתָה וּכְוָ':

נו

כְּשִׁישָׁ לְהָאָדָם לְבָ, אֵין שִׁיקָּד אֶצְלָוּ מִקּוֹם כָּלָל, כִּי אֲדָרְבָּא, הָוָא מִקּוֹמוֹ שֶׁל עַוְלָם וּכְוָ'. כִּי הַאֱלֹקּוֹת הָוָא בְּלָבָ, כִּמוֹ שְׁבָתּוֹב (חַלִּים ע'ג): צָור לְבָבֵנִי. וְאֶצְל הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ נָאָמָר (שְׁמוֹת

ל"ג): הינה מִקּוֹם אֲתַי - שֶׁהוּא מִקּוֹמוֹ שֶׁל עָזֶלֶם, וְאֵין הָעוֹלָם מִקּוֹמוֹ. נִמְצָא, מַי שִׁיעַשׂ לֹו לְבִ יִשְׂרָאֵל, אֵין רָאוֹי לֹו לֹוּמָר שֶׁמִקּוֹם וְהָאֵין טוֹב לְפָנָיו, בַּי אֵין שִׁיחָד אֲצָלוֹ מִקּוֹם בָּלְלָה, בַּי אַחֲרָבָא, הוּא מִקּוֹמוֹ שֶׁל עָזֶלֶם, וְאֵין הָעוֹלָם מִקּוֹמוֹ בְּגַלְלָה:

נו

דָע, בְּשִׁׁצְדִּיק גָּדוֹל אֲמֻתִי מְגֻלָה תּוֹרָה, חִדּוֹשִׁים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים, הוּא טוֹבָה לְהַקְטָנִים בְּמַעַלָה, שְׁעַלְיִידִיזָה נִתְגַּדֵּל הַקְטָן בְּמַעַלָה, שְׁהַכְלָל רְצִים וּבְאִים אַלְיוֹן. וְגַם בְּהַפְּטָרָא אַחֲרָא נִתְגַּדֵּל אַחֲרָ עַלְיִידִיזָה, בֶּמוֹ שְׁמַצְעַנוּ בְּבָלָעָם, בְּשַׁנְתָנוּ הַישִׁם יִתְבָּרַךְ אֶת הַתּוֹרָה לִיְשָׂרָאֵל, בָּאוּ כָל הָאָמוֹת לְבָלָעָם (כַּשְׁאַרְאֵל וְנַחַם קְטוּ). נִמְצָא שְׁעַלְיִידִיזָה נִתְיַהַת הַתּוֹרָה לִיְשָׂרָאֵל נִתְגַּדֵּל בְּבָלָעָם, וּבָאוּ אַלְיוֹן כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא עַמְדָע עַצְמוֹ עַל אֵיזָה פְּסָוק וְאָמַר לְהָם תּוֹרָה. בַּי אָז בְּשַׁבָּאוּ אַלְיוֹן, שָׁאַלְוּ אָתוֹ מַה שְׁשָׁאַלְוּ - ה' לְמַבּוֹל יִשְׁבּ, וְהוּא עַמְדָע עַל פְּסָוק, וְהַשִּׁיבָה לְהָם: ה' עַז וְכוֹן בִּיְשָׂרָאֵל בְּעַצְמָן שָׁהַם בְּקָרְשָׁה וְאִינְם בְּאִים, חַם וְכוֹן. וְכֵן בִּיְשָׂרָאֵל בְּעַצְמָן שָׁהַם בְּקָרְשָׁה וְאִינְם בְּאִים, חַם וְשְׁלָום, לְבָלָעָם וּבְיוֹצָא בּוֹ.

אֶיךְ בְּשִׁׁצְדִּיק גָּדוֹל אֲמֻתִי מְגֻלָה חִדּוֹשִׁים, וְנִעַשֶּׂה רָעֵשׂ גָּדוֹל, שָׁהָה מְגֻלָה חִדּוֹשִׁים נִוְרָאִים בְּאַלְגָה, אַז בָּלָם מִתְקַבְּצִים וּבְאִים לְאֵיזָה קָטָן בְּמַעַלָה, וּנְאָסְפִים אֲצָלוֹ לְשָׁמַע מִמְנוֹ, מִחְמָת הַרְעֵשׂ שִׁנְעַשֶּׂה עַלְיִידִי הַחִדּוֹשִׁים שְׁמַגְלָה הַצְדִיק הַגָּדוֹל, וְהוּא עַמְדָע עַצְמוֹ עַל אֵיזָה פְּסָוק, וְאָמַר לְהָם מַה שְׁאָמַר:

יש בני-אדם שאומרים, שbehatzrik גדול במעלה, מלחמת גדרתו אין יכול להשגיח ולהסתכל על בני העולם, כי הוא רחוק מהעולם. ובאמת אין כן, כי אדרבא, behatzrik גדול מאד, הוא יכול להשגיח ולהסתכל יותר על העולם. וכן שמצינו ברבנן יותר בן זפאי, שבדראי היה גדול במעלה מאד יותר ויתר הרבה מהצדיקים שבזמנם זהה, ואף על פירבן אמר: אווי לי אם אמר, אווי לי אם לא אמר (כלים פ' ז' ט'). נמציא שרבען יותר בן זפאי היה בקי כל-כך בתודת העולם, עד שהיה מתרעם לומר דברי תורה, שלא ילמדו ממנה הרמאות. הרי שהיה בקי מאד בהעולם, עד שאדרבא, היה מתרעם פ' ילמדו ממנה רמות, כי באמת כל מה behatzrik גדול ביותר, יכול להשגיח ולהסתכל בעולם יותר, כי הלא שם יתברך הוא מרום ומונשא מאד מן העולם, ואף על פירבן הוא משגיח בהשגחה פרטית על כל העולם.

כי באמת מי שהוא יש, אווי אין יכול להיות בכל מקום בבת אחת, כי מה שהוא ישות, כשהוא עומדongan אין יכול, בגין שהוא באיזה עבודת השם, אין יכול להסתכל בעולם. אבל מי שהוא אין, אין מקום שלא יהיה שם, כי אין לו מקום כלל. ועל-פין כל מה behatzrik בכלל יותרongan, הוא יכול להשגיח ולהסתכל בעולם ביותר, כי אין שום לומר עליו שהוא במקום גובה ורחוק מהעולם, כי אין לו מקום כלל,

ובמו שמוּבָא בְּרַבְּרִינוֹ (בלקוטי קפֿא, סימן קסב) בשם המגיד, על הרוצה להחכים ידרים וכו', עין שם:

נת

יש וריו ונשבר, וריו ונפסד (ע פסחים נ). כי רע, כי מצוחה גוררת מצוחה (אבות פ"ד), נמצא שהמצוחה גוררת את חברתה. ובודאי יש איזה בבחינה בין המצחות, מה שהוא בין מצוחה למצוחה, שהוא מקשר מצוחה אחת לחברתה, אשר על ידיה המצחות נגזרים אחת אחר חברתה. ובאמת זאת הבחינה בעצמה, הינו מה שהוא בין המצחות בפ"ל, זאת הבחינה היא גם בין יקרה מאד.

ועל-בן מי שהוא צדיק מנעריו והולך בדרכו הישר מימיון, מדרגה לדרגה, במזו שבות באברהם (בראשית כ"ד): ואברהם זkan בא בימים - שאברהם בא לדרגא שלו על ידי הימים, פמוכבא בזוהר (חי שרה דף קט), כי בין שלוש שנים הפיר את בוראו (נדירים לב), והוא הולך תמיד מדרגה לדרגה. ומיו שהוא בבחינה זו, הוא מפסיד על ידי הזריזות. כי כשהוא וריו גדול ורץ בזריזות מצוחה למצוחה, אווי הוא מפסיד על ידי זה את בבחינת הקדשה, מה שהוא בין מצוחה למצוחה בפ"ל. כי על ידי זה הזריזות הוא עוצר ומרילג על הבחינה הזאת, כי המצוחה בעצמה הולכת אליו, כי היא נמושכת ונגררת אליו על ידי המצוחה ראשונה, שגוררת את השניה בפ"ל. וכשגם הוא רץ בזריזות אל

המצואה, או יוכל לדרילג ולעכבר את הבדיקה הנ"ל, דהיינו מה שהוא בין המצוות בנ"ל, ועל-כן הוא ורוי ונפסח. אבל בששונה קצת, יוכל בთוך כך להשיג גם הבדיקה שבין המצוות בנ"ל. וכל זה - למי שהולך בדרכי ה' לפדר ממעוריו. אבל מי שצורך לעשות תשובה, הוא צריך להקוא להיות ורוי גדול מאד מאד, למן הרבה ולו רוץ מאה, להמלט על נפשו, ואסור לו לשחות כלל לעמד ולהתיישב, כי בעלת-תשובה אין הולך מהרגא לרוגא כלל, ואין בין ובין הקדמה שום בדיחה הנ"ל, כי הוא צריך להתחילה מחדש, והוא צריך לרוין ולדרילג אל הקדמה, במובאה, שהבעל-תשובה צריך לדרילג על מה שצורך לרוגא, ולקפין אל הקדמה בוריזות גדול. איש בוה הוא ורוי ונשבר בנ"ל: ובבדיקה שבין המצוות בנ"ל הוא בגון: וידבר ה' אל משה לאמר ועשית. ובוראי יש עבודה גם באלו הרפורמים, שהם קדם למצואה. כי עקר המצואה עצמה נאמר בתורה אחריך, אחר תבת ועשית, אבל באמת בוראי גם בפסוקים הנ"ל שבין מצואה למצואה, יש בהם עבודה. וזה בדיחה הע"ל מה שבין מצואה למצואה. ועוד יש בוה, ועין במקום אחר (כלק"א סי' כב) מענין זה, שבאמת יש עבודה גם בפסוק וידבר וכו':

ס

בשיש מלחמות בעולם, השכל מחייב שישיה יקרים, כי נתעורר הקלה של קין: כי תעבד את האדמה לא

הסְפָר תַת פְּחַה לְךָ (בראשית ד), עַל־יְדֵי הַשְׁפִיכוֹת־דְמִים שִׁישׁ בָעוֹלֶם. כי קללה זו נאמרה על שפיכות-דמים, כי האhma היא חיבת בוה בשייש שפיכות-דמים. כי הגשמי נעשה על ידי האדים העולים מן הארץ, כמו שכתוב (בראשית כ): ואדר עיללה מן הארץ והשכה את כל פנוי הארץ, כי מן האדים העולים מן הארץ, מעה נעשה גשמי, וכשייש מלוחמות ושפיכות-דמים, אווי נעשה מן האדים הנ"ל שפיכות-דמים. וזה שכתוב (חזקאל לה): ותגער את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם, הינו בוחינת אדים הנ"ל, שעליידם נעשה השפיכות-דמים. וכן בכתה אמות: מצרים ועפומן ומואב, בשגנא על מפלתם, נאמר שם: בעת אידם - בוחינת אדים הנ"ל, שעליידם נעשה השפיכות-דמים, אווי הארץ נותנת פחה לשם, כי מן האדים העולים ממנה נעשה השפיכות-דמים, ועל-כן אין יורדין גשמי, כי הגשמי נעשה מן האדים, ועכשו נעשה מן האדים עניין אחר, הינו שפיכות-דמים הנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חנויות ח): בשעת גשמי אפלו גיסות פוסקות בו. כי בש�יש גשמי, נפקדים הגיסות וחלחות כנ"ל:

ולזה מקשר מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: בשעה רבינו עקיבא בתפיסה, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: רבינו, למדני תורה, ואם לאו, אני אומר ליזחאי אבא ומוסך למלכות

(פסחים קיב). ותדברים תמהווים מאד מאד, שרבבי שמעון יאמר בדברים האלה לרבו, שימסרו למלאות. וגם כי מסתמא בשרכי עקיבא רבו לא רצה ללמדו, בודאי פון לטובה. וגם הלא כבר

היה תפום בתפיסה, ומה ימסרו לו:

אך דע, כי גם עליידי מי שאומר תורה ברבים, ושותעים תלמידים שאינם הגנים, עליידייה בא נסיקן עצירת גשים, כי עליידי בבוד התורה בא גשים, בבחינת (שםות ט): ובבוד ה' נראה בענין, ועלידי הען בא גשים. וזה בבחינת (חלם ט): אל הבוד הרעים, ה' על מים רבים; הינו בבחינת גשים שבאים עליידי בבוד ה', בבחינת בבוד התורה. וחלמד תורה לתלמיד שאינו חנון, אמרו רבותינו זכרונם לברכה (חולין קל) שהוא בזורק אבן למרקולים, ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, שמרקולים פרושו: מר קלום, הינו חלוף הבוד. נמצא בשלומיד תורה לתלמיד שאינו חנון, הוא חפה הבוד, ועליפן בא על-ידייה עצירת גשים, הפק הבוד, שעליידי באין גשים. וזה בבחינת (משל ט): פטיר בקציר בן לא נואה לכיסיל בבוד, הינו בשלומיד תורה לתלמיד שאינו חנון, שהוא בבחינת: נותן לכיסיל בבוד (שם), שנוטן בבוד התורה לכיסיל, הינו תלמיד שאינו חנון, ועלידייה מקלקל הגשים. וזה: פטיר בקציר, הינו קלקל הגשים שיורדין שלא בעונתן. כי בשעת הקציר, או ארבעה, מזיך המטיר - בן לא נואה לכיסיל בבוד, כי עליידייה בעצמו הוא קלקל הגשים בנויל:

וזה שאמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי עקיבא: לפנני תורה,
ואם לאו, אני אומר וכו'. כי רבי עקיבא היה מקהיל
קהלות ודורש ברבים, וסביר רבי שמעון, שמעני זה נתפס
בתפיסה, מלחמת שהיה דורש ברבים, ושמעו בני אדם שאיןם
מהגנים. כי על ידי חדויש תורה שנגליין, על ידייה נמשך
אלקות, בביבול, כמו שכתוב (שמות כה): ויקחו לי תרומה, הנו
כשתרכזו לך ולহמשך אותה, אי אפשר כי אם על ידי התורה,
בי על ידי התורה ממשיכין אותה, בביבול. ולהיכן נמשך
האלקות, לתוך מוח השומע. ואף-עלפי שהוא תפיסה, בביבול,
בחינת (שה"ש): מלך אסור בראטים - בראיטי מהין (סוף החוקים
תיקו ו דף ה). אסור דיקא, שפה שנמשך אלקותו יתרקה, בביבול,
בראיטי מהין הוא בחינת תפיסה, בחינת (הלים סה) شبית شبוי,
אף-על-פיין הוא ניחא להשם יתרקה, שיהיה נמשך, בביבול,
על ידי התורה, אף-על-פי שהוא בחינת תפיסה. אבל בשלומד
תורה לתלמיד שאיןו חנון, וממשך אלקותו יתרקה לתוך מוח
שלו, זהו תפיסה ממש, ועל-ין ענשו תפיסה. ועל-ין סבר רבי
שמעון בן יוחאי, שעליידיזה נתפס רבי עקיבא בתפיסה גנ"ל,
בי על ידי התפיסה יתתקן, ויזרכו הדברים שהכנים לתלמידים
שאיןם חנונים, בחינת (בראשית מ): ואתם האסרו ויבחנו
דבריהם. ועל-ין אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי עקיבא, שלימדו
תורה, ועל-ידייה שלימד עטה לרבי שמעון בן יוחאי, על-ידייה
יתתקן גם גנ"ל, שלימד תורה לתלמידים שאיןם מהגנים:

ואם לאו, אני אומר וכו' - אני אומר דיקא, הינו שרבינו שמעון אמר לרבי עקיבא, שאם הוא אינו רוצה למלמדו תורה, אין אני אומר תורה. וזהו: אני אומר ליוחאי אבא, כי כל הדושי התורה שמגין, על-ידי זה מגין חסדים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (כתובות צ): בְּלֹ מִזְנֵעַ תַּלְמִידָיו מַלְשָׁמֶשׁוּן, באלו מזנע מפניו חסר, שנאמר: לְפָסָם מַרְעוֹה חָסֵר. ויש בכלל אחד חסדים וגבורות: חסדים מצד האב וכו'. ורבי עקיבא לא היה לו מצד האב חסדים, כי היה בן גרים, ולא היה לו זכות אבות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות כ), שלא רצוי למפותחו נשיא לרבי עקיבא, משומן דלית לה זכות אבות. וסביר רבי שמעון, שרבינו עקיבא אין רוצה לומר תורה מחתמת זה, מחתמת שאין לו חסדים מצד האב. אבל רבי שמעון בן יוחאי בודאי היה לו חסדים מצד אביו רבי יוחאי, (שהיה גדור בישראל), ועל-כן אמר רבי שמעון: ואם לאו, אני אומר ליוחאי אבא, הינו שאני אומר להתורה שהוא בוחינת יוחאי אבא, בוחינת החסדים מצד האב, שמשם התרגלות התורה, כי התרגלות התורה היא התרגלות החסדים בנו'ל.

וזהו: ומוסרך לפלכות - כי רבי שמעון אמר, שהיה שרבינו עקיבא אין רוצה לומר תורה ולגלות החסדים, ועל-ידי התרגלות החסדים על-ידי התורה שהיא רבי עקיבא אמר עתה, היה מתקן פג'ם הנ'ל, שלמד תורה לתלמידים שאינם הוגנים. אך רבי עקיבא אין רוצה לננות חධושית תורה ולגלות

החסדים, מלחמת שאין לו חסדים מצד האב. ורבי שמעון אמר, שהו רך מלחמת עניות של רבי עקיבא, שמלחמת עניותתו של רבי עקיבא הוא סביר שאין יכול לננות תורה מלחמת שאין לו חסדים מצד האב, ואין יכול לתקן פגם הגיל בירא על ידי התפיסה, כי התפיסה הוא תקון זופך להרבורים בגיל. אבל באמת רבי עקיבא הוא רבי גדול כה, שיש לו חסדים מצד עצמו, ואין ציריך לזכות אבות כלל, יוכל רבי עקיבא לננות תורה על ידי החסדים שיש לו מצד עצמו בלבד, ועל ידיו יתקן פגם הגיל, בגיל. ועל בן אמר רבי שמעון: אני אומר וכו', הינו שאני אומר תורה, שיש לי חסדים מצד האב, ועל ידו יביא את רבי עקיבא לתחז בבחינת גדלות, עד שכירה רבי עקיבא בעל-ברחו לומר תורה, כי באמת רבי עקיבא יכול בודאי לננות תורה, אף-על-פי שאין לו זכות אבות, כי רבי עקיבא גדול כל-בנה, שיכול לננות תורה על ידי חסדים שיש לו מצד עצמו, רק שהוא ענו, ועל ידי שנגלה רבי שמעון תלמידו תורה שהוא יש לו חסדים מצד האב, על ידי זה יביא את רבי עקיבא לבחינת גדלות, עד שכירה בעל-ברחו לומר תורה אף-על-פי שאינו רוץ.

זהו: ואם לאו, הינו שאמר רבי שמעון לרבי עקיבא: אם אין אתה רוץ לאומר תורה, וזה מלחמת עניותתו, או אני אומר ליווחאי אבא, הינו שאני אומר תורה, כי יש לי חסדים מצד האב בגיל, ומוסרך למילכות, שאביה אורח ואמוך בעל-

ברוחם לפלכות, לבחינת גדרות, ותיה מכרח בעל-ברוח לנגולות תורה, שהוא התגלות החסדים בג"ל. כי עלי"ד שרבי שמעון בן יוחאי תלמידו יאמר תורה, עלי"ד יביא את רבי עקיבא לבחינת גדרות בעל-ברחו, יכירה לו מר תורה, שהוא התגלות החסדים, שהוא תקון פג'ם הג"ל:

(ולא באר איך עלי"ד התגלות תורה שמנלה חסדים, על ידך יביא ותתלו פג'ם הג"ל. גם לא באר איך עלי"ד התלמיד שיש לו זכות אבות, בשמנלה תורה, עלי"ד יביא רבו מכרח לבוא בגדלות ולומר תורה).

זהו: ומוסף לפלכות - מסrica הוא לשון בעל-ברחו, כמו שכתב (נזכר לא): ויפסרו מאלפי ישראל - פרש רשות: שמסרו בעל-ברחים. כי רבי שמעון בן יוחאי יביא את רבי עקיבא בעל-ברחו לבחינת גדרות עלי"ד שהוא יאמר תורה בג"ל:

סא

השם יתברך הוא למעלה מהזמן, במובא. וזה הענין הוא באמת דבר נפלא ונפלא מאד, וכי אפשר להבין זאת בשל אנושי. אך דע, שעיקר הזמן הוא רק מלחמת שאין מבנים, רהינו מלחמת ששכלנו קטן, כי כל מה שהשכל גדול יותר, הזמן נקטן ונתרטט ביותר. כי בחלום, שאו השכל נסתלק, אין לו רק פה המדרמה, או ברגע שעשה יכולם לעבר כל השבעים

שנה, פֶּאֲשֶׁר גָּדְמָה בַּחֲלוֹם, שָׁעֹבֵר וְהַזְּלֵךְ כִּפְהָ וְכִפְהָ וּמְגִנִּים בְּשָׁעָה מוּעָטָה מֵאָדָר, וְאַחֲרִיכֶּךָ כְּשִׁנְתַּעֲרוֹרִים מִהְשָׁנָה, אָיו רְוָאִים, שֶׁבֶל אַילּוּ הַזְּמִינִים וְהַשְּׁבָעִים שָׁנָה שָׁעֲבָרוּ בַּחֲלוֹם, הַיּוֹא וּמַן מַעַט מֵאָדָר בָּאַמְתָה. וְזֹה מִחְמָת שְׁאַחֲרִיכֶּךָ בְּחִקְיָעַ אָז חִזְרָה הַשְּׁכָל אַילּוּ, וְאַצְלָהּ כָּל אַילּוּ הַשְּׁבָעִים שָׁנָה שָׁעֲבָרוּ בַּחֲלוֹם הַסּוּם רְקָעַ רְבָעַ שָׁעָה אַצְלָוּ, רְקָעַ שְׁבָעִים שָׁנָה מִפְּנֵשׁ, הַסּוּם שְׁבָעִים שָׁנָה גַּם אַצְלָהּ כָּל שְׁלָנוּ.

וּבְאַמְתָה בַּחֲשָׁכֶל הַגְּבוֹהָ לְמַעַלָּה מִשְׁכְּלָנוּ, גַּם מַה שְׁנָחָשֶׁב אַצְלָנוּ לְשְׁבָעִים שָׁנָה מִפְּנֵשׁ הוּא גַּמְזִין רְקָעַ שָׁעָה אוֹ פְּחוֹת. בַּיּוֹם שָׁאָנוּ רְזָאִין שִׁיבּוּלֵינוּ לְעֶבֶר שְׁבָעִים שָׁנָה בַּחֲלוֹם, וּבְאַמְתָה אָנוּ יוֹדְעִין אַחֲרִיכֶּךָ בַּשְּׁכָל שְׁלָנוּ שַׁהְוָא רְקָעַ שָׁעָה, בָּמוֹזִין מִפְּנֵשׁ, מַה שְׁנָחָשֶׁב לְפִי שְׁכָלָנוּ שְׁבָעִים שָׁנָה מִפְּנֵשׁ, הַוָּא בַּשְּׁכָל הַגְּבוֹהָ לְמַעַלָּה יוֹתֵר רְקָעַ שָׁעָה, רְקָעַ שָׁאָין אָנוּ מְבִינִים זֹאת. בַּיּוֹם בַּחֲלוֹם אָם הַיּוֹה אֶחָד בָּא אַצְלָוּ בְּשָׁעַת הַחֲלוֹם וְהַיּוֹה אָוֹמֵר לוֹ, שְׁכָל זֶה שְׁנָדְמָה לוֹ שְׁעוֹבָרִים יָמִים וִשְׁנִים, שְׁפָאַמָּת אַינְם פְּלוּם, וְהַפְּלֵל הַיּוֹה רְקָעַ שָׁעָה - בּוֹדָאי לֹא הַיּוֹה מַאֲמִין לוֹ כָּלָל, בַּיּוֹם הַדְּמִיוֹן שְׁבָחָלוֹם גָּדְמָה לוֹ שְׁעוֹבָרִים יָמִים וִשְׁנִים מִפְּנֵשׁ; בָּמוֹזִין מִפְּנֵשׁ, אַפְּעַל-פִּי שְׁאַצְלָנוּ לְפִי שְׁכָלָנוּ גָּדְמָה שְׁזָהּוּ וּמַן שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, בַּשְּׁכָל הַגְּדוֹלָה יוֹתֵר הַוָּא רְקָעַ שָׁעָה. וּבַנְּזֶה לְמַעַלָּה מַעַלָּה, שְׁבָשְׁכָל שַׁהְוָא גְּבוֹהָ עוֹד יוֹתֵר לְמַעַלָּה, גַּם אָתוֹ הַזְּמִן שְׁבָשְׁכָל הַגְּבוֹהָ מִשְׁכְּלָנוּ אִינוּ נְחַשֵּׁב שָׁם, בַּשְּׁכָל הַגְּבוֹהָ עוֹד יוֹתֵר, רְקָעַ לְפִנְןִים מַעַט וִפְחוֹת מֵאָדָר. וּבַנְּזֶה

למעלה מעלה עד אשר יש שכל גבורה כלכלה, שם כל הזמן
בלו אין נחשב כלל, כי מלחמת גדר הshall מאור, כל הזמן אין
ואפס לנמרי, כמו שאצלנו השבעים שנה שעוברים בחלום הם
רק רביע שעה באמת בג"ל, כמו כן יש שכל למעלה משכל, עד
שהזמן נתקטל לנמרי:

ועל-כן משיח, שעבר עליו מה שעבר מיום בריאת העולם
וסכל מה שפבל, ואחר כל זה, בסוף יאמר לו השם
יתברך: בני אתה, אני היום ילדייך (קהלים כ). והדבר תמה
ונפלא מאד, לאורה, אך כל זה מלחמת גדר עצם שכלו של
משיח, לפי גדר מרדגתו שאחו או, ומהמת הפלגת עצם מעלה
שכלו, שיגרל או מאד מאד. על-כן יהיה כל הזמן שעבר עליו
מיום בריאת העולם עד אותו הזמן, בלו אין ואפס ממש, והוא יהיה
ממש באלו נולד היום, כי יתפשט כל הזמן בשכלו, שייהי גדול
מאוד. ועל-כן יאמר לו השם יתרך: אני היום ילדייך - היום
משמש, כי כל הזמן שעבר, אין ואפס לנמרי בג"ל:

וכן אין רואים במקומות נמיון, שהבעל-פה יכול לעבר מקום
גדול בשעה מועטה. נמצא שאצלו כל זה המקום הוא
קטן, ואצל החלושיכה נחשב זה המקום גדור, וצרכיהם לילך
שעה מרובה עד שעוברים אותו המקום. וכמו כן למעלה מעלה,
כל מה שהפה גדור יותר, המקום נקטן אצליו, וכן למעלה
מעלה, עד שהמקומות נתקטל לנמרי, רק שבשכלנו אי אפשר
להבין כל זה, כמו שאי אפשר להבין בחלום את האמת, שכל

אותו הזמן שגדמה בחלום אינו בלם באמת, במו"כ גם אין איז אפשר לנו להבין, שכל הזמן שלנו אינו בלם למעלה בשכל הגבורה פג"ל:

סב

אללה מסע בני ישראל (במדבר ל"ג). איתא במדרש, שמשמעו בני ישראל, דהינו הנסיעות שבמי ישראל נסעו ממקום למקום, הם מכפרין על אלה אלקיך ישראל, הינו על פנים עבودה זורה. כי אפילו כשהאין עובדין עבודה זורה, יש פנים עבודה זורה, כי קלקל האמונה היא גספין בבחינת עבודה זורה, וכמו שmobא (בשם הבעל-שם-טו) על פסוק (דברים יא): וסרתם ועבדתם אלקים אחרים, שתכוף בשטרים מהשם יתברך היא בבחינת עבודה זורה, ועל ידי הנסיעות של ישראל נתקפר. וכל זמן שיש עבודה זורה בעולם, הרוז-אף בעולם (ספר פ' ראה והנה בפרש"י שם). נמציא בשנתכפר פנים עבודה זורה פג"ל, נמתק הרוז-אף, ונמשך רחמנות. ועקר רחמנות הוא בבחינת (בראשית ט): ואל שדי יתן לכם רוחמים - לכם דיקא. הינו שהשם יתברך יתנו לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו. כי אצלו יתברך יכול להיות, שנם החולאת הקשה וכל היפוריין הם הרחמנות שלו, כי בוראי כל מה שהשם יתברך עושה להארם, אפילו יסוריין קשים, הכל הוא רק רחמנות, אבל אין מבקשים, שיתן ומסר בידינו את הרחמנות, כי אין אלו מבינים

הרחמןות שלו, וגם אין אנו יכולים לקבל אותו הרחמןות שלו הנ"ל, רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמןות, שאנו חנו בעצמנו נרחים עליינו, ואצלנו הרחמןות בפשיטות, להתרפא מן החליל וכיוצא בו. וזה יישראל - ראשיתם: אל שדי יתן לכם רחמים, בג"ל, כי הרחמןות נעשה על ידי מסעינו בני יישראל בג"ל:

סג

דע, כי יעקב אבינו, בשליח את בניו עשרה השבטים ליוסת, שליח עמם גנוו של ארץ-ישראל. וזה סוד: קחו מזמורה הארץ בכליכם וכו' (בראשית ט), בבחינת זמר וגנון, שליח עליהם ליוסת, ובמו שפרש בראש': מזמורה - לשון זמר וכו'. כי דע, כי כל רועה ורואה יש לו גנוו מיוחד לפני העשבים ולפני המקום שהוא רועה שם, כי כל בהמה ובבהמה יש לה עשב מיוחד, שהוא צריכה לאכלו. גם אין רועה תמיד במקום אחר. ולפני העשבים והמקומות שרוועה שם, פנו יש לו גנוו. כי כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שהה בבחינת פרק שירה, ומשירת העשבים נעשה גנוו של הרועה.

זה סוד מה שפטוב (שם ח): ותילד עדיה את יבל, הוא היה אבי ישב אهل ומקנה, ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל תיפש בגור וועגב. כי תכף בשהייה בעולם רועה מקנה, היה תכף כל-זמר בג"ל. ועליכו דוד המלך, עליו השלום, שהי

יְלֹעַ גָּנוֹן (שְׁמוֹאֵל א טו), עַל־כֵּן הִיא רֹועֶה (שם) בְּנֵי־ל. (גם מזכינו באבות העולם כלם, שהוא רועי מקנה). וזה בוחינת (ישעה כד): מִבְּנֵי הָאָרֶץ יִמְרֹות שְׁמֻעָנוּ, הַנּוּ שְׂזִימּוֹת וְגִגְנּוֹת יוֹצְאִים מִבְּנֵי הָאָרֶץ, כִּי עַל־יְדֵי הַעֲשָׂבִים הַגְּדוּלִים בָּאָרֶץ נָעֲשָׂה גָּנוֹן בְּנֵי־ל. וְעַל־יְדֵי שָׁהָרוּעָה יוֹדֵעַ הָגָנוֹן, עַל־יְדֵיהָ הוּא נָוֹתֵן בְּחִנָּה בְּעַשְׂבִּים, וְאוֹי יִשְׁלַׁבְּהָמוֹת לְאַכְלָל. וזה בוחינת (שה"ש כ): הַנְּצָנִים נָרְאוּ בָּאָרֶץ, עַת הַוּמֵיר הַגְּיָע, הַנּוּ שְׁהַנְּצָנִים גָּדוּלִים בָּאָרֶץ עַל־יְדֵי הַומֵּר וְהָגָנוֹן הַשִּׁקְדָּק לָהֶם בְּנֵי־ל. נִמְצָא שְׁעַל־יְדֵי הַומֵּר וְהָגָנוֹן שָׁהָרוּעָה יוֹדֵע, הוּא נָוֹתֵן פְּחָד בְּעַשְׂבִּים, וַיִּשְׁמַרְעָה לִבְּהָמֹות. גם הָגָנוֹן הוּא טוֹבָה לְהָרוּעָה בָּעַצְמָוֹן, כִּי מִחְמָת שָׁהָרוּעָה הוּא תָּמִיד בֵּין בְּהָמֹות, הִיא אָפָּשָׁר שִׁמְשִׁיכָו וַיַּרְדוּ אֹתָהּ הָרוּעָה מִבְּחִנָּה רוּחַ הָאָדָם לְרוֹחַ הַבְּהָמָות, עַד שִׁירְעָה הָרוּעָה אֹתָהּ עַצְמָוֹן, בְּבִוחִנָּת (בראשית לו): וַיַּלְכֹּו לְרֹעָות אֹתָהּ צָאן אֲבִיהם וּכְוֹ, וּפֶרֶשׁ רְשֵׁי: שָׁהָלְכוּ לְרֹעָות אֹתָהּ עַצְמָוֹן, וְעַל־יְדֵי הָגָנוֹן נִצְׁולָ מִזָּה, כִּי הָגָנוֹן הוּא הַתְּבִרּוֹת הָרוּת, שְׁמַבְּרִין רוּחַ הָאָדָם מִן רוּחַ הַבְּהָמָה, בְּבִוחִנָּת (קהלת ז): מַיִם יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעַלְהָ היא לְמַעַלָּה, וְרוּחַ הַבְּהָמָה הַיְרָדָת היא לְמַטָּה, כִּי זֶה עַקְרָב הָגָנוֹן - לְלַקְטָה וְלַבְּרָרָה רֹוחַ טוֹבָה, בָּמְבָאָר בָּמְקוֹם אחר. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי הָגָנוֹן נִצְׁולָ מִרוּחַ הַבְּהָמָות, כִּי נִתְּבָרֵר רֹוחַ הָאָדָם מִרוּחַ הַבְּהָמָה עַל־יְדֵי הָגָנוֹן בְּנֵי־ל:

וַיִּשְׁלַׁחְ לְקוּם רְבִים בְּגִנִּיהָ, כִּי יִשְׁלַׁחְ גָּנוֹן שְׁלִים, וַיִּשְׁלַׁחְ גָּנוֹן שֶׁהָוָא בְּכֶמֶה בְּבּוֹת, וַיְכֹלִים לְחַלְקָו לְבּוֹת וְעַנְגִּים:

וְדֹעַ, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁ לֹ כָּל הַגָּנוֹן בְּלֹא בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל הַשְּׁרִים אֵין לָהֶם רַק אֵיזָה חָלֵק בַּגָּנוֹן, כָּל אֶחָד לְפִי מָקוֹמוֹ. וּלְכֵן אָמַר דָּנִיאֵל לְנָבוֹכְרָנָצָר (דניאל ז): אַنְתָּה הוּא אִלְּנָא וּכְיוֹן לְכָלָא בָּה. כִּי נָבוֹכְרָנָצָר שְׁחוֹה מֶלֶךְ וַיִּשְׁ לֹ כָּל הַגָּנוֹן, עַל כֵּן עַלְיָדוֹ נִמְשָׁךְ כָּל הַמָּעוֹן, כִּי הַמָּעוֹן נִמְשָׁךְ עַלְיָדוֹ הַגָּנוֹן כְּנָ"ל. וּלְכֵן יַעֲקֹב אָבִינוּ, אָפְּ שֶׁלָּא הִיה יָדַע אָוֹ שְׁהָוָה יוֹסֵף, רַק בְּפִי מָה שָׁפְּרוּ לוּ הַשְּׁבָטִים הַנְּהָגָתוֹי שֶׁל יוֹסֵף, שָׁלַח לוּ גָנוֹן הַשִּׁיךְ לְשָׁרֵב בְּמָוֹתוֹ, בְּפִי מָה שָׁשָׁמָעַ מִבְּנֵיו דְּרָכֵיו וְהַנְּהָגוֹתָיו, כִּי יַעֲקֹב רְצָחָה לְפָעֵל אֲצָלוֹ עַלְיָדוֹ הַגָּנוֹן מָה שְׁהָיָה צָרִיךְ, עַלְכֵן שָׁלַח לוּ אֶזְרָחָה לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. וּזהוּ שָׁאָמֵר לְבָנָיו: קָחוּ מוֹמָרָת הָאָרֶץ בְּכָלְיכֶם; הִנֵּנוּ שִׁקְחוּ בְּחִינַת הַגָּנוֹן הַגְּלָל, שְׁהָוָה בְּחִינַת זָמָרָת הָאָרֶץ בְּגַ"ל, בְּפֶלִים שְׁלָהֶם. וְהַזְּרִידָה לְאִישׁ מִנְחָה, מַעַט צָרִי, מַעַט דְּבָשָׁה, נִכְאת וְלֹט, בְּטָנִים וְשָׁקְדִּים - הֵם בְּחִינַת מִשְׁקָולֹת וּמִדּוֹת הַגָּנוֹן, כִּי הַגָּנוֹן נִעְשָׂה מְגֹדְלִי הָאָרֶץ בְּגַ"ל:

סדר

מָה שָׁאָנוּ רֹאִים, שֶׁבֶל הַגְּנִידִים הַגְּדוֹלִים, בַּמְעֻט בְּלָם, הֵם מִשְׁגָּנִים מִמְּפַשֵּׁש, בָּמוֹ שָׁאָנוּ רֹאִין בְּחִוּשׁ, שֶׁבֶל מֵי שְׁהָוָה עָשֵׂיר, יִשְׁ לֹ שְׁגָעָן גָּדוֹל - דֹעַ, כִּי הַמָּמוֹן עוֹשָׂה אֶזְרָחָה מִשְׁגָּעָ, כִּי הַמָּעוֹן הוּא מְגַפֵּלָת הַעֲשִׂירָות שֶׁל הַגְּבִיאִים, כִּי כָּל הַגְּבִיאִים הִיּוּ עֲשִׂירִים (נדורים לה), וְהַגְּבִיאָה בְּשִׁבְאָה עַל הַגְּבִיאָ, הִיּוּ בָּמוֹ

מִשְׁתַגְעָע, במו שפִרְשׁ ר'שׁי: ויתנֶבֶא - ואֲשַׁתְּטֵי (שמואל א יח); ואצל הנגידים הנ"ל נעשה על ידי הממון שגעון גמור, ועל-בן הים נעשים מושגעים על ידי העשירות שלהם:

סה

כִּשְׁמַקְנָאֵין קְנָאת ה' צְבָאות, נחשב במו צדקה. במו שבחבו התוספות בפרק השtfני, על מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ב י): צדקה תרומים גוי - אלו ישראל; והסדר לאםים חטא - אלו העבויים, שביל חסדר שעושין וכו'. והביאו ראה מנבוארן, עין שם. ובchantו התוספות שם: וنبוארן עשה או צדקה, שקנא להקדוש ברוך הוא. נמצא **שְׁקָנָאת ה'** צבאות הוא במו צדקה:

סו

הַצְדִיק הוא מברך לעשות תשובה بعد ישראל, דהינו בשיוציא אחד חוץ לשורה ופורק על, או הצדיק מברך לעשות תשובה בשבילו. על-פי משל, שבעם אחד נסעו שני בני אדם עם סום מבהיל ומשגע, ונשא אותו הפסום והשליכם מן העגללה. ועמד אחד והתחל ללהבות את הפסום באגרוף, והפה אותו הרפה. ושהק ממגנו השני ואמר לו: הלא אתה מכה את ידה, ומה תועיל להפטום הפהה זו, רק אתה צריך לך רצועה, שמכין בה הפטומים, להבות אותה. והליך

וְעַשֵּׂה כֵן, וְלֹכֶחֶ רָצִיעָה וְהַתְּחִיל לְהַפּוֹת אֶת הַפּוֹם. וְעַמְדֵה הַפּוֹם וְרַיִץ בְּבָהָלָה גְדוֹלָה, וּבְרָחָ וְנִשָּׁא אָוֹתָם וְהַשְׁלִיךְ אָוֹתָם לְתוֹךְ רֶפֶשׁ וּטְוִיטָה, וְהַפּוֹם בָּרָח לוֹ לְהַלֵּן. נִמְצָא, שָׁגַם זֶה אַיִן עֲצָה טֻבָּה. וַיַּעֲצֹז אָוֹתוֹ שִׁיעַשָּׂה כֵּה, שִׁיקָּח חֶבֶל יִפְּהָ, וַיַּקְשֵׁר אֶת הַפּוֹם לְאַיִּזָּה אַיִּלָן, וַיַּבְּהָ אָוֹתוֹ תְּרֵבָה, וּבָהָ יַלְמְדוּ לְהִוְטִיב. וְעַשֵּׂה כֵן, וְהַכְּבָה הַפּוֹם תְּרֵבָה וְנִתְּגַעַן. וַיַּרְאֶה שָׁגַם זֶה אַיִן עֲצָה טֻבָּה, כִּי אַיִן פְּרָאֵי הַפּוֹם בְּלֹא בַּعַד הַגְּנִיעָה וְהַקְּצָרָרוֹת שִׁישׁ לוֹ עַל-יָדֵי הַהְבָּאָה, וְאַיִן פְּקָנֵה לְסָמוּכָה בָּוּהָ רַק לִירּוֹת אָוֹתוֹ עַל-יָדֵי קְנִין שְׁרֵפָה, זֶה צָר לוֹ. בְּכֵד בְּשַׁאֲחָד יוֹצֵא לְחוֹזֵן, וְאַיִן מִתְּנַגֵּג בְּשָׂוָרָה - אַיִן יָכוֹלֵן לְמִצְאָ עֲצָה מָה לְעַשׂוֹת לוֹ, בַּיּוֹהָ אָפָּרֶשׁ לְהַעֲנִישׁ אָוֹתוֹ בְּעַצְמָוֹ אָוּ עַל-יָדֵי שְׁלִיחָ אוֹ בְּאַפְּנָן אַחֲרָ, אַךְ בְּלֵי הַעֲנִישׁ הַמָּנוֹגָעִים לְהַצְדִּיק בְּעַצְמָוֹ, בִּמְאוֹ שְׁמַצֵּינוּ אַצְלֵן הַשֵּׁם יִתְּפַרְּה, שְׁבָכֶל צָרָתָם לוֹ צָר (ישעה ט), כִּי הַמָּחָלָק אַלְוק מִפְּעָל, וְעַל-בֵּן בְּשִׁישׁ לְהַמְּצָרָה, הַמָּוֹשְׁלָום, לוֹ צָר בְּבִיכּוֹל; בִּמְוֹכָן אַצְלֵה הַצְדִּיק נִמְּבָּן, כִּי גַם עֲנוֹשׁ לְצִדְקָה לֹא טֹב (משל י), בַּיּוֹהָ שְׁמַעֲנִישׁ אֶת אַחֲרָ, הַוָּא נָנוֹעַ לְהַצְדִּיק בְּעַצְמָוֹ. כִּי הָאָדָם נָתַהוּה מִאַרְבָּעָה יִסּוּדוֹת: אַשׁ, רֹוח, מִים, עַפְרָ. וְכָל אַלְוֵי הַאַרְבָּעָה יִסּוּדוֹת נִמְשְׁכִּין מִיסּוֹד הַפְּשָׁוט, שַׁהְוָא בְּחִינַת הַצְדִּיק, בְּחִינַת שְׁמַמְנָנוֹ נִמְשְׁכִּין כָּל הַאַרְבָּעָה יִסּוּדוֹת, בְּבִחְינַת (בראשית כ): וְנִנְהַר יָצָא מִעַלְיוֹן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגּוֹן, וּמִשְׁם יִפְּרֹד וְהִי לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים. נִנְהַר יָצָא מִעַלְיוֹן - זֶה בְּחִינַת צִדְיק יִסּוֹד עוֹלָם, בְּחִינַת יִסּוֹד

הפשטוט, אשר מושם יفرد - ה ארבעה יסודות, שהם בוחינת ארבעה ראשים בג"ל. נמצא שbulkם נמושכין מהצדיק, ועל כן אם הוא מעניש את אחת, נגע את הצדיק בעצמו, ועל כן: גם עונש הצדיק לא טוב בג"ל:

זה שאמרו הבעל-מוסר, שבשבאים הצדיק ורואים אותו, בבחינת (ישעה 6): והוא עיניך ראות את מוריך, ראיי שימצא את עצמו בתוך הצדיק, שיסתכל בעצמו על כל המדות, אך הוא אוחז בהם, על ידי ראות פניו הצדיק. כי כל המדות נמושכין מה ארבעה יסודות בג"ל, במובא. ועל כן כשרואה את הצדיק, שהוא בוחנת יסוד הפשטוט, שפמנון נמושכין כל ה ארבעה יסודות, ראיי לו שיסתכל וירגש על ידיו איך הוא אוחז בכל המדות, שבאין מן ה ארבעה יסודות, שנמושכין מהצדיק, שהוא בוחנת יסוד הפשטוט בג"ל:

זה: והוא עיניך ראות את מוריך - ראשיתבות: אש רוח מים עפר, שהם ה ארבעה יסודות, מהם נמושכין כל המדות, bulkם נמושכין מהצדיק בג"ל. ועל כן כשרואין את הצדיק, שהוא בוחנת: והוא עיניך ראות את מוריך, על ידו איה רואין בעצמו איך הוא אוחז בכל המדות, שבאין מה ארבעה יסודות: אש, רוח, מים, עפר, שנמושכין מהצדיק בג"ל:

זה שקורין הולם את מהרת יום-הכפורים "שם ה", כי אחר יום-הכפורים, או נתגלה בוחנת שם ה. וזה שנמצטו תקף

למחרת יום-הכפורים על שbat, כי למחמת יוֹם-הכפּוּרִים נתרצה
השם יתפרק לישראל והוהרים על מלאכת המשכן, ואנו
הכהילים משה והוהרים על שbat, כדי שלא יטעו לומר
שׁמְלָאַכְתָ הַמְשֻׁבֵן דָזָח שַׁבָת (כמו בא בפרש"פ' ויקה). נמצא שתפקיד
למחרת יוֹם-הכפּוּרִים הזהרו על שbat, ושבת שמاء דרך'א
בריך'הוּ (זהר יתרו ר' פח). כי א', אחר יוֹם-הכפּוּרִים, נתקלה
בחינת שם ה'. כי בשמונישין את אחד, עוקריין אותו מישך
חיותו, כי אפלו שאר ענשיהם נקראים בחינת מיטה, כמו שבוטב
(שמות ד): כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשם, ואמרו
רבותינו זכרונם לברכה (ע"ה), שנעשו ענויים; והשם הוא
החיות, בבחינת (בראשית ב): נפש חיה הוא שמו; ושם משתף
בשmeno בבל (ירושלמי תענית פ'ב, ובפריש"י והישע ז, רמיה ד, וכילקוט הושע
ו). ועל-כן בשייש לישראל איזה ענש, חם ושלום, נוגע את עצמו
יתפרק, בבלול, כי עקר הענש נוגע בהיותו שהוא השם, ושמו
משתף בשmeno בג"ל. ועל-כן בשאמיר משה: ואם אין מחני נא
(שמות ל'ב), והשיבו בשם יתפרק: מי אשר חטא לי אמרנו וכו'
(שם) - בקש משה, שיעשה למען שמו הגדול המשתרב בשmeno.
כי מאחר ששמו יתפרק משתף בשmeno, נמצא בשינויו אותם,
נוגע את עצמו יתפרק, בבלול, בג"ל. ועל-כן אמרו רבותינו
זכרון לברכה (מליה ז): הוא אינו שיש וכו', כי נוגע בעצמו
יתפרק, בבלול, כי שמו משתף בשmeno בג"ל. נמצא בשנתרצה
הקדוש ברוך הוא לישראל ביום-הכפּוּרִים ואמר: סלחתי

בדבריה, אוי, בבָּכוֹל, נגֶל שמו יתברך המשותף בשmeno בג"ל. ועל-כן נצטו תקף אחר יום-הכפורים על שבת בג"ל, כי שבת שמא דקָרְשָׁא-בָּרוּךְ-הִיא בג"ל, ועל-כן קורין מחרת יום-הכיפורים "שם ה'", כי אחר המחוללה והפליחה שנענשה ביום-הכפורים, נגֶל שם ה', בג"ל:

סז

(חפוץ התחלת התורה בסוףה)

בראשית - לעיני כל ישראל.

כ"י יש עניין דמְכַסֵּן על עינא, שהם רומי רבתי ורומי זערתא, במובא (בריעא מהימנא פנחס ר' רבי). וזה בחינת (קהלת יב): ישבו העבים אחר הגשם - זה מאור עינים, שהוליך אחר הביבה, במו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבה קנא), שעל-ידי הביבי הוליך ומסתילק מאור עינים. וזה בחינת שקיעת האור במערב, כי במזרחה חמה וערחת ובמערב שוקעת, נמצא שמערב הוא שקיעת האור. וכל זה על-ידי בחינת הביבי, שעל-ידו מסתילק מאור העינים בג"ל, שזו בחינת שקיעת האור בג"ל. כי ממערב - ראשיתבות: רחל מבָּבָה על בְּנִיה (ירמיה לא), (MOVIA בכתבי האר"י ו"ל), כי שכינה במערב (כ"ב כה), והשכינה בזוכה ומיללת, בָּכוֹל, על ישראל, בחינת (ירמיה לא): רחל מבָּבָה על בְּנִיה, מאננה להנחים על בְּנִיה כי אייננו - שהוא בזוכה על צרת ישראל, המפוזרים בגויםiae ואינם על מקוםם. ועל-כן שקיעת האור

בּמָעֵרֶב, כִּי עַל־יְדֵי הַבְּכִיה מִסְתַּלֵּק מָאוֹר עַיִנִים, שֶׁזֶה בְּחִינָת שְׁקִיעַת הָאָוֹר בְּגַ"ל. וְזֶה בְּחִינָת כְּתֵל מַעֲרָבִי, שֶׁשֶּׁם הַשְּׁכִינָה בָּוּכָה וּמִילָּת עַל חַרְבוֹן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בּוּמָעֵרֶב שֶׁם רְחֵל מִבְּכָה עַל בְּנִיהָ, בְּגַ"ל. וַיְשַׁמְּרוּ אָוֹר וּמָאוֹרִי אָשׁ, וְהֵם זֶה לְעֵמֶת זֶה; שְׁכַשְׁישׁ כְּחַל לְמָאוֹרִי אָוֹר, אָוֹי נְכֻנָּעַיִן מָאוֹרִי אָשׁ, וְכֵן לְהִפְהָה, חַס וּשְׁלוֹם, שְׁכַשְׁנָכְנָעַיִן וְנְסַתְּלָקָיִן מָאוֹרִי אָוֹר, חַס וּשְׁלוֹם, אָוֹי מַתְגָּבְרַיִן מָאוֹרִי אָשׁ. וְזֶה בְּחִינָת חַרְבוֹן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינָת (אייה א): מִמְרוֹם שְׁלָח אִישׁ בְּעַצְמָתוֹ; כִּי נְתַגְּבָרוּ מָאוֹרִי אָשׁ עַל־יְדֵי שְׁגַטְלָקָיִן מָאוֹרִי אָוֹר, בְּבְחִינָת: רְחֵל מִבְּכָה עַל בְּנִיהָ; כִּי הַבְּכִיה הָוֹא בְּחִינָת הַסְּתָלָקָות מָאוֹרִי אָוֹר בְּגַ"ל, וְאָוֹי מַתְגָּבְרַיִן, חַס וּשְׁלוֹם, מָאוֹרִי אָשׁ, בְּחִינָת: מִמְרוֹם שְׁלָח אִישׁ וְכֵן, בְּגַ"ל:

וְזֶה בְּחִינָת הַהְעַלְמָה, שְׁנַתְעַלְמָם הַיְפִי וְהַפְּאָר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כִּי יִשְׁצַדֵּק, שֶׁהֵוָא הַיְפִי וְהַפְּאָר וְהַחֲנוּ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא, בְּבְחִינָת (בראשית לט): וַיְהִי יוֹסֵף יְפָה־זָהָר וַיְפָה־מְרָאָה, בְּחִינָת (תְּהִלָּם מה): יְפָה נֹזֵף מִשְׁוּשׁ בֶּל הָאָרֶץ. כִּי זֶה הַצָּדִיק הָאָמָתִי שֶׁהֵוָא בְּחִינָת יוֹסֵף, הָוֹא הַהְדוֹר וְהַיְפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וּכְשֶׁזֶה הַיְפִי וְהַפְּאָר נִתְגָּלָה בְּעוֹלָם, דְּהִינוּ בְּשֶׁזֶה הַצָּדִיק, שֶׁהֵוָא הַיְפִי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, נִתְפְּרָסָם וּנִתְגָּלֶל בְּעוֹלָם, אָוֹי נִפְתָּחָן הַעֲיִנִים שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁכָל מַי שְׁגַכְלָל בְּזָהָה הַחֲנוּ שֶׁל זֶה הַצָּדִיק, שֶׁהֵוָא הַחֲנוּ וְהַיְפִי שֶׁל הָעוֹלָם, דְּהִינוּ שְׁמַתְקָרֶב אַלְיוֹ וּשְׁגַכְלָל בָּוֹ, נִפְתָּחָן עַיִנִי וּכְבָל לְרֹאֹת, וְהַעֲקָר לְהַסְתְּבִל עַל עַצְמוֹ, וּכְמַבָּאָר לְעַיל (נסמן ס), שְׁעַל־יְדֵי שְׁמַתְקָרֶב לְצָדִיק

אמתני, שהוא בוחנת (משלו): צדיק יסוד עולם, בוחינת יסוד הפתשות, שופטנו נמשכוν כל הארץ בעיה יסודות, בבחינת (בראשית ב): ונهر יוצא מעין להשכות את הגן, וממשם יפרד והיה לאָרֶבֶעה ראשים; נהר יוצא מעין - זה בוחנת: צדיק יסוד עולם, שהוא בוחנת יסוד הפתשות; אשר ממשם יפרד והיה לאָרֶבֶעה ראשים - הינו בוחנת הארץ בעיה יסודות, שנמשכוν מן הצדיק בג"ל. וכשפתח קרב אליו, על-ידי ראה לו להסתפל בעצמו על כל המדות, אך הוא אויח בדם. כי כל המדות נמשכון מן הארץ בעיה יסודות, פירוש, והארבעה יסודות נמשכון מן הצדיק בג"ל, ועל כן בשפטנלה זה הצדיק, שהוא חתן וחיי של העולם, כל מי שפתח קרב ונכלל בזה החון האמת, נפתחין עיניו, ורואה ומסתכל על עצמו, אך הוא אויח בכל המדות, שנמשכון מארבעה יסודות, שהם נמשכון מהצדיק בג"ל, גם יכול לראות ולהסתכל בernelת השם ולהסתכל בעולם, על-ידי שנפתחו עיניו על-ידי הריגלות הפהיר של הצדיק האמת בג"ל.

כ"ז בשזה הצדיק נתגלה ונתרפרס בעולם, זה בוחנת שם, דהינו שנתרפרס ויש לו שם בעולם, ובתווך זה השם של הצדיק האמת מלובש ומשתף שמו ותפרק, כי שמו משתק בשמנו. נמצא, בשנתגמל שם הצדיק, נתגמל שמו ותפרק, וכל מה שנתגמל יותר שם הצדיק, נתגמל יותר שמו ותפרק, בכוכול, כי שמו משתף בשמו בג"ל. ושם ה' הוא בוחנת (ויריה ז): ה' אחד ושמו אחר; כי שמו יתפרק הוא אחדות

פְשׁוֹט, אֲךָ לִמְפָה מִשְׂתַלְשֵל מִשְׁמוֹ יַתְבִּרְךָ בְּחִנַּת הָאַרְבָּעָה יִסּוּדֹת, כִּי שֶׁמוֹ אֲחֵר יַתְבִּרְךָ - הוּא בְּחִנַּת אַרְבָּע אֲוֹתִיות הַשִּׁים. וּעַלְפֵן לִמְפָה נִשְׂתַלְשֵל מִשְׁמוֹ יַתְבִּרְךָ בְּחִנַּת הָאַרְבָּעָה יִסּוּדֹת. וּמִתְחַלָּה מִשְׂתַלְשֵל מִאַרְבָּע אֲוֹתִיות הַשִּׁם בְּחִנַּת תְּלַת גּוֹנִין דָעִינָא וּבַת עַזָּן, וְאַחֲרֵיכֶם מִשְׂתַלְשֵל לְאַרְבָּעָה יִסּוּדֹת. וּמִקְדָּם מִשְׂתַלְשֵל לְבִחְנִית: צְדִיק יִסּוּד עוֹלָם, שְׁמַמְנוּ נִמְשְׁכִין כָּל הָאַרְבָּעָה יִסּוּדֹת.

וּזה: רָאוּ כִּי קָרָא ה' בִּשְׁם בְּצָלָאל (שמות לה) - רָאוּ דִיקָא, כִּי עַלְיִידִי שְׁנַחֲגָלה וּנְתַגֵּל שֵׁם בְּצָלָאל, עַלְיִידִיזָה רָאוּ, כִּי עַלְיִידִיזָה נִפְתָּחוּן הַעֲנִים וּרוֹאִין בְּנֵי ל'. וּזה: כִּי קָרָא ה' בִּשְׁם בְּצָלָאל, הַינוּ, כִּי ה' הוּא בִּשְׁם בְּצָלָאל, כִּי שֶׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשָׁמָנוּ, וְעַלְיִידִיזָה רָאוּ בְּנֵי ל'. כִּי פְּנֵי הַרְאֹות נִמְשָׁךְ נִמְשְׁקָן מִבִּחְנִית הַשִּׁם, שֶׁהִיא בְּחִנַּת אַרְבָּע אֲוֹתִיות, שְׁמַם שְׁמַם נִמְשָׁךְ תְּלַת גּוֹנִין דָעִינָא וּבַת עַזָּן בְּנֵי ל'.

וּזה בְּחִנַּת שְׁבָת - שִׁין בָת. שִׁין - תְּלַת גּוֹנִין דָעִינָא, בְת' עַזָּן (תקון ע) - כִּי שְׁבָת שֶׁמְאָדָר קְדוּשָׁא בָרְיךָ הוּא (וּזה יִתְרוּ דָרְפָה). גַם הַצְדִיק הוּא בְּחִנַּת שְׁבָת, בָמָוֹ שְׁבָתוֹב (בּוּחוּר נְשָׁא דָרְפָה): אֲנָתָה הוּא שְׁבָת דְבָלָה יְמִינִי. וּזה: רָאוּ כִּי ה' נִתְן לְכֶם אֶת הַשְּׁבָת (שמות טו) - רָאוּ דִיקָא, כִּי שְׁבָת, שֶׁהִוא שֶׁמְאָדָר קְדוּשָׁא בָרְיךָ הוּא, הוּא בְּחִנַּת פְּנֵי הַרְאֹות, בְּחִנַּת תְּלַת גּוֹנִין דָעִינָא וּבַת עַזָּן בְּנֵי ל'.

וְעַל־בֵּין בְּכָל מָקוֹם שִׁגְפָּר בְּנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, נִגְפָּר שְׁבָת, בֶּמוּ
שְׁבָתוֹב (ויקרא ט): את שְׁבָתָה תִּשְׁמֹר, וּמִקְדָּשִׁי תִּירְאָה.
וְכֵן בְּכָל מָקוֹם שְׁהַווֹּר עַל מֶלֶאכֶת הַמִּשְׁבָּן, הַוֹּר מִקְדָּם עַל
שְׁבָת, כי שְׁבָת מִיאיר לְהַבִּית־הַמִּקְדָּשׁ, כי המִקְדָּשׁ הוּא גַּסְיכָן
בְּחִינַת עִינִים, בֶּמוּ שְׁבָתוֹב (יהוקאל כד): גָּאוֹן עַזְכָּם, מְחַמֵּד עִינִיכָם
(עין ב"ד). וּשְׁבָת הָוָא בְּחִינַת גָּנוֹן הַמְּאִירִין בַּמִּקְדָּשׁ, כי שְׁבָת
הָוָא בְּחִינַת כְּחַדְרוֹת, שְׁהָם תָּלַת גָּנוֹן דָּעִינָא וּבַת עַזִּין,
הַמְּאִירִין לְבִית־הַמִּקְדָּשׁ שְׁהָוָא בְּחִינַת עִינִים.

זה בְּחִינַת מְחִין, כי מִתְחָלָה נִعֲשָׂה מִבְּחִינַת שֵׁם ה', שְׁהָוָא
אַרְבַּע אֹתוֹת, בְּחִינַת אַרְבַּעַת מְחִין, בְּחִינַת (שָׁמוֹת ל"א):
וְאַמְלָא אָתוֹ רוח אַלְקִים בְּחִכְמָה וּבְתִבְונָה וּבְרָעָת וּבְכָל מֶלֶאכָה.
חִכְמָה, תִבְונָה, וּרְעָת, וּכָל מֶלֶאכָה - זה בְּחִינַת אַרְבַּעַת מְחִין
(ב"ש בת"ז דף יג: בהקדמה), שְׁהָם נִعְשִׂין מִבְּחִינַת שֵׁם ה', בֶּמוּ
שְׁבָתוֹב: רָאוּ פִי קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלָּל, וְאַמְלָא אָתוֹ וּכְיֵי
בְּחִכְמָה וּבְתִבְונָה וּכְיֵי, וְאַחֲרֵיכָךְ נִعֲשָׂה בְּחִינַת תָּלַת גָּנוֹן דָּעִינָא
וּבַת עַזִּין, וְאַחֲרֵיכָךְ אַרְבַּעַת יִסּוּדוֹת פָּגָל: וּבְשִׁבְיל וְהַקְרָאים
הַצְדִיקִים עַנִּי הַעֲדָה (נִמְדָר ט) (עין ב"ד), כי עַל־יָדָם נִפְתְּחֵין
הַעִינִים פָּגָל.

וְאַזִּי בְּשִׁתְגִּילָה הַפְּאָר וְהַיְפִי של הַצְדִיק הַאֲמָת וַנְתַגְּדֵל
שָׁמוּ, שָׁזָה בְּחִינַת הַגְּלָת שָׁמוּ יִתְבָּרֶה, בְּבִיכָול, פָּגָל,
שְׁעַל־יָדָיו נִعְשִׂין הַמְחִין וּכְחַדְרוֹת, וּנִפְתְּחֵין הַעִינִים פָּגָל,
אַזִּי יִשְׁלַׁחַת הַעוֹלָם בְּעַל־הַבִּיטָה, שְׁהָוָא מִשְׁגִיחָה עַל הַעוֹלָם. זהה

בְּחִנָּת בַּרְאָשִׁית - רָאשׁ בֵּית (ה' תְּקִוָּן ג' ד' י). רָאשׁ זוֹ הַ בְּחִנָּת מְחִין, בֵּית זוֹ הַ בְּחִנָּת בֵּית־המִקְדָּשׁ, שַׁעֲקָר קִיּוֹמוֹ - עַל־יְדֵי בְּחִנָּת המְחִין, שֶׁהָם בְּחִנָּת תָּלָת גּוֹנִין דָּעִינָא וְבֵית עַזִּין, בְּחִנָּת שְׁבַת, שְׁמַאיָר לְבֵית־המִקְדָּשׁ כֹּנ"ל. גַּם בֵּית זוֹ הַ בְּחִנָּת הַבְּתִים שֶׁל הַתְּפִלִין, שֶׁשֶּׁם הֵם המְחִין, בְּחִנָּת: וְאַמְלָא אָתוֹ רוח אַלְקָים בְּחִכָּמה וּבְתִבְונָה וּבְדָרֻעָה וּבְכָל מְלָאכָה. וְאַמְלָא דִיקָא, בְּחִנָּת הַבְּתִים שֶׁהַמְחִין מִמְלָאכָין אָוֹתָם, וְאוֹי יִשׁ בְּעַל־הַבִּית, בְּחִנָּת רָאשׁ בֵּית, שֶׁהָוָא מְחֹזָק בַּדְקֵן הַבִּית, כִּי תְּקוּן הַבִּית - **המִקְדָּשׁ הוּא עַל־יְדֵיהֶךָ, כֹּנ"ל:**

אָבֶל יִשׁ, חָם וִשְׁלוּם, הַהְפָּךְ מִמְּשׁ. כְּשַׂנְתְּפָרָסִים, חָם וִשְׁלוּם, מַיְשָׁאַיִן בּוֹ שֵׁם ה' בְּלָל, וּכְשַׂנְתְּפָרָסִים וּנְתַגְדֵּל שְׁמוֹ שֶׁל זה, בְּבִיכּוֹל, נְתַמְעַט וּנְתַעַלֵם שֵׁם ה', וְאוֹי נְתַגְדֵּל בְּעוֹלָם בְּעַלִי שִׁמוֹת וּקְדָרִים, שְׁקוֹרִין "טָאַטְירִין", וּבָאַי לְעוֹלָם, חָם וִשְׁלוּם, דְּבָרִים שָׁאיַן מוֹעֵיל לָהֶם פִּיאָם שִׁמוֹת הַטְמָאתָה, חָם וִשְׁלוּם, שְׁפֵל זֶה הַהְפָּךְ שֵׁם ה', כִּי נְתַעַלֵם שֵׁם ה', חָם וִשְׁלוּם. וְאוֹי נְסַתְּלִקְיָן וּנְכַבְּעַיָּן מְאֹרִי אוֹר, חָם וִשְׁלוּם, שֶׁהָם בְּחִנָּת מְאֹר הַעִינִים, בְּחִנָּת תָּלָת גּוֹנִין דָּעִינָא וְבֵית עַזִּין, שְׁגַמְשַׁכֵּן מִשֵּׁם ה' כֹּנ"ל. וּכְשַׂנְכְּנַעַיָּן מְאֹרִי אוֹר, אוֹי מְתַגְּבָרִין מְאֹרִי אַשׁ, וּמְזָה בָּאַי שְׁרָפָות בְּעוֹלָם, חָם וִשְׁלוּם, עַל־יְדֵי שְׁמַתְגְּבָרִין וּנְתַגְדֵּלִין בְּשֵׁם אַלְוִי הַמְפָרָסִים שֶׁל שָׁקָר, שְׁעַל־יְדֵיהֶךָ נְתַעַלֵם שֵׁם ה', חָם וִשְׁלוּם, וּנְכַבְּעַיָּן מְאֹרִי אוֹר, וּמְתַגְּבָרִין מְאֹרִי אַשׁ, בְּחִנָּת: מִמְרוֹם שְׁלָח אַשׁ, שְׂזָה בְּחִנָּת שְׁרָפָת בֵּית־המִקְדָּשׁ, שְׁגַעַשְׁן גַּס-

בְּנֵי עֲלֵידִי הַסְּתָלְקוֹת מְאוּרִי אֹר, שְׁעַלְיִידִיֶּה נִתְגָּבוֹ מְאוּרִי אָש
כְּפָנָל:

וְזֹה בְּחִינָה: וַיֵּצֵא אָש בְּצִיּוֹן וַיַּאֲכַל יִסּוּדֹתֶיהָ (אי' ד).
יִסּוּדֹתֶיהָ - זֹה בְּחִינָה אַרְבָּעָה יִסּוּדֹת, שְׁנִמְשָׁבֵן מִבְּחִינָה
מְאוּרִי אֹר, מִבְּחִינָת תְּלַת גּוֹנוֹן דָּעִינָא וְבֵית עַי, שְׁנָאָכְלוּ
וְנִשְׁרְפוּ עַלְיִידִי: וַיֵּצֵא אָש בְּצִיּוֹן, עַלְיִידִי הַתְּגָבָרוֹת מְאוּרִי אָש
כְּפָנָל:

וְהַנֶּה מַה שָׁעַר אֵין, כִּי כָּبֵר נִשְׁרָף בֵּית־מִקְדָּשָׁנוּ. אַךְ בְּעַת,
שַׁהֲשִׁים יִתְבָּרֵךְ מִצְפָּה לְשׁוֹב אַלְנוֹ וְלַחוֹר וְלַבְּנוֹת בֵּית־
מִקְדָּשָׁנוּ, רָאוּ לָנוּ שְׁלָא לְעַכְבָּב, חַם וְשָׁלוֹם, בְּנָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
רָק לְהַשְׁתָּדֵל בְּבָנָינוּ. עַל־כֵן מְאֹד צָרִיךְ לְזֹהָר לְקֹומָם בְּחִזּוֹת,
לְהַיוֹת מִתְּאַבֵּל עַל חַרְבֵּנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אָוְלִי בְּגַלְגָּול
הָרָאשׁוֹן הָיָה הוּא הַגּוֹרָם שִׁיחַרְבֵּב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְאַפְלוּ אָם
לָאוּ, אָוְלִי הוּא מַעֲכֵב עַתָּה בְּנָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְנִחְשַׁב גַּם־כֵן
כְּאָלוּ הוּא גָּרָם לְהַחֲרִיבָנוּ. עַל־כֵן צָרִיךְ לְזֹהָר מְאֹד לְקֹומָם
בְּחִזּוֹת, וְלְהַיוֹת מִתְּאַבֵּל מְאֹד עַל חַרְבֵּנוּ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְהַשִּׁים
יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחָה לְכָל הַמִּתְּאַבֵּל עַל צִיּוֹן לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פָּאָר
תְּחִתָּת אַפְרָר (ישעה ס"א). פָּאָר תְּחִתָּת אַפְרָר דִּיקָא. פָּאָר זֹה בְּחִינָת
הַמְּחִין, בְּחִינָת תְּפִלִּין, בְּחִינָת רָאשׁ בֵּית, בְּחִינָת בְּלָלוּת הַגּוֹנוֹן,
בְּחִינָת תְּלַת גּוֹנוֹן דָּעִינָא וְבֵית עַי, בְּחִינָת מְאוּרִי אֹר, בְּחִינָת
שְׁבַת הַמְּאֹיר לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ כְּפָנָל. תְּחִתָּת אַפְרָר - אַפְרָר זֹה
בְּחִינָת מְאוּרִי אָש, (שַׁהֲוָא הַהְפָּךְ מַהֲגָּל), הַנָּנוּ שְׁיָהִיו נְכֻנָּעִין

מִאָוֶרֶי אָשׁ, שְׁעַלְיִדָּם נִשְׁרֵף הַבַּיּוֹת־הַמִּקְדָּשׁ, וַיַּתְגִּבְרוּ מִאָוֶרֶי אָוֶר, שֶׁהָם קִיּוֹם הַבַּיּוֹת־הַמִּקְדָּשׁ בֶּן־לֵל, וְזֹהוּ פָּאָר תְּחַת אָפָר, בֶּן־לֵל.

נִמְצָא, שְׁעַלְיִדָּי שֶׁהָוָא מִתְאַבֵּל עַל הַבַּיּוֹת־הַמִּקְדָּשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה מִבְנֵיעַ מִאָוֶרֶי אָשׁ, וּמִתְגִּבְרֵין מִאָוֶרֶי אָוֶר, שֶׁהָם בְּחִנָּת שְׁבַת בֶּן־לֵל. וְזֹהה מִתְאַבֵּל - רַאשֵּׁיתָבוֹת: לֹא תְבֻעֵרוּ אָשׁ בְּכָל מִשְׁכְּתִיכֶם (שמות לה). כי עַל־יְדֵי שְׁמַתְאַבְּלֵין, נִבְנְעַין מִאָוֶרֶי אָשׁ בֶּן־לֵל. וְזֹהוּ: בַּיּוֹם הַשְּׁבַת, כי אָיוֹ מָאוּרֵין מִאָוֶרֶי אָוֶר, שֶׁהָם בְּחִנָּת שְׁבַת, בְּחִנָּת תְּלַת גָּנוֹן דָּעֵנָא וּבַת עַזָּן, שֶׁהָם מָאוּרֵין לַבַּיּוֹת־הַמִּקְדָּשׁ, בְּבִחְנִית: אֲתָּה שְׁבַתְתִּי תְשֻׁמְרוּ וּמִקְדְּשִׁי תִּרְאֵוּ בֶּן־לֵל.

וְזֹהה שְׁבַתּוֹב (שמות לא): לְעַשּׂוֹת אֲתָּה הַשְּׁבַת לְדוֹרְתֶם. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ זָכְרוֹנָם לְבָרְכָה (וּזהר פְנֵיכֶם רַךְ וּמַנְנָה וּנְתִינָה כֵּד): לְדוֹרְתֶם בְּתִיב - לְשׁוֹן דִּירָה. הִנֵּנוּ כי עַל־יְדֵי שְׁבַת, שֶׁהָוָא בְּחִנָּת מִאָוֶרֶי אָוֶר, עַל־יְדֵי־זֶה נִعְשָׂה דִּירָה, דִּהְנֵנוּ בְּחִנָּת הַבַּיּוֹת־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁקִיּוֹמוּ עַל־יְדֵי שְׁבַת בֶּן־לֵל. גַּם דִּירָה מִפְשָׁת, כי עַל־יְדֵי שְׁבַת, שֶׁהָוָא בְּחִנָּת מִאָוֶרֶי אָוֶר, עַל־יְדֵי־זֶה נִבְנְעַין מִאָוֶרֶי אָשׁ, וּנְצֹולֵן מִשְׁרִפוֹת בֶּן־לֵל. נִמְצָא שְׁקוֹיָם דִּירּוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא עַל־יְדֵי שְׁבַת בֶּן־לֵל:

וְזֹהוּ: בְּרָאשִׁית - רַאשֵּׁ בֵּית, בְּחִנָּת הַבָּעֵל־הַבַּיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. הִנֵּנוּ הַצְּדִיק הָאָמֵת, שֶׁהָוָא הַיְפִי וְהַפָּאָר שֶׁל הָעוֹלָם,

שַׁהוּא בְּחִנָּת יוֹסֵף, בְּחִנָּת (כֶּרֶאשִׁית מִבָּ): וַיֹּסֶף הָוּא הַשְׁלִיט הָוּא
הַמְּשֻׁבֵּר וְכֹו, בְּחִנָּת רָאשֵׁ בֵּית, בְּחִנָּת בְּעַל-הַבֵּית שֶׁל הָעוֹלָם.
כִּי עַל-יְדוֹ קַיּוּם הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּקַיּוּם הַפְּתִים וְהַדְּרוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל כְּנֶל. וּעַל-יְדוֹ שְׁנַת-גָּדֵל הַשֵּׁם שֶׁל זֶה הַצְּדִיק, שַׁהוּא
בְּחִנָּת רָאשֵׁ בֵּית, עַל-יְדוֹהָ נִפְתְּחֵין הַעֲנִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּנֶל.
וְזֶה בְּרִאשִׁית - לְעֵני כָּל יִשְׂרָאֵל. בְּרִאשִׁית, הַיּוֹ רָאשֵׁ בֵּית,
בְּחִנָּת הַצְּדִיק הַכְּנֶל, שַׁהוּא הַפְּאָר שֶׁל הָעוֹלָם כְּנֶל, עַל-יְדוֹ
נִפְתְּחֵין עֵני כָּל יִשְׂרָאֵל כְּנֶל:

וְזֶה בְּחִנָּת הַסְּפִיד עַל סְלִוק הַצְּדִיק. כִּי בְּרִאשִׁית הוּא הַסְּפִיד עַל
נֶת, הַיּוֹ מָאֵר הַגְּנֶל עַל בְּרִאשִׁית הוּא הַסְּפִיד עַל סְלִוק
הַצְּדִיק, שַׁהוּא בְּחִנָּת נֶת. כִּי שֶׁ נָאֵר מִבְּחִנָּת הַהְעַלְמָה,
שְׁנַת-עַלְמָם הַפְּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹ שְׁנַסְתַּלְקֵן וּנוֹתַעַלְמָם הַצְּדִיק
שַׁהוּא הַפְּאָר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהֵעָה לְהַצְּדִיק שְׁנַסְתַּלְקֵן, אֵין לוֹ הַפְּסִיד
כָּל בְּמַה שְׁנַעַלְמָם וּנוֹתַעַלְמָם, כִּי אֵם נַתְעַלְמָם וּנוֹתַעַלְמָם מִכָּאָן, הוּא
גָּדוֹל וּמְפָאֵר שֶׁם בְּעוֹלָם הַבָּא, בְּחִנָּת (כֶּרֶאשִׁית וְ): אֶת הָאֱלָקִים
הַתְּהַלֵּךְ נֶת. אֶבְלָל עַל הַדּוֹר יְתּוֹם שְׁנַשְׁאָרוּ וּעַל הַתּוֹלְדוֹת, דְּהַנְּעָן
הַבְּנִים שְׁנַשְׁאָרוּ, הוּא רַחֲמָנוֹת גָּדוֹל מִאָד, וּעַל-יָהָם נָאֵר בַּמְקוֹן:
אֶלָּה תּוֹלְדוֹת נֶת, בַּמְקוֹן וְאֹוֹמֶר: אֶלָּה הֵם הַתּוֹלְדוֹת וְהַבְּנִים שֶׁל
הַצְּדִיק, בְּחִנָּת נֶת, שְׁנַסְתַּלְקֵן, וְאֶלָּה הֵם הַתּוֹלְדוֹת הַיּוֹתְמוּם
שְׁנַשְׁאָרוּ:

כִּי דָע, שָׁבֵל הַדּוֹרוֹת כָּלָם גַּמְשִׁכֵּין מִן הַצְּדִיק שַׁהוּא הַרְאֵש,
בְּחִנָּת רָאשֵׁ בֵּית, בְּחִנָּת הַבְּעַל-הַבֵּית שֶׁל הָעוֹלָם כְּנֶל,

בבחינת (ישעה מא): קורא הדרות מראש, שפל הדרות נמשכו מן הראש, דהינו הצדיק הנ"ל. ואוי בשיעש זה הצדיק שהוא הראש בית, אוי יש בבחינת ראש ויש בבחינת בית, ואוי בלבנו, דהינו כל בני הדור, כלם בבחינת בני בית. אבל בשנטלק ונתעלם זה הראש שהוא הפאר, בבחינת שם ה' בג"ל, אוי מתרגבירין, חס ושלום, שמויות הטעמה של החיצונים, שזה בבחינת המפרטים של שקר בג"ל, והם בבחינת ראש של הסטרא-אחרא, שהוא בוגר ראש הסטרא-אחרא, בבחינת מפרטים של שקר, בבחינת שם הטעמה של החיצונים, חס ושלום, ואוי אין בית, ומתגלגים בחיצות, חס ושלום. ועל-פניהם נקרא ראש כל חיצות, כי נתעלם, חס ושלום, בבחינת ראש בית, ואוי אין בית, ומתגלגים בחיצות, חס ושלום. ועל זה נאמר: תשתפננה אبني קדש בראש כל חיצות, בני ציון היקרים המסלאים בפוז ובוי (איכה ד). דהינו ישישראל קדושים מתגלגים, חס ושלום, בראש כל חיצות, כי נשטלך ונתעלם הרראש בית, דהינו הצדיק האמתי, ונתגבר, חס ושלום, ההפה, שהוא בבחינת שם של הטעמה של החיצונים, בבחינת ראש כל חיצות, בג"ל:

וירמיהו הנביא היה מקוין, ומחבב דם ישראל שנשפה, והיה משתחף בצרתו, והיה רואה ישראל מוליכים בקורסין, ויריהו מהדקין לאחורה, ורהייא על צואריהו, והיה משתחף עמם, והיה מקוין על כל טפה דם של ישראל: בני ציון

היקרים המסלאים בפ' וכו' תשתפקנה אבני קדרש וכו': וזהו: אלה תולדות נח, הינו במקוין על התולדות שנשארו בנו'ל. וזהו: נח איש צדיק תמים היה, הינו שהיה גנטילק וכו' בנו'ל:

והנה כל הדרות כלם נמשcin מן הצדיק שהוא הראש, בבחינת קורא הדרות מראש בנו'ל. וזה בבחינת: אלה תולדות נח - שבל התולדות, דהיינו הדרות, כלם נמשcin מן נח, שהוא בבחינת הצדיק, בבחינת הראש, בבחינת קורא הדרות מראש, בנו'ל: ודע, שגם הדור האתרוג נמשך נסיבן מן הראש הנ'ל. וזה בבחינת קורא הדרות מראש, בבחינת הדור האתרוג, שגמשך נסיבן מהראש הנ'ל, דהיינו הצדיק הנ'ל, שהוא הראש והפאר וההדור של העולם בנו'ל. וזהה עקר ההדור הם ישראל, כי אפי-על-פי שגם חם ויפת הם תולדות נח, אפי-על-פי-יבן עקר ההדור הם ישראל, שבאים מבני שם. וזה בבחינת שם, שהוא מוצאה עד שלישי (ב'ק ט: ושו"ע או"ח סי' תרנ"ו) - זה בבחינת שם, השלישי משלשה בני נח (יען בסנהדרין קיא מה שזרשו על פסוק: והשלישית יותר בה - שלישי של נח, שלישי של שם), שהוא עקר ההדור והפאר בנו'ל. והוא בבחינת שם, שם ריבא, בבחינת שם הקדרש, שהוא בבחינת פאר והדור בנו'ל:

(ורבנן חיטב לקשר כל זה עם מה שסביר ליעיל במאמר בראשית, ובסיומו סוף כי הפל

מקשר יהה, עין שם חיטב)

שיך לעיל:

רחל מבהה על בניה - זה בוחינת עולמתא שפירתא דלית לה עניין (זהר משפטים דף צה). כי רחל היתה יפהיתאר ויפה מראה (בראשית כט), ועל כן עקר החולדה של הצדיק, שהוא בוחינת יוסף, שהוא יפהיתאר ויפה מראה, בוחינת הפאר והיפי של העולם בג"ל, הוא מראhal. אבל עכשו בגולות, אחר חתרפן, היא בוחינת רחל מבהה על בניה, ועל כן היא בוחנת עולמתא שפירתא דלית לה עניין, כי מאור עיניהם נסתלקין על-ידי הבכי בג"ל, והבן היטב. ועל-ידי זה מקשר היטב מאמר בג"ל, שפתחיל לדבר מעניו רחל מבהה על בניה, ואחר-כך מדבר מההעלמה, שגתעלם הצדיק, שהוא הפאר והיפי, בוחינת יוסף, בוחינת יהה יפהיתאר וכו', כי הכל עניין אחד, כי עקר הולדת הצדיק, שהוא בוחנת יוסף וכו' בג"ל, הוא מראhal וכו' בג"ל:

סח

עקר שלמות הצדיק - שיאכל להיות למעלה ולמטה, שייהיה יכול להראות למי שהוא למעלה ונדרמה בדעתו שהוא במדרנה עליונה, יהיה מראה לו שהוא ההפך, וכן להפה, למי שהוא למטה מאד במדרנה התחתונה, בתוך הארץ ממש, יהיה מראה לו שאדרבא, הוא סמוך להשם יתברך. וזה השלמות מכרא שיחיה להצדיק, ובלא זה אין צדיק כלל, כי צדיק להראות למי שהוא למטה מאד בדרכו התחתונה

לְגַמְרֵי, שָׁעַרְין הָוֹא סְמוּךְ לְה' מִפְּשֵׁת, כְּבִיכּוֹל, וְלַעֲזָרוֹ וְלַגְּלוֹת
לֹו: ה' עַמֶּה, וְאֶל תִּירָא וְאֶל תִּפְחַד וְאֶל תִּתְחַת, כִּי הָוֹא יִתְבְּרַךְ
עַמֶּה וְאֶצְלָךְ וְקָרוֹב לְךָ מִפְּשֵׁת, כִּי מַלְאָכָל הָאָרֶץ כְּבָבוֹדוֹ (ישעה
ו). עַל־פָּנֵינוּ אַפְּלָו אָמָהָר נַפְלָ, חַס וְשָׁלוֹם, לְמַקוּם שַׁנַּפְלָ,
רְחַמְנָא לְצָלָן, וְהָוָא בְּשִׁפְלָה הַמְּרֻגָּה הַתְּחִתָּוֹנָה מִפְּשֵׁת - גַּם
מִשֵּׁם יוּכְלָ לְדִבְּקָה אֶת עַצְמוֹ בָּה' וְלַשׁוֹב אַלְיוֹ יִתְבְּרַךְ, כִּי מַלְאָ
כָּל הָאָרֶץ כְּבָבוֹדוֹ.

וּכְבָר דִּבְרָנוּ מֵזָה, שְׁבָשָׁהָרִים מַנְחָה לְמַטָּה לְגַמְרֵי, וּרְזָאָה
שְׁהָוָא בְּרוּטָה הַתְּחִתָּוֹנָה, חַס וְשָׁלוֹם, רְחוֹק מַאֲדָר
מַהְשָׁם יִתְבְּרַךְ, רָאוִי לוֹ לְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ בָּהָה בְּעַצְמוֹ, הַיּוֹכִי זָהָוָה
בְּעַצְמוֹ הָוָא הַתְּקָרְבּוֹת, מַאֲחָר שְׁרוֹאָה שְׁהָוָא רְחוֹק, כִּי מַקְדָּם
הָיָה מַרְחָק בְּלָכְהָ, עַד שְׁלָא הָיָה יוֹדֵעַ בְּלָל שְׁהָוָא רְחוֹק,
וּמַאֲחָר שְׁעַל־כָּל־פָּנִים יוֹדֵעַ שְׁהָוָא רְחוֹק זָהָוָה בְּעַצְמוֹ הַתְּקָרְבּוֹת,
וּבָהָה בְּעַצְמוֹ רָאוִי לוֹ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלַשׁוֹב אַל ה':

וְכֵן לְהַפְּהָה, לְמַיְשָׁהָוָה לְמַעַלָּה מַאֲהָה, צְרוּיךְ הַצְּדִיקָה לְהַרְאֹות לוֹ
שְׁהָוָא רְחוֹק לְגַמְרֵי מַהְשָׁם יִתְבְּרַךְ, מַה חִמִּית מַה יִדְעַת
וּכְו. זָהָוָה שְׁלָמוֹת הַצְּדִיקָה, בְּבָחִינּוֹת (ר'ה'יא טט): כִּי כָל בְּשָׁמִים
וּבְאָרֶץ, שְׁהָוָא בְּבָחִינּוֹת הַצְּדִיקָה, בִּידּוֹעָ, דַּאֲחָר בְּשָׁמִיא וּבְאָרְעָא,
דְּהִנְנוּ בְּגַנְלָה, שִׁיחָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, שִׁיחָה מַרְאָה לְמַיְשָׁהָוָה
לְמַעַלָּה, בְּבָחִינּוֹת שָׁמִים, שְׁהָיָה לְהַפְּהָה, שִׁיחָה מַרְאָה לְמַיְשָׁהָוָה
יוֹדֵעַ בְּלָל בִּידִיעָתוֹ יִתְבְּרַךְ, בָּחִינּוֹת: מַה חִמִּית מַה יִדְעַת וּכְו., כִּי
שָׁם לְמַעַלָּה בְּשָׁמִים, שָׁם דִּיקָא, שׂוֹאָלִים אַיהֲ מַקּוֹם כְּבָבוֹדוֹ.

וליהפֶה, למי שהוא למשה בָּאָרֶץ מִפְשֵׁת, יהיָה מְرֹאָה לוּ כִּי ה' עָמֹן, כִּי מַלְאָכָל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ. וְזֹהוּ עֲקָר הַשְׁלָמוֹת, לְהִיוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וְזֹה בְּחִינּוֹת בְּנִים וְתַלְמִידִים שָׁצְרִיכִין לְהִגִּיעַ בְּעוֹלָם. כִּי לְבָאוֹדָה הַדָּבָר תְּמֻמָּה, כִּי הַלָּא הָעָקָר - שָׁצְרִיךְ הָאָדָם לְשִׁיבָר עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מִן הַחֲמָר, וְאַסְכִּין לְמַה הִיא חִיּוֹב בְּשָׂהָאָדָם נְסַתְּלִיק לְגַמְרֵי לְמַעַלָּה, דְּהִינוּ אַחֲר הַהַסְתְּלִיקוֹת, שְׁנִינָה אַחֲרָיו בְּנִים בְּזֹה הָעוֹלָם הַגְּשֵׁמִי, שִׁימְלָאוּ מִקְומָיו בְּזֹה הָעוֹלָם, הַלָּא אַחֲרָבָא, טוֹב לְהַסְתְּלִיק לְגַמְרֵי לְמַעַלָּה.

אֵיך בְּאִמָת, הָעָקָר הַשְׁלָמוֹת לְהִיוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ, כִּי בְּשָׂהָוָא בְּעוֹלָם אֶחָד לְבָדָר, אַיִן וְהַשְׁלָמוֹת, רַק שְׁנִינָה יְחִידָה, מַעַלָּה וּמַטָּה, זֹה עוֹלָם שְׁלָם. וְעַלְכִּן מַחְיֵב הָאָדָם שְׁיִיחְיָה נְשָׁאָר מִמְנוֹ שָׁארִית בָּאָרֶץ, בֵּן אוֹ תַלְמִיד, כִּי שָׁגֵם בְּשִׁיחָה לְמַעַלָּה אַחֲר הַהַסְתְּלִיקוֹת, יהיָה לְמַטָּה גַּמְסִיכָן בְּזֹה הָעוֹלָם, דְּהִינוּ מָה שָׁגַשְׁאָר מִמְנוֹ לְמַטָּה בֵּן אוֹ תַלְמִיד הַגְּמַשְׁכִּים מִמְנוֹ. וּעֲקָר הִיא הַמַּתָּח, שְׁיִיחְיָה נְשָׁאָר לְמַטָּה מִמְחוֹן, וְעַלְכִּן צָרִיךְ לְהִגִּיעַ בֵּן אוֹ תַלְמִיד, בָּמוֹ שְׁדָרָשׁ רְבּוֹתִינוּ וּכְרוֹזָם לְבָרְכָה (כ"ב קטו) עַל פְּסָוק: אֲשֶׁר אַיִן חִלְפּוֹת לִמּוֹ - חַד אָמַר בֵּן, וְחַד אָמַר תַלְמִיד, כִּי הַתַּלְמִיד הוּא מִפְּנֵי הַרְבָּה, וּבֵן הַבָּן גַּמְשָׁךְ גַּמְסִיכָן מִפְּנֵי הַאָב. וּרְبִי יוֹחָנָן סִבְרָה תַלְמִיד, כִּי לֹא הִיא לוּ בְּנִים. כִּי אַצְל הַתַּלְמִיד הַמַּחְמָשֵׁת מִפְשְׁת מְגַשְׁמִיות, אַכְלָל אַצְל הַבָּן הַמַּחְמָשֵׁת בְּהַטְּפָה וּרְעִיתָה, אַכְלָל גַּם זה צָרִיכִים:

וְהַכָּלֶל, שָׁאֵר שִׁיאָר מִמְּנוּ בָנִים וְתַלְמִידִים, וְתַלְמִידִים
אֲיוֹרָו יוֹתֵר לְתַלְמִידִים אַחֲרֵיכֶם, וְכֵן לְהָלֹן יוֹתֵר, שָׁגֵם
הַתַּלְמִידִים יִפְרוּ וַיַּרְבּוּ וַיַּעֲשׂוּ תַלְמִידִים אַחֲרִים, וְתַלְמִידִי תַלְמִידִיוֹ
יַעֲשׂוּ יוֹתֵר תַלְמִידִים, וְכֵן לְהָלֹן יוֹתֵר בְּדִי שִׁיחָה נְשָׁאָר
מְחוֹ גַם לִמְטָה לְעוֹלָם וְעַד. וְכֵן הַבָּנִים צָרִיכִים גַם כֵן שִׁיאָר
וְכָרָם לְדוֹרִידָרוֹת, בָנִים וּבָנִים וּכְוֹ. בְּיַהוָה עֶקֶר הַשְׁלָמוֹת
שֶׁל הַצָּדִיק, שִׁיחָה לְמַעַלָה וּלִמְטָה, בְּבִחִינָה: בַּיְכַל בְּשָׁמִים
וּבְאָרֶץ - דָאַחֲרַבְשָׁמִיא וְאָרֶעָא:

(עין כל זה במאמר "וַיְהִי מִקֵץ" - ב' מוחכם יונתן (בסקין ו'), עין שם, כי שם מבהיר
הענין הפטבי).

סט

מָה שְׁנוֹתָגִים לְתָנֵן בָּרְכָה לְהָאִישׁ הַמְבִיא הַמְשָׁקָה לְאוֹרָחִים אוֹ
עַל הַחֲתָנָה וּכְיֹצֵא, (הינו ב' שנושאים יון או דבש לאורחים או על חתנה,
או נוֹתָנִין לְתָנֵן מִן הַמְשָׁקָה לְמַשְׁלִימָה הַנוֹשָׂא אֶת הַמְשָׁקָה, לְעַשׂוֹת בָּרְכָה) הַזֶּה עַל-פִי
מוֹה שְׁפָתּוֹב בְּזָהָר (פקוד ר' רמב''), שִׁישׁ פֶמֶה דְבָרִים שֶׁהָם נְשָׁאִים
וּנוֹשָׁאִים, וְחוֹשֵׁב שֶׁם פֶמֶה דְבָרִים שֶׁהָם נְשָׁאִים, דְהַיָּנוּ שְׁנוֹתָגִים
אָוֹתָם, וּבְאַמָת אֶלָו הַדְבָרִים הֵם נְשָׁאִים, בְּגַן הַמְרֻכֶּבֶת, שַׁהְיָא
נִשְׁאת וּנוֹשָׂאת, וְכֵן הָאָרוֹן, שַׁהְיָוּ נְשָׁאִים אָוֹתָו וְהֵי נְשָׁא אֶת
נוֹשָׁאָיו וּכְוֹ). וְזה בְּחִינָת בָּרְכָה שְׁנוֹתָנִין כֹּנ"ל, בַּי בָּרְכָה - רָאשִׁי
תְבּוֹתָה: בַּי רֹוח הַחִיה בְּאוֹפְנִים (חוקאל א'), בְּחִינָת נִשְׁאת וּנוֹשָׂאת.
בַּי הָאוֹפְנִים נְשָׁאִים הַחִיות, וְהַחִיות נְשָׁאִים אָוֹתָם, בַּי רֹוח
הַחִיה בְּאוֹפְנִים, וְכֵן הוּא בְּל הַמְרֻכֶּבֶת, שְׁהָאוֹפְנִים נְשָׁאִים אֶת

החיות, והחיות את המרפקה, ובאותה המרפקה נושאת הפל. ועל-בון זה שנושא את המשקה נותרנו לו ברכה, שהוא בוחינת: כי רוח החה בօפניהם, בוחינת נשא ונושא, כי הוא נושא את המשקה, ועתה המשקה מושא אותן. (או שנעשה מזה שברים, כי המשקה הוא מבכה וגם מחממת קצת - ולא באר הדבר היה כלל):

ע

כָל מי שגדול יותר, צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום יותר. כמו שאנו רואין, שהצומח חיתו ובקשתו סמוך לו מיד, כי הוא צומח מן הארץ בסמוך לו ממש, ובמה מבקשתה סמוך לה גם-בן על הארץ, אך הוא ברחוק יותר קצת מן הארץ, כי הבהמה גודלה במעלה מן הארץ. אבל בני-אדם צריך לבקש מבקשו ברחוק יותר יותר מן הבהמה. ועל-בון משה רבינו, עליו השלים, שהיה גדול במעלה מאה, היה צריך לבקש מבקשו ברחוק מקום بعيدה, ועל-בון הארץ לבקש לו אשה מפדרין, כי מבקשו היה רחוק מתחם גדרות:

עא

דע, כי יש מהין של ארץ-ישראל ויש מהין של חוץ-לא-ארץ. גם המהין של חוץ-לא-ארץ הם מקבלים ויונקים גם-בן מה-מהין של ארץ-ישראל. כי עקר המשחה והבהמה היא בארץ-

ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרים לברכה בפירוש (ב"ר פ' ט"ז): אין חכמה בכם הארץ ישראל וכו'. וכל אחד מישראל יש לו חלק בארץ ישראל, וכל אחד כפי חלקו שיש לו בארץ ישראל בן הוא מקבל ווינק מהמחין של ארץ-ישראל. נמצאו שבל המוחין הם בבחינת מחין של ארץ-ישראל, כי כלם מקבלים ממשם, כי שם בארץ-ישראל עקר המוח והחכמה כן". אבל אפי-על-פיין יש מחין של חוץ לאארץ, וזה נעשה על-ידי פנים הכבד, חם ושלום. שמי שפוגם, חם ושלום, בכבוד השם יתברך, או על-ידי פנים הבהיר של השם יתברך אין יכולן לקבל ולינק מהמחין של ארץ-ישראל, וכי הפנים שפוגם בכבוד השם יתברך, במובן אין יכול לקבל ולינק מהמחין של ארץ ארץ ממש. וכי מהמחין הם בבחינת מחין של חוץ לאארץ, או אין יכולן להשווות דעתן יתרה. וזה בבחינת החלוקת שיש בעולם, כי מחין של חוץ לאארץ אין יכולן להשווות עצמן יחד. אבל היה ראוי שלא היה מחלוקת פיראמ בחוץ לאארץ, ובאמת אלו רואין שגם בארץ-ישראל יש מחלוקת:

אך דע, כי אלו המוחין של חוץ לאארץ, שנעשה על-ידי פנים הבהיר בנו", הם מבקשים לעצמן תיקון. והתקoon של אלו המוחין של חוץ לאארץ הוא בעת ששובע עם העליון, שעליידי זה נעשה התרגולות הבהיר, או הוא מן תקונם של אלו המוחין של חוץ לאארץ.

כִּי בְּבֹוד הָוֶה תְּקוּן הַעוֹלָם, כִּי כֹּל הַעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׁבֵּיל הַכְּבוֹד,
בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעה מג): לְכֻבּוֹד בָּרָאתְיוֹ וּכְו' (וַיָּמָא לוֹ), הַינּוּ
בְּשִׁבֵּיל בְּבֹוד הַשֵּׁם יְתִפְרָה. כִּי יְשַׁ בְּבֹוד פָּרָטִי לְכֹל מַאֲמָר וּמַאֲמָר
שֶׁל הָעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת שְׁבָחָם נִבְרָא הַעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּשִׁבֵּיל אָזֶה
הַכְּבוֹד הָיָה זֶה הַמַּאֲמָר, שְׁעַלְיִדוֹ נִבְרָא חָלֵק פָּלוֹנִי מִהְבָּרִיאָה.
נִמְצָא שֶׁכָּל מַאֲמָר וּמַאֲמָר יְשַׁ לֹּו בְּבֹוד מִיחָה, שְׁבִשְׁבֵיל זֶה
הַכְּבוֹד הָיָה אָזֶה הַמַּאֲמָר. כִּי זֶה הַמַּאֲמָר, שְׁבוֹ נִבְרָא חָלֵק פָּלוֹנִי
מִהְבָּרִיאָה, הָיָה בְּשִׁבֵּיל בְּבֹוד זֶה, כִּי שִׁגְעַע בְּבֹוד זֶה לְהַשֵּׁם
יְתִפְרָה, וּכְנַמְּאָר אַחֲרָה, שְׁבוֹ נִבְרָא חָלֵק אַחֲרָה מִהְבָּרִיאָה, הָיָה
בְּשִׁבֵּיל בְּבֹוד אַחֲרָה, שִׁגְעַע אָזֶה הַבֹּוד לְהַשֵּׁם יְתִפְרָה, וּכְנַמְּאָר
הַמַּאֲמָרוֹת, פְּלִם הִי רַק בְּשִׁבֵּיל בְּבֹוד הַשֵּׁם יְתִפְרָה, אֲשֶׁר בְּשִׁבֵּיל
זֶה נִבְרָא הַעוֹלָם, פָּגָל:

**יעל-בן כְּשַׁאֲחָד מִיְשָׁרָאֵל זֹכָה לְרֹאֹת בָּעֵצָמוֹ אֵיזָה הַתְּגִלוֹת
הַכְּבוֹד, הַינּוּ בְּשִׁישׁ לֹו אֵיזָה בְּבֹוד, אֵוי הָיָה צְרִיךְ**
לִידְעַ מִאֵיזָה מַאֲמָר נִתְהָווָה זֶה הַכְּבוֹד, אֲשֶׁר בְּשִׁבֵּיל זֶה הַכְּבוֹד
הָיָה אָזֶה הַמַּאֲמָר, שְׁעַלְיִדוֹ נִבְרָא חָלֵק מִהְבָּרִיאָה פָּגָל. וּבְוּדָאי
לֹא אוּכְלָ אָדָם זֹכָה לֹזָה, לְהַרְגִּישׁ בָּעֵצָמוֹ הַתְּגִלוֹת בְּבֹוד הַשֵּׁם
יְתִפְרָה. אֲכָל אַלְוָ שְׁהָם בְּהִיכְלָא דְמִלְפָא, בְּשִׁישׁ לָהֶם אֵיזָה
בְּבֹוד, אֵוי אֵין לְזַקְחוּן לְעַצְמָן בְּלָל מִן הַכְּבוֹד, רַק הֵם מַעַלְיוֹן בְּלָל
הַכְּבוֹד לְהַשֵּׁם יְתִפְרָה, כִּי שִׁיתְגַּדְלָ וַיְתַעַלָּה בְּנוֹדוֹ יְתִפְרָה, כִּי
שִׁיהְיוֹה עַלְיִרְיוֹה תְּקוּן הַעוֹלָם פָּגָל. וְהֵם מִבְנִים בְּהַכְּבוֹד
מִאֵיזָה מַאֲמָר נִתְהָווָה זֶה הַכְּבוֹד, אֲשֶׁר בְּשִׁבֵּיל זֶה הַכְּבוֹד הָיָה

אותו **המאמר שעליידו נברא חילך מהבריה פג"ל**. וזה בוחינת (זהלים כ"ט): ובוחיכלו בלו אומר כבוד, הינו שאצל אלו שהם **בוחיכלא דמלכא**, הכבד הוא בלו אומר, הינו בלו מאמר, כי הכבד שיש להם הוא בלו רק **בשביל המאמר, שנחתהו בשביל זה הכבוה, אשר עלידי נברא חילך מהבריה פג"ל**:

זה בוחינת: ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך (רנאל א). בכה זה בוחינת כ"ח אתון דמעשה בראשית (ת"ז תי ח), בוחינת עשרה מאמרות שביהם נברא העולם. הינו שאלו שהם **בוחיכלא דמלכא**, הם מגלון ומאיירין כ"ח אתון הג"ל **עלידי הכבד פג"ל**, וזהו: ואשר כח בהם לעמוד וכו' - לפי פשוטו של מקרא, הינו כח ממש, כי בוראי ציריך **שיזיה להם כח גבורה לעמוד בו**, שיזיבו להיות **בוחיכלא דמלכא**, אשר שם הכבד הוא בלו אומר, בוחינת כ"ח אתון דמעשה בראשית פג"ל: ועיקר הבהיר של השם יתברך נתגלה רק **עלידי האדם**. כי האדם הוא תכלית כל הגברים, כי עיקר הבריה היה בשביל האדם. כי עיקר התגלות בבודו יתברך הוא **עלידי האדם**. ועליפן **עלידי ההולדה**, **בשנולדין וגטרבן בני אדם** ביזה, **עלידייזה נתגלה בבודו בוחר**, כי עיקר התגלות **הבהיר - עליידי בני אדם, פג"ל**:

ודע, כי מבחן של ארץ-ישראל הם בוחינתنعم, ומבחן של חוויל-ארץ הם בוחינת חובלים, במו שפטות (וכירה יא): לאחר קראתיنعم ולאחר קראתי חובלם. ואמרו רבותינו זכרונם

לברכה (סנהדרין כד):نعم - אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל, שמנעים זה לזה בהלכה, חכמים - אלו תלמידי חכמים שבחוין לאין, שהובלים זה לזה בהלכה. עיקר ההולדת הוא על ידי בבחינתنعم העליון, כי מgenes העליון נתעורין שלחובין דרכימותא, אשר עליהם בא ההולדת, בבחינת (שמואל ב א): געמתן לי מאד, נפלאתה אהבתך ל' אהבת נשים; שעליידיنعم העליון מטעור אהבתה, בבחינת שלחובין דרכימותא,

שעליהם ההולדת:

ונעם העליון שופע תמיד, אבל צריכין כליהם לקבל עליידם שפעنعم העליון. ודע, שעליידי צדקה נעשה הכליל לקבל עליידה מgenes העליון שלחובין דרכימותא, כי הצדקה היא נדירות לב, כמו שבתו (שמואל כה): מאית כל איש אשר ידברו לבו תקחו את תרומתי, ונדירות לב, הינו שנפתח ונתרכז הלב, ועלידייה נפתחין שבילין לדבאה, ונעשה כליהם לקבל שלחובין דרכימותא, שגמישכין מgenes העליון בג"ל. ויש הצדקה של ארץ ישראל, ויש הצדקה של חוץ לארץ, עיקר הוא הצדקה של ארץ ישראל, שעליידה נעשה כליהם לקבלgenes העליון, שעליידייה ההולדת בג"ל. וזה בבחינת (השע ז): יורעו לכם לצדקה, כי עיקר ההולדת - עליידי הצדקה בג"ל. וזה בבחינת (בראשית ל): אלה תולדות יעקב יוסף, הינו שעיקר ההולדת - עליידי יעקב יוסף, כי יעקב הוא בבחינתצדקה, כמו שבתו (טהילים צט): משפט הצדקה ביעקב אתה עשית, ועיקר ההולדת - עליידי הצדקה בג"ל.

(שָׁהִיא הַכְּלֵי לְקַבֵּל הַשְּׁפָעָת נָעַם הַעֲלִיוֹן בְּנֶ"ל, וַיּוֹסֵף הוּא בְּחִינָת נָעַם, כְּמוֹ שָׁמְבָאָר לְקַמְנוֹ):

וְעַל־יִדִי הַהוֹלֶדֶת, דְּהַיָּנוּ שְׁנוֹלְדִין וְנִתְרְבִּין בְּנֵי־אָדָם, עַל־יִדִי־זֶה נִתְגַּלֵּה בְּבוֹדוֹ יִתְבַּךְ בְּיוֹתָר בְּנֶ"ל. וְזֹה בְּחִינָת (שם נב):
כֵּל זָרָע יַעֲקֹב בְּפֶרַוחוֹן, כִּי עַל־יִדִי הַהוֹלֶדֶת, שְׁנַעֲשָׂה עַל־יִדִי בְּחִינָת יַעֲקֹב, שֶׁהָיָה בְּחִינָת צְדָקָה בְּנֶ"ל, עַל־יִדִי־זֶה: בְּפֶרַוחוֹן, כִּי עַל־יִדִי־זֶה נִתְרְבָה בְּבוֹדוֹ יִתְפַּרְחָה, בְּנֶ"ל:

וְאַזְיָן בְּשִׁזְׁוֹפָע נָעַם הַעֲלִיוֹן עַל־יִדִי הַכְּלֵי הַנּוֹעַשׂ עַל־יִדִי צְדָקָה בְּשִׁבְיל הַהוֹלֶדֶת בְּנֶ"ל, וְגַם בְּחִינָת הַנָּעַם הַעֲלִיוֹן שֶׁהָוָא הַמְחַיֵּן, מַקְבֵּל וְנִשְׁפַּע עַד מַלְמָעָלה יוֹתָר, בְּרוּעָן, אַזְיָן אַלְוָה הַמְחַיֵּן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ, שֶׁהָם בְּחִינָת חֻבְלִים, הֵם נֹפְלִים גַּמַּדְבָּן בְּאַלְוָה הַמְחַיֵּן שֶׁל אַרְצִישָׁרָאֵל, שֶׁהָם בְּחִינָת נָעַם, בְּרוּי לְהַתְּפַקֵּן עַל־יִדִי וְהָ, כִּי אַזְיָן וּמָן תָּקוּנָם שֶׁל אַלְוָה הַמְחַיֵּן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ. כִּי עַקְרָב פָּגָם וְקַלְקָול הַמְחַיֵּן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ הוּא עַל־יִדִי פָּגָם הַכְּבּוֹד, שְׁעַל־יִדִי־זֶה אַיִּם יְכוֹלִים לִינְקָמָה מַמְחַיֵּן שֶׁל אָרֶץ יְשָׁרָאֵל, וְאַזְיָן הֵם בְּחִינָת מַחְיָן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ מִפְּשָׁש, וְזֹה קַלְקָלָם בְּנֶ"ל. וְזֹה בְּחִינָת (משל י"ג): בּוֹ לְדָבָר יַחֲלֵל לוֹ. בּוֹ לְדָבָר, הַיָּנוּ בְּיוֹנּוֹת, הַפְּךָ הַכְּבּוֹד, עַל־יִדִי־זֶה: יַחֲלֵל לוֹ, הַיָּנוּ מַחְיָן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ שֶׁהָם בְּחִינָת חֻבְלִים, כִּי עַל־יִדִי פָּגָם הַכְּבּוֹד נְשָׁארִין הַמְחַיֵּן בְּבְחִינָת חֻבְלִים, שֶׁהָם מַחְיָן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ בְּנֶ"ל. נִמְצָא שְׁעַקְרָב קַלְקָול הַמְחַיֵּן שֶׁל חַוִּילָאָרֶץ הוּא עַל־יִדִי פָּגָם הַכְּבּוֹד, וְעַל־בָּן בְּעֵת שְׁזִוְפָע נָעַם הַעֲלִיוֹן עַל־יִדִי הַכְּלֵי שֶׁל צְדָקָה בְּשִׁבְיל

הוֹלֶדֶת, שְׁעַל־יִדְרִיָּה נָעֲשָׂה הַתְּגִלוֹת הַכְּבּוֹד כְּנֶל, אוֹ הוּא זָמֵן תְּקוּנָם שֶׁל הַמְחִין שֶׁל חַוִּינְלָאָרִיךְ, כִּי מַאֲחָר שְׁנָת עֹזֶר בְּחִנָּת הַתְּגִלוֹת הַכְּבּוֹד, עַל־יִדְרִיָּה הֵם יָכוֹלִין לְהַתְּפִקּוֹן, כִּי עַקְרָבְּ הַקְּלָקָול שֶׁלּוּהֶם הִיה עַל־יִדְיָה פָּנֶם הַכְּבּוֹד כְּנֶל. וּעֲלֵיכֶن בְּעֵת שְׁשׁוֹפָעַ נָעֵם הָעַלְיוֹן בְּשִׁבְיל הַוֹּלֶדֶת כְּנֶל, אוֹ בָּאִים הַמְחִין שֶׁל חַוִּינְלָאָרִיךְ שֶׁהָם בְּחִנָּת חֻזְּבְּלִים, וּנוֹפְלִים בְּמַחִין שֶׁל אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל שֶׁהָם בְּחִנָּת נָעֵם, כִּי לְהַתְּפִקּוֹן עַל־יִדְרִיָּה כְּנֶל.

וֹזה (זהלים ט): חַבְּלִים נִפְלְוּ לִי בְּגַעֲמִים - חַבְּלִים, הַיּוֹן הַמְחִין שֶׁל חַוִּינְלָאָרִיךְ שֶׁהָם בְּחִנָּת חֻזְּבְּלִים, הֵם נִפְלְלִים בְּגַעֲמִים, הַיּוֹן בְּמַחִין שֶׁל אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל שֶׁהָם בְּחִנָּת נָעֵם כְּנֶל, כִּי לְהַתְּפִקּוֹן עַל־יִדְרִיָּה כְּנֶל. וֹזה: אָפְנַחְלָת שְׁפָרָה עַל. נַחְלָת - זה בְּחִנָּת עַקְבָּ, בְּחִנָּת (דברים לב): יַעֲקֹב חַבְּלִ נַחְלָת, בְּחִנָּת צְדָקָה. שְׁפָרָה - זה בְּחִנָּת יוֹסֵף, בְּחִנָּת (בראשית לט): וַיָּהִי יוֹסֵף יִפְהַת אֶתְאָר וּבְכִי, וַיִּפְהַת אֶתְאָר וְזֶה בְּחִנָּת יִפְהַת אֶתְאָר, הַנּאָמֵר בְּרוּדָה, וְדָרְשׁוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנֵם לְבָרְכָה (סנהדרין אג): אִישׁ הַאָר, שְׁמַרְאָה פְּנִים בְּהַלְכָה, הַיּוֹן בְּחִנָּת מַחִין, בְּחִנָּת נָעֵם, הַאָר, שְׁמַרְאָה פְּנִים בְּהַלְכָה, הַיּוֹן בְּחִנָּת מַחִין, בְּחִנָּת נָעֵם, שְׁמַגְעִים בְּהַלְכָה כְּנֶל. וּעַל־יִדְיָה שְׁתִי בְּחִנּוֹת אֶלְוָן, יַעֲקֹב יוֹסֵף, שֶׁהָם בְּחִנָּת נַחְלָת שְׁפָרָה, עַל־יִדְרִיָּה נָעֲשָׂה הַהוֹלֶדֶת, שֶׁאוֹ הַחֻזְּבְּלִים נִפְלְלִים בְּגַעֲמִים כְּנֶל.

וֹזה: יַעֲקֹב חַבְּלִ נַחְלָת. חַבְּלִ זה בְּחִנָּת חֻזְּבְּלִים הַגֶּל, שְׁנָתְהִקְנִים עַל־יִדְיָה בְּחִנָּת יַעֲקֹב, בְּחִנָּת צְדָקָה, שְׁעַל־יִדְיָה הַהוֹלֶדֶת, שְׁעַל־יִדְרִיָּה נַחְתִּקְנִים הַחֻזְּבְּלִים, שֶׁהָם הַמְחִין שֶׁל חַוִּין-

לאין פג"ל. וזה בוחינת חכלי לדלה, בוחינת חובלים הנ"ל, שנתתקנים על ידי הולדה פג"ל. גם זה בוחינת ספרה הנ"ל, בוחינת ספריר ושליא, בוחינת הולדה וכן"ל:

ומלחמת שהמוחן של חווילארץ, שהם בוחינת חובלים, שחובלים זה זהה בהכליה, כי אין יכולם להשווות דעתו יתר פג"ל, הם נופלים במוחן של ארץישראל שהם בוחינתنعم, כדי להתתקנו פג"ל. על-פניהם לפעמים בשפוגמים הרבה, הם ישלום, או אין יכולין להתתקנו, אדרבא, גורמים פנים גם להמוחן של ארץישראל, או גם המוחן של ארץישראל אין יכולין להשווות עצמן, כי גנטומו, הם ישלום, על ידי המוחן הפנומיים של חווילארץ, שנפלו לתוכם פג"ל. וזה בוחינת המחלקה שיש בארץישראל גם-יבן:

ובכל תרברים - כי כל הנברים וכל ההולדות, כלם הם רק בשבייל החגלו כבודו ותרבנה. ועקר ההולדה - עליידי האזכקה, שעליידה נעשה כליל לקיבול מנעם העליון, שעליידיה נעשה ההולדה, ועליידיה נתגה ונתגה כבודו יתברך פג"ל. וזה אותיות תרומה הם סופיתבות: לחזות בנים והלבקר בהיכלו (חלהם כ), כי תרומה, הינו צדקה שהוא גדרות לב, בוחינת: מאיות כל איש אשר ידבשו לבו תקחו את תרומתי, שעליידה נעשה כליל לקיבול מנעם ה, שעיל-ידיה גמיש׷ת החגלו כבודו יתברך, שהוא בוחינת: ובהיכלו כלו אמר כבוד. וזהו לחזות בנים ה' ולבקר בהיכלו -

סופירותבות: "תְּרוֹמָה" כפ"ל. וזה בבחינת השירה, בבחינת (שמואלב כג): נעים זמרות ישראל: (ולא גלה יותר) **אֲשֶׁרִי** הזוכה להרגיש געימות התורה. כי יש געימות בתורה, והוא העקר, לופות להרגיש הגעימות שיש בהתורה: (זריכת דרכיוنعم וכל נחיבתך שלום (משל ג) נראה לך?)

עב

דע, שלראות את עצמו עם הצדיק האמת הוא גם בין דבר גדול מאד. בודאי בשובין לשמע מפי תורה, הוא מעלה תורה, אבל גם בשאי שומען תורה, הראה לבך, שובין לראות את עצמו עם הצדיק, הוא גם בין טוב מאד. כי עלייך שראוין את עצמו עם הצדיק, עליך רוח מקובלין גדרלה. ועיקר הגדרלה היא שפלות, כמו שמצינו אצל השם יתברך: כל מקום שאתה מוצא גדרתו של הקדוש ברוך הוא, שם אתה מוצא עונתנותו (מנילה לא), כי עיקר הגדרלה היא שפלות. ועיקר התחיה לעתיד, שעמדו בתחיה ויתרו חיים נצחים, עקר מה שהייתה נחיה ויקום בתחיה הוא השפלות של כל אחר, כי השפלות של כל אחד ואחד יהיה נחיה לעתיד, ויקום בתחיה, בבחינת (ישעה כ): הקיצו לנו שכני עפר, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ה): מי שנעשה שכן לעפר בחיו. כי עיקר התקומה בתחיה יהיה רק להשפלות, שהשפלות של כל אחר ואחר יהיה נחיה ויקום בתחיה לעתיד.

כִּי תַעֲנוֹג עָזֶלֶם הַבָּא אֵי אָפְשָׁר לְנוּ לְהַשְׁגִּין עַכְשָׁוּ, וְהַ מְחַמֶּת שָׁאנוּ עַכְשָׁוּ בְגֻבוֹל, וְכָל הָדָר שִׁיעֵשׂ לוּ גֻבוֹל אֵי אָפְשָׁר לוּ לְהַשְׁגִּין תַעֲנוֹג עָזֶלֶם הַבָּא הַרוֹחֲנִי. וּלְלִכְןָן גַם עַגְגָן שְׁבָתָה, שַׁהְיוֹא מְעַין עָזֶלֶם הַבָּא, אָמְרוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (שבת קיח): כָל הַמְעַנְג אֶת הַשְּׁבָתָה, נֹתְנֵין לוּ נָחָלה בְּלִי מִצְרִים; הַנְּנוּ בְּלִי גֻבוֹל, כִּי עַגְגָן שְׁבָתָה שַׁהְיוֹא מְעַין עָזֶלֶם הַבָּא, הַוָּא בְּחִינָת בְּלָתִי גֻבוֹל. וּלְלִכְןָן עַקְרָבָר חַיִים נְצָחִים שֶׁל לְעַתִּיד לְבוֹא, בְּחִינָת תַעֲנוֹג עָזֶלֶם הַבָּא, יְהִי רָק לְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כָל אֶחָד. כִּי שְׁפָלוֹת וְעַגְגָוֹת הַוָּא בְּחִינָת בְּלָתִי גֻבוֹל, כִּי הַוָּא בְּחִינָת אֵין מִפְשֵׁש, וְאֵין לוּ שְׁוֹם גֻבוֹל, מְחַמֶּת שַׁהְיוֹא בְּתַכְלִית הַעֲגָנּוֹת, וְעַקְרָבָר חַיִים נְצָחִים שֶׁל עָזֶלֶם הַבָּא הַוָּא רָק בְּבְחִינָת בְּלָתִי גֻבוֹל כֹּג"ל. וּלְלִכְןָן שְׁבָתָה שַׁהְיוֹא מְעַИН עָזֶלֶם הַבָּא, נֹאֶמֶר בוּ: טֹעַמְתָּ חַיִים זָכוֹ, כִּי מַי שְׁטוּעָם טֹעַם עַגְגָן שְׁבָתָה, זָכוֹה לְחַיִים, בְּחִינָת חַיִים נְצָחִים, כֹּג"ל:

וְד֖ע, שֶׁבֶל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי הַתְּנוֹצִצּוֹת הַמְחִין שֶׁלְוָה בֵן זָכוֹה לְקַבֵּל גָּדְלָה, בְּבְחִינָת (שה"ש): מַלְך אָסּוּר בְּרָהָטִים - בְּרָהָטִי מְחִין (סוף התוקים תי' ו' דף ה). הַנְּנוּ שְׁבְחִינָת הַמְלָכּוֹת, דְהַנְּנוּ גָּדְלָה, הַוָּא אָסּוּר וְקַשּׁוּר בְּרָהָטִי מְחִין, שְׁלַפִי הַתְּנוֹצִצּוֹת הַמְחִין בֵן מַקְבֵּל גָּדְלָה. וְהַמְחִין וְהַדְעָת הַמְמַקְדֵּשׁ בְּנִין בֵיתִי הַמְקֹדֵשׁ, בָמוּ שָׁאֶמֶרְוּ רְבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (ברכות ל): כָל מַי שִׁישׁ בּוּ דָעָה, פָאֵלוּ נְבָנָה בֵיתִיהַמְקֹדֵשׁ בִּימָיו, כִּי דָעָה נְפָנָן בֵין שְׁתֵי אֲוֹתִיות, וּבֵיתִיהַמְקֹדֵשׁ נְפָנָן בֵין שְׁתֵי אֲוֹתִיות זָכוֹ; וּלְלִכְןָן כָל אֶחָד כִּי מְחוֹן וְדָעַתוֹ וּכִי שַׁהְיוֹא מְכֻנָּם עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַדְעָת,

כֵל מַה שָׁהוּא עֹסֶק יוֹתֵר לְהִגְדִיל מִחוֹ וְדַעַתּוֹ, כִן הוּא עֹסֶק בְּבָנִין בֵית־הַמְקָדֵשׁ, כִי עֲקָר בְּחִנָת בְּנִין בֵית־הַמְקָדֵשׁ הוּא הַדָעַת בְּנֵי לֵל. וַיְשׁ מַי שִׁישׁ לוֹ מִחוֹ מַהֲיר וְחַרְיף, וְהוּא עֹסֶק תָמִיד לְהִגְדִיל מִחוֹ וְדַעַתּוֹ, שָׂזְהוּ בְחִנָת עֹסֶק בְּבָנִין בֵית־הַמְקָדֵשׁ, וְכֹפֵי הַגְדָלָת דַעַתּוֹ וּמִחוֹ כִן זָכוּה לְקַבֵּל גָדְלָה. וְזֹה בְחִנָת (משל כ'ב): חִוִית אִישׁ מַהֲיר בְמַלְאָכָתוֹ, לְפִנֵי מְלָכִים יִתְצַבֵ. אִישׁ מַהֲיר בְמַלְאָכָתוֹ, וְהַבְחִנָת מַי שִׁישׁ לוֹ מִחוֹ מַהֲיר וְחַרְיף בְּנֵי לֵל, שָׁהוּא בְחִנָת מַהֲיר בְמַלְאָכָתוֹ, הַיְנוּ בְמַלְאָכָת בְּנִין בֵית־הַמְקָדֵשׁ, כִי מַלְאָכָת בְּנִין בֵית־הַמְקָדֵשׁ הוּא בְּפִי מִחוֹ בְּנֵי לֵל, וּלְיִדְרִיזָה: לְפִנֵי מְלָכִים יִתְצַבֵ, הַיְנוּ שָׂזְהוּ לְגָדְלָה, בְחִנָת מְלָכִות, כִי הַגְדָלָה הִיא בְּפִי הַתְנוֹצִוָת הַמֶת, בְבָחִינָת: מֶלֶך אָסֹור בְּרָהְטִים, בְּנֵי ל': וַיְשׁ מַח בְּלֵלִי וַיְשׁ מַחְזִין פָרְטִים, וְכֹל הַמַחְזִין הַפְרִיטִים הֵם מַקְבִּלִין מִמַח הַפּוֹלֵל, שָׁהוּא חַכְם הַדּוֹר. וְזֹה מַעַלְתַה הַזָּכוּה לְרֹאֹת אֶת עַצְמוֹ עִם הַצָּדִיק הָאֶמֶת, שָׁהוּא חַכְם הַדּוֹר, בְחִנָת חַכְם הַפּוֹלֵל בְּנֵי לֵל. כִי עַל־יָדֵי שָׂזְהוּ הַחַכְם הַפּוֹלֵל רֹאֶה אֶתְהוֹ וּמְסֻתְפֵל בּוֹ, עַל־יָדֵי שָׂמְתָנוֹצִין מִחוֹ, וּלְיִדְרִיזָה שָׂמְתָנוֹצִין מִחוֹ, עַל־יָדֵי שָׂזְהוּ מַקְבֵל גָדְלָה, כִי עֲקָר הַגָּדְלָה הִיא עַל־יָדֵי הַתְנוֹצִוָת הַמֶת בְּנֵי לֵל, כִי עַיִינִים עַל־שֵם הַחַכְמָה נֹאָמֶר, כִמו שְׁפָתּוֹב (בראשית ג): וְתַפְקִדָנָה עַיִינֵי שְׁנֵיהם, וּפְרִשׁ ר'ש": עַל־שֵם הַחַכְמָה נֹאָמֶר. וּלְפִנֵן עַל־יָדֵי שָׂזְהוּ הַחַכְם, שָׁהוּא מִחוֹ הַפּוֹלֵל, מְסֻתְפֵל בּוֹ, עַל־יָדֵי שָׂמְתָנוֹצִין מִחוֹ וּמַחְזִין, וּמַתְנוֹצִין מִחוֹ, וּלְיִדְרִיזָה מַקְבֵל גָדְלָה בְּנֵי לֵל. כִי כָל אַחֲר וְאַחֲר יִשׁ לוֹ אֵיזָה מִחוֹ וְדַעַת לְפִי

מִדְרָגָתוֹ. אֲבָל הַמֶּחָה וַהֲדֻעָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא מִנְחָה בְּקָטְנוֹת, וְאֵינו מִתְנוֹצֵץ, וּלְיִדְךָ שִׁמְסְתַכֵּל בּוֹ הַחֲכָם הַדּוֹר,
שַׁהְוָה מִן הַפּוֹלֵל, עַל־יָדֶיךָ מִתְנוֹצֵץ מִזֶּה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כַּפִּי מִדְרָגָת מִזֶּה, וּלְיִדְךָ הַתְנוֹצְזוֹת הַמֶּחָה מִקְבֵּל כָּל אֶחָד גָּדוֹלָה
כַּפִּי מִדְרָגָת מִזֶּה, פִּי עֲקֵר הַגָּדוֹלָה הִיא עַל־יָדְךָ הַתְנוֹצְזוֹת הַמֶּחָה
כֹּנ"ל:

וְעַל־כֵּן מֹשֶׁה רַבְנָנוּ, עַלְיוֹ הַשְׁלוּם, שַׁהְוָה הִיא הַדָּעָה הַפּוֹלֵל
שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן עַל יָדְךָ רְאֵיתְךָ לִבְךָ, שַׁהְיָה
מִסְתַּכֵּל בַּתְזֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל־יָדֶיךָ הִיא יִכְלֶל לְחַלְקָה
הַגָּדוֹלָה וַהֲשִׁರָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּרוּאי לוֹ לְפִי מִדְרָגָת מִזֶּה. וּזה
בְּחִינָת (שְׁמוֹת י"ח): וְאַתָּה תִּחְווֹ מִכֶּל הָעָם, וִשְׁמַתְתָּ עַלְيָהֶם שְׁרֵי
אֱלֹפִים שְׁרֵי מִאוֹת וּכְךָ. וְאַתָּה תִּחְווֹ דִיקָא, פִּי עַל־יָדְךָ הָרָאִיה
לְכָד שֶׁל מֹשֶׁה רַבְנָנוּ, שַׁהְיָה רֹאָה וּמִסְתַּכֵּל בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד,
הַיָּה מִתְנוֹצֵץ מִזֶּה שֶׁל כָּל אֶחָד, וּלְיִדְךָ קָבֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
גָּדוֹלָה וַשִּׁרָה בְּפִי עַרְפָּוֹ, כַּפִּי הָרָאִי לוֹ לְפִי מִדְרָגָת מִזֶּה, דְהַנִּינוּ
בְּחִינָת שְׁרֵי אֱלֹפִים וּשְׁרֵי מִאוֹת וּכְךָ. וּזהוּ: וְאַתָּה תִּחְווֹ וּכְךָ
וִשְׁמַתְתָּ עַלְיָהֶם שְׁרֵי אֱלֹפִים וּכְךָ, פִּי עַל־יָדְךָ שִׁיחָה מֹשֶׁה וּוִסְתַּכֵּל
בְּעַם, עַל־יָדֶיךָ בְּעַצְמוֹ הָוּא מִשִּׁים אֶתְכֶם שְׁרֵי אֱלֹפִים וּכְךָ, פִּי
עַל־יָדְךָ הַסְּתַכְלָותָו בָּהֶם מִקְבֵּל כָּל אֶחָד גָּדוֹלָה, עַל־יָדְךָ
הַתְנוֹצְזוֹת מִזֶּה שְׁפְתַנְיָצֵץ עַל־יָדְךָ הַהַסְּתַכְלָות שִׁמְסְתַכֵּל בּוֹ חַכְםָ
הַדּוֹר, בְּחִינָת מֹשֶׁה כֹּנ"ל. וְגַם מֹשֶׁה הִיא יִכְלֶל לְצֹוֹת, שַׁהְיָה יְהִי
שְׁרֵאָלָף וּזה שְׁרֵמָאָה וּכְךָ, פִּי עַל־יָדְךָ הַסְּתַכְלָות בָּהֶם הִיא

יודע הגדלה המגע לכל אחד ואחר, כי על-ידי הסתכלותו היה יודע התנוצצות המוח של כל אחד, אשר כפי התנוצצות המוח בין מגע לו גדרה בג"ל:

ואנו בשפקב כל אחד גדרה כפי הראי לו באמת לפ' מדרגת מוחו, על-ידי שיש מנהיג אמיתי בבחינת משה, שיכל לחלק הגדלה לכל אחד בראי לו על-ידי הסתכלותו לבר, או יודע כל אחד מהשרים והמנהיגים של ישראל לחידש חדושין ואזרחותה כפי הראי לו לפ' מדרגת מוחו, לא פחות ולא יותר. כי מאחר שככל אחד עומד על מקומו הראי לו באמת, דהיינו שיש לו שורה ונדרה כפי הראי לו באמת בג"ל, על-בון כל אחד יודע לפ' גדרתו והחטנותו איך וכמה הוא צריך לחידש בתורה, ובפני בפה אנשים הוא צריך לומר תורה, כי זה שטמחה על אלף ישראל, דהיינו שירחאל, הוא צריך לומר תורה בפני אלף אנשים, וכן בלאם:

כי יש בבחינת רוח בכל אחד ואחר, והמנהיג האמיתי של כל ישראל, דהיינו בבחינת משה, הוא בבחינת רוח הפוליל, בבחינת (במדרג ט): איש אשר רוח בו, ופרש רש"י: שיזדע להלך נגיד רוחו של כל אחד ואחד. כי המנהיג האמיתי הוא בבחינת רוח הפוליל, שיזדע להלך נגיד כל רוח ורוח, כי כלם מקבלים מטה, כי הוא בבחינת רוח הפוליל, בבחינת (חזקאל לו): פה אמר ה' מארע רוחות באין הרוות. רוחם זהה הוא בבחינת רוח אלקים, שהוא בעצמו בבחינת המהין, בבחינת (שמות לא): ואמלא

אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובידע ובל' מלאכה, הדונו בחלוקת המחין, שהם בחלוקת מלאכת בנין בית המקדש בגנ"ל. וכל אחד לפיה בחלוקת הרוח אלקים שיש בו שהוא בחלוקת רוח יהק"ש, רוח נבואה, במובן הוא וזה לחידש בתורה, כי זה הרוח אלקים, הוא שורה על פניה התורה, בחלוקת בראשית א): ורוח אלקים מרחפת על פניה המים, הינו על-פניה התורה שנקרעת מים, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה. על-פנן על-ידי הרוח אלקים הנה וזכין לחידש בתורה, כי הרוח אלקים שורה על פניה התורה בגנ"ל. על-פנן על-ידי המנהיג האמתי שהוא בחלוקת משה, בחלוקת דעת הפוליל, בחלוקת רוח הפליל, שעלי-ידו מתרוצץ מהו של כל אחד, שהוא בעצמו בחלוקת רוח אלקים שפמשיך לכל אחד, כי הרוח אלקים הוא בעצמו המהין בגנ"ל. על-פנן על-ידי זה נמשך לכל אחד חדוישן דאוריתא, כי החדוישן דאוריתא הם על-ידי בחלוקת הרוח אלקים, שהוא שורה על פניה התורה בגנ"ל, שהוא בעצמו בחלוקת המהין, שביל זה נמשך מהמנהיג, בחלוקת משה, שהוא דעת הפוליל, רוח הפליל, בגנ"ל:

אבל זה המנהיג ציריך שהיה פרוש גדול בקדשה גודלה, ואו פוקא הוא יכול להיות מנהיג ישראל, כי על-ידי פרישותו וקדשו הגדולה, הוא יכול להזות ולהסתכל בכל אחד מישראל, ולחלק הגדלה לכל אחד על-ידי ההסתכלות לבן, בחלוקת: ואתה תראה בגנ"ל, כי הסתכלות זאת היא תלויות

בקדש ופרישות גָּדוֹל. ועל-כֵן מֹשֶׁה רְבִנּוֹ, שְׂהִיה קְדוּשׁ ופִרְושׁ גָּדוֹל מֵאַד עַל-פִּי הַדָּבָר, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (רנ' ח): וְאַתָּה פֵּה עַמְּדָה עַמְּדִי - עַל-כֵן הִי יָכֹל לְחֻזָּות וְלְהַסְתַּכְלֵל בִּיְשָׂרָאֵל, וְלְחַלֵּק לָהֶם הַגְּדָלָה עַל-יִדְּךָ. וְזֹהוּ: וְאַתָּה תְּחִזֵּה - אַתָּה דִּיקָא, כי רק מֹשֶׁה שְׂהִיה פִרְושׁ גָּדוֹל מֵאַד בִּקְדָשָׁה גָּדוֹלָה, זֹכָה לְהַסְתַּכְלּוֹת הַזֹּאת, כי הסתכלות הַזֹּאת, בְּחִינַת זֹאת, הִיא תְּלִיָּה רק בִּקְדָשָׁה ופִרְושׁ מִתְאֹוֹה זֹאת.

וְזֹה בְּחִינַת (מל' א' כב): וְהַזּוֹנוֹת רְחִצָּוֹת, וְרִדְשָׁוֹת רְבּוֹתֵינוּ זֶכְרוֹנוּ לְבָרְכָה (סנהדרין לט): לִמְרָק שְׁתִי חִיוּנוֹת. הַינִּגְעָן, שְׁבָפִי מַה שְׁרוֹחָצִין עַצְמָן מִתְאֹוֹה זֹאת, בְּחִינַת: וְהַזּוֹנוֹת רְחִצָּוֹת, דְּהַנִּיגְעָן שְׁרוֹחָצִין עַצְמָן מִתְאֹוֹה זֹו, כְּמוֹכֵן הוּא מִמְּרָק וּמִצְחָצָח שְׁתִי חִיוּנוֹת, בְּחִינַת: וְאַתָּה תְּחִזֵּה, בְּחִינַת: חִוִּית אִישׁ מִהְיוֹר בְּמַלְאָכָתוֹ וּכְיָה, דְּהַנִּיגְעָן בְּחִינַת הסתכלות הנ"ל.

כִּי עֲקָר הסתכלות הנ"ל הִיא עַל-יָדִי קְדָשָׁה ופִרְושׁ מִתְאֹוֹה זֹו בְּגַנְיָל. כִּי תָאֹוֹה הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת פָּגָם הַעֲנִים, כְּמוֹ שְׁבָתוֹב (כמדרכ ט): וְלֹא תָהִוו וּכְיָה וְאַחֲרֵי עַיִנֵּיכֶם אֲשֶׁר אַתָּם נִים אַחֲרֵיכֶם. ועל-כֵן צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַצְמָוֹ בַּיּוֹתָר בְּפִרְישָׁוֹת גָּדוֹל מִזְאַת הַתְּאֹוֹת, וְאוֹ יִשְׁלֹׁז עַיִנִים זֶבֶים לְחֻזָּות וְלְהַסְתַּכְלֵל וְלַטְן הַגְּדָלָה לְכָל אָחָד בָּרָאוֹי לוֹ עַל-יָדִי הסתכלותו לְבֵד בְּגַנְיָל, וְאוֹ בָּזָקָא הוּא יָכֹל לְהִזְהִיר מִנְהִיגָה יִשְׂרָאֵל בְּגַנְיָל.

וּכְשָׁאוֹן לִשְׂרָאֵל מִנְהִיגָה וּמִשְׁגַּחַת כֹּה, בָּאַמְתָה בְּלַעֲולָם מַעֲרֵב וּמִבְּלֵבֶל, וְכָל הַרְוֹצָחָה לְפָל אֶת הַשֵּׁם, נוֹטֵל, כְּמוֹ

שפתחנהו עכשו, בעוננותינו הרבים. כי ישראל צריכין שיזהיה עליהם משגיח, שישגיח ויראה בהם שיעמוד כל אחד על מקומו הראוי לו באמת, והמשגיח הוא יהיה פרוש וקדוש גדול, בבחינת קורת ופרישות משה, ואו יכול להנaging את ישראל למן לכל אחד גדרה ברاوي לו על-ידי הסתכלות בלבד כנ"ל:

על-ידי זה נעשה תשובה, כי עקר התשובה היא על-ידי הבושה, ועל-ידי זה המנחה בבחינת משה, שהוא מסתכל בכל אחד ואחר, ומתנוצץ מהו, וזכה לאורי התורה, דהינו לחושים דאוריתא, על-ידי זה נ麝 בושה על כל אחד ואחר, והוא רואה כל אחד את בשתו וכלהתו. כי עברה היא בראוי בושה גדול, כי עברה אינה ראייה כלל לישראל, ובודאי אין נאה כלל לישראל שיזהיה לו עברה, חם ושלום. אבל גם מצוה,بشرותין לעשות איזה מצוה,ראי שיזהיה לו גם-כון בושה גדול, כי איזה זכות יש לו שיזפה לעשות המצוה, ואין יעי פניו לפנים בהיכל הפלך לעשות מצוה. וישער בדעתו לפניו מי הוא עוזה המצוה, וגם גדל מעלה המצוה עצמה, כי המצוה עצמה יקרה מאד אשר אין לשער, ובודאי ראוי שיפל עליו בושה גדול בשבא לעשות איזה מצוה, בשיסתכל על עצמו ויראה שהוא רחוק מאד מהשם ותברך, ואין לו שום זכות שיזפה לעשות מצוה; ואם היה להאדם בושה, היה מתחבש אפלו לך המאכל להושיטו לפיו, כי מאן דאכל דלאו דיליה להיות לאסתכלי באפה (ירושלמי פ"א דערלה), ומאתר שאין לו שום

זכות שִׁיחָה לו אכֶל, אם-כֵן הוּא אכֶל דְלֹא דַיְלָה וּבְהוּת לְאַסְתָּפּוֹלִי באַפָּה, עַל-כֵן בּוֹדָאי יָשׁ לוּ להַתְּבִישׁ אַפְלוּ לְהַזְּשִׁיט הַמְאָכֵל לְפִיו. אַכֵּל עֲקָר הַבּוֹשָׂה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַמְנֻהָג הַגְּנָל, בְּחִינָת מֹשֶׁה, שִׁמְשִׁיךְ בְּאוּרִי הַתּוֹרָה לְכָל אֶחָד, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ בּוֹשָׂה עַל כָּל אֶחָד, בָּמוֹ שְׁבָשָׁעָת מַתְנוֹת-תּוֹרָה, שַׁהְמִשְׁיכְדָמָשָׁה הַתּוֹרָה לִיְשָׂרָאֵל, נִאָמֵר שֶׁם (שםoth כ): וְלֹכֶבֶר תְּהִיה יָרָאתָו עַל פְּנֵיכֶם לְבָלְתִי תְּחִטָּאָג, וְדָרְשָׁו רְבוּתֵינוּ וְכָרְזֵנוּ לְכַרְכָה (נדורים כ): זה הַבּוֹשָׂה, וְזהוּ לְבָלְתִי תְּחִטָּאָג, דְהַנְּנוּ שִׁיחָה לְהַם בּוֹשָׂה לְבָלִי לְעַשׂוֹת חַטָּא וְעַוּזָן, חַס וְשָׁלוֹם. וְגַם אַפְלוּ לְבָלְתִי תְּחִטָּאָג, לְבָלִי לְעַשׂוֹת עַבְרָה, אַרְיךְ שִׁיחָה נִמְ-כֵן יָרָאתָו עַל פְּנֵי, דְהַנְּנוּ בּוֹשָׂה, כִּי אַפְלוּ בְּשָׁעָוֹשִׁין מִצְוָה צָרִיךְ שִׁיחָה לוּ נִמְ-כֵן בּוֹשָׂה גְּדוֹלָה בְּגַנְל, כִּי אֵיךְ בָּאים לְחַטָּף הַתְּפִלָּן, שָׁהָם פְּתֻרִי דְמִלְכָא, וְלְהַנִּיחָם פְּתַחַם עַל הַרְאָשָׁה. בּוֹדָאי רְאוּי שִׁיחָה לוּ בּוֹשָׂה גְּדוֹלָה, כִּשְׁבָא לְעַשׂוֹת אַיִלָה מִצְוָה, וְזֹאת הַבּוֹשָׂה נִמְשָׁבָת עַל-יְדֵי בְּאוּרִי הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי הַמְנֻהָג הַגְּנָל, בָּמוֹ שְׁהָיָה בְּשָׁעָת מַתְנוֹת-תּוֹרָה בְּגַנְל.

וְעַל-כֵן בְּשָׁעָת מַתְנוֹת-תּוֹרָה זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְבְחִינָת קְרָשָׁה וּפְרִישָׁת, בָּמוֹ שְׁבָתּוֹב (שםoth ט): הַיּוּ נִכּוּנִים לְשָׁלְשָׁת יָמִים, אֶל תְּגַנְשׁוּ אֶל אַשָּׁה; כִּי כָלָם נִתְקָדֵשׁ בְּבְחִינָת פְּרִישָׁת עַל-יְדֵי מֹשֶׁה, שְׁהָיָה קָדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גְּדוֹלָה, שַׁהְמִשְׁיכְדָמָשָׁה הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי-זֶה בְּגַנְל, וְעַל-כֵן נִמְשָׁךְ עַל-הָם קְרָשָׁה וּפְרִישָׁת נִמְ-כֵן.

וכַּשׁוֹבֵין לְבִישָׁה, אֹזֶן רֹאֶה כֵּל אֶחָד אֶת רְחוּקוֹ מִהָּשָׁם
וַתִּפְרַה, אֵיךְ הוּא רְחֹק מְאֹד מִמְּנוּ יַתִּפְרַה, וַנּוֹפֵל
עַלְיוֹ בּוֹשָׁה גָּדוֹלָה, וַעֲלִיְּדִי הַפּוֹשָׁה עֹשֵׂין תְּשׁוּבָה, כִּי עֲקָר
הַתְּשׁוּבָה - עַלְיִדִי הַפּוֹשָׁה, וַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחִינַת חַיִם, בְּחִינַת
(חוּקָאֵל יְהוָה): וְהַשְּׁיבָו וְחִיוּ, בְּחִינַת חַיִם נְצָחִים שֶׁל עַלְםָן הַבָּא,
בְּחִינַת שְׁבָת, בְּחִינַת: טוּמָה חַיִם זֶה, וְהֵה: בְּרָאָשָׁת - יְרָא
בְּשַׁת, יְרָא שְׁבָת (ת"ז ת"י וְת"ט). כִּי הַירָא הַפּוֹשָׁה, דְּהַנְּיוּ
בְּחִינַת תְּשִׁיבָה, הוּא בְּחִינַת שְׁבָת, בְּחִינַת חַיִם נְצָחִים שֶׁל עַלְםָן
הַבָּא פָּנַל. וּעֲקָר הַתְּחִינָה הוּא לְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כֵּל אֶחָד, כִּי
הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כֵּל אֶחָד הוּא יְהִיָּה נְחִיָּה, וַיְקַומְ בְּתִחְיָה בְּגַל. וּעֲלֵי
בֵן עַלְיִדִי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהָוָה בְּחִינַת חַיִם נְצָחִים שֶׁל עַלְםָן הַבָּא,
עַלְיִדְרִזָה חֹזֵר וּנְחִיָה, וַיְקַם בְּתִחְיָה הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל מֹשֶׁה רֶפֶן,
שִׁישׁ בְּכֵל אֶחָד מִיְשָׁרָאֵל, בְּכֵל אַיְבָר וְאַיְבָר. כִּי דָעַ, שִׁישׁ בְּכֵל
אֶחָד וְאֶחָד מִיְשָׁרָאֵל בְּחִינַת הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל מֹשֶׁה בְּכֵל אַיְבָר
וְאַיְבָר, וְהֵה זֶה יִשְׁרָאֵל בְּמָעַמְדָה הַר סִינִי, שָׁאוֹ הַמְשִׁיךְ מֹשֶׁה
הַשְּׁפָלוֹת שֶׁלֽוּ בְּכֵל אֶחָד וְאֶחָד מִיְשָׁרָאֵל, בְּכֵל אַיְבָר וְאַיְבָר; אֶבֶל
אָתוֹ הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהָוָה מִשְׁרָשׁ בְּכֵל אֶחָד מִיְשָׁרָאֵל,
הָוָה מְנֻחָה וְשׁוֹכֵב אַצְלָן כֵּל אֶחָד וְאֶחָד בְּבְחִינַת שְׁכִיבָה וּמִיתָה, כִּי
זֹאת הַשְּׁפָלוֹת נְתַעַלְמָן אַצְלָן כֵּל אֶחָד, וְאַינוֹ מְתַעוֹרֵר וּמְתַגֵּלה
אַצְלָן. אֶבֶל עַלְיִדִי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהָוָה בְּחִינַת חַיִם נְצָחִים שֶׁל
עַלְםָן הַבָּא, שְׁעַלְיִדְרִזָה נְחִיָה הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כֵּל אֶחָד, כִּי עֲקָר
הַתִּחְיָה הוּא לְהַשְּׁפָלוֹת, כִּי הַשְּׁפָלוֹת יְהִיָה נְחִיָה וַיְקַם בְּתִחְיָה

בג"ל, על-ידי זה חזר ונחיה השפלות של משה, שהוא מישר שבל אחד ואחד מישראל בכלEMBER, שמקדם היה מנה ושותך זאת השפלות בהעלם ואתפסיא עצמו, בבחינת מיתה, ועכשו חזר ונגעו ונחיה אותו השפלות על-ידי התשובה, שהוא בבחינת חיים נצחים של עולם הבא בג"ל. כי עקר החיים נצחים, בבחינת תהיה שיהיה לעתיד, יהיה רק לדשלות, כי השפלות של כל אחד יהיה נחיה ויקום בבחינה בג"ל, ואוי בשניהם השפלות של כל אחד, בבחינת שלשות של משה שיש בכלEMBER ואיבר בג"ל, או רואה ומרגיש כל אחד שלשותו, מאחר שחוור ונחיה נתגלה עצמו בבחינת השפלות של משה, שיש בכלEMBER ואיבר בג"ל :

זה פרוש: באיר חפורה שרים, ברוח נdryי העם במלוק במשענותם ומפרק מתנה (במדבר כא). באיר זה בבחינת באורי התורה, שוכין השרים של ישראל, על-ידי שמסתכל בהם בבחינת משה, שעלי-ידי זה מקבל כל אחד את גודלו בראשיו לו, שעלי-ידי זה זוכין לבオリ התורה, בבחינת חווין דאוריתא בג"ל. ועל-ידי באורי התורה זוכין לבושה ותשוכה בג"ל, וזה: באיר חפורה שרים. חפורה - זה בבחינת בושה, כמו שכתבו (ישעה כד): וחרפה הלבנה ובושה החמה, כי על-ידי באורי התורה הג"ל, בבחינות באיר, זוכין לבושה בג"ל, וזה: חפורה שרים, הינו שרים בג"ל, בבחינת שרים-אלפים שרים-מאות וכו' בג"ל. וזה: ברוח נdryי העם - נdryי העם זה בבחינת

תְשׁוֹבָה, כְמוֹ שִׁפְרֵשׁ רַשְׁיָה עַל פְּסֻוק (שופטים ח): בְּהַתְנֶדֶב עַם - בְּהַתְנֶדֶב לְפָמָ לְתְשׁוֹבָה.

וְזֹהוּ: בְּמַחְקָק בְּמִשְׁעַנְתֶּם. מַחְקָק - דָא מֵשָה, כְמוֹ שָׁדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (כ"ב ט). גַם מַחְקָק בְּגִימְטְרִיאָ רַמְ"ח, הִנֵּנוּ בְּחִינּוֹת הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל מֵשָה, שְׁמַלְבָשׁ בְּכָל אַחֲרֵי מִשְׁרָאֵל בְּרַמְ"ח אִיבְרֵי, בְּכָל אִיבְרֵי וְאִיבְרֵי כְּנָ"ל. בְּמִשְׁעַנְתֶּם - וְזֹהוּ בְּחִינּוֹת תְּחִיה, כְמוֹ שָׁדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (פסחים סח) עַל פְּסֻוק: וְאִישׁ מִשְׁעַנְתָּהוּ בְּדוּזָה - עַתְידָן צְדִיקִים שִׁיחָיו מִתְהִימָן וּכְנוּ. וְזֹהוּ: בְּמַחְקָק בְּמִשְׁעַנְתֶּם, הִנֵּנוּ שִׁיחָה נְחִיה הַשְּׁפָלוֹת שֶׁל מֵשָה, שִׁישׁ בְּכָל הַרְמָ"ח אִיבְרִים שֶׁל בָּל אַחֲרֵי וְאַחֲרֵי, עַל יְדֵי הַתְשׁוֹבָה כְּנָ"ל.

וְזֹהוּ: וּמַדְבֵר מִתְנָה - מַדְבֵר הִנֵּנוּ שְׁפָלוֹת, שְׁמִישִׁים עַצְמוֹ בְּמַדְבֵר, כְמוֹ שָׁאמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (יעירובין נד) - עַל יְדֵיהֶךָ: מִתְנָה, הִנֵּנוּ שְׁבָתָה, כְמוֹ שָׁאמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (שבה י): מִתְנָה טוֹבָה יֵשׁ לֵי בְּבֵית גָּנוֹן וְשְׁבָתָה שָׁמָה. כי עַקְרָב תְּעֹנֶג עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינּוֹת שְׁבָתָה, בְּחִינּוֹת חִים נְצָחִים, יְהִיה רק לְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל בָּל אַחֲרֵי כְּנָ"ל:

וְזֹה שְׁבָתוֹב: סָלָע יִשְׁכַן וַיַּתְלִן (איוב לט). סָלָע זה הַבָּא, בְּחִינּוֹת בָּאוּרִי הַתּוֹרָה, בְּחִינּוֹת: בָּאָר חַפְרוֹת שָׁרִים כְּנָ"ל. וְזֹהוּ: מַשְׁם חַפְרָ אֲכָל - בְּחִינּוֹת בּוֹשָה כְּנָ"ל. כי עַל יְדֵי בָּאוּרִי הַתּוֹרָה עַל יְדֵיהֶךָ וּזְכָה לְבּוֹשָה כְּנָ"ל. וְזֹהוּ: מַשְׁם חַפְרָ אֲכָל, כי הוא מַתְבִּישׁ לְהֹשִׁיט הָאֲכָל לִפְיוֹ עַל יְדֵי הַבּוֹשָה שְׁבָאתָה

אללו בְּנֵי ל. וזהו לְמַרְחֹק עִינּיו יָבִיטו - הַיּוֹ שָׁרוֹאָה וּמִבְּיטָה
אֵיךְ הוּא רְחוֹק מַהֲשָׁם יַתְּפַרְּךְ בְּנֵי ל:

וְעַל-כֵּן יְתָרוֹ דִּיקָא אָמַר לְמַשֶּׁה: וְאַתָּה תְּחִזֵּה, כִּי מַשֶּׁה הִיא
חַתְּנוֹ, וַיַּדְעַ יְתָרוֹ גָּדוֹל קְרֻשָׁתוֹ וּפְרִישָׁתוֹ, וְעַל-כֵּן הִוא
דִּיקָא אָמַר לְמַשֶּׁה: וְאַתָּה תְּחִזֵּה. וְאַתָּה דִּיקָא, כִּי יְדֻעַ יְתָרוֹ
בָּגָדוֹל קְרֻשָׁתוֹ, שֶׁהִוא יִכְלֶל לְחֻזּוֹת וּלְהַסְתְּבִיל עַל בֶּל אֶחָר,
וְלִחְלָק לָהֶם הַגְּדָלָה וַהֲשִׂרְהָה עַל-יְדֵי הַסְתְּכִלּוֹת לְבֶן בְּנֵי ל. גַּם
יְתָרוֹ הִיא גָּר, וְהַגְּרִים בָּאוּ מִקְרָשַׁת הַזּוֹוג שֶׁל הַצְדִיקִים, בָּמוֹ
שְׁפְתּוֹב (בראשית יב): וְאֵת הַנְּפָשָׁת אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְן, וְאֵיתָא (בּוּהָר
שֶׁלְךָ דָּף קָסָה): שָׁאַבְרָהָם וִשְׁרָה בְּעֵת שְׁרִיו עֲקָרִים הַזְּלִירִים
מִזּוֹגִים נְפָשּׁוֹת הַגְּרִים. וְעַל-כֵּן הִיא יוֹדֵעַ גָּדוֹל יִקְרָר קְרֻשָׁת
מִקְרָשַׁת הַזּוֹוג שֶׁל צְדִיקִים, עַל-כֵּן הִיא יוֹדֵעַ גָּדוֹל יִקְרָר קְרֻשָׁת
הַצְדִיקִים, שְׁלַגְדוֹל קְרֻשָׁתָם נָעֵשָׂה מִזּוֹגִים נְפָשּׁוֹת הַגְּרִים, מִפְּלָ-
שְׁפָנוֹן קְרֻשָׁת פְּרִישָׁותָם, וְעַל-כֵּן הִיא יוֹדֵעַ, שְׁלַגְדוֹל קְרֻשָׁת
וּפְרִישָׁות מַשֶּׁה הִיא יִכְלֶל לְחֻזּוֹת בָּעַם, וְעַל-יְדֵי רְאֵיתָו לְבֶן יְתָנוֹ
לָהֶם הַגְּדָלָה בְּנֵי ל. וְעַל-כֵּן יְתָרוֹ דִּיקָא אָמַר לְמַשֶּׁה: וְאַתָּה
תְּחִזֵּה וּכְיָה, בְּנֵי ל.

וזה אותן יְתָרוֹ - סּוֹפִיתְבּוֹת: וּרְבִים מִיְשָׁנִי אַדְמָת עַפְרָ
יְקִיצוֹ (דָנִיאֵל יב), כִּי יְתָרוֹ דִּיקָא אָמַר לְמַשֶּׁה: וְאַתָּה תְּחִזֵּה,
בְּנֵי ל, וְעַל-יְדֵי בְּחִינָת וְאַתָּה תְּחִזֵּה, עַל-יְדֵיהֶה זָכִין לְגָדְלָה
זָכִין לְבָאוּרִי הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵיהֶה בָּאֵין לְבוֹשָׁה וּתְשִׁיכָה. וְעַל-
יְדֵי הַתְּשִׁוָּה, שֶׁהִיא בְּחִינָת חַיִם נִצְחִים, חֹזֵר וּנְחִיה הַשְּׁפָלוֹת

של כל אחת, כי עקר התחיה הוא להשפלות, בבחינת: הקייזו ורננו שכני עפר, פג"ל. וכל זה נעשה על ידי יתרו דיקא, כי יתרו דיקא אמר למשה: אתה תחזה, שעליידיזה נעשין כל הבחינות הנ"ל.

על-פין מרגע באותיות יתרו: ובבים מישני ארמת עפר יקיצו, שהוא סופירובות יתרו, כי עליידיזה יתרו, שאמר: אתה תחזה, עלידיזה נמשך בוחינת חיים, בוחינת תחיה, בוחינת: הקייזו ורננו שכני עפר, בוחינת: ובבים מישני ארמת עפר יקיצו, מישני ארמת עפר דיקא, הינו בוחינת שפלות פג"ל. וזה (ישעה ד): והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו. והנותר בירושלים - זה בוחנת יתרו, עליידיזה דיקא: קדוש יאמר לו - להצדיק. כי יתרו, שהוא גור, הוא יודע קרשת הצדיק פג"ל, ועל-פין אמר למשה: אתה תחזה, מלחמת שידע קדשו פג"ל, וזה בוחנת: קדוש יאמר לו פג"ל:

ובכל היוצא מכל הנ"ל, שמי שבא אצל צדיק אמיתי ושותיע מפיו תורה, ראיו שימוש עלייו בואה ושפלוות גדרול מאד. וזה סימן שהיה אצל צדיק אמיתי, בשימוש עלייו בואה ושפלוות עלידי ששמע מפיו איזה דבר תורה, כי עליידי התורה שפט משיך הצדיק האמתי, עלידיזה נמשך בואה, כמו שהיה בשעת מתנית תורה פג"ל. ועלידי הבואה, דהינו תשובה, עלידי זה נהיה השפלות של משה, שיש בכל אחד בכל איבר ואיבר, אז מחייב שירגש כל אחד שפלות באמת.

אבל מי שהוא בא אצל איזה מפרסם, ושותמע מפיו תורה, ובא עליו גדרות עליידי זה וכו' (ההפק מוקן מפלי). אבל אין לנו יודעים כלל מהו שפלות אמתני, כי בודאי אין זה תכלית שהיתה שפל ונבזה ועצל, שקורין רעימול (ובליעזר: שליט מושיק). כי השלכות הוא עקר החיים של כל איש ואישר, והוא כל תענג עולם הבא בנויל, ובודאי אין זה התכלית של עולם הבא, שהיתה נבזה ועצל וכו', חס ושלום. על כן ציריכין רק לבקש מהשם יתברך, שייעור לופות לעניות ושלכות אמתני, שהוא עקר החיים ועקר התענג של עולם הבא בנויל:

עג

מי שרוצה ליבות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסగל לתשובה. כי יש לנו שער תשובה, ומ"ט שערים יכול כל אדם לבנים בהם ולהשנים, אך שער החמשים הוא בבחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, בביבול, כי גם אצל יתברך מצינו בבחינת תשובה, כמו שבתו במלאי ג': שבו אליו ואשובה אליהם. ואלו המ"ט שער תשובה הם בבחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים-עשר שבטי י"ה, כי כל שער ושער יש לו אותן מ"ט אותיות השבטים. והנה הפלחפים לראה את שמה, ואfine-על-פיין לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה, ואפלו מי שיש לו התעוררות לשובה, אין זוכה להגיע אל

האות והשער של תשובה השיך לו; ואפלו אם מגיע לשם, יכול להיות שהשער של תשובה סגור, ומהמת כל זה אין האדם זוכה לתשובה. ועל ידי אמרית תהלים, אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, הוא מתחזר לעשות תשובה, גם זוכה על ידי תהלים להגעה אל השער והאות השיך לו ולפתח השער.

נמצא שזכה על ידי תהלים לעשות תשובה.

זה בוחנת (שמואל ב ככ): נאם הגבר היקם על, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מייק טו): שהקים עליה של תשובה; ונעים זמירות ישראל, כי על ידי בוחנת נעים זמירות ישראל, דהינו ספר תהלים שישפה, על ידי יהה היקם עליה של תשובה, כי על ידי תהלים זוכין לתשובה בג"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ד): לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, אלא כדי להזרות תשובה ליחיד וכו'. נמצא שעקר הזראת תשובה על ידי דוד הפלגה, ועקר תשובה של דוד הפלך הוא ספר תהלים, שאמרו בהתעוררויות גדול מאד זכרות-הקדש, עד שביל אחד ואחד פפי מה שהוא יכול למציא את עצמו בתזוז ספר תהלים, ולזיפות לתשובה על ידי אמרית תהלים בג"ל:

ועקר הזרכות שנים-עשר שבטי יה, שהם מ"ט אותיות, שהם בוחנות מ"ט שערי תשובה, היה במצרים, שהוא בוחנת מצרים הגרון, שהוא בוחנת תשובה עליה (פנובא בכתבי האר"י ויל, וענו שם ותנו היטב). ועל כן אחר שנודכנו שם במצרים וכו' לנצח משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם בנגד מ"ט שערי

תְּשׁוֹבָה, שֶׁהָם בְּחִנַּת מִת אֲוֹתִיות הַגָּל. וּבַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים, אֵז: וַיַּרְדֵּה ה' עַל הַר סִינֵּי (שמות י"ט) - זֶה בְּחִנַּת: וְאַשּׁוֹבָה אֲלֵיכֶם, בְּחִנַּת הַתְּשׁוֹבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְּבַּךְ בְּעַצְמוֹ, כְּבִיכּוֹל, בְּחִנַּת שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים כְּנֶל:

וְזֹהֵוּ: וְאֵלָה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ (שמות א) - סֻפִּירִתְבוֹת הֵם אֲוֹתִיות תְּהִלִּים וְאֲוֹתִיות תְּשׁוֹבָה. כִּי עַל-דִּי תְּהִלִּים זָכְרִין לְתְשׁוֹבָה, שֶׁהָיא בְּחִנַּת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה וּכְוֹ. כִּי מִת שָׁעַרְיָה תְּשׁוֹבָה הֵם בְּחִנַּת מִת אֲוֹתִיות שִׁשְׁ בְּשְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה, לְהַדְּבֵךְ שֵׁם כְּנֶל:

וְזֹה שָׁאָנוּ רֹאִין, שְׁבִימִי תְּשׁוֹבָה, דְּהַנְּנוּ בְּאַלְוִיל וּעַשְׁרַת-יִמְרָא תְּשׁוֹבָה, כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין אוֹ בְּאִמְרָת תְּהִלִּים, כִּי אִמְרָת תְּהִלִּים מִסְגָּל לְתְשׁוֹבָה כְּנֶל. וּעַל-כֵּן הוּא דָבָר גָּדוֹל מְאֹד לְעַסֵּק תְּמִיד בְּאִמְרָת תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים הוּא הַתְּעוֹרָרוֹת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְּבַּךְ, אֲשֶׁרִי שִׁיאָחוּ בָּו:

עד

אַחֲר פּוֹרִים קֹרֵין פָּרֶשֶׁת פָּרָה, שֶׁהָיא הַכְּנָה לְפִסְחָה. כִּי פָרֶשֶׁת פָּרָה קֹרֵין, בְּדִי שִׁיחָיו גּוֹהָרִין לְפִיהָר מְטֻמָּאת מִת, בְּדִי שִׁיחָיו טֹהָרִין לְעַשׂוֹת הַפִּסְחָה. וּבְתִּחְלָה הוּא בְּחִנַּת פּוֹר, כִּי פּוֹרִים עַל-שֵׁם חֶפְּרָה (אסתר ט ו' כְּכוֹנוֹת האֲרוֹזָל בְּסָוד הַפִּיל פּוֹר וּבְסָוד פָּרָה אֲרוֹמָה), וְאַחֲרִיכֶד נָעֲשָׂה פָּרָה, כִּי גַם פּוֹרִים הוּא בְּנוֹדָאי הַלְּוקָן

וְדַךְ לִפְסָחַ, וְזֹה בְּחִנַּת (ש"ש ה): שְׁפָתֹתֵינוּ שְׂוּשָׁנִים נְטֻפּוֹת מֹר עַבְרָה. שְׁפָתֹתֵינוּ זֶה בְּחִנַּת פֶּסַח - פֶּה סֶח (כמ"ב). שְׂוּשָׁנָה הִיא אֲסָתָר, (כמ"ב בז"ר הַקָּדוֹשׁ וּבְכָתְבֵי הָאָרִיזָ"ל, וְשְׂוּשָׁנָה גִּימְטְּרִיא אֲסָתָר). נְטֻפּוֹת מֹר עַבְרָה זֶה בְּחִנַּת מְרַדְכִּי - מֶר דְּרוֹד (חולין קלט), לְשׁוֹן חִרּוֹת, בְּחִנַּת חִרּוֹת שֶׁל פֶּסַח. וּעֲלֵיכֶن צְרוּפָה שֶׁל פּוֹרִים מְרַמְּפּוֹ בְּפֶסַח, בְּפֶסַוק (שמות כ"ג): שְׁבֻעַת יְמִים תָּאכַל מְצֻדּוֹת בְּאֵשׁ צְיוּתָךְ לְמוֹעֵד חֶדְשָׁה אַכְּבִיב, כִּי בֹּו יֵצֵא מְמַצְּרִים וְלֹא יַרְאֶה פְּנֵי רַיקָם. מְמַצְּרִים וְלֹא יַרְאֶה פְּנֵי רַיקָם - רַאשִׁיתּוֹת פּוֹרִים, כִּי פּוֹרִים הוּא דַךְ לִפְסָח, שַׁיְהִיוּ יְכוֹלִים לְהִזְהִיר נְהָרִין מְתַמֵּז:

(וּפְסָק בְּאַמְצָעָה הָעֵנָן וְלֹא גָּלָה יוֹתָר)

כִּי בְּתִחְלָה הִוֵּה כָּל הַהְתְּחִלּוֹת מִפְסָחַ, וּעֲלֵיכֶن כָּל הַמְצֻוֹת הַמְצֻרִים זֶכֶר לֵיצָאת מְצֻרִים. וּעֲבָשׁו... (ולא סימן).

עה

הַסְּתָבָלוֹת פְּנֵי הַצְּדִיקִים לְבֵד הָוָא גַּמְּבֵן דָּבָר גָּדוֹל מַאֲד. כִּי אָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה, שַׁהְתַּלְמִידִּחָכָם הָוָא גָּדוֹל מִן הַתּוֹרָה, פָּמוּ שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה (מכות כב): כִּמְהָ טְפֵשָׁא שֶׁאָר אָנְשִׁי, דְּקִימָו מַקְפִּי סְפָר תּוֹרָה וְלֹא קִימָו מַקְפִּי גָּבְרָא רֶבֶּא. נִמְצָא שַׁהְתַּלְמִידִּחָכָם הָוָא גָּדוֹל יוֹתָר מִן הַתּוֹרָה. וְאַצְלָה הַתּוֹרָה מְצִינָה, שָׁאָמְרוּ רְבָותֵינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרְכָה, (מ"ר איכה בפתחה), כִּי הַמְאוֹר שְׁבָה מְחוֹזִיר לְמַוְתָּב, מַפְלָשֵׁבָן אוֹר הַצְּדִיק, שַׁהְהַסְּתָבָלוֹת בּוּ לְבֵד הָוָא מוֹעֵיל לְקַרְשָׁה מַאֲד, בְּוֹדָאי

בְּשׁוֹכֵן לִבְרֶר עַמּוֹ טֹב יוֹתָר, אֲךָ גַם הַהְסְתְּכִלּוֹת לִבְרֶר הוּא גַּם־
כִּן דָּבָר גָּדוֹלָה:

עו

יִשְׂרָאֵל הם נֻעָשִׂים אֲדוֹנִים לְבָעֵילֵיהֶם, בָּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְפּוֹתִינוּ
וּכְרוֹזֶם לְבָרֶכה (סנהדרין כד): בְּלֹ מִקּוֹם שֶׁהָם הַזְּלִיכִים,
נֻעָשִׂים שָׁרִים לְאֲדוֹנֵיהם. כִּי בְּכָל מִקּוֹם שֶׁהָם בָּאֵין בְּגָלוֹת,
בְּתַחְלָה הם בְּבוֹשִׁים בְּגָוֹלָה, אֲכָל אַחֲרִיכֶךָ הם נֻעָשִׂים אֲדוֹנִים
לְבָעֵילֵיהם, כִּי אַחֲרִיכֶךָ הם פּוֹבְשִׁים אֶת הַמְּקוֹם הַהוּא, שֶׁהָם
בָּאֵים בְּגָוֹלָה שֶׁם. כִּי יִשְׂרָאֵל הם מְרִימִין וּמְעַלִּין בְּלֹ הַמְּקוֹמוֹת
הַשְּׁפָלִים וְהַגְּנוּלִים, בָּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְפּוֹתִינוּ וּכְרוֹזֶם לְבָרֶכה (מנילה ז):
עֲתִידֵין בְּפִי תְּרֵטִיאוֹת וּקְרָקְסָאוֹת, שְׁלִמְדוּ בֵּין תּוֹרָה בָּרְבִּים,
שֶׁנְּאָמֵר (ויריה ט): וְנַשְּׁאֵר גַם הוּא לְאַלְקִינוּ וּכְוֹ עַזְןָ שֶׁם. כִּי
יִשְׂרָאֵל מְעַלִּין וּמְנַשְּׁאֵין בְּלֹ הַמְּקוֹמוֹת הַגְּנוּלִים. וּלְלִבְנֵי נְקָרָאֵין
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת בְּנֵי הַגָּוֹלָה, כִּי אַפְּ-עַלְפִּי שַׁאֲחַרְכֶךָ הם נֻעָשִׂים
אֲדוֹנִים, וּמְקִימִין וּמְנַשְּׁאֵין וּמְעַלִּין הַכָּל, אַפְּ-עַלְפִּיבְרִיכֶן בְּתַחְלָה הם
בְּגָלוֹת, כִּי אַפְּ-עַלְפִּיבְרִיכֶן הם נָע וְנָדֵר בְּגָלוֹת, אֲכָל אַחֲרִיכֶךָ הם
מְעַלִּין וּמְנַשְּׁאֵין הַכָּל בְּגַ"ל, וּלְלִבְנֵי נְקָרָאֵין בְּנֵי הַגָּוֹלָה, כִּי זה
אותיות גָּוֹלָה - רַאשִׁיתְבוֹת: וְנַשְּׁאֵר גַם הוּא לְאַלְקִינוּ. כִּי
אַחֲרִיכֶךָ הם מְעַלִּין וּמְנַשְּׁאֵין הַכָּל, בְּבָחִינָה: וְנַשְּׁאֵר גַם הוּא
לְאַלְקִינוּ, בָּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְפּוֹתִינוּ וּכְרוֹזֶם לְבָרֶכה: עֲתִידֵין בְּפִי
תְּרֵטִיאוֹת וּקְרָקְסָאוֹת וּכְוֹ, בְּגַ"ל:

עו

דע, שבל אחד מישראל, אפילו צדיק גדוֹל, צריך שיזהה לו איזה צער בכל יום, וגם מי שדעתו יותר גדוֹלה, צערו גדוֹל ביותר, בבחינת (קהלת א): יוסיף דעתך יוסיף מכואב. והמתקה הוא עליידי אכילה בקדשה וביראת-שםים, הינו, שעליידי אכילה בקדשה, עליידי נעשה המתקה, שלא יתרגuber הצער ביותר, חם ושלום, וגם שאלה יהיה נשתלשל מן הצער, חם ושלום, השתלשלות אל הסטראה-אחרא, שהוא דין קשחה, חם ושלום. ועל-ידי זה, הינו עליידי אכילה בקדשה, שעליידי נעשה המתקה בג"ל, עליידי נעשה הפה בבחינת קומת אדם, בבחינת (שמות ד): מי שם פה לאדם, הינו שעושה ומישים הפה לבחינת קומת אדם. כי מי שאין אכילתו בקדשה, חם ושלום, או פיו הוא בבחינת בעל-חי מפש, אבל בשואכל בקדשה, או מישים את הפה לאדם, שנעשה מהפה בבחינת קומת אדם בג"ל. כי עקר היראה היא באה לאדם בשעת אכילה דיקא, בבחינת (רות ב): לעת האכל גשי הלם, כאשר דברנו מוה במקום אחר (על בסימן ז' אות י') - אין הלם אלא מלכות (ונחים כב), שהוא בבחינת יראה, כמו שאמרו (אבותות פ"ג): אלמלא מראה של מלכות. נמצא שבעת אכילה או באה היראה להארם, (וכמברא בפמאמר ע"ה מקץ) - כי מרוחם יונגם, שעקר האכילה והפרנסה נמשכת מבחינה מלכות, שהוא בבחינת יראה, עין שם היטב).

וְעַל־בֵן כִּשְׂאָכֶל בְּקָרְשָׁה וּמִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַיּוֹרֶה הַבָּאָה לוֹ בְשֻׁעַת אֲכִילָה, דְּהַיּוֹ שָׂאָכֶל עַם וּרְאַת־שְׁמִים בְּקָרְשָׁה וּבְתִּהְרָה פְּרָאוֹי, אָיוֹ הָוָא מִבְנִים אָת בְּחִינַת הַמְּלִכּוֹת, שְׁהָיָא בְּחִינַת הַיּוֹרֶה כְּגַם לְלִזְקָד הַפָּה, וְאָיוֹ נָעָשָׂה מִתְהַפָּה בְּחִינַת קּוֹמָת אָדָם, בְּבִכְחִינַת: מַי שֶׁם פָה לְאָדָם כְּגַם לְלִזְקָד, בַּי כִּשְׂאָיָנוֹ אָכֶל בְּקָרְשָׁה וּבְרִאַת־שְׁמִים, אָיוֹ הַיּוֹרֶה הַבָּאָה בְשֻׁעַת אֲכִילָה כְּגַם לְלִזְקָד, הָיָא עַמְּדָת מַרְחֹזֶק וְאַיִלָה נִכְנַסְתָ בּוֹ, אָכֶל כִּשְׂאָכֶל בְּקָרְשָׁה וּבְיִרְאָה, דְּהַנְּנוּ שִׁמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַיּוֹרֶה קְדוּשָׁה הַגְּלִיל, אָיוֹ נִכְנַס בְּחִינַת הַיּוֹרֶה מַלְכּוֹת בְּפִיו, וּנָעָשָׂה מִתְהַפָּה בְּחִינַת קּוֹמָת אָדָם כְּגַם לְלִזְקָד.

וּבְשִׁבְרָה זֶה, שָׂאָכֶל בְּקָרְשָׁה וּבְרִאַת־שְׁמִים, וּעוֹשָׂה מִתְהַפָּה קּוֹמָת אָדָם, עַל־יִרְיוֹזָה וּוֹכָה לְעַלְיהָ יוֹתֶר גָּדוֹלָה, שְׁנַתְעַלָה בְּחִינַת קּוֹמָת אָדָם הַגְּלִיל וּנָעָשָׂה בְּחִינַת אָדָם הַעֲלִילוֹן, בְּבִכְחִינַת (יחזקאל א): וְעַל הַבְּסָא רְמוֹת בְּמִרְאָה אָדָם עַלְיוֹן מִלְמַעַלָה; שָׂוֹה בְּחִינַת אָדָם הַעֲלִילוֹן, בְּחִינַת: שְׁכִינָה מִרְבָּרָת מִתְזָקָד גָּרוֹנוֹ, בְּחִינַת: אַדְנִי שְׁפְטִי תִּפְתָּח, שְׁבִּפְתִּיחָה פִוּ הוּא בְּחִינַת אַדְנִי, בְּחִינַת שְׁכִינָה מִרְבָּרָת מִתְזָקָד גָּרוֹנוֹ. הַינְעָה, בַּי בְשֻׁעָׂשָׂה מִתְהַפָּה בְּחִינַת קּוֹמָת אָדָם, אָיוֹ הוּא בְּגַדְרָ מִרְבָּר, בַּי גָּדוֹר הָאָדָם הוּא הַדְבּוֹר, אָכֶל אַחֲרִיכָךְ וּוֹכָה שְׁנַתְעַלָה הַפָּה בְּבִכְחִינַת אָדָם הַעֲלִילוֹן, הַיּוֹנוֹ בְּחִינַת: שְׁכִינָה מִרְבָּרָת מִתְזָקָד גָּרוֹנוֹ, בְּחִינַת: אַדְנִי שְׁפְטִי תִּפְתָּח, כְּגַם לְלִזְקָד:

וּמָה שְׁגַמְתָק הַצָּעֵר עַל־יִדְיִי אֲכִילָה בְּקָרְשָׁה - בַּי דָע, בַּי זָאת הַהְשִׁתְלְשָׁלוֹת, שְׁגַשְׁתְּלִישָׁל וּבָא צָעֵר יוֹתֶר גָּדוֹל לִמי

שזהו ברידעת, בבחינת: יוסף דעת יוסף מכואוב, בג"ל; ולבאורה קשה: מפני מה יהיה כה, שמי שמוסיף דעת יוסף צער, חם ושלום, אך דעת, כי זה בבחינת מעברתא של תפליין, כי בראשית חכמה יראת ה' (תהלים ק"א), ואם אין יראה אין חכמה (אבות פ"ג), ועל כן כל מי שזכה לאיזה חכמה ורעת, עבר עליו יראה נסיךן, כי זה תלוי בזה בג"ל. וזה בבחינת מעברתא של תפליין, כי תפליין הם בבחינת מהין, והרצועה היא בבחינת יראה, כי רצועה בישא היא יראה נפולה (הקדמת הוור דר' אי), וכן היראה דקדשה היא נסיךן בבחינת רצועה דקדשה. וזה בבחינת הרצועה שעוברת בתוך המעברתא של תפליין, הנשׁ שהרצועה שהיא היראה, היא עוברת בתוך המהין והתפלין, כי בראשית חכמה יראת ה', בג"ל. ועל כן כל איש ישראל שזכה בכל יום לבחינת מהין, בבחינת תפליין, עבר עליו יראה נסיךן, בבחינת הרצועה שעוברת במעברתא של תפליין, ומזה נשתלשל ובא לכל אחד איזה צער בכל יום. וכל מי שדרתו יותר גדולה, צערו יותר גדול, כי הצער נשתלשל מן היראה, והיראה היא כפי המוח והדעת בג"ל.

ויש צער שבא מיראה דקדשה, אבל יש נשתלשל, חם ושלום, עד שבא הצער מבבחנת יראות הנפולות, רצועה בישא. ואפלו בר ישראל בשאיינו זוכה, או, חם ושלום, יש לו צער מרצועה בישא, חם ושלום. אבל על ידי אכילה בקדשה, שאוכל בקדשה וממשיך עליו היראה דקדשה בשעת האכילה,

שְׁבָאָה וּנְגַשֶּׁת אֵלֵי או כֹּל, אֲיוֹ עַל־יִדְיֶיךָ הוּא מִמְתִיק הַצָּעֵר וְהַדִּין הַבָּא מִרְצֹועָה בַּישָׂא, חַס וְשַׁלּוּם, כִּי הוּא מִמְשִׁיךָ עַלְיוֹ הַיְרָאָה דְּקָרְשָׁה, שְׁעַל־יִדְיֶיךָ עַלְיוֹן וּנְמַתְקוֹן הַיְרָאָות הַגְּפֻלוֹת, שְׁהָם בְּחִינַת רְצִיעָה בַּישָׂא, חַס וְשַׁלּוּם:

וְזֹה בְּחִינַת מָאָמָר רְבּוֹתִינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה: רְצִיעָה הָיָתָה יוֹצָאָה מִחְלָקוֹ שֶׁל יְהוּדָה לְחַלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין, וְעַל זה הָיָה אָזֶה צְדִיק מִצְטָעֵר בְּכָל יוֹם, וּבְקַשׁ לְכַלְעָה, וְזֹכָה וּנְעָשָׂה אַשְׁפִּיצָן לְשִׁבְנָה (מנילה כ').

בְּנִימִין הוּא בְּחִינַת הַדּוּעַת, בְּחִינַת מְחִין, תְּפִלִין. כִּי בֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּחַלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין (ספריו פ' וואת הברכה וברשי' שם, יומא יב, סוטה לו, וכחים גג, קיח), וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת הַדּוּעַת, כְּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתִינוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה (ברכות לו) כָּל מַי שִׁישׁ בּוּ דְעָה, בְּאָלו נִבְנָה בֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, כִּי דְעָה נִפְנָה בּוּ שְׁתִי אֲוֹתִיות, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִפְנָה בּוּ שְׁתִי אֲוֹתִיות וּכְךָ. יְהוּדָה הוּא בְּחִינַת מְלֻכּוֹת, בְּחִינַת יְרָאָה, וְזֹה רְצִיעָה - הַיְנוּ רְצִיעָה כֹּל, בְּחִינַת יְרָאָה, בְּחִינַת רְצִיעָה שֶׁל תְּפִלִין. שְׁיוֹצָאת מִחְלָקוֹ שֶׁל יְהוּדָה לְחַלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין - הַיְנוּ כִּי הַרְצִיעָה בָּאָה מִבְּחִינַת חַלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה, מִבְּחִינַת יְרָאָה, וּנְכַנְּסַת בְּחַלְקוֹ שֶׁל בְּנִימִין, הַיְנוּ בְתוֹךְ הַתְּפִלִין מְחִין, בְּחִינַת רְצִיעָה הַעֲבָרָת בְּהַמְּעָרְבָתָא שֶׁל תְּפִלִין כֹּל. וּזהוּ וְעַל זה הָיָה אָזֶה צְדִיק מִצְטָעֵר בְּכָל יוֹם - כִּי מִזְאת הַרְצִיעָה בָּא הַצָּעֵר בְּכָל יוֹם לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וּבְפִרְטָה לְהַצִּיק שְׁדַעַתּוּ יִתְרַגּוֹלָה כֹּל. וּזהוּ

ובקש לבלעו - הינו שהיה מבקש ומחפש תמיד לתיקן ולהמתיק הצער הבא מרצעה הנ"ל, על ידי האכילה בגנ"ל. וזהו נגעשה אשפיזון לשכינה - הינו שזכה להמתיק הצער עליידי האכילה בקדשה וביראת-שםים בגנ"ל, ועל-ידי זה נעשה אשפיזון לשכינה, הינו שנגעשה מהפה בבחינת קומת אדם. וזה בבחינת אשפיזיא, כי רבי יוסף בר אסין (ערובין גג) בר הי משתעי בלשון חכמה, הי אמר על אשפיזיא: גבר פום דין. הינו: איש פי זה, במזו שפרש רשי שם, וזה בבחינת: מי שם פה לאדם, שנגעשה מהפה קומת אדם, הינו בבחינת איש פי זה, שנגעשה מהפה בבחינת איש, בבחינת קומת אדם בגנ"ל.

זהו: ונגעשה אשפיזון לשכינה, כי עליידי ההמתקה הנ"ל עליידי האכילה בקדשה בגנ"ל, שעליידי זה זכה לעשות מהפה בבחינת אדם בגנ"ל, עליידי זה זכה אחר-כך בבחינת אדם העליין, בבחינת: שכינה מרפררת מותך גרון. וזהו: ונגעשה אשפיזון לשכינה, שזכה בבחינת: שכינה מרפררת מותך גרון, בגנ"ל:

עח

בעניין הנחת הפשיטות של הצדיק האמת. הינו כי לפעמים הצדיק האמת הוא איש פשוט ממש, (שווין פראסטיק), שמתנהג עצמו בדרכי הפשיטות, ואיןו מנגלה שום תורה, ועוסק בשיחת חולין וכיוצא, והוא או בבחינת איש פשוט ממש:

דע, כי עקר החיים היא התורה, במזו שפתות: כי הוא ח'יך ואך ימ'יך (דברים ל), וכל הפורש מן התורה בפורה מן החיים (וואר לך ר' צב, בהูลותך ר' קמה, ואתחנן ר' רם). ועל-פין לאזרה הדבר חמורה ונפלא, איך אפשר לפרש עצמו מן התורה אפלו שעיה קללה. ובאמת זהו מן הנמנע ובلتוי אפשר להיות דבוק בהתורה, תמיד יומם ולילה, בלי הפסק רגע, וכל בעל-תורה, הן למון שעוסק בלמוד התורה בגמרא"ת [בגמרא, פרוש ר'ש", תוספות] וכיוצא, כל אחד בפי ערפו, בפי עסך למודו, בהכרח שיבטל מה תורה איזה שעיה ביום. וכן אפלו בעל השנה, ואפלו מי שהוא גבורה יותר יותר למעלה למעלה, אפשר להיות דבוק תמיד בתורה ובחנה בלי הפסק. כי איזה דבר להכרח שיפסק ויבטל מה שנתו איזהzman, כי אין אפשר להיות דבוק תמיד בתורה ובחנה בלי הפסק. כי זריכין בהכרח להפסיק איזה שעיה, אם לעשות איזה משאי-זמנן או ביזוא בואה, כי זריכין לעסך בצרבי הגוף גם-כון. והכל - כי אי אפשר בשום אופן להיות דבוק בהתורה ובחנה בלי שום הפסק, בהכרח זריכין לבטל איזה שעיה. ובאותו שעיה שיפבטlein מה תורה, אויה זה הלמן או בעל-השנה הוא בחינת איש פשות ממש (הינו פראסטיק).

ולאזרה זה הדבר קשה מאד, איך אפשר לפרש עצמו מן התורה אפלו שעיה קללה, הלא היא חיינו וכו', ומיו הוא זה שירצה לפרש עצמו מן החיים אפלו רגע קללה. ואפי על-פי שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות צט): בטולה של

תורה זהו קיומה, אַפְּעֵל-פִּיכָּן מֵ יְתָרֶצָּה בֹּה לְהַתְּבִּיטֵּל מִן
הַתּוֹרָה אֲפָגָה קיומה, אַפְּעֵל-פִּיכָּן טוֹב יוֹתֵר בּוֹדָאי לְהִזְמִית
דָּבוֹק בְּהַתּוֹרָה, אֲשֶׁר הִיא הַחַיִם וְאֶרְךָ הַיּוֹם. וּמֵהָאִישׁ אֲשֶׁר
יְתָרֶצָּה לְפָרֵשׁ מִן הַחַיִם אָפָלוּ רָגֵעַ אַחַת, בְּפֶרֶט מֵי שָׂוֹכָה
לְהַרְבָּת הַתּוֹרָה, וּמִתְּמִיד מֵאָד בְּהַתּוֹרָה, וּדָבוֹק בָּה מֵאָד, מִכָּלְ
שָׁבֵן מֵי שָׂוֹכָה לְהַרְגִּישׁ אַיִלָּה מִתְּקִוָת בְּהַתּוֹרָה, לְחַדְשֵׁ אַיִלָּה
חֲדוֹשׁ, אָפָלוּ אַיִלָּה פְּשֵׁטָה בְּגַמְפָתָה, מִכָּלְשָׁבֵן וּכָלְשָׁבֵן בַּעַל
הַשְּׁנָה, וּבְפֶרֶט מֵי שָׂוֹכָה לְגַנְזִיא דְמִלְפָא, וּמַעַלָּה זוּ אֵין אָפְשָׁר
לְשָׁעֵר בְּמַתָּה, וְאֵיךְ יְתָרֶצָּה לְפָרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה אָפָלוּ שָׁעָה קָלָה.
וּבְאַמְתָה זוּ הוּא בְּלִתי אָפְשָׁר לְהִזְמִית דָבוֹק בְּעֵסֶק הַתּוֹרָה תְּמִיד
כְּפָלָל, כִּי בְּהַכְרִימ אַרְיכִין לְבִטְלָה וּלְהַפְּסִיק אַיִלָּה שָׁעָה, וְאַם-כֵן
בְּפָהָמָה מְתִין עַצְפָּנוּ בָּזֶה שָׁעָה שְׁבִטְלִין מִן הַתּוֹרָה, הַלָּא עַקְרָב
הַתְּיִם הָוָא מִן הַתּוֹרָה כְּפָלָל:

אֶיךָ דָע, כִּי הַצְדִיק הָאַמְתָה מִתְּחִיה עַצְמוֹ בָּאוֹתוֹ חַזְמָן שֶׁהָוָא אִישׁ
פְּשָׁוֹטָם כְּפָלָל מִתְּדַרְךָ שֶׁל נְסִיעַת אֶרְץ-יִשְׂרָאֵל. כִּי דָע, כִּי כָל
אַלְוָה הַפְּשָׁוֹטִים, דְהִינוּ וְהַלְמָדִין בְּשָׁעָה שְׁבִטְלָה מִן הַתּוֹרָה, שָׁאוּ
הָוָא אִישׁ פְּשָׁוֹטָם כְּפָלָל, וּכֹן יִשְׁאַל אִישׁ פְּשָׁוֹטָם מִפְּשָׁא, שָׁאַלְנוּ לִמְדָן
כָּל וְאַפְּעֵל-פִּיכָּן הָוָא אִישׁ בְּשִׁיר וּוְרָא-שְׁמִים, וּבּוֹדָאי מִקְבָּל
חַיּוֹת מִן הַתּוֹרָה, וּכֹן אָפָלוּ הַגְּמוּכִים לְמַתָּה יוֹתֵר, וּאָפָלוּ אַפְּמוֹת
הָעוֹלָם, גַם הַם מִקְבָּלים בּוֹדָאי גַּסְבִּין חַיּוֹת מִן הַתּוֹרָה. וְכָל אַלְוָה
הַפְּשָׁוֹטִים אַרְיכִין שִׁיחָה עַלְלֵהֶם אִישׁ פְּשָׁוֹט גָּדוֹל, שְׁבָלָם יַקְבִּלוּ
עַלְיָדוֹ חַיּוֹת, כִּי כָל הַפְּשָׁוֹטִים חַגָּל, כָּלָם אַרְיכִין לְקַבֵּל אַיִלָּה

חִיּוֹת מִתְהֹרָה, שַׁחֲרָא עֶקֶר הַחַיִּים, וּבָאָמָת הֵם רְחֻקִים מִתְהֹרָה, כִּי הֵם אֲנָשִׂים פְּשָׁוטִים (שָׂקוּרִין פְּרָאַסְטָאָפִיס), עַל־פָּנָן צְרִיכִין שִׁיחָה עַלְيָהֶם אֲיַש פְּשָׁוֹת גָּדוֹל, שַׁעֲלִידָו הֵם מַקְבָּלִין חִיּוֹת מִתְהֹרָה:

כִּי דָע, כִּי כָל הַפְּשָׁוטִים הַפָּנָל, הֵן לִמְדָן שַׁהוּא עֹסָק בַּתְהֹרָה לְשֵׁם שְׁמִים, (כִּי בְּשֻׁעָסָק בַּתְהֹרָה שְׁלָא לְשֵׁמָה, אַנוּ מוּעֵל בְּלִמְדוֹד לְשִׁיבָה הָעוֹלָם, כִּי שְׁלָא לְשֵׁמָה הֵוָא נִצְּרָךְ רַק בְּשִׁבְיל עַצְמָא, גַּם בּוּהַ יִשׁ בְּחִינּוֹת, רַק בְּשֻׁעָסָק לְשֵׁמָה, שַׁהוּ עֹסָק בְּשִׁיבָה הָעוֹלָם), בְּשִׁמְבְּטֵל מַלְמָדוֹד, שָׁאוּ הוּא בְּחִינָה אֲיַש פְּשָׁוֹת מִמְשָׁ בְּגָנָל, הֵן שָׁאָר הַפְּשָׁוטִים - כָּל אַחֲרֵי אַחֲרֵי בְּהַתְהֹרָה בֵּין הֵוָא מִתְחִיה עַצְמָו בְּעֵת פְּשִׁיטָתוֹ מִבְּחִינָת קִיּוֹם הָעוֹלָם קָרְם קַבְּלָת הַתְהֹרָה.

כִּי קָרְם קַבְּלָת הַתְהֹרָה הֵיה הָעוֹלָם מִתְקִים רַק בְּחִסְדוֹ, כִּי לֹא הֵיה עֲדֵינוּ תֹרָה וּשְׁוֹם עֲשֵׂה שֶׁל מִצְוָה, שַׁעֲלִידָו יִתְקִים הָעוֹלָם, וְהֵיה עֶקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם עַלְיָדֵי חַסְדוֹ לְבָד. וּהְצִדְיק בְּעֵת פְּשִׁיטָתוֹ, בְּשֵׁעה שְׁבוּדֵל מִן הַתְהֹרָה, הֵוָא מַקְבָּל חִיּוֹת מִבְּחִינָה זוּ.

וֹזֵה בְּחִינָת אֹזֶר מִתְנַת חַנְמָ, כִּי יִשׁ אֹזֶר שֶׁל מִתְנַת חַנְמָ, שֶׁמַּי שָׁאיַן לוֹ שְׁוּם זְכוֹת כָּל מַקְבָּל מִשְׁם (מַיר תְּשָׁא פ' מה), וּבּוֹדָאי אֵין זה האֹזֶר מוֹכֵן בְּשִׁבְיל רְשָׁעִים, כִּי אִם־כֵּן הַרְשָׁע הָאָגָּדָל מִן הַצִּדְיק, כִּי הַרְשָׁע בּוֹדָאי אֵין לוֹ שְׁוּם זְכוֹת כָּל, וּכִי יוֹפֵה בְּשִׁבְיל זה לַקְבָּל מַאֲזֶר מִתְנַת חַנְמָ. אַךְ בָּאָמָת הַרְשָׁע

בודאי אין מקבֵל ממש, רק זה האוצר מחתנת חם הוא בשביל הצדיק לבר, הינו בשעה שהצדיק הוא איש פשוט בן"ל, אוו הוא מקבֵל מזוּה האוצר מחתנת חם, שהוא בבחינת קדם קבלת התורה, שהיה מתקיים העולם בחסד חם לבר, בבחינת: כי לעולם חסדו, הנאמר על קדם מתנית תורה, [כמו בא בגמרא פסחים קיח]: הני עשרים וששה כי לעולם חסדו בוגר מי, בוגר עשרים וששה דורות וכו']. כי אן לא היה שום תורה, והיו עוסקינו רק בישוב העולם וברוך הארץ, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש (רבה צו פט): גודלה ברוך הארץ, שקדמה לתורה עשרים וששה דורות, ואן היה עקר קיום העולם עליידי חסד חם לבר. ובאמת גם קדם קבלת התורה, בודאי גם אן הייתה התורה במציאות, כי התורה היא נצחית. אמנם אן, קדם מתנית תורה, הייתה התורה בהעלם ובסתור, הינו כי כל התורה כלולה בעשותה הרבה, ואן קדם מתנית תורה, היה העשרה הדרשות נעלמן בעשרה מאמרות שביהם נברא העולם. נמצא שהיותה כל התורה כללה נעלמת ונסתירה בהזק ישוב העולם, שנברא בעשרה מאמרות. ובכל הדרשות של העולם ובכל העבדות והעשיות, הן מי שהוחטב עזים או אלה עבדא שיזיה - בכל נעלם התורה, כי הכל נברא בעשרה מאמרות, אשר שם התורה נעלמה ונסתירה קדם מתנית תורה. והצrik, בשעה שפוגש מן התורה והוא בבחינת איש פשוט, הוא מקבל חיים מבחינה זו של קדם מתנית תורה.

וְזֹהוּ בִּחַנִת הַדָּרֶךְ שֶׁל אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הַנְּאֹמֶר לְמַעַלָּה, שַׁהֲצִדְיק מְחִיה עַצְמוֹ בַּעַת פְּשִׁיטוֹתָו מִשְׁם, כִּי עֲקָר כְּה קְרֻשָּׁת אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי בִּחַנִת: פְּנֵי מַעֲשָׂיו הָגִיד לְעַמּוֹ לְתַת לְהָם נְחַלָּת גּוֹים, כְּמוֹ שְׁפָרֵשׂ רְשֵׁי בְּפָסָק בְּרִאָשִׁית וּכְוּ, שֶׁבְּשִׁבְילׁ וְהַפְּתַח בְּבִרְאָשִׁית/, שְׁלָא יֹאמְרוּ גּוֹלְנִים אַתֶּם וּכְוּ, עַל-כֵן פְּתַח בְּבִרְאָשִׁית/, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּרָא הַכָּל, וּבְרַצְוֹנוֹ נְתַנָּה לְהָם וּבְרַצְוֹנוֹ וּכְוּ). נִמְצָא שְׁעַקֵּר בְּנֵי אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הוּא מִבִּחַנִת עֲשָׂרָה מְאֹמָרוֹת שְׁבָהָם נִבְרָא הָעוֹלָם, שָׁהָם בִּחַנִת בְּנֵי מַעֲשָׂיו,
שְׁעַל-יְדֵיהֶה הִיּוּ יִשְׂרָאֵל יָכוֹלִים לִילְךְ וְלִכְבַּשׁ אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל.

וְגַם בָּאוּ, בְּחוֹזֵקְלָאָרֶץ, נִמְצָא בִּחַנִת זֹה, כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁת בָּאים לְפִעְמִים בָּמְקוּמוֹת שְׁהָיוּ רְחוּקִים מַאֲדָם מִקְדְּשָׁת יִשְׂרָאֵל, בָּנוֹן בָּמְקוּם שְׁהָיוּ מִתְחַלָּה שֶׁל עַבּוֹם, וְגַם עֲבָשׂוּ הָיא בְּרִשׁוֹת מַיִּם שְׁהָוָה רָחָק מַאֲדָם מִקְדְּשָׁת יִשְׂרָאֵל, וּיִשְׂרָאֵל בָּאים לְשָׁם, וּכְבוֹשִׁים הַמְּקוּם וּמִקְדְּשֵׁין אֹתוֹ, שִׁידְיהָ מִקּוֹם יִשְׂרָאֵל, שְׁזֹהּוּ גַּמְּפִנּוּ בִּחַנִת אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל. וְהִיּוּ יָכוֹלִים לֹזֶר גּוֹלְנִים אַתֶּם, שֶׁבְּשָׁתָם וְהַמְּקוּם שָׁאִינוּ שְׁלָכֶם, אַךְ עַל-יְדֵי בְּנֵי מַעֲשָׂיו,
בִּחַנִת עֲשָׂרָה מְאֹמָרוֹת, עַל-יְדֵיהֶה יִשְׁלַׁחְנֵן רְשׁוֹת לִכְבַּשׁ כָּל הָעוֹלָם וּלְקָדְשׁוּ בְּקָדְשָׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּרָא, וּבְרַצְוֹנוֹ נְתַנָּה לְנֵגּוֹ. נִמְצָא שְׁעָשָׂרָה מְאֹמָרוֹת שָׁהָם מַלְבְּשִׁין בְּדָרְךָ-אָרֶץ, הִגְוֹן בִּישׁוֹב הָעוֹלָם, כִּי בָּהָם נִבְרָא הָעוֹלָם, הֵם דָרֶךְ לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כִּי עַל-יְדֵי בִּחַנִת הָעָשָׂרָה מְאֹמָרוֹת יָכוֹלִין לִכְבַּשׁ אֶרְץ-יִשְׂרָאֵל בְּגַעֲלָה.

וְזֹהוּ בְּחִינַת דָּרְךָ אֶרְץ, הֵינוּ שֶׁהוּא דָרְךָ וְנִתְיבָּ לְאֶרְץ, הֵינוּ לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי דָרְךָ אֶרְץ שֶׁהוּא יַשְׁיב הָעוֹלָם, שְׁנִבְרָא בְעֶשֶׂרֶת מְאֻמָּרוֹת, זֶה וְזֶה בְּעַצְמוֹ הוּא דָרְךָ וְנִתְיבָּ לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי לֵל, וְזֹהוּ דָרְךָ אֶרְץ, הֵינוּ דָרְךָ לְאֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי לֵל. וּבָהּ הַדָּרְכָה אֶרְץ, הֵינוּ הַדָּרְכָה שֶׁל אֶרְצֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת מְאֻמָּרוֹת שְׁבָהָם נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁשֶּׁם גַּעֲלָמָת הַתּוֹרָה, שְׁבָהָה הָהָה הָעוֹלָם מְתֻקִים בְּחִסְדוֹ עֲשָׂרִים וּשָׁשָׁה דָוֹרוֹת שָׁקָדָם מִתְזִתּוֹרָה, בְּזָה בְּעַצְמוֹ הַצְדִיק מְחִיה עַצְמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטָתוֹ שֶׁאָנוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כִּי אָוּ הוּא מְחִיה עַצְמוֹ בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה שַׁגְעָלָמָת בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, בְּכָל הַדְבּוּרִים וּבְכָל הַעֲבָדּוֹת שְׁנִבְרָאוּ בְעֶשֶׂרֶת מְאֻמָּרוֹת, שֶׁשֶּׁם גַּעֲלָמָת הַתּוֹרָה בְּנֵי לֵל:

וְעַל-בֵין מִכְרָח הַצְדִיק הַגָּדוֹל לִירֵד וְלִפְלֵל לְתוֹךְ פְשִׁיטּוֹת וְלִהְיוֹת אִישׁ פְשִׁוט מִמֶּנּוּ אַיזָה עַת. כִּי עַל-יִדְרִיחָה הוּא מְחִיה אֶת כָל הַפְשִׁיטּוֹת הַגְּלִיל, יְהִי מֵשִׁיחָה, וְאֶפְלוּ אֶמְותָה הָעוֹלָם, כִּי הוּא מְחִיה עַצְמוֹ בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה גַּעֲלָמָת בְּעֶשֶׂרֶת מְאֻמָּרוֹת, הַמְלַבְשִׁין בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וּמִפְנֵי מִקְבֵּלָין חַיָּה כָל הַפְשִׁיטּוֹת הַגְּלִיל. וְכָל אַחֵר בְּפִי קָרוּבוּ יוֹתֵר אֶל הַקְרָשָׁה וְאֶל הַצְדִיק הַגְּלִיל, כִּי הוּא מִקְבֵּל מִפְנֵי חַיָּה גְּבוּהָ יוֹתֵר:

וְעַל-בֵין מֹשֶׁה רַבִּינוּ, עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם, בְּשַׁבְקָשׁ לְבָאָ לְאֶרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּקָשׁ מִתְנַת חַנְמָ, בְּמוֹ שְׁפָטוֹב (דברים 2): וְאַתְּחַנֵּן אֶל ה' - בְּחִינַת מִתְנַת חַנְמָ. וְזֹהוּ בְּעַת הַהִיא לְאָמֵר - הֵינוּ שְׁתִּפְלֹחוּ הָהָה עִם כָּחּ בְּחִינַת: בְּעַת הַהִיא לְאָמֵר, הֵינוּ בְכָל-

אותו העת שהיה העולם מתקים על-ידי העשרה מאמרות, שהוא קדם מתניתתורה, שאו היה העולם מתקים על-ידי העשרה מאמרות שבחם הייתה התורה נעלמת, ואו היה קיים העולם על-ידי מותנת חנם בג"ל. ובכח זהה של קיום העולם קדם מותן תורה, הינו בוחינת מותנת חנם, בוחינת עשרה מאמרות בג"ל - בכח זהה זוכין לבוא ולכבר ארצישראל בג"ל, ועל-פנ בקש משה לבוא לארכזישראל על-ידי בוחנה זו. וזהו: ואתחנן אל ה' - הינו מותנת חנם; בעת ההיא לאמר - הינו עם כח בוחינת עת ההיא, שהיה העולם מתקים על-ידי המאמרות בלבד, שאו היה העולם מתקים על-ידי בוחינת מותנת חנם בג"ל, אשר על-ידי זה יכולן לבוא לארכזישראל בג"ל, ועל-פנ בקש משה לבוא לארכזישראל על-ידי בוחנה זו בג"ל. וזה בוחינת: בעת ההיא. ההיא - זה בוחינת סתום ונעלם, כי באotta העת, קדם מתניתתורה, הייתה התורה נעלמת ונסתירה בחוק העשרה מאמרות וכי בג"ל:

והכלל, כי אסור ליאש עצמו. כי אפילו מי שהוא איש פשוט ואין יכול ללמד כלל, או שהוא במקום שאין אפשר לו ללמד וכיוצא בו, אף-על-פיין גם בעת פשיטתו צריך להוכיח עצמו ביראת ה' ובעבודה פשוטה לפי בוחינתו, כי גם או הוא מקבל חיים מהתורה בג"ל, על-ידי איש פשוט הגדול, הינו הצדיק הנדול, שהוא לפעמים איש פשוט, שהוא מהיה את כלם בג"ל. ואפילו מי שהוא, חם ושלום, במדרגה

התקחתונה לנוּמי, חם ושלום, רחמנא לצלן, אפלו אם מנה בשאול תחתית, רחמנא לצלן, אפ-על-פייכן אל ותיאש עצמן, ויקים: מבטן שאל שועתי (יונה ב), ויחזק עצמו בפה שיכל, כי גם הוא יכול לחור ולשוב ולקבל חיים מהתורה על-ידי הצדיק הנ"ל. והעקר - לחזק עצמו בכל מה שאפשר, כי אין שום יאוש בעולם כלל. (נאמר או בזה הלשון: קיין יאוש אין גאר ניט פאר האנדין), ומישך מادر אלו הטעות "קיין יאוש וכו'" ואמרם בכך גדול ובמקומות נפלא ונורא מאד, כדי להזרות ולרמו לכל אחד ואחד לדורות, שלא יתיאש בשום אפן בעולם, אפלו אם עבר עליו מה), ואיך שהוא, אפלו אם נפל למקום שגפלו, רחמנא לצלן, מאחר שמחזק עצמו בפה שהוא, עדין יש לו תקווה לשיב ולחוור אליו יחברה. ואפלו איש פשוט גמ' בין ציריך שהיה לו יראת-שמות. ויש בפה בחינות יראות, כי למעלה דברנו מבחינת דרך הארץ, הינו הערך לארץ ישראל.

אמנם ארץ-ישראל בעצמה יש בה גמ' בין בחינת עשר קדשות, כי יש שם עשר בחינות קדשות זו למעלה מזו, והם בחינת עשרה מאמרות, וכל מאמר יש לו בחינת יראת, בחינת (חלמים קט): הקם לעברך אמרתך אשר ליראה, כי יש יראה למעלה מיראה (וילא סימן לבאר זה הענין). וצריך לחזק עצמו ביראת-שמות גם בעת פשיטתו בכל מה שיכל, ויכל לכוון לשמחה גודלה על-ידי תפימותו ואמונתו. כי חכמו

אין צריכין כלל, רק אמונה ותמיינות ופתרונות בעלי שום חכמה כלל. כי חכמויות מזוקים מאד להאדם, והחכמים נלפדים בחכמתן של עצםם, כי החכמה מתחעה אותו מכך מה לchromה, ומאותה החכמה לחכמה אחרת, וכן מכך מה לchromה, יותר ויזה, עד שנלפדר וננתעה בחכמויות עצמו, בבחינת (איוב ה): **לבד חכמים בערמים - בערמים דיקא, הינו בערמיות וחכמויות שליהם בעצם הוא לויד אותם. אשרי ההולך בתמיינות:**

וצריכין לבקש מאד מהשם יתברה, לופות להתקרב להצדיק האמת, כי אשרי למי שיוכה להתקרב בעודו בחים חיתו לאזריך האמת, אשרי לו, אשרי חלקו. [כי אחריך (מש לאמר מיתה) קשה או מאד להתקרב, וצריכין מאד להרבות בתפלה ותחנונים מאד, שיזכה בחים חיתו להתקרב לאזריכי אמת]. כי הבעליך שם לבו על זה מאד עכשוו, לבלב את העולם, כי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ מאד, וש עכשו לישראל געגועים גדולים וכסופין גדולים להשם יתברה, אשר לא הייתה כואת בימי קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם יתברה. על כן הערים הבעליך והכנים מחלוקת בין הצדיקים, והקם בעולם מפרטים הרבה של שקר, וגם בין הצדיקים האמתיים הכנים מחלוקת גדול, עד שאין אחד יודע היכן האמת. על כן צריכין לבקש מאד מהשם יתברך לופות להתקרב להצדיק האמת:

העתקה מכתביד רבנו ז"ל בעצמו, מה שמצאנו אצלו. והם ראש-פרקם מענין הניל, עוד נסף דברים בהם מה שלא באර בפרש. וכי המבן מאלו הראשי פרקים יראה המכון שיש בו העניין הניל עוד דברים רבים בהמה, אך אנחנו לא יכולים לשמוע בפרש כי אם ענינו הניל:

ואת חנן. מתנת חנם. עיריות. פגש הדעת. משה, דעת. פרישות. פה עומד עמר. הבריאה, מתנת חנם. עולם חסר יבנה. הבריאה קדם מתניתתורה. עת לעשות לה, הינו עשית העולם. הפכו תורה, בטולה של תורה. בעת היהיא לאמור, בעשרה מאמרות. ההוא, ההעלמה. בכה מעשיו הגיד לעמו:

עט

עוד מצאנו בכתביד רבנו ז"ל, והם ראש-פרקם מאזה תורה נפלאה: הקול קול יעקב. פרוז. עשו ויישא קולו. יצחק זמן קוף צדיק ישנים וכו'. ושבת עד ה' אלקייך ושםעה בקולו. יצחק בן אברהם זמן נתאחד. אברהם אודבי. עניינו כימים אחדים באחבותו. ושאר ישוב בנה. אם תשוב ואשיבך לפנוי תעמד: כי בא השם. נתקצר הזמן. וישב בפקום. יש כ"ב (חיקון יח). קחו עמכם דברים ישבו. מאبني המקום אבני אותןאות. מראשותיו מחשבה מבירר הפל:

וישלח יעקב מלאכים מצוות ומניות עשה מצוות הרפה נברא בפה מלאכים. לפניו. תשובה. ואשיבך לפנוי. ארץיה

שעיר. נֶדֶת/ה'ר). אצינה. סכה תשובה. תסכני בבטן אמי. הולדה. שאר ישוב בנה:

וישב יעקב בארץ - לקים כבוד אב, לבטל מה כבוד של עשו. אלה תולדות - פועל ורעו של עשו. יוסף תשובה. תוספות על צדיקים. במקום שבעל-תשובה uomדים. בית עשו לחש בית יוסף להבה:

מקץ שנים. אחירות הימים. פרעה חולם. סטרא-אהרא מתחקמת. והנה עומדר שתק. ואור תשובה. מבci נהרות חפש. נשאו נהרות קולם:

ויגש אליו יהודא תקרבתא מלכא במלכא נתאחדו למצות. כי הנה המלכים או עברו כל מלאכי חבלה. ידבר נא באוני ולא יבללו את קולו. ואל יתר אפה. בצר לך. בפרעה תשובה. בפָרֹעַ פְּרֻעוֹת בחרנגב. כי כמו בפרעה. תשובה המשקל. יוסף הטעון חרפתי:

ויקרבוimi ישראל למות. התאחדות הזמן. למות זה בצר לך וכו' באחרית הימים. ויקרא לבנו יוסף. תשובה שאר ישוב בנה. הטעון חרפתי. אל תקרبني במצרים במצרים הגרון. בשעת בחינת בצר לך:

וала שמota. לבו הוא מפעלות וכו' שמota פעולות מצות. שמota פורד בין למצות. ויהי כל נפש וכו' שבעים נפש. אחדות. על ידי יוסף היה במצרים אסף חרפתי:

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וּכְיוֹ בְּאֵל שְׁדִי זָמָן וְגּוֹבֵל גָּלוֹת. וְשָׁמֵי ה' כְּשִׂידְפָּקוּ עַל דְּלַתִּי רְחָמִים. קָרְם הַקָּז. וְהוּ הַתְּקֻרְבּוֹת הַמְּגֻנִּים. וְגַם הַקְּמוֹתִי אֶת בָּרוּתִי וּכְיוֹ לְתִתְתַּחַת לְהָם אָרֶץ מִגְרִיחָם תּוֹתְבוֹתָהוּן תְּשֻׁבָּה וְגַם אֲנִי שְׁמַעְתִּי נַאֲכָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהַ קְוָל. מִגְרִיחָם אֲסִיפָת הַנִּיצּוֹצָות בְּתְשֻׁבָּה. לְאֶרְץ-יִשְׂרָאֵל. בּוֹנָה יְרוּשָׁלָם. נְדָחִי יִשְׂרָאֵל יָכַנָּס:

בָּא אֶל פְּרֻעוֹה. מֹשֶׁה בְּחִנָּת אַחֲרוֹת הַמְּגֻנִּים, מַה שְׁחִיה הִיא שְׁחִיה. פְּרֻעוֹה, קְוָלה בְּנֵחֶשׁ יְלָה. אֲנִי הַכְּבָרְתִּי אֶת לְבָבוֹ לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי. אָם לֹא יָאמִינוּ לְקוֹל הָאֽוֹת. בְּקָרְבָו. הַכְּבָרְתָו שְׁהַכְּבִיד עַל יִשְׂרָאֵל בְּרִי לְעֹזָרָם בְּתְשֻׁבָּה. וְפְרֻעוֹה הַקָּרִיב: וַיְשַׁמֵּעַ יְהֹוָה קָרִיעַת יִסְׁסּוֹף וּמִלְחָמֹת עַמְּלָק. קָרִיעַת יִסְׁסּוֹף, וְהַ בְּטוּל הַמְּגֻנִּים. וַיְשַׁקֵּף ה' אֶל מִתְחָנָה מִצְרָים בְּעֶמֶוד אָשׁ וְעָנָן וְיָהָם. עֶמֶוד אָשׁ וְהַ לִילָה וְעָנָן וְהַ יּוֹם. וְהַקְּדוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הִוא עֲרָבָבָם וּבְטַל הַמְּגֻנִּים. מִלְחָמַת עַמְּלָק וְהַ תְּשֻׁבָּה. מֹשֶׁה אָהָרֹן וְחוֹרֵר פְּרַשׁ רְשִׁי בְּתַעֲנִית הִי וְשָׁרוּיִם. עַל-יְדֵי-זָהָר וַיְשַׁמֵּעַ יְהֹוָה שָׁמַע הַקְוָל: (עד פָּאוֹ לְשׁוֹן רַבְנָנוֹ וּכְרוֹנוֹ לְכָרְכָה)

כָּל וְהַ מִצְאָנוּ מִפְתַּבְבָּה יַד רַבְנָנוֹ ז"ל, וְהַעֲתִקָנוּ אֶת בְּאֹות. וְהַנֶּה הַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחַתּוּמִים מַעֲין כָּל, אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא. אֲךָ מַעֲצָם תְּשֻׁקְתָּנוּ לְהַבִּין וּלְהַשְּׁכִיל כָּל מַה דָּאָפֵשָׁר מִנְעִימָת נְפָלָאות הַשְׁגֹּותִיו הַקְּדוֹשִׁים, יְגֻעָתִי וּמִצְאָתִי מַעַט מִזְעִיר בְּמַצִּיז מִן הַתְּרִיכִים. וְהַנֶּה אֲנָכִי הַרֹּאָה, כִּי דְבָרִים הָאַלְהָה פָתַבְנָם בְּדַרְךָ

ראשים פרקים ברמו בעלמא לוכרין, ואחרי העיון הבנתי איזה הקדמות שפונם להם, אשר עליהם יסב כל הענן הזה. אף קצחו מצחתי, לא בלו, כי בפי הנרא בוראי בון עוד לאיזה הקדמות, אשר לא זכית לעמד עליהם, ומחמת זה אי אפשר לבאר ולפרש הענן הזה היטב, שיזהו מובן כל דבריו. אך אף על-פיין מה שאפשר להבין מעט על-פי ההקדמה שהבנתי מדבריו, אמרתי לבאר מה שפידי, ואולי על-ידי זה ישמע חכם יוסף לך, ובין עוד דבר מתוך דבריו, לבאר השאר על נזון: והנה מה שהAIR ה' עני הוא, כי רבנו ז"ל רוזה לנגורות, שתשובה ובחינת למעלה מהזמן, דהינו בטול הומינים, הם בחינה אחת, ועל-ידי זה זכין לשמע הקול דקרשתה ולהזכיר הקול דסתורא- אחרת. וכן מבאר בהאלפ-בית החדרש, אותן תושבה, סימן א, וזה לשונו: יום שהאדם עישה תשובה הוא למעלה מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה מהזמן, וכן יום-הਪורים הוא למעלה מהזמן, עד פאן לשונו. נמצא מבאר, תשובה הוא למעלה מהזמן.

ולענויות דעתך והוא מה שרוצה לבאר בפסוקים אלו, בצווף עוד איזה הקדמות שלא זכיתי לעמד עליהם בפ"ל. ועתה בוא וראה, ותבין מעט מדבריו. ונתחיל לדגמא מוסף דבריו הקדושים, והוא: וישמע יתרו קריית ים-סוף וכי בפ"ל. קריית ים-סוף זה בטול הומינים, וישקוף ה' וכו' - פירוש, בזה רוזה לבאר ולהזיכה בקוצר נפלא, שקריית ים-

סוף הוא בוחנת ביטול הומנימים, כי בקריעת ים-סופ בתריב (שמות י"ד): וישקה ה' אל מchner מצרים בעמוד אש וענן ויהם. עמוד אש זה לילה, וענן זה יום, ותקרווש-ברוד-הוא ערפבם ובטל הומנימים. נמצא שקריעת ים-סופ הוא בוחנת ביטול הומנימים. והולך ומבהיר ההקדמה הנ"ל, שבטול הומנימים ותשובה הוא בוחנה אחת וכך.

זה שפתב: מליחמת עמלק זה תשובה, משה אהרן וחור - פרש רשי בתענית היו שרוים. פרוש, שמבייא ראה שמליחמת עמלק זה תשובה, כי או היו שרוים בתענית משה אהרן וחור שאלו בוחנת תשובה, נמצא שקריעת ים-סופ ומליחמת עמלק זה בוחנת ביטול הומנימים ותשובה, שהם תלויים זה בזו. ועל-ידיה וישמעו ותרו שמע הקול, הינו בג"ל כי על-ידי תשובה, שהוא ביטול הומנימים, על-ידיה שומען הקול בקרישה בג"ל.

על-פי דבר זה תשוב ותראה כל העניינים האלה הכתובים לעיל, ותמצא בהם דברים ערבים. ועתה נשוב לתחלה בדבריו, הקול יעקב. ברוז. עשו ויישא קול. הינו שאריכין להגביר הקול קול יעקב על הקול רסטרא-אחרא שהוא בוחנת עשו, שנאמר בו ויישא קולו, שהוא מתגבר להעלים, חם ושלום, הקול של יעקב, וארכין להגביר להכניית הקול של עשו, כדי שנזוכה לשמע הקול של יעקב. וזה זכין על-ידי תשובה, שהוא ביטול הומנימים בג"ל.

וְזֹהוּ: יִצְחָק וּמִן קַופֵּף צַדִּיק יִשְׁנִים וּכְא' - הַיּוֹן שִׂיצָחָק מַרְפִּיו עַל זֹםֶן, כִּי "יִצְחָק" אֲוֹתִיות "קְצָחָח" ח'י, בְּמוֹבָא. קְצָחָח מַרְפִּיו עַל הַזֹּמֶן שֶׁהָא בְּחִינָת אֲחֶרֶית הַיּוֹם, בָּמוֹ שִׁמְוֹבָא לְקַפְּנוֹ: מִקְצָח
שְׁנַתִּים, אֲחֶרֶית הַיּוֹם. וְזֹה מִה שָׁאֵיתָא, שָׁאֹותִיות קַופֵּף צַדִּיק
יִשְׁנִים וּכְא' שֶׁזָּה מַרְפִּיו עַל הַזֹּמֶן, בָּמַבָּאָר בָּמְקוּם אַחֲרָה, שְׁעַקְרָב
הַזֹּמֶן הָוּא בְּבִחִינָת שְׁנָה (בָּמַבָּאָר לְעַל בְּסִיפָּן ס'א). וְשַׁבְּתָה עַד ה' אַלְקִיךְ
וְשְׁמַעַת בְּקוֹלוֹ - הַיּוֹן עַל-יִדְיָו תְּשׁוֹבָה זָכֵין לְשִׁמְעַת קוֹלוֹ יִתְפָּרָה,
הַיּוֹן הַקּוֹל דְּקָרְשָׁה פְּגָ"ל, כִּי תְּשׁוֹבָה הָיָא בְּחִינָת בְּטוּל הַזֹּמֶן,
שְׁעַל-יִדְיָה שׁוֹמְעַן הַקּוֹל פְּגָ"ל.

וְעַתָּה הַולֵּךְ וּמַבָּאָר, שְׁתְּשׁוֹבָה הָוּא בְּחִינָת בְּטוּל הַזֹּמֶן, דְּהַיּוֹן
שְׁזֹמֶן נְתָאָהָר, דְּהַיּוֹן שְׁזֹמֶן עֹלָה וְנִתְקִשֵּׁר וְנִכְלָל
בְּבִחִינָת לְמַעַלָּה מִהַזֶּמֶן. וְזֹה שִׁמְבָאָר בְּלִשְׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשָׁ: יִצְחָק בָּן
אֶבְרָהָם וּמִן נְתָאָהָר. אֶבְרָהָם אֹהֶבְיָה. בָּעִינְיו בִּימִים אַחֲרִים
בְּאֶחָבָתָו. וְשָׁאֵר יִשּׁוּב בְּנֶה וּכְא'. הַיּוֹן שִׁמְבָאָר, שְׁאֶבְרָהָם הָוּא
בְּבִחִינָת לְמַעַלָּה מִן הַזֹּמֶן, כִּי מִדְתָּו שֶׁל אֶבְרָהָם הָיָא אֶחָבָה, בָּמוֹ
שְׁבָתוֹב (ישעה מא): אֶבְרָהָם אֶחָבָי, וְאֶחָבָה הָוּא בְּחִינָת הַתְּאָחָרוֹת
הַזֹּמֶן, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (בראשית כט): בָּעִינְיו בִּימִים אַחֲרִים בְּאֶחָבָתָו.
וְזֹה בְּחִינָת תְּשׁוֹבָה, שְׁעַל וְהַמְרִפְיוֹ תִּבְתַּחַת בָּן, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (ישעה
ט): וְשָׁאֵר יִשּׁוּב בְּנֶה. כִּי תְּשׁוֹבָה הָיָא לְמַעַלָּה מִהַזֶּמֶן, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב
(ירמיה טו): אִם תְּשׁוּבָה וְאֲשִׁיקָה לְפָנֵי תַּעֲמֵד, וְלִפְנֵינוּ יִתְפָּרָה הָוּא
בְּוֹדָאי לְמַעַלָּה מִהַזֶּמֶן, כִּי הַשֵּׁם יִתְפָּרָה הָוּא לְמַעַלָּה מִהַזֶּמֶן,
כִּידּוּע. נִמְצָא שִׂיצָחָק בָּן אֶבְרָהָם מַרְפִּיו עַל הַתְּאָחָרוֹת הַזֹּמֶן עַל-

ידי תשובה, כי יצחק, שהוא בוחנת הזמן כפ"ל, עליה ונתקאה ונכלל בוחנת אברהם שהוא בוחנת אהבה, בוחנת למעלה מהזמן, עליידי בוחנת בין שהוא בוחנת תשובה כנ"ל. ואנו מתגבר הקול יעקב על קול של עשו וכו' כנ"ל. כי עליידי תשובה שהוא בוחנת ביטול הזמן, עליידי זה שומען הקול דרךה, שהוא בוחנת קול יעקב כנ"ל:

זהו: כי בא המשמש - נתקאэр הזמן. כי המשמש באה שלא בענאה בשבייל יעקב, ונתקאэр הזמן שזו בוחנת ביטול הזמן. זה: וישבב במקום, ואיתה שתבת "וישבב" הוא בוחנת יש כ"ב, הינו כ"ב אthon ראוריתא, שמהם כל הרבוים. וזה מרמז על תשובה, בוחנת (הושע יד): קחו עמכם דברים ושובו. וזה מאبني המקום, אבני אחרות. הינו אחרות הדברים שהם בוחנות תשובה, בוחנת: קחו עמכם דברים ושובו, כפ"ל. וזהו: מראשותיו, מהשנה מבירר הכל. כי עקר תקון התשובה הוא עליידי קדשת המחשה, שمبرרת ומתקנת כל הפנים, כי כלם במחשה אתפזרו. נמציא שפסוק וישבב פמקום ההוא וכו', כי בא המשמש, ויה מאبني המקום, וישם מראשותיו - כל זה מרמזו, שתשובה הוא בוחנת למעלה מהזמן.

ובדרך זה תען היטב בכל הדברים הנ"ל, הנכתבם ברמו בדרך ראש פרקים, ותבין ותראה הקדמות הנ"ל בכל עניין ועניין. אף קצחו תורה, לא כלו, כי עדין חסרים פמה הקדמות שפונ אליהם כאן, שלא זכיתי לעמוד עליהם עדין.

גם אילו החקומות ש כבר מצאנו בבריוו, תחולת לאל, עדין צריכין באור רחוב, כי באמת עקר העובדה הוא לקשר ולבטל בוחינת הזמן, להעלתו וליחדו בבחינת למעלה מהזמנן. וזה בוחינת מצוות זמניות, כדי לופות עליידי המצוות זמניות, שיתאחד הזמן ויעלה הזמן לבחינת למעלה מהזמן. וכל הוצאות והדינם ואחיזת הסטרא-אחרא, הוא רק בבחינת הזמן, שהוא בוחנת (רכשים ד) בצר לך וכי באחרית הימים דיקא, שהוא בוחנת זמן, ואו: ושבת עד ה' אלקיך, רהינו שנופה לשוב, ועל-יריה נופה לבטל הזמן בעיל, ואו יתבטלו כל הוצאות והדינם וכל אחיזת הסטרא-אחרא, ונופה לשמע קול דקרשת, בוחנת: ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקהל. כל זה מבאר מותוך דברי רבנו זיל בהרואה-פְּרָקִים הל�. תן להם ויחפש עוד, להבין קצת על-פי דרכים העיל רב דברי רבנו זיל הפתוחים פאן, והבן הייטב:

כ

איתא בפרק שני מפקת יומא: בראשונה כל מי שרצה להתרם תרומות הדשן תורם וכו'. פירוש, דורות הראשונים שהיו צדיקים, בשליל זה כל מי שרצה לופות בהתנשות, הנקרא דשן, כמו שבתוב (זהלים כ"ג): דשנת בשמן ראשי - תורם, והוא מנהיג הדור.

ובזמן שהו מרביין, רצין וועלין בכבש, כל הקודם את חבירו באربع אמות - זהה. הנה בשהו מרביין, רצין, שביל

אחד אומר: אני רוצה להניג הדור. עולין בכבש - הינו כבשונו של עולם (ע' חנינה ג), הינו מי שידע והשיג יותר בסודות התורה, לזה היו ממעין פרנס על האכזרות. וזהו: כל הקודם את חברו באربע אמות, הינו ארבע אמות של הלכה (ברכות ח), זהה - זה היה זוכה לתרומות הרשות, לבחינות: דשנת בשם וכו'.

ואם היה שניין שניין, הממנה אומר להם הצבעו. ומה הן מוציאין, אחת או שתים, אין מוציאין אנדרל במקרא. פרוש, כשהיו שנים שניין בהשנת התורה, שעילידה היה זוכן להתנשות, כמו שבתוב (משל ח): כי מלכים ימלכו, וכל אחד רציה הרתניות, אויה המכינה, הינו היוצר הרע, היה מסית ואומר להם: הצבעו, הינו שיראה איזה צביעות בפני המון עם, כדי שייחיקו אותו ויקבלו אותו לבב. והממנה, הינו היוצר, פטה את כל אחד על צביעות, ותקל להם ואמר להם: ומה הן מוציאין, אחת או שתים. פרוש, אמרו: ומה הן מה היא עברה בוה, שתוציא צביעות פעם אחת או שתים, ואחריך בשתהא מחזק אצל המון עם לצידיק, אויה תחויר לצדקתו ולאמתתך. אבל הצדיקים האלה אין מוציאין שום צביעות ואין שומען לעצת יציר הרע, מלחמת גדל הפרות בגודלות הבורא, שפלא כל הארץ בבודו (ישעה ו), ורואה ויודע הפל, ומתחבשין לפני השם יתפרק להראות איזהו צביעות. וזהו: אין מוציאין אנדרל במקרא, הינו שכלם, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (ברכות לג): מי שיש בו דעת לבנה מקדש בימי.

מְעַשָּׂה שֶׁהוּ שְׁנֵיהֶם שָׁוִים וְרָצִין וְעוֹלִין בְּפֶבֶשׂ, וְדַחֲף אֶחָד
מֵהֶן אֶת חֶבְרוֹ וְנָפֶל, וְנִשְׁבַּרְהָ רָגְלוֹ. וְכִיּוֹ שָׁרָאוּ בֵּיתִ
דָּין שְׁבָאֵז לִידֵי סְפִנָּה, הַתְּקִינוּ שֶׁלָּא יְהָ תֹּרְמִין אֶלָּא בְּפִים.
נִשְׁבַּרְהָ רָגְלוֹ - הִנֵּנוּ בְּפִירָה, כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ רְבּוֹתִינוּ זְכָרוֹנָם
לְבָרְכָה, (מכות כד): בָּא חַבְקוֹק וְהָעִמִּידָן עַל אַחֲת - וְצִדְיק
בְּאַמְוֹנָתוֹ יְחִיה. מְחַמַּת קְנָאָה שָׁקְנָא אֶת חֶבְרוֹ, שֶׁהוּ שְׁנֵיהֶם
שָׁוִים בְּהַשְׁגַּת הַתּוֹרָה, וְחֶבְרוֹ דַחֲף אֶתְהוֹ, עַל־יְדֵי־זָהָב בְּפֶרֶר בָּעָקָר.
גַּם יְרָכָם אָמָר: מֵי בָּרָאשׁ (סנהדרין קב), כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּהַזְרָה הַזָּהָב,
שְׁבַמָּה בְּנֵי־אָדָם נִפְלְאוּ מִאַמְוֹנָתֶם מִחְמַת שְׁרוֹאִים שְׁבַנְיִינְגִּילִם עַל־
לְגַדְלָה. וּבוֹדָאי מַה שְׁדַחֲף אֶתְהוֹ וְלֹכֶחֶ גַּדְלָה לְעַצְמוֹ הִיא עֲזֹות,
כְּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה (סנהדרין קה): עֲזֹות - מֶלֶכְתָּא
בְּלֹא תְּגָא. הַתְּקִינוּ שַׁיְהָא תֹּרְמִין עַל־יְדֵי פִים. הִנֵּנוּ מִתְחַלָּה הַזָּהָב
רוֹצִים בְּהַתְּנִשָּׂוֹת לְשֵׁם שָׁמִים, אֶבֶל עַכְשָׁוֹ שְׁהַתְּנִשָּׂוֹת הִיא
בְּשִׁבְיל בְּבֹודֶר עַצְמוֹ, הַתְּקִינוּ שֶׁלָּא יַרְדֵּף שָׁוֹם אָדָם אֶחָר
הַתְּנִשָּׂוֹת, אֶלָּא יִבְרַח מִן הַתְּנִשָּׂוֹת, וְאֵין תֹּרְמִין אֶלָּא עַל־יְדֵי
פִים. פָּרוּשׁ, הִנֵּנוּ לֹא יַרְצֵחַ שָׁוֹם אָדָם בְּהַתְּנִשָּׂוֹת, אֶלָּא עַד
שִׁיכְבֹּאוּ כָל הָעָם וַיַּפְיסוּ אֶתְהוֹ שִׁיכְבֵּל רְבָנוֹת, אָזִי יִקְבֶּל, אֶבֶל
בְּלֹא פִים לֹא יִקְבֶּל, וְלֹא יַרְדֵּף אֶחָר הַתְּנִשָּׂוֹת, כִּי לֹא מִצִּינוּ
בְּהַזְרָה הַזָּהָב בְּזֹנְתוֹ לְשֵׁם שָׁמִים. כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ (הוריות יג)
שְׁהַתְּקִין רְבָן גַּמְלִיאֵל בְּבֹודֶר לְעַצְמוֹ וּבְבֹודֶר לְנִשְׁאָה וּבְבֹודֶר לְאַבָּ
בֵּית־יְדֵין, וְאַחֲרֵיכֶם בְּשָׁרָאוּ רְבִי מָאִיר וְרְבִי נָתָן, הַתִּיעַצְוּ לְכַטֵּל
הַכְּבָר, וּבְוֹאֵי לֹא הָיו בְּגֻנְתָּם, חַם וּשְׁלֹום, בְּשִׁבְיל בְּבֹודֶר עַצְםָם,
אֶלָּא בְּשִׁבְיל בְּבֹודֶר הַשֵּׁם יִתְּפַרְךְ:

פָא

כִּשְׁאַדְם מִשְׂמֵחַ עַצְמוֹ בְּשֶׁמֶחַה שֶׁל מֵצֹהָה, וְהַשְׁמֶחַה גָּדוֹלָה
כָּלִיפה, עַד שְׁנוּגָעָת עַד רְגָלוֹן, הַיּוֹ שְׁמַרְקֵד מִתְמָתָה
שֶׁמֶחַה, זֶה הַפְּחִינָה נִקְרָא: וְגַבְיאָ לְכָבָחַכְמָה (תְּהִלִּים ז'). הַרְגָּלִים
הַם נִצְחָ וְהָווֹ, בְּחִינָת נְבוּאִים, נִתְעָלִים לְבִחִינָת לְבָבָ עַלְיִדי
הַשְׁמֶחַה שְׁפָלָב, כִּי הַשְׁמֶחַה מַעַלָּה אֹתָם. וְזֶה הַרְקוֹד שְׁמַעַלָּה
רְגָלוֹן בְּכָל פָעָם. וּכְשֻׁלּוֹמֵד תּוֹרָה או שְׁעוּשָׂה מֵצֹהָה בְּכָל-פָקֵד
שֶׁמֶחַה, שְׁהַשְׁמֶחַה נִגְעָת עַד רְגָלוֹן, וַמַּעַלָּה אֲתָה רְגָלוֹן לַמַּעַלָּה -
בָּהּ נִתְعָלִים כָּל תּוֹמְכֵי דָאָרוּתָה, שְׁהָם נִקְרָאים סְמָכֵי קְשׁוֹט.
וְזֶה פְּרוֹשׁ (ישעה מא): צְדָקָ יִקְרָא הָלֵרְגָלוֹן, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמֵּצֹהָ
נִקְרָאים צְדָקָ, בָּמוֹ שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרָכה (חולין ט): צְדָקָ
תְּרִבְרוֹן וּכְיוֹ, וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים קט): כִּי כָל מִצּוֹתִיךְ צְדָקָ.

גַם הַרְבּוֹר הַרְעָ נִקְרָא רְגָל, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שם ט): לֹא רְגָל עַל
לִשְׁוֹנוֹ, גַם הוּא נִתְעָלָה. גַם אָדָם נִתְעָלָה בִּמְמוֹן, הַנִּקְרָא
רְגָל, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (דברים יא): וְאֵת הַיקּוֹם אָשָׁר בְּרֶגֶלְיהָם. גַם כָּל
הַמְּרִגְנוֹת הַפְּתַחְתּוֹנוֹת הַמְּכִינִים בְּשֵׁם רְגָלוֹם, נִתְעָלִים עַלְיִדי
שֶׁמֶחַת תּוֹרָה וּמֵצֹהָה, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב: צְדָקָ יִקְרָא הָלֵרְגָלוֹן,
שְׁהַתּוֹרָה וְהַמֵּצֹהָה הַם קוֹרָאים לַמַּעַלָּה אֲתָה אַלְוִי הַמְּרִגְנוֹת
הַתְּחִתּוֹנוֹת.

וְזֶה שָׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ וּכְרוֹנָם לְבָרָכה (ב"ב י): מַי שָׁאיָן לוֹ בְּנִים,
יִשְׁמַח אֲתָא שָׁטוֹ בְּךָרְבָר מֵצֹהָה. כִּי אֲשָׁה נִקְרָאת רְגָל, בָּמוֹ
שְׁכַתּוֹב (שמואל א ב): רְגָלוֹן חַסִידָיו יִשְׁמַר. נִמְצָא שְׁעַלְיִדי הַשְׁמֶחַה

הוא מעלה ומקשר אותה לבחן צדק, הנקרה הא, ושם עקר הנער, כמו שכתבוב (בראשית ט): **הָא לְכֶם וְרֹעֶה גַּדּוֹת** (יעקבין ע). גם אמונה נקראת רגל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכה כד): **בָּא חֲבֻקָּק וְהַעֲמִידָן עַל אַחַת וְכֵן**.
[וכן] כל הדברים הנקרים רגל נתעלמים:

פב

כִּי תִצְא לְמַלחָמָה וּבְיו' (דברים כא). בתייב: אחזר וקדם צרתני (זהלים קלט) - זה בחינת כסדר ושלא כסדר. קדם הוא בחינת כסדר, בחינת אלף בית כסדר, ואחרו הוא בחינת תשע"ק שלא כסדר. וזה בחינת אדם ותויה, כסדר ושלא כסדר. הויה במלוי אלף גימטריא מה - אדם, ותויה הוא בחינת: מלכות פה ותורה שבعلפה קריין לה. ותויה לשון דברו, כמו שכתבוב (זהלים ט): ולילה ליליה יתוהה דעת, הינו מלכות פה. כי המלכות נקרא דברו, עליהם כי אין מלך בלי עם, ואין העם יודעים רצונו אלא אם כן בשעה מלך מגלה מה שבותו ורצונו לתוך דברו. נמצא שעקר הנגנת מלכותו אינו אלא עליידי דברו, וזה פרוש: מלכות פה.

זהו שהוא רואים, שלפעמים הוליך להאדם שלא כסדר, כי שלמות של כל הדברים אינו אלא שהם מיחדים ומקשרים בו יתפרק, כי השלים והמלך והמלך הוא החיים. כי איך שגסטלק ממנה החיים, או נקרא חסרון. והחיות היא המוחן

וְהשֶׁכֶל, כְּמוֹ שִׁפְתּוֹב (קהלת ז): וַחֲכָמָה תְּחִיָּה וּכְבוֹד, וַחֲכָמָה הָא בְּחִינַת "מָה" - "כַּמֵּן מָה", מָה חִינּוּ מָה פְּנָגָן. וְמָה הָא אָדָם, כִּי לִית אָדָם בֶּלָא אַלְפָת, הִינּוּ הוֹיָה בְּמַלְוִי אַלְפִין. הִינּוּ הַקְּדוֹשִׁבְרוֹקִיהָא הָוָא חִיוָּת שֵׁל כָּל הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שִׁפְתּוֹב (נַחֲמִיה ט): וְאַתָּה מְחִיה אֶת בְּלָם. נִמְצָא וְאֶת הַבְּחִינָה מְלֻכּוֹת, חֹוה, בְּשָׂהִיא מְקַשְּׁרָת לְאָדָם, לְבְחִינַת "מָה", הִינּוּ לְהַקְּדוֹשִׁבְרוֹקִיהָא אַזְוִי יְשָׁלֵם. כִּי הַשֶּׁכֶל שַׁהַקְּדוֹשִׁבְרוֹקִיהָא שֵׁם בְּהַנְּגַבָּת מְלֻכּוֹת, בֹּוהֵה הָוָא מְחִיה אֶתְהָא, כְּמוֹ שִׁפְתּוֹב: הַחֲכָמָה תְּחִיָּה. וְזֹהוּ (תְּהִלִּים כד): לְהֵה הָאָרֶץ וְמַלְוָה - כְּשָׂהָאָרֶץ, הִינּוּ בְּחִינַת חֹוה מְלֻכּוֹת, מְקַשְּׁרָת לְהֵה, אַזְוִי הָא בְּמַלְאוֹ וּבְשָׁלְמוֹת.

וּמִי שִׁמְחַלֵּק בְּחִינַת חֹוה מְלֻכּוֹת לְעַצְמוֹ, שָׁאֹוּרָה: אַנְאָ אַמְלָךְ - בֹּוהֵה הָא מְחַלֵּק וּמְפַרִּיד אֶתְהָא מַהַקְּדוֹשִׁבְרוֹקִיהָא, אַזְוִי אַיְנָה בְּשָׁלְמוֹת. כִּי עַקְרָבְרִיחָוָת - "מָה", הִינּוּ הַשֶּׁכֶל. וְזֹה (נַמְיה ט): כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מְלֻכּוֹתָם מֵאַיִן בָּמוֹךְ. פָּרוּשׁ: שְׁכָלָם אַיִן בְּלַפְּךָ פְּדוֹל לְהַחִוָּת אֶת מְלֻכּוֹתָם, וְכַשְּׁהָא מְחַלֵּק אֶת מְלֻכּוֹת לְעַצְמוֹ, אַזְוִי הַזְּלָקָה לוֹ שְׁלָא בְּסֶדר, כִּי הָא בְּתוֹךְ בְּחִינַת שְׁלָא בְּסֶדר, הִינּוּ מְלֻכּוֹת, חֹוה, תְּשִׁירָה. וּכְשָׁאָת הַבְּחִינָה חֹוה הִיא מְקַשְּׁרָת לְהָאָדָם, הִינּוּ לְהַקְּדוֹשִׁבְרוֹקִיהָא, אַזְוִי הַזְּלָקָה לוֹ בְּסֶדר, כִּי בְּאַתְּרָה דְּאוֹת דָּכָר, נִקְבָּה לֹא אַרְפֵּר פְּמָן (וְהָרָחָקָה כְּפָגָה וְעַיִן וְהָרָבָה רָף לְהָלָט). נִמְצָא כִּי בְּחִינּוֹת חֹוה שְׁלָא בְּסֶדר נִתְבְּטָלִים עַל־יָדֵי הָאָדָם בְּסֶדר:

ובחינת סדר נקרא יוד. שמלכות הנקרה דלת, לית לה מגרמה כלום, והקדוש ברוך הוא ממשיך לה חיota ה' חכמה, הנקרה יוד, זה: יוד ו' י' ד'ת. וזה: אחר וקדם צרתי ותש עלי בפק - אל תקרי בפה, אלא בפיה, הינו יוד גימטריא ב'. וכשהחלק את הד' לעצמו וממשיך לעצמו חיota ממנה, או נעשה לו שלא סדר: ר'וי - מיר נעשה ר'וי. וזה (ישעה א): וכל לבב ר'וי, כי בשולך לאדם שלא סדר, זה לו מהלת לב, כמו שפטות (משל י): תוחלת ממבה וכו'. וכשרואה אדם בעצמו, שהולך לו שלא סדר, ידע שיש לו גידות, הינה: אין אמלך - יעשה תשובה וישפיל את עצמו, והוא בבחינת "מה", כמו שפטות (שמות ט): ונחנו מה, ואוי נחר חוה לבחינת אדם, לבחינת מה, ונעשה שלא סדר, הינו אחר וקדם וכו' בפק הינו יוד:

עיקר התשובה הוא בחדר אלול, כי אם ימי רצון, שעלה משה לקבב לוחות אחרונות ופתח דרך בבייה לילך בה. והדרך שעשה משה הוא פה, שמשה קשר את עצמו אפלו לפחות שבישראל ומספר נפשו עליהם, כמו שפטות (שמות ל'ב): ואם אין מחייב נא. וזה פרוש (שמות ל'ה): ויקהל משה וכו' - שמשה היה מאperf ומיחד ומקשר את עצמו עם כל ישראל, אפלו עם הפחות שבפחותיהם. וזה פרוש (קהלם נ'ג): בלו סג ייחדו - אפלו כשהאני רואה אחד מישראל, שוג מלל וכל מהקדוש ברוך הוא, אף על פי כן צרייך אני שניה ייחדו -

צָרִיךְ לֵיחֶד וּלְקַשֵּׁר עַמוֹ, כִּמוֹ שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה. כי יש בוחינת אלקות אֲפָלוּ בְּרוּיטָא הַתְּחִתָּנוֹת, אֲפָלוּ בְּעֶשֶׂרֶת כְּתָרִי דְּמָסָכּוֹתָא, לְקִים (תְּהִלִּים ק"ג): וּמְלֻכָּתוֹ בְּפֶל מְשָׁלה. זהה בוחינת חִירִיק, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (כְּתָז תִּי י' ר' כה): וּבְחִירִיק לְאַנְחָתָא לְהַלְתָּא, לְהַמְלִיךְ לְהַעַל תְּהָאֵן. נִמְצָא שְׁבָחוֹת מִשְׁרָאֵל יְשָׁבּוּ בְּרוּאי אֵיזָה אֱלֹקּוֹת, וּעֲלִיְּדִיזָה אַנְיִין יְכֹל לְהִיוֹת יְחִדוּ עַמוֹ, זהה: בְּלֹו סְגִ יְחִדוּ. וְעוֹד וְאֵת הַבָּחִינָה הִזְהָה לְמֹשֶׁה, כי כָּל מַה שֶּׁעָלָה לְמַעַלָּה יוֹתֵר עַלְיוֹנָה, מִצְאָ שָׁם אֱלֹקִים, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (שְׁמוֹת י"ט): וּמֹשֶׁה עַלָּה אֶל הָאֱלֹקִים. כי בְּגִנְשָׁמִוֹת אַנְיִין רֹאִים, שִׁשְׁ אָדָם שַׁהְוָא לְמַטָּה בְּרוּכּוֹת, אָזִי הוּא עוֹבֵד הַשָּׁם וּמְכִיר אֹתוֹ, וּכְשַׁהְוָא נִתְעַלָּה לְמַעַלָּה, שְׁנִתְעַשֵּׂר, אָזִי הוּא שׁוֹכֵן בְּהַקְדּוֹשָׁ-בְּרוּךְ-הָא. וְדוֹד אָמֵר (תְּהִלִּים קל"ט): אִם אָפָק שָׁמִים שֵׁם אַתָּה - אֲפָלוּ בְּשָׁמִים שֵׁם יְשָׁה הַקְדּוֹשָׁ-בְּרוּךְ-הָא, בְּכָל עַלָּה וּעַלָּה צָרִיךְ לְמִצְאָ שֵׁם הַקְדּוֹשָׁ-בְּרוּךְ-הָא. וּמִצְינוּ שְׁאַלְיָשָׁע אַחֲר עַלָּה לְרַקְיעַ עַלְיִדי שֵׁם, וְאַפְ-עַלְ-פִּיכְנָן כְּפָר בְּעָקֵר (חִנְנָה י'). וְהַכְּבָר תְּמוּתָה, כי אַזְרָבָא, כי כָּל מַה שָׁאָדָם נִתְעַלָּה בַּיוֹתָה, בְּרוּאי הוּא יוֹתֵר קָרוֹב לְאֱלֹקּוֹת, כי כָּל הַטּוֹב הָא אֱלֹקּוֹת, כִּמוֹ שְׁפָתּוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה): טֹוב ה' לְפָל, וְאַנְיִין רֹאִים בְּהַפְּךְ - בְּשָׁאָדָם בָּא בְּעֶשְׂרִוֹת, בְּטוֹב, אָזִי הוּא שׁוֹכֵן בְּהַקְדּוֹשָׁ-בְּרוּךְ-הָא. וְתָדַע, שָׂהָה בָּחִינָה (בראשית כ"ז): וְתָבִחָנָה עִנְיוֹ מְرָאוֹת, מְחַמָּת שְׁנִתְקָרֶב בַּיוֹתָה אֶל הָאָזְרָא אֱלֹקּוֹת, אָזִי הָאָזְרָא מְכָה עִנְיוֹ וּמְזִיק לֹז, כִּמוֹ בְּשָׁאָדָם מְסַתְּבֵל בְּעֵצֶם הַשְּׁמָשׁ, אוֹר הַשְּׁמָשׁ מְזִיק לְעִנְיוֹ.

אבל יש בוחינת סגול, כמו שפטות (ה' תי' ח ר' לא): וסגול פרד אידי בין תרין דרועין דמלפא, שהוא בוחינת (שמות ל"ג): ושפתי כפי עלייה, כי بلا זה היה עצם אור הבהיר מזיק למשה, כמו שפטות (שם): כי לא יראני האדם וחוי, וראית את אחורי וכו'. וזה שבקש דור: ואחר בבוד תקחני (תהלים עג) - תקנבי בהתקנות של משה, שבקש ממך הראני נא את בבדך (שמות שם), והראית לו את אחורי בבודה, כמו שפטות: ושפתי וכו' וראית את אחורי:

ובשזהולך לאדם שלא בספר, והוא התננויות הרצון - אני רוצה שידיה בן חבר, והחבר להפה, שלא בספר. וזה בוחינת מלחמה, כי כל מלחמה הוא התננויות הרצון, היא בוחינת שלא בספר. וזהו: כי תצא למלחמה - בשזהולך לך שלא בספר, הינו התננויות הרצון, וננתנו ה' אלקייך בירך - שיתבטל כל רצונות נגד רצונך, שיילך לך בספר ברצונך, אימתי פרד ושבית שבי - בשתהיה בבחינת מה, בשתמשיך לך אלקות, הויה במלי אלfine. וזה פרוש מהשכבה - חשב מה (והר בראשית כד ותיקון סט). בשתקנשך תמיד במחשבתך אלקותך. וזה בוחינת (שה"ש): מלך אסור בברהיטים - ברהיטי מclin דילך. וזהו: ושבית שבי - שתמשיך מה בתוך מחשבתך, שתקנשך אלקותך במחשבתך, כי כל דבר שנמישך למקום גבורה נקרא שבי, כמו שפטות (תהלים ס"ח): עלית למורום שבית שבי, ועל יידיהם יתבטלו כל המלחמות וכל הרצונות

נֶגֶר רצונך. וזה הפסוד נרמזו בעז'החחים, בהקומה בכלל יט, ובכוננות של ראש חדש אלול:

פג

לשון ורבנו וברונו לברכה

על-ידי תקoon הברית שהוא קשלה, יכול להוציא החצים, **שהיא התפללה**, שהיא חי ברכאנ דצלותא, שהם ثلاثة ווין, בוחינת חצים, ומקומם בבריות, בבחינות (הלים טט): ובריתינו נאמנת לו. אמונה זה בוחינת תפלה, בבחינות (שםות ז): **ויהי ידיו** אמונה. ואו התחלה צמיחה קרו מושית, בבחינות (הלים קלט): אצמיחה קרו לדוד, בבחינות (חבקוק ג): קרנים מידו לו. ידו זה בוחינת תפלה, ותפלות הם שלשה, כי כללות משיח באבות, הינו משיח, שהוא הרבו, שבו מתקלל, בוחינת משיח אלמים, הוא מאיש מים רוח:

ואו נעשה בז'חרין, הינו שבא לקדשת שבת, שאסור במלאכה. כי שבת זו שיין בת. שיין תלת גונין: אש, רוח, מים. בת היא התפללה שהן הברכות, בוחינת (ב"ב טו): בת היה לו ובכל שמה, בוחינת ברכות, בוחינת (בראשית כד): **וה' ברך את אברהם בכל:**

וקדשות שבת זה בוחינת תכליות היריעה, ותכליות היריעה שלא נדע. ובשביל זה שבת נקרא תכליות תכליות שמים וארים, ותכליות זה בוחינת (קהלת ז): אמרתי אחכמה, והיא

רָחֲקָה מִפְנֵי הַינּוּ וְהַעֲקָר הַחֲכֶמֶת - שִׁישְׁבֵיל שְׁרוֹחָק מִפְנֵי הַחֲכֶמֶת:

וְתִכְלִית הַזֹּה הוּא עֲקָר הַמָּקוֹם, הַינּוּ בְּחִינַת מָקוֹמוֹ שֶׁל עַולְם
, שֶׁזֶה הַתְּכִלִת הַזֹּה הַמָּקוֹם אֶת בֵּל הַעוֹלָם שְׁנֶבֶרָא
בְּחֲכֶמֶת, בֶּמוּ שְׁפָתּוֹב (הַלְּלִים קד): בְּלָם בְּחֲכֶמֶת עֲשִׂית. וְזֶה
בְּחִינַת (כְּנוֹת ו): הַקּוֹבֵעַ מָקוֹם לְתִפְחָתָן, כִּי זֶה עֲקָר הַמָּקוֹם,
בְּבִחְנִית (שְׁמוֹת ט): אֶל יָצָא אִישׁ מִמְקָמוֹ בַּיּוֹם הַשְׁבִיעִי:

וְאֵז פּוֹשֵׁט גּוֹפּוֹ הַמְצָדָע, שֶׁהֵא מִמְשָׁכָא דְחִוְיאָ, וְלוֹבֶשׁ בְּגַדִי
שְׁבָתָ, הַינּוּ גּוֹפּ קָדוֹשׁ מְגֻנְעָן. כִּי הַמָּקוֹם גּוֹרֵם, בְּבִחְנִית
(שם ג): שֶׁל נְעַלְיךָ וְכֵי כִּי הַמָּקוֹם וְכֵי. וְעַלְיָשָׂם הַגּוֹפּ הַקָּדוֹשׁ
נִקְרָא שְׁבָתָ, בְּבִחְנִית (שם ח): וְהֵנָה שְׁבָתָ כְּבָשָׂרוֹ - שְׁנֶרֶפָא
מְצָרָעָתוֹ, וְנִתְלִבֶשׁ בְּגּוֹפּ קָדוֹשׁ מְגֻנְעָן, הַנִּקְרָא בְּשָׂר, בְּבִחְנִית
(בראשית ב): בְּשָׂר מְבָשָׂרִי:

וְאֵז גַּתְרוּמָם מִזְלָוָן, שֶׁהֵי בְּשָׂר מְבָשָׂרִו, וּזְכָה לְעַשֶּׂר, בְּבִחְנִית
(משלי ז): בְּרִפְתָּה ה' הִיא תְּעֵשֵׂר, וְגַתְחוֹק יִצְרוּ הַטוֹב, הַינּוּ
לְבּוֹשָׂר (יחוקל לו) - יִצְרָר טֹוב, מִצָּא אֲשֶׁה מִצָּא טֹוב (משלי יח).
וְזֶה (שְׁמוֹת ט): קָול הַשּׁוֹפֵר הַזְּלֵךְ וְחַזָּק מַאֲדָר - קָול הַשּׁוֹפֵר הַיּוֹצָא
מְגֻופָא שְׁפִירָה הַגְּלֵל. וְקָול זֶה בְּבִחְנִית תְּפִלָה הַגְּלֵל; הַזְּלֵךְ וְחַזָּק
מַאֲדָר - זֶה מִמְעוֹן (כְּנוֹת נ). שְׁגַתְחוֹק מִזְלָוָן וְיִצְרָר הַטוֹב כַּגְּלֵל,
וְגַתְבְּטֵל הָעֲצֻבוֹת וְהַלְּיצֻנוֹת הַבָּאים מִפְרָה-שְׁחָרָה. כִּי הָעֲצֻבוֹת -
מִחְמָת דְחָקּוֹת וְעֲנִיוֹת, וְהַלְּיצֻנוֹת הִיא שְׁחוֹק הַכְּסִיל (קְהִלָת ז),
בְּבִחְנִית: הַטְּחֹול שְׁחוֹק (כְּנוֹת סא) - הַן גַתְבְּטֵלים עַל-יְדֵי הַמִּזְלָוָן

שֶׁל עֲשִׂירָות, וְעַל־יְדֵי יִצְרָא הַטּוֹב, שֶׁהוּא בְּחִנָּה (קהלת י): לְבָחָם
לִימִינָנוּ:

ובימין זהה הוא מקיים את הנופלים לאהבות וליראות רעות,
הוא מקיים אותם לאהבות ויראות קדושות, בבחינת
(הלים ק): כל הנשמה תחליל י"ק. כי ימינו מעבר החשך
מעיניהם, ואו עיניהם רואות נפלאות, בבחינת (הלים קט): גל
ענין ואביטה נפלאות. ונפלאות האלו הן בבחינת פסח, שהוא
ימין, בבחינת (מיכה ז): בימי צארך ממצאים אראננו נפלאות.
פסח הוא פה סח, בבחינת (מלacci ב): תורה אמת היהת בפיהו,
ונחשב באלו ברא את העולם, כי שם כתיב (בראשית א): יהי
מארת, עבר חשך שבסה פניו תהום:

ואור העינים מעליין גם כל הבקשות ותחנות אשר יתפללו
אל הבית המקדש, כי שם עולין כל הבקשות, וממש
האור עינים יוצא, בבחינת (מלכים א ט): ויהי עני ולבבי שם.
ואור העין מעוררין הנאה התלויה בלבד, בבחינת (ישעיה סט):
כי يوم נקסם בלבד, כי עינוו ולבו שם. וזה בבחינת (בראשית א):
ויקרא לאור יום, אור העין מעוררין يوم נקסם בלבד, לבטל
שאור וחמצץ של יציר לב האדם רע הנשאר לו מנעריו. וشاءור
וחמצץ בלבד האדם, הוא המסת את האדם, שירה הר אחר
תלמידים-חכמים שבדור, ולומר זה נאה וזה לא נאה, בבחינת
(ישעיה): חלק להם. לפם, הם עי"ז בית צדיקים שבדור. וזה
(פסחים ב): אור לאربעה עשר, הינו אור שבעינים, שיש בהם

שנִי פְעָמִים שַׁבָּעָה גָּלִדי עִינָא, בָּהֶם בֹּדֶקין אֶת הַחֲמִיזׁ: וְאוֹ
יִכּוֹל הַלְּבָב לְהַתְּלַחֵב בְּלִימֹוד הַתּוֹרָה בְּשַׁלְחוֹבִין דָּרְחִימֹתָא, וּמִים
רַבִּים שֶׁהָם אֲהֻבָות וּוֹרָאֹת חִיצׁוֹנוֹת, אֵי אָפָּשָׁר לָהֶם לְכַבּוֹת
הַתְּלַחֵבּוֹת הַזֹּאת, בְּבִחִינָת (שה"ש ח): מִים רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
לְכַבּוֹת אֶת הַאֲהָבָה. וְהַשְׁכִּינָה הִיא מִכְפָּה בְּכַנְפֵּיהָ עַל דָּמָהּוֹן
שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּאֲהָבָה הַזֹּאת, שֶׁלֹּא יִשְׁלַטּוּ עֲלֵיכֶם וּרְעֵם מְרֻעִים,
שֶׁהָם בְּחִינָת מֵי הַמְּפֻבֵּיל. וְזה: הַעֲוֹרֶר עֲבָרָה וּמַתְבִּישׁ בָּה,
מוֹחָלֵין לוּ וּכְוֹ (ברכת יב), כִּי עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְפַּה אֲהָבָה (משל
ו), כִּי עַל־יְדֵי הַבּוֹשָׁה נִשְׁפַּךְ דָּמוֹ, וְאוֹ הַשְׁכִּינָה מִכְפָּה דָּמוֹ
בְּאֲהָבָה בְּגַל, בְּבִחִינָת בְּפָסִי דָם, וּלְיְדֵי בְּפָסִי הַזֹּאת נִתְפַּחַת
כָּל פְּשָׁעִים מִמְּלָאָה: (ברכות יב)

(מִתְחַלֵּת סִמְןָה זֶה עַדְקָאָן הוּא לְשׁוֹן רַבָּנוֹ זֶל)

וְכַשְׁחַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־הָוּא רֹצֶה לְטַעַם מִמְצֹוֹת עֲשֵה שֶׁל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָא צָדִיק, אֹזֵן הָא
בְּחִינָת אִיבָר מִן הַחַי, שֶׁהָא אָסּוֹר בְּאֲכִילָה, וּצְרִיךְ שְׁחִיטָה
לְהַתִּירָה. עַל־כֵן צָרִיךְ שִׁבְיוֹא עַלְיוֹ בְּשֵׁה שֶׁהָא שְׁפִיכוֹת־דָמִים,
בְּחִינָת שְׁחִיטָה, שֶׁהָא מִתְהַרְתָה הַאִיבָר מִן הַחַי, וְאוֹזֵן יוּכְלָה הַשֵּׁם
וַתִּבְרֹךְ לְטַעַם מִמְצֹוֹת עֲשֵה שֶׁלֹּו, בֵּין מִצְוֹת עֲשֵה אֶחָת בֵּין
מִצְוֹת רְבּוֹת, כִּי הַמִּצְוֹת נִקְרָאים מִטְעָמִים, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בראשית
כ'ז): וְעַשֵּׂה לִי מִטְעָמִים פָּאֵשֶׁר אֲהַבְתִּי - מִפְקוֹדִין דְעֵשָׂה, פָּמוֹכָא
(בת"ז תי' כ"א דף נ). וּכְשַׁנְשַׁפֵּךְ דָמוֹ עַל־יְדֵי הַבּוֹשָׁה בְּגַל, אֹזֵן צָרִיךְ
לְשָׁמֶר, שֶׁלֹּא יִגְנֹכוּ מִמְנוֹ הַחִיצׁוֹנִים הַיְדוּעִים, שָׁרוֹצִים לִינְקָמָה

הַם הַנְשָׁפֵךְ. עַל־בָן צָרִיךְ בְּסֹוי, שֶׁהַשְׁכִינָה מִכְפָה דְמָהוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנְשָׁפֵךְ בְּאֶחָדָה הוּא ת, בְּחִינָת: כַאֲשֶׁר אֶחָדָה, כְנ"ל.
וְזֹה בְּחִינָת בְּסֹוי דָם:

וּבְעַנְנֵי שְׁפִיכוֹת־דָמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ דָבָרִים עַלְיוֹנִים וּנוּסְתָרִים הַרְבָּה, בֵין שְׁפִיכוֹת־דָמִים עַל־יִצְחָק בּוֹשָׁה, בֵין שֶׁאָר שְׁפִיכוֹת־דָמִים מִפְשֵׁש. כִּי יֵשׁ בָּמָה וּבָמָה נִשְׁמוֹת נְפִילּוֹת, שֶׁאָנָה לָהֶם עַלְיהָ כִּי־אָמָר עַל־יִצְחָק שְׁפִיכוֹת־דָמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁל אָדָם גָּדוֹל, וְלֹפְעָמִים אֵין לָהֶם עַלְיהָ כִּי־אָמָר עַל־יִצְחָק שְׁפִיכוֹת־דָמִים מִפְשֵׁש. וְזֹה בְּחִינָת (יומא פו): וְדוֹנוֹת נִعְשָׂין בְּזָכִיות. שֶׁעַל־יִצְחָק הַבּוֹשָׁה וּשְׁפִיכוֹת־דָמִים הַשְׁבִינָה מִכְפָה דְמָהוֹן בְּאֶחָדָה הַג"ל, וְזֹה בְּחִינָת: עַל בָּל פְּשָׁיעִים תְּכַפָּה אֶחָדָה, כְנ"ל, וּנְתַהְפִכֵּן הַזְׁהוֹנוֹת לְזָכִיות, וּנְתַעֲלוּ הַנִּשְׁמוֹת הַנְּפּוֹלוֹת, שְׁהָן בְּחִינָת פְּשָׁיעִים, כִּי נְתַעֲלִין וּנְתַהְפִכֵּן לְזָכִיות עַל־יִצְחָק בְּסֹוי דָם בְּאֶחָדָה הַג"ל (ע' בתיקון כא):

פד

לְשׁוֹן רַבְנוֹ וּכְרוֹנוֹ לְבָרָכה

ד"ע, שָׁעֵךְ הַתְּחִבּוֹת וּדְבָקוֹת לְהַשֵּׁם וַתְּבִנֵךְ הוּא עַל־יִצְחָק הַתְּפִלָה. כִּי הַתְּפִלָה הִיא שָׁער, שָׁדָךְ שֶׁם נִכְנָסֵין לְהַשֵּׁם יַתְבִרְךָ, וּמִשֵּׁם אֲשַׁתְמֹודְעֵין לָהּ. כִּי תְּפִלָה הִיא מֶלֶכֶת, בָּמוֹ שְׁפָתָהוֹב (חלהים ק"ט) וְאַנְיִינְתְּפִלָה; וְתְּפִלָה - לְשׁוֹן הַתְּחִבּוֹת, בָּמוֹ שְׁפָתָהוֹב (נראשית ל): נִפְתָחְוָלִי אַלְקִים נִפְתָלְתִי, תְּרַגּוּמוֹ לְשׁוֹן

התחברות. ובשביל זה על-פיירב **בשאדם מתקפל נופלים לו** מתחשבות של גדלות. כי ה**תפלה**, הינו בחינת מלכות, בחינת אני, **היא בגלוות בתוך מלכות הרשעה**, כמו ששבתו (יוחאל א): **ואני בתוך הגולה**. וכשהיא רוצחה **לצאת**, או מתחזות בה **מלכות הרשעה**, הינו גדרות, **שגדלות היא ממלאות הרשעה**, שרוצחה להתרgel ולמלך. וזה **שמתקפלים בכח**, בואה נתן כח **בתפלה להתחזק** בנגד מלכות הרשעה **לצאת מגלוות**. וזה (חלם סח): **תנו עוז לאלקים על ישראל נאותו**. בבד הגאות, הינו **מלכות הרשעה**, גוברת על **ישראל**, התקון לזה - **שתתקפלו בכח ותחזקו את אלקים**, הינו בחינת אני. וזה (זכרим ח): **וגברת את ה' אלקיך**, כי הוא **הנתן לך בכח לעשות חיל**. פירוש, **שעל ידי הכח תתקן את אשת-חיל**, בחינת מלכות. וזה פירוש: **למKEN נכין** (היש טרנום של לעשות חיל - **למKEN נכין**) פירוש, כי **המלחמות בבד אידי בגלוות או אומרת: אל תראני **שאני שחרורת** (שה"ש א), כי **היא מלבשת לבושים אכמים**, בלבושים **דקליין**, ומכתה בהם. ואנו: **בצפור נזרחת מן קעה** בין איש נזרד (משל ז), כי **היא קון דילה**. **ובבד אדם מתקפל בכח** ומוציא אותה **מגלוות**, מבסויין דילה, ונעשה קון **להקרוש ברודיה**. וזה **פירוש: למKEN - לשון קון; נכין - לשון כסוי**.**

יעקר בונתך ייחיה, **שתתקון השכינה** כדי **לזונגה עם בעלה**. וזה פירוש: **למען הדברים את בריתו** - **הקמת הבירות רמו** **לזונג**. כי **מתחילת צרך אתערותא דלמתהא**, הינו התקון **השכינה**,

וכשהשכינה מותלבשת בלבושין נהיין: חור סמק יrok, בוחינת אבות, והוא בוחינת שבועה, בוחינת שבעה. וונעשה אבלו עכשו נשבע לאבות. זהה: אשר נשבע לאבותיך ביום הזה - ביום הזה דיקא. נמצא, על ידי הפללה לכך נתחידש השבעה לאבות:

פה

אנגזים הנקראים לוים, הם רומיים לבחינת לאה, שהוא בערת, שהוא נקבע ראשונה, ואחריך נקבע ביתו הפקיד, שהוא בוחינת יעקב קראו בית-אל (פסחים פח). וזה שפרש רשי (שופטים א), שרך לו נקבע בית אל. וזה ישעה ט: נחמו נחמו.שתי פעומים "נחמו" גימטריא "קדקד", שהוא בוחינת ערף, שעלייה נקבע בית אל. וזה שלשה שביעיות שהם עשרים ואחד יום שבין המקרים, ובנendo באילן לה. בשביל זה נהנו לאכל ביצה בסעודת הפסקה בתשעה באב, כי הביצה נגמרה בעשרים ואחד יום, כמו אמר חכמיינו זכרונם לברכה (כחות ה): תרגנלת מולדת לעשרים ואחד יום וכו', ובנendo באילן לו. וזה העצם לו שיש בערף אדם, שיישאר אחר כלו הגות, ומפניו ותחידש בנין הגוף בשעת תחיית המתים. וזה עקר נחמותינו, בוחינת נחמו נחמו בג"ל, כי על הגוף נאמר רוח אלה (בראהו כת) - הינו עצם לו בג"ל, שעלייה נתפנה הגוף. ובשביל שבל פונתו של יעקב היה בשビル רחל, נאמר בבני

רחל, דהינו יוסף; ולקרך נoir אחים (בראשית טט), ובבנימין כתיב (דברים ל): ובין כתפיו שכנו רמו, שעליידי בוחנת לאה שהיהראשונה, יכול לבוא לבחינת רחל. קרכד וכתפיו זה בוחנת לאה הניל. ערך גימטריא ש"ג - ראשיתבות: שפט נחמו, רמו להניל:

פ

דע, שעליידי שהעולם הם מקטמי אמונה, על כן הם צריכים לתחינות, דהינו עבדות קשה. כי פודאי ידוע, שאפשר לעבד בשם יתפרק בכלל דבר, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותו (ע"ג), אך מה שאריכין לפעים לעבדות קשה, הוא בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ונחרין עד): בשעת שמד אפלו אערקתו דמסאני יתרגן ואל עבר. נמצא שאף שבאמת אין ראי שירגן על זה, אך מלחמת שהוא שעת שמד, והם מתרגבים ורוצים דיקא להעבירו על דת ולהביאו לכפרות, חס ושלום, על כן הוא מכך למסור נפשו אפלו על דבר כל. והעבורה זורה והכפרות הם בבחינת (תהלים קל): אף אין יש רוח בהם - שאין בהם שום רוח כלל. והקטני אמונה הם בבחינת מקוצרות, שהוא כמו ממצע, דהינו שאין להם אמונה שלמה, שהיה בוחנת מאrisk רוחו, במובא במקומות אחר (בלוקוטי א פיטו קנה), ואfine פירין אינם כופרים לנמרי, שאין להם שום רוח כלל, רק הם

במו ממציע, ורוחם קצירה, בוחינת מקצרות. וזהו (שמות ז): מקצרות ומעבה קשה - שמחמת שהם בוחינת קצרות, מחמת שהם קטני אמונה בג"ל, על ידיה צריכין לעבודות קשות ולתעניתים בג"ל. כמו ששבועת השמד שהיא קלקל אמונה לנמי, צריכין אפילו למסר נפשם ממש אפילו על דבר קל, כמו כן בשיש קטנות ונגמ באמונה, צריכין לעשות עבודה קשות בג"ל.

ויש כמה בוחנות בקטני אמונה. כי יש אפילו צדיקים שהם קטני אמונה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה מה) על פסוק: כי מי בו ליום קטנות - מי גרם לצדיקים וכו':

פו

דע, שבונות אלול הם תקון לפנים הברית, כי סוד פנות אלול הוא הנזוןabis דרכ (ישעה מ"ג) (וכמבהיר בפניהם האיר"ז) - להoir בוחינת דרכabis, ודרכ זהה נפתח בחודש אלול (יענו שם שבונות כל הפנות של אלול). ועיקר פגש הברית הוא בבחינות דרכ הזה, כי היה צריך להoir בוחינת הרכ"ד [מאתים עשרים וארבעה] אורות בבחינת ים, בוחינת אמונה, והוא נטה מזה, ונגמ בבחינת דרכ, בבחינות (בראשית ז): כי השחית כל בשר את דרכו. כי איש נקראת דרכ, במובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה (קיושין ב), ויש דרכ אחר, בוחינת (משל ל): דרכ איש מנאפת.

והכלל - שער הפנים בבחינת רצח, שלא האיר הרחק מהם. ולפעמים מלחמת זה הפנים יכול לאבד את זוגנו, כי מאחר שנטה מזונו, קשה לו למציא את זוגנו, ואפלו אם ימצא את זוגנו, תחיה לו מנגרת, ולא תחיה נטה אחר רצונו, מלחמת שנטה ממנה ולא האיר בה, מזה נתהוה שיש לה רצון אחר בוגנו. אז: לא זה - בוגנו (במות סג). וחדר אלול שאו יכולן לתקן זה ולהאיר הרחק מהם פג"ל, [על-כן בונת אלול הם תקון להה]. ובשפתם זה, או מוציא זוגנו, והוא אינה בוגנו, רק רצונו.

ויש בזה סוד נפלא, כי דע, שהה הפטור מסר אברהם לאלייזר עבדו, בששלחו לבקש הוווג של יצחק בנו, הינו סוד פונת אלול, שהם מסיגלים לתקן הברית, שעליידיזה מוציאין הוווג. כי על-ידי התקון היל' נעשה בה רצון אליו, כי מוקדם לא היה נטה אחר רצונו, כי נתהה ממנו פג"ל, ועל-ידייזה אי אפשר למציא זוגנו, ואפלו אם מוצאה, אינה נטה אחר רצונו פג"ל, אבל על-ידי פונת אלול שהם התקון זהה, עליידיזה חור ונעשה בה רצון אליו פג"ל.

זה הפטור מבאר בתורה בפרשタ אליעזר, כי אברהם מסר לו הפטור הזה, וזה שאמר אברהם לאלייזר (בראשית כ"ד): "אם לא תאבה האשה ללקת אחריה, ראה והבט נפלאות תורתנו, כי ראשיתבות פסוק זה הם אותיות אלול, ובאמתם הם תבונות: תאבה האשה, כי על-ידי בבחינת אלול, הינו סוד

בונות אלול, על-ירידיה תאבה האשה, כי על-ירידיה נעשה בה רצון אלו כנ"ל. נמצא שבאלו הtribot בעצמן שדרבר אברהם עם אליעזר מענין החשש שפמא לא תתרצה לילד אחריו, דהינו מה שאמר לו: ואם לא תאבה האשה ללבת אחריך - באלו הtribot עצמן גלה לו סוד התקoon ליה, דהינו סוד אלול, המרמז בראשית הtribot, שהוא התקoon ליה, שעלי-ירידיה תאבה האשה. ועוד יש בזה סודות נוראים מאד. גם עין פמאמר המתחיל: ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע (בלקו"א סי' ו), כי שם מדבר מבונות אלול, והוא תקoon לפגם הברית כנ"ל. הינו לעין באותו הפטאך, ולפנות להבין בו ולעתות עמו איזה עבודה בעבודת השם - על-ירידיה יתקoon פגם הברית:

פח

צריך לזכור מה, שלא לאבל פרי שלא נתבשרת כל צרבה. וכמו שאסור לקץ אילן בלבד זמנה, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (כ"ב ט), וכן אסור לתלש פרי קדם בשולחה, וכן אסור לאכללה. וזהו כל פרי קדם גמר בשולחה, יוכל להזיק לו מאד לנשמהו, כי יוכל לאבד נפשו על-ירידיה. כי הפרי כל זמן שהוא צריכה להתגדל, יש לה בבח המושך, כי היא צריכה להיות להתגדל, ועל-כן ברואין יש לה בבח המושך, שמתבשלת עדין כל צרבה, עדין יש לה בבח המושך, כי

בשפת השפה כל צרפה, שוב פסק ממנה פח המושך, כי איןנה צריכה עוד למשך חיות, אבל בשאריכה להתקבש עורה, עדין יש לה הכח המושך. ועל כן זה האוכלת קדם גמר בשולחן, תוכל הפרי למשך לעצמה חיות הנפש של זה האדם, מאחר שעדרין יש להפרי כח המושך בגיל, על כן תוכל הפרי למשך לעצמה חיות נפשו, ויכול לאבד נפשו.

ועם כל זה, אם מברך הברכה של הפרי בכוונה וביראת שמים, או יכול להנצל מזוה, גם אם הוא חוק ביותר בעבורת ה, יוכל גם כן להוציא עוד חיות מהפרי, ולמצא שם אבדות. כי יש דברים אבודים, ויש בהם דברים נפלאים, סודות נסתרים ונוראים מאד, רזין עליין. והעיקר, שהאדם צריך לומר מהה מאה, הינו שלא לאכל פרי קדם שתתבשלה כל צרפה. ודע, כי גם בשמבלין הפרות בתיו אין מועיל זה, אבל אם הפרות שלא נתבשלו כל צרכן על האילן הם מונחים איזה זמן עד שנעשה מבלין מלאיחן בתלויש, זה מועיל, ומתר לאכלן. וזה דומה כמו האדם שהוא יגע, והוא מרחף רחיפות הרבה בפיו (שקורין שאפין), עד אשר ינות, במורכן אלו הפרות שנטלש, קדם שתתבשלו כל צרפן, צריך להמתין עד שנינוחו מרוחיפתן, ואו יש התר לאכלן. והדברים סתומים:

ודע, שיש מלאה, ותחתיו כמה ממניהם, וכלם אוחזים בידם שופרות מהם עומדים וחופרים תמיד, ומתחפשים תמיד אחר אבדות, והם תוקעים תקיעה תרוועה, ואחר כך חזרים

וְתוֹקָעִים תַּקְיֵעה, וּכְשֶׁהָם מּוֹצָאים אַיזָּה אֲבָדָה, נִעְשָׂה רָעֵשׁ וְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה. כִּי יִשׁ כִּמֶּה דָּבָרִים אֲבוֹדִים, הַיּוֹנוּ מָה שָׁאֲבוֹדִים אֲבוֹדֹת הַרְבָּה עַלְיִדי הַתְּאוֹת, בְּבִחִינָת (הַלִּימָדָים ק"ב): תְּאוֹת רְשָׁעִים תָּאָבֶד. וְאַפְלוּ מַיְשָׁהוּא צְדִיק הַוָּא אֲזָבֵן גַּסְיָן לְפָעָמִים, בְּבִחִינָת (קְהֻלָת ז): יִשׁ צְדִיק אֲבָד בְּצִדְקוֹ. וְאַפְלוּ הַצְדִיקִים הַחַזְפָּרִין וּמַבְקָשִׁים אַחֲר אֲבוֹדֹת, הֵם אֲזָבֵן גַּסְיָן לְפָעָמִים, בְּבִחִינָת (הַלִּימָדָים פ"ג): יְחִפְרוּ וַיְאִבְדוּ - שְׁאַפְלוּ הַחַזְפָּרִים אַחֲר אֲבוֹדֹת חֹזְרִים וְאֲזָבִים לְפָעָמִים, וְזֹה בִּחִינָת (קְהֻלָת ג): עַת לְאָבֶד. וְזֹה: תְּאוֹת רְשָׁעִים תָּאָבֶד - רְאֵשִׁי תְּבוֹתָה: תַּקְיֵעה, תְּרוּעָה, תַּקְיֵעה, כִּי הַפְלָאָכִים הַמִּחְפְּשִׁים אַחֲר האֲבוֹדֹת, שֵׁם בִּחִינָת תְּאוֹת רְשָׁעִים תָּאָבֶד, הֵם אַזְחִים בְּיָדָם שׁוֹפְרוֹת וְתוֹקָעִים תַּרְתַּת כְּפָנָל.

וְגַם הַזְּבִיר אֹז שְׁקָשָׂה מְאֹד לְהִיוֹת מִקְבֵּל.

וְגַם הַזְּבִיר אֹז קְנַאת סּוֹפְרִים תְּרַבָּה חִכְמָה (ב"ב כא). וְלֹא בָּאָר בֶּל זֹה, כִּי הֵם דָבָרִים סְתוּמִים וְחַתּוּמִים. גַם נִשְׁבָּח קָצֶת, כִּי לֹא בְּתַבְתִּים בּוֹמָנוֹ כִּי אִם בְּדַרְךָ רַמּוֹ (פָּאֵשָׁר גַּדֵּס בְּכָר בְּתַרְפֵּסָה רָאשָ׊וָה). וְאָמֵר, שְׁפֵל הַגְּנָל, דְּהַיּוּן עַנְנִין פְּנִית אַלְול, שֵׁם תְּקוּן לְפָנָם הַבְּרִית, וְעַנְנִין הַפְּרוֹת הַגְּנָל, וְעַנְנִין זה שֶׁל הַפְלָאָך וְכוֹן כְּפָנָל - הַכָּל אַחֲר, וַיִּשׁ בָּזָה רַיּוֹן גְּדוֹלִים:

פט

הַדּוּעַת מִשְׁדָּך כָּל הַשְׁדּוּכִים, כִּי כָל הַשְׁדּוּכִים הֵם שְׁנִי הַפְּכִים, וְהַדּוּעַת הוּא הַמְתַווֵּך בֵּין שְׁנִי הַפְּכִים. עַל-כֵן

בְּלָה השודדים שַׁבְעֹוָלִם, בְּלָם נְעָשִׂים עַל־יְהִי הַבְּרִידָעַת שֵׁישׁ בְּעוֹלָם. וְעַל־בָּן לְפָעָמִים קָשָׁה לְמִצְאָה זָוָנוּ, כִּי לְפָעָמִים שְׁנִי הַמְּשֻׁדְכִּים רְחֹקִים מֵאָד, וְהָם שְׁנִי הַפְּכִים בַּיּוֹתֶר זֶה מֵזָה, עַל־בָּן קָשָׁה לְמִצְאָה זָוָנוּ. וְהַתְּקוּן לְזָה - שְׁאֲרִיךְ שִׁיבּוֹא לְהַבְּרִידָעַת לְשָׁמֹעַ תּוֹרָה מִפְיוֹ, וְעַל־יְהִידִיזָה יִכְּלֶל לְמִצְאָה הַשְׁדוּךְ שָׁלֹה. כִּי בָּל זָמָן שַׁהְדָעַת בָּכָת, אָיוֹ לְפָעָמִים אֵי אָפָּשָׁר לְחַכְרֵר הַמְּשֻׁדְכִּים, כִּשְׁהָם בְּהַפְּקָד גָּדוֹל זֶה מֵזָה, כִּי לְפָעָמִים הֵם בְּהַפְּקָד גָּדוֹל מֵאָד זֶה מֵזָה פְּגַ"ל, וְאָוֹ אָיוֹ אָפָּשָׁר לְהַדְעַת לְחַכְרֵר אָוֹתָם בָּל זָמָן שַׁהְדָעַת בָּכָת. וְעַל־בָּן צָרִיךְ לְשָׁמֹעַ תּוֹרָה מִפְיוֹ, שְׁאָוֹ יָצַא הַדָּעַת בְּבִבְחִינַת (משל ב): מִפְיוֹ דָעַת וְתוּבִיהָ, וְאָיוֹ בְּשִׁיאָצָא הַדָּעַת מִפְנֵי אֶל הַפְּעָל, אָיוֹ יִכְּלֶל לְשִׁדְכָם, אָפְּ אֵם הֵם בְּהַפְּקָד גָּדוֹל זֶה מֵזָה. זֶה אֲוֹתִיות שִׁידּוּךְ - רְאִשְׁיָתְבוֹת (מלאי ב): כִּי שְׁפָטֵי בְּהַזְּנָה יִשְׁמְרוּ דָעַת וְתוֹרָה. וְזָהוּ: יִבְקְשׁוּ מִפְיהָו, כִּי צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַתּוֹרָה מִפְיוֹ דָזְקָא, כִּי לְהַזְּנִיא הַדָּעַת מִכֶּבֶשׂ אֶל הַפְּעָל פְּגַ"ל.

וְעַל־בָּן צָרִיךְ לְשָׁמֹעַ תּוֹרָה דָזְקָא מִפְיוֹ, אָפְּ שָׁגַם בְּדָבָרִים פְּשׁוֹטוֹת שֶׁל הַפְּרָרָדָעַת יִשְׁבַּחַם גַּם־בְּנֵי דָעַת, אָפְּ־עַל־פִּירְבָּן צָרִיךְ לְשָׁמֹעַ תּוֹרָה דָזְקָא. כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת בָּלה, בָּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמִינוּ זְכּוֹרָנוּ לְכַרְבָּה (פסחים מט): אֶל תִּקְרֵי מָוֹרָשָׁה, אֶלָּא מָאָרָסָה. וַיְשַׁבַּחַם גַּם־בְּנֵי הַפְּכִים, כִּי יִשְׁבַּחַם שְׁנִי מִינֵּי אֲוֹתִיות. וּכְשַׁחַדְיק אָוֹמֵר תּוֹרָה הוּא בְּחִינַת מְשֻׁדְךְ שְׁדוּכִין, כִּי דְּבָרִיתֹרָה עֲנֵנִים בָּמָקוֹם זֶה וּעֲשֵׂירִים בָּמָקוֹם אחר (ירושלמי ר'ה פ')

ראשו כי"ד), וצורך לחרף דברי תורה ממקום למקום, כי מחרפים דברי תורה ממקומות מפוארים, שהם רוחקים זה מזו, ומחקרים אותם יחד, ועל ידי זה נעשה החדש שמהדרים. נמצא בשזהatzik הבהיר את אמר תורה, הוא משדר שודדים. על כן צריכים לשמע מפי תורה דוקא, ועל ידי זה יכולין למצא זונו בפ"ל:

ז

טעם על שכירת כל חרם בשעת השודך הוא בשני עניינים. כי באמת צריכים להזכיר מאד מאד שלא לגרש את אשתו, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערובין מא): שלשה אינם ראויים גיהנם וכו', וכי שיש לו אשה רעה. למי נפקא מנה לקבולי אהבה. ופרשיו המפרשים, שמןוי זה לא אמר כאן הנפקא מנה דלעיל, כי קדם לה איתה שם: שלשה דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו. למי נפקא מנה למבע רחמי. ובכאן לא אמר נפקא מנה זו. כי באלו השלשה צריכים לקבל אהבה דוקא, מהר שעלה. קדם אין רואה פניו גיהנם.

וזה בחינת שכירת כל חרם בשעת השודך, כי שער התрисית היה בירושלים (שהיו משליכין שם שכרי חרסים, כמו שפרש רשי שם), וזה השער הוא בוגר פתחה של גיהנם, כמו שכתוב (ירמיה ט): ויצאת אל עין הנהן אשר

פתח שער החרסית. וני בן הנם זהו בבחינת גיהנם, כמו שאמרו רופתינו זכרונם לברכה (סוכה לב: עירובין ט): שתי תמרות יש בני בן הנם, ועולה עשו מפיניהם, וזהו פתחה של גיהנם. וזהו ששוגרין כל' חרס בשעת השודה, כי מרים מרים לו בפה שני ענינים. הינו שמרמים לו: אם היא אשה רעה, תזהר לכל תבנד בה, רק תקבל באהבה, כי על-ידייה אין רואה פניו גיהנם כנ"ל. ואם היא אשה טובת, דע זכר כי יש גיהנם, ולא תהיה נמשך אחר תאורה, ותקדש עצמה ברואי, כי זכור תזכור שיש גיהנם. וכל זה מרים לו על-ידי שבירות כל' חרס, שהוא בבחינת שער החרסית, שהוא בבחינת מפתח של גיהנם כנ"ל, ועל-פני על-ידי שבירות כל' חרס מרים לו שני ענינים כנ"ל:

צא

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר: (שמות כ) Да, כי התחשיות באמת לצדיקים אמתים הוא תועלת גדול מאד מאד, כי על-ידייה זוכין לחשובה שלמה ולכפרת עוון, ומתקין הדין ונתקלון לגמרי, ונעשה על-ידייה יחד קדשא בריך הוא ושכינה, כי איתא בזוהר הקדוש (ויש דף רוח): כי הנה המלכים נערו. תרי עליון קדישין, עלמא עלאה ועלמא תחאה וכו', כד מתחברן פרדא בדין כל אנפי נהירין וכל חובי הארץ וכו', עין שם.

כִּי דָעַ, כִּי יֵשׁ שְׁנִי בְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת: חֲכֶמֶת עַלְאהָ וְחֲכֶמֶת תְּהִאָה. וְחֲכֶמֶת תְּהִאָה נִמְשָׁךְ מִחֲכֶמֶת עַלְאהָ, וַיּוֹנֵק וּמַקְבֵּל מִשְׁם. וְהִיא בָּמוֹ הַרְבָּה וְהַתְּלִמְדֵי, כִּי מָה שַׁהְרֵב מַלְמֵיד עִם תְּלִמְדֵיו וְהַתְּלִמְדֵי מַקְבֵּל מִמְנוֹ, הִוא בְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת עַלְאהָ וְחֲכֶמֶת תְּהִאָה. וְחֲכֶמֶת עַלְאהָ, דַהֲנֵינוּ מָה שַׁהְרֵב מַלְמֵיד לְהַתְּלִמְדֵי, זֶה בְּחִינּוֹת יוֹה, וּמָה שַׁהְתְּלִמְדֵי מַקְבֵּל מִמְנוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת תְּהִאָה, הִוא בְּחִינּוֹת לִמְהָ, שֶׁזֶה אָ בְּחִינּוֹת מַגְדֵּל הַפּוֹרֵחַ בְּאוֹיר (חגינה טו: עין רשי' שם). כִּי הַלְּבָב פּוֹרֵחַ בְּאוֹיר וּשׂוֹמֵעַ מָה שַׁהְרֵב אֹמֵר, וּלְלִידְרִיזָה מִבֵּין הָאָדָם הַשׁוּמָעַ, כִּי עַקְרָב הַבְּנֵת הַתְּלִמְדֵי הִוא עַלְיִקְדִּי הַלְּבָב, כִּי הַרְבָּ צָרִיךְ לוֹמֵר דָבָרִים הַפְּתִישְׁבִּין עַל הַלְּבָב. וְהַתְּלִמְדֵי צָרִיךְ לְתַנֵּן הַלְּבָב וְלַהֲתִבּוֹנֵן בְּפָמָה שֶׁאָמֵר הַרְבָּ, וּבָמוֹ שְׁפָחוֹב (משל ז): לְקָנוֹת חֲכֶמֶת וְלַב אָזִן. וּלְלִבְנֵן מָה שַׁהְתְּלִמְדֵי מַקְבֵּל הִוא בְּחִינּוֹת לִמְדָה, בְּחִינּוֹת מַגְדֵּל הַפּוֹרֵחַ בְּגַלְל. זֶה בְּחִינּוֹת לִמְהָ, לְשׁוֹן תְּלִמְדֵי הַלְּמָד מִתְּרַבָּ. נִמְצָא שַׁהְרֵב וְהַתְּלִמְדֵי, שְׁהֵם בְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת עַלְאהָ וְחֲכֶמֶת תְּהִאָה, הֵם בְּחִינּוֹת לִמְדָה יוֹה.

וְדָעַ, כִּי כָל הַתוֹרָה הַקָּדוֹשָה הִוא בְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת עַלְאהָ, וּכְלָל הַחֲכָמוֹת שְׁבָעוֹלִם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת תְּהִאָה, וּבְשַׁהֲחָכָמוֹת שְׁבָעוֹלִם שְׁיוֹנִיקִים מִחֲכֶמֶת תְּהִאָה הֵם גְּפֻרְדִּים מִהַתְּוֹרָה וּמִהַשְׁמָשָׁם יַתְפִּרְךָ, מִבְּחִינּוֹת חֲכֶמֶת עַלְאהָ, בָּמוֹ הַתְּלִמְדֵי שֶׁאִינוֹ רֹצֶחֶת לְהִבָּין מָה שַׁהְרֵב אֹמֵר, זֶה בְּחִינּוֹת מַעֲוט הַלְּבָנָה, בְּחִינּוֹת גָּלוֹת הַשְׁכִּינָה. כִּי כָל אָדָם בָּאָשֶׁר הוּא שָׁם, הוּא צָרִיךְ

לקשר שכלו ממקום שהוא להתורה ולהשם יתברך, שהוא בוחינת חכמהعلاה. אבל אם מפריד שכלו וחכמתו, חם ושלום, מהשם יתברך, זה בוחינת (משלי ט): ונגנו מפריד אלף - שמפריד אלף של עולם, גורם, חם ושלום, פגימת הלבנה על ידי שאיןו מקשר חכמה תהאה בחכמהعلاה, דהיינו שאיןו מקשר החכמות של כל העולם להשם יתברך ולהתורה, שהוא בוחינות חכמהعلاה פג"ל:

אבל הצדיקים אמתאים הם מקשרים חכמה תהאה בחכמהعلاה, כי שיחתן של הצדיקים אמתאים שהם משיחין ומספרים שישת חילין, היא יקרה מאד מאור, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ז ט): שיחתן של תלמידי-חכמים צריכין לטהור, כי הצדיק האמת בונה עולמות התרבון ומגביה חכמה תהאה וקשריה לחכמהعلاה עליידי שיחתו וספריו דבריו שדבריר עם המזעים. כי השכל של המזעים שאיןם מקשרים אותו להשם יתברך, הוא נפרד מחכמהعلاה, אבל הצדיק האמת מקשר השכל של ההמון, אפילו השכל בחכמה של הרשע, להשם יתברך. וזה ענין מה שהצדיקים מדברים עם אנשים שאיןם הגונים או אפילו עם עכו"ם (אך בשדבר עם עכו"ם, או הצדיק מוציא הטוב ממנה, והוא נשאר אפס וריך, שהוא בוחנת מה שהרג משה את המצרי), כי כשהצדיק מדבר עם רשעים, והצדיק מגביה שכלו וקשרו להשם יתברך, או מעלה וקשר שכלו ממקום שהוא להשם יתברך. כי הצדיק

האמת מצמצם שכלו, ומדבר עפם בחכמה נפלאה ובמלאה גודלה, ומקשר כל הרבורים להשם יתברך, ועלידיה מכיון לידי תשובה.

וזה בחינת (רבנים לא): והם הפו לרעה ישא מדברתיה, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (כ"ב ח): אלו תלמידי-חכמים שהולכים ומכתחים רגילים מעיר לעיר ונושאים ונוטין בדרכיו של מקום. כי האזיקים האמתיים מדברים לפעמים עם רשעים ומספרים עליהם מעסקי מלחות וכיוצא בה מעסקי העולם, אך הוא מלכיש בה האור הנadol של התורה, כי הוא מלכיש אור התורה בלבושים שונים זה מזה, עד שמלכישו בדברים הללו, והאור התורה מתלבש בצורופים אחרים. כי אם היה האזיק מדבר תכף תורה בפירוש עם הרשע, היה יכול להתפרק יותר והוא נעשה רשע יותר. כי צדיקים ילכו בהם ופשעים יבשלו בהם (hosheh d). כי זהה - נעשה לו סם חמץ; לא זהה - נעשה לו סם מות (ימא עב). ועל-כן אם היה מגלין לו תורה במות שהוא מתקר יותר, כי היה נעשהatsu סם מות, חם ושלום, כי הוא רחוק מן התורה. ועל-כן צריכין להלביש לו תורה בצורופים אחרים. וכן שמעינו בתלמידי הפלחה, כשהושיב שבעים ושנים זקנים, ונתן השם יתברך בלבד כל אחד ואחד להלביש התורה בצורופים אחרים, וכתבו: אלקיים בראש בראשית וכו' (מנילה ט), וכן שפרש רשוי שם. כי אם היה פותין תורה במות

שְׁהִיא, הַהָּיָה מַתְפֵּקֶר יוֹתֵר וּכְוֹ. וְעַלְפָנָן אֲרִיכִין הַצְדִיקִים הַאֲמֻתִים לְדָבָר עִם הַקְמֹן שִׁיחַת חָלִין, וְהֵם מַלְפִישִׁין בָּהֶם הַתּוֹרָה, וְהֵם מִקְשָׁרִים אֹתָם בָּאֵלֹה הַדְבּוּרִים מִמְקוּם שֶׁהֵם, כִּי הֵם אַיִם רְחֹקִים מֵאֵלֹה הַדְבּוּרִים וְהַסְּפּוּרִים שַׁהַצְדִיק מַדָּבֵר עָלָם, וְעַלְיִידִיהָ מִקְשֵׁר אֹתָן וּמַעַלָּה אֹתָן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ. וְזֹה בְּחִינַת שַׁהָוָא נוֹשָׂא וְנוֹתֵן בְּדָבְרֵיו שֶׁל מִקּוֹם, דְּהַיָּוָן שַׁהָוָא מַדָּבֵר עִם כָּל אֶחָד לְפִי מִקְומוֹ בָּמִקְומוֹ שַׁהָוָא, וְהֵיא נוֹשָׂא אֹתָן הַדְבּוּרִים וְנוֹתֵן אֹתָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, כִּי הֵוָה מִקְשָׁרִם לְשָׁרֶם, לְבִחִינַת חִכְמָה עַלְאָה. נִמְצָא שַׁהַצְדִיק הַאֲמֻת מִקְשֵׁר חִכְמָה תִּתְהַגֵּד עִם חִכְמָה עַלְאָה.

וּבְשֶׁבֶיל זֶה כִּשְׁהַצְדִיק נִפְטָר מִן הַעוֹלָם, חַס וְשָׁלוֹם, אָיו יִשְׁצַעַר גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ אֵינוֹ רֹצֶח בְּמִתְחַת שֶׁל רְשָׁעִים, כִּי אָמֵם בְּטוֹבָתָן, שִׁזְוּכוֹ לְשָׁוב בְּתִשְׁׁוּבָה, וְהַצְדִיק הִיָּה מִקְשָׁרִם וּמַעַלָּה אֹתָן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ וְהֵי מִשְׁבֵּן בְּתִשְׁׁוּבָה וּכְנֶגֶל, כִּי הוּא מִקְשֵׁר חִכְמָה תִּתְהַגֵּד בְּחִכְמָה עַלְאָה וּכְנֶגֶל. וְזֹה שְׁמוֹבוֹא בְּמִדרָשׁ (וּמָסֻתָה גַיְן): פֶּרֶד מִיתָמֶשֶׁה רְבִנָנוּ, צָוח קְרִישָׁא בְּרוֹךְ הָוָא: וַיְמִי יְקוּם לֵי עִם מְרֻעִים. לֵי דִיקָא, בְּחִינַת חִכְמָה עַלְאָה וְחִכְמָה תִּתְהַגֵּד שֵׁהָם בְּחִינַת לְמַד יְהָוד, בְּחִינַת לֵי, הַיָּנוּ מַיְיָקָום וּמַעַלָּה וְיִקְשֵׁר בְּחִינּוֹת לֵי, הַיָּנוּ חִכְמָה תִּתְהַגֵּד עִם חִכְמָה עַלְאָה, עִם מְרֻעִים - הַיָּנוּ שַׁהָוָא מַעַלָּה הַחִכְמָה תִּתְהַגֵּד מִבְּלַחֲרָעִים שְׁבָעוֹלָם, וּמִקְשָׁרִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ, וּמַעַלָּה אֹתָה לְחִכְמָה עַלְאָה, שָׁהָה בְּחִינַת לֵי,

בוחינת התקשרות חכמָה תפְתָאָה עם חכמָה עַלְאָה בְּגַ"ל. כי משה רבנו, עליו השלים, בודאי היה יכול ואית מארד, להעלות בוחינת החכמָה תפְתָאָה מכל הרעים ורשותם שבעולם וכן ב". ועליכן העקר לקשר עצמו לצדיקים אמיתיים, כי הצדיק מגביה ומקשר חכמָה תפְתָאָה לחכמָה עַלְאָה בְּגַ"ל, ואוי מפוגימת הלבנה נעשה مليו הלבנה.

וזהו: כי הנה המלכים נעדו עברו ייחדו, כד מלכים אודמנו פרונירו ברעורתא חריא, פדרין וכו' כלחו מאירי דרינא אתרפפין ואתעברו מעולםא וכו' (כמ"ש בוhor ויגש הניל). ואוי הוא בוחינת (מליבסא ה): ותרב חכמת שלמה, ותרגומו: ואתרכبات סחריא, דהינו שנחטמא פגימת הלבנה וכן ב". ואוי גמתקין כל הרינים ונתרפריין כל העזונות, (במושבא בזוהר הניל ובכמוה מקומות, שעקר המתקת הרינים וכפרת העזונות ושלמות כל האורות ומליו פגימת הלבנה ותקון כל העולמות - הכל הוא עליידי שנתחבר עולם התהחותן בעולם העליון, שהם בוחינות חכמָה תפְתָאָה וחכמָה עַלְאָה בְּגַ"ל). וכל זה עליידי הצדיק, שמקשר חכמָה תפְתָאָה בחכמָה עַלְאָה עליידי שיחתו, שמלאביש או רהתורה בספורי דברים וכן ב".

זהו: וידבר אלקים את. וידבר - לשון זוג והתקשרות, במו: ראה מדברת (צחובות ג). אלקים את - זה בוחינת חכמָה תפְתָאָה וחכמָה עַלְאָה. אלקים - בוחינת חכמָה תפְתָאָה, פנדען את - זה בוחינת חכמָה עַלְאָה, בוחינת את השמים, הינו לזוג

וילק'שר חכמָה תחתה בְּחִכָּמָה עַלְּאָה, וְהַנֶּעֱשָׂה עַלְּיִדִּי בְּחִינָתָן:
 הדברים הָאֶלְּה לְאָמֵר - הַנּוּ עַלְּיִדִּי הַצָּדִיק שְׁמַלְבִּישׁ הַדָּבָרִים
 הָאֶלְּה, הַנּוּ דָבָרִי הַתּוֹרָה הוּא מְלַבִּישׁ בְּסָפָרִי דָבָרִים. וְזֹהוּ:
 לְאָמֵר - לְשׁוֹן הַלְּבָשָׁה, כְּמוֹ שְׁבַתּוֹב (אי' ב): בָּצָע אָמָרָתָנוּ,
 שְׁפִירּוּשׁוּ לְבוֹשׁ. וְעַלְּיִדִּי שְׁהַצָּדִיק מְלַבִּישׁ אָזְרַתּוֹ הַתּוֹרָה בְּסָפָרִי
 דָבָרִים, עַלְּיִדִּיזָה מְקַשֵּׁר חֲכָמָה תחתה עִם חֲכָמָה עַלְּאָה וּכְנָ"ל:

ברוך ה' לעוזם אמן ואמן:

צב

תקoon למקורה לילתה, חם ושלום, לוֹטָר עַשְׂרָה קְפִיטָל
 תְּהִלִּים, בְּמַבָּאָר בְּסֶפֶר הַרְאָשׁוֹן (ס' ה), עַיִן שֵׁם הַעֲנֵן.
 בַּי עַשְׂרָה קְפִיטָל תְּהִלִּים הַם כָּנֶגֶד עַשְׂרָה מִינִי נְגִינָה, שָׁנָא מָר
 בָּהֶם סִפְרַת תְּהִלִּים (פסחים קי, וזה אמר ר' קא, פנחס ר' רבנן, תיקון י),
 שָׁהֶם: בְּרָכָה, אָשָׁרִי, מִשְׁבָּיל וּכְךָ. בַּי עַשְׂרָה מִינִי נְגִינָה הַגְּלִיל יִשְׁרָאֵל
 לְהֶם כַּח לְכִטְלָה כְּחַקְלָפָה וְהַפְּגָם הַגְּלִיל, בַּי הַמִּפְּדָח הַקְּלָפָה
 וְהַפְּגָם הַגְּלִיל, בְּמַבָּאָר מִזְהָה שֵׁם בְּסֶפֶר הַרְאָשׁוֹן. וְדֹעַ, בַּי וְהַעֲנֵן
 שֶׁל הַעַשְׂרָה מִינִי נְגִינָה הַגְּלִיל, שָׁהֶם כָּנֶגֶד פָּגָם הַגְּלִיל, הוּא מְרֻמָּז
 בְּפִסְקִים אֵלּוּ: בְּרָכָה - אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצִין אָפַל לִילּוֹת וּכְךָ
 (תְּהִלִּים ט). אָשָׁרִי - אָשָׁרִי נְשִׁוי פְּשָׁע בְּסֵוי חַטָּאת (שם לב). מִשְׁבָּיל
 - וְמַה אָשָׁה מִשְׁבָּיל (משל יט). שִׁיר - בְּלִילָה שִׁירָה עַמִּי (תְּהִלִּים
 מ'ב). נְצֹוח - לְמִנְצֹחָ אֶל תְּשִׁיחָת (שם ט). נְגּוֹן - אָזְבָּרָה נְגִינָתִי
 בְּלִילָה (שם ע). תְּפִלָּה - הַיָּאֵל תְּפִלָּל מְבָלִי מְלָח (אי' ו). הַזְּדוֹן -

פָּנִים תַּפְנִין לְאֶחָדִים הַזָּקָן (משל ה). מִזְמוֹר - הַנּוֹתֵן זִמְרוֹת בְּלִילָה (איוב לה). חֲלַלְוִיה - אֲשֶׁר יָרָאת ה' הִיא תְּרַתְּחָלָל (משל לא). [וְהַבָּנָה:
הַיְּטָבָרְמִים אַלְוָן]:

וְדֹעַ, כִּי אַלְוָן הַעֲשָׂרָה קְפִיטָל שְׁצָרִיכִים לְאָמָרָם בְּאַזְמָנוֹ
הַיּוֹם שָׁאָרָעַ לוֹ מִקְרָה בְּלִתִּי טָהָרָה, חַס וְשָׁלוֹם:
מִכְתָּם לְדוֹד - טו. לְדוֹד מִשְׁבֵּיל - לְבָב. אֲשֶׁרִי מִשְׁבֵּיל אֶל דָּל
- מָא. בְּאֵיל תַּעֲרָג - מְב. לְמַנְצָחָה אֶל תַּשְׁחָתָה - נְטָמֵעַ.
לְמַנְצָחָה עַל יְדֹותָן - עז. הַפְּלֵלה לְמַשָּׁה - צ. הַזּוֹד לְהָ' קָרָאוּ
בְּשָׁמוֹ - קָה. עַל נְהָרוֹת בְּכָל - קָלוֹ. הַלְלוּ אֶל בְּקָרְשׁוֹ - קָנוֹ.
וְאַלְוָן הַעֲשָׂרָה קְפִיטָל תְּהִלִּים הַם תְּקוּן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְעָנֵן
הַגְּנָבָל, וְמֵשְׁזֹוכָה לְאָמָרָם בְּאַזְמָנוֹ הַיּוֹם, אֵין צָרִיךְ לְפָחד
עוֹד בְּלַל מִפְנֵם הַגּוֹרָא שֶׁל הַמִּקְרָה, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּרוּדָא
נְתַפְּקֹן עַל יִדְרִיוֹתָה. וּבְזָכוֹת תְּקוּן חַטָּא זֶה יָבוֹא מִשְׁיחָה צְרָקָנוֹ
לְקַבֵּץ נְפֹזּוֹתֵינוּ, בְּמוֹ שְׁפָטוֹב (תְּהִלִּים קָמָה): בְּנִינָה יְרוּשָׁלָם ה'
גְּדוֹלָה יִשְׂרָאֵל יָכְנָם, בְּמַהְרָה בִּימֵינוֹ, אָמָן:

חֻזְקָה

נְשָׁלָם סִפְרָה לְקוֹטָי מִזְרָחֵינוּ תְּנִינָה
תְּהִלָּה לְאָל עַלְיוֹן אֲשֶׁר שְׁמָיִם וְאָרֶץ קָנָה:

ואלה מוסף על הראשונים, מה שלקטתי מדבריו שהוחתו הקדושים:

צג

שמעתי בשם, שאמר לעניין המחלוקת שהיו חולקים עליו, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (רכות ו): ברום זלה לבני אדם - אילו דברים העומדים ברומו של עולם, ובניאדם מולווין בהם, ומאי ניחו תפלה. על-כן מלחמת שביל עסקו תפלה, כי בעניין תפלה היה מרפה לדבר עם אנשיו, והזהר ממא להרבות בתפלה והתבזירות ישיקה בין לבין קונו, פמברך בספרי הקדושים, יותר מזה הרפה לדבר עפנו וחזק אותנו בהתחזקות בלי שעור להרבות בתפלה והתבזירות. על-כן בני אדם מולווין בו וمبין אותו וחולקן עליו, כי כל עסקו היא תפלה, שהם דברים העומדים ברומו של עולם ובניאדם מולווין בהם. והבנ:

צד

שמעתי מפי הקדוש, שהוא בתוב אצלו תורה על עניין ראש השנה, שארכין לנמע לצדיקים על ראש השנה. והוא מכאר שם מעניין שלשה ראשיים שמתקבצין בראש השנה, בשובין או להיות אצל הצדיק. כי הצדיק הוא בחינת ראש, כי הוא ראש בני ישראל, וראש השנה הוא גם-בנ' בחינת ראש, כי הוא ראש השנה, וכל אחד בא עם מהו וידעתו להצדיק ומקישר

דעתו ומוחו שבראשו, שזוּהוּ גמִין בְּחִנַּת רָאשׁ, לְהַצִּיק שֶׁהוּא רָאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרָאשֵׁיהָשָׁנָה, נִמְצָא שְׁנַת קְבֻץ שֶׁלֶשׁ רָאשִׁים יְחִידָה. וְהִיא לוֹ בָּזָה תּוֹרָה שְׁלָמָה, וְלֹא זְכִיתִי לְקַבֵּלה:

זה

לענין התפוזדות ושיחת בין לבין קונו ואמרית תהלים ותחינות ובקשות, טוב מאד בשוץין לאמרם בלב שלם באמת, עד שיזכה לבפotta לפני השם יתפרק בין הפוכה לפני אביו. אבל אמר, שכשהאדם אומר תחנות ובקשות וחושב בלבו ומצפה שיבכה, זאת מהחשבה אינה טيبة, והוא מבלבלה גם בין את דעתו, כי מלחמת זה אינו יכול לומר רבkesot בלב שלם בשלמות, כי ארוכין בשעת אמרי תחנות ובקשות להרחק מעצמו כל מני מחשבות חווין שביעולם, רק לבון דעתו אל הבהירום שהוא מדבר לפני השם יתרקה, כאשר דבר איש אל רעהו, או מפילה בקהל יתעורר לו, עד שיבוא לבכיה גדרולה באמת. אבל כשחוشب ומצפה על זה שיבכה, אין זה וזה אינו עולה בידו, כי האמירה בעצמה נתבלבלה על ידיידה בג"ל. כי זה שחוшиб ומצפה שיבכה, הוא גמ"ן בוחנת מהשבחה וזה שטבלבלת, הבונה, שאינו יכול לשמוע היטב מה שהוא מדבר על ידיידה, כי העקר - לדבר הבהיר באמת לפניו השם יתרקה בלא שום מחשבות אחרות כלל בג"ל. ואם יזכה לבכיה באמת - מה טוב, ואם לאו - לאו, ולא יבלבל אמירותו בשבייל זה בג"ל:

צו

עוד אמר לענין התבונדות, שהיה דרכו זיל לזרו מאר בזה
להיות רגיל מאד בה התבונדות, לפרש שיחתו לפני השם
ותברך בכל יום יום. ואמר: שאפלו בשאון יכולן לדבר כלל,
אפלו בשמדברין רק דברו אחר, גמ' טוב מאד. ואמר: שאפלו
אם אין יכול לדבר רק דברו אחר, היה חיק ברעתו, ודבר
אותו הדברו בפה וכמה פעמים בל' שעור עירך, ואפלו אם
יבלה בפה וכמה ימים בדברו זה לבר גם זה טוב. ויהי חיק
ואפיין, ורבה לדבר אותו הדבר פעמים אין מסורה, עד שירחם
עליו השם יתברך, ויפתח פיו, יוכל לפרש שיחתו:
ואמר, שהדבר יש לו מה גודל מאד, כי הלא יכולן להש
על קנה-שרהה שלא תוכל לירות. והבן. ואו בשדרבר
מזה, דבר הרבה מה התבונדות, והאריך מאד בשיחה נפלאה
בכמה מיini לשונות, וחיק אותו וזרו אותו מאד מאד בזה,
להתחוק להרבות התבונדות ושיחה בין לבין קונו. ואמר:
שרצוננו שיחיה לנו כל היום כל התבונדות, ולבלוז כל היום
על זה, אך לאו כל אדם יכול לךים זאת. על כן בהכרח לצות
להם שיחיה להם על-כל-פניהם איך שעה התבונדות, כי גם זה
טוב מאד. אבל מי שלבו חיק בה, ורוצה לקבל עליו על
עכודתו יתרך באמת, רצונו שיחיה לו כל היום התבונדות.
והזופר או מאמר חכמוני זכרונם לברכה (ברכות כא): ולואי
שיחתפלל אדם כל היום כל':

צז

עוד שמעתי בשם לענין מעלה השיחה בין לבין קונו, שאמר שעיל תפלוות ותחנות ובקשות הספרות מפבר, כבר יודען מהם כל המחברים והמקטרנים, והם אורכים על הדריכים של אלו התפלות, מחמת שירדים מהם מפבר. במו, למשל, על הדרך הכבושה, הדיע ומספרם לכל, שם אורכים רוצחים ונגולנים תמיד, מחמת שירדים מדרך זה כבר. אבל בשહולכין בנתיב ודרך חדש, שאנו נודע עדין, שם אין יודעים לארב שם כלל. כמו כן לענין הניל, כי השיחה שמדובר האנשים עצמו בין לבין קונו, הוא דרך חדש ותפלת הדרך, שהאדם אומרה מלבו מחדש, עליו אין המקטרנים מצויים כלל כך לארב. ואפעעל-פינן הוחיר מאד גם על אמירות שאר תחנות ובקשות, מבואר ברכינו במה פעים:

צח

עוד אמר לענין התפקידות בהתקויות ותחנות ובקשות, כי תדבור יש לו מה גודל לעוזר את האדם, אפעעל-פי שנימה להאדם שאין לו לב, אפעעל-פינן בשידבר הרבה דברי התעוורויות ותחנות ובקשות וכיוצא, וזה בעצם שמדובר הויא בוחינת התגלות התעוורויות לבו ונפשו להשם יתברה, בבחינת (שה"ש): נפשי יצאה ברכון, שהדבר בעצמו הויא התגלות הנפש והלב. ולפעמים על ידי שידבר הרבה, אפעעל-פי שיחיה

בְּלֹא לִבְכָּל, אֲפִיעַלְפִּיכָּן יְבוֹא אַחֲרֵיכָה עַל־יְדֶיךָ
לְהַתְעֻזָּרוֹת גָּדוֹל בַּלְבָד וּנְפֶשׁ. וְהַכָּל - בַּי הַדְבָּר בָּעֵצֶם יְשָׁוֹן
לוֹ כַּח גָּדוֹל:

צט

אמֶר, שַׁעֲקָר הַחַטֹּבּוֹדָות וַחֲשִׁיחָה בֵּין קְנוֹן בְּשָׁלְמוֹת
הָוֹא, בְּשִׁיפְרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בְּלַפְּךָ לְפָנֵי הַשָּׁם יַתְבִּרְךָ, עַד
שִׁיחָה סְמוֹךְ מְאֹד שְׂתִּיאָ נְשָׁמָתוֹ, חַם וְשָׁלוֹם, עַד שְׁפָמָעַט גַּ�עַ,
חַם וְשָׁלוֹם, עַד שָׁלָא תְּהִיה נְשָׁמָתוֹ קְשֹׁוֹרָה בְּגַוּפָו בַּיָּאמָם בְּחוֹט
הַשְׁעָרָה מַעַצְמָם צָעָרוֹ גַּעַנוּעַו וּבְסִופְיוֹ לְהַשָּׁם יַתְבִּרְךָ בְּאַמְתָה. וּבָנָן
מִבָּאָר בְּדָבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה (חנויות ח), שָׁאָמְרוּ: אֵין
הַפְּלַתּוֹ שֶׁל אָדָם נְשָׁמָעַת, אֲלֹא אֶסְמָנָן מִשְׁים נְפָשׁוֹ בְּבָפָו וּבָוֹ,
הַיְנוּ בְּגַ"ל:

וְאָמֶר: הַלּוֹא בְּשָׁהָשָׁם יַתְבִּרְךָ עֹזֶר הַחַטֹּבּוֹדָות, אֹזֶן
הַחַטֹּבּוֹדָות הָוֹא כַּאֲשֶׁר יַדְבֵּר אִישׁ אֶל רַעַהוּ:

ק

סְפָרו לִי שָׁאָמֶר, שְׁמַקְטָן וְעַד גָּדוֹל אֵי אָפְשָׁר לְהִזְמָת אִישׁ
בְּשָׁר בְּאַמְתָה, בַּיָּאמָם עַל־יְדֵי הַחַטֹּבּוֹדָות. וְהִיא מִזְבֵּחַ
בָּמָה וּכְמָה צְדִיקִים מִפְּרָסְמִים אֲמוֹתִים, וְאָמֶר, שְׁבָלָם לֹא בָּאוּ
לְמִדְרְגָתָם בַּיָּאמָם עַל־יְדֵי הַחַטֹּבּוֹדָות. וְגַם תָּפֵס אִישׁ אֶחָד פְּשָׁוֹת
מִנְכָּרִי הַבְּעַל־שִׁם־טוֹב זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה, וְאָמֶר: גַּם זה מִפְּרֵשׁ

שִׁיחָתוֹ בְּכָל פָּעֵם לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ בְּבִכְיָה גְּדוֹלָה. וְאָמָר: שָׂגָרֻ
הַבָּעֵל־שָׁם־טוֹב רְגִילִים בָּוהַ בַּיּוֹתֶר, כִּי הֵם מִזְרָע דָּור הַמֶּלֶךְ,
עַלְיוֹ הַשְׁלוֹם, וְכָל עֲסָקָנוּ שֶׁל דָּור הַיָּה עֲנֵנָה וְהָ, שְׁהִיָּה מִשְׁפֵּר לְפָנָיו
מֵאָדָר לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֶךְ תָּמִיד, שְׁזַהָוּ עֲקָר סִפְר תְּהִלִּים שִׁיסָּה,
כִּמְבָאָר בָּמֶקְומָ אַחֲרָ:

כא

אָמָר, שְׁעַל־יְדֵי אָמִירָת תָּקוֹן חִצּוֹת יִכְלִין לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ
אֶת בָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בָּמוֹ עַל־יְדֵי חַתְבּוֹדָות. כִּי
מִסְתְּמָא אֵין אָמָרִים חִצּוֹת עַל הַעֲבָרָה, וּעֲקָר אָמִירָת חִצּוֹת
הָוָא עַל מָה שָׁנַעֲשָׂה עַכְשָׂו עִם הָאָדָם, וְכַשְׁיאָמָר חִצּוֹת
בְּבִחְנָה וּ, יִכְלִין לִמְצָא בָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בַּתוֹּךְ אָמִירָת
חִצּוֹת:

וְכָن אָמִירָת תְּהִלִּים וּכְיוֹצָא צָרִיךְ לְרֹאֹת, שִׁימְצָא אֶת עַצְמוֹ
בַּתוֹּךְ בָּל מִזְמוֹרִי תְּהִלִּים וּבַתוֹּךְ בָּל הַתְּחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת
וּסְלִיחוֹת וּכְיוֹצָא. וּבָכָל בְּפִשְׁטוֹת בָּל חִכּוֹת יִכְלִין לִמְצָא אֶת
עַצְמוֹ בַּתוֹּךְ בָּל הַתְּחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת, וּבְפִרְטָת בְּתְהִלִּים, שְׁנָאָמָר
בְּשִׁבְלֵל בָּל יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁבְלֵל בָּל אֶחָד וּאֶחָד בְּפִרְטָת. וְכָל אָדָם, בָּל
מִלְחָמֹת הַיּוֹצֵר שִׁישׁ עַלְיוֹ וּבָל מָה שָׁנַעֲשָׂה עָמוֹ, הַפָּל מִבָּאָר
וּמִפָּרֵשׁ בְּתְהִלִּים, כִּי עֲקָרוֹ נִאמֵר עַל מִלְחָמֹת הַיּוֹצֵר הַרְעָ
וּחַילוֹתָיו, שָׁהָם עֲקָר הָאוֹבִים וְהַשׁׂוֹנָאים שֶׁל הָאָדָם, שְׁרוֹצִים
לְמִגְעָו מִדָּךְ הַחַיִם וְלַהֲזִירָיו לְשָׁאָול תְּחִתִּיּוֹת, חַס וּשְׁלוֹם, אָם

לא ישמר עצמו מהם. ורק על עניין מלחמה זאת נתייפר כל ספר תהלים. כי עקר כלל ושרש יסוד של כל העצות להתקרב להישם יתפרק, הוא רק אמירת תהלים ושארית תחנות ובקשות והתבזבזות לפרש שיחתו בינו לבין קונו, לבקש מלפניו שיקרבהו לעכדרתו יתפרק, ורק על יידיזה זכינו לנצח המלחמה; אם היה חזק ואמץ מאד תמיד להעתיר ולהתפלל ולהתחנן לפני השם יתפרק תמיד, היה איך הייתה, או בוראי נצח המלחמה. אשרי לו, אך הבנו מדברי רבינו זכרונו לברכה: כי אפ-על-פי שנמצאים בפה עצות טובות בספרי רבינו זכרונו לברכה, שהם מלאים עצות להתקרב להישם יתפרק, אפ-על-פי כן על-פירוב קשה לאדם לקים העצה בעצמה. על-כן העקר הוא תפלוות ותחנות ובקשות, היה איך הייתה, על-בל-פניהם ידבר בפי באיזה בחינה שהוא, ויבקש מהשם יתפרק תמיד, שייציא אותו מחשך לאור ויתעוררו בתשובה שלמה ביאמת, ועל יתנו דמי לו עד שיענהו. ואפ-על-פי שהוא קורא וצועק להשם יתפרק זה ומן רב מאה, ועודיו הוא רחוק מאד מאה, אפ-על-פי כן אם היה חזק ואמץ בתפלוות ובקשות, בוראי סוף כל סוף יענהו השם יתפרק ויקרבו לעכדרתו ביאמת, בוראי בלי ספק, רק חזק ואמץ. ובמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לב), שתפלת צדיק חזק, כמו שבחות (תהלים כ): קווה אל ה' חזק ואמץ לך וקווה אל ה', ופרש רש"י: ואם לא תתקבל תפלה, חור וקווה. וכן לעולם, עד ישkop וירא ה' מושמים:

וכבר מבהיר זאת בברינו בפה פעמים. אך צריכין לכפל ולשנות זאת ולופר זאת בכלל יום ויום, כי יש בפה ומפני מיini חליות ובלבולים על זה בל שעור, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב. על כן צריכין לחזור אתה אלפיהם פעמים, כדי שיתחיק ויתאמץ לעמד על עמדך, להחפיל ולחתכן לפני השם יתברך תמיד, שיקרבהו לעובדתו, יהיה אך שיחיה. נשא לבנו אל פנים אל אל בשמים. כי לא יטש ה' את עמו ונחלתו לא יעוז. חסדי ה' כי לא חמננו, כי לא כלו רחמיו:

קב

פעם אחר באתי אליו ז"ל, וספר לי, שהיה בסמוך היה אצל רב אחר, ודבר עמו, ואמר לפני תורה, (הינו שרבענו ז"ל אמר לפני הרבה הנ"ל תורה). ולא זכתי, שיחור ויאמר אותה התורה לפני, רק אלו הדברים שמעתי מפיו הקדוש, בספר לי, שאמר או מענין בעז ורות, שבעז ורות הם סוד סמיכת גאלה לחתלה, כי בעז הוא בוחינת גואל, כמו שכתוב (רות ג): כי גואל אני כי, ורות היא בוחינת חלה, כמו שאמרו רבותינו וברונם לברכה (ברכות ז): למה נקרא שם רות, שזאת ממנה רוד, שרות להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות. והיה מובן מדבריו ז"ל, שנגלה בזה תורה גבורה, אך לא זכיתי לשמעה:

גם שמעתי בשמו, שאמר א', שבל החרשות הגבירות מאר שהו משיג, אין עולָה אצלנו בוגר איה דבר שהו מגלה בפני הульם. כי בכל דבר ודברו שהוא מגלה בפני הульם, תלויים בו כל הульמות, עליונות ותחתונות: (פרוש, כי אף על פי שבוראי החרשות שלו שאינו מגלה הם גבורים אלףים ורבבות פעמים בלי שעורה, בוגר מה שהוא מגלה בפני הульם, מבאר מהו במקום אחר פמה פעמים, אבל אף על פי כן זה אינו חשוב ויקר בעיניו כל-כך, מאשר שאינו מזוכה את ישראל כל-כך בוה. והעיקר הוא עצמו, שהעלם זוכן לשמע מפיו איה דברו, כי בכל דבר וכו' ב"ל).

קג

בשעת התפלה, כל ימינו שהאדם שומע עוד או איה אדם, הדינו שישומע ומרקיז שועיר עוד אדם אחד בשעת תפלותו, הוא לא טוב. כי ציריך כל אדם בשעת תפלותו, שיציר בדעתו, שאין שם אלא אני והשם יתברך לבד. ובמאמר "אבא שאול וכו'" פעם אחת רצתי אחר צבי וכו'" (בסי' נ"ה), שם מבואר בוטול גדול יותר בשעת התפלה, שמחיב האדם לבטול עצמו כל-כך בשעת תפלה, עד שלא ירגע אפילו את עצמו כל בשעת תפלותו, רק את השם יתברך לבדו, כי א', בשעת התפלה, האדם עומד בהיכל המליך וכו', עין שם מה שכתב שם (כאות): מי הוא, הלא ישתו נתבטל, ואין כאן אלא המליך בעצמו וכו', עין שם:

קד

הִי אֶחָד מֵאֶחָד אֶת הַעֲבֹדוֹת הַפְּשָׁטוֹת שֶׁל סְתִים בְּנֵי אָדָם, הָאָנָשִׁים הַפְּשִׁיטִים הַפְּשִׁירִים, וְהִי אֶחָד מֵאֶחָד מֵי שִׁכְלָל לֹזֶר הַרְבָּה תְּחִנּוֹת וּבְקָשׁוֹת בַּתְּזֵד הַפְּרוּרִים הַגְּדוּלִים, בַּדְּרֵךְ הַמּוֹזִיעַם הַפְּשִׁירִים. וְהִי מִזְהִיר וּמוֹכִיחַ אָתָנוּ כִּמֵּה פָּעָם לְזֹופֵר זִמְרוֹת בְּשִׁבְתָּה, וְהִי מִקְפִּיד וּכְזֻעַם מֵאֶד עַל מַיְשָׁהוּא חַכְםָ בְּעִינֵי וְאַינוּ מִתְאַמֵּץ לְזֹופֵר זִמְרוֹת בְּשִׁבְתָּה וּבְמַזְצִיאָרִישָׁבָת אוֹ שֶׁאָרֶב עֲבוֹדוֹת פְּשָׁטוֹת, כִּי עֲקָר הַיְהוּדָה הוּא בְּפִשְׁטוֹת וּבְתִימָמוֹת גַּמָּוֹר, בְּלִי שׁוֹם חַכְמוֹת, פְּמַבָּאָר אֲצִילָנוּ בָּכָר כִּמֵּה פָּעָם: וְגַם הוּא בְּעַצְמוֹן, וּבְרוֹנוֹ לְכָרְכָה, קָדָם שָׁהָגֵעַ לוֹ הַחֹלָאת הַכָּבָד שְׁנַסְתַּלֵּק עַל־יָדָוֹ, קָדָם לוֹהָ, כָּל יָמֵי הִי מִזְופֵּר זִמְרוֹת הַרְבָּה בְּכָל שִׁבְתָּה וּשִׁבְתָּה וּבְמַזְצִיאָרִישָׁבָת:

קה

שְׁמַעְתִּי מֵאֶחָד, שְׁחוֹהֵר אֶתְתוֹן, שְׁיִשְׁתַּדֵּל לְעֵין בַּתְּוֹרָתוֹ, וַיַּרְאָה לְחַדְשָׁ בַּתְּוֹרָתוֹ אֵיתָה דָּבָר, (פָּאָשָׁר הַזָּהָר עַל וְהַזָּהָר לְכִמֵּה וּכִמֵּה מִאָנְשָׁיו). וַיֹּאמֶר לוֹ: אִם תִּזְכְּרָה לְכַנֵּן אֶל תַּכְנִין פְּנַנְתִּי בַּתְּוֹרָתִי - מָה טוֹב, וְאֶפְלוּ אִם לֹא תִּזְכְּרָה לְכַנֵּן פְּנַנְתִּי, אָפָּעַל-פְּרִיכָּן טוֹב מֵאֶד בְּשַׂזְבָּן לְחַדְשָׁ אֵיתָה דָּבָר בַּתְּוֹרָה, כִּי הוּא תְּקוּן גָּדוֹל לְהַרְחֹורִים. כִּי כָּל הַהַרְחֹורִים בָּאים עַל-יָדֵי כַּמָּה הַמְּרֻמָּה, וְעַל-יָדֵי שְׁמַחְדָּשִׁין אֵיתָה דָּבָר בַּתְּוֹרָה,

שֶׁזֶהוּ בְּחִנַּת מִרְפָּה מְלֹתָא לְמַלְתָּא, עַלְיִדְרֵזָה מַתְקָנוֹן פְּגָם
הַהֲרֻחוֹרִים שְׁבָאוִין עַלְיִדְרֵי הַמִּרְפָּה:

גַּם אֲנִי בַּעֲצָמֵי שְׁמַעַתִּי מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ כַּמָּה וּכַמָּה פְּעֻמִּים,
שְׁהַהֲרוֹר מְאָד לְחִדְשָׁ בְּתוֹרָה, וְאָמָר שְׁהָוָא תָּקוֹן גָּדוֹל מְאָד
מְאָד עַל הַעֲבָר. וְאָמָר שָׁאָפְלוּ דָבָר אָחָר לְבָר בְּשַׂוּכוֹן לְחִדְשָׁ
הָוָא גַּסְיָן טֹב מְאָד, בַּי הָוָא תָּקוֹן גָּדוֹל מְאָד. גַּם אָמָר שְׁהָוָא
טוֹבָה לְנִשְׁמָתָא אֲבוֹתָיו שְׁבָר נִסְתָּלָקוּ:

קו

רְאֵי לְהַרְחֵר בְּרַבְרִיתוֹרָה בְּשֹׁעַת זָוָג, וְאַפְ-עַלְ-פִּירִיכָן יוּכָל
לְהַזְלִיד פְּנִים, אַפְ-עַלְ-פִּי שְׁמַחְשָׁבָתוֹ תְּהִיה בְּבוֹקה אוֹ
בְּהַרְחֹוֹרִי תּוֹרָה. וּטֹב מְאָד לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּכָה:

קו

פָּעָם אָחָר דִּבֶּר מַעֲנֵן מְאוֹם וְתִרְחַקְתָּ הַתְּאָוָה חֲכָלִית,
שְׁהָיא תְּאָוָה נָאוֹת. עֲנֵה וְאָמָר: הַנֶּה אֲכִילָה, עַל-כָּל-פְּנִים
נִתּוֹסֶף לְהָאָדָם כַּח וְחַיּוֹת עַלְיִדְרֵזָה, אֲבָל זֹאת הַתְּאָוָה, הָלָא
אֲדֻרְבָּא, הִיא מִפְסָדָה וּמִזְקָת הַחַיּוֹת מְאָד וּמִתְּשַׁתְּבָחָן שֶׁל אָדָם
מְאָד, בְּוֹדָאי אֵין צְרִיכָן אָוֹתָה כָּלֶל, בַּיְמָם בְּשִׁבְיל קִיּוֹם הַמִּינִּין
לְבָרָה:

כח

פְּעֻם אֶחָד סִפְרַי מְעַנֵּן מְעַשָּׂה בְּנֵי-אָדָם. עֲנָה וֹאמֶר: הַלֹּא
הָאָדָם, בְּשִׁבְיל תְּעֵנָוג קָטָן אֶחָד שֶׁל רַבָּע שָׁעה הוּא יְכֹלֵל
לְאָבֶד וְלְהַפְּסִיד כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא. וֹאמֶר בְּלֹשֶׁן
אֲשֶׁר-בָּנוּ בָּוּה הַלְּשׁוֹן: אַ מְעַנְּטִשׁ פָּוֹן אַיִּין תְּעֵנָוגִיל וְעוֹנָן פָּוֹן אַ
פְּעַרְטָל שָׁעה, קָאוֹן עָר אָן וּוּעָרָן גָּאָר דָּעַם עָוָלָם הַזֶּה מִיט דָעַם
עוֹלָם הַבָּא:

קט

סִפְרַי עַמִּי מְעַנֵּן קָבֵר הַכְּבָל-שִׁמְ-טוֹב, יָכֵר צָדִיק וְקָדוֹשׁ
לְבָרְכָה, שְׁטוֹב מַאֲדָל לְהִיוֹת שֵׁם עַל קָבְרוֹ. וֹאמֶר כִּי
צָדִיקִים יִרְשׁוּ אָרֶץ (תְּהִלִּים לו), הַנּוּ שְׁחַצְדִּיקִים אַמְתִּים יוֹרְשִׁים
אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שְׂזָכִין שְׁמָקוּם גְּנִיּוֹתָם הוּא קָדוֹשׁ בְּקָדְשָׁת אָרֶץ
יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ, וְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל הוּא תָּקוּן גָּדוֹל לְפָגָם הַבָּרִית:

קי

שְׁמַעְתִּי שָׁאיְשׁ אֶחָד שָׁאל אותו: **כַּיְצֵד הוּא הַבְּחִירָה,** הַשִּׁיבָה
לו בְּפִשְׁטוֹת: **שְׁהַבְּחִירָה הִיא בִּיד הָאָדָם בְּפִשְׁטוֹת,**
אֵם רֹצֶחֶת עֹשֶׂה, וְאֵם אִינּוּ רֹצֶחֶת אִינּוּ עֹשֶׂה.

וְרִשְׁמָתוֹי זאת, כִּי הוּא נִצְרָךׁ מַאֲהָר, כִּי כִּמָּה בְּנֵי-אָדָם נִבּוּכִים
בָּוּה מַאֲהָר, מִתְּמִתָּה שְׁהָם מַרְגָּלִים בְּמַעֲשֵׂיהם

ובדריכותם מגעוויהם מאד, על-פָן גְרַמָה לֵהֶם שָׁאִין לֵהֶם בחורה, חם וּשְׁלֹום, ואינם יכולים לשגנות מעשיהם. אבל באמת אין כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוץ עושה. והבן הדברים מאד:

קיא

אחד שאל אותו בעניין הנagnet התקרכות להשם יתברך, וצוה לו ללמד וכו'. ושאל אותו: הלא אני יכול ללמד. השיב לו: על-ידי תפלה יכזין לבוא לפל, לכל טוב, לכל חכמה, לעבודה ולבכל הקרשות ולכל העבודות ולכל הטובות שבכל העולמות:

פעם אחר אמר: אם הוא מנייח מטה לעולם הזה להתפלל, בודאי היה מתפלל יפה יפה בכל מקום:

קיב

בעניין התחזיות לכל יכול האדם ברעהו מחתמת רבי הפגמים והקלוקלים שקהל עליידי מעשייו, ענה ואמר: אם אתה מאמין, שיכזין לקהל, תאמין שיכזין לתגן:

קיג

מי שرك מתנויצץ לו השם יתברך, בשעשרה, חם וּשְׁלֹום, אפלו דבר אחר שלא נראה בשילמות (כלומר, אף על פי שאין בו

הַכְּבָר שֶׁסֶם נִגְנָדָר עֲבֹרָה, חַס וְשַׁלּוּם, וְלֹא שֶׁסֶם תָּאוּה גַּמּוֹרָה בְּגַנְשִׁמְיוֹת, רַק שָׁאַנְנוּ עֹזֶה
הַכְּבָר בְּתִחְכִּילָה שְׁלָמוֹת הַקְּרָשָׁה בְּרָאוֵי בְּאַמְתָה), רָאוּי לוֹ שְׁתְּכַלָּה נְפָשָׁו לְגַנְמָרִי
מַעַצֵּם הַחֲרִטָה וְהַבּוֹשָׁה:

קיד

פְּעֻם אֶחָד דִּבְרָתִי עַמּוֹ ז"ל, וַהֲבָנָתִי שְׁהִיה חַפְץ מְאֹד לְגַלּוֹת לִי
אֵיזֶה דָּבָר מְהַשְּׁגַּתְיו שְׁהָשִׁיג, בְּרוּפּוֹ תִּמְדִיד, אֵיךְ הִיה
קָשָׁה עָלָינוּ. וְהַלְכָתִי עַמּוֹ יַחַד בְּשִׁתְקָה, כִּי לֹא דִבְרָר עַמּוֹ מְאוֹמָה,
אֵיךְ בָּתוֹךְ זוֹ הוּא יֵצֵא מִפְיוֹ הַקְּדוֹשָׁ דָבָרִים אַלְוָן: סַע הָאַט אַפְנִים
אוֹ מַעַן מַזְוִי זַיְד פָּנִים אַתְּ הַרְהָרוֹ זַיְעַר הַטִּין (כַּפִּי הַנְּרָאָה שְׁמוֹרִים לְהַזְרָה
מְאֹד מְהַזְרָה). וַהֲבָנָתִי אַו בְּלִשְׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשָׁ וּמְתִינּוּעַתְיו הַקְּדוֹשִׁים
בְּעֵת שְׁהָבֵר זֶאת, שָׁאוּ נְתַגֵּלָה לוֹ בְּהַשְּׁגַּתְיו הַגְּנוּראָות עַצְם פָּגָם
הַרְהָרוֹ, חַס וְשַׁלּוּם, שְׁפָגָם מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאֵי
אָפְשָׁר לְצִיר וְאֵת בְּכַתְבָּה:

קטו

סִפְר שְׁהִיה לוֹ הַתְּחִזּוֹקָות גְּדוֹל בְּעַבּוֹדָתָו, וְלֹא הַנִּיחָעֵצְמוֹ
לְבָלְבָל בָּלְל. וְרוּפּוֹ הִיה, שְׁהִיה בּוֹרֵר לוֹ אֵיזֶה דָּרָךְ
יִשְׂרָה אֵיךְ לְהַתְּנַגֵּג בְּעַבּוֹדָת הַשֵּׁם, וְהַתְּחִיל לְהַתְּנַגֵּג בְּאַלְוָן
הַהְנָּגָות וּבְאַוְתָן הַדָּרָךְ, שְׁפָחר לוֹ. וְהִיה מְתַנְּגָג בְּאַלְוָן הַהְנָּגָות
אֵיזֶה זָמָן, וְכֹל מַה שְׁהִיוּ בָּאִים עַלְיוֹ מְחַשְׁבּוֹת אַחֲרוֹת לְבָלְבָל
מְהַנְּגָה זֶאת וּלְהַתְּנַגֵּג בְּרוּךְ אֶחָר, לֹא הִיה שׁוֹמֵעַ לְאַלְוָן

המוחשבות כלל, והיה דוחה את אלו המוחשבות מ דעתו, ולא הניחם לבנים ב דעתו כלל, רק היה חוק ואפיין ב דעתו מואר, והיה הולך ומתנהג בדרך שבחר לו איזה ימן. אך אחר כך ב מה שקד הימן, אחר פמה שבועות, חור ובא על דעתו איזה מוחשבות, שאריך להתנהג בדרך אחר, אז, לאחר שכבר עבר ימן ארה, או ישב עצמו ובחר לו איזה דרך וסדר אחר, כפי שהיה נראה לו אז. אבל לא הניח עצמו לבלב בכל פעם מעובודה לעובודה ומפרק זה לפרק אחר, רק היה חוק לילך בדרך אחד ימן גדול ב נ"ל:

קטנו

ספר שכשיה באָרְצִיּוֹשֶׁרֶל, ספרו לו שם החשובים שהיו שם, שבאו מפדרינות אלו וקבעו דירham שם באָרְצִיּוֹשֶׁרֶל, כמספרם. וספרו לו, שקדם שהיו באָרְצִיּוֹשֶׁרֶל, לא היו יכולם לציר לעצמן, שאָרְצִיּוֹשֶׁרֶל היא עומדת בוהה העולם, והוא סוברים שאָרְצִיּוֹשֶׁרֶל הוא עולם אחר לנMRI, לפי גודל קדשות אָרְצִיּוֹשֶׁרֶל המבואר בספרים. ומפרש בתורתנו הקדושה מעלה קדשות אָרְצִיּוֹשֶׁרֶל במה וכמה פעמים, והתויה בעצמה מפרשת כל גבולי אָרְצִיּוֹשֶׁרֶל לנצל מעלהה וקדשתה העזום והנורא מאד מואד. על כן לא היו יכולים לציר לעצמן בעיניהם, שאָרְצִיּוֹשֶׁרֶל היה בוהה העולם, עד אשר באו לשם וראי, שאָרְצִיּוֹשֶׁרֶל היא בוהה העולם ממש. כי באמות אָרְצִיּוֹשֶׁרֶל

הוּא בָּמוֹ מְדִינֹת אַלּוּ מִפְּשֵׁשׁ, וַעֲפָר אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא בְּמִרְאָה וְדִמּוֹת בָּמוֹ עֲפָר מְדִינֹת אַלּוּ מִפְּשֵׁשׁ. כִּי מָה שְׁמַבְיאֵין לְפָעָמִים עֲפָר לְבָנָן מִשֵּׁם זֶהוּ רַק בָּמְקוּמוֹת פָּרְטִים, וְגַם בְּמִדְינָה זוּ נִמְצָא עֲפָר לְבָנָן וַעֲפָר שֶׁל נִתְרָה בְּכֶמֶה מִקְומֹת, אֲבָל עַקְרַב הַעֲפָר בָּאֶרְץ־יִשְׂרָאֵל הוּא בָּמוֹ עֲפָר מְדִינֹת אַלּוּ מִפְּשֵׁשׁ. כִּי בָּאַמְתָּה בְּדִמּוֹת וְתִמְגִנָּה אֵין חָלוֹק בָּלְל בּוּנָן אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל וּבּוּנָן שָׁאָר מְדִינֹת, לְהַבְּדִיל, וְאֶפְ-עַלְ-פִּיכְן הִיא קְדוּשָׁה מְאֹד מְאֹד בְּתִכְלִית הַקְּדוּשָׁה עֲצִימָה וְנוֹרָאָה מְאֹד. אֲשֶׁרִי הַזָּכָה לְהַלֵּךְ שֶׁם אָפְלוּ אֶרְבָּע אַמְתָּה וְכוֹן, בְּאַשְׁר הַפְּלִינוּ רְבּוֹתֵינוּ וּכְרוֹנוּן לְבָרְכָה וְכָל הַסְּפָרִים בְּעַצְם קְדָשָׁתָה הַגְּדוֹלָה וְהַנוֹּרָאָה:

וְסִפְר רְבָנוּ וּכְרוֹנוּ לְבָרְכָה זֶאת, כִּי הוּא עַנְיָן נִצְרָךְ מְאֹד לְכֶמֶה עֲנֵנִים, שְׁבִנֵּי־אָדָם נִבְוקִים בָּהֶם בְּטֻעוֹתִים. כִּי יִשְׁתּוּעַם סּוּבָּרִים, שְׁאֲרִיכִין לְהַבְּיר אֶת הַצָּדִיק אוֹ שָׁאָר דָּבָר שְׁבַקְדָּשָׁה לְהַבְּירוֹ בְּפָנָיו בְּצִלְמוֹ וּדְמוֹתוֹ, שִׁיחָה מִשְׁנָה בְּדִמּוֹתָו וּבְתִנְעָוָתוָו דִּיקָא, וּבָאַמְתָּה לֹא כָּן הוּא. כִּי הַצָּדִיק הוּא בְּדִמּוֹת וְצָלָם בְּכָל הָאָנָשִׁים וְאֵין בּוֹ שָׁוֹם שְׁנִי, וְאֶפְ-עַלְ-פִּיכְן הִיא עַנְיָן אַחֲרַ לְגָמְרִי, וְשָׁאָר בְּנֵי־אָדָם אִינָם בְּדִמּוֹתָו בָּל בָּאַמְתָּה לְאַמְתָּה, בָּמוֹ שָׁאָמֵר רְבָנוּ זֶלֶל, שָׁאַישׁ הַפְּשִׁיר נְדָמָה שְׁהַזְּלֵךְ עִם פְּרֶבֶשֶׁות וּדְקִין בָּמוֹ שָׁאָר בְּנֵי־אָדָם, וְאֶפְ-עַלְ-פִּיכְן הִיא עַנְיָן אַחֲרַ לְגָמְרִי. וּבּוֹ אֶרְץ־יִשְׂרָאֵל בָּאַמְתָּה הִיא מִבְּדָלָת וּמִפְּרַשָּׁת לְגָמְרִי מִשָּׁאָר אֶרְצּוֹת בְּכָל עֲנֵנִיהָ וּבְחִינּוֹתָיהָ. וְאָמַר רְבָנוּ זֶלֶל, שָׁאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל יִשְׁלֵה רַקְיעַ אַחֲרַ מִשָּׁאָר אֶרְצּוֹת, וּכְמוֹבָן בְּזַהֲרַת הַקְּדוּשָׁה פְּרִישָׁת תְּרוּמָה. אֲךָ

אַפְּ-עַל-פִּיכָּן בְּגַשְׁמִוֹת לְפִי מֵרָאָה עַיִּינָה הָאָדָם אֵין רֹאִים שָׁום
שְׁנִוי בֵּין אֶרְץ-יִשְׂרָאֵל לְשֵׁאר אֶרְצֹת, כִּי אִם מַיְשָׁוֶכָּה לְהָאמִן
בְּקַרְשָׁתָה, יָכֹל לְהַבְּחִין קָצַת הַפְּרָשׁ. פָּמוֹ-כָּן הַצְּדִיק וְהָאָנָשִׁים
בְּשָׁרִים לְעָרֵךְ שֵׁאר הָעוֹלָם, שְׁבָאָמָת הֵם דּוֹמִים בְּכָל תְּנוּעָותֵיכֶם
בְּשֵׁאר בְּנֵי-אָדָם בְּדָמוֹתֵיכֶם וְצַלְמֵיכֶם, וְאֵין בְּיִתְחַדֵּשׁ בְּגַשְׁמִוֹת
לְכָל מֵרָאָה עַיִּינִי בְּשָׁר, וְאַפְּ-עַל-פִּיכָּן בְּאָמָת לְאָמָתוֹ אֲנוּ
מְאָמִינִים שֵׁהָם מִפְּרָשִׁים וּמִבְּדִילִים לְגֻמְרִי. כִּי אִישׁ בְּשֵׁר הוּא עַנְנִין
אַחֲרִי לְגֻמְרִי בְּגַעַל, מִפְּלַשְׁפָּן הַצְּדִיקִים הַאֲמֹתִים. וְעַנְנִין זה נְצַרֵךְ
לִכְמָה עַנְנִים, וְהַבָּנוּ זֶה מַאוֹד:

קייז

מַה שְׁמַכְלֵבֶל אֶת הָאָדָם, כְּשַׁנְבָּנָם לְקַרְשָׁה גְּבוּהָה, בְּנוּן
כְּשַׁמְתְּקָרֶב לְצִדְיק הָאָמָת וּכְיוֹצָא, אֲנוּ דִּיקָא יָקָרָה לוֹ
מְקָרָה בְּלָתוֹ טָהוֹר, חָס וּשְׁלוֹם. כָּבֵר מִבָּאָר מָזָה בָּמָקוֹם אַחֲרָה
(שְׁבָשָׁה-אָדָם נְבָנָם לְקַרְשָׁה, מִתְגָּבֵר עַלְיוֹ הַיּוֹצֵר הַרְעָה בַּיּוֹתָר, כִּי
כָּל מַה שַׁנְבָּנָם בְּקַרְשָׁה יוֹתָר, יִשׁ לוֹ בְּכָל פָּעָם יִצְרָר הַרְעָה
גָּדוֹל מִפְתְּחָלה. עַזְן בְּלָקוֹטִי הַרְאָשׁוֹן בְּסִימָן עַב וּבָמָקוֹם אַחֲרָה).
וּבָאָמָת הַבְּלָבָול הָזָה שְׁטוֹתָה, כִּי מִפְּהָה נְפָשָׁה: אֲםִם יָקָרָה לוֹ
מִחְמָת הַרוּחוֹ - מַי חִיב בָּוּה, וְאֵין לוֹ לְהַתְּרֻעָם בְּלָל, מְאַחֲר
שַׁהְוָא בְּעַצְמוֹ גָּרָם לוֹ, וְאֵם אִינּוֹ מִחְמָת הַרוּחוֹ, אֲנוּ בּוֹדָאי אֵינוֹ
סִימָן רַע בְּלָל, כִּי אִם הִיָּה עַנְנִין רַע, לֹא הִי רְבּוֹתָינוּ זְכָרוֹנוּ
לְבָרָכה נֹתְנִין אֹתוֹ לְסִימָן יְפָה לְחוֹלָה, פָּמוֹ שָׁאָמָרוּ רְבּוֹתָינוּ

וברונים לברכה (ברכות ט), שקרוי סימן יפה לחולה. ובאמת אדרבא, מלחמת שנתקרב לקרשה גבוה מאר, מלחמת זה גודמן לו, כי כל המצדיק את עצמו מלמטה, מצדיקו עליו הדין מלמעלה, שנאמר: וביראתך עברתך, כמו שאמרו רבותינו וברונים לברכה (חנויות ח). נמצא בשאדם מצדיק עצמו ונכנס בקרשה, מדליקו עליו יותר, ומהעוריין עליו קטرونים ודרינט, חם ושלום, מהשתלשות הדינים נעשה היוצר הרע, במובא במקום אחר (ס"י ע"ב הנ"ל). ועל-כן אין לו להתרעם כלל על זה, כי אדרבא, מלחמת שנכנס לקרשה גבוה בו, מלחמת זה נתירה בו היוצר הרע, מהשתלשות הדינים בפ"ל. ועל-כן חשבו רבותינו וברונים לברכה לנו גדול מה שלא ארע קרי לכחן גדול ביום-הכפורים, כמו שאמרו רבותינו וברונים לברכה (אבות פ"ה), כי מלחמת שנכנס הכהן הגדול ביום-הכפורים לקרשה גבוה בו לפני ולפנים, היה בודאי עליו קטرونים והתגורות הרבה, שמשם נמשך היוצר הרע בפ"ל, ועל-כן נחשב לנו, מה שנצול הכהן הגדול מפקלת ביום-הכפורים. ועתה ראה והבנו, איך יבלבל את האדם ענין הנ"ל, וכי יש לו להתרעם על שלא היה לו נס כמו לבחון הגדול ביום-הכפורים.

גם דע, שלפעמים יש באדם טמאה טמונה, שאין יודען לה שום תקון, מלחמת שהוא טמונה ונסתירה בו, ועל-כן זה טובה מה שארע לו בשמתקרב אל הקרשה, כי יוצא ממנה הטמאה הטמונה הנ"ל, כי אין בשוייצאת, יכולין למציא לה תקון,

מה שאין בין מקדים בשהיתה טמונה לפ"ל. ומחמת זה לא הוליד אברם את יצחק עד שהולד תחלה את ישמעאל, וכן יצחק הוליד את עשו ואחריך את יעקב, כדי להוציא הומה תחלה, במובא:

קיה

לענין חדושיות תורה, שיש גודלים שהיו משבחים אותם שאומרים תורה בלי מחשבה ועיין מקדם, אמר שאין זה מעלה כלכה, כי בודאי יכולם לומר תורה בלי מחשבה ועיין, כי יכולן לקשר מהחשבה והדבר להשם יתברך ולומר תורה בלי מחשבה ועיין מקדם, אבל טוב יותר בשוחשין תורה. והלא אפילו אצל השם יתרברך מצינו במדרש (ב"ר פ' כי תשא פ"מ), שהשם יתרברך בשורזה לננות תורה, הוא חזורה ארבע פעמים קדם שאומרה. ולמרדו מפסיק: או ראה ו בספרה, הכינה וגם חקרה, שנכתב בכאן ארבע בחרינות: ראה ו בספרה וכו', שהשם יתרברך, בכבול, רואה וספר ומכין וחוקר דברי התורה ארבע פעמים קדם שאומרה, ואחריך מגלה אותה להעלם. מכל שבעה בזאת שאריך לחשב ולעין ולחקר ולברר הדרבי תורה במחשבתנו תחלה היבט קדם שאומרה: ואמר, שעבשו נקל מאד לחידש בתורה, מחמת שכבר נתפשו חבורים קדושים הרבה מצדיקים שבדורותינו. וכי השיחות וההתגלות שנתפסו בימינו, נקל מאד לחידש בתורה. גם אמר על מה

שָׁמֹבֵא בַּזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ: פָּתָח רְبִי יִצְחָק וְאָמָר וּכְיוּ, וְכִיּוֹצָא בָּזָה
בְּשָׁאָר הַחֲבִרָּא קְדִישָׁא, אָמָר: פָּתָח רְבִי יִצְחָק - בְּשָׁהָה רַק פָּתָח
אֵת פִּיו, תִּכְפֵּף וּמִיד הָיוּ אָמֵר וּמְגַלֵּה תּוֹרָה. אֲפִ-עַל-פִּיכְנָן כִּבְרָה
מְבָאָר, שָׁטוֹב יוֹתֵר לְעֵין וְלַחֲשָׁב (שָׁקוֹרַן טְרָאכְטָן) תּוֹרָה:

קיט

דָּבָר עַמְּנוּ פֶּמֶה פֻּעָם מַעֲנֵן יִסּוּרִי עַולְם הַזֶּה, שָׁבֵל בְּנֵי
הַעוֹלָם בְּלָם מְלָאִים יִסּוּרִים, אַיִן גַּם אֶחָד שִׁיחָה לוֹ עַולְם
הַזֶּה. וְאֶפְלוּ הַעֲשִׂירִים הַגְּדוּלִים וְאֶפְלוּ הַשָּׁרִים, אַיִן לָהֶם שָׁוֹם
עוֹלָם הַזֶּה בָּלֶל, כי כֹּל יְמֵיהם בַּעַם וּמְכָאֹבוֹת, וּכֹל מְלָאִים
טְרָדּוֹת וּדְאָגּוֹת וּעֲצֹבוֹת וּגְזֹן וְאֶנְחָה תְּמִיד, וּכֹל אֶחָד יִשְׁלַׁח
יִסּוּרִים מִיחָדִים, וְאַיִן גַּם אֶחָד מִכֶּל הַגְּבִירִים וְהַשָּׁרִים, שִׁיחָה לוֹ
הַכָּל בְּסֶךָר בְּרַצּוֹנו תְּמִיד, וּכֹל מִאֶחָד מְלָאִים יִסּוּרִים וּדְאָגּוֹת
תְּמִיד, וְזֹה בָּרוּךְ וְרוּעָן לְכֹל מַי שְׁבָקוּ קָצָת בָּהֶם וּבְרָכָיהם.
וּבֶמֶה פֻּעָם דָבְרָנו מֵזָה, וְהִינֵּנוּ רֹאִים בְּעִינֵינוּ כֹּל זֹאת. וְאֶפְלוּ
מַי שְׁנָרָמָה עַלְיוֹן, שִׁישׁ לוֹ הַעוֹלָם הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹת וַיֵּשׁ לוֹ כֹּל
הַתְּעֻנוֹגִים: עַשְׁר וְנִכְסִים וּכְבָוד וְהַזָּן רַב וְאַרְמוֹנוֹת גְּדוּלִים וּכְלִים
גְּנוּלִים וּתְכַשְּׁיטִין וּסְגִלָּת מְלָכִים וּכְיוֹ - אִם יִסְתַּכְלֵל בּוֹ הַיִּטְבָּר,
הַוָּא גַּם-יְמִין מֶלֶא בַּעַם וּמְכָאֹבוֹת הַרְבָּה תְּמִיד בְּכַמָּה מִינִי אַפְנִים
וּעֲנִים, פְּנַרְאָה בְּחֹשֶׁש, וְאַיִן צָרִיךְ לְבָאָר וְאֵת לִמְיָה שִׁישׁ לוֹ מִנְחָה
בְּקַדְךָדוֹ וּמְסַפְּטָלָל קָצָת בָּהֶם בְּאַמְתָה, וּכְמוֹ שָׁאָמָר שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ
עַלְיוֹ הַשְּׁלָום (קהלת ב): גַּם כֹּל יְמֵיו בַּעַם וּמְכָאֹבוֹת וּכְיוֹ, וּכְתִיבָּה:

אדם לעמֶל יולד קצָר יָמִים ושבַע רְנָצָן (איוב ד). וזה פועל כל בני אדם שבעלם מקטן ועד גדוֹל, כי כלל נולדו לעמל ומלאים רְנָצָן ויסורין, ואין שום עצה ותחפולה להנצל מעמל וינון זהה כי אם לבירח להשם יתפרק ולעסֵק בתורה. וכן שמו בא במדרש (ב"ר פ' י): אדם לעמֶל יולד - אשר מי שעמלו בתורה, הינו מאחר שבכל אדם נולד לעמֶל, ואי אפשר להמלט מזה בשום אָפָן, אָפָלוּ אם יהיה לו כל חללי רעלמא, בודאי יהיה לו עמל ויסורין וראנות הרבה, על פין החכם ענייו בראשו - שיחפה העמל לעמל של תורה, אשר בשבייל זה נולד שעמל בתורה, ואו אשר לו, כי נצול מעמל העולם הזה וזוכה לחיה עולם הבא: ענה ואמר רבנו זכרונו לברכה: הנה הפל אומרים, שיש עולם הזה ועולם הבא. והנה עולם הבא - אלו מאמנים שיש עולם הבא, אפשר יש גם עולם הזה גם פון באיזה עולם, כי בכאן נראה שהוא הגיון, כי כלל מלאים יסורים גדולים תמיד. ואמר: שאין נמצא שום עולם הזה בכלל:

כב

אחד מאנשי שלומנו ספר לי, שהוא מרבר עם רבנו ז"ל בעבודת השם פררכו, והבין רבנו ז"ל שהוא עסק קצת לבון בונות בחתלהו, והකפיד עליו רבנו ז"ל מואד ואמר לו שלא יעסֵק עוד בזה, ולא יתפלל עם בונות, רק יבון פרוש המלות בפסותו. (אף-על-פי שזה האיש למד מהבי הארץ ז"ל על פי פרקתו, אף-על-פי

לא רצח שיתפלל עם פגנות כלל). ואמר לו רבנו ז"ל, שמי שאינו ראוי לזה, בשמחתפלל עם פגנות הוא כמו בשות, כי בכשות נאמר: לא תלמד לעשיות (דברים יח), ודרשו רבותינו וכורונם לברכה (שנת עה, ר"ה כה, סנהדרין סח): לא תלמד לעשיות, אבל אתה למד להבין ולהורות. כי הוא בענין הכוונות להבדיל, שאין צריכים למד אותם כדי אם להבין ולהורות, אבל לא לעשיות עמם, דהני **לכוגנים בתפלה, מי שאינו ראוי לו.**

ואמר כי עקר התפלה היא דבקות להשם ותברך, והיה טוב יותר להתפלל בלשון לעוז שمدرקרים בו, כי בשמחתפללים בלשון שمدرקרים בו, איז הלב סמוך ורבוק מادر בדרכו התפלה, יוכל לדבק עצמו ביותר להשם ותברך. אך כבר תקנו לנו אנשי נסחת הגודלה סדר התפלה (מחמת שלאו כל ארם יכול לסדר סדר התפלה לעצמו, במובא), על כן אנו חביבים להתפלל בלשון הקדש כמו שפדרו לנו. אבל העקר הוא רק לבן פרוש המלות בפשותו, שהוא עקר התפלה, שמחתפללי נ לפניו השם ותברך על כל דבר ודבר, ועל ידי זה מתקרבין ומתרבkin בו יתברך. והנה מי שמדרבר בלשון הקדש תמיד, רק בגין ירושלמי, אין צורך לחשב בראתו פרוש המלות, רק שיטה אונו מה שהוא אומר, וזה עקר פונתו בתפלה. ואצל הצדיקים האמתיים הגודלים במעלה, אצלם כל הפגנות של הארץ"ל וכו' הם פרוש המלות, שבפרוש המלות שלהם **כלולים כל הפגנות:**

כבא

הִיֵּה מְחַק אֶת אֲנָשָׁיו, שָׁקְבָּלוּ לִפְנֵי בְּקִבְלָנוּ גָּדוֹלָה, עַל שָׁם
רְחוּקִים מִתְפָּלָה מַאֲד וּקְשָׁה עַלְיָהֶם מַאֲד לְהַתְפִּלָּה, וְהִיא
מְחַזֵּק אֲוֹתָם וּמְנַחֵּם אֲוֹתָם בְּכַפָּה לְשׁוֹנוֹת, שֶׁלָּא יִפְלֹא בְּדָעַתְּהָיוּ
בְּשִׁבְילׁ זֶה. וְאָמָר, הַלָּא אֲצַל חָגָר שְׁנָתוּנָה, בְּמַה זֶּכְחָה זֶה
אֲצַלּוּ בְּשֻׁוּבָה לִיְדָע אָמִירָת הַתְבּוֹת לְבָד עַד "בָּרוּךְ שָׁאָמָר",
עַלְפָנִים רְאוּי לְאָדָם לְנַחַם אֶת עַצְמוֹ וְלִשְׁפֹּחַת עַצְמוֹ עַל אֲשֶׁר
עַל-כָּל-פָּנִים הוּא זָכוֹה לְוֹמֵר הַתְבּוֹת שֶׁל הַתְפִּלָּה.

וַיְשִׁמְעַתִּי שְׁהִיא מְרַבֵּר עַם אִישׁ פְּשָׁוט אֶחָד מְעַנֵּן תִּפְלָה,
שְׁקָשָׁה מַאֲד לְהַתְפִּלָּה, וַיְנַתֵּן לוֹ עַצָּה וְאָמָר לוֹ,
שִׁיחַשֵּׂב בְּלָבוֹ, שָׁאינוֹ צָרִיךְ לְהַתְפִּלָּה בַּיּוֹם עַד "בָּרוּךְ שָׁאָמָר",
כִּי אָוְלִי הוּא צָרִיךְ בְּגַלְגֹּול זֶה לְתַקֵּן רַק חָלֵק זֶה מִתְפִּלָּה, כִּי
אָוְלִי בְּגַלְגֹּול הַרְאָזֶן בָּרֵךְ הַתְפִּלָּל בְּכָנָה שָׁאָר חָלְקוֹ הַתְפִּלָּה,
רַק חָלֵק זֶה עַד "בָּרוּךְ שָׁאָמָר" הוּא צָרִיךְ עַכְשָׁוּ בְּגַלְגֹּול זֶה
לְהַתְפִּלָּל בְּכָנָה, וְעַל-פָנִים יַבְנִים כֵּל בְּחֵזֶק בְּזָהָה הַמְעַט לְהַתְפִּלָּל
בְּכָנָה עַד "בָּרוּךְ שָׁאָמָר". וְאַחֲרֵיכֶךָ בְּשִׁיגְיָע לְ"בָרוּךְ שָׁאָמָר",
יַחַשֵּׂב: אָוְלִי צָרִיךְ לְתַקֵּן חָלֵק זֶה, בְּנָנוּ מְ"בָרוּךְ שָׁאָמָר" עַד
"זָיְבָרֶךָ דָוד", וַיַּתְפִּלָּל עוֹד אֶתְהָוֹת חָלֵק בְּכָנָה, וְכֵן לְהָלָן.
וְכָל - שֶׁלָּא יַבְלֵל דְעַתוֹ בְּתַחְלָה בְּכָל הַתְפִּלָּה, כִּי יְהִיא
קְשָׁה וְכָבֵד עַלְיוֹ, רַק יַתְאִמֵּץ בְּכָל פָעָם לְוֹמֵר מַעַט מַעַט
בְּכָנָה, כִּי מַעַט יַכְלֵין לְהַתְפִּלָּל בְּכָנָה, וְאַחֲרֵיכֶךָ עוֹד מַעַט
וְכֵן פָנָל:

גם כבר מברא, שבאמת על פי הרבה הרבה אין יכולין להתפלל כל התפלה בכונה, רק מעט, כי כל אחד מתחפל איזה חלק מהתפלה לפי בחינתו, כי איתן מאריך דידין ומאריך דרגליין וכו', בUMBAR במקום אחר:

כב

לענין המחשבות ורות שפתלה. וכך ידיע, שביל מחהשبة ומהשכבה היא קומה שלמה, במובא. ואמר שהשאדם עומד ומתחפל בסדר ואין משגיח על המחשבות ורות, ועל ידי זה הוא מנצח אותם ומעבירם ממנה (וכבר בא מקום אחר, שאין אריכין להסתбел עליהם כלל, רק לילד בסדר בתפלתו ולבני להבטח לאחריו כלל, ועל ידי רוח מפlia ישחקו), או בדרך הלוכו בתפלתו הוא מפיל אותם, וזה חותך יד, וזה חותך רגלי, וכיוצא בזה בשאר האיברים. פירוש, כמו למשל בענין מלחמה, בשצrik לילד ולעבρ בין הרבה רוצחים ואורבים, וכשהוא גבור ועבר בינויהם, או בדרך הלוכו הוא מפיל אותם, כי זה חותך יד בדרך הלוכו ומפיל, וזה חותך רגלי וכו', וכיוצא בזה; בן הוא ממש בענין התפלה, שבשבטה הפלין בסדר ואין משגיחון על המחשבות ורות ורותין אוטם ומפלים, או בדרך הלוכו בתפלתו הוא חותך זה יד ולזה רגלי וכו' פנ"ל. כי כל מחהשبة וזה הוא קלפה, והוא קומה שלמה, במובא, ובשותה נרpara להתפלל בסדר ולבני להסתбел עליהם, או הורג אותם או חותך מהם איברים פנ"ל:

כבג

אמר, שמקונה אינה מזקחת כלל, והדאקטיר שאמר לו,
שמקונה מזקחת, אינו דאקטיר כלל. אדרבה, טבילה מזקה
טובה מאד לבריאות הגוף, כי יש נקבים קטנים הרבים בגוף
של אדם והם נקבי הזעה, שדרך שם יוצא הזעה מן האדם,
והם צריכים לפתוח, כי אם נסתמינו נקבי הזעה יוכל לחילש ולפלל
לחילשה, חם ושלום, ועל ידי טבילה במים נפתחין נקבי הזעה,
וזה טוב מאד לבריאות הגוף. רק שלא ידיו המים קררים יותר,
כי או מיא מטרשי להנקבים הנ"ל, אבל בשאיין המים קררים
מאוד, או הטריה בהם טובה מאד: גם כבר מבואר, שאין
העובדות בסוגים, שקורין "האריוואני", מזקיים כלל, וכי שמיוק
לו העבורה והסגולים, זהו רק מחתמת גדרות:

כבד

שמעתה בשמו שאמר, שלפעמים מגיע לאדם הרהור תשובה
והשתוקקות להשם ותפרק באיזה מקום, שארכיך שם
באזתו המקום דיקא להתחזק בזה הרהור תשובה
והשתוקקות, בנזן לדבר שם איזה דבריהם של תחנות
ובקשות או דברי השתוקקות בפה ובלב כפי הענין, ולא ימתין
ולא יזו ממוקמו, אף על פי שאין זה המקום מוכן לכך, בנזן
שלא במקום קבוע קבועות לתורה ותפללה, רק בדרך הלינו וכיוצא.
כפי בשיווי ממוקמו, יכול להיות שיפסק.

וְכֹן מִפְנֵנוׁ וַיָּל בְּעֵצֶמוֹ רָאינוׁ עֲנֵנִים בָּהָה כִּמֶּה פָּעָמִים, שְׁלַפְעָמִים נְשָׁאָר עוֹמֵד בָּאֶמֶץ הַבַּיִת, וְדָבָר עָמֵנוׁ וְגַלֵּה לְנוּ תּוֹרָה נְפָלָאָה וְשִׁיחָה נְאָה מְאָה, וְגַלֵּה דָּרְכִים נְפָלָאִים לְעַבּוֹרָת הַשֵּׁם יְתִבְרֹךְ וְהַתְּעַזְּרוֹת גְּדוֹלָה וּכְבוֹד, וְלֹא רָצָה לוֹ מִמְּקוֹמוֹ, עד שָׁגַם מִה שָׁרַצָּה, וְכֹן הָיוּ כִּמֶּה פָּעָמִים:

קבה

מִעֲנֵנִים אֲמִירָת תְּהִלִּים דִבֶּר עִם אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שְׁעַקְרָב אֲמִירָת תְּהִלִּים לוֹמֵר בֶּל מִזְמוֹרִי תְּהִלִּים עַל עַצְמוֹ, לְמַצֵּא אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ בֶּל מִזְמוֹר וּמִזְמוֹר. וְשָׁאַל אָזְהוּ וַיֹּאמֶר אֵיךְ, וַיַּפְרַשׂ לוֹ רַבְנָנוׁ וַיֹּאמֶר קָצֶת, כי־כֵל הַמְלָחָמָה שֶׁבְקַשׁ דָוִד הַמֶּלֶךְ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, שִׁיצְיָלוּהוּ הַשֵּׁם יְתִבְרֹךְ מֵהֶם - הַפֶּלֶךְ צָרִיכֵין לְפָרֵשׁ לְעַצְמוֹ עַל מַלְחָמָת הַיּוֹצֵר הַרְעָה וְחִילּוֹתָיו, וּכְיוֹצֵא בָּהָה בְּשֶׁאָר הַמִּזְמוֹרִים (וְכָמָאוּ מִתְּהִלָּה לְעַיל בְּסִימָן קָא). וְשָׁאַל אָזְהוּ: אֵיךְ יַפְרַשׂ לְעַצְמוֹ מִהַּפְסּוּקִים, שְׁקוֹד הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם מִשְׁבַּח אֶת עַצְמוֹ, בָּגּוֹן: שְׁמַרָה נְפָשֵׁי כִי חַסִיד אָנִי (תְּהִלִּים פּוּ), וּכְיוֹצֵא בָּהָה. הַשִּׁיבָה לוֹ: גַם זה צָרִיכֵין לְפָרֵשׁ עַל עַצְמוֹ, כי צָרִיכֵין לְדוֹן אֶת עַצְמוֹ לְכָבֵד וּכְבוֹת, וּלְמַצֵּא בְּעַצְמוֹ אֵיזָה וּכְבוֹת וְנִקְדָּה טוֹבָה, אֲשֶׁר בְּבִחַנָּת הַנִּקְדָּה טוֹבָה הוּא תָּהִית הַחַסִיד, וּכְיוֹצֵא. וְאָמַר לוֹ רַבְנָנוׁ וַיֹּאמֶר הָלָא אַצְל יְהוֹשֻׁפָּט בְּתִיבָּה (ד'ה'ב ז): וַיָּגַפֵּה לְפָנָיו בְּדָרְכֵי הָה, שְׁבָדְרֵכֵי הָה וְעַבּוֹדָתוֹ יְתִבְרֹךְ הַגְּבִיהָ לְפָנָיו קָצֶת.

עוד אמר לו רבינו ז"ל: **הָלֹא בַּפְּקַר אָנוּ אָמְרִים בְּתַחְלָה:** מה
אנו מה חיינו וכו', ואנו מקטינים עצמנו מאר, **וְאַחֲרֵיכֶם**
אָנוּ אָמְרִים: אבל אנחנו עמוק בני בריתך וכו', **שְׁאַחֲרֵיכֶם** אנו
מחזקים עצמנו ומרימים את עצמנו, ואנו מספרים את גראותנו,
ומתפארים **שְׁאַנְחָנוּ עַמּוֹ בְּנֵי בְּרִיתְךָ וְרֹעֵא אַבָּרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב**
 וכו', כי לך צריין להתנגד בעבודת השם לנו. וען מה בסוף
ספר הרាជון בסימן רפ"ב, על פסוק: **אָמְרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדִי:**

חֻזְקָה חֻזְקָה חֻזְקָה

זה שמו נאה לו

ספר

תקון הכללי

כִּי הוּא תָּקוֹן הַבְּרִית הַגְּקָרָא "תקון הכללי" כְּמַבָּאֵר בְּלִקְוּטֵי מִתְהָרֵן חָלֵק א' (סִינְיאָם בְּט' אֶחָד ר' עַזְזָנָם). וְהוּא תָּקוֹן לְמִקְרָה לִילָה, חַם וְשָׁלוֹם, לֹמֶר אַלְוִי הַעֲשָׂרָה מִזְמּוֹרִי תְּהִלִים בָּאוֹתוֹ הַיּוֹם שָׁקְרָה לוּ, כְּמַבָּאֵר בְּהַקְרָמָת הַסְּפָר לְךָ נָא רִיאָה שְׁמָה.

הוֹצִיאוּ מִהָּעוֹלָם אֶל הַגְּלִילִי אֲדוֹנֵינוּ מִזְמּוֹרֵנוּ וְרִבֵּנוּ וּכְיוֹ מִזְמּוֹנוּ דָּרְבֵי רַבִּי נְחַמְּן יְבָרֵךְ צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה, בַּעַל הַמְּחַבֵּר סִפְרֵי לְקֻוּטֵי מִתְהָרֵן חָלֵק א' וּב' וְסִפְרֵסְפּוּרִי מִעֲשָׂיות, וְסִפְרֵה המדוֹת הַגְּקָרָא הַנְּגָהָות יִשְׁרוֹת עַל־פִי אֱלֹפִיכְתִּית וְעַוד חַבּוּרִים וְהַמָּה בְּפִתְבוּבִים.

הבטחת רבינו זכרונו לברכה

רבינו ז"ל ייחד שני ערים נאמנים, תלמידו ר' אהרון מברסלב ותלמידו ר' נפתלי מגענEROב, והבטיחה ואמר בפניהם, מי שיבוא על קברו ואמר שם אלו העשרה מומורי תהלים, יונן פרוטה לצדקה עבورو, אפלו אם גדרו ועצמו עוננותיו וחטאיו מאד מאד חם ישולם, או אראטיאן ואשתדל לאך ולרחב להושיעו ולתקנו. ואמר בו הילשון: איך וועל מיך ליגען אין דער לענג און אין דער ברית איך ואל אותם א טוביה טהון, כי ר' פאות וועל איך אותם ארויים ציהן פון שאל תחתיות (אשתחה לאך ולרחב להושיב עמו. בפאותיו אמשבשו ואוציאו משאול תחתיות). ואני חזק בכל הדברים שלי, אך בזה אני חזק ביותר, שאלו העשרה מומורי תהלים מועילים מאד מאד, ואמר שהוא תקון הפלוי, כי כל עברה יש לה תקון מידה, אבל תקון זהה הוא תקון הפלוי.

תקון רבינו זכרונו לברכה

לומר העשרה מומורי תהלים אלו טו, לב, מא, מב, נט, עי, צ, קה, קלוי, קג, לפנים הפרית.ומי שזוכה לאמרם באותו היום אין צורך לփחד כי בודאי נתתקן על ידי זו. ואמר רבינו ז"ל: ראם ערשות אי מקווה (הדבר הראשון מקווה). אך אפלו אם הוא אנוום שאי אפשר לטבל במקווה, אפיעל-פירין יאמרם. כי הם תקון גדול ונורא.

תקון הפללי

טוב לוּמָר וְאֵת לְפִנֵּי אֲמִירַת הַעֲשֶׂרֶת מִמּוֹרִים:

הַרְיִニ מַקְשֵׁר עַצְמֵי בְּאָמִירַת הַעֲשֶׂרֶת מִמּוֹרִים אֶלָּו לְכָל
הַצְדִיקִים הַאֲמֻתִים שֶׁבְדוּרְנוּ, וְלְכָל הַצְדִיקִים
הַאֲמֻתִים שֶׁבְנֵינוּ עַפְרָ קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הַמֶּה. וּבְפִרְט
לְרַבְנֵנוּ הַקְדוֹשׁ צָדִיק יְסֻוד עַולְם נַחַל נָבָע מִקּוֹר חֲכָמָה רַבְנֵנוּ
נָחָמֵן בְּן פִּינָּא, וְכוֹתוֹ יְגַן עַלְינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

קָדֵם שִׁיחַל בְּאָמִירַת תְּהִלָּם יָאמֵר זֶה:

לְכֹו נְרָנָה לִיהְוָה נְרִיעָה לְצֹור יְשֻׁעָנוּ: נְקַדְמָה פָנָיו בַתּוֹדָה
בְזִמְרוֹת נְרִיעָלּוּ: כִּי אֵל גָדוֹל יְהָה וּמֶלֶךְ גָדוֹל עַל כָל
אֱלֹהִים:

הַרְיִニ מַזְפֵן אֶת פִי לְהֽוֹדֹת וְלְהַלֵּל וְלִשְׁבֵח אֶת בּוֹרָאי
לִשְׁם יְהָוָה קְדוֹשָׁא בָּרוּךְ הוּא וְשִׁכְינָתָה בְּדָחִילָוּ
וַרְחִימָו עַל־יְדֵי הַהָוָא טְמִיר וְגַעַלְם בְּשֵׁם כָל יִשְׂרָאֵל:

טז

- א מִכְתָם לְדוֹד, שְׁמַרְנִי אֶל בַי חַסִיתִי בָהּ:
- ב אָמֵרָת לְיהוָה, אָדָני אַתָה, טוֹבָתִי בְל עַלְיךָ:
- ג לְקָדוֹשִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הַמֶּה, וְאַדִירִי בְל חַפְצִי בָם:
- ד יָרַבו עֲצֹבֹתָם אַחֲר מְהֻרוֹ, בְל אָסִיך נְסִיכָהָם
מִדָם, וּבְל אָשָׁא אֶת שְׁמוֹתָם עַל שְׁפָתֵי:
- ה יְהוָה מִנְתְ חָלְקִי וּכּוֹסִי, אַתָה תּוֹמִיך גּוֹרְלִי:
- ו חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְנָעָםִים, אָפַנְחָלָת שְׁפָרָה עַלְיִי:
- ז אָבָרְך אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אָפַלְיוֹת יִסְרָוִנִי
כְלִוּזִתִי:
- ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד, בַי מִימִינִי בְל אַמּוֹת:
- ט לְכָן שְׁמָח לְבִי וַיְגַל בְּבּוֹדִי, אָפַבְשָׂרִי יַשְׁבֵן לְבָטָח:
- ו בַי לֹא תַעֲזֹב נֶפֶשִי לְשָׁאֹל, לֹא תַתְנוּ חִסִידָך לְרָאוֹת
שְׁחָתָה:
- יא תּוֹדִיעֵנִי אֶרְחָ חַיִים, שְׁבַע שְׁמָחוֹת אֶת פְנֵיך,
נְעָמֹת בִּימִינֶך נְצָח:

לב

א לדוד משביל, אשרי נשוי פשע בסוי חטאה:
 ב אשרי אדם לא יחשב יהוה לו עוז, ואין ברוחו
 רמיה:

ג כי החרשתי בלו עצמי, בשאגתי כל היום:
 ד כי يومם ולילה תכבד עלי ידה, נחפה לשדי
 בחרבני קיז סלה:

ה חטאתי אודיע ועוני לא בפיתי, אמרתني אודה
 עלי פשעי ליהוה, אתה נשאת עון חטאתי סלה:
 ו על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא, רק
 לשיטף מים רביהם אליו לא יגיעו:

ז אתה סתר לי *, מצר תצנני, רני פלט תסובبني
 סלה:

ח אשפלה, ואורך בדרכך זו תלה, אייצה עליך עיני:
 ט אל תהיו כסום כفرد אין הבין, במרtag ורсан עדריו
 לבلوم כל קרב אליך:

רַבִים מְכֹאָבִים לְרַשֵעַ, וְהַבּוֹטֶחֶת בִּיהָוָה חָסֶד
יִסּוּבְבָנֶנוּ:
שְׁמַחוּ בִּיהָוָה וְגַלְלוּ צְדִיקִים, וְהַרְגִינוּ כָל יִשְׂרָאֵל:

מא

- א' לְמִנְצָחָה מִזְמוֹר לְדָוד:
- ב' אֲשֶׁר מִשְׁבֵיל אֶל דָל, בַיּוֹם רָעוֹה יִמְלִטְהוּ יְהָוָה:
- ג' יְהָוָה יִשְׁמַרְהוּ וַיְחִיּוּ וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ, וְאֶל תִּתְגַנְהוּ
בְּנֶפֶשׁ אַיִבּוֹן:
- ד' יְהָוָה יִסְעַדְנוּ עַל עַרְשֵׁה דָיוִי, כָל מִשְׁכְבָו הַפְּכַת
בְּחָלֵיוּ:
- ה' אָנָנוּ אָמַרְתִּי יְהָוָה חָגְנִי, רְפָאָה נֶפֶשִׁי בַּי חַטָּאתִי לְהָ:
- ו' אָזְבִּי יָאמְרוּ רָע לִי, מַתִּי יִמּוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ:
- ז' וְאֵם בָּא לְרֹאֹת שְׂאוֹ יְדִיבָר, לְבָו יִקְבַּץ אָוֹן לוּ, יִצְאָ
לְחֵזֶין יְדִיבָר:
- ח' יְהָד עַלְיִו יִתְלַחַשׂ כָל שְׁנָאִי עַלְיִו, יִחְשַׁבְוּ רָעוֹה לִי:
- ט' דִבָר בְּלִיעֵל יִצּוֹק בּוּ, וְאֲשֶׁר שְׁכֵב לֹא יוֹסִיף לְקוּם:

גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בָּטְחָתִי בּוֹ אָכֵל לְחַמִּי,
הַגְּדִיל עַל עַקְבָּ:

אַ וְאַתָּה יְהֹוָה חָנָנִי וְהַקִּימָנִי, וְאַשְׁלִמָה לָהֶם:
בְּזֹאת יַדְעָתִי בַּי חַפְצָתִ בִּי, כִּי לֹא יַרְיעַ אַיִל עַלְיָ:
גְּ וְאַנְיִ בְּתַמְפִי תִּמְפְּכָתִ בִּי, וְתַצְיִבָנִי לְפָנֵיךְ לְעוֹלָם:
דְּ בָרוּךְ יְהֹוָה, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם
אָמֵן וְאָמֵן:

מב

אַ לְמִנְצָחָ מִשְׁכֵיל לְבָנִי קָרָחָ:
בְּ כָאֵיל תַּעֲרָג עַל אַפִּיקְיוֹ מִים, בֵּין נֶפֶשִׁי תַּעֲרָג אַלְיָךְ
אֱלֹהִים:
גְּ צְמָאָה נֶפֶשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מַתִּי אָבוֹא וְאָרָא
פָנֵי אֱלֹהִים:
דְּ הִיתָה לִי דְמַעַתִי לְחַם יוֹמָם וְלִילָה, בָּאמָר אַלְיָ כָל
הַיּוֹם אֵיה אֱלֹהִיךְ:
הְ אֱלֹהָ אֹכְבָּרָה וְאַשְׁפְּכָה עַל נֶפֶשִׁי, כִּי אָעַבֵר בְּפֶה,
אֶתֶּדֶם עַד בֵּית אֱלֹהִים, בְּקוֹל רָגָה וְתוֹדָה הַמְזֻונָה
חֹגְגָה:

- וּ מה תִשְׁתֹחַחֵי נֶפֶשִׁי וְתָהַמִּי עַלִי, הוֹחִילֵי לְאֱלֹהִים
 כִּי עַזְעַד אָזְנָנוּ יִשְׁעוֹת פָּנָיו:
 אֱלֹהִי, עַלִי נֶפֶשִׁי תִשְׁתֹחַח, עַל-כֵן אָזְבָרֵךְ מַארְץ
 יִרְהֵן וְחַרְמוֹנִים מַהֲרֵךְ מַצָּעָר:
 חַתְּהָם אֶל תְּהָם קֹרֵא לְקוֹל צָנוֹרִיךְ, כָּל מַשְׁבָּרִיךְ
 וְגַלְעֵיד עַלִי עַבְרוֹן:
 טַוְמֵם יִצְחָה יְהֹוָה חַסְדָו וּבְלִילָה שִׁירָה עַמִּי, תִּפְלָה
 לְאַל חַיִי:
 אָזְמָרָה לְאַל סָלָעִי לְמָה שְׁבַחֲתָנִי, לְמָה קִידְרָ אַלְךְ
 בְּלַחְזֵן אֹזִיב:
 יַי בְּרִצְחָ בְּעַצְמָותִי חַרְפּוֹנִי צָוָרִי, בְּאִמְרָם אַלְיָ כָּל
 הַיּוֹם אֵיה אֱלֹהֵיךְ:
 יַב מַה תִשְׁתֹחַחֵי נֶפֶשִׁי וְמַה תָּהַמִּי עַלִי, הוֹחִילֵי
 לְאֱלֹהִים כִּי עַזְעַד אָזְנָנוּ יִשְׁעוֹת פָּנִי וְאֱלֹהִי:

נת

- א לְמַנְצָחָה, אֶל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשַׁלֵּחַ שָׁאוֹל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ:
- ב הַצִּילִי מַאֲיבִי, אֱלֹהִי, מִמְּתֻקּוּמִי תִּשְׁגַּבְנִי:
- ג הַצִּילִי מִפְעָלִי אָזָן, וּמַאֲנֵשִׁי דָמִים הַוּשִׁיעִינִי:
- ד כִּי הַגָּה אָרְבוֹ לִנְפָשִׁי, יָגַרְוּ עַלְיָעִים, לֹא פְשָׁעִי
וְלֹא חַטָּאתִי אָדָני:
- ה בְּלִי עָזָן, יָרִיצוֹן וַיְבָזְנוּ, עֹזֶה לְקָרָאתִי וְרָאָה:
ו אַתָּה יְהֹוה אֱלֹהִים צְבָאות אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָּה
לְפָקֵד בְּלִ הְגִזּוֹם, אֶל תָּחַז בְּלִ בְּגָדִי אָזָן סָלה:
ו יִשְׁׁבוּ לְעָרֵב יְהָמוּ בְּכָלְבָן וַיִּסְׁבְּבּוּ עִיר:
- ח הַגָּה יְבִיעֹן בְּפִיהָם חִרְבּוֹת בְּשִׁפְתּוֹתֵיהֶם, כִּי מַי
שְׁמֵעַ:
- ט וְאַתָּה יְהֹוה תִּשְׁחַק לִמּוֹ, תִּלְעַג לְכָל גּוֹים:
ו עֹז אֱלֹךְ אֲשֶׁרֶת, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי:
- א אֱלֹהִי חָסְדִי יִקְרָמֶנִי, אֱלֹהִים יַרְאֶנִי בְּשִׁרְרוֹי:

- ב אל תחרגם פֵן יְשַׁבְחוּ עַמִּי, הַנִּיעַמּוּ בְּחִילָךְ
וְהַזְּרִידָמוּ, מְגַנְנוּ אֲדֹנִי:
- ג חַטָּאת פִּימֹו דָבָר שְׁפָתִימֹו וַיְלַכְדוּ בְּגָנוּם,
וּמְאַלָּה וּמְכַחֵשׁ יִסְפְּרוּ:
- ד בְּלָה בְּחִמָה בְּלָה וְאַיִגָמוּ, וַיְדֻעָו בַּיְהָם מִשְׁלָה
בְּיַעֲקֹב לְאֶפְסִי הָאָרֶץ סָלָה:
- טו וַיְשַׁׁובּוּ לְעַרְבָּה יְהָמוּ כְּפָלָב וַיְסַׁבְבוּ עִירָה:
טו הַמָּה יְגַיּוּן לְאַכְלָה, אָם לֹא יְשַׁבְעוּ וַיְלִינָהוּ:
- טו וְאַנִי אָשִׁיר עַזְךָ וְאַרְגַּן לְבָקָר חַסְדָה, בַּי הִיִּת
מִשְׁגָב לִי וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר לִי:
- טו עַזְיָ אַלְיךָ אָזְמָרָה, בַּי אָלָהִים מִשְׁגַבִּי אָלָהִ חַסְדָיִ:

עַז

- א לְמַנְצָחָה עַל יְדֹותָוּ לְאַסְפָּף מִזְמָרָה:
- ב קְזַלְיָ אֶל אָלָהִים וּאַצְעָקָה, קְזַלְיָ אֶל אָלָהִים וְהַאוֹזֵן
אַלְיָוּ:
- ג בַּיּוֹם צָרָתִי אָדָנִי דְּרַשְׁתִי, יְדִי לִילָה נְגָרָה וְלֹא תִּפְגַּג,
מְאַנְהָה הַנְּחָם נְפָשִׁי:

ד אָזְבָּרָה אֱלֹהִים וְאַחֲמִיהָ, אֲשִׁיחָה וְתַתְעַטֵּף רֹוחִי
סֶלֶה:

ה אֲחֹתֶת שְׁמָרוֹת עַיִנִי, נְפֻעָמָתִי וְלֹא אָרְבָּרָה:
ו חִשְׁבָּתִי יָמִים מִקְדָּם, שְׁנָות עַזְלָמִים:
ז אָזְבָּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה, עַם לְבָבִי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֵשׂ
רֹוחִי:

ח הַלְעַזְלָמִים יִזְנֵה אַדְנִי, וְלֹא יִסְפֵּף לְרִצּוֹת עוֹד:
ט הַאֲפָם לְנִצְחָה חָסְדוֹ, גַּמֵּר אָמֵר לְדוֹר וְדוֹר:
ו הַשְׁבָּח חֲנֹתָא אֵל, אָמַקְפֵּץ בָּאָפָר רַחֲמָיו סֶלֶה:
ז וְאָמֵר חָלוֹתִי הִיא, שְׁנָות יָמִין עַלְיוֹן:
ט י ב אָזְבָּר מַעַלְלִי יְהָה, כִּי אָזְבָּרָה מִקְדָּם פָּלָאָה:
ג וְהַגִּתִּי בְּכָל פָּעָלָה, וּבְכָל לִוְתִּיךְ אֲשִׁיחָה:
ד ד אֱלֹהִים, בְּקָדְשׁ דָּרְבָּה, מַי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים:
טו ט אַתָּה הָאֵל עֲשֵּה פָּלָא, הַזְדַּעַת בְּעִמִּים עַזָּה:
ט ט גָּאֵלָת בְּזַרְעוֹעַ עַמְּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וְיֹסֵף סֶלֶה:
ז ז רָאוּךְ פַּיִם אֱלֹהִים, רָאוּךְ פַּיִם יְחִילָנוּ, אָפָר יְרַגְּזוּ
תְּהִמּוֹת:

- ח זִרְמוּ מִם עֲבוֹת, קֹול נָתַנוּ שְׁחָקִים, אֲפָחֶצֶץ
יַתְהַלֵּבּוּ:
- ט קֹול רָעֵמֶךְ בְּגַלְגָּל הָאִירו בְּרָקִים תִּבְלָל, רְגֵזָה
וַתַּרְעַשׁ הָאָרֶץ:
- כ בַּיּוֹם דָּרְכֶךְ וְשִׁבְילֶךְ בִּמְיֻמָּרְבִּים, וְעַקְבּוֹתֶיךָ לֹא
נָדַעְנוּ:
- ס א נְחִיתָ כְּצָאן עַמֶּךְ, בַּיד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ

- א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אֲישׁ הָאֱלֹהִים, אָדָני מְעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לְנוּ בְּרוּדָר וְרוֹר:
- ב בְּפִרְמָרְתָּם הָרִים יָלְדוּ וַתְּחַזֵּלְלָל אָרֶץ וְתִבְלָל, וְמַעוֹלָם עַד
עוֹלָם אַתָּה אַל:
- ג תְּשַׁבֵּב אָנוֹשׁ עַד דָּפָא, וְתָאָמֵר שְׁבוּ בְּנֵי אָדָם:
- ד בַּיּוֹם אֲלָף שָׁנִים בְּעִינֵיכֶם כִּיּוֹם אַתְמֹול בַּיּוֹם
וְאַשְׁמֹורָה בְּלִילָה:
- ה זְרַמְתֶּם שְׁנָה יְהִוָּה, בְּבָקָר פְּחַצִּיר יְחַלֵּפָה:
ו בְּבָקָר יְצִיאָה וְחַלָּתָה, לְעַרְבָּה יְמוּלָל וְיִבְשָׁה:

ו. כי כלינו באָפָה, ובחרמתך נבהלנו:
 ח. שתה עונתינו לנוֹדָה, עלמןן למאור פְּנֵיכָה:
 ט. כי כל ימינו פנו בערחתך, כלינו שנינו כמו הָגָה:
 ו. ימי שנותינו בהם שבעים שנה, ואם בגבורות
 שמונים שנה, ורhubם, عمل ואון, כי גו חיש
 וגעפה:

א. מי יודע עוֹאָפָה, וכיראתך עברתך:
 ב. למןות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה:
 ג. שובה יהוה עד מתי, והנחים על עבדיך:
 ד. שבענו בפרק חסדך, ונרגנה ונשמחה בכל ימינו:
 ט. שמחנו בימות עניותנו, שנות ראיינו רעה:
 ט. יראה אל עבדיך פעלך, והדרך על בניהם:
 ז. ויהי נעם אָדָנִי אליהנו עליינו, ומעשה ידינו בוננה
 עליינו, ומעשה ידינו פוננה:

קה

א. הodo ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעמים
 עלילותיו:

ב שִׁירֹו לֹז זִמְרוּ לֹז, שִׁיחֹו בְּכָל נְפָלֹותֵינוּ:
 ג הַתְהַלֵּלוּ בְּשֵׁם קָדוֹשׁוּ, יִשְׁמַח לֵב מַבְקַשִּׁי אֲדֹנֵינוּ:
 ד דָרְשֹׁו יְהָוה וְעֹזֹו, בְּקַשְׁוּ פָנֵיו תָמִיד:
 ה זְכַרְוּ נְפָלֹותֵינוּ אֲשֶׁר עָשָׂה, מְפַתִּיו וּמְשֻׁפְטֵי פָיו:
 ו זְרַע אֶבְרָהָם עַבְדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירֵיכֶם:
 ז הִיא יְהָוה אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל הָאָרֶץ מְשֻׁפְטֵיכֶם:
 ח זְכַר לְעוֹלָם בְּרִיתְךָ, דָבָר צְדָקָה לְאֶלְף דָור:
 ט אֲשֶׁר כְּרָת אֶת אֶבְרָהָם, וִשְׁבוּעָתוּ לִישָׁחָק:
 ע וַיַּעֲמִידָה לִיעֲקֹב לְחָקָק, לִיְשָׁرָאֵל בְּרִית עַזְלָם:
 א לְאָמֵר לְךָ אֶתְנוּ אֶת אָרֶץ בְּגַעַן, חַבֵּל נְחַלְתֵּיכֶם:
 ב בְּהִזּוֹתְמֵתֵי מִסְפָּר, בְּמַעַט וְגַרְים בָּהּ:
 ג וַיַּתְהַלֵּכוּ מְגֹוי אֶל גּוֹי, מִמְּמַלְכָה אֶל עַם אַחֵר:
 ד לֹא הִנֵּיחָ אָדָם לְעַשְׁקָם, וַיַּכְבַּד עֲלֵיכֶם מַלְכִים:
 ט אֶל תָּגִעַו בְּמִשְׁיחִי, וְלֹנְגִיבֵי אֶל תְּרֻעָה:
 ט וַיָּקֹרֵא רָעַב עַל הָאָרֶץ, בְּלֹ מִטָּה לְחָם שְׁבָר:
 ז שָׁלַח לְפִינֵיכֶם אִישׁ, לְעַבְדֵנִי מִפְרַט יוֹסֵף:
 ח עַנוּ בְּכָבֵל רַגְלוֹ, בְּרוֹזֵל בָּאה נְפָשָׁו:

ט עד עת בא דברו, אמרת יהוה צרפתהו:
 כ שליח מלך ויתירתו, משל עמים ויפתחהו:
 כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קניינו:
 כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם:
 כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם:
 כד ויפר את עמו מארד, ויעצמו מצריו:
 כה הפק להם לשנה עמו, להתנבל בעבדיו:
 ט שליח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו:
 ט שמו בהם דברי אותותיו, ומפתים בארץ חם:
 כה שליח חזק וניחש, ולא מרנו את דברו:
 כט הפק את מימייהם לדם, וימת את דגתם:
 י שרים ארץם צפראדים, בחדרי מלכיהם:
 לא אמר ויבא ערבות, בנים בכל גבולם:
 לב נתן גשמייהם ברד, אש להבות הארץם:
 לג ויק גנים והאנתם, וישבר עץ גבולם:
 לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר:
 לה ויאכל כל עשב הארץם, ויאכל פרי ארמותם:

לו וַיַּד כָּל בְּכֹר בְּאֶרֶץם, רִאשִׁית לְכָל אֹנוֹם:
 לו וַיַּצְאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאַין בְּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל:
 לה שְׁמָחָה מִצְרָיִם בְּצִאתָם, כִּי נִפְלֵל פְּחָדָם עֲלֵיכֶם:
 לט פְּרִישָׁה עָנָן לְמִסְחָה, וְאַשׁ לְהַאֲיר לִילָה:
 ט שְׁאַל וַיַּבָּא שָׁלוֹן, וְלֹחָם שָׁמִים יִשְׁבִּיעָם:
 מא פַּתַּח צָור וַיַּזְבוּ מִים, הַלְּכוּ בְּצִוּתָנָה:
 מב כִּי זָכַר אֶת דְּבָר קָדוֹשׁוֹ, אֶת אָבָרָהָם עַבְדוֹ:
 מג וַיַּצֵּא עָמוֹ בְּשֶׁשֶׁזָן, בְּרָגָה אֶת בְּחִירָיו:
 מד וַיִּתְּהַן לְהָם אָרְצֹות גּוֹימִם, וְעַמִּל לְאָמִים יִרְשָׁוּ:
 מה בְּעַבּוֹר יִשְׁמְרוּ חָקָיו וְתֹרְתָּיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיה:

קלז

א על נְהָרוֹת בְּכָל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינָה, בְּוּכְרָנוּ אֶת
 צִיּוֹן:
 ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָה, תְּלִינוּ בְּפַרְזָתִינוּ:
 ג כִּי שֵׁם שְׁאַלְנוּ שׂוּבִינוּ דְבָרִי שִׁיר וְתֹזְלִילִינוּ שְׁמָחָה,
 שִׁירֵנוּ מִשְׁיר צִיּוֹן:
 ד אֵיךְ נִשְׁיר אֶת שִׁיר יְהָוה, עַל אֲדָמָת נֶכֶר:

- ה אם אֲשַׁכְחֵךְ יְרוּשָׁלָם, תִּשְׁבַּח יְמִינִי:
 ו תְּרַבֶּק לְשׂוֹנִי לְחַבִּי אָמָר לֹא אָעַלָה
 אֶת יְרוּשָׁלָם, עַל רַאשׁ שְׁמַחְתִּי:
 ז זָכַר יְהֹוָה לְבָנִי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלָם, הָאָמָרים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיסּוּד בָּה:
 ח בְּכָל הַשְׁדוּדָה, אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלָם לְךָ אֶת גַּמּוֹלָךְ
 שְׁגָמְלָת לְנוּנוּ:
 ט אֲשֶׁרִי שִׁיאָחֶז וּנְפַצֵּאת עַל לִיקָּאֵל הַסְּלָעָה:

קג

- א הַלְלוִיה, הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׂו, הַלְלוּהוּ בְּרַקְיעַ עָזָז:
 ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתָיו, הַלְלוּהוּ בְּרַב גָּדָלוּ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׂוֹפֵר, הַלְלוּהוּ בְּגַבְלָ וּבְגַבָּר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתַפְ וּמְחוֹלָ, הַלְלוּהוּ בְּמַגִּים וּעֲגָב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּצַלְצָלִי שְׁמָעָ, הַלְלוּהוּ בְּצַלְצָלִי תְּרוּעה:
 ו כָּל הַגְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְהָ, הַלְלוּיה:

מי יתֵן מִצְיוֹן יִשְׁעַית יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב יְהָ שְׁבֹות עַמוֹ, גַּל יַעֲקֹב יִשְׁמֹחַ
 יִשְׂרָאֵל: וְתִשְׁוֹעַת צְדִיקִים מִיהָה, מַעוֹזָם בְּעֵת צָרָה: וְעִזּוּם יְהָה וּפְלַטְמָם,
 יִפְלַטְמָם מִרְשָׁעִים וּוֹשְׁעִים כִּי חָסָו בָו:

וזאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים והוא מעת היפות ורב האיות:
רַבּוֹנוֹ של עולם, עלת העלות וסבת כל הספות, אנטה
לְעָלָא, לְעָלָא מון פלא, ולית לְעָלָא מנה, דלית
מְחַשֵּׁבָה תפיסא בך כלל, ולך דומיה תורה, ומרוםם
 על כל ברכה ותורה. אותך אדרש, אותך אבקש
שִׁתְרָחִתּוֹר חתירה דרך כבושה מאתקה, דרך כל
 העולמות, עד ההשתלשות שלי במקום שאני עומד,
 כפי אשר נגלה לך, יודע תעלומות, ובדרך נתיב הזה
 תאור עלי אורך, להחוירני בתשובה שלמה לפניה
 באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הבראים,
 לבלי לחשב במחשבתי שום מחשבת חוץ ושום
 מחשבה ובלבול שהוא נגר רצונה, רק לדפק במחשבות
 זפות צחות וקדושים בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עוזתיך, ותן לי לב טהור לעבדך
 באמת. וממציאות ים תוציאני לאור גדור חיש קל
 מהירה. תשועת יי' בראש עין, לאור באור החיים כל ימי
 חייתי על פני הארץ. ואזכה לחידש נערוי, הימים
 שעברו בחשך, להחיים אל הקדשה, ותהי יוציאתי מן
 העולם בביatty, בלי חטא. ואזכה לחזות בنعم יי'
 ולברך בהיכלו, בלו אומר כבוד, אמן נצח סלה ועד.